This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

+ *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
+ *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
+ *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
+ *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at `http://books.google.com/`

Slav
9599
67.3

Harvard College
Library

Bequeathed by
Edward Southworth Hawes
Class of 1880
1943

НОВЫЙ ЗАВѢТЪ

НА

ГОСПОДА НАШЕГО

ІИСУСА ХРИСТА:

Вѣрно и точно прѣведенъ отъ
първообразно-то.

НЮ ЮРКЪ:
Въ печатницѫ-тѫ на Американско-то Библейско Общество.
1867.

[*Bulgarian 12mo Test.*]

HARVARD COLLEGE LIBRARY
FROM THE
EDWARD S. HAWES ESTATE
1943
Slav 9599.67.3

ОГЛАВЛЕНІЕ.

Стран.

Ѿ Матѳеа Ст҃ое Є҆ѵ҃ліе 3
Ѿ Марка Ст҃ое Є҆ѵ҃ліе 80
Ѿ Лѹкѝ Ст҃ое Є҆ѵ҃ліе 128
Ѿ Ї҆ѡанна Ст҃ое Є҆ѵ҃ліе 211
Дѣ҃ѧніа Ст҃ихъ А҆пⷭ҇тѡлъ 273
Посла́ніе І҆а́кѡвле 353
Посла́ніе А҃. Ст҃а́гѡ А҆пⷭ҇тола Петра̀ 361
Посла́ніе Б҃. Ст҃а́гѡ А҆пⷭ҇тола Петра̀ 370
Посла́ніе А҃. Ст҃а́гѡ А҆пⷭ҇тола І҆ѡа́нна 376
Посла́ніе Б҃. Ст҃а́гѡ А҆пⷭ҇тола І҆ѡа́нна 384
Посла́ніе Г҃. Ст҃а́гѡ А҆пⷭ҇тола І҆ѡа́нна 386
Посла́ніе І҆ѹ́дино 387
Къ Ри́мляномъ Посла́ніе 390
Къ Корі́ѳянѡмъ Посла́ніе А҃. 424
Къ Корі́ѳянѡмъ Посла́ніе Б҃. 456
Къ Гала́тѡмъ Посла́ніе 477
Ко Є҆фесе́емъ Посла́ніе 488
Къ Фі҃ліппісі́емъ Посла́ніе 499
Къ Колосса́емъ Посла́ніе 507
Къ Солѹ́ѳанѡмъ Посла́ніе А҃. 514
Къ Солѹ́ѳанѡмъ Посла́ніе Б҃. 521
Къ Ті҃ѳе́ю Посла́ніе А҃. 525
Къ Ті҃ѳе́ю Посланіе Б҃. 534
Къ Ті́тѹ Посла́ніе 540
Къ Фі҃лимо́нѹ Посла́ніе 544
Ко Є҆вре́емъ Посла́ніе 546
А҆пока́лѵ҃ісъ Ст҃а́гѡ І҆ѡа́нна Бг҃слова 570

СЪДЪРЖАНІЕ.

	Стран.
Отъ Матѳея Евангеліе	3
Отъ Марка Евангеліе	80
Отъ Лука Евангеліе	128
Отъ Іоанна Евангеліе	211
Дѣянія Апостолскы	273
Посланіе Іаковово	353
Посланіе пьрво Петрово	361
Посланіе второ Петрово	370
Посланіе пьрво Іоанново	376
Посланіе второ Іоанново	384
Посланіе трето Іоанново	386
Посланіе Іудово	387
Посланіе къ Римляномъ	390
Посланіе пьрво къ Коринѳяномъ	424
Посланіе второ къ Коринѳяномъ	456
Посланіе къ Галатяномъ	477
Посланіе къ Ефесяномъ	488
Посланіе къ Филиппяномъ	499
Посланіе къ Колоссяномъ	507
Посланіе пьрво къ Солуняномъ	514
Посланіе второ къ Солуняномъ	521
Посланіе пьрво къ Тимоѳею	525
Посланіе второ къ Тимоѳею	534
Посланіе къ Титу	540
Посланіе къ Филимону	544
Посланіе къ Евреемъ	546
Откровеніе	570

Ѿ МАТѲЕА

СВАТО́Є БЛАГОВѢСТВОВА́НІЄ.

ГЛАВА̀ А҃.

а҃. Кни́га родства̀ І҆и҃са Хр҃та̀, сн҃а Дв҃дова, сн҃а А҆враа́мла.

в҃. А҆враа́мъ роди̇̀ І҆саа́ка. І҆саа́къ же роди̇̀ І҆а́кѡва. І҆а́кѡвъ же роди̇̀ І҆ꙋ́дꙋ и҆ бра́тїю є҆гѡ̀.

г҃. І҆ꙋ́да же роди̇̀ Фаре́са и҆ За́рꙋ ѿ Ѳама́ры. Фаре́съ же роди̇̀ Є҆сро́ма. Є҆сро́мъ же роди̇̀ А҆ра́ма.

д҃. А҆ра́мъ же роди̇̀ А҆мїнада́ва. А҆мїнада́въ же роди̇̀ Наассѡ́на. Наассѡ́нъ же роди̇̀ Салмѡ́на.

є҃. Салмѡ́нъ же роди̇̀ Воо́за ѿ Раха́вы. Воо́зъ же роди̇̀ Ѡ҆ви́да ѿ Рꙋ́ѳы. Ѡ҆ви́дъ же роди̇̀ І҆ессе́а.

ѕ҃. І҆ессе́й же роди̇̀ Дв҃да цр҃а̀. Дв҃дъ же цр҃ь роди̇̀ Соломѡ́на ѿ Ѹ҆рі́ины.

з҃. Соломѡ́нъ же роди̇̀ Ровоа́ма. Ровоа́мъ же роди̇̀ А҆ві́ю. А҆ві́а же роди̇̀ А҆сꙋ.

и҃. А҆са же роди̇̀ І҆ѡсафа́та. І҆ѡсафа́тъ же роди̇̀ І҆ѡра́ма. І҆ѡра́мъ же роди̇̀ Ѻ҆зі́ю.

а҃а҃. Ѻ҆зі́а же роди̇̀ І҆ѡаѳа́ма. І҆ѡаѳа́мъ же роди̇̀ А҆ха́за. А҆ха́зъ же роди̇̀ Є҆зекі́ю.

г҃. Є҆зекі́а же роди̇̀ Манассі́ю. Манассі́а же роди̇̀ А҆мѡ́на. А҆мѡ́нъ же роди̇̀ І҆ѡсі́ю.

а҃і. І҆ѡсі́а же роди̇̀ [І҆ѡакі́ма. І҆ѡакі́мъ же роди̇̀] І҆ехо́нїю и҆ бра́тїю є҆гѡ̀, въ преселе́нїе Вавѵлѡ́нское.

ОТЪ МАТѲЕЯ

СВЯТО-ТО ЕВАНГЕЛІЕ.

ГЛАВА 1.

1. Родословіе-то на Іисуса Христа, Сына Давидова, сына Авраамова.

2. Авраамъ роди Исаака; а Исаакъ роди Іакова; а Іаковъ роди Іудѫ и братія-та му;

3. А Іуда роди Фареса и Зарѫ отъ Ѳамарь; а Фаресъ роди Есрома; а Есромъ роди Арама;

4. А Арамъ роди Аминадава; а Аминадавъ роди Наассона; а Наассонъ роди Салмона;

5. А Салмонъ роди Вооза отъ Рахавь; а Воозъ роди Овида отъ Руѳь; а Овидъ роди Іессея;

6. А Іессей роди царь Давида; а царь Давидъ роди Соломона отъ Уріевѫ-тѫ *женѫ*;

7. А Соломонъ роди Ровоама; а Ровоамъ роди Авіиѫ; а Авіа роди Асѫ;

8. А Аса роди Іосафата; а Іосафатъ роди Іорама; а Іорамъ роди Озіиѫ;

9. А Озіа роди Іоаѳама; а Іоаѳамъ роди Ахаза; а Ахазъ роди Езекіиѫ;

10. А Езекіа роди Манассіиѫ; а Манассіа роди Амона; а Амонъ роди Іосіиѫ;

11. А Іосіа роди Іехоніиѫ, и братія-та му около прѣселеніе-то Вавилонско.

в҃і. По преселе́нїи же Вавѵлѡ́нстѣмъ, Ї҆ехо́нїа родѝ Салаѳїи́ла. Салаѳїи́ль же родѝ Зорова́вела.

г҃і. Зорова́вель же родѝ А҆вїѹ́да. А҆вїѹ́дъ же родѝ Є҆лїакі́ма. Є҆лїакі́мъ же родѝ А҆зѡ́ра.

д҃і. А҆зѡ́ръ же родѝ Садѡ́ка. Садѡ́къ же родѝ А҆хі́ма. А҆хі́мъ же родѝ Є҆лїѹ́да.

є҃і. Є҆лїѹ́дъ же родѝ Є҆леаза́ра. Є҆леаза́ръ же родѝ Матѳа́на. Матѳа́нъ же родѝ І҆а́кѡва.

ѕ҃і. І҆а́кѡвъ же родѝ І҆ѡ́сифа, мѹ́жа Марі́ина, и҆з̾ неа́же роди́ся І҆и҃съ, глаго́лемый Хр҃то́съ.

з҃і. Всѣ́хъ же родѡ́въ ѿ А҆враа́ма до Дв҃да, ро́дове четыренадесяте: и҆ ѿ Дв҃да до преселе́нїѧ Вавѵлѡ́нскагѡ, ро́дове четыренадесяте: и҆ ѿ преселе́нїа Вавѵлѡ́нскагѡ до Хр҃та̀, ро́дове четыренадесяте.

и҃і. І҆и҃съ Хр҃то́во рожѣ́тво̀ си́це бѣ̀: ѡ҆брѹче́нѣй бо бы́вши мт҃ри є҆гѡ̀ Мр҃ї́и І҆ѡ́сифови, пре́жде да́же не сни́тися и҆́ма, ѡ҆брѣ́теся и҆мѹ́щи во чре́вѣ ѿ Дх҃а ст҃а.

ѳ҃і. І҆ѡ́сифъ же мѹ́жъ є҆а̀, пра́веденъ сы́й, и҆ не хота̀ є҆а̀ ѡ҆бличи́ти, восхотѣ́ та́й пѹсти́ти ю҆.

к҃. Сїа̑ же є҆мѹ̀ помы́слившѹ, се̑, А҆гг҃лъ Гдⷭ҇нь во снѣ̀ ꙗ҆ви́ся є҆мѹ̀ гл҃го́ла: І҆ѡ́сифе, сы́не Дв҃довъ, не ᲂу҆бо́йся прїа́ти Марїа́мъ жены̀ твоеа̀: ро́ждшеебося въ не́й, ѿ Дх҃а є҆́сть ст҃а.

к҃а. Роди́тъ же сн҃а, и҆ нарече́ши и҆́ма є҆мѹ̀ І҆и҃съ: То́й бо спасе́тъ лю́ди своа̀ ѿ грѣ́хъ и҆́хъ.

к҃в. Сїе́ же всѐ бы́сть, да сбѹ́детсѧ рече́нное ѿ Гдⷭ҇а прⷪ҇ро́комъ, глаго́лющимъ:

к҃г. Се̑, дв҃а во чре́вѣ прїи́метъ, и҆ роди́тъ сн҃а, и҆ нарекѹ́тъ и҆́ма є҆мѹ̀ Є҆мманѹ́илъ: є҆́же є҆́сть сказа́емо, съ на́ми Бг҃ъ.

к҃д. Воста́въ же І҆ѡ́сифъ ѿ сна̀, сотворѝ ꙗ҆́коже повелѣ̀ є҆мѹ̀ А҆гг҃лъ Гдⷭ҇ень: и҆ прїа́тъ женѹ̀ свою̀.

к҃є. И҆ не зна́ше є҆а̀, до́ндеже родѝ сн҃а своего̀ пе́рвенца, и҆ наречѐ и҆́ма є҆мѹ̀ І҆и҃съ.

12. А слѣдъ прѣселеніе-то Вавилонско, Іехоніа роди Салаѳіиля; а Салаѳіиль роди Зоровавеля;

13. А Зоровавель роди Авіуда; а Авіудъ роди Еліакыма; а Еліакымъ роди Азора;

14. А Азоръ роди Садока; а Садокъ роди Ахыма; а Ахымъ роди Еліуда;

15. А Еліудъ роди Елеазара; а Елеазаръ роди Матѳана; а Матѳанъ роди Іакова;

16. А Іаковъ роди Іосифа мѫжъ-тъ на Маріѭ, отъ коѭто ся роди Іисусъ, който ся нарича Христосъ.

17. И така вси-тѣ родове отъ Авраама до Давида четыринадесеть рода сѫ; и отъ Давида до прѣселеніе-то Вавилонско, родове четыринадесеть; и отъ прѣселеніе-то Вавилонско до Христа, родове четыринадесеть сѫ.

18. А рожденіе-то на Іисуса Христа така бѣ; като бы сгодена майка му Марія за Іосифа, додѣ още не бѣхѫ ся съединили, намѣри ся непразна отъ Духа Святаго.

19. А Іосифъ мѫжъ ѝ, понеже бѣ праведенъ и не искаше да ѭ опозори, науми си тайно да ѭ напусне.

20. Но това когато помысли той, ето, ангелъ Господень яви му ся на-сънѣ и казуваше: Іосифе сыне Давидовъ, не бой ся да вземешь женѫ си Маріѭ; защото зародено-то въ неѭ отъ Духа Святаго е.

21. А ще роди сынъ, и ще му наречешь име-то Іисусъ; защото той ще спасе свои-тѣ людіе отъ грѣхове-тѣ имъ.

22. И всичко това бы, да ся сбѫде речено-то отъ Господа чрѣзъ пророка, който казува:

23. Ето дѣва ще зачне и ще роди сынъ, и ще му нарекѫтъ име-то Еммануилъ, което ся тълкува, Богъ съ насъ.

24. И като станѫ Іосифъ отъ сънъ, стори както му повелѣ ангелъ Господень, и взѣ женѫ си;

25. И не ѭ познаваше до когато тя роди сына си първороднаго, и *той* му нарече име-то Іисусъ.

ГЛАВА В.

а. Іисꙋ же рождшꙋся въ Виѳлеемѣ Іудейстѣмъ, во дни Иродꙋа царя, се, волсви ѿ востокъ пріидоша во Іерлимъ, глаголюще:

в. Гдѣ єсть рождеися царь Іудейскій; видѣхомъ бо звѣздꙋ єгѡ на востоцѣ, и пріидохомъ поклонитися емꙋ.

г. Слышавъ же Иродъ царь смꙋтися, и весь Іерлимъ съ нимъ.

д. И собравъ вса первосщенники и книжники людскія, вопрошаше ѿ нихъ: гдѣ Христосъ раждается;

е. Они же рекоша емꙋ: въ Виѳлеемѣ Іудейстѣмъ. такѡ бо писано єсть пророкомъ:

ѕ. И ты Виѳлееме, земле Іꙋдова, ничимже менши єси во вѣкахъ Іꙋдовыхъ: изъ тебе бо изыдетъ вождь, иже оупасетъ люди моя Израиля.

з. Тогда Иродъ тай призва волхвы, и испытоваше ѿ нихъ время явльшіяся звѣзды.

и. И пославъ ихъ въ Виѳлеемъ, рече: шедше испытайте извѣстнѡ ѡ отрочати: егда же ѡбрящете, возвѣстите ми, якѡ да и азъ шедъ поклонюся емꙋ.

ѳ. Они же послꙋшавше царя, идоша: и се, звѣзда, юже видѣша на востоцѣ, идяше пред ними, дондеже пришедши ста верхꙋ, идѣже бѣ отроча.

і. Видѣвше же звѣздꙋ, возрадовашася радостію велією зѣлѡ.

ія. И пришедше въ храминꙋ, видѣша отроча съ Маріею матерію егѡ, и падше поклонишася емꙋ, и ѿверзше сокровища своя, принесоша емꙋ дары, злато, и ліванъ, и смирнꙋ.

ів. И вѣсть пріемше во снѣ не возвратитися ко Иродꙋ, иными путемъ ѿидоша во странꙋ свою.

іг. Ѿшедшымъ же имъ, се, Ангелъ Гдень во снѣ явися Іѡсифꙋ, глаголя: вставъ поими отроча и мтерь егѡ, и

ГЛАВА 2.

1. А когато ся роди Іисусъ во Виѳлеемъ Іудейскый въ дни-тѣ на царь Ирода, ето, мѫдреци отъ истокъ пристигнѫхѫ въ Іерусалимъ, и казувахѫ:

2. Дѣ е що ся е родилъ царь Іудейскый? защото звѣздѫ-тѫ неговѫ видѣхмы на истокъ, и дойдохмы да му ся поклонимъ.

3. *Това* като чу царь Иродъ смути ся, и всичкый Іерусалимъ съ него.

4. И събра вси-тѣ първосвященницы и книжницы отъ народъ-тъ, та распытуваше отъ тѣхъ гдѣ имаше да ся роди Христосъ?

5. И тѣ му казахѫ: Во Виѳлеемъ Іудейскый; защото така е писано чрѣзъ пророка:

6. И ты Виѳлееме, земя Іудина, никакъ не си най малъкъ между воеводства-та Іудовы; защото отъ тебе ще излѣзе Вождь, който ще упасе народъ-тъ ми Израиля.

7. Тогази Иродъ призова тайно мѫдрецы-тѣ, та испыта отъ тѣхъ на здраво врѣме-то на появенѫ-тѫ звѣздѫ.

8. И като гы испрати во Виѳлеемъ, рече *имъ:* Идѣте, испытайте на здраво за дѣте-то; и като *го* намѣрите, извѣстѣте ми, да дойдѫ и азъ да му ся поклонѭ.

9. А тѣ като чухѫ *това* отъ царь-тъ, тръгнѫхѫ: и, ето, звѣзда-та, коѭто бѣхѫ видѣли на истокъ, идяше прѣдъ тѣхъ, до като дойде та ся спрѣ, надъ *мѣсто-то* дѣто бѣ дѣте-то.

10. И като видѣхѫ звѣздѫ-тѫ, възрадувахѫ ся съ радость твърдѣ голѣмѫ.

11. И като влѣзохѫ въ кѫщѫ-тѫ, намѣрихѫ дѣте-то съ майкѫ му Маріѭ, и паднѫхѫ та му ся поклонихѫ, и като отворихѫ съкровища-та си, принесохѫ му дарове, злато, и ливанъ и смирнѫ.

12. И понеже имъ ся откры отъ Бога на̀-сънѣ да ся не върнѫтъ при Ирода, отидохѫ *си* прѣзъ другъ пѫть за въ своѭ-тѫ странѫ.

13. А слѣдъ отиваніе-то имъ, ето, ангелъ Господень явява ся на̀-сънѣ Іосифу и казува: Стани та земи дѣте-то и майкѫ

бѣжѝ во Є҆гѵ́петъ, и҆ бꙋ́ди та́мѡ, до́ндеже рекꙋ́ ти: хо́щетъ бо И҆рѡ́дъ и҆ска́ти ѻ҆троча́те, да погꙋби́тъ є҆.

д҃і. Ѻ҆́нъ же воста́въ, поа́тъ ѻ҆троча̀ и҆ мт҃рь є҆гѡ̀ но́щїю, и҆ ѿи́де во Є҆гѵ́петъ:

е҃і. И҆ бѣ̀ та́мѡ до ᲂу҆ме́ртвїа И҆рѡ́дова: да сбꙋ́детсѧ рече́нное ѿ Гдⷭ҇а прⷪ҇ро́комъ, гл҃ющимъ: ѿ Є҆гѵ́пта воззва́хъ сн҃а моего̀.

ѕ҃і. Тогда̀ И҆рѡ́дъ ви́дѣвъ, ꙗ҆́кѡ порꙋ́ганъ бы́сть ѿ волхвѡ́въ, разгнѣ́васѧ ѕѣлѡ̀, и҆ посла́въ и҆збѝ всѧ̀ дѣ́ти сꙋ́щыѧ въ Виѳлеѥ́мѣ и҆ во всѣ́хъ предѣ́лѣхъ є҆гѡ̀, ѿ двою̀ лѣ́тꙋ и҆ нижа́йше, по вре́мени, є҆́же и҆звѣ́стнѡ и҆спыта̀ ѿ волхвѡ́въ.

з҃і. Тогда̀ сбы́стсѧ рече́нное І҆еремі́емъ, прⷪ҇ро́комъ, глаго́лющимъ:

и҃і. Гла́съ въ Ра́мѣ слы́шанъ бы́сть, пла́чь, и҆ рыда́нїе, и҆ во́пль мно́гъ: Рахи́ль пла́чꙋщисѧ ча̑дъ свои́хъ, и҆ не хота́ше ᲂу҆тѣ́шитисѧ, ꙗ҆́кѡ не сꙋ́ть.

ѳ҃і. Ѹ҆ме́ршꙋ же И҆рѡ́дꙋ, сѐ, А҆́гг҃лъ Гдⷭ҇нь во снѣ̀ ꙗ҆ви́сѧ І҆ѡ́сифꙋ во Є҆гѵ́птѣ,

к҃. Гл҃го́лѧ: воста́въ поимѝ ѻ҆троча̀ и҆ мт҃рь є҆гѡ̀, и҆ и҆дѝ въ зе́млю І҆и҃левꙋ; и҆зомро́ша бо и҆щꙋ́щїи дш҃и̇ ѻ҆троча́те.

к҃а. Ѻ҆́нъ же воста́въ, поа́тъ ѻ҆троча̀ и҆ ма́терь є҆гѡ̀, и҆ прїи́де въ зе́млю І҆и҃левꙋ.

к҃в. Слы́шавъ же, ꙗ҆́кѡ А҆́рхела́й ца́рствꙋетъ во І҆ꙋде́и вмѣ́стѡ И҆рѡ́да ѻ҆тца̀ своегѡ̀, ᲂу҆боѧ́сѧ та́мѡ и҆ти̇̀: вѣ́сть же прїе́мъ во снѣ̀, ѿи́де въ предѣ́лы Галїле́йскїа.

к҃г. И҆ прише́дъ всели́сѧ во гра́дѣ нарица́емѣмъ Назаре́тъ: ꙗ҆́кѡ да сбꙋ́детсѧ рече́нное прⷪ҇ро́ки, ꙗ҆́кѡ Назѡре́й нарече́тсѧ.

ГЛАВА̀ Г҃.

а҃. Во дни́ же ѻ҆́ны прїи́де І҆ѡа́ннъ крⷭ҇ти́тель, проповѣ́дѧѧ въ пꙋсты́ни І҆ꙋде́йстѣй,

в҃. И҆ глаго́лѧ: пока́йтесѧ, приближи́боса цⷭ҇рⷭ҇твїе нб҃ное.

му, и бѣгай въ Египетъ, и бѫди тамъ до когато ти рекѫ; защото Иродъ има да потърси дѣте-то да го погуби.

14. И той станѫ, взѣ дѣте-то и майкѫ му прѣзъ нощь, и отиде въ Египетъ;

15. И бѣ тамъ до смьрть-тѫ Иродовѫ, да ся сбѫде речено-то отъ Господа чрѣзъ пророка, който казува: Изъ Египетъ позовахъ сына си.

16. Тогази Иродъ като видѣ че му ся подсмѣяхѫ мѫдреци-тѣ, твьрдѣ много ся разяри, и проводи та погуби всичкы-тѣ младенцы во Виѳлеемъ и по всичкы-тѣ неговы прѣдѣлы, отъ двѣ години и по долу, споредъ врѣме-то, което бѣ добрѣ испыталъ отъ мѫдрецы-тѣ.

17. Тогази ся испълни речено-то отъ пророка Іереміѭ който казува:

18. Гласъ ся чу въ Рамѫ, плачь и писъкъ и рыданіе голѣмо; Рахыль оплакуваше чада-та си и не рачяше да ся утѣши, защото гы нѣма *вече*.

19. А като умрѣ Иродъ, ето ангелъ Господень явява ся на̀-сънѣ Іосифу въ Египетъ и казува:

20. Стани, земи дѣте-то и майкѫ му, та иди въ земѭ-тѫ Израилевѫ; защото измрѣхѫ тѣзи, които търсѣхѫ душѫ-тѫ на дѣте-то.

21. И той станѫ, зѣ дѣте-то и майкѫ му, и дойде въ земѭ-тѫ Израилевѫ.

22. Но като чу че Архелай царува надъ Іудеѭ на мѣсто бащѫ си Ирода, убоя ся да иде тамъ; и понеже му бѣ откровено на̀-сънѣ, отиде въ Галилейскы-тѣ страны,

23. Та ся засели въ единъ градъ нарицаемъ Назаретъ: да ся сбѫде речено-то чрѣзъ пророцы-тѣ, че Назорей ще да ся нарече.

ГЛАВА 3.

1. Въ оныя дни дойде Іоаннъ Крьститель, и проповѣдуваше въ пустынѭ-тѫ Іудейскѫ,

2. И казуваше: Покайте ся; понеже наближи царство небесно.

г҃. Сей бо є҆сть речéнный И҆саїемъ прѿрокомъ, глаго́лющимъ: гла́съ вопїю́щагѡ въ пꙋсты́ни, оу҆готóвайте пꙋ́ть Гдⷭ҇нь, пра́вы твори́те стезѝ є҆гѡ̀.

д҃. Са́мъ же Ї҆ѡа́ннъ и҆ма́ше ри́зꙋ свою̀ ѿ вла́съ велблꙋ́ждь, и҆ по́асъ оу҆сме́нъ ѡ҆ чреслѣ́хъ свои́хъ: снѣ́дь же є҆гѡ̀ бѣ̀ прꙋ́жїе и҆ ме́дъ ди́вїй.

є҃. Тогда̀ и҆схожда́ше къ немꙋ̀ Ї҆ерꙋсали́ма, и҆ вса̀ Ї҆ꙋде́а, и҆ вса̀ страна̀ Ї҆орда́нская,

ѕ҃. И҆ креща́хꙋся во Ї҆орда́нѣ ѿ негѡ̀, и҆сповѣ́дающе грѣхѝ своѝ.

з҃. Ви́дѣвъ же (Ї҆ѡа́ннъ) мнѡ́ги фарїсе́и и҆ саддꙋке́и гра-дꙋ́щыя на крⷭ҇ще́нїе є҆гѡ̀, речѐ и҆̀мъ: рожде́нїя є҆хі́днова, кто̀ сказа̀ ва́мъ бѣжа́ти ѿ бꙋ́дꙋщагѡ гнѣ́ва;

и҃. Сотвори́тѐ оу҆́бо пло́дъ досто́инъ покая́нїя:

ѳ҃. И҆ не начина́йте глаго́лати въ себѣ̀: О҆ц҃а̀ и҆̀мамы А҆вра-а́ма. глаго́лю бо ва́мъ, ꙗ҆́кѡ мо́жетъ Бг҃ъ ѿ ка́менїя сегѡ̀ воздви́гнꙋти ча̑да А҆враа́мꙋ.

і҃. Оу҆же́ бо и҆ сѣки́ра при ко́рени дре́ва лежи́тъ: вса́ко оу҆́бо дре́во, є҆́же не твори́тъ плода̀ добра̀, посѣка́емо быва́етъ, и҆ во О҆́гнь вмета́емо.

а҃і. Я҆́зъ оу҆́бѡ крща́ю вы̀ водо́ю въ покая́нїе: гра́дый же по мнѣ̀, крѣ́плїй менѐ є҆́сть, є҆мꙋ́же нѣ́смь досто́инъ сапогѝ понестѝ: то́й вы̀ крⷭ҇ти́тъ Дх҃омъ ст҃ы́мъ и҆ О҆́гнемъ:

в҃і. Є҆мꙋ́же лопа́та въ рꙋцѣ̀ є҆гѡ̀, и҆ ѡ҆́требитъ гꙋмно̀ своѐ, и҆ собере́тъ пшени́цꙋ свою̀ въ жи́тницꙋ, плѣ́вы же сожже́тъ О҆́гнемъ негаса́ющимъ.

г҃і. Тогда̀ прихо́дитъ І҆и҃съ ѿ Галїле́и на Ї҆орда́нъ ко Ї҆ѡа́ннꙋ крⷭ҇ти́тися ѿ негѡ̀.

д҃і. Ї҆ѡа́ннъ же возбрана́ше є҆мꙋ̀, глаго́ля: А҆́зъ тре́бꙋю тобо́ю крⷭ҇ти́тися, и҆ ты́ ли гра́деши ко мнѣ̀;

є҃і. Ѿвѣща́въ же І҆и҃съ речѐ къ немꙋ̀: ѡ҆ста́ви ны́нѣ: та́кѡ бо подоба́етъ на́мъ и҆спо́лнити вса́кꙋ пра́вдꙋ. тогда̀ ѡ҆ста́ви є҆го̀.

3. Защото той е реченный-тъ отъ пророка Исаіѭ, който казува: Гласъ на едного, който выка въ пустынѭ-тѫ: Приготвѣте пѫть-тъ Господень, правы правѣте неговы-тѣ пѫтекы.

4. А самъ Іоаннъ имаше облѣкло-то си отъ камилскы космы, и около чрѣсла-та си коженъ поясъ; а яденіе-то му бѣ акриды и дивъ медъ.

5. Тогази ся извьрвѣ при него Іерусалимъ и всичка Іудея, и всичка-та околность на Іорданъ,

6. И крьщавахѫ ся въ Іорданъ отъ него, като исповѣдувахѫ грѣхове-тѣ си.

7. А като видѣ *Іоаннъ* че идяхѫ на негово-то крьщаваніе мнозина отъ Фарисеи-тѣ и Саддукеи-тѣ, рече имъ: Рожбы ехиднины! Кой ви обади да бѣгате отъ бѫдѫщый-тъ гнѣвъ?

8. Сторѣте прочее плодове достойны на покаяніе;

9. И не мыслѣте да думате въ себе си: Отца имамы Авраама; защото казувамъ ви, че Богъ може отъ тѣзи каменіе да въздигне чада Аврааму.

10. А и сѣкыра-та вече лежи при корень-тъ на дрьвія-та; и тъй всяко дьрво което не прави добръ плодъ, отсича ся и въ огнь ся хвърля.

11. Азъ вы крьщавамъ съ водѫ въ покаяніе, а тойзи който иде слѣдъ мене по крѣпъкъ е отъ мене, комуто не сьмь достоинъ обущата да понесѫ; той ще вы крьсти съ Духъ Святый и съ огнь;

12. Който *дьржи* лопатѫ-тѫ въ рѫкѫ, и ще отреби гумно-то си, та ще събере пшеницѫ-тѫ си въ житницѫ-тѫ, а плѣвѫ-тѫ ще ѭ изгори въ огнь негасимъ.

13. Тогази идува Іисусъ отъ Галилеѭ на Іорданъ до Іоанна да ся крьсти отъ него.

14. А Іоаннъ го въспираше и казуваше: Азъ имамъ потрѣбѫ да ся крьстѭ отъ тебе, и ты ли идешь при мене?

15. А Іисусъ отговори и рече му: Остави сега, защото така подобава намъ да испълнимъ всякѫ правдѫ. *И Іоаннъ* тогава го остави.

в҃і. И҆ крⷭ҇тивсѧ І҆и҃съ взыде ѧ҆бїе ѿ воды: и҆ сѐ, ѿверзо́шасѧ є҆мꙋ̀ нб҃сѧ, и҆ видѣ̀ Дх҃а Бж҃їѧ сходѧ́щѧ ꙗ҆́кѡ го́лꙋбѧ, и҆ грѧдꙋ́щѧ на него̀.

з҃і. И҆ сѐ, гла́съ съ нб҃сѐ глаго́лѧ: се́й є҆́сть Сн҃ъ мо́й возлю́бленный, ѡ҆ не́мже бл҃говоли́хъ.

ГЛАВА̀ Д҃.

а҃. Тогда̀ І҆и҃съ возведе́нъ бы́сть дх҃омъ въ пꙋсты́ню, и҆скꙋси́тисѧ ѿ дїа́вола.

в҃. И҆ пости́всѧ днїй четы́редесѧть, и҆ но́щїй четы́редесѧть, послѣ̀дѝ взалка̀.

г҃. И҆ приступль къ немꙋ̀ и҆скꙋси́тель, речѐ: а҆́ще Сн҃ъ є҆сѝ Бж҃їй, рцы̀, да ка́менїе сїѐ, хлѣ́бы бꙋ́дꙋтъ.

д҃. Онъ же ѿвѣща́въ речѐ: пи́сано є҆́сть: не ѡ҆ хлѣ́бѣ є҆ди́номъ жи́въ бꙋ́детъ чл҃вѣ́къ, но ѡ҆ всѧ́комъ глаго́лѣ и҆сходѧ́щемъ и҆зꙋ́стъ Бж҃їихъ.

е҃. Тогда̀ поѧ́тъ є҆го̀ дїа́волъ во ст҃ы́й гра́дъ, и҆ поста́ви є҆го̀ на крилѣ̀ цр҃ко́внѣмъ.

ѕ҃. И҆ глаго́ла є҆мꙋ̀: а҆́ще Сн҃ъ є҆сѝ Бж҃їй, ве́рзисѧ ни́зꙋ: пи́сано бо є҆́сть, ꙗ҆́кѡ А҆гг҃лѡмъ свои́мъ заповѣ́сть ѡ҆ тебѣ̀ сохрани́ти тѧ̀, и҆ на рꙋка́хъ во́змꙋтъ тѧ̀, да не когда̀ преткне́ши ѡ҆ ка́мень но́гꙋ твою̀.

з҃. Речѐ же є҆мꙋ̀ І҆и҃съ: па́ки пи́сано є҆́сть: не и҆скꙋ́сиши Гдⷭ҇а Бг҃а твоегѡ̀.

и҃. Па́ки поѧ́тъ є҆го̀ дїа́волъ на горꙋ̀ высокꙋ̀ ѕѣлѡ̀, и҆ показа̀ є҆мꙋ̀ всѧ̑ цр҃твїѧ мі́ра, и҆ сла́вꙋ и҆́хъ.

ѳ҃. И҆ глаго́ла є҆мꙋ̀: сїѧ̑ всѧ̑ тебѣ̀ да́мъ, а҆́ще па́дъ поклони́шимисѧ.

і҃. Тогда̀ глаго́ла є҆мꙋ̀ І҆и҃съ: и҆дѝ за мно́ю, сатано̀: пи́сано бо є҆́сть: Гдⷭ҇ꙋ Бг҃ꙋ твоемꙋ̀ поклони́шисѧ, и҆ томꙋ̀ є҆ди́номꙋ послꙋ́жиши.

16. И щомъ ся крьсти Іисусъ възлѣзе тутакси отъ водѫ-тѫ, и ето, отворихѫ ся нему небеса-та, и видѣ Духа Божія че слѣзуваше като гълѫбъ и спущаше ся на него;

17. И ето гласъ отъ небеса, който казуваше: Тойзи е Сынъ мой възлюбленный, въ когото благоволихъ.

ГЛАВА 4.

1. Тогази възведенъ бы Іисусъ отъ Духа въ пустынѭ-тѫ, да бѫде искушенъ отъ діавола.

2. И като пости четыридесеть дни и четыридесеть нощи, напоконъ огладнѣ.

3. И дойде при него искуситель-тъ, и рече: Ако си Сынъ Божій, речи тѣзи каменіе да станѫтъ хлѣбове.

4. А той отвѣща и рече: Писано е: Не само съ хлѣбъ ще бѫде живъ человѣкъ, но съсъ всяко слово кѳето исхожда изъ Божіи-тѣ уста.

5. Тогава го завожда діаволъ-тъ въ святый-тъ градъ и поставя го на крыло-то на храмъ-тъ,

6. И казува му: Ако си Сынъ Божій, хвьрли ся долу; защото е писано: На ангелы-тѣ си ще заповѣда за тебе, и на рѫцѣ ще тя подигатъ, да не бы да прѣпънешь о камькъ ногѫ-тѫ си.

7. Рече му Іисусъ: Пакъ е писано: Да не искусишь Господа Бога твоего.

8. Пакъ го завожда діаволъ-тъ на еднѫ планинѫ много высокѫ, и показува му всичкы-тѣ царства свѣтовны, и славѫ-тѫ имъ;

9. И казува му: Всичко това ще ти дамъ, ако паднешь да ми ся поклонишь.

10. Тогазь Іисусъ му казува: Махни ся, Сатано; защото е писано: Господу Богу твоему да ся поклонишь, и само нему да послужишь.

а҃і. Тогда̀ ѡ҆ста́ви є҆го̀ дїа́волъ, и҆ сѐ, а҆́ггли приступи́ша, и҆ служа́хꙋ є҆мꙋ̀.

в҃і. Слы́шавъ же І҆и҃съ, ꙗ҆́кѡ І҆ѡа́ннъ пре́данъ бы́сть, ѿи́де въ Галїле́ю.

г҃і. И҆ ѡ҆ста́вль Назаре́тъ, прише́дъ всели́ся въ Капернаꙋ́мъ въ помо́рїе, въ предѣ́лѣхъ Завꙋлѡ́нихъ и҆ Нефѳалі́млихъ:

д҃і. Да сбꙋ́детсѧ рече́нное И҆са́їемъ прⷪ҇ро́комъ, глаго́лющимъ:

є҃і. Земла̀ Завꙋлѡ́нѧ, и҆ земла̀ Нефѳалі́млѧ, пꙋ́ть мо́рѧ ѻ҆бо́нъ по́лъ І҆орда́на, Галїле́а ꙗ҆зы̑къ,

ѕ҃і. Лю́дїе сѣда́щїи во тмѣ̀ ви́дѣша свѣ́тъ ве́лїй, и҆ сѣда́щымъ въ странѣ̀ и҆ сѣ́ни сме́ртнѣй, свѣ́тъ возсїѧ̀ и҆̀мъ.

з҃і. Ѿто́лѣ нача́тъ І҆и҃съ проповѣ́дати, и҆ глаго́лати: пока́йтесѧ, приближи́сѧ бо цр҃тво нб҃ное.

и҃і. Ходѧ́ же при мо́ри Галїле́йстѣ́мъ, ви́дѣ два̀ бра́та, Сі́мѡна гл҃емаго Петра̀, и҆ А҆ндре́а бра́та є҆гѡ̀, вмета́юща мре́жи въ мо́ре, бѣ́ста бо ры́барѧ.

ѳ҃і. И҆ глаго́ла и҆̀ма: гради́та по мнѣ̀, и҆ сотворю̀ вы̀ ловца̑ чл҃вѣ́кѡмъ.

к҃. Ѻ҆на же а҆́бїе ѡ҆ста́вльша мре́жи, по не́мъ и҆до́ста.

к҃а. И҆ преше́дъ ѿтꙋ́дꙋ, ви́дѣ и҆̀на два̀ бра́та, І҆а́кѡва Зеведе́ева, и҆ І҆ѡа́нна бра́та є҆гѡ̀, въ корабли̑ съ Зеведе́омъ ѻ҆ц҃е́мъ є҆ю̀, завазꙋ́юща мре́жи своѧ̑, и҆ воззва̀ а҆̀.

к҃в. Ѻ҆на же а҆́бїе ѡ҆ста́вльша кора́бль и҆ ѻ҆ц҃а̀ своего̀, по не́мъ и҆до́ста.

к҃г. И҆ прохожда́ше всю̀ Галїле́ю І҆и҃съ оу҆ча̀ на со́нмищахъ и҆̀хъ, и҆ проповѣ́дѧ є҆ѵ҆ле́ї цр҃твїѧ, и҆сцѣлѧ́ѧ всѧ́къ недꙋ́гъ и҆ всѧ́кꙋ ꙗ҆зю въ лю́дехъ.

к҃д. И҆ и҆зы́де слꙋ́хъ є҆гѡ̀ по всей Сѵ҆рі́и: и҆ приведо́ша къ немꙋ̀ всѧ̑ боля́щыѧ, разли́чными недꙋ́ги и҆ страстьмѝ ѡ҆держи́мы, и҆ бѣ́сны, и҆ мѣ́сѧчныѧ, и҆ разслабленныѧ (жи́лами): и҆ и҆сцѣлѝ и҆̀хъ.

к҃е. И҆ по не́мъ и҆до́ша наро́ди мно́зи ѿ Галїле́и и҆ десатѝ гра̑дъ, и҆ ѿ І҆ерⷭ҇ли́ма, и҆ І҆ѹде́и, и҆ со ѻ҆́нагѡ по́лꙋ І҆орда́на.

11. Тогази го остави діаволъ-тъ; и ето ангели пристѫпихѫ и служахѫ му.

12. А когато чу Іисусъ че Іоаннъ бы прѣдаденъ, отиде въ Галилеіѭ.

13. И като остави Назаретъ, дойде и засели ся въ Капернаумъ крайморскый, въ прѣдѣлы-тѣ Завулоновы и Нефѳалимовы;

14. Да ся сбѫде речено-то чрѣзъ пророка Исаія, който казува:

15. Земя-та Завулонова и земя-та Нефѳалимова на пѫть-тъ край море-то, отвѫдь Іорданъ, Галилея языческа;

16. Народъ който сѣдяше въ тьмниѭ видѣ видѣлиѭ голѣмѫ, и на сѣдящы-тѣ въ странѫ и сѣнкѫ смьртнѫ, видѣлина имъ възсія.

17. Отъ тогава започенѫ Іисусъ да проповѣдува и да казува: Покайте ся; защото наближи царство небесно.

18. И като вьрвѣше Іисусъ по край море-то Галилейско, видѣ двамина братія, Симона нарицаемый-тъ Петръ, и брата му Андрея, че хвьрляхѫ мрѣжѫ въ море-то, защото бѣхѫ рыболовци.

19. И казува имъ: Елате слѣдъ мене, и ще вы направіѭ ловцы на человѣцы.

20. И тѣ тутакси оставихѫ мрѣжы-тѣ и отидохѫ слѣдъ него.

21. И като позаминѫ отъ тамо, видѣ другы двамина братія, Іакова Зеведеева и брата му Іоанна съ отца имъ Зеведея въ еднѫ ладіѭ че кърпяхѫ мрѣжы-тѣ си, и повыка гы.

22. А тѣ тозь часъ оставихѫ ладіѭ-тѫ и отца си, и отидохѫ слѣдъ него.

23. И обхождаше Іисусъ всичкѫ Галилеіѭ, та поучаваше въ съборища-та имъ, и проповѣдуваше благовѣстіе-то на царство-то, и исцѣляваше всякѫ болѣсть и всякѫ немощь между народъ-тъ.

24. И разчу ся слухъ за него по всичкѫ Сиріѭ, и довождахѫ при него всичкы-тѣ болѣстны, що имахѫ различны болѣсти и мѫкы, и бѣснуемы, и лунатицы, и раслабленны; и гы исцѣли.

25. И вьрвѣше слѣдъ него народъ много изъ Галілеіѭ и Декаполь, изъ Іерусалимъ и Іудеіѭ, и изъ отвѫдь Іорданъ.

ГЛАВА Є.

а. Оузрѣвъ же народы, взыде на горꙋ: и сѣдшꙋ емꙋ, приступиша къ немꙋ оучѧцы его:

в. И ѿверзъ оуста своа, оучаше ихъ, глаголѧ:

г. Блажени нищіи духомъ: ꙗкѡ тѣхъ есть царствіе небное.

д. Блажени плачꙋщіи: ꙗкѡ тіи оутѣшатсѧ.

є. Блажени кротцыи: ꙗкѡ тіи наслѣдѧтъ землю.

ѕ. Блажени алчꙋщіи и жаждꙋщіи правды: ꙗкѡ тіи насытатсѧ.

з. Блажени мѧтивіи: ꙗкѡ тіи помиловани бꙋдꙋтъ.

и. Блажени чистіи сердцемъ: ꙗкѡ тіи Бга оузрѧтъ.

ѳ. Блажени миротворцы: ꙗкѡ тіи снове Божіи нарекꙋтсѧ.

і. Блажени изгнани правды ради: ꙗкѡ тѣхъ есть цртвіе небное.

ѧі. Блажени єстѐ, єгда поносѧтъ вамъ, и ижденꙋтъ, и рекꙋтъ всакъ золъ глаголъ на вы лжꙋще, менѐ ради.

ві. Радꙋйтесѧ и веселитесѧ, ꙗкѡ мзда ваша многа на небесѣхъ: такѡ бо изгнаша прроки, иже (бѣша) прежде васъ.

гі. Вы єстѐ соль земли: аще же соль ѡбꙋдѣетъ, чимъ ѡсолитсѧ; нивочтоже бꙋдетъ ктомꙋ, точію да изсыпана бꙋдетъ вонъ, и попираема чл҃вѣки.

ді. Вы єстѐ свѣтъ міра: не можетъ градъ оукрытисѧ верхꙋ горы стоѧ.

єі. Нижѐ вжигаютъ свѣтильника, и поставлѧютъ его подъ спꙋдомъ, но на свѣщницѣ, и свѣтитъ всѣмъ, иже въ храминѣ (сꙋть).

ѕі. Такѡ да просвѣтитсѧ свѣтъ вашъ предъ чл҃вѣки, ꙗкѡ да видѧтъ ваша дѡбраѧ дѣла, и прославѧтъ Оца вашего, иже на небесѣхъ.

ГЛАВА 5.

1. А като видѣ много-то народъ, възлѣзе на горѫ-тѫ, и щомъ сѣднѫ пристѫпихѫ до него ученици-тѣ му:

2. И отвори уста-та си та гы поучаваше и говоряше:

3. Блажени нищи-тѣ духомъ; защото е тѣхно царство небесно.

4. Блажени нажаленни-тѣ; защото тѣ ще ся утѣшятъ.

5. Блажени кроткы-тѣ; защото тѣ ще наслѣдятъ земѭ-тѫ.

6. Блажени които гладуватъ и жадуватъ за правдѫ-тѫ; защото тѣ ще ся насытятъ.

7. Блажени милостиви-тѣ; защото тѣ помиловани ще бѫдѫтъ.

8. Блажени чистосьрдечни-тѣ; защото тѣ ще видятъ Бога.

9. Блажени миротворци-тѣ; защото тѣ сынове Божіи ще ся нарекѫтъ.

10. Блажени гонени-тѣ заради правдѫ-тѫ; защото е тѣхно царство небесно.

11. Блажени сте когато вы похулятъ и вы изгонятъ, и врьхъ васъ рекѫтъ на лъжѫ всякѫ злѫ речь заради мене.

12. Радувайте ся и веселѣте ся, защото е голѣма на небеса ваша-та заплата: понеже така изгонихѫ пророцы-тѣ, които *бѣхѫ* прѣди васъ.

13. Вы сте соль-та на земѭ-тѫ: а ако соль-та избезсолнѣе, съ какво ще да ся осоли? За нищо вече не струва, тъкмо да ся исхвьрли вънъ, и да ся тъпче отъ человѣцы-тѣ.

14. Вы сте видѣлина-та на свѣтъ-тъ; градъ поставенъ на горѫ не може да ся укрые.

15. Нито запалятъ свѣщь и ѭ турятъ подъ шиникъ, но на свѣтилникъ-тъ, и свѣти на всичкы що сѫ въ кѫщы.

16. Така да просвѣтне ваша-та видѣлина прѣдъ человѣцы-тѣ, за да видятъ добры-тѣ ваши дѣла, и да прославятъ Отца вашего, който е на небеса.

з҃і. Да не мни́те, ꙗ҆́кѡ прїидо́хъ разори́ти зако́нъ, и҆лѝ
прѡро́ки: не прїидо́хъ разори́ти, но и҆спо́лнити:
и҃і. А҆ми́нь бо глаго́лю ва́мъ: до́ндеже пре́йдетъ нб҃о и҆
землѧ̀, і҆ѡ́та є҆ди́на, и҆лѝ є҆ди́нꙗ черта̀ не пре́йдетъ ѿ зако́на,
до́ндеже всѧ̑ бꙋ́дꙋтъ.
ѳ҃і. И҆́же а҆́ще разори́тъ є҆ди́нꙋ за́повѣдей си́хъ ма́лыхъ, и҆
наꙋчи́тъ та́кѡ чл҃вѣ́ки, мнїй наречє́тсѧ въ цр҃твїи нб҃нѣмъ:
а҆ и҆́же сотвори́тъ и҆ наꙋчи́тъ, се́й ве́лїй наречє́тсѧ въ цр҃твїи
нб҃нѣмъ.
к҃. Глаго́лю бо ва́мъ, ꙗ҆́кѡ а҆́ще не и҆збꙋ́детъ пра́вда
ва́ша па́че кни́жникъ и҆ фарїсе́й, не вни́дете въ цр҃твїе
нб҃ное.
к҃а. Слы́шасте, ꙗ҆́кѡ речє́но бы́сть дрє́внимъ: не ᲂу҆бїе́ши:
и҆́же бо а҆́ще ᲂу҆бїе́тъ, пови́ненъ є҆́сть сꙋдꙋ̀.
к҃в. А҆́зъ же глаго́лю ва́мъ, ꙗ҆́кѡ вса́къ гнѣ́ваѧйсѧ на бра́та
своего̀ всꙋ́е, пови́ненъ є҆́сть сꙋдꙋ̀: и҆́же бо а҆́ще речє́тъ бра́тꙋ
своемꙋ̀, рака̀: пови́ненъ є҆́сть со́нмищꙋ: а҆ и҆́же речє́тъ,
ᲂу҆ро́де: пови́ненъ є҆́сть геє́ннѣ ѻ҆́гненнѣй.
к҃г. А҆́ще ᲂу҆́бо принесе́ши да́ръ тво́й ко ѻ҆лтарю̀, и҆ тꙋ̀
помане́ши, ꙗ҆́кѡ бра́тъ тво́й, и҆́мать нѣ́что на та̀:
к҃д. Ѡ҆ста́ви тꙋ̀ да́ръ тво́й пред̾ ѻ҆лтаре́мъ, и҆ ше́дъ пре́жде сми-
ри́сѧ съ бра́томъ твои́мъ, и҆ тогда̀ пришє́дъ принесѝ да́ръ тво́й.
к҃є. Бꙋ́ди ᲂу҆вѣ́щава́лсѧ съ сопе́рникомъ твои́мъ ско́рѡ,
до́ндеже є҆сѝ на пꙋтѝ съ ни́мъ: да не преда́стъ тебѐ сопе́р-
никъ сꙋдїй, и҆ сꙋдїа̀ та̀ преда́стъ слꙋзѣ̀, и҆ въ темни́цꙋ ввє́р-
женъ бꙋ́деши.
к҃ѕ. А҆ми́нь глаго́лю тебѣ̀: не и҆зы́деши ѿтꙋ́дꙋ, до́ндеже
возда́си послѣ́днїй кодра́нтъ.
к҃з. Слы́шасте, ꙗ҆́кѡ речє́но бы́сть дрє́внимъ: не прелюбы̀
сотвори́ши.
к҃и. А҆́зъ же глаго́лю ва́мъ, ꙗ҆́кѡ вса́къ, и҆́же воззри́тъ на
женꙋ̀, ко є҆́же вожделѣ́ти є҆ѧ̀, ᲂу҆жѐ любодѣ́йствова съ не́ю
въ се́рдцѣ свое́мъ.

17. Да не мните че азъ дойдохъ да разрушіѭ законъ-тъ или пророцы-тѣ; не дойдохъ да разрушіѭ, но да испълніѭ.

18. Защото, истинѫ ви казувамъ, доклѣ да прѣмине небе-то и земя-та, една рѣска, или една точка отъ законъ-тъ нѣма да прѣмине, дори ся всичко не сбѫде.

19. И тъй, който наруши еднѫ отъ най малки-тѣ тѣзи заповѣди, и научи така человѣцы-тѣ, най малъкъ ще ся нарече въ царство небесно; а който стори и научи, той ще великъ да ся нарече въ царство небесно.

20. Защото, казувамъ ви, че ако ваша-та правда не надмине *правдѫ-тѫ* на книжницы-тѣ и Фарисеи-тѣ, нѣма да влѣзете въ царство небесно.

21. Чули сте че е речено на староврѣменны-тѣ: Не убивай, и който убіе, ще бѫде повиненъ на сѫдъ.

22. А пакъ азъ ви казувамъ, че всякой, който ся гнѣви на брата си безъ причинѫ, ще бѫде повиненъ на сѫдъ; и който рече на брата си, Рака, повиненъ ще е за прѣдъ съборъ-тъ; а който *му* рече, Безумне, ще бѫде повиненъ за пькълъ-тъ огненный.

23. И тъй, ако принесешь даръ-тъ си на олтарь-тъ, и тамо ся усѣтишь че братъ ти има нѣщо на тебе;

24. Остави даръ-тъ си тамо прѣдъ олтарь-тъ, и иди, пьрвомъ ся примири съ брата си, и тогазь ела та принесь даръ-тъ си.

25. Спогодявай ся съ противникъ-тъ си скоро, до като си на пѫть-тъ съ него, да не бы противникъ-тъ *ти* да тя прѣдаде сѫднику, а сѫдникъ-тъ тя прѣдаде на слугѫ-тѫ, и тя хвьрлятъ въ тьмницѫ.

26. Истинѫ ти казувамъ: Нѣма да излѣзешь отъ тамо, доклѣ не отдадешь най послѣдній-тъ кодрантъ.

27. Чули сте че е речено на староврѣменны-тѣ: Не прѣлюбодѣйствувай.

28. Но азъ ви казувамъ, че всякой който гледа женѫ за да іѭ пожелае, той е прѣлюбодѣйствувалъ вече съ неіѭ въ сьрдце-то си.

к҃а. А҆́ще же ѻ҆́ко твоѐ десно́е соблажна́етъ тѧ̀, и҆змѝ є҆, и҆ ве́рзи ѿ себѐ: ᲂу҆́не бо тѝ є҆́сть, да поги́бнетъ є҆ди́нъ ѿ ᲂу҆́дъ твои́хъ, а҆ не всѐ тѣ́ло твоѐ ввержено бꙋ́детъ въ гее́ннꙋ ѻ҆́гненнꙋю.

к҃в. И҆ а҆́ще десна́ѧ твоѧ̀ рꙋка̀ соблажна́етъ тѧ̀, ᲂу҆сѣцы̀ ю҆, и҆ ве́рзи ѿ себѐ: ᲂу҆́не бо тѝ є҆́сть, да поги́бнетъ є҆ди́нъ ѿ ᲂу҆́дъ твои́хъ, а҆ не всѐ тѣ́ло твоѐ ввержено бꙋ́детъ въ гее́ннꙋ.

к҃г. Рече́но же бы́сть, ꙗ҆́кѡ и҆́же а҆́ще пꙋ́ститъ женꙋ̀ свою̀, да да́стъ є҆́й кни́гꙋ распꙋ́стнꙋю.

к҃д. А҆́зъ же гл҃го́лю ва́мъ, ꙗ҆́кѡ вса́къ ѿпꙋща́й женꙋ̀ свою̀, ра́звѣ словесѐ любодѣ́йнагѡ, твори́тъ ю҆ прелюбодѣ́йствовати: и҆ и҆́же пꙋщени́цꙋ по́йметъ, прелюбодѣ́йствꙋетъ.

к҃е. Па́ки слы́шасте, ꙗ҆́кѡ рече́но бы́сть дре́внимъ: не во лжꙋ̀ клене́шисѧ, возда́си же Гдⷭ҇еви кла́твы твоѧ̀.

к҃ѕ. А҆́зъ же глаго́лю ва́мъ. не кла́тисѧ вса́кѡ: ни нб҃омъ, ꙗ҆́кѡ пр҇то́лъ є҆́сть Бж҃їй:

к҃з. Ни земле́ю, ꙗ҆́кѡ подно́жїе є҆́сть нога́ма є҆гѡ̀: ни І҆ерⷭ҇ли́момъ, ꙗ҆́кѡ гра́дъ є҆́сть вели́кагѡ цр҃а̀:

к҃и. Нижѐ главо́ю твое́ю клени́сѧ, ꙗ҆́кѡ не мо́жеши вла́са є҆ди́нагѡ бѣ́ла и҆лѝ че́рна сотвори́ти.

к҃і. Бꙋ́ди же сло́во ва́ше, є҆́й, є҆́й: нѝ, нѝ: ли́шше же сею̀, ѿ непрїа́зни є҆́сть.

к҃ѳ. Слы́шасте, ꙗ҆́кѡ рече́но бы́сть: ѻ҆́ко за ѻ҆́ко, и҆ зꙋ́бъ за зꙋ́бъ.

к҃ѳа. А҆́зъ же гл҃го́лю ва́мъ. не проти́витисѧ ѕлꙋ̀: но а҆́ще та̀ кто̀ ᲂу҆да́ритъ въ десну́ю твою̀ лани́тꙋ, ѿвратѝ є҆мꙋ̀ и҆ дрꙋгꙋ́ю:

к҃к. И҆ хота́щемꙋ сꙋди́тисѧ съ тобо́ю, и҆ ри́зꙋ твою̀ взѧ́ти, ѿпꙋстѝ є҆мꙋ̀ и҆ срачи́цꙋ.

к҃ка. И҆ а҆́ще кто̀ та̀ по́йметъ по си́лѣ по́прище є҆ди́но, и҆дѝ съ ни́мъ два̀.

к҃кв. Проса́щемꙋ ᲂу҆ тебѐ да́й, и҆ хота́щаго ѿ тебѐ заѧ́ти, не ѿвратѝ.

29. Ако ли десно-то твое око тя соблазнява, извади го, и хвърли *го* отъ себе си; защото по добрѣ ти е да погыне единъ отъ твои-тѣ удове, а не всичко-то твое тѣло да бѫде хвърлено въ пъкълъ-тъ.

30. И ако десна-та твоя рѫка тя соблазнява, отсѣчи ѭ и хвърли ѭ отъ себе си; защото по добрѣ ти е да погыне единъ отъ твои-тѣ удове, и да не бѫде всичко-то твое тѣло хвърлено въ пъкълъ-тъ.

31. Речено е още: Който си напусне женѫ-тѫ да ѝ даде разводно писмо.

32. А пакъ азъ ви казувамъ, че който напусне женѫ-тѫ си, освѣнь по причинѫ на прѣлюбодѣяніе, прави ѭ да прѣлюбодѣйствува: и който ся ожени за напуснатѫ прѣлюбодѣйствува.

33. Пакъ сте чули че е речено на староврѣменны-тѣ: Не си прѣстѫпувай клѣтвѫ-тѫ, но да испълнишь клѣтвы-тѣ си прѣдъ Господа.

34. Но азъ ви казувамъ: Никакъ да ся не кълнете; нито съ небе-то, защото е прѣстолъ Божій;

35. Нито съсъ земѭ-тѫ, защото е подножіе на нозѣ-тѣ му; нито съ Іерусалимъ, защото е градъ на Царя великаго;

36. Нито съ главѫ-тѫ си недѣй ся кълна, защото не можешь ни единъ косемъ да направишь бѣлъ или чернъ.

37. Но да бѫде рѣчь-та ви, Ей, ей; не, не; а отъ това повечето отъ лукаваго е.

38. Чули сте че е речено: Око за око, и зѫбъ за зѫбъ.

39. А пакъ азъ ви казувамъ; Да ся не противите злому; но който тя плесне по десн-тѫ странѫ, обърни му и другѫ-тѫ.

40. И на тогози който бы поискалъ да ся сѫди съ тебе и да ти земе ризѫ-тѫ, остави му и врьхнѫ-тѫ *си* дрехѫ.

41. И който тя попуди да идешь съ него единъ миль, иди съ него два.

42. Който проси отъ тебе, дай му; и който ище да заеме отъ тебе, не дѣй ся отвраща отъ него.

м҃г. Слы́шасте, ꙗ҆́кѡ рече́но є҆́сть: возлю́биши и҆скреннаго твоего̀, и҆ возненави́диши врага̀ твоего̀.

м҃д. Аѧ҆́зъ же глаго́лю ва́мъ: люби́те враги̇̀ ва́ша, бл҃гослови́те кленꙋ́щыѧ вы̀, добро̀ твори́те ненави́дѧщымъ ва́съ, и҆ моли́теса за творѧ́щихъ ва́мъ напа́сть, и҆ и҆згонѧ́щыѧ вы̀:

м҃е. Ꙗ҆́кѡ да бꙋ́дете сы́нове ѻ҆ц҃а̀ ва́шегѡ, и҆́же є҆́сть на нб҃сѣ́хъ, ꙗ҆́кѡ сл҃нце своѐ сіѧ́етъ на ѕлы̑ѧ и҆ бл҃гі̑ѧ, и҆ дожди́тъ на пра̑вныѧ и҆ на непра́ведныѧ.

м҃ѕ. Аѧ҆́ще бо лю́бите любѧ́щихъ ва́съ, кꙋ́ю мздꙋ̀ и҆́мате; не и҆ мытари̇́ ли то́жде творѧ́тъ;

м҃з. И҆ а҆́ще цѣлꙋ́ете дрꙋ́ги ва́ша то́кмѡ, что̀ ли́шше творитѐ; не и҆ ꙗ҆зы́чницы ли та́кожде творѧ́тъ;

м҃и. Бꙋ́дите ᲂу҆́бо вы̀ соверше́ни, ꙗ҆́коже ѻ҆ц҃ъ ва́шъ нб҃ный соверше́нъ є҆́сть.

ГЛАВѢ҆ ѕ҃.

а҃. Внемли́те ма̑тыни ва́шеѧ не твори́ти пред̾ человѣ́ки, да ви́дими бꙋ́дете и҆́ми: а҆́ще ли же ни̇̀, мзды̀ не и҆́мате ѿ ѻ҆ц҃а̀ ва́шегѡ, и҆́же є҆́сть на нб҃сѣ́хъ.

в҃. Є҆гда̀ ᲂу҆́бо твори́ши ми́лостыню, не вострꙋбѝ пред̾ собо́ю, ꙗ҆́коже лицемѣ́ри творѧ́тъ въ со́нмищахъ и҆ въ сто́гнахъ, ꙗ҆́кѡ да прослѧ́ватсѧ ѿ человѣ́къ: а҆́мінь глаго́лю ва́мъ, воспріе́млютъ мздꙋ̀ свою̀.

г҃. Тебѣ́ же творѧ́щꙋ ми́лостыню, да не ᲂу҆вѣ́сть шꙋ́йца твоѧ̀, что̀ твори́тъ десни́ца твоѧ̀:

д҃. Ꙗ҆́кѡ да бꙋ́детъ ми́лостынѧ твоѧ̀ въ та́йнѣ: и҆ ѻ҆ц҃ъ тво́й ви́дѧй въ та́йнѣ, то́й воздѧ́стъ тебѣ̀ ꙗ҆вѣ́.

є҃. И҆ є҆гда̀ мо́лишисѧ, не бꙋ́ди ꙗ҆́коже лицемѣ́ри, ꙗ҆́кѡ лю́бѧтъ въ со́нмищахъ и҆ въ сто́гнахъ пꙋті́й стоѧ́ще моли́тисѧ, ꙗ҆́кѡ да ꙗ҆ва́тсѧ чл҃вѣ́кѡмъ: а҆́мінь глаго́лю ва́мъ, ꙗ҆́кѡ воспріе́млютъ мздꙋ̀ свою̀.

ѕ҃. Ты̀ же, є҆гда̀ мо́лишисѧ, вни́ди въ клѣ́ть твою̀, и҆

43. Чули сте че е речено: Да любишь ближній-тъ си, и да ненавиждашь врагъ-тъ си.

44. Но азъ ви казувамъ: Любѣте врагове-тѣ си, благославяйте тыя, които вы кьлнѫтъ, правѣте добро на тѣзи, които вы ненавиждатъ, и молѣте ся за тыя, които ви правятъ пакость и вы гонятъ:

45. За да бѫдете сынове на Отца вашего, който е на небеса: защото той повелѣва на слънце-то си да изгрѣва на злы-тѣ и на добры-тѣ, и дава дъждь на праведны-тѣ и неправедны-тѣ.

46. Защото ако любите любящы-тѣ васъ, коіѭ заплатѫ имате? Не правятъ ли това и мытари-тѣ?

47. И ако поздравявате само братія-та ваши, що повече правите? Не правятъ ли така и мытари-тѣ?

48. И тъй бѫдѣте съвьршенни и вы, както е съвьршенъ Отецъ вашъ, който е на небеса.

ГЛАВА 6.

1. Внимайте да не правите свои-тѣ милостыни прѣдъ человѣцы-тѣ за да вы виждатъ; инакъ нѣмате заплатѫ при Отца вашего който е на небеса.

2. И тъй, кога правишь милостынїѭ, не тржби прѣдъ себе си, както правятъ лицемѣри-тѣ по съборища-та и по улицы-тѣ, за да ся прославятъ отъ человѣцы-тѣ; истинѫ ви казувамъ, пріиматъ *вече* заплатѫ-тѫ си.

3. А ты кога правишь милостынїѭ, да не узнае лѣва-та ти ржка, що прави десница-та ти;

4. За да бѫде твоя-та милостыня въ тайно; и Отецъ твой, който види въ тайно, ще ти въздаде на-явѣ.

5. И кога ся молишь, не бывай както лицемѣри-тѣ; защото тѣ обычатъ да си правятъ молбѫ-тѫ стояще по съборища-та и по жглы-тѣ на улицы-тѣ за да ся явятъ на человѣцы-тѣ; истинѫ ви казувамъ, че пріиматъ заплатѫ-тѫ си.

6. А ты кога ся молишь, влѣзь въ скрышнѫ-тѫ си стаичкѫ, и

затворивъ двери твоѧ, помолися ѻ҆цꙋ твоемꙋ, и҆же въ тайнѣ: и҆ ѻ҆цъ твой, видѧй въ тайнѣ, воздастъ тебѣ ꙗвѣ.

ѕ҃. Молѧщеся же, не лишше глаголите, ꙗ҆коже ꙗ҆зычницы: мнѧтъ бо, ꙗ҆кѡ во многоглаголаніи своемъ ᲂу҆слышани бꙋдꙋтъ.

и҃. Не подобитеся ᲂу҆бо и҆мъ: вѣсть бо ѻ҆цъ вашъ, и҆хже требꙋете, прежде прошенія вашегѡ.

а҃. Сице ᲂу҆бо молитеся вы: Ѻ҆че нашъ, и҆же є҆сѝ на нбсѣхъ, да ст҃итсѧ и҆мѧ твоѐ:

г҃. Да пріидетъ цр҃твіе твоѐ: да бꙋдетъ волѧ твоѧ, ꙗ҆кѡ на нбсѝ, и҆ на землѝ:

д҃. Хлѣбъ нашъ насꙋщный даждь намъ днесь:

є҃. И҆ ѡ҆ставѝ намъ долги наша, ꙗ҆кѡ и҆ мы ѡ҆ставлѧемъ должникѡ́мъ нашымъ:

ѕ҃. И҆ не введѝ насъ въ напасть, но и҆збавѝ насъ ѿ лꙋкавагѡ. ꙗ҆кѡ твоѐ є҆сть цр҃твіе и҆ сила и҆ слава во вѣки. а҆минь.

з҃. Ѧ҆ще бо ѿпꙋщаете человѣкѡмъ согрѣшенія и҆хъ, ѿпꙋститъ и҆ вамъ ѻ҆цъ вашъ нбный:

и҃. Ѧ҆ще ли не ѿпꙋщаете человѣкѡмъ согрѣшенія и҆хъ, ни ѻ҆цъ вашъ ѿпꙋститъ вамъ согрѣшеній вашихъ.

ѳ҃. Егда же поститеся, не бꙋдите ꙗ҆коже лицемѣри сѣтꙋющіе: помрачаютъ бо лица своѧ, ꙗ҆кѡ да ꙗвѧтсѧ человѣкѡмъ постѧщеся: а҆минь глаголю вамъ, ꙗ҆кѡ воспріемлютъ мздꙋ свою.

і҃. Ты же постасѧ помажи главꙋ твою, и҆ лицѐ твоѐ ᲂу҆мый:

а҃і. Ꙗ҆кѡ да не ꙗ҆вишисѧ человѣкѡмъ постасѧ, но ѻ҆цꙋ твоемꙋ, и҆же въ тайнѣ: и҆ ѻ҆цъ твой, видѧй въ тайнѣ, воздастъ тебѣ ꙗвѣ.

в҃і. Не скрывайте себѣ сокровищъ на землѝ, и҆дѣже червь и҆ тлѧ тлитъ, и҆ и҆дѣже татіе подкопываютъ и҆ крадꙋтъ:

г҃. Скрывайте же себѣ сокровище на нбсѝ, и҆дѣже ни червь

като си затворишь врата-та, помоли ся Отцу твоему, който е въ тайно, и Отецъ ти, който види въ тайно, ще ти въздаде на-явѣ.

7. А кога ся молите, не говорѣте излишны думы, както язычницитѣ, защото мнятъ че въ многословіе-то си ще бѫджтъ послушани.

8. И тъй не ся уподобявайте на тѣхъ; защото Отецъ ви знае отъ що имате нуждѫ, прѣди вы да му попросите.

9. А вы така ся молѣте: Отче нашъ, който си на небеса, да ся святи име-то твое;

10. Да дойде царство-то твое; да бѫде воля-та твоя, както на небе-то, *така* и на земѭ-тѫ.

11. Хлѣбъ-тъ нашъ насѫщный, дай *го* намъ днесь;

12. И прости ни дългове-тѣ наши, както и ный прощавамы на наши-тѣ длъжницы;

13. И не въведи насъ въ искушеніе, но избави насъ отъ лукаваго; защото е твое царство-то и сила-та и слава-та во вѣкы. Аминь.

14. Защото ако простите вы на человѣцы-тѣ съгрѣшенія-та имъ, ще да прости и вамъ Отецъ вашъ небесный:

15. Ако ли вы не простите на человѣцы-тѣ съгрѣшенія-та имъ, то и Отецъ вашъ нѣма да *ви* прости съгрѣшенія-та ваши.

16. А кога постите, не бывайте, както лицемѣры-тѣ, намръщени; защото помрачаватъ лица-та си за да явятъ на человѣцы-тѣ че постятъ; истинѫ ви казувамъ, че тѣ вече си пріиматъ заплатѫ-тѫ.

17. А ты, кога постишь, помажи главѫ-тѫ си, и лице-то си омый;

18. Да ся не покажешь прѣдъ человѣцы-тѣ че постишь, но Отцу твоему който е въ тайно; и Отецъ твой, който види въ тайно, ще ти въздаде на-явѣ.

19. Недѣйте си събира съкровища на земѭ-тѫ, дѣто молецъ и ръжда *гы* разваля, и дѣто крадци подкопаватъ и краджтъ;

20. Но събирайте си съкровища на небе-то, дѣто ни молецъ,

ни тлѧ̀ тлѝтъ, и҆ и҆дѣ́же та́тіе не подко́пываютъ, ни кра́дꙋтъ.

к҃а. И҆дѣ́же бо є҆́сть сокро́вище ва́ше, тꙋ̀ бꙋ́детъ и҆ се́рдце ва́ше.

к҃в. Свѣти́льникъ тѣ́лꙋ є҆́сть ѻ҆́ко: а҆́ще ᲂу҆́бо бꙋ́детъ ѻ҆́ко твоѐ про́сто, всѐ тѣ́ло твоѐ свѣ́тло бꙋ́детъ:

к҃г. А҆́ще ли ѻ҆́ко твоѐ лꙋка́во бꙋ́детъ, всѐ тѣ́ло твоѐ те́мно бꙋ́детъ. а҆́ще ᲂу҆́бо свѣ́тъ, и҆́же въ тебѣ̀, тма̀ є҆́сть, то̀ тма̀ кольмѝ;

к҃д. Никто́же мо́жетъ двѣма̀ господи́нома рабо́тати: любо є҆ди́наго возлю́битъ, а҆ дрꙋга́го возненави́дитъ: и҆лѝ є҆ди́нагѡ держи́тсѧ, ѿ дрꙋзѣ́мъ же нерадѝти на́чнетъ. не мо́жете Бг҃ꙋ рабо́тати и҆ маммѡ́нѣ.

к҃е. Сегѡ̀ ра́ди гл҃го́лю ва́мъ: не пецы́тесѧ дꙋше́ю ва́шею, что̀ ꙗ҆́сте, и҆лѝ что̀ пі́ете: ни тѣ́ломъ ва́шимъ, во что̀ ѿблече́тесѧ: не дꙋ́ша ли бо́льши є҆́сть пи́щи, и҆ тѣ́ло ѻ҆де́жди;

к҃ѕ. Воззри́те на пти̑цы нѣ̑ныѧ, ꙗ҆́кѡ не сѣ́ютъ, ни жнꙋ́тъ, ни собира́ютъ въ жи́тницы, и҆ ѻ҆́цъ ва́шъ нѣ̑ный пита́етъ и҆́хъ: не вы́ ли па́че лꙋ́чши и҆́хъ є҆сте̑;

к҃з. Кто́ же ѿ ва́съ пекі́йсѧ мо́жетъ приложи́ти во́зрастꙋ своемꙋ̀ ла́коть є҆ди́нъ;

к҃и. И҆ ѿ ѻ҆де́жди что̀ пече́тесѧ; смотри́те крі̑нъ се́льныхъ, ка́кѡ растꙋ́тъ: не трꙋжда́ютсѧ, ни прѧдꙋ́тъ.

к҃ѳ. Гл҃го́лю же ва́мъ, ꙗ҆́кѡ ни Соломѡ́нъ во все́й сла́вѣ своѐй ѿблече́сѧ, ꙗ҆́кѡ є҆ди́нъ ѿ си́хъ.

л҃. А҆́ще же сѣ́но се́льное, дне́сь сꙋ́ще, и҆ ᲂу҆́трѣ въ пе́щь вмета́емо, Бг҃ъ та́кѡ ѿдѣва́етъ, не мно́гѡ ли па́че ва́съ, маловѣ́ри;

л҃а. Не пецы́тесѧ ᲂу҆́бо, глаго́люще: что̀ ꙗ҆́мы, и҆лѝ что̀ пі́емъ, и҆лѝ чи́мъ ѿде́ждемсѧ;

л҃в. Всѣ́хъ бо си́хъ ꙗ҆зы́цы и҆́щꙋтъ: вѣ́сть бо ѻ҆́цъ ва́шъ нѣ̑ный, ꙗ҆́кѡ тре́бꙋете си́хъ всѣ́хъ.

нито ръжда *гы* разваля, и дѣто крадци не подкопаватъ нито крадѫтъ:

21. Защото, кѫдѣто е съкровище-то ви, тамо ще бѫде и сърдце-то ви.

22. Свѣтило на тѣло-то е око-то; и тъй, ако е око-то ти чисто, всичко-то ти тѣло свѣтло ще бѫде.

23. Ако ли бѫде око-то ти лукаво, всичко-то ти тѣло тъмно ще бѫде. И тъй, видѣлина-та, коя-то е въ тебе, ако е тъмнина, то тъмнина-та колко *ще е?*

24. Никой не може на двамина господари да работи; защото или едного ще възненавиди, а другыго ще възлюби; или едному ще привърженъ да бѫде, а другыго ще прѣзира. Не можете да работите Богу и Маммону.

25. Заради това казувамъ ви: Не имайте грыжѫ за животъ-тъ си, какво ще ядете или какво ще піете; нито за тѣло-то ваше, какво ще облѣчете. Не е ли животъ-тъ по драгоцѣненъ отъ хранѫ-тѫ, и тѣло-то отъ облѣкло-то?

26. Погледнѣте на птицы-тѣ небесны, че не сѣіѭтъ, ни жьнѫтъ, нито въ житницы събиратъ, и Отецъ вашъ небесный гы храни; вы не сте ли много по горни отъ тѣхъ?

27. И кой отъ васъ като ся грыжи, може да приложи единъ лакъть на растъ-тъ си?

28. И за облѣкло защо ся грыжите? Разсмотрѣте кремове-тѣ въ поле-то какъ растѫтъ; не ся трудятъ, нито предѫтъ,

29. Но казувамъ ви, че нито Соломонъ во всичкѫ-тѫ своіѭ славѫ не бѣ облѣченъ както единъ отъ тѣхъ.

30. И кога Богъ така облича трѣвѫ-тѫ на поле-то, коіѭто іѭ днесь има, и утрѣ іѭ въ пещь хвьрлятъ, не ще ли много повече васъ да облѣче, маловѣри?

31. И тъй недѣйте ся грыжи, и не думайте, какво ще ядемъ, или какво ще піемъ, или какво ще облѣчемъ?

32. Защото всичко това язычници-тѣ го търсятъ; понеже Отецъ вашъ небесный знае че имате нуждѫ за всичко това.

а҃г. И҆щи́те же пре́жде цр҃твїа Бж҃їа и҆ пра́вды є҆гѡ̀, и҆ сїа̑ всѧ̑ приложа́тсѧ ва́мъ.

а҃д. Не пецы́тесѧ оу҆бо на оу҆трей, оу҆трені́й бо собо́ю пече́тсѧ: довлѣ́етъ дне́ви зло́ба є҆гѡ̀.

ГЛАВА̀ ꙁ҃.

а҃. Не сѹди́те, да не сѹди́ми бѹ́дете.

в҃. И҆мже бо сѹдо́мъ сѹ́дите, сѹ́датъ ва́мъ: и҆ въ ню́же мѣ́рѹ мѣ́рите, возмѣ́ритсѧ ва́мъ.

г҃. Что́ же ви́диши сѹчє́цъ, и҆́же во ѻ҆́цѣ бра́та твоегѡ̀, бервна́ же, є҆́же є҆́сть во ѻ҆́цѣ твое́мъ, не чѹ́еши;

д҃. И҆лѝ ка́кѡ рече́ши бра́тѹ твоемѹ̀: ѡ҆ста́ви, да и҆змѹ̀ сѹчє́цъ и҆з̾ ѻ҆́чесѐ твоегѡ̀, и҆ сѐ бервно̀ во ѻ҆́цѣ твое́мъ;

є҃. Лицемѣ́ре, и҆змѝ пе́рвѣе бервно̀ и҆з̾ ѻ҆́чесѐ твоегѡ̀: и҆ тогда̀ оу҆зриши и҆з̾а́ти сѹчє́цъ и҆з̾ ѻ҆́чесѐ бра́та твоегѡ̀.

ѕ҃. Не дади́те ст҃а̑ псѡ́мъ: ни пометайте ѳисє́ръ ва́шихъ пред̾ свині́ами, да не поперѹ́тъ и҆́хъ нога́ми свои́ми, и҆ вра́щшеса расто́ргнѹтъ вы̀.

ꙁ҃. Проси́те, и҆ да́стсѧ ва́мъ: и҆щи́те, и҆ ѡ҆брѧ́щете: толцы́те, и҆ ѿве́рзетсѧ ва́мъ.

и҃. Всѧ́къ бо просѧ́й прїе́млетъ, и҆ и҆щѧ́й ѡ҆брѣта́етъ, и҆ толкѹ́щемѹ ѿве́рзетсѧ.

а҃а҃. И҆лѝ кто́ є҆́сть ѿ ва́съ чл҃вѣ́къ, є҆го́же а҃ще воспро́ситъ сы́нъ є҆гѡ̀ хлѣ́ба, є҆да̀ ка́мень пода́стъ є҆мѹ̀;

і҃. И҆лѝ а҃ще ры́бы про́ситъ, є҆да̀ змїю̀ пода́стъ є҆мѹ̀;

а҃і. А҃ще оу҆бо вы̀ лѹка́ви сѹ́ще, оу҆мѣ́ете дарѧ̑нїа бл҃га дарѧ́ти ча́дѡмъ ва́шымъ, кольмѝ па́че ѻ҆ц҃ъ ва́шъ нб҃ный да́стъ бл҃га просѧ́щымъ оу҆ негѡ̀.

в҃і. Всѧ̑ оу҆бо, є҆ли́ка а҃ще хо́щете, да творѧ́тъ ва́мъ человѣ́цы, та́кѡ и҆ вы̀ твори́те и҆́мъ: се́ бо є҆́сть зако́нъ и҆ прр҃о́цы.

33. Но търсѣте първомъ царство-то Божіе, и правдѫ-тѫ неговѫ; и всичко това ще ви ся приложи.

34. За това не дѣйте ся грыжи за утрѣ; защото утрѣшній-тъ день ще ся погрыжи за себе си; доста е на день-тъ негово-то му зло.

ГЛАВА 7.

1. Не сѫдѣте, да не бѫдете сѫдени;

2. Защото съ каквѫто сѫдбѫ сѫдите, съ таквѫзь ще вы сѫдятъ; и съ каквѫто мѣркѫ мѣрите, ще ви ся възмѣри.

3. И защо виждашь сѫчицѫ-тѫ въ око-то на брата си, а гредѫ-тѫ която е въ твое-то око не усѣщашь?

4. Или какъ ще речешь на брата си: Остави да извадіѭ сѫчицѫ-тѫ изъ око-то ти, а ето греда-та въ твое-то око?

5. Лицемѣре, извади първомъ гредѫ-тѫ изъ свое-то око, и тогава щешь чисто видѣ да извадишь сѫчицѫ-тѫ изъ братово-то си око.

6. Не давайте освятено *нѣщо* на псета-та; нито хвьрляйте бисеріе-тѣ си прѣдъ свиніе-тѣ, да не бы да гы стѫпчѫтъ съ крака-та си, и ся обърнѫтъ та вы раскѫснѫтъ.

7. Просѣте и ще ви ся даде; търсѣте и ще намѣрите; хлопайте и ще ви ся отвори.

8. Защото всякой който проси пріима, и който търси намира, и който хлопа, ще му ся отвори.

9. Има ли отъ васъ такъвъ нѣкой человѣкъ, който, ако му поище сынъ му хлѣбъ, той да му даде камькъ?

10. Или ако поище рыбѫ, да ли ще му да зьміѭ?

11. И тъй кога вы, които сте лукави, знаете да давате добры даванія на чада-та си, колко повече Отецъ ви който е на небеса, ще даде добрины на тыя, които ищѫтъ отъ него?

12. И тъй, во всяко нѣщо както искате да правятъ человѣци-тѣ на васъ, така и вы правѣте на тѣхъ, защото това е законъ-тъ и пророци-тѣ.

г҃і. Вни́дите оу҆зкими враты̀: ꙗ҆́кѡ простра̑ннаѧ врата̀ и҆ широ́кїй пꙋ́ть вводѧ́й въ па́гꙋбꙋ, и҆ мно́зи сꙋ́ть входѧ́щїи и҆́мъ.

д҃і. Что̀ оу҆́зкаѧ врата̀, и҆ тѣ́сный пꙋ́ть вводѧ́й въ живо́тъ, и҆ ма́лѡ и҆́хъ є҆́сть, и҆̀же ѡ҆брѣта́ютъ є҆го̀.

є҃і. Внемли́те же ѿ лжи́выхъ прорѡ́къ, и҆̀же прихо́дѧтъ къ ва́мъ во ѻ҆де́ждахъ ѻ҆́вчихъ, внꙋ́трь же сꙋ́ть во́лцы хи́щницы.

ѕ҃і. Ѿ плѡ́дъ и҆́хъ позна́ете и҆́хъ. є҆да̀ ѡ҆бѣ́млютъ ѿ тѣ́рнїѧ гро́зды, и҆лѝ ѿ ре́пїѧ смѡ́квы;

з҃і. Та́кѡ всѧ́ко дре́во до́брое плоды̀ добры̀ твори́тъ: а҆ зло́е дре́во плоды̀ зл҃ы̀ твори́тъ.

и҃і. Не мо́жетъ дре́во добро̀ плоды̀ зл҃ы̀ твори́ти, ни дре́во зло̀ плоды̀ добры̀ твори́ти.

ѳ҃і. Всѧ́ко оу҆́бо дре́во, є҆́же не твори́тъ плода̀ добра̀, посѣка́ютъ є҆̀, и҆ во ѻ҆́гнь вмета́ютъ.

к҃. Тѣ́мже оу҆́бо ѿ плѡ́дъ и҆́хъ позна́ете и҆́хъ.

к҃а. Не всѧ́къ гл҃го́лѧй мѝ: Гдⷭ҇и, Гдⷭ҇и, вни́детъ въ цр҃твїе нб҃ное: но творѧ́й во́лю ѻ҆ц҃а̀ моегѡ̀, и҆̀же є҆́сть на нб҃сѣ́хъ.

к҃в. Мно́зи рекꙋ́тъ мнѣ̀ во ѻ҆́нъ де́нь: Гдⷭ҇и, Гдⷭ҇и, не въ твое́ ли и҆́мѧ прⷪ҇ро́чествовахомъ, и҆ твои́мъ и҆́менемъ бѣ́сы и҆згони́хомъ, и҆ твои́мъ и҆́менемъ си̑лы мнѡ́ги сотвори́хомъ;

к҃г. И҆ тогда̀ и҆сповѣ́мъ и҆́мъ, ꙗ҆́кѡ николи́же зна́хъ ва́съ: ѿиди́те ѿ менѐ дѣ́лающїи беззако́нїе.

к҃д. Всѧ́къ оу҆́бо, и҆̀же слы́шитъ словеса̀ моѧ̀ сїѧ̀ и҆ твори́тъ ѧ҆̀, оу҆подо́блю є҆го̀ мꙋ́жꙋ мꙋ́дрꙋ, и҆̀же созда̀ хра́минꙋ свою̀ на ка́мени:

к҃е. И҆ сни́де до́ждь, и҆ прїидо́ша рѣ́ки, и҆ возвѣ́ѧша вѣ́три, и҆ нападо́ша на хра́минꙋ тꙋ̀, и҆ не падѐсѧ: ѡ҆снована́ бо бѣ̀ на ка́мени.

к҃ѕ. И҆ всѧ́къ слы́шай словеса̀ моѧ̀ сїѧ̀ и҆ не творѧ̀ и҆́хъ, оу҆подо́битсѧ мꙋ́жꙋ оу҆ро́дивꙋ, и҆̀же созда̀ хра́минꙋ свою̀ на песцѣ̀:

13. Влѣзте прѣзъ тѣсны-тѣ врата; защото пространны сѫ врата-та и широкъ е пѫть-тъ, който води въ погыбель-тѫ, и мнозина сѫ които прѣзъ тѣхъ минуватъ.

14. Понеже тѣсны сѫ врата-та и стѣсненъ е пѫть-тъ който води въ животъ, и малцина сѫ които гы намѣрватъ.

15. Пазѣте ся отъ лъжовны-тѣ пророцы, които идѫтъ при васъ съ овчы дрехы, а отвѫтрѣ сѫ вълци грабители.

16. Отъ плодове-тѣ имъ ще гы познаете; бере ли ся отъ трънкы гроздіе, или отъ репеи смокыни?

17. Така всяко добро дърво прави добры плодове; а лошо-то дърво прави лошы плодове.

18. Не може добро дърво да прави лошы плодове, нито лошо дърво да прави добры плодове.

19. Всяко дърво което не прави добръ плодъ отсича ся и въ огнь ся хвърля.

20. И тъй отъ плодове-тѣ имъ ще гы познаете.

21. Не всякой който ми казва: Господи, Господи, ще да влѣзе въ царство небесно; но който прави волѭ-тѫ на Отца моего, който е на небеса.

22. Въ онзи день мнозина ще ми рекѫтъ: Господи, Господи! не въ твое-то ли име пророкувахмы, и не въ твое-то ли име бѣсове изгонихмы, и не въ твое-то ли име много чудеса сторихмы?

23. И тогазь ще имъ обявѭ: Азъ никога не сьмь вы знаялъ; Махнѣте ся отъ мене вы, които работите беззаконіе.

24. И тъй всякой, който слуша тѣзи мои словеса, и гы прави, ще го уподобѭ на человѣкъ разуменъ, който е съзидалъ кѫщѫ-тѫ си на камькъ;

25. И валѣ дъждь-тъ, и пріидохѫ рѣкы-тѣ, и повѣяхѫ вѣтрове-тѣ, и нападнѫхѫ на тѫзи кѫщѫ, и не паднѫ; защото бѣ основана на камькъ.

26. И всякой който слуша тѣзи мои словеса, и не гы прави, ще ся уподоби на человѣкъ безуменъ, който съзида кѫщѫ-тѫ си на пѣсъкъ:

к҃з. И҆ сни́де до́ждь, и҆ прїидо́ша рѣ́ки, и҆ возвѣ́ваша вѣ́три, и҆ ѡ҆про́шаса хра́минѣ то́й, и҆ паде́са: и҆ бѣ̀ разрꙋше́нїе є҆ѧ̀ ве́лїе.

к҃и. И҆ бы́сть є҆гда̀ скончà І҆и҃съ словесà сїѧ̀, дивла́хꙋса наро́ди ѡ҆ ᲂу҆че́нїи є҆гѡ̀:

к҃ѳ. Бѣ̀ бо ᲂу҆чà и҆хъ ꙗ҆́кѡ вла́сть и҆мѣ́ѧ, и҆ не ꙗ҆́кѡ кни́жницы (и҆ фарїсе́є).

ГЛАВѢ̀ Й҃.

а҃. Сше́дшꙋ же є҆мꙋ̀ съ горы̀, въ слѣ́дъ є҆гѡ̀ и҆да́хꙋ наро́ди мно́зи:

в҃. И҆ сѐ, прокаже́нъ прише́дъ кла́нашеса є҆мꙋ̀, гл҃го́ла: Гдⷭ҇и, а҃ще хо́щеши, мо́жеши мѧ̀ ѡ҆чи́стити.

г҃. И҆ простѐръ рꙋ́кꙋ І҆и҃съ, коснꙋ́са є҆мꙋ̀, гл҃го́ла: хощꙋ̀, ѡ҆чи́стиса. и҆ а҃бїе ѡ҆чи́стиса є҆мꙋ̀ прока́за.

д҃. И҆ глаго́ла є҆мꙋ̀ І҆и҃съ: ви́ждь, никомꙋ́же повѣ́ждь: но ше́дъ покажи́са і҆ере́ови, и҆ принесѝ да́ръ, є҆го́же повелѣ̀ въ зако́нѣ Мѡѷсе́й, во свидѣ́тельство и҆́мъ.

є҃. Вше́дшꙋ же є҆мꙋ̀ въ Капернаꙋ́мъ, пристꙋпѝ къ немꙋ̀ со́тникъ молѧ̀ є҆го̀,

ѕ҃. И҆ гл҃го́ла: Гдⷭ҇и, ѻ҆́трокъ мо́й лежи́тъ въ домꙋ̀ раз-сла́бленъ, лю́тѣ страждѧ̀.

з҃. И҆ глаго́ла є҆мꙋ̀ І҆и҃съ: а҃зъ прише́дъ и҆сцѣлю̀ є҆го̀.

и҃. И҆ ѿвѣща́въ со́тникъ, речѐ (є҆мꙋ̀): Гдⷭ҇и, нѣ́смь досто́инъ, да под̾ кро́въ мой вни́деши, но то́кмѡ рцы̀ сло́во, и҆ и҆сцѣлѣ́етъ ѻ҆́трокъ мо́й.

ѳ҃. И҆́бо а҃зъ чл҃вѣ́къ є҆́смь под̾ вла́стїю, и҆́мый под̾ собо́ю во́ины: и҆ гл҃го́лю семꙋ̀: и҆дѝ, и҆ и҆́детъ. и҆ дрꙋго́мꙋ: прїидѝ, и҆ прихо́дитъ. и҆ рабꙋ̀ моемꙋ̀: сотворѝ сїѐ, и҆ сотвори́тъ.

і҃. Слы́шавъ же І҆и҃съ, ᲂу҆диви́са, и҆ речѐ гражда́щымъ по не́мъ: а҆ми́нь гл҃го́лю ва́мъ: ни во І҆и҃ли толи́ки вѣ́ры ѡ҆брѣто́хъ.

27. И валѣ дъждь-тъ, и пріидохѫ рѣкы-тѣ, и повѣяхѫ вѣтрове-тѣ, и нападнѫхѫ на тѫзи кѫщѫ, и тя паднѫ; и голѣмо бѣ нейно-то паданіе.

28. И когато свърши Іисусъ тыя словеса, чудяше ся народъ-тъ на поученіе-то му:

29. Защото гы учаше, като *единъ* който има власть, и не както книжници-тѣ.

ГЛАВА 8.

1. А когато слѣзе отъ горѫ-тѫ, послѣдовахѫ го народъ много.

2. И ето *единъ* прокаженъ дойде, кланяше му ся и говоряше: Господи, ако да ищешь, можешь да мя очистишь.

3. Тогазь Іисусъ прострѣ рѫкѫ-тѫ си, допрѣ ся до него и каза: Ищѫ, бѫди очистенъ; и тозь часъ очисти му ся проказа-та.

4. И казува му Іисусъ: Гледай да не кажешь никому; но иди, покажи себе си священнику, и принесь даръ-тъ, който е Моисей повелѣлъ, за свидѣтелство тѣмъ.

5. А когато влѣзе Іисусъ въ Капернаумъ, пристѫпи при него нѣкой си стотникъ, та му ся моляше,

6. И казуваше: Господи, момче-то ми лежи у дома разслабленно, и мѫчи ся злѣ.

7. Казува му Іисусъ: Азъ ще дойдѫ и ще го исцѣлѭ.

8. Отговори стотникъ-тъ и рече *му:* Господи! не сьмь достоинъ да влѣзешь подъ стрѣхѫ-тѫ ми; но речи само рѣчь, и ще оздравѣе момче-то ми.

9. Защото и азъ сьмь человѣкъ подъ власть, и имамъ подчинены на себе си войны; и казувамъ на тогози: Иди, и отхожда; и на другыго: Дойди, и дохожда; и на слугѫ-тѫ си: Стори това, и струва *го.*

10. И като чу Іисусъ, почуди ся, и рече на оныя, които идяхѫ слѣдъ него: Истинѫ ви казувамъ: Нито въ Израиля сьмь намѣрилъ толкози вѣрѫ.

а҃і. Гл҃голю же вамъ: ꙗ҆кѡ мнози ѿ востѡкъ и҆ западъ прїидѹтъ, и҆ возлагѹтъ со А҆враамомъ, и҆ І҆саакомъ, и҆ І҆акѡвомъ во цр҃твїи нб҃нѣмъ:

в҃і. Сн҃ове же цр҃твїа и҆згнаніи бѹдѹтъ во тмѹ̀ кромѣшнюю: тѹ̀ бѹдетъ плачь и҆ скрежетъ зѹбѡ́мъ.

г҃і. И҆ речѐ І҆и҃съ сотникѹ: и҆дѝ, и҆ ꙗ҆коже вѣровалъ є҆сѝ, бѹди тебѣ̀: и҆ и҆сцѣлѣ̀ ѻ҆трокъ є҆гѡ̀ въ то́й часъ.

д҃і. И҆ пришедъ І҆и҃съ въ домъ Петровъ, видѣ̀ тещѹ є҆гѡ̀ лежащѹ и҆ ѻ҆гнемъ жегомѹ.

е҃і. И҆ прикоснѹся рѹцѣ̀ є҆ѧ̀, и҆ ѡ҆ставѝ ю҆ ѻ҆гнь: и҆ воста̀, и҆ слѹжаше є҆мѹ̀.

ѕ҃і. Поздѣ же бывшѹ, приведоша къ немѹ̀ бѣсны многи: и҆ и҆згна̀ дѹхи словомъ, и҆ всѧ̀ болѧщыѧ и҆сцѣлѝ:

з҃і. Да сбѹ́детсѧ речѐнное И҆саїемъ прѡ́рокомъ, глаго́лющимъ: то́й недѹги на́шѧ прїѧ́тъ, и҆ бѡлѣ́зни понесѐ.

и҃і. Видѣвъ же І҆и҃съ многи народы ѻ҆крестъ себѐ, повелѣ̀ (оу҆чн҃кѡ́мъ) и҆тѝ на ѻ҆нъполъ.

ѳ҃і. И҆ пристѹпль є҆ди́нъ кни́жникъ, речѐ є҆мѹ̀: Оу҆чт҃лю, и҆дѹ̀ по тебѣ̀, а҃може а҃ще и҆деши.

к҃. Гл҃голаше є҆мѹ̀ І҆и҃съ: ли́си ꙗ҆зви́ны и҆мѹтъ, и҆ пти́цы нб҃ныѧ гнѣзда: Сн҃ъ же человѣ́ческїй не и҆мать гдѣ̀ главы̀ подклони́ти.

ка҃. Дрѹгїй же ѿ оу҆чн҃къ є҆гѡ̀ речѐ є҆мѹ̀: Гдⷭ҇и, повели́ ми пре́жде и҆тѝ, и҆ погребстѝ ѻ҆ц҃а̀ моего̀.

кв҃. І҆и҃съ же речѐ є҆мѹ̀: гради̇̀ по мнѣ̀, и҆ ѡ҆ста́ви ме́ртвыхъ погребсти̇̀ своѧ̀ мертвецы̀.

кг҃. И҆ влѣзшѹ є҆мѹ̀ въ кора́бль, по нѐмъ и҆до́ша оу҆ченицы̀ є҆гѡ̀.

кд҃. И҆ сѐ трѹ́съ вели́къ бы́сть въ мо́ри, ꙗ҆коже кораблю̀ покрыва́тисѧ волна́ми: то́й же спа́ше.

ке҃. И҆ пришѐдше оу҆чн҃цы̀ є҆гѡ̀ возбѹди́ша є҆го̀, глаго́люще: Гдⷭ҇и, спаси́ ны, погиба́емъ.

кѕ҃. И҆ глаго́ла и҆мъ: что̀ страшли́ви є҆стѐ, маловѣ́ри; тогда̀ воста́въ запрети̇̀ вѣ́трѡмъ и҆ мо́рю, и҆ бы́сть тишина̀ ве́лїа.

11. И пакъ ви казувамъ, че мнозина отъ истокъ и западъ ще дойджтъ, и ще насѣдѣжтъ съ Авраама, и Исаака и Іакова въ царство небесно;

12. А сынове-тѣ на царство-то ще бѫджтъ испѫдены въ най външнѫ-тѫ тьмининѫ; тамо ще бѫде плачь и скърцаніе съсъ зѫбы.

13. И рече Іисусъ на стотника: Иди, и както си повѣрувалъ, нека ти бѫде. И оздравѣ момче-то му въ сѫщій-тъ часъ.

14. И когато дойде Іисусъ въ Петровѫ-тѫ кѫщѫ, видѣ че тъща му лежаше болна отъ огницѫ.

15. И похванѫ іѫ за рѫкѫ-тѫ, и огница-та іѫ остави; и станѫ, та имъ служаше.

16. И когато ся свечери, доведохѫ му мнозина бѣснуемы, та испѫди духове-тѣ съ еднѫ рѣчь, и колкото болни имаше исцѣли гы:

17. Да ся сбѫде речено-то чрѣзъ пророка Исаія, който казува: Той зѣ *на себе си* наши-тѣ немощи, и болѣсти-тѣ *наши* понесе.

18. И като видѣ Іисусъ много народъ около себе си, повелѣ да минѫтъ отвѫдь.

19. И пристѫпи единъ книжникъ, та му рече: Учителю! ще дойдѫ слѣдъ тебе, кѫдѣто идешь.

20. Казува му Іисусъ: Лисицы-тѣ си иматъ легла, и птицы-тѣ небесны гнѣзда; а Сынъ человѣческый нѣма дѣ главѫ да подклони.

21. А другъ отъ неговы-тѣ ученицы рече му: Господи, дозволи ми пьрвомъ да идѫ и да погребѫ отца си.

22. Но Іисусъ му рече: Вьрви слѣдъ мене, и остави мьртвы-тѣ да погребѫтъ мьртвы-тѣ си.

23. И когато влѣзе въ ладіѫ-тѫ, ученици-тѣ му влѣзохѫ слѣдъ него.

24. И ето, бура голѣма быде на море-то, така що вълны-тѣ покрывахѫ ладіѫ-тѫ: а той спѣше.

25. И пристѫпихѫ ученици-тѣ му, та го събудихѫ и казахѫ: Господи! спаси ны; погынувамы.

26. А той имъ казува: Що сте страхливи, маловѣри? Тогази станѫ, запрѣти на вѣтрове-тѣ и на море-то, и тишина голѣма быде.

к҃з. Человѣцы же чꙋдишасѧ, глаголюще: кто̀ є҆сть сей, ꙗ҆́кѡ и҆ вѣтри и҆ мо́ре послꙋшаютъ є҆гѡ̀;

к҃и. И҆ пришедшꙋ є҆мꙋ̀ на ѻ҆нъполъ, въ странꙋ̀ Гергесинскꙋю, срѣто́ста є҆го̀ два̀ бѣсна ѿ грѡ́бъ и҆сходѧ́ща, лю̑та ѕѣлѡ̀, ꙗ҆́кѡ не мощѝ никомꙋ̀ минꙋ́ти пꙋте́мъ тѣ́мъ.

к҃а. И҆ сѐ, возопи́ста, глаго́люще: что̀ на́мъ и҆ тебѣ̀, І҆и҃се Сн҃е Бж҃їй; пришелъ є҆сѝ сѣ́мѡ пре́жде вре́мене мꙋ́чити на́съ.

л҃. Ба́ше же дале́че ѿ нею̀ ста́до свинїи́ мно́го пасо́мо.

л҃а. Бѣси же моля́хꙋ є҆го̀, глаго́люще: а҆́ще и҆згони́ши ны̀, повелѝ на́мъ и҆тѝ въ ста́до свино́е.

л҃в. И҆ речѐ и҆̀мъ: и҆ди́те. ѻ҆ни́ же и҆зше́дше и҆до́ша въ ста́до свино́е: и҆ сѐ, (а҆́бїе) ᲂу҆стреми́ся ста́до всѐ по бре́гꙋ въ мо́ре, и҆ ᲂу҆топо́ша въ вода́хъ.

л҃г. Пасꙋ́щїи же бѣжа́ша, и҆ ше́дше во гра́дъ возвѣсти́ша вса̑, и҆ ѿ бѣсно́ю.

л҃д. И҆ сѐ ве́сь гра́дъ и҆зы́де въ срѣтенїе І҆и҃сови: и҆ ви́дѣвше є҆го̀, моли́ша, ꙗ҆́кѡ да́бы пре́шелъ ѿ предѣ́лъ и҆́хъ.

ГЛАВА̀ ѳ҃.

а҃. И҆ влѣзъ въ кора́бль, пре́йде, и҆ прїи́де во сво́й гра́дъ.

в҃. И҆ сѐ, принесо́ша є҆мꙋ̀ разсла́блена (жи́лами), на ѻ҆́дрѣ лежа́ща: и҆ ви́дѣвъ І҆и҃съ вѣ́рꙋ и҆́хъ, речѐ разсла́бленомꙋ: дерза́й, ча́до, ѿпꙋща́ются тѝ грѣсѝ твои̑.

г҃. И҆ сѐ, нѣ́цыи ѿ кни́жникъ рѣ́ша въ себѣ̀: се́й хꙋ́литъ.

д҃. И҆ ви́дѣвъ І҆и҃съ помышле́нїа и҆́хъ, речѐ: вскꙋ́ю вы̀ мы́слите лꙋка̑вая въ сердца́хъ свои́хъ;

є҃. Что́ бо є҆́сть ᲂу҆до́бѣе рещѝ: ѿпꙋща́ются тѝ грѣсѝ: и҆лѝ рещѝ: воста́ни и҆ ходѝ;

ѕ҃. Но да ᲂу҆вѣ́сте, ꙗ҆́кѡ вла́сть и҆́мать Сн҃ъ чл҃вѣ́ческїй на

27. А человѣци-тѣ ся чудяхѫ и казувахѫ: Какъвъ е тойзи, че и вѣтрове-тѣ и море-то го послушуватъ?

28. И като дойде той отвѫдь въ Гергесинскѫ-тѫ земіѭ, срѣщнѫхѫ го двама бѣснуеми, които излѣзохѫ изъ гробища-та, твьрдѣ свирѣпи, така що никой не можаше да мине прѣзъ онзи пѫть.

29. И ето, извыкахѫ и казувахѫ: Що имашь ты съ насъ, Іисусе, Сыне Божій? дошелъ си тука прѣди врѣме ли да ны мѫчишь?

30. А на далеко отъ тѣхъ имаше стадо отъ много свиніе, което пасѣше.

31. И бѣсове-тѣ му ся моляхѫ и казувахѫ: Ако ны испѫдишь, дозволи ни да отидемъ въ стадо-то на свиніе-тѣ.

32. И рече имъ: Идѣте. И тѣ, щомъ излѣзохѫ, отидохѫ въ стадо-то на свиніе-тѣ; и ето, всичко-то стадо на свиніе-тѣ устрьми ся прѣзъ стрьмнинѫ-тѫ въ море-то, и погынѫхѫ въ водѫ-тѫ.

33. А свинопасци-тѣ побѣгнѫхѫ, и като дойдохѫ въ градъ-тъ, извѣстихѫ всичко, и това що станѫ съ бѣснуемы-тѣ.

34. И ето, цѣлъ градъ излѣзе да посрѣщне Іисуса, и като го видѣхѫ, примолихѫ му ся да отиде отъ тѣхны-тѣ прѣдѣлы.

ГЛАВА 9.

1. И той влѣзе въ ладіѭ-тѫ, и прѣминѫ, та дойде въ свой-тъ си градъ.

2. И ето, донесохѫ му едного разслабенъ, сложенъ на постелкѫ; и като видѣ Іисусъ тѣхнѫ-тѫ вѣрѫ, рече разслабленному: Дьрзай, сынко, прощаватъ ти ся грѣхове-тѣ ти.

3. И ето, нѣкои отъ книжницы-тѣ рекохѫ въ себе си: Той богохулствува.

4. А Інсусъ като видѣ помысли-тѣ имъ, рече: Защо мыслите вы зло въ сьрдца-та си?

5. Защото, кое е полесно, да рекѫ: Прощаватъ ти ся грѣхове-тѣ ти, или да рекѫ: Стани и ходи?

6. Но за да познаете че Сынъ человѣческый има на земіѭ-тѫ

землѝ ѿпꙋща́ти грѣхѝ: (тогда̀ глаго́ла разсла́бленомꙋ:) воста́ни, возмѝ твоѝ ѻ҆дръ, и҆ и҆дѝ въ до́мъ твоѝ.

в҃. И҆ воста́въ (взе́мъ ѻ҆дръ своѝ), и҆де въ до́мъ своѝ.

г҃. Ви́дѣвше же наро́ди чꙋди́шася, и҆ просла́виша Бг҃а, да́вшаго вла́сть таковꙋ́ю человѣ́кѡмъ.

д҃. И҆ преходѧ̀ І҆и҃съ ѿтꙋ́дꙋ, ви́дѣ человѣ́ка сѣдѧ́ща на мы́тницѣ, Матѳе́а гл҃го́лема, и҆ гл҃го́ла є҆мꙋ̀: по мнѣ̀ гра́дѝ: и҆ воста́въ по не́мъ и҆де.

є҃. И҆ бы́сть є҆мꙋ̀ возлежа́щꙋ въ домꙋ̀, и҆ сѐ мно́зи мытарѝ и҆ грѣ́шницы пришѣ́дше возлежа́хꙋ со І҆и҃сомъ и҆ со ѹ҆ченикѝ є҆гѡ̀.

ѕ҃. И҆ ви́дѣвше фарі́сѣе, глаго́лахꙋ ѹ҆ченикѡ́мъ є҆гѡ̀: почто̀ съ мытарѝ и҆ грѣ́шники Ѹ҆чи́тель ва́шъ ꙗ҆́стъ и҆ пі́етъ;

з҃. І҆и҃съ же слы́шавъ речѐ и҆̀мъ: не тре́бꙋютъ здра́віи врачѧ̀, но болѧ́щіи.

и҃. Ше́дше же наꙋчи́теся, что́ є҆́сть: мл҃ти хощꙋ̀, а҆ не же́ртвы. не пріидо́хъ бо призва́ти пра́ведники, но грѣ́шники на покая́ніе.

ѳ҃. Тогда̀ приступи́ша къ немꙋ̀ ѹ҆ченицы̀ І҆ѡа́нновы, глаго́люще: почто̀ мы̀ и҆ фарі́сѣи пости́мся мно́гѡ, ѹ҆чн҃цы̀ же твоѝ не поста́тся;

і҃. И҆ речѐ и҆̀мъ І҆и҃съ: є҆да̀ мо́гꙋтъ сн҃ове бра́чніи пла́кати, є҆ли́ко вре́мя съ ни́ми є҆́сть жени́хъ; пріи́дꙋтъ же дні́е, є҆гда̀ ѿи́мется ѿ ни́хъ жени́хъ, и҆ тогда̀ поста́тся.

ѳ҃. Никто́же бо приставля́етъ приставле́ніѧ пла́та небѣ́лена ри́зѣ ве́тсѣ: во́зметъ бо кончи́нꙋ свою̀ ѿ ри́зы, и҆ го́рша дира̀ бꙋ́детъ.

к҃. Нижѐ вливаютъ вїна̀ но́ва въ мѣ́хи ве́тхи: а҆́ще ли же ни̑, то̀ просада́тся мѣ́си, и҆ вїно̀ проліе́тся, и҆ мѣ́си погибнꙋтъ: но вливаютъ вїно̀ но́во въ мѣ́хи но́вы, и҆ ѻ҆́боѐ соблюде́тся.

к҃а. Сїа̑ є҆мꙋ̀ глаго́лющꙋ къ ни́мъ, сѐ кнѧ́зь нѣ́кїй пришѣ́дъ

власть да прощава грѣхове, (тогазь казува разслабенному:) Стани, вдигни постелкѫ-тѫ си, и иди у дома си.

7. И той станѫ и отиде у дома си.

8. *Това* като видѣхѫ народи-тѣ почудихѫ ся, и прославихѫ Бога, който бѣ далъ таквѫзи власть на человѣцы-тѣ.

9. И като минуваше Іисусъ отъ тамо, видѣ едного человѣка че сѣдяше на мытарницѫ-тѫ, Матѳей на име, и рече му: Дойди слѣдъ мене; и той станѫ и отиде слѣдъ него.

10. И когато бѣ сѣднѫлъ на трапезѫ-тѫ въ кѫщы, ето, мнозина мытари и грѣшници дойдохѫ и насѣдахѫ съ Іисуса и съ ученицы-тѣ неговы.

11. И Фарисеи-тѣ, като видѣхѫ *това*, рекохѫ на ученицы-тѣ му: Защо вашій-тъ учитель съ мытари-тѣ и грѣшницы-тѣ *наедно* яде *и піе?*

12. Іисусъ като чу *това*, рече имъ: Здрави-тѣ нѣматъ нуждѫ отъ лѣкарь, но болни-тѣ.

13. Идѣте още и научѣте ся що е: Милость ищѫ, а не жъртвѫ; защото не дойдохъ да призовѫ праведны-тѣ, но грѣшны-тѣ на покаяніе.

14. Тогазь идуватъ при него ученици-тѣ Іоанновы, и казуватъ *му:* Защо ный и Фарисеи-тѣ постимъ много, а твои-тѣ ученици не постятъ?

15. И рече имъ Іисусъ: Могѫтъ ли свадбари-тѣ да тѫжатъ до като е съ тѣхъ младоженикъ-тъ? ще дойдѫтъ обаче деніе, кога ся отнеме отъ тѣхъ младоженикъ-тъ, и тогази ще постятъ.

16. И никой не кърпи ветхѫ дрехѫ съ небѣленъ платъ; защото това което *ще ся тури да* запълни, отдира отъ дрехѫ-тѫ, и съдрано-то става по лошо.

17. Нито наливатъ ново вино въ ветхы мѣхове; а инакъ, распукватъ ся мѣхове-тѣ, и вино-то ся излива, и мѣхове-тѣ ся развалятъ; но наливатъ ново вино въ новы мѣхове, и едно-то и друго-то ся увардятъ.

18. Това когато говоряше тѣмъ, ето, началникъ нѣкой си дойде,

кла́нашеса є҆мꙋ̀, глаго́ла, ꙗ҆́кѡ дщѝ моѧ̀ ны́нѣ оу҆мре: но прише́дъ возложѝ на ню̀ рꙋ́кꙋ твою̀, и҆ ѡ҆живе́тъ.

а҃і. И҆ воста́въ І҆и҃съ по не́мъ и҆́де и҆ оу҆чн҃цы̀ є҆гѡ̀.

к҃. И҆ сѐ жена̀ кровоточи́ва двана́десяте лѣ́тъ, пристꙋ́пльши созадѝ, прикоснꙋ́са воскри́лїю ри́зы є҆гѡ̀.

к҃а. Гл҃аше бо въ себѣ̀: а҃ще то́кмѡ прикоснꙋ́са ри́зѣ є҆гѡ̀, спасе́на бꙋ́дꙋ.

к҃в. І҆и҃съ же ѡ҆бра́щеса и҆ ви́дѣвъ ю҆̀, речѐ: дерза́й дщѝ, вѣ́ра твоѧ̀ спасе́ тѧ. и҆ спасе́на бы́сть жена̀ ѿ часа̀ тогѡ̀.

к҃г. И҆ прише́дъ І҆и҃съ въ до́мъ кна́жъ, и҆ ви́дѣвъ сопцы̀ и҆ наро́дъ мо́лвѧщъ,

к҃д. Глаго́ла и҆̀мъ: ѿиди́те: не оу҆мре бо дѣви́ца, но спи́тъ. и҆ рꙋга́хꙋса є҆мꙋ̀.

к҃е. Є҆гда́ же и҆згна́нъ бы́сть наро́дъ, вше́дъ ꙗ҆̀тъ ю҆̀ за рꙋ́кꙋ: и҆ воста̀ дѣви́ца.

к҃ѕ. И҆ и҆зы́де вѣ́сть сїа̀ по все́й землѝ то́й.

к҃з. И҆ преходѧ́щꙋ ѿтꙋ́дꙋ І҆и҃сови, по не́мъ и҆до́ста два̀ слѣпца̀, зовꙋ́ща и҆ глаго́люща: поми́лꙋй ны̀, (І҆и҃се) Сн҃е Дв҃довъ.

к҃и. Прише́дшꙋ же є҆мꙋ̀ въ до́мъ, приступи́ста къ немꙋ̀ слѣпца̀, и҆ гл҃а и҆̀ма І҆и҃съ: вѣ́рꙋета ли, ꙗ҆́кѡ могꙋ̀ сїѐ сотвори́ти; гл҃го́ласта є҆мꙋ̀: є҆́й, Гдⷭ҇и.

к҃ѳ. Тогда̀ прикоснꙋ́са ѻ҆́чїю и҆̀хъ, глаго́ла: по вѣ́рѣ ва́ю бꙋ́ди ва́ма.

л҃. И҆ ѿверзо́стаса ѻ҆́чи и҆̀ма. и҆ запретѝ и҆̀ма І҆и҃съ, глаго́ла: блюди́та, да никто́же оу҆вѣ́сть.

л҃а. Ѻ҆на же и҆зше́дша просла́виста є҆го̀ по все́й землѝ то́й.

л҃в. Тѣ́ма же и҆сходѧ́щема, сѐ приведо́ша къ немꙋ̀ чл҃вѣ́ка нѣ́ма бѣснꙋ́ема.

л҃г. И҆ и҆згна́нꙋ бѣ́сꙋ, проглаго́ла нѣмы́й: и҆ диви́шаса наро́ди, глаго́люще, ꙗ҆́кѡ николи́же ꙗ҆ви́са та́кѡ во І҆и҃ли.

л҃д. Фарїсе́є же глаго́лахꙋ: ѡ҆ кнѧ́зѣ бѣсо́встѣмъ и҆згони́тъ бѣ́сы.

та му ся кланяше и казуваше: Дъщеря ми до сега е умрѣла; но дойди и тури ржкж-тж си на неіж, и ще оживѣе.

19. И станж, та отиде слѣдъ него Іисусъ, и ученици-тѣ му.

20. И ето, жена която страдаше отъ кръвотечеиіе дванадесеть години, пристжпи изъ отзадъ, и допрѣ ся до полж-тж на дрехж-тж му.

21. Защото думаше си: Ако ся допржсамо до дрехж-тж му, ще оздравѣіж.

22. А Іисусъ като ся обърнж та іж видѣ, рече: Дързай дъщи; вѣра-та твоя исцѣли тя. И отъ онзи часъ оздравѣ жена-та.

23. И когато дойде Іисусъ въ кжщж-тж началниковж, и видѣ свирачи-тѣ и народъ-тъ въ смущеніе,

24. Рече имъ: Идѣте си; защото момиче-то не е умрѣло, но спи. И присмиваxж му ся.

25. А като испждихж народъ-тъ, влѣзе *Іисусъ*, хванж іж за ржкж-тж; и момиче-то станж.

26. И расчу ся това по всичкж-тж онжзи земіж.

27. И когато си отиваше Іисусъ отъ тамо, вървѣхж слѣдъ него двама слѣпи, които выкахж и казувахж: Помилуй ны, Сыне Давидовъ.

28. И щомъ влѣзе въ кжщы, пристжпихж слѣпи-тѣ при него, и казува имъ Іисусъ: Вѣрувате ли че могж да сторіж това? казуватъ му: Ей, Господи.

29. Тогазь ся прикоснж до очи-тѣ имъ, и каза: Да бжде вамъ по вѣржтж вашж.

30. И отворихж имъ ся очи-тѣ. И запрѣти имъ Іисусъ строго, и каза: Гледайте, да не узнае *това* никой.

31. А тѣ като излѣзохж, прославихж го по всичкж-тж онжзи земіж.

32. И когато тѣ излѣзвахж, ето, доведохж му единъ человѣкъ нѣмъ и бѣснуемъ.

33. И слѣдъ испжданіе-то на бѣсъ-тъ, проговори нѣмый-тъ: И почудихж ся народи-тѣ и думахж: Никога не ся е видѣло таквозь нѣщо въ Израиль.

34. А Фарисеи-тѣ казувахж: чрѣзъ началникъ-тъ бѣсовскый изгонва бѣсове-тѣ.

л҃є. И҆ прохожда́ше І҆и҃съ гра́ды всѧ̑ и҆ вє́си, оу҆чѧ̀ на со́нмищахъ и҆́хъ, и҆ проповѣ́дѧѧ є҆ѵ҆ліѥ̑ цр҃твїѧ, и҆ цѣлѧ̀ всѧ́къ недꙋ́гъ и҆ всѧ́кꙋ ѩ҆́зю въ лю́дехъ.

л҃ѕ. Ви́дѣвъ же наро́ды, милосе́рдова ѡ҆ ни́хъ, ꙗ҆́кѡ бѧ́хꙋ смате́ни и҆ ѿвє́рженѝ, ꙗ҆́кѡ ѻ҆́вцы не и҆мꙋ́щыѧ па́стыра.

л҃з. Тогда̀ глаго́ла оу҆ченикѡ́мъ свои́мъ: жа́тва оу҆́бѡ мно́га, дѣ́лателей же ма́лѡ.

л҃и. Моли́теса оу҆́бо гдⷭ҇нꙋ жа́твы, ꙗ҆́кѡ да и҆зведе́тъ дѣ́латели на жа́твꙋ свою̀.

ГЛАВѢ̀ І҃.

а҃. И҆ призва̀ ѻ҆бана́десѧть оу҆ченикѝ своѧ̀, дадѐ и҆̀мъ вла́сть на дꙋ́сѣхъ нечи́стыхъ, ꙗ҆́кѡ да и҆згона́тъ и҆́хъ, и҆ цѣли́ти всѧ́къ недꙋ́гъ и҆ всѧ́кꙋ болѣ́знь.

в҃. Двана́десѧтихъ же а҆пⷭ҇лѡвъ и҆̀менѧ сꙋ́ть сїѧ̑: пе́рвый Сі́мѡнъ, и҆̀же нарица́етсѧ Пе́тръ, и҆ А҆ндре́й бра́тъ є҆гѡ̀: І҆а́кѡвъ Зеведе́евъ, и҆ І҆ѡа́ннъ бра́тъ є҆гѡ̀:

г҃. Фі҆ліппъ, и҆ Варѳоломе́й: Ѳѡмѧ̀, и҆ Матѳе́й мыта́рь: І҆а́кѡвъ А҆лфе́евъ, и҆ Леве́й, нарече́нный Ѳаддѳе́й:

д҃. Сі́мѡнъ Канані́тъ, и҆ І҆ꙋ́да І҆скарїѡ́тскїй, и҆̀же и҆ предадѐ є҆го̀.

є҃. Сїѧ̑ ѻ҆бана́десѧть послѧ̀ І҆и҃съ, заповѣ́да и҆̀мъ, глаго́ла: на пꙋ́ть ꙗ҆зы̑къ не и҆ди́те, и҆ во гра́дъ Самара́нскїй не вни́дите:

ѕ҃. И҆ди́те же па́че ко ѻ҆вца́мъ поги́бшымъ до́мꙋ І҆и҃лева.

з҃. Ходѧ́ще же проповѣ́дꙋйте, гл҃го́лющѥ, ꙗ҆́кѡ приближи́сѧ цр҃твїе нб҃ное.

и҃. Болѧ́щыѧ и҆сцѣлѧ́йте, прокажє́нныѧ ѡ҆чищѧ́йте, мє́ртвыѧ воскрешѧ́йте, бѣ́сы и҆згонѧ́йте. тꙋ́не прїѧ́сте, тꙋ́не дади́те.

ѳ҃. Не стѧжи́те зла́та, ни сребра̀, ни мѣ́ди при поѧсѣ́хъ ва́шихъ,

35. И обхождаше Іисусъ всичкы-тѣ градове и села, та поучаваше въ съборища-та имъ, и проповѣдуваше благовѣстіе-то на царство-то; и исцѣляваше всякѫ болѣсть и всякѫ немощь въ народа.

36. А като видѣ множество-то на народъ-тъ, смили ся за тѣхъ, защото бѣхѫ изнемощѣли и пръснати, като овцы, които нѣматъ пастырь.

37. Тогази рече на ученицы-тѣ си: Жьтва-та е много, а работници-тѣ малко;

38. За това молѣте ся на Господаря на жьтвѫ-тѫ да испрати работницы на жьтвѫ-тѫ си.

ГЛАВА 10.

1. И призова дванадесеть-тѣ свои ученицы, та имъ даде власть надъ нечисты-тѣ духове, да гы испѫждатъ, и да исцѣляватъ всякѫ болѣсть и всякѫ немощь.

2. А имена-та на дванадесеть-тѣ Апостолы сѫ тѣзи: пьрвый Симонъ, който ся казува Петръ, и Андрей братъ неговъ; Іаковъ Зеведеевъ, и Іоаннъ братъ неговъ;

3. Филиппъ, и Вартоломей; Ѳома, и Матѳей мытарь-тъ; Іаковъ Алфеевъ, и Леввей нареченный Ѳаддей;

4. Симонъ Кананитъ, и Іуда Искаріотскый, който го и прѣдаде.

5. Тѣзи дванадесеть отпрати Іисусъ, и заповѣда имъ, и каза: На пѫть язычническый да не идете, и въ градъ Самарянскый да не влѣзете;

6. Но ходѣте повече при погынѫлы-тѣ овцы отъ домъ-тъ Израилевъ.

7. И кѫдѣто ходите, проповѣдувайте и казувайте: Царство небесно наближи.

8. Болны исцѣлявайте, прокаженны очищавайте, мьртвы въскрьшавайте, бѣсове испѫждайте; даромъ сте пріели, даромъ давайте.

9. Не земайте нито злато, нито сребро, нито мѣдь въ поясытѣ си;

г҃. Ни пи́ры въ пꙋ́ть, ни двою̀ ри́зꙋ, ни сапѡ́гъ, ни жезла̀:
досто́инъ бо є҆́сть дѣ́латель мзды̀ своеѧ̀.
а҃і. Въ ѻ҆́ньже а҆́ще (коли́ждо) гра́дъ и҆лѝ ве́сь вни́дете,
и҆спыта́йте, кто̀ въ не́мъ досто́инъ є҆́сть: и҆ тꙋ̀ пребꙋ́дите,
до́ндеже и҆зы́дете.
в҃і. Входѧ́ще же въ до́мъ, цѣлꙋ́йте є҆го̀ [гл҃юще: ми́ръ до́мꙋ
семꙋ̀.]
г҃і. И҆ а҆́ще оу҆́бѡ бꙋ́детъ до́мъ досто́инъ, прїи́детъ ми́ръ
ва́шъ на́нь: а҆́ще ли же не бꙋ́детъ досто́инъ, ми́ръ ва́шъ къ
ва́мъ возврати́тсѧ.
д҃і. И҆ и҆́же а҆́ще не прїи́метъ ва́съ, нижѐ послꙋ́шаетъ слове́съ
ва́шихъ, и҆сходѧ́ще и҆з̾ до́мꙋ и҆лѝ и҆з̾ гра́да тогѡ̀, ѿтраси́те
пра́хъ нѡ́гъ ва́шихъ.
є҃і. А҆ми́нь гл҃ю ва́мъ: ѿра́днѣе бꙋ́детъ землѝ Содо́мстѣй
и҆ Гомо́ррстѣй въ де́нь сꙋ́дный, не́же гра́дꙋ томꙋ̀.
ѕ҃і. Сѐ а҆́зъ посыла́ю ва́съ ꙗ҆́кѡ ѻ҆́вцы посредѣ̀ волкѡ́въ:
бꙋ́дите оу҆́бо мꙋ́дри ꙗ҆́кѡ ѕмїѧ̀, и҆ цѣ́ли ꙗ҆́кѡ го́лꙋбїе.
з҃і. Внемли́те же ѿ человѣ́къ: предада́тъ бо вы̀ на со́нмы,
и҆ на собо́рищахъ и҆́хъ бїю́тъ ва́съ:
и҃і. И҆ пред̾ вла̑ды̑ки же и҆ ца̑рѝ веде́ни бꙋ́дете менѐ ра́ди, во
свидѣ́тельство и҆̀мъ и҆ ꙗ҆зы́кѡмъ.
а҃і. Є҆гда́ же предаю́тъ вы̀, не пецы́тесѧ, ка́кѡ и҆лѝ что̀
возглаго́лете: да́стбосѧ ва́мъ въ то́й ча́съ, что̀ возглаго́-
лете:
к҃. Не вы́ бо бꙋ́дете глаго́лющїи, но Дх҃ъ Ѻ҆ц҃а̀ ва́шегѡ
глаго́лѧй въ ва́съ.
к҃а. Преда́стъ же бра́тъ бра́та на сме́рть, и҆ ѻ҆ц҃ъ ча́до: и҆
воста́нꙋтъ ча̑да на роди́тели, и҆ оу҆бїю́тъ и҆́хъ.
к҃в. И҆ бꙋ́дете ненави́дими всѣ́ми и҆́мене моегѡ̀ ра́ди:
претерпѣ́вый же до конца̀, то́й спасе́нъ бꙋ́детъ.
к҃г. Є҆гда́ же го́нѧтъ вы̀ во гра́дѣ се́мъ, бѣ́гайте въ дрꙋгі́й.
а҆ми́нь бо глаго́лю ва́мъ: не и҆́мате скончáти гра́ды І҆и҃левы,
до́ндеже прїи́детъ Сн҃ъ человѣ́ческїй.

10. Нито тържикъ за пѫть, нито двѣ дрехы, нито обуща, нито тоягѫ; защото работникъ-тъ е достоинъ за своіѭ-тѫ прѣхранѫ.

11. И въ който градъ или село влѣзете, испытайте кой е въ него достоинъ, и тамъ оставайте доклѣ си излѣзете.

12. А на влѣзуваніе въ домъ-тъ поздравявайте го;

13. И ако бѫде домъ-тъ достоинъ, нека дойде на него вашій-тъ миръ; ако ли не бѫде достоинъ, миръ-тъ ви къмъ васъ да ся възвърне.

14. И който вы не пріеме, нито послуша ваши-тѣ словеса, кога излѣзувате изъ онзи домъ, или изъ онзи градъ, истърсѣте прахъ-тъ отъ нозѣ-тѣ си.

15. Истинѫ ви казувамъ: По леко ще бѫде на земіѭ-тѫ Содомскѫ и Гоморскѫ въ сѫдный-тъ день, нежели на онзи градъ.

16. Ето, азъ вы проваждамъ като овцы между вълцы; бѫдѣте прочее разумни като зміи-тѣ, и незлобиви като гълѫбы-тѣ.

17. А пазѣте ся отъ человѣцы-тѣ; защото на сѫдовища ще вы прѣдаватъ, и въ съборища-та си ще вы біѭтъ.

18. И прѣдъ владѣтели и царіе ще вы извождатъ заради мене, въ свидѣтелство на тѣхъ и на язычницы-тѣ.

19. А когато вы прѣдадѫтъ, недѣйте ся грыжи какъ, или какво ще говорите; защото ще ви ся даде въ онзи часъ какво ще говорите.

20. Защото не сте вы които говорите, но Духъ-тъ на Отца вашего, който говори въ васъ.

21. И братъ брата ще прѣдаде на смьрть, и отецъ чадо; и ще въстанѫтъ чада врьхъ родители-тѣ си, и ще гы умьртвятъ.

22. И ще бѫдете отъ всичкы ненавиждани заради мое-то име; а който прѣтърпи до край, той ще спасенъ да бѫде.

23. А когато вы гонятъ въ тойзи градъ, бѣгайте въ другый-тъ; защото истинѫ ви казувамъ: Нѣма да свьршите градове-тѣ Израилевы, доклѣ дойде Сынъ-тъ человѣческый.

кд. Нѣсть оученикъ надъ оучителя своего̀, нижѐ рабъ надъ господина своего̀.

ке. Довлѣетъ оученикꙋ̀, да бꙋ́детъ ꙗ҆́кѡ оучи́тель є҆гѡ̀, и҆ ра́бъ ꙗ҆́кѡ госпо́дь є҆гѡ̀. а҆́ще гдина до́мꙋ ве́вельзевꙋ́ла нарекоша, кольмѝ па́че домашнїа є҆гѡ̀;

кѕ. Не оубо́йтеся оу҆́бо и҆́хъ: ничто́же бо є҆́сть покрове́но, є҆́же не ѿкры́ется, и҆ та́йно, є҆́же не оувѣ́дѣно бꙋ́детъ.

кз. Є҆́же гл҃го́лю ва́мъ во тмѣ̀, рцы́те во свѣ́тѣ: и҆ є҆́же во оу҆́шы слы́шите, проповѣ́дите на кро́вѣхъ.

ки. И҆ не оубо́йтеся ѿ оубива́ющихъ тѣ́ло, дꙋши́ же не могꙋ́щихъ оуби́ти: оубо́йтеся же па́че могꙋ́щагѡ и҆ дꙋ́шꙋ и҆ тѣ́ло погꙋби́ти въ гее́ннѣ.

кѳ. Не двѣ̀ ли пти́цы цѣна́тся є҆ди́нымъ а҆ссарїемъ; и҆ ни є҆ди́на ѿ ни́хъ паде́тъ на земли̇̀, бе́з ѻ҆ц҃а̀ ва́шегѡ.

л. Ва́мъ же и҆ вла́си главнїи всѝ и҆зочте́ни сꙋ́ть.

ла. Не оубо́йтеся оу҆́бо: мно́зѣхъ пти́цъ лꙋ́чши є҆́стѐ вы̀.

лв. Вса́къ оу҆́бо и҆́же и҆сповѣ́сть ма̀ пред̾ человѣ́ки, и҆сповѣ́мъ є҆го̀ и҆ а҆́зъ пред̾ ѻ҆ц҃е́мъ моимъ, и҆́же на нб҃сѣ́хъ.

лг. А҆ и҆́же ѿве́ржется менѐ пред̾ человѣ́ки, ѿве́ргꙋся є҆гѡ̀ и҆ а҆́зъ пред̾ ѻ҆ц҃е́мъ моимъ, и҆́же на нб҃сѣ́хъ.

лд. Не мни́те, ꙗ҆́кѡ прїидо́хъ вовре́щи ми́ръ на зе́млю: не прїидо́хъ вовре́щи ми́ръ, но ме́чь.

ле. Прїидо́хъ бо разлꙋчи́ти чл҃вѣ́ка на ѻ҆ц҃а̀ своего̀, и҆ дще́рь на ма́терь свою̀, и҆ невѣ́стꙋ на свекро́вь свою̀.

лѕ. И҆ вразѝ чл҃вѣ́кꙋ дома́шнїи є҆гѡ̀.

лз. И҆́же лю́битъ ѻ҆́тца̀ и҆лѝ ма́терь па́че менѐ, нѣ́сть менѐ досто́инъ: и҆ и҆́же лю́битъ сы́на и҆лѝ дще́рь па́че менѐ, нѣ́сть менѐ досто́инъ.

ли. И҆ и҆́же не прїи́метъ кр҃та̀ своегѡ̀, и҆ въ слѣ́дъ менѐ гра́детъ, нѣ́сть менѐ досто́инъ.

ла. Ѡ҆брѣ́тый дꙋ́шꙋ свою̀, погꙋби́тъ ю҆̀: а҆ и҆́же погꙋби́тъ дꙋ́шꙋ свою̀ менѐ ра́ди, ѡ҆бра́щетъ ю҆̀.

24. Не е ученикъ по горенъ отъ учитель-тъ си, нито слуга по горенъ отъ господарь-тъ си.

25. Доста е на ученикъ-тъ да бѫде като учитель-тъ си, и слуга-та като господарь-тъ си. Ако стопанинъ-тъ на домъ-тъ нарекохѫ Веелзевулъ, колко повече домашны-тѣ неговы?

26. И тъй не бойте ся отъ тѣхъ; защото нѣма нищо покрыто, което да ся не открые; и тайно, което да ся не узнае.

27. Което ви говоріѭ въ тьмнинѫ-тѫ, кажѣте *го* на видѣло; и което чуете на ухо, проповѣдувайте *го* отгорѣ на покрывъ-тъ.

28. И да ся не боите отъ онѣзи, които убиватъ тѣло-то, а душѫ-тѫ не могѫтъ да убіѭтъ; но да ся боите повече отъ оногозь, който може и душѫ и тѣло да погуби въ пькълъ-тъ.

29. Не ся ли продаватъ двѣ врабчета за единъ ассарій? и ни едно отъ тѣхъ нѣма да падне на земѭ-тѫ, безъ *волѭ-тѫ на* Отца вашего.

30. А вамъ и косми-тѣ на главы-тѣ ви всичкы-тѣ сѫ прѣброени.

31. Не бойте ся прочее, вы сте отъ много врабчета по добри.

32. И тъй всякой, който исповѣда мене прѣдъ человѣцы-тѣ, ще исповѣдамъ и азъ него прѣдъ Отца моего който е на небеса.

33. А който ся отрече отъ мене прѣдъ человѣцы-тѣ, ще ся отрекѫ и азъ отъ него прѣдъ Отца моего който е на небеса.

34. Да не мните че дойдохъ да турѭ миръ на земѭ-тѫ; не дойдохъ да турѭ миръ, но ножь.

35. Защото дойдохъ да разлѫчѫ человѣка на врьхъ бащѫ му, и дъщерѭ на врьхъ майкѫ ѝ, и снъхѫ на врьхъ свекървѫ ѝ.

36. И непріятели человѣку *ще бѫдѫтъ* домашни-тѣ му.

37. Който люби бащѫ или майкѫ повече отъ мене, не е за мене достоинъ; и който люби сынъ или дъщерѭ повече отъ мене, не е за мене достоинъ.

38. И който не зема крьстъ-тъ си, и не слѣдува подирѣ ми, не е достоинъ за мене.

39. Който намѣри животъ-тъ си, ще го изгуби; и който изгуби заради мене животъ-тъ си, ще го намѣри.

м҃. И҆же васъ пріемлетъ, менѐ пріемлетъ: и҆ и҆же пріемлетъ менѐ, пріемлетъ пославшаго мѧ̀.

м҃а. Пріемлѧй прѻ́рока во и҆мѧ прѻ́рочє, мзд҃ѹ прѻ́рочѹ пріи҆метъ: и҆ пріемлѧй прв҃ника во и҆мѧ праведниче, мзд҃ѹ праведничѹ пріи҆метъ:

м҃в. И҆ и҆же а҃ще напои҆тъ є҆дина́го ѿ малыхъ си́хъ ча́шею стѹдены̀ воды̀ то́кмѡ, во и҆мѧ оу҆чн҃ка̀, а҆ми́нь глаго́лю вамъ, не погѹби́тъ мзды̀ своеѧ̀.

ГЛАВА̀ А҃І.

а҃. И҆ бы́сть, є҆гда̀ соверши̇̀ І҆и҃съ заповѣ́дѧ ѻ҆бѣманадесѧте оу҆ченико́ма свои́ма, пре́йде ѿтѹ́дѹ оу҆чи́ти и҆ проповѣ́дати во градѣ́хъ и҆́хъ.

в҃. І҆ѡа́ннъ же слы́шавъ во оу҆зи́лищи дѣла̀ Хр҃то́ва, посла̀ два̀ ѿ оу҆чн҃къ свои́хъ,

г҃. Речѐ є҆мѹ̀: ты̀ ли є҆сѝ гра́дый, и҆лѝ и҆но́гѡ ча́емъ;

д҃. И҆ ѿвѣща́въ І҆и҃съ речѐ и҆мъ: ше́дше возвѣсти́те І҆ѡа́нови, ꙗ҆̀же слы́шите и҆ ви́дите:

є҃. Слѣпі́и прозира́ютъ, и҆ хро́мі́и хо́дѧтъ: прокажє́нні́и ѿчища́ютсѧ, и҆ глѹсі́и слы́шатъ: ме́ртві́и востаю́тъ, и҆ ни́щі́и бл҃говѣствѹ́ютъ:

ѕ҃. И҆ бл҃же́нъ є҆́сть, и҆же а҃ще не соблазни́тсѧ ѿ мнѣ̀.

з҃. Тѣ́мъ же и҆сходѧ́щымъ, нача́тъ І҆и҃съ наро́дѡмъ гл҃ати ѿ І҆ѡа́ннѣ: чесѡ̀ и҆зыдо́сте въ пѹсты́ню ви́дѣти; тро́сть ли вѣ́тромъ коле́блемѹ;

и҃. Но чесѡ̀ и҆зыдо́сте ви́дѣти; человѣ́ка ли въ мѧ́гки ри́зы ѿблече́нна; сѐ и҆же мѧ́гкаѧ носѧ́щі́и, въ домѣ́хъ цр҃ки́хъ сѹ́ть.

а҃. Но чесѡ̀ и҆зыдо́сте ви́дѣти; прѻ́рока ли; є҆́й, гл҃го́лю вамъ, и҆ ли́шше прѻ́рока.

г҃. Се́й бо є҆́сть, ѿ не́мже є҆́сть пи́сано: сѐ а҃зъ посыла́ю

40. Който васъ пріима, мене пріима; и който пріима мене, пріима тогозь който мя е проводилъ.

41. Който пріима пророкъ въ име на пророка, заплатѫ на пророкъ ще земе; и който пріима праведникъ въ име на праведникъ, заплатѫ на праведникъ ще земе.

42. И който напои едного отъ тѣзи малкы-тѣ само съ еднѫ чашѫ студенѫ водѫ въ име на ученикъ, истинѫ ви казувамъ, нѣма да изгуби заплатѫ-тѫ си.

ГЛАВА 11.

1. И когато свърши Іисусъ заповѣданія-та си къмъ дванадесеть-тѣ свои ученицы, минѫ отъ тамо, да поучава и да проповѣдува по градове-тѣ имъ.

2. А Іоаннъ като чу въ тьмницѫ-тѫ дѣла-та Христовы, проводи двама отъ ученицы-тѣ си,

3. И рече му; Ты ли си който има да дойде, или другыго да очаквамы?

4. И отговори Іисусъ и рече имъ: Идѣте, възвѣстѣте на Іоанна, *това* което чувате и видите;

5. Слѣпи прогледуватъ, хроми ходятъ, прокаженни ся очищаватъ, и глухы прочуватъ; мьртви въскрьснуватъ, и на сиромасы-тѣ ся благовѣствува.

6. И блаженъ е който ся не соблазни въ мене.

7. И когато тѣ си отхождахѫ, наченѫ Іисусъ да говори на народъ-тъ за Іоанна: Какво излѣзохте да видите въ пустынѭ-тѫ? тръсть ли отъ вѣтръ-тъ разлюляванѫ?

8. Но какво излѣзохте да видите? человѣка ли въ мекы дрехы облѣченъ? Ето тѣзи които носятъ мекы *дрехы* въ царскы домове сѫ.

9. Но какво излѣзохте да видите? пророкъ ли? Ей, казувамъ ви, и повече отъ пророкъ.

10. Защото тойзи е за когото е писано: Ето азъ проваждамъ

А҆ггла моего̀ пред̾ лицемъ твоимъ, и҆же оу҆готóвитъ пꙋ́ть твóй пред̾ тобóю.

а҃і. А҆мѝнь глаго́лю вáмъ, не востà въ рожде́нныхъ женáми бóлїй І҆ѡáнна кр҃тѝтела: мнїй же во цр҃твїи нб҃нѣмъ бóлїй є҆гѡ̀ є҆́сть.

в҃і. Ѿ дне́й же І҆ѡáнна кр҃тѝтела досе́лѣ цр҃твїе нб҃ное нꙋ́дитсѧ, и҆ нꙋ́ждницы восхищáютъ є҆̀.

г҃і. Вси́ бо прѡ́рóцы и҆ закóнъ до І҆ѡáнна прорекóша.

д҃і. И҆ а҆́ще хóщете прїѧ́ти, тóй є҆́сть И҆лїà хотѧ́й прїитѝ.

є҃і. И҆мѣ́й оу҆́шы слы́шати, да слы́шитъ.

ѕ҃і. Комꙋ́ же оу҆подóблю рóдъ се́й; подóбенъ є҆́сть дѣ́темъ сѣдѧ́щымъ на тóржищахъ, и҆ возглашáющымъ дрꙋгѡ́мъ своимъ,

з҃і. И҆ гл҃ющымъ: пискáхомъ вáмъ, и҆ не плѧсáсте: плáкахомъ вáмъ, и҆ не рыдáсте.

и҃і. Прїи́де бо І҆ѡáннъ ни ꙗ҆́дый, ни пїѧ́й, и҆ гл҃гóлютъ: бѣ́са и҆́мать.

а҃і. Прїи́де Сн҃ъ чл҃вѣ́ческїй ꙗ҆́дый и҆ пїѧ́й, и҆ гл҃гóлютъ: сѐ человѣ́къ ꙗ҆́дца и҆ вїнопі́йца, мытаре́мъ дрꙋ́гъ и҆ грѣ́шникѡмъ. и҆ ѡ҆правди́ся премꙋ́дрость ѿ ча̑дъ свои́хъ.

к҃. Тогда̀ начáтъ І҆и҃съ поношáти градовѡ́мъ, въ ни́хже бы́ша мнóжайшыѧ си̑лы є҆гѡ̀, занѐ не покáѧшасѧ.

к҃а. Гóре тебѣ̀, Хоразі́не, гóре тебѣ̀, Виѳсаі́до, ꙗ҆́кѡ а҆́ще въ Тѵ́рѣ и҆ Сїдѡ́нѣ бы́ша си̑лы бы́ли бы́вшыѧ въ вáсъ, дре́вле оу҆́бѡ во вре́тищи и҆ пе́пелѣ покáѧлисѧ бы́ша.

к҃в. Ѻ҆бáче глаго́лю вáмъ: Тѵ́рꙋ и҆ Сїдѡ́нꙋ ѿрáднѣе бꙋ́детъ въ де́нь сꙋ́дный, не́же вáмъ.

к҃г. И҆ ты̀, Капернаꙋ́ме, и҆́же до нб҃съ вознесы́йсѧ, до а҆́да сни́деши: занѐ а҆́ще въ Содóмѣхъ бы́ша си̑лы бы́ли бы́вшыѧ въ тебѣ̀, пребы́ли оу҆́бѡ бы́ша до дне́шнагѡ днѐ.

к҃д. Ѻ҆бáче глаго́лю вáмъ, ꙗ҆́кѡ землѝ Содóмстѣй ѿрáднѣе бꙋ́детъ въ де́нь сꙋ́дный, не́же тебѣ̀.

к҃е. Въ то̀ вре́мѧ ѿвѣщáвъ І҆и҃съ речѐ: и҆сповѣ́даютисѧ,

вѣстителя моего прѣдъ твое-то лице, който ще приготви пѫть-тъ ти прѣдъ тебе.

11. Истинѫ ви казувамъ, между родены-тѣ отъ жены не ся е повдигнѫлъ по голѣмъ отъ Іоанна Крьстителя; а най малкый-тъ въ царство небесно е по голѣмъ отъ него.

12. А отъ дни-тѣ на Іоанна Крьстителя до нынѣ, царство небесно на силѫ ся зема, и които ся насилятъ тѣ го грабнуватъ.

13. Защото всичкы-тѣ пророци и законъ-тъ до Іоанна пророкувахѫ.

14. И ако щете да пріимете *това,* той е Илія, който имаше да дойде.

15. Който има уши да слуша, нека слуша.

16. А на какво да уподобіѭ тойзи родъ? Подобенъ е на дѣца, които сѣдятъ на пазарь-тъ и выкатъ на дружинѫ-тѫ си,

17. И казуватъ: Свирихмы ви, и не играхте; рыдахмы ви, и не плакахте.

18. Защото, дойде Іоаннъ, който не ядѣше, ни піяше; и казуватъ: Бѣсъ има.

19. Дойде Сынъ человѣческый, който яде и піе; и казуватъ: Ето человѣкъ ядливъ и винопійца, пріятель на мытари-тѣ и на грѣшницы-тѣ. И оправда ся мѫдрость-та отъ чада-та си.

20. Тогази начене да укорява градове-тѣ, въ които станѫхѫ повече-то неговы чудеса, защото ся не покаяхѫ.

21. Тежко ти, Хоразине, тежко ти, Виѳсаидо! защото, чудеса-та които въ васъ станѫхѫ, ако быхѫ станѫлы въ Тиръ и Сидонъ, отколѣ быхѫ ся въ врѣтище и пепелъ покаяли.

22. Но казувамъ ви, на Тиръ и Сидонъ *наказаніе-то* въ сѫдный-тъ день по леко ще бѫде, нежели на васъ.

23. И ты, Капернауме, що си ся до небеса възвысилъ, до ада ще ся смѫкнешь; защото чудеса-та които станѫхѫ въ тебе, ако ставахѫ въ Содомъ, той бы до днесь останѫлъ.

24. Но казувамъ ви, че на земіѭ-тѫ Содомскѫ по леко ще бѫде *наказаніе-то* въ сѫдный день, нежели на тебе.

25. Въ онова врѣме отговори Іисусъ и рече: Прославявамъ тя,

Ѻ҆́че, Гдⷭ҇и небесѐ и҆ землѝ, ꙗ҆́кѡ ᲂу҆таи́лъ є҆сѝ сі́а ѿ премꙋ́дрыхъ и҆ разꙋ́мныхъ, и҆ ѿкры́лъ є҆сѝ та̑ млⷭ҇нцемъ.

кѕ. Ѐй, Ѻ҆́че, ꙗ҆́кѡ та́кѡ бы́сть бл҃говоле́нїе пред̾ тобо́ю.

кз. Вса̑ мнѣ̀ предана̀ сꙋ́ть Ѻ҆ц҃е́мъ моѝмъ: и҆ никто́же зна́етъ Сн҃а, то́кмѡ Ѻ҆ц҃ъ: ни Ѻ҆ц҃а̀ кто̀ зна́етъ, то́кмѡ Сн҃ъ, и҆ є҆мꙋ́же а҆́ще во́литъ Сн҃ъ ѿкры́ти.

ки. Прїиди́те ко мнѣ̀ всѝ трꙋжда́ющїися и҆ ѡ҆бременѐннїи, и҆ а҆́зъ ᲂу҆поко́ю вы̀.

ка. Возми́те и҆́го моѐ на себѐ, и҆ наꙋчи́теся ѿ менѐ, ꙗ҆́кѡ кро́токъ є҆́смь и҆ смире́нъ се́рдцемъ: и҆ ѡ҆бра́щете поко́й дꙋша́мъ ва́шымъ.

л҃. И҆́го бо моѐ бл҃го, и҆ бре́мѧ моѐ легко̀ є҆́сть.

ГЛАВѢ ві.

а҃. Въ то̀ вре́мѧ и҆́де Ї҆и҃съ въ сꙋббѡ́ты сквозѣ̀ сѣ̑анїѧ: ᲂу҆ченицы̀ же є҆гѡ̀ взалка́ша, и҆ нача́ша востерза́ти кла́сы и҆ ꙗ҆́сти.

в҃. Фарїсе́є же ви́дѣвше рѣ́ша є҆мꙋ̀: сѐ ᲂу҆ченицы̀ твоѝ твора́тъ, є҆гѡ́же не досто́итъ твори́ти въ сꙋббѡ́тꙋ.

г҃. Ѻ҆́нъ же речѐ и҆̀мъ: нѣ́сте ли чли̇̀, что̀ сотворѝ Дв҃дъ, є҆гда̀ взалка̀ са́мъ и҆ сꙋщїи съ ни́мъ;

д҃. Ка́кѡ вни́де въ хра́мъ Бж҃їй, и҆ хлѣ́бы предложе́нїѧ снѣдѐ, и҆́хже недосто́йно бѣ̀ є҆мꙋ̀ ꙗ҆́сти, ни сꙋщымъ съ ни́мъ, то́кмѡ і҆ере́ємъ є҆ди́нымъ;

є҃. Или̇̀ нѣ́сте чли̇̀ въ зако́нѣ, ꙗ҆́кѡ въ сꙋббѡ́ты свѧще́нницы въ це́ркви сꙋббѡ́ты сквернѧ́тъ, и҆ непови́нни сꙋ́ть;

ѕ҃. Глаго́лю же ва́мъ: ꙗ҆́кѡ цр҃кве бо́лѣ є҆́сть здѣ̀.

з҃. А҆́ще ли бы́сте вѣ́дали, что́ є҆́сть, млⷭ҇ти хощꙋ̀, а҆ не же́ртвы, николи́же ᲂу҆бѡ бы́сте ѡ҆сꙋжда́ли непови́нныхъ.

и҃. Гдⷭ҇ь бо є҆́сть и҆ сꙋббѡ́ты Сн҃ъ чл҃вѣ́ческїй.

ѳ҃. И҆ преше́дъ ѿтꙋ́дꙋ, прїи́де на со́нмище и҆́хъ.

Отче, Господи на небе-то и на земіѫ-тѫ, че си утаилъ това отъ мѫдры-тѣ и разумны-тѣ, и открылъ си го на младенцы-тѣ.

26. Ей, Отче, защото така бы угодно прѣдъ тебе.

27. Всичко-то ми е прѣдадено отъ Отца моего; и никой не познава Сына, тъкмо Отецъ; нито Отца познава нѣкой, тъкмо Сынъ-тъ, и комуто бы изволилъ Сынъ-тъ да го открые.

28. Дойдѣте при мене, всичкы що ся трудите и сте обрѣменени; и азъ ще вы успокоіѫ.

29. Вземѣте мое-то иго на себе си, и научѣте ся отъ мене; защото сьмь кротъкъ и смиренъ на сьрдце; и ще намѣрите спокойствіе на душы-тѣ си.

30. Защото мое-то иго е благо, и мое-то брѣме е леко.

ГЛАВА 12.

1. По онова врѣме въ еднѫ отъ сѫбботы-тѣ минуваше Іисусъ прѣзъ сѣидбы-тѣ; а ученици-тѣ му огладнѣхѫ, и начнахѫ да кѫсатъ класове и да ядѫтъ.

2. А Фарисеи-тѣ като видѣхѫ *това*, рекохѫ му: Ето твои-тѣ ученици правятъ онова, което не е простено да ся прави въ сѫбботѫ.

3. А той имъ рече: Не сте ли чели, що стори Давидъ, когато огладнѣ той и които бѣхѫ съ него?

4. Какъ влѣзе въ домъ-тъ Божій, и яде отъ хлѣбове-тѣ на прѣдложеніе-то, които не бѣ простено нему да яде, нито на онѣзи които бѣхѫ съ него, но само на священницы-тѣ?

5. Или не сте ли чели въ законъ-тъ, че въ сѫбботенъ день священници-тѣ осквьрняватъ сѫбботѫ-тѫ въ храмъ-тъ, и неповинни сѫ?

6. Но казувамъ ви, че има единъ тука по голѣмъ отъ храмъ-тъ.

7. Ако ли быхте знаяли що е, Милость ищѫ а не жьртвѫ, не быхте осѫдили невинны-тѣ.

8. Защото Сынъ человѣческый е и на сѫбботѫ-тѫ Господарь.

9. И като прѣминѫ отъ тамъ дойде въ съборище-то имъ.

г҃. И҆ сѐ человѣ́къ бѣ̀ тꙋ̀ рꙋ́кꙋ и҆мы́й сꙋ́хꙋ: и҆ вопроси́ша є҆го̀, глаго́люще: а҆́ще досто́итъ въ сꙋббѡ́ты цѣли́ти; да на него̀ возглаго́лютъ.

д҃і. Ѻ҆́нъ же речѐ и҆̀мъ: кто́ є҆́сть ѿ ва́съ чл҃вѣ́къ, и҆̀же и҆̀мать ѻ҆вча̀ є҆ди́но, и҆ а҆́ще впаде́тъ сі̑ѐ въ сꙋббѡ́ты въ ꙗ҆́мꙋ, не и҆̀метъ ли є҆̀ и҆ и҆зметъ;

е҃і. Кольмѝ ᲂу҆́бо лꙋ́чши є҆́сть чл҃къ ѻ҆вча́те; тѣ́мже досто́итъ въ сꙋббѡ́ты добро̀ твори́ти.

ѕ҃і. Тогда̀ гл҃го́ла человѣ́кꙋ: простри̑ рꙋ́кꙋ твою̑. и҆ простре̑: и҆ ᲂу҆твердѝса цѣла̀ ꙗ҆́кѡ дрꙋга́а.

з҃і. Фарі̑се́є же ше́дше совѣ́тъ сотвори́ша на него̀, ка́кѡ є҆го̀ погꙋба́тъ. І҆и҆́съ же разꙋмѣ́въ ѿи́де ѿтꙋ́дꙋ.

и҃і. И҆ по не́мъ и҆до́ша наро́ди мно́зи, и҆ и҆сцѣли̑ и҆̀хъ всѣ́хъ.

ѳ҃і. И҆ запретѝ и҆̀мъ, да не ꙗ҆́вѣ є҆го̀ твора́тъ:

ѳ҃і. Ꙗ҆́кѡ да сбꙋ́детса речённое И҆са́їемъ прⷪ҇ро́комъ, глаго́лющимъ:

і҃і. Сѐ ѻ҆́трокъ мо́й, є҆го́же и҆зво́лихъ: возлю́бленный мо́й, на́ньже благоволѝ дꙋ̑ша̑ моя̑: положꙋ̀ Дх҃ъ мо́й на не́мъ, и҆ сꙋ́дъ ꙗ҆зы́кѡмъ возвѣсти́тъ:

а҃і. Не пререче́тъ, ни возопі̑е́тъ, нижѐ ᲂу҆слы́шитъ кто̀ на распꙋ́тїихъ гла́са є҆гѡ̀.

в҃. Тро́сти сокрꙋше́нны не прело́митъ, и҆ ле́на вне́мшаса не ᲂу҆гаси́тъ: до́ндеже и҆зведе́тъ въ побѣ́дꙋ сꙋ́дъ.

г҃а. И҆ на и҆̀ма є҆гѡ̀ ꙗ҆зы́цы ᲂу҆пова́ти и҆̀мꙋтъ.

д҃в. Тогда̀ приведо́ша къ немꙋ̀ бѣснꙋ́ющаса слѣ́па и҆ нѣ́ма: и҆ и҆сцѣли̑ є҆го̀, ꙗ҆́кѡ слѣпо́мꙋ и҆ нѣмо́мꙋ глаго́лати и҆ гла́дати.

е҃г. И҆ дивла́хꙋса всѝ наро́ди, гл҃ю́ще: є҆да̀ се́й є҆́сть Хр҃то́съ Сн҃ъ Дв҃довъ;

ѕ҃д. Фарі̑се́є же слы́шавше, рѣ́ша: се́й не и҆зго́нитъ бѣ́сы, то́кмѡ ѿ веельзевꙋ́лѣ кнѧ́зѣ бѣсо́встѣмъ.

з҃е. Вѣ́дый же І҆и҆́съ мы̑сли и҆̀хъ, речѐ и҆̀мъ: вса́кое цр҃тво

10. И ето, имаше человѣкъ съ изсъхнѫлѫ рѫкѫ; и за да го обвинятъ попытахѫ го, и казувахѫ: Дозволено ли е да цѣри нѣкой въ сѫбботѫ?

11. И той имъ рече: Кой е онзи человѣкъ отъ васъ, който ако има еднѫ овцѫ, и тя падне сѫбботенъ день въ ямѫ, не ще іѭ улови и извади?

12. А колко е по добръ человѣкъ отъ овцѫ! За то е дозволено да прави нѣкой добро сѫбботенъ день.

13. Тогази казува на человѣка: Простри рѫкѫ-тѫ си; и прострѣ іѭ, и станѫ здрава както друга-та.

14. А Фарисеи-тѣ като излѣзохѫ, наговорихѫ ся противъ него, какъ да го погубятъ.

15. Но Іисусъ като позна, отиде отъ тамо; и послѣдовахѫ го народъ много, и гы исцѣли всичкы-тѣ.

16. И запрѣти имъ да го не изявяватъ;

17. За да ся сбѫде речено-то чрѣзъ Исаіѭ пророка, който казува:

18. Ето отрокъ-тъ ми когото избрахъ, възлюбленный-тъ ми, на когото благоволи моя-та душа; ще положіѭ Духъ-тъ си на него, и ще възвѣсти сѫдъ на народы-тѣ.

19. Не ще да ся скара, нито ще выкне, нито ще чуе нѣкой гласъ-тъ му по улицы-тѣ.

20. Тръсть смазанѫ нѣма да прѣчупи, и отъ ленъ *свѣщило* замьждяло нѣма да угаси, до когато изведе сѫдъ-тъ въ побѣдѫ.

21. И въ негово-то име народи-тѣ ще ся надѣѭтъ.

22. Тогази му доведохѫ едного бѣснуемъ, слѣпъ и нѣмъ; и го исцѣли, щото слѣпый и нѣмый и говоряше и виждаше.

23. И смаяхѫ ся всичкый-тъ народъ, и думахѫ: Да не бы тойзи да е *Христосъ*, сынъ-тъ Давидовъ?

24. А Фарисеи-тѣ като чухѫ, рекохѫ: Той не изгонява бѣсове-тѣ, освѣнь чрѣзъ началникъ-тъ бѣсовскый Веелзевула.

25. А Іисусъ, като знаяше тѣхны-тѣ помыслы, рече имъ: Всяко

раздѣльшеесѧ на сѧ запꙋстѣетъ, и всѧкъ градъ или домъ раздѣлывыйсѧ на сѧ не станетъ.

кв. И аще сатана сатанꙋ изгонитъ, на сѧ раздѣлилсѧ єсть: какѡ оубо станетъ цр҃тво єгѡ;

кг. И аще азъ ѿ веельзевꙋлѣ изгоню бѣсы, сынове ваши ѿ комъ изгонятъ; сегѡ ради тіи вамъ бꙋдꙋтъ сꙋдіи.

кд. Аще ли же азъ ѿ Дс҃ѣ Бж҃іи изгоню бѣсы, оубо постиже на васъ цр҃твіе Бж҃іе.

ке. Или какѡ можетъ кто внити въ домъ крѣпкагѡ, и сосꙋды єгѡ расхитити, аще не первѣе свѧжетъ крѣпкаго, и тогда домъ єгѡ расхититъ;

кѕ. Иже нѣсть со мною, на ма єсть: и иже не собираетъ со мною, расточаетъ.

кз. Сегѡ ради глаголю вамъ: всѧкъ грѣхъ и хꙋла ѿпꙋститсѧ человѣкѡмъ: а ꙗже на Дх҃а хꙋла, не ѿпꙋститсѧ человѣкѡмъ.

кѝ. И иже аще речетъ слово на Сн҃а человѣческаго, ѿпꙋститсѧ емꙋ: а иже речетъ на Дх҃а ст҃аго, не ѿпꙋститсѧ емꙋ, ни въ сей вѣкъ, ни въ бꙋдꙋщій.

кг. Или сотворитѐ древо добро, и плодъ єгѡ добръ: или сотворитѐ древо зло, и плодъ єгѡ золъ: ѿ плода бо древо познано бꙋдетъ.

кд. Порожденіѧ єхіднова, какѡ можете добро глаголати, зли сꙋще; ѿ избытка бо ср҃ца оуста глаголютъ.

ке. Бл҃гій человѣкъ ѿ бл҃агагѡ сокровища износитъ бл҃гаѧ: и лꙋкавый человѣкъ ѿ лꙋкавагѡ сокровища износитъ лꙋкаваѧ.

кѕ. Глаголю же вамъ, ꙗкѡ всѧко слово праздное, єже аще рекꙋтъ человѣцы, воздадатъ ѿ немъ слово въ день сꙋдный.

кз. Ѿ словесъ бо своихъ ѿправдишисѧ, и ѿ словесъ своихъ ѿсꙋдишисѧ.

кѝ. Тогда ѿвѣщаша нѣцыи ѿ книжникъ и фарісєй, глаголюще: Оучителю, хощемъ ѿ тебѐ знаменіе видѣти.

царство раздѣлено противъ себе си, запустѣва, и всякой градъ или домъ раздѣленъ противъ себе си, нѣма да устои.

26. И ако Сатана изгонява Сатанѫ, раздѣленъ е върхъ себе си; какъ прочее ще трае негово-то царство?

27. И ако азъ чрѣзъ Веелзевула изгонявамъ бѣсове-тѣ, сынове-тѣ ви чрѣзъ кого *гы* изгоняватъ? За това тѣ ще ви бѫдѫтъ сѫдници.

28. Но ако азъ чрѣзъ Духа Божія изгонявамъ бѣсове-тѣ, то е настигнѫло на васъ царство-то Божіе.

29. Или какъ може да влѣзе нѣкой въ домъ-тъ на силнаго, и да разграби покѫщнинѫ-тѫ му, ако пьрвомъ не вьрже силный-тъ? и тогазь ще разграби домъ-тъ му.

30. Който не е съ мене, противъ мене е; и който не събира съ мене, распылява.

31. За това ви казувамъ: Всякой грѣхъ и хула ще ся прости на человѣцы-тѣ; хула-та обаче противъ Духа нѣма да ся прости на человѣцы-тѣ.

32. И който рече рѣчь противъ Сына человѣческаго, ще му ся прости, но който рече противъ Духа Святаго, нѣма да му ся прости нито въ тойзи вѣкъ, нито въ бѫдѫщій-тъ.

33. Или направѣте дьрво-то добро, и плодъ-тъ му добръ; или направѣте дьрво-то лошо, и плодъ-тъ му лошъ; защото дьрво-то ся отъ плодъ-тъ познава.

34. Рожбы ехиднины, какъ можете да говорите добро, като сте лукавы? Защото отъ прѣпълняніе-то на сьрдце-то говорятъ уста-та.

35. Добрый-тъ человѣкъ отъ добро-то съкровище на сьрдце-то изважда добрины-тѣ; и злый-тъ человѣкъ отъ зло-то съкровище изважда злины-тѣ.

36. И казувамъ ви, че всяка празна рѣчь коѭто рекѫтъ человѣци-тѣ, ще дадѫтъ отвѣтъ за неѭ въ день сѫдный.

37. Защото отъ думы-тѣ си ще ся оправдаешь, и отъ думы-тѣ си ще ся осѫдишь.

38. Тогазь отговорихѫ нѣкои отъ книжницы-тѣ и Фарисеи-тѣ, и казахѫ; Учителю, искамы да видимъ знаменіе отъ тебе.

ла. Онъ же ѿвѣщавъ, речѐ имъ: родъ лукавъ и прелюбодѣй знаменїа ищетъ: и знаменїе не дастся емꙋ, токмѡ знаменїе Іѡны пророка.

мѿ. Якоже бо бѣ Іѡна во чревѣ китовѣ три дни и три нѡщи: такѡ бꙋдетъ и Сн҃ъ чл҃вѣческїй въ сердцы земли три дни и три нѡщи.

ма. Мꙋжїе Нїнеѵїтстїи востанꙋтъ на сꙋдъ съ родомъ симъ, и ѡсꙋдятъ его: ꙗкѡ покаашася проповѣдїю Іѡниною: и се болѣ Іѡны здѣ.

мв. Царица ю҆жская востанетъ на сꙋдъ съ родомъ симъ, и ѡсꙋдитъ и҆: ꙗкѡ прїиде ѿ конецъ земли слышати премꙋдрость Соломѡновꙋ: и се болѣ Соломѡна здѣ.

мг. Егда же нечистый дꙋхъ изыдетъ ѿ человѣка, преходитъ сквозѣ безвѡднаа мѣста, ищѐ покоа, и не ѡбрѣтаетъ.

мд. Тогда речетъ: возвращꙋся въ домъ мой, ѿнюдꙋже изыдохъ: и пришедъ ѡбращетъ празденъ, пометенъ и оукрашенъ.

ме. Тогда идетъ и поиметъ съ собою седмь иныхъ дꙋхѡвъ лютѣйшихъ себѐ, и вшедше живꙋтъ тꙋ: и бꙋдꙋтъ послѣднаа человѣкꙋ томꙋ гѡрша первыхъ. такѡ бꙋдетъ и родꙋ семꙋ лукавомꙋ.

мѕ. Еще же емꙋ глаголющꙋ къ народѡмъ, се мт҃и егѡ и братїа егѡ стоахꙋ внѣ, ищꙋще глаголати емꙋ.

мз. Рече же нѣкїй емꙋ: се мт҃и твоа, и братїа твоа внѣ стоатъ, хотаще глаголати тебѣ.

ми. Онъ же ѿвѣщавъ речѐ ко глаголющемꙋ емꙋ: кто есть мт҃и моа; и кто сꙋть братїа моа;

мѳ. И простеръ рꙋкꙋ свою на оученикѝ своа, речѐ: се мт҃и моа и братїа моа.

н. Иже бо аще сотворитъ волю Оца моегѡ, иже есть на небесѣхъ, той братъ мой, и сестра и мт҃и (мѝ) есть.

39. А той отвѣща и рече имъ: Родъ лукавъ и прѣлюбодѣенъ знаменіе ище, и знаменіе нѣма да ся даде нему, освѣнь знаменіето на пророкъ Іонѫ.

40. Защото както Іона бѣ въ утробѫ-тѫ китовѫ три дни и три нощи, така Сынъ человѣческый ще бѫде въ сърдце-то на земѭ-тѫ три дни и три нощи.

41. Мѫжіе-тѣ Ниневіяне ще въстанѫтъ на сѫдъ-тъ съ тойзи родъ, и ще го осѫдятъ; защото *тѣ* ся покаяхѫ съ Іоновѫ-тѫ проповѣдь; и ето, тука е повече отъ Іонѫ.

42. Царица-*та* Южна ще въстане на сѫдъ-тъ съ тойзи родъ, и ще го осѫди; защото отъ краища-та на земѭ-тѫ дойде да чуе мѫдрость-тѫ Соломоновѫ; и ето, тука е повече отъ Соломона.

43. Когато нечистый-тъ духъ излѣзе изъ человѣка, прохожда прѣзъ безводны мѣста, да търси спокойствіе, и не намѣрва.

44. Тогази казува: Да ся завърнѫ у дома си, отъ дѣто излѣзохъ. И като дойде намѣрва *го* празенъ, изметенъ и украсенъ.

45. Тогазь отхожда и зема съсъ себе си седмь другы духове по злы отъ себе си, и като влѣзѫтъ живѣѭтъ тамъ: и сетно-то състояніе на тогозь человѣка быва по лошо отъ първо-то. Така ще бѫде и на тойзи лукавъ родъ.

46. А когато той още говоряше народу, ето майка му и братія-та му стояхѫ вънъ и ищѣхѫ да му говорятъ.

47. И нѣкой си му рече: Ето майка ти и братія-та ти стоятъ вънъ, и ищѫтъ да ти говорятъ.

48. А той отговори на тогозь който му каза *това* и рече: Коя е майка ми и кои сѫ братія-та ми?

49. И прострѣ си рѫкѫ-тѫ къмъ ученицы-тѣ си, и рече: Ето майка ми и братія-та ми.

50. Защото който прави воліѭ-тѫ на Отца моего който е на небеса, той ми е братъ, и сестра и майка.

ГЛАВА҆ ГІ.

а҃. Въ де́нь же то́й и҆зше́дъ І҆и҃съ и҆з до́мꙋ, сѣда́ше при мо́ри:

в҃. И҆ собра́шасѧ къ немꙋ̀ наро́ди мно́зи, ꙗ҆́коже є҆мꙋ̀ въ кора́бль влѣ́зти и҆ сѣ́сти: и҆ ве́сь наро́дъ на бре́зѣ стоѧ́ше.

г҃. И҆ гл҃го́ла и҆̀мъ при́тчами мно́гѡ, гл҃го́лѧ: сѐ и҆зы́де сѣ́ѧй, да сѣ́етъ.

д҃. И҆ сѣ́ющꙋ є҆мꙋ̀, ѻ҆́ва падо́ша при пꙋти̇̀: и҆ прі̑идо́ша пти̑цы и҆ позоба́ша а҃.

є҃. Дрꙋга̑ѧ же падо́ша на ка́менныхъ, и҆дѣ́же не и҆мѣ́ахꙋ земли̇̀ мно́ги: и҆ а҃бі̑е прозабо́ша, занѐ не и҆мѣ́ахꙋ глꙋбины̀ земли̇̀.

ѕ҃. Со́лнцꙋ же возсі̑а́вшꙋ присва́нꙋша: и҆ занѐ не и҆мѣ́ахꙋ корє́нїѧ, и҆зсхо́ша.

з҃. Дрꙋга̑ѧ же падо́ша въ те́рнїи, и҆ взы́де те́рнїе, и҆ подави̇̀ и҆̀хъ.

и҃. Дрꙋга̑ѧ же падо́ша на земли̇̀ до́брѣй, и҆ да́ахꙋ пло́дъ, ѻ҆́во ᲂу҆́бѡ сто̀, ѻ҆́во же шестьдеса́тъ, ѻ҆́во же три́десѧть.

ѳ҃. И҆мѣ́ѧй ᲂу҆́шы слы́шати, да слы́шитъ.

і҃. И҆ пристꙋпи́вше ᲂу҆ченицы̀ (є҆гѡ̀) реко́ша є҆мꙋ̀: почто̀ при́тчами гл҃го́леши и҆̀мъ;

а҃і. Ѻ҆́нъ же ѿвѣща́въ речѐ и҆̀мъ: ꙗ҆́кѡ ва́мъ дано̀ є҆́сть разꙋмѣ́ти та̑йны цр҃твїѧ нб҃нагѡ, ѻ҆́нѣмъ же не дано̀ є҆́сть.

в҃і. И҆̀же бо и҆̀мать, да́стсѧ є҆мꙋ̀, и҆ преизбꙋ́детъ (є҆мꙋ̀): а҆ и҆̀же не и҆̀мать, и҆ є҆̀же и҆̀мать, во́зметсѧ ѿ негѡ̀.

г҃і. Сегѡ̀ ра́ди въ при́тчахъ гл҃го́лю и҆̀мъ, ꙗ҆́кѡ ви́дѧще не ви́дѧтъ, и҆ слы́шаще не слы́шатъ, ни разꙋмѣ́ютъ.

д҃і. И҆ сбыва́етсѧ въ ни́хъ проро́чество И҆са́їино, глаго́лющее: слꙋ́хомъ ᲂу҆слы́шите, и҆ не и҆̀мате разꙋмѣ́ти: и҆ зрѧ́ще ᲂу҆́зрите, и҆ не и҆̀мате ви́дѣти.

є҃і. Ѻ҆толстѣ́ бо се́рдце люде́й си́хъ: и҆ ᲂу҆ши́ма тѧ́жкѡ слы́шаша, и҆ ѻ҆́чи свои̇̀ смѣжи́ша, да не когда̀ ᲂу҆́зратъ

ГЛАВА 13.

1. Въ сѫщій-тъ день излѣзе Іисусъ изъ кѫщы и сѣдяше край море-то.

2. И набрахѫ ся до него народъ много, така що той влѣзе та сѣднѫ въ ладіѭ, а всичкый-тъ народъ стояше на брѣгъ-тъ.

3. И говори имъ много съ притчы, и казуваше: Ето, излѣзе сѣятель-тъ да сѣе:

4. И когато сѣяше, едно паднѫ край пѫть-тъ; и дойдохѫ птицы-тѣ, и озобахѫ го.

5. А друго паднѫ на камениты *мѣста,* дѣто нѣмаше много прьсть; и заскоро изникнѫ, защото нѣмаше дълбинѫ отъ земѭ;

6. А като изгрѣя слънце-то, припламнѫ, и понеже нѣмаше корень, изсъхнѫ.

7. Друго пакъ паднѫ въ трънiе-тѣ, и порастохѫ трънiе-тѣ, и заглушихѫ го.

8. Друго паднѫ на добрѫ-тѫ земѭ, и даваше плодъ, едно сто, друго шестдесеть, а друго тридесеть.

9. Който има уши да слуша нека слуша.

10. И пристѫпихѫ ученици-тѣ и рекохѫ му: Защо имъ говоришь съ притчы?

11. А той отвѣща и рече имъ: Защото вамъ е дадено да познавате тайны-тѣ на царство небесно, а тѣмъ не е дадено.

12. Защото който има, ще му ся даде, и ще *му* ся прѣумножи; но който нѣма, и каквото има ще му ся отнеме.

13. За това имъ говорѭ съ притчы, защото гледатъ и не видятъ, слушатъ и не чуѭтъ, нито разумѣватъ.

14. И испълнява ся на тѣхъ пророчество-то Исаіево, който казува: Съ уши ще чуете и нѣма да разумѣете; и съ очи ще гледате, и нѣма да видите:

15. Защото задебелѣ сърдце-то на тойзи народъ, и съ уши-тѣ *си* тежко чуѭтъ, и очи-тѣ си склопихѫ, да не бы съ очи-тѣ *си* да

очима, і оушима оуслышатъ, і сердцемъ оуразумѣютъ, і ѡбратятся, і исцѣлю ихъ.

зі. Ваша же блженна очеса, ꙗкѡ видятъ: і оуши ваши, ꙗкѡ слышатъ.

зі. Аминь бо глаголю вамъ, ꙗкѡ мнози пророцы і прѣвницы вожделѣша видѣти, ꙗже видите, і не видѣша: і слышати, ꙗже слышите, і не слышаша.

іі. Вы же оуслышите притчꙋ сѣющагѡ.

аі. Всякомꙋ слышащемꙋ слово цртвія і не разꙋмѣвающꙋ, приходитъ лꙋкавый, і восхищаетъ всѣянное въ срцѣ егѡ: сіе єсть, єже при пꙋтѝ сѣянное.

к. А на камени сѣянное, сіе єсть, слышай слово, і абіе съ радостію пріемлетъ є:

ка. Не имать же корене въ себѣ, но привременен єсть. бывши же печали, или гоненію словесѐ ради, абіе соблажняется.

кв. А сѣянное въ тернії, сѐ єсть, слышай слово, і печаль вѣка сегѡ, і лесть богатства подавляетъ слово, і безъ плода бываетъ.

кг. А сѣянное на добрѣй земли, сѐ єсть, слышай слово і разꙋмѣвая: иже оубѡ плодъ приноситъ, і творитъ ово сто, ово же шестьдесятъ, ово тридесять.

кд. Инꙋ притчꙋ предложи имъ, глагола: оуподобися цртвіе небное чловѣкꙋ, сѣявшꙋ доброе сѣмя на селѣ своемъ:

ке. Спящымъ же чловѣкѡмъ, пріиде врагъ егѡ, і всѣя плевелы посредѣ пшеницы, і ѿиде.

кѕ. Егда же прозябѐ трава і плодъ сотвори, тогда явишася і плевеліе.

кз. Пришедше же раби гдина, рѣша емꙋ: Гди, не доброе ли сѣмя сѣялъ еси на селѣ твоемъ; ѿкꙋдꙋ оубо имать плевелы;

ки. Онъ же речѐ имъ: врагъ чловѣкъ сіе сотвори.

видятъ и съ уши-тѣ *си* да чуѭтъ, и съсъ сърдце-то *си* да разумѣѭтъ, и ся завърнѫтъ и азъ гы исцѣлѭ;

16. А ваши-тѣ очи сѫ блаженны, защото гледатъ; и уши-тѣ ви, защото чуѭтъ.

17. Защото истинѫ ви казувамъ, че мнозина пророци и праведници пожелахѫ да видятъ което *вы* виждате, и не видѣхѫ, и да чуѭтъ което *вы* чуете, и не чухѫ.

18. Вы прочее чуйте притчѫ-тѫ на сѣятель-тъ.

19. На всякого, който слуша слово-то на царство-то и не го разумѣва, идува лукавый-тъ, и грабнува посѣянно-то въ сърдце-то му; той е посѣянно-то край пѫть-тъ.

20. А на камениты-тѣ *мѣста* посѣянно-то, той е, който слуша слово-то, и заскоро съ радость го пріима;

21. Корень обаче въ себе си нѣма, но е привремѣнно; и когато настане скърбь или гоненіе за слово-то, той часъ ся соблазнява.

22. А въ тръніе-тѣ посѣянно-то, той е, който слуша слово-то, и грыжи-тѣ на тойзи вѣкъ, и измама-та на богатство-то заглушава слово-то, и бесплодно быва.

23. А посѣянно-то на добрѫ-тѫ земѭ, той е, който слуша слово-то и *го* разумѣва, който и дава плодъ, и прави, единъ сто, другъ шестдесеть, а другъ тридесеть.

24. Другѫ притчѫ имъ прѣдложи, и казуваше: Уподоби ся царство-то небесно на человѣкъ, който посѣя добро сѣме на нивѫ-тѫ си.

25. Но като спѣхѫ человѣци-тѣ, дойде непріятель-тъ му, и посѣя плѣвелы между пшеницѫ-тѫ, и си отиде.

26. И когато изникнѫ трѣва-та и стори плодъ, тогазь ся появихѫ и плѣвелы-тѣ.

27. А слугы-тѣ на домакынъ-тъ дойдохѫ, и казахѫ му: Господине, не посѣя ли добро сѣме на нивѫ-тѫ си? но отъ кѫдѣ ся сѫ зѣлы плѣвелы-тѣ?

28. А той имъ рече: Враждебникъ человѣкъ е направилъ това.

рабѝ же рѣша ємꙋ: хо́щеши ли оу҆бо, да ше́дше
и҆сплеве́мъ а҃;
кѳ. Ѻ҆нъ же речѐ (и҆мъ): нѝ: да не когда̀ восторга́юще
пле́велы, восто́ргнете кꙋпнѡ съ ни́ми (и҆) пшени́цꙋ.
л҃. Ѡ҆ста́вите расти̑ ѻ҆боѐ кꙋпнѡ до жа́твы: и҆ во вре́ма
жа́твы рекꙋ жа́телемъ: собери́те пе́рвѣе пле́велы, и҆ сважи́те
и҆хъ въ снопы̀ ꙗ҆кѡ сожещѝ а҃: а҆ пшени́цꙋ собери́те въ
жи́тницꙋ мою̀.
ла. И҆нꙋ при́тчꙋ предложѝ и҆мъ, глаго́ла: подо́бно є҆́сть
цр҃твїе нб҃ное зе́рнꙋ горꙋ́шичнꙋ, є҆́же взе́мъ чл҃вѣ́къ всѣ́ ꙗ на
селѣ̀ свое́мъ:
лв. Є҆́же малѣ́йше оу҆бѡ є҆́сть ѿ всѣ́хъ сѣ́менъ: є҆гда́ же
возрасте́тъ, бо́лѣе всѣ́хъ зе́лїй є҆́сть, и҆ быва́етъ дре́во: ꙗ҆кѡ
прїити̑ пти́цамъ нб҃нымъ, и҆ вита́ти на вѣ́твехъ є҆гѡ̀.
лг. И҆нꙋ при́тчꙋ глаго́ла и҆мъ: подо́бно є҆́сть цр҃твїе нб҃ное
ква́сꙋ, є҆го́же взе́мши жена̀ скры̀ въ са́тѣхъ тре́хъ мꙋкѝ,
до́ндеже вскисо́ша вса̑.
лд. Сїа̑ вса̑ глаго́ла І҆и҃съ въ при́тчахъ наро́дѡмъ, и҆ безъ
при́тчи ничесо́же гл҃аго́лаше къ ни́мъ:
лє. И҆́кѡ да сбꙋ́детсѧ рече́нное прⷪ҇ро́комъ, гл҃ю́щимъ:
ѿве́рзꙋ въ при́тчахъ оу҆ста̀ моѧ̀: ѿры́гнꙋ сокрове́ннаѧ ѿ
сложе́нїѧ мі́ра.
лѕ. Тогда̀ ѡ҆ста́вль наро́ды, прїи́де въ до́мъ І҆и҃съ. и҆ при-
стꙋпи́ша къ немꙋ оу҆чн҃цы̀ є҆гѡ̀, глаго́люще: скажѝ на́мъ
при́тчꙋ пле́велъ се́льныхъ.
лз. Ѻ҆нъ же ѿвѣща́въ речѐ и҆мъ: сѣ́вый до́брое сѣ́мѧ,
є҆́сть Сн҃ъ чл҃вѣ́ческїй:
ли. А҆́ село̀, є҆́сть мі́ръ: до́брое же сѣ́мѧ, сі́и сꙋ́ть сн҃ове
цр҃твїѧ: а҆ пле́велы, сꙋ́ть сы́нове непрїѧ́зненнїи:
ло. А҆ вра́гъ всѣ́вый и҆хъ, є҆́сть дїа́волъ: а҆ жа́тва, кон-
чи́на вѣ́ка є҆́сть: а҆ жа́тели, А҆ггли сꙋ́ть.
м҃. И҆́коже оу҆бо собира́ютъ пле́велы, и҆ ѻ҆гне́мъ сожига́ютъ:
та́кѡ бꙋ́детъ въ сконча́нїе вѣ́ка сегѡ̀.

А слугы-тѣ му рекохѫ: Ищешь ли прочее да идемъ да гы оплѣвимъ?

29. А той рече: Не, да не бы като плѣвите плѣвелы-тѣ, да истръгнете купно съ тѣхъ *и* пшеницѫ-тѫ.

30. Оставѣте да растѫтъ наедно и двѣ-тѣ до жьтвѫ; и въ врѣме-то на жьтвѫ-тѫ ще рекѫ на жьтвари-тѣ: Съберѣте първомъ плѣвелы-тѣ, и вьржѣте гы на снопове за изгаряніе, а пшеницѫ-тѫ съберѣте въ житницѫ-тѫ ми.

31. Другѫ притчѫ имъ прѣдложи и каза: Подобно е царство небесно на зьрно синапово, което зѣ человѣкъ и посѣя *го* на нивѫ-тѫ си;

32. Което наистинѫ е по малко отъ всичкы-тѣ сѣмена; но кога нарасте, най голѣмо е отъ вси-тѣ злакове, и станува дьрво, така що идѫтъ птицы-тѣ небесны и привитаватъ въ вѣтви-тѣ му.

33. Другѫ притчѫ имъ каза: Подобно е царство небесно на квасъ, който като го зѣ жена, скры го въ три мѣры брашно, доклѣ вкыснѫ всичко-то.

34. Всичко това исказа Іисусъ съ притчы на народъ-тъ, и безъ притчы не имъ говоряше.

35. За да ся испълни реченно-то отъ пророка, който казува: Ще отворіѫ въ притчы уста-та си; ще изрекѫ скрыто-то отъ създаніе міра.

36. Тогази Іисусъ остави народъ-тъ и дойде въ кѫщы. И пристѫпихѫ при него ученици-тѣ му и казувахѫ: Истълкувай ни притчѫ-тѫ за плѣвелы-тѣ на нивѫ-тѫ.

37. А той отговори и каза имъ: Сѣятель-тъ на добро-то сѣме е Сынъ человѣческый;

38. Нива-та е свѣтъ-тъ; добро-то сѣме, тѣ сѫ сынове-тѣ на царство-то; а плѣвелы-тѣ сѫ сынове-тѣ на лукаваго.

39. Враждебникъ-тъ, който гы посѣя, діаволъ-тъ е; жьтва-та е скончаніе-то на вѣка; а жьтвари-тѣ сѫ ангели-тѣ.

40. И тъй, както събиратъ плѣвелы-тѣ и гы изгарятъ въ огньтъ, така ще бѫде въ скончаніе-то на тойзи вѣкъ.

ма҃. После́тъ Сн҃ъ человѣ́ческій А҆ггелы своѧ̀, и҆ собер8тъ ѿ цр҃твїѧ є҆гѡ̀ всѧ̀ соблазны и҆ творѧ́щихъ беззако́нїе:

мв҃. И҆ ввер́гн8тъ и҆хъ въ пе́щь ѻ҆гненн8: тѹ̀ бꙋ́детъ пла́чь и҆ скре́жетъ зꙋбѡ́мъ.

мг҃. Тогда̀ пра́ведницы просвѣта́тсѧ ꙗ҆́кѡ со́лнце, въ цр҃твїи ѻ҆ц҃а̀ и҆́хъ. И҆мѣ́й ᲂу҆́шы слы́шати, да слы́шитъ.

мд҃. Па́ки подо́бно є҆́сть цр҃твїе нб҃ное сокро́вищꙋ сокрове́нꙋ на селѣ̀, є҆́же ѡ҆брѣ́тъ человѣ́къ скры̀: и҆ ѿ ра́дости є҆гѡ̀ и҆́детъ, и҆ всѧ̀, є҆ли́ка и҆́мать, продае́тъ, и҆ кꙋпꙋ́етъ село̀ то̀.

ме҃. Па́ки подо́бно є҆́сть цр҃твїе нб҃ное чл҃вѣ́кꙋ кꙋпцꙋ̀, и҆щꙋ́щꙋ до́брыхъ би́серей:

мѕ҃. И҆́же ѡ҆брѣ́тъ є҆ди́нъ многоцѣ́ненъ би́серъ, ше́дъ продадѐ всѧ̀, є҆ли́ка и҆ма́ше, и҆ кꙋпѝ є҆го̀.

мз҃. Па́ки подо́бно є҆́сть цр҃твїе нб҃ное не́водꙋ вве́рженꙋ въ мо́ре, и҆ ѿ всѧ́каго ро́да собра́вшꙋ:

ми҃. И҆́же є҆гда̀ и҆спо́лнися, и҆зволеко́ша и҆ на кра́й, и҆ сѣ́дше и҆збра́ша дѡ́бры въ сосꙋ́ды, а҆ ѕлы̑ѧ и҆звергоша во́нъ.

мѳ҃. Та́кѡ бꙋ́детъ въ сконча́нїе вѣ́ка: и҆зы́дꙋтъ А҆ггли, и҆ ѿлꙋча́тъ ѕлы̑ѧ ѿ среды̀ пра̑вныхъ:

н҃. И҆ ввер́гн8тъ и҆́хъ въ пе́щь ѻ҆гненнꙋю: тѹ̀ бꙋ́детъ пла́чь и҆ скре́жетъ зꙋбѡ́мъ.

на҃. Гл҃го́ла и҆мъ І҆и҃съ: разꙋмѣ́сте ли сі̑ѧ всѧ̀; гл҃го́лаша є҆мꙋ̀: є҆́й, Гдⷭ҇и.

нв҃. Ѻ҆нъ же речѐ и҆мъ: сегѡ̀ ра́ди всѧ́къ кни́жникъ наꙋчи́всѧ цр҃твїю нб҃номꙋ, подо́бенъ є҆́сть чл҃вѣ́кꙋ домови́тꙋ, и҆́же и҆зно́ситъ ѿ сокро́вища своегѡ̀ нѡ́вѧ, и҆ ве́тхаѧ.

нг҃. И҆ бы́сть, є҆гда̀ сконча̀ І҆и҃съ при̑тчи сі̑ѧ, пре́йде ѿтꙋ́дꙋ.

нд҃. И҆ прише́дъ во ѻ҆те́чествїе своѐ, ᲂу҆ча́ше и҆́хъ на со́нмищи и҆́хъ, ꙗ҆́кѡ диви́тися и҆мъ, и҆ глаго́лати: ѿкꙋ́дꙋ семꙋ̀ премꙋ́дрость сі̑ѧ, и҆ си̑лы;

не҃. Не се́й ли є҆́сть текто́новъ сн҃ъ; не ма́ти ли є҆гѡ̀ нарица́етсѧ Марїа́мъ, и҆ бра́тїѧ є҆гѡ̀, І҆а́кѡвъ, и҆ І҆ѡсі́й, и҆ Сі́мѡнъ, и҆ І҆ꙋ́да;

41. Ще проводи Сынъ человѣческый ангелы-тѣ си, и ще съберѫтъ отъ царство-то негово вси-тѣ соблазни, и оныя които правятъ беззаконіе;

42. И ще гы хвьрлятъ въ пещь-тѫ огненнѫ; тамъ ще бѫде плачь и скьрцаніе съсъ зѫбы.

43. Тогази праведни-тѣ ще просвѣтнѫтъ както слънце-то, въ царство-то на Отца си. Който има уши да слуша нека слуша.

44. Пакъ е подобно царство небесно на иманіе скрыто въ нивѫ, което като го намѣри человѣкъ скры го, и отъ радость-тѫ си отхожда и продава все що има, и купува онѫзи нивѫ.

45. Пакъ е подобно царство небесно на человѣкъ търговецъ, който търсяше добры бисеріе;

46. Който като намѣри единъ многоцѣненъ бисеръ, отиде и продаде все що имаше, и купи го.

47. Пакъ е подобно царство небесно на неводъ, който бы хвьрленъ въ море-то, и събра отъ всякакъвъ видъ *рыбы;*

48. Който, като ся напълни, извадихѫ го на брѣгъ-тъ, и сѣдѩхѫ та прибрахѫ добры-тѣ въ сѫдове, а лошы-тѣ исхвьрлихѫ вънъ.

49. Така ще бѫде въ скончаніе-то на вѣка; ще излѣзѫтъ ангели-тѣ, и ще отлѫчатъ лукавы-тѣ изъ между праведны-тѣ,

50. И ще гы хвьрлятъ въ пещь-тѫ огненнѫ; тамъ ще бѫде плачь и скьрцаніе съсъ зѫбы.

51. Казува имъ Іисусъ: Разумѣхте ли всичко това? Казуватъ му: Ей, Господи.

52. А той имъ *пакъ* рече: За това всякой книжникъ, който ся е училъ за царство небесно, подобенъ е на человѣкъ домовитъ, който изважда изъ съкровище-то си ново и ветхо.

53. И когато свьрши Іисусъ тѣзи притчы, тръгнѫ си отъ тамъ.

54. И като дойде въ отечество-то си, учаше гы въ съборище-то имъ, така що чудяхѫ ся тѣ и думахѫ: Отъ кѫдѣ на тогози тая прѣмѫдрость и тѣзи силы?

55. Не е ли той сынъ-тъ на дрьводѣлецъ-тъ? Майка му не ся ли казува Маріамъ, и братія-та му Іаковъ и Іосій и Симонъ и Іуда?

ѿ҃. И҆ сестры̀ є҆гѡ̀ не всѧ̑ ли въ на́съ сꙋ́ть; ѿкꙋ́дꙋ ᲂу҆̀бо семꙋ̀ сі̑ѧ всѧ̑;

ѿ҃з. И҆ блажна́хꙋсѧ ѡ҆ не́мъ. І҆и҃съ же речѐ и҆̀мъ: нѣ́сть проро́къ бе́з че́сти, то́кмѡ во ѻ҆те́чествіи свое́мъ, и҆ въ домꙋ̀ свое́мъ.

ѿ҃и. И҆ не сотворѝ тꙋ̀ си́лъ мно́гихъ, за невѣ́рство и҆̀хъ.

ГЛАВѦ̀ ДІ.

а҃. Въ то̀ вре́мѧ ᲂу҆слы́шавъ И҆ро́ѡдъ четвертовла́стникъ слꙋ́хъ І҆и҃совъ,

в҃. И҆ речѐ ѻ҆трокѡ́мъ свои́мъ: се́й є҆́сть І҆ѡа́ннъ крⷭ҇ти́тель: то́й воскре́се ѿ ме́ртвыхъ, и҆ сегѡ̀ ра́ди си̑лы дѣ́ютсѧ ѡ҆ не́мъ.

г҃. И҆ро́ѡдъ бо є҆́мь І҆ѡа́нна, свѧза̀ є҆го̀, и҆ всадѝ въ темни́цꙋ, И҆ро́ѡдїа́ды ра́ди жены̀ Фі̑ліппа бра́та своегѡ̀.

д҃. Глаго́лаше бо є҆мꙋ̀ І҆ѡа́ннъ: не досто́итъ тѝ и҆мѣ́ти є҆ѧ̀.

є҃. И҆ хотѧ́щъ є҆го̀ ᲂу҆би́ти, ᲂу҆боѧ́сѧ наро́да, занѐ ꙗ҆́кѡ проро́ка є҆го̀ и҆мѣ́ахꙋ.

ѕ҃. Дни́ же бы́вшꙋ рождества̀ И҆ро́ѡдова, плѧса̀ дщѝ И҆ро́ѡдїа́дина посредѣ̀, и҆ ᲂу҆годѝ И҆ро́ѡдови.

з҃. Тѣ́мже и҆ съ кла́твою и҆зречѐ є҆́й да́ти, є҆гѡ́же а҆́ще воспро́ситъ.

и҃. Ѻ҆на́ же нава́ждена ма́терїю свое́ю, да́ждь мѝ, речѐ, здѣ̀ на блю́дѣ главꙋ̀ І҆ѡа́нна крⷭ҇ти́телѧ.

ѳ҃. И҆ печа́ленъ бы́сть ца́рь: кла́твы же ра́ди, и҆ за возлежа́щихъ съ ни́мъ, повелѣ̀ да́ти (є҆́й).

і҃. И҆ посла́въ ᲂу҆сѣ́кнꙋ І҆ѡа́нна въ темни́цѣ.

а҃і. И҆ принесо́ша главꙋ̀ є҆гѡ̀ на блю́дѣ, и҆ да́ша дѣви́цѣ: и҆ ѿнесѐ ма́тери свое́й.

в҃і. И҆ пристꙋ́пльше ᲂу҆ченицы̀ є҆гѡ̀ взѧ́ша тѣ́ло є҆гѡ̀, и҆ погребо́ша є҆́: и҆ прише́дше возвѣсти́ша І҆и҃сови.

г҃і. И҆ слы́шавъ І҆и҃съ, ѿи́де ѿтꙋ́дꙋ въ корабли̑ въ пꙋ́сто

56. И сестры-тѣ му не сѫ ли всичкы-тѣ при насъ? Отъ кѫдѣ прочее на тогози всичко това?

57. И соблазняваха ся въ него. А Іисусъ имъ рече: Нѣма пророкъ безъ почесть, освѣнь въ отечество-то си и въ домъ-тъ си.

58 И не стори тамо много силы заради невѣрство-то имъ.

ГЛАВА 14.

1. По онова врѣме чу Иродъ четвьровластникъ слухъ-тъ Іисусовъ,

2. И рече на слугы-тѣ си: Тойзи е Іоаннъ Крьститель; той е въскрьснѫлъ отъ мьртвы-тѣ, и за това дѣйствуватъ силы-тѣ чрѣзъ него.

3. Защото Иродъ като хвати Іоанна, вьрза го, и тури *го* въ тьмницѫ, заради Иродіадѫ женѫ-тѫ на брата си Филиппа.

4. Защото Іоаннъ му казуваше: Не ти е простено да имашь неіѭ.

5. И искаше да го убіе, но убоя ся отъ народъ-тъ; защото го имахѫ като пророкъ.

6. И когато празднувахѫ въ день-тъ на рожденіе-то Иродово, дъщеря-та Иродіадина игра на срѣдъ, и угоди на Ирода.

7. За това съ клѣтвѫ ся вече да ѝ даде каквото бы му поискала.

8. А тя нагласена отъ майкѫ си; Дай ми, казува, тука на блюдо, главѫ-тѫ на Іоанна Крьстителя.

9. И оскърби ся царь-тъ, но зарадь клѣтвѫ-тѫ и зарадь сѣдящы-тѣ съ него заедно, повелѣ да *ѝ* ся даде.

10. И проводи та посече Іоанна въ тьмницѫ-тѫ.

11. И донесохѫ главѫ-тѫ му на блюдо, и дадохѫ іѫ на момиче-то; и занесе іѫ на майкѫ си.

12. А ученици-тѣ му дойдохѫ та дигнѫхѫ тѣло-то, и го погребохѫ, и дойдохѫ та казахѫ на Іисуса.

13. И като чу *това* Іисусъ, отиде отъ тамъ съ ладіѭ въ пусто

мѣсто є҆ди́нъ. и҆ слы́шавше наро́ди, по не́мъ и҆до́ша пѣ́ши ѿ
градѡ́въ.
д҃і. И҆ и҆зше́дъ І҆и҃съ ви́дѣ мно́гъ наро́дъ, и҆ милосе́рдова ѡ҆
ни́хъ, и҆ и҆сцѣли̑ недꙋ́жныѧ и҆́хъ.
є҃і. По́здѣ же бы́вшꙋ, приступи́ша къ немꙋ̀ ᲂу҆ченицы̀
є҆гѡ̀, глаго́люще: пꙋ́сто є҆́сть мѣ́сто, и҆ ча́съ ᲂу҆жѐ минꙋ̀:
ѿпꙋсти̑ наро́ды, да ше́дше въ ве́си кꙋпа́тъ бра̑шна себѣ̀.
ѕ҃і. І҆и҃съ же речѐ и҆̀мъ: не тре́бꙋютъ ѿити̑: дади́те и҆̀мъ
вы̀ ꙗ҆̀сти.
з҃і. Ѻ҆ни́ же гл҃го́лаша є҆мꙋ̀: не и҆̀мамы здѣ̀ то́кмѡ па́ть хлѣ̑бъ
и҆ двѣ̀ ры́бѣ.
и҃і. Ѻ҆́нъ же речѐ: принеси́те мѝ и҆́хъ сѣ́мѡ.
ѳ҃і. И҆ повелѣ́въ наро́дѡмъ возлещи̑ на травѣ̀, и҆ прїе́мъ
па́ть хлѣ̑бъ и҆ ѻ҆́бѣ ры́бѣ, воззрѣ́въ на нѣ́о, бл҃гослови̑:
и҆ преломи́въ дадѐ ᲂу҆чѝкѡ́мъ хлѣ́бы, ᲂу҆ченицы̀ же на-
ро́дѡмъ.
к҃. И҆ ꙗ҆до́ша всѝ, и҆ насы́тишаса: и҆ взѧ́ша и҆збы́тки ᲂу҆крꙋ́хъ,
двана́десѧть ко́шѧ и҆спо́лнь.
к҃а. Ꙗ҆дꙋ́щихъ же бѣ̀ мꙋже́й ꙗ҆́кѡ па́ть ты́сѧщъ, ра́звѣ
же́нъ и҆ дѣте́й.
к҃в. И҆ а҆́бїе понꙋ́ди І҆и҃съ ᲂу҆ченикѝ своѧ̀ влѣ́зти въ
кора́бль, и҆ вари́ти є҆го̀ на ѻ҆́номъ полꙋ̀, до́ндеже ѿпꙋ́ститъ
наро́ды.
к҃г. И҆ ѿпꙋсти́въ наро́ды, взы́де на горꙋ̀ є҆ди́нъ помоли́тисѧ.
по́здѣ же бы́вшꙋ, є҆ди́нъ бѣ̀ тꙋ̀.
к҃д. Кора́бль же бѣ̀ посредѣ̀ мо́рѧ, влаѧ́са волна́ми: бѣ̀ бо
проти́венъ вѣ́тръ.
к҃є. Въ четве́ртꙋю же стра́жꙋ но́щи и҆́де къ ни́мъ І҆и҃съ,
ходѧ̀ по мо́рю.
к҃ѕ. И҆ ви́дѣвше є҆го̀ ᲂу҆ченицы̀ по мо́рю ходѧ́ща, смꙋти́шаса,
гл҃го́люще, ꙗ҆́кѡ призра́къ є҆́сть: и҆ ѿ стра́ха возопи́ша.
к҃з. А҆́бїе же речѐ и҆̀мъ І҆и҃съ, глаго́лѧ: дерза́йте: а҆́зъ
є҆́смь: не бо́йтесѧ.

мѣсто самичькъ; и като разбра народъ-тъ, отидохѫ слѣдъ него пѣши отъ градове-тѣ.

14. И като излѣзе Іисусъ, видѣ народъ много, и смили ся за тѣхъ, и исцѣли болны-тѣ имъ.

15. А като станѫ вечерь, дойдохѫ при него ученици-тѣ му и рекохѫ: Пусто е мѣсто-то, и врѣме-то вече минѫ; распустни народъ-тъ, да идѫтъ по села-та да си купятъ за яденіе.

16. А Іисусъ имъ рече: Не имъ трѣба да идѫтъ; дайте имъ вы да ядѫтъ.

17. А тѣ му казуватъ: Нѣмамы тука освѣнь петь хлѣба и двѣ рыбы.

18. А той рече: Донесѣте ми гы тука.

19. И като повелѣ на народъ-тъ да насѣдатъ на трѣвѫ-тѫ, зѣ петь-тѣ хлѣба и двѣ-тѣ рыбы, погледнѫ на небе-то, и благослови; и като прѣломи, даде хлѣбове-тѣ на ученицы-тѣ, а ученици-тѣ на народъ-тъ.

20. И ядохѫ всичкы, и насытихѫ ся; и дигнѫхѫ изостанѫло-то отъ укрухы-тѣ, дванадесеть коша пълны.

21. А онѣзи които ядохѫ бѣхѫ до петь хыляды мѫжіе, освѣнь жены и дѣца.

22. И тозь часъ принуди Іисусъ ученицы-тѣ си да влѣзѫтъ въ ладіѭ-тѫ, и да идѫтъ прѣди него отвѫдь, доклѣ распустне народъ-тъ.

23. И като распустнѫ народъ-тъ, възлѣзе на горѫ-тѫ на самѣ да ся помоли. И като станѫ късно, тамъ бѣ самичькъ.

24. А ладія-та бѣ вече въ срѣдъ море-то, обуреваема отъ вълны-тѣ; защото вѣтръ-тъ бѣ противенъ.

25. А въ четвьртѫ-тѫ стражѫ на нощь-тѫ Іисусъ отиде кѫдѣ тѣхъ, и вьрвѣше по море-то.

26. И като го видѣхѫ ученици-тѣ че вьрви по море-то, смутихѫ ся и думахѫ че е вѣда, и отъ страхъ извыкахѫ.

27. Тозь часъ Іисусъ имъ проговори и каза: Дьрзайте; азъ сьмь; не бойте ся.

к҃и. Ѿвѣщавъ же Петръ речѐ: Гдⷭ҇и, а҃ще ты є҆сѝ, повели ми пріитѝ къ тебѣ̀ по водамъ.

к҃а. Ѻ҆нъ же речѐ: пріидѝ. И҆ и҆злѣзъ и҆з̾ корабла̀ Петръ, хождаше по водамъ, пріитѝ ко І҆исови.

л҃. Видѧ же вѣтръ крѣпокъ, оу҆боѧсѧ: и҆ начѐнъ оу҆топати, возопѝ, гл҃голѧ: Гдⷭ҇и, спасѝ мѧ.

л҃а. И҆ а҃бїе І҆исъ простѐръ рꙋкꙋ, ꙗ҃тъ є҆го̀, и҆ глаго́ла є҆мꙋ̀: маловѣ́ре, почто̀ оу҆сꙋмнѣ́лсѧ є҆сѝ;

л҃в. И҆ влѣзшымъ и҆̀мъ въ кора́бль, престà вѣтръ.

л҃г. Сꙋщїи же въ кораблѝ, пришѐдше поклонѝшасѧ є҆мꙋ̀, гл҃голюще: воистиннꙋ Бж҃їй Сн҃ъ є҆сѝ.

л҃д. И҆ прешѐдше пріидо́ша въ зе́млю Геннисаре́ѡскꙋю.

л҃є. И҆ познáвше є҆го̀ мꙋ́жїе мѣ́ста тогѡ̀, послáша во всю странꙋ̀ тꙋ̀, и҆ принесо́ша къ немꙋ̀ всà болѧ́щыѧ:

л҃ѕ. И҆ молѧ́хꙋ є҆го̀, да то́кмѡ прикоснꙋ́тсѧ вскрилїю ри́зы є҆гѡ̀: и҆ є҆ли́цы прикоснꙋ́шасѧ, спасе́ни бы́ша.

ГЛАВѢ̀ Є҃І.

а҃. Тогда̀ пристꙋпи́ша ко І҆исови и҆̀же ѿ І҆ерⷭ҇ли́ма кни́жницы и҆ фарїсе́є, гл҃голюще:

в҃. Почто̀ оу҆ч҃ницы̀ твои̇ престꙋпа́ютъ преда́нїе ста́рєцъ; не оу҆мыва́ютъ бо рꙋ́къ свои́хъ, є҆гда̀ хлѣ́бъ ꙗ҃да́тъ.

г҃. Ѻ҆нъ же ѿвѣща́въ речѐ и҆̀мъ: почто̀ и҆ вы̀ престꙋпа́ете за́повѣдь Бж҃їю за преда́нїе ва́ше;

д҃. Бг҃ъ бо заповѣ́да, глаго́лѧ: чтѝ ѻ҆тца̀, и҆ ма́терь: и҆, и҆̀же злосло́витъ ѻ҆тца̀ и҆лѝ ма́терь, смертїю да оу҆мретъ.

є҃. Вы̀ же глаго́лете: и҆̀же а҃ще речѐтъ ѻ҆тцꙋ̀, и҆лѝ ма́тери: да́ръ, и҆̀мже бы ѿ менѐ по́льзовалсѧ є҆сѝ:

ѕ҃. И҆ да не почти́тъ ѻ҆тца̀ своегѡ̀, и҆лѝ ма́тере: и҆ разори́сте за́повѣдь Бж҃їю за преда́нїе ва́ше.

з҃. Лицемѣ́ри, до́брѣ проро́чествова ѿ ва́съ И҆са́їа, глаго́лѧ:

28. Отговори Петръ и рече му: Господи, ако си ты, повели ми да дойдѫ при тебе по водѫ-тѫ.

29. А той рече: Дойди. И като слѣзе отъ ладіѭ-тѫ Петръ, вървѣше по водѫ-тѫ да дойде при Іисуса.

30. Но понеже виждаше вѣтръ-тъ силенъ, уплаши ся, и като начнѫ да потънува, извыка и каза: Господи! избави мя.

31. И тутакси Іисусъ прострѣ рѫкѫ, улови го, и каза му: Маловѣре, защо си ся усумнѣлъ?

32. И отъ какъ влѣзохѫ въ ладіѭ-тѫ, тихнѫ вѣтръ-тъ.

33. А които бѣхѫ въ ладіѭ-тѫ, дойдохѫ та му ся поклонихѫ и думахѫ: Наистинѫ Сынъ Божій си.

34. И прѣминѫхѫ та дойдохѫ въ земѭ-тѫ Геннисаретскѫ.

35. И щомъ го познахѫ тамошни-тѣ человѣци, распроводихѫ по всичкѫ-тѫ онѫзи околность, и доведохѫ при него всичкы-тѣ болны;

36. И моляхѫ го да ся допрѫтъ само до полы-тѣ на дрехы-тѣ му; и колкото ся допрѣхѫ оздравяхѫ.

ГЛАВА 15.

1. Тогазь пристѫпихѫ при Іисуса Іерусалимскы-тѣ книжници и Фарисеи, и казувахѫ:

2. Защо твои-тѣ ученици прѣстѫпуватъ прѣданіе-то на стары-тѣ? Понеже не си мыѭтъ рѫцѣ-тѣ, кога яджтъ хлѣбъ.

3. А той отвѣща и рече имъ: Защо и вы заради ваше-то прѣданіе прѣстѫпувате Божіѭ-тѫ заповѣдь?

4. Защото Богъ заповѣда, и каза: Почитай бащѫ си и майкѫ си; и, Който злослови бащѫ или майкѫ, непрѣмѣнно да ся умьртви.

5. Но вы казувате: Който рече на бащѫ или на майкѫ: Даръ е каквото бы да ся ползувашь отъ мене, *доста е*, той може и да не почита бащѫ си или майкѫ си.

6. И развалихте Божіѭ-тѫ заповѣдь за ваше-то прѣданіе.

7. Лицемѣри! добрѣ пророкува Исаія за васъ и казува:

и҃. Приближа́ются мнѣ̀ лю́дїе сїи̇ ѹ҆́сты̀ свои́ми, и҆ ѹ҆стна́ми чтꙋ́тъ ма̀: се́рдце же и҆́хъ дале́че ѿстои́тъ ѿ менѐ.

а҃. Всꙋ́е же чтꙋ́тъ ма̀, ѹ҆ча́ще ѹ҆че́нїемъ, за́повѣдемъ человѣ́ческимъ.

в҃. И҆ призва́въ наро́ды, речѐ и҆̀мъ: слы́шите и҆ разꙋмѣ́йте:

г҃. Не входа́щее во ѹ҆ста̀ скверни́тъ человѣ́ка: но и҆сходя́щее и҆зꙋ́стъ, то̀ скверни́тъ человѣ́ка.

д҃. Тогда̀ пристꙋ́пльше ѹ҆ченицы̀ є҆гѡ̀, рѣ́ша є҆мꙋ̀: вѣ́си ли, ꙗ҆́кѡ фарїсе́є слы́шавше сло́во соблазни́шася;

е҃. Ѻ҆́нъ же ѿвѣща́въ речѐ: вса́къ са́дъ, є҆го́же не насадѝ ѻ҆ц҃ъ мо́й нб҃ный, и҆зкорени́тся.

ѕ҃. Ѻ҆ста́вите и҆́хъ: вождѝ сꙋ́ть слѣ́пи слѣпцє́мъ: слѣпе́цъ же слѣпца̀ а҆́ще во́дитъ, ѻ҆́ба въ ꙗ҆́мꙋ впадꙋ́тъ.

з҃. Ѿвѣща́въ же Пе́тръ речѐ є҆мꙋ̀: скажѝ на́мъ при́тчꙋ сїю̀.

и҃. І҆и҃съ же речѐ (и҆̀мъ): є҆дина́че ли и҆ вы̀ без ра́зꙋма є҆стѐ;

ѳ҃. Не ѹ҆ ли разꙋмѣва́ете, ꙗ҆́кѡ вса́ко, є҆́же вхо́дитъ во ѹ҆ста̀, во чре́во вмѣща́етсѧ, и҆ а҆федрѡ́номъ и҆схо́дитъ;

і҃. И҆схѡдѧ́щаѧ же и҆зꙋ́стъ, ѿ се́рдца и҆схо́дѧтъ, и҆ та̀ скверна́тъ человѣ́ка.

ѳ҃. Ѿ се́рдца бо и҆схо́дѧтъ помышле́нїѧ ѕла̀ѧ, ѹ҆бі́йства, прелюбодѣ́анїѧ, любодѣ́анїѧ, татьбы̀, лжесвидѣ́тельства, хꙋлы̀.

к҃. Сїа̀ сꙋ́ть скверна́щаѧ человѣ́ка: а҆ є҆́же не ѹ҆мове́нными рꙋка́ма ꙗ҆́сти, не скверни́тъ человѣ́ка.

к҃а. И҆ и҆зше́дъ ѿтꙋ́дꙋ І҆и҃съ, ѿи́де во страны̀ Ту́рскїѧ и҆ Сїдѡ́нскїѧ.

к҃в. И҆ се̑ жена̀ Ханане́йска ѿ предѣ́лъ тѣ́хъ и҆зше́дши, возопѝ къ немꙋ̀, глаго́лющи: поми́лꙋй ма̀ Гдⷭ҇и, Сн҃е Дв҃довъ: дщѝ моѧ̀ ѕлѣ̀ бѣснꙋ́етсѧ.

к҃г. Ѻ҆́нъ же не ѿвѣща̀ є҆́й словесѐ. и҆ пристꙋ́пльше ѹ҆ченицы̀ є҆гѡ̀, моля́хꙋ є҆го̀, гаго́люще: ѿпꙋстѝ ю̑, ꙗ҆́кѡ вопїе́тъ въ слѣ́дъ на́съ.

к҃д. Ѻ҆́нъ же ѿвѣща́въ речѐ: нѣ́смь по́сланъ, то́кмѡ ко ѻ҆вца́мъ погі́бшымъ до́мꙋ І҆и҃лева.

8. Тѣзи людіе приближаватъ при мене съ уста-та си, и съ устны-тѣ си мя почитатъ, а сърдце-то имъ далечь отстои отъ мене.

9. Но напразно мя почитатъ, като учатъ ученія заповѣди человѣческы.

10. И като призова народъ-тъ, рече имъ: Слушайте и разумѣйте:

11. Но осквьрнява человѣка което влѣзува въ уста, но което излѣзува изъ уста, то осквьрнява человѣка.

12. Тогази пристѫпихѫ ученици-тѣ му и рекохѫ му: Знаешь ли че Фарисеи-тѣ като чухѫ тѫзи думѫ соблазнихѫ ся?

13. А той отговори и каза; Всяко растеніе, което не е насадилъ Отецъ мой небесный, ще ся искорени.

14. Оставѣте гы: тѣ сѫ слѣпи водители на слѣпы; а слѣпецъ слѣпца ако води, и двама-та ще паднѫтъ въ ямѫ-тѫ.

15. Отговори Петръ и рече му: Истълкувай ни тѫзи притчѫ.

16. А Іисусъ *имъ* рече: Още ли сте и вы безъ разумъ?

17. Не разумѣвате ли още, че все що влѣзува въ уста-та, смѣстя ся въ търбухъ-тъ, и въ заходъ-тъ ся исхвьрля?

18. А което излѣзува изъ уста-та, излѣзува изъ сърдце-то, и то осквьрнява человѣка.

19. Защото отъ сърдце-то излѣзуватъ помысли лукави, убійства, прѣлюбодѣйства, блудства, кражбы, лъжливы свидѣтелства, хулы.

20. Тѣзи нѣща сѫ които осквьрняватъ человѣка; а да яде нѣкой съ немыты рѫцѣ не осквьрнява человѣка.

21. И като излѣзе отъ тамъ Іисусъ, отиде кѫдѣ Тирскы-тѣ и Сидонскы-тѣ страны.

22. И ето жена Хананейка, която бѣ излѣзла отъ онѣзи прѣдѣлы, извыка му и казуваше: Помилуй мя, Господи, Сыне Давидовъ, дъщеря ми злѣ страда отъ бѣсъ.

23. А той ни рѣчь не ѝ отговори: и дойдохѫ ученици-тѣ му, та му ся моляхѫ и казувахѫ: Отпусни ѭ, защото выка слѣдъ насъ.

24. А той отговори и рече: Не сьмь проводенъ, освѣнь до погынѫлы-тѣ овцы отъ Израилевый домъ.

к҃є. Ѻ҆на́ же пришє́дши поклони́сѧ є҆мꙋ̀, глаго́лющи: Гдⷭ҇и, помози́ мн.

к҃ѕ. Ѻ҆нъ же ѿвѣща́въ речѐ: нѣ́сть добро̀ ѿа́ти хлѣ́ба ча́дѡмъ, и҆ поврещѝ псѡ́мъ.

к҃з. Ѻ҆на́ же речѐ: є҆́й, Гдⷭ҇и: и҆́бо и҆ пси̇̀ ꙗ҆да́тъ ѿ крꙋпи́цъ па́дающихъ ѿ трапе́зы господе́й свои́хъ.

к҃и. Тогда̀ ѿвѣща́въ І҆и҃съ речѐ є҆́й: Ѻ҆ же́но, ве́лїа вѣ́ра твоѧ̀: бꙋ́ди тебѣ̀, ꙗ҆́коже хо́щеши. и҆ и҆сцѣлѣ́ дщѝ є҆ѧ̀ ѿ тогѡ̀ часа̀.

к҃ѳ. И҆ преше́дъ ѿтꙋ́дꙋ І҆и҃съ, прїи́де на мо́ре Галїле́йское: и҆ возше́дъ на горꙋ̀, сѣ́де тꙋ̀.

л҃. И҆ приступи́ша къ немꙋ̀ наро́ди мно́зи, и҆мꙋ́ще съ собо́ю хрѡмы́ѧ, слѣпы́ѧ, нѣмы́ѧ, бѣ́дныѧ и҆ и҆́ны мно́ги, и҆ привергóша и҆́хъ къ нога́ма І҆и҃совыма: и҆ и҆сцѣлѝ и҆́хъ.

л҃а. І҆ꙗ҆́коже наро́дѡмъ диви́тисѧ, ви́дѧщымъ нѣмы́ѧ глаго́лющѧ, бѣ́дныѧ здра́вы, хрѡмы́ѧ ходѧ́щѧ, и҆ слѣпы́ѧ ви́дѧщѧ: и҆ сла́влѧхꙋ Бг҃а І҆и҃лева.

л҃в. І҆и҃съ же призва́въ ѹ҆ченикѝ своѧ̀, речѐ (и҆́мъ): милосе́рдꙋю ѡ҆ наро́дѣ се́мъ, ꙗ҆́кѡ ѹ҆жѐ днѝ трѝ присѣда́тъ мнѣ̀, и҆ не и҆мꙋ́тъ чесѡ̀ ꙗ҆́сти: и҆ ѿпꙋсти́ти и҆́хъ не ꙗ҆́дшихъ не хощꙋ̀, да не ка́кѡ ѡ҆слабѣ́ютъ на пꙋтѝ.

л҃г. И҆ гл҃го́лаша є҆мꙋ̀ ѹ҆чн҃цы̀ є҆гѡ̀: ѿкꙋ́дꙋ на́мъ въ пꙋсты́ни хлѣ́би толи́цы, ꙗ҆́кѡ да насы́титсѧ толи́къ наро́дъ;

л҃д. И҆ глаго́ла и҆́мъ І҆и҃съ: коли́кѡ хлѣ́бы и҆́мате; Ѻ҆ни̇̀ же рѣ́ша: се́дмь, и҆ ма́лѡ ры́бицъ.

л҃є. И҆ повелѣ̀ наро́дѡмъ возлещѝ на землѝ.

л҃ѕ. И҆ прїе́мь се́дмь хлѣ́бы и҆ ры́бы, хвалꙋ̀ воздáвъ преломѝ, и҆ дадѐ ѹ҆чн҃кѡ́мъ своимъ, ѹ҆чн҃ицы̀ же наро́дѡмъ.

л҃з. И҆ ꙗ҆до́ша всѝ и҆ насы́тишасѧ: и҆ взѧ́ша и҆збы́тки ѹ҆крꙋ́хъ, се́дмь ко́шницъ и҆спо́лнь.

л҃и. І҆ꙗ҆́дшихъ же бѧ́ше четы́ре ты́сѧщи мꙋже́й, ра́звѣ же́нъ и҆ дѣте́й.

л҃ѳ. И҆ ѿпꙋсти́въ наро́ды влѣ́зе въ кора́бль, и҆ прїи́де въ предѣ́лы Магдали́нски.

25. А тя дойде та му ся кланяше и казуваше: Господи, помогни ми.

26. А той отвѣща и рече: Не е добро да земе нѣкой хлѣбъ-тъ отъ дѣца-та и да го хвьрли на псета-та.

27. А тя рече: Ей, Господи; но и псета-та яджтъ отъ трошицы-тѣ що падатъ отъ трапезж-тж на господари-тѣ имъ.

28. Тогази отговори Іисусъ и рече й: О жено, голѣма е твоя-та вѣра; нека ти бжде както ищешь. И оздравѣ дъщеря й отъ онзи часъ.

29. И като прѣминж Іисусъ отъ тамо, дойде при море-то Галилейско; и възлѣзе на горж-тж, и сѣдяше тамо.

30. И дойде при него народъ много, които имахж съсъ себе си хромы, слѣпы, нѣмы, клосны и другы много; и подмѣтнжхж гы прѣдъ нозѣ-тѣ Іисусовы, и гы исцѣли:

31. Така що народъ-тъ ся чудяше, като гледаше нѣмы да говорятъ, клосны оздравены, хромы да ходятъ, и слѣпы да гледатъ; и прославихж Бога Израилева.

32. А Іисусъ призова ученицы-тѣ си и рече: Жаль ми е за народъ-тъ, защото три дни вече сѣдятъ при мене, и нѣматъ какво да яджтъ: а да гы распуснж гладны не щж, да не бы да прѣмалнѣіжтъ по пжть-тъ.

33. И казуватъ му ученици-тѣ му: Отъ дѣ у насъ въ пустыніж-тж толкози хлѣбове, щото да насытимъ толкозь народъ?

34. И казува имъ Іисусъ: Колко хлѣбове имате? А тѣ рекохж: Седмь и малко рыбицы.

35. И повелѣ на народъ-тъ да насѣдіжтъ на земіж-тж.

36. И като зѣ седмь-тѣ хлѣба и рыбы-тѣ, и благодари, прѣломи, и даде на ученицы-тѣ си, а ученици-тѣ на народъ-тъ.

37. И ядохж всичкы и насытихж ся: и дигнжхж изостанжло-то отъ укрухы-тѣ седмь кошницы пълны.

38. А онѣзи които ядохж бѣхж четыри тысящи мжжіе освѣнь жены и дѣца.

39. А като распуснж народъ-тъ, влѣзе въ ладіж-тж, и дойде въ прѣдѣлы-тѣ Магдалинскы.

ГЛАВА ѕ҃І.

а҃. И҆ приступи́ша (къ немꙋ) фарі́сеѥ и҆ саддꙋке́ѥ, и҆скꙋша́юще проси́ша є҆го̀, зна́менїе съ нб҃сѐ показа́ти и҆мъ.

в҃. Ѻ҆нъ же ѿвѣща́въ речѐ и҆мъ: ве́черꙋ бы́вшꙋ, глаго́лете, ве́дро: чермнꙋ́етбоса не́бо.

г҃. И҆ ᲂу҆трꙋ, дне́сь зима̀: чермнꙋ́етбоса драселꙋ́а не́бо. лицемѣ́ри, лицѐ ᲂу҆бѡ нб҃сѐ ᲂу҆мѣ́ете разсꙋжда́ти, зна́менїй же временѡ́мъ не мо́жете (и҆скꙋси́ти);

д҃. Ро́дъ лꙋка́въ и҆ прелюбодѣ́йный зна́менїа и҆щетъ: и҆ зна́менїе не да́стсѧ є҆мꙋ, то́кмѡ зна́менїе і҆ѡ́ны проро́ка. и҆ ѡ҆ста́вль и҆хъ, ѿи́де.

є҃. И҆ прешѐдше ᲂу҆чѝницы̀ є҆гѡ̀ на ѻ҆́нъполъ, забы́ша хлѣ́бы взя́ти.

ѕ҃. І҆и҃съ же речѐ и҆мъ: внемли́те и҆ блюди́тесѧ ѿ ква́са фарі́сейска и҆ саддꙋке́йска.

з҃. Ѻ҆ни́ же помышла́хꙋ въ себѣ̀, гл҃го́люще: ꙗ҆́кѡ хлѣ́бы не взя́хомъ.

и҃. Разꙋмѣ́въ же І҆и҃съ, речѐ и҆мъ: что̀ мы́слите въ себѣ̀, маловѣ́ри, ꙗ҆́кѡ хлѣ́бы не взя́сте;

ѳ҃. Не ᲂу҆ ли разꙋмѣ́ете, нижѐ по́мните пѧ́ть хлѣ́бы пати́мъ ты́сѧщамъ, и҆ коли́кѡ кѡ́шъ взя́сте;

і҃. Ни ли̑ се́дмь хлѣ́бы четы́ремъ ты́сѧщамъ, и҆ коли́кѡ ко́шницъ взя́сте;

а҃і. Ка́кѡ не разꙋмѣ́ете, ꙗ҆́кѡ не ѡ҆ хлѣ́бѣхъ рѣ́хъ ва́мъ внима́ти, (но) ѿ ква́са фарі́сейска и҆ саддꙋке́йска;

в҃і. Тогда̀ разꙋмѣ́ша, ꙗ҆́кѡ не речѐ храни́тисѧ ѿ ква́са хлѣ́бнагѡ, но ѿ ᲂу҆че́нїа фарі́сейска и҆ саддꙋке́йска.

г҃і. Прише́дъ же І҆и҃съ во страны̑ Кесарі́и Фі́ліпповы, вопроша́ше ᲂу҆ченикѝ своѧ̀, глаго́ла: кого́ мѧ глаго́лютъ человѣ́цы бы́ти, Сн҃а человѣ́ческаго;

д҃і. Ѻ҆ни́ же рѣ́ша: ѻ҆́ви ᲂу҆бѡ І҆ѡа́нна крⷭ҇ти́теля: и҆ни́и же И҆лі́ю: дрꙋзі́и же І҆еремі́ю, и҆лѝ є҆ди́наго ѿ прⷪ҇рѡ́къ.

ГЛАВА 16.

1. И дойдохѫ Фарисеи-тѣ и Саддукеи-тѣ при *него*, и за да го искушаватъ, поискахѫ му да имъ покаже знаменіе отъ небе-то.

2. А той отговори и рече имъ: Кога стане вечеръ, думате: Хубаво *ще е* врѣме-то; защото небе-то ся червенѣе.

3. И сутринѫ: Днесь ще вали; защото небе-то ся червенѣе намръщено. Лицемѣри! лице-то на небе-то знаете да распознавате, а знаменія-та на врѣмена-та не можете ли?

4. Родъ лукавъ и прѣлюбодѣинъ знаменіе ище, и знаменіе нѣма да му ся даде, освѣнь знаменіе-то на пророка Іонѫ. И остави гы и си отиде.

5. И когато отидохѫ ученици-тѣ му отвѫдь, забравихѫ да зематъ хлѣбъ.

6. А Іисусъ имъ рече: Гледайте и пазѣте ся отъ квасъ-тъ на Фарисеи-тѣ и Саддукеи-тѣ.

7. И тѣ размысляхѫ въ себе си, и думахѫ: *Това*ѥ защото хлѣбъ не смы зѣли.

8. А Іисусъ разумѣ, и рече имъ: Защо размысляте въ себе си, маловѣри, за хлѣбъ че не сте зѣли?

9. Още не разумѣвате ли, и не помните ли петь-тѣ хлѣба на петь-тѣ тысящы, и колко коша зѣхте?

10. Нито седмь-тѣ хлѣба на четыри-тѣ тысящы, и колко кошницы зѣхте?

11. Какъ не разумѣвате че не за хлѣбъ ви казахъ, да ся пазите отъ квасъ-тъ Фарисейскый и Саддукейскый?

12. Тогазь разумѣхѫ че не рече да ся пазятъ отъ квасъ-тъ хлѣбенъ, но отъ ученіе-то Фарисейско и Саддукейско.

13. И когато дойде Іисусъ въ странѫ-тѫ на Кесаріѭ Филипповѫ, пыташе ученицы-тѣ си, и казуваше: Мене, Сына человѣческаго, кого мя казуватъ человѣци-тѣ че сьмь?

14. А тѣ рекохѫ: Едни *че си* Іоаннъ Крьститель; другы Илія; а другы Іеремія или единъ отъ пророцы-тѣ.

єі. Глаго́ла и҆̀мъ І҆и҃съ: вы́ же кого́ ма глаго́лете бы́ти;
ѕі. Ѿвѣща́въ же Сі́мѡнъ Пе́тръ, речѐ: ты̀ є҆сѝ Хр҃то́съ, Сн҃ъ Бг҃а жива́гѡ.
зі. И҆ ѿвѣща́въ І҆и҃съ речѐ є҆мꙋ̀: бл҃же́нъ є҆сѝ Сі́мѡне ва́ръ І҆ѡ́на, ꙗ҆́кѡ пло́ть и҆ кро́вь не ꙗ҆вѝ тебѣ̀, но Ѻ҆ц҃ъ мо́й, и҆̀же на нб҃сѣ́хъ.
и҃і. И҆ а҆́зъ же тебѣ̀ глаго́лю, ꙗ҆́кѡ ты̀ є҆сѝ Пе́тръ и҆ на се́мъ ка́мени созі́ждꙋ цр҃ковь мою̀, и҆ врата̀ а҆́дѡва не ѡ҆долѣ́ютъ є҆́й.
ді. И҆ да́мъ тѝ ключѝ цр҃тва нб҃нагѡ: и҆ є҆́же а҆́ще сва́жеши на землѝ, бꙋ́детъ сва́зано на нб҃сѣ́хъ: и҆ є҆́же а҆́ще разрѣ́шиши на землѝ, бꙋ́детъ разрѣше́но на нб҃сѣ́хъ.
к҃. Тогда̀ запретѝ І҆и҃съ ѹ҆ченикѡ́мъ свои́мъ, да никомꙋ́же рекꙋ́тъ, ꙗ҆́кѡ се́й є҆́сть І҆и҃съ Хр҃то́съ.
к҃а. Ѿто́лѣ нача́тъ І҆и҃съ ска́зовати ѹ҆ченикѡ́мъ свои́мъ, ꙗ҆́кѡ подоба́етъ є҆мꙋ̀ и҆тѝ во І҆ерⷭ҇ли́мъ, и҆ мно́гѡ пострада́ти ѿ ста́рецъ и҆ а҆рхі҃ере́й и҆ кни́жникъ, и҆ ѹ҆бі҃е́нꙋ бы́ти, и҆ въ тре́тій де́нь воста́ти.
к҃в. И҆ поемь є҆го̀ Пе́тръ, нача́тъ прерѣца́ти є҆мꙋ̀, глаго́ла: мⷭ҇ръ ты̀, Гдⷭ҇и: не и҆́мать бы́ти тебѣ̀ сі́е.
к҃г. Ѻ҆́нъ же ѡ҆бра́щсѧ, речѐ Петро́ви: и҆дѝ за мно́ю сатано̀, собла́знъ мѝ є҆сѝ: ꙗ҆́кѡ не мы́слиши ꙗ҆̀же сꙋ́ть Бж҃іа, но человѣ́ческаѧ.
к҃д. Тогда̀ І҆и҃съ речѐ ѹ҆ченикѡ́мъ свои́мъ: а҆́ще кто̀ хо́щетъ по мнѣ̀ и҆тѝ, да ѿве́ржетсѧ себѐ, и҆ во́зметъ кр҃тъ сво́й, и҆ по мнѣ̀ граде́тъ.
к҃е. И҆̀же бо а҆́ще хо́щетъ дꙋ́шꙋ свою̀ спастѝ, погꙋбѝтъ ю҆̀: и҆ и҆̀же а҆́ще погꙋбѝтъ дꙋ́шꙋ свою̀ менѐ ра́ди, ѡ҆бра́щетъ ю҆̀.
к҃ѕ. Ка́ѧ бо по́льза чл҃вѣ́кꙋ, а҆́ще мі́ръ ве́сь прі҃ѡбра́щетъ, дꙋ́шꙋ же свою̀ ѿщетѝтъ; и҆лѝ что̀ да́стъ человѣ́къ и҆змѣ́нꙋ за дꙋ́шꙋ свою̀;
к҃з. Прі҃ити́ бо и҆́мать Сн҃ъ человѣ́ческій во сла́вѣ Ѻ҆ц҃а̀ своегѡ̀, со А҆́гг҃лы свои́ми: и҆ тогда̀ воздастъ комꙋ́ждо по дѣ́ані҃емъ є҆гѡ̀.

15. Казува имъ: Но вы, кого мя казувате че сьмь?

16. И отвѣща Симонъ Петръ и рече: Ты си Христосъ, Сынъ на Бога живаго.

17. И отговори Іисусъ и рече му: Блаженъ си, Симоне, сыне Іонинъ, защото плъть и кръвь не ти сѫ открылы това, но Отецъ мой който е на небеса.

18. Пакъ и азъ ти казувамъ, че ты си Петръ, и на тойзи камькъ ще съзидѫ моіѭ-тѫ церквѫ; и врата-та адовы не ще ѝ одолѣіѭтъ.

19. И ще ти дамъ ключеве-тѣ на царство небесно; и каквото вьржешь на земіѭ-тѫ, ще бѫде вьрзано на небеса; и каквото развьржешь на земіѭ-тѫ ще бѫде развьрзано на небеса.

20. Тогазь заржча на ученицы-тѣ си, да не казуватъ никому, че той е Іисусъ Христосъ.

21. Отъ тогази начнѫ Іисусъ да показува на ученицы-тѣ си че трѣба да иде въ Іерусалимъ, и да пострада много отъ старѣйшины-тѣ и първосвященницы-тѣ и книжницы-тѣ, и да бѫде убитъ, и въ третій день да въскрьсне.

22. И Петръ го зѣ на странѫ и начнѫ да му запрѣщава, и да казува: Смили ся за себе си, Господи; нѣма да ти бѫде това.

23. А той ся обърнѫ и рече на Петра: Махни ся отъ прѣдъ мене, сатано, соблазнь ми си; защото не мыслишь за това, което е Божіе, но което е человѣческо.

24. Тогази Іисусъ рече на ученицы-тѣ си: Ако ище нѣкой да дойде слѣдъ мене, нека ся отрече отъ себе си, и нека дигне крьстъ-тъ си, и нека мя слѣдува.

25. Защото който ище да спасе животъ-тъ си, ще го изгуби; и който изгуби животъ-тъ си заради мене, ще го намѣри.

26. Понеже какво ся ползува человѣкъ, ако всичкый-тъ свѣтъ спечали, а душѫ-тѫ си отщети? Или какво ще даде человѣкъ за размѣнѫ на душѫ-тѫ си?

27. Защото Сынъ человѣческый ще дойде въ славѫ-тѫ на Отца си съсъ свои-тѣ ангелы; и тогази ще отдаде всякому споредъ дѣла-та му.

к҃и. Ѧмѝнь глаго́лю ва́мъ, (ꙗ҆́кѡ) сѹ́ть нѣ́цыи ѿ здѣ̀ стоѧ́щихъ, и҆̀же не и҆̀мѹтъ вкѹси́ти смє́рти, до́ндеже ви́дѧтъ сн҃а человѣ́ческаго грѧдѹ́ща во цр҃твіи своє́мъ.

ГЛАВА̀ ѕ҃І.

а҃. И҆ по дне́хъ шести́хъ поѧ́тъ І҆и҃съ Петра̀, и҆ І҆а́кѡва, и҆ І҆ѡа́нна бра́та є҆гѡ̀, и҆ возведѐ и҆̀хъ на горѹ̀ высокѹ̀ є҆ди́ны.

в҃. И҆ преѡбрази́сѧ пред̾ ни́ми, и҆ просвѣти́сѧ лицѐ є҆гѡ̀ ꙗ҆́кѡ со́лнце, ри́зы же є҆гѡ̀ бы́ша бѣлы̀ ꙗ҆́кѡ свѣ́тъ.

г҃. И҆ сѐ ꙗ҆ви́стасѧ и҆̀мъ Мѡѷсе́й и҆ И҆лі̀а, съ ни́мъ гл҃го́лющѧ.

д҃. Ѿвѣща́въ же Пе́тръ речѐ ко І҆и҃сови: Гдⷭ҇и, добро̀ є҆́сть на́мъ здѣ̀ бы́ти: а҆́ще хо́щеши, сотвори́мъ здѣ̀ три̑ сѣ́ни, тебѣ̀ є҆ди́нѹ, и҆ Мѡѷсе́ови є҆ди́нѹ, и҆ є҆ди́нѹ И҆лі̀и.

є҃. Є҆щє́ же є҆мѹ̀ гл҃го́лющѹ, сѐ ѻ҆́блакъ свѣ́телъ ѡ҆сѣнѝ и҆̀хъ: и҆ сѐ гла́съ и҆з̾ ѻ҆́блака гл҃го́ла: се́й є҆́сть Сн҃ъ мо́й возлю́бленный, ѡ҆ не́мже бл҃говоли́хъ: тогѡ̀ послѹ́шайте.

ѕ҃. И҆ слы́шавше ᲂу҆ченицы̀, падо́ша ни́цы, и҆ ᲂу҆боѧ́шасѧ ѕѣлѡ̀.

з҃. И҆ приступль І҆и҃съ, прикосну́сѧ и҆̀хъ, и҆ речѐ: воста́ните, и҆ не бо́йтесѧ.

и҃. Возве́дше же ѻ҆́чи свои̑, никого́же ви́дѣша, то́кмѡ І҆и҃са є҆ди́наго.

ѳ҃. И҆ сходѧ́щымъ и҆̀мъ съ горы̀, заповѣ́да и҆̀мъ І҆и҃съ, гл҃го́лѧ: никомѹ́же повѣ́дите видѣ́нїѧ, до́ндеже Сн҃ъ человѣ́ческїй и҆з̾ ме́ртвыхъ воскре́снетъ.

і҃. И҆ вопроси́ша є҆го̀ ᲂу҆ченицы̀ є҆гѡ̀, гл҃го́люще: что̀ ᲂу҆́бѡ кни́жницы гл҃го́лютъ, ꙗ҆́кѡ И҆лі̀и подоба́етъ прїи́ти пре́жде;

а҃і. І҆и҃съ же ѿвѣща́въ речѐ и҆̀мъ: И҆лі̀а ᲂу҆́бѡ прїи́детъ пре́жде, и҆ ᲂу҆стро́итъ всѧ̑.

в҃і. Гл҃го́лю же ва́мъ, ꙗ҆́кѡ И҆лі̀а ᲂу҆жѐ прїи́де, и҆ не позна́ша є҆гѡ̀: но сотвори́ша ѡ҆ не́мъ, є҆ли̑ка восхотѣ́ша: та́кѡ и҆ Сн҃ъ человѣ́ческїй и҆̀мать пострада́ти ѿ ни́хъ.

28. Истинѫ ви казувамъ: Има нѣкои отъ стоящы-тѣ тука конто нѣма да вкусятъ смьрть, доклѣ не видятъ Сына человѣческаго че иде въ царство-то си.

ГЛАВА 17.

1. И слѣдъ шесть дни зѣ Іисусъ Петра, и Іакова и Іоанна брата му и възведе гы на горѫ высокѫ на самѣ,

2. И прѣобрази ся прѣдъ тѣхъ; и свѣтнѫ лице-то му като слънце, а дрехы-тѣ му станѫхѫ бѣлы като свѣтлинѫ-тѫ.

3. И ето, явихѫ имъ ся Моисей и Илія че ся разговаряхѫ съ него.

4. И отговори Петръ, и рече Іисусу: Господи, добро е да смы тука; ако щешь, нека направимъ тука три шатры, за тебе еднѫ, за Моисея еднѫ, и еднѫ за Илія.

5. И когато той още говоряше, ето, облакъ свѣтлъ гы засѣни; и ето гласъ изъ облакъ-тъ, който казуваше: Тойзи е Сынъ мой възлюбленный, въ когото благоволихъ; слушайте него.

6. И щомъ чухѫ ученици-тѣ, паднѫхѫ на лица-та си, и уплашихѫ ся твьрдѣ.

7. И като пристѫпи при тѣхъ Іисусъ, побута гы, и рече: Станѣте и не бойте ся.

8. И тѣ дигнѫхѫ очи-тѣ си и не видѣхѫ никого освѣнь Іисуса самичькъ.

9. И когато слѣзувахѫ отъ горѫ-тѫ, порѫча имъ Іисусъ и рече: Не казувайте никому това видѣніе, доклѣ Сынъ человѣческый не въскрьсне отъ мьртвы-тѣ.

10. И попытахѫ го ученици-тѣ му и думахѫ: Но защо казуватъ книжници-тѣ че трѣба пьрвомъ Илія да дойде?

11. А Іисусъ отговори и рече имъ: Истинѫ че пьрвомъ Илія ще дойде, и ще устрои всичко;

12. Но казувамъ ви че Илія вече дойде, и не го познахѫ, но сторихѫ съ него каквото щѣхѫ; така и Сынъ человѣческый ще пострада отъ тѣхъ.

г҃і. Тогда̀ разꙋмѣ́ша оу҆ченицы̀, ꙗ҆́кѡ ѿ І҆ѡа́ннѣ Крести́тели
речѐ и҆̀мъ.
д҃і. И҆ пришє́дшымъ и҆̀мъ къ наро́дꙋ, пристꙋпѝ къ немꙋ̀
чл҃вѣ́къ, кла́ннаѧсѧ є҆мꙋ̀,
є҃і. И҆ гл҃го́лѧ: Гдⷭ҇и, поми́лꙋй сы́на моего̀, ꙗ҆́кѡ на но́вы
мѣ́цы бѣснꙋ́етсѧ и҆ зѣ́ стра́ждетъ: мно́жицею бо па́даетъ во
ѻ҆́гнь, и҆ мно́жицею въ во́дꙋ.
ѕ҃і. И҆ приведо́хъ є҆го̀ ко оу҆ченикѡ́мъ твои́мъ, и҆ не возмогоша є҆го̀ и҆сцѣли́ти.
з҃і. Ѿвѣща́въ же І҆и҃съ речѐ: ѡ҆ ро́де невѣ́рный и҆ развращє́нный, доко́лѣ бꙋ́дꙋ съ ва́ми; доко́лѣ терплю̀ ва́мъ;
приведи́те мѝ є҆го̀ сѣ́мѡ.
и҃і. И҆ запретѝ є҆мꙋ̀ І҆и҃съ: и҆ и҆зы́де и҆з негѡ̀ бѣ́съ, и҆ и҆сцѣлѣ̀
ѻ҆́трокъ ѿ часа̀ тогѡ̀.
ѳ҃і. Тогда̀ пристꙋ́пльше оу҆ченицы̀ ко І҆и҃сꙋ на є҆ди́нѣ,
рѣ́ша: почто̀ мы̀ не возмого́хомъ и҆згна́ти є҆го̀;
к҃. І҆и҃съ же речѐ и҆̀мъ: за невѣ́рствїе ва́ше. а҆ми́нь бо
гл҃го́лю ва́мъ: а҆́ще и҆́мате вѣ́рꙋ ꙗ҆́кѡ зе́рно горꙋ́шно, рече́те
горѣ̀ се́й: прейдѝ ѿсю́дꙋ та́мѡ, и҆ пре́йдетъ: и҆ ничто́же
невозмо́жно бꙋ́детъ ва́мъ.
к҃а. Се́й же ро́дъ не и҆схо́дитъ, то́кмѡ моли́твою и҆ посто́мъ.
к҃в. Живꙋ́щымъ же и҆̀мъ въ Галїле́и, речѐ и҆̀мъ І҆и҃съ:
пре́данъ и҆̀мать бы́ти Сн҃ъ человѣ́ческїй въ рꙋ́цѣ человѣ́кѡмъ:
к҃г. И҆ оу҆бїю́тъ є҆го̀, и҆ въ тре́тїй де́нь воста́нетъ. и҆ скорбни
бы́ша зѣ́лѡ.
к҃д. Пришє́дшымъ же и҆̀мъ въ Капернаꙋ́мъ, пристꙋпи́ша
прїе́млющїи дїдра̑хмы къ Петрꙋ̀, и҆ рѣ́ша: оу҆чи́тель ва́шъ не
да́стъ ли дїдра̑хмы;
к҃е. Глаго́ла: є҆́й. и҆ є҆гда̀ вни́де въ до́мъ, предварѝ є҆го̀
І҆и҃съ, гл҃го́лѧ: что́ ти мни́тсѧ, Сі́мѡне; ца́рїе зе́мстїи ѿ
кі́ихъ прїе́млютъ да̑ни, и҆лѝ кинсо́нъ; ѿ свои́хъ ли сынѡ́въ,
и҆лѝ ѿ чꙋжи́хъ;

13. Тогази разумѣхѫ ученици-тѣ, че за Іоанна Крьстителя имъ рече.

14. И когато дойдохѫ при народъ-тъ пристѫпи до него человѣкъ нѣкой, та колѣничи прѣдъ него,

15. И казуваше: Господи, помилуй сына ми, защото ся луни, и злѣ страдае; понеже много пѫти пада въ огнь-тъ, и много пѫти въ водѫ-тѫ.

16. И доведохъ го при ученицы-тѣ твои, и не можѣхѫ да го исцѣлятъ.

17. А Іисусъ отвѣща и рече: О роде невѣрный и развращенный, до кога ще бѫдѫ съ васъ? до кога ще вы тьрпіѭ? доведѣте ми го тука.

18. И запрети му Іисусъ, та излѣзе бѣсъ-тъ изъ него, и оздравѣ момче-то отъ онзи часъ.

19. Тогази пристѫнихѫ ученици-тѣ при Іисуса насамѣ и рекохѫ: Защо ный не можѣхмы да го изгонимъ?

20. А Іисусъ имъ рече: Заради невѣрство-то ваше. Защото истинѫ ви казувамъ: Ако да имате вѣрѫ колкото зьрно синапово, ще речете на тѫзи горѫ, Прѣмини отъ тука тамъ, и ще прѣмине, и не ще ви бѫде нищо невъзможно.

21. А тойзи родъ не излѣзва, освѣнь съ молитвѫ и постъ.

22. И когато ся намѣруваxѫ въ Галилеіѭ, рече имъ Іисусъ: Сынъ человѣческый има да бѫде прѣданъ въ рѫцѣ человѣческы:

23. И ще го убіѭтъ и въ третій день ще въскрьсне. И много ся наскърбихѫ.

24. А когато дойдохѫ въ Капернаумъ, пристѫпихѫ при Петра тѣзи които берѣхѫ *дань-тѫ* по двѣ драхмы *за храмъ-тъ*, и рекохѫ: Вашій учитель не плаща ли двѣ-тѣ драхмы?

25. Казува *Петръ:* Плаща. И като влѣзе въ кѫщы, прѣдвари го Іисусъ та му каза: Какъ мнишь *ты,* Симоне? Царіе-тѣ на земѭ-тѫ отъ кои зематъ данъкъ или биръ: отъ свои-тѣ ли сынове, или отъ чужденцы-тѣ?

кв. Глаго́ла є҆мꙋ̀ Пе́тръ: ѿ чꙋжи́хъ. речѐ є҆мꙋ̀ І҆и҃съ: оу҆бо свобо́дни сꙋ́ть сы́нове.

кг. Но да не соблазни́мъ и҆́хъ, ше́дъ на мо́ре, ве́рзи оу҆ди́цꙋ, и҆, ю҆́же пре́жде и҆́меши ры́бꙋ, возмѝ: и҆ ѿве́рзъ оу҆ста̀ є҆й, ѡ҆бра́щеши стати́ръ: то́й взе́мъ да́ждь и҆́мъ за мѧ̀ и҆ за сѧ̀.

ГЛАВѢ̀ ѝі.

а҃. Въ то́й ча́съ приступи́ша оу҆ченицы̀ ко І҆и҃сꙋ, глаго́люще: кто̀ оу҆́бѡ бо́лїй є҆́сть въ цр҃твїи нб҃нѣмъ;

в҃. И҆ призва́въ І҆и҃съ ѻ҆́троча̀, поста́ви є҆ посредѣ̀ и҆́хъ,

г҃. И҆ речѐ: а҆ми́нь глаго́лю ва́мъ, а҆́ще не ѡ҆братите́сѧ, и҆ бꙋ́дете ꙗ҆́кѡ дѣ́ти, не вни́дете въ цр҃тво нб҃ное.

д҃. И҆́же оу҆бо смири́тсѧ ꙗ҆́кѡ ѻ҆́троча̀ сїѐ, то́й є҆́сть бо́лїй во цр҃твїи нб҃нѣмъ.

є҃. И҆ и҆́же а҆́ще прїи́метъ ѻ҆́троча̀ таково̀ во и҆́мѧ моѐ, менѐ прїе́млетъ:

ѕ҃. А҆ и҆́же а҆́ще соблазни́тъ є҆ди́наго ма́лыхъ си́хъ вѣ́рꙋющихъ въ мѧ̀, оу҆́не є҆́сть є҆мꙋ̀, да ѡ҆бѣ́ситсѧ жє́рновъ ѻ҆се́лскїй на вы́и є҆гѡ̀, и҆ пото́нетъ въ пꙋчи́нѣ морстѣ́й.

з҃. Го́ре мі́рꙋ ѿ соблазнъ: нꙋ́жда бо є҆́сть прїитѝ соблазнѡмъ: ѻ҆ба́че го́ре человѣ́кꙋ томꙋ̀, и҆́мже соблазнъ прихо́дитъ.

и҃. А҆́ще ли рꙋка̀ твоѧ̀, и҆лѝ нога̀ твоѧ̀ соблажнѧ́етъ тѧ̀, ѿсѣцы̀ ю҆, и҆ ве́рзи ѿ себѐ: добрѣ́йше тѝ є҆́сть вни́ти въ живо́тъ хро́мꙋ и҆лѝ бѣ́днꙋ, не́же двѣ̀ рꙋцѣ̀, и҆ двѣ̀ но́зѣ и҆мꙋ́щꙋ, ввє́рженꙋ бы́ти во ѻ҆́гнь вѣ́чный.

ѳ҃. И҆ а҆́ще ѻ҆́ко твоѐ соблажнѧ́етъ тѧ̀, и҆змѝ є҆, и҆ ве́рзи ѿ себѐ: добрѣ́йше тѝ є҆́сть со є҆ди́нѣмъ ѻ҆́комъ въ живо́тъ вни́ти, не́же двѣ̀ ѻ҆́цѣ и҆мꙋ́щꙋ ввє́рженꙋ бы́ти въ гее́ннꙋ ѻ҆́гненнꙋю.

і҃. Блюди́те, да не пре́зрите є҆ди́нагѡ (ѿ) ма́лыхъ си́хъ: глаго́лю бо ва́мъ, ꙗ҆́кѡ А҆́гг҃ли и҆́хъ на нб҃сѣ́хъ вы́нꙋ ви́дѧтъ лицѐ ѻ҆ц҃а̀ моегѡ̀ нб҃нагѡ.

26. Казува му Петръ: Отъ чужденцы-тѣ. Рече му Іисусъ: Като е тъй, сынове-тѣ сѫ свободни.

27. Но за да гы не соблазнимъ, иди на море-то, и хвърли вѫдицѫ, и първѫ-тѫ рыбѫ, която ся закачи, измъкни ѭ, и като растворишь уста-та ѝ, ще намѣришь единъ статиръ; земи го и дай имъ *го* за мене и за тебе.

ГЛАВА 18.

1. Въ онова врѣме дойдохѫ ученици-тѣ при Іисуса, и казувахѫ: Кой е най голѣмъ въ царство небесно?

2. А Іисусъ повыка едно дѣте, та го постави посрѣдъ тѣхъ,

3. И рече: Истинѫ ви казувамъ, ако ся не обърнете, и бѫдете както дѣца-та, нѣма да влѣзете въ царство небесно.

4. И тъй, който смири себе си като това дѣте, той е най голѣмъ въ царство небесно.

5. И който пріиме едно таквози дѣте въ мое име, мене пріима.

6. А който соблазни едного отъ тѣзи малкы-тѣ, които вѣруватъ въ мене, за него по добрѣ бы было да ся окачѣше на вратъ-тъ му камькъ водениченъ, и да потънѣше въ дълбины-тѣ на море-то.

7. Горко на свѣтъ-тъ отъ соблазни-тѣ: защото неизбѣжно соблазни-тѣ ще дойдѫтъ; но горко на оногозь человѣка, чрѣзъ когото соблазнь-та дохожда.

8. И ако тя соблазнява рѫка-та ти или нога-та ти, отсѣчи гы, и хвърли *гы* отъ себе си; по добрѣ ти е да влѣзешь въ животъ-тъ хромъ или клосенъ, а не съ двѣ рѫцѣ или съ двѣ нозѣ, да бѫдешь хвърленъ въ вѣчный-тъ огнь.

9. И ако тя соблазнява око-то ти, извади го и хвърли *го* отъ себе си; по добрѣ ти е съ едно око да влѣзешь въ животъ-тъ, а не да имашь двѣ очи и да бѫдешь хвърленъ въ пъкълъ-тъ огненный.

10. Гледайте, да не прѣзрите едного отъ тѣзи малкы-тѣ; защото ви казувамъ че ангели-тѣ имъ на небеса вынѫгы гледатъ лице-то на Отца моего, който е на небеса.

а҃і. Прїи́де бо Сн҃ъ человѣ́ческїй взыска́ти и҆ спасти̑ поги́бшаго.

в҃і. Что̀ ва́мъ мни́тсѧ; а҆́ще бꙋ́детъ нѣ́коемꙋ человѣ́кꙋ сто̀ ѻ҆ве́цъ, и҆ заблꙋ́дитъ є҆ди́на ѿ ни́хъ: не ѡ҆ста́витъ ли де́вѧть-десѧтъ и҆ де́вѧть въ гора́хъ, и҆ ше́дъ и҆щетъ заблꙋ́ждшїа;

г҃і. И҆ а҆́ще бꙋ́детъ ѡ҆брѣ́сти ю̑, а҆ми́нь глаго́лю ва́мъ, ꙗ҆́кѡ ра́дꙋетсѧ ѡ҆ не́й па́че, не́же ѡ҆ девѧти́десѧтихъ и҆ девѧти̑ не заблꙋ́ждшихъ.

д҃і. Та́кѡ нѣ́сть во́лѧ пред̾ ѻ҆ц҃е́мъ ва́шимъ нб҃нымъ, да поги́бнетъ є҆ди́нъ ѿ ма́лыхъ си́хъ.

е҃і. А҆́ще же согрѣши́тъ къ тебѣ̀ бра́тъ тво́й, и҆ди̑ и҆ ѡ҆бличи̑ є҆го̀ междꙋ̀ тобо́ю и҆ тѣ́мъ є҆ди́нѣмъ. а҆́ще тебѣ̀ послꙋ́шаетъ, прїѡбрѣ́лъ є҆си̑ бра́та твоего̀.

ѕ҃і. А҆́ще ли тебѣ̀ не послꙋ́шаетъ, поймѝ съ собо́ю є҆щѐ є҆ди́наго и҆лѝ два̀: да при ᲂу҆стѣ́хъ двою̀, и҆лѝ трїе́хъ свидѣ́телей ста́нетъ всѧ́къ глаго́лъ.

з҃і. А҆́ще же не послꙋ́шаетъ и҆́хъ, повѣ́ждь цр҃кви: а҆́ще же и҆ цр҃ковь преслꙋ́шаетъ, бꙋ́ди тебѣ̀ ꙗ҆́коже ꙗ҆зы́чникъ и҆ мыта́рь.

и҃і. А҆ми́нь бо гл҃го́лю ва́мъ: є҆ли̑ка а҆́ще сва́жете на земли̑, бꙋ́дꙋтъ свѧ̑зана на нб҃сѝ: и҆ є҆ли̑ка а҆́ще разрѣ́шите̑ на земли̑, бꙋ́дꙋтъ разрѣше́на на нб҃сѣ́хъ.

а҃і. Па́ки, а҆ми́нь глаго́лю ва́мъ, ꙗ҆́кѡ а҆́ще два̀ ѿ ва́съ совѣща́ета на земли̑ ѡ҆ всѧ́кой ве́щи, є҆а́же а҆́ще про́сита, бꙋ́детъ и҆̑ма ѿ ѻ҆ц҃а̀ моегѡ̀, и҆̑же на нб҃сѣ́хъ.

к҃. И҆дѣ́же бо є҆ста̀ два̀, и҆лѝ трїѐ со́брани во и҆̑ма моѐ, тꙋ̀ є҆смь посредѣ̀ и҆́хъ.

к҃а. Тогда̀ пристꙋ́пль къ немꙋ̀ Пе́тръ, речѐ: Гдⷭ҇и, ко́ль кра́ты а҆́ще согрѣши́тъ въ ма̀ бра́тъ мо́й, и҆ ѿпꙋщꙋ́ ли є҆мꙋ̀ до се́дмь кра́тъ;

к҃в. Глаго́ла є҆мꙋ̀ І҆и҃съ: не глаго́лю тебѣ̀, до се́дмь кра́тъ, но до се́дмьдесѧтъ кра́тъ седмери́цею.

к҃г. Сегѡ̀ ра́ди ᲂу҆подо́биса цр҃тве̑ нб҃ное чл҃вѣ́кꙋ цр҃ю̀, и҆̑же восхотѣ̀ стаза́тиса ѡ҆ словесѝ съ рабы̀ свои́ми.

11. Защото Сынъ человѣческый дойде да спасе погынжло-то.

12. Какъ ви ся вижда? ако нѣкой си человѣкъ има сто овцы, и ся изгуби една отъ тѣхъ, не оставя ли деветдесеть-тѣ и деветь, и отхожда по горы-тѣ да търси изгубенж-тж?

13. И ако ся случи да іж намѣри, истинж ви казувамъ, че ся радува за неіж повече нежели за деветдесеть-тѣ и деветь не изгубены.

14. Така не е по воліж-тж на Отца вашего, който е на небеса, да погыне единъ отъ тѣзи малкы-тѣ.

15. А ако ти съгрѣши братъ ти, иди и обличи го между тебе и него самичькъ; ако тя послуша, спечалилъ си брата си:

16. Но ако тя не послуша, земи съсъ себе си още едного или двама; за да ся подтвърди всяка дума чрѣзъ уста-та на двама или трима свидѣтели.

17. Ако ли гы не послуша, кажи *това* на церквж-тж; че ако и церквж-тж не послуша, нека ти бжде както язычникъ и мытарь.

18. Истинж ви казувамъ, каквото вьржете на земіж-тж, вьрзано ще бжде на небе-то; и каквото развьржете на земіж-тж, развьрзано ще бжде на небе-то.

19. Пакъ ви казувамъ че двама отъ васъ ако ся съгласятъ на земіж-тж за всяко нѣщо, което бы да попросятъ, ще имъ бжде отъ Отца моего, който е на небеса.

20. Защото дѣто сж двама или трима събрани въ мое име, тамъ сьмь *азъ* посрѣдъ тѣхъ.

21. Тогази пристжпи Петръ при него и рече: Господи, до колко пжти ако ми съгрѣши братъ ми, да му прощавамъ? до седмь пжти ли?

22. Казва му Іисусъ: Не ти казувамъ, до седмь пжти, но до седидесеть пжти по седмь.

23. За това царство небесно е уподобено на человѣкъ царь, който поиска да прѣгледа счетъ съсъ слугы-тѣ си.

к҃д. Начéншꙋ же є҆мꙋ̀ стаза́тисѧ, приведо́ша є҆мꙋ̀ є҆ди́наго должника̀ тмо́ю талА҆нтъ.

к҃е. Не и҆мꙋ́щꙋ же є҆мꙋ̀ воздáти, повелѣ̀ и҆ гдⷭ҇ь є҆гѡ̀ продáти, и҆ женꙋ̀ є҆гѡ̀ и҆ чА҆да, и҆ всА҆, є҆ли́ка и҆мѣ́аше, и҆ ѿда́ти.

к҃ѕ. Па́дъ оу҆бо ра́бъ то́й, кла́нѧшеса є҆мꙋ̀, глаго́лѧ: гдⷭ҇и, потерпѝ на мнѣ̀, и҆ всА҆ тѝ воздáмъ.

к҃з. МА҆рдовавъ же гдⷭ҇ь рабА҆ того̀, простѝ є҆го̀, и҆ до́лгъ ѿпꙋстѝ є҆мꙋ̀.

к҃и. И҆зше́дъ же ра́бъ то́й, ѡ҆брѣ́те є҆ди́наго ѿ клевре́тъ свои́хъ, и҆̀же бѣ̀ до́лженъ є҆мꙋ̀ сто́мъ пѣ҃нѧзь: и҆ є҆̀мь є҆го̀ давла́ше, глаго́лѧ: ѿда́ждь мѝ, и҆̀мже (мѝ) є҆сѝ до́лженъ.

к҃ѳ. Па́дъ оу҆бо клевре́тъ є҆гѡ̀ на но́зѣ є҆гѡ̀, молѧ́ше є҆го̀, гл҃го́лѧ: потерпѝ на мнѣ̀, и҆ всА҆ воздáмъ тѝ.

л҃. Ѻ҆нъ же не хотѧ́ше, но ве́дъ всадѝ є҆го̀ въ темни́цꙋ, до́ндеже воздáстъ до́лжное.

л҃а. Ви́дѣвше же клевре́ти є҆гѡ̀ бы́вшаѧ, сжа́лиша сѧ̀ ѕѣлѡ̀, и҆ прише́дше сказа́ша гдⷭ҇и́нꙋ своемꙋ̀ всА҆ бы́вшаѧ.

л҃в. Тогда̀ призва́въ є҆го̀ гдⷭ҇и́нъ є҆гѡ̀, глаго́ла є҆мꙋ̀: ра́бе лꙋка́вый, ве́сь до́лгъ Ѻ҆нъ ѿпꙋсти́хъ тебѣ̀, поне́же оу҆моли́лъ мѧ̀ є҆сѝ:

л҃г. Не подоба́ше ли и҆ тебѣ̀ поми́ловати клевре́та твоего̀, ꙗ҆́коже и҆ а҆́зъ тѧ̀ поми́ловахъ;

л҃д. И҆ прогнѣ́вавсѧ гдⷭ҇ь є҆гѡ̀, предадѐ є҆го̀ мꙋчи́телемъ, до́ндеже воздáстъ ве́сь до́лгъ свой́.

л҃е. Та́кѡ и҆ Ѻ҆ц҃ъ мо́й нб҃ный сотвори́тъ ва́мъ, а҆́ще не ѿпꙋститѐ кі́йждо бра́тꙋ своемꙋ̀ ѿ серде́цъ ва́шихъ прегрѣше́нїѧ и҆́хъ.

ГЛАВѢ̀ ѲІ.

а҃. И҆ бы́сть, є҆гда̀ скончА҆ І҆и҃съ словесА҆ сїѧ̀, пре́йде ѿ Галїле́и, и҆ прїи́де въ предѣ́лы І҆ѹде́йскїѧ Ѻ҆бо́нѣполъ І҆орда́на.

в҃. И҆ по не́мъ и҆до́ша наро́ди мно́зи, и҆ и҆сцѣлѝ и҆́хъ тꙋ̀.

24. И когато начнѫ да прѣсмѣтнува, докарахѫ му единъ длъжникъ отъ десеть тысящы таланта.

25. И понеже нѣмаше да *гы* плати, повелѣ господарь-тъ му да продаджтъ него, и женѫ му, и дѣца-та му, и всичко що имаше, и *дългъ-тъ* да ся плати.

26. Паднѫ прочее слуга-та, кланяше му ся и думаше: Господи! имай търпѣніе къмъ мене, и ще ти платіѭ всичко.

27. И смили ся господарь-тъ на тогози слугѫ, пуснѫ го и прости му заемъ-тъ.

28. Но щомъ излѣзе тойзи слуга, намѣри едного отъ сослужители-тѣ си, който му бѣ длъженъ сто пѣнязи; улови го та го давяше и казуваше: Плати ми това що *ми* си длъженъ.

29. Паднѫ прочее сослужитель-тъ му на нозѣ-тѣ му, моляше му ся и казуваше: Имай търпѣніе къмъ мене, и всичко ще ти платіѭ.

30. Но той не щѣше, но отиде и затвори го въ тьмницѫ, доклѣ да плати дългъ-тъ.

31. И като видѣхѫ сослужители-тѣ му *това* що станѫ, твърдѣ ся наскърбихѫ; и дойдохѫ та казахѫ на господаря си всичко що станѫ.

32. Тогази го повыка господарь-тъ му, и казува му: Рабе лукавый, всичкый-тъ онзи дългъ ти простихъ, понеже ми ся примоли;

33. Не трѣбаше ли и ты да помилуваш сослужителя си, както помилувахъ и азъ тебе?

34. И разгнѣви ся господарь-тъ му и прѣдаде го на мѫчителитѣ, доклѣ да заплати всичко що му бѣ длъженъ.

35. Така и Отецъ мой небесный ще сторн съ васъ, ако не простите отъ сърдца-та ваши всякой на брата си прѣгрѣшенія-та му.

ГЛАВА. 19.

1. И когато свърши Іисусъ тѣзи думы, тръгнѫ отъ Галилеіѭ, и дойде въ прѣдѣлы-тѣ на Іудеіѭ, отвѫдь Іорданъ.

2. И отидохѫ слѣдъ него народъ много; и исцѣли гы тамо.

г҃. И҆ пристꙋпи́ша къ немꙋ̀ фарі̑сє́є и҆скꙋша́юще є҆го̀, и҆ глаго́лаша є҆мꙋ̀: а҆́ще досто́итъ человѣ́кꙋ пꙋсти́ти женꙋ̀ свою̀ по всѧ́кой винѣ̀;

д҃. Ѻ҆́нъ же ѿвѣща́въ речѐ и҆̀мъ: нѣ́сте ли чли̇̀, ꙗ҆́кѡ сотвори́вый и҆сконѝ, мꙋ́жескїй по́лъ и҆ же́нскїй сотвори́лъ а҆̀ є҆́сть;

є҃. И҆ речѐ: сегѡ̀ ра́ди ѡ҆ста́витъ человѣ́къ ѻ҆ц҃а̀ (своего̀) и҆ ма́терь, и҆ прилѣпи́тсѧ къ женѣ̀ свое́й, и҆ бꙋ́дета ѻ҆́ба въ пло́ть є҆ди́нꙋ:

ѕ҃. Ꙗ҆́коже ктомꙋ̀ нѣ́ста два̀, но пло́ть є҆ди́на: є҆́же ᲂу҆̀бо Бг҃ъ сочета̀, человѣ́къ да не разлꙋча́етъ.

з҃. Глаго́лаша є҆мꙋ̀: что̀ ᲂу҆̀бо Мѡѷсе́й заповѣ́да да́ти кни́гꙋ распꙋ́стнꙋю, и҆ ѿпꙋсти́ти ю҆̀;

и҃. Глаго́ла и҆̀мъ, ꙗ҆́кѡ Мѡѷсе́й по жестосе́рдїю ва́шемꙋ повелѣ̀ ва́мъ пꙋсти́ти жены̀ ва́ша: и҆знача́ла же не бы́сть та́кѡ.

ѳ҃. Глаго́лю же ва́мъ, ꙗ҆́кѡ и҆̀же а҆́ще пꙋ́ститъ женꙋ̀ свою̀, ра́звѣ словесѐ прелюбодѣ́йна, и҆ ѡ҆жени́тсѧ и҆но́ю, прелюбы̀ твори́тъ: и҆ жена́йсѧ пꙋщени́цею, прелюбы̀ дѣ́етъ.

і҃. Глаго́лаша є҆мꙋ̀ ᲂу҆ченицы̀ є҆гѡ̀: а҆́ще та́кѡ є҆́сть вина̀ человѣ́кꙋ съ жено́ю, лꙋ́чше є҆́сть не жени́тисѧ.

а҃і. Ѻ҆́нъ же речѐ и҆̀мъ: не всѝ вмѣща́ютъ словесѐ сегѡ̀, но и҆̀мже дано̀ є҆́сть.

в҃і. Сꙋ́ть бо скопцы̀, и҆̀же и҆з̾ чре́ва ма́терна роди́шасѧ та́кѡ: и҆ сꙋ́ть скопцы̀, и҆̀же скопи́шасѧ ѿ человѣ́къ: и҆ сꙋ́ть скопцы̀, и҆̀же и҆сказа́ша са́ми себѐ, цр҃твїа ра́ди нб҃нагѡ. могі́й вмѣсти́ти, да вмѣсти́тъ.

г҃і. Тогда̀ приведо́ша къ немꙋ̀ дѣ́ти, да рꙋ́цѣ возложи́тъ на ни́хъ, и҆ помо́литсѧ: ᲂу҆ченицы̀ же запрети́ша и҆̀мъ.

д҃і. І҆и҃съ же речѐ (и҆̀мъ): ѡ҆ста́вите дѣте́й, и҆ не возбрана́йте и҆̀мъ прїити̇̀ ко мнѣ̀: таковы́хъ бо є҆́сть цр҃тво нб҃ное.

є҃і. И҆ возло́жь на ни́хъ рꙋ́цѣ, ѿи́де ѿтꙋ́дꙋ.

ѕ҃і. И҆ сѐ є҆ди́нъ нѣ́кїй пристꙋ́пль, речѐ є҆мꙋ̀: Оу҆чи́телю бл҃гі́й, что̀ бла́го сотворю̀, да и҆̀мамъ живо́тъ вѣ́чный;

3. И дойдохѫ при него Фарисеи-тѣ да го искушаватъ, и казувахѫ му: Простено ли е на человѣка да напусне женѫ-тѫ си по всякаквѫ причинѫ?

4. А той отвѣща, и рече имъ: Не сте ли чели, че който гы е сътворилъ въ начало, мѫжко и женско гы е сътворилъ?

5. И е реклъ: За това ще остави человѣкъ бащѫ си и майкѫ си, и ще ся прилѣпи къмъ женѫ-тѫ си, и ще бѫдѫтъ двама-та въ еднѫ плъть.

6. Така що не сѫ вече двама, но една плъть. И тъй онова което Богъ е съчеталъ, человѣкъ да го не разлѫча.

7. Казуватъ му: Защо прочее Моисей заповѣда да *ѝ* даде писмо разводно, и да ѭ напусне?

8. Казува имъ: Моисей заради жестокосьрдіе-то ваше дозволилъ ви е да си напущате жены-тѣ; а изначало не бѣ така.

9. И казувамъ ви, че който напусне женѫ-тѫ си, освѣнь за прѣлюбодѣйство, и ся ожени за другѫ, прѣлюбодѣицъ быва; и който ся ожени за напуснѫтѫ, прѣлюбодѣицъ быва.

10. Казуватъ му ученици-тѣ му: Ако е таквози задълженіе-то на мѫжъ-тъ къмъ женѫ-тѫ, по добрѣ да ся не жени.

11. А той имъ рече: Не могѫтъ всичкы да пріемѫтъ тѫзи думѫ, но на колкото е дадено.

12. Защото има скопци, които отъ утробѫ-тѫ на майкѫ си така сѫ родени; има пакъ скопци, които сѫ отъ человѣцы-тѣ скопени; а има скопци, които сѫ сами себе си скопили, заради царство небесно. Който може да пріеме нека пріеме.

13. Тогази му доведохѫ дѣца, да възложи рѫцѣ на тѣхъ, и да ся помоли; а ученици-тѣ запрѣтихѫ имъ.

14. Но Іисусъ рече: Оставѣте дѣца-та, и не гы въспирайте отъ да дойдѫтъ при мене; защото на таквызи е царство-то небесно.

15. И възложи рѫцѣ на тѣхъ, и тръгнѫ отъ тамо.

16. И ето дойде нѣкой си при *него* и рече му: Учителю благый, какво добро да еторіѫ за да имамъ животъ вѣченъ?

з҃і. Ѻ҆нъ же речѐ є҆мꙋ: что̀ ма глаго́леши бл҃га; никто́же бл҃гъ, то́кмѡ є҆ди́нъ Бг҃ъ. а҆́ще ли хо́щеши вни́ти въ живо́тъ, соблюди̑ за́пѡвѣди.

и҃і. Глаго́ла є҆мꙋ: кі̑а; І҆и҃съ же речѐ: є҆́же, не оу҆бі́еши: не прелюбы̀ сотвори́ши: не оу҆кра́деши: не лжесвидѣ́тельствꙋеши:

ѧ҃і. Чтѝ ѻ҆ц҃а̀ и҆ ма́терь: и҆ возлю́бниши и҆скреннаго твоего̀ ꙗ҆́кѡ са́мъ себѐ.

к҃. Глаго́ла є҆мꙋ ю҆́ноша: всѧ̑ сі̑а̑ сохрани́хъ ѿ ю҆ности моеѧ̀: что̀ є҆́смь є҆щѐ не докончалъ;

к҃а. Речѐ є҆мꙋ І҆и҃съ: а҆́ще хо́щеши соверше́нъ бы́ти, и҆ди̑, продаждь и҆́мѣніе твоѐ, и҆ да́ждь ни́щымъ: и҆ и҆́мѣти и҆́маши сокро́вище на нѣ́сѝ: и҆ гради̑ въ слѣ́дъ мнѣ̀.

к҃в. Слы́шавъ же ю҆́ноша сло́во, ѿи́де скорбѧ̀: бѣ̀ бо и҆́мѣѧ стѧжа̑нїѧ мнѡ́га.

к҃г. І҆и҃съ же речѐ оу҆ченикѡ́мъ свои́мъ: а҆ми́нь глаго́лю ва́мъ, ꙗ҆́кѡ неꙋдо́бь бога́тый вни́детъ въ цр҃твїе нб҃ное.

к҃д. Па́ки же глаго́лю ва́мъ: оу҆до́бѣе є҆́сть вельбꙋ́дꙋ сквозѣ̀ и҆глины̀ оу҆шы проитѝ, не́же бога́тꙋ въ ца́рствїе Бж҃їе вни́ти.

к҃е. Слы́шавше же оу҆ченицы̀ є҆гѡ̀, дивла́хꙋсѧ ѕѣлѡ̀, глаго́люще: кто̀ оу҆́бѡ мо́жетъ спасе́нъ бы́ти;

к҃ѕ. Воззрѣ́въ же І҆и҃съ речѐ и҆́мъ: оу҆ человѣ́къ сі̑ѐ невозмо́жно є҆́сть, оу҆ Бг҃а же всѧ̑ возмѡ́жна.

к҃з. Тогда̀ ѿвѣща́въ Пе́тръ речѐ є҆мꙋ: сѐ мы̀ ѡ҆ста́вихомъ всѧ̑, и҆ вслѣ́дъ тебѣ̀ и҆до́хомъ: что̀ оу҆́бѡ бꙋ́детъ на́мъ;

к҃и. І҆и҃съ же речѐ и҆́мъ: а҆ми́нь глаго́лю ва́мъ, ꙗ҆́кѡ вы̀ ше́дшїи по мнѣ̀, въ пакибытїѐ, є҆гда̀ са́детъ Сн҃ъ чл҃вѣ́ческїй на престо́лѣ сла́вы своеѧ̀, са́дете и҆ вы̀ на двоюна́десѧте престѡ́лѧ, сꙋда́ще ѻ҆бѣманадесѧте колѣ́нома І҆и҃левома.

к҃а. И҆ всѧ́къ, и҆́же ѡ҆ста́витъ до́мъ, и҆ли̑ бра́тїю, и҆ли̑ сестры̀, и҆ли̑ ѻ҆́тца̀, и҆ли̑ ма́терь, и҆ли̑ женꙋ, и҆ли̑ ча̑да, и҆ли̑ се́ла, и҆́мене моегѡ̀ ра́ди, сторицею прїи́метъ, и҆ живо́тъ вѣ́чный наслѣ́дитъ.

л҃. Мно́зи же бꙋ́дꙋтъ пе́рви послѣ́днїи, и҆ послѣ́дни пе́рвїи.

17. А той му рече: Защо мя казувашь благъ? Никой не е благъ тъкмо единъ Богъ. Но ако ищешь да влѣзешь въ животъ-тъ, упази заповѣди-тѣ.

18. Казува му: Кои? А Іисусъ *му* рече: Тѣзи: Не убивай, Не прѣлюбодѣйствувай; Не кради; Не свидѣтелствувай на лъжж:

19. Почитай бащж си и майкж си; и Люби ближній-тъ си както себе си.

20. Казува му момъкъ-тъ: Всичко това упазихъ отъ младость-тж си. Какво ми още не достига?

21. Рече му Іисусъ: Ако ищешь съвършенъ да бждешь, иди, продай иманіе-то си, и дай *го* по сиромасы; и ще имашь съкровище на небеса; и дойди та мя послѣдувай.

22. Като чу това слово момъкъ-тъ, отиде си наскърбенъ; защото имаше имотъ много.

23. А Іисусъ рече на ученицы-тѣ си: Истинж ви казувамъ, че мжчно ще влѣзе богатъ въ царство небесно.

24. И пакъ ви казувамъ: По лесно е да мине камила прѣзъ иглены уши, а не богатъ да влѣзе въ царство-то Божіе.

25. Като чухж ученици-тѣ му, твърдѣ ся удивяваxж, и думаxж: Като е тъй, кой може спасенъ да бжде?

26. А Іисусъ *гы* погледнж и рече имъ: У человѣцы-тѣ това е невъзможно, но у Бога всичко е възможно.

27. Тогазь отговори Петръ и рече му: Ето ный оставихмы всичко и послѣдувахмы тя; намъ прочее какво ще ни бжде?

28. А Іисусъ имъ рече: Истинж ви казувамъ, че вы които мя послѣдувахте, на второ бытіе, когато сѣдне Сынъ человѣческый на прѣстолъ-тъ на славж-тж си, ще да сѣднете и вы на дванадесеть прѣстола, да сждите дванадесеть-тѣ племена Израилевы.

29. И всякой който е оставилъ кжщж, или братія, или сестры, или бащж, или майкж, или женж, или чада, или нивя, заради мое-то име, стократно ще пріеме, и животъ вѣченъ ще наслѣди.

30. Мнозина обаче първи ще бждатъ послѣдни, и послѣдни първи.

ГЛАВА̀ К.

а҃. Подо́бно бо є҆́сть цр҃твїе нб҃ное человѣ́кꙋ домови́тꙋ, и҆́же и҆зы́де кꙋ́пнѡ ѹ҆́трѡ на́ти дѣ́латели въ вїногра́дъ сво́й.

в҃. И҆ совѣща́въ съ дѣ́латели по пѣ́нязю на де́нь, посла̀ и҆́хъ въ вїногра́дъ сво́й.

г҃. И҆ и҆зше́дъ въ тре́тїй ча́съ, ви́дѣ и҆́ны стоѧ́щѧ на то́ржищи пра́здны:

д҃. И҆ тѣ́мъ речѐ: и҆ди́те и҆ вы̀ въ вїногра́дъ (мо́й), и҆ є҆́же бꙋ́детъ пра́вда, да́мъ ва́мъ. Ѻ҆ни́ же и҆до́ша.

є҃. Па́ки же и҆зше́дъ въ шесты́й, и҆ дева́тый ча́съ, сотворѝ та́коже.

ѕ҃. Во є҆ди́ный же на́десать ча́съ и҆зше́дъ, ѡ҆брѣ́те дрꙋгі̑а стоѧ́щѧ пра́здны, и҆ глаго́ла и҆́мъ: что̀ здѣ̀ стоитѐ ве́сь де́нь пра́здны;

з҃. Глаго́лаша є҆мꙋ̀, ꙗ҆́кѡ никто́же на́съ на́ѧтъ. гл҃а и҆́мъ: и҆ди́те и҆ вы̀ въ вїногра́дъ (мо́й), и҆ є҆́же бꙋ́детъ пра́ведно, прїи́мете.

и҃. Ве́черꙋ же бы́вшꙋ глаго́ла гдⷭ҇и́нъ вїногра́да къ приста́вникꙋ своемꙋ̀: призовѝ дѣ́латели, и҆ да́ждь и҆́мъ мздꙋ̀, нача́нъ ѿ послѣ́днихъ до пе́рвыхъ.

ѳ҃. И҆ прише́дше, и҆́же во є҆ди́ныйна́десать ча́съ, прїѧ́ша по пѣ́нязю.

і҃. Прише́дше же пе́рвїи, мнѧ́хꙋ, ꙗ҆́кѡ ва́ѩше прїи́мꙋтъ: и҆ прїѧ́ша и҆ тїи̑ по пѣ́нязю.

а҃і. Прїе́мше же роптáхꙋ на гдⷭ҇и́на,

в҃і. Глаго́люще, ꙗ҆́кѡ сїи̑ послѣ́днїи є҆ди́нъ ча́съ сотвори́ша, и҆ ра́вныхъ на́мъ сотвори́лъ и҆́хъ є҆сѝ, поне́сшымъ таготꙋ̀ днѐ и҆ ва́ръ.

г҃і. Ѻ҆́нъ же ѿвѣща́въ речѐ є҆ди́номꙋ и҆́хъ: дрꙋ́же, не ѡ҆би́жꙋ тебѐ: не по пѣ́нязю ли совѣща́лъ є҆сѝ со мно́ю;

д҃і. Возмѝ твоѐ и҆ и҆дѝ. хощꙋ́ же и҆ семꙋ̀ послѣ́днемꙋ да́ти, ꙗ҆́коже и҆ тебѣ̀.

ГЛАВА 20.

1. Защото царство небесно е подобно на человѣкъ домовитъ, който излѣзе щомъ съмнѫ да наеме работницы за лозіе-то си.

2. И като ся погоди съ работницы-тѣ по единъ пѣнязь на день проводи гы на лозіе-то си.

3. И като излѣзе по три-тѣ часа, видѣ другы че стояхѫ на пазарь-тъ празни,

4. И тѣмъ рече: Идѣте и вы на лозіе то, и каквото е праведно ще ви дамъ. И тѣ отидохѫ.

5. Пакъ като излѣзе по шесть-тѣхъ и по деветь-тѣхъ часа стори такожде.

6. А около единадесеть-тѣ часа като излѣзе, намѣри другы че стоятъ празни, и казува имъ: Защо стоите тука цѣлъ день празни?

7. Казуватъ му: Защото никой ны не цѣни. Казува имъ: Идѣте и вы на лозіе-то, и каквото е праведно ще земете.

8. Като станѫ вечеръ, стопанинъ-тъ на лозіе-то казува на настоятель-тъ си: Повыкай работницы-тѣ, и плати имъ заплатѫ-тѫ, като захванешь отъ послѣдни-тѣ до пьрвы-тѣ.

9. И дойдохѫ *цѣненни-тѣ* по единадесеть-тѣ часа, и зѣхѫ по единъ пѣнязь.

10. А като дойдохѫ пьрви-тѣ, мысляхѫ си, че ще земѫтъ повече; но и тѣ зѣхѫ по единъ пѣнязь.

11. И като го зѣхѫ, роптаяхѫ на стопанинъ-тъ,

12. И казувахѫ: Че тѣзи послѣдни-тѣ единъ часъ работихѫ, и тѣхъ си направилъ равны съ насъ, които прѣтеглихмы тяготѫ-тѫ на день-тъ и пекъ-тъ.

13. А той отговори и рече едному отъ тѣхъ: Пріятелю, не тя обиждамъ; не ся ли погоди съ мене по единъ пѣнязь?

14. Земи си твое-то и иди си; искамъ да дамъ и на тогози послѣдній-тъ, както и на тебе.

є҃і. Ѝлѝ нѣ́сть мѝ лѣ́ть сотвори́ти, є҃же хощѹ̀, во свои́хъ мѝ; а҃ще ѻ҆́ко твоѐ лѹка́во є҃сть, ꙗ҆́кѡ а҃зъ бл҃гъ є҃смь;

ѕ҃і. Та́кѡ бѹ́дѹтъ послѣ́днїи пе́рви, и҆ пе́рвїи послѣ́дни: мно́зи бо сѹ́ть зва́ни, ма́лѡ же и҆збра́нныхъ.

з҃і. И҆ восходѧ̀ І҆и҃съ во І҆ерѹсали́мъ, поѧ́тъ ѻ҆бана́десѧте ѹ҆ченика̑ є҆ди́ны на пѹти̑, и҆ речѐ и҆̀мъ:

и҃і. Сѐ восхо́димъ во І҆ерѹсали́мъ, и҆ сн҃ъ чл҃вѣ́ческїй пре́данъ бѹ́детъ а҆рхїере́емъ и҆ кни́жникѡмъ: и҆ ѡ҆сѹ́дѧтъ є҆го̀ на сме́рть:

ѳ҃і. И҆ предада́тъ є҆го̀ ꙗ҆зы́кѡмъ на порѹга́нїе и҆ бїе́нїе и҆ пропа́тїе: и҆ въ тре́тїй де́нь воскре́снетъ.

к҃. Тогда̀ приступѝ къ немѹ̀ мт҃и сы́нѹ Зеведе́ѡвѹ съ сынóма свои́ма, кла́нѧющисѧ и҆ проса́щи нѣ́что ѿ негѡ̀.

к҃а. Ѻ҆́нъ же речѐ є҆́й: чесѡ̀ хо́щеши; глаго́ла є҆мѹ̀: рцы̀, да сѧ́дета сїѧ̑ ѻ҆́ба сы̑на моѧ̑, є҆ди́нъ ѡ҆́деснѹю тебѐ, и҆ є҆ди́нъ ѡ҆́шѹюю тебѐ, во цр҃твїи твоѐмъ.

к҃в. Ѿвѣща́въ же І҆и҃съ речѐ: не вѣ́ста, чесѡ̀ про́сита. мо́жета ли пи́ти ча́шѹ, ю҆́же а҃зъ и҆́мамъ пи́ти, и҆лѝ крещѐнїемъ, и҆́мже а҃зъ крещѧ́юсѧ, крт҃и́тисѧ; гл҃аста є҆мѹ̀: мо́жева.

к҃г. И҆ глаго́ла и҆́ма: ча́шѹ ѹ҆́бѡ моѝ и҆спїе́та, и҆ крещѐнїемъ, и҆́мже а҃зъ крещѧ́юсѧ, и҆́мате крт҃и́тисѧ: а҆ є҆́же сѣ́сти ѡ҆́деснѹю менѐ и҆ ѡ҆́шѹюю менѐ, нѣ́сть моѐ да́ти, но и҆́мже ѹ҆гото́васѧ ѿ Ѻ҆ц҃а̀ моегѡ̀.

к҃д. И҆ слы́шавше де́сѧть, негодова́ша ѡ҆ ѻ҆́боѝ бра́тѹ.

к҃е. І҆и҃съ же призва́въ и҆́хъ, речѐ: вѣ́сте, ꙗ҆́кѡ кнѧ́зи ꙗ҆зы̑къ госпо́дствѹютъ и҆́ми, и҆ вели́цыи ѡ҆бладѧ́ютъ и҆́ми.

к҃ѕ. Не та́кѡ же бѹ́детъ въ ва́съ: но, и҆́же а҃ще хо́щетъ въ ва́съ вы́шшїй бы́ти, да бѹ́детъ ва́мъ слѹга̀:

к҃з. И҆ и҆́же а҃ще хо́щетъ въ ва́съ бы́ти пе́рвый, бѹ́ди ва́мъ ра́бъ:

к҃и. Ꙗ҆́коже сн҃ъ чл҃вѣ́ческїй не прїи́де, да послѹ́жатъ є҆мѹ̀, но послѹжи́ти, и҆ да́ти дш҃ѹ свою̀ и҆збавле́нїе за мно́гихъ.

к҃ѳ. И҆ и҆сходѧ́щѹ є҆мѹ̀ ѿ І҆ерїхо́на, по не́мъ и҆́де наро́дъ мно́гъ.

15. Нѣмамъ ли власть да сторіѫ което щѫ съсъ свое-то си? или око-то ти е лукаво, защото азъ сьмь благъ?

16. Така ще бѫдѫтъ послѣдни-тѣ първи, и първи-тѣ послѣдни; защото мнозина сѫ званни, а малцина сѫ избранни.

17. И когато възлѣзуваше Іисусъ въ Іерусалимъ, зѣ въ пѫть-тъ дванадесеть-тѣ ученицы на странѫ, и рече имъ:

18. Ето възлѣзувамы въ Іерусалимъ, и Сынъ человѣческый ще бѫде прѣданъ на първосвященницы-тѣ и книжницы-тѣ, и ще го осѫдятъ на смьрть,

19. И ще го прѣдадѫтъ на язычницы-тѣ да му ся поругаіѫтъ, да го біѫтъ и да го распнѫтъ; и въ третій день ще въскрьсне.

20. Тогазь пристѫпи при него на Зеведеевы-тѣ сынове майка имъ съсъ сынове-тѣ си, та му ся кланяше, и искаше нѣщо отъ него.

21. А той ѝ рече: Какво ищешь? Казува му: Рѣчи да сѣднѫтъ тѣзи двама-та мои сынове, единъ отъ десно, а единъ отъ лѣво до тебе, въ царство-то твое.

22. А Іисусъ отвѣща и рече: Не знаете що искате; можете ли да піете чашѫ-тѫ, коіѫто азъ има да піѫ, и да ся крьстите съ крьщеніе-то, съ което азъ ся крьщавамъ? Казуватъ му: Можемъ.

23. И казува имъ: Моіѫ-тѫ чашѫ ще піете, и съ крьщеніе-то, съ което ся азъ крьщавамъ, ще ся крьстите: а да сѣднете отъ десно и отъ лѣво до мене не е мое да дамъ, но на които е приготвено отъ Отца ми.

24. И като чухѫ десетимата, вознегодовахѫ за двама-та братія.

25. А Іисусъ гы призова и рече: Вы знаете че господари-тѣ на народы-тѣ господаруватъ надъ тѣхъ, и голѣмци-тѣ гы владѣіѫтъ.

26. Въ васъ обаче не ще така да бѫде; но който ище да бѫде голѣмецъ между васъ, нека бѫде слуга вамъ;

27. И който ище да бѫде първъ между васъ, нека ви бѫде рабъ;

28. Както Сынъ человѣческый не дойде да му послужатъ, но да послужи, и да даде животъ-тъ си откупъ за мнозина.

29. И като излѣзувахѫ отъ Іерихонъ, послѣдувахѫ го народъ много.

л҃. И҆ сѐ два̀ слѣпца̀ сѣдѧ̑ща при пꙋтѝ, слы̑шавша, ꙗ҆́кѡ І҆и҃съ мимохо́дитъ, возопи́ста, глагѡ́лющаа: поми́лꙋй ны̀, Гдⷭ҇и, Сн҃е Дв҃довъ.

лѧ҃. Наро́дъ же прещѧ́ше и҆̀ма, да ᲂу҆молчи́та: ѻ҆́на же па́че вопі́аста, глагѡ́лющаа: поми́лꙋй ны̀, Гдⷭ҇и, Сн҃е Дв҃довъ.

лв҃. И҆ воста́въ І҆и҃съ возгласѝ а҆̀, и҆ речѐ: что̀ хо́щета, да сотворю̀ ва́ма;

лг҃. Гл҃го́ласта є҆мꙋ̀: Гдⷭ҇и, да ѿве́рзꙋтся ѻ҆́чи на́ши.

лд҃. Милосе́рдовавъ же І҆и҃съ прикосню́ся ѻ҆́чїю и҆́хъ: и҆ а҆́бїе прозрѣ́ша ѻ҆́чи и҆́хъ, и҆ по не́мъ и҆до́ста.

ГЛАВА̀ КѦ.

а҃. И҆ є҆гда̀ прибли́жишасѧ во І҆ерⷭ҇ли́мъ, и҆ прїидо́ша въ Виѳсфагі́ю къ горѣ̀ Є҆леѡ́нстѣй, тогда̀ І҆и҃съ посла̀ два̀ ᲂу҆ченика̀,

в҃. Глаго́лѧ и҆̀ма: и҆ди́та въ ве́сь, ꙗ҆̀же пра́мѡ ва́ма: и҆ а҆́бїе ѡ҆брѧ́щета ѻ҆сла̀ прива́зано, и҆ жребѧ̀ съ ни́мъ: ѿрѣ́шивша приведи́та мѝ.

г҃. И҆ а҆́ще ва́ма кто̀ рече́тъ что̀, рече́та: ꙗ҆́кѡ Гдⷭ҇ь є҆ю̀ тре́бꙋетъ: а҆́бїе же по́слетъ а҆̀.

д҃. Сїе́ же всѐ бы́сть, да сбꙋ́дется рече́нное прⷪ҇ро́комъ, гл҃го́лющимъ:

є҃. Рцы́те дщѝ Сїѡ́новѣ: сѐ Цр҃ь тво́й грѧде́тъ тебѣ̀ кро́токъ, и҆ всѣ́дъ на ѻ҆сла̀ и҆ жребѧ̀, сы́на подѧре́мнича.

ѕ҃. Ше́дша же ᲂу҆ченика̀, и҆ сотвѡ́рша, ꙗ҆́коже повелѣ̀ и҆̀ма І҆и҃съ,

з҃. Приведо́ста ѻ҆сла̀ и҆ жребѧ̀, и҆ возложи́ша верхꙋ̀ є҆ю̀ ри̑зы своѧ̀, и҆ всѣ́де верхꙋ̀ и҆́хъ.

и҃. Мно́жайшїи же наро́ди постила́хꙋ ри̑зы своѧ̀ по пꙋтѝ: дрѹзі́и же рѣ́захꙋ вѣ́тви ѿ дре́въ, и҆ постила́хꙋ по пꙋтѝ.

ѳ҃. Наро́ди же предходѧ́щїи є҆мꙋ̀ и҆ вслѣ́дствꙋющїи зва́хꙋ, гл҃го́люще: Ѡ҆са́нна Сн҃ꙋ Дав҃довꙋ: бл҃гослове́нъ гра́дый во и҆́ма Гдⷭ҇не: Ѡ҆са́нна въ вы́шнихъ.

30. И ето, двама слѣпци които сѣдѣхѫ по край пѫть-тъ, като чухѫ че Іисусъ минува, извыкахѫ и казувахѫ: Помилуй ны, Господи, Сыне Давидовъ.

31. А народъ-тъ имъ запрѣтяваше, да млъкнѫтъ; но тѣ по силно выкахѫ, и казувахѫ: Помилуй ны, Господи, Сыне Давидовъ.

32. И спрѣ ся Іисусъ, та гы повыка и рече: Какво искате да ви сторіѭ?

33. Казуватѣ му: Господи, да ся отворіѭтъ очи-тѣ ни.

34. А Іисусъ ся смили и прикоснѫ ся до очи-тѣ имъ; и тутакси прогледахѫ очи-тѣ имъ, и тръгнѫхѫ подирѣ му.

ГЛАВА 21.

1. И когато наближихѫ къмъ Іерусалимъ, и дойдохѫ въ Виѳфагіѭ къмъ Елеонскѫ-тѫ горѫ, тогази Іисусъ проводи двама ученицы,

2. И каза имъ: Идѣте въ село-то, което е на срѣщѫ ви: и тутакси ще намѣрите ослицѫ вьрзанѫ: и ждрѣбе съ неіѭ; отвьржѣте, и доведѣте ми *гы*.

3. И ако ви каже нѣкой нѣщо, ще речете, че на Господа трѣбуватъ; и тутакси ще гы проводи.

4. А всичко това бы, за да ся сбѫде реченно-то чрѣзъ пророка що казува:

5. Речѣте на Сіоновѫ-тѫ дъщеріѭ: Ето Царь-тъ твой иде къмъ тебе, кротъкъ и възсѣднѫлъ на ослицѫ и ждрѣбе сынъ на подяремницѫ.

6. И отидохѫ ученици-тѣ и сторихѫ както имъ заржча Іисусъ:

7. Доведохѫ ослицѫ-тѫ и ждрѣбе-то, и възложихѫ на тѣхъ дрехы-тѣ си, и възсѣднѫ *той* врьхъ тѣхъ.

8. А по много-то народъ напослахѫ дрехы-тѣ си по пѫть-тъ; другы пакъ сѣчахѫ вѣтви отъ дрьвіе-то, и постилахѫ по пѫть-тъ.

9. А отъ народъ-тъ които вьрвѣхѫ напрѣдъ и които идѣхѫ исподирѣ, выкахѫ и казувахѫ: Осанна Сыну Давидову; благословенъ който иде въ име-то Господне. Осанна въ вышнихъ.

г҃. И҆ вше́дшꙋ є҆мꙋ̀ во І҆ерали́мъ, потрасе́ся ве́сь гра́дъ, глаго́ля: кто́ є҆́сть се́й;

а҃і. Наро́ди же глаго́лахꙋ: се́й є҆́сть І҆и҃съ прѡро́къ, и҆́же ѿ Назаре́та Галїле́йска.

в҃і. И҆ вни́де І҆и҃съ въ цр҃ковь Бж҃їю, и҆ и҆згна̀ всѧ̑ продаю́щыѧ и҆ кꙋпꙋ́ющыѧ въ цр҃кви, и҆ трапе́зы торжникѡ́мъ и҆спрове́рже, и҆ сѣда̑лища продаю́щихъ го́лꙋби.

г҃і. И҆ глаго́ла и҆̀мъ: пи́сано є҆́сть: хра́мъ мо́й, хра́мъ моли́твы наречѐтсѧ: вы́ же сотвори́сте и҆ вертѐпъ разбо́йникѡмъ.

д҃і. И҆ приступи́ша къ немꙋ̀ хро́мїи и҆ слѣпі́и въ цр҃кви: и҆ и҆сцѣли̑ и҆̀хъ.

е҃і. Ви́дѣвше же а҆рхїере́є и҆ кни́жницы чꙋдеса̑, ꙗ҆̀же сотворѝ, и҆ ѻ҆́троки зовꙋ́щѧ въ цр҃кви и҆ глаго́лющѧ: Ѡ҆са́нна Сн҃ꙋ Дв҃довꙋ, негодова́ша.

ѕ҃і. И҆ рѣ́ша є҆мꙋ̀: слы́шиши ли, что̀ сі́и глаго́лютъ; І҆и҃съ же речѐ и҆̀мъ: є҆́й. нѣ́сте ли чли̑ николи́же, ꙗ҆́кѡ и҆з̾ ᲂу҆́стъ младе́нєцъ и҆ ссꙋ́щихъ соверши́лъ є҆сѝ хвалꙋ̀;

з҃і. И҆ ѡ҆ста́вль и҆̀хъ, и҆зы́де во́нъ и҆з̾ гра́да въ Вида́нїю, и҆ водвори́ся тꙋ̀.

и҃і. Ѹ҆́трꙋ же возвра́щсѧ во гра́дъ, взалка̀:

а҃і. И҆ ᲂу҆́зрѣвъ смоко́вницꙋ є҆ди́нꙋ при пꙋти̑, прїи́де къ не́й, и҆ ничто́же ѡ҆брѣ́те на не́й, то́кмѡ ли́ствїе є҆ди́но, и҆ глаго́ла є҆́й: да николи́же ѿ тебѐ плода̀ бꙋ́детъ во вѣ́ки. и҆ а҃бїе и҆́зсше смоко́вница.

к҃. И҆ ви́дѣвше ᲂу҆ченицы̀, диви́шасѧ, глаго́люще: ка́кѡ а҃бїе и҆́зсше смоко́вница;

к҃а. Ѡ҆вѣща́въ же І҆и҃съ, речѐ и҆̀мъ: а҆ми́нь гл҃го́лю ва́мъ: а҃ще и҆́мате вѣ́рꙋ, и҆ не ᲂу҆сꙋмнитѐсѧ, не то́кмѡ смоко́вничное сотворитѐ, но а҃ще и҆ горѣ̀ се́й речѐте: ди́гнисѧ, и҆ ве́рзисѧ въ мо́ре, бꙋ́детъ.

к҃в. И҆ всѧ̑, є҆ли̑ка а҃ще воспро́сите въ моли́твѣ, вѣ́рꙋющеи, прїи́мете.

10. И когато влѣзе въ Іерусалимъ, всичкый-тъ градъ ся потресе, и казувахѫ: Кой е тойзи?

11. А народъ-тъ казуваше: Тойзи е Іисусъ пророкъ-тъ, който е отъ Назаретъ Галилейскый.

12. И влѣзе Іисусъ въ храмъ-тъ Божій, и испѫди всичкы които продавахѫ и купувахѫ въ храмъ-тъ, и трапезы-тѣ на сребромѣнители-тѣ прѣтури, и сѣдалища-та на онѣзи които продавахѫ гълѫбы;

13. И казува имъ: Писано е: Домъ-тъ ми домъ на молитвѫ ще да ся нарече; а вы го направихте вьртепъ разбойническый.

14. И дойдохѫ при него слѣпи и хроми въ храмъ-тъ; и гы исцѣли.

15. А като видѣхѫ първосвященници-тѣ и книжници-тѣ чудеса-та които стори, и дѣца-та които выкахѫ въ храмъ-тъ и казувахѫ: Осанна Сыну Давидову, възнегодовахѫ,

16. И рекохѫ му: Чуешь ли що казуватъ тѣзи? А Іисусъ имъ казува: Ей; не сте ли чели нѣкога: Че изъ уста-та на малкы и на цицѫ дѣца приготвилъ си хвалѫ?

17. И като гы остави, излѣзе вънъ изъ градъ-тъ во Виѳаніѭ и прѣнощува тамъ.

18. А сутринѫ-тѫ когато ся вращаше въ градъ-тъ, огладнѣ.

19. И като видѣ еднѫ смоковницѫ на пѫть-тъ, дойде при неѭ, и нищо не намѣри на неѭ, само едны листа; и каза ѝ: Да не стане вече отъ тебе рожба до вѣка. И на часъ-тъ изсъхнѫ смоковница-та.

20. И като видѣхѫ ученици-тѣ, почудихѫ ся и казахѫ: Какъ на часъ-тъ изсъхнѫ смоковница-та!

21. А Іисусъ отговори и рече имъ: Истинѫ ви казувамъ, ако имате вѣрѫ, и не ся усумпите, не токо *дѣло-то* на смоковницѫ-тѫ ще направите, но и на тѫзи горѫ ако речете: Дигни ся и хвьрли ся въ море-то, ще бѫде.

22. И все що поискате въ молбѫ-тѫ, като вѣрувате ще получите.

кг. И҆ прише́дшꙋ є҆мꙋ̀ въ цр҃ковь, пристꙋпи́ша къ немꙋ̀ оу҆ча́щꙋ а҆рхїере́є и҆ ста́рцы людстїи, гл҃го́люще: ко́ею вла́стїю сїѧ̀ твори́ши; и҆ кто́ ти да́дѣ вла́сть сїю̀;

кд. Ѿвѣща́въ же І҆и҃съ речѐ и҆̀мъ: вопрошꙋ̀ вы̀ и҆ а҆́зъ сло́во є҆ди́но: є҆́же а҆́ще речѐте мнѣ̀, и҆ а҆́зъ ва́мъ рекꙋ̀, ко́ею вла́стїю сїѧ̀ творю̀.

ке. Крще́нїе І҆ѡа́нново ѿкꙋ́дꙋ бѣ̀; съ небесѐ ли, и҆лѝ ѿ человѣ́къ; О҆ни́ же помышла́хꙋ въ себѣ̀, глаго́люще: а҆́ще речѐмъ, съ нб҃сѐ: речѐтъ на́мъ: почто̀ ᲂу҆̀бо не вѣ́ровасте є҆мꙋ̀;

кѕ. А҆́ще ли речѐмъ, ѿ человѣ́къ: бои́мсѧ наро́да: вси́ бо и҆́мꙋтъ І҆ѡа́нна ꙗ҆́кѡ проро́ка.

кз. И҆ ѿвѣща́вше І҆и҃сови рѣ́ша: не вѣ́мы. речѐ и҆̀мъ и҆ то́й: ни а҆́зъ ва́мъ глаго́лю, ко́ею вла́стїю сїѧ̀ творю̀.

ки. Что́жесѧ ва́мъ мни́тъ; человѣ́къ нѣ́кїй и҆ма́ше два̀ сы́на, и҆ прише́дъ къ пе́рвомꙋ, речѐ: ча́до, и҆дѝ дне́сь дѣ́лай въ вїногра́дѣ моѐмъ.

кі. О҆́нъ же ѿвѣща́въ речѐ: не хощꙋ̀: послѣди́ же раскаѧ́всѧ, и҆́де.

кі. И҆ пристꙋ́пль къ дрꙋго́мꙋ, речѐ та́коже. О҆́нъ же ѿвѣща́въ речѐ: а҆́зъ, гдⷭ҇и, и҆дꙋ̀: и҆ не и҆́де.

кі. Кі́й ѿ ᲂ҆́бою сотвори̑ во́лю ᲂу҆́чꙋ; глаго́лаша є҆мꙋ̀: пе́рвый. гл҃го́ла и҆̀мъ І҆и҃съ: а҆ми́нь глаго́лю ва́мъ, ꙗ҆́кѡ мытари̑ и҆ любодѣ́йцы вара́ютъ вы̀ въ цр҃твїи Бж҃їи.

кв. Прїи́де бо къ ва́мъ І҆ѡа́ннъ Крести́тель пꙋтѐмъ пра́ведным, и҆ не вѣ́ровасте є҆мꙋ̀: мытари́ же и҆ любодѣ́йцы вѣ́роваша є҆мꙋ̀: вы̀ же ви́дѣвше, не раска́ѧстесѧ послѣди̑ вѣ́ровати є҆мꙋ̀.

кг. И҆́нꙋ при́тчꙋ слы́шите. человѣ́къ нѣ́кїй бѣ̀ домови́тъ, и҆̀же насади̑ вїногра́дъ, и҆ ѡ҆плѡ́томъ ѿгради̑ є҆го̀, и҆ и҆скопа̀ въ не́мъ точи́ло, и҆ созда̀ сто́лпъ, и҆ вдадѐ и҆̀ дѣ́лателємъ, и҆ ѿи́де.

кд. Є҆гда́ же приближи́сѧ вре́мѧ плодѡ́въ, посла̀ рабы̑ своѧ̀ къ дѣ́лателємъ, прїѧ́ти плоды̀ є҆гѡ̀:

23. И когато дойде той въ храмъ-тъ, та поучаваше, дойдохѫ при него пьрвосвященници-тѣ и старѣйшини-тѣ на народа, и казувахѫ: Съ коіѫ власть правишь това? и кой ти даде тѫзи власть?

24. А Іисусъ отговори и рече имъ: Ще вы попытамъ и азъ еднѫ думѫ, коіѭто ако ми кажете, и азъ ще ви кажѫ съ коіѫ власть правіѫ това.

25. Крьщеніе-то Іоанново отъ кѫдѣ бѣ? отъ небе-то ли, или отъ человѣцы-тѣ? и тѣ размисляхѫ въ себе си, и думахѫ: Ако речемъ: Отъ небе-то, ще ни рече: Защо прочее не повѣрувахте въ него?

26. Ако ли речемъ: Отъ человѣцы-тѣ; боимъ ся отъ народа; защото всичкы-тѣ иматъ Іоанна както пророкъ.

27. И отговорихѫ на Іисуса и рекохѫ: Не знаемъ. Рече имъ и той: Нито азъ ви казувамъ съ коіѫ власть правіѫ това.

28. Но какъ ви ся вижда? Нѣкой си человѣкъ имаше двама сынове; и дойде при пьрвый-тъ и *му* рече: Сынко, иди днесь работи на лозіе-то ми.

29. А той отговори и рече: Не щѫ; но послѣ раская ся и отиде.

30. Дойде и при вторый-тъ, и рече такожде. И той отговори и рече: Азъ *ще идѫ*, Господи; и не отиде.

31. Кой отъ двама-та стори на бащѫ си воліѫ-тѫ? Казуватъ му: Пьрвый-тъ. Казува имъ Іисусъ: Истинѫ ви казувамъ че мытари-тѣ и блудницы-тѣ надпрѣварятъ вы въ царство-то Божіе.

32. Защото дойде при васъ Іоаннъ въ пѫть на правдѫ, и не повѣрувахте въ него; мытари-тѣ обаче и блудницы-тѣ, повѣрувахѫ въ него; а вы като видѣхте това, не ся раскаяхте испослѣ да повѣрувате въ него.

33. Другѫ притчѫ чуйте. Имаше нѣкой си человѣкъ домовитъ, който насади лозіе, и огради го съ плетъ, и ископа въ него жлебъ, и създа стълпъ, и даде го подъ наемъ на земледѣлцы, и отиде.

34. А когато наближи врѣме-то на плодове-тѣ, проводи слугы-тѣ си до земледѣлцы-тѣ да зематъ плодове-тѣ му.

л҃є. И҆ є҆мше дѣлателє рабѡ́вѧ є҆гѡ̀, ѻ҆ваго оу҆бѡ би́ша, ѻ҆ваго же оу҆би́ша, ѻ҆ваго же ка́менїемъ поби́ша.

л҃ѕ. Па́ки посла̀ и҆́ны рабы̀ мнѡ́жайша пе́рвыхъ: и҆ сотвори́ша и҆̀мъ та́коже.

л҃з. Послѣди́ же посла̀ къ ни́мъ сн҃а своего̀, глаго́ла: оу҆срама́тсѧ сн҃а моегѡ̀.

л҃и. Дѣлателє же ви́дѣвше сн҃а, рѣ́ша къ себѣ̀: се́й є҆́сть наслѣ́дникъ: прїиди́те, оу҆бїе́мъ є҆го̀, и҆ оу҆держи́мъ достоѧ́нїе є҆гѡ̀.

л҃ѳ. И҆ є҆́мше є҆го̀ и҆зведо́ша во́нъ и҆зъ вїногра́да, и҆ оу҆би́ша.

м҃. Є҆гда̀ оу҆́бо прїи́детъ гдⷭ҇инъ вїногра́да, что̀ сотвори́тъ дѣлателємъ тѣ́мъ;

м҃а. Гл҃го́лаша є҆мꙋ̀: ѕлы́хъ ѕлѣ̀ погꙋби́тъ и҆́хъ, и҆ вїногра́дъ преда́стъ и҆́нымъ дѣлателємъ, и҆̀же воздада́тъ є҆мꙋ̀ плоды̀ во времена̀ свои̇̀.

м҃в. Гл҃го́ла и҆̀мъ І҆и҃съ: нѣ́сте ли чаи̇̀ николи́же въ писа́нїихъ; ка́мень, є҆гѡ́же не въ радꙋ̀ сотвори́ша зи́ждꙋщїи, се́й бы́сть во главꙋ̀ оу҆гла. ѿ Гдⷭ҇а бы́сть сїѐ, и҆ є҆́сть ди́вно во ѻ҆́чїю ва́шєю.

м҃г. Сегѡ̀ ра́ди гл҃го́лю ва́мъ, ꙗ҆́кѡ ѿи́мєтсѧ ѿ ва́съ цр҃твїе Бж҃їе, и҆ да́стсѧ ꙗ҆зы́кꙋ творѧ́щемꙋ плоды̀ є҆гѡ̀.

м҃д. И҆ падый на ка́мени се́мъ, сокрꙋши́тсѧ: а҆ на не́мже паде́тъ, сотры́етъ и҆̀.

м҃є. И҆ слы́шавше а҆рхїере́є и҆ фарїсе́є при̇́тчи є҆гѡ̀, разꙋмѣ́ша, ꙗ҆́кѡ ѡ҆ ни́хъ глаго́летъ:

м҃ѕ. И҆ и҆щꙋ́ще є҆го̀ ꙗ҆́ти, оу҆боѧ́шасѧ наро́да, поне́же ꙗ҆́кѡ прⷪ҇рока є҆го̀ и҆мѣ́ахꙋ.

ГЛАВА̀ КВ.

а҃. И҆ ѿвѣща́въ І҆и҃съ, па́ки речѐ и҆̀мъ въ при̇́тчахъ, гл҃го́лѧ:

в҃. Оу҆подо́бисѧ цр҃твїе нб҃ное чл҃вѣ́кꙋ цр҃ю̀, и҆̀же сотворѝ бра́ки сн҃ꙋ своемꙋ̀:

35. И земледѣлци-тѣ уловихѫ слугы-тѣ му, едного бихѫ, другыго убихѫ, а на другыго каменіе хвьрлихѫ.

36. Пакъ проводи другы слугы по много отъ пьрвы-тѣ; и сторихѫ и тѣмъ такожде.

37. Напоконъ проводи при тѣхъ сына си, и думаше: Ще ся засрамятъ отъ сына ми.

38. Но земледѣлци-тѣ като видѣхѫ сынъ-тъ, рекохѫ помежду си: Тойзи е наслѣдникъ-тъ; елате да го убіемъ, и да усвоимъ наслѣдіе-то му.

39. И като го уловихѫ изведохѫ *го* вънъ отъ лозіе-то и убихѫ *го*.

40. И тъй кога дойде стопанинъ-тъ на лозіе-то, какво ще стори на тѣзи земледѣлцы?

41. Казуватъ му: Злы-тѣ злѣ ще погуби, и лозіе-то ще даде подъ наемъ на другы земледѣлцы, които ще му въздаѫтъ плодове-тѣ на врѣме-то имъ.

42. Казува имъ Іисусъ: Не сте ли прочели никога въ писанія-та; Камькъ-тъ, който отхвьрлихѫ зидари-тѣ, той станѫ глава на ѫгылъ-тъ; отъ Господа бы това, и е чудно въ очи-тѣ наши?

43. За това ви казувамъ, че ще ся отнеме отъ васъ царство-то Божіе, и ще ся даде на народъ който ще прави плодове-тѣ му.

44. И който падне на тойзи камькъ, ще ся строши; а на когото падне, ще го смаже.

45. И като чухѫ пьрвосвященици-тѣ и Фарисеи-тѣ притчы-тѣ му, познахѫ че за тѣхъ казва;

46. И искахѫ да го уловіѫтъ, но убояхѫ ся отъ народа, понеже както пророкъ го имахѫ.

ГЛАВА 22.

1. И отвѣща Іисусъ и говоряше имъ пакъ съ притчы, и казуваше:

2. Уподоби ся царство небесно на человѣкъ царь, който направи свадбѫ на сына си;

г҃. И҆ посла̀ рабы̑ своѧ̀ призва́ти зва̑нныѧ на бра́ки: и҆ не̑
хота́хꙋ прїити̑.
д҃. Па́ки посла̀ и҆ны рабы̑, гаго́ла: рцы́те зва̑ннымъ: сѐ
о҆бѣ́дъ мо́й ᲂу҆гото́вахъ, ю҆нцы̀ мои̑ и҆ ᲂу҆пита̑ннаѧ и҆сколе́на,
и҆ вса̑ готѡ́ва: прїиди́те на бра́ки.
є҃. Ѻ҆ни́ же небре́гше ѿидо́ша, ѻ҆́въ ᲂу҆́бѡ на село̀ своѐ,
ѻ҆́въ же на кꙋ́пли своѧ̀:
ѕ҃. Про́чїи же є҆́мше рабѡ́въ є҆гѡ̀, досади́ша и҆мъ, и҆ ᲂу҆би́ша и҆хъ.
з҃. И҆ слы́шавъ ца́рь то́й, разгнѣ́васѧ: и҆ посла́въ вѡ́ѧ своѧ̀,
погꙋбѝ ᲂу҆бі́йцы ѻ҆́ны, и҆ гра́дъ и҆хъ зажжѐ.
и҃. Тогда̀ глаго́ла рабѡ́мъ своимъ: бра́къ ᲂу҆́бѡ гото́въ
є҆́сть, зва́ннїи же не бы́ша досто́йни.
ѳ҃. И҆ди́те ᲂу҆́бо на и҆схѡ́диша пꙋте́й, и҆ є҆ли́цѣхъ а҆́ще
ѡ҆брѧ́щете, призови́те на бра́ки.
і҃. И҆ и҆зше́дше рабѝ ѻ҆́ни на распꙋ́тїѧ, собра́ша всѣ́хъ,
є҆ли́цѣхъ ѡ҆брѣто́ша, ѕлы́хъ же и҆ до́брыхъ: и҆ и҆спо́лниса
бра́къ возлежа́щихъ.
а҃і. Вше́дъ же ца́рь ви́дѣти возлежа́щихъ, ви́дѣ тꙋ̀ чело-
вѣ́ка не ѡ҆болче́на во ѡ҆дѣ́анїе бра́чное:
в҃і. И҆ гаго́ла є҆мꙋ̀: дрꙋ́же, ка́кѡ вше́лъ є҆сѝ сѣ́мѡ не и҆́мый
ѡ҆дѣ́анїѧ бра́чна; ѻ҆́нъ же ᲂу҆молча̀.
г҃і. Тогда̀ речѐ ца́рь слꙋга́мъ: связа́вше є҆мꙋ̀ рꙋ́цѣ и҆ но́зѣ,
возми́те є҆го̀ и҆ ввѐрзите во тмꙋ̀ кромѣ́шнꙋю: тꙋ̀ бꙋ́детъ
пла́чь и҆ скре́жетъ зꙋбѡ́мъ.
д҃і. Мно́зи бо сꙋ́ть зва́ни, ма́лѡ же и҆збра́нныхъ.
є҃і. Тогда̀ ше́дше фарїсе́є, совѣ́тъ воспрїѧ́ша, ꙗ҆́кѡ да
ѡ҆больста́тъ є҆го̀ сло́вомъ.
ѕ҃і. И҆ посыла́ютъ къ немꙋ̀ ᲂу҆ченики̑ своѧ̀ со и҆рѡдїа́ны,
глаго́люще: Оу҆чѐ́лю, вѣ́мы, ꙗ҆́кѡ и҆́стиненъ є҆сѝ, и҆ пꙋтѝ
Бж҃їю вои́стиннꙋ ᲂу҆чи́ши, и҆ нерадѝши ни ѡ҆ ко́мже: не
зри́ши бо на лицѐ чл҃вѣ́кѡмъ.
з҃і. Рцы̀ ᲂу҆́бо на́мъ, что́тисѧ мни́тъ; досто́йно ли є҆́сть
да́ти кинсо́нъ Ке́сареви, и҆лѝ нѝ;

3. И распроводи слугы-тѣ си да призовѫтъ званны-тѣ на свадбѫ-тѫ; и не рачахѫ да дойдѫтъ.

4. Пакъ проводи другы слугы, и казуваше: Речѣте на званны-тѣ: Ето обѣдъ-тъ си приготвихъ; юнци-тѣ ми и огоени-тѣ сѫ заклани, и всичко е готово; дойдѣте на свадбѫ.

5. Но тѣ не радихѫ, и разидохѫ ся, единъ на нивѫ-тѫ си, а другъ на търговіѭ-тѫ.

6. А другы-тѣ уловихѫ слугы-тѣ му та *гы* обезчестихѫ и убихѫ *гы*.

7. Като чу *това* царь-тъ разгнѣви ся, и проводи войскы-тѣ си, та погуби онѣзи убійцы, и градъ-тъ имъ изгори.

8. Тогази казува на слугы-тѣ си: Свадба-та вече е готова, а призвани-тѣ не быхѫ достойни.

9. И тъй идѣте на крьстопѫтища-та и колкото че намѣрите, призовѣте гы на свадбѫ.

10. И излѣзохѫ онѣзи слугы по пѫтища-та, та събрахѫ всичкы колкото намѣрихѫ злы и добры; и напълни ся свадба-та съ гостіе.

11. И като влѣзе царь-тъ да прѣгледа гостіе-тѣ, видѣ тамъ человѣкъ не облеченъ съсъ свадбарскѫ дрехѫ:

12. И казува му: Пріятелю, *ты* какъ си влѣзълъ тука като нѣмашь свадбарскѫ дрехѫ? А той замълчѣ.

13. Тогази рече царь-тъ на слугы-тѣ: Вържѣте му позѣ-тѣ и рѫцѣ-тѣ, дигнѣте го, и хвьрлѣте *го* въ външнѫ-тѫ тьмнинѫ; тамъ ще бѫде плачь и скърцаніе съсъ зѫбы:

14. Защото мнозина сѫ званни, а малцина избранни.

15. Тогази отидохѫ Фарисеи-тѣ и съвѣтувахѫ ся какъ да го впримчѫтъ въ думѫ.

16. И проваждатъ до него ученицы-тѣ си наедно съ Иродіяны-тѣ, и казувахѫ: Учителю, знаемъ че ты си правъ и Божій-тъ пѫть въ истинѫ поучавашь, и отъ никого не тя е грыжа; защото не гледашь на лице на человѣцы-тѣ.

17. Кажи ни прочее, ты какъ мнишь? право ли е да давамы дань на Кесаря, или не?

ѳі. Разумѣвъ же Іисъ лукавство ихъ, речѐ: что̀ ма искушаєте, лицемѣри;

ѳі. Покажите ми̂ златицꙋ кинсо̀нꙋю. Они̂ же принесо̀ша ємꙋ̀ пѣнязь.

к. И҆ глаго̀ла и҆мъ: чі̂й ѻ҆бразъ сє̂й и҆ написа̀ніе;

ка. И҆ глаго̀лаша ємꙋ̀: Кє̂саревъ. тогда̀ глаго̀ла и҆мъ: воздади̂те ᲂу҆бо Кє̂сарева Кє̂сареви: и҆ Бж҃ія Бг҃ови.

кв. И҆ слы̂шавше, диви̂шася: и҆ ѡ҆ста̀вльше є҆го̀ ѿидо̀ша.

кг. Въ то̀й де̂нь приступи̂ша къ немꙋ̀ саддꙋкє̂є, и҆же гл҃го̀лютъ не бы̂ти воскресе̂нію, и҆ вопроси̂ша є҆го̀,

кд. Гл҃го̀люще: Оу҆чи̂телю, Мѡѷсє̂й речѐ: а҆́ще кто̀ ᲂу҆мретъ не и҆мы̂й ча̑дъ, да по̂йметъ бра̀тъ є҆гѡ̀ женꙋ̀ є҆гѡ̀, и҆ воскреси̂тъ сѣ̂мя бра̀та своегѡ̀.

ке. Бѣ̂ша же въ на̀съ се̂дмь бра̀тіа: и҆ пе̂рвый ѡ҆жє̂нса ᲂу҆мре: и҆ не и҆мы̂й сѣ̂мене, ѡ҆ста̀ви женꙋ̀ свою̀ бра̀тꙋ своемꙋ̀.

кѕ. Та̀кожде же и҆ вторы̂й, и҆ тре̂тій, да̀же до седма̀гѡ.

кз. Послѣди̂ же всѣ̂хъ ᲂу҆мре и҆ жена̀.

ки. Въ воскресе̂ніе ᲂу҆бо, кото̀рагѡ ѿ седми̂хъ бꙋ̀детъ жена̀; вси̂ бо и҆мѣ̂ша ю̂.

ка. Ѿвѣща̀въ же І҆и҃съ речѐ и҆мъ: прельща̀етеса, не вѣ̂дꙋще писа̀ніа, ни си̂лы Бж҃ія.

л҃. Въ воскресе̂ніе бо ни же̂натса, ни посага̀ютъ, но ꙗ҆́кѡ А҆гг҃ли Бж҃іи на нє̂сѝ сꙋ̀ть.

л҃а. Ѿ воскресе̂ніи же ме̂ртвыхъ, нѣ̂сте ли чла̀ рече̂ннагѡ ва̂мъ Бг҃омъ, гл҃го̀лющимъ:

л҃в. А҆́зъ є҆́смь Бг҃ъ А҆враа̀мовъ, и҆ Бг҃ъ І҆саа̀ковъ, и҆ Бг҃ъ І҆а̑кѡвль; нѣ̂сть Бг҃ъ Бг҃ъ ме̂ртвыхъ, но Бг҃ъ живы̂хъ.

л҃г. И҆ слы̂шавше наро̀ди дивла̀хꙋса ѿ ᲂу҆че̂ніи є҆гѡ̀.

л҃д. Фарі̂се̂є же слы̂шавше, ꙗ҆́кѡ посрамѝ саддꙋке̂и, собра̀шася вкꙋпѣ̂.

л҃е. И҆ вопросѝ є҆ди̂нъ ѿ ни̂хъ законоучи̂тель, и҆скꙋша̀л є҆го̀, и҆ глаго̀ля:

л҃ѕ. Оу҆чи̂телю, ка̀я за̂повѣдь бо̀льши є҆́сть въ зако̀нѣ;

18. А Іисусъ позна лукавство-то имъ, и рече: Защо мя искушавате, лицемѣри?

19. Покажѣте ми монетѫ-тѫ на дань-тѫ. И тѣ му донесохѫ единъ пѣнязь.

20. И казува имъ: Чій е тойзи образъ и надписъ-тъ?

21. Казуватъ му: Кесаревъ. Тогази имъ казува: Като е тъй, отдавайте Кесаревы-тѣ Кесарю, а Божіи-тѣ Богу.

22. И като чухѫ зачудихѫ ся, и оставихѫ го и отидохѫ си.

23. Въ сѫщій-тъ день дойдохѫ при него Саддукеи, които казуватъ че нѣма въскрьсеніе; и попытахѫ го,

24. И казувахѫ: Учителю, Моисей рече: Ако умре нѣкой безъ чада, да ся ожени братъ му за женѫ му, и ще възстави сѣме на брата си.

25. А между насъ имаше седмина братія; и пьрвый-тъ ся оженн и умрѣ; и като нѣмаше сѣме остави женѫ си на брата си;

26. Подобно и вторый-тъ, и третій-тъ, до седмый-тъ.

27. А подирь всичкы-тѣ умрѣ и жена-та.

28. И тъй въ въскрьсеніе-то на кого отъ седмь-тѣ ще бѫде жена? защото всичкы-тѣ ѭ имахѫ.

29. Отговори Іисусъ и рече имъ: Заблуждавате, понеже не знаете писанія-та, нито силѫ-тѫ Божіѭ,

30. Защото въ въскрьсеніе-то нито ся женятъ, нито за мѫжъ отиватъ, но като ангели Божіи сѫ на небе-то.

31. А за въскрьсеніе-то на мьртвы-тѣ, не сте ли чели речено-то вамъ отъ Бога, който казува:

32. Азъ сьмь Богъ Авраамовъ, и Богъ Исааковъ, и Богъ Іаковов? Богъ не е Богъ на мьртвы-тѣ, но на живы-тѣ.

33. И като чухѫ народъ-тъ, удивляваxѫ ся на поученіе-то му.

34. А Фарисеи-тѣ като чухѫ че затули на Саддукеи-тѣ уста-та, събрахѫ ся наедно.

35. И отъ тѣхъ единъ законникъ, попыта *го*, за да го искушава, и каза:

36. Учителю! Коя заповѣдь е голѣма въ законъ-тъ?

л҃з. І҆и҃съ же речѐ є҆мꙋ̀: возлю́биши Гдⷭ҇а Бг҃а твоегѡ̀ всѣ́мъ срⷣцемъ твои́мъ, и҆ всѣ́ю дꙋше́ю твое́ю, и҆ всѣ́ю мы́слїю твое́ю.

л҃и. Сїѧ̀ є҆́сть пе́рвая и҆ бо́льшая за́повѣдь.

л҃ѳ. Вторáя же подо́бна є҆й҃: возлю́биши и҆скреннаго твоегѡ̀ ꙗ҆́кѡ са́мъ себѐ.

м҃. Въ сїю̀ ѻ҆́вою̀ за́повѣдїю ве́сь зако́нъ и҆ прⷪ҇ро́цы ви́сѧтъ.

м҃а. Собра́вшымсѧ же фарїсе́ѡмъ, вопроси̑ и҆́хъ І҆и҃съ,

м҃в. Глаго́лѧ: что̀ ва́мъ мни́тсѧ ѿ Хрⷭ҇тѣ̀; чі́й є҆́сть сн҃ъ, глаго́лаша є҆мꙋ̀: Дв҃довъ.

м҃г. Глаго́ла и҆́мъ: ка́кѡ ᲂу҆́бо Дв҃дъ дх҃омъ Гдⷭ҇а є҆го̀ нарица́етъ; глаго́лѧ:

м҃д. Речѐ Гдⷭ҇ь Гдⷭ҇ви моемꙋ̀: сѣдѝ ѿдесню́ю менѐ, до́ндеже положꙋ̀ враги̑ твоѧ̀ подно́жїе нѡ́гъ твои́хъ.

м҃е. А҆́ще ᲂу҆́бо Дв҃дъ нарица́етъ є҆го̀ Гдⷭ҇а, ка́кѡ сн҃ъ є҆мꙋ̀ є҆́сть;

м҃ѕ. И҆ никто́же можа́ше ѿвѣща́ти є҆мꙋ̀ словесѐ: нижѐ смѣ́ѧше кто̀ ѿ тогѡ̀ днѐ вопроси́ти є҆го̀ ктомꙋ̀.

ГЛАВѢ̀ КГ.

а҃. Тогда̀ І҆и҃съ глаго́ла къ наро́дѡмъ и҆ ᲂу҆ченикѡ́мъ свои́мъ,

в҃. Глаго́лѧ: на Мѡѷсе́овѣ сѣда́лищи сѣдо́ша кни̑жницы и҆ фарїсе́є.

г҃. Вса̑ ᲂу҆́бо, є҆ли̑ка а҆́ще рекꙋ́тъ ва́мъ блюсти̑, соблюда́йте и҆ твори́те: по дѣлѡ́мъ же и҆́хъ не твори́те: гл҃ютъ бо, и҆ не твора́тъ.

д҃. Связꙋ́ютъ бо бремена̀ та́жка и҆ бѣ́днѣ носи́ма, и҆ возлага́ютъ на плеща̀ чл҃вѣ́ческа: пе́рстомъ же свои́мъ не хота́тъ дви́гнꙋти и҆́хъ.

є҃. Вса̑ же дѣла̀ своѧ̀ твора́тъ, да ви́дими бꙋ́дꙋтъ чл҃вѣ́ки. разширя́ютъ же храни̑лища своѧ̀, и҆ велича́ютъ воскри̑лїѧ ри́зъ свои́хъ:

ѕ҃. Лю́бѧтъ же преждевозлега̑нїѧ на ве́черахъ, и҆ прежде-сѣда̑нїѧ на со́нмищахъ,

37. А Іисусъ му рече: Да възлюбишь Господа Бога твоего съсъ всичко-то си сърдце, съсъ всичкѫ-тѫ си душѫ и съсъ всичкый-тъ си умъ.

38. Тази е първа и голѣма заповѣдь.

39. А втора подобна на неѭ: Да възлюбишь ближній-тѣ си както себе си.

40. На тѣзи двѣ-тѣ заповѣди всичкый-тъ законъ и пророци-тѣ висятъ.

41. И като бѣхѫ събрани Фарисеи-тѣ, попыта гы Іисусъ,

42. И каза: Какъ мыслите за Христа? Чій сынъ е? Казуватъ му: Давидовъ.

43. Казува имъ: Какъ прочее Давидъ духомъ го нарича Господь, и казува:

44. Рече Господь на Господа моего: сѣдни отъ десни-тѫ ми странѫ, доклѣ положѭ врагове-тѣ ти подножіе на нозѣ-тѣ ти?

45. И тъй, ако Давидъ го нарича Господь, какъ *да* му е сынъ?

46. И никой не можаше да му отговори нито рѣчь: нито пакъ дързнѫ нѣкой отъ тойзи день вече да го попыта нѣщо.

ГЛАВА 23.

1. Тогази Іисусъ продума на народъ-тъ и на ученицы-тѣ си,

2. И каза: На сѣдалище-то Моисеево сѣднѫхѫ книжници-тѣ и Фарисеи-тѣ:

3. Всичко прочее което ви рекѫтъ да пазите, пазѣте и правѣте; но по дѣла-та имъ не правѣте; понеже говорятъ, а не правятъ.

4. Защото свьрзуватъ бремена тежкы и мѫчны за носеніе, и турятъ *гы* на человѣцы-тѣ на плещы-тѣ; а пакъ, не рачатъ нито съ прьстъ-тъ си да гы повдигнѫтъ.

5. И правятъ всичкы-тѣ си дѣла, за да бѫдѫтъ видѣни отъ человѣцы-тѣ. И разширяватъ пазилкы-тѣ си и правятъ голѣмы полы-тѣ на дрехы-тѣ си,

6. И обычатъ първо-то мѣсто на вечерянія-та, и прѣдни-тѣ сѣдалища въ съборища-та,

з҃. И҆ цѣлова҆нїа на торжищахъ, и҆ зва́тиса ѿ человѣ́къ: оу҆чи́телю, оу҆чи́телю.

и҃. Вы́ же не нарица́йтеса оу҆чи́тели: є҆ди́нъ бо є҆́сть ва́шъ оу҆чи́тель, Хр҃то́съ: вси́ же вы́ бра́тїа є҆стѐ.

а҃. И҆ ѻ҆ц҃а̀ не зови́те себѣ̀ на земли̇̀: є҆ди́нъ бо є҆́сть ѻ҆ц҃ъ ва́шъ, и҆̀же на нб҃сѣхъ.

і҃. Нижѐ нарица́йтеса наста́вницы: є҆ди́нъ бо є҆́сть наста́вникъ ва́шъ, Хр҃то́съ.

а҃і. Бо́лїй же въ ва́съ, да бꙋ́детъ ва́мъ слꙋга̀.

в҃і. И҆̀же бо вознесе́тса, смири́тса: и҆ смира́йса, вознесе́тса.

г҃і. Го́ре ва́мъ кни̑жницы и҆ фарїсе́є лицемѣ́ри, ꙗ҆́кѡ затворя́ете цр҃твїе нб҃ное пред̾ человѣ́ки: вы́ бо не вхо́дите, ни входя́щихъ ѿставля́ете вни́ти.

д҃і. Го́ре ва́мъ кни̑жницы и҆ фарїсе́є лицемѣ́ри, ꙗ҆́кѡ снѣда́ете до́мы вдови́цъ, и҆ вино́ю дале́че молѝтвы творя́ще: сегѡ̀ ра́ди ли́шшее прїи́мете ѿсꙋжде́нїе.

є҃і. Го́ре ва́мъ кни̑жницы и҆ фарїсе́є лицемѣ́ри, ꙗ҆́кѡ прехо́дите мо́ре и҆ сꙋ́шꙋ, сотвори́ти є҆ди́наго пришѣ́льца: и҆ є҆гда̀ бꙋ́детъ, творитѐ є҆го̀ сы́на гее́нны сꙋгꙋ́бѣйша ва́съ.

ѕ҃і. Го́ре ва́мъ вожди̇̀ слѣпїи, глаго́лющїи: и҆̀же а҆́ще кле́нетса цр҃ковїю, ничесо́же є҆́сть: а҆ и҆̀же кле́нетса зла́томъ цр҃ко́вным̾ъ, до́лженъ є҆́сть.

з҃і. Бꙋ́и и҆ слѣпїи, что́ бо бо́лѣе є҆́сть, зла́то ли, и҆ли̇̀ цр҃ковь, свята́ющаса зла́то;

и҃і. И҆ и҆̀же а҆́ще кле́нетса ѻ҆лтаре́мъ, ничесо́же є҆́сть: а҆ и҆̀же кле́нетса да́ромъ, и҆̀же верхꙋ̀ є҆гѡ̀, до́лженъ є҆́сть.

а҃і. Бꙋ́и и҆ слѣпїи, что́ бо бо́лѣе, да́ръ ли, и҆ли̇̀ ѻ҆лта́рь свята́й да́ръ;

к҃. И҆̀же оу҆́бо кле́нетса ѻ҆лтаре́мъ, кле́нетса и҆̀мъ, и҆ сꙋ́щимъ верхꙋ̀ є҆гѡ̀:

ка҃. И҆ и҆̀же кле́нетса цр҃ковїю, кле́нетса є҆ю, и҆ живꙋ́щимъ въ не́й:

7. И поздравенія-та по пазарь-тъ, и да имъ выкатъ человѣци-тѣ, учителю, учителю.

8. Но вы не ся наричайте учители; защото единъ е вашій-тъ учитель, Христосъ; а всинца вы братія сте.

9. И никого на земѭ-тѫ не дѣйте нарича Отецъ вашъ; защото единъ е вашій Отецъ, който е на небеса.

10. Нито наставници ся наричайте; защото единъ е вашій-тъ наставникъ, Христосъ.

11. И най голѣмый-тъ отъ васъ, да бѫде вамъ слуга.

12. А който възнесе себе си, ще ся смири; и който смири себе си, ще ся възнесе.

13. Но горко вамъ, книжници и Фарисеи, лицемѣри; защото затваряте царство-то небесно прѣдъ человѣцы-тѣ; понеже вы не влѣзувате, нито които влѣзуватъ оставяте да влѣзѫтъ.

14. Горко вамъ, книжници и Фарисеи, лицемѣри; защото испо-яждате домове-тѣ на вдовицы-тѣ, и за причинѫ правите дългы молитвы; заради това по голѣмо осѫжданіе ще пріимете.

15. Горко вамъ, книжници и Фарисеи, лицемѣри; защото море-то и сушѫ-тѫ обхождате, за да направите едного прозелита, и когато бѫде, направяте го дважды повече отъ васъ сынъ на пъкълъ-тъ.

16. Горко вамъ, водители слѣпи, които казувате: Който ся закълне въ храмъ-тъ, не е нищо: но който ся закълне въ злато-то на храмъ-тъ, задължава ся.

17. Безумни и слѣпи, че кое е по голѣмо, злато-то, или храмъ-тъ който освятява злато-то.

18. И който ся закълне въ олтарь-тъ, не е нищо; но който ся закълне въ даръ-тъ, който е върху него, задължава ся.

19. Безумни и слѣпи; че кое е по голѣмо, даръ-тъ ли, или олтарь-тъ, който освятява даръ-тъ?

20. И тъй който ся е заклѣлъ въ олтарь-тъ, заклѣва ся въ него, и во всичко що е на него.

21. И който ся е заклѣлъ въ храмъ-тъ, заклѣва ся въ него, и въ тогози който живѣе въ него.

к҃в. И҆ клены́йсѧ нѣсе́мъ, клене́тсѧ престо́ломъ Бж҃їимъ, и҆ сѣда́щимъ на не́мъ.

к҃г. Го́ре ва́мъ кни́жницы и҆ фарїсе́є лицемѣ́ри, ꙗ҆́кѡ ѿдеса́тствꙋете ма́твꙋ и҆ ко́пръ и҆ ку́мїнъ, и҆ ѿста́висте вѧ҃щшаѧ зако́на, сꙋ́дъ и҆ ми́лость и҆ вѣ́рꙋ: сїѧ̀ же подоба́ше твори́ти, и҆ ѻ҆́нѣхъ не ѿставла́ти.

к҃д. Вожди̇̀ слѣпїи, ѿцѣжда́ющїи комары̀, велеблꙋ́ды же пожира́юще.

к҃е. Го́ре ва́мъ кни́жницы и҆ фарїсе́є лицемѣ́ри, ꙗ҆́кѡ ѿчища́ете внѣ́шнее стекла́ницы и҆ блю́да, внꙋтрьꙋ́дꙋ же сꙋ́ть по́лни хище́нїѧ и҆ непра́вды.

к҃ѕ. Фарїсе́е слѣпы́й, ѿчи́сти пре́жде внꙋ́треннее стекла́ницы и҆ блю́да, да бꙋ́детъ и҆ внѣ́шнее и҆́хъ чи́сто.

к҃з. Го́ре ва́мъ кни́жницы и҆ фарїсе́є лицемѣ́ри, ꙗ҆́кѡ подо́битеса гробѡ́мъ пова́пленымъ, и҆̀же внѣ́ꙋдꙋ ᲂу҆́бѡ ꙗ҆вла́ютса красны̀, внꙋтрьꙋ́дꙋ же по́лни сꙋ́ть̀ косте́й ме́ртвыхъ и҆ вса́кїѧ нечистоты̀.

к҃и. Та́кѡ и҆ вы̀, внѣ́ꙋдꙋ ᲂу҆́бѡ ꙗ҆вла́етеса человѣ́кѡмъ пра́ведни, внꙋтрьꙋ́дꙋ же є҆́стѐ по́лни лицемѣ́рїѧ и҆ беззако́нїѧ.

к҃ѳ. Го́ре ва́мъ кни́жницы и҆ фарїсе́є лицемѣ́ри, ꙗ҆́кѡ зїѝждите гро́бы проро́чєскїѧ, и҆ кра́сите ра҃ки пра́ведныхъ,

л҃. И҆ глаго́лете: а҆́ще бы́хомъ бы́ли во дни̇̀ ѻ҆́цъ на́шихъ, не бы́хомъ ᲂу҆́бѡ ѻ҆́бщницы и҆̀мъ бы́ли въ кро́ви прѡ́рѡкъ.

л҃а. Тѣ́мже са́ми свидѣ́тельствꙋете себѣ̀, ꙗ҆́кѡ сы́нове є҆́стѐ и҆зби́вшихъ прѡ́роки:

л҃в. И҆ вы̀ и҆спо́лните мѣ́рꙋ ѻ҆́цъ ва́шихъ.

л҃г. Ѕмїѧ̀, порожде́нїѧ є҆хі́днѡва, ка́кѡ ᲂу҆бѣ́житѐ ѿ сꙋда̀ ѻ҆́гнѧ̀ гее́нскагѡ;

л҃д. Сегѡ̀ ра́ди сѐ а҆́зъ послю̀ къ ва́мъ прѡ́роки и҆ премꙋ́дры и҆ кни́жники: и҆ ѿ ни́хъ ᲂу҆бїе́те и҆ ра́спнете, и҆ ѿ ни́хъ бїе́те на со́нмищахъ ва́шихъ, и҆ и҆зжене́те ѿ гра́да во гра́дъ:

л҃е. Ꙗ҆́кѡ да прїи̇́детъ на вы̀ вса́ка кро́вь пра́ведна, про-

22. И който ся е заклѣлъ въ небе-то, заклѣва ся въ прѣстолъ-тъ Божій, и въ тогози който сѣди на него.

23. Горко вамъ, книжници и Фарисеи, лицемѣри; защото давате десетъкъ на мятвѫ-тѫ, на копаръ-тъ и на киміонъ-тъ; и оставихте по важны-тѣ нѣща на законъ-тъ, правосѫдіе-то, милость-тѫ и вѣрѫ-тѫ; тѣхъ трѣбаше да правите, и онѣзи да не оставяте.

24. Водители слѣпи, които комаръ-тъ прѣцѣждате, а камилѫ-тѫ поглъщате.

25. Горко вамъ, книжници и Фарисеи, лицемѣри; защото очистяте външно-то на чашѫ-тѫ и на блюдо-то, а отвѫтрѣ сѫ пълны съ грабеніе и неправдѫ.

26. Фарисее слѣпый, очисти първомъ отвѫтрѣ чашѫ-тѫ и блюдо-то, да бѫде и външно-то имъ чисто.

27. Горко вамъ книжници и Фарисеи, лицемѣри; защото приличате на гробища варосаны, които изотвънъ ся виждатъ хубавы, а отвѫтрѣ сѫ пълны съ кости отъ мьртвы, и съсъ всякаквѫ нечистотѫ.

28. Така и вы извънъ ся виждате на человѣцы-тѣ праведни, но извѫтрѣ сте пълни съ лицемѣріе и беззаконіе.

29. Горко вамъ, книжници и Фарисеи, лицемѣри; защото изграждате гробища-та на пророцы-тѣ, и украшавате памятницы-тѣ на праведны-тѣ:

30. И казувате: Ако бѣхмы были въ дни-тѣ на бащы-тѣ си, не быхмы были тѣхни съучастници въ кръвь-тѫ на пророцы-тѣ.

31. Така що свидѣтелствувате на себе си, че сте сынове на тѣзи, които избихѫ пророцы-тѣ;

32. Допълнѣте и вы мѣркѫ-тѫ на бащы-тѣ си.

33. Зміи, рожбы ехиднины! Какъ ще избѣгнете отъ осѫжданіе-то въ пъкълъ-тъ?

34. За това, ето, азъ проваждамъ до васъ пророцы и прѣмѫдры и книжницы; и отъ тѣхъ ще убіете и ще распнете, и отъ тѣхъ ще біете въ съборища-та си, и ще *гы* гоните отъ градъ въ градъ;

35. За да дойде на васъ всяка кръвь праведна, пролѣна на

ливаемаѧ на землѝ, ѿ кро́ве А҆́вєлѧ пра́веднагѡ, до кро́ве Захарі́и сы́на Варахі́ина, є҆го́же ᲂу҆би́сте междꙋ̀ цр҃ковїю и҆ ѻ҆лтаре́мъ.

лѳ. А҆ми́нь глаго́лю ва́мъ, ꙗ҆́кѡ прїи́дꙋтъ всѧ̑ сїѧ̑ на ро́дъ се́й.

лз. І҆ерꙋсали́ме, І҆ерꙋсали́ме, и҆зби́вый прѡро́ки и҆ ка́менїемъ побива́й пѡ́сланныѧ къ тебѣ̀, колькра́ты восхотѣ́хъ собра́ти ча̑да твоѧ̀, ꙗ҆́коже собира́етъ ко́кошъ птенцы̀ своѧ̀ по́дъ крилѣ̀, и҆ не восхотѣ́сте;

ли. Се̑ ѿставля́етсѧ ва́мъ до́мъ ва́шъ пꙋ́стъ.

ло. Глаго́лю бо ва́мъ, ꙗ҆́кѡ не и҆́мате менѐ ви́дѣти ѿсе́лѣ, до́ндеже рече́те: бл҃гослове́нъ гра́дый во и҆́мѧ Гдⷭ҇не.

ГЛАВА̀ КД.

а҃. И҆ и҆зше́дъ І҆и҃съ, и҆да́ше ѿ цр҃кве: и҆ приступи́ша къ немꙋ̀ ᲂу҆ченицы̀ є҆гѡ̀ показа́ти є҆мꙋ̀ зда̑нїѧ цр҃кѡ́внаѧ.

в҃. І҆и҃съ же речѐ и҆́мъ: не ви́дите ли всѧ̑ сїѧ̑; а҆ми́нь гл҃го́лю ва́мъ, не и҆́мать ѿста́ти здѣ̀ ка́мень на ка́мени, и҆́же не разори́тсѧ.

г҃. Сѣда́щꙋ же є҆мꙋ̀ на горѣ̀ Ѳлеѡ́нстѣй, приступи́ша къ немꙋ̀ ᲂу҆ченицы̀ наеди́нѣ, глаго́люще: рцы̀ на́мъ, когда̀ сїѧ̑ бꙋ́дꙋтъ; и҆ что̀ є҆́сть зна́менїе твоегѡ̀ пришє́ствїѧ, и҆ кончи́на вѣ́ка;

д҃. И҆ ѿвѣща́въ І҆и҃съ речѐ и҆́мъ: блюди́те, да никто́же ва́съ прельсти́тъ.

є҃. Мно́зи бо прїи́дꙋтъ во и҆́мѧ моѐ, глаго́люще: а҆́зъ є҆́смь Хрⷭ҇то́съ: и҆ мно́ги прельста́тъ.

ѕ҃. Оу҆слы́шати же и҆́мате бра̑ни и҆ слы̑шанїѧ бра́нємъ. зри́те, не ᲂу҆жаса́йтесѧ: подоба́етъ бо всѣ̑мъ си̑мъ бы́ти: но не тогда̀ є҆́сть кончи́на.

з҃. Воста́нетъ бо ꙗ҆зы́къ на ꙗ҆зы́къ, и҆ ца́рство на ца́рство: и҆ бꙋ́дꙋтъ гла́ди и҆ па́гꙋбы и҆ трѧ́си по мѣ́стѡмъ.

и҃. Всѧ̑ же сїѧ̑ нача́ло болѣ́знемъ.

земѭ-тѫ, отъ кръвь-тѫ на праведнаго Авеля, до кръвь-тѫ на Захаріѭ сына Варахіева, когото убихте между храмъ-тъ и олтарь-тъ.

36. Истинѫ ви казувамъ: Всичко това ще дойде на тойзи родъ.

37. Іерусалиме, Іерусалиме, *ты* що избиваш пророцы-тѣ и съ каменіе убиваш проводены-тѣ до тебе, колко пѫти поискахъ да съберѫ твои-тѣ чада, както прибира кокошка пилцы-тѣ си подъ крылѣ-тѣ си, и не рачихте!

38. Ето оставя ся вамъ домъ-тъ вашъ пустъ.

39. Защото, казувамъ ви: Нѣма да мя видите отъ нынѣ до когато речете: Благословенъ който иде въ име Господне.

ГЛАВА 24.

1. И като излѣзе Іисусъ, отхождаше си отъ храмъ-тъ; и приступихѫ ученици-тѣ му да му покажѫтъ зданія-та на храмъ-тъ.

2. А Іисусъ имъ рече: Не видите ли всичко това? истинѫ ви казувамъ: Нѣма да остане тука камькъ на камькъ, който да ся не съсипе.

3. И когато сѣдяше на горѫ-тѫ Елеонскѫ, дойдохѫ при него ученици-тѣ му на странѫ, и казувахѫ: Кажи ни, кога ще бѫде това, и що *е* знаменіе-то на твое-то пришествіе, и на свьршеніе-то на вѣка?

4. Отвѣща Іисусъ и рече имъ: Пазѣте ся да вы не прѣльсти нѣкой;

5. Защото мнозина ще дойдѫтъ въ мое име да казуватъ: Азъ сьмь Христосъ, и ще прѣльстятъ мнозина.

6. И ще чуете бойове, и слухове военны. Гледайте, недѣйте ся смущава: понеже всичко това трѣба да бѫде; но не е още скончаніе-то.

7. Защото ще възстане народъ врьхъ народъ, и царство врьхъ царство; и ще бѫдѫтъ на мѣста гладове, морове и трусове.

8. И всичко това *ще бѫде* начало на болѣжи.

а҃. Тогда̀ предадѧ́тъ вы̀ въ скѡ́рби, и҆ оу҆бїю́тъ вы̀: и҆ бꙋ́дете ненави́дими всѣ́ми ꙗ҆зы́ки и҆́мене моегѡ̀ ра́ди:

г҃. И҆ тогда̀ соблазнѧ́тсѧ мно́зи, и҆ дрꙋ́гъ дрꙋ́га предадѧ́тъ, и҆ возненави́дѧтъ дрꙋ́гъ дрꙋ́га.

а҃і. И҆ мно́зи лжепроро́цы востѧ́нꙋтъ, и҆ прельстѧ́тъ мнѡ́гїѧ.

в҃і. И҆ за оу҆множе́нїе беззако́нїѧ, и҆зсѧ́кнетъ любы̀ мно́гихъ:

г҃і. Претерпѣ́вый же до конца̀, то́й спасе́тсѧ.

д҃і. И҆ проповѣ́стсѧ сїѐ є҆ѵ҆ѧ́лїе цр҃твїѧ по всѣ́й вселе́ннѣй, во свидѣ́тельство всѣ́мъ ꙗ҆зы́кѡмъ. и҆ тогда̀ прїи́детъ кончи́на.

є҃і. Є҆гда̀ оу҆́бо оу҆зри́те ме́рзость запꙋстѣ́нїѧ, рече́ннꙋю Данїи́ломъ прѡ́ро́комъ, стоѧ́щꙋ на мѣ́стѣ ст҃ѣ: и҆́же чте́тъ, да разꙋмѣ́етъ:

ѕ҃і. Тогда̀ сꙋ́щїи во і҆ꙋде́и да бѣжѧ́тъ на го́ры:

з҃і. И҆ и҆́же на кро́вѣ, да не схо́дитъ взѧ́ти, ꙗ҆̀же въ домꙋ̀ є҆гѡ̀:

и҃і. И҆ и҆́же на селѣ̀, да не возврати́тсѧ вспѧ́ть взѧ́ти ри́зъ свои́хъ.

а҃і. Го́ре же непра̑здным и҆ доѧ́щымъ въ ты́ѧ дни́.

к҃. Моли́тесѧ же, да не бꙋ́детъ бѣ́гство ва́ше въ зимѣ̀, ни въ сꙋббѡ́тꙋ.

к҃а. Бꙋ́детъ бо тогда̀ ско́рбь ве́лїѧ, ꙗ҆кова́ же не была̀ ѿ нача́ла мі́ра досе́лѣ, нижѐ и҆́мать бы́ти.

к҃в. И҆ а҆́ще не бы́ша прекрати́лиса дні́е ѻ҆́ны, не бы̀ оу҆бѡ спаслѧ́са всѧ́ка пло́ть: и҆збра́нныхъ же ра́ди прекратѧ́тсѧ дні́е ѻ҆́ны.

к҃г. Тогда̀ а҆́ще кто̀ рече́тъ ва́мъ: сѐ здѣ̀ Хр҃то́съ, и҆лѝ ѻ҆́ндѣ: не и҆ми́те вѣ́ры.

к҃д. Востѧ́нꙋтъ бо лжехрі́сти и҆ лжепроро́цы, и҆ дадѧ́тъ знамѐнїѧ ве́лїѧ и҆ чꙋдеса̀, ꙗ҆́коже прельсти́ти, а҆́ще возмо́жно, и҆ и҆збра̑нныѧ.

к҃е. Сѐ пре́жде рѣ́хъ ва́мъ.

9. Тогази ще вы прѣдаджтъ на мжкы, и ще вы убіютъ, и ще бждете ненавиждани отъ всичкы-тѣ народи заради мое-то име.

10. И тогазъ мнозина ще ся соблазнютъ; и единъ другый ще ея намразятъ.

11. И много лъжепророци ще ся повдигнжтъ и ще прѣльстятъ мнозина.

12. И поради умножаваніе-то на беззаконіе-то, на мнозина любовьта ще охладѣе.

13. А който прѣтърпи до край, той ще спасенъ да бжде.

14. И това евангеліе на царство-то ще ся проповѣда по всичкж вселеннж, за свидѣтелство на всичкы-тѣ народы; и тогазъ ще дойде свършеніе-то.

15. И тъй, когато видите мързость-тж на запустѣніе-то, реченнж-тж отъ пророка Даніила, че стои на свято-то мѣсто, (който чете нека разумѣва):

16. Тогазъ, които ож въ Іудеіж, да бѣгатъ по горы-тѣ;

17. Който *ся намври* на покрывъ-тъ, да не слѣзува за да земе нѣщо отъ кжщж-тж си:

18. И който *ся намври* на нивж, да ся не враща назадъ да земе дрехы-тѣ си.

19. А горко на непразны-тѣ и на доящы-тѣ прѣзъ онѣзи деніе.

20. И молѣте ся, да ся не случи бѣганіе-то ви зимѣ, или въ сжбботенъ день:

21. Защото тогази ще бжде скърбь голѣма, каквато не е была отъ начало на свѣтъ-тъ до нынѣ, нито ще да бжде.

22. И ако да ся не скратяхж онѣзи деніе, ни една плъть не бы ся избавила; но зарадь избранны-тѣ, онѣзи деніе ще ся скратятъ.

23. Тогазъ ако ви рече нѣкой: Ето, тука е Христосъ, или тамъ; не вѣрувайте.

24. Защото ще възстанжтъ лъжехристи и лъжепророци, и ще покажжтъ голѣмы знаменія и чудеса, така що да прѣльстятъ, ако е възможно, и избраны-тѣ.

25. Ето, прѣдсказахъ ви.

кѳ. Аще оубо рекꙋтъ вамъ: се въ пꙋстыни єсть: не
изыдите. се въ сокровищахъ: не имите вѣры.
кз. Якоже бо молнїа исходитъ ѿ востѡкъ и являетъ-
ся до западъ: такѡ бꙋдетъ пришествїе Сна человѣ-
ческагѡ.
ки. Идѣже бо аще бꙋдетъ трꙋпъ, тамѡ соберꙋтся
орли.
ка. Абїе же по скорби днїй тѣхъ, солнце померкнетъ, и
лꙋна не дастъ свѣта своегѡ, и звѣзды спадꙋтъ съ небесе, и
силы небныя подвигнꙋтся.
л. И тогда явится знаменїе Сна чл҃вѣческагѡ на небси:
и тогда восплачꙋтся вся кѡлѣна земная, и оузратъ Сна
чл҃вѣческаго, грядꙋща на облацѣхъ небныхъ съ силою и славою
многою.
ла. И послетъ Аггелы своя съ трꙋбнымъ гласомъ велїимъ,
и соберꙋтъ избранныя егѡ ѿ четырехъ вѣтръ, ѿ конецъ
небесъ до конецъ ихъ.
лв. Ѿ смоковницы же навчитеся притчи: егда оуже вая
ея бꙋдꙋтъ млада, и листвїе прозябнетъ, вѣдите, якѡ близъ
єсть жатва:
лг. Такѡ и вы, егда видите сїя вся, вѣдите, якѡ близъ
єсть при дверехъ.
лд. Аминь глаголю вамъ, не мимоидетъ родъ сей, дондеже
вся сїя бꙋдꙋтъ.
ле. Небо и земля мимоидетъ, словеса же моя не мимо-
идꙋтъ.
лѳ. Ѿ дни же томъ и часѣ никтоже вѣсть, ни Аггли
небнїи, токмѡ Оцъ мой единъ.
лз. Якоже бо бысть во дни Нѡевы: такѡ бꙋдетъ и
пришествїе Сна чл҃вѣческагѡ.
ли. Якоже бо бѣхꙋ во дни прежде потопа, ядꙋще и
піюще, женящеся и посягающе, до негѡже дне вниде Нѡе
въ ковчегъ:

26. И тъй, ако ви рекжтъ: Ето *го*, въ пустинїж-тж е; не излѣзувайте; Ето *го* во вжтрешни-тѣ стаи; не вѣрувайте.

27. Защото както свѣткавица-та излѣзува отъ истокъ, и свѣтнува до западъ, така ще бжде и пришествіе-то на Сына человѣческаго.

28. Защото дѣто бжде мрьша-та, тамъ ще ся събержтъ и орли-тѣ.

29. И тутакси слѣдъ скърбь-тж па онѣзи деніе, слънце-то ще потъмнѣе, и луна-та не ще даде свѣтеніе-то си; и звѣзды-тѣ ще паднжтъ отъ небе-то, и силы-тѣ небесны ще ся поколебаіжтъ.

30. И тогазь ще ся яви знаменіе-то на Сына человѣческаго на небе-то, и тогазь ще заплачжтъ всичкы-тѣ племена земны, и ще видятъ Сына человѣческаго че иде на облацы-тѣ небесны съсъ силж и славж голѣмж.

31. И ще проводи ангелы-тѣ си съ голѣмъ гласъ отъ тржбж; и ще събержтъ избранны-тѣ неговы отъ четыри-тѣхъ вѣтрове, отъ край до край на небеса-та.

32. И отъ смоковницж-тж научѣте притчж-тж; когато вече нейны-тѣ вѣйкы отмекнжтъ и развиватъ листове-тѣ, знаете че е близу лѣто-то.

33. Така и вы, кога видите всичко това, да знаете че е близу при врата-та.

34. Истинж ви казувамъ, тойзи родъ нѣма да прѣмине, доклѣ ся не сбжде всичко това.

35. Небе-то и земя-та ще прѣминжтъ, но мои-тѣ думы нѣма да прѣминжтъ.

36. А за онзи день и часъ никой не знае, нито ангели-тѣ небесны, тъкмо Отецъ ми самъ.

37. И както дни-тѣ Ноеви, така ще бжде и пришествіе-то на Сына человѣческаго;

38. Защото както въ дни-тѣ прѣди потопъ-тъ бѣхж на яденіе и на піяніе, и ся женяхж и за мжжъ отиваxж, до който день влѣзе Ное въ ковчегъ-тъ,

ла. И҆ не оу҆вѣдѣша, до́ндеже прїи́де вода̀ и҆ взѧ́тъ всѧ̑:
та́кѡ бꙋ́детъ и҆ пришє́ствїе Сн҃а чл҃вѣ́ческагѡ.
м҃. Тогда̀ два̀ бꙋ́дета на селѣ̀: є҆ди́нъ поє́млетсѧ, а҆ дрꙋгі́й
ѡ҆ставлѧ́етсѧ.
м҃а. Двѣ̀ ме́лющѣ въ жє́рновахъ: є҆ди́на поє́млетсѧ, и҆
є҆ди́на ѡ҆ставлѧ́етсѧ.
м҃в. Бди́те оу҆́бо, ꙗ҆́кѡ не вѣ́сте, въ кі́й ча́съ Гдⷭ҇ь ва́шъ
прїи́детъ.
м҃г. Сїѐ же вѣ́дите, ꙗ҆́кѡ а҆́ще бы вѣ́далъ до́мꙋ вл҃дка, въ
кꙋ́ю стра́жꙋ та́ть прїи́детъ, бдѣ́лъ оу҆́бѡ бы, и҆ не бы̀ да́лъ
подкопа́ти хра́ма своегѡ̀.
м҃д. Сегѡ̀ ра́ди и҆ вы̀ бꙋ́дите гото́ви: ꙗ҆́кѡ, въ ѻ҆́ньже ча́съ
не мнитѐ, Сн҃ъ человѣ́ческїй прїи́детъ.
м҃е. Кто̀ оу҆́бо є҆́сть вѣ́рный ра́бъ и҆ мꙋ́дрый, є҆го́же поста́-
витъ гдⷭ҇инъ є҆гѡ̀ на̀д до́момъ свои́мъ, є҆́же дава́ти и҆̀мъ пи́щꙋ
во вре́ма (и҆́хъ);
м҃ѕ. Бл҃же́нъ ра́бъ то́й, є҆го́же, прише́дъ гдⷭ҇инъ є҆гѡ̀, ѡ҆брѧ́-
щетъ та́кѡ творѧ́ща.
м҃з. А҆ми́нь глаго́лю ва́мъ, ꙗ҆́кѡ на̀д всѣ́мъ и҆̀мѣнїемъ
свои́мъ поста́витъ є҆го̀.
м҃и. А҆́ще ли же рече́тъ ѕлы́й ра́бъ то́й въ се́рдцы свое́мъ:
косни́тъ гдⷭ҇инъ мо́й прїитѝ:
м҃а. И҆ на́чнетъ би́ти клевре́ты своѧ̀, ꙗ҆́сти же и҆ пи́ти съ
пїѧ́ницами:
н҃. Прїи́детъ гдⷭ҇инъ раба̀ тогѡ̀ въ де́нь, въ ѻ҆́ньже не
ча́етъ, и҆ въ ча́съ, въ ѻ҆́ньже не вѣ́сть:
н҃а. И҆ расте́шетъ є҆го̀ полма̀, и҆ ча́сть є҆гѡ̀ съ невѣ́рными
положи́тъ: тꙋ̀ бꙋ́детъ пла́чь и҆ скре́жетъ зꙋбѡ́мъ.

ГЛАВА̀ КѲ.

а҃. Тогда̀ оу҆подо́бисѧ цр҃твїе нб҃ное десѧти́мъ дѣ́вамъ,
ꙗ҆̀же прїѧ́ша свѣти́льники своѧ̀, и҆ и҆зыдо́ша въ срѣ́тенїе
женихꙋ̀.

39. И не познахѫ, до когато дойде потопъ-тъ, и вдигнѫ всичкы-тѣ; така ще бѫде и на Сына человѣческаго пришествіе-то.

40. Тогази двамина ще бѫдѫтъ на поле-то; единый ся зема а другый ся оставя.

41. Двѣ *жены* като мѣлятъ въ мѣлницѫ-тѫ, една ся зема и една ся оставя.

42. За то будни бѫдѣте, защото не знаете въ кой часъ ще дойде Господь вашь.

43. Но това знайте, че ако да знаяше стопанинъ-тъ на кѫщѫ-тѫ, въ кой часъ ще дойде крадецъ-тъ, бдѣлъ бы, и не бы оставилъ да подкопаѭтъ кѫщѫ-тѫ му.

44. За то и вы бѫдѣте готови; защото въ който часъ не мы-слите, Сынъ человѣческый ще дойде.

45. И кой е тойзи вѣрный и разумный рабъ, когото е по-ставилъ господарь-тъ му надъ слугы-тѣ си да имъ дава хранѫ на врѣме?

46. Блаженъ тойзи рабъ, когото, кога си дойде господарь-тъ му, намѣри го да прави така.

47. Истинѫ ви казувамъ, че ще го постави надъ всичкый-тъ си имотъ.

48. Ако ли рече злый той рабъ въ сърдце-то си: Ще ся забави да дойде господарь-тъ ми:

49. И начене да біе сослужители-тѣ си, и да яде и да піе съ піяницы-тѣ;

50. Господарь-тъ на тойзи рабъ ще дойде въ който день *той* не очаква, и въ който часъ не знае,

51. И ще го разсѣче, и ще тури неговѫ-тѫ часть съ лицемѣры-тѣ; тамъ ще бѫде плачь и скърцаніе съсъ зѫбы.

ГЛАВА 25.

1. Тогази ще ся уподоби царство-то небесно на десеть дѣвицы, които зѣхѫ свѣтилницы-тѣ си и излѣзохѫ да посрѣщнѫтъ младо-женецъ-тъ.

в҃. Пáть же бѣ ѿ нихъ мꙋдры̀, и҆ пáть ю҆рѡ́дивы.

г҃. Ю҆рѡ́дивыѧ же, пріе́мше свѣти́льники своѧ̀, не взáша съ собо́ю є҆лéа:

д҃. Мꙋ́дрыѧ же пріáша є҆лéй въ сосꙋ́дѣхъ со свѣти́льники свои́ми.

є҃. Коснáшꙋ же женихꙋ̀, воздремáшасѧ всѧ̑, и҆ спáхꙋ:

ѕ҃. Полꙋ́нощи же во́пль бы́сть: сѐ жени́хъ градéтъ, и҆сходи́те въ срѣтеніе є҆гѡ̀.

з҃. Тогда̀ востáша всѧ̑ дѣвы ты̑ѧ, и҆ оу҆краси́ша свѣти́льники своѧ̀.

и҃. Ю҆рѡ́дивыѧ же мꙋ́дрымъ рѣ́ша: дади́те нáмъ ѿ є҆лéа вáшегѡ, ꙗ҆́кѡ свѣти́льницы нáши оу҆гасáютъ.

а҃. Ѿвѣщáша же мꙋ́дрыѧ, глаго́люще: є҆да̀ кáкѡ не достáнетъ нáмъ и҆ вáмъ: и҆ди́те же пáче къ продаю́щымъ, и҆ кꙋпи́те себѣ̀.

і҃. И҆дꙋ́щымъ же и҆̀мъ кꙋпи́ти, пріи́де жени́хъ: и҆ готѡ́выѧ внидо́ша съ ни́мъ на бракú, и҆ затворéны бы́ша двéри.

а҃і. Послѣди́ же пріидо́ша и҆ про́чыѧ дѣвы, глаго́люще: Гдⷭ҇и, Гдⷭ҇и, ѿвéрзи нáмъ.

в҃і. Ѻ҆́нъ же ѿвѣщáвъ, речѐ и҆̀мъ: а҆ми́нь глаго́лю вáмъ, не вѣ́мъ вáсъ.

г҃і. Бди́те оу҆́бо, ꙗ҆́кѡ не вѣ́сте днѐ ни часа̀, въ ѻ҆́ньже Сн҃ъ чл҃вѣ́ческій пріи́детъ.

д҃і. Ꙗ҆́коже бо человѣ́къ нѣ́кій ѿходѧ̀ призвà своѧ̀ рабы̀, и҆ предадѐ и҆̀мъ и҆мѣ́ніе своѐ:

є҃і. И҆ ѻ҆́вомꙋ оу҆́бѡ дадѐ пáть талáнтъ, ѻ҆́вомꙋ же двà, ѻ҆́вомꙋ же є҆ди́нъ, комꙋ́ждо проти́вꙋ си́лы є҆гѡ̀: и҆ ѿи́де ꙗ҆́біе.

ѕ҃і. Шéдъ же пріе́мый пáть талáнтъ, дѣ́ла въ ни́хъ, и҆ сотворѝ дрꙋ́гіѧ пáть талáнтъ.

з҃і. Тáкожде и҆ и҆̀же двà, приѡбрѣ́те и҆ то́й дрꙋ́гаѧ двà.

и҃і. Пріе́мый же є҆ди́нъ, шéдъ вкопà є҆го̀ въ зéмлю, и҆ скры̀ сребро̀ гдⷭ҇ина своегѡ̀.

2. А отъ тѣхъ петь бѣхѫ разумны, и петь безумны.

3. Безумны-тѣ, като зѣхѫ свѣтилницы-тѣ си, не зѣхѫ съсъ себе си масло.

4. Но разумны-тѣ зѣхѫ масло въ сѫдове-тѣ си съсъ свѣтилницы-тѣ си.

5. И като ся бавяше младоженецъ-тъ, додрѣма ся на всичкы-тѣ и спѣхѫ.

6. А посрѣдъ нощь станѫ выкъ: Ето младоженецъ-тъ иде: излѣзувайте да го посрѣщнете.

7. Тогазь ся раздигнѫхѫ всичкы онѣзи дѣвицы, и украсихѫ свѣтилницы-тѣ си.

8. А безумны-тѣ рекохѫ на разумны-тѣ: Дайте ни отъ вашето масло; защото свѣтилницы-тѣ наши угаснуватъ.

9. А разумны-тѣ отговорихѫ и казахѫ: Да не бы че не стигне и за насъ и за васъ; но по добрѣ идѣте при продавачи-тѣ, и купѣте си.

10. А когато тѣ отхождахѫ да купятъ, дойде младоженецъ-тъ, и готовы-тѣ влѣзохѫ съ него на свадбѫ-тѫ, и затворихѫ ся врата-та.

11. А послѣ дохождатъ и другы-тѣ дѣвицы, и казуватъ: Господи, Господи! отвори ни.

12. А той отвѣща и рече: Истинѫ ви казувамъ, не вы познавамъ.

13. И тъй, бѫдѣте будни, защото не знаете день-тъ, ни часъ-тъ, въ който Сынъ человѣческый ще дойде.

14. Защото *ще дойде* както человѣкъ, който, като тръгнуваше за въ чуждинѫ, свыка свои-тѣ слугы, и прѣдаде имъ имание-то си.

15. И едному даде петь таланта, другому два, а другому единъ, всякому спорѣдъ силѫ-тѫ му; и тутакси тръгнѫ.

16. А тойзи който зѣ петь-тѣхъ таланта, отиде и работи съ тѣхъ, и направи другы петь таланта.

17. Такожде и тойзи който *зѣ* два-та, спечали и той другы два.

18. А тойзи, който зѣ единый-тъ, отиде та раскопа въ земѭ-тѫ и скры сребро-то на господаря си.

ді. По мнóзѣ же врéмени прїи́де гдⷭ҇инъ рабъ тѣ́хъ, и҆ стаза́сѧ съ ни́ми ѡ҆ словесѝ.

к҃. И҆ пристꙋ́пль пáть талáнтъ прїе́мый, принесѐ дрꙋгїа́ пáть талáнтъ, глаго́лѧ: гдⷭ҇и, пáть талáнтъ мѝ є҆сѝ прéдалъ: сѐ дрꙋгїа́ пáть талáнтъ приѡбрѣто́хъ и҆́ми.

кѧ. Речé же є҆мꙋ̀ гдⷭ҇ь є҆гѡ̀: до́брѣ, ра́бе бл҃гі́й и҆ вѣ́рный, ѡ҆ мáлѣ бы́лъ є҆сѝ вѣ́ренъ, надъ мно́гими тѧ̀ постáвлю: вни́ди въ рáдость гдⷭ҇а твоегѡ̀.

кв. Пристꙋ́пль же и҆ и҆̀же двѧ̀ талáнта прїе́мый, речѐ: гдⷭ҇и, двѧ̀ талáнта мѝ є҆сѝ прéдалъ: сѐ дрꙋгáѧ двѧ̀ талáнта приѡбрѣто́хъ и҆̀ма.

кг. Речé же є҆мꙋ̀ гдⷭ҇ь є҆гѡ̀: до́брѣ, ра́бе бл҃гі́й и҆ вѣ́рный, ѡ҆ мáлѣ мѝ бы́лъ є҆сѝ вѣ́ренъ, надъ мно́гими тѧ̀ постáвлю: вни́ди въ рáдость гдⷭ҇а твоегѡ̀.

кд. Пристꙋ́пль же и҆ прїе́мый є҆ди́нъ талáнтъ, речѐ: гдⷭ҇и, вѣ́дахъ тѧ̀, ꙗ҆́кѡ жéстокъ є҆сѝ человѣ́къ, жнéши, и҆дѣ́же не сѣ́лъ є҆сѝ, и҆ собирáеши, и҆дѣ́же не расточи́лъ є҆сѝ:

ке. И҆ ᲂу҆боа́всѧ, шéдъ скры́хъ талáнтъ тво́й въ землѝ: и҆ сѐ и҆́маши твоѐ.

кѕ. Ѿвѣща́въ же гдⷭ҇ь є҆гѡ̀, речѐ є҆мꙋ̀: лꙋка́вый рабѐ и҆ лѣни́вый, вѣ́дѣлъ є҆сѝ, ꙗ҆́кѡ жнꙋ̀, и҆дѣ́же не сѣ́ахъ, и҆ собира́ю, и҆дѣ́же не расточи́хъ:

кз. Подоба́ше ᲂу҆̀бо тебѣ̀ вда́ти сребро̀ моѐ торжникѡ́мъ: и҆ пришéдъ а҆́зъ взáлъ бы́хъ своѐ съ ли́хвою.

ки. Возми́те ᲂу҆̀бо ѿ негѡ̀ талáнтъ, и҆ дади́те и҆мꙋ́щемꙋ дéсѧть талáнтъ.

кѳ. И҆мꙋ́щемꙋ бо вездѣ̀ дано̀ бꙋ́детъ, и҆ преизбꙋ́детъ: ѿ неимꙋ́щагѡ же, и҆ є҆̀же мни́тсѧ и҆мѣ́ѧ, взáто бꙋ́детъ ѿ негѡ̀.

л҃. И҆ неключи́маго раба̀ ввéрзите во тмꙋ̀ кромѣ́шнꙋю: тꙋ̀ бꙋ́детъ плáчь и҆ скрéжетъ зꙋбѡ́мъ. [сїѧ̀ глаго́лѧ возгласѝ: и҆мѣ́ай ᲂу҆̀шы слы́шати, да слы́шитъ.]

лѧ. Є҆гдá же прїи́детъ Сн҃ъ чл҃вѣ́ческїй въ слáвѣ своéй, и҆

19. Слѣдъ много врѣме идува господарь-тъ на тѣзи слугы, и вижда счетъ съ тѣхъ.

20. И дойде тойзи който бѣ зѣлъ петь-тѣхъ таланта, донесе другы петь таланта, и каза: Господарю, петь таланта ми прѣдаде; ето, другы петь таланта спечалихъ врьхъ тѣхъ.

21. И рече му господарь-тъ му: Добрѣ, рабе добрый и вѣрный: на малко-то си былъ вѣренъ, надъ много ще тя поставіѭ; влѣзь въ радость-тѫ на господаря си.

22. Дойде и тойзи който бѣ зѣлъ два таланта и рече: Господарю, два таланта ми прѣдаде; ето, другы два таланта спечалихъ врьхъ тѣхъ.

23. Рече му господарь-тъ му: Добрѣ, рабе добрый и вѣрный; на малко-то си былъ вѣренъ, надъ много ще тя поставіѭ: влѣзь въ радость-тѫ на господаря си.

24. Пристѫпи и тойзи, който бѣ зѣлъ единый-тъ талантъ и рече: Господарю, знаяхъ тя че си человѣкъ жестокъ, че жьнешь дѣто не си сѣялъ, и събирашь отъ дѣто не си распръснувалъ.

25. И понеже ся убояхъ, отидохъ та скрыхъ талантъ-тъ ти въ земіѭ-тѫ; ето, имашь твое-то си.

26. А господарь-тъ му отговори и рече му: Рабе лукавый и лѣнивый, знаеше че жьнѫ дѣто не сьмь посѣялъ и събирамъ отъ дѣто не сьмь распръснувалъ:

27. Като е тъй трѣбаше ты да дадешь сребро-то ми на банкеритѣ, и кога си дойдяхъ да быхъ зѣлъ мое-то съ лихвѫ.

28. Земѣте прочее отъ него талантъ-тъ, и дайте *го* на тогози който има десеть-тѣхъ таланта.

29. Защото на всякого който има ще му ся даде, и ще му ся прѣумножи, а отъ тогози който нѣма, и това което има ще ся земе отъ него.

30. И непотрѣбный-тъ *тойзи* рабъ хвьрлѣте го въ вънішніѭ-тѫ тьмнотѫ; тамо ще бѫде плачь и скьрцаніе съсъ зѫбы.

31. А кога дойде Сынъ человѣческый въ славѫ-тѫ си, и

всѝ ст҃іи А҆ггли съ нимъ: тогда̀ сѧ́детъ на пр҃то́лѣ сла́вы своеѧ̀.

л҃в. И҆ собер8тсѧ пред̾ нимъ всѝ ꙗ҆зы́цы: и҆ разлꙋчи́тъ и҆хъ др8гъ ѿ др8га, ꙗ҆́коже па́стырь разлꙋча́етъ ѻ҆́вцы ѿ кѡ́злищъ.

л҃г. И҆ поста́витъ ѻ҆́вцы ѡ҆деснꙋ́ю себѣ̀, а҆ кѡ́злища ѡ҆ш8ю́ю.

л҃д. Тогда̀ рече́тъ Цр҃ь сꙋ́щымъ ѡ҆деснꙋ́ю є҆гѡ̀: пріиди́те бл҃гословє́ніи Ѻ҆ц҃а̀ моегѡ̀, наслѣ́дꙋйте ᲂу҆гото́ванное ва́мъ цр҃твіе ѿ сложе́нїѧ мі́ра.

л҃е. Взалка́хсѧ бо, и҆ да́сте мѝ ꙗ҆́сти: возжада́хсѧ, и҆ напои́сте мѧ̀: стра́ненъ бѣ́хъ, и҆ введо́сте менѐ:

л҃ѕ. На́гъ, и҆ ѡ҆дѣ́сте мѧ̀: бо́ленъ, и҆ посѣти́сте менѐ: въ темни́цѣ бѣ́хъ, и҆ пріидо́сте ко мнѣ̀.

л҃з. Тогда̀ ѿвѣща́ютъ є҆мꙋ̀ пра́ведницы, глаго́люще: Гдⷭ҇и, когда̀ тѧ̀ ви́дѣхомъ а҆́лчꙋща, и҆ напита́хомъ; и҆лѝ жа́ждꙋща, и҆ напои́хомъ;

л҃и. Когда́ же тѧ̀ ви́дѣхомъ стра́нна, и҆ введо́хомъ; и҆лѝ на́га, и҆ ѡ҆дѣ́хомъ;

л҃ѳ. Когда́ же тѧ̀ ви́дѣхомъ боля́ща, и҆лѝ въ темни́цѣ, и҆ пріидо́хомъ къ тебѣ̀;

м҃. И҆ ѿвѣща́въ Цр҃ь рече́тъ и҆̀мъ: а҆ми́нь гл҃го́лю ва́мъ, поне́же сотвори́сте є҆ди́номꙋ си́хъ бра́тїй мои́хъ ме́ншихъ, мнѣ̀ сотвори́сте.

м҃а. Тогда̀ рече́тъ и҆ сꙋ́щымъ ѡ҆ш8ю́ю є҆гѡ̀: и҆ди́те ѿ менѐ проклѧ́тїи во ѻ҆́гнь вѣ́чный, ᲂу҆гото́ванный дїа́волꙋ и҆ а҆́ггелѡмъ є҆гѡ̀.

м҃в. Взалка́хсѧ бо, и҆ не да́сте мѝ ꙗ҆́сти: возжада́хсѧ, и҆ не напои́сте менѐ:

м҃г. Стра́ненъ бѣ́хъ, и҆ не введо́сте менѐ: на́гъ, и҆ не ѡ҆дѣ́сте менѐ: бо́ленъ, и҆ въ темни́цѣ, и҆ не посѣти́сте менѐ.

м҃д. Тогда̀ ѿвѣща́ютъ є҆мꙋ̀ и҆ тїи, глаго́люще: Гдⷭ҇и, когда̀ тѧ̀ ви́дѣхомъ а҆́лчꙋща, и҆лѝ жа́ждꙋща, и҆лѝ стра́нна, и҆лѝ на́га, и҆лѝ бо́льна, и҆лѝ въ темни́цѣ, и҆ не послꙋжи́хомъ тебѣ̀;

всичкы-тѣ святи ангели съ него; тогазь ще сѣдне на прѣстолъ-тъ на славѫ-тѫ си.

32. И ще ся съберѫтъ прѣдъ него всичкы-тѣ народи, и ще гы отлѫчи едны отъ другы, както овчарь-тъ отлъчя овцы-тѣ отъ козы-тѣ:

33. И ще постави овцы-тѣ отъ десна-тѫ си странѫ, а козы-тѣ отъ лѣвѫ-тѫ.

34. Тогази Царь-тъ ще рече на тѣзи които сѫ отъ десна-тѫ му странѫ: Елате, *вы* благословенніи на Отца моего, наслѣдувайте царство-то приготвено за васъ отъ созданіе міра.

35. Защото огладнѣхъ, и дадохте ми да ямъ; ожеднѣхъ, и напоихте мя; страненъ бѣхъ, и прибрахте мя;

36. Голъ *бѣхъ*, и облѣкохте мя; боленъ бѣхъ, и посѣтихте мя; въ тьмницѫ бѣхъ, и дойдохте при мене.

37. Тогази праведни-тѣ ще му отговорятъ и рекѫтъ: Господи, кога тя видѣхмы гладенъ, и *тя* нахранихмы; или жеденъ, и *тя* напоихмы?

38. Кога пакъ тя видѣхмы страненъ и *тя* прибрахмы; или голъ, и *тя* облѣкохмы?

39. И кога боленъ или въ тьмницѫ тя видѣхмы, и дойдохмы при тебе?

40. И ще отговори Царь-тъ и ще имъ рече: Истинѫ ви казувамъ: Колкото че сте сторили *това* на едного отъ тѣзи най малкы-тѣ мои братія, на мене сте *го* сторили.

41. Тогазь ще рече и на тѣзи които сѫ отъ лѣвѫ-тѫ му странѫ: Идѣте отъ мене, проклѣти, въ огнь-тъ вѣчный, приготвенный-тъ за діяволъ-тъ и за ангелы-тѣ неговы:

42. Защото огладнѣхъ, и не ми дадохте да ямъ; ожеднѣхъ и не мя напоихте;

43. Страненъ бѣхъ, и не мя прибрахте; голъ *бѣхъ*, и не мя облѣкохте; боленъ и въ тьмницѫ *бѣхъ*, и не мя посѣтихте.

44. Тогази ще му отговорятъ и тѣ и ще рекѫтъ: Господи, кога тя видѣхмы гладенъ, или жеденъ, или страненъ, или голъ, или боленъ, или въ тьмницѫ, и не ти послужихмы?

м҃є. Тогда̀ ѿвѣща́етъ и҆̀мъ, глаго́ля: а҆ми́нь глаго́лю ва́мъ, поне́же не сотвори́сте є҆ди́номꙋ си́хъ ме́ншихъ, ни мнѣ̀ сотвори́сте.

м҃ѕ. И҆ и҆дꙋ́тъ сі́и въ мꙋ́кꙋ вѣ́чнꙋю: пра́вєдницы же въ живо́тъ вѣ́чный.

ГЛАВА̀ К҃S.

а҃. И҆ бы́сть, є҆гда̀ скончà І҆и҃съ всѧ̀ словесà сі̑ѧ, речѐ оу҆ченикѡ́мъ свои́мъ:

в҃. Вѣ́сте, ꙗ҆́кѡ по двою̀ дню̀ па́сха бꙋ́детъ, и҆ Сн҃ъ чл҃вѣ́ческїй пре́данъ бꙋ́детъ на пропа́тїе.

г҃. Тогда̀ собра́шасѧ а҆рхїере́є и҆ кни́жницы и҆ ста́рцы людстїи во дво́ръ а҆рхїере́овъ, глаго́лемагѡ Каїа́фы,

д҃. И҆ совѣща́ша, да І҆и҃са ле́стїю и҆́мꙋтъ, и҆ оу҆бїю́тъ.

є҃. Глаго́лахꙋ же: но не въ пра́зникъ, да не молва̀ бꙋ́детъ въ лю́дехъ.

ѕ҃. І҆и҃сꙋ же бы́вшꙋ въ Виѳа́нїи, въ домѣ̀ Сі́мѡна прокажённагѡ,

з҃. Приступѝ къ немѣ̀ жена̀, стекла́ницꙋ мѵ́ра и҆́мꙋщи многоцѣ́ннагѡ, и҆ возлива́ше на главѣ̀ є҆гѡ̀ возлежа́ща.

и҃. Ви́дѣвше же оу҆ченицы̀ є҆гѡ̀, негодова́ша, глаго́люще: чесѡ̀ ра́ди ги́бель сі̑ѧ бы́сть;

ѳ҃. Можа́ше бо сі̑є мѵ́ро продано̀ бы́ти на мно́зѣ, и҆ да́тисѧ ни́щымъ.

і҃. Разꙋмѣ́въ же І҆и҃съ, речѐ и҆́мъ: что̀ трꙋжда́ете женѣ̀; дѣ́ло бо добро̀ содѣ́ла ѿ мнѣ̀.

а҃і. Всегда́ бо ни́щыѧ и҆́мате съ собо́ю: мене́ же не всегда̀ и҆́мате:

в҃і. Возлїа́вши бо сі̑ѧ мѵ́ро сі̑є на тѣ́ло моѐ, на погребе́нїе мѧ̀ сотвори̑.

45. Тогазь ще отговори и ще имъ рече: Истинѫ ви казувамъ, колкото че не сте сторили *това* на едного отъ тѣзи най малкы-тѣ, нито на мене сте *го* сторили.

46. И ще отидѫтъ тѣ въ вѣчнѫ мѫкѫ; а праведни-тѣ въ животъ вѣчный.

ГЛАВА 26.

1. И когато свърши Іисусъ всичкы тѣзи думы, рече на ученицы-тѣ си:

2. Знаете че слѣдъ два дни ще бѫде Пасха, и Сынъ человѣческый ще бѫде прѣданъ на распятіе.

3. Тогази ся събрахѫ първосвященници-тѣ и книжници-тѣ и старѣйшины-тѣ отъ народа въ дворъ-тъ на първосвященника, който ся казуваше Каіафа,

4. И наговорихѫ ся да уловіѭтъ Іисуса съ измамѫ, и да *го* убіѭтъ.

5. Но думахѫ: Да не е въ праздникъ-тъ, за да не стане мълва между народъ-тъ.

6. А Іисусъ като бѣше въ Виѳаніѭ, въ домъ-тъ на Симона прокаженнаго,

7. Пристѫпи при него жена, която имаше *въ сѫдъ* алавастренъ много скѫпо миро, и възливаше *го* на главѫ-тѫ му като бѣ сѣднѫлъ на трапезѫ-тѫ.

8. А ученици-тѣ му, като видѣхѫ *това*, възнегодовахѫ и думахѫ: За какво тая пагуба?

9. Защото това миро можаше да ся продаде на голѣмѫ цѣнѫ, и да ся раздаде на сиромасы-тѣ.

10. Но Іисусъ позна *това* и рече имъ: Защо досаждате на женѫ-тѫ? защото добрѫ работѫ стори на мене.

11. Защото сиромасы-тѣ всякога имате съсъ себе си, а мене всякога нѣмате.

12. Защото тя като възлія това миро на тѣло-то ми, стори го за погребеніе-то ми.

гі. А҆ми́нь гл҃го́лю ва́мъ: и҆дѣ́же а҆́ще проповѣ́дано бꙋ́детъ є҆ѵ҆ліе̑ сіѐ во все́мъ мі́рѣ, рече́тсѧ, и҆ є҆́же сотворѝ сі̑а̀, въ па́мѧть є҆̀.

ді. Тогда̀ ше́дъ є҆ди́нъ ѿ ѻ҆бою на́десѧте, глаго́лемый І҆ꙋ́да І҆скаріѡ́тскїй ко а҆рхїере́ѡмъ,

еі. Речѐ: что́ ми хо́щете да́ти, и҆ а҆́зъ ва́мъ преда́мъ є҆го̀; ѻ҆ни́ же поста́виша є҆мꙋ̀ три́десѧть сре́бреникъ:

ѕі. И҆ ѿто́лѣ и҆ска́ше ᲂу҆до́бна вре́мене, да є҆го̀ преда́стъ.

зі. Въ пе́рвый же де́нь ѡ҆прѣсно́чный приступи́ша ᲂу҆ченицы̀ ко І҆и҃сꙋ, глаго́люще є҆мꙋ̀: гдѣ̀ хо́щеши ᲂу҆гото́ваемъ ти̑ ꙗ҆́сти па́схꙋ;

и҆і. Ѻ҆́нъ же речѐ: и҆ди́те во гра́дъ ко ѻ҆́нсицѣ, и҆ рцы́те є҆мꙋ̀: Ѹ҆чи́тель глаго́летъ, вре́мѧ моѐ бли́зъ є҆́сть: ᲂу҆ тебѐ сотворю̀ па́схꙋ со ᲂу҆ченикѝ мои́ми.

а҃і. И҆ сотвори́ша ᲂу҆ченицы̀, ꙗ҆́коже повелѣ̀ и҆̀мъ І҆и҃съ, и҆ ᲂу҆гото́ваша па́схꙋ.

к҃. Ве́черꙋ же бы́вшꙋ возлежа́ше со ѻ҆бѣмана́десѧте (ᲂу҆ченикѡ́ма.)

к҃а. И҆ ꙗ҆дꙋ́щымъ и҆̀мъ речѐ: А҆ми́нь глаго́лю ва́мъ, ꙗ҆́кѡ є҆ди́нъ ѿ ва́съ преда́стъ ма̀.

к҃в. И҆ скорба́ще ѕѣлѡ̀, нача́ша гл҃го́лати є҆мꙋ̀ є҆ди́нъ кі́йждо и҆̀хъ: є҆да̀ а҆́зъ є҆́смь, Гдⷭ҇и;

к҃г. Ѻ҆́нъ же ѿвѣща́въ речѐ: ѡ҆мочи́вый со мно́ю въ соли́ло рꙋ́кꙋ, то́й ма̀ преда́стъ.

к҃д. Сн҃ъ ᲂу҆бѡ чл҃вѣ́ческїй и҆́детъ, ꙗ҆́коже є҆́сть пи́сано ѡ҆ не́мъ: го́ре же человѣ́ккꙋ томꙋ̀, и҆̀мже Сн҃ъ чл҃вѣ́ческїй преда́стсѧ: добро́ бы́ло є҆мꙋ̀, а҆́ще не бы̀ роди́лсѧ человѣ́къ то́й.

к҃е. Ѿвѣща́въ же І҆ꙋ́да преда́й є҆го̀, речѐ: є҆да̀ а҆́зъ є҆́смь, Раввѝ; глаго́ла є҆мꙋ̀: ты̀ ре́клъ є҆сѝ.

к҃ѕ. И҆дꙋ́щымъ же и҆̀мъ, прїе́мъ І҆и҃съ хлѣ́бъ, и҆ бл҃гослови́въ преломѝ, и҆ даѧ́ше ᲂу҆чн҃кѡ́мъ, и҆ речѐ: прїими́те, ꙗ҆ди́те: сі̑е є҆́сть тѣ́ло моѐ.

13. Истинѫ ви казувамъ: Дѣто и да ся проповѣда това евангеліе по всичкый-тъ свѣтъ, ще ся казува за неинъ споменъ и *това* което тя стори.

14. Тогази единъ отъ дванадесеть-тѣ, нарицаемый Іуда Искаріотскый, отиде при пьрвосвященницы-тѣ,

15. И рече: Какво ще ми дадете, и азъ ще ви го прѣдамъ? И тѣ му прѣдложихѫ тридесеть сребьрницы.

16. И отъ тогази търсѣше благоврѣміе да го прѣдаде.

17. И въ пьрвый-тъ день на *праздникъ-тъ на* бесквасны тѣ *хлѣбове* дойдохѫ ученици-тѣ при Іисуса, и рекохѫ му: Дѣ ищешь да ти приготвимъ да ядешь пасхѫ-тѫ?

18. И той рече: Идѣте въ градъ-тъ при еди кого си, и речѣте му: Учитель-тъ казува: Врѣме-то ми е близу; у тебе ще направіѭ пасхѫ-тѫ съ ученицы-тѣ си.

19. И сторихѫ ученици-тѣ както имъ повелѣ Іисусъ; и приготвихѫ пасхѫ-тѫ.

20. И когато станѫ вечерь, сѣднѫлъ бѣ на трапезѫ-тѫ съ дванадесеть-тѣ.

21. И като ядяхѫ тѣ, рече: Истинѫ ви казувамъ, че единъ отъ васъ ще мя прѣдаде.

22. И *тѣ* наскърбени тежко, начнѫхѫ всякой единъ отъ тѣхъ да му казуватъ: Да не бы да сьмь азъ, Господи?

23. А той отговори и рече: Който затопи съ мене рѫкѫ-тѫ си въ блюдо-то, той ще мя прѣдаде.

24. Сынъ человѣческый отхожда, както е писано за него; а горко на тогози человѣка, чрѣзъ когото Сынъ человѣческый ще бѫде прѣданъ; добрѣ бы было на тогозь человѣка, ако да не бы ся родилъ.

25. И отвѣща Іуда, който го прѣдаде, и рече: Да ли сьмь азъ, Учителю? Казува му: Ты рече.

26. И когато ядяхѫ, зѣ Іисусъ хлѣбъ-тъ, и благослови и прѣломи *го*, и даваше на ученицы-тѣ, и рече: Земѣте, ѩждте; това е тѣло-то мое.

к҃з. И҆ прїе́мъ ча́шꙋ, и҆ хвалꙋ̀ воздáвъ, дадѐ и҆̀мъ, глаго́ла: пі́йте ѿ неѧ̀ всѝ:

к҃и. Сїѧ́ бо є҆́сть кро́вь моѧ̀, но́вагѡ завѣ́та, ꙗ҆̀же за мнѡ́гїѧ и҆зливáема, во ѡ҆ставле́нїе грѣхѡ́въ.

к҃ѳ. Гл҃го́лю же вáмъ, ꙗ҆́кѡ не и҆́мамъ пи́ти ѿны́нѣ ѿ сегѡ̀ плодà ло́знагѡ, до днѐ тогѡ̀, є҆гдà є҆ пїю̀ съ вáми но́во во цр҃твїи ѻ҆ц҃à моегѡ̀.

к҃а. И҆ воспѣ́вше, и҆зыдо́ша въ го́рꙋ ѻ҆леѡ́нскꙋ.

к҃а. Тогдà гл҃го́ла и҆̀мъ І҆и҃съ: всѝ вы̀ соблазнитéсѧ ѿ мнѣ̀ въ но́щь сїю̀. пи́сано бо є҆́сть: поражꙋ̀ пáстырѧ, и҆ разы́дꙋтсѧ ѻ҆́вцы стáда.

к҃в. По воскресе́нїи же моéмъ, варѧ́ю вы̀ въ Галїле́и.

к҃г. Ѿвѣщáвъ же Пе́тръ речѐ є҆мꙋ̀: а҆́ще и҆ всѝ соблазнѧ́тсѧ ѿ тебѣ̀, а҆́зъ никогдáже соблажню́сѧ.

к҃д. Речѐ є҆мꙋ̀ І҆и҃съ: а҆мѝнь глаго́лю тебѣ̀, ꙗ҆́кѡ въ сїю̀ но́щь, пре́жде дáже а҆ле́ктѡръ не возгласи́тъ, трѝ кра́ты ѿве́ржешисѧ менѐ.

к҃е. Глаго́ла є҆мꙋ̀ Пе́тръ: а҆́ще мѝ є҆́сть и҆ ᲂу҆мре́ти съ тобо́ю, не ѿве́ргꙋсѧ тебѐ. та́кожде и҆ всѝ ᲂу҆ченицы̀ рѣ́ша.

к҃ѕ. Тогдà прїи́де съ ни́ми І҆и҃съ въ ве́сь, нарицáемꙋю Геѳсимáнїа, и҆ глаго́ла ᲂу҆ченикѡ́мъ: сѣди́те тꙋ̀, до́ндеже ше́дъ помолю́сѧ тáмѡ.

к҃з. И҆ поéмъ Петрà и҆ ѻ҆́ба сы́на Зеведе́ѡва, начáтъ скорбѣ́ти и҆ тꙋжи́ти.

к҃и. Тогдà гл҃го́ла и҆̀мъ І҆и҃съ: прискорбна є҆́сть дꙋшà моѧ̀ до сме́рти: пожди́те здѣ̀ и҆ бди́те со мно́ю.

к҃ѳ. И҆ прешéдъ мáлѡ, падѐ на лицѣ̀ своéмъ молáсѧ и҆ глаго́ла: Ѻ҆́че мо́й, а҆́ще возмо́жно є҆́сть, да мимои́детъ ѿ менѐ ча́ша сїà: ѻ҆ба́че не ꙗ҆́коже а҆́зъ хощꙋ̀, но ꙗ҆́коже ты̀.

м҃. И҆ пришéдъ ко ᲂу҆ченикѡ́мъ, и҆ ѡ҆брѣ́те и҆̀хъ спѧ́щихъ, и҆ глаго́ла Петро́ви: та́кѡ ли не возмогóсте є҆ди́нагѡ часà побдѣ́ти со мно́ю;

27. И зѣ чашѫ-тѫ, благодари, и даде имъ и казуваше: Пійте отъ неіѫ всичкы;

28. Защото това е моя-та кръвь на новый-тъ завѣтъ, която ся заради мнозина излива за прощеніе на грѣхове-тѣ.

29. И казувамъ ви, че отъ сега на татъкъ нѣма да піѭ отъ тойзи плодъ на лозѫ-тѫ, до онзи день, когато го піѭ новъ съ васъ въ царство-то на Отца моего.

30. И като испѣхѫ пѣсень, излѣзохѫ на горѫ-тѫ Елеонскѫ.

31. Тогази казува имъ Іисусъ: Всинца вы ще ся соблазните въ мене тѫзи нощь; защото е писано: Ще поразіѭ пастырь-тъ, и ще ся распръснѫтъ овцы-тѣ на стадо-то.

32. А подиръ въскрьсеніе-то си, ще вы прѣдваріѭ въ Галилеіѭ.

33. А Петръ отговори и рече му: Ако и всичкы да ся соблазнятъ въ тебе, азъ никога нѣма да ся соблазніѭ.

34. Рече му Іисусъ: Истинѫ ти казувамъ, че въ тѫзи нощь прѣди да попѣе пѣтель-тъ, трижды ще ся отречешь отъ мене.

35. Казува му Петръ: Ако стане нужда и да умрѫ съ тебе, нѣма да ся отрекѫ отъ тебе: подобно рекохѫ и всичкы-тѣ ученици.

36. Тогази идува съ тѣхъ Іисусъ на едно мѣсто което ся казуваше Геѳсиманія; и казува на ученицы-тѣ: Сѣдѣте тука, доклѣ идѫ тамъ да ся помоліѭ.

37. И като зѣ Петра и двама-та Зеведеевы сынове, начнѫ да скърби и да тѫжи.

38. Тогазь имъ казува: Прискърбна е душа-та ми до смьрть; постойте тука и бѫдѣте будни съ мене.

39. И като отиде малко на напрѣдъ, паднѫ на лице-то си, и моляше ся и думаше: Отче мой, ако е възможно, нека мя замине тая чаша; не обаче както ищѫ азъ, но както *ищешь* ты,

40. И идува при ученицы тѣ, та гы намѣрва заспалы, и казува на Петра: Така ли неможѣхте единъ часъ да постоите будни съ мене?

м҃а. Бди́те и҆ моли́теса, да не вни́дете въ напа́сть: дꙋ́хъ оу҆́бѡ бо́дръ, пло́ть же немощна̀.

м҃в. Па́ки втори́цею ше́дъ помоли́са, гл҃го́ла: О҆́че мо́й, а҆́ще не мо́жетъ сі̑а̀ ча́ша мимоити̑ ѿ менѐ, а҆́ще не пі̑ю є҆а̀, бꙋ́ди во́ла твоа̀.

м҃г. И҆ прише́дъ ѡ҆брѣ́те и҆́хъ па́ки спа́щихъ: бѣ́ста бо и҆̀мъ о҆́чи ѡ҆тѧготѣ́нѣ.

м҃д. И҆ ѡ҆ста́вль и҆́хъ, ше́дъ па́ки, помоли́са трети́цею, то́жде сло́во ре́къ.

м҃е. Тогда̀ прі̑и́де ко оу҆ченикѡ́мъ свои́мъ, и҆ глаго́ла и҆̀мъ: спи́те про́чее и҆ почива́йте: сѐ прибли́жиса ча́съ, и҆ Сн҃ъ чл҃вѣ́ческі̑й предае́тса въ рꙋ́ки грѣ́шникѡвъ.

м҃ѕ. Воста́ните, и҆де́мъ: сѐ прибли́жиса предаѧ́й ма̀.

м҃з. И҆ є҆щѐ є҆мꙋ̀ глаго́лющꙋ, сѐ І҆ꙋ́да, є҆ди́нъ ѿ ѻ҆бою на́десѧте, прі̑и́де, и҆ съ ни́мъ наро́дъ мно́гъ со ѻ҆рꙋ́жі̑емъ и҆ дреко́лми, ѿ а҆рхі̑ере́й и҆ ста́рєцъ людски́хъ.

м҃и. Предаѧ́й же є҆го̀, дадѐ и҆̀мъ зна́менїе, глаго́ла: є҆го́же а҆́ще лобжꙋ̀, то́й є҆́сть: и҆ми́те є҆го̀.

м҃ѳ. И҆ а҆́бі̑е пристꙋ́пль ко І҆и҃сови, речѐ: ра́дꙋйса, Равві̑: и҆ ѡ҆блобыза̀ є҆го̀.

н҃. І҆и҃съ же речѐ є҆мꙋ̀: дрꙋ́же, творѝ, на не́же є҆сѝ прише́лъ. тогда̀ пристꙋ́пльше возложи́ша рꙋ́цѣ на І҆и҃са, и҆ ꙗ҆́ша є҆го̀.

н҃а. И҆ сѐ є҆ди́нъ ѿ сꙋ́щихъ со І҆и҃сомъ, простѐръ рꙋ́кꙋ, и҆звлечѐ но́жъ сво́й, и҆ оу҆да́ри раба̀ а҆рхі̑ере́ова, и҆ оу҆рѣ́за є҆мꙋ̀ оу҆́хо.

н҃в. Тогда̀ глаго́ла є҆мꙋ̀ І҆и҃съ: возврати̑ но́жъ тво́й въ мѣ́сто є҆гѡ̀: вси́ бо прі̑е́мші̑и но́жъ, ножє́мъ поги́бнꙋтъ.

н҃г. И҆лѝ мни́тса ти̑, ꙗ҆́кѡ не могꙋ̀ ны́нѣ оу҆моли́ти О҆ц҃а̀ моего̀, и҆ предста́витъ мѝ ва́щше не́же двана́десѧте легеѡ́на А҆гі̑лъ;

н҃д. Ка́кѡ оу҆́бо сбꙋ́дꙋтса писа̑нїа, ꙗ҆́кѡ та́кѡ подоба́етъ бы́ти;

н҃е. Въ то́й ча́съ речѐ І҆и҃съ наро́дѡмъ: ꙗ҆́кѡ на разбо́йника

41. Будни бѫдѣте и молѣте ся, да не бы въ искушеніе да влѣзете; духъ-тъ е бодръ, а плъть-та немощна.

42. Пакъ отиде вторый пѫть, та ся помоли и думаше: Отче мой, ако не е възможно тая чаша да замине отъ мене, безъ да іѭ піѭ, нека бѫде воля-та твоя.

43. И като дойде намѣрва гы пакъ заспалы; защото очи-тѣ имъ бѣхѫ отегнѫлы.

44. И остави гы и отиде пакъ, и помоли ся третій пѫть, и рече исто-то слово.

45. Тогазь идува при ученицы-тѣ си и казува имъ; Спѣте отъ сега и почивайте; ето приближи часъ-тъ, и Сынъ человѣческый ся прѣдава въ рѫцѣ на грѣшницы.

46. Станѣте да идемъ: Ето наближи тойзи който мя прѣдава.

47. И когато той още говоряше, ето, Іуда, единъ отъ дванадесеть-тѣ, дойде; и съ него народъ много съ ножове и сопы, отъ пьрвосвященницы-тѣ и старѣйшины-тѣ на народъ-тъ.

48. А който го прѣдаваше бѣше имъ далъ знакъ и реклъ: Кого-то цѣлунѫ, той е: уловѣте го.

49. И тутакси като пристѫпи при Іисуса, рече: Радуйся, Учителю; и цѣлунѫ го.

50. А Іисусъ му рече: Пріятелю, защо си дошелъ? Тогазь пристѫпихѫ, турихѫ рѫцѣ на Іисуса, и уловихѫ го.

51. И ето единъ отъ тѣзи които бѣхѫ съ Іисуса прострѣ рѫкѫ, измъкнѫ ножъ-тъ си, и удари слугѫ-тѫ на пьрвосвященникъ-тъ, и му отсѣче ухо-то.

52. Тогазь му казува Іисусъ: Повърни ножъ-тъ си на мѣсто-то му: защото всичкы които хванѫтъ ножъ, отъ ножъ ще загынѫтъ.

53. Да ли мнишь че не могѫ сега да ся примолѭ на Отца си, да ми прѣдстави повече отъ дванадесеть легеона ангелы?

54. Но какъ ще ся сбѫдѫтъ писанія-та, че *това* така трѣба да бѫде?

55. Въ него часъ рече Іисусъ на народъ-тъ: Както на разбой-

ли ѝзыдо́сте со ѻ҆рꙋ́жїемъ и҆ дреко́лми ꙗ҆́ти мѧ̀; по всѧ̀ дни̑ при ва́съ сѣдѣ́хъ ѹ҆чѧ̀ въ цр҃кви, и҆ не ꙗ҆́сте менѐ.

н҃в. Се́ же всѐ бы́сть, да сбꙋ́дꙋтсѧ писа̑нїѧ прро́ческаѧ. тогда̀ ѹ҆ченицы̀ всѝ ѿста́вльше є҆го̀, бѣжа́ша.

н҃г. Во́ини же є҆́мше І҆и҃са ведо́ша къ Каїа́фѣ а҆рхїере́ови, и҆дѣ́же кни́жницы и҆ ста́рцы собра́шасѧ.

н҃д. Пе́тръ же и҆дѧ́ше по не́мъ и҆здале́ча до двора̀ а҆рхїере́ова: и҆ вше́дъ внꙋ́трь, сѣдѧ́ше со слꙋга́ми, ви́дѣти кончи́нꙋ.

н҃є. А҆рхїере́є же и҆ ста́рцы и҆ со́нмъ ве́сь и҆ска́хꙋ лжесвидѣ́тельства на І҆и҃са, ꙗ҆́кѡ да ѹ҆бїю́тъ є҆го̀:

з҃. И҆ не ѿбрѣта́хꙋ: и҆ мнѡ́гимъ лжесвидѣ́телємъ пристꙋ́пльшымъ, не ѿбрѣто́ша. по́слѣжде же пристꙋпи́вше два̀ лжесвидѣ́телѧ,

з҃а. Рѣ́ша: се́й речѐ: могꙋ̀ разори́ти цр҃ковь Бж҃їю, и҆ тремѝ де́нми созда́ти ю҆.

з҃в. И҆ воста́въ а҆рхїере́й, речѐ є҆мꙋ̀: ничесѡ́же ли ѿвѣща̑ваѐши, что̀ сі́и на тѧ̀ свидѣ́тельствꙋютъ;

з҃г. І҆и҃съ же молча́ше. и҆ ѿвѣща́въ а҆рхїере́й, речѐ є҆мꙋ̀: заклина́ю тѧ̀ Бг҃омъ живы́мъ, да речѐши на́мъ, а҆́ще ты̀ є҆сѝ Хр҃то́съ Сн҃ъ Бж҃їй;

з҃д. Гг҃о́ла є҆мꙋ̀ І҆и҃съ: ты̀ ре́клъ є҆сѝ. О҆ба́че гг҃о́лю ва́мъ: ѿсе́лѣ ѹ҆́зрите Сн҃а чл҃вѣ́ческаго сѣдѧ́ща ѿдесны́ю си́лы, и҆ грѧдꙋ́ща на ѻ҆́блацѣхъ небе́сныхъ.

з҃є. Тогда̀ а҆рхїере́й растерза̀ ри̑зы своѧ̀, гг҃о́лѧ, ꙗ҆́кѡ хꙋлꙋ̀ гг҃о́ла: что̀ є҆щѐ тре́бꙋемъ свидѣ́телей; се̑ ны́нѣ слы́шасте хꙋлꙋ̀ є҆гѡ̀.

з҃ѕ. Что̀ ва́мъ мни́тсѧ; О҆ни́ же ѿвѣща́вше рѣ́ша: повини́нъ є҆́сть сме́рти.

з҃з. Тогда̀ заплева́ша лицѐ є҆гѡ̀, и҆ па́кѡсти є҆мꙋ̀ дѣ́ѧхꙋ. О҆вїи же за ланитꙋ ѹ҆да́риша,

з҃и. Глаго́лющіе: прорцы̀ на́мъ Хр҃тѐ, кто́ є҆сть ѹ҆дарѐй тѧ̀;

з҃ѳ. Пе́тръ же внѣ̀ сѣдѧ́ше во дворѣ̀: и҆ пристꙋпѝ къ

никъ ли излѣзохте съ ножове и сопы да мя уловите? всякой день сѣдяхъ при васъ, та поучавахъ въ храмъ-тъ и не мя уловихте.

56. Но всичко това станѫ за да ся сбѫдѫтъ писанія-та пророческы. Тогазь ученици-тѣ оставихѫ го всичкы и ся разбѣгахѫ.

57. А тѣзи, които уловихѫ Іисуса, заведохѫ го при Каіафѫ първосвященника, дѣто ся събрахѫ книжници-тѣ и старѣйшины-тѣ.

58. А Петръ вървѣше подирѣ му отъ далечь, до дворъ-тъ първосвященниковъ; и като влѣзе вѫтрѣ, сѣдяше съсъ слугы-тѣ, да види сетнинѫ тѫ.

59. А първосвященници-тѣ и старѣйшины-тѣ и всичкый-тъ съвѣтъ търсяхѫ лъжливо свидѣтелство противъ Іисуса, за да го убіѭтъ,

60. И не намѣруваха: ако и да надойдохѫ много лъжливи свидѣтели, не намѣрихѫ. Напоконъ дойдохѫ двама лъжливи свидѣтели,

61. И рекохѫ: Той каза: Могѫ да развалѭ храмъ-тъ Божій, и за три дни да го създѭ *пакъ*.

62. И станѫ първосвященникъ-тъ и рече му: Не отговаряшь ли? какво свидѣтелствуватъ тѣзи върху ти?

63. А Іисусъ мълчѣше. Отговаря първосвященникъ-тъ и казува му: Заклѣвамъ тя въ Бога живаго, да ни кажешь, ако си ты Христосъ Сынъ Божій.

64. Казува му Іисусъ, Ты рече; но казувамъ ви: Отъ сега ще видите Сына человѣческаго че сѣди отдѣсно на силѫ-тѫ, и че иде на облацы-тѣ небесны.

65. Тогазь първосвященникъ-тъ раздра дрехы-тѣ си и казуваше: Богохулствува; каквѫ още потрѣбѫ имамы за свидѣтели? ето сега чухте негово-то богохулство.

66. Що мните вы? И тѣ отговорихѫ и рекохѫ: Повиненъ е на смьрть.

67. Тогази го заплюваха въ лице-то и го бъхтѣхѫ; а другы му удрѣхѫ плесницы,

68. И казувахѫ: Проречи ни, Христе, кой е що тя удари?

69. А Петръ сѣдяше вънъ на дворъ тъ; и дойде при него

немꙋ єдина рабына, глаголюще: и ты былъ єси со Іисомъ Галілейскимъ.

оа. Онъ же ѿвержеся предъ всѣми, глагола: не вѣмъ, что глаголеши.

об. Изшедшꙋ же емꙋ ко вратѡмъ, оузрѣ его дрꙋга, и глагола сꙋщымъ тамѡ: и сей бѣ со Іисомъ Назѡреомъ.

ов. И паки ѿвержеся съ клятвою, ꙗкѡ не знаю человѣка.

ог. По малѣ же приступивше стоящіи, рѣша Петрови: воистиннꙋ и ты ѿ нихъ єси: ибо бесѣда твоя ꙗвѣ тя творитъ.

од. Тогда начатъ ротитися и клятися, ꙗкѡ не знаю человѣка. и абіе пѣтель возгласи.

ое. И помянꙋ Петръ глаголъ Іисовъ, реченный емꙋ, ꙗкѡ прежде даже пѣтель не возгласитъ, три краты ѿвержешися мене: и изшедъ вонъ плакася горькѡ.

ГЛАВА КЗ.

а. Оутрꙋ же бывшꙋ, совѣтъ сотвориша вси архіереє и старцы людстіи на Іиса, ꙗкѡ оубити его:

б. И связавше его ведоша, и предаша его Понтійскомꙋ Пілатꙋ игемѡнꙋ.

г. Тогда видѣвъ Іꙋда предавый его, ꙗкѡ ѡсꙋдиша его, раскався возврати тридесять сребреники архіереємъ и старцемъ,

д. Глагола: согрѣшихъ предавъ кровь неповиннꙋю. Они же рѣша: что єсть намъ; ты оузриши.

е. И повергъ сребреники въ церкви, ѿиде: и шедъ оудавися.

ѕ. Архіереє же пріемше сребреники рѣша: недостойно єсть вложити ихъ въ корванꙋ, понеже цѣна крове єсть.

една слугыня, и казуваше: И ты бѣше съ Іисуса Галилеянина.

70. А той ся отрече прѣдъ всичкы-тѣ, и говоряше: Не знамъ що казувашь.

71. И когато излѣзе той на вратникъ-тъ, видѣ го друга, и казува на тѣзи които бѣхѫ тамъ: И тойзи бѣ съ Іисуса Назарянина.

72. И пакъ ся отрече *Петръ* съ клѣтвѫ: Не познавамъ *тогозь* человѣка.

73. И слѣдъ малко пристѫпихѫ тѣзи които стояхѫ тамъ и рекохѫ на Петра: Наистинѫ и ты си отъ тѣхъ; защото твое-то говоряніе тя изявява.

74. Тогазь той начнѫ да проклѣва и да ся кълне: Не знаіѫ *тогозь* человѣка. И тозь-часъ пѣтель-тъ попѣ.

75. И спомни Петръ рѣчь-тѫ на Іисуса, който бѣше му реклъ: Прѣди да попѣе пѣтель-тъ, трижды ще ся отречешь отъ мене: и излѣзе вънъ, и плака горко.

ГЛАВА 27.

1. И на сутринь-тѫ всичкы-тѣ първосвященници и старѣйшины народни сторихѫ съвѣтъ противъ Іисуса, да го убіѭтъ.

2. И като го вързахѫ, заведохѫ го и прѣдадохѫ го на управителя Понтійскаго Пилата.

3. Тогазь Іуда, който го прѣдаде, като видѣ че бы осѫденъ, раская ся и върнѫ тридесеть-тѣ сребьрницы на първосвященницы-тѣ и старѣйшины-тѣ,

4. И казуваше: Съгрѣшихъ че прѣдадохъ кръвь неповиннѫ. А тѣ рекохѫ: Намъ що *ни е?* гледай ты.

5. И като хвърли сребьрницы-тѣ въ храмъ-тъ, излѣзе, и отиде та ся обѣси.

6. А първосвященници-тѣ зѣхѫ сребьрницы-тѣ, и рекохѫ: Не е простено да гы туримъ въ храмскѫ-тѫ касѫ; понеже сѫ цѣна на кръвь.

з҃. Совѣтъ же сотворше, купиша ими село скудѣлниче, въ погребаніе странныхъ.

и҃. Тѣмже наречеся село то, село крове, до сегѡ днѣ.

ѳ҃. Тогда сбысться реченное Іереміемъ пророкомъ, глющимъ: и пріаша тридесять сребреникъ, цѣну цѣненнагѡ, егоже цѣниша ѿ сынѡвъ Ілевъ:

і҃. И даша а҃ на село скудѣлниче, ꙗкоже сказа мнѣ Гдь.

а҃і. Іисъ же ста пред игемѡномъ: и вопроси его игемѡнъ, глагола: ты ли еси Царь Іудейскій; Іисъ же рече ему: ты глаголеши.

в҃і. И егда нань глаголахѡ архіереє и старцы, ничесѡже ѿвѣщаваше.

г҃і. Тогда глагола ему Пілатъ: не слышиши ли, колика на та свидѣтельствуютъ;

д҃і. И не ѿвѣща ему ни къ единому глаголу, ꙗкѡ дивитися игемѡну зѣлѡ.

є҃і. На всякъ же праздникъ обычай бѣ игемѡну ѿпущати единаго народу свазна, егоже хотахѡ.

ѕ҃і. Имахѡ же тогда свазана нарочита, глаголемаго Варавву.

з҃і. Собравшымся же имъ, рече имъ Пілатъ: кого хощете (ѿ обою) ѿпущу вамъ: Варавву ли, или Іиса глемаго Христа;

и҃і. Вѣдаше бо, ꙗкѡ зависти ради предаша его.

ѳ҃і. Сѣдящу же ему на судищи, посла къ нему жена егѡ, глголющи: ничтоже тебѣ и праведнику тому: многѡ бо пострадахъ днесь во снѣ егѡ ради.

к҃. Архіереє же и старцы наустиша народы, да испросятъ Варавву, Іиса же погубятъ.

к҃а. Ѿвѣщавъ же игемѡнъ рече имъ: кого хощете ѿ обою ѿпущу вамъ; они же рѣша: Варавву.

к҃в. Глгола имъ Пілатъ: что оубо сотворю Іису глаголемому Христу; глаголаша ему вси: да распятъ будетъ.

7. И като ся совѣтувахѫ, купихѫ съ тѣхъ нивѫ-тѫ грънчарскѫ, за погребяваніе на странны.

8. За това ся нарече онази нива Кръвна нива и до днесь.

9. Тогази ся испълни речено-то отъ Іеремія пророка, който казува: И зѣхѫ тридесеть-тѣ сребьрницы, цѣнѫ-тѫ на оцѣненный-тъ, когото оцѣнихѫ отъ сынове-тѣ Израилевы,

10. И дадохѫ гы за грънчарскѫ-тѫ нивѫ, споредъ както ми Господь заповѣда.

11. А Іисусъ застанѫ прѣдъ управителя; и попыта го управитель-тъ, и казуваше: Ты ли си царь-тъ на Іудеи-тѣ? А Іисусъ му рече: Ты казувашь.

12. И когато го обвиняваxѫ първосвященници-тѣ и старѣйшины-тѣ, нищо не отвѣщаваше.

13. Тогази му казува Пилатъ: Не чуешь ли колко свидѣтелствуватъ на врьхъ тебе?

14. И не му отговори на нищо ни еднѫ рѣчь; така що управитель-тъ ся много чудяше.

15. А на празникъ-тъ имаше обычай управитель-тъ да пуща на народъ-тъ едного отъ запрѣны-тѣ, когото бы поискали.

16. А имахѫ тогази прочутъ нѣкого си запрѣнъ, на име Варавва.

17. И тъй като бѣхѫ събрани, рече имъ Пилатъ: кого искате да ви пуснѫ? Варавва ли, или Іисуса, нарицаемаго Христа?

18. Понеже знаяше че отъ завистъ го прѣдадохѫ.

19. И когато сѣдяше той на сѫдейскый-тъ прѣстолъ, проводи до него жена му и казуваше: Да не струвашь нищо на тогозь праведника; защото много пострадахъ днесь на-сънѣ за него.

20. А първосвященници-тѣ и старѣйшины-тѣ нагласихѫ народъ-тъ да испросятъ Варавва, а Іисуса да погубятъ.

21. Отговори управитель-тъ и рече имъ: Кого искате отъ двамата да ви пуснѫ? А тѣ рекохѫ: Варавва.

22. Казува имъ Пилатъ: Но какво да правѭ Іисуса, нарицаемаго Христа? Казуватъ му всичкы-тѣ: Да ся распне.

к҃г. И҆гемѡнъ же речѐ: коѐ оу҆бо зло̀ сотворѝ; ѻ҆ни́ же и҆злиха вопїа́хꙋ, глаго́люще: да про́пѧтъ бꙋ́детъ.

к҃д. Ви́дѣвъ же Пїла́тъ, ꙗ҆́кѡ ничто́же оу҆спѣва́етъ, но па́че молва̀ быва́етъ, прїе́мъ во́дꙋ, оу҆мы̀ рꙋ́цѣ пред̾ наро́домъ, гл҃го́лѧ: неповѝненъ є҆́смь ѿ кро́ве пра́веднагѡ сегѡ̀: вы̀ оу҆зрите.

к҃е. И҆ ѿвѣща́вше всѝ лю́дїе рѣ́ша: кро́вь є҆гѡ̀ на на́съ и҆ на ча́дѣхъ на́шихъ.

к҃ѕ. Тогда̀ ѿпꙋстѝ и҆́мъ Вара́ввꙋ: І҆и҃са же би́въ предадѐ и҆́мъ, да є҆го̀ про́пнꙋтъ.

к҃з. Тогда̀ во́ини и҆гемѡновы, прїе́мше І҆и҃са на сꙋди́ще, собра́ша на́нь всѐ мно́жество вѡ́инъ.

к҃и. И҆ совле́кше є҆го̀, ѡ҆дѣ́ваша є҆го̀ хламꙋ́дою червле́ною.

к҃ѳ. И҆ сплѣ́тше вѣне́цъ ѿ тѣ́рнїѧ, возложѝша на главꙋ̀ є҆гѡ̀, и҆ тро́сть въ десни́цꙋ є҆гѡ̀: и҆ покло́ншеся на колѣ́нꙋ пред̾ ни́мъ, рꙋга́хꙋся є҆мꙋ̀, гл҃го́люще: ра́дꙋйся, царю̀ І҆ꙋде́йскїй.

л҃. И҆ плю́нꙋвше на́нь, прїѧ́ша тро́сть, и҆ бїа́хꙋ по главѣ̀ є҆гѡ̀.

л҃а. И҆ є҆гда̀ порꙋга́шася є҆мꙋ̀, совлеко́ша съ негѡ̀ багряни́цꙋ, и҆ ѡ҆блеко́ша є҆го̀ въ ри̑зы є҆гѡ̀: и҆ веде́ша є҆го̀ на пропа́тїе.

л҃в. И҆сходѧ́ще же ѡ҆брѣто́ша чл҃вѣ́ка Кѵ̑рїне́йска, и҆́менемъ Сі́мѡна: и҆ семꙋ̀ задѣ́ша понести̑ кр҃тъ є҆гѡ̀.

л҃г. И҆ прише́дше на мѣ́сто нарица́емое Голго́ѳа, є҆́же є҆́сть гл҃го́лемо, кра́нїево мѣ́сто,

л҃д. Да́ша є҆мꙋ̀ пи́ти ѻ҆́цетъ съ жѐлчїю смѣ́шенъ: и҆ вкꙋ́шь, не хотѧ́ше пи́ти.

л҃е. Распе́ншїи же є҆го̀, раздѣли́ша ри̑зы є҆гѡ̀, ве́ргше жре́бїа:

л҃ѕ. И҆ сѣдѧ́ще, стрежа́хꙋ є҆го̀ тꙋ̀.

л҃з. И҆ возложѝша верхꙋ̀ главы̀ є҆гѡ̀ винꙋ̀ є҆гѡ̀ напи́санꙋ: Се́й є҆́сть І҆и҃съ, Царь І҆ꙋде́йскїй.

л҃и. Тогда̀ распѧ́ша съ ни́мъ два̀ разбѡ́йника, є҆ди́наго ѡ҆деснꙋ́ю и҆ є҆ди́наго ѡ҆шꙋ́ю.

23. А управитель-тъ каза: Че какво зло е сторилъ? А тѣ много повече выкахѫ, и казувахѫ: Да ся распне.

24. И като видѣ Пилатъ че нищо не ползува, но повече мълва быва, зѣ водѫ, омы си рѫцѣ-тѣ прѣдъ народъ-тъ, и казуваше: Неповиненъ сьмь азъ отъ кръвь-тѫ на тогозь праведника; вы да видите.

25. И отговори всичкый народъ и рече: Негова-та кръвь на насъ *да бѫде*, и на чада-та наши.

26. Тогази имъ пуснѫ Варавва; а Іисуса би, и прѣдаде *го* на распятіе.

27. Тогази войни-тѣ управителеви, оттеглихѫ Іисуса въ прѣторіѩ-тѫ и събрахѫ на врьхъ него всичкый-тъ полкъ.

28. И съблѣкохѫ го та го облѣкохѫ въ еднѫ червенѫ дългѫ дрехѫ.

29. И сплетохѫ вѣнецъ отъ тръніе, та го наложихѫ на главѫ тѫ му, и тръсть въ десницѫ-тѫ му; и колѣничихѫ прѣдъ него, та му ся поругавахѫ и казувахѫ: Радуйся, Царю Іудейскый!

30. И като го заплюхѫ, зѣхѫ тръсть-тѫ, и удряхѫ го по главѫ-тѫ.

31. И като му ся поругахѫ, съблѣкохѫ му дългѫ-тѫ дрехѫ, та го облѣкохѫ въ неговы-тѣ дрехы; и го закарахѫ да *го* распнѫтъ.

32. И на излѣзваніе намѣрихѫ человѣкъ Киринеянинъ, на име Симонъ; него накарахѫ да носи крьстъ-тъ му.

33. И като стигнѫхѫ на мѣсто-то нарицаемо Голгоѳа, което ся тълкува Лобно мѣсто,

34. Дадохѫ му да піе оцетъ размѣсенъ съсъ жльчкѫ; и щомъ вкуснѫ, не рачаше да піе.

35. И като го распнѫхѫ, сподѣлихѫ си дрехы-тѣ му, и хвьрлихѫ жрѣбіе: за да ся сбѫде речено-то отъ пророка: Раздѣлихѫ дрехы-тѣ ми помежду си, и за облѣкло-то ми хвьрлихѫ жрѣбіе.

36. И сѣдѣхѫ та го пазѣхѫ тамо.

37. И възложихѫ надъ главѫ-тѫ му обвиненіе-то му написано: ТОЙЗИ Е ІИСУСЪ ЦАРЬ-ТЪ ІУДЕЙСКЫЙ.

38. Тогази быхѫ распнѫти съ него двама разбойници, единъ отъ десно и единъ отъ лѣво.

л҃а. Мимоходѧщїи же хꙋлахꙋ є҆го̀, покивáюще главáми своими,

м҃. И҆ глаго́люще: разорѧ́й цр҃ковь и҆ тремѝ де́нми созидáй, спаси́сѧ сáмъ: а҆́ще сн҃ъ є҆сѝ Бж҃їй, сни́ди со кр҃тѧ̀.

м҃а. Та́кожде же и҆ а҆рхїере́є рꙋгáющесѧ съ кни́жники и҆ стáрцы [и҆ фарїсе́и,] глаго́лахꙋ:

м҃в. И҆ны̑ѧ спасѐ, себе́ ли не мо́жетъ спастѝ: а҆́ще цр҃ь І҆и҃левъ є҆́сть, да сни́детъ нынѣ̀ со кр҃тѧ̀, и҆ вѣ́рꙋемъ въ него̀.

м҃г. Ѹ҆повà на Бг҃а: да и҆збáвитъ нынѣ̀ є҆го̀, а҆́ще хо́щетъ є҆мꙋ̀: рече́ бо, ꙗ҆́кѡ Бж҃їй є҆́смь Сн҃ъ.

м҃д. То́жде же и҆ разбѡ́йника распѧ̑таѧ съ ни́мъ поноша́ста є҆мꙋ̀.

м҃е. Ѿ шестáгѡ же часà тмà бы́сть по всéй землѝ до часà девáтагѡ.

м҃ѕ. Ѿ девáтомъ же часѣ̀ возопѝ І҆и҃съ глáсомъ ве́лїимъ, гл҃го́лѧ: И҆лі̀, И҆лі̀, лїмà саваѳанѝ; є҆́же є҆́сть, Бж҃е мо́й, Бж҃е мо́й, вскꙋ́ю мà є҆сѝ ѡ҆ста́вилъ;

м҃з. Нѣ́цыи же ѿ тꙋ̀ стоѧ́щихъ слы́шавше, гл҃го́лахꙋ, ꙗ҆́кѡ И҆лїю̀ глашáетъ се́й.

м҃и. И҆ а҆́бїе те́къ є҆ди́нъ ѿ ни́хъ, и҆ прїе́мъ гꙋбꙋ, и҆спо́лнивъ же ѻ҆́цта, и҆ воизѐ на тро́сть, напаѧ́ше є҆го̀.

м҃ѳ. Про́чїи же гл҃го́лахꙋ: ѡ҆ста́ви, да ви́димъ, а҆́ще прїи́детъ И҆лїà спастѝ є҆го̀.

н҃. І҆и҃съ же па́ки возопи́въ глáсомъ ве́лїимъ, и҆спꙋстѝ дх҃ъ.

н҃а. И҆ се̑ завѣ́са цр҃ко́вная раздра́сѧ на двое́ съ вы́шнагѡ крáѧ до ни́жнагѡ: и҆ землà потрасе́сѧ, и҆ ка́менїе распаде́сѧ:

н҃в. И҆ гро́би ѿверзо́шасѧ, и҆ мно́га тѣ́лесà ѹ҆со́пшихъ ст҃ы́хъ востáша,

н҃г. И҆ и҆зше́дше и҆з грѡ́бъ, по воскр҃нїи є҆гѡ̀, внидо́ша во ст҃ый грáдъ, и҆ ꙗ҆ви́шасѧ мнѡ́зѣмъ.

н҃д. Со́тникъ же и҆ и҆̀же съ ни́мъ стрегꙋ́щїи І҆и҃са, ви́дѣвше

39. А онѣзи които минуваха отъ тамо хуляха го, и кывахъ съ главы,

40. И думахъ: *Ты*, който разоряваш храмъ-тъ и въ три дни го *пакъ* съграждаш, спаси себе си; ако си Сынъ Божій, елѣзь отъ крьстъ-тъ.

41. Подобно и първосвященници-тѣ съ книжници-тѣ и старѣйшины-тѣ ругаяхъ *му* ся, и казуваха:

42. Другы е избавилъ, *а пакъ* себе си не може да избави: ако е Царь Израилевъ, нека слѣзе сега отъ крьстъ-тъ, и ще повѣрувамы въ него.

43. Упова на Бога, нека го избави сега, ако го ище; понеже каза: Божій сынъ сьмь.

44. Съ това исто-то го укоряваха и распнати-тѣ съ него разбойници.

45. А отъ шестый часъ станъ тьма по всичка-та земя, до деветый часъ.

46. А около деветый часъ извыка Іисусъ съ голѣмъ гласъ, и казуваше; Или, Или, лама саваѳани? то есть: Боже мой, Боже мой, защо си мя оставилъ?

47. И нѣкои отъ стоящы-тѣ тамо, като чухъ, думахъ: Иліа зове той.

48. И тутакси единъ отъ тѣхъ ся завтече, и зѣ гѫбѫ, та ѩ напълни съ оцетъ и ѩ обви на тръсть, и даваше му да піе.

49. А другы-тѣ казуваха: Остави да видимъ да ли ще дойде Илія да го избави.

50. А Іисусъ, като извыка пакъ съ голѣмъ гласъ, издѫхнѫ.

51. И ето завѣса-та на храмъ-тъ раздра ся на двѣ отъ горѣ до долу; и земя-та ся потръси, и каменіе-тѣ ся распукнѫхѫ.

52. И гробове-тѣ ся растворихѫ, и много тѣлеса на умрѣлы-тѣ святыи възстанѫхѫ,

53. И като излѣзохѫ отъ гробове-тѣ, слѣдъ негово-то въскрьсеніе, влѣзохѫ въ святый-тъ градъ, и явихѫ ся на мнозина.

54. А стотникъ-тъ и съ него които пазяхѫ Іисуса, като видѣхѫ

трѹсѧ и҆ бы҃вшаѧ, оу҆боѧ́шасѧ ѕѣлѡ̀, глаго́люще: воистиннꙋ
Бж҃ій Сн҃ъ бѣ̀ се́й.
н҃є. Бѧ́хꙋ же тѹ̀ и҆ жены̀ мнѡ́ги и҆здале́ча зрѧ́ще, ꙗ҆̀же
и҆до́ша по І҃исѣ ѿ Галїле́и, слꙋжѧ́ще є҆мꙋ:
н҃ѕ. Ѩ҆ ни́хже бѣ̀ Марі́а Магдали́на, и҆ Марі́а І҃акѡва и҆
І҃ѡсі́и мѧ́ти, и҆ мѧ́ти сн҃ꙋ Зеведе́ѡвꙋ.
н҃з. По́здѣ же бы́вшꙋ, прїи́де человѣ́къ богѧ́тъ ѿ А҆рїмаѳе́а,
и҆́менемъ І҃ѡ́сифъ, и҆̀же и҆ сѧ́мъ оу҆чи́сѧ оу҆ І҃и́са:
н҃и. Се́й пристꙋ́пль къ Пїлѧ́тꙋ, просѝ тѣ́лесѐ І҃и́сова. тогда̀
Пїлѧ́тъ повелѣ̀ да́ти тѣ́ло.
н҃ѧ. И҆ прїе́мъ тѣ́ло І҃ѡ́сифъ, ѡ҆ѳеви́тъ є҆̀ плащани́цею чи́стою,
ѯ҃. И҆ положѝ є҆̀ въ но́вѣмъ своѐмъ гро́бѣ, є҆го́же и҆́зсѣчѐ
въ ка́мени: и҆ возвали́въ ка́мень ве́лїй на́дъ две́ри гро́ба,
ѿи́де.
ѯ҃а. Бѣ̀ же тѹ̀ Марі́а Магдали́на, и҆ дрꙋга́ѧ Марі́а, сѣдѧ́щѣ
пра́мѡ гро́ба.
ѯ҃в. Во оу҆трїй же де́нь, и҆̀же є҆́сть по пѧтцѣ̀, собра́шасѧ
а҆рхїере́є и҆ фарїсе́є къ Пїлѧ́тꙋ,
ѯ҃г. Глаго́люще: го́споди, помянꙋ́хомъ, ꙗ҆́кѡ лсте́цъ ѻ҆́нъ
речѐ є҆щѐ сы́й жи́въ: по трїе́хъ дне́хъ воста́нꙋ.
ѯ҃д. Повелѝ оу҆́бо оу҆твердѝти гро́бъ до тре́тїѧгѡ днѐ: да
не ка́кѡ прише́дше оу҆ченицы̀ є҆гѡ̀ но́щїю, оу҆кра́дꙋтъ є҆го̀, и҆
рекꙋ́тъ лю́демъ: воста̀ ѿ ме́ртвыхъ: и҆ бꙋ́детъ послѣ́днѧѧ
ле́сть го́рша пе́рвыѧ.
ѯ҃є. Рече́ же и҆̀мъ Пїлѧ́тъ: и҆́мате кꙋстѡдїю: и҆ди́те, оу҆́-
твердѝте, ꙗ҆́коже вѣ́сте.
ѯ҃ѕ. Ѻ҆ни́ же ше́дше оу҆твердѝша гро́бъ, зна́менавше
ка́мень съ кꙋстѡдїе́ю.

ГЛАВѢ̀ КИ.

а҃. Въ ве́черъ же сꙋббѡ́тный, свита́ющи во є҆ди́нꙋ ѿ сꙋ-
бѡ́тъ, прїи́де Марі́а Магдали́на, и҆ дрꙋга́ѧ Марі́а, ви́дѣти
гро́бъ.

землетресеніе-то и *все* що станж, уплашихж ся много, и думахж: Истинж Сынъ Божій бѣ тойзи.

55. Тамо бѣхж още и гледахж издалечь жены много, които бѣхж послѣдували Іисуса отъ Галилеіж, и му слугувахж;

56. Между които бѣше Марія Магдалина, и Марія майка-та на Іакова и на Іосія, и майка-та на сынове-тѣ Зеведеевы.

57. И когато станж вечерь, дойде единъ богатъ человѣкъ отъ Аримаѳеіж, на име Іосифъ, който и самъ бѣше ся училъ при Іисуса.

58. Той дойде при Пилата, и поиска тѣло-то Іисусово. Тогази Пилатъ повелѣ да *му* ся даде тѣло-то;

59. И като зѣ Іосифъ тѣло-то, обви го съ чистж плащаницж,

60. И положи го въ новый-тъ свой гробъ, който бѣ изсѣклъ въ камькъ-тъ, и като привали камькъ голѣмъ на гробъ-тъ на врата-та, отиде си.

61. А тамо бѣше Марія Магдалина и друга-та Марія, та сѣдяхж срѣщж гробъ-тъ.

62. И на утрѣнь-тж, която е слѣдъ петъкъ-тъ, събрахж ся първосвященници-тѣ и Фарисеи-тѣ при Пилата,

63. И казувахж: Господарю, спомнихмы, че онзи измамникъ, когато бѣ още живъ, рече: Слѣдъ три дни ще въскрьснж.

64. Повели прочее да ся заварди гробъ-тъ до третій-тъ день, да не бы ученици-тѣ му да дойджтъ прѣзъ нощь да го откраднжтъ, и рекжтъ на народъ-тъ: Въскрьснж отъ мьртвы-тѣ; и ще бжде сетна-та измама по лоша отъ първж-тж.

65. Рече имъ Пилатъ: Имате стражж; идѣте, завардѣте както знаете.

66. И тѣ отидохж та завардихж гробъ-тъ, запечатахж камькъ-тъ, и поставихж стражж.

ГЛАВА 28.

1. И като ся минж сжббота-та, на разсъмпованіе въ първый-тъ день на седмицж-тж, дойде Марія Магдалина, и друга-та Марія, да видятъ гробъ-тъ.

в҃. И҆ сѐ трꙋ́съ бы́сть ве́лїй: А҆́гг҃лъ бо Гдⷭ҇нь сше́дъ съ нб҃сѐ, приступ́ль ѿвали́ ка́мень ѿ две́рїй гро́ба, и҆ сѣда́ше на не́мъ.

г҃. Бѣ́ же зра́къ є҆гѡ̀ ꙗ҆́кѡ мо́лнїа, и҆ ѡ҆дѣя́нїе є҆гѡ̀ бѣлѡ̀ ꙗ҆́кѡ снѣ́гъ.

д҃. Ѿ стра́ха же є҆гѡ̀ сотрасо́шася стрегꙋ́щїи, и҆ бы́ша ꙗ҆́кѡ ме́ртви.

є҃. Ѿвѣща́въ же А҆́гг҃лъ, речѐ жена́мъ: не бо́йтеся вы̀: вѣ́мъ бо, ꙗ҆́кѡ І҆и҃са распя́таго и҆щете.

ѕ҃. Нѣ́сть здѣ̀: воста́ бо, ꙗ҆́коже речѐ. прїиди́те, ви́дите мѣ́сто, и҆дѣ́же лежа́ Гдⷭ҇ь.

з҃. И҆ ско́рѡ ше́дше рцы́те ᲂу҆ченикѡ́мъ є҆гѡ̀, ꙗ҆́кѡ воста̀ ѿ ме́ртвыхъ: и҆ сѐ варѧ́етъ вы̀ въ Галїле́и: та́мѡ є҆го̀ ᲂу҆зри́те. сѐ рѣ́хъ ва́мъ.

и҃. И҆ и҆зше́дше ско́рѡ ѿ гро́ва со стра́хомъ и҆ ра́достїю ве́лїею, текостѣ̀ возвѣсти́ти ᲂу҆ченикѡ́мъ є҆гѡ̀.

а҃. Є҆гда́ же и҆да́стѣ возвѣсти́ти ᲂу҆ченикѡ́мъ є҆гѡ̀, и҆ сѐ І҆и҃съ срѣ́те а҃, гл҃го́ла: ра́дꙋйтеся. Ѻ҆нѣ̀ же приступ́льше ꙗ҆́стѣся за но́зѣ є҆гѡ̀, и҆ поклони́стѣся є҆мꙋ̀.

і҃. Тогда̀ гл҃го́ла и҆̀ма І҆и҃съ: не бо́йтеся: и҆ди́те, возвѣсти́те бра́тїи моѐй, да и҆́дꙋтъ въ Галїле́ю, и҆ тꙋ̀ ма̀ ви́дятъ.

а҃і. И҆дꙋ́щема же и҆̀ма, сѐ нѣ́цыи ѿ кꙋстѡдїи прише́дше во гра́дъ, возвѣсти́ша а҆рхїере́ѡмъ вса̑ бы́вшаѧ.

в҃і. И҆ собра́вшеся со ста́рцы, совѣ́тъ сотвори́ша, сре́бреники дово́льны да́ша во́инѡмъ,

г҃і. Гл҃го́люще: рцы́те, ꙗ҆́кѡ ᲂу҆чѝцы̀ є҆гѡ̀ но́щїю прише́дше ᲂу҆крадо́ша є҆го̀, на́мъ спа́щымъ.

д҃і. И҆ а҆́ще сїѐ ᲂу҆слы́шано бꙋ́детъ ᲂу҆ и҆ге́мѡна, мы̀ ᲂу҆толи́мъ є҆го̀, и҆ ва́съ безпеча́льны сотвори́мъ.

є҃і. Ѻ҆ни́ же прїе́мше сре́бреники, сотвори́ша, ꙗ҆́коже наꙋче́ни бы́ша. и҆ промче́ся сло́во сїѐ во І҆ꙋде́ехъ да́же до сегѡ̀ днѐ.

ѕ҃і. Ѹдинїи же на́десяте ᲂу҆ченицы̀ и҆до́ша въ Галїле́ю, въ го́рꙋ, а҆́може повелѣ̀ и҆̀мъ І҆и҃съ.

2. И ето, станѫ трусъ голѣмъ; защото ангелъ Господень слѣзе отъ небе-то, та пристѫпи и отвали камькъ-тъ отъ врата-та, и сѣдяше отъ горѣ на него.

3 На гледъ бѣ той като блѣскавица, и облѣкло-то му бѣло като снѣгъ.

4. И отъ страхъ-тъ му стреснѫхѫ ся стражари-тѣ, и станѫхѫ като мьртви.

5. А ангелъ-тъ отговори и рече на жены-тѣ: Не бойте ся вы; защото знаѭ, че Іисуса распятаго търсите.

6. Не е тука; защото въскрьснѫ, както рече: елате, виждте мѣсто-то гдѣто лежаше Господь.

7. И скоро идѣте та кажѣте на ученицы-тѣ му, че въскрьснѫ отъ мьртвы-тѣ; и ето, отхожда прѣди васъ въ Галилеѭ: тамъ ще го видите; ето, казахъ ви.

8. И излѣзохѫ скоро отъ гробъ-тъ съсъ страхъ и радость голѣмѫ, и завтекохѫ ся да извѣстятъ на ученицы-тѣ му.

9. И когато отхождахѫ да извѣстятъ на ученицы-тѣ му, ето Іисусъ гы срѣщнѫ, и каза: Радуйте ся. А тѣ пристѫпихѫ, та ся уловихѫ за нозѣ-тѣ му, и поклонихѫ му ся.

10. Тогази казува имъ Іисусъ: Не бойте ся; идѣте, извѣстѣте на братія-та ми, да идѫтъ въ Галилеѭ, и тамъ ще мя видятъ.

11. А когато тѣ отиваѫ, ето нѣкои отъ стражѫ-тѫ дойдохѫ въ градъ-тъ, и извѣстихѫ на пьрвосвященницы-тѣ, всичко що бѣ станѫло.

12. И *тѣ* като ся събрахѫ съсъ старѣйшины-тѣ, и като ся съвѣтувахѫ, дадохѫ на войны-тѣ сребро доволно,

13. И думахѫ *имъ:* Речѣте че ученици-тѣ му дойдохѫ прѣзъ нощь и го откраднѫхѫ, когато ный спѣхмы.

14. И ако ся чуе това прѣдъ управителя, ный ще го убѣдимъ, и ще сторимъ вы да нѣмате грыжѫ.

15. И тѣ като зѣхѫ пары-тѣ, сторихѫ както быхѫ научени. И разчу ся това слово между Іудеи-тѣ даже и до днесь.

16. А единадесеть-тѣ ученици отидохѫ въ Галилеѭ, на горѫ-тѫ дѣто имъ заржча Іисусъ.

зі. И҆ ви́дѣвше є҆го̀, поклони́шасѧ є҆мꙋ̀: ѻ҆́ви же ᲂу҆сꙋмнѣ́шасѧ.

и҃і. И҆ пристꙋ́пль І҆и҃съ, речѐ и҆̀мъ глаго́лѧ: дадѐсѧ мѝ всѧ́ка вла́сть на нѣ́сѝ и҆ на землѝ.

а҃і. Ше́дше ᲂу҆́бо наꙋчи́те всѧ̀ ꙗ҆зы́ки, крⷭ҇та́ще и҆̀хъ во и҆̀мѧ Ѻ҆ц҃а̀ и҆ Сн҃а и҆ Ст҃а́гѡ Дх҃а,

в҃. Оу҆ча́ще и҆̀хъ блюстѝ всѧ̀, є҆ли́ка заповѣ́дахъ ва́мъ: и҆ сѐ а҃зъ съ ва́ми є҆́смь во всѧ̀ днѝ до скончанїѧ вѣ́ка. а҆ми́нь.

17. И като го видѣхѫ, поклонихѫ му ся; а нѣкои ся усумнихѫ.

18. И пристѫпи Іисусъ та имъ говори и рече: Даде ми ся всяка власть на небе-то и на земѭ-тѫ.

19. Идѣте прочее научѣте всичкы-тѣ народы, и крьщавайте гы въ име-то на Отца и Сына и Святаго Духа;

20. И учѣте гы да пазятъ всичко що сьмь ви заповѣдалъ; и ето, азъ сьмь съ васъ прѣзъ всичкы-тѣ деніе, до скончаніе-то на вѣка. Амиль.

Ѿ МЯРКА

СВАТО́Е БЛАГОВѢСТВОВА́НІЕ.

ГЛАВА̀ А҃.

А҃. Зача́ло є҆ѵ҇ліа І҆и҃са Хр҃та̀, Сн҃а Бж҃іа:

Б҃. Ꙗ҆коже є҆́сть пи́сано во прѡ́рокѣхъ: сѐ а҆́зъ посылаю̀ а҆́гг҃ла моего̀ пред̾ лицемъ твоимъ, и҆же оу҆гото́витъ пꙋ́ть твой пред̾ тобо́ю.

Г҃. Гла́съ вопїю́щагѡ въ пꙋсты́ни: оу҆гото́вайте пꙋ́ть Гдⷭ҇нь, пра́вы твори́те стезѝ є҆гѡ̀.

Д҃. Бы́сть І҆ѡа́ннъ крестаи́й въ пꙋсты́ни, и҆ проповѣ́дая крщє́нїе покаа́нїа во ѿпꙋще́нїе грѣхѡ́въ.

Е҃. И҆ и҆схожда́ше къ немꙋ̀ вса̀ І҆ꙋде́йская страна̀, и҆ І҆ерꙋсали́мляне: и҆ креща́хꙋся всѝ во І҆орда́нѣ рѣцѣ̀ ѿ негѡ̀, и҆сповѣ́дающе грѣхѝ своѧ̀.

Ѕ҃. Бѣ̀ же І҆ѡа́ннъ ѡ҆болче́нъ власы̀ велбꙋ̀жди, и҆ по́асъ оу҆сме́нъ ѡ҆ чреслѣ́хъ є҆гѡ̀, и҆ ꙗ҆ды́й а҆кріды̀ и҆ ме́дъ ди́вїй.

З҃. И҆ проповѣ́даше, гл҃го́ла: гра́детъ крѣ́плїй менѐ, во слѣ́дъ менѐ, є҆мꙋ̀же нѣ́смь досто́инъ преклонсѧ разрѣши́ти реме́нь сапѡ́гъ є҆гѡ̀.

И҆. А҆́зъ оу҆́бѡ крти́хъ вы̀ водо́ю: то́й же крти́тъ вы̀ Дх҃омъ ст҃ы́мъ.

А҃. И҆ бы́сть во ѻ҆́нѣхъ дне́хъ, прїи́де І҆и҃съ ѿ Назаре́та Галїле́йскагѡ, и҆ крти́сѧ ѿ І҆ѡа́нна во І҆орда́нѣ.

Г҃. И҆ а҆́бїе, восходѧ̀ ѿ воды̀, ви́дѣ разводѧ́щасѧ нб҃сѧ̀, и҆ Дх҃а ꙗ҆́кѡ го́лꙋбѧ, сходѧ́ща на́нь:

ОТЪ МАРКА

СВЯТО-ТО ЕВАНГЕЛІЕ.

ГЛАВА 1.

1. Зачало на благовѣстіе-то на Іисуса Христа, Сына Божія.

2. Както е писано въ пророцы-тѣ: Ето, азъ проваждамъ вѣститель-тъ си прѣдъ лице-то ти, който ще приготви твой-тъ пѫть прѣдъ тебе.

3. Гласъ на едного, който вика въ пустынѭ-тѫ: Приготвѣте пѫть-тъ Господень, правы правѣте неговы-тѣ пѫтеки.

4. Дойде Іоаннъ та крѫщаваше въ пустынѭ-тѫ, и проповѣдуваше крѫщеніе на покаяніе за прощаваніе на грѣхове-тѣ.

5. И излѣзуваше къмъ него всичка-та страна Іудейска, и Іерусалимляне-тѣ, и крѫщавахѫ ся всички-тѣ отъ него въ рѣкѫ-тѫ Іорданъ, като исповѣдувахѫ грѣхове-тѣ си.

6. А Іоаннъ носяше дрехѫ отъ камилскы космы, и коженъ поясъ около чрѣсла-та си, и ядѣше акриды и медъ дивъ.

7. И проповѣдуваше и казуваше: Слѣдъ мене иде по крѣпкый-тъ отъ мене, на когото не сьмь достоинъ да ся прѣклонѭ и да развьржѫ ремикъ-тъ на обуща-та му.

8. Азъ вы крьстихъ съ водѫ: а той ще вы крьсти съ Духъ Святый.

9. И прѣзъ онѣзи деніе дойде Іисусъ отъ Назаретъ Галилейскый, и крьсти ся отъ Іоанна въ Іорданъ.

10. И тутакси като възлѣзуваше отъ водѫ-тѫ, видѣ че ся раствяряхѫ небеса-та, и Духъ-тъ като гълѫбъ слѣзуваше на него.

а҃і. И҆ гла́съ бы́сть съ нб҃сѐ: ты̀ є҆сѝ Сн҃ъ мо́й возлю́бленный, ѿ не́мже бл҃говоли́хъ.

в҃і. И҆ а҃бїе дх҃ъ и҆зведѐ є҆го̀ въ пꙋсты́ню.

г҃і. И҆ бѣ̀ тꙋ̀ въ пꙋсты́ни дне́й четы́редесѧть, и҆скꙋша́емь сатано́ю, и҆ бѣ̀ со ѕвѣ́рми: и҆ А҆гг҃ли слꙋжа́хꙋ є҆мꙋ̀.

д҃і. По преда́нїи же І҆ѡа́нновѣ, прїи́де І҆и҃съ въ Галїле́ю, проповѣ́дѧѧ є҆ѵ҆ле́ѩ цр҃твїа Бж҃їа,

є҃і. И҆ глаго́лѧ, ꙗ҆́кѡ и҆спо́лнисѧ вре́мѧ, и҆ приближи́сѧ цр҃твїе Бж҃їе: покѧ́йтесѧ, и҆ вѣ́рꙋйте во є҆ѵ҆ле́ѩ.

ѕ҃і. Ходѧ́ же при мо́ри Галїле́йстѣмъ, ви́дѣ Сі́мѡна и҆ А҆ндре́а бра́та тогѡ̀ Сі́мѡна, вмета́ющѧ мре́жи въ мо́ре: бѣ́ста бо рыбарѧ.

з҃і. И҆ речѐ и҆̀мѧ І҆и҃съ: прїиди́та во слѣ́дъ менѐ, и҆ сотворю̀ ва́съ бы́ти ловцы̀ человѣ́кѡмъ.

и҃і. И҆ а҃бїе ѿста́вльше мре́жи своѧ̀, по не́мъ и҆до́ста.

ѳ҃і. И҆ преше́дъ ма́лѡ ѿтꙋ́дꙋ, ᲂу҆зрѣ̀ І҆а́кѡва Зеведе́ова и҆ І҆ѡа́нна бра́та є҆гѡ̀, и҆ та̀ въ корабли̇̀ стрѡ́щѧ мре́жа:

к҃. И҆ а҃бїе воззва̀ а҃: и҆ ѿста́вльше ѻ҆ц҃а̀ своего̀ Зеведе́а въ корабли̇̀ съ наѐмники, по не́мъ и҆до́ста.

к҃а. И҆ внидо́ша въ Капернаꙋ́мъ: и҆ а҃бїе въ сꙋббѡ́ты вше́дъ въ со́нмище, ᲂу҆ча́ше.

к҃в. И҆ дивла́хꙋсѧ ѿ ᲂу҆че́нїи є҆гѡ̀: бѣ̀ бо ᲂу҆ча̀ и҆̀хъ ꙗ҆́кѡ вла́сть и҆мы́й, и҆ не ꙗ҆́кѡ кни́жницы.

к҃г. И҆ бѣ̀ въ со́нмищи и҆̀хъ человѣ́къ въ дꙋ́сѣ нечи́стѣ, и҆ воззва̀,

к҃д. Глаго́лѧ: ѿста́ви, что̀ на́мъ и҆ тебѣ̀, І҆и҃се Назарѧни́не; пришелъ є҆сѝ погꙋби́ти на́съ: вѣ́мъ та̀, кто̀ є҆сѝ, Ст҃ый Бж҃їй.

к҃е. И҆ запретѝ є҆мꙋ̀ І҆и҃съ, глаго́лѧ: ᲂу҆молчѝ, и҆ и҆зы́ди и҆з негѡ̀.

к҃ѕ. И҆ страсѐ є҆го̀ дꙋ́хъ нечи́стый, и҆ возопѝ гла́сомъ вели́кимъ, и҆ и҆зы́де и҆з негѡ̀.

к҃з. И҆ ᲂу҆жасо́шасѧ всѝ, ꙗ҆́коже стаза́тисѧ и҆̀мъ къ себѣ̀,

11. И гласъ бы отъ небе-то: Ты си Сынъ мой възлюбленный, въ когото благоволихъ.

12. И той часъ Духъ-тъ го извожда въ пустыніѭ-тѫ.

13. И тамо бѣ въ пустыніѭ-тѫ четыридесеть дни и ся искушаваше отъ Сатанѫ; и бѣше съсъ звѣрове-тѣ; и ангели-тѣ му служахѫ.

14. А отъ какъ бы прѣдаденъ Іоаниъ, дойде Іисусъ въ Галилеѭ, и проповѣдуваше благовѣстіе-то на царство-то Божіе,

15. И казуваше: Врѣме-то ся испълни, и приближи царство-то Божіе; покайте ся и вѣрувайте въ благовѣстіе-то.

16. А когато пѫтуваше по край Галилейско-то море, видѣ Симона и Андрея брата му, че хвьрляхѫ мрѣжѫ въ море-то; понеже бѣхѫ рыболовци.

17. И рече имъ Іисусъ: Елате слѣдъ мене, и ще вы направіѭ да бѫдете ловци на человѣцы.

18. И тутакси оставихѫ мрѣжы-тѣ си, и послѣдувахѫ го.

19. И като позаминѫ отъ тамо малко, видѣ Іакова Зеведеева и Іоанна брата му, и тѣхъ въ ладіѭ-тѫ че си кърпѣхѫ мрѣжы-тѣ.

20. И тутакси гы позова, и *тѣ* оставихѫ бащѫ си Зеведея въ ладіѭ-тѫ съ наемницы-тѣ, и отидохѫ слѣдъ него.

21. И влѣзохѫ въ Капернаумъ; и паскоро въ сѫбботѫ влѣзе *Іисусъ* въ съборище-то и учаше.

22. И удивяваxѫ ся на ученіе-то му; защото гы учаше като нѣкой който има власть, а не както книжници-тѣ.

23. И имаше въ съборище-то имъ человѣкъ съ печистъ духъ, та извыка,

24. И казуваше: Остави *ны;* що имашь ты съ насъ, Іисусе Назарянине? дошелъ си да ны погубишь ли? Познавамъ тя кой си, Святый Божій.

25. И запрѣти му Іисусъ, и рече; Млъкни, и излѣзь изъ него.

26. И печистый-тъ духъ, като го покѫса, извыка съ голѣмъ гласъ и излѣзе изъ него.

27. И всичкы ся смаяхѫ, щото разискувахѫ помежду си, и

гаго́лющымъ: что́ є҆сть сі̑е; и҆ что̀ оу҆че́ніе но́вое сі̑е, ꙗ҆́кѡ по
о҆́бласти и҆ дꙋховѡ́мъ нечи́стымъ вели́тъ, и҆ послꙋ́шаютъ є҆гѡ̀;
к҃и. И҆зы́де же слꙋ́хъ є҆гѡ̀ а҆́віе во всю̀ странꙋ̀ Галілеі́-
скꙋ.
к҃а. И҆ а҆́віе и҆з̾ со́нмища и҆зше́дше, пріидо́ша въ до́мъ
Сі́мѡновъ и҆ А҆ндре́овъ, со І҆а́кѡвомъ и҆ І҆ѡа́нномъ.
л҃. Те́ща же Сі́мѡнова лежа́ше о҆гне́мъ жего́ма: и҆ а҆́віе
гаго́лаша є҆мꙋ̀ ѡ҆ не́й.
л҃а. И҆ пристꙋ́пль воздви́же ю҆, є҆́мь за рꙋ́кꙋ є҆ѧ̀: и҆ ѡ҆ста́ви
ю҆ о҆́гнь а҆́віе, и҆ слꙋжа́ше и҆́мъ.
л҃в. По́здѣ же бы́вшꙋ, є҆гда̀ захожда́ше со́лнце, приноша́хꙋ
къ немꙋ̀ всѧ̑ недꙋ́жныѧ и҆ бѣ́сныѧ.
л҃г. И҆ бѣ̀ ве́сь гра́дъ собра́ласѧ къ две́ремъ.
л҃д. И҆ и҆сцѣли́ мно́ги злѣ̀ стра́ждꙋщыѧ разли́чными недꙋ́ги,
и҆ бѣ́сы мно́ги и҆згна̀, и҆ не ѡ҆ставла́ше глаго́лати бѣ́сы, ꙗ҆́кѡ
вѣ́дахꙋ є҆го̀ Хр҃та̀ сꙋ́ща.
л҃е. И҆ оу҆трѡ, но́щи сꙋ́щей вѣлѡ̀, воста́въ, и҆зы́де, и҆ и҆́де въ
пꙋ́сто мѣ́сто, и҆ тꙋ̀ мл҃твꙋ дѣ́аше.
л҃ѕ. И҆ гна́ша є҆го̀ Сі́мѡнъ, и҆ и҆́же съ ни́мъ:
л҃з. И҆ ѡ҆брѣ́тѡше є҆го̀, глаго́лаша є҆мꙋ̀, ꙗ҆́кѡ всѝ тебѐ и҆щꙋ́тъ.
л҃и. И҆ глаго́ла и҆́мъ: и҆́демъ въ бли́жніѧ ве́си и҆ гра́ды, да
и҆ та́мѡ проповѣ́мъ: на сі̑е бо и҆зыдо́хъ.
л҃ѳ. И҆ бѣ̀ проповѣ́даѧ на со́нмищахъ и҆́хъ, во всѣ́й Галілеі́,
и҆ бѣ́сы и҆згонѧ̀.
м҃. И҆ прі́иде къ немꙋ̀ прокаже́нъ, молѧ̀ є҆го̀ и҆ на колѣ́нꙋ
припа́даѧ пред̾ ни́мъ, и҆ глаго́лѧ є҆мꙋ̀, ꙗ҆́кѡ, а҆́ще хо́щеши,
мо́жеши мѧ̀ ѡ҆чи́стити.
м҃а. І҆и҃съ же мл҃дова́въ, простеръ рꙋ́кꙋ, коснꙋ́сѧ є҆гѡ̀,
и҆ гаго́ла є҆мꙋ̀: хощꙋ̀, ѡ҆чи́стисѧ.
м҃в. И҆ ре́кшꙋ є҆мꙋ̀, а҆́віе ѿи́де ѿ негѡ̀ прокаже́ніе, и҆ чи́стъ
бы́сть.
м҃г. И҆ запре́щъ є҆мꙋ̀, а҆́віе и҆згна̀ є҆го̀:
м҃д. И҆ гаго́ла є҆мꙋ̀: блюди̇, никомꙋ́же ничесо́же рцы̀: но

думахѫ: Що е това? Кое *е* това ново ученіе, щото съ власть повелѣва и на нечисты-тѣ духове, и послушуватъ го.

28. И разчу ся слухъ-тъ неговъ наскоро по всичкѫ-тѫ околность на Галилеѩ.

29. И щомъ излѣзохѫ изъ съборище-то, дойдохѫ съ Іакова и Іоанна въ кѫщѫ-тѫ на Симона и Андрея:

30. А тъща-та Симонова лежаше огничава, и тутакси му казуватъ за неѩ.

31. И пристѫпи та ѩ дигнѫ, като ѩ хванѫ за рѫкѫ-тѫ; и на часъ-тъ ѩ остави огница-та, и слугуваше имъ.

32. И като ся свечери, когато залѣзе слънце-то, доведохѫ му всичкы-тѣ които бѣхѫ злѣ, и бѣснуемы-тѣ:

33. И всичкый-тъ градъ ся бѣ събралъ прѣдъ врата-та.

34. И исцѣли мнозина които бѣхѫ злѣ отъ разны болѣсти, и много бѣсове испѫди, и не оставяше бѣсове-тѣ да говорятъ, понеже го познавахѫ *че е Христосъ.*

35. И сутринь-тѫ, много рано, станѫ та излѣзе, и отиде въ пусто мѣсто, и тамо ся моляше.

36. И оттичахѫ слѣдъ него Симонъ и които бѣхѫ съ него.

37. И като го намѣрихѫ, казуватъ му: Всичкы тебе търсятъ.

38. И казува имъ: Да идемъ въ блискы-тѣ паланкы, да проповѣдамъ и тамъ; защото сьмь за това излѣзлъ.

39. И тъй проповѣдуваше по соборища-та имъ по всичкѫ Галилеѩ, и испѫждаше бѣсове-тѣ.

40. И идува при него единъ прокаженъ, та му ся моляше и колѣничаше прѣдъ него и казуваше му: Ако да ищешь, можешь да мя очистишь.

41. А Іисусъ ся смили и прострѣ рѫкѫ, та ся допрѣ до него, и казува му: Ищѫ, очистенъ бѫди.

42. И като изрече *туй*, тутакси ся махнѫ отъ него проказа-та, и ся очисти.

43. И като му запрѣти строго, тозь-часъ го отпрати,

44. И казува му: Гледай никому нищо да не речешь; но иди,

ше́дъ покажи́ся і҆ере́еви, и҆ принесѝ за ѡ҆чище́ніе твоѐ, ꙗ҆́же повелѣ̀ Мѡѷсе́й, во свидѣ́тельство и҆̀мъ.

м҃е. Ѻ҆́нъ же и҆зше́дъ нача́тъ проповѣ́дати мно́гѡ и҆ проноси́ти сло́во: ꙗ҆́коже ктомꙋ̀ не мощѝ є҆мꙋ̀ ꙗ҆вѣ̀ во гра́дъ вни́ти: но внѣ̀ въ пꙋсты́хъ мѣ́стѣхъ бѣ̀: и҆ прихожда́хꙋ къ немꙋ̀ ѿвсю́дꙋ.

ГЛАВА̀ в҃.

а҃. И҆ вни́де па́ки въ Капернаꙋ́мъ по дне́хъ: и҆ слы́шано бы́сть, ꙗ҆́кѡ въ домꙋ̀ є҆́сть.

в҃. И҆ а҃бі́е собра́шася мно́зи, ꙗ҆́коже ктомꙋ̀ не вмѣща́тися ни при две́рехъ: и҆ глаго́лаше и҆̀мъ сло́во.

г҃. И҆ прі́идо́ша къ немꙋ̀, носа́ще разсла́бленна (жи́лами), носи́ма четы́рми:

д҃. И҆ не могꙋ́щымъ прибли́житися къ немꙋ̀ наро́да ра́ди, ѿкры́ша покро́въ, и҆дѣ́же бѣ̀, и҆ прокопа́вше свѣ́сиша ѻ҆́дръ, на не́мже разсла́бленный лежа́ше.

є҃. Ви́дѣвъ же І҆и҃съ вѣ́рꙋ и҆́хъ, гл҃го́ла разсла́бленномꙋ: ча́до, ѿпꙋща́ются тебѣ̀ грѣсѝ твои́.

ѕ҃. Бѣ́хꙋ же нѣ́цыи ѿ кни́жникъ тꙋ̀ сѣда́ще, и҆ помышла́юще въ сердца́хъ свои́хъ:

з҃. Что̀ се́й та́кѡ глаго́летъ хꙋлѝ; кто̀ мо́жетъ ѡ҆ставла́ти грѣхѝ, то́кмѡ є҆ди́нъ Бг҃ъ;

и҃. И҆ а҃бі́е разꙋмѣ́въ І҆и҃съ дꙋ́хомъ свои́мъ, ꙗ҆́кѡ та́кѡ ті́и помышла́ютъ въ себѣ̀, речѐ и҆̀мъ: что̀ сі́а помышла́ете въ сердца́хъ ва́шихъ;

ѳ҃. Что́ є҆́сть оу҆до́бѣе; рещѝ разсла́бленномꙋ: ѿпꙋща́ются тебѣ̀ грѣсѝ: и҆лѝ рещѝ: воста́ни, и҆ возмѝ ѻ҆́дръ тво́й, и҆ ходѝ;

і҃. Но да оу҆вѣ́сте, ꙗ҆́кѡ вла́сть и҆̀мать Сн҃ъ чл҃вѣ́ческій на землѝ ѿпꙋща́ти грѣхѝ, (глаго́ла разсла́бленномꙋ:)

а҃і. Тебѣ̀ гл҃го́лю: воста́ни, и҆ возмѝ ѻ҆́дръ тво́й, и҆ и҆дѝ въ до́мъ тво́й.

покажи себе си на священника, и принесь за очищеніе-то си това, което е Моисей повелѣлъ, за свидѣтелство тѣмъ.

45. А той щомъ излѣзе, начнѫ да проповѣдува много и да разнося слово-то, така що Іисусъ не можаше вече да влѣзе явно въ нѣкой градъ; но вънъ въ пусты мѣста бѣ, и идяхѫ при него отъ всякѫдѣ.

ГЛАВА 2.

1. И слѣдъ *нѣколко* дни влѣзе пакъ въ Капернаумъ; и чу ся че е въ еднѫ кѫщѫ.

2. И тутакси ся събрахѫ мнозина, така що не гы побираше вече нито прѣдъ врата-та *мѣсто-то;* и говоряше имъ слово-то.

3. И идуватъ при него та му доносятъ единъ разслабенъ, носенъ отъ четырма.

4. И като не можахѫ да приближатъ до него поради народъ-тъ, раскрыхѫ покрывъ-тъ дѣто бѣше, и *го* разбихѫ, та спуснѫхѫ одръ-тъ, на който лежаше разслабенный-тъ.

5. А Іисусъ видѣ вѣрѫ-тѫ имъ, и казува на разслабенный: Сынко, прощаватъ ти ся грѣхове-тѣ ти.

6. А имаше нѣкои отъ книжницы-тѣ тамо, които сѣдѣхѫ, и размысляхѫ въ сърдца-та си:

7. Що говори тойзи така хулы? Кой може да прощава грѣхове, освѣнь едного Бога?

8. И тутакси като позна Іисусъ съ духъ-тъ си, че така размысляватъ въ себе си, рече имъ: Защо мыслите това въ сърдца-та си?

9. Кое е по лесно, да рекѫ разслабенному: Прощаватъ ти ся грѣхове-тѣ ли, или да рекѫ: Стани, и земи одръ-тъ си и ходи?

10. Но за да познаете че власть има Сынъ человѣческый на земѭ-тѫ да прощава грѣхове, (казува на разслабенный-тъ):

11. Тебѣ казувамъ: Стани и земи одръ-тъ си, и иди у дома си.

в҃і. И҆ воста̀ а҃бїе, и҆ взе́мъ ѻ҆́дръ, и҆зы́де пред̾ всѣ́ми: ꙗ҆́кѡ диви́тисѧ всѣ́мъ, и҆ сла́вити Бг҃а, гл҃го́лющымъ, ꙗ҆́кѡ николи́же та́кѡ ви́дѣхомъ.

г҃і. И҆ и҆зы́де па́ки къ мо́рю: и҆ ве́сь наро́дъ и҆да́ше къ немꙋ̀, и҆ ѹ҆ча́ше и҆́хъ.

д҃і. И҆ мимогра́дый ви́дѣ Леві́ю А҆лфе́ова, сѣда́щѧ на мы́тницѣ, и҆ гл҃го́ла є҆мꙋ̀: по мнѣ̀ гради̇̀. и҆ воста́въ въ слѣ́дъ є҆гѡ̀ и҆́де.

є҃і. И҆ бы́сть возлежа́щꙋ є҆мꙋ̀ въ домꙋ̀ є҆гѡ̀, и҆ мно́зи мытари̇̀ и҆ грѣ́шницы возлежа́хꙋ со І҆и҃сомъ и҆ со ѹ҆ченики̇̀ є҆гѡ̀: ба́хꙋ бо мно́зи, и҆ по не́мъ и҆до́ша.

ѕ҃і. И҆ кни̇́жницы и҆ фарі̇се́є ви́дѣвше є҆го̀ ꙗ҆дꙋ́ща съ мытари̇̀ и҆ грѣ́шники, глаго́лахꙋ ѹ҆ченикѡ́мъ є҆гѡ̀: что̀ ꙗ҆́кѡ съ мытари̇̀ и҆ грѣ́шники ꙗ҆́стъ и҆ пі́етъ;

з҃і. И҆ слы́шавъ І҆и҃съ, гл҃го́ла и҆̀мъ: не тре́бꙋютъ здра́вїи врача̀, но боля́щїи. не прїидо́хъ призва́ти пра́ведники, но грѣ́шники на покая́нїе.

и҃і. И҆ ба́хꙋ ѹ҆ченицы̀ І҆ѡа́нновы и҆ фарі̇се́йстїи поста́щеса: и҆ прїидо́ша и҆ гл҃го́лаша є҆мꙋ̀: почто̀ ѹ҆ченицы̀ І҆ѡа́нновы и҆ фарі̇се́йстїи поста́тсѧ, а҆ твои̇̀ ѹ҆ченицы̀ не поста́тсѧ;

а҃і. И҆ речѐ и҆̀мъ І҆и҃съ: є҆да̀ мо́гꙋтъ сн҃ове бра́чнїи, до́ндеже жени́хъ съ ни́ми є҆́сть, пости́тисѧ; є҆ли́ко вре́мѧ съ собо́ю и҆̀мꙋтъ жениха̀, не мо́гꙋтъ пости́тисѧ:

к҃. Прїи́дꙋтъ же дні́е, є҆гда̀ ѿи́метсѧ ѿ ни́хъ жени́хъ, и҆ тогда̀ поста́тсѧ въ ты́ѧ дни̇̀.

к҃а. И҆ никто́же приложе́нїѧ пла́та небѣ́лена пришива́етъ къ ри́зѣ ве́тсѣ: а҆́ще ли же ни̇̀: во́зметъ коне́цъ є҆гѡ̀ но́вое ѿ ве́тхагѡ, и҆ го́рша дира̀ бꙋ́детъ.

к҃в. И҆ никто́же вліва́етъ вїна̀ но́ва въ мѣ́хи ве́тхи: а҆́ще ли же ни̇̀, просади́тъ вїно̀ ко́вое мѣ́хи, и҆ вїно̀ пролї́етсѧ, и҆ мѣ́си поги́бнꙋтъ: но вїно̀ но́вое въ мѣ́хи но́вы влїа́ти.

к҃г. И҆ бы́сть мимоходи́ти є҆мꙋ̀ въ сꙋббѡ́ты сквозѣ̀ сѣ́анїѧ,

12. И станѫ тутакси, и като дигнѫ одръ-тъ си, излѣзе прѣдъ всичкы-тѣ; така щото всичкы ся чудяхѫ, и славяхѫ Бога, и думахѫ: Никогы така не смы виждали.

13. И излѣзе пакъ край море-то, и всичкый-тъ народъ идяхѫ при него, и учаше гы.

14. И като минуваше, видѣ Левія Алфеова, че сѣдяше на мытарницѫ-тѫ: и казува му: Ела слѣдъ мене. И *той* станѫ и отиде слѣдъ него.

15. И когато бѣше на трапезѫ въ кѫщѫ-тѫ му, много мытари и грѣшници бѣхѫ насѣдали наедно съ Іисуса и ученицы-тѣ неговы; защото бѣхѫ мнозина, и послѣдувахѫ го.

16. И книжници-тѣ и Фарисеи-тѣ, като видѣхѫ че яде съ мытари-тѣ и грѣшницы-тѣ, казувахѫ на ученицы-тѣ му: Защо съ мытари-тѣ и грѣшницы-тѣ яде и піе?

17. И като чу Іисусъ, казува имъ: Нѣматъ нуждѫ за лѣкарь здрави-тѣ, но болни-тѣ; не дойдохъ да призовѫ праведны-тѣ, но грѣшны-тѣ на покаяніе.

18. А Іоанновы-тѣ и Фарисейскы-тѣ ученици постяхѫ; и идватъ и казуватъ му: Защо Іоаннови-тѣ и Фарисейскы-тѣ ученици постятъ, а твои-тѣ ученици не постятъ?

19. И рече имъ Іисусъ: Могѫтъ ли свадбари-тѣ да постятъ, до като е младоженикъ-тъ съ тѣхъ? Колкото врѣме иматъ младоженикъ-тъ съ тѣхъ си, не могѫтъ да постятъ.

20. Ще дойдѫтъ обаче дни, когато ся отнеме младоженикъ-тъ отъ тѣхъ, и тогази въ онѣзи дни ще постятъ.

21. И никой не пришива кърпѫ отъ небѣлено платно на ветхѫ дрехѫ; а инакъ, ново-то, което *ся туря да* запълни, отдира отъ ветхо-то, и съдрано-то быва по лошо.

22. И никой не налива ново вино въ ветхы мѣхове; а инакъ, ново-то вино ще распукне мѣхове-тѣ, и вино-то ся излива, и мѣхове-тѣ ся развалятъ; но трѣба ново вино да ся налива въ новы мѣхове.

23. И въ еднѫ сѫбботѫ когато минуваше прѣзъ сѣидбы-тѣ,

и҆ нача́ша ᲂу҆ченицы̀ є҆гѡ̀ пꙋ́ть твори́ти, востерза́юще кла́сы.

к҃д. И҆ фарі̑сє́є гл҃го́лахꙋ є҆мꙋ̀: ви́ждь, что̀ творѧ́тъ въ сꙋббѡ́ты, є҆гѡ́же не досто́итъ;

к҃е. И҆ то́й гл҃го́лаше и҆̀мъ: нѣ́сте ли николи́же чли̇̀, что̀ сотворѝ Дв҃дъ, є҆гда̀ тре́бованіе и҆мѣ̀, и҆ взалка̀ са́мъ, и҆ и҆̀же съ ни́мъ;

к҃ѕ. Ка́кѡ вни́де въ до́мъ Бж҃і̑й при А҆вїаѳа́рѣ а҆рхїере́и, и҆ хлѣ́бы предложе́нїѧ снѣдѐ, и҆̀хже не досто́ѧше ꙗ҆́сти то́кмѡ і҆ере́емъ, и҆ дадѐ и҆ сꙋщымъ съ ни́мъ;

к҃з. И҆ гл҃го́лаше и҆̀мъ: сꙋббѡ́та человѣ́ка ра́ди бы́сть, а҆ не человѣ́къ сꙋббѡ́ты ра́ди.

к҃и. Тѣ́мже Гдь є҆́сть Сн҃ъ человѣ́ческїй и҆ сꙋббѡ́тѣ.

ГЛАВА̀ Г҃.

а҃. И҆ вни́де па́ки въ со́нмище, и҆ бѣ̀ та́мѡ человѣ́къ сꙋ́хꙋ и҆̀мый рꙋ́кꙋ.

в҃. И҆ назира́хꙋ є҆го̀, а҆́ще въ сꙋббѡ́ты и҆сцѣли́тъ є҆го̀, да на́нь возглаго́лютъ.

г҃. И҆ гл҃го́ла человѣ́кꙋ сꙋ́хꙋ и҆мꙋ́щемꙋ рꙋ́кꙋ: ста́ни посредѣ̀.

д҃. И҆ глаго́ла и҆̀мъ: досто́итъ ли въ сꙋббѡ́ты добро̀ твори́ти, и҆лѝ ѕло̀ твори́ти; дꙋ́шꙋ спастѝ, и҆лѝ погꙋби́ти; ѻ҆ни́ же молча́хꙋ.

є҃. И҆ воззрѣ́въ на ни́хъ со гнѣ́вомъ, скорбѧ̀ ѿ ѿкамене́нїи серде́цъ и҆̀хъ, гл҃го́ла человѣ́кꙋ: простри̇̀ рꙋ́кꙋ твою̀. и҆ простре̇̀: и҆ ᲂу҆твердѝсѧ рꙋ́кѧ є҆гѡ̀ цѣлѧ̀ ꙗ҆́кѡ дрꙋга́ѧ.

ѕ҃. И҆ и҆зше́дше фарі̑сє́є, а҆́бїе съ и҆рѡдїа́ны совѣ́тъ творѧ́хꙋ на́нь, ка́кѡ є҆го̀ погꙋбѧ́тъ.

з҃. І҆и҃съ же ѿи́де со ᲂу҆ченикѝ свои́ми къ мо́рю: и҆ мно́гъ наро́дъ ѿ Галїле́и по не́мъ и҆́де, и҆ ѿ І҆ѹде́и,

начеѭхѫ ученици-тѣ му да кѫсатъ класове-тѣ като вървѣхѫ по пѫть-тъ.

24. И Фарисеи-тѣ му казувахѫ: Виждь, що правятъ въ сѫбботѫ, което не е простено?

25. И той имъ казуваше: Не сте ли чели никога, що стори Давидъ, когато му станѫ нужда, и огладнѣ той и които бѣхѫ съ него;

26. Какъ влѣзе въ домъ-тъ Божій во врѣме-то на първосвященника Авіаѳара, та изѣде хлѣбове-тѣ на прѣдложеніе-то, които не е простено освѣнь на священицы-тѣ да *гы* ядѫтъ; даде още и на онѣзи които бѣхѫ съ него?

27. И казуваше имъ: Сѫббота-та е станѫла за человѣка, а не человѣкъ за сѫбботѫ-тѫ.

28. Така що Сынъ человѣческый е Господарь и на сѫбботѫ-тѫ.

ГЛАВА 3.

1. И влѣзе пакъ въ съборище-то, и тамо бѣше нѣкой си человѣкъ който имаше рѫкѫ-тѫ си изсъхнѫла;

2. И съгледвахѫ го, да ли ще въ сѫбботенъ день да го исцѣли, за да го обвинятъ.

3. И казува на человѣка който имаше рѫкѫ-тѫ си изсъхнѫла: Исправи ся на срѣдъ.

4. И казува имъ: Простено ли е сѫбботенъ день да прави нѣкой добро, или да прави зло: да спасе ли душѫ, или да погуби? а тѣ мълчѣхѫ.

5. А като гы изгледа съ гнѣвъ, паскърбенъ за окамененіе-то на сърдце-то имъ, казува на человѣкъ-тъ: Простри рѫкѫ-тѫ си. И прострѣ; и възстанови ся рѫка-та му здрава както друга-та.

6. И щомъ излѣзнѫхѫ Фарисеи-тѣ, тутакси совѣтъ сторихѫ съ Иродіаны-тѣ противъ него, какъ да го погубятъ.

7. А Іисусъ тръгнѫ съ ученицы-тѣ си къмъ море-то; и отидохѫ слѣдъ него много множество отъ Галилеѩ и отъ Іудеѩ,

и҃. И҆ ѿ Іерꙋсалима, и҆ ѿ Ідꙋмеи, и҆ со Ѻнагѡ поля Іордана, и҆ ѿ Тѵра и҆ Сїдѡна, множество многое, слышавше, є҆лика творяше, (и҆) прїидоша къ немꙋ.

а҃. И҆ речѐ оу҆чнкѡмъ своимъ, да корабль бꙋдетъ оу҆ негѡ народа ради, да не стꙋжаютъ є҆мꙋ.

в҃. Многи бо исцѣли, ꙗ҆коже нападати на него̀, да є҆мꙋ прикоснꙋтся, є҆лицы и҆мѣяхꙋ раны:

г҃. И҆ дꙋси нечистїи є҆гда̀ видяхꙋ є҆го̀, припадахꙋ къ немꙋ и҆ зваахꙋ, гл҃голюще, ꙗ҆кѡ ты̀ є҆си Сн҃ъ Бж҃їй:

д҃. И҆ многѡ прещяше и҆мъ, да не ꙗ҆вле́на є҆го̀ сотворятъ.

є҃. И҆ взыде на горꙋ, и҆ призва̀, и҆хже хотяше самъ: и҆ прїидоша къ немꙋ.

ѕ҃. И҆ сотворѝ дванадесате, да бꙋдꙋтъ съ нимъ и҆ да посылаетъ и҆хъ проповѣдати,

з҃. И҆ и҆мѣти власть цѣлити недꙋги, и҆ и҆згонити бѣсы:

и҃. И҆ наречѐ Сїмѡнꙋ и҆ма Петръ:

ѳ҃. И҆ Ꙗ҆кѡва Зеведеова, и҆ Ꙗѡанна брата Ꙗ҆кѡвла: и҆ наречѐ и҆ма и҆менѧ̀ Ѳоанергесъ, є҆же є҆сть, сн҃а громѡва:

і҃. И҆ Андрея, и҆ Фїлїппа, и҆ Варѳоломеа, и҆ Матѳеа, и҆ Ѳѡмꙋ, и҆ Ꙗ҆кѡва Алфеова, и҆ Ѳаддеа, и҆ Сїмѡна Кананїта,

ѳ҃. И҆ Ꙗ҆ꙋдꙋ Іскарїѡтскаго, и҆же и҆ предадѐ є҆го̀.

к҃. И҆ прїидоша въ домъ: и҆ собрася паки народъ, ꙗ҆кѡ не мощѝ и҆мъ ни хлѣба ꙗ҆сти.

к҃а. И҆ слышавше и҆же бяхꙋ оу҆ негѡ̀, и҆зыдоша, да и҆мꙋтъ є҆го̀. гл҃голахꙋ бо, ꙗ҆кѡ неистовъ є҆сть.

к҃в. И҆ книжницы, и҆же ѿ Іерꙋсалима низшедшїи, гл҃голахꙋ, ꙗ҆кѡ веельзевꙋла и҆мать, и҆ ꙗ҆кѡ ѡ҆ кнѧзѣ бѣсовстѣмъ и҆згонитъ бѣсы.

к҃г. И҆ призвавъ и҆хъ, въ притчахъ глаголаше и҆мъ: ка́кѡ можетъ сатана̀ сатанꙋ и҆згонити;

к҃д. И҆ а҆ще царство на сѧ̀ раздѣлится, не можетъ стати царство то̀:

8. И отъ Іерусалимъ, и отъ Идумеія, и изъ отвждь Іорданъ; и изъ около Тиръ и Сидонъ, много множество, като бѣхж чули колко *чудеса* правяше, дойдохж при него.

9. И рече на ученицы-тѣ си да го очакува една ладія поради народъ-тъ, за да го не притѣсняватъ.

10. Защото исцѣли мнозина, така що онѣзи които имахж болѣсти нападахж на него, за да ся допржтъ до него.

11. И нечисти-тѣ духове, когато го виждахж, припадахж му, и выкахж: Ты си Сынъ Божій.

12. И много имъ запрѣщаваше, да го не изявяватъ.

13. И възлѣзе на горж-тж, и призова *онѣзи* които ищѣше той; и отидохж при него.

14. И стори дванадесеть, да бждатъ съ него, и да гы испроважда да проповѣдуватъ,

15. И да иматъ власть да исцѣляватъ болѣсти-тѣ, и да испждатъ бѣсове-тѣ;

16. И приложи на Симона име Петръ;

17. И Іакова Зеведеева, и Іоанна брата Іаковова, и приложи имъ имена Воанергесъ, то есть, сынове на грѫмъ-тъ:

18. И Андрея, и Филиппа, и Варѳоломея, и Матѳея, и Ѳомж, и Іакова Алфеева, и Ѳаддея, и Симона Кананита;

19. И Іудж Искаріотскаго, който го и прѣдаде.

20. И идуватъ въ единъ домъ, и събира ся пакъ *много* народъ, така що тѣ не можахж нито хлѣбъ да яджтъ.

21. И като чухж свои-тѣ му, излѣзохж да го уловятъ; защото казувахж, че не е на себе си.

22. И книжници-тѣ, които бѣхж слѣзнжли отъ Іерусалимъ, казувахж, че има Веелзевулъ, и че съ началникъ-тъ на бѣсове-тѣ испжжда бѣсове-тѣ.

23. И като гы призова, говоряше имъ съ притчы: Какъ може Сатана да испжжда Сатанж?

24. И ако едно царство ся раздѣли противъ себе си, онова царство не може да устои.

к҃е. И҆ а҆́ще до́мъ на са̀ раздѣлі́тсѧ, не мо́жетъ ста́ти до́мъ то́й:

к҃ѕ. И҆ а҆́ще сатана̀ воста̀ на са̀ са́мъ и҆ раздѣлі́сѧ, не мо́жетъ ста́ти, но коне́цъ и҆́мать.

к҃з. Никто́же мо́жетъ сосѹ́ды крѣ́пкагѡ, вше́дъ въ до́мъ є҆гѡ̀, расхи́тити, а҆́ще не пе́рвѣе крѣ́пкаго сва́жетъ: и҆ тогда̀ до́мъ є҆гѡ̀ расхи́титъ.

к҃и. А҆ми́нь гл҃го́лю ва́мъ, ꙗ҆́кѡ всѧ̑ ѿпѹ́статсѧ согрѣше́нїѧ сынѡ́мъ человѣ́ческимъ, и҆ хѹле́нїѧ, є҆ли́ка а҆́ще восхѹ́лятъ:

к҃ѳ. А҆ и҆́же восхѹ́литъ на дх҃а ст҃а́го, не и҆́мать ѿпѹще́нїѧ во вѣ́ки, но пови́ненъ є҆́сть вѣ́чномѹ сѹдѹ̀:

л҃. Занѐ гл҃го́лахѹ: дѹ́ха нечи́стаго и҆́мать.

л҃а. Прїидо́ша ᲂу҆́бо мт҃и и҆ бра́тїѧ є҆гѡ̀, и҆ внѣ̀ стоѧ́ще посла́ша къ немѹ̀, зовѹ́ще є҆го̀.

л҃в. И҆ сѣда́ше нарѡ́дъ ѻ҆́крестъ є҆гѡ̀. рѣ́ша же є҆мѹ̀: сѐ мт҃и твоѧ̀ и҆ бра́тїѧ твоѧ̀ и҆ сестры̀ твоѧ̀ внѣ̀ и҆щѹ́тъ тебѐ.

л҃г. И҆ ѿвѣща̀ и҆̀мъ, гл҃го́лѧ: кто́ є҆́сть мт҃и моѧ̀, и҆лѝ бра́тїѧ моѧ̀;

л҃д. И҆ соглѧ́давъ ѻ҆́крестъ себѐ сѣда́щыѧ, гл҃го́ла: сѐ мт҃и моѧ̀ и҆ бра́тїѧ моѧ̀:

л҃е. И҆́же бо а҆́ще сотвори́тъ во́лю Бж҃їю, се́й бра́тъ мо́й и҆ сестра̀ моѧ̀ и҆ мт҃и мѝ є҆́сть.

ГЛАВѢ̀ Д҃.

а҃. И҆ па́ки нача́тъ ᲂу҆чи́ти при мо́ри: и҆ собра́сѧ къ немѹ̀ нарѡ́дъ мно́гъ, ꙗ҆́коже самомѹ̀ влѣ́зшѹ въ кора́бль, сѣдѣ́ти въ мо́ри: и҆ ве́сь нарѡ́дъ при мо́ри на земли̇̀ бѧ́ше.

в҃. И҆ ᲂу҆ча́ше и҆́хъ при́тчами мно́гѡ, и҆ глаго́лаше и҆̀мъ во ᲂу҆че́нїи своє́мъ:

г҃. Слы́шите: сѐ и҆зы́де сѣ́ѧй сѣ́ѧти:

д҃. И҆ бы́сть є҆гда̀ сѣ́ѧше, ѻ҆́во падѐ при пѹти̇̀: и҆ прїидо́ша пти́цы и҆ позоба́ша є҆.

25. И ако домъ ся раздѣли противъ себе си, той домъ не може да устои.

26. И ако Сатана ся е повдигнѫлъ противъ себе си и ся е раздѣлилъ, не може да устои, но дошло му е свьршеніе-то.

27. Никой не може да разграби покѫщнинѫ-тѫ на силный-тъ, кога влѣзе въ кѫщѫ-тѫ му, ако пьрвомъ не вьрже силный-тъ, и тогазь ще разграби кѫщѫ-тѫ му.

28. Истинѫ ви казувамъ, че всичкы-тѣ грѣхове на сынове-тѣ человѣческы ще имъ ся простятъ, и хулы-тѣ колкото че въсхулятъ.

29. Но който въсхули на Духа Святаго, нѣма прошкѫ во вѣкы, но повиненъ е на вѣчно осѫжденіе.

30. *Това рече той*, защото казувахѫ: Има духъ нечистъ.

31. Идуватъ прочее братія-та *му* и майка му, и като стояхѫ вънъ, проводихѫ до него, и выкахѫ го.

32. И сѣдяше народъ-тъ около него; и рекохѫ му: Ето майка ти и братія-та ти вънъ искатъ тя.

33. И отвѣща имъ и каза: Коя е майка ми, или *кои сѫ* братія-та ми?

34. И като изгледа тѣзи, които сѣдяха около него, казува: Ето майка ми и братія-та ми!

35. Защото който стори волѭ-тѫ Божіѭ, той е братъ мой, и сестра моя и майка.

ГЛАВА 4.

1. И пакъ започнѫ да учи на край море-то: и събра ся при него народъ много, така що той влѣзе въ ладіѭ-тѫ и сѣдяше на море-то; а всичкый-тъ народъ бѣше на земѭ-тѫ по край море-то.

2. И учаше гы много съ притчы, и говоряше имъ въ поученіе-то си:

3. Слушайте. Ето излѣзе сѣятель-тъ да сѣе.

4. И като сѣяше, едно паднѫ край пѫть-тъ, и дойдохѫ птицы-тѣ небесны и озобахѫ го.

є. Дрꙋгóе же падѐ при кáмени, ѝдѣже не ѝмáше землѝ
мнóги: и҆ ѧ҆бїе прозѧбѐ, занѐ не ѝмáше глꙋбинны̀ земны́ѧ:
ѕ. Сóлнцꙋ же возсїѧ́вшꙋ присвáде, и҆ занѐ не ѝмáше кóрене,
и҆зсше.
з. И҆ дрꙋгóе падѐ вѣ тéрнїи: и҆ взы́де тéрнїе, и҆ подавѝ
є҆: и҆ плодà не дадѐ.
и. И҆ дрꙋгóе падѐ на землѝ дóбрѣй: и҆ даѧ́ше плóдъ вос-
ходѧ́щъ и҆ растꙋ́щъ, и҆ приплóдоваше на трѝдесѧть, и҆ на
шестьдесѧ́тъ, и҆ на стò.
ѳ. И҆ глаго́лаше: и҆мѣ́й ᲂу҆́шы слы́шати, да слы́шитъ.
і. Є҆гдá же бы́сть є҆ди́нъ, вопроси́ша є҆гò, и҆̀же бѧ́хꙋ съ
ни́мъ, со ѻ҆бѣманáдесѧте ѿ при́тчи.
ѳі. И҆ глаго́лаше и҆̀мъ: вáмъ є҆́сть данò вѣ́дати тѧ́йны
цáрствїѧ Бж҃їѧ: ѻ҆́нѣмъ же внѣ́шнимъ вѣ при́тчахъ всà
бываю́тъ:
в҃і. Да ви́дѧще ви́датъ, и҆ не ᲂу҆́зратъ: и҆ слы́шаще слы́-
шатъ, и҆ не разꙋмѣ́ютъ: да не когда̀ ѿбратѧ́тсѧ и҆ ѿстá-
ватсѧ и҆̀мъ грѣсѝ.
г҃і. И҆ глаго́ла и҆̀мъ: не вѣ́сте ли при́тчи сеà; и҆ ка́кѡ всà
при́тчи ᲂу҆разꙋмѣ́ете;
д҃і. Сѣ́й, сло́во сѣ́тъ.
є҆і. Сі́и же сꙋ́ть, и҆̀же при пꙋтѝ, и҆дѣ́же сѣ́тсѧ сло́во, и҆
є҆гдà ᲂу҆слы́шатъ, ѧ҆бїе прихо́дитъ сатанà, и҆ ѿе́млетъ сло́во
сѣ́ѧнное вѣ сердцáхъ и҆̀хъ.
ѕі. И҆ сі́и сꙋ́ть тáкожде и҆̀же на кáменныхъ сѣ́емїи, и҆̀же
є҆гдà ᲂу҆слы́шатъ сло́во, ѧ҆бїе съ рáдостїю прїе́млютъ є҆,
з҃і. И҆ не и҆̀мꙋтъ коре́нїѧ вѣ себѣ̀, но привре́менни сꙋ́ть,
тáже бы́вшей печáли и҆лѝ гоне́нїю словесѐ рáди, ѧ҆бїе со-
блажнѧ́ютсѧ.
и҆і. И҆ сі́и сꙋ́ть, и҆̀же вѣ тéрнїи сѣ́емїи, слы́шащїи сло́во,
ѳі. И҆ печáли вѣ́ка сегѡ̀, и҆ лéсть богáтства, и҆ ѿ
про́чихъ по́хѡти входѧ́щыѧ подавлѧ́ютъ сло́во, и҆ безплóдно
бывáетъ.

5. Друго паднѫ на каменито *мѣсто*, дѣто нѣмаше много пьрсть, и заскоро изникнѫ, защото нѣмаше длѫбинѫ отъ земіѭ:

6. Но когато изгрѣя слънце-то припьрли ся, и понеже нѣмаше корень, изсъхнѫ.

7. И друго паднѫ въ трънiе-тѣ, и обрастохѫ трънiе-тѣ и заглушихѫ го, и не даде плодъ.

8. И друго паднѫ на добрѫ-тѫ земіѭ, и даваше плодъ, който възлѣзуваше и възрастуваше, и принесе едно тридесеть, и друго шестдесеть, а друго сто.

9. И казуваше имъ: Който има уши да слуша, нека слуша.

10. И когато останѫ на самѣ, *онѣзи* които бѣхѫ около него съ дванадесеть-тѣ, попытахѫ го за притчѫ-тѫ.

11. И казуваше имъ: Вамъ ся даде да познаете тайнѫ-тѫ на царство-то Божіе, а на онѣзи външни-тѣ, всичко-то быва въ притчы;

12. За да гледатъ гледающе, и да не видятъ; и да чуватъ чувающе, и да не разумѣѭтъ; да не бы да ся завърнѫтъ, и да имъ ся простятъ грѣхове-тѣ.

13. И казува имъ: Не знаете ли тѫзи притчѫ? а какъ ще разумѣете всичкы-тѣ притчы?

14. Сѣятель-тъ, слово-то сѣе.

15. А *посѣянко-то* край пѫть-тъ сѫ тѣзи въ които ся сѣе слово-то; но при които, като чуѭтъ, тутакси идува Сатана, и отнема слово-то, всѣянно-то въ сърдца-та имъ.

16. Подобно и на камениты-тѣ *мѣста* посѣянно-то сѫ тѣзи, които, като чуѭтъ слово-то, тутакси съ радость го пріиматъ,

17. Нѣматъ обаче корень въ себе си, но привремѣнни сѫ; послѣ като настане скърбь или гоненіе за слово-то, тутакси ся соблазняватъ.

18. И въ трънiе-тѣ посѣянно-то сѫ тѣзи, които слушатъ слово-то,

19. И грыжи-тѣ на тойзи вѣкъ, и прѣльсть-та на богатство-то, и пожеланія-та за другы *работы*, като навлѣзуватъ, заглушаватъ слово-то, и безплодно быва.

к҃. И҆ сі́и сꙋ́ть, и҆̀же на землѝ до́брѣй сѣ́анніи, и҆̀же слы́шатъ сло́во и҆ пріе́млютъ, и҆ пло́дствꙋютъ, на три́десать, и҆ на шестьдеса́тъ, и҆ на сто̀.

ка҃. И҆ гл҃го́лаше и҆̀мъ: є҆да̀ свѣти́льникъ прихо́дитъ, да подъ спꙋ́домъ положа́тъ є҆го̀ и҆лѝ подъ ѻ҆дро́мъ; не да ли на свѣ́щницѣ положе́нъ бꙋ́детъ;

кв҃. Нѣ́сть бо та́йно, є҆̀же не ꙗ҆ви́тсѧ: нижѐ бы́сть потае́но, но да прі́йдетъ въ ꙗ҆вле́ніе.

кг҃. А҆́ще кто̀ и҆̀мать ᲂу҆́шы слы́шати, да слы́шитъ.

кд҃. И҆ гл҃го́лаше и҆̀мъ: блюди́те что̀ слы́шите. въ ню́же мѣ́рꙋ мѣ́рите, возмѣ́ритсѧ ва́мъ, и҆ приложи́тсѧ ва́мъ слы́шащымъ.

ке҃. И҆̀же бо а҆́ще и҆̀мать, да́стсѧ є҆мꙋ̀: а҆ и҆̀же не и҆̀мать, и҆ є҆̀же и҆̀мать, ѿи́метсѧ ѿ негѡ̀.

кѕ҃. И҆ глаго́лаше: та́кѡ є҆́сть (и҆) ца́рствіе Бж҃іе, ꙗ҆́коже человѣ́къ вмета́етъ сѣ́мѧ въ зе́млю:

кз҃. И҆ спи́тъ, и҆ воста́етъ но́щїю и҆ дні́ю, и҆ сѣ́мѧ прозѧба́етъ и҆ расте́тъ, ꙗ҆́коже не вѣ́сть ѻ҆́нъ.

ки҃. Ѿ себе́ бо земла̀ плоди́тъ пре́жде травꙋ̀, пото́мъ кла́съ, та́же и҆сполнѧ́етъ пшени́цꙋ въ кла́сѣ.

ко҃. Є҆гда́ же созрѣ́етъ пло́дъ, а҆́бїе по́слетъ се́рпъ, ꙗ҆́кѡ наста̀ жа́тва.

л҃. И҆ гл҃го́лаше: чесомꙋ̀ ᲂу҆подо́бимъ ца́рствіе Бж҃іе; и҆лѝ ко́ей при́тчи приложи́мъ є҆̀;

ла҃. Ꙗ҆́кѡ зе́рно горꙋ́шично, є҆̀же є҆гда̀ всѣ́ѧно бꙋ́детъ въ землѝ, мнѣ́е всѣ́хъ сѣ́менъ є҆́сть земны́хъ:

лв҃. И҆ є҆гда̀ всѣ́ѧно бꙋ́детъ, возраста́етъ, и҆ быва́етъ бо́лѣе всѣ́хъ ѕе́лїй, и҆ твори́тъ вѣ́тви ве́лїѧ, ꙗ҆́кѡ мощѝ подъ сѣ́нїю є҆гѡ̀ пти́цамъ небе́снымъ вита́ти.

лг҃. И҆ таковы́ми при́тчами мно́гими гл҃го́лаше и҆̀мъ сло́во, ꙗ҆́коже можа́хꙋ слы́шати:

лд҃. Безъ при́тчи же не глаго́лаше и҆̀мъ словесѐ: ѻ҆со́бѣ же ᲂу҆ченикѡ́мъ свои́мъ сказа́ше всѧ̑.

20. А на добрѫ-тѫ земіѭ посѣянно-то сѫ тѣзи, които слушатъ слово-то, и пріематъ, и даватъ плодъ, едно тридесеть, и едно шестдесеть, и едно сто.

21. И казуваше имъ: За това ли ся внося свѣщь да іѭ турятъ подъ шиникъ-тъ, или подъ одръ-тъ? Да ли не за това, да іѭ поставятъ на свѣтилникъ-тъ?

22. Защото нѣма нѣщо тайно, което да ся не яви; нито е было нѣщо потаено, което да не излѣзе на-явѣ.

23. Който има уши да слуша, нека слуша.

24. И казуваше имъ: Внимайте *това* което слушате; съ коіѭто мѣркѫ мѣрите, ще ви ся възмѣри; и вамъ които слушате ще ви бѫде придатъкъ.

25. Защото който има, ще му ся даде; а който нѣма, и онова което има ще му ся отнеме.

26. И казуваше: Така е царство-то Божіе, както кога человѣкъ хвърли сѣме-то въ земіѭ-тѫ;

27. И спи и разбужда ся нощя и деня; и сѣме-то никне и расте, както той не знае.

28. Защото земя-та отъ самосебе си произвожда, първомъ трѣвѫ, послѣ класъ, и напоконъ пълно жито въ класъ-тъ.

29. И когато узрѣе плодъ-тъ, той часъ испраща сърпъ-тъ, защото е настанѫла жътвѫ.

30. Още казуваше: На що да уподобимъ царство-то Божіе? или съ кое сравненіе да го сравнимъ?

31. Подобно е на зърно синапово, което, кога ся посѣе въ земіѭ-тѫ, най малко е отъ всичкы-тѣ сѣмена, които сѫ на земіѭ-тѫ;

32. А когато ся посѣе, израстува, и быва по голѣмо отъ всичкы-тѣ зъкове, и прави клоніе голѣмы, така що подъ неговѫ-тѫ сѣнкѫ могѫтъ птицы-тѣ небесны да привитаватъ.

33. И съ много таквызи притчы говоряше тѣмъ слово-то, както можахѫ да слушатъ.

34. А безъ притчѫ имъ не говоряше; но на особь тълкуваше всичко на ученицы-тѣ си.

л҃є. И҆ глаго́ла и҆̀мъ въ то́й де́нь ве́черꙋ бы́вшꙋ: пре́йдемъ на ѻ҆́нъполъ.

л҃ѕ. И҆ ѿпꙋ́щше наро́ды, поѧ́ша є҆го̀ ꙗ҆́коже бѣ̀ въ корабли̑: и҆ и҆ні́и же корабли̑ бѧ́хꙋ съ ни́мъ.

л҃з. И҆ бы́сть бꙋ́рѧ вѣ́трена вели́ка: вѡ́лны же вливѧ́хꙋсѧ въ кора́бль, ꙗ҆́кѡ ᲂу҆жѐ погрꙋжа́тисѧ є҆мꙋ̀.

л҃и. И҆ бѣ̀ са́мъ на кормѣ̀ на возгла́вницѣ спѧ̀: и҆ возбꙋди́ша є҆го̀, и҆ глаго́лаша є҆мꙋ̀: Ѹ҆чѐ̑лю, нерадѝши ли, ꙗ҆́кѡ погиба́емъ;

л҃ѳ. И҆ воста́въ запретѝ вѣ́трꙋ, и҆ речѐ мо́рю: молчѝ, преста́ни. и҆ ᲂу҆ле́же вѣ́тръ, и҆ бы́сть тишинѧ̀ ве́лїѧ.

м҃. И҆ речѐ и҆̀мъ: что̀ та́кѡ страшли́ви є҆стѐ; ка́кѡ не и҆̀мате вѣ́ры;

м҃а. И҆ ᲂу҆боѧ́шасѧ стра́хомъ ве́лїимъ, и҆ гл҃го́лахꙋ дрꙋ́гъ ко дрꙋ́гꙋ: кто̀ ᲂу҆́бо се́й є҆́сть, ꙗ҆́кѡ и҆ вѣ́тръ и҆ мо́ре послꙋ́шаютъ є҆гѡ̀;

ГЛАВѢ̀ ѕ҃.

а҃. И҆ прїидо́ша на ѻ҆́нъполъ мо́рѧ во странꙋ̀ Гадари́нскꙋю.

в҃. И҆ и҆злѣ́зшꙋ є҆мꙋ̀ и҆з корабла̀, а҆́бїе срѣ́те є҆го̀ ѿ гробѡ́въ человѣ́къ въ дꙋ́сѣ нечи́стѣ,

г҃. И҆̀же жили́ще и҆ма́ше во гробѣ́хъ: и҆ ни вери́гами никто́же можа́ше є҆го̀ связáти.

д҃. Занѐ є҆мꙋ̀ мно́гажды пꙋ́ты и҆ ᲂу҆жы (желѣ́зны) сва́занꙋ сꙋ́щꙋ, и҆ растерза́тисѧ ѿ негѡ̀ ᲂу҆жемъ (желѣ́знымъ), и҆ пꙋ́тѡмъ сокрꙋша́тисѧ: и҆ никто́же можа́ше є҆го̀ ᲂу҆мꙋ́чити:

є҆. И҆ вы́нꙋ но́щь и҆ де́нь во гробѣ́хъ и҆ въ гора́хъ бѣ̀ вопїѧ̀ и҆ толкі́йсѧ ка́менїемъ.

ѕ҃. Ѹ҆зрѣ́въ же І҆и҃са и҆здале́ча, течѐ, и҆ поклони́сѧ є҆мꙋ̀.

з҃. И҆ возопи́въ гла́сомъ ве́лїимъ речѐ: что̀ мнѣ̀ и҆ тебѣ̀, І҆и҃се Сн҃е Бг҃а Вы́шнѧгѡ; заклина́ю тѧ̀ Бг҃омъ, не мꙋ́чи менѐ.

и҃. Глаго́лаше бо є҆мꙋ̀: и҆зы́ди, дꙋ́ше нечи́стый, ѿ человѣ́ка.

35. И казува имъ въ него день когато ся свечери: Да минемъ отвждь.

36. И като оставихж народъ-тъ, зематъ него, както бѣ въ ладіиж-тж; имаше още и другы ладіи съ него.

37. И дигнува ся голѣма бура вѣтренна; и волны-тѣ ся вливахж въ ладіиж-тж, така що тя вече ся пълняше *съ водж*,

38. И той бѣше на кормъ-тъ заспалъ на възглавницж; и разбуждатъ го и казуватъ му: Учителю, не тя ли е грыжа че погынувамы?

39. И станж та запрети на вѣтръ-тъ, и рече на море-то: Мълчи, умири ся. И прѣстанж вѣтръ-тъ, и станж тишина голѣма.

40. И рече имъ: Защо сте така страхливи? Какъ нѣмате вѣрж?

41. И убояхж ся съ голѣмъ страхъ, и казувахж си единъ другыму: Кой е прочее тойзи, че и вѣтръ-тъ и море-то му ся покоряватъ?

ГЛАВА 5.

1. И минжхж отвждь море-то, въ странж-тж Гадаринскж.

2. И щомъ излѣзе изъ ладіиж-тж, тозь часъ го срѣщнж единъ человѣкъ отъ гробища-та, съ духъ нечистъ,

3. Който имаше жилище-то си въ гробища-та, и никой не можаше да го вьрже нито съ веригы;

4. Защото много пжти бѣхж го вьрзали съ оковы и съ веригы, и покжсалъ бѣ веригы-тѣ, и оковы-тѣ бѣ строшилъ; и никой не бѣше въ силж да го укроти.

5. И вынжгы, нощя и деня, бѣше по горы-тѣ и въ гробища-та, и выкаше и испрѣсичаше себе си съ камьніе.

6. А като видѣ Іисуса отъ далечь, притече и поклони му ся,

7. И извыка съ гласъ голѣмъ и рече: Що имашь ты съ мене, Іисусе, Сыне на Бога вышняго? заклѣвамъ тя въ Бога, недѣй мя мжчи.

8. (Защото му казуваше: Излѣзь изъ человѣка, душе нечистый.)

а҃. И҆ вопроша́ше є҆го̀: что́ ти є҆́сть и҆́мѧ; и҆ ѿвѣща̀, глаго́лѧ: леге́ѡнъ и҆́мѧ мнѣ̀, ꙗ҆́кѡ мно́зи є҆смы̀.

г҃. И҆ моли́ша є҆го̀ мно́гѡ, да не по́слетъ и҆́хъ внѣ̀ страны̀.

а҃і. Бѣ̀ же тꙋ̀ при горѣ̀ ста́до свино́е ве́лїе пасо́мо:

в҃і. И҆ моли́ша є҆го̀ всѝ бѣ́си, глаго́лющіе: посли́ ны во свинїѧ̑, да въ на̀ вни́демъ:

г҃і. И҆ повелѣ̀ и҆̀мъ а҆́бїе І҆и҃съ. и҆ и҆зше́дше дꙋ́сн нечи́стїи, внидо́ша во свинїѧ̑: и҆ оу҆стреми́сѧ ста́до по бре́гꙋ въ мо́ре: бѧ́хꙋ же ꙗ҆́кѡ двѣ̀ ты́сѧщи: и҆ оу҆топа́хꙋ въ мо́ри.

д҃і. Пасꙋ́щїи же свинїѧ̑ бѣжа́ша, и҆ возвѣсти́ша во гра́дѣ и҆ въ се́лѣхъ. и҆ и҆зыдо́ша ви́дѣти, что̀ є҆́сть бы́вшее:

є҃і. И҆ прїидо́ша ко І҆и҃сови, и҆ ви́дѣша бѣснова́вшагося сѣдѧ́ща и҆ ѡ҆болче́на и҆ смы́слѧща, и҆мѣ́вшаго леге́ѡнъ: и҆ оу҆боѧ́шасѧ.

ѕ҃і. Повѣ́даша же и҆̀мъ ви́дѣвшїи, ка́кѡ бы́сть бѣсно́мꙋ, и҆ ѡ҆ свинїѧ́хъ.

з҃і. И҆ нача́ша моли́ти є҆го̀ ѿити̑ ѿ предѣ̑лъ и҆́хъ.

и҃і. И҆ влѣ́зшꙋ є҆мꙋ̀ въ кора́бль, молѧ́ше є҆го̀ бѣснова́выйсѧ, да бы̀ бы́лъ съ ни́мъ.

а҃і. І҆и҃съ же не дадѐ є҆мꙋ̀, но речѐ є҆мꙋ̀: и҆дѝ въ до́мъ твой ко твои́мъ, и҆ возвѣсти̑ и҆̀мъ, є҆ли̑ка ти̑ Гдь сотвори̑, и҆ поми́лова тѧ̀.

к҃. И҆ и҆́де и҆ нача̀ проповѣ́дати въ десяти̑ градѣ́хъ, є҆ли̑ка сотвори̑ є҆мꙋ̀ І҆и҃съ: и҆ всѝ дивлѧ́хꙋсѧ.

ка҃. И҆ преше́дшꙋ І҆и҃сꙋ въ кораблѝ па́ки на ѻ҆́нъполъ, собра́сѧ наро́дъ мно́гъ ѡ҆ не́мъ: и҆ бѣ̀ при мо́ри.

кв҃. И҆ сѐ прїи́де є҆ди́нъ ѿ а҆рхїсѵнагѡ́гъ, и҆́менемъ І҆аі́ръ: и҆ ви́дѣвъ є҆го̀, падѐ при ногꙋ̀ є҆гѡ̀:

кг҃. И҆ молѧ́ше є҆го̀ мно́гѡ, глаго́лѧ, ꙗ҆́кѡ дщѝ моѧ̀ на кончи́нѣ є҆́сть: да прише́дъ возложи́ши на нїю рꙋ́цѣ, ꙗ҆́кѡ да спасе́тсѧ, и҆ жива̀ бꙋ́детъ.

9. И попыта го: Какъ ти е име-то? и отговори и каза: Легеонъ ми е име-то; защото смы мнозина.

10. И моли му ся много, да гы не отпраща на вънъ отъ тѫзи земѩ.

11. А тамо при горѫ-тѫ имаше стадо голѣмо отъ свиніе та пасѣше;

12. И помолихѫ му ся всичкы-тѣ бѣсове, и казувахѫ: Проводи ны въ свиніе-тѣ, да влѣземъ въ тѣхъ;

13. И Іисусъ тутакси даде имъ волѩ. И излѣзохѫ нечисти-тѣ духове, та влѣзохѫ въ свиніе-тѣ; и устрьми ся стадо-то прѣзъ стрьминѫ-тѫ въ море-то, (тѣ бѣхѫ до двѣ хиляды), и ся издавихѫ въ море-то.

14. А онѣзи които пасяхѫ свиніе-тѣ побѣгнѫхѫ та извѣстихѫ въ градъ-тъ и въ села-та. И *жители-тѣ* излѣзохѫ да видятъ какво е станѫло.

15. И идватъ при Іисуса, и виждатъ бѣсный-тъ въ когото бѣше легеонъ-тъ, че сѣди, и облѣченъ, и смысленъ; и убояхѫ ся.

16. И приказахѫ имъ онѣзи които видѣхѫ, какъ бѣ *работа-та* на бѣсный-тъ, и за свиніе-тѣ.

17. И начнѫхѫ да му ся молятъ да си отиде отъ тѣхны-тѣ прѣдѣлы.

18. И когато влѣзе въ ладіѩ-тѫ, моляше му ся тойзи що бѣ *отъ напрѣдъ* бѣсенъ, да бѫде съ него заедно.

19. Іисусъ обаче му не допуснѫ, но казува му: Иди си у дома си при домашны-тѣ си, и извѣсти имъ това, що ти стори Господь и тя помилува.

20. И тръгнѫ, и наченѫ да проповѣдува въ Декаполь *това*, що му стори Іисусъ; и всичкы-тѣ ся чудяхѫ.

21. И като прѣминѫ пакъ Іисусъ въ ладіѩ-тѫ отвѫдѣ, събра ся при него народъ много; и той бѣше край море-то.

22. И ето, идва единъ отъ началницы-тѣ на съборище-то, на име Іаиръ, и като го видѣ, паднѫ на нозѣ-тѣ му;

23. И моляше му ся много и казуваше: Дъщеря ми душѫ бере; да дойдешь и да положищь рѫцѣ на неѩ, за да ся избави и ще бѫде жива.

к҃д. И҆ и҆де съ ни́мъ: и҆ по не́мъ и҆да́хꙋ наро́ди мно́зи, и҆ ᲂу҆гнѣта́хꙋ є҆го̀.

к҃е. И҆ жена̀ нѣ́кая сꙋ́щи въ точе́нїи кро́ве лѣ́тъ двана́десѧте,

к҃ѕ. И҆ мно́гѡ пострада́вши ѿ мнѡ́гъ врачє́въ, и҆ и҆зда́вши своѧ̀ всѧ̀, и҆ ни є҆ди́ныѧ по́льзы ѡ҆брѣ́тши, но па́че въ го́ршее прише́дши:

к҃з. Слы́шавши ѡ҆ І҆и҃сѣ, прише́дши въ наро́дѣ созадѝ, прикоснꙋ́сѧ ри́зѣ є҆гѡ̀:

к҃и. Гл҃го́лаше бо, ꙗ҆́кѡ, а҆́ще прикоснꙋ́сѧ ри́замъ є҆гѡ̀, спасе́на бꙋ́дꙋ.

к҃а. И҆ а҆́бїе и҆зса́кнꙋ и҆сто́чникъ кро́ве є҆ѧ̀: и҆ разꙋмѣ̀ тѣ́ломъ, ꙗ҆́кѡ и҆сцѣлѣ̀ ѿ ра́ны.

к҃в. И҆ а҆́бїе І҆и҃съ разꙋмѣ̀ въ себѣ̀ си́лꙋ и҆зше́дшꙋю ѿ негѡ̀, и҆ ѡ҆бра́щсѧ въ наро́дѣ, гл҃го́лаше: кто̀ прикоснꙋ́сѧ ри́замъ мои́мъ;

к҃г. И҆ гл҃го́лахꙋ є҆мꙋ̀ ᲂу҆чѝцы̀ є҆гѡ̀: ви́диши наро́дъ ᲂу҆гнѣта́ющъ тѧ̀, и҆ глаго́леши: кто̀ прикоснꙋ́сѧ мнѣ̀;

к҃д. И҆ ѡ҆бгла́даше ви́дѣти сотво́ршꙋю сїѐ.

к҃е. Жена́ же ᲂу҆боѧ́вшисѧ и҆ трепе́щꙋщи, вѣ́дѧщи, є҆́же бы́сть є҆́й, прїи́де и҆ припадѐ къ немꙋ̀, и҆ речѐ є҆мꙋ̀ всю̀ и҆́стинꙋ.

к҃ѕ. Ѻ҆́нъ же речѐ є҆́й: дщѝ, вѣ́ра твоѧ̀ спасе́ тѧ: и҆дѝ въ ми́рѣ, и҆ бꙋ́ди цѣла̀ ѿ ра́ны твоеѧ̀.

к҃з. Є҆щѐ є҆мꙋ̀ гл҃го́лющꙋ, и҆ прїидо́ша ѿ а҆рхїсѵнагѡ́га, гл҃го́люще, ꙗ҆́кѡ дщѝ твоѧ̀ ᲂу҆мре: что̀ є҆щѐ дви́жеши ᲂу҆чи́теля;

к҃и. І҆и҃съ же а҆́бїе слы́шавъ сло́во глаго́лемое, глаго́ла а҆рхїсѵнагѡ́гови: не бо́йсѧ, то́кмѡ вѣ́рꙋй.

к҃а. И҆ не ѡ҆ста́ви по себѣ̀ ни є҆ди́наго и҆тѝ, то́кмѡ Петра̀ и҆ І҆а́кѡва и҆ І҆ѡа́нна бра́та І҆а́кѡвла.

к҃в. И҆ прїи́де въ до́мъ а҆рхїсѵнагѡ́говъ, и҆ ви́дѣ молвꙋ̀, пла́чꙋщыѧсѧ и҆ крича́щыѧ мно́гѡ.

24. И отиде съ него; и слѣдувахѫ го народъ много, и притискахѫ го.

25. И една жена, която имаше кръвотеченіе дванадесеть години,

26. И отъ много лѣкари бѣше много пострадала, още бѣше издала и всичко-то си иманіе, безъ да види никаквѫ ползѫ, но повече на злѣ бѣ пристигнѫла,

27. Като чу за Іисуса, дойде между народъ-тъ изъ отзадь, и допрѣ ся до дрехѫ-тѫ му.

28. Защото казуваше: Че, ако ся допрѫ само до дрехѫ-тѫ му, ще исцѣлѣѭ.

29. И на часъ-тъ прѣсѣкнѫ теченіе-то на кръвь-тѫ ѝ, и осѣти въ тѣло-то си че исцѣлѣ отъ болѣсть-тѫ.

30. И тутакси Іисусъ като позна въ себе си че излѣзе отъ него сила, обърнѫ ся къмъ народъ-тъ и казуваше: Кой ся допрѣ до дрехы-тѣ ми?

31. И казувахѫ ученици-тѣ му: Видишь народъ-тъ че тя притиска, и казувашь: Кой ся допрѣ до мене?

32. И обзираше ся да види тѫзи която бѣ сторила това.

33. А жена-та уплашена и растреперана, като знаяше това което станѫ съ неѭ, дойде и припаднѫ му, и каза му всичкѫ-тѫ истинѫ.

34. А той ѝ рече: Дъщи, твоя-та вѣра тя исцѣли; иди си съ миромъ, и здрава бѫди отъ болѣсть-тѫ си.

35. Когато той още говоряше, идватъ отъ началника на съборище-то, и казуватъ: Дъщеря ти умрѣ; що задавашь вече трудъ на учителя?

36. А Іисусъ, щомъ чу думѫ-тѫ коѭто говоряхѫ, казува на началника на съборище-то: Не бой ся, само вѣрувай.

37. И не остави никого да го придружи, тъкмо Петра и Іакова и Іоанна брата Іакововъ.

38. И идува въ домъ-тъ на началника на съборище-то, и виждува мълвѫ, че плачахѫ и пищѣхѫ много.

л҃а. И҆ вше́дъ гл҃го́ла и҆̀мъ: что̀ мо́лите и҆ пла́четеса; ѻ҆троковѝца не́сть ᲂу҆мерла̀, но спи́тъ.

м҃. И҆ ру́гахуса є҆мꙋ̀. ѻ҆́нъ же и҆згна́въ всѧ̑, поѧ́тъ ѻ҆ц̑а̀ ѻ҆троковѝцы и҆ ма́терь, и҆ и҆̀же бѣ́хꙋ съ ни́мъ, и҆ вни́де, и҆дѣ́же бѣ̀ ѻ҆троковѝца лежа́щи.

м҃а. И҆ є҆́мь за рꙋ́кꙋ ѻ҆троковѝцꙋ, гл҃го́ла є҆й: талиѳа̀ кꙋмі̀: є҆́же є҆́сть сказа́емо: дѣвѝце, тебѣ̀ гл҃го́лю, воста́ни.

м҃в. И҆ а҃бїе воста̀ дѣвѝца и҆ хожда́ше: бѣ̀ бо лѣ́тъ двою-на́десѧте, и҆ ᲂу҆жасо́шаса ᲂу҆жасомъ ве́лїимъ.

м҃г. И҆ запретѝ и҆̀мъ мно́гѡ, да никто́же ᲂу҆вѣ́сть сегѡ̀, и҆ речѐ: дадѝте є҆й ꙗ҆́сти.

ГЛАВА̀ Ѕ҃.

а҃. И҆ и҆зы́де ѿтꙋ́дꙋ, и҆ прїи́де во ѻ҆те́чествїе своѐ: и҆ по не́мъ и҆до́ша ᲂу҆ченицы̀ є҆гѡ̀.

в҃. И҆ бы́вшей сꙋббѡ́тѣ, нача́тъ на со́нмищи ᲂу҆чи́ти: и҆ мно́зи слы́шащїи дивла́хуса, гл҃го́люще: ѿкꙋ́дꙋ семꙋ̀ сїѧ̑; и҆ что̀ премꙋ́дрость да́нная є҆мꙋ̀; и҆ си́лы таковы̀ рꙋка́ма є҆гѡ̀ быва́ютъ;

г҃. Не се́й ли є҆́сть тектѡ́нъ, сы́нъ Мрі́инъ, бра́тъ же І҆а́кѡвꙋ и҆ І҆ѡсі́и и҆ І҆ꙋ́дѣ и҆ Сі́мѡнꙋ; и҆ не сестры̀ ли є҆гѡ̀ здѣ̀ сꙋ́ть въ на́съ; и҆ блажна́хуса ѿ не́мъ.

д҃. Гл҃го́лаше же и҆̀мъ І҆и҃съ, ꙗ҆́кѡ не́сть проро́къ безъ че́сти, то́кмѡ во ѻ҆те́чествїи свое́мъ, и҆ въ сро́дствѣ и҆ въ домꙋ̀ свое́мъ.

є҃. И҆ не можа́ше тꙋ̀ ни є҆ди́ныѧ си́лы сотвори́ти, то́кмѡ ма́лѡ недꙋ́жныхъ, возло́жь рꙋ́цѣ, и҆сцѣли̑.

ѕ҃. И҆ дивла́шеса за невѣ́рствїе и҆́хъ: и҆ ѿхожда́ше ве́си ѻ҆́крестъ ᲂу҆ча̑.

з҃. И҆ призва̀ ѻ҆бана́десѧте, и҆ нача́тъ и҆̀хъ посыла́ти два̀ два̀, и҆ дава́ше и҆̀мъ вла́сть на̑ дꙋ́хи нечи́стыми.

и҃. И҆ заповѣ́да и҆̀мъ, да ничесѡ́же возмꙋ́тъ на пꙋ́ть, то́кмѡ же́злъ є҆ди́нъ: ни пи́ры, ни хлѣ́ба, ни при по́ясѣ мѣ́ди:

39. И като влѣзе казува имъ: Защо ся мълвите и плачете? дѣте-то не е умрѣло, но спи.

40. И присмиваха му ся. А той като испѫди всичкы-тѣ, зема на дѣте-то бащѫ му и майкѫ му и онѣзи които бѣхѫ съ него, и влѣзува дѣто лежаше дѣте-то.

41. И като хванѫ дѣте-то за рѫкѫ, казува му: Талиѳа, куми; което истълкувано ще рече: Момиче, тебѣ казувамъ, стани.

42. И тутакси момиче-то станѫ и ходяше, защото бѣше на дванадесеть години; и смаяхѫ ся твърдѣ много.

43. И много имъ заржча никой да не научи това; и рече да ѝ дадѫтъ да яде.

ГЛАВА 6.

1. И излѣзе отъ тамо, и дойде въ отечество-то си; и слѣдувахѫ го ученици-тѣ му.

2. И като дойде сѫббота, начнѫ да учи въ съборище-то; и мнозина отъ слушатели-тѣ удивяваха ся, и думахѫ: Отъ кѫдѣ на тогози това? и коя е дадена-та нему мѫдрость, че и таквызи чудеса бывать отъ рѫцѣ-тѣ му?

3. Не е ли тойзи дрьводѣлецъ-тъ, сынъ-тъ Марінъ, и братъ на Іакова и на Іосія и на Іудѫ и на Симона? и не сѫ ли сестры-тѣ му тука у насъ? И соблазняхѫ ся въ него.

4. И казуваше имъ Іисусъ: Нѣма пророкъ безъ почесть, освѣнь въ отечество-то си, и между роднины-тѣ, и въ домъ-тъ си.

5. И не можаше тамо никое чудо да стори, тъкмо що на малцина болны като положи рѫцѣ исцѣли гы.

6. И чудяше ся за тѣхно-то невѣрство. И обхождаше села-та наоколо та поучаваше.

7. И призва дванадесеть-тѣ, и начеѫ да гы испраща по двама по двама; и даваше имъ власть надъ нечисты-тѣ духове.

8. И заповѣда имъ да не носятъ нищо на пѫть, освѣнь еднѫ тоягѫ; нито тържикъ, нито хлѣбъ, нито пары въ поясъ;

а҃. Но ѿбꙋвени въ сандаліа: и҆ не ѿблачитиса въ двѣ ризѣ.

г҃. И҆ гаголаше и҆мъ: и҆дѣже а҆ще вни́дете въ домъ, тꙋ̀ пребывайте, дондеже и҆зы́дете ѿтꙋ́дꙋ.

а҃і. И҆ є҆ли́цы а҆ще не пріи́мꙋтъ вы̀, нижѐ послꙋ́шаютъ васъ, и҆сходя́ще ѿтꙋ́дꙋ, ѿтраси́те пра́хъ, и҆̀же подъ ногами вашими, во свидѣтельство и҆мъ. а҆ми́нь гаголю вамъ: ѿра́днѣе бꙋ́детъ Содо́мѡмъ и҆ Гомо́рѡмъ въ де́нь сꙋ́дный, не́же гра́дꙋ томꙋ̀.

в҃і. И҆ и҆зше́дше проповѣ́дахꙋ, да покаются:

г҃і. И҆ бѣ́сы мно́ги и҆згоня́хꙋ: и҆ ма́захꙋ ма́сломъ мно́ги недꙋ́жныя, и҆ и҆сцѣлѣва́хꙋ.

д҃і. И҆ оу҆слы́ша царь И҆ѡ́ждъ: (ꙗ҆вѣ̀ бо бы́сть и҆̀мя є҆гѡ̀) и҆ глаго́лаше, ꙗ҆́кѡ І҆ѡа́ннъ крти́тель ѿ ме́ртвыхъ воста̀, и҆ сегѡ̀ ра́ди си́лы дѣ́ются ѡ҆ не́мъ.

є҃і. И҆ні́и глаго́лахꙋ, ꙗ҆́кѡ И҆лі̀а є҆́сть: и҆ні́и же гаго́лахꙋ, ꙗ҆́кѡ прѡ́рокъ є҆́сть, и҆лѝ ꙗ҆́кѡ є҆ди́нъ ѿ прѡ́рокъ.

ѕ҃і. Слы́шавъ же И҆ѡ́ждъ речѐ, ꙗ҆́кѡ, є҆го́же а҆́зъ оу҆сѣ́кнꙋхъ І҆ѡа́нна, то́й є҆́сть: то́й воста̀ ѿ ме́ртвыхъ.

з҃і. То́й бо И҆ѡ́ждъ посла́въ, ꙗ҆̀тъ І҆ѡа́нна, и҆ связà є҆го̀ въ темни́цѣ, И҆ѡ́ждіа́ды ра́ди жены̀ Фі̑ліппа бра́та своегѡ̀, ꙗ҆́кѡ ѿжени́са є҆ю̀.

и҃і. Глаго́лаше бо І҆ѡа́ннъ И҆ѡ́ждови: не досто́итъ тебѣ̀ и҆мѣ́ти женꙋ̀ (Фі̑ліппа) бра́та твоегѡ̀.

а҃і. И҆ѡ́ждіа же гнѣ́вашеса на него̀, и҆ хота́ше є҆го̀ оу҆би́ти: и҆ не можа́ше.

к҃. И҆ѡ́ждъ бо боя́шеса І҆ѡа́нна, вѣ́дый є҆го̀ мꙋ́жа пра́ведна и҆ ст҃а, и҆ соблюда́ше є҆го̀: и҆ послꙋ́шавъ є҆гѡ̀, мнѡ́га твора́ше, и҆ въ сла́дость є҆гѡ̀ послꙋ́шаше.

ка҃. И҆ приключꙋ́шꙋса дню̀ потре́бнꙋ, є҆гда̀ И҆ѡ́ждъ рождествꙋ̀ своемꙋ̀ ве́черю твора́ше кнѧзе́мъ свои́мъ и҆ ты́сѧщникѡмъ и҆ старѣ́йшинамъ Галілѣ́йскимъ:

кв҃. И҆ вше́дши дщѐрь тоа̀ И҆ѡ́ждіа́ды, и҆ пласа́вши, и҆ оу҆го́ждши

9. Но да сѫ съ простѫ обувкѫ; и да ся не обличатъ въ двѣ дрехы.

10. И казуваше имъ: Въ коіѭто кѫщѫ влѣзете, тамъ прѣбѫдвайте до когато излѣзете отъ тамо.

11. И конто не вы пріиматъ, нито вы послушатъ, като излѣзувате отъ тамо, отрьсѣте прахъ-тъ изъ подъ нозѣ-тѣ си, за свидѣтелство тѣмъ; истинѫ ви казувамъ, по леко ще бѫде *наказаніето* на Содомъ или на Гоморръ въ день сѫдный, нежели на онзи градъ.

12. И тѣ излѣзохѫ и проповѣдувахѫ покаяніе.

13. И испѫждахѫ много бѣсове; и много болны помазувахѫ съ масло, и *гы* исцѣляваxѫ.

14. И чу царь Иродъ, (защото явно станѫ негово-то име), и думаше: Іоаннъ Крьститель е въскрьснѫлъ отъ мьртвы-тѣ, и за това дѣйствуватъ силы-тѣ чрѣзъ него.

15. Другы казувахѫ, че е Илія; другы пакъ казувахѫ, че е пророкъ, или като единъ отъ пророцы-тѣ.

16. Но като чу Иродъ рече: Тойзи е Іоаннъ, когото азъ посѣкохъ; той е въскрьснѫлъ отъ мьртвы-тѣ.

17. Защото тойзи Иродъ проводи та улови Іоанна, и вьрза го въ тьмницѫ-тѫ, заради Иродіадѫ, женѫ-тѫ на брата си Филиппа, понеже бѣше іѫ зѣлъ за женѫ.

18. Защото Іоаннъ казуваше на Ирода: Не ти е простено да имашь братовѫ-тѫ си женѫ.

19. А Иродіада го ненавиждаше, и ищеше да го убіе, но не можаше.

20. Защото Иродъ ся бояше отъ Іоанна, като *го* знаяше че е человѣкъ праведенъ и святъ; и припазуваше го, и правяше много *работы*, като го слушаше, и съ благодареніе го слушаше.

21. И когато настанѫ удобенъ день, въ който Иродъ за деньтъ на рожденіе-то си правяше вечеріѫ на голѣмцы-тѣ си и на тысящницы-тѣ и на старѣйшины-тѣ Галилейскы,

22. И влѣзе дъщеря-та на тѫзи Иродіадѫ, и поигра и угоди

И҆рѡдови и҆ возлежа́щымъ съ ни́мъ, речѐ ца́рь дѣви́цѣ: проси̑ ᲂу҆ менѐ, є҆гѡ́же а҆́ще хо́щеши, и҆ да́мъ ти̑:

к҃г. И҆ кла́тсѧ є҆́й, ꙗ҆́кѡ є҆гѡ́же а҆́ще попро́сиши ᲂу҆ менѐ, да́мъ ти̑, и҆ до полца́рствїа моегѡ̀.

к҃д. Ѻ҆на́ же и҆зше́дши речѐ ма́тери свое́й: чесѡ̀ прошꙋ̀; Ѻ҆на́ же речѐ: главы̀ І҆ѡа́нна кр҃ти́теля.

к҃е. И҆ вше́дши а҆́бїе со тща́нїемъ къ царю̀, проса́ше, глаго́лющи: хощꙋ̀, да ми̑ да́си ѿ негѡ̀ на блю́дѣ главꙋ̀ І҆ѡа́нна кр҃ти́теля.

к҃ѕ. И҆ прискорбе́нъ бы́въ ца́рь, кла́твы же ра́ди и҆ за возлежа́щихъ съ ни́мъ не восхотѣ̀ ѿрещи̑ є҆́й.

к҃з. И҆ а҆́бїе посла́въ ца́рь спекꙋла́тѡра, повелѣ̀ принести̑ главꙋ̀ є҆гѡ̀.

к҃и. Ѻ҆нъ же ше́дъ ᲂу҆сѣ́кнꙋ є҆го̀ въ темни́цѣ, и҆ принесѐ главꙋ̀ є҆гѡ̀ на блю́дѣ, и҆ дадѐ ю҆̀ дѣви́цѣ: и҆ дѣви́ца дадѐ ю҆̀ ма́тери свое́й.

к҃а. И҆ слы́шавше ᲂу҆ченицы̀ є҆гѡ̀, прїидо́ша и҆ взя́ша трꙋ́пъ є҆гѡ̀, и҆ положи́ша є҆го̀ во гро́бѣ.

л҃. И҆ собра́шасѧ А҆пѡ́толи ко І҆и҃сꙋ, и҆ возвѣсти́ша є҆мꙋ̀ всѧ̑, и҆ є҆ли́ка сотвори́ша, и҆ є҆ли́ка наꙋчи́ша.

л҃а. И҆ речѐ и҆̀мъ: прїиди́те вы̀ са́ми въ пꙋ́сто мѣ́сто є҆ди́ни, и҆ почі́йте ма́лѡ. ба́хꙋ бо приходя́щїи и҆ ѿходя́щїи мно́зи, и҆ не ꙗ҆́сти и҆̀мъ бѣ̀ когда̀.

л҃в. И҆ и҆до́ша въ пꙋ́сто мѣ́сто корабле́мъ є҆ди́ни.

л҃г. И҆ ви́дѣша и҆̀хъ и҆дꙋ́щихъ наро́ды, и҆ позна́ша и҆̀хъ мно́зи: и҆ пѣ́ши ѿ всѣ́хъ градѡ́въ стица́хꙋсѧ та́мѡ, и҆ предварѝша и҆̀хъ, и҆ снидо́шасѧ къ немꙋ̀.

л҃д. И҆ и҆зше́дъ ви́дѣ І҆и҃съ наро́дъ мно́гъ, и҆ милосе́рдова ѡ҆ ни́хъ, занѐ ба́хꙋ ꙗ҆́кѡ Ѻ҆́вцы не и҆мꙋ́щыѧ па́стыра: и҆ нача́тъ и҆̀хъ ᲂу҆чи́ти мно́гѡ.

л҃е. И҆ ᲂу҆жѐ часꙋ̀ мно́гꙋ бы́вшꙋ, пристꙋ́пльше къ немꙋ̀ ᲂу҆ченицы̀ є҆гѡ̀, глаго́лаша, ꙗ҆́кѡ пꙋ́сто є҆́сть мѣ́сто, и҆ ᲂу҆жѐ ча́съ мно́гъ:

на Ирода и на сѣдящы-тѣ съ него, рече царь-тъ на момиче-то: Искай ми каквото щешь, и ще ти дамъ.

23. И заклѣ ѝ ся: Ще ти дамъ каквото ми поищешь, даже до половинѫ-тѫ отъ царство-то ми.

24. А тя излѣзе и рече на майкѫ си: Какво да поищѫ? и тя рече: Главѫ-тѫ на Іоанна Крьстителя.

25. И той часъ влѣзнѫ на бързо при царь-тъ, та поиска и каза: Искамъ да ми дадешь сега тутакси главѫ-тѫ на Іоанна Крьстителя на блюдо.

26. И царь-тъ ако и да ся оскърби много, поради клѣтвы-тѣ *обаче* и зарадь сѣдящы-тѣ съ него, не рачи да отхвьрли *прозбѫ-тѫ* ѝ.

27. И тутакси проводи царь-тъ единъ оржжникъ, и заповѣда да донесѫтъ главѫ-тѫ му.

28. И той отиде та го посѣче въ тьмницѫ-тѫ, и донесе главѫ-тѫ му на блюдо, и даде ѩ на момиче-то; и момиче-то ѩ даде на майкѫ си.

29. И като чухѫ ученици-тѣ му, дойдохѫ и дигнѫхѫ трупъ-тъ му, и положихѫ го въ гробъ.

30. И събрахѫ ся апостоли-тѣ при Іисуса та му извѣстихѫ всичко, и колкото направихѫ и колкото поучихѫ.

31. И рече имъ: Дойдѣте вы сами на странѫ въ пусто мѣсто, и починѣте си малко; защото бѣхѫ мнозина, които идяхѫ и отивахѫ, и нито да ядѫтъ имахѫ врѣме.

32. И отивахѫ въ пусто мѣсто съ ладіѭ-тѫ на странѫ.

33. И видѣ гы народъ-тъ като отхождахѫ и мнозина го познахѫ; и стекохѫ ся тамъ пѣши отъ всичкы-тѣ градове, и пристигнѫхѫ прѣди тѣхъ, и събрахѫ ся при него.

34. И като излѣзе Іисусъ видѣ много народъ, и смили ся за тѣхъ; понеже бѣхѫ като овцы, които нѣмахѫ пастырь; и наченѫ да гы поучава много.

35. И понеже бѣше вече станѫло късно, пристѫпихѫ при него ученици-тѣ му, и казувахѫ: Мѣсто-то е пусто, и късно е вече:

л҃в. Ѿпꙋстѝ и҆́хъ, да ше́дше во ѻ҆кре́стныхъ се́лѣхъ и҆ ве́сѣхъ кꙋпа́тъ себѣ̀ хлѣ́бы: не и҆́мꙋтъ бо чесѡ̀ ꙗ҆́сти.

л҃з. Ѻ҆́нъ же ѿвѣща́въ речѐ и҆́мъ: дади́те и҆́мъ вы̀ ꙗ҆́сти. и҆ глаго́лаша є҆мꙋ̀: да ше́дше кꙋпи́мъ двѣма̀ сто́ма пѣ́нязь хлѣ́бы, и҆ да́мы и҆́мъ ꙗ҆́сти;

л҃и. Ѻ҆́нъ же речѐ и҆́мъ: коли́кѡ хлѣ́бы и҆́мате; и҆ди́те и҆ ви́дите. и҆ ᲂу҆вѣ́дѣвше, гл҃го́лаша: пѧ́ть хлѣ́бъ и҆ двѣ̀ ры́бѣ.

л҃а. И҆ повелѣ̀ и҆́мъ посади́ти всѧ̑ на спо́ды на спо́ды на травѣ̀ зеленѣ̀.

м҃. И҆ возлего́ша на лѣ́хи на лѣ́хи, по стꙋ̀ и҆ по пати́десѧтъ.

м҃а. И҆ прїе́мъ пѧ́ть хлѣ́бъ и҆ двѣ̀ ры́бѣ, воззрѣ́въ на нѐо, бл҃гослови̇̀: и҆ преломѝ хлѣ́бы, и҆ да́ше ᲂу҆ченикѡ́мъ свои́мъ, да предлага́ютъ пред̾ ни́ми: и҆ ѻ҆́бѣ ры́бѣ раздѣлѝ всѣ́мъ.

м҃в. И҆ ꙗ҆до́ша всѝ, и҆ насы́тишасѧ.

м҃г. И҆ взѧ́ша ᲂу҆кро́хи дванадесѧте кѡ́ша и҆спо́лнь, и҆ ѿ ры́бъ.

м҃д. Бѧ́ше же ꙗ҆́дшихъ хлѣ́бы ꙗ҆́кѡ пѧ́ть ты́сѧщъ мꙋжѐй.

м҃е. И҆ а҆́бїе понꙋ́ди ᲂу҆ченикѝ своѧ̀ вни́ти въ кора́бль, и҆ вари́ти є҆го̀ на ѻ҆́нъполъ въ Виѳсаі́дѣ, до́ндеже са́мъ ѿпꙋ́ститъ наро́ды.

м҃ѕ. И҆ ѿре́кса и҆̀мъ, и҆́де въ го́рꙋ помоли́тисѧ.

м҃з. И҆ ве́черꙋ бы́вшꙋ, бѣ̀ кора́бль посредѣ̀ мо́рѧ, и҆ са́мъ є҆ди́нъ на земли̇̀.

м҃и. И҆ ви́дѣ и҆́хъ стра́ждꙋщихъ въ пла́ванїи: бѣ̀ бо вѣ́тръ проти́венъ и҆̀мъ: и҆ ѿ четве́ртѣй стра́жи нощнѣ́й прїи́де къ ни́мъ, по мо́рю ходѧ́й: и҆ хотѧ́ше минꙋ́ти и҆́хъ.

м҃ѳ. Ѻ҆ни̇̀ же ви́дѣвше є҆го̀ ходѧ́ща по мо́рю, мнѧ́хꙋ призра́къ бы́ти, и҆ возопи́ша:

н҃. Вси̇̀ бо є҆го̀ ви́дѣша, и҆ смꙋти́шасѧ и҆ а҆́бїе гл҃го́ла съ ни́ми, и҆ речѐ и҆̀мъ: дерза́йте, а҆́зъ є҆́смь, не бо́йтесѧ.

36. Распусни гы, да иджтъ по околны-тѣ колибы и села, и да си купятъ хлѣбъ; защото нѣматъ какво да яджтъ. А той отговори и рече имъ:

37. Дайте имъ вы да яджтъ. И казуватъ му: Да идемъ ли да купимъ за двѣ стѣ пѣнязи хлѣбъ и да имъ дадемъ да яджтъ?

38. А той имъ казува: Колко хлѣба имате? Идѣте та виждте. И като узнахж, казуватъ: Петь, и двѣ рыбы.

39. И повелѣ имъ да турятъ всичкы-тѣ да насѣдатъ по зеленж-тж трѣвж на трапезы на трапезы.

40. И насѣдахж на лѣхы на лѣхы, по сто и по петдесеть.

41. И като зѣ петь-тѣхъ хлѣба и двѣ-тѣ рыбы, погледнж на небе-то и благослови, и прѣломи хлѣбове-тѣ, и даваше на ученицы-тѣ си да наслагатъ отъ прѣдѣ имъ; и двѣ-тѣ рыбы раздѣли на всичкы-тѣ.

42. И ядохж всичкы и насытихж ся.

43. И дигнжхж отъ укрухы-тѣ дванадесеть коша пълны, и отъ рыбы-тѣ.

44. А онѣзи които ядохж хлѣбове-тѣ бѣхж около петь тысящы мжжіе.

45. И тутакси понуди ученицы-тѣ си да влѣзжтъ въ ладіѭ-тж, и да иджтъ прѣди *него* отвждь къмъ Виѳсаидж, доклѣ распусне той народъ-тъ.

46. И като гы распуснж, отиде на горѫ-тж да ся помоли.

47. И когато ся свечери, ладія-та бѣше въ срѣдъ море-то, и той самъ си на земѭ-тж.

48. И видѣ гы че ся мжчатъ въ гребаніе съ лопаты-тѣ; защото имъ бѣше вѣтръ-тъ противенъ; и около четвьртѫ-тж стражж на нощь-тж трьгнува къмъ тѣхъ, като вьрвѣше по море-то, и искаше да гы измине.

49. А тѣ като го видѣхж че ходи по море-то, възмнѣхж че е призракъ, и извыкахж.

50. Защото го всичкы видѣхж и смутихж ся. И тутакси проговори съ тѣхъ, и казува имъ: Дьрзайте, азъ сьмь, не бойте ся.

н҃а. И҆ вни́де къ ни́мъ въ кора́бль, и҆ оу҆ле́же вѣ́тръ: и҆ ѹ҆ѣлѡ̀ и҆злиха въ себѣ̀ оу҆жаса́хѹся, и҆ дивла́хѹся.

н҃в. Не разѹмѣ́ша бо ѡ҆ хлѣ́бѣхъ: бѣ̀ бо се́рдце и҆́хъ ѡ҆камене́но.

н҃г. И҆ преше́дше прїидо́ша въ зе́млю Геннисаре́тскѹ, и҆ приста́ша.

н҃д. И҆ и҆зше́дшымъ и҆́мъ и҆з̾ корабла̀, ꙗ҆́кѡ познáша є҆го̀.

н҃е. Ѡ҆бте́кше всю̀ странѹ̀ тѹ̀, нача́ша на ѻ҆дрѣ́хъ приноси́ти бола́щыꙗ, и҆дѣ́же слы́шахѹ, ꙗ҆́кѡ тѹ̀ є҆́сть.

н҃ѕ. И҆ а҆́мо́же а҆́ще вхожда́ше въ ве́си и҆лѝ во гра́ды и҆лѝ се́ла, на распѹтїа́хъ полага́хѹ недѹ́жныꙗ: и҆ мола́хѹ є҆го̀, да понѐ воскри́лїю ри́зы є҆гѡ̀ прико́снѹтсꙗ: и҆ є҆ли́цы а҆́ще прикаса́хѹся є҆мѹ̀, спаса́хѹся.

ГЛАВѢ̀ З҃.

а҃. И҆ собра́шасꙗ къ немѹ̀ фарїсе́є, и҆ нѣ́цыи ѿ кни́жникъ, пришє́дшїи ѿ І҆ерѹсали́ма:

в҃. И҆ ви́дѣвше нѣ́кїихъ ѿ оу҆чени́къ є҆гѡ̀ нечи́стыми рѹка́ми, си́рѣчь неѹмове́ными, ꙗ҆дѹ́щихъ хлѣ́бы, рѹга́хѹся.

г҃. Фарїсе́є бо и҆ всѝ І҆ѹде́є, а҆́ще не тры́юще оу҆мы́ютъ рѹ́къ, не ꙗ҆да́тъ, держа́ще преда́нїꙗ ста́рєцъ:

д҃. И҆ ѿ то́ржища, а҆́ще не покѹплютсꙗ, не ꙗ҆да́тъ: и҆ и҆́на мнѡ́га сѹ́ть, ꙗ҆́же прїа́ша держа́ти: погрѹже́нїꙗ стекла́ницамъ и҆ чва́нѡмъ и҆ котлѡ́мъ и҆ ѻ҆дрѡ́мъ.

є҃. Пото́мъ же вопроша́хѹ є҆го̀ фарїсе́є и҆ кни́жницы: почто̀ оу҆чи́цы̀ твои̇ не хо́дятъ по преда́нїю ста́рєцъ, но неѹмове́ными рѹка́ми ꙗ҆да́тъ хлѣ́бъ;

ѕ҃. Ѻ҆нъ же ѿвѣща́въ речѐ и҆́мъ, ꙗ҆́кѡ до́брѣ проро́чествова Ѵса́їа ѡ҆ ва́съ лицемѣ́рѣхъ, ꙗ҆́коже є҆́сть пи́сано: сі́и лю́дїе оу҆стна́ми ма̀ чтѹ́тъ, се́рдце же и҆́хъ дале́че ѿстои́тъ ѿ менѐ.

з҃. Всѹ́е же чтѹ́тъ ма̀, оу҆ча́ще оу҆че́нїемъ, за́повѣдемъ человѣ́ческимъ.

51. И възлѣзе при тѣхъ на ладіѭ-тѫ, и тихнѫ вѣтръ-тъ. И ужасавахѫ ся въ себе си твърдѣ много, и чудяхѫ ся.

52. Защото не разумѣхѫ поради хлѣбове-тѣ, понеже сърдце-то имъ бѣ затвърднѣло.

53. И прѣминѫхѫ та дойдохѫ въ земѭ-тѫ Геннисаретскѫ и ся извезохѫ на пристанище-то.

54. И когато излѣзохѫ изъ ладіѭ-тѫ, тутакси го познахѫ,

55. И завтекохѫ ся по всичкы-тѣ онѣзи околны *мѣста*, и наченѫхѫ да носятъ на одрове болны-тѣ, тамъ дѣто чувахѫ че е.

56. И дѣто влѣзуваше въ паланкы, или въ градове, или въ села, туряхѫ по пазарь-тъ болны-тѣ, и моляхѫ му ся да ся допрѫтъ поне до полы-тѣ на дрехы-тѣ му; и колкото ся допирахѫ, исцѣляваxѫ ся.

ГЛАВА 7.

1. И събиратъ ся при него Фарисеи-тѣ, и нѣкои отъ книжницы-тѣ, що бѣхѫ дошли отъ Іерусалимъ.

2. И като видѣхѫ нѣкои отъ ученицы-тѣ му че ядѫтъ хлѣбъ съ рѫцѣ нечисты, сирѣчь немыты, укорихѫ гы.

3. (Защото Фарисеи-тѣ и всичкы-тѣ Іудеи, ако си не омыѭтъ рѫцѣ-тѣ до лактѣ-тѣ, не ядѫтъ, дьржаще прѣданіе-то на стары-тѣ.

4. И отъ пазарь *кога ся вращатъ*, ако ся не омыѭтъ, не ядѫтъ; има и другы много *обычаи*, които сѫ пріяли да дьржатъ; измыванія на чашы, и шулцы и мѣдницы и одрове:)

5. Послѣ пытатъ го Фарисеи-тѣ и книжници-тѣ: Защо твои-тѣ ученици не ходятъ по прѣданіе-то на стары-тѣ, но съ немыты рѫцѣ ядѫтъ хлѣбъ?

6. А той отвѣща и рече имъ: Добрѣ е пророкувалъ Исаія за васъ лицемѣры-тѣ; както е писано: Тойзи народъ съ устны-тѣ си почита мя, а сърдце-то имъ далечь отстои отъ мене.

7. И напраздно мя почитатъ, учаще ученія, заповѣди человѣческы.

и҃. Ѡ҆ста́вльше бо за́повѣдь Бж҃їю, держитѐ преда̑нїѧ чл҃вѣ-
ческаѧ, крещє́нїѧ чва́нѡмъ и҆ стекла́ницамъ, и҆ и҆на подѡ́бна
такова̀ мнѡ́га творитѐ.

а҃. И҆ гл҃го́лаше и҆мъ: до́брѣ ѿметаѐте за́повѣдь Бж҃їю, да
преда́нїе ва́ше соблюдетѐ.

в҃. Мѡѷсе́й бо речѐ: чтѝ ѻ҆тца̀ твоего̀ и҆ ма́терь твою̀: и҆
и҆̀же злосло́витъ ѻ҆тца̀ и҆лѝ ма́терь, сме́ртїю да ѹ҆мретъ:

г҃. Вы̀ же глаго́лете: а҆́ще речѐтъ человѣ́къ ѻ҆тцꙋ̀ и҆лѝ
ма́тери: корва́нъ, (є҆́же є҆́сть да́ръ), и҆̀же а҆́ще по́льзовалсѧ
є҆сѝ ѿ менѐ:

д҃. И҆ не ктомꙋ̀ ѡ҆ставлѧ́ете є҆го̀ что̀ сотвори́ти ѻ҆тцꙋ̀
своемꙋ̀ и҆лѝ ма́тери своє́й.

є҃. Престꙋпа́юще сло́во Бж҃їе преда́нїемъ ва́шимъ, є҆́же
преда́сте: и҆ подѡ́бна такова̀ мнѡ́га творитѐ.

ѕ҃. И҆ призва́въ ве́сь наро́дъ, глаго́лаше и҆мъ: послꙋ́шайте
менѐ всѝ, и҆ разꙋмѣ́йте.

з҃. Ничто́же є҆́сть внѣ́ꙋдꙋ человѣ́ка входи́мо въ ѻ҆́нь, є҆́же
мо́жетъ ѡ҆скверни́ти є҆го̀: но и҆сходѧ́щаѧ ѿ негѡ̀, та̑ сꙋ́ть
сквернѧ́щаѧ человѣ́ка.

и҃. А҆́ще кто̀ и҆́мать ѹ҆́шы слы́шати, да слы́шитъ.

ѳ҃. И҆ є҆гда̀ вни́де въ до́мъ ѿ наро́да, вопроша́хꙋ є҆го̀ ѹ҆чѝцы̀
є҆гѡ̀ ѡ҆ при́тчи.

і҃. И҆ глаго́ла и҆мъ: та́кѡ ли и҆ вы̀ неразꙋ́мливы є҆стѐ; не
разꙋмѣ́ете ли, ꙗ҆́кѡ всѐ, є҆́же и҆звнѣ̀ входи́мое въ человѣ́ка,
не мо́жетъ ѡ҆скверни́ти є҆го̀;

а҃і. Ꙗ҆́кѡ не вхо́дитъ є҆мꙋ̀ въ се́рдце, но во чре́во: и҆
а҆федрѡ́номъ и҆схо́дитъ, и҆стребла́ѧ вса̑ бра̑шна.

в҃і. Гл҃го́лаше же, ꙗ҆́кѡ и҆сходѧ́щее ѿ человѣ́ка, то̀ сквер-
ни́тъ человѣ́ка.

г҃а. И҆звнꙋ́трь бо ѿ се́рдца чл҃вѣ́ческа, помышле́нїѧ зла̑
и҆схо́дѧтъ, прелюбодѣѧ̑нїѧ, любодѣѧ̑нїѧ, ѹ҆бі́йства.

д҃в. Татьбы̀, лихои́мства, (ѻ҆́бі́ды), лꙋка̑вствїѧ, ле́сть,
стꙋдодѣѧ̑нїѧ, ѻ҆́ко лꙋка́во, хꙋла̀, горды́ня, безꙋ́мство.

8. Защото оставихте заповѣдь-тѫ Божіѭ, и дьржите прѣданіе-то человѣческо, измыванія на шулцы и на чашы, и другы подобны много таквызи правите.

9. И казуваше имъ: Добрѣ че отмѣтате Божіѭ-тѫ заповѣдь, за да вардите прѣданіе-то ваше.

10. Защото Моисей рече: Почитай бащѫ си и майкѫ си; и, Който злослови бащѫ или майкѫ, непрѣмѣнно да ся умьртви.

11. Вы обаче казувате: Ако человѣкъ каже на бащѫ или на майкѫ: Корванъ е (сирѣчь даръ), каквото бы ся ползувалъ ты отъ мене, *доста е;*

12. И не го оставяте вече да стори нищо на бащѫ си или на майкѫ си,

13. И тъй развалите слово-то Божіе поради ваше-то прѣданіе, което сте прѣдали; и струвате подобны таквызи много.

14. И призва всичкый-тъ народъ, и казуваше имъ: Слушайте мя всинца, и разумѣвайте.

15. Нѣма нищо извънъ человѣка що влѣзува въ него, което може да го осквьрни, но което излѣзува изъ него, то е, което осквьрнява человѣка.

16. Ако нѣкой има уши да слуша, нека слуша.

17. И като влѣзе въ кѫщы отъ народа пытахѫ го ученици-тѣ му за притчѫ-тѫ.

18. И казува имъ: Така ли и вы сте неразумливи? не разумѣвате ли че все що отъ вънъ влѣзува въ человѣка не може да го осквьрнява?

19. Защото не влѣзува въ сьрдце-то му, но въ търбухъ-тъ; и излѣзува въ заходъ-тъ, като изчистя всичкы-тѣ ястія.

20. Казуваше още, че което излѣзува изъ человѣка, то осквьрнява человѣка.

21. Защото отъ вѫтрѣ, отъ сьрдце-то на человѣцы-тѣ излѣзуватъ злы-тѣ помысли, прѣлюбодѣянія, блудства, убійства,

22. Кражбы, лихоимства, лукавства, коварство, похотливость, погледъ лукавъ, хуленіе, гордость, безумство.

кг. Вса сїа зла ѝзвнꙋтрь ѝсходатъ, ѝ скверна́тъ человѣка.

кд. И҆ ѿтꙋ́дꙋ воста́въ, и҆де въ предѣлы Тѵ́рски и҆ Сїдѡ́нски. и҆ вше́дъ въ до́мъ, никого́же хота́ше, дабы̀ є҆го̀ чꙋ́лъ: и҆ не мо́же оу҆таи́тисѧ.

кє. Слы́шавши бо жена̀ ѡ҆ не́мъ, є҆а́же дꙋ́ши и҆ма́ше дꙋ́ха нечи́ста, пришє́дши припадѐ къ нога́ма є҆гѡ̀:

кѕ. Жена́ же бѣ̀ Є҆ллинска, Сѵрофїнїкі́сса ро́домъ: и҆ мола́ше є҆го̀, да бѣ́са и҆зженє́тъ и҆з дꙋше́ре є҆а̀.

кз. І҆и҃съ же речѐ є҆́й: ѡ҆ста́ви, да пе́рвѣе насы́тѧтсѧ ча̑да: нѣ́сть бо добро̀ ѿа́ти хлѣ́бъ ча́дѡмъ, и҆ поврещѝ псѡ́мъ.

кѝ. Ѻна́ же ѿвѣща́вши глаго́ла є҆мꙋ̀: є҆́й, Гдⷭ҇и: и҆́бо и҆ псѝ под̾ трапе́зою ꙗ҆да́тъ ѿ крꙋпи́цъ дѣте́й.

ка. И҆ речѐ є҆́й: за сїѐ сло́во, и҆дѝ: и҆зы́де бѣ́съ и҆з дꙋше́ре твоеа̀.

л҃. И҆ ше́дши въ до́мъ сво́й, ѡ҆брѣ́те бѣ́са и҆зше́дша, и҆ дꙋше́рь лежа́щꙋ на ѻ҆дрѣ̀.

ла. И҆ па́ки и҆зше́дъ І҆и҃съ ѿ предѣ̀лъ Тѵ́рскихъ и҆ Сїдѡ́нскихъ, прїи́де на мо́ре Галїле́йско, междꙋ предѣ̀лы Декапѡ́льски.

лв. И҆ приведо́ша къ немꙋ̀ глꙋ́ха и҆ гꙋгни́ва, и҆ мола́хꙋ є҆го̀, да возложи́тъ на́нь рꙋ́кꙋ.

лг. И҆ поѐмь є҆го̀ ѿ наро́да є҆ди́наго, вложѝ пе́рсты своа̀ во оу҆шы є҆гѡ̀, и҆ плю́нꙋвъ, коснꙋ́сѧ ѧ҆зы́ка є҆гѡ̀:

лд. И҆ воззрѣ́въ на нѐбо, воздохнꙋ̀, и҆ глаго́ла є҆мꙋ̀: є҆ффаѳа̀, є҆́же є҆́сть, разве́рзисѧ.

лє. И҆ ѧ҆бїе разверзо́стасѧ слꙋ́ха є҆гѡ̀, и҆ разрѣ́шисѧ оу҆за ѧ҆зы́ка є҆гѡ̀, и҆ глаго́лаше пра́вѡ.

лѕ. И҆ запретѝ и҆мъ, да никомꙋ́же повѣ́дѧтъ: є҆ли́кѡ же и҆мъ то́й запреща́ше, па́че и҆злиха проповѣ́дахꙋ.

лз. И҆ преизлиха дивла́хꙋсѧ, глаго́люще: до́брѣ всѐ твори́тъ: и҆ глꙋхі̑а твори́тъ слы́шати, и҆ нѣмы̑а глаго́лати.

23. Всичкы тѣзи лукавы *нѣща* извѫтрѣ излѣзуватъ, и осквьрняватъ человѣка.

24. И като станѫ отъ тамъ, отиде въ прѣдѣлы-тѣ Тирскы и Сидонскы; и влѣзе въ еднѫ кѫщѫ, и не искаше да го знае никой; но не можѣ да ся укрые.

25. Защото като чу за него нѣкоя си жена, на коѩто дъщеря ѝ имаше духъ нечистъ, дойде и припаднѫ на нозѣ-тѣ му.

26. А тя жена бѣ Еллинка, родомъ Сирофиникіанка; и моляше му ся да испѫди бѣсъ-тъ отъ дъщеріѭ ѝ.

27. А Іисусъ ѝ рече: Остави да ся насытятъ първомъ чада-та; защото не е добрѣ да земе нѣкой хлѣбъ-тъ отъ чада-та, и да го хвърли на псета-та.

28. А тя отговори и рече му: Ей, Господи, но и псета-та отдолу подъ трапезѫ-тѫ ядѫтъ отъ трошицы-тѣ на дѣца-та.

29. И рече ѝ: За тѫзи рѣчь, иди; бѣсъ-тъ излѣзе изъ дъщеріѭ ти.

30. И като отиде у дома си, намѣри че бѣсъ-тъ бѣ излѣзлъ, и дъщеря ѝ легнѫла на постелкѫ-тѫ.

31. И пакъ като излѣзе изъ прѣдѣлы-тѣ Тирскы и Сидонскы, дойде къмъ море-то Галилейско, между прѣдѣлы-тѣ Декаполскы.

32. И довождатъ му едпого глухъ и гѫгнивъ, и молятъ му ся да възложи рѫкѫ на него.

33. И като го зѣ на странѫ отъ народъ-тъ, вложи пърсты-тѣ си въ уши-тѣ му; и като плюнѫ, похванѫ го по языкъ-тъ.

34. И погледнѫ на небе-то, въздѫхнѫ, и казува му: Еффаѳа, сирѣчь, Отвори ся.

35. И тозь часъ ся отворихѫ уши-тѣ му; и развърза ся върската на языкъ-тъ му, и говоряше чисто.

36. И заржча имъ да не кажѫтъ *това* никому; но колкото имъ той заржчваше, толкозь повече тѣ проповѣдувахѫ:

37. И удивяваха ся твърдѣ много, и думахѫ: Всичко добрѣ прави; и глухы-тѣ прави да чуватъ, и нѣмы-тѣ да говорятъ.

ГЛАВА И҃.

а҃. Въ тыя дни, ѕѣлѡ̀ мнóгꙋ народꙋ сꙋщꙋ, и҆ не и҆мꙋ́щымъ чесѡ̀ ꙗ҆́сти, призвáвъ І҆и҃съ ѹ҆ченикѝ своѧ̀, гл҃гóла и҆мъ:

в҃. Милосе́рдꙋю ѡ҆ нарóдѣ, ꙗ҆́кѡ ѹ҆жѐ три̑ дни̑ присѣдáтъ мнѣ́, и҆ не и҆мꙋ́тъ чесѡ̀ ꙗ҆́сти.

г҃. И҆ а҆́ще ѿпꙋщꙋ̀ и҆́хъ не ꙗ҆́дшихъ въ дóмы своѧ̀, ѡ҆слабѣ́ютъ на пꙋтѝ: мнóзи бо ѿ ни́хъ и҆здалéча пришлѝ сꙋ́ть.

д҃. И҆ ѿвѣщáша є҆мꙋ̀ ѹ҆ченицы̀ є҆гѡ̀: ѿкꙋ́дꙋ си́хъ возмóжетъ кто̀ здѣ̀ насы́тити хлѣ́бы въ пꙋсты́ни;

є҃. И҆ вопросѝ и҆́хъ: коли́кѡ и҆́мате хлѣ́бѡвъ; ѻ҆ни́ же рѣ́ша: сéдмь.

ѕ҃. И҆ повелѣ̀ нарóдꙋ возлещѝ на землѝ: и҆ прїе́мъ сéдмь хлѣ́бѡвъ, хвалꙋ̀ воздáвъ, преломѝ и҆ даѧ́ше ѹ҆чѝкѡ́мъ своимъ, да предлагáютъ: и҆ предложи́ша пред̾ нарóдомъ.

з҃. И҆ и҆мáхꙋ ры́бицъ мáлѡ: и҆ сїа̑ бл҃гослови́въ, речѐ предложи́ти и҆ ты̑ѧ.

и҃. Ꙗ҆дóша же, и҆ насы́тишасѧ: и҆ взáша и҆збы́тки ѹ҆крꙋ̑хъ сéдмь кóшницъ.

ѳ҃. Бáхꙋ же ꙗ҆́дшихъ, ꙗ҆́кѡ четы́ре тысѧщи: и҆ ѿпꙋстѝ и҆́хъ.

і҃. И҆ а҆́бїе влѣ́зъ въ корáбль со ѹ҆ченикѝ своими, прїи́де во страны̀ Далманꙋѳáнски.

а҃і. И҆ и҆зыдóша фарїсе́и, и҆ начáша стѧзáтисѧ съ ни́мъ, и҆щꙋще ѿ негѡ̀ знáменїѧ съ нб҃сѐ, и҆скꙋшáюще є҆гѡ̀.

в҃і. И҆ воздохнꙋ́въ дх҃омъ своимъ, глаго́ла: что̀ рóдъ сей знáменїѧ и҆щетъ; а҆ми́нь гл҃гóлю вáмъ, а҆́ще дáстсѧ рóдꙋ семꙋ̀ знáменїе.

г҃і. И҆ ѡ҆стáвль и҆́хъ, влѣ́зъ пáки въ корáбль, (и҆) и҆́де на ѻ҆́нзполъ.

д҃і. И҆ забы́ша ѹ҆чѝцы̀ є҆гѡ̀ взáти хлѣ́бы, и҆ рáзвѣ є҆ди́нагѡ хлѣ́ба не и҆мáхꙋ съ собóю въ корабли̑.

ГЛАВА 8.

1. Прѣзъ онѣзи дни, понеже бѣше прѣмного народъ, и нѣмахѫ какво да яджтъ, призова Іисусъ ученицы-тѣ си, и казува имъ:

2. Жаль ми е за народъ-тъ, защото три дни вече стоятъ при мене, и нѣматъ що да яджтъ;

3. И ако гы распуснѫ гладны по домове-тѣ имъ, ще прѣмалнѣѭтъ по пѫтъ-тъ; защото нѣкои отъ тѣхъ сѫ дошли отъ далечь.

4. И отговорихѫ му ученици-тѣ: Отъ дѣ ще може да гы насыти нѣкой съ хлѣбъ тука въ пустынѭ-тѫ?

5. И попыта гы: Колко хлѣба имате? а тѣ рекохѫ: Седмь.

6. И повелѣ на народъ-тъ да насѣдатъ на земѭ-тѫ; и като зѣ седмь-тѣ хлѣба, благодари, и прѣломи, и даваше на ученицы-тѣ си да сложятъ, и сложихѫ прѣдъ народъ-тъ.

7. Имахѫ и малко рыбичкы; и благослови, и рече да сложятъ и тѣхъ.

8. И ядохѫ и насытихѫ ся, и дигнѫхѫ остаткы отъ укрухы, седмь кошницы.

9. А *онѫзи* които ядохѫ бѣхѫ до четыри тысящи; и распуснѫ гы.

10. И тутакси влѣзе въ ладіѭ-тѫ съ ученицы-тѣ си, и дойде въ Далмануѳанскы-тѣ страны.

11. И излѣзохѫ Фарисеи-тѣ, и начнѫхѫ да му правятъ пытанія, и като го искушавахѫ, ищяхѫ отъ него знаменіе отъ небе-то.

12. А той въздѫхнѫ отъ сърдце, и каза; Защо тойзи родъ ище знаменіе? Истинѫ ви казувамъ: Нѣма да ся даде на тойзи родъ знаменіе.

13. И остави гы и влѣзе пакъ въ ладіѭ-тѫ, и минѫ отвѫдь.

14. Но забравихѫ *ученици-тѣ* да земѫтъ хлѣбъ, и нѣмахѫ съсъ себе си въ ладіѭ-тѫ освѣнь единъ хлѣбъ.

ѳі. И҆ прещáше и҆̀мъ, глаго́ла: зри́те, блюди́теса ѿ квáса фарісе́йска, и҆ ѿ квáса И҆рѡ́дова.

ѳ҃і. И҆ помышлáхꙋ, дрꙋ́гъ ко дрꙋ́гꙋ гл҃го́люще, ꙗ҆́кѡ хлѣ́бы не и҆̀мамы.

ѳ҃і. И҆ разꙋмѣ́въ І҆и҃съ, глаго́ла и҆̀мъ: что̀ помышлáете, ꙗ҆́кѡ хлѣ́бы не и҆̀мате; не ᲂу҆ ли чꙋ́вствꙋете, нижѐ разꙋмѣ́ете; є҆щé ли ѡ҆̀каменéно сéрдце вáше и҆̀мате;

и҆і. Ѻ҆чи и҆мꙋ́ще не ви́дите; и҆ ᲂу҆́шы и҆мꙋ́ще не слы́шите; и҆ не по́мните ли;

ѳ҃і. Є҆гдà пáть хлѣ́бы преломи́хъ въ пáть ты́сящъ, коли́кѡ кѡ́шъ и҆спо́лнь ᲂу҆кр̾ꙋ́хъ прі̑áсте; гл҃го́лаша є҆мꙋ̀: дванáдесать.

к҃. Є҆гдá же сéдмь въ четы́ре ты́сящи, коли́кѡ ко́шницъ и҆сполнéнїа ᲂу҆кр̾ꙋ́хъ взáсте; Ѻ҆ни́ же рѣ́ша: сéдмь.

к҃а. И҆ глаго́ла и҆̀мъ: кáкѡ не разꙋмѣ́ете;

к҃в. И҆ прїи́де въ Вѳсаі́дꙋ: и҆ приведо́ша къ немꙋ̀ слѣ́па, и҆ молáхꙋ є҆го̀, да є҆гѡ̀ ко́снетса.

к҃г. И҆ є҆́мь за рꙋ́кꙋ слѣпáго, и҆зведѐ є҆го̀ во́нъ и҆з̾ вéси: и҆ плю́нꙋвъ на Ѻ҆чи є҆гѡ̀, и҆ возло́жь рꙋ́цѣ нáнь, вопрошáше є҆го̀, а҆́ще что̀ ви́дитъ;

к҃д. И҆ воззрѣ́въ глаго́лаше: ви́жꙋ человѣ́ки, ꙗ҆́кѡ дрéвїе ходáща.

к҃е. Потóмъ же пáки возложѝ рꙋ́цѣ на Ѻ҆чи є҆гѡ̀, и҆ сотворѝ є҆го̀ прозрѣ́ти: и҆ ᲂу҆твори́са, и҆ ᲂу҆зрѣ̀ свѣ́тлѡ всѐ.

к҃ѕ. И҆ посла̀ є҆го̀ въ до́мъ є҆гѡ̀, глаго́ла: ни въ вéсь вни́ди, ни повѣ́ждь комꙋ̀ въ вéси.

к҃з. И҆ и҆зы́де І҆и҃съ и҆ ᲂу҆чѝцы̀ є҆гѡ̀ въ вéси Кесарі́и Фі̑ліппо́вы: и҆ на пꙋтѝ вопрошáше ᲂу҆ченикѝ своѧ̀, глаго́ла и҆̀мъ: кого́ мѧ гл҃го́лютъ чл҃вѣ́цы бы́ти;

к҃и. Ѻ҆ни́ же ѿвѣща́ша: І҆ѡáнна крⷭ҇ти́теля: и҆ и҆ні́и И҆лїю̀: дрꙋ́зїи же є҆ди́наго ѿ прⷪ҇рѡ́къ.

к҃ѳ. И҆ то́й гл҃го́ла и҆̀мъ: вы́ же кого́ мѧ гл҃го́лете бы́ти; ѿвѣща́въ же Пе́тръ глаго́ла є҆мꙋ̀: ты́ є҆си Хрⷭ҇то́съ.

л҃. И҆ запретѝ и҆̀мъ, да никомꙋ̀же глаго́лютъ ѿ не́мъ.

15. И заржча имъ и каза: Гледайте, пазѣте ся отъ квасъ-тъ Фарисейскый и *отъ* квасъ-тъ Иродовъ.

16. И размысляхж помежду си и думахж: *Това е* защото хлѣбове нѣмамы.

17. А Іисусъ разумѣ, и каза имъ: Защо размысляте че хлѣбове нѣмате? Не разбирате ли, нито разумѣвате? Още ли имате сърдце-то си окаменено?

18. Очи имате и не видите ли? и уши имате и не чувате ли? и не помните ли?

19. Когато прѣломихъ петь-тѣ хлѣба на петь-тѣ тысящы, колко кошове пълны съ укрухы дигнжхте? Казуватъ му: Дванадесеть.

20. И когато седмь-тѣ на четыри-тѣ тысящы, колко кошницы пълны съ укрухы дигнжхте? А тѣ рекохж? Седмь.

21. И казуваше имъ; Какъ не разумѣвате?

22. И идува въ Виесаидж: и довождатъ му едного слѣпъ и примолюватъ му ся да ся прикосне до него.

23. И хванж слѣпый-тъ за ржкж, та го изведе вънъ отъ село-то, и като плюнж на очи-тѣ му, възложи на него ржцѣ, и пыташе го, види ли нѣщо.

24. И той прогледа и казуваше: Виждамъ человѣцы-тѣ, като че виждамъ дървета да ходятъ.

25. Послѣ пакъ възложи ржцѣ-тѣ си на очи-тѣ му, и направи го да прогледа; и възстанови ся *зрѣніе-то му*, и видѣ всичкы-тѣ чисто.

26. И испрати го въ домъ-тъ му, и казуваше: Нито въ село-то да влѣзешь, нито нѣкому въ село-то да кажешь *това*.

27. И излѣзе Іисусъ и ученици-тѣ му по села-та на Кесарііж Филипповж, и изъ пжть-тъ пыташе ученицы-тѣ си, и казуваше имъ: Кого мя казуватъ человѣци-тѣ, че сьмь.

28. А тѣ отговорихж: Іоаннъ Крьститель; другы пакъ Илія; а другы, единъ отъ пророцы-тѣ.

29. И той имъ казува: Но вы кого мя казувате че сьмь? И отговори Петръ и рече му: Ты си Христосъ.

30. И запрѣти имъ да не казуватъ никому за него.

л҃а. И҆ нача́тъ оу҆чи́ти и҆́хъ, ꙗ҆́кѡ подова́етъ сн҃ꙋ чл҃вѣ́ческомꙋ мно́гѡ пострада́ти, и҆ и҆скꙋше́нꙋ бы́ти ѿ ста́рєцъ и҆ а҆рхїере́й и҆ кни́жникъ, и҆ оу҆бїе́нꙋ бы́ти, и҆ въ тре́тїй де́нь воскре́снꙋти:

л҃в. И҆ не ѿвинꙋ́ѧса сло́во глаго́лаше. и҆ прїе́мъ є҆го̀ Пе́тръ, нача́тъ прети́ти є҆мꙋ̀.

л҃г. Ѻ҆́нъ же ѿвра́щса, и҆ воззрѣ́въ на оу҆чи́нки̑ свои̑, запрети̑ Петро́ви, гл҃го́ла: и҆ди̑ за мно́ю сатано̀: ꙗ҆́кѡ не мы́слиши, ꙗ҆́же (сꙋ́ть) Бж҃їа, но ꙗ҆́же чл҃вѣ́ческа.

л҃д. И҆ призва́въ наро́ды со оу҆чи́нки̑ свои́ми, речѐ и҆̀мъ: и҆̀же хо́щетъ по мнѣ̀ и҆ти̑, да ѿве́ржетса себѐ, и҆ во́зметъ кр҃тъ сво́й, и҆ по мнѣ̀ граде́тъ.

л҃е. И҆̀же бо а҆́ще хо́щетъ дꙋ́шꙋ свою̑ спасти̑, погꙋби́тъ ю҆̀: а҆ и҆̀же погꙋби́тъ дꙋ́шꙋ свою̑ мене̑ ра́ди и҆ Ѳ҆ꙋлїа, то́й спасе́тъ ю҆̀.

л҃ѕ. Ка́ѧ бо по́льза человѣ́кꙋ, а҆́ще прїѡвра́щетъ мі́ръ ве́сь, и҆ ѿтщети́тъ дꙋ́шꙋ свою̑;

л҃з. И҆ли̑ что̑ да́стъ человѣ́къ и҆змѣ́нꙋ на дꙋши̑ свое́й;

л҃и. И҆̀же бо а҆́ще постыди́тса мене̑ и҆ мои́хъ слове́съ въ ро́дѣ се́мъ прелюбодѣ́йнѣмъ и҆ грѣ́шнѣмъ, и҆ сн҃ъ человѣ́ческїй постыди́тса є҆гѡ̀, є҆гда̑ прїи́детъ во сла́вѣ Ѻ҆ц҃а̑ своегѡ̀ со а҆́гг҃лы ст҃ы́ми.

ГЛАВА̑ Ѳ҃.

а҃. И҆ глаго́лаше и҆̀мъ: а҆ми́нь глаго́лю ва́мъ, ꙗ҆́кѡ сꙋ́ть нѣ́цыи ѿ здѣ̀ стоѧ́щихъ, и҆̀же не и҆̀мꙋтъ вкꙋси́ти сме́рти, до́ндеже ви́дѧтъ цр҃твїе Бж҃їе прише́дшее въ си́лѣ.

в҃. И҆ по шести̑ дне́хъ поѧ́тъ І҆и҃съ Петра̑ и҆ І҆а́кѡва и҆ І҆ѡа́нна, и҆ возведѐ и҆́хъ на горꙋ̀ высокꙋ̀ Ѻ҆со́бь є҆ди́ны: и҆ преѡбрази́са пред̾ ни́ми.

г҃. И҆ ри̑зы є҆гѡ̀ бы́ша блещѧ́щаса, бѣлы̑ ѕѣлѡ̀ ꙗ҆́кѡ снѣ́гъ, ꙗ҆цѣ́хъ же не мо́жетъ бѣли́ленкъ оу҆бѣли́ти на земли̑.

31. И наченѫ да гы учи *това*, че Сынъ человѣческый трѣба много да пострада, и да бѫде отхвърленъ отъ старѣйшины-тѣ и първосвященницы-тѣ и книжницы-тѣ, и убитъ да бѫде, и слѣдъ три дни да въскрьсне.

32. И говоряше слово-то явно. А Петръ го зѣ на странѫ, и наченѫ да му запрѣтява.

33. А той като ся обърнѫ и видѣ ученицы-тѣ си, запрѣти на Петра и рече: Махни ся отъ прѣдъ мене Сатано; защото не мыслишь това което е Божіе, но това което е человѣческо.

34. И призова народъ-тъ съ ученицы-тѣ си, и рече имъ: Който ище да дойде слѣдъ мене, нека ся отрече отъ себе си, и дигне крьстъ-тъ си и мя слѣдува.

35. Защото, който ище да унази животъ-тъ си, ще го изгуби; и който изгуби животъ-тъ си заради мене и за Евангеліе-то, той ще го унази.

36. Понеже какво ще ползува человѣка, ако спечали всичкый-тъ свѣтъ, и отщети душѫ-тѫ си?

37. Или какво ще даде человѣкъ въ размѣнѫ за душѫ-тѫ си?

38. Защото, който ся усрами за мене и за думы-тѣ ми въ тойзи блуденъ и грѣшенъ родъ, и Сынъ человѣческый ще ся усрами за него, когато дойде въ славѫ-тѫ на Отца си съсъ святы-тѣ ангелы.

ГЛАВА 9.

1. И казуваше имъ: Истинѫ ви казувамъ, че има нѣкои отъ стоящы-тѣ тука, които нѣма да вкусятъ смьрть, доклѣ не видятъ царство-то Божіе дошло въ силѫ.

2. И слѣдъ шесть дни зема Іисусъ Петра и Іакова и Іоанна, и възвожда гы на горѫ высокѫ на странѫ самы, и прѣобрази ся прѣдъ тѣхъ.

3. И дрехы-тѣ му станѫхѫ лъскавы, твърдѣ бѣлы като снѣгъ, каквито бѣлилникъ на земѭ-тѫ не може да убѣли.

д҃. И҆ ꙗ҆ви́ся и҆̀мъ И҆лі̀а съ Мѡѷсе́емъ: и҆ бѣ́ша со І҆и҃сомъ
глаго́люще.
є҃. И҆ ѿвѣща́въ Пе́тръ глаго́ла І҆и҃сови: Равві̀, добро̀ є҆́сть
на́мъ здѣ̀ бы́ти: и҆ сотвори́мъ кро́вы три̑, тебѣ̀ є҆ди́нъ, и҆
Мѡѷсе́еви є҆ди́нъ, и҆ И҆лі̀и є҆ди́нъ.
ѕ҃. Не вѣ́дяше бо, что̀ рещѝ: ба́хѹ бо пристра́шни.
з҃. И҆ бы́сть ѻ҆́блакъ ѡ҆сѣня́я и҆̀хъ: и҆ прі̀и́де гла́съ и҆з̾
ѻ҆́блака, глаго́ля: се́й є҆́сть Сн҃ъ мо́й возлю́бленный, тогѡ̀
послѹ́шайте.
и҃. И҆ внеза́пѹ воззрѣ́вше, ктомѹ̀ никого́же ви́дѣша,
то́кмѡ І҆и҃са є҆ди́наго съ собо́ю.
а҃. Сходя́щымъ же и҆̀мъ съ горы̀, запретѝ и҆̀мъ, да ни-
комѹ́же повѣ́дятъ, ꙗ҆̀же ви́дѣша, то́кмѡ є҆гда̀ Сн҃ъ человѣ́-
ческій и҆з̾ ме́ртвыхъ воскр̑нетъ.
в҃. И҆ сло́во ѹ҆держа́ша въ себѣ̀, стаза́ющеся, что́ є҆́сть,
є҆́же и҆з̾ ме́ртвыхъ воскре́снѹти.
г҃. И҆ вопроша́хѹ є҆го̀, глаго́люще: ка́кѡ гл҃го́лютъ кни́ж-
ницы, ꙗ҆́кѡ И҆лі̀и подоба́етъ прі̀ити пре́жде;
д҃. Ѻ҆́нъ же ѿвѣща́въ речѐ и҆̀мъ: И҆лі̀а ѹ҆́бѡ прише́дъ
пре́жде, ѹ҆стро́итъ вса̑: и҆ ка́кѡ є҆́сть пи́сано ѡ҆ Сн҃ѣ чл҃вѣ́-
честѣмъ, да мно́гѡ постра́ждетъ и҆ ѹ҆ничижє́нъ бѹ́детъ.
е҃. Но глаго́лю ва́мъ, ꙗ҆́кѡ и҆ И҆лі̀а прі̀и́де, и҆ сотвори́ша
є҆мѹ̀, є҆ли́ка хотѣ́ша, ꙗ҆́коже є҆́сть пи́сано ѡ҆ не́мъ.
ѕ҃. И҆ прише́дъ ко ѹ҆чн҃ко́мъ, ви́дѣ наро́дъ мно́гъ ѡ҆ ни́хъ,
и҆ кни́жники стаза́ющаса съ ни́ми.
з҃. И҆ а҆́бїе ве́сь наро́дъ ви́дѣвъ є҆го̀ ѹ҆жасе́ся, и҆ прирѝщѹще
цѣлова́хѹ є҆го̀.
и҃. И҆ вопросѝ кни́жники: что̀ стаза́етеся къ себѣ̀;
ѳ҃. И҆ ѿвѣща́въ є҆ди́нъ ѿ наро́да речѐ: Ѹ҆чи́телю, приве-
до́хъ сы́на моего̀ къ тебѣ̀, и҆мѹ́ща дѹ́ха нѣ́ма:
і҃. И҆ и҆дѣ́же коли́ждо и҆́метъ є҆го̀, разбива́етъ є҆го̀, и҆ пѣ́ны
тещѝтъ, и҆ скреже́щетъ зѹбы̀ свои́ми, и҆ ѡ҆цѣпенѣва́етъ: и҆
рѣ́хъ ѹ҆ченикѡ́мъ твои́мъ, да и҆зженѹ́тъ є҆го̀, и҆ не возмого́ша.

4. И яви имъ ся Илія съ Моисея; и разговаряхѫ ся съ Іисуса.

5. И отговори Петръ и казува на Іисуса: Равви, добро е да смы тука; и да направимъ три шатры, за тебе еднѫ, и за Моисея еднѫ, и за Иліѭ еднѫ.

6. Защото не знаяше какво да рече; понеже бѣхѫ уплашени.

7. И облакъ гы засѣни; и гласъ дойде изъ облака който казуваше: Тойзи е Сынъ мой възлюбленный; слушайте него.

8. И внезапу като ся обзьрнѫхѫ, не видѣхѫ вече никого съсъ себе си, освѣнь Іисуса самичькъ.

9. И когато слѣзувахѫ отъ горѫ-тѫ, заряча имъ да не кажѫтъ никому това що видѣхѫ, освѣнь кога Сынъ человѣческый въскрьсне отъ мьртвы-тѣ.

10. И задьржахѫ слово-то *въ себе си*, като разисквахѫ помежду си що е *това* да въскрьсне отъ мьртвы-тѣ.

11. И пытахѫ го и казувахѫ: Защо казуватъ книжници-тѣ, че трѣба да дойде пьрвомъ Илія?

12. А той отвѣща и рече имъ; Истинѫ че ще Илія пьрвомъ да дойде и да устрои всичко; и какъ е писано за Сына человѣческаго, че трѣба да пострада много, и да бѫде уничиженъ;

13. Но казувамъ ви, че Илія дойде, и сторихѫ му каквото щѣхѫ, както е писано за него.

14. И като дойде при ученицы-тѣ, видѣ около тѣхъ народъ много, и книжницы които ся прѣпирахѫ съ тѣхъ.

15. И тутакси всичкый народъ щомъ го видѣ, смая ся, и притекохѫ ся та го поздравяваxѫ.

16. И попыта книжницы-тѣ: Какво ся прѣпирате съ тѣхъ?

17. И отговори единъ отъ народа, и рече: Учителю, доведохъ при тебе сына си, който има духъ нѣмъ.

18. И дѣто го прихване, тръшва го, и запѣня ся, и скърца съсъ зѫбы, и вцѣпява ся; и рѣкохъ на твои-тѣ ученицы да испѫдѫтъ *бѣсъ-тъ*, но не можѣхѫ.

а҃і. Ѻ҆нъ же ѿвѣща́въ є҆мꙋ̀ глаго́ла: ѿ ро́де невѣ́ренъ, доко́лѣ въ ва́съ бꙋ́дꙋ; доко́лѣ терплю̀ вы̀; приведи́те є҆го̀ ко мнѣ̀.

в҃. И҆ приведо́ша є҆го̀ къ немꙋ̀: и҆ ви́дѣвъ є҆го̀, а҃бі́е дꙋ́хъ страсѣ̀ є҆го̀: и҆ па́дъ на землѝ, вала́шеса пѣ́ны тещѧ̀.

в҃а. И҆ вопросѝ ѻ҆ц҃а̀ є҆гѡ̀: колѝкѡ лѣ́тъ є҆́сть, ѿне́лѣже сі̑є бы́сть є҆мꙋ̀; ѻ҆нъ же речѐ: и҆здѣ́тска.

в҃в. И҆ мно́гажды во ѻ҆́гнь ввѐрже є҆го̀, и҆ въ во́ды, да погꙋбѝтъ є҆го̀: но а҃ще что̀ мо́жеши, помозѝ на́мъ, милосе́рдовавъ ѡ҆ на́съ.

в҃г. І҆и҃съ же речѐ є҆мꙋ̀: є҆́же а҃ще что̀ мо́жеши вѣ́ровати, всѧ̀ возмѡ́жна вѣ́рꙋющемꙋ.

в҃д. И҆ а҃бі́е возопи́въ ѻ҆ц҃ъ ѻ҆трача́те, со слеза́ми глаго́лаше: вѣ́рꙋю, Гдⷭ҇и, помозѝ моемꙋ̀ невѣ́рію.

в҃е. Ви́дѣвъ же І҆и҃съ, а҃кѡ сри́щетса наро́дъ, запретѝ дꙋ́хꙋ нечи́стомꙋ, глаго́ла є҆мꙋ̀: дꙋ́ше нѣмы́й и҆ глꙋхі́й, а҃зъ тѝ повелѣва́ю: и҆зы́ди и҆з̾ негѡ̀, и҆ ктомꙋ̀ не вни́ди въ него̀.

в҃ѕ. И҆ возопи́въ, и҆ мно́гѡ прѡжа́всѧ, и҆зы́де. и҆ бы́сть а҃кѡ ме́ртвъ, а҃коже мнѡ́зѣмъ глаго́лати, а҃кѡ ᲂу҆́мре.

в҃з. І҆и҃съ же є҆́мь є҆го̀ за рꙋ́кꙋ, воздви́же є҆го̀: и҆ воста̀.

в҃и. И҆ вше́дшꙋ є҆мꙋ̀ въ до́мъ, ᲂу҆ченицы̀ є҆гѡ̀ вопроша́хꙋ є҆го̀ є҆ди́наго: а҃кѡ мы̀ не возмого́хомъ и҆згна́ти є҆го̀;

в҃ѳ. И҆ речѐ и҆̀мъ: се́й ро́дъ ничи́мже мо́жетъ и҆зы́ти, то́кмѡ мл҃твою и҆ посто́мъ.

л҃. И҆ ѿтꙋ́дꙋ и҆зше́дше, и҆да́хꙋ сквозѣ̀ Галілѣ́ю, и҆ не хота́ше, да кто̀ ᲂу҆вѣ́сть.

л҃а. Ѹ҆ча́ше бо ᲂу҆ченикѝ своѧ̀, и҆ глаго́лаше и҆̀мъ: а҃кѡ Сн҃ъ чл҃вѣ́ческій пре́данъ бꙋ́детъ въ рꙋ́цѣ человѣ́честѣ, и҆ ᲂу҆бі́ютъ є҆го̀: и҆ ᲂу҆бі́енъ бы́въ, въ тре́тій де́нь воскре́снетъ.

л҃в. Ѻ҆ни́ же не разꙋмѣва́хꙋ глаго́ла, и҆ боа́хꙋса є҆го̀ вопросѝти.

л҃г. И҆ прі́иде въ Капернаꙋ́мъ: и҆ въ домꙋ̀ бы́въ, вопроша́ше и҆̀хъ: что̀ на пꙋтѝ въ себѣ̀ помышла́сте;

19. А той му отговори и рече: О роде невѣрный, до кога ще бѫдѫ съ васъ? до кога ще вы търпѭ? доведѣте го при мене.

20. И доведохѫ го при него; и като го видѣ *бѣсный-тъ*, тутакси духъ-тъ го покѫса, и той паднѫ на земѭ-тѫ, и валяше ся запѣненъ.

21. И попыта *Іисусъ* бащѫ му: Колко врѣме е отъ какъ му станѫ това? А той рече: Отъ дѣтинство.

22. И много пѫти и въ огнь го хвърли и въ водѫ, да го погуби; но ако можешь нѣщо, смили ся на насъ, и помогни ни.

23. А Іисусъ му рече: Това, ако можешь повѣрува, всичко е възможно за *тогози* който вѣрува.

24. И тутакси на дѣте-то баща му извыка съсъ сълзы и казуваше: Вѣрувамъ, Господи, помогни на мое-то невѣрство.

25. А Іисусъ като видѣ че ся стича народъ, запрѣти нечистому духу, и му казуваше: Душе нѣмый и глухый, азъ ти повелѣвамъ: Излѣзь отъ него и да не влѣзешь вече въ него.

26. И *духъ-тъ* като испищѣ, и го покѫса силно, искочи, и *момъкъ-тъ* станѫ като мьртъвъ, така що мнозина думахѫ че умрѣ.

27. А Іисусъ го хванѫ за рѫкѫ, и дигнѫ го, и *той* станѫ.

28. И когато влѣзе въ кѫщы, ученици-тѣ му пытахѫ го на странѫ: Защо ный не можѣхмы да го испѫдимъ?

29. И рече имъ: Тойзи родъ не може да излѣзе съ нищо *друго*, освѣнь съ молитвѫ и постъ.

30. И като излѣзохѫ отъ тамъ, минувахѫ прѣзъ Галилеѭ, и не искаше да узнае *това* никой.

31. Защото учаше ученицы-тѣ си, и казуваше имъ, че Сынъ человѣческый ще бѫде прѣдаденъ въ рѫцѣ на человѣцы, и ще го убіѭтъ; и отъ какъ го убіѭтъ, въ третій-тъ день ще въскрьсне.

32. Но тѣ не разумѣвахѫ думѫ-тѫ, и бояхѫ ся да го попытатъ.

33. И дойде въ Капернаумъ, и когато влѣзе въ кѫщы, пытаѩе гы: За какво ся разговаряхте въ пѫть-тъ помежду си?

л҃д. Ѻ҆ни́ же молча́хꙋ: дрꙋ́гъ ко дрꙋ́гꙋ бо ста́ша́шасѧ на пꙋ́тѝ, кто́ є҆́сть бо́лїй.

л҃є. И҆ сѣ́дъ пригласѝ ѻ҆бана́десѧте, и҆ глаго́ла и҆̀мъ: а҆́ще кто̀ хо́щетъ ста́рѣй бы́ти, да бꙋ́детъ всѣ́хъ ме́ншїй, и҆ всѣ́мъ слꙋга̀.

л҃ѕ. И҆ прїи́мъ ѻ҆троча̀, поста́ви є҆̀ посредѣ̀ и҆́хъ: и҆ ѡ҆бѣ́емъ є҆̀, речѐ и҆̀мъ:

л҃з. И҆̀же а҆́ще є҆ди́но таковы́хъ ѻ҆троча́тъ прїи́метъ во и҆̀ма моѐ, менѐ прїе́млетъ: и҆ и҆̀же менѐ прїе́млетъ, не менѐ прїе́млетъ, но посла́вшаго ма̀.

л҃и. Ѿвѣща̀ є҆мꙋ̀ І҆ѡа́ннъ, гл҃го́ла: Ѹ҆чт҃лю, ви́дѣхомъ нѣ́коего и҆́менемъ твои́мъ и҆згоня́ща бѣ́сы, и҆̀же не хо́дитъ по на́съ: и҆ возбрани́хомъ є҆мꙋ̀, ꙗ҆́кѡ не послѣ́дꙋетъ на́мъ.

л҃а. І҆и҃съ же речѐ: не брани́те є҆мꙋ̀: никто́же бо є҆́сть, и҆̀же сотвори́тъ си́лꙋ ѿ и҆́мени моѐмъ, и҆ возмо́жетъ вско́рѣ злосло́вити ма̀.

м҃. И҆̀же бо нѣ́сть на вы̀, по ва́съ є҆́сть.

м҃а. И҆̀же бо а҆́ще напои́тъ вы̀ ча́шею воды̀ во и҆̀ма моѐ, ꙗ҆́кѡ Хр҃то́вы є҆стѐ, а҆ми́нь гл҃го́лю ва́мъ, не погꙋби́тъ мзды̀ своѐ̀.

м҃в. И҆ и҆̀же а҆́ще соблазни́тъ є҆ди́наго ѿ ма́лыхъ си́хъ вѣ́рꙋющихъ въ ма̀, до́брѣе є҆́сть є҆мꙋ̀ па́че, а҆́ще ѡ҆блежи́тъ ка́мень же́рновный ѿ вы́и є҆гѡ̀, и҆ ввѐ́рженъ бꙋ́детъ въ мо́ре.

м҃г. И҆ а҆́ще соблажня́етъ та̀ рꙋка̀ твоа̀, ѿсѣ́цы ю҆̀: до́брѣе ти̑ є҆́сть бѣ́дникꙋ въ живо́тъ вни́ти, не́же ѻ҆́бѣ рꙋ́цѣ и҆мꙋ́щꙋ вни́ти въ гее́ннꙋ, во ѻ҆́гнь неꙋгаса́ющїй,

м҃д. И҆дѣ́же че́рвь и҆́хъ не ѹ҆мира́етъ, и҆ ѻ҆́гнь не ѹ҆гаса́етъ.

м҃є. И҆ а҆́ще нога̀ твоа̀ соблажня́етъ та̀, ѿсѣ́цы ю҆̀: до́брѣе ти̑ є҆́сть вни́ти въ живо́тъ хро́мꙋ, не́же двѣ̀ но́зѣ и҆мꙋ́щꙋ ввѐ́рженꙋ бы́ти въ гее́ннꙋ, во ѻ҆́гнь неꙋгаса́ющїй,

м҃ѕ. И҆дѣ́же че́рвь и҆́хъ не ѹ҆мира́етъ, и҆ ѻ҆́гнь не ѹ҆гаса́етъ.

м҃з. И҆ а҆́ще ѻ҆́ко твоѐ соблажня́етъ та̀, и҆сткнѝ є҆̀: до́брѣе ти̑ є҆́сть со є҆ди́нѣмъ ѻ҆́комъ вни́ти въ цр҃твїе Бж҃їе, не́же двѣ̀ ѿцѣ̀ и҆мꙋ́щꙋ ввѐ́рженꙋ бы́ти въ гее́ннꙋ ѻ҆́гненнꙋю,

34. А тѣ мълчахѫ; защото въ пѫть-тъ бѣхѫ ся прѣпирали помежду си, кой е по голѣмъ.

35. И като сѣднѫ призова дванадесеть-тѣ, и казува имъ: Който иска да е първъ, ще бѫде най послѣденъ отъ всичкы-тѣ, и на всичкы-тѣ слуга.

36. И зѣ едно дѣте та го постави по срѣдъ тѣхъ, пригѫрнѫ го и рече имъ:

37. Който пріеме едно отъ таквызи дѣца въ мое име, мене пріима; и който пріеме мене, не пріима мене, но тогози който мя е проводилъ.

38. Отговори му Іоаннъ и казуваше: Учителю, видѣхмы нѣкого си, който ны не слѣдува, че испѫждаше бѣсове въ твое-то име; и забранихмы му, защото не слѣдува насъ.

39. А Іисусъ рече: Недѣйте му забраня, защото нѣма никой който да стори чудо въ мое име, и да може на часъ-тъ да мя злослови.

40. Понеже който не е противъ насъ, той е отъ кѫдѣ насъ.

41. Защото който вы напои еднѫ чашѫ водѫ въ мое име, понеже сте Христови, истинѫ ви казувамъ, нѣма да изгуби заплатѫ-тѫ си.

42. И който соблазни едного отъ малкы-тѣ, които вѣруватъ въ мене, за него по добрѣ бы было да ся обложи водениченъ камькъ около шіѭ-тѫ му, и да бѫде хвърленъ въ море-то.

43. И ако тя соблазнява рѫка-та ти, отсѣчи іѭ; по добрѣ ти е да влѣзешь клосенъ въ животъ-тъ, а не да имашь двѣ рѫцѣ и да отидешь въ пькълъ-тъ, въ огнь-тъ негасимъ;

44. Дѣто червей-тъ имъ не умира, и огнь-тъ не угаснува.

45. И ако нога-та ти тя соблазнява, отсѣчи іѭ; по добрѣ ти е да влѣзешь хромъ въ животъ-тъ, а не да имашь двѣ нозѣ и да бѫдешь хвърленъ въ пькълъ-тъ, въ огнь-тъ негасимъ;

46. Дѣто червей-тъ имъ не умира, и огнь-тъ не угаснува.

47. И ако око-то ти тя соблазнява, извади го; по добрѣ ти е да влѣзешь съ едно око въ царство-то Божіе, а не да имашь двѣ очи и да бѫдешь хвърленъ въ пькълъ-тъ огненный;

м҃и. И҆дѣже чє́рвь и҆́хъ не оу҆мира́етъ, и҆ ѻ҆́гнь не оу҆гаса́етъ.

м҃а. Всѧ́къ бо ѻ҆гнє́мъ ѡ҆соли́тсѧ, и҆ всѧ́ка жє́ртва со́лїю ѡ҆соли́тсѧ.

н҃. Добро̀ со́ль: а҆́ще же со́ль не слана̀ бꙋ́детъ, чѧ́мъ ѡ҆соли́тсѧ; и҆мѣ́йте со́ль въ себѣ̀, и҆ ми́ръ и҆мѣ́йте междꙋ̀ собо́ю.

Глава̀ і҃.

а҃. И҆ ѿтꙋ́дꙋ воста́въ пре́йде въ предѣ́лы І҆ꙋде́йскїа, ѡ҆бо́нъ-полъ І҆орда́на. и҆ снидо́шасѧ па́ки наро́ди къ немꙋ̀: и҆ ꙗ҆́кѡ ѻ҆́бычай и҆мѣ̀, па́ки оу҆ча́ше и҆́хъ.

в҃. И҆ пристꙋ́пльше фарїсе́є, вопроси́ша є҆го̀: а҆́ще досто́итъ мꙋ́жꙋ женꙋ̀ пꙋсти́ти; и҆скꙋша́юще є҆го̀.

г҃. Ѻ҆́нъ же ѿвѣща́въ речѐ и҆̀мъ: что̀ ва́мъ заповѣ́да Мѡѷсе́й;

д҃. Ѻ҆ни́ же рѣ́ша: Мѡѷсе́й повелѣ̀ кни́гꙋ распꙋ́стнꙋю написа́ти, и҆ пꙋсти́ти.

є҃. И҆ ѿвѣща́въ І҆и҃съ речѐ и҆̀мъ: по жестосе́рдїю ва́шемꙋ написа̀ ва́мъ за́повѣдь сїю̀.

ѕ҃. Ѿ нача́ла же созда́нїа, мꙋ́жа и҆ женꙋ̀ сотвори́лъ а҆́ є҆́сть Бг҃ъ.

з҃. Сегѡ̀ ра́ди ѡ҆ста́витъ человѣ́къ ѻ҆ц҃а̀ своего̀ и҆ ма́терь:

и҃. И҆ прилѣпи́тсѧ къ женѣ̀ свое́й, и҆ бꙋ́дета ѻ҆́ба въ пло́ть є҆ди́нꙋ: тѣ́мже оу҆жѐ нѣ́ста два̀, но пло́ть є҆ди́на.

ѳ҃. Є҆́же оу҆́бо Бг҃ъ сочета̀, чл҃вѣ́къ да не разлꙋча́етъ.

і҃. И҆ въ домꙋ̀ па́ки оу҆ченицы̀ є҆гѡ̀ ѡ҆ се́мъ вопроси́ша є҆го̀.

а҃і. И҆ глаго́ла и҆̀мъ: и҆́же а҆́ще пꙋ́ститъ женꙋ̀ свою̀, и҆ ѡ҆же́нитсѧ и҆но́ю, прелюбы̀ твори́тъ на ню̀:

в҃і. И҆ а҆́ще жена̀ пꙋ́ститъ мꙋ́жа, и҆ поса́гнетъ за и҆но́го, прелюбы̀ твори́тъ.

г҃і. И҆ прино́шахꙋ къ немꙋ̀ дѣ́ти, да ко́снетсѧ и҆́хъ: оу҆ченицы̀ же преща́хꙋ приноса́щымъ.

д҃і. Ви́дѣвъ же І҆и҃съ, негодова̀, и҆ речѐ и҆̀мъ: ѡ҆ста́вите

48. Дѣто червей-тъ имъ не умира и огнь-тъ не угаснува.
49. Защото всякой съ огнь ще ся осоли, и всяка жъртва съсъ соль ще да ся осоли.
50. Добро е соль-та; но ако соль-та бѫде безсолна, съ какво ще ѭ поправите? Имайте соль въ себе си, и миръ имайте помежду си.

ГЛАВА 10.

1. И станѫ отъ тамо та отиде въ прѣдѣлы-тѣ Іудейскы, прѣзъ *страны-тѣ* отвѫдь Іорданъ; и стича ся пакъ народъ при него; и както си имаше обычай, пакъ гы поучаваше.
2. И пристѫпихѫ Фарисеи-тѣ та го попытахѫ за да го искушаватъ: Да ли е простено на мѫжъ да напусне женѫ-тѫ си?
3. А той отвовори и рече имъ: Що ви заповѣда Моисей?
4. А тѣ рекохѫ: Моисей дозволи да напише разводно писмо, и да ѭ напусне.
5. И отговори Іисусъ и рече имъ: За жестокосьрдіе-то ваше ви е писалъ тѫзи заповѣдь;
6. Отъ начало обаче на созданіе-то, мѫжко и женско гы е сътворилъ Богъ.
7. За това ще остави человѣкъ бащѫ си и майкѫ си, и ще ся прилѣпи при женѫ си,
8. И ще бѫдѫтъ двама-та въ еднѫ плъть: така що не сѫ вече двѣ, но една плъть.
9. И тъй, онова което е Богъ съчеталъ, человѣкъ да не разлѫча.
10. И въ кѫщы пакъ ученици-тѣ му попытахѫ го за сѫщо-то.
11. И казува имъ; Който си напусне женѫ-тѫ, и ся ожени за другѫ, прѣлюбодѣйствува противъ неѭ.
12. И ако жена напусне мѫжа си и посегне за другыго, прѣлюбодѣйствува.
13. И доведохѫ при него дѣца, за да ся прикосне до тѣхъ; а ученици-тѣ запрѣтяваха на тѣзи които гы водяхѫ:
14. *Това* като видѣ Іисусъ възнегодова, и рече: Оставѣте

дѣтей приходи́ти ко мнѣ̀, и҆ не брани́те и҆̀мъ: тацѣ́хъ бо є҆́сть цр҃твіе Бж҃іе.

є҃і. Ами́нь гл҃го́лю ва́мъ: и҆̀же а҆́ще не пріи́метъ цр҃твія Бж҃ія ꙗ҆́кѡ ѻ҆́троча̀, не и҆̀мать вни́ти въ нѐ.

ѕ҃і. И҆ ѡ҆бѣ́мъ и҆́хъ, возло́жь рꙋ́цѣ на ни́хъ, бл҃гословля́ше и҆́хъ.

з҃і. И҆ и҆сходя́щꙋ є҆мꙋ̀ на пꙋ́ть, притѣ́къ нѣ́кій и҆ покло́нсѧ на колѣ́ѥꙋ є҆мꙋ̀, вопроша́ше є҆го̀: Ѹ҆чи́телю бл҃гі́й, что̀ сотворю̀, да живо́тъ вѣ́чный наслѣ́дствꙋю;

и҆і. І҆и҃съ же речѐ є҆мꙋ̀: что̀ мѧ̀ гл҃го́леши бл҃га; никто́же бл҃гъ, то́кмѡ є҆ди́нъ Бг҃ъ.

ѳ҃і. За́пѡвѣди вѣ́си: не прелюбы̀ сотвори́ши: не ѹ҆бі́й: не ѹ҆кра́ди: не лжесвидѣ́тельствꙋй: не ѡ҆бѝди: чтѝ ѻ҆ц҃а твоего̀ и҆ ма́терь.

к҃. Ѻ҆́нъ же ѿвѣща́въ речѐ є҆мꙋ̀: Ѹ҆чт҃аю, сі҃а̀ вса̀ сохрани́хъ ѿ ю҃ности моеѧ̀.

к҃а. І҆и҃съ же воззрѣ́въ на́нь, возлюбѝ є҆го̀, и҆ речѐ є҆мꙋ̀: є҆ди́нагѡ є҆сѝ не докончалъ: и҆дѝ, є҆ли́ка и҆̀маши, продаждь, и҆ да́ждь ни́щымъ: и҆ и҆мѣ́ти и҆̀маши сокро́вище на нѐсѝ: и҆ пріидѝ и҆ ходѝ въ слѣ́дъ менѐ, взе́мъ кр҃тъ.

к҃в. Ѻ҆́нъ же дра́хлъ бы́въ ѿ словесѝ, ѿи́де скорбѧ̀: бѣ̀ бо и҆мѣ́ѧ стѧжа̑нія мнѡ́га.

к҃г. И҆ воззрѣ́въ І҆и҃съ, глаго́ла ѹ҆ченикѡ́мъ свои́мъ: ка́кѡ нездо́бь и҆мꙋ́щіи бога́тство въ цр҃твіе Бж҃іе вни́дꙋтъ.

к҃д. Ѹ҆чи́ницы̀ же ѹ҆жаса́хꙋсѧ ѿ словесѣ́хъ є҆гѡ̀. І҆и҃съ же па́ки ѿвѣща́въ, гл҃го́ла и҆̀мъ: ча̑да, ка́кѡ нездо́бь ѹ҆пова́ющымъ на бога́тство въ цр҃твіе Бж҃іе вни́ти.

к҃є. Ѹ҆до́бѣе бо є҆́сть вельбꙋ́дꙋ сквозѣ̀ и҆глинѣ̀ ѹ҆шы̀ проити̑, не́же бога́тꙋ въ ца́рствіе Бж҃іе вни́ти.

к҃ѕ. Ѻ҆ни́ же и҆зли́ха дивля́хꙋсѧ, глаго́люще къ себѣ̀: то̀ кто̀ мо́жетъ спасе́нъ бы́ти;

дѣца-та да дохождатъ при мене; и не гы въспирайте; защото на таквызи е царство-то Божіе.

15. Истинѫ ви казувамъ: Който не пріеме царство-то Божіе като дѣте, нѣма да влѣзе въ него.

16. И пригѫрнѫ гы, и възлагаше рѫцѣ на тѣхъ, и благославяше гы.

17. И когато излѣзуваше на пѫть-тъ, притече ся нѣкой си та колѣничи прѣдъ него и го пыташе: Учителю благый, що да сторіѭ за да наслѣдувамъ животъ вѣченъ?

18. А Іисусъ му рече: Що мя наричашь благъ? Никой не е благъ, тъкмо единъ Богъ.

19. Заповѣди-тѣ знаешь: Не прѣлюбодѣйствувай; Не убивай; Не укради; Не свидѣтелствувай на лъжѫ; Не обиждай; Почитай бащѫ си и майкѫ си.

20. А той отговори и рече му: Учителю, всичко това упазихъ отъ младость-тѫ си.

21. А Іисусъ като го погледнѫ, възлюби го, и рече му: Едно ти не достига; иди, продай все що имашь, и раздай *го* на сиромасы-тѣ; и ще имашь съкровище на небе-то; и дигни крьстъ-тъ, и ела та мя послѣдувай.

22. Но той ся оскърби за тѫіѭ думѫ, и отиде си нажаленъ; защото имаше имотъ много.

23. А Іисусъ погледнѫ около си и казуваше на ученицы-тѣ си: Колко мѫчно ще влѣзѫтъ въ царство-то Божіе тѣзи, които иматъ богатство?

24. А ученици-тѣ му ся смаюваха за неговы-тѣ думы. И Іисусъ пакъ отговори и рече имъ: Чада, колко е мѫчно да влѣзѫтъ въ царство-то Божіе тѣзи, които иматъ надеждѫ-тѫ си на богатство-то?

25. По лесно е камила да мине прѣзъ иглены уши, а не богатъ да влѣзе въ царство-то Божіе.

26. А тѣ ся твърдѣ много удивяваха и говоряхѫ помежду си: И кой може спасенъ да бѫде?

к҃з. Воззрѣвъ же на ни҆хъ І҆и҃съ, глаго́ла: ᲂу҆ человѣ́къ невозмо́жно, но не ᲂу҆ Бг҃а: всѧ̑ бо возмѡ́жна сꙋ́ть ᲂу҆ Бг҃а.

к҃и. Нача́тъ же Пе́тръ глаго́лати є҆мꙋ̀: сѐ мы̀ ѡ҆ста́вихомъ всѧ̑, и҆ въ слѣ́дъ тебѐ и҆до́хомъ.

к҃ѳ. Ѿвѣща́въ же І҆и҃съ речѐ: а҆ми́нь глаго́лю ва́мъ, никто́же є҆́сть, и҆̀же ѡ҆ста́вилъ є҆́сть до́мъ, и҆лѝ бра́тїю, и҆лѝ сестры̀, и҆лѝ ѻ҆ц҃а̀, и҆лѝ мт҃рь, и҆лѝ женꙋ̀, и҆лѝ ча̑да, и҆лѝ се́ла, менѐ ра́ди и҆ є҆ѵ҆ліа̑ ра́ди:

л҃. А҆́ще не прїи́метъ стори́цею, ны́нѣ во вре́ма сїѐ, домѡ́въ, и҆ бра́тїй, и҆ се́стръ, и҆ ѻ҆ц҃а̀, и҆ мт҃ре, и҆ ча̑дъ, и҆ се́лъ, во и҆згна́нїи, и҆ въ вѣ́къ гра́дꙋщїй живо́тъ вѣ́чный.

л҃а. Мно́зи же бꙋ́дꙋтъ пе́рвїи послѣ́дни, и҆ послѣ́днїи пе́рви.

л҃в. Бѧ́хꙋ же на пꙋ́ти, восходѧ́ще во І҆ерли́мъ: и҆ бѣ̀ варѧ́ѧ и҆̀хъ І҆и҃съ, и҆ ᲂу҆жаса́хꙋся, и҆ во слѣ́дъ и҆дꙋ́ще, боѧ́хꙋся. и҆ поѐмъ па́ки ѻ҆бана́десѧть, нача́тъ и҆̀мъ гл҃го́лати, ꙗ҆̀же хотѧ́хꙋ є҆мꙋ̀ бы́ти:

л҃г. Ꙗ҆́кѡ сѐ восхо́димъ во І҆ерꙋсали́мъ, и҆ Сн҃ъ человѣ́ческїй пре́данъ бꙋ́детъ а҆рхїере́ѡмъ и҆ кни́жникѡмъ, и҆ ѡ҆сꙋ́дѧтъ є҆го̀ на сме́рть, и҆ предадѧ́тъ є҆го̀ ꙗ҆зы́кѡмъ.

л҃д. И҆ порꙋга́ютсѧ є҆мꙋ̀, и҆ ᲂу҆ѧ́звѧтъ є҆го̀, и҆ ѡ҆плю́ютъ є҆го̀, и҆ ᲂу҆бїю́тъ є҆го̀: и҆ въ тре́тїй де́нь воскре́снетъ.

л҃е. И҆ пред̾ него̀ прїидо́ста І҆а́кѡвъ и҆ І҆ѡа́ннъ, сы̑на Зеведе́ева, глаго́лѧюще: Оу҆чи́телю, хо́щева, да, є҆́же а҆́ще про́сива, сотвори́ши на́ма.

л҃ѕ. Ѻ҆́нъ же речѐ и҆̀ма: что̀ хо́щета, да сотворю̀ ва́ма;

л҃з. Ѻ҆́на же рѣ́ста є҆мꙋ̀: да́ждь на́мъ, да є҆ди́нъ ѡ҆́деснꙋю тебѐ и҆ є҆ди́нъ ѡ҆шꙋ́ю тебѐ са́дева во сла́вѣ твое́й.

л҃и. І҆и҃съ же речѐ и҆̀ма: не вѣ́ста, чесѡ̀ про́сита. мо́жета ли пи́ти ча́шꙋ, ю҆̀же а҆́зъ пїю̀, и҆ крщ҃е́нїемъ, и҆̀мже а҆́зъ крщ҃а́юсѧ, крт҃и́тисѧ;

л҃ѳ. Ѻ҆́на же рѣ́ста є҆мꙋ̀: мо́жева. І҆и҃съ же речѐ и҆̀ма: ча́шꙋ ᲂу҆бѡ, ю҆̀же а҆́зъ пїю̀, и҆спїе́та, и҆ крщ҃е́нїемъ, и҆̀мже а҆́зъ крщ҃а́юсѧ, крт҃и́тасѧ:

27. А Іисусъ погледнѫ на тѣхъ и каза: У человѣцы-тѣ е невъзможно; но не у Бога; защото у Бога всичко е възможно.

28. И наченѫ Петръ да му говори: Ето, ный оставихмы всичко и послѣдувахмы тебе.

29. А Іисусъ отвѣща и рече: Истинѫ ви казувамъ: Нѣма ни единъ който да е оставилъ кѫщѫ, или братія, или сестры, или бащѫ, или майкѫ, или женѫ, или чада, или нивя, заради мене и за евангеліе-то,

30. И да не земе стократно сега на това врѣме, кѫща, и братія, и сестры, и майкы, и чада, и нивя, наедно съ гоненія, и въ идущія вѣкъ животъ вѣченъ.

31. Мнозина обаче първи ще бѫдѫтъ послѣдни, и послѣдни-тѣ първи.

32. А когато бѣхѫ въ пѫть-тъ на възлѣзуваніе-то си въ Іерусалимъ, Іисусъ вървѣше прѣдъ тѣхъ, а тѣ ся чудяхѫ, и като вървѣхѫ подирѣ *му* бѣхѫ на страхъ. И като прибра дванадесеть-тѣ, той пакъ начепѫ да имъ казува това което имаше да му ся случи:

33. Ето, ный възлѣзувамы въ Іерусалимъ, и Сынъ человѣческый ще бѫде прѣданъ на първосвященницы-тѣ и на книжницы-тѣ, и ще го осѫдятъ на смьрть, и ще го прѣдадѫтъ на язычницы-тѣ;

34. И ще му ся поругаѭтъ, и ще го біѭтъ, и ще го заплюѭтъ, и ще го убіѭтъ, и въ третій день ще въскрьсне.

35. И идуватъ при него Іаковъ и Іоаннъ, сынове-тѣ Зеведееви, и казуватъ: Учителю, искамы да ни сторишь каквото *ти* попросимъ.

36. А той имъ рече: Що искате да ви сторіѭ?

37. А тѣ му рекохѫ: Дай ни да сѣднемъ единъ отъ десно и единъ отъ лѣво до тебе въ славѫ-тѫ ти.

38. А Іисусъ имъ рече: Не знаете що просите; можете ли да піете чашѫ-тѫ, коіѭто азъ піѭ, и да ся крьстите съ крьщеніе-то, съ което ся азъ крьщавамъ?

39. Тѣ му рекохѫ: Можемъ. А Іисусъ имъ рече: Чашѫ-тѫ, коіѭто азъ піѭ, ще піете, и съ крьщеніе-то, съ което ся азъ крьщавамъ, ще ся крьстите;

м҃. А҆ є҆же сѣсти ѡ҆десн8ю менѐ и҆ ѡ҆ш8юю, нѣсть мнѣ
да́ти, но и҆мже оу҆гото́вано є҆сть.
ма҃. И҆ слы́шавше де́сѧть, нача́ша негодова́ти ѿ І҆а́кѡвѣ и҆
І҆ѡа́ннѣ.
мв҃. І҆и҃съ же призва́въ и҆хъ, гл҃го́ла и҆мъ: вѣ́сте, ꙗ҆́кѡ мнѧ́-
щїисѧ владѣ́ти ꙗ҆зы́ки, сѡ́вдолѣва́ютъ и҆мъ, и҆ вели́цыи и҆хъ
ѡ҆блада́ютъ и҆ми.
мг҃. Не та́кѡ же бꙋ́детъ въ ва́съ: но, и҆́же а҆́ще хо́щетъ
въ ва́съ ва́шшїй бы́ти, да бꙋ́детъ ва́мъ слꙋга̀:
мд҃. И҆ и҆́же а҆́ще хо́щетъ въ ва́съ бы́ти ста́рѣй, да бꙋ́детъ
всѣ́мъ ра́бъ.
ме҃. И҆́бо Сн҃ъ человѣ́чь не прїи́де, да послꙋ́жатъ є҆мꙋ̀, но
да послꙋ́житъ, и҆ да́стъ дꙋ́шꙋ свою̀ и҆зба́вленїе за мно́ги.
мѕ҃. И҆ прїидо́ша во І҆ерїхѡ́нъ: и҆ и҆сходѧ́щꙋ є҆мꙋ̀ ѿ І҆ерїхѡ́на,
и҆ оу҆чн҃кѡ́мъ є҆гѡ̀, и҆ наро́дꙋ мно́гꙋ, сы́нъ Тїме́овъ Вартїме́й
слѣпы́й сѣдѧ́ше при пꙋтѝ, проса̀.
мз҃. И҆ слы́шавъ, ꙗ҆́кѡ І҆и҃съ Назѡрани́нъ є҆́сть, нача́тъ
зва́ти и҆ глаго́лати: Сн҃е Дв҃довъ І҆и҃се, поми́лꙋй мѧ̀.
ми҃. И҆ прещѧ́хꙋ є҆мꙋ̀ мно́зи, да оу҆молчи́тъ: О҆́нъ же
мно́жае па́че зва́ше: Сн҃е Дв҃довъ, поми́лꙋй мѧ̀.
ма҃. И҆ ста́въ І҆и҃съ, речѐ є҆го̀ возгласи́ти: и҆ возгласи́ша
слѣпцѧ̀, гл҃го́люще є҆мꙋ̀: дерза́й, воста́ни, зове́тъ тѧ̀.
н҃. О҆́нъ же ѿве́ргъ ри́зы своѧ̀, воста́въ, прїи́де ко І҆и҃сови.
на҃. И҆ ѿвѣща́въ, гл҃го́ла є҆мꙋ̀ І҆и҃съ: что̀ хо́щеши да со-
творю̀ тебѣ̀; слѣпы́й же гл҃го́ла є҆мꙋ̀: Оу҆чтѝ, да прозрю̀.
нв҃. І҆и҃съ же речѐ є҆мꙋ̀: и҆дѝ: вѣ́ра твоѧ̀ спасе́ тѧ. И҆ а҆́бїе
прозрѣ̀, и҆ по І҆и҃сѣ и҆́де въ пꙋ́ть.

ГЛАВА̀ А҃І.

а҃. И҆ є҆гда̀ прибли́жисѧ во І҆ерꙋсали́мъ, въ Виѳсфагі́ю и҆
Виѳа́нїю, къ горѣ̀ Є҆леѡ́нстѣй, посла̀ два̀ ѿ оу҆чени́къ свои́хъ,
в҃. И҆ глаго́ла и҆мъ: и҆ди́та въ ве́сь, ꙗ҆́же є҆́сть пра́мѡ ва́ма:

40. Но да сѣднете отъ десно и отъ лѣво до мене не е мое да дамъ, но комуто е приготвено.

41. А като чухѫ десетима-та, хваиѫхѫ да негодуватъ за Іакова и Іоанна.

42. А Іисусъ гы повыка и казува имъ: Вы знаете че онѣзи които ся иматъ господари на язычницы-тѣ господаруватъ надъ тѣхъ, и голѣмци-тѣ имъ владѣѭтъ гы.

43. А между васъ не ще да бѫде така; но който между васъ ище да бѫде голѣмецъ, ще ви бѫде слуга;

44. И който отъ васъ ище да бѫде първъ, ще бѫде рабъ на всичкы-тѣ.

45. Защото Сынъ человѣческый не дойде да му послугуватъ, но да послугува, и да даде животъ-тъ си откупъ за мнозина.

46. И идуватъ въ Іерихонъ; и когато излѣзваше изъ Іерихонъ той и ученици-тѣ му, и народъ доволно, Тимеевъ-тъ сынъ Вартимей слѣпый-тъ, сѣдяше при пѫть-тъ та просяше.

47. И като чу че е Іисусъ Назорянинъ, наченѫ да выка и да казува: Сыне Давидовъ, Іисусе, помилуй мя.

48. И запрѣтяваѫ му мнозина, да млъкне; но той още повече выкаше: Сыне Давидовъ, помилуй мя.

49. И спрѣ ся Іисусъ и рече да го повыкатъ, и повыкахѫ слѣпый-тъ и казахѫ му: Имай дьрзновеніе, стани, выка тя.

50. И той си хвьрли дрехѫ-тѫ, и станѫ та дойде при Іисуса.

51. Отговори Іисусъ и му каза: Що ищешь да ти сторіѭ? И слѣпый-тъ му рече: Учителю, да прогледамъ.

52. А Іисусъ му рече: Иди, твоя-та вѣра тя исцѣли. И тутакси прогледа, и послѣдува Іисуса въ пѫть-тъ.

ГЛАВА 11.

1. И когато наближаватъ въ Іерусалимъ, во Виѳфагіѭ и Виѳаніѭ, при Елеонскѫ-тѫ горѫ, проважда двама отъ ученицы-тѣ си,

2. И казува имъ: Идѣте въ село-то, което е на срѣщѫ ви,

и҆ а҃бїе входѧ́ща въ нїю, ѡ҆брѧ́щета жребѧ̀ привѧ́зано, на нѣ́же никто́же ѿ чл҃вѣ́къ всѣ́де: ѿрѣ́шша є҆̀, приведи́та.

г҃. И҆ а҃ще кто̀ вѧ́ма речѣ́тъ: что̀ твори́та сїѐ; рцы́та, ꙗ҆́кѡ Гдⷭ҇ь тре́бꙋетъ є҆̀: и҆ а҃бїе по́слетъ є҆̀ сѣ́мѡ.

д҃. И҆до́ста же, и҆ ѡ҆брѣто́ста жребѧ̀ привѧ́зано при две́рехъ внѣ̀ на распꙋ́тїи, и҆ ѿрѣши́ста є҆̀.

є҃. И҆ нѣ́цыи ѿ стоѧ́щихъ тꙋ̀ глаго́лахꙋ и҆̀ма: что̀ дѣ́ета ѿрѣшѧ́юща жребѧ̀;

ѕ҃. Ѻ҆на же рѣ́ста и҆̀мъ, ꙗ҆́коже заповѣ́да и҆̀ма І҆и҃съ: и҆ ѡ҆ста́виша а҃.

з҃. И҆ приведо́ста жребѧ̀ ко І҆и҃сови, возложи́ша на нѐ ри҆́зы своѧ̀: и҆ всѣ́де на нѐ.

и҃. Мно́зи же ри҆́зы своѧ̀ постла́ша по пꙋти̑: дрѹ́зїи же ва҃ї́а рѣ́захꙋ ѿ дре́вїа, и҆ постила́хꙋ по пꙋти̑.

а҃. И҆ предходѧ́щїи и҆ въ слѣ́дъ гра́дꙋщїи вопїа́хꙋ, глаго́лющє: ѡ҆сѧ́нна, бл҃гослове́нъ гра́дый во и҆̀мѧ Гдⷭ҇не.

в҃. Бл҃гослове́но гра́дꙋщее цѧ́рство во и҆̀мѧ Гдⷭ҇а ѻ҆ц҃а̀ на́шегѡ Дв҃да: ѡ҆сѧ́нна въ вы́шнихъ.

а҃і. И҆ вни́де во І҆ерли́мъ І҆и҃съ, и҆ въ це́рковь: и҆ соглѧ́давъ всѧ̑, по́здѣ оу҆жѐ сꙋ́щꙋ часꙋ̀, и҆зы́де въ Виѳанїю со ѻ҆бѣманадесѧ́те.

в҃і. И҆ наꙋ́трїе и҆зше́дшымъ и҆̀мъ ѿ Виѳанїи, взалка̀.

г҃і. И҆ ви́дѣвъ смоко́вницꙋ и҆здале́ча, и҆мꙋ́щꙋ ли́ствїе, прїи́де, а҃ще оу҆бѡ что̀ ѡ҆брѧ́щетъ на не́й: и҆ пришедъ къ не́й, ничесѡ́же ѡ҆брѣ́те, то́кмѡ ли́ствїе: не оу҆ бо бѣ̀ вре́мѧ смо́квамъ.

д҃і. И҆ ѿвѣща́въ І҆и҃съ речѐ є҆́й: да не ктомꙋ̀ ѿ тебѐ во вѣ́ки никто́же плода̀ снѣ́сть. и҆ слы́шахꙋ оу҆чн҃цы̀ є҆гѡ̀.

є҃і. И҆ прїидо́ша па́ки во І҆ерли́мъ: и҆ вше́дъ І҆и҃съ въ цр҃ковь, нача́тъ и҆згони́ти продаю́щыѧ и҆ кꙋпꙋ́ющыѧ въ цр҃кви: и҆ трапе́зы торжникѡ́мъ, и҆ сѣда̑лища продаю́щихъ го́лꙋби и҆спрове́рже.

и щомъ влѣзете въ него ще намѣрите жребе вьрзано, на което никой человѣкъ не е възсѣдалъ; развьржѣте и доведѣте го.

3. И ако ви рече нѣкой: Защо правите това? речѣте, че на Господа трѣбува; и тутакси ще го проводи тука.

4. И отидохѫ, и намѣрихѫ жребе-то вьрзано до врата-та вънъ на крьстопѫть-тъ, и отвьрзувахѫ го.

5. И нѣкои отъ стоящы-тѣ тамо казувахѫ имъ: Що правите та развьрзувате жребе-то?

6. А тѣ имъ рекохѫ, както поржча Іисусъ; и оставихѫ гы.

7. И доведохѫ жребе-то при Іисуса и намѣтахѫ на него дрехы-тѣ си, и възсѣднѫ на него.

8. И инозина послахѫ дрехы-тѣ си по пѫть-тъ; другы пакъ рѣжахѫ клоніе отъ дьрвета-та, и постилахѫ по пѫть-тъ.

9. И тѣзи които вьрвѣхѫ отпрѣдъ, и тѣзи които отподирѣ идяхѫ, выкахѫ и казувахѫ: Осанна, благословенъ който иде въ име-то Господне.

10. Благословено царство-то на отца нашего Давида, което иде въ име-то Господне, Осанна въ вышнихъ.

11. И влѣзе Іисусъ въ Іерусалимъ, и въ храмъ-тъ, и като разгледа всичко, понеже врѣме-то бѣше вече късно, излѣзе во Виѳаніѭ съ дванадесеть-тѣ.

12. И на утрини-тѫ, когато излѣзохѫ изъ Виѳаніѭ, огладнѣ.

13. И като видѣ издалечь смоковницѫ що имаше листіе, дойде дано бы да намѣри нѣщо на неѭ, и като дойде до неѭ, не намѣри нищо, тъкмо едны листіе; защото не бѣше врѣме на смокыны-тѣ.

14. И отговори Іисусъ и рече ѝ: Никой вече до вѣка да не яде плодъ отъ тебе. И слушахѫ *това* ученици-тѣ му.

15. И дойдохѫ въ Іерусалимъ; и като влѣзе Іисусъ въ храмъ-тъ, начнѫ да испѫжда онѣзи, които продавахѫ и купувахѫ въ храмъ-тъ, и трапезы-тѣ на сребромѣнители-тѣ, и столове-тѣ на онѣзи, които продавахѫ гълѫбы, прѣтури.

ѯ҃і. И҆ не даа́ше, да кто̀ мимонесе́тъ сосꙋ́дъ сквозѣ̀ цр҃ковь.

ѱ҃і. И҆ оу҆ча́ше, гл҃го́ла и҆̀мъ: нѣ́сть ли пи́сано, ꙗ҆́кѡ хра́мъ мо́й хра́мъ моли́твы наречѐтсѧ всѣ́мъ ꙗ҆зы́кѡмъ; вы́ же сотвори́сте є҆го̀ вертѐпъ разбо́йникѡмъ.

и҃і. И҆ слы́шаша кни́жницы и҆ а҆рхїере́є, и҆ и҆ска́хꙋ, ка́кѡ є҆го̀ погꙋба́тъ: боѧ́хꙋбоса є҆гѡ̀, ꙗ҆́кѡ ве́сь наро́дъ дивла́шеса ѿ оу҆че́нїи є҆гѡ̀.

ѧ҃і. И҆ ꙗ҆́кѡ по́здѣ бы́сть, и҆схожда́ше во́нъ и҆з̾ гра́да.

к҃. И҆ оу҆трѡ мимоходѧ́ще, ви́дѣша смоко́вницꙋ и҆зсо́хшꙋ и҆з̾ коре́нїѧ.

к҃а. И҆ воспомѧнꙋ́въ Пе́тръ, глаго́ла є҆мꙋ̀: Равві̀, ви́ждь, смоко́вница, ю҆̀же проклѧ́лъ є҆сѝ, оу҆сше.

к҃в. И҆ ѿвѣща́въ І҆и҃съ, глаго́ла и҆̀мъ:

к҃г. И҆мѣ́йте вѣ́рꙋ Бж҃їю. А҆ми́нь бо глаго́лю ва́мъ, ꙗ҆́кѡ, и҆̀же а҆́ще рече́тъ горѣ̀ се́й: дви́гниса, и҆ ве́рзиса въ мо́ре: и҆ не размы́слитъ въ се́рдцѣ своѐмъ, но вѣ́рꙋ и҆̀метъ, ꙗ҆́кѡ є҆̀же глаго́летъ, быва́етъ: бꙋ́детъ є҆мꙋ̀, є҆̀же а҆́ще рече́тъ.

к҃д. Сегѡ̀ ра́ди глаго́лю ва́мъ: вса̑ є҆ли̑ка а҆́ще молѧ́щеса про́сите, вѣ́рꙋйте, ꙗ҆́кѡ прїе́млете: и҆ бꙋ́детъ ва́мъ.

к҃е. И҆ є҆гда̀ стоитѐ молѧ́щеса, ѿпꙋща́йте, а҆́ще что̀ и҆̀мате на кого̀, да и҆ Ѻ҆ц҃ъ ва́шъ, и҆̀же є҆́сть на нѐбесѣхъ, ѿпꙋ́ститъ ва́мъ согрѣше́нїѧ ва́ша.

к҃ѕ. А҆́ще ли же вы̀ не ѿпꙋща́ете, ни Ѻ҆ц҃ъ ва́шъ, и҆̀же є҆́сть на нѐбесѣхъ, ѿпꙋ́ститъ ва́мъ согрѣше́нїй ва́шихъ.

к҃з. И҆ прїидо́ша па́ки во І҆ерли́мъ: и҆ въ це́ркви ходѧ́щꙋ є҆мꙋ̀, прїидо́ша къ немꙋ̀ а҆рхїере́є и҆ кни́жницы и҆ ста́рцы,

к҃и. И҆ гл҃го́лаша є҆мꙋ̀: ко́ею ѻ҆́бластїю сїѧ̑ твори́ши; и҆ кто̀ тѝ ѻ҆́бласть сїю̀ дадѐ, да сїѧ̑ твори́ши;

к҃ѳ. І҆и҃съ же ѿвѣща́въ речѐ и҆̀мъ: вопрошꙋ́ вы и҆ а҆́зъ словесѐ є҆ди́нагѡ, и҆ ѿвѣща́йте мѝ: и҆ рекꙋ̀ ва́мъ, ко́ею ѻ҆́бластїю сїѧ̑ творю̀.

16. И не допущаше да прѣнесе нѣкой никакъвъ съсѫдъ прѣзъ храмъ-тъ.

17. И поучаваше и казуваше имъ: Не е ли писано: Домъ-тъ ми ще ся нарича домъ на молитвѫ за всичкы-тѣ народы? а вы го направихте вертепъ разбойническый.

18. И чухѫ книжници-тѣ и первосвященници-тѣ, и търсяхѫ какъ да го погубятъ; защото му ся бояхѫ; понеже всичкый народъ ся удивяваше на ученіе-то негово.

19. И като мрькнѫ излѣзе вънъ отъ града.

20. И сутринь-тѫ когато минувахѫ, видѣхѫ смоковницѫ-тѫ изсъхнѫлѫ отъ корень.

21. И осѣти ся Петръ, и казува му: Равви, виждь, смоковница-та, коѭто проклѣ ты, изсъхнѫла.

22. А Іисусъ отговори, и казува имъ: Имайте вѣрѫ въ Бога.

23. Защото истинѫ ви казувамъ, че който каже на тѫзи горѫ: Дигни ся и хвърли ся въ море-то, и не ся подвои въ сърдце-то си, но повѣрува че *онова* което казува сбѫдва ся, ще му бѫде все що бы реклъ.

24. За това ви казувамъ: Всичко каквото въ молбѫ-тѫ си просите, вѣрувайте че ще получите, и ще ви бѫде.

25. И когато стоите да ся молите, прощавайте, ако имате нѣщо върху нѣкого, за да ви прости и Отецъ вашъ който е на небеса ваши-тѣ съгрѣшенія.

26. Но ако вы не прощавате, нито Отецъ вашъ който е на небеса ще *ви* прости съгрѣшенія-та ваши.

27. И идуватъ пакъ въ Іерусалимъ; и когато ходяше въ храмъ-тъ, идуватъ при него первосвященници-тѣ и книжници-тѣ и старѣйшины-тѣ,

28. И казуватъ му: Съ коѭ власть правишь това? и кой ти даде тѫзи власть да струваш това?

29. А Іисусъ отговори и рече имъ: Ще вы попытамъ и азъ еднѫ рѣчь; и отговорѣте ми, и ще ви кажѫ съ коѭ власть правѭ това. . .

л҃. Крещеніе Іоанново съ небесе ли бѣ, или ѿ человѣкъ; ѿвѣщайте ми.

ла҃. И мыслахꙋ въ себѣ, глаголюще: аще речемъ, съ небесѣ, речетъ: почто оубо не вѣровасте емꙋ;

лв҃. Но аще речемъ, ѿ человѣкъ: боахꙋся людей: вси бо имѣахꙋ Іоанна, ꙗкѡ воистиннꙋ пророкъ бѣ.

лг҃. И ѿвѣщавше глаголаша Іисови: не вѣмы. И ѿвѣщавъ Іисъ, глагола имъ: ни азъ глаголю вамъ, коею Ѻбластію сіа творю.

ГЛАВА ВІ.

а҃. И начатъ имъ въ притчахъ гл҃голати: віноградъ насади чл҃вѣкъ, и ѿгради ѿплотомъ, и ископа точило, и созда столпъ, и предадѣ его тажателемъ, и ѿиде.

в҃. И посла къ тажателемъ во время раба, да ѿ тажатель пріиметъ ѿ плода віограда.

г҃. Они же емше его биша, и ѿтослаша тща.

д҃. И паки посла къ нимъ дрꙋгаго раба: и того каменіемъ бивше, пробиша главꙋ емꙋ, и послаша безчестна.

е҃. И паки иного посла: и того оубиша: и мнѡги ины, овы оубѡ біюще, овы же оубивающе.

ѕ҃. Еще оубо единаго сына имѣ возлюбленнаго своего, посла и того къ нимъ послѣди, глагола, ꙗкѡ оусрамятся сына моегѡ.

з҃. Они же тажателе рѣша къ себѣ, ꙗкѡ сей есть наслѣдникъ: пріидите оубіемъ его, и наше бꙋдетъ наслѣдствіе.

и҃. И емше его, оубиша, и извергоша его вонъ из віограда.

ѳ҃. Что оубо сотворитъ гдь віограда; пріидетъ и погꙋбитъ тажатели, и дастъ віограда инѣмъ.

і҃. Ни писанія ли сегѡ чли есте; камень, егоже не въ рядꙋ сотворіша зиждꙋщіи, сей бысть во главꙋ оугла.

ія҃. Ѿ Гда бысть сіе, и есть дивно во очію нашею.

30. Крьщеніе-то Іоанново отъ небе-то ли бѣше, или отъ человѣцы-тѣ? отвѣщайте ми.

31. И размышляваха въ себе си и думаха: Ако речемъ: Отъ небе-то, ще рече: А защо не повѣрувахте въ него?

32. Но ако речемъ: Отъ человѣцы-тѣ, бояха ся отъ народа; защото всичкы имаха Іоанна че бѣ наистина пророкъ.

33. И отговориха и рекоха на Іисуса: Не знаемъ. Тогазь Іисусъ отвѣща и рече имъ: Нито азъ ви казувамъ съ коіа власть правіа това.

ГЛАВА 12.

1. И начена да имъ говори съ притчы: Человѣкъ нѣкой си насади лозіе, и огради *го* съ плетъ, и ископа жлебъ, и съгради стълпъ, и даде го подъ наемъ на земледѣлцы, и отиде.

2. И во врѣме-то *на плодъ-тъ* проводи при земледѣлцы-тѣ едного раба, да земе отъ земледѣлцы-тѣ отъ плодъ-тъ на лозіе-то.

3. А тѣ го уловиха, биха *го* и *го* отпратиха празденъ.

4. И пакъ проводи до тѣхъ другыго раба; и него като биха съ камьніе, разбиха *му* глава-та, и отпратиха го безчестенъ.

5. И пакъ проводи другыго; и него убиха; и мнозина другы, едны биха, а другы убиха.

6. При това още понеже имаше единъ сынъ, любезенъ нему, проводи и него послѣдень до тѣхъ, и думаше; Ще ся посвѣнятъ отъ сына ми.

7. А тѣ земледѣлци рекоха помежду си: Тойзи е наслѣдникъ-тъ; елате да го убіемъ, и ще бѫде наслѣдіе-то наше.

8. И хванаха го та *го* убиха, и хвьрлиха *го* вънъ отъ лозіе-то.

9. Какво ще прочее да стори господарь-тъ на лозіе-то? Ще дойде и ще погуби тѣзи земледѣлцы, и ще даде лозіе-то на другы.

10. Не сте ли прочели *вы* нито това писаніе: Камькъ-тъ който отхвьрлиха зидари-тѣ, той стана глава на ѫгълъ-тъ:

11. Отъ Господа бы това и чудесно е въ очи-тѣ ни?

в҃і. И҆ ѝскахꙋ є҆го̀ ꙗ҆ти, и҆ ᲂу҆боѧ́шасѧ наро́да: разꙋмѣ́ша бо, ꙗ҆кѡ къ ни́мъ при́тчꙋ речѐ: и҆ ѡ҆ста́вльше є҆го̀ ѿидо́ша.

г҃і. И҆ посла́ша къ немꙋ̀ нѣ́кїѧ ѿ фарїсе́й и҆ и҆рѡдїа́нъ, да є҆го̀ ѡ҆больста́тъ сло́вомъ.

д҃і. Ѻ҆ни́ же прише́дше, глаго́лаша є҆мꙋ̀: Оу҆чт҃лю, вѣ́мы, ꙗ҆кѡ и҆́стиненъ є҆сѝ, и҆ нерадѝши ни ѡ҆ ко́мже: не зри́ши бо на лицѐ чл҃вѣ́кѡвъ, но вои́стиннꙋ пꙋтѝ Бж҃їю ᲂу҆чи́ши. достѡ́нтъ ли кинсо́нъ Ке́сареви да́ти, и҆лѝ нѝ; да́мы ли, и҆лѝ не да́мы;

г҃і. Ѻ҆́нъ же вѣ́дый и҆́хъ лицемѣ́рїе, речѐ и҆̀мъ: что́ ма и҆скꙋша́ете; принеси́те мѝ пѣ́нѧзь, да ви́жꙋ.

є҃і. Ѻ҆ни́ же принесо́ша. и҆ глаго́ла и҆̀мъ: чі́й ѻ҆́бразъ сі́й и҆ написа́нїе; ѻ҆ни́ же рѣ́ша є҆мꙋ̀: Ке́саревъ.

з҃і. И҆ ѿвѣща́въ І҆и҃съ речѐ и҆̀мъ: воздади́те Ке́сарєва Ке́сареви, и҆ Бж҃їа Бг҃ови. и҆ чꙋди́шасѧ ѡ҆ не́мъ.

и҃і. И҆ прїидо́ша Саддꙋке́є къ немꙋ̀, и҆̀же глаго́лютъ воскресе́нїю не бы́ти: и҆ вопроси́ша є҆го̀, глаго́люще:

ѳ҃і. Оу҆чт҃лю, Мѡѷсе́й написа̀ на́мъ, ꙗ҆кѡ а҆́ще комꙋ̀ бра́тъ ᲂу҆мретъ, и҆ ѡ҆ста́витъ женꙋ̀, а҆ ча̑дъ не ѡ҆ста́витъ: да по́и҆метъ бра́тъ є҆гѡ̀ женꙋ̀ є҆гѡ̀, и҆ воскреси́тъ сѣ́ма бра́тꙋ своемꙋ̀.

к҃. Се́дмь бра́тїй бѣ́: и҆ пе́рвый поѧ́тъ женꙋ̀, и҆ ᲂу҆мира́ѧ не ѡ҆ста́ви сѣ́мене:

к҃а. И҆ вторы́й поѧ́тъ ю҆̀, и҆ ᲂу҆мре, и҆ ни то́й ѡ҆ста́ви сѣ́мене: и҆ тре́тїй та́кожде.

к҃в. И҆ поѧ́ша ю҆̀ се́дмь, и҆ не ѡ҆ста́виша сѣ́мене. послѣ́ди же всѣ́хъ ᲂу҆мре и҆ жена̀.

к҃г. Въ воскресе́нїе ᲂу҆бо, є҆гда̀ воскре́снꙋтъ, кото́ромꙋ и҆́хъ бꙋ́дѣтъ жена̀; се́дмь бо и҆мѣ́ша ю҆̀ женꙋ̀.

к҃д. И҆ ѿвѣща́въ І҆и҃съ, речѐ и҆̀мъ: не сегѡ́ ли ра́ди прельща́етесѧ, не вѣ́дꙋще писа́нїѧ, ни си́лы Бж҃їѧ;

к҃е. Є҆гда́ бо и҆з̾ ме́ртвыхъ воскре́снꙋтъ, ни же́натсѧ, ни посагаютъ: но сꙋ́ть ꙗ҆кѡ А҆гг҃ли на нб҃сѣ́хъ.

12. И искахѫ да го уловятъ; но ся убояхѫ отъ народа; понеже разумѣхѫ че на тѣхъ рече тѫзи притчѫ, и оставихѫ го и си отидохѫ.

13. И проваждатъ до него нѣкои отъ Фарисеи-тѣ и Иродіаны-тѣ, да го впримчатъ въ думѫ.

14. И тѣ като дойдохѫ казуватъ му: Учителю, знаемъ че си истинскый, и не тя е грыжа отъ никого; защото не гледашь на лице на человѣцы-тѣ, но по истинѫ пѫть-тъ Божій учишь; право ли е да дадемъ дань на Кесаря, или не? да дадемъ ли, или да не дадемъ?

15. А той като позна лицемѣріе-то имъ, рече имъ: Защо мя искушавате? донесѣте ми единъ динарій да видѭ.

16. И тѣ му донесохѫ. И казува имъ: Чій е тойзи образъ и надписъ-тъ? А тѣ му рекохѫ: Кесаревъ.

17. И отговори Іисусъ и рече имъ: Отдайте Кесаревы-тѣ Кесарю, и Божіи-тѣ Богу. И почудихѫ ся на него.

18. И идуватъ при него Саддукеи, които казуватъ че нѣма въскрьсеніе; и попытахѫ го, и казувахѫ:

19. Учителю, Моисей написа намъ, че ако умре на нѣкого братъ му, и остави женѫ, а чада не остави, да земе братъ му женѫ му, и да възстави сѣме на брата си.

20. И тъй имаше седмь братія; и пьрвый-тъ зѣ женѫ, и когато умрѣ не остави сѣме.

21. И зѣ ѭ вторый-тъ, и умрѣ, и пито той остави сѣме; и третій-тъ такожде.

22. И земахѫ ѭ и седмина-та, и не оставихѫ сѣме; пай подирь отъ всичкы-тѣ умрѣ и жена-та.

23. Въ въскрьсеніе-то прочее, когато въскрьснѫтъ, на кого отъ тѣхъ ще бѫде тя жена? защото и седмина-та ѭ имахѫ за женѫ.

24. И отговори Іисусъ и рече имъ: Не за това ли заблуждавате, понеже не познавате писанія-та, нито силѫ-тѫ Божіѭ?

25. Защото когато въскрьснѫтъ отъ мьртвы-тѣ, нито ся женятъ нито за мѫжъ отиватъ; но сѫ като ангели-тѣ които сѫ на небеса.

к҃в. Ѿ мертвыхъ же, ꙗ҆́кѡ востаю́тъ, не́сте ли чли̑ въ кни́гахъ Мѡѷсе́овыхъ, при ку́пинѣ, ꙗ҆́кѡ речѐ є҆мꙋ̀ Бг҃ъ, глаго́ла: а҆́зъ Бг҃ъ Ѧ҆враа́мовъ, и҆ Бг҃ъ І҆саа́ковъ, и҆ Бг҃ъ І҆а́кѡвль;

к҃г. Не́сть Бг҃ъ ме́ртвыхъ, но Бг҃ъ живы́хъ. вы̀ оу҆́бо мно́гѡ прельща́етеса.

к҃д. И҆ пристꙋ́пль є҆ди́нъ ѿ кни̑жникъ, слы́шавъ и҆́хъ стаза́ющихса, и҆ ви́дѣвъ, ꙗ҆́кѡ до́брѣ ѿвѣща̀ и҆̀мъ, вопроси̑ є҆го̀: ка́а є҆́сть пе́рваа всѣ́хъ за́повѣдїй;

к҃є. І҆и҃съ же ѿвѣща̀ є҆мꙋ̀: ꙗ҆́кѡ пе́рвѣйши всѣ́хъ за́повѣдїй: слы́ши І҆и҃лю, Гдⷭ҇ь Бг҃ъ ва́шъ, Гдⷭ҇ь є҆ди́нъ є҆́сть:

к҃ѕ. И҆ возлю́биши Гдⷭ҇а Бг҃а твоего̀ всѣ́мъ се́рдцемъ твои́мъ, и҆ все́ю дꙋше́ю твое́ю, и҆ всѣ́мъ оу҆мо́мъ твои́мъ, и҆ все́ю крѣпостїю твое́ю: сїа̀ є҆́сть пе́рваа за́повѣдь.

к҃з. И҆ вторáа подо́бна є҆́й: возлю́биши бли̑жнаго своего̀, ꙗ҆́кѡ са́мъ себѐ. бо́льшаа си́хъ и҆̀на за́повѣдь не́сть.

к҃и. И҆ речѐ є҆мꙋ̀ кни̑жникъ: до́брѣ, оу҆чт҃лю, вои́стиннꙋ ре́клъ є҆сѝ, ꙗ҆́кѡ є҆ди́нъ є҆́сть Бг҃ъ, и҆ не́сть и҆̀нъ ра́звѣ є҆гѡ̀:

к҃ѳ. И҆ є҆́же люби́ти є҆го̀ всѣ́мъ се́рдцемъ, и҆ всѣ́мъ ра́зꙋмомъ, и҆ все́ю дꙋше́ю, и҆ все́ю крѣ́постїю: и҆ є҆́же люби́ти бли̑жнаго, ꙗ҆́кѡ себѐ, бо́лѣ є҆́сть всѣ́хъ всесожже́нїй и҆ же́ртвъ.

к҃і. І҆и҃съ же ви́дѣвъ, ꙗ҆́кѡ смы́сленнѡ ѿвѣща̀, речѐ є҆мꙋ̀: не дале́че є҆сѝ ѿ цр҃твїа Бж҃їа. и҆ никто́же смѣ́аше ктомꙋ̀ є҆го̀ вопроси́ти.

к҃ї. И҆ ѿвѣща́въ І҆и҃съ глаго́лаше, оу҆ча̀ въ цр҃кви: ка́кѡ глаго́лютъ кни̑жницы, ꙗ҆́кѡ Хр҃то́съ сн҃ъ є҆́сть Дв҃довъ;

к҃ѳ. То́й бо Дв҃дъ речѐ Дх҃омъ ст҃ы́мъ: глаго́ла Гдⷭ҇ь Гдⷭ҇еви моемꙋ̀: сѣди̑ ѡ҆деснꙋ́ю менѐ, до́ндеже положꙋ̀ враги̑ твоа̀ подно́жїе нога́ма твои́ма.

к҃ѕ. Са́мъ оу҆́бо Дв҃дъ гл҃го́летъ є҆го̀ Гдⷭ҇а: и҆ ѿкꙋ́дꙋ сн҃ъ є҆мꙋ̀ є҆́сть; и҆ мно́гъ наро́дъ послꙋ́шаше є҆го̀ въ сла́дость.

к҃и. И҆ гл҃го́лаше и҆̀мъ во оу҆че́нїи своемъ: блюди́теса ѿ

26. А за мьртвы-тѣ че ще въскрьснѫтъ, не сте ли прочели въ книгѫ-тѫ Моисеевѫ за кѫпинѫ-тѫ, какъ му рече Богъ и каза: Азъ сьмь Богъ Авраамовъ, и Богъ Исааковъ, и Богъ Іакововъ?

27. *Богъ* не е Богъ на мьртвы-тѣ, но Богъ на живы-тѣ: прочее вы заблуждавате много.

28. И единъ отъ книжницы-тѣ, който гы чу като ся прѣпирахѫ, и позна че добрѣ имъ ся отговори, пристѫпи и го попыта: Коя заповѣдь е отъ всичкы-тѣ най пьрва?

29. А Іисусъ му отговори: Най пьрва отъ всичкы-тѣ заповѣди е: Слушай, Израилю: Господь Богъ нашъ е единъ Господь:

30. И да възлюбишь Господа Бога твоего съсъ всичко-то си сьрдце, и съсъ всичкѫ-тѫ си душѫ, и съсъ всичкый-тъ си умъ, и съсъ всичкѫ-тѫ си силѫ. Тая е пьрва-та заповѣдь.

31. И втора подобна ней; Да възлюбишь ближняго твоего както себе си. По голѣма отъ тѣзи друга заповѣдь нѣма.

32. И рече му книжникъ-тъ: Добрѣ, учителю, право си казалъ, че единъ е Богъ, и нѣма другъ освѣнь него,

33. И да го люби нѣкой съсъ все сьрдце, и съсъ всичкый-тъ си разумъ, и съсъ всичкѫ душѫ, и съсъ всичкѫ силѫ, и да люби ближняго своего както себе си, *то* е повече отъ всичкы-тѣ всесъжьженія и жьртвы.

34. И като видѣ Іисусъ че разумно отвѣща, рече му: Не си далечь отъ царство-то Божіе. И никой вече не смѣяше да го попыта *за нѣщо*.

35. И отговори Іисусъ, когато поучаваше въ храмъ-тъ, и казуваше: Какъ казуватъ книжници-тѣ че Христосъ е сынъ Давидовъ?

36. Защото самъ той Давидъ рече чрѣзъ Духа Святаго: Рече Господь Господу моему: Сѣдни отъ деснѫ-тѫ ми странѫ, доклѣ положѭ врагове-тѣ твои подножіе на нозѣ-тѣ ти.

37. И тъй самъ си Давидъ го нарича Господь; и отъ дѣ е сынъ неговъ? И много-то народъ слушаше го съ благодареніе.

38. И казуваше имъ въ поученіе-то си: Пазѣте ся отъ

книжникъ, хотѧ́щихъ во ѡ҆дѣѧ́нїихъ ходи́ти, и҆ цѣлова̑нїѧ на то́ржищахъ,

л҃а. И҆ преждесѣда̑нїѧ на со́нмищахъ, и҆ первовозлежа̑нїѧ на ве́черахъ:

м҃. Поѧда́юще до́мы вдови́цъ, и҆ непщева́нїемъ надо́лзѣ молѧ́щесѧ: сїи прїи́мꙋтъ ли́шшее ѡ҆сꙋжде́нїе.

м҃а. И҆ сѣ́дъ І҆и҃съ пра́мѡ сокро́вищномꙋ храни́лищꙋ, зрѧ́ше, ка́кѡ наро́дъ ме́щетъ мѣ́дь въ сокро́вищное храни́лище. и҆ мно́зи бога́тїи вмета́хꙋ мнѡ́га.

м҃в. И҆ пришѣ́дши є҆ди́на вдови́ца ᲂу҆бо́га, вве́рже лѣ́птѣ двѣ̀, є҆́же є҆́сть кодра́нтъ.

м҃г. И҆ призва́въ ᲂу҆чѧ́кѝ своѧ̀, речѐ и҆̀мъ: а҆ми́нь глаго́лю ва́мъ, ꙗ҆́кѡ вдови́ца сїѧ̀ ᲂу҆бо́гаѧ мно́жае всѣ́хъ вве́рже вмета́ющихъ въ сокро́вищное храни́лище.

м҃д. Вси́ бо ѿ и҆збы́тка своегѡ̀ ввергѡ́ша: сїѧ̀ же ѿ лише́нїѧ своегѡ̀ всѧ̑, є҆ли́ка и҆мѣ́аше, вве́рже, всѐ житїѐ своѐ.

ГЛАВѢ̀ Г҃І.

а҃. И҆ и҆сходѧ́щꙋ є҆мꙋ̀ ѿ цр҃кве, глаго́ла є҆мꙋ̀ є҆ди́нъ ѿ ᲂу҆чѧ́къ є҆гѡ̀: Оу҆чѧ́тлю, ви́ждь каково̀ ка́менїе и҆ какова̀ зда̑нїѧ.

в҃. И҆ ѿвѣща́въ І҆и҃съ речѐ є҆мꙋ̀: ви́диши ли сїѧ̑ вели́каѧ зда̑нїѧ; не и҆́мать ѡ҆ста́ти здѣ̀ ка́мень на ка́мени, и҆̀же не разори́тсѧ.

г҃. И҆ сѣдѧ́щꙋ є҆мꙋ̀ на горѣ̀ є҆леѡ́нстѣй пра́мѡ цр҃кве, вопроша́хꙋ є҆го̀ є҆ди́наго Пе́тръ, и҆ І҆а́кѡвъ, и҆ І҆ѡа́ннъ, и҆ А҆ндре́й:

д҃. Рцы̀ на́мъ, когда̀ сїѧ̑ бꙋ́дꙋтъ; и҆ ко́е (бꙋ́детъ) зна́менїе, є҆гда̀ и҆́мꙋтъ всѧ̑ сїѧ̑ скончѧ́тисѧ;

є҃. І҆и҃съ же ѿвѣща́въ и҆̀мъ, нача́тъ глаго́лати: блюди́тесѧ, да не кто̀ ва́съ прельсти́тъ.

ѕ҃. Мно́зи бо прїи́дꙋтъ во и҆́мѧ моѐ, гл҃го́люще, ꙗ҆́кѡ а҆́зъ є҆́смь: и҆ мнѡ́ги прельста́тъ.

книжницы-тѣ, които ищѫтъ да ходятъ прѣмѣнени, и *обычатъ* поздравенія по пазари-тѣ,

39. И прѣдни-тѣ сѣдалища въ съборища-та, и пьрвы-тѣ мѣста по вечерянія-та;

40. Тѣзи, които испояждатъ на вдовицы-тѣ домове-тѣ, и за причинѫ правятъ дългы молитвы; тѣ ще да пріимѫтъ по голѣмо осѫждание.

41. И сѣднѫ Іисусъ срѣщѫ съкровищницѫ-тѫ, та гледаше какъ туряше народъ-тъ пары въ съкровищницѫ-тѫ; и много богати туряхѫ много.

42. И дойде една вдовица сирота и тури двѣ лепты, сирѣчь единъ кодрантъ.

43. И призова ученицы-тѣ си, и казува имъ: Истинѫ ви казувамъ: Тая сирота вдовица тури най много отъ всичкы-тѣ които турихѫ въ съкровищницѫ-тѫ:

44. Защото всичкы турихѫ отъ изобиліе-то си, а тя отъ нѣманіе-то си тури всичко що имаше, всичкый-тъ си имотъ.

ГЛАВА 13.

1. И когато излѣзуваше отъ храмъ-тъ, казува му единъ отъ ученицы-тѣ му: Учителю, виждь, каквы камьніе и каквы зданія!

2. А Іисусъ отговори и рече му: Видишь ли тѣзи голѣмы зданія? нѣма да остане камькъ на камькъ, който да ся не съсыпе.

3. И когато сѣдяше той на горѫ-тѫ Елеонскѫ, срѣщѫ храмъ-тъ, попытахѫ го на самѣ Петръ и Іаковъ и Іоаннъ и Андрей:

4. Кажи ни, кога ще бѫде това, и кое е знаменіе-то когато всичко това има да ся свьрши?

5. А Іисусъ имъ отговори, и наченѫ да казува: Пазѣте ся да вы не прѣльсти нѣкой:

6. Защото мнозина ще дойдѫтъ въ мое име, и ще кажѫтъ: Азъ сьмь *Христосъ*, и ще прѣльстятъ мнозина.

з҃. Єгда́ же оу҆слы́шите бра̑ни, и҆ слы̑шанїа бра́немъ, не оу҆жаса́йтеса: подоба́етъ бо бы́ти: но не оу҆ конча́нна.

и҃. Воста́нетъ бо ꙗ҆зы́къ на ꙗ҆зы́къ, и҆ цр҃тво на цр҃тво: и҆ бꙋ́дꙋтъ тр҃ѹси по мѣ́стѡмъ, и҆ бꙋ́дꙋтъ гла́ди и҆ матѣ́жи. нача́ло болѣ́знемъ сїа̑.

ѳ҃. Блюди́теса же вы̀ са́ми: предада́тъ бо вы̀ въ сѡ́нмища, и҆ на собо́рищахъ бїе́ни бꙋ́дете: и҆ пред̾ воевѡ́ды и҆ царѝ веде́ни бꙋ́дете менѐ ра́ди, во свидѣ́тельство и҆̀мъ.

і҃. И҆ во всѣ́хъ ꙗ҆зы́цѣхъ подоба́етъ пре́жде проповѣ́датиса є҆ѹ҆ла́гїю:

а҃і. Єгда́ же поведꙋ́тъ вы̀ предаю́ще, не пре́жде пецы́теса, что̀ возглаго́лете, ни поѕна́йтеса: но є҆́же а҆̀ще да́стса ва́мъ въ то́й ча́съ, сѐ глаго́лите: не вы̀ бо бꙋ́дете глаго́лющїи, но дх҃ъ ст҃ы́й.

в҃і. Преда́стъ же бра́тъ бра́та на сме́рть, и҆ ѻ҆ц҃ъ ча́до: и҆ воста́нꙋтъ ча̑да на роди́тели, и҆ оу҆бїю́тъ и҆̀хъ.

г҃і. И҆ бꙋ́дете ненави́дими всѣ́ми и҆̀мене моегѡ̀ ра́ди: претерпѣ́вый же до конца̀, то́й спасе́нъ бꙋ́детъ.

д҃і. Єгда́ же оу҆зрите ме́рзость запꙋстѣ́нїа, рече́ннꙋю Данїи́ломъ проро́комъ, стоа́щꙋ, и҆дѣ́же не подоба́етъ: (чты́й да разꙋмѣ́етъ:) тогда̀ сꙋ́щїи во і҆ꙋде́и да бѣжа́тъ на го́ры:

є҃і. И҆ и҆̀же на̀ кро́вѣ, да не сла́зитъ въ до́мъ, ни да вни́детъ взя́ти чесѡ̀ ѿ до́мꙋ своегѡ̀:

ѕ҃і. И҆ и҆̀же на селѣ́ сы́й, да не возврати́тса вспа́ть взя́ти ри́зꙋ свою̀.

з҃і. Го́ре же непра̑зднымъ и҆ доѧ́щымъ въ ты́а дни̑.

и҃і. Моли́теса же, да не бꙋ́детъ бѣ́гство ва́ше въ зимѣ̀.

ѳ҃і. Бꙋ́дꙋтъ бо дни̑ тїи̑ ско́рбь, ꙗ҆кова̀ не бы́сть такова̀ ѿ нача́ла созда́нїа, є҆́же созда̀ Бг҃ъ, до ны́нѣ, и҆ не бꙋ́детъ.

к҃. И҆ а҆̀ще не бы̀ Гдь прекрати́лъ дні́й, не бы̀ оу҆бѡ спаслася вса́ка пло́ть: но и҆збра́нныхъ ра́ди, и҆̀хже и҆збра̀, прекрати́тъ дни̑.

7. А кога чуете бойове и слухове военны, не дѣйте ся смущава; защото *това* трѣба да бѫде; но не е още свьршеніе-то.

8. Защото ще ся повдигне народъ врьхъ народъ, и царство врьхъ царство, и ще бѫдѫтъ трусове по *нѣкои* мѣста, и ще бѫдѫтъ гладове и размирицы: тѣзи сѫ начало на болѣзни.

9. А вы пазѣте сами себе си; защото ще вы прѣдадѫтъ на сѫдовища, и на съборища ще вы біѭтъ, и прѣдъ войводы и царіе ще вы искаруватъ заради мене, за свидѣтелство тѣмъ.

10. И трѣба пьрвомъ да ся проповѣда евангеліе-то на всичкытѣ народы.

11. А когато вы поведѫтъ на прѣдаваніе, недѣйте ся отъ по напрѣдъ грыжи, какво ще продумате, нито прѣговаряйте; но което ви ся даде въ онзи часъ, това говорѣте; защото не сте вы, които ще говорите, но Духъ Святый.

12. И ще прѣдаде братъ брата на смьрть, и отецъ чадо, и ще ся подигнѫтъ чада врьхъ родители, и ще гы умьртвятъ.

13. И ще бѫдете ненавиждани отъ всичкы заради мое-то име; а който прѣтьрпи до край, той ще спасенъ да бѫде.

14. И кога видите мьрзость-тѫ на запустеніе-то, реченнѫ-тѫ отъ пророка Даніила, че стои дѣто не подобава: (който чете нека разумѣва:) тогази които сѫ въ Іудеѭ да бѣгатъ по горы-тѣ:

15. И който е на кѫщѫ-тѫ на покрывъ-тъ, да не слѣзува въ кѫщы, нито да влѣзува да земе нѣщо отъ кѫщѫ-тѫ си:

16. И който е на нивѫ, да ся не враща назадъ да земе дрехѫ-тѫ си.

17. А горко на непразны-тѣ, и на доящы-тѣ прѣзъ онѣзи дни.

18. И молѣте ся да не бѫде бѣганіе-то ви зимѣ;

19. Защото *прѣзъ* онѣзи дни ще бѫде таквази скърбь, каквато не е была отъ начало на създаніе-то, което създаде Богъ, до нынѣ, нито ще бѫде.

20. И ако Богъ не бы скратилъ *онѣзи* дни, не бы ся избавила ни една плъть; но заради избранны-тѣ, които избра, скратилъ е дни-тѣ.

к҃а. Тогда̀ а҆́ще кто̀ речетъ ва́мъ: сѐ здѣ̀ Хр҃то́съ, и҆лѝ, сѐ ѻ҆ндѣ̀: не и҆ми́те вѣ́ры.

к҃в. Воста́нутъ бо лжехрі́сти и҆ лжепроро́цы, и҆ дада́тъ зна́менїа и҆ чудеса̀, є҆́же прельсти́ти, а҆́ще возмо́жно, и҆ и҆збра̑нныа.

к҃г. Вы́ же блюди́теса: сѐ пре́жде рѣ́хъ ва́мъ вса̑.

к҃д. Но въ ты́а дни̑, по ско́рби то́й, сл҃нце поме́ркнетъ, и҆ луна̀ не да́стъ свѣ́та своегѡ̀:

к҃е. И҆ звѣ́зды бу́дутъ съ нб҃сѐ спа́дающе, и҆ си̑лы, ꙗ҆́же на нб҃сѣ́хъ, подви́жутса.

к҃ѕ. И҆ тогда̀ ᲂу҆́зратъ Сн҃а чл҃вѣ́ческаго гра́дуща на ѻ҆́блацѣхъ съ си́лою и҆ сла́вою мно́гою.

к҃з. И҆ тогда̀ по́слетъ А҆́гг҃лы своѧ̀, и҆ собере́тъ и҆збра̑нныа своа̑ ѿ четы́рехъ вѣ́тръ, ѿ конца̀ земли̇̀ до конца̀ не́ба.

к҃и. Ѿ смоко́вницы же научи́теса при́тчи: є҆гда̀ ᲂу҆́жѐ вѣ́твїе є҆ѧ̀ бу́детъ мла́до, и҆ и҆зраща́етъ ли́ствїе, вѣ́дите, ꙗ҆́кѡ бли́зъ є҆́сть жа́тва.

к҃а. Та́кѡ и҆ вы̀, є҆гда̀ сїа̑ ви́дите быва́юща, вѣ́дите, ꙗ҆́кѡ бли́зъ є҆́сть при две́рехъ.

л҃. А҆ми́нь глаго́лю ва́мъ, ꙗ҆́кѡ не и҆́мать прейти̇̀ ро́дъ се́й, до́ндеже вса̑ сїа̑ бу́дутъ.

л҃а. Нб҃о и҆ земла̀ пре́йдетъ: словеса́ же моѧ̀ не пре́йдутъ.

л҃в. Ѿ дни́ же то́мъ и҆лѝ ѿ часѣ̀ никто́же вѣ́сть, ни А҆́гг҃ли, и҆́же су́ть на нб҃сѣ́хъ, ни Сн҃ъ, то́кмѡ Ѻ҆ц҃ъ.

л҃г. Блюди́те, бди́те и҆ моли́теса: не вѣ́сте бо, когда̀ вре́мя бу́детъ.

л҃д. Ꙗ҆́коже чл҃вѣ́къ ѿходѧ̀ ѡ҆ста́вль до́мъ свой, и҆ да́въ рабѡ́мъ свои́мъ вла́сть, и҆ комꙋ́ждо дѣ́ло своѐ, и҆ вратарю̀ повелѣ̀, да бди́тъ.

л҃е. Бди́те ᲂу҆́бо: не вѣ́сте бо, когда̀ гдⷭ҇ь до́мꙋ прїи́-

21. И тогази ако ви рече нѣкой: Ето тука е Христосъ, или: Ето тамъ, не вѣрувайте.

22. Защото ще ся подигнѫтъ лъжехристи и лъжепророци: и ще покажѫтъ знаменія и чудеса, за да прѣльстятъ, ако е възможно, и избранны-тѣ.

23. А вы ся пазѣте: ето прѣдсказахъ ви всичко.

24. Но прѣзъ онѣзи дни, слѣдъ онѫзи скърбь, слънце-то ще потъмнѣе, и луна-та не ще да даде свѣтеніе-то си;

25. И звѣзды-тѣ отъ небе-то ще слитатъ; и силы-тѣ които *сѫ* въ небеса ще ся поколѣбаѭтъ.

26. И тогази ще видятъ Сына человѣческаго че иде на облацы съ голѣмѫ силѫ и славѫ.

27. И тогази ще проводи ангелы-тѣ си и ще събере избранны-тѣ свои отъ четыри-тѣ вѣтра, отъ край земѭ-тѫ до край небе-то.

28. А отъ смоковницѫ-тѫ научѣте притчѫ; когато вече вѣйкы-тѣ ѝ отмекнѫтъ и развыватъ листіе-тѣ *си*, знаете вече че е близу лѣто-то.

29. Така и вы, кога видите това че става, да знаете че е близу, на врата-та.

30. Истинѫ ви казувамъ, че нѣма да прѣмине тойзи родъ, доклѣ не бѫде всичко това.

31. Небе-то и земя-та ще прѣминѫтъ; но мои-тѣ думы нѣма да прѣминѫтъ.

32. А за онзи день и часъ никой не знае, нито ангели-тѣ, които сѫ на небеса, нито Сынъ-тъ, тъкмо Отецъ.

33. Пазѣте ся, бдѣте и молѣте ся; защото не знаете кога ще бѫде врѣме-то.

34. *Понеже това ще бѫде* като кога человѣкъ нѣкой отиде на нѫть, и остави кѫщѫ-тѫ си, и даде власть-тѫ на рабы-тѣ си, и всякому неговѫ-тѫ му работѫ, и на вратарь-тъ повелѣ да е буденъ.

35. И тъй бѫдѣте будни *и вы:* (защото не знаете кога ще

детъ, ве́черъ, и҆лѝ полꙋ́нощи, и҆лѝ въ пѣтлоглаше́нїе, и҆лѝ оу҆тро:

лѕ. Да не прише́дъ внеза́пꙋ, ѡ҆брѧ́щетъ вы̀ спѧ́щѧ.

лз. А҆ ꙗ҆̀же ва́мъ глаго́лю, всѣ́мъ гл҃го́лю: бди́те.

ГЛАВА̀ ДІ.

а҃. Бѣ̀ же па́сха и҆ ѻ҆прѣсно́цы по двою̀ дні́ю: и҆ и҆ска́хꙋ а҆рхїере́є и҆ кни́жницы, ка́кѡ є҆го̀ ле́стїю є҆́мше оу҆бїю́тъ:

в҃. Глаго́лахꙋ же: (но) не въ пра́здникъ, є҆да̀ ка́кѡ молва̀ бꙋ́детъ лю́дска.

г҃. И҆ сѣ́щꙋ є҆мꙋ̀ въ ВИ҆ѳа́нїи, въ домꙋ̀ Сі́мѡна прокажє́ннагѡ, возлежа́щꙋ є҆мꙋ̀, прїи́де жена̀, и҆мꙋ́щи а҆лава́стръ мѵ́ра на́рднагѡ пїстїкі́а многоцѣ́нна: и҆ сокрꙋ́шши а҆лава́стръ, возлива́ше є҆мꙋ̀ на главꙋ̀.

д҃. Ба́хꙋ же нѣ́цыи негодꙋ́юще въ себѣ̀, и҆ глаго́люще: почто̀ ги́бель сїа̀ мѵ́рнаѧ бы́сть;

є҃. Можа́ше бо сїѐ продано̀ бы́ти ва́щше тре́хъ сѡ́тъ пѣ́назь, и҆ да́тисѧ ни́щымъ. и҆ преща́хꙋ є҆́й.

ѕ҃. І҆и҃съ же речѐ: ѡ҆ста́вите ю҆̀: что̀ є҆́й трꙋды̀ даетѐ; добро̀ дѣ́ло содѣ́ла ѡ҆ мнѣ̀.

з҃. Всегда́ бо ни́щыѧ и҆́мате съ собо́ю, и҆, є҆гда̀ хо́щете, мо́жете и҆́мъ добро̀ твори́ти: мене́ же не всегда̀ и҆́мате.

и҃. Є҆́же и҆мѣ̀ сїа̀, сотворѝ: предварѝ пома́зати моѐ тѣ́ло на погребе́нїе.

ѳ҃. А҆ми́нь глаго́лю ва́мъ, и҆дѣ́же а҆́ще проповѣ́стсѧ є҆ѵ҆ла́гїе сїѐ во всѣ́мъ мі́рѣ, и҆ є҆́же сотворѝ сїа̀, глаго́лано бꙋ́детъ въ па́мать є҆ѧ̀.

і҃. И҆ І҆ꙋ́да І҆скарїѡ́тскїй, є҆ди́нъ ѿ ѻ҆бою́надесѧте, и҆́де ко а҆рхїере́ємъ, да преда́стъ є҆го̀ и҆́мъ.

а҃і. Ѻ҆ни́ же слы́шавше возра́довашасѧ: и҆ ѡ҆бѣща́ша є҆мꙋ̀

дойде господарь-тъ на кѫщѫ-тѫ, вечерь-тѫ, или по срѣднощь, или кога попѣе пѣтель-тъ, или зарань-тѫ:)

36. Да не бы като дойде внезапно да вы намѣри че спите.

37. И това що казувамъ на васъ, на всичкы-тѣ *го* казувамъ: Будни бѫдѣте.

ГЛАВА 14.

1. А слѣдъ два дни бѣше пасха и бесквасни-тѣ *хлѣбове:* и търсяхѫ първосвященници-тѣ и книжници-тѣ какъ да го уловятъ съ измамѫ и да го убіѭтъ.

2. И думахѫ: Да не е въ празникъ, за да не стане мълва въ народъ-тъ.

3. И когато бѣше той во Виѳаніѭ, въ домъ-тъ на Симона прокаженнаго, и сѣдяше на трапезѫ-тѫ, дойде една жена, която имаше алавастръ съ миро нардово, чисто *и* скѫпо; и като разби алавастръ-тъ, излѣ *миро-то* на главѫ-тѫ му.

4. А имаше нѣкои, които негодувахѫ въ себе си, и думахѫ: Защо станѫ тая пагуба на миро-то?

5. Защото можаше то да ся продаде *за* повече отъ триста пѣнязи, и да ся раздадѫтъ на сиромасы-тѣ; и роптаяхѫ на неіѭ.

6. Но Іисусъ рече: Оставѣте іѭ; защо ѝ досаждате? добрѫ работѫ стори на мене.

7. Защото сиромасы-тѣ всякога имате съсъ себе си, и когато щете можете да имъ сторите добро, мене обаче всякога нѣмате.

8. Това което можаше тя го стори; прѣдвари да помаже съ миро тѣло-то ми на погребеніе.

9. Истинѫ ви казувамъ: Дѣто че ся проповѣда това евангеліе по всичкый-тъ свѣтъ, и това което стори тя, ще ся казува за споменъ неинъ.

10. Тогазь Іуда Искаріотскый, единъ отъ дванадесеть-тѣ, отиде при първосвященницы-тѣ, да го прѣдаде тѣмъ.

11. И тѣ като чухѫ възрадувахѫ ся; и обѣщахѫ ся да му

сре́бреники да́ти: и҆ и҆ска́ше, ка́кѡ є҆го̀ въ ᲂу҆до́бно вре́ма преда́стъ.

в҃і. И҆ въ пе́рвый де́нь ѻ҆прѣснѡ́къ, є҆гда̀ па́сха жра́ха, глаго́лаша є҆мꙋ̀ ᲂу҆ченицы̀ є҆гѡ̀: гдѣ̀ хо́щеши, ше́дше ᲂу҆гото́ваемъ, да ꙗ҆̃си па́сха;

г҃і. И҆ посла̀ два̀ ѿ ᲂу҆ченикъ свои́хъ, и҆ гл҃го́ла и҆̃мъ: и҆ди́та во гра́дъ: и҆ сра́щетъ ва́съ чл҃вѣ́къ въ скѧде́ницѣ во́дꙋ носа̀: по не́мъ и҆ди́та:

д҃і. И҆ и҆дѣ́же а҆̃ще вни́детъ, рцы́та господи́нꙋ до́мꙋ, ꙗ҆̃кѡ ᲂу҆чи́тель глаго́летъ: гдѣ̀ є҆́сть вита́ница, и҆дѣ́же па́сха со ᲂу҆ченикѝ мои́ми снѣ́мъ;

є҃і. И҆ то́й ва́ма пока́жетъ го́рницꙋ ве́лїю по́стланꙋ гото́вꙋ: тꙋ̀ ᲂу҆гото́вайта на́мъ.

ѕ҃і. И҆ и҆зыдо́ста ᲂу҆ченика̀ є҆гѡ̀, и҆ прїидо́ста во гра́дъ, и҆ ѡ҆брѣто́ста, ꙗ҆̃коже речѐ и҆̃ма: и҆ ᲂу҆гото́васта па́сха.

з҃і. И҆ ве́черꙋ бы́вшꙋ прїи́де со ѻ҆бѣмана́десѧте.

и҃і. И҆ возлежа́щымъ и҆̃мъ и҆ ꙗ҆дꙋ́щымъ, речѐ І҆и҃съ: а҆ми́нь глаго́лю ва́мъ, ꙗ҆̃кѡ є҆ди́нъ ѿ ва́съ преда́стъ ма̀, ꙗ҆ды́й со мно́ю.

ѳ҃і. Ѻ҆ні́ же нача́ша скорбѣ́ти, и҆ гл҃го́лати є҆мꙋ̀ є҆ди́нъ по є҆ди́номꙋ: є҆да̀ а҆̃зъ; и҆ дрꙋгі́й: є҆да̀ а҆̃зъ;

к҃. Ѻ҆́нъ же ѿвѣща́въ, речѐ и҆̃мъ: є҆ди́нъ ѿ ѻ҆боюна́десѧте, ѡ҆мочи́вый со мно́ю въ соли́ло.

к҃а. Сн҃ъ ᲂу҆бѡ человѣ́ческїй и҆́детъ, ꙗ҆̃коже є҆́сть пи́сано ѡ҆ не́мъ: го́ре же человѣ́ккꙋ томꙋ̀, и҆̃мже Сн҃ъ человѣ́ческїй преда́стсѧ: до́брѣе бы́ло бы є҆мꙋ̀, а҆̃ще не бы̀ роди́лсѧ человѣ́къ то́й.

к҃в. И҆ ꙗ҆дꙋ́щымъ и҆̃мъ, прїе́мъ І҆и҃съ хлѣ́бъ, и҆ бл҃гослови́въ, преломѝ, и҆ дадѐ и҆̃мъ, и҆ речѐ: прїими́те, ꙗ҆ди́те: сїѐ є҆́сть тѣ́ло моѐ.

к҃г. И҆ прїи́мъ ча́шꙋ, хвалꙋ̀ воздáвъ, дадѐ и҆̃мъ: и҆ пи́ша ѿ неѧ̀ вси̇̀.

дадѫтъ сребро; и търсяше какъ да го прѣдаде на сгодно врѣме.

12. И въ първый-тъ день на бесквасны-тѣ *хлѣбове*, когато коляхѫ жъртвы за пасхѫ-тѫ, казуватъ му ученици-тѣ му: Дѣ ищешь да идемъ и да приготвимъ да ядешь пасхѫ-тѫ?

13. И проважда двама отъ ученицы-тѣ си, и казува имъ: Идѣте въ градъ-тъ; и ще вы срѣщне человѣкъ който носи кърчагъ съ водѫ; идѣте слѣдъ него.

14. И дѣто влѣзе, речѣте на стопанинъ-тъ на тѫзи кѫщѫ: Учитель-тъ казува: Дѣ е виталница-та, дѣто ще ямъ пасхѫ-тѫ съ ученицы-тѣ си?

15. И той ще ви посочи горницѫ голѣмѫ, постланѫ, готовѫ; тамъ ни приготвѣте.

16. И излѣзохѫ ученици-тѣ му, и дойдохѫ въ градъ-тъ, и намѣрихѫ както имъ рече, и приготвихѫ пасхѫ-тѫ.

17. И като станѫ вечеръ, дойде съ дванадесеть-тѣ.

18. И когато сѣдяхѫ на трапезѫ-тѫ и ядѣхѫ, рече Іисусъ: Истинѫ ви казувамъ: Единъ отъ васъ ще мя прѣдаде, който яде съ мене.

19. А тѣ паченѫхѫ да скърбятъ, и да му казуватъ единъ по единъ: Дали *сьмь* азъ? и другъ: Дали *сьмь* азъ?

20. А той отговори и рече имъ: Единъ отъ дванадесеть-тѣ е, който затопява съ мене въ блюдо-то.

21. Сынъ человѣческый отхожда, както е писано за него; но тежко и горко на тогози человѣка, чрѣзъ когото Сынъ человѣческый ся прѣдава; добрѣ бы было за тогози человѣка, ако да не бѣ ся родилъ.

22. И когато ядѣхѫ, зѣ Іисусъ хлѣбъ, и като благослови, прѣломи та имъ даде, и рече: Земѣте, яждте; това е тѣло-то мое.

23. И зѣ чашѫ-тѫ, благодари и даде имъ; и пихѫ отъ неіѫ всичкы.

кд. И҆ речѐ и҆мъ: сі҆а̀ є҆сть кро́вь моа̀ но́вагѡ завѣ́та, за мно́ги и҆зліва́ема.

ке. А҆ми́нь гл҃го́лю ва́мъ, ꙗ҆́кѡ ктомѝ не и҆́мамъ пи́ти ѿ плода̀ ло́знагѡ, до днѐ тогѡ̀, є҆гда̀ є҆ пі́ю но́во во цр҃твіи Бж҃іи.

кѕ. И҆ воспѣ́вше, и҆зыдо́ша въ го́рꙋ Є҆леѡ́нскꙋю.

кз. И҆ гл҃го́ла и҆мъ І҆и҃съ: ꙗ҆́кѡ всѝ соблазни́теса ѿ мнѣ̀ въ но́щь сі́ю: пи́сано бо є҆сть: поражѝ па́стыра, и҆ разы́дꙋтса ѻ҆́вцы.

ки. Но пото́мъ, є҆гда̀ воскр҃нꙋ, вара́ю вы̀ въ Галі́леи.

ка. Пе́тръ же речѐ є҆мꙋ̀: а҆́ще и҆ всѝ соблазна́тса, но не а҆́зъ.

л. И҆ глаго́ла є҆мꙋ̀ І҆и҃съ: а҆ми́нь гл҃го́лю тебѣ̀, ꙗ҆́кѡ ты̀ дне́сь въ но́щь сі́ю, пре́жде да́же втори́цею пѣ́тель не возгласи́тъ, три̑ кра́ты ѿве́ржешися менѐ.

ла. Ѻ҆́нъ же мно́жае глаго́лаше па́че: а҆́ще же мѝ є҆сть съ тобо́ю и҆ ᲂу҆мре́ти, не ѿве́ргꙋся тебѐ. та́коже и҆ всѝ глаго́лахꙋ.

лв. И҆ прі́идо́ша въ ве́сь, є҆́йже и҆́ма Геѳсима́ніа: и҆ глаго́ла ᲂу҆чѝкѡ́мъ свои́мъ: сѣди́те здѣ̀ до́ндеже (ше́дъ) помолю́са.

лг. И҆ поа́тъ Петра̀, и҆ І҆а́кѡва, и҆ І҆ѡа́нна съ собо́ю: и҆ нача́тъ ᲂу҆жаса́тиса и҆ тꙋжи́ти.

лд. И҆ гл҃го́ла и҆мъ: прискорбна є҆сть дш҃а̀ моа̀ до сме́рти: бꙋ́дите здѣ̀ и҆ бди́те.

ле. И҆ преше́дъ ма́лѡ, падѐ на земли̑, и҆ моля́шеса, да, а҆́ще возмо́жно є҆сть, ми́мѡ и҆́детъ ѿ негѡ̀ ча́съ.

лѕ. И҆ гл҃го́лаше: А҆́ввА Ѻ҆́ч҃е, вса̑ возмѡ́жна тебѣ̀: ми́мѡ несѝ ѿ менѐ ча́шꙋ сі́ю: но не є҆́же а҆́зъ хощꙋ̀, но є҆́же ты̀.

лз. И҆ прі́иде, и҆ ѡ҆брѣ́те и҆хъ спа́щихъ, и҆ глаго́ла Петро́ви: Сі́мѡне, спи́ши ли; не возмо́глъ є҆сѝ є҆ди́нагѡ часа̀ побдѣ́ти;

ли. Бди́те и҆ моли́теса, да не вни́дете въ напа́сть: дꙋ́хъ ᲂу҆́бѡ бо́дръ, пло́ть же немощна̀.

ла. И҆ па́ки ше́дъ помоли́са, то́жде сло́во ре́къ.

24. И рече имъ: Тая е моя-та кръвь на новый-тъ завѣтъ, която ся за мнозина излива;

25. Истинѫ ви казувамъ, че нѣма вече да піѭ отъ плодъ-тъ на лозѫ-тѫ, до онзи день, когато го піѭ ново въ царство-то Божіе.

26. И като испѣхѫ пѣснь, излѣзохѫ на Горѫ-тѫ Елеонскѫ.

27. И казува имъ Іисусъ: Синца вы ще ся соблазните въ мене тѫзи нощь; защото е писано: Ще поразіѭ пастырь-тъ, и ще ся распръснѫтъ овцы-тѣ.

28. Но подирь въскрьсеніе-то си ще вы прѣдваріѭ въ Галилеѭ.

29. А Петръ му рече: И всичкы ако да ся соблазнятъ, азъ обаче не.

30. И казува му Іисусъ: Истинѫ ти казувамъ, че днесь, тѫзи нощь, прѣди да попѣе пѣтель-тъ дваждь, ты три пѫти ще ся отречешь отъ мене.

31. А той още повече казуваше: Ако стане нужда и да умрѫ съ тебе наедно, нѣма да ся отрѣкѫ отъ тебе. Подобно казувахѫ и всичкы-тѣ *другы*.

32. И идуватъ на едно мѣсто което ся казуваше Геѳсиманія; и казува на ученицы-тѣ си: Сѣдѣте тука, доклѣ ся азъ помоліѭ.

33. И зема съсъ себе си Петра и Іакова и Іоанна, и начнѫ да ся ужасава и да тѫжи;

34. И казува имъ: Прискърбна е душа-та ми до смьрть; постойте тука, и будни бѫдѣте.

35. И щомъ позаминѫ малко, паднѫ на земѭ-тѫ, и моляше ся, ако е възможно да замине отъ него *тойзи* часъ;

36. И думаше: Авва, Отче; на тебе е всичко възможно; замини мя съ тѫзи чашѫ; но не което азъ ищѫ, но което ты.

37. Враща ся и намѣрува гы заспалы; и казува на Петра: Симоне, спишь ли? не можѐ ли единъ часъ да постоишь буденъ?

38. Бдѣте и молѣте ся, да не бы въ искушеніе да влѣзете; духъ-тъ е бодръ, а плъть-та немощна.

39. И пакъ отиде та ся помоли, и рече исто-то слово.

м҃. И҆ возвра́щсѧ ѡ҆брѣ́те а҆ па́ки спа́щѧ: ба́хꙋ бо о҆чесѧ̀ и҆́мъ та́гѡтна: и҆ не вѣ́дахꙋ, что̀ бы́ша є҆мꙋ̀ ѿвѣща́ли.

мѧ. И҆ прїи́де трети́цею, и҆ гл҃го́ла и҆́мъ: спи́те про́чее и҆ почива́йте. приспѣ̀ коне́цъ, прїи́де ча́съ: сѐ предае́тсѧ сн҃ъ чл҃вѣ́ческїй въ рꙋ́ки грѣ́шникѡмъ.

мв҃. Воста́ните, и҆́демъ: сѐ предаѧ́й мѧ̀ приближи́сѧ.

мг҃. И҆ а҆́бїе є҆щѐ є҆мꙋ̀ глаго́лющꙋ, прїи́де І҆ꙋ́да, є҆ди́нъ сы́й ѿ ѻ҆бою на́десѧти, и҆ съ ни́мъ наро́дъ мно́гъ со ѻ҆рꙋ́жїемъ и҆ дреко́лми, ѿ а҆рхїере́й и҆ кни́жникъ и҆ ста́рецъ.

мд҃. Даде́ же предаѧ́й є҆го̀ зна́менїе и҆́мъ, глаго́ла: є҆го́же а҆́ще лобжꙋ̀, то́й є҆́сть: и҆ми́те є҆го̀, и҆ веди́те є҆го̀ сохра́нѡ.

ме҃. И҆ прише́дъ, а҆́бїе пристꙋ́пль къ немꙋ̀, глаго́ла є҆мꙋ̀: равві̀, равві̀: и҆ ѡ҆клобыза̀ є҆го̀.

мѕ҃. Ѻ҆ни́ же возложи́ша рꙋ́цѣ свои̇̀ на него̀, и҆ ꙗ҆́ша є҆го̀.

мз҃. Є҆ди́нъ же нѣ́кто ѿ стоѧ́щихъ и҆звлѣ́къ но́жъ, оу҆да́ри раба̀ а҆рхїере́ова, и҆ оу҆рѣ́за є҆мꙋ̀ оу҆́хо.

ми҃. И҆ ѿвѣща́въ І҆и҃съ речѐ и҆́мъ: ꙗ҆́кѡ на разбо́йника ли и҆зыдо́сте со ѻ҆рꙋ́жїемъ и҆ дреко́лми ꙗ҆́ти мѧ̀;

мѳ҃. По вса̀ дни̇̀ бѣ́хъ при ва́съ въ цр҃кви оу҆ча̀, и҆ не ꙗ҆́сте менѐ: но да сбꙋ́детсѧ писа́нїе.

н҃. И҆ ѡ҆ста́вльше є҆го̀, всѝ бѣжа́ша.

на҃. И҆ є҆ди́нъ нѣ́кто ю҆́ноша и҆́де по не́мъ, ѡ҆дѣ́янъ въ плащани́цꙋ по на́гꙋ: и҆ ꙗ҆́ша того̀ ю҆́ношꙋ.

нв҃. Ѻ҆́нъ же ѡ҆ста́вль плащани́цꙋ, на́гъ бѣжа̀ ѿ ни́хъ.

нг҃. И҆ ведо́ша І҆и҃са ко а҆рхїере́ю: и҆ снидо́шасѧ къ немꙋ̀ всѝ а҆рхїере́є и҆ кни́жницы и҆ ста́рцы.

нд҃. И҆ Пе́тръ и҆здале́ча въ слѣ́дъ є҆гѡ̀ и҆́де до внꙋ́трь во дво́ръ а҆рхїере́овъ: и҆ бѣ̀ сѣдѧ̀ со слꙋга́ми, и҆ грѣ́ѧсѧ при свѣщѝ.

не҃. А҆рхїере́є же и҆ ве́сь со́нмъ и҆ска́хꙋ на І҆и҃са свидѣ́тельства, да оу҆мертва́тъ є҆го̀: и҆ не ѡ҆брѣта́хꙋ.

нѕ҃. Мно́зи бо лжесвидѣ́тельствовахꙋ на него̀, и҆ ра̑вна свидѣ́тельства не ба́хꙋ.

40. И когато ся завърнѫ, намѣри гы пакъ заспалы, защото очитѣ имъ бѣхѫ отегнѫлы, и не знаяхѫ що да му отговорятъ.

41. И идува третій пѫть и казува имъ: Спѣте отъ сега и почивайте; доста е: дойде часъ-тъ; ето, прѣдава ся Сынъ человѣческый въ рѫцѣ-тѣ на грѣшницы-тѣ.

42. Станѣте да идемъ; ето, тойзи който мя прѣдава приближи.

43. И тутакси, още като говоряше, дойде Іуда, който бѣше единъ отъ дванадесеть-тѣ, и съ него народъ много съ ножове и сопы, отъ първосвященницы-тѣ и книжницы-тѣ и старѣйшины-тѣ.

44. А тойзи който го прѣдаваше бѣше имъ далъ знакъ, и реклъ: Когото цѣлунѫ, той е; уловѣте го и заведѣте го съ припазваніе.

45. И когато дойде, тутакси пристѫпи при него; и казува: Равви, Равви: и цѣлунѫ го.

46. И тѣ турихѫ на него рѫцѣ, и уловихѫ го.

47. А единъ отъ прѣдстоящы-тѣ измъкнѫ ножъ-тъ *си*, и удари рабъ-тъ първосвященниковъ, и отсѣче му ухо-то.

48. И отговори Іисусъ и рече имъ: Както на разбойникъ ли излѣзохте съ ножове и сопы да мя уловите?

49. Всякой день бѣхъ при васъ въ храмъ-тъ и поучавахъ, и не мя уловихте; но *това станѫ* за да ся сбѫдѫтъ писанія-та.

50. Тогазь го оставихѫ всичкы и побѣгнѫхѫ.

51. И слѣдуваше го нѣкой си момъкъ, обвитъ съ плащаницѫ по голо; и уловихѫ го момци-тѣ.

52. А той остави плащаницѫ-тѫ и побѣгнѫ отъ тѣхъ голъ.

53. И заведохѫ Іисуса при първосвященника; и събиратъ ся при него всичкы-тѣ първосвященници и старѣйшины-тѣ и книжницы-тѣ.

54. И Петръ отъ далечь го послѣдува до вѫтрѣ въ дворъ-тъ на първосвященника, и сѣдяше наедно съсъ слугы-тѣ и грѣяше ся при огнь-тъ.

55. А първосвященници-тѣ и всичкый-тъ съвѣтъ търсяхѫ свидѣтелство врьхъ Іисуса да го убіѭтъ, и не намѣруваxѫ;

56. Защото мнозина свидѣтелствуваxѫ лъжы на него; но свидѣтелства-та не бѣхѫ съгласны.

ѿз. И҆ нѣцыи воста́вше лжесвидѣтельствовахꙋ на него̀, гл҃го́люще:

ѿи. Ꙗ҆́кѡ мы̀ слы́шахомъ є҆го̀ гл҃го́люща, ꙗ҆́кѡ а҆́зъ разорю̀ це́рковь сію̀ рꙋкотворе́нꙋю, и҆ тремѝ де́нми ѿнꙋ нерꙋкотворе́нꙋ созижꙋ.

ѿа. И҆ ни та́кѡ ра́вно бѣ̀ свидѣ́тельство ѿхъ.

ѿ҃. И҆ воста́въ а҆рхїере́й посредѣ̀, вопросѝ І҆и҃са, гл҃го́ла: не ѿвѣща́ваеши ли ничесѡ́же; что̀ сі́и на та̀ свидѣ́тельствꙋютъ;

ѿ҃а. Ѻ҆́нъ же молча́ше, и҆ ничто́же ѿвѣща́ваше. па́ки а҆рхїере́й вопросѝ, и҆ гл҃го́ла є҆мꙋ̀: ты̀ ли є҆сѝ Хр҃то́съ, Сн҃ъ Бл҃гове́нагѡ;

ѿв. І҆и҃съ же речѐ: а҆́зъ є҆́смь. и҆ оу҆зри́те Сн҃а человѣ́ческаго ѡ҆десню́ю сѣда́ща си́лы, и҆ грядꙋ́ща со ѡ҆́блаки нѣ҃ными.

ѿг. А҆рхїере́й же растерза́въ ри́зы своѧ̀, гл҃го́ла: что̀ є҆щѐ тре́бꙋемъ свидѣ́телей;

ѿд. Слы́шасте хꙋлꙋ̀: что̀ ва́мъ мни́тсѧ; Ѻ҆ни́ же всѝ ѡ҆сꙋди́ша є҆го̀ бы́ти пови́нна сме́рти.

ѿе. И҆ нача́ша нѣцыи плюва́ти на́нь, и҆ прикрыва́ти лицѐ є҆гѡ̀, и҆ мꙋ́чити є҆го̀, и҆ гл҃го́лати є҆мꙋ̀: прорцы̀: и҆ слꙋгѝ по лани́тома є҆го̀ бїа́хꙋ.

ѿс. И҆ сꙋщꙋ Петро́ви во дворѣ̀ ни́зꙋ, прїи́де є҆ди́на ѿ рабы́нь а҆рхїере́овыхъ,

ѿз. И҆ ви́дѣвши Петра̀ грѣ́ющасѧ, воззрѣ́вши на него̀, гл҃го́ла: и҆ ты̀ съ Назарани́номъ І҆и҃сомъ бы́лъ є҆сѝ.

ѿи. Ѻ҆́нъ же ѿве́ржесѧ, гл҃го́ла: не вѣ́мъ, нижѐ зна́ю, что̀ ты̀ гл҃го́леши. и҆ и҆зы́де во́нъ на преддво́рїе: и҆ а҆ле́ктѡръ возгласѝ.

ѿа. И҆ рабы́нѧ ви́дѣвши є҆го̀ па́ки, нача́тъ гл҃го́лати предстоѧ́щымъ, ꙗ҆́кѡ се́й ѿ ни́хъ є҆́сть.

ѿб. Ѻ҆́нъ же па́ки ѿмета́шесѧ. и҆ пома́лѣ па́ки предстоѧ́щїи гл҃го́лахꙋ Петро́ви: вои́стиннꙋ ѿ ни́хъ є҆сѝ; и҆́бо Галїле́анинъ є҆сѝ, и҆ бесѣ́да твоѧ̀ подо́битсѧ.

57. И станѫхѫ нѣкои и лъжесвидѣтелствуваха врьхъ него и казуваха:

58. Ный го чухмы да говори: Азъ ще разваліѭ тойзи храмъ направенъ съ рѫкѫ, и въ три дни ще съзидіѭ другъ съ рѫкѫ не направенъ.

59. Но нито така бѣ съгласно свидѣтелство-то имъ.

60. И станѫ първосвященникъ-тъ на срѣдъ, та попыта Іисуса и рече: Не отговаряшь ли нищо? какво свидѣтелствуватъ тѣзи врьхъ тебе?

61. А той мълчаше, и не отговори нищо. Пакъ го попыта първосвященникъ-тъ и казуваше му: Ты ли си Христосъ, Сынъ-тъ на Благословеннаго?

62. А Іисусъ рече: Азъ сьмь; и ще видите Сына человѣческаго че сѣди отдесно на силѫ-тѫ, и че иде съ облацы-тѣ небесны.

63. Тогази първосвященникъ-тъ раздра дрехы-тѣ си, и рече: Каквѫ още потрѣбѫ имамы за свидѣтели?

64. Чухте богохулство-то; какъ ви ся види? и всичкы-тѣ го осѫдихѫ че е повинен на смьрть.

65. И наченѫхѫ нѣкои да го заплюватъ, и да прикрыватъ лицето му, и да го бѫхтятъ, и да му казуватъ: Проречи. И слугы-тѣ го удряхѫ съ плѣсницы.

66. И когато бѣше Петръ долу на дворъ-тъ, идува една отъ слугыни-тѣ първосвященниковы;

67. И като видѣ Петра че ся грѣе, погледнѫ го и каза: И ты бѣше съсъ Іисуса Назарянина.

68. А той ся отрече, и каза: Не знамъ, нито разбирамъ що казувашь ты. И излѣзе вънъ на прѣдъ дворъ-тъ и пѣтель-тъ попѣ.

69. И слугыня-та като го видѣ пакъ, наченѫ да казува на прѣдстоящы-тѣ, че тойзи е отъ тѣхъ. А той пакъ ся отричаше.

70. И слѣдъ малко, прѣдстоящи-тѣ пакъ казуваха на Петра: Наистинѫ отъ тѣхъ си; защото си Галилеянинъ, и говореніе-то ти прилича.

ѻ҃а. Ѻ҆нъ же начѧ̀ ротѝтисѧ и҆ клѧ́тисѧ, ꙗ҆́кѡ не вѣ́мъ чл҃вѣ́ка сегѡ̀, є҆го́же вы̀ гл҃го́лете.

ѻ҃в. И҆ второ́е а҆ле́ктѡръ возгласѝ. И҆ помѧнꙋ̀ Пе́тръ гл҃го́лъ, є҆го́же речѐ є҆мꙋ̀ І҆и҃съ, ꙗ҆́кѡ пре́жде да́же пѣ́тель не возгласи́тъ двакра́ты, ѿве́ржешисѧ менѐ трикра́ты: и҆ наче́нъ пла́кашесѧ.

ГЛАВѦ̀ ѳі.

а҃. И҆ а҆́бїе наутрїе совѣ́тъ сотвори́ша а҆рхїере́є со ста́рцы и҆ кни́жники, и҆ ве́сь со́нмъ, свѧза́вше І҆и҃са ведо́ша, и҆ предѧ́ша є҆го̀ Пїла́тꙋ.

в҃. И҆ вопросѝ є҆го̀ Пїла́тъ: ты́ ли є҆сѝ цр҃ь І҆ꙋде́йскїй; Ѻ҆нъ же ѿвѣща́въ речѐ є҆мꙋ̀: ты̀ гл҃го́леши.

г҃. И҆ глаго́лахꙋ на него̀ а҆рхїере́є мно́гѡ.

д҃. Пїла́тъ же па́ки вопросѝ є҆го̀, глаго́лѧ: не ѿвѣща́ваѐши ли ничто́же; ви́ждь, коли́ка на тѧ̀ свидѣ́тельствꙋютъ.

є҃. І҆и҃съ же ктомꙋ̀ ничто́же ѿвѣща̀, ꙗ҆́кѡ диви́тисѧ Пїла́тꙋ.

ѕ҃. На всѧ́къ же пра́здникъ ѿпꙋща́ше и҆̀мъ є҆ди́наго свѧ́знѧ, є҆го́же проша́хꙋ.

з҃. Бѣ̀ же нарица́емый Вара́вва со скѡ́вники свои́ми свѧ́занъ, и҆̀же въ ко́вѣ ѹ҆бі́йство сотвори́ша.

и҃. И҆ возопи́въ наро́дъ начѧ̀ проси́ти, ꙗ҆́коже всегда̀ творѧ́ше и҆̀мъ.

ѳ҃. Пїла́тъ же ѿвѣща̀ и҆̀мъ, гл҃го́лѧ: хо́щете ли, пꙋщꙋ̀ ва́мъ цр҃ѧ̀ І҆ꙋде́йска;

і҃. Вѣ́дѧше бо, ꙗ҆́кѡ за́висти ра́ди предѧ́ша є҆го̀ а҆рхїере́є.

ѧ҃і. А҆рхїере́є же помѧнꙋ́ша наро́дꙋ, да па́че Вара́ввꙋ пꙋ́ститъ и҆̀мъ.

в҃і. Пїла́тъ же ѿвѣща́въ па́ки речѐ и҆̀мъ: что̀ ѹ҆̀бо хо́щете сотворю̀, є҆го́же глаго́лете цр҃ѧ̀ І҆ꙋде́йска;

г҃і. Ѻ҆ни́ же па́ки возопи́ша, гл҃го́люще: пропни̑ є҆го̀.

71. А той начнѫ да проклѣва и да ся кълне: Не знаіѫ тогозь человѣка, когото казувате. И пѣтель-тъ попѣ вторый пѫть.

72. И поменѫ Петръ рѣчь-тѫ, коіѫто му рече Іисусъ: Че прѣди пѣтель-тъ дваждь да попѣе, трижды ще ся отречешь отъ мене. И наченѫ да плаче.

ГЛАВА 15.

1. И завчасъ на сутринь-тѫ совѣтуваха ся първосвященници-тѣ съсъ старѣйшины-тѣ и книжницы-тѣ, и всичкый совѣтъ, и вьрзахѫ Іисуса та *го* заведохѫ и прѣдадохѫ *го* на Пилата.

2. И попыта го Пилатъ: Ты ли си царь-тъ на Іудеи-тѣ? А той отговори и рече му; Ты казувашь.

3. И обвиняваха го първосвященници-тѣ много.

4. А Пилатъ пакъ го попыта и каза; Не отговаряшь ли нищо? виждь, колко свидѣтелствуватъ врьхъ тебе.

5. Но Іисусъ пакъ не отговори нищо, така що Пилатъ ся чудяше.

6. А на празникъ-тъ пущаше имъ по едного отъ запрѣны-тѣ, когото бы поискали.

7. А *тогази* бѣ запрѣнъ *нѣкой си* на име Варавва, съ другы-тѣ размирницы, които по размирицѫ-тѫ направихѫ убійство.

8. И народъ-тъ извыка, и наченѫ да ище *да стори Пилатъ*, както имъ всякога правяше.

9. А Пилатъ имъ отговори, и рече: Ищете ли да ви пуснѫ царь тъ Іудейскый?

10. Понеже знаяше че отъ завистъ го прѣдадохѫ първосвященници-тѣ.

11. Но първосвященници-тѣ нагласихѫ народъ-тъ *да ищѫтъ* да имъ пусне по добрѣ Варавва.

12. И Пилатъ отговори пакъ и рече имъ: Но що ищете да сторіѫ *тогози* когото казувате царь Іудейскый?

13. А тѣ пакъ извыкахѫ: Распни го.

д҃і. Пілатъ же глаголаше имъ: что бо зло сотворѝ; они же излиха вопіахꙋ: пропнѝ его.

є҃і. Пілатъ же хотѧ народꙋ хотѣніе сотворити, пꙋстѝ имъ Варавꙋ: и предадѐ Іисꙋса, бивъ, да пропнꙋтъ его.

ѕ҃і. Воини же ведоша его внꙋтрь двора, еже есть претѡръ: и созваша всю спірꙋ.

з҃і. И ѡблекоша его въ препрадꙋ, и возложиша на него сплетше тернôвъ вѣнецъ:

и҃і. И начаша цѣловати его, (и глаголати:) радꙋйся, царю Іꙋдейскій.

ѳ҃і. И біахꙋ его по главѣ тростію, и плювахꙋ на него, и прегибающе колѣна покланяхꙋся емꙋ.

к҃. И егда порꙋгашася емꙋ, совлекоша съ негѡ препрадꙋ, и ѡблекоша его въ ризы своѧ: и изведоша его, да пропнꙋтъ его.

к҃а. И задѣша мимоходѧщꙋ нѣкоемꙋ Сімѡнꙋ Кѵринею, градꙋщꙋ съ села, ѻ҃цꙋ Алеѯандровꙋ и Рꙋфовꙋ, да возметъ крꙋтъ егѡ.

к҃в. И приведоша его на Голгоѳа мѣсто, еже есть сказаемо, лобное мѣсто.

к҃г. И даахꙋ емꙋ пити есмѵрнісмено вінô: онъ же не пріѧтъ.

к҃д. И распеншіи его раздѣлиша ризы егѡ, метающе жребій ѡ нихъ, кто что возметъ.

к҃є. Бѣ же часъ третій, и распаша его.

к҃ѕ. И бѣ написаніе вины егѡ написано: царь Іꙋдейскъ.

к҃з. И съ нимъ распаша два разбѡйника, единаго ѡдеснꙋю и единаго ѡшꙋю егѡ.

к҃и. И сбысться писаніе, еже глаголетъ: и со беззаконными вмѣнися.

к҃ѳ. И мимоходѧщіи хꙋлахꙋ его, покивающе главами сво-

14. А Пилатъ имъ казуваше: Че какво зло е сторилъ? Но тѣ по много извыкахѫ: Распни го.

15. Тогази Пилатъ, понеже ищяше да стори угодно-то на народа, пуснѫ имъ Варавва, а Іисуса, като го би, прѣдаде го на распятіе.

16. И войни-тѣ го заведохѫ отвѫтрѣ дворъ-тъ, то есть въ преторіѭ-тѫ, и свыкахѫ всичкый-тъ полкъ.

17. И облѣкохѫ му багряницѫ, исплетохѫ и вѣнецъ отъ трънiе и наложихѫ го на *главѫ-тѫ* му,

18. И начеѭхѫ да го поздравяватъ *и да казуватъ:* Радуй ся, Царю Іудейскый!

19. И удряхѫ го по главѫ-тѫ съсъ тръсть, и заплювахѫ го; и колѣничахѫ, та му ся кланяхѫ.

20. И слѣдъ като му ся поругахѫ, съблѣкохѫ му багряницѫ-тѫ, и облѣкохѫ го въ неговы-тѣ дрехы, и го изведохѫ вънъ, да го распнѫтъ.

21. И накарватъ нѣкого си Симона Киринейца, бащѫ на Александра и Руфа, който минуваше, като си идяше отъ нивѫ-тѫ, да носи крьстъ-тъ му.

22. И завождатъ *Іисуса* на мѣсто-то Голгоѳа, което ся тълкува Лобно мѣсто.

23. И давахѫ му да піе вино смѣсено съсъ смирнѫ, но той не поѐ.

24. И като го распнѫхѫ, сподѣлихѫ дрехы-тѣ му, и хвьрлихѫ жрѣбіе на тѣхъ, кой кое да земе.

25. А бѣ третій часъ, и го распнѫхѫ.

26. И надписъ-тъ на обвиненіе-то му бѣ надписанъ: ЦАРЬ-ТЪ ІУДЕЙСКЫЙ.

27. И съ него распнѫхѫ двама разбойницы, едного отъ десно и едного отъ лѣво нему.

28. И ся испълни писаніе-то що казува: И съ беззаконны-тѣ ся вмѣни.

29. И които минувахѫ отъ тамо хуляхѫ го, и кывахѫ съ главы,

и́ми, и҆ гл҃го́люще: оу҆а̀, разора́лай цр҃ковь и҆ тремѝ де́нми созида́лай:

л҃. Спаси́ся са́мъ, и҆ сни́ди съ кр҃та̀.

л҃а. Та́кожде и҆ а҆рхїере́є рѹга́ющеся, дрѹ́гъ ко дрѹ́гѹ съ кни́жники глаго́лахѹ: и҆ны спасѐ, себе́ ли не мо́жетъ спасти̇̀;

л҃в. Хр҃то́съ, цр҃ь І҆и҃левъ, да сни́детъ ны́нѣ съ кр҃та̀, да ви́димъ и҆ вѣ́рѹ и҆́мемъ є҆мѹ̀. и҆ распѧ́таѧ съ ни́мъ поноша́ста є҆мѹ̀.

л҃г. Бы́вшѹ же часѹ̀ шесто́мѹ, тма̀ бы́сть по всей земли̇̀, до часа̀ дева́тагѡ.

л҃д. И҆ въ ча́съ дева́тый возопѝ І҆и҃съ гла́сомъ ве́лїимъ, гл҃го́ла: є҆лѡі̀, є҆лѡі̀, лама̀ саваѳанѝ; є҆́же є҆́сть сказа́емо: Бж҃е мо́й, Бж҃е мо́й, почто̀ ма̀ ѿста́вилъ є҆сѝ;

л҃є. И҆ нѣ́цыи ѿ предстоѧ́щихъ слы́шавше, гл҃го́лахѹ: сѐ И҆лїю̀ гласи́тъ.

л҃ѕ. Те́къ же є҆ди́нъ, и҆ напо́лнивъ гѹ́бѹ ѻ҆́цта, и҆ возло́жь на тро́сть, напоѧ́ше є҆го̀, глаго́лѧ: ѿста́вите, да ви́димъ, а҆́ще прїи́детъ И҆лїа̀ снѧ́ти є҆го̀.

л҃з. І҆и҃съ же пѹ́щь гла́съ ве́лїй, и҆́здше.

л҃и. И҆ завѣ́са цр҃ко́вная раздра́ся на дво́е, свы́ше до ни́зѹ.

л҃ѳ. Ви́дѣвъ же со́тникъ стоѧ́й пра́мѡ є҆мѹ̀, и҆ѧ́кѡ та́кѡ возопи́въ и҆́здше, речѐ: вои́стиннѹ человѣ́къ се́й Сн҃ъ Бж҃ї́й.

м҃. Бѧ́хѹ же и҆ жены̀ и҆здале́ча зрѧ́ще: въ ни́хже бѣ̀ Марі́а Магдали́на, и҆ Марі́а І҆а́кѡва ма́лагѡ и҆ І҆ѡсі́и ма́ти, и҆ Саломі́а,

м҃а. И҆́же, и҆ є҆гда̀ бѣ̀ въ Галїле́и, хожда́хѹ по не́мъ, и҆ слѹжа́хѹ є҆мѹ̀: и҆ и҆́ны мнѡ́гїѧ, и҆ѧ́же взыдо́ша съ ни́мъ во І҆ерли́мъ.

м҃в. И҆ оу҆жѐ по́здѣ бы́вшѹ, (поне́же бѣ̀ пато́къ, є҆́же є҆́сть къ сѹббѡ́тѣ,)

и казуваха: Уха, ты който развалящь храмъ-тъ и въ три дни то съзиждувашь,

30. Спаси себе си, и слѣзь отъ крьстъ-тъ.

31. Подобно и пьрвосвященници-тѣ, съ книжници-тѣ присмиваха му ся помежду си и думаха: Другы е избавилъ, *а пакъ* себе си не може да избави.

32. Христосъ царь-тъ Израилевъ нека слѣзе сега отъ крьстъ-тъ, да видимъ и да повѣруваны. И сораспяти-тѣ съ него укоряваха го.

33. И като дойде шестый-тъ часъ, станѫ тьма по всичка-тѫ земѭ, до деветый-тъ часъ.

34. И по деветь-тѣ часа извыка Іисусъ съ голѣмъ гласъ, и рече: Елої, Елої, ламà саваѳанѝ? което ще ся рече: Боже мой, Боже мой, защо си мя оставилъ?

35. И нѣкои отъ стоящы-тѣ тамо, като чухѫ, казуваха: Ето, Иліѭ выка.

36. И завтече ся единъ, и напълни гѫбѫ съ оцетъ, и обви ѭ на тръсть, та му даваше да піе, и казуваше: Оставѣте да видимъ да ли ще дойде Илія да го снеме.

37. А Іисусъ като издаде гласъ голѣмъ, издѫхнѫ.

38. И завѣса-та на храмъ-тъ ся раздра на двѣ, отъ горѣ до долу.

39. А като видѣ стотникъ-тъ, който стояше срѣщѫ него, че, като извыка така, издѫхнѫ, рече: Наистинѫ тойзи человѣкъ бѣше Сынъ Божій.

40. Имаше още и жены които гледахѫ отъ далечь, между които бѣ и Марія Магдалина, и Марія майка-та на Іакова малаго и на Іосія, и Саломія:

41. Които, и когато бѣше *Іисусъ* въ Галилеѭ, слѣдувахѫ го, и слугувахѫ му; и другы много, които бѣхѫ възлѣзлы съ него въ Іерусалимъ.

42. И когато вече станѫ вечерь, (защото бѣше петъкъ, сирѣчь срѣщѫ сѫбботѫ:)

м҃г. Пріиде Іѡсифъ, иже ѿ Арімаѳеа, благообразенъ совѣтникъ, иже и҆ то́й бѣ ча́а царствіа Бжіа, дерзнꙋвъ вни́де къ Пілатꙋ, и҆ просѝ тѣлесѐ Іисова.

м҃д. Пілатъ же дивиса, а҆ще оу҆жѐ оу҆мре: и҆ призва́въ со́тника, вопросѝ є҆го̀: а҆ще оу҆жѐ оу҆мре;

м҃е. И҆ оу҆вѣдѣвъ ѿ со́тника, дадѐ тѣло Іѡсифови.

м҃ѕ. И҆ кꙋпи́въ плащани́цꙋ, и҆ сне́мъ є҆го̀, ѡ҆бви́тъ плащани́цею: и҆ положѝ є҆го̀ во гро́бъ, и҆же бѣ и҆зсѣ́ченъ ѿ ка́мене: и҆ привалѝ ка́мень на́д две́ри гро́ба.

м҃з. Маріа же Магдали́на и҆ Маріа Іѡсіева зра́стѣ, гдѣ є҆го̀ полага́хꙋ.

ГЛАВА̀ ѕ҃і.

а҃. И҆ минꙋвшей сꙋббѡ́тѣ, Маріа Магдали́на и҆ Маріа Іа́кѡвла и҆ Саломіа кꙋпи́ша а҆рѡма́ты, да прише́дше помажꙋтъ Іиса.

в҃. И҆ ѕѣлѡ̀ заꙋтра во є҆ди́нꙋ ѿ сꙋббѡ́тъ пріидо́ша на гро́бъ, возсіа́вшꙋ сл҃нцꙋ.

г҃. И҆ глаго́лахꙋ къ себѣ̀: кто̀ ѿвали́тъ на́мъ ка́мень ѿ две́рій гро́ба;

д҃. И҆ воззрѣ́вше, ви́дѣша, я҆́кѡ ѿвале́нъ бѣ̀ ка́мень: бѣ̀ бо ве́лій ѕѣлѡ̀.

є҃. И҆ вше́дше во гро́бъ, ви́дѣша ю҆́ношꙋ сѣда́ща въ десны́хъ, ѡ҆дѣ́яна во ѻ҆де́ждꙋ бѣлꙋ̀: и҆ оу҆жасо́шася.

ѕ҃. Ѻ҆нъ же глаго́ла и҆́мъ: не оу҆жаса́йтеся. Іиса и҆щете Назарани́на распа́таго: воста̀, нѣ́сть здѣ̀: сѐ мѣ́сто, и҆дѣ́же положи́ша є҆го̀.

з҃. Но и҆ди́те, рцы́те оу҆ченикѡ́мъ є҆гѡ̀ и҆ Петро́ви, я҆́кѡ вара́етъ вы̀ въ Галілѐи: та́мѡ є҆го̀ ви́дите, я҆́коже речѐ ва́мъ.

и҃. И҆ и҆зше́дше, бѣжа́ша ѿ гро́ба: и҆ма́ше же и҆́хъ тре́петъ и҆ оу҆жасъ: и҆ никомꙋ́же ничто́же рѣ́ша: боа́хꙋбоса.

43. Дойде Іосифъ отъ Аримаѳея, почтенъ *единъ* совѣтникъ, който и той ожидаше царство-то Божіе; и дързнѫ, та влѣзе при Пилата, и поиска тѣло-то Іисусово.

44. А Пилатъ си почуди да ли е вече умрѣлъ; и повыка стотникъ-тъ, та го попыта, отколѣ ли е умрѣлъ.

45. И като ся научи отъ стотника, подари тѣло-то Іосифу.

46. И той купи плащаницѫ, и снѣ го, та го обви съ плащаницѫ-тѫ; и положи го въ гробъ, който бѣ изсѣченъ отъ камькъ, и привали камькъ надъ врата-та на гробъ-тъ.

47. А Марія Магдалина и Марія *майка-та* Іосіева гледахѫ дѣ го полагахѫ.

ГЛАВА 16.

1. И като ся минѫ сѫббота-та, Марія Магдалина и Марія *майка-та* Іаковова и Саломія, купихѫ ароматы, за да дойдѫтъ и да го помажѫтъ.

2. И много рано въ пьрвый-тъ *день* на седмицѫ-тѫ идуватъ на гробъ-тъ, когато изгрѣя слънце-то.

3. И казувахѫ си помежду си: Кой ще ни отвали камькъ-тъ отъ врата-та на гробъ-тъ?

4. И като погледнѫхѫ, видѣхѫ че камькъ-тъ бѣ отваленъ; защото бѣше твърдѣ голѣмъ.

5. И като влѣзохѫ въ гробъ-тъ, видѣхѫ едного юношѫ че сѣдѣше отъ десно, облѣченъ въ бѣлѫ одеждѫ; и стрѣснѫхѫ ся.

6. А той имъ казува: Не дѣйте ся стрѣска: Іисуса търсите Назарянина распятаго; въскрьснѫ, не е тука; ето мѣсто-то дѣто го положихѫ.

7. Но идѣте, речѣте на ученицы-тѣ му и на Петра, че отива прѣди васъ въ Галилеіѫ; тамъ ще го видите, както ви рече.

8. И *тѣ* излѣзохѫ скоро, и побѣгнѫхѫ отъ гробъ-тъ; понеже трепетъ и ужасъ бѣше гы обзѣлъ; и не рекохѫ никому нищо; защото ся бояхѫ.

а҃. Воскрсъ же Іисъ заутра въ первую сѹббѡтѹ, явися прежде Маріи Магдалини, ізнеже изгнаа седмь бѣсѡвъ.

в҃. Она же шедши возвѣсти съ нимъ бывшымъ, плачѹщымся и рыдающымъ:

г҃. И они слышавше, яко живъ есть, и видѣнъ бысть ѿ нея, не яша вѣры.

д҃. По сихъ же двѣма ѿ нихъ градѹщема явися инѣмъ образомъ, идѹщема на село.

е҃. И та шедша возвѣстиста прочымъ: и ни тѣма вѣры яша.

ѕ҃. Послѣди же возлежащымъ имъ единомѹнадесате явися, и поноси невѣрствію ихъ и жестосердію, яко видѣвшымъ его воставша не яша вѣры.

з҃. И речѐ имъ: шедше въ міръ весь, проповѣдите євліе всей твари.

и҃. Иже вѣрѹ иметъ и крти́тся, спасенъ бѹдетъ: а иже не иметъ вѣры, ѡсѹжденъ бѹдетъ.

і҃. Знамєнія же вѣровавшымъ сіа послѣдѹютъ: именемъ моимъ бѣсы ижденѹтъ: языки возглаголютъ нѡвы:

і҃а. Змія возмѹтъ: аще и что смертно испіютъ, не вреди́тъ ихъ: на недѹжныя рѹки возложатъ, и здрави бѹдѹтъ.

і҃в. Гдь же оубо, по глаголаніи єгѡ къ нимъ, вознесеся на небо, и сѣде ѡдесницѹ Бга.

і҃г. Они же изшедше проповѣдаша всюдѹ, Гдѹ поспѣшествующѹ, и слово оутвержающѹ послѣдствующими знаменми. Амиинь.

9. И като въскрьснѫ рано въ пьрвый-тъ *день* на седмицѫ-тѫ, яви ся най пьрво на Маріѭ Магдалинѫ, отъ коѭто бѣ испѫдилъ седмь бѣсове.

10. Тя отиде та извѣсти на тыя които бѣхѫ съ него, когато жалѣяхѫ и плачахѫ.

11. И тѣ като чухѫ че е живъ и че го е видѣла, не хванѫхѫ вѣрѫ.

12. Слѣдъ това яви ся въ другъ образъ на двамина отъ тѣхъ, когато вьрвѣхѫ и отиваха на село.

13. И тѣ отидохѫ та извѣстихѫ на другы-тѣ; но нито тѣмъ хванѫхѫ вѣрѫ.

14. Послѣ ся яви на единадесеть-тѣ когато бѣхѫ на трапезѫ-тѫ, и укори *гы* за невѣрство-то и жестокосьрдечіе-то имъ, защото не хванѫхѫ вѣрѫ на тѣзи които го видѣхѫ въскрьснѫлъ.

15. И рече имъ: Идѣте по всичкый-тъ свѣтъ, и проповѣдайте евангеліе-то на всякѫ тварь.

16. Който повѣрува, и ся крьсти, спасенъ ще бѫде; а който не повѣрува ще бѫде осѫденъ.

17. И на тѣзи които повѣруватъ ще имъ спослѣдуватъ тія знаменія; съ мое-то име бѣсове ще испѫждатъ; новы языцы ще говорятъ:

18. Зьміи ще хващатъ; и ако нѣщо смьртно испіѭтъ, нѣма да гы поврѣди; на болѣстны ще възложатъ рѫцѣ и тѣ ще бѫдѫтъ здрави.

19. И тъй Господь, слѣдъ като имъ говори, възнесе ся на небе-то и сѣднѫ отъ десно на Бога.

20. А тѣ излѣзохѫ и проповѣдуваха навсякѫдѣ, като содѣйствуваше Господь, и подтвьрдяваше слово-то *си* съсъ знаменія-та които слѣдуваха. Аминь.

Ѡ ЛУКИ

СВАТО́Є БЛАГОВѢСТВОВА́НІЄ.

ГЛАВА̀ А҃.

а҃. Поне́же оу҆бѡ мно́зи нача́ша чини́ти по́вѣсть ѿ и҆звѣ́ствованныхъ въ на́съ ве́щехъ,

в҃. Ꙗ҆́коже преда́ша на́мъ, и҆̀же и҆спе́рва самови́дцы и҆ слꙋ́гі̑ бы́вшіи словесѐ:

г҃. И҆зво́лися и҆ мнѣ̀ послѣ́довавшꙋ вы́ше вса̑ и҆спы́тнѡ, пора́дꙋ писа́ти тебѣ̀, держа́вный Ѳеофі́ле:

д҃. Да разꙋмѣ́еши, ѿ ни́хже наꙋчи́лся є҆сѝ словесѣ́хъ, оу҆твержде́ніе.

є҃. Бы́сть во дни̑ И҆ро́ѡда царѧ̀ І҆ꙋде́йска, і҆ере́й нѣ́кій и҆́менемъ Захарі́а, ѿ дневны́ѧ чреды̀ Ѧ҆вїа́ни: и҆ жена̑ є҆гѡ̀ ѿ дще́рей Ѧ҆арѡ́новѣхъ, и҆ и҆́мѧ є҆́й Є҆лїсаве́ть.

ѕ҃. Бѣ́ста же пра́ведна о҆́ба пред̾ Бг҃омъ, ходѧ́ще во всѣ́хъ за́повѣдехъ и҆ ѿправда́ніихъ Гдⷭ҇нихъ безпорѡ́чна.

з҃. И҆ не бѣ̀ и҆́мѧ ча̑да, поне́же Є҆лїсаве́ть бѣ̀ непло́ды, и҆ о҆́ба заматорѣ́вша во дне́хъ свои́хъ бѣ́ста.

и҃. Бы́сть же слꙋжа́щꙋ є҆мꙋ̀ въ чинꙋ̀ чреды̀ своеѧ̀ пред̾ Бг҃омъ,

а҃. По о҆́бы́чаю сщ҃е́нничества ключи́ся є҆мꙋ̀ покади́ти вше́дшꙋ въ цр҃ковь Гдⷭ҇ню:

і҃. И҆ всѐ мно́жество люде́й бѣ̀ мл҃твꙋ дѣ́ѧ внѣ̀, въ го́дъ ѳꙋмі́ама.

ОТЪ ЛУКА

СВЯТО-ТО ЕВАНГЕЛІЕ.

ГЛАВА 1.

1. Понеже мнозина прѣдпріехѫ да съчинятъ повѣсть за съвършенно извѣстны-тѣ намъ событія,

2. Както ни гы прѣдадохѫ онѣзи които отъ начало сѫ были очевидци и служители на слово-то,

3. Видѣ ми ся благословно и менѣ, който изслѣдувахъ подробно всичко отъ начало, да ти пишѫ наредъ *за това*, честитый Ѳеофиле,

4. За да познаешь твърдо-то основаніе на това ученіе, въ което си поучаванъ.

5. Въ дни-тѣ на Ирода царя Іудейскаго имаше нѣкой си священникъ, отъ четѫ-тѫ Авіевѫ, на име Захарія; и жена му отъ дъщери-тѣ Аароновы, и име-то ѝ Елисаветь.

6. Тѣ и двама-та бѣхѫ праведни прѣдъ Бога, и ходяхѫ беспорочно въ всичкы-тѣ заповѣди и постановленія Господни.

7. И нѣмахѫ чадо, понеже Елисаветь бѣ неплодна, а и двама-та бѣхѫ заматорѣли въ възрастъ-тъ си.

8. И като священствуваше той прѣдъ Бога въ редъ-тъ на четѫ-тѫ си,

9. По обычаю па священство-то падпѫ жрѣбіе нему, да влѣзе въ храмъ-тъ Господень и да покади.

10. И въ часъ-тъ на каденіе-то всичко-то множество на народа отъ вънъ бѣше на молбѫ.

а҃і. И҆явися же є҆мꙋ̀ А҆́гг҃лъ Гдⷭ҇нь, стоѧ̀ ѡ҆десн́ꙋю ѻ҆лтарѧ̀ кадильнагѡ:

в҃і. И҆ смꙋти́ся Захарі́а ви́дѣвъ, и҆ стра́хъ нападѐ на́нь.

г҃і. Рече́ же къ немꙋ̀ А҆́гг҃лъ: не бо́йся, Захарі́е: занѐ ᲂу҆слы́шана бы́сть моли́тва твоѧ̀: и҆ жена̀ твоѧ̀ Є҆лісаве́ть роди́тъ сы́на тебѣ̀, и҆ наречéши и҆́ма є҆мꙋ̀ І҆ѡа́ннъ.

д҃і. И҆ бꙋ́детъ тебѣ̀ ра́дость и҆ весе́ліе, и҆ мно́зи ѡ҆ рождествѣ̀ є҆гѡ̀ возра́дꙋются.

є҃і. Бꙋ́детъ бо ве́лій пред̾ Гдⷭ҇емъ: и҆ вїна̀ и҆ сїке́ра не и҆́мать пи́ти, и҆ Дх҃а ст҃а́гѡ и҆спо́лнится є҆щѐ и҆з̾ чре́ва мт҃ре своеѧ̀:

ѕ҃і. И҆ мно́гихъ ѿ сынѡ́въ І҆и҃левыхъ ѡ҆брати́тъ ко Гдⷭ҇ꙋ Бг҃ꙋ и҆́хъ.

з҃і. И҆ то́й преди́детъ пред̾ ни́мъ дх҃омъ и҆ си́лою И҆лїино́ю, ѡ҆брати́ти сердца̀ ѻ҆ц҃е́мъ на ча̑да, и҆ проти́вныѧ въ мꙋ́дрости пра̑вныхъ, ᲂу҆гото́вати Гдⷭ҇еви лю́ди соверше́ны.

и҃і. И҆ речѐ Захарі́а ко А҆́гг҃лꙋ: по чесомꙋ̀ разꙋмѣ́ю сїѐ; а҃зъ бо є҆́смь ста́ръ, и҆ жена̀ моѧ̀ заматорѣ́вши во дне́хъ свои́хъ.

а҃і. И҆ ѿвѣща́въ А҆́гг҃лъ речѐ є҆мꙋ̀: а҃зъ є҆́смь Гаврі́илъ предстоѧ́й пред̾ Бг҃омъ: и҆ по́сланъ є҆́смь гл҃го́лати къ тебѣ̀, и҆ бл҃говѣсти́ти тебѣ̀ сїѧ̑.

к҃. И҆ сѐ бꙋ́деши молча̀ и҆ не могі́й проглаго́лати, до негѡ́же днѐ бꙋ́дꙋтъ сїѧ̑: занѐ не вѣ́ровалъ є҆сѝ словесе́мъ моимъ, ꙗ҆̀же сбꙋ́дꙋтся во вре́мѧ своѐ.

к҃а. И҆ бѣ́ша лю́дїе ждꙋ́ще Захарі́и: и҆ чꙋда́хꙋся коснѧ́щꙋ є҆мꙋ̀ въ цр҃кви.

к҃в. И҆зше́дъ же не можа́ше глаго́лати къ ни́мъ: и҆ разꙋмѣ́ша, ꙗ҆́кѡ видѣ́ніе ви́дѣ въ цр҃кви: и҆ то́й бѣ̀ помава́ѧ и҆́мъ: и҆ пребыва́ше нѣ́мъ.

к҃г. И҆ бы́сть ꙗ҆́кѡ и҆спо́лнишасѧ дні́е слꙋ́жбы є҆гѡ̀, и҆́де въ до́мъ сво́й.

11. И яви му ся ангелъ Господень стоящъ отъ десно на кадилный-тъ олтарь.

12. И Захарія като *го* видѣ, смути ся и страхъ нападнѫ на него.

13. И рече му ангелъ-тъ: Не бой ся, Захаріе; защото послуша ти ся молба-та; и жена ти Елисаветь ще ти роди сынъ, и ще му наречешь име-то Іоаннъ.

14. И ще ти бѫде радость и веселіе, и мнозина ще ся възрадуватъ за негово-то рожденіе.

15. Защото ще бѫде великъ прѣдъ Бога; и вино и сикерѫ нѣма да піе; и ще ся испълни съ Духа Святаго още отъ утробѫ-тѫ на майкѫ си.

16. И ще възвърне мнозина отъ сынове-тѣ Израилевы къмъ Господа тѣхнаго Бога.

17. И той ще прѣдиде прѣдъ него въ духъ и силѫ Иліинѫ, за да възвърне сърдца-та на бащы-тѣ къмъ чада-та, и непокорны-тѣ къмъ мѫдрованіе-то на праведны-тѣ; за да приготви Господу народъ прѣдрасположенъ.

18. И рече Захарія на ангелъ-тъ: По какво ще познаіѫ това? защото азъ сьмь старъ, и жена ми заматорѣла въ дни-тѣ си.

19. А отговори ангелъ-тъ и рече му: Азъ сьмь Гавріилъ, който прѣдстоіѫ прѣдъ Бога; и проводенъ сьмь да ти говоріѫ, и да ти благовѣстіѫ това.

20. И ето, ще мълчишь и не ще можешь да говоришь, до день-тъ въ който ще бѫде това, защото не хванѫ вѣрѫ на думы-тѣ ми, които ще ся сбѫдѫтъ на врѣме-то си.

21. И народъ-тъ чакаше Захаріѫ; и чудяхѫ ся че ся бавѣше въ храмъ-тъ.

22. А когато излѣзе, не можаше да имъ продума, и разумѣхѫ че е видѣніе видѣлъ въ храмъ-тъ, и той имъ кываше, и оставаше нѣмъ.

23. И като ся испълнихѫ дни-тѣ на службѫ-тѫ му, отиде у дома си.

к҃д. По сихъ же днехъ зачатъ Єлїсаветь жена ѥгѡ, и таашеса мцъ пать, глаголюще:

к҃е. Ꙗкѡ такѡ мнѣ сотворі Гдь во дни, въ наже призрѣ ѿати поношенїе моѥ въ чл҃вѣцѣхъ.

к҃ѕ. Въ мцъ же шестый посланъ бысть Агг҃лъ Гаврїилъ ѿ Бг҃а во градъ Галїлейскїй, ѥмѹже има Назаретъ,

к҃з. Къ дѣвѣ ѡбрѹченнѣй мѹжеви, ѥмѹже има Ісѡсифъ, ѿ домѹ Дв҃дова: и има дѣвѣ Марїамь.

к҃и. И вшедъ къ ней Агг҃лъ, речѐ: радѹйся бл҃годатная: Гдь съ тобою: бл҃гословена ты въ женахъ.

к҃а. Она же видѣвши смѹтися ѡ словесѝ ѥгѡ, и помышляше, каково бѹдетъ цѣлованїе сїе.

л҃. И речѐ Агг҃лъ ѥй: не бойся, Марїамь: ѡбрѣла бо ѥси бл҃годать оу Бг҃а.

л҃а. И сѐ зачнеши во чревѣ, и родиши сн҃а, и наречеши има ѥмѹ Ісъ.

л҃в. Сей бѹдетъ велїй, и Сн҃ъ Вышнаго наречется: и дастъ ѥмѹ Гдь Бг҃ъ прѿтолъ Дв҃да ѻц҃а ѥгѡ:

л҃г. И воцр҃ится въ домѹ Ꙗкѡвли во вѣки, и цр҃твїю ѥгѡ не бѹдетъ конца.

л҃д. Речѐ же Марїамь ко Агг҃лѹ: какѡ бѹдетъ сїе, ꙗдѣже мѹжа не знаю;

л҃е. И ѿвѣщавъ Агг҃лъ, речѐ ѥй: Дх҃ъ ст҃ый найдетъ на та, и сила Вышнаго ѡсѣнитъ та: тѣмже и раждаемое ст҃о, наречется Сн҃ъ Бж҃їй.

л҃ѕ. И сѐ Єлїсаветь ѭжика твоя, и та зачатъ сн҃а въ старости своей: и сей мцъ шестый ѥсть ѥй нарицаемѣй неплоды:

л҃з. Ꙗкѡ не ꙗзнеможетъ оу Бг҃а всакъ глаголъ.

л҃и. Речѐ же Марїамь: сѐ раба Гдня: бѹди мнѣ по глаголѹ твоемѹ. И ѿиде ѿ нея Агг҃лъ.

л҃а. Воставши же Марїамь во дни тыя, ꙗде въ гѡрная со тщанїемъ, во градъ Ісѹдовъ:

м҃. И вниде въ домъ Захарїинъ, и цѣлова Єлїсаветь.

24. А слѣдъ тыя дни зачеиж жена му Елисаветь, и таяше ся петь мѣсеца, и думаше:

25. Така ми стори Господь въ дни-тѣ въ които пригледнж да отнеме укоръ-тъ ми измежду человѣцы-тѣ.

26. А въ шестый-тъ мѣсецъ проводенъ бы ангелъ Гавріилъ отъ Бога въ градъ Галилейский, на който име-то е Назаретъ,

27. При еднж дѣвицж сгоденж за мжжъ на име Іосифъ, отъ домъ-тъ Давидовъ, а име-то на дѣвицж-тж Маріамь.

28. И като влѣзе ангелъ-тъ при неіж, рече: Радуй ся благодатная; Господь е съ тебе; благословена си ты между жены-тѣ.

29. А тя щомъ *го* видѣ смути ся отъ думж-тж му, и размысляше, какво ще бжде това поздравеніе.

30. И рече ѝ ангелъ-тъ: Не бой ся, Маріамь; защото си намѣрила благодать у Бога.

31. И ето ще зачнешь въ утробж-тж си и ще родишь сынъ, и ще наречешь име-то му ИИСУСЪ.

32. Той ще бжде великъ, и Сынъ на Вышняго ще ся нарече; и ще му даде Господь Богъ прѣстолъ-тъ на отца му Давида;

33. И ще царува надъ домъ-тъ Іакововъ въ вѣкы, и царство-то му не ще да нма край.

34. И рече Маріамь на ангелъ-тъ: Какъ ще бжде това, понеже мжжъ не знаіж?

35. И отговори ангелъ-тъ, и рече ѝ: Духъ Святый ще дойде върху ти, и сила на Вышняго ще тя осѣни; за това и свято-то което ся ражда отъ тебе, Сынъ Божій ще ся нарече.

36. И ето, твоя-та сродница Елисаветь, и тя въ старины-тѣ си зачеиж сынъ; и тойзи е шестый мѣсецъ за неіж, която ся неплодна казуваше;

37. Защото нѣма у Бога невъзможно нѣщо.

38. И рече Маріамь: Ето рабыня-та Господня; нека ми бжде по твоіж-тж думж. И отиде си отъ неіж ангелъ-тъ.

39. И станж Маріамь прѣзъ тѣзи дни, та отиде бързомъ къмъ планинскж-тж странж въ градъ Іудовъ;

40. И влѣзе въ домъ-тъ Захаріинъ и поздрави Елисаветь.

м҃а. И҆ бы́сть ꙗ҆́кѡ ᲂу҆слы́ша Є҆лїсаве́ть цѣлова́нїе Марі́ино, взыгра́ся младе́нецъ во чре́вѣ є҆ѧ̀: и҆ и҆спо́лниса Дх҃а ст҃а Є҆лїсаве́ть,

м҃в. И҆ возопѝ гла́сомъ ве́лїимъ, и҆ речѐ: бл҃гослове́на ты̀ въ жена́хъ, и҆ бл҃гослове́нъ пло́дъ чре́ва твоегѡ̀.

м҃г. И҆ ѿкѹ́дѹ мнѣ̀ сїѐ, да прїи́детъ Мт҃и Гдⷭ҇а моегѡ̀ ко мнѣ̀;

м҃д. Се́ бо, ꙗ҆́кѡ бы́сть гла́съ цѣлова́нїѧ твоегѡ̀ во ᲂу҆ши́ю моє́ю, взыгра́ся младе́нецъ ра́дощами во чре́вѣ моє́мъ.

м҃е. И҆ бл҃же́нна вѣ́ровавшаѧ, ꙗ҆́кѡ бꙋ́детъ соверше́нїе глагѡ́ланнымъ є҆й ѿ Гдⷭ҇а.

м҃ѕ. И҆ речѐ Марїа́мь: вели́читъ дш҃а̀ моѧ̀ Гдⷭ҇а,

м҃з. И҆ возра́довася дх҃ъ мо́й ѡ҆ Бг҃ѣ Спⷭ҇ѣ моє́мъ:

м҃и. Ꙗ҆́кѡ призрѣ̀ на смире́нїе рабы̀ своеѧ̀: се́ бо ѿ ны́нѣ ᲂу҆блажа́тъ мѧ̀ всѝ ро́ди:

м҃ѳ. Ꙗ҆́кѡ сотворѝ мнѣ̀ вели́чїе Си́лный, и҆ ст҃о и҆́мѧ є҆гѡ̀:

н҃. И҆ мл҃ть є҆гѡ̀ въ ро́ды родѡ́въ боѧ́щымсѧ є҆гѡ̀.

н҃а. Сотворѝ держа́вꙋ мы́шцею своє́ю: расточѝ гѡ́рдыѧ мы́слїю се́рдца и҆́хъ.

н҃в. Низложѝ си҆́лныѧ со пр҃тѡ́лъ, и҆ вознесѐ смире́нныѧ.

н҃г. А҆́лчꙋщыѧ и҆спо́лни бл҃а̑гъ, и҆ богата́щыѧсѧ ѿпꙋстѝ ту́щы.

н҃д. Воспрїа́тъ І҆и҃лѧ О҆́трока своего̑, помянꙋ́ти мл҃ти,

н҃е. Ꙗ҆́коже гл҃го́ла ко О҆ц҃є́мъ на́шымъ, А҆враа́мꙋ и҆ сѣ́мени є҆гѡ̀ до вѣ́ка.

н҃ѕ. Пребы́сть же Марїа́мь съ не́ю ꙗ҆́кѡ трѝ мц҃ы: и҆ возврати́ся въ до́мъ сво́й.

н҃з. Є҆лїсаве́ти же и҆спо́лниса вре́мѧ роди́ти є҆й, и҆ родѝ сн҃а.

н҃и. И҆ слы́шаша О҆́крестъ живꙋ́щїи и҆ ᲂу҆́жики є҆ѧ̀, ꙗ҆́кѡ возвели́чилъ є҆́сть Гдⷭ҇ь мл҃ть свою̑ съ не́ю, и҆ ра́довахꙋся съ не́ю.

41. И щомъ чу Елисаветь поздравеніе-то Маріино, възигра младенецъ-тъ въ утробѫ-тѫ ѝ, и испълни ся Елисаветь съ Духа Святаго;

42. И възгласи съ гласъ голѣмъ, и рече: Благословена ты въ жены-тѣ, и благословенъ плодъ-тъ на твоіѭ-тѫ утробѫ.

43. И отъ кѫдѣ ми е това, да дойде при мене майка-та на Господа моего?

44. Защото ето, щомъ дойде гласъ-тъ на поздравеніе-то ти въ уши-тѣ ми, възигра радостно младенецъ-тъ въ утробѫ-тѫ ми.

45. И блажена която е повѣрувала, че ще ся сбѫде речено-то ѝ отъ Господа.

46. И рече Маріамь: Величае душа-та ми Господа,

47. И възрадува ся духъ-тъ ми въ Бога Спасителя моего.

48. Защото пригледа на смиреніе-то на рабыніѭ-тѫ си, и ето, отъ нынѣ ще мя ублажаватъ всичкы-тѣ родове.

49. Защото Силный-тъ ми стори величіе, и свято е негово-то име.

50. И негова-та милость е отъ родъ въ родъ врьхъ тѣзи които му ся боіѭтъ.

51. Сътвори силѫ съсъ своіѭ-тѫ мышцѫ; распръснѫ гордѣливы-тѣ съ мысли-тѣ на сърдце-то имъ.

52. Свали силны-тѣ отъ прѣстолы-тѣ *имъ*, и въздигнѫ смиренны-тѣ.

53. Гладны-тѣ испълни съ добрины, а богаты-тѣ отпрати празны.

54. Помогнѫ на Израиля свой-тъ рабъ, като поменѫ милость-тѫ *си*,

55. (Както говори на отцы-тѣ ни,) на Авраама и на сѣме-то негово до вѣка.

56. И сѣдѣ Маріамъ съ неіѭ до три мѣсеца; и ся завърнѫ у дома си.

57. А на Елисаветь ся испълни врѣме-то ѝ да роди; и роди сынъ.

58. И чухѫ съсѣди-тѣ и роднины-тѣ ѝ, че е възвеличилъ Господь своіѭ-тѫ къмъ неіѭ милость, и радувахѫ ся съ неіѭ.

н҃а. И҆ бы́сть во ѻ҆смы́й де́нь, прїидо́ша ѡ҆брѣ́зати ѻ҆троча̀:
и҆ нарица́хꙋ є҆̀ и҆́менемъ ѻ҆ц҃а̀ є҆гѡ̀, Захарїю.
з҃. И҆ ѿвѣща́вши мт҃и є҆гѡ̀, речѐ: ни̑, но да наречѐтсѧ
І҆ѡа́ннъ.
з҃а. И҆ рѣ́ша къ не́й, ꙗ҆́кѡ никто́же є҆́сть въ родствѣ̀ тво-
е́мъ, и҆̀же нарица́етсѧ и҆́менемъ тѣ́мъ.
з҃в. И҆ помава́хꙋ ѻ҆ц҃ꙋ̀ є҆гѡ̀, є҆̀же ка́кѡ бы хотѣ́лъ нарещѝ є҆̀.
з҃г. И҆ и҆спро́шъ дщи́цꙋ, написа̀, глаго́ла: І҆ѡа́ннъ бꙋ́детъ
и҆́мѧ є҆мꙋ̀. и҆ чꙋда́хꙋсѧ всѝ.
з҃д. Ѿверзо́шасѧ же ѹ҆ста̀ є҆гѡ̀ а҆́бїе и҆ ѧ҆зы́къ є҆гѡ̀, и҆ глаго́-
лаше бл҃гословѧ̀ Бг҃а.
з҃е. И҆ бы́сть на всѣ́хъ стра́хъ живꙋ́щихъ ѻ҆́крестъ и҆́хъ:
и҆ во всѣ́й странѣ̀ І҆ꙋде́йстѣй повѣ́даеми бѧ́хꙋ всѝ глагѡ́ли
сі́и.
з҃ѕ. И҆ положи́ша всѝ слы́шавшїи въ се́рдцѣ свое́мъ, глаго́-
лѧюще: что̀ ѹ҆́бѡ ѻ҆троча̀ сі́ѐ бꙋ́детъ; и҆ рꙋка̀ Гдⷭ҇нѧ бѣ̀ съ
ни́мъ.
з҃з. И҆ Захарїа ѻ҆ц҃ъ є҆гѡ̀ и҆спо́лниса Дх҃а ст҃а, и҆ проро́че-
ствова, гл҃го́ла:
з҃и. Бл҃гословѐнъ Гдь Бг҃ъ І҆и҃левъ, ꙗ҆́кѡ посѣ́тѝ и҆ сотворѝ
и҆збавле́нїе лю́демъ свои́мъ:
з҃ѳ. И҆ воздви́же ро́гъ спасе́нїѧ на́мъ, въ домꙋ̀ Дв҃да ѻ҆́трока
своегѡ̀:
ѻ҃. Ꙗ҆́коже гл҃го́ла ѹ҆сты̀ ст҃ы́хъ сꙋ́щихъ ѿ вѣ́ка проро́къ
є҆гѡ̀,
ѻ҃а. Спасе́нїе ѿ вра̑гъ на́шихъ, и҆ и҆з рꙋкѝ всѣ́хъ нена-
ви́дѧщихъ на́съ:
ѻ҃в. Сотвори́ти мл҃ть со ѻ҆ц҃ы̀ на́шими, и҆ помянꙋ́ти завѣ́тъ
ст҃ы́й сво́й,
ѻ҃г. Кла́твꙋ, є҆́юже кла́тсѧ ко А҆враа́мꙋ ѻ҆ц҃ꙋ̀ на́шемꙋ: да́ти
на́мъ,
ѻ҃д. Бе́з стра́ха, и҆з рꙋкѝ вра̑гъ на́шихъ и҆збавлѧ́шымсѧ,

59. И въ осмый-тъ день дойдохѫ да обрѣжѫтъ дѣте-то, и наричахѫ го, по бащино-то му име, Захарія.

60. И отговори майка му, и рече: Не, но ще ся нарече Іоаннъ.

61. И рекохѫ ѝ: Че никой нѣма въ родъ-тъ ти, който да ся нарича съ това име.

62. И кывахѫ на бащѫ му какъ бы искалъ той да го нарече.

63. А *той* поиска дъсчицѫ, и написа тѣзи думы: Іоаннъ е името му. И почудихѫ ся всичкы.

64. И тозь часъ ся отворихѫ уста-та му и языкъ-тъ му; и говоряше и благославяше Бога.

65. И нападнѫ страхъ на всичкы-тѣ имъ съсѣды, и по всичкѫ-тѫ планинскѫ странѫ на Іудеіѫ приказуваше ся за всичко това.

66. И всичкы които чухѫ, турихѫ това на сърдце-то си и казувахѫ: Какво ли ще бѫде това отроче? И рѫка-та Господня бѣше съ него.

67. И отецъ му Захарія испълни ся Духомъ Святымъ; и пророкувà и рече:

68. Благословенъ Господь Богъ Израилевъ, защото посѣти и стори избавленіе на свой-тъ народъ.

69. И въздигнѫ намъ рогъ на спасеніе въ домъ-тъ на Давида раба своего,

70. (Както говорѝ чрѣзъ уста-та на святы-тѣ свои отъ вѣка пророцы,)

71. Освобожденіе отъ врагове-тѣ наши, и отъ рѫкѫ-тѫ на всичкы които ны ненавиждатъ,

72. Да стори милость съ отцы-тѣ наши, и да помене святый-тъ свой завѣтъ,

73. Клѣтвѫ-тѫ съ коіѫто ся заклѣ на отца ни Авраама, да даде намъ,

74. Освободены отъ рѫкѫ-тѫ на врагове-тѣ наши, да му служимъ безъ страхъ,

ѻ҃є. Слꙋжи́ти є҆мꙋ̀ преподо́бїемъ и҆ пра́вдою пред̾ ни́мъ всѧ̑ дни̑ живота̀ на́шегѡ.

ѻ҃ѕ. И҆ ты̀, ѻ҆троча̀, проро́къ вы́шнагѡ наречє́шися: пред̾и҆де́ши бо пред̾ лице́мъ гдⷭ҇нимъ, ѹ҆гото́вати пꙋти̑ є҆гѡ̀,

ѻ҃з. Да́ти ра́зꙋмъ спасе́нїѧ лю́демъ є҆гѡ̀, во ѡ҆ставле́нїе грѣ́хъ и҆́хъ:

ѻ҃и. Млⷭ҇рдїѧ ра́ди млⷭ҇ти Бг҃а на́шегѡ, въ ни́хже посѣти́лъ є҆́сть на́съ восто́къ вы́ше,

ѻ҃ѳ. Просвѣти́ти во тмѣ̀ и҆ сѣ́ни сме́ртнѣй сѣда́щыѧ, напра́вити но́ги на́шѧ на пꙋ́ть ми́ренъ.

п҃. ѻ҆троча́ же раста́ше и҆ крѣпла́шеся дх҃омъ: и҆ бѣ̀ въ пꙋсты́нахъ до днѐ ꙗ҆влє́нїѧ своегѡ̀ ко І҆и҃лю.

ГЛАВА̀ в҃.

а҃. Бы́сть же во дни̑ ты́ѧ, и҆зы́де повелѣ́нїе ѿ Кє́сарѧ А҆ѵгꙋ́ста, написа́ти всю̀ вселє́ннꙋю.

в҃. Сїѐ написа́нїе пе́рвое бы́сть влада́щꙋ Сѵ́рїею Кѵ́ринїю.

г҃. И҆ и҆да́хꙋ всѝ написа́тися, ко́ждо во сво́й гра́дъ.

д҃. Взы́де же и҆ І҆ѡ́сифъ ѿ Галїле́и, и҆з̾ гра́да Назаре́та, во І҆ꙋде́ю, во гра́дъ Дв҃довъ, и҆́же нарица́етсѧ Виѳлеє́мъ, занѐ бы́ти є҆мꙋ̀ ѿ до́мꙋ и҆ ѻ҆́чества Дв҃дова,

є҃. Написа́тисѧ съ Марїею ѡ҆брꙋче́ною є҆мꙋ̀ жено́ю, сꙋ́щею непра́здною.

ѕ҃. Бы́сть же, є҆гда̀ бы́ша та́мѡ, и҆спо́лнишасѧ днїе роди́ти є҆й̑:

з҃. И҆ роди̑ сн҃а своего̀ пе́рвенца, и҆ пови́тъ є҆го̀, и҆ положѝ є҆го̀ въ ꙗ҆́слехъ: занѐ не бѣ̀ и҆̀мъ мѣ́ста во ѻ҆би́тели.

и҃. И҆ па́стырїе бѣ́хꙋ въ то́йже странѣ̀, бде́ніе и҆ стрегꙋ́щеѕ стра́жꙋ нощнꙋ́ю ѿ ста́дъ своє́мъ.

ѳ҃. И҆ сѐ А҆гг҃лъ Гдⷭ҇нь ста̀ въ ни́хъ, и҆ сла́ва Гдⷭ҇ня ѡ҆сїѧ̀ и҆́хъ: и҆ ѹ҆боѧ́шасѧ стра́хомъ ве́лїимъ.

75. Въ святость и правдѫ прѣдъ него прѣзъ всичкы-тѣ дни на животъ-тъ си.

76. И ты, отроче, пророкъ на Вышняго ще ся наречешь; защото ще прѣдидешь прѣдъ лице-то Господне, да приготвишь пѫтища-та му;

77. За да дадешь на неговый-тъ народъ да познаѭтъ спасеніе, чрѣзъ прощаваніе на грѣхове-тѣ имъ,

78. За милосьрдіе-то на милость-тѫ на Бога нашего, съ коѭто ны посѣти зора отъ высотѫ-тѫ,

79. Да осіяе сѣдящы-тѣ въ тьмининѫ и въ сѣнкѫ смьртнѫ, така що да управи нозѣ-тѣ ни въ пѫть на миръ.

80. А дѣте-то растѣше и укрѣпяваше ся духомъ; и въ пустыни-тѣ бѣше до день-тъ на явленіе-то си на Израиля.

ГЛАВА 2.

1. А прѣзъ онѣзи дни излѣзе заповѣдь отъ Кесаря Августа да ся напише всичка вселенная.

2. Това написаніе станѫ пьрво когато Кириній владѣяше Сиріѭ.

3. И идяхѫ всичкы да ся написуватъ, всякой въ свой-тъ си градъ.

4. А възлѣзе и Іосифъ отъ Галилеѭ, отъ градъ-тъ Назаретъ, въ Іудеѭ, въ градъ-тъ Давидовъ, който ся нарича Виѳлеемъ, (понеже той бѣше отъ домъ-тъ и родъ-тъ Давидовъ,)

5. Да ся напише съ Маріамь обрученѫ-тѫ нему женѫ, която бѣше непразна.

6. И когато бѣхѫ тѣ тамъ, испълнихѫ ся дни-тѣ ѝ да роди;

7. И роди Сына своего пьрвороднаго, и пови го, и положи го въ яслы-тѣ; защото нѣмаше мѣсто за тѣхъ въ гостилницѫ-тѫ.

8. И по онѣзи мѣста имаше овчари които нощувахѫ на поле-то, и вардяхѫ стражѫ прѣзъ нощь за стадо-то си,

9. И ето, ангелъ Господень застанѫ между тѣхъ, и слава Господня гы осія, и уплашихѫ ся съсъ страхъ голѣмъ.

г҃. И҆ речѐ и҆̀мъ А҆́гг҃лъ: не бо́йтеса: се́ бо бл҃говѣствꙋ́ю ва́мъ ра́дость ве́лїю, ꙗ҆̀же бꙋ́детъ всѣ́мъ лю́демъ:

а҃і. Ꙗ҆́кѡ роди́са ва́мъ дне́сь Сп҃съ, и҆̀же є҆́сть Хр҃то́съ Гдь, во гра́дѣ Дв҃довѣ.

в҃і. И҆ сѐ ва́мъ зна́менїе: ѡ҆брѧ́щете младе́нца пови́та, лежа́ща въ ꙗ҆̀слехъ.

г҃і. И҆ внеза́пꙋ бы́сть со А҆́гг҃ломъ мно́жество вѡ́й нб҃ныхъ, хва́лѧщихъ Бг҃а, и҆ глаго́лющихъ:

д҃і. Сла́ва въ вы́шнихъ Бг҃ꙋ, и҆ на земли̇̀ ми́ръ: во чл҃вѣ́цѣхъ бл҃говоле́нїе.

є҃і. И҆ бы́сть, ꙗ҆́кѡ ѿидо́ша ѿ ни́хъ на нб҃о А҆́гг҃ли, и҆ чл҃вѣ́цы па́стырїе рѣ́ша дрꙋ́гъ ко дрꙋ́гꙋ: пре́йдемъ до Виѳлее́ма, и҆ ви́димъ гл҃го́лъ се́й бы́вшїй, є҆го́же Гдь сказа̀ на́мъ.

ѕ҃і. И҆ прїидо́ша поспѣ́шшеса, и҆ ѡ҆брѣто́ша Марїа́мь же и҆ І҆ѡ́сифа, и҆ младе́нца лежа́ща во ꙗ҆̀слехъ.

з҃і. Ви́дѣвше же сказа́ша ѿ глаго́лѣ глаго́ланномъ и҆̀мъ ѿ ѻ҆трока́ти се́мъ.

и҃і. И҆ всѝ слы́шавшїи диви́шаса ѿ глаго́ланныхъ ѿ па́стырей къ ни́мъ.

ѳ҃і. Марїа́мь же соблюда́ше всѧ̀ глаго́лы сїѧ̀, слага́ющи въ се́рдцы свое́мъ.

к҃. И҆ возврати́шаса па́стырїе, сла́вѧще и҆ хва́лѧще Бг҃а ѿ всѣ́хъ, ꙗ҆̀же слы́шаша и҆ ви́дѣша, ꙗ҆́коже глаго́лано бы́сть къ ни́мъ.

к҃а. И҆ є҆гда̀ и҆спо́лнишаса ѻ҆́смь дні́й, да ѡ҆брѣ́жꙋтъ є҆го̀, и҆ нарекѡ́ша и҆̀мѧ є҆мꙋ̀ І҆и҃съ, нарече́нное А҆́гг҃ломъ пре́жде да́же не зача́тса во чре́вѣ.

к҃в. И҆ є҆гда̀ и҆спо́лнишаса дні́е ѡ҆чищє́нїѧ є҆ю̀, по закѡ́нꙋ Мѡѷсе́овꙋ, вознесо́ста є҆го̀ во І҆ерⷭ҇ли́мъ, поста́вити є҆го̀ пред̾ Гдемъ,

к҃г. Ꙗ҆́коже є҆́сть пи́сано въ закѡ́нѣ Гдни: ꙗ҆́кѡ всѧ́къ

10. И рече имъ ангелъ-тъ: Не бойте ся, защото ето благовѣстявамъ ви радость голѣмѫ, която ще бѫде на всичкы-тѣ людіе.

11. Защото днесь ся роди вамъ, въ градъ-тъ Давидовъ, Спаситель, който е Христосъ Господь.

12. И това *ще бѫде* вамъ знаменіе: Ще намѣрите младенецъ повитъ, сложенъ въ яслы-тѣ.

13. И внезапно съ ангелъ-тъ наедно намѣри ся множество войска небесна, които хваляхѫ Бога и говоряхѫ:

14. Слава въ вышнихъ Богу, и на земѭ-тѫ миръ, въ человѣцы-тѣ благоволеніе.

15. И щомъ си отидохѫ ангели-тѣ отъ тѣхъ на небе-то, человѣци-тѣ, *сирѣчь* овчари-тѣ рекохѫ си единъ на другъ: Да идемъ прочее до Виѳлеемъ и да видимъ това що е станѫло, което Господь ни изяви.

16. И дойдохѫ на бързо, и намѣрихѫ Маріамъ и Іосифа, и младенецъ-тъ че лежаше въ яслы-тѣ.

17. И като видѣхѫ, расказахѫ рѣчи-тѣ що имъ ся рекохѫ за това дѣте.

18. И всичкы които чухѫ, почудихѫ ся за това което овчари-тѣ имъ казахѫ.

19. А Маріамъ съхраняваше всичкы тѣзи рѣчи, и размисляше *за тѣхъ* въ сърдце-то си.

20. И върнѫхѫ ся овчари-тѣ, хваляще и славяще Бога, за всичко що чухѫ и видѣхѫ, споредъ както имъ ся бѣ рекло.

21. И като ся испълнихѫ осмь дни за да обрѣжѫтъ дѣте-то, нарекохѫ му име-то Іисусъ, наречено-то отъ ангела прѣди него-во-то зачатіе въ утробѫ-тѫ.

22. И като ся испълнихѫ дни-тѣ за очищеніе-то нейно, по законъ-тъ Моисеевъ, занесохѫ го въ Іерусалимъ, да го прѣдставятъ прѣдъ Господа,

23. Както е писано въ законъ-тъ Господень, че всякой

младе́нецъ мѹ́жеска по́лѹ, разверза́л ложесна̀, сто̑ Гдⷭ҇еви наречє́тсѧ:

кд. И҆ є҆́же да́ти же́ртвѹ, по речє́нномѹ въ зако́нѣ Гдⷭ҇ни, два̀ гѡ́рличища и҆лѝ два̀ птенца̀ голѹби́на.

ке. И҆ сѐ бѣ̀ человѣ́къ во І҆ерли́мѣ, є҆мѹ́же и҆́мѧ Сѵ́меѡнъ: и҆ человѣ́къ се́й пра́веденъ и҆ бл҃гочести́въ, ча́ѧ ᲂу҆тѣ́хи І҆и҃левы: и҆ Дх҃ъ бѣ̀ ст҃ъ въ не́мъ.

кѕ. И҆ бѣ̀ є҆мꙋ̀ ѡ҆бѣща́нно Дх҃омъ ст҃ы́мъ, не ви́дѣти сме́рти, пре́жде да́же не ви́дитъ Хр҃та̀ Гдⷭ҇нѧ.

кз. И҆ прїи́де Дх҃омъ въ це́рковь: и҆ є҆гда̀ введо́ста роди́тєлѧ ѻ҆троча̀ І҆и҃са, сотвори́ти и҆́мѧ по ѻ҆́бычаю зако́нномѹ ѡ҆ не́мъ:

ки. И҆ то́й прїе́мъ є҆го̀ на рѹкѹ̀ свое́ю, и҆ бл҃гословѝ Бг҃а и҆ речѐ:

ка. Ны́нѣ ѿпѹща́еши раба̀ твоего̀, Вл҃ко, по глаго́лѹ твоемꙋ̀, съ ми́ромъ:

л҃. І҆и҃кѡ ви́дѣстѣ ѻ҆́чи мои̇̀ спасе́нїе твоѐ,

ла. Є҆́же є҆сѝ ᲂу҆гото́валъ пред̾ лице́мъ всѣ́хъ люде́й:

лв. Свѣ́тъ во ѿкрове́нїе ꙗ҆зы́кѡмъ, и҆ сла́вѹ люде́й твои̇́хъ І҆и҃лѧ.

лг. И҆ бѣ̀ І҆ѡ́сифъ и҆ мт҃и є҆гѡ̀ чѹда́шасѧ ѡ҆ глаго́лемыхъ ѡ҆ не́мъ.

лд. И҆ бл҃гословѝ а҆̀ Сѵ́меѡнъ, и҆ речѐ къ Марїи мт҃ри є҆гѡ̀: сѐ лежи́тъ се́й на паде́нїе и҆ на воста́нїе мнѡ́гимъ во І҆и҃ли, и҆ въ зна́менїе пререка́емо:

лє. И҆ тебѣ̀ же само́й дѹ́шѹ про́йдетъ ѻ҆рѹ́жїе: ꙗ҆́кѡ да ѿкры́ютсѧ ѿ мно́гихъ серде́цъ помышле́нїѧ.

лѕ. И҆ бѣ̀ А҆́нна проро́чица, дщї̀ Фанѹ́илева, ѿ колѣ́на А҆си́рова: сїѧ̀ заматорѣ́вши во̑ дне́хъ мно́зѣхъ, жи́вши съ мѹ́жемъ се́дмь лѣ́тъ ѿ дѣ́вства своегѡ̀:

лз. И҆ та̀ вдова̀ ꙗ҆́кѡ лѣ́тъ ѻ҆́смьдесѧтъ и҆ четы́ре, ꙗ҆̀же не ѿхожда́ше ѿ це́ркве, посто́мъ и҆ мл҃твами слѹжа́щи де́нь и҆ но́щь:

младенецъ мѫжкый полъ който отваря ложесна, святъ на Господа ще ся нарече;

24. И да принесѫтъ жьртвѫ, споредъ речено-то въ законъ-тъ Господень, Двѣ гърлгорицы, или двѣ гълѫбчета.

25. И ето, имаше *нѣкой си* человѣкъ въ Іерусалимъ, на име Симеонъ; и тойзи человѣкъ *бѣше* праведенъ и благочестивъ, и чакаше утѣшеніе-то на Израиля; и Духъ Святый бѣ на него.

26. И открыто бѣ нему отъ Духа Святаго, че нѣмаше да види смьрть, прѣди да види Христа Господня.

27. И дойде по *внушеніе-то на* Духа въ храмъ-тъ; и когато родители-тѣ внесохѫ отроче-то Інсуса, да сторятъ за него по обычаю на законъ-тъ,

28. Той го прія на рѫцѣ-тѣ си, и благослови Бога и рече:

29. Нынѣ отпущашь рабъ-тъ си, Владыко, споредъ рѣчь-тѫ си, съ миромъ;

30. Защото видѣхѫ очи-тѣ ми твое-то спасеніе,

31. Което си приготвилъ прѣдъ лице-то на всичкы-тѣ народы;

32. Свѣтъ за просвѣщеніе на язычницы-тѣ, и славѫ на твой-тъ народъ Израиль.

33. А Іосифъ и майка му чудяхѫ ся за това що ся казуваше за него.

34. И благослови гы Симеонъ, и рече на майка му Маріамь: Ето тойзи лежи за паданіе и за въставаніе на мнозина въ Израиль, и бѣлѣгъ за противорѣчіе;

35. А на самѫ тебе мечь ще прониже душѫ-тѫ ти; за да ся открыѭтъ помышленія-та на много сьрдца.

36. Имаше и *нѣкоя си* Анна пророчица, дъщеря Фануилева отъ племе-то Асирово; тя бѣше на възрастъ много остарѣла и живѣла бѣ съ мѫжа си седмь годины отъ дѣвство-то си;

37. И тя бѣше вдовица като на осмдесеть и четыри годины, която не ся отдалечаваше отъ храмъ-тъ, дѣто нощя и деня служаше *Богу* въ постъ и молитвѫ.

л҃н. И҆ та̀ въ то́й ча́съ приста́вши и҆сповѣ́дашеса Гдⷭ҇ви, и҆ гл҃го́лаше ѡ҆ не́мъ всѣ́мъ ча́ющымъ и҆збавле́нїа во І҆ерⷭ҇ли́мѣ.

л҃а. И҆ ꙗ҆́кѡ сконча́шаса всѧ̑ по зако́нꙋ Гдⷭ҇ню, возврати́шаса въ Галїле́ю, во гра́дъ сво́й Назаре́тъ.

м҃. Ѻ҆троча́ же раста́ше, и҆ крѣпла́шеса дх҃омъ, и҆сполнѧ́аса премꙋ́дрости: и҆ бл҃года́ть Бж҃їа бѣ̀ на не́мъ.

м҃а. И҆ хожда́ста роди́тела є҆гѡ̀ на вса́ко лѣ́то во І҆ерꙋсали́мъ въ пра́здникъ па́схи.

м҃в. И҆ є҆гда̀ вы́сть двоюна́десати лѣ́тъ, восхода́щымъ и҆̀мъ во І҆ерⷭ҇ли́мъ по ѻ҆бы́чаю пра́здника,

м҃г. И҆ сконча́вшымъ дни̑, и҆ возвраща́ющымса и҆̀мъ, ѡ҆ста̀ ѻ҆́трокъ І҆и҃съ во І҆ерⷭ҇ли́мѣ: и҆ не разꙋмѣ̀ І҆ѡ́сифъ и҆ ма́ти є҆гѡ̀.

м҃д. Мнѣ́вше же є҆го̀ въ дрꙋжи́нѣ сꙋ́ща, преидо́ста днѐ пꙋ́ть, и҆ и҆ска́ста є҆го̀ во сро́дницѣхъ и҆ въ зна́емыхъ:

м҃е. И҆ не ѡ҆брѣ́тше є҆го̀, возврати́стаса во І҆ерⷭ҇ли́мъ, взыска́юще є҆го̀.

м҃ѕ. И҆ бы́сть по трїе́хъ дне́хъ, ѡ҆брѣто́ста є҆го̀ въ цр҃кви, сѣда́щаго посредѣ̀ ѹ҆чи́телей, и҆ послꙋ́шающаго и҆̀хъ, и҆ вопроша́ющаго и҆̀хъ.

м҃з. Ѹ҆жаса́хꙋса же вси̑ послꙋ́шающїи є҆гѡ̀ ѡ҆ ра́зꙋмѣ и҆ ѡ҆ ѿвѣ́тѣхъ є҆гѡ̀.

м҃и. И҆ ви́дѣвше є҆го̀, диви́шаса: и҆ къ немꙋ̀ мт҃и є҆гѡ̀ речѐ: ча́до, что̀ сотворѝ на́ма та́кѡ; сѐ ѻ҆ц҃ъ тво́й и҆ а҆́зъ колѧ́ще и҆ска́хомъ тебѐ.

м҃ѳ. И҆ речѐ къ ни́ма: что̀ ꙗ҆́кѡ и҆ска́сте менѐ; не вѣ́сте ли, ꙗ҆́кѡ въ тѣ́хъ, ꙗ҆̀же ѻ҆ц҃а̀ моегѡ̀, досто́итъ бы́ти мѝ;

н҃. И҆ та̑ не разꙋмѣ́ста гл҃го́ла, є҆го́же гл҃го́ла и҆̀ма.

н҃а. И҆ сни́де съ ни́ма, и҆ прїи́де въ Назаре́тъ: и҆ бѣ̀ повинꙋ́аса и҆̀ма. и҆ мт҃и є҆гѡ̀ соблюда́ше вса̀ гл҃го́лы сїа̀ въ срⷣцы своемъ.

38. И тя като пристжпи въ исто-то врѣме, славословяше Бога, и говоряше за него на всичкы които ожидахж искупленіе-то въ Іерусалимъ.

39. И като свьршихж всичко споредъ законъ-тъ Господень, вьрнжхж ся въ Галилеіж, въ градъ-тъ си Назаретъ.

40. А дѣте-то растяше и укрѣпяваше ся духомъ, и ся испълняше съ мждрость; и благодать Божія бѣ на него.

41. И ходяхж родители-тѣ му всякж годинж въ Іерусалимъ за празникъ-тъ на пасхж-тж.

42. И когато станж той на дванадесеть годины, като възлѣзохж по обычаю въ Іерусалимъ за празникъ-тъ,

43. И като искарахж дни-тѣ *на празникъ-тъ*, и ся вращахж, дѣте-то Іисусъ останж *назадь* въ Іерусалимъ; и не усѣти Іосифъ и майка му.

44. И понеже мысляхж да е съ дружина-та, изминахж единъ день пжть, и търсяхж го между роднины-тѣ и познаницы-тѣ *си;*

45. И като го не намѣрихж, вьрнжхж ся въ Іерусалимъ да го търсятъ:

46. И слѣдъ три дни намѣрихж го въ храмъ-тъ сѣднжлъ между учители-тѣ, та гы слушаше и попытуваше гы.

47. И всичкы които го чувахж удивяваxж ся на разумъ-тъ и на отговоры-тѣ му.

48. И като го видѣхж, смаяхж ся, и рече му майка му: Сынко, що ни стори така? Ето баща ти и азъ много оскърбени тя търсихмы.

49. И рече имъ; Защо да мя търсите? не знаете ли, че трѣба да сьмь въ това което принадлежи на Отца ми?

50. А тѣ не разумѣхж рѣчь-тж, коіжто имъ рече.

51. И слѣзе съ тѣхъ и дойде въ Назаретъ; и покоряваше имъ ся. А майка му съхраняваше всичкы тѣзи нѣща въ сърдцето си.

ив. И҆ І҆и҃съ преспѣва́ше премꙋ́дростїю и҆ во́зрастомъ, и҆ благода́тїю ѹ҆ Бг҃а и҆ человѣ́къ.

ГЛАВА̀ Г҃.

а҃. Въ па́тое же на́десяте лѣ́то влады́чества Тїве́рїа Ке́саря, ѡ҆бладаю́щꙋ Понтїйскомꙋ Пїла́тꙋ І҆ꙋде́ею, и҆ четвертовла́ствꙋющꙋ Галїле́ею И҆ро́ѡдꙋ, Фїлїппꙋ же бра́тꙋ є҆гѡ̀ четвертовла́ствꙋющꙋ І҆тꙋре́ею и҆ Трахонїтскою страно́ю, и҆ Лѵса́нїю А҆вїлинїе́ю четвертовла́ствꙋющꙋ,

в҃. При а҆рхїере́и А҆ннѣ̀ и҆ Каїа́фѣ, бы́сть гл҃го́лъ Бж҃їй ко І҆ѡа́ннꙋ Захарїи́нꙋ сы́нꙋ въ пꙋсты́ни.

г҃. И҆ прїи́де во всю̀ страну̀ І҆орда́нскꙋю, проповѣ́дая крещє́нїе покая́нїа во ѡ҆ставле́нїе грѣхѡ́въ:

д҃. Ꙗ҆́коже є҆́сть пи́сано въ кни́зѣ словесъ И҆са́їи проро́ка, гл҃го́лющаго: гла́съ вопїю́щагѡ въ пꙋсты́ни: ѹ҆гото́вайте пꙋ́ть Гдⷭ҇нь: пра́вы твори́те стезѝ є҆гѡ̀.

є҃. Вся́ка де́бре и҆спо́лнитсѧ, и҆ вся̀ка гора̀ и҆ хо́лмъ смири́тсѧ: и҆ бꙋ́дꙋтъ стро́пѡтнаѧ въ пра́вѧ, и҆ ѻ҆́стрїи въ пꙋтѝ гла́дки:

ѕ҃. И҆ ѹ҆́зритъ вся́ка пло́ть спасе́нїе Бж҃їе.

з҃. Гл҃го́лаше же и҆сходя́щымъ наро́дѡмъ крⷭ҇ти́тисѧ ѿ негѡ̀: порожде́нїа є҆хі́днѡва, кто̀ сказа̀ ва́мъ бѣжа́ти ѿ гряду́щагѡ гнѣ́ва;

и҃. Сотвори́те ѹ҆́бо плоды̀ досто́йны покая́нїа: и҆ не начина́йте гл҃го́лати въ себѣ̀: ѻ҆ц҃а̀ и҆́мамы А҆враа́ма: гл҃го́лю бо ва́мъ, ꙗ҆́кѡ мо́жетъ Бг҃ъ ѿ ка́менїѧ сегѡ̀ воздви́гнꙋти ча̑да А҆враа́мꙋ.

ѳ҃. Ѹ҆же́ бо и҆ сѣки́ра при ко́рени дре́ва лежи́тъ: вся́ко ѹ҆́бо дре́во не творѧ́щее плода̀ добра̀, посѣка́етсѧ и҆ во ѻ҆́гнь вмета́етсѧ.

і҃. И҆ вопроша́хꙋ є҆го̀ наро́ди, гл҃го́люще: что̀ ѹ҆́бо сотвори́мъ;

52. А Іисусъ успѣваше въ мѫдрость, и възрастъ, и благодать прѣдъ Бога и человѣцы-тѣ.

ГЛАВА 3.

1. А въ петнадесетѫ-тѫ годинѫ на владѣніе-то на Тиверія Кесаря, когато Понтійскый Пилатъ бѣ управитель на Іудеіѭ, а Иродъ четеровластникъ въ Галилеіѭ, и Филипъ братъ му четеровластникъ въ Итуреіѭ и въ Трахонитскѫ-тѫ странѫ, и Лисаній четеровластникъ въ Авилиніѭ,

2. Въ врѣме-то на Архіереи-тѣ Аннѫ и Каіафѫ, слово Божіе быде къмъ Іоанна сына Захаріина, въ пустыніѭ-тѫ:

3. И дойде по всичкѫ-тѫ странѫ около Іорданъ, та проповѣдуваше крьщеніе-то на покаяніе за прощаваніе на грѣхове-тѣ.

4. Както е писано въ книгѫ-тѫ на словеса-та на Исаіѭ пророка, който казува; Гласъ на едного, който выка въ пустыніѭ-тѫ; Приготвѣте пѫть-тъ Господень, правы правѣте неговы-тѣ пѫтекы.

5. Всяка долчина ще ся напълни, и всяка гора и хълмъ ще ся сниши, и криволицы-тѣ ще станѫтъ правы, и неравни-тѣ пѫтища гладкы;

6. И всяка плъть ще види спасеніе-то Божіе.

7. И тъй говоряше на народы-тѣ които идяхѫ да ся крьстятъ отъ него: Рожбы ехиднины, кой ви обади да побѣгнете отъ бѫдѫщій-тъ гнѣвъ?

8. Сторѣте прочее плодове достойны на покаяніе-то; и не начинувайте да думате въ себе си: Отца имамы Авраама; защото казувамъ ви, че Богъ може отъ тѣзи камьніе да въздигне чада Аврааму.

9. А и сѣкыра-та вече лежи при корень-тъ на дрьвія-та; и тъй всяко дърво което не прави добръ плодъ, отсичя ся и въ огнь ся хвърля.

10. И пытахѫ го народи-тѣ и говоряхѫ: Прочее какво да правимъ?

а҃і. Ѿвѣща́въ же гл҃го́ла и҆̀мъ: и҆мѣ́й двѣ̀ ри̑зѣ, да подастъ не и҆мꙋ́щемꙋ: и҆ и҆мѣ́й бра́шна, та́кожде да твори́тъ.

в҃і. Прїидо́ша же и҆ мытари̑ кр҃ти́тисѧ ѿ негѡ̀, и҆ рѣ́ша къ немꙋ̀: оу҆чи́телю, что̀ сотвори́мъ;

г҃і. Ѻ҆нъ же речѐ къ ни́мъ: ничто́же бо́лѣе ѿ повелѣ́нагѡ ва́мъ твори́те.

д҃і. Вопроша́хꙋ же є҆го̀ и҆ во́ини, гл҃го́люще: и҆ мы̀ что̀ сотвори́мъ; и҆ речѐ къ ни́мъ: никого́же ѿби́дите, ни ѿклеветава́йте: и҆ дово́лни бꙋ́дите ѻ҆брѡ́ки ва́шими.

є҃і. Ча́ющымъ же лю́демъ, и҆ помышля́ющымъ всѣ̑мъ въ сердца́хъ свои́хъ ѡ҆ І҆ѡа́ннѣ: є҆да̀ то́й є҆́сть Хр҃то́съ;

ѕ҃і. Ѿвѣща́ваше І҆ѡа́ннъ всѣ́мъ, гл҃го́ла: а҆́зъ оу҆бѡ водо́ю крещаю̀ вы̀: гра́дѐтъ же крѣ́плїй менѐ, є҆мꙋ́же нѣ́смь достоинъ ѿрѣши́ти реме́нь сапогꙋ̀ є҆гѡ̀: то́й вы̀ кр҃ти́тъ Дх҃омъ ст҃ы́мъ и҆ ѻ҆гне́мъ.

з҃і. Є҆мꙋ́же лопа́та въ рꙋ́кꙋ є҆гѡ̀, и҆ ѡ҆́требитъ гꙋмно̀ своѐ, и҆ собере́тъ пшени́цꙋ въ жи́тницꙋ свою̀: плѐвы же сожже́тъ ѻ҆гне́мъ негаса́ющимъ.

и҃і. Мнѡ́га же оу҆бѡ и҆ и҆́на, оу҆тѣша́ѧ, бл҃говѣствова́ше лю́демъ.

а҃і. И҆рѡ́дъ же четвертовла́стникъ, ѡ҆блича́емь ѿ негѡ̀ ѡ҆ И҆рѡдїа́дѣ женѣ̀ бра́та своегѡ̀, и҆ ѡ҆ всѣ́хъ, ꙗ҆̀же сотворѝ ѕла̑ И҆рѡ́дъ,

к҃. Приложѝ и҆ сїѐ на́дъ всѣ́ми, и҆ затворѝ І҆ѡа́нна въ темни́цѣ.

ка҃. Бы́сть же є҆гда̀ кр҃ти́шасѧ всѝ лю́дїе, и҆ І҆и҃сꙋ кре́щшꙋсѧ и҆ мола́щꙋсѧ, ѿве́рзеса нб҃о,

кв҃. И҆ сни́де Дх҃ъ ст҃ы́й тѣле́снымъ ѻ҆́бразомъ, ꙗ҆́кѡ го́лꙋбь, на́нь: и҆ гла́съ съ нб҃сѐ бы́сть, гл҃го́ла: ты̀ є҆сѝ Сн҃ъ мо́й возлю́бленный, ѡ҆ тебѣ̀ бл҃говоли́хъ.

кг҃. И҆ то́й бѣ̀ І҆и҃съ ꙗ҆́кѡ лѣ́тъ три́десать, начина́ѧ, сы́й, ꙗ҆́кѡ мни́мь, сн҃ъ І҆ѡ́сифовъ, И҆лїе́въ,

кд҃. Матѳа́товъ, Левїи́нъ, Мелхїи́нъ, І҆анна́евъ, І҆ѡ́сифовъ,

11. А той отговори и каза имъ: Който има двѣ дрехы нека даде на тогози който нѣма; и който има хранѫ нека прави такожде.

12. Дойдохѫ и мытари да ся крьстятъ, и рекохѫ му: Учителю, що да правимъ?

13. И той имъ рече: Не събирайте нищо повече отъ това що ви е заповѣдано.

14. Пытахѫ го и военни-тѣ, и говоряхѫ: И ный що да правимъ? И рече имъ: Не правѣте никому насилство, нито оклеветявайте: и доволни бѫдѣте съсъ заплаты-тѣ си.

15. И като очакуваше народъ-тъ, и размисляваха всичкы въ сърдца-та си за Іоанна, Да не бы той да е Христосъ?

16. Отговори Іоаннъ на всичкы, и каза: Азъ вы крьщавамъ съ водѫ; но иде по силный-тъ отъ мене, комуто не сьмь достоинъ да развьржѫ ремыкъ-тъ на обуща-та му; той ще вы крьсти съ Духа Святаго и съ огнь:

17. Комуто лопата-та е въ рѫкѫ-тѫ му, и ще отреби гумно-то си, и ще събере пшеницѫ-тѫ въ житницѫ-тѫ си; а плѣвѫ-тѫ ще изгори въ огнь неугасимъ.

18. И съ много другы поученія, благовѣствуваше той на народа.

19. А Иродъ четеровластникъ-тъ като ся изобличаваше отъ него за Иродіадѫ женѫ-тѫ на брата си Филиппа, и за всичкы-тѣ *другы* злины що бѣ сторилъ Иродъ,

20. Надъ всичко друго, приложи и това, че затвори Іоанна въ тъмницѫ.

21. И като ся крьсти всичкый народъ, когато ся крьсти и Іисусъ и ся моляше, отвори ся небе-то,

22. И слѣзе Духъ Святый въ тѣлесенъ видъ, като гълѫбъ, врьхъ него; и гласъ бы отъ небе-то, който казуваше: Ты си Сынъ мой възлюбленный; въ тебе благоволихъ.

23. И самъ Іисусъ наченуваше да е около тридесеть годины; споредъ както го мнѣхѫ бѣше сынъ на Іосифа, *който бѣ сынъ* Иліевъ,

24. *А Илій* Матѳатовъ, *а Матѳатъ* Левіинъ, *а Левій* Мелхіинъ, *а Мелхій* Іаннаевъ, *а Іанна* Іосифовъ,

к҃е. Маттаѳіевъ, Ѧ҆мѡ́совъ, Наꙋ́мовъ, Є҆слі́мовъ, Наггі́овъ,
к҃ѕ. Маѳаѳовъ, Маттаѳіевъ, Семеіевъ, І҆ѡ́сифовъ, І҆ꙋ́динъ.

к҃з. І҆ѡанна́новъ, Рисе́евъ, Зорова́велевъ, Саѳаѳі́ілевъ, Нирі́евъ.
к҃и. Мелхі́евъ, Ѧ҆ддіевъ, Кѡса́мовъ, Є҆лмѡда́мовъ, І҆и҃ровъ,

к҃ѳ. І҆ѡсі́евъ, Є҆лїезе́ровъ, І҆ѡрі́мовъ, Матѳа́товъ, Леві́инъ,

л҃. Сѵмеѡ́новъ, І҆ꙋ́динъ, І҆ѡ́сифовъ, І҆ѡна́новъ, Є҆лїакі́мовъ,
л҃а. Мелеа́евъ, Маїна́новъ, Маттаѳа́евъ, Наѳа́новъ, Даві́довъ,
л҃в. І҆ессе́овъ, Ѡ҆ві́довъ, Воо́зовъ, Салмѡ́новъ, Наассѡ́новъ,
л҃г. Ѧ҆мїнада́вовъ, Ѧ҆ра́мовъ, Є҆срѡ́мовъ, Фаре́совъ, І҆ꙋ́динъ,

л҃д. І҆а́кѡвль, І҆саа́ковъ, Ѧ҆враа́мовъ, Ѳа́ринъ, Нахѡ́ровъ,

л҃е. Серꙋ́ховъ, Рага́вовъ, Фале́ковъ, Є҆ве́ровъ, Сала́новъ,

л҃ѕ. Каїна́новъ, Ѧ҆рфаза́довъ, Си́мовъ, Нѡ́евъ, Ламе́ховъ,

л҃з. Маѳѳса́евъ, Є҆нѡ́ховъ, І҆а́редовъ, Малелеи́ловъ, Каїна́новъ,
л҃и. Є҆нѡ́совъ, Си́ѳовъ, Ѧ҆да́мовъ, Бж҃їй.

ГЛАВѢ̀ д҃.

а҃. І҆и҃съ же и҆спо́лнь Дх҃а ст҃а возврати́ся ѿ І҆орда́на: и҆ веда́шеся Дх҃омъ въ пꙋсты́ню,
в҃. Дні́й четы́ридесять и҆скꙋша́емь ѿ діа́вола: и҆ не ꙗ҆́стъ

25. *А Іосифъ* Маттаѳіевъ, *а Маттаѳіа* Амосовъ, *а Амосъ* Наумовъ, *а Наумъ* Есліевъ, *а Еслій* Нангеевъ,
26. *А Нангей* Маѳовъ, *а Маѳъ* Маттаѳіевъ, *а Маттаѳіа* Семеіевъ, *а Семеи* Іосифовъ, *а Іосифъ* Іудинъ,
27. *А Іуда* Іоаннановъ, *а Іоаннанъ* Рисаевъ, *а Риса* Зоровавелевъ, *а Зоровавелъ* Салаѳіилевъ, *а Салаѳіиль* Ниріевъ,
28. *А Нирій* Мелхіевъ, *а Мелхій* Аддіевъ, *а Аддій* Косамовъ, *а Косамъ* Елмодамовъ, *а Елмодамъ* Ировъ,
29. *А Иръ* Іосіевъ, *а Іосій* Еліезеровъ, *а Еліезеръ* Іоримовъ, *а Іоримъ* Матѳатовъ, *а Матѳатъ* Левіинъ,
30. *А Левій* Симеоновъ, *а Симеонъ* Іудинъ, *а Іуда* Іосифовъ, *а Іосифъ* Іонановъ, *а Іонанъ* Еліакимовъ,
31. *А Еліакимъ* Мелеаевъ, *а Мелеа* Маинановъ, *а Маинанъ* Маттаѳаевъ, *а Маттаѳа* Наѳановъ, *а Наѳанъ* Давидовъ,
32. *А Давидъ* Іессеовъ, *а Іессей* Овидовъ, *а Овидъ* Воозовъ, *а Воозъ* Салмоновъ, *а Салмонъ* Наассоновъ,
33. *А Наассонъ* Аминадавовъ, *а Аминадавъ* Арамовъ, *а Арамъ* Есромовъ, *а Есромъ* Фаресовъ, *а Фаресъ* Іудинъ,
34. *А Іуда* Іакововъ, *а Іаковъ* Исааковъ, *а Исаакъ* Авраамовъ, *а Авраамъ* Ѳаринъ, *а Ѳара* Нахоровъ,
35. *А Нахоръ* Серуховъ, *а Серухъ* Рагавовъ, *а Рагавъ* Фалековъ, *а Фалекъ* Еверовъ, *а Еверъ* Салаевъ,
36. *А Сала* Каинановъ, *а Каинанъ* Арфаксадовъ, *а Арфаксадъ* Симовъ, *а Симъ* Ноевъ, *а Ное* Ламеховъ,
37. *А Ламехъ* Маѳусаловъ, *а Маѳусала* Еноховъ, *а Енохъ* Іаредовъ, *а Іаредъ* Малелеиловъ, *а Малелеилъ* Каинановъ,
38. *А Каинанъ* Еносовъ, *а Енос* Сиѳовъ, *а Сиѳъ* Адамовъ, *а Адамъ* Божій.

ГЛАВА 4.

1. А Іисусъ пълнъ съ Духа Святаго върнѫ ся отъ Іорданъ, и отведенъ бы Духомъ въ пустынѭ-тѫ,
2. И *тамъ бѣше* четыридесеть дни искушаванъ отъ діавола:

ничесѡ́же во дни̑ ты̑а: и҆ скончáвшымсѧ и҆̀мъ, послѣдѝ взалка̀.

г҃. И҆ речѐ є҆мꙋ̀ дїáволъ: а҆́ще сн҃ъ є҆сѝ Бж҃їй, рцы̀ кáменеви семꙋ̀, да бꙋ́детъ хлѣ́бъ.

д҃. И҆ ѿвѣща̀ І҆и҃съ къ немꙋ̀, гл҃гóла: пи́сано є҆́сть, ꙗ҆́кѡ не ѡ҆ хлѣ́бѣ є҆ди́номъ жи́въ бꙋ́детъ человѣ́къ, но ѡ҆ всáкомъ гл҃гóлѣ Бж҃їи.

є҃. И҆ возве́дъ є҆го̀ дїáволъ на горꙋ̀ высокꙋ̀, показа̀ є҆мꙋ̀ всѧ̑ цáрствїа вселе́нныѧ въ часѣ̀ вре́мянѣ.

ѕ҃. И҆ речѐ є҆мꙋ̀ дїáволъ: тебѣ̀ дáмъ влáсть сїю̀ всю̀ и҆ слáвꙋ и҆́хъ: ꙗ҆́кѡ мнѣ̀ предана̀ є҆́сть, и҆, є҆мꙋ́же а҆́ще хощꙋ̀, дáмъ ю҆.

з҃. Ты̀ оу҆бѡ а҆́ще поклони́шисѧ предо мнóю, бꙋ́дꙋтъ тебѣ̀ всѧ̑.

и҃. И҆ ѿвѣщáвъ речѐ є҆мꙋ̀ І҆и҃съ: и҆дѝ за мнóю, сатана̀: пи́сано є҆́сть: поклони́шисѧ Гдⷭ҇ꙋ Бг҃ꙋ твоемꙋ̀, и҆ томꙋ̀ є҆ди́номꙋ послꙋ́жиши.

ѳ҃. И҆ ведѐ є҆го̀ во І҆ерꙋсали́мъ, и҆ постáви є҆го̀ на крилѣ̀ цр҃кóвнѣмъ, и҆ речѐ є҆мꙋ̀: а҆́ще сн҃ъ є҆сѝ Бж҃їй, вéрзисѧ ѿсю́дꙋ дóлꙋ:

і҃. Пи́сано бо є҆́сть, ꙗ҆́кѡ А҆гг҃лѡмъ свои́мъ заповѣ́сть ѡ҆ тебѣ̀, сохрани́ти тѧ̀:

а҃і. И҆ на рꙋкáхъ вóзмꙋтъ тѧ̀, да не когда̀ преткне́ши ѡ҆ кáмень нóгꙋ твою̀.

в҃і. И҆ ѿвѣщáвъ речѐ є҆мꙋ̀ І҆и҃съ, ꙗ҆́кѡ рече́но є҆́сть: не и҆скꙋ́сиши Гдⷭ҇а Бг҃а твоегѡ̀.

г҃і. И҆ скончáвъ всѐ и҆скꙋше́нїе дїáволъ, ѿи́де ѿ негѡ̀ до вре́мене.

д҃і. И҆ возврати́сѧ І҆и҃съ въ си́лѣ дх҃о́внѣй въ Галїле́ю: и҆ вѣ́сть и҆зы́де по все́й странѣ̀ ѡ҆ не́мъ.

є҃і. И҆ то́й оу҆чáше на сóнмищахъ и҆́хъ, слáвимь всѣ́ми.

ѕ҃і. И҆ прїи́де въ Назаре́тъ, и҆дѣ́же бѣ̀ воспитáнъ: и҆ вни́де,

и не яде нищо прѣзъ тѣзи дни: и като ся изминѫхѫ тѣ, напоконъ огладнѣ.

3. И рече му діаволъ-тъ: Ако си Сынъ Божій, речи на тойзи камькъ да стане хлѣбъ.

4. И отвѣща му Іисусъ и рече: Писано е, че не токо съ хлѣбъ ще бѫде живъ человѣкъ, но съсъ всяко слово Божіе.

5. И като го възведе діаволъ-тъ на еднѫ планинѫ высокѫ, показа му всичкы-тѣ царства на вселеннѫіѭ въ еднѫ минутѫ врѣме.

6. И рече му діаволъ-тъ: Тебѣ ще дамъ всичкѫ-тѫ тѫзи власть и славѫ-тѫ имъ; защото е менѣ прѣдадена, и давамъ іѭ комуто щѫ;

7. И тъй ако ся поклонишь ты прѣдъ мене, твое ще бѫде всичко *това.*

8. И отговори му Іисусъ и рече: Махни ся отъ мене, Сатано; защото е писано: Господу Богу твоему да ся поклонишь, и само нему да послужишь.

9. И заведе го въ Іерусалимъ, и постави го на крыло-то на храмъ-тъ, и рече му: Ако си сынъ Божій, хвърли ся отъ тука долу;

10. Защото е писано: На ангелы-тѣ си ще заповѣда за тебе, да тя упазятъ,

11. И на рѫцѣ ще тя подигатъ, за да не прѣпънешь о камькъ ногѫ-тѫ си.

12. И отговори Іисусъ и рече му: Речено е: Да не искусишь Господа Бога твоего.

13. И като свърши всяко искушеніе діаволъ-тъ, отстѫпи отъ него до врѣме.

14. А Іисусъ съсъ силѫ-тѫ на Духа върнѫ ся въ Галилеѭ; и слухъ излѣзе за него по всичкѫ-тѫ околность.

15. И той поучаваше по съборища-та имъ, и ся прославяваше отъ всичкы-тѣ.

16. И дойде въ Назаретъ, дѣто бѣше отхраненъ, и влѣзе по

по ѻ҆бы́чаю своемꙋ̀, въ де́нь сꙋббѡ́тный въ со́нмище, и҆ воста̀ чести̑.

з҃і. И҆ да́ша є҆мꙋ̀ кни́гꙋ И҆са́їи прⷪ҇ро́ка: и҆ разгнꙋ́въ кни́гꙋ, ѡ҆брѣ́те мѣ́сто, и҆дѣ́же бѣ̀ напи́сано:

и҃і. Дх҃ъ Гдⷭ҇нь на мнѣ̀: є҆гѡ́же ра́ди пома́за мѧ̀ бл҃говѣсти́ти ни́щымъ, посла́ ма и҆сцѣли́ти сокрꙋше́нныѧ срⷣцемъ: проповѣ́дати плѣне́нныимъ ѿпꙋще́нїе, и҆ слѣпы̑мъ прозрѣ́нїе: ѿпꙋсти́ти сокрꙋше́нныѧ во ѿра́дꙋ:

д҃і. Проповѣ́дати лѣ́то Гдⷭ҇не прїа́тно.

к҃. И҆ согнꙋ́въ кни́гꙋ, ѿда́въ слꙋ́зѣ, сѣ́де: и҆ всѣ́мъ въ со́нмищи ѻ҆́чи бѣ́хꙋ зра́ще на́нь.

к҃а. И҆ нача́тъ гл҃го́лати къ ни́мъ, ꙗ҆́кѡ дне́сь сбы́стсѧ писа́нїе сїѐ во ѹ҆́шїю ва́шею.

к҃в. И҆ всѝ свидѣ́тельствовахꙋ є҆мꙋ̀ и҆ дивла́хꙋсѧ ѡ҆ словесѣ́хъ бл҃года́ти, и҆сходѧ́щихъ и҆з ѹ҆́стъ є҆гѡ̀, и҆ гл҃го́лахꙋ: не се́й ли є҆́сть сн҃ъ І҆ѡ́сифовъ;

к҃г. И҆ речѐ къ ни́мъ: вса́кѡ рече́те мѝ при́тчꙋ сїю̀: врачꙋ̀, и҆сцѣли́сѧ са́мъ: є҆ли̑ка слы́шахомъ бы́вшаѧ въ Капернаꙋ́мѣ, сотворѝ и҆ здѣ̀ во ѻ҆те́чествїи свое́мъ.

к҃д. Рече́ же: а҆ми́нь глаго́лю ва́мъ, ꙗ҆́кѡ ни кото́рый прⷪ҇ро́къ прїа́тенъ є҆́сть во ѻ҆те́чествїи свое́мъ.

к҃е. Поистиннѣ̀ же гл҃го́лю ва́мъ: мнѡ́ги вдови̑цы бѣ́ша во дни̑ И҆лїины̀ во І҆и҃ли, є҆гда̀ заключи́сѧ нб҃о три̑ лѣ́та и҆ мцⷭ҇ъ ше́сть, ꙗ҆́кѡ бы́сть гла́дъ вели́къ по всѣ́й землѝ:

к҃ѕ. И҆ ни ко є҆ди́ной и҆̑хъ по́сланъ бы́сть И҆лїа̀, то́кмѡ въ Сарѣ́птꙋ Сїдѡ́нскꙋю къ женѣ̀ вдови́цѣ.

к҃з. И҆ мно́зи прокажѐни бѣ́хꙋ при Ѳлїссе́и прⷪ҇ро́цѣ во І҆и҃ли: и҆ ни є҆ди́нъ же ѿ ни́хъ ѡ҆чи́стисѧ, то́кмѡ Неема́нъ Сѵрїани́нъ.

к҃и. И҆ и҆спо́лнишасѧ всѝ ꙗ҆́рости въ со́нмищи, слы́шавшїи сїѧ̑.

к҃ѳ. И҆ воста́вше и҆згна́ша є҆го̀ во́нъ и҆з гра́да, и҆ ведо́ша

обычай-тъ си въ съборище-то сѫбботенъ день, и станѫ да чете.

17. И подадохѫ му книгѫ-тѫ на пророка Исаіѭ; и като разгѫрнѫ книгѫ-тѫ, намѣри това мѣсто, дѣто бѣ писано:

18. Духъ Господень *е* на мене; за това мя помаза; проводи мя да благовѣстявамъ на сиромасы-тѣ, да исцѣлѭ съкрушенны-тѣ сърдцемъ, да проповѣдамъ на плѣнницы-тѣ освобожденіе и на слѣпы-тѣ прогледваніе, да пуснѫ угнетены-тѣ въ свободѫ,

19. Да проповѣдамъ благопріятнѫ-тѫ Господнѭ годинѫ.

20. И като сгънѫ книгѫ-тѫ, даде ѭ на слугѫ-тѫ и сѣднѫ, а очи-тѣ на всичкы-тѣ въ съборище-то бѣхѫ ся взрѣлы въ него.

21. И наченѫ да имъ говори: Днесь ся испълни това писаніе во ваши-тѣ уши.

22. И всичкы му засвидѣтелствувахѫ, и чудяхѫ ся за словесата на благодать-тѫ що излѣзувахѫ изъ уста-та му, и думахѫ: Не е ли тойзи сынъ-тъ Іосифовъ?

23. И рече имъ: Безъ друго ще ми кажете тѫзи притчѫ: Лѣкарю, исцѣри ся самъ си; което смы чули че е станѫло въ Капернаумъ, стори и тука въ отечество-то си.

24. И пакъ рече: Истинѫ ви казувамъ, че никой пророкъ не е пріятъ въ отечество-то си.

25. И наистинѫ ви говорѭ, много вдовицы бѣхѫ въ Израиля во врѣме-то на Иліѭ, когато ся затвори небе-то за три годины и шесть мѣсеца, въ което врѣме станѫ гладъ голѣмъ по всичкѫ-тѫ земѭ:

26. И ни при еднѫ отъ тѣхъ не бы проводенъ Илія, тъкмо въ Сарептѫ Сидонскѫ при еднѫ вдовицѫ женѫ.

27. И мнозина прокаженни имаше во врѣме-то на Елиссея пророка въ Израиля; и никой отъ тѣхъ не бы очистенъ, тъкмо Нееманъ Сиріянинъ.

28. Това като чухѫ тѣзи които бѣхѫ въ съборище-то всичкы ся испълнихѫ съ ярость,

29. И станѫхѫ та го искарахѫ вънъ изъ градъ-тъ, и заведохѫ

є҆го̀ до верхꙋ горы̀, на не́йже гра́дъ и҆́хъ со́зданъ ба́ше, да
бы́ша є҆го̀ низри́нꙋли:
л҃. Ѻ҆́нъ же прошє́дъ посредѣ̀ и҆́хъ, и҆да́ше.
л҃а. И҆ сни́де въ Капернаꙋ́мъ гра́дъ Галїле́йскїй: и҆ бѣ̀ оу҆ча̀
и҆́хъ въ сꙋббѡ́ты.
л҃в. И҆ оу҆жаса́хꙋся ѿ оу҆че́нїи є҆гѡ̀: ꙗ҆́кѡ со вла́стїю бѣ̀
сло́во є҆гѡ̀.
л҃г. И҆ въ со́нмищи бѣ̀ человѣ́къ и҆́мый дꙋ́ха бѣ́са нечи́ста,
и҆ возопѝ гла́сомъ ве́лїимъ,
л҃д. Гл҃го́ла: ѿста́ви, что̀ на́мъ и҆ тебѣ̀, І҆и҃се Назарани́не;
прише́лъ є҆сѝ погꙋби́ти на́съ: вѣ́мъ тѧ̀, кто̀ є҆сѝ, Ст҃ы́й
Бж҃їй.
л҃є. И҆ запретѝ є҆мꙋ̀ І҆и҃съ, гл҃го́ла: премолчѝ, и҆ и҆зы́ди и҆з̾
негѡ̀. и҆ пове́ргъ є҆го̀ бѣ́съ посредѣ̀, и҆зы́де и҆з̾ негѡ̀, ника́коже
вреди́въ є҆го̀.
л҃ѕ. И҆ бы́сть оу҆жасъ на всѣ́хъ, и҆ стаза́хꙋся, дрꙋ́гъ ко
дрꙋ́гꙋ гл҃го́люще: что̀ сло́во сїѐ, ꙗ҆́кѡ вла́стїю и҆ си́лою вели́тъ
нечи́стымъ дꙋховѡ́мъ, и҆ и҆схо́дѧтъ;
л҃з. И҆ и҆схожда́ше гла́съ ѿ не́мъ во вса́ко мѣ́сто страны̀.
л҃и. Воста́въ же и҆з̾ со́нмища, вни́де въ до́мъ Сі́мѡновъ:
те́ща же Сі́мѡнова бѣ̀ ѡ҆держи́ма ѻ҆гне́мъ ве́лїимъ: и҆ моли́ша
є҆го̀ ѿ не́й.
л҃ѳ. И҆ ста́въ на́дъ не́ю, запретѝ ѻ҆гню̀, и҆ ѿста́ви ю̀. А҆́бїе
же воста́вши слꙋжа́ше и҆́мъ.
м҃. Заходѧ́щꙋ же со́лнцꙋ, всѝ, є҆ли́цы и҆́мѣхꙋ боля́щыя
недꙋ́ги разли́чными, привожда́хꙋ и҆́хъ къ немꙋ̀: Ѻ҆́нъ же на
є҆ди́наго коего́ждо и҆́хъ рꙋ́цѣ возло́жь, и҆сцѣля́ше и҆́хъ.
м҃а. И҆схожда́хꙋ же и҆ бѣ́си ѿ мно́гихъ, вопїю́ще и҆ глаго́-
люще, ꙗ҆́кѡ ты̀ є҆сѝ Хр҃то́съ Сн҃ъ Бж҃їй. и҆ запреща́ѧ не да́ше
и҆́мъ гл҃го́лати, ꙗ҆́кѡ вѣ́дѧхꙋ Хр҃та̀ самаго̀ сꙋ́ща.
м҃в. Бы́вшꙋ же дни̑, и҆зше́дъ и҆́де въ пꙋ́сто мѣ́сто: и҆
наро́ди и҆ска́хꙋ є҆го̀, и҆ прїидо́ша къ немꙋ̀, и҆ оу҆держава́хꙋ є҆го̀,
да́бы не ѿше́лъ ѿ ни́хъ.

го при край-тъ на рътъ-тъ на който градъ-тъ имъ бѣше съграденъ, за да го низринѫтъ.

30. Но той минѫ изъ помежду имъ и отиваше си.

31. И слѣзе въ Капернаумъ, градъ Галилейскый; и поучаваше гы въ сѫбботны-тѣ дни.

32. И удивяваха ся за ученіе-то му; защото негово-то слово бѣше съ власть.

33. И въ съборище-то имаше единъ человѣкъ, който имаше духъ на нечистъ бѣсъ, и извыка съ гласъ голѣмъ,

34. И казуваше: Остави, що имашь ты съ насъ, Іисусе Назарянине? Дошелъ си да ны погубишь ли? Знаіѫ тя кой си, Святый Божій.

35. И запрѣти му Іисусъ и каза: Мълкни и излѣзь изъ него. И бѣсъ-тъ го тръшнѫ на срѣдъ, и излѣзе изъ него, безъ да го повреди никакъ.

36. И смаяхѫ ся всичкы, и разговаряхѫ ся помежду си и думахѫ: Що е това слово, че той съсъ власть и силѫ повелѣва на нечисты-тѣ духове, и излѣзватъ?

37. И разнесе ся слухъ за него по всичкы-тѣ околны мѣста.

38. И като станѫ отъ съборище-то влѣзе въ домъ-тъ Симоновъ: и тъщѫ-тѫ Симоновѫ бѣше іѫ хванѫла огница, и молихѫ го за неіѫ.

39. И той застанѫ надъ неіѫ и запрѣти на огницѫ-тѫ, и остави іѫ; и тозь часъ станѫ тя и слугуваше имъ.

40. И когато залѣзуваше слънце-то, всичкы които имахѫ болнавы отъ всякаквы болѣсти, доведохѫ гы при него; а той като възложи рѫцѣ на всякого едного отъ тѣхъ, исцѣли гы.

41. Отъ мнозина още и бѣсове исхождахѫ съ крясъкъ, и казувахѫ: Ты си Христосъ Сынъ Божій. И запрѣтяваше имъ и гы не оставяше да говорятъ, понеже го познавахѫ че е Христосъ.

42. И като станѫ день, излѣзе и отиде въ пусто мѣсто; и народъ-тъ го диряше, и дойдохѫ при него; и задържавахѫ го да си не иде отъ тѣхъ.

м҃г. Ѻ҃нъ же речѐ къ нимъ, ꙗ҆́кѡ и҆ дрꙋги́мъ градовѡ́мъ бл҃говѣсти́ти мѝ подоба́етъ ца́рствїе Бж҃їе: ꙗ҆́кѡ на сѐ по́сланъ є҆́смь.

м҃д. И҆ бѣ̀ проповѣ́дая на со́нмищахъ Галїле́йскихъ.

ГЛАВА҂ Є҃.

а҃. Бы́сть же належа́щꙋ є҆мꙋ̀ наро́дꙋ, да бы́ша слы́шали сло́во Бж҃їе, и҆ то́й бѣ̀ стоя̀ при є҆́зерѣ Генисаре́тстѣ:

в҃. И҆ ви́дѣ два̀ корабла̀ стоя́ща при є҆́зерѣ: ры́барїе же ѿше́дше ѿ нею̀, и҆змыва́хꙋ мре́жи.

г҃. Влѣ́зъ же въ є҆ди́нъ ѿ корабля̀, и҆́же бѣ̀ Сі́мѡновъ, молѝ є҆го̀ ѿ землѝ ѿстꙋпи́ти ма́лѡ: и҆ сѣ́дъ ѹ҆ча́ше и҆з̾ корабла̀ наро́ды.

д҃. И҆́коже преста̀ глаго́ла, речѐ къ Сі́мѡнꙋ: постꙋпѝ во глꙋбинꙋ̀, и҆ ввѐрзите мре́жи ва́ша въ лови́твꙋ.

є҃. И҆ ѿвѣща́въ Сі́мѡнъ, речѐ є҆мꙋ̀: наста́вниче, ѿѣно́щь всю̀ трꙋ́ждшеся, ничесо́же ꙗ҆́хомъ: по глаго́лꙋ же твоемꙋ̀ ввѐргꙋ мре́жꙋ.

ѕ҃. И҆ сѐ сотво́рше, ꙗ҆́ша мно́жество ры́бъ мно́го: протерза́шеся же мре́жа и҆́хъ.

з҃. И҆ поманꙋ́ша прича́стникѡмъ, и҆́же бѣ́хꙋ во дрꙋзѣ́мъ корабля̀, да прише́дше помо́гꙋтъ и҆́мъ: и҆ прїидо́ша, и҆ и҆спо́лниша ѻ҆́ба корабла̀, ꙗ҆́кѡ погрꙋжа́тися и҆́ма.

и҃. Ви́дѣвъ же Сі́мѡнъ Пе́тръ, припадѐ къ колѣ́ѥома І҆и҃сово́ма, гл҃го́ла: и҆зы́ди ѿ менѐ, ꙗ҆́кѡ мꙋ́жъ грѣ́шенъ є҆́смь, Гдⷭ҇и.

а҃а҃. Ѹ҆́жасъ бо ѡ҆держа́ше є҆го̀ и҆ всѧ̑ сꙋ́щыѧ съ ни́мъ, ѡ҆ лови́твѣ ры́бъ, ꙗ҆́же ꙗ҆́ша:

і҃. Та́кожде же І҆а́кѡва и҆ І҆ѡа́нна сы́на Зеведе́ѡва, ꙗ҆́же бѣ́ста ѡ҆бѣ́щника Сі́мѡнови. И҆ речѐ къ Сі́мѡнꙋ І҆и҃съ: не бо́йся: ѿсе́лѣ бꙋ́деши человѣ́ки лова̀.

43. А той имъ рече: Че и въ другы-тѣ градове трѣба да благовѣстіѭ царство-то Божіе; понеже на това сьмь проводенъ.

44. И проповѣдуваше въ съборища-та Галилейскы.

ГЛАВА 5.

1. А веднъжь когато народъ-тъ го притискаше да слуша слово-то Божіе, той стояше при езеро-то Геннисаретско;

2. И видѣ двѣ ладіи че стояхѫ по край езеро-то; а рыбари-тѣ бѣхѫ излѣзли изъ тѣхъ та испирахѫ мрѣжы-тѣ *си*.

3. И като влѣзе въ еднѫ отъ ладіи-тѣ, която бѣше Симонова, помоли го да іѭ отдалечи малко отъ земіѭ-тѫ; и сѣднѫ та поучаваше народъ-тъ отъ ладіѭ-тѫ.

4. И щомъ прѣстанѫ отъ да говори, рече Симону: Оттегли *ладіѭ-тѫ* въ дльбочинѫ-тѫ, и хвьрлѣте мрѣжы-тѣ си да уловите *рыбѫ*.

5. А Симонъ отговори и рече му: Учителю, цѣлѫ нощь сиы ся трудили и не уловихмы нищо; но по твоіѭ-тѫ рѣчь ще хвьрліѭ мрѣжѫ-тѫ.

6. И това като сторихѫ, уловихѫ много множество рыбы, щото ся прокѫснуваше мрѣжа-та имъ.

7. И кывнѫхѫ на дружина-та *си* които бѣхѫ въ другѫ-тѫ ладіѭ, да дойдѫтъ да имъ помогнѫтъ; и дойдохѫ, и напълнихѫ и двѣ-тѣ ладіи, до толко щото щѣхѫ да потънѫтъ.

8. А като видѣ Симонъ Петръ, припаднѫ на колѣнѣ-тѣ Іисусовы, и казуваше: Иди си отъ мене, Господи, защото сьмь человѣкъ грѣшенъ.

9. Понеже ужасъ обзѣ и него и всичкы-тѣ що бѣхѫ съ него, за ловъ-тъ на рыбы-тѣ що уловихѫ:

10. Подобно и Іакова и Іоанна сынове-тѣ Зеведеевы, които бѣхѫ съдружници Симонови. И рече Іисусъ Симону: Не бой ся: отъ сега человѣцы ще ловишь.

а҃і. И҆ и҆звле́кше ѻ҆́ба корабла̀ на зе́млю, ѡ҆ста́вльше всѧ̑, вꙋ слѣ́дꙋ є҆гѡ̀ и҆до́ша.

в҃і. И҆ бы́сть є҆гда̀ бѣ̀ І҆и҃сꙋ во є҆ди́номꙋ ѿ градѡ́вꙋ, и҆ сѐ мꙋ́жꙋ и҆спо́лнь прокаже́нїѧ: и҆ ви́дѣвꙋ І҆и҃са, па́дꙋ ни́цꙋ, моли́сѧ є҆мꙋ̀, гл҃го́лѧ: Гдⷭ҇и, а҆́ще хо́щеши, мо́жеши мѧ̀ ѡ҆чи́стити.

г҃і. И҆ простє́рꙋ рꙋ́кꙋ, коснꙋ́сѧ є҆гѡ̀, ре́кꙋ: хощꙋ̀, ѡ҆чи́стисѧ. и҆ а҆́бїе прока́за ѿи́де ѿ негѡ̀.

д҃і. И҆ то́й заповѣ́да є҆мꙋ̀ никомꙋ́же повѣ́дати: но ше́дꙋ покажи́сѧ і҆ере́ови, и҆ принесѝ ѡ҆ ѡ҆чище́нїи твое́мꙋ, ꙗ҆́коже повелѣ̀ Мѡѷсе́й, во свидѣ́тельство и҆́мꙋ.

є҃і. Прохожда́ше же па́че сло́во ѡ҆ не́мꙋ: и҆ схожда́хꙋсѧ наро́ди мно́зи слы́шати, и҆ цѣли́тисѧ ѿ негѡ̀ ѿ недꙋ́гꙋ свои́хꙋ.

ѕ҃і. То́йже бѣ̀ ѿходѧ̀ вꙋ пꙋсты́ню, и҆ моли́сѧ.

з҃і. И҆ бы́сть во є҆ди́нꙋ ѿ дні́й, и҆ то́й бѣ̀ ѹ҆чѧ̀: и҆ бѣ́хꙋ сѣдѧ́ще фарїсе́є и҆ законоучи́телїе, и҆́же бѣ́хꙋ пришли̑ ѿ всѧ́кїѧ ве́си Галїле́йскїѧ и҆ І҆ꙋде́йскїѧ и҆ І҆ерⷭ҇ли́мскїѧ: и҆ си́ла Гдⷭ҇нѧ бѣ̀ и҆сцѣлѧ́ющи и҆́хꙋ:

и҃і. И҆ сѐ мꙋ́жїе носѧ́ше на ѻ҆́дрѣ человѣ́ка, и҆́же бѣ̀ разслабленꙋ, и҆ и҆ска́хꙋ внести̑ є҆го̀ и҆ положи́ти пред̾ ни́мꙋ:

ѳ҃і. И҆ не ѡ҆брѣ́тше кꙋдѣ̀ внести̑ є҆го̀ наро́да ра́ди, взлѣ́зше на хра́мꙋ, сквозѣ̀ скꙋде́лы низвѣ́сиша є҆го̀ со ѻ҆дро́мꙋ на средꙋ̀ пред̾ І҆и҃са.

к҃. И҆ ви́дѣвꙋ вѣ́рꙋ и҆́хꙋ, речѐ є҆мꙋ̀: чл҃вѣ́че, ѡ҆ставла́ютти-сѧ грѣсѝ твои̑.

к҃а. И҆ нача́ша помышла́ти кни́жницы и҆ фарїсе́є, гл҃ю́ще: кто́ є҆́сть се́й, и҆́же гл҃етꙋ хꙋлꙋ̑; кто̀ мо́жетꙋ ѡ҆ставла́ти грѣхѝ, то́кмѡ є҆ди́нꙋ Бг҃ꙋ;

к҃в. Разꙋмѣ́вꙋ же І҆и҃сꙋ помышле́нїѧ и҆́хꙋ, ѿвѣща́вꙋ, речѐ кꙋ ни́мꙋ: что̀ помышлѧ́ете вꙋ сердца́хꙋ ва́шихꙋ;

к҃г. Что́ є҆́сть ѹ҆до́бѣе, рещѝ: ѡ҆ставла́ютти-сѧ грѣсѝ твои̑; и҆лѝ рещѝ: воста́ни и҆ ходѝ;

11. И като извлѣкохѫ ладіи тѣ на сушѫ-тѫ, оставихѫ всичко, и отидохѫ слѣдъ него.

12. И когато бѣше въ единъ отъ градове-тѣ, ето человѣкъ пълнъ съ проказѫ; който, като видѣ Іисуса, падѫ на лице-то си, та му ся помоли и казуваше: Господи, ако щешь, можешь да мя очистишь.

13. А той простръ рѫкѫ, та ся допрѣ до него, и рече: Ищѫ, бѫди очистенъ: и тутакси проказа-та ся махнѫ отъ него.

14. И той му заповѣда да не каже *това* никому, но иди, *казува*, покажи ся на священника, и принесь за очищеніе-то си, както е Моисей заповѣдалъ, за свидѣтелство тѣмъ.

15. Но още повече ся расчуваше за него, и събирахѫ ся народъ много да слушатъ и да гы исцѣлява отъ болѣсти-тѣ имъ.

16. А той ся оттегляше въ пустыни-тѣ и моляше ся.

17. И единъ день, когато той поучаваше, сѣдяхѫ Фарисеи и законоучители, които бѣхѫ надошли отъ всяко село на Галилеіѫ, и Іудеіѫ, и Іерусалимъ, и сила Господня бѣ въ исцѣляваніе-то имъ.

18. И ето, человѣци които носяхѫ на одръ едного человѣка който бѣше разслабенъ; и ищахѫ да го внесѫтъ вѫтрѣ, и да *го* сложатъ прѣдъ него.

19. Но понеже не намѣрихѫ прѣзъ дѣ да го внесѫтъ вѫтрѣ поради народъ-тъ, възлѣзохѫ на покрывъ-тъ, и прѣзъ керамиды-тѣ спуснѫхѫ го съ одръ-тъ на срѣдъ прѣдъ Іисуса.

20. И като видѣ *Іисусъ* вѣрѫ-тѫ имъ, рече му: Человѣче, прощаватъ ти ся грѣхове-тѣ ти.

21. И начеѫхѫ да размысляватъ книжници-тѣ и Фарисеи-тѣ и да казуватъ: Кой е тойзи, който говори богохулство? Кой може да прощава грѣхове освѣнь едного Бога?

22. А като разумѣ Іисусъ помысли-тѣ имъ, отговори и рече имъ: Що размыслявате въ сърдца-та си?

23. Що е по лесно да рекѫ: Прощаватъ ся грѣхове-тѣ ти, или да рекѫ: Стани та ходи?

к҃д. Но да оу҆вѣ́сте, ꙗ҆́кѡ власть и҆́мать Сн҃ъ человѣ́ческій
на землѝ ѿпꙋща́ти грѣхѝ, речѐ разсла́бленномꙋ: тебѣ̀ гла-
го́лю: воста́ни, и҆ возмѝ ѻ҆́дръ твой, и҆ и҆дѝ въ до́мъ твой.
к҃е. И҆ ꙗ҆́кіе воста́въ пред̾ ни́ми, взе́мъ, на не́мже лежа́ше,
и҆́де въ до́мъ свой, сла́ва Бг҃а.
к҃ѕ. И҆ оу҆́жасъ пріа́тъ всѣ́хъ, и҆ сла́влахꙋ Бг҃а: и҆ и҆спо́лнишa-
са стра́ха, гл҃го́люще, ꙗ҆́кѡ ви́дѣхомъ преслѧ́внаѧ дне́сь.
к҃з. И҆ по се́мъ и҆зы́де, и҆ оу҆зрѣ̀ мытарѧ̀ и҆́менемъ Леві́ю,
сѣдѧ́щѧ на мы́тницѣ, и҆ речѐ є҆́мꙋ: и҆дѝ по мнѣ̀.
к҃и. И҆ ѿста́вль всѧ̑, воста́въ во слѣ́дъ є҆гѡ̀ и҆́де.
к҃ѳ. И҆ сотворѝ оу҆чрежде́ніе ве́ліе Леві́й є҆́мꙋ въ домꙋ̀ сво-
е́мъ: и҆ бѣ̀ наро́дъ мытаре́й мно́гъ, и҆ и҆нѣ́хъ, и҆́же бѧ́хꙋ съ
ни́мъ возлежа́ще.
л҃. И҆ ропта́хꙋ кни́жницы на него̀ и҆ фарі́сє́є, ко оу҆чн҃ко́мъ
є҆гѡ̀ гл҃го́люще: почто̀ съ мытарѝ и҆ грѣ́шники ꙗ҆́сте и҆ пі́ете;
л҃а. И҆ ѿвѣща́въ І҆и҃съ речѐ къ ни́мъ: не тре́бꙋютъ здра́віи
врачѧ̀, но болѧ́щіи.
л҃в. Не пріидо́хъ призва́ти пра́ведныхъ, но грѣ́шныѧ въ
покаѧ́ніе.
л҃г. Ѻ҆ни́ же рѣ́ша къ немꙋ̀: почто̀ оу҆ченицы̀ І҆ѡа́нновы по-
ста́тсѧ ча́стѡ, и҆ мл҃твы творѧ́тъ, та́кожде и҆ фарі́сє́йстіи:
а҆ твои̇ ꙗ҆дѧ́тъ и҆ пі́ютъ;
л҃д. Ѻ҆́нъ же речѐ къ ни́мъ: є҆да̀ мо́жете сн҃ы̀ бра́чныѧ,
до́ндеже жени́хъ съ ни́ми є҆́сть, сотвори́ти пости́тисѧ;
л҃е. Пріи́дꙋтъ же дні́е, є҆гда̀ ѿѧ́тъ бꙋ́детъ ѿ ни́хъ жени́хъ,
и҆ тогда̀ поста́тсѧ въ ты́ѧ дні̇.
л҃ѕ. Глаго́лаше же и҆ при́тчꙋ къ ни́мъ, ꙗ҆́кѡ никто́же при-
ставле́ніѧ ри́зы но́вы приставлѧ́етъ на ри́зꙋ ве́тхꙋ: а҆́ще ли
же нѝ, и҆ но́вꙋю раздере́тъ, и҆ ве́тсѣй не согласꙋ́етъ є҆́же ѿ
но́вагѡ.
л҃з. И҆ никто́же вливѧ́етъ ві́нѧ но́ва въ мѣ́хи ве́тхи: а҆́ще
ли же нѝ, расто́ргнетъ но́вое ві́но мѣ́хи, и҆ са́мо и҆зліе́тсѧ, и҆
мѣ́си поги́бнꙋтъ:

24. Но за да познаете че Сынъ человѣческый има власть на земѭ-тѫ да прощава грѣхове, (рече разслабенному;) тебѣ думамъ, Стани, и дигни одръ-тъ си, та иди у дома си:

25. И на часъ-тъ станѫ прѣдъ тѣхъ, дигнѫ това на което лежаше, та отиде у дома си, и славяше Бога.

26. И ужасъ обзѣ всичкы-тѣ, и славяхѫ Бога, испълнихѫ ся отъ страхъ, и казувахѫ: Днесь видѣхмы прѣчудны нѣща.

27. И слѣдъ това излѣзе вънъ, и видѣ едного мытаря, на име Левій, че сѣдяше на мытарницѫ-тѫ, и рече му: Ела слѣдъ мене.

28. И *той* остави всичко, и станѫ та отиде слѣдъ него.

29. И стори му Левій голѣмо угощеніе въ кѫщѫ-тѫ си, и много множество мытари имаше, и другы които сѣдяхѫ съ тѣхъ на трапезѫ-тѫ.

30. А книжници-тѣ имъ и Фарисеи-тѣ роптаяхѫ на ученицы-тѣ му и казувахѫ: Защо съ мытари-тѣ и грѣшницы-тѣ ядете и піете?

31. А отговори Іисусъ и рече имъ: Нѣматъ нуждѫ за лѣкарь здрави-тѣ, но болни-тѣ.

32. Не дойдохъ да призовѫ праведны-тѣ, но грѣшны-тѣ на покаяніе.

33. И тѣ му рекохѫ: Защо ученици-тѣ Іоаннови често постятъ и молбѫ правятъ, така и Фарисейскы-тѣ, а твои-тѣ ядѫтъ и піѭтъ?

34. А той имъ рече: Можете ли стори свадбари-тѣ да постятъ доклѣ е съ тѣхъ младоженикъ-тъ?

35. Ще дойдѫтъ обаче дни, когато ся отнеме отъ тѣхъ младоженикъ-тъ; тогазъ прѣзъ онѣзи дни ще постятъ.

36. Казуваше имъ още и притчѫ: Никой не туря платъ отъ новѫ дрехѫ на ветхѫ дрехѫ; а инакъ, и ново-то дере *ветхѫ-тѫ*, и платъ-тъ отъ новѫ-тѫ не си прилича съ ветхѫ-тѫ.

37. И никой не налива вино ново въ мѣхове ветхы; ако ли не, ново-то вино ще распукне мѣхове-тѣ, и то ще ся излѣе, и мѣхове-тѣ ще ся развалятъ.

л҃и. Но вінò нóвое въ мѣхи нóвы вливáти: и҆ ѻ҆боѧ̀ соблюдꙋ́тсѧ.

л҃а. И҆ никтóже пи́въ вѣ́тхое, а҆́бїе хо́щетъ нóвагѡ: глаго́летъ бо: вѣ́тхое лꙋ́чше є҆́сть.

ГЛАВА̀ Ѕ҃.

а҃. Бы́сть же въ сꙋббѡ́тꙋ второперѣ́вꙋю и҆тѝ є҆мꙋ̀ сквозѣ̀ сѣ́нїѧ: и҆ восторга́хꙋ ѹ҆ченицы̀ є҆гѡ̀ кла́сы, и҆ ꙗ҆да́хꙋ, стира́юще рꙋка́ми.

в҃. Нѣ́цыи же ѿ фарїсе́й рѣ́ша и҆̀мъ: что̀ творитѐ, є҆гѡ́же не досто́итъ твори́ти въ сꙋббѡ́ты;

г҃. И҆ ѿвѣща́въ І҆и҃съ, речѐ къ ни́мъ: ни ли̇̀ сегѡ̀ чли̇̀ є҆́стѐ, є҆́же сотворѝ Дв҃дъ, є҆гда̀ взалка́сѧ са́мъ, и҆ и҆̀же съ ни́мъ бѧ́хꙋ;

д҃. Ка́кѡ вни́де въ до́мъ Бж҃їй, и҆ хлѣ́бы предложе́нїѧ взе́мъ, и҆ ꙗ҆дѐ, и҆ дадѐ и҆ сꙋ́щымъ съ ни́мъ, и҆̀хже не досто́ѧше ꙗ҆́сти, то́кмѡ є҆ди́нымъ і҆ере́ємъ;

є҃. И҆ гаго́лаше и҆̀мъ, ꙗ҆́кѡ гдⷭ҇ь є҆́сть Сн҃ъ человѣ́ческїй и҆ сꙋббѡ́тѣ.

ѕ҃. Бы́сть же и҆ въ дрꙋгꙋ́ю сꙋббѡ́тꙋ вни́ти є҆мꙋ̀ въ со́нмище и҆ ѹ҆чи́ти: и҆ бѣ̀ та́мѡ чл҃вѣ́къ, и҆ рꙋка̀ є҆мꙋ̀ десна́ѧ бѣ̀ сꙋха̀.

з҃. Назира́хꙋ же кни́жницы и҆ фарїсе́и, а҆́ще въ сꙋббѡ́тꙋ и҆сцѣли́тъ: да ѡ҆бра́щꙋтъ рѣ́чь на́нь.

и҃. Ѻ҆́нъ же вѣ́дѧше помышле́нїѧ и҆̀хъ, и҆ речѐ чл҃вѣ́кꙋ и҆мꙋ́щемꙋ сꙋ́хꙋ рꙋ́кꙋ: воста́ни и҆ ста́ни посредѣ̀. Ѻ҆́нъ же воста́въ ста̀.

ѳ҃. Речѐ же І҆и҃съ къ ни́мъ: вопрошꙋ̀ вы̀: что̀ досто́итъ въ сꙋббѡ́ты, добро̀ твори́ти, и҆ли̇̀ ѕло̀ твори́ти; дꙋ́шꙋ спасти̇̀ и҆ли̇̀ погꙋби́ти; ѻ҆ни́ же ѹ҆молча́ша.

і҃. И҆ воззрѣ́въ на всѣ́хъ и҆̀хъ, речѐ є҆мꙋ̀: простри̇̀

38. Но трѣба да ся налива ново-то вино въ мѣхове новы, та ся завардятъ и двѣ-тѣ.

39. И никой отъ какъ піе *вино* ветхо, не ище тутакси ново; защото казува: Ветхо-то е по добро.

ГЛАВА 6.

1. И въ първѫ-тѫ сѫбботѫ слѣдъ вторый-тъ *день на пасхѫ-тѫ*, минуваше той прѣзъ сѣидбы-тѣ, и ученици-тѣ му кѫсахѫ класове-тѣ, и ядѣхѫ, като *гы* стрывахѫ съ рѫцѣ.

2. А нѣкои си отъ Фарисеи-тѣ, рекохѫ имъ: Защо правите което не е простено да ся прави въ сѫбботѫ?

3. И отговори Іисусъ и рече имъ: Не сте ли чели ни това, което стори Давидъ, когато огладнѣ той и които бѣхѫ съ него?

4. Какъ влѣзе въ Божій-тъ домъ, и зѣ хлѣбове-тѣ на прѣдложеніе-то, и яде, и даде и на онѣзи които бѣхѫ съ него, които *хлѣбове* не бѣ простено да гы ядѫтъ *другы*, тъкмо едни-тѣ священници?

5. И казуваше имъ, че Сынъ человѣческый е господарь и на сѫбботѫ-тѫ.

6. И пакъ въ другѫ сѫбботѫ влѣзе въ съборище-то, и поучаваше; и имаше тамо нѣкой си человѣкъ, комуто десна-та рѫка бѣ суха.

7. И съгледувахѫ го книжници-тѣ и Фарисеи-тѣ, да ли въ сѫбботѫ ще *го* исцѣли, за да намѣрятъ обвиненіе противъ него.

8. Но той знаяше помысли-тѣ имъ, и рече на человѣка съсъ сухѫ-тѫ рѫкѫ: Стани та ся исправи на срѣдъ. И той станѫ и ся исправи.

9. Тогази имъ рече Іисусъ: Ще вы попытамъ нѣщо: Що трѣба да прави *нѣкой* въ сѫбботѫ, добро ли или зло да прави? да спасе ли душѫ, или да погуби?

10. И като гы изгледа всичкы-тѣ, рече на человѣка: Простри

рꙋкꙋ твою. Ѻнъ же сотворѝ такѡ: и ᲂу҆твердѝся рꙋка̀ є҆гѡ̀ здрава̀ ꙗ҆кѡ дрꙋга̀я.

а҃і. Ѻ҆ни̑ же и҆спо́лнишася безꙋмі́я: и҆ глаго́лахꙋ дрꙋ́гъ ко дрꙋ́гꙋ, что̀ бы́ша сотвори́ли І҆и҃сови.

в҃і. Бы́сть же во дні̀ ты̀я, и҆зы́де въ го́рꙋ помоли́тися: и҆ бѣ ѡ҆бно́щь въ моли́твѣ Бж҃іи.

г҃і. И҆ є҆гда̀ бы́сть де́нь, призва̀ ᲂу҆ченикѝ своя̀: и҆ и҆збра̀ ѿ ни́хъ дванадесяте, и҆̀хже и҆ А҆пло́ы наречѐ:

д҃і. Сі́мѡна, є҆го́же и҆менова̀ Петра̀, и҆ А҆ндре́а бра́та є҆гѡ̀, І҆а́кѡва и҆ І҆ѡа́нна, Фі́ліппа и҆ Варѳоломе́а,

є҃і. Матѳе́а и҆ Ѳѡмꙋ̀, І҆а́кѡва А҆лфе́ева и҆ Сі́мѡна нарица́емаго Зилѡ́та,

ѕ҃і. І҆ꙋдꙋ І҆а́кѡвла, и҆ І҆ꙋдꙋ І҆скаріѡ́тскаго, и҆̀же и҆ бы́сть преда́тель.

з҃і. И҆зше́дъ съ ни́ми, ста̀ на мѣ́стѣ ра́внѣ: и҆ наро́дъ ᲂу҆ени̑къ є҆гѡ̀, и҆ мно́жество мно́го люде́й ѿ всеѧ̀ І҆ꙋде́и и҆ І҆ерꙋсали́ма, и҆ помо́ріѧ Тѵ́рска и҆ Сі-дѡ́нска.

и҃і. И҆̀же прі́идо́ша послꙋ́шати є҆гѡ̀ и҆ и҆сцѣли́тися ѿ недꙋгъ свои́хъ, и҆ стра́ждꙋщіи ѿ дꙋхъ нечи́стыхъ: и҆ и҆сцѣла́хꙋся.

а҃і. И҆ ве́сь наро́дъ и҆ска́ше прикаса́тися є҆мꙋ̀: ꙗ҆кѡ си́ла ѿ негѡ̀ и҆сходя́ше, и҆ и҆сцѣла́ше всѧ̑.

к҃. И҆ то́й возве́дъ ѻ҆́чи свои̑ на ᲂу҆ченикѝ своя̀, гл҃го́лаше: бл҃же́ни ни́щіи дꙋ́хомъ: ꙗ҆кѡ ва́ше є҆́сть цр҃твіе Бж҃іе.

ка҃. Бл҃же́ни а҆́лчꙋщіи ны́нѣ: ꙗ҆кѡ насы́титеся. бл҃же́ни пла́чꙋщіи ны́нѣ: ꙗ҆кѡ возсмѣ́етеся.

кв҃. Бл҃же́ни бꙋ́дете, є҆гда̀ возненави́дѧтъ ва́съ чл҃вѣ́цы, и҆ є҆гда̀ разлꙋча́тъ вы̀ и҆ поно́сѧтъ, и҆ пронесꙋ́тъ и҆́мѧ ва́ше ꙗ҆кѡ зло̀, Сн҃а чл҃вѣ́ческагѡ ра́ди.

кг҃. Возра́дꙋйтеся въ то́й де́нь, и҆ взыгра́йте: се́ бо мзда̀ ва́ша мно́га на нб҃сѝ. по си́мъ бо творя́хꙋ прѡ́рокѡмъ ѻ҆́тцы и҆́хъ.

ржкж-тж си. И той стори така: и ржка-та му стана здрава както друга-та.

11. А тѣ ся испълнихж съ буйство и разговаряхж ся помежду си, що да сторятъ на Іисуса.

12. Прѣзъ онѣзи дни пакъ излѣзе на горж-тж да ся помоли; и цѣлж нощь бѣ тамъ на молбж къмъ Бога.

13. И като станж ~~дещь приаова ученицы-тѣ~~ си; и избра отъ тѣхъ дванадесеть, които и нарече апостолы:

14. Симона, когото и наименова Петръ, и Андрея брата му, Іакова и Іоанна, Филиппа и Варѳоломея,

15. Матѳея и Ѳомж, Іакова Алфеева, и Симона нарицаемаго Зилота,

16. Іудж *брата* Іакововъ, и Іудж Искаріотскаго, който и станж прѣдатель.

17. И като слѣзнж съ тѣхъ, спрѣ ся на едно мѣсто равно и *тамо бѣхж* мнозина отъ ученицы-тѣ неговы, и голѣмо множество народъ отъ всичкж Іудеіж и Іерусалимъ, и отъ приморіе-то Тирско и Сидонско, които бѣхж дошли да го послушатъ и да ся исцѣлятъ отъ болѣсти-тѣ си,

18. И страждущи-тѣ отъ нечисты духове; и *всичкы* ся исцѣляваxж.

19. И всичкый-тъ народъ искаше да ся допрѣ до него: защото сила излѣзуваше изъ него, и исцѣляваше всичкы-тѣ.

20. И той подигнж очи-тѣ си къмъ ученицы-тѣ си, и казуваше: Блажени *вы*, сиромаси: защото е ваше царство-то Божіе.

21. Блажени които гладувате сега; защото ще ся насытите. Блажени които плачете сега; защото ще ся разсмѣете.

22. Блажени сте когато вы възненавидятъ человѣци-тѣ, и когато вы отлжчатъ и похулятъ, и пронесжтъ име-то ви като зло, поради Сына человѣческаго.

23. Възрадувайте ся въ онзи день и възиграйте; защото ето, заплата-та ваша *е* много на небеса; понеже бащи-тѣ имъ така правяхж на пророцы-тѣ.

к҃д. Ѻ҆ба́че го́ре ва́мъ бога̑тымъ: ꙗ҆́кѡ ѿстонтѐ ᲂу҆тѣ-
ше́нїѧ ва́шегѡ.
к҃е. Го́ре ва́мъ насыще́ннїи ны́нѣ: ꙗ҆́кѡ взѧ́лчете. го́ре
ва́мъ смѣю́щымсѧ ны́нѣ: ꙗ҆́кѡ возрыда́ете и҆ воспла́чете.
к҃ѕ. Го́ре, є҆гда̀ до́брѣ рекꙋ́тъ ва́мъ всѝ чл҃вѣ́цы: по си́мъ
бо твора́хꙋ лжепроро́кѡмъ ѻ҆́тцы̀ и҆́хъ.
к҃з. Но ва́мъ гл҃го́лю слы́шащымъ: люби́те враги̇̀ ва́ша,
добро̀ твори́те ненави́дѧщымъ ва́съ,
к҃и. Бл҃гви́те кленꙋ́щыѧ вы̀, и҆ моли́теса за твора́щихъ ва́мъ
ѻ҆би́дꙋ.
к҃ѳ. Бі́ю́щемꙋ та̀ въ лани́тꙋ, пода́ждь и҆ дрꙋгꙋ́ю: и҆ ѿ взи-
ма́ющагѡ ти̇̀ ри́зꙋ, и҆ срачи́цꙋ не возбрани̇̀.

л҃. Всѧ́комꙋ же проса́щемꙋ ᲂу҆ тебѐ, да́й: и҆ ѿ взима́ющагѡ
твоѧ̑, не и҆стѧзꙋ́й.
л҃а. И҆ ꙗ҆́коже хо́щете да твора́тъ ва́мъ чл҃вѣ́цы, и҆ вы̀
твори́те и҆̑мъ та́кожде.
л҃в. И҆ а҆́ще лю́бите лю́бѧщыѧ вы̀, ка́ѧ ва́мъ бл҃года́ть є҆́сть;
и҆́бо и҆ грѣ́шницы лю́бѧщыѧ и҆́хъ лю́бѧтъ.
л҃г. И҆ а҆́ще бл҃готворитѐ бл҃готвора́щымъ ва́мъ, ка́ѧ ва́мъ
бл҃года́ть є҆́сть; и҆́бо и҆ грѣ́шницы то́жде твора́тъ.
л҃д. И҆ а҆́ще взаи́мъ даетѐ, ѿ ни́хже ча́ете воспрїѧ́ти, ка́ѧ
ва́мъ бл҃года́ть є҆́сть; и҆́бо и҆ грѣ́шницы грѣ́шникѡмъ взаи́мъ
дава́ютъ, да воспрїи́мꙋтъ ра̑внаѧ.
л҃е. Ѻ҆ба́че люби́те враги̇̀ ва́ша, и҆ бл҃готвори́те, и҆ взаи́мъ
да́йте ничесѡ́же ча́юще: и҆ бꙋ́детъ мзда̀ ва́ша мно́га, и҆
бꙋ́дете сы́нове вы́шнагѡ: ꙗ҆́кѡ то́й бл҃гъ є҆́сть на безблаго-
да̑тныѧ и҆ ѕлы̑ѧ.
л҃ѕ. Бꙋ́дите ᲂу҆́бо милосе́рди, ꙗ҆́коже и҆ ѻ҆́цъ ва́шъ мл҃рдъ
є҆́сть.
л҃з. И҆ не сꙋди́те, и҆ не сꙋ́дѧтъ ва́мъ: и҆ не ѡ҆́сꙋждаи́те, да
не ѡ҆́сꙋжде́ни бꙋ́дете: ѿпꙋща́йте, и҆ ѿпꙋ́стѧтъ ва́мъ:
л҃и. Да́йте, и҆ да́стсѧ ва́мъ: мѣ́рꙋ добрꙋ̀, наткА́нꙋ и҆ потра́снꙋ

24. Но горко на васъ богаты-тѣ, защото пріимате вече утѣшеніе-то си.

25. Горко на васъ насытены-тѣ, защото ще изгладнѣете. Горко на васъ които ся смѣете нынѣ, защото ще жалѣете и ще плачете.

26. Горко вамъ, когато всичкы человѣци ви позахвалятъ, защото бащи-тѣ имъ така правяхѫ на лъжливы-тѣ пророцы.

27. Но вамъ, които слушате, казувамъ: Любѣте врагове-тѣ ваши; добро правѣте на онѣзи които вы ненавиждатъ.

28. Благославяйте онѣзи, които вы кълнѫтъ, и молѣте ся за онѣзи които ви правятъ пакость.

29. На тогозь който тя удари по странѫ-тѫ на лице-то, обърни и другѫ-тѫ, и отъ тогозь който ти зема дрехѫ-тѫ, и ризѫ-тѫ *си* не спирай.

30. Всякому който бы ти поискалъ, дай: и отъ тогозь който зема твои-тѣ *нѣща*, не си гы искай.

31. И както искате да правятъ человѣци-тѣ вамъ, така и вы правѣте тѣмъ.

32. И ако любите онѣзи които любятъ васъ, каквѫ благодать имате? Защото и грѣшници-тѣ любятъ любящы-тѣ тѣхъ.

33. И ако правите добро на онѣзи които ви правятъ добро, каквѫ благодать имате? Защото и грѣшници-тѣ правятъ сѫщо-то.

34. И ако давате на заемъ *на тъзи* отъ които ся надѣете пакъ да земете, каквѫ имате благодать? защото и грѣшни на грѣшны заематъ, за да зематъ пакъ равно-то.

35. Но вы любѣте врагове-тѣ ваши, и добро правѣте, и на заемъ давайте безъ да ся надѣете за никое назадь въспріемваніе, и ще бѫде ваша-та заплата много, и ще бѫдете сынове на Вышняго; защото той е благъ къмъ неблагодарны-тѣ и злы-тѣ.

36. Бѫдѣте прочее милосърди, както и Отецъ вашъ е милосърдъ.

37. И не сѫдѣте, и не ще да бѫдете сѫдени; не осѫждайте, и не ще да бѫдете осѫдени; прощавайте, и простени ще бѫдете;

38. Давайте и ще ви ся даде; мѣрѫ добрѫ, натъпканѫ, стрьсенѫ

и҆ преливаю́щꙋсѧ дадѧ́тъ на ло́но ва́ше. то́ю бо мѣ́рою, є҆́юже мѣ́рите, возмѣ́ритсѧ ва́мъ.

л҃а. Рече́ же при́тчꙋ и҆́мъ: є҆да̀ мо́жетъ слѣпе́цъ слѣпца̀ води́ти; не ѻ҆́ба ли въ ꙗ҆́мꙋ впадꙋ́тъ;

м҃. Нѣ́сть ᲂу҆чени́къ над̾ ᲂу҆чи́телѧ своего̀: соверше́нъ же всѧ́къ бꙋ́детъ, ꙗ҆́коже и҆ ᲂу҆чи́тель є҆гѡ̀.

м҃а. Что́ же ви́диши сꙋчє́цъ, и҆́же є҆́сть во ѻ҆́чесѝ бра́та твоегѡ̀, бервна́ же, є҆́же є҆́сть во ѻ҆́чесѝ твое́мъ, не чꙋ́еши;

м҃в. И҆лѝ ка́кѡ мо́жеши рещѝ бра́тꙋ твоемꙋ̀: бра́те, ѿста́ви, да и҆змꙋ̀ сꙋчє́цъ, и҆́же є҆́сть во ѻ҆́чесѝ твое́мъ, са́мъ сꙋ́щагѡ во ѻ҆́чесѝ твое́мъ бервна̀ не ви́дѧ; лицемѣ́ре, и҆змѝ пе́рвѣе бервно̀ и҆з ѻ҆́чесѐ твоегѡ̀, и҆ тогда̀ про́зриши и҆зѧ́ти сꙋчє́цъ и҆з ѻ҆́чесѐ бра́та твоегѡ̀.

м҃г. Нѣ́сть бо дре́во добро̀, творѧ̀ плода̀ злѧ̀: ни́жѐ дре́во зло̀, творѧ̀ плода̀ добрѧ̀.

м҃д. Всѧ́ко бо дре́во ѿ плода̀ своегѡ̀ познаѐтсѧ: не ѿ тє́рнїѧ бо чє́шꙋтъ смѡ́квы, ни ѿ кꙋпины̀ є҆́млютъ грѡ́здїѧ.

м҃е. Бл҃гі́й человѣ́къ ѿ бл҃га́гѡ сокро́вища се́рдца своегѡ̀ и҆зно́ситъ бл҃го́е: и҆ злы́й человѣ́къ ѿ зла́гѡ сокро́вища се́рдца своегѡ̀ и҆зно́ситъ зло́е: ѿ и҆збы́тка бо се́рдца глаго́лютъ ᲂу҆ста̀ є҆гѡ̀.

м҃ѕ. Что́ же мѧ̀ зоветѐ: Гдⷭ҇и, Гдⷭ҇и, и҆ не творитѐ, ꙗ҆́же глаго́лю;

м҃з. Всѧ́къ гра́дый ко мнѣ̀, и҆ слы́шай словесѧ̀ моѧ̀ и҆ творѧ̀ ѧ҆̀, скажꙋ̀ ва́мъ, комꙋ̀ є҆́сть подо́бенъ.

м҃и. Подо́бенъ є҆́сть человѣ́кꙋ зи́ждꙋщꙋ хра́минꙋ, и҆́же и҆скопа̀ и҆ ᲂу҆глꙋбѝ, и҆ положѝ ѿснова́нїе на ка́мени: наводне́нїю же бы́вшꙋ, припадѐ рѣ́ка къ хра́минѣ то́й, и҆ не мо́же поколеба́ти є҆ѧ̀: ѿснована́ бо бѣ̀ на ка́мени.

м҃ѳ. Слы́шавый же и҆ не сотвори́вый, подо́бенъ є҆́сть человѣ́кꙋ созда́вшемꙋ хра́минꙋ на землѝ бе́з ѿснова́нїѧ: къ не́йже припадѐ рѣ́ка, и҆ ѧ҆́бїе паде́сѧ, и҆ бы́сть разрꙋше́нїе хра́мины тоѧ̀ ве́лїе.

и прѣпълненѫ ще ви дадѫтъ въ пазухѫ-тѫ ви; защото съ истѫ-тѫ мѣрѫ съ коѭто мѣрите, ще ви ся възмѣри.

39. Рече имъ още еднѫ притчѫ: Да ли може слѣпъ слѣпаго да води? Не щѫтъ ли паднѫ и двама-та въ ямѫ-тѫ?

40. Нѣма ученикъ по горень отъ учителя си: а всякой *ученикъ* усъвършенствуванъ ще бѫде както учитель-тъ си.

41. И защо гледашь сѫчицѫ-тѫ, която е въ око-то на брата ти, а гредѫ-тѫ която е въ твое-то око не съзирашь?

42. Или какъ можешь да речешь на брата си: Брате, остави да извадѭ сѫчицѫ-тѫ, която е въ око-то ти, кога ты самъ не видишь гредѫ-тѫ която е въ твое-то око? Лицемѣре, извади първомъ гредѫ-тѫ изъ око-то си, и тогазь щешь видѣ чисто за да извадишь сѫчицѫ-тѫ, която е въ око-то на брата ти.

43. Защото нѣма добро дърво което прави лошъ плодъ, нито лошо дърво което прави плодъ добръ:

44. Понеже всяко дърво отъ свой-тъ плодъ ся познава; защото не бержтъ отъ трънкы смокыни, нито кѫсатъ отъ кѫпинѫ гроздіе.

45. Добрый-тъ человѣкъ отъ добро-то съкровище на сърдце-то си износя добро-то; и злый-тъ человѣкъ отъ зло-то съкровище на сърдце-то си износя зло-то; защото отъ прѣпълняніе-то на сърдце-то говорятъ неговы-тѣ уста.

46. И защо мя зовете, Господи, Господи, а не правите това, което казувамъ?

47. Всякой който иде при мене, и слуша мои-тѣ словеса, и гы прави, ще ви покажѫ кому е подобенъ.

48. Подобенъ е на человѣкъ що зида кѫщѫ, който ископа и задълбочи, и положи основѫ на камькъ; и когато станѫ наводненіе, нападнѫ рѣка-та врьхъ онѫзи кѫщѫ, и не може да ѭ поклати; защото бѣше основана на камькъ.

49. А който слуша и не прави, подобенъ е на человѣкъ, който е съзидалъ кѫщѫ на земѭ-тѫ безъ основѫ; врьхъ коѭто нападнѫ рѣка-та; и на часъ-тъ паднѫ, и станѫ срутяваніе-то на тѫзи кѫщѫ голѣмо.

ГЛАВА҆ З҃.

а҃. Є҆гда́ же скончѧ̀ всѧ̀ глаго́лы своѧ̀ въ слꙋ́хи лю́демъ, вни́де въ Капернаꙋ́мъ.

в҃. Со́тникꙋ же нѣ́коемꙋ ра́бъ болѧ̀ ѕлѣ̀ хотѧ́ше ᲂу҆мре́ти, и҆̀же бѣ̀ є҆мꙋ̀ че́стенъ.

г҃. Слы́шавъ же ѿ І҆и҃сѣ, послѧ̀ къ немꙋ̀ ста́рцы І҆ꙋде́йскїа, молѧ̀ є҆го̀, ꙗ҆́кѡ да прише́дъ спасе́тъ рабѧ̀ є҆гѡ̀.

д҃. Ѻ҆ни́ же прише́дше ко І҆и҃сови, молѧ́хꙋ є҆го̀ то́щнѡ, глаго́люще, ꙗ҆́кѡ досто́инъ є҆́сть, є҆мꙋ́же да́си сїѐ:

є҃. Лю́битъ бо ꙗ҆зы́къ на́шъ, и҆ со́нмище то́й создѧ̀ на́мъ.

ѕ҃. І҆и҃съ же и҆дѧ́ше съ ни́ми. и҆ ᲂу҆жѐ є҆мꙋ̀ не дале́че сꙋ́щꙋ ѿ хра́мины, послѧ̀ къ немꙋ̀ со́тникъ дрꙋ́ги, глаго́лѧ є҆мꙋ̀: Гдⷭ҇и, не дви́жися: нѣ́смь бо досто́инъ, да подъ кро́въ мо́й вни́деши:

з҃. Тѣ́мже ни себѐ досто́йна сотвори́хъ прїитѝ къ тебѣ̀: но рцы̀ сло́во, и҆ и҆сцѣлѣ́етъ ѻ҆́трокъ мо́й.

и҃. И҆бо и҆ а҆́зъ чл҃вѣ́къ є҆́смь подъ влады́кою ᲂу҆чине́нъ, и҆мѣ́ѧ подъ собо́ю во́ины: и҆ глаго́лю семꙋ̀: и҆дѝ, и҆ и҆́детъ. и҆ дрꙋго́мꙋ: прїидѝ, и҆ прїи́детъ. и҆ рабꙋ̀ моемꙋ̀: сотворѝ сїѐ, и҆ сотвори́тъ.

ѳ҃. Слы́шавъ же сїѧ̀ І҆и҃съ, чꙋди́ся є҆мꙋ̀: и҆ ѡ҆бра́щся и҆дꙋ́щемꙋ по не́мъ наро́дꙋ речѐ: глаго́лю ва́мъ, ни во І҆и҃ли толи́ки вѣ́ры ѡ҆брѣто́хъ.

і҃. И҆ возвра́щшеся по́сланнїи ѡ҆брѣто́ша болѧ́щаго рабѧ̀ и҆сцѣлѣ́вша.

а҃і. И҆ бы́сть по се́мъ, и҆дѧ́ше во гра́дъ, нарица́емый Наі́нъ: и҆ съ ни́мъ и҆дѧ́хꙋ ᲂу҆ченицы̀ є҆гѡ̀ мно́зи и҆ наро́дъ мно́гъ.

в҃і. І҆ꙗ҆́коже прибли́жися ко вратѡ́мъ гра́да, и҆ сѐ и҆зношѧ́хꙋ ᲂу҆ме́рша, сы́на є҆дино́родна ма́тери своє́й: и҆ тѧ̀ бѣ̀ вдовѧ̀: и҆ наро́дъ ѿ гра́да мно́гъ съ не́ю.

ГЛАВА 7.

1. И като свърши всичкы-тѣ свои словеса къмъ народа който го слушаше, влѣзе въ Капернаумъ.

2. А на нѣкого си стотника слуга-та, който му бѣ милъ, бѣше злѣ боленъ на умираніе.

3. И като чу за Іисуса, проводи до него отъ старѣйшины-тѣ Іудейскы, да го молятъ да дойде да оздрави слугѫ-тѫ му.

4. И тѣ дойдохѫ при Іисуса та му ся моляхѫ прилежно, и казувахѫ: Че е достоинъ тойзи комуто ще сторишь това;

5. Защото люби нашій-тъ народъ, и той ни съгради съборище.

6. А Іисусъ вървѣше съ тѣхъ; и когато не бѣше вече далечь отъ кѫщѫ-тѫ, проводи стотникъ-тъ пріятели до него, да му кажѫтъ: Господи, не си прави трудъ; защото не сьмь достоинъ да влѣзешь подъ мой-тъ покрывъ.

7. За това нито себе си счетохъ достоинъ да дойдѫ при тебе; но речи рѣчь, и слуга-та ми ще оздравѣе.

8. Защото и азъ сьмь человѣкъ подъ власть подчиненъ, и имамъ подъ себе си войны; и казувамъ тому: Иди, и отхожда; и другыму: Ела, и дохожда; и на слугѫ-тѫ си: Направи това, и направя.

9. Това като чу Іисусъ, почуди ся на него; и обърнѫ ся та рече на идущій-тъ слѣдъ него народъ: Казувамъ ви, нито въ Израиля намѣрихъ толкози вѣрѫ.

10. И когато проводени-тѣ ся завърнѫхѫ въ кѫщи, намѣрихѫ болный-тъ слугѫ оздравѣлъ.

11. А въ слѣдующій-тъ *день* отхождаше *Іисусъ* въ градъ, нарицаемый Наинъ; и съ него вървяхѫ мнозина отъ ученицы-тѣ му и народъ много.

12. И когато наближи до врата-та градскы, ето, износяхѫ навънъ мьртвецъ, сынъ единороденъ на майкѫ си; и тя *бѣ* вдовица; и народъ много отъ градъ-тъ имаше съ неіѫ.

гі. И҆ ви́дѣвъ ю҆ Гдь, милосе́рдова ѡ҆ не́й, и҆ речѐ є҆й: не пла́чи.

ді. И҆ приступ́ль коснꙋ́ся во ѻ҆дръ: носа́щіи же ста́ша: и҆ речѐ: ю҆ноше, тебѣ̀ глаго́лю, воста́ни.

еі. И҆ сѣ́де ме́ртвый, и҆ нача́тъ гаго́лати: и҆ дадѐ є҆го̀ ма́тери є҆гѡ̀.

ѕі. Прїа́тъ же стра́хъ всѣ́хъ, и҆ сла́вляхꙋ Бга, гаго́лающе: ꙗ҆кѡ проро́къ ве́лїй воста̀ въ на́съ, и҆ ꙗ҆кѡ посѣти̑ Бгъ люде́й свои́хъ.

зі. И҆ и҆зы́де сло́во сїѐ по всей І҆ꙋде́и ѡ҆ не́мъ, и҆ по всей странѣ̀.

иі. И҆ возвѣсти́ша І҆ѡа́ннꙋ оу҆ченицы̀ є҆гѡ̀ ѡ҆ всѣ́хъ си́хъ.

аі. И҆ призва́въ два̀ нѣ́кая ѿ оу҆ченї́къ свои́хъ І҆ѡа́ннъ, посла̀ ко І҆и҃сꙋ, глаго́ля: ты́ ли є҆сѝ гра́дый, и҆лѝ и҆но́гѡ ча́емъ;

к҃. Прише́дша же къ немꙋ̀ мꙋ́жа, рѣ́ста: І҆ѡа́ннъ Кр҃ти́тель посла̀ на́съ къ тебѣ̀, глаго́ля: ты́ ли є҆сѝ гра́дый, и҆лѝ и҆но́гѡ ча́емъ;

к҃а. Въ то́й же ча́съ и҆сцѣлѝ мнѡ́ги ѿ недꙋ́гъ и҆ ра̑нъ и҆ дꙋ́хъ зы́хъ, и҆ мнѡ́гимъ слѣпы̑мъ дарова̀ прозрѣ́нїе.

к҃в. И҆ ѿвѣща́въ І҆и҃съ речѐ и҆̀ма: ше́дша возвѣсти́та І҆ѡа́ннꙋ, ꙗ҆̀же ви́дѣста и҆ слы́шаста: ꙗ҆кѡ слѣпі́и прозира́ютъ, хро́мїи хо́дятъ, прокаже́нніи ѡ҆чища́ются, глꙋсі́и слы́шатъ, ме́ртвїи востаю́тъ, ни́щїи бл҃говѣствꙋ́ютъ:

к҃г. И҆ бл҃же́нъ є҆́сть, и҆̀же а҆́ще не соблазни́тся ѡ҆ мнѣ̀.

к҃д. Ѿше́дшема же оу҆ченико́ма І҆ѡа́нновома, нача́тъ гаго́лати къ наро́дѡмъ ѡ҆ І҆ѡа́ннѣ: чесѡ̀ и҆зыдо́сте въ пꙋсты́ню ви́дѣти; тро́сть ли вѣ́тромъ коле́блемꙋ;

к҃е. Но чесѡ̀ и҆зыдо́сте ви́дѣти; чл҃вѣ́ка ли въ ма́гки ри̑зы ѡ҆дѣ́яна; сѐ и҆̀же во ѻ҆де́жди сла́внѣй и҆ пи́щи сꙋ́щїи, во цр҃твїи сꙋ́ть.

к҃ѕ. Но чесѡ̀ и҆зыдо́сте ви́дѣти; пр҃ро́ка ли; є҆й, глаго́лю вамъ, и҆ ли́шше пр҃ро́ка.

13. И като іѫ видѣ Господь, смили ся за неіѫ, и рече ѝ: Недѣй плака.

14. И приближи та похванѫ носило-то: а носящи-тѣ ся спрѣхѫ; и рече: Момче, тебѣ казувамъ, стани.

15. И мьртвый-тъ ся подигнѫ и сѣднѫ, и начеѫ да говори; и даде го на майкѫ му.

16. И страхъ обзѣ всичкы-тѣ, и славяхѫ Бога, и казувахѫ: Пророкъ великъ ся повдигнѫ между насъ; и, Богъ посѣти свои-тѣ людіе.

17. И разчу ся това слово за него по всичкѫ Іудеіѫ, и по всичкѫ-тѫ околность.

18. И възвѣстихѫ Іоанну ученици-тѣ му за всичко това.

19. И призова Іоаннъ двамина отъ ученицы-тѣ си, та проводи при Іисуса, да му кажѫтъ: Ты ли си който иде, или другыго да очаквамы?

20. И като дойдохѫ при него человѣци-тѣ, рекохѫ: Іоаннъ Крьститель ны проводи до тебе, и каза: Ты ли си който иде, или другыго да очаквамы?

21. И въ сѫщій-тъ часъ исцѣли мнозина отъ болѣсти и немощи, и отъ лукавы духове, и на мнозина слѣпы подари́ прогледуваніе.

22. И отговори Іисусъ и рече имъ: Идѣте и възвѣстѣте Іоанну което видѣхте и чухте, че слѣпи прогледуватъ, хроми ходятъ, прокаженни ся очистяватъ, глухы прочуватъ, мьртви въскрьснуватъ, и на сиромасы-тѣ ся благовѣстява.

23. И блаженъ е който ся не соблазни въ мене.

24. А когато си отидохѫ проводени-тѣ отъ Іоанна, начена да говори на народа за Іоанна: Какво излѣзохте да видите въ пустыніѫ-тѫ? тръсть ли отъ вѣтръ разлюляванѫ?

25. Но какво излѣзохте да видите? человѣкъ ли облѣченъ въ мекы дрехы? ето свѣтлооблѣчени-тѣ и онѣзи които пируватъ въ царскы-тѣ *палаты* сѫ.

26. Но какво излѣзохте да видите? пророкъ ли? Ей, казувамъ ви, и повече отъ пророкъ.

к҃з. Сей бо є҆́сть, ѿ не́мже пи́сано є҆́сть: сѐ а҆́зъ послю̀ А҆́гг҃ла моего̀ пред̾ лице́мъ твои́мъ, и҆̀же ᲂу҆стро́итъ пꙋ́ть твой пред̾ тобо́ю.

к҃и. Глаго́лю бо ва́мъ: бо́лїй въ рожде́нныхъ жена́ми пр҃ро́ка І҆ѡа́нна Кр҃ти́теля никто́же є҆́сть: мнїй же во ца́рствїи Бж҃їи, бо́лїй є҆гѡ̀ є҆́сть.

к҃а. И҆ всѝ лю́дїе слы́шавше и҆ мытарі́е, ѿправди́ша Бг҃а, кре́щшеся кр҃ще́нїемъ І҆ѡа́нновымъ:

л҃. Фарїсе́є же и҆ закѡ́нницы совѣ́тъ Бж҃їй ѿверго́ша ѿ себѣ̀, не кре́щшеся ѿ негѡ̀.

л҃а. Рече́ же Гдь: комꙋ̀ ᲂу҆́бо ᲂу҆подо́блю человѣ́ки ро́да сегѡ̀; и҆ комꙋ̀ сꙋ́ть подо́бни;

л҃в. Подо́бни сꙋ́ть ѻ҆́трочищемъ сѣда́щымъ на то́ржищахъ, и҆ приглаша́ющымъ дрꙋ́гъ дрꙋ́га, и҆ глаго́лющымъ: писка́хомъ ва́мъ, и҆ не пласа́сте: рыда́хомъ ва́мъ, и҆ не пла́касте.

л҃г. Прїи́де бо І҆ѡа́ннъ Кр҃ти́тель ни хлѣ́ба ꙗ҆́дый, ни вїна̀ пїа̀, и҆ глаго́лете: бѣ́са и҆́мать.

л҃д. Прїи́де Сн҃ъ чл҃вѣ́ческїй ꙗ҆́дый и҆ пїа̀, и҆ глаго́лете: се́й чл҃вѣ́къ ꙗ҆́дца и҆ вїнопі́йца, дрꙋ́гъ мытаре́мъ и҆ грѣ́шникѡмъ.

л҃е. И҆ ѿправди́ся премꙋ́дрость ѿ ча̑дъ свои́хъ всѣ́хъ.

л҃ѕ. Моля́ше же є҆гѡ̀ нѣ́кїй ѿ фарїсе́й, дабы̀ ꙗ҆́лъ съ ни́мъ: и҆ вше́дъ въ до́мъ фарїсе́овъ, возлежѐ.

л҃з. И҆ сѐ жена̀ во гра́дѣ, ꙗ҆̀же бѣ̀ грѣ́шница, и҆ ᲂу҆вѣ́дѣвши, ꙗ҆́кѡ возлежи́тъ во хра́минѣ фарїсе́овѣ, принесши а҆лава́стръ мѵ́ра,

л҃и. И҆ ста́вши при ногꙋ̀ є҆гѡ̀ созадѝ, пла́чꙋщися, нача́тъ ᲂу҆мыва́ти но́зѣ є҆гѡ̀ слеза́ми, и҆ власы̑ главы̀ своеѧ̀ ѿтира́ше, и҆ ѿцѣлобыза́ше но́зѣ є҆гѡ̀, и҆ ма́заше мѵ́ромъ.

л҃ѳ. Ви́дѣвъ же фарїсе́й воззва́вый є҆го̀, речѐ въ себѣ̀, глаго́ля: се́й а҆́ще бы бы́лъ пр҃ро́къ вѣ́дѣлъ бы, кто̀, и҆ какова̀ жена̀ прикаса́етсѧ є҆мꙋ̀: ꙗ҆́кѡ грѣ́шница є҆́сть.

27. Тойзи е за когото е писано; Ето азъ проваждамъ вѣстителя моего прѣдъ лице-то ти, който ще устрои пѫть-тъ ти прѣдъ тебе.

28. Защото ви казувамъ, че между родены-тѣ отъ жены никой пророкъ не е по голѣмъ отъ Іоанна Крьстителя; но най малкый-тъ въ царство-то Божіе по голѣмъ е отъ него.

29. И всичкый народъ като чухѫ, и мытари-тѣ, оправдавахѫ Бога, като ся крьстихѫ съ крьщеніе-то Іоанново.

30. А Фарисеи-тѣ и законници-тѣ отхвьрлихѫ за себе си волѭ-тѫ Божіѭ, понеже ся не крьстихѫ отъ него.

31. И рече Господь: А на какво да уподобѭ человѣцы-тѣ на тойзи родъ? и на какво сѫ подобни?

32. Подобни сѫ на дѣца, които сѣдятъ на пазарь-тъ, и выкатъ едно на друго и казуватъ си: Свирихмы ви и не играхте, жално ви пѣхмы и не плакахте;

33. Защото дойде Іоаннъ Крьститель нито хлѣбъ ядѐ, нито вино піѐ, и казувате: Бѣсъ има.

34. Дойде Сынъ человѣческый, ядѐ и піѐ, и казувате: Ето человѣкъ ядливъ и винопійца, пріятель на мытари-тѣ и на грѣшницы-тѣ.

35. И оправда ся мѫдрость-та отъ всичкы-тѣ си чада.

36. И моляше го единъ отъ Фарисеи-тѣ да яде съ него, и той влѣзе въ домъ-тъ Фарисеевъ, и сѣднѫ на трапезѫ-тѫ.

37. И ето жена *нѣкоя* отъ градъ-тъ, която бѣше грѣшница, като разбра че сѣди на трапезѫ въ домъ-тъ Фарисеевъ, донесе алавастръ съ миро,

38. И като застанѫ при нозѣ-тѣ му отзадѣ и плачѣше, наченѫ да облива нозѣ-тѣ му съсъ сьлзы и отриваше *гы* съ космы-тѣ на главѫ-тѫ си, и цѣлуваше нозѣ-тѣ му, и мажаше *гы* съ миро-то.

39. А Фарисей-тъ който го бѣ призовалъ като видѣ, рече въ себе си и думаше: Тойзи ако да бѣше пророкъ, щѣше да знае коя и каква *е* жена-та, която ся допира до него, че е грѣшница.

м҃. И҆ ѿвѣща́въ І҆и҃съ речѐ къ немꙋ: Сі́мѡне, и҆́мамъ ти҆ нѣ́что рещи̑. Ѻ҆́нъ же речѐ: Ѹ҆чт҃лю, рцы̑.

м҃а. [І҆и҃съ же речѐ]: два̀ должника̀ бѣ́ста заимода́вцꙋ нѣ́коемꙋ: є҆ди́нъ бѣ̀ до́лженъ пятїю́сѡтъ дина́рїй, дрꙋгі́й же пятїю́десѧть.

м҃в. Не и҆мꙋ́щема же и҆́мѧ воздѧ́ти, ѻ҆бѣ́ма ѿда̀. кото́рый ᲂу҆́бо є҆ю̀, рцы̑, па́че возлю́битъ є҆го̀;

м҃г. Ѿвѣща́въ же Сі́мѡнъ речѐ: мню̀, ꙗ҆́кѡ є҆мꙋ́же ва́ѡше ѿда̀. Ѻ҆́нъ же речѐ є҆мꙋ̀: пра́вѡ сꙋди́лъ є҆сѝ.

м҃д. И҆ ѡ҆бра́щсѧ къ женѣ̀, Сі́мѡнови речѐ: ви́диши ли сїю̀ женꙋ̀; внидо́хъ въ до́мъ тво́й, воды̀ на но́зѣ мои̑ не да́лъ є҆сѝ: сїѧ̀ же слеза́ми ѡ҆бліѧ́ ми но́зѣ, и҆ власѝ̑ главы̑ своеѧ̀ ѡ҆трѐ.

м҃е. Лобза́нїѧ мѝ не да́лъ є҆сѝ: сїѧ̀ же, ѿне́лиже внидо́хъ, не престѧ̀ ѡ҆блобыза́ющи мѝ но́зѣ.

м҃ѕ. Ма́сломъ главы̑ моеѧ̀ не пома́залъ є҆сѝ: сїѧ̀ же мѹ́ромъ пома́за мѝ но́зѣ.

м҃з. Ѻ҆гѡ́же ра́ди, глаго́лю ти̑, ѿпꙋща́ютсѧ грѣсѝ є҆ѧ̀ мно́зи, ꙗ҆́кѡ возлюбѝ мно́гѡ: а҆ є҆мꙋ́же ма́лѡ ѡ҆ставлѧ́етсѧ, ме́нше лю́битъ.

м҃и. Рече́ же є҆й: ѿпꙋща́ютсѧ тебѣ̀ грѣсѝ.

м҃ѳ. И҆ нача́ша возлежа́щїи съ ни́мъ гл҃го́лати въ себѣ̀: кто̀ се́й є҆́сть, и҆́же и҆ грѣхѝ ѿпꙋща́етъ;

н҃. Рече́ же къ женѣ̀: вѣ́ра твоѧ̀ спасе́ тѧ: и҆дѝ въ ми́рѣ.

ГЛАВА̀ И҃.

а҃. И҆ бы́сть по се́мъ, и҆ то́й прохожда́ше сквозѣ̀ гра́ды и҆ ве́си, проповѣ́дѧ и҆ бл҃говѣ́ствꙋѧ цр҃твїе Бж҃їе: и҆ ѻ҆бана́десѧте съ ни́мъ.

в҃. И҆ жены̑ нѣ́кїѧ, ꙗ҆̀же бѧ́хꙋ и҆сцѣле́ны ѿ дꙋхѡ́въ злы́хъ и҆ недꙋ́гъ: Марі́а нарица́емаѧ Магдали́на, и҆з неѧ̀же бѣсѡ́въ се́дмь и҆зы́де,

40. И отговори Іисусъ и рече му: Симоне, имамъ нѣщо да ти рекѫ: а той казува: Учителю, речи.

41. Нѣкой си заимодавецъ имаше двама длъжници; единъ-тъ бѣ длъженъ петстотинъ динаріи а другый-тъ петдесеть.

42. И понеже нѣмахѫ да му платятъ, прости имъ *гы* и на двамата. И тъй, кажи ми, кой отъ тѣхъ ще го възлюби повече?

43. Отговори Симонъ и рече: Мыслѭ че *онзи* комуто е оставилъ повече-то. А той му рече: Право си отсѫдилъ.

44. И като ся обърнѫ кѫдѣ женѫ-тѫ, рече на Симона: Видишь ли тѫзи женѫ? Влѣзохъ въ кѫщѫ-тѫ ти, *и ты* водѫ за нозѣ-тѣ ми не даде; а тя съсъ сьлзы облѣ нозѣ-тѣ ми, и съ космы-тѣ на главѫ-тѫ си *гы* отры.

45. *Ты* цѣлованіе ми не даде; а тя, отъ какъ сьмь влѣзлъ, не е прѣстанѫла отъ да цѣлува нозѣ-тѣ ми.

46. *Ты* съ масло главѫ-тѫ ми не помаза; а тя съ миро помаза нозѣ-тѣ ми.

47. За това ти казувамъ, прощаватъ ѝ ся много-то нейни грѣхове; защото много възлюби; а комуто ся малко прощава, малко люби.

48. И рече ѝ: Прощаватъ ти ся грѣхове-тѣ ти.

49. И тѣзи които сѣдяхѫ съ него наедно на трапезѫ-тѫ наченѫхѫ да си говорятъ помежду си: Кой е тойзи който и грѣхове прощава?

50. И рече на женѫ-тѫ: Вѣра-та твоя тя спасе; иди си съ миромъ.

ГЛАВА 8.

1. И слѣдъ това ходяше отъ градъ на градъ и отъ село на село, да проповѣдува и да благовѣстява царство-то Божіе; и дванадесеть-тѣ *ученици бѣхѫ* съ него,

2. И жены нѣкои, които бѣхѫ исцѣлены отъ злы духове и болѣсти, Марія нарицаема-та Магдалина, изъ коѭто бѣхѫ излѣзли седмь бѣса,

г҃. И҆ І҆ѡа́нна жена̀ Хꙋза́на, приста́вника И҆рѡдова, и҆ Сꙋса́нна, и҆ и҆ны мнѡ́ги, ꙗ҆̀же слꙋжа́хꙋ є҆мꙋ̀ ѿ и҆мѣ́нїй свои́хъ.

д҃. Разꙋмѣва́ющꙋ же наро́дꙋ мно́гꙋ, и҆ ѿ всѣ́хъ градѡ́въ градꙋ́щымъ къ немꙋ̀, речѐ при́тчꙋ:

є҃. И҆зы́де сѣ́ай сѣ́ати сѣ́мене своегѡ̀: и҆ є҆гда̀ сѣ́аше, ѻ҆́во падѐ при пꙋти̑, и҆ попра́но бы́сть, и҆ пти́цы небе́сныя позоба́ша є҆.

ѕ҃. И҆ дрꙋго́е падѐ на ка́мени, и҆ проза́бъ ᲂу҆́сше, занѐ не и҆мѣ́аше вла́ги.

з҃. И҆ дрꙋго́е падѐ посредѣ̀ те́рнїа, и҆ возрастѐ те́рнїе, и҆ подави̑ є҆.

и҃. Дрꙋго́е же падѐ на земли̑ бла́зѣ, и҆ проза́бъ сотвори̑ пло́дъ стори́цею. сїа̑ гл҃го́ла, возгласи̑: и҆мѣ́ай ᲂу҆́шы слы́шати, да слы́шитъ.

а҃. Вопроша́хꙋ же є҆го̀ ᲂу҆чѝцы є҆гѡ̀, глаго́люще: что́ є҆́сть при́тча сїа̀;

в҃. Ѻ҆́нъ же речѐ: ва́мъ є҆́сть дано̀ вѣ́дати та̑йны ца́рствїа Бж҃їа: про́чымъ же въ при́тчахъ, да ви́дѧще не ви́дѧтъ, и҆ слы́шаще не разꙋмѣ́ютъ.

г҃і. Є҆́сть же сїа̀ при́тча: сѣ́мѧ є҆́сть сло́во Бж҃їе.

д҃і. И҆ и҆̀же при пꙋти̑, сꙋ́ть слы́шащїи, пото́мъ же прихо́дитъ дїа́волъ и҆ взе́млетъ сло́во ѿ се́рдца и҆́хъ, да не вѣ́ровавше спасꙋ́тсѧ.

є҃і. И҆ и҆̀же на ка́мени, и҆̀же є҆гда̀ ᲂу҆слы́шатъ, съ ра́достїю прїе́млютъ сло́во: и҆ сїи ко́рене не и҆мꙋ́тъ, и҆̀же во вре́мѧ вѣ́рꙋютъ, и҆ во вре́мѧ напа́сти ѿпа́даютъ.

ѕ҃і. И҆ є҆̀же въ те́рнїи па́дшее, сїи сꙋ́ть слы́шавшїи, и҆ ѿ печа́ли и҆ бога́тства и҆ сластмѝ житє́йскими ходѧ́ще подавлѧ́ютсѧ, и҆ не соверша́ютъ плода̀.

з҃і. И҆ и҆̀же на до́брѣй земли̑, сїи сꙋ́ть, и҆̀же до́брымъ срⷣцемъ и҆ бл҃гі́мъ слы́шавше сло́во, держа́тъ, и҆ пло́дъ твора́тъ въ терпѣ́нїи. [сїа̑ гл҃го́ла, возгласи̑: и҆мѣ́ай ᲂу҆́шы слы́шати, да слы́шитъ.]

3. И Іоанна жена-та на Хуза, настойникъ-тъ Иродовъ, и Сусанна, и другы много, които му слугувахѫ отъ свой-тъ си имотъ.

4. И понеже ся стичаше народъ много, и идяхѫ при него отъ всякой градъ, рече съ притчѫ:

5. Излѣзе сѣятель-тъ да сѣе сѣме-то си; и когато сѣяше, едно паднѫ край пѫть-тъ, и затъпка ся, и птицы-тѣ небесны го озобахѫ.

6. А друго паднѫ на камькъ, и като изникнѫ, изсъхнѫ, защото нѣмаше влагѫ.

7. Друго пакъ паднѫ въ срѣдъ трънiе-тѣ, и като порастохѫ трънiе-тѣ заглушихѫ го.

8. А друго паднѫ на добрѫ-тѫ земiѭ, и като израсте, стори плодъ стократенъ. Това като говоряше възгласи: Който има уши да слуша, нека слуша.

9. Попытахѫ го ученици-тѣ и казувахѫ: Що значи тая притча?

10. А той рече: Вамъ е дадено да познаете тайны-тѣ на царство-то Божiе; а на другы-тѣ *ся проповѣдува* съ притчы, щото гледаiѫще да не видятъ и слушаiѫще да не разумѣватъ.

11. И тя е притча-та. Сѣме-то е слово-то Божiе:

12. А *посѣяно-то* край пѫть-тъ сѫ които слушатъ; слѣдъ това идува дiаволъ-тъ, и отнема слово-то отъ сърдце-то имъ, да не бы да повѣруватъ и ся спасѫтъ.

13. А което на камькъ-тъ, *сѫ онѣзи*, които кога чуiѫтъ, съ радость прiематъ слово-то; и тѣ корень нѣматъ; които за *малко* врѣме вѣруватъ, и во врѣме на напасть отстѫпватъ.

14. А паднѫло-то въ трънiе-тѣ, тѣ сѫ *онѣзи* които сѫ слушали, и отъ грыжы и богатства и сласти житейскы, отхождатъ, и заглухнуватъ и не приносятъ плодъ.

15. А което на добрѫ-тѫ земiѭ, тѣ сѫ *онѣзи*, които чуiѫтъ слово-то, дьржатъ го въ добро и благо сърдце, и приносятъ плодъ въ търпѣнiе.

з҃і. Никто́же (оу҆́во) свѣти́льника вже́гъ, покрыва́етъ є҆го̀ сосꙋ́домъ, и҆лѝ под̾ ѻ҆́дръ подлага́етъ: но на свѣ́щникъ возлага́етъ, да входѧ́щїи ви́дѧтъ свѣ́тъ.

и҃і. Нѣ́сть бо та́йно, є҆́же не ꙗ҆вле́но бꙋ́детъ: нижѐ оу҆таѐно, є҆́же не позна́етсѧ, и҆ въ ꙗ҆вле́нїе прїи́детъ.

і҃і. Блюди́тесѧ оу҆́во, ка́кѡ слы́шите: и҆́же бо и҆́мать, да́стсѧ є҆мꙋ̀: и҆ и҆́же а҆́ще не и҆́мать, и҆ є҆́же мни́тсѧ и҆мѣ́ѧ, во́зметсѧ ѿ негѡ̀.

а҃і. Прїидо́ша же къ немꙋ̀ ма́ти и҆ бра́тїѧ є҆гѡ̀, и҆ не можа́хꙋ бесѣ́довати къ немꙋ̀ наро́да ра́ди.

к҃. И҆ возвѣсти́ша є҆мꙋ̀, гл҃го́люще: ма́ти твоѧ̀ и҆ бра́тїѧ твоѧ̀ внѣ̀ стоѧ́тъ, ви́дѣти тѧ̀ хотѧ́ще.

к҃а. Ѻ҆́нъ же ѿвѣща́въ речѐ къ ни́мъ: ма́ти моѧ̀ и҆ бра́тїѧ моѧ̀ сі́и сꙋ́ть, слы́шащїи сло́во Бж҃їе и҆ творѧ́щїи є҆.

к҃в. И҆ бы́сть во є҆ди́нъ ѿ дні́й, то́й влѣ́зе въ кора́бль и҆ оу҆чн҃цы̀ є҆гѡ̀, и҆ речѐ къ ни́мъ: пре́йдемъ на ѻ҆́нъполъ є҆́зера: и҆ поидо́ша.

к҃г. И҆дꙋ́щымъ же и҆́мъ, оу҆спе. и҆ сни́де бꙋ́рѧ вѣ́тренаѧ въ є҆́зеро, и҆ скончава́хꙋсѧ, и҆ въ бѣ́дѣ бѣ́хꙋ.

к҃д. И҆ пристꙋ́плше воздвиго́ша є҆го̀, глаго́люще: наста́вниче, наста́вниче, погиба́емъ. ѻ҆́нъ же воста́въ запретѝ вѣ́трꙋ и҆ волне́нїю водно́мꙋ: и҆ оу҆легоста, и҆ бы́сть тишина̀.

к҃е. Рече́ же и҆́мъ: гдѣ̀ є҆́сть вѣ́ра ва́ша; оу҆боѧ́вшесѧ же чꙋди́шасѧ, гл҃го́люще дрꙋ́гъ ко дрꙋ́гꙋ: кто̀ оу҆́во се́й є҆́сть, ꙗ҆́кѡ и҆ вѣ́трѡмъ повелѣва́етъ и҆ водѣ̀, и҆ послꙋ́шаютъ є҆гѡ̀;

к҃ѕ. И҆ преидо́ша во странꙋ̀ Гадари́нскꙋ, ꙗ҆́же є҆́сть ѻ҆̀ѻ҆́нъполъ Галїле́и.

к҃з. И҆зше́дшꙋ же є҆мꙋ̀ на зе́млю, срѣ́те є҆го̀ мꙋ́жъ нѣ́кїй ѿ гра́да, и҆́же и҆ма́ше бѣ́сы ѿ лѣ́тъ мно́гихъ, и҆ въ ри́зꙋ не ѡ҆блача́шесѧ, и҆ во хра́мѣ не живѧ́ше, но во гробѣ́хъ.

к҃и. Оу҆зрѣ́въ же І҆и҃са, и҆ возопи́въ, припадѐ къ немꙋ̀, и҆ гла́сомъ ве́лїимъ речѐ: что̀ мнѣ̀ и҆ тебѣ̀, І҆и҃се Сн҃е Бг҃а Вы́шнаѥгѡ; молю́сѧ тѝ, не мꙋ́чи менѐ.

16. И никой като запали свѣщь не іѫ покрыва съсъ съсѫдъ, нито іѫ туря подъ одръ-тъ; но іѫ туря на свѣтилникъ-тъ, за да гледатъ видѣлинѫ-тѫ тѣзи които влѣзуватъ.

17. Защото нѣма скрышно, което не ще бѫде явно; нито утаено, което не ще да бѫде знайно, и не ще да излѣзе наявѣ.

18. За това гледайте какъ слушате; защото който има, ще му ся даде; а който нѣма, и *онова* което мни че има ще му ся отнеме.

19. И дойдохѫ при него майка му и братія-та му, и поради множество-то не можахѫ да приближатъ до него.

20. И извѣстихѫ му *нѣкои* и казувахѫ: Майка ти и братія-та ти стоятъ вънъ и ищѫтъ да тя видятъ.

21. А той отвѣща и рече имъ: Менѣ ми сѫ майка и братія тѣзи, които слушатъ слово-то Божіе и го испълняватъ.

22. И единъ день влѣзе въ ладіѭ той и ученици-тѣ му; и рече имъ: Да минемъ отвѫдь езеро-то: и отплувахѫ.

23. И въ врѣме-то на плуваніе-то имъ той заспа, и спуснѫ ся буря вѣтренна въ езеро-то, и напълняше ся ладія-та, и въ опасность бѣхѫ.

24. И пристѫпихѫ та го разбудихѫ и казувахѫ: Наставниче, Наставниче, загынувамы. А той станѫ та запрѣти на вѣтръ-тъ и на волненіе-то на водѫ-тѫ; и уталожихѫ ся, и станѫ тишина.

25. И рече имъ: Дѣ ви е вѣра-та? А тѣ уплашени чудяхѫ ся, и говоряхѫ си единъ на другый: Кой е тойзи щото повелѣва и на вѣтрове-тѣ и на водѫ-тѫ и го слушатъ?

26. И исплувахѫ въ Гадаринскѫ-тѫ странѫ, която е срѣщѫ Галилеѭ.

27. И щомъ излѣзе на земѭ-тѫ, срѣщнѫ го отъ градъ-тъ нѣкой си человѣкъ, който отъ много годины имаше бѣсове, и дрехѫ не обличаше, и въ кѫщи не стояше, но въ гробища-та.

28. И като видѣ Іисуса, извыка, и припаднѫ нему, и съ гласъ голѣмъ рече: Що *имашь* ты съ мене, Іисусе Сыне на Бога Вышняго? молѭ ти ся недѣй мя мѫчи.

к҃а. Повелѣ бо дꙋхови нечистомꙋ и҆зы́ти ѿ человѣ́ка: ѿ
мно́гихъ бо лѣ́тъ восхища́ше є҆го̀: и҆ вваза́хꙋ є҆го̀ оу҆зы желѣ́зны
и҆ пꙋты, стрегꙋ́ще є҆го̀: и҆ растерза́ѧ оу҆зы гони́мь быва́ше
бѣ́сомъ сквозѣ̀ пꙋсты̑ни.

л҃. Вопроси́ же є҆го̀ І҃и҃съ, глаго́лѧ: что́ ти є҆́сть и҆́мѧ; ѻ҆́нъ
же речѐ: легеѡ́нъ: ꙗ҆́кѡ бѣ́си мно́зи внидо́ша въ ѻ҆́нь.

л҃а. И҆ моля́хꙋ є҆го̀, да не повели́тъ и҆́мъ въ бе́здꙋ и҆ти̑.

л҃в. Бѣ̀ же тꙋ̀ ста́до свине́й мно́го пасо́мо въ горѣ̀: и҆
моля́хꙋ є҆го̀, да повели́тъ и҆́мъ въ ты̑ вни́ти. и҆ повелѣ̀
и҆́мъ.

л҃г. И҆зше́дше же бѣ́си ѿ человѣ́ка, внидо́ша во свині̑ѧ: и҆
оу҆стреми́сѧ ста́до по бре́гꙋ въ є҆́зеро, и҆ и҆стопѐ.

л҃д. Ви́дѣвше же пасꙋ́щіи бы́вшее, бѣжа́ша, и҆ возвѣсти́ша
во гра́дѣ и҆ въ се́лѣхъ.

л҃е. И҆зыдо́ша же ви́дѣти бы́вшее: и҆ прі̑идо́ша ко І҃и҃сови,
и҆ ѡ҆брѣто́ша человѣ́ка сѣдѧ́ща, и҆з негѡ́же бѣ́си и҆зыдо́ша,
ѡ҆болче́на и҆ смы́слѧща, при ногꙋ̀ І҃и҃совꙋ: и҆ оу҆боѧ́шасѧ.

л҃ѕ. Возвѣсти́ша же и҆́мъ ви́дѣвшіи, ка́кѡ спасе́сѧ бѣсно-
ва́выйсѧ.

л҃з. И҆ моли̑ є҆го ве́сь наро́дъ страны̑ Гадари́нскіѧ ѿити̑ ѿ
ни́хъ, ꙗ҆́кѡ стра́хомъ ве́лі̑имъ ѡ҆держи́ми бѣ́хꙋ: ѻ҆́нъ же влѣ́зъ
въ кора́бль, возврати́сѧ.

л҃и. Моля́шеса же є҆мꙋ̀ мꙋ́жъ, и҆з негѡ́же и҆зыдо́ша бѣ́си,
дабы̑ съ ни́мъ бы́лъ. ѿпꙋсти́ же є҆го̀ І҃и҃съ, глаго́лѧ:

л҃ѳ. Возврати́сѧ въ до́мъ тво́й, и҆ повѣ́дай, є҆ли̑ка ти̑ со-
творѝ Бг҃ъ. и҆ и҆́де, по всемꙋ̀ гра́дꙋ проповѣ́дѧѧ, є҆ли̑ка сотворѝ
є҆мꙋ̀ І҃и҃съ.

м҃. Бы́сть же є҆гда̀ возврати́сѧ І҃и҃съ, прі̑а́тъ є҆го̀ наро́дъ:
бѣ́хꙋ бо всѝ ча́юще є҆гѡ̀.

м҃а. И҆ сѐ прі̑и́де мꙋ́жъ, є҆мꙋ́же и҆́мѧ І҃аі́ръ, и҆ то́й кнѧ́зь
со́нмищꙋ бѣ̀: и҆ па́дъ при ногꙋ̀ І҃и҃совꙋ, моля́ше є҆го̀ вни́ти въ
до́мъ сво́й:

29. Защото повелѣ нечистому духу да излѣзе изъ человѣка: понеже отъ много врѣме бѣ го прѣхванжлъ, и вьрзвахж го съ веригы и съ оковы та го вардяхж; но той раскжсуваше вьрскы-тѣ, и гоняше го бѣсъ-тъ по пустіи-тѣ.

30. И попыта го Іисусъ и каза: Какъ ти е име-то? а той рече: Легеонъ; защото много бѣсове влѣзохж въ него.

31. И моляхж го да имъ не повелѣе да иджтъ въ безднж-тж.

32. А тамъ инаше стадо отъ много свиніе що пасяхж по горж-тж; и моляхж му ся *бѣсове-тѣ* да имъ дозволи да влѣзжтъ въ тѣхъ; и дозволи имъ:

33. И като излѣзнжхж бѣсове-тѣ отъ человѣка, влѣзохж въ свиніе-тѣ; и впуснж ся стадо-то прѣзъ стрьмининж-тж въ езеро-то та ся издави.

34. А свинопасци-тѣ като видѣхж това що станж побѣгнжхж, и отидохж та извѣстихж въ градъ-тъ и въ села-та.

35. И излѣзохж да видятъ станжло-то; и дойдохж при Іисуса, и намѣрихж человѣкъ-тъ отъ когото бѣхж излѣзли бѣсове-тѣ, сѣднжлъ при нозѣ-тѣ Іисусовы, облеченъ и смысленъ; и убояхж ся.

36. И *тѣзи* които бѣхж видѣли това извѣстихж имъ, какъ исцѣлѣ бѣсный-тъ.

37. И всичко-то множество отъ околность-тж Гадаринскж, молихж му ся да си отиде отъ тѣхъ; защото бѣхж обзѣти отъ голѣмъ страхъ; а той влѣзе въ ладіиж-тж и вьрнж ся.

38. А человѣкъ-тъ, отъ когото бѣхж излѣзли бѣсове-тѣ, моляше му ся да бжде съ него; но Іисусъ го испрати и каза:

39. Върни ся у дома си, и раскажи това което ти стори Богъ. И отиде та проповѣдува по всичкый-тъ градъ това що му стори Іисусъ.

40. А когато ся вернж Іисусъ, прія го народъ-тъ; защото всичкы го чакахж.

41. И ето дойде единъ человѣкъ, на име Іаиръ, (и той бѣ началникъ на съборище-то), и паднж на нозѣ-тѣ Іисусовы, та му ся моляше да влѣзе въ домъ-тъ му.

м҃в. Ꙗ҆́кѡ дщѝ є҆диноро́дна бѣ є҆мꙋ̀, ꙗ҆́кѡ лѣ́тъ двоюна́десяте, и҆ тѧ̀ ᲂу҆мира́ше. є҆гда́ же и҆да́ше, наро́ди ᲂу҆гнѣта́хꙋ є҆го̀.

м҃г. И҆ жена̀ сꙋ́щи въ точе́нїи кро́ве ѿ двоюна́десяте лѣ́тꙋ, ꙗ҆̀же врачє́мъ и҆зда́вши всѐ и҆мѣ́нїе, (и҆) не возмо́же ни ѿ є҆ди́нагѡ и҆сцѣлѣ́ти:

м҃д. (И҆) пристꙋ́плши созади̇̀, коснꙋ́сѧ кра́ѧ ри́зъ є҆гѡ̀: и҆ а҆́бїе ста̀ то́къ кро́ве є҆ѧ̀.

м҃е. И҆ речѐ І҆и҃съ: кто́ є҆́сть коснꙋ́выйсѧ мнѣ̀; ѿмета́ющымсѧ же всѣ́мъ, речѐ Пе́тръ, и҆ и҆̀же съ ни́мъ: наста́вниче, наро́ди ѡ҆держа́тъ тѧ̀ и҆ гнѣтꙋ́тъ, и҆ глаго́леши: кто́ є҆́сть коснꙋ́выйсѧ мнѣ̀;

м҃ѕ. І҆и҃съ же речѐ: прикоснꙋ́сѧ мнѣ̀ нѣ́кто: а҆́зъ бо чꙋ́хъ си́лꙋ и҆зше́дшꙋю и҆з менѐ.

м҃з. Ви́дѣвши же жена̀, ꙗ҆́кѡ не ᲂу҆таи́сѧ, трепе́щꙋщи прїи́де, и҆ па́дши пред̾ ни́мъ, є҆ѧ̀же ра́ди вины̀ прикоснꙋ́сѧ є҆мꙋ̀, повѣ́да є҆мꙋ̀ пред̾ всѣ́ми людмѝ, и҆ ꙗ҆́кѡ и҆сцѣлѣ́ а҆́бїе.

м҃и. Ѻ҆́нъ же речѐ є҆́й: дерза́й дщѝ, вѣ́ра твоѧ̀ спасѐ тѧ̀: и҆дѝ въ ми́рѣ.

м҃ѳ. Є҆щѐ є҆мꙋ̀ гаго́лющꙋ, прїи́де нѣ́кїй ѿ а҆рхїсѵнагѡ́га, глаго́лѧ є҆мꙋ̀, ꙗ҆́кѡ ᲂу҆́мре дщѝ твоѧ̀: не дви́жи Ѹ҆чи́тѧ.

н҃. І҆и҃съ же слы́шавъ ѿвѣща̀ є҆мꙋ̀, глаго́лѧ: не бо́йсѧ: то́кмѡ вѣ́рꙋй, и҆ спасе́на бꙋ́детъ.

н҃а. Прише́дъ же въ до́мъ, не ѡ҆ста́ви ни є҆ди́нагѡ вни́ти, то́кмѡ Петра̀ и҆ І҆ѡа́нна и҆ І҆а́кѡва, и҆ ѻ҆ца̀ ѻ҆троковѝцы и҆ ма́тере.

н҃в. Пла́кахꙋсѧ же всѝ, и҆ рыда́хꙋ є҆ѧ̀. Ѻ҆́нъ же речѐ: не пла́читесѧ: не ᲂу҆́мре (бо), но спи́тъ.

н҃г. И҆ рꙋга́хꙋсѧ є҆мꙋ̀, вѣ́дѧще, ꙗ҆́кѡ ᲂу҆́мре.

н҃д. Ѻ҆́нъ же и҆згна́въ во́нъ всѣ́хъ, и҆ є҆́мь за рꙋ́кꙋ є҆ѧ̀, возгласѝ, глаго́лѧ: ѻ҆троковѝце, воста́ни.

н҃е. И҆ возврати́сѧ дꙋ́хъ є҆ѧ̀, и҆ воскре́се а҆́бїе: и҆ повелѣ̀ да́ти є҆́й ꙗ҆́сти.

н҃ѕ. И҆ диви́стасѧ роди́телѧ є҆ѧ̀: Ѻ҆́нъ же повелѣ̀ и҆̀ма никомꙋ́же повѣ́дати бы́вшагѡ.

42. Защото имаше дъщерїж единороднж, като на дванадесеть години, и тя бѣше на умираніе. И когато отхождаше, народъ-тъ го притискаше.

43. И жена нѣкоя си що имаше кръвотеченіе отъ дванадесеть години, която бѣ издала на лѣкари всичкый си имотъ, и не можѐ да ся излѣкува отъ никого,

44. Приближи изъ отзадъ, та ся допрѣ до полж-тж на дрехж-тж му; и тозь часъ прѣстанж теченіе-то на кръвь-тж й.

45. И рече Іисусъ: Кой е що ся допрѣ до мене? и понеже ся отричахж всичкы, рече Петръ и които бѣхж съ него: Наставниче, народъ-тъ тя притискатъ и угнѣтаватъ, а ты казувашь: Кой е що ся допрѣ до мене?

46. Но Іисусъ рече: Нѣкой ся допрѣ до мене; защото азъ усѣтихъ че сила излѣзе изъ мене.

47. И като видѣ жена-та че ся не укры, дойде растреперана, и припаднж нему, та му исказа прѣдъ всичкый-тъ народъ за коїж причинж ся допрѣ до него, и какъ на часъ-тъ оздравѣ.

48. А той й рече: Дързай, дъще, твоя-та вѣра тя исцѣли; иди си съ миромъ.

49. И когато още говоряше, идва нѣкой си отъ началникъ-тъ на съборище-то, и казува му: Дъщеря ти умрѣ, не труди учитель-тъ.

50. А Іисусъ като чу, отговори му, и каза: Не бой ся; тъкмо вѣрувай, и ще ся избави.

51. И когато влѣзе въ кжщи, не остави никого да влѣзе, освѣнь Петра и Іакова и Іоанна, още бащж-тж на момиче-то и майкж му.

52. И плачахж всичкы и оплакувахж го; А той рече: Не плачѣте; не е умрѣло, но спи.

53. И присмиваxж му ся, понеже знаяхж че е умрѣло.

54. Но той испжди на вънъ всичкы-тѣ, и хванж го за ржкж-тж и извыка, и каза: Момиче, стани.

55. И повърнж ся духъ-тъ му, и станж на часъ-тъ; и повелѣ да му дадж-тъ да яде.

56. И удивихж ся родители-тѣ му; а той имъ повелѣ да не кажж-тъ никому това що станж.

ГЛАВА̀ Ѳ҃.

а҃. Созва́въ же ѻ҆бана́десѧте, дадѐ и҆̀мъ си́лꙋ и҆ вла́сть на всѧ̀ бѣ́сы, и҆ недꙋ́ги цѣли́ти:

в҃. И҆ посла̀ и҆̀хъ проповѣ́дати цр҃твїе Бж҃їе, и҆ и҆сцѣли́ти боля́щыѧ.

г҃. И҆ речѐ къ ни́мъ: ничесѡ́же возми́те на пꙋ́ть: ни жезла̀, ни пи́ры, ни хлѣ́ба, ни сребра̀, ни по двѣ̀ ри́зѣ и҆̀мѣти.

д҃. И҆ въ ѻ҆́ньже до́мъ вни́дете, тꙋ̀ пребыва́йте, и҆ ѿтꙋ́дꙋ и҆сходи́те.

є҃. И҆ є҆ли́цы а҃ще не прїе́млютъ ва́съ, и҆сходя́ще ѿ гра́да тогѡ̀, и҆ пра́хъ ѿ нѡ́гъ ва́шихъ ѿтрѧси́те, во свидѣ́тельство на ня̀.

ѕ҃. И҆сходя́ще же прохожда́хꙋ сквозѣ̀ ве́си, ба҃говѣ́ствꙋюще и҆ и҆сцѣля́юще всю́дꙋ.

з҃. Слы́шавъ же И҆рѡ́дъ четвертовла́стникъ бывѧ̀ющаѧ ѿ негѡ̀ всѧ̀: и҆ недоумѣва́шесѧ, занѐ глаго́лемо бѣ̀ ѿ нѣ́кихъ, ꙗ҆́кѡ І҆ѡа́ннъ воста̀ ѿ ме́ртвыхъ:

и҃. Ѿ и҆нѣ́хъ же, ꙗ҆́кѡ И҆лїа̀ ꙗ҆ви́сѧ: ѿ дрꙋги́хъ же, ꙗ҆́кѡ проро́къ є҆ди́нъ ѿ дре́вних воскре́се.

ѳ҃. И҆ речѐ И҆рѡ́дъ: І҆ѡа́нна а҃зъ ѹ҆сѣ́кнꙋхъ: кто́ же є҆́сть се́й, ѿ не́мже а҃зъ слы́шꙋ такѡва́ѧ; и҆ и҆ска́ше ви́дѣти є҆го̀.

і҃. И҆ возвра́щшесѧ А҆́пли повѣ́даша є҆мꙋ̀, є҆ли́ка сотвори́ша: и҆ поймъ и҆̀хъ, ѿи́де є҆ди́нъ на мѣ́сто пꙋ́сто гра́да нарица́ематѡ Вифсаі́да.

а҃і. Наро́ди же разꙋмѣ́вше, по не́мъ и҆до́ша: и҆ прїе́мъ и҆̀хъ, глаго́лаше и҆̀мъ ѡ҆ цр҃твїи Бж҃їи, и҆ тре́бꙋющыѧ и҆сцѣле́нїѧ цѣля́ше.

в҃і. Де́нь же нача́тъ прекланя́тисѧ. пристꙋ́пльше же ѻ҆бана́десѧте реко́ша є҆мꙋ̀: ѿпꙋсти̑ наро́дъ, да ше́дше во ѻ҆кре́стныѧ ве́си и҆ се́ла вита́ютъ, и҆ ѡ҆бря́щꙋтъ бра́шно: ꙗ҆́кѡ здѣ̀ въ пꙋ́стѣ мѣ́стѣ є҆смы̀.

ГЛАВА 9.

1. И като свыка дванадесеть-тѣ свои ученицы, даде имъ силѫ и власть надъ всичкы-тѣ бѣсове, и да исцѣляватъ болѣсти.

2. И проводи гы да проповѣдуватъ царство-то Божіе, и да исцѣляватъ болны-тѣ.

3. И рече имъ: Не носѣте нищо за въ пѫть, ни тоягѫ, ни тържикъ, ни хлѣбъ, ни сребро, нито по двѣ дрехы да имате.

4. И въ коѭто кѫщѫ влѣзете, тамо сѣдѣте и отъ тамо излѣзувайте *на пѫть*.

5. И конто не вы пріиматъ, когато излѣзувате отъ онзи градъ, оттърсѣте и прахъ-тъ отъ нозѣ-тѣ си за свидѣтелство противъ тѣхъ.

6. И *тѣ* излѣзохѫ и ходяхѫ отъ село на село, та проповѣдувахѫ евангеліе-то и исцѣляваxѫ на всякѫдѣ.

7. И чу Иродъ четеровластникъ всичко що бываше отъ него; и въ недоумѣніе бѣ, защото нѣкои казувахѫ, че Іоаннъ е въскрьснѫлъ отъ мьртвы-тѣ;

8. Пакъ другы, че Илія ся е явилъ; а другы че единъ отъ староврѣменны-тѣ пророцы е въскрьснѫлъ.

9. И рече Иродъ: Іоанна азъ посѣкохъ; но кой е тойзи за когото азъ таквызи *нѣща* слушамъ? и искаше да го види.

10. И като ся завърнѫхѫ апостоли-тѣ *при Іисуса*, исприказахѫ му все що бѣхѫ сторили, и той гы зѣ *при себе си* и оттегли ся на странѫ въ едно пусто мѣсто на градъ-тъ нарицаемый Виѳсаидѫ.

11. А народи-тѣ като разбрахѫ, подирихѫ го; и той гы пріе, и говоряше имъ за царство-то Божіе, и конто имахѫ потрѣбѫ за исцѣляваніе, исцѣляваше гы.

12. И день-тъ наченѫ да прѣваля; и пристѫпихѫ дванадесеть-тѣ и рекохѫ му: Распусни народъ-тъ, за да идѫтъ по околны-тѣ села и колибы, да нощуватъ, и да намѣрятъ хранѫ; защото тука смы въ пусто мѣсто.

ѳі. Речѐ же къ нимъ: дадѝте и҆мъ вы ꙗ҆сти. Ѻ҆ни́ же рѣ́ша: нѣ́сть оу҆ на́съ ва́ше, то́кмѡ пѧ́ть хлѣ́бъ и҆ ры́бѣ двѣ́, а҆́ще оу҆́бо не ше́дше мы̀ кꙋ́пимъ во всѧ̀ лю́ди сі̑ѧ бра̑шна:

ѯі. Бѣ́хꙋ бо мꙋже́й ꙗ҆́кѡ пѧ́ть ты́сѧщъ. речѐ же ко оу҆ченикѡ́мъ свои́мъ: посади́те и҆́хъ на кꙋ́пы по пѧти́десѧтъ.

ѱі. И҆ сотвори́ша та́кѡ, и҆ посади́ша и҆́хъ всѧ̑.

ѱі. Прїи́мъ же пѧ́ть хлѣ́бъ и҆ ѻ҆́бѣ ры́бѣ, воззрѣ́въ на нѐбо, бл҃гословѝ и҆́хъ, и҆ преломѝ, и҆ даѧ́ше оу҆чнѝкѡ́мъ, предложи́ти наро́дꙋ.

ѳі. И҆ ꙗ҆до́ша и҆ насы́тишасѧ всѝ: и҆ взѧ́ша и҆збы́вшыѧ и҆мъ оу҆крꙋ́хи кѡ́шѧ дванадесѧ́те.

и҆і. И҆ бы́сть є҆гда̀ молѧ́шесѧ є҆ди́нъ, съ ни́мъ бѣ́хꙋ оу҆ченицы̀: и҆ вопросѝ и҆́хъ, гл҃го́лѧ: кого́ мѧ глаго́лютъ наро́ди бы́ти;

ѯі. Ѻ҆ни́ же ѿвѣща́вше рѣ́ша: І҆ѡа́нна крⷭ҇ти́тела: и҆ні́и же И҆лїю̀: дрꙋзі́и же, ꙗ҆́кѡ прⷪ҇ро́къ нѣ́кїй ѿ дре́вних воскрⷭ҇се.

к҃. Речѐ же и҆́мъ: вы̀ же кого́ мѧ глаго́лете бы́ти; ѿвѣща́въ же Пе́тръ речѐ: Хрⷭ҇та̀ Бж҃їѧ.

к҃а. Ѻ҆́нъ же запре́щь и҆мъ, повелѣ̀ никомꙋ́же гл҃ати сегѡ̀,

к҃в. Ре́къ, ꙗ҆́кѡ подоба́етъ Сн҃ꙋ чл҃вѣ́ческомꙋ мно́гѡ пострада́ти, и҆ и҆скꙋше́нꙋ бы́ти ѿ ста́рєцъ и҆ а҆рхїере́й и҆ кни́жникъ, и҆ оу҆бїе́нꙋ бы́ти, и҆ въ тре́тїй де́нь воста́ти.

к҃г. Глаго́лаше же ко всѣ́мъ: а҆́ще кто̀ хо́щетъ по мнѣ̀ и҆́ти, да ѿве́ржетсѧ себѐ, и҆ во́зметъ крⷭ҇тъ сво́й, и҆ послѣ̀дꙋетъ мѝ.

к҃д. И҆́же бо а҆́ще хо́щетъ дꙋ́шꙋ свою̀ спастѝ, погꙋби́тъ ю҆̀: а҆ и҆́же погꙋби́тъ дꙋ́шꙋ свою̀ менѐ ра́ди, се́й спасе́тъ ю҆̀.

к҃е. Что́ бо по́льзы и҆́мать чл҃вѣ́къ, приѡбрѣ́тъ мі́ръ ве́сь, себе́ же погꙋби́въ и҆лѝ ѿтщети́въ;

к҃ѕ. И҆́же бо а҆́ще постыди́тсѧ менѐ и҆ мои́хъ слове́съ, сегѡ̀ Сн҃ъ чл҃вѣ́ческїй постыди́тсѧ, є҆гда̀ прїи́детъ во сла́вѣ свое́й и҆ Ѻ҆́чей и҆ ст҃ы́хъ А҆́гг҃лъ.

13. А той имъ рече: Дайте имъ да яджтъ. А тѣ рекохж: Ный нѣмамы повече отъ петь хлѣба и двѣ рыбы, освѣнь ако бы да идемъ ный и да купимъ яденіе за всичкый-тъ тойзи народъ.

14. Защото бѣхж до петь тысящи мжжіе. И рече на ученицы-тѣ си: Турѣте гы да насѣдатъ на купове по петдесеть.

15. И сторихж така, и турихж всичкы-тѣ да насѣдатъ.

16. А той зѣ петь-тѣ хлѣба и двѣ-тѣ рыбы, погледнж на небето и благослови гы, и *гы* расчупи, и даваше на ученицы-тѣ си да сложатъ прѣдъ народъ-тъ.

17. И ядохж и насытихж ся всичкы, и дигнжхж това що изостанж отъ укрухы-тѣ, дванадесеть коша.

18. И когато той ся моляше на самѣ, съ него бѣхж ученици-тѣ му; и гы попыта и рече: Кого мя казува народъ-тъ че сьмь?

19. А тѣ отговорихж и рекохж: *Едни казуватъ че си* Іоаннъ Крьститель; а другы Илія; другы пакъ че е въскрьснжлъ нѣкой отъ староврѣменны-тѣ пророцы.

20. И рече имъ: А вы кого мя казувате че сьмь? Отговори Петръ и рече: Христосъ Божій.

21. А той имъ запрѣти строго и повелѣ да не кажжтъ това никому.

22. И каза че Сынъ человѣческый трѣба много да пострада и да бжде отхвьрленъ отъ старѣйшины-тѣ и пьрвосвященницы-тѣ и книжницы-тѣ, и убитъ да бжде, и въ третій день да въскрьсне.

23. Казуваше още на всичкы: Ако ище нѣкой да дойде слѣдъ мене, нека ся отрече отъ себе си, и нека носи крьстъ-тъ си всякой день, и нека мя слѣдува.

24. Защото който ище да спасе животъ-тъ си, ще го изгуби, и който изгуби животъ-тъ си заради мене, той ще го спасе.

25. Защото какво ся ползува человѣкъ, ако спечали всичкый-тъ свѣтъ, а погуби или отщети себе си?

26. Защото който ся усрами за мене и за думы-тѣ ми, за него ще Сынъ человѣческый да ся усрами, когато дойде въ своіж-тж славж и *въ славж-тж* на Отца и на святы-тѣ ангелы.

к҃з. Гл҃го́лю же ва́мъ вои́стиннꙋ: сꙋ́ть нѣ́цыи ѿ здѣ́ стоѧ́щихъ, и҆̀же не и҆́мꙋтъ вкꙋси́ти сме́рти, до́ндеже ви́дѧтъ цр҃твїе Бж҃їе.

к҃и. Бы́сть же по словесѣ́хъ си́хъ ꙗ҆́кѡ дні́й ѻ҆́смь, и҆ поѐмъ Петра̀ и҆ І҆ѡа́нна и҆ І҆а́кѡва, взы́де на горꙋ̀ помоли́тисѧ.

к҃а. И҆ бы́сть, є҆гда̀ моля́шесѧ, видѣ́нїе лица̀ є҆гѡ̀ и҆́но, и҆ ѡ҆дѣѧ́нїе є҆гѡ̀ бѣло̀ блиста́сѧ.

л҃. И҆ сѐ мꙋ́жа два̀ съ ни́мъ гл҃го́люща, ꙗ҆̀же бѣ́ста Мѡѷсе́й и҆ И҆лїа̀:

л҃а. Ꙗ҆́влшасѧ во сла́вѣ, глаго́ласта же и҆схо́дъ є҆гѡ̀, є҆го́же хота́ше скончáти во І҆ерли́мѣ.

л҃в. Пе́тръ же и҆ сꙋ́щїи съ ни́мъ ба́хꙋ ѡ҆тѧгче́ни сно́мъ: оу҆бꙋ́ждшесѧ же ви́дѣша сла́вꙋ є҆гѡ̀, и҆ ѻ҆́ба мꙋ́жа стоѧ́ща съ ни́мъ.

л҃г. И҆ бы́сть, є҆гда̀ разлꙋчи́стасѧ ѿ негѡ̀, речѐ Пе́тръ ко І҆и҃сꙋ: наста́вниче, добро̀ є҆́сть на́мъ здѣ̀ бы́ти: и҆ сотвори́мъ сѣ́ни трѝ, є҆ди́нꙋ тебѣ̀, и҆ є҆ди́нꙋ Мѡѷсе́ови, и҆ є҆ди́нꙋ И҆лїѝ: не вѣ́дый, є҆́же гл҃го́лаше.

л҃д. Се́ же є҆мꙋ̀ глаго́лющꙋ, бы́сть ѻ҆́блакъ, и҆ ѡ҆сѣ́нѝ и҆́хъ: оу҆боѧ́шасѧ же, вше́дше во ѻ҆́блакъ.

л҃е. И҆ гла́съ бы́сть и҆з̾ ѻ҆́блака, глаго́ла: се́й є҆́сть Сн҃ъ мо́й возлю́бленный, тогѡ̀ послꙋ́шайте.

л҃ѕ. И҆ є҆гда̀ бы́сть гла́съ, ѡ҆брѣ́тесѧ І҆и҃съ є҆ди́нъ. и҆ тїи̑ оу҆молча́ша, и҆ никомꙋ́же возвѣсти́ша въ ты́ дні̑ ничесѡ́же ѿ тѣ́хъ, ꙗ҆̀же ви́дѣша.

л҃з. Бы́сть же въ про́чїй де́нь, сше́дшымъ и҆̀мъ съ горы̀, срѣ́те є҆го̀ наро́дъ мно́гъ.

л҃и. И҆ сѐ мꙋ́жъ и҆з̾ наро́да возопѝ, глаго́ла: Оу҆чт҃лю, молю́тисѧ, при́зри на сы́на моего̀, ꙗ҆́кѡ є҆диноро́денъ мѝ є҆́сть:

л҃ѳ. И҆ сѐ дꙋ́хъ є҆́млетъ є҆го̀, и҆ внеза́пꙋ вопїе́тъ, и҆ прѧжа́етсѧ съ пѣ́нами, и҆ є҆два̀ ѿхо́дитъ ѿ негѡ̀, сокрꙋша́ѧ є҆го̀.

м҃. И҆ моли́хсѧ оу҆чн҃кѡ́мъ твои́мъ, да и҆̀жденꙋ́тъ є҆го̀: и҆ не возмого́ша.

27. И казувамъ ви истинѫ: Има нѣкои отъ стоящы-тѣ тука, които нѣма да вкусятъ смьрть, доклѣ не видятъ царство-то Божіе.

28. И слѣдъ тѣзи думы минахѫ ся до осмь дни, и зѣ съсъ себе си Петра и Іоанна и Іакова, и възлѣзе на горѫ-тѫ да ся помоли.

29. И като ся моляше, измѣни ся видъ-тъ на лице-то му, и дрехы-тѣ му станѫхѫ бѣлы и блистаяхѫ.

30. И ето двама человѣци ся разговаряхѫ съ него, и тѣ бѣхѫ Моисей и Илія,

31. Които ся явихѫ въ славѫ, и говоряхѫ за смьрть-тѫ му, коѭто имаше *той* да испълни въ Іерусалимъ.

32. А Петръ и онѣзи които бѣхѫ съ него, бѣхѫ отяготени отъ сънъ, и когато ся разбудихѫ, видѣхѫ славѫ-тѫ му, и двама-та мѫжіе стоящы-тѣ съ него.

33. И когато тѣ ся раздѣлихѫ отъ него, Петръ рече Іисусу: Наставниче, добрѣ е да смы тука: и да направимъ три шатры, еднѫ за тебе, и за Моисея еднѫ, и еднѫ за Иліѭ; безъ да знае що дума.

34. И когато казуваше той това, дойде облакъ, и засѣни гы; и уплашихѫ ся *ученѣци-тѣ* като влѣзохѫ тѣ въ облакъ-тъ.

35. И станѫ гласъ изъ облака и казуваше: Тойзи е Сынъ ми възлюбленный-тъ; него слушайте.

36. И като станѫ гласъ-тъ, намѣри ся Іисусъ самичькъ. И тѣ мълкнѫхѫ, и никому не казахѫ въ онѣзи дни нищо отъ това що видѣхѫ.

37. А на другый-тъ день, когато слѣзохѫ отъ горѫ-тѫ, срѣщнѫ го народъ много.

38. И ето, человѣкъ нѣкой отъ народа извыка и казуваше: Учителю, молѭ ти ся, погледни на сына ми, защото ми е единороденъ.

39. И ето духъ го прѣхваща и отведнъжь пищи, и кѫса го така що той ся запѣня, и като го смаже, едвамъ ся отмахнува отъ него.

40. И молихъ ся на твои-тѣ ученицы да го испѫдятъ, и не могохѫ.

м҃а. Ѿвѣща́въ же І҆и҃съ речѐ: ѻ̀ ро́де невѣ́рный и҆ разврашє́нный, доко́лѣ бꙋ́дꙋ въ ва́съ, и҆ терплю̀ вы̀; приведи́ ми сы́на твоего̀ сѣ́мѡ.

м҃в. Є҆щє́ же гра́дꙋщꙋ є҆мꙋ̀, пове́рже є҆го̀ бѣ́съ и҆ страсѐ. запрети́ же І҆и҃съ дꙋ́хови нечи́стомꙋ, и҆ и҆сцѣли̑ ѻ҆́трока, и҆ вдадѐ є҆го̀ ѻ҆ц҃ꙋ̀ є҆гѡ̀.

м҃г. Дивла́хꙋся же всѝ ѿ вели́чїи Бж҃їи. всѣ́мъ же чꙋда́щымся ѿ всѣ́хъ, ꙗ҆̀же твора́ше І҆и҃съ, речѐ ко ѹ҆ченикѡ́мъ свои́мъ:

м҃д. Вложи́те вы̀ во ѹ҆́шы ва́ши словеса̑ сїа̑: Сн҃ъ бо чл҃вѣ́ческїй и҆́мать преда́тися въ рꙋ́цѣ чл҃вѣ́честѣ.

м҃е. Ѻ҆ни́ же не разумѣ́ша глаго́ла сегѡ̀: бѣ̀ бо прикрове́нъ ѿ ни́хъ, да не ѿщꙋта́тъ є҆гѡ̀: и҆ боя́хꙋся вопроси́ти є҆го̀ ѿ глаго́лѣ се́мъ.

м҃ѕ. Вни́де же помышле́нїе въ ни́хъ, кто̀ и҆́хъ ва́щшїй бы́ лъ.

м҃з. І҆и҃съ же вѣ́дый помышле́нїе срⷣцъ и҆́хъ, прїе́мъ ѻ҆́трочѧ, поста́ви є҆ ѹ҆ себѐ,

м҃и. И҆ речѐ и҆́мъ: и҆́же а҆́ще прїи́метъ сїѐ ѻ҆́трочѧ во и҆́мѧ моѐ, менѐ прїе́млетъ: и҆ и҆́же а҆́ще менѐ прїе́млетъ, прїе́млетъ посла́вшаго мѧ̀. и҆́же бо ме́ншїй є҆́сть въ ва́съ, се́й є҆́сть вели́къ.

м҃ѳ. Ѿвѣща́въ же І҆ѡа́ннъ речѐ: наста́вниче, ви́дѣхомъ нѣ́коего ѿ и҆́мени твое́мъ и҆згоня́ща бѣ́сы: и҆ возбрани́хомъ є҆мꙋ̀, ꙗ҆́кѡ во слѣ́дъ не хо́дитъ съ на́ми.

н҃. И҆ речѐ къ немꙋ̀ І҆и҃съ: не брани́те: и҆́же бо нѣ́сть на вы̀, по ва́съ є҆́сть.

н҃а. Бы́сть же є҆гда̀ скончава́хꙋся дні́е восхожде́нїю є҆гѡ̀, и҆ то́й ѹ҆твердѝ лицѐ своѐ и҆ти̑ во І҆ерли́мъ.

н҃в. И҆ посла̀ вѣ́стники пред̾ лице́мъ свои́мъ: и҆ и҆зше́дше внидо́ша въ ве́сь Самара́нскꙋ, ꙗ҆́кѡ да ѹ҆гото́ватъ є҆мꙋ̀.

н҃г. И҆ не прїа́ша є҆гѡ̀, ꙗ҆́кѡ лицѐ є҆гѡ̀ бѣ̀ гра́дꙋщее во І҆ерли́мъ.

41. А Іисусъ отговори и рече: О роде невѣрный и развращенный, до кога ще бѫдѫ съ васъ, и ще вы търпіѭ? Доведи *ми* сына си тука.

42. И той още като идяше, тръшнѫ го бѣсъ-тъ, и го покѫса. А Іисусъ запрѣти духу нечистому, и исцѣли момче-то, и даде го на бащѫ му.

43. И удивяваха ся всичкы на величіе-то Божіе. И когато ся всичкы чудяхѫ на всичко това що правяше Іисусъ, той рече на ученицы-тѣ си:

44. Вложѣте вы въ уши-тѣ си тѣзи словеса; защото Сынъ человѣческый ще бѫде прѣданъ въ человѣческы рѫцѣ.

45. Но тѣ не разумѣвахѫ тѫзи рѣчь, и покрыта бѣ отъ тѣхъ, за да іѫ не разберѫтъ: и бояхѫ ся да го попытатъ за тѫзи рѣчь.

46. И влѣзе въ тѣхъ помыслъ такъвъ: Кой ли отъ тѣхъ ще да е по голѣмъ.

47. А Іисусъ като видѣ помыслъ-тъ на сърдце-то имъ, зѣ *едно* дѣте, и постави го при себе си;

48. И рече имъ: Който пріеме това дѣте въ мое-то име, мене пріима; и който пріеме мене, пріима того който мя е проводилъ; защото който е пай малъкъ между всинца ви, той ще е голѣмъ.

49. А Іоаннъ отговори и рече: Наставниче, видѣхмы нѣкого си който изгоняваше бѣсове съ твое име, и понеже не слѣдува съ насъ възбранихмы му.

50. И рече му Іисусъ: Не дѣйте му възбранява; защото който не е противу насъ, откѫдѣ насъ е.

51. И когато ся испълнихѫ дни-тѣ да ся възнесе, той утвърди лице-то си да пѫтува къмъ Іерусалимъ.

52. И отпрати прѣдъ себе си вѣстители, които отидохѫ и влѣзохѫ въ село Самарянско да му приготвятъ *мѣсто*.

53. Но *тамъ* го не пріяхѫ, защото лице-то му бѣ на пѫтуваніе къмъ Іерусалимъ.

н҃д. Ви́дѣвше же оу҆чн҃цы̀ є҆гѡ̀, І҆а́кѡвъ и҆ І҆ѡа́ннъ, рѣ́ша: Гдⷭ҇и, хо́щеши ли, речемъ, да ѻ҆́гнь сни́детъ съ нѣсѐ, и҆ потреби́тъ и҆́хъ, ꙗ҆́коже и҆ И҆лі̀а сотворѝ;

н҃є. Ѡ҆бра́щсѧ же запретѝ и҆́мъ, и҆ речѐ: не вѣ́сте, ко́егѡ дꙋ҆ха є҆стѐ вы̀:

н҃ѕ. Сн҃ъ бо человѣ́ческїй не прїи́де дꙋ́шъ человѣ́ческихъ погꙋби́ти, но спастѝ. и҆ и҆до́ша во и҆́нꙋ ве́сь.

н҃з. Бы́сть же и҆дꙋ́щымъ и҆́мъ по пꙋтѝ, речѐ нѣ́кїй къ немꙋ̀: и҆дꙋ̀ по тебѣ̀, а҆́може а҆́ще и҆деши, Гдⷭ҇и.

н҃и. И҆ речѐ є҆мꙋ̀ І҆и҃съ: ли́си ꙗ҆́звины и҆́мꙋтъ, и҆ пти́цы нѣ̑ныѧ гнѣ́зда: Сн҃ъ же чл҃вѣ́ческїй не и҆́мать гдѣ̀ главꙋ̀ подклони́ти.

н҃ѳ. Рече́ же ко дрꙋго́мꙋ: ходѝ въ слѣ̑дъ менѐ. Ѻ҆́нъ же речѐ: Гдⷭ҇и, повели́ ми, (да) ше́дъ пре́жде погребꙋ̀ ѻ҆ц҃а̀ моего̀.

з҃. Рече́ же є҆мꙋ̀ І҆и҃съ: ѡ҆ста́ви ме́ртвыѧ погребстѝ своѧ̀ мертвецы̀: ты́ же ше́дъ возвѣща́й цр҃твїе Бж҃їе.

з҃а. Рече́ же и҆ дрꙋгі́й: и҆дꙋ̀ по тебѣ̀, Гдⷭ҇и: пре́жде же повели́ ми ѿвѣща́тисѧ, и҆́же сꙋ́ть въ домꙋ̀ моемъ.

з҃в. Рече́ же къ немꙋ̀ І҆и҃съ: никто́же возло́жь рꙋ́кꙋ свою̀ на ра́ло, и҆ зра̀ вспа́ть, оу҆пра́вленъ є҆́сть въ ца́рствїи Бж҃їи.

ГЛАВѢ̀ І҃.

а҃. По си́хъ же ꙗ҆вѝ Гдⷭ҇ь и҆ и҆нѣ́хъ се́дмьдесатъ, и҆ посла̀ и҆́хъ по двѣма̀ пред̾ лице́мъ своимъ, во всѧ́къ гра́дъ и҆ мѣ́сто, а҆́може хота́ше са́мъ и҆тѝ.

в҃. Гаго́лаше же къ ни́мъ: жа́тва оу҆́бѡ мно́га, дѣ́лателей же ма́лѡ: моли́тесѧ оу҆́бо Гдⷭ҇и́нꙋ жа́твѣ, да и҆зведе́тъ дѣ́латели на жа́твꙋ свою̀.

г҃. И҆ди́те: се̑ а҆́зъ посыла́ю вы̀ ꙗ҆́кѡ а҆́гнцы посредѣ̀ волкѡ́въ.

д҃. Не носи́те влага́лища, ни пи́ры, ни сапогѡ́въ: и҆ никого́же на пꙋтѝ цѣлꙋ́йте.

54. И като видѣхж *това* ученици-тѣ му Іаковъ и Іоаннъ рекохж: Господи, искашь ли да речемъ да слѣзе огнь отъ небе-то, и да гы истрѣби, както стори и Илія?

55. А той ся обърнж, та имъ запрѣти и рече: Вы на кой сте духъ не знаете:

56. Защото Сынъ человѣческый не е дошелъ да погуби душы человѣчески, но да спасе; и отидохж на друго село.

57. А като вървѣхж, рече му нѣкой си въ пжть-тъ: Господи, ще дойдж слѣдъ тебе дѣто и да идешь.

58. И рече му Іисусъ: Лисицы-тѣ легла иматъ, и птицы-тѣ небесны, гнѣзда; а Сынъ человѣческый нѣма дѣ главж да подклони.

59. А на другыго рече: Върви слѣдъ мене; а той рече: Господи, дозволи ми да идж пьрвомъ да погребж бащж си.

60. А Іисусъ му рече: Остави мьртвы-тѣ да погребжтъ мьртвы-тѣ си; а ты иди та проповѣдувай царство-то Божіе.

61. Рече и другъ: Ще дойдж слѣдъ тебе, Господи; но пьрвомъ дозволи ми да ся опростіж съ домашны-тѣ си.

62. И рече му Іисусъ; Никой който е турилъ ржкж-тж си на рало, и гледа назадь, не е способенъ за царство-то Божіе.

ГЛАВА 10.

1. Слѣдъ това опрѣдѣли Господь и другы седмдесеть, и распроводи гы по двамина прѣдъ лице-то си, во всякой градъ и мѣсто дѣто имаше самъ той да иде.

2. И казуваше имъ: Жьтва-та е много, а работници-тѣ малко; за това молѣте ся на Господарь-тъ на жьтвж-тж, да извади работницы на жьтвж-тж си.

3. Идѣте; ето азъ вы проваждамъ като агнета въ срѣдъ вълцы:

4. Не носѣте ни кесііж, ни тържикъ, нито обуща, и никого въ пжть-тъ не поздравявайте.

є҃. Вх ѻ҆́ньже а҆́ще домъ вни́дете, пе́рвѣе глаго́лите: ми́ръ домꙋ семꙋ̀.

ѕ҃. И҆ а҆́ще оу҆́бѡ бꙋ́детъ тꙋ̀ сы́нъ ми́ра, почі́етъ на не́мъ ми́ръ ва́шъ: а҆́ще ли же нѝ, къ ва́мъ возврати́тсѧ.

з҃. Вх то́мъ же домꙋ̀ пребыва́йте, ꙗ҆дꙋ́ще и҆ пїю́ще, ꙗ҆̀же сꙋ́ть оу҆ ни́хъ: досто́инъ бо є҆́сть дѣ́латель мзды̀ своеѧ̀: не преходи́те и҆з̾ до́мꙋ вх до́мъ.

и҃. И҆ вх ѻ҆́ньже а҆́ще гра́дъ вхо́дите, и҆ прїе́млютъ вы̀, ꙗ҆ди́те предлага́емаѧ ва́мъ:

ѳ҃. И҆ и҆сцѣли́те недꙋ́жныѧ, и҆̀же сꙋ́ть вх не́мъ, и҆ гл҃го́лите и҆̀мъ: прибли́жисѧ на вы̀ ца́рствїе Бж҃їе.

і҃. И҆ вх ѻ҆́ньже а҆́ще гра́дъ вхо́дите, и҆ не прїе́млютъ ва́съ, и҆зше́дше на распꙋ́тїа є҆гѡ̀, рцы́те:

а҃і. И҆ пра́хъ прилѣ́пшїй на́мъ ѿ гра́да ва́шегѡ, ѿтрѧса́емъ ва́мъ. ѻ҆ба́че сїѐ вѣ́дите, ꙗ҆́кѡ прибли́жисѧ на вы̀ ца́рствїе Бж҃їе.

в҃і. Глаго́лю ва́мъ, ꙗ҆́кѡ Содо́мланѡмъ вх де́нь то́й ѿра́днѣе бꙋ́детъ, не́же гра́дꙋ томꙋ̀.

г҃і. Го́ре тебѣ̀ Хоразі́не, го́ре тебѣ̀ Виѳсаі́до: ꙗ҆́кѡ а҆́ще вх Тѵ́рѣ и҆ Сїдѡ́нѣ бы́ша си́лы бы́ли бы́вшыѧ вх ва́съ, дре́вле оу҆́бѡ во вре́тищи и҆ пе́пелѣ сѣдѧ́ще пока́ѧлися бы́ша.

д҃і. Ѻ҆ба́че Тѵ́рꙋ и҆ Сїдѡ́нꙋ ѿра́днѣе бꙋ́детъ на сꙋдѣ̀, не́же ва́мъ.

є҃і. И҆ ты̀, Капернаꙋ́ме, и҆̀же до нѣ́съ вознесы́йсѧ, до а҆́да низведе́шисѧ.

ѕ҃і. Слꙋ́шаѧй ва́съ, менѐ слꙋ́шаетъ: и҆ ѿметаѧ́йсѧ ва́съ, менѐ ѿмета́етсѧ: ѿметаѧ́йсѧ же менѐ, ѿмета́етсѧ посла́вшагѡ мѧ̀.

з҃і. Возврати́шасѧ же се́дмьдесатъ сх ра́достїю, глаго́люще: Гдⷭ҇и, и҆ бѣ́си повинꙋ́ютсѧ на́мъ ѿ и҆́мени твое́мъ.

и҃і. Рече́ же и҆̀мъ: ви́дѣхъ сатанꙋ̀ ꙗ҆́кѡ мо́лнїю сх небесѐ спа́дша.

5. И въ коіжто кѫщѫ влѣзувате, първомъ казувайте; Миръ на тойзи домъ.

6. И ако бѫде тамъ сынъ-тъ на миръ, ще почини на него вашій-тъ миръ; ако ли не, ще ся повърне на васъ.

7. И въ тжіж кѫщѫ сѣдѣте, и яждте и пійте *което има* у тѣхъ; защото работникъ-тъ е достоинъ за своіж-тж заплатж; недѣйте ся прѣмѣстя изъ кѫщѫ въ кѫщѫ.

8. И въ който градъ влѣзувате и вы пріиматъ, яждте което ви прѣдлагатъ:

9. И исцѣлявайте болны-тѣ които сѫ въ него, и казувайте имъ: Наближило вы е царство-то Божіе.

10. А въ който градъ влѣзувате, и не вы пріиматъ, кога излѣзувате на *главны-тѣ* му улицы, речѣте:

11. И прахъ-тъ, който е полѣпнжлъ по насъ отъ градъ-тъ ви, отрьсвамы ви *го;* но това да знаете, че вы е наближило царство-то Божіе.

12. Казувамъ ви, че въ онзи день по леко ще бѫде *наказаніе-то* на Содомъ, нежели на тойзи градъ.

13. Горко тебѣ, Хоразине, горко тебѣ, Виѳсаидо; защото ако да бѣхж былы въ Тиръ и Сидонъ бывши-тѣ между васъ чудеса, отдавна бы ся покаяли, сѣдяще въ вретище и пепелъ.

14. Но на сѫдъ-тъ по леко ще бѫде на Тиръ и на Сидонъ, нежели на васъ.

15. И ты, Капернауме, който си ся възвысилъ до небеса, до ада ще ся смжкнешь.

16. Който слуша васъ мене слуша; и който ся отмѣта отъ васъ, отъ мене ся отмѣта; а който ся отмѣта отъ мене, отмѣта ся отъ тогози който мя е проводнлъ.

17. И върнахж ся седмдесеть-тѣ съ радость, и казувахж: Господи, съ твое-то име и бѣсове-тѣ ся покоряватъ намъ.

18. А той имъ рече: Видѣхъ Сатанж че паднж като свѣткавица отъ небе-то.

а҃і. Сѐ даю̀ ва́мъ вла́сть настꙋпа́ти на ѕмі́ю̀, и҆ на скорпі́ю, и҆ на всю̀ си́лꙋ вра́жїю: и҆ ничесо́же ва́съ вреди́тъ.

к҃. Ѻ҆ба́че ѿ се́мъ не ра́дꙋйтеса, ꙗ҆́кѡ дꙋ́си ва́мъ повинꙋ́ютса: ра́дꙋйтеса же, ꙗ҆́кѡ и҆́мена̀ ва́ша напи́сана сꙋ́ть на нб҃сѣ́хъ.

к҃а. Въ то́й ча́съ возра́доваса дх҃омъ І҆и҃съ, и҆ речѐ: и҆сповѣ́даютиса, Ѻ҆́че, Гдⷭ҇и нб҃сѐ и҆ землѝ, ꙗ҆́кѡ оу҆таи́лъ є҆сѝ сі̑а ѿ премꙋ́дрыхъ и҆ разꙋ́мныхъ, и҆ ѿкры́лъ є҆сѝ та̑ мл҃нцемъ. є҆́й Ѻ҆́че, ꙗ҆́кѡ та́кѡ бы́сть бл҃говоле́нїе пред̾ тобо́ю.

к҃в. [И҆ ѡ҆бра́щса ко оу҆ченикѡ́мъ, речѐ:] вса̑ мнѣ̀ предана̀ бы́ша ѿ Ѻ҆ц҃а̀ моегѡ̀: и҆ никто́же вѣ́сть, кто́ є҆́сть Сн҃ъ, то́кмѡ Ѻ҆ц҃ъ: и҆ кто̀ є҆́сть Ѻ҆ц҃ъ, то́кмѡ Сн҃ъ, и҆ є҆мꙋ́же а҆́ще хо́щетъ Сн҃ъ ѿкры́ти.

к҃г. И҆ ѡ҆бра́щса ко оу҆ченикѡ́мъ, є҆ди́нъ речѐ: блаже́ни ѻ҆́чи ви́дѧщїи, ꙗ҆̀же ви́дите.

к҃д. Глаго́лю бо ва́мъ, ꙗ҆́кѡ мно́зи прⷪ҇ро́цы и҆ цр҃ї̑е восхотѣ́ша ви́дѣти, ꙗ҆̀же вы̀ ви́дите, и҆ не ви́дѣша: и҆ слы́шати, ꙗ҆̀же слы́шите, и҆ не слы́шаша.

к҃е. И҆ сѐ зако́нникъ нѣ́кїй воста̀, и҆скꙋша́л є҆го̀, и҆ гл҃го́ла: Оу҆чт҃лю, что̀ сотвори́въ живо́тъ вѣ́чный наслѣ́дꙋю;

к҃ѕ. Ѻ҆́нъ же речѐ къ немꙋ̀: въ зако́нѣ что̀ пи́сано є҆́сть; ка́кѡ чте́ши;

к҃з. Ѻ҆́нъ же ѿвѣща́въ речѐ: возлю́биши Гдⷭ҇а Бг҃а твоего̀ ѿ всегѡ̀ се́рдца твоегѡ̀, и҆ ѿ всеѧ̀ дꙋшѝ твоеѧ̀, и҆ все́ю крѣ́постїю твое́ю, и҆ всѣ́мъ помышле́нїемъ твои́мъ: и҆ бли́жнаго своего̀, ꙗ҆́кѡ са́мъ себѣ̀.

к҃и. Рече́ же є҆мꙋ̀: пра́вѡ ѿвѣща́лъ є҆сѝ: сїѐ сотворѝ, и҆ жи́въ бꙋ́деши.

к҃ѳ. Ѻ҆́нъ же хотѧ̀ ѡ҆правди́тиса са́мъ, речѐ ко І҆и҃сꙋ: и҆ кто́ є҆́сть бли́жнїй мо́й;

л҃. Ѿвѣща́въ же І҆и҃съ речѐ: человѣ́къ нѣ́кїй схожда́ше ѿ І҆ерали́ма во І҆ерїхѡ́нъ, и҆ въ разбо́йники впадѐ, и҆̀же совле́кше є҆го̀, и҆ ꙗ҆звы возло́жше ѿидо́ша, ѡ҆ста́вліше є҆два̀ жи́ва сꙋ́ща.

19. Ето, давамъ ви власть да настѫпувате на зміи и на скорпіи, и надъ всякѫ силѫ вражіѭ; и нищо нѣма да вы повреди.

20. Но на това недѣйте ся радува, че духове-тѣ ся покоряватъ вамъ; а радувайте ся повече, защото имена-та ваши сѫ написаны на небеса.

21. Въ тойзи часъ възрадува ся духомъ Іисусъ, и рече: Благодаріѭ ти, Отче, Господи на небе-то и на земѭ-тѫ, че си утаилъ това отъ мудры и разумны, и открылъ си го на младенцы; ей, Отче, защото така бы угодно прѣдъ тебе.

22. Всичко ми е прѣдадено отъ Отца ми; и освѣнь Отца никой *другъ* не знае кой е Сынъ-тъ, и кой е Отецъ *никой другъ не знае* тъкмо Сынъ-тъ, и *онзи*, комуто бы рачилъ Сынъ-тъ да *го* открые.

23. Обърнѫ ся послѣ особно къмъ ученицы-тѣ, и рече: Блажены очи-тѣ, които виждатъ това което вы видите.

24. Защото ви казувамъ, че мнозина пророци и царіе пожелахѫ да видятъ това което вы виждате, и не видѣхѫ, и да чуѭтъ това що чувате, и не сѫ чули.

25. И ето, нѣкой законникъ станѫ да го испытува, и казуваше: Учителю, какво да правѭ за да наслѣдѭ животъ вѣчный?

26. А той му рече: Въ законъ-тъ що е писано? какъ четешь?

27. И той отговори, и рече: Да възлюбишь Господа Бога твоего съсъ всичко-то си сърдце, и съсъ всичкѫ-тѫ си душѫ, и съсъ всичкѫ-тѫ си силѫ, и съсъ всичкый-тъ си умъ, и ближняго твоего както самаго себе си.

28. И рече му: Право си отвѣщалъ; това прави и ще бѫдешь живъ.

29. Но той понеже искаше да оправдае себе си, рече Іисусу: И кой е ближній мой?

30. *На това* отговори Іисусъ и рече: Человѣкъ нѣкой слѣзуваше отъ Іерусалимъ въ Іерихонъ, и налѣтѣ на разбойницы, които като го обрахѫ и нараниха, отидохѫ си и *го* оставихѫ полумьртъвъ.

ѧ҃а. По слꙋчаю же свѧще́нникъ нѣ́кїй схожда́ше пꙋте́мъ тѣ́мъ, и҆ ви́дѣвъ є҆го̀, мимои́де.

ѧ҃в. Та́кожде же и҆ леѵі́тъ, бы́въ на то́мъ мѣ́стѣ, прише́дъ и҆ ви́дѣвъ, мимои́де.

ѧ҃г. Самарани́нъ же нѣ́кто гра́дый, прїи́де на́д него̀, и҆ ви́дѣвъ є҆го̀, милосе́рдова:

ѧ҃д. И҆ пристꙋ́пль ѡ҆ѹ҆ѧза̀ стрꙋ́пы є҆гѡ̀, возлива́ѧ ма́сло и҆ вїно̀: всади́въ же є҆го̀ на сво́й ско́тъ, приведѐ є҆го̀ въ гости́ницꙋ, и҆ прилѣжа̀ є҆мꙋ̀.

ѧ҃е. И҆ наꙋтрїа̀ и҆зше́дъ, и҆зе́мъ два̀ сре́бреника, дадѐ гости́нникꙋ, и҆ речѐ є҆мꙋ̀: прилѣжѝ є҆мꙋ̀: и҆, є҆́же а҆́ще прїиждиве́ши, а҆́зъ, є҆гда̀ возвраще́ѧсѧ, воздамъ ти̇̀.

ѧ҃ѕ. Кто̀ оу҆́бо ѿ тѣ́хъ трїе́хъ бли́жнїй мни́ттисѧ бы́ти впа́дшемꙋ въ разбо́йники;

ѧ҃з. Ѻ҆́нъ же речѐ: сотвори́вый ми́лость съ ни́мъ. речѐ же є҆мꙋ̀ І҆и҃съ: и҆дѝ, и҆ ты̀ творѝ та́кожде.

ѧ҃и. Бы́сть же ходѧ́щымъ и҆̀мъ, и҆ са́мъ вни́де въ ве́сь нѣ́кꙋю: жена́ же нѣ́каѧ и҆́менемъ Ма́рѳа прїѧ́тъ є҆го̀ въ до́мъ сво́й.

ѧ҃ѳ. И҆ сестра̀ є҆́й бѣ̀, нарица́емаѧ Маріа́, ꙗ҆́же и҆ сѣ́дши при ногꙋ̀ І҆и҃совꙋ, слы́шаше сло́во є҆гѡ̀.

м҃. Ма́рѳа же мо́лваше ѿ мно́зѣ слꙋ́жбѣ: ста́вши же речѐ: Гдⷭ҇и, не бреже́ши ли, ꙗ҆́кѡ сестра̀ моѧ̀ є҆ди́нꙋ мѧ̀ ѡ҆ста́ви слꙋжи́ти; рцы̀ оу҆́бо є҆́й, да мѝ помо́жетъ.

м҃а. Ѿвѣща́въ же І҆и҃съ речѐ є҆́й: Ма́рѳо, Ма́рѳо, пече́шисѧ и҆ мо́лвиши ѿ мно́зѣ:

м҃в. Є҆ди́но же є҆́сть на потре́бꙋ. Маріа́ же благꙋ́ю ча́сть и҆збра̀, ꙗ҆́же не ѿи́метсѧ ѿ неѧ̀.

ГЛАВѢ̀ ѧ҃І.

а҃. И҆ бы́сть внегда̀ бы́ти є҆мꙋ̀ на мѣ́стѣ нѣ́коемъ моля́щꙋсѧ, и҆ ꙗ҆́кѡ преста̀, речѐ нѣ́кїй ѿ оу҆ченикъ є҆гѡ̀ къ немꙋ̀: Гдⷭ҇и, наꙋчи́ ны моли́тисѧ, ꙗ҆́коже и҆ І҆ѡа́ннъ наꙋчѝ оу҆ченикѝ своѧ̀.

31. А по случаю нѣкой си священникъ слѣзуваше по него пѫть: и като го видѣ, минѫ отъ срѣщѫ и заминѫ.

32. Подобно и Левитъ *нѣкой*, като стигнѫ на това мѣсто, дойде, видѣ, минѫ отъ срѣщѫ и заминѫ.

33. Но единъ Самарянинъ като пѫтуваше, дойде до него, и като го видѣ смили ся,

34. И пристѫпи та прѣвърза раны-тѣ му, като възливаше масло и вино; послѣ го въскачи на добытъкъ-тъ си, та го занесе въ гостинницѫ-тѫ, и пригоди му.

35. И на утрѣшній-тъ день когато си похождаше, извади та даде два динарія гостиннику, и рече му: Пригодявай му: и каквото повече иждивишь, азъ на връщаніе ще ти платіѭ.

36. И тъй отъ тѣзи трима-та кой ти ся вижда да е былъ ближенъ на испаднѫлый-тъ въ разбойницы-тѣ?

37. А той рече: Тойзи който му стори милость. Тогазь Іисусъ му рече: Йди и ты така прави.

38. И въ отиваніе-то имъ влѣзе Іисусъ въ нѣкое село: и жена нѣкоя си на име Мареа, прія го у домъ-тъ си.

39. И тя имаше сестрѫ нарицаемѫ Марііѭ, която бѣ сѣднѫла до нозѣ-тѣ Іисусовы, и слушаше слово-то негово.

40. А Мареа ся мълвяше за много-то слугуваніе; и застанѫ та рече: Господи, не брежишь ли, че сестра ми мя остави самѫ да слугувамъ? речи ѝ прочее да ми помогне.

41. Отговори Іисусъ, и рече ѝ: Марео, Марео, грыжишь ся и мълвишь ся за много нѣща:

42. Но едно е потрѣбно: А Марія избра добрѫ-тѫ часть, която нѣма да ся отьмне отъ неіѭ.

ГЛАВА 11.

1. И когато бѣ той на едно мѣсто та ся моляше, като прѣстанѫ, рече му нѣкой си отъ ученицы-тѣ му: Господи, научи ны да ся молимъ, както и Іоаннъ е научилъ ученицы-тѣ си.

в҃. Рече́ же и҆мъ: є҆гда̀ мо́литеса, гл҃ите: О҆́че на́шъ, и҆же на нб҃сѣхъ, да свати́тса и҆ма̀ твоѐ: да прїи́детъ ца́рствїе твоѐ: да бꙋ́детъ во́ла твоѧ̀, ꙗ҆́кѡ на нб҃сѝ, и҆ на землѝ:

г҃. Хлѣ́бъ на́шъ насꙋ́щный подава́й на́мъ на вса́къ де́нь:

д҃. И҆ ѡ҆ста́ви на́мъ грѣхѝ на́ша, и҆́бо и҆ са́ми ѡ҆ставля́емъ вса́комꙋ должникꙋ̀ на́шемꙋ: и҆ не введѝ на́съ во и҆скꙋше́нїе, но и҆зба́ви на́съ ѿ лꙋка́ваго.

є҃. И҆ речѐ къ ни́мъ: кто̀ ѿ ва́съ и҆́мать дрꙋ́га, и҆ и҆́детъ къ немꙋ̀ въ полꙋ́нощи, и҆ рече́тъ є҆мꙋ̀: дрꙋ́же, да́ждь мѝ взаи́мъ трѝ хлѣ́бы:

ѕ҃. Поне́же дрꙋ́гъ прїи́де съ пꙋтѝ ко мнѣ̀, и҆ не и҆́мамъ чесѡ̀ предложи́ти є҆мꙋ̀:

з҃. И҆ то́й и҆звнꙋ́трь ѿвѣща́въ рече́тъ: не твори́ ми трꙋ́дꙋ: оу҆жѐ две́ри затворены̀ сꙋ́ть, и҆ дѣ́ти моѧ̀ со мно́ю на ло́жи сꙋ́ть: и҆ не могꙋ̀ воста́въ да́ти тебѣ̀.

и҃. Глаго́лю же ва́мъ: а҆́ще и҆ не да́стъ є҆мꙋ̀ воста́въ, занѐ дрꙋ́гъ є҆мꙋ̀ є҆́сть: но за безо́чство є҆гѡ̀, воста́въ да́стъ є҆мꙋ̀, є҆ли̑ка тре́бꙋетъ.

ѳ҃. И҆ а҆́зъ ва́мъ глаго́лю: проси́те, и҆ да́стса ва́мъ: и҆щи́те, и҆ ѡ҆бра́щете: толцы́те, и҆ ѿве́рзетса ва́мъ.

і҃. Вса́къ бо проса́й прїе́млетъ: и҆ и҆щѧ́й ѡ҆брѣта́етъ: и҆ толкꙋ́щемꙋ ѿве́рзетса.

а҃і. Кото́рагѡ же ва́съ ѻ҆́ц҃а воспро́ситъ сн҃ъ хлѣ́ба, є҆да̀ ка́мень пода́стъ є҆мꙋ̀; и҆лѝ ры́бы, є҆да̀ въ ры́бы мѣ́сто ѕмїю̀ пода́стъ є҆мꙋ̀;

в҃і. И҆лѝ а҆́ще попро́ситъ ꙗ҆ица̀, є҆да̀ пода́стъ є҆мꙋ̀ скорпїю;

г҃і. А҆́ще оу҆́бо вы̀ ѕлѝ сꙋ́ще, оу҆мѣ́ете дарꙗ̑нїѧ блага́ да́ти ча́дѡмъ ва́шымъ: кольмѝ па́че ѻ҆́ц҃ъ, и҆же съ нб҃сѐ, да́стъ Дх҃а ст҃а́го проса́щымъ оу҆ негѡ̀.

д҃і. И҆ бѣ̀ и҆згонѧ̀ бѣ́са, и҆ то́й бѣ̀ нѣ́мъ: бы́сть же бѣ́сꙋ и҆зше́дшꙋ, проглаго́ла нѣ́мый: и҆ диви́шаса наро́ди.

є҃і. Нѣ́цыи же ѿ ни́хъ рѣ́ша: ѡ҆ веелзевꙋ́лѣ кнѧ́зѣ бѣсо́встѣмъ и҆згони́тъ бѣ́сы.

2. А *той* имъ рече: Когато ся молите думайте: Отче нашъ, който си на небеса, да ся святи име-то твое, да дойде царство-то твое, да бѫде воля-та твоя, както на небе-то, така и на земѭ-тѫ;

3. Хлѣбъ-тъ нашъ насѫщный давай ни го всякой день:

4. И прости ни грѣхове-тѣ ни; защото и ный прощавамы на всякой нашъ длъжникъ; и не въведи насъ въ искушеніе, но избави насъ отъ лукаваго.

5. И рече имъ: Кой отъ васъ ако бы ималъ пріятель, и отиде при него по срѣдъ нощь, и му каже; Друже, дай ми на заемъ три хлѣба;

6. Понеже единъ пріятель ми дойде отъ пѫть, и нѣмамъ какво да сложѫ прѣдъ него:

7. А той да отговори извѫтрѣ и да каже: Не дѣй ми досажда; врата-та сѫ вече затворены, и дѣца-та ми сѫ на легло-то съ мене, не могѫ да станѫ да ти дамъ.

8. Казувамъ ви: Че ако не стане да му даде защото му е пріятель, то поне за неговѫ-тѫ безочливость ще стане и ще му даде колкото му трѣбува.

9. И азъ ви казувамъ: Ищѣте и ще ви ся даде; търсѣте и ще намѣрите; хлопайте и ще ви ся отвори.

10. Защото всякой който ище пріима; и който търси намира; и който хлопа, ще му ся отвори.

11. И отъ васъ кой е тойзи баща, щото ако му поище сынъ му хлѣбъ, а той да му даде камькъ? Или *ако му поище* рыбѫ, намѣсто рыбѫ зьмѭ ли ще му даде?

12. Или ако бы поискалъ яйце, да ли скорпіѭ ще му даде?

13. И тъй когато вы, лукави както сте, знаете да давате добры даванія на чада-та си; колко повече Отецъ небесный ще даде Духа Святаго на онѣзи които просятъ отъ него.

14. И испѫждаше едного бѣса който бѣше нѣмъ; и като излѣзе бѣсъ-тъ, проговори нѣмый-тъ, и почуди ся народъ-тъ.

15. А нѣкои отъ тѣхъ рекохѫ: Чрѣзъ Веелзевула князя на бѣсове-тѣ испѫжда бѣсове-тѣ.

ѯ҃і. Дрѹзіи же и҆скѹша́юще, зна́менїа ѿ негѡ̀ и҆ска́хѹ съ нб҃сѐ.

ѯ҃і. Ѻ҆нъ же вѣ́дый помышле́нїа и҆́хъ, речѐ и҆̀мъ: всѧ́ко цр҃тво са́мо въ себѣ̀ раздѣлѧ́ѧсѧ запѹстѣ́етъ: и҆ до́мъ на до́мъ, па́дѧетъ.

ѱ҃і. А҆́ще же и҆ сатана̀ са́мъ въ себѣ̀ раздѣли́сѧ, ка́кѡ ста́нетъ ца́рство є҆гѡ̀; ꙗ҆́коже глаго́лете, ѡ҆ веелзевѹ́лѣ и҆згонѧ́ща ма̀ бѣ́сы.

ѱ҃і. А҆́ще же а҆́зъ ѡ҆ веелзевѹ́лѣ и҆згоню̀ бѣ́сы, сы́нове ва́ши ѡ҆ ко́мъ и҆зго́нѧтъ; сегѡ̀ ра́ди ті́и бѹ́дѹтъ ва́мъ сѹдїѝ.

ѱ҃. А҆́ще ли же ѡ҆ пе́рстѣ Бж҃їи и҆згоню̀ бѣ́сы, ѹ҆̀бо пости́же на ва́съ ца́рствїе Бж҃їе.

ѱ҃а. Є҆гда̀ крѣ́пкїй вооружи́всѧ храни́тъ сво́й дво́ръ, во смире́нїи сѹ́ть и҆мѣ́нїа є҆гѡ̀:

ѱ҃в. Є҆гда́ же крѣ́плѣй є҆гѡ̀ наше́дъ побѣди́тъ є҆го̀, всѐ ѻ҆рѹ́жїе є҆гѡ̀ во́зметъ, на не́же ѹ҆пова́ше, и҆ коры́сть є҆гѡ̀ разда́етъ.

ѱ҃г. И҆́же нѣ́сть со мно́ю, на ма̀ є҆́сть: и҆ и҆́же не собира́етъ со мно́ю, расточа́етъ.

ѱ҃д. Є҆гда́ же нечи́стый дѹ́хъ и҆зы́детъ ѿ чл҃вѣ́ка, прехо́дитъ сквозѣ̀ безвѡ́дная мѣ́ста, и҆щѧ̀ поко́ѧ: и҆ не ѡ҆брѣта́ѧ, глаго́летъ: возвращѹ́сѧ въ до́мъ мо́й, ѿню́дѹже и҆зыдо́хъ.

ѱ҃е. И҆ прише́дъ ѡ҆бра́щетъ и҆ поме́тенъ и҆ ѹ҆кра́шенъ.

ѱ҃ѕ. Тогда̀ и҆́детъ и҆ по́йметъ се́дмь дрѹги́хъ дѹхѡ́въ го́ршихъ себѐ, и҆ вше́дше живѹ́тъ тѹ̀: и҆ быва́ютъ послѣ́днѧѧ чл҃вѣ́кѹ томѹ̀ гѡ́рша пе́рвыхъ.

ѱ҃з. Бы́сть же є҆гда̀ глаго́лаше сїѧ̀, воздви́гши нѣ́каѧ жена̀ гла́съ ѿ наро́да, речѐ є҆мѹ̀: бл҃же́но чре́во носи́вшее тѧ̀, и҆ сосца̀, ꙗ҆̀же є҆сѝ ссѧ́лъ.

ѱ҃и. Ѻ҆нъ же речѐ: тѣ́мже ѹ҆̀бо бл҃же́ни слы́шащїи сло́во Бж҃їе, и҆ хранѧ́щїи є҆.

ѱ҃ѳ. Наро́дѡмъ же собира́ющымсѧ нача́тъ гл҃ати: ро́дъ се́й

16. А другы, искушающе *го* искахѫ отъ него знаменіе отъ небе-то.

17. Но той като знаяше помыслы-тѣ имъ, рече имъ: Всяко царство раздѣлено противъ себе си запустѣва, и домъ *раздѣленъ* противъ себе си пада.

18. *Тъй* и сатана ако ся раздѣли самъ си противъ себе си, какъ ще устои царство-то му? понеже казувате че азъ изгонявамъ бѣсове-тѣ чрѣзъ Веелзевула.

19. И ако азъ изгонявамъ бѣсове-тѣ чрѣзъ Веелзевула, сыновете ви чрѣзъ кого гы изгоняватъ? За това тѣ ще ви бѫдѫтъ сѫдници.

20. Ако ли азъ съ Божій пьрстъ изгонявамъ бѣсове-тѣ, то е настигнѫло на васъ царство-то Божіе.

21. Когато крѣпкый-тъ оборѫженъ варди дворъ-тъ си, имѣніе-то му е въ безопасность.

22. Но когато по крѣпкый-тъ отъ него нападне та го побѣди, зема му всеорѫжіе-то на което ся е надѣялъ, и расподѣля неговъ-тъ обиръ.

23. Който не е съ мене, противъ мене е, и който не събира заедно съ мене, той распылява.

24. Когато нечистый-тъ духъ излѣзе изъ человѣка, обхожда по безводны мѣста и търси спокойствіе; и като не намѣри, казува: Да ся завърнѫ въ домъ-тъ си отъ дѣто излѣзохъ.

25. И като дойде намѣрва *го* пометенъ и украсенъ.

26. Тогазь отхожда и зема съ него си другы седмь духове, отъ себе си по лукавы, и влѣзуватъ и живѣіѭтъ тамъ; и сетно-то състояніе на оногозь человѣка быва по лошо отъ пьрво-то.

27. И когато той говоряше това, една жена отъ народа въздигнѫ гласъ и рече му: Блажена утроба-та която тя е носила, и съсци-тѣ, които си сукалъ.

28. А той рече: Още по блажени *сѫ* които слушатъ слово-то Божіе и го пазятъ.

29. А когато ся събираше народъ-тъ, наченѫ да говори: Тойзи

лукáвъ є҃сть: знáменїа и҆щетъ, и҆ знáменїе не дáстсѧ є҆мꙋ̀, тóкмѡ знáменїе і҆ѡ́ны прѡ́рока.

л҃. Ꙗ҆́коже бо бы́сть і҆ѡ́на знáменїе нїневі́тѡмъ, тáкѡ бꙋ́детъ и҆ сн҃ъ чл҃вѣ́ческїй рóдꙋ семꙋ̀.

л҃а. Цр҃и́ца ю҃жскаѧ востáнетъ на сꙋ́дъ съ мꙋ́жи рóда сегѡ̀, и҆ ѡ҆сꙋ́дитъ и҆́хъ: ꙗ҆́кѡ прїи́де ѿ конє́цъ землѝ слы́шати премꙋ́дрость Соломѡ́новꙋ: и҆ сѐ мнóжае Соломѡ́на здѣ̀.

л҃в. Мꙋ́жїе нїневі́тстїи востáнꙋтъ на сꙋ́дъ съ рóдомъ си́мъ, и҆ ѡ҆сꙋ́дѧтъ и҆̀: ꙗ҆́кѡ покáѧшасѧ прóповѣдїю і҆ѡ́ниною: и҆ сѐ мнóжае і҆ѡ́ны здѣ̀.

л҃г. Никтóже (оу҆́бѡ) свѣти́льника вжéгъ, въ скрóвѣ полагáетъ, ни подъ спꙋ́домъ, но на свѣ́щницѣ, да входѧ́щїи свѣ́тъ ви́дѧтъ.

л҃д. Свѣти́льникъ тѣ́лꙋ є҃сть ѻ҆́ко̀: є҆гда̀ оу҆́бо ѻ҆́ко твоѐ прóсто бꙋ́детъ, всѐ тѣ́ло твоѐ свѣ́тло бꙋ́детъ: є҆гдá же лукáво бꙋ́детъ, и҆ тѣ́ло твоѐ тéмно.

л҃е. Блюди̑ оу҆́бо, є҆дà свѣ́тъ, и҆́же въ тебѣ̀, тмà є҃сть:

л҃ѕ. Ꙗ҆́ще бо тѣ́ло твоѐ всѐ свѣ́тло, не и҆мы́й нѣ́кїѧ чáсти тéмны: бꙋ́детъ свѣ́тло всѐ, ꙗ҆́коже, є҆гдà свѣти́льникъ блистáнїемъ просвѣщáетъ тѧ̀.

л҃з. Є҆гдá же гл҃гóлаше, молѧ́ше є҆го̀ фарїсéй нѣ́кїй, да ѡ҆бѣ́дꙋетъ оу҆̀ негѡ̀: вшéдъ же возлежѐ.

л҃и. Фарїсéй же ви́дѣвъ диви́сѧ, ꙗ҆́кѡ не прéжде крести́сѧ прéжде ѻ҆бѣ́да.

л҃ѳ. Речé же Гдь къ немꙋ̀: ны́нѣ вы̀ фарїсéє внѣ́шнѧѧ стклѧ́ницы и҆ блю́да ѡ҆чищѧ́ете, внꙋ́треннее же ва́ше пóлно грабленїѧ є҃сть и҆ лукáвства.

м҃. Безꙋ́мнїи, не и҆́же ли сотворѝ внѣ́шнее, и҆ внꙋ́треннее сотворилъ є҃сть;

м҃а. Ѻ҆бáче ѿ сꙋ́щихъ дади́те ми́лостыню: и҆ сѐ всѧ̑ чи́ста вáмъ бꙋ́дꙋтъ.

родъ е лукавъ; знаменіе ище, и *друго* знаменіе нѣма да му ся даде, освѣнь знаменіе-то на пророка Іонѫ.

30. Защото както Іона станѫ знаменіе на Ниневійцы-тѣ, така ще и Сынъ человѣческый на тойзи родъ *знаменіе* да бѫде.

31. Царица-та Южна ще въстане на сѫдъ-тъ съ человѣцы-тѣ на тойзи родъ, и ще гы осѫди; защото отъ краища-та на земѭ-тѫ дойде да чуе мѫдрость-тѫ Соломоновѫ; и ето тука е повече отъ Соломона.

32. Мѫжіе-тѣ Ниневійскы ще въстанѫтъ на сѫдъ-тъ съ тойзи родъ, и ще го осѫдятъ; защото тѣ ся покаяхѫ чрѣзъ Іоновѫ-тѫ проповѣдь; и ето, тука е повече отъ Іонѫ.

33. И никой не запаля свѣщь да ѭ тури на скрышно мѣсто, нито подъ шиникъ, но на свѣтилникъ, за да виждатъ свѣтеніе-то които влѣзуватъ.

34. Свѣтило на тѣло-то е око-то: и тъй кога е око-то ти чисто, и всичко-то твое тѣло е освѣтлено, а кога е лукаво, и тѣло-то ти е тьмно.

35. За то внимавай да не бы видѣлина-та която е въ тебе да е тьмнина.

36. Ако прочее всичко-то твое тѣло е освѣтлено, и нѣма нѣкоѭ тьмнѫ часть, то ще всичко освѣтлено да бѫде, както кога тя свѣтило-то освѣтява съсъ сіяніе-то си.

37. И като говоряше *това*, нѣкой си Фарисей го умоляваше да обѣдува въ неговъ-тъ домъ, и той влѣзе и сѣднѫ на трапезѫ-тѫ.

38. А Фарисей-тъ като го видѣ че не ся омы прѣди яденіе-то, почуди ся.

39. И Господь му рече: Сега вы Фарисеи-тѣ външно-то на чашѫ-тѫ и на паницѫ-тѫ очистяте; а вѫтрѣшно-то ви е пълно съ грабежъ и лукавство.

40. Безумни! тойзи който е направилъ външно-то, не е ли направилъ и вѫтрѣшно-то?

41. Но отъ това що имате дайте милостынѭ, и ето всичко ще бѫде за васъ чисто.

мв. Но го́ре ва́мъ фарі́сє́ѡмъ, ꙗ҆́кѡ ѡ҆деса́тствꙋєте ѿ ма́твы и҆ пига́на и҆ всѧ́каго ѕє́лїѧ, и҆ мимохо́дите сꙋ́дъ и҆ любо́вь Бж҃їю: сїѧ̑ подоба́ше сотвори́ти, и҆ ѻ҆́нѣхъ не ѡ҆ставлѧ́ти.

мг. Го́ре ва́мъ фарі́сє́ѡмъ, ꙗ҆́кѡ лю́бите предсѣда̑нїѧ на со́нмищехъ, и҆ цѣлова̑нїѧ на то́ржищехъ.

мд. Го́ре ва́мъ кни́жницы и҆ фарі́сє́є лицемѣ́ри, ꙗ҆́кѡ є҆́стѐ ꙗ҆́кѡ гро́би невѣ́доми, и҆ чл҃вѣ́цы ходѧ́щїи верхꙋ̀ не вѣ́дѧтъ.

ме. Ѿвѣща́въ же нѣ́кїй ѿ закѡ́нникъ речѐ є҆мꙋ̀: Ѹ҆чи́телю, сїѧ̑ гл҃го́лѧ и҆ на́мъ досажда́еши.

мѕ. Ѻ҆́нъ же речѐ: и҆ ва́мъ зако́нникѡмъ го́ре, ꙗ҆́кѡ накла́даєте на человѣ́кѡ бремена̀ не ѹ҆до́бь носи́ма, и҆ са́ми є҆ди́нѣмъ пе́рстомъ ва́шимъ не прикаса́етеса бременє́мъ.

мз. Го́ре ва́мъ, ꙗ҆́кѡ зи́ждете гро́бы прорѡ́къ, ѻ҆́цы̀ же ва́ши и҆зби́ша и҆́хъ.

ми. Ѹ҆́бо свидѣ́тельствꙋєте и҆ соблаговолитѐ дѣлѡ́мъ ѻ҆́цъ ва́шихъ: ꙗ҆́кѡ тїи ѹ҆́бѡ и҆зби́ша и҆́хъ, вы̀ же зи́ждете и҆́хъ гро́бы.

мѳ. Сегѡ̀ ра́ди и҆ премꙋ́дрость Бж҃їѧ речѐ: послю̀ въ ни́хъ прⷪ҇ро́ки и҆ а҆пⷭ҇лы, и҆ ѿ ни́хъ ѹ҆бїю́тъ и҆ и҆зженꙋ́тъ:

н҃. Да взы́щется кро́вь всѣ́хъ прорѡ́къ, пролива́емаѧ ѿ сложе́нїѧ мі́ра, ѿ ро́да сегѡ̀,

н҃а. Ѿ кро́ве А҆́вела, да́же до кро́ве Захарі́и поги́бшагѡ междꙋ̀ ѻ҆лтаре́мъ и҆ хра́момъ. є҆́й, гл҃го́лю ва́мъ, взы́щется ѿ ро́да сегѡ̀.

н҃в. Го́ре ва́мъ зако́нникѡмъ, ꙗ҆́кѡ взя́сте ключь разꙋмѣ́нїѧ: са́ми не внидо́сте, и҆ входѧ́щымъ возбрани́сте.

н҃г. Гл҃го́лющꙋ же є҆мꙋ̀ сїѧ̑ къ ни́мъ, нача́ша кни́жницы и҆ фарі́сє́є бѣ́днѣ гнѣ́ватиса на́нь, и҆ преста́ти є҆го̀ ѿ мно́зѣ,

н҃д. Ла́юще є҆го̀, и҆щꙋ́ще ѹ҆лови́ти нѣ́что ѿ ѹ҆́стъ є҆гѡ̀, да на́нь возглаго́лютъ.

42. Но горко на васъ Фарисеи-тѣ, защото давате десетъкъ отъ мятвѫ-тѫ, отъ рутѫ-тѫ и отъ всяко зеліе, и небрежите сѫдбѫ-тѫ и любовь-тѫ Божіѭ. Това трѣбаше да правите, и онова да не оставяте.

43. Горко вамъ Фарисеи, защото обычате прѣдсѣданія-та въ съборища-та и поздравенія-та въ пазары-тѣ.

44. Горко вамъ, книжници и Фарисеи, лицемѣри, защото сте като гробове които не личатъ, и человѣци-тѣ които ходятъ отгорѣ не знаѭтъ.

45. И отговори нѣкой отъ законницы-тѣ и рече му: Учителю, това като казувашь и насъ коришь.

46. А той рече: Горко и на васъ законници-тѣ, защото натоваряте на человѣцы-тѣ бремена тежкы за носяніе, и вы нито съ единъ пьрстъ не ся допирате до бремена-та.

47. Горко вамъ, защото зидате памятницы-тѣ на пророцы-тѣ, а бащи-тѣ ви гы убихѫ.

48. И тъй свидѣтелствувате и вы и соизволявате на дѣла-та на бащы-тѣ си; защото тѣ гы убихѫ, а вы имъ памятницы-тѣ зидате;

49. За това и прѣмудрость-та Божія рече: Ще имъ проводіѭ пророцы и апостолы, и отъ тѣхъ ще убіѭтъ и изгонятъ;

50. За да ся придири отъ тойзи родъ кръвь-та на всичкы-тѣ пророцы, която е проливана отъ какъ ся е свѣтъ-тъ създалъ,

51. Отъ кръвь-тѫ на Авеля, до кръвь-тѫ на Захаріѭ убитаго между олтарь-тъ и храмъ-тъ; ей, казувамъ ви, ще да ся придири отъ тойзи родъ.

52. Горко на васъ законницы-тѣ, защото зѣхте ключь-тъ на знаніе-то; и сами не влѣзохте, а че и на тѣзи които щѣхѫ да влѣзѫтъ възбранихте.

53. И когато имъ казуваше той това, книжници-тѣ и Фарисеи-тѣ наченѫхѫ твьрдѣ да ся ярятъ и да изваждатъ изъ уста-та му отвѣты за много нѣща.

54. Като го причакувахѫ, и търсяхѫ да уловятъ нѣщо отъ уста-та му, за да го обвинятъ.

Глава҆ в҃і.

а҃. Ѿ ни́хже собра́вшымсѧ тма́мъ наро́да, ꙗ҆́кѡ попира́ти дрꙋ́гъ дрꙋ́га, нача́тъ глаго́лати ѹ҆чн҃кѡ́мъ свои́мъ пе́рвѣе: внемли́те себѣ̀ ѿ ква́са фарі̑се́йска, є҆́же є҆́сть лицемѣ́рїе.

в҃. Ничто́же бо покрове́но є҆́сть, є҆́же не ѿкры́етсѧ, и҆ та́йно, є҆́же не ѹ҆разꙋмѣ́етсѧ.

г҃. Занѐ, є҆ли́ка во тмѣ̀ рѣ́сте, во свѣтѣ̀ ѹ҆слы́шатсѧ: и҆ є҆́же ко ѹ҆́хꙋ глаго́ласте во хра́мѣхъ, проповѣ́стсѧ на кро́вѣхъ.

д҃. Глаго́лю же ва́мъ дрꙋгѡ́мъ свои́мъ: не ѹ҆бо́йтесѧ ѿ ѹ҆бива́ющихъ тѣ́ло, и҆ пото́мъ не могꙋ́щихъ ли́шше что̀ сотвори́ти.

є҃. Сказꙋ́ю же ва́мъ, когѡ̀ ѹ҆бо́йтесѧ: ѹ҆бо́йтесѧ и҆мꙋ́щагѡ вла́сть по ѹ҆бі̑є́нїи, вовре́щи̑ въ де́брь ѻ҆гненнꙋ́ю: є҆́й, глаго́лю ва́мъ, тогѡ̀ ѹ҆бо́йтесѧ.

ѕ҃. Не па́ть ли пти́цъ цѣни́тсѧ пѣ́ѧзема двѣма̀; и҆ ни є҆ди́на ѿ ни́хъ нѣ́сть забве́на пред̾ Бг҃омъ:

з҃. Но и҆ вла́си главы̀ ва́шеѧ всѝ и҆зочте́ни сꙋ́ть. не ѹ҆бо́йтесѧ ѹ҆́бо: мно́зѣхъ пти́цъ ѹ҆́ниши є҆́стѐ вы̀.

и҃. Глаго́лю же ва́мъ: вса́къ, и҆́же а҆́ще и҆сповѣ́сть ма̀ пред̾ человѣ́ки, и҆ Сн҃ъ человѣ́ческїй и҆сповѣ́сть є҆го̀ пред̾ А҆́ггелы Бж҃їими:

ѳ҃. А҆ ѿвергі́йсѧ менѐ пред̾ человѣ́ки, ѿве́рженъ бꙋ́детъ пред̾ А҆́ггелы Бж҃їими.

і҃. И҆ вса́къ, и҆́же рече́тъ сло́во на Сн҃а человѣ́ческаго, ѿста́витсѧ є҆мꙋ̀: а҆ на ст҃а́го Дх҃а хꙋ́лившемꙋ не ѿста́витсѧ.

а҃і. Є҆гда́ же приведꙋ́тъ вы̀ на собѡ́рища и҆ вла́сти и҆ влады́чєства, не пецы́тесѧ, ка́кѡ и҆лѝ что̀ ѿвѣща́ете, и҆лѝ что̀ рече́те:

в҃і. Ст҃ы́й бо Дх҃ъ наꙋчи́тъ вы̀ въ то́й ча́съ, ꙗ҆́же подоба́етъ реще́ни.

ГЛАВА 12.

1. Между това като ся събрахж много тысящи народъ, толкозь щото едни другы ся тъпчахж, наченж да говори на ученицы-тѣ си: Най пьрво пазѣте себе си отъ квасъ-тъ Фарисейскый, който е лицемѣріе.

2. *Защото* нѣма нищо покрыто, което да ся не открые, и тайно, което да ся не знае.

3. За това колкото говорихте въ тьмнинж, на видѣло ще ся чуе: и каквото сте казали на ухо въ скрышны-тѣ стаи, отъ горѣ на покрывъ-тъ ще ся проповѣда.

4. А на васъ мои-тѣ пріятели казувамъ: Не бойте ся отъ тѣзи които убиватъ тѣло-то, и които слѣдъ това не могжтъ повече нищо да направятъ.

5. Но ще ви обадіж отъ кого да ся боите; бойте ся отъ оногозь който слѣдъ убиваніе-то има власть да хвьрли въ пькълъ-тъ; ей, казувамъ ви, отъ него да ся боите.

6. Не ся ли продаватъ петь врабчета за два ассарія? и ни едно отъ тѣхъ не е забравено прѣдъ Бога;

7. Но и косми-тѣ на главж-тж ви всичкы-тѣ сж изброени. И така не бойте ся; вы сте отъ много врабчета по добри.

8. И пакъ ви казувамъ че всякой който мя исповѣда прѣдъ человѣцы-тѣ, и Сынъ человѣческый ще го исповѣда прѣдъ ангелы-тѣ Божіи.

9. А който ся отрече отъ мене прѣдъ человѣцы-тѣ, отреченъ ще бжде прѣдъ ангелы-тѣ Божіи.

10. И всякой що бы казалъ рѣчь на врьхъ Сына человѣческаго, ще му ся прости: но който рече хулж противъ Духа Святаго, нѣма да му ся прости.

11. И кога вы приведжтъ на съборища-та и *прѣдъ* началства-та и власти-тѣ, не дѣйте ся грыжи какъ или какво ще ся отговорите, или какво ще речете:

12. Защото Духъ Святый ще вы научи въ истый-тъ часъ що трѣба да речете.

г҃і. Рече́ же є҆мꙋ̀ нѣкі́й ѿ наро́да: Ѹ҆чи́телю, рцы̀ бра́тꙋ моемꙋ̀ раздѣли́ти со мно́ю достоѧ́нїе.

д҃і. Ѻ҆нъ же речѐ є҆мꙋ̀: человѣ́че, кто̀ мѧ̀ поста́ви сꙋдїю̀ и҆лѝ дѣли́телѧ над̾ ва́ми;

є҃і. Рече́ же къ ни́мъ: блюди́те и҆ храни́тесѧ ѿ лихоимства: ꙗ҆́кѡ не ѿ и҆збы́тка комꙋ̀ живо́тъ є҆гѡ̀ є҆́сть ѿ и҆мѣ́нїѧ є҆гѡ̀.

ѕ҃і. Рече́ же при́тчꙋ къ ни́мъ, глаго́лѧ: человѣ́кꙋ нѣ́коемꙋ бога́тꙋ ᲂу҆гобзи́сѧ ни́ва:

з҃і. И҆ мы́слѧше въ себѣ̀, глаго́лѧ: что̀ сотворю̀, ꙗ҆́кѡ не и҆́мамъ гдѣ̀ собра́ти плодѡ́въ мои́хъ;

и҃і. И҆ речѐ: сѐ сотворю̀: разорю̀ жи́тницы мо́ѧ, и҆ бо́льшыѧ созижду̀, и҆ соберꙋ̀ тꙋ̀ всѧ̀ жи́та мо́ѧ, и҆ блага̑ѧ мо́ѧ:

ѳ҃і. И҆ рекꙋ̀ дꙋ̑шѝ моей́: дꙋ̑шѐ, и҆́маши мнѡ́га бла́га, лежа́ща на лѣ́та мнѡ́га: почива́й, ꙗ҆́ждь, пі́й, веселі́сѧ.

к҃. Рече́ же є҆мꙋ̀ Бг҃ъ: безꙋ́мне, въ сі́ю но́щь дꙋ́шꙋ твою̀ и҆ста́жꙋтъ ѿ тебѐ: а҆ ꙗ҆́же ᲂу҆гото́валъ є҆сѝ, комꙋ̀ бꙋ́дꙋтъ;

к҃а. Та́кѡ собира́й себѣ̀, а҆ не въ Бг҃а богатѣ́ѧ.

к҃в. Рече́ же ко ᲂу҆ченикѡ́мъ свои́мъ: сегѡ̀ ра́ди глаго́лю ва́мъ: не пецы́тесѧ дꙋше́ю ва́шею, что̀ ꙗ҆́сте: ни тѣ́ломъ, во что̀ ѡ҆блече́тесѧ.

к҃г. Дꙋша̀ бо́льши є҆́сть пи́щи, и҆ тѣ́ло ᲂ҆де́жды.

к҃д. Смотри́те вра̑нъ, ꙗ҆́кѡ не сѣ́ютъ, ни жнꙋ́тъ: и҆́мже нѣ́сть сокро́вища, ни жи́тницы, и҆ Бг҃ъ пита́етъ и҆́хъ: кольмѝ па́че вы̀ є҆стѐ лꙋ́чши пти́цъ;

к҃е. Кто́ же ѿ ва́съ пекі́йсѧ мо́жетъ приложи́ти во́зрастꙋ своемꙋ̀ ла́коть є҆ди́нъ;

к҃ѕ. А҆́ще ᲂу҆́бо ни ма́ла чесѡ̀ мо́жете, что̀ ѿ про́чихъ пече́тесѧ;

13. И рече му нѣкой си отъ народъ-тъ: Учителю, речи на брата ми да раздѣли съ мене наслѣдіе-то.

14. А той му рече: Человѣче, кой мя е поставилъ сѫдникъ или дѣлитель надъ васъ?

15. И рече имъ: Гледайте и пазѣте ся отъ любостяжаніе-то; защото ако има нѣкой прѣмного, животъ-тъ му не ся състои отъ имотъ-тъ му.

16. И рече имъ притчѫ, и казуваше: На нѣкой си богатъ человѣкъ нивя-та му дадохѫ много плодъ.

17. И мысляше си въ себе си и думаше: Какво да сторіѭ? защото нѣмамъ дѣ да съберѫ плодове-тѣ си.

18. И рече: Това ще да сторіѭ; да съборіѭ житницы-тѣ си, и да съградіѭ по голѣмы, и да съберѫ тамъ всичкы-тѣ си жита и имотъ-тъ си.

19. И да рекѫ на душѫ-тѫ си: Душе, имашь много пригоды вложены за много годины; почивай, яждь, пій, и весели ся.

20. А Богъ му рече: Безумне, тѫзи нощь ще ти изищѫтъ душѫ-тѫ: а това що си приготвилъ, кому ще бѫде?

21. Така *быва* на того който събира за себе си, и не богатѣе въ Бога.

22. Рече пакъ на ученицы-тѣ си: За това ви казувамъ: Не дѣйте ся грыжи за животъ-тъ си, какво да ядете, нито за тѣло-то си какво да облѣчете.

23. Животъ-тъ е по драгоцѣненъ отъ хранѫ-тѫ, и тѣло-то отъ облѣкло-то.

24. Разсмотрѣте враны-тѣ, че не сѣѭтъ нито жьнѫтъ; тѣ нѣматъ нито съкровища нито житницы, и Богъ гы храни; колко повече сте вы по добри отъ птицы-тѣ?

25. И кой отъ васъ съ грыжаніе може да приложи на възрастъ-тъ си единъ лакъть?

26. И тъй ако най малко нѣщо не можете, защо ся грыжите за друго?

кз. Смотри́те кріны, ка́кѡ расту́тъ: не трꙋжда́ютсѧ, ни прадꙋ́тъ. глаго́лю же ва́мъ, ꙗ҆́кѡ ни Соломѡ́нъ во все́й сла́вѣ своє́й ѡ҆блече́сѧ, ꙗ҆́кѡ є҆ди́нъ ѿ си́хъ.

ки. А҆́ще же травꙋ̀ на селѣ̀ дне́сь сꙋ́щꙋ, и҆ ѹ҆трѣ̀ въ пе́щь вмє́щемꙋ, Бг҃ъ та́кѡ ѡ҆дѣва́етъ: кольмѝ па́че ва́съ, маловѣ́ри;

ка. И҆ вы̀ не и҆щи́те, что̀ ꙗ҆́сте, и҆лѝ что̀ пі́ете: и҆ не возноси́тесѧ.

л҃. Всѣ́хъ бо си́хъ ꙗ҆зы́цы мі́ра сегѡ̀ и҆щꙋ́тъ: ва́шъ же О҆ц҃ъ вѣ́сть, ꙗ҆́кѡ тре́бꙋете си́хъ.

ла. О҆ба́че и҆щи́те цр҃твїа Бж҃їа, и҆ сїѧ̀ всѧ̀ приложа́тсѧ ва́мъ.

лв. Не бо́йсѧ, ма́лое ста́до: ꙗ҆́кѡ благоизво́ли О҆ц҃ъ ва́шъ да́ти ва́мъ цр҃тво.

лг. Продади́те и҆мѣ́нїа ва́ша, и҆ дади́те мл҃тыню: сотвори́те себѣ̀ влагѧ̀лища не ветша́ющѧ, сокро́вище неѡскꙋдѣ́емо на нб҃сѣ́хъ, и҆дѣ́же та́ть не приближа́етсѧ, ни мо́ль растлѣва́етъ.

лд. И҆дѣ́же бо сокро́вище ва́ше, тꙋ̀ и҆ се́рдце ва́ше бꙋ́детъ.

ле. Да бꙋ́дꙋтъ чресла̀ ва́ша препоѧ́сана, и҆ свѣти́льницы горѧ́щїи:

лѕ. И҆ вы̀ подо́бни чл҃вѣ́кѡмъ ча́ющымъ гдⷭ҇а своегѡ̀, когда̀ возврати́тсѧ ѿ бра́ка, да прише́дшꙋ и҆ толкнꙋ́вшꙋ, а҆́бїе ѿве́рзꙋтъ є҆мꙋ̀.

лз. Бл҃же́ни рабѝ тїи, и҆́хже прише́дъ гдⷬ҇ ѡ҆бра́щетъ бдѧ́щихъ: а҆ми́нь глаго́лю ва́мъ, ꙗ҆́кѡ препоѧ́шетсѧ и҆ посади́тъ и҆́хъ, и҆ минꙋ́въ послꙋ́житъ и҆́мъ.

ли. И҆ а҆́ще прїи́детъ во вторꙋ́ю стра́жꙋ, и҆ в҃ тре́тїю стра́жꙋ прїи́детъ, и҆ ѡ҆бра́щетъ и҆́хъ та́кѡ, бл҃же́ни сꙋ́ть рабѝ тїи.

ла. Се́ же вѣ́дите, ꙗ҆́кѡ а҆́ще бы вѣ́далъ господи́нъ хра́мины, въ кі́й ча́съ та́ть прїи́детъ, бдѣ́лъ ᲂу҆́бо бы̀, и҆ не бы̀ да́лъ подкопа́ти до́мꙋ своегѡ̀.

м҃. И҆ вы̀ ᲂу҆́бо бꙋ́дите гото́ви: ꙗ҆́кѡ въ ѻ҆́ньже ча́съ не мнитѐ, Сн҃ъ чл҃вѣ́ческїй прїи́детъ.

27. Разсмотрѣте кремове-тѣ какъ растѫтъ; не ся трудятъ, нито прѣдѫтъ; но казувамъ ви, че нито Соломонъ во всичкѫ-тѫ си славѫ ся облѣче както единъ отъ тѣхъ.

28. И ако трѣвѫ-тѫ, която днесь ѩ има на поле-то, и утрѣ ѩ хвьрлятъ въ пещь, Богъ ѩ така облича, колко повече васъ, маловѣрци?

29. И вы не дѣйте търси какво ще ядете или какво ще піете; и не дѣйте ся обеспокоява:

30. Защото всичко това търсятъ язычници-тѣ на свѣтъ-тъ; а Отецъ вашъ знае че това ви трѣбува.

31. Но търсѣте царство-то Божіе, и това всичко ще ви ся приложи.

32. Не бой ся, мало стадо; защото Отецъ ви благоволи да ви даде царство-то.

33. Продайте имотъ-тъ си и дайте милостынѩ: направѣте си кесіи които не овехтяватъ, съкровище на небеса което не оскудѣва, дѣто крадецъ не приближава, нито молецъ растлѣва.

34. Защото дѣто е съкровище-то ваше, тамо ще бѫде и сърдце-то ваше.

35. Да бѫдѫтъ чрѣсла-та ви опасаны, и свѣтилници-тѣ ви запалени.

36. И вы бѫдѣте подобни на человѣцы които чакатъ господаря си, кога ще ся върне отъ свадбѫ-тѫ, да му отворятъ тозь часъ, щомъ дойде и похлопа.

37. Блажени тѣзи раби, които кога дойде господарь-тъ имъ гы намѣри будны; истинѫ ви казувамъ, че ще ся опаше, и ще гы тури да сѣднѫтъ на трапезѫ-тѫ, и ще мине да имъ пошета.

38. И ако дойде въ вторѫ-тѫ стражѫ, или въ третіѩ-тѫ стражѫ дойде, и гы намѣри така, блажени сѫ онѣзи раби.

39. И това още знайте, че ако бы знаилъ стопанинъ-тъ на кѫщѫ-тѫ въ кой часъ ще дойде крадецъ-тъ, буденъ бы стоялъ, и не бы оставилъ да му подкопаѩтъ кѫщѫ-тѫ.

40. Бѫдѣте прочее и вы готови; защото въ който часъ не мислите, Сынъ человѣческый ще дойде.

м҃а. Речѐ же є҆мꙋ̀ Пе́трꙋ: Гдⷭ҇и, кꙋ̀ на́мъ ли при́тчꙋ сію̀ гл҃го́леши, и҆лѝ ко всѣ́мъ;

м҃в. Речѐ же Гдⷭ҇ь: кто̀ оу҆бо є҆́сть вѣ́рный строи́тель и҆ мꙋ́дрый, є҆го́же поста́витъ гдⷭ҇ь на́дъ чєлѧ́дїю своє́ю, даѧ́ти во вре́мѧ житомѣ́рїе;

м҃г. Бл҃же́нъ ра́бъ то́й, є҆го́же пришє́дъ гдⷭ҇ь є҆гѡ̀ ѡ҆брѧ́щетъ творѧ́ща та́кѡ.

м҃д. Воистинꙋ̀ гл҃го́лю ва́мъ, ꙗ҆́кѡ на́дъ всѣ́мъ и҆мѣ́нїемъ свои́мъ поста́витъ є҆го̀.

м҃є. А҆́ще же речє́тъ ра́бъ то́й въ ср҃цы своє́мъ: косни́тъ господи́нъ мо́й прїитѝ: и҆ на́чнетъ би́ти рабы̀ и҆ рабы́ни, ꙗ҆́сти же и҆ пи́ти и҆ оу҆пива́тисѧ:

м҃ѕ. Прїи́детъ господи́нъ раба̀ тогѡ̀ въ де́нь, въ ѻ҆́ньже не ча́етъ, и҆ въ ча́съ, въ ѻ҆́ньже не вѣ́сть: и҆ расте́шетъ є҆го̀, и҆ ча́сть є҆гѡ̀ съ невѣ́рными положи́тъ.

м҃з. То́й же ра́бъ вѣ́дѣвый во́лю гдⷭ҇и́на своегѡ̀, и҆ не оу҆гото́вавъ, ни сотвори́въ по во́ли є҆гѡ̀, бїе́нъ бꙋ́детъ мно́гѡ.

м҃и. Невѣ́дѣвый же, сотвори́въ же достѡ́йнаѧ ра́намъ, бїе́нъ бꙋ́детъ ма́лѡ. Всѧ́комꙋ же, є҆мꙋ́же дано̀ бꙋ́детъ мно́гѡ, мно́гѡ взы́щетсѧ ѿ негѡ̀: и҆ є҆мꙋ́же преда́ша мно́жайше, мно́жайше про́сатъ ѿ негѡ̀.

м҃а҃. Ѻ҆гнѧ̀ прїидо́хъ вовре́щи на зе́млю, и҆ что̀ хощꙋ̀, а҆́ще оу҆жѐ возгорѣ́сѧ;

н҃. Крещє́нїемъ же и҆́мамъ крести́тисѧ, и҆ ка́кѡ оу҆держꙋ́сѧ, до́ндеже скончаю́тсѧ;

н҃а. Мнитѐ ли, ꙗ҆́кѡ ми́ръ прїидо́хъ да́ти на зе́млю; нѝ, гл҃го́лю ва́мъ, но раздѣле́нїе.

н҃в. Бꙋ́дꙋтъ бо ѿсе́лѣ па́ть во є҆ди́номъ домꙋ̀ раздѣле́ны, трїѐ на двѧ̀, и҆ двѧ̀ на три̇̀.

н҃г. Раздѣли́тсѧ ѻ҆те́цъ на сы́на, и҆ сы́нъ на ѻ҆́тцѧ: ма́ти на дщє́рь, и҆ дщѝ на ма́терь: свекры̀ на невѣ́стꙋ свою̀, и҆ невѣ́ста на свекро́вь свою̀.

н҃д. Глаго́лаше же и҆ наро́дѡмъ: є҆гда̀ оу҆зри́те ѻ҆́блакъ

41. *Тогазь* Петръ му рече: Господи, намъ ли казувашь тѫзи притчѫ, или и на всичкы-тѣ?

42. И Господь рече: Кой е прочее онзи вѣренъ и благоразуменъ домостроитель, когото господарь-тъ ще постави надъ слугы-тѣ си, да дава на врѣме *всякому* опрѣдѣленѫ-тѫ хранѫ?

43. Блаженъ тойзи рабъ когото бы намѣрилъ господарь-тъ му, кога си дойде, че прави така.

44. Истинѫ ви казувамъ че ще го постави надъ всичко-то си имѣніе.

45. Ако ли рече онзи рабъ въ сърдце-то си, Господарь-тъ ми ще окъснѣе да си дойде; и начене да біе ратаи-тѣ и ратайкы-тѣ, и да яде и да піе и да ся опива;

46. Ще дойде господарь-тъ на онзи рабъ, въ день въ който не му ся надѣе, и въ часъ въ който не знае; и ще го разсѣче, и неговѫ-тѫ часть ще положи съ невѣрны-тѣ.

47. И онзи рабъ който е знаилъ волѭ-тѫ на Господаря си, че не приготвилъ, нито сторилъ по волѭ-тѫ му, много ще бѫде битъ.

48. А онзи който не е знаилъ и е сторилъ *нѣщо* достойно за бой, малко битъ ще бѫде. И всякому комуто е много дадено, много ще и да ся поище отъ него, и комуто сѫ много въвѣрили, повече и ще изищѫтъ отъ него.

49. Огнь дойдохъ да туріѭ на земѭ-тѫ; и какво ищѫ, ако ся е вече запалилъ?

50. Но имамъ крьщеніе да ся крьстѭ, и колко ся утѣснявамъ доклѣ да ся извърши.

51. Мислите ли че дойдохъ да дамъ миръ на земѭ-тѫ? не, казувамъ ви, но раздѣленіе.

52. Защото отъ нынѣ петима въ еднѫ кѫщѫ раздѣлени ще бѫдѫтъ, трима-та върху двама-та и двама-та върху трима-та.

53. Ще да ся раздѣлятъ баща противъ сына и сынъ противъ бащѫ, майка противъ дъщеріѭ и дъщеря противъ майкѫ, свекърва противъ невѣстѫ и невѣста противъ свекървѫ.

54. Казуваше още и на народъ-тъ: Кога видите облакъ който

восходѧ́щꙋ ѿ за́пада, ꙗ҆́кѡ глаго́лете: тꙋ́ча гра́детъ: и҆ бы-ва́етъ та́кѡ.

ѿе. И҆ є҆гда̀ ю҆́гъ вѣ́ющꙋ, гл҃го́лете: зно́й бꙋ́детъ: и҆ быва́етъ.

ѿѕ. Лицемѣ́ри, лицѐ не́бесе и҆ земли̇̀ вѣ́сте и҆скꙋша́ти: вре́мене же сегѡ̀ ка́кѡ не и҆скꙋша́ете;

ѿз. Что́ же и҆ ѿ себѣ̀ не сꙋ́дите пра́ведное;

ѿи. Є҆гда́ бо гра́деши съ сопе́рникомъ твои́мъ ко кнѧ́зю, на пꙋ́ти да́ждь дѣ́ланіе и҆збы́ти ѿ негѡ̀: да не ка́кѡ привлечетъ тебѐ къ сꙋдїи̇̀, и҆ сꙋдїѧ̀ тѧ̀ преда́стъ слꙋзѣ̀, и҆ слꙋгѧ̀ всади́тъ тѧ̀ въ темни́цꙋ.

ѿа. Глаго́лю тебѣ̀: не и҆зы́деши ѿтꙋ́дꙋ, до́ндеже и҆ послѣ́днюю мѣ́дницꙋ воздаси.

ГЛАВѢ̀ ГІ.

а҃. Прїидо́ша же нѣ́цыи въ то̀ вре́мѧ повѣ́дающе є҆мꙋ̀ ѿ Галїле́ехъ, и҆́хже кро́вь Пїла́тъ смѣсѝ съ жє́ртвами и҆́хъ.

в҃. И҆ ѿвѣща́въ І҆и҃съ речѐ и҆̀мъ: мните́ ли, ꙗ҆́кѡ Галїле́ане сі́и грѣ́шнѣйши па́че всѣ́хъ Галїле́анъ бы́хꙋ, ꙗ҆́кѡ та́кѡ пострада́ша;

г҃. Нѝ, глаго́лю ва́мъ: но а҆́ще не пока́етеса, всѝ та́кожде поги́бнете.

д҃. И҆лѝ ѻ҆́ни ѻ҆́смьна́десѧте, на ни́хже падѐ сто́лпъ Сїлѡа́мскїй, и҆ побѝ и҆́хъ, мните́ ли, ꙗ҆́кѡ тїи̇̀ до́лжнѣйши бы́хꙋ па́че всѣ́хъ живꙋ́щихъ во І҆ерꙋсали́мѣ;

є҃. Нѝ, глаго́лю ва́мъ: но а҆́ще не пока́етеса, всѝ та́кожде поги́бнете.

ѕ҃. Гл҃го́лаше же сїю̀ при́тчꙋ: смоко́вницꙋ и҆ма́ше нѣ́кїй въ вїногра́дѣ своемъ всажденꙋ̀: и҆ прїи́де и҆ска̀ плода̀ на не́й, и҆ не ѡ҆брѣ́те.

з҃. Рече́ же къ вїнаре́ви: сѐ тре́тїе лѣ́то, ѿне́лиже прихожду̀ и҆ска̀ плода̀ на смоко́вницѣ се́й, и҆ не ѡ҆брѣта́ю: посѣ́цы ю҆ (ᲂу҆́бо), вскꙋ́ю и҆ зе́млю ᲂу҆пражна́етъ;

ся възвыся отъ западъ, тозь часъ казувате: Дъждь ще вали; и така быва.

55. И кога югъ вѣе, казувате: Ще стане горѣщина; и става.

56. Лицемѣри, лице-то на земѩ-тѫ и на небе-то умѣете да распознавате; а това врѣме какъ да не распознавате?

57. А защо и по само себе си не сѫдите праведно-то?

58. Когато отхождашь съ противникъ-тъ си при князя, въ пѫть-тъ постарай ся да ся отървешь отъ него, да не бы тя завлѣкълъ до сѫдника, и сѫдникъ-тъ тя прѣдаде на слугѫ-тѫ, и слуга-та тя тури въ тьмницѫ.

59. Казувамъ ти: Нѣма да излѣзешь отъ тамъ, доклѣ не отдадешь и най послѣдне-то банче.

ГЛАВА 13.

1. И въ това врѣме дойдохѫ нѣкои и му извѣстихѫ за Галилеяны-тѣ, на които кръвь-тѫ Пилатъ смѣсилъ съсъ жьртвы-тѣ имъ.

2. И отговори Іисусъ и рече имъ: Мыслите ли че тѣзи Галилеяне за това що така пострадахѫ, сѫ были най грѣшни отъ всичкы-тѣ Галилеяне?

3. Казувамъ ви, не; но ако ся не покаете, всинца така ще загынете.

4. Или осмнадесеть-тѣ онѣзи врьхъ които паднѫ стълпъ-тъ Силоамскый, и гы уби, мыслите ли че тѣ бѣхѫ най грѣшни отъ всичкы-тѣ человѣцы които живѣѭтъ въ Іерусалимъ?

5. Казувамъ ви, не; но ако ся не покаете, всинца така ще загынете.

6. Казуваше още тѫзи притчѫ: Нѣкой си имаше въ лозіе-то си насаденѫ смоковницѫ, и дойде да търси плодъ на неѭ, и не намѣри.

7. И рече на лозаря: Ето три годины *какъ* идѫ да търсѭ плодъ отъ тѫзи смоковницѫ, и не намѣрувамъ; отсѣчи ѭ; защо да запразня и земѩ-тѫ?

и҃. Ѻ҃нъ же ѿвѣща́въ, речѐ є҆мꙋ̀: гдⷭ҇и, ѡ҆ста́ви ю҆̀ и҆ сѐ лѣ́то, до́ндеже ѡ҆копа́ю ѻ҆́крестъ є҆ѧ̀, и҆ ѡ҆сы́плю гно́емъ:

а҃. И҆ а҃ще оу҆́бѡ сотвори́тъ пло́дъ: а҃ще ли же ни̑, во гра-дꙋ́щее посѣче́ши ю҆̀.

в҃. Бе́ше же оу҆чѧ̀ на є҆ди́номъ ѿ со́нмищъ въ сꙋббѡ́тꙋ:

г҃і. И҆ сѐ жена̀ бѣ̀ и҆мꙋ́щи дꙋ́хъ недꙋ́женъ лѣ́тъ ѻ҆смь-на́десѧть, и҆ бѣ̀ сла́ка, и҆ не могꙋ́щи восклони́тисѧ ѿню́дъ.

д҃і. Ви́дѣвъ же ю҆̀ І҆и҃съ, пригласѝ и҆ речѐ є҆́й: же́но, ѿпꙋ́щена̀ є҆сѝ ѿ недꙋ́га твоегѡ̀.

є҃і. И҆ возложѝ на ню̀ рꙋ́цѣ: и҆ а҃бїе простре́сѧ, и҆ сла́влѧше Бг҃а.

ѕ҃і. Ѿвѣща́въ же старѣ́йшина собо́рꙋ, негодꙋ́ѧ, занѐ въ сꙋббѡ́тꙋ и҆сцѣлѝ ю҆̀ І҆и҃съ, гл҃го́лаше наро́дꙋ: ше́сть дні́й є҆́сть, въ на́же досто́итъ дѣ́лати: въ ты̑ оу҆́бо приходѧ́ще цѣли́-тесѧ, а҆ не въ де́нь сꙋббѡ́тный.

з҃і. Ѿвѣща́ (же) оу҆́бо є҆мꙋ̀ Гдⷭ҇ь и҆ речѐ: лицемѣ́ре, ко́ждо ва́съ въ сꙋббѡ́тꙋ не ѿрѣша́етъ ли своегѡ̀ вола̀ и҆лѝ ѻ҆сла̀ ѿ ꙗ҆слі́й, и҆ ве́дъ напаѧ́етъ;

и҃і. Сі́ю же дше́рь А҆враа́млю сꙋ́щꙋ, ю҆́же связà сатана̀ сѐ ѻ҆смоена́десѧте лѣ́то, не досто́ѧше ли разрѣши́тисѧ є҆́й ѿ ю҆́зы сеѧ̀ въ де́нь сꙋббѡ́тный;

ѳ҃і. И҆ сі̑ѧ є҆мꙋ̀ глаго́лющꙋ, стыдѧ́хꙋсѧ вси̑ противлѧ́ющїисѧ є҆мꙋ̀: и҆ вси̑ лю́дїе ра́довахꙋсѧ ѡ҆ всѣ́хъ сла́вныхъ быва́ющихъ ѿ негѡ̀.

і҃і. Гл҃го́лаше же: комꙋ̀ подо́бно є҆́сть цр҃твїе Бж҃їе; и҆ комꙋ̀ оу҆подо́блю є҆̀;

а҃і. Подо́бно є҆́сть зе́рнꙋ горꙋ́шнꙋ, є҆́же прїе́мъ человѣ́къ вве́рже въ вертогра́дъ сво́й: и҆ возрастѐ, и҆ бы́сть дре́во ве́лїе, и҆ пти̑цы нб҃ныѧ вселѝшасѧ въ вѣ́твїе є҆гѡ̀.

к҃. Па́ки речѐ: комꙋ̀ оу҆подо́блю цр҃твїе Бж҃їе;

к҃а. Подо́бно є҆́сть ква́сꙋ, є҆го́же прїе́мши жена̀, скры̑ въ са́тѣхъ трїе́хъ мꙋкѝ, до́ндеже вскѝсе всѐ.

8. А той отговори и рече му: Господарю, остави іѫ и това лѣто, доклѣ раскопаіѫ около неіѫ, и насыпѫ торъ:

9. И ако даде плодъ, *добрѣ;* ако ли не, подирь това ще іѫ отсѣчешь.

10. И еднѫ сѫбботѫ поучаваше въ едно отъ съборища-та;

11. И ето бѣше тамо една жена която имаше духъ болѣстенъ осмнадесеть години, и сгърбена бѣше, и не можаше никакъ да ся исправи.

12. Като іѫ видѣ Іисусъ, извыка и рече ѝ: Жено, освободена си отъ болѣсть-тѫ си.

13. И положи на неіѫ рѫцѣ, и тозь часъ ся исправи *жена-та*, и славяше Бога.

14. И отговори началникъ-тъ на съборище-то, който негодуваше, защото въ сѫбботѫ іѫ исцѣли Іисусъ, и казуваше, на народъ-тъ: Шесть дни сѫ, въ които трѣба да работите; въ тѣхъ прочее идвайте и цѣлѣте ся, а не сѫбботенъ день.

15. Отговори му Господь и рече: Лицемѣре, всякой единъ отъ васъ не отврьзва ли въ сѫбботѫ волъ-тъ или оселъ-тъ си отъ яслы-тѣ, и *го* завожда та *го* напоява?

16. А тая като е дъщеря Авраамова, коіѭто е вьрзалъ Сатана, ето осмнадесеть години, не трѣбаше ли да бѫде развьрзана отъ тѫзи врьскѫ въ сѫбботенъ день?

17. И това като говоряше той, посрамяваха ся всичкы-тѣ, които му ся противяхѫ, и всичкый-тъ народъ ся радуваше за вси-тѣ славны дѣла неговы.

18. Казуваше още: На какво е подобно царство-то Божіе? и на що да го уприличѫ?

19. Подобно е на зьрно синапово, което человѣкъ зѣ и посѣя го въ градинѫ-тѫ си; и порасте и станѫ дьрво голѣмо, и птицы-тѣ небесны привитаваха въ неговы-тѣ вѣтви.

20. И пакъ рече: На какво да уподобіѫ царство-то Божіе?

21. Подобно е на квасъ, който като го зѣ жена скры го въ три мѣры брашно, доклѣ ся вкиснѫ всичко-то.

к҃в. И҆ прохожда́ше сквозѣ̀ гра́ды и҆ ве́си, оу҆ча̀, и҆ ше́ствїе творѧ̀ во І҆ерꙋсали́мъ.

к҃г. Рече́ же нѣ́кїй є҆мꙋ̀: Гдⷭ҇и, а҆́ще ма́лѡ є҆́сть спаса́ющихсѧ; Ѻ҆́нъ же речѐ къ ни́мъ:

к҃д. Подвиза́йтесѧ вни́ти сквозѣ̀ тѣ́снаѧ врата̀: ꙗ҆́кѡ мно́зи, глаго́лю ва́мъ, взы́щꙋтъ вни́ти, и҆ не возмо́гꙋтъ.

к҃е. Ѿне́лѣже воста́нетъ до́мꙋ вла̀ка, и҆ затвори́тъ двє́ри, и҆ на́чнете внѣ̀ стоѧ́ти и҆ оу҆дара́ти въ двє́ри, глаго́люще: Гдⷭ҇и, Гдⷭ҇и, ѿве́рзи на́мъ. и҆ ѿвѣща́въ речє́тъ ва́мъ: не вѣ́мъ ва́съ, ѿкꙋ́дꙋ є҆́стѐ.

к҃ѕ. Тогда̀ на́чнете глаго́лати: ꙗ҆до́хомъ пред̾ тобо́ю и҆ пи́хомъ, и҆ на распꙋ́тїихъ на́шихъ оу҆чи́лъ є҆сѝ.

к҃з. И҆ речє́тъ: гл҃го́лю ва́мъ, не вѣ́мъ ва́съ, ѿкꙋ́дꙋ є҆́стѐ: ѿстꙋпи́те ѿ менѐ всѝ дѣ́лателїе непра́вды.

к҃и. Тꙋ̀ бꙋ́детъ пла́чь и҆ скре́жетъ зꙋбѡ́мъ, є҆гда̀ оу҆́зрите Ѧ҆враа́ма и҆ І҆са́ка и҆ І҆а́кѡва и҆ всѧ̀ прⷪ҇ро́ки во цр҃твїи Бж҃їи, ва́съ же и҆згони́мыхъ во́нъ.

к҃ѳ. И҆ прїи́дꙋтъ ѿ востѡ́къ и҆ за҆́падъ и҆ сѣ́вера и҆ ю҆́га, и҆ возла́гꙋтъ въ цр҃твїи Бж҃їи.

л҃. И҆ сѐ сꙋ́ть послѣ́днїи, и҆́же бꙋ́дꙋтъ пе́рви, и҆ сꙋ́ть пе́рвїи, и҆́же бꙋ́дꙋтъ послѣ́дни.

л҃а. Въ то́й де́нь пристꙋпи́ша нѣ́цыи ѿ фарїсе́й, глаго́люще є҆мꙋ̀: и҆зы́ди и҆ и҆дѝ ѿсю́дꙋ, ꙗ҆́кѡ И҆ро́ѡдъ хо́щетъ тѧ̀ оу҆би́ти.

л҃в. И҆ речѐ и҆̀мъ: ше́дше рцы́те ли́сꙋ томꙋ̀: сѐ и҆згоню̀ бѣ́сы и҆ и҆сцѣле́нїѧ творю̀ дне́сь и҆ оу҆́трѣ, и҆ въ тре́тїй скончаю́сѧ.

л҃г. Ѻ҆ба́че подоба́етъ мѝ дне́сь и҆ оу҆́трѣ и҆ въ бли́жнїй и҆тѝ: ꙗ҆́кѡ невозмо́жно є҆́сть прⷪ҇ро́кꙋ погибнꙋти кромѣ̀ І҆ерꙋсали́ма.

л҃д. І҆ерꙋсали́ме, І҆ерꙋсали́ме, и҆збі́вый прⷪ҇ро́ки, и҆ ка́менїемъ побива́ѧ пѡ́сланныѧ къ тебѣ̀, колькра́ты восхотѣ́хъ собра́ти ча̑да твоѧ̀, ꙗ҆́коже ко́кошъ гнѣ̑здо̀ своѐ под̾ крилѣ̀, и҆ не восхотѣ́сте;

22. И като отиваше въ Іерусалимъ, минуваше прѣзъ градове-тѣ и прѣзъ села-та та поучаваше.

23. И нѣкой си му рече: Господи, малцина ли сѫ които ще ся спасѫтъ? а той имъ рече:

24. Подвизавайте ся да влѣзете прѣзъ тѣсны-тѣ врата; защото мнозина, казувамъ ви, ще ищѫтъ да влѣзѫтъ, и не ще да могѫтъ.

25. Слѣдъ като стане стопанинъ-тъ на кѫщѫ-тѫ и затвори врата-та, а *вы* останете вънъ, и наченете да хлопате на врата-та и да казувате; Господи, Господи, отвори ни, и той отговори и ви рече: Не вы знаіѫ отъ кѫдѣ сте,

26. Тогазь ще наченете да казувате: Ядохмы прѣдъ тебе и пихмы, и на наши-тѣ улицы си поучавалъ.

27. И ще рече: Казувамъ ви, не знаіѫ отъ кѫдѣ сте; махнѣте ся отъ мене всинца които работите неправдѫ.

28. Тамъ ще бѫде плачь и скърцаніе съсъ зѫбы, кога видите Авраама и Исаака и Іакова и вси-тѣ пророцы въ царство-то Божіе, а васъ че сте испѫдени вънъ.

29. И ще дойдѫтъ отъ истокъ и западъ, и отъ сѣверъ и югъ, и ще сѣднѫтъ въ царство-то Божіе.

30. И ето, има послѣдни, които ще бѫдѫтъ пьрви, и има пьрви, които ще бѫдѫтъ послѣдни.

31. Въ него день дойдохѫ нѣкои Фарисеи, и казувахѫ му: Излѣзь и си иди отъ тука, защото Иродъ ище да тя убіе.

32. И рече имъ: Идѣте и речѣте на тѫзи лисицѫ: Ето бѣсове испѫждамъ, и правіѫ исцѣленія днесь и утрѣ; и въ третій-тъ *день* ся свьршувамъ.

33. Но трѣба азъ днесь и утрѣ и въ другый день да идѫ; защото не е възможно пророкъ да загыне вънъ отъ Іерусалимъ.

34. Іерусалиме, Іерусалиме, ты който пророцы-тѣ избивашь, и пратены-тѣ до тебе съ камьніе побивашь; колко пѫти поискахъ да съберѫ чада-та ти, както птица пилцы-тѣ си подъ крылѣ, и не рачихте!

а҃є. Сѐ ѿставлѧ́етсѧ ва́мъ до́мъ ва́шъ пꙋ́стъ. гл҃го́лю же ва́мъ, ꙗ҆́кѡ не и҆́мате менѐ ви́дѣти, до́ндеже прїи́детъ, є҆гда̀ рече́те: бл҃гословѐнъ гра́дый во и҆́мѧ гдⷭ҇не.

ГЛАВА̀ ді.

а҃. И҆ бы́сть є҆гда̀ вни́ти є҆мꙋ̀ въ до́мъ нѣ́коегѡ кнѧ́зѧ фарїсе́йска въ сꙋббѡ́тꙋ хлѣ́бъ ꙗ҆́сти, и҆ тїи бѧ́хꙋ назира́юще є҆го̀.

в҃. И҆ сѐ человѣ́къ нѣ́кїй, и҆́мый водны́й трꙋ́дъ, бѣ̀ пред̾ ни́мъ:

г҃. И҆ ѿвѣща́въ І҆и҃съ речѐ къ зако́ниникѡмъ и҆ фарїсе́ѡмъ, гл҃го́лѧ: А҆́ще досто́итъ въ сꙋббѡ́тꙋ цѣли́ти;

д҃. Ѻ҆ни́ же ᲂу҆молча́ша. и҆ прїе́мъ и҆сцѣли̑ є҆го̀, и҆ ѿпꙋсти̑.

є҃. И҆ ѿвѣща́въ къ ни́мъ речѐ: кото́рагѡ ѿ ва́съ Ѻ҆се́лъ и҆ли̑ во́лъ въ стꙋдене́цъ впаде́тъ, и҆ не А҆́бїе ли и҆сто́ргнетъ є҆го̀ въ де́нь сꙋббѡ́тный;

ѕ҃. И҆ не возмого́ша ѿвѣща́ти є҆мꙋ̀ къ си́мъ.

з҃. Гл҃го́лаше же къ звѧ̑ннымъ при́тчꙋ, ѿбержа̀, ка́кѡ предсѣда̑нїѧ и҆збира́хꙋ, гл҃го́лѧ къ ни́мъ:

и҃. Є҆гда̀ зва́нъ бꙋ́деши ки́мъ на бра́къ, не са́ди на пре́днѣмъ мѣ́стѣ, є҆да̀ кто̀ честнѣ́е тебѣ̀ бꙋ́детъ зва́нныхъ:

ѳ҃. И҆ прише́дъ и҆́же тебѐ зва́вый и҆ Ѻ҆наго, рече́тъ ти̑: да́ждь семꙋ̀ мѣ́сто: и҆ тогда̀ на́чнеши со стꙋдо́мъ послѣ́днее мѣ́сто держа́ти.

і҃. Но є҆гда̀ зва́нъ бꙋ́деши, ше́дъ са́ди на послѣ́днемъ мѣ́стѣ: да є҆гда̀ прїи́детъ зва́вый тѧ̀, рече́тъ ти̑: дрꙋ́же, поса́ди вы́ше: тогда̀ бꙋ́детъ ти̑ сла́ва пред̾ зва́нными съ тобо́ю.

а҃і. Ꙗ҆́кѡ всѧ́къ возноса́йсѧ, смири́тсѧ: и҆ смира́йсѧ, вознесе́тсѧ.

в҃і. Гл҃го́лаше же и҆ ко зва́вшемꙋ є҆го̀: є҆гда̀ сотвори́ши Ѻ҆бѣ́дъ и҆ли̑ ве́черю, не зови̑ дрꙋгѡ́въ твои́хъ, ни бра́тїи

35. Ето оставя ся вамъ домъ-тъ вашъ пустъ. И истинѫ ви казуванъ, че нѣма да мя видите дори дойде *врѣме-то*, когато ще речете: Благословенъ който иде въ име-то Господне.

ГЛАВА 14.

1. И една сѫбботѫ когато дойде той въ кѫщѫ-тѫ на нѣкого си началника на Фарисеи-тѣ да яде хлѣбъ, тѣ имахѫ очи-тѣ си на него.

2. И ето, имаше прѣдъ него нѣкой си человѣкъ красничавъ.

3. И отвѣща Іисусъ та говоряше на законници-тѣ и на Фарисеи-тѣ и рече: Позволено ли е да цѣли нѣкой въ сѫбботѫ? А тѣ мълчахѫ.

4. И похванѫ та го исцѣли и пуснѫ го.

5. И отговори на тѣхъ и рече: Кой отъ васъ, ако бы паднѫлъ оселъ-тъ или волъ-тъ му въ ямѫ, не бы го на часъ-тъ извлѣклъ въ сѫбботенъ день?

6. И не можахѫ на това да му ся отговорятъ.

7. Рече пакъ притчѫ на званны-тѣ, като гледаше какъ избиратъ първы-тѣ за сѣденіе мѣста, и казуваше имъ:

8. Кога тя кани нѣкой на свадбѫ, не сѣдай на първо-то мѣсто, да не бы да е призовалъ и другыго по почтенъ отъ тебе;

9. И дойде тойзи който е поканилъ и тебе и него, и ти рече: Дай мѣсто на тогова; и тогазь наченешь съ усрамяваніе да заливяшь послѣдне-то мѣсто.

10. Но кога тя поканятъ, иди и сѣдни на послѣдне-то мѣсто, за да ти рече, кога дойде тойзи който тя е призовалъ: Пріятелю, възлѣзь по горѣ. Тогазь щешь има славѫ прѣдъ тѣзи които сѣдятъ съ тебе наедно.

11. Защото всякой който възнося себе си ще ся смири, и който ся смирява ще ся възнесе.

12. Казуваше и на тогова който го бѣше призовалъ: Кога правишь обѣдъ или вечеріѫ, не дѣй кани пріятели-тѣ си, ни братія-

твоеѧ̀, ни срѡ́дникъ твои́хъ, ни сосѣ̑дъ бога́тыхъ: є҆да̀ когда̀
и҆ тїи тѧ̀ та́кожде воззовѹ́тъ, и҆ бѹ́детъ ти̑ воздаѧ́нїе.
г҃і. Но є҆гда̀ твори́ши пи́ръ, зови̑ ни́щыѧ, маломѡ́щныѧ,
хрѡмы́ѧ, слѣпы̑ѧ:
д҃і. И҆ блже́нъ бѹ́деши, ꙗ҆́кѡ не и҆́мѹтъ ти̑ что̀ воздáти:
воздáстъ же ти̑ сѧ̀ въ воскреше́нїе пра́ведныхъ.
е҃і. Слы́шавъ же нѣ́кїй ѿ возлежа́щихъ съ ни́мъ сїѧ̑, речѐ
є҆мꙋ̀: блже́нъ, и҆́же снѣ́сть ѻ҆бѣ́дъ въ цр҃твїи бж҃їи.
ѕ҃і. Ѻ҆́нъ же речѐ є҆мꙋ̀: человѣ́къ нѣ́кїй сотворѝ ве́черю
ве́лїю, и҆ звѧ̀ мнѡ́ги:
з҃і. И҆ посла̀ раба̀ своего̀ въ го́дъ ве́чери, рещѝ звѧ̑ннымъ:
гради́те, ꙗ҆́кѡ ᲂу҆жѐ готѡ́ва сѹ́ть всѧ̑.
и҃і. И҆ нача́ша вкѹ́пѣ ѿрица́тисѧ всѝ. пе́рвый речѐ є҆мꙋ̀:
село̀ кѹпи́хъ, и҆ и҆́мамъ нѹ́ждѹ и҆зы́ти, и҆ ви́дѣти є҆̀: молю́тисѧ,
и҆мѣ́й мѧ́ ѿречѐна.
ѳ҃і. И҆ дрѹгі́й речѐ: сѹпрѹ́гъ волѡ́въ кѹпи́хъ па́ть, и҆ градꙋ̀
и҆скѹси́ти и҆́хъ: молю́ тѧ, и҆мѣ́й мѧ̀ ѿречѐна.
к҃. И҆ дрѹгі́й речѐ: женꙋ̀ поѧ́хъ, и҆ сегѡ̀ ра́ди не могꙋ̀
прїитѝ.
к҃а. И҆ пришѐдъ ра́бъ то́й повѣ́да господи́нѹ своемꙋ̀ сїѧ̑.
тогда̀ разгнѣ́вався до́мѹ влады́ка, речѐ рабꙋ̀ своемꙋ̀: и҆зы́ди
ско́рѡ на распѹ́тїѧ и҆ стѡ́тны гра́да, и҆ ни́щыѧ и҆ бѣ́дныѧ и҆
слѣпы̑ѧ и҆ хрѡмы́ѧ введѝ сѣ́мѡ.
к҃в. И҆ речѐ ра́бъ: гдⷭ҇и, бы́сть ꙗ҆́коже повелѣ́лъ є҆сѝ, и҆ є҆щѐ
мѣ́сто є҆́сть.
к҃г. И҆ речѐ господи́нъ къ рабꙋ̀: и҆зы́ди на пѹ́тѝ и҆ хаѧ́ѕѹ,
и҆ ᲂу҆бѣ́дѝ вни́ти, да напо́лнитсѧ до́мъ мо́й.
к҃д. Гаго́лю бо ва́мъ, ꙗ҆́кѡ ни є҆ди́нъ мѹжѐй тѣ́хъ звѧ́нныхъ
вкѹ́ситъ моеѧ̀ ве́чери. мно́зи бо сѹ́ть звѧ́ни, ма́лѡ же и҆збра́н-
ныхъ.
к҃є. И҆дѧ́хѹ же съ ни́мъ нарѡ́ди мно́зи: и҆ ѡ҆бра́щсѧ речѐ къ
ни́мъ:
к҃ѕ. А҆́ще кто̀ гра́детъ ко мнѣ̀, и҆ не возненави́дитъ ѻ҆ц҃а

та си, ни роднины-тѣ си, нито съсѣды богаты; *да не* би тя подобно и тѣ поканили и ти бѫде заплатено;

13. Но кога правишь угощеніе, поканвай сиромасы, клосны, хромы и слѣпы:

14. И ще бѫдешь блаженъ; защото нѣматъ да ти платятъ; понеже ще ти бѫде заплатено по въскрьсеніе-то на праведны-тѣ.

15. Това като чу единъ отъ сѣдящы-тѣ съ него, рече му: Блаженъ който яде хлѣбъ въ царство-то Божіе.

16. А той му рече: Нѣкой си человѣкъ направи вечеріѭ голѣмѫ и покани мнозина.

17. И въ часъ-тъ на вечеріѭ-тѫ проводи рабъ-тъ си да рече на поканены-тѣ: Елате, понеже всичко е вече готово.

18. И начеѭхѫ всичкы-тѣ *като* на единъ *умъ* да ся отричатъ: Пьрвый-тъ му рече: Нивѫ купихъ, и нуждѫ имамъ да излѣзѫ и да ѭ видѭ; моліѭ ти ся, имай мя отреченъ.

19. И другъ рече: Купихъ петь чифта волове, и отхождамъ да гы опытамъ; моліѭ ти ся, имай мя отреченъ.

20. И другъ рече: Оженихъ ся; и за това не могѫ да дойдѫ.

21. И когато си дойде тойзи рабъ раеказа на господаря си това. Тогази ся разгнѣва стопанинъ-тъ и рече на рабъ-тъ си: Излѣзь скоро по улицы-тѣ и пѫтища-та на градъ-тъ, и доведи тука сиромасы-тѣ и клосны-тѣ и хромы-тѣ и слѣпы-тѣ.

22. И рече рабъ-тъ: Господарю, както си заповѣдалъ станѫ, и още мѣсто има.

23. И рече господарь-тъ на рабъ-тъ: Излѣзь на пѫтища-та и по ограды-тѣ, и понуди *гы* да влѣзѫтъ, за да ся напълни домъ-тъ ми.

24. Защото ви казувамъ: Че никой отъ онѣзь призованы-тѣ человѣцы нѣма да кусне отъ вечеріѭ-тѫ ми.

25. И вървяхѫ съ него наедно народъ много, и обърнѫ ся та имъ рече:

26. Ако иде нѣкой при мене и не възненави баща си,

своего̀, и̂ ма́терь, и̂ женꙋ̀, и̂ ча̑дъ, и̂ бра́тїю, и̂ се́стръ, є̂щє́ же и̂ дꙋ́шꙋ свою̀, не мо́жетъ мо́й бы́ти оу̑чени́къ.

к҃з. И̂ и̂же не но́ситъ кр҃та̀ своегѡ̀, и̂ въ слѣ̑дъ менѐ гра-дє́тъ, не мо́жетъ мо́й бы́ти оу̑чени́къ.

к҃и. Кто́ бо ѿ ва́съ, хота́й сто́лпъ созда́ти, не пре́жде ли сѣ̑дъ разчте́тъ и̂мѣ́нїе, а҃ще и̂ма́ть, є҃же є҃сть на со-верше́нїе;

к҃а. Да не, когда̀ положи́тъ ѡ̂снова́нїе, и̂ не возмо́жетъ соверши́ти, всѝ ви́дѧщїи начнꙋ́тъ рꙋга́тисѧ є̂мꙋ̀,

к҃л. Глаго́люще, ꙗ҃кѡ се́й человѣ́къ нача́тъ зда́ти, и̂ не мо́же соверши́ти.

к҃а. И̂лѝ кі́й ца́рь и̂ды́й ко и̂но́мꙋ царю̀ сни́тисѧ съ ни́мъ на бра́нь, не сѣ̑дъ ли пре́жде совѣ̑щава́етъ, а҃ще си́ленъ є҃сть срѣ́сти съ десатїю̀ ты́сѧщъ грѧдꙋ́щаго со двѣма́десѧть ты́-сѧщами на́нь;

к҃в. А҃ще ли же нѝ, є̂щѐ дале́че є̂мꙋ̀ сꙋ́щꙋ, моле́нїе посла́въ мо́лнтсѧ ѿ смире́нїи.

к҃г. Та́кѡ оу̑бо вса́къ ѿ ва́съ, и̂же не ѿрече́тсѧ всегѡ̀ своегѡ̀ и̂мѣ́нїѧ, не мо́жетъ бы́ти мо́й оу̑чени́къ.

к҃д. Добро̀ є҃сть со́ль: а҃ще же со́ль ѡ̂бꙋ́етъ, чи́мъ ѡ̂соли́тсѧ;

к҃е. Ни въ зе́млю, ни въ гно́й потре́бна є҃сть: во́нъ и̂зсы́плютъ ю̑. и̂мѣ́й оу̑шы слы́шати, да слы́шитъ.

ГЛАВА̀ ѳі.

а҃. Бѧ́хꙋ же приближа́ющеся къ немꙋ̀ всѝ мытарі́е и̂ грѣ́шницы, послꙋ́шати є̂гѡ̀.

в҃. И̂ ропта́хꙋ фарі́сеє и̂ кни́жницы, глаго́люще, ꙗ҃кѡ се́й грѣ́шники прїе́млетъ, и̂ съ ни́ми ꙗ҃стъ.

г҃. Рече́ же къ ни́мъ при́тчꙋ сїю̀, глаго́ла:

д҃. Кі́й человѣ́къ ѿ ва́съ и̂мы́й сто̀ ѻ̂ве́цъ, и̂ погꙋ́бль є̂ди́нꙋ

и майкѫ си, и женѫ си, и чада-та си, и братія-та си, и сестры-тѣ си, а още и свой-тъ си животъ, не може да бѫде мой ученикъ.

27. И който не носи крьстъ-тъ си, и не вьрви слѣдъ мене, не може да ми бѫде ученикъ.

28. Защото кой отъ васъ, кога ище да съгради стълпъ, не сѣда пьрвомъ да присмѣтне разноскы-тѣ *си*, дали ще има *потрѣбно-то* да *го* искара?

29. Да не бы като положи основаніе-то, а не може послѣ да *го* искара, че наченѫтъ всичкы-тѣ които гледатъ да му ся подсмиватъ,

30. И да казуватъ: Тойзи человѣкъ наченѫ да гради и не можѣ да искара.

31. Или кой царь като отхожда на бой противъ другыго царя, не сѣда пьрвомъ да размысли, възможно ли е съ десеть тысящы да стои на срѣщѫ тогозь който иде противъ него съ двадесеть?

32. Ако ли не, то кога е той още далечь, отпраща посланницы и моли ся за миръ.

33. Тъй прочее всякой отъ васъ който не ся отрече отъ всичкый-тъ си имотъ, не може да бѫде мой ученикъ.

34. Добро е соль-та; но ако соль-та ся развали, съсъ що ще ся поправи?

35. Тя вече не струва нито за земѭ-тѫ, нито за торъ-тъ; вънъ ѭ исхвьрлятъ. Който има уши да слуша нека слуша.

ГЛАВА 15.

1. И всичкы-тѣ мытари и грѣшници ся приближавахѫ около него да го слушатъ.

2. И роптаяхѫ Фарисеи-тѣ и книжници-тѣ и казувахѫ: Тойзи пріима грѣшницы, и яде съ тѣхъ наедно.

3. А той имъ рече тѫзи притчѫ, и казуваше:

4. Кой человѣкъ отъ васъ, ако бы ималъ сто овцы, и му ся

ѿ ни́хъ, не ѡ҆ста́витъ ли девати́десяти и҆ деватѝ въ пꙋсты́ни, и҆ и҆детъ въ слѣ́дъ поги́вшїа, до́ндеже ѡ҆бра́щетъ ю҆;

є҃. И҆ ѡ҆брѣ́тъ возлага́етъ на ра̑мѣ свои̇̀ ра́дꙋяся:

ѕ҃. И҆ прише́дъ въ до́мъ, созыва́етъ дрꙋ́ги и҆ сосѣ́ды, глаго́ля и҆̀мъ: ра́дꙋйтеся со мно́ю, ꙗ҆́кѡ ѡ҆брѣто́хъ ѻ҆́вцꙋ мою̀ поги́бшꙋю.

з҃. Гл҃го́лю ва́мъ, ꙗ҆́кѡ та́кѡ ра́дость бꙋ́детъ на нѣ́сѝ ѡ҆ є҆ди́номъ грѣ́шницѣ ка́ющемсѧ, не́жели ѡ҆ девати́десятихъ и҆ деватѝ пра́ведникъ, и҆̀же не тре́бꙋютъ покаа́нїа.

и҃. И҆лѝ ка́я жена̀ и҆мꙋ́щи де́сять дра́хмъ, а҆́ще погꙋби́тъ дра́хмꙋ є҆ди́нꙋ, не вжига́етъ ли свѣти́льника, и҆ пометѣ́тъ хра́минꙋ, и҆ и҆́щетъ прилѣ́жнѡ, до́ндеже ѡ҆бра́щетъ;

ѳ҃. И҆ ѡ҆брѣ́тши созыва́етъ дрꙋгѝни и҆ сосѣ́ды, глаго́лющи: ра́дꙋйтеся со мно́ю, ꙗ҆́кѡ ѡ҆брѣто́хъ дра́хмꙋ поги́бшꙋю.

і҃. Та́кѡ, гл҃го́лю ва́мъ, ра́дость быва́етъ пред̾ А҆́гг҃лы Бж҃їими ѡ҆ є҆ди́номъ грѣ́шницѣ ка́ющемсѧ.

а҃і. Рече́ же: чл҃вѣ́къ нѣ́кїй и҆мѣ̀ два̀ сы́на:

в҃і. И҆ речѐ ю҆нѣ́йшїй є҆ю̀ ѻ҆́цꙋ: ѻ҆́ч҃е, да́ждь мѝ досто́йнꙋю ча́сть и҆мѣ́нїѧ. и҆ раздѣлѝ и҆̀мъ и҆мѣ́нїе.

г҃і. И҆ не по мно́зѣхъ дне́хъ собра́въ всѐ мнїй сы́нъ, ѿи́де на странꙋ̀ дале́че, и҆ тꙋ̀ расточѝ и҆мѣ́нїе своѐ, живы́й блꙋ́днѡ.

д҃і. И҆зжи́вшꙋ же є҆мꙋ̀ всѐ, бы́сть гла́дъ крѣ́покъ на странѣ̀ то́й, и҆ то́й нача́тъ лиша́тисѧ.

є҃і. И҆ ше́дъ прилѣпи́сѧ є҆ди́номꙋ ѿ жи́тель тоѧ̀ страны̀: и҆ посла̀ є҆го̀ на се́ла своѧ̀ пастѝ свинїѧ̀.

ѕ҃і. И҆ жела́ше насы́тити чре́во своѐ ѿ рожѐцъ, ꙗ҆̀же ꙗ҆да́хꙋ свинїѧ̀: и҆ никто́же да́ше є҆мꙋ̀.

з҃і. Въ себе́ же прише́дъ, речѐ: коли́кѡ наѐмникѡмъ ѻ҆ц҃а̀ моегѡ̀ и҆збыва́ютъ хлѣ́бы, а҆́зъ же гла́домъ ги́блю;

и҃і. Воста́въ и҆дꙋ̀ ко ѻ҆ц҃ꙋ̀ моемꙋ̀, и҆ рекꙋ̀ є҆мꙋ̀: ѻ҆́ч҃е, согрѣши́хъ на нѐо и҆ пред̾ тобо́ю,

загуби една отъ тѣхъ, не оставя деветдесеть-тѣ и деветь въ пустынѭ-тѫ, и не отива слѣдъ изгубенѫ-тѫ, доклѣ ѭ намѣри?

5. И когато ѭ намѣри, задига ѭ на плѣщы-тѣ си радостенъ;

6. И като си дойде у дома си, свыква пріятели-тѣ си и съсѣды-тѣ си, и казува имъ: Радувайте ся съ мене че си намѣрихъ изгубенѫ-тѫ овцѫ.

7. Казувамъ ви че такава радость быва на небе-то за едного грѣшника който ся кае, а не за деветдесеть и деветь праведницы, които нѣматъ нуждѫ отъ покаяніе.

8. Или коя жена, ако има десеть драхмы и изгуби еднѫ драхмѫ, не запаля свѣщь, и не мете кѫщѫ-тѫ, и не търси прилѣжно доклѣ ѭ намѣри?

9. И когато ѭ намѣри свыква пріятелкы-тѣ и съсѣдкы-тѣ си, и казува: Радувайте ся съ мене, защото намѣрихъ драхмѫ-тѫ, коѭто бѣхъ изгубила.

10. Така, ви казувамъ, быва радость прѣдъ ангелы-тѣ Божіи за едного каѭщаго ся грѣшника.

11. Рече още: Нѣкой си человѣкъ имаше двама сынове:

12. И по младый-тъ отъ тѣхъ рече на бащѫ си: Отче, дай ми дѣлъ-тъ който ми ся пада отъ имѣніе-то. И раздѣли имъ имотъ-тъ *си*.

13. И слѣдъ малко дни, по младый-тъ сынъ събра си всичко-то, и отиде въ странѫ далечнѫ, и тамъ распылѣ имѣніе-то си, съ разблудно-то си живѣяніе.

14. И като иждиви всичко, станѫ голѣмъ гладъ въ онѫзи странѫ, и той наченѫ да е въ оскѫдность.

15. И отиде та ся пристави едному отъ граждены-тѣ на онѫзи странѫ; който го проводи на полета-та си да пасе свиніе.

16. И желаяше да напълни търбухъ-тъ си отъ рошковы-тѣ, които ядѣхѫ свиніе-то; и никой му не даваше.

17. И като дойде на себе си, рече: На колко наемницы бащины ми изостава хлѣбъ, а пакъ азъ мрѫ отъ гладъ.

18. Ще станѫ да идѫ при бащѫ си, и ще му рекѫ: Отче, съгрѣшихъ на небе-то и прѣдъ тебе,

ѯі. И҆ оу҆жѐ нѣсмь достоинъ нарещи́ся сы́нъ твой: сотвори̑ ма̑ ꙗ҆́кѡ є҆ди́наго ѿ наѥ́мникъ твои́хъ.

к҃. И҆ воста́въ и҆́де ко ѻ҆ц҃ꙋ̀ своемꙋ̀. є҆щѐ же є҆мꙋ̀ далѐче сꙋ́щꙋ, оу҆зрѣ̀ є҆го̀ ѻ҆ц҃ъ є҆гѡ̀, и҆ ми́лъ є҆мꙋ̀ бы́сть, и҆ тѣ́къ нападѐ на вы́ю є҆гѡ̀, и҆ ѡ҆блобыза̀ є҆го̀.

к҃а. Речѐ же є҆мꙋ̀ сы́нъ: ѻ҆́ч҃е, согрѣши́хъ на нѐбо и҆ пред̾ тобо́ю, и҆ оу҆жѐ нѣсмь достоинъ нарещи́ся сы́нъ твой.

к҃в. Речѐ же ѻ҆ц҃ъ къ рабѡ́мъ своимъ: и҆знеси́те ѻ҆дѐждꙋ пе́рвꙋю, и҆ ѡ҆блецы́те є҆го̀, и҆ дади́те пе́рстень на рꙋ́кꙋ є҆гѡ̀, и҆ сапогѝ на но́зѣ:

к҃г. И҆ приве́дше теле́цъ оу҆пита́нный заколи́те, и҆ ꙗ҆́дше весели́мся.

к҃д. Ꙗ҆́кѡ сы́нъ мо́й се́й ме́ртвъ бѣ̀, и҆ ѡ҆живѐ: и҆ и҆зги́блъ бѣ̀, и҆ ѡ҆брѣ́теся. И҆ нача́ша веселѝтися.

к҃е. Бѣ̀ же сы́нъ є҆гѡ̀ ста́рѣй на селѣ̀: и҆ ꙗ҆́кѡ гра́дый приближи́ся къ до́мꙋ, слы́ша пѣ́нїе и҆ ли́ки:

к҃ѕ. И҆ призва́въ є҆ди́наго ѿ ѻ҆́трѡкъ, вопроша́ше: что̀ оу҆́бо сїѧ̑ сꙋ́ть;

к҃з. Ѻ҆́нъ же речѐ є҆мꙋ̀, ꙗ҆́кѡ бра́тъ твой прїи́де: и҆ закла̀ ѻ҆ц҃ъ твой телца̀ оу҆пита́нна, ꙗ҆́кѡ здра́ва є҆го̀ прїа́тъ.

к҃и. Разгнѣ́вався же, и҆ не хота́ше вни́ти: ѻ҆ц҃ъ же є҆гѡ̀ и҆зше́дъ мола́ше є҆го̀.

к҃ѳ. Ѻ҆́нъ же ѿвѣща́въ речѐ ѻ҆ц҃ꙋ̀: сѐ толи́кѡ лѣ́тъ рабо́таю тебѣ̀, и҆ николи́же за́пѡвѣди твоѧ̀ престꙋпи́хъ, и҆ мнѣ̀ николи́же да́лъ є҆сѝ козла́те, да со дрꙋ́ги свои́ми возвесели́ся бы́хъ.

л҃. Є҆гда́ же сы́нъ твой се́й, и҆зѧ̑ды́й твоѐ и҆мѣ́нїе съ любодѣ́йцами, прїи́де, закла́лъ є҆сѝ є҆мꙋ̀ телца̀ пито́маго.

л҃а. Ѻ҆́нъ же речѐ є҆мꙋ̀: ча́до, ты̀ всегда̀ со мно́ю є҆сѝ, и҆ всѧ̑ моѧ̀ твоѧ̀ сꙋ́ть.

л҃в. Возвесели́тижеся и҆ возра́довати подоба́ше, ꙗ҆́кѡ бра́тъ твой се́й ме́ртвъ бѣ̀ и҆ ѡ҆живѐ: и҆ и҆зги́блъ бѣ̀, и҆ ѡ҆брѣ́теся.

19. И не съмь вече достоинъ да ся наричамъ твой сынъ; стори мя както едного отъ наемницы-тѣ си.

20. И станѫ та дойде при бащѫ си. И когато бѣ далечь още, видѣ го баща му, и смили ся, и завтича ся, и нападнѫ на вратъ-тъ му, и го цѣлунѫ.

21. Рече му сынъ *му:* Отче, съгрѣшихъ на небе-то и прѣдъ тебе, и не съмь вече достоинъ да ся нарекѫ твой сынъ.

22. И рече баща *му* на слугы-тѣ си: Изнѣсте вънъ най добрѫ-тѫ прѣмѣнѫ, и облѣчѣте го, и дайте прьстень на рѫкѫ-тѫ му, и обуща на нозѣ-тѣ *му;*

23. И докарайте хранено-то теле та *го* заколѣте, да ядемъ и да ся веселимъ;

24. Защото тойзи ми сынъ мьртъвъ бѣ, и оживѣ, загынѫлъ бѣ, и намѣри ся. И наченѫхѫ да ся веселятъ.

25. А по старый-тъ сынъ бѣше на нивѫ; и както идяше та наближи кѫщѫ-тѫ, чу пѣяніе и ликуваніе.

26. И привыка едного отъ слугы-тѣ и пыташе що е това?

27. А той му рече: Братъ ти си дойде; и закла баща ти хранено-то теле, защото го прія здравъ.

28. И разгнѣви ся, и не рачаше да влѣзе: и тъй баща му излѣзе, и моляше му ся.

29. А той отговори и рече на бащѫ си: Ето толкози годины ти работіѭ, и никога твоіѭ-тѫ заповѣдь не съмь прѣстѫпилъ; и на мене нито яре ми си далъ нѣкога, да ся повеселіѭ *и азъ* съсъ пріятели-тѣ си:

30. А по що си дойде тойзи твой сынъ, който изѣде имотъ-тъ ти съ блудницы, за него си заклалъ хранено-то теле.

31. А той му рече: Сынко, ты си вынѫгы съ мене; и всичко-то мое, твое е;

32. А трѣбаше да ся възвеселимъ и да ся възрадвамы, защото тойзи твой братъ мьртъвъ бѣ и оживѣ, и загынѫлъ бѣ и намѣри ся.

ГЛАВА̀ ѕ҃і.

а҃. Гл҃го́лаше же ко оу҆чн҃кѡ́мъ свои́мъ: человѣ́къ и҆ѣ́кїй бѣ̀ бога́тъ, и҆̀же и҆ма́ше приста́вника: и҆ то́й ѡ҆клеветА́нъ бы́сть къ немꙋ̀, ꙗ҆́кѡ расточа́етъ и҆мѣ̑нїа є҆гѡ̀.

в҃. И҆ пригласи́въ є҆го̀ речѐ є҆мꙋ̀: что̀ сѐ слы́шꙋ ѿ тебѣ̀; воздА́ждь ѿвѣ́тъ ѡ҆ приставле́нїи домо́внѣмъ; не возмо́жеши бо ктомꙋ̀ до́мꙋ стро́ити.

г҃. Речѐ же въ себѣ̀ приста́вникъ до́мꙋ: что̀ сотворю̀, ꙗ҆́кѡ гдⷭ҇ь мо́й ѿе́млетъ строе́нїе до́мꙋ ѿ менѐ; копА́ти не могꙋ̀, проси́ти стыжꙋ́сѧ.

д҃. Разꙋмѣ́хъ, что̀ сотворю̀, да є҆гда̀ ѿста́вленъ бꙋ́дꙋ ѿ строе́нїѧ до́мꙋ, прїи́мꙋтъ ма̀ въ до́мы своѧ̀.

є҃. И҆ призва́въ є҆ди́наго кого́ждо ѿ должни́къ гдⷭ҇ина своегѡ̀, гл҃го́лаше пе́рвомꙋ: коли́цѣмъ до́лженъ є҆сѝ гдⷭ҇инꙋ моемꙋ̀;

ѕ҃. Ѻ҆́нъ же речѐ: сто̀ мѣ́ръ ма́сла. И҆ речѐ є҆мꙋ̀: прїимѝ писа́нїе твоѐ, и҆ сѣ́дъ ско́рѡ напишѝ пѧтьдеса́тъ.

з҃. Пото́мъ же речѐ дрꙋго́мꙋ: ты́ же коли́цѣмъ до́лженъ є҆сѝ; Ѻ҆́нъ же речѐ: сто̀ мѣ́ръ пшени́цы. И҆ гл҃го́ла є҆мꙋ̀: прїимѝ писа́нїе твоѐ, и҆ напишѝ ѻ҆смьдесА́тъ.

и҃. И҆ похвалѝ гдⷭ҇ь до́мꙋ строи́теля непра́веднаго, ꙗ҆́кѡ мꙋ́дрѣ сотворѝ: ꙗ҆́кѡ сы́нове вѣ́ка сегѡ̀ мꙋдрѣ́йши па́че сынѡ́въ свѣ́та въ ро́дѣ своє́мъ сꙋ́ть.

ѳ҃. И҆ а҆́зъ ва́мъ глаго́лю: сотворѝте себѣ̀ дрꙋ́ги ѿ мамѡ́ны непра́вды, да, є҆гда̀ ѡ҆скꙋдѣ́етѣ, прїи́мꙋтъ вы̀ въ вѣ́чныѧ кро́вы.

і҃. Вѣ́рный въ ма́лѣ, и҆ во мно́зѣ вѣ́ренъ є҆́сть: и҆ непра́ведный въ ма́лѣ, и҆ во мно́зѣ непра́веденъ є҆́сть.

а҃і. А҆́ще оу҆́бо въ непра́веднѣмъ и҆мѣ́нїи вѣ́рни не бы́сте, во и҆́стиннѣмъ кто̀ ва́мъ вѣ́рꙋ и҆́метъ;

в҃і. И҆ а҆́ще въ чꙋжѣ́мъ вѣ́рни не бы́сте, ва́ше кто̀ ва́мъ да́стъ;

г҃і. Никі́й же ра́бъ мо́жетъ двѣма̀ господи́нома рабо́тати:

ГЛАВА 16.

1. Говоряше още на ученицы-тѣ си: бѣше нѣкой си богатъ человѣкъ, който имаше домостроитель, и го наковладихѫ нему, че разсыпува имѣніе-то му.

2. И повыка го и рече му: Що е това което слушамъ за тебе? дай смѣткѫ-тѫ на домостроителство-то си; защото не можешь вече да си домостроитель.

3. Тогазь домостроитель-тъ рече въ себе си: Що да сторіѭ, понеже господарь-тъ ми отнема отъ мене домостроителство-то? да копаіѭ не могѫ, да просіѭ срамъ мя е.

4. Разумѣхъ какво да направіѭ, за да мя пріемѫтъ въ кѫщы-тѣ си, кога бѫдѫ измѣстенъ отъ домостроителство-то.

5. И привыкнѫ всякого едного отъ длъжницы-тѣ на господаря си, и рече на първый-тъ: Колко си длъженъ на господаря ми?

6. А той рече: Сто ваѳы масло. И рече му: Земи запискѫ-тѫ си, и сѣдни скоро та напиши петдесеть.

7. Послѣ рече другыму: А ты колко си длъженъ? И той рече: Сто коры жито. И казува му: Земи си запискѫ-тѫ, и пиши осмдесеть.

8. И похвали господарь-тъ неправедный-тъ домостроитель, че разумно сторилъ; защото сынове-тѣ на тойзи вѣкъ въ свой-тъ си родъ сѫ по хытри отъ сынове-тѣ на свѣтлинѫ-тѫ.

9. И азъ ви казувамъ: Направѣте си пріятели отъ богатство-то на неправдѫ-тѫ, за да вы пріемѫтъ въ вѣчны-тѣ обиталища, когато оскѫдѣете.

10. Вѣрный-тъ въ малко-то, и въ много-то е вѣренъ; а неправедный-тъ въ малко-то, и въ много-то е неправеденъ.

11. И тъй, ако въ неправедно-то богатство вы не быхте вѣрни, кой ще ви повѣри истинно-то *богатство?*

12. И ако въ чуждо-то ся не показахте вѣрни, кой ще ви даде ваше-то?

13. Никой слуга не може на двама господари да слугува:

ѝбо ѝлѝ є҆ди́наго возненави́дитъ, а҆ дрꙋга́го возлю́битъ: ѝлѝ є҆ди́наго держи́тсѧ, ѡ҆ дрꙋзѣ́мъ же нерадѣ́ти на́чнетъ. не мо́жете Бг҃ꙋ рабо́тати и҆ маммѡ́нѣ.

ді. Слы́шахꙋ же сі́а всѧ́ и҆ фарі́сє́є сребролю́бцы сꙋ́ще, рꙋга́хꙋсѧ є҆мꙋ̀.

еі. И҆ речѐ и҆̀мъ: вы̀ є҆стѐ ѡ҆правда́юще себѐ пред̾ чл҃вѣ́ки, Бг҃ъ же вѣ́сть сердца̀ ва́ша: ꙗ҆́кѡ, є҆́же є҆́сть въ человѣ́цѣхъ высокѡ̀, ме́рзость є҆́сть пред̾ Бг҃омъ.

ѕі. Зако́нъ и҆ прѡ́рѡцы до І҆ѡа́ниа: ѿто́лѣ ца́рствїе Бж҃їе бл҃говѣ́ствꙋетсѧ, и҆ всѧ́къ въ нѐ нꙋ́дитсѧ.

зі. Оу҆до́бѣе же є҆́сть нб҃ꙋ и҆ землѝ прейтѝ, не́же ѿ зако́на є҆ди́ной чертѣ̀ поги́бнꙋти.

и҆і. Всѧ́къ пꙋща́й женꙋ̀ свою̀ и҆ приводѧ̀ и҆̀нꙋ, прелюбы̀ дѣ́етъ: и҆ женѧ́йсѧ пꙋще́ною ѿ мꙋ́жа, прелюбы̀ твори́тъ.

ѳі. Чл҃вѣ́къ же нѣ́кїй бѣ̀ бога́тъ, и҆ ѡ҆блача́шесѧ въ порфѵ́рꙋ и҆ вѵ́ссонъ, веселѧ́сѧ на всѧ̀ дни̇̀ свѣ́тлѡ.

к҃. Ни́щъ же бѣ̀ нѣ́кто и҆̀менемъ Ла́зарь, и҆̀же лежа́ше пред̾ враты̀ є҆гѡ̀ гно́енъ,

к҃а. И҆ желѧ́ше насы́титисѧ ѿ крꙋпи́цъ па́дающихъ ѿ трапе́зы бога́тагѡ: но и҆ пси̇̀ приходѧ́ще ѡ҆близа́хꙋ гно́й є҆гѡ̀.

к҃в. Бы́сть же оу҆мре́ти ни́щемꙋ, и҆ несе́нꙋ бы́ти А҆́гг҃лы на ло́но А҆враа́мле: оу҆́мре же и҆ бога́тый, и҆ погребо́ша є҆го̀.

к҃г. И҆ во а҆́дѣ возве́дъ О҆́чи свои̇̀, сы́й въ мꙋ́кахъ, оу҆зрѣ̀ А҆враа́ма и҆здале́ча, и҆ Ла́зарѧ на ло́нѣ є҆гѡ̀:

к҃д. И҆ то́й возгла́шъ, речѐ: О҆́че А҆враа́ме, поми́лꙋй мѧ̀, и҆ посли̇̀ Ла́зарѧ, да ѡ҆мо́читъ коне́цъ пе́рста своегѡ̀ въ водѣ̀, и҆ оу҆стꙋди́тъ ѧ҆́зы̑къ мо́й: ꙗ҆́кѡ страждꙋ̀ во пла́менѝ се́мъ.

к҃е. Рече́ же А҆враа́мъ: ча́до, помѧнѝ, ꙗ҆́кѡ воспрїѧ́лъ є҆сѝ блага̑ѧ твоѧ̀ въ животѣ̀ твое́мъ, и҆ Ла́зарь та́кожде ѕла̑ѧ: ны́нѣ же здѣ̀ оу҆тѣша́етсѧ, ты̀ же стра́ждеши.

защото или едного ще намрази, и другыго ще възлюби, или до едного ще ся прилѣпи, и другыго ще прѣзира. Не можете да работите на Бога и на маммона.

14. Всичко това чувахѫ и Фарисеи-тѣ, които бѣхѫ сребролюбци; и присмивахѫ му ся.

15. И рече имъ: Вы сте които показвате себе си праведны прѣдъ человѣцы-тѣ; но Богъ знае сърдца-та ви; защото онова което е высоко въ человѣцы-тѣ, то е мьрзость прѣдъ Бога.

16. Законъ-тъ и пророци-тѣ до Іоанна *бѣхѫ;* отъ тогази царство-то Божіе ся благовѣствува, и всякой ся нуди *да влѣзе* въ него.

17. И по лесно е небе-то и земя-та да прѣминѫтъ, а не една точка отъ законъ-тъ да падне.

18. Всякой който напуща женѫ-тѫ си и ся оженя за другѫ, прѣлюбодѣйствува, и всякой който ся ожени за напуснѫтѫ отъ мѫжъ, прѣлюбодѣйствува.

19. Имаше нѣкой си человѣкъ богатъ, и обличаше ся въ багреницѫ и виссонъ, и веселяше ся всякой день свѣтло.

20. Имаше пакъ и нѣкой сиромахъ на име Лазарь, който покрытъ съсъ струпеи лежаше прѣдъ врата-та му.

21. И желаяше да ся насыти отъ трошицы-тѣ, които падахѫ отъ трапезѫ-тѫ на богатый-тъ; но и псета-та идвахѫ та лижахѫ раны-тѣ му.

22. И дойде врѣме та умрѣ сиромахъ-тъ, и занесохѫ го ангели-тѣ на лоно-то Авраамово. Умрѣ и богатый-тъ и погребенъ бы.

23. И въ пьклъ-тъ, когато бѣше на мѫкы, дига очи-тѣ си и вижда издалечь Авраама, и Лазаря въ неговы-тѣ обятія.

24. И той извыка и рече: Отче Аврааме, помилуй мя, и проводи Лазаря, да накваси край-тъ на прьстъ-тъ си въ водѫ, и да расхлади языкъ-тъ ми; защото сьмь на мѫкы въ тойзи пламькъ.

25. Но Авраамъ рече: Сынко, напомни си че ты си въспріялъ твои-тѣ добрины въ животъ-тъ си; така и Лазарь злины-тѣ; а сега той е на утѣшеніе, а ты на мѫкы.

к҃в. И҆ на́д всѣ́ми си́ми междꙋ́ на́ми и҆ ва́ми про́пасть вели́ка оу҆твердѝсѧ, ꙗ҆́кѡ да хота́щїи прейтѝ ѿсю́дꙋ къ ва́мъ, не возмо́гꙋтъ, ни и҆́же ѿтꙋ́дꙋ къ на́мъ прехо́дѧтъ.

к҃з. Рече́ же: молю́ тѧ оу҆́бо, ѻ҆́че, да по́слеши є҆го̀ въ до́мъ ѻ҆ц҃а̀ моегѡ̀:

к҃и. И҆́мамъ бо пѧ́ть бра́тїй: ꙗ҆́кѡ да засвидѣ́тельствꙋетъ и҆̀мъ, да не и҆ ті́и, прїи́дꙋтъ на мѣ́сто сїѐ мꙋче́нїѧ.

к҃а. Гл҃го́ла є҆́мꙋ А҆враа́мъ: и҆́мꙋтъ Мѡѷсе́а и҆ прⷪ҇ро́ки: да послꙋ́шаютъ и҆́хъ.

л҃. Ѻ҆́нъ же речѐ: нѝ, ѻ҆́че А҆враа́ме: но а҆́ще кто̀ ѿ ме́ртвыхъ и҆́детъ къ ни́мъ, пока́ютсѧ.

л҃а. Рече́ же є҆́мꙋ: а҆́ще Мѡѷсе́а и҆ прⷪ҇ро́кѡвъ не послꙋ́шаютъ, и҆ а҆́ще кто̀ ѿ ме́ртвыхъ воскре́снетъ, не и҆́мꙋтъ вѣ́ры.

ГЛАВА̀ ꙁ҃і.

а҃. Рече́ же ко оу҆ченикѡ́мъ свои́мъ: не возмо́жно є҆́сть не прїитѝ соблазнѡ́мъ: го́ре же, є҆гѡ́же ра́ди прихо́дѧтъ.

в҃. Оу҆́нее є҆́мꙋ бы́ло бы, а҆́ще жє́рновъ ѻ҆се́лскїй ѡ҆блежа́лъ бы ѡ҆ вы́и є҆гѡ̀, и҆ ввє́рженъ въ мо́ре, не́же да соблазни́тъ ѿ ма́лыхъ си́хъ є҆ди́наго.

г҃. Внемли́те себѣ́. а҆́ще согрѣши́тъ къ тебѣ̀ бра́тъ твой, запретѝ є҆́мꙋ: и҆ а҆́ще пока́етсѧ, ѡ҆ста́ви є҆́мꙋ.

д҃. И҆ а҆́ще седмѝщи на де́нь согрѣши́тъ къ тебѣ̀, и҆ седмѝщи на де́нь ѡ҆брати́тсѧ, глаго́лѧ: ка́юсѧ: ѡ҆ста́ви є҆́мꙋ.

є҃. И҆ рекѡ́ша А҆́пли Гдⷭ҇ви: приложѝ на́мъ вѣ́рꙋ.

ѕ҃. Рече́ же Гдⷭ҇ь: а҆́ще бы́сте и҆мѣ́ли вѣ́рꙋ ꙗ҆́кѡ зе́рно горꙋ́шно, гл҃го́лали бы́сте оу҆́бѡ ꙗ҆́годичинѣ сѐй: восто́ргниса, и҆ всади́сѧ въ мо́ре: и҆ послꙋ́шала бы ва́съ.

з҃. Кото́рый же ѿ ва́съ раба̀ и҆мѣ́ѧ ѡ҆рю́ща и҆лѝ пасꙋ́ща, и҆́же пришє́дшꙋ є҆́мꙋ съ села̀ рече́тъ: а҆́бїе минꙋ́въ возлѧ́зи;

и҃. Но не рече́тъ ли є҆́мꙋ: оу҆гото́вай, что̀ вечера́ю, и҆

26. И освѣнь всичко това, между насъ и васъ е утвърдена пропасть голѣма, така що които ищѫтъ да минѫтъ отъ тука къмъ васъ, да не могѫтъ, нито пакъ които сѫ тамъ да прѣминѫтъ къмъ насъ.

27. А той рече: Молѭ ти ся прочее, отче, да го пратишь въ бащинъ-тъ ми домъ;

28. Защото имамъ петима братія, да имъ засвидѣтелствува, щото да не бы да дойдѫтъ и тѣ на това мѫчително мѣсто.

29. Казува му Авраамъ: Иматъ Моисея и пророцы-тѣ; да слушатъ тѣхъ.

30. А той рече: Не, отче Аврааме: но ако иде нѣкой отъ мьртвы-тѣ при тѣхъ, ще ся покаѭтъ.

31. Пакъ му рече: Ако не слушатъ Моисея и пророцы-тѣ, не щѫтъ ся увѣри нито ако нѣкой си и отъ мьртвы-тѣ въскрьсне.

ГЛАВА 17.

1. И рече на ученицы-тѣ *си:* Не е възможно соблазни-тѣ да не дойдѫтъ; но горко на оногози чрѣзъ когото дохождатъ.

2. По добрѣ бы было за него да ся окачаше воденичeнъ камькъ около вратъ-тъ му, и да бѫде хвърленъ въ море-то, а не да соблазни едного отъ тѣзи малкы-тѣ.

3. Внимавайте на себе си. Ако ти прѣгрѣши братъ ти, погади го; и ако ся покае, прости му.

4. И седмь пѫти на день ако ти прѣгрѣши, и седмь пѫти на день ся възвърне къмъ тебе, и каже: Покаювамъ ся; да му простишь.

5. И рекохѫ апостоли-тѣ Господу: Придай ни вѣрѫ.

6. А Господь рече: Ако да имахте вѣрѫ колкото зьрно синапово, рекли быхте на тѫзи чьрницѫ: Истьргни ся, и насади ся въ море-то, и тя бы вы послушала.

7. А кой отъ васъ ако има ратай да му оре или да му пасе, щомъ си дойде отъ нивѫ-тѫ, ще му рече: Мини, сѣдни да ядешь?

8. И не ще ли да му рече: Приготви нѣщо да вечерямъ, и

препоѧ́сався слꙋжи́ ми, до́ндеже ꙗ҆́мъ и҆ пію̀: и҆ пото́мъ ꙗ҆́си и҆ пі́еши ты̀;

а҃. Є҆да̀ и҆́мать хвалꙋ̀ рабꙋ̀ томꙋ̀, ꙗ҆́кѡ сотворѝ повелѣ̑ннаѧ; не мню̀.

в҃. Та́кѡ и҆ вы̀, є҆гда̀ сотворитѐ всѧ̑ повелѣ̑ннаѧ ва́мъ, глаго́лите, ꙗ҆́кѡ рабѝ неключи́ми є҆смы̀: ꙗ҆́кѡ, є҆́же до́лжни бѣ́хомъ сотвори́ти, сотвори́хомъ.

г҃і. И҆ бы́сть и҆дꙋ́щꙋ є҆мꙋ̀ во І҆ерꙋсали́мъ, и҆ то́й прохожда́ше междꙋ̀ Самарі́ею и҆ Галілѣ́ею.

д҃і. Входѧ́щꙋ же є҆мꙋ̀ въ нѣ́кꙋю ве́сь, срѣто́ша є҆го̀ де́сѧть прокаже́нныхъ мꙋже́й, и҆́же ста́ша и҆здале́ча:

є҃і. И҆ ті́и вознесо́ша гла́съ, гл҃го́люще: І҆и҃се наста́вниче, поми́лꙋй ны̀.

ѕ҃і. И҆ ви́дѣвъ речѐ и҆́мъ: ше́дше покажи́тесѧ сщ҃е́нникѡмъ: и҆ бы́сть и҆дꙋ́щымъ и҆́мъ, ѡ҆чи́стишасѧ.

з҃і. Є҆ди́нъ же ѿ ни́хъ, ви́дѣвъ, ꙗ҆́кѡ и҆сцѣлѣ̀, возврати́сѧ, со гла́сомъ ве́лїимъ сла́ва Бг҃а:

и҃і. И҆ падѐ ни́цъ при ногꙋ̀ є҆гѡ̀, хвалꙋ̀ є҆мꙋ̀ воздаѧ̀: и҆ то́й бѣ̀ Самарани́нъ.

ѳ҃і. Ѿвѣща́въ же І҆и҃съ речѐ: не де́сѧть ли ѡ҆чи́стишасѧ; да де́вѧть гдѣ̀;

і҃і. Ка́кѡ не ѡ҆брѣто́шасѧ возвра́щшесѧ да́ти сла́вꙋ Бг҃ꙋ, то́кмѡ и҆ноплеме́нникъ се́й;

а҃і. И҆ речѐ є҆мꙋ̀: воста́въ и҆дѝ: вѣ́ра твоѧ̀ спасе́ тѧ.

в҃. Вопроше́нъ же бы́въ ѿ фарі́сѣй, когда̀ прїи́детъ цр҃твїе Бж҃їе, ѿвѣща́въ и҆́мъ речѐ: не прїи́детъ цр҃твїе Бж҃їе съ соблюде́нїемъ:

г҃а. Нижѐ рекꙋ́тъ: сѐ здѣ̀, и҆лѝ ѻ҆́ндѣ. се́ бо цр҃твїе Бж҃їе внꙋ́трь ва́съ є҆́сть.

д҃в. Рече́ же ко ᲂу҆чн҃ѡ́мъ свои́мъ: прїи́дꙋтъ дні́е, є҆гда̀ вожделѣ́ете є҆ди́нагѡ днѐ Сн҃а человѣ́ческагѡ ви́дѣти, и҆ не ᲂу҆зрите.

стегни ся та ми шетай, докждь ямъ и піѭ, и слѣдъ това ще ядешь и піешь ты?

9. Дали ще благодари на тогозь ратая защото е свьршилъ каквото му е было порѫчано? Не ся надѣѭ.

10. Така и вы, кога направите все що ви е повелѣно, казувайте: Ный смы раби нищожни; защото направихмы това което бѣхмы длъжни да направимъ.

11. И въ пѫтуваніе-то си къмъ Іерусалимъ, минуваше прѣзъ срѣдъ Самаріѭ и Галилеѭ.

12. И веднъжь когато влѣзваше въ нѣкое си село, срѣщнѫхѫ го десетмина прокаженни, които ся спрѣхѫ издалечь,

13. И тѣ възвысихѫ гласъ и казувахѫ: Іисусе наставниче, помилуй ны.

14. И като *гы* видѣ, рече имъ: Идѣте ся покажѣте на священницы-тѣ. И когато отиваха, очистихѫ ся *отъ проказѫ-тѫ*.

15. И единъ отъ тѣхъ, като видѣ че исцѣлѣ, повърнѫ ся и съ голѣмъ гласъ славяше Бога,

16. И паднѫ на лице при нозѣ-тѣ му, та му благодаряше; и той бѣ Самарянинъ.

17. А Іисусъ отговори и рече: Не ся ли очистихѫ десетима-та, а дѣ сѫ деветима-та?

18. Не ся ли намѣрихѫ *другы* да ся върнѫтъ да въздаждтъ славѫ Богу, но токо тойзи иноплеменникъ?

19. И рече му: Стани та си иди; твоя-та вѣра тя исцѣли.

20. И попытанъ отъ Фарисеи-тѣ, кога ще дойде царство-то Божіе, отвѣща имъ, и рече: Царство-то Божіе нѣма да дойде съ изглежданіе;

21. Нито ще *ви* рекѫтъ: Ето тука *е*, или, ето тамъ: защото ето, царство-то Божіе вѫтрѣ въ васъ е.

22. И рече на ученицы-тѣ: Ще дойдѫтъ дни когато ще пожелаете да видите единъ отъ дни-тѣ на Сына человѣческаго, и нѣма да видите.

к҃г. И҆ рекꙋ́тъ вамъ: сѐ здѣ̀, и҆лѝ сѐ ѻ҆ндѣ̀: не и҆зы́дите, ни пожени́те.

к҃д. Ꙗ҆́кѡ бо мо́лнїа блиста́ющиса ѿ поднебе́сныа на поднебе́снѣй свѣ́титса: та́кѡ бꙋ́детъ сн҃ъ чл҃вѣ́ческїй въ де́нь сво́й.

к҃е. Пре́жде же подова́етъ є҆мꙋ̀ мно́гѡ пострада́ти, и҆ и҆скꙋше́нꙋ бы́ти ѿ ро́да сегѡ̀.

к҃ѕ. И҆ ꙗ҆́коже бы́сть во дни̑ Нѡ́евы, та́кѡ бꙋ́детъ и҆ во дни̑ сн҃а чл҃вѣ́ческа:

к҃з. Ꙗ҆да́хꙋ, пїа́хꙋ, жена́хꙋса, посага́хꙋ, до негѡ́же днѐ вни́де Нѡ́е въ ковче́гъ: и҆ прїи́де пото́пъ, и҆ погꙋби̑ всѧ̑.

к҃и. Та́кожде и҆ ꙗ҆́коже бы́сть во дни̑ Лѡ́товы: ꙗ҆да́хꙋ, пїа́хꙋ, кꙋпова́хꙋ, продава́хꙋ, сажда́хꙋ, зда́хꙋ:

к҃ѳ. Въ ѻ҆́ньже де́нь и҆зы́де Лѡ́тъ ѿ Содо́мланъ, ѡ҆дождѝ ка́мыкъ гора́щъ и҆ ѻ҆́гнь съ нѣ́сѐ, и҆ погꙋбѝ всѧ̑.

л҃. Потомꙋ́ же бꙋ́детъ и҆ въ де́нь, въ ѻ҆́ньже сн҃ъ чл҃вѣ́ческїй ꙗ҆ви́тса.

л҃а. Въ то́й де́нь, и҆̀же бꙋ́детъ на кро́вѣ, и҆ сосѣ́ди є҆гѡ̀ въ домꙋ̀, да не сла́зитъ взя́ти и҆̀хъ: и҆ и҆̀же на селѣ̀, та́кожде да не возврати́тса вспа́ть.

л҃в. Помина́йте женꙋ̀ Лѡ́товꙋ.

л҃г. И҆̀же а҆́ще взы́щетъ дꙋ́шꙋ свою̀ спасти̑, погꙋби́тъ ю҆̀: и҆ и҆̀же а҆́ще погꙋби́тъ ю҆̀, живи́тъ ю҆̀.

л҃д. Гл҃го́лю вамъ: въ тѝ но́щь бꙋ́дета два̀ на ѻ҆́дрѣ є҆ди́номъ: є҆ди́нъ поемлетса, а҆ дрꙋгїй ѡ҆ставля́етса.

л҃е. Бꙋ́детѣ двѣ̀ вкꙋпѣ̀ ме́лющѣ: є҆ди́на поемлетса, а҆ дрꙋга́а ѡ҆ставля́етса.

л҃ѕ. Два̀ бꙋ́дета на селѣ̀: є҆ди́нъ поемлетса, а҆ дрꙋгїй ѡ҆ставля́етса.

л҃з. И҆ ѿвѣща́вше глаго́лаша є҆мꙋ̀: гдѣ̀ Гдⷭ҇и; ѻ҆́нъ же речѐ и҆̀мъ: и҆дѣ́же тѣ́ло, та́мѡ соберꙋ́тса и҆ ѻ҆рли̑.

23. И *като* ви рекжтъ: Ето тука *е*, или, ето тамъ *е*, да не отидете, нито да тичате подирѣ *му*.

24. Защото както свѣткавица-та, която блъска отъ единый-тъ *край* на поднебеснж-тж, свѣти до другый-тъ *край* на поднебеснж-тж, така ще бжде и Сынъ человѣческый въ свой-тъ си день.

25. Но първомъ трѣба *той* да пострада много, и да бжде отхвърленъ отъ тойзи родъ.

26. И както въ дни-тѣ Ноевы така ще бжде и въ дни-тѣ на Сына человѣческаго.

27. Ядѣхж, піяхж, женяхж ся и задомяваxж ся до день-тъ въ който Ное влѣзе въ ковчегъ-тъ; и дойде потопъ-тъ и погуби всичкы-тѣ.

28. Подобно както станж и въ дни-тѣ Лотовы, ядѣхж, піяхж купуваxж, продаваxж, садяхж и градяхж.

29. И въ който день излѣзе Лотъ изъ Содома навали огнь и жупель отъ небе-то, и погуби всичкы-тѣ.

30. На това подобно ще бжде и въ день-тъ въ който Сынъ человѣческый ще ся яви.

31. Въ онзи день който ся намѣри на покрывъ-тъ, и сждове-тѣ му въ кжщы, да не слѣзе да гы земе; и който е на нивж, такожде да ся не враща назадь.

32. Помнѣте Лотовж-тж женж.

33. Който поище да си уварди животъ-тъ, ще го изгуби; и който го изгуби, ще го уварди.

34. Казувамъ ви, въ онжіж нощь ще бжджтъ двама на едно легло; единый-тъ ще ся земе, а другый-тъ ще ся остави.

35. Двѣ *жены* ще наедно да мѣлятъ; една-та ще бжде зѣта, а друга-та ще ся остави.

36. Двама ще бжджтъ на нивж; единый-тъ ще ся земе, а другый-тъ ще ся остави.

37. Отговарятъ и казуватъ му: Кждѣ, Господи? А той имъ рече: Дѣто е трупъ-тъ, тамъ ще и орли-тѣ да ся съберждтъ.

ГЛАВѢ ѝі.

а҃. Глаго́лаше же и҆ при́тчꙋ къ ни́мъ, ка́кѡ подобаетъ всегда̀ моли́тисѧ, и҆ не стꙋжа́ти (сѝ),

в҃. Глаго́лѧ: сѧдїа̀ бѣ, нѣ́кїй въ нѣ́коемъ гра́дѣ, Бг҃а не боѧ́сѧ, и҆ человѣ́къ не срамлѧ́лсѧ.

г҃. Вдова́ же нѣ́каѧ бѣ во гра́дѣ то́мъ: и҆ прихожда́ше къ немꙋ̀, глаго́лющи: ѿмстѝ менѐ ѿ сопе́рника моегѡ̀.

д҃. И҆ не хотѧ́ше на до́лзѣ вре́мени. послѣди́ же речѐ въ себѣ̀: а҆́ще и҆ Бг҃а не боюсѧ, и҆ человѣ́къ не срамлѧ́юсѧ:

є҃. Но занѐ твори́тъ мѝ трꙋды̀ вдови́ца сїа̀, ѿмщꙋ̀ є҆ѧ̀: да не до конца̀ приходѧ́щи застои́тъ менѐ.

ѕ҃. Рече́ же Гдⷭ҇ь: слы́шите, что̀ сѧдїа̀ непра́вды глаго́летъ:

з҃. Бг҃ъ же не и҆́мать ли сотвори́ти ѿмще́нїе и҆збра́нныхъ свои́хъ, вопїю́щихъ къ немꙋ̀ де́нь и҆ но́щь, и҆ долготерпѧ̀ ѿ ни́хъ;

и҃. Гл҃го́лю ва́мъ, ꙗ҆́кѡ сотвори́тъ ѿмще́нїе и҆́хъ вско́рѣ. О҆ба́че Сн҃ъ человѣ́ческїй пришє́дъ ѹ҆́бѡ ѡ҆брѧ́щетъ ли (сѝ) вѣ́рꙋ на земли̇̀;

ѳ҃. Рече́ же и҆ ко дрꙋги́мъ ѹ҆пова́ющымъ собо́ю, ꙗ҆́кѡ сѹ́ть пра́вєдницы, и҆ ѹ҆ничижа́ющымъ про́чихъ, при́тчꙋ сїю̀:

і҃. Человѣ́ка два̀ внидо́ста въ це́рковь помоли́тисѧ: є҆ди́нъ фарїсе́й, а҆ дрꙋгїй мыта́рь.

а҃і. Фарїсе́й же ста́въ, си́це въ себѣ̀ молѧ́шесѧ: Бже̑, хвалꙋ̀ тебѣ̀ воздаю̀, ꙗ҆́кѡ нѣ́смь, ꙗ҆́коже про́чїи чл҃вѣцы, хи́щницы, непра́вєдницы, прелюбодѣ́є, и҆лѝ ꙗ҆́коже се́й мыта́рь.

в҃і. Пощꙋ́сѧ двакра́ты въ сꙋббѡ́тꙋ, десѧти́нꙋ даю̀ всегѡ̀ є҆ли́кѡ притѧжꙋ̀.

г҃і. Мыта́рь же и҆здале́ча стоѧ̀, не хотѧ́ше ни ѻ҆́чїю возвести̇̀ на нб҃о: но бїѧ́ше пе́рси своѧ̀, глаго́лѧ: Бже̑, ми́лостивъ бꙋ́ди мнѣ̀ грѣ́шникꙋ.

ГЛАВА 18.

1. Казуваше имъ още и притчѫ, какъ трѣба всякога да ся молятъ, и да ся не облѣнявать:

2. И говоряше: Имаше въ нѣкой си градъ единъ сѫдникъ, който ся отъ Бога не бояше, и отъ человѣка ся не срамуваше:

3. Имаше и една вдовица въ тойзи градъ, та идяше при него и му казуваше: Отдай ми право-то отъ съперникъ-тъ ми.

4. И до нѣколко врѣме не рачи; а испослѣ рече въ себе си: Ако че отъ Бога ся не боѭ, и отъ человѣка ся не срамувамъ,

5. А то на тѫѭ вдовицѫ, понеже ми досажда, нека и отдамъ право-то, да не иде до край да мя отяготява.

6. И рече Господь: Слушайте що казува неправедный-тъ сѫдникъ:

7. А Богъ нѣма ли да отдаде право-то на свои-тѣ избранны, които выкатъ къмъ него деня и нощя, ако и да дълготърпи за тѣхъ:

8. Казувамъ ви, че ще имъ отдаде право-то скоро. Но Сынъ человѣческый кога дойде да ли ще намѣри вѣрѫ на земѭ-тѫ?

9. И пакъ на нѣкои които ся надѣяхѫ на себе си че сѫ праведни, и унищожавахѫ другы-тѣ, рече тѫзи притчѫ:

10. Двама человѣци възлѣзохѫ въ храмъ-тъ да ся помолятъ; Единъ-тъ Фарисей, а другый-тъ мытарь.

11. Фарисей-тъ ся исправи и моляше ся въ себе си така; Боже, благодарѭ ти, че не сьмь както другы-тѣ человѣци, грабители, обидници, прѣлюбодѣйци, или както тойзи мытарь:

12. Постѭ дважды въ седмицѫ-тѫ, десетъкъ давамъ отъ всичко що придобыѭ.

13. И мытарь-тъ като стояше изъ далечь не щѣше нито очи-тѣ си къмъ небе-то да подигне, но біяше ся въ гръды-тѣ си и думаше: Боже, бѫди милостивъ менѣ грѣшному.

д҃і. Глаго́лю ва́мъ, ꙗ҆́кѡ сни́де се́й ѡ҆правда́нъ въ до́мъ сво́й па́че ѻ҆́нагѡ: ꙗ҆́кѡ всѧ́къ возноса́йсѧ, смири́тсѧ: смира́й же себѣ̀, вознесе́тсѧ.

е҃і. Приноша́хꙋ же къ немꙋ̀ и҆ младе́нцы, да и҆́хъ ко́снетсѧ: ви́дѣвше же ᲂу҆чѝцы̀ запрети́ша и҆̀мъ.

ѕ҃і. І҆и҃съ же призва́въ и҆́хъ, глаго́ла: ѡ҆ста́вите дѣте́й приходи́ти ко мнѣ̀, и҆ не брани́те и҆̀мъ: таковы́хъ бо є҆́сть ц҃рствїе Бж҃їе.

з҃і. А҆ми́нь бо гл҃го́лю ва́мъ: и҆̀же а҆́ще не прїи́метъ ц҃рствїѧ Бж҃їѧ, ꙗ҆́кѡ ѻ҆́трочѧ, не и҆̀мать вни́ти въ нѐ.

и҃і. И҆ вопросѝ є҆го̀ нѣ́кїй кнѧ́зь, гл҃го́ла: Ѹ҆чѝтѧю бл҃гі́й, что̀ сотвори́въ живо́тъ вѣ́чный наслѣ́дствꙋю;

ѳ҃і. Рече́ же є҆мꙋ̀ І҆и҃съ: что́ мѧ глаго́лешн бл҃га; никто́же бл҃гъ, то́кмѡ є҆ди́нъ Бг҃ъ.

к҃. За́пѡвѣди вѣ́си: не прелюбы̀ творѝ: не ᲂу҆бі́й: не ᲂу҆кра́ди: не лжесвидѣ́тельствꙋй: чтѝ ѻ҆ц҃а̀ твоего̀ и҆ ма́терь твою̀.

к҃а. Ѻ҆́нъ же речѐ: всѧ̑ сїѧ̑ сохрани́хъ ѿ ю҆́ности моеѧ̀.

к҃в. Слы́шавъ же сїѧ̑ І҆и҃съ речѐ є҆мꙋ̀: є҆щѐ є҆ди́нагѡ не докончѧ́лъ є҆сѝ: всѧ̑, є҆ли́ка и҆̀маши, продаждь, и҆ раздѧ́й ни́щымъ, и҆ и҆мѣ́ти и҆̀маши сокро́вище на нѣ́сѝ: и҆ градѝ во слѣ́дъ менѐ.

к҃г. Ѻ҆́нъ же слы́шавъ сїѐ, прискѡ́рбенъ бы́сть: бѣ̀ бо бога́тъ ѕѣлѡ̀.

к҃д. Ви́дѣвъ же є҆го̀ І҆и҃съ прискѡ́рбна бы́вша, речѐ: ка́кѡ не ᲂу҆до́бь и҆мꙋ́щїи бога́тство въ ц҃рствїе Бж҃їе вни́дꙋтъ.

к҃е. Ѹ҆до́бѣе бо є҆́сть вельбꙋ́дꙋ сквозѣ̀ и҆глинѣ̀ ᲂу҆шы̀ проитѝ, не́же бога́тꙋ въ ц҃рствїе Бж҃їе вни́ти.

к҃ѕ. Рѣ́ша же слы́шавшїи: то̀ кто̀ мо́жетъ спасе́нъ бы́ти;

к҃з. Ѻ҆́нъ же речѐ: невозмѡ́жнаѧ ᲂу҆ человѣ́къ возмѡ́жна сꙋ́ть ᲂу҆ Бг҃а.

к҃и. Рече́ же Пе́тръ: сѐ мы̀ ѡ҆ста́вихомъ всѧ̑, и҆ по тебѣ̀ и҆до́хомъ.

14. Казувамъ ви, че той слѣзе у дома си оправданъ *повече*, нежели оный; защото всякой който възнася себе си, ще ся смири; а който смирява себе си, ще ся възнесе.

15. Приносяхѫ му още и дѣчица да ся прикосне до тѣхъ а ученици-тѣ като видѣхѫ възбраниха имъ.

16. Но Іисусъ гы привыка, и рече: Оставѣте дѣца-та да доходждатъ при мене, и не гы въспирайте; защото на таквизь е царство-то Божіе.

17. Истинѫ ви казувамъ: Който не пріеме царство-то Божіе както дѣте, нѣма да влѣзе въ него.

18. И нѣкой си голѣмецъ го попыта и каза: Учителю благый, що да сторіѫ за да наслѣдувамъ животъ вѣченъ?

19. А Іисусъ му рече: Що мя казувашь благъ? никой не е благъ, тъкмо единъ Богъ.

20. Заповѣди-тѣ знаешь, Да не направишь прѣлюбодѣяніе; Да не убіешь; Да не откраднешь; Да не лъжесвидѣтелствувашь; Почитай бащѫ си и майкѫ си.

21. А той рече: Всичко това съмь упазилъ отъ младость-тѫ си *до нынь*.

22. Това като чу Іисусъ, рече му: Още едно ти не достига: Все що имашь продай, и раздай на сиромасы-тѣ, и ще имашь съкровище на небе-то; и дойди та мя послѣдувай.

23. А той като чу това наскърби ся; защото бѣше много богатъ.

24. И като го видѣ Іисусъ че ся наскърби, рече: Колко мѫчно ще влѣзѫтъ въ царство-то Божіе, тѣзи които иматъ богатство.

25. Защото по лесно е да мине камила прѣзъ иглены уши, а не богатъ да влѣзе въ царство-то Божіе.

26. А които чухѫ това рекохѫ: И кой може да ся спасе?

27. А той рече: Невъзможно-то у человѣцы-тѣ, у Бога е възможно.

28. А Петръ рече: Ето ный оставихмы всичко, и послѣдовахмы тя.

ка. Ѻнъ же речѐ имъ: амѝнь глаго́лю ва́мъ, ꙗ҆́кѡ никто́же є҆́сть, и҆́же ѡ҆ста́витъ до́мъ, и҆лѝ роди́тели, и҆лѝ бра́тїю, и҆лѝ сестры̀, и҆лѝ жеиѹ̀, и҆лѝ ча̑да, цр҃твїа ра́ди Бж҃їа,

л. И҆́же не прїи́метъ мно́жицею во вре́ма сїѐ, и҆ въ вѣ́къ гра́дѹщїй, живо́тъ вѣ́чный.

ла. Поѐмъ же ѻ҆бана́десѧте ѹ҆чѝкѝ своѧ̀, речѐ къ ни́мъ: сѐ восхо́димъ во І҆ерѹсали́мъ, и҆ сконча́ютсѧ всѧ̑ пи̑саннаѧ прⷪ҇рѡ́ки ѡ҆ Сн҃ѣ чл҃вѣ́честѣ.

лв. Предадѧ́тъ бо є҆го̀ ꙗ҆зы́кѡмъ, и҆ порѹга́ютсѧ є҆мѹ̀, и҆ ѹ҆кора́тъ є҆го̀, и҆ ѡ҆плю́ютъ є҆го̀,

лг. И҆ би́вше ѹ҆бїю́тъ є҆го̀: и҆ въ тре́тїй де́нь воскр҃нетъ.

лд. И҆ тїи ничесѡ́же ѿ си́хъ разѹмѣ́ша: и҆ бѣ̀ гл҃аго́лъ се́й сокрове́нъ ѿ ни́хъ, и҆ не разѹмѣва́хѹ глаго́лемыхъ.

лє. Бы́сть же є҆гда̀ прибли́жишасѧ во І҆ерїхѡ́нъ, слѣпе́цъ нѣ́кїй сѣдѧ́ше при пѹтѝ просѧ̀.

лѕ. Слы́шавъ же наро́дъ мимоходѧ́щъ, вопроша́ше: что̀ ѹ҆́бѡ є҆́сть сѐ;

лз. Повѣ́даша же є҆мѹ̀, ꙗ҆́кѡ І҆и҃съ Назарани́нъ мимохо́дитъ.

лн. И҆ возопѝ, гл҃аго́лѧ: І҆и҃се Сн҃е Дв҃довъ, поми́лѹй мѧ̀.

ло. И҆ преди́дѹщїи прещѧ́хѹ є҆мѹ̀, да ѹ҆молчи́тъ: Ѻ҆́нъ же па́че мно́жае вопїѧ́ше: Сн҃е Дв҃довъ, поми́лѹй мѧ̀.

м҃. Ста́въ же І҆и҃съ повелѣ̀ привестѝ є҆го̀ къ себѣ̀. прибли́жшѹсѧ же є҆мѹ̀ къ немѹ̀, вопросѝ є҆го̀,

мѧ. Гл҃аго́лѧ: что̀ хо́щеши, да тѝ сотворю̀; Ѻ҆́нъ же речѐ: Гдⷭ҇и, да прозрю̀.

мв. І҆и҃съ же речѐ є҆мѹ̀: прозрѝ: вѣ́ра твоѧ̀ спасе́ тѧ.

мг. И҆ ѧ҆́бїе прозрѣ̀, и҆ во слѣ́дъ є҆гѡ̀ и҆дѧ́ше, сла́ва Бг҃а. И҆ всѝ лю́дїе ви́дѣвше, воздѧ́ша хвалѹ̀ Бг҃ови.

ГЛАВѢ̀ ѲІ.

а҃. И҆ вше́дъ прохождѧ́ше І҆ерїхѡ́нъ.

в҃. И҆ сѐ мѹ́жъ нарицѧ́емый Закхе́й: и҆ се́й бѣ̀ ста́рѣй мытаре́мъ, и҆ то́й бѣ̀ бога́тъ.

29. А той имъ рече: Истинѫ ви казувамъ, че нѣма никой който да е оставилъ кѫщѫ, или родители, или братія, или женѫ, или чада заради царство-то Божіе,

30. И да не получи многократно на това врѣме, и въ идущый-тъ вѣкъ животъ вѣченъ.

31. И като зѣ дванадесеть-тѣ при себе си, рече имъ: Ето възлѣзувамы въ Іерусалимъ, и ще ся свърши всичко що е написано отъ пророцы-тѣ за Сына человѣческаго.

32. Защото ще бѫде прѣданъ на язычницы-тѣ и ще му ся поругаіѫтъ, и ще го обезчестятъ, и ще го заплюіѫтъ,

33. И ще го біѫтъ, и ще го убіѫтъ, и въ третія-тъ день ще въскрьсне.

34. И тѣ не разумѣхѫ нищо отъ това: и тая дума бѣше покрыта за тѣхъ, и не разбирахѫ това що ся казуваше.

35. А когато наближаваше до Іерихонъ, нѣкой си слѣпъ сѣдяше край пѫть-тъ да проси.

36. И като чу че народъ минува, попыта какво е това?

37. И казахѫ му че Іисусъ Назорянинъ минува.

38. Тогазь той извыка, и казуваше, Іисусе, Сыне Давидовъ, помилуй мя.

39. И тѣзи които вьрвяхѫ напрѣдъ запрѣтявахѫ му да млъкне, но той още повече выкаше: Сыне Давидовъ, помилуй мя.

40. И спрѣ ся Іисусъ и повелѣ да му го доведѫтъ, и като наближи, попыта го,

41. И каза: Що ищешь да ти сторіѫ? А той рече: Господи, да прогледамъ.

42. И Іисусъ му рече: Прогледай; твоя-та вѣра тя исцѣли.

43. И тутакси прогледа, и тьргнѫ слѣдъ него, и славяше Бога; и всичкый народъ като видѣ *това*, въздаде хвалѫ Богу.

ГЛАВА 19.

1. Слѣдъ това влѣзе *Іисусъ* въ Іерихонъ и заминуваше си.

2. И ето человѣкъ на име Закхей, който бѣше началникъ на мытари-тѣ, и той бѣ богатъ.

г҃. И҆ и҆скáше ви́дѣти І҆и҃са, кто̀ є҆́сть: и҆ не можáше ѿ нарóда, ꙗ҆́кѡ вóзрастомъ мáлъ бѣ̀.

д҃. И҆ предитéкъ, возлѣ́зе на ꙗ҆годичинѹ, да ви́дитъ, ꙗ҆́кѡ хотáше ми́мѡ є҆̀ проити̑.

є҃. И҆ ꙗ҆́кѡ прїи́де на мѣ́сто, воззрѣ́въ І҆и҃съ, ви́дѣ є҆го̀, и҆ речѐ къ немꙋ̀: Закхе́е, потща́вса слѣ́зи: дне́сь бо въ домꙋ̀ твоемъ подобáетъ ми̑ бы́ти.

ѕ҃. И҆ потща́вса слѣ́зе, и҆ прїа́тъ є҆го̀ рáдѹяся.

з҃. И҆ ви́дѣвше всѝ роптáхѹ, глаго́люще, ꙗ҆́кѡ ко грѣ́шнѹ мѹ́жѹ вни́де витáти.

и҃. Стáвъ же Закхе́й речѐ ко Гдⷭ҇ѹ: сѐ по́лъ-и҆мѣ́нїа моегѡ̀, Гдⷭ҇и, дáмъ ни́щымъ: и҆ а҆́ще кого̀ чи́мъ ѡ҆би́дѣхъ, возвращꙋ̀ четвери́цею.

а҃. Речѐ же къ немꙋ̀ І҆и҃съ: ꙗ҆́кѡ дне́сь спасе́нїе до́мѹ семꙋ̀ бы́сть, занѐ и҆ се́й сн҃ъ А҆враáмль є҆́сть.

в҃. Прїи́де бо Сн҃ъ чл҃вѣ́чь взыска́ти и҆ спастѝ поги́бшаго.

г҃і. Слы́шащымъ же и҆̀мъ сїа̑, прило́жь речѐ при́тчѹ, занѐ бли́зъ є҆мꙋ̀ бы́ти І҆ерѹсали́ма, и҆ мнáхѹ, ꙗ҆́кѡ а҆́бїе царство Бж҃їе хо́щетъ ꙗ҆ви́тися.

д҃і. Речѐ ᲂу҆́бо: чл҃вѣ́къ нѣ́кїй добра̀ ро́да и҆́де на странꙋ̀ дале́че, прїа́ти себѣ̀ царство и҆ возврати́тися.

є҃і. Призвáвъ же де́сять рáбъ своихъ, дадѐ и҆̀мъ де́сять мнасъ, и҆ речѐ къ ни́мъ: кѹплю дѣ́йте, до́ндеже прїидꙋ̀.

ѕ҃і. И҆ гра́ждане є҆гѡ̀ ненави́дахѹ є҆го̀, и҆ посла́ша послы̀ въ слѣ́дъ є҆гѡ̀, глаго́люще: не хо́щемъ семꙋ̀, да царствѹетъ на́дъ на́ми.

з҃і. И҆ бы́сть є҆гда̀ возврати́ся прїи́мъ цр҃тво, речѐ пригласи́ти рабы̀ ті́и, и҆̀мже дадѐ сребро̀, да ᲂу҆вѣ́сть, каковꙋ̀ кѹплю сѹ́ть сотвори́ли.

и҃і. Прїи́де же пе́рвый, глаго́ла: Гдⷭ҇и, мнáсъ твоѧ̀ придѣ́ла де́сять мнасъ.

ѳ҃і. И҆ речѐ є҆мꙋ̀: бл҃гѡ, рáбе до́брый: ꙗ҆́кѡ ѿ мáлѣ вѣ́ренъ былъ є҆сѝ, бѹ́ди ѻ҆́бласть и҆мѣ́ѧ на́дъ десятїю̀ градѡ́въ.

3. И ищяше да види Іисуса кой е; но не можаше отъ народа, защото бѣше нисъкъ на възрастъ.

4. И завтече ся на напрѣдъ, та възлѣзе на еднѫ чьрницѫ за да го види; понеже прѣзъ него *пѫть* щѣше да мине.

5. И като дойде на това мѣсто, Іисусъ погледнѫ, видѣ го, и рече му: Закхее, слѣзь скоро; защото днесь трѣба да останѫ въ твоѭтѫ кѫщѫ.

6. И прибърза та слѣзе, и прія го съ радость.

7. И като видѣхѫ *това* всичкы, помъмрахѫ и казувахѫ: Че при грѣшенъ человѣкъ влѣзе да прѣсѣди.

8. А Закхей застанѫ и рече Господу: Господи, ето половинѫтѫ отъ имотъ-тъ си давамъ на сиромасы-тѣ; и ако сьмь обидѣлъ нѣкого въ нѣщо съ клеветѫ, въздавамъ четверократно.

9. Рече му Іисусъ: Днесь станѫ спасеніе на тойзи домъ; защото и той е сынъ Авраамовъ.

10. Понеже Сынъ человѣческый дойде да потърси и да спасе погынѫло-то.

11. И тѣ като слушахѫ това, приложи та рече и еднѫ притчѫ, защото бѣше близу до Іерусалимъ, и тѣ имахѫ на умъ-тъ си че царство-то Божіе щѣше тутакси да ся яви.

12. И рече: Человѣкъ нѣкой си благороденъ отиде въ странѫ далечнѫ, да пріиме за себе си царство и да ся върне.

13. И повыка десеть отъ слугы-тѣ си, и даде имъ десеть мнасы, и рече имъ: Търгувайте доклѣ дойдѫ.

14. А граждани-тѣ негови ненавиждахѫ го, и испратихѫ слѣдъ него посланницы да кажѫтъ: Не щемъ тогова да царува надъ насъ.

15. И като зѣ царство-то и ся върнѫ, рече да му повыкатъ онѣзи слугы, на които даде сребро-то, да узнае кой какво е припечалилъ.

16. И дойде пьрвый-тъ и рече: Господи, твоя-та мнаса придобы десеть мнасы.

17. И рече му: Добрѣ, рабе добрый: понеже на най малко-то ся показа вѣренъ, имай власть надъ десеть града.

ѯі. И҆ прїи́де вторы́й, глаго́ла: гдⷭ҇и, мна́сѧ твоѧ̀ сотвори́
па́ть мнⷭ҇асѧ.
ѯі. Рече́ же и҆ томꙋ̀: и҆ ты̀ бꙋ́ди над̾ патїю̀ градѡ́вѧ.
ѯк. И҆ дрꙋгі́й прїи́де, глаго́ла: гдⷭ҇и, сѐ мна́сѧ твоѧ̀, ю҆́же
и҆мѣ́хѧ положе́нꙋ во ᲂу҆брꙋ́сѣ.
ѯка. Боѧ́хсѧ бо тебѐ, ꙗ҆́кѡ чл҃вѣ́кѧ ꙗ҆́рѧ є҆сѝ: взе́млеши,
є҆гѡ́же не положи́лѧ є҆сѝ, и҆ жне́ши, є҆гѡ́же не сѣ́ѧлѧ є҆сѝ.
ѯкв. Глаго́ла же є҆мꙋ̀: ѿ ᲂу҆́стѧ твои́хѧ сꙋ́ждꙋ ти, лꙋка́вый
ра́бе: вѣ́дѣлѧ є҆сѝ, ꙗ҆́кѡ а҆́зъ человѣ́кѧ ꙗ҆́рѧ є҆́смь, взе́млю,
є҆гѡ́же не положи́хѧ, и҆ жнꙋ̀, є҆гѡ́же не сѣ́ѧхѧ:
ѯкг. И҆ почто̀ не вда́лѧ є҆сѝ моегѡ̀ сребра̀ кꙋпцє́мѧ, и҆ а҆́зъ
прише́дѧ сѧ ли́хвою и҆стаза́лѧ бы́хѧ є҆́;
ѯкд. И҆ предстоѧ́щымѧ речѐ: возми́те ѿ негѡ̀ мна́сѧ, и҆
дади́те и҆мꙋ́щемꙋ де́сѧть мнⷭ҇асѧ.
ѯке. И҆ рѣ́ша є҆мꙋ̀: гдⷭ҇и, и҆́мѧть де́сѧть мнⷭ҇асѧ.
ѯкѕ. Гл҃го́лю бо ва́мъ, ꙗ҆́кѡ всѧ́комꙋ и҆мꙋ́щемꙋ да́стсѧ: а҆ ѿ
неимꙋ́щагѡ, и҆ є҆́же и҆́мѧть, ѿи́метсѧ ѿ негѡ̀.
ѯкз. Ѻ҆ба́че врагѝ моѧ̀ ѻ҆́ны, и҆́же не восхотѣ́ша менѐ, да
ца́рь бы́хѧ бы́лѧ над̾ ни́ми, приведи́те сѣ́мѡ, и҆ и҆зсѣцы́те
предо мно́ю.
ѯки. И҆ сїѧ̑ ре́кѧ, и҆да́ше предѝ, восходѧ̀ во І҆ерꙋсали́мъ.
ѯкѳ. И҆ бы́сть ꙗ҆́кѡ приближи́сѧ въ Виѳсфагі́ю и҆ Виѳа́нїю,
къ горѣ̀ нарица́емѣй Є҆леѡ́нъ, посла̀ два̀ ᲂу҆ченѝкѧ свои́хѧ,
л҃. Гл҃го́лѧ: и҆ди́та въ пра́мнꙋю ве́сь: и҆ въ ню́же входѧ́ща
ѡ҆брѧ́щета жребѧ̀ прива́зано, на не́же никто́же николи́же ѿ
чл҃вѣ́кѧ всѣ́де: ѿрѣ́шше є҆́ приведи́та.
л҃а. И҆ а҆́ще кто̀ вы̀ вопроша́етъ: почто̀ ѿрѣша́ета; си́це
рцы́та є҆мꙋ̀, ꙗ҆́кѡ Гдⷭ҇ь є҆гѡ̀ тре́бꙋетъ.
л҃в. Ше́дше же пѡ́сланныѧ, ѡ҆брѣто́ста, ꙗ҆́коже речѐ и҆́мѧ.
л҃г. Ѿрѣша́ющемѧ же и҆́мѧ жребѧ̀, реко́ша господі́е є҆гѡ̀ къ
ни́мѧ: что̀ ѿрѣша́ета жребѧ̀;
л҃д. Ѻ҆́на же реко́ста ꙗ҆́кѡ Гдⷭ҇ь є҆гѡ̀ тре́бꙋетъ.

18. И дойде вторый-тъ и каза, Господи, твоя-та мнаса стори петь мнасы.

19. Рече и на тогова: Бѫди и ты *владѣтель* надъ петь града.

20. Дойде и другъ, и каза: Господи, ето твоя-та мнаса, коіѫто имахъ скѫтанѫ въ кърпѫ:

21. Защото ся бояхъ отъ тебе; понеже си строгъ человѣкъ; земашь което не си положилъ, и жьнешь което не си сѣялъ.

22. И казува му: Отъ уста-та ти ще тя сѫдіѫ, рабе лукавый; знаялъ си че сьмь человѣкъ строгъ, и земамъ което не сьмь положилъ, и жьнѫ което не сьмь сѣялъ.

23. И защо не даде сребро-то ми на лихварь-тъ, така що азъ като си дойдяхъ щѣхъ да го приберѫ съ лихвѫ-тѫ?

24. И рече на прѣдстоящы-тѣ: Земѣте отъ него мнасѫ-тѫ, и дайте іѫ на тогози който има десеть-тѣ мнасы.

25. (И рекохѫ му: Господи, *той* има десеть мнасы):

26. Защото ви казувамъ, че всякому който има ще му ся даде; а отъ того който нѣма, и това що има, ще ся отнеме отъ него.

27. А мои-тѣ врагове, онѣзи които мя не рачихѫ да ся воцаріѫ надъ тѣхъ, доведѣте *гы* тука, и посѣчѣте *гы* прѣдъ мене.

28. И това като изрече *Іисусъ* отиваше напрѣдъ и възлѣзуваше въ Іерусалимъ.

29. И когато наближи до Виѳфагіѫ и Виѳаніѫ, къмъ горѫ-тѫ която ся казуваше Елеонъ, проводи двама отъ ученицы-тѣ си,

30. И рече имъ: Идѣте въ срѣщно-то село: въ което щомъ влѣзувате ще намѣрите жрѣбе вьрзано, на което никой человѣкъ не е никога възсѣдалъ; отвьржѣте го и го доведѣте.

31. И ако вы попыта нѣкой: Защо *го* отвьрзувате? така ще му речете: Защото трѣбува на Господа.

32. И отидохѫ проводени-тѣ, и намѣрихѫ както имъ рече.

33. И когато отвьрзувахѫ жрѣбе-то, рекохѫ имъ стопани-тѣ му: Защо отвьрзувате жрѣбе-то?

34. А тѣ рекохѫ: На Господа трѣбува.

л҃є. И҆ приведо́ста є҆ ко І҆и҃сови: и҆ возве́ргше ри̑зы своѧ̀ на жребѧ̀, всади́ша І҆и҃са.

л҃ѕ. И҆дꙋ́щꙋ же є҆мꙋ̀, постила́хꙋ ри̑зы своѧ̀ по пꙋтѝ.

л҃з. Приближа́ющꙋжеса є҆мꙋ̀ оу҆жѐ (а҃віе) ѩ҆ нисхожде́нїю горѣ̀ є҆леѡ́истѣй, нача́ша всѐ мно́жество оу҆ченѝкѧ, ра́дꙋю-щеса, хвали́ти Бг҃а гла́сомѧ ве́лїимѧ ѿ всѣ́хѧ си́лахѧ, ꙗ҆̀же ви́дѣша,

л҃и. Гл҃го́люще: ба҃гословѐнѧ гра́дый цр҃ь во и҆́мѧ Гдⷭ҇не: ми́рѧ на нѣ́сѝ, и҆ сла́ва вѧ вы́шнихѧ.

л҃ѳ. И҆ нѣ́цыи фарїсе́є ѿ наро́да рѣ́ша кѧ немꙋ̀: Оу҆чи́телю, запретѝ оу҆ченикѡ́мѧ твои́мѧ.

м҃. И҆ ѿвѣща́вѧ речѐ и҆́мѧ: гл҃го́лю ва́мѧ, ꙗ҆́кѡ, а҆́ще сі́н оу҆молча́тѧ, ка́менїе возопїе́тѧ.

м҃а. И҆ ꙗ҆́кѡ приближи́жиса, ви́дѣвѧ гра́дѧ, пла́каса ѿ не́мѧ,

м҃в. Глаго́ла: ꙗ҆́кѡ а҆́ще вы разꙋмѣ́лѧ и҆ ты̀, вѧ де́нь се́й тво́й, є҆́же кѧ смире́нїю твоемꙋ̀: ны́нѣ же скры́са ѿ о҆́чїю твое́ю:

м҃г. Ꙗ҆́кѡ прїи́дꙋтѧ дні́е на тѧ̀, и҆ ѡ҆бложа́тѧ вразѝ твоѝ ѡ҆стро́гѧ ѡ҆ тебѣ̀, и҆ ѡ҆бы́дꙋтѧ тѧ̀, и҆ ѡ҆бі́ймꙋтѧ тѧ̀ ѿвсю́дꙋ,

м҃д. И҆ разбїю́тѧ тѧ̀ и҆ ча̑да твоѧ̀ вѧ тебѣ̀, и҆ не ѡ҆ста́вѧтѧ ка́мень на ка́мени вѧ тебѣ̀: поне́же не разꙋмѣ́лѧ є҆сѝ вре́мене посѣще́нїѧ твоегѡ̀.

м҃е. И҆ вше́дѧ вѧ цр҃ковь, нача́тѧ и҆згони́ти продаю́щыѧ вѧ не́й и҆ кꙋпꙋ́ющыѧ,

м҃ѕ. Гл҃го́лѧ и҆́мѧ: пи́сано є҆́сть: до́мѧ мо́й, до́мѧ моли́твы є҆́сть: вы́ же сотвори́сте є҆го̀ пещеры разбо́йникѡмѧ.

м҃з. И҆ бѣ̀ оу҆ча̀ по вса̀ дни̑ вѧ цр҃кви. а҆рхїере́є же и҆ кни́жницы и҆ска́хꙋ є҆го̀ погꙋби́ти, и҆ старѣ́йшины лю́демѧ:

м҃и. И҆ не ѡ҆брѣта́хꙋ, что́ бы сотвори́ли є҆мꙋ̀: лю́дїе бо всѝ держа́хꙋся є҆гѡ̀, послꙋ́шающе є҆гѡ̀.

35. И доведохѫ го при Іисуса: и като намѣтахѫ дрехы-тѣ си на жрѣбе-то, въскачихѫ Іисуса.

36. И въ отиваніе-то му, постилахѫ дрехы-тѣ си по пѫть-тъ.

37. И когато вече наближаваше до прѣвалѫ-тѫ на Елеонскѫ-тѫ горѫ, наченѫхѫ всичко-то множество на ученицы-тѣ да ся радуватъ и да славословятъ Бога велегласно за вси-тѣ чудеса що бѣхѫ видѣли;

38. И казувахѫ: Благословенъ царь-тъ който иде въ име-то Господне; миръ на небе-то и слава въ вышнихъ.

39. И нѣкои отъ Фарисеи-тѣ между народъ-тъ рекохѫ му: Учителю, запрѣти на ученицы-тѣ си.

40. И отговори и рече имъ: Казувамъ ви, че ако тѣ млъкнѫтъ, *то* каменіе-тѣ ще извыкатъ.

41. И като наближи та видѣ градъ-тъ, плака за него,

42. И казуваше: Да бѣ знаялъ и ты, поне въ тойзи твой день, това което е за миръ-тъ ти; но сега вече ся скры отъ твои-тѣ очи.

43. Защото ще дойдѫтъ врьхъ тебе дни и твои-тѣ непріятели ще направятъ окопъ около тебе, и ще тя обсадятъ, и отъ всякждѣ ще тя утѣснятъ,

44. И съсыпѫтъ тебе и чада-та ти въ тебе, и нѣма да оставятъ въ тебе камькъ на камькъ; защото не си разумѣлъ врѣме-то на посѣщеніе-то си.

45. И като влѣзе въ храмъ-тъ, наченѫ да испѫжда тѣзи които продаваxѫ и купувахѫ;

46. И казуваше имъ: Писано е: Домъ-тъ ми е домъ за молитвѫ: а вы го направихте пещерѫ разбойническѫ.

47. И поучаваше всякой день въ храмъ-тъ; а пьрвосвященници-тѣ и книжници-тѣ и пьрви-тѣ отъ народа ищяха да го погубятъ;

48. И не намѣрувахѫ какво да сторятъ; понеже всичкый-тъ народъ бѣше прилѣпнѫлъ при него да го слуша.

ГЛАВА̀ К.

а҃. И҆ бы́сть во є҆ди́нъ ѿ дне́й ѻ҆́нѣхъ, оу҆ча́ще є҆мꙋ̀ лю́ди въ цр҃кви и҆ бл҃говѣствꙋ́ющꙋ, прїидо́ша свѧще́нницы и҆ кни́жницы со ста́рцы,

в҃. И҆ рѣ́ша къ немꙋ̀, глаго́люще: рцы̀ на́мъ, ко́ею ѻ҆́бластїю сїѧ̀ твори́ши; и҆лѝ кто́ є҆́сть да́вый тебѣ̀ вла́сть сїю̀;

г҃. Ѿвѣща́въ же речѐ къ ни́мъ: вопрошꙋ́ вы и҆ а҆́зъ є҆ди́нагѡ словесѐ, и҆ рцы́те мѝ:

д҃. Кр҃ще́нїе І҆ѡа́нново съ нб҃се́ ли бѣ̀, и҆лѝ ѿ человѣ́къ;

є҃. Ѻ҆ни́ же помышла́хꙋ въ себѣ̀, глаго́люще, ꙗ҆́кѡ а҆́ще речемъ, съ нб҃сѐ, речетъ: почто̀ ᲂу҆́бо не вѣ́ровасте є҆мꙋ̀;

ѕ҃. А҆́ще ли же речемъ, ѿ чл҃вѣ́къ: всѝ лю́дїе ка́менїемъ побїю́тъ ны̀: и҆звѣ́стно бо бѣ̀ ѡ҆ І҆ѡа́ннѣ, ꙗ҆́кѡ проро́къ бѣ̀.

з҃. И҆ ѿвѣща́ша: не вѣ́мы ѿкꙋ́дꙋ.

и҃. І҆и҃съ же речѐ и҆̀мъ: ни а҆́зъ глаго́лю ва́мъ, ко́ею ѻ҆́бластїю сїѧ̀ творю̀.

а҃. Нача́тъ же къ лю́демъ глаго́лати при́тчꙋ сїю̀: человѣ́къ нѣ́кїй насади̇̀ вїногра́дъ, и҆ вдадѐ є҆го̀ дѣ́лателемъ, и҆ ѿи́де на лѣ́та мнѡ́га.

і҃. И҆ во вре́мѧ посла̀ къ дѣ́лателемъ раба̀, да ѿ плода̀ вїногра́да дадꙋ́тъ є҆мꙋ̀: дѣ́латели же би́вше є҆го̀, посла́ша тща̀.

а҃і. И҆ приложѝ посла́ти дрꙋга́го раба̀: ѻ҆ни́ же и҆ того̀ би́вше и҆ досади́вше (є҆мꙋ̀), посла́ша тща̀.

в҃і. И҆ приложѝ посла́ти тре́тїѧго: ѻ҆ни́ же и҆ того̀ оу҆ѧ́звльше и҆згна́ша.

г҃і. Рече́ же гдⷭ҇и́нъ вїногра́да: что̀ сотворю̀; послю̀ сн҃а моего̀ возлю́бленнаго, є҆да̀ ка́кѡ, є҆го̀ ви́дѣвше, оу҆срама́тсѧ.

д҃і. Ви́дѣвше же є҆го̀ дѣ́лателє, мы́шлахꙋ въ себѣ̀ глаго́-

ГЛАВА 20.

1. И въ единъ отъ оныя дни, когато поучаваше той народъ-тъ въ храмъ-тъ и благовѣствуваше, надойдохѫ първосвященници-тѣ и книжници-тѣ наедно съсъ старѣйшины-тѣ,

2. Та му говоряхѫ и рекохѫ: Кажи ни съ коіѭ власть правишь това? или кой е що ти е далъ тѫзи власть?

3. Отговори и рече имъ: Ще вы попытамъ и азъ еднѫ рѣчь, и кажѣте ми.

4. Крьщеніе-то Іоанново отъ небе-то ли бѣ, или отъ человѣцы-тѣ?

5. А тѣ си помыслихѫ, и думахѫ: Ако речемъ: Отъ небе-то, ще рече: Защо не повѣрувахте въ него?

6. Ако ли речемъ: Отъ человѣцы-тѣ, всичкый народъ съ каменіе ще ны убіе; понеже е увѣренъ че Іоаннъ е пророкъ.

7. И отговорихѫ че не знаіѫтъ отъ кѫдѣ бѣ.

8. Тогазь Іисусъ имъ рече: И азъ ви не казувамъ съ коіѭ власть правіѭ това.

9. И паченѫ да говори на народъ-тъ тѫзи притчѫ: Нѣкой си человѣкъ насади лозіе, и даде го подъ наемъ на земледѣлцы, и отиде на чуждѫ странѫ за много врѣме.

10. И во врѣме-то *на плодове-тѣ* проводи едного отъ слугы-тѣ си при земледѣлцы-тѣ, да му даджтъ отъ плодъ-тъ на лозіе-то; но земледѣлци-тѣ го бихѫ и отпратихѫ *го* празденъ.

11. И повторн да проводи и другъ слугѫ; а тѣ бихѫ и него и обезчестихѫ *го* и отпратихѫ *го* празденъ.

12. И пакъ проводи третяго; но тѣ и него нараниха и испѫдихѫ.

13. Рече тогазь стопанинъ-тъ на лозіе-то: Що да сторіѭ? да проводіѭ любезный-тъ си сынъ: може него като видятъ да ся посвѣпятъ.

14. Но земледѣлци-тѣ като го видѣхѫ, мысляхѫ въ себе си и

люще: сей є҆сть наслѣдникъ: пріиди́те оу҆біе́мъ є҆го̀, да на́ше бꙋ́детъ достоа́ніе.

є҃г. И҆ и҆зве́дше є҆го̀ во́нъ и҆з̾ вїногра́да, оу҆би́ша. что̀ оу҆́бо сотвори́тъ и҆́мъ гдⷭ҇инъ вїногра́да;

з҃і. Пріи́детъ и҆ погꙋби́тъ дѣ́лателѝ сїа̑, и҆ вда́стъ вїногра́дъ и҆нѣ́мъ. слы́шавше же реко́ша: да не бꙋ́детъ.

з҃і. Ѻ҆́нъ же воззрѣ́въ на ни́хъ, речѐ: что̀ оу҆́бо пи́саное сїѐ: ка́мень, є҆гѡ́же не брего́ша зи́ждꙋщїи, се́й бы́сть во главꙋ̀ оу҆гла;

и҃і. Всѧ́къ пады́й на ка́мени то́мъ, сокрꙋши́тсѧ: а҆ на не́мже паде́тъ, стры́етъ є҆го̀.

ѳ҃і. И҆ взыска́ша а҆рхїере́є и҆ кни́жницы возложи́ти на́нь рꙋ́цѣ въ то́й ча́съ, и҆ оу҆боа́шасѧ наро́да: разꙋмѣ́ша бо, ꙗ҆́кѡ къ ни́мъ при́тчꙋ сїю̀ речѐ.

к҃. И҆ наблю́дше, посла́ша лѧ́тели, притворѧ́ющихъ себѐ пра́ведники бы́ти: да и҆́мꙋтъ є҆го̀ въ словесѝ, во є҆́же преда́ти є҆го̀ нача́льствꙋ и҆ ѻ҆́бласти и҆гемѡ́новѣ.

к҃а. И҆ вопроси́ша є҆го̀, глаго́люще: Оу҆чи́телю, вѣ́мы, ꙗ҆́кѡ пра́вѡ глаго́леши и҆ оу҆чи́ши, и҆ не на лица̀ зри́ши, но вои́стиннꙋ пꙋтѝ Бж҃їю оу҆чи́ши.

к҃в. Досто́итъ ли на́мъ Ке́сареви да́нь дава́ти, и҆лѝ нѝ;

к҃г. Разꙋмѣ́въ же и҆́хъ лꙋка́вство, речѐ къ ни́мъ: что́ ма и҆скꙋша́ете;

к҃д. Покажи́те мѝ ца́тꙋ: чі́й и҆́мать ѻ҆́бразъ и҆ надписа́ніе; ѿвѣща́вше же реко́ша: Ке́саревъ.

к҃е. Ѻ҆́нъ же речѐ и҆́мъ: воздади́те оу҆́бо, ꙗ҆̀же Ке́сарева, Ке́сареви, и҆ ꙗ҆̀же Бж҃їѧ, Бг҃ови.

к҃ѕ. И҆ не могоша зазрѣ́ти глаго́ла є҆гѡ̀ пред̾ людьмѝ: и҆ дивѝшасѧ ѡ҆ ѿвѣ́тѣ є҆гѡ̀, и҆ оу҆молча́ша.

к҃з. Приступи́ша же нѣ́цыи ѿ саддꙋке́й, глаго́лющїи воскресе́нїю не бы́ти, вопроша́хꙋ є҆го̀,

к҃и. Глаго́люще: Оу҆чи́телю, Мѡѷсе́й написа̀ на́мъ: а҆́ще комꙋ̀ бра́тъ оу҆́мретъ и҆́мый женꙋ̀, и҆ то́й безча́денъ оу҆́мретъ,

думахѫ: Тойзи е наслѣдникъ-тъ; елате да го убіемъ, за да бѫде наслѣдство-то наше,

15. И го изведохѫ вънъ отъ лозіе-то та го убихѫ. И тъй, какво ще имъ направи стопанинъ-тъ на лозіе-то?

16. Ще дойде и ще погуби тѣзи земледѣлцы, и ще даде лозіе-то на другы. А тѣзи които чухѫ рекохѫ: Дано не бѫде.

17. А той гы погледнѫ и рече; Що е това писано-то, Камькъ-тъ който отхвьрлихѫ зидари-тѣ, той станѫ глава на ѫглъ-тъ:

18. Всякой който падне на тойзи камькъ ще ся строши, а врьхъ когото падне, ще го смаже.

19. И поискахѫ пьрвосвященници-тѣ и книжници-тѣ да турятъ рѫцѣ на него въ тойзи часъ, защото разумѣхѫ че тѣмъ каза тѫзи притчѫ; но убояхѫ ся отъ народъ-тъ.

20. И като извардихѫ проводихѫ навѣтницы, които ся приструвахѫ че сѫ праведни, съ намѣреніе да го уловятъ въ нѣкоіѫ рѣчь, та да го прѣдадѫтъ на началство-то и на власть-тѫ правителевѫ.

21. И тѣ го попытахѫ и рекохѫ: Учителю, знаемъ че право говоришь и учишь, и не гледашь на лице, но по истинѫ пѫть-тъ Божій учишь.

22. Право ли е за насъ да давамы дань Кесарю, или не?

23. А *той* разумѣ лукавство-то имъ и рече имъ: Защо мя искушавате?

24. Покажѣте ми единъ динарь; чій образъ и надписъ има? Отговорихѫ и рекохѫ: Кесаревъ.

25. А той имъ рече: Като е тъй, отдайте Кесарево-то на Кесаря, и Божіе-то на Бога.

26. И не могохѫ да уловятъ нѣщо въ думѫ-тѫ му прѣдъ народъ-тъ; и зачудени за отвѣтъ-тъ неговъ, млъкнѫхѫ.

27. И пристѫпихѫ нѣкои отъ Саддукеи-тѣ, които отричатъ въскрьсеніе-то, и го попытахѫ,

28. И рекохѫ: Учителю, Моисей написа намъ; Ако умре на нѣкого братъ му, който има женѫ, и умре той безчаденъ,

да бра́тъ є҆гѡ̀ по́йметъ женꙋ̀, и҆ возста́витъ сѣ́мѧ бра́тꙋ своемꙋ̀.

к҃а. Се́дмь ᲂу҆́бо бра́тїй бѣ̑: и҆ пе́рвый поѧ́тъ женꙋ̀, ᲂу҆́мре безча́денъ.

л҃. И҆ поѧ́тъ вторы́й женꙋ̀, и҆ то́й ᲂу҆́мре безча́денъ.

л҃а. И҆ тре́тїй поѧ́тъ ю҆̀: та́кожде же и҆ вси̑ се́дмь: и҆ не ѡ҆ста́виша ча̑дъ, и҆ ᲂу҆мро́ша.

л҃в. По́слѣжде же всѣ́хъ ᲂу҆́мре и҆ жена̀.

л҃г. Въ воскресе́нїе ᲂу҆́бо, кото́рагѡ и҆̀хъ бꙋ́детъ жена̀; се́дмь бо и҆мѣ́ша ю҆̀ женꙋ̀.

л҃д. И҆ ѿвѣща́въ речѐ и҆̀мъ І҆и҃съ: сы́нове вѣ́ка сегѡ̀ же́натсѧ и҆ посага́ютъ:

л҃е. А҆ сподо́блшїисѧ вѣ́къ ѻ҆́нъ ᲂу҆лꙋчи́ти и҆ воскресе́нїе, є҆́же ѿ ме́ртвыхъ, ни же́натсѧ, ни посага́ютъ:

л҃ѕ. Ни ᲂу҆мре́ти бо ктомꙋ̀ мо́гꙋтъ: ра́вни бо сꙋ́ть А҆гг҃лѡмъ, и҆ сы̑нове сꙋ́ть Бж҃їи, воскресе́нїѧ сы̑нове сꙋ́ще.

л҃з. А҆ ꙗ҆́кѡ воста́ютъ ме́ртвїи, и҆ Мѡѷсе́й сказа̀ при кꙋ́пинѣ, ꙗ҆́коже гл҃го́летъ Гдⷭ҇а Бг҃а А҆враа́мла и҆ Бг҃а І҆саа́кова и҆ Бг҃а І҆а́кѡвла.

л҃и. Бг҃ъ же нѣ́сть ме́ртвыхъ, но живы́хъ: вси̑ бо томꙋ̀ жи́ви сꙋ́ть.

л҃а. Ѿвѣща́вше же нѣ́цыи ѿ кни̑жникъ реко́ша: Оу҆чи́телю, до́брѣ ре́клъ є҆сѝ.

м҃. Ктомꙋ̀ же не смѣ́ахꙋ є҆го̀ вопроси́ти ничесо́же. речѐ же къ ни́мъ.

м҃а. Ка́кѡ гл҃го́лютъ Хрⷭ҇та̀ сн҃а Дв҃дова бы́ти;

м҃в. Са́мъ бо Дв҃дъ глаго́летъ въ кни́зѣ ѱало́мстѣй: речѐ Гдⷭ҇ь Гдⷭ҇ви моемꙋ̀: сѣ́дѝ ѡ҆́деснꙋю менѐ,

м҃г. До́ндеже положꙋ̀ враги̑ твоѧ̀ подно́жїе нѡ́гъ твои́хъ.

м҃д. Дв҃дъ ᲂу҆́бо Гдⷭ҇а є҆го̀ нарица́етъ, и҆ ка́кѡ сн҃ъ є҆мꙋ̀ є҆́сть;

м҃е. Слы́шащымъ же всѣ́мъ лю́демъ, речѐ ᲂу҆ченикѡ́мъ свои́мъ:

м҃ѕ. Внемли́те себѣ̀ ѿ кни̑жникъ хотѧ́щихъ ходи́ти во

да земе братъ му женѫ-тѫ, и да възстави сѣме на брата си.

29. А имаше седмина братія, и първый-тъ зѣ женѫ и умрѣ безчаденъ.

30. И зѣ вторый-тъ женѫ-тѫ, и умрѣ и той безчаденъ.

31. И третій-тъ іѭ зѣ; сѫщо така и седмина-та, и не оставихѫ чада, и умрѣхѫ.

32. А подирь всичкы-тѣ умрѣ и жена-та.

33. И тъй въ въскрьсеніе-то, на кого отъ тѣхъ ще бѫде жена? защото и седмина-та іѭ имахѫ за женѫ.

34. А Іисусъ отговори и рече имъ: Чада-та на тойзи вѣкъ женятъ ся и за мѫжъ отиватъ:

35. А които ся сподобятъ да получатъ онзи вѣкъ и въскрьсеніе-то отъ мьртвы-тѣ, нито ся женятъ нито за мѫжъ отиватъ:

36. Защото не могѫтъ вече ни да умрѫтъ: понеже сѫ равноангелни, и като сѫ сынове на въскрьсеніе-то, сынове Божіи сѫ.

37. А това че мьртви-тѣ въскрьснуватъ, и Моисей го изяви при кѫпинѫ-тѫ, когато назоваваше Господа Бога Авраамова, и Бога Исаакова, и Бога Іаковова.

38. А Богъ не е *Богъ* на мьртвы-тѣ, но на живы-тѣ; защото всичкы сѫ живи при него.

39. И отговорихѫ нѣкои отъ книжницы-тѣ и рекохѫ: Учителю, ты добрѣ рече.

40. И не смѣяхѫ вече нищо да го попытатъ.

41. И рече имъ: Какъ казуватъ че Христосъ е сынъ Давидовъ?

42. Кога самъ Давидъ казува въ книгѫ-тѫ Псаломскѫ: Рече Господь Господу моему: Сѣдни отдесно ми,

43. Доклѣ положѫ врагове-тѣ ти подножіе на нозѣ-тѣ ти.

44. И тъй Давидъ го нарича Господь, а какъ е сынъ неговъ?

45. И когато всичкый народъ слушаше, той рече на ученицы-тѣ си:

46. Пазѣте ся отъ книжницы-тѣ, които ищѫтъ да ходятъ

О҆де́ждахъ, и҆ лю́бящихъ цѣлова̑нїа на то́ржищахъ, и҆ предсѣда̑нїа на со́нмищахъ, и҆ преждевозлежа̑нїа на ве́черахъ:

м҃з. И҆же снѣда́ютъ до́мы вдови́цъ, и҆ вино́ю дале́че мо́лятсѧ: сі́и прїи́мꙋтъ ли́шше ѡ҆сꙋжде́нїе.

ГЛАВА̀ КА҃.

а҃. Воззрѣ́въ же ви́дѣ вмета́ющыѧ въ хра́мъ набда́щїй и҆мѣ́нїа, да́ры своѧ̀ бѡга́тыѧ.

в҃. Ви́дѣвъ же и҆ нѣ́кꙋю вдови́цꙋ ᲂу҆бо́гꙋ вмета́ющꙋ тѹ̀ двѣ̀ ле́птѣ,

г҃. И҆ речѐ: вои́стиннꙋ гл҃го́лю ва́мъ, ꙗ҆́кѡ вдови́ца сі̑а̀ ᲂу҆бо́гаѧ мно́жае всѣ́хъ ввѐрже:

д҃. Вси́ бо сі́и ѿ и҆збы́тка своегѡ̀ ввергѡ́ша въ да́ры Бг҃ови: сі̑а̀ же ѿ лише́нїѧ своегѡ̀ всѐ житїѐ, є҆́же и҆мѣ̀, ввѐрже.

є҃. И҆ нѣ́кимъ гл҃го́лющымъ ѡ҆ цр҃кви, ꙗ҆́кѡ ка́менїемъ до́брымъ и҆ сосꙋ́ды ᲂу҆кра́шена, речѐ:

ѕ҃. Сі̑а̑, ꙗ҆̀же ви́дите, прїи́дꙋтъ дні́е, въ на́же не ѡ҆ста́нетъ ка́мень на ка́мени, и҆̀же не разори́тсѧ.

з҃. Вопроси́ша же є҆го̀, глаго́люще: Ѹ҆чи́телю, когда̀ ᲂу҆́бо сі̑а̑ бꙋ́дꙋтъ; и҆ что́ є҆́сть зна́менїе, є҆гда̀ хота́тъ сі̑а̑ бы́ти;

и҃. Ѻ҆нъ же речѐ: блюди́те, да не прелщє́ни бꙋ́дете: мно́зи бо прїи́дꙋтъ во и҆́ма моѐ, глаго́люще, ꙗ҆́кѡ а҆́зъ є҆́смь: и҆ вре́мѧ прибли́жисѧ. не и҆зы́дите ᲂу҆́бо во слѣ́дъ и҆́хъ.

ѳ҃. Є҆гда́ же ᲂу҆слы́шите бра̑ни и҆ нестроє̑нїѧ, не ᲂу҆бо́йтесѧ: подоба́етъ бо си̑мъ бы́ти пре́жде, но не ᲂу҆ а҆́бїе кончи́на.

і҃. Тогда̀ гл҃го́лаше и҆́мъ: воста́нетъ бо ꙗ҆зы́къ на ꙗ҆зы́къ, и҆ ца́рство на ца́рство:

а҃і. Трꙋ́си же вели́цы по мѣ́стамъ и҆ гла́ди и҆ па̑гꙋбы бꙋ́дꙋтъ, страховⷭ҇нїѧ же и҆ зна́менїѧ ве́лїѧ съ нб҃сѐ бꙋ́дꙋтъ.

в҃і. Пре́жде же си́хъ всѣ́хъ возложа́тъ на вы̀ рꙋ́ки своѧ̀, и҆ и҆жденꙋ́тъ, предаѯ́ще на сѡ́нмища и҆ темни́цы, ведо́мы къ царе́мъ и҆ влады́камъ, и҆́мене моегѡ̀ ра́ди.

прѣмѣнени, и обычатъ поздравленія по пазари-тѣ, и прѣдни-тѣ сѣдалища въ съборища-та, и пьрвы-тѣ мѣста по вечерянія-та;

47. Които испояждатъ домове-тѣ на вдовицы-тѣ, и за причинѫ правятъ дългы молитвы; тѣ ще пріимѫтъ по голѣмо осѫжденіе.

ГЛАВА 21.

1. И като погледнѫ *Іисусъ*, видѣ богаты-тѣ които туряхѫ дарове-тѣ си въ съкровищницѫ-тѫ.

2. А видѣ и нѣкоіѫ сиротѫ вдовицѫ която тури тамъ двѣ лепты.

3. И рече: Истинѫ ви казувамъ, че тая сирота вдовица тури отъ всичкы-тѣ най много:

4. Защото всичкы тѣзи турихѫ въ дарове-тѣ Божіи отъ изобиліе-то си; а тя отъ нѣманіе-то си тури всичкый си имотъ, колкото имаше.

5. И когато нѣкои си говоряхѫ за храмъ-тъ, че е украсенъ съ хубавы камьніе и съ посвященія, рече:

6. Ще дойдѫтъ дни, въ които това що гледате нѣма да остане камькъ на камькъ, който да ся не съсыпе.

7. И попытахѫ го и рекохѫ: Учителю, а кога ще бѫде това? и какво е знаменіе-то, когато ще бѫде това?

8. А той рече: Гледайте да ся не прѣльстите; защото мнозина ще дойдѫтъ въ мое име и ще казуватъ: Че сьмь азъ; и ужь врѣмето наближи; но да не отидете слѣдъ тѣхъ.

9. И кога чуете бойове и размирицы, да ся не убоите; защото пьрвомъ тѣ трѣба да бѫдѫтъ; но не е тутакси свьршеніе-то.

10. Тогазь имъ казуваше: Че ще въстане народъ врьхъ народъ, и царство врьхъ царство;

11. И ще бѫдѫтъ на мѣста голѣми трусове, и гладъ, и моръ, още страшилища и знаменія голѣмы отъ небе-то ще бѫдѫтъ.

12. А прѣдъ всичко това ще турятъ рѫцѣ на васъ, и ще вы изгонятъ, и ще вы прѣдадѫтъ на соборища и въ тьминцы, и ще вы извождатъ прѣдъ царіе и прѣдъ владѣтели заради мое-то име.

гі. Прилꙋчи́тсѧ же ва́мъ во свидѣ́тельство.

ді. Положи́те оу҆́бо на сердца́хъ ва́шихъ, не пре́жде поꙋча́тисѧ ѿвѣщава́ти:

єі. Ѧ҆́зъ бо да́мъ ва́мъ оу҆ста̀ и҆ премꙋ́дрость, є҆́же не возмо́гꙋтъ проти́витисѧ и҆лѝ ѿвѣща́ти всѝ противлѧ́ющїисѧ ва́мъ.

ѕі. Пре́дани же бꙋ́дете и҆ роди́тєли и҆ бра́тїею и҆ ро́домъ и҆ дрꙋ́ги: и҆ оу҆мерта́тъ ѿ ва́съ:

зі. И҆ бꙋ́дете ненави́дими ѿ всѣ́хъ и҆́мене моегѡ̀ ра́ди.

и҆і. И҆ вла́съ главы̀ ва́шеѧ не поги́бнетъ.

ѳі. Въ терпѣ́нїи ва́шемъ стажи́те дꙋ́шы ва́ша.

к҃. Є҆гда́ же оу҆зри́те ѡ҆бстои́мь І҆ерꙋсали́мъ вѡ́и, тогда̀ разꙋмѣ́йте, ꙗ҆́кѡ приближи́сѧ запꙋстѣ́нїе є҆мꙋ̀.

ка. Тогда̀ сꙋ́щїи во І҆ꙋде́и, да бѣ́гаютъ въ го́ры: и҆ и҆́же посредѣ̀ є҆гѡ̀, да и҆схо́датъ: и҆ и҆́же во страна́хъ, да не вхо́датъ въ ѻ҆́нь.

кв. Ꙗ҆́кѡ дні́е ѿмще́нїю сі́и сꙋ́ть, ꙗ҆́кѡ и҆спо́лнитисѧ всемꙋ̀ пи́санномꙋ.

кг. Го́ре же и҆мꙋ́щымъ во оу҆тро́бѣ и҆ доѧ́щымъ въ ты́ ни̑: бꙋ́детъ бо бѣда̀ ве́лїа на земли̑, и҆ гнѣ́въ на лю́дехъ си́хъ.

кд. И҆ падꙋ́тъ во ѻ҆́стрїи меча̀, и҆ плѣне́ни бꙋ́дꙋтъ во всѧ̀ ꙗ҆зы́ки: и҆ І҆ерꙋсали́мъ бꙋ́детъ попира́емь ꙗ҆зы́ки, до́ндеже скончаю́тсѧ времена̀ ꙗ҆зы́къ.

ке. И҆ бꙋ́дꙋтъ зна́менїа въ со́лнцѣ и҆ лꙋнѣ̀ и҆ звѣзда́хъ: и҆ на земли̑ тꙋга̀ ꙗ҆зы́кѡмъ ѿ нечаѧ́нїа, шꙋ́ма морска́гѡ и҆ возмꙋще́нїа,

кѕ. И҆здыха́ющымъ человѣ́кѡмъ ѿ стра́ха и҆ чаѧ́нїа грядꙋ́щихъ на вселе́ннꙋю: си́лы бо небе́ныѧ подви́гнꙋтсѧ.

кз. И҆ тогда̀ оу҆зра́тъ Сн҃а чл҃вѣ́ческа грядꙋ́ща на ѻ҆́блацѣхъ съ си́лою и҆ сла́вою мно́гою.

13. И това ще ви стане за свидѣтелство.

14. И тъй, положѣте на сърдца-та си, да не прѣговаряте отъ по напрѣдъ какво да отвѣщаете;

15. Защото азъ ще ви дамъ уста и мѫдрость, на коіѭто не ще могѫтъ да противорѣчатъ, нито да противостоятъ всичкы-тѣ ваши противници.

16. И ще бѫдете прѣдадени и отъ родители и братія и роднини и отъ пріятели, и ще умьртвятъ *нѣкои* отъ васъ.

17. И отъ всичкы ще бѫдете ненавиждани заради мое-то име.

18. Но косьмъ отъ главѫ-тѫ ви нѣма да загыне.

19. Съ търпѣніе-то си придобыйте душы-тѣ си.

20. А кога видите Іерусалимъ обыколенъ съ войскы, тогава знайте че наближи запустѣніе-то му.

21. Тогазь които сѫ въ Іудеіѭ да бѣгатъ по горы-тѣ; и които сѫ въ срѣдъ него да излазятъ *на вънъ*, и които сѫ въ околности-тѣ да не влѣзватъ въ него.

22. Защото тѣзи сѫ дни на отмьщеніе, за да ся испълни все що е писано.

23. И горко на непразны-тѣ и на доящы-тѣ прѣзъ онѣзи дни; защото ще бѫде голѣма тѫга на земѭ-тѫ, и гнѣвъ *Божій* врьхъ тойзи народъ.

24. И ще да падѫтъ подъ остриніе-то на ножь, и ще бѫдѫтъ закарани въ плѣнъ по всичкы-тѣ народы; и Іерусалимъ ще бѫде потъпкованъ отъ язычницы-тѣ, доклѣ ся испълнятъ врѣмена-та на язычницы-тѣ.

25. И ще бѫдѫтъ знаменія въ слънце-то и въ лунѫ-тѫ и въ звѣзды-тѣ и по земѭ-тѫ тѫга на народы-тѣ въ недоуміе-то *имъ*, и ще шуми море-то и вълны-тѣ.

26. Человѣци-тѣ ще издѫхватъ отъ страхъ и отъ очакуваніе на *бѣдствія-та* които ще постигнѫтъ вселенѫѭ, защото силы-тѣ небесны ще ся поколебаѭтъ.

27. И тогазь ще видятъ Сына человѣческаго че иде въ облакъ съсъ силѫ и славѫ голѣмѫ.

ка҃и. Начина́ющымъ же сі́мъ быва́ти, восклони́теса и҆ воздви́гните главы̀ ва́ша: занѐ приближа́етса и҆збавле́нїе ва́ше.

ка҃а. И҆ речѐ при́тчꙋ и҆̀мъ: ви́дите смоко́вницꙋ и҆ всѧ̀ древа̀.

ка҃л. Є҆гда̀ прошива́ютса оу҆жѐ, ви́дѧще са́ми вѣ́сте, ꙗ҆́кѡ бли́зъ жа́тва є҆́сть:

ка҃ла. Та́кѡ и҆ вы̀, є҆гда̀ оу҆зри́те сі̑ѧ быва́ющѧ, вѣ́дите, ꙗ҆́кѡ бли́зъ є҆́сть ца́рствїе Бж҃їе.

ка҃в. А҆ми́нь глаго́лю ва́мъ, ꙗ҆́кѡ не и҆́мать прейти̑ ро́дъ се́й, до́ндеже всѧ̑ сі̑ѧ бꙋ́дꙋтъ.

ка҃г. Нб҃о и҆ земла̀ ми́мѡ и҆́детъ, а҆ словеса̀ моѧ̀ не и҆́мꙋтъ прейти̑.

ка҃д. Внемли́те же себѣ̀, да не когда̀ ѿтагча́ютъ ср҃ца̀ ва́ша ѡ҆бѧде́нїемъ и҆ пїа́нствомъ и҆ печа́лми житє́йскими, и҆ на́йдетъ на вы̀ внеза́пꙋ де́нь то́й.

ка҃е. Ꙗ҆́кѡ сѣ́ть бо прїи́детъ на всѧ̀ живꙋ́щыѧ на лицы̀ всеѧ̀ земли̑.

ка҃ѕ. Бди́те оу҆́бо на всѧ́ко вре́мѧ молѧ́щесѧ, да сподо́битесѧ оу҆бѣжа́ти всѣ́хъ си́хъ хотѧ́щихъ бы́ти, и҆ ста́ти пред̾ Сн҃омъ чл҃вѣ́ческимъ.

ка҃з. Бѣ̀ же во дни̑ въ цр҃кви оу҆ча̀, но́щїю же и҆сходѧ̀ водворѧ́шесѧ въ горѣ̀ нарицаемѣ́й Є҆леѡ́нъ.

ка҃и. И҆ всѝ лю́дїе и҆з оу҆́тра прихожда́хꙋ къ немꙋ̀ во це́рковь послꙋ́шати є҆го̀.

ГЛАВА̀ КВ.

а҃. Приближа́шесѧ же пра́здникъ ѿпрѣснѡ́къ, гл҃го́лемый па́сха:

в҃. И҆ и҆ска́хꙋ а҆рхїере́є и҆ кни́жницы, ка́кѡ бы оу҆би́ли є҆го̀: боѧ́хꙋсѧ бо люде́й.

г҃. Вни́де же сатана̀ во І҆ꙋ́дꙋ нарица́емаго І҆скарїѡ́тъ, сꙋ́щаго ѿ числа̀ Сѡюна́десѧте.

28. И когато начне да става това, въсправѣте ся и подигнѣте си главы-тѣ; защото наближава избавленіе-то ви.

29. И рече имъ притчѫ: Виждте смоковницѫ-тѫ и всичкы-тѣ дървета.

30. Когато вече гы виждате че ся развиватъ, знаете отъ само себе си че е близо вече лѣто-то.

31. Така и вы кога видите това че става, знайте че е близо царство-то Божіе.

32. Истинѫ ви казувамъ, че нѣма да прѣмине тойзи родъ, до кѫдь ся сбѫде всичко това.

33. Небе-то и земя-та ще прѣминѫтъ, а мои-тѣ думы нѣма да прѣминѫтъ.

34. Но пазѣте себе си, да не бы да отегнѫтъ сърдца-та ви отъ обяденіе и піянство и отъ житейскы грыжы, и вы постигне напрасно той день:

35. Защото като примка ще дойде на всичкы които обитаватъ по лице-то на всичкѫ-тѫ земѭ.

36. За то бѫдѣте будни и молѣте ся на всяко врѣме, за да ся удостоите да избѣгнете отъ всичко това което има да бѫде, и да прѣдстапете прѣдъ Сына человѣческаго.

37. И деня той учаше въ храмъ-тъ; а нощя излѣзуваше та нощуваше на горѫ-тѫ нарицаемѫ Елеонскѫ.

38. И всичкый-тъ народъ подраняваха при него въ храмъ-тъ да го слушатъ.

ГЛАВА 22.

1. И наближаваше праздникъ-тъ на бесквасны-тѣ хлѣбове, който ся казува Пасха.

2. И първосвященници-тѣ и книжници-тѣ търсяхѫ, какъ да го убіѭтъ: защото ся бояхѫ отъ народа.

3. И влѣзе Сатана въ Іудѫ, който ся казуваше Искаріотъ, който бѣше отъ число-то на дванадесеть-тѣ:

д҃. И҃ шедъ глаго́ла а҃рхїере́wмъ и҃ воево́дамъ, ка́кw е҃го̀ преда́стъ и҃мъ.

е҃. И҃ возра́довашасѧ, и҃ совѣща́ша е҃мꙋ̀ сре́бреники да́ти:

ѕ҃. И҃ и҃сповѣ́да, и҃ и҃ска́ше оу҃до́бна вре́мене, да преда́стъ е҃го̀ и҃мъ бе́з наро́да.

з҃. Прїи́де же де́нь ѡ҃прѣсно́кѡвъ, въ ѻ҃ньже подоба́ше жре́ти па́схꙋ:

и҃. И҃ посла̀ Петра̀ и҃ І҃ѡа́нна, ре́къ: ше́дша оу҃гото́вайта на́мъ па́схꙋ, да ꙗ҃мы.

ѳ҃. Ѻ҃на же реко́ста е҃мꙋ̀: гдѣ̀ хо́щеши, оу҃гото́ваемъ;

і҃. Ѻ҃нъ же речѐ и҃мъ: сѐ восходѧ́щема ва́ма во гра́дъ, срѧ́щетъ вы̀ человѣ́къ въ скꙋде́лницѣ во́дꙋ носѧ̀: по не́мъ и҃дѣ́та въ до́мъ, въ ѻ҃ньже вхо́дитъ.

а҃і. И҃ рцѣ́та до́мꙋ вл҃цѣ: гл҃го́летъ тебѣ̀ оу҃чи́тель: гдѣ̀ е҃сть ѻ҃би́тель, и҃дѣ́же па́схꙋ со оу҃ченикѝ мои́ми снѣ́мъ;

в҃і. И҃ то́й ва́ма пока́жетъ го́рницꙋ ве́лїю по́стланꙋ: тꙋ̀ оу҃гото́вайта.

г҃і. Ше́дша же ѡ҃брѣто́ста, ꙗ҃коже речѐ и҃ма: и҃ оу҃гото́васта па́схꙋ.

д҃і. И҃ е҃гда̀ бы́сть ча́съ, возлежѐ, и҃ ѻ҃бана́десѧте а҃пⷭ҃ли съ ни́мъ.

е҃і. И҃ речѐ къ ни́мъ: желанїе́мъ возжелѣ́хъ сїю̀ па́схꙋ ꙗ҃сти съ ва́ми, пре́жде да́же не прїимꙋ̀ мꙋ́къ:

ѕ҃і. Гл҃го́лю бо ва́мъ, ꙗ҃kw ѿсе́лѣ не и҃ма́мъ ꙗ҃сти ѿ неѧ̀, до́ндеже сконча́ютсѧ во цр҃твїи Бж҃їи.

з҃і. И҃ прїи́мъ ча́шꙋ, хвалꙋ̀ воздавъ речѐ: прїими́те сїю̀ и҃ раздѣли́те себѣ̀:

и҃і. Гл҃го́лю бо ва́мъ, ꙗ҃kw не и҃ма́мъ пи́ти ѿ плода̀ ло́знагѡ, до́ндеже ца́рствїе Бж҃їе прїи́детъ.

ѳ҃і. И҃ прїи́мъ хлѣ́бъ, хвалꙋ̀ воздавъ преломѝ, и҃ дадѐ и҃мъ, гл҃го́лѧ: сїѐ е҃сть тѣ́ло моѐ, е҃же за вы̀ даемо: сїѐ творѝте въ моѐ воспомина́нїе.

4. И отиде и наговори ся съ първосвященницы-тѣ и войводы-тѣ, какъ да имъ го прѣдаде.

5. И възрадувахѫ ся тѣ и нагласихѫ ся да му даджтъ сребро.

6. И даде обѣщаніе, и търсяше сгодно врѣме да имъ го прѣдаде безъ народъ-тъ.

7. Дойде же день-тъ на бесквасны-тѣ, въ който трѣбаше да жъртвуватъ пасхѫ-тѫ.

8. И проводи Петра и Іоанна и рече: Идѣте и приготвѣте ни да ядемъ пасхѫ-тѫ.

9. А тѣ му рекохѫ: Дѣ ищешь да приготвимъ?

10. Той имъ рече: Ето щомъ влѣзете въ градъ-тъ, ще вы срѣщне человѣкъ, който носи кърчагъ съ водѫ; идѣте слѣдъ него въ домъ-тъ въ който влѣзе,

11. И речѣте на стопанинъ-тъ на кѫщѫ-тѫ: Учитель-тъ казува на тебе: Дѣ е гостинна-та стая въ коіѫто наедно съ ученицы-тѣ си ще ямъ пасхѫ-тѫ?

12. И той ще ви посочи горницѫ голѣмѫ посланѫ; тамо приготвѣте.

13. И като отидохѫ намѣрихѫ както имъ рече: и приготвихѫ пасхѫ-тѫ.

14. И когато дойде часъ-тъ, сѣднѫ на трапезѫ-тѫ, и дванадесеть-тѣ апостоли съ него.

15. И рече имъ: Съсъ желаніе пожелахъ да ямъ тѫзи пасхѫ съ васъ прѣди страданіе-то си:

16. Защото ви казувамъ че нѣма да ямъ вече отъ неіѫ, доклѣ ся не испълни въ царство-то Божіе.

17. И като зѣ чашѫ-тѫ, благодари и рече: Земѣте това и раздѣлѣте *го* помежду си.

18. Защото ви казувамъ; че нѣма да піѫ отъ плодъ-тъ на лозѫ-тѫ, до кѫдь не дойде царство-то Божіе.

19. И зѣ хлѣбъ, и като благодари прѣломи го, даде имъ и рече: Това е тѣло-то мое, което ся за васъ дава; това правѣте за мое въспоминаніе.

к҃. Та́кожде же и҆ ча́шꙋ по ве́чери, гл҃го́ла: сі̑а̀ ча́ша, но́вый завѣ́тъ моеѥ̑ кро́вїю, ꙗ҆̀же за вы̀ пролива́етсѧ.

к҃а. Ѻ҆ба́че сѐ рꙋка̀ предаю́щагѡ мѧ̀ со мно́ю є҆́сть на трапе́зѣ.

к҃в. И҆ сн҃ъ оу҆бѡ̀ человѣ́ческїй и҆́детъ по рече́нномꙋ: Ѻ҆ба́че го́ре человѣ́кꙋ томꙋ̀, и҆̀мже предае́тсѧ.

к҃г. И҆ тїи нача́ша и҆ска́ти въ себѣ̀, кото́рый оу҆бѡ̀ ѿ ни́хъ хо́щетъ сїѐ сотвори́ти.

к҃д. Бы́сть же и҆ пра̀ въ ни́хъ, кі́й мни́тсѧ и҆̀хъ бы́ти бо́лїй.

к҃е. Ѻ҆́нъ же речѐ и҆̀мъ: ца́рїе ꙗ҆зы̑́къ госпо́дствꙋютъ и҆̀ми, и҆ ѡ҆блада́ющїи и҆̀ми бл҃года́телє нарица́ютсѧ.

к҃ѕ. Вы̀ же не та́кѡ: но бо́лїй въ ва́съ, да бꙋ́детъ ꙗ҆́кѡ мнїй: и҆ ста́рѣй, ꙗ҆́кѡ слꙋжа́й.

к҃з. Кто́ бо бо́лїй, возлежа́й ли, и҆лѝ слꙋжа́й; не возлежа́й ли; а҆́зъ же посредѣ̀ ва́съ є҆́смь ꙗ҆́кѡ слꙋжа́й.

к҃и. Вы̀ же є҆стѐ пребы́вше со мно́ю въ напа́стехъ мои́хъ:

к҃ѳ. И҆ а҆́зъ завѣща̀ю ва́мъ, ꙗ҆́коже завѣща̀ мнѣ̀ Ѻ҆ц҃ъ мо́й, ца́рство,

л҃. Да ꙗ҆́сте и҆ пїе́те на трапе́зѣ моеѥ̑ во цр҃твїи моемъ: и҆ са́дете на престо́лѣхъ, сꙋда́ще ѻ҆́бонмна́десѧте колѣ́нѡмъ і҆и҃левымъ.

л҃а. Рече́ же Гдⷭ҇ь: Сі́мѡне, Сі́мѡне, сѐ сатана̀ про́ситъ ва́съ, да бы̀ сѣ́ялъ, ꙗ҆́кѡ пшени́цꙋ:

л҃в. А҆́зъ же моли́хсѧ ѡ҆ тебѣ̀, да не ѡ҆скꙋдѣ́етъ вѣ́ра твоа̀: и҆ ты̀ нѣ́когда ѡ҆бра́щсѧ оу҆твердѝ бра́тїю твою̀.

л҃г. Ѻ҆́нъ же речѐ є҆мꙋ̀: Гдⷭ҇и, съ тобо́ю гото́въ є҆́смь и҆ въ темни́цꙋ и҆ на смє́рть и҆тѝ.

л҃д. Ѻ҆́нъ же речѐ: гл҃го́лю тѝ Пе́тре: не возгласи́тъ пѣ́тель днє́сь, до́ндеже трикра́ты ѿвє́ржешисѧ менѐ не вѣ́дѣти.

20. Така *зѣ* и чашѫ-тѫ слѣдъ вечерѭ-тѫ, и каза: Тая чаша е новый-тъ завѣтъ съ моѭ-тѫ кръвь, която ся за васъ пролива.

21. Но ето, рѫка-та на тогозь който мя прѣдава съ мене е на трапезѫ-тѫ.

22. И Сынъ человѣческый отхожда споредъ както е опрѣдѣлено; но горко на тогозь человѣка чрѣзъ когото ся прѣдава;

23. И тѣ начеѫхѫ да разискуватъ помежду си, кой ли отъ тѣхъ ще е тойзи който ще стори това.

24. Станѫ още и прѣпирня помежду имъ, кого отъ тѣхъ ще иматъ за по голѣмъ.

25. А той имъ рече: Царіе-тѣ на народы-тѣ господаруватъ надъ тѣхъ, и тѣзи които гы владѣѭтъ наричатъ ся благодѣтели.

26. А вы не така; но най голѣмый-тъ испомежду вы, да бѫде както най малкый-тъ; и който началствува, както оногозь който слугува.

27. Защото кой е по голѣмъ, който сѣди на трапезѫ-тѫ ли, или който слугува? не тойзи ли който сѣди? но азъ помежду васъ сьмь като единъ който слугува.

28. А вы сте онѣзи които устояхте съ мене наедно въ мои-тѣ напасти.

29. За това азъ вамъ завѣщавамъ царство, както Отецъ ми завѣща на мене;

30. За да ядете и да піете на трапезѫ-тѫ ми въ царство-то мое; и да сѣднете на прѣстолы, да сѫдите дванадесеть-тѣ племена Израилевы.

31. И рече Господь: Симоне, Симоне, ето, Сатана вы изыска, за да *вы* отсѣе като жито:

32. Но азъ ся молихъ за тебе да не оскудѣе твоя-та вѣра; и ты когато ся обърнешь, утвърди братія-та си.

33. И Петръ му рече: Господи, готовъ сьмь съ тебе *наедно* и въ тьмницѫ и на смьрть да идѫ.

34. А той му рече: казувамъ ти, Петре, пѣтель-тъ днесь нѣма да попѣе, прѣди да ся отречешь *ты* триждь че мя не познавашь.

л҃є. И҆ речѐ и҆мъ: є҆гда̀ послахъ вы̀ безъ влага̀лища, и҆ безъ мѣ̀ха, и҆ безъ сапѡ́гъ, є҆да̀ чесогѡ̀ лишѐни бы́сте; ѻ҆ни́ же рѣ̀ша: ничесѡ́же.

л҃ѕ. Речѐ же и҆мъ: но ны́нѣ и҆̀же и҆̀мать влага̀лище, да во́зметъ, та́кожде и҆ мѣ̀хъ: а҆ и҆̀же не и҆̀мать, да прода̀стъ ри́зꙋ свою̀, и҆ кꙋ́питъ но́жъ.

л҃з. Глаго́лю бо ва́мъ, ꙗ҆́кѡ є҆щѐ пи́саное сѐ, подоба̀етъ, да сконча̀етсѧ ѿ мнѣ̀, є҆̀же: и҆ со беззако́нными вмѣни́сѧ: и҆̀бо є҆̀же ѿ мнѣ̀, кончи́нꙋ и҆̀мать.

л҃и. Ѻ҆ни́ же рѣ̀ша: Гдⷭ҇и, сѐ ножѝ здѣ̀ два̀. Ѻ҆́нъ же речѐ и҆мъ: дово́льно є҆̀сть.

л҃а. И҆ и҆зше́дъ и҆де по ѻ҆́бычаю въ го́рꙋ є҆леѡ́нскꙋю: по не́мъ же и҆до́ша ѹ҆ченицы̀ є҆гѡ̀.

м҃. Бы́въ же на мѣ̀стѣ, речѐ и҆мъ: моли́тесѧ, да не вни́дете въ напа́сть.

м҃а. И҆ са́мъ ѿстꙋпѝ ѿ ни́хъ ꙗ҆́кѡ вержѐніемъ ка́мене, и҆ покло́нь кѡлѣ̀на, моля̀шесѧ,

м҃в. Глаго́ла: Ѻ҆́че, а҆̀ще во́лиши мимонестѝ ча́шꙋ сі́ю ѿ менѐ: ѻ҆ба́че не моѧ̀ во́лѧ, но твоѧ̀ да бꙋ́детъ.

м҃г. Ѧ҆ви́сѧ же є҆мꙋ̀ А҆ггл҃ъ съ нб҃сѐ, ѹ҆крѣпля̀ѧ є҆го̀.

м҃д. И҆ бы́въ въ по́двизѣ, прилѣ́жнѣе моля̀шесѧ. бы́сть же по́тъ є҆гѡ̀ ꙗ҆́кѡ ка̀пли кро́ве ка́плющыѧ на зе́млю.

м҃є. И҆ воста́въ ѿ мл҃твы, и҆ прише́дъ ко ѹ҆ченикѡ́мъ, ѡ҆брѣ́те и҆хъ спа́щихъ ѿ печа́ли,

м҃ѕ. И҆ речѐ и҆мъ: что̀ спитѐ; воста́вше моли́тесѧ, да не вни́дете въ напа́сть.

м҃з. Є҆щѐ же є҆мꙋ̀ гл҃ющꙋ, сѐ наро́дъ, и҆ нарица́емый І҆ꙋ́да, є҆ди́нъ ѿ ѻ҆боюна́десѧте, и҆да́ше пред̾ ни́ми, и҆ приступѝ ко І҆и҃сови цѣлова́ти є҆го̀. сі́е бо бѣ̀ зна́менїе да̀лъ и҆мъ: є҆го́же а҆̀ще лобжꙋ̀, то́й є҆̀сть.

м҃и. І҆и҃съ же речѐ є҆мꙋ̀: І҆ꙋ́до, лобза́нїемъ ли Сн҃а человѣ́ческаго предаѐши;

35. И рече имъ: Когато вы пратихъ безъ кесіѭ, безъ тържикъ и безъ обуща, останѫхте ли лишени отъ нѣщо? А тѣ рекохѫ: Отъ нищо.

36. Тогазь имъ рече: Но сега който има кесіѭ да ѭ земе *съсъ себе си*, така и тържикъ, и който нѣма, нека продаде дрехѫ-тѫ си и нека купи ножь.

37. Защото ви казувамъ, че още и това писано-то трѣба да ся испълни на мене: И съ беззаконны-тѣ ся счете; защото *писаны-тѣ* за мене, зематъ край.

38. И тѣ рекохѫ: Господи, ето тука два ножа. А той имъ рече: Доволно сѫ.

39. И излѣзе та отиде по обычаю на горѫ-тѫ Елеонскѫ; отидохѫ слѣдъ него и ученици-тѣ му.

40. И като дойде на мѣсто-то, рече имъ: Молѣте ся да не впаднете въ искушеніе.

41. И той ся отлѫчи отъ тѣхъ колкото единъ хвьрлѣй камькъ, и колѣничи и моляше ся,

42. И думаше: Отче, ако щешь да мя заминешь съ тѫзи чашѫ; обаче не моя-та воля, но твоя-та да бѫде.

43. И яви му ся ангелъ отъ небе-то та го укрѣпяваше.

44. И понеже бѣ въ тѫгѫ, моляше ся по усьрдно: и поть-та му станѫ както капкы кръвь които капяхѫ на земѭ-тѫ.

45. И като станѫ отъ молбѫ-тѫ, дойде при ученицы-тѣ си, и намѣри гы заспалы отъ скърбь:

46. И рече имъ: Що спите? станѣте та ся молѣте, за да не впаднете въ искушеніе.

47. И когато още говоряше той, ето народъ, и тойзи който ся наричаше Іуда, единъ отъ дванадесеть-тѣ, вьрвѣше напрѣдъ тѣхъ, и приближи при Іисуса да го цѣлуне.

48. А Іисусъ му рече: Іудо, съсъ цѣлуваніе ли прѣдаваш Сына человѣческаго?

м҃а. Ви́дѣвше же, и҆̀же бѣ́хꙋ съ ни́мъ, быва́емое, рѣ́ша є҆мꙋ̀: Гдⷭ҇и, а҆́ще оу҆да́рнмъ ножемъ;

н҃. И҆ оу҆да́ри є҆ди́нъ нѣ́кїй ѿ ни́хъ а҆рхїере́ова раба̀, и҆ оу҆рѣ́за є҆мꙋ̀ оу҆́хо десно́е.

н҃а. Ѿвѣща́въ же І҆и҃съ речѐ: ѡ҆ста́вите до сегѡ̀: и҆ коснꙋ́вса оу҆ха є҆гѡ̀, и҆сцѣли̇̀ є҆го̀.

н҃в. Рече́ же І҆и҃съ ко пришє́дшымъ на́нь а҆рхїере́ѡмъ и҆ воево́дамъ церкѡ́внымъ и҆ ста́рцємъ: ꙗ҆́кѡ на разбо́йника ли и҆зыдо́сте со ѻ҆рꙋ́жїемъ и҆ дреко́лми ꙗ҆́ти ма̀;

н҃г. По вса̀ дни̇̀, сѣ́щꙋ ми̇̀ съ ва́ми въ це́ркви, не простро́сте рꙋки̇̀ на ма̀. но сѐ є҆́сть ва́ша годи́на, и҆ ѻ҆́бласть те́мнаѧ.

н҃д. Є҆́мше же є҆го̀ ведо́ша, и҆ введо́ша є҆го̀ во дво́ръ а҆рхїере́овъ. Пе́тръ же во слѣ́дъ и҆да́ше и҆здале́ча.

н҃е. Возгнѣ́щшымъ же ѻ҆́гнь посредѣ̀ двора̀, и҆ вкꙋ́пѣ сѣда́щымъ и҆̀мъ, сѣда́ше Пе́тръ посредѣ̀ и҆́хъ.

н҃ѕ. Оу҆зрѣ́вши же є҆го̀ рабы́ня нѣ́каѧ сѣда́щаѧ при свѣ́тѣ, и҆ воззрѣ́вши на́нь, речѐ: и҆ се́й съ ни́мъ бѣ̀.

н҃з. Ѻ҆́нъ же ѿве́ржеса є҆гѡ̀, глаго́ла: же́но, не зна́ю є҆гѡ̀.

н҃и. И҆ пома́лѣ дрꙋгі́й ви́дѣвъ є҆го̀, речѐ: и҆ ты̀ ѿ ни́хъ є҆сѝ. Пе́тръ же речѐ: человѣ́че, нѣ́смь.

н҃а. И҆ мимоше́дшꙋ ꙗ҆́кѡ часꙋ̀ є҆ди́номꙋ, и҆́нъ нѣ́кїй крѣпла́шеса глаго́ла: вои́стиннꙋ и҆ се́й съ ни́мъ бѣ̀: и҆́бо Галїле́анинъ є҆́сть.

з҃. Рече́ же Пе́тръ: человѣ́че, не вѣ́мъ, є҆́же гл҃го́леши. и҆ а҆́бїе, є҆щѐ гл҃го́лющꙋ є҆мꙋ̀, возгласѝ пѣ́тель.

з҃а. И҆ ѡ҆бра́щса Гдⷭ҇ь воззрѣ̀ на Петра̀: и҆ помянꙋ̀ Пе́тръ сло́во Гдⷭ҇не, ꙗ҆́коже речѐ є҆мꙋ̀, ꙗ҆́кѡ пре́жде да́же пѣ́тель не возгласи́тъ, ѿве́ржешися менѐ трикра́ты.

з҃в. И҆ и҆зше́дъ во́нъ пла́каса го́рькѡ.

з҃г. И҆ мꙋ́жїе держа́щїи І҆и҃са, рꙋга́хꙋса є҆мꙋ̀ бїю́ще:

49. И тѣзи които бѣхѫ съ *Іисуса* като видѣхѫ това що имаше да стане, рекохѫ му: Господи, да ударимъ ли съ ножь-тъ?

50. И единъ отъ тѣхъ удари пьрвосвященниковъ-тъ рабъ и отрѣза му десно-то ухо.

51. А Іисусъ отговори и рече: Оставѣте до тука; и похванѫ ухо-то му и го исцѣли.

52. И рече Іисусъ на пьрвосвященницы-тѣ и на войводы-тѣ на храмъ-тъ и на старѣйшины-тѣ, що бѣхѫ дошли врьхъ него: Като на разбойникъ ли излѣзохте съ ножове и сопы?

53. Всякой день бѣхъ съ васъ въ храмъ-тъ и не прострѣхте рѫцѣ на мене. Но това е вашій-тъ часъ, и власть-та на тьмиинѫ-тѫ.

54. И като го хванѫхѫ, заведохѫ и въведохѫ го въ домъ-тъ на пьрвосвященника. А Петръ идяше слѣдъ него отъ далечь.

55. И наклали бѣхѫ огнь на срѣдъ дворъ-тъ та бѣхѫ насѣдали, и Петръ сѣдяше между тѣхъ.

56. И виждува го една слугыня че сѣди до огнь-тъ, вгледа ся въ него, и рече: И тойзи бѣше съ него.

57. А той ся отрече отъ него, и каза: Жено, не го знаіѫ.

58. И слѣдъ малко другъ *единъ* го видѣ, и рече: И ты си отъ тѣхъ. А Петръ рече: Человѣче, не сьмь.

59. И като ся минѫ до единъ часъ, другъ нѣкой подтвьрдяваше и казуваше: Наистинѫ и тойзи бѣше съ него; защото е Галилеянинъ.

60. А Петръ рече: Человѣче, не знаіѫ що казувашь: и тозь часъ още като говоряше той, пѣтель-тъ попѣ.

61. И обърнѫ ся Господь та погледнѫ Петра; и смысли Петръ рѣчь-тѫ Господніѫ, що му рече: Че прѣди да попѣе пѣтель-тъ, ще ся отречешь отъ мене триждь.

62. И излѣзе Петръ вънъ и плака горко.

63. И мѫжіе-тѣ които дьржахѫ Іисуса, ругаяхѫ му ся и го біяхѫ.

ѯд. И҆ закры́вше є҆го̀, бі́ахꙋ є҆го̀ по лицꙋ̀, и҆ вопроша́хꙋ є҆го̀, гл҃го́люще: прорцы̀, кто́ є҆́сть оу҆даре́й та̀;

ѯе. И҆ и҆на мнѡ́га хꙋ́лѧще глаго́лахꙋ на́нь.

ѯѕ. И҆ ꙗ҆́кѡ бы́сть де́нь, собра́шасѧ ста́рцы людсті́и, и҆ а҆рхїере́є и҆ кни́жницы, и҆ веде́ша є҆го̀ на со́нмъ сво́й,

ѯз. Глаго́люще: а҆́ще ты̀ є҆сѝ Хр҃то́съ; рцы̀ на́мъ. речѐ же и҆́мъ: а҆́ще ва́мъ рекꙋ̀, не и҆́мете вѣ́ры:

ѯи. А҆́ще же и҆ вопрошꙋ̀ вы̀, не ѿвѣща́ете мѝ, ни ѿпꙋ́ститѐ.

ѯа. Ѿсе́лѣ бꙋ́детъ Сн҃ъ чл҃вѣ́ческїй сѣда́й ѡ҆десн́ꙋю си́лы Бж҃їѧ.

ѯ҃. Рѣ́ша же всѝ: ты̀ ли оу҆́бо є҆сѝ Сн҃ъ Бж҃їй; О҆́нъ же къ ни́мъ речѐ: вы̀ глаго́лете, ꙗ҆́кѡ а҆́зъ є҆́смь.

ѯ҃а. О҆ни́ же рѣ́ша: что̀ є҆щѐ тре́бꙋемъ свидѣ́тельства; са́ми бо слы́шахомъ ѿ оу҆́стъ є҆гѡ̀.

ГЛАВА̀ КГ.

а҃. И҆ воста́вше всѐ мно́жество и҆́хъ, веде́ша є҆го̀ къ Пїла́тꙋ.

в҃. Нача́ша же на́нь ва́дити, глаго́люще: сего̀ ѡ҆брѣто́хомъ развраща́юща ꙗ҆зы́къ на́шъ, и҆ возбраня́юща Ке́сареви да́нь дава́ти, глаго́люща себѣ̀ Хр҃та̀ ца́ра̀ бы́ти.

г҃. Пїла́тъ же вопросѝ є҆го̀, гл҃го́ла: ты̀ ли є҆сѝ ца́рь І҆уде́ѡмъ; О҆́нъ же ѿвѣща́въ речѐ є҆мꙋ̀: ты̀ глаго́леши.

д҃. Пїла́тъ же речѐ ко а҆рхїере́ѡмъ и҆ наро́дꙋ: нико́еже ѡ҆брѣта́ю вины̀ въ чл҃вѣ́цѣ се́мъ.

є҃. О҆ни́ же крѣпла́хꙋсѧ глаго́люще, ꙗ҆́кѡ развраща́етъ лю́ди, оу҆ча̀ по всѐй І҆уде́и, наче́нъ ѿ Галїле́и до зде̑.

ѕ҃. Пїла́тъ же слы́шавъ Галїле́ю, вопросѝ, а҆́ще чл҃вѣ́къ Галїле́анинъ є҆́сть;

з҃. И҆ разꙋмѣ́въ, ꙗ҆́кѡ ѿ О҆́бласти И҆рѡ́довы є҆́сть, посла̀ є҆го̀ ко И҆рѡ́дꙋ, сꙋ́щꙋ и҆ томꙋ̀ во І҆ерꙋсали́мѣ въ ты́ѧ днѝ.

64. И като го прикрывахѫ удряхѫ го по лице-то, и го пытахѫ и казувахѫ: Проречи, кой е що тя удари?

65. И другы много хулы казувахѫ врьхъ него.

66. И като съмнѫ, събрахѫ ся старѣйшины-тѣ народни, пьрвосвященници-тѣ и книжници-тѣ, та го изведохѫ на съборъ-тъ си,

67. И *му* рекохѫ: Кажи ни, ты ли си Христосъ? и рече имъ: Ако ви кажѫ, нѣма да повѣрувате;

68. А ако *вы* пытамъ, не ще ми отговорите, нито ще *мя* пуснете.

69. Отъ нынѣ Сынъ человѣческый ще бѫде сѣдящъ отдѣсно на силѫ-тѫ Божіѭ.

70. И всичкы-тѣ рекохѫ: Ты прочее Сынъ Божій ли си? А той имъ рече: Вы казувате *право* че съмь азъ.

71. А тѣ рекохѫ: Що ни трѣбатъ още свидѣтелства? защото *ный* сами чухмы отъ уста-та му.

ГЛАВА 23.

1. И станѫхѫ всичко-то множество, и заведохѫ го при Пилата.

2. И наченѫхѫ да го обвиняватъ, и казувахѫ: Тогова го намѣрихмы че развращава народъ-тъ, и не оставя да даватъ дань на Кесаря, и казува себе си че е Христосъ *(помазанникъ)* царь.

3. А Пилатъ го попыта, и каза: Ты ли си царь-тъ Іудейскый? А той отговори и рече му: Ты *право* казувашь.

4. И Пилатъ рече на пьрвосвященницы-тѣ и на народъ-тъ: Азъ не намѣрувамъ никоіѫ винѫ въ тогозь человѣка.

5. А тѣ насилувахѫ, и казувахѫ: Че смущава народъ-тъ, понеже поучава по всичкѫ Іудеіѫ като е наченѫлъ отъ Галилеіѫ до тука.

6. А Пилатъ, като чу Галилеіѫ, попыта, да ли е Галилеянинъ человѣкъ-тъ.

7. И като разбра че е отъ Иродовѫ-тѫ дьржавѫ, проводи го до Ирода, който бѣше и той въ Іерусалимъ прѣзъ тыя дни.

и҃. Ѝрѡдъ же видѣвъ Ї҆и҃са радъ бы́сть ѕѣлѡ̀: бѣ̀ бо желаѧ ѿ мно́га вре́мене ви́дѣти є҆го̀, занѐ слы́шаше мнѡ́га ѡ҆ не́мъ: и҆ надѣ́ѧшеса зна́менїе нѣ́кое ви́дѣти ѿ негѡ̀ быва́емо.

ѳ҃. Вопроша́ше же є҆го̀ словесѝ мно́гими: ѻ҆́нъ же ничесѡ́же ѿвѣща́ваше є҆мꙋ̀.

і҃. Стоа́хꙋ же а҆рхїере́є и҆ кни́жницы, прилѣ́жнѡ ва́дѧще на́нь.

а҃і. Ѹ҆кори́въ же є҆го̀ Ѝрѡдъ сѧ вѡ́и свои́ми, и҆ порꙋга́всѧ, ѡ҆бо́лкъ є҆го̀ въ ри́зꙋ свѣ́тлꙋ, возврати̑ є҆го̀ къ Пїла́тꙋ.

в҃і. Бы́ста же дрꙋ́га Ѝрѡдъ же и҆ Пїла́тъ въ то́й де́нь сѧ собо́ю: пре́жде бо бѣ́ста вражде̑ и҆мꙋ́щѧ междꙋ̀ собо́ю.

г҃і. Пїла́тъ же созва́въ а҆рхїере́и и҆ кнѧ́зи и҆ лю́ди,

д҃і. Речѐ къ ни́мъ: приведо́сте мѝ чл҃вѣ́ка сего̀, ꙗ҆́кѡ развращѧ́ющѧ лю́ди: и҆ сѐ а҆́зъ пред̾ ва́ми и҆стаза́въ, ни є҆ди́ныѧ же ѡ҆брѣта́ю въ человѣ́цѣ се́мъ вины̀, ꙗ҆̀же на́нь ва́дите:

є҃і. Но ни Ѝрѡдъ: посла́хъ бо є҆го̀ къ немꙋ̀, и҆ сѐ ничто́же досто́йно сме́рти сотворе́но є҆́сть ѡ҆ не́мъ.

ѕ҃і. Наказа́въ ᲂу҆́бо є҆го̀ ѿпꙋщꙋ̀.

з҃і. Нꙋ́ждꙋ же и҆ма́ше на всѧ̀ пра́здники ѿпꙋща́ти и҆мъ є҆ди́наго.

и҃і. Возопи́ша же всѝ наро́ди, глаго́лющѥ: возмѝ сего̀, ѿпꙋсти́ же на́мъ Вара́ввꙋ:

ѳ҃і. И҆̀же бѣ̀ за нѣ́кꙋю крамолꙋ̀ бы́вшꙋю во гра́дѣ и҆ ᲂу҆бі́йство ввѐрженъ въ темни́цꙋ.

к҃. Па́ки же Пїла́тъ возгласѝ, хотѧ̀ ѿпꙋсти́ти Ї҆и҃са.

к҃а. Ѻ҆́ни же возглаша́хꙋ, глаго́лющѥ: распнѝ, распнѝ є҆го̀.

к҃в. Ѻ҆́нъ же третѝцею речѐ къ ни́мъ: что̀ бо ѕло̀ сотворѝ се́й; ничесѡ́же досто́йна сме́рти ѡ҆брѣто́хъ въ не́мъ: наказа́въ ᲂу҆́бо є҆го̀ ѿпꙋщꙋ̀.

к҃г. Ѻ҆́ни же прилѣжа́хꙋ гла̑сы вели́кими, проса́ще є҆го̀ на распѧ́тїе: и҆ ᲂу҆стоа́хꙋ гла́си и҆́хъ и҆ а҆рхїере́йстїи.

8. А Иродъ като видѣ Іисуса възрадува ся много; защото ищѣше отдавна да го види, понеже слушаше много *работы* за него; и надѣяше ся да види нѣкое знаменіе да става отъ него.

9. И пыташе го съ много рѣчи; но той му нищо не отговори.

10. А първосвященници-тѣ и книжници-тѣ стояхѫ та го обвиняваха силно.

11. Но Иродъ съсъ свои-тѣ си войны слѣдъ като го унищожи и му ся поруга, облѣче го въ дрехѫ свѣтлѫ, и проводи го пакъ на Пилата.

12. Въ онзи день Пилатъ и Иродъ ся спріятелихѫ по между си; защото испърво имахѫ враждинѫ по между си.

13. А Пилатъ свыка първосвященницы-тѣ и началницы-тѣ и народъ-тъ,

14. И рече имъ: Доведохте ми тогозь человѣка, като че отвращава народъ-тъ; и ето, азъ прѣдъ васъ го испытахъ, и не намѣрихъ въ тогозь человѣка ни еднѫ винѫ отъ колкото го обвинявате.

15. Нито пакъ Иродъ *намѣри;* защото вы пратихъ до него; и ето нищо достойно за смьрть нѣма да е сторилъ.

16. И тъй, ще го накажѫ и ще го пуснѫ.

17. А нуждѫ имаше да имъ пуща на всякой праздникъ едного *отъ запрѣны-тѣ.*

18. Но всичкы изедно извыкахѫ и казувахѫ: Махни тогозь, а пусни ни Варавва:

19. Който за нѣкоіѫ размирицѫ що бѣше станѫла въ градъ-тъ, и за убійство хвърленъ бѣ въ тьиницѫ.

20. И пакъ възгласи Пилатъ и искаше да пусне Іисуса.

21. А тѣ выкахѫ и казувахѫ: Распни го, распни го.

22. А той и третій пѫть имъ рече: Че какво зло е сторилъ той? азъ никоіѫ винѫ за смьрть не намѣрувамъ въ него; и тъй, като го накажѫ, ще го пуснѫ.

23. Но тѣ наваляхѫ съ голѣмы выкове, и искахѫ да бѫде распнѫтъ: и тѣхни-тѣ гласове и първосвященническы-тѣ прѣвъзмогохѫ.

кд. Пїла́тъ же посѹди̑ бы́ти прошенїю и҆́хъ.

ке. Ѿпѹсти́ же бы́вшаго за крамолѹ̀ и҆ ѹ҆бі́йство всажде́на въ темни́цѹ, є҆го́же проша́хѹ: І҆и҃са же предавъ во́ли и҆́хъ.

кѕ. И҆ ꙗ҆́кѡ поведо́ша є҆го̀, є҆́мше Сі́мѡна нѣ́коего Кѵ́ринéа, гра́дѹща съ села̀, возложи́ша на́нь кр҃тъ, нести̑ по І҆и҃сѣ.

кз. И҆да́ше же во слѣ́дъ є҆гѡ̀ наро́дъ мно́гъ людє́й, и҆ жены̀, ꙗ҆̀же и҆ пла́кахѹся и҆ рыда́хѹ є҆гѡ̀.

ки. Ѡ҆бра́щсѧ же къ ни́мъ І҆и҃съ речѐ: дщє́ри І҆ерѹсали́мски, не пла́читесѧ ѿ мнѣ̀, ѻ҆ба́че себѐ пла́чите и҆ ча̑дъ ва́шихъ:

кѳ. И҆ѿ́кѡ сѐ дні́е гра́дѹтъ, въ на́же рекѹ́тъ: блже́ны неплѡ́ды, и҆ ѹ҆трѡ́бы, ꙗ҆̀же не роди́ша, и҆ сосцы̀, и҆̀же не дои́ша.

л. Тогда̀ начнѹ́тъ глаго́лати гора́мъ: пади́те на ны̀: и҆ холмѡ́мъ: покры́йте ны̀.

ла. Занѐ, а҆́ще въ сѹ́ровѣ дре́вѣ сі̑а творѧ́тъ, въ сѹ́сѣ что̀ бѹ́детъ;

лв. Ведо́хѹ же и҆ и҆́на два̀ злодѣ́а съ ни́мъ ѹ҆би́ти.

лг. И҆ є҆гда̀ прїидо́ша на мѣ́сто, нарица́емое ло́бное, тѹ̀ распѧ́ша є҆го̀, и҆ злодѣ́а, ѻ҆́ваго ѹ҆́бѡ ѿдесни́ю, а҆ дрѹга́го ѿшѹ́ю.

лд. І҆и҃съ же глаго́лаше: Ѻ҆́че, ѿпѹсти̑ и҆̀мъ: не вѣ́дѧтъ бо что̀ творѧ́тъ. раздѣлѧ́юще же ри̑зы є҆гѡ̀, метѧ́хѹ жре́бїа.

ле. И҆ стоѧ́хѹ лю́дїе зрѧ́ще: рѹга́хѹся же и҆ кнѧ́зи съ ни́ми, глаго́люще: и҆ны̑ѧ спасѐ, да спасе́тъ и҆ себѐ, а҆́ще то́й є҆́сть Хр҃то́съ Бж҃їй и҆збра́нный.

лѕ. Рѹга́хѹся же є҆мѹ̀ и҆ во́ини, пристѹпа́юще и҆ ѻ҆цетъ придѣ́юще є҆мѹ̀,

лз. И҆ глаго́лахѹ: а҆́ще ты̀ є҆сѝ цр҃ь І҆ѹде́йскъ, спаси́сѧ са́мъ.

ли. Бѣ́ же и҆ написа́нїе напи́сано на̑дъ ни́мъ писмены̀ Є҆ллинскими и҆ Ри́мскими и҆ Є҆вре́йскими: се́й є҆́сть ца́рь І҆ѹде́йскъ.

24. И Пилатъ рѣши да имъ бѫде щѣніе-то.

25. И пусна имъ когото ищяхѫ, запрѣный-тъ за размирство и убійство, а Іисуса прѣдаде на волѭ-тѫ имъ.

26. И когато го поведохѫ вънъ, уловихѫ Симона нѣкого си Киринейца, който си идяше отъ поле-то, и натоварихѫ на него крьстъ-тъ, да го носи подиръ Іисуса.

27. И вървяхѫ слѣдъ него много множество народъ, и жены, които и плачахѫ и жаляхѫ за него.

28. А Іисусъ ся обърнѫ къмъ тѣхъ и рече: Дъщери Іерусалинскы, недѣйте плака за мене, но за васъ си и за чада-та ваши плачѣте:

29. Защото ето идѫтъ деніе въ които ще рекѫтъ: Блажены неплодны-тѣ, и утробы-тѣ които не сѫ раждалы, и съсци-тѣ които не сѫ кърмили.

30. Тогазь ще начеѫтъ да казуватъ на горы-тѣ: Паднѣте врьхъ насъ, и на планины-тѣ: Покрыйте ны.

31. Защото ако че правятъ това съсъ сурово-то дърво, какво ще бѫде съсъ сухо-то?

32. А карахѫ и другы двамина съ него, *които бѣхѫ* злодѣйци, да гы затрыѭтъ.

33. И когато дойдохѫ на мѣсто-то, което ся нарича Лобно, тамъ распнѫхѫ него и злодѣйцы-тѣ, едного отдесно а другыго отлѣво.

34. А Іисусъ казуваше: Отче, прости имъ, защото не знаѭтъ що правятъ. И като дѣляхѫ дрехы-тѣ му, мѣтнѫхѫ жрѣбіе.

35. И стояше народъ-тъ та гледаше. А заедно съ него и началници-тѣ ругаяхѫ ся и казувахѫ: Другы избави, да избави себе си, ако е той Христосъ избранный-тъ Божій.

36. Подигравахѫ му ся още и войни-тѣ, като пристѫпувахѫ *до него* та му подавахѫ оцетъ;

37. И казувахѫ: Ако си ты Царь Іудейскый, избави себе си.

38. А имаше и надписъ надъ него отгорѣ написанъ съ писмена Грьцкы, Римскы и Еврейскы: ТОЙЗИ Е ЦАРЬ-ТЪ ІУДЕЙСКЫЙ.

л҃а. Єдинъ же ѿ ѡбѣшеною злодѣю хꙋлаше єго̀, глаго́ла: а҆ще ты̀ є҆си Хрⷭ҇тосъ, спасѝ себѐ и҆ на́ю.

м҃. Ѿвѣща́въ же дрꙋгі́й прещáше є҆мꙋ̀, гл҃го́ла: ни лѝ ты̀ боишися Бг҃а, ꙗ҆́кѡ въ то́мже ѡ҆сꙋжде́нъ є҆сѝ;

м҃а. И҆ мы̀ оу҆́бѡ въ пра́вдꙋ: достѡ́йная бо по дѣлѡ́мъ и҆́ю воспріе́млева: се́й же ни є҆ди́нагѡ зла̀ сотворѝ.

м҃в. И҆ глаго́лаше І҆и҃сови: помани́ ма Гдⷭ҇и, є҆гда̀ прі́идеши во ца́рствіи сѝ.

м҃г. И҆ речѐ є҆мꙋ̀ І҆и҃съ: а҆ми́нь гл҃го́лю тебѣ̀, дне́сь со мно́ю бꙋ́деши въ раи̑.

м҃д. Бѣ̀ же ча́съ ꙗ҆́кѡ шесты́й, и҆ тма̀ бы́сть по всей земли̑ до часа̀ дева́тагѡ.

м҃е. И҆ поме́рче со́лнце, и҆ завѣ́са црⷭ҇ко́вная раздра́ся посредѣ̀.

м҃ѕ. И҆ возгла́шь гла́сомъ ве́лїимъ І҆и҃съ, речѐ: Ѻ҆ч҃е, въ рꙋ́цѣ твои̑ предаю̀ дх҃ъ мо́й. И҆ сі̑а ре́къ и҆́здше.

м҃з. Ви́дѣвъ же со́тникъ бы́вшее, просла́ви Бг҃а, глаго́ла: воистинꙋ чл҃вѣ́къ се́й пра́веденъ бѣ̀.

м҃и. И҆ всѝ пришѣ́дшіи наро́ди на позо́ръ се́й, ви́дѧще бывающаѧ, біюще пе́рси своѧ̀ возвраща́хꙋся.

м҃а. Стоа́хꙋ же всѝ знае́міи є҆гѡ̀ и҆здале́ча, и҆ жены̀ спослѣ́дствовавшыѧ є҆мꙋ̀ ѿ Галїле́и, зра́ще сі̑а.

н҃. И҆ сѐ мꙋ́жъ и҆́менемъ І҆ѡ́сифъ, совѣ́тникъ сы́й, мꙋ́жъ бла́гъ и҆ пра́веденъ:

н҃а. Се́й не бѣ̀ приста́лъ совѣ́тꙋ и҆ дѣ́лꙋ и҆́хъ, ѿ А҆рїмаѳе́а гра́да І҆ꙋде́йска, и҆́же ча́ше и҆ са́мъ царствїа̀ Бж҃їа:

н҃в. Се́й приступь къ Пїла́тꙋ, просѝ тѣ́лесѐ І҆и҃сова.

н҃г. И҆ сне́мъ є҆́, ѡ҆ви́тъ плащани́цею, и҆ положѝ є҆́ во гро́бѣ и҆зсѣ́ченѣ, въ не́мже не бѣ̀ никто́же никогда́же положе́нъ.

н҃д. И҆ де́нь бѣ̀ пато́къ, и҆ сꙋббѡ́та свѣта́ше.

н҃е. Во слѣ́дъ же ше́дшыѧ жены̀, ꙗ҆̀же бе́хꙋ пришлѝ съ ни́мъ ѿ Галїле́и, ви́дѣша гро́бъ, и҆ ꙗ҆́кѡ положе́но бы́сть тѣ́ло є҆гѡ̀.

39. И единъ-тъ отъ обѣсены-тѣ злодѣйцы, хуляше го и казуваше: Ако си ты Христосъ, избави себе си и насъ.

40. А другый-тъ отговори, и му запрѣтяваше и казуваше: Ни отъ Бога ли не ся боишь ты, който си въ исто-то осѫжденіе?

41. И ный праведно *смы осждены;* защото въспріимамы достойно-то на това що смы сторили; а тойзи нищо зло не е сторилъ.

42. И казуваше на Іисуса: Помяни ия, Господи, когато дойдешь въ царство-то си.

43. И рече му Іисусъ: Истинѫ ти казувамъ, днесь ще бѫдешь съ мене въ рай.

44. А бѣше кѫдѣ шестый часъ, и станѫ тьма по всичкѫ-тѫ земѭ до деветый часъ:

45. И потьмнѣ слънце-то, и завѣса-та на храмъ-тъ ся раздра прѣзъ срѣдъ.

46. И извыка Іисусъ съ голѣмъ гласъ и рече: Отче, въ твои-тѣ рѫцѣ прѣдавамъ духъ-тъ си. И това като рече издъхнѫ.

47. И като видѣ стотникъ-тъ станѫло-то, прослави Бога, и казуваше: Наистинѫ тойзи человѣкъ бѣ праведенъ.

48. А всичкы-тѣ народи които бѣхѫ надошли да гледатъ, като виждахѫ това което станѫ, вращахѫ ся біѭще ся въ грѫды.

49. А всичкы-тѣ негови познаници, и жены-тѣ които бѣхѫ дошлы слѣдъ него отъ Галилеѭ, стояхѫ отъ далечь и гледахѫ това.

50. И ето, человѣкъ нѣкой на име Іосифъ, който бѣше съвѣтникъ, человѣкъ благъ и праведенъ,

51. (Той не бѣше съгласенъ съсъ съвѣтъ-тъ и дѣло-то имъ,) отъ Аримаѳея градъ Іудейскый, който и самъ ожидаше царство-то Божіе;

52. Той дойде при Пилата и поиска тѣло-то Іисусово.

53. И като го снѣ обви го съ плащаницѫ, и положи го въ гробъ изсѣченъ въ камькъ, дѣто никой никога не бѣ лежалъ.

54. И день-тъ бѣше петъкъ, на присъмнуваніе въ сѫбботѫ.

55. Послѣдувахѫ още и жены-тѣ, които бѣхѫ дошлы съ него отъ Галилеѭ, и видѣхѫ гробъ-тъ, и какъ бы положено тѣло-то негово.

и҃з. Возвра́щшеся же оу҆гото́ваша а҆рѡма́ты и҆ мѵ́ро: и҆ въ
сꙋббѡ́тꙋ оу҆бѡ оу҆молча́ша по за́повѣди.

ГЛАВѢ̀ К҃Д.

а҃. Во є҆ди́нꙋ же ѿ сꙋббѡ́тъ ѳѣлѡ̀ ра́нѡ прїидо́ша на
гро́бъ, носа́ще, ꙗ҆̀же оу҆гото́ваша а҆рѡма́ты, и҆ дрꙋгїа̑ съ
ни́ми.

в҃. Ѡ҆брѣто́ша же ка́мень ѿвале́нъ ѿ гро́ба.

г҃. И҆ вше́дше не ѡ҆брѣто́ша тѣлесѐ Гдⷭ҇а І҆и҃са.

д҃. И҆ бы́сть не домышла́ющымся и҆̀мъ ѡ҆ се́мъ, и҆ сѐ мꙋ́жа
двѐ ста́ста пред̾ ни́ми въ ри́захъ блещі́щихся.

є҃. Пристра̑шнымъ же бы́вшымъ и҆̀мъ, и҆ покло́ншымъ ли́ца
на зе́млю, реко́ста къ ни́мъ: что̀ и҆щете живагѡ съ ме́ртвыми;

ѕ҃. Нѣ́сть здѣ̀, но воста̀: помани́те, ꙗ҆̀коже глаго́ла ва́мъ,
є҆щѐ сы́й въ Галїле́и,

з҃. Глаго́ла, ꙗ҆́кѡ подоба́етъ Сн҃ꙋ чл҃вѣ́ческомꙋ пре́данꙋ
бы́ти въ рꙋ́цѣ человѣ̑къ грѣ̑шникъ, и҆ про́пастꙋ бы́ти, и҆ въ
тре́тїй де́нь воскре́снꙋти.

и҃. И҆ помянꙋ́ша глаго́лы є҆гѡ̀.

ѳ҃. И҆ возвра́щшеся ѿ гро́ба, возвѣсти́ша всѧ̑ сїѧ̑ є҆диномꙋ-
на́десяте и҆ всѣ̑мъ про́чымъ.

і҃. Бѣ́ше же Магдали́на Марі́а и҆ І҆ѡа́нна и҆ Марі́а І҆а́кѡвла,
и҆ про́чыѧ съ ни́ми, ꙗ҆̀же глаго́лахꙋ ко А҆пⷭ҇лѡмъ сїѧ̑.

а҃і. И҆ ꙗ҆ви́шася пред̾ ни́ми ꙗ҆́кѡ лжа̀ глаго́лы и҆́хъ, и҆ не
вѣ́ровахꙋ и҆̀мъ.

в҃і. Пе́тръ же воста́въ течѐ ко гро́бꙋ, и҆ прини́къ ви́дѣ
ри́зы є҆ди́ны лежа́щѧ: и҆ ѿи́де, въ себѣ̀ дива́ся бы́в-
шемꙋ.

г҃і. И҆ сѐ двѐ ѿ ни́хъ бѣ́ста и҆дꙋ́ща въ то́йже де́нь въ ве́сь
ѿстоѧ́щꙋ ста́дїй шестьдеса́тъ ѿ І҆ерꙋсали́ма, є҆́йже и҆̀мѧ є҆м-
маꙋ́съ:

56. И като ся върнѫхѫ, приготвихѫ ароматы и миро; и въ сѫбботѫ-тѫ споредъ заповѣдь-тѫ почиваxѫ.

ГЛАВА 24.

1. И въ първый-тъ день на седмицѫ-тѫ, *като бѣше* сутрина рано, дойдохѫ на гробъ-тъ носяще ароматы-тѣ що бѣхѫ приготвилы, *имаше* още и другы нѣкои съ тѣхъ.

2. И намѣрихѫ камькъ-тъ отваленъ отъ гробъ-тъ.

3. И като влѣзохѫ не намѣрихѫ тѣло-то на Господа Іисуса.

4. И когато бѣхѫ въ недоумѣніе за това, ето, прѣдстанѫхѫ прѣдъ тѣхъ двама человѣци съ блѣстящы дрехы.

5. И тѣ уплашены наведохѫ лице до земѭ-тѫ, а *человѣци-тѣ* имъ рекохѫ: Защо търсите живый-тъ между мьртвы-тѣ?

6. Нѣма го тука, но въскрьснѫ. Наумѣте си що ви говори, когато бѣше още въ Галилеѭ,

7. И казуваше какъ Сынъ человѣческый ще бѫде прѣданъ въ рѫцѣ-тѣ на грѣшны человѣцы и ще бѫде распнѫтъ, и въ третій-тъ день ще въскрьсне.

8. И поменѫхѫ неговы-тѣ думы:

9. И като ся върнѫхѫ отъ гробъ-тъ извѣстихѫ всичко това на единадесеть-тѣ и на всичкы-тѣ другы.

10. И *тѫзи* които казувахѫ това на апостолы-тѣ бѣхѫ Магдалина Марія и Іоанна и Марія *майка-та* Іаковова, и другы-тѣ съ тѣхъ:

11. И тѣхны-тѣ думы ся видѣхѫ прѣдъ тѣхъ като праздны прикаскы, и не гы вѣруваxѫ.

12. А Петръ станѫ и отиде на гробъ-тъ тичашкомъ, и щомъ надникнѫ, вижда че лежѣхѫ саваны-тѣ самы: и върнѫ ся назадь и чудяше ся въ себе си за това що бѣ станѫло.

13. И ето двама отъ тѣхъ въ сѫщій-тъ день отиваxѫ въ село което ся казува Емиаусъ, шестдесеть стадіи далечь отъ Іерусалимъ.

д҃і. И҆ та̑ бесѣ́доваста къ себѣ̀ ѿ всѣ́хъ си́хъ приключ-
шихсѧ.
е҃і. И҆ бы́сть бесѣ́дꙋющема и҆̀ма и҆ совопроша́ющемасѧ, и҆
са́мъ І҆и҃съ приближи́вса, и҆да́ше съ ни́ма:
ѕ҃і. Ѻ҆чи же є҆ю̀ держа́стѣсѧ, да є҆гѡ̀ не позна́ета.
з҃і. Рече́ же къ ни́ма: что̀ сꙋ́ть словеса̑ сі̑а̑, ѿ ни́хже ста-
за́етасѧ къ себѣ̀ и҆дꙋ́ще, и҆ є҆ста̀ дра̑хла;
и҃і. Ѿвѣща́въ же є҆ди́нъ, є҆мꙋ́же и҆̀мѧ Клеопа, речѐ къ немꙋ̀:
ты̀ ли є҆ди́нъ пришле́цъ є҆сѝ во І҆ерали́мѣ, и҆ не оу҆вѣ́дѣлъ є҆сѝ
бы́вшихъ въ не́мъ во дни̑ сі̑а̑;
ѳ҃і. И҆ речѐ и҆̀мъ: кі́ихъ; Ѻ҆на же рѣ́ста є҆мꙋ̀: ꙗ҆̀же ѿ І҆и҃сѣ
Назарани́нѣ, и҆̀же бы́сть мꙋ́жъ проро́къ, си́ленъ дѣ́ломъ и҆
сло́вомъ пред̾ Бг҃омъ и҆ всѣ́ми людмѝ:
к҃. Ка́кѡ преда́ша є҆го̀ а҆рхі҃ереи и҆ кнѧ́зи на́ши на ѡ҆сꙋжде́ніе
сме́рти, и҆ распа́ша є҆го̀:
к҃а. Мы̀ же надѣ́ѧхомсѧ, ꙗ҆́кѡ се́й є҆́сть хота̑ и҆збавити
І҆и҃лѧ: но и҆ над̾ всѣ́ми си́ми, тре́тій се́й де́нь є҆́сть дне́сь,
ѿне́лиже сі̑а̑ бы́ша.
к҃в. Но и҆ жены̀ нѣ́кіѧ ѿ на́съ оу҆жаси́ша ны̀, бы́вшыѧ ра́нѡ
оу҆ гро́ба:
к҃г. И҆ не ѡ҆брѣ́тше тѣ́лесѐ є҆гѡ̀, пріи҆до́ша, гл҃го́лющe, ꙗ҆́кѡ
и҆ ꙗ҆вле́ніе А҆́гг҃лъ ви́дѣша, и҆̀же гл҃го́лютъ є҆го̀ жи́ва.
к҃д. И҆ и҆до́ша нѣ́цыи ѿ на́съ ко гро́бꙋ, и҆ ѡ҆брѣто́ша та́кѡ,
ꙗ҆́коже и҆ жены̀ рѣ́ша: самагѡ́ же не ви́дѣша.
к҃е. И҆ то́й речѐ къ ни́ма: ѻ҆ несмы́сленнаѧ и҆ кѡ́снаѧ
се́рдцемъ, є҆́же вѣ́ровати ѿ всѣ́хъ, ꙗ҆̀же гл҃го́лаша и҆ро́цы.
к҃ѕ. Не сі̑а̑ ли подоба́ше пострада́ти Хр҃тꙋ̀, и҆ вни́ти въ
сла́вꙋ свою̀;
к҃з. И҆ наче́нъ ѿ Мѡѷсе́а и҆ ѿ всѣ́хъ проро́къ, сказа́ше и҆̀мѧ
ѿ всѣ́хъ писа́ній ꙗ҆̀же ѿ не́мъ.
к҃и. И҆ приближишасѧ въ ве́сь, въ ню̀же и҆да́ста: и҆ то́й
твора́шесѧ далеча́йше и҆ти̑.

14. И тѣ ся разговаряхѫ помежду си за всичко това що ся бѣ случило.

15. И като си приказвахѫ и ся распытвахѫ, приближи и самъ си Іисусъ и вървѣше съ тѣхъ:

16. А очи-тѣ имъ ся удьржавахѫ да го не познаіѫтъ.

17. И рече имъ: Каквы сѫ тѣзи думы, които си приказвате помежду си като пѫтувате, и сте тѫжни?

18. И отговори единый-тъ на име Клеопа и рече му: Токо ты ли си страненъ въ Іерусалимъ, и не знаешь това което станѫ въ него тѣзи дни?

19. И рече имъ: Кое? А тѣ му рекохѫ: За Іисуса Назарянина, който бѣ мѫжъ пророкъ, силенъ дѣломъ и словомъ прѣдъ Бога и прѣдъ всичкый-тъ народъ:

20. И какъ го прѣдадохѫ наши-тѣ първосвященници и началници на осѫжденіе смьртно и распяхѫ го:

21. А ный ся надѣвахмы че той е който ще да избави Израиля. Но при все това, тойзи е днесь третій день, отъ както станѫ това.

22. Но и нѣкои жены отъ насъ смаяхѫ ны, които отишлы отзарана на гробъ-тъ,

23. И като не намѣрилы тѣло-то му, дойдохѫ и казувахѫ, че видѣлы и явленіе на ангелы, които казували че той е живъ.

24. И нѣкои отъ наши-тѣ отидохѫ на гробъ-тъ, и намѣрихѫ тъй, както и жены-тѣ рекохѫ; а него не видѣхѫ.

25. И той имъ рече: О безумни и късни на сърдце да вѣрвате все що е речéно отъ пророцы-тѣ:

26. Не трѣбаше ли това да пострада Христосъ и да влѣзе въ славѫ-тѫ си?

27. И като начена отъ Моисея и отъ всичкы-тѣ пророцы, тълкуваше имъ *писано-то* за него во всичкы-тѣ писанія.

28. И наближихѫ до село-то дѣто отхождахѫ; и той ся приструваше че отива по далечь.

кд. И҆ ѹ҆ждаста є҆го̀, гл҃голюще: ѡ҆бла́зи сѧ на́ма, ꙗ҆́кѡ ѯ҆ ве́черѹ є҆́сть, и҆ приклони́лсѧ є҆́сть де́нь. и҆ вни́де сѧ ни́ма ѡ҆блещѝ.

л҃. И҆ бы́сть ꙗ҆́кѡ возлежѐ сѧ ни́ма, и҆ прїи́мѧ хлѣ́бѣ бл҃гословѝ, и҆ преломи́вѣ даѧ́ше и҆̀ма.

л҃а. Ѻ҆нѣ́ма же ѿверзо́стѣсѧ ѻ҆́чи, и҆ позна́ста є҆го̀: и҆ то́й невѝдимь бы́сть и҆̀ма.

л҃в. И҆ реко́ста ѯ҆ себѣ̀: не се́рдце ли на́ше горѧ̀ бѣ̀ вѣ на́сѣ, є҆гда̀ гл҃аше на́ма на пѹтѝ, и҆ є҆гда̀ ска́зоваше на́ма писа̑нїа;

л҃г. И҆ воста́вша вѣ то́й ча́сѣ, возврати́стасѧ во І҆ерѹсали́мѣ, и҆ ѡ҆брѣто́ста совокѹпленныхѣ є҆динона́десѧте, и҆ и҆̀же бѧ́хѹ сѧ ни́ми,

л҃д. Гл҃голющихѣ, ꙗ҆́кѡ вои́стиннѹ воста̀ Гдⷭ҇ь, и҆ ꙗ҆ви́сѧ Сі҆мѡнѹ.

л҃е. И҆ тѧ̀ повѣ́даста, ꙗ҆̀же бы́ша на пѹтѝ, и҆ ꙗ҆́кѡ позна́сѧ и҆̀ма вѣ преломле́нїи хлѣ́ба.

л҃ѕ. Сїѧ̑ же и҆̀мѣ гл҃голющымѣ, и҆ са́мѣ І҆и҃сѣ стѧ̀ посредѣ̀ и҆̀хѣ, и҆ гл҃гола и҆̀мѣ: ми́рѣ ва́мѣ.

л҃з. Ѹ҆боѧ́вшесѧ же и҆ пристра́шни бы́вше, мнѧ́хѹ дѹ́хѣ ви́дѣти.

л҃и. И҆ речѐ и҆̀мѣ: что̀ смѹще́ни є҆стѐ; и҆ почто̀ помышле́нїѧ вхо́дѧтѣ вѣ сердца̀ ва́ша;

л҃ѳ. Ви́дите рѹцѣ̀ мои̇ и҆ но́зѣ мои̇, ꙗ҆́кѡ са́мѣ а҆́зѣ є҆́смь: ѡ҆сѧжи́те мѧ̀ и҆ ви́дите: ꙗ҆́кѡ дѹ́хѣ пло́ти и҆ ко́сти не и҆̀мѧть, ꙗ҆́коже менѐ ви́дите и҆мѹ́ща.

м҃. И҆ сїѐ ре́кѣ, показа̀ и҆̀мѣ рѹцѣ̀ и҆ но́зѣ.

м҃а. Є҆ще́ же не вѣ́рѹющымѣ и҆̀мѣ ѿ ра́дости и҆ чѹдѧ́щымсѧ, речѐ и҆̀мѣ: и҆̀мате ли что̀ снѣ́дно здѣ̀;

м҃в. Ѻ҆ни́ же да́ша є҆мѹ̀ ры́бы печены́ ча́сть, и҆ ѿ пче́лѣ со́тѣ.

м҃г. И҆ взе́мѣ пред̾ ни́ми ꙗ҆дѐ.

м҃д. Рече́ же и҆̀мѣ: сїѧ̀ сѹ́ть словесѧ̀, ꙗ҆̀же гл҃го́лахѣ ѯ҆ ва́мѣ є҆щѐ сы́й сѣ ва́ми, ꙗ҆́кѡ подоба́етѣ сконча́тисѧ всѣ́мѣ напи̑санныхѣ вѣ зако́нѣ Мѡѷсе́овѣ и҆ прѡро́цѣхѣ и҆ ѱалмѣ́хѣ ѡ҆ мнѣ̀.

м҃е. Тогда̀ ѿве́рзе и҆̀мѣ ѹ҆̀мѣ, разѹмѣ́ти писа̑нїѧ:

29. И понудихѫ го и казувахѫ: Остани съ насъ, защото е при вечеръ, и день-тъ прѣвали. И той влѣзе да остане съ тѣхъ.

30. И като сѣднѫ съ тѣхъ на трапезѫ-тѫ, зѣ хлѣбъ-тъ, и благослови, и прѣломи и даваше имъ.

31. И тѣмъ ся отворихѫ очи-тѣ, и познахѫ го; а той станѫ невиднимъ на тѣхъ.

32. И рекохѫ помежду си: Не горѣше ли въ насъ сърдце-то ни, когато въ пѫть-тъ ни приказуваше, и тълкуваше ни писанія-та?

33. И станѫхѫ въ истый-тъ тойзи часъ, та ся върнѫхѫ въ Іерусалимъ, и намѣрихѫ събраны единадесеть-тѣ, и тѣзи които бѣхѫ съ тѣхъ,

34. Които и казувахѫ: Че наистинѫ въскрьснѫлъ Господь, и явилъ ся Симону.

35. Тѣ пакъ приказувахѫ *това* което *станѫ* въ пѫть-тъ, и какъ го познахѫ когато расчупуваше хлѣбъ-тъ.

36. И когато говорѣхѫ това, самъ си Іисусъ прѣдстанѫ по срѣдъ тѣхъ, и казува имъ: Миръ вамъ.

37. А тѣ ся стреснѫхѫ и уплашихѫ ся, понеже мняхѫ че духъ виждатъ.

38. И рече имъ: Защо сте смутени? и защо влѣзуватъ въ сърдца-та ви *таквызи* мысли?

39. Виждте ми рѫцѣ-тѣ и нозѣ-тѣ, че сьмь истый азъ; попипайте мя и виждте; защото духъ нѣма плъть и кости, както гледате мене че имамъ.

40. И това като рече, показа имъ рѫцѣ-тѣ и нозѣ-тѣ *си*.

41. Но тѣ отъ радость като ся не довѣряваxѫ още и ся чудяхѫ, рече имъ: Имате ли нѣщо за яденіе тука?

42. И тѣ му дадохѫ часть отъ печенѫ рыбѫ, и медъ на сотъ.

43. И зѣ та яде прѣдъ тѣхъ.

44. И рече имъ: Тѣзи сѫ думы-тѣ които ви приказувахъ, когато бѣхъ още съ васъ, че трѣба да ся испълни все що е писано за мене въ законъ-тъ Моисеевъ и въ пророцы-тѣ и въ Псалмы-тѣ.

45. Тогава имъ отвори умъ-тъ да разумѣѭтъ писанія-та.

м҃в. И҆ речѐ и҆̀мъ: ꙗ҆́кѡ та́кѡ пи́сано є҆́сть, и҆ та́кѡ подоба́ше пострада́ти Хр҃тꙋ̀, и҆ воскре́снꙋти ѿ ме́ртвыхъ въ тре́тїй де́нь,

м҃з. И҆ проповѣ́датиса во и҆̀мѧ є҆гѡ̀ покаа́нїю и҆ ѿпꙋще́нїю грѣхѡ́въ во всѣ́хъ ꙗ҆зы́цѣхъ, наче́нше ѿ І҆ерꙋсали́ма.

м҃и. Вы̀ же є҆стѐ свидѣ́телїе си̑мъ.

м҃ѳ. И҆ сѐ а҆́зъ послю̀ ѻ҆бѣтова́нїе ѻ҆ц҃а̀ моегѡ̀ на вы̀: вы̀ же сѣди́те во гра́дѣ І҆ерꙋсали́мстѣ, до́ндеже ѡ҆блече́теса си́лою свы́ше.

н҃. И҆зве́дъ же и҆̀хъ во́нъ до Ѵиѳа́нїи: и҆ воздви́гъ рꙋ́цѣ свои̑, и҆ бл҃гословѝ и҆̀хъ.

н҃а. И҆ бы́сть є҆гда̀ бл҃гословля́ше и҆̀хъ, ѿстꙋпѝ ѿ ни́хъ, и҆ возноша́шеса на нб҃о.

н҃в. И҆ ті́и поклони́шаса є҆мꙋ̀, и҆ возврати́шаса во І҆ерꙋсали́мъ съ ра́достїю вели́кою:

н҃г. И҆ бѣ́хꙋ вы́нꙋ въ цр҃кви, хва́лѧще и҆ бл҃гослова́ще Бг҃а. А҆ми́нь.

46. И рече имъ: Че така е писано, и така трѣбаше да пострада Христосъ, и да въскрьсне отъ мьртвы-тѣ въ третій-тъ день,

47. И да ся проповѣда въ негово име покаяніе и прощеніе на грѣхове во всичкы-тѣ народы, като ся започене отъ Іерусалимъ.

48. А вы сте свидѣтели на това.

49. И ето, азъ проваждамъ врьхъ васъ обѣщаніе-то на Отца си: а вы сѣдѣте въ градъ-тъ Іерусалимъ, доклѣ ся облѣчете съсъ силѫ отъ горѣ.

50. И гы изведе вънъ до Виѳаніѭ; и дигнѫ рѫцѣ-тѣ си та гы благослови.

51. И когато гы благославяше, отстѫпи ся отъ тѣхъ, и възносяше ся на небе-то.

52. И тѣ му ся поклонихѫ и върнѫхѫ ся въ Іерусалимъ съ голѣмѫ радость.

53. И бѣхѫ вынѫгы въ храмъ-тъ, хваляще и благословяще Бога. Аминь.

Ѿ ІѡА́ННА

СВАТО́Е БЛАГОВѢСТВОВА́НІЕ.

ГЛАВА̀ А҃.

А҃. Въ нача́лѣ бѣ̀ Сло́во, и҆ Сло́во бѣ̀ къ Бг҃ꙋ, и҆ Бг҃ъ бѣ̀ Сло́во.

В҃. Се́й бѣ̀ и҆сконѝ къ Бг҃ꙋ.

Г҃. Всѧ̑ тѣ́мъ бы́ша, и҆ бе́з негѡ̀ ничто́же бы́сть, є҆́же бы́сть.

Д҃. Въ то́мъ живо́тъ бѣ̀, и҆ живо́тъ бѣ̀ свѣ́тъ человѣ́кѡмъ.

Є҃. И҆ свѣ́тъ во тмѣ̀ свѣ́титсѧ, и҆ тма̀ є҆гѡ̀ не ѡ҆бѣ́тъ.

Ѕ҃. Бы́сть человѣ́къ посланъ ѿ Бг҃а, и҆́мѧ є҆мꙋ̀ І҆ѡа́ннъ.

З҃. Се́й прїи́де во свидѣ́тельство, да свидѣ́тельствꙋетъ ѡ҆ свѣ́тѣ, да всѝ вѣ́рꙋ и҆́мꙋтъ є҆мꙋ̀.

И҃. Не бѣ̀ то́й свѣ́тъ, но да свидѣ́тельствꙋетъ ѡ҆ свѣ́тѣ.

А҃. Бѣ̀ свѣ́тъ и҆́стинный, и҆̀же просвѣща́етъ всѧ́каго человѣ́ка, гра́дꙋщаго въ мі́ръ.

Г҃. Въ мі́рѣ бѣ̀, и҆ мі́ръ тѣ́мъ бы́сть, и҆ мі́ръ є҆гѡ̀ не позна̀.

А҃і. Во своѧ̑ прїи́де, и҆ свои̇̀ є҆гѡ̀ не прїѧ́ша.

В҃і. Є҆ли́цы же прїѧ́ша є҆го̀, дадѐ и҆́мъ ѻ҆́бласть ча́дѡмъ Бж҃їимъ бы́ти, вѣ́рꙋющымъ во и҆́мѧ є҆гѡ̀:

Г҃і. И҆̀же не ѿ кро́ве, ни ѿ по́хоти плотскі́ѧ, ни ѿ по́хоти мꙋ́жескїѧ, но ѿ Бг҃а роди́шасѧ.

ОТЪ ІОАННА

СВЯТО-ТО ЕВАНГЕЛІЕ.

ГЛАВА 1.

1. Въ начало бѣ Слово-то, и Слово-то бѣ у Бога, и Слово-то бѣ Богъ.

2. То въ начало бѣ у Бога.

3. Всичко чрѣзъ него станѫ, и което е станѫло, нищо безъ него не станѫ.

4. Въ него бѣ животъ, и животъ-тъ бѣ видѣлина-та на человѣцы-тѣ.

5. И видѣлина-та свѣти въ тьмнинѫ-тѫ, и тьмнина-та ѩ не обзѣ.

6. Имаше человѣкъ проводенъ отъ Бога, име-то му Іоаннъ.

7. Той дойде въ свидѣтелство, да свидѣтелствува заради видѣлинѫ-тѫ, за да повѣруватъ всичкы чрѣзъ него.

8. Не бѣ той видѣлина-та, но да свидѣтелствува за видѣлинѫ-тѫ.

9. Той бѣше истинна-та видѣлина, която освѣтлява всякого человѣка що иде на свѣтъ-тъ.

10. Въ свѣтъ-тъ бѣ и свѣтъ-тъ чрѣзъ него станѫ; и свѣтъ-тъ го не позна.

11. Въ свои-тѣ си дойде, и свои-тѣ му го не пріяхѫ.

12. А които го пріяхѫ, даде имъ власть да бѫдѫтъ чада Божіи, *сирѣчь* на тѣзи които вѣруватъ въ негово-то име;

13. Които не отъ кръвь, нито отъ похоть плътскѫ, нито отъ похоть мѫжескѫ, но отъ Бога ся родихѫ.

д҃і. И҆ Сло́во пло́ть бы́сть, и҆ всели́ся въ ны̀, и҆ ви́дѣхомъ сла́вꙋ є҆гѡ̀, сла́вꙋ ꙗ҆́кѡ є҆диноро́днагѡ ѿ Ѻ҆ца̀, и҆спо́лнь бл҃года́ти и҆ и҆́стины.

є҃і. І҆ѡа́ннъ свидѣ́тельствꙋетъ ѡ҆ не́мъ, и҆ воззва̀ глаго́ла: се́й бѣ̀, є҆го́же рѣ́хъ, и҆́же по мнѣ̀ гра́дый, предо мно́ю бы́сть: ꙗ҆́кѡ пе́рвѣе менѐ бѣ̀.

ѕ҃і. И҆ ѿ и҆сполне́нїа є҆гѡ̀ мы̀ всѝ прїа́хомъ и҆ благода́ть возблагода́ть:

з҃і. Ꙗ҆́кѡ зако́нъ Мѡѷсе́омъ да́нъ бы́сть: бл҃года́ть же и҆ и҆́стина І҆и҃съ Хр҃то́мъ бы́сть.

и҃і. Бг҃а никто́же ви́дѣ нигдѣ́же: є҆диноро́дный Сн҃ъ, сы́й въ ло́нѣ Ѻ҆́ч҃и, то́й и҆сповѣ́да.

ѳ҃і. И҆ сі̑є є҆́сть свидѣ́тельство І҆ѡа́нново, є҆гда̀ посла́ша жи́дове ѿ І҆ерꙋсали́ма і҆ере́евъ и҆ Леѵі́тѡвъ, да вопро́сятъ є҆го̀: ты̀ кто́ є҆си;

к҃. И҆ и҆сповѣ́да, и҆ не ѿве́ржеся: и҆ и҆сповѣ́да, ꙗ҆́кѡ нѣ́смь а҆́зъ Хр҃то́съ.

к҃а. И҆ вопроси́ша є҆го̀: что̀ ᲂу҆́бо; И҆лїа́ ли є҆сѝ ты̀; и҆ гл҃го́ла: нѣ́смь. прр҃о́къ ли є҆сѝ; и҆ ѿвѣща̀: нѝ.

к҃в. Рѣ́ша же є҆мꙋ̀: кто̀ є҆сѝ; да ѿвѣ́тъ да́мы посла́вшымъ ны̀: что̀ глаго́леши ѡ҆ тебѣ̀ само́мъ;

к҃г. Речѐ: а҆́зъ гла́съ вопїю́щагѡ въ пꙋсты́ни: и҆спра́вите пꙋ́ть Гдⷭ҇нь, ꙗ҆́коже речѐ И҆са́їа прр҃о́къ.

к҃д. И҆ посланїи бѣ́хꙋ ѿ фарїсе́й:

к҃е. И҆ вопроси́ша є҆го̀, и҆ рѣ́ша є҆мꙋ̀: что̀ ᲂу҆́бо крещае́ши, а҆́ще ты̀ нѣ́си Хр҃то́съ, ни И҆лїа̀, ни прр҃о́къ;

к҃ѕ. Ѿвѣща̀ и҆̀мъ І҆ѡа́ннъ, глаго́ла; а҆́зъ крещаю̀ водо́ю: посредѣ̀ же ва́съ стои́тъ, є҆гѡ́же вы̀ не вѣ́сте.

к҃з. То́й є҆́сть гра́дый по мнѣ̀, и҆́же предо мно́ю бы́сть: є҆мꙋ́же нѣ́смь а҆́зъ досто́инъ, да ѿрѣ́шꙋ реме́нь сапогѡ̀ є҆гѡ̀.

к҃и. Сі̑а̑ въ Ѵиѳаварѣ̀ бы́ша ѻ҆́бонꙋпо́лъ І҆орда́на, и҆дѣ́же бѣ̀ І҆ѡа́ннъ крестѧ̀.

14. И слово-то станѫ плътъ, и всели ся между насъ (и видѣхмы славѫ-тѫ неговѫ, славѫ както на единороднаго отъ Отца), пълнъ съ благодать и истинѫ.

15. Іоаннъ свидѣтелствува за него, и извыка та казуваше: Тойзи е за когото рѣкохъ: Който иде слѣдъ мене, прѣдень ми быде, защото отъ мене по напрѣдъ бѣ.

16. И всинца ный отъ неговѫ-тѫ пълнотѫ пріяхмы, и благодать за благодать.

17. Защото законъ-тъ чрѣзъ Моисея бы даденъ; *а* благодать-та и истина-та чрѣзъ Інсуса Христа быде.

18. Никой никога не е видѣлъ Бога; единородный-тъ Сынъ, който е въ пазухѫ-тѫ на Отца, той *го* изяви.

19. И това е Іоаниово-то свидѣтелство, когато проводихѫ Іудеи-тѣ отъ Іерусалимъ священницы и Левиты, да го попытатъ: Ты кой си?

20. И исповѣда, и не ся отрече; и исповѣда: Не сьмь азъ Христосъ.

21. И попытахѫ го: А що *си?* Илія ли си ты? и казува: Не сьмь. Пророкъ-тъ ли си ты? и отговори: Не.

22. И рекохѫ му: Кой си? за да дадемъ отвѣтъ на онѣзи които сѫ ны проводили. Що казувашь за себе си?

23. Рече: Азъ *сьмь* Гласъ на едного който выка въ пустыніѫ-тѫ: Оправѣте пѫть-тъ Господень, както рече пророкъ Исаіа.

24. А проводени-тѣ бѣхѫ отъ Фарисеи-тѣ;

25. И попытахѫ го, и рекохѫ му: А защо крьщавашь, ако не си Христосъ, нито Илія, нито пророкъ-тъ?

26. Отговори имъ Іоаннъ и каза: Азъ крьщавамъ съ водѫ; а посрѣдъ васъ стои единъ, когото вы не знаете.

27. Той е който иде слѣдъ мене, който прѣдень ми быде, комуто азъ не сьмь достоинъ да развьржѫ ремыкъ-тъ на обуща-та му.

28. Това станѫ въ Виѳаварѫ отвѫдь Іорданъ, дѣто бѣше Іоаннъ и крьщаваше.

к҃а. Во оу҆трїй же ви́дѣ І҆ѡа́ннъ І҆и҃са гра́дѹща къ себѣ̀, и҆ гл҃го́ла: сѐ а҃гнецъ Бж҃їй, взе́млай грѣхѝ мі́ра.

л҃. Се́й є҆́сть, ѿ не́мже а҃зъ рѣ́хъ: по мнѣ̀ гра́дѣтъ мѹ́жъ, и҆́же предо мно́ю бы́сть, ꙗ҆́кѡ пе́рвѣе менѐ бѣ̀.

л҃а. И҆ а҃зъ не вѣ́дѣхъ є҆гѡ̀: но да ꙗ҆ви́тсѧ І҆и҃левѣ, сегѡ̀ ра́ди прїидо́хъ а҃зъ водо́ю крестѧ̀.

л҃в. И҆ свидѣ́тельствова І҆ѡа́ннъ, гл҃го́лѧ, ꙗ҆́кѡ ви́дѣхъ Дх҃а сходѧ́ща ꙗ҆́кѡ го́лѹбѧ съ нб҃сѐ, и҆ пребы́сть на не́мъ.

л҃г. И҆ а҃зъ не вѣ́дѣхъ є҆гѡ̀: но посла́вый мѧ̀ крести́ти водо́ю, то́й мнѣ̀ речѐ: на́дъ него́же оу҆зриши Дх҃а сходѧ́ща и҆ пребыва́ющѧ на не́мъ, то́й є҆́сть крⷭ҇та́й Дх҃омъ ст҃ы́мъ.

л҃д. И҆ а҃зъ ви́дѣхъ, и҆ свидѣ́тельствовахъ, ꙗ҆́кѡ се́й є҆́сть Сн҃ъ Бж҃їй.

л҃е. Во оу҆трїй же па́ки стоѧ́ше І҆ѡа́ннъ, и҆ ѿ оу҆ченѝкъ є҆гѡ̀ два̀.

л҃ѕ. И҆ оу҆зрѣ́въ І҆и҃са гра́дѹща, гл҃го́ла: сѐ а҃гнецъ Бж҃їй.

л҃з. И҆ слы́шаста є҆го̀ ѻ҆́ба оу҆ченика̀ гл҃го́лющаго, и҆ по І҆и҃сѣ̀ и҆до́ста.

л҃и. Ѡ҆бра́щсѧ же І҆и҃съ, и҆ ви́дѣвъ а҃ по себѣ̀ и҆дѹ́ща, гл҃го́ла и҆́ма: чесѡ̀ и҆́щета: ѻ҆́на же рѣ́ста є҆мꙋ̀: Равві̑, є҆́же гл҃го́летсѧ сказа́емо, Оу҆чт҃лю, гдѣ̀ живе́ши;

л҃а. И҆ глаго́ла и҆́ма: прїиди́та и҆ ви́дита. прїидо́ста и҆ ви́дѣста, гдѣ̀ жива́ше: и҆ оу҆ негѡ̀ пребы́ста де́нь то́й: бѣ́ же ча́съ ꙗ҆́кѡ деса́тый.

м҃. Бѣ̀ же А҆́ндре́й бра́тъ Сі́мѡна Петра̀, є҆ди́нъ ѿ ѻ҆бо́ихъ слы́шавшихъ ѿ І҆ѡа́нна, и҆ по не́мъ ше́дшихъ.

м҃а. Ѡ҆брѣ́те се́й пре́жде бра́та своего̀ Сі́мѡна, и҆ гл҃го́ла є҆мꙋ̀: ѡ҆брѣто́хомъ Мессі́ю, є҆́же є҆́сть сказа́емо, Хрⷭ҇то́съ:

м҃в. И҆ приведѐ є҆го̀ ко І҆и҃сови. воззрѣ́въ же на́нь І҆и҃съ речѐ: ты̀ є҆сѝ Сі́мѡнъ сы́нъ І҆ѡ́нинъ: ты̀ наречѐшисѧ Ки́фа, є҆́же сказа́етсѧ, Пе́тръ.

м҃г. Во оу҆трїй же восхотѣ̀ и҆зы́ти въ Галїле́ю: и҆ ѡ҆брѣ́те Фїлі́ппа, и҆ глаго́ла є҆мꙋ̀: гра́дѝ по мнѣ̀.

29. На утринь-тж гледа Іоаннъ Іисуса че иде при него, и казува: Ето Агнецъ-тъ Божій, който взема грѣхове-тѣ на свѣтъ-тъ.

30. Тойзи е за когото азъ рѣкохъ: Слѣдъ мене иде человѣкъ, който быде прѣди мене, защото бѣше по напрѣдъ отъ мене.

31. И азъ го не знаяхъ; но за да ся яви на Израиля, за това дойдохъ азъ и крьщавамъ съ водж.

32. И свидѣтелствува Іоаннъ, и каза: Видѣхъ Духъ-тъ който слѣзуваше като гължбъ отъ небе-то, и останж на него.

33. И азъ го не знаяхъ; но тойзи който мя проводи да крьщавамъ съ водж, той ми рече: На когото видишь че слѣзува Духъ-тъ и остава на него, той е който крьщава съ Духа Святаго.

34. И азъ видѣхъ и свидѣтелствувамъ, че тойзи е Сынъ Божій.

35. На сутринь-тж пакъ стояше Іоаннъ, и двама отъ ученицы-тѣ неговы.

36. И като съгледа Іисуса че минува, казува: Ето Агнецъ-тъ Божій.

37. И чухж го двама-та ученици да говори *така*, и отидохж слѣдъ Іисуса.

38. А като ся обърнж Іисусъ и гы видѣ че идѫтъ подирѣ *му*, казува имъ: Що търсите? А тѣ му рекохж: Равви, (което тълкувано ще рече, Учителю,) дѣ живѣешь?

39. Казува имъ: Елате и виждте. Дойдохж и видѣхж дѣ живѣе; и останѫхж при него *прѣзъ* тойзи день, а часъ-тъ бѣше около десеть.

40. Единъ-тъ отъ тѣзи двама-та, които чухж отъ Іоанна *за него*, и го послѣдувахж, бѣше Андрей братъ-тъ на Симона Петра.

41. Той пьрвъ намѣрува брата си Симона, и казува му: Намѣрихмы Мессіиж, което ся тълкува Христосъ.

42. И заведе го при Іисуса. И като погледнж Іисусъ на него рече: Ты си Симонъ, сынъ Іонинъ; ты ще ся наречешь Кифа, което ся тълкува Петръ *(камькъ)*.

43. На утринь-тж поиска Іисусъ да излѣзе въ Галилеіж: и намѣрува Филиппа, и казува му: Ела подирѣ ми.

м҃д. Бѣ же Фїлїппъ ѿ Виѳсаїды, ѿ града Андреова и҆ Петрова.

м҃е. Ѡ҆брѣте Фїлїппъ Наѳанаила, и҆ глаго́ла є҆мꙋ̀: є҆го́же писа̀ Мѡѷсе́й въ зако́нѣ, и҆ Прро́цы, ѡ҆брѣто́хомъ І҆и҃са сн҃а І҆ѡ́сифова, и҆же ѿ Назаре́та.

м҃ѕ. И҆ глаго́ла є҆мꙋ̀ Наѳана́илъ: ѿ Назаре́та мо́жетъ ли что̀ добро̀ бы́ти; глаго́ла є҆мꙋ̀ Фїлїппъ: прїиди̇̀ и҆ ви́ждь.

м҃з. Ви́дѣ же І҆и҃съ Наѳана́ила гра́дꙋща къ себѣ̀, и҆ глаго́ла ѡ҆ не́мъ: сѐ вои́стиннꙋ І҆и҃льтанинъ, въ не́мже льсти̇̀ нѣ́сть.

м҃и. Глаго́ла є҆мꙋ̀ Наѳана́илъ: ка́кѡ ма̀ зна́еши; ѿвѣща̀ І҆и҃съ и҆ речѐ є҆мꙋ̀: пре́жде да́же не возгласи̇̀ тебѐ Фїлїппъ, сꙋ́ща под̾ смоко́вницею ви́дѣхъ тѧ̀.

м҃ѳ. Ѿвѣща̀ Наѳана́илъ и҆ глаго́ла є҆мꙋ̀: Равві̇, ты̀ є҆сѝ Сн҃ъ Бж҃їй, ты̀ є҆сѝ цр҃ь І҆и҃левъ.

н҃. Ѿвѣща̀ І҆и҃съ и҆ речѐ є҆мꙋ̀: занѐ рѣ́хъ ти̇̀, ꙗ҆́кѡ ви́дѣхъ тѧ̀ под̾ смоко́вницею, вѣ́рꙋеши: бѡ́льша си́хъ ᲂу҆зри́ши.

н҃а. И҆ глаго́ла є҆мꙋ̀: а҆ми́нь а҆ми́нь гл҃го́лю ва́мъ, ѿсе́лѣ ᲂу҆зри́те не́бо ѿве́рсто, и҆ А҆гг҃лы Бж҃їа восходѧ́щыѧ и҆ нисходѧ́щыѧ над̾ Сн҃а человѣ́ческаго.

ГЛАВА̀ в҃.

а҃. И҆ въ тре́тїй де́нь бра́къ бы́сть въ Ка́нѣ Галїле́йстѣй: и҆ бѣ̀ ма́ти І҆и҃сова тꙋ̀.

в҃. Зва́нъ же бы́сть І҆и҃съ и҆ ᲂу҆ченицы̀ є҆гѡ̀ на бра́къ.

г҃. И҆ недоста́вшꙋ вїно̀, глаго́ла ма́ти І҆и҃сова къ немꙋ̀: вїна̀ не и҆́мꙋтъ.

д҃. Глаго́ла є҆й І҆и҃съ: что́ є҆сть мнѣ̀ и҆ тебѣ̀ же́но; не ᲂу҆ прїи́де ча́съ мо́й.

є҃. Гл҃го́ла ма́ти є҆гѡ̀ слꙋга́мъ: є҆́же а҆́ще гл҃етъ ва́мъ, сотвори́те.

ѕ҃. Бѣ́хꙋ же тꙋ̀ водоно́сы ка́менни ше́сть, лежѧ́ще по ѡ҆чище́нїю І҆ꙋде́йскꙋ, вмѣща́щыѧ по двѣ̀ма и҆лѝ трїе́мъ мѣ́рамъ.

44. А Филипъ бѣше отъ Виесаидѫ, отъ градъ-тъ Андреовъ и Петровъ.

45. Намѣрва Филипъ Наѳанаила, и казува му: *За* когото писа Моисей въ законъ-тъ, и пророци-тѣ, намѣрихмы Іисуса сына Іосифова, който е отъ Назаретъ.

46. И рече му Наѳанаилъ: Отъ Назаретъ може ли да произлѣзе нѣщо добро? Казува му Филипъ: Ела и виждь.

47. Видѣ Іисусъ Наѳанаила че иде къмъ него, и казува за него: Ето истинный Израилянинъ, въ когото лукавщинѫ нѣма:

48. Казува му Наѳанаилъ: Отъ дѣ мя познавашь? Отвѣща Іисусъ и рече му: Прѣди Филипъ да тя повыка, видѣхъ тя, като бѣше подъ смоковницѫ-тѫ.

49. Отговори Наѳанаилъ и казува му: Учителю, ты си Сынъ Божій, ты си царь Израилевъ.

50. Отговори Іисусъ и рече му: Понеже ти рѣкохъ: Видѣхъ тя подъ смоковницѫ-тѫ, вѣрувашь ли? По голѣмы отъ тыя *нѣща* ще видишь.

51. И казува му: Истинѫ, истинѫ ви говорѭ; отъ нынѣ ще видите небе-то отворено, и ангелы-тѣ Божіи да възлѣзуватъ и слѣзуватъ надъ Сына человѣческаго.

ГЛАВА 2.

1. И на третій-тъ день станѫ свадба въ Канѫ Галилейскѫ, и майка-та Іисусова бѣше тамъ.

2. А призовахѫ и Іисуса и ученицы-тѣ неговы на свадбѫ-тѫ.

3. И понеже ся свърши вино-то, казува майка му на Іисуса: Вино пѣматъ.

4. Казува ѝ Іисусъ: Що имашь ты съ мене, жено? часъ-тъ ми още не е дошелъ.

5. Казува майка му на слугы-тѣ: Каквото ви каже, сторѣте.

6. И имаше тамо шесть каменни кюпове сложени по обычаю на очищеніе-то Іудейско, и побирахѫ всякой двѣ или три вѣдра.

з҃. Гл҃го́ла и҆̀мъ І҆и҃съ: напо́лните водоно́сы воды̀. и҆ напо́лниша и҆̀хъ до верха̀.

и҃. И҆ гл҃го́ла и҆̀мъ: почерпи́те нынѣ̀ и҆ принеси́те а҆рхїтрїкли́нови. и҆ принесо́ша.

ѳ҃. Ꙗ҆́коже вкꙋсѝ а҆рхїтрїкли́нъ вїна̀ бы́вшагѡ ѿ воды̀, и҆ не вѣ́дѧше, ѿкꙋ́дꙋ є҆́сть: слꙋгі̑ же вѣ́дахꙋ поче́рпшїи во́дꙋ: пригласи̑ жениха̀ а҆рхїтрїкли́нъ,

і҃. И҆ глаго́ла є҆мꙋ̀: всѧ́къ человѣ́къ пре́жде до́брое вїно̀ полага́етъ, и҆ є҆гда̀ оу҆пїю́тсѧ, тогда̀ хꙋ́ждшее: ты̀ же соблю́лъ є҆сѝ до́брое вїно̀ досе́лѣ.

а҃і. Сѐ сотворѝ нача́токъ зна́менїемъ І҆и҃съ въ Ка́нѣ Галїле́йстѣй, и҆ ꙗ҆вѝ сла́вꙋ свою̀: и҆ вѣ́роваша въ него̀ оу҆ченицы̀ є҆гѡ̀.

в҃і. По се́мъ сни́де въ Капернаꙋ́мъ, са́мъ и҆ ма́ти є҆гѡ̀, и҆ бра́тїѧ є҆гѡ̀, и҆ оу҆ченицы̀ є҆гѡ̀: и҆ тꙋ̀ не мно́ги днѝ пребы́ша.

г҃і. И҆ бли́зъ бѣ̀ па́сха І҆ꙋде́йска, и҆ взы́де во І҆ерꙋсали́мъ І҆и҃съ.

д҃і. И҆ ѡ҆брѣ́те въ цр҃кви продаю́щыѧ ѻ҆́вцы и҆ волы̀ и҆ го́лꙋби, и҆ пѣ́нѧжники сѣда́щыѧ.

є҃і. И҆ сотвори́въ бичь ѿ ве́рвїй, вса̑ и҆згна̀ и҆з̾ цр҃кве, ѻ҆́вцы и҆ волы̀: и҆ торжникѡ́мъ разсы́па пѣ́нази, и҆ дскѝ ѡ҆прове́рже:

ѕ҃і. И҆ продаю́щымъ го́лꙋби речѐ: возми́те сїѧ̑ ѿсю́дꙋ: и҆ не твори́те до́мꙋ Ѻ҆ц҃а̀ моегѡ̀ до́мꙋ кꙋ́пленагѡ.

з҃і. Помѧнꙋ́ша же оу҆ченицы̀ є҆гѡ̀, ꙗ҆́кѡ пи́сано є҆́сть: жа́лость до́мꙋ твоегѡ̀ снѣ́сть мѧ̀.

и҃і. Ѿвѣща́ша же І҆ꙋде́є и҆ рѣ́ша є҆мꙋ̀: ко́е зна́менїе ꙗ҆вла́еши на́мъ, ꙗ҆́кѡ сїѧ̑ твори́ши;

ѳ҃і. Ѿвѣща̀ І҆и҃съ и҆ речѐ и҆̀мъ: разоритѐ цр҃ковь сїю̀, и҆ тремѝ де́нми воздви́гнꙋ ю҆̀.

к҃. Рѣ́ша же І҆ꙋде́є: четы́редесѧть и҆ шестїю̀ лѣ́тъ созданѧ̀ бы́сть це́рковь сїѧ̀, и҆ ты̀ ли тремѝ де́нми воздви́гнеши ю҆̀;

ка҃. Ѻ҆нъ же глаго́лаше ѡ҆ це́ркви тѣ́ла своегѡ̀.

кв҃. Є҆гда̀ оу҆̀бо воста̀ ѿ ме́ртвыхъ, помѧнꙋ́ша оу҆ченицы̀

7. Казува имъ Іисусъ: Напълнѣте кюпове-тѣ съ водж. И напълнихж гы до горѣ.

8. И казува имъ: Налѣйте сега та подайте на прѣдсѣдатель-тъ на трапезж-тж; и подадохж.

9. И щомъ вкуси прѣдсѣдатель-тъ на трапезж-тж отъ водж-тж прѣтворенж-тж въ вино, и не знаяше отъ кждѣ е, (но слугы-тѣ които бѣхж налѣли водж-тж знаяхж;) повыка младоженецъ-тъ,

10. И казува му: Всякой человѣкъ пьрвомъ добро-то вино слага, и като ся понапіѣтъ, тогазь по долно-то; ты си задържалъ добро-то вино до сега.

11. Това начало на чудеса-та направи Іисусъ въ Канж Галилейскж, и яви славж-тж си, и повѣруваxж въ него ученици-тѣ му.

12. Слѣдъ това слѣзе въ Капернаумъ, той и майка му, и братія-та му, и ученици-тѣ му; и не ся бавихж тамъ много дни.

13. И наближаваше на Іудеи-тѣ пасха-та, и Іисусъ възлѣзе въ Іерусалимъ;

14. И намѣри въ храмъ-тъ тѣзи които продаваxж волове и овцы и гължбіе, още и тѣзи що сѣдяхж та измѣняваxж пары.

15. И направи бичь отъ вьрвіе та испждп всичкы-тѣ отъ храмъ-тъ, и овцы-тѣ и волове-тѣ; и пары-тѣ на сребромѣнители-тѣ разсыпа, и трапезы-тѣ имъ прѣтури.

16. И на тѣзи що продаваxж гължбіе-тѣ рече: Дигнѣте тѣзи отъ тука: не правѣте бащинъ-тъ ми домъ, домъ търговскый.

17. И паумихж си ученици-тѣ негови че е писано: Ревность-та на твой-тъ домъ мя изѣде.

18. И отговорихж Іудеи-тѣ и рекохж му: Какво знаменіе показувашь намъ като правишь това?

19. Отвѣща Іисусъ и рече имъ: Развалѣте тойзи храмъ, и въ три дни ще го въздигнж.

20. А Іудеи-тѣ рекохж: За четыридесеть и шесть годины е съграденъ тойзи храмъ, и ты ли за три дни ще го въздигнешь?

21. Но той казуваше за храмъ-тъ на тѣло-то си.

22. И тъй когато въскрьснж отъ мьртвы-тѣ, поменжхж ученици-

ѥ҆гѡ̀, ꙗ҆́кѡ сѐ гл҃го́лаше: и҆ вѣ́роваша писа́нїю, и҆ словесѝ, є҆́же речѐ І҆и҃съ.

к҃г. Ѳгда́ же бѣ̀ во І҆ерꙋсали́мѣхъ въ пра́здникъ па́схи, мно́зи вѣ́роваша во и҆́мѧ є҆гѡ̀, ви́дѧще зна́менїа є҆гѡ̀, ꙗ҆̀же творѧ́ше.

к҃д. Са́мъ же І҆и҃съ не вдаѧ́ше себѐ въ вѣ́рꙋ и҆́хъ, занѐ са́мъ вѣ́дѧше всѧ̑:

к҃е. И҆ ꙗ҆́кѡ не тре́боваше, да кто̀ свидѣ́тельствꙋетъ ѿ человѣ́цѣхъ: са́мъ бо вѣ́дѧше, что̀ бѣ̀ въ человѣ́цѣ.

ГЛАВѢ̀ Г҃.

а҃. Бѣ̀ же человѣ́къ ѿ фарїсе́й, Нїкоди́мъ и҆́мѧ є҆мꙋ̀, кнѧ́зь жидо́вскїй:

в҃. Се́й прїи́де ко І҆и҃сꙋ но́щїю, и҆ речѐ є҆мꙋ̀: Равві̑, вѣ́мъ, ꙗ҆́кѡ ѿ Бг҃а пришє́лъ є҆сѝ ᲂу҆чи́тель: никто́же бо мо́жетъ зна́менїй си́хъ твори́ти, ꙗ҆̀же ты̀ твори́ши, а҆́ще не бꙋ́детъ Бг҃ъ съ ни́мъ.

г҃. Ѿвѣща̀ І҆и҃съ, и҆ речѐ є҆мꙋ̀: а҆ми́нь а҆ми́нь глаго́лю тебѣ̀, а҆́ще кто̀ не роди́тсѧ свы́ше, не мо́жетъ ви́дѣти цр҃твїа Бж҃їа.

д҃. Глаго́ла къ немꙋ̀ Нїкоди́мъ: ка́кѡ мо́жетъ человѣ́къ роди́тисѧ ста́ръ сы́й; є҆да̀ мо́жетъ второ́е вни́ти во ᲂу҆тро́бꙋ ма́тере своеѧ̀, и҆ роди́тисѧ;

є҃. Ѿвѣща̀ І҆и҃съ: а҆ми́нь а҆ми́нь глаго́лю тебѣ̀, а҆́ще кто̀ не роди́тсѧ водо́ю и҆ дх҃омъ, не мо́жетъ вни́ти во ца́рствїе Бж҃їе.

ѕ҃. Рожде́нное ѿ пло́ти, пло́ть є҆́сть: и҆ рожде́нное ѿ дх҃а, дх҃ъ є҆́сть.

з҃. Не диви́сѧ, ꙗ҆́кѡ рѣ́хъ ти̑: подоба́етъ ва́мъ роди́тисѧ свы́ше.

и҃. Дх҃ъ, и҆дѣ́же хо́щетъ, ды́шетъ, и҆ гла́съ є҆гѡ̀ слы́шиши, но не вѣ́си, ѿкꙋ́дꙋ прихо́дитъ, и҆ ка́мѡ и҆́детъ: та́кѡ є҆́сть вса́къ человѣ́къ рожде́нный ѿ дх҃а.

ѳ҃. Ѿвѣща̀ Нїкоди́мъ и҆ речѐ є҆мꙋ̀: ка́кѡ мо́гꙋтъ сїѧ̑ бы́ти;

тѣ му че това имъ бѣ казувалъ; и повѣруваха писаніе-то, и слово-то което имъ рече Іисусъ.

23. И когато бѣше въ Іерусалимъ по праздникъ-тъ на пасха-та, мнозина повѣруваха въ негово-то име, като гледаха знаменія-та му които правяше.

24. А самъ Іисусъ не ся довѣряваше тѣмъ, защото той познаваше всичкы-тѣ:

25. И защото нѣмаше нужда да му свидѣтелствува нѣкой за человѣка; понеже той познаваше що има вътрѣ въ человѣка.

ГЛАВА 3.

1. Имаше нѣкой си человѣкъ отъ Фарисеи-тѣ, на име Никодимъ, началникъ Іудейскый.

2. Той дойде прѣзъ нощь при Іисуса, и рече му: Равви, знаемъ че отъ Бога си дошелъ учитель; защото никой не може да прави тѣзи знаменія, които ты правишь, ако да не е Богъ съ него.

3. Отговори Іисусъ и рече му: Истина, истина ти казувамъ, ако ся не роди нѣкой изново, не може да види царство-то Божіе.

4. Казува му Никодимъ: Какъ може старъ человѣкъ да ся роди? може ли вторый пѫть да влѣзе въ утроба-та на майка си и да ся роди?

5. Отвѣща Іисусъ: Истина, истина ти казувамъ, ако ся не роди нѣкой отъ вода и Духъ, не може да влѣзе въ царство-то Божіе.

6. Родено-то отъ плъть-та, плъть е, а родено-то отъ Духа, духъ е.

7. Не дѣй ся чуди че ти рѣкохъ: Трѣба да ся родите изново.

8. Вѣтръ-тъ вѣе дѣто ще, и гласъ-тъ му чувашь, но не знаешь отъ дѣ иде, и кѫдѣ отива; така е всякой който ся е родилъ отъ Духа.

9. Отговори Никодимъ и рече му: Какъ може да бѫде това?

г҃. Ѿвѣща̀ І҆и҃съ и҆ речѐ є҆мꙋ̀: ты̀ є҆сѝ оу҆чи́тель І҆и҃левъ, и҆ си́хъ ли не вѣ́си;

а҃і. А҆ми́нь а҆ми́нь глаго́лю тебѣ̀, ꙗ҆́кѡ є҆́же вѣ́мы, глаго́лемъ: и҆ є҆́же ви́дѣхомъ, свидѣ́тельствꙋемъ: и҆ свидѣ́тельства на́шегѡ не пріе́млете.

в҃і. А҆́ще земна̑а реко́хъ ва́мъ, и҆ не вѣ́рꙋете: ка́кѡ, а҆́ще рекꙋ̀ ва́мъ нб҃на̑а оу҆вѣ́рꙋете;

г҃і. И҆ никто́же взы́де на нб҃о, то́кмѡ сше́дый съ нб҃сѐ, сн҃ъ человѣ́ческій сы́й на нб҃сѝ.

д҃і. И҆ ꙗ҆́коже Мѡѷсе́й вознесѐ ѕмі́ю въ пꙋсты́ни, та́кѡ подобаетъ вознести́ся сн҃ꙋ чл҃вѣ́ческомꙋ:

є҃і. Да вса́къ вѣ́рꙋай въ ѻ҆́нь не поги́бнетъ, но и҆́мать живо́тъ вѣ́чный.

ѕ҃і. Та́кѡ бо возлюбѝ Бг҃ъ мі́ръ, ꙗ҆́кѡ и҆ сн҃а своего̀ є҆диноро́днаго да́лъ є҆́сть, да вса́къ вѣ́рꙋай въ ѻ҆́нь, не поги́бнетъ, но и҆́мать живо́тъ вѣ́чный.

з҃і. Не посла́ бо Бг҃ъ сн҃а своего̀ въ мі́ръ, да сꙋ́дитъ мі́рови, но да спасе́тсѧ и҆́мъ мі́ръ.

и҃і. Вѣ́рꙋай въ ѻ҆́нь, не бꙋ́детъ ѡ҆сꙋжде́нъ: а҆ не вѣ́рꙋай, оу҆жѐ ѡ҆сꙋжде́нъ є҆́сть, ꙗ҆́кѡ не вѣ́рова во и҆́мѧ є҆диноро́днагѡ сн҃а Бж҃іа.

а҃і. Се́й же є҆́сть сꙋ́дъ, ꙗ҆́кѡ свѣ́тъ прі́иде въ мі́ръ, и҆ возлюби́ша человѣ́цы па́че тмꙋ̀, не́же свѣ́тъ: бѣ́ша бо и҆́хъ дѣла̀ ѕла̀.

в҃. Вса́къ бо дѣ́лаѧй ѕла̑а, ненави́дитъ свѣ́та, и҆ не прихо́дитъ къ свѣ́тꙋ, да не ѡ҆блича́тсѧ дѣла̀ є҆гѡ̀ ꙗ҆́кѡ лꙋка̑ва сꙋ́ть:

г҃а. Творѧ́й же и҆́стинꙋ, гра́детъ къ свѣ́тꙋ, да ꙗ҆ва́тсѧ дѣла̀ є҆гѡ̀, ꙗ҆́кѡ ѡ҆ Бз҃ѣ сꙋ́ть содѣ́лана.

д҃в. По си́хъ же прі́иде І҆и҃съ и҆ оу҆ченицы̀ є҆гѡ̀ въ жидо́вскꙋю зе́млю: и҆ тꙋ̀ жива́ше съ ни́ми, и҆ крещѧ́ше.

є҃г. Бѣ̀ же І҆ѡа́ннъ крестѧ̀ во є҆нѡ́нѣ бли́зъ Салі́ма, ꙗ҆́кѡ во́ды мно́ги бѧ́хꙋ тꙋ̀: и҆ прихожда́хꙋ и҆ крещѧ́хꙋсѧ.

10. Отговори Іисусъ и рече му: Ты си учитель Израилевъ, и не знаешь ли това?

11. Истинѫ, истинѫ ти казувамъ: Че това което знаемъ казувамы, и това което смы видѣли свидѣтелствувамы, и свидѣтелство-то ни не пріимате.

12. Ако земны-тѣ *работы* ви рѣкохъ, и не вѣрувате, какъ щете повѣрува ако бы да ви рекѫ небесны-тѣ?

13. И никой не е възлѣзлъ на небе-то, тъкмо *тойзи* който е слѣзлъ отъ небе-то, Сынъ человѣческый който е на небе-то.

14. И както Моисей издигнѫ зміѭ-тѫ въ пустыніѭ-тѫ, така трѣба да бѫде издигнѫтъ Сынъ человѣческый,

15. За да не погыне всякой който вѣрува въ него, но да има животъ вѣченъ.

16. Защото Богъ толкозь възлюби свѣтъ-тъ, щото даде Сына своего единороднаго, за да не погыне всякой който вѣрува въ него, но да има животъ вѣченъ.

17. Понеже не е проводилъ Богъ Сына си на свѣтъ-тъ, да сѫди свѣтъ-тъ, но за да бѫде спасенъ свѣтъ-тъ чрѣзъ него.

18. Който вѣрува въ него, не ще да бѫде осѫденъ; а който не вѣрува, вече е осѫденъ; защото не е новѣрувалъ въ име-то на единороднаго Сына Божія.

19. И то е осѫжденіе-то, че видѣлина-та дойде на свѣтъ-тъ, и человѣци-тѣ възлюбихѫ тьмнинѫ-тѫ повече отъ видѣлинѫ-тѫ; защото дѣла-та имъ бѣхѫ злы.

20. Понеже всякой който прави зло, мрази видѣлинѫ-тѫ и не иде къмъ видѣлинѫ-тѫ, да не бы да ся докажѫтъ неговы-тѣ дѣла, *че сѫ злы.*

21. Но който прави истинѫ-тѫ, иде къмъ видѣлинѫ-тѫ, за да ся явятъ дѣла-та му, че сѫ по Бога направены.

22. Слѣдъ това дойде Іисусъ и ученици-тѣ негови въ земіѭ-тѫ Іудейскѫ; и тамъ живѣяше съ тѣхъ и крьщаваше.

23. А Іоаннъ крьщаваше въ Енонъ близу до Салимъ, защото имаше тамъ много вода; и идяхѫ и крьщавахѫ ся.

к҃д. Не оу҆ бо бѣ̀ всажде́нъ въ темни́цꙋ І҆ѡа́ннъ.

к҃е. Бы́сть же ста́заніе ѿ оу҆чени́къ І҆ѡа́нновыхъ со І҆ꙋде́и ѡ҆ ѡ҆чище́ніи:

к҃ѕ. И҆ пріидо́ша ко І҆ѡа́ннꙋ и҆ реко́ша є҆мꙋ̀: равві̑, и҆̀же бѣ̀ съ тобо́ю ѻ҆́бонзпо́лъ І҆орда́на, є҆мꙋ̀же ты̀ свидѣ̀тельствовалъ є҆сѝ, сѐ се́й креща́етъ, и҆ всѝ гра́дꙋтъ къ немꙋ̀.

к҃з. Ѿвѣща̀ І҆ѡа́ннъ и҆ речѐ: не мо́жетъ человѣ́къ пріима́ти ничесѡ́же, а҆́ще не бꙋ́детъ дано̀ є҆мꙋ̀ съ нб҃сѐ.

к҃и. Вы̀ са́ми мнѣ̀ свидѣ́тельствꙋете, ꙗ҆́кѡ рѣ́хъ: нѣ́смь а҆́зъ Хр҃то́съ, но ꙗ҆́кѡ по́сланъ є҆́смь пред̾ ни́мъ.

к҃ѳ. И҆мѣ́й невѣ́стꙋ, жени́хъ є҆́сть: а҆ дрꙋ́гъ жениха́въ, стоѧ̀ и҆ послꙋ́шаѧ є҆гѡ̀, ра́достїю ра́дꙋется за гла́съ жениха́въ. сїѧ̀ оу҆́бо ра́дость моѧ̀ и҆спо́лнисѧ.

л҃. Ѻ҆номꙋ подоба́етъ расти̑, мнѣ̀ же ма́литисѧ.

л҃а. Гра́дый свы́ше, над̾ всѣ́ми є҆́сть. сы́й ѿ земли̑, ѿ земли̑ є҆́сть, и҆ ѿ земли̑ глаго́летъ: гра́дый съ нб҃сѐ над̾ всѣ́ми є҆́сть.

л҃в. И҆ є҆̀же ви́дѣ и҆ слы́ша, сїѐ свидѣ́тельствꙋетъ: и҆ свидѣ́тельства є҆гѡ̀ никто́же пріе́млетъ.

л҃г. Пріе́мый є҆гѡ̀ свидѣ́тельство, вѣ́рова, ꙗ҆́кѡ Бг҃ъ и҆́стиненъ є҆́сть.

л҃д. Є҆го́же бо посла̀ Бг҃ъ, глаго́лы Бж҃їѧ глаго́летъ: не въ мѣ́рꙋ бо Бг҃ъ дае́тъ Дх҃а.

л҃е. Ѻ҆ц҃ъ бо лю́битъ Сн҃а, и҆ всѧ̀ дадѐ въ рꙋ́цѣ є҆гѡ̀.

л҃ѕ. Вѣ́рꙋѧй въ Сн҃а, и҆́мать живо́тъ вѣ́чный: а҆ и҆̀же не вѣ́рꙋетъ въ Сн҃а, не оу҆зритъ живота̀, но гнѣ́въ Бж҃їй пребыва́етъ на не́мъ.

Глава̑ д҃.

а҃. Є҆гда̀ оу҆́бо разꙋмѣ́ І҆и҃съ, ꙗ҆́кѡ оу҆слы́шаша фарїсе́є, ꙗ҆́кѡ І҆и҃съ мно́жайшыѧ оу҆ченикѝ твори́тъ и҆ креща́етъ, не́же І҆ѡа́ннъ:

24. Понеже Іоаннъ не бѣше още туренъ въ тьмницѫ.

25. И така станѫ прѣпираніе отъ странѫ на ученицы-тѣ Іоанновы съ Іудеи-тѣ заради очищеніе-то.

26. И дойдохѫ при Іоанна и рекохѫ му: Равви, онзи който бѣше съ тебе отвѫдь Іорданъ, за когото ты свидѣтелствува, ето той крьщава, и всичкы отиватъ при него.

27. Отговори Іоаннъ и рече: Не може человѣкъ да зема нищо, ако не му е дадено отъ небе-то.

28. Вы сами сте ми свидѣтели че рѣкохъ: Не сьмь азъ Христосъ; но че сьмь проводенъ на прѣдъ него.

29. Който има невѣстѫ-тѫ, женихъ е; а пріятель-тъ жениховъ, който стои та го слуша, радува ся твьрдѣ много за гласъ-тъ жениховъ: и така тая моя радость испълни ся.

30. Той трѣба да расте, а азъ да ся смалявамъ.

31. Който иде отъ горѣ, надъ всичкы е отгорѣ: който е отъ земѭ-тѫ, отъ земѭ-тѫ е, и отъ земѭ-тѫ говори: който иде отъ небе-то, надъ всичкы е отгорѣ.

32. И това което е видѣлъ и чулъ, него свидѣтелствува; и никой не пріима свидѣтелство-то му.

33. Който пріеме свидѣтелство-то негово, запечаталъ е че Богъ е истиненъ.

34. Защото *тойзи* когото е Богъ пратилъ, словеса-та Божіи говори, понеже Богъ не дава *нему* Духъ-тъ съ мѣркѫ.

35. Отецъ люби Сына, и всичко е далъ въ неговы-тѣ рѫцѣ.

36. Който вѣрува въ Сына, има животъ вѣченъ; а който не вѣрува въ Сына, нѣма да види животъ; но гнѣвъ Божій остава на него.

ГЛАВА 4.

1. А когато разумѣ Господь *Іисусъ*, че сѫ чули Фарисеи-тѣ че Іисусъ повече ученицы прави и крьщава нежели Іоаннъ,

в҃. І҆и҃съ же са́мъ не крещáше, но оу҆ченицы̀ є҆гѡ̀:
г҃. Ѿста́ви І҆ѹде́ю, и҆ и҆́де па́ки въ Галїле́ю.
д҃. Подобáше же є҆мꙋ̀ пройти̇̀ сквозѣ̀ Самарїю.
є҃. Прїи́де оу҆̀бо во гра́дъ Самарїйскїй, гл҃го́лемый Сїха́рь, бли́зъ ве́си, ю҆̀же дадѐ І҆а́кѡвъ І҆ѡ́сифꙋ сы́нꙋ своемꙋ̀.
ѕ҃. Бѣ̀ же тꙋ̀ и҆сто́чникъ І҆а́кѡвль. І҆и҃съ же оу҆тр̾ждса ѿ пꙋти̇̀, сѣда́ше та́кѡ на и҆сто́чницѣ: бѣ̀ же ꙗ҆́кѡ ча́съ шестый̀.
з҃. Прїи́де жена̀ ѿ Самарїи почерпа́ти во́дꙋ. глаго́ла є҆́й І҆и҃съ: да́ждь мѝ пи́ти.
и҃. Оу҆ченицы̀ бо є҆гѡ̀ ѿшлѝ ба́хꙋ во гра́дъ, да бра́шно кꙋпа́тъ.
ѳ҃. Глаго́ла є҆мꙋ̀ жена̀ Самаряны́на: ка́кѡ ты̀ Жидови́нъ сы́й ѿ менѐ пи́ти про́сиши, жены̀ Самаряны́ни сꙋ́щей; не прикаса́ютѡсѧ жи́дове Самаря́нѡмъ.
і҃. Ѿвѣща̀ І҆и҃съ и҆ речѐ є҆́й: а҆́ще бы вѣ́дала є҆сѝ да́ръ Бж҃їй, и҆ кто́ є҆́сть глаго́лай тѝ: да́ждь мѝ пи́ти: ты̀ бы проси́ла оу҆ негѡ̀, и҆ да́лъ бы тѝ во́дꙋ жи́вꙋ.
а҃і. Глаго́ла є҆мꙋ̀ жена̀: гдⷭ҇и, ни почерпа́ла и҆́маши, и҆ стꙋдене́цъ є҆́сть глꙋбо́къ: ѿкꙋ́дꙋ оу҆̀бо и҆́маши во́дꙋ жи́вꙋ;
в҃і. Є҆да̀ ты̀ бо́лїй є҆сѝ ѻ҆ц҃а̀ на́шегѡ І҆а́кѡва, и҆̀же дадѐ на́мъ стꙋдене́цъ се́й, и҆ то́й и҆з̾ негѡ̀ пи́тъ, и҆ сы́нове є҆гѡ̀, и҆ ско́ти є҆гѡ̀;
г҃і. Ѿвѣща̀ І҆и҃съ и҆ речѐ є҆́й: вса́къ пїа́й ѿ воды̀ сеѧ̀, вжа́ждетсѧ па́ки:
д҃і. А҆ и҆̀же пїе́тъ ѿ воды̀, ю҆̀же а҆́зъ да́мъ є҆мꙋ̀, не вжа́ждетсѧ во вѣ́ки: но вода̀, ю҆̀же а҆́зъ да́мъ є҆мꙋ̀, бꙋ́детъ въ не́мъ и҆сто́чникъ воды̀ текꙋ́щїѧ въ живо́тъ вѣ́чный.
є҃і. Глаго́ла къ немꙋ̀ жена̀: гдⷭ҇и, да́ждь мѝ сїю̀ во́дꙋ, да ни жа́ждꙋ, ни прихожꙋ̀ сѣ́мѡ почерпа́ти.
ѕ҃і. Глаго́ла є҆́й І҆и҃съ: и҆дѝ, пригласѝ мꙋ́жа твоего̀, и҆ прїидѝ сѣ́мѡ.
з҃і. Ѿвѣща̀ жена̀ и҆ речѐ є҆мꙋ̀: не и҆́мамъ мꙋ́жа. глаго́ла є҆́й І҆и҃съ: до́брѣ рекла̀ є҆сѝ, ꙗ҆́кѡ мꙋ́жа не и҆́мамъ:

2. (Ако и да не крьщаваше самъ си Іисусъ, но ученици-тѣ му ;)
3. Остави Іудеіѫ, и отиде пакъ въ Галилеіѫ.
4. И трѣбаше да мине прѣзъ Самаріѫ.
5. И тъй дойде въ единъ Самарійскый градъ нарицаемый Сихаръ, близо до мѣсто-то което даде Іаковъ на сына си Іосифа.
6. И тамъ имаше кладенецъ Іакововъ: Іисусъ прочее утруденъ отъ пѫть, сѣдѣше така на кладенецъ-тъ: *а* часъ-тъ бѣше около шесть.
7. Идува нѣкоя си жена отъ Самаріѫ, да начерпе водѫ. Казува ѝ Іисусъ: Дай ми да піѫ.
8. Защото ученици-тѣ му бѣхѫ отишли въ градъ-тъ, да купятъ за яденіе.
9. Казува му жена-та Самарянка: Какъ ты, който си Іудеянинъ, искашь за піяніе отъ мене, която сьмь жена Самарянка? Защото Іудеи-тѣ не ся съобщаватъ съсъ Самаряны-тѣ.
10. Отговори Іисусъ и рече ѝ: Ако бы знаяла Божіѫ-тѫ дарбѫ, и кой е що ти казува: Дай ми да піѫ, ты бы поискала отъ него, и далъ бы ти водѫ живѫ.
11. Казува му жена-та: Господине, нито почерпало имашь, и кладенецъ-тъ е дълбокъ: и тъй отъ гдѣ имашь живѫ-тѫ водѫ?
12. Ты по голѣмъ ли си отъ отца ни Іакова, който ни даде кладенецъ-тъ, и той е пилъ отъ него, и сынове-тѣ му, и добытъцы-тѣ му?
13. Отговори Іисусъ и рече ѝ: Всякой който піе отъ тѫзи водѫ, пакъ ще ожеднѣе:
14. А който піе отъ водѫ-тѫ коіѫто азъ ще му дамъ, нѣма да ожеднѣе во вѣкы, но вода-та коіѫто ще му дамъ, ще бѫде въ него изворъ на водѫ, която извира въ животъ вѣченъ.
15. Казува му жена-та: Господине, дай ми тѫзи водѫ, да не ожеднѣвамъ, нито да идувамъ тука да изваждамъ.
16. Казува ѝ Іисусъ: Иди повыкай мѫжа си и дойди тука.
17. Отговори жена-та и рече: Нѣмамъ мѫжъ. Казува ѝ Іисусъ: Право си казала, че нѣмашь мѫжъ;

и҃і. Пѧ́ть бо мѹже́й и҆мѣ́ла є҆сѝ: и҆ ны́нѣ, є҆го́же и҆́маши, нѣ́сть тѝ мѹ́жъ: сѐ воистиннѹ рекла̀ є҆сѝ.

ѳ҃і. Глаго́ла є҆мꙋ̀ жена̀: Гдⷭ҇и, ви́жѹ, ꙗ҆́кѡ прⷪ҇ро́къ є҆сѝ ты̀.

к҃. Ѻ҆цы̀ на́ши въ горѣ̀ се́й поклони́шасѧ: и҆ вы̀ глаго́лете, ꙗ҆́кѡ во І҆ерѹсали́мѣхъ є҆́сть мѣ́сто, и҆дѣ́же кла́нѧтисѧ подоба́етъ.

к҃а. Гл҃го́ла є҆́й І҆и҃съ: же́но, вѣ́рѹ мѝ и҆́мѝ, ꙗ҆́кѡ граде́тъ ча́съ, є҆гда̀ ни въ горѣ̀ се́й, ни во І҆ерѹсали́мѣхъ покло́нитесѧ Ѻ҆цꙋ̀.

к҃в. Вы̀ кла́нѧетесѧ, є҆гѡ́же не вѣ́сте: мы̀ кла́нѧемсѧ, є҆го́же вѣ́мы: ꙗ҆́кѡ спасе́нїе ѿ І҆ѹде́й є҆́сть.

к҃г. Но граде́тъ ча́съ, и҆ ны́нѣ є҆́сть, є҆гда̀ и҆́стиннїи покло́нницы покло́нѧтсѧ Ѻ҆цꙋ̀ дх҃омъ и҆ и҆́стиною: и҆́бо Ѻ҆цъ таковы́хъ и҆щетъ покланѧ́ющихсѧ є҆мꙋ̀.

к҃д. Дх҃ъ (є҆́сть) Бг҃ъ: и҆ и҆́же кла́нѧетсѧ є҆мꙋ̀, дх҃омъ и҆ и҆́стиною досто́итъ кла́нѧтисѧ.

к҃є. Глаго́ла є҆мꙋ̀ жена̀: вѣ́мъ, ꙗ҆́кѡ Мессі́а прїи́детъ, глаго́лемый Хрⷭ҇то́съ: є҆гда̀ то́й прїи́детъ, возвѣсти́тъ на́мъ всѧ̑.

к҃ѕ. Глаго́ла є҆́й І҆и҃съ: а҆́зъ є҆́смь, глаго́лѧй съ тобо́ю.

к҃з. И҆ тогда̀ прїидо́ша ѹ҆чѝцы̀ є҆гѡ̀, и҆ чꙋда́хѹсѧ, ꙗ҆́кѡ съ жено́ю глаго́лаше: Ѻ҆ба́че никто́же речѐ: чесѡ̀ и҆щеши; и҆лѝ, что̀ глаго́леши съ не́ю;

к҃и. Ѡ҆ста́ви же водоно́съ сво́й жена̀, и҆ и҆́де во гра́дъ, и҆ глаго́ла человѣ́кѡмъ:

к҃ѳ. Прїиди́те и҆ ви́дите чл҃вѣ́ка, и҆́же речѐ ми всѧ̑, є҆ли́ка сотвори́хъ: є҆да̀ то́й є҆́сть Хрⷭ҇то́съ;

л҃. И҆зыдо́ша же и҆з гра́да, и҆ гра́дѧхѹ къ немꙋ̀.

л҃а. Междꙋ̀ же си́мъ моля́хѹ є҆го̀ ѹ҆ченицы̀ є҆гѡ̀, глаго́люще: Равві̑, ꙗ҆́ждь.

л҃в. Ѻ҆́нъ же речѐ и҆́мъ: а҆́зъ бра́шно и҆́мамъ ꙗ҆́сти, є҆гѡ́же вы̀ не вѣ́сте.

л҃г. Глаго́лахѹ ѹ҆́бо ѹ҆ченицы̀ къ себѣ̀: є҆да̀ кто̀ принесѐ є҆мꙋ̀ ꙗ҆́сти;

18. Защото петима мѫжа си водила, и *тойзи* когото сега имашь, не ти е мѫжъ: туй си право рекла.

19. Казува му жена-та: Господине, гледамъ че ты си пророкъ.

20. Бащи-тѣ ни въ тѫзь горѫ ся поклониха: а вы казувате че въ Іерусалимъ е мѣсто-то, гдѣто трѣба да ся покланямы.

21. Казува ѝ Іисусъ: Жено, хвани ми вѣрѫ, че иде часъ, когато нито въ тѫзи горѫ, нито въ Іерусалимъ ще ся поклоните на Отца.

22. Вы ся кланяте на онова което не знаете; ный ся кланямы на онова което знаемъ; защото спасеніе-то е отъ Іудеи-тѣ.

23. Но иде врѣме, и сега е, когато истинни-тѣ поклонници ще ся поклонятъ Отцу съ духъ и истинѫ; защото Отецъ таквызь ище поклонницы-тѣ си.

24. Богъ е духъ, и които му ся кланятъ, съ духъ и истинѫ трѣба да ся кланятъ.

25. Казува му жена-та: Знамъ че ще дойде Мессія, който ся казува Христосъ: той кога дойде ще ни възвѣсти всичко.

26. Казува ѝ Іисусъ: Азъ сьмь, който ти говорѭ.

27. И на това отгорѣ дойдохѫ ученици-тѣ му, и почудихѫ ся че приказуваше съсъ женѫ; но никой не рече: Що търсишь? или, Какво приказувашь съ неѭ?

28. Тогазь жена-та остави кърчагъ-тъ си, и отиде въ градъ-тъ, и казува на человѣцы-тѣ:

29. Елате да видите человѣкъ, който ми рече все що сьмь сторила; да не бѫде той Христосъ?

30. И тъй излѣзохѫ отъ градъ-тъ та идяхѫ кѫдѣ него.

31. А между това ученици-тѣ *му* го моляхѫ, и казувахѫ: Учителю, яждь.

32. А той имъ рече: Азъ имамъ ястіе да ямъ което вы не знаете.

33. За то думахѫ ученици-тѣ помежду си: Да ли нѣкой му донесе да яде?

л҃д. Глаго́ла и҆̀мъ І҆и҃съ: моѐ бра́шно є҆́сть, да сотворю̀ во́лю посла́вшагѡ мѧ̀, и҆ соверш̑ѹ дѣ́ло є҆гѡ̀.

л҃е. Не вы́ ли глаго́лете, ꙗ҆́кѡ є҆щѐ четы́рн мѣ́сацы сѹ́ть, и҆ жа́тва прїи́детъ; сѐ глаго́лю ва́мъ: возведи́те ѻ҆́чи ва́ши, и҆ ви́дите ни҆́вы, ꙗ҆́кѡ пла́вы сѹ́ть къ жа́твѣ ѹ҆жѐ.

л҃ѕ. И҆ жна́й мзду̀ прїе́млетъ, и҆ совира́етъ пло́дъ въ живо́тъ вѣ́чный: да и҆ сѣ́й вкѹ́пѣ ра́дѹется и҆ жна́й.

л҃з. Ѳ҆ се́мъ бо сло́во є҆́сть и҆́стинное, ꙗ҆́кѡ и҆́нъ є҆́сть сѣ́й и҆ и҆́нъ є҆́сть жна́й.

л҃и. А҆́зъ посла́хъ вы̀ жа́ти, и҆дѣ́же вы̀ не трѹди́тесѧ: и҆ні́и трѹди́шасѧ, и҆ вы̀ въ трѹ́дъ и҆́хъ внидо́сте.

л҃ѳ. Ѳ҆ гра́да же тогѡ̀ мно́зи вѣ́роваша въ ѻ҆́нь ѿ Самара́нъ, за сло́во жены̀ свидѣ́тельствѹющїа, ꙗ҆́кѡ рече́ ми всѧ̑, є҆ли́ка сотвори́хъ.

м҃. Є҆гда̀ ѹ҆́бо прїидо́ша къ немѹ̀ Самара́нє, мола́хѹ є҆го̀, да́бы пребы́лъ ѹ҆ ни́хъ: и҆ пребы́сть тѹ̀ два̀ дни̑.

м҃а. И҆ мно́гѡ па́че вѣ́роваша̀ за сло́во є҆гѡ̀.

м҃в. Женѣ́ же глаго́лахѹ, ꙗ҆́кѡ не ктомѹ̀ за твою̀ бесѣ́дѹ вѣ́рѹемъ: са́ми бо слы́шахомъ, и҆ вѣ́мы, ꙗ҆́кѡ се́й є҆́сть вои́стиннѹ Сн҃съ мі́рѹ, Хр҃то́съ.

м҃г. По двою̑ же дню̀ и҆зы́де ѿтѹ́дѹ, и҆ и҆́де въ Галїле́ю.

м҃д. Са́мъ бо І҆и҃съ свидѣ́тельствова, ꙗ҆́кѡ прѻ҆ро́къ во свое́мъ ѻ҆те́чествїи че́сти не и҆́мать.

м҃е. Є҆гда́ же прїи́де въ Галїле́ю, прїа́ша є҆го̀ Галїле́анє, всѧ̑ ви́дѣвше, ꙗ҆̀же сотворѝ во І҆ерали́мѣхъ въ пра́зникъ: и҆ тїи бо прїидо́ша въ пра́зникъ.

м҃ѕ. Прїи́де же па́ки І҆и҃съ въ Ка́нѹ Галїле́йскѹю, и҆дѣ́же претворѝ во́дѹ въ вїно̀. И҆ бѣ̀ нѣ́кїй царе́въ мѹ́жъ, є҆гѡ́же сы́нъ боля́ше въ Капернаѹ́мѣ.

м҃з. Се́й слы́шавъ, ꙗ҆́кѡ І҆и҃съ прїи́де ѿ І҆ѹде́и въ Галїле́ю, и҆́де къ немѹ̀, и҆ мола́ше є҆го̀, да сни́детъ, и҆ и҆сцѣли́тъ сы́на є҆гѡ̀: и҆мѣ́аше бо ѹ҆мре́ти.

34. Казува имъ Іисусъ: Мое-то ястіе е да струвамъ волѭ-тѫ на оногова който мя е проводилъ, и да извьршѫ неговѫ-тѫ работѫ.

35. Не казувате ли вы, че още четыри мѣсеца има, и жьтва-та иде? Ето, казувамъ ви, подигнѣте очи-тѣ си, и виждте нивя-та, че сѫ вече бѣлы за жьтвѫ.

36. И който жьне зема заплатѫ, и събира плодъ въ животъ вѣченъ, за да ся радватъ наедно и който сѣе и който жьне.

37. Защото въ това нѣщо истинска е рѣчь-та: Че другъ е който сѣе, и другъ който жьне.

38. Азъ вы проводихъ да жьнете това въ което вы не сте ся трудили; другы ся трудихѫ, и вы влѣзохте въ тѣхный-тъ трудъ.

39. И отъ тойзи градъ мнозина Самаряни повѣруваха въ него поради думѫ-тѫ на женѫ-тѫ която свидѣтелствуваше: Че ми рече всичко що сьмь сторила.

40. И тъй когато дойдохѫ Самаряни-тѣ при него, моляхѫ му ся да остане при тѣхъ: и прѣсѣдѣ тамъ два дни.

41. И още по мнозина повѣруваха поради негово-то слово;

42. А на женѫ-тѫ казувахѫ: Ный не вѣрувамы вече за твоѭ-тѫ думѫ; понеже сами чухмы, и знаемъ че тойзи е наистинѫ Спаситель міра, Христосъ.

43. А слѣдъ тѣзи два дена излѣзе отъ тамо и отиде въ Галилеѭ.

44. Защото самъ си Іисусъ свидѣтелствува, че пророкъ въ отечество-то си нѣма почесть.

45. И когато дойде въ Галилеѭ, пріяхѫ го Галилеяни-тѣ, като бѣхѫ видѣли всичко що стори въ Іерусалимъ по праздникъ-тъ; защото и тѣ бѣхѫ дошли на праздникъ-тъ.

46. И дойде Іисусъ пакъ въ Канѫ Галилейскѫ, гдѣто направи водѫ-тѫ вино. И имаше нѣкой си царский человѣкъ, на когото сынъ му бѣ боленъ въ Капернаумъ.

47. Той като чу за Іисуса че е дошелъ отъ Іудеѭ въ Галилеѭ, отиде при него, и моляше му ся да слѣзе и да исцѣли сына му; защото щѣше да умре.

м҃и. Речѐ оу҆бо І҃и҃съ къ немꙋ̀: а҆́ще знамені́й и҆ чꙋдесъ не ви́дите, не и҆́мате вѣ́ровати.

м҃а. Глаго́ла къ немꙋ̀ царе́въ мꙋ́жъ: Гдⷭ҇и, сни́ди, пре́жде да́же не оу҆мретъ ѻ҆троча̀ моѐ.

н҃. Глаго́ла є҆мꙋ̀ І҃и҃съ: и҆ди̑, сы́нъ тво́й жи́въ є҆́сть. и҆ вѣ́рова чл҃вѣ́къ словесѝ, є҆́же речѐ є҆мꙋ̀ І҃и҃съ, и҆ и҆да́ше.

н҃а. Ꙗ҆́кїе же входа́щꙋ є҆мꙋ̀, сѐ рабѝ є҆гѡ̀ срѣто́ша є҆го̀, и҆ возвѣсти́ша є҆мꙋ̀ глаго́люще, ꙗ҆́кѡ сы́нъ тво́й жи́въ є҆́сть.

н҃в. Вопроша́ше оу҆бо ѿ ни́хъ ѡ҆ часѣ̀, въ кото́рый легча́е є҆мꙋ̀ бы́сть: и҆ рѣ́ша є҆мꙋ̀, ꙗ҆́кѡ вчера̀ въ ча́съ седмы́й ѡ҆ста́ви є҆го̀ ѻ҆́гнь.

н҃г. Разꙋмѣ̀ же ѻ҆́цъ, ꙗ҆́кѡ то́й бѣ̀ ча́съ, въ ѻ҆́ньже речѐ є҆мꙋ̀ І҃и҃съ, ꙗ҆́кѡ сы́нъ тво́й жи́въ є҆́сть: и҆ вѣ́рова са́мъ и҆ ве́сь до́мъ є҆гѡ̀.

н҃д. Сїѐ па́ки второ́е зна́менїе сотворѝ І҃и҃съ, прише́дъ ѿ І҃ꙋде́и въ Галїле́ю.

ГЛАВА̀ ѕ҃.

а҃. По си́хъ же бѣ̀ пра́здникъ І҃ꙋде́йскїй, и҆ взы́де І҃и҃съ во І҃ерꙋсали́мъ.

в҃. Є҆́сть же во І҃ерꙋсали́мѣхъ ѻ҆́вчаа кꙋпѣ́ль, ꙗ҆́же глаго́лется є҆вре́йски Вифесда̀, па́ть притвѡ́ръ и҆мꙋ́щи.

г҃. Въ тѣ́хъ слежа́ше мно́жество бола́щихъ, слѣпы́хъ, хромы́хъ, сꙋхи́хъ, ча́ющихъ движе́нїа воды̀.

д҃. Ѧ҆́гг҃лъ бо Гдⷭ҇нь на всѧ́ко лѣ́то схожда́ше въ кꙋпѣ́ль, и҆ возмꙋща́ше во́дꙋ: и҆ и҆́же пе́рвѣе вла́зѧше по возмꙋще́нїи воды̀, здра́въ быва́ше, ꙗ҆цѣ́мъ же недꙋ́гомъ ѡ҆держи́мь быва́ше.

є҃. Бѣ̀ же тꙋ̀ нѣ́кїй человѣ́къ, три́десять и҆ ѻ҆́смь лѣ́тъ и҆мы́й въ недꙋ́зѣ (своѐмъ).

ѕ҃. Сего̀ ви́дѣвъ І҃и҃съ лежа́ща, и҆ разꙋмѣ́въ, ꙗ҆́кѡ мнѡ́га лѣ̑та оу҆жѐ и҆ма́ше въ недꙋ́зѣ, гл҃го́ла є҆мꙋ̀: хо́щеши ли цѣ́лъ бы́ти;

48. Тогази му рече Іисусъ: Ако не видите знаменія и чудеса, не щете повѣрува.

49. Казува му царскый-тъ человѣкъ: Господи, слѣзь доклѣ не е умрѣло дѣте-то ми.

50. Казува му Іисусъ: Иди си, сынъ ти е живъ. И повѣрува человѣкъ-тъ на рѣчь-тѫ коіѭто му рече Іисусъ, и отиваше си.

51. И когато той вече слазяше, срѣщнѫхѫ го слугы-тѣ му, и обадихѫ му и казахѫ: Сынъ ти е живъ.

52. А той гы попыта, въ кой часъ му станѫ по леко; и рекохѫ му: Вчера по седмь-тѣ часа го остави треска-та.

53. И тъй, разумѣ баща-та че *това станѫ* въ онзи часъ, въ който му рече Іисусъ: Сынъ ти е живъ: и повѣрува той и всичкый-тъ му домъ.

54. Това пакъ второ чудо стори Іисусъ отъ какъ дойде изъ Іудеіѭ въ Галилеіѭ.

ГЛАВА 5.

1. Подиръ това бѣше праздникъ Іудейскый, и възлѣзе Іисусъ въ Іерусалимъ.

2. А въ Іерусалимъ близу до овчѫ-тѫ *портѫ* има кѫпалня, която по Еврейскы ся нарича Виѳесда, и има петь притвора.

3. Въ тѣхъ лѣжахѫ голѣмо множество болни, слѣпи, хроми, сухы, които чакахѫ движеніе-то на водѫ-тѫ.

4. Защото отъ врѣме на врѣме слѣзуваше ангелъ въ кѫпаліѭ-тѫ, и размѫщаше водѫ-тѫ; и тъй който влазяше пьрвъ слѣдъ размѫщаніе-то на водѫ-тѫ, здравъ бываше отъ каквѫто болѣсть и да бѣше болѣнъ.

5. И тамо имаше нѣкой си человѣкъ болѣнъ отъ тридесеть и осмь годины.

6. Него видѣ Іисусъ че лежи, и понеже знаяше че отъ много врѣме вече *болѣдува*, казува му: Ищешь ли да оздравѣешь?

з҃. Отвѣща ємꙋ недꙋжный: ѥй, Гди, человѣка не имамъ, да, егда возмꙋтитсѧ вода, ввержетъ ма въ кꙋпѣль: егда же прихождꙋ азъ, инъ прежде мене слазитъ.

и҃. Глаго́ла ємꙋ Іисъ: востани, возми одръ твой, и ходи.

ѳ҃. И абіе здравъ бысть человѣкъ: и взе́мъ одръ свой, и хожда́ше. бѣ же сꙋббѡта въ той день.

і҃. Глаго́лахꙋ же жидове исцѣлѣвшемꙋ: сꙋббѡта есть, и не досто́итъ ти взати одра твоегѡ.

ѳі. Онъ же ѿвѣща имъ: иже ма сотвори цѣла, той мнѣ речѐ: возми одръ твой, и ходи.

в҃і. Вопроси́ша же его: кто́ есть человѣкъ рекій ти: возми одръ твой, и ходи;

г҃і. Исцѣлѣвый же не вѣдаше, кто́ есть: Іисъ бо оуклони́сѧ, наро́дꙋ сꙋщꙋ на мѣстѣ.

д҃і. Потомъ же ѡбрѣте его Іисъ въ цркви, и речѐ ємꙋ: се здравъ еси: ктомꙋ не согрѣша́й, да не го́рше ти что бꙋ́детъ.

е҃і. Иде же человѣкъ, и повѣда Іꙋде́ѡмъ, ꙗкѡ Іисъ есть, иже ма сотвори цѣла.

ѕ҃і. И сегѡ ра́ди гона́хꙋ Іиса Іꙋде́є, и иска́хꙋ его оубити, занѐ сіа твора́ше въ сꙋббѡтꙋ.

з҃і. Іисъ же ѿвѣщава́ше имъ: Отецъ мо́й досе́лѣ дѣлаетъ, и азъ дѣлаю.

и҃і. И сегѡ ра́ди па́че иска́хꙋ его Іꙋде́є оубити, ꙗкѡ не то́кмѡ разора́ше сꙋббѡтꙋ, но и Отца своего глаго́лаше Бга, ра́венсѧ твора Бгꙋ.

ѳ҃і. Отвѣща́въ же Іисъ и речѐ имъ: амиинь амиинь глаго́лю вамъ, не мо́жетъ Сынъ твори́ти ѿ себѣ ничесѡ́же, аще не еже ви́дитъ Отца твора́ща: ꙗже бо онъ твори́тъ, сіа и Сынъ та́кожде твори́тъ.

к҃. Отецъ бо любитъ Сына, и вса показꙋ́етъ ємꙋ, ꙗже са́мъ твори́тъ: и бѡ́льша си́хъ пока́жетъ ємꙋ дѣла, да вы чꙋдитéсѧ.

7. Отговори му болный-тъ: Господине, нѣмамъ человѣкъ, да мя тури въ кѫпалнїѭ-тѫ, когато ся размѫти вода-та; и когато азъ дохождамъ, другъ прѣди мене слѣзнува.

8. Казува му Іисусъ: Стани, дигни одръ-тъ си, и ходи.

9. И тозь часъ человѣкъ-тъ оздравѣ, и задигнѫ одръ-тъ си, и ходяше: а тойзи день бѣше сѫббота.

10. И казувахѫ Іудеи-тѣ на исцѣлѣлый-тъ: Сѫббота е; не ти е простено да дигнешь одръ-тъ си.

11. Отговори имъ: Онзи който мя исцѣли, той ми рече: Дигни одръ-тъ си, и ходи.

12. Попытахѫ го: Кой е человѣкъ-тъ що ти рече: Дигни одръ-тъ си и ходи?

13. А исцѣленый-тъ не знаяше кой е; защото Іисусъ ся уклони, понеже имаше народъ много на това мѣсто.

14. Подирь това намѣрува го Іисусъ въ храмъ-тъ, и рече му: Ето, сега станѫ ты здравъ; не согрѣшавай вече, да ти не стане нѣщо по зло.

15. Отиде прочее человѣкъ-тъ и обади на Іудеи-тѣ че Іисусъ е който го исцѣли.

16. И за това Іудеи-тѣ гоняхѫ Іисуса, и ищяхѫ да го убіѭтъ; защото правяше тѣзи *работы* въ сѫбботѫ.

17. А Іисусъ имъ отговори: Отецъ ми до сега работи, и азъ работѭ.

18. И за това Іудеи-тѣ още повече ищяхѫ да го затрыѭтъ; защото не токо че сѫбботѫ-тѫ прѣстѫпуваше; но и Бога за свой Отецъ казуваше, и правяше себе си равенъ Богу.

19. На това Іисусъ отговори и рече имъ: Истинѫ, истинѫ ви казувамъ: Не може Сынъ-тъ да прави нищо отъ самосебе си, ако не вижда Отца да прави това: понеже което прави той, подобно и Сынъ-тъ това прави.

20. Защото Отецъ люби Сына, и показува му все що прави той; ще му покаже и отъ тѣзи по голѣмы работы, за да ся чудите вы.

к҃а. Ꙗ҆́коже бо ѻ҆ц҃ъ воскреша́етъ мє́ртвыѧ и҆ живи́тъ, та́кѡ и҆ сн҃ъ, и҆̀хже хо́щетъ, живи́тъ.

к҃в. Ѻ҆ц҃ъ бо не сѹ́дитъ никомѹ́же, но сѹ́дъ ве́сь дадѐ сн҃ови:

к҃г. Да всѝ чтѹ́тъ сн҃а, ꙗ҆́коже чтѹ́тъ ѻ҆ц҃а̀. (а҆) и҆̀же не чти́тъ сн҃а, не чти́тъ ѻ҆ц҃а̀ посла́вшагѡ є҆го̀.

к҃д. А҆ми́нь а҆ми́нь глаго́лю ва́мъ, ꙗ҆́кѡ слѹ́шаѧй словесѐ моегѡ̀, и҆ вѣ́рѹѧй посла́вшемѹ мѧ̀, и҆́мать живо́тъ вѣ́чный: и҆ на сѹ́дъ не прїи́детъ, но пре́йдетъ ѿ сме́рти въ живо́тъ.

к҃є. А҆ми́нь а҆ми́нь глаго́лю ва́мъ, ꙗ҆́кѡ гра́детъ ча́съ и҆ ны́нѣ є҆́сть, є҆гда̀ мє́ртвїи ᲂу҆слы́шатъ гла́съ сн҃а Бж҃їѧ, и҆ ᲂу҆слы́шавше ѡ҆живѹ́тъ.

к҃ѕ. Ꙗ҆́коже бо ѻ҆ц҃ъ и҆́мать живо́тъ въ себѣ̀, та́кѡ дадѐ и҆ сн҃ови живо́тъ и҆мѣ́ти въ себѣ̀:

к҃з. И҆ ѻ҆́бласть дадѐ є҆мѹ̀ и҆ сѹ́дъ твори́ти, ꙗ҆́кѡ сн҃ъ человѣ́чь є҆́сть.

к҃и. Не диви́теса семѹ̀: ꙗ҆́кѡ гра́детъ ча́съ, въ ѻ҆́ньже всѝ сѹ́щїи во гробѣ́хъ ᲂу҆слы́шатъ гла́съ сн҃а Бж҃їѧ,

к҃ѳ. И҆ и҆зы́дѹтъ, сотво́ршїи благаѧ̑, въ воскреше́нїе живота̀: а҆ сотво́ршїи ѕлаѧ̑, въ воскреше́нїе сѹда̀.

л҃. Не могѹ̀ а҆́зъ ѿ себѣ̀ твори́ти ничесѡ́же. ꙗ҆́коже слы́шѹ, сѹ́ждѹ: и҆ сѹ́дъ мо́й пра́веденъ є҆́сть: ꙗ҆́кѡ не и҆щѹ̀ во́ли моеѧ̀, но во́ли посла́вшагѡ мѧ̀ ѻ҆ц҃а̀.

л҃а. А҆́ще а҆́зъ свидѣ́тельствѹю ѿ мнѣ̀, свидѣ́тельство моѐ нѣ́сть и҆́стинно.

л҃в. И҆́нъ є҆́сть свидѣ́тельствѹѧй ѿ мнѣ̀: и҆ вѣ́мъ, ꙗ҆́кѡ и҆́стинно є҆́сть свидѣ́тельство, є҆́же свидѣ́тельствѹетъ ѿ мнѣ̀.

л҃г. Вы̀ посла́сте ко І҆ѡа́ннѹ, и҆ свидѣ́тельствова ѿ и҆́стинѣ.

л҃д. А҆́зъ же не ѿ чл҃вѣ́ка свидѣ́тельства прїе́млю, но сїѧ̑ глаго́лю, да вы̀ спасе́ни бѹ́дете.

л҃є. Ѻ҆́нъ бѣ̀ свѣти́льникъ горѧ̀ и҆ свѣтѧ̀: вы̀ же восхотѣ́сте возра́доватися въ ча́съ свѣтѣ́нїѧ є҆гѡ̀.

21. Понеже както Отецъ въздига мьртвы-тѣ, и съживява, така и Сынъ-тъ които ище съживява.

22. Защото Отецъ не сѫди никого, но е далъ Сыну всякѫ сѫдбѫ;

23. За да почитатъ всичкы Сына, както почитатъ Отца. Който не почита Сына, не почита Отца който го е проводилъ.

24. Истинѫ, истинѫ ви казувамъ, че който слуша слово-то мое, и вѣрува въ тогозь който мя е проводилъ, има животъ вѣченъ, и на сѫдъ нѣма да дойде, но прѣминѫлъ е отъ смьрть-тѫ въ животъ-тъ.

25. Истинѫ истинѫ ви казувамъ, че иде часъ и сега е, когато мьртви-тѣ ще чуѭтъ гласъ-тъ на Сына Божія, и които *го* чуѭтъ ще оживѣѭтъ.

26. Защото както Отецъ има въ себе си животъ, така е далъ и Сыну да има животъ въ себе си.

27. И власть му е далъ да прави и сѫдъ, защото е Сынъ человѣческый.

28. Недѣйте ся чуди на това; защото иде часъ, въ който всичкы които сѫ въ гробове-тѣ ще чуѭтъ гласъ-тъ му,

29. И ще излѣзѫтъ; онѣзи които сѫ правили добро, въ въскресеніе-то на животъ; а които сѫ правили зло, въ въскресеніе-то на осѫжденіе.

30. Не могѫ азъ да правѭ нищо отъ себе си: сѫдѭ както чувамъ; и сѫдба-та ми е праведна; защото не ищѫ моѭ-тѫ волѭ, но волѭ-тѫ на Отца който мя е проводилъ.

31. Ако свидѣтелствувамъ азъ за себе си, свидѣтелство-то ми не е истинно.

32. Другъ е който свидѣтелствува за мене, и знаѭ че свидѣтелство-то което свидѣтелствува той за мене е истинно.

33. Вы проводихте до Іоанна, и свидѣтелствува за истинѫ-тѫ.

34. Азъ обаче отъ человѣцы свидѣтелство не земамъ, но казувамъ това за да ся спасете вы.

35. Той бѣше свѣтило което горяше и свѣтяше; и вы поискахте да ся порадувате за малко врѣме на негово-то свѣтеніе.

л҃є. Я҆зъ же и҆мамъ свидѣтельство болѣе І҆ѡ́аннова: дѣла́ бо, ꙗ҆̀же дадѐ мнѣ̀ ѻ҆ц҃ъ, да совершꙋ̀ а҃, та̀ дѣла̀, ꙗ҆̀же а҆зъ творю̀, свидѣтельствꙋютъ ѿ мнѣ̀, ꙗ҆́кѡ ѻ҆ц҃ъ ма̀ посла̀.

л҃з. И҆ посла́вый ма̀ ѻ҆ц҃ъ са́мъ свидѣтельствова ѿ мнѣ̀: ни гла́са є҆гѡ̀ нигдѣ́же слы́шасте, ни видѣ́нїа є҆гѡ̀ ви́дѣсте:

л҃и. И҆ словесѐ є҆гѡ̀ не и҆́мате пребыва́юща въ ва́съ: занѐ, є҆го́же то́й посла̀, семꙋ̀ вы̀ вѣ́ры не є҆́млете.

л҃ѳ. И҆спыта́йте писа́нїй, ꙗ҆́кѡ вы̀ мнитѐ въ ни́хъ и҆мѣ́ти живо́тъ вѣ́чный: и҆ та̀ сꙋ́ть свидѣтелствꙋ́ющаѧ ѿ мнѣ̀.

м҃. И҆ не хо́щете прїитѝ ко мнѣ̀, да живо́тъ и҆́мате.

м҃а. Сла́вы ѿ человѣ́къ не прїе́млю:

м҃в. Но разꙋмѣ́хъ вы̀, ꙗ҆́кѡ любвѐ Бж҃їа не и҆́мате въ себѣ̀.

м҃г. Я҆зъ прїидо́хъ во и҆́мѧ ѻ҆ца̀ моегѡ̀, и҆ не прїе́млете менѐ: а҆́ще и҆́нъ прїи́детъ во и҆́мѧ своѐ, того̀ прїе́млете.

м҃д. Ка́кѡ вы̀ мо́жете вѣ́ровати, сла́вꙋ дрꙋ́гъ ѿ дрꙋ́га прїе́млюще, и҆ сла́вы, ꙗ҆̀же ѿ є҆ди́нагѡ Бг҃а, не и҆щете;

м҃є. Не мни́те, ꙗ҆́кѡ а҆́зъ на вы̀ рекꙋ̀ ко ѻ҆ц҃ꙋ: є҆́сть, и҆̀же на вы̀ гл҃го́летъ, Мѡѷсе́й, на́нь же вы̀ ᲂу҆пова́ете.

м҃ѕ. Я҆́ще бо бы́сте вѣ́ровали Мѡѷсе́ови, вѣ́ровали бы́сте ᲂу҆ѿ҃ѡ и҆ мнѣ̀: ѿ мнѣ̀ бо то́й писа̀.

м҃з. Я҆́ще ли тогѡ̀ писа́нїемъ не вѣ́рꙋете, ка́кѡ мои́мъ гла-го́лѡмъ вѣ́рꙋ и҆́мете;

ГЛАВА̀ ѕ҃.

а҃. По си́хъ и҆́де І҆и҃съ на ѻ҆́нъ по́лъ мо́рѧ Галїле́и Тїве-рїа́дска:

в҃. И҆ по не́мъ и҆да́ше наро́дъ мно́гъ, ꙗ҆́кѡ ви́дѧхꙋ зна́менїа є҆гѡ̀, ꙗ҆̀же творѧ́ше на̀дъ недꙋ́жными.

г҃. Взы́де же на горꙋ̀ І҆и҃съ, и҆ тꙋ̀ сѣдѧ́ше со ᲂу҆ченикѝ свои́-ми.

д҃. Бѣ̀ же бли́зъ па́сха, пра́здникъ жидо́вскїй.

36. Но азъ имамъ по голѣмо отъ Іоанново-то свидѣтелство; защото работы-тѣ които Отецъ ми даде да гы извьршѫ, тѣзи работы които азъ правіѫ, свидѣтелствуватъ за мене, че мя е Отецъ проводилъ.

37. И Отецъ, който мя е пратилъ, той свидѣтелствова за мене. Нито гласъ-тъ му сте чули, нито лице-то му сте видѣли.

38. И слово-то негово нѣмате да прѣбѫдва въ васъ, защото вы не вѣрувате въ тогозь когото е той испратилъ.

39. Испытувайте писанія-та; защото вы мыслите че въ тѣхъ имате животъ вѣченъ; и тѣ сѫ които свидѣтелствуватъ за мене.

40. Но вы не искате да дойдете при мене за да имате животъ.

41. Отъ человѣцы славѫ не пріимамъ;

42. Но познахъ вы, че нѣмате въ себе си любовь Божіѭ.

43. Азъ дойдохъ въ име-то на Отца моего, и не мя пріимате; ако дойде другъ въ свое си име него ще пріемете.

44. Какъ можете да повѣрвате вы, които пріимате славѫ единъ отъ другый, и не търсите славѫ-тѫ която е само отъ Бога?

45. Да не мните че азъ ще вы обвиніѭ прѣдъ Отца; има кой да вы обвини, Моисей, на когото вы уповахте.

46. Защото ако бѣхте вѣрували въ Моисея, повѣрували быхте въ мене; понеже той за мене писа.

47. Ако ли неговы-тѣ писанія не вѣрувате, какъ ще повѣрувате мои-тѣ думы?

ГЛАВА 6.

1. Слѣдъ това отиде Іисусъ отвѫдь Галилейско-то море, сирѣчь Тиверіадско:

2. И слѣдъ него идѣше народъ много; защото гледахѫ чудеса-та неговы, които правяше надъ болны-тѣ.

3. И възлѣзе Іисусъ на горѫ-тѫ и сѣдяше тамъ съ ученицы-тѣ си.

4. И наближаваше пасха-та, празникъ-тъ Іудейскый.

є҃. Возве́дъ оу҆́бо І҆и҃съ ѻ҆́чи, и҆ ви́дѣвъ, ꙗ҆́кѡ мно́гъ наро́дъ
граде́тъ къ немꙋ, глаго́ла къ Фїлїппꙋ: чи́мъ кꙋ́пимъ хлѣ́бы,
да ꙗ҆да́тъ сїи;
ѕ҃. Сїе́ же глаго́лаше и҆скꙋша́я є҆го̀: са́мъ бо вѣ́даше, что̀
хо́щетъ сотвори́ти.
з҃. Ѿвѣща̀ є҆мꙋ̀ Фїлїппъ: двѣма̀ сто́ма пѣ́нязей хлѣ́бы
не довлѣ́ютъ и҆́мъ, да кїи́ждо и҆́хъ ма́ло что̀ прїи́метъ.
и҃. Глаго́ла є҆мꙋ̀ є҆ди́нъ ѿ оу҆ченикъ є҆гѡ̀, А҆ндре́й бра́тъ
Сїмѡна Петра̀:
ѳ҃. Є҆́сть ѻ҆́трочищъ здѣ̀ є҆ди́нъ, и҆́же и҆́мать пѧ́ть хлѣ́бъ
ꙗ҆чме́нныхъ, и҆ двѣ̀ ры́бѣ: но сїи что̀ сꙋ́ть на толи́ко;
і҃. Рече́ же І҆и҃съ: сотвори́те человѣ́ки возлещѝ: бѣ̀ же
трава̀ мно́га на мѣ́стѣ. возлежѐ оу҆́бо мꙋже́й число́мъ ꙗ҆́кѡ
пѧ́ть ты́сящъ.
а҃і. Прїѧ́тъ же хлѣ́бы І҆и҃съ, и҆ хвалꙋ̀ воздавъ, подадѐ оу҆-
ченикѡ́мъ, оу҆ченицы́ же возлежа́щымъ: та́кожде и҆ ѿ ры́бъ,
є҆ли́кѡ хота́хꙋ.
в҃і. И҆ ꙗ҆́кѡ насы́тишася, глаго́ла оу҆ченикѡ́мъ свои́мъ: со-
бери́те и҆збы́тки оу҆крꙋ́хъ, да не поги́бнетъ ничто́же.
г҃і. Собра́ша же, и҆ и҆спо́лниша двана́десяте ко́ша оу҆крꙋ́хъ
ѿ пяти́хъ хлѣ́бъ ꙗ҆чме́нныхъ, и҆́же и҆збы́ша ꙗ҆́дшымъ.
д҃і. Человѣ́цы же ви́дѣвше зна́менїе, є҆́же сотворѝ І҆и҃съ,
глаго́лахꙋ, ꙗ҆́кѡ се́й є҆́сть вои́стиннꙋ прѻ́рокъ гра́дый въ
мі́ръ.
є҃і. І҆и҃съ оу҆́бо разꙋмѣ́въ, ꙗ҆́кѡ хота́тъ прїитѝ, да восхи́тятъ
є҆го̀, и҆ сотвора́тъ є҆го̀ царѧ̀, ѿи́де па́ки въ го́рꙋ є҆ди́нъ.
ѕ҃і. Ꙗ҆́кѡ по́здѣ бы́сть, снидо́ша оу҆ченицы̀ є҆гѡ̀ на мо́ре,
з҃і. И҆ влѣзо́ша въ кора́бль, и҆ и҆да́хꙋ на ѻ҆́нъ по́лъ мо́ра въ
Капернаꙋ́мъ. И҆ тма̀ а҆́бїе бы́сть, и҆ не оу҆ бѣ̀ прише́лъ къ ни́мъ
І҆и҃съ.
и҃і. Мо́ре же, вѣ́трꙋ ве́лїю дыха́ющꙋ, воздвиза́шеся.
ѳ҃і. Гре́бше же ꙗ҆́кѡ ста́дїй два́десять пѧ́ть, и҆лѝ три́десять,

5. И като вдигнѫ Іисусъ очи и видѣ че народъ много иде
къмъ него, казува Филиппу: Отъ дѣ да купимъ хлѣбъ, да ядѫтъ
тѣзи?
6. (А това казуваше *той* да го испыта: защото си знаяше
какво щѣше да прави).
7. Отговори му Филиппъ: За двѣстѣ динаріи хлѣбъ не имъ
постига, за да земе всякой отъ тѣхъ по малко нѣщо.
8. Казува му единъ отъ ученицы-тѣ неговы, Андрей братъ-тъ
на Симона Петра:
9. Има тука едно момченце, което има петь ечьмены хлѣба и
двѣ рыбы; но тѣ що сѫ на толкова *душы?*
10. А Іисусъ рече: Сторѣте да сѣднѫтъ человѣци-тѣ. А на
това мѣсто имаше трѣва много. И тъй насѣдахѫ мѫжіе до петь
тысящы на брой.
11. И зѣ Іисусъ хлѣбове-тѣ, и благодари, и раздаде гы на
ученицы-тѣ, а ученици-тѣ на сѣдящы-тѣ; така и отъ рыбы-тѣ
колкото искахѫ.
12. И като ся насытихѫ, казува на ученицы-тѣ си: Съберѣте
изостанѫлы-тѣ укрухы, за да ся не изгуби нищо.
13. И тъй отъ петь-тѣ ечьмены хлѣба събрахѫ и напълнихѫ
дванадесеть коша укрухы, които изостанѫхѫ на тѣзи що ядохѫ.
14. Тогава человѣци-тѣ като видѣхѫ чудо-то, което сторц
Іисусъ, казувахѫ: Наистинѫ тойзи е пророкъ-тъ който имаше да
дойде на свѣтъ-тъ.
15. И тъй като разумѣ Іисусъ че ще дойдѫтъ да го грабнѫтъ за
да го направятъ царь, отиде пакъ самъ си той на горѫ-тѫ.
16. И когато ся свечери, слѣзохѫ ученици-тѣ му на море-то,
17. И възлѣзохѫ въ ладіѭ-тѫ та отивахѫ отвѫдь море-то въ
Капернаумъ; и вече бѣше ся стьмнило, а Іисусъ не бѣ дошелъ още
при тѣхъ;
18. И море-то ся подигаше, понеже духаше силенъ вѣтръ.
19. И като бѣхѫ гребли до двадесеть и петь или тридесеть

оу҆зрѣ́ша І҆и҃са ходѧ́ща по мо́рю, и҆ близ̾ корабла̀ бы́вша: и҆ оу҆боѧ́шасѧ.

к҃. Ѻ҆нъ же глаго́ла и҆̀мъ: а҆́зъ є҆́смь, не бо́йтесѧ.

к҃а. Хота́хꙋ оу҆бо пріѧ́ти є҆го̀ въ кора́бль: и҆ а҆́бїе кора́бль бы́сть на землѝ, въ ню́же и҆да́хꙋ.

к҃в. Воꙋтрїѝ же, наро́дъ, и҆̀же стоѧ́ше ѻ҆бо́нъ по́лъ мо́рѧ, ви́дѣвъ, ꙗ҆́кѡ корабла̀ и҆но́гѡ не бѣ̀ тꙋ̀, то́кмѡ є҆ди́нъ то́й, въ ѻ҆́ньже внидо́ша оу҆чѝцы̀ є҆гѡ̀, и҆ ꙗ҆́кѡ не вни́де со оу҆ченики̑ свои́ми І҆и҃съ въ кора́бль, но є҆ди́ни оу҆ченицы̀ є҆гѡ̀ и҆до́ша.

к҃г. И҆ и҆̀ни прїидо́ша корабли̑ ѿ Тїверїа́ды близ̾ мѣ́ста, и҆дѣ́же ꙗ҆до́ша хлѣ́бы, хвалꙋ̀ воздавше Гдеви:

к҃д. Є҆гда́ же ви́дѣша наро́ди, ꙗ҆́кѡ І҆и҃са не бы́сть тꙋ̀, ни оу҆чѝкъ є҆гѡ̀, влѣзо́ша са́ми въ корабли̑, и҆ прїидо́ша въ Капернаꙋ́мъ, и҆щꙋ́щїе І҆и҃са.

к҃е. И҆ ѡ҆брѣ́тше є҆го̀ ѻ҆бо́нъ по́лъ мо́рѧ, рѣ́ша є҆мꙋ̀: Раввѝ, когда̀ здѣ̀ бы́сть;

к҃ѕ. Ѿвѣща̀ и҆̀мъ І҆и҃съ и҆ речѐ: а҆ми́нь а҆ми́нь глаго́лю ва́мъ, и҆щ҃ете менѐ, не ꙗ҆́кѡ ви́дѣсте зна́менїе, но ꙗ҆́кѡ ꙗ҆́ли є҆стѐ хлѣ́бы, и҆ насы́тистесѧ.

к҃з. Дѣ́лайте не бра́шно ги́блющее, но бра́шно пребыва́ющее въ живо́тъ вѣ́чный, є҆́же Сн҃ъ человѣ́ческїй ва́мъ да́стъ: сего́ бо Ѻ҆ц҃ъ зна́мена Бг҃ъ.

к҃и. Рѣ́ша же къ немꙋ̀: что̀ сотвори́мъ, да дѣ́лаемъ дѣла̀ Бж҃їа;

к҃ѳ. Ѿвѣща̀ І҆и҃съ и҆ речѐ и҆̀мъ: сѐ є҆́сть дѣ́ло Бж҃їе, да вѣ́рꙋете въ того̀, є҆го́же посла̀ ѻ҆́нъ.

л҃. Рѣ́ша же є҆мꙋ̀: ко́е оу҆бо ты̀ твори́ши зна́менїе, да ви́димъ и҆ вѣ́рꙋ и҆̀мемъ тебѣ̀; что̀ дѣ́лаеши;

л҃а. Ѻ҆ц҃ы̀ на́ши ꙗ҆до́ша ма́нꙋ въ пꙋсты́ни, ꙗ҆́коже є҆́сть пи́сано: хлѣ́бъ съ нб҃сѐ дадѐ и҆̀мъ ꙗ҆́сти.

л҃в. Речѐ оу҆бо и҆̀мъ І҆и҃съ: а҆ми́нь а҆ми́нь глаго́лю ва́мъ, не Мѡѷсе́й дадѐ ва́мъ хлѣ́бъ съ нб҃сѐ: но Ѻ҆ц҃ъ мо́й да́етъ ва́мъ хлѣ́бъ и҆́стинный съ нб҃сѐ.

стадіи, видѣхѫ Іисуса че ходи по море-то и наближава ладіѭ-тѫ, и убояхѫ ся.

20. Но той имъ казува: Азъ сьмь; не бойте ся.

21. Тогази искахѫ да го земѫтъ въ ладіѭ-тѫ, и тутакси ладія-та ся намѣри на земѭ-тѫ на коѭто отиваxѫ.

22. На утринь-тѫ народъ-тъ който стояше отвѫдь море-то, като видѣхѫ че нѣмаше друга ладія тамъ, но токо тая въ коѭто влѣзохѫ ученици-тѣ му, и че Іисусъ не влѣзе съ ученицы-тѣ си въ ладіѭ-тѫ, но ученици-тѣ му сами тръгнѫхѫ;

23. (А другы ладіи дойдохѫ отъ Тиверіадѫ близу до мѣсто-то дѣто ядохѫ хлѣбъ-тъ, когато Господь бѣ благословилъ.)

24. И тъй като видѣ народъ-тъ, че нѣма тамо Іисуса нито ученицы-тѣ му, влѣзохѫ и тѣ въ ладіи-тѣ, та дойдохѫ въ Капернаумъ и търсяхѫ Іисуса.

25. И като го намѣрихѫ отвѫдь море-то, рекохѫ му: Равви, кога дойде ты тука?

26. Отговори имъ Іисусъ и рече: Истинѫ, истинѫ ви казувамъ, търсите мя, не защото видѣхте чудеса, но защото ядохте отъ хлѣбове-тѣ и ся насытихте.

27. Работѣте не за хранѫ която ся развали, но за хранѫ която трае въ животъ вѣченъ, коѭто Сынъ человѣческый ще ви даде; защото Отецъ, Богъ, на него е положилъ *свой-тъ* печатъ.

28. А тѣ му рекохѫ: Що да сторимъ за да работимъ дѣла-та Божіи?

29. Отвѣща Іисусъ и рече имъ: Това е дѣло-то Божіе, да повѣрувате въ тогозь когото е той проводилъ.

30. Тогазь му рекохѫ: Че ты какво знаменіе правишь да видимъ и да повѣрувамы въ тебе? Що вършишь?

31. Бащи-тѣ ни ядохѫ маннѫ въ пустынѭ-тѫ, както е писано: Хлѣбъ отъ небе-то имъ даде да ядѫтъ.

32. Рече имъ на това Іисусъ: Истинѫ, истинѫ ви казувамъ: Не ви даде Моисей хлѣбъ отъ небе-то; но Отецъ мой дава вамъ истинный-тъ хлѣбъ отъ небе-то.

л҃г. Хлѣ́бъ бо Бж҃їй є҆́сть сходѧ́й съ нб҃сѐ, и҆ дає́й живо́тъ мі́рꙋ.

л҃д. Рѣ́ша ᲂу҆́бо къ немꙋ̀: Гдⷭ҇и, всегда̀ да́ждь на́мъ хлѣ́бъ се́й.

л҃е. Рече́ же и҆́мъ І҆и҃съ: а҆́зъ є҆́смь хлѣ́бъ живо́тный: гра-
дый ко мнѣ̀, не и҆́мать взалка́тисѧ: и҆ вѣ́рꙋѧй въ мѧ̀, не
и҆́мать вжажда́тисѧ никогда́же.

л҃ѕ. Но рѣ́хъ ва́мъ, ꙗ҆́кѡ и҆ ви́дѣсте мѧ̀, и҆ не вѣ́рꙋете.

л҃з. Всѐ, є҆́же дає́тъ мнѣ̀ Ѻ҆ц҃ъ, ко мнѣ̀ прїи́детъ: и҆
градꙋ́щаго ко мнѣ̀ не и҆́зженꙋ̀ во́нъ:

л҃и. Ꙗ҆́кѡ снидо́хъ съ нб҃сѐ, не да творю̀ во́лю мою̀, но во́лю
посла́вшагѡ мѧ̀ Ѻ҆ц҃а̀.

л҃ѳ. Се́ же є҆́сть во́лѧ посла́вшагѡ мѧ̀ Ѻ҆ц҃а̀, да всѐ, є҆́же
даде́ ми, не погꙋблю̀ ѿ негѡ̀, но воскрешꙋ̀ є҆̀ въ послѣ́днїй
де́нь.

м҃. Се́ же є҆́сть во́лѧ посла́вшагѡ мѧ̀, да вса́къ ви́дѧй Сн҃а
и҆ вѣ́рꙋѧй въ него̀, и҆́мать живо́тъ вѣ́чный, и҆ воскрешꙋ̀ є҆го̀
а҆́зъ въ послѣ́днїй де́нь.

м҃а. Роптáхꙋ ᲂу҆́бѡ І҆ꙋде́є ѿ не́мъ, ꙗ҆́кѡ речѐ: а҆́зъ є҆́смь
хлѣ́бъ сше́дый съ нб҃сѐ.

м҃в. И҆ глаго́лахꙋ: не се́й ли є҆́сть І҆и҃съ сн҃ъ І҆ѡ́сифовъ,
є҆гѡ́же мы̀ зна́емъ Ѻ҆ц҃а̀ и҆ ма́терь; ка́кѡ ᲂу҆́бо глаго́летъ се́й,
ꙗ҆́кѡ съ нб҃сѐ снидо́хъ;

м҃г. Ѿвѣща̀ ᲂу҆́бо І҆и҃съ и҆ речѐ и҆́мъ: не ропщи́те междꙋ̀ собо́ю.

м҃д. Никто́же мо́жетъ прїитѝ ко мнѣ̀, а҆́ще не Ѻ҆ц҃ъ посла́-
вый мѧ̀ привлече́тъ є҆го̀, и҆ воскрешꙋ̀ є҆го̀ а҆́зъ въ послѣ́днїй
де́нь.

м҃е. Є҆́сть пи́сано во прⷪ҇ро́цѣхъ: и҆ бꙋ́дꙋтъ всѝ наꙋче́ни
Бг҃омъ. вса́къ слы́шавый ѿ Ѻ҆ц҃а̀ и҆ навы́къ, прїи́детъ ко мнѣ̀.

м҃ѕ. Не ꙗ҆́кѡ Ѻ҆ц҃а̀ ви́дѣлъ є҆́сть кто̀, то́кмѡ сы́й ѿ Бг҃а:
се́й ви́дѣ Ѻ҆ц҃а̀.

м҃з. А҆ми́нь а҆ми́нь глаго́лю ва́мъ: вѣ́рꙋѧй въ мѧ̀, и҆́мать
живо́тъ вѣ́чный.

м҃и. А҆́зъ є҆́смь хлѣ́бъ живо́тный.

33. Защото Божій-тъ хлѣбъ е тойзи който слѣзува отъ небе-то, и дава животъ на свѣтъ-тъ.

34. Рекохѫ му пакъ тѣ: Господи, дай ни всякога тойзи хлѣбъ.

35. А Іисусъ имъ рече: Азъ сьмь хлѣбъ-тъ на живота: който иде при мене, нѣма да огладнѣе; и който вѣрува въ мене, никога нѣма да ожеднѣе.

36. Но азъ ви рѣкохъ, че вы мя видѣхте и не вѣрувате.

37. Всичко що ми дава Отецъ при мене ще дойде: и който иде при мене, нѣма да го испѫдіѭ;

38. Защото слѣзохъ отъ небе-то, не моѭ-тѫ воліѭ да сторіѭ, но воліѭ-тѫ на тогози който мя е проводилъ.

39. А воля-та на Отца, който мя е проводилъ е тая, всичко що ми даде, да не изгубіѭ *нищо* отъ него, но да го въскрьсіѭ въ послѣдній-тъ день.

40. И това е воля-та на тогози който мя е проводилъ: всякой който види Сына и вѣрува въ него, да има животъ вѣченъ, и азъ ще го въскрьсіѭ въ послѣдній-тъ день.

41. Тогазь роптаяхѫ Іудеи-тѣ за него, защото рече: Азъ сьмь хлѣбъ-тъ, що е слѣзлъ отъ небе-то.

42. И казувахѫ: Не е ли тойзи Іисусъ сынъ-тъ Іосифовъ, на когото ный познаваны баща му и майка му? Какъ прочее казува той: Азъ сьмь отъ небе-то слѣзлъ?

43. А Іисусъ отговори и рече имъ: Не роптайте помежду си.

44. Никой не може да дойде при мене, ако го не привлече Отецъ, който мя е проводилъ; и азъ ще го въскрьсіѭ въ послѣдній-тъ день.

45. Писано е въ пророцы-тѣ: И всичкы ще бѫдѫтъ научени отъ Бога. И всякой който слуша и ся научи отъ Отца, иде при мене.

46. Не че е видѣлъ нѣкой Отца, освѣнь тогозь който е отъ Бога; той е видѣлъ Отца.

47. Истинѫ, истинѫ ви казувамъ: Който вѣрува въ мене има животъ вѣченъ.

48. Азъ сьмь хлѣбъ-тъ на живота.

м҃а. Ѻ҆ц҃ы ва́ши ꙗ҆до́ша ма́нна въ пустыни, и҆ оу҆мро́ша.

н҃. Се́й є҆́сть хлѣ́бъ сходѧ́й съ нб҃сѐ, да, а҆́ще кто̀ ѿ негѡ̀ ꙗ҆́стъ, не оу҆мретъ.

н҃а. А҆́зъ є҆́смь хлѣ́бъ живо́тный, и҆́же сше́дый съ нб҃сѐ: а҆́ще кто̀ снѣ́сть ѿ хлѣ́ба сегѡ̀, жи́въ бꙋ́детъ во вѣ́ки: и҆ хлѣ́бъ, є҆го́же а҆́зъ да́мъ, пло́ть моѧ̀ є҆́сть, ꙗ҆́же а҆́зъ да́мъ за живо́тъ міра.

н҃в. Пра́хꙋсѧ же междꙋ̀ собо́ю жи́дове, гл҃го́люще: ка́кѡ мо́жетъ се́й на́мъ да́ти пло́ть свою̀ ꙗ҆́сти;

н҃г. Рече́ же и҆̀мъ І҆и҃съ: а҆ми́нь а҆ми́нь глаго́лю ва́мъ, а҆́ще не снѣ́сте пло́ти Сн҃а человѣ́ческагѡ, ни пі́ете кро́ве є҆гѡ̀, животѧ̀ не и҆́мате въ себѣ̀.

н҃д. Ꙗ҆́дый мою̀ пло́ть, и҆ пі́й мою̀ кро́вь, и҆́мать живо́тъ вѣ́чный, и҆ а҆́зъ воскрешꙋ̀ є҆го̀ въ послѣ́днїй де́нь.

н҃е. Пло́ть бо моѧ̀ и҆́стинно є҆́сть бра́шно, и҆ кро́вь моѧ̀ и҆́стинно є҆́сть пи́во.

н҃ѕ. Ꙗ҆́дый мою̀ пло́ть, и҆ пі́й мою̀ кро́вь, во мнѣ̀ пребыва́етъ, и҆ а҆́зъ въ не́мъ.

н҃з. Ꙗ҆́коже посла́ ма̀ живы́й Ѻ҆ц҃ъ, и҆ а҆́зъ живꙋ̀ Ѻ҆ц҃а̀ ра́ди: и҆ ꙗ҆́дый ма̀, и҆ то́й жи́въ бꙋ́детъ менѐ ра́ди.

н҃и. Се́й є҆́сть хлѣ́бъ сше́дый съ нб҃сѐ: не ꙗ҆́коже ꙗ҆до́ша ѻ҆ц҃ы̀ ва́ши ма́нна, и҆ оу҆мро́ша: ꙗ҆́дый хлѣ́бъ се́й, жи́въ бꙋ́детъ во вѣ́ки.

н҃ѳ. Сі̑а̑ речѐ на со́нмищи, оу҆ча̀ въ Капернаꙋ́мѣ.

ѯ҃. Мно́зи оу҆́бо слы́шавше ѿ оу҆чи́къ є҆гѡ̀, рѣ́ша: же́стоко є҆́сть сло́во сі̑ѐ: (и҆) кто̀ мо́жетъ є҆гѡ̀ послꙋ́шати;

ѯ҃а. Вѣ́дый же І҆и҃съ въ себѣ̀, ꙗ҆́кѡ ро́пщꙋтъ ѡ҆ се́мъ оу҆чи́цы̀ є҆гѡ̀, речѐ и҆̀мъ: сі̑е́ ли вы̀ блазни́тъ;

ѯ҃в. А҆́ще оу҆́бѡ оу҆зри́те Сн҃а чл҃вѣ́ческаго восходѧ́ща, и҆дѣ́же бѣ̀ пре́жде;

ѯ҃г. Дх҃ъ є҆́сть, и҆́же ѡ҆живлѧ́етъ, пло́ть не по́льзꙋетъ ничто́же: глаго́лы, ꙗ҆́же а҆́зъ гл҃го́лахъ ва́мъ, дх҃ъ сꙋ́ть и҆ живо́тъ сꙋ́ть.

49. Бащи-тѣ ви ядохѫ маннѫ-тѫ въ пустынѭ-тѫ, и умрѣхѫ.

50. Тойзи е хлѣбъ-тъ който слѣзува отъ небе-то, за да яде нѣкой отъ него и да не умре.

51. Азъ сьмь живый-тъ хлѣбъ, слѣзнѫлый-тъ отъ небе-то. Ако яде нѣкой отъ тойзи хлѣбъ, ще живѣе въ вѣкы: и хлѣбъ-тъ който азъ ще дамъ, е моя-та плъть, коѭто азъ ще дамъ за животъ-тъ на свѣта.

52. Тогава ся прѣпирахѫ Іудеи-тѣ помежду си, и казувахѫ: Какъ може тойзи да ни даде да ядемъ плъть-тѫ *му*?

53. А Іисусъ имъ рече: Истинѫ, истинѫ ви казувамъ: Ако не ядете плъть-тѫ на Сына человѣческаго, и не піете кръвь-тѫ му, нѣмате животъ въ себе си.

54. Който яде плъть-тѫ ми, и піе кръвь-тѫ ми има животъ вѣченъ, и азъ ще го въскрьсѭ въ послѣдній-тъ день.

55. Защото плъть-та ми е истинна храна, и кръвь-та ми е истинно питіе.

56. Който яде плъть-тѫ ми, и піе кръвь-тѫ ми, въ мене прѣбѫдва, и азъ въ него.

57. Както мя е проводилъ Отецъ живый, и азъ сьмь живъ чрѣзъ Отца, *така* и който мя яде, ще бѫде живъ и той чрѣзъ мене.

58. Тойзи е хлѣбъ-тъ, който слѣзе отъ небе-то; не както ваши-тѣ бащи ядохѫ маннѫ-тѫ, и умрѣхѫ; който яде тойзи хлѣбъ, ще бѫде живъ во вѣкы.

59. Това рече той въ съборище-то като поучаваше въ Капернаумъ.

60. И тъй мнозина отъ неговы-тѣ ученицы като чухѫ рекохѫ: Жестока е тая дума; кой може да ѭ слуша?

61. Но Іисусъ като узна въ себе си, че негодуватъ за това ученици-тѣ негови, рече имъ: Това ли вы соблазнява?

62. А ако видите Сына человѣческаго да възлѣзва дѣто е былъ отъ първо?

63. Духъ-тъ е онова което дава животъ; плъть-та нищо не ползува: думы-тѣ които азъ ви говорѭ духъ сѫ, и животъ сѫ.

з҃д. Но сꙋ́ть ѿ васъ нѣцыи, и҆̀же не вѣ́рꙋютъ. вѣ́даше бо и҆сконѝ І҃исъ, кі́и сꙋ́ть невѣ́рꙋющіи, и҆ кто̀ є҆́сть предаѧ́й є҆го̀.

з҃е. И҆ гл҃го́лаше: сегѡ̀ ра́ди рѣ́хъ ва́мъ, ꙗ҆́кѡ никто́же мо́жетъ пріити̑ ко мнѣ̀, а҆́ще не бꙋ́детъ є҆мꙋ̀ дано̀ ѿ Ѻ҆ц҃а̀ моегѡ̀.

з҃ѕ. Ѿ сегѡ̀ мно́зи ѿ оу҆ченикъ є҆гѡ̀ и҆до́ша вспа́ть, и҆ ктомꙋ̀ не хожда́хꙋ съ ни́мъ.

з҃з. Рече́ же І҃исъ ѻ҆бѣманадесѧте: є҆да̀ и҆ вы̀ хо́щете и҆ти̑;

з҃и. Ѿвѣща̀ оу҆́бо є҆мꙋ̀ Сі́мѡнъ Пе́тръ: Гдⷭ҇и, къ комꙋ̀ и҆́демъ; глаго́лы живота̀ вѣ́чнагѡ и҆́маши.

з҃ѳ. И҆ мы̀ вѣ́ровахомъ, и҆ позна́хомъ, ꙗ҆́кѡ ты̀ є҆сѝ Хрⷭ҇то́съ, Сн҃ъ Бг҃а живагѡ.

ѻ҃. Ѿвѣща̀ и҆́мъ І҃исъ: не а҆́зъ ли ва́съ дванадесѧте и҆збра́хъ; и҆ є҆ди́нъ ѿ ва́съ діа́волъ є҆́сть.

ѻ҃а. Глаго́лаше же І҃ꙋдꙋ Сі́мѡнова І҃скаріѡ́та: се́й бо хота́ше преда́ти є҆го̀, є҆ди́нъ сы́й ѿ ѻ҆боюнадесѧте.

ГЛАВА̀ з҃.

а҃. И҆ хожда́ше І҃исъ по си́хъ въ Галілѣ́и: не хота́ше бо во І҃ꙋде́и ходи́ти, ꙗ҆́кѡ и҆ска́хꙋ є҆го̀ І҃ꙋде́є оу҆би́ти.

в҃. Бѣ̀ же бли́зъ пра́зникъ І҃ꙋде́йскій, потче́ніе сѣ́ни.

г҃. Рѣ́ша оу҆́бо къ немꙋ̀ бра́тіа є҆гѡ̀: прейди̑ ѿсю́дꙋ, и҆ и҆ди̑ во І҃ꙋде́ю, да и҆ оу҆ченицы̀ твои̑ ви́дятъ дѣла̀ твоѧ̀, ꙗ҆̀же твори́ши:

д҃. Никто́же бо въ та́йнѣ твори́тъ что̀, и҆ и҆́щетъ са́мъ ꙗ҆вѣ̀ бы́ти. а҆́ще сі̑а̀ твори́ши, ꙗ҆ви̑ себѐ мі́рови.

є҃. Ни бра́тіа бо є҆гѡ̀ вѣ́ровахꙋ въ него̀.

ѕ҃. Глаго́ла оу҆́бо и҆́мъ І҃исъ: вре́мя моѐ не оу҆ прі́иде: вре́мя же ва́ше всегда̀ гото́во є҆́сть.

з҃. Не мо́жетъ мі́ръ ненави́дѣти ва́съ: мене́ же ненави́дитъ,

64. Но има нѣкои отъ васъ които не вѣруватъ. Защото знаяше Іисусъ изъ начало, кои сѫ що не вѣруватъ, и кой е дѣто ще го прѣдаде.

65. И казуваше: За това ви рѣкохъ, че никой не може да дойде при мене, ако не му е дадено отъ Отца ми.

66. Отъ това инозина отъ неговы-тѣ ученицы ся повърнѫхѫ назадъ, и не ходяхѫ вече съ него.

67. Тогава рече Іисусъ на дванадесеть-тѣ: Да ли ищете и вы да си идете?

68. А Симонъ Петръ му отвѣща: Господи, при кого да отидемъ? ты имашь думы на животъ вѣченъ,

69. И ный повѣрувахмы и познахмы че си ты Христосъ, Сынъ на Бога живаго.

70. Отговори имъ Іисусъ: Не избрахъ ли азъ васъ дванадесеть-тѣ, но единъ отъ васъ е діаволъ?

71. Казуваше *за* Іудѫ Симоновъ Искаріотскый; защото той, който бѣ единъ отъ дванадесеть-тѣ, щѣше да го прѣдаде.

ГЛАВА 7.

1. И слѣдъ това ходяше Іисусъ по Галилеѩ; защото не рачаше да ходи по Іудеѩ; понеже Іудеи-тѣ ищяхѫ да го убіѩтъ.

2. А бѣ близу Іудейскый-тъ праздникъ на шатрораспъваніе-то.

3. И рекохѫ му братія-та му: Прѣмини отъ тука, и иди въ Іудеѩ, за да видятъ и твои-тѣ ученици дѣла-та които правишь:

4. Защото никой не прави нѣщо скрыщомъ, и ище да бѫде той явенъ. Ако правишь това, яви себе си на свѣтъ-тъ.

5. Защото нито братія-та му вѣруваxѫ въ него.

6. Тогава казува имъ Іисусъ: Мое-то врѣме не е настанѫло още, а ваше-то врѣме е вынѫгы готово.

7. Васъ свѣтъ-тъ не може да вы ненавижда; но мене ненавиди,

ꙗ҆́кѡ а҆́зъ свидѣ́тельствꙋю ѿ не́мъ, ꙗ҆́кѡ дѣла̀ є҆гѡ̀ ѕла̑ сꙋ́ть.

и҃. Вы̀ взы́дите въ пра́здникъ се́й: а҆́зъ не взы́дꙋ въ пра́здникъ се́й: ꙗ҆́кѡ вре́мѧ моѐ не ᲂу҆ и҆спо́лнисѧ.

а҃. Сі̑а ре́къ и҆̀мъ, ѡ҆ста̀ въ Галілѐи.

в҃. Є҆гда́ же взыдо́ша бра́тіѧ є҆гѡ̀ въ пра́здникъ, тогда̀ и҆ са́мъ взы́де, не ꙗ҆́вѣ, но ꙗ҆́кѡ та́й.

г҃. Жи́дове же и҆ска́хꙋ є҆го̀ въ пра́здникъ, и҆ глаго́лахꙋ: гдѣ̀ є҆́сть ѻ҆́нъ;

д҃. И҆ ро́потъ мно́гъ бѣ̀ ѿ не́мъ въ наро́дѣхъ. ѻ҆́віи глаго́лахꙋ, ꙗ҆́кѡ бла́гъ є҆́сть: и҆ні́и же глаго́лахꙋ: ни̑, но льсти́тъ наро́ды.

є҃. Никто́же ᲂу҆́бѡ ꙗ҆́вѣ глаго́лаше ѿ не́мъ, стра́ха ра́ди І҆ꙋде́йскагѡ.

ѕ҃. Ѩ҆́віе же въ преполове́ніе пра́здника, взы́де І҆и҃съ во цр҃ковь, и҆ ᲂу҆ча́ше.

з҃. И҆ дивла́хꙋсѧ І҆ꙋде́є, глаго́люще: ка́кѡ се́й кни́ги вѣ́сть не ᲂу҆чи́всѧ;

и҃. Ѿвѣща̀ ᲂу҆́бо и҆̀мъ І҆и҃съ и҆ речѐ: моѐ ᲂу҆че́ніе нѣ́сть моѐ, но посла́вшагѡ мѧ̀.

ѳ҃. А҆́ще кто̀ хо́щетъ во́лю є҆гѡ̀ твори́ти, разꙋмѣ́етъ ѿ ᲂу҆че́ніи, ко́е ѿ Бг҃а є҆́сть, и҆лѝ а҆́зъ ѿ себѐ глаго́лю.

и҃і. Глаго́лай ѿ себѐ, сла́вы своеѧ̀ и҆щетъ: а҆ и҆щѧ́й сла́вы посла́вшагѡ є҆го̀, се́й и҆́стиненъ є҆́сть, и҆ нѣ́сть непра́вды въ не́мъ.

а҃і. Не Мѡѷсе́й ли дадѐ ва́мъ зако́нъ, и҆ никто́же ѿ ва́съ твори́тъ зако́на; что̀ менѐ и҆щете ᲂу҆би́ти;

в҃. Ѿвѣща̀ наро́дъ и҆ речѐ: бѣ́са ли и҆́маши; кто̀ тебѐ и҆щетъ ᲂу҆би́ти;

г҃а. Ѿвѣща̀ І҆и҃съ и҆ речѐ и҆̀мъ: є҆ди́но дѣ́ло сотвори́хъ, и҆ всѝ дивите́сѧ.

д҃в. Сегѡ̀ ра́ди Мѡѷсе́й дадѐ ва́мъ ѡ҆брѣ́занїе, не ꙗ҆́кѡ ѿ Мѡѷсе́а є҆́сть, но ѿ ѻ҆́ц҃ъ: и҆ въ сꙋббѡ́тꙋ ѡ҆брѣ́заете чл҃вѣ́ка.

защото азъ свидѣтелствувамъ за него, че неговы-тѣ дѣла сѫ лукавы.

8. Вы възлѣзте на тойзи праздникъ; азъ не щѫ още да възлѣзѫ на тойзи праздникъ; защото врѣме-то ми не ся е испълнило още.

9. И това като имъ рече, останѫ си въ Галилеіѭ.

10. А като възлѣзохѫ братія-та му, тогазь и той възлѣзе на праздникъ-тъ, не явно, но тайно нѣкакъ си.

11. Іудеи-тѣ прочее диряхѫ го на праздникъ-тъ, и казувахѫ: Кѫдѣ е онзи?

12. И имаше много глъчка за него помежду народъ-тъ; едни говоряхѫ: Че е добръ: а другы казувахѫ: Не, но льсти народъ-тъ.

13. Никой обаче не говоряше явно за него, поради страхъ-тъ отъ Іудеи-тѣ.

14. Но като ся прѣполовяваше вече праздникъ-тъ, възлѣзе Іисусъ въ храмъ-тъ и поучаваше.

15. И чудѣхѫ ся Іудеи-тѣ и казувахѫ: Какъ тойзи знае книжно ученіе, като не ся е училъ?

16. Отговори имъ Іисусъ и рече: Мое-то ученіе не е мое, но на оногози който мя е проводилъ.

17. Ако ище нѣкой да прави неговѫ-тѫ волѭ, позна ще за поученіе-то, да ли е отъ Бога, или азъ отъ самосебе си говорѭ.

18. Който говори отъ самосебе си, ище своѭ-тѫ славѫ, а който ище славѫ-тѫ на оногозь който го е проводилъ, той е истинскый, и нѣма неправда въ него.

19. Моисей не ви ли даде законъ-тъ, и никой отъ васъ не испълнява законъ-тъ? защо ищете да мя убіете?

20. Отговори народъ-тъ и рече: Бѣсъ имашь; кой ище да тя убіе?

21. Отвѣща Іисусъ и рече имъ: Едно дѣло сторихъ и всинца ся чудите.

22. За това Моисей ви даде обрѣзаніе-то, (не че е отъ Моисея, но отъ отцы-тѣ), и въ сѫбботѫ обрѣзувате человѣка.

к҃г. Ꙗ҆́ще ѡ҆брѣ́занїе прїе́млетъ чл҃вѣ́къ въ сѹббѡ́тѹ, да не разори́тсѧ зако́нъ Мѡѷсе́овъ: на мѧ́ ли гнѣ́ваетесѧ, ꙗ҆́кѡ всегѡ̀ человѣ́ка здра́ва сотвори́хъ въ сѹббѡ́тѹ;

к҃д. Не сѹди́те на лица̀, но пра́ведный сѹ́дъ сѹди́те.

к҃е. Глаго́лахѹ ѹ҆́бѡ нѣ́цыи ѿ І҆ерѹсали́мланъ: не се́й ли є҆́сть, є҆го́же и҆́щѹтъ ѹ҆би́ти;

к҃ѕ. И҆ сѐ не ѡ҆бинѹ́ѧсѧ глаго́летъ, и҆ ничесѡ́же є҆мѹ̀ не глаго́лютъ. є҆да̀ ка́кѡ разѹмѣ́ша кнѧ́зи ꙗ҆́кѡ се́й є҆́сть Хр҃то́съ;

к҃з. Но сегѡ̀ вѣ́мы, ѿкѹ́дѹ є҆́сть: Хр҃то́съ же є҆гда̀ прїи́детъ, никто́же вѣ́сть, ѿкѹ́дѹ бѹ́детъ.

к҃и. Воззва̀ ѹ҆́бо въ цр҃кви ѹ҆ча̀ І҆и҃съ, и҆ глаго́ла: и҆ менѐ вѣ́сте, и҆ вѣ́сте, ѿкѹ́дѹ є҆́смь: и҆ ѡ҆ себѣ̀ не прїидо́хъ, но є҆́сть и҆́стиненъ посла́вый мѧ̀, є҆гѡ́же вы̀ не вѣ́сте.

к҃ѳ. Ꙗ҆́зъ вѣ́мъ є҆го̀: ꙗ҆́кѡ ѿ негѡ̀ є҆́смь, и҆ то́й мѧ̀ посла̀.

л҃. И҆ска́хѹ ѹ҆́бо да и҆́мѹтъ є҆го̀: и҆ никто́же возложѝ на́нь рѹ́кѝ, ꙗ҆́кѡ не ѹ҆ бѣ̀ прише́лъ ча́съ є҆гѡ̀.

л҃а. Мно́зи же ѿ наро́да вѣ́роваша въ него̀, и҆ глаго́лахѹ, ꙗ҆́кѡ Хр҃то́съ, є҆гда̀ прїи́детъ, є҆да̀ бо́льша зна́менїѧ сотвори́тъ, ꙗ҆́же се́й твори́тъ;

л҃в. Слы́шаша фарїсе́є наро́дъ ро́пщѹщъ ѡ҆ не́мъ сїѧ̑: и҆ посла́ша фарїсе́є и҆ а҆рхїере́є слѹгѝ, да и҆́мѹтъ є҆го̀.

л҃г. Речѐ ѹ҆́бо І҆и҃съ: є҆щѐ ма́ло вре́мѧ съ ва́ми є҆́смь, и҆ и҆дѹ̀ къ посла́вшемѹ мѧ̀.

л҃д. Взы́щете менѐ, и҆ не ѡ҆бра́щете: и҆ и҆дѣ́же є҆́смь а҆́зъ, вы̀ не мо́жете прїитѝ.

л҃е. Рѣ́ша же І҆ѹде́є къ себѣ̀: ка́мѡ се́й хо́щетъ и҆тѝ, ꙗ҆́кѡ мы̀ не ѡ҆бра́щемъ є҆гѡ̀; є҆да̀ въ разсѣ́анїе Є҆ллинское хо́щетъ и҆тѝ, и҆ ѹ҆чи́ти Є҆ллины;

л҃ѕ. Что́ є҆́сть сїѐ сло́во, є҆́же речѐ: взы́щете менѐ, и҆ не ѡ҆бра́щете: и҆ и҆дѣ́же є҆́смь а҆́зъ, вы̀ не мо́жете прїитѝ;

л҃з. Въ послѣ́днїй же де́нь вели́кїй пра́здника стоѧ́ше

23. Ако въ сѫбботѫ пріима человѣкъ обрѣзаніе за да ся не наруши законъ-тъ Моисеовъ, на мене ли ся гнѣвите, защото цѣлъ человѣкъ оздравихъ въ сѫбботѫ?

24. Не сѫдѣте по лице, но правѫ сѫдбѫ сѫдѣте.

25. Тогазь казувахѫ нѣкои отъ Іерусалимляны-тѣ: Не е ли тойзи когото ищѫтъ да убіѭтъ?

26. И ето, явно говори, и не му казуватъ нищо. Да не бы извѣстно да сѫ познали князове-тѣ, че тойзи е наистинѫ Христосъ?

27. Но тогози го знаемъ отъ кѫдѣ е: а Христосъ когато дойде, никой нѣма да знае отъ кѫдѣ е.

28. Тогава Іисусъ, като поучаваше въ храмъ-тъ, възгласи и рече: И мене знаете и отъ кѫдѣ сьмь знаете; и отъ самосебе си не сьмь дошелъ, но е истинскый *тойзи* който мя е проводилъ, когото вы не знаете.

29. Но азъ го знаіѫ, защото сьмь отъ него, и той мя проводи.

30. И тъй искахѫ да го хванѫтъ: и никой не тури рѫкѫ на него; защото не му бѣ дошелъ часъ-тъ още.

31. И мнозина отъ народъ-тъ повѣрувахѫ въ него, и казувахѫ: Христосъ кога дойде, по голѣмы ли чудеса ще направи отъ тѣзи които тойзи стори?

32. Чухѫ Фарисеи-тѣ че тъй гълчи народъ-тъ за него, и проводихѫ Фарисеи-тѣ и първосвященници-тѣ слугы за да го уловятъ.

33. И на тѣхъ рече Іисусъ: Още малко врѣме сьмь съ васъ, и ще идѫ при оногози който мя е проводилъ.

34. Ще мя потърсите и нѣма да мя намѣрите; и дѣто сьмь азъ, вы не можете да дойдете.

35. Рекохѫ на това Іудеи-тѣ помежду си: Кѫдѣ ще иде тойзи, че ный нѣма да го намѣримъ? Да не бы че ще иде въ разсѣяны-тѣ между Еллины-тѣ, и да учи Еллины-тѣ?

36. Каква е тая дума коіѭто рече: Ще мя потърсите, и нѣма да мя намѣрите? и Дѣто сьмь азъ, вы не можете да дойдете?

37. А въ послѣдній-тъ день, великый-тъ на праздникъ-тъ,

Ї҆и҃съ и҆ зва́ше глаго́ла: а҆́ще кто̀ жа́ждетъ, да прїи́детъ ко мнѣ̀ и҆ пїе́тъ.

ѕ҃и. Вѣ́рꙋй въ ма̀, ꙗ҆́коже речѐ писа́нїе, рѣ́ки ѿ чре́ва є҆гѡ̀ и҆стекꙋ́тъ воды̀ жи́вы.

ѕ҃а. Сїе́ же речѐ ѡ҆ Дх҃ѣ, є҆го́же хота́хꙋ прїима́ти вѣ́рꙋющїи во и҆́ма є҆гѡ̀: не оу҆̀ бо бѣ̀ Дх҃ъ ст҃ы́й, ꙗ҆́кѡ І҆и҃съ не оу҆̀ бѣ̀ просла́вленъ.

ѕ҃в. Мно́зи же ѿ наро́да слы́шавше сло́во, глаго́лахꙋ: се́й є҆́сть вои́стиннꙋ пр҃ро́къ.

ѕ҃г. Дрꙋзїи глаго́лахꙋ: се́й є҆́сть Хр҃то́съ. Ѻ҆́вїи же глаго́лахꙋ: є҆да̀ ѿ Галїле́и Хр҃то́съ прихо́дитъ;

ѕ҃д. Не писа́нїе ли речѐ, ꙗ҆́кѡ ѿ сѣ́мене Дв҃дова и҆ ѿ Виѳлеѥ́мскїа ве́си, и҆дѣ́же бѣ̀ Дв҃дъ, Хр҃то́съ прїи́детъ;

ѕ҃е. Ра́спра оу҆̀бо бы́сть въ наро́дѣ є҆гѡ̀ ра́ди.

ѕ҃ѕ. Нѣ́цыи же ѿ ни́хъ хота́хꙋ ꙗ҆́ти є҆го̀: но никто́же возложѝ на́нь рꙋ́цѣ.

ѕ҃з. Прїидо́ша же слꙋгѝ ко а҆рхїере́ѡмъ и҆ фарїсе́ѡмъ: и҆ рѣ́ша и҆̀мъ тїи: почто̀ не приведо́сте є҆гѡ̀;

ѕ҃и. Ѿвѣща́ша слꙋгѝ: николи́же та́кѡ є҆́сть глаго́лалъ человѣ́къ ꙗ҆́кѡ се́й человѣ́къ.

ѕ҃і. Ѿвѣща́ша оу҆̀бо и҆̀мъ фарїсе́є: є҆да̀ и҆ вы̀ прелще́ни бы́сте;

ѕ҃ѳ. Є҆да̀ кто̀ ѿ кнѧ̑зь вѣ́рова въ ѻ҆́нь, и҆лѝ ѿ фарїсе́й;

ѕ҃ѳа. Но наро́дъ се́й, и҆̀же не вѣ́сть зако́на, про́клати сꙋ́ть.

ѕ҃ѳв. Глаго́ла Нїкоди́мъ къ ни́мъ, и҆̀же пришѣ́дый къ немꙋ̀ но́щїю, є҆ди́нъ сы́й ѿ ни́хъ:

ѕ҃ѳг. Є҆да̀ зако́нъ на́шъ сꙋ́дитъ чл҃вѣ́кꙋ, а҆́ще не слы́шитъ ѿ негѡ̀ пре́жде, и҆ разꙋмѣ́етъ что̀ твори́тъ;

ѕ҃ѳд. Ѿвѣща́ша и҆ реко́ша є҆мꙋ̀: є҆да̀ и҆ ты̀ ѿ Галїле́и є҆сѝ; и҆спыта́й и҆ ви́ждь, ꙗ҆́кѡ пр҃ро́къ ѿ Галїле́и не прихо́дитъ.

ѕ҃ѳе. И҆ и҆́де кі́йждо въ до́мъ сво́й.

стояше Іисусъ и възгласи та каза: Ако е нѣкой жеденъ, да дойде при мене и да піе.

38. Който вѣрува въ мене, както рече писаніе-то, рѣкы отъ живѫ водѫ ще потекѫтъ изъ утробѫ-тѫ му.

39. А това рече за Духъ-тъ, когото щѣхѫ да пріемватъ вѣрующи-тѣ въ него; защото не бѣ *даденъ* още Духъ Святый; понеже Іисусъ още не бѣше ся прославилъ.

40. И тъй мнозина отъ народъ-тъ като чухѫ това слово казувахѫ: Наистинѫ тойзи е пророкъ-тъ.

41. Другы казувахѫ: Тойзи е Христосъ. Другы пакъ казувахѫ: Че отъ Галилеіѭ ли ще дойде Христосъ?

42. Не рече ли писаніе-то че отъ сѣме-то Давидово, и отъ градецъ Виѳлеемъ, дѣто бѣше Давидъ, ще дойде Христосъ?

43. И тъй станѫ раздоръ за него между народъ-тъ.

44. И нѣкои отъ тѣхъ искахѫ да го хванѫтъ: но никой не тури рѫцѣ на него.

45. И дойдохѫ си слугы-тѣ при първосвященницы-тѣ и Фарисеи-тѣ, и тѣ имъ рекохѫ: Защо го не докарахте?

46. Отговорихѫ слугы-тѣ: Никога не е говорилъ человѣкъ тъй, както тойзи человѣкъ *говори*.

47. А Фарисеи-тѣ имъ отговорихѫ: Да не бы и вы да сте ся прѣльстили?

48. Има ли да е повѣрувалъ въ него нѣкой отъ князове-тѣ или отъ Фарисеи-тѣ?

49. Но тойзи *простъ* народъ, който не знае законъ-тъ, проклѣти сѫ.

50. Казува имъ Никодимъ, той що бѣ ходилъ нощя при него, който бѣше единъ отъ тѣхъ:

51. Нашій-тъ законъ осѫжда ли человѣка, ако не чуе първомъ отъ него, и разбере що прави?

52. Отговорихѫ и рекохѫ му: Да не си и ты отъ Галилеіѭ? испытай и виждь че пророкъ отъ Галилеіѭ не е въстанѫлъ.

53. И отиде всякой у дома си.

Глава̀ и҃.

а҃. І҆и҃съ же и҆де въ го́рꙋ є҆леѡ́нскꙋ.

в҃. Заꙋ́тра же па́ки прїи́де въ цр҃ковь, и҆ всѝ лю́дїе и҆да́хꙋ къ немꙋ̀: и҆ сѣ́дъ ѹ҆ча́ше и҆́хъ.

г҃. Приведо́ша же кни́жницы и҆ фарїсе́є къ немꙋ̀ женꙋ̀ въ прелюбодѣ́анїи ꙗ҆́тꙋ, и҆ поста́вивше ю҆̀ посредѣ̀,

д҃. Глаго́лаша є҆мꙋ̀: Ѹ҆чѣ́лю, сїа̀ жена̀ ꙗ҆́та є҆́сть ны́нѣ въ прелюбодѣ́анїи.

є҃. Въ зако́нѣ же на́мъ Мѡѷсе́й повелѣ̀ такѡвы́а ка́менїемъ побива́ти: ты́ же что̀ глаго́леши;

ѕ҃. Сїе́ же рѣ́ша и҆скꙋша́юще є҆го̀, да бы́ша и҆мѣ́ли что̀ глаго́лати на́нь. І҆и҃съ же до́лꙋ преклóнсѧ, пе́рстомъ писа́ше на землѝ, не слага́ѧ и҆́мъ.

з҃. Ꙗ҆́коже прилѣжа́хꙋ вопроша́юще є҆го̀, восклóнсѧ речѐ къ ни́мъ: и҆же є҆́сть бе́з грѣха̀ въ ва́съ, пре́жде ве́рзи ка́мень на ню̀.

и҃. И҆ па́ки до́лꙋ преклóнсѧ, писа́ше на землѝ.

а҃. Они́ же слы́шавше и҆ со́вѣстїю ѡ҆блича́еми и҆схожда́хꙋ є҆ди́нъ по є҆ди́номꙋ, наче́нше ѿ ста́рецъ до послѣ́днихъ: и҆ ѡ҆ста̀ є҆ди́нъ І҆и҃съ, и҆ жена̀ посредѣ̀ сꙋ́щи.

і҃. Восклóнсѧ же І҆и҃съ, и҆ ни є҆ди́наго ви́дѣвъ, то́чїю женꙋ̀, речѐ є҆́й: же́но, гдѣ̀ сꙋ́ть, и҆̀же важда́хꙋ на тѧ̀; никїи́же ли тебѣ̀ ѡ҆сꙋди́;

а҃і. Она́ же речѐ: никто́же, Гдⷭ҇и. рече́ же є҆́й І҆и҃съ: ни а҃зъ тебѣ̀ ѡ҆сꙋжда́ю: и҆ди̑, и҆ ѿсе́лѣ ктомꙋ̀ не согрѣша́й.

в҃і. Па́ки же и҆́мъ І҆и҃съ речѐ, глаго́лѧ: а҃зъ є҆́смь свѣ́тъ мі́рꙋ: ходѧ́й по мнѣ̀, не и҆́мать ходи́ти во тмѣ̀, но и҆́мать свѣ́тъ живо́тный.

г҃і. Рѣ́ша ѹ҆́бо є҆мꙋ̀ фарїсе́є: ты̀ ѡ҆ себѣ̀ са́мъ свидѣ́тельствꙋеши: свидѣ́тельство твоѐ нѣ́сть и҆́стинно.

д҃і. Ѿвѣща̀ І҆и҃съ, и҆ речѐ и҆́мъ: а҃ще а҃зъ свидѣ́тельствꙋю ѡ҆ себѣ̀, и҆́стинно є҆́сть свидѣ́тельство моѐ: ꙗ҆́кѡ вѣ́мъ, ѿкꙋ́дꙋ

ГЛАВА 8.

1. А Іисусъ отиде на горѫ-тѫ Елеонскѫ.

2. И на зарань-тѫ дойде пакъ въ храмъ-тъ и всичкый-тъ народъ идяше при него; и сѣднѫ та гы учаше.

3. И доведохѫ книжници-тѣ и Фарисеи-тѣ при него еднѫ женѫ хванѫтѫ въ прѣлюбодѣйство, и като іѭ поставихѫ на срѣдъ,

4. Казуватъ му: Учителю, тая жена бы хванѫтѫ въ само-то дѣло като прѣлюбодѣйствуваше.

5. А въ законъ-тъ Моисей повелѣ намъ, които сѫ таквызь съ камьніе да гы убиваны; ты какво казувашь?

6. И това казувахѫ да го искушаватъ, за да иматъ да го обвиняватъ. А Іисусъ ся наведе долу, и пишѣше съ прьстъ на земіѭ-тѫ.

7. И като постоянствувахѫ да го пытатъ, исправи ся и рече имъ: Който отъ васъ е безгрѣшенъ, *той* пьрвъ да хвьрли камькъ на неіѭ.

8. И пакъ ся наведе долу и пишѣше на земіѭ-тѫ.

9. А тѣ като чухѫ *това*, и отъ съвѣсть изобличавани, излѣзвахѫ си единъ по единъ, като наченѫхѫ отъ стары-тѣ до най сетны-тѣ; и останѫ Іисусъ самъ си и жена-та стояща насрѣдъ.

10. И когато ся исправи Іисусъ, и не видѣ никого освѣнь женѫтѫ, рече ѝ: Жено, дѣ сѫ онѣзи които тя обвиняваxѫ? не тя ли осѫди никой?

11. И тя рече: Никой, Господи. И Іисусъ ѝ рече: Нито азъ тя осѫждамъ; иди си, и отъ сега не согрѣшавай вече.

12. И пакъ говоряше Іисусъ *народу* и казуваше: Азъ сьмь видѣлина на свѣтъ-тъ; който мя слѣдува, нѣма да ходи въ тьмнинѫ; но ще има видѣлинѫ-тѫ на животъ-тъ.

13. А Фарисеи-тѣ му рекохѫ: Ты самъ си за себе си свидѣтелствувашь; твое-то свидѣтелство не е истинско.

14. Отговори Іисусъ и рече имъ: Ако и да свидѣтелствувамъ азъ самъ за себе си, свидѣтелство-то ми е истинно; защото знаіѭ

прїидо́хъ, и҆ ка́мѡ и҆дѹ̀: вы̀ же не вѣ́сте, ѿкѹ́дѹ прихожду̀, и҆ ка́мѡ гра́дѹ.

є҃і. Вы̀ по пло́ти сѹ́дите, а҆́зъ не сѹжду̀ никомѹ́же.

ѕ҃і. И҆ а҆́ще сѹжду̀ а҆́зъ, сѹ́дъ мо́й и҆́стиненъ є҆́сть: ꙗ҆́кѡ є҆ди́нъ нѣ́смь, но а҆́зъ и҆ посла́вый мѧ̀ ѻ҆ц҃ъ.

з҃і. И҆ въ зако́нѣ же ва́шемъ пи́сано є҆́сть, ꙗ҆́кѡ двои́хъ чл҃вѣ́кѡвъ свидѣ́тельство и҆́стинно є҆́сть.

и҃і. Я҆́зъ є҆́смь свидѣ́тельствѹй ѡ҆ мнѣ̀ само́мъ, и҆ свидѣ́тельствѹетъ ѡ҆ мнѣ̀ посла́вый мѧ̀ ѻ҆ц҃ъ.

ѳ҃і. Глаго́лахѹ же є҆мѹ̀: гдѣ̀ є҆́сть ѻ҆ц҃ъ тво́й; ѿвѣща̀ І҆и҃съ: ни менѐ вѣ́сте, ни ѻ҆ц҃а̀ моегѡ̀: а҆́ще мѧ̀ бы́сте вѣ́дали, и҆ ѻ҆ц҃а̀ моего̀ вѣ́дали бы́сте.

к҃. Сїѧ̀ глаго́лы глаго́ла І҆и҃съ въ газофѵ́лакіи, ѹ҆чѧ̀ въ цр҃кви: и҆ никто́же ꙗ҆́тъ є҆го̀, ꙗ҆́кѡ не ѹ҆ бѣ̀ пришє́лъ ча́съ є҆гѡ̀.

к҃а. Рече́ же и҆̀мъ па́ки І҆и҃съ: а҆́зъ и҆дѹ̀, и҆ взы́щете менѐ, и҆ во грѣсѣ̀ ва́шемъ ѹ҆мре́те: а҆́можe а҆́зъ и҆дѹ̀, вы̀ не мо́жете прїитѝ.

к҃в. Глаго́лахѹ ѹ҆́бо І҆ѹде́є: є҆да̀ сѧ̀ са́мъ ѹ҆бїе́тъ ꙗ҆́кѡ глаго́летъ: а҆́можe а҆́зъ и҆дѹ̀, вы̀ не мо́жете прїитѝ;

к҃г. И҆ речѐ и҆̀мъ: вы̀ ѿ ни́жнихъ є҆стѐ, а҆́зъ ѿ вы́шнихъ є҆́смь: вы̀ ѿ мі́ра сегѡ̀ є҆стѐ, а҆́зъ нѣ́смь ѿ мі́ра сегѡ̀.

к҃д. Рѣ́хъ ѹ҆́бо ва́мъ, ꙗ҆́кѡ ѹ҆мре́те во грѣсѣ́хъ ва́шихъ: а҆́ще бо не и҆́мете вѣ́ры, ꙗ҆́кѡ а҆́зъ є҆́смь, ѹ҆мре́те во грѣсѣ́хъ ва́шихъ.

к҃є. Глаго́лахѹ ѹ҆́бо є҆мѹ̀: ты̀ кто́ є҆си; и҆ речѐ и҆̀мъ І҆и҃съ: нача́токъ, ꙗ҆́кѡ и҆ глаго́лю ва́мъ.

к҃ѕ. Мнѡ́га и҆̀мамъ ѡ҆ ва́съ глаго́лати и҆ сѹди́ти: но посла́вый мѧ̀ и҆́стиненъ є҆́сть, и҆ а҆́зъ ꙗ҆̀же слы́шахъ ѿ негѡ̀, сїѧ̀ глаго́лю въ мі́рѣ.

к҃з. Не разѹмѣ́ша ѹ҆́бо, ꙗ҆́кѡ ѻ҆ц҃а̀ и҆̀мъ глаго́лаше.

к҃и. Рече́ же и҆̀мъ І҆и҃съ: є҆гда̀ вознесе́те Сн҃а чл҃вѣ́ческаго,

отъ дѣ сьмь дошелъ, и кждѣ отивамъ; а вы не знаете отъ кждѣ идж и на кждѣ отхождамъ.

15. Вы сждите плътскы, азъ не сждіж никого.

16. Но ако и да сждіж, моя-та сждба е истинска; защото не сьмь самъ, но азъ и Отецъ, който мя е пратилъ.

17. А и въ вашій-тъ законъ е писано: Че на двама человѣцы свидѣтелство-то е истинно.

18. Азъ сьмь който свидѣтелствувамъ за себе си, и Отецъ *ми* който мя е проводилъ свидѣтелствува за мене.

19. Тогазь му казувахж: Дѣ е твой-тъ Отецъ? Отговори Іисусъ: Нито мене знаете, нито Отца ми; ако быхте знаяли мене, щѣхте да знаете и Отца ми.

20. Тѣзи думы изговори Іисусъ въ съкровищницж-тж, когато поучаваше въ храмъ-тъ; и никой го не хванж, защото не бѣше му още дошелъ часъ-тъ.

21. И пакъ имъ рече Іисусъ: Азъ отхождамъ, и ще мя търсите, и ще умрете въ грѣхъ-тъ си. Дѣто отивамъ азъ, вы не можете да дойдете.

22. А Іудеи-тѣ казахж: Да не ще да ся убіе, и за това казува: Дѣто отхождамъ азъ, вы не можете да дойдете?

23. И рече имъ: Вы сте отъ тыя които сж долу, азъ сьмь отъ оныя които сж горѣ. Вы сте отъ тойзи свѣтъ; азъ не сьмь отъ тойзи свѣтъ.

24. За това ви рѣкохъ че въ грѣхове-тѣ си ще умрете; защото, ако не повѣрувате че сьмь азъ, въ грѣхове-тѣ си ще умрете.

25. А тѣ му казувахж: Ты кой си? И рече имъ Іисусъ: *Азъ сьмь това* което отъ начало ви казувамъ.

26. Много имамъ да говоріж и да сждіж за васъ; но тойзи който мя е проводилъ, истинскый е; и азъ което сьмь чулъ отъ него, това казувамъ на свѣтъ-тъ.

27. Не разумѣхж че имъ говоряше за Отца.

28. Тогазь имъ рече Іисусъ: Кога въздигнете Сына человѣческаго,

тогда̀ оу҆разꙋмѣ́ете, ꙗ҆́кѡ а҆́зъ є҆́смь, и҆ ѿ себѣ̀ ничесѡ́же творю̀, но, ꙗ҆́коже наꙋчи́ мѧ ѻ҆ц҃ъ мо́й, сі́ѧ глаго́лю.

к҃а. И҆ посла́вый мѧ̀ со мно́ю є҆́сть: не ѿста́ви менѐ є҆ди́наго ѻ҆ц҃ъ, ꙗ҆́кѡ а҆́зъ оу҆гѡ́днаѧ є҆мꙋ̀ всегда̀ творю̀.

л҃. Сі́ѧ є҆мꙋ̀ глаго́лющꙋ, мно́зи вѣ́роваша въ него̀.

л҃а. Глаго́лаше оу҆́бо І҆и҃съ къ вѣ́ровавшымъ є҆мꙋ̀ І҆ꙋде́ѡмъ: а҆́ще вы̀ пребꙋ́дете во словесѝ моє́мъ, воистиннꙋ оу҆ченицы̀ мои̇̀ бꙋ́дете.

л҃в. И҆ оу҆разꙋмѣ́ете и҆́стиннꙋ, и҆ и҆́стина свободи́тъ вы̀.

л҃г. Ѿвѣща́ша и҆ рѣ́ша є҆мꙋ̀: сѣ́мѧ А҆враа́мле є҆́смы, и҆ никомꙋ́же рабо́тахомъ николи́же: ка́кѡ ты̀ глаго́леши, ꙗ҆́кѡ свобо́дни бꙋ́дете;

л҃д. Ѿвѣща̀ и҆̀мъ І҆и҃съ: а҆ми́нь а҆ми́нь глаго́лю ва́мъ, ꙗ҆́кѡ вса́къ твора́й грѣ́хъ, ра́бъ є҆́сть грѣха̀.

л҃е. Ра́бъ же не пребыва́етъ въ домꙋ̀ во вѣ́къ: сы́нъ пребыва́етъ во вѣ́къ.

л҃ѕ. А҆́ще оу҆́бо Сн҃ъ вы̀ свободи́тъ, воистиннꙋ свобо́дни бꙋ́дете.

л҃з. Вѣ́мъ, ꙗ҆́кѡ сѣ́мѧ А҆враа́мле є҆стѐ: но и҆щете менѐ оу҆би́ти, ꙗ҆́кѡ сло́во моѐ не вмѣща́етсѧ въ вы̀.

л҃и. А҆́зъ, є҆́же ви́дѣхъ оу҆ ѻ҆ц҃а̀ моегѡ̀, глаго́лю: и҆ вы̀ оу҆́бо, є҆́же ви́дѣсте оу҆ ѻ҆тца̀ ва́шегѡ, творитѐ.

л҃ѳ. Ѿвѣща́ша и҆ рѣ́ша є҆мꙋ̀: ѻ҆ц҃ъ на́шъ А҆враа́мъ є҆́сть. глаго́ла и҆̀мъ І҆и҃съ: а҆́ще ча̑да А҆враа́млѧ бы́сте бы́ли, дѣла̀ А҆враа́млѧ бы́сте твори́ли.

м҃. Ны́нѣ же и҆щете менѐ оу҆би́ти, человѣ́ка, и҆̀же и҆́стиннꙋ ва́мъ глаго́лахъ, ю҆̀же слы́шахъ ѿ Бг҃а: сегѡ̀ А҆враа́мъ нѣ́сть сотвори́лъ.

м҃а. Вы̀ творитѐ дѣла̀ ѻ҆тца̀ ва́шегѡ. рѣ́ша же є҆мꙋ̀: мы̀ ѿ любодѣ́ѧнїѧ нѣ́смы рожде́ни, є҆ди́наго ѻ҆ц҃а̀ и҆̀мамы, Бг҃а.

м҃в. Рече́ же и҆̀мъ І҆и҃съ: а҆́ще Бг҃ъ ѻ҆ц҃ъ ва́шъ бы́лъ, люби́ли бы́сте оу҆́бѡ менѐ: а҆́зъ бо ѿ Бг҃а и҆зыдо́хъ, и҆ прїидо́хъ: не ѿ себѣ̀ бо прїидо́хъ, но то́й мѧ̀ посла̀.

тогазь щете позна че сьмь азъ, и отъ самосебе си нищо не правіѫ, но както мя е научилъ Отецъ ми, това говоріѫ.

29. И тойзи който мя е проводилъ съ мене е; не мя е оставилъ Отецъ самичькъ; защото азъ правіѫ всякога що е нему угодно.

30. Това като говоряше, мнозина повѣрувахѫ въ него.

31. И казуваше Іисусъ на повѣрувалы-тѣ въ него Іудеи: Ако вы устоите въ моіѫ-тѫ думѫ, наистинѫ сте мои ученици.

32. И ще познаете истинѫ-тѫ, и истина-та ще вы направи свободны.

33. Отговорихѫ му: Сѣме Авраамово смы, и никога никому раби не смы ставали; какъ казувашь ты: Свободни ще бѫдете?

34. Отговори имъ Іисусъ: Истинѫ, истинѫ ви казувамъ: Всякой който прави грѣхъ, рабъ е на грѣхъ-тъ.

35. И рабъ-тъ не остава вѣчно въ кѫщѫ-тѫ; а сынъ-тъ вѣчно прѣбѫдва.

36. И тъй ако Сынъ-тъ вы освободи, ще бѫдете наистинѫ свободни.

37. Знаіѫ че сте сѣме Авраамово; но ищете да мя убіете, защото моя-та дума въ васъ ся не вмѣщава.

38. Азъ говоріѫ това което сьмь видѣлъ у Отца си, и вы такожде правите това което сте видѣли отъ отца си.

39. Отговорихѫ и рекохѫ му: Отецъ нашъ е Авраамъ. Казува имъ Іисусъ. Ако да бѣхте чада Авраамовы, дѣла-та Авраамовы быхте правили.

40. А сега искате да мя убіете, *мене*, человѣка, който ви говорихъ истинѫ-тѫ, коіѫто чухъ отъ Бога; това Авраамъ не е сторилъ.

41. Вы правите дѣла-та бащины си. А тѣ му рекохѫ: ный не смы родени отъ блудъ; едного Отца имамы, Бога.

42. Рече имъ Іисусъ: Ако да бѣше ви Богъ Отецъ, *то вы* любили быхте мене; защото азъ отъ Бога излѣзохъ и дойдохъ; понеже не сьмь дошелъ отъ самосебе си, но той мя проводи.

м҃г. Почто̀ бесѣ́ды моеѧ̀ не разꙋмѣ́ете; ꙗ҆́кѡ не мо́жете слы́шати словесѐ моегѡ̀.

м҃д. Вы̀ ѻ҆́тцѧ ва́шегѡ дїа́вола є҆́стѐ, и҆ по́хѡти ѻ҆́тцѧ ва́шегѡ хо́щете твори́ти: ѻ҆́нъ человѣ́коꙋбі́йца бѣ̀ и҆сконѝ, и҆ во и҆́стинѣ не стои́тъ: ꙗ҆́кѡ нѣ́сть и҆́стины въ не́мъ: є҆гда̀ глаго́летъ лжѝ, ѿ свои́хъ глаго́летъ: ꙗ҆́кѡ ло́жь є҆́сть и҆ ѻ҆тє́цъ лжѝ.

м҃е. А҆́зъ же занѐ и҆́стинꙋ глаго́лю, не вѣ́рꙋете мнѣ̀.

м҃ѕ. Кто̀ ѿ ва́съ ѡ҆блича́етъ мѧ̀ ѡ҆ грѣсѣ̀; а҆́ще ли и҆́стинꙋ глаго́лю, почто̀ вы̀ не вѣ́рꙋете мнѣ̀;

м҃з. И҆́же є҆́сть ѿ Бг҃а, гл҃го́лѡвъ Бж҃і́ихъ послꙋ́шаетъ: сегѡ̀ ра́ди вы̀ не послꙋ́шаете, ꙗ҆́кѡ ѿ Бг҃а нѣ́сте.

м҃и. Ѿвѣща́ша ᲂу҆́бо І҆ꙋде́є и҆ рѣ́ша є҆мꙋ̀: не до́брѣ ли мы̀ глаго́лемъ, ꙗ҆́кѡ Самарѧни́нъ є҆сѝ ты̀, и҆ бѣ́са и҆́маши;

м҃ѳ. Ѿвѣща̀ І҆и҃съ: а҆́зъ бѣ́са не и҆́мамъ, но чтꙋ̀ ѻ҆ц҃а̀ моего̀, и҆ вы̀ не чте́те менѐ.

н҃. А҆́зъ же не и҆щꙋ̀ сла́вы моеѧ̀: є҆́сть и҆щѧ̀ и҆ сѧдѧ̀.

н҃а. А҆ми́нь а҆ми́нь глаго́лю ва́мъ: а҆́ще кто̀ сло́во моѐ соблюде́тъ, сме́рти не и҆́мать ви́дѣти во вѣ́ки.

н҃в. Рѣ́ша ᲂу҆́бо є҆мꙋ̀ жи́дове: ны́нѣ разꙋмѣ́хомъ, ꙗ҆́кѡ бѣ́са и҆́маши: А҆враа́мъ ᲂу҆́мре и҆ прѻ҃ро́цы, и҆ ты̀ глаго́леши: а҆́ще кто̀ сло́во моѐ соблюде́тъ, сме́рти не и҆́мать вкꙋси́ти во вѣ́ки.

н҃г. Є҆да̀ ты̀ бо́лїй є҆сѝ ѻ҆ц҃а̀ на́шегѡ А҆враа́ма, и҆́же ᲂу҆́мре; и҆ прѻ҃ро́цы ᲂу҆мро́ша: кого̀ себѐ са́мъ ты̀ твори́ши;

н҃д. Ѿвѣща̀ І҆и҃съ: а҆́ще а҆́зъ сла́влюсѧ са́мъ, сла́ва моѧ̀ ничесо́же є҆́сть: є҆́сть ѻ҆ц҃ъ мо́й сла́вѧй мѧ̀, є҆го́же вы̀ гл҃го́лете, ꙗ҆́кѡ Бг҃ъ ва́шъ є҆́сть.

н҃е. И҆ не позна́сте є҆гѡ̀, а҆́зъ же вѣ́мъ є҆го̀: и҆ а҆́ще рекꙋ̀, ꙗ҆́кѡ не вѣ́мъ є҆гѡ̀, бꙋ́дꙋ подо́бенъ ва́мъ, ло́жь: но вѣ́мъ є҆го̀, и҆ сло́во є҆гѡ̀ соблюда́ю.

н҃ѕ. А҆враа́мъ ѻ҆ц҃ъ ва́шъ ра́дъ бы̀ бы́лъ, да бы̀ ви́дѣлъ де́нь мо́й: и҆ ви́дѣ и҆ возра́довасѧ.

43. Защо не разумѣвате говореніе-то ми? Защото не можете да слушате мое-то слово.

44. Вы сте отъ бащѫ діавола, и похоти-тѣ бащины си искате да правите. Той бѣше отъ край человѣкоубійца, и не устоя въ истинѫ-тѫ; защото истина въ него нѣма: когато говори лъжѫ-тѫ, отъ свои-тѣ си говори, защото е лъжь и *на лъжѫ-тѫ* баща.

45. А пакъ азъ защото казувамъ истинѫ-тѫ, не мя вѣрувате.

46. Кой отъ васъ мя изобличава за грѣхъ? Ако ли говорѭ истинѫ, защо вы мя не вѣрувате?

47. Който е отъ Бога, Божіи-тѣ словеса слуша; вы за това не слушате, защото отъ Бога не сте.

48. На това отговорихѫ Іудеи-тѣ и рекохѫ му: Не казувамы ли ный право, че ты си Самарянинъ, и имашь бѣсъ?

49. Отговори Іисусъ: Нѣмамъ азъ бѣсъ; но почитамъ Отца си а вы мя безчестите.

50. И азъ не търсѭ моѭ-тѫ славѫ; има кой да ѭ търси и да сѫди.

51. Истинѫ, истинѫ ви казувамъ, ако упази нѣкой мое-то слово, нѣма да види смьрть до вѣка.

52. Тогазь му рекохѫ Іудеи-тѣ: Сега разбрахмы че имашь бѣсъ. Авраамъ умрѣ и пророци-тѣ, и ты казувашь: Ако упази нѣкой слово-то ми, смьрть нѣма да вкуси.

53. Ты по голѣмъ ли си отъ отца ни Авраама, който умрѣ? и пророци-тѣ умрѣхѫ; ты на какъвъ ся правишь?

54. Отговори Іисусъ: Ако славѭ азъ самъ себе си, слава-та ми е нищо; Баща ми е който мя слави, *за* когото вы казвате че е Богъ вашъ.

55. И не сте го познали, но азъ го познавамъ; и ако рекѫ че не го познавамъ, ще бѫдѫ подобенъ вамъ лъжецъ; но азъ го познавамъ и думѫ-тѫ му дьржѫ.

56. Баща ви Авраамъ радъ бы былъ да види мой-тъ день; и видѣ и възрадува ся.

н҃з. Рѣ́ша оу҆́бо І҆ѡде́є къ немꙋ̀: пѧти́десѧть лѣ́тъ не оу҆ и҆мѧ́ши, и҆ А҆враа́ма ли є҆сѝ ви́дѣлъ;

н҃и. Речѐ же и҆̀мъ І҆и҃съ: а҆ми́нь а҆ми́нь глаго́лю ва́мъ, пре́жде да́же А҆враа́мъ не бы́сть, а҆́зъ є҆́смь.

н҃ѳ. Взѧ́ша оу҆́бо ка́менїе, да ве́ргꙋтъ на́нь: І҆и҃съ же скры́сѧ, и҆ и҆зы́де и҆з̾ цр҃кве, прошѐдъ посредѣ̀ и҆̀хъ: и҆ мимохожда́ше та́кѡ.

ГЛАВА҆̀ ѳ҃.

а҃. И҆ мимоидыи̑ ви́дѣ чл҃вѣ́ка слѣ́па ѿ рождества̀.

в҃. И҆ вопроси́ша є҆го̀ оу҆чн҃цы̑ є҆гѡ̀, глаго́люще: Равві̑, кто̀ согрѣ́шѝ, се́й ли, и҆лѝ роди́тєлѧ є҆гѡ̀, ꙗ҆́кѡ слѣ́пъ роди́сѧ;

г҃. Ѿвѣща̀ І҆и҃съ: ни се́й согрѣ́шѝ, ни роди́тєлѧ є҆гѡ̀, но да ꙗ҆ва́тсѧ дѣла̀ Бж҃їѧ на не́мъ.

д҃. Мнѣ̀ подоба́етъ дѣ́лати дѣла̀ посла́вшагѡ мѧ̀, до́ндеже де́нь є҆́сть: прїи́детъ но́щь, є҆гда̀ никто́же мо́жетъ дѣ́лати.

є҃. Є҆гда̀ въ мі́рѣ є҆́смь, свѣ́тъ є҆́смь мі́рꙋ.

ѕ҃. Сїѧ̑ ре́къ, плю́нꙋ на зе́млю, и҆ сотворѝ бре́нїе ѿ плюнове́нїѧ, и҆ пома́за о҆́чи бре́нїемъ слѣпо́мꙋ,

з҃. И҆ речѐ є҆мꙋ̀: и҆дѝ, оу҆мы́йсѧ въ кꙋпѣ́ли Сїлѡа́мстѣ: є҆́же сказа́етсѧ, по́сланъ. и҆́де оу҆́бо, и҆ оу҆мы́сѧ, и҆ прїи́де ви́дѧ.

и҃. Сосѣ́ди же, и҆ и҆̀же ба́хꙋ ви́дѣли є҆го̀ пре́жде, ꙗ҆́кѡ слѣ́пъ бѣ̀, глаго́лахꙋ: не се́й ли є҆́сть сѣда́й и҆ проса́й;

ѳ҃. Ѻ҆́вїи гл҃го́лахꙋ, ꙗ҆́кѡ се́й є҆́сть: и҆́нїи же гл҃го́лахꙋ, ꙗ҆́кѡ подо́бенъ є҆мꙋ̀ є҆́сть. О҆́нъ же глаго́лаше, ꙗ҆́кѡ а҆́зъ є҆́смь.

і҃. Глаго́лахꙋ же є҆мꙋ̀: ка́кѡ тѝ ѿверзо́стѣсѧ о҆́чи;

а҃і. Ѿвѣща̀ о҆́нъ и҆ речѐ: чл҃вѣ́къ нарица́емый І҆и҃съ, бре́нїе сотворѝ, и҆ пома́за о҆́чи мои̑, и҆ речѐ ми: и҆дѝ въ кꙋпѣ́ль Сїлѡа́млю, и҆ оу҆мы́йсѧ. ше́дъ же и҆ оу҆мы́всѧ, прозрѣ́хъ.

в҃і. Рѣ́ша оу҆́бо є҆мꙋ̀: кто̀ то́й є҆́сть; глаго́ла: не вѣ́мъ.

г҃і. Веде́ша же є҆го̀ къ фарїсе́ѡмъ, и҆̀же бѣ̀ и҆ногда̀ слѣ́пъ.

57. Рекохѫ му Іудеи-тѣ: Петдесеть години нѣмашь още, и Авраама ли си видѣлъ?

58. Рече имъ Іисусъ: Истинѫ, истинѫ ви казувамъ, прѣди да бѫде Авраамъ, азъ сьмь.

59. Тогази зѣхѫ камьніе да хвьрлятъ врьхъ него; но Іисусъ ся скры, и излѣзе изъ храмъ-тъ, и минѫ прѣзъ срѣдь тѣхъ; и така си отиде.

ГЛАВА 9.

1. И като заминуваше, видѣ едного человѣка слѣпъ отъ рожденіето си.

2. И попытахѫ го ученици-тѣ му и рекохѫ: Равви, кой е съгрѣшилъ, той ли или родители-тѣ му, та ся е слѣпъ родилъ?

3. Отговори Іисусъ: Нито е той съгрѣшилъ, нито родители-тѣ му; но да ся явятъ дѣла-та Божіи на него.

4. Азъ трѣба да вьршѫ работы-тѣ на тогози който мя е проводилъ, доклѣ е день; иде нощь, когато никой не може да работи.

5. Доклѣ сьмъ на свѣтъ-тъ, видѣлина сьмь на свѣтъ-тъ.

6. Това като рече, плюнѫ на земѭ-тѫ, и направи калъ отъ плюнкѫ-тѫ и помаза съ калъ-тъ очи-тѣ на слѣпый-тъ,

7. И рече му: Иди, омый ся въ кѫпалнѭ-тѫ Силоамъ, (което ся тълкува проводенъ). И тъй отиде, омы ся и дойде прогледнѫлъ.

8. А съсѣди-тѣ, и които го бѣхѫ виждали отъ пьрво че бѣше слѣпъ, казувахѫ: Не е ли тойзи, който сѣдяше та просяше?

9. Едни казувахѫ: Той е; другы, Че прилича на него; той казуваше: Азъ сьмь.

10. И говоряхѫ му: Какъ ти ся отворихѫ очи-тѣ?

11. Отговори той и рече: Человѣкъ който ся нарича Іисусъ направи калъ, и помаза очи-тѣ ми, и рече ми: Иди на кѫпалнѭ-тѫ Силоамъ, и омый ся: а като отидохъ та ся омыхъ, прогледахъ.

12. Тогазь му рекохѫ: Дѣ е той? Казува: Не знаѭ.

13. Заведохѫ при Фарисеи-тѣ тогозь, който бѣ нѣкога слѣпъ.

д҃і. Бѣ̀ же сѹббѡ́та, є҆гда̀ сотворѝ бре́нїе І҆и҃съ, и҆ ѿве́рзе є҆мꙋ̀ ѻ҆́чи.

е҃і. Па́ки же вопроша́хꙋ є҆го̀ и҆ фарїсе́є, ка́кѡ прозрѣ̀. ѻ҆́нъ же речѐ и҆̀мъ: бре́нїе положѝ мнѣ̀ на ѻ҆́чи, и҆ ᲂу҆мы́хсѧ, и҆ ви́жꙋ.

з҃і. Глаго́лахꙋ ᲂу҆̀бо ѿ фарїсе́й нѣ́цыи: нѣ́сть се́й ѿ Бг҃а человѣ́къ, ꙗ҆́кѡ сѹббѡ́тꙋ не храни́тъ. ѻ҆́вїи глаго́лахꙋ: ка́кѡ мо́жетъ человѣ́къ грѣ́шенъ сицева̀ зна́менїѧ твори́ти; и҆ ра́спра бѣ̀ въ ни́хъ.

и҃і. Глаго́лахꙋ ᲂу҆̀бо слѣ́пцꙋ̀ па́ки: ты̀ что̀ глаго́леши ѡ҆ не́мъ, ꙗ҆́кѡ ѿве́рзе ѻ҆́чи твои̇̀; ѻ҆́нъ же речѐ, ꙗ҆́кѡ прⷪ҇ро́къ є҆́сть.

ѳ҃і. Не ꙗ҆́ша ᲂу҆̀бо вѣ́ры І҆ꙋде́є ѡ҆ не́мъ, ꙗ҆́кѡ слѣ́пъ бѣ̀ и҆ прозрѣ̀, до́ндеже возгласи́ша роди́телей тогѡ̀ прозрѣ́вшагѡ:

а҃і. И҆ вопроси́ша и҆́хъ, гл҃го́люще: се́й ли є҆́сть сы́нъ ва́шъ, є҆го́же вы̀ глаго́лете, ꙗ҆́кѡ слѣ́пъ роди́сѧ; ка́кѡ ᲂу҆̀бо ны́нѣ ви́дитъ;

в҃. Ѿвѣща́ша же и҆̀мъ роди́телѧ є҆гѡ̀ и҆ рѣ́ша: вѣ́мы, ꙗ҆́кѡ се́й є҆́сть сы́нъ на́шъ, и҆ ꙗ҆́кѡ слѣ́пъ роди́сѧ:

г҃а. Ка́кѡ же ны́нѣ ви́дитъ, не вѣ́мы: и҆лѝ кто̀ ѿве́рзе є҆мꙋ̀ ѻ҆́чи, мы̀ не вѣ́мы: са́мъ во́зрастъ и҆̀мать, самого̀ вопроси́те, са́мъ ѡ҆ себѣ̀ да глаго́летъ.

г҃в. Сїѧ̑ реко́ша роди́телѧ є҆гѡ̀, ꙗ҆́кѡ боѧ́шасѧ жидѡ́въ: ᲂу҆же́ бо бѧ́хꙋ сложи́лисѧ жи́довє, да, а҆́ще кто̀ є҆го̀ и҆сповѣ́сть Хр҃та̀, ѿлꙋче́нъ ѿ со́нмища бꙋ́детъ.

г҃г. Сегѡ̀ ра́ди роди́телѧ є҆гѡ̀ реко́ша, ꙗ҆́кѡ во́зрастъ и҆̀мать, самого̀ вопроси́те.

г҃д. Возгласи́ша же втори́цею человѣ́ка, и҆̀же бѣ̀ слѣ́пъ, и҆ рѣ́ша є҆мꙋ̀: да́ждь сла́вꙋ Бг҃ꙋ: мы̀ вѣ́мы, ꙗ҆́кѡ человѣ́къ се́й грѣ́шенъ є҆́сть.

г҃е. Ѿвѣща̀ ᲂу҆̀бо ѻ҆́нъ и҆ речѐ: а҆́ще грѣ́шенъ є҆́сть, не вѣ́мъ: є҆ди́но вѣ́мъ, ꙗ҆́кѡ слѣ́пъ бѣ́хъ, ны́нѣ же ви́жꙋ.

г҃ѕ. Рѣ́ша же є҆мꙋ̀ па́ки: что̀ сотворѝ тебѣ̀: ка́кѡ ѿве́рзе ѻ҆́чи твои̇̀;

14. А бѣше сѫббота, когато направи Іисусъ калъ-тъ, и отвори очи-тѣ му.

15. И пакъ го пытахѫ и Фарисеи-тѣ, какъ прогледа. И той имъ рече: Калъ тури на очи-тѣ ми, и омыхъ ся, и гледамъ.

16. И казувахѫ нѣкои отъ Фарисеи-тѣ: Тойзи человѣкъ не е отъ Бога, защото сѫбботѫ-тѫ не варди. Другы казувахѫ: Какъ може грѣшенъ человѣкъ да прави таквызи чудеса? И имаше раздоръ помежду имъ.

17. Казуватъ пакъ на слѣпый-тъ: Ты що казувашь за него понеже ти е отворилъ очи-тѣ? И той рече: Пророкъ е.

18. А Іудеи-тѣ не повѣрувахѫ за него че е былъ слѣпъ и прогледнѫлъ, доклѣ не повыкахѫ родители-тѣ на тогозь който бѣ прогледнѫлъ;

19. Та гы попытахѫ и рекохѫ: Той ли е сынъ ви, *за* когото вы казувахте че е слѣпъ роденъ? а сега какъ види?

20. Отговорихѫ имъ родители-тѣ му и рекохѫ: Знаемъ че тойзи е сынъ ни, и че слѣпъ ся роди;

21. А сега какъ види не знаемъ; или кой му е отворилъ очи-тѣ не знаемъ; той е на възрастъ, него пытайте; самъ той да говори за себе си.

22. Това рекохѫ родители-тѣ му, защото ся бояхѫ отъ Іудеи-тѣ; понеже вече бѣхѫ ся нагласили Іудеи-тѣ, ако го исповѣда нѣкой че е Христосъ, да го отлѫчатъ отъ съборище-то.

23. За туй родители-тѣ му рекохѫ: На възрастъ е, пытайте него.

24. И тъй повыкахѫ вторый пѫть человѣка, който бѣ слѣпъ, и рекохѫ му: Дай славѫ Богу; ный зняемъ че тойзи человѣкъ е грѣшникъ.

25. А той отговори и рече: Грѣшникъ ли е, не знаѭ; едно знамъ че бѣхъ слѣпъ, а сега видѭ.

26. И рекохѫ му пакъ: Що ти направи? Какъ ти отвори очи-тѣ?

к҃з. Ѿвѣща̀ и҆̀мъ: реко́хъ ва́мъ оу҆жѐ, и҆ не слы́шасте: что̀ па́ки хо́щете слы́шати; є҆да̀ и҆ вы̀ оу҆ченицы̀ є҆гѡ̀ хо́щете бы́ти;

к҃и. Ѻ҆ни́ же оу҆кори́ша є҆го̀, и҆ рѣ́ша є҆мꙋ̀: ты̀ оу҆чени́къ є҆сѝ тогѡ̀: мы́ же Мѡѷсе́овы є҆смы̀ оу҆ченицы̀.

к҃а. Мы̀ вѣ́мы, ꙗ҆́кѡ Мѡѷсе́ови глаго́ла Бг҃ъ: сегѡ́ же не вѣ́мы, ѿкꙋ́дꙋ є҆́сть.

л҃. Ѿвѣща̀ человѣ́къ и҆ речѐ и҆̀мъ: ѡ҆ се́мъ бо ди́вно є҆́сть, ꙗ҆́кѡ вы̀ не вѣ́сте, ѿкꙋ́дꙋ є҆́сть, и҆ ѿве́рзе ѻ҆́чи мои̇̀.

л҃а. Вѣ́мы же, ꙗ҆́кѡ грѣ́шники Бг҃ъ не послꙋ́шаетъ: но а҆́ще кто̀ бг҃очте́цъ є҆́сть, и҆ во́лю є҆гѡ̀ твори́тъ, тогѡ̀ послꙋ́шаетъ.

л҃в. Ѿ вѣ́ка нѣ́сть слы́шано, ꙗ҆́кѡ кто̀ ѿве́рзе ѻ҆́чи слѣ́пꙋ рожде́нꙋ.

л҃г. А҆́ще не бы̀ бы́лъ се́й ѿ Бг҃а, не мо́глъ бы твори́ти ничесѡ́же.

л҃д. Ѿвѣща́ша и҆ рѣ́ша є҆мꙋ̀: во грѣсѣ́хъ ты̀ роди́лся є҆сѝ ве́сь, и҆ ты́ ли ны̀ оу҆чи́ши; и҆ и҆згна́ша є҆го̀ во́нъ.

л҃е. Оу҆слы́ша І҆и҃съ, ꙗ҆́кѡ и҆згна́ша є҆го̀ во́нъ: и҆ ѡ҆брѣ́тъ є҆го̀, речѐ є҆мꙋ̀: ты̀ вѣ́рꙋеши ли въ Сн҃а Бж҃їа;

л҃ѕ. Ѿвѣща̀ ѻ҆́нъ и҆ речѐ: и҆ кто́ є҆́сть, Гдⷭ҇и, да вѣ́рꙋю въ него̀;

л҃з. Рече́ же є҆мꙋ̀ І҆и҃съ: и҆ ви́дѣлъ є҆сѝ є҆го̀, и҆ глаго́лай съ тобо́ю, то́й є҆́сть.

л҃и. Ѻ҆́нъ же речѐ: вѣ́рꙋю Гдⷭ҇и: и҆ поклони́ся є҆мꙋ̀.

л҃ѳ. И҆ речѐ І҆и҃съ: на сꙋ́дъ а҆́зъ въ мі́ръ се́й прїидо́хъ, да невѝдѧщїи ви́дѧтъ, и҆ ви́дѧщїи слѣ́пи бꙋ́дꙋтъ.

м҃. И҆ слы́шаша ѿ фарїсе́й сїѧ̀ сꙋ́щїи съ ни́мъ, и҆ рѣ́ша є҆мꙋ̀: є҆да̀ и҆ мы̀ слѣ́пи є҆смы̀;

м҃а. Речѐ и҆̀мъ І҆и҃съ: а҆́ще бы́сте слѣ́пи бы́ли, не бы́сте и҆мѣ́ли грѣха̀: ны́нѣ же глаго́лете, ꙗ҆́кѡ ви́димъ: грѣ́хъ оу҆́бо ва́шъ пребыва́етъ.

27. Отговори имъ: Рѣкохъ ви вече, и не чухте; защо искате пакъ да чуете? Да не бы да ищете, и вы да бѫдете негови ученици?

28. А тѣ го укорихѫ и рекохѫ: Ты си неговъ ученикъ; а ный смы Моисееви ученици.

29. Ный знаемъ че на Моисея Богъ е говорилъ: а тогозь не знаемъ отъ дѣ е.

30. Отговори человѣкъ-тъ и рече имъ: Това е чудно-то, че вы не знаете отъ кѫдѣ е, и отвори очи-тѣ ми.

31. А знаемъ че Богъ грѣшницы-тѣ не послушува; но ако е нѣкой богочестивъ, и прави волѭ-тѫ му, него послушува.

32. А пакъ отъ вѣка не ся е чуло, да е отворилъ нѣкой си очи на слѣпъ роденъ *человѣкъ*.

33. Ако да не бѣ той отъ Бога, не можаше нищо да стори.

34. Отговорихѫ и рекохѫ му: Ты съвсѣмъ въ грѣхове си роденъ, и ты ли учишь насъ? и го испѫдихѫ вънъ.

35. Чу Іисусъ че сѫ го испѫдили вънъ, и като го намѣри, рече му: Ты вѣруваш ли въ Сына Божія?

36. Отговори той и рече: Кой е той, Господи, да вѣрувамъ въ него?

37. Рече му Іисусъ: И видѣлъ си го, и който приказва съ тебе, той е.

38. А той рече: Вѣруваиъ, Господи; и поклони му ся.

39. И рече Іисусъ: Азъ за сѫдъ дойдохъ на тойзи свѣтъ, да видятъ не видящи-тѣ, а видящи-тѣ да станѫтъ слѣпи.

40. И чухѫ това онѣзи отъ Фарисеи-тѣ които бѣхѫ съ него, и рекохѫ му: Да не смы и ный слѣпи?

41. Рече имъ Іисусъ: Ако да бѣхте слѣпи, грѣхъ не быхте имали; но сега казувате че Видимъ; и тъй грѣхъ-тъ ви остава.

Глава̀ і҃.

а҃. А҆ми́нь а҆ми́нь глаго́лю ва́мъ: не входа́й две́рми во дво́ръ ѻ҆вчїй, но прела́за и҆нѹдѣ, то́й та́ть є҆́сть и҆ разбо́йникъ:

в҃. А҆ входа́й две́рми, па́стырь є҆́сть ѻ҆вца́мъ.

г҃. Семѹ̀ две́рникъ ѿверза́етъ, и҆ ѻ҆́вцы гла́съ є҆гѡ̀ слы́шатъ, и҆ своѧ̀ ѻ҆́вцы глаша́етъ по и҆́мени, и҆ и҆зго́нитъ и҆́хъ.

д҃. И҆ є҆гда̀ своѧ̀ ѻ҆́вцы и҆жене́тъ, пред̾ ни́ми хо́дитъ: и҆ ѻ҆́вцы по не́мъ и҆дѹ́тъ, ꙗ҆́кѡ вѣ́дятъ гла́съ є҆гѡ̀.

є҃. По чѹжде́мъ же не и҆дѹ́тъ, но бѣжа́тъ ѿ негѡ̀, ꙗ҆́кѡ не зна́ютъ чѹжда́гѡ гла́са.

ѕ҃. Сїю̀ при́чтѹ речѐ и҆́мъ І҆и҃съ: ѻ҆ни́ же не разѹмѣ́ша, что̀ ба́ше, ꙗ҆̀же глаго́лаше и҆́мъ.

з҃. Рече́ же па́ки и҆́мъ І҆и҃съ: а҆ми́нь а҆ми́нь глаго́лю ва́мъ, ꙗ҆́кѡ а҆́зъ є҆́смь две́рь ѻ҆вца́мъ.

и҃. Всѝ, є҆ли́кѡ и҆́хъ прїи́де пре́жде менѐ, та́тїе сѹ́ть и҆ разбо́йницы: но не послѹ́шаша и҆́хъ ѻ҆́вцы.

а҃. А҆́зъ є҆́смь две́рь: мно́ю а҆́ще кто̀ вни́детъ, спасе́тсѧ: и҆ вни́детъ и҆ и҆зы́детъ, и҆ па́жить ѡ҆бра́щетъ.

і҃. Та́ть не прихо́дитъ, ра́зѣ да ᲂу҆кра́детъ и҆ ᲂу҆бїе́тъ и҆ погѹби́тъ: а҆́зъ прїидо́хъ, да живо́тъ и҆мѹ́тъ, и҆ ли́шше и҆мѹ́тъ.

а҃і. А҆́зъ є҆́смь па́стырь до́брый: па́стырь до́брый дѹ́шѹ свою̀ полага́етъ за ѻ҆́вцы.

в҃і. А҆ наѐмникъ, и҆́же нѣ́сть па́стырь, є҆мѹ́же не сѹ́ть ѻ҆́вцы своѧ̀, ви́дитъ во́лка грядѹ́ща, и҆ ѡ҆ставла́етъ ѻ҆́вцы, и҆ бѣ́гаетъ: и҆ во́лкъ расхи́титъ и҆́хъ, и҆ распѹ́дитъ ѻ҆́вцы.

г҃і. А҆ наѐмникъ бѣжи́тъ, ꙗ҆́кѡ наѐмникъ є҆́сть, и҆ нерадитъ ѿ ѻ҆вца́хъ.

д҃і. А҆́зъ є҆́смь па́стырь до́брый: и҆ зна́ю моѧ̀, и҆ зна́ютъ мѧ̀ моѧ̀.

є҃і. Ꙗ҆́коже зна́етъ мѧ̀ ѻ҆ц҃ъ, и҆ а҆́зъ зна́ю ѻ҆ц҃а̀: и҆ дѹ́шѹ мою̀ полага́ю за ѻ҆́вцы.

ГЛАВА 10.

1. Истинѫ, истинѫ ви казувамъ, който не влѣзува прѣзъ врата-та въ кошарѫ-тѫ на овцы-тѣ, но прѣлазя отъ другадѣ, той е крадецъ и разбойникъ.

2. А който влѣзува прѣзъ врата-та, пастырь е на овцы-тѣ.

3. Нему вратарь-тъ отваря, и овцы-тѣ слушатъ гласъ-тъ му, и свои-тѣ овцы по име зове, и гы извожда.

4. И кога искара овцы-тѣ си вънъ, ходи прѣдъ тѣхъ; и овцы-тѣ идѫтъ слѣдъ него, защото знаѭтъ гласъ-тъ му.

5. А слѣдъ чужденецъ-тъ не щѫтъ оти, но ще побѣгнѫтъ отъ него; защото гласъ-тъ на чужденцы-тѣ не знаѭтъ.

6. Тѫзи притчѫ имъ рече Іисусъ: но тѣ не разумѣхѫ що бѣ това което имъ говоряше.

7. Тогазь пакъ имъ рече Іисусъ: Истинѫ, истинѫ ви казувамъ, че азъ сьмь врата-та на овцы-тѣ.

8. Всичкы, които сѫ дошли прѣди мене, крадци сѫ и разбойници; но овцы-тѣ гы не послушахѫ.

9. Азъ сьмь врата-та; прѣзъ мене ако влѣзе нѣкой, спасенъ ще бѫде, и ще влѣзе и ще излѣзе, и пашѫ ще намѣри.

10. Крадецъ-тъ не иде, освѣнь да открадне, да заколе и да погуби; азъ дойдохъ за да иматъ животъ, и да *го* иматъ прѣизобилно.

11. Азъ сьмь добрый-тъ пастырь; добрый-тъ пастырь душѫ-тѫ си полага за овцы-тѣ.

12. А наемникъ-тъ който не е овчарь, на когото овцы-тѣ не сѫ неговы, види вълкъ-тъ че иде, и оставя овцы-тѣ и бѣга; и вълкъ-тъ разграбя овцы-тѣ и распръснува гы.

13. А наемникъ-тъ бѣга, защото е наемникъ, и не го е грыжа за овцы-тѣ.

14. Азъ сьмь добрый-тъ пастырь, и познавамъ мои-тѣ, и мои-тѣ мене познаватъ.

15. Както мя познава Отецъ, и азъ познавамъ Отца; и душѫ-тѫ си полагамъ зарадь овцы-тѣ.

ѕ҃і. И҆ и҆ны ѻ҆вцы и҆мамъ, ꙗ҆же не сꙋ́ть ѿ двора̀ сегѡ̀: и҆ ты̑ мѝ подобаетъ привестѝ, и҆ гла́съ мо́й ᲂу҆слы́шатъ: и҆ бꙋ́детъ є҆ди́но ста́до, и҆ є҆ди́нъ па́стырь.

з҃і. Сегѡ̀ ра́ди ма̀ ѻ҆ц҃ъ лю́битъ, ꙗ҆́кѡ а҆́зъ дꙋ́шꙋ мою̀ полага́ю, да па́ки прїимꙋ̀ ю҆̀.

и҃і. Никто́же во́зметъ ю҆̀ ѿ менѐ: но а҆́зъ полага́ю ю҆̀ ѡ҆ себѣ̀. ѻ҆́бласть и҆мамъ положи́ти ю҆̀, и҆ ѻ҆́бласть и҆мамъ па́ки прїа́ти ю҆̀. сїю̀ за́повѣдь прїа́хъ ѿ ѻ҆ц҃а̀ моегѡ̀.

ѳ҃і. Ра́спра же па́ки бы́сть во І҆ꙋде́ехъ за словеса̀ сїа̀.

к҃. Глаго́лахꙋ же мно́зи ѿ ни́хъ: бѣ́са и҆́мать и҆ неи́стовъ є҆́сть: что̀ є҆гѡ̀ послꙋ́шаете;

к҃а. И҆ні́и глаго́лахꙋ: сі́и глаго́ли не сꙋ́ть бѣснꙋ́ющагѡсѧ: є҆да̀ мо́жетъ бѣ́съ слѣпы̑мъ ѻ҆́чи ѿве́рсти;

к҃в. Бы́ша же тогда̀ ѡ҆бновле́нїѧ во І҆еросолу́мѣхъ, и҆ зима̀ бѣ̀.

к҃г. И҆ хожда́ше І҆и҃съ въ це́ркви въ притво́рѣ Соломѡ́ни.

к҃д. Ѡ҆быдо́ша же є҆го̀ І҆ꙋде́є, и҆ гаго́лахꙋ є҆мꙋ̀: доко́лѣ дꙋ́шы на́шѧ взе́млеши; а҆́ще ты̀ є҆сѝ Хр҃то́съ, рцы̀ на́мъ не ѡ҆бинꙋ́ѧсѧ.

к҃е. Ѡ҆вѣща̀ и҆́мъ І҆и҃съ: рѣ́хъ ва́мъ, и҆ не вѣ́рꙋете. дѣла̀, ꙗ҆̀же а҆́зъ творю̀ ѡ҆ и҆́мени ѻ҆ц҃а̀ моегѡ̀, та̑ свидѣ́тельствꙋютъ ѡ҆ мнѣ̀:

к҃ѕ. Но вы̀ не вѣ́рꙋете: нѣ́сте бо ѿ ѻ҆ве́цъ мои́хъ, ꙗ҆́коже рѣ́хъ ва́мъ.

к҃з. Ѻ҆вцы моа̀ гла́са моегѡ̀ слꙋ́шаютъ, и҆ а҆́зъ зна́ю и҆́хъ, и҆ по мнѣ̀ градꙋ́тъ.

к҃и. И҆ а҆́зъ живо́тъ вѣ́чный да́мъ и҆́мъ, и҆ не поги́бнꙋтъ во вѣ́ки, и҆ не восхи́титъ и҆́хъ никто́же ѿ рꙋки̑ моеѧ̀.

к҃ѳ. Ѻ҆ц҃ъ мо́й, и҆́же дадѐ мнѣ̀, бо́лїй всѣ́хъ є҆́сть: и҆ никто́же мо́жетъ восхи́тити и҆́хъ ѿ рꙋки̑ ѻ҆ц҃а̀ моегѡ̀.

л҃. А҆́зъ и҆ ѻ҆ц҃ъ є҆ди́но є҆смѝ.

л҃а. Взе́ша же ка́менїе па́ки І҆ꙋде́є, да побїю́тъ є҆го̀.

16. И другы овцы имамъ, които не сѫ отъ тойзи дворъ, и тѣхъ трѣба да съберѫ; и ще чуѭтъ гласъ-тъ ми; и ще бѫде едно стадо *и* единъ пастырь.

17. За това Отецъ мя люби, защото азъ полагамъ душѫ-тѫ си, за да ѭ земѫ пакъ.

18. Никой не ми ѭ отнема, но азъ отъ самосебе си ѭ полагамъ. Имамъ власть да ѭ положѫ, и имамъ власть пакъ да ѭ земѫ. Тѫзи заповѣдь пріяхъ отъ Отца си.

19. И тъй пакъ станѫ раздоръ между Іудеи-тѣ за тѣзи думы.

20. И мнозина отъ тѣхъ казувахѫ: Бѣсъ има, и лудъ е; що го слушате?

21. Другы казувахѫ: Тѣзи думы не сѫ на бѣснуемъ *человѣкъ*; може ли бѣсъ да отваря очи на слѣпы?

22. И станѫ въ Іерусалимъ *праздникъ-тъ* на освященіе-то *на храмъ-тъ*, и зима бѣше.

23. И ходяше Іисусъ въ храмъ-тъ въ притворъ-тъ Соломоновъ.

24. Между това заобыколихѫ го Іудеи-тѣ и казувахѫ му: До кога *ще* дьржишь душы-тѣ ни въ сумнѣніе? Ако си ты Христосъ, кажи ни явно.

25. Отговори имъ Іисусъ: Казахъ ви, и не вѣрувате. Дѣла-та които азъ правѭ въ име-то на Отца си, тѣ свидѣтелствуватъ за мене.

26. Но вы не вѣрувате, защото не сте отъ мои-тѣ овцы, както ви рѣкохъ.

27. Мои-тѣ овцы слушатъ мой-тъ гласъ, и азъ гы познавамъ, и тѣ идѫтъ слѣдъ мене,

28. И азъ имъ давамъ животъ вѣченъ, и нѣма да загынѫтъ во вѣкы, и никой нѣма да гы грабне отъ рѫкѫ-тѫ ми.

29. Отецъ ми, който ми *гы* даде, отъ всичкы е най голѣмъ; и никой не може да *гы* грабне отъ рѫкѫ-тѫ на Отца ми.

30. Азъ и Отецъ едно смы.

31. Тогазь пакъ зѣхѫ Іудеи-тѣ камьніе да го убіѭтъ.

д҃. Слы́шавъ же І҃исъ речѐ: сїа̀ болѣ́знь нѣ́сть къ смє́рти, но ѿ сла́вѣ Бж҃їи, да просла́витсѧ Сн҃ъ Бж҃їй є҆а̀ ра́ди.

є҃. Люблѧ́ше же І҃исъ Ма́рѳа и҆ сестрѐ є҆а̀ и҆ Ла́зарѧ.

ѕ҃. Є҆гда́ же ᲂу҆слы́ша, ꙗ҆́кѡ боли́тъ, тогда̀ пребы́сть на нє́мже бѣ̀ мѣ́стѣ два̀ дні̀.

з҃. Потомъ же глаго́ла ᲂу҆ченикѡ́мъ: и҆́демъ во І҃ѳдє́ю па́ки.

и҃. Глаго́лаша є҆мꙋ̀ ᲂу҆ченицы̀: Равві̀, ны́нѣ и҆ска́хꙋ тебѐ ка́менїемъ поби́ти І҃ѳдє́є, и҆ па́ки ли и҆́деши та́мѡ;

ѳ҃. Ѿвѣща̀ І҃исъ: не двана́десать ли часѡ́въ є҆́сть во дні̀; а҆́ще кто̀ хо́дитъ во дні̀, не по́ткнетсѧ, ꙗ҆́кѡ свѣ́тъ мі́ра сегѡ̀ ви́дитъ:

і҃. А҆́ще же кто̀ хо́дитъ въ нощѝ, по́ткнетсѧ, ꙗ҆́кѡ нѣ́сть свѣ́та въ нє́мъ.

а҃і. Сїа̀ речѐ, и҆ посє́мъ глаго́ла и҆̀мъ: Ла́зарь дрꙋ́гъ на́шъ ᲂу҆спе: но и҆дꙋ̀, да возбꙋжꙋ̀ є҆го̀.

в҃і. Рѣ́ша ᲂу҆́бо ᲂу҆ченицы̀ є҆гѡ̀: Гдⷭ҇и, а҆́ще ᲂу҆спе, спасе́нъ бꙋ́детъ.

г҃і. Рече́ же І҃исъ ѿ смє́рти є҆гѡ̀: О҆ни́ же мнѣ́ша, ꙗ҆́кѡ ѿ ᲂу҆спе́нїи сна̀ глаго́летъ.

д҃і. Тогда̀ речѐ и҆̀мъ І҃исъ не ѿбинꙋ́ѧсѧ: Ла́зарь ᲂу҆мре:

є҃і. И҆ ра́дꙋюсѧ ва́съ ра́ди, да вѣ́рꙋєте, ꙗ҆́кѡ не бѣ́хъ та́мѡ: но и҆́демъ къ немꙋ̀.

ѕ҃і. Рече́ же Ѳѡма̀, глаго́лемый близне́цъ, ᲂу҆ченикѡ́мъ: и҆́демъ и҆ мы̀, да ᲂу҆мремъ съ ни́мъ.

з҃і. Прише́дъ же І҃исъ, ѿбрѣ́те є҆го̀ четы́ри дні̀ ᲂу҆жѐ и҆мꙋ́ща во гро́бѣ.

и҃і. Бѣ́ же Вїѳа́нїа бли́зъ І҃ерли́ма, ꙗ҆́кѡ ста́дїй пятьна́десать:

ѳ҃і. И҆ мно́зи ѿ І҃ѳдє́й бѧ́хꙋ прише́дші къ Ма́рѳѣ и҆ Марі́и, да ᲂу҆тѣ́шатъ и҆́хъ ѿ бра́тѣ є҆ю̀.

к҃. Ма́рѳа ᲂу҆́бо є҆гда̀ ᲂу҆слы́ша, ꙗ҆́кѡ І҃исъ гра́детъ, срѣ́те є҆го̀: Марі́а же до́ма сѣда́ше.

4. И като чу Іисусъ, рече: Тая болѣсть не е на смьрть, но за славѫ-тѫ Божіѭ, за да ся прослави Сынъ Божій чрѣзъ неѭ.

5. А Іисусъ обычаше Мароѫ и сестрѫ ѝ и Лазаря.

6. И тъй отъ какъ чу че е болѣнъ, тогазь ся бави два дни на това мѣсто дѣто бѣше.

7. Подирь това казува на ученицы-тѣ: Да идемъ пакъ въ Іудеѭ.

8. Казуватъ му ученицы-тѣ: Равви, сега ищяхѫ Іудеи-тѣ да тя убіѭтъ съ камьніе, и пакъ ли тамъ отхождашь?

9. Отговори Іисусъ: Не сѫ ли дванадесеть часове въ день-тъ? Ако ходи нѣкой деня, не ся прѣпънва, защото гледа видѣлинѫ-тѫ на тойзи свѣтъ.

10. Ако ли ходи нѣкой нощя, прѣпънва ся, защото видѣлина-та не е въ него.

11. Това рече, и подирь туй казува имъ: Лазарь нашій-тъ пріятель заспа; но да идѫ да го събудіѭ.

12. Рекохѫ му ученици-тѣ му: Господи, ако е заспалъ, ще оздравѣе.

13. Но Іисусъ бѣ реклъ зарадь смьрть-тѫ му, а тѣ мыслѣхѫ че казува за отъ сънъ заспиваніе.

14. Тогазь имъ рече Іисусъ явно: Лазарь умрѣ.

15. И заради васъ за да повѣрувате, радувамъ ся че не бѣхъ тамъ; но да идемъ при него.

16. А Ѳома нарицаемый Близнецъ, рече на соученицы-тѣ: Да идемъ и ный да умремъ съ него.

17. И тъй като дойде Іисусъ, намѣри го че бѣше четыри дена вече въ гробъ-тъ.

18. А Виѳанія бѣше близу до Іерусалимъ, колкото петнадесеть стадіи.

19. И мнозина отъ Іудеи-тѣ бѣхѫ дошли при Мароѫ и Маріѭ, да гы утѣшатъ за брата имъ.

20. И Мароа щомъ чу че иде Іисусъ, посрѣщнѫ го, а Марія сѣдяше въ кѫщы.

к҃а. Рече́ же Ма́рѳа ко І҆и҃сꙋ: Гдⷭ҇и, а҆́ще бы є҆сѝ здѣ̀ бы́лъ, не бы̀ бра́тъ мо́й ᲂу҆мерлъ.

к҃в. Но и҆ ны́нѣ вѣ́мъ, ꙗ҆́кѡ є҆ли́ка а҆́ще про́сиши ѿ Бг҃а, да́стъ тебѣ̀ Бг҃ъ.

к҃г. Глаго́ла є҆́й І҆и҃съ: воскре́снетъ бра́тъ тво́й.

к҃д. Глаго́ла є҆мꙋ̀ Ма́рѳа: вѣ́мъ, ꙗ҆́кѡ воскре́снетъ въ воскреше́нїе, въ послѣ́днїй де́нь.

к҃е. Рече́ же є҆́й І҆и҃съ: а҆́зъ є҆́смь воскреше́нїе и҆ живо́тъ: вѣ́рꙋй въ ма̀, а҆́ще и҆ ᲂу҆мре́тъ, ѡ҆живе́тъ.

к҃ѕ. И҆ всѧ́къ живы́й і҆ вѣ́рꙋй въ ма̀, не ᲂу҆мре́тъ во вѣ́ки. є҆́млеши ли вѣ́рꙋ семꙋ̀;

к҃з. Глаго́ла є҆мꙋ̀: є҆́й, Гдⷭ҇и, а҆́зъ вѣ́ровахъ, ꙗ҆́кѡ ты̀ є҆сѝ Хрⷭ҇то́съ Сн҃ъ Бж҃їй, и҆́же въ мі́ръ гра́дый.

к҃и. И҆ сі̑а ре́кши, и҆́де и҆ пригласѝ Марі́ю сестрꙋ̀ свою̀, та́й ре́кши: Ѹ҆чи́тель прише́лъ є҆́сть, и҆ глаша́етъ тѧ̀.

к҃ѳ. Ѻ҆на́ же ꙗ҆́кѡ ᲂу҆слы́ша, воста̀ ско́рѡ и҆ и҆́де къ немꙋ̀.

л҃. Не ᲂу҆же́ бо бѣ̀ прише́лъ І҆и҃съ въ ве́сь, но бѣ̀ на мѣ́стѣ, и҆дѣ́же срѣ́те є҆го̀ Ма́рѳа.

л҃а. І҆ꙋде́є же ᲂу҆́бѡ сꙋ́щїи съ не́ю въ домꙋ̀ и҆ ᲂу҆тѣша́юще ю̀, ви́дѣвше Марі́ю, ꙗ҆́кѡ ско́рѡ воста̀ и҆ и҆зы́де, по не́й и҆до́ша, глаго́люще, ꙗ҆́кѡ и҆́детъ на гро́бъ, да пла́четъ та́мѡ.

л҃в. Ма́рїа же ꙗ҆́кѡ прїи́де, и҆дѣ́же бѣ̀ І҆и҃съ, ви́дѣвши є҆го̀, падѐ є҆мꙋ̀ на ногꙋ̀, глаго́лющи є҆мꙋ̀: Гдⷭ҇и, а҆́ще бы є҆сѝ бы́лъ здѣ̀, не бы̀ ᲂу҆мерлъ мо́й бра́тъ.

л҃г. І҆и҃съ ᲂу҆́бо, ꙗ҆́кѡ ви́дѣ ю̀ пла́чꙋщꙋ̑ся, и҆ прише́дшыя съ не́ю І҆ꙋде́и пла́чꙋщꙋ̑, запретѝ дꙋ́хꙋ, и҆ возмꙋти́ся са́мъ.

л҃д. И҆ речѐ: гдѣ̀ положи́сте є҆го̀; глаго́лаша є҆мꙋ̀: Гдⷭ҇и, прїидѝ и҆ ви́ждь.

л҃е. Прослези́ся І҆и҃съ.

л҃ѕ. Глаго́лахꙋ ᲂу҆́бѡ жи́дове: ви́ждь, ка́кѡ люблѧ́ше є҆го̀.

л҃з. Нѣ́цыи же ѿ ни́хъ рѣ́ша: не можа́ше ли се́й ѿве́рзый ѻ҆́чи слѣпо́мꙋ, сотвори́ти, да и҆ се́й не ᲂу҆мре́тъ;

21. Тогазь рече Мареа Іисусу: Господи, ако бѣше былъ ты тука, не бы умрѣлъ братъ ми.

22. Но и сега знаіѫ че каквото и да поищешь отъ Бога, ще ти даде Богъ.

23. Казува ѝ Іисусъ: Братъ ти ще въскрьсне.

24. Казува му Мареа: Знамъ че ще въскрьсне во въскрьсеніе-то въ послѣдній-тъ день:

25. Рече ѝ Іисусъ: Азъ сьмь въскрьсеніе-то и животъ-тъ; който вѣрува въ мене, и да умре, ще оживѣе.

26. И всякой който е живъ и вѣрува въ мене, до вѣка нѣма да умре. Вѣруваш ли това?

27. Казува му: Ей, Господи, азъ повѣрувахъ, че ты си Христосъ Сынъ Божій, който има да дойде на свѣтъ-тъ.

28. И като рече това, отиде и повыка скрытомъ сестрѫ си Маріѭ, и рече: Учитель-тъ дойде, и тя зове.

29. Тя щомъ чу, станѫ скоро и отиде при него.

30. (Іисусъ не бѣ дошелъ още въ село-то, но бѣше на мѣсто-то дѣто го посрѣщнѫ Мареа).

31. А Іудеи-тѣ, които бѣхѫ съ неіѭ въ кѫщы и іѭ утѣшавахѫ, като видѣхѫ че Марія станѫ скоро и излѣзе, отидохѫ подирѣ ѝ, защото думахѫ: Отива на гробъ-тъ да плаче тамо.

32. И като дойде Марія тамъ дѣто бѣше Іисусъ, та го видѣ, паднѫ на нозѣ-тѣ му, и казуваше му: Господи, ако бѣше былъ ты тука, нѣмаше да умрѣ братъ ми.

33. Іисусъ като іѭ видѣ че плаче, и тѣзи що бѣхѫ съ неіѭ Іудеи че плачятъ, растѫжи ся духомъ, и ся смути;

34. И рече: Дѣ го турихте? Казуватъ му: Господи, ела и виждь.

35. Просьлзи ся Іисусъ.

36. И думахѫ Іудеи-тѣ: Виждь колко го обычаше.

37. А нѣкои отъ тѣхъ рекохѫ: Не можаше ли тойзи, който отвори на слѣпый-тъ очи-тѣ, да направи щото и тойзи да не умре?

г҃и. І҃исъ же па́ки претѧ̀ въ себѣ̀, прїи́де ко гро́бꙋ. бѣ̀ же пещѥ́ра, и҆ ка́мень лежа́ше на не́й.

л҃а. Глаго́ла І҃исъ: возми́те ка́мень. глаго́ла є҆мꙋ̀ сестра̀ ᲂу҆мє́ршагѡ Ма́рѳа: Гдⷭ҇и, ᲂу҆жѐ смерди́тъ: четвероднє́венъ бо є҆́сть.

м҃. Глаго́ла є҆й І҃исъ: не рѣ́хъ ли ти̑, ꙗ҆́кѡ а҆́ще вѣ́рꙋеши, ᲂу҆́зриши сла́вꙋ Бж҃їю;

м҃а. Взѧ́ша ᲂу҆́бо ка́мень, и҆дѣ́же бѣ̀ ᲂу҆мє́рый лежа̀. І҃исъ же возве́дъ ѻ҆́чи горѣ̀, и҆ речѐ: Ѻ҆́че, хвалꙋ̀ тебѣ̀ воздаю̀, ꙗ҆́кѡ ᲂу҆слы́шалъ є҆сѝ мѧ̀.

м҃в. А҆́зъ же вѣ́дѣхъ, ꙗ҆́кѡ всегда̀ мѧ̀ послꙋ́шаеши: но наро́да ра́ди стоѧ́щагѡ ѻ҆́крестъ рѣ́хъ, да вѣ́рꙋ и҆́мꙋтъ, ꙗ҆́кѡ ты́ мѧ посла́лъ є҆сѝ.

м҃г. И҆ сі̑а̑ ре́къ, гла́сомъ вели́кимъ воззва̀: Ла́заре, гра́дѝ во́нъ.

м҃д. И҆ и҆зы́де ᲂу҆мє́рый, ѡ҆ѡ҆ва́занъ рꙋка́ма и҆ нога́ма ᲂу҆кро́емъ, и҆ лицѐ є҆гѡ̀ ᲂу҆брꙋ́сомъ ѡ҆ѡ҆ва́зано. глаго́ла и҆́мъ І҃исъ: разрѣши́те є҆го̀, и҆ ѡ҆ста́вите и҆́тѝ,

м҃е. Мно́зи ᲂу҆́бо ѿ І҃ꙋдє́й пришє́дшїи къ Марі́и, и҆ ви́дѣвше, ꙗ҆̀же сотворѝ І҃исъ, вѣ́роваша въ него̀.

м҃ѕ. Нѣ́цыи же ѿ ни́хъ и҆до́ша къ фарїсе́ѡмъ, и҆ реко́ша и҆́мъ, ꙗ҆̀же сотворѝ І҃исъ.

м҃з. Собра́ша ᲂу҆́бо а҆рхїере́є и҆ фарїсе́є со́нмъ, и҆ глаго́лахꙋ: что̀ сотвори́мъ; ꙗ҆́кѡ человѣ́къ се́й мнѡ́га зна́мєнїа твори́тъ.

м҃и. А҆́ще ѡ҆ста́вимъ є҆го̀ та́кѡ, всѝ ᲂу҆вѣ́рꙋютъ въ него̀: и҆ прїи́дꙋтъ Ри́мляне, и҆ во́змꙋтъ мѣ́сто и҆ ꙗ҆зы́къ на́шъ.

м҃а. Є҆ди́нъ же нѣ́кто ѿ ни́хъ Каїа́фа, а҆рхїере́й сы́й лѣ́тꙋ томꙋ̀, речѐ и҆́мъ: вы̀ не вѣ́сте ничесѡ́же:

н҃. Ни помышля́ете, ꙗ҆́кѡ ᲂу҆́не є҆́сть на́мъ, да є҆ди́нъ человѣ́къ ᲂу҆мре́тъ за лю́ди, а҆ не ве́сь ꙗ҆зы́къ поги́бнетъ.

н҃а. Сегѡ́ же ѡ҆ себѣ̀ не речѐ: но а҆рхїере́й сы́й лѣ́тꙋ томꙋ̀, проречѐ, ꙗ҆́кѡ хота́ше І҃исъ ᲂу҆мре́ти за лю́ди:

38. Іисусъ прочее пакъ като тѫжѣше въ себе си идува на гробъ-тъ. То бѣше пещера, и на неіѫ лежѣше камькъ.

39. Казува Іисусъ: Дигнѣте камькъ-тъ. Казува му Мареа, сестрата на умрѣлый-тъ: Господи, смьрди вече, защото е четвьродневенъ.

40. Казува ѝ Іисусъ: Не ти ли казахъ, че ако повѣрувашь ще да видишь славѫ-тѫ Божіѫ?

41. Тогазь дигнѫхѫ камькъ-тъ дѣто лежаше умрѣлый-тъ. А Іисусъ дигнѫ очи нагорѣ и рече: Отче, благодаріѫ ти, че мя послуша.

42. И азъ знаяхъ че вынѫгы мя слушашь, но за прѣдстоящый-тъ народъ рѣкохъ *това*, за да повѣруватъ че ты си мя проводилъ.

43. И това като рече, възгласи съ голѣмъ гласъ: Лазаре, излѣзь вънъ.

44. И излѣзе умрѣлый-тъ, рѫцѣ-тѣ му и нозѣ-тѣ му повиты въ саванъ; и лице-то му бѣше забрадено съ кѫрпѫ; казува имъ Іисусъ: Расповійте го, и оставѣте го да си иде.

45. Тогазь мнозина отъ Іудеи-тѣ, които бѣхѫ дошли при Маріѫ, и видѣхѫ това що стори Іисусъ, повѣруваxѫ въ него.

46. А нѣкои отъ тѣхъ отидохѫ при Фарисеи-тѣ, и казахѫ имъ *всичко* що направи Іисусъ.

47. Тогава пьрвосвященници-тѣ и Фарисеи-тѣ събрахѫ съборъ, и говоряхѫ: Що да сторимъ? Защото тойзи человѣкъ много чудеса прави.

48. Ако го оставимъ така, всичкы ще повѣруватъ въ него; и ще дойдѫтъ Римляни-тѣ и ще истребятъ и мѣсто-то и народъ-тъ ни.

49. А нѣкой си отъ тѣхъ, на име Каіафа, който бѣше пьрвосвященникъ прѣзъ тѫзи годинѫ, рече имъ: Вы нищо не знаете;

50. Нито размысляте, че е по добрѣ намъ да умре единъ человѣкъ за народъ-тъ, а не да загыне цѣлъ народъ.

51. И това отъ себе си го не каза, но понеже бѣше пьрвосвященникъ прѣзъ онѫіѫ годинѫ, пророкува че ще да умре Іисусъ заради народъ-тъ,

ѿв. И҆ не то́кмѡ за лю́ди, но да и҆ ча̑да Бж҃ія расточе́нна соберетъ во є҆ди́но.

ѿг. Ѿ тогѡ̀ оу҆бо днѣ̀ совѣща́ша, да оу҆бі́ютъ є҆го̀.

ѿд. І҆и҃съ же ктомꙋ̀ не ꙗ҆вѣ̀ хожда́ше во І҆ꙋде́ехъ, но и҆́де ѿтꙋ́дꙋ во странꙋ̀ бли́зъ пꙋсты́ни, во є҆фре́мъ нарица́емый гра́дъ, и҆ тꙋ̀ хожда́ше со оу҆ченики̑ свои́ми.

ѿе. Бѣ̀ же бли́зъ па́сха І҆ꙋде́йска: и҆ взыдо́ша мно́зи во І҆ерꙋсали́мъ ѿ стра́нъ пре́жде па́схи, да ѡ҆чи́статсѧ.

ѿѕ. И҆ска́хꙋ оу҆бо І҆и҃са, и҆ глаго́лахꙋ къ себѣ̀ въ цр҃кви стоѧ́ще: что̀ мни́тсѧ ва́мъ, ꙗ҆́кѡ не и҆́мать ли прі́ити̑ въ пра́здникъ;

ѿз. Да́ша же а҆рхіере́є и҆ фарі́се́є за́повѣдь, да а҆́ще кто̀ ѡ҆ѡꙋти́тъ є҆го̀, гдѣ̀ бꙋ́детъ, повѣ́сть, ꙗ҆́кѡ да и҆́мꙋтъ є҆го̀.

ГЛАВА̀ ві.

а҃. І҆и҃съ же пре́жде шестѝ дні́й па́схи прі́иде въ Вида́нію, и҆дѣ́же бѣ̀ Ла́зарь оу҆ме́рый, є҆го́же воскресѝ ѿ ме́ртвыхъ.

в҃. Сотвори́ша же є҆мꙋ̀ ве́черю тꙋ̀, и҆ Ма́рѳа слꙋжа́ше: Ла́зарь же є҆ди́нъ бѣ̀ ѿ возлежа́щихъ съ ни́мъ.

г҃. Маріа́ же прі́емши лі́трꙋ мѵ́ра на́рда пі́стіка многоцѣ́нна, пома́за но́зѣ І҆и́совѣ, и҆ ѡ҆тре̑ власы̑ свои́ми но́зѣ є҆гѡ̀: хра́мина же и҆спо́лниса ѿ вони̑ ма́сти бл҃гово́нныѧ.

д҃. Глаго́ла же є҆ди́нъ ѿ оу҆ще́никъ є҆гѡ̀, І҆ꙋда́ Сі́мѡновъ І҆скарі́ѡтскій, и҆́же хота́ше є҆го̀ преда́ти:

є҃. Чесѡ̀ ра́ди мѵ́ро сі̑є не про́дано бы́сть на тре́хъ стѣ́хъ пѣ́нязь, и҆ дано̀ ни́щымъ;

ѕ҃. Сі̑є же речѐ, не ꙗ҆́кѡ ѡ҆ ни́щихъ печа́шесѧ, но ꙗ҆́кѡ та́ть бѣ̀, и҆ ковче́жецъ и҆́мѣаше, и҆ вмета́емаѧ поша́ше.

з҃. Рече́ же І҆и҃съ: не дѣ́йте є҆ѧ̀: да въ де́нь погребе́нія моегѡ̀ соблюде́тъ є҆.

52. И не токо за народъ-тъ, но и за да събере на купъ разсѣянны-тѣ чада Божіи.

53. И тъй отъ него день сговорихѫ ся да го убіѭтъ.

54. За това Іисусъ не ходяше вече явно между Іудеи-тѣ, но отиде отъ тамо въ мѣсто-то близу до пустынѭ-тѫ въ градъ нарицаемый Ефраимъ, и тамъ живѣяше съ ученицы-тѣ си.

55. И наближаваше пасха-та на Іудеи-тѣ, и мнозина отъ *това* мѣсто възлѣзохѫ прѣди пасхѫ-тѫ въ Іерусалимъ, да очистятъ себе си.

56. Тогазь търсяхѫ Іисуса и разговаряхѫ ся помежду си като стояхѫ въ храмъ-тъ: Какъ ви ся струва? Нѣма ли да дойде на праздникъ-тъ?

57. А бѣхѫ дали заповѣдь и първосвященници-тѣ и Фарисеи-тѣ, ако разбере нѣкой дѣ е, да извѣсти, за да го уловятъ.

ГЛАВА 12.

1. А шесть дни прѣди пасхѫ-тѫ, дойде Іисусъ въ Виѳаніѭ дѣто бѣше бывшій-тъ умрѣлъ Лазарь, когото въскрьси отъ мьртвы-тѣ.

2. И направихѫ му тамъ вечеріѭ, и Мареа слугуваше; а Лазарь бѣше единъ отъ тѣзи, които сѣдѣхѫ съ него наедно на трапезѫ-тѫ.

3. Тогази Марія зѣ еднѫ литрѫ чисто драгоцѣнно миро пардъ, и помаза нозѣ-тѣ Іисусовы, и отры нозѣ-тѣ му съ космы-тѣ си; и кѫща-та ся испълни отъ благоуханіе-то на миро-то.

4. Тогазь единъ отъ ученицы-тѣ му, Іуда Симоновъ Искаріотскый, който щѣше да го прѣдаде, казува:

5. Защо да ся не продаде това миро за триста динаріи, и да ся даджтъ на сиромасы-тѣ?

6. А това го рече, не защото го бѣше грыжа за сиромасы-тѣ, но защото бѣ крадецъ, и *той* имаше касѫ-тѫ, и носяше каквото туряхѫ *въ неѭ*.

7. Тогази Іисусъ рече: Не дѣйте иѫ; за день-тъ на погребеніе-то ми го е задьржала.

и҃. Ни́щыѧ бо всегда̀ и҆́мате съ собо́ю, мене́ же не всегда̀ и҆́мате.

а҃. Разꙋмѣ̀ же наро́дъ мно́гъ ѿ І҆ꙋде́й, ꙗ҆́кѡ тѝ є҆́сть: и҆ прїидо́ша не і҆и҃са ра́ди то́кмѡ, но да и҆ Ла́зарѧ ви́дѧтъ, є҆го́же воскресѝ ѿ ме́ртвыхъ.

г҃. Совѣща́ша же а҆рхїере́є, да и҆ Ла́зарѧ ᲂу҆бїю́тъ:

а҃і. Ꙗ҆́кѡ мно́зи є҆гѡ̀ ра́ди и҆да́хꙋ ѿ І҆ꙋде́й, и҆ вѣ́ровахꙋ во і҆и҃са.

в҃і. Во ᲂу҆трїй же де́нь наро́дъ мно́гъ прише́дый въ пра́здникъ, слы́шавше, ꙗ҆́кѡ і҆и҃съ гра́детъ во І҆ерꙋсали́мъ,

г҃і. Прїѧ́ша ва́ї ѿ фі́нїкъ, и҆ и҆зыдо́ша въ срѣ́тенїе є҆мꙋ̀, и҆ зва́хꙋ, глаго́люще: ѡ҆са́нна, бл҃гословѐнъ гра́дый во и҆́мѧ Гдⷭ҇не, царь і҆и҃левъ.

д҃і. Ѡ҆брѣ́тъ же і҆и҃съ ѻ҆сла̀, всѣ́де на нѐ, ꙗ҆́коже є҆́сть пи́сано:

є҃і. Не бо́йсѧ дщѝ Сїѡ́нѧ: сѐ ца́рь тво́й гра́детъ, сѣда̀ на жреба́ти ѻ҆́сли.

ѕ҃і. Си́хъ же не разꙋмѣ́ша ᲂу҆ченицы̀ є҆гѡ̀ пре́жде: но є҆гда̀ просла́вися і҆и҃съ, тогда̀ помянꙋ́ша, ꙗ҆́кѡ сїѧ̑ бы́ша ѡ҆ не́мъ пи́сана, и҆ сїѧ̑ сотвори́ша є҆мꙋ̀.

з҃і. Свидѣ́тельствоваше ᲂу҆́бо наро́дъ, и҆́же бѣ̀ пре́жде съ ни́мъ, є҆гда̀ Ла́зарѧ возгласѝ ѿ гро́ба, и҆ воскресѝ є҆го̀ ѿ ме́ртвыхъ.

и҃і. Сегѡ̀ ра́ди и҆ срѣ́те є҆го̀ наро́дъ, ꙗ҆́кѡ слы́шаша є҆го̀ сїѐ сотво́рша зна́менїе.

а҃і. Фарїсе́є ᲂу҆́бо рѣ́ша къ себѣ̀: ви́дите, ꙗ҆́кѡ ника́же по́льза є҆́сть; сѐ мі́ръ по не́мъ и҆́детъ.

в҃. Бѧ́хꙋ же нѣ́цыи є҆́ллини ѿ прише́дшихъ, да покло́нѧтсѧ въ пра́здникъ:

г҃а. Сі́и ᲂу҆́бо пристꙋпи́ша къ Фїлі́ппꙋ, и҆́же бѣ̀ ѿ Виѳса́ї́ды Галїле́йскїѧ, и҆ моля́хꙋ є҆го̀, глаго́люще: гдⷭ҇и, хо́щемъ і҆и҃са ви́дѣти.

г҃в. Прїи́де Фїлі́ппъ и҆ глаго́ла А҆ндре́ови: и҆ па́ки А҆ндре́й и҆ Фїлі́ппъ глаго́ласта і҆и҃сови.

8. Защото сиромасы-тѣ всякога имате съсъ себе си, а мене всякога нѣмате.

9. И разумѣхѫ голѣмо множество отъ Іудеи-тѣ че е тамо; и дойдохѫ не токо за Іисуса, но да видятъ и Лазаря, когото въскрьси отъ мьртвы-тѣ.

10. А първосвященници-тѣ ся наговорихѫ да убіѭтъ и Лазаря:

11. Защото мнозина отъ Іудеи-тѣ за него отиваха, и вѣрувахѫ въ Іисуса.

12. На утрѣшній-тъ день народъ много, който бѣше дошелъ на праздникъ-тъ, като чухѫ че иде Іисусъ въ Іерусалимъ,

13. Зѣхѫ вѣйкы финиковы, та излѣзохѫ да го посрѣщнѫтъ, и выкахѫ; Осанна, благословенъ който иде въ име-то Господне, Царь Израилевъ.

14. А Іисусъ намѣри осле, и възсѣднѫ на него, *споредъ* както е писано:

15. Не бой ся, дъще Сіонова; ето, твой-тъ Царь иде възсѣднѫлъ на ждрѣбе ослично.

16. Но това ученици-тѣ му испьрвомъ не проумѣхѫ, а когато ся прослави Іисусъ, тогазь си наумихѫ че това бѣ за него писано, и това му сторихѫ.

17. А народъ-тъ който бѣше съ него, когато повыка Лазаря отъ гробъ-тъ и го въскрьси отъ мьртвы-тѣ, свидѣтелствуваше.

18. За това го и посрѣщнѫ народъ-тъ, защото чухѫ че сторилъ това чудо.

19. А Фарисеи-тѣ рекохѫ помежду си: Видите ли че нищо не ползувате? Ето, свѣтъ-тъ отиде слѣдъ него.

20. И между тѣзи, които възлѣзувахѫ да ся поклонятъ въ праздникъ-тъ, имаше и нѣкои Еллини.

21. И тѣ дойдохѫ при Филиппа, който бѣ отъ Виѳсаидѫ Галилейскѫ, и молихѫ му ся и казувахѫ: Господине, искамы да видимъ Іисуса.

22. Идува Филиппъ и казува на Андрея; Андрей пакъ и Филиппъ казуватъ на Іисуса.

кг. І҆и҃съ же ѿвѣща̀ и҆̀ма, глаго́ла: прі́иде ча́съ, да прославитсѧ сн҃ъ человѣ́ческій.

кд. А҆ми́нь а҆ми́нь глаго́лю ва́мъ: а҆́ще зе́рно пшени́чно па́дъ на землѝ не оу҆мре́тъ, то̀ є҆ди́но пребыва́етъ: а҆́ще же оу҆мре́тъ, мно́гъ пло́дъ сотвори́тъ.

ке. Люба́й дꙋ́шꙋ свою̀, погꙋби́тъ ю҆̀: и҆ ненави́дѧй дꙋшѝ своеѧ̀ въ мі́рѣ се́мъ, въ живо́тъ вѣ́чный сохрани́тъ ю҆̀.

кѕ. А҆́ще кто̀ мнѣ̀ слꙋ́житъ, мнѣ̀ да послѣ́дствꙋетъ: и҆ и҆дѣ́же є҆́смь а҆́зъ, тꙋ̀ и҆ слꙋгѧ̀ мо́й бꙋ́детъ: и҆ а҆́ще кто̀ мнѣ̀ слꙋ́житъ, почти́тъ є҆го̀ ѻ҆ц҃ъ мо́й.

кз. Нынѣ̀ дꙋшѧ̀ моѧ̀ возмꙋти́сѧ: и҆ что̀ рекꙋ̀; ѻ҆ч҃е, спаси́ мѧ ѿ часѧ̀ сегѡ̀: но сегѡ̀ ра́ди прі́идо́хъ на ча́съ се́й.

ки. ѻ҆ч҃е, просла́ви и҆́мѧ твоѐ. прі́иде же гла́съ съ нб҃сѐ: и҆ просла́вихъ, и҆ па́ки просла́влю.

ко. Наро́дъ же стоѧ́й слы́шавъ, глаго́лахꙋ: гро́мъ бы́сть. и҆ні́и глаго́лахꙋ: А҆́гг҃лъ глаго́ла є҆мꙋ̀.

л҃. Ѿвѣща̀ І҆и҃съ и҆ речѐ: не менѐ ра́ди гла́съ се́й бы́сть, но наро́да ра́ди.

л҃а. Нынѣ̀ сꙋ́дъ є҆́сть мі́рꙋ семꙋ̀: нынѣ̀ кнѧ́зь мі́ра сегѡ̀ и҆згна́нъ бꙋ́детъ во́нъ.

л҃в. И҆ а҆́ще а҆́зъ вознесе́нъ бꙋ́дꙋ ѿ землѝ, всѧ̑ привлекꙋ̀ къ себѣ̀.

л҃г. Сі́е же глаго́лаше, назна́менꙋѧ ко́ею смє́ртію хота́ше оу҆мре́ти.

л҃д. Ѿвѣща̀ є҆мꙋ̀ наро́дъ: мы̀ слы́шахомъ ѿ зако́на, ꙗ҆́кѡ Хр҃то́съ пребыва́етъ во вѣ́ки: ка́кѡ ты̀ глаго́леши: вознести́сѧ подоба́етъ сн҃ꙋ чл҃вѣ́ческомꙋ; кто́ є҆́сть се́й сн҃ъ чл҃вѣ́ческій;

л҃е. Рече́ же и҆́мъ І҆и҃съ: є҆щѐ ма́ло вре́мѧ свѣ́тъ въ ва́съ є҆́сть: ходи́те, до́ндеже свѣ́тъ и҆́мате, да тма̀ ва́съ не и҆́метъ: и҆ ходѧ́й во тмѣ̀ не вѣ́сть, ка́мѡ и҆́детъ.

л҃ѕ. До́ндеже свѣ́тъ и҆́мате, вѣ́рꙋйте во свѣ́тъ, да сы́нове свѣ́та бꙋ́дете. сі̑а глаго́ла І҆и҃съ, и҆ ѿше́дъ скры́сѧ ѿ ни́хъ.

23. А Іисусъ имъ отговори и каза: Дойде часъ-тъ да ся прослави Сынъ человѣческый.

24. Истинѫ, истинѫ ви казувамъ: Ако житно-то зьрно не падне въ земіѭ-тѫ и не умре, то остава само; ако ли умре, много плодъ приноси.

25. Който обыча животъ-тъ си, ще го изгуби; и който ненавиди животъ-тъ си на тойзи свѣтъ, за вѣченъ животъ ще да го упази.

26. Ако слугува нѣкой на мене, мене да послѣдува; и дѣто сьмь азъ, тамъ ще бѫде и слуга-та ми; и който слугува на мене, него ще почте Отецъ *ми*.

27. Сега душа-та ми е смутена; и какво да рекѫ? Отче, избави мя отъ тойзи часъ? Но за това дойдохъ на тойзи часъ.

28. Отче, прослави име-то твое. Тогазь дойде гласъ отъ небето: И прославихъ и пакъ ще прославіѭ.

29. А народъ-тъ, които стояхѫ и чухѫ *това*, казувахѫ: Грѣмъ е. Другы говоряхѫ: Ангелъ му продума.

30. Отговори Іисусъ и рече: Тойзи гласъ не быде за мене, по за васъ.

31. Сега е сѫдба на тойзи свѣтъ; сега князь-тъ на тойзи свѣтъ ще бѫде испѫденъ вънъ.

32. И когато бѫдѫ азъ въздигнѫтъ отъ земіѭ-тѫ, ще привлекѫ всичкы-тѣ при себе си.

33. А това говоряше като назначаваше отъ каквѫ смьрть имаше да умре.

34. Отговори му народъ-тъ: Ный смы чули отъ законъ-тъ че Христосъ во вѣкы прѣбѫдва; и какъ казувашь ты че Сынъ человѣческый трѣба да бѫде въздигнѫтъ? Кой е тойзи Сынъ человѣческый?

35. И рече имъ Іисусъ: Още малко врѣме видѣлина-та е съ васъ. Ходѣте доклѣ имате видѣлинѫ, да вы не настигне тьмнината; а който ходи въ тьмнинѫ-тѫ, не знае кѫдѣ отива.

36. Доклѣ имате видѣлинѫ-тѫ, вѣрувайте въ видѣлинѫ-тѫ, за да сте сынове на видѣлинѫ-тѫ. Това издума Іисусъ, и отиде та ся скры отъ тѣхъ.

а҃з. Толика знамєнїа сотворшѹ є҆мѹ̀ пред̾ ними, не вѣровахѹ въ него̀:

а҃и. Да сбѹдетсѧ слово И҆саїи прⷪ҇рока, є҆же речѐ: Гдⷭ҇и, кто̀ вѣрова слѹхѹ нашемѹ; и҆ мышца Гдⷭ҇нѧ комѹ̀ ѿкрыса;

а҃ѳ. Сегѡ̀ ради не можахѹ вѣровати, ꙗ҆кѡ̀ паки речѐ И҆саїа:

м҃. Ѡ҆слѣпѝ ѻ҆чи и҆хъ, и҆ ѡ҆каменилъ є҆сть сердца̀ и҆хъ: да не видѧтъ ѻ҆чима, ни разѹмѣютъ сердцемъ, и҆ ѡ҆братѧтсѧ, и҆ и҆сцѣлю̀ и҆хъ.

м҃а. Сїѧ̑ речѐ И҆саїа, є҆гда̀ видѣ славѹ є҆гѡ̀, и҆ глагола̀ ѡ҆ немъ.

м҃в. Ѻ҆бачѐ оу҆̀бѡ и҆ ѿ кнѧ̑зь мнѡ́зи вѣровавша въ него̀: но фарїсе́й ради не и҆сповѣдовахѹ, да не и҆з̾ со́нмища и҆згнани бѹдѹтъ:

м҃г. Возлюбиша бо паче славѹ человѣческѹю, не́же славѹ Бж҃їю.

м҃д. І҆и҃съ же воззва̀ и҆ речѐ: вѣрѹй въ ма̀, не вѣрѹетъ въ ма̀, но въ посла́вшаго ма̀:

м҃е. И҆ видѧй ма̀, видитъ посла́вшаго ма̀.

м҃ѕ. А҆зъ свѣтъ въ мі́ръ прїидо́хъ, да всѧ́къ вѣрѹѧй въ ма̀ во тмѣ̀ не пребѹдетъ.

м҃з. И҆ а҆ще кто̀ оу҆слы́шитъ глаго́лы моѧ̀, и҆ не вѣрѹетъ, а҆зъ не сѹждѹ̀ є҆мѹ̀: не прїидо́хъ бо, да сѹждѹ̀ мі́рови, но да спасѹ̀ мі́ръ.

м҃и. Ѿметаѧйсѧ менѐ, и҆ не прїе́млѧй глагѡ́лъ мои́хъ, и҆̀мать сѹдѧ́щаго є҆мѹ̀: сло́во, є҆же глаго́лахъ, то̀ сѹдитъ є҆мѹ̀ въ послѣ́днїй де́нь.

м҃ѳ. Ꙗ҆кѡ̀ а҆зъ ѿ себѐ не глаго́лахъ: но посла́вый ма̀ Ѻ҆ц҃ъ, то́й мнѣ̀ за́повѣдь дадѐ, что̀ рекѹ̀ и҆ что̀ возглаго́лю.

н҃. И҆ вѣ́мъ, ꙗ҆кѡ̀ за́повѣдь є҆гѡ̀ живо́тъ вѣ́чный є҆сть. ꙗ҆̀же оу҆̀бо а҆зъ глаго́лю, ꙗ҆коже речѐ мнѣ̀ Ѻ҆ц҃ъ, та́кѡ глаго́лю.

37. Но ако и да бѣ сторилъ толкозъ чудеса прѣдъ тѣхъ, не вѣруваха въ него;

38. За да ся испълни рѣчь-та на Пророка Исаіія, който рече: Господи, кой повѣрува на наше-то проповѣданіе? и мышца-та Господня кому ся откры?

39. За това не можаха да вѣруватъ, защото пакъ Исаія рече:

40. Ослѣпилъ е очи-тѣ имъ, и окаменилъ сърдца-та имъ: съ очи да не видятъ, и съсъ сърдца да не разумѣятъ, та да ся не обърнятъ и гы исцѣлія.

41. Това рече Исаія, когато видѣ слава-та негова, и говори за него.

42. Но пакъ и отъ князове-тѣ мнозина повѣруваха въ него; но поради Фарисеи-тѣ не исповѣдуваха, за да не бѫдатъ отлѫчени отъ съборище-то:

43. Защото възлюбиха слава-та человѣческа повече нежели слава-та Божіія.

44. А Іисусъ възгласи и рече: Който вѣрува въ мене, не вѣрува въ мене, но въ тогози който мя е проводилъ.

45. И който гледа мене, гледа тогози който мя е проводилъ.

46. Азъ дойдохъ видѣлина на свѣтъ-тъ, за да не остане въ тъмнина всякой който вѣрува въ мене.

47. И ако чуе нѣкой мои-тѣ словеса, и не повѣрува, азъ нѣма да го сѫдія; защото не дойдохъ да сѫдія свѣтъ-тъ, но да спаса свѣтъ-тъ.

48. Който ся отмѣта отъ мене, и не пріима мои-тѣ думы, има кой да го сѫди: слово-то което говорихъ, то ще да го сѫди въ послѣдній-тъ день.

49. Защото азъ отъ себе си не говорихъ, но Отецъ който мя проводи, той ми даде заповѣдь, какво да рекъ, и що да говоріъ.

50. И знамъ че негова-та заповѣдь е животъ вѣченъ. И тъй, това що говоріъ, както ми е Отецъ реклъ, така говоріъ.

ГЛАВА̀ ГІ.

а҃. Пре́жде же пра́здника па́схи, вѣ́дый І҆и҃съ, ꙗ҆́кѡ прїи́де є҆мꙋ̀ ча́съ, да пре́йдетъ ѿ мі́ра сегѡ̀ ко ѻ҆ц҃ꙋ̀, возлю́бль своѧ̀ сꙋ́щыѧ въ мі́рѣ, до конца̀ возлюбѝ и҆́хъ.

в҃. И҆ ве́чери бы́вшей, дїа́волꙋ ᲂу҆жѐ вложи́вшꙋ въ се́рдце І҆ꙋ́дѣ Сі́мѡновꙋ І҆скарїѡ́тскомꙋ, да є҆го̀ преда́стъ,

г҃. Вѣ́дый І҆и҃съ, ꙗ҆́кѡ всѧ̑ дадѐ є҆мꙋ̀ ѻ҆ц҃ъ въ рꙋ́цѣ, и҆ ꙗ҆́кѡ ѿ Бг҃а и҆зы́де, и҆ къ Бг҃ꙋ гра́дѣтъ:

д҃. Воста́въ ѿ ве́чери, и҆ положѝ ри̑зы, и҆ прїе́мь ле́нтїонъ, препоѧ́саса:

є҃. Пото́мъ влїѧ̀ во́дꙋ во ᲂу҆мыва́льницꙋ, и҆ нача́тъ ᲂу҆мыва́ти но́ги ᲂу҆ченикѡ́мъ, и҆ ѿтира́ти ле́нтїемъ, и҆мже бѣ̀ препоѧ́санъ.

ѕ҃. Прїи́де же къ Сі́мѡнꙋ Петрꙋ̀: и҆ глаго́ла є҆мꙋ̀ то́й: Гдⷭ҇и, ты̀ ли мои̇ ᲂу҆мы́еши но́зѣ;

з҃. Ѿвѣща̀ І҆и҃съ и҆ речѐ є҆мꙋ̀: є҆́же а҆́зъ творю̀, ты̀ не вѣ́си ны́нѣ, ᲂу҆разꙋмѣ́еши же по си́хъ.

и҃. Глаго́ла є҆мꙋ̀ Пе́тръ: не ᲂу҆мы́еши но́гꙋ моє́ю во вѣ́ки. Ѿвѣща̀ є҆мꙋ̀ І҆и҃съ: а҆́ще не ᲂу҆мы́ю тебѐ, не и҆́маши ча́сти со мно́ю.

ѳ҃. Глаго́ла є҆мꙋ̀ Сі́мѡнъ Пе́тръ: Гдⷭ҇и, не но́зѣ мои̇ то́кмѡ, но и҆ рꙋ́цѣ и҆ главꙋ̀.

і҃. Глаго́ла є҆мꙋ̀ І҆и҃съ: и҆змове́нный не тре́бꙋетъ, то́кмѡ но́зѣ ᲂу҆мы́ти, є҆́сть бо ве́сь чи́стъ: и҆ вы̀ чи́сти є҆стѐ, но не всѝ.

ꙗ҃. Вѣ́дѧше бо преда́ющаго є҆го̀: сегѡ̀ ра́ди речѐ, ꙗ҆́кѡ не всѝ чи́сти є҆стѐ.

ві҃. Є҆гда́ же ᲂу҆мы̀ но́ги и҆́хъ, прїѧ́тъ ри̑зы своѧ̀, возле́гъ па́ки, речѐ и҆́мъ: вѣ́сте ли, что̀ сотвори́хъ ва́мъ;

гі҃. Вы̀ глаша́ете мѧ̀ ᲂу҆чи́телѧ и҆ Гдⷭ҇а: и҆ до́брѣ глаго́лете: є҆́смь бо.

ді҃. А҆́ще ᲂу҆́бо а҆́зъ ᲂу҆мы́хъ ва́ши но́зѣ, Гдⷭ҇ь и҆ ᲂу҆чи́тель, и҆ вы̀ до́лжни є҆стѐ дрꙋ́гъ дрꙋ́гꙋ ᲂу҆мыва́ти но́зѣ.

ГЛАВА 13.

1. И прѣдъ праздникъ-тъ на пасхѫ-тѫ, като знаяше Іисусъ че дойде часъ-тъ му, да прѣмине отъ тойзи свѣтъ къмъ Отца, както бѣ възлюбилъ свои-тѣ, които бѣхѫ на свѣтъ-тъ, до край гы възлюби.

2. И на вечеряніе-то (когато вече діяволъ-тъ бѣше вложилъ въ сърдце-то на Іудѫ Симонова Искаріотскаго, да го прѣдаде),

3. Понеже знаяше Іисусъ че Отецъ му е далъ всичко на рѫцѣ-тѣ, и че отъ Бога е излѣзьлъ и при Бога отива,

4. Става отъ вечеріѭ-тѫ и слага си дрехы-тѣ, и зѣ прѣстилкѫ, та ся прѣпаса.

5. Послѣ налѣ водѫ въ омывалницѫ-тѫ, и наченѫ да омыва нозѣ-тѣ на ученицы-тѣ, и да *гы* отрыва съ прѣстилкѫ-тѫ съ коѭто бѣ прѣпасанъ.

6. И тъй идува при Симона Петра; а той му казува: Господи, ты ли ще ми омыешь нозѣ-тѣ?

7. Отговори Іисусъ и рече му: Това което азъ правѭ, ты сега не знаешь, но испослѣ ще разумѣешь.

8. Казува му Петръ: Нѣма да омыешь ты мои-тѣ нозѣ до вѣка. Отговори му Іисусъ: Ако тя не омыѭ, нѣмашь дѣлъ съ мене.

9. Казува му Симонъ Петръ: Господи, не само нозѣ-тѣ ми, но и рѫцѣ-тѣ и главѫ-тѫ:

10. Казува му Іисусъ: Омытый-тъ нѣма потрѣбѫ освѣнь нозѣ-тѣ *си* да омые, но е всичкый чистъ; и вы сте чисти, но не всинца.

11. Защото знаяше прѣдатель-тъ си; за това рече: Не сте всинца вы чисти.

12. А като омы нозѣ-тѣ имъ, и си зѣ дрехы-тѣ, сѣднѫ пакъ, и рече имъ: Знаете ли що ви сторихъ?

13. Вы мя выкате Учитель и Господь; и добрѣ казувате, защото сьмь.

14. И тъй азъ, Господь и Учитель, ако ви омыхъ нозѣ-тѣ, *то* и вы сте длъжни единъ другому нозѣ-тѣ да омывате.

є҃і. Ѻ҃бразъ бо дахъ вамъ, да, ꙗ҃коже а҃зъ сотворихъ вамъ, и҆ вы̀ творите.

в҃і. А҃минь а҃минь глаго́лю вамъ: нѣ́сть ра́бъ бо́лїй гдⷭ҇а своегѡ̀, ни посла́нникъ бо́лїй посла́вшагѡ є҆го̀.

з҃і. А҃ще сїа̑ вѣ́сте, блже́ни є҆стѐ, а҃ще творитѐ а҃.

и҃і. Не ѿ всѣ́хъ васъ глаго́лю: а҃зъ бо вѣ́мъ, и҆́хже и҆збра́хъ: но да писа́нїе сбꙋ́детсѧ: ꙗ҆́дый со мно́ю хлѣ́бъ, воздви́же на мѧ̀ па́тꙋ свою̀.

ѳ҃і. Ѿсе́лѣ глаго́лю вамъ, пре́жде да́же не бꙋ́детъ: да є҆гда̀ бꙋ́детъ, вѣ́рꙋ и҆́мете, ꙗ҆́кѡ а҃зъ є҆́смь.

к҃. А҃минь а҃минь глаго́лю вамъ: прїе́млѧй, а҃ще кого̀ послю̀, менѐ прїе́млетъ: а҆ прїе́млѧй менѐ, прїе́млетъ посла́вшаго мѧ̀.

к҃а. Сїа̑ ре́къ І҃исъ возмꙋти́сѧ дꙋ́хомъ, и҆ свидѣ́тельствова, и҆ речѐ: а҃минь а҃минь глаго́лю вамъ, ꙗ҆́кѡ є҆ди́нъ ѿ васъ предастъ мѧ̀.

к҃в. Ѕзира́хꙋсѧ ᲂу҆́бо междꙋ̀ собо́ю ᲂу҆ченицы̀, недоумѣ́ющесѧ, ѿ ко́мъ глаго́летъ.

к҃г. Бѣ́ же є҆ди́нъ ѿ ᲂу҆ченѝкъ є҆гѡ̀ возлежа̀ на ло́нѣ І҃исовѣ, є҆го́же люблѧ́ше І҃исъ.

к҃д. Поманю̀ же семꙋ̀ Сі́мѡнъ Пе́тръ вопроси́ти, кто̀ бы бы́лъ, ѿ не́мже глаго́летъ.

к҃е. Напа́дъ же то́й на пе́рси І҃исовы, глаго́ла є҆мꙋ̀: Гдⷭ҇и, кто́ є҆́сть;

к҃ѕ. Ѿвѣща̀ І҃исъ: то́й є҆́сть, є҆мꙋ́же а҃зъ ѡ҆мочи́въ хлѣ́бъ подамъ. и҆ ѡ҆мо́чь хлѣ́бъ, дадѐ І҃ꙋдѣ Сі́мѡновꙋ І҃скарїѡ́тскомꙋ.

к҃з. И҆ по хлѣ́бѣ, тогда̀ вни́де въ ѻ҃нь сатана̀. глаго́ла ᲂу҆́бо є҆мꙋ̀ І҃исъ: є҆́же твори́ши, сотворѝ ско́рѡ.

к҃и. Сегѡ́ же никто́же разꙋмѣ́ ѿ возлежа́щихъ, къ чесомꙋ̀ речѐ є҆мꙋ̀.

к҃а. Нѣ́цыи же мнѧ́хꙋ, поне́же ковче́жецъ и҆ма́ше І҃ꙋда,

15. Защото азъ ви примѣръ дадохъ, да правите и вы, както азъ направихъ вамъ.

16. Истинѫ, истинѫ ви казувамъ, никой рабъ не е по горень отъ Господарь-тъ си, нито посланникъ *е* по горень отъ оногозь който го е испратилъ.

17. Това като знаете, блажени сте ако го правите.

18. Не казувамъ *това* за всинца ви; азъ знаіѫ кои сьмь избралъ; но за да ся сбѫде писаніе-то: Който яде хлѣбъ съ мене, дигнѫ противъ мене петѫ-тѫ си.

19. Отъ сега ви казувамъ *това*, доклѣ още не е было, та кога сбѫде да повѣрувате че сьмь азъ.

20. Истинѫ, истинѫ ви казувамъ, който пріима когото азъ проводіѫ, мене пріима; и който пріима мене, пріима тогозь който мя е проводилъ.

21. Това като рече Іисусъ, смути ся духомъ, и свидѣтелствува и рече: Истинѫ, истинѫ ви казувамъ че единъ отъ васъ ще мя прѣдаде.

22. Тогази ученици-тѣ ся споглѣдвахѫ помежду си, и недоумѣвахѫ ся за кого говори?

23. А единъ отъ ученици-тѣ когото обычаше Іисусъ бѣше ся облегнѫлъ на скутъ-тъ Іисусовъ.

24. Кивнува му Симонъ Петръ да попыта, кой е *тойзи* за когото говори.

25. А той припаднѫ на грѫды-тѣ Іисусовы и казува му: Господи, кой е?

26. Отговаря Іисусъ: Азъ като затопіѫ залакъ-тъ комуто го дамъ, той е: и затопи залакъ-тъ та даде на Іудѫ Симонова Искаріотскаго.

27. И подирь залакъ-тъ, тогазь влѣзе Сатана въ него: и тъй казува му Іисусъ: Което правишь, прави го по скоро.

28. А това никой отъ сѣдящы-тѣ на трапезѫ-тѫ не разумѣ защо му рече.

29. Защото нѣкои мысляхѫ, понеже Іуда имаше касѫ-тѫ,

ꙗ҆́кѡ глаго́летъ є҆мꙋ̀ І҆и҃съ: кꙋпѝ, є҆́же тре́бꙋемъ на пра́здникъ: и҆лѝ ни́щымъ да нѣ́что да́стъ.

л҃. Прїи́мъ же ѻ҆́нъ хлѣ́бъ, а҆́бїе и҆зы́де: бѣ̀ же но́щь, є҆гда̀ и҆зы́де.

л҃а. Глаго́ла І҆и҃съ: ны́нѣ просла́виса сн҃ъ человѣ́ческїй, и҆ бг҃ъ просла́виса ѿ не́мъ.

л҃в. А҆́ще бг҃ъ просла́виса ѿ не́мъ, и҆ бг҃ъ просла́витъ є҆го̀ въ себѣ̀, и҆ а҆́бїе просла́витъ є҆го̀.

л҃г. Ча̑дца, є҆щѐ съ ва́ми ма́лѡ є҆́смь. взы́щете менѐ, и҆ ꙗ҆́коже рѣ́хъ І҆ꙋде́ѡмъ, ꙗ҆́кѡ а҆́можe а҆́зъ и҆дꙋ̀, вы̀ не мо́жете прїитѝ: и҆ ва́мъ глаго́лю ны́нѣ.

л҃д. За́повѣдь но́вꙋю даю̀ ва́мъ, да лю́бите дрꙋ́гъ дрꙋ́га: ꙗ҆́коже возлюби́хъ вы̀, да и҆ вы̀ лю́бите себѐ.

л҃е. Ѿ се́мъ разꙋмѣ́ютъ всѝ, ꙗ҆́кѡ мои̇ ᲂу҆ченицы̀ є҆стѐ, а҆́ще любо́вь и҆́мате междꙋ̀ собо́ю.

л҃ѕ. Глаго́ла є҆мꙋ̀ Сі́мѡнъ Пе́тръ: Гдⷭ҇и, ка́мѡ и҆дѐши; ѿвѣща̀ є҆мꙋ̀ І҆и҃съ: а҆́можe а҆́зъ и҆дꙋ̀, не мо́жеши ны́нѣ по мнѣ̀ и҆тѝ: послѣди́ же по мнѣ̀ и҆дѐши.

л҃з. Глаго́ла є҆мꙋ̀ Пе́тръ: Гдⷭ҇и, почто̀ не могꙋ̀ ны́нѣ по тебѣ̀ и҆тѝ; (ны́нѣ) дꙋ́шꙋ мою̀ за та̀ положꙋ̀.

л҃и. Ѿвѣща̀ є҆мꙋ̀ І҆и҃съ: дꙋ́шꙋ ли твою̀ за ма̀ положи́ши; а҆ми́нь а҆ми́нь глаго́лю тебѣ̀, не возгласи́тъ а҆ле́ктѡръ, до́ндеже ѿве́ржешиса менѐ три́щи.

ГЛАВА̀ ДІ.

а҃. Да не смꙋща́етса се́рдце ва́ше: вѣ́рꙋйте въ Бг҃а, и҆ въ ма̀ вѣ́рꙋйте.

в҃. Въ домꙋ̀ ѻ҆ц҃а̀ моегѡ̀ ѻ҆би́тели мнѡ́ги сꙋ́ть: а҆́ще ли же нѝ, ре́клъ бы́хъ ва́мъ. и҆дꙋ̀ ᲂу҆гото́вати мѣ́сто ва́мъ.

г҃. И҆ а҆́ще ᲂу҆гото́влю мѣ́сто ва́мъ, па́ки прїидꙋ̀ и҆ поймꙋ̀ вы̀ къ себѣ̀: да, и҆дѣ́же є҆́смь а҆́зъ, и҆ вы̀ бꙋ́дете.

д҃. И҆ а҆́можe а҆́зъ и҆дꙋ̀, вѣ́сте, и҆ пꙋ́ть вѣ́сте.

че му казува Іисусъ: Купи каквото ни трѣбува за праздникъ-тъ: или да даде нѣщо на сиромасы-тѣ.

30. И тъй като зѣ той залакъ-тъ, излѣзе тутакси; а бѣше нощь.

31. А като излѣзе той, казува Іисусъ: Сега ся прослави Сынъ человѣческый, и Богъ ся прослави въ него.

32. Ако Богъ ся прослави въ него, *то* и него Богъ ще прослави въ себе си, и сега ще го прослави.

33. Чадца, още малко сьмь съ васъ. Ще мя търсите, и както казахъ на Іудеи-тѣ: Дѣто идѫ азъ, вы не можете да дойдете, и вамъ казувамъ сега.

34. Новѫ заповѣдь ви давамъ: Да имате любовь помежду си, както вы възлюбихъ, и вы да имате любовь помежду си.

35. Отъ това всичкы ще познаѭтъ че сте мои ученици, ако имате любовь помежду си.

36. Казува му Симонъ Петръ: Господи, кѫдѣ отхождашь? Отговори му Іисусъ: Кѫдѣто отивамъ, не можешь сега да дойдешь слѣдъ мене, но подирь ще мя послѣдувашь.

37. Казува му Петръ: Господи, защо да не могѫ да дойдѫ слѣдъ тебе сега? Душѫ-тѫ си ще положѭ за тебе.

38. Отговори му Іисусъ: Душѫ-тѫ си ли за мене ще положишь? Истинѫ, истинѫ ти казувамъ, додѣ не е пѣлъ пѣтель-тъ, три пѫти ще ся отречешь отъ мене.

ГЛАВА 14.

1. Да ся не смущава сърдце-то ви: вѣрувайте въ Бога, и въ мене вѣрувайте.

2. Въ домъ-тъ на Отца моего много жилища има: ако да не бѣ така, азъ быхъ ви казалъ. Отхождамъ да ви приготвѭ мѣсто.

3. И когато отидѫ и ви приготвѭ мѣсто, ще дойдѫ пакъ, и ще вы земѫ при себе си; щото дѣто сьмь азъ, да бѫдете и вы.

4. И кѫдѣ отивамъ азъ вы знаете, и пѫть-тъ знаете.

є҃. Глаго́ла є҆мꙋ̀ Ѳѡма̀: Гдⷭ҇и, не вѣ́мы, ка́мѡ и҆де́ши: и҆ ка́кѡ мо́жемъ пꙋ́ть вѣ́дѣти;

ѕ҃. Глаго́ла є҆мꙋ̀ І҆и҃съ: а҆́зъ є҆́смь пꙋ́ть и҆ и҆́стина и҆ живо́тъ: никто́же прїи́детъ ко ѻ҆ц҃ꙋ̀, то́кмѡ мно́ю.

з҃. А҆́ще ма̀ бы́сте зна́ли, и҆ ѻ҆ц҃а̀ моего̀ зна́ли бы́сте оу҆́бѡ: и҆ ѿсе́лѣ позна́сте є҆го̀, и҆ ви́дѣсте є҆го̀.

и҃. Глаго́ла є҆мꙋ̀ Фїлі́ппъ: Гдⷭ҇и, покажѝ на́мъ ѻ҆ц҃а̀, и҆ довлѣ́етъ на́мъ.

ѳ҃. Глаго́ла є҆мꙋ̀ І҆и҃съ: толи́ко вре́мя съ ва́ми є҆́смь, и҆ не позна́лъ є҆сѝ менѐ, Фїлі́ппе; ви́дѣвый менѐ ви́дѣ ѻ҆ц҃а̀: и҆ ка́кѡ ты̀ глаго́леши: покажѝ на́мъ ѻ҆ц҃а̀;

і҃. Не вѣ́рꙋеши ли, ꙗ҆́кѡ а҆́зъ во ѻ҆ц҃ѣ̀, и҆ ѻ҆ц҃ъ во мнѣ̀ є҆́сть; глаго́лы, ꙗ҆̀же а҆́зъ глаго́лю ва́мъ, ѿ себѣ̀ не глаго́лю: ѻ҆ц҃ъ же во мнѣ̀ пребыва́лй, то́й творѝтъ дѣла̀.

а҃і. Вѣ́рꙋйте мнѣ̀, ꙗ҆́кѡ а҆́зъ во ѻ҆ц҃ѣ̀, и҆ ѻ҆ц҃ъ во мнѣ̀: а҆́ще ли же нѝ, за та̀ дѣла̀ вѣ́рꙋ и҆ми́те мѝ.

в҃і. А҆ми́нь а҆ми́нь глаго́лю ва́мъ: вѣ́рꙋй въ ма̀, дѣла̀, ꙗ҆̀же а҆́зъ творю̀, и҆ то́й сотворѝтъ, и҆ бѡ́льша си́хъ сотворѝтъ: ꙗ҆́кѡ а҆́зъ ко ѻ҆ц҃ꙋ̀ моемꙋ̀ градꙋ̀.

г҃і. И҆ є҆́же а҆́ще что̀ про́сите ѿ ѻ҆ц҃а̀ во и҆́ма моѐ, то̀ сотворю̀: да просла́витсѧ ѻ҆ц҃ъ въ сн҃ѣ.

д҃і. И҆ а҆́ще чесѡ̀ про́сите во и҆́ма моѐ, а҆́зъ сотворю̀.

є҃і. А҆́ще лю́бите ма̀, за́пѡвѣди моѧ̀ соблюди́те.

ѕ҃і. И҆ а҆́зъ оу҆молю̀ ѻ҆ц҃а̀, и҆ и҆но́го Оу҆тѣ́шителѧ да́стъ ва́мъ, да бꙋ́детъ съ ва́ми въ вѣ́къ,

з҃і. Дх҃ъ и҆́стины, є҆гѡ́же мі́ръ не мо́жетъ прїѧ́ти, ꙗ҆́кѡ не ви́дитъ є҆гѡ̀, нижѐ зна́етъ є҆гѡ̀: вы̀ же зна́ете є҆го̀, ꙗ҆́кѡ въ ва́съ пребыва́етъ, и҆ въ ва́съ бꙋ́детъ.

и҃і. Не ѡ҆ста́влю ва́съ си́ры: прїидꙋ̀ къ ва́мъ.

ѳ҃і. Є҆щѐ ма́лѡ, и҆ мі́ръ ктомꙋ̀ не оу҆ви́дитъ менѐ, вы̀ же оу҆ви́дите ма̀: ꙗ҆́кѡ а҆́зъ живꙋ̀, и҆ вы̀ жи́ви бꙋ́дете.

к҃. Въ то́й де́нь оу҆разꙋмѣ́ете вы̀, ꙗ҆́кѡ а҆́зъ во ѻ҆ц҃ѣ̀ моемъ, и҆ вы̀ во мнѣ̀, и҆ а҆́зъ въ ва́съ.

5. Казува му Ѳома: Господи, не знаемъ кѫдѣ отхождашь; и какъ можемъ да знаемъ пѫть-тъ?

6. Казува му Іисусъ: Азъ сьмь пѫть-тъ, и истина-та и животъ-тъ; никой не отива при Отца, тъкмо чрѣзъ мене.

7. Ако быхте познавали мене, познавали быхте и Отца ми; и отъ нынѣ познавате го, и видѣхте го.

8. Казува му Филиппъ: Господи, покажи ни Отца, и доста ни е.

9. Казува му Іисусъ: Толкози врѣме сьмь съ васъ, и не си ли мя позналъ, Филиппе? Който е видѣлъ мене, видѣлъ е Отца; и какъ казувашь ты: Покажи ни Отца?

10. Не вѣрувашь ли че азъ *сьмь* въ Отца, и Отецъ е въ мене? думы-тѣ които азъ ви говорiѭ, отъ себе си гы не говорiѭ; но Отецъ който прѣбѫдва въ мене, дѣла-та той прави.

11. Вѣрувайте ми че азъ *сьмь* въ Отца, и Отецъ е въ мене; ако ли не, вѣрувайте ми за тыя дѣла.

12. Истинѫ, истинѫ ви казувамъ, който вѣрува въ мене, дѣла-та които правiѭ азъ, и той ще *гы* прави; и по голѣмы отъ тѣхъ ще прави: защото азъ отхождамъ при Отца си.

13. И каквото попросите въ мое име, ще го направiѭ; за да ся прослави Отецъ въ Сына.

14. Ако попросите нѣщо въ мое име, азъ ще *го* направiѭ.

15. Ако имате любовь къмъ мене, упазѣте мои-тѣ заповѣди.

16. И азъ ще умолiѭ Отца, и ще ви даде другъ Утѣшитель, да прѣбѫде съ васъ во вѣкы,

17. Духъ-тъ на истинѫ-тѫ, когото свѣтъ-тъ не може да прiеме; защото го не види, нито го познава; а вы го познавате, защото прѣбѫдва съ васъ, и въ васъ ще бѫде.

18. Нѣма да вы оставiѭ сирацы; ще дойдѫ при васъ.

19. Още малко, и свѣтъ-тъ вече нѣма да мя вижда; а вы мя видите; защото азъ сьмь живъ, и вы ще бѫдете живи.

20. Въ онзи день вы ще познаете, че азъ сьмь въ Отца си, и вы въ мене, и азъ въ васъ.

ка҃. И҆мѣ́й за́пѡвѣди моѧ̀, и҆ соблюда́й и҆́хъ, то́й є҆́сть
люба́й мѧ̀: а҆ люба́й мѧ̀, возлю́бленъ бꙋ́детъ ѻ҆ц҃е́мъ мои́мъ:
и҆ а҆́зъ возлюблю̀ є҆го̀, и҆ ꙗ҆влю́сѧ є҆мꙋ̀ са́мъ.
кв҃. Глаго́ла є҆мꙋ̀ І҆ꙋ́да, не І҆скарі̑ѡтскїй: Гдⷭ҇и, и҆ что̀ бы́сть,
ꙗ҆́кѡ на́мъ хо́щеши ꙗ҆ви́тисѧ, а҆ не мі́рови;
кг҃. Ѿвѣща̀ І҆и҃съ, и҆ речѐ є҆мꙋ̀: а҆́ще кто̀ лю́битъ мѧ̀, сло́во
моѐ соблюде́тъ: и҆ ѻ҆ц҃ъ мо́й возлю́битъ є҆го̀, и҆ къ немꙋ̀
прїи́демъ, и҆ ѻ҆би́тель оу҆ негѡ̀ сотвори́мъ.
кд҃. Не люба́й мѧ̀, слове́съ мои́хъ не соблюда́етъ: и҆ сло́во,
є҆́же слы́шасте, нѣ́сть моѐ, но посла́вшагѡ мѧ̀ ѻ҆ц҃а̀.
ке҃. Сїѧ̑ глаго́лахъ ва́мъ въ ва́съ сы́й.
кѕ҃. Оу҆тѣ́шитель же, Дх҃ъ ст҃ы́й, є҆го́же по́слетъ ѻ҆ц҃ъ во
и҆́мѧ моѐ, то́й вы̀ наꙋчи́тъ всемꙋ̀, и҆ воспомане́тъ ва́мъ всѧ̑,
ꙗ҆̀же рѣ́хъ ва́мъ.
кз҃. Ми́ръ ѡ҆ставлѧ́ю ва́мъ, ми́ръ мо́й даю̀ ва́мъ: не ꙗ҆́коже
мі́ръ даѐтъ, а҆́зъ даю̀ ва́мъ. да не смꙋща́етсѧ се́рдце ва́ше, ни
оу҆страша́етъ.
ки҃. Слы́шасте, ꙗ҆́кѡ а҆́зъ рѣ́хъ ва́мъ: и҆дꙋ̀ и҆ прїидꙋ̀ къ ва́мъ.
а҆́ще бы́сте люби́ли мѧ̀, возра́довалисѧ бы́сте оу҆́бѡ, ꙗ҆́кѡ рѣ́хъ:
и҆дꙋ̀ ко ѻ҆ц҃ꙋ̀: ꙗ҆́кѡ ѻ҆ц҃ъ мо́й бо́лїй менѐ є҆́сть.
кі҃. И҆ ны́нѣ рѣ́хъ ва́мъ, пре́жде да́же не бꙋ́детъ: да є҆гда̀
бꙋ́детъ, вѣ́рꙋ и҆́мете.
кі҃. Ктомꙋ̀ не мно́гѡ глаго́лю съ ва́ми. гра́детъ бо сегѡ̀ мі́ра
кнѧ́зь, и҆ во мнѣ̀ не и҆́мать ничесѡ́же.
кі҃а. Но да разꙋмѣ́етъ мі́ръ, ꙗ҆́кѡ люблю̀ ѻ҆ц҃а̀, и҆ ꙗ҆́коже
заповѣ́да мнѣ̀ ѻ҆ц҃ъ, та́кѡ творю̀. воста́ните, и҆́демъ ѿсю́дꙋ.

ГЛАВѢ̀ ѐі.

а҃. А҆́зъ є҆́смь лоза̀ и҆́стиннаѧ, и҆ ѻ҆ц҃ъ мо́й дѣ́латель є҆́сть.
в҃. Всѧ́кꙋ ро́згꙋ ѿ мнѣ̀ не твора́щꙋю плода̀, и҆зметъ ю̀: и҆ всѧ́кꙋ
твора́щꙋю пло́дъ, ѡ҆́требитъ ю̀, да мно́жайшїй пло́дъ принесе́тъ.
г҃. Оу҆жѐ вы̀ чи́сти є҆́стѐ за сло́во, є҆́же глаго́лахъ ва́мъ.

21. Който има мои-тѣ заповѣди и гы дьржи, той е що мя люби; а който мя люби, възлюбенъ ще бѫде отъ Отца ми; и азъ ще го възлюбіѭ и ще явіѭ себе си нему.

22. Казува му Іуда (не Искаріотский): Господи, що е това дѣто ще явишь себе си намъ, а не на свѣтъ-тъ?

23. Отговори Іисусъ и рече му: Който люби мене, ще упази мое-то слово; и Отецъ ми ще го възлюби, и ще дойдемъ при него, и ще направимъ жилище у него.

24. Който не люби мене, мои-тѣ словеса не дьржи; и слово-то, което слушате не е мое, но на Отца който мя е проводилъ.

25. Това ви изсказахъ, доклѣ сьмь още съ васъ.

26. А Утѣшитель-тъ, Духъ Святый, когото Отецъ ще *ви* проводи въ мое име, той ще вы научи всичко, и ще ви напомни всичко що ви сьмь реклъ.

27. Миръ ви оставямъ; мой-тъ миръ ви давамъ; азъ не ви давамъ, както свѣтъ-тъ дава. Да ся не смущава сьрдце-то ви, нито да ся устрашава.

28. Чухте че азъ ви рѣкохъ: Отивамъ си, и ще дойдѫ при васъ. Ако мя любяхте, възрадували ся быхте за това що рѣкохъ: Отхождамъ при Отца; защото Отецъ мой е по голѣмъ отъ мене.

29. И сега ви рѣкохъ прѣди да бѫде; че когато ся сбѫде да повѣрувате.

30. Отъ сега съ васъ нѣма много да говоріѭ; защото иде князьтъ на тойзи свѣтъ, и *той* нѣма нищо въ мене.

31. Но за да познае свѣтъ-тъ, че азъ любіѭ Отца, и както ми е Отецъ заповѣдалъ, така правіѭ. Станѣте, да отидемъ отъ тука.

ГЛАВА 15.

1. Азъ сьмь истинна-та лоза, и Отецъ ми е земледѣлецъ-тъ.

2. Всяка една пржчка въ мене, която не приноси плодъ, отрѣзва іѭ; и всяка що дава плодъ, очистя іѭ, за да даде по много плодъ.

3. Вы сега сте чисти, заради слово-то което ви говорихъ.

д҃. Бꙋ́дите во мнѣ̀, и҆ а҆́зъ въ ва́съ. ꙗ҆́коже розга̀ не мо́жетъ плода̀ сотвори́ти ѿ себѣ̀, а҆́ще не бꙋ́детъ на лозѣ̀: та́кѡ и҆ вы̀, а҆́ще во мнѣ̀ не пребꙋ́дете.

є҃. А҆́зъ є҆́смь лоза̀, вы̀ же ро́ждїе. и҆ и҆́же бꙋ́детъ во мнѣ̀, и҆ а҆́зъ въ не́мъ, то́й сотвори́тъ пло́дъ мно́гъ: ꙗ҆́кѡ бе́з менѐ не мо́жете твори́ти ничесѡ́же.

ѕ҃. А҆́ще кто̀ во мнѣ̀ не пребꙋ́детъ, и҆зве́ржетсѧ во́нъ, ꙗ҆́коже розга̀, и҆ и҆зсы́шетъ: и҆ собира́ютъ ю҆̀ и҆ во ѻ҆́гнь влага́ютъ: и҆ сгара́етъ.

з҃. А҆́ще пребꙋ́дете во мнѣ̀, и҆ глаго́лы мои̇̀ въ ва́съ пребꙋ́дꙋтъ, є҆гѡ́же а҆́ще хо́щете, проси́те, и҆ бꙋ́детъ ва́мъ.

и҃. Ѿ се́мъ просла́виса ѻ҆́цъ мо́й, да пло́дъ мно́гъ сотворитѐ, и҆ бꙋ́дете мои̇̀ ᲂу҆ченицы̀.

ѳ҃. І҆́коже возлюби́ ма ѻ҆́цъ, и҆ а҆́зъ возлюби́хъ ва́съ: бꙋ́дите въ любви̇̀ моє́й.

і҃. А҆́ще за́пѡвѣди моѧ̀ соблюде́те, пребꙋ́дете въ любви̇̀ моє́й: ꙗ҆́коже а҆́зъ за́пѡвѣди ѻ҆ца̀ моегѡ̀ соблюдо́хъ, и҆ пребыва́ю въ є҆гѡ̀ любви̇̀.

а҃і. Сі̑а глаго́лахъ ва́мъ, да ра́дость моѧ̀ въ ва́съ бꙋ́детъ, и҆ ра́дость ва́ша и҆спо́лнитсѧ.

в҃і. Сі̑а є҆́сть за́повѣдь моѧ̀, да лю́бите дрꙋ́гъ дрꙋ́га, ꙗ҆́коже возлюби́хъ вы̀.

г҃і. Бо́льши сеѧ̀ любве̇̀ никто́же и҆́мать, да кто̀ дꙋ́шꙋ свою̇̀ положи́тъ за дрꙋ́ги своѧ̀.

д҃і. Вы̀ дрꙋ́зи мои̇̀ є҆стѐ, а҆́ще творитѐ, є҆ли̑ка а҆́зъ заповѣ́даю ва́мъ.

є҃і. Не ктомꙋ̀ ва́съ глаго́лю рабы̀, ꙗ҆́кѡ ра́бъ не вѣ́сть, что̀ твори́тъ гдⷭ҇ь є҆гѡ̀: ва́съ же реко́хъ дрꙋ́ги, ꙗ҆́кѡ всѧ̑, ꙗ҆̀же слы́шахъ ѿ ѻ҆ца̀ моегѡ̀, сказа́хъ ва́мъ.

ѕ҃і. Не вы̀ менѐ и҆збра́сте, но а҆́зъ и҆збра́хъ ва́съ, и҆ положи́хъ ва́съ, да вы̀ и҆́дете и҆ пло́дъ принесе́те, и҆ пло́дъ ва́шъ пребꙋ́детъ: да є҆гѡ́же а҆́ще про́сите ѿ ѻ҆ца̀ во и҆́мѧ моѐ, да́стъ ва́мъ.

з҃і. Сі̑а заповѣ́даю ва́мъ, да лю́бите дрꙋ́гъ дрꙋ́га.

4. Прѣбѫдѣте въ мене и азъ въ васъ. Както лозена-та прѫчка не може да принесе плодъ отъ само себе си ако не прѣбѫде на лозѫ-тѫ, така нито вы, ако не прѣбѫдете въ мене.

5. Азъ сьмь лоза-та, вы прѫчкы-тѣ; който прѣбѫдва въ мене, и азъ въ него, той приноси плодъ много; защото безъ мене не можете нищо да сторите.

6. Ако не прѣбѫде нѣкой въ мене, исхвьрленъ быва вънъ както лозена-та прѫчка, и изсъхнува; и събиратъ гы та гы кладѫтъ на огнь-тъ, и горятъ.

7. Ако прѣбѫдете въ мене, и думы-тѣ ми прѣбѫдѫтъ въ васъ, каквото ищете ще просите и ще ви бѫде.

8. Въ това ся прославя Отецъ ми, да принасяте много плодъ; и така ще бѫдете мои ученици.

9. Както Отецъ възлюби мене, и азъ възлюбихъ васъ; прѣбѫдѣте въ моѭ-тѫ любовь.

10. Ако дьржите мои-тѣ заповѣди, ще прѣбѫдете въ любовь-тѫ ми; както сьмь азъ дьржалъ заповѣди-тѣ на Отца си и прѣбѫдвамъ въ неговѫ-тѫ любовь.

11. Това ви говорихъ за да прѣбѫде моя-та радость въ васъ, и ваша-та радость да бѫде испълнена.

12. Тая е моя-та заповѣдь, да имате любовь помежду си, както ви *азъ* възлюбихъ.

13. Никой нѣма по голѣмѫ любовь отъ тѫзи щото да положи нѣкой душѫ-тѫ си за пріятели-тѣ си.

14. Вы сте ми пріятели, ако правите това, което ви азъ заповѣдвамъ.

15. Не вы наричамъ вече рабы, защото рабъ-тъ не знае що прави господарь-тъ му; а васъ вы нарѣкохъ пріятели, защото всичко що чухъ отъ Отца си явихъ ви го.

16. Не избрахте вы мене, но азъ васъ избрахъ, и поставихъ вы, да идете вы и да принесете плодъ, и плодъ-тъ ви да прѣбѫде; щото каквото поискате отъ Отца въ мое име да ви даде.

17. Това ви заповѣдвамъ, да имате любовь единъ къмъ другъ.

гі. А҆́ще мі́ръ ва́съ ненави́дитъ, вѣ́дите, ꙗ҆́кѡ менѐ пре́жде ва́съ возненави́дѣ.

ді. А҆́ще ѿ мі́ра бы́сте бы́ли, мі́ръ оу҆́бѡ своѐ люби́лъ бы̀: ꙗ҆́коже ѿ мі́ра нѣ́сте: но а҆́зъ и҆збра́хъ вы̀ ѿ мі́ра, сегѡ̀ ра́ди ненави́дитъ ва́съ мі́ръ.

е҃. Помина́йте сло́во, є҆́же а҆́зъ рѣ́хъ ва́мъ: нѣ́сть ра́бъ бо́лїй гдⷭ҇а своегѡ̀. а҆́ще менѐ и҆згна́ша, и҆ ва́съ и҆зженꙋ́тъ: а҆́ще сло́во моѐ соблюдо́ша, и҆ ва́ше соблюдꙋ́тъ.

ѕ҃. Но сїѧ̑ всѧ̑ твора́тъ ва́мъ за и҆́мѧ моѐ, ꙗ҆́кѡ не вѣ́дѧтъ посла́вшагѡ мѧ̀.

и҃. А҆́ще не бы́хъ пришелъ и҆ глаго́лалъ и҆́мъ, грѣха̀ не бы́ша и҆мѣ́ли: ны́нѣ же вины̀ не и҆́мꙋтъ ѡ҆ грѣсѣ̀ своѐмъ.

ѳ҃. Ненави́дѧй менѐ, и҆ ѻ҆ц҃а̀ моего̀ ненави́дитъ.

і҃. А҆́ще дѣ́лъ не бы́хъ сотвори́лъ въ ни́хъ, и҆́же и҆́нъ никто́же сотворѝ, грѣха̀ не бы́ша и҆мѣ́ли: ны́нѣ же и҆ ви́дѣша, и҆ возненави́дѣша менѐ и҆ ѻ҆ц҃а̀ моего̀.

к҃. Но да сбꙋ́детсѧ сло́во пи́санное въ зако́нѣ и҆́хъ, ꙗ҆́кѡ возненави́дѣша мѧ̀ тꙋ́не.

к҃а. Є҆гда́ же прїи́детъ Ѹ҆тѣ́шитель, є҆го́же а҆́зъ послю̀ ва́мъ ѿ ѻ҆ц҃а̀, Дх҃ъ и҆́стины, и҆́же ѿ ѻ҆ц҃а̀ и҆схо́дитъ, то́й свидѣ́тельствꙋетъ ѡ҆ мнѣ̀:

к҃в. И҆ вы̀ же свидѣ́тельствꙋете, ꙗ҆́кѡ и҆сконѝ со мно́ю є҆стѐ.

ГЛАВА̀ ѕ҃І.

а҃. Сїѧ̑ глаго́лахъ ва́мъ, да не соблазни́тесѧ.

в҃. Ѿ со́нмищъ и҆жденꙋ́тъ вы̀: но прїи́детъ ча́съ, да вса́къ, и҆́же оу҆бїе́тъ вы̀, возмни́тсѧ слꙋ́жбꙋ приноси́ти Бг҃ꙋ.

г҃. И҆ сїѧ̑ сотвора́тъ, ꙗ҆́кѡ не позна́ша ѻ҆ц҃а̀, ни менѐ.

д҃. Но сїѧ̑ глаго́лахъ ва́мъ, да є҆гда̀ прїи́детъ ча́съ, воспома́нете сїѧ̑, ꙗ҆́кѡ а҆́зъ рѣ́хъ ва́мъ: си́хъ же ва́мъ и҆спе́рва не рѣ́хъ, ꙗ҆́кѡ съ ва́ми бѣ́хъ.

18. Свѣтъ-тъ ако вы ненавиди, знайте че мене по напрѣдъ отъ васъ възненавидѣ.

19. Ако бѣхте отъ свѣтъ-тъ, свѣтъ-тъ бы любилъ свое-то, а понеже не сте отъ свѣтъ-тъ, но азъ вы избрахъ отъ свѣтъ-тъ, за това свѣтъ-тъ вы ненавиди.

20. Помните слово-то, което ви азъ рѣкохъ: Не е рабъ-тъ по голѣмъ отъ господаря си. Мене яко изгонихѫ, и васъ ще изгонятъ, ако сѫ дьржали слово-то ми, и ваше-то ще дьржатъ.

21. Но всичко това ще ви сторятъ заради мое-то име, защото не знаѭтъ тогозь който мя е проводилъ.

22. Ако не бѣхъ дошелъ и не бѣхъ имъ говорилъ, грѣхъ не щѣхѫ да иматъ; сега обаче за грѣхове-тѣ си извиненіе нѣматъ.

23. Който ненавиди мене, и Отца ми ненавиди.

24. Ако не бѣхъ сторилъ между тѣхъ дѣла-та, които никой другъ не е сторилъ, грѣхъ не быхѫ имали; но сега видѣхѫ и възненавидѣхѫ и мене и Отца ми.

25. Но *това быде* за да ся испълни писано-то въ законъ-тъ имъ слово: Безъ причинѫ мя възненавидѣхѫ.

26. А когато дойде Утѣшитель-тъ, когото азъ ще ви испратіѭ отъ Отца, Духъ-тъ на истинѫ-тѫ, който отъ Отца исходи, той ще свидѣтелствува за мене.

27. Но и вы свидѣтелствувате; защото отъ начало сте съ мене.

ГЛАВА 16.

1. Това ви казахъ за да ся не соблазните.

2. Отъ съборища-та ще вы отлѫчатъ; но иде часъ, въ който всякой който вы убіе, да мни че службѫ приноси Богу.

3. И това ще ви сторятъ, защото не познахѫ Отца, нито мене.

4. Но азъ ви рѣкохъ това, та кога дойде тойзи часъ да го помните, че азъ ви сьмь рѣклъ: и отъ най напрѣдъ не ви го казахъ, защото бѣхъ съ васъ.

є҃. Ны́нѣ же и҆дꙋ̀ къ посла́вшемꙋ мѧ̀, и҆ никто́же ѿ ва́съ вопроша́етъ менѐ: ка́мѡ и҆де́ши;

ѕ҃. Но ꙗ҆́кѡ сїѧ̑ глаго́лахъ ва́мъ, ско́рби и҆спо́лнихъ сердца̀ ва́ша.

з҃. Но а҆́зъ и҆́стинꙋ ва́мъ глаго́лю: ᲂу҆́не є҆́сть ва́мъ, да а҆́зъ и҆дꙋ̀: а҆́ще бо не и҆дꙋ̀ а҆́зъ, Ѹ҆тѣ́шитель не прїи́детъ къ ва́мъ: а҆́ще ли же и҆дꙋ̀, послю̀ є҆го̀ къ ва́мъ.

и҃. И҆ прише́дъ ѻ҆́нъ ѡ҆бличи́тъ мі́ръ ѿ грѣсѣ̀ и҆ ѿ пра́вдѣ и҆ ѿ сꙋдѣ̀.

ѳ҃. Ѻ҆ грѣсѣ̀ ᲂу҆́бѡ, ꙗ҆́кѡ не вѣ́рꙋютъ въ мѧ̀:

і҃. Ѻ҆ пра́вдѣ же, ꙗ҆́кѡ ко ѻ҆ц҃ꙋ̀ моемꙋ̀ и҆дꙋ̀, и҆ ктомꙋ̀ не ви́дите менѐ:

а҃і. Ѻ҆ сꙋдѣ̀ же, ꙗ҆́кѡ кнѧ́зь мі́ра сегѡ̀ ѡ҆сꙋжде́нъ бы́сть.

в҃і. Є҆щѐ мно́гѡ и҆́мамъ глаго́лати ва́мъ, но не мо́жете носи́ти ны́нѣ.

г҃і. Є҆гда́ же прїи́детъ ѻ҆́нъ, Дх҃ъ и҆́стины, наста́витъ вы̀ на всѧ́кꙋ и҆́стинꙋ: не ѿ себе́ бо глаго́лати и҆́мать, но є҆ли̑ка а҆́ще ᲂу҆слы́шитъ, глаго́лати и҆́мать, и҆ грѧдꙋ́щаѧ возвѣсти́тъ ва́мъ.

д҃і. Ѻ҆́нъ мѧ̀ просла́витъ, ꙗ҆́кѡ ѿ моегѡ̀ прїи́метъ, и҆ возвѣсти́тъ ва́мъ.

є҃і. Всѧ̑, є҆ли̑ка и҆́мать ѻ҆ц҃ъ, моѧ̀ сꙋ́ть: сегѡ̀ ра́ди рѣ́хъ, ꙗ҆́кѡ ѿ моегѡ̀ прїи́метъ, и҆ возвѣсти́тъ ва́мъ.

ѕ҃і. Вмѧ́лѣ, и҆ ктомꙋ̀ не ви́дите менѐ: и҆ па́ки вмѧ́лѣ, и҆ ᲂу҆́зрите мѧ̀, ꙗ҆́кѡ и҆дꙋ̀ ко ѻ҆ц҃ꙋ̀.

з҃і. Рѣ́ша же ѿ ᲂу҆чени́къ є҆гѡ̀ къ себѣ̀: что́ є҆́сть сїѐ, є҆́же глаго́летъ на́мъ: вмѧ́лѣ, и҆ не ви́дите менѐ: и҆ па́ки вмѧ́лѣ, и҆ ᲂу҆́зрите мѧ̀: и҆, ꙗ҆́кѡ а҆́зъ и҆дꙋ̀ ко ѻ҆ц҃ꙋ̀;

и҃і. Глаго́лахꙋ ᲂу҆́бо: что̀ сїѐ є҆́сть, є҆́же глаго́летъ, вмѧ́лѣ; не вѣ́мы, что̀ глаго́летъ.

ѳ҃і. Разꙋмѣ́ же І҆и҃съ, ꙗ҆́кѡ хотѧ́хꙋ є҆го̀ вопроша́ти, и҆ речѐ и҆́мъ: ѿ се́мъ ли стѧза́етесѧ междꙋ̀ собо́ю, ꙗ҆́кѡ рѣ́хъ: вмѧ́лѣ, и҆ не ви́дите менѐ: и҆ па́ки вмѧ́лѣ, и҆ ᲂу҆́зрите мѧ̀;

к҃. А҆ми́нь а҆ми́нь глаго́лю ва́мъ, ꙗ҆́кѡ воспла́четесѧ и҆

5. А сега отхождамъ при тогозь който мя е проводилъ, и никой отъ васъ мя не пыта: Кѫдѣ отхождашь?

6. Но понеже ви исказахъ това, скърбь испълни сърдцата ви.

7. А пакъ азъ истинѫ-тѫ ви казувамъ; за васъ е по добрѣ да отидѫ азъ; защото ако не отидѫ азъ, Утѣшитель-тъ нѣма да дойде на васъ; но ако отидѫ, ще ви го проводіѫ:

8. И той кога дойде, ще изобличи свѣтъ-тъ за грѣхъ, и за правдѫ, и за сѫдбѫ:

9. За грѣхъ, защото не вѣруватъ въ мене;

10. А за правдѫ, защото отхождамъ при Отца си, и нѣма вече да мя виждате;

11. А за сѫдбѫ, защото князь-тъ на тойзи свѣтъ е осѫденъ.

12. Много още имамъ да ви рекѫ, но сега не можете да иосите.

13. А кога дойде онзи, Духъ-тъ на истинѫ-тѫ, ще вы настави на всякѫ истинѫ; защото нѣма да говори отъ себе си, но каквото чуе ще говори, и ще ви извѣсти това що има да бѫде.

14. Той ще мене да прослави, защото отъ мое-то ще земе, и ще ви извѣсти.

15. Всичко що има Отецъ, мое е: за това рѣкохъ, че отъ мое-то ще земе, и ще ви извѣсти.

16. *Още* малко, и нѣма да мя виждате, и пакъ малко и ще мя видите; защото азъ при Отца отхождамъ.

17. Тогази *нѣкои* отъ ученицы-тѣ му подумахѫ помежду си: Що е това, което ни казува: *Още* малко, и нѣма да мя виждате; и пакъ малко, и ще мя видите; и *това*, че азъ при Отца отхождамъ?

18. И говорихѫ: Що е това, което казува, малко? не знаемъ що дума.

19. И разумѣ Іисусъ че щѣхѫ да го пытатъ, и рече имъ: За това ли разыскувате помежду си, дѣто рѣкохъ; Малко, и нѣма да мя виждате, и пакъ малко, и ще мя видите?

20. Истинѫ, истинѫ ви казувамъ, че вы ще въсплачете и ще

возрыда́ете вы̀, а҆ мі́ръ возра́дꙋетсѧ: вы́ же печа́льни бꙋ́дете, но печа́ль ва́ша въ ра́дость бꙋ́детъ.

к҃а. Жена̀ є҆гда̀ рожда́етъ, ско́рбь и҆́мать, ꙗ҆́кѡ прїи́де го́дъ є҆ѧ̀: є҆гда́ же роди́тъ ѻ҆троча̀, ктомꙋ̀ не по́мнитъ ско́рби за ра́дость, ꙗ҆́кѡ роди́сѧ человѣ́къ въ мі́ръ.

к҃в. И҆ вы́ же печа́ль и҆́мате ᲂу҆́бѡ ны́нѣ: па́ки же ᲂу҆зрю̀ вы̀, и҆ возра́дꙋетсѧ се́рдце ва́ше, и҆ ра́дости ва́шеѧ никто́же во́зметъ ѿ ва́съ.

к҃г. И҆ въ то́й де́нь менѐ не воспро́сите ничесѡ́же. А҆ми́нь а҆ми́нь глаго́лю ва́мъ, ꙗ҆́кѡ є҆а̑́ще чесѡ̀ про́сите ѿ ѻ҆ц҃а̀ во и҆́мѧ моѐ, да́стъ ва́мъ.

к҃д. Досе́лѣ не проси́сте ничесѡ́же во и҆́мѧ моѐ: проси́те, и҆ прїи́мете, да ра́дость ва́ша и҆спо́лнена бꙋ́детъ.

к҃е. Сі̑а̑ въ при́тчахъ глаго́лахъ ва́мъ: но прїи́детъ ча́съ, є҆гда̀ ктомꙋ̀ въ при́тчахъ не глаго́лю ва́мъ, но ꙗ҆́вѣ ѿ ѻ҆ц҃ѣ̀ возвѣ́щꙋю ва́мъ.

к҃ѕ. Въ то́й де́нь во и҆́мѧ моѐ воспро́сите: и҆ не глаго́лю ва́мъ, ꙗ҆́кѡ а҆́зъ ᲂу҆молю̀ ѻ҆ц҃а̀ ѿ ва́съ:

к҃з. Са́мъ бо ѻ҆ц҃ъ лю́битъ вы̀, ꙗ҆́кѡ вы̀ менѐ возлюби́сте, и҆ вѣ́ровасте, ꙗ҆́кѡ а҆́зъ ѿ Бг҃а и҆зыдо́хъ.

к҃и. И҆зыдо́хъ ѿ ѻ҆ц҃а̀, и҆ прїидо́хъ въ мі́ръ: и҆ па́ки ѿставлѧ́ю мі́ръ, и҆ и҆дꙋ̀ ко ѻ҆ц҃ꙋ̀.

к҃ѳ. Глаго́лаша є҆мꙋ̀ ᲂу҆ченицы̀ є҆гѡ̀: сѐ ны́нѣ не ѿкры́васа глаго́леши, а҆ при́тчи никоеѧ́же не глаго́леши.

л҃. Ны́нѣ вѣ́мы, ꙗ҆́кѡ вѣ́си всѧ̑, и҆ не тре́бꙋеши, да кто̀ та̀ вопроша́етъ: ѿ се́мъ вѣ́рꙋемъ, ꙗ҆́кѡ ѿ Бг҃а и҆зше́лъ є҆сѝ.

л҃а. Ѿвѣща̀ и҆́мъ І҆и҃съ: ны́нѣ ли вѣ́рꙋете;

л҃в. Сѐ гра́дѐтъ ча́съ, и҆ ны́нѣ прїи́де, да разы́детеса кі́йждо во своѧ̀, и҆ менѐ є҆ди́наго ѿста́вите: и҆ не́смь є҆ди́нъ, ꙗ҆́кѡ ѻ҆ц҃ъ со мно́ю є҆́сть.

л҃г. Сі̑а̑ глаго́лахъ ва́мъ, да во мнѣ̀ ми́ръ и҆́мате. въ мі́рѣ ско́рбни бꙋ́дете: но дерза́йте, ꙗ҆́кѡ а҆́зъ побѣди́хъ мі́ръ.

възрыдаете, а свѣтъ-тъ ще ся възрадува, и вы ще бѫдете наскърбени, но скърбь-та ви ще ся промѣни на радость.

21. Жена кога ражда, на скърбь е, защото е дошелъ часъ-тъ ѝ; а кога роди дѣте-то, не помни вече тѫгѫ-тѫ *си*, поради радость-тѫ че ся е родилъ человѣкъ на свѣтъ-тъ.

22. Така и вы сега скърбь имате; но *азъ* пакъ ще вы видѭ, и ще ся възрадува сърдце-то ви, и радость-тѫ ви никой нѣма да отнеме отъ васъ.

23. И въ оный день нѣма да поискате отъ мене нищо. Истинѫ, истинѫ ви казувамъ, че всичко каквото попросите отъ Отца въ мое име, ще ви даде.

24. До нынѣ не сте попросили нищо въ мое име; просѣте и ще получите, за да бѫде радость-та ви пълна.

25. Това ви говорихъ съ притчы; но настава часъ, когато нѣма вече съ притчы да ви говорѭ, но явно ще ви извѣстѭ за Отца.

26. Въ оный день ще попросите въ мое име; и не ви казувамъ, че азъ ще умолѭ Отца за васъ;

27. Защото самъ си Отецъ вы люби, понеже мене възлюбихте, и повѣрувахте че азъ отъ Бога излѣзохъ.

28. Излѣзохъ отъ Отца, и дойдохъ на свѣтъ-тъ, и пакъ оставямъ свѣтъ-тъ и при Отца отхождамъ.

29. Казуватъ му ученици-тѣ негови: Ето сега явно говоришь и не казувашь никоѭ притчѫ.

30. Сега познавамы че всичко знаешь, и нѣмашь нуждѫ да тя пыта нѣкой. По това вѣрувамы че отъ Бога си излѣзлъ.

31. Отговори имъ Іисусъ: Сега ли вѣрувате?

32. Ето настанува часъ, и дошелъ е вече, да ся разидете всякой на мѣсто-то си, и мене самичькъ да оставите; но не сьмь самъ си, защото и Отецъ е съ мене.

33. Това ви казахъ, за да имате миръ въ мене. Въ свѣтъ-тъ скръбь ще имате; но дързайте, азъ побѣдихъ свѣтъ-тъ.

Глава̀ ѕ҃і.

а҃. Сїа̑ глаго́ла І҆и҃съ, и҆ возведѐ ѻ҆чи свои̇ на нѐбо, и҆ речѐ: Ѻ҆ч҃е, прїи́де ча́съ: просла́ви Сн҃а твоего̀, да и҆ Сн҃ъ твой просла́витъ тѧ̀:

в҃. Ꙗ҆́коже да́лъ є҆сѝ є҆мꙋ̀ вла́сть всѧ́кїѧ пло́ти, да всѧ́ко є҆́же да́лъ є҆сѝ є҆мꙋ̀, да́стъ и҆̀мъ живо́тъ вѣ́чный.

г҃. Се́ же є҆́сть живо́тъ вѣ́чный, да зна́ютъ тебѐ є҆ди́наго и҆́стиннаго Бг҃а, и҆ є҆го́же посла́лъ є҆сѝ І҆и҃съ Хр҃тѝ.

д҃. Аз҃ъ просла́вихъ тѧ̀ на земли̇̀, дѣ́ло соверши́хъ, є҆́же да́лъ є҆сѝ мнѣ̀ да сотворю̀.

є҃. И҆ ны́нѣ просла́ви мѧ̀ ты̀, Ѻ҆ч҃е, оу҆ тебѐ самагѡ̀ сла́вою, ю҆́же и҆мѣ́хъ оу҆ тебѐ пре́жде мі́ръ не бы́сть.

ѕ҃. Ꙗ҆ви́хъ и҆̀мѧ твоѐ человѣ́кѡмъ, и҆̀хже да́лъ є҆сѝ мнѣ̀ ѿ мі́ра: твои̇̀ бѣ́ша, и҆ мнѣ̀ и҆̀хъ да́лъ є҆сѝ: и҆ сло́во твоѐ сохрани́ша.

з҃. Ны́нѣ разꙋмѣ́ша, ꙗ҆́кѡ всѧ̑, є҆ли̑ка да́лъ є҆сѝ мнѣ̀, ѿ тебѐ сꙋ́ть:

и҃. Ꙗ҆́кѡ глаго́лы, и҆̀хже да́лъ є҆сѝ мнѣ̀, да́хъ и҆̀мъ: и҆ тїи̇ прїѧ́ша, и҆ разꙋмѣ́ша вои́стиннꙋ, ꙗ҆́кѡ ѿ тебѐ и҆зыдо́хъ, и҆ вѣ́роваша, ꙗ҆́кѡ ты̀ мѧ посла́лъ є҆сѝ.

ѳ҃. Аз҃ъ ѡ҆ си́хъ молю̀, не ѡ҆ всѣ́мъ мі́рѣ молю̀, но ѡ҆ тѣ́хъ, и҆̀хже да́лъ є҆сѝ мнѣ̀, ꙗ҆́кѡ твои̇̀ сꙋ́ть.

і҃. И҆ моѧ̀ всѧ̑ твоѧ̀ сꙋ́ть, и҆ твоѧ̀ моѧ̀: и҆ просла́вихсѧ въ ни́хъ.

ѳі҃. И҆ ктомꙋ̀ нѣ́смь въ мі́рѣ, и҆ сі́и въ мі́рѣ сꙋ́ть, и҆ аз҃ъ къ тебѣ̀ градꙋ̀. Ѻ҆ч҃е ст҃ы́й, соблюди̇̀ и҆̀хъ во и҆̀мѧ твоѐ, и҆̀хже да́лъ є҆сѝ мнѣ̀, да бꙋ́дꙋтъ є҆ди́но, ꙗ҆́коже и҆ мы̀.

в҃і. Є҆гда̀ бѣ́хъ съ ни́ми въ мі́рѣ, аз҃ъ соблюда́хъ и҆̀хъ во и҆̀мѧ твоѐ: и҆̀хже да́лъ є҆сѝ мнѣ̀, сохрани́хъ, и҆ никто́же ѿ ни́хъ поги́бе, то́кмѡ сы̑нъ поги́бельный, да сбꙋ́детсѧ писа́нїе.

г҃і. Ны́нѣ же къ тебѣ̀ градꙋ̀, и҆ сїа̑ глаго́лю въ мі́рѣ, да и҆̀мꙋтъ ра́дость мою̀ и҆спо́лненꙋ въ себѣ̀.

ГЛАВА 17.

1. Това изговори Іисусъ, и възведе очи-тѣ си на небе-то, и рече: Отче, дойде часъ-тъ, прослави Сына си, да тя прослави и Сынъ ти.

2. Както си му далъ власть надъ всякѫ плъть, да даде животъ вѣченъ на всичкы които си му далъ.

3. А това е животъ вѣчный, дѣто да познаіѫтъ тебе единаго истиннаго Бога, и Іисуса Христа когото си проводилъ.

4. Азъ тя прославихъ на земіѭ-тѫ; свьршихъ работѫ-тѫ коіѫ-то ми даде да вьршіѭ.

5. И нынѣ прослави мя ты, Отче, у самаго тебе, съсъ славѫ-тѫ коіѫто имахъ у тебе прѣди създаніе міра.

6. Изявихъ име-то ти на тыя человѣцы, които ми даде отъ свѣтъ-тъ. Твои бѣхѫ, и даде гы на мене, и твое-то слово удьр-жахѫ.

7. Сега познахѫ че всичко що ми си далъ отъ тебе е;

8. Защото словеса-та които ми даде ты, дадохъ гы на тѣхъ; и тѣ пріяхѫ, и познахѫ наистинѫ че отъ тебе излѣзохъ, и повѣру-вахѫ че ты си мя проводилъ.

9. Азъ за тѣхъ ся моліѭ; не ся моліѭ за свѣтъ-тъ, но за тѣзи които ми даде ты, защото сѫ твои.

10. И всичко мое твое е, и твое-то мое, и прославихъ ся въ тѣхъ.

11. И не сьмь вече на свѣтъ-тъ, но тѣ сѫ на свѣтъ-тъ, и азъ идѫ при тебе. Отче святый, упази гы въ име-то си, тыя които ми даде, за да бѫдѫтъ едно, както ный.

12. Когато бѣхъ съ тѣхъ на свѣтъ-тъ, азъ гы пазяхъ въ твое-то име: *тѣзи* които ми даде упазихъ, и ни единъ отъ тѣхъ не погынѫ, тъкмо сынъ погыбелный, за да ся испълни писаніе-то.

13. А сега при тебе идѫ, и това *додѣ сьмь* на свѣтъ-тъ казу-вамъ, за да иматъ моіѫ-тѫ радость пълнѫ въ себе си.

д҃і. А҆́зъ да́хъ и҆̀мъ сло́во твоѐ, и҆ мі́ръ возненави́дѣ и҆́хъ, ꙗ҆́кѡ не сꙋ́ть ѿ мі́ра, ꙗ҆́коже и҆ а҆́зъ ѿ мі́ра нѣ́смь.

е҃і. Не молю̀, да во́змеши и҆́хъ ѿ мі́ра, но да соблюде́ши и҆́хъ ѿ непріѧ́зни.

ѕ҃і. Ѿ мі́ра не сꙋ́ть, ꙗ҆́коже и҆ а҆́зъ ѿ мі́ра нѣ́смь.

з҃і. Свѧти̑ и҆́хъ во и҆́стинꙋ твою̀: сло́во твоѐ и҆́стина є҆́сть.

и҃і. Ꙗ҆́коже менѐ посла́лъ є҆сѝ въ мі́ръ, и҆ а҆́зъ посла́хъ и҆́хъ въ мі́ръ.

ѳ҃і. И҆ за ни́хъ а҆́зъ свѧщꙋ̀ себѐ, да и҆ ті́и бꙋ́дꙋтъ свѧще́ни вои́стинꙋ.

к҃. Не ѡ҆ си́хъ же молю̀ то́кмѡ, но и҆ ѡ҆ вѣ́рꙋющихъ словесѐ и҆́хъ ра́ди въ мѧ̀:

к҃а. Да всѝ є҆ди́но бꙋ́дꙋтъ: ꙗ҆́коже ты̀, О҆́че, во мнѣ̀, и҆ а҆́зъ въ тебѣ̀, да и҆ ті́и въ на́съ є҆ди́но бꙋ́дꙋтъ: да и҆ мі́ръ вѣ́рꙋ и҆́метъ, ꙗ҆́кѡ ты̀ мѧ посла́лъ є҆сѝ.

к҃в. И҆ а҆́зъ сла́вꙋ, ю҆̀же да́лъ є҆сѝ мнѣ̀, да́хъ и҆̀мъ: да бꙋ́дꙋтъ є҆ди́но, ꙗ҆́коже мы̀ є҆ди́но є҆смы̀.

к҃г. А҆́зъ въ ни́хъ, и҆ ты̀ во мнѣ̀: да бꙋ́дꙋтъ соверше́ни во є҆ди́но, и҆ да разꙋмѣ́етъ мі́ръ, ꙗ҆́кѡ ты̀ мѧ посла́лъ є҆сѝ, и҆ возлюби́лъ є҆сѝ и҆́хъ, ꙗ҆́коже менѐ возлюби́лъ є҆сѝ.

к҃д. О҆́че, и҆́же да́лъ є҆сѝ мнѣ̀, хощꙋ̀, да и҆дѣ́же є҆́смь а҆́зъ, и҆ ті́и бꙋ́дꙋтъ со мно́ю: да ви́дѧтъ сла́вꙋ мою̀, ю҆̀же да́лъ є҆сѝ мнѣ̀, ꙗ҆́кѡ возлюби́лъ мѧ̀ є҆сѝ пре́жде сложе́нїѧ мі́ра.

к҃е. О҆́че пра́ведный, и҆ мі́ръ тебѐ не позна̀, а҆́зъ же тѧ̀ позна́хъ, и҆ сі́и позна́ша, ꙗ҆́кѡ ты̀ мѧ посла́лъ є҆сѝ:

к҃ѕ. И҆ сказа́хъ и҆̀мъ и҆̀мѧ твоѐ, и҆ скажꙋ̀: да любы̀, є҆̀юже мѧ̀ є҆сѝ возлюби́лъ, въ ни́хъ бꙋ́детъ, и҆ а҆́зъ въ ни́хъ.

ГЛАВѢ̀ И҆І.

а҃. И҆ сі̑ѧ ре́къ І҆и҃съ, и҆зы́де со ᲂу҆ченикѝ свои́ми на ѻ҆́нъ полъ пото́ка Ке́дрска, и҆дѣ́же бѣ̀ вертогра́дъ, въ ѻ҆́ньже вни́де са́мъ и҆ ᲂу҆ченицы̀ є҆гѡ̀.

14. Азъ имъ дадохъ слово-то твое, и свѣтъ-тъ гы възненавидѣ, защото не сѫ отъ свѣтъ-тъ, както азъ не сьмь отъ свѣтъ-тъ.

15. Не ся молѭ да гы земещь отъ свѣтъ-тъ, но да гы упазишь отъ лукаваго.

16. Отъ свѣтъ-тъ не сѫ, както и азъ не сьмь отъ свѣтъ-тъ.

17. Освяти гы чрѣзъ твоѭ-тѫ истинѫ; твое-то слово е истина.

18. Както ты проводи мене на свѣтъ-тъ, и азъ проводихъ тѣхъ на свѣтъ-тъ;

19. И за тѣхъ азъ освятявамъ себе си, да бѫдѫтъ и тѣ освятени чрѣзъ истинѫ-тѫ.

20. И не само за тѣхъ ся молѭ, но и за онѣзи които чрѣзъ тѣхно-то слово ще повѣруватъ въ мене;

21. Да бѫдѫтъ всичкы едно; както ты, Отче, си въ мене, и азъ въ тебе, да бѫдѫтъ и тѣ въ насъ едно; за да повѣрува свѣтъ-тъ че ты си мя проводилъ.

22. И азъ славѫ-тѫ коѭто ми даде, дадохъ ѭ тѣмъ; да бѫдѫтъ едно, както смы ный едно:

23. Азъ въ тѣхъ, и ты въ мене; да бѫдѫтъ съвършени въ едно, и да разбере свѣтъ-тъ че ты си мя проводилъ, и възлюбилъ си гы, както си възлюбилъ мене.

24. Отче, тѣзи които си ми далъ, искамъ дѣто сьмь азъ, да бѫдѫтъ и тѣ съ мене; за да гледатъ славѫ-тѫ моѭ, коѭто ми си далъ, защото си мя възлюбилъ прѣди създаніе міра.

25. Отче праведный, свѣтъ-тъ не тя е позналъ, но азъ тя познахъ, и тѣ познахѫ че ты си мя проводилъ.

26. И явихъ имъ твое-то име, и ще явѭ, да бѫде въ тѣхъ любовь-та съ коѭто си мя възлюбилъ, и азъ въ тѣхъ.

ГЛАВА 18.

1. Това като рече Іисусъ, излѣзе съ ученицы-тѣ си отвѫдь потокъ-тъ Кедронъ, дѣто имаше градина, въ коѭто влѣзе той и ученици-тѣ му.

в҃. Вѣдаше же Ісда предаай его мѣсто: ꙗкѡ множицею собираашеса Іисъ тѹ со оученикѝ своими.

г҃. Ісда оубо пріемъ спірѹ, и ѿ архіереи и фарісеи слѹги, пріиде тамѡ со свѣтилы и свѣщами и оружіи.

д҃. Іисъ же вѣдый всѧ грѧдѹщаѧ нань, изшедъ речѣ имъ: когѡ ищете;

е҃. Ѿвѣщаша емѹ: Іиса Назѡреа. глагола имъ Іисъ: азъ есмь. стояше же и Ісда, иже предаяше его, съ ними.

ѕ҃. Егда же речѣ имъ: азъ есмь, идоша вспать, и падоша на землѝ.

з҃. Паки оубо вопросѝ ихъ (Іисъ): когѡ ищете; они же рѣша: Іиса Назѡреа.

и҃. Ѿвѣщаѝ Іисъ: рѣхъ вамъ, ꙗкѡ азъ есмь. аще оубо менѣ ищете, ѡставите сихъ итѝ:

ѳ҃. Да сбѹдетса слово, ѥже речѣ, ꙗкѡ ихже далъ есѝ мнѣ, не погѹбихъ ѿ нихъ никогѡже.

і҃. Симѡнъ же Петръ имый ножъ, извлечѣ его, и оудари архіереова раба, и оурѣза емѹ оухо десное. бѣ же има рабѹ Малхъ.

ѧі. Речѣ оубо Іисъ Петрови: вонзѝ ножъ въ ножницѹ чашѹ, ѥже дадѣ мнѣ Ѻц҃ъ, не имамъ ли пити ея;

ві. Спіра же и тысѧщникъ и слѹги Ісдейскіѧ ꙗша Іиса, и свазаша его,

гі. И ведоша его ко Аннѣ первѣе: бѣ бо тесть Каіафѣ, иже бѣ архіереи лѣтѹ томѹ.

ді. Бѣ же Каіафа давый совѣтъ Ісдеѡмъ, ꙗкѡ оуне есть единомѹ человѣкѹ оумрети за люди.

еі. По Іисѣ же идяше Симѡнъ Петръ, и дрѹгій оученикъ: оученикъ же той бѣ знаемь архіереови, и вниде со Іисомъ во дворъ архіереовъ.

ѕі. Петръ же стояше при дверехъ внѣ. изыде оубо оученикъ той, иже бѣ знаемь архіереови, и речѣ дверницѣ, и введѣ Петра.

2. А Іуда който го прѣдаваше, знаяше това мѣсто, защото много пѫти ся събираше Іисусъ тамъ съ ученицы-тѣ си.

3. И тъй Іуда като зѣ единъ пълкъ и слугы отъ първосвященицы-тѣ и Фарисеи-тѣ, дойде тамо съ фенеры и свѣщи и оржжія.

4. А Іисусъ понеже знаяше всичко що имаше да дойде врьхъ него, излѣзе, и рече имъ: Кого търсите?

5. Отговорихж му: Іисуса Назорянина. Казува имъ Іисусъ: Азъ сьмь. Съ тѣхъ стояше и Іуда, който го прѣдаваше.

6. И като имъ каза: Азъ сьмь; подржпнжхж ся назадъ, и паднжхж на земіѭ-тж.

7. И пакъ гы попыта: Кого търсите? А тѣ рекохж, Іисуса Назорянина.

8. Отговори Іисусъ: Рѣкохъ ви че сьмь азъ: и тъй ако мене търсите, оставѣте тѣзи да си идѫтъ;

9. За да ся сбжде дума-та която рече: Отъ тѣзи които ми си далъ не изгубихъ никого.

10. А Симонъ Петръ който имаше ножъ, измжкнж го, и удари слугж-тж първосвященниковъ, и отсѣче му десно-то ухо: а на слугж-тж име-то бѣше Малхъ.

11. Тогазь рече Іисусъ на Петра: Тури ножъ-тъ си въ ножницѫ-тж. Чашж-тж коіѭто ми даде Отецъ ми да іѭ не піѭ ли?

12. И тъй пълкъ-тъ и тысящникъ-тъ и слугы-тѣ Іудейскы уловихж Іисуса и вьрзахж го,

13. И заведохж го първо при Аннж; защото бѣше тесть на Каіафа, който бѣше първосвященникъ прѣзъ неіѭ годинж.

14. А Каіафа бѣше тойзи който бѣ далъ съвѣтъ на Іудеи-тѣ, че е по добрѣ да загыне единъ человѣкъ за народъ-тъ.

15. И слѣдъ Іисуса идѣше Симонъ Петръ, и другый-тъ ученикъ; и тойзи ученикъ бѣше познатъ на първосвященника, и влѣзе съ Іисуса въ дворъ-тъ първосвященниковъ.

16. А Петръ стояше вънъ до врата-та. И тъй излѣзе другый-тъ ученикъ, който бѣше познатъ на първосвященника, и каза на вратаркж-тж, и въведе Петра.

ѕ҃і. Глаго́ла же раба̀ две́рница Петро́ви: є҆да̀ и҆ ты̀ оу҆ченикъ є҆сѝ человѣ́ка сегѡ̀; глаго́ла ѻ҆́нъ: нѣ́смь.

и҃і. Стоа́хꙋ же раби̇̀ и҆ слꙋгѝ ѻ҆́гнь сотво́рше, ꙗ҆́кѡ зима̀ бѣ̀, и҆ грѣ́хꙋсѧ: бѣ̀ же съ ни́ми Пе́тръ стоѧ̀ и҆ грѣ́ѧсѧ.

а҃і. А҆рхїере́й же вопросѝ І҃и҃са ѿ оу҆ченицѣ́хъ є҆гѡ̀, и҆ ѿ оу҆че́нїи є҆гѡ̀.

в҃. Ѿвѣща̀ є҆мꙋ̀ І҃и҃съ: а҆́зъ не ѿбинꙋ́ѧсѧ глаго́лахъ мі́рꙋ: а҆́зъ всегда̀ оу҆ча́хъ на со́нмищихъ и҆ въ цр҃кви, и҆дѣ́же всегда̀ І҃ꙋде́є сне́млютсѧ, и҆ та́й не глаго́лахъ ничесѡ́же.

г҃а. Что̀ мѧ вопроша́еши; вопросѝ слы́шавшихъ, что̀ глаго́лахъ и҆̀мъ: сѐ сі́и вѣ́дѧтъ, ꙗ҆̀же рѣ́хъ а҆́зъ.

г҃в. Сїѧ̀ же ре́кшꙋ є҆мꙋ̀, є҆ди́нъ ѿ предстоѧ́щихъ слꙋ́гъ оу҆да́ри въ лани́тꙋ І҃и҃са, ре́къ: та́кѡ ли ѿвѣща̀ва́еши а҆рхїере́ови;

г҃г. Ѿвѣща̀ є҆мꙋ̀ І҃и҃съ: а҆́ще злѣ̀ глаго́лахъ, свидѣ́тельствꙋй ѿ злѣ̀: а҆́ще ли до́брѣ, что̀ мѧ бїе́ши;

г҃д. Посла́ же є҆го̀ А҆́нна свѧ́заннаго къ Каїа́фѣ а҆рхїере́ови.

г҃е. Бѣ̀ же Сі́мѡнъ Пе́тръ стоѧ̀ и҆ грѣ́ѧсѧ. рѣ́ша же є҆мꙋ̀: є҆да̀ и҆ ты̀ ѿ оу҆ченикъ є҆гѡ̀ є҆сѝ; ѻ҆́нъ же ѿве́ржесѧ, и҆ речѐ: нѣ́смь.

г҃ѕ. Глаго́ла є҆ди́нъ ѿ ра́бъ а҆рхїере́овыхъ, ю҆́жика сы́й, є҆мꙋ̀же Пе́тръ оу҆рѣ́за оу҆́хо: не а҆́зъ ли та̀ ви́дѣхъ въ вертогра́дѣ съ ни́мъ;

г҃з. Па́ки оу҆бѡ Пе́тръ ѿве́ржесѧ, и҆ а҆́бїе пѣ́тель возгласѝ.

г҃и. Ведо́ша же І҃и҃са ѿ Каїа́фы въ претѡ́ръ. бѣ̀ же оу҆тро̀: и҆ тїи не внидо́ша въ претѡ́ръ, да не ѿскверна́тсѧ, но да ꙗ҆да́тъ па́схꙋ.

г҃ѳ. И҆зы́де же Пїла́тъ къ ни́мъ во́нъ, и҆ речѐ: кꙋ́ю рѣ́чь прино́сите на человѣ́ка сего̀;

д҃. Ѿвѣща́ша и҆ рѣ́ша є҆мꙋ̀: а҆́ще не бы̀ бы́лъ се́й злодѣ́й. не бы́хомъ пре́дали є҆го̀ тебѣ̀.

17. И казува слугыня-та вратарка на Петра: Да не си и ты отъ ученицы-тѣ на тогози человѣка? Казува той: Не сьмь.

18. И стояхѫ раби-тѣ и слугы-тѣ, които бѣхѫ наклали огнь, защото бѣше студено, и ся грѣяхѫ; съ тѣхъ стояше и Петръ и ся грѣяше.

19. А пьрвосвященникъ-тъ попыта Іисуса за ученицы-тѣ му и за ученіе-то му.

20. Отговори му Іисусъ: Азъ явно говорихъ на свѣтъ-тъ; азъ всякога поучавахъ въ съборище-то и въ храмъ-тъ, дѣто Іудеи-тѣ ся събиратъ вынѫгы, и нищо не сьмь говорилъ на скрыто.

21. Що пыташь мене? пытай които сѫ мя чули, какво имъ сьмь говорилъ; ето, тѣ знаіѫтъ що сьмь азъ реклъ.

22. А когато рече това, единъ отъ слугы-тѣ който стояше близу удари плесницѫ на Іисуса и рече: Така ли отговарянь пьрвосвященнику?

23. Отговори му Іисусъ: Ако сьмь злѣ продумалъ свидѣтелствувай за зло-то; ако ли добрѣ, защо мя біешь?

24. И проводилъ го бѣ Анна вьрзанъ при пьрвосвященника Каіафѫ.

25. А Симонъ Петръ стояше и грѣяше ся; и рекохѫ му: Да не бѫдешь и ты отъ неговы-тѣ ученицы? Отрече ся той и рече: Не сьмь.

26. Казува единъ отъ рабы-тѣ пьрвосвященниковы, който бѣше роднина на оногозь, комуто Петръ отсѣче ухо-то: Не тя ли видѣхъ азъ въ градинѫ-тѫ съ него?

27. И Петръ пакъ ся отрече, и тозь часъ пѣтель-тъ попѣ.

28. Тогазь заведохѫ Іисуса отъ Каіафѫ въ преторііѫ-тѫ; а бѣше сутрина, и тѣ не влѣзохѫ въ преторііѫ-тѫ, да ся не осквьрнятъ, но да яджтъ пасхѫ-тѫ.

29. За то излѣзе Пилатъ при тѣхъ и рече: Какво обвиненіе наносите врьхъ тогозь человѣка?

30. Отвѣщахѫ и рекохѫ му: Той ако да не бѣ злодѣецъ не быхмы го прѣдали на тебе.

ла. Речѐ же и҆мъ Пїлатъ: поими́те є҆го̀ вы̀, и҆ по закѡ́нꙋ ва́шемꙋ сꙋди́те є҆мꙋ̀. рѣ́ша же є҆мꙋ̀ і҆ꙋде́є: на́мъ не досто́итъ ᲂу҆би́ти никого́же:

лв. Да сло́во і҆и҃сово сбꙋ́детсѧ, є҆́же речѐ, назна́менꙋѧ, ко́ею сме́ртїю хота́ше ᲂу҆мре́ти.

лг. Вни́де ᲂу҆̀бо па́ки Пїла́тъ въ претѡ́ръ, и҆ пригласѝ і҆и҃са, и҆ речѐ є҆мꙋ̀: ты̀ ли є҆сѝ ца́рь і҆ꙋде́йскъ;

лд. Ѿвѣща̀ є҆мꙋ̀ і҆и҃съ: ѡ҆ себѣ́ ли ты̀ сїѐ глаго́леши, и҆лѝ и҆ні́и тебѣ̀ реко́ша ѡ҆ мнѣ̀;

ле. Ѿвѣща̀ Пїла́тъ: є҆да̀ а҆́зъ жидови́нъ є҆́смь; ро́дъ тво́й и҆ а҆рхїере́є преда́ша тѧ̀ мнѣ̀: что́ є҆си сотвори́лъ;

лѕ. Ѿвѣща̀ і҆и҃съ: ца́рство моѐ нѣ́сть ѿ ми́ра сегѡ̀: а҆́ще ѿ ми́ра сегѡ̀ бы́ло бы ца́рство моѐ, слꙋгѝ мои́ ᲂу҆̀бѡ подвиза́лися бы́ша, да не пре́данъ бы́хъ бы́лъ і҆ꙋде́ѡмъ: ны́нѣ же ца́рство моѐ нѣ́сть ѿсю́дꙋ.

лз. Речѐ же є҆мꙋ̀ Пїла́тъ: ᲂу҆̀бо ца́рь ли є҆сѝ ты̀; ѿвѣща̀ і҆и҃съ: ты̀ глаго́леши, ꙗ҆́кѡ ца́рь є҆́смь а҆́зъ. а҆́зъ на сїѐ роди́хсѧ, и҆ на сїѐ прїидо́хъ въ ми́ръ, да свидѣ́тельствꙋю и҆́стинꙋ. и҆ всѧ́къ, и҆́же є҆́сть ѿ и҆́стины, послꙋ́шаетъ гла́са моегѡ̀.

ли. Глаго́ла є҆мꙋ̀ Пїла́тъ: что́ є҆́сть и҆́стина; и҆ сїѐ ре́къ, па́ки и҆зы́де ко і҆ꙋде́ѡмъ, и҆ глаго́ла и҆̀мъ: а҆́зъ ниеди́ныѧ вины̀ ѡ҆брѣта́ю въ не́мъ.

лѳ. Є҆́сть же ѻ҆бы́чай ва́мъ да є҆ди́наго ва́мъ ѿпꙋщꙋ̀ на па́схꙋ: хо́щете ли ᲂу҆̀бо, да ѿпꙋщꙋ̀ ва́мъ царѧ̀ і҆ꙋде́йска;

м҃. Возопи́ша же па́ки всѝ, глаго́лющє: не сего̀, но Вара́ввꙋ. бѣ́ же Вара́вва разбо́йникъ.

ГЛАВѢ̀ ѲI.

а҃. Тогда̀ ᲂу҆̀бо Пїла́тъ поѧ́тъ і҆и҃са, и҆ би̇̀ є҆го̀.

в҃. И҆ во́ини сплѣ́тше вѣне́цъ ѿ тѣ́рнїѧ, возложи́ша є҆мꙋ̀ на главꙋ̀, и҆ въ ри́зꙋ багра́нꙋ ѡ҆блеко́ша є҆го̀,

31. А Пилатъ имъ рече: Земѣте го вы и по закону вашему сѫдѣте го. Рекохѫ му Іудеи-тѣ: Намъ не ни е простено да убіемъ никого:

32. За да ся сбѫде рѣчь-та Іисусова, коѭто рече, като назначаваше съ каквѫ смьрть имаше да умре.

33. И тъй Пилатъ влѣзе пакъ въ преторіѭ-тѫ, и повыка Іисуса и рече му: Ты ли си царь Іудейскый?

34. Отговори му Іисусъ: Отъ самосебе си ли казувашь ты това, или другы ти рекохѫ за мене?

35. Отговори Пилатъ: Че азъ Іудеинъ ли сьмь? твой-тъ народъ и пьрвосвященници-тѣ прѣдадохѫ тя на мене; що си сторилъ?

36. Отговори Іисусъ: Мое-то царство не е отъ тойзи свѣтъ; ако да бѣше царство-то ми отъ тойзи свѣтъ, слугы-тѣ ми борили ся бы да не бѫдѫ прѣдаденъ на Іудеи-тѣ. А сега царство-то ми не е отъ тука.

37. А Пилатъ му рече: И тъй ты *сега* царь ли си? Отговори Іисусъ: Ты *право* казувашь че азъ сьмь царь. Азъ за това ся родихъ, и за това дойдохъ на тойзи свѣтъ, да свидѣтелствувамъ истинѫ-тѫ. Всякой който е отъ истинѫ-тѫ, слуша гласъ-тъ ми.

38. Казува му Пилатъ: Що е истина? и щомъ рече това излѣзе пакъ при Іудеи-тѣ, и казува имъ: Азъ не намѣрувамъ ни еднѫ винѫ въ него.

39. А у васъ има обычай, да ви пущамъ едного по пасхѫ-тѫ: рачите ли да ви пуснѫ царь-тъ Іудейскый?

40. Тогазь пакъ извыкахѫ всичкы-тѣ, и казувахѫ: Не него, но Варавввѫ. А Варавва бѣше разбойникъ.

ГЛАВА 19.

1. Тогазь Пилатъ зѣ Іисуса и *го* бы.

2. И войни-тѣ исплетохѫ вѣнецъ отъ трънiе, възложихѫ *го* на главѫ-тѫ му, и облѣкохѫ му багрянѫ дрехѫ,

г҃. И҆ глаго́лахꙋ: ра́дꙋйся, цр҃ю̀ І҆ꙋде́йскїй: и҆ бїа́хꙋ є҆го̀ по ланѝтома.

д҃. И҆зы́де ᲂу҆бо па́ки во́нъ Пїла́тъ, и҆ глаго́ла и҆̀мъ: сѐ и҆зво́ждꙋ є҆го̀ ва́мъ во́нъ, да разꙋмѣ́ете, ꙗ҆́кѡ въ не́мъ ни-еди́ныя вины̀ ѡ҆брѣта́ю.

є҃. И҆зы́де же во́нъ І҆и҃съ, носѧ̀ терно́венъ вѣне́цъ и҆ багра́нꙋ ри́зꙋ, и҆ глаго́ла и҆̀мъ: сѐ человѣ́къ.

ѕ҃. Є҆гда́ же ви́дѣша є҆го̀ а҆рхїере́є и҆ слꙋгѝ, возопи́ша, гла-го́люще: распнѝ, распнѝ є҆го̀. глаго́ла и҆̀мъ Пїла́тъ: поими́те є҆го̀ вы̀, и҆ распни́те: а҆́зъ бо не ѡ҆брѣта́ю въ не́мъ вины̀.

з҃. Ѿвѣща́ша є҆мꙋ̀ І҆ꙋде́є: мы̀ зако́нъ и҆́мамы, и҆ по зако́нꙋ на́шемꙋ до́лженъ є҆́сть ᲂу҆мре́ти, ꙗ҆́кѡ себѣ̀ Сн҃а Бж҃їа сотворѝ.

и҃. Є҆гда̀ ᲂу҆бо слы́ша Пїла́тъ сїѐ сло́во, па́че ᲂу҆боѧ́сѧ.

ѳ҃. И҆ вни́де въ претѡ́ръ па́ки, и҆ глаго́ла І҆и҃сови: ѿкꙋ́дꙋ є҆сѝ ты̀; І҆и҃съ же ѿвѣ́та не дадѐ є҆мꙋ̀.

і҃. Глаго́ла же є҆мꙋ̀ Пїла́тъ: мнѣ̀ ли не глаго́леши; не вѣ́си ли, ꙗ҆́кѡ вла́сть и҆́мамъ распѧ́ти тѧ̀, и҆ вла́сть и҆́мамъ пꙋсти́ти тѧ̀;

ѧ҃і. Ѿвѣща̀ І҆и҃съ: не и҆́маши вла́сти ни-еди́ныя на мнѣ̀, а҆́ще не вы́ ти дано̀ свы́ше: сегѡ̀ ра́ди преда́вый мѧ̀ тебѣ̀ болїй грѣ́хъ и҆́мать.

в҃і. Ѿ сегѡ̀ и҆ска́ше Пїла́тъ пꙋсти́ти є҆го̀. І҆ꙋде́є же вопїа́хꙋ, глаго́люще: а҆́ще сего̀ пꙋ́стиши, не́си дрꙋ́гъ Ке́саревъ. вса́къ, и҆̀же царѧ̀ себѐ творѧ́тъ, проти́витсѧ Ке́сарю.

г҃і. Пїла́тъ ᲂу҆бо слы́шавъ сїѐ сло́во, и҆зведѐ во́нъ І҆и҃са, и҆ сѣ́де на сꙋди́щи, на мѣ́стѣ глаго́лемѣмъ Лїѳострѡто́нъ, є҆вре́йски же Гаввѳа́ѳа.

д҃і. Бѣ̀ же пато́къ па́сцѣ, ча́съ же ꙗ҆́кѡ шесты́й: и҆ гла-го́ла І҆ꙋде́ѡмъ: сѐ ца́рь ва́шъ.

є҃і. Ѻ҆ни́ же вопїа́хꙋ: возмѝ, возмѝ, распнѝ є҆го̀. глаго́ла и҆̀мъ Пїла́тъ: царѧ́ ли ва́шего распнꙋ̀; ѿвѣща́ша а҆рхїере́є: не и҆́мамы царѧ̀, то́кмѡ Ке́сарѧ.

3. И казувахѫ: Радуйся, царю Іудейскый; и удряхѫ му плесницы.

4. И излѣзе Пилатъ пакъ вънъ, и казува имъ: Ето, извождамъ ви го вънъ, да познаете че ни еднѫ винѫ не намѣрувамъ въ него.

5. Тогава излѣзе Іисусъ вънъ, и носяше тръненый-тъ вѣнецъ и багрянѫ-тѫ дрехѫ. И казува имъ *Пилатъ:* Ето человѣкъ-тъ.

6. А първосвященици-тѣ и слугы-тѣ щомъ го видѣхѫ, извыкахѫ и казувахѫ: Распни *го*, распни *го*. Казува имъ Пилатъ: Земѣте го вы, и распнѣте *го*, защото азъ не намѣрувамъ винѫ въ него.

7. Отговорихѫ му Іудеи-тѣ: Ный законъ имамы, и по нашій-тъ законъ трѣба да умре; защото направи себе си Сынъ Божій.

8. А Пилатъ като чу тѫзи думѫ, повече ся убоя.

9. И влѣзе пакъ въ преторіѭ-тѫ, и казува на Іисуса: Ты отъ кѫдѣ си? А Іисусъ му отвѣтъ не даде.

10. Казува му Пилатъ: На мене ли не говоришь? Не знаешь ли че власть имамъ да тя распнѫ, и власть имамъ да тя пусгѫ?

11. Отговори Іисусъ: Не бы ималъ ты никаквѫ власть надъ мене, ако не бѣ ти дадено отъ горѣ; за това който мя прѣдава на тебе има по голѣмъ грѣхъ.

12. Отъ това Пилатъ искаше да го пусне; Іудеи-тѣ обаче выкахѫ и казувахѫ: Ако пуснешь тогози, не си пріятель Кесаревъ: всякой който прави себе си царь, противникъ е Кесарю.

13. А Пилатъ, като чу тѫзи думѫ, изведе Іисуса вънъ, и сѣднѫ на сѫдейскый-тъ прѣстолъ, на мѣсто-то което ся казуваше каменопослано, а по Еврейскы, Гавваѳа.

14. А бѣше петъкъ на пасхѫ-тѫ, и часъ-тъ около шесть; и казува на Іудеи-тѣ: Ето вашій-тъ царь.

15. А тѣ извыкахѫ: Махни *го*, махни, распни го. Казува имъ Пилатъ: Царя ли вашего да распнѫ? Отговорихѫ първосвященици-тѣ: *Ный* нѣмамы *другый* царь освѣнь Кесаря.

ѯі. Тогда̀ оу҆́бо предадѐ є҆го̀ и҆́мъ, да ра́спнетсѧ. поѐмше же і҆и҃са и҆ ведо́ша.

ѯі. И҆ носѧ̀ кр҃тъ сво́й, и҆зы́де на глаго́лемое ло́бное мѣ́сто, є҆́же глаго́летсѧ є҆вре́йски, Голго́ѳа:

ѯі. И҆дѣ́же пропѧ́ша є҆го̀, и҆ съ ни́мъ и҆́на два̀ сю́дꙋ и҆ сю́дꙋ, посредѣ̀ же і҆и҃са.

ѯі. Написа́ же и҆ ті́тла Пі҃ла́тъ, и҆ положѝ на кр҃тѣ̀. бѣ̀ же напи́сано: І҆и҃съ Назѡрани́нъ цр҃ь І҆ꙋде́йскїй.

к҃. Сегѡ̀ ті́тла мно́зи что́ша ѿ І҆ꙋде́й, ꙗ҆́кѡ бли́зъ бѣ̀ мѣ́сто гра́да, и҆дѣ́же пропѧ́ша І҆и҃са: и҆ бѣ̀ напи́сано є҆вре́йски, гре́чески, ри́мски.

к҃а. Глаго́лахꙋ оу҆́бо Пі҃ла́тꙋ а҆рхїере́є І҆ꙋде́йстїи: не пишѝ: цр҃ь І҆ꙋде́йскїй: но ꙗ҆́кѡ са́мъ речѐ: цр҃ь є҆́смь І҆ꙋде́йскїй.

к҃в. Ѿвѣща̀ Пі҃ла́тъ: є҆́же писа́хъ, писа́хъ.

к҃г. Во́ини же, є҆гда̀ пропѧ́ша І҆и҃са, прїѧ́ша ри́зы є҆гѡ̀, и҆ сотвори́ша четы́ри ча̑сти, коемꙋ́ждо во́инꙋ ча́сть, и҆ хїтѡ́нъ. бѣ̀ же хїтѡ́нъ не шве́нъ, свы́ше и҆стка́нъ ве́сь.

к҃д. Рѣ́ша же къ себѣ̀: не предере́мъ є҆гѡ̀, но ме́тнемъ жре́бїа ѡ҆ не́мъ, комꙋ̀ бꙋ́детъ: да сбꙋ́детсѧ писа́нїе, глаго́лющее: раздѣли́ша ри̑зы моѧ̀ себѣ̀, и҆ ѡ҆ і҆матї́смѣ моє́й метѧ́ша жре́бїа. во́ини оу҆́бо сїѧ̑ сотвори́ша.

к҃е. Стоѧ́хꙋ же при кр҃тѣ̀ І҆и҃совѣ̀ Мт҃ри є҆гѡ̀, и҆ сестра̀ Мт҃рє є҆гѡ̀, Марі́а Клеѡ́пова, и҆ Марі́а Магдали́на.

к҃ѕ. І҆и҃съ же ви́дѣвъ Мт҃рь, и҆ оу҆ченика̀ стоѧ́ща, є҆го́же люблѧ́ше, глаго́ла Мт҃ри своє́й: же́но, сѐ сы́нъ тво́й.

к҃з. Пото́мъ глаго́ла оу҆ченикꙋ̀: сѐ ма́ти твоѧ̀. и҆ ѿ тогѡ̀ часа̀ поѧ́тъ ю҆ оу҆чени́къ во своѧ́си.

к҃и. Посе́мъ вѣ́дый І҆и҃съ, ꙗ҆́кѡ всѧ̑ оу҆жѐ соверши́шасѧ, да сбꙋ́детсѧ писа́нїе, глаго́ла: жа́ждꙋ.

к҃ѳ. Сосꙋ́дъ же стоѧ́ше по́лнъ ѻ҆́цта. ѻ҆́ни же и҆спо́лнивше гꙋ́бꙋ ѻ҆́цта, и҆ на тро́сть во́нзше, придѣ́ша ко оу҆стѡ́мъ є҆гѡ̀.

16. И тогазь имъ го прѣдаде, да ся распне. И зѣхѫ Іисуса и го закарахѫ.

17. И носяше крьстъ-тъ си и излѣзе на мѣсто-то нарицаемо Лобно, което по Еврейскы ся казува Голгоѳа,

18. Дѣто го распнѫхѫ, и съ него другы двама, отсамъ и отсамъ, а посрѣдъ Іисуса.

19. А Пилатъ написа и титлѫ, и тури надъ крьстъ-тъ. И написано бѣ, ІИСУСЪ НАЗОРЯНИНЪ ЦАРЬ ІУДЕЙСКЫЙ.

20. И тѫзи титлѫ прочетохѫ мнозина отъ Іудеи-тѣ; защото бѣше близу до градъ-тъ мѣсто-то дѣто распнѫхѫ Іисуса, и написано бѣ Еврейскы, Грьцкы и Латинскы.

21. А пьрвосвященници-тѣ Іудейскы казувахѫ на Пилата: Не дѣй писа, Царь Іудейскый, но че той рече: Царь Іудейскый сьмь.

22. Отговори Пилатъ: Каквото писахъ, писахъ.

23. А войни-тѣ като распнѫхѫ Іисуса, зѣхѫ дрехы-тѣ му, и направихѫ четыри дѣлове, на всякой воинъ по единъ дѣлъ, и хитонъ-тъ: а хитонъ-тъ не бѣше шитъ, *но* отъ горѣ *до долу* цѣлъ истъканъ.

24. И рекохѫ си помежду си: Да го не съдирамы, но да мѣтнемъ жрѣбіе за него, кому ще бѫде; за да ся испълни писаніе-то що казува: Раздѣлихѫ дрехы-тѣ ми помежду си, и за одеждѫ-тѫ ми жрѣбіе мѣтнѫхѫ. И тъй войни-тѣ това сторихѫ.

25. А до крьстъ-тъ Іисусовъ стояхѫ майка му, и на майкѫ му сестра ѝ, Марія *жена-та* Клеопова, и Марія Магдалина.

26. А Іисусъ, като видѣ майкѫ си и ученикъ-тъ когото обычаше, че стояхѫ близу, казува на майкѫ си: Жено, ето сынъ ти.

27. Послѣ казува на ученикъ-тъ: Ето майка ти. И отъ онзи часъ зѣ іѭ ученикъ-тъ у дома си.

28. Слѣдъ това като знаяше Іисусъ, че всичко-то вече ся свърши, за да ся сбѫде писаніе-то, каза: Жеденъ сьмь.

29. И тамъ имаше сложенъ съсѫдъ пъленъ съ оцетъ; и *войни-тѣ* напълнихѫ гѫбѫ съ оцетъ, обвихѫ іѭ съ иссопъ и принесохѫ іѭ на уста-та му.

л҃. Єгда́ же прїа́тъ ѻ҆цетъ І҆и҃съ, речѐ: совершѝшасѧ. и҆ преклѡ́нь главѹ̀, предадѐ дх҃ъ.

л҃а. І҆ꙋде́є же, поне́же пато́къ бѣ̀, да не ѡ҆ста́нꙋтъ на кр҃тѣ̀ тѣлеса̀ въ сꙋббѡ́тꙋ, бѣ̀ бо вели́къ де́нь тоа̀ сꙋббѡ́ты, моли́ша Пїла́та, да пребїю́тъ гѡ́лени и҆́хъ, и҆ вѡ́змꙋтъ.

л҃в. Прїидо́ша же во́ини, и҆ пе́рвомꙋ ѹ҆́бѡ пребѝша гѡ́лени, и҆ дрꙋго́мꙋ распа́томꙋ съ ни́мъ.

л҃г. На І҆и҃са же пришѣ́дше, ꙗ҆́кѡ ви́дѣша є҆го̀ ѹ҆жѐ ѹ҆ме́рша, не пребѝша є҆мꙋ̀ гѡ́ленїй:

л҃д. Но є҆ди́нъ ѿ вѡ́инъ копїе́мъ ре́бра є҆мꙋ̀ прободѐ: и҆ а҆́бїе и҆зы́де кро́вь и҆ вода̀.

л҃е. И҆ ви́дѣвый свидѣ́тельствова, и҆ и҆́стинно є҆́сть свидѣ́тельство є҆гѡ̀, и҆ то́й вѣ́сть, ꙗ҆́кѡ и҆́стинꙋ глаго́летъ, да вы̀ вѣ́рꙋ и҆́мете.

л҃ѕ. Бы́ша бо сїа̑, да сбꙋ́детсѧ писа́нїе: ко́сть не сокрꙋши́тсѧ ѿ негѡ̀.

л҃з. И҆ па́ки дрꙋго́е писа́нїе гл҃го́летъ: воззра́тъ на́нь, є҆го́же прободо́ша.

л҃и. По си́хъ же моли́ Пїла́та І҆ѡ́сифъ, и҆́же ѿ А҆рїмаѳе́а, сы́й ѹ҆чени́къ І҆и҃совъ, пота́енъ же стра́ха ра́ди І҆ꙋде́йска, да во́зметъ тѣ́ло І҆и҃сово: и҆ повелѣ̀ Пїла́тъ. прїи́де же и҆ взя́тъ тѣ́ло І҆и҃сово.

л҃ѳ. Прїи́де же и҆ Нїкоди́мъ, пришѣ́дый ко І҆и҃сови но́щїю пре́жде, носѧ̀ смѣше́нїе смѹ́рнено и҆ а҆ло́йно, ꙗ҆́кѡ лїтръ сто̀.

м҃. Прїа́ста же тѣ́ло І҆и҃сово, и҆ ѡ҆бви́ста є҆́ ри́зами со а҆рѡма́ты, ꙗ҆́коже ѻ҆́бычай є҆́сть І҆ꙋде́ѡмъ погреба́ти.

м҃а. Бѣ̀ же на мѣ́стѣ, и҆дѣ́же распа́тсѧ, ве́ртъ, и҆ въ ве́ртѣ гро́бъ но́въ, въ не́мже николи́же никто́же положе́нъ бѣ̀.

м҃в. Тѹ̀ ѹ҆́бо пятка̀ ра́ди І҆ꙋде́йска, ꙗ҆́кѡ бли́зъ ба́ше гро́бъ, положи́ста І҆и҃са.

30. И като пріе Іисусъ оцетъ-тъ, рече: Свърши ся: и прѣклони главѫ и прѣдаде духъ.

31. Но понеже *тогава бѣ* петъкъ, за да не останѫтъ тѣла-та на крьстъ-тъ въ сѫбботѫ-тѫ, (защото бѣше великъ день оная сѫббота,) то Іудеи-тѣ молихѫ Пилата, да имъ ся прѣбіѭтъ голени-тѣ, и да гы дигнѫтъ *отъ тамо*.

32. Тогазь дойдохѫ войни-тѣ, и на първый-тъ прѣбихѫ голени-тѣ, и на другый-тъ който бѣше распнѫтъ съ него.

33. А като дойдохѫ при Іисуса и го видѣхѫ че е умрѣлъ вече, не му прѣбихѫ голени-тѣ.

34. Но единъ отъ войны-тѣ прободе съ копіе ребра-та му, и тутакси излѣзе кръвь и вода.

35. И тойзи който видѣ свидѣтелствува, и истинно е негово-то свидѣтелство, и той знае че истинѫ казува, за да повѣрувате вы.

36. Защото *всичко* това станѫ, за да ся испълни писаніе-то: Кость негова не ще да ся строши.

37. И пакъ друго писаніе казува: Ще погледнѫтъ на него когото прободохѫ.

38. А слѣдъ това Іосифъ отъ Аримаѳея, (който бѣше ученикъ Іисусовъ, но потаенъ заради страхъ-тъ отъ Іудеи-тѣ), примоли ся на Пилата да земе тѣло-то Іисусово; и Пилатъ даде волѭ. И *той* дойде та дигнѫ тѣло-то Іисусово.

39. Дойде още и Никодимъ, (който бѣ дохождалъ отъ най първо прѣзъ нощь при Іисуса), и посяше едно смѣшеніе отъ смирнѫ и алой до сто литры.

40. И тъй зѣхѫ тѣло-то Іисусово, и обвихѫ го въ плащаницѫ съ ароматы-тѣ, както е обычай на Іудеи-тѣ да погребаватъ.

41. И на онова мѣсто дѣто бы распятъ, имаше градина, и въ градинѫ-тѫ гробъ новъ, въ който никой още не бѣ положенъ.

42. Тамо прочее положихѫ Іисуса, поради петъкъ-тъ на Іудеи-тѣ, защото бѣше близу гробъ-тъ.

ГЛАВА̀ К҃.

а҃. Во є҆ди́нꙋ же ѿ сꙋббѡ́тъ Марі́а Магдали́на прі́йде заꙋ́тра, є҆щѐ сꙋ́щей тмѣ̀, на гро́бъ: и҆ ви́дѣ ка́мень взя́тъ ѿ гро́ба.

в҃. Течѐ оу҆́бо и҆ прі́йде къ Сі́мѡнꙋ Петрꙋ̀ и҆ къ дрꙋго́мꙋ оу҆ченикꙋ̀, є҆го́же люблѧ́ше І҆и҃съ, и҆ глаго́ла и҆̀ма: взѧ́ша Гдⷭ҇а ѿ гро́ба, и҆ не вѣ́мъ, гдѣ̀ положи́ша є҆го̀.

г҃. И҆зы́де же Пе́тръ и҆ дрꙋгі́й оу҆чени́къ, и҆ и҆дѧ́ста ко гро́бꙋ.

д҃. Течѧ́ста же ѻ҆́ба вкꙋ́пѣ: и҆ дрꙋгі́й оу҆чени́къ течѐ скорѣ́е Петра̀, и҆ прі́йде пре́жде ко гро́бꙋ.

є҃. И҆ прини́къ ви́дѣ ри̑зы лежа́щѧ: ѻ҆ба́че не вни́де.

ѕ҃. Прі́йде же Сі́мѡнъ Пе́тръ въ слѣ́дъ є҆гѡ̀, и҆ вни́де во гро́бъ, и҆ ви́дѣ ри̑зы є҆ди́ны лежа́щѧ,

з҃. И҆ сꙋда́рь, и҆̀же бѣ̀ на главѣ̀ є҆гѡ̀, не съ ри́зами лежа́щь, но ѻ҆со́бь сви́тъ на є҆ди́номъ мѣ́стѣ.

и҃. Тогда̀ оу҆́бо вни́де и҆ дрꙋгі́й оу҆чени́къ, пришє́дый пре́жде ко гро́бꙋ, и҆ ви́дѣ, и҆ вѣ́рова.

ѳ҃. Не оу҆ бо вѣ́дѧхꙋ писа́нїѧ, ꙗ҆́кѡ подоба́етъ є҆мꙋ̀ и҆з ме́ртвыхъ воскре́снꙋти.

і҃. И҆дѐста же па́ки къ себѣ̀ оу҆ченика̀.

а҃і. Марі́а же стоѧ́ше оу҆ гро́ба внѣ̀ пла́чꙋщи. ꙗ҆́коже пла́кашеса, прини́че во гро́бъ,

в҃і. И҆ ви́дѣ два̀ А҆́гг҃ла въ бѣ́лыхъ ри́захъ сѣдѧ́щѧ, є҆ди́наго оу҆ главы̀, и҆ є҆ди́наго оу҆ ногꙋ̀, и҆дѣ́же бѣ̀ лежа́ло тѣ́ло І҆и҃сово.

г҃і. И҆ глаго́ласта є҆́й ѻ҆́на: же́но, что̀ пла́чешися; глаго́ла и҆̀ма, ꙗ҆́кѡ взѧ́ша Гдⷭ҇а моего̀, и҆ не вѣ́мъ, гдѣ̀ положи́ша є҆го̀.

д҃і. И҆ сі̑а ре́кши ѡ҆̀братисѧ вспа́ть, и҆ ви́дѣ І҆и҃са стоѧ́ща: и҆ не вѣ́дѧше, ꙗ҆́кѡ І҆и҃съ є҆́сть.

є҃і. Глаго́ла є҆́й І҆и҃съ: же́но, что̀ пла́чеши; кого̀ и҆̀щеши; ѻ҆на́ же мнѧ́щи, ꙗ҆́кѡ вертогра́дарь є҆́сть, глаго́ла є҆мꙋ̀: гдⷭ҇и,

ГЛАВА 20.

1. И въ първый-тъ день на седмицѫ-тѫ Марія Магдалина идува на гробъ-тъ сутринѫ-тѫ рано, като бѣше още тьмно, и гледа камькъ-тъ дигнѫтъ отъ гробъ-тъ.

2. Тича тогазь и идува при Симона Петра, и при другый-тъ ученикъ когото обычаше Іисусъ, и казува имъ: Дигнѫли Господа отъ гробъ-тъ, и не знаемъ дѣ сѫ го положили.

3. И тъй Петръ и другый-тъ ученикъ излѣзохѫ и отхождахѫ на гробъ-тъ.

4. И тичахѫ и двама-та наедно; а другый-тъ ученикъ прѣдвари по скоро Петра, и дойде първъ на гробъ-тъ;

5. И като надникнѫ, вижда плащаницы-тѣ сложены: но не влѣзе.

6. Слѣдъ него дойде и Симонъ Петръ, и влѣзе въ гробъ-тъ, и видѣ плащаницы-тѣ сложены,

7. И кърпѫ-тѫ, която бѣше на главѫ-тѫ му, сложенѫ не наедно съ плащаницы-тѣ, но особно свитѫ на едно мѣсто.

8. Тогазь влѣзе и другый-тъ ученикъ, който дойде по напрѣдъ на гробъ-тъ, и видѣ и повѣрува:

9. Защото не бѣхѫ разумѣли още писаніе-то, че трѣбаше той да въскрьсне изъ мьртвы-тѣ.

10. И върнѫхѫ ся пакъ ученици-тѣ у тѣхъ си.

11. А Марія стояше до гробъ-тъ вънъ и плачаше; и тъй като плачаше надникнѫ въ гробъ-тъ,

12. И вижда два ангела съ бѣлы дрехы сѣднѫлы, единъ отъ кѫдѣ главѫ-тѫ, и единъ отъ кѫдѣ нозѣ-тѣ, тамъ дѣто бѣ лежало тѣло-то Іисусово.

13. И тѣ ѝ казуватъ: Жено, защо плачешь? Казува имъ: Защото зѣли Господа моего, и не знаіѫ дѣ сѫ го положили.

14. И това като рече обърнѫ ся назадь, и вижда Іисуса че стои, и не знаяше че е Іисусъ.

15. Казува ѝ Іисусъ: Жено, защо плачешь? кого търсишь? А тя понеже го имаше че е градинаринъ-тъ, казува му: Господине,

А҆ще ты̀ є҆сѝ взѧ́лъ є҆го̀, повѣ́ждь мѝ, гдѣ̀ є҆сѝ положи́лъ є҆го̀: и҆ а҆́зъ возмꙋ̀ є҆го̀.

ві. Глаго́ла є҆́й І҆и҃съ: Маріе, ѻ҆на́ же ѡ҆бра́щшисѧ глаго́ла є҆мꙋ̀: Раввꙋні, є҆́же глаго́летсѧ, Ѹ҆чи́телю.

зі. Глаго́ла є҆́й І҆и҃съ: не прикаса́йсѧ мнѣ̀, не ѹ҆̀ бо взыдо́хъ ко ѻ҆ц҃ꙋ̀ моемꙋ̀: и҆ди́ же ко бра́тїи моє́й, и҆ рцы̀ и҆̀мъ: восхождꙋ̀ ко ѻ҆ц҃ꙋ̀ моемꙋ̀ и҆ ѻ҆ц҃ꙋ̀ ва́шемꙋ, и҆ Бг҃ꙋ моемꙋ̀ и҆ Бг҃ꙋ ва́шемꙋ.

и҃і. Прїи́де же Маріа Магдали́на повѣ́дающи ѹ҆ченикѡ́мъ, ꙗ҆́кѡ ви́дѣ Гдⷭ҇а, и҆ сїѧ̀ речѐ є҆́й.

ві. Сꙋ́щꙋ же по́здѣ, въ де́нь то́й во є҆ди́нꙋ ѿ сꙋббѡ́тъ, и҆ две́ремъ затворе́ннымъ, и҆дѣ́же бѧ́хꙋ ѹ҆ченицы̀ є҆гѡ̀ со́брани, стра́ха ра́ди І҆ꙋде́йска, прїи́де І҆и҃съ, и҆ ста̀ посредѣ̀, и҆ гл҃го́ла и҆̀мъ: ми́ръ ва́мъ.

к҃. И҆ сїѐ ре́къ, показа̀ и҆̀мъ рꙋцѣ̀ и҆ но́зѣ и҆ ре́бра своѧ̀. возра́довашасѧ ѹ҆̀бо ѹ҆чн҃цы̀, ви́дѣвше Гдⷭ҇а.

к҃а. Рече́ же и҆̀мъ І҆и҃съ па́ки: ми́ръ ва́мъ: ꙗ҆́коже посла́ мѧ ѻ҆ц҃ъ, и҆ а҆́зъ посылаю̀ вы̀.

к҃в. И҆ сїѐ ре́къ, дꙋ́хꙋ, и҆ глаго́ла и҆̀мъ: прїими́те Дх҃ъ ст҃ъ.

к҃г. И҆̀мже ѿпꙋ́ститѐ грѣ́хѝ, ѿпꙋ́статсѧ и҆̀мъ: и҆ и҆̀мже держитѐ, держа́тсѧ.

к҃д. Ѳѡма́ же є҆ди́нъ ѿ ѻ҆бою́надесѧте, глаго́лемый близне́цъ, не бѣ̀ тꙋ̀ съ ни́ми, є҆гда̀ прїи́де І҆и҃съ.

к҃е. Глаго́лахꙋ же є҆мꙋ̀ дрꙋзі́и ѹ҆ченицы̀: ви́дѣхомъ Гдⷭ҇а. О҆́нъ же речѐ и҆̀мъ: а҆́ще не ви́жꙋ на рꙋ́кꙋ є҆гѡ̀ ꙗ҆́звы гвозди́нныѧ, и҆ вложꙋ̀ пе́рста моегѡ̀ въ ꙗ҆́звы гвозди́нныѧ, и҆ вложꙋ̀ рꙋ́кꙋ мою̀ въ ре́бра є҆гѡ̀, не и҆мꙋ̀ вѣ́ры.

к҃ѕ. И҆ по дне́хъ ѻ҆сми́хъ па́ки бѧ́хꙋ внꙋ́трь ѹ҆ченицы̀ є҆гѡ̀, и҆ Ѳѡма̀ съ ни́ми. прїи́де І҆и҃съ две́ремъ затворе́ннымъ, и҆ ста̀ посредѣ̀ и҆́хъ, и҆ речѐ: ми́ръ ва́мъ.

к҃з. Пото́мъ глаго́ла Ѳѡмѣ̀: принесѝ пе́рстъ тво́й сѣ́мѡ,

ако си го ты изнеслъ, кажи ми дѣ си го положилъ, и азъ ще го земѫ.

16. Казува ѝ Іисусъ: Маріе. Тя ся обърнѫ и рече му: Раввуни! което ся казува: Учителю.

17. Казува ѝ Іисусъ: Не ся допирай до мене; защото не съмъ възлѣзлъ още при Отца си, но иди при братія-та ми, и кажи имъ: Възлѣзувамъ при Отца моего и Отца вашего, и Бога моего и Бога вашего.

18. Идува Марія Магдалина та извѣстява на ученицы-тѣ, че видѣ Господа, и *че* той ѝ рече това.

19. А вечерь-тѫ на тойзи день първый-тъ на седмицѫ-тѫ, когато бѣхѫ и заключены врата-та дѣто ученици-тѣ бѣхѫ събрани поради страхъ-тъ отъ Іудеи-тѣ, дойде Іисусъ, и застанѫ па срѣдъ, и казува имъ: Миръ вамъ.

20. И това като рече, показа имъ рѫцѣ-тѣ и ребра-та си. И зарадувахѫ ся ученици-тѣ като видѣхѫ Господа.

21. И пакъ имъ рече Іисусъ: Миръ вамъ. Както мя Отецъ ми проводи, и азъ проваждамъ васъ.

22. И това като рече, духнѫ, и казува имъ: Пріимѣте Духа Святаго.

23. На които простите грѣхове-тѣ, простени имъ сѫ, и на които задържите, задържани сѫ.

24. А Ѳома, единъ отъ дванадесеть-тѣ, нарицаемый Близнецъ, не бѣше съ тѣхъ, когато дойде Іисусъ.

25. И казувахѫ му другы-тѣ ученици: Видѣхмы Господа. А той имъ рече: Ако не видѭ на рѫцѣ-тѣ му язвы-тѣ отъ гвоздеи-тѣ, и не турѭ пьрстъ-тъ си въ язвы-тѣ на гвоздеи-тѣ, и не вложѫ рѫкѫ-тѫ си въ ребра-та му, не ще да повѣрвамъ.

26. И подирь осмь дни, пакъ бѣхѫ вѫтрѣ ученици-тѣ му, и Ѳома съ тѣхъ; идува Іисусъ, като бѣхѫ врата-та заключены, и застанѫ на срѣдъ, и рече: Миръ вамъ.

27. Послѣ казува на Ѳомѫ: Дай си тука пьрстъ-тъ, и виждь

и҆ ви́ждь рꙋ́цѣ мои̑: и҆ принесѝ рꙋ́кꙋ твою̑, и҆ вложѝ въ ре́бра моѧ̀: и҆ не бꙋ́ди невѣ́ренъ, но вѣ́ренъ.

к҃и. И҆ ѿвѣща̀ Ѳѡма̀, и҆ речѐ є҆мꙋ̀: Гдь мо́й и҆ Бг҃ъ мо́й.

к҃а. Глаго́ла є҆мꙋ̀ І҆и҃съ: ꙗ҆́кѡ ви́дѣвъ мѧ̀, вѣ́ровалъ є҆сѝ: блаже́ни не ви́дѣвшіи, и҆ вѣ́ровавше.

л҃. Мнѡ́га же и҆ и҆на знамє́нїа сотворѝ І҆и҃съ пред̾ ᲂу҆ченикѝ свои́ми, ꙗ҆̀же не сꙋ́ть пи́сана въ кни́гахъ си́хъ.

л҃а. Сїѧ̑ же пи́сана бы́ша, да вѣ́рꙋете, ꙗ҆́кѡ І҆и҃съ є҆́сть Хр҃то́съ Сн҃ъ Бжїй, и҆ да вѣ́рꙋюще, живо́тъ и҆́мате во и҆́мѧ є҆гѡ̀.

ГЛАВА̀ К҃А.

а҃. Потє́мъ ꙗ҆ви́сѧ па́ки І҆и҃съ ᲂу҆ченикѡ́мъ свои́мъ, воста́въ ѿ ме́ртвыхъ, на мо́ри Тїверїа́дстѣмъ: ꙗ҆ви́сѧ же си́це.

в҃. Бѧ́хꙋ вкꙋ́пѣ Сі́мѡнъ Пе́тръ, и҆ Ѳѡма̀ нарица́емый близне́цъ, и҆ Наѳана́илъ, и҆̀же бѣ̀ ѿ Ка́ны Галїле́йскїѧ, и҆ сы̑ Зеведе́овы, и҆ и҆́ны ѿ ᲂу҆ченикъ є҆гѡ̀ два̀.

г҃. Глаго́ла и҆̀мъ Сі́мѡнъ Пе́тръ: и҆дꙋ̀ ры́бы лови́ти. глаго́лаша є҆мꙋ̀: и҆демъ и҆ мы̀ съ тобо́ю. и҆зыдо́ша же, и҆ всѣдо́ша ѧ҆́бїе въ кора́бль, и҆ въ тꙋ̀ но́щь не ꙗ҆́ша ничесо́же.

д҃. Оу҆тро́ же бы́вшꙋ, ста̀ І҆и҃съ при бре́зѣ: не позна́ша же ᲂу҆ченицы̀, ꙗ҆́кѡ І҆и҃съ є҆́сть.

є҃. Глаго́ла же и҆̀мъ І҆и҃съ: дѣ́ти, є҆да̀ что̀ снѣ́дно и҆́мате; ѿвѣща́ша є҆мꙋ̀: ни̑.

ѕ҃. Ѻ҆́нъ же речѐ и҆̀мъ: вве́рзите мре́жꙋ ѡ҆́десню́ страну̀ кораблѧ̀, и҆ ѡ҆брѧ́щете. вверго́ша же и҆ ктомꙋ̀ не можа́хꙋ привлещѝ є҆ѧ̀ ѿ мно́жества ры́бъ.

з҃. Глаго́ла же ᲂу҆чѝкъ то́й, є҆го́же люблѧ́ше І҆и҃съ, Петро́ви: Гдь є҆́сть. Сі́мѡнъ же Пе́тръ слы́шавъ, ꙗ҆́кѡ Гдь є҆́сть, є҆пенду́томъ препоѧ́саса: бѣ̀ бо на́гъ, и҆ ввє́ржеса въ мо́ре.

и҃. А҆ дрꙋ́зїи ᲂу҆ченицы̀ кораблецє́мъ прїидо́ша, не бѣ́ша бо дале́че ѿ землѝ, но ꙗ҆́кѡ двѣ̀ стѣ̀ лактє́й, влекꙋ́ще мре́жꙋ ры́бъ.

ржцѣ-тѣ ми: и дай ржкѫ-тѫ си, и тури въ ребра-та ми; и не бѫди невѣренъ, но вѣренъ.

28. И отговори Ѳома и рече му: Господь мой и Богъ мой.

29. Казува му Іисусъ: Понеже мя видѣ, Ѳомо, повѣрува; Блажени които безъ да видятъ повѣруваха.

30. И още много другы чудеса стори Іисусъ прѣдъ ученицы-тѣ си, които не сѫ писаны въ тѫзи книгѫ:

31. А тѣзи сѫ написаны за да повѣрувате че Іисусъ е Христосъ Сынъ Божій, и като вѣрувате да имате животъ въ негово-то име.

ГЛАВА 21.

1. Подирь това пакъ ся яви Іисусъ на ученицы-тѣ си на Тиверіадско-то море, и яви имъ ся така:

2. Тамъ бѣхѫ наедно Симонъ Петръ и Ѳома нарицаемый Близнецъ, и Наѳанаилъ отъ Канѫ Галилейскѫ, и *сынове*-тѣ Зеведееви, и другы двамина отъ ученицы-тѣ неговы.

3. Казува имъ Симонъ Петръ; *Азъ* ще отидѫ да ловіѭ рыбѫ: Казуватъ му: Ще дойдемъ и ный съ тебе. Излѣзохѫ и възлѣзохѫ завчасъ на ладіѭ-тѫ, и прѣзъ онѫзи нощь не уловихѫ нищо.

4. И като ся разсъмнѫ вече, застанѫ Іисусъ на брѣгъ-тъ; но ученици-тѣ не познавахѫ че е той Іисусъ.

5. Казува имъ Іисусъ: Дѣца, имате ли нѣщо за яденіе? Отговорихѫ му: Не.

6. А той имъ рече: Хвърлѣте мрѣжѫ-тѫ отдесно на ладіѭ-тѫ и ще намѣрите. И тъй хвърлихѫ, и не можахѫ, вече да іѫ привлекѫтъ отъ множество-то на рыбѫ-тѫ.

7. Тогазь онзи ученикъ когото обычаше Іисусъ казува на Петра: Господь е. А Симонъ Петръ, като чу че е Господь, прѣпаса върхнѫ-тѫ си дрехѫ, (защото бѣше голъ), и хвърли ся въ море-то.

8. А другы-тѣ ученици дойдохѫ съ ладіѭ-тѫ, (защото не бѣхѫ далечь отъ земѭ-тѫ, но колкото двѣстѣ лакти), и влачахѫ мрѣжѫ-тѫ съ рыбѫ-тѫ.

а҃. Є҆гда̀ ᲂу҆бо и҆злѣзо́ша на зе́млю, ви́дѣша ѻ҆гнь лежа́щъ, и҆ ры́бꙋ на не́мъ лежа́щꙋ, и҆ хлѣ́бъ.

г҃. (И҆) глаго́ла и҆̀мъ І҆и҃съ: принеси́те ѿ ры́бъ, ꙗ҆̀же ꙗ҆́сте ны́нѣ.

а҃і. Влѣ́зъ же Сі́мѡнъ Пе́тръ, и҆ и҆звлечѐ мре́жꙋ на зе́млю, по́лнꙋ вели́кихъ ры́бъ сто̀ и҆ пѧтьдеса́тъ и҆ три̑: и҆ толи́кѡ сꙋ́щымъ, не прото́ржеса мре́жа.

в҃і. Глаго́ла и҆̀мъ І҆и҃съ: прїи́дите, ѡ҆бѣ́дꙋйте. ни є҆ди́нъ же смѣ́аше ѿ ᲂу҆ченикъ и҆спыта́ти є҆го̀, ты̀ кто̀ є҆сѝ; вѣ́даше, ꙗ҆́кѡ Гдⷭ҇ь є҆́сть.

г҃і. Прїи́де же І҆и҃съ, и҆ прїа́тъ хлѣ́бъ, и҆ дадѐ и҆̀мъ, и҆ ры́бꙋ та́кожде.

д҃і. Сѐ ᲂу҆жѐ тре́тїе ꙗ҆ви́са І҆и҃съ ᲂу҆ченикѡ́мъ свои́мъ, воста́въ ѿ ме́ртвыхъ.

е҃і. Є҆гда́ же ѡ҆бѣ́доваше, глаго́ла Сі́мѡнꙋ Петрꙋ̀ І҆и҃съ: Сі́мѡне І҆ѡ́нинъ, лю́биши ли мѧ̀ па́че си́хъ; глаго́ла є҆мꙋ̀: є҆́й Гдⷭ҇и, ты̀ вѣ́си, ꙗ҆́кѡ люблю́ тѧ. глаго́ла є҆мꙋ̀: пасѝ а҆́гнцы моѧ̀.

ѕ҃і. Глаго́ла є҆мꙋ̀ па́ки второ́е: Сі́мѡне І҆ѡ́нинъ, лю́биши ли мѧ̀; глаго́ла є҆мꙋ̀: є҆́й Гдⷭ҇и, ты̀ вѣ́си, ꙗ҆́кѡ люблю́ тѧ. глаго́ла є҆мꙋ̀: пасѝ ѻ҆́вцы моѧ̀.

з҃і. Глаго́ла є҆мꙋ̀ тре́тїе: Сі́мѡне І҆ѡ́нинъ, лю́биши ли мѧ̀; ѡ҆скорбѣ́ же Пе́тръ, ꙗ҆́кѡ речѐ є҆мꙋ̀ тре́тїе: лю́биши ли мѧ̀; и҆ глаго́ла є҆мꙋ̀: Гдⷭ҇и, ты̀ всѧ̑ вѣ́си: ты̀ вѣ́си, ꙗ҆́кѡ люблю́ тѧ. глаго́ла є҆мꙋ̀ І҆и҃съ: пасѝ ѻ҆́вцы моѧ̀.

и҃і. А҆мі́нь а҆мі́нь глаго́лю тебѣ̀: є҆гда̀ бы́лъ є҆сѝ ю҆́нъ, поѧ́салсѧ є҆сѝ са́мъ, и҆ ходи́лъ є҆сѝ, а҆́може хотѣ́лъ є҆сѝ: є҆гда́ же состарѣ́шисѧ, воздѣ́жеши рꙋ́цѣ твои̑, и҆ и҆́нъ тѧ̀ поѧ́шетъ, и҆ веде́тъ, а҆́може не хо́щеши.

ѳ҃і. Сі́е же речѐ, назна́менꙋѧ, ко́ею сме́ртїю просла́витъ Бг҃а. и҆ сі̑ѧ ре́къ, глаго́ла є҆мꙋ̀: и҆дѝ по мнѣ̀.

к҃. Ѡ҆бра́щсѧ же Пе́тръ ви́дѣ ᲂу҆ченика̀, є҆го́же люблѧ́ше І҆и҃съ, во слѣ́дъ и҆дꙋ́ща, и҆̀же и҆ возлежѐ на ве́чери на пе́рси є҆гѡ̀, и҆ речѐ: Гдⷭ҇и, кто́ є҆́сть предаѧ́й тѧ̀;

9. И като излѣзохѫ на земѭ-тѫ, гледатъ жаравѫ разложенѫ, и рыбѫ туренѫ на неѭ, и хлѣбъ.

10. Казува имъ Іисусъ: Донесѣте отъ рыбы-тѣ които уловихте сега.

11. Възлѣзе Симонъ Петръ, та извлѣче мрѣжѫ-тѫ на земѭ-тѫ, пълнѫ съ едры рыбы сто и петдесеть и три; и толкозь като бѣхѫ, мрѣжа-та ся не съдра.

12. Казува имъ Іисусъ: Елате обѣдвайте. И никой отъ ученицы-тѣ не смѣяше да го попыта: Ты кой си? понеже знаяхѫ че е Господь.

13. Идува тогазь Іисусъ и зема хлѣбъ-тъ, и дава имъ, така и рыбѫ-тѫ.

14. Това бѣше вече третій пѫть, дѣто ся яви Іисусъ на ученицы-тѣ си, отъ какъ въскрьснѫ изъ мьртвы-тѣ.

15. А като ся паобѣдувахѫ, казува Іисусъ Симону Петру: Симоне Іонинъ, любишь ли мя повече отъ тыя? Казува му: Ей, Господи, ты знаешь че тя обычамъ. Казува му: Паси агьнцы-тѣ ми.

16. Казува му пакъ вторый пѫть: Симоне Іонинъ, любишь ли мя? Казува му: Ей, Господи, ты знаешь че тя обычамъ. Казува му: Паси овцы-тѣ ми.

17. Казува му третій пѫть: Симоне Іонинъ, обычашь ли мя? Наскърби ся Петръ, защото му рече третій пѫть: Обычашь ли мя? И рече му: Господи, ты всичко знаешь; ты знаешь че тя обычамъ: Казува му Іисусъ: Паси овцы-тѣ ми.

18. Истинѫ, истинѫ ти казувамъ, когато бѣше ты по младъ, самъ си ся опасуваше и ходяше кѫдѣто щѣше; но като остарѣешь, ще прострѣшь рѫцѣ, и другъ ще тя опасува и ще тя води кѫдѣто ты не щешь.

19. И това рече, като назначаваше съ каквѫ смьрть имаше да прослави Бога. И това щомъ рече, казува му: Вьрви подирѣ ми.

20. А Петръ като ся обърнѫ, вижда че иде подирѣ имъ ученикъ-тъ когото обычаше Іисусъ, тойзи който на вечеріѭ-тѫ ся наклони на грѫди-тѣ му, и рече: Господи, кой е който ще тя прѣдаде?

ка. Сего̀ ви́дѣвъ Пе́тръ, глаго́ла І҆и҃сови: Гдⷭ҇и, се́й же что̀;

кв. Глаго́ла є҆мꙋ̀ І҆и҃съ: а҆́ще хощꙋ̀, да то́й пребыва́етъ, до́ндеже прїидꙋ̀, что̀ къ тебѣ̀; ты̀ по мнѣ̀ гра́дѝ.

кг. И҆зы́де же сло́во сѐ въ бра́тїю, ꙗ҆́кѡ ᲂу҆чени́къ то́й не ᲂу҆́мретъ: и҆ не речѐ є҆мꙋ̀ І҆и҃съ, ꙗ҆́кѡ не ᲂу҆́мретъ: но а҆́ще хощꙋ̀ томꙋ̀ пребыва́ти, до́ндеже прїидꙋ̀, что̀ къ тебѣ̀;

кд. Се́й є҆́сть ᲂу҆чени́къ свидѣ́тельствꙋй ѿ си́хъ, и҆̀же и҆ написа̀ сїа̀: и҆ вѣ́мъ, ꙗ҆́кѡ и҆́стинно є҆́сть свидѣ́тельство є҆гѡ̀.

ке. Сꙋ́ть же и҆ и҆на мнѡ́га, ꙗ҆̀же сотворѝ І҆и҃съ, ꙗ҆̀же а҆́ще бы по є҆ди́номꙋ пи́сана бы́ша, ни самомꙋ̀ мню̀ всемꙋ̀ мі́рꙋ вмѣсти́ти пи́шемыхъ кни́гъ. А҆ми́нь.

21. Него като видѣ Петръ, казува Іисусу: Господи, а тойзи що?

22. Казува му Іисусъ: Ако щѫ да прѣбѫде той доклѣ дойдѫ, тебѣ що ти е? Ты вѣрви подирѣ ми.

23. И тъй ся разнесе тая дума помежду братія-та, че тойзи ученикъ нѣма да умрѣ: а Іисусъ му не рече че нѣма да умре, но: Ако щѫ да остане той доклѣ дойдѫ, тебѣ що ти е?

24. Тойзи е ученикъ-тъ който свидѣтелствува за това, който и написа това; и знаемъ че негово-то свидѣтелство е истинно.

25. Има още и другы много нѣща що стори Іисусъ, които ако бы да ся напишѫтъ едно по едно, и цѣлъ свѣтъ, ми ся чини, не бы вмѣстилъ написаны-тѣ книгы. Аминь.

ДѢАНІЯ

СВЯТЫХЪ АПОСТОЛЪ.

ГЛАВА А҃.

А҃. Пе́рвое оу҆́бѡ сло́во сотвори́хъ ѿ всѣ́хъ, сѧ̀ Ѳеофі́ле, ꙗ҆̀же нача́тъ І҆и҃съ твори́ти же и҆ оу҆чи́ти,

В҃. Да́же до днѐ, въ ѻ҆́ньже заповѣ́давъ А҆пⷭ҇толѡмъ Дх҃омъ ст҃ы́мъ, и҆̀хже и҆збра̀, вознесе́сѧ:

Г҃. Пред̾ ни́миже и҆ поста́ви себѐ жи́ва по страда́ніи свое́мъ, во мно́зѣхъ и҆́стинныхъ зна́меніихъ, де́нми четы́редесѧтми ꙗ҆вла́ѧсѧ и҆̀мъ, и҆ глаго́лѧ, ꙗ҆̀же ѿ ца́рствіи Бж҃іи:

Д҃. Сѧ̀ ни́миже и҆ ꙗ҆̀дый повелѣ̀ и҆̀мъ ѿ І҆ерꙋсали́ма не ѿлꙋча́тисѧ, но жда́ти ѡ҆бѣтова́ніѧ О҆ц҃а, є҆̀же слы́шасте ѿ менѐ:

Є҃. Ꙗ҆́кѡ І҆ѡа́ннъ оу҆́бѡ крⷭ҇ти́лъ є҆́сть водо́ю, вы́ же и҆́мате крⷭ҇ти́тисѧ Дх҃омъ ст҃ы́мъ, не по мно́зѣхъ си́хъ дне́хъ.

Ѕ҃. О҆ни́ же оу҆́бо сошє́дшесѧ вопроша́хꙋ є҆го̀, глаго́люще: Гдⷭ҇и, а҆̀ще въ лѣ́то сі̑є оу҆строѧ́еши цⷭ҇твіе І҆и҃лево;

З҃. Рече́ же къ ни́мъ: нѣ́сть ва́ше разꙋмѣ́ти времена̀ и҆ лѣ̑та, ꙗ҆̀же О҆ц҃ъ положѝ во свое́й вла́сти:

И҃. Но прі́и́мете си́лꙋ, наше́дшꙋ ст҃о́мꙋ Дх҃ꙋ̀ на вы̀, и҆ бꙋ́дете мѝ свидѣ́тели во І҆ерꙋсали́мѣ же и҆ во всѐй І҆ꙋде́и и҆ Самаріи̑ и҆ да́же до послѣ́днихъ землѝ.

Ѳ҃. И҆ сі̑ѧ ре́къ, зрѧ́щымъ и҆̀мъ взѧ́тсѧ, и҆ ѻ҆́блакъ подѧ́тъ є҆го̀ ѿ ѻ҆́чію и҆́хъ.

І҃. И҆ є҆гда̀ взира́юще бѧ́хꙋ на нб҃о, и҆дꙋ́щꙋ є҆мꙋ̀, и҆ сѐ мꙋ́жа два̀ ста́ста пред̾ ни́ми во ѻ҆де́жди бѣлѣ̀,

ДѢЯНІЯ-ТА

НА СВЯТЫ-ТѢ АПОСТОЛЫ.

ГЛАВА 1.

1. Първо-то слово, о Ѳеофиле, направихъ, за все що начеж Іисусъ да прави и да учи,

2. Даже до день-тъ въ който ся възнесе, отъ какъ даде чрѣзъ Духа Святаго заповѣди на апостолы-тѣ, които избра:

3. На които и прѣдстави себе си живъ слѣдъ страданіе-то си съ много вѣрны знаменія като имъ ся явяваше четыридесеть дни, и говоряше имъ за царство-то Божіе.

4. И като ся събираше *съ тѣхъ* заржча имъ да ся не отдалечатъ отъ Іерусалимъ, но да очакуватъ обѣщаніе-то на Отца, което чухте, *рече*, отъ мене.

5. Защото Іоаннъ е съ водж крьстилъ, а вы ще бждете крьстени съ Духа Святаго, слѣдъ тыя не много дни.

6. И тъй като ся събрахж пытахж го, и казувахж: Господи, въ това ли врѣме щешь да възстановишь царство-то въ Израиля?

7. А *той* имъ рече: Не е за васъ да знаете годины-тѣ или врѣмена-та, които Отецъ е положилъ въ собственнж-тж си власть.

8. Но *вы* ще пріемете силж, когато слѣти Духъ Святый на васъ, и ще ми бждете свидѣтели и въ Іерусалимъ, и во всичкж Іудеіж и Самарііж, и до край земіж.

9. И това отъ какъ рече, тѣ като гледахж, възнесе ся, и облакъ го подѣ испрѣдъ очи-тѣ имъ.

10. И като стояхж та гледахж на небе-то, когато възлѣзуваше той, ето, двамина человѣци въ бѣлы дрехы застанжхж прѣдъ тѣхъ;

а҃і. Ꙗже ѝ рекоста: мꙋжіе Галілейстіи, что̀ стоитѐ зрѧ́ще на нб҃о; сей Іисъ вознесыйсѧ ѿ васъ на нб҃о, та́кожде пріи́детъ, и҆мже ѻ҆́бразомъ ви́дѣсте є҆го̀ и҆дꙋ́щѧ на нб҃о.

в҃і. Тогда̀ возврати́шасѧ во І҆ерли́мъ ѿ горы̀ нарицаемыѧ є҆леѡ́нъ, ꙗ҆̀же є҆́сть бли́зъ І҆ерли́ма, сꙋббѡ́ты и҆мꙋ́щїѧ пꙋ́ть.

г҃і. И҆ є҆гда̀ внидо́ша, взыдо́ша на го́рницꙋ, и҆дѣ́же ба́хꙋ пребыва́юще, Пе́тръ же ѝ І҆а́кѡвъ ѝ І҆ѡа́ннъ ѝ А҆ндре́й, Фі́ліппъ ѝ Ѳѡма̀, Варѳѡломе́й ѝ Матѳе́й, І҆а́кѡвъ А҆лфе́овъ ѝ Сі́мѡнъ Зилѡ́тъ, ѝ І҆ꙋда І҆а́кѡвль.

д҃і. Сі́и всѝ ба́хꙋ терпѧ́ще є҆диноду́шнѡ въ моли́твѣ ѝ моле́ніи, съ жена́ми ѝ Мр҃іею Мт҃рію І҆и҃совою, ѝ съ бра́тіею є҆гѡ̀.

е҃і. И҆ во дни̑ ты̑ѧ воста́въ Пе́тръ посредѣ̀ ᲂу҆ченѝкъ речѐ: (бѣ̀ же и҆ме́нъ наро́да вкꙋ́пѣ ꙗ҆́кѡ сто̀ ѝ два́десѧть:)

ѕ҃і. Мꙋ́жіе бра́тіе, подоба́ше сконча́тисѧ писа́нію семꙋ̀, є҆́же предречѐ Дх҃ъ святы́й ᲂу҆́сты̑ Дв҃довыми, ѡ҆ І҆ꙋ́дѣ бы́вшемъ вождѝ є҆́мшымъ І҆и҃са:

з҃і. Ꙗ҆́кѡ причте́нъ бѣ̀ съ на́ми, ѝ пріѧ́лъ ба́ше жре́бій слꙋ́жбы сеѧ̀.

и҃і. Се́й ᲂу҆̀бо стѧжа̀ село̀ ѿ мзды̑ непра́ведныѧ, ѝ ни́цъ бы́въ просѣ́деса посредѣ̀, ѝ и҆злїѧ́сѧ всѧ̀ ᲂу҆тро́ба є҆гѡ̀:

ѳ҃і. И҆ разꙋ́мно бы́сть всѣ́мъ живꙋ́щымъ во І҆ерли́мѣ, ꙗ҆́кѡ нарещи́сѧ селꙋ̀ томꙋ̀ свои́мъ и҆́хъ а҆́зы́комъ а҆келдама̀, є҆́же є҆́сть село̀ кро́ве.

к҃. Пи́шетсѧ бо въ кни́зѣ ѱало́мстѣй: да бꙋ́детъ дво́ръ є҆гѡ̀ пꙋ́стъ, ѝ да не бꙋ́детъ живꙋ́щагѡ въ не́мъ, ѝ є҆пі́скопство є҆гѡ̀ да прїи́метъ и҆́нъ.

к҃а. Подоба́етъ ᲂу҆̀бо ѿ сходи́вшихсѧ съ на́ми мꙋже́й во всѧ́ко лѣ́то, въ не́же вни́де ѝ и҆зы́де въ на́съ Гдь І҆и҃съ,

к҃в. Наче́нъ ѿ крещє́ніѧ І҆ѡа́ннова да́же до дне̑, въ ѻ҆́ньже

11. Които и рекохѫ: Мѫжіе Галилеяне, що стоите та гледате на небе-то? Тойзи Іисусъ, който ся възнесе отъ васъ на небе-то, ще дойде тъй, както го видѣхте да отхожда на небе-то.

12. Тогази ся върнѫхѫ въ Іерусалимъ отъ горѫ-тѫ нарицаемѫ Елеонскѫ, която е близу до Іерусалимъ, единъ сѫбботенъ день пѫть.

13. И когато влѣзохѫ, възлѣзохѫ въ горницѫ-тѫ дѣто живѣяхѫ Петръ и Іаковъ и Іоаннъ и Андрей, Филиппъ и Ѳома, Варѳоломей и Матѳей, Іаковъ Алфеевъ и Симонъ Зилотъ, и Іуда Іакововъ.

14. Тѣ всичкы еднодушно, съ жены-тѣ и Маріѩ майкѫ-тѫ Іисусовѫ, и съ братія-та му, бѣхѫ непрѣстанно въ молитвѫ и моленіе.

15. И прѣзъ тыя дни станѫ Петръ по срѣдъ ученицы-тѣ, и рече: (а число-то на тѣзи които ся намѣрувахѫ тамо бѣше до сто и двадесеть души;)

16. Мѫжіе и братіе, трѣбуваше да ся испълни това писаніе, което прѣдрече Духъ Святый чрѣзъ уста-та Давидовы за Іудѫ, който станѫ водитель на тѣзи, конто хванѫхѫ Іисуса.

17. Защото бѣше причисленъ съ насъ, и зѣлъ бѣ дѣлъ въ тѫѩ службѫ.

18. Той прочее спечали нивѫ отъ заплатѫ на *своѩ-тѫ* неправдѫ, и като паднѫ на очи-тѣ си просѣднѫ ся прѣзъ срѣдъ, и истекохѫ всичкы-тѣ му чрѣва.

19. И това станѫ извѣстно на всичкы жители Іерусалимскы, така що тая нива ся нарече по языкъ-тъ имъ Акелдама, сирѣчь, Нива кръвна.

20. Защото е писано въ книгѫ-тѫ на Псалмы-тѣ: Да бѫде жилище-то му пусто, и да нѣма който да живѣе въ него; и Чинъ-тъ му другъ да земе.

21. И тъй, отъ человѣцы-тѣ които ся нахождахѫ съ насъ прѣзъ всичко-то врѣме, въ което влизаше и излизаше между насъ Господь Іисусъ,

22. Като наченѫ отъ крѫщеніе-то Іоанново до день-тъ въ който

вознесеса (на нбо) ѿ насъ, свидѣтелю воскрнїа єгѡ̀ быти съ нами єдиномꙋ ѿ сихъ.

к҃г. И҆ поставиша два̀, Ї҆ѡсифа нарицаемаго Варсавꙋ, и҆же наречє́нъ бысть Ї҆ꙋстъ, и҆ Матѳїа.

к҃д. И҆ помолившеса рѣша: ты̀ Гдⷭ҇и сердцевѣдче всѣхъ, покажѝ єго́же и҆збралъ є҆сѝ ѿ сею̀ двою̀ єдинаго,

к҃є. Прїа́ти жре́бїй слꙋжє́нїа сегѡ̀ и҆ а҆пⷭ҇толства, и҆з негѡ́же и҆спадѐ Ї҆ꙋда, и҆тѝ въ мѣ́сто своѐ.

к҃ѕ. И҆ да́ша жре́бїа и҆ма, и҆ падѐ жре́бїй на Матѳїа, и҆ причтє́нъ бысть ко єдинонадесати а҆пⷭ҇толѡмъ.

ГЛАВА̀ в҃.

а҃. И҆ є҆гда̀ скончава́шаса днїе пѧтьдеса́тницы, бѣ́ша всѝ а҆пⷭ҇толи єдинодꙋшнѡ вкꙋпѣ.

в҃. И҆ бысть внезапꙋ съ нб҃сѐ шꙋмъ ꙗ҆́кѡ носимꙋ дыха́нїю бꙋрнꙋ, и҆ и҆спо́лни ве́сь до́мъ, и҆дѣ́же бѣ́хꙋ сѣдѧ́ще:

г҃. И҆ ꙗ҆ви́шаса и҆̀мъ раздѣле́ни а҆́зы́цы ꙗ҆́кѡ ѻ҆́гненни, сѣде же на є҆ди́номъ ко́емждо и҆́хъ,

д҃. И҆ и҆спо́лнишаса всѝ Дх҃а ст҃а, и҆ нача́ша глаго́лати и҆ны́ми а҆́зы́ки, ꙗ҆́коже Дх҃ъ да́ше и҆̀мъ провѣщава́ти.

є҃. Бѣ́хꙋ же во Ї҆ерⷭ҇ли́мѣ живꙋ́щїи Ї҆ꙋде́и, мꙋ́жїе благогове́йнїи ѿ всегѡ̀ ꙗ҆́зы́ка, и҆̀же под̾ нб҃се́мъ.

ѕ҃. Бы́вшꙋ же гла́сꙋ семꙋ̀, сни́деса наро́дъ и҆ смате́са: ꙗ҆́кѡ слы́шахꙋ є҆ди́нъ кі́йждо и҆́хъ свои́мъ а҆́зы́комъ глаго́лющихъ и҆́хъ.

з҃. Дивла́хꙋса же всѝ и҆ чꙋда́хꙋса, глаго́люще дрꙋ́гъ ко дрꙋ́гꙋ: не се́ ли всѝ сі́и сꙋ́ть глаго́лющїи Галїле́ане;

и҃. И҆ ка́кѡ мы̀ слы́шимъ кі́йждо сво́й а҆́зы́къ на́шъ въ не́мже роди́хомса.

ѳ҃. Па́рѳане и҆ Ми́дѧне и҆ Ѳаміте, и҆ живꙋ́щїи въ Месопота́мїи, во Ї҆ꙋде́и же и҆ Каппадокі́и, въ По́нтѣ и҆ во А҆́сі́и,

і҃. Во Фрꙋ́гі́и же и҆ Памфꙋ́лі́и, во Є҆гѵ́птѣ и҆ страна́хъ Лїві́и, ꙗ҆̀же при Кѵ́ринї́и, и҆ приходѧ́щїи Ри́мляне, Ї҆ꙋде́и же и҆ пришє́льцы,

ся възнесе отъ насъ, единъ отъ тѣхъ трѣба да бѫде съ насъ свидѣтель на въскрьсеніе-то му.

23. И поставихѫ двамина, Іосифа нарицаемаго Варсава, (който ся наименува Іустъ,) и Матѳія.

24. И помолихѫ ся и рекохѫ: Ты, Господи, сьрдцевѣдче на всичкы, покажи отъ тыя двама-та едного, когото си избралъ,

25. Да земе дѣлъ-тъ на тѫзи службѫ и на апостолство-то, отъ което испаднѫ Іуда за да отиде на свое-то си мѣсто.

26. И дадохѫ жрѣбія-та си, и паднѫ жрѣбіе-то на Матѳія, и счете ся съ единадесеть-тѣ апостолы.

ГЛАВА 2.

1. И когато настанѫ день-тъ на Петдесетницѫ-тѫ, всичкы-тѣ бѣхѫ еднодушно *събрани* на едно.

2. И внезапу станѫ екотъ отъ небе-то, като че идѣше силно духаніе отъ вѣтръ, и испълни всичкѫ-тѫ кѫщѫ дѣто сѣдѣхѫ.

3. И явихѫ имъ ся языци като огненни, които ся раздѣляваxѫ, и сѣднѫ на всякого отъ тѣхъ *по единъ*.

4. И испълнихѫ ся всичкы съ Духа Святаго, и наченѫхѫ да говорятъ чужды языцы, както Духъ-тъ имъ даваше да говорятъ.

5. А *тогава* имаше въ Іерусалимъ да живѣѭтъ Іудеи, человѣци благочестиви отъ всякой народъ що има подъ небе-то.

6. И щомъ ся расчу това, събра ся народъ-тъ и смутихѫ ся; защото всякой единъ отъ тѣхъ чуяше гы да говорятъ неговъ-тъ языкъ.

7. И смаяни всичкы чудяхѫ ся, и думахѫ си единъ на другый: Ето, всичкы тѣзи които говорятъ не сѫ ли Галилеяне?

8. И какъ ный *гы* чуемъ да говорятъ всякой по собственный-тъ нашъ языкъ въ който смы родени,

9. Пареяне и Мидяне и Еламите, и които населяватъ Месопотаміѭ, Іудеѭ и Каппадокіѭ, Понтъ и Азіѭ,

10. Фригіѭ и Памфиліѭ, Египетъ и Ливійскы-тѣ страны които сѫ около Киринеѭ, и чужденци отъ Римъ, Іудеи и прозелити,

а҃і. Кри́тане и҆ Ї҆ра́вляне, слы́шимъ глаго́лющихъ и҆́хъ на́шими а҆́зыки вели́чїа Бж҃їа;

в҃і. Оу҆жаса́хꙋся же всѝ и҆ недоꙋмѣва́хꙋся, дрꙋ́гъ ко дрꙋ́гꙋ глаго́люще: что̀ оу҆́бѡ хо́щетъ сїѐ бы́ти;

г҃і. И҆ні́и же рꙋга́ющеся глаго́лахꙋ: ꙗ҆́кѡ вїно́мъ и҆спо́лнени сꙋ́ть.

д҃і. Ста́въ же Пе́тръ со є҆динона́десятми, воздви́же гла́съ сво́й, и҆ речѐ и҆́мъ: Мꙋ́жїе І҆ꙋде́йстїи и҆ живꙋ́щїи во І҆ерли́мѣ всѝ, сїѐ ва́мъ разꙋ́мно да бꙋ́детъ, и҆ внꙋши́те глаго́лы моѧ̀.

є҃і. Не бо̀, ꙗ҆́коже вы̀ непщꙋ́ете, сі́и пїа́ни сꙋ́ть: є҆́сть бо ча́съ тре́тїй днѐ:

ѕ҃і. Но сїѐ є҆́сть рече́нное прѡ́рокомъ І҆ѡ́илемъ:

з҃і. И҆ бꙋ́детъ въ послѣ́днїа днѝ, глаго́летъ Гдⷭ҇ь, и҆злїю̀ ѿ Дх҃а моегѡ̀ на всѧ́кꙋ пло́ть, и҆ прорекꙋ́тъ сы́нове ва́ши, и҆ дщє́ри ва́ша: и҆ ю҆́нѡши ва́ши видѣ́нїа оу҆́зратъ, и҆ ста́рцы ва́ши сѡ́нїа ви́дятъ:

и҃і. И҆́бо на рабы̀ моѧ̀ и҆ на рабы̀ни моѧ̀, во днѝ ѻ҆́ны и҆злїю̀ ѿ Дх҃а моегѡ̀, и҆ прорекꙋ́тъ.

ѳ҃і. И҆ да́мъ чꙋдеса̀ на нѣ́сѝ горѣ̀, и҆ зна́менїа на земли̇̀ ни́зꙋ, кро́вь и҆ ѻ҆́гнь и҆ кꙋре́нїе ды́ма.

к҃. Со́лнце преложи́тся во тмꙋ̀, и҆ лꙋна̀ въ кро́вь, пре́жде да́же не прїитѝ дню̀ Гдⷭ҇ню вели́комꙋ и҆ просвѣще́нномꙋ.

к҃а. И҆ бꙋ́детъ, вса́къ, и҆́же а҆́ще призове́тъ и҆́ма Гдⷭ҇не, спасе́тся.

к҃в. Мꙋ́жїе І҆и҃лстїи, послꙋ́шайте слове́съ си́хъ: І҆и҃са Назѡре́а, мꙋ́жа ѿ Бг҃а и҆звѣ́ствованна въ ва́съ си́лами и҆ чꙋдесы̀ и҆ зна́менїи, ꙗ҆̀же сотворѝ тѣ́мъ Бг҃ъ посредѣ̀ ва́съ, ꙗ҆́коже и҆ са́ми вѣ́сте,

к҃г. Сего̀ нарекова́ннымъ совѣ́томъ и҆ проразꙋмѣ́нїемъ Бж҃їимъ пре́дана прїе́мше, рꙋка́ми беззако́нныхъ пригво́ждше оу҆би́сте:

к҃д. Є҆го́же Бг҃ъ воскресѝ, разрѣши́въ ѡ҆лѣ́зни сме́ртныѧ, ꙗ҆́коже не ба́ше мо́щно держи́мꙋ бы́ти є҆мꙋ̀ ѿ неѧ̀.

11. Критяне и Арабе, чуемъ гы да говорятъ по наши-тѣ языцы величія-та Божіи.

12. И смаяни всичкы недоумѣвахѫ ся, и единъ другый си думахѫ: Какво ли ще е това?

13. А другы имъ ся присмиваха и казувахѫ: Че сѫ пили много сладко вино.

14. А Петръ съ единадесеть-тѣ станѫ, възвыси гласъ-тъ си, и проговори имъ; Мѫжіе Іудеяне, и всинца които живѣете въ Іерусалимъ; това да знаете, и дайте вниманіе на мои-тѣ думы:

15. Защото тѣзи не сѫ піяни, както вы мыслите; понеже е третій часъ на день-тъ;

16. Но това е речено-то чрѣзъ пророка Іоиля:

17. И ще бѫде въ послѣдни-тѣ дни, казува Богъ, ще излѣіѭ отъ мой-тъ Духъ на всякѫ плъть; и ще пророкуватъ сынове-тѣ ви и дъщери-тѣ ви, и юноши-тѣ ваши видѣнія ще виждатъ, и старци-тѣ ваши сънища ще сънуватъ.

18. И още прѣзъ оныя дни ще излѣіѭ отъ Духа моего на рабы-тѣ мои и на рабыни-тѣ мои, и ще пророчествуватъ.

19. И ще покажѫ чудеса на небе-то горѣ и знаменія долу на земѭ-тѫ, кръвь и огнь и пара отъ дымъ.

20. Слънце-то ще ся прѣвърне въ тьмнотѫ, и луна-та въ кръвь, прѣди да дойде великый-тъ и прѣсвѣтлый-тъ день Господень.

21. И ще бѫде *че* всякой който призове име-то Господне, спасенъ ще бѫде.

22. Мѫжіе Израиляне, послушайте тѣзи думы; Іисуса Назорянина, мѫжъ доказанъ вамъ отъ Бога съсъ силы, чудеса и знаменія, които Богъ направи чрѣзъ него по срѣдъ васъ, както и вы знаете,

23. Него, прѣдаденъ по прѣдопрѣдѣленнѫ-тѫ волѭ и прѣдвѣденіе-то Божіе, вы като хванѫхте, чрѣзъ рѫцѣ-тѣ на беззаконницы, *на крьстъ го* приковахте и убихте:

24. Когото Богъ въскрьси, като развърза болѣзни-тѣ на смьрть-тѫ, понеже не бѣ възможно да бѫде дьржанъ той отъ неѭ.

к҃е. Дв҃дъ бо глаго́летъ ѿ не́мъ: предзрѣ́хъ Гд҃а предо мно́ю вы́ну: ꙗ҆́кѡ ѿдесну́ю менѐ є҆́сть, да не подви́жуся.

к҃ѕ. Сегѡ̀ ра́ди возвесели́ся ср҃це моѐ, и҆ возра́довася ꙗ҆́зыкъ мо́й: є҆щѐ же и҆ пло́ть моѧ̀ всели́тся на оу҆пова́ніи.

к҃з. Ꙗ҆́кѡ не ѿста́виши дꙋшѝ моеѧ̀ во а҆́дъ, нижѐ да́си преподо́бномꙋ твоемꙋ̀ ви́дѣти и҆стлѣ́ніѧ.

к҃и. Сказа́лъ мѝ є҆сѝ пꙋтѝ живота̀: и҆спо́лниши мѧ̀ весе́ліѧ съ лице́мъ твои́мъ.

к҃ѳ. Мꙋ́жіе бра́тіе, досто́итъ рещѝ съ дерзнове́ніемъ къ ва́мъ ѿ патріа́рсѣ Дв҃дѣ, ꙗ҆́кѡ и҆ оу҆мре и҆ погребе́нъ бы́сть, и҆ гро́бъ є҆гѡ̀ є҆́сть въ на́съ да́же до днѐ сегѡ̀.

л҃. Прѐро́къ оу҆́бо сы́й, и҆ вѣ́дый, ꙗ҆́кѡ кла́твою кла́тся є҆мꙋ̀ Бг҃ъ, ѿ плода̀ чре́слъ є҆гѡ̀ по пло́ти воздви́гнꙋти Хр҃та̀, и҆ посади́ти є҆го̀ на пр҃то́лѣ є҆гѡ̀,

л҃а. Предви́дѣвъ глаго́ла ѿ воскр҃нїи Хр҃то́вѣ, ꙗ҆́кѡ не ѿста́виса дꙋша̀ є҆гѡ̀ во а҆́дъ, ни пло́ть є҆гѡ̀ ви́дѣ и҆стлѣ́ніѧ.

л҃в. Сего̀ І҆и҃са воскр҃сѝ Бг҃ъ, є҆мꙋ́же всѝ мы̀ є҆смы̀ свидѣ́тели.

л҃г. Десни́цею оу҆́бо Бж҃їею вознесе́ся, и҆ ѡ҆бѣтова́ніе ст҃а́гѡ Дх҃а пріе́мъ ѿ Ѻ҆ц҃а̀, и҆зліѧ̀ сіѐ, є҆́же вы̀ ны́нѣ ви́дите и҆ слы́шите.

л҃д. Не бо̀ Дв҃дъ взы́де на нб҃са̀, глаго́летъ бо са́мъ: речѐ Гд҃ь Гд҃ви моемꙋ̀, сѣ́дѝ ѿдесну́ю менѐ:

л҃е. До́ндеже положꙋ̀ враги̇̀ твоѧ̀ подно́жіе нѡ́гъ твои́хъ.

л҃ѕ. Тве́рдѡ оу҆́бо да разꙋмѣ́етъ ве́сь до́мъ І҆и҃левъ ꙗ҆́кѡ и҆ Гд҃а и҆ Хр҃та̀ є҆го̀ Бг҃ъ сотвори́лъ є҆́сть, сего̀ І҆и҃са, є҆го́же вы̀ распа́сте.

л҃з. Слы́шавше же оу҆мили́шася се́рдцемъ, и҆ рѣ́ша къ Петрꙋ̀ и҆ про́чымъ А҆по́столѡмъ: что̀ сотвори́мъ, мꙋ́жіе бра́тіе;

л҃и. Пе́тръ же речѐ къ ни́мъ: пока́йтеся, и҆ да кр҃ти́тся кі́йждо ва́съ во и҆́мѧ І҆и҃са Хр҃та̀ во ѿставле́ніе грѣхѡ́въ: и҆ пріи́мете да́ръ ст҃а́гѡ Дх҃а.

25. Защото Давидъ казува за него: Гледахъ Господа прѣдъ себе си вынѫгы, понеже е отъ десня-тѫ ми странѫ, да ся не поклатіѭ.

26. За това сърдце-то ми ся развесели, и зарадува ся языкъ-тъ ми; а още и плъть-та ми въ надеждѫ ще почива:

27. Защото нѣма да оставишь душѫ-тѫ ми во адъ; нито ще оставишь прѣподобный-тъ си да види истлѣніе.

28. Изявилъ си ми пѫтища-та на животъ-тъ: съ лице-то си ще мя испълнишь съ веселбѫ.

29. Мѫжіе братіе, могѫ да ви кажѫ свободно за Патріарха Давида: че умрѣ и погребенъ бы, и гробъ-тъ му е у насъ до днешній день.

30. И тъй понеже бѣше пророкъ, и знаяше че съ клѣтвѫ му ся заклѣ Богъ: Че отъ плодъ-тъ на неговы-тѣ чрѣсла по плъть ще въздигне Христа, да го постави на прѣстолъ-тъ му,

31. Прѣдвидѣ и говори за въскрьсеніе-то Христово; че не бы оставена душа-та негова въ адъ, нито плъть-та му видѣ истлѣніе.

32. Тогозь Іисуса въскрьси Богъ, на което ный всинца смы свидѣтели.

33. И тъй като ся възнесе съ Божіѭ-тѫ десницѫ, и зѣ отъ Отца обѣщаніе-то на Святаго Духа, излѣ това което сега ви виждате и чувате.

34. Защото Давидъ не е възлѣзлъ на небеса; но той казува: Рече Господь Господу моему: Сѣди отъ десно ми,

35. Доклѣ положѫ врагове-тѣ твои подножіе на нозѣ-тѣ ти.

36. И тъй здраво да знае всичкый домъ Израилевъ, че тогозь Іисуса, когото вы распяхте, Богъ е него направилъ Господь и помазанникъ.

37. *Това* като чухѫ тѣ, дойде сърдце-то имъ въ умиленіе, и рекохѫ на Петра и на другы-тѣ апостолы: Какво да сторимъ, мѫжіе братіе?

38. И Петръ имъ рече: Покайте ся, и всякой единъ отъ васъ да ся крьсти въ име-то Іисусъ Христово, за прощеніе на грѣхове-тѣ; и ще пріемете даръ-тъ на Святаго Духа.

л҃а. Вамъ бо є҆́сть ѡ҆бѣтова́ніе и҆ ча́дѡмъ ва́шымъ, и҆ всѣ́мъ да́льнимъ, є҆ли́ки а҆́ще призове́тъ Гдⷭ҇ь Бг҃ъ на́шъ.

м҃. И҆ и҆ны́ми словесы̀ мно́жайшими засвидѣ́тельствоваше, и҆ моля́ше и҆́хъ, глаго́ля: спаси́теся ѿ ро́да стропти́вагѡ сегѡ̀.

м҃а. И҆́же ᲂу҆́бо любе́знѡ пріа́ша сло́во є҆гѡ̀, кр҃ти́шася: и҆ приложи́шася въ де́нь то́й дꙋ́шъ я҆́кѡ три̑ ты́сѧщи.

м҃в. Бѣ́хꙋ же терпѧ́ще во ᲂу҆чє́ніи А҆пⷭ҇лъ, и҆ во ѡ҆бще́ніи и҆ въ преломле́ніи хлѣ́ба и҆ въ моли́твахъ.

м҃г. Бы́сть же на вса́кой дꙋшѝ стра́хъ, мнѡ́га бо чꙋдеса̀ и҆ зна́менїа А҆пⷭ҇толы̀ бы́ша во І҆ерꙋсали́мѣ.

м҃д. Стра́хъ же ве́лїй бѧ́ше на всѣ́хъ и҆́хъ. вси́ же вѣ́ровавшїи бѣ́хꙋ вкꙋ́пѣ, и҆ и҆мѣ́хꙋ вса̑ ѻ҆́бща.

м҃е. И҆ стѧжа̑нїа и҆ и҆мѣ́нїа продаѧ́хꙋ, и҆ раздаѧ́хꙋ всѣ̑мъ, є҆гѡ́же а҆́ще кто̀ тре́боваше:

м҃ѕ. По вса́ же дни̑ терпѧ́ще є҆динодꙋ́шнѡ въ цр҃кви, и҆ ломѧ́ще по домѡ́мъ хлѣ́бъ, пріима́хꙋ пи́щꙋ въ ра́дости и҆ въ простотѣ̀ се́рдца,

м҃з. Хва́лѧще Бг҃а и҆ и҆мꙋ́ще бл҃года́ть ᲂу҆ всѣ́хъ люде́й. Гдⷭ҇ь же прилага́ше по вса̑ дни̑ цр҃кви спаса́ющыѧся.

ГЛАВА̀ Г҃.

а҃. Вкꙋ́пѣ же Пе́тръ и҆ І҆ѡа́ннъ восхожда́ста во свати́лище на моли́твꙋ въ ча́съ дева́тый.

в҃. И҆ нѣ́кїй мꙋ́жъ хро́мъ ѿ чре́ва ма́тере своеѧ̀ сы́й носи́мь быва́ше: є҆го́же полага́хꙋ по вса̑ дни̑ пред̾ две́рми цр҃ко́вными рекомыми кра́сными, проси́ти ми́лостыни ѿ входѧ́щихъ въ цр҃ковь:

г҃. И҆́же ви́дѣвъ Петра̑ и҆ І҆ѡа́нна хотѧ́щыѧ вни́ти въ цр҃ковь, прошѧ́ше ми́лостыни.

д҃. Воззрѣ́въ же Пе́тръ на́нь со І҆ѡа́нномъ, речѐ: воззрѝ на ны̀.

е҃. Ѻ҆́нъ же прилѣжа́ше и҆́мъ, мнѧ̀ нѣ́что ѿ ни́хъ пріѧ́ти.

39. Защото обѣщаніе-то е на васъ, и на чада-та ваши, и на всичкы далечны колкото ще призове Господь Богъ нашъ.

40. И съ много другы рѣчи засвидѣтелствуваше, и прѣдумваше гы, и казуваше: Избавѣте ся отъ тойзи развращенъ родъ.

41. И тъй тѣзи които пріяхѫ съ радость слово-то негово, покрьстихѫ ся, и приложихѫ ся въ тойзи день до три тысящи души.

42. И прѣбѫдвахѫ непрѣстанно въ поученіе-то апостолско, и въ общеніе-то, и въ прѣломяваніе-то на хлѣбъ-тъ и въ молитвы.

43. И страхъ обзѣ всякѫ душѫ; и много чудеса и знаменія бывахѫ чрѣзъ апостолы-тѣ.

44. И всичкы-тѣ вѣрующи бѣхѫ наедно, и всичко имахѫ общо,

45. И стокѫ-тѫ и иманіе-то си продавахѫ и расподѣляхѫ гы на всичкы, всякому споредъ нуждѫ-тѫ що имаше.

46. И всякой день прѣбѫдвахѫ еднодушно въ храмъ-тъ, и прѣломяваxѫ хлѣбъ отъ кѫщѫ въ кѫщѫ, и пріимахѫ хранѫ съ радость и простосьрдечіе,

47. Като хвалѣхѫ Бога, и бѣхѫ благопріятни на всичкый-тъ народъ: а Господь всякой день прибавяше на церквѫ-тѫ спасаемы-тѣ,

ГЛАВА 3.

1. А Петръ и Іоаннъ наедно възлѣзувахѫ въ храмъ-тъ, въ врѣме-то на молитвѫ-тѫ по деветый часъ.

2. И имаше нѣкой си человѣкъ, който бѣ хромъ отъ утробѫ-тѫ на майкѫ си, та го *все* носяхѫ; когото *и* слагахѫ всякой день до врата-та на храмъ-тъ които ся наричахѫ Красны, да проси милостынѭ отъ онѣзи които влѣзувахѫ въ храмъ-тъ.

3. Той като видѣ Петра и Іоанна когато щѣхѫ да влѣзѫтъ въ храмъ-тъ, попроси да земе милостынѭ.

4. А Петръ съ Іоанна взрѣ ся въ него, и рече: Погледни ны.

5. И той гы гледаше съ вниманіе, съ надеждѫ да земе нѣщо отъ тѣхъ.

ѕ. Речѐ же Пѐтръ: сребрà и̑ злáта нѣ̑сть оу̑ менѐ: но є̑же и̑мамъ, сіѐ ти̑ даю̀: во и̑ма І҃иса Хр̂та̀ Назѡрéа, востáни и̑ ходѝ.

з. И̑ є̑мь є̑го̀ за десн8ю р8ку воздви́же: а҃бїе же оу̑твердистѣ́ся є̑гѡ̀ плеснѣ̑ и̑ глѣ́знѣ,

и. И̑ вскочи́въ стà, и̑ хождáше, и̑ вни́де съ ни́ми въ цр҃ковь, ходà и̑ скачà и̑ хвалà Бг҃а.

ѳ. И̑ ви́дѣша є̑го̀ всѝ лю́дїе ходя́ща и̑ хвáляща Бг҃а.

і. Знáхꙋ же є̑го̀, ꙗ҃кѡ сéй бя́ше, и̑же милостыни рáди сѣдáше при крáсныхъ двéрехъ цр҃ко́вныхъ: и̑ и̑спо́лнишася чꙋ́да и̑ оу̑жáса ѿ приключи́вшемся є̑мꙋ.

а҃і. Держáщꙋжеся и̑сцѣлѣ́вшемꙋ хромо́мꙋ Петрà и̑ І҃ѡáнна, притеко́ша къ ни́мъ всѝ лю́дїе въ притво́ръ нарицáемый Соломѡ́новъ, оу̑жáсни.

в҃і. Ви́дѣвъ же Пѐтръ ѿвѣщавáше къ лю́демъ: мꙋ́жїе І҃и́лтане, что̀ чꙋдитéся ѿ сѐмъ, и̑лѝ на ны̀ что̀ взирáете, ꙗ҃кѡ своéю ли си́лою и̑лѝ благочéстїемъ сотвори́хомъ є̑го̀ ходи́ти;

г҃і. Бг҃ъ Áвраáмовъ и̑ І҃саáковъ и̑ І҃áкѡвль, Бг҃ъ ѻ҃тѐцъ нáшихъ, прослáви ѻ҃трока своего̀ І҃иса: є̑го́же вы̀ предáсте, и̑ ѿвергóстеся є̑гѡ̀ пред̾ лицéмъ Пїлáтовымъ, сꙋ́ждшꙋ ѻ҃номꙋ пꙋсти́ти.

д҃і. Вы̀ же ст҃áгѡ и̑ прáведнагѡ ѿвергóстеся, и̑ и̑спроси́сте мꙋ́жа оу̑бі́йцꙋ дáти вáмъ:

е҃і. Начáлника же жи́зни оу̑ви́сте: є̑го́же Бг҃ъ воскр҃сѝ ѿ мéртвыхъ, є̑мꙋ́же мы̀ свидѣ́тели є̑смы̀.

ѕ҃і. И̑ ѿ вѣ́рѣ и̑мене є̑гѡ̀, сего̀, є̑го́же ви́дите и̑ знáете, оу̑твердѝ и̑ма є̑гѡ̀: и̑ вѣ́ра, ꙗ҃же є̑гѡ̀ рáди, дадѐ є̑мꙋ всю̀ цѣ́лость сію̀ пред̾ всѣ́ми вáми.

з҃і. И̑ ны́нѣ, брáтїе, вѣ́мъ, ꙗ҃кѡ по невѣ́дѣнїю сіѐ сотвори́сте, ꙗ҃коже и̑ кнáзи вáши:

и҃і. Бг҃ъ же ꙗ҃же предвозвѣстѝ оу̑сты̀ всѣ́хъ Прѡ́рѡкъ свои́хъ, пострадáти Хр̂тꙋ̀, и̑спо́лни тáкѡ.

6. И Петръ рече: Сребро и злато азъ нѣмамъ; но което имамъ, това ти давамъ; въ име-то на Іисуса Христа Назорянина, стани и ходи.

7. И като го хванж за десниж-тж ржкж, дигнж *го;* и тозь часъ утвьрдихж ся плѣсны-тѣ и глезны-тѣ му.

8. И скочи та ся исправи и ходяше; и влѣзе съ тѣхъ въ храмъ-тъ, та ходяше и скачаше и славяше Бога.

9. И видѣ го всичкый-тъ народъ че ходи и слави Бога.

10. И познавахж го че бѣ той който сѣдѣше за милостынїж при красны-тѣ врата на храмъ-тъ; и останжхж въ ужасъ и удивленіе голѣмо за това което ся бѣ случило нему.

11. И понеже исцѣленый-тъ хромъ ся не отдѣляше отъ Петра и Іоанна, всичкый-тъ народъ смаянъ стече ся при тѣхъ въ притворъ-тъ нарицаемъ Соломоновъ.

12. А като видѣ Петръ, отговори народу: Мжжіе Израиляне, що ся чудите за това? или що ся взирате на насъ, като че отъ своїж силж или благочестіе смы сторили тогози да ходи?

13. Богъ Авраамовъ, и Исааковъ и Іакововъ, Богъ на отцы-тѣ наши, прослави Сына своего Іисуса, когото вы прѣдадохте, и отрекохте ся отъ него прѣдъ Пилата, когато той бѣ рѣшилъ да го пусне.

14. Но вы ся отрекохте отъ Святый-тъ и Праведный-тъ, и испросихте да ви ся даде человѣкъ убійца.

15. А Началника на животъ-тъ убихте, когото Богъ въскрьси отъ мьртвы-тѣ, и ный смы на него свидѣтели.

16. И чрѣзъ вѣржтж въ негово-то име тогози когото гледате и познавате, негово-то име *го* укрѣпи; и тази вѣра, която е чрѣзъ него, даде му прѣдъ всинца ви това совьршенно здравіе.

17. И сега, братіе, знамъ че *вы* по невѣдѣніе сторихте *това*, както и началници-тѣ ваши;

18. А Богъ, което прѣдизвѣсти чрѣзъ уста-та на всичкы-тѣ си пророцы, че ще Христосъ да пострада, така го извьрши.

а҃і. Покайтеся оубо и ѡбратитеся, да ѡчиститеся ѿ грѣхъ вашихъ,

к҃. Ꙗкѡ да пріидѹтъ времена прохладна ѿ лица Гдна, и послетъ пронареченнаго вамъ Хрта Іисса:

к҃а. Єгоже подобаетъ небсѝ оубѡ пріати даже до лѣтъ оустроенія всѣхъ, ꙗже глагола Бгъ оустѝ всѣхъ стыхъ своихъ Прѡрѡкъ ѿ вѣка.

к҃в. Мѡѷсей оубѡ ко ѻцємъ речѐ: ꙗкѡ Прока вамъ воздвигнетъ Гдь Бгъ вашъ ѿ братіи вашеа, ꙗкѡ менѐ: тогѡ послѹшайте по всемѹ, єлика аще речетъ къ вамъ:

к҃г. Бѹдетъ же, всака дѹша, ꙗже аще не послѹшаетъ Прока ѻнагѡ, потребится ѿ людей:

к҃д. И вси же Процы ѿ Самѹила, и иже по сихъ, єлицы глаголаша, такожде предвозвѣстиша дни сіа.

к҃є. Вы єстѐ сынове Прѡрѡкъ, и завѣта, єгоже завѣща Бгъ ко ѻцємъ вашымъ, глгола ко Авраамѹ: и ѡ сѣмени твоемъ возблгословатся вса ѻтечествія земнаа.

к҃ѕ. Вамъ первѣе Бгъ воздвигій ѻтрока своего Іисса, посла єго блгословаща васъ, во єже ѿвратитися вамъ комѹждо ѿ злѡбъ вашихъ.

ГЛАВА Д.

а҃. Глаголющымъ же имъ къ людемъ, наидоша на нихъ сщєнницы и воевода цркѡвный и Саддѹкеи,

в҃. Жалаще сѝ, за єже оучити имъ люди, и возвѣщати ѡ Іисѣ воскрніе мертвыхъ:

г҃. И возложиша на нихъ рѹки, и положиша ихъ въ соблюденіе до оутріа: бѣ бо вечеръ оужѐ.

д҃. Мнози же ѿ слышавшихъ слѡво вѣроваша: и бысть число мѹжей ꙗкѡ тысащъ пать.

є҃. Бысть же на оутріе собратися князємъ ихъ и старцємъ и книжникѡмъ во Іерлимъ,

19. Покайте ся и обърнѣте ся, да ся заличатъ грѣхове-тѣ ви, та да дойджтъ врѣмена утѣшителны отъ присжтствіе-то Господне,

20. И да ви проводи прѣдпроповѣданнаго вамъ Іисуса Христа,

21. Когото трѣба да пріеме небе-то до врѣме-то въ което ще ся възстанови всичко що е говорилъ Богъ отъ вѣка чрѣзъ уста-та на всичкы-тѣ святы свои пророцы.

22. Защото Моисей рече на отцы-тѣ: Господь Богъ вашъ ще въздигне вамъ отъ братія-та ваши пророкъ, като мене; него послушайте во всичко щото ви рече;

23. И всяка душа, която не послуша тогозь пророка, ще бжде истрѣбена изъ народъ-тъ.

24. Още всичкы-тѣ пророци отъ Самуила и на сетнѣ, колкото сж говорили, прѣдвъзвѣстихж и тыя дни.

25. Вы сте сынове на пророцы-тѣ, и на завѣтъ-тъ който завѣща Богъ на отцы-тѣ наши, когато рече Аврааму: И вси-тѣ племена на земіж-тж въ твое-то сѣме ще ся благословятъ.

26. Богъ като въскрьси Сына своего Іисуса, до васъ найпьрво го проводи, да вы благослови, и да отвраща всякого отъ лукавства-та ваши.

ГЛАВА 4.

1. И когато тѣ говоряхж народу, дойдохж врьхъ тѣхъ священници-тѣ и войвода-та на храмъ-тъ, и Саддукеи-тѣ,

2. Които ся жалувахж, защото учахж народъ-тъ, и проповѣдувахж чрѣзъ Іисуса въскресеніе-то отъ мьртвы-тѣ;

3. И възложихж на тѣхъ рѫцѣ, и турихж гы подъ стражж за утрѣ; защото бѣше вече привечеръ.

4. А инозина отъ тѣзи които чухж слово-то повѣрувахж; и число-то на *повѣрвалы-тѣ* человѣцы стигнж до петь тысящы.

5. И на утринь-тж събрахж ся въ Іерусалимъ началници-тѣ имъ, и старѣйшины-тѣ и книжници-тѣ,

в҃. И҆ А҆ннѣ а҆рхїере́ю и҆ Каїа́фѣ и҆ І҆ѡа́ннꙋ и҆ А҆леза́ндрꙋ, и҆ є҆ли́цы бѣ́ша ѿ ро́да а҆рхїере́йска.

г҃. И҆ поста́вльше и҆́хъ посредѣ̀, вопроша́хꙋ: ко́ею си́лою и҆лѝ ко́имъ и҆́менемъ сотвори́сте сїѐ вы̀;

д҃. Тогда̀ Пе́тръ и҆спо́лнивсѧ Дꙋ́ха ст҃а, речѐ къ ни́мъ: кна́зи лю́дстїи и҆ ста́рцы І҆и҃левы,

є҃. А҆́ще мы̀ дне́сь и҆стазꙋ́еми є҆смы̀ ѿ бл҃годѣя́нїи человѣ́ка не́мощна, ѿ чесо́мъ се́й спасе́сѧ:

ѕ҃. Разꙋ́мно бꙋ́ди всѣ́мъ ва́мъ и҆ всѣ́мъ лю́демъ І҆и҃левымъ, ꙗ҆́кѡ во и҆́мѧ І҆и҃са Хр҃та̀ Назѡре́а, є҆го́же вы̀ распя́сте, є҆го́же Бг҃ъ воскр҃си ѿ ме́ртвыхъ, ѿ се́мъ се́й стои́тъ пред̾ ва́ми здра́въ.

з҃. Се́й є҆́сть ка́мень ᲂу҆коре́ный ѿ ва́съ зи́ждꙋщихъ, бы́вый во главꙋ̀ ᲂу҆гла. и҆ нѣ́сть ни ѿ є҆ди́номъ же и҆но́мъ спасе́нїѧ:

и҃. Нѣ́сть бо и҆но́гѡ и҆́мене под̾ не́семъ да́ннагѡ въ человѣ́цѣхъ, ѿ не́мже подобѧ́етъ спасти́сѧ на́мъ.

ѳ҃. Ви́дѧще же Петро́во дерзнове́нїе и҆ І҆ѡа́нново, и҆ разꙋмѣ́вше, ꙗ҆́кѡ человѣ́ка некни́жна є҆стѧ̀ и҆ про́ста, дивлѧ́хꙋсѧ, зна́хꙋ же и҆́хъ, ꙗ҆́кѡ со І҆и҃сомъ бѣ́ста:

і҃. Ви́дѧще же и҆сцѣлѣ́вшаго человѣ́ка съ ни́ма стоѧ́ща ничто́же и҆мѧ́хꙋ проти́вꙋ рещи̑.

ї҃. Повелѣ́вше же и҆́ма во́нъ и҆з со́нмища и҆зы́ти, стаза́хꙋсѧ дрꙋ́гъ съ дрꙋ́гомъ,

ѳ҃. Глаго́люще: что̀ сотвори́мъ чл҃вѣ́кома си́ма; ꙗ҆́кѡ ᲂу҆́бѡ нарочитое зна́менїе бы́сть и҆́ма, всѣ́мъ живꙋ́щымъ во І҆ерⷭ҇и́мѣ ꙗ҆вѣ́, и҆ не мо́жемъ ѿврещи́сѧ:

к҃. Но да не бо́лѣе простре́тсѧ въ лю́дехъ, прещє́нїемъ да запрети́мъ и҆́ма ктомꙋ̀ не глаго́лати ѿ и҆́мени се́мъ ни є҆ди́номꙋ ѿ человѣ́къ.

и҃. И҆ призва́вше и҆́хъ, заповѣ́даша и҆́ма ѿнюдѣ не проповѣ́щава́ти, нижѐ ᲂу҆чи́ти ѿ и҆́мени І҆и҃совѣ.

л҃. Пе́тръ же и҆ І҆ѡа́ннъ ѿвѣща́вше къ ни́мъ рѣ́ста: а҆́ще

6. И първосвященникъ-тъ Анна и Каіафа и Іоаннъ и Александръ, и *всичкы* що бѣхѫ отъ първосвященническый родъ.

7. И като гы исправихѫ на срѣдъ, пытахѫ гы: Съ коѭ силѫ, или въ кое име сторихте вы това?

8. Тогази Петръ, испълненъ Духомъ Святымъ, рече имъ: Началници народни, и старѣйшини Израилеви,

9. Понеже отъ насъ ся иска днесь отвѣтъ за едно благодѣяніе къмъ человѣкъ немощенъ, чрѣзъ какво бы той исцѣленъ;

10. Да знаете всинца вы и всичкый народъ Израилевъ, че чрѣзъ име-то на Іисуса Христа Назорянина, когото вы распѣхте, когото Богъ въскрьси изъ мьртвы-тѣ, чрѣзъ него той стои прѣдъ васъ здравъ.

11. Той е камькъ-тъ когото прѣнебрегнѫхте вы зидари-тѣ, който станѫ глава на ѫглъ-тъ.

12. И чрѣзъ никого другыго не быва спасеніе; защото нѣма подъ небе-то друго име да е дадено между человѣцы-тѣ, чрѣзъ което трѣба да ся спасемъ.

13. А тѣ като гледахѫ Петрово-то и Іоанново-то дьрзновеніе, и разумѣхѫ че сѫ бескнижни и прости человѣци, чудяхѫ ся, но познахѫ гы че сѫ были наедно съ Іисуса.

14. А като видѣхѫ исцѣленый-тъ человѣкъ че стои съ тѣхъ, нѣмахѫ що да рекѫтъ на срѣщѫ.

15. И отъ какъ имъ повелѣхѫ да излѣзѫтъ вънъ отъ съборище-то, посовѣтувахѫ ся помежду си,

16. И казувахѫ: Що да сторимъ на тѣзи человѣцы? защото явно *е* на всичкы които живѣѭтъ въ Іерусалимъ че знаменито чудо станѫ чрѣзъ тѣхъ, и не можемъ да речемъ че не е станѫло.

17. Но за да ся не разнесе повече въ народъ-тъ, съсъ заплашваніе да имъ запрѣтимъ, да не говорятъ вече въ това име на никого человѣка.

18. И повыкахѫ гы та имъ заржчахѫ да не продуматъ никакъ нито да учатъ въ име-то Іисусово.

19. А Петрѣ и Іоаннъ отговорихѫ имъ и рекохѫ: Ако

праведно ѥсть пред Бгомъ, васъ послꙋшати паче, нежели Бга, сꙋдите.

к. Не можемъ бо мы, ꙗже видѣхомъ и слышахомъ, не глаголати.

ка. Они же призапрещше има, пꙋстиша а ничтоже ѡбрѣтше, какѡ мꙋчити ихъ, людей ради, ꙗкѡ всѝ прославлахꙋ Бга ѡ бывшемъ.

кв. Лѣтъ бо баше множае четыредесати человѣкъ той, на немже бысть чꙋдо сіе исцѣленіа.

кг. Ѿпꙋщена же бывша пріидоста къ своимъ и возвѣстиста, ѥлика къ нима архіереи и старцы рѣша.

кд. Они же слышавше, ѥдинодꙋшнѡ воздвигоша гласъ къ Бгꙋ, и рекоша: Влко, ты Бже сотворивый небо и землю и море и вса, ꙗже въ нихъ:

ке. Иже Дхомъ стымъ, оусты ѻца нашегѡ Давда Ѻтрока твоегѡ, реклъ ѥси: вскꙋю шаташаса ꙗзыцы, и людіе подчишаса тщетнымъ:

кѕ. Предсташа царіе земстіи, и князи собрашаса вкꙋпѣ: на Гда, и на Хрта ѥгѡ.

кз. Собрашаса бо воистиннꙋ во градѣ семъ на стаго Ѻтрока твоего Іиса, ѥгоже помазалъ ѥси, Иродъ же и Понтійскій Пілатъ, съ ꙗзыки и людми Іилевыми,

ки. Сотворити, ѥлика рꙋка твоа и совѣтъ твой предназначе быти.

ка. И нынѣ Гди, призри на прещенія ихъ, и даждь рабѡмъ твоимъ со всакимъ дерзновеніемъ глаголати слово твое,

л. Внегда рꙋкꙋ твою прострети ти во исцѣленіе, и знаменіемъ и чꙋдесемъ бывати, именемъ стымъ Ѻтрока твоегѡ Іиса.

ла. И помолившымса имъ, подвижеса мѣсто, идѣже бахꙋ собрани, и исполнишаса всѝ Дха ста, и глаголахꙋ слово Бжіе со дерзновеніемъ.

е праведно прѣдъ Бога да послушамы васъ повече, а не Бога, сѫдѣте.

20. Защото ный не можемъ да не говоримъ това що смы видѣли и чули.

21. А тѣ пакъ гы заплашихѫ, и пуснѫхѫ гы, понеже не намѣрувахѫ нищо *причинѫ* да гы накажѫтъ, поради народъ-тъ; защото всичкы славяхѫ Бога за това що быде.

22. Защото человѣкъ-тъ надъ когото станѫ това чудо на исцѣленіе-то, бѣше повече отъ четыридесеть годинъ.

23. И щомъ гы пуснѫхѫ дойдохѫ при свои-тѣ си, та извѣстихѫ *това* що имъ рекохѫ пьрвосвященници-тѣ и старѣйшины-тѣ.

24. А тѣ като чухѫ, възвышихѫ единодушно гласъ къмъ Бога, и рекохѫ: Владыко, ты *си* Богъ който си направилъ небе-то и земѭ-тѫ и море-то, и всичко що е въ тѣхъ,

25. Който си реклъ чрѣзъ уста-та на Давида раба своего: Защо ся разфучахѫ язычници-тѣ, и народи-тѣ прѣговарятъ суетны нѣща?

26. Прѣдстанѫхѫ царіе-тѣ земни, и князове-тѣ ся събрахѫ на купъ, противъ Господа, и противъ Помазанникъ-тъ неговъ.

27. Защото наистинѫ ся събрахѫ противъ святый-тъ твой отрокъ Іисуса, когото си помазалъ, Иродъ и Пилатъ Понтійскый, съсъ язычницы-тѣ и народъ-тъ Израилевъ,

28. Да сторятъ това което твоя-та рѫка и твоя-та воля е прѣдопрѣдѣлила да бѫде.

29. И нынѣ, Господи, погледни на тѣхны-тѣ заплашванія, и дай на твои-тѣ рабы да говорятъ твое-то слово съсъ всяко дьрзновеніе,

30. Ты като простирашь рѫкѫ-тѫ си на исцѣленіе, да ставатъ знаменія и чудеса чрѣзъ име-то на святаго отрока твоего Іисуса.

31. И като ся помолихѫ, потресе ся мѣсто-то дѣто бѣхѫ събрани, и испълнихѫ ся всичкы Духомъ Святымъ, и проповѣдувахѫ слово-то Божіе съ дьрзновеніе.

лв. Народ же вѣровавшемꙋ бѣ сердце и дꙋша єдина: и ни єдинъ же что ѿ имѣній своихъ глаголаше своє быти, но бахꙋ имъ всѧ обща.

лг. И велїею силою воздаахꙋ свидѣтельство Апостоли воскресенїю Гда Іисса Хрта, благодать же бѣ велїа на всѣхъ ихъ.

лд. Не баше бо нищь ни єдинъ въ нихъ: єлицы бо господїе селѡмъ, или домовѡмъ бахꙋ, продающе приноша́хꙋ цѣны продаемыхъ,

ле. И полагахꙋ при ногахъ Аплъ: даашеся же коемꙋждо, єгѡже аще кто требоваше.

лѕ. Іѡсїа же наречённый Варнава ѿ Аплъ, єже єсть сказаемо, сн оутѣшенїа, Левітъ, Кѵпранинъ родомъ,

лз. Имѣя село, продавъ принесе цѣнꙋ, и положи пред ногами Аплъ.

ГЛАВА є.

а. Мꙋжъ же нѣкїй Ананїа именемъ, съ Сапфірою женою своєю, продаде село,

в. И оутаи ѿ цѣны, свѣдꙋщей и женѣ єгѡ, и принесъ часть нѣкꙋю пред ногами Аплъ положи.

г. Рече же Петръ: Ананїе, почто исполни сатана сердце твое, солгати Дхꙋ стомꙋ, и оутаити ѿ цѣны села;

д. Сꙋщее тебѣ, не твое ли бѣ, и проданное не въ твоей ли власти баше; что ꙗкѡ положилъ єси въ сердцѣ твоемъ вещь сїю; не человѣкѡмъ солгалъ єси, но Бгꙋ.

є. Слышавъ же Ананїа словеса сїа, падъ издше: и бысть страхъ великъ на всѣхъ слышащихъ сїа.

ѕ. Вставше же юноши взаша єго, и изнесше погребоша.

32. А множество-то които бѣхѫ повѣрували имаше едно сърдце и еднѫ душѫ; и ни единъ не казуваше за нѣщо отъ иманіе-то си че е негово; но всичко имахѫ общо.

33. И апостоли-тѣ съсъ силѫ голѣмѫ отдавахѫ свидѣтелство-то за въскрьсеніе-то на Господа Іисуса, и голѣма благодать бѣ надъ всичкы тѣхъ.

34. И никой отъ тѣхъ не бѣше въ лишеніе, защото всичкы които бѣхѫ стопани на нивы или на кѫщы, продавахѫ гы, и носяхѫ цѣнѫ-тѫ на продадено-то,

35. И слагахѫ ѩ при нозѣ-тѣ на апостолы-тѣ; и раздаваше ся всякому споредъ колкото му трѣбаше.

36. Така Іосій нареченный отъ апостолы-тѣ Варнава (което ся тълкува, сынъ утѣшенія), Левитъ, родомъ Кыпрянинъ,

37. Който имаше своѩ земѩ, продаде ѩ, и донесе пары-тѣ, и сложи гы прѣдъ нозѣ-тѣ на апостолы-тѣ.

ГЛАВА 5.

1. А нѣкой си человѣкъ на име Ананія, съсъ женѫ си Сапфирѫ, продаде стяжаніе,

2. И утаи отъ цѣнѫ-тѫ, съсъ знаяніе-то и на женѫ си; и донесе еднѫ часть и сложи ѩ прѣдъ нозѣ-тѣ на апостолы-тѣ.

3. А Петръ рече: Ананіе, защо испълни Сатана сърдце-то ти, да излъжешь Духа Святаго, и да утаишь отъ цѣнѫ-тѫ на нивѫ-тѫ?

4. Като стоеше *непродадено*, не бѣше ли твое? и като ся продаде, не бѣше ли въ твоѩ власть? Защо тури това нѣщо въ сърдце-то си? Не си реклъ лъжѫ на человѣцы, но на Бога.

5. И като слушаше Ананія тѣзи думы, паднѫ и издѫхнѫ; и страхъ голѣмъ обзѣ всичкы които чувахѫ това.

6. И станѫхѫ по млади-тѣ, обвихѫ го, и изнесохѫ та *го* погребохѫ.

з҃. Бысть же ꙗ҆кѡ трéмъ часѡ́мъ минꙋ́вшымъ, и҆ жена̀ є҆гѡ̀ не вѣ́дꙋщи бы́вшагѡ вни́де.

и҃. Ѿвѣща́въ же є҆́й Пе́тръ, рцы́ ми, а҆́ще на толи́цѣ село̀ ѿда́ста; ѻ҆на́ же речѐ: є҆́й, на толи́цѣ.

ѳ҃. Пе́тръ же речѐ къ не́й: что̀, ꙗ҆кѡ согласи́стася и҆скꙋси́ти Дх҃а Гдⷭ҇на; сѐ но́ги погре́бшихъ мꙋ́жа твоего̀, при две́рехъ, и҆ и҆знесꙋ́тъ тѧ̀.

і҃. Паде́ же а҆́бїе пред̾ нога́ма є҆гѡ̀, и҆ и҆́здше: вше́дше же ю҆́ноши ѡ҆брѣто́ша ю҆ ме́ртвꙋ, и҆ и҆знесе́ше погребо́ша бли́зъ мꙋ́жа є҆ѧ̀.

а҃і. И҆ бы́сть стра́хъ вели́къ на всей̀ цр҃кви, и҆ на всѣ́хъ слы́шащихъ сїѧ̑.

в҃і. Рꙋка́ми же А҆пⷭ҇лскими бы́ша зна́менїа и҆ чꙋдеса̀ въ лю́дехъ мнѡ́га: и҆ бѧ́хꙋ є҆диноду́шнѡ всѝ въ притво́рѣ Соломѡ́ни:

г҃і. Ѿ про́чихъ же никто́же смѣ́аше прилѣпла́тися и҆́мъ, но велича́хꙋ и҆́хъ лю́дїе:

д҃і. Па́че же прилага́хꙋся вѣ́рꙋющїи Гдⷭ҇ви, мно́жество мꙋже́й же и҆ же́нъ.

є҃і. Ꙗ҆́кѡ и҆ на стѡ́гны и҆знос́ити недꙋ́жныѧ, и҆ полага́ти на посте́лахъ и҆ на ѻ҆дрѣ́хъ, да гра́дꙋщꙋ Петрꙋ̀ поне̑ сѣ́нь є҆гѡ̀ ѡ҆сѣни́тъ нѣ́коего ѿ ни́хъ.

ѕ҃і. Сходѧ́шеся же и҆ мно́жество ѿ ѻ҆кре́стныхъ градѡ́въ во І҆ерⷭ҇ли́мъ, приносѧ́ще недꙋ́жныѧ и҆ стра́ждꙋщыѧ ѿ дꙋхъ нечи́стыхъ, и҆́же и҆сцѣлѣва́хꙋся всѝ.

з҃і. Воста́въ же а҆рхїере́й и҆ всѝ, и҆́же съ ни́мъ сꙋ́щаѧ є҆́ресь Саддꙋке́йскаѧ, и҆спо́лнишасѧ за́висти,

и҃і. И҆ возложи́ша рꙋ́ки своѧ̀ на А҆пⷭ҇лы, и҆ посла́ша и҆́хъ въ соблюде́нїе ѻ҆́бщее.

ѳ҃і. А҆́ггелъ же Гдⷭ҇нь но́щїю ѿве́рзе две́ри темни́цы, и҆зве́дъ же и҆́хъ речѐ:

7. И като ся минахѫ около три часа, влѣзе и жена му безъ да знае това що бѣше ся случило.

8. И Петръ ѝ отговори: Кажи ми, за толкозь ли продадохте нивѫ-тѫ? И тя рече: Ей, за толкозь.

9. А Петръ ѝ рече: Защо ся съгласихте да искусите Духъ-тъ Господень? Ето на врата-та нозѣ-тѣ на тѣзи що погребохѫ мѫжа ти, и тебе ще изнесѫтъ.

10. И паднѫ на часъ-тъ до нозѣ-тѣ му, и издѫхнѫ; а като влѣзохѫ момци-тѣ намѣрихѫ ѭ мьртвѫ, и изнесохѫ ѭ, та ѭ погребохѫ при мѫжа ѝ.

11. И голѣмъ страхъ обзѣ всичкѫ-тѫ церквѫ, и всичкы които чувахѫ това.

12. И пакъ много знаменія и чудеса бывахѫ въ народъ-тъ чрѣзъ рѫцѣ-тѣ на апостолы-тѣ; (и всичкы единодушно бѣхѫ въ притворъ-тъ Соломоновъ.

13. А отъ другы-тѣ никой не смѣяше да ся прилѣпява при тѣхъ; народъ-тъ обаче гы имаше на почесть.

14. И прилагахѫ ся повече вѣруѭщи въ Господа, множество мѫжіе и жены;)

15. Така що износяхѫ болны-тѣ по учицы-тѣ и слагахѫ гы на постелкы и на одрове, да бы поне сѣнка-та Петрова, въ минуваніето му, да осѣни нѣкого отъ тѣхъ.

16. Събирахѫ ся още въ Іерусалимъ и множество отъ околны-тѣ градове, та носяхѫ болны и страждущы отъ нечисты духове, и всичкы получвахѫ исцѣленіе.

17. Тогазь станѫ първосвященникъ-тъ, и всичкы които бѣхѫ съ него, що принадлежавахѫ на Саддукейскѫ-тѫ ересь, испълнени съсъ завистъ,

18. И турихѫ рѫцѣ на апостолы-тѣ, и затворихѫ гы въ общѫ-тѫ тьмницѫ.

19. Но ангелъ Господень прѣзъ нощь-тѫ отвори врата-та на тьмницѫ-тѫ, та гы изведе, и рече:

к҃. Идите, и ста́вше глаго́лите въ цр҃кви лю́демъ вса̀ глаго́лы жи́зни сеѧ̀.

к҃а. Слы́шавше же внидо́ша по оу҆тренице̑ въ цр҃ковь, и оу҆ча́хꙋ. прише́дъ же а҆рхїере́й и҆ и҆же съ ни́мъ, созва́ша собо́ръ и всѧ̀ ста́рцы ѿ сынѡ́въ і҆и҃левыхъ, и посла́ша во оу҆зи́лище, привести̑ и҆́хъ.

к҃в. Слꙋги́ же ше́дше не ѡ҆брѣто́ша и҆́хъ въ темни́це̑: возвра́щшежеса возвѣсти́ша,

к҃г. Глаго́люще: ꙗ҆́кѡ темни́цꙋ оу҆́бѡ ѡ҆брѣто́хомъ заключе́нꙋ со всѧ́кимъ оу҆твержде́нїемъ: и҆ блюсти́тели стоѧ́щыѧ пред̾ две́рми: ѿве́рзше же, внꙋ́трь ни є҆ди́нагѡ ѡ҆брѣто́хомъ.

к҃д. И҆́коже слы́шаша словеса̀ сїѧ̀, а҆рхїере́й же, и҆ воево́да цр҃ко́вный, и҆ первосщє́нницы, недоумѣва́хꙋсѧ ѿ ни́хъ, что̀ оу҆́бѡ бꙋ́детъ сїѐ.

к҃е. Прише́дъ же нѣ́кто возвѣсти̑ и҆́мъ, глаго́лѧ: ꙗ҆́кѡ сѐ мꙋ́жїе, и҆́хже всади́сте въ темни́цꙋ, сꙋ́ть въ цр҃кви стоѧ́ще и҆ оу҆ча́ще лю́ди.

к҃ѕ. Тогда̀ ше́дъ воево́да со слꙋга́ми, приведѐ и҆́хъ, не съ нꙋ́ждею, боѧ́хꙋсѧ во люде́й, да не ка́менїемъ побїю́тъ и҆́хъ.

к҃з. Приве́дше же и҆́хъ поста́виша на со́нмищи: и҆ вопросѝ и҆́хъ а҆рхїере́й, глаго́лѧ:

к҃и. Не запрещє́нїемъ ли запрети́хомъ ва́мъ не оу҆чи́ти ѿ и҆́мени се́мъ; и҆ сѐ и҆спо́лнисте і҆ерали́мъ оу҆че́нїемъ ва́шимъ, и҆ хо́щете навести̑ на мы̀ кро́вь человѣ́ка сегѡ̀.

к҃ѳ. Ѿвѣща́въ же Пе́тръ и҆ а҆́пли рѣ́ша: повинова́тисѧ подоба́етъ бг҃ови па́че, не́жели человѣ́ккѡмъ.

л҃. Бг҃ъ ѻ҆ц҃ъ на́шихъ воздви́же і҆и҃са, є҆го́же вы̀ оу҆би́сте повѣ́сивше на дре́вѣ:

л҃а. Сего̀ бг҃ъ нача́лника и҆ сп҃са возвы́си десни́цею свое́ю, да́ти покая́нїе і҆и҃леви и҆ ѡ҆ставле́нїе грѣхѡ́въ.

л҃в. И҆ мы̀ є҆смы̀ тогѡ̀ свидѣ́тели глагѡ́лъ си́хъ, и҆ дх҃ъ ст҃ый, є҆го́же дадѐ бг҃ъ повинꙋ́ющымсѧ є҆мꙋ̀.

20. Идѣте, и застанѣте въ храмъ-тъ, та говорѣте на народа всичкы-тѣ словеса на тойзи животъ.

21. Тѣ като чухѫ *това*, на съмнованіе влѣзохѫ въ храмъ-тъ и поучавахѫ. А когато дойде първосвященникъ-тъ и които бѣхѫ съ него, свыкахѫ съборъ-тъ и всичко-то старѣйшинство на сыновеѣ Израилевы, и проводихѫ въ тьмницѫ-тѫ да доведѫтъ *апостолы-тѣ*.

22. Но слугы-тѣ като отидохѫ, не гы намѣрихѫ въ тьмницѫ-тѫ; и върнѫхѫ ся та извѣстихѫ,

23. И рекохѫ: Тьмницѫ-тѫ намѣрихмы заключенѫ твьрдѣ здраво, и стражари-тѣ стояхѫ вънъ прѣдъ врата-та; а като отворихмы не намѣрихмы никого вѫтрѣ.

24. И като чухѫ тѣзи думы священникъ-тъ и войвода-та на храмъ-тъ и първосвященници-тѣ, въ недоумѣніе бѣхѫ за тѣхъ, какво ще бѫде това.

25. И дойде нѣкой си, та имъ извѣсти и каза: Ето тѣзи человѣци които турихте въ тьмницѫ-тѫ, стоятъ въ храмъ-тъ и поучаватъ народъ-тъ.

26. Тогази отиде войвода-та съсъ слугы-тѣ, и доведе гы, не на силѫ; защото ся бояхѫ отъ народъ-тъ да гы не убіѭтъ съ камьніе.

27. И като гы доведохѫ, поставихѫ *гы* прѣдъ съборъ-тъ; и попыта гы първосвященникъ-тъ,

28. И рече: Не ви ли заржчахмы и запрѣтихмы да не поучавате въ това име? И ето, напълнихте Іерусалимъ съ ваше-то поученіе, и искате да докарате врьхъ насъ кръвь-тѫ на тогозь человѣка.

29. И отговори Петръ и апостоли-тѣ и рекохѫ: Подобава да ся покорявамы повече Богу, нежели на человѣцы-тѣ.

30. Богъ на отцы-тѣ наши въскрьси Іисуса, когото вы убихте като *го* повѣсихте на дьрво.

31. Него Богъ съ десницѫ-тѫ си въздигнѫ за началникъ и спаситель, да даде покаяніе на Израиля, и прощеніе на грѣхове-тѣ.

32. И въ тѣзи нѣща, свидѣтели нему смы ный, и Духъ Святый, когото Богъ даде на онѣзи които го слушатъ.

лг. Они же слышавше распыхахꙋся, и совѣщаша оубити ихъ.

лд. Воставъ же нѣкій на сонмищи Фарісей, именемъ Гамаліилъ, законоꙋчитель честенъ всѣмъ людемъ, повелѣ внѣ малѡ что аплѡмъ оустꙋпити.

лє. Рече же къ нимъ: мꙋжіе Ілтане, внимайте себѣ ѡ человѣцѣхъ сихъ, что хощете сотворити.

лѕ. Пред сими бо денми воста Ѳеꙋда, глагола быти велика нѣкоего себѣ, емꙋже прилѣпишася числомъ мꙋжей ꙗкѡ четыреста: иже оубіенъ бысть, и всѝ елицы повинꙋшася емꙋ, разыдошася и быша нивочтоже.

лз. Посемъ воста Ідꙋда Галілеанинъ, во дни написаніа, и ѡвлечѐ люди довольны въ слѣдъ себѐ: и той погибе, и всѝ, елицы послꙋшаша его, разсыпашася.

ли. И нынѣ глаголю вамъ: ѡстꙋпите ѡ человѣкъ сихъ, и ѡставите ихъ: ꙗкѡ аще бꙋдетъ ѡ человѣкъ совѣтъ сей или дѣло сіѐ, разорится:

ло. Аще ли же ѡ Бга єсть, не можете разорити то, да не какѡ и бгоборцы ѡбрѧщетеся.

м. Послꙋшаша же егѡ и призвавше апстолы, бивше запретиша имъ не глаголати ѡ имени Ісовѣ, и ѡпꙋстиша ихъ.

ма. Они же оубѡ идахꙋ радꙋющеся ѡ лица собора, ꙗкѡ за имя Гда Іса сподобишася безчестіе пріати:

мв. По вся же дни въ црькви и въ домѣхъ не престахꙋ оучаще и блговѣствꙋюще Іса Хрта.

ГЛАВА ѕ.

а. Во днехъ же сихъ оумножившымся оучникѡмъ, бысть роптаніе Еллинѡвъ ко Еврєѡмъ, ꙗкѡ презираеми бываахꙋ во вседневнѣмъ слꙋженіи вдовицы ихъ.

33. А тѣ като чухѫ *това* късахѫ ся *отъ ядъ*, и наговаряхѫ ся да гы убіѭтъ.

34. Но Фарисей нѣкой си на име Гамаліилъ, законоучитель, когото всичкый народъ почиташе, станѫ въ съборище-то, и заповѣда да извадятъ вънъ апостолы-тѣ за малко врѣме;

35. И рече имъ: Мѫжіе Израиляне, помислѣте си добрѣ, какво ще направите врьхъ тѣзи человѣцы.

36. Защото прѣди тѣзь дни повдигнѫ ся Ѳевда, и казуваше за себе си да е голѣмъ нѣкой си, при когото ся прилѣпихѫ до четыристотинъ души на четъ; който быде убитъ, и всичкы които му ся покоряваха разидохѫ ся и изчезнѫхѫ.

37. Слѣдъ него ся повдигнѫ Іуда Галилеянинъ-тъ, въ врѣме-то на написаніе-то, и отвлече подирѣ си доста народъ; и той загынѫ, и всичкы които ся поведохѫ слѣдъ него распръснѫхѫ ся.

38. И сега ви казувамъ, оттеглѣте ся отъ тѣзи человѣцы и оставѣте гы; защото това намѣреніе или това дѣло, ако бы да е отъ человѣцы ще ся развали;

39. Ако ли е отъ Бога, не можете го развали: *пазѣте* да не бы да ся намѣрите и богопротивници.

40. И послушахѫ го; и привыкахѫ апостолы-тѣ, бихѫ гы и заржчахѫ имъ да не говорятъ въ име-то Іисусово, и тъй гы пуснѫхѫ.

41. А тѣ си отиваха отъ съборъ-тъ радостни, защото ся сподобихѫ да прѣтърпятъ безчестіе за негово-то име.

42. И всякой день не прѣстанувахѫ отъ да учатъ и да благовѣствуватъ за Іисуса Христа, и въ храмъ-тъ и по кѫщы-тѣ.

ГЛАВА 6.

1. И прѣзъ тыя дни когато ся умножавахѫ ученици-тѣ, станѫ роптаніе отъ Еллинисты-тѣ врьхъ Евреи-тѣ, че въ повседневно-то раздаваніе на потрѣбности-тѣ, тѣхны-тѣ вдовицы оставалы непригледваны.

є̃. Призвавше же дванадесать множество оучеників, рѣша: не оугодно єсть намъ ѡставльшымъ слово Бжіе, служити трапезамъ.

ѕ̃. Оусмотрите оубо братіе, мужы ѿ васъ свидѣтельствованы седмь, исполнены Дха ст҃а и премудрости, ихже поставимъ над службою сею:

д̃. Мы же въ молитвѣ и служеніи слова пребудемъ.

є̃. И оугодно бысть слово сіе пред всѣмъ народомъ: и избраша Стефана мужа исполнена вѣры и Дха ст҃а, и Філіппа, и Прохора и Ніканора, и Тімѡна и Пармена, и Ніколаа пришелца Антіохійскаго.

ѕ̃. Ихже поставиша пред Апл҃ы: и помолившеся возложиша на на рѹцѣ.

з̃. И слово Бжіе расташе, и множашеся число оучеників во Іерлимѣ зѣлѡ, много же народъ сщенникѡвъ послѹшахѹ вѣры.

и̃. Стефанъ же исполнь вѣры и силы творяше знамєніа и чѹдеса велія въ людехъ.

ѳ̃. Восташа же нѣцыи ѿ сонма глаголемагѡ Лівертінска, и Кѵриниейска и Алеѕандрска, и иже ѿ Кілікіи и Асіи, стазающеся со Стефаномъ:

і̃. И не можахѹ противѹ стати премудрости и Дхѹ, имже глаголаше.

а̃і. Тогда подѹстиша мужы глаголющыа: ꙗкѡ слышахомъ єго глаголюща глаголы хѹльныа на Мѡѵсеа и на Бг҃а:

в̃і. Сподвигоша же люди и старцы и книжники, и нападше восхитиша єго, и приведоша на сонмище,

г̃і. Поставиша же свидѣтели лѡжны глаголющыа: ꙗкѡ человѣкъ сей не престаетъ глаголы хѹльныа глагола на мѣсто ст҃ое сіе и закона.

д̃і. Слышахомъ во єго глаголюща: ꙗкѡ Іисъ Назѡрей сей

2. На това дванадесеть-тѣ свыкахѫ множество-то на ученицы-тѣ и рекохѫ: Не е прилично намъ да оставимъ слово-то Божіе, и да слугувамы на трапезы.

3. И тъй, братія, виждте та изберѣте отъ васъ си седмь душы свидѣтелствованы, испълнены съ Духъ Святъ и съ мудрость, които да поставимъ за тѫзи потрѣбѫ.

4. А ный ще си останемъ въ молитвѫ-тѫ и въ служеніе-то на слово-то.

5. И бы угодно прѣдложеніе-то на всичко-то множество; и избрахѫ Стефана, мѫжъ испълненъ съ вѣрѫ и съ Духъ Святъ, и Филиппа, и Прохора, и Никанора, и Тимона, и Пармена, и Николая прозелитъ-тъ отъ Антіохіѭ,

6. Които поставихѫ прѣдъ апостолы-тѣ; и *тѣ* ся помолихѫ и възложихѫ рѫцѣ на тѣхъ.

7. И слово-то Божіе растѣше, и умножаваше ся число-то на ученицы-тѣ въ Іерусалимъ твърдѣ много; и много множество отъ священницы-тѣ подчиняваха ся на вѣрѫ-тѫ.

8. А Стефанъ испълненъ съ вѣрѫ и силѫ, правяше голѣмы чудеса и знаменія въ народъ-тъ.

9. И подигнѫхѫ ся нѣкои отъ съборище-то което ся казуваше *съборище* на Ливертинцы-тѣ, и Киринейцы-тѣ, и Александрійцы-тѣ, и нѣкои отъ Киликіѭ и Азіѭ, и прѣпирахѫ ся съсъ Стефана.

10. И не можахѫ да устоятъ срѣщѫ мудрость-тѫ и духъ-тъ съ който говоряше.

11. Тогази подучихѫ человѣцы да казуватъ: Чухмы го да говори думы хулны противъ Моисея и противъ Бога.

12. И подсторихѫ народъ-тъ и старѣйшины-тѣ и книжницы-тѣ, и нападнѫхѫ та го дрѫпнѫхѫ и докарахѫ *го* на съборище-то,

13. И прѣдставихѫ лъжливы свидѣтели, които казувахѫ: Тойзи человѣкъ не прѣстава да говори хулны думы противъ това свято мѣсто и противъ законъ-тъ.

14. Защото го чухмы да казува: Че тойзи Іисусъ Назорянинъ-тъ

разори́тъ мѣ́сто сіѐ, и҆ и҆змѣни́тъ обы́чаи: ꙗ҆̀же предадѐ на́мъ Мѡѷсе́й.

ѐі. И҆ воззрѣ́вше на́нь всѝ сѣда́щїи въ со́нмищи, ви́дѣша лицѐ є҆гѡ̀ ꙗ҆́кѡ лицѐ а҆́гг҃ла.

ГЛАВА̀ з҃.

а҃. Речѐ же а҆рхїере́й: а҆́ще оу҆́бо сїа̑ та́кѡ сꙋ́ть;

в҃. Ѻ҆́нъ же речѐ: мꙋ́жїе бра́тїе и҆ о҆́тцы̀, послꙋ́шайте. Бг҃ъ сла́вы ꙗ҆ви́ся о҆ц҃ꙋ̀ на́шемꙋ а҆́враамꙋ сꙋ́щꙋ въ Месопота́мїи, пре́жде да́же не всели́тися є҆мꙋ̀ въ Харра́нь.

г҃. И҆ речѐ къ немꙋ̀: и҆зы́ди ѿ землѝ твоеѧ̀ и҆ ѿ ро́да твоегѡ̀, и҆ ѿ до́мꙋ о҆ц҃а̀ твоегѡ̀, и҆ прїи́дѝ въ зе́млю, ю҆́же а҆́ще тѝ покажꙋ̀.

д҃. Тогда̀ и҆зше́дъ ѿ землѝ Халде́йскїѧ, всели́ся въ Харра́нь: и҆ ѿтꙋ́дꙋ по оу҆ме́ртвїи о҆ц҃а̀ є҆гѡ̀, преселѝ є҆го̀ въ зе́млю сїю̀, на не́йже вы̀ ны́нѣ живетѐ:

є҃. И҆ не дадѐ є҆мꙋ̀ наслѣ́дїѧ въ не́й, нижѐ стопы̀ но́гꙋ: и҆ ѡ҆бѣ́щѧ да́ти є҆мꙋ̀ ю҆̀ во ѡ҆держа́нїе, и҆ сѣ́мени є҆гѡ̀ по не́мъ, не сꙋ́щꙋ є҆мꙋ̀ ча́дꙋ.

ѕ҃. Гл҃го́ла же си́це Бг҃ъ: ꙗ҆́кѡ бꙋ́детъ сѣ́ма є҆гѡ̀ пришѐльцы въ землѝ чꙋжде́й, и҆ порабо́тятъ є҆̀ и҆ ѡ҆зло́бятъ, лѣ́тъ четы́реста.

з҃. И҆ ꙗ҆зы́кꙋ, є҆мꙋ́же порабо́таютъ, сꙋ́ждꙋ а҆́зъ, речѐ Бг҃ъ: и҆ по си́хъ и҆зы́дꙋтъ, и҆ послꙋ́жатъ мѝ на мѣ́стѣ се́мъ.

и҃. И҆ дадѐ є҆мꙋ̀ завѣ́тъ ѡ҆брѣ́занїѧ: и҆ та́кѡ родѝ І҆са́ка, и҆ ѡ҆брѣ́за є҆го̀ въ де́нь о҆́смый: и҆ І҆са́къ І҆а́кѡва, и҆ І҆а́кѡвъ дванадесѧ́ть патрїа̑рхъ.

ѳ҃. И҆ патрїа́рси позави́дѣвше І҆ѡ́сифꙋ проде́ша є҆го̀ во є҆гѵ́петъ: и҆ бѣ̀ Бг҃ъ съ ни́мъ,

і҃. И҆ и҆зба́вѝ є҆го̀ ѿ всѣ́хъ скорбе́й є҆гѡ̀, и҆ дадѐ є҆мꙋ̀ благода́ть и҆ премꙋ́дрость пред̾ Фараѡ́номъ царе́мъ є҆гѵ́петскимъ, и҆ поста́ви є҆го̀ нача́лника над̾ всѣ́мъ до́момъ свои́мъ.

ще развали това мѣсто, и ще измѣни обычаи-тѣ които прѣдаде нашъ Моисей.

15. И всичкы които сѣдѣхѫ на съборъ-тъ, като ся вгледахѫ въ него, видѣхѫ лице-то му като лице на ангелъ.

ГЛАВА 7.

1. А първосвященникъ-тъ рече: Така ли е това?

2. А той рече: Мѫжіе, братіе, и отци, слушайте: Богъ на славѫ-тѫ яви ся отцу нашему Аврааму, когато бѣше въ Месопотаміѭ, прѣди да ся засели въ Харранъ,

3. И рече му: Излѣзь отъ земіѭ-тѫ си и отъ сродство-то си, и дойди въ земіѭ-тѫ, коіѭто ще ти покажѫ.

4. Тогазь излѣзе отъ Халдейскѫ-тѫ земіѭ и засели ся въ Харранъ. И отъ тамъ слѣдъ умираніе-то на бащѫ му прѣселі го въ тѫзи земіѭ, въ коіѭто вы сега живѣете.

5. И не му даде наслѣдіе въ неіѭ, нито единѫ стѫпкѫ отъ ногѫ, а обѣща му ся да іѭ даде въ стяжаніе, нему и на негово-то потомство слѣдъ него, когато *още* той нѣмаше чадо.

6. И каза *му* Богъ така: Че негови-тѣ потомци ще бѫдѫтъ прѣселенци въ чуждѫ земіѭ, и ще гы направятъ *като* робіе, и ще гы притѣсняватъ четыри стотинъ годины.

7. Но азъ, рече Богъ, ще сѫдіѭ тойзи народъ на който ще робуватъ; и подирь това ще излѣзнѫтъ и ще ми послужатъ на това мѣсто.

8. И даде му завѣтъ на обрѣзваніе-то; и така роди Исаака, и обрѣза го въ осмый день; и Исаакъ *роди* Іакова, и Іаковъ дванадесеть-тѣ патріарсы.

9. А патріарси-тѣ завидѣхѫ Іосифу, и продадохѫ *го* въ Египетъ; Богъ обаче бѣше съ него,

10. И избави го отъ всичкы-тѣ му бѣды, и даде му благодать и мудрость прѣдъ Фараона, царя Египетскаго, който го постави управитель надъ Египетъ и надъ всичкый си домъ.

а҃і. Пріиде же гладъ на всю̀ землю Єгѵ́петскꙋю и҆ Ханаа́ню, и҆ скорбь ве́лїа: и҆ не ѡ҆брѣта́хꙋ сы́тости ѻ҆ц҃ы̀ на́ши.

в҃і. Слы́шавъ же Ї҆а́кѡвъ сꙋ́щꙋю пшени́цꙋ во Єгѵ́птѣ, посла̀ ѻ҆ц҃ы̀ на́ша пе́рвѣе:

г҃і. И҆ внегда̀ второ́е пріидо́ша, позна́нъ бы́сть Ї҆ѡ́сифъ бра́тїи свое́й, и҆ ꙗ҆вѣ̀ бы́сть Фараѡ́нꙋ ро́дъ Ї҆ѡ́сифовъ.

д҃і. Посла́въ же Ї҆ѡ́сифъ призва̀ ѻ҆ц҃а̀ своего̀ Ї҆а́кѡва, и҆ всѐ сро́дство своѐ, се́дмьдесятъ и҆ пѧ́ть дꙋ́шъ.

є҃і. Сни́де же Ї҆а́кѡвъ во Єгѵ́петъ, и҆ сконча́ся са́мъ и҆ ѻ҆ц҃ы̀ на́ши:

ѕ҃і. И҆ принесе́ни бы́ша въ Сѵ́хемъ, и҆ положе́ни бы́ша во гро́бѣ, є҆го́же кꙋпѝ А҆враа́мъ цѣно́ю сребра̀, ѿ сынѡ́въ Є҆ммо́ра Сѵ́хемова.

з҃і. И҆ ꙗ҆́коже приближа́шеса вре́ма ѡ҆бѣтова́нїа, и҆́мже кла́тса Бг҃ъ А҆враа́мꙋ, возрасто́ша лю́дїе и҆ ᲂу҆мно́жишаса во Єгѵ́птѣ,

и҃і. До́ндеже наста̀ ца́рь и҆́нъ во Єгѵ́птѣ, и҆́же не зна́ше Ї҆ѡ́сифа,

ѳ҃і. Се́й злѣ̀ ᲂу҆мы́сливъ ѡ҆ ро́дѣ на́шемъ, ѡ҆зло́би ѻ҆ц҃ы̀ на́шы, ᲂу҆мори́ти младе́нцы и҆́хъ, и҆ не ѡ҆живи́ти.

к҃. Въ не́же вре́ма роди́са Мѡѵ́се́й, и҆ бѣ̀ ᲂу҆го́денъ Бг҃ови, и҆́же пита́нъ бы́сть мѣ́сацы трѝ въ домꙋ̀ ѻ҆ц҃а̀ своегѡ̀.

ка. И҆звержена же є҆го̀, взѧ́тъ є҆го̀ дꙋ́шѝ Фараѡ́нова, и҆ воспита̀ и҆ себѣ̀ въ сы́на.

кв. И҆ нака́занъ бы́сть Мѡѵ́се́й всѣ́й премꙋ́дрости Єгѵ́петстѣй: бѣ̀ же си́ленъ въ словесѣ́хъ и҆ дѣ́лѣхъ.

кг. Є҆гда́ же и҆сполня́шеса є҆мꙋ̀ лѣ́тъ четы́редесатихъ вре́ма, взы́де на се́рдце є҆мꙋ̀, посѣти́ти бра́тїю свою̀ сы́ны Ї҆и҃левы.

кд. И҆ ви́дѣвъ нѣ́коего ѡ҆би́дима, посо́бствова и҆ сотворѝ ѿмще́нїе ѡ҆би́димомꙋ, ᲂу҆би́въ Єгѵ́птѧнина.

ке. Мня́ше же разꙋмѣ́ти бра́тїамъ свои́мъ, ꙗ҆́кѡ Бг҃ъ рꙋко́ю є҆гѡ̀ да́стъ и҆́мъ спасе́нїе: ѻ҆ни́ же не разꙋмѣ́ша.

11. И дойде гладъ надъ всичкѫ-тѫ земѭ Египетскѫ и Ханаанскѫ, и скърбь голѣма: и отци-тѣ наши не намѣрувахѫ прѣхранѫ.

12. А Іаковъ като чу че има жито въ Египетъ, испрати първый пѫть отцы-тѣ наши:

13. И на вторый пѫть познанъ бы Іосифъ на братія-та си, и извѣстенъ станѫ Іосифовъ-тъ родъ Фараону.

14. И проводи Іосифъ та призова бащѫ си Іакова, и всичко-то си сродство, седмдесеть и петь душы.

15. И слѣзе Іаковъ въ Египетъ, и умрѣ *тамъ* той и отци-тѣ наши.

16. И прѣнесохѫ гы въ Сихемъ, и положихѫ гы въ гробъ-тъ, който купи Авраамъ съсъ цѣнѫ на сребро отъ сынове-тѣ на Еммора Сихемова.

17. И като наближаваше врѣме-то на обѣщаніе-то което Богъ съ клѣтвѫ ся обѣща Аврааму, нарастнѫ народъ-тъ и умножи ся въ Египетъ,

18. Доклѣ настанѫ другъ царь, който не знаяше Іосифа.

19. Той съ коварно мѫдруваніе врьхъ нашій-тъ родъ, притѣсни отцы-тѣ ни до толко щото да хвьрлятъ дѣца-та си, за да не оставатъ живы.

20. Въ това врѣме ся роди Моисей, и прѣкрасенъ бѣше прѣдъ Бога; и хранихѫ го три мѣсеца въ бащинъ-тъ му домъ.

21. А когато го хвьрлихѫ, зѣ го Фараонова-та дъщеря, и отхрани го да бѫде неинъ сынъ.

22. И научепъ бы Моисей на всичкѫ-тѫ Египетскѫ мудрость, и силенъ бѣ словомъ и дѣломъ.

23. И като навьршаше четыридесетѫ-тѫ годинѫ на възрасть-тѫ си, дойде му на сьрдце да иде да нагледа братія-та си, сынове-тѣ Израилевы;

24. И понеже видѣ нѣкого си *отъ тѣхъ* обижданъ, отбрани го, и стори отмьщеніе за притѣсняемый-тъ като порази Египтянина.

25. И мысляше да ся свѣстятъ братія-та му че Богъ чрѣзъ неговѫ рѫкѫ имъ дава избавленіе: но тѣ ся не свѣстихѫ.

кв. Во оутрїй же день явися имъ тяжꙋщымся, и привлачаше ихъ въ примиренїе, рекъ: мꙋжїе, братїя есте вы: вскꙋю ѡбидите дрꙋгъ дрꙋга;

кг. Ѡбидай же ближнаго, ѿриꙋ его, рекъ: кто та постави князя и сꙋдїю над нами;

кд. Еда оубити мя ты хощеши, имже образомъ оубилъ еси вчера Еꙋптянина;

ке. Бѣжа же Мѡѷсей ѿ словеси семъ, и бысть пришелецъ въ земли Мадїамстѣй, идѣже роди сына два.

кѕ. И исполнышымся лѣтѡмъ четыредесятнмъ, явися емꙋ въ пꙋстыни горы Синайскїя Аггелъ Гдень въ пламени огненнѣ въ кꙋпинѣ.

кз. Мѡѷсей же видѣвъ дивлашеся видѣнїю: приступающꙋ же емꙋ разꙋмѣти, бысть глась Гдень къ немꙋ:

кѝ. Азъ Бгъ отецъ твоихъ, Бгъ Авраамовъ и Бгъ Исаакѡвъ и Бгъ Іакѡвль. трепетенъ же бывъ Мѡѷсей не смѣяше смотрити.

кѝ. Рече же емꙋ Гдь: изꙋй сапоги ногꙋ твоею: мѣсто бо, на немже стоиши, земля ст есть.

кд. Видя видѣхъ ѡꙋлобленїе людей моихъ, иже во Еꙋптѣ, и стенанїе ихъ оуслышахъ: и снидохъ изати ихъ: и нынѣ гради, послю та во Еꙋпетъ.

ке. Сего Мѡѷсея, егоже ѿриꙋша, рекше: кто та постави начальника и сꙋдїю; сего Бгъ князя и избавителя посла рꙋкою Аггла явльшагѡся емꙋ въ кꙋпинѣ.

кѕ. Сей изведе ихъ, сотворь чꙋдеса и знаменїя въ земли Еꙋпетстѣй и въ чермномъ мори, и въ пꙋстыни лѣтъ четыредесять.

кз. Сей есть Мѡѷсей рекїй сынѡмъ Ізраилевымъ: Пророка вамъ воздвигнетъ Гдь Бгъ вашъ ѿ братїи вашеа якѡ мене: тогѡ послꙋшайте.

кѝ. Сей есть бывый въ цркви въ пꙋстыни со Аггломъ

26. На утрѣшній день яви имъ ся когато *нѣкои отъ тѣхъ* ся біяхѫ, и накара гы да ся примирятъ, и рече: Человѣцы, вы сте братія; защо ся единъ другый обиждате?

27. А тойзи, който онеправдаваше ближній-тъ си, отпѫди го, и рече: Кой тя постави началникъ и сѫдникъ надъ насъ?

28. Или ищешь да убіешь и мене, както уби вчера Египтянина?

29. Тогазь Моисей побѣгнѫ за тѫзи думѫ, и станѫ прѣселникъ въ Мадіанскѫ-тѫ земѭ, дѣто добы двама сынове.

30. И като ся испълнихѫ четыридесеть годины, яви му ся ангелъ Господень въ пустынѭ-тѫ на Синайскѫ-тѫ горѫ, въ срѣдъ огненъ пламъкъ на еднѫ кѫпинѫ.

31. А Моисей като видѣ, почуди ся за видѣніе-то; и когато приближаваше за да пригледа, дойде му гласъ отъ Господа:

32. Азъ сьмь Богъ на твои-тѣ отцы, Богъ Авраамовъ, Богъ Исааковъ и Богъ Іакововъ. И Моисей растреперанъ отъ страхъ не сѣяше да гледа.

33. И рече му Господь: Изуй обуща-та отъ нозѣ-тѣ си; защото мѣсто-то на което стоишь, свята земя е.

34. Видѣхъ, видѣхъ страданіе-то на мои-тѣ людіе въ Египетъ, и чухъ въздышаніе-то имъ, и слѣзохъ да гы избавѭ; и сега ела, ще тя проводѭ въ Египетъ.

35. Тогови Моисея, когото не пріехѫ и му рекохѫ: Кой тя постави началникъ и сѫдникъ? него Богъ чрѣзъ рѫкѫ-тѫ на ангела, който му ся яви въ кѫпинѫ-тѫ, проводи за началникъ и избавитель.

36. Той гы изведе, като направи чудеса и знаменія въ земѭ-тѫ Египетскѫ, и въ Червено-то море, и въ пустынѭ-тѫ четыридесеть годины.

37. Тойзи е Моисей който рече на сынове-тѣ Израилевы: Господь Богъ вашъ, отъ братія-та ваши ще въздигне вашъ пророкъ, като мене; него да слушате.

38. Тойзи е, който е былъ на събраніе-то въ пустынѭ-тѫ

глаго́лавшимъ є҆мꙋ̀ на горѣ̀ Сїна́йстѣй и҆ со ѻ҆ц҃ы̀ на́шими, и҆̀же прїѧ́тъ словеса̀ жива́ дати на́мъ.

ѧ҃. Є҆гѡ́же не восхотѣ́ша послꙋ́шати ѻ҆ц҃ы̀ на́ши, но ѿри́нꙋша и҆, и҆ ѡ҆брати́шасѧ се́рдцемъ свои́мъ во є҆гѵ́петъ,

м҃. Ре́кше А҆арѡ́нꙋ: сотвори̑ на́мъ бо́ги, и҆̀же предидꙋ́тъ пред̾ на́ми: Мѡѷсе́ю бо семꙋ̀, и҆̀же и҆зведѐ на́съ ѿ землѝ є҆гѵ́петскїѧ, не вѣ́мы что̀ бы́сть є҆мꙋ̀.

ма҃. И҆ сотво́риша телца̀ во дни̑ ѻ҆́ны, и҆ принесо́ша же́ртвꙋ і҆дѡлꙋ, и҆ веселя́хꙋсѧ въ дѣ́лѣхъ рꙋкꙋ̀ свое́ю.

мв҃. Ѡ҆брати́сѧ же Бг҃ъ, и҆ предадѐ и҆̀хъ слꙋжи́ти во́емъ небны́мъ. ꙗ҆́коже пи́сано є҆́сть въ кни́зѣ Прѡ́рѡкъ: є҆да̀ заколе́нїѧ и҆ же́ртвы принесо́сте мѝ лѣ́тъ четы́редесѧть въ пꙋсты́ни, до́ме І҆и҃левъ;

мг҃. И҆ воспрїѧ́сте ски́нїю Моло́ховꙋ, и҆ звѣ́здꙋ бо́га ва́шегѡ Ремфа́на, ѻ҆́бразы, ꙗ҆̀же сотвори́сте покланя́тисѧ и҆̀мъ: и҆ преселю́ вы да́лѣе Вавѵлѡ́на.

мд҃. Сѣ́нь свидѣ́нїѧ ба́ше ѻ҆ц҃е́мъ на́шымъ въ пꙋсты́ни, ꙗ҆́коже повелѣ̀ гл҃го́лай Мѡѷсе́ови, сотвори́ти ю҆̀ по ѻ҆́бразꙋ, є҆го́же ви́дѣ:

ме҃. Ю҆̀же и҆ внесо́ша прїе́мше ѻ҆тцы̀ на́ши со І҆и҃сомъ, во ѡ҆держа́нїе ꙗ҆зы́кѡвъ: и҆̀хже и҆зри́нꙋ Бг҃ъ ѿ лица̀ ѻ҆тє́цъ на́шихъ, да́же до дні́й Дв҃да:

мѕ҃. И҆̀же ѡ҆брѣ́те бл҃года́ть пред̾ Бг҃омъ, и҆ и҆спросѝ ѡ҆брѣ́стѝ селе́нїе Бг҃ꙋ І҆а́кѡвлю.

мз҃. Соломѡ́нъ же созда̀ є҆мꙋ̀ хра́мъ.

ми҃. Но вы́шнїй не въ рꙋкотворе́нныхъ цр҃квахъ живе́тъ, ꙗ҆́коже Прѡ́рокъ глаго́летъ:

ма҃. Нб҃о мнѣ̀ пр҃то́лъ є҆́сть, земла́ же подно́жїе нога́ма моима: кі́й хра́мъ созиждете мѝ, глаго́летъ Гдⷭ҇ь; и҆лѝ ко́е мѣ́сто поко́ищꙋ моемꙋ̀;

н҃. Не рꙋка́ ли моа̀ сотворѝ сїѧ̀ всѧ̀;

на҃. Жестоковы́йнїи, и҆ не ѡ҆брѣ́заннїи сердцы̑ и҆ ѹ҆шесы̑, вы̀ при́снѡ Дх҃ꙋ ст҃о́мꙋ проти́витесѧ, ꙗ҆́коже ѻ҆тцы̀ ва́ши, та́кѡ и҆ вы̀.

наедно съ ангела, що му говоряше на Синайскѫ-тѫ горѫ, още и съ отцы-тѣ наши, който и прія животворны словеса, да гы даде намъ,

39. Комуто не рачихѫ да бѫдѫтъ послушни наши-тѣ отци, но го отпѫдихѫ, и съсъ сърдца-та си повърнѫхѫ ся въ Египетъ,

40. Когато рекохѫ на Аарона: Направи ни богове, които да вървятъ прѣдъ насъ; защото тойзи Моисей, който ны изведе изъ земіѭ-тѫ Египетскѫ, не знаемъ що станѫ.

41. И прѣзъ онѣзи дни направихѫ теле, и принесохѫ жъртвѫ идолу, и веселяхѫ ся въ направы-тѣ на рѫцѣ-тѣ си.

42. За това ся отвърнѫ Богъ и прѣдаде гы да служатъ на небесно-то воинство, както е писано въ книгѫ-тѫ на пророцы-тѣ: Доме Израилевъ, четыридесеть годины въ пустыніѭ-тѫ закланія и жъртвы ли ми принесохте?

43. Вы задигнѫхте шатъръ-тъ Молоховъ, и звѣздѫ-тѫ на богъ-тъ си Ремфана, изображенія-та, които си направихте да имъ ся кланяте: и азъ по далечь отъ Вавилонъ ще вы прѣселіѭ.

44. Скынія-та на свидѣтелство-то бѣше съ отцы-тѣ наши въ пустыніѭ-тѫ, както заповѣда онзи, който говоряше на Моисея да го направи по образъ-тъ който бѣ видѣлъ;

45. Коіѭто наши-тѣ отци като пріяхѫ, внесохѫ іѭ съ Іисуса *Навина* въ владѣнія-та на язычницы-тѣ, които изгони Богъ изъ прѣдъ лице-то на наши-тѣ отцы, до дни-тѣ на Давида;

46. Който намѣри благодать прѣдъ Бога, и попроси да намѣри жилище за Бога Іаковова.

47. А Соломонъ му съгради домъ.

48. Но Вышній не живѣе въ храмове съ рѫкѫ направены, както казува пророкъ-тъ:

49. Небе-то е прѣстолъ мой, а земя-та е подножіе на нозѣ-тѣ ми. Кой храмъ ще съградите за мене? казува Господь; или кое мѣсто за моіѭ почивкѫ?

50. Всичко това не направи ли го моя-та рѫка?

51. Твърдоглави и съ необрѣзаны сърдца и уши; вы всякога ся противите Духу Святому: както бащи-тѣ ви, така и вы.

ѝв. Кого̀ ѿ Прѡ́рокъ не ѝзгна́ша ѻ҆тцы̀ ва́ши; ѝ ᲂу҆бѝша предвозвѣстѝвшїа ѿ пришє́ствїи Пра́веднаго, є҆го́же вы̀ нынѣ̀ преда́телє ѝ ᲂу҆вїѝцы бы́сте:

ѝг. Ѝже прїѧ́сте зако́нъ ᲂу҆строє́нїемъ А҆гг҃ла́скимъ, ѝ не сохранѝсте.

ѝд. Слы́шаще же сїѧ̑, распыха́хꙋсѧ сердцы̀ свои́ми, ѝ скрежета́хꙋ зꙋбы̀ на́нь.

ѝе. Стефа́нъ же сы́й ѝспо́лнь Дх҃а ст҃а, возрѣ́въ на нє́бо, ви́дѣ сла́вꙋ Бж҃їю, ѝ І҆и҃са стоѧ́ща ѿдесн́ꙋю Бг҃а,

ѝѕ. И҆ речѐ: сѐ ви́жꙋ нє́сѧ ѿве́рста, ѝ Сн҃а чл҃вѣ́ча ѿдесн́ꙋю стоѧ́ща Бг҃а.

ѝз. Возопѝвше же гла́сомъ ве́лїимъ, затыка́хꙋ ᲂу҆ши свои̑, ѝ ᲂу҆стремѝшасѧ є҆диноду́шнѡ на́нь:

ѝи. И҆ ѝзве́дше внѣ̀ гра́да, ка́менїемъ побива́хꙋ є҆го̀. ѝ свидѣ́телїе сне́мше ри́зы своѧ̀, положѝша при ногѝ ю҆́ноши нарица́емагѡ Са́ула,

ѝѳ. И҆ ка́менїемъ побива́хꙋ Стефа́на, молѧ́щасѧ ѝ глаго́лющаѧ: Гдⷭ҇и І҆и҃се, прїимѝ дх҃ъ мо́й.

ѯ҃. Преклѐнь же колѣ́на, возопѝ гла́сомъ ве́лїимъ: Гдⷭ҇и, не поста́ви и҆́мъ грѣха̀ сегѡ̀. ѝ сїѧ̑ ре́къ ᲂу҆спе.

ГЛАВА̀ Ѝ.

а҃. Са́улъ же бѣ̀ соизволѧ́ѧ ᲂу҆вїѝствꙋ є҆гѡ̀. бы́сть же въ то́й де́нь гоне́нїе ве́лїе на цр҃ковь І҆ерѝ́имскꙋю: всѝ же разсѣ́ѧшасѧ по страна́мъ І҆ꙋде́йскимъ ѝ Самарїѝскимъ, кромѣ̀ А҆пⷭ҇лъ.

в҃. Погребо́ша же Стефа́на мꙋ́жїе бл҃гоговѣ́йнїи, ѝ сотворѝша пла́чь ве́лїй над̾ ни́мъ.

г҃. Са́улъ же ѡ҆ѕлобля́ше цр҃ковь, въ до́мы входѧ̀, ѝ влачѧ̀ мꙋ́жы ѝ жены̀ предаѧ́ше въ темни́цꙋ.

д҃. Разсѣ́ѧвшїисѧ же, прохожда́хꙋ бл҃говѣ́ствꙋю́ще сло́во.

52. Кого отъ пророцы-тѣ не изгонихѫ отци-тѣ ви? а още и убихѫ оныя които прѣдизвѣстихѫ за идваніе-то на тогова Праведника, на когото вы сега станѫхте прѣдатели и убійци?

53. Вы които пріехте законъ-тъ чрѣзъ служеніе-то ангелско, и не го удьржахте.

54. А тѣ като чувахѫ това, кьсахѫ имъ ся сьрдца-та *отъ ядъ*, и скьрцахѫ съсъ зѫбы на него.

55. А *Стефанъ*, испълненъ съ Духъ Святъ, погледнѫ на небе-то, и видѣ славѫ-тѫ Божіѭ, и Іисуса че стояше отдесно на Бога;

56. И рече: Ето, виждамъ небеса-та отворены, и Сына человѣческаго че стои отдесно на Бога.

57. Но тѣ като извыкахѫ съ гласъ голѣмъ, затулихѫ си уши-тѣ, и единодушно ся впуснѫхѫ врьхъ него.

58. И като го изведохѫ вънъ изъ града, хвьрляхѫ врьхъ него камьніе. И свидѣтели-тѣ сложихѫ дрехы-тѣ си при нозѣ-тѣ на нѣкой момъкъ на име Савлъ.

59. И хвьрляхѫ камьніе врьхъ Стефана, който ся моляше и казуваше: Господи Іисусе, пріими духъ-тъ ми.

60. И като колѣничи, извыка съ гласъ голѣмъ: Господи, не имъ считай тойзи грѣхъ. И това като рече засна.

ГЛАВА 8.

1. А Савлъ съизволяваше на убиваніе-то му. И по това врѣме станѫ голѣмо гоненіе противъ церквѫ-тѫ въ Іерусалимъ; и всичкы ся разидохѫ по Іудейскы-тѣ и Самарійскы-тѣ мѣста, освѣнь апостоли-тѣ.

2. И нѣкои благоговѣйни человѣци погребохѫ Стефана, и направихѫ надъ него голѣмъ плачь и рыданіе.

3. А Савлъ правяше голѣмѫ повредѫ на церквѫ-тѫ, понеже влѣзуваше въ всякѫ кѫщѫ, и влачаше мѫжіе и жены, та гы прѣдаваше въ тьмницѫ.

4. А тѣзи които бѣхѫ ся разишли, обхождахѫ и благовѣствувахѫ слово-то.

є҃. Фїлїппъ же сошедъ во градъ Самарїйскїй, проповѣдаше имъ Хрта.

ѕ҃. Внимахꙋ же народи глаголемымъ ѿ Фїлїппа єдинодꙋшнѡ, слышаше и видаше знамєнїа, ꙗже творяше.

з҃. Дꙋси бо нечистїи ѿ многихъ имꙋщихъ а҃, вопїюще гласомъ велїимъ исхождахꙋ: мнози же разслабленїи и хромїи исцѣлишася.

и҃. И бысть радость велїа во градѣ томъ.

ѳ҃. Мꙋжъ же нѣкїй именемъ Сїмѡнъ, прежде бѣ во градѣ волхвꙋя и оудивляя ꙗзыкъ Самарїйскїй, глаголя нѣкоего быти себѣ велика:

і҃. Емꙋже внимахꙋ вси ѿ мала даже до велика, глаголюще: сей єсть сила Бжїа великаѧ.

а҃і. Внимахꙋ же емꙋ, занѣ довольно время волхованїи оудивляше ихъ.

в҃і. Егда же вѣроваша Фїлїппꙋ благовѣствꙋющꙋ, ꙗже ѿ царствїи Бжїи и ѿ имени Іисъ Хртовѣ, крещахꙋся мꙋжїе же и жены.

г҃і. Сїмѡнъ же и самъ вѣрова, и крещся, бѣ пребывая оу Фїлїппа: видя же силы и знамєнїа велїа бываема, оужасенъ дивляшеся.

д҃і. Слышавше же, иже во Іерлимѣ Апли, ꙗкѡ прїятъ Самарїа слово Бжїе, послаша къ нимъ Петра и Іѡанна.

є҃і. Иже сошедше помолишася ѿ нихъ, ꙗкѡ да прїимꙋтъ Дха ст҃аго.

ѕ҃і. Еще бо ни на єдинаго ихъ бѣ пришелъ, точїю крещени бахꙋ во има Гда Іиса.

з҃і. Тогда возложиша рꙋцѣ на на, и прїяша Дха ст҃аго.

и҃і. Видѣвъ же Сїмѡнъ, ꙗкѡ возложенїемъ рꙋкъ Апльскихъ даєтся Дхъ ст҃ый, принесе имъ сребро,

ѳ҃і. Глагола: дадите и мнѣ власть сїю, да, на негоже аще положꙋ рꙋцѣ, прїиметъ Дха ст҃аго.

5. И Филиппъ слѣзе въ единъ Самарійскый градъ и проповѣдуваше имъ Христа.

6. И внимаваше народъ-тъ единодушно на това което имъ говоряше Филиппъ, като чуваха *всичкы* и виждаха знаменія-та които правяше.

7. Защото нечисти-тѣ духове, съ голѣмъ гласъ извыкуваха и излѣзуваха отъ мнозина които гы имаха; и мнозина разслабенни и хроми исцѣлени быха.

8. И стана радость голѣма въ онзи градъ.

9. А въ градъ-тъ отъ по напрѣдъ имаше нѣкой си человѣкъ на име Симонъ, който правяше магіи: и омаюваше народъ-тъ Самарійскый, като казуваше себе си че е великъ нѣкой си:

10. На когото всичкы отъ малъкъ до голѣмъ даваха вниманіе и казуваха: Тойзи е велика-та сила Божія.

11. И внимаваха на него, по това че доста врѣме бѣше гы омаювалъ съ магіи-тѣ *си*.

12. Но когато повѣруваха въ Филиппа, който благовѣствуваше за царство-то Божіе, и за име-то Іисусъ Христово, крьщаваха ся мѫжіе и жены.

13. И самъ си Симонъ повѣрува, и покрьстенъ намѣрваше ся всякога при Филиппа, и като гледаше че ставатъ знаменія и чудеса голѣмы, удивяваше ся.

14. А като чуха апостоли-тѣ които бѣха въ Іерусалимъ, че Самарія пріе слово-то Божіе, проводиха имъ Петра и Іоанна,

15. Които като слѣзоха, помолиха ся за тѣхъ, за да пріимѫтъ Духа Святаго.

16. (Защото не бѣ слѣзлъ още ни на едного отъ тѣхъ *Духъ Святый*, но само бѣха крьстени въ име-то Іисусъ Христово.)

17. Тогазь възлагаха рѫцѣ на тѣхъ, и пріимаха Духа Святаго.

18. А като видѣ Симонъ че съ възлаганіе-то на апостолскы-тѣ рѫцѣ ся даваше Святый Духъ, принесе имъ сребро,

19. И казуваше: Дайте и на мене тѫзи власть, щото врьхъ когото възложа рѫцѣ, да пріима Духа Святаго.

к҃. Петръ же речѐ къ немꙋ: сребро̀ твоѐ съ тобо́ю да бꙋ́детъ въ поги́бель, ꙗ҆́кѡ да́ръ Бж҃ій непщева́лъ є҆сѝ сребро́мъ стяжа́ти.

к҃а. Нѣ́сть тѝ ча́сти ни жре́бія въ словесѝ се́мъ: и҆́бо се́рдце твоѐ нѣ́сть пра́во пред̾ Бг҃омъ.

к҃в. Пока́йся оу҆́бо ѿ злобѣ̀ твое́й сѐй, и҆ моли́ся Бг҃ꙋ, а҆́ще оу҆́бѡ ѿпꙋ́ститься ти помышле́ніе ср҃ца твоегѡ̀:

к҃г. Въ же́лчи бо го́рести и҆ союзѣ̀ непра́вды зрю́ тѧ̀ сꙋ́щѧ.

к҃д. Ѿвѣща́въ же Сі́мѡнъ речѐ: помоли́теся вы̀ ѿ мнѣ̀ ко Гдⷭ҇ꙋ, ꙗ҆́кѡ да ничто́же си́хъ на́йдетъ на мѧ̀, ꙗ҆̀же реко́сте.

к҃е. Ѻ҆ни́ же оу҆́бо засвидѣ́тельствовавше и҆ глаго́лавше сло́во Гдⷭ҇не, возврати́шасѧ во І҆ерⷭ҇ли́мъ, и҆ мнѡ́гимъ ве́семъ Самарі́йскимъ бл҃говѣсти́ша.

к҃ѕ. А҆́гг҃лъ же Гдⷭ҇нь речѐ къ Фі҃ліппꙋ, глаго́лѧ: воста́ни и҆ и҆дѝ на полꙋ́дне, на пꙋ́ть сходѧ́щій ѿ І҆ерⷭ҇ли́ма въ Га́зꙋ: и҆ то́й є҆́сть пꙋ́стъ.

к҃з. И҆ воста́въ по́йде: и҆ сѐ мꙋ́жъ Мꙋрі́нъ Ѳ҆ѵнꙋ́хъ си́ленъ Кандакі́и цари́цы Мꙋрі́нскіа, и҆́же бѣ̀ над̾ всѣ́ми сокро́вищи є҆ѧ̀: и҆́же прі́йде поклони́тися во І҆ерⷭ҇ли́мъ:

к҃и. Бѣ̀ же возвраща́ѧсѧ и҆ сѣдѧ̀ на колесни́цѣ свое́й, чтѧ́ше прⷪ҇ро́ка И҆са́ію.

к҃ѳ. Рече́ же Дх҃ъ къ Фі҃ліппꙋ: приступѝ и҆ прилѣпи́ся колесни́цѣ сѐй.

л҃. Прите́къ же Фі҃ліппъ оу҆слы́ша є҆го̀ чтꙋ́ща прⷪ҇ро́ка И҆са́ію, и҆ речѐ: оу҆́бо разꙋмѣ́еши ли, ꙗ҆̀же чте́ши;

л҃а. Ѻ҆́нъ же речѐ: ка́кѡ оу҆́бѡ могꙋ̀ (разꙋмѣ́ти,) а҆́ще не кто̀ наста́витъ мѧ̀; оу҆моли́ же Фі҃ліппа, да возше́дъ са́детъ съ ни́мъ.

л҃в. Сло́во же писа́ніа, є҆́же чтѧ́ше, бѣ̀ сі҃ѐ: ꙗ҆́кѡ ѻ҆́вча на заколе́ніе веде́ся, и҆ ꙗ҆́кѡ а҆́гнецъ пра́мѡ стригꙋ́щемꙋ є҆го̀ безгла́сенъ: та́кѡ не ѿверза́етъ оу҆́стъ свои́хъ.

20. А Петръ му рече: Сребро-то ти съ тебе наедно въ погыбель да бѫде; защото си възмнѣлъ че даръ-тъ Божій съсъ сребро ся придобыва.

21. Ты нѣмашь часть, нито дѣлъ въ това, защото сърдце-то ти не е право прѣдъ Бога.

22. За то покай ся отъ тѫзи твоіѭ злобѫ, и моли ся Богу, да но бы ти ся простилъ тойзи на сърдце-то ти помыслъ;

23. Понеже тя гледамъ че еи въ жьлчкѫ на горесть и въ свръскѫ на неправдѫ.

24. А отговори Симонъ и рече: Молѣте ся вы за мене на Господа, да мя не постигне ни едно отъ тыя що рекохте.

25. Тѣ прочее като засвидѣтелствуваха и говориха слово-то Господне, вънѧхѫ ся въ Іерусалимъ, и на много Самарійскы села проповѣдуваха евангеліе-то.

26. А ангелъ Господень говори на Филиппа и каза: Стани и иди къмъ пладнѣ, въ пѫть-тъ, който слѣзува отъ Іерусалимъ въ *градъ* Газа; той е пустъ.

27. И станѫ и отиде; и ето, человѣкъ отъ Еѳіопіѭ, скопецъ, велможа на Кандакіѭ Еѳіопскѫ-тѫ царицѫ, който бѣше надъ всичкѫ-тѫ нейнѫ хазнѫ; той бѣ дошелъ въ Іерусалимъ да ся поклони.

28. И на вращаніе, като сѣдяше на колѣсницѫ-тѫ си, четѣше пророка Исаіѭ.

29. А Духъ-тъ рече Филиппу: Пристѫпи, и прилѣпи ся до тѫзи колѣсницѫ.

30. И притече Филиппъ, и го чу като прочиташе пророка Исаіѭ, и рече: Разумѣвашь ли това което четешь?

31. А той рече: И какъ быхъ можалъ *да разумѣѭ*, ако мя не настави нѣкой? И покани Филиппа да възлѣзе и да сѣдне съ него.

32. А мѣсто-то на писаніе-то, което прочиташе, бѣше това: Заведохѫ го като овцѫ на закаланіе, и като агне безгласно прѣдъ тогози който го стриже, така не отваря уста-та си.

ѧг. Во смиреніи ѥгѡ сѹдъ ѥгѡ взатся, родъ же ѥгѡ кто исповѣсть; ꙗкѡ вземлется ѿ земли животъ ѥгѡ.

ѧд. Ѿвѣщавъ же каженикъ къ Філіппѹ речѣ: молю та, ѡ комъ Прѡрокъ глаголетъ сіѣ; ѡ себѣ ли, или ѡ иномъ нѣкоемъ;

ѧе. Ѿверзъ же Філіппъ оуста своа, и наченъ ѿ писаніа сегѡ, благовѣстѝ ѥмѹ Іисса.

ѧѕ. Ꙗкоже идахѹ пѹтемъ, пріидоша на нѣкѹю водѹ: и речѣ каженикъ: се вода: что возбраняетъ мѝ креститися;

ѧз. Рече же ѥмѹ Філіппъ: аще вѣрѹеши ѿ всегѡ сердца твоегѡ, можно тѝ ѥсть. Ѿвѣщавъ же речѣ: вѣрѹю Сна Божіа быти Іисса Хрта.

ѧи. И повелѣ стати колесницѣ: и снидоста Оба на водѹ, Філіппъ же и каженикъ: и крестѝ ѥго.

ѧѳ. Егда же изыдоста ѿ воды, Дхъ стый нападѣ на каженика. Агглъ же Гдень восхити Філіппа, и не видѣ ѥгѡ ктомѹ каженикъ: идаше бо въ пѹть свой радѹяся.

м. Філіппъ же ѡбрѣтеся во Азѡтѣ: и прохода благовѣствоваше градѡмъ всѣмъ, дондеже пріитѝ ѥмѹ въ Кесарію.

ГЛАВА ѲѢ.

а. Саулъ же ещѐ дыхаа прещеніемъ и оубійствомъ на оученикѝ Гдни, пристѹпль ко архіерею,

в. Испросѝ ѿ негѡ посланіа въ Дамаскъ къ соборищемъ, ꙗкѡ да аще нѣкіа ѡбрѧщетъ тогѡ пѹтѝ сѹщыа, мѹжи же и жены, связаны приведетъ во Іерѹсалимъ.

г. Внегда же итѝ, бысть ѥмѹ приближитися къ Дамаскѹ, и внезапѹ ѡблистѧ ѥго свѣтъ ѿ небесѐ:

д. И падъ на землю, слыша гласъ глаголющъ ѥмѹ: Саѹле, Саѹле, что ма гониши;

33. Въ негово-то униженіе отне му ся сѫдба-та; а родъ-тъ му кой ще искаже? защото ся зема животъ-тъ му отъ земіѭ-тѫ.

34. И отговори скопецъ-тъ и рече на Филиппа: *Кажи ми*, моліѭ ти ся, за кого казува това пророкъ-тъ? за себе си ли, или за другыго нѣкого?

35. А Филиппъ отвори уста, и наченѫ отъ това писаніе, та му благовѣсти Іисуса.

36. И като вьрвяхѫ въ пѫть-тъ, дойдохѫ на еднѫ водѫ; и казува скопецъ-тъ: Ето вода; какво мя въспира да ся не крьстіѭ?

37. И Филиппъ рече: Ако вѣрувашь отъ все сърдце, можешь. А той отговори и рече: Вѣрувамъ че Іисусъ Христосъ е Сынъ Божій.

38. И заповѣда да ся спрѣ колѣсница-та: и слѣзохѫ и двама-та на водѫ-тѫ, Филиппъ и скопецъ-тъ, и крьсти го.

39. А когато излѣзохѫ изъ водѫ-тѫ, Духъ Господень грабнѫ Филиппа, и не го видѣ вече скопецъ-тъ: но отхождаше на пѫть-тъ си радостенъ.

40. А Филиппъ ся намѣри въ Азотъ; и като прѣхождаше, проповѣдуваше евангеліе-то по всичкы-тѣ градове доклѣ дойде въ Кесаріѭ.

ГЛАВА 9.

1. А Савлъ, като дыхаше още устрашаваніе и убійство врьхъ ученицы-тѣ Господни, отиде при пьрвосвященника,

2. И поиска отъ него писма до съборища-та въ Дамаскъ, че ако бы да намѣри нѣкои отъ тойзи пѫть мѫжіе и жены, да гы докара вьрзаны въ Іерусалимъ.

3. И на отиваніе когато наближаваше Дамаскъ, внезапу бляснѫ около него свѣтлина отъ небе-то.

4. И като паднѫ той на земіѭ-тѫ, чу гласъ, който му говорѣше: Савле, Савле, защо мя гонишь?

є҃. Речé же: кто̀ є҆си Гдⷭ҇и; Гдⷭ҇ь же речѐ: а҆зъ є҆смь І҆и҃съ, є҆го̀же ты̀ гонѝши: жéстоко тѝ є҆сть противꙋ рожнꙋ пра́ти.

ѕ҃. Трепéща же и҆ ᲂу҆жаса́яся, глаго́ла: Гдⷭ҇и, что̀ мѧ хо́щеши творѝти; и҆ Гдⷭ҇ь речѐ къ немꙋ: воста́ни и҆ вни́ди во гра́дъ, и҆ речéтсѧ тѝ, что̀ ти подобáетъ творѝти.

з҃. Мꙋжі́е же и҆дꙋ́щіи съ ни́мъ стоѧ́хꙋ чꙋдѧ́щеся, гла́съ ᲂу҆́бѡ слы́шаще, но никого́же ви́дѧще.

и҃. Воста́ же Са́ѵлъ ѿ земли̇̀: и҆ ѿвéрстыма ᲂ҆чи́ма своима̀ ни є҆ди́нагѡ ви́дѧше: ведꙋ́ще же є҆го̀ за рꙋ́кꙋ введо́ша въ Дама́скъ.

ѳ҃. И҆ бѣ̀ дни̇̀ три̇̀ не ви́дѧ, и҆ ни ꙗ҆дѣ̀, ни̇жѐ пі́аше.

і҃. Бѣ̀ же нѣ́кто ᲂу҆чени́къ въ Дама́сцѣ, и҆́менемъ А҆на́ніа, и҆ речѐ къ немꙋ̀ Гдⷭ҇ь въ видѣ́ніи: А҆на́ніе, ѻ҆́нъ же речѐ: се̑ а҆́зъ, Гдⷭ҇и.

ві҃. Гдⷭ҇ь же къ немꙋ̀: воста́въ поиди̇̀ на сто́гнꙋ нарица́емꙋю пра́вꙋю, и҆ взыщѝ въ домꙋ̀ І҆ꙋ́довѣ Са́ѵла и҆́менемъ, Тарсани́на: се̑ бо моли́твꙋ дѣ́етъ.

гі҃. И҆ ви́дѣ въ видѣ́ніи мꙋ́жа и҆́менемъ А҆на́нію вше́дша, и҆ возло́жша на́нь рꙋ́кꙋ, ꙗ҆́кѡ да про́зритъ.

ді҃. Ѿвѣща́ же А҆на́ніа: Гдⷭ҇и, слы́шахъ ѿ мно́гихъ ѿ мꙋ́жи се́мъ, коли̑ка зла̑ сотворѝ ст҃ы̑мъ твои̑мъ во І҆ерⷭ҇и́мѣ:

ді҃. И҆ здѣ̀ и҆́мать вла́сть ѿ а҆рхіере́й, свѧза́ти вса̑ нарица́ющыѧ и҆́мѧ твоѐ.

єі҃. Речé же къ немꙋ̀ Гдⷭ҇ь: и҆ди̇̀, ꙗ҆́кѡ сосꙋ́дъ и҆збра́нъ мѝ є҆сть се́й, пронести̇̀ и҆́мѧ моѐ пред̾ ꙗ҆зы́ки и҆ царьмѝ, и҆ сынмѝ І҆и҃левыми.

ѕі҃. А҆́зъ бо скажꙋ̀ є҆мꙋ̀, є҆ли̑ка подобáетъ є҆мꙋ̀ ѿ и҆́мени моѐмъ пострада́ти.

зі҃. По́йде же А҆на́ніа и҆ вни́де въ хра́минꙋ, и҆ возло́жь на́нь рꙋ́цѣ, речѐ: Са́ѵле бра́те, Гдⷭ҇ь І҆и҃съ ꙗ҆вле́йтисѧ на пꙋ́ти̇̀, и҆́мже шéлъ є҆сѝ, посла́ мѧ, ꙗ҆́кѡ да про́зриши и҆ и҆спо́лнишися Дх҃а ст҃а.

5. А *той* рече: Кой си *ты*, Господи? И Господь му рече: Азъ сьмь Іисусъ когото ты гонишь; не ти е лесно да риташь срѣщѫ остенъ.

6. А той растреперанъ и смаянъ рече: Господи, какво ищешь да сторіѭ? И Господь му *рече:* Стани и влѣзь въ градъ-тъ, и ще ти ся каже, какво трѣба да правишь.

7. А мѫжіе-тѣ които го придружаваха, като чуваха гласъ-тъ а не виждахѫ никого, стояхѫ като вцѣпени.

8. И станѫ Савлъ отъ земіѭ-тѫ, и съ отворены очи не виждаше никого; и водѣхѫ го за рѫкѫ, та го възведохѫ въ Дамаскъ.

9. И три дни минѫ безъ да види, и не яде нито пи.

10. А въ Дамаскъ имаше единъ ученикъ на име Ананія, и рече му Господь во видѣніе: Ананіе. А той рече: Ето мя, Господи.

11. И Господь му *рече:* Стани, та иди на улицѫ-тѫ която ся казува Права, и попытай въ домъ-тъ на Іудѫ за *нѣкого си* на име Савлъ, Тарсянинъ; защото ето ся моли;

12. И видѣ во видѣніе едного человѣка, именемъ Ананія, че влѣзе и тури рѫкѫ на него за да прогледа.

13. И отвѣща Ананія: Господи, чухъ отъ мнозина за тогозь человѣка, колко злины е сторилъ на твои-тѣ святыи въ Іерусалимъ.

14. И тука има власть отъ пьрвосвященницы-тѣ да вьрже всичкы които призоваватъ твое-то име.

15. А Господь му рече: Иди, защото съсѫдъ избранъ ми е той, да носи мое-то име прѣдъ народы и царіе, и прѣдъ сынове-тѣ Израилевы:

16. Защото азъ ще му покажѫ *все* що има да пострада за името ми.

17. И отиде Ананія и влѣзе въ кѫщѫ-тѫ; и като възложи рѫцѣ на него, рече: Савле брате, Господь, Іисусъ, който ти ся яви на пѫть-тъ по който ты идѣше, проводи мя за да прогледа́шь, и да ся испълнишь съ Духа Святаго.

и҃і. И҆ ѧ҆́бїе ѿпадо́ша ѿ ѻ҆́чїю є҆гѡ̀ ꙗ҆́кѡ чешꙋ̀, прозрѣ́ же ѧ҆́бїе, и҆ воста́въ крⷭ҇ти́ся,

ѳ҃і. И҆ прїе́мь пи́щꙋ ᲂу҆крѣпи́ся. Бы́сть же Са́ѵлъ съ сꙋ́щими въ Дама́сцѣ ᲂу҆ченика́ми дні̀ нѣ́кїа.

к҃. И҆ ѧ҆́бїе на со́нмищахъ проповѣ́даше І҆и҃са, ꙗ҆́кѡ се́й є҆́сть Сн҃ъ Бж҃їй.

ка҃. Дивла́хꙋся же всѝ слы́шащїи и҆ глаго́лахꙋ: не се́й ли є҆́сть гони́вый во І҆ерꙋсали́мѣ нарица́ющыя и҆́мѧ сїѐ, и҆ здѣ̀ на сїѐ прїи́де, да сва́заны ты́я приведе́тъ ко а҆рхїерє́мъ;

кв҃. Са́ѵлъ же па́че крѣпла́шеся, и҆ смꙋща́ше І҆ꙋде́и живꙋ́щыя въ Дама́сцѣ, препира́я, ꙗ҆́кѡ се́й є҆́сть Хрⷭ҇то́съ.

кг҃. И҆́коже и҆спо́лнишася дні́е дово́лны, совѣща́ша І҆ꙋде́є ᲂу҆би́ти є҆го̀:

кд҃. Оу҆вѣ́данъ же бы́сть Са́ѵлꙋ совѣ́тъ и҆́хъ. стрежа́хꙋ же вра́тъ де́нь и҆ но́щь, ꙗ҆́кѡ да ᲂу҆бїю́тъ є҆го̀.

ке҃. Поѐмше же є҆го̀ ᲂу҆ченицы̀ но́щїю, свѣ́сиша по стѣнѣ̀ въ ко́шницѣ.

кѕ҃. Пришѐдъ же Са́ѵлъ во І҆ерꙋсали́мъ, покꙋша́шеся прилѣпла́тися ᲂу҆ченикѡ́мъ: и҆ всѝ боѧ́хꙋся є҆гѡ̀, не вѣ́рꙋюще, ꙗ҆́кѡ є҆́сть ᲂу҆чени́къ.

кз҃. Варна́ва же прїе́мъ є҆го̀, приведѐ ко А҆пⷭ҇лѡмъ, и҆ повѣ́да и҆́мъ, ка́кѡ на пꙋтѝ ви́дѣ Гдⷭ҇а, и҆ ꙗ҆́кѡ глаго́ла є҆мꙋ̀, и҆ ка́кѡ въ Дама́сцѣ дерза́ше ѿ и҆́мени І҆и҃совѣ.

ки҃. И҆ ба́ше съ ни́ми входѧ̀ и҆ и҆сходѧ̀ во І҆ерⷭ҇ли́мѣ, и҆ дерза́я ѿ и҆́мени Гдⷭ҇а І҆и҃са.

ко҃. Глаго́лаше же и҆ стаза́шеся съ є҆́ллины: ѻ҆́ни же и҆ска́хꙋ ᲂу҆би́ти є҆го̀.

л҃. Разꙋмѣ́вше же бра́тїа сведо́ша є҆го̀ въ Кесарі́ю, и҆ ѿпꙋсти́ша є҆го̀ въ Та́рсъ.

ла҃. Цр҃кви же по всѣ́й І҆ꙋде́и и҆ Галїле́и и҆ Самарі́и и҆мѣ́ахꙋ ми́ръ, созида́ющеся и҆ ходѧ́ще въ стра́сѣ Гдⷭ҇нѣ, и҆ ᲂу҆тѣше́нїемъ ст҃а́гѡ Дх҃а ᲂу҆множа́хꙋся.

18. И тозь часъ паднѫхѫ отъ очи-тѣ му като люспы, и тутакси прогледа; и станѫ та ся крьсти;

19. А като похапнѫ, добы силѫ. И прѣсѣдѣ Савлъ нѣколко дни съ ученицы-тѣ въ Дамаскъ.

20. И отъ тозь часъ проповѣдуваше по съборища-та Христа, че той е Сынъ-тъ Божій.

21. И всичкы които го чуваха, дивяхѫ ся и казуваха: Не е ли тойзи който погубяше въ Іерусалимъ тѣзи които призоваваха това име? и тука за това бѣ дошелъ, да гы закара вьрзаны при пьрвосвященницы-тѣ.

22. А Савлъ ся укрѣпяваше повече, и надпираше Іудеи-тѣ които живѣяхѫ въ Дамаскъ, като доказуваше че тойзи е Христосъ.

23. И когато ся минѫхѫ нѣколко дни, наговорихѫ ся Іудеи-тѣ да го убіѭтъ;

24. И това тѣхно наговаряніе станѫ извѣстно на Савла; и вардяхѫ порты-тѣ деня и нощя, за да го убіѭтъ.

25. Но ученици-тѣ го зѣхѫ прѣзъ нощь и го спуснѫхѫ прѣзъ стѣнѫ-тѫ съ кошче.

26. И като дойде Савлъ въ Іерусалимъ, стараяше ся да ся придружи съ ученицы-тѣ; но всичкы ся бояхѫ отъ него, понеже не вѣрувахѫ че е ученикъ.

27. А Варнава го зѣ, та го доведе при апостолы-тѣ и расказа имъ какъ е видѣлъ Господа въ пѫть-тъ, и че му е говорилъ, и какъ въ Дамаскъ е проповѣдувалъ съ дьрзновеніе въ име-то Іисусово.

28. И вхождаше и исхождаше съ тѣхъ въ Іерусалимъ, и дьрзновенно проповѣдуваше въ име-то на Господа Іисуса;

29. И говоряше и прѣпираше ся съ Еллинисты-тѣ; а тѣ гледахѫ да го убіѭтъ.

30. *Това* като разумѣхѫ братія-та, заведохѫ го въ Кесаріѭ и отпратихѫ го въ Тарсъ.

31. И тогазь по всичкѫ Іудеѭ и Галилеѭ и Самаріѭ церквы-тѣ имахѫ миръ, и назидаваха ся и ходяхѫ въ страхъ Господень, и съ утѣшеніе-то на Святаго Духа умножаваха ся.

л҃в. И҆ бы́сть Петро̀ посѣща́ющꙋ всѣ́хъ, сни́ти и҆ ко ст҃ы́мъ живꙋ́щымъ въ Лꙋ́ддѣ.

л҃г. Ѡ҆брѣ́те же та́мѡ человѣ́ка нѣ́коего и҆́менемъ Е҆не́а, ѿ ѻ҆смѝ лѣ́тъ лежа́ща на ѻ҆дрѣ̀, и҆́же бѣ̀ разсла́бленъ.

л҃д. И҆ речѐ є҆мꙋ̀ Пе́тръ: Е҆не́е, и҆сцѣла́етъ тѧ̀ І҆и҃съ Хр҃то́съ: воста́ни съ посте́ли твоеѧ̀. и҆ а҃бі́е воста̀:

л҃е. И҆ ви́дѣша є҆го̀ всѝ живꙋ́щіи въ Лꙋ́ддѣ и҆ во А҆ссарѡ́нѣ, и҆́же ѡ҆брати́шасѧ ко Гдⷭ҇ꙋ.

л҃ѕ. Во І҆оппі́и же бѣ̀ нѣ́каѧ ѹ҆чени́ца и҆́менемъ Тавіѳа̀, ꙗ҆̀же сказа́ема глаго́летсѧ Се́рна: сі̑а̀ ба́ше и҆спо́лнена бл҃гихъ дѣ́лъ и҆ ми́лостынь, ꙗ҆̀же твора́ше:

л҃з. Бы́сть же во дни̑ ты́ѧ, болѣ́вшей є҆́й ѹ҆мре́ти: ѡ҆мы́вше же ю҆̀ положи́ша въ го́рницѣ.

л҃и. Бли́зъ же сꙋ́щей Лꙋ́ддѣ І҆оппі́и, ѹ҆ченицы̀ слы́шавше, ꙗ҆́кѡ Пе́тръ є҆́сть въ не́й, посла́ша два̀ мꙋ́жа къ немꙋ̀, мола́ще є҆го̀ не ѡ҆блѣни́тисѧ прі́ити̑ до ни́хъ.

л҃ѳ. Воста́въ же Пе́тръ и҆́де съ ни́ма: є҆го̀же прише́дша возведо́ша въ го́рницꙋ, и҆ предста́ша є҆мꙋ̀ всѧ̀ вдови̑цы пла́чꙋщѧ и҆ показꙋ́ющѧ ри̑зы и҆ ѻ҆де́жды, є҆ли̑ка твора́ше съ ни́ми сꙋ́щи Се́рна.

м҃. И҆згна́въ же во́нъ всѧ̑ Пе́тръ, преклѡ́нь колѣ̑на помоли́сѧ: и҆ ѡ҆бра́щсѧ къ тѣ́лꙋ, речѐ: Тавіѳа̀, воста́ни. Ѻ҆на́ же ѿве́рзе ѻ҆́чи свои̑: и҆ ви́дѣвши Петра̀, сѣ́де.

м҃а. Пода́въ же є҆́й рꙋ́кꙋ, воздви́же ю҆̀: и҆ призва́въ ст҃ыѧ и҆ вдови̑цы, поста́ви ю҆̀ жи́вꙋ.

м҃в. Ѹ҆вѣ́дано же бы́сть сѐ по всѐй І҆оппі́и, и҆ мно́зи вѣ́роваша въ Гдⷭ҇а.

м҃г. Бы́сть же дни̑ дово́лны пребы́ти є҆мꙋ̀ во І҆оппі́и ѹ҆ нѣ́коегѡ Сі́мѡна ѹ҆смара̀.

ГЛАВА̀ І.

а҃. Мꙋ́жъ же нѣ́кі́й бѣ̀ въ Кесарі́и и҆́менемъ Корни́лій, со́тникъ ѿ спі́ры нарица́ющїѧсѧ Італі́йскїѧ,

32. И станѫ когато Петръ обхождаше всичкы-тѣ, да слѣзе и до святыи-тѣ които живѣяхѫ въ Лиддѫ.

33. И намѣри тамо нѣкого человѣка на име Еней, който бѣше разслабенъ, и отъ осмь години все лѣжаше на постелкѫ.

34. И рече му Петръ: Енее, исцѣлява тя Іисусъ Христосъ: стани и постели си самъ си. И тозь часъ станѫ.

35. И видѣхѫ го всичкы които живѣяхѫ въ Лиддѫ и въ Саронъ, които ся обърнѫхѫ къмъ Господа.

36. А въ Іоппіѭ имаше нѣкоя ученица на име Тавиѳа, (което истълкувано ще рече, Сърна:) тя бѣ испълнена съ добры дѣла и съ милостыни които правяше.

37. И случи ся прѣзъ тѣзь дни *тя* да ся поболи и да умрѣ; и като ѭ окѫпахѫ, турихѫ ѭ въ горницѫ.

38. И понеже Лидда бѣше близу до Іоппіѭ, ученици-тѣ като чухѫ че Петръ е тамъ, проводихѫ до него двама человѣцы, и моляхѫ го да ся не облѣни да дойде до тѣхъ.

39. И станѫ Петръ и отиде съ тѣхъ; и щомъ дойде, изведохѫ го въ горницѫ-тѫ; и прѣдставихѫ ся прѣдъ него всичкы-тѣ вдовицы, та плачѣхѫ, и показувахѫ *му* ризы и дрехы които *имъ* правяше Сърна, когато бѣ съ тѣхъ.

40. А Петръ испрати на вънъ всичкы-тѣ, и колѣничи та ся помоли; и ся обърнѫ къмъ тѣло-то, и рече: Тавиѳо, стани. А тя отвори очи-тѣ си, и като видѣ Петра, сѣднѫ.

41. А той ѝ подаде рѫкѫ и ѭ исправи; повыка послѣ святыи-тѣ и вдовицы-тѣ, и прѣдстави ѭ *прѣдъ тѣхъ* живѫ.

42. И това станѫ извѣстно по всичкѫ Іоппіѭ; и мнозина новѣруваxѫ въ Господа.

43. А *Петръ* прѣсѣдѣ доволно врѣме въ Іоппіѭ, у нѣкого си Симона усмаря.

ГЛАВА 10.

1. Имаше пакъ нѣкой си человѣкъ въ Кесаріѭ на име Корнилій, стотникъ отъ полкъ-тъ нарицаемый Италійскый,

в҃. Благоговѣйнъ и҆ боа́йсѧ Бг҃а со всѣмъ до́момъ свои́мъ, творѧ́й ми́лѡстыни мнѡ́ги лю́демъ, и҆ молѧ́йсѧ Бг҃ꙋ всегда̀:

г҃. Ви́дѣ въ видѣ́ніи ꙗ҆вѣ́, ꙗ҆́кѡ въ ча́съ дева́тый днѐ, А҆нг҃ла Бж҃іа сше́дша къ немꙋ̀, и҆ ре́кша є҆мꙋ̀: Корни́ліе.

д҃. Ѻ҆нъ же воззрѣ́въ на́нь и҆ пристра́шенъ бы́въ речѐ: что́ є҆́сть Гдⷭ҇и; рече́ же є҆мꙋ̀: моли́твы твоѧ̀ и҆ ми́лѡстыни твоѧ̀ взыдо́ша на па́мѧть пред̾ Бг҃а.

є҃. И҆ ны́нѣ посли̇̀ во І҆оппі́ю мꙋже́й, и҆ призови̇̀ Сі́мѡна нарица́емаго Петра̀:

ѕ҃. Се́й стра́нствꙋетъ ᲂу҆ нѣ́коегѡ Сі́мѡна ᲂу҆смара̀, є҆мꙋ́же є҆́сть до́мъ при мо́ри. то́й рече́тъ тебѣ̀ глаго́лы, въ ни́хже спасе́шися ты̀, и҆ ве́сь до́мъ тво́й.

з҃. И҆ ꙗ҆́коже ѿи́де А҆нг҃лъ глаго́лай Корни́лію, пригласи́въ два̀ ѿ рабѡ́въ свои́хъ, и҆ во́ина благочести́ва ѿ слꙋжа́щихъ є҆мꙋ̀,

и҃. И҆ сказа́въ и҆̀мъ всѧ̑, посла̀ и҆̀хъ во І҆оппі́ю.

ѳ҃. Во ᲂу҆́тріе же пꙋтше́ствꙋющымъ и҆̀мъ и҆ ко гра́дꙋ приближа́ющымсѧ, взы́де Пе́тръ на го́рницꙋ помоли́тисѧ, ѡ҆ часѣ̀ шесто́мъ.

і҃. Бы́сть же прила́ченъ, и҆ хотѧ́ше вкꙋси́ти: гото́вѧщымъ же ѻ҆́нѣмъ, нападѐ на́нь ᲂу҆́жасъ,

а҃і. И҆ ви́дѣ нб҃о ѿве́рсто, и҆ сходѧ́щъ на́нь сосꙋ́дъ нѣ́кій ꙗ҆́кѡ плѧщани́цꙋ ве́лію, по четы́ремъ кра́ємъ прива́занъ, и҆ ни́зꙋ спꙋща́емь на зе́млю:

в҃і. Въ не́мже бѧ́хꙋ всѧ̑ четверонѡ́гаѧ земли̇̀ и҆ ѕвѣ́ріе и҆ га́ди и҆ пти̑цы небе́сныѧ:

г҃і. И҆ бы́сть гла́съ къ немꙋ̀: воста́въ Пе́тре, заколи̇̀ и҆ ꙗ҆́ждь.

д҃і. Пе́тръ же речѐ: ника́коже Гдⷭ҇и: ꙗ҆́кѡ николи́же ꙗ҆дѐхъ всѧ́ко скве́рно и҆ли̇ нечи́сто.

є҃і. И҆ сѐ гла́съ па́ки къ немꙋ̀ втори́цею: ꙗ҆̀же Бг҃ъ ѡ҆чи́стилъ є҆́сть, ты̀ не скверни̇̀.

ѕ҃і. Сі́е же бы́сть три̇̀щи: и҆ па́ки взѧ́сѧ сосꙋ́дъ на нб҃о.

2. Благочестивъ и богобоязливъ съсъ всичкый-тъ си домъ, и раздаваше много милостыни на народъ-тъ, и моляше ся Богу непрѣстанно.

3. Около деветый часъ на день-тъ той въ видѣніе видѣ ясно ангела Божія, който влѣзе при него и рече му: Корниліе.

4. А той погледнѫ на него, и уплашенъ рече: Що е, Господи? И ангелъ-тъ му рече: Твои-тѣ молитвы и твои-тѣ милостыни възлѣзохѫ на поменъ прѣдъ Бога.

5. И сега проводи человѣцы въ Іоппіѭ, и призови Симона който ся нарича Петръ.

6. Той е гость у нѣкого си Симона усмаря, на когото кѫща-та е край море-то; той ще ти каже що трѣба да правишь.

7. И като си отиде ангелъ-тъ който говоряше Корнилію, *той* повыква двамина отъ слугы-тѣ си, и единъ благочестивъ воинъ отъ тѣзи които ся намѣрувахѫ всякога при него;

8. И расказа имъ всичко, и проводи гы въ Іоппіѭ.

9. А на утринь-тѫ, когато тѣ пѫтувахѫ и наближавахѫ градъ-тъ, часъ-тъ кѫдѣ шесть, Петръ възлѣзе на кѫщѫ-тѫ отъ горѣ да ся помоли.

10. И бѣше огладнѣлъ и искаше да яде, а тѣ още като приготвяхѫ, той дойде въ изстѫпленіе,

11. И вижда небе-то отворено и съсѫдъ като голѣмѫ плащаницѫ, вырзанѫ за четыри-тѣ края, че слѣзуваше надъ него, и спущаше ся къмъ земѭ-тѫ.

12. Въ него имаше всякаквы четвероногы земны, и звѣрове, и гадове, и птицы небесны.

13. И дойде му гласъ: Стани, Петре, заколи и яждь.

14. А Петръ рече: Никакъ, Господи; защото никога не сьмь ялъ нищо мръсно или нечисто.

15. И пакъ вторый пѫть му дойде гласъ: Което е Богъ очистилъ, ты за мръсно го не считай.

16. И това станѫ три пѫти; и пакъ ся вдигнѫ съсѫдъ-тъ на небе-то.

з҃і. Ꙗ҆коже въ себѣ̀ недоумѣва́шеса Пе́тръ, что́ бы было видѣ́ніе, є҆́же ви́дѣ, и҆ сѐ мꙋ́жіе по́сланніи ѿ Корнилі́а, вопро́шше и҆ ѹ҆вѣ́дѣвше до́мъ Сі́мѡновъ, ста́ша пред̾ враты̀:

и҃і. И҆ возгла́шше вопроша́хꙋ, а҆́ще Сі́мѡнъ нарица́емый Пе́тръ здѣ̀ стра́нствꙋетъ.

в҃і. Петрꙋ̀ же размышля́ющꙋ ѡ҆ видѣ́ніи, речѐ є҆мꙋ̀ Дх҃ъ: сѐ мꙋ́жіе тріѐ и҆щꙋ́тъ тебѐ:

к҃. Но воста́въ сни́ди, и҆ и҆дѝ съ ни́ми, ничто́ же разсꙋжда́а: занѐ а҆́зъ посла́хъ и҆́хъ.

к҃а. Сошє́дъ же Пе́тръ къ мꙋже́мъ пѡ́сланнымъ къ немꙋ̀ ѿ Корнилі́а, речѐ: сѐ а҆́зъ є҆́смь, є҆гѡ́же и҆щете: ка́а є҆́сть винà, є҆а́же ра́ди пріидо́сте;

к҃в. Ѻ҆ни́ же реко́ша: Корнилі́й со́тникъ, мꙋ́жъ пра́веденъ и҆ боя́йса Бг҃а, свидѣ́тельствованъ ѿ всегѡ̀ ꙗ҆зы́ка І҆удє́йска, ѹ҆вѣ́щенъ є҆́сть ѿ А҆́гг҃ла ст҃а, призва́ти тѧ̀ въ до́мъ сво́й, и҆ слы́шати глаго́лы ѿ тебѐ.

к҃г. Призва́въ же и҆́хъ ѹ҆чреди̇̀. на̑ꙋтріе же Пе́тръ воста́въ и҆́де съ ни́ми, и҆ нѣ́цыи ѿ бра́тій, и҆́же ѿ І҆оппі́и и҆до́ша съ ни́мъ.

к҃д. И҆ на̑ꙋтріе внидо́ша въ Кесарі́ю: Корнилі́й же бѣ̀ ча́а и҆́хъ, созва́въ сро́дники своѧ̀ и҆ любе́зныѧ дрꙋ́ги.

к҃е. Ꙗ҆́коже бы́сть вни́ти Петрꙋ̀, срѣ́те є҆го̀ Корнилі́й, и҆ па́дъ на но́гꙋ є҆гѡ̀ поклони́са.

к҃ѕ. Пе́тръ же воздви́же є҆го̀ глаго́ла: воста́ни: и҆ а҆́зъ са́мъ человѣ́къ є҆́смь.

к҃з. И҆ съ ни́мъ бесѣ́дꙋѧ, вни́де, и҆ ѡ҆брѣ́те собра́вшыѧся мнѡ́ги.

к҃и. Рече́ же къ ни́мъ: вы̀ вѣ́сте, ꙗ҆́кѡ не лѣ́по є҆́сть мꙋ́жꙋ І҆удє́анинꙋ прилѣпла́тися и҆лѝ приходи́ти ко и҆ноплеме́нникꙋ: и҆ мнѣ̀ Бг҃ъ показа̀ ни є҆ди́наго скве́рна и҆лѝ нечи́ста глаго́лати человѣ́ка.

17. И като ся недоумѣваше Петръ въ себе си, какво знаменуваше това видѣніе което видѣ, ето, проводени-тѣ отъ Корнилія человѣци, като бѣхѫ испытали Симоновѫ-тѫ кѫщѫ, застанѫхѫ на врата-та;

18. И повыкахѫ та пытахѫ, тука ли е гость Симонъ нарицаемый Петръ.

19. И когато още Петръ размышляваше за видѣніе-то, рече му Духъ-тъ: Ето трима человѣци тя търсятъ;

20. Но стани и слѣзь та иди съ тѣхъ и никакъ ся не сумнявай, защото азъ гы сьмь проводилъ.

21. И като слѣзе Петръ при человѣцы-тѣ проводены-тѣ до него отъ Корнилія, рече: Ето азъ сьмь когото търсите; за коіѭ причинѫ дойдохте?

22. А тѣ рекохѫ: Корнилій стотникъ, человѣкъ праведенъ и богобоязливъ, и свидѣтелствуванъ отъ всичкый народъ Іудейскый, пріе заповѣдь отъ Бога чрѣзъ единъ святъ ангелъ да тя призове у дома си и да чуе думы отъ тебе.

23. Тогава гы покани вѫтрѣ, и угости гы. И на утринь-тѫ Петръ излѣзе съ тѣхъ, а съ него отидохѫ и нѣкои отъ братія-та, които бѣхѫ въ Іоппіѭ.

24. И на другый-тъ день влѣзохѫ въ Кесаріѭ; а Корнилій гы очакуваше, като бѣ свыкалъ роднины-тѣ си и ближни-тѣ си пріятели.

25. И когато влѣзваше Петръ, Корнилій го посрѣщнѫ, и паднѫ на нозѣ-тѣ му и поклони ся.

26. А Петръ го дигнѫ и рече: Стани; и самъ азъ сьмь человѣкъ.

27. И като ся разговаряше съ него, влѣзе и намѣри мнозина събраны.

28. И рече имъ: Вы знаете че не е простено на человѣкъ Іудеянинъ да има сношеніе или да ся сближава съ иноплеменникъ: Богъ обаче ми показа да не казувамъ ни на едного человѣка мръсенъ или нечистъ.

к҃а. Тѣмже и҆ бе́з сомнѣ́нїа прїидо́хъ призва́нъ. вопроша́ю вы̀ оу҆́бо: коеѧ̀ ра́ди вины̀ посла́сте по менѐ;

л҃. И҆ Корни́лїй речѐ: ѿ четве́ртагѡ днѐ да́же до сегѡ̀ часа̀, бѣ́хъ поста́сѧ, и҆ въ дева́тый ча́съ моля́сѧ въ домѹ̀ моемъ: и҆ сѐ мѹ́жъ ста̀ предо мно́ю во ѻ҆де́ждѣ свѣ́тлѣ,

л҃а. И҆ речѐ: Корни́лїе, оу҆слы́шана бы́сть мл҃тва твоѧ̀, и҆ ми́лостыни твоѧ̑ помянѹ́шасѧ пред̾ Бг҃омъ.

л҃в. Послѝ оу҆́бо во І҆оппі́ю, и҆ призовѝ Сі́мѡна, и҆̀же нарица́етсѧ Пе́тръ: се́й стра́нствѹетъ въ домѹ̀ Сі́мѡна оу҆смарѧ̀ бли́зъ мо́рѧ: и҆̀же пришѐдъ возглаго́летъ тебѣ̀.

л҃г. Ѧ҆́бїе оу҆́бо посла́хъ къ тебѣ̀: ты̀ же до́брѣ сотвори́лъ є҆сѝ пришѐдъ. ны́нѣ оу҆́бо всѝ мы̀ пред̾ Бг҃омъ предстои́мъ слы́шати всѧ̑ повелѣ̑ннаѧ тебѣ̀ ѿ Бг҃а.

л҃д. Ѿве́рзъ же Пе́тръ оу҆ста̀, речѐ: поистиннѣ разумѣва́ю, ꙗ҆́кѡ не на лица̀ зри́тъ Бг҃ъ:

л҃е. Но во вса́комъ ꙗ҆зы́цѣ боѧ́йсѧ є҆гѡ̀, и҆ дѣ́лаѧй пра́вдѹ, прїѧ́тенъ є҆мѹ̀ є҆́сть.

л҃ѕ. Сло́во є҆̀же посла̀ сынѡ́мъ І҆и҃левымъ, бл҃говѣ́ствѹѧ ми́ръ І҆и҃съ Хр҃то́мъ, се́й є҆́сть всѣ́мъ Гдь.

л҃з. Вы̀ вѣ́сте глаго́лъ бы́вшїй по всей І҆ѹде́и, наче́ншїйсѧ ѿ Галїле́и, по кр҃ще́нїи, є҆̀же проповѣ́да І҆ѡа́нъ:

л҃и. І҆и҃са, и҆̀же ѿ Назаре́та, ꙗ҆́кѡ помаза̀ є҆го̀ Бг҃ъ Дх҃омъ ст҃ы́мъ и҆ си́лою, и҆̀же про́йде бл҃годѣ́тельствѹѧ и҆ и҆сцѣлѧ́ѧ всѧ̑ наси́лѡванныѧ ѿ дїа́вола, ꙗ҆́кѡ Бг҃ъ ба́ше съ ни́мъ:

л҃а. И҆ мы̀ є҆смы̀ свидѣ́телє всѣ́хъ, ꙗ҆̀же сотворѝ во странѣ̀ І҆ѹде́йстѣй и҆ во І҆ерли́мѣ: є҆го́же и҆ оу҆би́ша повѣ́шше на дре́вѣ.

м҃. Сего̀ Бг҃ъ воскресѝ въ тре́тїй де́нь, и҆ дадѐ є҆мѹ̀ ꙗ҆вле́нѹ бы́ти,

м҃а. Не всѣ́мъ лю́демъ, но на́мъ свидѣ́телємъ преднаречє́нными ѿ Бг҃а, и҆̀же съ ни́мъ ꙗ҆до́хомъ и҆ пи́хомъ, по воскр҃нїи є҆гѡ̀ ѿ ме́ртвыхъ:

м҃в. И҆ повелѣ̀ на́мъ проповѣ́дати лю́демъ, и҆ засвидѣ-

29. За това и като мя повыкахте, дойдохъ безъ противорѣчіе; и тъй пытамъ *вы*, за коіж причинж мя призовахте?

30. И Корнилій рече: Прѣди четыри дена отъ тойзи часъ, дьржахъ постъ, и часъ-тъ по деветь като ся моляхъ *Богу* въ кжщж-тж си, ето, застанж прѣдъ мене человѣкъ въ свѣтло облѣкло,

31. И казува: Корниліе, послушана бы твоя-та молитва, и твои-тѣ милостыни поменжхж ся прѣдъ Бога;

32. И тъй проводи въ Іоппіж, и призови Симона който ся нарича Петръ: той е гость въ домъ-тъ на Симона усмаря при море-то; и той като дойде, ще ти говори.

33. И на часъ-тъ проводихъ до тебе; и ты добрѣ си сторилъ че си дошелъ. Сега прочее ный всинца прѣдстоимъ прѣдъ Бога, да чуемъ все що ти е заповѣдано отъ Бога.

34. А Петръ отвори уста и рече: Наистинж разбирамъ че Богъ не гледа на лице;

35. Но во всякой народъ, онзи който му ся бои, и дѣйствува правдж, пріятенъ му е.

36. Слово-то което проводи на сынове-тѣ Израилевы, та *имъ* благовѣствуваше миръ чрѣзъ Іисуса Христа; (той е Господь на всичкы;)

37. *Това* слово вы знаете което станж по всичкж Іудеіж, като наченж отъ Галилеіж, слѣдъ крьщеніе-то, което проповѣда Іоаннъ:

38. Какъ помаза Богъ съ Духъ Святъ и съсъ силж Іисуса отъ Назаретъ, който обхождаше, правяше благодѣянія и исцѣляваше всичкы-тѣ насилованы отъ діавола; защото Богъ бѣше съ него.

39. И ный смы свидѣтели на всичко що стори той въ Іудейскж-тж земіж и въ Іерусалимъ; когото убихж, повѣсивше на дьрво.

40. Него Богъ въскрьси въ третій-тъ день, и показа го явно,

41. Не на всичкый-тъ народъ, но на насъ прѣдопрѣдѣленны-тѣ отъ Бога свидѣтели, които ядохмы и пихмы съ него наедно, слѣдъ като въскрьснж изъ мьртвы-тѣ.

42. И повелѣ ни да проповѣдувамы на народа, и да засвидѣ-

тельствовати, ꙗ҆́кѡ то́й є҆́сть наречє́нный ѿ Бг҃а сѹдіа̀ живы̑мъ и҆ мє́ртвымъ.

м҃г. Ѿ сє́мъ всѝ Проро́цы свидѣ́тельствѹютъ, ѡ҆ставлє́ніе грѣхѡ́въ пріа́ти и҆́менемъ є҆гѡ̀ всѧ́комѹ вѣ́рѹющемѹ въ ѻ҆́нь.

м҃д. Є҆щє́ же глаго́лющѹ Петрѹ̀ глаго́лы сі́а, нападѐ Дх҃ъ ст҃ы́й на всѧ̀ слы́шащыѧ сло́во.

м҃е. И҆ ѹ҆жасо́шасѧ, и҆́же ѿ ѡ҆брѣ́занїѧ вѣ́рнїи, є҆ли́цы пріидо́ша съ Петро́мъ, ꙗ҆́кѡ и҆ на ꙗ҆зы́ки да́ръ ст҃а́гѡ Дх҃а и҆злїа́сѧ:

м҃ѕ. Слы́шахѹ бо и҆́хъ глаго́лющихъ ꙗ҆зы́ки, и҆ велича́ющихъ Бг҃а. тогда̀ ѿвѣща̀ Пе́тръ:

м҃з. Є҆да̀ во́дѹ возбрани́ти мо́жетъ кто̀, є҆́же не крести́тисѧ си́мъ, и҆́же Дх҃ъ ст҃ы́й пріа́ша ꙗ҆́коже и҆ мы̀;

м҃и. Повелѣ̀ же и҆́мъ крⷭ҇ти́тисѧ во и҆́мѧ І҆и҃са Хрⷭ҇то́во: тогда̀ моли́ша є҆го̀ пребы́ти ѹ҆ ни́хъ дни̑ нѣ́кїѧ.

ГЛАВА̀ А҃І.

а҃. Слы́шаша же А҆пⷭ҇ли и҆ бра́тїѧ сѹ́щїи во І҆ѹде́и, ꙗ҆́кѡ и҆ ꙗ҆зы́цы пріа́ша сло́во Бж҃іе.

в҃. И҆ є҆гда̀ взы́де Пе́тръ во І҆ерⷭ҇ли́мъ, препира́хѹсѧ съ ни́мъ, и҆́же ѿ ѡ҆брѣ́занїѧ,

г҃. Глаго́люще: ꙗ҆́кѡ къ мѹже́мъ ѡ҆брѣ́занїѧ не и҆мѹ́щымъ вше́лъ є҆сѝ, и҆ ꙗ҆́лъ є҆сѝ съ ни́ми.

д҃. Наче́нъ же Пе́тръ, ска́зоваше и҆́мъ пора́дѹ, глаго́лѧ:

є҃. А҆́зъ бѣ́хъ во гра́дѣ І҆оппі́йстѣмъ моли́сѧ, и҆ ви́дѣхъ во ѹ҆жасѣ̀ видѣ́ніе, сходѧ́щъ сосѹ́дъ нѣ́кїй ꙗ҆́кѡ плащани́цѧ ве́лїю, ѿ четы́рехъ кра́євъ низпѹща́емѹ съ нє́сѐ, и҆ пріи́де да́же до менѐ:

ѕ҃. Въ ню́же воззрѣ́въ смотра́хъ, и҆ ви́дѣхъ четверони́гла земна́ѧ и҆ звѣ́ри и҆ га́ды и҆ пти́цы небє́сныѧ.

телствувамы, че той е опрѣдѣленный-тъ отъ Бога Сѫдникъ на живы-тѣ и мьртвы-тѣ.

43. Всичкы-тѣ пророцы свидѣтелствуватъ за него, че всякой който повѣрува въ него, чрѣзъ негово-то име ще пріиме прощеніе на грѣхове-тѣ *си*.

44. И когато още говоряше Петръ тѣзи думы, слѣзе Духъ Святый на всичкы които слушахѫ слово-то.

45. И смаяхѫ ся вѣрни-тѣ що бѣхѫ отъ обрѣзаны-тѣ, които бѣхѫ дошли съ Петра, че даръ-тъ на Святаго Духа ся излѣ и на язычници-тѣ;

46. Защото гы чувахѫ да говорятъ языцы, и да величаѭтъ Бога.

47. Тогази отговори Петръ: Може ли нѣкой да възбрани водѫ-тѫ да ся не крьстятъ и тѣзи които пріяхѫ Духа Святаго както и ный?

48. И заповѣда да ся крьстятъ въ име-то Господне. Тогази му ся примолихѫ да прѣсѣди нѣколко дена *у тѣхъ*.

ГЛАВА 11.

1. И чухѫ апостоли-тѣ и братія-та които бѣхѫ въ Іудеѭ, че и язычници-тѣ пріяхѫ слово-то Божіе.

2. И когато възлѣзе Петръ въ Іерусалимъ, прѣпирахѫ ся съ него тѣзи *които бѣхѫ* отъ обрѣзаны-тѣ,

3. И казувахѫ: Че при необрѣзаны человѣцы си влѣзлъ и ялъ си съ тѣхъ.

4. А Петръ наченѫ и излагаше имъ наредъ станѫло-то и казу-ваше:

5. Азъ бѣхъ на молитвѫ въ градъ-тъ Іоппіѭ; и въ изстѫпленіе видѣхъ видѣніе, единъ съсѫдъ като голѣма плащаница, *вързана* за четыри-тѣ краища слѣзуваше, и спущаше ся отъ небе-то, и дойде даже до мене.

6. Въ него като ся вгледвахъ, разсматряхъ и видѣхъ, четверо-ногы земны, и звѣрове, и гадове, и птицы небесны.

з҃. Слы́шахъ же гла́съ глаго́лющъ мнѣ̀: воста́въ Пе́тре, заколѝ и҆ ꙗ҆́ждь.

и҃. Рѣ́хъ же: ника́коже Гдⷭ҇и: ꙗ҆́кѡ вса́ко скве́рно и҆ нечи́сто николи́же вни́де во ᲂу҆ста̀ моѧ̀.

ѳ҃. Ѿвѣща́ же мѝ гла́съ втори́цею съ нб҃сѐ глаго́лющъ: ꙗ҆̀же Бг҃ъ ѡ҆чи́стилъ є҆́сть, ты̀ не скверни̑.

і҃. Сі́е же бы́сть три́жды, и҆ па́ки взѧ́шасѧ всѧ̑ на не́бо.

а҃і. И҆ сѐ а҆́бїе трїѐ мꙋ́жїе ста́ша пред̾ хра́миною, въ не́йже бѣ́хъ, по́слани ѿ Кесарі́и ко мнѣ̀.

в҃і. Рече́ же мѝ Дх҃ъ, и҆тѝ съ ни́ми, ничто́же разсꙋжда́: прїидо́ша же со мно́ю и҆ ше́сть бра́тїѧ сі́и, и҆ внидо́хомъ въ до́мъ мꙋ́жа,

г҃і. И҆ возвѣстѝ на́мъ, ка́кѡ ви́дѣ А҆́ггла (ст҃а) въ домꙋ̀ своѐмъ ста́вша и҆ ре́кша є҆мꙋ̀: послѝ во І҆оппі́ю мꙋ́жы, и҆ призовѝ Сі́мѡна нарица́емаго Петра̀,

д҃і. И҆́же речє́тъ глаго́лы къ тебѣ̀, въ ни́хже спасе́шисѧ ты̀ и҆ ве́сь до́мъ тво́й.

є҃і. Внегда́ же нача́хъ глаго́лати, нападѐ Дх҃ъ ст҃ы́й на ни́хъ, ꙗ҆́коже и҆ на ны̀ въ нача́лѣ.

ѕ҃і. Помянꙋ́хъ же глаго́лъ Гдⷭ҇нь, ꙗ҆́коже глаго́лаше: І҆ѡа́ннъ ᲂу҆́бѡ крⷭ҇ти́лъ є҆́сть водо́ю, вы̀ же и҆́мате крⷭ҇ти́тисѧ Дх҃омъ ст҃ы́мъ.

з҃і. А҆́ще ᲂу҆́бо ра́венъ да́ръ дадѐ и҆́мъ Бг҃ъ, ꙗ҆́коже и҆ на́мъ вѣ́ровавшымъ въ Гдⷭ҇а на́шего І҆и҃са Хрⷭ҇та̀, а҆́зъ же кто̀ бѣ́хъ могі́й возбрани́ти Бг҃а;

и҃і. Слы́шавше же сі̑а ᲂу҆молко́ша, и҆ сла́влахꙋ Бг҃а глаго́люще: ᲂу҆́бо и҆ ꙗ҆зы́кѡмъ Бг҃ъ покаѧ́нїе дадѐ въ живо́тъ.

ѳ҃і. Разсѣ́авшїисѧ ᲂу҆́бо ѿ ско́рби бы́вшїѧ при Стефа́нѣ, проидо́ша да́же до Фїнїкі́и и҆ Ку́пра и҆ А҆нтїохі́и, ни є҆ди́номꙋ же глаго́люще сло́во, то́кмѡ І҆ꙋдє́ємъ.

к҃. Бѧ́хꙋ же нѣ́цыи ѿ ни́хъ мꙋ́жїе Ку́прстїи и҆ Ки̑рине́йстїи, и҆́же вше́дше во А҆нтїохі́ю, глаго́лахꙋ къ Є҆ллинѡмъ, бл҃говѣ́ствꙋюще Гдⷭ҇а І҆и҃са.

7. И чухъ гласъ който ми казуваше: Петре, стани, заколи и яждь.

8. И рѣкохъ: Никакъ, Господи; защото никога не е влѣзло въ уста-та ми нищо мръсно или нечисто.

9. И отговори ми вторый пѫть гласъ-тъ отъ небе-то: Което е Богъ очистилъ, ты за мръсно го не считай.

10. И това станѫ до три пѫти, и пакъ ся дрѫпнѫ всичко на небе-то.

11. И ето, на сѫщій-тъ часъ, трима человѣци пристигнѫхѫ прѣдъ кѫщѫ-тѫ, въ коіѭто бѣхъ, проводени отъ Кесаріѭ до мене.

12. И рече ми Духъ-тъ да идѫ съ тѣхъ и никакъ да ся не сумнявамъ; а съ мене наедно дойдохѫ и шестима-та тѣзи братія, и влѣзохмы въ кѫщѫ-тѫ на человѣка.

13. И каза ни, какъ видѣлъ ангела въ кѫщѫ-тѫ си, че застанѫлъ и му реклъ: Проводи человѣцы въ Іоппіѭ, и призови Симона който ся нарича Петръ.

14. Той ще ти каже думы, чрѣзъ които ще ся спасешь ты и всичкый-тъ твой домъ.

15. И когато наченѫхъ да говоріѭ, Духъ Святый слѣзе на тѣхъ, както и на насъ испьрво.

16. Тогази смыслихъ рѣчь-тѫ Господніѭ, какъ казуваше: Іоаннъ е крьстилъ съ водѫ, а вы ще ся крьстите Духомъ Святымъ.

17. И тъй понеже даде Богъ равенъ даръ и на тѣхъ, които повѣруваxѫ въ Господа *нашего* Іисуса Христа, както и намъ, азъ кой бѣхъ щото да могѫ да въспрѫ Бога?

18. Това като чухѫ, мълкнѫхѫ си, и славяхѫ Бога и казувахѫ: И на язычницы-тѣ прочее даде Богъ покаяніе за животъ.

19. И тъй распръснѫти-тѣ отъ гоненіе-то, което станѫ по *смьрть-тѫ на* Стефана, прѣминѫхѫ до Финикіѭ и Кипръ и Антіохіѭ, и никому другыму не проповѣдувахѫ слово-то, тъкмо на Іудеи-тѣ.

20. И отъ тѣхъ имаше нѣкои человѣци Кипряне и Киринейци, които, като влѣзохѫ въ Антіохіѭ, говорѣхѫ на Еллинисты-тѣ, и благовѣствувахѫ *имъ* Господа Іисуса.

ка. И҆ бѣ рꙋка̀ Гдⷭ҇на съ ни́ми: мно́гое же число̀ вѣ́ровавше ѡ҆брати́шасѧ ко Гдⷭ҇ꙋ.

кв. Слы́шано же бы́сть сло́во ѿ ни́хъ во ᲂу҆ші́ю цр҃кве сꙋщі́а во І҆ерꙋсали́мѣ, и҆ посла́ша Варна́вꙋ преити̑ да́же до А҆нті́охіи.

кг. И҆же пришѣ́дъ и҆ ви́дѣвъ бл҃года́ть Бж҃ію, возра́довасѧ, и҆ моля́ше всѣ́хъ и҆зволе́ніемъ се́рдца терпѣ́ти ѿ Гдⷭ҇ѣ:

кд. Ꙗ҆́кѡ бѣ̀ мꙋ́жъ бла́гъ и҆ и҆спо́лнь Дх҃а ст҃а и҆ вѣ́ры. и҆ приложи́сѧ наро́дъ мно́гъ Гдⷭ҇ви.

ке. И҆зы́де же Варна́ва въ Та́рсъ взыска́ти Са́ꙋла, и҆ ѡ҆брѣ́тъ є҆го̀, приведѐ є҆го̀ во А҆нті́охію.

кѕ. Бы́сть же и҆̀мъ лѣ́то цѣ́ло собира́тисѧ въ цр҃кви, и҆ ᲂу҆чи́ти наро́дъ мно́гъ, нарещи́ же пре́жде во А҆нті́охіи ᲂу҆ченикѝ Хрі́стіа́ны.

кз. Въ ты́ѧ же дни̑ снидо́ша ѿ І҆ерꙋсали́ма прⷪ҇ро́цы во А҆нті́охію.

ки. Воста́въ же є҆ди́нъ ѿ ни́хъ и҆̀менемъ А҆га́въ, назна́менаше дх҃омъ, гла́дъ вели́къ хота́щъ бы́ти по все́й вселе́ннѣй: и҆̀же и҆ бы́сть при Клаꙋді́и Ке́сарѣ.

кѳ. Ѳ҃ ᲂу҆ченѝкъ же, по є҆ли́кꙋ кто̀ и҆̀мѣ́аше что̀, и҆зво́лиша кі́йждо и҆̀хъ на слꙋ́жбꙋ посла́ти живꙋ́щымъ во І҆ꙋде́и бра́тіамъ:

л. Є҆̀же и҆ сотвори́ша, посла́вше къ ста́рцемъ рꙋко́ю Варна́влею и҆ Са́ꙋлею.

ГЛАВА̀ ві.

а. Во ѻ҆́но же вре́ма возложѝ И҆рѡ́дъ ца́рь рꙋцѣ̀ ѡ҆зло́бити нѣ́кіа и҆̀же ѿ цр҃кве.

в. Оу҆би́ же І҆а́кѡва бра́та І҆ѡа́ннова мече́мъ.

г. И҆ ви́дѣвъ, ꙗ҆́кѡ го́дѣ є҆́сть І҆ꙋде́емъ, приложѝ ꙗ҆́ти и҆ Петра̀: бѣ́хꙋ же дні́е ѿпрѣсно́чніи.

д. Є҆го́же и҆ є҆́мь всадѝ въ темни́цꙋ, преда́въ четы́ремъ

21. И ржка-та Господня бѣше съ тѣхъ; и много множество повѣруваха и обърнаха ся къмъ Господа.

22. И чу ся дума-та за тѣхъ въ уши-тѣ на церква-та въ Іерусалимъ, и пратиха Варнава да прѣмине до Антіохіа.

23. И той като дойде и видѣ Божіа-та благодать, възрадува ся, и подканяше всичкы-тѣ да прѣбждватъ въ Господа съ постоянно сърдце.

24. Понеже той бѣше человѣкъ добръ и испълненъ съ Духъ Святъ и съ вѣра: и приложи ся къмъ Господа доволно народъ.

25. Тогава излѣзе Варнава до Тарсъ да търси Савла, и като го намѣри, доведе го въ Антіохіа.

26. И като ся събираха въ церква-та цѣла година, научиха доволно народъ: и най първо въ Антіохіа ученици-тѣ ся наименуваха Христіани.

27. И прѣзъ тѣзи дни слѣзоха пророци отъ Іерусалимъ въ Антіохіа.

28. И стана единъ отъ тѣхъ на име Агавъ, и назначи Духомъ, че има да бжде голѣмъ гладъ по всичка вселенна, който и стана во врѣме-то на Клавдія Кесаря.

29. За това ученици-тѣ отредиха всякой отъ тѣхъ споредъ състояніе-то си да проводятъ помощь на братія-та които живѣяха въ Іудеа:

30. Което и сториха и ѥ испратиха до презвитеры-тѣ чрѣзъ ржка-та на Варнава и Савла.

ГЛАВА 12.

1. Въ онова врѣме царь Иродъ простръ ржцѣ да стори зло на нѣкои отъ церква-та.

2. И уби съ мечь Іакова Іоанновъ-тъ братъ.

3. И като видѣ че е угодно на Іудеи-тѣ, приложи да улови и Петра; (а бѣха дни-тѣ на бесквасны-тѣ хлѣбове;)

4. Когото хвана, и хвърли въ тьмница, и прѣдаде *го* на четыри

четверицамъ воинѡвъ стрѣщѝ ѥ҆го̀, хотѧ̀ по пасцѣ ѝзвестѝ ѥ҆го̀ къ людемъ.

є҃. И҆ оу҆бѡ Петрѧ̀ стрежѧ́хꙋ въ темни́цѣ: моли́тва же бѣ прилѣ́жна бывѧ́емаѧ ѿ цр҃кве къ Бг҃ꙋ ѡ҆ не́мъ.

ѕ҃. Є҆гдѧ́ же хотѧ́ше ѥ҆го̀ ѝзвестѝ И҆рѡдъ, въ нощѝ то́й бѣ Пе́тръ спѧ̀ междꙋ̀ двѣмѧ̀ во́инома, свѧ́занъ желѣ́зномa оу҆жема двѣмѧ̀, стрѧ́жїе же пред̾ две́рми стрежѧ́хꙋ темни́цы.

з҃. И҆ сѐ А҆гг҃лъ Гдⷭ҇нь предстѧ̀, и҆ свѣ́тъ возсїѧ̀ въ хра́минѣ: толкнꙋ́въ же въ ре́бра Петрѧ̀, воздви́же ѥ҆го̀ глаго́лѧ: востѧ́ни вскорѣ. и҆ спадо́ша ѥ҆мꙋ̀ оу҆жѧ желѣ́знаѧ съ рꙋкꙋ̀.

и҃. Рече́ же А҆гг҃лъ къ немꙋ̀: препоѧ́шися, и҆ вступѝ въ плесни́цы твоѧ̀: сотвори́ же та́кѡ. и҆ глаго́ла ѥ҆мꙋ̀: ѡ҆блецы́ся въ ри́зꙋ твою̀, и҆ послѣ́дствꙋй мѝ.

ѳ҃. И҆ ѝзше́дъ въ слѣ́дъ ѥ҆гѡ̀ ѝдѧ́ше: и҆ не вѣ́дѧше, ꙗ҆́кѡ и҆́стина є҆́сть бы́вшее ѿ А҆гг҃ла, мнѧ́ше же видѣ́нїе зрѣ́ти.

і҃. Прошє́дша же пе́рвꙋю стрѧ́жꙋ и҆ вторꙋ́ю, прїидо́ста ко вратѡ́мъ желѣ́знымъ, вводѧ́щымъ во грѧ́дъ, ꙗ҆́же ѡ҆ себѣ̀ ѿверзо́шасѧ и҆́ма: и҆ ѝзше́дше преидо́ша сто́гнꙋ є҆ди́нꙋ, и҆ а҆́бїе ѿступѝ А҆гг҃лъ ѿ негѡ̀.

ѳ҃і. И҆ Пе́тръ бы́въ въ себѣ̀, речѐ: ны́нѣ вѣ́мъ вои́стиннꙋ, ꙗ҆́кѡ посла̀ Бг҃ъ А҆гг҃ла своего̀, и҆ ѝзѧ́тъ мѧ̀ ѝз рꙋкѝ И҆рѡдовы и҆ ѿ всегѡ̀ чѧ́нїѧ людє́й Ї҆ѹдє́йскихъ.

в҃і. Смотри́въ же прїи́де въ до́мъ Марїи мѧ́тере Ї҆ѡа́нна нарицѧ́емагѡ Мѧ́рка, и҆дѣ́же бѧ́хꙋ мно́зи со́брани и҆ молѧ́щесѧ.

г҃і. Толкнꙋ́вшꙋ же Петрꙋ̀ во вратѧ̀ дворѧ̀, приступѝ слы́шати ѻ҆троковѝца и҆́менемъ Ро́ди:

д҃і. И҆ познѧ́вши глѧ́съ Петро́въ, ѿ рѧ́дости не ѿве́рзе врѧ́тъ, прите́кши же сказѧ̀ Петрѧ̀ стоѧ́ща пред̾ враты̀.

є҃і. Ѻ҆ни́ же къ не́й рѣ́ша: бѣснꙋ́ешисѧ ли; ѻ҆нѧ́ же крѣплѧ́шесѧ тѧ́кѡ бы́ти. Ѻ҆ни́ же глаго́лахꙋ: А҆гг҃лъ є҆гѡ̀ є҆́сть.

четворицы войны да го вардятъ, съ намѣреніе да го изведе прѣдъ народъ-тъ подирь пасхѫ-тѫ.

5. И тъй Петра вардяхѫ въ тьмницѫ-тѫ, а отъ церквѫ-тѫ ставаше усьрдна молба къмъ Бога за него.

6. И когато щѣше Иродъ да го изведе, прѣзъ тѫзи нощь Петръ спѣше между двама войны, вьрзанъ съ двѣ веригы, и стражари прѣдъ врата-та вардяхѫ тьмницѫ-тѫ.

7. И ето, ангелъ Господень прѣдстанѫ, и свѣтлина осія стаіѫ-тѫ; и *ангелъ-тъ* като побута Петра по ребра-та, разбуди го, и рече *му:* Ставай скоро; и спаднѫхѫ веригы-тѣ отъ рѫцѣ-тѣ му.

8. И рече му ангелъ-тъ: Опаши ся, и обуй сандалія-та си; и стори така: и казува му: Облѣчи дрехѫ-тѫ си, и ела слѣдъ мене.

9. И *Петръ* излѣзе и отиваше слѣдъ него, и не знаяше че е истинно това което ставаше отъ ангела, но мысляше си че видѣніе види.

10. А като прѣминѫхѫ пьрвѫ-тѫ стражѫ и вторѫ-тѫ, дойдохѫ на желѣзны-тѣ врата, които водятъ къмъ градъ-тъ, и тѣ имъ ся отворихѫ отъ самосебе си; и *отъ тамъ* като излѣзохѫ, изминѫхѫ еднѫ улицѫ и тутакси ангелъ-тъ отстѫпи отъ него.

11. И Петръ дойде на себе си и рече: Сега наистинѫ знаіѫ, че Господь проводи ангела своего, и мя избави изъ рѫкѫ-тѫ Иродовѫ, и отъ всичко-то очакваніе на Іудейскый-тъ народъ.

12. И като си помысли, дойде въ кѫщѫ-тѫ на Марііѫ майкѫ-тѫ на Іоанна, нарицаемаго Марка, дѣто имаше мнозина събрани та ся моляхѫ *Богу*.

13. И когато похлопа Петръ на пѫтны-тѣ врата, пристѫпи една слугыня на име Рода да послуша *кой е*.

14. И щомъ позна Петровъ-тъ гласъ, отъ радость не отвори врата-та, но завтече ся и даде извѣстіе, че Петръ стои прѣдъ врата-та.

15. А тѣ ѝ рекохѫ: Ты си луда; но тя подтвьрдяваше, че *това що имъ казува* е така. А тѣ думахѫ: Неговъ-тъ ангелъ е.

зі. Петръ же пребываше толкій: ѿверзше же видѣша его, и оужасошася.

зі. Помавъ же имъ рукою молчати, сказа имъ, какѡ Гдь его изведе из темницы. рече же: возвѣстите Іакѡвꙋ и братіамъ сіа. и изшедъ иде во ино мѣсто.

иі. Бывшꙋ же дню, бѣ молва не мала въ воинѣхъ, что оубѡ Петрꙋ бысть.

аі. Иродъ же поискавъ его и не ѡбрѣтъ, и истазавъ стражы, повелѣ ѿвести ихъ: и изшедъ ѿ Іудеи въ Кесарію живаше.

кі. Бѣ же Иродъ гнѣваася на Тураны и Сідѡнаны: иже единодꙋшнѡ пріидоша къ немꙋ, и оумоливше Власта постелника царева, прошахꙋ мира, понеже страны ихъ ѿ царства егѡ питахꙋся.

ка. Въ наречённый же день Иродъ ѡболкся во одеждꙋ царскꙋ, и сѣдъ на сꙋдищи пред народомъ, глаголаше къ нимъ.

кв. Народъ же возглашаше: гласъ Божій, а не человѣчь.

кг. Внезапꙋ же поразѝ его Агглъ Гдь, занѐ не дадѐ славы Богꙋ: и бывъ червмѝ изъдѣнъ, издше.

кд. Слово же Божіе расташе и множашеся.

ке. Варнава же и Савлъ возвратистася из Іерлима во Антіохію, исполнивше слꙋжбꙋ, поемше съ собою и Іѡанна нарицаемаго Марка.

ГЛАВА ГІ.

а. Бахꙋ же нѣцыи въ церкви сꙋщей во Антіохіи пророцы и оучителіе, Варнава же и Сумеѡнъ нарицаемый Нігеръ, и Лꙋкій Куринеанинъ, и Манаилъ со Иродомъ четвертовластникомъ воспитаный, и Савлъ.

в. Слꙋжащымъ же имъ Гдви и постящымся, рече Дхъ

16. А Петръ стояше та хлопаше; и като отворихѫ, видѣхѫ го и смаяхѫ ся.

17. И като имъ помаха съ рѫкѫ да мълчатъ, расказа имъ какъ го изведе Господь изъ тьмницѫ-тѫ; и рече: Извѣстѣте това на Іакова и на братія-та. А той излѣзе та отиде на друго мѣсто.

18. А като сьмнѫ, станѫ голѣмо смущеніе между войны-тѣ, кѫдѣ ся дѣнѫ Петръ.

19. И като го потърси Иродъ и *го* не намѣри, испыта стражари-тѣ и повелѣ да гы погубятъ; а *той* слѣзе отъ Іудеіѫ въ Кесаріѫ и *тамъ* живѣяше.

20. А Иродъ бѣше много гнѣвенъ на Тиряны-тѣ и Сидоняны-тѣ, и тѣ дойдохѫ всичкы единодушно при него, и като убѣдихѫ Власта, постелникъ-тъ царевъ, просяхѫ миръ; защото тѣхна-та область ся храняше отъ царевѫ-тѫ.

21. И въ единъ отреденъ день, Иродъ облѣченъ въ царскѫ одеждѫ, сѣднѫ на прѣстолъ-тъ, и говоряше имъ всенародно.

22. А народъ-тъ възгласяваше; *Това е* гласъ Божій, а не человѣческый.

23. И на часъ-тъ го порази ангелъ Господень, защото не въздаде славѫ-тѫ на Бога, и очервивѣ и умрѣ.

24. А слово-то Божіе растяше и умножаваше ся.

25. А Варнава и Савлъ като свьршихѫ службѫ-тѫ си, завърнѫхѫ ся отъ Іерусалимъ *въ Антіохіѫ*, и зѣхѫ съсъ себе си Іоанна нарицаемаго Марка.

ГЛАВА 13.

1. А въ церквѫ-тѫ която бѣше въ Антіохіѫ имаше нѣкои си пророци и учители, Варнава и Симеонъ нарицаемый Нигеръ, и Луцій Киринеянинъ, и Манаинъ въспитаный-тъ наедно съ Ирода четеровластника, и Савлъ.

2. И когато служахѫ тѣ Господу и постяхѫ, рече Духъ Святый:

ст҃ый: ѿдѣли́те мѝ Варна́вꙋ и҆ Са́ѵла на дѣ́ло, на не́же призва́хъ и҆́хъ.

г҃. Тогда̀ пости́вшеся и҆ помоли́вшеся, и҆ возло́жше рꙋ́ки на на̀, ѿпꙋсти́ша и҆́хъ.

д҃. Сі̑а ᲂу҆́бо пѡ́слана бы́вша ѿ Дх҃а ст҃а, снидо́ста въ Селеѵкі́ю, ѿтꙋ́дꙋ же ѿплы́ша въ Ку́пръ.

є҃. И҆ бы́вше въ Саламі́нѣ, возвѣща́ста сло́во Бж҃іе въ со́нмищахъ І҆ꙋде́йскихъ: и҆мѣ́ста же и҆ І҆ѡа́нна слꙋгѹ̀.

ѕ҃. Прошє́дша же О҆́стровъ да́же до Па́фа, ѡ҆брѣто́ста нѣ́коего мꙋ́жа волхва̀ лжепроро́ка І҆ꙋде́анина, є҆мꙋ́же и҆́ма Варі́исꙋсъ,

з҃. И҆́же бѣ̀ со А҆нѡѵпа́томъ Се́ргіемъ Па́ѵломъ, мꙋ́жемъ разꙋ́мнымъ. се́й призва́въ Варна́вꙋ и҆ Са́ѵла взыска̀ ᲂу҆слы́шати сло́во Бж҃іе.

и҃. Сопротивла́шеся же и҆́ма Є҆лѵ́ма во́лхвъ: (та́кѡ бо сказꙋ́ется и҆́ма є҆гѡ̀:) и҆ски́й развра́тити А҆нѡѵпа́та ѿ вѣ́ры.

ѳ҃. Са́ѵлъ же и҆́же и҆ Па́ѵелъ, и҆спо́лнися Дх҃а ст҃а, и҆ воззрѣ́въ на́нь,

і҃. Речѐ: ѻ҆ и҆спо́лненіе всѧ́кіѧ льсти̑ и҆ всѧ́кіѧ зло́бы, сы́не дїа́воль, вра́же всѧ́кіѧ пра́вды, не преста́ѥши ли развраща́ѧ пꙋти̑ Гдⷭ҇ни пра́выѧ;

а҃і. И҆ ны́нѣ сѐ рꙋ́ка Гдⷭ҇нѧ на тѧ̀, и҆ бꙋ́деши слѣ́пъ не ви́дѧ со́лнца до вре́мене. внеза́пꙋ же нападѐ на́нь мра́къ и҆ тма̀, и҆ ѡ҆сѧза́ѧ и҆ска́ше вожда̀.

в҃і. Тогда̀ ви́дѣвъ А҆нѡѵпа́тъ бы́вшее, вѣ́рова, дивѧ́сѧ ѿ ᲂу҆че́нїи Гдⷭ҇ни.

г҃і. Ѿве́зшеся же ѿ Па́фа Па́ѵелъ и҆ сꙋ́щїи съ ни́мъ, прїидо́ша въ Пергі́ю Памфѵ́лїйскꙋю. І҆ѡа́ннъ же ѿлꙋчи́вся ѿ ни́хъ, возврати́ся во І҆ерꙋсали́мъ.

д҃і. Ѻ҆ни́ же прошє́дше ѿ Пергі́и прїидо́ша во А҆нтїохі́ю

Отдѣлѣте ми Варнавѫ и Савла на работѫ-тѫ на коіѭто сьмь гы призовалъ.

3. Тогази като постихѫ и ся помолихѫ, възложихѫ на тѣхъ рѫцѣ и *гы* испратихѫ.

4. И така тѣ проводени отъ Духа Святаго, слѣзохѫ въ Селевкііѭ, и отъ тамъ отплувахѫ въ Кипръ.

5. И когато бѣхѫ въ Саламинъ, проповѣдувахѫ слово-то Божіе въ Іудейскы-тѣ съборища; и имахѫ за слугѫ Іоанна.

6. И като прѣминѫхѫ *всичкый* островъ до Пафа, намѣрихѫ нѣкого си магесника, лъжовенъ пророкъ Іудеянинъ на име Варіисусъ,

7. Който бѣше съ исправника Сергія Павла, человѣка разумнаго. Той *Сергій* повыка Варнавѫ и Савла, и поиска да чуе слово-то Божіе.

8. Но магесникъ-тъ Елима (защото така ся тълкува негово-то име,) противяше имъ ся, и стараяше ся да развърне исправника отъ вѣрѫ-тѫ.

9. Но Савлъ, който *ся наричаше* и Павелъ, испълни ся съ Духъ Святъ, вгледа ся въ него, и рече:

10. О ты испълненый съсъ всякѫ лъжѫ и съсъ всякакво коз-нодѣйство, сыне діаволскый, враже на всякѫ правдѫ, нѣма ли да прѣстанешь отъ да развращавашь правы-тѣ пѫтища Господни?

11. И нынѣ ето, рѫка-та Господня е врьхъ тебе, и ще бѫдешь слѣпъ, и нѣма да виждашь слънце-то до врѣме. И на часъ-тъ нападнѫ на него помрачаваніе и тьмнина; и луташе ся и търсяше да го води нѣкой за рѫкѫ.

12. Тогази като видѣ исправникъ-тъ това що станѫ, смая ся на ученіе-то Господне и повѣрува.

13. И като ся отвезохѫ отъ Пафа, Павелъ и дружина-та му, дойдохѫ въ Пергѫ Памфилійскѫ, а Іоаннъ ся отлѫчи отъ тѣхъ и върнѫ ся въ Іерусалимъ.

14. А тѣ заминѫхѫ отъ Пергѫ, и стигнѫхѫ въ Антіохііѭ

Пісідійскую, и вшедше въ сонмище въ день субботный, сѣдоша.

еі. По чтеніи же закона и Пророкъ, послаша начальницы сонмища къ нимъ, глаголюще: мужіе братіе, аще есть слово въ васъ утѣшенія къ людемъ, глаголите.

еі. Воставъ же Павелъ, и помавъ рукою, речѣ: мужіе Ілтане, и боящіися Бга, услышите.

зі. Бгъ людей сихъ избра отцы наши: и люди вознесѣ въ пришествіи въ земли Егупетстѣй, и мышцею высокою изведѣ ихъ из нея:

иі. И до четыредесяти лѣтъ препита ихъ въ пустыни:

аі. И низложивъ языкъ седмь въ земли Ханаанстѣй, дадѣ имъ въ наслѣдіе землю ихъ.

к. И по сихъ, якѡ лѣтъ четыреста и пятьдесятъ, дадѣ имъ судіи до Самуила пророка:

ка. И ѿтуду просиша царя, и дадѣ имъ Бгъ Саула сына Кісова, мужа ѿ колѣна Веніамінова, лѣтъ четыредесять:

кв. И преставль его, воздвиже имъ Давда въ царя, емуже и речѣ свидѣтельствовавъ: ѡбрѣтохъ Давда сына Іессеова, мужа по срцу моему, иже сотворитъ вся хотѣнія моя.

кг. Ѿ сегѡ сѣмене Бгъ по ѡбѣтованію, воздвиже Ілю спасеніе Іиса,

кд. Проповѣдавшу Іоанну пред лицемъ внитія егѡ крщенію покаанія всѣмъ людемъ Ілевымъ.

ке. И якоже скончаваше Іоаннъ теченіе, глаголаше: кого мя непщуете быти, нѣсмь азъ: но се градѣтъ по мнѣ, емуже нѣсмь достоинъ разрѣшити ремень сапогу егѡ.

кѕ. Мужіе братіе, сынове рода Авраамля, и иже въ васъ боящіися Бга, вамъ слово спасенія сегѡ послася.

кз. Живущіи бо во Іерлимѣ и князи ихъ, сегѡ не разумѣвше, и гласы пророческія по вся субботы чтомыя, ѡсудивше (его,) исполниша:

Писидійскѫ, и сѫбботный-тъ день влѣзохѫ въ съборище-то и сѣднѫхѫ.

15. И слѣдъ прочитаніе-то на законъ-тъ и пророцы-тѣ, началници-тѣ на съборище-то проводихѫ до тѣхъ та имъ рекохѫ: Мѫжіе, братія, ако имате *нѣкое* слово за увѣщаніе на народъ-тъ, кажѣте.

16. И станѫ Павелъ та помаха съ рѫкѫ и рече: Мѫжіе Израиляне, и *вы* които ся боите отъ Бога, слушайте.

17. Богъ на тойзи (Израилскый) народъ избра отцы-тѣ наши, и възвыси народъ-тъ, когато бѣхѫ прѣселенци въ земіѭ-тѫ Египетскѫ; и съ мышцѫ высокѫ изведе гы изъ неіѭ.

18. И четыридесеть годины гы води и храни въ пустініѭ-тѫ.

19. И като истрѣби седмь языческы народа въ Ханаанскѫ-тѫ земіѭ, раздѣли имъ въ наслѣдіе тѣхнѫ-тѫ земіѭ.

20. И слѣдъ това, около четыристотинъ и петдесеть годины, дава имъ сѫдницы до пророка Самуила.

21. И напоконъ поискахѫ царь, и даде имъ Богъ Саула сына Кисова, мѫжъ отъ племе-то Веніаминово, четыридесеть годины:

22. И него като отмахнѫ, въздигнѫ имъ за царь Давида, за когото рече и свидѣтелствува: Намѣрихъ Давида Іессеевъ, человѣкъ по мое-то сърдце, който ще испълни всичкы-тѣ ми щѣнія.

23. Отъ негово-то потомство Богъ споредъ обѣщаніе-то си въздигнѫ на Израиля Спаситель Іисуса,

24. Отъ какъ проповѣда Іоаннъ, прѣди негово-то идваніе крьщеніе-то на покаяніе на всичкый-тъ Израилскый народъ.

25. И когато свьршваше Іоаннъ поприще-то *си*, казуваше: Кого мя имате да сьмь? не сьмь азъ; но ето, иде слѣдъ мене онзи, комуто не сьмь достоинъ да развьржѫ обувкѫ-тѫ на нозѣ-тѣ.

26. Мѫжіе, братія, сынове отъ Авраамовый родъ, и които между васъ ся боіѭтъ отъ Бога, вамъ ся проводи слово-то на това спасеніе.

27. Защото жители-тѣ Іерусалимскы, и тѣхни-тѣ началници, като не познахѫ него, и *не разумѣхѫ* прочитаны-тѣ всякѫ сѫбботѫ пророческы изреченія, испълнихѫ *гы*, като *го* осѫдихѫ;

ки. И ни єдиныя вины смертныя ѡбрѣтше, просиша оу Пілата оубити єго.

ко. Ꙗкоже скончаша вса ꙗже ѡ немъ писана, снемше съ древа, положиша во гробѣ.

л. Бгъ же воскресѝ єго ѿ мертвыхъ,

ла. Иже ꙗвлашеся во дни миоги совозшедшымъ съ нимъ ѿ Галілеи во Іерлимъ, иже нынѣ сѹть свидѣтелїе єгѡ къ людемъ.

лв. И мы вамъ благовѣствѹемъ ѡбѣтованїе бывшее ко ѻцємъ, ꙗкѡ сїе Бгъ исполнилъ єсть намъ чадѡмъ ихъ, воздвигъ Іиса.

лг. Ꙗкоже и во Ѱалмѣ второмъ писано єсть: Синъ мой єси ты, азъ днесь родихъ тѧ.

лд. А ꙗкоже воскресѝ єго ѿ мертвыхъ, не ктомѹ хотѧще возвратитися во истлѣнїе, сице речѐ: ꙗкѡ дамъ вамъ преподѡбнаѧ Давдова вѣрнаѧ.

ле. Тѣмже и въ дрѹгомъ глаголетъ: не даси Преподобномѹ твоемѹ видѣти истлѣнїѧ.

лѕ. Давдъ бо своемѹ родѹ послѹживъ Бжїимъ совѣтомъ оуспе, и приложися ко ѻцємъ своимъ, и видѣ истлѣнїе:

лз. А єгоже Бгъ воздвиже, не видѣ истлѣнїѧ.

ли. Вѣдомо оубо да бѹдетъ вамъ мѹжїе братїе, ꙗкѡ єгѡ ради вамъ ѡставленїе грѣхѡвъ проповѣдается:

ло. И ѿ всѣхъ ѿ нихже не возмогосте въ законѣ Мѡѷсеовѣ, ѡправдитися, ѡ семъ всякъ вѣрѹй ѡправдается.

м. Блюдите оубо да не прїидетъ на васъ речѐнное во Прѻрокѣхъ:

ма. Видите нерадивїи, и чѹдитеся и оузрите и исчезнете: ꙗкѡ дѣло азъ содѣлаю во дни ваша, ємѹже не имате вѣровати, аще кто повѣсть вамъ.

мв. Исходѧщымъ же имъ ѿ сонмища Іѹдейска, молѧхѹ ꙗзыцы въ дрѹгѹю сѹббѡтѹ глаголатися имъ глаголѡмъ симъ.

28. И безъ да намѣрятъ ни еднѫ винѫ за смьрть, изискахѫ отъ Пилата да го убіе.

29. И като свьршихѫ всичко що бѣ писано за него, снѣхѫ *го* отъ дърво-то и положихѫ *го* въ гробъ.

30. Но Богъ го въскрьси отъ мьртвы-тѣ,

31. И той въ продълженіе на много дни ся явява на тѣзи които бѣхѫ възлѣзли съ него наедно отъ Галилеѩ въ Іерусалимъ, и които сѫ негови свидѣтели прѣдъ народъ-тъ.

32. И ный ви благовѣствувамы че обѣщаніе-то което станѫ на отцы-тѣ ни, Богъ го испълни на насъ тѣхны-тѣ чада, като въскрьси Іисуса;

33. Както е писано и во вторый-тъ Псаломъ: Сынъ мой си ты, азъ днесь тя родихъ.

34. А че го е въскрьсилъ отъ мьртвы-тѣ, безъ да има да ся враща вече въ истлѣніе-то, казува така: Ще ви дамъ милости-тѣ *обѣщаны-тѣ* на Давида вѣрно.

35. За това и въ другый *Псаломъ* казува: Нѣма да оставишь прѣподобнаго твоего да види истлѣніе.

36. Защото Давидъ като послужи на Божіе-то изволеніе въ свой-тъ си родъ, прѣстави ся, и приложи ся при отцы-тѣ си, и видѣ истлѣніе.

37. А тойзи когото Богъ въскрьси, не видѣ истлѣніе.

38. И така извѣстно да бѫде вамъ, мѫжіе, братія, че чрѣзъ него ся проповѣдува вамъ прощеніе на грѣхове-тѣ;

39. И отъ всичко що не сте могли да ся оправдаете чрѣзъ законъ-тъ Моисеевъ, чрѣзъ него всякой който вѣрува оправдава ся.

40. И така гледайте да не дойде на васъ речено-то отъ пророцы-тѣ:

41. Виждте прѣзрители и почудѣте ся и исчезнѣте; защото азъ вьршѫ работѫ на ваше врѣме, работѫ коѩто нѣма да повѣрувате, ако ви каже нѣкой.

42. И когато излѣзувахѫ изъ съборище-то Іудейско, язычници-тѣ гы моляхѫ да проповѣдатъ и тѣмъ тѣзи думы до сѫбботѫ.

МГ. Разшедшеся же собору, послѣдоваша мнози ѿ Іудеи и честивыхъ пришлецъ Павлу и Варнавѣ: иже глаголюще имъ оувѣщаху ихъ пребывати въ благодати Божіей.

МД. Во градущую же субботу малѡ не весь градъ собрася послушати слова Божіа.

МЕ. Видѣвше же Іудеи народы, исполнишася зависти, и вопреки глаголахѡ глаголемымъ ѿ Павла, сопротивъ глаголюще и хулящe.

МѢ. Дерзнувше же Павелъ и Варнава рекоста: вамъ бѣ лѣпо первѣе глаголати слово Божіе: а понеже ѿвергосте е, и недостойны творитѐ сами себѐ вѣчному животу, се ѡбращаемся во языки.

МЗ. Такѡ бо заповѣда намъ Гдь: положихъ тѧ во свѣтъ языкомъ, еже быти тебѣ во спасеніе даже до послѣдних земли.

МИ. Слышаще же языцы, радовахуся, и славляхѡ слово Гдне, и вѣроваша, елицы оучинени бяхѡ въ жизнь вѣчную.

МѲ. Проношашеся же слово Гдне по всей странѣ.

Н. Іудеи же наустиша честивыя жены и благообразныя и старѣйшины града, и воздвигоша гоненіе на Павла и Варнавѡ, и изгнаша ѧ ѿ предѣлъ своихъ.

НА. Они же ѿтрясше прахъ ѿ нѡгъ своихъ на нихъ, пріидосте во Іконію.

НВ. Оученицы же исполнахуся радости и Дха ста.

ГЛАВА ДІ.

А. Бысть же во Іконіи, вкупѣ вити има въ сонмище Іудейское, и глаголати такѡ, якѡ вѣровати Іудеевъ и Еллинѡвъ множествѡ многѡ.

43. И когато ся разиде съборъ-тъ, мнозина отъ Іудеи-тѣ и отъ благочестивы-тѣ прозелиты тръгнѫхѫ слѣдъ Павла и Варнавѫ; които като ся разговаряхѫ съ тѣхъ убѣждавахѫ гы да прѣбѫдватъ въ Божіѩ-тѫ благодать.

44. И въ идущѫ-тѫ сѫбботѫ събра ся токо речи всичкый-тъ градъ, да чуѩтъ слово-то Божіе.

45. А Іудеи-тѣ като видѣхѫ събраный-тъ народъ, испълнихѫ ся отъ завистъ, и съ противорѣчіе и хулы говоряхѫ противъ това което Павелъ казуваше.

46. Но Павелъ и Варнава дързновенно говоряхѫ и рекохѫ: Нуждно бѣ първомъ вамъ да ся проповѣда слово-то Божіе; но понеже го отхвърляте, и сами себе си имате недостойны за вѣчный животъ, ето обращамы ся къмъ язычницы-тѣ;

47. Защото така ни заповѣда Господь; Положихъ тя за свѣтило на язычницы-тѣ, да бѫдешь за спасеніе до послѣдній-тъ край на земѩ-тѫ.

48. И язычници-тѣ като чувахѫ, радувахѫ ся и славяхѫ слово-то Господне; и повѣруваxѫ всичкы които бѣхѫ отредени за вѣчный животъ.

49. И слово-то Господне ся распростираше по всичкѫ тѫзи странѫ.

50. А Іудеи-тѣ подсторихѫ набожны-тѣ и почтенны-тѣ жены, и първы-тѣ въ градъ-тъ, и повдигнѫхѫ гоненіе врьхъ Павла и Варнавѫ, и гы испѫдихѫ отъ прѣдѣлы-тѣ си.

51. А тѣ отрьсихѫ на тѣхъ и прахъ-тъ отъ нозѣ-тѣ си, и дойдохѫ въ Иконіѩ.

52. И ученици-тѣ ся испълнихѫ съ радость и съ Духъ Святъ.

ГЛАВА 14.

1. А въ Иконіѩ, тѣ влѣзохѫ наедно въ съборище-то Іудейско, и говорихѫ така, щото много множество Іудеи и Еллини повѣруваxѫ.

в҃. Не вѣрꙋющіи же Ꙗдеи воздвигоша и ѡꙋлобиша дꙋшы ꙗзыкѡвъ на братію.

г҃. Довольно же оꙋбо время пребыша дерзающе ѡ Гдѣ свидѣтельствꙋющемъ словꙋ благодати своеѧ, и дающемъ знамєніѧ и чꙋдесѧ быти рꙋками ихъ.

д҃. Раздѣлишажеся множество града: и ѻ҃ви оꙋбѡ бѧхꙋ со Ꙗдеи, ѻ҃ви же со Ѧ҃пѡлы.

є҃. И єгдѧ бысть стремленіе ꙗзыкѡмъ же и Ꙗдеемъ съ начѧлники ихъ, досадити и каменіемъ побити ихъ,

ѕ҃. Оꙋвѣдѣвше же прибѣгоста во грады Лꙋкаонскіѧ, въ Лꙋстрꙋ и Дервію, и во ѡкрестныѧ ихъ,

з҃. И тамѡ бѣста благовѣствꙋюще.

и҃. И нѣкто мꙋжъ въ Лꙋстрѣхъ немощенъ ногами сѣдѧше, хромъ ѿ чрева матере своеѧ сый, иже николиже бѣ ходилъ.

ѳ҃. Сей слышаше Пѧвла глаголюща: иже воззрѣвъ нань, и видѣвъ ꙗкѡ вѣрꙋ имать здравъ быти,

і҃. Речѣ велїимъ гласомъ: тебѣ глаголю: во имѧ Гда Ꙗ҃ісꙋ Хрта, встани на нѡгꙋ твою правъ, и ѧ҃бїе возскочи и хождаше.

ѧ҃і. Народи же видѣвше, єже сотворѝ Пѧвелъ, воздвигоша гласъ свой Лꙋкаонски глаголюще: бози оꙋподобившеся человѣкѡмъ снидоша къ намъ:

в҃і. Нарицахꙋ же оꙋбѡ Варнавꙋ, Дїа, Пѧвла же, Ермїа, понеже той баше начѧлникъ слова.

г҃і. Жрецъ же Дїевъ сꙋщагѡ пред градомъ ихъ, приведѣ ѭнцы, и (принесѣ) вѣнцы пред врата, съ нарѡды хотѧше жрети.

д҃і. Слышавше же Ѧ҃пли Варнава и Пѧвелъ, растерзавше ризы своѧ вскочиста въ народъ, зовꙋще и глаголюще:

є҃і. Мꙋжїе, что сїѧ творитѣ; и мы подобострастни єсмы вамъ человѣцы, благовѣствꙋюще вамъ ѿ сихъ сꙋетныхъ

2. А неповѣрували-тѣ Іудеи подигнѫхѫ и раздразнихѫ душы-тѣ на язычницы-тѣ врьхъ братія-та.

3. Но и тъй тѣ доста врѣме прѣсѣдѣхѫ и проповѣдувахѫ съ дьрзновеніе въ Господа, който свидѣтелствуваше за слово-то на своіѭ-тѫ благодать, и даваше да ставатъ знаменія и чудеса чрѣзъ тѣхны-тѣ рѫцѣ.

4. И раздвои ся множество-то въ градъ-тъ; и едни бѣхѫ съ Іудеи-тѣ, а другы съ апостолы-тѣ.

5. И когато станѫ стремленіе отъ язычницы-тѣ и отъ Іудеи-тѣ съ началницы-тѣ имъ, да гы обесчестятъ и да гы убіѭтъ съ камьніе,

6. Тѣ ся усѣтихѫ, и прибѣгнѫхѫ въ Ликаонскы-тѣ градове, въ Листрѫ и Дервіѭ, и въ околны-тѣ *имъ* мѣста,

7. И тамо проповѣдувахѫ евангеліе-то.

8. А въ Листрѫ бѣше нѣкой си человѣкъ, немощенъ въ нозѣ-тѣ си и хромъ отъ утробѫ-тѫ на майкѫ си, който сѣдяше и никога не бѣ стѫпилъ.

9. Той слушаше Павла като говоряше; а *Павелъ* щомъ го изгледа, и видѣ че има вѣрѫ за да получи исцѣленіе,

10. Рече съ голѣмъ гласъ: Стани правъ на нозѣ-тѣ си. И скачаше и ходяше.

11. А народъ-тъ като видѣ това което стори Павелъ, възвысихѫ гласъ-тъ си, и казувахѫ по Ликаонскы: Богове-тѣ уподобени на человѣцы слѣзохѫ при насъ.

12. И наричахѫ Варнавѫ Юпитеръ, а Павла, Меркурій; понеже той началствуваше въ слово-то.

13. И жрецъ-тъ на Юпитеровъ-тъ *идолъ* що бѣше прѣдъ градъ-тъ имъ, приведе юнцы, и *донесе* вѣнцы на врата-та, и наедно съ народъ-тъ ищѣше да принесе жьртвѫ.

14. *Това* како чухѫ апостоли-тѣ Варнава и Павелъ, раздрахѫ дрехы-тѣ си, и скочихѫ въ срѣдъ народъ-тъ, та выкахѫ,

15. И казувахѫ: О мѫжіе, защо правите това? и ный смы подобострастни вамъ человѣци, и проповѣдувамы ви, да ся обърнете

ѡбращатися къ Бгꙋ живꙋ, иже сотворѝ небо и землю и море и всѧ, ꙗже въ нихъ:

зі. Иже въ мимошедшыѧ роды ѡставилъ бѣ всѧ ꙗзыки ходити въ пꙋтехъ ихъ:

зі. И оубѡ не несвидѣтельствовано себѣ ѡставивъ, блготорѧ, съ небесѐ намъ дождѝ даѧ, и времена плодонѡсна, исполнѧѧ пищею и веселіемъ сердца нашѧ.

ѳі. И сіѧ глюще, едва оустависта народы не жрети имъ: но ѿитѝ коемꙋждо во своѧ си. пребывающымъ же имъ и оучащымъ,

ді. Пріидоша ѿ Антіохіи и Іконіи нѣцыи Іꙋдеи, и стазающымсѧ имъ съ дерзновеніемъ, наꙋстиша народы ѿстꙋпити ѿ нихъ, глаголюще: ꙗкѡ ничтоже истинно глаголете, но всѐ лжете. и наꙋстивше народы, и каменіемъ побивше Павла, извлекоша внѣ града, мнѧще его оумерша.

ді. Окрестъ же ставшымъ егѡ оученикѡмъ, воставъ вниде во градъ: и наꙋтріе изыде съ Варнавою въ Дервію.

ді. Блговѣствовавше же градꙋ томꙋ, и наꙋчивше мнѡги, возвратишасѧ въ Лꙋстрꙋ и Іконію и Антіохію:

ді. Оутверждающе дꙋшы оученикѡвъ, молѧще пребыти въ вѣрѣ, и ꙗкѡ многими скорбмѝ подобаетъ намъ вити въ цртвіе Бжіе.

ді. Рꙋкоположше же имъ пресвꙋтери на всѧ цркви, и помолившесѧ съ постомъ, предаша ихъ Гдви, въ негоже оувѣроваша.

ді. И прошедше Пісідію пріидоша въ Памфꙋлію:

ді. И глаголавше въ Пергіи слово Гдне, снидоша во Атталію:

ді. И ѿтꙋдꙋ ѿплыша во Антіохію, ѿнюдꙋже бѣша преданы блгодати Бжіей въ дѣло, еже скончаша.

ді. Пришедше же и собравше црковь, сказаша, елика сотворѝ Бгъ съ ними, и ꙗкѡ ѿверзе ꙗзыкѡмъ двері вѣры.

ді. Пребыша же тамѡ время не мало со оученикѝ.

отъ тѣзи суетны *идолы* къмъ Бога живаго, който е сотворилъ небе-то и земіѭ-тѫ и море-то, и всичко що има въ тѣхъ.

16. Който въ прѣминѫлы-тѣ родове оставилъ бѣ всичкы-тѣ народы да ходятъ по свои-тѣ пѫтища;

17. Ако и да не е оставилъ себе си несвидѣтелствуванъ, понеже е правилъ добрины, и давалъ ни е дъждове отъ небе-то и плодоносны врѣмена, и напълнувалъ е съ хранѫ и веселбѫ сърдца-та ни.

18. И това като казувахѫ, едвамъ въспрѣхѫ народы-тѣ, да имъ не принесѫтъ жьртвѫ.

19. Между това дойдохѫ Іудеи отъ Антіохіѭ и Иконіѭ, които убѣдихѫ народъ-тъ, та бихѫ Павла съ камьніе, и го извлѣкохѫ вънъ изъ градъ-тъ, като го възмнѣхѫ че е умрѣлъ.

20. А когато го обыколихѫ ученици-тѣ, станѫ та влѣзе въ градъ-тъ; и на утринь-тѫ отиде съ Варнавѫ въ Дервіѭ.

21. И като проповѣдвахѫ евангеліе-то и въ тойзи градъ, и научихѫ мнозина, върнѫхѫ ся въ Листрѫ, и Иконіѭ и Антіохіѭ,

22. И утвьрдявахѫ душы-тѣ на ученицы-тѣ, като гы увѣщавахѫ да прѣбѫдватъ въ вѣрѫ-тѫ; *и поучавахѫ гы*, че съ много скърби трѣба да влѣземъ въ царство-то Божіе.

23. И като имъ рѫкоположихѫ презвитеры на всякѫ церквѫ, и ся помолихѫ съ постъ, прѣдадохѫ гы Господу, въ когото бѣхѫ повѣрували.

24. И като минѫхѫ прѣзъ Писидіѭ, дойдохѫ въ Памфиліѭ;

25. И проповѣдахѫ слово-то въ Пергіѭ, и слѣзохѫ въ Атталіѭ;

26. И отъ тамъ отплувахѫ въ Антіохіѭ, отъ дѣто бѣхѫ прѣпорѫчени на Божіѭ-тѫ благодать за дѣло-то което извьршихѫ.

27. И като дойдохѫ та събрахѫ церквѫ-тѫ, извѣстихѫ всичко което стори Господь чрѣзъ тѣхъ, и какъ отвори за язычницы-тѣ врата-та на вѣрѫ-тѫ.

28. И прѣсѣдѣхѫ тамо доста врѣме съ ученицы-тѣ.

ГЛАВА҆ ѐІ.

а҃. И҆ нѣцыи сше́дше ѿ І҆ѹде́и, оу҆ча́хѹ бра́тїю: ꙗ҆́кѡ а҆́ще не ѡ҆брѣ́жетеса по ѻ҆бы́чаю Мѡѷсе́овѹ, не мо́жете спасти́са.

в҃. Бы́вшей же ра́спри и҆ стаза́нїю не ма́лѹ Па́влѹ и҆ Варна́вѣ къ ни́мъ, оу҆чини́ша взы́ти Па́влѹ и҆ Варна́вѣ и҆ нѣ́кимъ дрѹги́мъ ѿ ни́хъ, ко А҆пⷭ҇толѡмъ и҆ ста́рцемъ во І҆ерѹсали́мъ ѡ҆ вопроше́нїи се́мъ.

г҃. Ѻ҆ни́ же оу҆́бо предпо́слани бы́вше ѿ цр҃кве, прохожда́хѹ Фїнїкїю и҆ Самарїю, повѣ́дающе ѡ҆браще́нїе ꙗ҆зы́кѡвъ. и҆ твора́хѹ ра́дость ве́лїю все́й бра́тїи.

д҃. Прише́дше же во І҆ерѹсали́мъ, прїа́ти бы́ша ѿ цр҃кве и҆ А҆пⷭ҇тѡлъ и҆ ста́рецъ, сказа́ша же, є҆ли́ка сотворѝ Бг҃ъ съ ни́ми, и҆ ꙗ҆́кѡ ѿве́рзе ꙗ҆зы́кѡмъ две́рь вѣ́ры.

є҃. Воста́ша же нѣ́цыи ѿ є҆́реси Фарїсе́йскїа вѣ́ровавшїи, глаго́лющe: ꙗ҆́кѡ подоба́етъ ѡ҆брѣ́зати и҆́хъ, завѣ́щава́ти же блюсти̑ зако́нъ Мѡѷсе́овъ.

ѕ҃. Собра́шаса же А҆пⷭ҇ли и҆ ста́рцы вѣ́дѣти ѡ҆ словесѝ се́мъ.

з҃. Мно́гѹ же взыска́нїю бы́вшѹ, воста́въ Пе́тръ речѐ къ ни́мъ: мѹ́жїе бра́тїе, вы̀ вѣ́сте, ꙗ҆́кѡ ѿ днїи́ пе́рвыхъ Бг҃ъ въ на́съ и҆збра̀ оу҆́сты̀ мои́ми оу҆слы́шати ꙗ҆зы́кѡмъ сло́во бл҃говѣ́стїа, и҆ вѣ́ровати.

и҃. И҆ сердцевѣ́децъ Бг҃ъ свидѣ́тельствова и҆̀мъ, да́въ и҆̀мъ Дх҃а ст҃а́го, ꙗ҆́коже и҆ на́мъ:

ѳ҃. И҆ ничто́же разсѹди̑ междѹ̀ на́ми же, и҆ ѻ҆́нѣми, вѣ́рою ѡ҆чи́щъ сердца̀ и҆́хъ.

і҃. Ны́нѣ оу҆́бо что̀ и҆скѹша́ете Бг҃а, хота́ще возложи́ти и҆го на вы́и оу҆ченикѡ́мъ, є҆гѡ́же ни ѻ҆ц҃ы̀ на́ши ни мы̀ возмого́хомъ понести̑;

а҃і. Но бл҃года́тїю Гдⷭ҇а І҆и҃са Хрⷭ҇та̀ вѣ́рѹемъ спасти́са, ꙗ҆́коже и҆ ѻ҆́ни̑.

ГЛАВА 15.

1. А нѣкои, които бѣхѫ слѣзли отъ Іудеіѭ, учахѫ братія-та, че ако ся не обрѣжете по обычаю Моисееву, не можете да бѫдете спасени.

2. И тъй като станѫ много прѣпираніе и разыскваніе по между тѣхъ и Павла и Варнавѫ, отредихѫ да възлѣзе Павелъ и Варнава и нѣкои другы отъ тѣхъ въ Іерусалимъ до апостолы-тѣ и презвитеры-тѣ за тойзи въпросъ.

3. И тъй испроводени отъ церквѫ-тѫ, тѣ минувахѫ прѣзъ Финикіѭ и Самаріѭ, и расказувахѫ обращеніе-то на язычницы-тѣ; и причинявахѫ радость голѣмѫ на всичкы-тѣ братія.

4. А като дойдохѫ въ Іерусалимъ, пріехѫ ся отъ церквѫ-тѫ, и отъ апостолы-тѣ и презвитеры-тѣ, и извѣстихѫ все що стори Богъ чрѣзъ тѣхъ.

5. Но станѫхѫ нѣкои отъ Фарисейскѫ-тѫ ересь, които бѣхѫ повѣрували, и казувахѫ че трѣба да ся обрѣзуватъ *язычници-тѣ* и да имъ ся заржча да дьржатъ Моисеевъ-тъ законъ.

6. И събрахѫ ся апостоли-тѣ и презвитери-тѣ да разгледатъ това нѣщо.

7. И слѣдъ много разыскваніе станѫ Петръ и рече имъ: Мѫжіе братія, вы знаете какъ Богъ отъ пьрвы-тѣ дни избра между насъ, чрѣзъ мои-тѣ уста да чуѭтъ язычници-тѣ слово-то на евангеліе-то, и да повѣруватъ.

8. И сьрдцевѣдецъ Богъ свидѣтелствува тѣмъ, като имъ даде Духа Святаго, както и намъ;

9. И не направи никаквѫ разликѫ между насъ и тѣхъ, като очисти сьрдца-та имъ съ вѣрѫ-тѫ.

10. Сега прочее защо искушавате Бога, да налагате на ученицы-тѣ на шіѭ-тѫ хомотъ който нито отци-тѣ ни, нито ный можехмы да носимъ?

11. Но ный вѣрувамы че съ благодать-тѫ на Господа Іисуса Христа ще ся спасемъ, както и тѣ.

в҃і. Оу҆молча́ же всѐ мно́жество, и҆ послꙋ́шахꙋ Варна́вы и҆ Па́ѵла повѣ́дающихъ, є҆ли́ка сотворѝ Бг҃ъ зна́менїа и҆ чꙋдесѧ̀ во ꙗ҆зы́цѣхъ и҆́ми.

г҃і. По оу҆молча́нїи же и҆́хъ, ѿвѣща̀ І҆а́кѡвъ глаго́ла: мꙋ́жїе бра́тїе, послꙋ́шайте менѐ.

д҃і. Сѵмеѡ́нъ повѣ́да, ꙗ҆́кѡ пре́жде Бг҃ъ посѣтѝ прїа́ти ѿ ꙗ҆зы́къ лю́ди ѡ҆ и҆́мени свое́мъ:

є҃і. И҆ семꙋ̀ согласꙋ́ютъ словесѧ̀ Прⷪ҇рѡ́къ, ꙗ҆́коже пи́шетъ:

ѕ҃і. По си́хъ ѡ҆бращꙋ́ся и҆ созі́ждꙋ кро́въ Дв҃довъ па́дшїй: и҆ раскѡ́панная є҆гѡ̀ созі́ждꙋ, и҆ и҆спра́влю є҆го̀:

з҃і. И҆́кѡ да взы́щꙋтъ про́чїи человѣ́цы Гдⷭ҇а, и҆ всѝ ꙗ҆зы́цы, въ ни́хже нарече́ся и҆́ма моѐ: глаго́летъ Гдⷭ҇ь творѧ́й сїѧ̀ всѧ̀.

и҃і. Разꙋ́мна ѿ вѣ́ка сꙋ́ть Бг҃ови всѧ̀ дѣла̀ є҆гѡ̀.

ѳ҃і. Сегѡ̀ ра́ди а҆́зъ сꙋ́ждꙋ не стꙋжа́ти ѿ ꙗ҆зы́къ ѡ҆бращѧ́ющымсѧ къ Бг҃ꙋ:

к҃. Но заповѣ́дати и҆́мъ ѡ҆греба́тисѧ ѿ тре́бъ І҆ѡ҃ѵльскихъ и҆ ѿ блѧдѧ̀ и҆ оу҆да́вленины и҆ ѿ кро́ве, и҆, є҆ли́ка неꙋгѡ́дна себѣ̀ сꙋ́ть, и҆ны́мъ не творѝти.

ка҃. Мѡѵсе́й бо ѿ родѡ́въ дре́вних по всѣ́мъ градѡ́мъ проповѣ́дающыѧ є҆го̀ и҆́мать въ со́нмищахъ, по всѧ̀ сꙋббѡ́ты что́мый.

кв҃. Тогда̀ и҆зволи́сѧ А҆пⷭ҇лѡмъ и҆ ста́рцемъ со всѐю цр҃ковїю, и҆збра́вше мꙋ́жа ѿ ни́хъ посла́ти во А҆нтїохїю съ Па́ѵломъ и҆ Варна́вою, І҆ꙋ́дꙋ нарица́емаго Варса́вꙋ, и҆ Сі́лꙋ, мꙋ́жа нарѡ́чита въ бра́тїи,

кг҃. Написа́вше рꙋка́ма и҆́хъ сїѧ̀: А҆пⷭ҇ли и҆ ста́рцы и҆ бра́тїѧ, сꙋ́щымъ во А҆нтїохїи и҆ Сѵ́рїи и҆ Кїлїкїи бра́тїамъ, и҆́же ѿ ꙗ҆зы́къ, (ѡ҆ Гдⷭ҇ѣ) ра́доватисѧ.

кд҃. Поне́же слы́шахомъ, ꙗ҆́кѡ нѣ́цыи ѿ на́съ и҆зше́дше возмꙋтѝша ва́съ словесы̀, развраща́юще дꙋ́шы ва́ша, глю́ще ѡ҆брѣ́затисѧ и҆ блюстѝ зако́нъ и҆́мже мы̀ не завѣща́хомъ:

12. Тогава млъкнѫ всичко-то множество, и слушахѫ Варнавѫ и Павла които расказувахѫ колкото знаменія и чудеса стори Богъ чрѣзъ тѣхъ между язычницы-тѣ.

13. И слѣдъ тѣхно-то умълчаваніе, отговори Іаковъ и рече: Мѫжіе братіе, послушайте мене.

14. Симеонъ изясни по кой начинъ Богъ най напрѣдъ посѣти язычницы-тѣ, да земе отъ тѣхъ народъ за свое-то име.

15. И съ това сѫ съгласны и пророческы-тѣ словеса, както е писано:

16. Слѣдъ това ще ся върнѫ, и ще съградіѭ паднѫлѫ-тѫ скиніѭ Давидовѫ; и развалины-тѣ ѝ ще съградіѭ пакъ, и ще іѭ исправіѭ:

17. За да потърсятъ Господа другы-тѣ человѣци, и всичкы-тѣ народи, надъ които ся нарече мое-то име, казува Господь, който прави всичко това.

18. Отъ вѣка сѫ познаты Богу всичкы-тѣ неговы дѣла.

19. За това азъ сѫдіѭ да не отяготѣвамы тѣзи отъ язычницы-тѣ, които ся обращатъ къмъ Бога;

20. Но да имъ пишемъ да ся вардятъ отъ сквърны-тѣ *жьртвы* идолскы, и отъ блудство, и отъ удавенинѫ, и отъ кръвь.

21. Защото Моисей отъ ветхо врѣме по всичкы-тѣ градове има които да го проповѣдуватъ, прочита ся и всякѫ сѫбботѫ въ съборища-та.

22. Тогазь апостоли-тѣ и презвитери-тѣ съсъ всичкѫ-тѫ церквѫ намѣрихѫ за добро да изберѫтъ отъ тѣхъ си человѣцы, и да гы проводятъ въ Антіохіѭ съ Павла и Варнава; *а избрахѫ* Іудѫ нарицаемаго Варсавѫ, и Силѫ, мѫжіе отличны между братія-та;

23. И писахѫ *имъ* по тѣхъ така: Отъ апостолы-тѣ, и презвитеры-тѣ и братія-та поздравленіе до тѣзи които сѫ отъ язычницы-тѣ братія въ Антіохіѭ, Сиріѭ и Киликіѭ.

24. Понеже чухмы че нѣкои като излѣзохѫ отъ насъ смутихѫ вы съ думы, и развращаватъ душы-тѣ ви, като ви казватъ да ся обрѣзувате и да дьржите законъ-тъ, а ный не смы имъ порѫчали *това;*

ке҃. Извóлися нáмъ собрáвшымся єдинодꙋшнѡ, избрáнныа мꙋжы послáти къ вáмъ, съ возлю́бленными нáшими Варнáвою и Пáвломъ,

кз҃. Человѣ́ки предáвшими дꙋшы своѧ̀ ѿ и҆́мени Гдⷭ҇а нáшегѡ Іисꙋ Хрⷭ҇та̀.

кз҃. Послáхомъ оу҆́бо Іꙋдꙋ и҆ Сі́лꙋ, и҆ тѣ́хъ сло́вомъ сказꙋю́щихъ тⷭ҇аждє.

ки҃. Извóлися бо стⷭ҇о́мꙋ дх҃ꙋ и҆ нáмъ, ничто́же мно́жае возложи́ти вáмъ тѧготы̀, рáзвѣ нꙋжды́хъ си́хъ,

ка҃. Ѡ҆гребáтися ѿ і҆дѡложе́ртвенныхъ и҆ кро́ве и҆ ѹ҆дáвленины и҆ блꙋдà: и҆ є҆ли́ка не хо́щете вáмъ бы́ти, дрꙋгі́мъ не твори́те: ѿ ни́хже соблюдáюще себѐ, до́брѣ сотворитѐ. здрáвствꙋйте.

кл҃. Ѻ҆ни́ же оу҆́бо по́слани бы́вше прїидо́ша во Ан҃тїохі́ю: и҆ собрáвше наро́дъ, вдáша послáнїе.

кла҃. Прочѐтше же, возрáдовашася ѿ оу҆тѣше́нїи.

клв҃. І҆ꙋ́да же и҆ Сі́ла, и҆ тїи прⷭ҇ро́цы сꙋ́ще, сло́вомъ мно́зѣмъ оу҆тѣ́шиша брáтїю, и҆ оу҆твердѝша.

клг҃. Пребы́вше же тáмѡ врѐмѧ, ѿпꙋще́ни бы́ша съ ми́ромъ ѿ брáтїй ко А҆пⷭ҇лѡмъ.

кла҃. Извóлися же Сі́лѣ пребы́ти тáмѡ, І҆ꙋ́да же возврати́ся во Іерꙋсали́мъ.

кле҃. Пáвелъ же и҆ Варнáва живáхꙋ во А҆нтїохі́и, ѹ҆чáще и҆ бл҃говѣствꙋ́юще сло́во Гдⷭ҇не, и҆ со и҆нѣ́ми мно́гими.

клз҃. По нѣ́кихъ же днѐхъ речѐ Пáвелъ къ Варнáвѣ: возвра́шшеся подобáетъ посѣти́ти брáтїю нáшꙋ во всѣ́хъ градѣ́хъ, въ ни́хже проповѣ́дахомъ сло́во Гдⷭ҇не, кáкѡ пребывáютъ.

клз҃. Варнáва же восхотѣ́ поѧ́ти съ собо́ю І҆ѡáнна нарицáемаго Мáрка:

кли҃. Пáвелъ же глаго́лаше: ѿстꙋплшаго ѿ нáсъ ѿ Памфꙋ́лїи, и҆ не шѐдшаго съ нáми на дѣ́ло, на нѐже по́слани-бы́хомъ, не поѧ́ти сегѡ̀ съ собо́ю.

25. Ный като ся събрахмы единодушно видѣхмы за добро да
изберемъ мѫжіе, и да проводимъ до васъ наедно съ любезны-тѣ
намъ Варнавѫ и Павла,
26. Человѣцы, които сѫ прѣдали душы-тѣ си за име-то на
Господа нашего Іисуса Христа.
27. И така проваждамы Іудѫ и Силѫ, да *ви* възвѣстятъ и тѣ
устно исто-то.
28. Защото ся видѣ угодно Святому Духу и намъ да ви не
налагамы повече никоіѭ тяготѫ освѣнь тѣзи най нуждны-тѣ:
29. Да ся вардите отъ идолскы жьртвы, и отъ кръвь, и отъ
удавенинѫ, и отъ блудъ; отъ които като ся пазите, добрѣ ще
сторите: Здрави бѫдѣте.

30. И така тѣ проводени, дойдохѫ въ Антіохіѭ, и като събрахѫ
множество-то *на вѣруіѭщы-тѣ*, дадохѫ *имъ* писмо-то.
31. И тѣ като *го* прочетохѫ, възрадувахѫ ся за утѣшеніе-то.
32. А Іуда и Сила като бѣхѫ и тѣ пророци, съ много словеса
увѣщахѫ братія-та, и утвьрдихѫ *гы*.
33. И отъ какъ прѣсѣдѣхѫ *тамо нѣколко* врѣме, оставихѫ гы
братія-та съ миромъ да ся върнѫтъ при апостолы-тѣ.
34. Но Сила видѣ за добро да посѣди още тамъ.
35. А Павелъ и Варнава ся намѣрвахѫ въ Антіохіѭ, и
учахѫ и проповѣдувахѫ слово-то Господне, наедно съ мнозина
другы.
36. И слѣдъ нѣколко дни рече Павелъ на Варнавѫ: Да ся
върнемъ сега по всичкы-тѣ градове, въ които смы проповѣдували
слово-то Господне, и да нагледамы братія-та си, какъ сѫ.
37. И Варнава бѣше на мнѣніе да земѫтъ съсъ себе си Іоанна
нарицаемаго Марка;
38. А Павелъ не намѣрваше за добро, да земѫтъ съсъ себе си
тогозь който ся бѣ отлѫчилъ отъ тѣхъ още отъ Памфиліѭ и не
отиде съ тѣхъ на дѣло-то.

л҃. Бысть оу҆бо распра, ꙗ҆́кѡ ѿлꙋчи́тисѧ и҆́ма ѿ себѐ, варна́ва оу҆́бѡ поемь Ма́рка ѿплы̀ въ Ки́пръ:

м҃. Па́велъ же и҆збра́въ Сі́лꙋ и҆зы́де пре́данъ бл҃годати Бж҃іей ѿ бра́тій.

м҃а. Прохожда́ше же Сѵ́рію и҆ Кі́лікію, оу҆твержда́ѧ цр҃кви.

ГЛАВА̀ ѕі҃.

а҃. Пріи́де же въ Де́рвію и҆ Ли́стрꙋ: и҆ сѐ оу҆чени́къ нѣ́кій бѣ тꙋ, и҆́менемъ Тімоѳе́й сы́нъ жены̀ нѣ́кіѧ І҆ꙋде́аныни вѣ́рны, О҆́тца́ же Є҆́ллина:

в҃. И҆́же свидѣ́тельствованъ бѣ ѿ сꙋ́щихъ въ Ли́стрѣхъ и҆ І҆коні́и бра́тіи.

г҃. Сего̀ восхотѣ́ Па́велъ съ собо́ю и҆зы́ти: и҆ пріе́мь ѡ҆брѣ́за є҆го̀, І҆ꙋде́й ра́ди сꙋ́щихъ на мѣ́стѣхъ О҆́нѣхъ: вѣ́дахꙋ бо всѝ О҆́тца̀ є҆гѡ̀, ꙗ҆́кѡ Є҆́ллинъ бѧ́ше.

д҃. И҆ ꙗ҆́коже прохожда́хꙋ гра́ды, преда́ше и҆́мъ храни́ти оу҆ста́вы сꙋжде́нныѧ ѿ А҆пⷭ҇тѡлъ и҆ ста́рецъ, и҆́же во І҆ерꙋсали́мѣ.

є҃. Цр҃кви же оу҆твержда́хꙋсѧ вѣ́рою, и҆ прибыва́хꙋ въ число̀ по всѧ̀ дни̑.

ѕ҃. Прошє́дше же Фрꙋ́гію и҆ Галаті́йскꙋю странꙋ̀, возбранє́ни бы́ша ѿ ст҃а́гѡ Дх҃а глаго́лати сло́во во А҆́сіи.

з҃. Пришє́дше же въ Мѵ́сію, покꙋша́хꙋсѧ въ Вѳинѵ́нію поити̑: и҆ не ѡ҆ста́ви и҆́хъ Дх҃ъ.

и҃. Прешє́дше же Мѵ́сію, снидо́ша въ Трѡа́дꙋ.

ѳ҃. И҆ видѣ́ніе въ нощѝ ꙗ҆ви́сѧ Па́влꙋ: мꙋ́жъ нѣ́кій бѣ Македо́нанинъ стоѧ̀, молѧ̀ є҆го̀ и҆ глаго́лѧ: пришє́дъ въ Македо́нію, помози̑ на́мъ.

і҃. И҆ ꙗ҆́коже видѣ́ніе ви́дѣ, а҆́бїе взыска́хомъ и҆зы́ти въ Македо́нію, разꙋмѣ́вше, ꙗ҆́кѡ призва́ ны Гдⷭ҇ь бл҃говѣсти́ти и҆́мъ.

39. И тъй станж распря помежду имъ, така що отлжчихж ся единъ отъ другый, и Варнава зѣ Марка, та отплува въ Кипръ;

40. А Павелъ си избра Силж и тръгнж, прѣпоржченъ отъ братія-та на Божіиж-тж благодать.

41. И заминуваше прѣзъ Сиріиж и Киликіиж, и утвьрждаваше церквы-тѣ.

ГЛАВА 16.

1. И пристигнж въ Дервіиж и Листржі; и ето, имаше тамо нѣкой ученикъ, на име Тимоѳей, сынъ на нѣкоиж си женж Еврейкж повѣрвалж, а баща *му бѣ* Еллинъ;

2. Който *ученикъ* бѣше свидѣтелствуванъ отъ братія-та въ Листржі и Иконіиж.

3. И поиска го Павелъ да отиде той съ него; и зѣ го и обрѣза го, зарадь Іудеи-тѣ които бѣхж по тѣзи мѣста; понеже всичкы знаяхж бащж му че бѣше Еллинъ.

4. И като ходяхж по градове-тѣ, прѣдаваxж имъ да дьржатъ наредбы-тѣ одобрены отъ апостолы-тѣ и презвитеры-тѣ въ Іерусалимъ.

5. И така церквы-тѣ ся утвьрдяваxж въ вѣржі-тж, и отъ день на день число-то имъ ся умножаваше.

6. И като прѣминжхж Фригіиж и Галатійскж-тж земіиж, понеже имъ ся възбрани отъ Духа Святаго да проповѣдатъ слово-то въ Азіиж,

7. Дойдохж въ Мизіиж, и прѣдпріемахж да иджтъ во Виѳиніиж; но Духъ-тъ не имъ допусти.

8. И като изминжхж Мизіиж, слѣзохж въ Троадж.

9. И яви ся Павлу нощемъ видѣніе; человѣкъ нѣкой си Македонецъ стояше та му ся моляше и казуваше: Мини въ Македоніиж, и помогни ни.

10. И щомъ видѣ видѣніе-то, тутакси поискахмы да идемъ въ Македоніиж, като разумѣхмы че Господь ны призовава да проповѣдамы евангеліе-то на тѣхъ.

а҃і. Ѿвезшеся же ѿ Трѡа́ды прїидо́хомъ въ Самоѳра́къ, во оу҆трїе же въ Неапо́ль.

в҃і. Ѿтꙋ́дꙋ же въ Фїлїппы, и҆̀же є҆́сть пе́рвый гра́дъ ча́сти Македо́нїи Колѡ́нїа. бѣ́хомъ же въ то́мъ гра́дѣ пребыва́юще дни̑ нѣ́кїа,

г҃і. Въ де́нь же сꙋббѡ́тный и҆зыдо́хомъ во́нъ и҆з гра́да при рѣцѣ̀, и҆дѣ́же мнѧ́шеся моли́твенница бы́ти, и҆ сѣ́дше глаго́лахомъ къ собра́вшымся жена́мъ.

д҃і. И҆ нѣ́кая жена̀ и҆́менемъ Лꙋ́дїа, порфꙋ́ропрода́ница ѿ гра́да Ѳѵатї́рскагѡ, чтꙋ́щи Бг҃а, послꙋ́шаше: є҆́йже Гдⷭ҇ь ѿве́рзе се́рдце, внима́ти глаго́лємымъ ѿ Па́ѵла.

е҃і. Ꙗ҆́коже крести́ся та̀, и҆ до́мъ є҆̀, молѧ́ше ны̀ глаго́лющи: а҆́ще оу҆смотри́сте мѧ̀ вѣ́рнꙋ Гдⷭ҇ви бы́ти, вше́дше въ до́мъ мо́й, пребꙋ́дите: и҆ принꙋ́ди на́съ.

ѕ҃і. Бы́сть же и҆дꙋ́щымъ на́мъ на моли́твꙋ, ѻ҆троковѝца нѣ́кая и҆мꙋ́щаѧ дꙋ́хъ пытли́въ срѣ́те на́съ, ꙗ҆̀же стѧжа́нїе мно́го дѧ́ше господє́мъ свои́мъ, волхвꙋ́ющи.

з҃і. Та̀ послѣ́довавши Па́ѵлꙋ и҆ на́мъ, взыва́ше глаго́лющи: сі́и человѣ́цы рабѝ Бг҃а вы́шнагѡ сꙋ́ть, и҆̀же возвѣща́ютъ на́мъ пꙋ́ть спасе́нїѧ.

и҃і. Се́ же творѧ́ше на мнѡ́ги дни̑: стꙋжи́въ же сѝ Па́ѵелъ, и҆ ѡ҆бра́щся, дꙋ́хови речѐ: запрещаю̀ тѝ и҆́менемъ І҆и҃са Хр҃та̀, и҆зы́ди и҆з неѧ̀. и҆ и҆зы́де въ то́мъ часѣ̀.

ѳ҃і. Ви́дѣвше же господї́е є҆ѧ̀, ꙗ҆́кѡ и҆зы́де надє́жда стѧжа́нїѧ и҆́хъ, поє́мше Па́ѵла и҆ Сі́лꙋ, влекѡ́ша на то́ргъ ко кнѧзє́мъ:

к҃. И҆ приве́дше и҆́хъ къ воево́дамъ, рѣ́ша: сі́и человѣ́цы возмꙋщѧ́ютъ гра́дъ на́шъ, І҆ꙋдє́є сꙋ́ще:

к҃а. И҆ завѣща́ваютъ ѻ҆бы́чаи, ꙗ҆̀же не досто́итъ на́мъ прїима́ти ни твори́ти, Ри́мланѡмъ сꙋ́щымъ.

к҃в. И҆ сни́деся наро́дъ на ни́хъ, и҆ воевѡ́ды растерза́вше и҆̀мъ ри̑зы, вела́хꙋ па́лицами би́ти и҆́хъ.

11. И тъй като ся отвезохмы отъ Троадѫ, прѣминѫхмы право на Самоѳракъ, и на утринь-тѫ въ Неаполь,

12. И отъ тамо въ Филиппы, който е пьрвый градъ *на окѫзи* часть отъ Македоніѭ, *и* поселеніе *Римско.* Въ тойзи градъ прѣсѣдѣхмы нѣколко дена;

13. И въ сѫбботѫ-тѫ излѣзохмы вънъ отъ градъ-тъ край еднѫ рѣкѫ, дѣто имаше обычай да става молба, и сѣднѫхмы та говорѣхмы на събраны-тѣ *тамо* жены.

14. И нѣкоя си богобоязлива жена на име Лидія, отъ градъ Ѳіатиръ, която продаваше багряницы, слушаше; и ней Господь отвори сърдце-то да внимава на това което Павелъ говоряше.

15. И като ся крьсти *тя* и домъ-тъ ѝ, помоли ни ся и казуваше: Ако мя припознавате че сьмь вѣрна Господу, влѣзте въ кѫщѫ-тѫ ми, да сѣдите: и принуди ны.

16. И като отхождахмы на молбѫ, срѣщнѫ ны една слугыня що имаше духъ прѣдвѣщателенъ, която даваше много печалбѫ на господари-тѣ си, като проричаше.

17. Тя вьрвѣше слѣдъ Павла и насъ, и выкаше, и казуваше: Тѣзи человѣци сѫ раби на Бога Вышняго, които проповѣдуватъ намъ пѫть на спасеніе.

18. Това правяше много дни наредъ. И понеже дотегнѫ на Павла, обърнѫ ся и рече духу: Повелѣвамъ ти въ име-то на Іисуса Христа да излѣзешь изъ неѭ. И излѣзе въ тозь часъ.

19. А като видѣхѫ господари-тѣ ѝ, че изчезнѫ надежда-та на печалбѫ-тѫ имъ, уловихѫ Павла и Силѫ и завлѣкохѫ гы на тържище-то при началницы-тѣ.

20. И като гы изведохѫ при войводы-тѣ, рекохѫ: Тѣзи человѣци сѫ Іудеи и смущаватъ градъ-тъ ни,

21. И проповѣдуватъ обычаи, които намъ като Римляне, не ни е простено да гы пріимамы, нито да гы правимъ.

22. И навали народъ-тъ врьхъ тѣхъ, и войводы-тѣ раскѫсахѫ дрехы-тѣ имъ, и заповѣдахѫ да *гы* біѭтъ съ тоягы.

к҃г. Мнѡ́ги же да́вше и҆̀мъ ра̑ны, всади́ша въ темни́цꙋ, завѣща́вше темни́чномꙋ стра́жꙋ, тве́рдѡ стрежѝ и҆́хъ:

к҃д. И҆же таковѡ̀ завѣща́нїе прїе́мъ, всадѝ и҆́хъ во внꙋ́тренню́ темни́цꙋ, и҆ но́ги и҆́хъ забѝ въ кла́дѣ.

к҃е. Въ полꙋ́нощи же Па́велъ и҆ Сі́ла моля́щеся поѧ́хꙋ Бг҃а: послꙋ́шахꙋ же и҆́хъ ю҆́зницы.

к҃ѕ. Внеза́пꙋ же трꙋ́съ бы́сть ве́лїй, ꙗ҆́кѡ поколеба́тисѧ ѡ҆снова́нїю темни́чномꙋ: ѿверзо́шасѧ же а҆́бїе две́ри всѧ̑, и҆ всѣ́мъ ю҆́зы ѡ҆слабѣ́ша.

к҃з. Возбꙋ́ждсѧ же темни́чный стра́жъ, и҆ ви́дѣвъ ѿве́рсты две́ри темни́цы, и҆звлѣ́къ но́жъ, хота́ше себѐ оу҆би́ти, мнѧ̀ и҆збѣ́гшѧ ю҆́зники.

к҃и. Возгласи́ же гла́сомъ ве́лїимъ Па́велъ глаго́лѧ: ничто́же сотворѝ себѣ̀ ѕлѧ̀: вси́ бо є҆́смы здѣ̀.

к҃ѳ. Проси́въ же свѣщѝ вскочѝ, и҆ тре́петенъ бы́въ, припадѐ къ Па́влꙋ и҆ Сі́лѣ:

л҃. И҆ и҆зве́дъ и҆́хъ во́нъ, речѐ: господї́е, что́ ми подоба́етъ твори́ти, да спасꙋ́сѧ;

л҃а. Ѻ҆на же рекоста: вѣ́рꙋй въ Гдⷭ҇а І҆и҃са Хрⷭ҇та̀, и҆ спасе́шисѧ ты̀ и҆ ве́сь до́мъ тво́й.

л҃в. И҆ глаго́ласта є҆мꙋ̀ сло́во Гдⷭ҇не, и҆ всѣ́мъ, и҆̀же въ домꙋ̀ є҆гѡ̀.

л҃г. И҆ поемъ а҆̀ въ то́йже ча́съ но́щи и҆змы̀ ѿ ра́нъ, и҆ крⷭ҇ти́сѧ са́мъ и҆ свои́ є҆мꙋ̀ всѝ а҆́бїе:

л҃д. Введъ же а҆̀ въ до́мъ сво́й, поста́ви трапе́зꙋ, и҆ возра́доваса со всѣ́мъ до́момъ свои́мъ, вѣ́ровавъ Бг҃ꙋ.

л҃е. Дню́ же бы́вшꙋ, посла́ша воевѡ́ды па́личники глаго́люще: ѿпꙋстѝ человѣ́ка ѻ҆́на.

л҃ѕ. Сказа́ же темни́чный стра́жъ словеса̑ сїѧ̀ Па́влꙋ, ꙗ҆́кѡ посла́ша воевѡ́ды, да ѿпꙋще́ни бꙋ́дꙋтъ: ны́нѣ оу҆́бо и҆зше́дше, и҆ди́те съ ми́ромъ.

л҃з. Па́велъ же речѐ къ ни́мъ: би́вше на́съ пред̾ людмѝ, неѡсꙋжде́ныхъ человѣ́кѡвъ Ри́мланъ сꙋ́щихъ, всади́ша въ

23. И като гы бихѫ много, турихѫ гы въ тьмницѫ, и заръчахѫ на тьмничный-тъ стражъ да гы варди здраво;

24. Който като зѣ таквозь заръчваніе, тури гы въ най вѫтрѣшніѭ-тѫ тьмницѫ, и стѣгнѫ добрѣ нозѣ-тѣ имъ въ кладѫ.

25. И по срѣдъ нощь Павелъ и Сила моляхѫ ся и славяхѫ Бога; а запрѣни-тѣ гы слушахѫ.

26. И внезапу бы трусъ голѣмъ, така що поклатихѫ ся основанія-та на тьмницѫ-тѫ, и тутакси отворихѫ ся всичкы-тѣ врата, и на всичкы-тѣ оковы-тѣ ся развьрзахѫ.

27. И като ся събуди стражарь-тъ, и видѣ отворены врата-та на тьмницѫ-тѫ, измѫкнѫ ножъ, и щѣше да ся убіе, понеже мысляше че сѫ избѣгнѫли запрѣни-тѣ.

28. Но Павелъ извыка съ высокъ гласъ, и каза: Не дѣй струва никое зло на себе си; защото всинца смы тука.

29. И поиска *стражарь-тъ* свѣщи, вскочи вѫтрѣ и растреперанъ паднѫ прѣдъ Павла и Силѫ:

30. И изведе гы вънъ, и рече: Господіе, що трѣба да сторіѭ за да ся спасѫ?

31. А тѣ рекохѫ: Повѣрувай въ Господа Іисуса Христа, и ще ся спасешь ты и домъ-тъ ти.

32. И говорихѫ слово-то Господне нему, и на всичкы-тѣ които бѣхѫ въ домъ-тъ му.

33. И зѣ гы въ тойзи истый-тъ часъ прѣзъ нощь-тѫ, та имъ измы раны-тѣ, и безъ забавѫ крьсти ся той и свои-тѣ му всичкы.

34. И като гы заведе въ кѫщѫ-тѫ си, сложи *имъ* трапезѫ, и възрадува ся съсъ всичкый-тъ си домъ защото повѣрува въ Бога.

35. И когато ся разсъмнѫ войводы-тѣ проводихѫ паличницы-тѣ да кажѫтъ: Пусни онѣзи человѣцы.

36. И стражарь-тъ извѣсти тѣзи думы на Павла: Че войводы-тѣ проводихѫ да вы пуснемъ: и тъй сега излѣзте и идѣте си съ миромъ.

37. Но Павелъ имъ рече: Като ны бихѫ прѣдъ народъ-тъ безъ да ны сѫдятъ, насъ които смы Римляне, хвьрлихѫ ны въ тьмницѫ,

темни́цꙋ, и҆ ны́нѣ ѻ҆́тай и҆зво́дѧтъ на́съ; ни́ бо: но да пришє́дше са́ми и҆зведꙋ́тъ на́съ.

л҃и. Сказа́ша же па́личницы воево́дамъ глаго́лы сі̑а: и҆ оу҆боѧ́шасѧ слы́шавше, ꙗ҆́кѡ Ри́млѧне сꙋ́ть.

л҃а. И҆ пришє́дше оу҆моли́ша и҆́хъ, и҆ и҆зве́дше молѧ́хꙋ и҆зы́ти и҆з̾ гра́да.

м҃. И҆зшє́дше же и҆з̾ темни́цы прїидо́ста къ Лѵ҆дїи: и҆ ви́дѣвше бра́тїю, оу҆тѣ́шиста и҆́хъ, и҆ и҆зыдо́ста.

ГЛАВА̀ зі.

а҃. Прешє́дше же А҆мфїпо́ль и҆ А҆поллѡ́нїю, внидо́ста въ Солꙋ́нь, и҆дѣ́же бѣ̀ со́нмище І҆ꙋде́йское.

в҃. По ѻ҆́бычаю же своемꙋ̀ Па́вєлъ вни́де къ ни́мъ, и҆ по сꙋббѡ́ты трѝ стаза́шеса съ ни́ми ѿ писа́нїй,

г҃. Сказꙋ́ѧ и҆ предлага́ѧ и҆́мъ, ꙗ҆́кѡ Хр҃тꙋ̀ подоба́ше пострада́ти и҆ воскре́снꙋти ѿ ме́ртвыхъ, и҆ ꙗ҆́кѡ се́й І҆и҃съ, є҆гѡ́же а҆́зъ проповѣ́даю ва́мъ, є҆́сть Хр҃то́съ.

д҃. И҆ нѣ́цыи ѿ ни́хъ вѣ́роваша, и҆ приложи́шасѧ къ Па́влꙋ и҆ Сі́лѣ, ѿ чести́выхъ Є҆́ллинъ мно́жество мно́го, и҆ ѿ же́нъ благоро́дныхъ не ма́лѡ.

є҃. Возревнова́вше же непокоршїи́сѧ І҆ꙋде́є, и҆ прїе́мше крамо́лники нѣ́кїѧ мꙋ́жы ѕлы́ѧ, и҆ собра́вше наро́дъ, мо́лвахꙋ по гра́дꙋ: наше́дше же на до́мъ І҆ассо́новъ, и҆ска́хꙋ и҆́хъ и҆звести̑ къ наро́дꙋ:

ѕ҃. Не ѡ҆брѣ́тше же и҆́хъ, влечѧ́хꙋ І҆ассо́на и҆ нѣ́кїѧ ѿ бра́тїй ко градонача́лникѡмъ, вопїю́ще: ꙗ҆́кѡ, и҆́же развра́тиша вселе́ннꙋю, сі́и и҆ здѣ̀ прїидо́ша,

з҃. И҆́же прїѧ́тъ І҆ассо́нъ: и҆ сі́и всѝ проти́внѡ велѣ́нїемъ Ке́саревымъ твора́тъ, ц҃рѧ̀ глаго́люще и҆но́го бы́ти, І҆и҃са.

и҃. Смѧто́ша же наро́дъ и҆ градонача́лники слы́шащыѧ сі̑а:

ѳ҃. Взе́мше же дово́лное ѿ І҆ассо́на и҆ ѿ про́чихъ, ѿпꙋсти́ша и҆́хъ.

и сега тайно ли ны изваждатъ? То не става; но тѣ да дойджтъ и да ны изведжтъ.

38. И паличници-тѣ възвѣстихж тѣзи думы на войводы-тѣ; а тѣ като чухж че были Римляне, убояхж ся;

39. И дойдохж та гы умолихж, и като гы изведохж, моляхж нимъ ся да излѣзжтъ изъ градъ-тъ.

40. А тѣ като излѣзохж изъ тьмницж-тж отидохж у Лидіины, и като видѣхж братія-та, утѣшихж гы, и *отъ тамъ* тръгнжхж.

ГЛАВА 17.

1. И като изминжхж Амфиполь и Аполлоніїж, дойдохж въ Солунъ, дѣто бѣше съборище-то Іудейско.

2. И по обычаю си Павелъ влѣзе при тѣхъ, и три сжбботы наредъ ся разговаряше съ тѣхъ отъ писанія-та,

3. Та *имъ* открываше и доказуваше, че трѣбуваше Христосъ да пострада, и да въскрьсне отъ мьртвы-тѣ, и че тойзи Іисусъ, когото ви азъ проповѣдувамъ, е Христосъ.

4. И нѣкои отъ тѣхъ повѣруваxж, и присоединихж ся съ Павла и Силж, *така* и много множество отъ набожны-тѣ Еллины, и отъ благородны-тѣ жены не малко.

5. Но неповѣрвали-тѣ Іудеи завидѣхж, и като зѣхж съ тѣхъ си нѣколцина просты и лошы человѣцы, събрахж гы на купъ и размиряваxж градъ-тъ; и нападнжхж на Ясоновж-тж кжщж, та търсяхж *Павла и Силж* да гы изведжтъ прѣдъ народъ-тъ.

6. И като не гы намѣрихж, повлѣкохж Ясона и нѣкои отъ братія-та къмъ градоначалницы-тѣ, и выкахж: Тѣзи, които размирихж свѣтъ-тъ, дойдохж и тука:

7. Които прія Ясонъ; и всичкы тѣзи дѣйствуватъ противу Кесаревы-тѣ повелѣнія, и казуватъ че има другый царь Іисусъ.

8. И смутихж народа и градоначалницы-тѣ които чухж това.

9. Но като зѣхж поржчителство отъ Ясона и отъ другы-тѣ, пуснжхж гы.

г҃. Бра́тіа же а҃бїе въ нощь ѿсла́ша Па́вла и҆ Сі́ла въ Бе́рїю: и҆же прише́дше, и҆до́ша въ собо́ръ І҆ѹде́йскїй.

а҃і. Сіи же бѣ́хꙋ бл҃горо́днѣйши живꙋ́щихъ въ Солꙋнѣ, и҆же прїѧ́ша сло́во со всѣ́мъ ᲂу҆се́рдїемъ, по всѧ̀ дни̑ разсꙋждаю́ще писа̑нїа, а҃ще сꙋ́ть сїа̑ та́кѡ.

в҃і. Мно́зи ᲂу҆́бо ѿ ни́хъ вѣ́роваша, и҆ ѿ Є҆ллинскихъ же́нъ благообра́зныхъ и҆ мꙋже́й не ма́лѡ.

г҃і. И҆ ꙗ҆́кѡ ᲂу҆вѣ́даша, и҆же ѿ Солꙋна І҆ѹде́и, ꙗ҆́кѡ и҆ въ Бе́рїи проповѣ́даса ѿ Па́вла сло́во Бж҃їе, прїидо́ша и҆ та́мѡ дви́жꙋще и҆ смꙋща́юще наро́ды.

д҃і. А҆́бїе же тогда̀ бра́тїа ѿпꙋсти́ша Па́вла и҆ти̑ на помо́рїе: ѡ҆ста́ста же Сі́ла и҆ Тїмоѳе́й та́мѡ.

е҃і. Провожда́ющїи же Па́вла, ведо́ша є҆го̀ да́же до А҆ѳи́нъ: и҆ прїе́мше за́повѣдь къ Сі́лѣ и҆ Тїмоѳе́ю, да ꙗ҆́кѡ скорѣ́е прїи́дꙋтъ къ немꙋ̀, и҆зыдо́ша.

ѕ҃і. Во А҆ѳи́нѣхъ же ждꙋ́щꙋ и҆хъ Па́влꙋ, раздража́шеса дꙋ́хъ є҆гѡ̀ въ не́мъ зра́щемъ і҆дѡ́лъ по́лнъ сꙋ́щь гра́дъ.

з҃і. Стаза́шеса же ᲂу҆́бо на со́нмищи со І҆ѹде́и и҆ ст҃ї́ми, и҆ на то́ржищи по всѧ̀ дни̑ съ приключа́ющимисѧ.

и҃і. Нѣ́цыи же ѿ Є҆пїкꙋ́ръ и҆ ѿ Стѡ́їкъ фїлосѡ́фъ стаза́хꙋсѧ съ ни́мъ: и҆ нѣ́цыи глаго́лахꙋ: что̀ ᲂу҆́бѡ хо́щетъ сꙋесло́вивый се́й глаго́лати; и҆ні́и же: чꙋжди́хъ богѡ́въ мни́тсѧ проповѣ́дникъ бы́ти: ꙗ҆́кѡ І҆и҃са и҆ воскресе́нїе бл҃говѣ́ствова́ше и҆̀мъ.

ѳ҃і. Поѐмше же є҆го̀, ведо́ша на А҆реопа́гъ глаго́люще: мо́жемъ ли разꙋмѣ́ти, что̀ но́вое сїѐ глаго́лемое тобо́ю ᲂу҆че́нїе;

к҃. Стра̑нна бо нѣ́каѧ влага́еши во ᲂу҆шесѧ̀ на́ша: хо́щемъ ᲂу҆́бо разꙋмѣ́ти, что̀ хота́тъ сїа̑ бы́ти.

ка҃. А҆ѳинѣ́и же всѝ и҆ прихода́щїи стра́ннїи, ни во что́же и҆̀но ᲂу҆пражна́хꙋсѧ, ра́звѣ глаго́лати что̀ и҆лѝ слы́шати но́вое.

10. А братія-та незабавно прѣзъ нощь испратихѫ Павла и Силѫ въ Беріѭ; и тѣ като стигнѫхѫ *тамъ*, отидохѫ въ съборище-то Іудейско.

11. И *Беряни*-тѣ бѣхѫ по благородни отъ Солунцы-тѣ, защото пріяхѫ слово-то съсъ всяко усьрдіе, и испытувахѫ всякой день писанія-та, да ли е това така.

12. И тъй мнозина отъ тѣхъ повѣрувахѫ, и отъ почтенны-тѣ Еллинскы жены, и отъ мѫжіе-тѣ не малко.

13. И като разбрахѫ Солунскы-тѣ Іудеи, че и въ Беріѭ ся проповѣда отъ Павла слово-то Божіе, дойдохѫ и тамо, и разбъркахѫ народъ-тъ.

14. Тогазь братія-та по скоро отпратихѫ Павла да иде кѫдѣ море-то; а Сила и Тимоѳей останѫхѫ тамо.

15. А тѣзи които придружавахѫ Павла, заведохѫ го до Аѳинѫ; и като зѣхѫ отъ него заповѣдь до Силѫ и Тимоѳея, за да дойдѫтъ колкото по скоро при него, тръгнѫхѫ си.

16. А Павелъ като гы чакаше въ Аѳинѫ, раздражаваше ся духъ-тъ му въ него, като гледаше градъ-тъ пъленъ съ идолы.

17. И тъй разговаряше ся въ съборище-то съ Іудеи-тѣ, и съ набожны-тѣ, и по пазарь-тъ всякой день съ които му ся случахѫ.

18. И нѣкои отъ Епикурейскы-тѣ и Стоическы-тѣ философы идвахѫ на прѣпираніе съ него; и едни казувахѫ: Какво ище да каже тойзи празнословецъ? А другы: Види ся че е проповѣдникъ на чужды богове; защото имъ проповѣдуваше Іисуса и въскрьсеніе-то.

19. И зѣхѫ го та го заведохѫ на Ареопагъ, и казувахѫ: Можемъ ли разумѣ какво е това ново ученіе, което ты проповѣдувашь?

20. Защото нѣщо странно вносишь въ ущи-тѣ ни: ищемъ прочее да разберемъ, що ще да е то?

21. А всичкы-тѣ Аѳинейци и колкото чужденци ся намѣрувахѫ тамо, съ нищо друго не си прѣминувахѫ врѣме-то, тъкмо да говорятъ и да слушатъ нѣщо по ново.

кв. Ста́въ же Па́ѵелъ посредѣ̀ А҆реопа́га, речѐ: мꙋ́жіе А҆ѳинéйстіи, по всемꙋ̀ зрю̀ вы̀ а҆́ки бл҃гочести́выа.

кг. Проходѧ́ бо и҆ соглѧ́даа чествова̑ніа ва́ша, ѡ҆брѣто́хъ и҆ ка́пище, на нéмже бѣ̀ напи́сано: невѣ́домомꙋ Бг҃ꙋ. є҆гѡ́же ᲂу҆́бо не вѣ́дꙋще (бл҃голѣ́пнѣ) чтетѐ, сего̀ а҆́зъ проповѣ́дꙋю ва́мъ.

кд. Бг҃ъ сотвори́вый мі́ръ и҆ всѧ̑, ꙗ҆̀же въ нéмъ, сéй и҆́бесѐ и҆ землѝ Гдⷭ҇ь сы́й, не въ рꙋкотворе́ныхъ хра́мѣхъ живе́тъ,

ке. Ни ѿ рꙋ́къ человѣ́ческихъ ᲂу҆гожде́ніа пріе́млетъ, тре́бꙋа что̀, са́мъ даѧ̀ всѣ̑мъ живо́тъ и҆ дыха́ніе и҆ всѧ̑:

кѕ. Сотвори́лъ же є҆́сть ѿ є҆ди́ныа кро́ве ве́сь ꙗ҆зы́къ человѣ́чь, жи́ти по всемꙋ̀ лицꙋ̀ земно́мꙋ, ᲂу҆ста́вивъ преде́ꙋчинѐнаа времена̀ и҆ предѣ́лы селе́ніа и҆́хъ,

кз. Взыска́ти Гдⷭ҇а, да понѐ ѡ҆сѧ́жꙋтъ є҆го̀ и҆ ѡ҆брѧ́щꙋтъ, ꙗ҆́кѡ не дале́че ѿ є҆ди́наго коегѡ́ждо на́съ сꙋ́ща.

ки. Ѡ҆ нéмъ бо живе́мъ и҆ дви́жемсѧ и҆ є҆смы̀: ꙗ҆́коже и҆ нѣ́цыи ѿ ва́шихъ кни́жникъ реко́ша: сегѡ́ бо и҆ ро́дъ є҆смы̀.

ка. Ро́дъ ᲂу҆́бо сꙋ́ще Бж҃ій, не до́лжни є҆смы̀ непщева́ти подо́бно бы́ти Бж҃тво̀, зла́тꙋ и҆лѝ сребрꙋ̀, и҆лѝ ка́меню хꙋдо́жнѣ начерта́нꙋ и҆ смышле́нію человѣ́чꙋ:

кѧ. Лѣ́та ᲂу҆́бо невѣ́дѣніа презира́а Бг҃ъ, ны́нѣ повелѣва́етъ человѣ́кѡмъ всѣ̑мъ всю̀дꙋ пока́ѧтися:

кѧ. Занѐ ᲂу҆ста́вилъ є҆́сть де́нь, въ ѻ҆́ньже хо́щетъ сꙋди́ти вселе́ннѣй въ пра́вдѣ, ѿ мꙋ́жѣ, є҆го́же преде́ста́ви, вѣ́рꙋ подаѧ̀ всѣ̑мъ, воскреси́въ є҆го̀ ѿ ме́ртвыхъ.

кв. Слы́шавше же воскресе́ніе ме́ртвыхъ, ѻ҆́вїи ᲂу҆́бѡ рꙋга́хꙋсѧ: ѻ҆́вїи же рѣ́ша: да слы́шимъ тѧ̀ па́ки ѿ се́мъ.

кг. И҆ та́кѡ Па́ѵелъ и҆зы́де ѿ среды̀ и҆́хъ.

кд. Нѣ́цыи же мꙋ́жіе прилѣпи́вшеся є҆мꙋ̀, вѣ́роваша: въ ни́хже бѣ̀ и҆ Діону́сїй А҆реопагі́тскїй, и҆ жена̀ и҆́менемъ Да́марь, и҆ дрꙋзі́и съ ни́ми.

22. И застанж Павелъ на срѣдъ Ареопагъ, и рече: Мжжіе Аѳинейци, по всичко вы гледамъ че сте твърдѣ набожни.

23. Защото като минувахъ та разгледвахъ святы-тѣ ви мѣста, намѣрихъ едно капище, на което бѣ написано НЕЗНАЕМОМУ БОГУ. Тогозь прочее когото вы не знаете а почитате, него ви проповѣдувамъ азъ.

24. Богъ, който е сътворилъ свѣтъ-тъ и всичко що е въ него, той като е Господь на небе-то и на земіж-тж, не живѣе въ храмове отъ ржкж направены,

25. Нито пріима служенія отъ ржцѣ человѣческы, *като* да бы ималъ нуждж отъ нѣщо, понеже той дава на всичкы *и* животъ и дыханіе и все;

26. И създалъ е отъ еднж кръвь всичкый-тъ родъ человѣческый, да живѣіжтъ по всичко-то лице на земіж-тж, и опрѣдѣлилъ е прѣднаречены-тѣ врѣмена, и прѣдѣлы-тѣ на населеніе-то имъ;

27. За да търсятъ Господа, дано бы го поне напипали и намѣрили; ако и да не е далечь *той* отъ всякого едного отъ насъ.

28. Защото въ него живѣемъ и движимъ ся и сжществувамы; както и нѣкои отъ ваши-тѣ стихотворцы сж рекли, Защото и неговъ родъ смы.

29. И тъй като смы родъ Божій, не трѣбува да мыслимъ че Божество-то е подобно на злато или на сребро, или на камькъ изработенъ съ искуство и измышленіе человѣческо.

30. Богъ прочее като прѣзира врѣмена-та на невѣжество-то, сега повелѣва на всичкы-тѣ человѣцы на всякждѣ да ся покаіжтъ.

31. Защото е отредилъ день, въ който ще сжди вселеннж-тж праведно чрѣзъ человѣка когото е опрѣдѣлилъ, и даде увѣреніе на всичкы-тѣ, като го въскрьси отъ мьртвы-тѣ.

32. А тѣ като чухж въскрьсеніе-то на мьртвы-тѣ, едни ся ругаяхж, а другы рекохж: За това пакъ щемъ тя слуша.

33. И така Павелъ излѣзе отъ помежду тѣхъ.

34. А нѣкои человѣци ся прилѣпихж при него, и повѣрувахж; между които бѣше и Діонисій Ареопагитъ, и нѣкоя си жена на име Дамарь, и другы *още* съ тѣхъ.

ГЛАВА ѿІ.

а҃. По сихъ же ѿлꙋчивса Павелъ ѿ Аѳинъ пріиде въ Корінѳъ:

в҃. И ѡбрѣтъ нѣкоего Іꙋдеанина имѧнемъ Акꙋлꙋ, Понтанина родомъ, новѡ пришедша ѿ Італіи, и Прискіллꙋ женѣ его, (занѣ повелѣлъ баше Клавдій ѿлꙋчитися всѣмъ Іꙋдеемъ ѿ Рима,) пріиде къ нимъ:

г҃. И занѣ единохꙋдожникѡмъ быти имъ, пребысть ꙋ нихъ и дѣлаше: бахꙋ бо скинотворцы хитростію.

д҃. Стаза́шеся же на сонмищахъ по всѧ сꙋбѡты, и препираше Іꙋдеи и Еллины.

е҃. И егда снидоша ѿ Македоніи Сіла же и Тімоѳей, тꙋжаше дꙋхомъ Павелъ, свидѣтельствꙋѧ Іꙋдеѡмъ Іисꙋса быти Христа.

ѕ҃. Противѧщымся же имъ и хꙋлѧщымъ, ѡтрасъ ризы своѧ, речѣ къ нимъ: кровь ваша на главахъ вашихъ: чистъ азъ, ѿ нынѣ во ꙗзыки идꙋ.

з҃. И прешедъ ѿтꙋдꙋ пріиде въ домъ нѣкоегѡ имѧнемъ Іꙋста, чтꙋща Бга, емꙋже храмина бѣ вскрай сонмища.

и҃. Кріспъ же начальникъ собора вѣрова Гдви со всѣмъ домомъ своимъ: и мнози ѿ Корінѳанъ слышавше вѣровахꙋ и крещахꙋся.

ѳ҃. Рече же Гдь въ видѣніи нощиомъ Павлꙋ: не бойся, но глаголи, и да не ꙋмолкнеши:

і҃. Занѣ азъ есмь съ тобою, и никтоже приложитъ ѡзлобити тѧ: занѣ людіе сꙋть ми мнози во градѣ семъ.

ѳі҃. Пребысть же тамѡ лѣто и мѣсѧцъ шесть, ꙋчѧ въ нихъ словꙋ Бжію.

в҃і. Галліѡнꙋ же Анѳꙋпатꙋ сꙋщꙋ во Ахаіи, нападоша

ГЛАВА 18.

1. Подирь това отлѫчи ся Павелъ отъ Аѳинѫ и дойде въ Коринѳъ;

2. И намѣри тамо нѣкого си Іудеянина на име Акила, роденъ въ Понтъ, който бѣ скоро дошелъ отъ Италіѭ съсъ женѫ си Прискиллѫ, (защото Клавдій бѣ повелѣлъ да ся махнѫтъ всичкы-тѣ Іудеи отъ Римъ,) и дойде при тѣхъ.

3. И понеже бѣше сохудожникъ, сѣдяше у тѣхъ и работяше; защото художество-то имъ бѣше да правятъ шатьры.

4. И всякѫ сѫбботѫ ся разговаряше въ съборище-то и убѣждаваше и Іудеи и Еллины.

5. А когато слѣзохѫ отъ Македоніѭ Сила и Тимоѳей, Павелъ ся утѣсняваше духомъ и свидѣтелствуваше на Іудеи-тѣ че Іисусъ *е* Христосъ.

6. И понеже тѣ ся противяхѫ и хуляхѫ, отърси си дрехы-тѣ и рече имъ: Кръвь-та ваша на главы-тѣ ви *да е;* азъ *сѫмь* чистъ *отъ това;* отъ нынѣ ще идѫ въ язычницы-тѣ.

7. И като ся прѣмѣсти отъ тамо, дойде въ домъ-тъ на нѣкого си на име Іуста, който почиташе Бога, и на когото кѫща-та бѣше до съборище-то.

8. А Криспъ началникъ-тъ на съборище-то повѣрува въ Господа съсъ всичкый-тъ си домъ, и мнозина отъ Коринѳяны-тѣ като слушахѫ, вѣруваxѫ и крьщаваxѫ ся.

9. И рече Господь на Павла нощемъ въ видѣніе: Не бой ся, но говори, и да не мълкнешь.

10. Защото азъ сьмь съ тебе, и никой нѣма да тури рѫкѫ на тебе за да ти стори зло, защото имамъ народъ много въ тойзи градъ.

11. И сѣдѣ тамо годинѫ и шесть мѣсеца та гы поучаваше на Слово Божіе.

12. А когато бѣше Галліонъ исправникъ въ Ахаіѭ, Іудеи-тѣ ся

Єдинодꙋшнѡ Ꙗдеи на Пáвла, и҆ приведóша є҆гѡ̀ на сꙋдилище,

ѓі. Глаго́люще; ꙗ҆́кѡ проти́вꙋ закóнꙋ сéй ѹ҆вѣщавáетъ человѣ́ки чти́ти Бг҃а.

д҃і. Хотѧ́щꙋ же Пáвлꙋ ѿвéрсти ѹ҆стà, речѐ Галліѡ́нъ ко Ꙗдéємъ: а҆́ще ѹ҆́бо непрáвда былá бы кáѧ и҆лѝ дѣ́ло злóе, ꙗ҆ Ꙗдéє, по слóвꙋ послꙋ́шалъ бы́хъ вáсъ:

є҃і. А҆́ще ли же стазáніѧ сꙋ́ть ѡ҆ словесѝ и҆ ѡ҆ и҆́менехъ и҆ ѡ҆ закóнѣ вáшемъ, вѣ́дите сáми: сꙋдіѧ́ бо а҆́зъ сѝмъ не хощꙋ̀ бы́ти.

ѕі. И҆ и҆згнà и҆́хъ ѿ сꙋдилища.

з҃і. Є҆́мше же всѝ Є҆́ллини Сосѳéна начáлника собóра біѧ́хꙋ предъ сꙋдилищемъ: и҆ ни є҆ди́но ѡ҆ си́хъ Галліѡ́нꙋ радѣ́ніе бы́сть.

и҃і. Пáвелъ же є҆щѐ пребы́въ днѝ довóлны, и҆ цѣловáвъ брáтїю ѿплы̀ въ Сѵ́рію (и҆ съ ни́мъ А҆́кѵла и҆ Прїскі́лла,) ѡ҆стри́гъ главꙋ̀ въ Кегхрéихъ: ѡ҆брéкса бо бѣ̀.

ѳ҃і. Пристá же во Є҆фéсѣ, и҆ тѣ́хъ ѡ҆стáви тáмѡ: сáмъ же вшéдъ въ сóнмище, стазáшеся со Ꙗдéи.

к҃. Молѧ́щымъ же и҆́мъ є҆гѡ̀ на мнóго врéмѧ пребы́ти ѹ҆ ни́хъ, не и҆зволи:

к҃а. Но ѿречéсѧ и҆́мъ, глаго́лѧ: ꙗ҆́кѡ подобáетъ мѝ всѧ́кѡ прáздникъ градꙋ́щїй сотвори́ти во Ꙗ҆ерли́мѣ: пáки же возвращꙋ́сѧ къ вáмъ, Бг҃ꙋ хотѧ́щꙋ. и҆ ѿвезéсѧ ѿ Є҆фéса: (А҆́кѵла же и҆ Прїскі́лла ѡ҆стáша во Є҆фéсѣ).

к҃в. И҆ сошéдъ въ Кесарі́ю, возшéдъ и҆ цѣловáвъ цр҃ковь, сни́де во А҆нтїохі́ю.

к҃г. И҆ сотвóрь врéмѧ нѣ́кое, и҆зы́де, проходà по рѧ́дꙋ Галаті́йскꙋю странꙋ̀ и҆ Фрѵгі́ю, ѹ҆твержда́ѧ всà ѹ҆ченикѝ.

к҃д. Ꙗ҆здéанинъ же нѣ́кто А҆поллѡ́съ и҆́менемъ, А҆лєзáндранинъ рóдомъ, мꙋ́жъ словéсенъ, прїи́де во Є҆фéсъ, си́ленъ сы́й въ кни́гахъ.

к҃є. Сéй бѣ̀ ѡ҆глашéнъ пꙋтѝ Гдню, и҆ горѧ̀ дꙋ́хомъ, глаго́-

подигнѫхѫ единодушно врьхъ Павла, и доведохѫ го на сѫдовище-то,

13. И казувахѫ: Тойзи убѣждава человѣцы-тѣ на богопочитаніе несъгласно съсъ законъ-тъ.

14. И когато Павелъ щѣше да отвори уста, Галліонъ рече на Іудеи-тѣ: Ако бѣ нѣкоя неправда, или злодѣяніе лукаво, о Іудеи, быхъ ималъ причинѫ да вы слушамъ;

15. Ако ли е въпросъ за ученіе, за имена и за вашій-тъ законъ, виждте си вы; защото азъ не щѫ да сьмь сѫдникъ на таквызь *работы.*

16. И испѫди гы отъ сѫдовище-то.

17. И всичкы-тѣ Еллини уловихѫ Сосѳена началникъ-тъ на съборище-то, та го біяхѫ прѣдъ сѫдовище-то; и Галліонъ не щѣше нито да знае за това.

18. А Павелъ като посѣдѣ още доволно врѣме, опрости ся съ братія-та, и отплува въ Сиріѭ: (и съ него Прискилла и Акила,) като си остриже главѫ-тѫ въ Кенхреѭ; защото имаше обрекъ.

19. И стигнѫ въ Ефесъ, и остави тѣхъ тамо, а той *самъ* влѣзе въ съборище-то, и разговори ся съ Іудеи-тѣ.

20. И умоляванъ отъ тѣхъ да посѣди повечко врѣме у тѣхъ, не склони;

21. Но прости ся съ тѣхъ и рече: Трѣба непрѣмѣнно да направѭ идущій-тъ празникъ въ Іерусалимъ, и ако ще Богъ ще ся завърнѫ пакъ при васъ. И отплува отъ Ефесъ.

22. И като слѣзе въ Кесаріѭ, възлѣзе *въ Іерусалимъ* та поздрави церквѫ-тѫ, и слѣзе въ Антіохіѭ.

23. И като посѣдѣ тамо нѣколко врѣме, излѣзе, и обхождаше наредъ Галатійскѫ-тѫ земѭ и Фригіѭ, та утвьрдяваще всичкы-тѣ ученицы.

24. И нѣкой си Іудеинъ на име Аполлосъ, роденъ въ Александріѭ, человѣкъ ученъ, и силенъ въ писанія-та, дойде въ Ефесъ.

25. Той бѣше оглашенъ въ пѫть-тъ Господень, и духомъ распа-

лаше и оучаше извѣстнѡ, ꙗже ѿ Гдⷭ҇ѣ, вѣдый токмѡ крщеніе Іѡанново:

кв. Сей же начатъ дерзати на сонмищахъ. слышавше же его Акила и Прискілла, пріаша его, и извѣстнѣе томꙋ сказаша пꙋть Гдⷭ҇нь.

кг. Хотящꙋ же емꙋ преити во Ахаію, предпославше братіа написаша оученикѡмъ пріати его: иже пришедъ тамѡ пособствова многѡ вѣровавшымъ благодатію:

кд. Твердѡ бо Іудеи не престаѧ ѡбличаше предъ людми, сказꙋѧ писанми, Іисъ быти Хрⷭ҇тъ.

ГЛАВА ѳі.

а. Бысть же внегда быти Аполлѡсꙋ въ Коріноѳѣ, Павелъ прошедъ вышнія страны, пріиде во Ефесъ: и ѡбрѣтъ нѣкіа оученики,

в. Речѐ къ нимъ: аще оубѡ Дхъ стъ пріали естѐ вѣровавше; они же рѣша къ немꙋ: но нижѐ аще Дхъ стый есть, слышахомъ.

г. Речѐ же къ нимъ: во что оубо крестистеся; они же рекоша: во Іѡанново крещеніе.

д. Речѐ же Павелъ: Іѡаннъ оубѡ крестѝ крещеніемъ покаанія, людемъ глагола: да во градꙋщаго по немъ вѣрꙋютъ, сирѣчь во Хрⷭ҇тъ Іисъ.

е. Слышавше же крестишася во имѧ Гдⷭ҇а Іисъ:

ѕ. И возложшꙋ Павлꙋ на нѧ рꙋцѣ, пріиде Дхъ стый на нѧ глаголахꙋ же ѧзыки и пророчествовахꙋ.

з. Баше же всѣхъ мꙋжей ꙗкѡ дванадесять.

и. Вшедъ же въ сонмище, дерзаше, не ѡбинꙋяся три мѣсацы бесѣдꙋѧ и оувѣраѧ, ꙗже ѿ црⷭ҇твіи Бжіи.

ѳ. И егда нѣцыи ѡжесточахꙋся и прахꙋся, злословаще пꙋть Гдⷭ҇нь пред народомъ, ѿстꙋпль ѿ нихъ ѿлꙋчи оученики, по вся дни стазаася во оучилищи мꙋчителѧ нѣкоегѡ.

ленъ, говоряше и поучаваше за Господа, а знаяше само крьщеніе-то Іоанново.

26. И той начена да говори съ дьрзновеніе въ съборище-то; и като го чухѫ Акила и Прискилла, прибрахѫ го, и му изложихѫ по точно пѫть-тъ Господень.

27. И когато ся канѣше той да мине въ Ахаіѭ, братія-та *го* насьрчихѫ и писахѫ до ученицы-тѣ да го пріемѫтъ; и той като дойде много помогнѫ на повѣрвалы-тѣ чрѣзъ благодать-тѫ,

28. Защото силно наддумуваше Іудеи-тѣ всенародно, като доказуваше отъ писанія-та че Іисусъ е Христосъ.

ГЛАВА 19.

1. А когато Аполлосъ бѣше въ Коринѳъ, Павелъ минѫ прѣзъ горни-тѣ страны и дойде въ Ефесъ, и като намѣри нѣкои ученицы,

2. Рече имъ: Пріяхте ли Духа Святаго като повѣрувахте? А тѣ му рекохѫ: Не смы нито чули да ли има Духъ Святъ.

3. И рече имъ: А въ какво ся крьстихте? А тѣ рекохѫ: Въ крьщеніе-то Іоанново.

4. А Павелъ рече: Іоаннъ крьсти съ крьщеніе на покаяніе, като казуваше на народъ-тъ да вѣрува въ того който иде слѣдъ него, сирѣчь въ Христа Іисуса.

5. И като чухѫ *тѣ* крьстихѫ ся въ име-то на Господа Іисуса.

6. И щомъ възложи Павелъ рѫцѣ на тѣхъ, дойде Духъ Святый на тѣхъ, и говоряхѫ языцы и пророчествувахѫ.

7. И всичкы-тѣ бѣхѫ до дванадесеть мѫжіе.

8. И като влѣзе въ съборище-то, проповѣдуваше съ дьрзновеніе, и три мѣсеца наредъ разговаряше ся съ *народъ-тъ*, и убѣждаваше *гы* за царство-то Божіе.

9. А понеже нѣкои ся ожесточавахѫ и не вѣрувахѫ, но злословяхѫ ученіе-то прѣдъ народа, той ся оттегли отъ тѣхъ, и отлѫчи ученицы-тѣ, та ся разговаряше *съ тѣхъ* всякой день въ училище-то на нѣкого си Тиранна.

і҃. Сіе же бысть два лѣта, ꙗкѡ всѣмъ живꙋщымъ во Асіи слышати слово Гда Іисса, Жидѡмъ же и Еллинѡмъ.

а҃і. Силы же не просты творяше Бгъ рꙋка Павловыма,

в҃і. Ꙗкѡ и на недꙋжныа наносити ѿ пота тѣла егѡ главотажы и оубрꙋсцы, и исцѣлитися имъ ѿ недꙋгъ, и дꙋхѡмъ лꙋкавымъ исходити ѿ нихъ.

г҃і. Начаша же нѣцыи ѿ скитающихся Іудеи заклинателей именовати над имꙋщими дꙋхи лꙋкавыа има Гда Іисса, глаголюще: заклинаемъ вы Іисомъ, егоже Павелъ проповѣдꙋетъ.

д҃і. Бахꙋ же нѣцыи сынове Скевы Іудеанина архіереа седмь, иже сіе творахꙋ.

е҃і. Ѿвѣщавъ же дꙋхъ лꙋкавый речѐ: Іисса знаю, и Павла свѣмъ, вы же кто єстѐ;

ѕ҃і. И скачà на нихъ человѣкъ, въ немже бѣ дꙋхъ лꙋкавый, и ѡдолѣвъ имъ, оукрѣпися на нихъ, ꙗкоже нагимъ и оуранеными избѣжати ѿ храма ѻнагѡ.

з҃і. Сіе же бысть разꙋмно всѣмъ живꙋщымъ во Ефесѣ Іудеемъ же и Еллинѡмъ, и нападѐ страхъ на всѣхъ ихъ, и величашеся има Гда Іисса.

и҃і. Мнози же ѿ вѣровавшихъ прихождахꙋ исповѣдающе и сказꙋюще дѣла своѧ.

ѳ҃і. Доволни же ѿ сотворшихъ чародѣаніа, собравше книги своѧ, сожигахꙋ пред всѣми: и сложиша цѣны ихъ, и ѡбрѣтоша сребра пять темъ.

к҃. Сице крѣпко слово Гдне расташе и крѣплашеся.

к҃а. И ꙗкоже скончашася сіа, положѝ Павелъ въ дꙋсѣ, прошедъ Македонію и Ахаію ити во Іерꙋсалимъ, рекъ: ꙗкѡ бывшꙋ мѝ тамѡ подобаетъ мѝ и Римъ видѣти.

к҃в. Пославъ же въ Македонію два ѿ слꙋжащихъ емꙋ, Тімоѳеа и Ераста, самъ же пребысть время во Асіи.

к҃г. Бысть же во время ѻно молва не мала ѿ пꙋти Гдни.

10. И това ся продължава двѣ години; така що всичкы които живѣяхѫ въ Азіѩ, Іудеи и Еллини, чухѫ слово-то на Господа Іисуса.

11. Голѣмы още чудеса струваше Богъ чрѣзъ Павловы-тѣ рѫцѣ:

12. До толко що кѫрпы и прѣстилкы отъ негово-то тѣло носяхѫ гы по болны-тѣ, и отмахваше ся болѣсть-та отъ тѣхъ, и зли-тѣ духове излѣзувахѫ изъ тѣхъ.

13. И нѣкои скытници Іудеи заклинатели начнахѫ да произносятъ име-то на Господа Іисуса надъ тѣзи които имахѫ злы духове, и казувахѫ: Заклѣвамы вы въ Іисуса, когото Павелъ проповѣдува.

14. И тія що правяхѫ това бѣхѫ нѣкои си седмина сынове на Скевѫ пьрвосвященникъ Іудейскый.

15. И отговори лукавый-тъ духъ и рече: Іисуса познавамъ и Павла знаѩ; но вы кои сте?

16. И скочи врьхъ тѣхъ человѣкъ-тъ, въ когото бѣше лукавый-тъ духъ, и като имъ надви, укрѣпи ся надъ тѣхъ, така що голи и ранени избѣгахѫ изъ онѫзи кѫщѫ.

17. И това станѫ извѣстно на всичкы Іудеи и Еллины, жители Ефесскы; и нападнѫ страхъ на всичкы тѣхъ, и възвеличаваше ся име-то на Господа Іисуса.

18. И мнозина отъ повѣрувалы-тѣ дохождахѫ та ся исповѣдувахѫ и исказувахѫ дѣла-та си.

19. Мнозина още и отъ тѣзи които правяхѫ магіи, донасяхѫ си книгы-тѣ и гы горяхѫ прѣдъ всичкы-тѣ; и като прѣсмѣтнѫхѫ цѣнѫ-тѫ имъ, намѣрихѫ петдесеть тысящы сребро.

20. Така силно растяше и крѣпяше ся слово-то Господне.

21. И като ся свьрши това, Павелъ положи духомъ, слѣдъ като обходи Македоніѩ и Ахаіѩ, да иде въ Іерусалимъ, и рече: Като идѫ тамъ, трѣба да видѩ и Римъ.

22. И проводи въ Македоніѩ двамина отъ тѣзи, които му слугувахѫ, Тимоѳея и Ераста, а той останѫ за *малко* врѣме въ Азіѩ.

23. А въ онова врѣме голѣмъ мятежь станѫ за пѫть-тъ *Господень.*

кд. Димитрій бо нѣкто именемъ, среброкова́чь, творе́й хра́мы сре́брены Артемі́дѣ, подаа́ше хитреце́мъ дѣланіе не ма́ло:

ке. Ихже собра́въ, и ины сицевы́хъ вещей дѣлатели, речѐ: мужіе, вѣсте, ꙗ҆́кѡ ѿ сегѡ̀ дѣланіа дово́ство житію̀ на́шему є҆́сть:

кѕ. И видите и слы́шите, ꙗ҆́кѡ не то́кмѡ Є҆фе́съ, но ма́лѡ не всю̀ Асію Па́велъ се́й препрѣ́въ ѡ҆́братѝ мно́гъ наро́дъ, глаго́лаа, ꙗ҆́кѡ не суть бо́зи, и҆же рукáми человѣ́ческими быва́ютъ.

кз. Не то́кмѡ же сіа̀ бѣ́дꙋ пріе́млетъ на́ша ча́сть, є҆́же бы̀ во ѡ҆бличе́ніе не пріитѝ, но да́бы и҆ вели́кіа богини Артемі́ды хра́мъ ни во что́же не вмѣнилсѧ, и҆́мать же разори́тисѧ и҆ вели́чество є҆ѧ̀, ю҆́же всѧ̀ Асі́а и҆ вселе́нная почита́етъ.

ки. Слы́шавше же и҆ бы́вше и҆спо́лнени ꙗ҆́рости, вопіа́хꙋ глаго́люще: вели́ка Артемі́да Є҆фе́сская.

кѳ. И҆ и҆спо́лниса гра́дъ ве́сь мате́жа: оу҆стреми́шаса же є҆диноду́шнѡ на позо́рище, восхи́щше Гаі́а и҆ Арі́ста́рха Маке-до́нѧны, дрꙋ́ги Па́ловы.

л҃. Па́влꙋ же хотѧ́щꙋ вни́ти въ наро́дъ, не ѡ҆ставла́хꙋ є҆гѡ̀ оу҆ченицы̀.

л҃а. Нѣцыи же ѿ Асі́йскихъ начальникъ сꙋ́ще є҆мꙋ̀ дрꙋ́зи, посла́вше къ немꙋ̀, моля́хꙋ не вда́ти себѐ въ позо́ръ.

л҃в. Дрꙋзі́и же оу҆бѡ и҆́но нѣ́что вопіа́хꙋ: бѣ́ бо собра́ніе смꙋще́но, и҆ мно́жайшіи ѿ ни́хъ не вѣ́дахꙋ, чесѡ̀ ра́ди собра́шасѧ.

л҃г. Ѿ наро́да же и҆збра́ша Але́ѕандра, и҆зве́дшымъ є҆го̀ Іꙋде́ємъ: Але́ѕандръ же помаа́въ рꙋко́ю, хотѧ́ше ѿвѣща́ти наро́дꙋ.

л҃д. Разꙋмѣ́вше же, ꙗ҆́кѡ Іꙋде́анинъ є҆́сть, гла́съ бы́сть є҆ди́нъ ѿ всѣ́хъ, ꙗ҆́кѡ на два̀ часа̀ вопію́щихъ: вели́ка Артемі́да Є҆фе́сская.

л҃е. Оу҆ти́шивъ же кни́жникъ наро́дъ, речѐ: мꙋ́жіе Є҆фе́сстіи,

24. Защото златарь нѣкой си на име Димитрій, който правяше сребьрны храмчета на Артемидѫ, *и* даваше на художницы-тѣ голѣмѫ печалбѫ;

25. Като събра тѣхъ, още и другы работницы които работяхѫ таквызи нѣща, рече: Братіе, *вы* знаете че отъ тѫзи работѫ е наша-та прѣхрана.

26. Но *сега* видите и чувате, че не само въ Ефесъ, но токо речи въ всичкѫ Азіѭ тойзи Павелъ прѣдума и обърнѫ много народъ, като казува че не сѫ богове тѣзи които ся правятъ съ *человѣчески* рѫцѣ.

27. И не само това наше художество е въ опасность да дойде въ прѣзрѣніе, но и храмъ-тъ на великѫ-тѫ богынѭ Артемидѫ, да ся възмни за нищо, и ще да ся съсипе нейно-то величіе, коѭто цѣла Азія и вселенна-та почита.

28. *Това* отъ какъ зачухѫ *тѣ*, испълнени съ гнѣвъ, выкахѫ и казувахѫ: Велика е Артемида Ефесская.

29. И смущеніе-то ся распространѣ по всичкый градъ, и впуснѫхѫ ся единодушно на позорище-то, като дрѫпнѫхѫ съсъ себе си Македонцы-тѣ Гаія и Аристарха Павловы-тѣ спѫтницы.

30. А когато Павелъ щѣше да влѣзе между народъ-тъ, ученици-тѣ го не пуснѫхѫ.

31. Така и нѣкои отъ Азійскы-тѣ началницы, понеже му бѣхѫ пріятели, проводихѫ до него и моляхѫ му ся да ся не показва на позорище-то.

32. И тъй едни выкахѫ едно, а другы друго; защото събраніе-то бѣше неразбрано, и повече-то не знаяхѫ защо ся бѣхѫ събрали.

33. А отъ народа искарахѫ Александра *да говори*, понеже Іудеи-тѣ прѣдложихѫ него; и Александръ помаха съ рѫкѫ и щѣше да ся отговори на народъ-тъ.

34. Но като го познахѫ че е Іудеинъ, нададохѫ единъ гласъ всичкы-тѣ и выкахѫ *колкото* до два часа: Велика е Артемида Ефесская.

35. *На това* писарь-тъ *градскый* като утиши народъ-тъ казува:

кто́ бо є҆́сть человѣ́къ, и҆́же не вѣ́сть, ꙗ҆́кѡ є҆фе́сскій гра́дъ слꙋжи́тель є҆́сть вели́кіа боги́ни А҆ртемі́ды и҆ Діопе́та;

л҃в. Бе́з всѧ́каго ᲂу҆́бо прекосло́віа си́мъ си́це сꙋ́щымъ, потре́бно є҆́сть ва́мъ безмѡ́лвнымъ бы́ти, и҆ ничто́же безчи́нно твори́ти:

л҃г. Приведо́сте бо мꙋже́й си́хъ, ни хра́мъ А҆ртемі́динъ ѡ҆кра́дшихъ, нижѐ боги́ню ва́шꙋ хꙋ́лѧщихъ:

л҃и. А҆́ще ᲂу҆́бѡ Дими́трій, и҆ и҆́же съ ни́мъ хꙋдо́жницы, и҆мꙋ́тъ къ комꙋ̀ сло́во, сꙋды̀ сꙋ́ть, и҆ А҆нѳѵпа́ти сꙋ́ть: да поемлю́тъ дрꙋ́гъ на дрꙋ́га.

л҃ѳ. А҆́ще ли же что̀ ѡ҆ и҆ны́хъ и҆́щете, въ зако́нномъ собра́ніи разрѣши́тсѧ.

м҃. И҆́бо бѣ́дствꙋемъ порица́еми бы́ти ѡ҆ крамолѣ̀ дне́шнѣй, ни є҆ди́нѣй винѣ̀ сꙋ́щей, ѡ҆ не́йже возмо́жемъ возда́ти сло́во стремле́ніѧ сегѡ̀. и҆ сі̑а ре́къ, распꙋсти̑ собра́вшїйсѧ наро́дъ.

ГЛАВА̀ К҃.

а҃. По ᲂу҆тише́ніи же молвы̀ призва́въ Па́ѵелъ ᲂу҆ченики̑ ᲂу҆тѣ́шивъ и҆ цѣлова́въ и҆́хъ, и҆зы́де и҆ти̑ въ Македо́нію.

в҃. Проше́дъ же страны̑ ѻ҆́ны и҆ ᲂу҆тѣ́шивъ и҆́хъ сло́вомъ мно́гимъ, прі́йде во є҆лла́дꙋ.

г҃. Пожи́въ же мѣ́сѧцы три̑, бы́вшꙋ на́нь навѣ́тꙋ ѿ і҆ꙋде́й, хота́щꙋ ѿвести́сѧ въ Сѵ́рію, бы́сть хотѣ́ніе возврати́тисѧ сквозѣ̀ Македо́нію.

д҃. Послѣ́дова же є҆мꙋ̀ да́же до А҆́сіи Сѡсі̑па́тръ Пѵ́рровъ Бе́рѧнинъ: Солꙋ́нѧне же, А҆рі̑ста́рхъ и҆ Секꙋ́ндъ, и҆ Гаі̑й Де́рвѧнинъ и҆ Тімоѳе́й: А҆́сіане же, Тѵ́хікъ и҆ Трофі́мъ.

є҃. Сі́и преше́дше жда́хꙋ на́съ въ Трѡа́дѣ:

ѕ҃. Мы́ же ѿвезо́хомсѧ по дне́хъ ѡ҆прѣсно́чныхъ ѿ Фі̑ліппъ, и҆ прі̑идо́хомъ къ ни́мъ въ Трѡа́дꙋ во дне́хъ пати̑, и҆дѣ́же пребы́хомъ дне́й се́дмь.

Мѫжіе Ефесскы, кой е онзи человѣкъ който не знае че градъ-тъ Ефесъ обожава великѫ-тѫ богынїѭ Артемидѫ и паднѫлый-тъ отъ Юпитера *идолъ?*

36. И тъй това като е неоспоримо, вы трѣба мирни да бѫдете, и да не правите нищо несмысленно.

37. Защото сте довели тѣзи человѣци, които нито сѫ святотатци, нито богынїѭ-тѫ ви хулятъ.

38. И тъй Димитрій и художници-тѣ които сѫ съ него ако иматъ сѫдбѫ съ нѣкого, има дни сѫдебни, има и исправници, нека излѣзѫтъ да ся сѫдятъ единъ съ другый.

39. Ако ли търсите нѣщо друго, въ законно-то събраніе ще ся рѣши.

40. Защото за днешній-тъ *мятежъ* опасно е да ны не обвинятъ като размирници, понеже нѣма никаква причина съ коїѭто бы могли да оправдаемъ това *безчинно* стичаніе.

41. И това като рече, распуснѫ събраніе-то.

ГЛАВА 20.

1. И слѣдъ утишаваніе-то на мълвѫ-тѫ, Павелъ призова ученицы-тѣ, прости ся съ тѣхъ, и излѣзе да иде въ Македоніѭ.

2. И като прѣминѫ онѣзи мѣста, та гы увѣща съ много думы, дойде въ Елладѫ.

3. И като прѣсѣде *тамъ* три мѣсецы, понеже Іудеи-тѣ ся наговорихѫ да му сторятъ зло на тръгваніе-то му за въ Сиріѭ, рѣшено бы да ся върне прѣзъ Македоніѭ.

4. И придружихѫ го до въ Азіѭ Сопатръ Берянинъ-тъ и отъ Солунцы-тѣ Аристархъ и Секундъ, и Гаій отъ Дервіѭ, и Тимоѳей; Азійци-тѣ, Тихикъ и Трофимъ.

5. Тѣ като бѣхѫ стигнѫли по напрѣдъ чакахѫ ны въ Троадѫ;

6. А ный отплувахмы отъ Филиппы слѣдъ дни-тѣ на бесквасныте хлѣбове, и за петь дни дойдохмы при тѣхъ въ Троадѫ, дѣто прѣсѣдѣхмы седмь дена.

з. Во ѥдинꙋ же ѿ сꙋббѡ́тъ, собра́вшымсѧ оу҆ченикѡ́мъ преломи́ти хлѣ́бъ, Па́велъ бесѣ́доваше къ ни́мъ, хотѧ́ и҆зы́ти наꙋ́трїи, простре́ же сло́во до полꙋ́нощи:

и. Бѧ́хꙋ же свѣщы̀ мнѡ́ги въ го́рницѣ, и҆дѣ́же бѣ́хомъ со́брани.

ѳ. Сѣдѧ́ же нѣ́кто ю҆́ноша и҆́менемъ Є҆вти́хъ во ѻ҆́кнѣ, ѡ҆тѧгче́нъ сно́мъ глꙋбо́кимъ, глаго́лющꙋ Па́влꙋ ѡ҆ мно́зѣ, преклóнсѧ ѿ снѧ̀, падѐ ѿ трекро́вника до́лꙋ, и҆ взѧ́ша є҆го̀ ме́ртва.

і. Сошє́дъ же Па́велъ нападѐ на́нь, и҆ ѡ҆бѣ́мь є҆го̀, речѐ: не мо́лвите: и҆́бо дꙋша̀ є҆гѡ̀ въ не́мъ є҆́сть.

аі. Возше́дъ же и҆ прело́мь хлѣ́бъ и҆ вкꙋ́шъ, дово́лнѡ же бесѣ́довавъ да́же до зарѝ, и҆ та́кѡ и҆зы́де.

ві. Приведо́ша же ѻ҆́трока жи́ва, и҆ оу҆тѣ́шишасѧ не ма́лѡ.

гі. Мы́ же пришє́дше въ кора́бль, ѿвезо́хомсѧ во А҆́ссонъ, ѿтꙋ́дꙋ хотѧ́щіе поѧ́ти Па́ула: та́кѡ бо на́мъ бѣ̀ повелѣ́лъ, хотѧ̀ са́мъ пѣ́шъ и҆ти̑.

ді. И҆ ꙗ҆́коже сни́деса съ на́ми во А҆́ссонѣ, взе́мше є҆го̀ прїидо́хомъ въ Мїтѵ҆ли́нъ.

єі. И҆ ѿтꙋ́дꙋ ѿве́зшеса, воꙋ́трїе приста́хомъ проти́вꙋ Хі́ю, въ дрꙋгі́й же ѿвезо́хомсѧ въ Са́монъ: и҆ пребы́вше въ Трѡгѵ҆ллі́и, въ градꙋ́щїй же де́нь прїидо́хомъ въ Мїли́тъ.

зі. Сꙋди́ бо Па́велъ ми́мѡ и҆ти̑ Є҆фе́съ, ꙗ҆́кѡ да не бꙋ́детъ є҆мꙋ̀ закосне́ти во А҆́сїи: тща́шебоса, а҆́ще возмо́жно бꙋ́детъ, въ де́нь пѧтьдеса́тный бы́ти во І҆ерⷭ҇ли́мѣ.

иі. Ѿ Мїли́та же посла́въ во Є҆фе́съ, призва̀ пресвѵ́теры цр҃ко́вныѧ.

ѳі. И҆ ꙗ҆́коже прїидо́ша къ немꙋ̀, речѐ къ ни́мъ: вы̀ вѣ́сте, ꙗ҆́кѡ ѿ пе́рвагѡ днѐ, ѿне́лиже прїидо́хъ во А҆́сїю, ка́кѡ съ ва́ми всѐ вре́ма бы́хъ,

аі. Рабо́таѧ Гдⷭ҇ви со вса́кимъ смиреномꙋ́дрїемъ, и҆ мно́гими

7. И въ пьрвый-тъ день на седмицѫ-тѫ, когато бѣхѫ събрани ученици-тѣ за ломеніе-то на хлѣбъ-тъ, Павелъ, понеже щѣше на сутрипь-тѫ да тръгне, разговаряше ся съ тѣхъ; и прострѣ слово-то до срѣдъ нощь.

8. И горяхѫ свѣщи много въ горницѫ-тѫ дѣто бѣхѫ събрани.

9. И едно момче на име Евтихъ, като сѣдяше на прозорецъ-тъ, тежъкъ сънъ го бѣ налегнало когато Павелъ ся разговаряше надълго, и обладано отъ сънь-тъ, паднѫ отъ третій-тъ катъ долу; и дигнѫхѫ го мьртво.

10. И слѣзе Павелъ и паднѫ на него, и като го пригърнѫ рече: Не ся мълвѣте, защото душа-та му е въ него.

11. Слѣдъ това възлѣзе *горѣ*, прѣломи хлѣбъ та похапнѫ, и приказува *пакъ* доволно до зоры, и така тръгнѫ.

12. А момче-то го доведохѫ живо, и много ся утѣшихѫ.

13. А ный слѣзохмы по напрѣдъ въ корабъ-тъ, и отплувахмы въ Ассонъ, че отъ тамъ щѣхмы да земемъ Павла, понеже така бѣ наржчалъ, като щѣше да иде пѣшь.

14. И когато ся събра съ насъ въ Ассонъ, зѣхмы го и дойдохмы въ Митилинъ.

15. И отъ тамъ като ся отвезохмы, на утрѣшній-тъ день отплувахмы срѣщѫ Хіо; а на другый-тъ стигнѫхмы въ Самосъ; и като прѣсѣдѣхмы въ Трогиліѭ, на слѣдующій-тъ *день* дойдохмы въ Милитъ.

16. Защото Павелъ разсѫди да замине Ефесъ, да не бы да ся забави въ Азіѭ; защото бързаше, ако му бѣше възможно, да ся намѣри въ Іерусалимъ за день-тъ на петдесетницѫ-тѫ.

17. А отъ Милитъ проводи въ Ефесъ, та повыка презвитеры-тѣ церковны.

18. И когато дойдохѫ при него, рече имъ: Вы знаете отъ пьрвый-тъ день отъ какъ стѫпихъ въ Азіѭ, какъ прѣминѫхъ всичко-то врѣме съ васъ,

19. Въ служеніе на Господа съсъ всяко смиреномудріе, и съ

слезами и напастьми, прилучившимися мнѣ ѿ Іудейскихъ навѣтъ:

к. Якѡ ни въ чесомъ ѿ полезныхъ ѡбинухся, еже сказати вамъ и научити васъ предъ людми и по домѡмъ,

ка. Засвидѣтельствуя Іудеемъ же и Еллинѡмъ еже къ Бгу покаяніе, и вѣру яже въ Гда нашего Іисса Хрта.

кв. И нынѣ се азъ связанъ духомъ, градъ во Іерлимъ, яже въ немъ хотящая приключитися мнѣ не вѣдый,

кг. Точію якѡ Дхъ стый по вся грады свидѣтельствуетъ, глаголя: якѡ оузы мене и скорби ждутъ.

кд. Но ни едино же попеченіе творю, нижѐ имамъ душу мою честну себѣ, развѣ еже скончати теченіе мое съ радостію, и службу юже пріяхъ ѿ Гда Іисса, засвидѣтельствовати Еуліе благодати Божіа.

ке. И нынѣ се азъ вѣмъ, якѡ ктому не оузрите лица моегѡ вы вси, въ нихже проидохъ проповѣдуя царствіе Божіе.

кѕ. Тѣмже свидѣтельствую вамъ во днешній день, якѡ чистъ азъ ѿ крове всѣхъ:

кз. Не ѡбинухся бо сказати вамъ всю волю Божію.

ки. Внимайте оубо себѣ и всему стаду, въ немже васъ Дхъ стый постави епіскопы, пасти церковь Гда и Бга, юже стяжа кровію своею.

ко. Азъ бо вѣмъ сіе, якѡ по ѿшествіи моемъ внидутъ волцы тяжцы въ васъ, не щадящіи стада:

л. И ѿ васъ самѣхъ востанутъ мужіе глаголющіи развращенная, еже ѿторгати оученикѝ въ слѣдъ себѐ.

ла. Егѡ ради бдите, поминающе, якѡ три лѣта нощь и день не престаяхъ оуча со слезами единаго когождо васъ.

лв. И нынѣ предаю васъ братіе, Бгови и слову благодати

много сьлзы и напасти, които ми ся случихѫ отъ злоумышленія-та на Іудеи-тѣ;

20. Какъ ся не посвѣнихъ за нищо отъ полезны-тѣ *вамъ*, да ви го не кажѫ, и да вы не поучѫ и прѣдъ народъ-тъ, и по кѫщы-тѣ,

21. Като проповѣдувахъ на Іудеи и на Еллины покаяніе прѣдъ Бога, и вѣрѫ въ Господа нашего Іисуса Христа.

22. И сега ето, азъ вьрзанъ духомъ отхождамъ въ Іерусалимъ, безъ да знаіѭ що има да ми ся случи тамъ;

23. Освѣнь *това* що Духъ Святый свидѣтелствува во всякой градъ и казува, че вьрзуванія и скърби мя очакуватъ.

24. Но не мя е грыжа за нищо *отъ това*, нито ми е свиденъ животъ-тъ ми, доклѣ да искарамъ пѫть-тъ си съ радость, и служеніе-то, което пріяхъ отъ Господа Іисуса, да проповѣдувамъ евангеліе-то на Божіѭ-тѫ благодать.

25. И сега ето азъ знаіѭ че нѣма вече да видите лице-то ми вы всинца, между които минѫхъ та проповѣдахъ царство-то Божіе,

26. За това свидѣтелствувамъ ви на днѣшній-тъ день, че азъ *сьмь* чистъ отъ кръвь-тѫ на всичкы.

27. Защото не ся посвѣнихъ да ви не извѣстіѭ всичкѫ-тѫ воліѭ Божіѭ.

28. И тъй внимайте себе си, и всичко-то стадо надъ което Духъ Святый вы постави епископы, да пасете церквѫ-тѫ на *Господа* Бога, коіѫто съсъ собственнѫ-тѫ си кръвь *той* придобы.

29. Защото азъ знамъ това, че слѣдъ мое-то отхожданіе, ще да навлѣзѫтъ между васъ върли вълци, на които не ще да е свидно стадо-то.

30. И отъ самы васъ ще въстанѫтъ человѣци, които ще говорятъ развратно, за да отвлачатъ ученицы-тѣ слѣдъ себе си.

31. За това бѫдѣте будни и помнѣте че три годины деня и нощя не прѣстанѫхъ отъ да поучавамъ съсъ сьлзы всякого едного *отъ васъ*.

32. И нынѣ, братіе, прѣпорѫчамъ вы на Бога, и на слово-то на

ЕГѡ, могꙋщемꙋ наздати и дати вамъ наслѣдіе во ѡсвященныхъ всѣхъ.

лг. Сребра или злата или ризъ ни единагѡ желахъ:

лд. Сами вѣсте, ꙗкѡ требованію моемꙋ и сꙋщымъ со мною послꙋжистѣ рꙋцѣ (мои) сіи.

лє. Всѧ сказахъ вамъ, ꙗкѡ такѡ трꙋждающымсѧ подобаетъ застꙋпати немѡщныѧ, поминати же слово Гда Іисꙋса, ꙗкѡ самъ речѐ: блаженнѣе єсть паче дати нежели пріимати.

лѕ. И сіѧ рекъ: преклонь кѡлѣна своѧ, со всѣми ими помолисѧ.

лз. Многъ же бысть плачь всѣмъ: и нападше на выю Павловꙋ, ѡблобызахꙋ єго:

лѝ. Скорбѧще наипаче ѡ словесѝ, єже речѐ: ꙗкѡ ктомꙋ не имꙋтъ лица єгѡ оузрѣти. провождахꙋ же єго въ корабль.

ГЛАВА КѦ.

а. И ꙗкоже бысть ѿвестисѧ намъ, ѿторгшымсѧ ѿ нихъ, прамѡ шедше пріидохомъ въ Кѡнъ, въ дрꙋгій же день въ Родосъ, и ѿтꙋдꙋ въ Патарꙋ.

в. И ѡбрѣтше корабль преходѧщъ въ Фінікію, возшедше ѿвезохомсѧ:

г. Возникшій же намъ Кѵпръ ѡставлше ѡшꙋюю, плыхомъ въ Сѵрію, и пристахомъ въ Тѵрѣ: тамѡ бо бѧше кораблю изложити брема.

д. И ѡбрѣтше оученикѝ, пребыхомъ тꙋ дній седмь: иже Павлови глаголахꙋ Дхомъ, не восходити во Іерлимъ.

є. Егда же бысть намъ скончати дни, изшедше идохомъ, провождающымъ насъ всѣмъ съ женами и дѣтми даже до внѣ града, и преклонше кѡлѣна при брезѣ помолихомсѧ.

ѕ. И цѣловавше дрꙋгъ дрꙋга внидохомъ въ корабль, они же возвратишасѧ во своѧ си.

неговѫ-тѫ благодать, което може да вы назидава и да ви даде наслѣдіе между всичкы-тѣ освятены.

33. На никого сребро-то или злато-то или дрехѫ-тѫ не пожелахъ.

34. И сами знаете че за мои-тѣ потрѣбы, и за *потрѣбы-тѣ на* онѣзи които бѣхѫ съ мене, тѣзи *мои* рѫцѣ послужихѫ.

35. Всякакъ ви показахъ, че така трудяще ся трѣба да помагате на немощны-тѣ, и да помните словеса-та на Господа Іисуса, че той рече: По блаженно е да дава нѣкой отъ колкото да зема.

36. И това като рече колѣничи и помоли ся съсъ всичкы тѣхъ.

37. И всичкы плакахѫ много; и припадѫхѫ на Павла на вратъ-тъ и го цѣлувахѫ;

38. Наскърбени най много за рѣчь-тѫ коіѭто каза, че нѣма да видятъ вече лице-то му. И го испроводихѫ до корабъ-тъ.

ГЛАВА 21.

1. И когато ся раздѣлихмы отъ тѣхъ и тръгнѫхмы, дойдохмы право на Коосъ, а на утринь-тѫ на Родосъ, и отъ тамо на Патарѫ.

2. И понеже намѣрихмы корабъ, който заминуваше за Финикіѭ, качихмы ся на него и отплувахмы.

3. И като съзрѣхмы отъ далечь Кипръ, и го оставихмы отлѣво, плувахмы къмъ Сиріѭ и слѣзохмы на Тиръ; защото тамъ щѣше корабъ-тъ да извади товаръ-тъ си.

4. И като намѣрихмы ученицы-тѣ, прѣсѣдѣхмы тамо седмь дни; и тѣ отъ Духа казувахѫ на Павла да не възлѣзува въ Іерусалимъ.

5. И когато прѣминѫхмы *седмь*-тѣхъ дена, излѣзохмы и отхождахмы си, и ны испроваждахѫ всичкы съсъ жены-тѣ и дѣца-та си до отвънъ градъ-тъ: и колѣничихмы на брѣгъ-тъ и помолихмы ся.

6. И като ся опростихмы единъ съ другый, влѣзохмы въ корабъ-тъ, а тѣ ся върнѫхѫ у тѣхъ си.

з҃. Мы же плаванїе начéнше ѿ Тѵра пристáхомъ во Птолемаїдѣ, и цѣловáвше брáтїю пребы́хомъ дéнь ѥдинъ оу ни́хъ.

и҃. Во оутрїе же и҃зшéдше Пáвелъ и иже съ ни́мъ, прїидóхомъ въ Кесарїю: и вшéдше въ дóмъ Фїлїппа бл҃говѣстника, сꙋща ѿ седмѝ дїáкѡнъ, пребы́хомъ оу негѡ̀.

ѳ҃. Сегѡ́ же бáхꙋ дщéри дѣви́цы четы́ри прорицáющыа.

і҃. Пребывáющымъ же нáмъ тáмѡ днѝ мнѡ́ги, сни́де нѣкто ѿ Ї҃здéи прро́къ и҃менемъ Агáвъ:

а҃і. И҃ пришéдъ къ нáмъ, и взéмь пóасъ Пáвловъ, связáвъ же свои̇̀ рꙋцѣ и нóзѣ, речѐ: тáкѡ глаго́летъ Дх҃ъ ст҃ый, мꙋ́жа, ѥгѡ́же ѥ҃сть пóасъ сéй, тáкѡ свáжꙋтъ ѥгѡ̀ во Ї҃ерлимѣ Ї҃здéи, и предадáтъ въ рꙋцѣ ꙗ҃зы́кѡвъ.

в҃і. И҃ ꙗ҃коже слы́шахомъ сїа̑, молáхомъ, мы́ же и намѣстнїи, не восходи́ти ѥмꙋ̀ во Ї҃ерлимъ.

г҃і. Ѿвѣщáвъ же Пáвелъ и речѐ: что̀ творитѐ, плáчꙋще и сокрꙋшáюще мѝ сéрдце; а҃зъ бо не тóчїю свáзанъ быти хощꙋ̀, но и оумрéти во Ї҃ерꙋсалимѣ готóвъ ѥ҃смь за и҃мя Гд҃а Ї҃и҃са.

д҃і. Не повинꙋ́ющꙋся же ѥмꙋ̀, оумолчáхомъ, рéкше: вóля Гд҃ня да бꙋ́детъ.

е҃і. По днéхъ же си́хъ оуготóвлшеся взыдóхомъ во Ї҃ерлимъ.

ѕ҃і. Прїидóша же съ нáми и нѣцыи оученицы̀ ѿ Кесарїи, ведꙋ́ще съ собóю, оу негѡ́же бы ѿбитáти нáмъ, Мнáсѡна нѣкоего Ки́пранина, дрéвнаго оученикà.

з҃і. Бы́вшымъ же нáмъ во Ї҃ерлимѣ, любéзнѡ прїáша нáсъ брáтїа.

и҃і. На оутрїе же вни́де Пáвелъ съ нáми ко Ї҃áкѡвꙋ, вси́ же прїидóша стáрцы.

ѳ҃і. И҃ цѣловáвъ и҃хъ, сказáше по ѥдиномꙋ кóеждо, ѥ҃же сотворѝ Бг҃ъ во ꙗ҃зы́цѣхъ слꙋжéнїемъ ѥгѡ̀.

7. И ный, като исплувахмы отъ Тиръ стигнѫхмы въ Птолемаидѫ, дѣто поздравихмы братія-та и прѣсѣдѣхмы у тѣхъ единъ день.

8. А на утринь-тѫ Павелъ и *ный* които бѣхмы съ него излѣзохмы, та дойдохмы въ Кесаріѭ; и влѣзохмы въ домъ-тъ на Филиппа благовѣстника, който бѣ единъ отъ седмина-та *діаконы*, и останѫхмы при него.

9. А той имаше четыри дъщери дѣвицы, които пророчествувахѫ.

10. И като останѫхмы *тамо* много дни, слѣзе отъ Іудеѭ нѣкой си пророкъ на име Агавъ.

11. И дойде при насъ, и зѣ Павловъ-тъ поясъ, та си вьрза рѫцѣ-тѣ и нозѣ-тѣ, и рече: Това казува Духъ Святый: Така ще вьржѫтъ Іудеи-тѣ въ Іерусалимъ человѣкъ-тъ, на когото е тойзи поясъ, и ще го прѣдадѫтъ въ рѫцѣ-тѣ на язычницы-тѣ.

12. И като чухмы това ный и тамошни-тѣ, моляхмы му ся да не възлѣзува въ Іерусалимъ.

13. Но Павелъ отговори: Какво правите вы та плачете и ми съкрушавате сьрдце-то? защото азъ сьмь готовъ не само вьрзанъ да бѫдѫ, но и да умрѫ въ Іерусалимъ за име-то на Господа Іисуса.

14. И понеже не склоняваше той, млъкнѫхмы си, и рѣкохмы: Да бѫде воля-та Господня.

15. И слѣдъ тыя дни приготвихмы ся и възлѣзохмы въ Іерусалимъ.

16. А съ насъ дойдохѫ и нѣкои ученици отъ Кесаріѭ, и *ны* водяхѫ при нѣкого си Мнасона, Кипрянина, отколѣшенъ ученикъ, у когото щѣхмы да бѫдемъ гости.

17. И като дойдохмы въ Іерусалимъ, пріяхѫ ны братія-та съ радость.

18. И на утринь-тѫ влѣзе Павелъ съ насъ при Іакова, и дойдохѫ всичкы-тѣ презвитери.

19. И като гы поздрави *Павелъ*, расказуваше имъ едно по едно все що стори Богъ чрѣзъ негово-то служеніе между язычницы-тѣ.

к҃. Они́ же слы́шавше, сла́влахꙋ Бг҃а, и҆ реко́ша є҆мꙋ̀: ви́диши ли, бра́те, коли́кѡ тє́мъ є҆́сть і҆ꙋдє́й вѣ́ровавшихъ: и҆ всѝ ревни́тели зако́нꙋ сꙋ́ть.

к҃а. Оу҆вѣсти́шася же ѿ тебѣ̀, ꙗ҆́кѡ ѿстꙋпле́нїю ᲂу҆чи́ши ѿ зако́на Мѡѷсе́ова живꙋ́щыа во ꙗ҆зы́цѣхъ всѧ̀ і҆ꙋде́и, глаго́ла не ѡ҆брѣ́зовати и҆́мъ ча̑дъ свои́хъ, нижѐ во ᲂбы́чаехъ ᲂте́ческихъ ходи́ти.

к҃в. Что̀ ᲂу҆́бо є҆́сть; всѧ́кѡ подоба́етъ наро́дꙋ сни́тиса: ᲂу҆слы́шатъ бо, ꙗ҆́кѡ прише́лъ є҆сѝ.

к҃г. Сїѐ ᲂу҆́бо сотворѝ, є҆́же тѝ глаго́лемъ: сꙋ́ть ᲂу҆ на́съ мꙋ́жїе четы́ри ѡ҆бѣща́вше себѣ̀ Бг҃ꙋ:

к҃д. Сїѧ̑ поимь ѡ҆чи́стися съ ни́ми, и҆ и҆ждивѝ на ни́хъ, да ѡ҆стри́жꙋтъ сѝ главы̑, и҆ разꙋмѣ́ютъ всѝ, ꙗ҆́кѡ возвѣще́ннаа и҆́мъ ѿ тебѣ̀, ничто́же сꙋ́ть, но пребыва́еши и҆ са́мъ зако́нъ хранѧ̀.

к҃е. А҆ ѿ вѣ́ровавшихъ ꙗ҆зы́цѣхъ мы̀ посла́хомъ, сꙋди́вше ничто́же таково́е соблюда́ти и҆́мъ, то́кмѡ храни́ти себѣ̀ ѿ і҆дѡложе́ртвенныхъ, и҆ кро́ве и҆ ᲂу҆да́вленины и҆ блꙋда̀.

к҃ѕ. Тогда̀ Па́велъ поѐмь мꙋ́жы ᲂ҆́ны, на ᲂу҆трїе́ съ ни́ми ѡ҆чи́щсѧ вни́де во ст҃и́лище, возвѣща́ѧ и҆сполне́нїе дне́й ѡ҆чище́нїѧ, до́ндеже принесено̀ бы́сть за є҆ди́наго коего́ждо и҆́хъ приноше́нїе.

к҃з. И҆ ꙗ҆́коже хота́хꙋ се́дмь дні́й сконча́тисѧ, и҆́же ѿ А҆сі́и і҆ꙋде́и ви́дѣвше є҆го̀ во ст҃и́лищи, нава́диша ве́сь наро́дъ, и҆ возложи́ша на́нь рꙋ́цѣ,

к҃и. Вопїю́ще: мꙋ́жїе і҆и҃лстїи, помози́те. се́й є҆́сть человѣ́къ, и҆́же на лю́ди и҆ зако́нъ и҆ на мѣ́сто сїѐ всѣ́хъ всю́дꙋ ᲂу҆чи́тъ: є҆ще́ же и҆ є҆ллины введѐ въ цр҃ковь, и҆ ѡ҆скверни̑ ст҃о́е мѣ́сто сїѐ.

к҃ѳ. Ба́хꙋ бо ви́дѣли Трофі́ма є҆фе́санина во гра́дѣ съ ни́мъ, є҆го́же мна́хꙋ ꙗ҆́кѡ въ цр҃ковь ввє́лъ є҆́сть Па́велъ.

л҃. Подви́жеся же гра́дъ ве́сь, и҆ бы́сть стече́нїе лю́демъ:

20. А тѣ като чухѫ славяхѫ Бога; и рекохѫ му: *Ты* видишь, брате, колко тысящи има отъ Іудеи-тѣ, които повѣруваха, и тѣ всичкы сѫ ревнители на законъ-тъ.

21. А за тебе сѫ разбрали, че ты учишь всичкы-тѣ Іудеи, които сѫ между язычницы-тѣ, да отстѫпятъ отъ Моисеевъ-тъ *законъ*, и казувашь имъ да не обрѣзуватъ чада-та си, нито да ходятъ по *стары-тѣ* обычаи.

22. И тъй що е? безъ друго ще ся събере много народъ, защото ще чуіѫтъ че си дошелъ.

23. За това стори *ты* което ти казувамы. У насъ има четырма человѣци, които иматъ обрекъ на себе си;

24. Земи гы и съ тѣхъ наедно направи очищеніе-то си, и иждиви за тѣхъ, да си обръснѫтъ главы-тѣ, и да познаіѫтъ всичкы че нѣма нищо отъ това що сѫ чули за тебе, но и ты слѣдувашь да вардишь законъ-тъ.

25. А за язычницы-тѣ които повѣруваха, ный писахмы като рѣшихмы да не пазятъ нищо таквозь, освѣнь да ся привардватъ отъ идоложъртвенно, и отъ кръвь, и отъ удавенинѫ и отъ блудъ.

26. Тогази Павелъ зѣ человѣцы-тѣ при себе си и на утринь-тѫ като направи очищеніе-то си наедно съ тѣхъ, влѣзе въ храмъ-тъ и обяви че ся испълнихѫ дни-тѣ на очищеніе-то, когато ще ся принесе приносъ-тъ за всякого едного отъ тѣхъ.

27. И на свьршеніе на седмь тѣхъ дена, Іудеи-тѣ отъ Азіѭ, като го видѣхѫ въ храмъ-тъ, разбъркахѫ всичкый-тъ народъ, и турихѫ рѫцѣ на него,

28. И выкахѫ: О, мѫжіе Израиляне, помагайте. Тойзи е оный человѣкъ който на всякѫдѣ всичкы-тѣ учи противъ народъ-тъ, противъ законъ-тъ и противъ това мѣсто; а още и Еллины въведе въ храмъ-тъ, и осквьрни свято-то това мѣсто.

29. (Защото бѣхѫ видѣли по напрѣдъ Трофима Ефесчанина въ градъ-тъ съ него, за когото мысляхѫ че го е въвелъ Павелъ въ храмъ-тъ.)

30. И повдигнѫ ся всичкый-тъ градъ, и стече ся народъ-тъ;

и҆ є҆мше Пáвла, влечáхꙋ є҆гѡ̀ вонъ и҆з цр҃кве: и҆ а҆бїе затвори-
шася двéри.

л҃а. И҆щꙋщымъ же и҆мъ оу҆бити є҆гѡ̀, взы́де вѣсть къ
тысѧщникꙋ спі́ры, ꙗ҆кѡ вéсь возмꙋти́ся і҆ерꙋсали́мъ:

л҃в. Ѻ҆нъ же а҆бїе поимъ во́ины и҆ со́тники, притечѐ на
нѧ̀. Ѻ҆ни́ же ви́дѣвше тысѧщника и҆ во́ины, преста́ша би́ти
Пáвла.

л҃г. Пристꙋпль же тысѧщникъ ꙗ҆тъ є҆гѡ̀, и҆ повелѣ̀ связáти
є҆гѡ̀ вери́ги желѣ́зными двѣмà: и҆ вопрошáше, кто̀ оу҆бѡ
є҆́сть, и҆ что̀ є҆́сть сотвори́лъ.

л҃д. Дрꙋзі́и же и҆́но нѣ́что вопі́ахꙋ въ наро́дѣ: не могі́й
же разꙋмѣ́ти и҆звѣ́стное молвы̀ ра́ди, повелѣ̀ ѿвести̑ є҆гѡ̀ въ
по́лкъ.

л҃е. Є҆гда́ же бы́сть на степе́нехъ, прилꙋчи́ся воздви́женꙋ
бы́ти є҆мꙋ̀ ѿ вѡ́инъ нꙋ́жды ра́ди наро́да:

л҃ѕ. Послѣ́доваше бо мно́жество люде́й зовꙋ́щихъ, возмѝ
є҆гѡ̀.

л҃з. Хота́ же вни́ти въ по́лкъ Пáвелъ глаго́ла тысѧщникꙋ:
а҆́ще лѣ́ть мѝ є҆́сть глаго́лати что̀ тебѣ̀; Ѻ҆́нъ же речѐ:
Гре́чески оу҆мѣ́еши ли;

л҃и. Не ты́ ли є҆сѝ Є҆гѵ́птанинъ пре́жде си́хъ дне́й превѣ-
щáвый и҆ и҆зведы́й въ пꙋсты́ню четы́ре тысѧщы мꙋже́й сїкаре́й;

л҃ѳ. Рече́ же Пáвелъ: а҆́зъ человѣ́къ оу҆бѡ є҆́смь і҆ꙋде́анинъ
Тáрсанинъ, сла́внагѡ грáда въ Кїлїкі́и жи́тель: молю̀ же тà,
повели́ ми глаго́лати къ лю́демъ.

м҃. Повелѣ́вшꙋ же є҆мꙋ̀, Пáвелъ стоѧ̀ на степе́нехъ помаáвъ
рꙋко́ю къ лю́демъ: мно́гꙋ же безмо́лвїю бы́вшꙋ, возгласѝ
Є҆вре́йскимъ а҆́зы́комъ глаго́ла:

ГЛАВѢ̀ К҃В.

а҃. Мꙋ́жїе бра́тїе и҆ ѻ҆́тцы, оу҆слы́шите мо́й къ ва́мъ нынѣ̀
ѿвѣ́тъ.

и като уловихѫ Павла, влачехѫ го вънъ изъ храмъ-тъ; и той часъ ся затворихѫ врата-та.

31. И когато ищѣхѫ да го убіѭтъ, стигнѫ извѣстіе до тысящникъ-тъ на пълкъ-тъ че всичкый Іерусалимъ е размиренъ;

32. И той навчасъ взѣ войскѫ и стотницы, и завтече ся долу врьхъ тѣхъ. А тѣ като видѣхѫ тысящникъ-тъ и войскѫ-тѫ, прѣстанѫхѫ отъ да біѭтъ Павла.

33. Тогазь тысящникъ-тъ пристѫпи та го хванѫ, и заповѣда да го оковѫтъ въ двѣ веригы, и пыташе, кой е той и какво е сторилъ.

34. А изъ между народъ-тъ едни выкахѫ едно а другы друго; и понеже не можаше поради мълвѫ-тѫ да разбере право-то, заповѣда да го закаратъ въ крѣпость-тѫ.

35. А когато стигнѫ до стѫпала-та, поради насиліе-то отъ народа, войни-тѣ го дигнѫхѫ и носяхѫ.

36. Защото множество-то на народа идяхѫ слѣдъ *него* и выкахѫ: Махни го *отъ свѣтъ-тъ*.

37. И когато щѣхѫ да въведѫтъ Павла въ крѣпость-тѫ, той казува тысящнику: Простено ли ми е да ти рекѫ нѣщо?

38. А той рече: Знаешь ли Грьцкы? Не си ли ты онзи Египтянинъ който прѣди нѣколко дни, размири и изведе въ пустыніѭ-тѫ четыри-тѣ тысящы мѫжіе убіицы?

39. И Павелъ рече: Азъ сьмь человѣкъ Іудеинъ отъ Тарсъ, гражданинъ на *тойзи* знаменитъ градъ въ Киликіѭ; и ти ся моліѭ, дай ми дозволеніе да поговоріѭ на народъ-тъ.

40. И като му даде воліѭ, Павелъ застанѫ на стѫпала-та, и помаха съ рѫкѫ на народъ-тъ; а като станѫ голѣмо мълчаніе, наченѫ да говори на Еврейскый языкъ, и казуваше:

ГЛАВА 22.

1. Мѫжіе братіе и отци, слушайте сега мое-то прѣдъ васъ оправданіе.

в҃. Слы́шавше же, ꙗ҆́кѡ є҆вре́йскимъ ꙗ҆зы́комъ возгласѝ къ ни́мъ, па́че приложи́ша безмо́лвіе: и҆ речѐ:

г҃. А҆́зъ оу҆́бѡ є҆́смь мꙋ́жъ і҆ꙋде́анинъ, роди́всѧ въ Та́рсѣ кі-лікі́йстѣмъ, воспита́нъ же во гра́дѣ се́мъ при ногѝ Гамаліи́ловꙋ, нака́занъ и҆звѣ́стнѡ ѻ҆те́ческомꙋ зако́нꙋ, ревни́тель сы́й бж҃і́й, ꙗ҆́коже всѝ вы̀ є҆́стѐ дне́сь.

д҃. И҆же се́й пꙋ́ть гони́хъ да́же до сме́рти, вѧжа̀ и҆ преда̀ въ темни́цꙋ мꙋ́жы же и҆ же́ны̀,

є҃. Ꙗ҆́коже и҆ а҆рхіере́й свидѣ́тельствꙋетъ мѝ, и҆ всѝ ста́рцы: ѿ ни́хже и҆ посла́ніѧ пріе́мь къ живꙋ́щымъ въ Дама́сцѣ бра́тіѧмъ, и҆да́хъ привестѝ сꙋ́щыѧ та́мѡ, сва́заны во і҆ерꙋсали́мъ, да мꙋ́чатсѧ.

ѕ҃. Бы́сть же мѝ и҆дꙋ́щꙋ и҆ приближа́ющꙋсѧ къ Дама́скꙋ въ полꙋ́дне, внеза́пꙋ съ небесѐ ѡ҆блиста̀ свѣ́тъ мно́гъ ѻ҆́крестъ менѐ:

з҃. Падо́хъ же на зе́млю, и҆ слы́шахъ гла́съ глаго́лющъ мѝ: Са́ле, Са́ле, что́ мѧ го́ниши;

и҃. А҆́зъ же ѿвѣща́хъ, кто́ є҆́си Гдⷭ҇и; рече́ же ко мнѣ̀: а҆́зъ є҆́смь і҆и҃съ Назѡре́й, є҆го́же ты̀ го́ниши.

ѳ҃. Со мно́ю же сꙋ́щіи свѣ́тъ оу҆́бѡ ви́дѣша, и҆ пристра́шни бы́ша: гла́са же не слы́шаша глаго́лющагѡ ко мнѣ̀.

і҃. Реко́хъ же: что̀ сотворю̀ Гдⷭ҇и; Гдⷭ҇ь же речѐ ко мнѣ̀: воста́въ и҆дѝ въ Дама́скъ: и҆ та́мѡ рече́тсѧ тѝ ѿ всѣ́хъ, ꙗ҆̀же вчине́но тѝ є҆́сть твори́ти.

а҃і. И҆ ꙗ҆́коже не ви́дѣхъ ѿ сла́вы свѣ́та ѻ҆́нагѡ, за рꙋ́кꙋ ведо́мь ѿ сꙋ́щихъ со мно́ю, внидо́хъ въ Дама́скъ.

в҃і. А҆на́ніа же нѣ́кі́й, мꙋ́жъ бл҃гоговѣ́инъ по зако́нꙋ свидѣ́-тельствованъ ѿ всѣ́хъ живꙋ́щихъ въ Дама́сцѣ і҆ꙋде́й,

г҃і. Пришє́дъ ко мнѣ̀ и҆ ста́въ рече́ ми: Са́ле бра́те, прозрѝ: и҆ а҆́зъ въ то́й ча́съ воззрѣ́хъ на́нь.

д҃і. Ѻ҆́нъ же рече́ ми: Бг҃ъ ѻ҆тє́цъ на́шихъ и҆зво́ли та̀ разꙋмѣ́ти хотѣ́ніе є҆гѡ̀, и҆ ви́дѣти Пра́ведника, и҆ слы́шати гла́съ ѿ оу҆́стъ є҆гѡ̀:

2. И като чухѫ че на Еврейскый языкъ имъ говоряше, показахѫ по голѣмѫ тишинѫ; и рече:

3. Азъ сьмь человѣкъ Іудеинъ, роденъ въ Тарсъ Киликійскый, и въспитанъ въ тойзи градъ при нозѣ-тѣ Гамаліиловы, изученъ точно въ отцепрѣданный-тъ законъ, и ревнитель Божій бѣхъ, както сте вы всинца днесь:

4. И гонихъ до смьрть *послѣдователи-тѣ на* това ученіе, като вьрзувахъ и прѣдавахъ въ тьмницы мѫжіе и жены;

5. Както ми свидѣтелствува и пьрвосвященникъ-тъ, и всичко-то старѣйшинство; отъ които бѣхъ зѣлъ и писма до братія-та, и отхождахъ въ Дамаскъ, да докарамъ вьрзаны въ Іерусалимъ, и тѣзи които бѣхѫ тамъ, за да гы накажѫтъ.

6. И когато вьрвяхъ и наближихъ Дамаскъ, около пладнѣ, внезапно блеснѫ около мене свѣтлина голѣма отъ небе-то;

7. И паднѫхъ на земѭ-тѫ, и чухъ гласъ който ми казуваше: Савле, Савле, що мя гонишь?

8. А азъ отговорихъ: Кой си *ты*, Господи? И рече ми: Азъ сьмь Іисусъ Назорянинъ, когото ты гонишь.

9. А тѣзи които бѣхѫ съ мене, свѣтлинѫ-тѫ видѣхѫ, и ся уплашихѫ, но гласъ-тъ на тогозь който ми говоряше не чухѫ.

10. И рѣкохъ: Що да сторѭ, Господи? И Господь ми рече: Стани та иди въ Дамаскъ; и тамъ ще ти ся каже за всичко що ти е отредено да сторишь.

11. И понеже отъ бляскъ-тъ на свѣтлинѫ-тѫ, изгубихъ зрѣніето си, поведохѫ мя за рѫкѫ дружина-та ми, и влѣзохъ въ Дамаскъ.

12. И нѣкой си Ананія, человѣкъ благочестивъ по закону, свидѣтелствуванъ отъ всичкы-тѣ *тамо* живущы Іудеи,

13. Дойде при мене, и като застанѫ надъ *мене* рече ми: Савле, брате, проглеадай; и азъ на часъ-тъ погледнѫхъ на него.

14. А той рече: Богъ на отцы-тѣ ни прѣдназначилъ тя е да познаешь неговѫ-тѫ волѭ, и да видишь Праведника, и да чуешь гласъ отъ неговы-тѣ уста;

ві. Ꙗкѡ бꙋдеши ѥмꙋ свидѣтель оу҆ всѣхъ человѣкѡвъ ѿ сихъ, ꙗже видѣлъ ѥси҆ и҆ слышалъ.

ві. И҆ нынѣ что̀ медлиши; воста́въ крести́ся и҆ ѿмы́й грѣхѝ твоѧ̀, призва́въ и҆ма Гдⷭ҇а Іисꙋ҇са.

зі. Бы́сть же возврати́вшꙋмися во Іерⷭ҇лимъ, и҆ моля́щꙋмися въ цр҃кви, бы́ти во и҆зстꙋпле́нїи,

и҃і. И҆ ви́дѣти ѥго̀ глаго́лющѧ мѝ: потщи́ся и҆ и҆зы́ди скорѡ и҆з Іерⷭ҇лима́, занѐ не прїи́мꙋтъ свидѣтельства твоегѡ̀, ѥ҆же ѿ мнѣ̀.

ві. И҆ а҆зъ рѣ́хъ: Гдⷭ҇и, са́ми вѣ́даетъ, ꙗ҆кѡ а҆зъ бѣ́хъ вса-жда́ѧ въ темни́цꙋ и҆ бїѧ̀ по со́нмищахъ вѣ́рꙋющыѧ въ тѧ̀:

к҃. И҆ ѥгда̀ и҆злива́шеся кро́вь Стефа́на свидѣ́тела твоегѡ̀, и҆ са́мъ бѣ́хъ стоѧ̀ и҆ соизволѧ́ѧ оу҆бїе́нїю ѥгѡ̀, и҆ стрегі́й ри́зъ оу҆бива́ющихъ ѥго̀.

к҃а. И҆ речѐ ко мнѣ̀: и҆дѝ, ꙗ҆кѡ а҆зъ во ꙗ҆зы́ки дале́че послю́ тѧ.

к҃в. Послꙋ́шахꙋ же ѥгѡ̀ да́же до сегѡ̀ словесѐ, и҆ воздвиго́ша гла́съ сво́й, глаго́люще: возмѝ ѿ землѝ таково́го: не подобаетъ бо ѥмꙋ̀ жи́ти.

к҃г. Вопїю́щымъ же и҆мъ, и҆ ме́щꙋщымъ ри́зы, и҆ пра́хъ возметаю́щымъ на воздꙋ́хъ,

к҃д. Повелѣ̀ ты́сѧщникъ ѿвестѝ ѥго̀ въ по́лкъ, ре́къ: ра́нами и҆стаза́ти ѥго̀: да разꙋмѣ́етъ, за кꙋ́ю винꙋ̀ та́кѡ вопїа́хꙋ на́нь.

к҃е. И҆ ꙗ҆коже протаго́ша ѥго̀ вервмѝ, речѐ къ стоѧ́щемꙋ со́тникꙋ Па́велъ: человѣ́ка Ри́мланина и҆ неѡсꙋжде́на лѣ́ть ли ѥ҆сть ва́мъ би́ти;

к҃ѕ. Слы́шавъ же со́тникъ, приступѝ къ ты́сѧщникꙋ сказа̀, глаго́лѧ: ви́ждь, что̀ хо́щеши сотвори́ти: человѣ́къ бо сей Ри́мланинъ ѥ҆сть.

к҃з. Приступль же ты́сѧщникъ речѐ ѥмꙋ̀: глаго́ли мѝ, Ри́мланинъ ли ѥ҆сѝ ты̀; О҆нъ же речѐ: ѥ҆й.

к҃и. Ѿвѣща́ же ты́сѧщникъ: а҆зъ мно́гою цѣно́ю нарече́нїе

15. Защото ще му бѫдешь свидѣтель прѣдъ всичкы-тѣ человѣцы за това което си видѣлъ и чулъ.

16. И сега що ся бавишь? Стани, крьсти ся и омый ся отъ грѣхове-тѣ си и призови име-то Господне.

17. И като ся върнѫхъ въ Іерусалимъ, когато ся моляхъ въ храмъ-тъ, дойдохъ въ изстѫпленіе,

18. И видѣхъ го че ми казуваше: Побързай та излѣзь скоро изъ Іерусалимъ; защото не ще да пріимѫтъ твое-то за мене свидѣтелство.

19. И азъ рѣкохъ: Господи, тѣ знаіѫтъ че азъ затваряхъ и біяхъ по съборища-та тѣзи които вѣруваха въ тебе.

20. И когато ся проливаше кръвь-та на твоего мученика Стефана, и азъ бѣхъ тамъ, и соизволявахъ на негово-то убиваніе, и вардяхъ дрехы-тѣ на тѣзи които го убиваха.

21. И рече ми: Иди; защото азъ ще тя проводіѫ далеко въ язычницы-тѣ.

22. И до тѫзи рѣчь го слушахѫ; а *тогазь* възвышихѫ гласъ-тъ си и казуваха: Махни отъ земіѫ-тѫ единъ такъвъ; защото не трѣба да бѫде живъ.

23. И понеже тѣ выкахѫ, и захвьрляхѫ си дрехы-тѣ, и хвьрляхѫ прахъ по въздухъ,

24. Тысящникъ-тъ заповѣда да го закаратъ въ крѣпость-тѫ, и порѫчи да го испытатъ съ бой, за да узнае за коіѫ причинѫ выкахѫ така врьхъ него.

25. И като го растегнѫхѫ съ ременіе, Павелъ рече на стотникъ-тъ, който стояше *тамо:* Законно ли е вамъ да біете человѣка Римлянинъ и не сѫденъ?

26. Това като чу стотникъ-тъ, отиде та извѣсти тысящнику, и рече: Виждь какво ще сторишь; защото той человѣкъ е Римлянинъ.

27. А тысящникъ-тъ пристѫпи и рече му: Кажи ми, Римлянинъ ли си ты? А той рече: Римлянинъ.

28. И отговори тысящникъ-тъ: Азъ съ много сребро сьмь

жительства сегѡ стажахъ. Павелъ же речѣ: азъ же и родихся въ немъ.

ка. Ꙗкіе оубо ѿступиша ѿ негѡ, хотящіи его истазати. и тысящникъ же оубоася, разумѣвъ, ꙗкѡ Римлянинъ есть, и ꙗкѡ бѣ его связалъ.

л. Наутріе же хотѧ разумѣти истину, чесѡ ради ѡклеветается ѿ Іудей, разрѣши его ѿ оузъ, и повелѣ пріити архіереемъ и всему собору ихъ: и сведъ Павла, постави его пред ними.

ГЛАВА КГ.

а. Воззрѣвъ же Павелъ на сонмъ речѣ: мужіе братіе, азъ всею совѣстію благою жительствовахъ пред Богомъ даже до сегѡ днѣ.

в. Архіерей же Ананіа повелѣ предстоящымъ ему бити егѡ оуста.

г. Тогда Павелъ речѣ къ нему: бити та имать Бгъ, стѣно повапленаа: и ты сѣдиши суда ми по закону, преступая же законъ велиши, да біютъ ма;

д. Предстоящіи же рѣша: архіерею ли Бжію досаждаеши;

е. Речѣ же Павелъ: не вѣдахъ братіе, ꙗкѡ архіерей есть: писано бо есть: князю людей твоихъ да не речеши зла.

ѕ. Разумѣвъ же Павелъ, ꙗкѡ едина часть есть саддукей, другаа же фарісей, воззва въ сонмищи: мужіе братіе, азъ фарісей есмь, сынъ фарісеовъ: ѡ оупованіи и ѡ воскрніи мертвыхъ азъ судъ пріемлю.

з. Се же ему рекшу, бысть распра между саддукеи и фарісеи, и раздѣлися народъ.

и. Саддукеи бо глаголютъ не быти воскресенія, ни Аггла ни духа: фарісеи же исповѣдуютъ Обоа.

ѳ. Бысть же кличь великъ: и вставше книжницы части

добылъ това гражданство: а Павелъ рече: Но азъ сьмь ся и родилъ *въ него.*

29. И тъй тозь часъ ся отстжпихж отъ него тѣзи които щѣхж да го мжчатъ. Още и тысящникъ-тъ ся уплаши, като разбра че е Римлянинъ, и защото го бѣше вьрзалъ.

30. На утринь-тж като искаше да разумѣе истинж-тж, въ какво го обвиняватъ Іудеи-тѣ, развьрза го отъ вьрскы-тѣ, и повелѣ да дойджтъ пьрвосвященници-тѣ и всичкый-тъ имъ съборъ, а доведе долу и Павла та го постави прѣдъ тѣхъ.

ГЛАВА 23.

1. И погледнж Павелъ на съборъ-тъ и рече: Мжжіе, братіе: До тойзи день азъ сьмь живѣлъ прѣдъ Бога съсъ цѣлж добрж совѣсть.

2. А пьрвосвященникъ-тъ Ананія повелѣ на прѣдстоящы-тѣ да го ударятъ по уста-та.

3. Тогази Павелъ му рече: Богъ ще удари тебе, стѣно варосана; и ты си сѣднжлъ да мя сждишь по закону, а противъ законъ-тъ повелѣвашь ли да мя біжтъ?

4. А прѣдстоящи-тѣ рекохж: Пьрвосвященникъ-тъ Божій ли хулишь?

5. И Павелъ рече: Не знаяхъ, братіе, че е пьрвосвященникъ; защото е писано: Да не злословишь началникъ-тъ на народа си.

6. И понеже разумѣ Павелъ че една-та часть сж Саддукеи, а друга-та Фарисеи, извыка въ съборъ-тъ; Мжжіе, братіе, азъ сьмь Фарисей, сынъ Фарисеовъ; сждятъ мя за надеждж-тж и въскрьсеніе-то на мьртвы-тѣ.

7. И когато изговори това, станж распря между Фарисеи-тѣ и Саддукеи-тѣ; и раздвои ся множество-то.

8. Защото Саддукеи-тѣ казуватъ, че нѣма въскрьсеніе, нито ангелъ, нито духъ; а Фарисеи-тѣ исповѣдуватъ и двѣ-тѣ.

9. И станж глъчка голѣма, и дигнжхж ся книжници-тѣ отъ

фарісе́йскіа пра́хꙋся междꙋ̀ собо́ю, глаго́люще: ни є҆ди́но ѕло̀ ѡ҆брѣта́емъ въ человѣ́цѣ се́мъ. а҆́ще же дх҃ъ глаго́ла є҆мꙋ̀ и҆лѝ а҆́гг҃лъ, не проти́вимся бг҃ꙋ.

г҃. Мно́зѣ же бы́вшей ра́спрѣ, боѧ́ся ты́сѧщникъ, да не растерза́нъ бꙋ́детъ па́велъ ѿ ни́хъ, повелѣ̀ во́инѡмъ сни́ти и҆ восхи́тити є҆го̀ ѿ среды̀ и҆́хъ, и҆ вести̑ є҆го̀ въ по́лкъ.

а҃і. Въ наста́вшꙋю же но́щь предста́въ є҆мꙋ̀ гдⷭ҇ь, речѐ: дерза́й па́ле: ꙗ҆́коже бо свидѣ́тельствовалъ є҆сѝ, ꙗ҆́же ѿ мнѣ̀, во і҆ерли́мѣ, си́це тѝ подоба́етъ и҆ въ ри́мѣ свидѣ́тельствовати.

в҃і. Бы́вшꙋ же дню̀, сотво́рше нѣ́цыи ѿ і҆ꙋде́й совѣ́тъ, закла́ша себѐ, глаго́люще не ꙗ҆́сти ни пи́ти, до́ндеже ᲂу҆бі́ютъ па́ула.

г҃і. Бѧ́хꙋ же мно́жае четы́редесѧтихъ сі́ю кла́твꙋ сотво́ршіи:

д҃і. И҆́же пристꙋ́плше ко а҆рхіере́емъ и҆ ста́рцемъ рѣ́ша: кла́твою проклѧ́хомъ себѐ, ничто́же вкꙋси́ти, до́ндеже ᲂу҆бі́емъ па́ула.

є҃і. Ны́нѣ ᲂу҆́во вы̀ скажи́те ты́сѧщникꙋ съ собо́ромъ, ꙗ҆́кѡ да ᲂу҆́трѣ сведе́тъ є҆го̀ къ ва́мъ, а҆́ки бы хота́ще разꙋмѣ́ти и҆звѣ́стнѣе, ꙗ҆́же ѿ не́мъ: мы̀ же, пре́жде да́же не прибли́житися є҆мꙋ̀, гото́ви є҆смы̀ ᲂу҆би́ти є҆го̀.

ѕ҃і. Слы́шавъ же сы́нъ сестры̀ па́ловы ко́въ, прише́дъ и҆ вше́дъ въ по́лкъ сказа̀ па́ꙋлꙋ.

з҃і. Призва́въ же па́велъ є҆ди́наго ѿ сѡ́тникъ, речѐ: ю҆́ношꙋ сего̀ ѿведѝ къ ты́сѧщникꙋ: и҆́мать бо нѣ́что сказа́ти є҆мꙋ̀.

и҃і. Ѻ҆́нъ же ᲂу҆́бѡ поимь є҆го̀ приведѐ къ ты́сѧщникꙋ, и҆ речѐ: ᲂу҆́зникъ па́велъ призва́въ ма̀ ᲂу҆молѝ, сего̀ ю҆́ношꙋ привестѝ къ тебѣ̀, и҆мꙋ́ща нѣ́что глаго́лати тебѣ̀.

ѳ҃і. Поимь же є҆го̀ за рꙋ́кꙋ ты́сѧщникъ, и҆ ѿше́дъ наединѣ̀ вопроша́ше є҆го̀, что̀ є҆́сть, є҆́же и҆́маши возвѣсти́ти мѝ;

к҃. Речѐ же: ꙗ҆́кѡ і҆ꙋде́и совѣща́ша ᲂу҆молѝти тѧ̀, ꙗ҆́кѡ да ᲂу҆́трѣ сведе́ши па́ꙋла къ ни́мъ въ собо́ръ, а҆́ки бы хота́щымъ и҆звѣ́стнѣе и҆стаза́ти ꙗ҆́же ѿ не́мъ.

Фарисейскѫ-тѫ странѫ, прѣпирахѫ ся и казувахѫ: Никое зло не наиѣрувамы въ тогозь человѣка; и ако му е говорилъ духъ или ангелъ, да ся не противимъ Богу.

10. И понеже станѫ распря-та голѣма, убоя ся тысящникъ-тъ да не бы да раскъснѫтъ Павла, и повелѣ да слѣзе войска-та и да го грабне отъ помежду имъ и да го заведе въ крѣпость-тѫ.

11. И въ идущѫ-тѫ нощь яви му ся Господь и рече: Дьрзай, Павле, защото както свидѣтелствува за мене въ Іерусалимъ, така трѣба да свидѣтелствувашь и въ Римъ.

12. И като сьмнѫ, нѣкои отъ Іудеи-тѣ направихѫ съзаклѣтіе, и ся турихѫ подъ проклѣтіѭ и рекохѫ, нито да яджтъ, нито да піѭтъ, додѣ не убіѭтъ Павла.

13. И тѣзи, които направихѫ това съзаклѣтіе бѣхѫ повече отъ четыридесеть души.

14. Тѣ дойдохѫ при пьрвосвященницы-тѣ и при старѣйшины-тѣ и рекохѫ: Подъ проклѣтіѭ турихмы себе си, да не вкусимъ нищо доклѣ не убіемъ Павла.

15. Сега прочее вы съсъ съборъ-тъ явѣте на тысящника, да го доведе утрѣ долу при васъ, като да искате ужь да разумѣете по извѣстно за него; а ный, прѣди да наближи той, готови смы да го убіемъ.

16. Като чу тозь заговоръ Павловый-тъ сестринъ сынъ, дойде и влѣзе въ крѣпость-тѫ та извѣсти на Павла.

17. И Павелъ повыка едного отъ стотницы-тѣ и рече *му:* Заведи това момче при тысящника; защото има да му обади нѣщо.

18. И той го зѣ, заведе го при тысящника, и казува: Запрѣный-тъ Павелъ мя повыка и ми ся примоли да доведѫ тойзи момъкъ при тебе, защото има нѣщо да ти каже.

19. А тысящникъ-тъ го зѣ за рѫкѫ, и като ся оттегли на самѣ попыта: Що е това което имашь да ми обадишь?

20. А той рече: Іудеи-тѣ ся нагласихѫ да тя умолятъ да зеведешь утрѣ Павла долу въ съборъ-тъ, ужь че иматъ да пытатъ нѣщо по точно за него.

ка. Ты оубо не послꙋшай ихъ: ловятъ бо его ѿ нихъ мꙋжіе мнѡжае четыредесяти, иже заклаша себѣ ни ꙗсти ни пити, дондеже оубіютъ его: и нынѣ готови сꙋть чающе ѡбѣщанія, еже ѿ тебѣ.

кв. Тысящникъ оубо ѿпꙋстиⷭ юношꙋ, завѣщавъ ни единомꙋ же повѣдати, ꙗкѡ сіа ꙗвилъ еси мнѣ.

кг. И призвавъ два нѣкія ѿ сотникъ речѣ: оуготовите ми воинѡвъ вѡоружѣнныхъ двѣстѣ, ꙗкѡ да идꙋтъ до Кесаріи, и конникъ седмьдесятъ, и стрѣлецъ двѣстѣ, ѿ третіаго часа нощи:

кд. И скоты привести, да всадивше Павла провѡдатъ до Филіза игемѡна:

ке. Написа же и посланіе имꙋщее образъ сей:

кѕ. Клавдій Лусіа державномꙋ игемѡнꙋ Филізꙋ радоватися.

кз. Мꙋжа сего ꙗта ѿ Іудей, и имꙋща оубіена быти ѿ нихъ, пристꙋпль съ воины ѿахъ его, оувѣдѣвъ, ꙗкѡ Римлянинъ есть.

ки. Хотя же разꙋмѣти винꙋ, еже ради понмахꙋ нань, сведохъ его въ сонмище ихъ:

кѳ. Егоже ѡбрѣтохъ ѡглаголꙋема ѡ взыскаціи закона ихъ, ни единоже достойно смерти или оузамъ согрѣшеніе имꙋща.

л. Сказанꙋ же бывшꙋ ми ковꙋ хотящꙋ быти ѿ Іудей на мꙋжа сего, абіе послахъ его къ тебѣ, завѣщавъ и клеветникомъ его глаголати пред тобою, ꙗже нань. здравъ бꙋди.

ла. Воини же оуѡ по повелѣномꙋ имъ, вземше Павла, ведоша ѡбнощь во Антіпатрідꙋ.

лв. Воꙋтріе же ѡставлше конники ити съ нимъ, возвратишася въ полкъ:

лг. Они же пришедше въ Кесарію, и вдавше посланіе игемѡнꙋ, представиша емꙋ и Павла.

лд. Прочетъ же игемѡнъ посланіе, и вопрошъ: ѿ коея области есть, и оувѣдѣвъ, ꙗкѡ ѿ Кілікіи, речѣ:

21. А ты не дѣй гы слуша, защото го причакуватъ повече отъ четыридесеть души отъ тѣхъ, които ся турихѫ подъ проклѣтіѭ ни да ядѫтъ, ни да піѭтъ, додѣ го не убіѭтъ; и сега сѫ готови, чакатъ *само* да имъ ся вречешь.

22. И тъй тысящникъ-тъ остави момче-то да си иде, като му заржча: Да не кажешь никому че ми си явилъ това.

23. И повыка двамина отъ стотницы-тѣ и рече *имъ:* Приготвѣте двѣстѣ войны *пѣши*, и седмдесеть конницы, и двѣстѣ стрѣлцы, отъ третій-тъ часъ на нощь-тѫ да идѫтъ до Кесаріѭ;

24. Приготвѣте и скотове, да въскачатъ Павла и да го отведѫтъ безопасно до управителя Феликса.

25. Написа и писмо, което имаше слѣдуіѭще-то съдържаніе:

26. Отъ Клавдія Лисіѭ честитому управителю Феликсу поздравленіе.

27. Тогози человѣка, когото Іудеи-тѣ бѣхѫ уловили и щѣхѫ да го убіѭтъ, пристигнѫхъ съ войскѫ-тѫ и го избавихъ, понеже ся научихъ че е Римлянинъ.

28. И като искахъ да разумѣѭ причинѫ-тѫ, за коѭто го обвиняваxѫ, низведохъ го на съборъ-тъ имъ;

29. И намѣрихъ го обвиняванъ за въпросы отъ закона имъ; нѣмаше обаче никаквѫ погрѣшкѫ достойнѫ за смьрть или за оковы.

30. И понеже ми подказахѫ че има да стане отъ Іудеи-тѣ навѣтъ *врьхъ живота* на тогозь человѣка, тозь часъ го испратихъ при тебе, като заржчахъ и на обвинители-тѣ *му* да си кажѫтъ прѣдъ тебе което *иматъ* врьхъ него: Здравъ бѫди.

31. И тъй войни-тѣ споредъ даденѫ-тѫ имъ заповѣдь, зѣхѫ Павла и заведохѫ го прѣзь нощь въ Антипатридѫ.

32. И на утринь-тѫ оставихѫ конницы-тѣ да идѫтъ съ него, и ся върнѫхѫ въ крѣпость-тѫ.

33. А тѣ като влѣзохѫ въ Кесаріѭ, и вржчихѫ писмо-то на управителя, прѣдставихѫ му и Павла.

34. А управитель-тъ като прочете *писмо-то*, и попыта отъ коѭ е область, и разбра че е отъ Киликіѭ,

л҃е. Оуслышꙋ ѿ тебѣ, єгда̀ и҆ клеветницы̀ твои̇ пріидꙋтъ, и҆ повелѣ̀ въ претѡ́рѣ И҆рѡ́довѣ стрещи̇̀ є҆го̀.

ГЛАВА̀ КД҃.

а҃. По пати́хъ же дне́хъ сни́де а҆рхіере́й А҆на́ніа со ста́рцы и҆ съ ри́торомъ нѣ́кіимъ Тертꙋ́лломъ, и҆̀же сказа́ша и҆гемѡ́нꙋ ѿ Па́влѣ.

в҃. При́званꙋ же бы́вшꙋ є҆мꙋ̀, нача́тъ клевета́ти Тертꙋ́лъ, глаго́ла:

г҃. Мно́гъ ми́ръ оу҆лꙋча́юще тобо́ю, и҆ и҆справле́ніа быва́емаа ꙗ҆зы́кꙋ семꙋ̀ твои́мъ промышле́ніемъ, вса́кимъ же ѻ҆́бразомъ и҆ вездѣ̀ пріе́млемъ, держа́вный Фили́зе, со вса́кимъ благодаре́ніемъ.

д҃. Но да не мно́жае стꙋжа́ю тебѣ̀, молю́ тѧ послꙋ́шати на́съ вкра́тцѣ твое́ю кро́тостію.

є҃. Ѡ҆брѣто́хомъ бо мꙋ́жа сего̀ гꙋби́теля, и҆ дви́жꙋща противле́ніе всѣ́мъ І҆ꙋде́емъ живꙋ́щымъ по вселе́нѣй, и҆ предста́теля сꙋ́ща Назѡре́йстѣй є҆ре́си:

ѕ҃. И҆̀же и҆ це́рковь покꙋси́ся ѡ҆скверни́ти, є҆го́же и҆ ꙗ҆́хомъ и҆ по зако́нꙋ на́шемꙋ хотѣ́хомъ сꙋди́ти є҆мꙋ̀.

з҃. Пришє́дъ же Лꙋ́сіа ты́сѧщникъ мно́гою си́лою ѿ рꙋ́къ на́шихъ и҆схи́ти є҆го̀, и҆ къ тебѣ̀ посла̀.

и҃. Повелѣ́въ и҆ на́мъ пое́млющымъ на́нь и҆тѝ къ тебѣ̀: ѿ негѡ́же возмо́жеши са́мъ разсꙋди́въ ѿ всѣ́хъ си́хъ позна́ти, ѿ ни́хже мы̀ пое́млемъ на́нь.

ѳ҃. Сложи́шасѧ же и҆ І҆ꙋде́и, глаго́лющє си́мъ та́кѡ бы́ти.

і҃. Ѿвѣща́ же Па́велъ: поманꙋ́вшꙋ є҆мꙋ̀ и҆гемѡ́нꙋ глаго́лати: ѿ мно́гихъ лѣ́тъ сꙋ́ща тѧ̀ сꙋдію̀ пра́ведна ꙗ҆зы́кꙋ семꙋ̀ свѣ́дый, благодꙋ́шнѣе, ꙗ҆̀же ѿ мнѣ̀, ѿвѣща́ю:

а҃і. Могꙋ́щꙋ ти̇̀ разꙋмѣ́ти, ꙗ҆́кѡ не мно́жае ми̇̀ є҆́сть дне́й дванадесатихъ, ѿнелѣ́же взыдо́хъ поклони́тисѧ во І҆ерⷭ҇ли́мъ:

в҃і. И҆ ни въ це́ркви ѡ҆брѣто́ша мѧ̀ къ комꙋ̀ глаго́лющаа

35. Ще тя слушамъ, рече, кога дойджтъ и обвинители-тѣ ти. И повелѣ да го вардятъ въ преторіїж-тж Иродовж.

ГЛАВА 24.

1. И подирь петь дни слѣзе пьрвосвященникъ-тъ Ананія съсъ старѣйшины-тѣ и съ нѣкого си Тертилла ритора, *кото* прѣдставихж прѣдъ управителя *жалбж* противъ Павла.

2. И като го повыкахж, наченж Тертиллъ да го обвинява, и казуваше:

3. Понеже ся поминувамы въ голѣмо спокойствіе чрѣзъ тебе, честитый Феликсе, и понеже чрѣзъ твое-то промышленіе бывать благоустроенія на тойзи *нашъ* народъ, съсъ всяко благодареніе, всегда и всякждѣ признателни смы *ти*.

4. Но да тя не отегчавамъ повече, моліж тя да ни послушашь вкратцѣ споредъ твоіж-тж снисходителность.

5. Понеже намѣрихмы тогози человѣка че е заразитель, и подига мятежь между всичкы-тѣ по вселеннжіж Іудеи, още е и главатарь на ересь-тж Назорейскж;

6. Който ся нае и храмъ-тъ да осквьрни; когото и уловихмы и по нашій-тъ си законъ поискахмы да го сждимъ.

7. Но тысящникъ-тъ Лисія дойде, и съ голѣмо насилство го истръгнж изъ ржцѣ-тѣ ни,

8. И повелѣ на обвинители-тѣ му да дойджтъ прѣдъ тебе; отъ когото и ты като испыташь ще можешь да узнаешь за всичко това, за което го ный обвинявамы.

9. И Іудеи-тѣ подтвьрдихж и казахж, че това е така.

10. Тогазь Павелъ, като му кывнж управитель-тъ да говори, отвѣща: Понеже тя знаіж че отъ много годины си сждія на тойзи народъ, по на радо сьрдце ще говоріж за свое-то оправданіе.

11. Защото можешь да ся научишь, че нѣма повече отъ дванадесеть дни отъ какъ възлѣзохъ азъ на поклоненіе въ Іерусалимъ.

12. И нито сж мя въ храмъ-тъ намирали да ся разговарямъ съ

Илѝ развра́тъ твора́ша наро́дꙋ, ни въ со́нмищахъ, ни во гра́дѣ:

гі. Нижѐ довестѝ мо́гꙋтъ, є҆ли́ка тебѣ̀ ны́нѣ на мѧ̀ глаго́лютъ.

ді. И҆сповѣ́дꙋю же тебѣ̀ сі̑є, ꙗ҆́кѡ въ пꙋтѝ, є҆го́же сі́и глаго́лютъ є҆́ресь, та́кѡ слꙋжꙋ̀ ѻ҆те́ческомꙋ Бг҃ꙋ, вѣ́рꙋя всѣ́мъ сꙋ́щымъ въ зако́нѣ и҆ прѻро́цѣхъ пи̑санымъ,

ві. Ѹ҆пова́ніе и҆мѣ́ый на Бг҃а, ꙗ҆́кѡ воскресе́ніе хо́щетъ бы́ти ме́ртвымъ, пра́ведникѡмъ же и҆ грѣ́шникѡмъ, є҆гѡ́же и҆ са́ми сі́и ча́ютъ.

гі. Ѹ҆ се́мъ же и҆ а҆́зъ подвиза́юсѧ, непоро́чнꙋ со́вѣсть и҆мѣ́ти всегда̀ пред̾ Бг҃омъ же и҆ человѣ́ки.

ді. По лѣ́тѣхъ же мно́гихъ прїидо́хъ сотвори́ти ми́лѡстыни во ꙗ҆зы́къ мо́й, и҆ приноше́нїѧ:

ві. Въ ни́хже ѡ҆брѣто́ша мѧ̀ ѡ҆чище́нна въ цр҃кви, ни съ наро́домъ нижѐ съ молво́ю.

гі. Нѣ́цыи ѿ А҆́сїи І҆ѹде́и, и҆́мже подоба́ше пред̾ тѧ̀ прїитѝ и҆ глаго́лати, а҆́ще и҆́мꙋтъ что̀ на мѧ̀.

ді. И҆лѝ са́ми тїи да глаго́лютъ, а҆́ще кꙋ́ю ѡ҆брѣто́ша во мнѣ̀ непра́вдꙋ, ста́вшꙋ мѝ въ со́нмищи,

ві. Ра́звѣ є҆ди́нагѡ сегѡ̀ гла́са, и҆́мже возопи́хъ стоѧ̀ въ ни́хъ, ꙗ҆́кѡ ѡ҆ воскресе́нїи ме́ртвыхъ а҆́зъ сꙋ́дъ прїе́млю дне́сь ѿ ва́съ.

гі. Слы́шавъ же сі̑а̑ Фи́лїѕъ, ѿвѣща̀ и҆́мъ, и҆звѣ́стнѣе ѹ҆вѣ́дѣвъ, ꙗ҆́же ѡ҆ пꙋтѝ се́мъ, глаго́лѧ: є҆гда̀ Лѵ́сїа ты́сѧщникъ прїи́детъ, разсꙋжда̀ꙋ, ꙗ҆́же ѡ҆ ва́съ:

ді. Повелѣ̀ же со́тникꙋ стрежѝ Па́ѵла, и҆ и҆мѣ́ти ѡ҆слабꙋ̀, и҆ ни є҆ди́номꙋ же возбраня́ти ѿ свои́хъ є҆мꙋ̀ слꙋжи́ти и҆лѝ приходи́ти къ немꙋ̀.

ві. По дне́хъ же нѣ́кїихъ прише́дъ Фи́лїѕъ со Дрꙋсі́ллїею жено́ю свое́ю сꙋ́щею І҆ѹде́анынею, призва̀ Па́ѵла, да слы́шитъ ѿ негѡ̀ вѣ́рꙋ, ꙗ҆́же во Хр҃та̀ І҆и҃са.

ве. Глаго́лющꙋ же є҆мꙋ̀ ѡ҆ пра́вдѣ и҆ ѡ҆ воздержа́нїи и҆ ѡ҆

нѣкого или да размирявамъ народъ-тъ, нито въ съборища-та, нито въ градъ-тъ.

13. Нито могѫтъ да докажѫтъ това за което мя обвиняватъ сега.

14. А това ти исповѣдувамъ, че споредъ ученіе-то, което *тѣ* наричатъ ересь, така служѫ на отеческый-тъ *нашъ* Богъ, като вѣрувамъ всичко щото е писано въ законъ-тъ и пророцы-тѣ;

15. И имамъ и надеждѫ на Бога, коіѭто и тѣ сами пріиматъ, че ще да бѫде въскрьсеніе на мьртвы-тѣ, на праведны и неправедны.

16. На това азъ ся стараіѭ, да имамъ всякога непорочнѫ съвѣсть и прѣдъ Бога и прѣдъ человѣцы-тѣ.

17. И слѣдъ много годины дойдохъ да сторіѭ милостыни на народъ-тъ си и приношенія.

18. А между това Іудеи нѣкои си отъ Азіѭ, намѣрихѫ мя очищенъ въ храмъ-тъ, не съ много народъ, нито съ мълвѫ.

19. Които ако да имахѫ нѣщо врьхъ мене трѣбаше да ся прѣдставятъ прѣдъ тебе, и да мя обвинятъ.

20. Или тѣ сами да рекѫтъ, ако сѫ намѣрили въ мене нѣкоіѭ неправдѫ, когато прѣдстанѫхъ прѣдъ съборище-то;

21. Освѣнь *ако е* за единый-тъ тойзи гласъ, що извыкахъ като стояхъ между тѣхъ: Че *поради ученіе-то* за въскрьсеніе-то на мьртвы-тѣ мя сѫдите вы днесь.

22. Това като чу Феликсъ, отложи *сѫдбѫ-тѫ* имъ, понеже знаяше по точно за това ученіе, и рече: Кога слѣзе тысящникъ-тъ Лисія, ще испытамъ наздраво за *распріѭ*-тѫ ви.

23. И повелѣ стотнику да вардятъ Павла, и да има спокойствіе, и да не въспиратъ никого отъ познаницы-тѣ му да му послужатъ или да дохождатъ при него.

24. Слѣдъ нѣколко дни дойде Феликсъ съсъ женѫ си Друсилліѭ, която бѣше Іудеянка, и прати та повыка Павла, и слуша отъ него за вѣрѫ-тѫ въ Христа *Іисуса*.

25. И когато говоряше той за правдѫ и за въздьржаніе и за

сѹдѣ хотѧ́щемъ быти, пристра́шенъ бы́въ Фи́лїзъ ѿвѣща̀: ны́нѣ оу҆́бѡ и҆ди̇̀: вре́мѧ же полѹчи́въ призовѹ̀ тѧ.

кѳ. Вкѹ́пѣ же и҆ надѣ́ѧсѧ, ꙗ҆́кѡ мзда̀ да́стсѧ є҆́мѹ ѿ Па́влѧ, ꙗ҆́кѡ да ѿпѹ́ститъ є҆го̀: тѣ́мже и҆ ча́стѡ призыва́ѧ є҆го̀ бесѣ́доваше съ ни́мъ.

кз. Двѣма́ же лѣ́тома скончавшемасѧ прїѧ́тъ и҆змѣнє́нїе Фи́лїзъ Поркі́ѧ Фи́ста: хота́ же оу҆го́дное сотвори́ти і҆ѹдє́емъ Фи́лїзъ, ѡ҆ста́ви Па́влѧ свѧ́заннѧ.

ГЛАВА̀ КѲ.

а҃. Фи́стъ же оу҆́бо прїи́мь вла́сть, по тре́хъ дне́хъ взы́де во і҆ерли́мъ ѿ Кесарі́и.

в҃. Сказа́ша же є҆мѹ̀ а҆рхїере́и и҆ пе́рвїи ѿ і҆ѹде́й на Па́влѧ, и҆ молѧ́хѹ є҆го̀,

г҃. Проса́ще благода́ти на́нь, ꙗ҆́кѡ да по́слетъ є҆го̀ во і҆ерѹсали́мъ: ко́въ творѧ́ще ꙗ҆́кѡ да оу҆бі́ютъ є҆го̀ на пѹтѝ.

д҃. Фи́стъ же повелѣ̀ Па́влѧ стрещѝ въ Кесарі́и, са́мъ та́мѡ хота̀ вско́рѣ и҆зы́ти.

є҃. И҆́же оу҆́бо си́лнїи въ ва́съ, речѐ: со мно́ю ше́дше, а҆́ще є҆́сть ка́ѧ непра́вда въ мѹ́жѣ се́мъ, да глаго́лютъ на́нь.

ѕ҃. Пребы́въ же оу҆ ни́хъ не мно́жае десѧтѝ дне́й, сни́де въ Кесарі́ю, наѹ́трїе сѣ́дъ на сѹди́щи, повелѣ̀ Па́влѧ привестѝ.

з҃. Приведе́нѹ же бы́вшѹ є҆мѹ̀, ѻ҆́крестъ ста́ша, и҆́же ѿ і҆ерѹсали́ма сше́дшїи і҆ѹде́и, мнѡ́ги и҆ тѧ́жки вины̀ приноса́ще на Па́влѧ, и҆́хже не мо́жахѹ и҆зави́ти,

и҃. Ѿвѣща́ющѹ є҆мѹ̀, ꙗ҆́кѡ ни на зако́нъ і҆ѹде́йскїй, ни на цр҃ковь, ни на Ке́сарѧ что̀ согрѣши́хъ.

ѳ҃. Фи́стъ же хота̀ оу҆го́дное і҆ѹде́емъ сотвори́ти, ѿвѣща́въ

бѫдѫщій-тъ сѫдъ, Феликсъ уплашенъ отговори: Сега си иди, и кога имамъ врѣме ще тя повыкамъ пакъ.

26. А при това надѣяше ся че ще му ся дадѫтъ отъ Павла пары за да го пусне. За това и по честичко го выкаше та приказуваше съ него.

27. Но слѣдъ навьршаніе-то на двѣ години, Феликса наслѣдува Порцій Фестъ; а Феликсъ понеже ищѣше да угоди на Іудеи-тѣ, остави Павла въ оковы.

ГЛАВА 25.

1. Фестъ прочее като дойде въ область-тѫ, слѣдъ три дни възлѣзе отъ Кесаріѭ въ Іерусалимъ.

2. И пьрвосвященникъ-тъ и голѣмци-тѣ Іудейскы, прѣдставихѫ прѣдъ него жалбѫ врьхъ Павла, и моляхѫ му ся,

3. И просяхѫ да склони на исканіе-то имъ противъ него за да го проводи въ Іерусалимъ, а тѣ правяхѫ засадѫ на пѫть-тъ да го убіѭтъ.

4. Фестъ обаче отговори, Павелъ да стои запрѣнъ въ Кесаріѭ, и самъ той скоро ще тръгне *за тамъ*.

5. За това, които могѫтъ отъ васъ, рече, да слѣзѫтъ съ мене, и ако има нѣщо въ тогозь человѣка, да го обвинятъ.

6. И като прѣсѣдѣ между тѣхъ до десетина дена, слѣзе въ Кесаріѭ, и на утринь-тѫ сѣднѫ на сѫдовище-то, и повелѣ да доведѫтъ Павла.

7. И като дойде той обиколихѫ *го* Іудеи-тѣ които бѣхѫ слѣзли отъ Іерусалимъ, и наносяхѫ противъ Павла много и тежкы обвиненія, които не можахѫ да докажѫтъ.

8. Понеже той ся оправдаваше: Че нито противъ законъ-тъ Іудейскый, нито противъ храмъ-тъ, нито противъ Кесаря сьмь сторилъ нѣкое прѣстѫпленіе.

9. Но Фестъ понеже искаше да угоди на Іудеи-тѣ, отговори на

Пáвлови речѐ: хóщеши ли во Іерꙋсалимъ возшéдъ, тáмѡ ѿ сихъ сꙋдъ пріáти ѿ менѐ;

ї. Речé же Пáвелъ: на сꙋдищи Кéсаревѣ стоѧ̀ ѥ҆смь, ꙗ҆дѣже мѝ достóитъ сꙋдъ пріáти. Ꙗ҆здéй ничимже ѡ҆бидѣхъ, ꙗ҆́коже и҆ ты̀ дóбрѣ вѣси:

аі. Áще бо непрáвдꙋю и҆лѝ достóйно смéрти сотворихъ что̀, не ѿмéщꙋся ᲂу҆мрéти: а҆́ще ли же ничтóже ѥ҆́сть во мнѣ̀, ѥ҆́же сіи на мѧ̀ клевéщꙋтъ, никтóже мѧ̀ мóжетъ тѣ́мъ вы́дати. Кéсаря нарицáю.

ві. Тогдѧ̀ Фи́стъ состазáвсѧ съ совѣ́тники, ѿвѣщѧ̀: Кéсаря ли нарéклъ ѥ҆сѝ, къ Кéсарю пóйдеши.

гі. Днéмъ же минꙋ́вшымъ нѣ́кимъ, А҆гріппа цáрь и҆ Вернікіа снидóста въ Кесарію, цѣловáти Фи́ста.

ді. И҆ ꙗ҆́коже мнóги днѝ пребы́ста тꙋ̀, Фи́стъ сказа̀ царю̀, ꙗ҆́же ѡ҆ Пáвлѣ, глагóлѧ: мꙋ́жъ нѣ́кій ѥ҆́сть ѡ҆стáвленъ ѿ Фи́ліꙗ ᲂу҆́зникъ,

еі. Ѿ не́мже, бы́вшꙋ мѝ во Іерꙋсали́мѣ, ꙗ҆ви́ша а҆рхіерéи и҆ стáрцы Ꙗ҆здéйстіи, просáще нáнь сꙋдà:

зі. Къ ни́мже ѿвѣщáхъ, ꙗ҆́кѡ нѣ́сть ѻ҆́бычай Ри́мланѡмъ вы́дати человѣ́ка кóего на поги́бель, прéжде дáже ѡ҆клеветáемый не и҆́мать пред̾ лицéмъ клевéщꙋщихъ ѥ҆гѡ̀, и҆ мѣ́сто ѿвѣ́та пріи́метъ ѡ҆ своéмъ согрѣшéніи.

ѕі. Сшéдшымсѧ же и҆́мъ здѣ̀, закоснѣ́ніе ни ѥ҆ди́но сотвóрь, на ᲂу҆́тріе сѣ́дъ на сꙋдищи, повелѣ́хъ привести̑ мꙋ́жа:

и҆і. Ѻ҆́крестъ же ѥ҆гѡ̀ стáвше клеветницы̑ ни ѥ҆ди́нꙋ винꙋ̀, ꙗ҆́же а҆́зъ непщевáхъ, нанесóша:

ѳі. Стазáніа же нѣ́кая ѡ҆ своéй различнѣ́й вѣ́рѣ и҆мáхꙋ къ немꙋ̀, и҆ ѡ҆ нѣ́коемъ Ꙗ҆и҆сѣ̀ ᲂу҆мéршемъ, ѥ҆гóже глагóлаше Пáвелъ жи́ва быти.

к҃. Недоумѣ́ѧсѧ же а҆́зъ ѡ҆ взыскáніи си́хъ, глагóлахъ: а҆́ще хóщетъ и҆ти̑ во Іерꙋсали́мъ, и҆ тáмѡ сꙋдъ пріáти ѡ҆ си́хъ.

Павла и рече: Щешь ли да възлѣзешь въ Іерусалимъ и тамъ да ся сѫдишь за това прѣдъ мене?

10. И Павелъ рече: *Азъ* прѣдстоѭ на Кесарево-то сѫдовище, дѣто трѣба да ся сѫдѭ. Не сьмь обидѣлъ въ нищо Іудеи-тѣ, както и ты твьрдѣ добрѣ познавашь.

11. Защото, ако не сьмь правъ, и сьмь сторилъ нѣщо достойно за смьрть, не бѣгамъ отъ смьрть-тѫ: но ако нѣма нищо отъ това което мя тѣ обвиняватъ, никой не може да мя прѣдаде на волѭ-тѫ имъ; отнасямъ ся до Кесаря.

12. Тогази Фестъ, като ся поразговори съсъ совѣтъ-тъ, отговори: Отнеслъ си ся до Кесаря, при Кесаря ще идешь.

13. И отъ какъ ся минѫхѫ нѣколко дена, царь Агриппа и Верникіа дойдохѫ въ Кесаріѭ да поздравятъ Феста.

14. И като ся бавихѫ тамо доста врѣме, Фестъ споменѫ на царя за Павловѫ-тѫ работѫ, и каза: Има нѣкой си человѣкъ оставенъ отъ Феликса въ оковы,

15. За когото, когато бѣхъ въ Іерусалимъ, първосвященници-тѣ и старѣйшины-тѣ Іудейскы дадохѫ *ми* жалбѫ, и искахѫ да го осѫдѭ;

16. На които отговорихъ че Римляни-тѣ нѣматъ обычай да прѣдаватъ нѣкого человѣка на смьрть доклѣ обвиняемый-тъ нѣма обвинители-тѣ си на лице, и му ся не дозволи да ся оправдае за обвиненіе-то.

17. И тъй когато дойдохѫ тѣ тука, *съ мене* наедно, безъ забавѫ на другый-тъ день сѣднѫхъ на сѫдовище-то и заповѣдахъ да доведѫтъ человѣкъ-тъ:

18. За когото обвинители-тѣ му като застанѫхѫ, не нанесохѫ никое *таквозь* обвиненіе каквото азъ прѣдполагахъ;

19. Но имахѫ противъ него нѣкаквы разысканія за тѣхны-тѣ си вѣрованія, и зарадь нѣкого си Іисуса който былъ умрѣлъ, за когото Павелъ казуваше че е живъ.

20. И азъ понеже бѣхъ въ недоумѣніе за едно такова разысканіе казувахъ, ако ще да иде въ Іерусалимъ, и тамо да ся сѫди за това.

к҃а. Пáвлꙋ же нарéкшꙋ блюдéнꙋ бы́ти є҆мꙋ̀ до разсꙋждéнїа Áвгꙋста, повелѣ́хъ блюсти̑ є҆го̀, дóндеже послю̀ є҆го̀ къ Кéсарю.

к҃в. Áгрі́ппа же къ Фи́стꙋ речѐ: хотѣ́лъ бы́хъ и҆ са́мъ человѣ́ка сего̀ слы́шати. Ѻ҆нъ же речѐ: ᲂу҆трѣ̀ ᲂу҆слы́шиши є҆го̀.

к҃г. На ᲂу҆трїе же пришéдшꙋ Áгрі́ппѣ и҆ Вериїкі́и со мно́гою го́рдостїю, и҆ вшéдшымъ въ сꙋдéбнꙋю палáтꙋ, съ ты́сащники и҆ съ наро́читыми мꙋ́жи грáда, и҆ повелѣ́вшꙋ Фи́стꙋ, приведéнъ бы́сть Пáвелъ.

к҃д. И҆ речѐ Фи́стъ: Áгрі́ппо царю̀, и҆ всѝ сꙋ́щїи съ нáми мꙋ́жїе, ви́дите сего̀, ѿ нéмже всѐ мно́жество І҆ꙋдéй стꙋжáхꙋ мѝ во І҆ерꙋсали́мѣ же и҆ здѣ̀, вопїю́ще, ꙗ҆́кѡ не подобáетъ жи́ти є҆мꙋ̀ ктомꙋ̀.

к҃е. Áзъ же разꙋмѣ́въ ничто́же досто́йно смéрти сотво́рша є҆го̀, и҆ самомꙋ̀ же семꙋ̀ нарéкшꙋ Севáста, сꙋди́хъ посла́ти є҆го̀.

к҃ѕ. Ѻ҆ нéмже и҆звѣ́стное что̀ писáти гдⷭ҇и́нꙋ не и҆́мамъ: тѣ́мже и҆ приведо́хъ є҆го̀ пред̾ вáсъ, наипáче же пред̾ тѧ̀ Áгрі́ппо царю̀, ꙗ҆́кѡ да разсꙋждéнїю бы́вшꙋ и҆́мамъ что̀ писáти.

к҃з. Безсловéсно бо мни́тсѧ мѝ, посылáющꙋ ю҆́знника, а҆ вины̀ ꙗ҆̀же нáнь не сказáти.

ГЛАВѢ̀ К҃Ѕ.

а҃. Áгрі́ппа же къ Пáвлꙋ речѐ: повелѣвáетсѧ тѝ ѿ себѣ̀ самомꙋ̀ глаго́лати. тогдѧ̀ Пáвелъ простéръ рꙋ́кꙋ ѿвѣ́щавáше:

в҃. Ѻ҆ всѣ́хъ ѿ ни́хже ѿклеветáемь є҆́смь ѿ І҆ꙋдéй, царю̀ Áгрі́ппо, непщꙋ́ю себѐ блаже́нна бы́ти, ꙗ҆́кѡ пред̾ тобо́ю ѿвѣ́щати днéсь и҆́мамъ:

г҃. Пáче же вѣ́дца тѧ̀ сꙋ́ща свѣ́дый всѣ́хъ І҆ꙋдéйскихъ

21. Но понеже Павелъ поиска да го оставіѫ за сѫдбѫ-тѫ на Августа *Кесаря*, повелѣхъ да го вардятъ доклѣ да го испратѭ при Кесаря.

22. Тогазь Агриппа рече Фесту: Ищѣше ми ся и мене да чуіѫ тогозь человѣка. И той рече: Утрѣ щешь го чу.

23. И тъй на утрѣнь-тѫ, когато Агриппа и Верникія дойдохѫ съ голѣмо великолѣпіе, и влѣзохѫ въ сѫдовищнѫ-тѫ стаіѫ съ тысящницы-тѣ и съ отличны-тѣ мѫжіе на града, заповѣда Фестъ и доведохѫ Павла.

24. Тогазь казува Фестъ: Царю Агриппо, и всичкы които присѫтствувате *тука* съ насъ, гледате тогозь, за когото всичко-то множество Іудейско ми говорихѫ, и въ Іерусалимъ и тука, и крѣщѣхѫ че той не трѣбува вече да е живъ.

25. Но азъ, понеже разбрахъ че не е сторилъ нищо достойно за смьрть, и самъ той ся отнесе до Августа *Кесаря*, рѣшихъ да го проводіѫ.

26. За когото нѣмамъ нищо извѣстно да пишѫ на господаря *си*: за това го изведохъ прѣдъ васъ, и нарочно прѣдъ тебе, царю Агриппо, за да стане испытаніе-то *му* и да имамъ какво да пишѫ.

27. Защото ми ся вижда беспѫтно, като проваждамъ вьрзанъ человѣкъ, да не забѣлѣжѫ и обвиненія-та противъ него.

ГЛАВА 26.

1. И Агриппа рече Павлу: Имашь дозволеніе да говоришь самъ за себе си. Тогазь Павелъ простре рѫкѫ и наченѫ да говори за оправданіе-то си:

2. Честитъ считамъ себе си, царю Агриппо, като имамъ прѣдъ тебе днесь да ся оправдаіѫ за всичко, за което мя Іудеи-тѣ обвиняватъ.

3. А найвече понеже *знаіѫ* че си вѣждь на всичкы-тѣ обычаи и

обычаевъ и взыскаНій. тѣмже молюсѧ ти, долготерпѣливѡ послѹшати менѐ.

д҃. Житіѐ оубѡ моѐ ежѐ ѿ ю҆ности, и҆спе́рва бы́вшее во ґа҃зы́цѣ моемъ во і҆ерли́мѣ, вѣдатъ всѝ і҆ѹде́и,

е҃. вѣдаще мѧ̀ и҆спе́рва, а҆ще хотѧ́тъ свидѣтельствовати, ꙗ҆кѡ по и҆звѣстнѣй е҆ресѝ на́шеѧ вѣры жи́хъ фарісе́й:

ѕ҃. И҆ ны́нѣ ѡ҆ оу҆пова́ніи ѡ҆бѣтова́ніа бы́вшагѡ ѿ бг҃а ко о҆ц҃е́мъ на́шы́мъ, стою̀ сѹди́мь:

з҃. въ не́же о҆бана́десате кѡлѣ́на на́ша безпрестѧ́нн де́нь и҆ но́щь слѹжа́ще надѣ́ютсѧ доитѝ: ѡ҆ не́мже оу҆пова́ніи ѡ҆клевета́емь е҆смь, царю̀ а҆грі́ппо, ѿ і҆ѹде́й.

и҃. Что̀; невѣ́рно ли сѹ́дитсѧ ва́ми, ꙗ҆кѡ бг҃ъ мє́ртвыѧ возставлѧ́етъ;

а҃. Я҆зъ оу҆бѡ мнѣ́хъ, ꙗ҆кѡ подобѧ́етъ мѝ мнѡ́гѧ сопротивна проти́вѹ и҆́мене і҆и҃са Назѡре́а сотворѝти:

в҃. Ежѐ и҆ сотвори́хъ во і҆ерѹсали́мѣ, и҆ мнѡ́ги ѿ ст҃ы́хъ а҆́зъ въ темни́цахъ затворѧ́хъ, власть ѿ а҆рхіере́й пріе́мь: оу҆бива́емымъ же и҆́мъ прилагѧ́хъ совѣ́тъ:

г҃. И҆ на всѣ́хъ со́нмищахъ мно́жицею мѹ́чѧ и҆́хъ, принѹжда́хъ хѹ́лити: преизли́ха же враждѹ́ѧ на ни́хъ, гонѧ́хъ да́же и҆ до внѣ́шнихъ градѡ́въ.

д҃. Въ ни́хже и҆дый въ Дамаскъ со вла́стію и҆ повелѣ́ніемъ е҆жѐ ѿ а҆рхіере́й,

е҃. въ полѹ́дни, на пѹтѝ ви́дѣхъ, царю̀, съ нѣ́сѐ па́че сіѧ́ніѧ со́лнечнагѡ, ѡ҆сіѧ́вшій мѧ̀ свѣ́тъ и҆ со мно́ю и҆дѹ́щихъ.

ѕ҃. Всѣ́мъ же па́дшымъ на́мъ на зе́млю, слы́шахъ гла́съ глаго́лющъ ко мнѣ̀ и҆ вѣщѧ́ющъ є҆вре́йскимъ а҆́зы́комъ: Сѧ́ле, Сѧ́ле, что́ мѧ го́ниши; же́стоко ти̑ е҆́сть проти́вѹ рожна̀ пра́ти.

з҃. Я҆зъ же рѣ́хъ: кто́ є҆си Гдⷭ҇и; О҆́нъ же речѐ: а҆́зъ е҆́смь і҆и҃съ, є҆го́же ты̀ го́ниши.

разыскванія Іудейскы; за това моліж ти ся да мя послушашь търпѣливо.

4. Мой-тъ *още* отъ младость-тж ми животъ, който проминжхъ отъ начало между народъ-тъ си въ Іерусалимъ, всичкы-тѣ Іудеи го знаіжтъ,

5. Понеже мя знаіжтъ отъ начало, (ако бы щѣли да засвидѣтелствуватъ), че споредъ най точно-то ученіе на нашж-тж вѣрж живѣхъ Фарисей.

6. И сега прѣдстоіж на сждъ за надеждж-тж на обѣщаніе-то, което е Богъ обѣщалъ на отцы-тѣ ни,

7. Въ което *обѣщаніе всичкы-тѣ* дванадесеть наши племена, които служатъ *Богу* день и нощь непрѣстанно, надѣіжтъ ся да достигнжтъ; за тѣзи надеждж, царю Агриппо, мя обвиняватъ Іудеи-тѣ.

8. Що? мыслите ли за невѣрваніе, че Богъ въскрьсява мьртвы-тѣ?

9. Тъй *и* азъ помыслихъ въ себе си, че трѣбаше да сторіж много противности врьхъ име-то на Іисуса Назорея:

10. Което и сторихъ въ Іерусалимъ; и мнозина отъ святыи-тѣ азъ запрѣхъ въ тьмницы, като зѣхъ власть отъ пьрвосвященницы-тѣ; и на убиваніе-то имъ и азъ дадохъ гласъ врьхъ *тѣхъ*.

11. И по всичкы-тѣ съборища много пжти като гы мжчахъ, принуждавахъ гы да хулятъ; и безъ мѣрж като ся яряхъ противъ тѣхъ, гоняхъ гы даже и по външни-тѣ градища.

12. А между това когато отхождахъ въ Дамаскъ съ власть и поржчаніе отъ пьрвосвященницы-тѣ,

13. По пладнѣ, видѣхъ на пжть-тъ, царю, свѣтлинж отъ небе-то, която надминуваше слънчено-то сіяніе, която осія мене и тѣзи които пжтувахж съ мене.

14. И като паднжхмы всинца на земіж-тж, чухъ гласъ който ми говоряше, и казуваше ми на Еврейскый языкъ: Савле, Савле, що мя гонишь? жестоко ти е да риташь срѣщж остны.

15. И азъ рѣкохъ: Кой си *ты*, Господи? А той рече: Азъ сьмь Іисусъ, когото ты гонишь.

з҃і. Но воста́ни, и҆ ста́ни на нѡгꙋ твоє́ю: на се́ бо ꙗ҆ви́хсѧ тѝ, сотвори́ти тѧ̀ слꙋгꙋ и҆ свидѣ́телѧ, ꙗ҆̀же ви́дѣлъ є҆сѝ и҆ ꙗ҆̀же ꙗ҆влю̀ тебѣ̀,

з҃і. И҆зимаѧ̀ тѧ̀ ѿ людє́й І҆ꙋдє́йскихъ и҆ ѿ ꙗ҆зы̑къ, къ ни́мже а҆́зъ тѧ̀ послю̀,

и҃і. Ѿве́рсти о҆́чи и҆́хъ, да ѡ҆брата́тсѧ ѿ тмы̀ въ свѣ́тъ, и҆ ѿ о҆́бласти сатанины̀ къ Бг҃ꙋ, є҆́же прїѧ́ти и҆̀мъ ѡ҆ставле́нїе грѣхѡ́въ, и҆ достоѧ́нїе во ст҃ы́хъ, вѣ́рою, ꙗ҆̀же въ мѧ̀.

а҃і. Тѣ́мже царю̀ А҆грі́ппо, не бы́хъ проти́венъ нб҃номꙋ видѣ́нїю,

к҃. Но сꙋ́щымъ въ Дама́сцѣ пре́жде и҆ во І҆ерꙋсали́мѣ, и҆ во всѧ́кой странѣ̀ І҆ꙋде́йстѣй, и҆ ꙗ҆зы́кѡмъ, проповѣ́дꙋю покаѧ́тисѧ: и҆ ѡ҆брати́тисѧ къ Бг҃ꙋ, достѡ́йна покаѧ́нїю дѣлѧ̀ творѧ́ще.

к҃а. Си́хъ ра́ди мѧ̀ І҆ꙋде́и є҆́мше во свѧти́лищи, хотѧ́хꙋ растерза́ти.

к҃в. По́мощь ᲂу҆̀бо ᲂу҆лꙋчи́въ, ꙗ҆̀же ѿ Бг҃а, да́же до днѐ сегѡ̀ стою̀, свидѣ́тельствꙋѧ ма́лꙋ же и҆ вели́кꙋ, ничто́же вѣщѧ́, ра́звѣ ꙗ҆̀же прⷪ҇ро́цы реко́ша хотѧ̑щаѧ быти и҆ Мѡѷсе́й,

к҃г. И҆́кѡ Хрⷭ҇то́съ и҆́мѣаше пострада́ти, ꙗ҆́кѡ пе́рвый ѿ воскресе́нїѧ ме́ртвыхъ свѣ́тъ хотѧ́ше проповѣ́дати лю́демъ (І҆ꙋде́йскимъ) и҆ ꙗ҆зы́кѡмъ.

к҃д. Сїѧ̑ же є҆́мꙋ ѿвѣщаваю́щꙋ, Фи́стъ ве́лїимъ гла́сомъ речѐ: бѣснꙋ́ешисѧ ли Па́ѵле; мнѡ́гїѧ тѧ̀ кни́ги въ неистовство прелага́ютъ.

к҃е. О҆́нъ же, не бѣснꙋ́юсѧ, речѐ: держа́вный Фи́сте, но и҆́стины и҆ цѣломꙋ́дрїѧ глаго́лы вѣщаю́.

к҃ѕ. Вѣ́сть бо ѿ си́хъ ца́рь, къ немꙋ́же и҆ съ дерзнове́нїемъ глаго́лю: ᲂу҆таи́тисѧ бо є҆́мꙋ ѿ си́хъ не вѣ́рꙋю ничесомꙋ́же: нѣ́сть бо во ᲂу҆́глѣ сотворе́но сїѐ.

к҃з. Вѣ́рꙋеши ли, царю̀ А҆грі́ппо, прⷪ҇ро́кѡмъ; вѣ́мъ ꙗ҆́кѡ вѣ́рꙋеши.

16. Но стани, и ся исправи на нозѣ-тѣ си; понеже за това ти ся явихъ, да тя назначѫ служитель и свидѣтель на това що си видѣлъ, и на това което ще ти открыѭ,

17. Като тя изваждамъ отъ народъ-тъ *Іудейскый* и отъ язычницы-тѣ въ които сега тя проваждамъ,

18. Да имъ отворишь очи-тѣ, да ся обърнѫтъ отъ тьмно-то на видѣло-то, и отъ власть-тѫ на Сатанѫ къмъ Бога, и чрѣзъ вѣрѫ-тѫ въ мене да земѫтъ прощеніе на грѣхове-тѣ *си* и наслѣдіе между освятены-тѣ.

19. За това, царю Агриппо, не бѣхъ непокоренъ на небесно-то видѣніе;

20. Но проповѣдувахъ първомъ на *Іудеи*-тѣ въ Дамаскъ и въ Іерусалимъ, и во всичкѫ-тѫ земѭ Іудейскѫ, и *напоконъ* на язычницы-тѣ, да ся покаюватъ, и да ся обращатъ къмъ Бога, и да правятъ дѣла достойны на покаяніе-то:

21. За това Іудеи-тѣ като мя уловихѫ въ храмъ-тъ, турихѫ ся да мя убіѭтъ.

22. Но съ помощь-тѫ коѭто получихъ отъ Бога, стоѭ до тойзи день, та свидѣтелствувамъ и прѣдъ малъкъ и прѣдъ голѣмъ, безъ да говорѭ нищо *друго* освѣнь *това* което сѫ пророци-тѣ и Моисей говорили че *то* имаше да бѫде;

23. Сирѣчь че Христосъ имаше да пострада, и че *той* първъ като въскрьсне отъ мьртвы-тѣ, щѣше да проповѣда видѣлинѫ на народъ-тъ *Іудейскый* и на язычницы-тѣ.

24. И когато ся той така отговаряше, Фестъ съ голѣмъ гласъ рече: Полудѣлъ си Павле; много-то ученіе тя докарва въ лудость.

25. А той рече: Не сьмь полудѣлъ, честитый Фесте, но изговарямъ словеса отъ истинѫ и отъ здравъ умъ;

26. Защото знае за това царь-тъ, комуто и говорѭ съ дьрзновеніе; понеже не вѣрувамъ да има нѣщо отъ това да не знае той; защото то не е станѫло въ нѣкой ѫгълъ.

27. Вѣруваш ли, царю Агриппо, пророцы-тѣ? знаѭ че *гы* вѣруваш.

ки. Агріппа же къ Павлꙋ речѐ: вмалѣ мѧ̀ препираеши Христіанина быти.

кѳ. Павелъ же речѐ: молилъ оубѡ быхъ Бга, и вмалѣ и во мнозѣ, не токмѡ тебѐ но и всѣхъ слышащихъ мѧ̀ днесь быти имъ тацѣмъ, ꙗкоже и азъ есмь, кромѣ оузъ сихъ.

л. И сіа рекшꙋ емꙋ, востà царь и Ѵгемѡнъ, и Вернікія, и сѣдѧщіи съ ними.

лѧ. И ѿшедше бесѣдовахꙋ дрꙋгъ ко дрꙋгꙋ глаголюще: ꙗкѡ ничтоже смерти достойно ѩли оузъ творитъ человѣкъ сей.

лв. Агріппа же Фистꙋ речѐ: ѿпꙋщенъ быти можаше человѣкъ сей, аще не бы Кесаря нарицалъ. и такѡ сꙋдѝ Ѵгемѡнъ, послати его̀ къ Кесарю.

ГЛАВА̀ КЗ.

а. И ꙗкоже сꙋждено бысть, ѿплыти намъ во Італію, предахꙋ Павла же и иныѧ нѣкіѧ ѹзники сотникꙋ, именемъ Іꙋлію, спіры Севастійскіѧ.

в. Вшедше же въ корабль Адрамутскій, восхотѣвше плыти во Асійскаѧ мѣста, ѿвезохомсѧ, сꙋщꙋ съ нами Аристархꙋ Македонанинꙋ ѿ Солꙋнѧ.

г. Въ дрꙋгій же пристахомъ въ Сідѡнѣ: человѣколюбіе же Іꙋлій Павлови дѣѧ, повелѣ къ дрꙋгѡмъ шедшꙋ, прилѣжаніе оулꙋчити.

д. И ѿтꙋдꙋ ѿвезшеся приплыхомъ въ Кѵпръ, занѐ вѣтри бахꙋ противни.

е. Пꙋчинꙋ же ꙗже противъ Кілікіи и Памфѵліи преплывше, пріидохомъ въ Мѵры Лѵкійскіѧ.

ѕ. И тамѡ ѡбрѣтъ сотникъ корабль Алеѕандрійскій пловꙋщъ во Італію, всади ны въ онь.

з. Во многи же дни косню плавающе, и едва̀ бывше противъ Кніда, не ѡставлѧющꙋ насѧ вѣтрꙋ, приплыхомъ подъ Критъ, при Салмѡнѣ:

28. И Агриппа рече на Павла: Безъ малко мя убѣждавашь да станѫ Христіанинъ.

29. А Павелъ рече: Молилъ ся быхъ Богу щото не токо безъ малко но на пълно, *и* не само ты но и всичкы които мя днесь слушатъ да станѫтъ таквизи какъвъто сьмь и азъ, освѣнь тѣзи оковы.

30. И това като рече той, станѫ царь-тъ и управитель-тъ и Верникія, и сѣдящи-тѣ съ тѣхъ;

31. И като отидохѫ на странѫ говорихѫ понежду си и казувахѫ: Тойзи человѣкъ не прави нищо достойно за смьрть или за оковы.

32. И Агриппа рече Фесту: Тойзи человѣкъ можаше да ся пусне, ако не бѣше ся отнѣслъ *за сѫдбѫ* прѣдъ Кесаря.

ГЛАВА 27.

1. И когато бы рѣшено да отплувамы въ Италіѭ, прѣдадохѫ Павла и другы нѣкои вьрзаны на стотника, именемъ Іулія, отъ пълкъ-тъ Августовъ.

2. И влѣзохмы въ корабъ Адрамитскый, и отвезохмы ся съ намѣреніе да плувамы около Азійскы-тѣ мѣста; имахмы още съ насъ си Аристарха Македонца отъ Солунъ.

3. И на другый-тъ *день* стигнѫхмы въ Сидонъ; и Іулій ся докарваше человѣколюбиво съ Павла, и дозволи *му* да иде при пріятели-тѣ *си* да му пригодятъ.

4. И отъ тамъ като станѫхмы провезохмы ся подъ Кипръ, защото вѣтрове-тѣ бѣхѫ противни.

5. И като прѣплувахмы море-то Киликійско и Памфилійско, стигнѫхмы въ Миры, Ликійскый *градъ*.

6. Тамо стотникъ-тъ намѣри корабъ Александрійскый който плуваше за Италіѭ, и тури ны въ него.

7. И мудно като плувахмы доволно дни и едвамъ стигнѫхмы въ Книдъ, понеже не ны пущаше вѣтръ-тъ, проплувахмы подъ Критъ срѣщѫ Салмонъ.

и҃. Едва же избирающе край, пріидохомъ на мѣсто нѣкое нарицаемое доброе пристанище, емуже близъ бѣ градъ Ласей.

а҃. Многу же времени минувшу, и сущу оужѐ не безбѣдну плаванію, занеже и постъ оужѐ бѣ прешелъ, совѣтоваше Павелъ,

г҃. Глагола имъ: мужіе, виждь, ꙗкѡ съ досажденіемъ и многою тщетою, не токмѡ бремене и корабла, но и душъ нашихъ хощетъ быти плаваніе.

а҃і. Сотникъ же кормчіа и наукліра послушаше паче, нежели Павломъ глаголемыхъ.

в҃і. Не добру же пристанищу сущу ко ѿзимѣнію, мнози совѣтъ даахѡ ѿвезтися ѿтуду, аще какѡ возмогутъ, достигше Фінікіи ѿзимѣти, въ пристанищи Критстѣмъ зрящемъ къ Лівѡ и къ Хѡру.

г҃і. Дхнувшу же югу, мнѣвше волю свою оулучити, воздвигше вѣтрила, плыхѡ вскрай Крита.

д҃і. Не по мнозѣ же возвѣа противенъ емѡ вѣтръ буренъ, нарицаемый Еуроклудонъ.

е҃і. Восхищену же бывшу кораблю, и не могущу сопротивитися вѣтру, вдавшеся волнамъ носими бѣхомъ.

ѕ҃і. Островъ же нѣкій мимотекше нарицающеся Клаудій, едва возмогохомъ оудержати ладію:

з҃і. Юже востагше, всякимъ образомъ помогахѡ, подтверждающе корабль: боящеся же да не въ сурть впадутъ, низпустивше парусъ, сице носими бѣхѡ.

и҃і. Велми же ѿбуреваемымъ намъ, наутріе изметаніе творахѡ:

а҃і. И въ третій день своими руками ꙗдрило корабленое извергохомъ:

к҃. Ни солнцу же, ни звѣздамъ ꙗвлшымся на многи дни,

8. И едвамъ що прѣминѫхмы него, стигнѫхмы на нѣкое си мѣсто което ся казува Добры Пристанища, близу при които бѣ градъ-тъ Ласей.

9. Но като бѣше ся минѫло доволно врѣме, и плуваніе-то бѣше вече опасно, защото и постъ-тъ бѣше ся вече минѫлъ, совѣтуваше Павелъ,

10. И казуваше имъ: Братіе, виждамъ че плуваніе-то ще бѫде съсъ злостраданіе и съ голѣмѫ щетѫ, не токо за товаръ-тъ, и за корабъ-тъ но и за душы-тѣ ни.

11. Но стотникъ-тъ ся увѣряваше повече на кормчій-тъ и на стопанинъ-тъ на кораба, а не на Павловы-тѣ думы.

12. И понеже пристанище-то не бѣ способно за прѣзимуваніе, повече-то дадохѫ мнѣніе да ся дигнѫтъ и отъ тамъ, за да стигнѫтъ, ако бы было възможно, до Финикъ, пристанище Критско, което гледа срѣщѫ югозападный-тъ и сѣверозападный-тъ вѣтръ, и *тамъ* да прѣзимуватъ.

13. И когато подухнѫ малко югъ-тъ, помыслихѫ че сполучихѫ цѣль-тѫ си, дигнѫхѫ ся, и плувахѫ близу по край Критъ.

14. Но слѣдъ малко възвѣя срѣщѫ него вѣтръ буренъ нарицаемый Евроклидонъ.

15. И понеже ся дрѫпнѫ корабъ-тъ, и не можаше да устои срѣщѫ вѣтръ-тъ, оставихмы ся *на волны-тѣ* и носяхѫ ны.

16. И като утекохмы задъ едно островче което ся наричаше Клавдій, едвамъ можѣхмы да удьржимъ ладіѭ-тѫ;

17. Коѭто като дигнѫхѫ, употрѣбяваха *всякаквы* пособія, и прѣпасвахѫ корабъ-тъ изъ отдолу; и бояще ся да не паднѫтъ на плитко, снѣхѫ платна-та, и носяхѫ ся така.

18. И понеже бѣхмы въ голѣмѫ бѣдѫ отъ бурѫ-тѫ, въ слѣдующій день хванѫхѫ да исхвьрлятъ товаръ-тъ.

19. И на третій-тъ *день* сами съ рѫцѣ-тѣ си исхвьрлихмы корабленны-тѣ нѣща.

20. И понеже за много дни не ся виждаше ни слънце ни звѣзды,

и зимѣ не малѣ належащей, прочее ѿимашеся надежда вся, еже спастися намъ.

ка. Многу же неяденію сущу, тогда ставъ Павелъ посредѣ ихъ речѣ: подобаше оубѡ, ѻ мужіе, послушавше менѣ не ѿвезтися ѿ Крита, и избыти досаждениа сегѡ и тщеты.

кв. И сѐ нынѣ молю вы благодушествовати: погибель бо ни єдиной душѝ ѿ васъ будетъ, развѣ корабла.

кг. Предста бо мѝ въ сію нощь Аггелъ Бга, єгѡже азъ єсмь, єму же и служу,

кд. Глагола: не бойся Павле, Кесарю тѝ подобаетъ предстати: и сѐ дарова тебѣ Бгъ вса плавающыа съ тобою.

ке. Тѣмже дерзайте мужіе: вѣрую бо Бгови, ꙗкѡ такѡ будетъ, имже образомъ речено мѝ бысть.

кѕ. Во островъ же нѣкій подобаетъ намъ пристати.

кз. И єгда четвертаннадесять нощь бысть, носимымъ намъ во Адріатской пучинѣ въ полуноши, неящеваху корабленицы ꙗкѡ приближаются къ нѣкоей странѣ:

ки. И измѣривше глубинѡ ѡбрѣтоша саженей двадесять: малѡ же прешедше, и паки измѣривше, ѡбрѣтоша саженей патьнадесять:

кѳ. Боящеся же, да не какѡ въ прудная мѣста впадутъ, ѿ носа корабла вергше кѡтвы четыри, молахомся да день будетъ.

л. Корабленикѡмъ же ищущымъ бѣжати изъ корабла, и низвѣсившымъ ладію въ море, извѣтомъ аки ѿ носа хотящымъ кѡтвы простерти,

ла. Речѐ Павелъ сотникѡ и воинѡмъ: аще не сіи пребудутъ въ кораблѝ, вы спастися не можете.

лв. Тогда воини ѿрѣзаша оужа ладіи, и ѡставиша ю ѿпасти.

лг. Єгда же хоташе день быти, молаше Павелъ всѣхъ, да пріимутъ пищу, глагола: четыренадесятый днесь день ждуще, не ꙗдше пребываете, ничтоже вкусивше.

и силна-та бура наваляше, изчезнѫ вече отъ насъ всяка надежда за спасеніе.

21. А подиръ много неядение, застанѫ Павелъ между тѣхъ и рече: Трѣбаше, о пріятели, да мя послушате, да ся не дигамы отъ Критъ, и да ны не постигнѣше това злостраданіе и тази щета.

22. Но и сега вы съвѣтувамъ да сте весели, защото ни една душа отъ васъ нѣма да ся изгуби, но само корабъ-тъ:

23. Защото ангелъ отъ Бога, чійто сьмь азъ, и комуто служѫ, яви ми ся тѫзи нощь,

24. И каза: Не бой ся, Павле, *ты* трѣба да прѣдстанешь прѣдъ Кесаря; и ето Богъ ти подари всичкы-тѣ които плуватъ съ тебе.

25. За това, братіе, бѫдѣте весели; защото вѣрувамъ въ Бога че така ще бѫде, споредъ както ми бы речено.

26. А ный трѣба да бѫдемъ исхвьрлени на нѣкой островъ.

27. И когато настанѫ четыринадесета-та нощь, като ся носяхмы на самъ на тамъ по Адріатическо-то *море*, кѫдѣ срѣдъ нощь, корабници-тѣ угаждахѫ че наближаватъ до нѣкоіѭ сушѫ.

28. И като измѣрихѫ дълбочинѫ-тѫ, намѣрихѫ двадесеть растега; и малко по нататъкъ като отидохѫ, пакъ измѣрихѫ и намѣрихѫ петнадесеть растега.

29. И бояще ся да не бы да паднѫтъ вънъ на камениты мѣста, спуснѫхѫ четыри котвы отъ кормъ-тъ, и желаяхѫ да сьмне.

30. И понеже корабници-тѣ ищѣхѫ да побѣгнѫтъ отъ корабъ-тъ, и спуснѫхѫ ладійкѫ-тѫ въ море-то, съ причинѫ ужь че ще спуснѫтъ котвы отъ кѫдѣ прѣдницѫ-тѫ,

31. Павелъ рече на стотника и на войны-тѣ: Тѣзи ако не останѫтъ въ корабъ-тъ, вы не можете ся избави.

32. Тогазь войни-тѣ отрѣзаха вѫжя-та на ладійкѫ-тѫ и оставихѫ іѭ да падне вънъ.

33. А при сьмнуваніе Павелъ каняше всичкы-тѣ да похапнѫтъ *по нѣщо*, и казуваше: Четыринадесеть дена днесь ожидате, и стоите гладни, безъ да сте вкусили нищо.

л҃д. Тѣмже молю̀ васъ пріа́ти пи́щꙋ: се́ бо къ ва́шемꙋ
спасе́нію є҆́сть: ни є҆ди́номꙋ бо ѿ васъ власъ главы̀
ѿпадѣ́тъ.
л҃е. Ре́къ же сі̑а, и҆ пріе́мъ хлѣ́бъ, благодари̑ Бг҃а пред̾
всѣ́ми, и҆ прело́мь нача́тъ ꙗ҆́сти.
л҃ѕ. Благонаде́жни же бы́вше всѝ, и҆ тіи пріа́ша пи́щꙋ.
л҃з. Бѣ̀ же въ корабли̑ всѣ́хъ дꙋ́шъ, двѣ́стѣ се́дмьдесятъ
и҆ ше́сть.
л҃и. Насы́щшеса же бра́шна, ѡ҆блегчи́ша кора́бль, и҆зметаю́ще пшени́цꙋ въ мо́ре.
л҃ѳ. Є҆гда́ же де́нь бы́сть, земли̑ не познава́хꙋ: нѣ́дро же
нѣ́кое оу҆смотрѣ́ша и҆мꙋ́щее песо́къ, въ не́же, а҆́ще мо́щию
є҆́сть, совѣща́ша и҆звлещи̑ кора́бль.
м҃. И҆ кѡ́твы собра́вше веза́хꙋса по мо́рю, кꙋ́пнѡ ѡ҆слабивше оу҆́жа кормилѡмъ: и҆ воздви́гше ма́лое вѣ́трило къ дꙋ́шꙋщемꙋ вѣ́трецꙋ, везо́хомса на кра́й.
м҃а. Впа́дше же въ мѣ́сто и҆со́пное, оу҆вази́ша кора́бль: и҆
но́съ оу҆́бѡ оу҆ва́зшій пребы́сть недви́жнмь, кормило же разбива́шеса ѿ нꙋ́жды во́лнъ:
м҃в. Во́инѡмъ же совѣ́тъ бы́сть, да оу҆́зники оу҆бі́ютъ, да
не кто̀ поплы́въ и҆збѣ́гнетъ.
м҃г. Со́тникъ же хота̀ соблюсти̑ Па́вла, возбрани̑ совѣ́тꙋ
и҆́хъ, повелѣ́ же могꙋ́щымъ пла́вати, да и҆зскочи́вше пе́рвѣе
и҆зы́дꙋтъ на кра́й,
м҃д. А҆ про́чіи, ѻ҆́ви оу҆́бѡ на дщи́цахъ, ѻ҆́ви же на нѣ́чемъ
ѿ корабла̀. И҆ та́кѡ бы́сть всѣ́мъ спасти́са на зе́млю.

ГЛАВА̀ КИ.

а҃. Спасе́ни же бы́вше и҆́же съ Па́вломъ, ѿ корабла̀, тогда̀
разꙋмѣ́ша, ꙗ҆́кѡ ѻ҆́стровъ Мелі́тъ нарица́етса.
в҃. Ва́рвари же твора́хꙋ нема́лое милосе́рдіе на́мъ: воз-

34. За това вы молѭ да похапнете; Защото това е *нуждно* за упазваніе-то ви; понеже ни едному отъ васъ ни косьмъ отъ главѫ-тѫ нѣма да падне.

35. И като рече това, зѣ хлѣбъ, благодари Бога прѣдъ всичкы, та прѣломи и наченѫ да яде.

36. Отъ това ся ободрихѫ всичкы, та ядохѫ и тѣ.

37. И всинца въ корабъ-тъ бѣхмы двѣстѣ и седмдесеть и шесть души.

38. И като ся насытихѫ съ хранѫ, облегчавахѫ корабъ-тъ като исхвьрляхѫ жито-то въ море-то.

39. И когато ся разсьмнѫ не познавахѫ земѭ-тѫ; съгледувахѫ обаче заливъ нѣкой си който имаше брѣгъ, на който ся рѣшихѫ да тикнѫтъ корабъ-тъ, ако бѣ възможно.

40. И като истеглихѫ котвы-тѣ, оставихѫ *корабъ-тъ* по море-то, развьрзахѫ още вьрскы-тѣ на кормила-та, и развихѫ малко-то вѣтрило на кѫдѣ вѣтръ-тъ, и управихѫ ся къмъ брѣгъ-тъ.

41. Но испаднѫхѫ на мѣсто дѣто біяше отъ двѣ страны море-то, и тамъ засѣднѫ корабъ-тъ; прѣдница-та ся заби и не мьрдаше; а задница-та ся разглобяваше отъ насиліе-то на волны-тѣ.

42. И наговорихѫ ся войни-тѣ да избіѭтъ запрѣны-тѣ, да не бы да исплува нѣкой и да побѣгне.

43. Но стотникъ-тъ като искаше да избави Павла, въспрѣ гы отъ *това* намѣреніе, и повелѣ, които можѫтъ да плуватъ, да скочатъ първомъ тѣ въ море-то, и да излѣзѫтъ на сухо:

44. А останѫли-тѣ, едни на дъскы, другы пакъ на нѣщо отъ корабъ-тъ. И така бы та ся избавихѫ всичкы на сушѫ-тѫ.

ГЛАВА 28.

1. И отъ какъ ся избавихѫ, тогазь познахѫ че островъ-тъ ся казуваше Малта.

2. А варвари-тѣ *тамошни жители* показахѫ намъ голѣмо

гнѣвше бо ѻгнь, пріаша всѣхъ насъ, за настоящій дождь, и зимꙋ.

г҃. Сгромаждшꙋ же Павлꙋ рождіа множество, и возложившꙋ на ѻгнь, ехідна ѿ теплоты изшедши сѣкнꙋ въ рꙋкꙋ егѡ.

д҃. И егда видѣша варвари висящꙋ змію ѿ рꙋкѝ егѡ, глаголахꙋ дрꙋгъ ко дрꙋгꙋ: всакѡ оубійца есть человѣкъ сей, егоже спасена ѿ мора сꙋдъ Божій жити не ѡстави.

е҃. Той же оубѡ ѿтрасъ змію во ѻгнь, ничтоже зло пострада:

ѕ҃. Они же чаахꙋ его имꙋща возгорѣтися, или пасти внезапꙋ мертва: на мнозѣ же (тогѡ) чающымъ, и ничтоже зло въ немъ бывшее видящымъ, претворшеся, глаголахꙋ бога того быти.

з҃. Окрестъ же мѣста онагѡ бахꙋ села первагѡ во островѣ, именемъ Поплія, иже пріимь насъ три дни любезнѣ оучреди.

и҃. Бысть же отцꙋ Поплієвꙋ огнемъ и водным трꙋдомъ ѡдержимꙋ лежати: къ немꙋже Павелъ вшедъ, и помолився, и возложъ рꙋцѣ свои нань, исцѣли его.

ѳ҃. Семꙋ же бывшꙋ, и прочіи имꙋщіи недꙋги во островѣ томъ, прихождахꙋ, и исцѣлѣвахꙋся:

і҃. Иже и многими честьми почтоша насъ, и ѿвозящымся намъ, аже на потребꙋ, вложиша.

а҃і. По трехъ же мцѣхъ ѿвезохомся въ кораблѝ Алеѯандрійстѣмъ подписаномъ, Діоскꙋры, презимѣвшемъ во островѣ.

в҃і. И доплывше въ Сѵракꙋсы, пребыхомъ дни три:

г҃і. Ѿтꙋдꙋ же ѿплывше пріидохомъ въ Ригію, и по единомъ дни возвѣявшꙋ югꙋ во вторый день пріидохомъ въ Потіолы:

д҃і. Идѣже ѡбрѣтше братію, оумолени быхомъ ѿ нихъ пребыти дней седмь: и такѡ въ Римъ идохомъ.

е҃і. И ѿ тамѡ братіа слышавше, аже ѡ насъ, изыдоша въ

человѣколюбіе; защото ны пріяхѫ всинца, и понеже валѣше дъждь и студено бѣше, накладохѫ огнь.

3. И когато Павелъ сграмади много хврастіе и го тури на огнь-тъ, една ехидна излѣзе изъ топлинѫ-тѫ и залѣпи ся за рѫкѫ-тѫ му.

4. А варвари-тѣ като видѣхѫ зміѭ-тѫ какъ висяше о рѫкѫ-тѫ му, думахѫ си помежду си: Безъ друго тойзи человѣкъ е убійца, който ако и да ся избави отъ море-то, *Божіе-то* правосѫдіе го не остави да е живъ.

5. Но той тръснѫ зміѭ-тѫ въ огнь-тъ, и не пострада никое зло.

6. А тѣ ся надѣяхѫ че ще да отече, или внезапу да падне долу мьртъвъ: но като очакувахѫ много врѣме, и гледахѫ че му не ставаше никое зло, промѣнихѫ *мысль* и думахѫ че е богъ.

7. И около това мѣсто бѣхѫ стяжанія-та на най пьрвый-тъ въ островъ-тъ, име-то му Поплій: той ны прія и гощава ны пріятелскы три дни.

8. А случи ся да е болѣнъ Попліевъ баща, и лежаше отъ трескѫ и отъ дисентеріѭ: а Павелъ влѣзе при него, и като ся помоли *Богу*, възложи рѫцѣ на него, и го исцѣли.

9. И тъй това като станѫ, и другы-тѣ отъ островъ-тъ, които имахѫ нѣщо болѣсть, идяхѫ и исцѣляваха ся:

10. Които и съ много почести ны почетохѫ, и на тръгваніе-то ни снабдихѫ ны съ потрѣбны-тѣ.

11. И слѣдъ три мѣсецы отплувахмы съ единъ Александрійскый корабъ, *що бѣше* съсъ знамя на Діоскуры, и който бѣ прѣзимувалъ въ тойзи островъ.

12. И като стигнѫхмы въ Сиракусы, прѣсѣдѣхмы три дни.

13. И отъ тамо все край брѣгъ-тъ, стигнѫхмы въ Ригіѭ, и слѣдъ единъ день като повѣя югъ-тъ, на вторый-тъ день дойдохмы въ Потіолы;

14. Дѣто намѣрихмы братія, които ны умолихѫ да прѣсѣдимъ у тѣхъ седмь дена, и така дойдохмы въ Римъ.

15. И отъ тамо братія-та като чухѫ за насъ, излѣзохѫ до

срѣтеніе наше даже до Аппіева торга и тріехъ корчемницъ: ихже видѣвъ Павелъ, и благодаривъ Бга, пріатъ дерзновеніе.

зі. Егда же пріидохомъ въ Римъ, сотникъ предадѣ узники воеводѣ: Павлу же повелѣ пребывати ѡ себѣ, съ соблюдающимъ его воиномъ.

зі. Бысть же по днехъ трехъ, созва Павелъ сущыя ѿ Іудеевъ первыя: сшедшымся же имъ, глаголаше къ нимъ: мужіе братіе, азъ ничтоже противно сотворивъ людемъ или обычаемъ отеческимъ, узникъ ѿ Іерусалимлянъ преданъ быхъ въ руцѣ Римлянѡмъ:

иі. Иже разсудивше, яже ѡ мнѣ, хотахъ пустити, занѐ ни єдина винѧ смертная бысть во мнѣ.

аі. Сопротивъ же глаголющымъ Іудеемъ, нужда мѝ бысть нарещи Кесаря, не якѡ языкъ мой имѣя въ чесомъ ѡклеветати.

кі. Сеа ради убо виныѝ умолихъ васъ, да вижду и бесѣдую: надежды бо ради Іилевы веригами сими ѡбложенъ есмь.

ка. Они же къ нему рѣша: мы нижѐ писаніа ѡ тебѣ пріахомъ ѿ Іудей, нижѐ пришедъ кто ѿ братій возвѣстѝ, или глагола что ѡ тебѣ зло.

кв. Молимся же да слышимъ ѿ тебѐ, яже мудрствуеши: ѡ ереси бо сей вѣдомо есть намъ, якѡ всюду сопротивъ глаголемо есть.

кг. Установивше же ему день, пріидоша къ нему въ странноприемницу множайшіи: имже сказаше свидѣтельствуя царствіе Божіе, и увѣряя ихъ, яже ѡ Іисѣ, ѿ закона Мѡусеова и прѡрѡкъ, ѿ утра даже до вечера.

кд. И ови убѡ вѣровахѡ глаголемымъ, ови же не вѣровахѡ.

ке. Несогласни же суще другъ ко другу ѿхождахѡ, рекшу Павлу глаголъ единъ: якѡ добрѣ Дхъ стый глагола Исаіемъ прѡрокомъ ко отцемъ нашымъ,

Аппіево-то тържище и до Три-тѣ Кръчмы да ны посрѣщнѫтъ; и Павелъ като видѣ тыя *братія*, благодари Бога, и ободри ся.

16. А когато дойдохмы въ Римъ, стотникъ-тъ прѣдаде окованы-тѣ на войводѫ-тѫ; а на Павла ся дозволи да живѣе особно съ воинъ-тъ който го вардяше.

17. И слѣдъ три дни свыка Павелъ по пьрвы-тѣ отъ Іудеи-тѣ; и като ся събрахѫ казуваше имъ: Мѫжіе братіе, азъ безъ да сьмь сторилъ нищо противъ народъ-тъ, или противъ отеческы-тѣ обычаи, вьрзанъ отъ Іерусалимъ прѣдадохѫ мя въ рѫцѣ-тѣ на Римляны-тѣ;

18. Които като мя испытахѫ, щѣхѫ да *мя* пуснѫтъ, защото ни една вина за смьрть нѣмаше въ мене;

19. Но понеже Іудеи-тѣ ся противяхѫ, принудихъ ся да ся отнесѫ до Кесаря; а не че имахъ да обвиніѭ въ нѣщо народъ-тъ си.

20. И тъй по тѫіѭ причинѫ вы призовахъ, да *вы* видіѭ и да *ви* поговоріѭ; защото зарадь надеждѫ-тѫ на Израиля имамъ на себе си тѣзи веригы.

21. А тѣ му рекохѫ: Ный нито писма смы получили отъ Іудеіѭ за тебе, нито нѣкой отъ братія-та е дошелъ да ни извѣсти, или да ни каже нѣщо зло за тебе.

22. Но желаемъ да чуемъ отъ тебе твое-то инѣніе; защото е извѣстно намъ, че за тѫзи ересь на всякѫдѣ противно ся говори.

23. И като му опрѣдѣлихѫ день, дойдохѫ при него въ гостилницѫ-тѫ мнозина, на които изложи съсъ свидѣтелства царство-то Божіе, и отъ сутринь-тѫ до вечерь-тѫ увѣряваше гы за Іисуса, и отъ закона Моисеевъ, и отъ пророцы-тѣ.

24. И едни отъ тѣхъ ся увѣрявахѫ на това което говорѣше, а другы не вѣрувахѫ.

25. И тѣ понеже бѣхѫ несогласни помежду си, отхождахѫ си, като *имъ* рече Павелъ еднѫ рѣчь: Добрѣ е реклъ Духъ Святый на бащы-тѣ ни чрѣзъ пророка Исаія,

кв. Глаго́ла: И҆дѝ къ лю́демъ си́мъ и҆ рцы̀: слꙋ́хомъ ᲂу҆слы́шите, и҆ не и҆́мате разꙋмѣ́ти: и҆ ви́дѧще ᲂу҆́зрите, и҆ не и҆́мате ви́дѣти.

кг. Ѻ҆дебелѣ́ бо се́рдце людє́й си́хъ, и҆ ᲂу҆ши́ма та́жкѡ слы́шаша, и҆ ѻ҆́чи свои̇̀ смѣжи́ша: да не ка́кѡ ᲂу҆ви́дѧтъ ѻ҆́чи́ма, и҆ ᲂу҆ши́ма ᲂу҆слы́шатъ, и҆ се́рдцемъ ᲂу҆разꙋмѣ́ютъ и҆ ѡ҆брата́тсѧ, и҆ и҆сцѣлю̀ и҆́хъ.

кд. Вѣ́домо ᲂу҆́бо да вꙋ́детъ ва́мъ, ꙗ҆́кѡ ꙗ҆зы́кѡмъ посла́сѧ спасе́нїе Бж҃їе, сі́и и҆ ᲂу҆слы́шатъ.

ке. И҆ сїа̀ томꙋ̀ ре́кшꙋ, ѿидо́ша І҆ꙋде́и, мно́гое и҆́мꙋще междꙋ̀ собо́ю состаза́нїе.

кѕ. Пребы́сть же Па́велъ два̀ лѣ́та и҆спо́лнь своє́ю мздо́ю, и҆ прїима́ше всѧ̀ приходѧ́щыѧ къ немꙋ̀.

кз. Проповѣ́дѧѧ цр҃твїе Бж҃їе, и҆ ᲂу҆ча̀ ꙗ҆́же ѿ Гдⷭ҇ѣ на́шемъ І҆и҃сѣ Хр҃тѣ̀, со всѧ́кимъ дерзновє́нїемъ невозбра́нно.

26. Когато е казалъ: Иди и речи на тойзи народъ: Слухомъ ще чуете, и нѣма да разумѣете; и съ очи ще гледате, и нѣма да видите.

27. Защото задебелѣ сърдце-то на тѣзи людіе, и съ уши-тѣ си тежко чуватъ, и очи-тѣ си склопихѫ, да не бы съ очи да видятъ, и съ уши да чуѭтъ, и съсъ сърдце да разумѣѭтъ, и ся завърнѫтъ та гы исцѣлѭ.

28. И тъй да знаете, че спасеніе-то Божіе на язычницы-тѣ ся проводи; тѣ и ще чуѭтъ.

29. И това като рече, отидохѫ си Іудеи-тѣ съ голѣмо прѣпираніе помежду си.

30. А Павелъ останѫ цѣлы двѣ годины въ особеннѫ подъ наемъ кѫщѫ, и пріимаше всичкы-тѣ които идяхѫ при него,

31. Та проповѣдуваше царство-то Божіе, и поучаваше невъзбранно съсъ всяко дързновеніе за Господа Іисуса Христа.

СОБО́РНОЕ

ПОСЛА́НІЕ І҆А́КѲВЛЕ.

ГЛАВА̀ А҃.

а҃. І҆а́кѡвъ Бг҃ꙋ и҆ Гдⷭ҇ꙋ І҆и҃сꙋ Хрⷭ҇тꙋ ра́бъ, ѻ҆бѣмана́десѧте колѣ́нома, и҆̀же въ разсѣ́ѧніи, ра́доватисѧ.

в҃. Всѧ́кꙋ ра́дость и҆мѣ́йте, бра́тіе моѧ̀, є҆гда̀ во и҆скꙋше́ніѧ впа́даете различна,

г҃. Вѣ́дѧще, ꙗ҆́кѡ и҆скꙋше́ніе ва́шеѧ вѣ́ры содѣ́ловаетъ терпѣ́ніе:

д҃. Терпѣ́ніе же дѣ́ло соверше́нно да и҆́мать, ꙗ҆́кѡ да бꙋ́дете соверше́нни и҆ всецѣ́ли, ни въ че́мже лише́ни.

є҃. А҆́ще же кто̀ ѿ ва́съ лише́нъ є҆́сть премꙋ́дрости, да про́ситъ ѿ даю́щагѡ Бг҃а всѣ́мъ нелицепрїе́мнѣ, и҆ не поноша́ющагѡ, и҆ да́стсѧ є҆мꙋ̀.

ѕ҃. Да про́ситъ же вѣ́рою, ничто́же сꙋмна́сѧ: сꙋмна́йсѧ бо ѹ҆подо́бисѧ волне́нїю морско́мꙋ вѣ́тры возмета́емꙋ и҆ развѣва́емꙋ.

з҃. Да не мни́тъ бо чл҃вѣ́къ ѻ҆́нъ, ꙗ҆́кѡ прїи́метъ что̀ ѿ Бг҃а.

и҃. Мꙋ́жъ двоедꙋ́шенъ, неꙋстро́енъ во всѣ́хъ пꙋте́хъ свои́хъ.

ѳ҃. Да хва́литсѧ же бра́тъ смире́нный въ высотѣ̀ свое́й:

і҃. Бога́тый же во смире́нїи свое́мъ, занѐ ꙗ҆́коже цвѣ́тъ тра́вный ми́мѡ и҆́детъ.

а҃і. Возсїѧ́ бо со́лнце со зно́емъ, и҆ и҆зсꙋшѝ травꙋ̀, и҆ цвѣ́тъ є҆ѧ̀ ѿпадѐ, и҆ благолѣ́пїе лица̀ є҆ѧ̀ поги́бе: си́це и҆ бога́тый въ хожде́нїи свое́мъ ѹ҆вада́етъ.

СОБОРНО-ТО ПОСЛАНІЕ НА

СВЯТАГО АПОСТОЛА ІАКОВА.

ГЛАВА 1.

1. Іаковъ рабъ на Бога и на Господа Іисуса Христа, до дванадесеть-тѣ племена които сѫ въ разсѣяніе, поздравленіе.

2. Всякѫ радость имайте, братіе мои, когато впадате въ различны искушенія;

3. Понеже знаете че испытаніе-то на вашѫ-тѫ вѣрѫ произвожда търпѣніе;

4. А търпѣніе-то да има дѣло съвършенно, за да бѫдете съвършенни и цѣли, безъ никакъвъ недостатъкъ.

5. Ако ли нѣкой отъ васъ е оскуденъ отъ мудрость, да проси отъ Бога, който дава богато на всичкы и не укорява, и ще му ся даде.

6. Но да проси съ вѣрѫ, безъ да ся сумнява никакъ; защото който ся сумнява, подобенъ е на морскы волны караны и разблъскуваны отъ вѣтрове-тѣ.

7. И такъвъ человѣкъ да не мысли че ще пріеме нѣщо отъ Господа.

8. Человѣкъ двоеуменъ непостоянъ е во всичкы-тѣ си пѫтища.

9. Който братъ е отъ по долно *състояніе* да ся хвали въ своето си възвышаваніе;

10. А богатый-тъ, въ смиряваніе-то си; понеже, като цвѣтъ на трѣвѫ, ще прѣцьвти.

11. Защото изгрѣя слънце-то съ пекъ-тъ, и изсуши трѣвѫ-тѫ, и цвѣтъ-тъ ѝ слѣтѣ и хубость-та на лице-то ѝ погынѫ; така и богатый-тъ ще повѣхне въ пѫтища-та си.

в҃і. Бл҃же́нъ мꙋ́жъ, и҆́же претерпи́тъ и҆скꙋше́ніе: занѐ и҆скꙋ́сенъ бы́въ пріи́метъ вѣне́цъ жи́зни, є҆го́же ѡ҆бѣща̀ Бг҃ъ лю́бящымъ є҆го̀.

г҃і. Никто́же и҆скꙋша́емь да глаго́летъ, ꙗ҆́кѡ ѿ Бг҃а и҆скꙋша́емь є҆́смь: Бг҃ъ бо нѣ́сть и҆скꙋси́тель ѕлы̑мъ: не и҆скꙋша́етъ же то́й никого́же.

д҃і. Кі́ждо же и҆скꙋша́етсѧ, ѿ своеѧ̀ по́хоти влекомь и҆ прельща́емь:

є҃і. Та́же по́хоть зачѐнши рожда́етъ грѣ́хъ: грѣ́хъ же содѣ́ванъ рожда́етъ сме́рть.

ѕ҃і. Не лсти́тесѧ бра́тіе моѧ̀ возлю́бленнаѧ:

з҃і. Всѧ́ко даѧ́ніе бла́го, и҆ всѧ́къ да́ръ совершѐнъ, свы́ше є҆́сть, сходѧ́й ѿ Ѻ҆ц҃а̀ свѣ́тѡвъ, оу҆ негѡ́же нѣ́сть премѣне́ніе, и҆лѝ преложе́нїа стѣ́нь.

и҃і. Восхотѣ́въ бо породѝ на́съ сло́вомъ и҆́стины, во є҆́же бы́ти на́мъ нача́токъ нѣ́кїй созда́нїемъ є҆гѡ̀.

ѳ҃і. Тѣ́мже бра́тїа моѧ̀ возлю́бленнаѧ, да бꙋ́детъ всѧ́къ человѣ́къ ско́ръ оу҆слы́шати, и҆ ко́сенъ глаго́лати, ко́сенъ во гнѣ́въ.

к҃. Гнѣ́въ бо мꙋ́жа, пра́вды Бж҃їа не содѣ́ловаетъ.

к҃а. Сегѡ̀ ра́ди ѿложѝте всѧ́кꙋ скве́рнꙋ, и҆ и҆збы́токъ ѕло́бы, въ кро́тости пріими́те всажде́нное сло́во, могꙋ́щее спасти̇̀ дꙋ́шы ва́шѧ.

к҃в. Быва́йте же творцы̀ сло́ва, а҆̀ не то́чїю слы́шатели, прельща́юще себѐ самѣ́хъ.

к҃г. Занѐ а҆́ще кто̀ є҆́сть слы́шатель сло́ва а҆̀ не творе́цъ, таковы́й оу҆подо́бисѧ мꙋ́жꙋ смотрѧ́ющꙋ лицѐ бытїа̀ своегѡ̀ въ зерца́лѣ.

к҃д. Оу҆смотри́ бо себѐ и҆ ѿи́де, и҆ а҆́бїе забы̀ како́въ бѣ́:

к҃е. Прини́кїй же въ зако́нъ совершѐнъ свобо́ды, и҆ пребы́въ, се́й не слы́шатель забы́тливъ бы́въ, но творе́цъ дѣ́ла, се́й бл҃же́нъ въ дѣ́ланїи своѐмъ бꙋ́детъ.

к҃ѕ. А҆́ще кто̀ мни́тсѧ вѣ́ренъ бы́ти въ ва́съ, и҆ не ѡ҆бꙋзда-

12. Блаженъ онзи человѣкъ който прѣтърпява искушеніе, защото като прѣмине испытъ-тъ, ще пріеме вѣнецъ-тъ на живота, който обѣща Богъ на онѣзи които го любятъ.

13. Никой искушаванъ да не казува: Че Богъ мя искушава; защото Богъ ся отъ зло не искушава, и той никого не искушава.

14. А всякой ся искушава, завличанъ и подлъгванъ отъ собственнѫ-тѫ си похоть:

15. Похоть-та послѣ като зачене, ражда грѣхъ, а грѣхъ-тъ като ся извърши, ражда смьрть.

16. Не заблуждавайте, любезни мои братіе.

17. Всяко добро даваніе, и всяка съвършенна дарба отъ горѣ е, и слѣзува отъ Отца на свѣтлины-тѣ, въ когото нѣма измѣненіе, или сѣнка на промѣняваніе.

18. Отъ собственнѫ-тѫ си волѭ родилъ ны е съсъ слово-то на истинѫ-тѫ, да бѫдемъ ный нѣкакъвъ си начатъкъ на неговы-тѣ създанія.

19. И тъй, любезни мои братіе, да бѫде всякой человѣкъ бързъ на чуваніе, а муденъ на говоряніе, и муденъ на гнѣвъ;

20. Защото гнѣвъ-тъ на человѣка не върши Божіѭ-тѫ правдѫ.

21. За това отхвьрлѣте всякѫ нечистотѫ и множество-то злобѫ, и пріимѣте съ кротость всаждено-то слово, което може да спасе душы-тѣ ви.

22. Бывайте и творители на слово-то, а не само слушатели, да лъжете себе си.

23. Защото ако бѫде нѣкой слушатель на слово-то, а не творитель, той прилича на человѣкъ който гледя природно-то си лице въ огледало:

24. Защото огледа ся, и отиде, и завчасъ забрави какъвъ бѣ.

25. Но който вникне въ совьршенный-тъ законъ на свободѫ-тѫ, и прѣбѫде *въ него*, той като не е слушатель забравливъ, но творитель на дѣло-то, той ще бѫде блаженъ въ дѣла-та си.

26. Ако нѣкой отъ васъ мни че е благочестивъ, и не обуздава

ва́етъ а҆́зыка своегѡ̀, но лсти́тъ се́рдце своѐ, сегѡ̀ сꙋ́етна є҆́сть вѣ́ра.

к҃з. Вѣ́ра бо чиста̀ и҆ не скве́рна пред̾ Бг҃омъ и҆ Ѻ҆ц҃е́мъ сі̑а̀ є҆́сть, є҆́же посѣща́ти си́рыхъ и҆ вдови́цъ въ ско́рбехъ и҆́хъ, и҆ нескве́рна себѐ блюсти̑ ѿ мі́ра.

ГЛАВА̀ Г҃.

а҃. Бра́тіе моа̀, не на лица̀ зра́ще и҆мѣ́йте вѣ́рꙋ Гдⷭ҇а на́шегѡ І҆и҃са Хрⷭ҇та̀ сла́вы.

в҃. А҆́ще бо вни́детъ въ со́нмище ва́ше мꙋ́жъ, зла́тъ пе́рстень носа̀, въ ри́зѣ свѣ́тлѣ, вни́детъ же и҆ ни́щь въ хꙋ́дѣ ѻ҆де́ждѣ,

г҃. И҆ воззритѐ на носа́щаго ри́зꙋ свѣ́тлꙋ, и҆ рече́те є҆мꙋ̀: ты̀ са́ди здѣ̀ до́брѣ, и҆ ни́щемꙋ рече́те: ты̀ ста́ни та́мѡ, и҆лѝ са́ди здѣ̀ на подно́жіи моѐмъ:

д҃. И҆ не разсмотри́сте въ себѣ̀, и҆ бы́сте сꙋдїѝ помышле́нїй злы́хъ.

є҃. Слы́шите, бра́тіе моа̀ возлю́бленная: не Бг҃ъ ли и҆збра̀ ни́щыя мі́ра сегѡ̀, бога́ты въ вѣ́рѣ, и҆ наслѣ́дники цр҃твїа, є҆́же ѡ҆бѣща̀ лю́бящымъ є҆го̀;

ѕ҃. Вы́ же ᲂу҆кори́сте ни́щаго. не бога́тїи ли наси́лꙋютъ ва́мъ, и҆ тїи влекꙋ́тъ вы̀ на сꙋди́ща;

з҃. Не тїи ли хꙋ́лятъ до́брое и҆́ма наречённое на ва́съ;

и҃. А҆́ще ᲂу҆́бѡ зако́нъ соверша́ете ца́рскїй, по писа́нїю: возлю́биши и҆́скреннаго своего̀, ꙗ҆́коже себѐ сама́го, до́брѣ творитѐ.

ѳ҃. А҆́ще же на лица̀ зритѐ, то̀ грѣ́хъ содѣва́ете, ѡ҆блича́еми ѿ зако́на ꙗ҆́коже престꙋ́пницы.

і҃. И҆́же бо ве́сь зако́нъ соблюде́тъ, согрѣши́тъ же во є҆ди́номъ, бы́сть всѣ́мъ пови́ненъ.

а҃і. Рекі́й бо: не прелю́бы̀ сотвори́ши, ре́клъ є҆́сть и҆: не ᲂу҆бїе́ши. а҆́ще же не прелю́бы̀ сотвори́ши, ᲂу҆бїе́ши же, бы́лъ є҆сѝ престꙋ́пникъ зако́на.

языкъ-тъ си, но лъже сърдце-то си, суетно е негово-то благочестіе.

27. Чисто и непорочно благочестіе прѣдъ Бога и Отца е това: Да пригледува сирачета-та и вдовицы-тѣ въ утѣсненіе-то имъ, *и* да пази себе си неосквърненъ отъ свѣтъ-тъ.

ГЛАВА 2.

1. Братіе мои, вѣра-та ви въ прославленнаго Господа нашего Іисуса Христа да бѫде безъ лицепріятіе.

2. Защото ако влѣзе въ соборище-то ви человѣкъ съсъ златъ пьрстень и съ великолѣпны дрехы, а влѣзе и сиромахъ съ уплесканы дрехы,

3. И погледнете на тогози който е съ великолѣпны-тѣ дрехы, та му речете: Ты сѣдни тука добрѣ; и на сиромахъ-тъ речете: Ты стой тамъ; или, сѣдни тука до подножіе-то ми;

4. Да ли не сте направили отличіе помежду си, и не сте ли станѫли сѫдници съ лукавы помышленія?

5. Слушайте, любезни мои братіе. Не избра ли Богъ сиромасы-тѣ отъ тойзи свѣтъ, богаты съ вѣрѫ, и наслѣдницы на царство-то което обѣща на тѣзи които го любятъ?

6. А вы обезчестихте сиромахъ-тъ. Не сѫ ли богати-тѣ които вы угнѣтаватъ, и не влачатъ ли вы тѣ по сѫдовища?

7. Не хулятъ ли тѣ добро-то име съ което ся именувате?

8. Ако испълнявате вы царскый-тъ законъ, споредъ писаніе-то: Да възлюбишь ближняго своего, както самаго себе си, добрѣ струвате.

9. Но ако гледате на лице, грѣхъ струвате, и отъ законъ-тъ както прѣстѫпници ся изобличавате.

10. Защото който упази всичкый-тъ законъ, и погрѣши въ едно, повиненъ быва во всичко;

11. По това че който е реклъ, Не прѣлюбодѣйствувай, рече и, Не убивай. Но ако не сторишь прѣлюбодѣяніе, а пакъ убіешь, станѫлъ си прѣстѫпникъ на законъ-тъ.

в҃і. Та́кѡ глаго́лите и҆ та́кѡ твори́те, ꙗ҆́кѡ закѡ́номъ свобо́днымъ и҆мꙋ́щїи сꙋ́дъ прїѧ́ти.

г҃і. Сꙋ́дъ бо бе́з ми́лости не сотво́ршемꙋ ми́лости: и҆ хва́лится ми́лость на сꙋ́дѣ.

д҃і. Ка́ѧ по́льза бра́тїе моѧ̀, а҆́ще вѣ́рꙋ глаго́летъ кто̀ и҆мѣ́ти, дѣ́лъ же не и҆́мать; є҆да̀ мо́жетъ вѣ́ра спасти̇̀ є҆го̀;

є҃і. А҆́ще же бра́тъ и҆лѝ сестра̀ на́ги бꙋ́дꙋтъ, и҆ лише́ни бꙋ́дꙋтъ дневны́ѧ пи́щи,

ѕ҃і. Рече́тъ же и҆̀мъ кто̀ ѿ ва́съ: и҆ди́те съ ми́ромъ, грѣ́йтеся и҆ насыща́йтеся: не да́стъ же и҆̀мъ тре́бованїѧ тѣле́снагѡ: ка́ѧ по́льза;

з҃і. Та́кожде и҆ вѣ́ра, а҆́ще дѣ́лъ не и҆́мать, мертва̀ є҆́сть ѡ҆ себѣ̀.

и҃і. Но рече́тъ кто̀: ты̀ вѣ́рꙋ и҆́маши, а҆́зъ же дѣла̀ и҆́мамъ: покажи́ ми вѣ́рꙋ твою̀ ѿ дѣ́лъ твои́хъ, и҆ а҆́зъ тебѣ̀ покажꙋ̀ ѿ дѣ́лъ мои́хъ вѣ́рꙋ мою̀.

ѳ҃і. Ты̀ вѣ́рꙋеши, ꙗ҆́кѡ Бг҃ъ є҆ди́нъ є҆́сть: до́брѣ твори́ши: и҆ бѣ́си вѣ́рꙋютъ, и҆ трепе́щꙋтъ.

к҃. Хо́щеши же ли разꙋмѣ́ти, ѻ҆ человѣ́че сꙋ́етне, ꙗ҆́кѡ вѣ́ра бе́з дѣ́лъ мертва̀ є҆́сть;

к҃а. А҆враа́мъ ѻ҆те́цъ на́шъ не ѿ дѣ́лъ ли ѡ҆правда́ся, вознесъ І҆саа́ка сы́на своего̀ на же́ртвенникъ;

к҃в. Ви́диши ли, ꙗ҆́кѡ вѣ́ра поспѣ́шествоваше дѣлѡ́мъ є҆гѡ̀, и҆ ѿ дѣ́лъ соверши́ся вѣ́ра;

к҃г. И҆ соверши́ся писа́нїе глаго́лющее: вѣ́рова же А҆враа́мъ Бг҃ови, и҆ вмѣни́ся є҆мꙋ̀ въ пра́вдꙋ: и҆ дрꙋ́гъ Бж҃їй нарече́ся.

к҃д. Зрите́ ли ᲂу҆̀бо, ꙗ҆́кѡ ѿ дѣ́лъ ѡ҆правда́етсѧ человѣ́къ, а҆ не ѿ вѣ́ры є҆ди́ныѧ;

к҃е. Та́кожде же и҆ Раа́въ блꙋдни́ца не ѿ дѣ́лъ ли ѡ҆правда́ся, прїе́мши схо́дники, и҆ и҆ны́мъ пꙋте́мъ и҆зве́дши и҆́хъ;

к҃ѕ. Ꙗ҆́коже бо тѣ́ло бе́з дꙋ́ха мертво̀ є҆́сть, та́кѡ и҆ вѣ́ра бе́з дѣ́лъ мертва̀ є҆́сть.

12. Така говорѣте и така правѣте, като че ще бѫдете сѫдени по законъ-тъ на свободѫ-тѫ.

13. Защото сѫдба-та *ще бѫде* немилостива на тогози който милость не е сторилъ; и милость-та ся хвали надъ сѫдъ-тъ.

14. Коя полза, братіе мои, ако казува нѣкой че има вѣрѫ, а дѣла нѣма? да ли може вѣра-та да го спасе?

15. *Нѣкой* братъ или *нѣкоя* сестра, ако сѫ голи и лишени отъ дневнѫ-тѫ хранѫ,

16. И нѣкой отъ васъ имъ рече: Идѣте си съ миромъ, топлѣте ся и хранѣте ся, а не имъ дадете потрѣбно-то за тѣло-то, коя полза?

17. Така и вѣра-та, ако нѣма дѣла, сама по себе си е мьртва.

18. Но ще рече нѣкой: Ты имашь вѣрѫ, и азъ имамъ дѣла; покажи ми вѣрѫ-тѫ си отъ дѣла-та си, и азъ ще ти покажѫ отъ мои-тѣ дѣла вѣрѫ-тѫ си.

19. Ты вѣрувашь че Богъ е единъ; добрѣ струвашь; и бѣсоветѣ вѣруватъ и треперятъ.

20. Но ищешь ли да познаешь, о суетный человѣче, че вѣра безъ дѣла е мьртва?

21. Авраамъ нашій-тъ отецъ не ся ли оправда отъ дѣла, когато принесе сына си Исаака на жьртвенникъ-тъ?

22. Видишь ли че вѣра содѣйствуваше съ дѣла-та му, и отъ дѣла-та ся усъвьршенствува вѣра-та?

23. И ся испълни писаніе-то което казува; Повѣрува Авраамъ въ Бога, и вмѣни му ся въ правдѫ, и пріятель Божій ся нарече.

24. И тъй видите ли че отъ дѣла ся оправдава человѣкъ, а не само отъ вѣрѫ?

25. Така сѫщо и Раавъ блудница не ся ли оправда отъ дѣла, когато прія проводены-тѣ, и гы изведе прѣзъ другъ пѫть?

26. Защото както тѣло-то безъ духъ е мьртво, така и вѣра-та безъ дѣла е мьртва.

ГЛАВА̀ Г҃.

а҃. Не мно́зи оу҆чи́тели быва́йте, бра́тіе моа̀, вѣ́дуще, ꙗ҆́кѡ
бо́лшее ѡ҆сꙋжде́ніе пріи́мемъ:
в҃. Мно́гѡ бо согрѣша́емъ всѝ. А҆́ще кто̀ въ сло́вѣ не согрѣ-
ша́етъ, се́й соверше́нъ мꙋ́жъ, си́ленъ ѡ҆бꙋзда́ти и҆ всѐ тѣ́ло.
г҃. Се́ бо и҆ ко́нємъ оу҆зды̑ во оу҆ста̀ влага́емъ, да пови-
нꙋ́ются на́мъ, и҆ всѐ тѣ́ло и҆́хъ ѡ҆браща́емъ.
д҃. Сѐ и҆ корабли̑ вели́цы сꙋ́ще, и҆ ѿ жесто́кихъ вѣ́трѡвъ
заточа́еми, ѡ҆браща́ются ма́лымъ корми́лцемъ, а҆́може стре-
мле́ніе пра́вящагѡ хо́щетъ:
є҃. Та́кожде же и҆ а҆́зы́къ ма́лъ оу҆́дъ є҆́сть, и҆ велмѝ хва́-
лится, сѐ ма́лъ ѻ҆́гнь, и҆ ко́ль вели́ки вє́щи сожига́етъ:
ѕ҃. И҆ а҆́зы́къ ѻ҆́гнь, лѣ́пота непра́вды. си́це и҆ а҆́зы́къ водво-
ра́ется во оу҆́дѣхъ на́шихъ, скверна̀ всѐ тѣ́ло, и҆ пала̀ ко́ло
рожде́нїа на́шегѡ, и҆ ѡ҆пала́ася ѿ гее́нны:
з҃. Вса́ко бо є҆́стество̀ звѣре́й же и҆ пти́цъ, га̑дъ же и҆
ры́бъ, оу҆кроща́ется и҆ оу҆кроти́тся є҆́ствомъ человѣ́ческимъ:
и҃. А҆́зы́ка же никто́же мо́жетъ ѿ человѣ́къ оу҆кроти́ти, не-
здержи́мо бо зло̀, и҆спо́лнь ꙗ҆́да смертоно́сна.
ѳ҃. Тѣ́мъ бл҃гословля́емъ Бг҃а и҆ ѻ҆ц҃а̀, и҆ тѣ́мъ клене́мъ
человѣ́ки бы́вшыа по подо́бїю Бж҃їю.
і҃. Ѿ тѣ́хъ же оу҆́стъ и҆схо́дитъ бл҃гослове́ніе и҆ кла́тва.
не подоба́етъ, бра́тіе моа̀ возлю́бленнаа, си́мъ та́кѡ быва́ти.
а҃і. Є҆да́ ли и҆сто́чникъ ѿ є҆ди́нагѡ оу҆́стїа и҆сточа́етъ сла́дкое
и҆ го́рькое;
в҃і. Є҆да̀ мо́жетъ, бра́тіе моа̀, смоко́вница ма̑слины твори́ти,
и҆лѝ вїногра́днаа лоза̀ смѡ́квы; та́коже ни є҆ди́нъ и҆сто́чникъ
сла́нꙋ и҆ сла́дкꙋ твори́тъ во́дꙋ.
г҃і. Кто̀ премꙋ́дръ и҆ хꙋдо́гъ въ ва́съ, да пока́жетъ ѿ до́-
брагѡ житїа̀ дѣла̀ своа̀ въ кро́тости и҆ премꙋ́дрости.
д҃і. А҆́ще же за́висть го́рькꙋ и҆́мате и҆ рве́ніе въ сердца́хъ
ва́шихъ, не хвали́теся, ни лжи́те на и҆́стинꙋ.

ГЛАВА 3.

1. Не бывайте мнозина учители, братіе мои, като знаете че по голѣмо осѫжданіе ще пріемемъ.

2. Защото всинца въ много грѣшимъ. Който не грѣши въ слово, той е съвършенъ мѫжъ, възможенъ да обуздае и всичко-то тѣло.

3. Ето узды-тѣ турямы въ уста-та на коніе-тѣ, за да ни ся покоряватъ, и обращамы всичко-то имъ тѣло.

4. Ето и кораби-тѣ, ако и да сѫ толкова голѣми, и отъ силны вѣтрове ся тласкатъ, съ твърдѣ малко кормило ся обращатъ на кѫдѣто ище воля-та на управителя.

5. Така и языкъ-тъ малъкъ удъ е, но много ся хвали. Ето малъкъ огнь колко голѣмо вещество запаля.

6. И языкъ-тъ е огнь, свѣтъ *пълнъ* съ неправдѫ. Така между наши-тѣ удове ся намѣрва языкъ-тъ, който заразява всичко-то тѣло, и въспаля колело-то на животъ-тъ *ни*, и самъ той ся запаля отъ пъкълъ-тъ.

7. Защото всякакво естество звѣрове, и птицы, и гадове, и морскы *животны*, укротяватъ ся, и укротени сѫ отъ человѣческо-то естестсво:

8. А языкъ-тъ никой отъ человѣцы-тѣ не може да го укроти; неудьржимо зло *е*, пълнъ съсъ смьртоносенъ ядъ.

9. Съ него благославямы Бога и Отца, и съ него кълнемъ человѣцы-тѣ, създадены-тѣ по подобію Божію.

10. Отъ сѫщы-тѣ уста излѣзува благословеніе и клѣтва. Не трѣбува, братіе мои, да быва това така.

11. Да ли изворъ-тъ отъ сѫщій-тъ чучуръ истака сладкѫ и горчивѫ *водѫ?*

12. Да ли е възможно, братіе мои, смокыня-та да роди маслины, или лоза-та смокыны? така ни единъ изворъ *не е възможно* да пуща соленѫ и сладкѫ водѫ.

13. Кой е отъ васъ мудръ и ученъ? да покаже отъ добро-то *си* поведеніе свои-тѣ работы съ кротость на прѣмудрость.

14. Но ако имате въ сърдце-то си завистъ горчивѫ, и свадѫ, не дѣйте ся хвали и лъга противъ истинѫ-тѫ.

е҃і. Нѣсть сія премꙋдрость свыше низходѧщи, но земна, дꙋшевна, бѣсовска.

з҃і. Идѣже бо зависть и рвеніе, тꙋ нестроеніе и всѧка злѧ вещь.

и҃і. А ꙗже свыше премꙋдрость, первѣе оубѡ чиста єсть, потомъ же мирна, кротка, благопокорлива, исполнь милости и плодѡвъ благихъ, несꙋмнѣнна и нелицемѣрна.

ѳ҃і. Плодъ же правды въ мирѣ сѣетсѧ творѧщымъ миръ.

ГЛАВА д҃.

а҃. Ѿкꙋдꙋ брани и свары въ васъ; не ѿсюдꙋ ли, ѿ сластей вашихъ воюющихъ во оудѣхъ вашихъ;

в҃. Желаете, и не имате: оубиваете и завидите, и не можете оулꙋчити. сварѧетесѧ и борете, и не имате, занѐ не просите:

г҃. Просите, и не пріемлете, занѐ злѣ просите, да въ сластехъ вашихъ иждивете.

д҃. Прелюбодѣи и прелюбодѣйцы, не вѣсте ли, ꙗкѡ любы міра сегѡ вражда Бг҃ꙋ єсть; иже бо восхощетъ дрꙋгъ быти міръ, врагъ Бж҃ій бываетъ.

е҃. Или мнитѐ, ꙗкѡ всꙋе писаніе глаголетъ: къ зависти желаетъ дхъ, иже вселиса въ ны;

ѕ҃. Болшꙋю же даетъ бл҃годать: тѣмже глаголетъ: Гдь гѡрдымъ противитсѧ, смиреннымъ же даетъ бл҃годать.

з҃. Повинитеса оубо Бг҃ꙋ, противитеса же діаволꙋ, и бѣжитъ ѿ васъ:

и҃. Приближитеса Бг҃ꙋ, и приближитсѧ вамъ, ѡчистите рꙋцѣ грѣшницы, исправите сердца ваша двоедꙋшніи.

ѳ҃. Постражди́те и слези́те и плачитеса: смѣхъ вашъ въ плачь да ѡбратитсѧ, и радость въ сѣтованіе.

і҃. Смиритеса пред Гдемъ, и вознесетъ вы.

а҃і. Не ѡклеветайте дрꙋгъ дрꙋга, братіе: ѡклеветай бо

15. Тая мудрость не е която слѣзува отъ горѣ, но е земна, плътска, бѣсовска;

16. Защото дѣто *е* завистъ и свада, тамъ има бъркотія и всякаква лошавина.

17. Но мудрость-та която е отъ горѣ, първо е чиста, послѣ мирна, привѣтлива, благопокорна, пълна съ милость и добры плодове, беспристрастна и нелицемѣрна.

18. И плодъ-тъ на правдж-тж сѣе ся съ миръ за миротворцы-тѣ.

ГЛАВА 4.

1. Отъ дѣ произлѣзуватъ бойове и борбы между васъ? Не отъ тамъ ли, отъ сласти-тѣ ваши които воюватъ въ удове-тѣ ви?

2. Желаете, и нѣмате; убивате и завиждате, и не можете да получите; карате ся и ся біете, но нѣмате, защото не просите.

3. Просите и не получвате, защото злѣ просите, да иждивите въ сласти-тѣ си.

4. Прѣлюбодѣи и прѣлюбодѣицы, не знаете ли че свѣтовно-то пріятелство е вражда противъ Бога? и тъй който ище да е пріятель на свѣтъ-тъ, быва врагъ на Бога.

5. Или мыслите че напусто казува писаніе-то: На завистъ рьвнува духъ-тъ който живѣе въ насъ?

6. Но по голѣмж благодать дава *Богъ;* за това казува: Богъ на гордѣливы-тѣ ся противи, а на смиренны-тѣ дава благодать.

7. И тъй покорѣте ся Богу; съпротивѣте ся на діаволъ-тъ, и ще побѣгне отъ васъ.

8. Приближѣте при Бога, и ще приближи *и той* при васъ. Очистѣте рждѣ-тѣ *си, вы* грѣшни, и освятѣте сърдца-та *си, вы* двоеумни.

9. Мжчѣте ся, и тжжѣте и плачѣте; смѣхъ-тъ ви да ся обърне на плачь, и радость-та *ви* на тжгж.

10. Смирѣте ся прѣдъ Господа, и *той* ще вы възвыси.

11. Не ся одумувайте единъ другый, братіе; който одумува

брата, ꙗ҆ли ѡ҆сꙋждаѧй брата своего̀, ѡ҆клеветаетъ закѡнъ, и҆ ѡ҆сꙋждаетъ закѡнъ: а҆ще же закѡнъ ѡ҆сꙋждаеши, не̑си творецъ закѡна, но сꙋдїа̀.

в҃і. Є҆дїнъ є҆сть законоположникъ и҆ сꙋдїа̀ могїй спастѝ и҆ погꙋбѝти: ты̀ же кто̀ є҆си ѡ҆сꙋждаѧй дрꙋга;

г҃і. Слы̑шите ны̑нѣ глаго́лющїи: дне́сь ꙗ҆ли ᲂу҆трѣ̀ по́йдемъ во ѻ҆́нъ гра́дъ, и҆ сотворѝмъ тꙋ̀ лѣто є҆ди́но, и҆ кꙋплю̀ дѣ́емъ, и҆ приѡбрѣ́тенїе.

д҃і. И҆же не вѣ́сте, что̀ ᲂу҆трѣ̀ слꙋчи́тсѧ: ка́ѧ бо жи́знь ва́ша; па́ра бо є҆сть, ꙗ҆̀же вмалѣ̀ ꙗ҆вла́етсѧ, пото́мъ же и҆счеза́етъ:

є҃і. Вмѣ́стѡ є҆́же бы̀ глаго́лати ва́мъ: а҆ще гдⷭ҇ь восхо́щетъ, и҆ жи́ви бꙋ́демъ, и҆ сотворѝмъ сїѐ ꙗ҆ли ѻ҆́но:

ѕ҃і. Ны̑нѣ же хва́литесѧ въ гордыни́хъ ва́шихъ: всѧ́ка хвала̀ такова̀ ѕла̀ є҆сть.

з҃і. Вѣ́дꙋщемꙋ ᲂу҆бѡ̀ добро̀ творѝти, и҆ нетворѧ́щемꙋ, грѣ́хъ є҆мꙋ̀ є҆сть.

ГЛАВА̀ ѕ҃.

а҃. Прїидѝте ны̑нѣ бога́тїи, пла́читесѧ и҆ рыда́йте ѡ҆ лю́тыхъ ско́рбехъ ва́шихъ грѧдꙋ́щихъ на вы̑.

в҃. Бога́тство ва́ше и҆зги́нѣ, и҆ ри̑зы ва́шѧ мо́лїе поѧдо́ша:

г҃. Зла́то ва́ше и҆ сребро̀ и҆зоржа́вѣ, и҆ ржа̀ и҆́хъ въ послѣ́дство на ва́съ бꙋ́детъ, и҆ снѣ́сть пло́ти ва́шѧ а҆́ки ѻ҆́гнь: є҆го́же сниска́сте въ послѣ́днїѧ дни̑.

д҃. Сѐ мзда̀ дѣ́лателей дѣ́лавшихъ ни̑вы ва́шѧ, ᲂу҆держа́нѧ ѿ ва́съ, вопїе́тъ: и҆ вопїе́нїѧ жа́вшихъ во ᲂу҆ши гдⷭ҇а Саваѡ́ѳа внидо́ша.

є҃. Возвесели́стесѧ на земли̑, и҆ насладѝстесѧ: ᲂу҆пита́сте сердца̀ ва́ша а҆́ки въ де́нь заколе́нїѧ.

ѕ҃. Ѡ҆сꙋдѝсте, ᲂу҆бѝсте пра́веднаго: не протѝвитсѧ ва́мъ.

з҃. Долготерпѝте ᲂу҆бѡ, бра́тїе моѧ̀, до пришє́ствїѧ гдⷭ҇нѧ. сѐ земледѣ́лецъ жде́тъ честна́гѡ плода̀ ѿ земли̑, долготерпѧ̀ ѡ҆ не́мъ, до́ндеже прїи́метъ до́ждь ра́нъ и҆ по́зденъ:

брата, и осѫжда брата си, одумува законъ-тъ, и осѫжда законъ-тъ; и ако осѫждашь законъ-тъ, не си испълнитель на законъ-тъ но сѫдія.

12. Единъ е Законоположникъ [и Сѫдія], който може и да спасе и да погуби; а ты кой си що осѫждашь другыго?

13. Елате сега *вы* които казувате: Днесь или утрѣ ще идемъ въ тойзи градъ, и ще прѣсѣдимъ тамъ еднѫ годинѫ, и ще търгувамы, и ще спечелимъ;

14. *Вы* които не знаете утрѣ какво *ще бѫде;* защото що е животъ-тъ ви? наистинѫ па̀ра е която за малко ся явява, и послѣ изчезнува;

15. Вмѣсто да казувате: Ако ще Господь, и бѫдемъ живи, ще направимъ това или онова.

16. Но сега ся хвалите съ гордости-тѣ си: всяка таквази хвала е зла.

17. И тъй на всякого който знае да прави добро-то и *го* не прави, грѣхъ е нему.

ГЛАВА 5.

1. Елате сега, *вы* богати, плачѣте и рыдайте зарадь бѣдствія-та които иджть врьхъ васъ.

2. Богатство-то ви изгни, и дрехы-тѣ ви молци гы изѣдохѫ.

3. Злато-то ви и сребро-то ви поръждавѣ, и ръжда-та имъ ще бѫде въ свидѣтелство врьхъ васъ, и ще пояде плъть-тѫ ви както огнь; събирахте съкровища за послѣдни-тѣ дни.

4. Ето заплата-та на работницы-тѣ които сѫ жьнѫли нивя-та ви, отъ коіѫто гы лишихте, выка; и выкове-тѣ на жьтвари-тѣ влѣзохѫ въ уши-тѣ на Господа Саваоѳа.

5. Веселихте ся на земіѭ-тѫ, и распусно живѣхте, огоихте сърдца-та си, като въ день на закланіе.

6. Осѫдихте, убихте праведнаго: не ви ся противи.

7. И тъй, братіе, имайте дълготърпѣніе, до пришествіе-то Господне. Ето земледѣлецъ-тъ очакува многоцѣнный-тъ плодъ отъ земіѭ-тѫ, и търпи за него много врѣме, доклѣ получи дъждь и ранный и късный.

и҃. Долготерпи́те оу҆́бо и҆ вы́, оу҆твердѝте сердца̀ ва́ша, ꙗ҆́кѡ
прише́ствіе Гдⷭ҇не приближи́ся.
а҃. Не воздыха́йте дрꙋ́гъ на дрꙋ́га, бра́тіе, да не ѡ҆сꙋжде́ни
бꙋ́дете: сѐ сꙋдїа̀ пред̾ две́рми стои́тъ.
в҃. Образъ пріими́те, бра́тіе моѧ̀, злострада́нїа и҆ долго-
терпѣ́нїа, проро́ки, и҆̀же глаго́лаша и҆̀менемъ Гдⷭ҇нимъ.
г҃. Сѐ блажи́мъ терпѧ́щыѧ: терпѣ́ніе І҆ѡ҃вле слы́шасте, и҆
кончи́нꙋ Гдⷭ҇ню ви́дѣсте, ꙗ҆́кѡ многомилостивъ є҆́сть Гдⷭ҇ь и҆
щедръ.
д҃. Пре́жде же всѣ́хъ, бра́тіе моѧ̀, не клени́тесѧ, ни нѐбомъ
ни землѐю, ни и҆но́ю ко́ею кла́твою: бꙋ́ди же ва́мъ, є҆́же є҆́й,
є҆́й, и҆ є҆́же нѝ, нѝ: да не въ лицемѣ́ріе впаде́те.
е҃. Злостра́ждетъ ли кто̀ въ ва́съ; да моли́твꙋ дѣ́етъ:
благодꙋ́шствꙋетъ ли кто̀; да поѐтъ.
ѕ҃. Боли́тъ ли кто̀ въ ва́съ; да призове́тъ пресвѝтеры
цр҃ко́вныѧ, и҆ да моли́твꙋ сотворѧ́тъ над̾ ни́мъ, помѧ́завше
є҆го̀ є҆лѐемъ, во и҆́мѧ Гдⷭ҇не.
з҃. И҆ моли́тва вѣ́ры спасе́тъ болѧ́щаго, и҆ воздви́г-
нетъ є҆го̀ Гдⷭ҇ь: и҆ а҆́ще грѣхѝ сотворѝлъ є҆́сть, ѿпꙋ́статсѧ
є҆мꙋ̀.
и҃. И҆сповѣ́дайте оу҆́бо дрꙋ́гъ дрꙋ́гꙋ согрѣше́нїѧ, и҆ моли́тесѧ
дрꙋ́гъ за дрꙋ́га, ꙗ҆́кѡ да и҆сцѣлѣ́ете. мно́гѡ бо мо́жетъ мо-
ли́тва пра́веднагѡ поспѣ́шествꙋема.
ѕ҃. И҆лїа̀ человѣ́къ бѣ̀ подобострѧ́стенъ на́мъ, и҆ моли́твою
помоли́сѧ, да не бꙋ́детъ до́ждь: и҆ не ѡ҆́ждѧ̀ по землѝ лѣ́та
трѝ и҆ мѣ̑ц҃ъ ше́сть:
і҃. И҆ па́ки помоли́сѧ, и҆ нѐбо до́ждь дадѐ, и҆ земла̀ прозабѐ
пло́дъ сво́й.
а҃і. Бра́тіе, а҆́ще кто̀ въ ва́съ заблꙋ́дитъ ѿ и҆стѝ и҆́стины,
и҆ ѡ҆брати́тъ кто̀ є҆го̀,
в҃. Да вѣ́сть, ꙗ҆́кѡ ѡ҆брати́вый грѣ́шника ѿ заблꙋжде́нїѧ
пꙋтѝ є҆гѡ̀, спасе́тъ дꙋ́шꙋ ѿ сме́рти, и҆ покры́етъ мно́жество
грѣхѡ́въ.

8. Имайте търпѣніе и вы, укрѣпѣте си сърдца-та; защото пришествіе-то Господне наближи.

9. Не въздышайте единъ на другый, братіе, да не бѫдете осѫдени; ето Сѫдія-та стои прѣдъ врата-та.

10. Братіе мои, земѣте примѣръ на злостраданіе-то и на дълготърпѣніе-то пророцы-тѣ, които говорихѫ въ име-то Господне.

11. Ето, ублажаваны търпѣливы-тѣ: чули сте търпѣніе-то Іововo, и видѣли сте сетнинѫ-тѫ отъ Господа, че е многомилостивъ Господь и благоутробенъ.

12. А прѣди всичко, братіе мои, не ся кълнѣте, нито съ небе-то, нито съсъ земѭ-тѫ, нито съ другѫ нѣкоѭ клѣтвѫ, но да ви бѫде което е ей, ей; и което е не, не; да не подпаднете подъ осѫжденіе.

13. Злостражда ли нѣкой отъ васъ? да ся моли *Богу;* веселъ ли е нѣкой? псалмы да пѣе.

14. Болѣнъ ли е нѣкой отъ васъ? да призове презвитеры-тѣ церковны, и да сторятъ молбѫ надъ него, и да го помажѫтъ съ масло въ име-то Господне:

15. И молба-та която е съ вѣрѫ ще избави страждущый-тъ, и Господь ще го привдигне, и грѣхове ако да е сторилъ, ще му ся простятъ.

16. Исповѣдувайте единъ на другый прѣгрѣшенія-та *си*, и молѣте ся единъ за другый да исцѣлѣете. Голѣмѫ силѫ има усърдна-та молба на праведный-тъ.

17. Илія бѣ человѣкъ подобострастенъ намъ, и помоли ся съ усърдіе да не вали дъждь; и не валѣ дъждь на земѭ-тѫ три годины и шесть мѣсеца;

18. И пакъ ся помоли, и небе-то даде дъждь, и земя-та произрасти плодъ-тъ си.

19. Братіе, ако заблуди отъ помежду ви нѣкой отъ истинѫ-тѫ, и го обърне нѣкой,

20. Да знае че който е обърнѫлъ грѣшнаго отъ заблужденіе-то на пѫть-тъ му, ще спасе душѫ отъ смьрть, и ще покрые множество грѣхове.

СОБО́РНОЕ ПОСЛА́НІЕ ПЕ́РВОЕ

СВАТА́ГО А҆ПО́СТОЛА ПЕТРА̀.

ГЛАВА̀ А҃.

а҃. Пе́тръ А҆по́столъ І҆и҃съ Хр҃то́въ, и҆збра́ннымъ пришѣ́лцемъ разсѣ́ланіѧ По́нта, Галаті́и, Каппадокі́и, А҆сі́и и҆ Вѳинії́и,

в҃. По прозрѣ́нію Бг҃а О҆ц҃а̀, во ст҃ы́ни Дх҃а, въ послꙋша́ніе и҆ кроплѐніе кро́ве І҆и҃съ Хр҃то́вы: бл҃года́ть ва́мъ и҆ ми́ръ да ᲂу҆мно́житсѧ.

г҃. Бл҃гословѐнъ Бг҃ъ и҆ О҆ц҃ъ Гдⷭ҇а на́шегѡ І҆и҃са Хр҃та̀, и҆же по мно́зѣй своѐй ми́лости порожде́й на́съ, во ᲂу҆пова́ніе жи́во воскр҃ніемъ І҆и҃съ Хр҃то́вымъ ѿ ме́ртвыхъ,

д҃. Въ наслѣ́діе нетлѣ́нно и҆ нескве́рно и҆ незвадѐмо, соблюде́но на нб҃сѣ́хъ ва́съ ра́ди.

є҃. И҆же си́лою Бж҃іею соблюда́еми є҆стѐ чрезъ вѣ́рꙋ, во спасе́ніе гото́вое ꙗ҆ви́тисѧ во вре́ма послѣ́днее:

ѕ҃. Ѿ не́мже ра́дꙋйтесѧ ма́лѡ ны́нѣ, а҆́ще лѣ́по є҆́сть, прискорбни́ бы́вше въ разли́чныхъ напа́стехъ,

з҃. Да и҆скꙋше́ніе ва́шеѧ вѣ́ры многочестнѣ́йше зла́та гі́бнꙋща, О҆гне́мъ же и҆скꙋше́на, ѡ҆брѧ́щетсѧ въ похвалꙋ̀ и҆ че́сть и҆ сла́вꙋ, во ѿкрове́ніи І҆и҃съ Хр҃то́вѣ:

и҃. Є҆го́же не ви́дѣвше любите, и҆ на него́же ны́нѣ не зрѧ́ще, вѣ́рꙋющѐ же, ра́дꙋетесѧ ра́достію неизглаго́ланною и҆ просла́вленною,

ѳ҃. Прі́емлюще кончи́нꙋ вѣ́рѣ ва́шей, спасе́ніе дꙋша́мъ:

ПЪРВО-ТО СОБОРНО ПОСЛАНІЕ НА

СВЯТАГО АПОСТОЛА ПЕТРА.

ГЛАВА 1.

1. Петръ Апостолъ Іисусъ Христовъ, до прѣселенцы-тѣ които сѫ пръснѫти по Понтъ, по Галатіѭ, по Каппадокіѭ, по Азіѭ и по Виѳиніѭ,

2. Избранни по прѣдузнаніе на Бога Отца, чрѣзъ освященіе-то на Духъ-тъ; въ послушаніе и поръсваніе на кръвь-тѫ Іисусъ Христовѫ, благодать и миръ да ся умножи вамъ.

3. Благословенъ Богъ и Отецъ на Господа нашего Іисуса Христа, който по много-то своѭ милость възроди насъ за надеждѫ живѫ чрѣзъ въскрьсеніе-то на Іисуса Христа отъ мьртвы-тѣ,

4. За наслѣдіе нетлѣнно, неосквьрняемо, и неповѣхнуваемо, съхранено на небеса за васъ,

5. Които съ Божіѭ-тѫ силѫ сте вардени чрѣзъ вѣрѫ-тѫ, за спасеніе което е готово да ся открые на послѣдно врѣме;

6. Въ което ся радувате, ако и да скърбите сега малко (ако е потрѣбно) въ различны напасти,

7. Да бы испытъ-тъ на вашѫ-тѫ вѣрѫ, като е много по драгоцѣненъ отъ тлѣемо-то злато което ся испытва чрѣзъ огнь, да ся намѣри въ похвалѫ и почесть и славѫ, когато ся яви Іисусъ Христосъ;

8. Когото, ако и да не сте видѣли, любите, ако и сега да *го* не виждате, но като вѣрувате, радувате ся съ неисказаннѫ и прѣславнѫ радость;

9. Като пріимате сетнинѫ-тѫ на вашѫ-тѫ вѣрѫ, спасеніе-то на душѫ-тѫ;

і҃. Ѿ не́мже спасе́нїи взыска́ша и҆ и҆спыта́ша прⷪ҇ро́цы, и҆же ѡ҆ ва́шей бл҃года́ти прорекоша,

а҃і. И҆спыта́юще, въ каково̀ и҆лѝ въ ко́е вре́мя ꙗ҆вла́ше въ ни́хъ дх҃ъ хр҃то́въ, пре́жде свидѣ́тельствꙋя ѡ҆ хр҃то́выхъ стр҃те́хъ, и҆ ѡ҆ сла́вахъ, ꙗ҆же по си́хъ:

в҃і. Имже ѿкры́ся, ꙗ҆кѡ не и҆́мъ самѣ́мъ, но на́мъ слꙋжа́хꙋ сїѧ̑, ꙗ҆же ны́нѣ возвѣсти́шасѧ ва́мъ бл҃говѣствова́вшими ва́мъ дх҃омъ ст҃ы́мъ по́сланнымъ съ не́бесѣ, въ на́же желаю́тъ а҆́гг҃ли прини́кнꙋти.

г҃і. Тѣ́мже, возлю́бленнїи, препоѧ́савше чре́сла помышле́нїѧ ва́шегѡ, трезва́щеса, соверше́ннѣ ᲂу҆пова́йте на приноси́мꙋю ва́мъ бл҃года́ть ѿкрове́нїемъ і҆и҃съ хр҃то́вымъ.

д҃і. Ꙗ҆́кѡ ча̑да послꙋша́нїѧ, не преѡбразꙋ́ющеса пе́рвыми невѣ́дѣнїѧ ва́шегѡ похотѣ́нїи,

е҃і. Но по зва́вшемꙋ вы̀ ст҃о́мꙋ, и҆ са́ми ст҃и во все́мъ житїи̑ бꙋ́дите:

ѕ҃і. Занѐ пи́сано є҆́сть: ст҃и бꙋ́дите, ꙗ҆́кѡ а҆́зъ ст҃ъ є҆́смь:

з҃і. И҆ а҆́ще ѻ҆ц҃а̀ называ́ете нелицемѣ́рнѡ сꙋда́щи комꙋ́ждо по дѣ́лꙋ, со стра́хомъ житїѧ̀ ва́шегѡ вре́мя жи́тельствꙋйте:

и҃і. Вѣ́дѧще, ꙗ҆́кѡ не и҆стлѣ́ннымъ сребро́мъ и҆лѝ зла́томъ и҆зба́вистеса ѿ сꙋ́етнагѡ ва́шегѡ житїѧ̀ ѻ҆ц҃ы̀ пре́даннагѡ,

ѳ҃і. Но честно́ю кро́вїю ꙗ҆́кѡ а҆́гнца непоро́чна и҆ пречи́ста хр҃та̀,

к҃ Предꙋвѣ́дѣнагѡ ᲂу҆́бѡ пре́жде сложе́нїѧ мі́ра, ꙗ҆́вльшагѡса же̑ въ послѣ́днѧѧ лѣ́та ва́съ ра́ди,

к҃а. И҆же є҆гѡ̀ ра́ди вѣ́рꙋете въ бг҃а воздви́гшаго є҆го̀ и҆з мертвыхъ, и҆ сла́вꙋ є҆мꙋ̀ да́вша, ꙗ҆́кѡ да вѣ́ра ва́ша и҆ ᲂу҆пова́нїе бꙋ́детъ на бг҃а:

к҃в. Дꙋ́шы ва́ша ѡ҆чи́стивше въ послꙋша́нїи и҆́стины дх҃омъ, въ братолю́бїе нелицемѣ́рно, ѿ чи́ста се́рдца дрꙋ́гъ дрꙋ́га люби́те прилѣ́жнѡ:

10. За което спасеніе прѣтърсихѫ и изслѣдувахѫ пророци-тѣ, които пророкувахѫ за благодать-тѫ, която *бѣ* за васъ.

11. Понеже изслѣдувахѫ, кое или какво врѣме показуваше въ тѣхъ Духъ-тъ Христовъ, когато прѣдизвѣстяваше страданія-та Христовы, и слѣдъ тѣхъ славы-тѣ:

12. И откры имъ ся че не за тѣхъ, но за насъ служахѫ тѣ това, което сега ся извѣсти вамъ чрѣзъ тѣзи, които ви проповѣдахѫ благовѣстіе-то, съ Духа Святаго проводенаго отъ небеса, въ което и *сами-тѣ* ангели желаѭтъ да надникнѫтъ.

13. За това прѣпашѣте ся прѣзъ чрѣсла-та на ваши-тѣ помыслы, бѫдѣте трѣзвенни, и имайте съвършеннѫ надеждѫ за благодать-тѫ която ще ся даде вамъ, когато ся яви Іисусъ Христосъ;

14. Както послушны чада, безъ да ся съобразявате съ първы-тѣ похоти, *които имахте* въ ваше-то незнаяніе;

15. Но както е святъ тойзи който вы е призовалъ, така бывайте святи и вы во всичко-то *си* поведеніе;

16. Защото е писано; Святи бѫдѣте, защото азъ сьмь святъ.

17. И ако назовавате Отецъ тогози който сѫди споредъ дѣло-то на всякыго безъ да гледа на лице, поминувайте съсъ страхъ врѣме-то на ваше-то пришелствованіе,

18. Като знаете че отъ суетно-то ваше отцепрѣдадено поведеніе не сте искупени съ тлѣнны *нѣща,* съсъ сребро или злато;

19. Но съ драгоцѣннѫ-тѫ кръвь Христовѫ, като на агнецъ непороченъ и прѣчистъ,

20. Който бѣше наистинѫ прѣдопрѣдѣленъ прѣди създаніе міра, а ся яви на послѣдно врѣме за васъ,

21. Които повѣрувахте чрѣзъ него въ Бога, който го въскрьси отъ мьртвы-тѣ, и му е далъ славѫ, щото вѣра-та ви и надежда-та ви да сѫ въ Бога.

22. Понеже сте очистили душы-тѣ си съ послушаніе-то на истинѫ-тѫ чрѣзъ Духъ-тъ за нелицемѣрно братолюбіе, възлюбѣте ся усьрдно единъ другый отъ чисто сьрдце;

кг. Порожде́ни не ѿ сѣ́мене и҆стлѣ́нна, но неистлѣ́нна, сло́вомъ живагѡ̀ Бг҃а и҆ пребыва́юща во вѣ́ки.

кд. Занѐ вса́ка пло́ть ꙗ҆́кѡ трава̀, и҆ вса́ка сла́ва человѣ́ча ꙗ҆́кѡ цвѣ́тъ травны́й. И҆зсше трава̀, и҆ цвѣ́тъ є҆ѧ̀ ѿпадѐ:

ке. Глаго́лъ же Гдⷭ҇нь пребыва́етъ во вѣ́ки. се́ же є҆́сть глаго́лъ бл҃говѣ́ствова́нный въ ва́съ.

ГЛАВА̀ в҃.

а҃. Ѿложше оу҆́бо вса́кꙋ зло́бꙋ и҆ вса́кꙋ ле́сть и҆ лицемѣ́рїе и҆ за́висть и҆ вса̀ клеветы̀,

в҃. Ꙗ҆́кѡ новорожде́ни младе́нцы, слове́сное ц҃ѣ нелѣ́стное млеко̀ возлюби́те, ꙗ҆́кѡ да ѡ҆ не́мъ возрасте́те во спасе́нїе.

г҃. Поне́же вкꙋси́сте, ꙗ҆́кѡ бл҃гъ Гдⷭ҇ь.

д҃. Къ немꙋ̀же приходя́ще, ка́мени живꙋ, ѿ человѣ́къ оу҆бѡ оу҆ничиже́нꙋ, ѿ Бг҃а же и҆збра́нꙋ, че́стнꙋ,

є҃. И҆ са́ми ꙗ҆́кѡ ка́менїе живо зижди́тесѧ, въ хра́мъ дꙋхо́венъ, ст҃и́тельство ст҃о, возноси́ти же́ртвы дх҃ѡ́вны бл҃гопрїѧ́тны Бг҃ови І҆и҃съ Хр҃то́мъ.

ѕ҃. Занѐ пи́сано є҆́сть въ писа́нїи: сѐ полага́ю въ Сїѡ́нѣ ка́мень краеꙋго́ленъ, и҆збра́нъ, че́стенъ: и҆ вѣ́рꙋѧй въ ѻ҆́нь, не постыди́тсѧ.

з҃. Ва́мъ оу҆бѡ че́сть вѣ́рꙋющымъ, а҆ проти́вѧщымсѧ, ка́мень, є҆гѡ́же не брего́ша зи́ждꙋщїи, се́й бы́сть во главꙋ̀ оу҆гла, и҆ ка́мень претыка́нїѧ и҆ ка́мень совла́зна:

и҃. Ѿ не́мже и҆ претыка́ютсѧ, слове́ противлѧ́ющїисѧ, на не́же и҆ положе́ни бы́ша:

ѳ҃. Вы́ же ро́дъ и҆збра́нъ, ца́рское сщ҃е́нїе, ꙗ҆зы́къ ст҃ъ, лю́ди ѡ҆бновле́нїѧ, ꙗ҆́кѡ да добродѣ́тели возвѣ́ститѐ и҆з̾ тмы̀ ва́съ призва́вшагѡ въ чꙋ́дный свой свѣ́тъ:

і҃. И҆́же и҆ногда̀ не лю́дїе, ны́нѣ же лю́дїе Бж҃їи: и҆́же не поми́ловани, ны́нѣ же поми́ловани бы́сте.

23. Понеже ся възродихте не отъ тлѣнно сѣме, но отъ нетлѣнно, чрѣзъ слово-то Божіе което живѣе и прѣбывае во вѣкъ.

24. Защото всяка плъть *е* като трѣва, и всяка слава человѣческа като цвѣтъ отъ трѣвѫ: изсъхнѫ трѣва-та, и цвѣтъ-тъ ѝ слѣтѣ.

25. Слово-то Божіе обаче прѣбывае во вѣкъ. И това е проповѣдано-то вамъ слово.

ГЛАВА 2.

1. И тъй отхвьрлѣте всякѫ злобѫ и всякѫ льсть, и лицемѣріе, и завистъ и всяко одумуваніе;

2. Пожелайте, като новорождени младенци, чисто-то словесно млѣко, съ него да порастете;

3. Понеже вкусихте че Господь е благъ:

4. При когото идвайте, *като* при камень живъ, отъ человѣцы-тѣ отхвьрленъ, а отъ Бога избранъ *и* драгоцѣненъ,

5. И вы като живи камьніе, зидѣте ся на домъ духовенъ, на священство свято, да принесете жьртвы духовны благопріятны Богу чрѣзъ Іисуса Христа.

6. За това е и писано въ писаніе-то: Ето полагамъ въ Сіонъ камькъ краежгъленъ, избранъ, драгоцѣненъ, и който вѣрува въ него, цѣма да ся посрами.

7. На васъ прочее които вѣрувате *е* драгоцѣненъ; а на тѣзи които ся противятъ, камькъ-тъ когото прѣнебрѣгнѫхѫ зидари-тѣ, той бы глава на ѫглъ, и камькъ на прѣпънваніе, и камькъ на соблазнь;

8. Които ся прѣпънуватъ и на слово-то сѫ противни, на което бѣхѫ и опрѣдѣлени.

9. Вы обаче сте родъ избранъ, царско священство, народъ святъ, людіе които *Богъ* придобы, за да възвѣстите добродѣтели-тѣ на тогова, който вы призова отъ тьмнинѫ-тѫ въ чуднѫ-тѫ своѭ свѣтлинѫ;

10. *Вы*, които нѣкога си не *бѣхте* народъ, а сега народъ Божій, *нѣкога* си непомиловани, а сега помиловани.

а҃і. Возлю́бленніи, молю̀ ꙗ҆́кѡ пришѣ́лцєвъ и҆ стра́ннікѡвъ, ѿгреба́тисѧ ѿ плотски́хъ похоте́й, ꙗ҆̀же воюютъ на дꙋ́шꙋ:

в҃і. Житіѥ̀ ва́ше и҆мꙋ́ще добро̀ во ꙗ҆зы́цѣхъ, да ѿ нє́мже клеве́щꙋтъ ва́съ а҆́ки ѕлодѣ́євъ, ѿ до́брыхъ дѣ́лъ ви́дѣвше просла́ватъ Бг҃а въ де́нь посѣще́ніѧ.

г҃і. Повини́тесѧ оу҆́бо всѧ́комꙋ человѣ́чꙋ созда́нію Гдⷭ҇а ра́ди: а҆́ще царю̀, ꙗ҆́кѡ преѡбладаю́щꙋ:

д҃і. А҆́ще ли же кнѧзє́мъ, ꙗ҆́кѡ ѿ негѡ̀ пѡ́сланнымъ, во ѿмще́ніе оу҆́бѡ ѕлодѣ́ємъ, въ похвалꙋ̀ же бл҃готво́рцємъ:

є҃і. Ꙗ҆́кѡ та́кѡ є҆́сть во́ла Бж҃ія, бл҃готворѧ́щымъ ѡ҆безꙋмо́вати безꙋ́мныхъ человѣ́къ невѣ́жество:

ѕ҃і. Ꙗ҆́кѡ свобо́дни, а҆̀ не ꙗ҆́кѡ прикрове́ніе и҆мꙋ́ще ѕло́бы свобо́дꙋ, но ꙗ҆́кѡ рабѝ Бж҃іи.

з҃і. Всѣ́хъ почита́йте: бра́тство возлюби́те, Бг҃а бо́йтесѧ, цр҃а̀ чти́те.

и҃і. Рабѝ, повинꙋ́йтесѧ во всѧ́комъ стра́сѣ влады́камъ, не то́кмѡ бл҃гѝмъ и҆ крѡ́ткимъ, но и҆ строптѝвымъ.

ѳ҃і. Се́ бо є҆́сть оу҆го́дно пред̾ Бг҃омъ, а҆́ще со́вѣсти ра́ди Бж҃ія терпи́тъ кто̀ скѡ́рби, стражда̀ без̾ пра́вды.

к҃. Ка́ѧ бо похвала̀, а҆́ще согрѣша́юще мꙋ́чими терпитѐ; но а҆́ще добро̀ твора́ще и҆ стра́ждꙋще терпитѐ, сі̑е оу҆го́дно пред̾ Бг҃омъ.

к҃а. На сі̑е бо и҆ зва́ни бы́сте: занѐ и҆ Хр҃то́съ пострада̀ по на́съ, на́мъ ѡ҆ста́вль Ѻ҆́бразъ, да послѣ́дꙋемъ стопа́мъ є҆гѡ̀:

к҃в. Ꙗ҆̀же грѣха̀ не сотворѝ, ни ѡ҆брѣ́тесѧ ле́сть во оу҆стѣ́хъ є҆гѡ̀:

к҃г. Ꙗ҆̀же оу҆карѧ́емь проти́вꙋ не оу҆карѧ́ше, стражда̀ не прещѧ́ше: предаѧ́ше же сꙋдѧ́щемꙋ пра́веднѡ:

к҃д. Ꙗ҆̀же грѣхѝ на́ша са́мъ вознесѐ на тѣ́лѣ своє́мъ на дре́во, да ѿ грѣ́хъ и҆збы́вше, пра́вдою поживе́мъ: є҆гѡ́же ꙗ҆́звою и҆сцѣлѣ́сте.

11. Възлюбленни, моліж ви ся, като пришелци и чужденци *на свѣтъ-тъ*, да ся отдалечавате отъ плътскы-тѣ похоти, които воюватъ противъ душж-тж:

12. Да имате добро поведеніе-то си между язычницы-тѣ, та дѣто вы одумуватъ като злодѣйцы, отъ добры-тѣ *ви* дѣла, като *гы* видятъ, да прославятъ Бога въ день-тъ на посѣщеніе-то.

13. И тъй на всяко человѣческо началство бждѣте покорни зарадь Господа; или на царь-тъ, като що има най высокж власть,

14. Или на управители-тѣ, като на проводены отъ него за наказаніе на злодѣйцы-тѣ, и за похвалж на добротворцы-тѣ;

15. Защото така е воля-та Божія, като правите добро да затуляте уста-та на невѣжество-то на безумны-тѣ человѣцы;

16. Като свободни, и не като че имате свободж-тж покрывало на зло-то, но като раби Божіи.

17. Всичкы-тѣ почитайте, братство-то обычайте, бойте ся Богу, царь-тъ почитайте.

18. Слугы, покорявайте ся на господари-тѣ съсъ всякой страхъ, не токо на добры-тѣ и на кроткы-тѣ, но и на строптивы-тѣ.

19. Защото това е богоугодно, ако нѣкой заради совѣсть-тж къмъ Бога прѣтърпѣва оскърбенія като страда неправедно.

20. Защото каква похвала е, ако търпите біеніе когато съгрѣшавате? но ако търпите кога струвате добро и страдате, това е угодно прѣдъ Бога.

21. Защото на това сте и звани, понеже и Христосъ пострада за васъ, и остави примѣръ вамъ, да послѣдувате по неговы-тѣ стжпкы,

22. Който грѣхъ не е сторилъ, нито ся намѣри льсть въ уста-та му;

23. Който укоряванъ, укореніе не отвращаше, като страдаше не заплашваше, но прѣдаваше себе си на тогозь който сжди праведно;

24. Който самъ понесе на тѣло-то си грѣхове-тѣ наши на дърво-то, за да бждемъ мьртви къмъ грѣхове-тѣ, и живи къмъ правдж-тж, на когото съ ранж-тж *вы* исцѣлѣхте.

ке. Бѣ́сте бо ꙗ҆́кѡ ѻ҆́вцы заблꙋ́ждшыѧ (не и҆́мꙋще па́стыра:) но возврати́стесѧ ны́нѣ къ па́стырю и҆ посѣти́телю дꙋ́шъ ва́шихъ.

ГЛАВА̀ Г҃.

а҃. Та́кожде же и҆ жены̀, повинꙋ́ющесѧ свои́мъ мꙋже́мъ, да и҆ а҆́ще нѣ́цыи не повинꙋ́ютсѧ сло́вꙋ, же́нскимъ житіе́мъ безъ сло́ва плѣне́ни бꙋ́дꙋтъ:

в҃. Ви́дѣвше є҆́же со стра́хомъ чи́сто житіѐ ва́ше:

г҃. И҆́мже да бꙋ́детъ, не внѣ́шнѧѧ плете́ніѧ вла̑съ, и҆ ѡ҆ложе́ніѧ зла́та, и҆лѝ ѡ҆дѣѧ́ніѧ ри́зъ лѣ́пота:

д҃. Но потае́ный се́рдца человѣ́къ, въ неистлѣ́ніи кро́ткагѡ и҆ молчали́вагѡ дꙋ́ха, є҆́же є҆́сть пред̾ Бг҃омъ многоцѣ́нно.

є҃. Та́кѡ бо и҆ногда̀ и҆ ст҃ыѧ жены̀ ᲂу҆пова́ющыѧ на Бг҃а, ᲂу҆краша́хꙋ себѐ, повинꙋ́ющесѧ свои́мъ мꙋже́мъ:

ѕ҃. Ꙗ҆́коже Са́рра послꙋ́шаше А҆враа́ма, господи́на того̀ зовꙋ́щи, є҆́же бы́сте ча̑да: бл҃готвора́ще и҆ не боѧ́щесѧ ни є҆ди́нагѡ стра́ха.

з҃. Мꙋ́жіе та́кожде, вкꙋ́пѣ живꙋ́ще съ свои́ми жена́ми по ра́зумꙋ, ꙗ҆́кѡ немощнѣ́йшꙋ сосꙋ́дꙋ, же́нскомꙋ воздаю́ще че́сть, ꙗ҆́кѡ и҆ снаслѣ̑дницы бл҃года́тныѧ жи́зни, во є҆́же не прекраща́тисѧ моли́твамъ ва́шымъ.

и҃. Коне́цъ же, всѝ є҆́диномꙋ́дренни бꙋ́дите, ми́лостиви, братолю́бцы, милосе́рдни, бл҃гоꙋтро́бни, мꙋдролю́бцы, смиреномꙋ́дри:

ѳ҃. Не воздаю́ще зла̀ за зло̀, и҆лѝ досажде́ніѧ за досажде́ніе: сꙋпроти́вное же, бл҃гослова́ще, вѣ́дѧще, ꙗ҆́кѡ на сѐ зва́ни бы́сте, да бл҃гослове́ніе наслѣ́дите.

і҃. Хота́й бо живо́тъ люби́ти, и҆ ви́дѣти дни̑ бл҃ги, да ᲂу҆держи́тъ ѧ҆́зыкъ сво́й ѿ зла̀, и҆ ᲂу҆стнѣ̑ свои̑ є҆́же не глаго́лати льстѝ.

а҃і. Да ᲂу҆клони́тсѧ ѿ зла̀, и҆ да сотвори́тъ бл҃го: да взы́щетъ ми́ра и҆ да держи́тсѧ є҆гѡ̀.

25. Защото бѣхте както овцы загубены, но сега ся завърнѫхте при Пастырь-тъ и Надзиратель-тъ на души-тѣ ви.

ГЛАВА 3.

1. Подобно *и вы*, жены, покоряйте ся на мѫжіе-тѣ си, щото, ако нѣкои отъ тѣхъ ся не покоряватъ на слово-то, да ся придобыѭтъ безъ слово-то чрѣзъ поведеніе-то на жены-тѣ,

2. Като видятъ ваше-то поведеніе че е съсъ страхъ и чистотѫ;

3. На които украшаваніе-то да не е външно, *сирѣчь* плетеніе на косы-тѣ и кытеніе съсъ злато, или прѣмѣна на дрехы-тѣ;

4. Но потаенный-тъ человѣкъ на сърдце-то *украсенъ* съ нетлѣніе-то на кротъкъ и тихъ духъ, което е многоцѣнно прѣдъ Бога.

5. Защото така нѣкога си и святы-тѣ жены, които ся на Бога надѣяхѫ, украсяваха себе си и ся покоряваха на мѫжіе-тѣ си,

6. Както Сарра ся покоряваше Аврааму, и наричаше го господинъ; на коіѭто вы станѫхте дъщери, кога правите добро и не ся боите отъ никакъвъ страхъ.

7. Така сѫщо и вы, мѫжіе, живѣйте благоразумно съсъ *жены-тѣ си*, и отдавайте почетъ на женский-тъ полъ като на по слабъ съсѫдъ, и като на сонаслѣдницы на благодать-тѫ на живота, да не става прѣпятствіе на молитвы-тѣ ви.

8. А найпослѣ, бѫдѣте всинца единомысленни, сострадателни, братолюбиви, милостиви, дружелюбиви.

9. Не въздавайте зло за зло, или хулѫ за хулѫ; но на противъ това благославяйте; понеже знаете че на това быхте позовани, за да наслѣдите благословеніе.

10. Защото който ище да люби животъ-тъ, и да види добры дни, да спре языкъ-тъ си отъ зло, и устны-тѣ си отъ да говорятъ льсть.

11. Да ся уклони отъ зло и да стори добро; да потърси миръ и да го слѣдува.

в҃і. Занѐ О҆чи Гдⷭ҇ни на пра́ведныѧ, и҆ ᲂу҆ши є҆гѡ̀ въ моли́твꙋ и҆́хъ: лице́ же Гдⷭ҇не на твора́щыѧ зла̑а, є҆́же потреби́ти и҆́хъ ѿ землѝ.

г҃і. И҆ кто̀ ѿзло́битъ ва́съ, а҆́ще бл҃го́мꙋ подо́бницы бꙋ́дете;

д҃і. Но а҆́ще и҆ стра́ждете пра́вды ра́ди, бл҃же́ни є҆́стѐ. стра́ха же и҆́хъ не ᲂу҆бо́йтеса, нижѐ смꙋща́йтеса:

є҃і. Гдⷭ҇а же Бг҃а ѡ҆сти́те въ сердца́хъ ва́шихъ. гото́ви же при́снѡ ко ѿвѣ́тꙋ вса́комꙋ вопроша́ющемꙋ вы̀ словесѐ ѡ҆ ва́шемъ ᲂу҆пова́нїи, съ кро́тостїю и҆ стра́хомъ:

ѕ҃і. Со́вѣсть и҆мꙋ́ще бл҃гꙋ, да ѡ҆ не́мже клеве́щꙋтъ ва́съ а҆́ки злодѣ́евъ, постыда́тсѧ злосло́вѧщїи ва́ше бл҃го́е ѡ҆ Хрⷭ҇тѣ̀ житїѐ.

з҃і. Лꙋ́чше бо є҆́сть бл҃го́е твора́щымъ, а҆́ще хо́щетъ во́ла Бж҃їа, пострада́ти, не́жели зло̀ твора́щымъ:

и҃і. Занѐ и҆ Хрⷭ҇то́съ є҆ди́ною ѡ҆ грѣсѣ́хъ на́шихъ пострада̀, пра́ведникъ за непра́ведники, да приведе́тъ ны̀ Бг҃ови: ᲂу҆мерщвле́нъ ᲂу҆́бѡ бы́въ пло́тїю, ѡ҆жи́въ же Дх҃омъ,

а҃і. Ѿ не́мже и҆ сꙋ́щымъ въ темни́цѣ дꙋховѡ́мъ сошедъ проповѣ́да,

в҃. Проти́влшымсѧ и҆ногда̀, є҆гда̀ ѡ҆жида́ше Бж҃їе долготерпѣ́нїе во дни̇̀ Нѡ́евы, дѣ́лаемꙋ ковче́гꙋ, въ не́мже ма́лѡ, си́рѣчь, ѻ҆́смь дꙋ́шъ спасо́шасѧ ѿ воды̀.

г҃а. Є҆гѡ́же вѡѡбраже́нїе ны́нѣ и҆ на́съ спаса́етъ крще́нїе, не плотскїа̑ ѿложе́нїе скве́рны, но со́вѣсти бла́ги вопроше́нїе ᲂу҆ Бг҃а, воскресе́нїемъ І҆и҃са Хрⷭ҇то́вымъ,

д҃в. И҆же є҆́сть ѡ҆десну́ю Бг҃а, возше́дъ на нб҃о, поко́ршымсѧ є҆мꙋ̀ А҆гг҃лѡмъ и҆ властє́мъ и҆ си́ламъ.

12. Защото очи-тѣ Господни сѫ на праведны-тѣ и уши-тѣ неговы на тѣхнѫ-тѫ молбѫ, а лице-то Господне *е* противъ онѣзи които правятъ зло.

13. И кой ще ви стори зло, ако бѫдете подражатели на добро-то?

14. Но ако и да страдате за правдѫ-тѫ блажени *сте,* а отъ тѣхный-тъ страхъ не бойте ся нито ся смущавайте.

15. Но освятѣте Господа Бога въ сърдца-та си; и вынѫгы *бѫдѣте* готови на отвѣтъ съ кротость и страхъ, на всякого който вы пыта за вашѫ-тѫ надеждѫ.

16. Имайте совѣсть добрѫ, щото когато вы одумуватъ като злодѣйцы, да ся посрамятъ които клеветятъ добро-то ви въ Христа поведеніе.

17. Защото е по добрѣ да страдате, ако е така воля-та Божія, като правите добро, а не като правите зло.

18. Понеже и Христосъ веднъжь пострада за грѣхове-тѣ, праведный-тъ за неправедны-тѣ, да ны приведе при Бога, умьртвенъ бывши по плъть, а оживотворенъ по духъ;

19. Съ когото отиде та проповѣда и на духове-тѣ които бѣхѫ въ тьмницѫ-тѫ,

20. Които ся въспротивихѫ нѣкога си на Божіе-то дълготьрпѣніе, което гы чакаше едно врѣме въ дни-тѣ Ноевы, когато ся правѣше ковчегъ-тъ, въ който малцина, то есть осмь души, избавихѫ ся чрѣзъ водѫ-тѫ;

21. На коіѫто като е образъ крьщеніе-то, не измываніе-то на плътскѫ-тѫ нечистотѫ, по свидѣтелство-то на добрѫ-тѫ совѣсть къмъ Бога, спасава и насъ днесь, чрѣзъ въскрьсеніе-то на Іисуса Христа;

22. Който е отдесно на Бога, отъ какъ ся възнесе на небе-то, и комуто ся покорихѫ ангели-тѣ и власти-тѣ и силы-тѣ.

ГЛАВА́ Д҃.

а҃. Хр҃тꙋ оу҃бо пострада́вшꙋ за ны̀ пло́тїю, и҆ вы̀ въ тꙋ́же мы́сль вооружи́теса: занѐ пострада́вый пло́тїю, преста̀ ѿ грѣха̀,

в҃. Во є҆́же не ктомꙋ̀ человѣ́ческимъ по́хотемъ, но во́ли Бж҃їей про́чее во пло́ти жи́ти вре́мѧ.

г҃. Довлѣ́етъ бо ва́мъ мимоше́дшее вре́мѧ житїа̀, во́лю ꙗ҆зы́ческꙋю твори́вшымъ, хо́ждшымъ въ нечистота́хъ, въ по́хотехъ, [въ мꙋжело́жствѣ, въ скотоло́жствѣ, въ по́мыслѣхъ,] въ пїа́нствѣ, въ козлогласова́нїихъ, въ лихима́нїи, и҆ богоме́рзскихъ і҆дѡлослꙋже́нїихъ:

д҃. Ѿ не́мже дива́тса, не сходѧ́щымсѧ ва́мъ въ то́же блꙋда̀ разлїа́нїе, хꙋ́лѧще:

є҃. И҆же воздада́тъ сло́во гото́вꙋ сꙋ́щемꙋ сꙋди́ти живы̑мъ и҆ ме́ртвымъ.

ѕ҃. На се́ бо и҆ ме́ртвымъ бл҃говѣсти́са, да сꙋ́дъ оу҃бѡ прїи́мꙋтъ по человѣ́кꙋ пло́тїю, поживꙋ́тъ же по Бг҃ѣ дꙋ́хомъ.

з҃. Всѣ́мъ же кончи́на приближи́са. оу҃цѣломꙋ́дритеса оу҃бо и҆ трезви́теса въ моли́твахъ:

и҃. Пре́жде же всѣ́хъ дрꙋ́гъ ко дрꙋ́гꙋ любо́вь прилѣ́жнꙋ и҆мѣ́йте, занѐ любо́вь покрыва́етъ мно́жество грѣхѡ́въ:

ѳ҃. Страннолю́бцы дрꙋ́гъ ко дрꙋ́гꙋ, бе́з ропта́нїй:

і҃. Кі́йждо ꙗ҆́коже прїа́тъ дарова́нїе, междꙋ̀ себѐ си́мъ слꙋжа́ще, ꙗ҆́кѡ до́брїи строи́телїе разли́чныѧ бл҃года́ти Бж҃їа:

а҃і. А҆́ще кто̀ глаго́летъ, ꙗ҆́кѡ словеса̀ Бж҃їа: а҆́ще кто̀ слꙋ́житъ, ꙗ҆́кѡ ѿ крѣ́пости, ю҆́же подае́тъ Бг҃ъ: да ѿ всѣ́мъ сла́витса Бг҃ъ І҆и҃съ Хр҃то́мъ, є҆мꙋ́же є҆́сть сла́ва и҆ держа́ва во вѣ́ки вѣкѡ́въ. А҆ми́нь.

в҃і. Возлю́бленнїи, не диви́теса є҆́же въ ва́съ раждеже́нїю ко и҆скꙋше́нїю ва́мъ быва́емꙋ, ꙗ҆́кѡ чꙋ́ждꙋ ва́мъ слꙋча́ющꙋсѧ:

ГЛАВА 4.

1. И тъй, понеже Христосъ пострада за насъ по плъть, оржжѣте ся и вы съсъ сѫщѫ-тѫ мысль; защото пострадалый-тъ по плъть прѣстанѫлъ е отъ грѣхъ-тъ;

2. За да живѣете прѣзъ останѫло-то въ плъть-тѫ врѣме, не вече по человѣческы похоти, но по Божіѭ-тѫ воліѭ.

3. Защото е доста нашъ прѣминѫло-то врѣме на животъ-тъ, дѣто смы правили воліѭ-тѫ на язычницы-тѣ, и смы живѣли въ нечистоты, въ похоти, въ винопійства, въ кощунства, въ упиваніи, и въ отразны-тѣ идолослуженія.

4. За това ся и чудятъ, че вы не тичате съ *тѫхъ* въ исто-то разливаніе на блудство-то, и *вы* хулятъ;

5. Които ще дадѫтъ отвѣтъ на оногова който е готовъ да сѫди живы-тѣ и мьртвы-тѣ.

6. Понеже за това ся проповѣда благовѣстіе-то и на мьртвы-тѣ, за да ся сѫдятъ по человѣчесвы въ плъть, а да живѣѭтъ по Бога въ духъ.

7. А свьршаніе-то на всичко е приближило; и тъй разумно живѣйте и трѣзвенни бѫдѣте въ молитвы-тѣ.

8. А прѣди всичко имайте усьрднѫ любовь помежду си; защото любовь-та ще покрые множество грѣхове.

9. Бывайте едни на другы гостолюбиви безъ роптаніе.

10. Всякой споредъ дарбѫ-тѫ коѭто е пріялъ, служѣте съ неѭ единъ на другый, като добри строители на многоразличнѫ-тѫ Божіѭ благодать.

11. Ако говори нѣкой, *нека говори* като словеса Божіи; ако слугува нѣкой, *нека слугува* като отъ силѫ-тѫ коѭто *му* Богъ дава, да ся слави во всичко Богъ чрѣзъ Іисуса Христа, комуто е слава-та и дьржава-та во вѣкы вѣковъ. Аминь.

12. Възлюбленни, не ся чудѣте за огненно-то искушеніе, което става на васъ за испытніѭ, като че ви ся случава *нѣщо* чудно;

г҃і. Но поне́же приѡбща́етеся Хр҃то́вымъ страсте́мъ, ра́дꙋйтеся, ꙗ҆́кѡ да и҆ въ ꙗ҆вле́ніе сла́вы є҆гѡ̀ возра́дꙋетеся весе-ла́щеся.

д҃і. А҆́ще ᲂу҆кора́еми быва́ете ѿ и҆́мени Хр҃то́вѣ, бл҃же́ни є҆стѐ: ꙗ҆́кѡ сла́вы и҆ Бж҃і́й Дꙋ́хъ на ва́съ почива́етъ: ѻ҆́нѣми ᲂу҆́бѡ хꙋ́лится, а҆ ва́ми прославля́ется.

є҃і. Да не кто̀ ᲂу҆́бо ѿ ва́съ постра́ждетъ ꙗ҆́кѡ ᲂу҆бі́йца и҆лѝ ꙗ҆́кѡ та́ть и҆лѝ ꙗ҆́кѡ ѕлодѣ́й, и҆лѝ ꙗ҆́кѡ чꙋ́ждопосѣ́ти́тель:

ѕ҃і. А҆́ще ли же ꙗ҆́кѡ Хр҃тїа́нинъ, да не стыди́тся, да прославля́етъ же Бг҃а въ ча́сти се́й.

з҃і. Ꙗ҆́кѡ вре́мя нача́ти сꙋ́дъ ѿ до́мꙋ Бж҃ї́а: а҆́ще же пре́жде ѿ ва́съ, ка́я коничи́на проти́вящымся Бж҃ію є҆ѵ҆а҃гелїю;

и҃і. И҆ а҆́ще пра́ведникъ є҆два̀ спасе́тся, нечести́вый и҆ грѣ́шный гдѣ̀ ꙗ҆ви́тся;

ѳ҃і. Тѣ́мже и҆ стра́ждꙋщїи по во́ли Бж҃ї́ей, ꙗ҆́кѡ вѣ́рнꙋ зижди́телю да предада́тъ дꙋ́шы своѧ̀ во бл҃готворе́нїи.

ГЛАВА̀ є҃.

а҃. Ста́рцы и҆́же въ ва́съ молю̀, ꙗ҆́кѡ ста́рецъ сы́й и҆ свидѣ́тель Хр҃то́вымъ страсте́мъ, и҆́же и҆ хота́щей сла́вѣ ꙗ҆ви́тися ѻ҆́бщникъ,

в҃. Паси́те є҆́же въ ва́съ ста́до Бж҃ї́е, посѣща́юще не нꙋ́ждею, но во́лею, и҆ по Бг҃ѣ: нижѐ непра́ведными прибы̑тки, но ᲂу҆се́рднѡ:

г҃. Ни ꙗ҆́кѡ ѡ҆бладе́ющеи при́чтꙋ, но ѻ҆́брази быва́йте ста́дꙋ:

д҃. И҆ ꙗ҆́влшꙋся пастыренача́лникꙋ, прїи́мете неꙋвяда́емый сла́вы вѣне́цъ.

є҃. Та́коже ю҆́нїи повини́теся ста́рцемъ: вси́ же дрꙋ́гъ дрꙋ́гꙋ повинꙋ́ющеся, смиреномꙋ́дрїе стяжи́те: занѐ Бг҃ъ гѡ́рдымъ проти́вится, смире́ннымъ же дае́тъ бл҃года́ть.

13. Но радувайте ся, споредъ дѣто сте причастници на Христовы-тѣ страданія, за да ся зарадувате веселяще ся и когато слава-та негова ся яви.

14. Блажени сте ако вы укоряватъ за име-то Христово; защото Духъ-тъ на славѫ-тѫ и на Бога почива на васъ; отъ къмъ тѣхъ ся хули, а отъ къмъ васъ ся прославява.

15. Защоте никой отъ васъ да не страда като убіица, или като крадецъ, или злодѣецъ, или като испытователь на чужды работы.

16. Но ако страда като Христіанинъ, да ся не срамува, но да слави Бога въ това нѣщо.

17. Защото *дойде* врѣме-то да ся започене сѫдба-та отъ домъ-тъ Божій; и ако *начене* пьрвомъ отъ насъ, каква ще бѫде сетнина-та на тѣзи които ся не покоряватъ на евангеліе-то Божіе?

18. И ако праведный-тъ едвамъ ся спасава, нечестивый-тъ и грѣшный-тъ дѣ ще ся яви?

19. Така и тѣзи които страдатъ по Божіѭ-тѫ волѭ, да прѣдаватъ душы-тѣ си *нему*, като на вѣренъ Създатель, въ благодѣяніе.

ГЛАВА 5.

1. Презвитеры-тѣ, които сѫ между васъ, умолявамъ азъ, който съ тѣхъ на едно сьмь презвитеръ и свидѣтель на страданія-та Христовы, и причастникъ на славѫ-тѫ която има да ся яви,

2. Пасѣте Божіе-то между васъ стадо, надзиравайте го не съ принужденіе, но самоволно; нито за гнѫснѫ печалбѫ, но съ усьрдіе;

3. Нито като че обладавате наслѣдіе-то *Божіе,* но бывайте примѣръ на стадо-то.

4. И когато ся яви Пастыреначалникъ-тъ, ще пріемете вѣнецъ на славѫ-тѫ който не повѣхнува.

5. Подобно и вы, млади, покорявайте ся на презвитеры-тѣ, и всичкы единъ на другый като ся покорявате, облѣчѣте смиреномудріе-то; защото Богъ ся противи на горды-тѣ, а на смиренны-тѣ дава благодать.

є҃. Смири́теса оу҆̀бо подъ крѣпкꙋ̀ю рꙋ̀кꙋ Бж҃їю, да вы̀ возне́сетъ во вре́ма:

з҃. Всю̀ печа́ль ва́шꙋ возве́ргше на́нь, ꙗ҆́кѡ то́й пече́тса ѿ ва́съ.

и҃. Трезви́теса, бо́дрствꙋйте, занѐ сꙋпоста́тъ ва́шъ дїа́волъ, ꙗ҆́кѡ ле́въ рыка́а, хо́дитъ, и҆скі́й кого̀ поглоти́ти:

ѳ҃. Є҆мꙋ̀же проти́витеса тве́рди вѣ́рою, вѣ́дꙋще, ꙗ҆́кѡ тѣ́же стра̑сти слꙋча́ютса ва́шемꙋ бра́тствꙋ, є҆́же въ мі́рѣ.

і҃. Бг҃ъ же вса́кїа бл҃года́ти, призва́вый ва́съ въ вѣ́чнꙋю свою̀ сла́вꙋ ѿ Хр̑тѣ І҆и҃сѣ, ма́лѡ пострада́вшыа, то́й да соверши́тъ вы̀, да оу҆тверди́тъ, да оу҆крѣпи́тъ, да ѿснꙋ́етъ:

а҃і. Томꙋ̀ сла́ва, и҆ держа́ва во вѣ́ки вѣкѡ́въ. А҆ми́нь.

в҃і. Сїлꙋ́номъ ва́мъ вѣ́рнымъ бра́томъ, ꙗ҆́кѡ непщꙋ́ю, вма́лѣ написа́хъ, молѧ̀ и҆ засвидѣ́тельствꙋа се́й бы́ти и҆́стиннѣй бл҃года́ти Бж҃їей, въ не́йже стоитѐ.

г҃і. Цѣлꙋ́етъ вы̀ ꙗ҆̀же въ Вавѵлѡ́нѣ соизбра́ннаа, и҆ Ма́рко сы́нъ мо́й.

д҃і. Цѣлꙋ́йте дрꙋ́гъ дрꙋ́га лобза́нїемъ любвѐ. ми́ръ ва́мъ всѣ́мъ ѿ Хр̑тѣ І҆и҃сѣ. А҆ми́нь.

6. И тъй смирѣте ся подъ държавнѫ-тѫ рѫкѫ Божіѭ, за да вы възвыси на врѣме;

7. И всякѫ вашѫ грыжѫ възложѣте на него, защото той ся грыжи за васъ.

8. Бѫдѣте трѣзвенни, бодри; защото соперникъ-тъ ви діаволъ-тъ, като львъ рыкае, и обхожда да търси кого да погълне;

9. Комуто ся съпротивѣте, *стояще* твърди въ вѣрѫ-тѫ, понеже знаете че исты-тѣ страданія ся случаватъ на братія-та ви които сѫ на свѣтъ-тъ.

10. А Богъ на всякѫ благодать, който чрѣзъ Христа Іисуса е призовалъ насъ въ вѣчнѫ-тѫ своіѭ славѫ, като пострадате малко, той да вы осъвьршенствува, да вы утвьрди, да вы укрѣпи, и да вы направи непоколебимы.

11. Нему слава и държава да бѫде во вѣкы вѣковъ. Аминь.

12. Писахъ ви на кѫсо чрѣзъ Силуана вѣрнаго, както мысліѭ, брата, и увѣщавамъ вы и свидѣтелствуваиъ ви, че тая е истинна-та Божія благодать, въ коіѭто стоите.

13. Поздравява вы съизбранна-та *съ васъ церква* у Вавилонъ, и сынъ мой Марко.

14. Поздравѣте ся единъ другый съсъ цѣлованіе на любовь. Миръ на всичкы васъ които сте въ Христа Іисуса. Аминь.

СОБОРНОЕ ПОСЛАНІЕ ВТОРОЕ

СВЯТАГО АПОСТОЛА ПЕТРА.

ГЛАВА А.

а҃. Сімѡнъ Петръ, рабъ и посланникъ Іисъ Христовъ, равночестнꙋю съ нами полꙋчившымъ вѣрꙋ въ правдѣ Бга нашегѡ и Спса Іиса Христа:

в҃. Благодать вамъ и миръ да оумножится въ познаніи Бга, и Христа Іиса Гда нашегѡ:

г҃. Ꙗкѡ вся намъ Божественныя силы єгѡ, яже къ животꙋ и благочестію, подана разꙋмомъ призвавшагѡ насъ славою и добродѣтелію.

д҃. Имиже честная намъ и великая ѿбѣтѡванія даровашася, да сихъ ради бꙋдете Божественнагѡ причастницы єстества, ѿбѣгше, яже въ мірѣ, похотныя тлѝ:

є҃. И въ самое же сіѐ, тщаніе всѐ привнесше, подадите въ вѣрѣ вашей добродѣтель, въ добродѣтели же разꙋмъ,

ѕ҃. Въ разꙋмѣ же воздержаніе, въ воздержаніи же терпѣніе, въ терпѣніи же благочестіе,

з҃. Во благочестіи же братолюбіе, въ братолюбіи же любовь.

и҃. Сія бо сꙋща въ васъ и мнѡжащаяся, не праздныхъ нижѐ безплодныхъ сотворятъ вы въ Гда нашегѡ Іиса Христа познаніе.

ѳ҃. Ємꙋже бо нѣсть сихъ, слѣпъ єсть, мжай, забвеніе пріемъ ѡчищенія древнихъ своихъ грѣхѡвъ.

і҃. Тѣмже паче, братіе, потщитеся ѝзвѣстно ваше званіе

ВТОРО-ТО СОБОРНО ПОСЛАНІЕ НА

СВЯТАГО АПОСТОЛА ПЕТРА.

ГЛАВА 1.

1. Симонъ Петръ, рабъ и апостолъ Іисусъ Христовъ, вамъ, които сте получили еднаквѫ-тѫ съ насъ драгоцѣннѫ вѣрѫ чрѣзъ правдѫ-тѫ на Бога нашего и Спаса Іисуса Христа;

2. Благодать и миръ да ся умножи на васъ съ познаніе-то на Бога, и на Іисуса Господа нашего.

3. Както божественна-та негова сила е дарила намъ всичко що е за животъ-тъ *потрѣбно* и за благочестіе-то, чрѣзъ познаніе-то на тогози, който е призовалъ насъ съсъ славѫ и добродѣтель,

4. Чрѣзъ които ся дарихѫ намъ най голѣмы-тѣ и драгоцѣнны-тѣ обѣщанія, за да бѫдете поради тѣхъ причастници на божествено-то естество, и да отбѣгнете отъ похотно-то растлѣніе което е на свѣтъ-тъ.

5. И за това исто-то, турѣте всичко-то си стараніе, и приложѣте на вѣрѫ-тѫ си добродѣтель, на добродѣтель благоразуміе,

6. На благоразуміе въздьржаніе, на въздьржаніе търпѣніе, на търпѣніе благочестіе,

7. На благочестіе братолюбіе, и на братолюбіе любовь.

8. Защото тѣзи *добрины* ако ся намѣруватъ у васъ и ся умножаватъ, правятъ вы да не сте празни нито бесплодни въ познаваніе-то на Господа нашего Іисуса Христа.

9. Понеже въ когото ся тѣ не намѣруватъ, *той е* слѣпъ, кѫсогледъ, и забравилъ е очищеніе-то на вѣтхы-тѣ си грѣхове.

10. За това, братіе, постарайте ся повече да утвърждавате

и҆ и҆збра́ніе твори́ти: сі́а бо твора́ще, не и҆́мате согрѣши́ти никогда́же.

а҃і. Си́це бо ѻ҆бі́лнѡ приподаста́ся ва́мъ вхо́дъ въ вѣ́чное цр҃тво Гдⷭ҇а на́шегѡ и҆ Сп҃са І҆и҃са Хр҃та̀.

в҃і. Сегѡ̀ ра́ди не ѿлѣ́нюся воспомина́ти при́снѡ ва́мъ ѿ си́хъ, а҆́ще и҆ вѣ́дите, и҆ ᲂу҆твержде́ни є҆стѐ въ настоя́щей и҆́стинѣ.

г҃і. Пра́веднѡ бо мню̀, доне́лѣже є҆́смь въ се́мъ тѣ́лесѝ, возставля́ти ва́съ воспомина́ніемъ:

д҃і. Вѣ́дый, ꙗ҆́кѡ ско́рѡ є҆́сть ѿложе́ніе тѣ́лесѐ моегѡ̀, ꙗ҆́коже и҆ Гдⷭ҇ь на́шъ І҆и҃съ Хр҃то́съ сказа̀ мнѣ̀.

є҃і. Потщꙋ́ся же и҆ всегда̀ и҆мѣ́ти ва́съ по моє́мъ и҆схо́дѣ па́мѧть ѿ си́хъ твори́ти.

ѕ҃і. Не ᲂу҆хищре́нными бо ба́снемъ послѣ́довавше сказа́хомъ ва́мъ си́лꙋ и҆ прише́ствіе Гдⷭ҇а на́шегѡ І҆и҃са Хр҃та̀, но самови́дцы бы́вше вели́чествїа ѻ҆́негѡ.

з҃і. Пріе́мь бо ѿ Бг҃а Ѻ҆ц҃а̀ че́сть и҆ сла́вꙋ, гла́сꙋ прише́дшꙋ къ немꙋ̀ таковꙋ̀ ѿ велелѣ́пныѧ сла́вы: се́й є҆́сть Сн҃ъ мо́й возлю́бленный, ѿ не́мже а҆́зъ бл҃гоизво́лихъ.

и҃і. И҆ се́й гла́съ мы̀ слы́шахомъ съ нб҃сѐ сше́дшъ, съ ни́мъ сꙋ́ще на горѣ̀ ст҃ѣй.

ѳ҃і. И҆ и҆́мамы и҆звѣ́стнѣйшее проро́ческое сло́во, є҆мꙋ́же внима́юще ꙗ҆́коже свѣти́лꙋ сїа́ющꙋ въ те́мнѣмъ мѣ́стѣ, до́брѣ творитѐ, до́ндеже де́нь ѿзари́тъ, и҆ денни́ца возсїа́етъ въ сердца́хъ ва́шихъ.

к҃. Сїѐ пре́жде вѣ́дꙋще, ꙗ҆́кѡ вса́ко проро́чество кни́жное, по своемꙋ̀ сказа́нїю не быва́етъ.

к҃а. Ни бо̀ во́лею бы́сть когда̀ человѣ́кѡмъ проро́чество, но ѿ ст҃а́гѡ Дх҃а просвѣща́еми глаго́лаша ст҃і́и Бж҃і́и человѣ́цы.

призваніе-то и избираніе-то ваше; защото това като струвате, никога нѣма да прѣгрѣшите.

11. Защото така ще изобилно да ви ся даде входъ въ вѣчно-то царство на Господа нашего и Спаса Іисуса Христа.

12. Заради това не ще ся облѣніѭ да ви напомнувамъ всякога за тѣзи *работы*, ако и да *гы* знаете, и да сте утвьрдени въ настоящѫ-тѫ истинѫ.

13. Мыслѭ обаче праведно, до когато сьмь въ тѫѭ хыжинѫ *тѣлеснѫ* да вы възбуждамъ съ напомнуваніе;

14. Понеже знаѭ, че скоро ще оставѭ хыжинѫ-тѫ си, както Господь нашъ Іисусъ Христосъ ми извѣсти.

15. Ще ся постараѭ обаче, щото вы и слѣдъ умираніе-то ми да можете всякога да помните тѣзи *работы*.

16. Защото като ви обадихмы силѫ-тѫ и идваніе-то на Господа нашего Іисуса Христа, не слѣдовахмы хытроизмыслены басни, но бѣхмы самовидци на негово-то величествіе:

17. Защото прія отъ Бога Отца честь и славѫ, когато дойде нему отъ великолѣпнѫ-тѫ славѫ такъвъ гласъ: Тойзи е Сынъ мой възлюбленный-тъ, въ когото азъ благоволихъ.

18. И тойзи гласъ чухмы ный че дойде отъ небе-то, когато бѣхмы съ него на святѫ-тѫ горѫ.

19. Още имамы и по извѣстно пророческо-то слово, на което добрѣ струвате да внимавате, като на свѣтило което свѣти въ тьмно мѣсто, додѣ ся зазори день-тъ, и зорница-та изгрѣе въ сьрдца-та ваши.

20. И това най пьрво да знаете, че никое пророчество отъ писаніе-то не быва отъ собственно-то разясненіе *на тогози който пророчествува*.

21. Защото никога не е идвало пророчество отъ человѣческѫ волѭ, но отъ Духа Святаго движенн, говорихѫ святи-тѣ человѣци Божіи.

ГЛАВА Б҃.

а҃. Быша же и҆ лживіи пророцы въ людехъ, ꙗ҆коже и҆ въ васъ бꙋдꙋтъ лживіи оу҆чители, и҆же внесꙋтъ є҆рєси погибели, и҆ и҆скꙋплшагѡ и҆хъ вл҃ки ѿметающеса, приводаще себѣ скорꙋ погибель:

в҃. И҆ мнози послѣдствꙋютъ и҆хъ нечистотамъ, и҆хже ради пꙋть и҆стинный похꙋлитса,

г҃. И҆ въ прєдмножєніи лстивыхъ словесъ васъ оу҆ловатъ: и҆хже сꙋдъ и҆сконѝ не коснитъ, и҆ погибель и҆хъ не дрємлетъ.

д҃. А҆ще бо Бг҃ъ а҃ггелѡвъ согрѣшившихъ не пощадѣ, но пленицами мрака связавъ предадѣ на сꙋдъ мꙋчимыхъ блюстѝ:

є҃. И҆ первагѡ міра не пощадѣ, но ѻ҆смаго Нѡа правды проповѣдника сохранѝ, потопъ мірꙋ нечєствовавшихъ наведѣ:

ѕ҃. И҆ грады Содомскіа и҆ Гоморрскіа сжегъ разорєніемъ ѡ҆сꙋдѝ, ѻ҆бразъ хотащымъ нечєствовати положивъ:

з҃. И҆ праведнаго Лѡта ѡ҆бидима ѿ беззаконныхъ въ нечистотѣ сожитіа и҆збави:

и҃. Видѣніемъ бо и҆ слꙋхомъ праведный живый въ нихъ, день ѿ днѐ дꙋшꙋ праведнꙋ беззаконными дѣлы мꙋчаше:

ѳ҃. Вѣсть Гдь благочестивыа ѿ напасти и҆збавлати, неправедники же на день сꙋдный мꙋчимы блюстѝ:

і҃. Наипаче же во слѣдъ плотскіа похоти скверненіа ходащыа, и҆ ѡ҆ Гдствѣ нерадащыа, продерзателє, себѣ оу҆тѡдницы, славы не трепєщꙋтъ хꙋлаще:

а҃і. И҆дѣже А҆ггли крѣпостію и҆ силою болши сꙋще, не терпатъ на сѧ ѿ Гда оу҆кориꙁненъ сꙋдъ.

в҃і. Сіи же, ꙗ҆кѡ скоти животни є҆стествомъ бывше въ

ГЛАВА 2.

1. Но имало е и лъжливи пророци между народъ-тъ, както и между васъ ще има лъжливи учители, които ще въведжтъ скрито губителны ереси, и ще ся отричатъ и отъ Господаря *си* който гы е купилъ, та ще навлѣкжтъ на себе си скорашнж погыбель.

2. И мнозина ще послѣдуватъ тѣхны-тѣ развращенія, поради които пжть-тъ на истинж-тж ще ся похули.

3. И отъ любостяжаніе ще вы употрѣбяватъ като търговііж съ прѣсторены думы; тѣхно-то осжжданіе, отколѣ *приготвено*, не ся забавя, и тѣхна-та погыбель не дрѣме.

4. Защото ако Богъ не пощадѣ ангелы-тѣ които съгрѣшихж, но гы хвърли въ преисподнійж *вързаны* съ веригы мрачны, и прѣдаде гы да бждатъ вардени за сждъ,

5. И *ако* не пощадѣ старый-тъ свѣтъ, но като нанесе потопъ врьхъ свѣтъ-тъ на нечестивы-тѣ, съхрани *съсъ седмь душы* осмый-тъ Ноя, проповѣдника на правдж-тж;

6. И осжди на разореніе градове-тѣ Содомскы и Гоморскы, и направи гы на пепелъ, та гы постави примѣръ на онѣзи, които послѣ щѣхж да нечествуватъ;

7. И освободи праведнаго Лота, комуто бѣ досадило нечисто-то поведеніе на нечестивы-тѣ;

8. (Защото праведный-тъ, който живѣяше между тѣхъ, отъ день на день измжчваше праведнж-тж си душж, като гледаше и чуваше *тѣхны-тѣ* беззаконны дѣла);

9. Знае Господь да освободява благочестивы-тѣ отъ напасть, а неправедны-тѣ да дьржи за сждный-тъ день да ся мжчатъ:

10. А наипаче на тѣзи които съ пожеланіе на нечистотж слѣдуватъ подирь плъть-тж, и прѣзиратъ власть-тж: *тѣ сж* дьрзостливи, безочливи, *и* не треперятъ кога хулятъ чиновничества-та.

11. Дѣто ангели-тѣ, ако и по голѣми да сж въ крѣпость и силж, не произносятъ противъ тѣхъ хулителенъ сждъ прѣдъ Господа;

12. Тѣзи обаче, като природны безсловесны животны, родены за

погибель и҆ тлю̀, въ ни́хже не разумѣ́ютъ хꙋ́лаще, во и҆стлѣ́ніи своемъ и҆стлѣ́ютъ:

г҃і. Пріе́млюще мзду̀ непра́веднꙋ, сла́сть мнѧ́ще вседне́вное насыще́ніе, скверни́тели и҆ поро́чницы, пита́ющеся лестьмѝ свои́ми, гл҃дꙋ́ще съ ва́ми,

д҃і. О҆́чи и҆мꙋ́ще и҆спо́лнь блꙋдодѣ́ѧніѧ и҆ непреста́емагѡ грѣха̀, прелща́юще дꙋ́шы неꙋтвержде́ны, се́рдце наꙋче́но лихои́мствꙋ и҆мꙋ́ще, кла́твы ча̑да,

є҃і. Ѡ҆ста́вльше пра́вый пꙋ́ть заблꙋди́ша, послѣ́довавше пꙋтѝ Валаа́ма Восо́рова, и҆́же мзду̀ непра́веднꙋ возлюбѝ,

ѕ҃і. Ѡ҆бличе́ніе же и҆мѣ̀ своегѡ̀ беззако́ніѧ: подаре́мникъ безгла́сенъ, человѣ́ческимъ гла́сомъ провѣща́вшъ, возбранѝ проро́ка безꙋ́міе.

з҃і. Сі́и сꙋ́ть и҆сто́чницы безво́дни, О҆́блацы и҆ мгла̑ ѿ вѣ́тръ преноси́ми, и҆́мже мра́къ те́мный во вѣ́ки блюде́тсѧ.

и҃і. Прегѡ́рдаѧ бо сꙋ́еты̀ вѣща́юще, прелща́ютъ въ скве́рны плотскі́ѧ по́хоти, ѿбѣга́ющихъ вса́чески ѿ ни́хъ живꙋ́щихъ во лстѝ.

а҃і. Свобо́дꙋ и҆́мъ ѡ҆бѣщава́юще, са́ми рабѝ сꙋ́ще тлѣ́ніѧ: и҆́мже бо кто̀ побѣжде́нъ быва́етъ, семꙋ̀ и҆ рабо́тенъ є҆́сть.

к҃. А҆́ще бо ѿбѣ́гше скве́рнъ мі́ра въ ра́зумъ Гд҃а и҆ Сп҃са на́шегѡ І҆и҃са Хр҃та̀, си́ми же па́ки сплѣ́тшеся побѣжда́еми быва́ютъ, бы́ша и҆́мъ послѣ́днѧѧ гѡ́рша пе́рвыхъ.

ка҃. Лꙋ́чше бо бѣ̀ и҆́мъ не позна́ти пꙋтѝ пра́вды, не́жели позна́вшымъ возврати́тисѧ вспѧ́ть ѿ пре́данныѧ и҆́мъ ст҃ыѧ за́повѣди.

кв҃. Слꙋчи́сѧ бо и҆́мъ и҆́стиннаѧ при́тча: пе́съ возвра́щсѧ на свою̀ блевѡ́тинꙋ: и҆ свині̑ѧ ѡ҆мы́вшисѧ, въ ка́лъ ти́нный.

ловъ и истрѣбваніе, хулятъ за нѣща които не знаіѫтъ, и ще погынѫтъ въ свой-тъ си развратъ,

13. И ще пріемѫтъ заплатѫ-тѫ па неправдѫ-тѫ; иматъ го за наслажденіе деня да раскошествуватъ; тѣ сѫ сквърнители *и* порочници; наслаждаватъ ся съ льсти-тѣ си, когато сѫ на угощеніе съ васъ наедно;

14. Иматъ очи пълны съ блудъ и съ непрѣстаненъ грѣхъ; подльстятъ душы неутвърдены; иматъ сърдце-то *си* научено на любостяжаніе; чада на клѣтвѫ сѫ.

15. Оставивше правый-тъ пѫть заблудихѫ, и послѣдовахѫ пѫть-тъ на Валаама *сынъ-тъ* Восоровъ, който възлюби заплатѫ-тѫ на неправдѫ-тѫ;

16. Но изобличенъ бы за свое-то си беззаконіе; нѣмъ подяремникъ съ гласъ человѣческый проговори, и въспрѣ безуміе-то на пророкъ-тъ.

17. Тѣ сѫ безводни кладенци, облаци отъ вихрушкы тласкани, за които мрачна тьма ся варди во вѣкъ.

18. Защото като говорятъ съ надуто празнословіе, прѣлъгватъ съ плътскы-тѣ похоти, съ невъздьржанія-та, тѣзи които сѫ наистинѫ избѣгнѫли отъ живущы-тѣ въ заблужденіе,

19. Като имъ обѣщаватъ свободѫ, а тѣ сами сѫ роби на развратъ-тъ; защото отъ когото быва побѣденъ нѣкой, нему и робъ става.

20. Понеже, като избѣгнѫхѫ отъ мръсотіи-тѣ на свѣтъ-тъ чрѣзъ познаніе-то на Господа и Спаса Іисуса Христа, ако сѫ ся сплели пакъ въ тѣхъ и оставатъ побѣдени, послѣдно-то имъ състояніе е станѫло по лошо отъ първо-то.

21. Понеже по добро бы было за тѣхъ да не бѣхѫ познали пѫть-тъ на правдѫ-тѫ, нежели като *го* познахѫ да ся повърнѫтъ отъ прѣданѫ-тѫ тѣмъ святѫ заповѣдь.

22. Но съ тѣхъ ся случава това което казува истинна-та пословица: Псе-то ся върнѫ на блевотинѫ-тѫ си, и, свиня-та окѫпана *върнѫ ся* да ся валя въ тинѫ-тѫ.

ГЛАВА́ Г҃.

А҃. Сі̑є оу̑жѐ возлю́бленніи, второ́е ва́мъ пишꙋ̀ посла́ніе, въ ни́хже возбꙋжда́ю воспомина́ніемъ ва́шъ чи́стый смы́слъ:

Б҃. Помянꙋ́ти пре́жде речє́нныя глаго́лы ѿ ст҃ы́хъ Прр҃ѡ́къ, и҆ А҆пл҃ъ ва́шихъ за́повѣдь Гд҃а и҆ Сп҃са:

В҃. Сі̑є пре́жде вѣ́дуще, ꙗ҆́кѡ прі̑идꙋтъ въ послѣ́дніа дни̑ рꙋга́телє, по свои́хъ по́хотехъ ходя́ще,

Г҃. И҆ глаго́люще: гдѣ̀ є҆́сть ѡ҆бѣтова́ніе пришє́ствіа є҆гѡ̀; ѿнє́лѣже бо ѻ҆ц҃ы̀ оу̑спо́ша, всѧ̑ та́кѡ пребыва́ютъ ѿ нача́ла созда́ніа.

Д҃. Таи́тсѧ бо и҆́мъ сі̑є хотѧ́щымъ, ꙗ҆́кѡ нє́сѧ бѣ́ша и҆спе́рва, и҆ земла̀ ѿ воды̀, и҆ водо́ю соста́вленна Бж҃і̑имъ сло́вомъ.

Є҃. Тѣ́мже тогда́шнїй мі́ръ, водо́ю потопле́нъ бы́въ поги́бе:

Ѕ҃. А҆ ны́нѣшнѧѧ нє́сѧ и҆ земла̀ тѣ́мже сло́вомъ сокрове́на сꙋ́ть, ѻ҆́гню блюдѡ́ма на де́нь сꙋда̀ и҆ поги́бели нечести́выхъ человѣ́къ.

З҃. Є҆ди́но же сі̑є да не оу̑таи́тсѧ ва́съ возлю́бленніи, ꙗ҆́кѡ є҆ди́нъ де́нь пред̾ Гд҃емъ ꙗ҆́кѡ ты́сѧща лѣ́тъ, и҆ ты́сѧща лѣ́тъ ꙗ҆́кѡ де́нь є҆ди́нъ.

И҃. Не косни́тъ Гд҃ь ѡ҆бѣтова́ніа, ꙗ҆́коже нѣ́цыи косны́ніе мня́тъ: но долготерпи́тъ на на́съ, не хотѧ̀ да кто̀ поги́бнетъ, но да всѝ въ покая́ніе прі̑идꙋтъ.

Ѳ҃. Прі̑идетъ же де́нь Гд҃нь ꙗ҆́кѡ та́ть въ нощѝ, въ ѻ҆́ньже нє́сѧ оу̑бѡ съ шꙋ́момъ ми́мѡ и҆́дꙋтъ, стїхі̑и же сжига́емы разора́тсѧ, земла̀ же, и҆ ꙗ҆̀же на не́й дѣла̀ сгора́тъ.

І҃а. Си̑мъ оу̑бо всѣ́мъ разорѧ́емымъ, ка́цѣмъ подобѧ́етъ бы́ти ва́мъ во ст҃ы́хъ пребыва́ніихъ и҆ бл҃гочести́ихъ;

В҃і. Чаю́щымъ и҆ скорѣ́е бы́ти желаю́щымъ пришє́ствіа Бж҃іѧгѡ днѐ, є҆гѡ́же ра́ди нє́сѧ жегѡ́ма разора́тсѧ, и҆ стїхі̑и ѡ҆пала́еми раста́ютсѧ;

ГЛАВА 3.

1. Ето, възлюбленни, пишѫ ви това второ посланіе, въ които *двѣ посланія* възбуждамъ чрѣзъ напомнуваніе чистый-тѣ вашѣ смыслъ:

2. Да помните прѣдизговорены-тѣ отъ святы-тѣ пророцы словеса, и заповѣдь-тѫ отъ насъ апостолы-тѣ на Господа и Спаса.

3. Най пьрво знайте това, че въ послѣдни-тѣ дни ще дойдѫтъ подигравателѝ, който ще ходятъ по свои-тѣ си похоти,

4. И ще казуватъ: Дѣ е обѣщаніе-то на идваніе-то му? защото отъ какъ сѫ си бащи-тѣ *ни* поминѫли, всичко-то си така стои отъ начало-то на създаніе-то.

5. Защото самоволно не разумѣватъ това, че небеса-та отъ край си, и земя-та която е отъ *вѣнъ* водѫ-тѫ и въ водѫ-тѫ съсъ слово-то Божіе станѫхѫ.

6. Чрѣзъ който тогашній-тъ свѣтъ погынѫ потопенъ отъ водѫ-тѫ.

7. А днешни-тѣ небеса и земя-та, съ исто-то слово сѫ вардены, да ся пазятъ за огнь-тъ до день-тъ на сѫдбѫ-тѫ и на погыбваніе-то на нечестивы-тѣ человѣцы.

8. Още едно и това да не забравяте, възлюбленни, че прѣдъ Господа единъ день е като тысяща години, и тысяща години, като единъ день.

9. Господь не забавя обѣщаніе-то *си*, както що смѣтатъ нѣкои *това* бавяніе, но търпи ны за много врѣме, понеже не иска да погынѫтъ нѣкои, но всичкы да дойдѫтъ на покаяніе.

10. А день-тъ Господень ще дойде, като крадецъ нощя, въ който небеса-та ще прѣйдѫтъ съ бученіе, а стихіи-тѣ разгоряваны ще ся стопятъ, и земя-та и дѣла-та по неіѫ ще изгорятъ.

11. И тъй понеже всичко това ще ся стопи, какви трѣбува да сте вы въ святѫ обходѫ и въ благочестіе,

12. Като чакате и бързате за идваніе-то на Божій-тъ день, въ който небеса-та въспламеняваны ще ся развалятъ, и стихіи-тѣ разгоряваны ще ся стопятъ?

г҃і. Но́ва же нб҃сѐ, и҆ но́вы землѝ по ѡ҆бѣтова́нію є҆гѡ̀ ча́емъ, въ ни́хже пра́вда живе́тъ.

д҃і. Тѣ́мже, возлю́бленніи, си́хъ ча́юще, потщи́теся нескве́рни и҆ непоро́чни томꙋ̀ ѡ҆брѣсти́ся въ ми́рѣ:

е҃і. И҆ Гдⷭ҇а на́шегѡ долготерпѣ́ніе, спасе́ніе непщꙋ́йте: ꙗ҆́коже и҆ возлю́бленный на́шъ бра́тъ Па́велъ по да́ннѣй є҆мꙋ̀ премꙋ́дрости написа̀ ва́мъ.

з҃і. Ꙗ҆́коже и҆ во всѣ́хъ свои́хъ посла́ніихъ, глаго́ла въ ни́хъ ѡ҆ си́хъ: въ ни́хже сꙋ́ть нездо́бь разꙋ́мна нѣ́кая, ꙗ҆̀же ненаꙋче́ни и҆ нестверждени развраща́ютъ, ꙗ҆́коже и҆ прⷭ҇чая писа̑нія, къ свое́й поги́бели и҆̀мъ.

и҃і. Вы́ же оу҆́бо возлю́бленніи, предвѣ́дѧще храни́теся, да не ле́стію беззако́нныхъ сведе́ніи бы́вше, ѿпаде́те своегѡ̀ оу҆твержде́нія:

ѳ҃і. Но да расте́те во бл҃года́ти и҆ ра́зꙋмѣ Гдⷭ҇а на́шегѡ и҆ Сп҃са І҆и҃са Хр҃та̀. томꙋ̀ сла́ва и҆ ны́нѣ и҆ въ де́нь вѣ́ка. а҆ми́нь.

13. А споредъ обѣщаніе-то му очакувамы новы небеса и новѫ земіѭ, въ които живѣе правда.

14. За това, възлюбленни, тѣзи нѣща като очакувате, прилѣжавайте да ся намѣрите чисти и непорочни прѣдъ него миромъ;

15. И дълготърпѣніе-то на Господа нашего имайте за спасеніе; както и възлюбленный-тъ нашъ братъ Павелъ ви писа споредъ даденѫ-тѫ нему мудрость,

16. Както и въ всичкы-тѣ *си* посланія, кога говори въ тѣхъ за тѣзи работы; въ които има нѣкои нѣща мѫчноразумителны, които неучени-тѣ и неутвърдени-тѣ искривяватъ, както и другы-тѣ писанія, за своіѭ-та си погыбель.

17. И тъй вы, възлюбленни, като сте прѣдизвѣстени *за това*, пазѣте ся, да ся не увлѣчете съсъ заблужденіе-то на беззаконны-тѣ, и отпаднете отъ утвърждение-то си.

18. Но растѣте въ благодать-тѫ и въ познаніе-то на Господа нашего и Спаса Іисуса Христа. Нему слава *да бѫде* и нынѣ и въ день вѣчный. Аминь.

СОБОРНОЕ ПОСЛАНІЕ ПЕРВОЕ

СТАГО АПЛА ІѠАННА БГСЛОВА.

ГЛАВА А.

а҃. Є҆же бѣ и҆спе́рва, є҆же слы́шахомъ, є҆же ви́дѣхомъ о҆чи́ма на́шима, є҆же оу҆зрѣ́хомъ, и҆ рꙋ́ки на́ша ѡ҆сяза́ша ѡ҆ словесѝ живо́тнѣмъ:

в҃. И҆ живо́тъ ꙗ҆ви́ся, и҆ ви́дѣхомъ, и҆ свидѣ́тельствꙋемъ, и҆ возвѣща́емъ ва́мъ живо́тъ вѣ́чный, и҆же бѣ оу҆ ѻ҆ца̀, и҆ ꙗ҆ви́ся на́мъ:

г҃. Є҆же ви́дѣхомъ и҆ слы́шахомъ, повѣ́даемъ ва́мъ, да и҆ вы̀ ѻ҆бще́нїе и҆ма́те съ на́ми: ѻ҆бще́нїе же на́ше со ѻ҆ц҃е́мъ и҆ съ сн҃омъ є҆гѡ̀ і҆и҃сомъ хр҃то́мъ:

д҃. И҆ сїѧ̀ пи́шемъ ва́мъ, да ра́дость ва́ша бꙋ́детъ и҆спо́лнена.

є҃. И҆ сїѐ є҆́сть ѡ҆бѣтова́нїе, є҆же слы́шахомъ ѿ негѡ̀, и҆ повѣ́даемъ ва́мъ, ꙗ҆́кѡ бг҃ъ свѣ́тъ є҆́сть, и҆ тмы̀ въ не́мъ нѣ́сть ни є҆ди́ныѧ.

ѕ҃. А҆́ще речемъ, ꙗ҆́кѡ ѻ҆бще́нїе и҆ма́мы съ ни́мъ, и҆ во тмѣ̀ хо́димъ, лже́мъ, и҆ не твори́мъ и҆́стины:

з҃. А҆́ще же во свѣ́тѣ хо́димъ, ꙗ҆́коже са́мъ то́й є҆́сть во свѣ́тѣ, ѡ҆бще́нїе и҆ма́мы дрꙋ́гъ ко дрꙋ́гꙋ, и҆ кро́вь і҆и҃са хр҃та̀ сн҃а є҆гѡ̀ ѡ҆чища́етъ на́съ ѿ всѧ́каго грѣха̀.

и҃. А҆́ще речемъ: ꙗ҆́кѡ грѣха̀ не и҆ма́мы, себѐ прелща́емъ, и҆ и҆́стины нѣ́сть въ на́съ.

ѳ҃. А҆́ще и҆сповѣ́даемъ грѣхѝ на́ша, вѣ́ренъ є҆́сть и҆ пра́веденъ, да ѡ҆ста́витъ на́мъ грѣхѝ на́ша, и҆ ѡ҆чи́ститъ на́съ ѿ всѧ́кїѧ непра́вды.

ПЪРВО-ТО (СЪБОРНО) ПОСЛАНІЕ НА

СВЯТАГО АПОСТОЛА ІОАННА.

ГЛАВА 1.

1. Това което бѣ отъ начало, което смы чули, което съ очи-тѣ си видѣхмы, което изгледахмы, и рѫцѣ-тѣ ни похванѫхѫ, за Слово-то на животъ-тъ;

2. (И животъ-тъ ся яви, и видѣхмы, и свидѣтелствувамы, и ви извѣстявамы вѣчный-тъ животъ, който бѣ у Отца и яви ся намъ;)

3. Това което смы видѣли и чули, него ви извѣстявамы, да имате и вы съ насъ общеніе; а пакъ наше-то съобщеніе е съ Отца и съ Іисуса Христа неговъ-тъ Сынъ.

4. И това ви пишемъ, да бѫде ваша-та радость испълнена.

5. И това е извѣстіе-то, което чухмы отъ него и *го* извѣстявамы вамъ, че Богъ е видѣлина, и никаква тьмнина нѣма въ него.

6. Ако речемъ че имамы съобщеніе съ него, а ходимъ въ тьмнинѫ, лъжемъ, и не вьршимъ истинѫ-тѫ.

7. Ако ли ходимъ въ видѣлинѫ, както е той въ видѣлинѫ, имамы единъ съ другый съобщеніе, и кръвь-та на Сына му Іисуса Христа очистя ны отъ всякой грѣхъ.

8. Ако речемъ че грѣхъ нѣмамы, сами себе си лъжемъ, и истината не е въ насъ.

9. Ако исповѣдвамы грѣхове-тѣ наши, вѣренъ и праведенъ е, да ни прости грѣхове-тѣ *ни*, и да ны очисти отъ всякѫ неправдѫ.

г҃. А҆ще речемъ, ꙗ҆кѡ не согрѣшихомъ, лжа҆ творимъ є҆го̀, и҆ сло́во є҆гѡ̀ нѣ́сть въ на́съ.

ГЛАВА҆ Д҃.

а҃. Ча҆дца моа҆, сі́а пишꙋ̀ ва́мъ, да не согрѣша́ете: и҆ а҆ще кто̀ согрѣши́тъ, хода́тая и҆́мамы ко ѻ҆ц҃ꙋ, І҆и҃са Хр҃та̀ пра́ведника.

в҃. И҆ то́й ѡ҆чище́ніе є҆́сть ѡ҆ грѣсѣ́хъ на́шихъ, не ѡ҆ на́шихъ же то́чію, но и҆ ѡ҆ всегѡ̀ ми́ра.

г҃. И҆ ѡ҆ се́мъ разꙋмѣ́емъ, ꙗ҆кѡ позна́хомъ є҆го̀, а҆ще за́пѡвѣди є҆гѡ̀ соблюда́емъ.

д҃. Глаго́лай, ꙗ҆кѡ позна́хъ є҆го̀, и҆ за́пѡвѣди є҆гѡ̀ не соблюда́етъ, ло́жь є҆́сть, и҆ въ се́мъ и҆́стины нѣ́сть:

є҃. А҆ и҆́же а҆ще соблюда́етъ сло́во є҆гѡ̀, поистинѣ̀ въ се́мъ любы̀ Бж҃ія соверше́нна є҆́сть. ѡ҆ се́мъ разꙋмѣ́емъ, ꙗ҆кѡ въ не́мъ є҆смы̀.

ѕ҃. Глаго́лай въ не́мъ пребыва́ти, до́лженъ є҆́сть, ꙗ҆́коже ѻ҆́нъ ходи́лъ є҆́сть, и҆ се́й та́кожде да хо́дитъ.

з҃. Возлю́бленніи, не за́повѣдь но́вꙋ пишꙋ̀ ва́мъ, но за́повѣдь ве́тхꙋ, ю҆́же и҆мѣ́сте и҆спе́рва: за́повѣдь ве́тха є҆́сть сло́во, є҆́же слы́шасте и҆спе́рва.

и҆. Па́ки за́повѣдь но́вꙋ пишꙋ̀ ва́мъ, є҆́же є҆́сть поистинѣ̀ въ не́мъ и҆ въ ва́съ: ꙗ҆кѡ тма̀ мимохо́дитъ, и҆ свѣ́тъ и҆́стинный се́й ѹ҆жѐ сі́яетъ.

ѳ҃. Глаго́лай себѐ во свѣ́тѣ бы́ти, а҆ бра́та своего̀ ненави́дай, во тмѣ̀ є҆́сть досе́лѣ.

і҃. Люба́й бра́та своего̀, во свѣ́тѣ пребыва́етъ, и҆ собла́зна въ не́мъ нѣ́сть.

а҃і. А҆ ненави́дай бра́та своего̀, во тмѣ̀ є҆́сть, и҆ во тмѣ̀ хо́дитъ, и҆ не вѣ́сть, ка́мѡ и҆́детъ, ꙗ҆кѡ тма̀ ѡ҆слѣпи̇̀ ѻ҆́чи є҆мꙋ̀.

в҃і. Пишꙋ̀ ва́мъ, ча҆дца, ꙗ҆кѡ ѡ҆ставля́ются ва́мъ грѣсѝ и҆́мене є҆гѡ̀ ра́ди.

10. Ако речемъ че не смы съгрѣшили, правимъ го лъжъ, и негово-то слово не е въ насъ.

ГЛАВА 2.

1. Чадца мои, това ви пишѫ, да не съгрѣшите: и ако съгрѣши нѣкой, имамы ходатай при Отца, Іисуса Христа, Праведнаго.

2. И той е умилостивленіе за наши-тѣ грѣхове, и не тъкмо за наши-тѣ, но и за всичкый-тъ свѣтъ.

3. И по това знаемъ че смы го познали, ако пазимъ неговы-тѣ заповѣди.

4. Който казува: Познахъ го, а заповѣди-тѣ му не пази, лъжъ е, и истина-та не е въ него.

5. А който пази негово-то слово, въ него наистинѫ Божія-та любовь е съвършенна. По това знаемъ че смы въ него.

6. Който казува че въ него прѣбѫдва, длъженъ е, както е онъ ходилъ, така и той да ходи.

7. Братіе, не ви пишѫ новѫ заповѣдь, но заповѣдь ветхѫ, коѭто отъ начало имахте; ветха-та заповѣдь е слово-то което сте отъ начало чули.

8. Пакъ новѫ заповѣдь ви пишѫ, което е и въ него и въ васъ истинно; защото тьмнина-та прѣхожда, и истинна-та видѣлина вече свѣти.

9. Който казува че е въ видѣлинѫ, а ненавижда брата си, въ тьмнинѫ е до нынѣ.

10. Който люби брата си, *той* прѣбѫдва въ видѣлинѫ, и нѣма соблазнь въ него.

11. А който ненавижда брата си, въ тьмнинѫ е, и въ тьмнинѫ ходи, и не знае кѫдѣ отхожда, защото тьмнина-та му е заслѣпила очи-тѣ.

12. Пишѫ вамъ, чадца, защото ви ся простихѫ грѣхове-тѣ заради негово-то име.

г҃і. Пишꙋ̀ ва́мъ, ѻ҆тцы̀, ꙗ҆́кѡ позна́сте безнача́лнаго. пишꙋ̀ ва́мъ, ю҆нѡ́шы, ꙗ҆́кѡ побѣди́сте лꙋка́ваго. Пишꙋ̀ ва́мъ, дѣ́ти, ꙗ҆́кѡ позна́сте ѻ҆ц҃а̀.

д҃і. Писа́хъ ва́мъ, ѻ҆тцы̀, ꙗ҆́кѡ позна́сте и҆ско́ннаго. писа́хъ ва́мъ, ю҆нѡ́шы, ꙗ҆́кѡ крѣ́пцы є҆стѐ, и҆ сло́во Бж҃іе въ ва́съ пребыва́етъ, и҆ побѣди́сте лꙋка́ваго.

е҃і. Не люби́те мі́ра, ни, ꙗ҆̀же въ мі́рѣ. а҆́ще кто̀ лю́битъ мі́ръ, нѣ́сть любвѐ ѻ҆́чи въ не́мъ:

ѕ҃і. Ꙗ҆́кѡ всѐ, є҆̀же въ мі́рѣ, по́хоть плотска́а, и҆ по́хоть ѻ҆чє́съ, и҆ го́рдость жнтє́йскаа, нѣ́сть ѿ ѻ҆ц҃а̀, но ѿ мі́ра сегѡ̀ є҆́сть.

з҃і. И҆ мі́ръ преходитъ, и҆ по́хоть є҆гѡ̀: а҆ творѧ́й во́лю Бж҃ію, пребыва́етъ во вѣ́ки.

и҃і. Дѣ́ти, послѣ́днаа годи́на є҆́сть: и҆ ꙗ҆́коже слы́шасте, ꙗ҆́кѡ а҆нті́хрїстъ гра́дѣтъ, и҆ ны́нѣ а҆нті́хрїсти мно́зи бы́ша: ѿ сегѡ̀ разꙋмѣва́емъ, ꙗ҆́кѡ послѣ́днїй ча́съ є҆́сть.

а҃і. Ѿ на́съ и҆зыдо́ша, но не бѣ́ша ѿ на́съ: а҆́ще бы ѿ на́съ бы́ли, пребы́ли ᲂу҆́бѡ бы́ша съ на́ми: но да ꙗ҆ва́тсѧ, ꙗ҆́кѡ не сꙋ́ть всѝ ѿ на́съ.

в҃. И҆ вы̀ пома́занїе и҆́мате ѿ Ст҃а́гѡ, и҆ вѣ́сте вса̑.

в҃а. Не писа́хъ ва́мъ, ꙗ҆́кѡ не вѣ́сте и҆́стины, но ꙗ҆́кѡ вѣ́сте ю҆̀, и҆ ꙗ҆́кѡ всѧ́ка лжа̀ ѿ и҆́стины нѣ́сть.

в҃в. Кто́ є҆́сть лжи́вый, то́чїю ѿметѧ́йсѧ, ꙗ҆́кѡ І҃и҆съ нѣ́сть Хр҃то́съ; се́й є҆́сть а҆нті́хрїстъ, ѿметѧ́йсѧ ѻ҆ц҃а̀ и҆ Сн҃а.

в҃г. Всѧ́къ ѿметѧ́йсѧ Сн҃а, ни ѻ҆ц҃а̀ и҆́мать: а҆ и҆сповѣ́дѧй Сн҃а, и҆ ѻ҆ц҃а̀ и҆́мать.

в҃д. Вы̀ ᲂу҆̀бо є҆̀же слы́шасте и҆спе́рва, въ ва́съ да пребыва́етъ. (и҆) а҆́ще въ ва́съ пребꙋ́детъ є҆̀же и҆спе́рва слы́шасте, и҆ вы̀ въ Сн҃ѣ̀ и҆ ѻ҆ц҃ѣ̀ пребꙋ́дете.

в҃е. И҆ сі̑є є҆́сть ѡ҆бѣтова́ніе, є҆̀же са́мъ ѡ҆бѣ́щѧ на́мъ, живо́тъ вѣ́чный.

в҃ѕ. Сі̑а̑ писа́хъ ва́мъ ѡ҆ ласта́щихъ ва́съ.

в҃з. И҆ вы̀ є҆̀же пома́занїе прїѧ́сте ѿ негѡ̀, въ ва́съ пребы-

13. Пишѫ вамъ, отци, защото вы познахте тогози, който е отъ начало. Пишѫ вамъ, млади, защото побѣдихте лукаваго. Пишѫ вамъ, дѣца, защото познахте Отца.

14. Писахъ вамъ, отци, защото познахте тогози, който е отъ начало. Писахъ вамъ, млади, защото сте крѣпкы, и слово-то Божіе прѣбѫдва въ васъ, и побѣдихте лукаваго.

15. Не обычайте свѣтъ-тъ, нито което е въ свѣтъ-тъ. Ако люби нѣкой свѣтъ-тъ, любовь-та на Отца не е въ него.

16. Защото всичко що е въ свѣтъ-тъ, похоть-та на плъть-тѫ, и похоть-та на очи-тѣ, и гордость-та на живота, не е отъ Отца, но отъ свѣтъ-тъ е.

17. Но свѣтъ-тъ прѣхожда и негова-та похоть; а който прави волѭ-тѫ Божіѭ, въ вѣкы прѣбѫдва.

18. Дѣца, послѣдно врѣме е; и както сте чули че Антихристъ иде, и сега има много антихристи; отъ това познавамы че е послѣдно врѣме.

19. Отъ насъ излѣзохѫ, но не бѣхѫ отъ насъ; защото ако бы были отъ насъ, щѣхѫ да си останѫтъ съ насъ; но *излѣзохѫ*, да ся явятъ че не сѫ всичкы-тѣ отъ насъ.

20. И вы имате помазаніе отъ Святаго, и знаете всичко.

21. Не сьмь ви писалъ защото не знаете истинѫ-тѫ, но защото ѭ знаете, и защото всяка лъжа не е отъ истинѫ-тѫ.

22. Кой е лъжецъ, освѣнь оногози който отрича че Іисусъ не е Христосъ? Той е антихристъ, който ся отрича отъ Отца и отъ Сына.

23. Всякой който ся отрича отъ Сына, нѣма нито Отца; [а който исповѣдува Сына, има и Отца.]

24. И тъй онова което сте вы отъ начало чули, нека прѣбѫде въ васъ. Ако прѣбѫде въ васъ това което сте отъ начало чули, *то* ще прѣбѫдете и вы въ Сына и въ Отца.

25. И това е обѣщаніе-то, което ни той обѣща, животъ вѣчный.

26. Това ви писахъ поради тѣзи, които вы льстятъ.

27. И помазаніе-то което вы пріяхте отъ него, прѣбѫдва въ

ва́етъ, и҆ не тре́бꙋете, да кто̀ оу҆чи́тъ вы̀: но ꙗ҆́кѡ то̀ са́мо пома́занїе оу҆чи́тъ вы̀ ѿ все́мъ, и҆ и҆́стинно є҆́сть, и҆ нѣ́сть ло́жно: и҆ ꙗ҆́коже наꙋчѝ ва́съ, пребыва́йте въ не́мъ.

ки҃. И҆ ны́нѣ, ча̑дца, пребыва́йте въ не́мъ: да є҆гда̀ ꙗ҆ви́тсѧ, и҆́мамы дерзнове́нїе, и҆ не посрами́мсѧ ѿ негѡ̀, въ прише́ствїи є҆гѡ̀.

ко҃. А҆́ще вѣ́сте, ꙗ҆́кѡ пра́ведникъ є҆́сть, разꙋмѣ́йте, ꙗ҆́кѡ всѧ́къ твора́й пра́вдꙋ, ѿ негѡ̀ роди́сѧ.

ГЛАВА̀ Г҃.

а҃. Ви́дите, каковꙋ̀ любо́вь да́лъ є҆́сть О҆́ц҃ъ на́мъ, да ча̑да Бж҃їѧ наречемсѧ, и҆ бꙋ́демъ. сегѡ̀ ра́ди мі́ръ не зна́етъ на́съ, занѐ не позна̀ є҆гѡ̀.

в҃. Возлю́бленнїи, ны́нѣ ча̑да Бж҃їѧ є҆́смы, и҆ не оу҆ ꙗ҆ви́сѧ, что̀ бꙋ́демъ: вѣ́мы же, ꙗ҆́кѡ, є҆гда̀ ꙗ҆ви́тсѧ, подо́бни є҆мꙋ̀ бꙋ́демъ, и҆́бо оу҆зримъ є҆го̀, ꙗ҆́коже є҆́сть.

г҃. И҆ всѧ́къ и҆мѣ́й наде́ждꙋ сїю̀ на́нь, ѡ҆чища́етъ себѐ, ꙗ҆́коже О҆́нъ чи́стъ є҆́сть.

д҃. Всѧ́къ твора́й грѣ́хъ, и҆ беззако́нїе твори́тъ: и҆ грѣ́хъ є҆́сть беззако́нїе.

є҃. И҆ вѣ́сте, ꙗ҆́кѡ О҆́нъ ꙗ҆ви́сѧ, да грѣхѝ на́шѧ во́зметъ: и҆ грѣха̀ въ не́мъ нѣ́сть.

ѕ҃. Всѧ́къ, и҆́же въ не́мъ пребыва́етъ, не согрѣша́етъ: всѧ́къ согрѣша́й, не ви́дѣ є҆гѡ̀, ни позна̀ є҆гѡ̀.

з҃. Ча̑дца, никто́же да-ласти́тъ ва́съ: твора́й пра́вдꙋ, пра́ведникъ є҆́сть, ꙗ҆́коже О҆́нъ пра́веденъ є҆́сть.

и҃. Твора́й грѣ́хъ, ѿ дїа́вола є҆́сть: ꙗ҆́кѡ и҆спе́рва дїа́волъ согрѣша́етъ. сегѡ̀ ра́ди ꙗ҆ви́сѧ Сн҃ъ Бж҃їй, да разрꙋши́тъ дѣла̀ дїа́вола.

ѳ҃. Всѧ́къ рожде́нный ѿ Бг҃а, грѣха̀ не твори́тъ, ꙗ҆́кѡ сѣ́мѧ є҆гѡ̀ въ не́мъ пребыва́етъ: и҆ не мо́жетъ согрѣша́ти, ꙗ҆́кѡ ѿ Бг҃а рожде́нъ є҆́сть.

васъ, и нѣмате нуждж да вы учи нѣкой; но както исто-то помазаніе вы учи за всичко, и е истинно, и не е лъжливо; и както вы е научило, ще прѣбждете въ него.

28. И сега, чадца, прѣбждвайте въ него; та когато ся яви да имамы дързновеніе, и да ся не посрамимъ отъ него въ пришествіето му.

29. Ако знаете че е праведенъ, знайте че всякой който прави правдж отъ него е роденъ.

ГЛАВА 3.

1. Виждте каквж любовь е далъ намъ Отецъ, да ся наречемъ *и да смы* чада Божіи. За това свѣтъ-тъ не познава насъ, защото не позна него.

2. Възлюбленни, сега смы чада Божіи; и още не ся е явило какво ще бждемъ; но знаемъ че, кога ся яви, ще смы подобни нему; защото ще го видимъ както е.

3. И всякой който има тжзи надеждж на него, очиства себе си, както е онъ чистъ.

4. Всякой който прави грѣхъ, прави и беззаконіе; защото грѣхъ-тъ е беззаконіе.

5. И знаете че той ся яви, да земе наши-тѣ грѣхове; и грѣхъ нѣма въ него.

6. Всякой който прѣбждва въ него, не съгрѣшава; всякой който съгрѣшава, не го е видѣлъ, нито го е позналъ.

7. Чадца, да вы не льсти никой; който прави правдж праведенъ е, както *и* онъ е праведенъ.

8. Който прави грѣхъ, отъ діавола е; защото отъ начало діаволъ-тъ съгрѣшава. За това ся яви Сынъ Божій, да съсыпе дѣлата на діавола.

9. Всякой който е роденъ отъ Бога, грѣхъ не прави, защото сѣме негово прѣбждва въ него; и не може да съгрѣшава, защото е отъ Бога роденъ.

г҃. Сегѡ̀ ра́ди ꙗ҆вле́на сѹ́ть ча̑да Бж҃їа и҆ ча̑да діа́вола. Всѧ́къ не творѧ́й пра́вды, нѣ́сть ѿ Бг҃а, и҆ не любѧ́й бра́та своегѡ̀.

а҃і. Ꙗ҆́кѡ сѐ є҆́сть завѣща́нїе, є҆́же слы́шасте и҆спе́рва, да лю́бимъ дрѹ́гъ дрѹ́га:

в҃і. Не ꙗ҆́коже Ка́їнъ ѿ лѹка́вагѡ бѣ̀, и҆ закла̀ бра́та своего̀: и҆ за кѹ́ю винѹ̀ закла̀ є҆го̀; ꙗ҆́кѡ дѣла̀ є҆гѡ̀ лѹка́ва бѣ́ша, а҆ бра́та є҆гѡ̀ пра́ведна.

г҃і. Не чѹди́теса, бра́тїе моѧ̀, а҆́ще ненави́дитъ ва́съ мі́ръ.

д҃і. Мы̀ вѣ́мы, ꙗ҆́кѡ преидо́хомъ ѿ сме́рти въ живо́тъ, ꙗ҆́кѡ лю́бимъ бра́тїю: не любѧ́й бо бра́та, пребыва́етъ въ сме́рти.

є҃і. Всѧ́къ ненави́дѧй бра́та своего̀, человѣ́коѹбі́йца є҆́сть: и҆ вѣ́сте, ꙗ҆́кѡ всѧ́къ человѣ́коѹбі́йца не и҆́мать живота̀ вѣ́чнагѡ въ себѣ̀ пребыва́ющаго.

ѕ҃і. Ѡ҆ се́мъ позна́хомъ любо́вь, ꙗ҆́кѡ ѻ҆́нъ по на́съ дѹ́шѹ свою̀ положѝ: и҆ мы̀ до́лжни є҆смы̀ по бра́тїи дѹ́шы полага́ти.

з҃і. И҆́же ᲂу҆́бѡ и҆́мать бога́тство мі́ра сегѡ̀, и҆ ви́дитъ бра́та своего̀ тре́бѹющаго, и҆ затвори́тъ ᲂу҆тро́бѹ свою̀ ѿ негѡ̀, ка́кѡ любы̀ Бж҃їа пребыва́етъ въ не́мъ;

и҃і. Ча̑дца моѧ̀, не лю́бимъ сло́вомъ нижѐ а҆́зы́комъ, но дѣ́ломъ и҆ и҆́стиною.

ѳ҃і. И҆ ѿ се́мъ разѹмѣ́емъ, ꙗ҆́кѡ ѿ и҆́стины є҆смы̀, и҆ пред̾ ни́мъ смиря́емъ сердца̀ на́ша:

к҃. Занѐ а҆́ще зазира́етъ на́мъ се́рдце на́ше, ꙗ҆́кѡ бо́лїй є҆́сть Бг҃ъ се́рдца на́шегѡ, и҆ вѣ́сть вса̑.

к҃а. Возлю́бленнїи, а҆́ще се́рдце на́ше не за́зритъ на́мъ, дерзнове́нїе и҆́мамы къ Бг҃ѹ,

к҃в. И҆ є҆го́же а҆́ще про́симъ, прїе́млемъ ѿ негѡ̀, ꙗ҆́кѡ за́пѡвѣди є҆гѡ̀ соблюда́емъ, и҆ ᲂу҆гѡ́дная пред̾ ни́мъ твори́мъ.

к҃г. И҆ сі̑а є҆́сть за́повѣдь є҆гѡ̀, да вѣ́рѹемъ во и҆́мѧ Сн҃а є҆гѡ̀ І҃иса Хр҃та, и҆ лю́бимъ дрѹ́гъ дрѹ́га, ꙗ҆́коже да́лъ є҆́сть за́повѣдь на́мъ.

10. Въ това ся познаватъ чада-та Божіи и чада-та діаволскы. Всякой който не прави правдж, не е отъ Бога, нито който не люби брата си.

11. Защото това е заржчаніе-то което отъ начало чухте, да любимъ единъ другыго.

12. Не както Каинъ, *който* бѣ отъ лукаваго, и закла брата си. И защо го закла? Защото неговы-тѣ дѣла бѣхж лукавы, а братовы-тѣ му праведны.

13. Не дѣйте ся чуди, братіе мои, ако свѣтъ-тъ вы ненавижда.

14. Ный знаемъ че прѣминжхмы отъ смьрть въ животъ, защото любимъ братія-та: който не люби брата *си* останува въ смьрть.

15. Всякой който ненавижда брата си, человѣкоубіецъ е, и знаете че никой человѣкоубіецъ нѣма животъ вѣченъ да прѣбждва въ него.

16. Отъ това познавамы любовь-тж, че той животъ-тъ си положи за насъ; и ный смы длъжни да положимъ *нашій-тъ* животъ за братія-та.

17. Но който има свѣтовны-тѣ добрины, и гледа брата си че има нуждж, а заключи сьрдце-то си отъ него, какъ ще прѣбждва въ него любовь-та Божія?

18. Чадца мои, да не любимъ съ думж, нито съ языкъ, но съ дѣло и съ истинж.

19. И отъ това познаваны че смы отъ истинж-тж, и ще увѣримъ сьрдца-та си прѣдъ него.

20. Защото ако ны осжжда сьрдце-то, извѣстно че Богъ е по голѣмъ отъ сьрдце-то ни, и знае всичко.

21. Възлюбленни, ако сьрдце-то ни не ны осжжда, имамы дьрзновеніе у Бога;

22. И, какво-то да поищемъ, пріимамы отъ него, защото пазимъ заповѣди-тѣ неговы, и правимъ угодно-то прѣдъ него.

23. И тая е негова-та заповѣдь, да вѣрувамы въ име-то на Сына му Іисуса Христа, и да любимъ единъ другыго, както е далъ намъ заповѣдь.

к҃д. И҆ соблюда́й за́пwвѣди є҆гѡ̀, въ не́мъ пребыва́етъ, и҆ то́й въ не́мъ. И҆ ѿ се́мъ разꙋмѣ́емъ, ꙗ҆́кѡ пребыва́етъ въ на́съ, ѿ Дх҃а, є҆го́же да́лъ є҆́сть на́мъ.

ГЛАВА̀ Д҃.

а҃. Возлю́бленнїи, не всѧ́комꙋ дꙋ́хꙋ вѣ́рꙋйте, но и҆скꙋша́йте дꙋ́хи, а҆́ще ѿ Бг҃а сꙋ́ть: ꙗ҆́кѡ мно́зи лжепроро́цы и҆зыдо́ша въ мі́ръ.

в҃. Ѡ҆ се́мъ познава́йте Дх҃а Бж҃їа, и҆ дꙋ́ха ле́стча. всѧ́къ дꙋ́хъ, и҆́же и҆сповѣ́дꙋетъ І҆и҃са Хр҃та̀ во пло́ти прише́дша, ѿ Бг҃а є҆́сть.

г҃. И҆ всѧ́къ дꙋ́хъ, и҆́же не и҆сповѣ́дꙋетъ І҆и҃са Хр҃та̀ во пло́ти прише́дша, ѿ Бг҃а нѣ́сть: и҆ се́й є҆́сть а҆нті́хрїстовъ, є҆го́же слы́шасте, ꙗ҆́кѡ гра́дѐтъ, и҆ ны́нѣ въ мі́рѣ є҆́сть ᲂу҆жѐ.

д҃. Вы̀ ѿ Бг҃а є҆стѐ, ча̑дца, и҆ побѣди́сте тѣ́хъ: ꙗ҆́кѡ бо́лїй є҆́сть, и҆́же въ ва́съ, не́жели, и҆́же въ мі́рѣ.

є҃. Ѻ҆ни̑ ѿ мі́ра сꙋ́ть: сегѡ̀ ра́ди ѿ мі́ра глаго́лютъ, и҆ мі́ръ тѣ́хъ послꙋ́шаетъ.

ѕ҃. Мы̀ ѿ Бг҃а є҆́смы̀: и҆́же зна́етъ Бг҃а, послꙋ́шаетъ на́съ: и҆ и҆́же нѣ́сть ѿ Бг҃а, не послꙋ́шаетъ на́съ. Ѡ҆ се́мъ познава́емъ Дх҃а и҆́стины и҆ дꙋ́ха ле́стча.

з҃. Возлю́бленнїи, возлю́бимъ дрꙋ́гъ дрꙋ́га: ꙗ҆́кѡ любы̀ ѿ Бг҃а є҆́сть, и҆ всѧ́къ люба́й, ѿ Бг҃а рожде́нъ є҆́сть, и҆ зна́етъ Бг҃а:

и҃. А҆ не люба́й, не позна̀ Бг҃а, ꙗ҆́кѡ Бг҃ъ любы̀ є҆́сть.

ѳ҃. Ѡ҆ се́мъ ꙗ҆ви́ся любы̀ Бж҃їа въ на́съ, ꙗ҆́кѡ Сн҃а своего̀ є҆диноро́днаго посла̀ Бг҃ъ въ мі́ръ, да жи́ви бꙋ́демъ и҆́мъ.

і҃. Ѡ҆ се́мъ є҆́сть любы̀, не ꙗ҆́кѡ мы̀ возлюби́хомъ Бг҃а, но ꙗ҆́кѡ то́й возлюбѝ на́съ, и҆ посла̀ Сн҃а своего̀ ѡ҆чище́нїе ѿ грѣсѣ́хъ на́шихъ.

а҃і. Возлю́бленнїи, а҆́ще си́це возлюби́лъ є҆́сть на́съ Бг҃ъ, и҆ мы̀ до́лжни є҆́смы̀ дрꙋ́гъ дрꙋ́га люби́ти.

24. И който пази неговы-тѣ заповѣди, прѣбѫдва въ него, и той въ него; и отъ това познавамы че прѣбѫдва въ насъ, отъ Духа когото е далъ намъ.

ГЛАВА 4.

1. Възлюбленни, всякому духу не вѣрувайте, но испытувайте духове-тѣ отъ Бога ли сѫ; защото много лъжепророци излѣзохѫ по свѣтъ-тъ.

2. Отъ това познавайте Духъ-тъ Божій; всякой духъ който исповѣдува че Іисусъ Христосъ дойде въ плъть, отъ Бога е;

3. И всякой духъ който не исповѣдува че Іисусъ Христосъ дойде въ плъть, не е отъ Бога; и той *е духъ*-тъ антихристовъ, за когото чухте че иде, и сега е вече на свѣтъ-тъ.

4. Вы сте отъ Бога, чадца, и побѣдили сте гы; защото по голѣмъ е оный който е въ васъ, а не който е въ свѣтъ-тъ.

5. Тѣ сѫ отъ свѣтъ-тъ, за това отъ свѣтъ-тъ говорятъ, и свѣтъ-тъ тѣхъ слуша.

6. Ный смы отъ Бога; който познава Бога, насъ слуша: който не е отъ Бога, не ны слуша. Отъ това познавамы духъ-тъ на истинѫ-тѫ и духъ-тъ на заблужденіе-то.

7. Възлюбленни, да любимъ единъ другыго; защото любовь-та е отъ Бога; и всякой който люби, отъ Бога е роденъ, и познава Бога.

8. Който не люби, не е позналъ Бога, защото Богъ е любовь.

9. Въ това ся яви Божія-та къмъ насъ любовь, че Сына своего единороднаго проводи Богъ на свѣтъ-тъ, да бѫдемъ живи чрѣзъ него.

10. Въ това е любовь-та, не че ный смы Бога възлюбили, но че той възлюби насъ, и проводи Сына своего умилостивеніе за нашитѣ грѣхове.

11. Възлюбленни, понеже така възлюби насъ Богъ, и ный смы длъжни да любимъ единъ другыго.

в҃і. Бг҃а никто́же нигдѣ́же ви́дѣ: а҃ще дрꙋ́гъ дрꙋ́га любимъ, Бг҃ъ въ на́съ пребыва́етъ, и҆ любы̀ є҆гѡ̀ соверше́нна є҃сть въ на́съ.

г҃і. Ѿ се́мъ разꙋмѣ́емъ, ꙗ҆́кѡ въ не́мъ пребыва́емъ, и҆ то́й въ на́съ, ꙗ҆́кѡ ѿ Дх҃а своегѡ̀ да́лъ є҃сть на́мъ.

д҃і. И҆ мы̀ ви́дѣхомъ и҆ свидѣ́тельствꙋемъ, ꙗ҆́кѡ Ѻ҆ц҃ъ посла̀ Сн҃а Спси́тела мі́рꙋ.

є҃і. И҆же а҃ще и҆сповѣ́сть, ꙗ҆́кѡ І҃и҃съ є҃сть Сн҃ъ Бж҃і́й, Бг҃ъ въ не́мъ пребыва́етъ, и҆ то́й въ Бз҃ѣ.

ѕ҃і. И҆ мы̀ позна́хомъ и҆ вѣ́ровахомъ любо́вь, ю҆́же и҆́мать Бг҃ъ къ на́мъ. Бг҃ъ любы̀ є҃сть, и҆ пребыва́й въ любви̇̀, въ Бз҃ѣ пребыва́етъ, и҆ Бг҃ъ въ не́мъ пребыва́етъ.

з҃і. Ѿ се́мъ соверша́етсѧ любы̀ съ на́ми, да дерзнове́ніе и҆́мамы въ де́нь сꙋ́дный, занѐ, ꙗ҆́коже Ѻ҆́нъ є҃сть, и҆ мы̀ є҆смы̀ въ мі́рѣ се́мъ.

и҃і. Стра́ха нѣ́сть въ любви̇̀, но соверше́нна любы̀ во́нъ и҆згона́етъ стра́хъ, ꙗ҆́кѡ стра́хъ мꙋ́кꙋ и҆́мать: боа́йсѧ же не соверши́сѧ въ любви̇̀.

ѳ҃і. Мы̀ любимъ є҆го̀, ꙗ҆́кѡ то́й пе́рвѣе возлюби́лъ є҃сть на́съ.

к҃. А҆́ще кто̀ рече́тъ, ꙗ҆́кѡ люблю̀ Бг҃а, а҆ бра́та своего̀ ненави́дитъ, ло́жь є҃сть: и҆́бо не люба́й бра́та своегѡ̀, є҆го́же ви́дѣ, Бг҃а, є҆гѡ́же не ви́дѣ, ка́кѡ мо́жетъ люби́ти;

к҃а. И҆ сію̀ за́повѣдь и҆́мамы ѿ негѡ̀, да люба́й Бг҃а, лю́битъ и҆ бра́та своегѡ̀.

ГЛАВА̀ є҃.

а҃. Вса́къ вѣ́рꙋй, ꙗ҆́кѡ І҃и҃съ є҃сть Хр҃то́съ, ѿ Бг҃а рожде́нъ є҃сть: и҆ вса́къ люба́й ро́ждшаго, лю́битъ и҆ рожде́ннаго ѿ негѡ̀.

в҃. Ѻ҆ се́мъ вѣ́мы, ꙗ҆́кѡ лю́бимъ ча̑да Бж҃і́а, є҆гда̀ Бг҃а лю́бимъ, и҆ за́пѡвѣди є҆гѡ̀ соблюда́емъ.

г҃. Сі́а бо є҃сть любы̀ Бж҃і́а, да за́пѡвѣди є҆гѡ̀ соблюда́емъ: и҆ за́пѡвѣди є҆гѡ̀ та́жки не сꙋ́ть.

12. Бога никой не е видѣлъ никога; ако любимъ единъ другыго, Богъ прѣбѫдва въ насъ, и любовь-та негова е съвьршенна въ насъ.

13. Отъ това познавамы, че прѣбѫдвамы въ него, и той въ насъ, защото отъ Духа своего е далъ намъ.

14. И ный видѣхмы и свидѣтелствувамы, че Отецъ проводи Сына Спаситель на свѣтъ-тъ.

15. Който исповѣда че Іисусъ е Сынъ Божій, Богъ прѣбѫдва въ него, и той въ Бога.

16. И ный познахмы и повѣрувахмы любовь-тѫ, коіѭто Богъ има къмъ насъ. Богъ е любовь; и който прѣбѫдва въ любовь-тѫ, прѣбѫдва въ Бога, и Богъ въ него.

17. Въ това е съвьршенна любовь-та въ насъ, да имамы дьрзновеніе въ сѫдный-тъ день; защото както е той, *така* смы и ный въ тойзи свѣтъ.

18. Въ любовь-тѫ страхъ нѣма, но съвьршенна-та любовь пропѫжда вънъ страхъ-тъ; защото страхъ-тъ има мѫкѫ, и който ся страхува не е съвьршенъ въ любовь-тѫ.

19. Ный любимъ него, защото пьрвомъ той възлюби насъ.

20. Ако рече нѣкой: Любіѭ Бога, а ненавижда брата си, лъжь е; защото който не люби брата си, когото видѣ, Бога когото не е видѣлъ, какъ може да го люби?

21. И тѫіѭ заповѣдь имамы отъ него, че който люби Бога да люби и брата си.

ГЛАВА 5.

1. Всякой който вѣрува че Іисусъ е Христосъ, отъ Бога е роденъ; и всякой който люби оногози който е родилъ, люби и роденный-тъ отъ него.

2. Отъ това познавамы че любимъ чада-та Божіи, когато Бога любимъ, и заповѣди-тѣ неговы пазимъ.

3. Защото тая е любовь-та Божія, да пазимъ заповѣди-тѣ неговы; и заповѣди-тѣ му не сѫ тежкы.

д҃. Ꙗ҆́кѡ всѧ́къ рожде́нный ѿ Бг҃а побѣжда́етъ мі́ръ: и҆ сі̑а є҆́сть побѣда побѣди́вшаѧ мі́ръ, вѣ́ра на́ша.

є҃. Кто́ є҆́сть побѣжда́ѧй мі́ръ, то́кмѡ вѣ́рѹѧй, ꙗ҆́кѡ І҆и҃съ є҆́сть Сн҃ъ Бж҃і́й;

ѕ҃. Се́й є҆́сть прише́дый водо́ю и҆ кро́вїю [и҆ Дх҃омъ], І҆и҃съ Хр҃то́съ, не водо́ю то́чїю, но водо́ю и҆ кро́вїю: и҆ Дх҃ъ є҆́сть свидѣ́тельствѹѧй, ꙗ҆́кѡ Дх҃ъ є҆́сть и҆́стина.

з҃. Ꙗ҆́кѡ трїѐ сѹ́ть свидѣ́тельствѹющїи на небесѝ, Ѻ҆ц҃ъ, Сло́во, и҆ ст҃ы́й Дх҃ъ: и҆ сі́и трѝ є҆ди́но сѹ́ть.

и҃. И҆ трїѐ сѹ́ть свидѣ́тельствѹющїи на землѝ, Дх҃ъ, и҆ водѧ̀, и҆ кро́вь: и҆ трїѐ во є҆ди́но сѹ́ть.

ѳ҃. А҆́ще свидѣ́тельство человѣ́ческое прїе́млемъ, свидѣ́тельство Бж҃і́е бо́лѣе є҆́сть: ꙗ҆́кѡ сі̑е є҆́сть свидѣ́тельство Бж҃і́е, є҆́же свидѣ́тельствова ѿ Сн҃ѣ своє́мъ.

і҃. Вѣ́рѹѧй въ Сн҃а Бж҃і́а, и҆́мать свидѣ́тельство въ себѣ̀: не вѣ́рѹѧй Бг҃ови, лжѧ̀ сотвори́лъ є҆́сть є҆го̀, ꙗ҆́кѡ не вѣ́рова во свидѣ́тельство, є҆́же свидѣ́тельствова Бг҃ъ ѿ Сн҃ѣ своє́мъ.

а҃і. И҆ сі̑е є҆́сть свидѣ́тельство, ꙗ҆́кѡ живо́тъ вѣ́чный да́лъ є҆́сть на́мъ Бг҃ъ, и҆ се́й живо́тъ въ Сн҃ѣ є҆гѡ̀ є҆́сть.

в҃і. И҆мѣ́ѧй Сн҃а Бж҃і́а, и҆́мать живо́тъ: а҆ не и҆мѣ́ѧй Сн҃а Бж҃і́а, животѧ̀ не и҆́мать.

г҃і. Сі̑а писа́хъ ва́мъ вѣ́рѹющымъ во и҆́мѧ Сн҃а Бж҃і́а, да вѣ́сте, ꙗ҆́кѡ живо́тъ вѣ́чный и҆́мате, и҆ да вѣ́рѹете во и҆́мѧ Сн҃а Бж҃і́а.

д҃і. И҆ сі̑е є҆́сть дерзнове́нїе, є҆́же и҆́мамы къ немѹ̀, ꙗ҆́кѡ а҆́ще чесѡ̀ про́симъ по во́ли є҆гѡ̀, послѹ́шаетъ на́съ:

є҃і. И҆ а҆́ще вѣ́мы, ꙗ҆́кѡ послѹ́шаетъ на́съ, є҆́же а҆́ще про́симъ, вѣ́мы, ꙗ҆́кѡ и҆́мамы прошє́нїѧ, и҆́хже проси́хомъ ѿ негѡ̀.

ѕ҃і. А҆́ще кто̀ оу҆зритъ бра́та своего̀ согрѣша́ющѧ грѣ́хъ не къ сме́рти, да про́ситъ, и҆ да́стъ є҆мѹ̀ живо́тъ, согрѣша́ющымъ не къ сме́рти. є҆́сть грѣ́хъ къ сме́рти: не ѿ то́мъ, глаго́лю, да мо́лится:

з҃і. Всѧ́ка непра́вда грѣ́хъ є҆́сть, и҆ є҆́сть грѣ́хъ не къ сме́рти.

4. Защото всяко отъ Бога родено, побѣждава свѣтъ-тъ, и тая е побѣда-та която е свѣтъ-тъ побѣдила, вѣра-та наша.

5. Кой е който побѣждава свѣтъ-тъ, ако не тойзи който вѣрува че Іисусъ е Сынъ Божій?

6. Той е който е дошелъ съ водѫ и съ кръвь, Іисусъ Христосъ; не тъкмо съ водѫ, но съ водѫ и съ кръвь; и Духъ-тъ е който свидѣтелствува; понеже Духъ-тъ е истина-та.

7. Защото трима сѫ които свидѣтелствуватъ [на небеса, Отецъ, Слово и Духъ Святый; и тія трима-та сѫ едно.

8. И три сѫ които свидѣтелствуватъ на земѭ-тѫ], Духъ-тъ, и вода-та и кръвь-та; и *тія* три-тѣ *съгласны* сѫ въ едно.

9. Ако пріимамы свидѣтелство-то на человѣцы-тѣ, свидѣтелство-то Божіе по голѣмо е; защото това е свидѣтелство-то Божіе, което свидѣтелствова за Сына си.

10. Който вѣрува въ Сына Божія, има свидѣтелство-то въ себе си; който не вѣрува въ Бога, лъжецъ го е направилъ, защото не е повѣрувалъ въ свидѣтелство-то, което Богъ е свидѣтелствовалъ за Сына си.

11. И това е свидѣтелство-то, че животъ вѣченъ е далъ намъ Богъ, и той животъ е въ Сына му.

12. Който има Сынъ-тъ, има животъ: който нѣма Сына Божія нѣма животъ.

13. Това писахъ вамъ, които вѣрувате въ име-то на Сына Божія, да знаете че имате животъ вѣченъ, и да вѣрувате въ име-то на Сына Божія.

14. И това е дързновеніе-то, което имамы къмъ него, че ако просимъ нѣщо по неговѫ-тѫ воліѭ, слуша ны.

15. И ако знаемъ че ны слуша, каквото да му попросимъ, знаемъ че получвамы прошенія-та които смы попросили отъ него.

16. Ако види нѣкой брата си че съгрѣщава грѣхъ не смьртно, ще попроси, и *Богъ* ще му даде животъ, *сирѣчь* на оныя които съгрѣшаватъ не смьртно. Има грѣхъ смьртенъ; не казувамъ за него да ся помоли.

17. Всяка неправда е грѣхъ, и има грѣхъ не смьртенъ.

И҃і. Вѣ́мы, ꙗ҆́кѡ всѧ́къ рожде́нный ѿ Бг҃а, не согрѣша́етъ: но рожде́нный ѿ Бг҃а, блюде́тъ себѐ, и҆ лѫка́вый не прикаса́етсѧ є҆мꙋ̀.

Д҃і. Вѣ́мы, ꙗ҆́кѡ ѿ Бг҃а є҆смы̀, и҆ мі́ръ ве́сь во ѕлѣ̀ лежи́тъ.

К҃. Вѣ́мы же, ꙗ҆́кѡ Сн҃ъ Бж҃і́й прі́иде, и҆ да́лъ є҆́сть на́мъ (свѣ́тъ и҆) ра́зꙋмъ, да позна́емъ Бг҃а и҆́стиннаго: и҆ да бꙋ́демъ во и҆́стиннѣмъ Сн҃ѣ є҆гѡ̀ І҆и҃сѣ Хр҃тѣ̀. се́й є҆́сть и҆́стинный Бг҃ъ и҆ живо́тъ вѣ́чный.

Ка҃. Ча̑дца, храни́те себѐ ѿ тре́бъ і҆дѡлскихъ. А҆ми́нь.

СОБО́РНОЄ ПОСЛА́НІЄ ВТОРО́Є.

СТ҃А́ГѠ А҆П҃ЛА І҆ѡА́ННА БГ҃ОСЛО́ВА.

ГЛАВА̀ А҃.

А҃. Ста́рецъ и҆збра́ннѣй госпожѣ̀, и҆ ча́дѡмъ є҆ѧ̀, и҆̀же а҆́зъ люблю̀ вои́стиннꙋ, и҆ не а҆́зъ то́чію, но и҆ всѝ разꙋмѣ́вшіи и҆́стиннꙋ:

В҃. За и҆́стиннꙋ пребыва́ющꙋю въ на́съ, и҆ съ на́ми бꙋ́детъ во вѣ́ки.

Г҃. Да бꙋ́детъ съ ва́ми благода́ть, ми́лость, ми́ръ, ѿ Бг҃а Ѻ҆ц҃а̀ и҆ ѿ Гдⷭ҇а І҆и҃са Хр҃та̀ Сн҃а Ѻ҆ц҃а, во и҆́стинѣ и҆ любви̇̀.

Д҃. Возра́довахсѧ ѕѣлѡ̀, ꙗ҆́кѡ ѡ҆брѣто́хъ ѿ ча̑дъ твои́хъ ходѧ́щихъ во и҆́стинѣ, ꙗ҆́коже за́повѣдь прі̑ѧхомъ ѿ Ѻ҆ц҃а̀.

Є҃. И҆ ны́нѣ молю̀ тѧ̀ госпожѐ, не ꙗ҆́кѡ за́повѣдь пишꙋ̀ тебѣ̀ но́вꙋ, но ю҆̀же и҆́мамы и҆спе́рва, да лю́бимъ дрꙋ́гъ дрꙋ́га.

18. Знаемъ че всякой роденый отъ Бога не съгрѣшава; но който е роденъ отъ Бога пази себе си, и лукавый не ся прикоснува нему.

19. Знаемъ че смы отъ Бога; и цѣлый свѣтъ въ лукаваго лежи.

20. Знаемъ още че Сынъ Божій дойде, и даде намъ разумѣніе, да познавамы истиннаго, и въ истиннаго смы, *сирѣчь* въ Сына му Іисуса Христа; той е Богъ истинный, и животъ вѣчный.

21. Чадца, пазѣте себе си отъ идолы. Аминь.

ВТОРО-ТО ПОСЛАНІЕ НА

СВЯТАГО АПОСТОЛА ІОАННА.

ГЛАВА 1.

1. *Азъ* Старецъ до избраннѫ-тѫ Госпожѫ, и до чада-та ѝ, които азъ наистинѫ любѭ; и не само азъ, но и всичкы които сѫ познали истиннѫ-тѫ;

2. За истиннѫ-тѫ, която прѣбѫдва въ насъ, и ще бѫде во вѣкы съ насъ;

3. Да бѫде съ васъ благодать, милость, миръ отъ Бога Отца, и отъ Господа Іисуса Христа Сына Отча, въ истиннѫ и любовь.

4. Много ся възрадовахъ, че намѣрихъ отъ чада-та ти *нѣкои* да ходятъ въ истиннѫ-тѫ, както пріяхмы заповѣдь отъ Отца.

5. И сега, госпоже, умолявамъ тя, не като че ти пишѫ новѫ заповѣдь, но тѫѭ коѭто отъ начало имахмы, да любимъ единъ другыго.

ѕ҃. И҆ сі̑а є҆́сть любы̀, да хо́димъ по за́повѣдемъ є҆гѡ̀. сі̑а є҆́сть за́повѣдь, ꙗ҆́коже слы́шасте и҆спе́рва, да въ не́й хо́дите.

з҃. Занѐ мно́зи лестцы̀ внидо́ша въ мі́ръ, не и҆сповѣ́дающе І҆и҃са Хр҃та̀ прише́дша во пло́ти: се́й є҆́сть лте́цъ и҆ а҆нті-хрі́стъ.

и҃. Блюди́те себѐ, да не погꙋ́битѐ, ꙗ҆̀же дѣ́ласте дѡ́брѧ, но да мзда̀ соверше́нꙋ воспріи́мете.

ѳ҃. Всѧ́къ престꙋпа́й, и҆ не пребыва́й во оу҆че́ніи Хр҃то́вѣ, Бг҃а не и҆́мать: пребыва́й же во оу҆че́ніи Хр҃то́вѣ, се́й и҆ О҆ц̑а̀ и҆ Сн̑а и҆́мать.

і҃. А҆́ще кто̀ прихо́дитъ къ ва́мъ, и҆ сегѡ̀ оу҆че́нїѧ не прино́ситъ, не пріе́млите є҆гѡ̀ въ до́мъ, и҆ ра́доватисѧ є҆мꙋ̀ не гла-го́лите:

а҃і. Глаго́лѧй бо є҆мꙋ̀ ра́доватисѧ, сообщѧ́етсѧ дѣлѡ́мъ є҆гѡ̀ злы̑мъ.

в҃і. Мнѡ́га и҆мѣ́хъ писа́ти ва́мъ, и҆ не восхотѣ́хъ хартїе́ю и҆ черни́ломъ: но надѣ́юсѧ пріити̑ къ ва́мъ, и҆ оу҆сты̀ ко оу҆стѡ́мъ глаго́лати, да ра́дость ва́ша бꙋ́детъ и҆спо́лнена.

г҃і. Цѣлꙋ́ютъ тѧ̀ ча̑да сестры̀ твоеѧ̀ и҆збра́нныѧ, а҆ми́нь.

6. И тая е любовь-та, да ходимъ по заповѣди-тѣ неговы. Тая е заповѣдь-та, както сте испьрво чули, да ходите въ неіѫ.

7. Защото много льстци влѣзохѫ въ свѣтъ-тъ, които не исповѣдуватъ че Іисусъ Христосъ дойде въ плъть; такъвъ *человѣкъ* е лъжецъ и антихристъ.

8. Внимавайте себе си да не изгубимъ снова, което сме изработили, но да получимъ пълнѫ заплатѫ.

9. Всякой който прѣстѫпува и не прѣбѫдва въ Христово-то ученіе, нѣма Бога; тойзи който прѣбѫдва въ ученіе-то Христово, той има и Отца и Сына.

10. Ако иде нѣкой при васъ, и не носи това ученіе, не дѣйте го пріима въ кѫщы, и не го поздравявайте.

11. Защото който го поздравява, быва участникъ въ неговы-тѣ злы дѣла.

12. Ако и да имахъ много да ви пишѫ, не рачихъ съ книгѫ и съ мастило; но надѣіѫ ся да дойдѫ при васъ, и уста съ уста да ви говоріѫ, да бѫде радость-та наша испълнена.

13. Поздравяватъ те чада-та на избраннѫ-тѫ твоіѫ сестрѫ. Аминь.

СОБОРНОЕ ПОСЛАНІЕ ТРЕТІЕ

СТАГО АПЛА ІОАННА БГОСЛОВА.

ГЛАВА А.

А. Старецъ Гаіеви возлюбленному, ѥгоже азъ люблю во истинну.

Б. Возлюбленне, во всѣхъ молюся (ѡ тебѣ) благоспѣтися тебѣ, и здравствовати, ꙗкоже благоспѣется тебѣ душа.

Г. Возрадовахся зѣлѡ, пришедшымъ братіамъ и свидѣтельствующымъ твою истину, ꙗкоже ты во истинѣ ходиши.

Д. Больши сеа не имамъ радости, да слышу моа чада во истинѣ ходящя.

Е. Возлюбленне, вѣрну твориши, ѥже аще дѣлаеши въ братію, и въ странныя,

ѕ. Иже свидѣтельствоваша ѡ твоей любви пред церковію: ихже предпославъ достойну Бгу, добрѣ твориши.

З. Ѡ имени бо ѥгѡ изыдоша ничтоже пріемлюще ѿ ꙗзыкъ.

И. Мы оубо должни ѥсмы пріимати таковыхъ, да поспѣшницы будемъ истинѣ.

Ѳ. Писахъ церкви: но первенстволюбецъ ихъ Діотрефъ, не пріемлетъ насъ.

І. Сегѡ ради аще пріиду, воспомяну ѥгѡ дѣла, ꙗже творитъ, словесы лукавыми оукоряя насъ: и недоволенъ быва ѡ сихъ, ни самъ пріемлетъ братію, и хотящымъ возбраняетъ, и ѿ церкве изгонитъ.

ТРЕТО-ТО ПОСЛАНІЕ НА

СВЯТАГО АПОСТОЛА ІОАННА.

ГЛАВА 1.

1. *Азъ* Старецъ възлюбленному Гаію, когото наистинѫ любіѭ.

2. Възлюбленне, молитствувамъ въ всичко да благоуспѣвашь и да си здравъ, както благоуспѣва душа-та ти.

3. Защото много ся възрадувахъ, когато дойдохѫ братія-та и свидѣтелствувахѫ за твоѭ-тѫ истинѫ, както ты ходишь въ истинѫ-тѫ.

4. По голѣмѫ радость нѣмамъ отъ това, да слушамъ че чада-та ми ходятъ въ истинѫ-тѫ.

5. Възлюбленне, вѣрно вьршишь каквото правишь на братія-та и на чужденцы-тѣ,

6. Които свидѣтелствувахѫ прѣдъ церквѫ-тѫ за твоѭ-тѫ любовь, и които ако прѣдиспратишь достойно Богу, добрѣ ще сторишь.

7. Защото за негово-то име излѣзохѫ, безъ да зематъ нищо отъ язычницы-тѣ.

8. Ный прочее длъжни смы да пріимамы таквызи, за да смы спомощници на истинѫ-тѫ.

9. Писахъ до церквѫ-тѫ; но Діотрефъ, който обыча да първенствува въ тѣхъ, не ны пріима.

10. За това, ако бы да дойдѫ, ще напомнѭ за неговы-тѣ дѣла които прави, като блядослови противъ насъ съ лошы думы; и като не е доволенъ съ това, не само той не пріима братія-та, но въспира и тѣзи които ищѫтъ *да гы пріиматъ*, и отъ церквѫ-тѫ гы пѫди.

А҃і. Возлюбленне, не оуподобляйся злому, но благому. благотворяй, ѿ Бга єсть: а злотворяй, не видѣ Бга.

В҃і. Димитріеви свидѣтельствовася ѿ всѣхъ, и ѿ самыя истины: и мы же свидѣтельствуемъ, и вѣсте, ꙗкѡ свидѣтельство наше истинно єсть.

Г҃і. Мнѡга имѣхъ писати, но не хощу черниломъ и тростію писати тебѣ:

Д҃і. Оуповаю же аве видѣти тя, и оусты ко оустѡмъ глаголати.

Є҃і. Миръ тебѣ. цѣлуютъ тя друзи: цѣлуй други по имени. аминь.

СОБОРНОЕ ПОСЛАНІЕ

ІУДИНО.

ГЛАВА А҃.

А҃. Іуда, Іисса Хрта раб, братъ же Іакова, сущымъ ѿ Бзѣ Оцѣ ѿсщенным Іисъ Хртомъ соблюденнымъ званнымъ:

В҃. Милость вамъ и миръ и любы да оумножится.

Г҃. Возлюбленніи, всако тщаніе творя писати вамъ ѿ общемъ спасеніи вашемъ, нужду возимѣхъ писати вамъ, моля подвизатися ѿ преданнѣй вѣрѣ стымъ єдиною.

Д҃. Привнидоша во нѣцыи человѣцы, древле предуставленніи на сіе ѿсужденіе, нечестивіи, Бга нашегѡ благодать пре-

11. Възлюбленне, не подражавай зло-то, но добро-то. Който прави добро отъ Бога е, а който прави зло, не е видѣлъ Бога.

12. За Димитрія ся *добро* свидѣтелствува отъ всичкы, и отъ самѫ-тѫ истинѫ; а свидѣтелствувамы още и ный, и знаете че наше-то свидѣтелство е истинно.

13. Много имахъ да пишѫ, но не щѫ да пишѫ съ мастило и перо;

14. А надѣіѫ ся скоро да тя видіѫ, и ще поговоримъ уста съ уста.

15. Миръ тебѣ. Поздравяватъ тя пріятели-тѣ; поздрави пріятели-тѣ по име.

СОБОРНО-ТО ПОСЛАНІЕ НА

СВЯТАГО АПОСТОЛА ІУДА.

ГЛАВА 1.

1. Іуда, рабъ Іисусъ Христовъ, а братъ Іакововъ, до званны-тѣ, *които сѫ* освятени отъ Бога Отца, и съхранени отъ Іисуса Христа;

2. Милость да ся умножи вамъ, и миръ и любовь.

3. Възлюбленни, понеже полагамъ всяко стараніе да ви пишѫ за общо-то спасеніе, за нуждно счетохъ да ви пишѫ, и да вы увѣщаіѫ да ся подвизавате за вѣрѫ-тѫ, която еднъжь бы прѣдадена на святыи-тѣ.

4. Защото ся примъкнѫхѫ нѣкои человѣци, които отъ давна сѫ прѣдназначени на това осѫждание, нечестиви, които прѣобращатъ

лагающіи въ скверну, и єдинаго Влки Бга, и Гда нашего Іиса Хрта ѿметающіися.

є. Воспоманути же вамъ хощу, вѣдущымъ и вамъ єдиною сіє, ꙗко Гдь люди ѿ земли Єгупетскіа спасє, послѣди невѣровавшыа погубі.

ѕ. Аггелы же не соблюдшыа своего началства, но ѿставльшыа своє жилище, на суд великаго днє, оузами вѣчными под мракомъ соблюдє.

з. Ꙗкоже Содома и Гоморра, и окрестныа ихъ грады, подобнымъ имъ образомъ преблудивша, и ходивша въ плѣди иныа, предлежатъ въ показаніє огнѧ вѣчнаго суд подємше.

и. Такожде оубо и сіи сонія видаще, плоть оубо скверна́тъ, гдства же ѿметаются, славы же хулаще (не трепєщутъ).

ѳ. Міхаилъ же Архагглъ єгда со діаволомъ разсуждаа глаголаше ѡ Моусеовѣ тѣлеси, не смѣаше суда навести хулна, но речє: да запретитъ тебѣ Гдь.

і. Сіи же, єлика оубо не вѣдатъ, хулятъ: єлика же по єстеству ꙗко безсловєсная животныа вѣдатъ, въ сихъ скверна́тся.

ѳі. Горе имъ: ꙗко въ путь Каіновъ поидоша, и въ лєсть Валаамовы мзды оустремишася, и въ прерѣканіи Корреовѣ погибоша.

ві. Сіи суть въ любвахъ вашихъ скверни́тели, съ вами ꙗдуще, без боязни себѣ пасуще: облацы безводни, ѿ вѣтръ преноси́ми: древеса єсєнна, безплодна, дважды оумерша, искоренєна:

гі. Волны свирѣпыа моря, воспѣнающе своа стыдѣніа: звѣзды прелєстныа, имже мракъ тмы во вѣки блюдєтся.

ді. Пророчествова же и ѡ сихъ седмый ѿ Адама Єноухъ, глагола: сє пріидетъ Гдь во тмахъ стыхъ Аггглъ своихъ,

єі. Сотворити суд ѡ всѣхъ, и изобличити всѣхъ нече-

благодать-тѫ на Бога нашего въ невъздьржность, и отричатъ ся отъ самаго Владыкѫ Бога и Господа нашего Іисуса Христа.

5. А искамъ да ви напомнѭ, ако и да сте познали вы еднъжь това, че Господь отъ какъ избави *свой-тъ* народъ изъ Египетскѫ-тѫ земѭ, погуби послѣ онѣзи които не повѣрвахѫ.

6. И ангелы-тѣ които не упазихѫ свое-то достоинство, но напуснѫхѫ собственно-то си жилище, варди въ вѣчны врьскы отдолу подъ мракъ-тъ, за сѫдъ-тъ на великый-тъ день:

7. Както Содомъ, Гоморръ, и околни-тѣ нимъ градове, подобно тѣмъ ся прѣдадохѫ на блудство, и слѣдувахѫ слѣдъ чуждѫ плъть, прѣдлежатъ за примѣръ, като търпятъ наказаніе-то на вѣчный-тъ огнь.

8. Така и тѣзи които бълнуватъ и осквърняватъ плъть-тѫ, прѣзиратъ власть-тѫ, и началства-та злословятъ.

9. А Михаилъ архангелъ, когато въ борбѫ съ діавола ся прѣпираше за Моисеево-то тѣло, не смѣи да произнесе *противъ него* хулително осѫжденіе, но рече: Господь да ти запрѣти.

10. Но тѣ злословятъ това което не знаѭтъ, а което знаѭтъ природно, както безсловесны-тѣ животны, въ това растлѣватъ себе си.

11. Горко имъ: защото ходихѫ въ пѫть-тъ Каиновъ, и зарадь мъздѫ рукнѫхѫ ся въ заблужденіе-то Валаамово, и погынѫхѫ въ упорство-то Кореево.

12. Тѣ сѫ пятна на ваши-тѣ любовны събранія, като пируватъ съ васъ заедно безъ страхъ, и напасуватъ себе си; облаци безводни, носени отъ вѣтрове-тѣ; дървета есенны, бесплодны, дважь умрѣлы, искоренены;

13. Свирѣпы вълны морскы, които испущатъ като пѣнѫ свои-тѣ си срамоты; звѣзды скытателны, за които е въ вѣкъ завардена мрачна тьмнина.

14. А пророкува за тѣхъ и Енохъ седмый отъ Адама, и каза: Ето иде Господь съ много тысящы свои святыи,

15. Да направи сѫдбѫ надъ всичкы, и да изобличи всичкы-тѣ

стивыхъ ѿ всѣхъ дѣлѣхъ нечестіа ихъ, имиже нечествоваша, и ѿ всѣхъ жестокихъ словесѣхъ ихъ, ꙗже глаголаша на нь грѣшницы нечестивіи.

ві. Сіи сꙋть ропотницы, оукорители, часть порочна въ похотехъ своихъ ходяще, нечестіемъ и законопреступленіемъ: и оуста ихъ глаголютъ прегѡрдаѧ, чꙋдяшеся лицамъ пользы ради.

гі Вы же, возлюбленніи, поминайте глаголы преждереченныѧ ѿ Апѡстолъ Гда нашегѡ Іисса Хрта:

ді. Занѣ глаголахꙋ вамъ: ꙗкѡ въ послѣднее время бꙋдꙋтъ рꙋгатели: по своихъ похотехъ ходяще и нечестіихъ.

еі. Сіи сꙋть ѿдѣляюще себѣ [ѿ єдиности вѣры, и сꙋть] тѣлесни, духа не имꙋще.

ві. Вы же, возлюбленніи, стою вашею вѣрою назидающе себѣ, Дхомъ стымъ молящеся,

зі. Сами себѣ въ любви Бжіей соблюдайте, ждꙋще милости Гда нашегѡ Іисса Хрта, въ жизнь вѣчнꙋю.

ві. И ѡбѣхъ оубѡ милꙋйте разсꙋждающе:

гі. Ѡбѣхъ же страхомъ спасайте, ѿ огня восхищающе: ѿбличайте же съ боязнію, ненавидяще и ꙗже ѿ плоти ѿсквернѣннꙋю ризꙋ.

ді. Могꙋщемꙋ же сохранити вы без грѣха, и без скверны, и поставити пред славою своею непорочныхъ въ радости,

еі. Єдиномꙋ премꙋдромꙋ Бгꙋ и Спсꙋ нашемꙋ, Іисомъ Хртомъ Гдемъ нашимъ, слава и величіе, держава и власть прежде всегѡ вѣка, и нынѣ, и во вся вѣки. Аминь.

между тѣхъ нечестивы, за вси-тѣ дѣла на тѣхно-то нечестіе, които сторихѫ, и за вси-тѣ жестокы *думы* които говорихѫ противъ него нечестиви-тѣ грѣшници.

16. Тѣ еѫ роптатели, мѫмрицы, които ходятъ по похоти-тѣ си; и уста-та имъ надуто говорятъ, и ласкаіѫтъ лица за печалбѫ.

17. Но вы, възлюбленни, помнѣте думы-тѣ прѣдречены отъ апостолы-тѣ на Господа нашего Іисуса Христа;

18. Какъ ви казувахѫ че на послѣдно врѣме ще има подсмиватели, които ще ходятъ по свои-тѣ си нечестивы похоти.

19. Тѣ сѫ които ся отлѫчватъ, плътскы, които Духъ нѣматъ.

20. А вы, възлюбленни, назидавайте себе си на прѣсвятѫ-тѫ вашѫ вѣрѫ, и молѣте ся Духомъ Святымъ,

21. Пазѣте себе си въ любовь-тѫ Божіѫ, въ ожиданіе на милость-тѫ на Господа нашего Іисуса Христа за животъ вѣченъ.

22. И къмъ едны бывайте милостиви, съ разсѫжденіе;

23. А другы спасавайте съсъ страхъ, като гы истръгнувате изъ огнь-тъ, и гнѫсѣте ся даже и отъ дрехѫ-тѫ осквърненѫ отъ плъть-тѫ.

24. А на Оногози който може да вы съхрани безгрѣшны, и да вы постави непорочны въ радость прѣдъ неговѫ-тѫ си славѫ,

25. Единому прѣмудрому Богу *и* Спасу нашему, *да бѫде* слава, и величіе, дьржава и власть, и нынѣ и во вся вѣкы. Аминь.

КЪ РИМЛАНОМЪ ПОСЛАНІЕ

СТАГО АПЛА ПАУЛА.

ГЛАВА А.

А. Павелъ рабъ Іисъ Христовъ, званъ Аплъ, избранъ въ благовѣстіе Божіе,

Б. Еже прежде обѣщалъ пророки своими въ писаніихъ святыхъ,

Г. О Сынѣ своемъ, бывшемъ отъ сѣмене Давдова по плоти,

Д. Нареченнѣмъ Сынѣ Божіи въ силѣ, по Духу святыни, изъ воскресенія отъ мертвыхъ, Іиса Христа Гда нашего,

Е. Имже пріахомъ благодать и апостолство въ послушаніе вѣры во всѣхъ языцѣхъ, о имени его,

З. Въ нихже есте и вы, звани Іису Христу:

Ѕ. Всѣмъ сущымъ въ Римѣ возлюбленнымъ Бгу, званнымъ святымъ: благодать вамъ и миръ отъ Бга Отца нашего и Гда Іиса Христа.

И. Первое убо благодарю Бга моего Іисомъ Христомъ о всѣхъ васъ, яко вѣра ваша возвѣщается во всемъ мірѣ:

Ѳ. Свидѣтель бо ми есть Бгъ, емуже служу духомъ моимъ во благовѣствованіи Сына его, яко безпрестани память о васъ творю,

І. Всегда въ молитвахъ моихъ молася, аще убо когда поспѣшенъ будуу волею Божіею, пріити къ вамъ:

ІА. Желаю бо видѣти васъ, да нѣкое подамъ вамъ дарованіе духовное, ко утвержденію вашему,

КЪ РИМЛЯНОМЪ ПОСЛАНІЕ

НА СВЯТАГО АПОСТОЛА ПАВЛА.

ГЛАВА 1.

1. Павелъ рабъ Іисусъ Христовъ, призованъ апостолъ, избранъ *да проповѣда* евангеліе-то Божіе,

2. (Което понапрѣдъ обѣща *Богъ* чрѣзъ пророцы-тѣ си въ святы-тѣ писанія,

3. За Сына си, Господа нашего Іисуса Христа който по плъть ся роди отъ сѣме-то Давидово,

4. А по Духъ-тъ на святыніѭ-тѫ, чрѣзъ въскрьсеніе-то отъ мьртвы-тѣ, откры ся въ *всичкѫ* силѫ Сынъ Божій:

5. Чрѣзъ когото пріехмы благодать и посланничество за негово име *да приведемъ* въ послушаніе на вѣрѫ-тѫ отъ всичкы-тѣ народы;

6. Между които сте и вы призовани отъ Іисуса Христа,)

7. На всичкы васъ които сте въ Римъ, възлюбленни Божіи, призвани святіи; благодать да бѫде вамъ и миръ отъ Бога Отца нашего, и Господа Іисуса Христа.

8. Най пьрво благодарѭ Бога моего чрѣзъ Іисуса Христа за всинца ви, защото вѣра-та ваша по всичкый-тъ свѣтъ ся възвѣстява.

9. Понеже свидѣтель ми е Богъ, комуто служѫ съ духъ-тъ си въ благовѣствованіе-то на Сына му, че непрѣстанно вы споминувамъ,

10. И въ молитвы-тѣ си вынѫгы ся молѭ дано съ волѭ-тѫ Божіѭ да ся сподобѭ нѣкога, да дойдѫ до васъ;

11. Защото желаѭ да вы видѭ, за да ви прѣдамъ духовно нѣкое дарованіе, за утвьрденіе ваше,

в҃і. Сіе́ же є҆́сть, соѹтѣ́шитися въ ва́съ вѣ́рою ѻ҆́бщею, ва́шею же и҆ моеѥ́ю:

г҃і. Не хощꙋ́ же не вѣ́дѣти ва́мъ, бра́тіе, ꙗ҆́кѡ мно́жицею восхотѣ́хъ пріити̑ къ ва́мъ, и҆ возбранє́нъ бы́хъ досе́лѣ, да нѣ́кій пло́дъ и҆мѣ́ю и҆ въ ва́съ, ꙗ҆́коже и҆ въ про́чихъ ꙗ҆зы́цѣхъ.

д҃і. Є҆ллинѡмъ же и҆ ва́рварѡмъ, мꙋ́дрымъ же и҆ неразꙋ́мнымъ до́лженъ є҆́смь:

є҃і. Та́кѡ є҆́сть, є҆́же по моемꙋ̀ ѹ҆се́рдію и҆ ва́мъ сꙋ́щымъ въ Ри́мѣ бл҃говѣсти́ти.

ѕ҃і. Не стыжꙋ́ся бо бл҃говѣствова́ніемъ Хр҃то́вымъ: си́ла бо Бж҃ія є҆́сть во спасе́ніе вса́комꙋ вѣ́рꙋющемꙋ, І҆ꙋде́ови же пре́жде и҆ Є҆ллинꙋ.

з҃і. Пра́вда бо Бж҃ія въ не́мъ ꙗ҆вла́етсѧ ѿ вѣ́ры въ вѣ́рꙋ, ꙗ҆́коже є҆́сть пи́сано: пра́ведный же ѿ вѣ́ры жи́въ бꙋ́детъ.

и҃і. Ѿкрыва́етсѧ бо гнѣ́въ Бж҃ій съ нб҃сѐ на вса́кое нечести́е и҆ непра́вдꙋ человѣ́кѡвъ содержа́щихъ и҆́стинꙋ въ непра́вдѣ.

ѳ҃і. Занѐ, разꙋ́мное Бж҃іе, ꙗ҆́вѣ є҆́сть въ ни́хъ: Бг҃ъ бо ꙗ҆ви́лъ є҆́сть и҆́мъ.

к҃. Невѝдимаѧ бо є҆гѡ̀, ѿ созда́ніѧ міра творе́нми помышлѧ́ема ви́дима сꙋ́ть, и҆ присносꙋ́щнаѧ си́ла є҆гѡ̀ и҆ Бж҃ество̀: во є҆́же бы́ти и҆́мъ безѿвѣ́тнымъ.

ка҃. Занѐже разꙋмѣ́вше Бг҃а, не ꙗ҆́кѡ Бг҃а просла́виша и҆лѝ бл҃годари́ша, но ѡ҆́свети́шасѧ помышле́ніи свои́ми, и҆ ѡ҆мрачи́сѧ неразꙋ́мное и҆́хъ се́рдце:

кв҃. Глаго́лющесѧ бы́ти мꙋ́дры ѡ҆ѥ́юродѣ́ша,

кг҃. И҆ и҆змѣни́ша сла́вꙋ нетлѣ́ннагѡ Бг҃а въ подо́біе ѻ҆́браза тлѣ́нна человѣ́ка и҆ пти́цъ и҆ четверонѡ́гъ и҆ гадъ.

кд҃. Тѣ́мже и҆ предадѐ и҆́хъ Бг҃ъ въ по́хотехъ серде́цъ и҆́хъ въ нечистотꙋ̀: во є҆́же скверни́тися тѣлесе́мъ и҆́хъ въ себѣ̀ самѣ́хъ.

ке҃. И҆же премѣни́ша и҆́стинꙋ Бж҃ію во лжꙋ̀, и҆ почто́ша и҆

12. А то е да ся утѣшѫ взаимно между васъ чрѣзъ общѫ-тѫ вѣрѫ вашѫ и моѭ.

13. И не искамъ, братіе, да не знаете че много пѫти ся каниxъ да дойдѫ до васъ, за да имамъ и отъ помежду васъ нѣкой плодъ, както и между другы-тѣ народы, (но до сега все сьмь былъ въспиранъ).

14. Дъженъ сьмь и на Еллины и на варвары, на учены и на неучены;

15. Така колкото отъ моѭ странѫ, готовъ *сьмь* да проповѣдамъ евангеліе-то и на васъ които сте въ Римъ.

16. Защото не ся срамувамъ отъ благовѣствованіе-то Христово; понеже е сила Божія за спасеніе на всякого който вѣрува, пьрвомъ на Іудеина а *послѣ* и на язычника.

17. Защото правда-та Божія въ него ся открыва чрѣзъ вѣрѫ за вѣрѫ, както е писано: Праведный-тъ чрѣзъ вѣрѫ ще бѫде живъ.

18. Защото гнѣвъ Божій ся открыва отъ небе-то врьхъ всяко нечестіе и неправдѫ на человѣцы-тѣ които дьржатъ истинѫ-тѫ съ неправдѫ.

19. Понеже това което е възможно да ся знае за Бога извѣстно е на тѣхъ; защото Богъ имъ *го* изяви.

20. Понеже невидимы-тѣ неговы, *сирѣчь* присносущна-та негова сила и божественность, виждатъ ся явно, отъ създаніе міра разумѣваемы чрѣзъ творенія-та, така що тѣ оставатъ безотвѣтни.

21. Защото като познахѫ Бога, не прославихѫ *го* като Бога, нито *го* благодарихѫ; но осуетихѫ ся въ свои-тѣ размышленія, и помрачи ся несмысленно-то тѣхно сьрдце.

22. Като ся казуватъ че сѫ мудри избезумѣхѫ,

23. И славѫ-тѫ на нетлѣннаго Бога измѣнихѫ въ подобіе на образъ на тлѣненъ человѣкъ, и на птицы и на четвероногы и на гадове.

24. За това и споредъ похоти-тѣ на сьрдца-та имъ, прѣдаде гы Богъ на нечистотѫ, да ся обезчестяватъ тѣла-та имъ въ самы тѣхъ,

25. Тѣ които промѣнихѫ истинѫ-тѫ Божіѭ въ лъжѫ, и покло-

послꙋжиша твари паче Творца, иже єсть благословенъ во вѣки. Аминь.

кв. Сегѡ ради предадѣ ихъ Бгъ въ страсти безчестіа: и жены бо ихъ измѣниша естественнꙋю подобꙋ въ презестественнꙋю,

кг. Такожде и мꙋжи ѡставлше естественнꙋю подобꙋ женска пола, разжегошася похотію своею дрꙋгъ на дрꙋга, мꙋжи на мꙋжехъ стꙋдъ содѣвающе, и возмездіе, еже подобаше прелести ихъ, въ себѣ воспріемлюще.

кд. И ꙗкоже не искꙋсиша имѣти Бга въ разꙋмѣ, (сегѡ ради) предадѣ ихъ Бгъ въ неискꙋсенъ оумъ, творити неподобнаа,

ке. Исполненныхъ всакіа неправды, блꙋженіа, лꙋкавства, лихоиманіа, злобы: исполненыхъ зависти, оубійства, ревніа, лстіи, злонравіа:

кѕ. Шепотники, клеветники, богомерзски, досадители, величавы, гѡрды, ѡбрѣтатели злыхъ, родителемъ непокоривы,

кз. Неразꙋмны, непримирителны, нелюбовны, неклатворханителны, немилостивны:

кѕ. Нѣцыи же и ѡправданіе Бжіе разꙋмѣвше, ꙗкѡ такѡваа творащіи достойни смерти сꙋть, не точію сами творатъ, но и соизволаютъ творащымъ.

ГЛАВА в.

а. Сегѡ ради безѡвѣтенъ єси, ѻ человѣче, всакъ сꙋдай: имже бо сꙋдомъ сꙋдиши дрꙋга, себѣ ѡсꙋждаеши: таажде бо твориши сꙋдай.

в. Вѣмы же, ꙗкѡ сꙋдъ Бжій єсть истинѣ на творащихъ такѡваа.

г. Помышляеши ли же сіе, ѻ человѣче, сꙋдай такѡваа творащымъ и твора самъ таажде, ꙗкѡ ты избѣжиши ли сꙋда Бжіа;

нихѫ ся и послужихѫ на тварь-тѫ а не на Творца, който е благословенъ въ вѣкы. Аминь.

26. За това гы прѣдаде Богъ на срамотны страсти; защото и жены-тѣ имъ измѣнихѫ естественно-то употрѣбеніе на противоестественно.

27. Подобно и мѫжіе-тѣ оставихѫ естественно-то употрѣбеніе на женскый-тъ полъ, та ся разжегохѫ въ похоть-тѫ си единъ на другый, и струватъ безобразность мѫжіе на мѫжіе, и пріиматъ си достойно-то въздаяніе на свое-то заблужденіе.

28. И както не ся постарахѫ да иматъ разумѣніе за Бога, прѣдаде гы Богъ на развратенъ умъ, да правятъ което не подобава,

29. Испълнени съсъ всякѫ неправдѫ, блудство, лукавство, корыстолюбіе, *и* злобѫ; пълни съсъ завистъ, убійство, крамолѫ, измамѫ, *и* злоправіе;

30. Шепотници, клеветници, богоненавистници, хулители, горди, самохвалци, измыслители на злины, непокорни на родители-тѣ *си,*

31. Безсовѣстни, вѣроломни, немилосьрди, непримирителни, немилостиви;

32. Които още и като знаіѫтъ праведный-тъ Божій сѫдъ, че тѣзи който правятъ таквызи работы сѫ достойни за смьрть, не само че гы правятъ, но и соизволяватъ на онѣзи които гы правятъ.

ГЛАВА 2.

1. За това безотвѣтенъ си, о человѣче, който и да си, що сѫдишь *другыго;* защото въ каквото сѫдишь другыго, себе си осѫждашь; понеже ты който сѫдишь, правишь исто-то.

2. А знаемъ че Божій сѫдъ е споредъ истинѫ-тѫ врьхъ *тъзи* които правятъ таквызи *работы.*

3. И мыслишь ли това, о человѣче, ты който сѫдишь тѣзи що правятъ таквызи работы, че ще избѣгнешь отъ Божій-тъ сѫдъ, като правишь и ты исто-то?

д҃. Ꙗ҆ли ѿ богатствѣ бл҃гости є҆гѡ̀ и҆ кротости и҆ долготерпѣніи нерадѝши, не вѣ́дый, ꙗ҆́кѡ бл҃гость Бж҃їа на покаа́ніе тѧ̀ веде́тъ;

є҃. По жестокости же твоеѝ и҆ непокаа́нномꙋ се́рдцꙋ, собира́еши себѣ̀ гнѣ́въ въ де́нь гнѣ́ва и҆ ѿкрове́нїа пра́веднагѡ сꙋда̀ Бж҃їа,

ѕ҃. Ꙗ҆̀же воздастъ коемꙋ́ждо по дѣлѡ́мъ є҆гѡ̀:

з҃. Ѻ҆́вымъ оу҆бѡ по терпѣ́нїю дѣ́ла блага́гѡ, сла́вы и҆ че́сти и҆ нетлѣ́нїа и҆щꙋ́щымъ, живо́тъ вѣ́чный:

и҃. Ꙗ҆ ꙗ҆̀же по рве́нїю противлѧ́ютсѧ оу҆бѡ и҆́стинѣ, повинꙋ́ютсѧ же непра́вдѣ, ꙗ҆́рость и҆ гнѣ́въ:

ѳ҃. Скорбь и҆ тѣснота̀ на всѧ́кꙋ дꙋ́шꙋ человѣ́ка творѧ́щагѡ зло́е, і҆ꙋде́а же пре́жде и҆ є҆́ллина:

і҃. Сла́ва же и҆ че́сть и҆ ми́ръ всѧ́комꙋ дѣ́лающемꙋ бл҃го́е, і҆ꙋде́еви же пре́жде и҆ є҆́ллинꙋ.

а҃і. Нѣ́сть бо на лица̑ зрѣ́нїѧ оу҆ Бг҃а.

в҃і. Є҆ли́цы бо беззако́нныѡ согрѣши́ша, беззако́нныѡ и҆ погѝбнꙋтъ, и҆ є҆ли́цы въ зако́нѣ согрѣши́ша, зако́номъ сꙋ́дъ прі́имꙋтъ.

г҃і. Не слы́шателїе бо зако́на пра́веднѝ пред̾ Бг҃омъ, но творцы̀ зако́на, (сі́и) ѿправдѧ́тсѧ.

д҃і. Є҆гда̀ бо ꙗ҆зы́цы не и҆́мꙋще зако́на є҆стество́мъ закѡ́нная творѧ́тъ, сі́и зако́на не и҆́мꙋще, са́ми себѣ̀ сꙋ́ть зако́нъ:

є҃і. Ꙗ҆̀же ꙗ҆влѧ́ютъ дѣ́ло зако́иное напи́сано въ сердца́хъ свои́хъ, спослꙋ́шествꙋ́ющей и҆́мъ со́вѣсти, и҆ междꙋ̀ собо́ю помыслѡ́мъ ѡ҆сꙋжда́ющымъ и҆ли̇̀ ѿвѣща́ющымъ,

ѕ҃і. Въ де́нь є҆гда̀ сꙋ́дитъ Бг҃ъ та̑йнаѧ человѣ́кѡмъ, по бл҃говѣ́стїю моемꙋ̀, і҆и҃сомъ Хр҃то́мъ.

з҃і. Сѐ ты̀ і҆ꙋде́й и҆менꙋ́ешисѧ, и҆ почива́еши на зако́нѣ, и҆ хва́лишисѧ ѿ Бг҃ѣ,

и҃і. И҆ разꙋмѣ́еши во́лю, и҆ разсꙋжда́еши лꙋ́чшаѧ, наꙋча́емь ѿ зако́на:

4. Или прѣзирашь богатство-то на неговѫ-тѫ благость, търпѣливость, и дълготърпѣніе, безъ да знаешь че Божія-та благость тя води на покаяніе?

5. А по упорство-то си и непокаянно-то *си* сърдце, ты трупашь на себе си гнѣвъ, *за* въ день-тъ на гнѣвъ-тъ и на открытіе-то на праведный-тъ сѫдъ отъ Бога,

6. Който ще въздаде всякому споредъ дѣла-та му;

7. Животъ вѣченъ на тѣзи, които съ постоянство-то въ добро дѣло търсятъ славѫ, почесть и безсмьртіе;

8. Ярость пакъ и гнѣвъ на тѣзи които упорствуватъ и ся не покоряватъ на истинѫ-тѫ, а покоряватъ ся на неправдѫ-тѫ;

9. Скърбь и утѣсненіе на всякѫ душѫ на человѣка който работи зло, пьрвомъ на Іудеина *послѣ* и на язычника;

10. А слава и почесть и миръ всякому който прави добро, пьрвомъ на Іудеина *послѣ* и на язычника.

11. Понеже Господь на лице не гледа.

12. Защото тѣзи които сѫ съгрѣшили безъ законъ, безъ законъ ще и да погынѫтъ; и които сѫ подъ законъ съгрѣшили, по закону сѫдени ще бѫдѫтъ,

13. (Защото не сѫ праведни прѣдъ Бога слушатели-тѣ на законъ-тъ, но испълнители-тѣ на законъ-тъ ще бѫдѫтъ оправдани.

14. Понеже, когато язычници-тѣ, които нѣматъ законъ, по природѫ-тѫ правятъ което е законно, то и законъ като нѣматъ тѣ, сами сѫ законъ на себе си:

15. Тѣ показуватъ дѣло-то на законъ-тъ, написано на сърдцата имъ, иматъ и совѣсть-тѫ си, която съсвидѣтелствува, и помыслытѣ които ся осѫждатъ или ся и оправдаватъ помежду си единъ другый),

16. Въ день-тъ, когато, споредъ мое-то благовѣствованіе, Богъ чрѣзъ Іисуса Христа ще сѫди тайны-тѣ *дѣла* на человѣцы-тѣ.

17. Ето ты ся зовешь Іудеинъ, и облегашь ся на законъ-тъ, и съ Бога ся хвалишь,

18. И знаешь волѭ-тѫ *неговѫ*, и разсѫждашь по добро-то, понеже ся научавашь отъ законъ-тъ;

а҃і. Оу҆пова́ла же себѣ̀ вожда̀ бы́ти слѣпы̑мъ, свѣ́та сꙋ́щымъ во тмѣ̀,

к҃. Наказа́тела безꙋ́мнымъ, оу҆чи́тела младе́нцемъ, и҆мꙋ́ща ѻ҆́бразъ ра́зꙋма и҆ и҆́стины въ зако́нѣ:

к҃а. Наꙋча́ла оу҆́бо и҆на́го, себе́ ли не оу҆чи́ши;

к҃в. Проповѣ́дала не кра́сти, кра́деши: глаго́лай не прелюбы̀ твори́ти, прелюбы̀ твори́ши: гнꙋша́лся и҆дѡ́лъ, ста̑ла кра́деши:

к҃г. И҆́же въ зако́нѣ хва́лишися, престꙋпле́нїемъ зако́на Бг҃а безче́ствꙋеши.

к҃д. И҆ма̑ бо Бж҃їе ва́ми хꙋ́лится во ꙗ҆зы́цѣхъ, ꙗ҆́коже є҆́сть пи́сано.

к҃е. Ѻ҆брѣ́занїе бо по́льзꙋетъ, а҆́ще зако́нъ твори́ши: а҆́ще же зако́на престꙋ́пникъ є҆сѝ, ѡ҆брѣ́занїе твоѐ неѡбрѣ́занїе бы́сть.

к҃ѕ. А҆́ще оу҆́бо неѡбрѣ́занїе ѡ҆правда́нїе зако́на сохрани́тъ, не неѡбрѣ́занїе ли є҆гѡ̀ во ѡ҆брѣ́занїе вмѣни́тся;

к҃з. И҆ ѡ҆сꙋ́дитъ є҆́же ѿ є҆стества̀ неѡбрѣ́занїе зако́нъ совершаю́щее, тебѐ, и҆́же писа́нїемъ и҆ ѡ҆брѣ́занїемъ є҆сѝ престꙋ́пникъ зако́на.

к҃и. Не бо̀ и҆́же ꙗ҆вѣ̀ і҆ꙋде́й є҆́сть, ни є҆́же ꙗ҆вѣ̀ во пло́ти, ѡ҆брѣ́занїе:

к҃а. Но и҆́же въ та́йнѣ і҆ꙋде́й, и҆ ѡ҆брѣ́занїе се́рдца дх҃омъ, (а҆) не писа́нїемъ: є҆мꙋ́же похвала̀ не ѿ человѣ́къ, но ѿ Бг҃а.

ГЛАВА̀ Г҃.

а҃. Что̀ оу҆́бо ли́шшее і҆ꙋде́ю; и҆ли̑ ка́я по́льза ѡ҆брѣ́занїа;

в҃. Мно́гѡ по всѧ́комꙋ ѻ҆́бразꙋ. пе́рвѣе бо ꙗ҆́кѡ ввѣ́рена бы́ша и҆́мъ словеса̀ Бж҃їа.

19. Имашь още увѣреніе въ себе си, че си водитель на слѣпытѣ, видѣлина на тѣзи които сѫ въ тьмнинѫ,

20. Наставникъ на простацы-тѣ, учитель на младенцы-тѣ, понеже имашь въ законъ-тъ образъ-тъ на знаніе-то и на истинѫ-тѫ.

21. И тъй ты който учишь другыго, не учишь ли себе си? Ты който проповѣдувашь да не крадѫтъ, крадешь ли?

22. Ты който казувашь да не прѣлюбодѣйствуватъ, прѣлюбодѣйствувашь ли? Ты който ся гнусишь отъ идолы-тѣ, святотатствувашь ли?

23. Ты, който ся хвалишь съсъ законъ-тъ, безчестишь ли Бога чрѣзъ прѣстѫпуваніе-то на законъ-тъ?

24. Защото, споредъ както е писано, име-то Божіе поради васъ ся хули между язычницы-тѣ.

25. Понеже обрѣзаніе-то ползува, ако испълняшь законъ-тъ; ако ли си прѣстѫпникъ на законъ-тъ, то твое-то обрѣзаніе става необрѣзаніе.

26. И тъй, ако необрѣзанный-тъ съхранява заповѣди-тѣ на закона, негово-то необрѣзаніе нѣма ли да *му* ся вмѣни за обрѣзаніе?

27. И въ природно състояніе необрѣзанный-тъ, който испълнява законъ-тъ не ще ли осѫди тебе, който имашь писаніе-то *на законъ-тъ* и обрѣзаніе-то, а пакъ си прѣстѫпникъ на законъ-тъ?

28. Защото не е Іудеинъ тойзи който е наявѣ *такъвъ*, нито е обрѣзаніе, което е наявѣ, въ плъть-тѫ.

29. Но Іудеинъ е *тойзи* който е вѫтрѣшно *Іудеинъ*, и обрѣзаніе това *което е* въ сърдце-то, по духъ, а не по буквѫ; на когото похвала-та не е отъ человѣцы-тѣ, но отъ Бога.

ГЛАВА 3.

1. И тъй какво е прѣимущество-то на Іудеинъ-тъ? или каква полза има отъ обрѣзаніе-то?

2. Много отъ всякѫ странѫ. А най пьрво защото *на Іудеи-тѣ* ся въвѣри слово-то Божіе.

г҃. Что̀ бо, а҆́ще не вѣ́роваша нѣ́цыи; є҆да̀ (оу҆́бо) невѣ́рствіе и҆́хъ вѣ́рꙋ бж҃ію оу҆праздни́тъ;

д҃. Да не бꙋ́детъ: да бꙋ́детъ же бг҃ъ и҆́стиненъ, всѧ́къ же человѣ́къ ло́жь, ꙗ҆́коже є҆́сть пи́сано: ꙗ҆́кѡ да ѡ҆правди́шисѧ во словесѣ́хъ твои́хъ, и҆ побѣди́ши, внегда̀ сꙋди́ти ти̑.

є҃. А҆́ще ли непра́вда на́ша, бж҃ію пра́вдꙋ составлѧ́етъ, что̀ речѐмъ: є҆да́ ли непра́веденъ бг҃ъ наносѧ́й гнѣ́въ; по человѣ́кꙋ глаго́лю,

ѕ҃. Да не бꙋ́детъ: поне́же ка́кѡ сꙋди́ти и҆́мать бг҃ъ мі́рꙋ;

з҃. А҆́ще бо и҆́стина бж҃іа въ моє́й лжѝ и҆збы́точествова въ сла́вꙋ є҆гѡ̀, что̀ є҆щѐ и҆ а҆́зъ ꙗ҆́кѡ грѣ́шникъ ѡ҆сꙋждаю́сѧ;

и҃. И҆ не ꙗ҆́коже хꙋ́лимсѧ, и҆ ꙗ҆́коже глаго́лютъ нѣ́цыи на́съ глаго́лати, ꙗ҆́кѡ сотвори́мъ ѕла̑а, да прі́идꙋтъ бл҃га̑а: и҆́хже сꙋ́дъ пра́веденъ є҆́сть.

ѳ҃. Что̀ оу҆́бо; преимѣ́емъ ли; ника́коже: предꙋкори́хомъ бо І҆ꙋде́и же и҆ є҆́ллины вса̀ под̾ грѣхо́мъ бы́ти,

і҃. Ꙗ҆́коже є҆́сть пи́сано, ꙗ҆́кѡ нѣ́сть пра́веденъ никто́же:

а҃і. Нѣ́сть разꙋмѣва́й, и҆ нѣ́сть взыска́й бг҃а.

в҃і. Всѝ оу҆клони́шасѧ, вкꙋ́пѣ непотре́бни бы́ша: нѣ́сть твора́й бл҃гостыню, нѣ́сть да́же до є҆ди́нагѡ.

г҃і. Гро́бъ ѿве́рстъ горта́нь и҆́хъ, а҆́зы̑ки свои́ми лща́хꙋ: ꙗ҆́дъ а҆спі́довъ под̾ оу҆стна́ми и҆́хъ:

д҃і. И҆́хже оу҆ста̀ кла́твы и҆ го́рести пѡ́лна сꙋ́ть.

є҃і. Скѡ́ры но́ги и҆́хъ проліѧ́ти кро́вь.

ѕ҃і. Сокрꙋше́ніе и҆ ѡ҆ѕлобле́ніе на пꙋте́хъ и҆́хъ:

з҃і. И҆ пꙋтѝ ми́рнагѡ не позна́ша.

и҃і. Нѣ́сть стра́ха бж҃іа пред̾ о҆́чима и҆́хъ.

ѳ҃і. Вѣ́мы же, ꙗ҆́кѡ є҆ли́ка зако́нъ глаго́летъ, сꙋ́щымъ въ зако́нѣ глаго́летъ: да всѧ́ка оу҆ста̀ заграда́тсѧ, и҆ повини́ненъ бꙋ́детъ ве́сь мі́ръ бг҃ови.

3. Понеже ако нѣкои не повѣрувахѫ, що *има отъ това?* Да ли ще тѣхно-то невѣрство да уничтожи Божіѭ-тѫ вѣрѫ?

4. Да не бѫде; но Богъ нека е истиненъ, а всякой человѣкъ лъжливъ; споредъ както е писано: За да ся оправдаешь въ словеса-та си, и да побѣдишь когато ся сѫдишь.

5. Ако ли наша-та неправда показува Божіѭ-тѫ правдѫ, що има да речемъ? Да ли е Богъ несправедливъ, когато наноси гнѣвъ? (По человѣчески говоріѭ.)

6. Да не бѫде! понеже какъ ще сѫди Богъ свѣтъ-тъ?

7. Защото, ако съ моіѭ-тѫ лъжѫ стане повече явна истина-та Божія за неговѫ славѫ, то защо вече азъ да ся осѫждамъ като грѣшникъ?

8. И, (както ны хулятъ, и както говорятъ нѣкои че ный *тъй* казвамы,) *защо* да не правимъ зло-то, за да дойде добро-то? На таквызь осѫжденіе-то е праведно.

9. А що отъ това? надминувамы ли *въ нѣщо язычницы-тѣ?* Никакъ не; защото прѣдизобличихмы и Іудеи-тѣ и язычницы-тѣ, че всичкы сѫ подъ грѣхъ;

10. Както е писано: Нѣма праведенъ ни единъ;

11. Нѣма който да разумѣва, нѣма който да търси Бога.

12. Всичкы ся уклонихѫ, купно непотрѣбни станѫхѫ, нѣма който да прави добро, нѣма ни единъ.

13. Гърло-то имъ е гробъ отворенъ; съ языцы-тѣ си льстѣхѫ; подъ устны-тѣ имъ *е* ядъ аспидовъ:

14. На които уста-та сѫ пълны съ клѣтвы и горести.

15. Нозѣ-тѣ имъ сѫ бързы да пролѣѭтъ кръвь.

16. Запустеніе и окаянство въ пѫтища-та имъ;

17. И пѫть миренъ не сѫ познали.

18. Нѣма страхъ Божій прѣдъ очи-тѣ имъ.

19. И знаемъ че което казува законъ-тъ, говори на онѣзи които сѫ подъ законъ-тъ; за да ся затулятъ всякы уста, и да бѫде цѣлъ свѣтъ повиненъ прѣдъ Бога.

к҃. Занѐ ѿ дѣлъ закóна не ѿправдѝтсѧ всáка плóть предни́мъ: закóномъ бо познáніе грѣхà.

ка҃. Нынѣ же кромѣ̀ закóна прáвда Бж҃іа ꙗ҆ви́сѧ, свидѣтельствꙋема ѿ закóна и҆ прорѡ́къ.

кв҃. Прáвда же Бж҃іа вѣ́рою І҆и҃съ Хр҃тóвою во всѣ́хъ и҆ на всѣ́хъ вѣ́рꙋющихъ: нѣ́сть бо рáзнствіа:

кг҃. Вси́ бо согрѣши́ша, и҆ лишéни сꙋ́ть слáвы Бж҃іа,

кд҃. Ѡ҆правдáеми тꙋ́не бл҃годáтїю є҆гѡ̀, и҆зкавлéніемъ, є҆́же ѿ Хр҃тѣ̀ І҆и҃сѣ,

ке҃. Є҆гóже предположѝ Бг҃ъ ѿчищéніе вѣ́рою въ кровѝ є҆гѡ̀, въ ꙗ҆влéніе прáвды своеѧ̀, за ѿпꙋщéніе прéжде бы́вшихъ грѣхѡ́въ.

кѕ҃. Въ долготерпѣ́ніи Бж҃іи, и҆ въ показáніе прáвды є҆гѡ̀ въ нынѣ́шиее врéмѧ, во є҆́же бы́ти є҆мꙋ̀ прáведнꙋ, и҆ ѿправдáющꙋ сꙋ́щаго ѿ вѣ́ры І҆и҃совы.

кз҃. Гдѣ̀ оу҆́бо похвалà; ѿгнáсѧ: котóрымъ закóномъ; дѣ́лы ли; нѝ, но закóномъ вѣ́ры.

ки҃. Мы́слимъ оу҆́бо вѣ́рою ѿправдáтисѧ человѣ́кꙋ, безъ дѣ́лъ закóна.

ка҃. И҆лѝ І҆ꙋдéєвъ Бг҃ъ тóкмѡ, а҆ не и҆ ꙗ҆зы́кѡвъ; є҆́й, и҆ ꙗ҆зы́кѡвъ.

кѧ҃. Понéже є҆ди́нъ Бг҃ъ, и҆́же ѿправдѝтъ ѿбрѣ́занїе ѿ вѣ́ры, и҆ неѡбрѣ́занїе вѣ́рою.

кѧа҃. Закóнъ ли оу҆́бо разорáемъ вѣ́рою; да не бꙋ́детъ: но закóнъ оу҆твержда́емъ.

ГЛАВѢ̀ Д҃.

а҃. Что̀ оу҆́бо речéмъ А҆враáма О҆ц҃а̀ нáшего ѿбрѣ́стѝ по плóти;

в҃. А҆́ще бо А҆враáмъ ѿ дѣ́лъ ѿправдáсѧ, и҆́мать похвалꙋ̀, но не оу҆ Бг҃а.

20. Защото ни една плъть нѣма да ся оправдае прѣдъ него отъ дѣла-та на законъ-тъ; понеже чрѣзъ законъ-тъ быва *само* познаваніе-то на грѣхъ-тъ.

21. А сега и безъ законъ-тъ ся яви правда-та Божія, за коіѫто свидѣтелствуватъ законъ-тъ и пророци-тѣ;

22. Сирѣчь правда-та Божія чрѣзъ вѣрѫ-тѫ въ Іисуса Христа за всичкы и на всичкы които вѣруватъ; защото нѣма разлика.

23. Понеже всичкы съгрѣшихѫ, и лишени сѫ отъ славѫ-тѫ Божіѭ.

24. А оправдаватъ ся даромъ съ неговѫ-тѫ благодать, чрѣзъ искупуваніе-то което е въ Христа Іисуса,

25. Когото Богъ прѣдложи умилостивеніе чрѣзъ вѣрѫ-тѫ въ кръвь-тѫ му, да покаже правдѫ-тѫ си, за опрощаваніе на стореныте изъ напрѣдъ грѣхове, чрѣзъ дълготьрпѣніе-то Божіе,

26. Да покаже правдѫ-тѫ си въ настоящо-то врѣме, за да е той праведенъ, и да оправдава тогози който вѣрува въ Іисуса.

27. И тъй дѣ остава похвала-та? Исключена е. Чрѣзъ кой законъ? *чрѣзъ законъ-тъ* на дѣла-та ли? Не; но чрѣзъ законъ-тъ на вѣрѫ-тѫ.

28. И тъй ный заключавамы че человѣкъ ся оправдава чрѣзъ вѣрѫ-тѫ, безъ дѣла-та на закона.

29. Или Богъ е *Богъ* само на Іудеи-тѣ? а не и на язычницы-тѣ? Наистинѫ и на язычницы-тѣ е.

30. Понеже единъ е Богъ, който ще оправдае обрѣзаніе-то отъ вѣрѫ-тѫ, и необрѣзаніе-то чрѣзъ вѣрѫ-тѫ.

31. И тъй съ вѣрѫ-тѫ законъ ли развалямы? Да не бѫде; но законъ утвьрдявамы.

ГЛАВА 4.

1. И тъй що има да речемъ, че е намѣрилъ Авраамъ нашій-тъ отецъ по плъти?

2. Защото ако ся е оправдалъ Авраамъ отъ дѣла-та, има съсъ що да ся хвали; но не прѣдъ Бога.

г҃. Что́ бо писа́ніе глаго́летъ; вѣ́рова же А҆враа́мъ Бг҃ови, и҆ вмѣни́ся є҆мꙋ̀ въ пра́вдꙋ.

д҃. Дѣ́лающемꙋ же мзда̀ не вмѣна́етсѧ по бл҃года́ти, но по до́лгꙋ.

є҃. А҆ не дѣ́лающемꙋ, вѣ́рꙋющемꙋ же во ѡ҆правдѧ́ющаго нечести́ва, вмѣна́етсѧ вѣ́ра є҆гѡ̀ въ пра́вдꙋ.

ѕ҃. Ꙗ҆́коже и҆ Дв҃дъ глаго́летъ бл҃же́нство человѣ́ка, є҆мꙋ́же вмѣна́етъ Бг҃ъ пра́вдꙋ, бе́з дѣ́лъ зако́на,

з҃. Бл҃же́ни, и҆́хже ѡ҆пꙋсти́шасѧ беззакѡ́ніѧ, и҆ и҆́хже прикры́шасѧ грѣсѝ.

и҃. Бл҃же́нъ мꙋ́жъ, є҆мꙋ́же не вмѣни́тъ Гдⷭ҇ь грѣха̀.

ѳ҃. Бл҃же́нство ᲂу҆́бо сі̑є на ѡ҆брѣ́занїе ли, и҆лѝ на неѡбрѣ́занїе; глаго́лемъ бо: ꙗ҆́кѡ вмѣни́ся А҆враа́мꙋ вѣ́ра въ пра́вдꙋ:

і҃. Ка́кѡ ᲂу҆́бо вмѣни́ся є҆мꙋ̀; во ѡ҆брѣ́занїи ли сꙋ́щꙋ, и҆лѝ въ неѡбрѣ́занїи; не во ѡ҆брѣ́занїи, но въ неѡбрѣ́занїи:

а҃і. И҆ зна́менїе прїѧ́тъ ѡ҆брѣ́занїѧ, печа́ть пра́вды вѣ́ры, ꙗ҆̀же въ неѡбрѣ́занїи: ꙗ҆́кѡ бы́ти є҆мꙋ̀ ѻ҆ц҃ꙋ̀ всѣ́хъ вѣ́рꙋющихъ въ неѡбрѣ́занїи, во є҆̀же вмѣни́тиса и҆ тѣ́мъ въ пра́вдꙋ:

в҃і. И҆ ѻ҆ц҃ꙋ̀ ѡ҆брѣ́занїѧ, не сꙋ́щымъ то́чїю ѿ ѡ҆брѣ́занїѧ, но и҆ ходѧ́щымъ въ стопа́хъ вѣ́ры, ꙗ҆̀же (бѣ̀) въ неѡбрѣ́занїи, ѻ҆ц҃а̀ на́шегѡ А҆враа́ма.

г҃і. Не зако́номъ бо ѡ҆бѣтова́нїе А҆враа́мꙋ и҆лѝ сѣ́мени є҆гѡ̀, є҆̀же бы́ти є҆мꙋ̀ наслѣ́дникꙋ мі́рови, но пра́вдою вѣ́ры.

д҃і. А҆́ще бо сꙋ́щїи ѿ зако́на, наслѣ́дницы, и҆спразни́ся вѣ́ра, и҆ разори́ся ѡ҆бѣтова́нїе.

є҃і. Зако́нъ бо гнѣ́въ содѣ́ловаетъ: и҆дѣ́же бо нѣ́сть зако́на, (тꙋ̀) ни престꙋпле́нїѧ.

ѕ҃і. Сегѡ̀ ра́ди ѿ вѣ́ры, да по бл҃года́ти, во є҆̀же бы́ти и҆звѣ́стнꙋ ѡ҆бѣтова́нїю всемꙋ̀ сѣ́мени, не то́чїю сꙋ́щемꙋ ѿ

3. Понеже що казува писаніе-то? И повѣрува Авраамъ въ Бога, и *то* му ся вмѣни за правдѫ.

4. А на тогозь който работи, заплата-та *му* не ся вмѣнява като благодать, но като длъгъ;

5. А на тогозь който не работи, а вѣрува въ тогозь, който оправдава нечестивый-тъ, негова-та вѣра *му* ся вмѣнява за правдѫ.

6. Както и Давидъ казува блаженство-то на человѣка, комуто Богъ вмѣнява правдѫ безъ дѣла.

7. Блажени *тѣзи* на които беззаконія-та ся простихѫ, и на които грѣхове-тѣ ся прикрыхѫ.

8. Блаженъ человѣкъ той комуто Господь нѣма да вмѣни грѣхъ.

9. И тъй това блаженство за обрѣзанны-тѣ ли *быва*, или и за необрѣзанны-тѣ? защото казувамы че на Авраама вѣра-та *му* ся вмѣни за правдѫ.

10. А какъ му ся вмѣни? когато бѣше въ обрѣзаніе ли, или въ необрѣзаніе? Не въ обрѣзаніе, но въ необрѣзаніе.

11. И прія бѣлѣгъ-тъ на обрѣзаніе-то, *като* печатъ на правдѫ-тѫ чрѣзъ вѣрѫ-тѫ, коѭто *имаше* като бѣше необрѣзанъ, да бѫде той отецъ на всичкы-тѣ вѣруѭщы *когато сѫ* въ необрѣзаніе, за да ся вмѣни правда-та и на тѣхъ;

12. И отецъ на обрѣзаніе-то, не тъкмо на обрѣзаны-тѣ, но и на тѣзи които ходятъ въ стѫпкы-тѣ на вѣрѫ-тѫ на отца нашего Авраама когато бѣ въ необрѣзаніе.

13. Понеже обѣщаніе-то къмъ Авраама или къмъ негово-то сѣме, че ще бѫде наслѣдникъ на свѣтъ-тъ, не *станѫ* чрѣзъ законъ-тъ, но чрѣзъ правдѫ-тѫ на вѣрѫ-тѫ.

14. Защото ако сѫ наслѣдници тѣзи които сѫ отъ законъ-тъ, то вѣра-та е осуетена, и обѣщаніе-то е уничтожено;

15. Понеже законъ-тъ докарва гнѣвъ; защото дѣто нѣма законъ, *тамъ* нѣма нито прѣстѫпленіе.

16. За това *наслѣдіе-то* е отъ вѣрѫ-тѫ, за да бѫде по благодать, така що обѣщаніе-то да е здраво на всичко-то сѣме, не токо

закона, но и сущемꙋ ѿ вѣры Авраамовы, иже єсть ѻ҃цъ всѣмъ намъ:

зі. Якоже єсть писано: ꙗкѡ ѻ҃ца мнѡгимъ ꙗзыкѡмъ положихъ тѧ: прамѡ Бг҃ꙋ, ємꙋже вѣрова, животворѧщемꙋ мертвыѧ, и нарицѧющꙋ не сꙋщаѧ ꙗкѡ сꙋщаѧ.

иі. Иже паче оупованіѧ во оупованіе вѣрова, во єже быти ємꙋ ѻ҃цꙋ мнѡгимъ ꙗзыкѡмъ, по реченномꙋ: такѡ бꙋдетъ сѣмѧ твоє:

ді. И не изнемогъ вѣрою, ни оусмотри своеѧ плоти оуже оумерщвленныѧ, столѣтенъ нѣгдѣ сый, и мертвости ложесны Сарриныхъ:

к҃. Во ѡбѣтованіи же Бжіи не оусꙋмнѣсѧ невѣрованіемъ, но возможе вѣрою, давъ славꙋ Бг҃ови,

к҃а. И извѣстенъ бывъ, ꙗкѡ, єже ѡбѣщѧ, силенъ єсть и сотворити.

к҃в. Тѣмже и вмѣнисѧ ємꙋ въ правдꙋ.

к҃г. Не писано же бысть за того єдинаго точію, ꙗкѡ вмѣнисѧ ємꙋ:

к҃д. Но и за ны, имже хощетъ вмѣнитисѧ, вѣрꙋющымъ въ воскресившаго Іисѧ Хрта Гда нашего изъ мертвыхъ,

к҃є. Иже преданъ бысть за прегрѣшенія наша, и воста за ѡправданіе наше.

ГЛАВА Є҃.

а҃. Ѡправдившесѧ оубо вѣрою, мир имамы къ Бг҃ꙋ Гдемъ нашимъ Іисъ Хртомъ,

в҃. Имже и приведеніе ѡбрѣтохомъ вѣрою во блгодать сію, въ неиже стоимъ: и хвалимсѧ оупованіемъ славы Бжіѧ.

г҃. Не точію же, но и хвалимсѧ въ скорбехъ, вѣдаще, ꙗкѡ скорбь терпѣніе содѣловаетъ,

д҃. Терпѣніе же искꙋсство, искꙋсство же оупованіе,

на това което е отъ законъ-тъ, но и на това което е отъ вѣрѫ-тѫ на Авраама, който е на всинца ни отецъ,

17. (Както е писано: Поставихъ тя отецъ на много народы,) прѣдъ Бога въ когото повѣрува, и който съживява мьртвы-тѣ, и нарича което не сѫществува като че сѫществува.

18. Той безъ *причинѫ за* надеждѫ повѣрува въ надеждѫ, че ще бѫде отецъ на много народы, по речено-то: Така *многобройно* ще бѫде твое-то сѣме.

19. И безъ да ослабне въ вѣрѫ-тѫ, не сматряше че тѣло-то му е вече замьртвѣло, като бѣ почти столѣтенъ, нито мьртвость-тѫ на Сарринѫ-тѫ утробѫ.

20. Нито си тури омыслъ съ невѣріе за Божіе-то обѣщаніе, но утвьрди ся въ вѣрѫ-тѫ, и даде Богу славѫ,

21. Увѣренъ че това което обѣща *Богъ,* силенъ е и да го испълни.

22. За това му ся и вмѣни за правдѫ.

23. *Това* пакъ, че му ся вмѣни *за правдѫ*, не ся написа *тъкмо* за едного него,

24. Но и за насъ, на които ще ся вмѣнява, като вѣрувамы въ тогози който е въскрьсилъ отъ мьртвы-тѣ Іисуса Господа нашего,

25. Който бы прѣдаденъ за прѣгрѣшенія-та ни и въскрьснѫ за оправданіе-то ни.

ГЛАВА 5.

1. И тъй оправдани чрѣзъ вѣрѫ, имамы миръ съ Бога, чрѣзъ Господа нашего Іисуса Христа;

2. Чрѣзъ когото *ный* съ вѣрѫ-тѫ придобыхмы и входъ-тъ въ тѫзи благодать въ коѭто стоимъ, и ся хвалимъ съ надеждѫ-тѫ на Божіѭ-тѫ славѫ.

3. И не токо това, но хвалимъ ся и въ скърби-тѣ *си,* като знаемъ че скърбь-та произвожда търпѣніе,

4. А търпѣніе-то опытность, а опытность-та надеждѫ:

є. Оу҆пова́ніе же не посрами́тъ: ꙗ҆́кѡ любы̀ Бж҃їа и҆зліа́ся въ сердца̀ на́ша Дх҃омъ ст҃ы́мъ да́нными на́мъ.

ѕ. Є҆щє́ бо Хр҃то́съ сꙋ́щымъ на́мъ немощны̑мъ, по вре́мени за нечести́выхъ оу҆́мре.

з҃. Є҆два́ бо за пра́ведника кто̀ оу҆́мретъ: за бл҃га́го бо не́гли кто̀ и҆ де́рзнетъ оу҆мре́ти:

и҆. Составла́етъ же свою̀ любо́вь къ на́мъ Бг҃ъ, ꙗ҆́кѡ є҆щѐ грѣ́шникѡмъ сꙋ́щымъ на́мъ Хр҃то́съ за ны̀ оу҆́мре.

ѳ҃. Мно́гѡ оу҆́бо па́че, ѡ҆правда́ни бы́вше ны́нѣ кро́вїю є҆гѡ̀, спасе́мсѧ и҆́мъ ѿ гнѣ́ва.

і҃. А҆́ще бо вразѝ бы́вше примири́хомсѧ Бг҃ꙋ сме́ртїю Сн҃а є҆гѡ̀, мно́жае па́че примири́вшесѧ спасе́мсѧ въ животѣ̀ є҆гѡ̀:

а҃і. Не то́чїю же, но и҆ хва́лимсѧ ѡ҆ Бг҃ѣ Гдⷭ҇емъ на́шимъ І҆и҃съ Хр҃то́мъ, и҆́мже ны́нѣ примире́ніе прїа́хомъ.

в҃і. Сегѡ̀ ра́ди ꙗ҆́коже є҆ди́нѣмъ человѣ́комъ грѣ́хъ въ мі́ръ вни́де, и҆ грѣхо́мъ сме́рть, и҆ та́кѡ сме́рть во всѧ̑ человѣ́ки вни́де, въ не́мже всѝ согрѣши́ша.

г҃і. До зако́на бо грѣ́хъ бѣ̀ въ мі́рѣ: грѣ́хъ же не вмѣна́шесѧ не сꙋ́щꙋ зако́нꙋ:

д҃і. Но ца́рствова сме́рть ѿ А҆да́ма да́же до Мѡѷсе́а и҆ на̀ несогрѣши́вшими по подо́бїю престꙋпле́нїѧ А҆да́мова, и҆́же є҆́сть О҆́бразъ бꙋ́дꙋщагѡ.

є҃і. Но не ꙗ҆́коже прегрѣше́нїе, та́кѡ и҆ да́ръ. А҆́ще бо прегрѣше́нїемъ є҆ди́нагѡ мно́зи оу҆мро́ша, мно́жае па́че бл҃года́ть Бж҃їа и҆ да́ръ бл҃года́тїю є҆ди́нагѡ чл҃вѣ́ка І҆и҃са Хр҃та̀ во мно́гихъ преизли́шествова.

ѕ҃і. И҆ не ꙗ҆́коже є҆ди́нѣмъ согрѣ́шшимъ, дарова́ніе, грѣ́хъ бо и҆з̾ є҆ди́нагѡ во ѡ҆сꙋжде́ніе, да́ръ же ѿ мно́гихъ прегрѣше́нїй во ѡ҆правда́ніе.

з҃і. А҆́ще бо є҆ди́нагѡ прегрѣше́нїемъ сме́рть ца́рствова

5. А надежда-та не посрамя; защото любовь-та Божія е излѣяна въ сърдца-та ни чрѣзъ даденаго намъ Духа Святаго.

6. Понеже Христосъ, когато ный бѣхмы още немощни, на *опрѣдѣленно-то* врѣме умрѣ за нечестивы-тѣ.

7. Защото едва ще ся намѣрва да умре нѣкой и за праведенъ *человѣкъ;* (а може бы да дързне нѣкой да умре за благодѣтелнаго;)

8. Но Богъ показува своѭ-тѫ къмъ насъ любовь, защото когато ный още бѣхмы грѣшници, Христосъ умрѣ за насъ;

9. Много повече сега като ся оправдахмы чрѣзъ кръвь-тѫ му, ще ся избавимъ отъ гнѣвъ-тъ чрѣзъ него.

10. Защото непріятели като бѣхмы ако ся примирихмы съ Бога чрѣзъ смьрть-тѫ на Сына му, колко повече *сега* примирени като смы ще ся избавимъ чрѣзъ неговъ-тъ животъ.

11. И не токо това, но и хвалимъ ся въ Бога чрѣзъ Господа нашего Іисуса Христа, чрѣзъ когото пріяхмы сега примиреніе.

12. За това, както чрѣзъ едного человѣка грѣхъ-тъ влѣзе въ свѣтъ-тъ, и чрѣзъ грѣхъ-тъ смьрть-та, и така минѫ смьрть-та въ всичкы-тѣ человѣцы, понеже всичкы съгрѣшихѫ.

13. (Защото и до прѣдъ законъ-тъ грѣхъ-тъ бѣше въ свѣтъ-тъ; грѣхъ обаче не ся счита когато нѣма законъ;)

14. Но смьрть-та отъ Адама до Моисея царува и надъ тѣзи които не бѣхѫ съгрѣшили споредъ прѣстѫпваніе-то на Адама, който е образъ на Бѫдѫщій-тъ.

15. Но не както съгрѣшеніе-то, така и дарованіе-то; защото ако поради прѣгрѣшеніе-то на едного-то измрѣхѫ много-то, то Божія-та благодать и дарованіе-то чрѣзъ благодать-тѫ на едного-то человѣка, Іисуса Христа, много повече ся прѣумножи за мнозина-та.

16. И дарба-та не е както *сѫдба-та* чрѣзъ едного що е съгрѣшилъ; защото сѫдба-та бы отъ едного за осѫжденіе, а дарба-та отъ много прѣгрѣшенія за оправданіе.

17. Защото чрѣзъ прѣгрѣшеніе-то на едного-то ако ся воцари

ѥдинѣмъ, мнóжае пáче ѝзбытокъ бл҃годáти ѝ дáръ прáвды пріемлюще, въ жизни воцрáтсѧ ѥдинѣмъ Ї҆и҃съ Хр҃тóмъ.

ѝі. Тѣмже оу҆бо, ꙗ҆́коже ѥдинагѡ прегрѣшéніемъ во всѧ̀ человѣ́ки вни́де ѡ҆сꙋждéніе: тáкожде ѝ ѥдинагѡ ѡ҆правдáніемъ во всѧ̀ человѣ́ки вни́де ѡ҆правдáніе жизни.

ѕі. Ꙗ҆́коже бо ѡ҆слꙋшáніемъ ѥдинагѡ человѣ́ка грѣ́шни бы́ша мнóзи, си́це ѝ послꙋшáніемъ ѥдинагѡ прáведни бꙋ́дꙋтъ мнóзи.

к҃. Закóнъ же привни́де, да оу҆мнóжитсѧ прегрѣшéніе. Ѝдѣ́же бо оу҆мнóжисѧ грѣ́хъ, преизбы́точествова бл҃годáть:

к҃а. Да ꙗ҆́коже цáрствова грѣ́хъ во смéрть тáкожде ѝ бл҃годáть воцри́тсѧ прáвдою въ жи́знь вѣ́чнꙋю, Ї҆и҃съ Хр҃тóмъ Гдⷭ҇емъ нáшимъ.

ГЛАВА̀ ѕ҃.

а҃. Что̀ оу҆бо речéмъ; пребꙋ́демъ ли во грѣсѣ̀, да бл҃годáть преꙋмнóжитсѧ; да не бꙋ́детъ.

в҃. Ѝже бо оу҆мрóхомъ грѣхꙋ̀, кáкѡ пáки ѡ҆живéмъ ѡ҆ нéмъ;

г҃. Ѝли̇ не разꙋмѣ́ете ꙗ҆́кѡ ѥли́цы во Хр҃тà Ї҆и҃са крти́хомсѧ, въ смéрть ѥгѡ̀ крти́хомсѧ;

д҃. Спогребóхомсѧ оу҆бо ѥмꙋ̀ крщéніемъ въ смéрть: да ꙗ҆́коже востà Хр҃тóсъ ѿ мéртвыхъ слáвою Ѻ҆ч҃ею, тáкѡ ѝ мы̀ во ѡ҆бновлéніи жи́зни ходи́ти нáчнемъ.

е҃. Ꙗ҆́ще бо сообрáзни бы́хомъ подóбію смéрти ѥгѡ̀, то̀ ѝ воскр҃нїа бꙋ́демъ:

ѕ҃. Сіѐ вѣ́дѧще, ꙗ҆́кѡ вѣ́тхій нáшъ человѣ́къ съ ни́мъ распáтсѧ, да оу҆праздни́тсѧ тѣ́ло грѣхóвное, ꙗ҆́кѡ ктомꙋ̀ не рабóтати нáмъ грѣхꙋ̀.

з҃. Оу҆мéрый бо свободи́сѧ ѿ грѣхà.

смьрть-та чрѣзъ едного-то; то тѣзи които получаватъ изобиліе-то на благодать-тѫ и на дарбѫ-тѫ на правдѫ-тѫ много повече ще царуватъ въ животъ чрѣзъ едного-то Іисуса Христа.

18. И тъй както чрѣзъ прѣгрѣшеніе-то на едного-то дойде осѫждание-то на всичкы-тѣ человѣцы, така и чрѣзъ правдѫ-тѫ на едного-то *дойде* на всичкы человѣцы оправданіе въ животъ.

19. Защото, както чрѣзъ непослушаніе-то на едного-то человѣка станѫхѫ грѣшни много-то, така чрѣзъ послушаніе-то на едного-то, много-то ще станѫтъ праведни.

20. А законъ-тъ влѣзе испослѣ, да ся умножи прѣгрѣшеніе-то: и дѣто ся умножи грѣхъ-тъ, прѣумножи ся благодать-та;

21. Да бы както царувà грѣхъ-тъ въ смьрть-тѫ, така да ся воцари благодать-та чрѣзъ правдѫ-тѫ въ животъ вѣченъ чрѣзъ Іисуса Христа Господа нашего.

ГЛАВА 6.

1. И тъй що да речемъ? Да останемъ ли въ грѣхъ-тъ, за да ся умножи благодать-та?

2. Да не бѫде! *ный* които смы умрѣли къмъ грѣхъ-тъ, какъ ще живѣемъ вече въ него?

3. Или не знаете, че ный които смы ся крьстили въ Іисуса Христа, крьстихмы ся въ смьрть-тѫ му?

4. И тъй чрѣзъ крьщеніе-то спогребохмы ся съ него въ смьрть, да бы, както Христосъ чрѣзъ славѫ-тѫ на Отца въскрьснѫ отъ мьртвы-тѣ, така и ный да ходимъ въ новъ животъ.

5. Защото ако станѫхмы еднакви съ *него* по подобіе-то на смьрть-тѫ му, бы щемъ *еднакви* и *по подобіе-то* на въскрьсеніе-то;

6. Като знаемъ това, че ветхый-тъ нашъ человѣкъ бы распятъ съ *него*, за да исчезне тѣло-то на грѣха, щото да не бѫдемъ вечеробы на грѣхъ-тъ.

7. Защото който е умрѣлъ, свободенъ е отъ грѣхъ-тъ.

и҃. Аще же умрохомъ со Христомъ, вѣрѹемъ, ꙗкѡ и живи бѹдемъ съ нимъ,

а҃. Вѣдаще, ꙗкѡ Христосъ воста ѿ мертвыхъ, ктомѹ ѹже не умирает: смерть имъ ктомѹ не ѿвладает:

в҃. Еже бо умре, грѣхѹ умре единою: а еже живетъ, Бгови живетъ.

г҃. Такожде и вы помышлайте себе мертвыхъ ѹбѡ быти грѣхѹ, живыхъ же Бгови, ѿ Христѣ Іисѣ Гдѣ нашемъ.

д҃. Да не царствѹетъ ѹбо грѣхъ въ мертвеннѣмъ вашемъ тѣлѣ, во еже послѹшати егѡ въ похотехъ егѡ:

е҃. Нижѐ представляйте ѹды ваша орѹжія непрады грѣхѹ: но представляйте себе Бгови ꙗкѡ ѿ мертвыхъ живыхъ, и ѹды ваша орѹжія прады Бгови.

ѕ҃. Грѣхъ бо вами да не ѿвладаетъ: нѣсте бо подъ закономъ, но подъ блгодатію.

з҃. Что ѹбо; согрѣшимъ ли, занѐ нѣсмы подъ закономъ, но подъ блгодатію; да не бѹдетъ.

и҃. Не вѣсте ли, ꙗкѡ емѹже представляете себе рабы въ послѹшаніе, рабы естѐ, егѡже послѹшаете, или грѣха въ смерть, или послѹшанія въ прадѹ;

ѳ҃. Блгодаримъ ѹбо Бга, ꙗкѡ бѣсте рабы грѣхѹ, послѹшасте же ѿ сердца, въ ѻньже и предастеся ѻбразъ ѹченія.

і҃. Свобождшеся же ѿ грѣха, поработистеся правдѣ.

ꙗ҃. Человѣческо глаголю за немощь плоти вашеа. ꙗкоже бо представисте ѹды ваша рабы нечистотѣ и беззаконію въ беззаконіе: такѡ нынѣ представите ѹды ваша рабы правдѣ во стыню.

кв҃. Егда бо рабы бѣсте грѣха, свободни бѣсте ѿ правды.

кг҃. Кій ѹбо тогда имѣсте плодъ, ѿ нихже нынѣ стыдитеся; кончина бо онѣхъ, смерть.

8. Ако ли смы умрѣли съ Христа, вѣрувамы че ще и да живѣемъ съ него;

9. Когато знаемъ че Христосъ като въскрьснѫ отъ мьртвы-тѣ, не умира вече; смьрть-та вече нѣма власть надъ него.

10. Защото, това дѣто умрѣ той, умрѣ веднъжь за грѣхъ-тъ; а това дѣто живѣе, живѣе за Бога.

11. Така и вы считайте себе си че сте мьртви къмъ грѣхъ-тъ, а живи къмъ Бога, чрѣзъ Христа Іисуса Господа нашего.

12. И тъй да не царува грѣхъ-тъ въ смьртно-то ваше тѣло, за да сте послушни на неговы-тѣ похоти.

13. Нито прѣдставяйте удове-тѣ ваши на грѣхъ-тъ за орѫдія на неправдѫ-тѫ, но прѣдставѣте себе си на Бога като отъ мьртвы-тѣ оживѣли, и удове-тѣ ваши на Бога за орѫдія на правдѫ-тѫ.

14. Защото грѣхъ-тъ нѣма да вы обладае, понеже не сте подъ законъ, но подъ благодать.

15. А що отъ това? Да съгрѣшимъ ли, защото не смы подъ законъ, но подъ благодать?

16. Да не бѫде! Не знаете ли че комуто прѣдставяте себе си рабы за послушаніе, раби сте нему, комуто ся покорявате, или на грѣхъ-тъ за смьрть, или на послушаніе-то за правдѫ?

17. Благодареніе обаче Богу, защото бѣхте раби на грѣхъ-тъ, но послушахте отъ сърдце образъ-тъ на ученіе-то което ви ся прѣдаде.

18. А освободени отъ грѣхъ-тъ, вы станѫхте раби на правдѫ-тѫ.

19. По человѣчески говоріѫ зарадь немощь-тѫ на вашѫ-тѫ плъть. Защото както прѣдставихте удове-тѣ ваши за рабы на нечистотѫ-тѫ и на беззаконіе-то за беззаконство, така сега прѣдставѣте ваши-тѣ удове рабы на правдѫ-тѫ, за святость.

20. Защото когато бѣхте раби на грѣхъ-тъ, свободни бѣхте отъ правдѫ-тѫ.

21. Тогазь прочее какъвъ плодъ имахте отъ онѣзи *работы*, за които сега ся срамувате? защото сетнина-та имъ е смьрть.

к҃в. Нынѣ же свобождшеся ѿ грѣха, порабощшеся же Бг҃ови, имате плодъ вашъ во ст҃ыню: кончинꙋ же, жизнь вѣчнꙋю.

к҃г. Оброцы бо грѣха, смерть: дарованіе же Бж҃іе, животъ вѣчный, ѿ Хр҃тѣ Іс҃ѣ Гд҃ѣ нашемъ.

ГЛАВА З҃.

а҃. Или не разꙋмѣете, братіе: вѣдꙋщымъ бо законъ глаголю: ꙗкѡ законъ ѡбладаетъ надъ человѣкомъ, во елико время живетъ;

в҃. Ꙗко мꙋжатаа жена живꙋ мꙋжꙋ привязана ѣсть закономъ: аще ли же оумретъ мꙋжъ ея, разрѣшится ѿ закона мꙋжескагѡ.

г҃. Тѣмже оубо живꙋ сꙋщꙋ мꙋжꙋ прелюбодѣйца нывается, аще бꙋдетъ мꙋжеви иномꙋ: аще ли оумретъ мꙋжъ ея, свободна ѣсть ѿ закона, не быти ей прелюбодѣйцѣ, бывшей мꙋжꙋ иномꙋ.

д҃. Тѣмже, братіе моя, и вы оумростеѕакономꙋ тѣломъ Хр҃товымъ, во еже быти вамъ иномꙋ, воставшемꙋ изъ мертвыхъ, да плодъ принесемъ Бг҃ови.

е҃. Егда бо бѣхомъ во плоти, страсти грѣхѡвныя, ꙗже закономъ, дѣйствовахꙋ во оудѣхъ нашихъ, во еже плодъ творити смерти:

ѕ҃. Нынѣ же оупразднихомся ѿ закона, оумерше, ꙗмже держими бѣхомъ, ꙗкѡ работати намъ (Бг҃ови) во ѡбновленіи дх҃а, а не въ ветхости писмене:

з҃. Что оубо речемъ; законъ ли грѣхъ; да не бꙋдетъ: но грѣха не знахъ, точію закономъ: похоти же не вѣдахъ, аще не бы законъ глаголалъ: не похощеши:

и҃. Винꙋ же пріемь грѣхъ заповѣдію, содѣла во мнѣ всякꙋ похоть: безъ закона во грѣхъ мертва ѣсть.

22. Но сега като ся освободихте отъ грѣха, и станѫхте раби Богу, имате плодъ-тъ си въ святость, а сетнинѫ-тѫ животъ вѣченъ.

23. Защото заплата-та на грѣхъ-тъ е смьртъ; а Божіе-то дарованіе е животъ вѣченъ въ Христа Іисуса Господа нашего.

ГЛАВА 7.

1. Или не знаете, братіе, (защото говорѭ на тѣзи които знаѭтъ законъ-тъ,) че законъ-тъ владѣе надъ человѣка, до колкото врѣме живѣе?

2. Защото мѫжатица жена чрѣзъ законъ-тъ е привьрзана на мѫжъ-тъ додѣ е живъ, ако ли умрѣ мѫжъ-тъ, остава свободна отъ мѫжевый-тъ законъ.

3. И тъй, ако бы при животъ-тъ на мѫжа *си* да отиде за другъ мѫжъ, блудница става; но ако умре мѫжъ ѝ, свободна е отъ законъ-тъ, да не е блудница, ако отиде за другъ мѫжъ.

4. И тъй, братіе мои, колкото за законъ-тъ и вы умрѣхте чрѣзъ тѣло-то Христово, за да ся сочетаете съ другыго, който е въскрьснѫлъ отъ мьртвы-тѣ, да принесемъ плодъ Богу.

5. Защото когато бѣхмы въ плъть-тѫ, страсти-тѣ на грѣхове-тѣ които *ся показуваѫх* чрѣзъ законъ-тъ, дѣйствуваха въ наши-тѣ удове, за да принесемъ плодъ на смьрть-тѫ.

6. Сега обаче, като умрѣ онзи който ны дьржѣше, освободихмы ся отъ законъ-тъ; за да работимъ *Богу* по новый-тъ духъ, а не по ветхѫ-тѫ буквѫ.

7. И тъй що има да речемъ? Законъ-тъ ли е грѣхъ? Да не бѫде! но не познахъ грѣхъ-тъ, освѣнь чрѣзъ законъ-тъ; защото и пожеланіе-то не быхъ позналъ *за грѣхъ*, ако да не бы казувалъ законъ-тъ: Не пожелавай.

8. Но понеже грѣхъ-тъ зѣ поводъ чрѣзъ заповѣдь-тѫ, произведе въ мене всяко пожеланіе; защото безъ закона грѣхъ-тъ е мьртвъ;

а҃. Азъ же живахъ кромѣ закона иногда пришедшей же заповѣди, грѣхъ оубѣ ѡживѣ,

в҃. Азъ же оумрохъ: и ѡбрѣтеся ми заповѣдь, яже въ животъ, сіа въ смерть.

г҃. Грѣхъ бо винѣ пріемь заповѣдію, прельсти ма, и тою оумерти ма.

д҃. Тѣмже оубо законъ стъ, и заповѣдь ста и праведна и блга.

е҃. Благое ли оубо бысть мнѣ смерть; да не бѫдетъ: но грѣхъ, да явится грѣхъ, благимъ ми содѣвала смерть: да бѫдетъ по премногѫ грѣшенъ грѣхъ заповѣдію.

ѕ҃. Вѣмы бо, якѡ законъ духовенъ єсть: азъ же плотанъ єсмь, проданъ подъ грѣхъ.

з҃. Єже бо содѣваю, неразумѣю: не єже бо хощѫ, сіе творю: но єже ненавиждѫ, то содѣваю.

и҃. Аще ли, єже не хощѫ, сіе творю, хвалю законъ, якѡ добръ.

ѳ҃. Нынѣ же не ктомѫ азъ сіе содѣваю, но живый во мнѣ грѣхъ.

і҃. Вѣмъ бо, якѡ не живетъ во мнѣ, сирѣчь въ плоти моей, доброе. Єже бо хотѣти прилежитъ ми, а єже содѣати доброе не ѡбрѣтаю.

а҃і. Не єже бо хощѫ доброе, творю: но єже не хощѫ злое, сіе содѣваю.

в҃. Аще ли єже не хощѫ азъ, сіе творю, оужѐ не азъ сіе творю, но живый во мнѣ грѣхъ.

г҃а. Ѡбрѣтаю оубо законъ, хотящѫ ми творити доброе, якѡ мнѣ злое прилежитъ.

д҃в. Сѫслаждаюся бо законѫ Божію по внѫтреннемѫ человѣкѫ:

е҃г. Виждѫ же инъ законъ во оудѣхъ моихъ, противѫ

9. И азъ живѣяхъ нѣкога си безъ законъ-тъ; но когато дойде заповѣдь-та, оживѣ грѣхъ-тъ, а пакъ азъ умрѣхъ;

10. И заповѣдь-та която *ся даде* за животъ, тя ми ся намѣри за смьрть.

11. Защото грѣхъ-тъ като зѣ поводъ чрѣзъ заповѣдь-тѫ, прѣльсти мя, и умьртви мя чрѣзъ неіѫ.

12. Тъй що законъ-тъ е святъ, и заповѣдь-та свята и праведна и добра.

13. И тъй, добро-то ли станѫ смьрть на мене? Да не бѫде! но грѣхъ-тъ, да ся яви грѣхъ, който ми причинява смьрть чрѣзъ добро-то, тъй що чрѣзъ заповѣдь-тѫ, грѣхъ-тъ да бѫде много по грѣховенъ.

14. Защото знаемъ че законъ-тъ е духовенъ; а пакъ азъ сьмь плътенъ, продаденъ подъ грѣхъ-тъ.

15. Защото не познавамъ онова което правіѫ; понеже не правіѫ това което ищѫ, но онова което мразіѫ, нѐго правіѫ.

16. Ако ли правіѫ това което не щѫ, съгласенъ сьмь съсъ законъ-тъ, че е добръ.

17. А сега вече това не го правіѫ азъ, но грѣхъ-тъ който живѣе въ мене.

18. Защото знамъ че въ мене (сирѣчь въ плъть-тѫ ми) не живѣе добро; понеже желаніе *за добро-то* имамъ, но да правіѫ добро-то, това не намѣрувамъ.

19. Защото не правіѫ добро-то което ищѫ; но зло-то което не щѫ, нѐго правіѫ.

20. А кога правіѫ азъ това което не щѫ, то вече го не правіѫ азъ, но грѣхъ-тъ който живѣе въ мене.

21. И тъй намѣрувамъ тойзи законъ, че кога азъ ищѫ да правіѫ добро-то, зло-то е готово при мене.

22. Защото, споредъ вѫтрѣшній-тъ человѣкъ соуслаждавамъ ся въ законъ-тъ Божій;

23. Но въ удове-тѣ си виждамъ другъ законъ, който воюва

воюющъ закону оумꙋ моегѡ, и плѣнающъ мꙗ закономъ грѣховнымъ сꙋщимъ во оудѣхъ моихъ.

к҃д. Ѡкаяненъ азъ человѣкъ: кто мꙗ избавитъ ѿ тѣла смерти сеꙗ;

к҃е. Благодарю Бг҃а моего Іисъ Хрⷭ҇томъ Гдⷭ҇емъ нашимъ. тѣмже оубо самъ азъ оумомъ моимъ работаю закону Бж҃ію: плотію же, закону грѣховному.

ГЛАВА И҃.

а҃. Ни єдино оубо нынѣ ѡсꙋжденіе сꙋщымъ ѡ Хрⷭ҇тѣ Іисѣ, не по плоти ходꙗщымъ, но по дх҃ꙋ.

в҃. Законъ бо дха жизни ѡ Хрⷭ҇тѣ Іисѣ свободилъ мꙗ єсть ѿ закона грѣховнагѡ и смерти.

г҃. Немощное бо закона, въ немже немоществоваше плотію, Бг҃ъ Сна своего послꙗ въ подобіи плоти грѣхꙗ, и ѡ грѣсѣ ѡсждѝ грѣхъ во плоти,

д҃. Да ѡправданіе закона исполнитсꙗ въ насъ, не по плоти ходꙗщихъ, но по дх҃ꙋ.

е҃. Сꙋщіи бо по плоти, плотскаꙗ мꙋдрствꙋютъ: а҃ иже по дх҃ꙋ, дх҃ѡвнаꙗ.

ѕ҃. Мꙋдрованіе бо плотское, смерть єсть: а҃ мꙋдрованіе дх҃овное, животъ и миръ.

з҃. Занѐ мꙋдрованіе плотское, вражда на Бг҃а: закону бо Бж҃ію не покараетсꙗ, нижѐ бо можетъ:

и҃. Сꙋщіи же во плоти, Бг҃ꙋ оугодити не могꙋтъ.

ѳ҃. Вы же нѣсте во плоти, но въ дс҃ѣ, понеже Дх҃ъ Бж҃ій живетъ въ васъ. А҃ще же кто дха Хрⷭ҇това не имать, сей нѣсть єгѡвъ.

і҃. А҃ще же Хрⷭ҇тосъ въ васъ, плоть оубѡ мертва грѣхꙗ ради, дх҃ъ же живетъ правды ради.

ѳі҃. А҃ще ли же Дх҃ъ воскрсившагѡ Іисꙗ ѿ мертвыхъ

противъ закона на умъ-тъ ми, и поробва мя на грѣховный-тъ законъ който е въ удове-тѣ ми.

24. Окаяненъ азъ человѣкъ! кой ще мя избави отъ това тѣло на смьрть-тж?

25. Благодаріж Бога чрѣзъ Іисуса Христа Господа нашего. И тъй самъ азъ съ умъ-тъ си слугувамъ на Божій-тъ законъ; а съ плъть-тж на грѣховный-тъ законъ.

ГЛАВА 8.

1. Сега прочее нѣма никакво осжжданіе на тѣзи които сж въ Христа Іисуса, които ходятъ не по плъть, но по Духу.

2. Защото законъ-тъ на Духа на живота въ Христа Іисуса освободи мя отъ законъ-тъ на грѣха и на смьрть-тж.

3. Понеже, невъзможно-то на законъ-тъ, но това що бѣ ослабнжлъ чрѣзъ плъть-тж, Богъ като проводи Сына си въ подобіе на грѣховнж-тж плъть и *въ жьртвж* за грѣхъ-тъ, осжди грѣхъ-тъ въ плъть-тж,

4. За да ся испълни правда-та на законъ-тъ въ насъ, които не ходимъ по плъть, но по Духу.

5. Защото които живѣіжтъ по плъть, плътско-то мудруватъ, а които *живѣіжтъ* по Духу, духовно-то.

6. Понеже мждрованіе-то на плъть-тж е смьрть: а мждрованіе-то на Духа е животъ и миръ.

7. Защото мждрованіе-то на плъть-тж е вражда противъ Бога; понеже ся не покорява на Божій-тъ законъ, нито пакъ може.

8. И които сж на плъть-тж, не могжтъ да угодятъ Богу.

9. Вы обаче не сте на плъть-тж, но на духъ-тъ, ако живѣе въ васъ Духъ-тъ Божій. Но ако нѣкой нѣма Духъ Христовъ, той не е неговъ.

10. Ако ли е Христосъ въ васъ, тѣло-то е мьртво поради грѣхъ-тъ, а духъ-тъ е живъ поради правдж-тж.

11. Ако ли живѣе въ васъ Духъ-тъ на тогози който е въскрьсилъ

живе́тъ въ васъ, воздви́гїй Хр҃та и҆з мертвыхъ, ѡ҆животворитъ и҆ мертвенная тѣлеса̀ ва́ша, живꙋ́щимъ Дх҃омъ є҆гѡ̀ въ васъ.

в҃і. Тѣ́мже оу҆бо, бра́тїе, до́лжни є҆смы̀ не пло́ти, є҆же по пло́ти жи́ти.

г҃і. А҆́ще бо по пло́ти живетѐ, и҆́мате оу҆мре́ти: а҆́ще ли дх҃омъ дѣ̑анїя плотска̑я оу҆мерщвля́ете, жи́ви бꙋ́дете.

д҃і. Є҆ли́цы бо Дх҃омъ Бж҃їимъ во́дятсѧ, сїи сꙋ́ть сы́нове Бж҃їи.

є҃і. Не прїѧ́сте бо дх҃а рабо́ты па́ки въ боѧ́знь: но прїѧ́сте дх҃а сыноположе́нїѧ, ѡ҆ не́мже вопїе́мъ: А҆́ввА Ѻ҆́че.

ѕ҃і. Са́мый Дх҃ъ спослꙋ́шествꙋ́етъ дх҃ови на́шемꙋ, ꙗ҆́кѡ є҆смы̀ ча̑да Бж҃їѧ.

з҃і. А҆́ще же ча̑да, и҆ наслѣ̑дницы: наслѣ̑дницы оу҆бѡ̀ Бг҃ꙋ, наслѣ̑дницы же Хр҃тꙋ̀: поне́же съ ни́мъ стра́ждемъ, да и҆ съ ни́мъ просла́вимсѧ.

и҃і. Непщꙋ́ю бо, ꙗ҆́кѡ недостѡ́йны стра̑сти ны́нѣшнагѡ вре́мене къ хотѧ́щей сла́вѣ ꙗ҆ви́тисѧ въ на́съ.

ѳ҃і. Чѧ́нїе бо тва́ри ѿкрове́нїе сынѡ́въ Бж҃їихъ ча́етъ.

к҃. Сꙋетѣ̀ бо тва́рь повинꙋ́сѧ не во́лею, но за повинꙋ́вшаго ю҆̀ на оу҆пова́нїи,

к҃а. Ꙗ҆́кѡ и҆ сама̀ тва́рь свободи́тсѧ ѿ рабо́ты и҆стлѣ́нїѧ въ свобо́дꙋ сла́вы ча̑дъ Бж҃їихъ.

к҃в. Вѣ́мы бо, ꙗ҆́кѡ вса̀ тва́рь [съ на́ми] совоздыха́етъ и҆ сколѣ́знꙋетъ да́же до ны́нѣ:

к҃г. Не то́чїю же, но и҆ са́ми нача́токъ дх҃а и҆мꙋ́ще, и҆ мы̀ са́ми въ себѣ̀ воздыха́емъ, всыновле́нїѧ ча́юще, и҆збавле́нїѧ тѣ́лꙋ на́шемꙋ.

к҃д. Оу҆пова́нїемъ бо спасо́хомсѧ. оу҆пова́нїе же ви́димое,

Іисуса отъ мьртвы-тѣ; то, тойзи който въскрьси Христа отъ мьртвы-тѣ ще оживи и смьртны-тѣ ваши тѣлеса, чрѣзъ неговъ-тъ Духъ който обитава въ васъ.

12. И тъй, братіе, ный смы длъжни не на плъть-тж да живѣемъ по плъть.

13. Защото по плъть ако живѣете, ще умрете; но ако умьртвявате Духомъ тѣлесны-тѣ дѣла, ще бждете живи.

14. Понеже които ся управяватъ отъ Духа Божія, тѣ сж сынове Божіи.

15. Защото не сте пріяли духъ на рабство че *да бждете* пакъ на страхъ, но пріяли сте духъ на усыновеніе, чрѣзъ когото и выкамы: Авва, Отче.

16. Самъ той Духъ свидѣтелствува наедно съ нашій-тъ духъ че *ный* смы чада Божіи.

17. Ако ли *смы* чада, *то смы* и наслѣдници; наслѣдници на Бога, а съналѣдници на Христа; ако страдамы съ него наедно, за да станемъ и съпричастници на неговж-тж славж.

18. Понеже смѣтамъ че нынѣшни-тѣ врѣменны страданія не сж достойны *да ся сравнятъ* съсъ славж-тж която има да ся открые въ насъ.

19. Защото усьрдио-то чаканіе на *всичко-то* създаніе ожида открыванiе-то на сынове-тѣ Божіи.

20. Понеже създаніе-то ся подчини на суетность-тж, не своеволно, но чрѣзъ тогози който го подчини,

21. Съ надеждж, че и само-то създаніе ще ся освободи отъ рабство-то на тлѣніе-то, *и ще прѣмине* въ свободж-тж на славж-тж на чада-та Божіи.

22. Понеже знаемъ че всичко-то създаніе съвокупно въздыша и на мжкы е даже до нынѣ.

23. И не *то* само, но и ный що имамы начатъкъ-тъ на Духа, и ный сами въздышамы въ себе си и ожидамы усыновеніе-то, *сирѣчь* искупуваніе-то на наше-то тѣло.

24. Защото съ надеждж-тж ся избавихмы; а надежда която ся

нѣсть оуповаѧніе: ѥже бо видитъ кто̀, что̀ и оуповаетъ;

кє. Аще ли ѥгѡже не видимъ, надѣемсѧ, терпѣніемъ ждемъ.

кѕ. Сице же и Дхъ способствѹетъ намъ въ немощехъ нашихъ. ѡ чесомъ бо помолимсѧ, ꙗкоже подобаетъ, не вѣмы, но самъ Дхъ ходатайствѹетъ ѡ насъ, воздыханіи неизглаголанными:

кз. Испытаѧй же сердца̀, вѣсть, что̀ ѥсть мѹдрованіе Дха, ꙗкѡ по Бгѹ приповѣдѹетъ ѡ стыхъ.

ки. Вѣмы же, ꙗкѡ любѧщымъ Бга всѧ поспѣшествѹютъ во блгое, сѹщымъ по предѹвѣдѣнію званнымъ.

кѳ. Ихже бо предѹвѣдѣ, [тѣхъ] и представи сообразныхъ быти образѹ Сна своегѡ̀, ꙗкѡ быти ѥмѹ первородѹ во многихъ братіахъ:

л. И ихже представи, тѣхъ и призва̀. а ихже призва̀, сихъ и ѡправда̀: а ихже ѡправда̀, сихъ и прослави.

ла. Что̀ оубо речемъ къ симъ; аще Бгъ по насъ, кто̀ на ны̀;

лв. Иже оубѡ своегѡ̀ Сна не пощадѣ, но за насъ всѣхъ предалъ ѥсть ѥго̀: какѡ оубо не и съ нимъ всѧ намъ дарствѹетъ;

лг. Кто̀ поемлетъ на избранныѧ Бжіа; Бгъ ѡправдаѧй:

лд. Кто̀ ѡсѹждаѧй; Хрто́съ Іисъ оумерый, паче же и воскрсый, иже и ѥсть ѡдесн́ю Бга, иже и ходатайствѹетъ ѡ насъ:

лє. Кто̀ ны разлѹчитъ ѿ любвѐ Бжіа; скорбь ли, илѝ тѣсно̀та, илѝ гоненіе, илѝ гладъ, илѝ нагота̀, илѝ бѣда̀, илѝ меч; ꙗкоже ѥсть писано:

лѕ. Ꙗкѡ тебѐ ради оумерщвлѧемы ѥсмы̀ весь день, вмѣнихомсѧ ꙗкоже овцы заколенія.

види, не е надежда; защото това което види нѣкой, какъ ще ся надѣе *за него?*

25. Ако ли ся надѣемъ за онова което не видимъ, то съ търпѣніе *го* очакуваме.

26. Така сѫщо и Духъ-тъ *ни* помага въ наши-тѣ немощи; понеже не знаемъ за какво да ся молимъ както подобава; но Духъ-тъ самъ ходатайствува за насъ съ неисказанны въздышанія.

27. А тойзи който испытува сърдца-та, знае какво е мѫдрованіе-то на Духа, че по *волѭ-тѫ* Божіѭ ходатайствува за святыи-тѣ.

28. Знаемъ пакъ че на тѣзи които любятъ Бога, които сѫ призванни споредъ *негово-то* прѣдопрѣдѣленіе, всичко-то на добро имъ съдѣйствува.

29. Защото които прѣдузна, *тѣхъ* и прѣдопрѣдѣли *да бѫдѫтъ* съобразни въ образъ-тъ на Сына му: за да е той първороденъ между много братія:

30. А които прѣдопрѣдѣли, тѣхъ и призова; а които призова, тѣхъ и оправда; а които оправда, тѣхъ и прослави.

31. И тъй на това какво има да кажемъ? Ако Богъ е отъ къмъ насъ, кой ще бѫде противъ насъ?

32. Понеже *той* който и Сына своего не пожали, но прѣдаде го за всинца ни, какъ не ще ни подари съ него наедно и всичко?

33. Кой ще обвини избранны-тѣ Божіи? Богъ е който *гы* оправдава.

34. Кой ще е тойзи дѣто ще *гы* осѫжда? Христосъ е който умрѣ, а наипаче и въскрьснѫ, който е и отъ десни страни на Бога, който и ходатайствува за насъ;

35. Кой ще ны отлѫчи отъ любовь-тѫ Христовѫ? скърбь ли, или утѣсненіе, или гоненіе, или гладъ, или голота, или бѣда, или ножъ?

36. (Както е писано: За тебе всякой день сме убивани; вмѣнявани сме като овцы за кланіе.)

ѯз. Но во всѣхъ сихъ преповѣждаемъ за возлюбльшаго ны.

ѯи. Извѣстихся бо, ꙗкѡ ни смерть, ни животъ, ни ѧгги, ни начала, нижѐ силы, ни настоѧщаѧ, ни грядѹщаѧ,

ѯѳ. Ни высота, ни глѹбина, ни ина тварь каѧ возможетъ насъ разлѹчити ѿ любвѐ Бжїѧ, ꙗже ѿ Хрта Ісѹса Гдѣ нашемъ.

ГЛАВА ѲѢ.

ѯ. Истинѹ глаголю ѿ Хртѣ, не лгѹ, послѹшествѹющей мѝ совѣсти моей Дхомъ стымъ:

ѯв. Ꙗкѡ скорбь мѝ ѥсть велїа, и не престающа болѣзнь сердцѹ моемѹ:

ѯг. Молилбыхся бо самъ ѧзъ ѿлѹченъ быти ѿ Хрта по братїи моей, сродницѣхъ моихъ по плоти:

ѯд. Иже сѹть Ісраили, ихже всыновленїе и слава, и завѣти и законоположенїе, и слѹженїе и ѡбѣтованїа,

ѯе. Ихже ѻцы, и ѿ нихже Хртосъ по плоти, сый надъ всѣми Бгъ блгословенъ во вѣки, амиинь.

ѯѕ. Не такоже, ꙗкѡ ѿпадѐ слово Бжїе. не вси бо сѹщїи ѿ Ісраиля, сіи Ісраиль:

ѯз. Ни занѐ сѹть сѣмѧ Авраамле, вси чада, но во Ісаацѣ, речѐ, наречется ти сѣмѧ.

ѯи. Сирѣчь, не чада плотскаѧ, сїа чада Бжїѧ: но чада ѡбѣтованїа, причитаются въ сѣмѧ.

ѯѳ. Ѡбѣтованїа бо слово сїѐ: на сїѐ время прїидѹ, и бѹдетъ Саррѣ сынъ.

ѯі. Не точїю же, но и Ревекка ѿ єдинагѡ ложа Ісаака ѻцѣ нашегѡ имѹщи:

ѯаі. Ещѐ бо не рождшымся, ни сотворившымъ что блго или зло, да по избранїю предложенїе Бжїе пребѹдетъ,

37. Но во всичко това прѣпобѣждавамы чрѣзъ тогози който ны е възлюбилъ.

38. Понеже сьмь увѣренъ че нито смьрть, нито животъ, нито ангели, нито власти, нито силы, нито сегашно-то, нито бѫдѫщо-то,

39. Нито высочина, нито дълбина, ни друго нѣкое създаніе, не ще може да ны отлѫчи отъ любовь-тѫ Божіѭ, която е въ Христа Іисуса Господа нашего.

ГЛАВА 9.

1. Истинѫ говорѭ въ Христа, не лъжѫ, (понеже *имамъ* съвѣсть-тѫ си съ мене която ми свидѣтелствува въ Духа Святаго),

2. Че имамъ голѣмѫ скърбь и непрѣстаннѫ мѫкѫ на сьрдце-то си.

3. Защото желалъ быхъ, самъ азъ да сьмь анаѳема *сирѣчь отлѫченъ* отъ Христа заради мои-тѣ братія и за мои-тѣ по плъть роднины;

4. Които сѫ Израиляни, *и* на които *принадлежатъ* усыновеніе-то, и слава-та, и завѣти-тѣ, и законоположеніе-то, и Богослуженіе-то, и обѣщанія-та;

5. На които сѫ *и* отци-тѣ, и отъ които *ся роди* по плъть Христосъ, който е надъ всичко Богъ благословенъ въ вѣкы: Аминь.

6. Но не може да бѫде че е пропаднѫло слово-то Божіе; защото не сѫ всичкы Израиль тѣзи които сѫ отъ Израиля:

7. Нито защото сѫ сѣме Авраамово, *за това сѫ* тѣ всичкы чада; но въ Исаака ще ти ся нарече сѣме:

8. Сирѣчь, чада-та на плъть-тѫ, не сѫ тѣ чада Божіи; но чада-та на обѣщаніе-то ся считатъ сѣме.

9. Защото това е слово-то на обѣщаніе-то: По това врѣме ще дойдѫ, и Сарра ще има сынъ.

10. И не токо това, но и Ревекка, когато зачнѫ *два сына* отъ едного, *сирѣчь отъ* Исаака отца нашего;

11. (Защото прѣди да ся родятъ *дѣца-та*, и прѣди да сѫ сторилы нѣщо добро или зло, за да остане Божіе-то по избраніе прѣдопрѣдѣленіе, не отъ дѣла-та, но отъ призовающій-тъ;)

в҃і. Не ѿ дѣлъ, но ѿ призывающагѡ речеса ей: ꙗкѡ болій порабо́таетъ ме́ншемꙋ:

г҃і. Ꙗкоже есть писано: Ꙗковва возлюбихъ, Исава же возненавидѣхъ.

д҃і. Что̀ оу҆бо речемъ; е҆да̀ непра́вда оу҆ Бга; да не бꙋ́детъ.

е҃і. Мѡѷсе́ови бо глаго́летъ: помилꙋю, е҆го́же а҆́ще помилꙋю, и҆ оу҆ще́дрю, е҆го́же а҆́ще оу҆ще́дрю.

ѕ҃і. Тѣ́мже оу҆бо ни хотѧ́щагѡ, ни текꙋ́щагѡ, но милꙋ́ющагѡ Бга.

з҃і. Глаго́летъ бо писа́ніе Фараѡ́нови: ꙗкѡ на и҆́стое сіѐ воздвиго́хъ тѧ̀, ꙗкѡ да покажꙋ̀ тобо́ю силꙋ̀ мою̀, и҆ да возвѣсти́тсѧ и҆́мѧ моѐ по всѣ́й земли̇̀.

и҃і. Тѣ́мже оу҆бо е҆го́же хо́щетъ, милꙋ́етъ: а҆ е҆го́же хо́щетъ, ѡ҆жесточа́етъ.

ѳ҃і. Рече́ши (оу҆бо) ми̇̀: чесѡ̀ ра́ди е҆щѐ оу҆кора́етъ; воли бо е҆гѡ̀ кто̀ проти́вити сѧ мо́жетъ;

к҃. Тѣ́мже оу҆бо, ѡ҆ человѣ́че, ты̀ кто̀ е҆сѝ проти́въ ѿвѣща́й Бгови; е҆да̀ рече́тъ зда́ніе созда́вшемꙋ е҆́, почто́ мѧ сотвори́лъ е҆сѝ та́кѡ;

к҃а. И҆лѝ не и҆́мать вла́сти скꙋде́ликъ на бре́ніи, ѿ тогѡ́жде смѣше́ніѧ сотвори́ти ѻ҆́въ оу҆́бѡ сосꙋ́дъ въ че́сть, ѻ҆́въ же не въ че́сть;

к҃в. А҆́ще же хотѧ̀ Бгъ показа́ти гнѣ́въ свой, и҆ ꙗ҆ви́ти силꙋ свою̀, пренесѐ во мно́зѣ долготерпѣ́ніи сосꙋ́ды гнѣ́ва совершены въ поги́бель:

к҃г. И҆ да ска́жетъ бога́тство сла́вы своеѧ̀ на сосꙋ́дѣхъ милости, ꙗ҆̀же предꙋгото́ва въ сла́вꙋ:

к҃д. И҆хже и҆ призва̀ на́съ не то́чію ѿ И҆ꙋде́й, но и҆ ѿ ꙗ҆зы̑къ:

к҃е. Ꙗ҆́коже и҆ во Ѡ҆сіи глаго́летъ: нарекꙋ̀ не лю́ди моѧ̀, лю́ди моѧ̀: и҆ невозлю́бленꙋю, возлю́бленꙋ.

к҃ѕ. И҆ бꙋ́детъ на мѣ́стѣ, и҆дѣ́же рече́сѧ и҆́мъ: не лю́діе мои̇̀ е҆стѐ вы̀, та́мѡ нарекꙋ́тсѧ сы̑нове Бга живагѡ.

12. Рече ѝ ся: Че по голѣмый-тъ ще бѫде рабъ на по малкый-тъ.

13. Както е писано: Іакова възлюбихъ, а Исава възненавидѣхъ.

14. И тъй какво ще речемъ? Неправда има ли въ Бога? Да не бѫде.

15. Защото казува Моисею: Ще помилувамъ когото ще помилувамъ, и ще пожалѭ когото ще пожалѭ.

16. И тъй не *е* отъ тогова който ище, нито отъ тогова който тича, но отъ Бога който милува.

17. Защото писаніе-то говори Фараону: Само за това тя повдигнѫхъ, да покажѫ въ тебе силѫ-тѫ си, и да ся възвѣсти името ми по всичкѫ-тѫ земѭ.

18. И тъй когото ще, милува, и когото ще, ожесточава.

19. На това ты ще ми речешь: А защо укорява? кой ся е въспротивилъ на волѭ-тѫ му?

20. Но, о человѣче, ты кой си, що отговаряшь срѣщѫ Бога? Да ли направено-то нѣщо ще рече на оногозь, който го е направилъ: Защо си мя така направилъ?

21. Или нѣма власть грънчарь-тъ надъ калъ-тъ, отъ едно смѣшеніе да направи единъ съсѫдъ за почетъ, а другый за беспочетъ?

22. И *що отъ това,* ако Богъ, като е искалъ да покаже гнѣвъ-тъ си и да яви силѫ-тѫ си, е търпѣлъ съ голѣмо дълготърпѣніе съсѫды-тѣ на гнѣвъ-тъ приготвены за погыбель;

23. И да направи *пакъ* опознато богатство-то на славѫ-тѫ си надъ съсѫды-тѣ на милость-тѫ, които е прѣдуготвилъ за славѫ?

24. Насъ, които призова, не само отъ Іудеи-тѣ, но и отъ язычницы-тѣ;

25. Както и въ Осіѭ казува: Ще нарекѫ мой народъ не мой-тъ си народъ, и възлюбленнѫ не възлюбленнѫ-тѫ.

26. И на сѫщо-то мѣсто дѣто имъ ся рече: Не сте мой народъ, тамъ ще ся назовѫтъ сынове на Бога живаго.

к҃з. Исаїа же вопіетъ ѿ Ілили: а҃ще бꙋдетъ число сынѡвъ Ілилевыхъ ꙗ҃кѡ песокъ морскій, ѡстанокъ спасется:

к҃и. Слово бо скончавая и сокращая въ правдѣ, ꙗ҃кѡ слово сокращено сотворитъ Гдь на земли.

к҃а. И ꙗ҃коже прорече Исаїа: а҃ще не бы Гдь Саваѡѳъ ѡставилъ намъ сѣмене, ꙗ҃коже Содомъ оу҃бѡ были быхомъ, и ꙗ҃коже Гоморрꙋ оуподобилися быхомъ.

л҃. Что оу҃бо речемъ; ꙗ҃кѡ ꙗзыцы не гонящіи правдꙋ, постигоша правдꙋ, правдꙋ же, ꙗ҃же ѿ вѣры.

л҃а. Ілиль же гонѧ законъ правды, въ законъ правды не постиже:

л҃в. Чесѡ ради; занѐ не ѿ вѣры, но ѿ дѣлъ закона. преткнꙋшася бо ѿ камень претыканіа,

л҃г. Ꙗ҃коже є҃сть писано: сѐ полагаю въ Сїѡнѣ камень претыканіа, и камень соблазна: и всякъ вѣрꙋй въ ѻ҃нь, не постыдится.

ГЛАВА І.

а҃. Братіе, бл҃говоленіе оу҃бѡ моегѡ сердца, и молитва, ꙗ҃же къ Бг҃ꙋ по Ілили є҃сть во спасеніе.

в҃. Свидѣтельствꙋю бо имъ, ꙗ҃кѡ ревность Бж҃ію имꙋтъ, но не по разꙋмꙋ.

г҃. Не разꙋмѣюще бо Бж҃іа правды, и свою правдꙋ ищꙋще поставити, правдѣ Бж҃іей не повинꙋшася.

д҃. Кончина бо закона Хр҃тосъ въ правдꙋ всякомꙋ вѣрꙋющемꙋ.

є҃. Мѡѷсей бо пишетъ правдꙋ, ю҃же ѿ закона: ꙗ҃кѡ сотворивый та человѣкъ, живъ бꙋдетъ въ нихъ:

ѕ҃. А ꙗ҃же ѿ вѣры правда, сице глаголетъ: да не речеши

27. А Исаія выка за Израиля: Число-то на сынове-тѣ Израилевы ако и да е колкото пѣсъкъ-тъ на море-то, остатъкъ-тъ ще ся спасе;

28. Защото ще свърши и ще рѣши дѣло по правдѫ, понеже рѣшително дѣло ще направи Господь на земіѭ-тѫ.

29. И както прѣдрече Исаія: Ако не бы Господь Саваоѳъ оставилъ памъ сѣме, като Содома быхмы станѫли, и на Гоморра быхмы ся уподобили.

30. И тъй що има да речемъ? Че язычници-тѣ които не диряхѫ правдѫ, получихѫ правдѫ, и правдѫ която е отъ вѣруваніе;

31. А Израиль, който диряше законъ на правдѫ, не стигнѫ въ законъ на правдѫ.

32. Защо? За това че не ѭ *търси* чрѣзъ вѣрваніе, но като отъ дѣла-та на законъ-тъ; защото ся прѣпънѫхѫ о камькъ-тъ на прѣпъваніе-то;

33. Както е писано: Ето полагамъ въ Сіонъ камькъ на прѣпъваніе, и капарѫ на соблазнь, и всякой който вѣрува въ него нѣма да ся посрами.

ГЛАВА 10.

1. Братіе, мое-то сърдечно желаніе и молба-та ми къмъ Бога за Израиля, е за *тѫхно-то* спасеніе.

2. Защото свидѣтелствувамъ за тѣхъ, че иматъ ревность за Бога, но не по право разумѣніе.

3. Понеже Божіѭ-тѫ правдѫ като не разумѣватъ и своѭ-тѫ си правдѫ като искатъ да възстановятъ, не ся покорихѫ на Божіѭ-тѫ правдѫ.

4. Понеже Христосъ е съвършеніе-то на законъ-тъ, за оправданіе на всякого който вѣрува.

5. Защото Моисей пише за правдѫ-тѫ която е отъ законъ-тъ, *и казува:* Человѣкъ който прави тѣзи *заповѣди,* чрѣзъ тѣхъ ще бѫде живъ.

6. А правда-та която е отъ вѣрѫ казува така: Да не речешь въ

въ сердцы твоемъ, кто̀ взыдетъ на нб̑о; сирѣчь Хрта̀ свести̑:

з̑. Или̑ кто̀ снидетъ въ бездну; сирѣчь Хрта̀ ѿ мертвыхъ возвести̑.

и̑. Но что̀ глаго̀летъ писа̑ніе; близъ ти̑ глаго̀лъ є̑сть во оустѣхъ твоихъ, и̑ въ сердцѣ твоемъ, сирѣчь глаго̀лъ вѣры, є̑го̀же проповѣ̑даемъ:

ѳ̑. Ꙗ̑кѡ а̑ще и̑сповѣ̑си оусты̀ твои̑ми Гдⷭ҇а Ї̑са, и̑ вѣ̑рꙋеши въ сердцѣ твоемъ, ꙗ̑кѡ Бг҃ъ того̀ воздви̑же и̑з̑ мертвыхъ, спасе̑шися:

і̑. Сердцемъ бо вѣ̑рꙋется въ пра̑вдꙋ, оусты̀ же и̑сповѣ̑дꙋется во спасе̑ніе.

а̑і. Глаго̀летъ бо писа̑ніе: всякъ вѣ̑рꙋй въ ѻ̑нь, не постыди̑тся.

в̑і. Нѣ̑сть бо ра̑зствія Ї̑ꙋдѣеви же и̑ Є̑ллинꙋ, то̀й бо Бг҃ъ всѣхъ, богата̑й во всѣхъ призыва̑ющихъ є̑го̀.

г̑і. Всякъ бо, и̑же а̑ще призове̑тъ и̑ма Гдⷭ҇не, спасе̑тся.

д̑і. Ка̑кѡ оубо призовꙋ̑тъ, въ него̀же не вѣ̑роваша; ка̑кѡ же оувѣ̑рꙋютъ, є̑гѡ̀же не оуслы̑шаша; ка̑кѡ же оуслы̑шатъ безъ проповѣ̑дающагѡ;

е̑і. Ка̑кѡ же проповѣ̑дятъ, а̑ще не по̑слани бꙋ̑дꙋтъ; ꙗ̑коже є̑сть пи̑сано: ко̀ль красны̀ но̀ги бл҃говѣ̑ствꙋющихъ ми̑ръ, бл҃говѣ̑ствꙋющихъ бл҃гⷭ҇а.

ѕ̑і. Но не всѝ послꙋ̑шаша бл҃говѣ̑ствова̑нія: И̑са̑ія бо глаго̀летъ: Гдⷭ҇и, кто̀ вѣ̑рова слꙋхꙋ на̑шемꙋ;

з̑і. Тѣ̑мже оубо вѣ̑ра ѿ слꙋха, слꙋхъ же глаго̀ломъ Бж҃їимъ.

и̑і. Но глаго̀лю, є̑да̀ не слы̑шаша; тѣ̑мже оубѡ, во всю̀ зе̑млю и̑зы̑де вѣ̑щаніе и̑хъ, и̑ въ концы̀ вселе̑нныя глаго̀лы и̑хъ.

ѳ̑і. Но глаго̀лю, є̑да̀ не разꙋмѣ̑ Ї̑и̑ль; пе̑рвый Мѡѷсе̑й

сърдце-то си: Кой ще възлѣзе на небе-то? сирѣчь да низведе Христа;

7. Или, кой ще слѣзе въ бездна-та? сирѣчь да възведе Христа отъ мьртвы-тѣ.

8. Но що казува *писаніе-то?* Слово-то е близу до тебе, въ уста-та ти, и въ сърдце-то ти: сирѣчь слово-то на вѣра-та което проповѣдувамы;

9. Ако исповѣдашь съ уста-та си Господа Іисуса, и повѣрувашь въ сърдце-то си че Богъ го е въскрьсилъ отъ мьртвы-тѣ, ще ся спасешь.

10. Защото съсъ сърдце вѣрува нѣкой за оправданіе, и съ уста быва исповѣдуваніе за спасеніе.

11. Защото казува писаніе-то: Всякой който вѣрува въ него, нѣма да ся посрами.

12. Понеже нѣма разлика между Іудеина и язычника; защото самъ той е Господь на всичкы, богатъ къмъ всичкы които го призоваватъ.

13. Защото: Всякой, който призове име-то Господне ще ся спасе.

14. Какъ прочее ще призовѫтъ *тогози* въ когото не сѫ повѣрували? И какъ ще повѣруватъ въ *тогози за* когото не сѫ чули? И какъ ще чуѭтъ безъ проповѣдникъ?

15. И какъ ще проповѣдатъ, ако ся не проводятъ? Както е писано: Колко сѫ прѣкрасны нозѣ-тѣ на тѣзи които благовѣствуватъ миръ, на тѣзи които благовѣствуватъ добро-то.

16. Но всичкы не быхѫ послушни на благовѣствованіе-то; защото Исаія казува: Господи, кой повѣрува на онова което е чулъ отъ насъ?

17. И тъй вѣра-та е отъ слушаніе; а слушаніе-то отъ слово-то Божіе.

18. Но казувамъ: Тѣ не сѫ ли чули? Наистина *чули сѫ:* По всичка-та земѭ ся разнесе гласъ-тъ имъ, и въ краища-та на вселеннаѭ рѣчи-тѣ имъ.

19. И пакъ казувамъ: Израиль не разумѣ ли? Най напрѣдъ

глаго́летъ: а҃зъ раздражꙋ̀ вы̀ не ѿ ꙗ҆зы́цѣ, но ѿ ꙗ҆зы́цѣ неразꙋ́мнѣ прогнѣ́ваю ва́съ.

к҃. И҆са́їа же дерза́етъ и҆ глаго́летъ: ѡ҆брѣто́хсѧ не и҆щꙋ́щымъ менѐ, ꙗ҆вле́нъ бы́хъ не вопроша́ющымъ ѿ мнѣ̀:

к҃а. Ко І҆и҃лю же глаго́летъ: ве́сь де́нь воздѣ́хъ рꙋ́цѣ моѝ къ лю́демъ непокори́вымъ и҆ прерѣка́ющымъ.

ГЛАВА̀ а҃і.

а҃. Глаго́лю оу҆́бо: є҆да̀ ѿри́нꙋ бг҃ъ лю́ди своѧ̀; да не бꙋ́детъ: и҆́бо и҆ а҃зъ І҆и҃лтанинъ є҆́смь, ѿ сѣ́мене А҆враа́мле, колѣ́на Веніамі́нова.

в҃. Не ѿри́нꙋ бг҃ъ люде́й свои́хъ, и҆̀хже пре́жде разꙋмѣ̀. И҆лѝ не вѣ́сте, ѿ И҆лі́и, что̀ глаго́летъ писа́ніе; ꙗ҆́кѡ припо́вѣдꙋетъ бг҃ови на І҆и҃ла, глаго́ла:

г҃. Гдⷭ҇и, проро́ки твоѧ̀ и҆зби́ша, и҆ ѻ҆лтарѝ твоѧ̀ раскопа́ша: и҆ а҃зъ ѡ҆ста́хъ є҆ди́нъ, и҆ и҆щꙋ́тъ дꙋшѝ моеѧ̀, и҆за́ти ю҆̀.

д҃. Но что̀ глаго́летъ є҆мꙋ̀ бж҃твенный ѿвѣ́тъ; ѡ҆ста́вихъ себѣ̀ се́дмь ты́сѧщъ мꙋже́й, и҆̀же не преклони́ша кѡлѣ́на пред̾ Ваа́ломъ.

є҃. Та́кѡ оу҆́бо и҆ въ ны́нѣшнее вре́мѧ ѡ҆ста́нокъ по и҆збра́нію бл҃года́ти бы́сть.

ѕ҃. А҆́ще ли по бл҃года́ти, то̀ не ѿ дѣ́лъ: занѐ бл҃года́ть оу҆жѐ не быва́етъ бл҃года́ть. А҆́ще ли ѿ дѣ́лъ, ктомꙋ̀ нѣ́сть бл҃года́ть, занѐ дѣ́ло оу҆жѐ нѣ́сть дѣ́ло.

з҃. Что̀ оу҆́бо; є҆гѡ́же и҆ска́ше І҆и҃ль, сегѡ̀ не полꙋчѝ, а҆ и҆збра́ніе полꙋчѝ: про́чіи же ѡ҆слѣпи́шасѧ,

и҃. Ꙗ҆́коже є҆́сть писа́но: дадѐ и҆̀мъ бг҃ъ дх҃ъ оу҆мили́ніа, ѻ҆́чи не ви́дѣти, и҆ оу҆́ши не слы́шати, да́же до дне́шнагѡ днѐ.

ѳ҃. И҆ Дѣ́дъ глаго́летъ: да бꙋ́детъ трапе́за и҆̀хъ въ сѣ́ть и҆ въ ло́въ, и҆ въ соблазнъ и҆ въ воздаа́ніе и҆̀мъ:

і҃. Да помрача́тсѧ ѻ҆́чи и҆̀хъ є҆́же не ви́дѣти, и҆ хребе́тъ и҆̀хъ вы́нꙋ слѧца́й.

Моисей казува: Азъ ще вы раздразніѭ на ревнованіе съ *тѣзи*
които не *сѫ* народъ, ще вы разярѭ съ несмысленъ народъ.
20. А Исаія дьрзнува и казува: Намѣрихѫ мя тѣзи които не мя
търсяхѫ, явенъ быхъ на тѣзи които не пытахѫ за мене.
21. А за Израиля казува: Цѣлъ день простирахъ рѫцѣ-тѣ си
къмъ народъ който ся не покорява и противорѣчи.

ГЛАВА 11.

1. И тъй казувамъ: Отхвьрлилъ ли е Богъ свой-тъ народъ? Да
не бѫде; защото и азъ сьмь Израилянинъ, отъ сѣме-то Авраамово,
отъ племе-то Веніаминово.
2. Не е отхвьрлилъ Богъ народъ-тъ си, когото е прѣдузналъ.
Или не знаете що казува писаніе-то за Иліѭ: Какъ выка къмъ
Бога противъ Израиля и казува:
3. Господи, пророцы-тѣ твои избихѫ, и олтари-тѣ твои раско-
пахѫ; и самъ азъ останѫхъ, и ищѫтъ и мой-тъ животъ *да земѫтъ*.
4. Но що му отговаря Божественный отвѣтъ? Оставилъ сьмь
си седмь тысящы *душы* мѫжіе които не сѫ прѣклонили колѣно
прѣдъ Ваала.
5. Така и въ сегашно-то врѣме останѫло е *нѣщо* остатъкъ по
избраніе на благодать-тѫ.
6. Ако ли е по благодать, не е вече отъ дѣла-та; защото *инакъ*
благодать-та не быва вече благодать; ако ли отъ дѣла-та, не е
вече благодать: защото *инакъ* дѣло-то не е вече дѣло.
7. И тъй що? Израиль не получи това което търсяше; но
избранни-тѣ получихѫ, а останѫли-тѣ ослѣпѣхѫ,
8. (Както е писано: Даде имъ Богъ духъ на нечувствіе, очи да
не виждатъ, и уши да не чуѭтъ,) даже до днесь.
9. И Давидъ казува: Трапеза-та имъ да бѫде за тѣхъ примка и
уловка, и соблазнь и въздаяніе.
10. Да помрачѣѭтъ очи-тѣ имъ за да не видятъ, и гърбъ-тъ имъ
за вынѫгы сгърби.

аі. Глаго́лю оу҆́бо, є҆да̀ согрѣши́ша, да ѿпадꙋ́тъ; да не бꙋ́детъ: но тѣ́хъ паде́ніемъ спасе́ніе ꙗ҆зы́кѡмъ, во є҆́же раздражи́ти и҆́хъ.

бі. А҆́ще ли же прегрѣше́ніе и҆́хъ бога́тство мі́ра, и҆ ѿпаде́ніе и҆́хъ бога́тство ꙗ҆зы́кѡвъ: колмѝ па́че и҆сполне́ніе и҆́хъ;

гі. Вамъ̀ бо глаго́лю ꙗ҆зы́кѡмъ: поне́же оу҆́бѡ є҆́смь а҆́зъ ꙗ҆зы́кѡмъ А҆́пла, слꙋ́жбꙋ мою̀ прославлю́,

ді. А҆́ще ка́кѡ раздражꙋ̀ мою̀ пло́ть, и҆ спасꙋ̀ нѣ́кіа ѿ ни́хъ.

єі. А҆́ще бо ѿложе́ніе и҆́хъ, примире́ніе мі́рꙋ: что̀ пріа́тіе, ра́звѣ жи́знь и҆з̾ ме́ртвыхъ;

зі. А҆́ще ли нача́токъ ст҃ъ, то̀ и҆ примѣше́ніе: и҆ а҆́ще ко́рень ст҃ъ, то̀ и҆ вѣ́тви.

ѕі. А҆́ще ли нѣ́цыи ѿ вѣ́твей ѿломи́шасѧ, ты́ же ди́віа ма́слина сы́й, прицѣпи́лсѧ є҆сѝ въ ни́хъ, и҆ прича́стникъ ко́рене и҆ ма́сти ма́слинныѧ сотвори́лсѧ є҆сѝ.

иі. Не хвали́сѧ на вѣ́тви: а҆́ще ли же хва́лишисѧ, не ты̀ ко́рень но́сиши, но ко́рень тебѐ.

аі. Рече́ши оу҆́бо: ѿломи́шасѧ вѣ́тви, да а҆́зъ прицѣплю́сѧ.

к҃. До́брѣ: невѣ́ріемъ ѿломи́шасѧ, ты́ же вѣ́рою стои́ши. не высокомꙋ́дрствꙋй, но бо́йсѧ:

ка. А҆́ще бо Бг҃ъ є҆стє́ственныхъ вѣ́твей не пощадѣ̀, да не ка́кѡ и҆ тебѐ не пощади́тъ.

кв. Ви́ждь оу҆́бо бл҃гость и҆ непощадѣ́ніе Бж҃іе: на ѿпа́дшихъ оу҆́бѡ непощадѣ́ніе, а҆ на тебѣ̀ бл҃гость Бж҃іа, а҆́ще пребꙋ́деши въ бл҃гости, а҆́ще ли же ни̑, то̀ и҆ ты̀ ѿсѣ́ченъ бꙋ́деши.

кг. И҆ ѻ҆ни́ же, а҆́ще не пребꙋ́дꙋтъ въ невѣ́рствіи, прицѣпа́тсѧ: си́ленъ бо є҆́сть Бг҃ъ па́ки прицѣпи́ти и҆́хъ.

кд. А҆́ще бо ты̀ ѿ є҆стє́ственныѧ ѿсѣ́ченъ ди́віа ма́слины, и҆ чрез̾ є҆стество̀ прицѣпи́лсѧ є҆сѝ къ до́брѣй ма́слинѣ: колмѝ па́че сі́и, и҆́же по є҆стествꙋ̀, прицѣпа́тсѧ свое́й ма́слинѣ.

11. И тѣй казуваѭ: Да ли сѫ прѣгрѣшили, че да паднѫтъ? Да не бѫде! Но чрѣзъ тѣхно-то паданіе станѫ спасеніе-то въ язычницы-тѣ, за да възбуди въ тѣхъ ревнованіе.

12. И ако тѣхно-то паданіе е богатство на свѣтъ-тѣ, и смаляваніе-то имъ богатство на язычницы-тѣ, колко повече тѣхна-та пълнота!

13. Защото на васъ язычницы-тѣ говоріѭ, понеже сьмь апостолъ на язычницы-тѣ, моіѭ-тѫ службѫ славіѭ,

14. Дано бы да възбудіѭ ревнованіе въ *тѣзи които* сѫ моя плъть, и да спасѫ нѣкои отъ тѣхъ.

15. Защото ако че тѣхно-то отхвьрляніе е примиреніе на свѣтъ-тъ, що бы друго было пріиманіе-то имъ, ако не оживяваніе отъ мьртвы-тѣ?

16. И ако сѫ начаткы-тѣ святи, то и *цѣло*-то замѣсваніе *е свято;* и ако е святъ корень-тъ, *то* и вѣтви-тѣ *сѫ святы.*

17. Ако ли сѫ нѣкои вѣтви отрѣзаны, и ты като си былъ дива маслина, присадилъ си ся по между тѣхъ и си станѫлъ соучастникъ на корень-тъ и на тлъстинѫ-тѫ на маслинѫ-тѫ,

18. Не ся хвали срѣщѫ вѣтви-тѣ; ако ли ся хвалишь, *то знай* че не дьржишь ты корень-тъ, но корень-тъ тебе.

19. Но ще речешь: Отрѣзахѫ ся вѣтви-тѣ, да ся присадіѭ азъ.

20. Добрѣ; за невѣрство-то *имъ* отрѣзахѫ ся, а ты за вѣрѫ-тѫ *си* стоишь: не высокоумствувай, но бой ся.

21. Защото ако Богъ не пощадѣ природны-тѣ вѣтви, *пази ся* да не бы да не пощади и тебе.

22. Виждь сега благость-тѫ и строгость-тѫ Божіѭ; строгость надъ паднѫлы-тѣ; а благость надъ тебе си, ако прѣбѫдешь въ благость-тѫ *му;* ако ли не, то и ты ще бѫдешь отсѣченъ.

23. И тѣ пакъ, ако не останѫтъ въ невѣрство-то, ще ся присадятъ; защото силенъ е Богъ пакъ да ты присади.

24. Понеже, ако ты, отсѣченъ отъ природнѫ-тѫ дивѫ маслинѫ и противъ природѫ-тѫ си присаденъ на питомнѫ маслинѫ, колко повече тѣ природны-тѣ ще ся присадятъ на своіѭ-тѫ си маслинѫ.

кє. Не бо̀ хощѹ̀ васъ не вѣдѣти тайны сеѧ̀, братіе, да не бѹдете ѿ себѣ̀ мѹдри, ꙗ̑кѡ ѿслѣпленіе ѿ части Ї̑левѣ бысть, дондеже ѝсполненіе ꙗ̑зыкѡвъ внидетъ:

кѳ. И̑ такѡ весь Ї̑иль спасется, ꙗ̑коже є̑сть писано: пріидетъ ѿ Сїѡ̑на ѝзбавлѧ̑ѧй, и̑ ѿвратитъ нечестіе ѿ Ї̑акѡва:

кз. И̑ сей и̑мъ ѿ мене̑ завѣтъ, є̑гда̑ ѿимѹ̀ грѣхѝ и̑хъ.

ки. По бл҃говѣствованію ѹ̑бѡ вразѝ васъ ра̑ди: по ѝзбранію же, возлюблени ѻ̑цъ ра̑ди.

ка. Не раскаѧ̑нна бо даровѡ̑ванїѧ и̑ звані́е Бж҃іе.

л. Ꙗ̑коже•бо и̑ вы̀ и̑ногда̑ противистеся Бг҃ови, ны̑нѣ же помилованы бысте си̑хъ противленіемъ:

ла. Та̑кожде и̑ сіи ны̑нѣ противишася ва̑шей милости, да и̑ тіи помилованы бѹ̑дѹтъ.

лв. Затворѝ бо Бг҃ъ всѣхъ въ противленіе, да всѣхъ помилѹетъ.

лг. Ѡ̑ глѹбина̑ бога̑тства и̑ премѹ̑дрости и̑ ра̑зѹма Бж҃іѧ: ꙗ̑кѡ неиспытани сѹ̑дове є̑гѡ̀, и̑ неизслѣдовани пѹтіе є̑гѡ̀.

лд. Кто̀ бо разѹмѣ̀ ѹ̑мъ Гдⷭ҇нь; и̑лѝ кто̀ совѣтникъ є̑мѹ̀ бысть;

ле. И̑лѝ кто̀ пре̑жде даде̑ є̑мѹ̀, и̑ воздастся є̑мѹ̀;

лѕ. Ꙗ̑кѡ и̑з̾ тогѡ̀ и̑ тѣмъ и̑ въ нѣмъ всачєска̑ѧ: томѹ̀ сла̑ва во вѣки. А̑минь.

ГЛАВА̑ ві.

ї. Молю̀ ѹ̑бо васъ, братіе, щедротами Бж҃іими, предста̑вите тѣлеса̑ ва̑ша жертвѹ живѹ, ст҃ѹ, бл҃говѡ̑дѹ Бг҃ови, словесное слѹженіе ва̑ше:

в. И̑ не сѡвразѹ̑йтеся вѣкѹ̀ семѹ̀, но преѡбразѹ̑йтеся

25. Защото, братіе, не искамъ да не знаете тѫзи тайнѫ, за да не имате себе си че сте мудри, че ослѣпленіе частно станѫ въ Израиль, докѫдь влѣзе пълно-то *число* на язычницы-тѣ;

26. И така всичкый Израиль ще ся спасе, както е писано: Ще дойде отъ Сіонъ Избавитель, и ще отвърне нечестія-та отъ Іакова.

27. И тойзи е завѣтъ-тъ отъ мене къмъ тѣхъ, Когато отнемѫ грѣхове-тѣ имъ.

28. По евангеліе-то *тѣ сѫ* непріятели за васъ, а по избраніе-то, възлюблени *Богу* заради отцы-тѣ.

29. Защото дарованія-та и призваніе-то Божіе не пріиматъ раскаяніе.

30. Защото както и вы быхте нѣкога си непокорни Богу, но сега чрѣзъ тѣхно-то непокорство сте помиловани,

31. Така и тѣ сега быхѫ непокорни, та чрѣзъ ваше-то помилованіе да бѫдѫтъ помиловани и тѣ:

32. Защото Богъ затвори всичкы-тѣ въ непокорство, та всичкы-тѣ да помилува.

33. О колко е дълбоко богатство-то и прѣмудрость-та и знаніе-то Божіе! Колко сѫ непостижимы неговы-тѣ сѫдбы, и неизслѣдовани пѫтища-та му!

34. Защото кой е позналъ умъ-тъ Господень? Или кой е былъ нему съвѣтникъ?

35. Или кой му е далъ отъ по напрѣдъ нѣщо, та да му бѫде въздаяніе *за него?*

36. Защото всичко е отъ него, и чрѣзъ него и за него. Нему слава во вѣкы. Аминь.

ГЛАВА 12.

1. И тъй молѭ вы, братіе, за Божіе-то милосердіе, да прѣдставите тѣла-та ваши въ жьртвѫ живѫ, святѫ, благоугоднѫ Богу; *то да бѫде* разумно-то ваше служеніе;

2. И недѣйте ся съобразява съ тойзи вѣкъ, но прѣобразувайте

ѡбновлѐніемъ оумá вáшегѡ, во ѥ҆же и҆скꙋшáти вáмъ, что̀ ѥ҆сть вóлѧ Бж҃іѧ бл҃гáѧ и҆ оу҆гóднаѧ и҆ совершѐннаѧ.

г҃. Глаго́лю бо бл҃годáтїю дáвшеюсѧ мнѣ̀, всѧ́комꙋ сꙋ́щемꙋ въ вáсъ не мꙋ́дрствовати пáче, ѥ҆же подобáетъ мꙋ́дрствовати, но мꙋ́дрствовати въ цѣломꙋ́дрїи, коемꙋ́ждо ꙗ҆́коже Бг҃ъ раздѣли́лъ ѥ҆сть мѣ́рꙋ вѣ́ры.

д҃. Ꙗ҆́коже бо во є҆ди́номъ тѣлесѝ мнѡ́ги оу҆́ды и҆мамы, оу҆ды же всѝ не то́жде и҆мꙋтъ дѣ́ланїе:

є҃. Та́кожде мно́зи є҆ди́но тѣ́ло є҆смы̀ ѿ Хр҃тѣ̀, а҆ по є҆ди́номꙋ дрꙋ́гъ дрꙋ́гꙋ оу҆ди.

ѕ҃. И҆мꙋ́ще же даровáнїѧ по бл҃годáти дáннѣй нáмъ разли́чна: а҆́ще проро́чество, по мѣ́рѣ вѣ́ры:

з҃. А҆́ще ли слꙋжѐнїе, въ слꙋжѐнїи: а҆́ще оу҆чáй, во оу҆чѐнїи:

и҆. А҆́ще оу҆тѣшáй, во оу҆тѣшѐнїи: подавáй, въ простотѣ̀: предстоѧ́й, со тщáнїемъ: милꙋ́й, съ до́брымъ и҆зволѐнїемъ.

ѳ҃. Любы̀ нелицемѣ́рна: ненави́дѧще злáгѡ, прилѣплѧ́йтеся бл҃го́мꙋ:

і҃. Братолю́бїемъ дрꙋ́гъ ко дрꙋ́гꙋ любѐзни: чѐстїю дрꙋ́гъ дрꙋ́га бо́льша творѧ́ще:

а҃і. Тщáнїемъ не лѣни́ви, дꙋ́хомъ горѧ́ще, Гдⷭ҇ви рабо́тающе:

в҃і. Оу҆повáнїемъ рáдꙋющеся, скѡ́рби терпѧ́ще, въ моли́твѣ пребывáюще:

г҃і. Трѐбованїемъ ст҃ы́хъ приѡбщѧ́ющеся, страннолю́бїѧ держѧ́щеся:

д҃і. Бл҃гословлѧ́йте гонѧ́щыѧ вы̀: бл҃гослови́те, а҆ не клени́те.

є҃і. Рáдоватися съ рáдꙋющимися, и҆ плáкати съ плáчꙋщими.

ся съсъ обновленіе-то на умъ-тъ си, за да познавате отъ опытъ-тъ що е блага-та, угодна-та и съвършенна-та воля Божія.

3. Защото казувамъ, чрѣзъ даденѫ-тѫ ми благодать, всякому който е между васъ, да не мѫдрува *за себе си* по высоко отъ колкото трѣба да мѫдрува, но да мѫдрува така що да смиренномѫдрствува, по мѣркѫ-тѫ на вѣрѫ-тѫ, коѭто *мѣркѫ* е всякому Богъ раздѣлилъ.

4. Защото както имамы много удове въ едно тѣло, а всичкы-тѣ удове нѣматъ истѫ-тѫ работѫ;

5. Така и *ный* много-то, едно тѣло смы въ Христа, а всякой *отъ насъ* единъ на другый удове *смы*.

6. И като имамы дарованія различны по даденѫ-тѫ намъ благодать; ако *е* пророчество, *да пророчествувамы* съразмѣрно на вѣрѫ-тѫ;

7. Ако ли служеніе, *да прилѣжавамы* въ служеніе-то; ако учи нѣкой, *да прѣбѫдва* въ ученіе-то;

8. Ако увѣщава, въ увѣщаніе-то; който раздава да раздава съ простотѫ; който началствува, *да началствува* съ усърдіе; който милува, *да милува* доброволно.

9. Любовь-та да бѫде нелицемѣрна; имайте отвращеніе отъ зло-то, и прилѣпявайте ся къмъ добро-то.

10. Обычайте ся единъ другый съ братскѫ любовь; прѣваряйте да си отдавате единъ на другый почетъ;

11. *Бывайте* въ усърдіе-то нелѣниви, духомъ пламенни; Господу служѣте;

12. Въ надеждѫ *бывайте* радостни, въ скърбь търпѣливи, въ молитвѫ постоянни;

13. Помагайте на святыи-тѣ въ нужды-тѣ *имъ*; отъ гостолюбіе ся не оставяйте.

14. Благославяйте тѣзи които вы гонятъ; благославяйте и не кълнѣте.

15. Радувайте ся съ онѣзи които ся радуватъ, плачѣте съ онѣзи които плачѫтъ.

ѕі. Тóжде дрꙋгъ ко дрꙋгꙋ мꙋдрствꙋюще: не высѡ́кая мꙋдрствꙋюще, но смирéнными ведꙋ́щеся. не бывáйте мꙋдри ѿ себѣ̀.

зі. Ни є҆дúномꙋ же злà за зло̀ воздаю́ще, промышлáюще дѡ́брая прéд всѣ́ми человѣ́ки:

и҃і. А҆́ще возмóжно, є҆́же ѿ вáсъ, со всѣ́ми человѣ́ки мúръ и҆мѣ́йте.

ѳі. Не себѐ ѿмщáюще, возлю́бленнїи, но дадúте мѣ́сто гнѣ́вꙋ: пúсано бо є҆́сть: мнѣ̀ ѿмще́нїе, а҆́зъ воздáмъ, глаго́летъ Гдⷭ҇ь.

к҃. А҆́ще оу҆́бо а҆́лчетъ врáгъ твóй, оу҆хлѣ́би є҆го̀: а҆́ще ли жáждетъ, напóй є҆го̀. сїе́ бо творѧ̀, оу҆глїе̑ ѻ҆́гненно собирáеши на главꙋ̀ є҆гѡ̀.

ка҃. Не побѣжде́нъ бывáй ѿ злà, но побѣждáй бл҃гúмъ зло́е.

ГЛАВѢ̀ Г҃І.

а҃. Всáка дꙋшà властє́мъ предержáщымъ да повинꙋ́етсѧ. нѣ́сть бо влáсть, а҆́ще не ѿ Бг҃а: сꙋ́щыѧ же влáсти ѿ Бг҃а оу҆чинены̀ сꙋ́ть.

в҃. Тѣ́мже противлѧ́йсѧ влáсти, Бж҃їю повелѣ́нїю противлѧ́етсѧ: противлѧ́ющїисѧ же, себѣ̀ грѣ́хъ прїе́млютъ.

г҃. Кнѧ́зи бо не сꙋ́ть боѧ́знь дѡ́брымъ дѣлѡ́мъ, но злы̑мъ. хо́щеши же ли не боѧ́тисѧ влáсти; бл҃го́е творѝ, и҆ и҆мѣ́ти бꙋ́деши похвалꙋ̀ ѿ негѡ̀:

д҃. Бж҃їй бо слꙋгà є҆́сть, тебѣ̀ во бл҃го́е. а҆́ще ли зло́е творúши, бо́йсѧ: не бо̀ бе́з оу҆мà ме́чь но́ситъ: Бж҃їй бо слꙋгà є҆́сть, ѿмстúтель въ гнѣ́въ зло́е творѧ́щемꙋ.

є҃. Тѣ́мже потре́ба повиновáтисѧ не то́кмѡ за гнѣ́въ, но и҆ за со́вѣсть.

16. Исто-то единъ къмъ другый мѫдрувайте; не мѫдрувайте высокы нѣща, но да ся водите по смиренны-тѣ; не имайте себе си за мѫдры.

17. Никому не въздавайте зло за зло; промысляйте това което е добро прѣдъ всичкы-тѣ человѣцы;

18. Ако е възможно, колкото отъ вашѫ странѫ, имайте миръ съсъ всичкы-тѣ человѣцы.

19. Не си отмьстявайте, възлюбленни *мои;* но дайте мѣсто на гнѣвъ-тъ; защото е писано: Мое е отмьщеніе-то, азъ ще сторіѭ въздаяніе, казува Господь.

20. И тъй ако е гладенъ непріятель-тъ ти, нахрани го; ако е жьденъ, напой го; защото това като правишь ще натрупашь жаръ на главѫ-тѫ му.

21. Не ся оставяй да тя побѣждава зло-то; но ты побѣждавай зло-то чрѣзъ добро-то.

ГЛАВА 13.

1. Всякой человѣкъ да ся покорява на власти-тѣ що сѫ надъ *него;* защото нѣма власть, която да не е отъ Бога; и колкото власти има *на свѣтъ-тъ, всичкы-тѣ* сѫ отъ Бога отредены.

2. Тъй що, който ся противи на власть-тѫ, противи ся на Божіѭ-тѫ наредѫ; и които ся противятъ ще земѫтъ осѫжданіе на себе си.

3. Защото владѣтели-тѣ не сѫ страхъ за добры-тѣ работы, но за злы-тѣ; искашь ли да ся не боишь отъ власть-тѫ? прави добро-то и ще имашь похвалѫ отъ неіѭ.

4. Понеже *владѣтель-тъ* е Божій слуга на тебе за добро. Ако ли правишь зло, да ся боишь; защото не носи напраздно сабіѭ-тѫ; понеже Божій слуга е, отмьститель *да извьршва* гнѣвъ-тъ противъ тогози който прави зло-то.

5. За това нуждно е да ся покорявате, не тъкмо поради гнѣвъ-тъ, но и зарадь съвѣсть-тѫ.

в҃. Сегѡ́ бо ра́ди и҆ да̑ни даетѐ: слѹжи́тели бо Бж҃іи сѹ́ть во и҆́стое сі̑е пребыва́юще.

з҃. Воздади́те ᲂу҆́бо всѣ̑мъ дѡ́лжная: є҆мѹ́же ᲂу҆́бѡ ᲂу҆ро́къ, ᲂу҆ро́къ: а҆ є҆мѹ́же да́нь, да́нь: а҆ є҆мѹ́же стра́хъ, стра́хъ: и҆ є҆мѹ́же че́сть, че́сть.

и҃. Ни є҆ди́номѹ же ничи́мже до́лжни быва́йте, то́чію є҆́же люби́ти дрѹ́гъ дрѹ́га: люба́й бо дрѹ́га, зако́нъ и҆спо́лни.

а҃. Є҆́же бо: не прелюбы̀ сотвори́ши, не ᲂу҆бі́еши, не ᲂу҆кра́деши, не лжесвидѣ́тельствѹеши, не похо́щеши, и҆ а҆́ще ка́я и҆на̑ за́повѣдь, въ се́мъ словесѝ соверша́етсѧ: во є҆́же возлю́биши и҆скреннаго твоего̀, ꙗ҆́коже са́мъ себѣ̀.

г҃. Любы̀ и҆скреннемѹ зла̀ не твори́тъ: и҆сполне́ніе ᲂу҆́бо зако́на любы̀ є҆́сть.

а҃і. И҆ сі̑е, вѣ́дѧще вре́мѧ, ꙗ҆́кѡ ча́съ ᲂу҆жѐ на́мъ ѿ сна̀ воста́ти: ны́нѣ бо ближа́йшее на́мъ спасе́ніе, не́жели є҆гда̀ вѣ́ровахомъ.

в҃і. Но́щь ᲂу҆́бѡ пре́йде, а҆ де́нь прибли́жисѧ. ѿложи́мъ ᲂу҆́бо дѣла̀ тѣ́мнаѧ, и҆ ѡ҆блече́мсѧ во ѻ҆рѹ́жіе свѣ́та.

г҃і. Ꙗ҆́кѡ во дни̇̀, бл҃гообра́знѡ да хо́димъ, не козлогласова̑ніи и҆ пі̑анствы, не любодѣ̑ѧніи и҆ стѹдодѣ̑ѧніи, не рве́ніемъ и҆ за́вистію:

д҃і. Но ѡ҆блецы́теса Гдⷭ҇емъ на́шимъ І҆и҃съ Хрⷭ҇то́мъ, и҆ пло́ти ᲂу҆го́діѧ не твори́те въ по́хоти.

ГЛАВА̀ Д҃І.

а҃. И҆знемога́ющаго же въ вѣ́рѣ пріѐмаите, не въ сомнѣ́ніе помышле́ній.

в҃. Ѻ҆́въ бо вѣ́рѹетъ ꙗ҆́сти всѧ̑, а҆ и҆знемога́й зе́лїа (да) ꙗ҆́стъ.

6. Понеже за това и дань плащате; защото сѫ Божіи служители, които постоянно съ това ся занимаватъ.

7. И тъй отдавайте на всичкы кому каквото сте длъжни; комуто *сте* дань *длъжни*, дань-тѫ; комуто бирь, бирь-тѫ, комуто страхъ, страхъ-тъ, комуто почетъ, почетъ-тъ.

8. Не оставайте никому длъжни въ нищо, освѣнь да имате любовь единъ на другый си; защото който люби другыго, испълнява законъ-тъ.

9. Понеже *заповѣди*-тѣ: Не прѣлюбодѣйствувай; не убивай; не кради; не лъжесвидѣтелствувай; не пожелай; и коя да е друга заповѣдь, въ това слово ся заключава: Люби ближняго твоего както *самаго* себе си.

10. Любовь-та не прави зло ближнему; слѣдователно любовь-та е испълненіе на законъ-тъ.

11. И то като знаемъ врѣме-то; защото часъ-тъ вече настанѫ да ся събудимъ отъ сънъ; защото е по близо намъ спасеніе-то сега отъ колкото когато повѣрувахмы.

12. Нощь-та прѣминѫ, а день-тъ наближи; и тъй нека отхвърлимъ работы-тѣ на тьмнинѫ-тѫ, и да ся облѣчемъ въ оружіе-то на видѣлинѫ-тѫ.

13. Както въ день да ходимъ благопристойно; не по кощунства и піянства, не по курварство и похотливость, не по крамолы и зависти;

14. Но облѣчѣте ся въ Господа Іисуса Христа, и не промысляйте за плъть-тѫ, въ похоти-тѣ *ѝ*.

ГЛАВА 14.

1. Слабый-тъ въ вѣрѫ-тѫ пріимайте, не съ прѣпираніе за мнѣнія-та.

2. Защото единъ вѣрува че *може* всякакво да яде; а който е слабъ *въ вѣрѫ-тѫ* зеліе яде.

г҃. Ꙗ҆дый не ꙗ҆дꙋ́щагѡ да не ᲂу҆корáетъ: и҆ не ꙗ҆дый ꙗ҆дꙋ́щагѡ да не ѡ҆сꙋждáетъ: Бг҃ъ бо є҆гѡ̀ прїѧ́тъ.

д҃. Ты̀ кто̀ є҆сѝ сꙋдáй чꙋждéмꙋ рабѣ̀; своемѣ̀ Гдⷭ҇еви стоитъ, и҆лѝ пáдаетъ, стáнетъ же: си́ленъ бо є҆́сть Бг҃ъ постáвити є҆гѡ̀.

є҃. Ѻ҆́въ ᲂу҆́бѡ разсꙋждáетъ дéнь чрез̾ дéнь, ѻ҆́въ же сꙋ́дитъ на всáкъ дéнь. кі́йждо своéю мы́слїю да и҆звѣ́ствꙋетсѧ.

ѕ҃. Мꙋ́дрствꙋй дéнь, Гдⷭ҇еви мꙋ́дрствꙋетъ: и҆ не мꙋ́дрствꙋй дéнь, Гдⷭ҇еви не мꙋ́дрствꙋетъ. ꙗ҆́дый, Гдⷭ҇еви ꙗ҆́стъ, благодари́тъ бо Бг҃а: и҆ не ꙗ҆́дый, Гдⷭ҇еви не ꙗ҆́стъ, и҆ бл҃годари́тъ Бг҃а.

з҃. Никто́же бо нáсъ себѣ̀ живéтъ, и҆ никто́же себѣ̀ ᲂу҆мирáетъ.

и҃. А҆́ще бо живéмъ, Гдⷭ҇еви живéмъ: а҆́ще же ᲂу҆мирáемъ, Гдⷭ҇еви ᲂу҆мирáемъ. а҆́ще ᲂу҆́бо живéмъ, а҆́ще ᲂу҆мирáемъ, Гдⷭ҇ни є҆смы̀.

ѳ҃. На сїе́ бо Хрⷭ҇то́съ и҆ ᲂу҆мре и҆ воскрⷭ҇се и҆ ѡ҆живѐ, да и҆ мéртвыми и҆ живы́ми ѡ҆бладáетъ.

і҃. Ты́ же почто̀ ѡ҆сꙋждáеши брáта твоегѡ̀; и҆лѝ ты̀ что̀ ᲂу҆ничижáеши брáта твоегѡ̀; вси́ бо предстáнемъ сꙋди́щꙋ Хрⷭ҇то́вꙋ.

а҃і. Пи́сано бо є҆́сть: живꙋ̀ а҆́зъ, глаго́летъ Гдⷭ҇ь: ꙗ҆́кѡ мнѣ̀ поклони́тсѧ всáко колѣ́но, и҆ всáкъ ꙗ҆зы́къ и҆сповѣ́стсѧ Бг҃ови.

в҃і. Тѣ́мже ᲂу҆́бо кі́йждо нáсъ ѡ҆ себѣ̀ сло́во дáстъ Бг҃ꙋ.

г҃і. Не ктомꙋ̀ ᲂу҆́бо дрꙋ́гъ дрꙋ́га ѡ҆сꙋждáемъ: но сїѐ пáче сꙋди́те, є҆́же не полагáти претыканїѧ брáтꙋ и҆лѝ соблáзна.

д҃і. Вѣ́мъ и҆ и҆звѣщéнъ є҆смь ѡ҆ Хрⷭ҇тѣ̀ І҆и҃сѣ, ꙗ҆́кѡ ничто́же скве́рно сáмо собо́ю, то́чїю помышлѧ́ющемꙋ что̀ скве́рно бы́ти, ѻ҆́номꙋ скве́рно є҆́сть:

є҃і. А҆́ще же брáшна рáди брáтъ твóй скорби́тъ, ᲂу҆жѐ не по любві̀ хо́диши. не брáшномъ твоимъ того̀ погꙋбла́й, за него́же Хрⷭ҇то́съ ᲂу҆мре.

ѕ҃і. Да не хꙋ́литсѧ ᲂу҆́бо ва́ше бл҃го́е.

3. Който яде да не прѣзира тогозь, който не яде; и който не яде, да не осѫжда тогозь, който яде; защото Богъ го е пріелъ.

4. Ты кой си що сѫдишь чуждъ слугѫ? Прѣдъ свой-тъ си Господарь стои или пада; но ще стои; защото Богъ е силенъ да го направи да стои.

5. Нѣкой си има единъ день *за по святъ* отъ другъ день, а другый има всякой день еднакъвъ. Всякой по свой-тъ си умъ да бѫде удостовѣренъ.

6. Който различава день-тъ различава *го* за Господа, и който не различава день-тъ, за Господа го не различава. Който яде, за Господа яде; защото благодари Бога; и който не яде, за Господа не яде и благодари Бога.

7. Защото никой отъ насъ не живѣе за себе си, и никой не умира за себе си.

8. Понеже и ако живѣемъ, за Господа живѣемъ, и ако умирамы, за Господа умырамы; и тъй, живѣемъ ли, умирамы ли, Господни смы.

9. Защото Христосъ за това и умрѣ, и въскрьснѫ, и оживѣ, да господствува надъ мьртвы-тѣ и надъ живы-тѣ.

10. А ты защо сѫдишь брата си? или защо и ты прѣзирашь брата си? понеже ный всинца ще прѣдстанемъ на Христово-то сѫдовище.

11. Защото е писано: Живъ сьмь азъ, казува Господь, прѣдъ мене ще ся поклони всяко колѣно, и всякой языкъ Бога ще славослови.

12. И тъй всякой отъ насъ за себе си ще даде отвѣтъ Богу.

13. Тъй като е да не сѫдимъ вече единъ другыго, но сѫдѣте повече това, да не полагате на брата *си* прѣпънуваніе или соблазнь.

14. Знаіѫ и увѣренъ сьмь въ Господа Іисуса, че иищо нѣма отъ самосебе си нечисто, освѣнь за тогозь който мысли за нѣщо че е нечисто, нечисто е нему.

15. Но, ако е братъ ти скърбенъ поради яденіе-то, ты вече не ходишь по любовь. Съ яденіе-то си не погубувай тогозь, за когото е Христосъ умрѣлъ.

16. И тъй да ся не охулва ваше-то добро.

з҃і. Нѣсть бо цр҃тво Бж҃іе брашно и҆ питіѥ, но правда и҆ мі́ръ и҆ ра́дость ѡ҆ дх҃ѣ ст҃ѣ:

и҃і. И҆же бо си́ми слꙋ́житъ Хр҃то́ви, бл҃гоꙋго́денъ є҆́сть Бг҃ови, и҆ и҆скꙋ́сенъ человѣ́кѡмъ.

а҃і. Тѣ́мже оу҆́бо мі́ръ возлю́бимъ, и҆ ꙗ҆̀же къ созида́нію дрꙋ́гъ ко дрꙋ́гꙋ.

к҃. Не бра́шна ра́ди разора́й дѣ́ло Бж҃іе. вса́ бо чи́ста, но зло̀ человѣ́кꙋ претыка́ніемъ ꙗ҆дꙋ́щемꙋ:

к҃а. Добро̀ не ꙗ҆́сти ма́съ, нижѐ пи́ти вїна̀, ни ѡ҆ не́мже бра́тъ твой претыка́етсѧ, и҆лѝ соблазня́етсѧ, и҆лѝ и҆знемога́етъ.

к҃в. Ты̀ вѣ́рꙋ и҆́маши; ѡ҆ себѣ̀ са́мъ и҆мѣ́й пред̾ Бг҃омъ. бл҃же́нъ не ѡ҆сꙋжда́й себѐ, ѡ҆ не́мже и҆скꙋша́етсѧ.

к҃г. А҆ сомнѧ́йсѧ, а҆́ще ꙗ҆́стъ, ѡ҆сꙋжда́етсѧ, занѐ не ѿ вѣ́ры: вса́ко же, є҆́же не ѿ вѣ́ры, грѣ́хъ є҆́сть.

к҃д. Могꙋ́щемꙋ же ва́съ оу҆твердѝти по бл҃говѣ́ствова́нію моемꙋ̀, и҆ проповѣ́данію І҆и҃съ Хр҃то́вꙋ, по ѿкрове́нію та́йны, лѣ̑ты вѣ́чными оу҆молча́нныѧ.

к҃е. Ꙗ҆вл҃шїѧсѧ же ны́нѣ, писа̑нїи проро́ческими, по повелѣ́нію вѣ́чнагѡ Бг҃а, въ послꙋша́ніе вѣ́ры во всѣ́хъ ꙗ҆зы́цѣхъ позна́вшїѧсѧ,

к҃ѕ. Є҆ди́номꙋ премꙋ́дромꙋ Бг҃ꙋ, І҆и҃сомъ Хр҃то́мъ, є҆мꙋ́же сла́ва во вѣ́ки. а҆ми́нь.

ГЛАВА̀ ѳі.

а҃. До́лжни є҆смы̀ мы̀ си́лнїи не́мѡщи немощны́хъ носи́ти, и҆ не себѣ̀ оу҆гожда́ти:

в҃. Кі́йждо же ва́съ бли́жнемꙋ да оу҆гожда́етъ во бл҃го́е къ созида́нію.

г҃. И҆́бо и҆ Хр҃то́съ не себѣ̀ оу҆годѝ, но ꙗ҆́коже є҆́сть пи́сано: поношє́ніѧ поноса́щихъ тебѣ̀, нападо́ша на мѧ̀.

17. Защото царство-то Божіе не е яденіе и піяніе, но правда и миръ и радость въ Духа Святаго.

18. Понеже който служи Христу въ това, угодява Богу, и одобренъ е отъ человѣцы-тѣ.

19. И тъй да диримъ това, което *служи* за миръ, и за назиданіе единъ на другый.

20. За яденіе не дѣй съсыпва Божіѭ-тѫ работѫ. Всичко е чисто; но зло е на человѣка който яде съсъ соблазнь.

21. Добро е да не ядешь месо, нито да піешь вино, нито *да сторишь* нѣщо въ което ся прѣпънува, или ся соблазнява, или изнемощева братъ ти.

22. Ты имашь вѣрѫ; имай іѭ въ себе си прѣдъ Бога; блаженъ който не осѫжда себе си въ това, което избира за добро.

23. Но който ся суминява, *той* ако яде, осѫжда ся; защото не яде отъ вѣрѫ; и всяко, което не *быва* отъ вѣрѫ, грѣхъ е.

ГЛАВА 15.

1. Ный силни-тѣ длъжни сиы да носимъ слабости-тѣ на безсилны-тѣ, и да не угодявамы на себе си.

2. Но всякой отъ насъ да угодява ближнему си въ добро-то за назиданіе.

3. Понеже и Христосъ не угоди на себе си, но както е писано: Укоренія-та на онѣзи които тя укоряватъ нападнѫхѫ врьхъ мене.

д҃. Ѿлика бо преднапи҃сана быша, въ на́ше наказа́ніе преднаписа́шася: да терпѣ́ніемъ и҆ оу҆тѣше́ніемъ писа́ній, оу҆пова́ніе и҆мамы.

є҃. Бг҃ъ же терпѣ́нїа и҆ оу҆тѣше́нїа да да́стъ ва́мъ то́жде мꙋ́дрствовати дрꙋ́гъ ко дрꙋ́гꙋ ѿ Хр҃тѣ І҆и҃сѣ:

ѕ҃. Да є҆диноду́шнѡ є҆ди́ными оу҆сты̑ сла́вите Бг҃а и҆ Ѻ҆ц҃а Гд҃а на́шегѡ І҆и҃са Хр҃та̀.

з҃. Тѣ́мже прїе́млите дрꙋ́гъ дрꙋ́га, ꙗ҆́коже и҆ Хр҃то́съ прїа́тъ ва́съ во сла́вꙋ Бж҃їю.

и҃. Глаго́лю же, Хр҃та̀ І҆и҃са слꙋжи́теля бы́вша ѡ҆бѣ́занїа по и҆́стинѣ Бж҃їей, во є҆́же оу҆твердѝти ѡ҆бѣтова́нїа ѻ҆тцє́въ,

ѳ҃. И҆ ꙗ҆зы́кѡмъ по ми́лости просла́вити Бг҃а, ꙗ҆́коже є҆́сть пи́сано: сегѡ̀ ра́ди и҆сповѣ́мся тебѣ̀ во ꙗ҆зы́цѣхъ Гд҃и, и҆ и҆́мени твоемꙋ̀ пою̀.

і҃. И҆ па́ки глаго́летъ: возвесели́тесѧ ꙗ҆зы́цы, съ людмѝ є҆гѡ̀.

а҃і. И҆ па́ки: хвали́те Гд҃а всѝ ꙗ҆зы́цы, и҆ похвали́те є҆го̀ всѝ лю́дїе.

в҃і. И҆ па́ки И҆са́їа глаго́летъ: бꙋ́детъ ко́рень І҆ессе́овъ, и҆ воста́й влады́ѣти на́дъ ꙗ҆зы́ки: на того̀ ꙗ҆зы́цы оу҆пова́ютъ.

г҃і. Бг҃ъ же оу҆пова́нїа да и҆спо́лнитъ ва́съ вса́кїа ра́дости и҆ ми́ра въ вѣ́рѣ, и҆збы́точествовати ва́мъ во оу҆пова́нїи, си́лою Дх҃а ст҃а́гѡ.

д҃і. И҆звѣще́нъ же є҆́смь, бра́тїе моѧ̀, и҆ са́мъ а҆́зъ ѿ ва́съ, ꙗ҆́кѡ и҆ са́ми вы̀ по́лни є҆́стѐ бл҃гости, и҆спо́лнени вса́кагѡ ра́зꙋма, могꙋ́ще и҆ и҆ны́ѧ навчи́ти.

є҃і. Де́рзѣе же писа́хъ ва́мъ, бра́тїе моѧ̀, ѿ ча́сти, ꙗ҆́кѡ воспомина́ѧ ва́мъ, за бл҃года́ть да́ннꙋю мѝ ѿ Бг҃а,

ѕ҃і. Во є҆́же бы́ти мѝ слꙋжи́телю І҆и҃съ Хр҃то́вꙋ во ꙗ҆зы́цѣхъ, свѧщеннодѣ́йствꙋющꙋ благовѣ́ствова́нїе Бж҃їе, да бꙋ́детъ

4. Защото всичко що е отъ по напрѣдъ писано, за поученіе намъ е прѣднаписано; та чрѣзъ търпѣніе-то и утѣшеніе-то на писанія-та да имамы надеждѫ.

5. А Богъ на търпѣніе-то и на утѣшеніе-то, дано ви даде единомысліе помежду ви по Христа Іисуса;

6. Да славите единодушно съ едны уста Бога и Отца на Господа нашего Іисуса Христа.

7. За това пріимайте ся единъ другый, както и Христосъ ны прія за славѫ Божіѭ.

8. И казувамъ, че Іисусъ Христосъ станѫ служитель на обрѣзаніе-то заради истинѫ-тѫ Божіѭ, за да утвърди обѣщанія-та къмъ отцы-тѣ;

9. А язычници-тѣ да прославятъ Бога за *неговѫ-тѫ* милость, както е писано: За това ще тя прославіѭ между язычницы-тѣ, и име-то твое ще въспѣіѭ.

10. И пакъ казува: Възвеселѣте ся, язычници, съ народъ-тъ неговъ.

11. И пакъ: Хвалѣте Господа, вси язычници, славословѣте го, вси народи.

12. И пакъ Исаія говори: Ще бѫде корень Іессеевъ, и който ще въстане да владѣе надъ язычницы-тѣ; на него ще ся надѣіѫтъ язычници-тѣ.

13. А Богъ на надеждѫ-тѫ дано вы испълни съсъ всякѫ радость и миръ въ вѣрованіе-то, тъй що чрѣзъ силѫ-тѫ на Святаго Духа да ся прѣумножава надежда-та ви.

14. И самъ азъ, братіе мои, увѣренъ сьмь за васъ, че и вы сте пълни съ благость, испълнени съсъ всяко знаніе, и можете единъ другый да ся наставлявате.

15. Но, братіе, писахъ ви, нѣколко по дързновенно, като да ви напомніѭ, заради даденѫ-тѫ ми отъ Бога благодать,

16. Да бѫдѫ служитель Іисусъ Христовъ въ язычницы-тѣ; и да вършѫ священнодѣйствіе-то на благовѣствованіе-то Божіе, за да

приношенїе ѿже ѿ ꙗзыкъ благопрїятно, и ѡсвященно Дхомъ стымъ.

зі. Имамъ оубо похвалꙋ ѿ Хртѣ Іисѣ въ тѣхъ, ꙗже къ Бгꙋ:

иі. Не смѣю бо глаголати что̀, ихже не содѣла Хрто́съ мно́ю, въ послꙋша́нїе ꙗзы́кѡвъ, сло́вомъ и дѣ́ломъ,

аі. Въ силѣ знаменїй и чꙋде́съ, си́лою Дха Бжїа: ꙗ́коже ми̑ ѿ Іерли́ма и ѻ̑крестъ да́же до Іллурі́ка и́спо́лнити бл҃говѣствова́нїе Хрто́во:

кі. Сице же потща́хся бл҃говѣсти́ти, не и́дѣже и́менова́ся Хрто́съ, да не на чꙋже́мъ ѡснова́нїи созиждꙋ:

ка. Но ꙗ́коже ѿ́сть пи́сано: и́мже не возвѣсти́ся ѿ не́мъ, оу́зратъ: и́ и́же не слы́шаша, оу́разꙋмѣ́ютъ.

кв. Тѣ́мже и́ возбране́нъ бы́хъ мно́гажды прїити̑ къ ва́мъ.

кг. Ны́нѣ же ктомꙋ мѣ́ста не и́мы́й въ страна́хъ сі́хъ, желанїе же и́мы́й прїити̑ къ ва́мъ ѿ мно́гихъ лѣ́тъ:

кд. Ꙗ̑кѡ а̑ще пойдꙋ во Іспа́нїю, прїидꙋ къ ва́мъ. оу́пова́ю бо ми́мѡ гра́ды́й ви́дѣти ва́съ, и ва́ми проводи́тися та́мѡ, а̑ще ва́съ пре́жде ѿ ча́сти насы́щꙋся.

ке. Ны́нѣ же гра́дꙋ во Іерли́мъ, слꙋжа́й ст҃ы̑мъ.

кѕ. Бл҃говоли́ша бо Македо́нїа и Ахаїа ѡ̑бще́нїе нѣ́кое сотвори́ти къ ни́щымъ ст҃ы̑мъ живꙋ́щымъ во Іерли́мѣ:

кз. Бл҃говоли́ша бо, и до́лжни и́мъ сꙋ́ть. а̑ще бо въ дхо́вныхъ и́хъ прича́стники бы́ша ꙗзы́цы, до́лжни сꙋ́ть и въ плотски́хъ послꙋжи́ти и́мъ.

ки. Сїѐ оу́бо скончавъ, и запечатлѣ́въ и́мъ пло́дъ се́й, пойдꙋ ва́ми во Іспа́нїю.

ка. Вѣ́мъ же, ꙗ́кѡ гра́ды́й къ ва́мъ, во и́сполне́нїи бл҃гословенїа бл҃говѣстїа Хрто́ва прїидꙋ.

бѫде приношеніе-то на язычницы-тѣ благопріятно, освященно Духомъ Святымъ.

17. И тъй за това което *ся относи* къмъ Бога, могѫ да ся похваліѭ въ Христа Іисуса:

18. Защото не быхъ дьрзнѫлъ да рекѫ нѣщо такова, което не е извьршилъ Христосъ чрѣзъ мене, за покореніе на язычницы-тѣ *въ вѣрѫ-тѫ*, словомъ и дѣломъ,

19. Съсъ силѫ-тѫ на знаменія и чудеса, съсъ силѫ-тѫ на Духа Божія, така що отъ Іерусалимъ и на около, даже до Иллирикъ испълнихъ съ *проповѣдь-тѫ на* Христово-то евангеліе;

20. И така постарахъ ся да проповѣдувамъ евангеліе-то, не тамъ дѣто бѣше извѣстно име-то Христово, за да не зидіѭ на чуждо основаніе;

21. Но, както е писано: Онѣзи на които не ся е възвѣстило за него, ще видятъ; и онѣзи които не сѫ чули, ще разумѣіѫтъ.

22. Това ми е и въспирало много нѫти та не сьмь дошелъ при васъ.

23. Но сега като нѣмамъ вече мѣсто по тѣзи страны, и отъ много години насамъ като желаіѭ да дойдѫ при васъ,

24. На отхожданіе въ Испаніѭ, ще дойдѫ при васъ; защото ся надѣіѭ на минуваніе да вы видіѭ, и вы да ми испроводите до тамо, слѣдъ като ви ся насытіѭ колко годѣ.

25. А сега отхождамъ въ Іерусалимъ, да послужѫ на святыи-тѣ.

26. Защото благоволихѫ Македонія и Ахаія да сторятъ нѣкоіѭ помощь на бѣдны-тѣ между святыи-тѣ въ Іерусалимъ.

27. Благоволихѫ наистинѫ, и длъжни имъ сѫ; защото ако язычници-тѣ станѫхѫ участници тѣмъ въ духовны-тѣ нѣща, длъжни сѫ да имъ послужатъ и въ тѣлесны-тѣ.

28. И тъй като извьршѫ това, и като имъ прѣвручѫ тойзи плодъ, ще минѫ прѣзъ ваши-тѣ *мѣста* за Испаніѭ.

29. И знамъ че кога дойдѫ при васъ, ще дойдѫ съ изобилно благословеніе отъ Христово-то благовѣствованіе.

л҃. Молю́ же вы̀, бра́тіе, Гдⷭ҇емъ на́шимъ Іисъ Хрⷭ҇то́мъ, и҆ любо́вію дх҃а, споспѣ́шествꙋ́йте мѝ въ моли́твахъ ѿ мнѣ̀ къ Бг҃ꙋ:

ла҃. Да и҆збавлю́ся ѿ противлѧ́ющихся во І҆ꙋде́и, и҆ да слꙋ́жба моѧ̀, ꙗ҆̀же во І҆ерⷭ҇ли́мѣ, бл҃гопріѧ́тна бꙋ́детъ ст҃ы́мъ:

лв҃. Да съ ра́достію пріидꙋ̀ къ ва́мъ во́лею Бж҃іею, и҆ ᲂу҆поко́юся съ ва́ми.

лг҃. Бг҃ъ же ми́ра со всѣ́ми ва́ми. А҆ми́нь.

ГЛАВА̀ ѕі҃.

а҃. Врꙋча́ю же ва́мъ Фі́вꙋ сестрꙋ̀ на́шꙋ, сꙋ́щꙋ слꙋжи́телницꙋ цр҃кве ꙗ҆̀же въ Кегхре́ехъ:

в҃. Да пріи́мите ю҆̀ ѿ Гдⷭ҇ѣ достóйнѣ ст҃ы́мъ, и҆ споспѣ́шествꙋ́йте є҆й, ѿ не́йже а҆̀ще ѿ ва́съ потре́бꙋетъ ве́щи: и҆́бо сі̀ застꙋ́пница мнѡ́гимъ бы́сть, и҆ самомꙋ̀ мнѣ̀.

г҃. Цѣлꙋ́йте Прискі́лꙋ и҆ А҆кѵ́лꙋ споспѣ́шника моѧ̀ ѿ Хрⷭ҇тѣ̀ І҆исѣ:

д҃. И҆̀же по дꙋшѝ моѐй своѧ̀ вы̑ѧ положи́ша, и҆̀хже не а҆́зъ є҆ди́нъ бл҃годарю̀, но и҆ всѧ̑ цр҃кви ꙗ҆зы́чєскіѧ: и҆ дома́шнюю и҆̀хъ цр҃ковь.

є҃. Цѣлꙋ́йте Є҆пене́та возлю́бленнаго мѝ, и҆̀же є҆́сть нача́токъ А҆ха́іи во Хрⷭ҇тѝ.

ѕ҃. Цѣлꙋ́йте Маріа́мь, ꙗ҆̀же мно́гѡ трꙋди́ся ѿ на́съ.

з҃. Цѣлꙋ́йте А҆ндроні́ка и҆ І҆ꙋні́ю сро́дники моѧ̀ и҆ сплѣ́нники моѧ̀: и҆̀же сꙋ́ть наро́читы во А҆пⷭ҇лѣхъ, и҆̀же и҆ пре́жде менѐ вѣ́роваша во Хрⷭ҇тѝ.

и҃. Цѣлꙋ́йте А҆мпліа́ возлю́бленнаго мѝ ѿ Гдⷭ҇ѣ.

ѳ҃. Цѣлꙋ́йте Оу҆рва́на споспѣ́шника на́шего ѿ Хрⷭ҇тѣ̀, и҆ Стахѵ́а возлю́бленнаго мѝ.

30. А *при това* моліѫ ви ся, братіе, за Господа нашего Іисуса Христа, и за любовь-тѫ на Духъ-тъ, да ся потрудите съ мене заедно съ молитвы-тѣ си къмъ Бога за мене;

31. Да ся избавіѭ отъ противницы-тѣ *на вѣрѫ-тѫ* въ Іудеіѭ, и да бѫде благопріятна на святыи-тѣ моя-та въ Іерусалимъ услуга;

32. *И* да дойдѫ радостенъ съ воліѭ-тѫ Божіѭ до васъ, и да си спочинѫ съ васъ.

33. А Богъ на миръ-тъ *да бѫде* съсъ всичкы васъ. Аминь.

ГЛАВА 16.

1. Прѣпорѫчвамъ ви Фивѫ сестрѫ-тѫ нашѫ, която е служителница на церквѫ-тѫ въ Кенхреіѭ;

2. Да іѭ пріимете въ Господа както е прилично на святыи-тѣ, и да ѝ пристоите за каквото бы да ѝ потрѣбува отъ васъ; защото и тя е на мнозина пристоявала, и на самаго мене.

3. Поздравѣте Прискиллѫ и Акилѫ мои-тѣ въ Христа Іисуса сътрудницы,

4. (Които си положихѫ шіи-тѣ *подъ ножъ* за мой-тъ животъ, на които не *съмъ* само азъ *що* благодаріѭ, но и всичкы-тѣ церквы между язычницы-тѣ,) и домашніѭ-тѫ имъ церквѫ.

5. Поздравѣте възлюбленнаго ми Епенета, който начатъкъ на Ахаіѭ въ Христа.

6. Поздравѣте Маріѭ, която ся е много трудила за насъ.

7. Поздравѣте Андроника и Іуніѭ мои-тѣ сродницы и съ мене сплѣнницы, които сѫ отлични между апостолы-тѣ, които още и прѣди мене бѣхѫ *повѣрували* въ Христа.

8. Поздравѣте Амплиѭ възлюбленнаго ми въ Господа.

9. Поздравѣте Урвана нашего въ Христа сотрудника, и възлюбленнаго ми Стахія.

і҃. Цѣлꙋ́йте Апе́ллїа и҆скꙋ́сна ѿ Хр҃тѣ: цѣлꙋ́йте сꙋ́щыа ѿ
А҆рїстовꙋ́ла.
а҃і. Цѣлꙋ́йте И҆родїѡ́на сро́дника моего̀. цѣлꙋ́йте и҆̀же ѿ
Наркі́сса сꙋ́щыа ѿ Гдⷭ҇ѣ.
в҃і. Цѣлꙋ́йте Трꙋ́фе́нꙋ и҆ Трꙋ́фѡсꙋ трꙋжда́ющыаса ѿ Гдⷭ҇ѣ.
цѣлꙋ́йте Персі́дꙋ возлю́бленнꙋю, и҆̀же мно́гѡ трꙋди́са ѿ
Гдⷭ҇ѣ.
г҃і. Цѣлꙋ́йте Рꙋ́фа и҆збра́ннаго ѿ Гдⷭ҇ѣ, и҆ ма́терь є҆гѡ̀ и҆
мою̀.
д҃і. Цѣлꙋ́йте А҆сꙋ́нкрі́та, Фле́гонта, Ѥрма, Патро́ва, Ѥрмі́а,
и҆ сꙋ́щꙋю съ ни́ми бра́тїю.
є҃і. Цѣлꙋ́йте Фїлоло́га и҆ І҆ꙋлі́ю, Нире́а и҆ сестрꙋ̀ є҆гѡ̀, и҆
А҆лꙋ́мпа́на, и҆ сꙋ́щыа съ ни́ми всѧ̑ ст҃ыѧ.
ѕ҃і. Цѣлꙋ́йте дрꙋ́гъ дрꙋ́га лобза́нїемъ ст҃ы́мъ. цѣлꙋ́ютъ вы̀
всѧ̑ цр҃кви Хр҃тѡ́вы.
з҃і. Молю́ же вы̀, бра́тїе, блюди́теса ѿ творѧ́щихъ ра̑спри
и҆ разда́ры, кромѣ̀ ᲂу҆че́нїа, є҆мꙋ́же вы̀ научи́стеса, и҆ ᲂу҆клони́-
теса ѿ ни́хъ.
и҃і. Таковї́и бо Гдⷭ҇ви на́шемꙋ І҆и҃сꙋ Хр҃тꙋ̀ не рабо́таютъ, но
своемꙋ̀ чре́вꙋ: и҆̀же бл҃ги́ми словесы̑ и҆ бл҃гословє́нїемъ прелща́-
ютъ сердца̀ неѕло́бивыхъ.

а҃і. Ва́ше бо послꙋша́нїе ко всѣ̑мъ дости́же: ра́дꙋюса же
є҆̀же ѿ ва́съ: хощꙋ̀ же ва́съ мꙋ́дрыхъ ᲂу҆̀бѡ бы́ти во бл҃го́е,
просты́хъ же въ ѕло́е.
в҃. Бг҃ъ же ми́ра да сокрꙋши́тъ сатанꙋ̀ подъ но́ги ва́ша
вско́рѣ. Бл҃года́ть Гдⷭ҇а на́шегѡ І҆и҃са Хр҃та̀ съ ва́ми.
А҆ми́нь.
г҃а. Цѣлꙋ́етъ ва́съ Тїмоѳе́й споспѣ́шникъ мо́й, и҆ Лꙋкі́й и҆
І҆а́сѡнъ и҆ Ѡсїпа́тръ сро́дницы мои̑.
д҃в. Цѣлꙋ́ю вы̀ и҆ а҆́зъ Те́ртїй написа́вый посла́нїе сїѐ ѿ
Гдⷭ҇ѣ.

10. Поздравѣте Апеллія, познатый-тъ за вѣренъ въ Христа. Поздравѣте които сѫ отъ Аристовуловы-тѣ.

11. Поздравѣте роднинѫ-тѫ ми Иродіона. Поздравѣте отъ Наркисовы-тѣ тѣзи, които сѫ въ Господа.

12. Поздравѣте Трифенѫ и Трифосѫ които ся трудятъ за Господа. Поздравѣте любезнѫ-тѫ Персидѫ, която ся много труди за Господа.

13. Поздравѣте Руфа избраннаго въ Господа, и неговѫ-тѫ и моѭ-тѫ майкѫ.

14. Поздравѣте Асингрита, Флегонта, Ерма, Патрова, Ермія и братія-та които сѫ съ тѣхъ.

15. Поздравѣте Филолога и Іуліѭ, Нирея и сестрѫ му, и Олимпана, и всичкы-тѣ святыи които сѫ съ тѣхъ.

16. Поздравѣте ся единъ другъ съсъ свято цѣлованіе. Поздравяватъ вы *всичкы-тѣ* церквы Христовы.

17. И молѭ ви ся, братіе, да ся привардвате отъ тѣзи които правятъ раздоры противъ ученіе-то което вы сте научили, и отстранявайте ся отъ тѣхъ.

18. Защото таквизи *человѣци* не служатъ Господу нашему Іисусу Христу, но на свой-тъ си търбухъ; и съсъ сладкы и ласкателны думы прѣлъгватъ сърдца-та на простодушны-тѣ.

19. Защото ваше-то послушаніе е на всичкы извѣстно; и тъй колкото за васъ радувамъ ся; ищѫ пакъ да бѫдете мудри на добро-то, а прости на зло-то.

20. А Богъ на миръ-тъ скоро ще строши Сатанѫ подъ нозѣ-тѣ ви. Благодать-тѫ на Господа нашего Іисуса Христа *да бѫде* съ васъ. Аминь.

21. Поздравяватъ вы Тимоѳей сътрудникъ-тъ мой, и сродници-тѣ ми Лукій, и Ясонъ и Сосипатръ.

22. Поздравявамъ вы въ Господа азъ Тертій, който писахъ това писмо.

к҃г. Цѣлꙋ́етъ вы̀ Гаі́е страннопріи́мецъ мо́й и҆ цр҃кве всеѧ̀. цѣлꙋ́етъ вы̀ Ерастъ строи́тель гра́дскій, и҆ Кꙋа́ртъ бра́тъ.

к҃д. Бл҃года́ть Гдⷭ҇а на́шегѡ Іисса Хрⷭ҇та̀ со всѣ́ми ва́ми. А҆ми́нь.

23. Поздравява вы Гаій страннопріемецъ-тъ мой и на всичкѫ-тѫ церквѫ. Поздравява вы Ерастъ строитель-тъ градскый, и братъ Квартъ.

24. Благодать-та на Господа нашего Іисуса Христа *да бѫде* съсъ всичкы васъ. Аминь.

25. А на тогова който може да вы утвърди по мое-то благовѣствованіе и проповѣдь-тѫ за Іисуса Христа, по откровеніе-то на тайнѫ-тѫ, която е была смълчана отъ вѣчны врѣмена,

26. А сега ся е явила, и чрѣзъ пророческы-тѣ писанія, по повелѣніе-то на вѣчнаго Бога, станѫ позната на всичкы-тѣ народы, за *тъхно* покореніе на вѣрѫ-тѫ;

27. Единому прѣмудрому Богу *да бѫде* слава чрѣзъ Іисуса Христа во вѣкы. Аминь.

КЪ КОРІНѲѦНѠМЪ ПЕ́РВОЕ ПОСЛА́НІЕ

СТ҃А́ГѠ А҃ПОЛА ПА́ѵЛА.

ГЛАВА̀ А҃.

А҃. Па́ѵелъ зва́нъ А҃пѡ́толъ І҃исъ Хр҃то́въ, во́лею Бж҃іею, и҃ Сѡсѳе́нъ бра́тъ:

Б҃. Цр҃кви Бж҃іей сꙋ́щей въ Корі́нѳѣ, ѡ҃сщ҃е́ннымъ ѡ҃ Хр҃тѣ І҃исѣ, зва̑ннымъ ст҃ы̑мъ, со всѣ́ми призыва́ющими и҃́мя Гд҃а на́шегѡ І҃иса Хр҃та̀, во вса́комъ мѣ́стѣ, тѣ́хъ же и҃ на́шемъ.

Г҃. Бл҃года́ть ва́мъ и҃ ми́ръ ѿ Бг҃а Ѻ҃ца̀ на́шегѡ, и҃ Гд҃а І҃иса Хр҃та̀.

Д҃. Бл҃годарю̀ Бг҃а моего̀ всегда̀ ѡ҃ ва́съ, ѡ҃ бл҃года́ти Бж҃іей да́ннѣй ва́мъ ѡ҃ Хр҃тѣ̀ І҃исѣ:

Є҃. Ꙗ҃кѡ во всѣ́мъ ѡ҃богати́стеся ѡ҃ не́мъ, во вса́комъ сло́вѣ и҃ вса́комъ ра́зꙋмѣ,

ѕ҃. Ꙗ҃коже свидѣ́тельство Хр҃то́во и҃звѣсти́ся въ ва́съ:

З҃. Ꙗ҃кѡ ва́мъ не лиши́тися ни во є҃ди́номъ дарова́ніи, ча́ющымъ ѿкрове́нїа Гд҃а на́шегѡ І҃иса Хр҃та̀,

И҃. И҃же и҃ ѹ҃твердитъ ва́съ да́же до конца̀ непови́нныхъ въ де́нь Гд҃а на́шегѡ І҃иса Хр҃та̀.

А҃. Вѣ́ренъ Бг҃ъ, и҃мже зва́ни бы́сте во ѡ҃бще́ніе Сн҃а є҃гѡ̀ І҃иса Хр҃та̀ Гд҃а на́шегѡ.

Г҃. Молю̀ же вы̀, бра́тїе, и҃менемъ Гд҃а на́шегѡ І҃иса Хр҃та̀, да то́жде глаго́лете вси̑, и҃ да не бꙋ́дꙋтъ въ ва́съ ра̑спри, да бꙋ́дете же ѹ҃твержде́ни въ то́мже разꙋмѣ́ніи и҃ въ то́йже мы́сли.

КЪ КОРИНѲЯНОМЪ ПЪРВО-ТО ПОСЛАНІЕ

НА СВЯТАГО АПОСТОЛА ПАВЛА.

ГЛАВА 1.

1. Павелъ, призванъ, съ волѭ-тѫ Божіѭ, апостолъ Іисусъ Христовъ, и братъ Состенъ,

2. На церквѫ-тѫ Божіѭ, която е въ Коринѳъ, на освященны-тѣ въ Христа Іисуса, на призванны-тѣ святыи, наедно съсъ всичкы-тѣ които призоваватъ на всяко мѣсто име-то на Іисуса Христа Господа нашего, *който е* и тѣхенъ и нашъ.

3. Благодать *да бѫде* вамъ и миръ отъ Бога Отца нашего, и Господа Іисуса Христа.

4. Благодарѭ Бога моего вынѫгы за васъ, за Божіѭ-тѫ благодать, даденѫ-тѫ вамъ чрѣзъ Іисуса Христа,

5. Че ся обогатихте чрѣзъ Него во всичко, во всяко слово и всяко знаніе,

6. Както ся утвърди въ васъ свидѣтелство-то Христово;

7. Така що вы не оставате назадь въ никое дарованіе: като чакате откровеніе-то на Господа нашего Іисуса Христа;

8. Който ще и до край да вы утвърди *да бѫдете* неповинни въ день-тъ на Господа нашего Іисуса Христа.

9. Вѣренъ е Богъ, чрѣзъ когото ся призовахте въ съобщеніе на Сына му Іисуса Христа Господа нашего.

10. Молѭ ви ся, братіе, за име-то на Господа нашего Іисуса Христа, всинца едно да говорите, и да нѣма раздори между васъ, но да бѫдете съвършенно съединени въ единъ умъ и въ еднѫ мысль.

а҃і. Возвѣстися бо мѝ ѿ васъ, братіе моѧ, посланымъ ѿ Хлоиса, ꙗкѡ рвенія въ васъ сꙋть:

в҃і. Глаголю же сѐ, ꙗкѡ кійждо васъ глаголетъ: азъ оꙋбѡ єсмь Паѵловъ, азъ же Аполлѡсовъ, азъ же Кифинъ, азъ же Хрⷭ҇товъ.

г҃і. Єда раздѣлися Хрⷭ҇тосъ; єда Паѵелъ распатся по васъ, или во има Паѵлово крⷭ҇тистеся;

д҃і. Благодарю Бг҃а, ꙗкѡ ни єдинаго ѿ васъ крⷭ҇тихъ, точію Криспа и҆ Гаіа:

є҃і. Да не кто̀ речетъ, ꙗкѡ въ моѐ има крⷭ҇тихъ.

ѕ҃і. Крⷭ҇тихъ же и҆ Стефаниновъ домъ: прочее не вѣмъ, аще кого̀ иного крⷭ҇тихъ.

з҃і. Не посла бо менѐ Хрⷭ҇тосъ крⷭ҇тити, но благовѣстити: не въ премꙋдрости слова, да не и҆спразднится крⷭ҇тъ Хрⷭ҇товъ.

и҃і. Слово бо крⷭ҇тное погибающымъ оꙋбѡ ю҆родство єсть, а҆ спасаємымъ намъ сила Бж҃ія єсть.

ѳ҃і. Писано бо єсть: погꙋблю̀ премꙋдрость премꙋдрыхъ, и҆ разꙋмъ разꙋмныхъ ѿвергꙋ.

к҃. Гдѣ̀ премꙋдръ; гдѣ̀ книжникъ; гдѣ̀ совопросникъ вѣка сегѡ̀; не ѿбꙋди ли Бг҃ъ премꙋдрость міра сегѡ̀;

к҃а. Понеже бо въ премꙋдрости Бж҃іей не разꙋмѣ̀ міръ премꙋдростію Бг҃а, благоизволилъ Бг҃ъ бꙋйствомъ проповѣди спастѝ вѣрꙋющихъ:

к҃в. Понеже и҆ Ѩдеє знаменія просятъ, и҆ Ѥллини премꙋдрости и҆щꙋтъ:

к҃г. Мы̀ же проповѣдꙋемъ Хрⷭ҇та̀ распята, Ѩдеємъ оꙋбѡ соблазнъ, Ѥллинѡмъ же безꙋміе:

к҃д. Самѝмъ же званнымъ Ѩдеємъ же и҆ Ѥллинѡмъ Хрⷭ҇та̀ Бж҃ію силꙋ и҆ Бж҃ію премꙋдрость.

к҃є. Занѐ бꙋее Бж҃іе, премꙋдрѣе человѣкъ єсть: и҆ немощное Бж҃іе, крѣпчае человѣкъ єсть.

11. Защото отъ *домашни-тѣ* Хлоины ми явихж за васъ, братіе мои, че помежду ви имало расцри:

12. И това го казувамъ, защото всякой отъ васъ дума: Азъ сьмь Павловъ, а азъ Аполлосовъ, а азъ Кифовъ, а пакъ азъ Христовъ.

13. Да ли Христосъ ся е раздѣлилъ? Павелъ ли ся распѣ за васъ? Или въ Павлово-то име ся крьстихте?

14. Благодаріж Бога че не сьмь крьстилъ никого отъ васъ освѣнь Криспа и Гаія;

15. Да не бы реклъ нѣкой че сьмь крьстилъ въ мое име.

16. Крьстихъ още и Стефаниновъ-тъ домъ; освѣнь тѣзи не знаіж да ли сьмь крьстилъ другыго нѣкого.

17. Защото не мя е проводилъ Христосъ да крьщавамъ, но да проповѣдувамъ евангеліе-то; не съ прѣмудрость въ слово-то, да ся не осуети крьстъ-тъ Христовъ.

18. Защото слово-то за крьстъ-тъ на тѣзи които погыбнуватъ е безумство, а за насъ които ся спасаваны е сила Божія.

19. Понеже е писано: Ще погубіж мудрость-тж на мудры-тѣ, и разумъ-тъ на разумны-тѣ ще отхвьрліж.

20. Дѣ мудрый-тъ? дѣ книжный-тъ? дѣ *искусный-тъ* разискатель на тойзи вѣкъ? Не обърнж ли Богъ въ безумство мудрость-тж на тойзи свѣтъ?

21. Защото, понеже въ Божііж-тж прѣмудрость свѣтъ-тъ съ мудрость-тж *си* не позна Бога, благоволи Богъ чрѣзъ безумство-то на проповѣдь-тж да спасе вѣрующы-тѣ.

22. Понеже Іудеи-тѣ ищжтъ знаменія, а Еллини-тѣ търсятъ мудрость;

23. А ный проповѣдуваны Христа распѣтъ, за Іудеи-тѣ соблазнь, а за Еллины-тѣ безумство;

24. На самы-тѣ обаче призванны, и Іудеи и Еллины, Христа, Божііж силж и Божііж прѣмудрость.

25. Защото Божіе-то безумно е по мудро отъ человѣцы-тѣ, и Божіе-то немощно е по крѣпко отъ человѣцы-тѣ.

к҃в. Видите бо звáніе вáше, брáтіе, ꙗ҆́кѡ не мнóзи премꙋ́дри по плóти, не мнóзи силни, не мнóзи бл҃городни:

к҃г. Но бꙋ́ѧ міра и҆збрà Бг҃ъ, да премꙋ́дрыѧ посрамѝтъ: и҆ нéмѡщнаѧ міра и҆збрà Бг҃ъ, да посрамѝтъ крѣ́пкаѧ:

к҃и. И҆ хꙋдорѡ́днаѧ міра и҆ оу҆ничижéннаѧ и҆збрà Бг҃ъ, и҆ не сꙋ́щаѧ, да сꙋ́щаѧ оу҆праздни́тъ:

к҃ѳ. Ꙗ҆́кѡ да не похвáлитсѧ всáка плóть предъ Бг҃омъ.

л҃. И҆з негѡ́же вы̀ є҆стѐ ѿ Хр҃тѣ І҃исѣ, и҆́же бы́сть нáмъ премꙋ́дрость ѿ Бг҃а, прáвда же и҆ ѡ҆свѧщéніе и҆ и҆зкѧвлéніе:

л҃а. Да, ꙗ҆́коже пи́шетсѧ: хвалáйсѧ, ѿ Гдⷭ҇ѣ да хвáлитсѧ.

ГЛАВА̀ В҃.

а҃. И҆ а҃зъ пришéдъ къ вáмъ, брáтіе, пріидóхъ не по превосхóдномꙋ словесѝ и҆лѝ премꙋ́дрости, возвѣщáѧ вáмъ свидѣ́тельство Бж҃іе.

в҃. Не сꙋдѝхъ бо вѣ́дѣти что̀ въ вáсъ, тóчію І҃иса Хр҃та̀, и҆ сегѡ̀ рáспата.

г҃. И҆ а҃зъ въ нéмощи и҆ страсѣ̀ и҆ трéпетѣ мнóзѣ бы́хъ въ вáсъ:

д҃. И҆ слóво моѐ и҆ прóповѣдь моѧ̀ не въ препрѣ́телныхъ человѣ́ческіѧ премꙋ́дрости словесѣ́хъ, но въ ꙗ҆влéніи Дх҃а и҆ си́лы:

є҃. Да вѣ́ра вáша не въ мꙋ́дрости человѣ́честѣй но въ силѣ̀ Бж҃іей бꙋ́детъ.

ѕ҃. Премꙋ́дрость же глаго́лемъ въ совершéнныхъ: премꙋ́дрость же не вѣ́ка сегѡ̀, ни кнѧзéй вѣ́ка сегѡ̀ престаю́щихъ:

з҃. Но глаго́лемъ премꙋ́дрость Бж҃ію въ тáйнѣ сокровéннꙋю, ю҆́же предꙋстáви Бг҃ъ прéжде вѣ́къ въ слáвꙋ нáшꙋ,

26. Понеже, братіе, виждате ваше-то призваніе, че *изъ между васъ* нѣма по плъть мнозина мудри, нито мнозина силни, нито мнозина благородни;

27. Но Богъ избра безумны-тѣ на свѣтъ-тъ, да посрами мудры-тѣ, избра пакъ Богъ немощны-тѣ на свѣтъ-тъ, да посрами силны-тѣ;

28. Още и худородны-тѣ на свѣтъ-тъ и унищожены-тѣ избра Богъ, и тѣзи които не сѫ *нищо,* за да съсипе които сѫ *нѣщо;*

29. Да ся не похвали прѣдъ него ни една плъть.

30. А вы сте отъ него въ Христа Іисуса, който станѫ за насъ отъ Бога мудрость, и правда, и освященіе, и искупуваніе;

31. Тъй що, споредъ както е писано: Който ся хвали, съ Господа да ся хвали.

ГЛАВА 2.

1. И азъ, братіе, когато дойдохъ при васъ, дойдохъ не съ прѣвъсходство-то въ слово или въ мудрость, да ви възвѣстіѭ свидѣтелство-то Божіе.

2. Защото рѣшилъ бѣхъ да не знаіѭ между васъ нищо *друго,* освѣнь Іисуса Христа, и него распѣтъ.

3. И азъ при васъ бѣхъ немощенъ, въ страхъ и въ голѣмо трепераніе;

4. И слово-то ми и проповѣдь-та ми не *бываѫ* съ думы убѣдителны отъ человѣческѫ мудрость, но съ доказателство отъ Духъ и силѫ;

5. За да бѫде вѣрованіе-то ви не чрѣзъ человѣческѫ мудрость, но чрѣзъ силѫ Божіѭ.

6. А говоримъ мудрость между съвършенны-тѣ; но не мудрость отъ тойзи вѣкъ, нито отъ господари-тѣ на тойзи вѣкъ, които прѣминуватъ;

7. Но говоримъ въ тайнѫ прѣмудрость-тѫ Божіѭ, скрытѫ-тѫ, коѭто Богъ отъ прѣди вѣкъ е прѣдопрѣдѣлилъ за нашѫ славѫ;

а҃. Ю҆же никто́же ѿ кнѧзе́й вѣ́ка сегѡ̀ разꙋмѣ̀: а҆́ще бо бы́ша разꙋмѣ́ли, не бы́ша Гдⷭ҇а сла́вы ра́спали:

б҃. Но ꙗ҆́коже є҆́сть пи́сано: и҆́же о҆́ко не ви́дѣ, и҆ ᲂу҆́хо не слы́ша, и҆ на се́рдце человѣ́кꙋ не взыдо́ша, ꙗ҆̀же ᲂу҆гото́ва Бг҃ъ лю́бѧщымъ є҆го̀.

г҃. На́мъ же Бг҃ъ ѿкры́лъ є҆́сть Дх҃омъ свои́мъ: Дх҃ъ бо всѧ̑ и҆спытꙋ́етъ, и҆ глꙋбины̑ Бж҃іа.

д҃. Кто́ бо вѣ́сть ѿ человѣ́къ, ꙗ҆̀же въ человѣ́цѣ, то́чію дх҃ъ человѣ́ка живꙋ́щїй въ не́мъ; та́кожде и҆ Бж҃іа никто́же вѣ́сть, то́чію Дх҃ъ Бж҃ій.

є҃. Мы̀ же не дꙋ́ха мі́ра сегѡ̀ прїѧ́хомъ, но Дх҃а и҆̀же ѿ Бг҃а, да вѣ́мы, ꙗ҆̀же ѿ Бг҃а дарова̑наѧ на́мъ.

ѕ҃. И҆̀же и҆ глаго́лемъ не въ наꙋче́ныхъ человѣ́ческїѧ премꙋ́дрости словесѣ́хъ, но въ наꙋче́ныхъ Дх҃а ста́гѡ: дх҃ѡ́внаѧ дх҃о́вными сразсꙋжда́юще.

з҃. Дꙋше́венъ же человѣ́къ не прїе́млетъ, ꙗ҆̀же Дх҃а Бж҃іа, ю҆ро́дство бо є҆мꙋ̀ є҆́сть: и҆ не мо́жетъ разꙋмѣ́ти, занѐ дх҃о́внѣ воста́зꙋетсѧ.

и҃. Дх҃о́вный же воста́зꙋетъ ᲂу҆́бѡ всѧ̑, а҆ са́мъ то́й ни ѿ є҆ди́нагѡ воста́зꙋетсѧ.

ѳ҃. Кто́ бо разꙋмѣ̀ ᲂу҆́мъ Гдⷭ҇нь, и҆̀же и҆зъясни́тъ и҆̀; мы̀ же ᲂу҆́мъ Хрⷭ҇то́въ и҆́мамы.

ГЛАВА̀ Г҃.

а҃. И҆ а҆́зъ, бра́тїе, не могохъ ва́мъ глаго́лати ꙗ҆́кѡ дх҃ѡ́внымъ, но ꙗ҆́кѡ плѡ́тѧнымъ, ꙗ҆́кѡ младе́нцемъ ѿ Хрⷭ҇тѣ̀.

в҃. Млеко́мъ вы̀ напои́хъ, а҆ не бра́шномъ: и҆́бо не ᲂу҆ можа́сте, но нижѐ є҆щѐ мо́жете ны́нѣ:

г҃. Є҆щѐ бо пло́тстїи є҆стѐ. и҆дѣ́же бо въ ва́съ за̑висти и҆ рвє́нїѧ и҆ ра̑спри, не пло́тстїи ли є҆стѐ, и҆ по человѣ́кꙋ хо́дите;

8. Коіѭто никой отъ господари-тѣ на тойзи вѣкъ не е позналъ; защото ако быхѫ познали, не быхѫ распѣли Господа на славѫ-тѫ.

9. Но споредъ както е писано: Око не е видѣло, и ухо не е чуло, и на человѣкъ на сърдце-то не е дохождало, това което е приготвилъ Богъ на тѣзи които го любятъ.

10. А намъ Богъ откры *това* чрѣзъ свой-тъ Духъ; понеже Духъ-тъ всичко, даже и глѫбины-тѣ Божіи, издирва.

11. Защото кой отъ человѣцы-тѣ знае человѣчески-тѣ *нѣща* освѣнь духъ-тъ на человѣка който е въ него? Така и Божіи-тѣ нѣща, никой гы не знае, освѣнь Духъ-тъ Божій.

12. А ный пріехмы не духъ-тъ на свѣтъ-тъ, но Духъ-тъ който е отъ Бога, за да познаемъ това което е дарено намъ отъ Бога;

13. Което и възвѣстяваны, не съсъ словеса научены отъ человѣческѫ мудрость, но съсъ *словеса* научены отъ Духа Святаго, като сравняваны духовно съ духовно.

14. Естественный-тъ обаче человѣкъ не побира *това* което е отъ Духа Божія; защото за него е безуміе, и не може да го разумѣе; понеже то духовно ся испытува.

15. Но духовный-тъ человѣкъ всяко нѣще испытува, а той отъ никого ся не испытува.

16. Защото: Кой е разумѣлъ умъ-тъ Господень, за *да може* да го настави? А ный имамы умъ Христовъ.

ГЛАВА 3.

1. И азъ, братіе, не можихъ да ви говорѭ като на духовны, но като на плътскы, *и* като на младенцы въ Христа.

2. Съ млѣко вы нахранихъ, и не съ ястіе; защото не можахте още *да го пріемете;* а и сега още не можете;

3. Понеже сте още плътскы; защото, доклѣ има помежду васъ завистъ, распря и разногласіе, не сте ли плътскы, и не постѫпувате ли по человѣческы?

д҃. Егда́ бо глаго́летъ кто̀, а҃зъ оу҆́бѡ є҆́смь Па́вловъ: дрꙋгі́й же, а҃зъ А҆поллѡ́совъ: не пло́тстїи ли є҆́стѐ;

є҃. Кто̀ оу҆́бо є҆́сть Па́велъ, кто́ же ли А҆поллѡ́съ, но то́чїю слꙋжи́телїе, и҆́миже вѣ́ровасте, и҆ комꙋ́ждо, ꙗ҆́коже Гдⷭ҇ь дадѐ;

ѕ҃. А҆́зъ насади́хъ, А҆поллѡ́съ напои́, Бг҃ъ же возрасти́:

з҃. Тѣ́мже ни насажда́й є҆́сть что̀, ни напа́дай, но возраща́й Бг҃ъ.

и҃. Насажда́й же и҆ напа́дай є҆ди́но сꙋ́ть, кі́йждо же свою̀ мздꙋ̀ прїи́метъ по своемꙋ̀ трꙋдꙋ̀.

ѳ҃. Бг҃ꙋ бо є҆смы̀ споспѣ́шницы: Бж҃їе тажа́нїе, Бж҃їе зда́нїе є҆́стѐ.

і҃. По бл҃года́ти Бж҃їей да́ннѣй мнѣ̀, ꙗ҆́кѡ премꙋ́дръ а҆рхїте́ктѡнъ ѡ҆снова́нїе положи́хъ: и҆́нъ же назида́етъ: кі́йждо же да блюде́тъ, ка́кѡ назида́етъ.

а҃і. Ѡ҆снова́нїа бо и҆на́гѡ никто́же мо́жетъ положи́ти па́че лежа́щагѡ, є҆́же є҆́сть І҆и҃съ Хр҃то́съ.

в҃і. А҆́ще ли кто̀ назида́етъ на ѡ҆снова́нїи се́мъ, зла́то, сребро̀, ка́менїе честно́е, дрова̀, сѣ́но, тро́стїе:

г҃і. Когѡ́ждо дѣ́ло ꙗ҆вле́но бꙋ́детъ: де́нь бо ꙗ҆ви́тъ: занѐ ѻ҆гне́мъ ѡ҆́крыва́етсѧ: и҆ когѡ́ждо дѣ́ло, ꙗ҆ково́же є҆́сть, ѻ҆́гнь и҆скꙋ́ситъ.

д҃і. И҆ є҆гѡ́же а҆́ще дѣ́ло пребꙋ́детъ, є҆́же наза̀, мздꙋ̀ прїи́метъ.

є҃і. И҆ є҆гѡ́же дѣ́ло сгори́тъ, ѡ҆тщети́тсѧ: са́мъ же спасе́тсѧ, та́кожде ꙗ҆́коже ѻ҆гне́мъ.

ѕ҃і. Не вѣ́сте ли ꙗ҆́кѡ хра́мъ Бж҃їй є҆́стѐ, и҆ Дх҃ъ Бж҃їй живе́тъ въ ва́съ;

з҃і. А҆́ще кто Бж҃їй хра́мъ растли́тъ, растли́тъ сего̀ Бг҃ъ: хра́мъ бо Бж҃їй ст҃ъ є҆́сть, и҆́же є҆́стѐ вы̀.

и҃і. Никто́же себѐ да прелща́етъ: а҆́ще кто̀ мни́тсѧ мꙋ́дръ бы́ти въ ва́съ, въ вѣ́цѣ се́мъ, бꙋ́й да быва́етъ, ꙗ҆́кѡ да премꙋ́дръ бꙋ́детъ.

4. Защото кога единъ казва: Азъ сьмь Павловъ; а другъ: Азъ сьмь Аполлосовъ; не сте ли плътскы?

5. Кой е прочее Павелъ, и кой е Аполлосъ? не сѫ ли служители чрѣзъ които повѣрувахте, и *то* както е Господь всякому далъ?

6. Азъ насадихъ, Аполлосъ напои; но Богъ възрасти.

7. Тъй що нито който сади е нѣщо, нито който пои, но Богъ който възрастява,

8. А който сади и който пои едно сѫ, и всякой споредъ свой-тъ си трудъ ще пріеме своіѭ-тѫ си заплатѫ.

9. Защото *ный* смы съработници на Бога; *а вы* сте нива Божія, Божіе зданіе.

10. Азъ, споредъ даденѫ-тѫ ми отъ Бога благодать, като искусенъ домоздатель основаніе положихъ; а другъ на *него* зиде; но всякой да гледа какъ зиде на *него*.

11. Защото никой не може да положи друго основаніе освѣнь положено-то, което е Іисусъ Христосъ.

12. И на това основаніе отгорѣ ако зиде нѣкой, злато, сребро, драгоцѣнны камьніе, дрьвіе, сѣно, сламѫ,

13. Всякому работа-та ще стане явна; защото день-тъ ще іѭ покаже; понеже съ огнь ся открыва; и огнь-тъ ще испыта всякому каква е работа-та.

14. На когото работа-та, коіѭто е зидалъ, устои, *той* ще земе заплатѫ.

15. А на когото работа-та изгори, ще ся отщети, а самъ той ще ся избави, но тъй като изъ огнь.

16. Не знаете ли че сте храмъ Божій, и Духъ Божій живѣе въ васъ?

17. Ако развали нѣкой Божій-тъ храмъ, него ще Богъ да развали, защото храмъ-тъ Божій е святъ, който *храмъ* сте вы.

18. Никой да ся не лъже; ако нѣкой отъ помежду ви мни че е мудръ на тойзи свѣтъ, да стане безуменъ, за да бѫде мудръ.

к҃і. Премꙋдрость бо міра сегѡ̀, бꙋйство оу҆ Бг҃а є҆сть. писано бо є҆сть: запинаѧ́й премꙋдрымъ въ ковáрствѣ и҆хъ.

к҃. И҆ пáки: Гдⷭ҇ь вѣсть помышле́нїѧ человѣ́ческа, ꙗ҆́кѡ сꙋ́ть сꙋ́етна.

к҃а. Тѣ́мже никто́же да хвáлитсѧ въ человѣ́цѣхъ: всѧ̑ бо вáша сꙋ́ть,

к҃в. А҆́ще Пáвелъ и҆лѝ А҆поллѡ́съ, и҆лѝ Ки́фа, и҆лѝ мі́ръ, и҆лѝ живо́тъ, и҆лѝ смéрть, и҆лѝ настѡѧ́щаѧ, и҆лѝ бꙋ́дꙋщаѧ: всѧ̑ вáша сꙋ́ть:

к҃г. Вы̀ же Хрⷭ҇то́вы: Хрⷭ҇то́съ же Бж҃їй.

ГЛАВА̀ Д҃.

д҃. Тáкѡ нáсъ да непщꙋ́етъ человѣ́къ, ꙗ҆́кѡ слꙋ́гъ Хрⷭ҇то́выхъ и҆ строи́телей таѝнъ Бж҃їихъ:

в҃. А҆ є҆́же про́чее и҆́щется въ строи́телехъ, да вѣ́ренъ кто̀ ѡ҆брѧ́щется.

г҃. Мнѣ̀ же не вели́ко є҆сть, да ѿ васъ и҆стѧжꙋ́сѧ, и҆лѝ ѿ человѣ́ческагѡ днѐ: но ни сáмъ себѐ востѧзꙋ́ю:

д҃. Ничесо́же бо въ себѣ̀ свѣ́мъ, но ни ѡ҆ се́мъ ѡ҆правдáюсѧ: востѧзꙋ́ѧй же мѧ̀, Гдⷭ҇ь є҆сть.

є҃. Тѣ́мже пре́жде вре́мене ничто́же сꙋди́те, до́ндеже прїи́детъ Гдⷭ҇ь, и҆́же во свѣ́тѣ приведе́тъ таѝнаѧ тмы̀, и҆ ѡ҆бѧви́тъ совѣ́ты серде́чныѧ: и҆ тогдà похвалà бꙋ́детъ комꙋ́ждо ѿ Бг҃а.

ѕ҃. Сїѧ̑ же, бра́тїе моѧ̀, преѡбрази́хъ на себѐ и҆ А҆поллѡ́са васъ ра́ди, да ѿ нáсъ наꙋчитéсѧ не пáче напи́санныхъ мꙋ́дрствовати, да не є҆ди́нъ по є҆ди́номꙋ гордитéсѧ на дрꙋгáго.

з҃. Кто́ бо тѧ̀ разсꙋждáетъ; что́ же и҆́маши є҆гѡ́же нѣ́си прїѧ́лъ; а҆́ще же и҆ прїѧ́лъ є҆сѝ, что̀ хвáлишисѧ ꙗ҆́кѡ не прїе́мь;

и҃. Сѐ сы̀ти є҆стѐ, сѐ ѡ҆́богати́стесѧ, безъ нáсъ воцари́стесѧ: и҆ ѡ҆ да бы̀ воцари́лисѧ є҆стѐ, да и҆ мы̀ бы̀хомъ съ вáми цáрствовали.

19. Защото мудрость-та на тойзи свѣтъ е безуміе прѣдъ Бога. Понеже е писано: Улавя мудры-тѣ въ пронырство-то имъ.

20. И пакъ: Господь знае помышленія-та на мудры-тѣ че сѫ суетны.

21. И тъй никой да ся не хвали съ человѣцы-тѣ; защото всичко е ваше;

22. Павелъ ли или Аполлосъ, или Кифа, или свѣтъ, или животъ, или смьртъ, или сегашно-то, или бѫдѫщо-то; всичко е ваше;

23. И вы Христови; а Христосъ Божій.

ГЛАВА 4.

1. *Всякой* человѣкъ така да ны има, като служители Христовы, и строители на Божіи-тѣ тайны.

2. А това което ся ище отъ строители-тѣ е всякой единъ да ся намѣри вѣренъ.

3. А за мене е твьрдѣ малко нѣщо да бѫдѫ отъ васъ или отъ человѣческѫ сѫдбѫ сѫденъ; но нито *азъ* самъ себе си сѫдѭ.

4. Защото совѣсть-та ми въ нищо не мя изобличава; но съ това не сьмь оправданъ; а Господь е който ще мя сѫди.

5. За това нищо не дѣйте сѫди прѣди врѣме, доклѣ да дойде Господь, който ще и да извади на видѣлю скрыто-то въ тьмиинѫ-тѫ, и ще изяви сьрдечны-тѣ намѣренія; и тогазь ще бѫде всякому похвала отъ Бога.

6. И това, братіе, загатнѫхъ врьхъ себе си и врьхъ Аполлоса заради васъ; да ся научите отъ насъ да не мудрувате новече отъ писано-то, да ся не прѣвъзнося нѣкой отъ васъ за едного противъ другыго.

7. Защото кой тя прѣдпочита *отъ другыго?* и какво имашь което да не си пріялъ? Ако ли си пріялъ, що ся хвалишь като че не си пріялъ?

8. Сыти сте вече, обогатихте ся вече, въцарихте ся безъ насъ; и дано да царувате, та да быхмы и ный съ васъ наедно царували.

а҃. Мню́ бо, ꙗ҆́кѡ Бг҃ъ ны̀ посла́нники послѣ́днїа ꙗ҆вѝ ꙗ҆́кѡ насмє́ртники: занѐ позо́ръ бы́хомъ мі́рꙋ и҆ а҆́гг҃лѡмъ и҆ человѣ́кѡмъ.

і҃. Мы̀ (оу҆́бѡ) бꙋ́и Хр̑та̀ ра́ди, вы́ же мꙋ́дри ѿ Хр̑тѣ̀: мы̀ не́мощни, вы́ же крѣ́пцы: вы̀ сла́вни, мы́ же безче́стни.

а҃і. До ны́нѣшнагѡ часа̀ и҆ а҆́лчемъ, и҆ жа́ждемъ, и҆ наготꙋ́емъ, и҆ стра́ждемъ, и҆ скита́емсѧ,

в҃і. И҆ трꙋжда́емсѧ дѣ́лающе свои́ми рꙋка́ми, оу҆кора́еми, бл҃гословля́емъ: гони́ми, терпи́мъ:

г҃і. Хꙋ́лими, оу҆тѣша́емсѧ: ꙗ҆́коже ѻ҆тре́би мі́рꙋ бы́хомъ, всѣ́мъ попра́нїе досе́лѣ.

д҃і. Не срамля́ѧ ва́съ сїѧ̑ пишꙋ̀, но ꙗ҆́коже ча̑да моѧ̀ возлю́бленнаѧ наказꙋ́ю.

є҃і. А҆́ще бо и҆ мно́ги пѣ́стꙋны и҆́мате ѿ Хр̑тѣ̀, но не мно́ги ѻ҆́цы̀: ѿ Хр̑тѣ̀ бо І҆и҃сѣ̀ благовѣ́ствова́нїемъ а҆́зъ вы̀ роди́хъ.

ѕ҃і. Молю́ же ва́съ, подо́бни мнѣ̀ быва́йте, ꙗ҆́коже а҆́зъ Хр̑тꙋ̀.

з҃і. Сегѡ̀ ра́ди посла́хъ къ ва́мъ Тїмоѳе́а, и҆́же мѝ є҆́сть ча́до возлю́блено и҆ вѣ́рно ѿ Гд̑ѣ, и҆́же ва́мъ воспомѧ́нетъ пꙋти̑ моѧ̀, ꙗ҆́же ѿ Хр̑тѣ̀ І҆и҃сѣ̀, ꙗ҆́коже вездѣ̀ и҆ во всѧ́кой цр҃кви оу҆чꙋ̀.

и҃і. А҆́кѡ не гра́дꙋщꙋ мѝ къ ва́мъ разгордѣ́шасѧ нѣ́цыи:

а҃і. Прїидꙋ̀ же ско́рѡ къ ва́мъ, а҆́ще Гд̑ь восхо́щетъ, и҆ оу҆разꙋмѣ́ю не сло́во разгордѣ́вшихсѧ, но си́лꙋ.

к҃. Не въ словеси́ бо цр̑тво Бж҃їе, но въ си́лѣ.

к҃а. Что̀ хо́щете; съ па́лицею ли прїидꙋ̀ къ ва́мъ, илѝ съ любо́вїю и҆ дх҃омъ кро́тости;

ГЛАВА̀ є҃.

а҃. Ѿнюдъ слы́шитсѧ въ ва́съ блаже́нїе, и҆ таково̀ блаже́нїе, ꙗ҆ково́же ни во ꙗ҆зы́цѣхъ и҆менꙋ́етсѧ, ꙗ҆́кѡ нѣ́коемꙋ и҆́мѣти женꙋ̀ ѻ҆тчꙋ́ю:

9. Защото ми ся струва че Богъ показа насъ апостолы-тѣ най послѣдни, като осждены на смьрть; защото позоръ станжхмы на свѣтъ-тъ, и на ангелы и на человѣцы.

10. Ный безумни заради Христа, а вы разумни въ Христа; ный немощни, а вы крѣпкы; вы славни, а ный безчестни.

11. До тойзи часъ и гладувамы и жадувамы, и голи смы, и смы біени, и скытамы ся,

12. И трудимъ ся та работимъ съ ржцѣ-тѣ си; укорявани, благославямы; гонени, търпимъ;

13. Хулени, молимъ ся; станжхмы като изметъ на свѣтъ-тъ, сметъ на всичкы-тѣ до днесь.

14. Не пишж това за посраменіе на васъ, но като любезны мои чада вразумявамъ вы.

15. Защото ако имате тысящы наставницы въ Христа, но мнозина отцы нѣмате; понеже азъ вы родихъ въ Христа Іисуса чрѣзъ благовѣствованіе-то.

16. И тъй молiж ви ся бждѣте подражатели на мене.

17. За туй ви проводихъ Тимоѳея, който ми е любезно и вѣрно въ Господа чадо, който ще ви напомни мои-тѣ въ Христа пжтища, както поучавамъ на всякждѣ въ всякж церквж.

18. Но нѣкои си ся възгордѣхж, като че нѣмаше да дойдж азъ при васъ;

19. Но ако ще Господь азъ скоро ще дойдж при васъ, и ще познаiж не слово-то, но силж-тж на тѣзи що сж ся възгордѣли.

20. Защото царство-то Божіе не е въ слово, но въ силж.

21. Що ищете? съ тоягж ли да дойдж при васъ, или съ любовь и кротъкъ духъ?

ГЛАВА 5.

1. Въобще ся чува *че* между васъ *има* блудодѣяніе, и тяквозь блудодѣяніе, на което нито име-то помежду язычницы-тѣ ся чува, така що да има нѣкой бащинж-тж си женж.

в҃. И҆ вы̀ разгордѣ́сте, и҆ не па́че пла́каасте, да и҆зме́тсѧ ѿ среды̀ ва́съ содѣ́ѧвый дѣ́ло сі̑е.

г҃. Занѐ а҆́зъ оу҆́бѡ а҆́ще не оу҆ ва́съ сы́й тѣ́ломъ, тꙋ̀ же живы́й дꙋ́хомъ, оу҆жѐ сѧдѝхъ, ꙗ҆́кѡ та́мѡ сы́й, содѣ́ѧвшаго сі̑це сі̑е,

д҃. Ѡ҆ и҆́мени Гдⷭ҇а на́шегѡ І҆и҃са Хрⷭ҇та̀, собра́вшымсѧ ва́мъ и҆ моемꙋ̀ дꙋ́хꙋ, съ си́лою Гдⷭ҇а на́шегѡ І҆и҃са Хрⷭ҇та̀.

є҃. Преда́ти таково́го сатанѣ̀ во и҆зможде́ніе пло́ти, да дꙋ́хъ спасе́тсѧ въ де́нь Гдⷭ҇а на́шегѡ І҆и҃са Хрⷭ҇та̀.

ѕ҃. Не добра̀ похвала̀ ва́ша. не вѣ́сте ли, ꙗ҆́кѡ ма́лъ ква́съ всѐ смѣше́ніе ква́ситъ;

з҃. Ѡ҆чи́стите оу҆́бо ве́тхій ква́съ, да бꙋ́дете но́во смѣше́ніе, ꙗ҆́коже є҆́стѐ безква́сни: и҆́бо па́сха на́ша за ны̀ пожре́нъ бы́сть, Хрⷭ҇то́съ.

и҃. Тѣ́мже да пра́зднꙋемъ, не въ квасѣ̀ ве́тсѣ, ни въ квасѣ̀ зло́бы и҆ лꙋка́вства, но въ безква́сїихъ чистоты̀ и҆ и҆́стины.

ѳ҃. Писа́хъ ва́мъ въ посла́нїи, не примѣша́тисѧ блꙋдникѡ́мъ.

і҃. И҆ не всѧ́кѡ блꙋдникѡ́мъ мі́ра сегѡ̀, и҆лѝ лихои́мцемъ, и҆лѝ хи́щникѡмъ, и҆лѝ і҆дѡлослꙋжи́телемъ: поне́же оу҆́бѡ до́лжни бы є҆́стѐ бы́ти ѿ мі́ра сегѡ̀ и҆зы́ти:

а҃і. Ны́нѣ же писа́хъ ва́мъ не примѣша́тисѧ: а҆́ще нѣ́кій бра́тъ и҆менꙋ́емь бꙋ́детъ блꙋдни́къ, и҆лѝ лихои́мецъ, и҆лѝ і҆дѡлослꙋжи́тель, и҆лѝ досади́тель и҆лѝ пїѧ́ница, и҆лѝ хи́щникъ, съ таковы́мъ нижѐ ꙗ҆́сти.

в҃і. Что́ бо мѝ и҆ внѣ́шнихъ сꙋди́ти; не внꙋ́тренних ли вы̀ сꙋ́дите;

г҃і. Внѣ́шнихъ же Бг҃ъ сꙋ́дитъ: и҆ и҆зми́те зла́го ѿ ва́съ самѣ́хъ.

2. И вы сте ся възгордѣли, а наипаче не ся ни оскърбихте, за да ся испѫди отъ помежду ви тойзи който е сторилъ туй нѣщо?

3. Защото азъ, ако и да не сьмь при васъ тѣломъ, но духомъ сьмь при васъ, и като че сьмь тамъ, отсѫдихъ вече тогози който е това така сторилъ,

4. Въ име-то на Господа нашего Іисуса Христа, щомъ ся съберете вы и мой-тъ духъ, съсъ силѫ-тѫ на Господа нашего Іисуса Христа,

5. Такъвъ *человѣкъ* да го прѣдадемъ на Сатанѫ за погубуваніе на плъть-тѫ, за да ся спасе духъ-тъ въ день-тъ на Господа Іисуса.

6. Не е добра хвалба-та ви; не знаете ли че малко квасъ всичко-то тѣсто заквасува?

7. И тъй очистѣте ветхый-тъ квасъ, да бѫдете ново тѣсто, както сте бесквасни; защото Христосъ пасха-та наша закланъ бы жъртва за насъ.

8. За това да празнуваны, не съ ветхъ квасъ, нито съ квасъ на злобѫ и на лукавство, но съ бесквасны *хлѣбове* на искренность и на истинѫ.

9. Писахъ ви въ писмо-то да нѣмате сношеніе съ блудницы.

10. И не съвсѣмъ *да нѣмате сношеніе* съ блудницы-тѣ на тойзи свѣтъ, или съ лихоимцы-тѣ, или съ грабители-тѣ, или съ идолослужители-тѣ, понеже тогазь трѣба да излѣзете отъ свѣтъ-тъ.

11. Но сега ви писахъ да нѣмате сношеніе, ако бы нѣкой който ся нарича братъ да е блудникъ, или лихоимецъ, или идолослужитель, или хулитель, или піяница, или грабитель; съ такъвзи нито да ядете наедно.

12. Защото що мя е *грыжа* да сѫдіѫ и външни-тѣ? Не сѫдите ли вы вѫтрѣшни-тѣ?

13. А външни-тѣ Богъ ще сѫди; за това испѫдѣте лошій-тъ отъ помежду си.

ГЛАВА ѕ҃.

а҃. Смѣетъ ли кто̀ ѿ васъ, вѣ́щь имѣ́я ко и҆но́мꙋ, сꙋди́тисѧ ѿ непра́ведныхъ, а҆ не ѿ ст҃ы́хъ;

в҃. Не вѣ́сте ли, ꙗ҆́кѡ ст҃іи мі́рови и҆́мꙋтъ сꙋди́ти; и҆ а҆́ще ва́ми сꙋ́дъ пріи́метъ мі́ръ, недосто́йни є҆стѐ сꙋди́щемъ хꙋ-ды́мъ;

г҃. Не вѣ́сте ли, ꙗ҆́кѡ а҆́ггелѡвъ сꙋди́ти и҆́мамы, а҆ не то́чїю житє́йскихъ;

д҃. Житє́йская бо сꙋди́ща а҆́ще и҆́мате, оу҆ничижє́нныхъ въ цр҃кви, си́хъ посажда́ете.

є҃. Къ сра́мꙋ ва́мъ глаго́лю: та́кѡ ли нѣ́сть въ васъ мꙋ́дръ ни є҆ди́нъ, и҆́же мо́жетъ разсꙋди́ти междꙋ̀ бра́тїй свои́хъ;

ѕ҃. Но бра́тъ съ бра́томъ сꙋ́дитсѧ, и҆ то̀ пред̾ невѣ́рными;

з҃. Оу҆жѐ оу҆́бо ѿнюдъ ва́мъ сра́мъ є҆́сть, ꙗ҆́кѡ тѧжбы̀ и҆́мате междꙋ̀ собо́ю. почто̀ не па́че ѡ҆би́дими є҆стѐ; почто̀ не па́че лише́ни быва́ете;

и҃. Но вы̀ са́ми ѡ҆би́дите и҆ лиша́ете, да є҆щѐ бра́тїю.

ѳ҃. И҆лѝ не вѣ́сте, ꙗ҆́кѡ непра́ведницы цр҃твїа Бж҃їа не наслѣ́дѧтъ; не лсти́те себѐ, ни блꙋдницы̀, ни і҆дѡлослꙋжи́тели, ни прелюбодѣ́и, ни скверни́тели, ни малакі́и, ни мꙋжело́жницы,

і҃. Ни лихои́мцы, ни та́тїе, ни пїа́ницы, ни досади́тели, ни хи́щницы, цр҃твїа Бж҃їа не наслѣ́дѧтъ.

а҃і. И҆ си́ми оу҆́бѡ нѣ́цыи бѣ́сте: но ѡ҆мы́стесѧ, но ѡ҆сті́стесѧ но ѡ҆правди́стесѧ, и҆́менемъ Гдⷭ҇а на́шегѡ І҆и҃са Хр҃та̀, и҆ Дх҃омъ Бг҃а на́шегѡ.

в҃і. Всѧ̑ ми лѣ́ть сꙋ́ть, но не всѧ̑ на по́льзꙋ: всѧ̑ ми лѣ́ть сꙋ́ть, но не а҆́зъ ѡ҆бладанъ бꙋ́дꙋ ѿ чегѡ̀.

г҃і. Бра̑шна чре́вꙋ, и҆ чре́во бра́шнѡмъ: Бг҃ъ же и҆ сїѐ и҆ сїѧ̑ оу҆праздни́тъ. тѣ́ло же не блꙋжє́нїю, но Гдⷭ҇еви, и҆ Гдⷭ҇ь тѣ́лꙋ:

ГЛАВА 6.

1. Нѣкой отъ васъ, кога има нѣщо съ другыго, смѣе ли да ся сѫди прѣдъ неправедны-тѣ, а не прѣдъ святыи-тѣ?

2. Не знаете ли че святіи-тѣ ще сѫдятъ свѣтъ-тъ? и тъй вы като ще сѫдите свѣтъ-тъ, не сте ли достойни да сѫдите ни най малкы работы?

3. Не знаете ли че ный щемъ ангелы да сѫдимъ? а колко повече житейскы *работы.*

4. За то житейскы сѫдбы ако имате, най нищожны-тѣ въ церквѫ-тѫ, тѣхъ поставяйте *сѫдницы.*

5. За *вашъ* срамъ ви казувамъ *това;* така ли нѣма между васъ ни единъ мудръ, който бы можелъ между братія-та си да отсѫди?

6. Но братъ съ брата ся сѫди, и та прѣдъ невѣрны-тѣ!

7. Сега прочее голѣмъ порокъ е за васъ, дѣто имате помежду си сѫдбы; защо по добрѣ не оставате обидени? защо не прѣдпочитате да изгубите свое-то?

8. Но вы *сами* правите обидѫ и отнемате, и то отъ братія.

9. Или не знаете че неправедни-тѣ нѣма да наслѣдятъ царство-то Божіе? Не дѣйте ся лъга: нито блудници-тѣ, нито идолослужители-тѣ, ни прѣлюбодѣйци-тѣ, нито малакійцы-тѣ, нито мѫжеложници-тѣ,

10. Нито крадци-тѣ, ни лихоимци-тѣ, нито піяницы-тѣ, нито хулители-тѣ, нито грабители-тѣ, нѣма да наслѣдятъ царство-то Божіе.

11. И отъ васъ нѣкои бѣхте таквизи; но измыхте ся, но освятихте ся, но оправдахте ся, съ име-то на Господа Іисуса, и съ Духъ-тъ на Бога нашего.

12. Всичко ми е позволено, но не е всичко за полза; всичко ми е позволено, но азъ не ще бѫдѫ обладанъ отъ нищо.

13. Ястія-та сѫ за търбухъ-тъ, и търбухъ-тъ е за ястія-та; но Богъ и него и тѣхъ ще унищожи; а тѣло-то не е за блудодѣяніе, но за Господа, и Господь е за тѣло-то;

д҃і. Бг҃ъ же и҆ Гд҃а воздви́же, и҆ на́съ воздви́гнетъ си́лою свое́ю.

е҃і. Не вѣ́сте ли, ꙗ҆́кѡ тѣлесѧ̀ ва́ша оу҆до́ве Хр҃то́вы сꙋ́ть; взе́мъ ли оу҆́бо оу҆ды Хр҃то́вы, сотворю̀ оу҆ды блѧдни́чи; да не бꙋ́детъ.

ѕ҃і. И҆лѝ не вѣ́сте, ꙗ҆́кѡ прилѣпла́йсѧ скверноде́йцѣ, є҆ди́но тѣ́ло є҆́сть (съ блѧдодѣ́йцею); бꙋ́дета бо речѐ, ѻ҆́ва въ пло́ть є҆ди́нꙋ:

з҃і. Прилѣпла́йсѧ же Гд҃еви, є҆ди́нъ дх҃ъ є҆́сть съ Гд҃емъ.

и҃і. Бѣ́гайте блѧдодѣ́ні́ѧ. всѧ́къ бо грѣ́хъ, є҆го́же а҆́ще сотвори́тъ человѣ́къ, кромѣ̀ тѣ́ла є҆́сть: а҆ блѧдѧ́й, во своѐ тѣ́ло согрѣша́етъ.

ѳ҃і. И҆лѝ не вѣ́сте, ꙗ҆́кѡ тѣлесѧ̀ ва́ша хра́мъ живꙋ́щагѡ въ ва́съ ст҃а́гѡ Дх҃а сꙋ́ть, є҆го́же и҆́мате ѿ Бг҃а, и҆ не́сте свои̑;

к҃. Кꙋ́плени бо є҆́стѐ цѣно́ю: прослави́те оу҆́бо Бг҃а въ тѣлесѣ́хъ ва́шихъ, и҆ въ дꙋша́хъ ва́шихъ, ꙗ҆̀же сꙋ́ть Бж҃і.

ГЛАВА̀ ꙁ҃.

а҃. А҆ ѿ ни́хже писа́сте мѝ, добро̀ человѣ́ккꙋ женѣ̀ не прикаса́тисѧ:

в҃. Но блѧдодѣ́ні́ѧ ра́ди кі́иждо свою̀ женꙋ̀ да и҆́мать, и҆ ка́ждо жена̀ своего̀ мꙋ́жа да и҆́мать.

г҃. Женѣ̀ мꙋ́жъ до́лжнꙋю любо́вь да воздѧ́етъ: та́кожде и҆ жена̀ мꙋ́жꙋ.

д҃. Жена̀ свои́мъ тѣ́ломъ не владѣ́етъ, но мꙋ́жъ: та́кожде и҆ мꙋ́жъ свои́мъ тѣ́ломъ не владѣ́етъ, но жена̀.

є҃. Не лиша́йте себѐ дрꙋ́гъ дрꙋ́га, то́чїю по согла́сїю до вре́мени, да пребыва́ете въ постѣ̀ и҆ моли́твѣ, и҆ па́ки вкꙋ́пѣ собира́йтесѧ, да не и҆скꙋша́етъ ва́съ сатана̀ невоздержа́нїемъ ва́шимъ.

ѕ҃. Сі́е же глаго́лю по совѣ́тꙋ, а҆ не по повелѣ́нїю.

14. А Богъ и Господа въскрьси, и насъ ще съсъ силѫ-тѫ си да въскрьси.

15. Не знаете ли че ваши-тѣ тѣла сѫ удове Христови? И тъй да земѫ удове-тѣ Христовы, и на блудницѫ удове ли да гы направіѭ? Да не бѫде.

16. Или не знаете че който ся съвъкупява съ блудницѫ, едно тѣло е *съ неіѭ?* Защото ще бѫдѫтъ, казува, двама-та въ еднѫ плъть.

17. Но който ся съединява съ Господа, единъ духъ е съ *него.*

18. Бѣгайте отъ блудодѣяніе-то; всякой грѣхъ който бы сторилъ человѣкъ, е вънъ отъ тѣло-то; но който блудствува противъ свое-то си тѣло съгрѣшава.

19. Не знаете ли че тѣло-то ваше е храмъ на Святаго Духа който *е* въ васъ, когото имате отъ Бога, и не сте свои си?

20. Защото вы сте съсъ цѣнѫ купени; за то прославѣте Бога съ ваши-тѣ тѣла, и съ ваши-тѣ душы, които сѫ Божіи.

ГЛАВА 7.

1. За това що ми писахте, добрѣ *е* да ся не прикасава человѣкъ до женѫ.

2. Но по причинѫ на блудодѣянія-та, нека има всякой своіѭ си женѫ, и всяка *жена* да има свой си мѫжъ.

3. Мѫжъ-тъ да отдава на женѫ-тѫ длъжно-то *ней* благорасположеніе, подобно и жена-та на мѫжъ-тъ.

4. Жена-та не владѣе на свое-то си тѣло, но мѫжъ-тъ; така и мѫжъ-тъ не владѣе на свое-то си тѣло, но жена-та.

5. Не оставайте лишени единъ отъ другый, освѣнь ако е нѣщо по съгласіе за врѣме, за да ся упражнявате въ постъ и молитвѫ; и пакъ ся схождайте наедно, да вы не искушава Сатана поради ваше-то невъздьржаніе.

6. И това *го* казувамъ по дозволеніе, а не по повелѣніе.

з҃. Хощꙋ бо, да всѝ человѣцы бꙋдꙋтъ, ꙗ҆коже и҆ а҆зъ: но кі́йждо своѐ дарова́ніе и҆́мать ѿ Бг҃а, ѻ҆́въ оу҆́бѡ си́це, ѻ҆́въ же си́це.

и҃. Глаго́лю же безбра́чнымъ и҆ вдови́цамъ: добро̀ и҆́мъ є҆́сть, а҆́ще пребꙋ́дꙋтъ ꙗ҆коже и҆ а҆зъ.

ѳ҃. А҆́ще ли не оу҆держа́тсѧ, да посага́ютъ: лꙋ́чше бо є҆́сть жени́тисѧ, не́жели разжиза́тисѧ.

і҃. И҆ ѡ҆женѝвшымсѧ завѣща̀ваю, не а҆́зъ, но Гдⷭ҇ь, женѣ̀ ѿ мꙋ́жа не разлꙋча́тисѧ:

а҃і. А҆́ще ли же и҆ разлꙋчи́тсѧ, да пребыва́етъ безбра́чна, и҆лѝ да смири́тсѧ съ мꙋ́жемъ свои́мъ: и҆ мꙋ́жꙋ жены̀ не ѿпꙋща́ти.

в҃і. Про́чымъ же а҆́зъ глаго́лю, а҆ не Гдⷭ҇ь: а҆́ще кото́рый бра́тъ женꙋ̀ и҆́мать невѣ́рнꙋ, и҆ та̀ бл҃говолѝтъ жи́ти съ ни́мъ, да не ѡ҆ставла́етъ є҆ѧ̀:

г҃і. И҆ жена̀ а҆́ще и҆́мать мꙋ́жа невѣ́рна, и҆ то́й бл҃говолѝтъ жи́ти съ не́ю, да не ѡ҆ставла́етъ є҆гѡ̀.

д҃і. Свати́тсѧ бо мꙋ́жъ невѣ́ренъ ѡ҆ женѣ̀ вѣ́рнѣ, и҆ свати́тсѧ жена̀ невѣ́рна ѡ҆ мꙋ́жѣ вѣ́рнѣ: и҆на́че бо ча̑да ва́ша нечи́ста бы́ли бы, ны́нѣ же ст҃а сꙋ́ть.

є҃і. А҆́ще ли невѣ́рный ѿлꙋча́етсѧ, да разлꙋчи́тсѧ: не порабо́тисѧ бо бра́тъ и҆лѝ сестра̀ въ таковы́хъ: въ ми́ръ бо призва̀ на́съ Гдⷭ҇ь Бг҃ъ.

ѕ҃і. Что́ бо вѣ́си, же́но, а҆́ще мꙋ́жа спасе́ши; и҆лѝ что̀ вѣ́си, мꙋ́жꙋ, а҆́ще женꙋ̀ спасе́ши;

з҃і. То́чію коемꙋ́ждо ꙗ҆́коже раздѣли́лъ є҆́сть Бг҃ъ, кі́йждо ꙗ҆́коже при́званъ бы́сть Гдⷭ҇емъ, та́кѡ да хо́дитъ: и҆ та́кѡ во всѣ́хъ цр҃квахъ повелѣва́ю.

и҃і. Во ѡ҆брѣ́занїи ли кто̀ при́званъ бы́сть: да не ѿторгнетсѧ: въ неѡбрѣ́занїи ли кто̀ при́званъ бы́сть; да не ѡ҆брѣ́зꙋетсѧ.

ѳ҃і. Ѡ҆брѣ́занїе ничто́же є҆́сть, и҆ неѡбрѣ́занїе ничто́же є҆́сть, но соблюде́ніе за́повѣдей Бж҃їихъ.

к҃. Кі́йждо въ зва́нїи въ не́мже при́званъ бы́сть, въ то́мъ да пребыва́етъ.

7. Защото ищѫ всичкы-тѣ человѣци да сѫ каквото сьмь азъ: но всякой има особеннѫ дарбѫ отъ Бога, единъ така а другъ инакъ.

8. А на неженены-тѣ и на вдовицы-тѣ казувамъ, добро е за тѣхъ, ако останѫтъ както и азъ.

9. Но ако не могѫтъ да ся въздьржатъ, нека ся оженятъ: защото по добрѣ е да ся оженятъ, а не да ся разжегватъ.

10. А на оженены-тѣ заржчвамъ, не азъ, но Господь, жена отъ мѫжа *си* да ся не разлѫчи.

11. Но ако ся и разлѫчи, да остане неженена, или да ся примири съ мѫжа *си*. И мѫжъ да не напуща женѫ *си*.

12. А на другы-тѣ азъ казувамъ, не Господь: Ако нѣкой братъ има женѫ невѣрницѫ, и тя соизволява да живѣе съ него, да ѭ не напуща.

13. И жена която има мѫжъ невѣрникъ, и той соизволява да живѣе съ неѭ, да го не напуща.

14. Защото невѣрникъ-тъ мѫжъ освященъ быва поради женѫ-тѫ, и невѣрница-та жена освящена быва поради мѫжъ-тъ; понеже инакъ чада-та ви щѣхѫ да бѫдѫтъ нечисты; но сега сѫ святы.

15. Ако ли невѣрникъ-тъ ся отлѫча, да ся отлѫчи; въ таквызь *пѣща* не е порабощенъ братъ-тъ или сестра-та. Но Богъ ны призова на миръ.

16. Защото, що знаешь *ты*, жено, да ли не ще да спасешь мѫжъ-тъ? или що знаешь, мѫжу, да ли не ще да спасешь *ты* женѫ-тѫ?

17. Но всякой както му е Богъ отдѣлилъ, и всякой както го е Господь призовалъ, така да ходи; и така заповѣдувамъ по всичкы-тѣ церквы.

18. Обрѣзанъ ли е призованъ нѣкой *въ вѣрѫ-тѫ*, да не крые обрѣзаніе-то. Необрѣзанъ ли е нѣкой призованъ, да ся не обрѣзува.

19. Обрѣзаніе-то е нищо и необрѣзаніе-то нищо; но *всичко е* въ пазеніе-то на Божіи-тѣ заповѣди.

20. Всякой да си остава въ това званіе въ което е призованъ.

к҃а. Рабъ ли призванъ былъ ѥси; да не нерадиши: но аще и можеши свободенъ быти, больше поработи себѣ.

к҃в. Призванный бо ѿ Гдⷭ҇ѣ рабъ, свободникъ Гдⷭ҇нь ѥсть: такожде и призванный свободникъ, рабъ ѥсть Хрⷭ҇товъ.

к҃г. Цѣною кꙋплени ѥстѐ: не бꙋдите рабѝ человѣкѡмъ.

к҃д. Кійждо, въ немже призванъ бысть, братіе, въ томъ да пребываетъ предъ Бг҃омъ.

к҃е. Ѡ҆ дѣвахъ же повелѣнія Гдⷭ҇на не имамъ: совѣтъ же даю, ꙗкѡ помилованъ ѿ Гдⷭ҇а вѣренъ быти.

к҃ѕ. Мню оу҆бо сіѐ добро̀ быти за настоѧщꙋю нꙋждꙋ, ꙗкѡ добро̀ человѣкꙋ такѡ быти.

к҃з. Привязалса ли ѥси жен҃ѣ; не ищѝ разрѣшенія: ѿрѣшилса ли ѥси жены̀; не ищѝ жены̀.

к҃и. Аще ли же и ѿженишиса, не согрѣшилъ ѥси: и аще посагнетъ дѣва, не согрѣшила ѥсть: скорбь же плоти имѣти бꙋдꙋтъ таковіи: азъ же вы̀ щаждꙋ.

к҃ѳ. Сіе же глаголю, братіе, ꙗкѡ время прекращено ѥсть прочее, да и имꙋщіи жены̀, ꙗкоже не имꙋщіи бꙋдꙋтъ:

л҃. И плачꙋщіиса, ꙗкоже не плачꙋщіи: и радꙋющіиса, ꙗкоже не радꙋющеса: и кꙋпꙋющіи, ꙗкѡ не содержаще:

л҃а. И требꙋющіи міра сегѡ̀, ꙗкѡ не требꙋюще: преходитъ бо ѻ҆бразъ міра сегѡ̀.

л҃в. Хощꙋ же васъ безпечалныхъ быти. не ѿженивыйса печется ѿ Гдⷭ҇нихъ, какѡ оу҆годити Гдⷭ҇еви:

л҃г. А҆ ѿженивыйса печется ѿ мірскихъ, какѡ оу҆годити жен҃ѣ. раздѣлиса жена̀ и дѣва.

л҃д. Не посагшаѧ печется ѿ Гдⷭ҇нихъ, какѡ оу҆годити Гдⷭ҇еви, да бꙋдетъ ст҃а и тѣломъ и дꙋхомъ: а҆ посагшаѧ печется ѿ мірскихъ, какѡ оу҆годити мꙋжꙋ.

л҃е. Сіе же на пользꙋ вамъ самѣмъ глаголю: не да сило̀

21. Рабъ ли ся призованъ? Да тя не е грыжа; но ако можешь още да станешѣ свободенъ, по добрѣ употрѣби *това*.

22. Защото който е рабъ призованъ въ Господа, свободникъ Господень е; така и който е свободенъ призованъ, рабъ е Христовъ.

23. Съсъ *скжпж* цѣнж сте купени: не бывайте роби на человѣцы.

24. Въ каквото *званіе* е нѣкой призованъ, братіе, въ него всякой да си остава прѣдъ Бога.

25. Колкото за дѣвицы-тѣ нѣмамъ заповѣдь отъ Господа; но, като помилованъ отъ Господа да сьмь вѣренъ, мнѣніе давамъ.

26. И тъй за настоящж-тж нуждж мыслѭ да е добро това, *сирѣчь* че е добрѣ человѣку така да си бѫде:

27. Вьрзанъ ли си съ женж? Не тръси развьрзуваніе. Отвьрзанъ ли си отъ женж? Не тръси женж.

28. Но ако ся и оженишь, не съгрѣшавашь, и дѣвица ако ся ожени, не съгрѣшава; но таквизи които сж ще иматъ скърбь по плъти; а пакъ азъ вы съжалявамъ.

29. Това само казувамъ, братіе, че останжло-то врѣме е кратко; за това и тѣзи които иматъ жены да сж като че нѣматъ;

30. И които плачжтъ като че не плачжтъ, и които ся радуватъ като че ся не радуватъ; и които купуватъ, като че *нищо* не добыватъ;

31. И които иматъ сношеніе съ тойзи свѣтъ, като че не сж прѣдани нему; защото на тойзи свѣтъ образъ-тъ прѣхожда.

32. А азъ искамъ вы да сте безгрыжни; нежененый ся грижи за това което е Господне, какъ да угоди Господу;

33. А жененый ся грыжи за това което е свѣтовно, какъ да угоди на женж-тж.

34. Между женж и дѣвицж има разлика: нежененa-та ся грыжи за това което е Господне, за да бѫде свята и тѣломъ и духомъ; а оженена-та ся грыжи за това което е свѣтовно, какъ да угоди на мѫжъ-тъ.

35. И това го казувамъ за собственнж-тж вашж ползж; не да

вамъ наложꙋ, но къ благообразію и҆ благопристꙋпанію Гдⷭ҇еви безмолвнꙋ.

л҃в. А҆ще ли же кто̀ безобразити ѿ дѣвѣ своеѝ непщꙋетъ, а҆ще є҆сть превозрастна, и҆ такѡ должна̀ є҆сть быти: є҆же хо́щетъ, да творитъ, не согрѣшаетъ, а҆ще посагнетъ.

л҃з. А҆ и҆же стоитъ твердѡ сердцемъ, не и҆мый нꙋжды, власть же и҆мать ѿ своеѝ воли, и҆ сѐ разсꙋдилъ є҆сть въ сердцѣ своемъ, блюсти̑ дѣвꙋ свою̀, добрѣ творитъ.

л҃и. Тѣмже и҆ вдаѧ́й бракꙋ свою̀ дѣвꙋ, добрѣ творитъ: и҆ не вдаѧ́й, лꙋчше творитъ.

л҃а. Жена̀ привязана є҆сть закономъ въ є҆лико время живетъ мꙋжъ є҆ѧ̀: а҆ще же оу҆мретъ мꙋжъ є҆ѧ̀, свободна є҆сть, за негоже хо́щетъ посагнꙋти, то́чію ѿ Гдⷭ҇ѣ.

м҃. Блаженнѣйша же є҆сть, а҆ще такѡ пребꙋдетъ, по моемꙋ совѣтꙋ: мнюсѧ бо и҆ а҆зъ Дх҃а Бж҃іа и҆мѣти.

ГЛАВА̀ В҃.

а҃. Ѡ҆ і҆дѡложертвенныхъ же вѣмы: і҆акѡ всѝ разꙋмъ и҆мамы: разꙋмъ оу҆бѡ кичитъ, а҆ любы̀ созидаетъ:

в҃. А҆ще ли кто̀ мнитсѧ вѣдѣти что̀, не оу҆ что̀ разꙋмѣ, і҆акоже подобаетъ разꙋмѣти:

г҃. А҆ще же кто̀ любитъ Бг҃а, сей познанъ бысть ѿ негѡ̀.

д҃. Ѡ҆ і҆адѣніи же і҆дѡложертвенныхъ, вѣмы, і҆акѡ і҆дѡлъ ничто́же є҆сть въ мірѣ, и҆ і҆акѡ никто́же Бг҃ъ и҆нъ, то́кмѡ є҆динъ.

є҃. А҆ще бо и҆ сꙋть глаго́лемїи бо́зи, и҆лѝ на нѣсѝ, и҆лѝ на землѝ: і҆акоже сꙋть бо́зи мно́зи, и҆ господїе мно́зи:

ѕ҃. Но намъ є҆динъ Бг҃ъ Ѻ҆ц҃ъ, и҆з негѡ́же всѧ̑, и҆ мы̑ оу҆ негѡ̀: и҆ є҆динъ Гдⷭ҇ь І҆и҃съ Хрⷭ҇то́съ, и҆мже всѧ̑, и҆ мы̑ тѣмъ.

з҃. Но не во всѣхъ разꙋмъ: нѣцыи же совѣстїю і҆дѡлскою,

ви наложѫ примкѫ, но за благообразіе, и постоянно прѣбѫдваніе въ служеніе-то Господне безъ развлѣченіе *на умъ-тъ*.

36. Ако ли мысли нѣкой че прави неприлично за дѣвицѫ-тѫ си, ако да ѝ е минѫло врѣме, и трѣба така да бѫде, нека прави каквото ще: не съгрѣшава; нека ся женятъ.

37. Но който стои твърдъ на сърдце-то си, и нѣма нуждѫ, но има власть за своіѭ-тѫ си воліѭ, и е рѣшилъ това въ сърдце-то си, да държи дѣвицѫ-тѫ си *неженениѭ*, добрѣ прави.

38. Така що който оженя дѣвицѫ-тѫ си добрѣ прави; а който іѭ не оженя, прави по добрѣ.

39. Жена-та е вързана отъ законъ-тъ, до колкото врѣме е живъ мѫжъ ѝ; ако ли умрѣ мѫжъ ѝ, свободна е да ся ожени за когото ще, тъкмо *да быва това* въ Господа.

40. Но по мое-то мнѣніе по блажена е, ако си остане така; а мыслѭ че и азъ имамъ Духъ Божій.

ГЛАВА 8.

1. Колкото за идоложъртвенно-то, знаемъ че всинца имамы знаніе; *но* знаніе-то възгордѣва, а любовь-та назидава.

2. И ако ся има нѣкой че знае нѣщо, не е позналъ още нищо както трѣбува да познава.

3. Но ако люби нѣкой Бога, той е познатъ отъ него.

4. И тъй колкото за яденіе-то отъ идоложъртвенно-то, знаемъ че идолъ-тъ *е* нищо на свѣтъ-тъ, и че освѣнь едного *Бога нѣма* никой другъ Богъ.

5. Защото ако и да има нарицаеми богове, или на небе-то или на земѭ-тѫ; (както *ся казува* че има много богове; и господари много;)

6. Но намъ е единъ Богъ Отецъ, отъ когото е всичко, и ный смы въ него; и единъ Господь Іисусъ Христосъ, чрѣзъ когото е всичко, и ный чрѣзъ него.

7. Но *това* знаніе въ всичкы го нѣма; и нѣкои съсъ совѣсть на

да́же досе́лѣ ꙗ҆́коже і҆дѡложе́ртвенное ꙗ҆да́тъ, и҆ со́вѣсть и҆́хъ немощна̀ сꙋ́щи скверни́тсѧ.

и҃. Бра́шно же на́съ не поставлѧ́етъ пред̾ Бг҃омъ, нижѐ бо а҆́ще ꙗ҆́мы, и҆збы́точествꙋемъ: нижѐ а҆́ще не ꙗ҆́мы, лишаемсѧ.

а҃. Блюди́те же, да не ка́кѡ вла́сть ва́ша сі̑а̀ преткнове́ніе бꙋ́детъ немощны̑мъ.

в҃. А҆́ще бо кто̀ ви́дитъ тѧ̀, и҆мꙋ́щаго ра́зꙋмъ, въ тре́бницѣ возлежа́ща, не со́вѣсть ли є҆гѡ̀ немощна̀ сꙋ́щи созижде́тсѧ і҆дѡложе́ртвеннаѧ ꙗ҆́сти;

а҃і. И҆ поги́бнетъ немощны́й бра́тъ въ твое́мъ ра́зꙋмѣ, є҆гѡ́же ра́ди Хр҃то́съ оу҆́мре.

в҃і. Та́кожде согрѣша́юще въ бра́тію, и҆ бію́ще и҆́хъ со́вѣсть не́мощнꙋ сꙋ́щꙋ, во Хр҃та̀ согрѣша́ете.

г҃і. Тѣ́мже а҆́ще бра́шно соблазнѧ́етъ бра́та моего̀, не и҆́мамъ ꙗ҆́сти мѧ́са во вѣ́ки, да не соблазню̀ бра́та моего̀.

ГЛАВА̀ Ѳ҃.

а҃. Нѣ́смь ли А҆́пл҃ъ, нѣ́смь ли свобо́дъ; не І҆и҃са Хр҃та́ ли Гдⷭ҇а на́шего ви́дѣхъ; не дѣ́ло ли моѐ вы̀ є҆́стѐ ѡ҆ Гдⷭ҇ѣ;

в҃. А҆́ще и҆ны̑мъ и҆ нѣ́смь А҆́пл҃ъ, но ѻ҆ба́че ва́мъ є҆́смь: печа́ть бо моегѡ̀ а҆́пл҃ства вы̀ є҆́стѐ ѡ҆ Гдⷭ҇ѣ.

г҃. Мо́й ѿвѣ́тъ востаꙁꙋ́ющымъ менѐ се́й є҆́сть:

д҃. Є҆да̀ не и҆́мамы вла́сти ꙗ҆́сти и҆ пи́ти;

є҃. Є҆да̀ не и҆́мамы вла́сти сестрꙋ̀ женꙋ̀ води́ти, ꙗ҆́кѡ и҆ про́чіи А҆́пли, и҆ бра́тіѧ Гдⷭ҇нѧ, и҆ Ки́фа;

ѕ҃. И҆лѝ є҆ди́нъ а҆́зъ и҆ Варна́ва не и҆́мамы вла́сти є҆́же не дѣ́лати;

з҃. Кто̀ во́инствꙋетъ свои́ми ѡ҆брѡ́ки когда̀; и҆лѝ кто̀ на-

идолъ-тъ и до сега яджтъ *идоложъртвенно* като жъртвж на идолъ-тъ, и совѣсть-та имъ като е слаба осквърнява ся.

8. А яденіе-то не ны прѣпоржчва на Бога; защото нито ако ядемъ ни ся нѣщо придава, нито ако не ядемъ лишавамы ся отъ нѣщо.

9. Но гледайте да не бы тая ваша свобода да бжде соблазнь на слабы-тѣ.

10. Защото ако бы да види нѣкой тебе, който имашь знаніе, че сѣдишь на трапезж-тж въ идолско капище, той като е слабъ, совѣсть-та му не ще ли ся одьрзости да яде идоложъртвенно?

11. И поради твое-то знаніе ще загыне немощный-тъ братъ, за когото е умрѣлъ Христосъ.

12. А като согрѣшавате така противъ братія-та, и наранявате слабж-тж имъ совѣсть, то вы противу Христа согрѣшавате.

13. За това, ако яденіе-то соблазнява брата ми, нѣма да ямъ мѣсо въ вѣкы, за да не соблазніж брата си.

ГЛАВА 9.

1. Не сьмь ли апостолъ? Не сьмь ли свободенъ? Не видѣхъ ли Інсуса Христа Господа нашего? Не сте ли вы мое-то въ Господа дѣло?

2. На другы ако не сьмь апостолъ, *то* поне на васъ сьмь; защото въ Господа вы сте печатъ-тъ на мое-то апостолство.

3. Това е мой-тъ отвѣтъ на тѣзи които испытуватъ *поведеніе-то* ми.

4. Да ли нѣмамы власть да ядемъ и да піемъ?

5. Да ли нѣмамы власть *и ный* както другы-тѣ апостоли, и братія-та Господни, и Кифа, да водимъ съсъ *себе си* женж отъ сестры-тѣ?

6. Или само на мене и на Варнавж не е дозволено да не работимъ?

7. Кой воинствува нѣкога на свое си иждивеніе? Кой

саждаетъ вінограда, и҆ ѿ плода є҆гѡ̀ не ꙗ҆́стъ; и҆лѝ кто̀ пасе́тъ ста́до, и҆ ѿ млека̀ ста́да не ꙗ҆́стъ;

и҃. Є҆да̀ по человѣ́кꙋ сі́а глаго́лю; не и҆ зако́нъ ли сі́а глаго́летъ;

а҃. Въ Мѡѷсе́овѣ бо зако́нѣ пи́сано: да не загради́ши ᲂу҆сте́нъ вола̀ молота́ща. Є҆да̀ ѿ волѣ́хъ ради́тъ Бг҃ъ;

г҃. И҆лѝ на́съ ра́ди вса́кѡ глаго́летъ; на́съ бо ра́ди написа́ся, ꙗ҆́кѡ ѿ надє́ждѣ до́лженъ є҆́сть ѡ҆ра́й ѡ҆ра́ти, и҆ молота́й съ надє́ждею своегѡ̀ ᲂу҆пова́нїа причаща́тися.

а҃і. А҆́ще мы̀ дх҃ѡ́вная сѣ́ѧхомъ ва́мъ, вели́ко ли, а҆́ще мы̀ ва́ша тѣлє́сная по́жнемъ;

в҃і. А҆́ще и҆ні́и вла́сти ва́шеѧ причаща́ютсѧ, не па́че ли мы̀; но не сотвори́хомъ по ѻ҆́бласти се́й: но всѧ̑ терпи́мъ, да не прекраще́нїе ко́е да́мы бл҃говѣ́ствова́нїю Хр҃то́вꙋ.

г҃і. Не вѣ́сте ли, ꙗ҆́кѡ дѣ́лающїи сщ҃є́нная, ѿ ст҃и́ща ꙗ҆да́тъ; и҆ слꙋжа́щїи ѻ҆лтарю̀ со ѻ҆лтаре́мъ дѣ́лѧтсѧ;

д҃і. Та́кѡ и҆ Гдⷭ҇ь повелѣ̀ проповѣ́дающымъ бл҃говѣ́стїе, ѿ бл҃говѣ́стїѧ жи́ти.

є҃і. А҆́зъ же ни є҆ди́но сотвори́хъ ѿ си́хъ. не писа́хъ же сі́а, да та́кѡ бꙋ́детъ ѡ҆ мнѣ̀. до́брѣе бо мнѣ̀ па́че ᲂу҆мре́ти, не́жели похвалꙋ̀ мою̀ кто̀ да и҆спразднитъ.

ѕ҃і. А҆́ще бо бл҃говѣ́ствꙋю, нѣ́сть мѝ похвалы̀: нꙋ́жда бо мѝ належи́тъ: го́ре же мнѣ̀ є҆́сть, а҆́ще не бл҃говѣ́ствꙋю.

з҃і. А҆́ще ᲂу҆́бѡ во́лею сі̑є творю̀, мздꙋ̀ и҆́мамъ: а҆́ще же неволею, строе́нїе мѝ є҆́сть предано̀.

и҃і. Ка́ѧ ᲂу҆́бо мѝ є҆́сть мзда̀; да бл҃говѣ́ствꙋѧй безъ мзды̀ положꙋ̀ бл҃говѣ́стїе Хр҃то́во, во є҆́же не твори́ти мѝ по ѻ҆́бласти моє́й въ бл҃говѣ́ствова́нїи.

а҃і. Свобо́денъ бо сы́й ѿ всѣ́хъ, всѣ́мъ себѣ̀ поработи́хъ, да мно́жайшыѧ приѡбра́щꙋ:

насажда лозіе, и не яде отъ плодъ-тъ му? Или кой пасе стадо, и не яде отъ млѣко-то на стадо-то?

8. По человѣчески ли говоріѫ това? не казува ли и законъ-тъ исто-то?

9. Защото въ законъ-тъ Моисеевъ е писано: Не обвьрзувай уста-та на волъ който вьршѣе. За волове-тѣ ли ся грыжи Богъ?

10. Или непрѣмѣнно заради насъ казува? защото *това* е за насъ писано; така що който оре, съ надеждѫ трѣба да оре; и който вьршѣе, съ надеждѫ да е участникъ въ надеждѫ-тѫ си.

11. Ако смы ный посѣяли у васъ духовно-то, много ли е ако пожьнемъ отъ васъ тѣлесно-то?

12. Ако другы участвуватъ въ власть-тѫ надъ васъ, не трѣба ли ный повече? Тѫзи власть обаче ный не употрѣбихмы; но търпимъ всичко, за да не причинимъ нѣкое прѣкратеніе на благовѣствованіе-то Христово.

13. Не знаете ли че които священнодѣйствуватъ отъ святилище-то ся хранятъ? И които служатъ на олтарь-тъ зематъ дѣлъ отъ олтарь-тъ?

14. Така и Господь заповѣда, проповѣдници-тѣ на евангеліе-то да живѣѭтъ отъ благовѣствованіе-то.

15. Но азъ ни едно отъ тѣзи не употрѣбихъ; нито писахъ това, да ми бѫде така; защото за мене е по добрѣ да умрѫ, а не да осуети нѣкой похвалѫ-тѫ ми.

16. Защото ако проповѣдувамъ евангеліе-то, то не ми е похвала; защото нужда ми надлежи, и тежко ми ако не благовѣствувамъ.

17. Защото ако правіѫ това отъ своіѫ воліѫ, имамъ заплатѫ; ако ли отъ неволіѫ, *а то* ми е служеніе-то повѣрено.

18. И тъй коя е моя-та заплата? *Тая,* съ проповѣданіе-то си да положѫ евангеліе-то Христово безъ иждивеніе, така що да не злоупотрѣбіѫ моіѫ-тѫ власть въ благовѣствованіе-то.

19. Защото като сьмь свободенъ отъ всичкы, заробихъ себе си на всичкы-тѣ, за да придобыѫ по много-то:

к҃. Быхъ Іꙋдеѥмъ ꙗ҆кѡ Іꙋдеѩ, да Іꙋдеѩ приѡбрѧщꙋ: подзакѡ́нными ꙗ҆кѡ подзакѡ́ненъ, да подзакѡ́нныѧ приѡбрѧщꙋ:

ка҃. Беззакѡ́нными ꙗ҆кѡ беззакѡ́ненъ, не сый беззакѡ́нникъ Бг҃ꙋ, но закѡ́нникъ Хр҃тꙋ, да приѡбрѧщꙋ беззакѡ́нныѧ.

кв҃. Быхъ немѡщны́мъ ꙗ҆кѡ нѐмощенъ, да немѡщны́ѧ приѡбрѧщꙋ: всѣ́мъ бы́хъ всѧ̑, да всѧ́кѡ нѣ́кіѧ спасꙋ.

кг҃. Сіе́ же творю̀ за бл҃говѣ́стіе, да соѡ́бщникъ є҆мꙋ бꙋ́дꙋ.

кд҃. Не вѣ́сте ли, ꙗ҆кѡ текꙋ́щіи въ позо́рищи, всѝ оу҆бѡ текꙋ́тъ, є҆ди́нъ же пріе́млетъ по́честь; та́кѡ тецы́те, да пости́гнете:

ке҃. Всѧ́къ же подвизѧ́йсѧ, ѿ всѣ́хъ воздержи́тсѧ: и҆ ѻ҆нѝ оу҆бѡ да и҆стлѣ́ненъ вѣне́цъ пріи́мꙋтъ, мы́ же неистлѣ́ненъ.

кѕ҃. Ѧ҆зъ оу҆бо та́кѡ текꙋ̀, не ꙗ҆кѡ безвѣ́стнѡ: та́кѡ подвизѧ́юсѧ, не ꙗ҆кѡ воздꙋ́хъ бі́ѧй:

кз҃. Но оу҆мерщвлѧ́ю тѣ́ло моѐ и҆ порабощѧ́ю, да не ка́кѡ, и҆ны̑мъ проповѣ́дѧѧ, са́мъ неключи́мь бꙋ́дꙋ.

ГЛАВѢ̀ І҃.

а҃. Не хощꙋ́ же ва́съ не вѣ́дѣти, бра́тіе, ꙗ҆кѡ ѻ҆́тцы̀ на́ши всѝ подъ ѻ҆́блакомъ бы́ша, и҆ всѝ сквозѣ̀ мо́ре проидо́ша,

в҃. И҆ всѝ въ Мѡѷсе́а крести́шасѧ во ѻ҆́блацѣ и҆ въ мо́ри,

г҃. И҆ всѝ то́жде бра́шно дх҃о́вное ꙗ҆до́ша,

д҃. И҆ всѝ то́жде пи́во дх҃о́вное пи́ша: пі́ѧхꙋ бо ѿ дх҃о́внагѡ послѣ́дꙋющагѡ ка́мене, ка́мень же бѣ̀ Хр҃то́съ.

є҃. Но не во множа́йшихъ бл҃говолѝ Бг҃ъ: поражѐни бо бы́ша въ пꙋсты́ни.

ѕ҃. Сі̑ѧ же ѻ҆́бразы на́мъ бы́ша, ꙗ҆кѡ не бы́ти на́мъ похотникѡ́мъ ѕлы́хъ, ꙗ҆коже и҆ ѻ҆нѝ похотѣ́ша.

20. И на Іудеи-тѣ быхъ като Іудеинъ, Іудеи-тѣ да придобыіж: на тѣзи които сж подъ законъ като подзаконенъ быхъ, да придобыіж тѣзи които сж подъ законъ.

21. На тѣзи които нѣматъ законъ *быхъ* като че нѣмамъ законъ, (не че сьмь безъ законъ прѣдъ Бога, но подзаконенъ на Христа,) за да придобыіж тѣзи които нѣматъ законъ.

22. На немощны-тѣ като немощенъ быхъ, за да придобыіж немощны-тѣ. На всичкы-тѣ станжхъ всичко, да бы всякакъ да спасж нѣколцина.

23. И това го правіж за евангеліе-то, да бждж на него съучастникъ.

24. Не знаете ли, че които тичатъ на поприще-то всичкы тичатъ, а само единъ зема наградж-тж? така тичайте, като да іж получите.

25. И всякой подвижникъ отъ всичко ся въздьржава; и тѣ за да земжтъ вѣнецъ тлѣненъ, а ный нетлѣненъ.

26. И тъй азъ тичамъ така, не като на неизвѣстно *нѣщо;* така бжхтж, не като че бііж въздухъ-тъ.

27. Но уморявамъ тѣло-то си и порабощавамъ *го,* че като проповѣдамъ на другы-тѣ, да не бы да останж азъ отхвьрленъ.

ГЛАВА 10.

1. И не искамъ, братіе, да не знаете, че отци-тѣ наши бѣхж всичкы подъ облакъ-тъ, и всичкы прѣзъ море-то прѣминжхж.

2. И въ облакъ-тъ и въ море-то всичкы ся крьстихж въ Моисея,

3. И всичкы отъ исто-то духовно ястіе ядохж,

4. И всичкы отъ исто-то духовно питіе пихж; защото піяхж отъ духовный-тъ камькъ, който гы придружаваше; и тойзи камькъ бѣ Христосъ.

5. Но въ по много-то отъ тѣхъ не благоволи Богъ; защото испомрѣхж въ пустыніж-тж.

6. А тѣзи *нѣща* станжхж намъ примѣри да не бждемъ ный желатели на зло-то, както и тѣ пожелахж.

з҃. Ни ідѡлослꙋжи́тели быва́йте, ꙗ҆́коже нѣ́цыи ѿ ни́хъ: ꙗ҆́коже є҆́сть пи́сано: сѣдо́ша лю́дїе ꙗ҆́сти и҆ пи́ти, и҆ воста́ша и҆гра́ти.

и҃. Нижѐ соблꙋ́димъ, ꙗ҆́коже нѣ́цыи ѿ ни́хъ соблꙋди́ша, и҆ падо́ша во є҆ди́нъ де́нь два́десать три̑ ты́сащи.

ѳ҃. Ни да и҆скꙋша́имъ Хр҃та̀, ꙗ҆́коже нѣ́цыи ѿ ни́хъ и҆скꙋси́ша, и҆ ѿ ѕмі́й погибо́ша.

і҃. Ни ропщи́те, ꙗ҆́коже нѣ́цыи ѿ ни́хъ ропта́ша, и҆ погибо́ша ѿ всегꙋби́теля.

а҃і. Сі̑а̑ же вса̑ ѻ҆́брази прилꙋча́хꙋся ѻ҆́нѣмъ: пи́сана же бы́ша въ наꙋче́нїе на́ше, въ ни́хже концы̀ вѣ́къ достиго́ша.

в҃і. Тѣ́мже мнѧ́йся стоѧ́ти, да блюде́тся, да не паде́тъ.

г҃і. И҆скꙋше́нїе ва́съ не дости́же то́чїю человѣ́ческое: вѣ́ренъ же Бг҃ъ, и҆́же не ѿста́витъ ва́съ и҆скꙋси́тися па́че, є҆́же мо́жете, но сотвори́тъ со и҆скꙋше́нїемъ и҆ и҆збы́тїе, ꙗ҆́кѡ возмощѝ ва́мъ понестѝ.

д҃і. Тѣ́мже, бра́тїе моѧ̀ возлю́бленниѧ, бѣ́гайте ѿ ідѡлослꙋже́нїѧ.

є҃і. Ꙗ҆́кѡ мꙋ̑дрымъ глаго́лю, сꙋди́те вы̀, є҆́же глаго́лю:

ѕ҃і. Ча́ша бл҃гослове́нїѧ, ю҆́же бл҃гословлѧ́емъ, не ѿбще́нїе ли кро́ве Хр҃то́вы є҆́сть; хлѣ́бъ, є҆го́же ло́мимъ, не ѿбще́нїе ли тѣ́ла Хр҃то́ва є҆́сть:

з҃і. Ꙗ҆́кѡ є҆ди́нъ хлѣ́бъ, є҆ди́но тѣ́ло є҆смы̀ мно́зи: вси́ бо ѿ є҆ди́нагѡ хлѣ́ба причаща́емсѧ.

и҃і. Ви́дите І҆и҃ла по пло́ти: не ꙗ҆̑дꙋщїи ли же́ртвы ѻ҆́бщницы ѻ҆лтаре́ви сꙋ́ть;

ѳ҃і. Что̀ ᲂу҆́бо глаго́лю; ꙗ҆́кѡ і҆́дѡлъ что̀ є҆́сть; и҆лѝ і҆дѡложе́ртвенное что̀ є҆́сть;

к҃. Но занѐ, ꙗ҆̑же жрꙋ́тъ ꙗ҆̑зы́цы, бѣсѡ́мъ жрꙋ́тъ, а҆ не Бг҃ови: не хощꙋ́ же ва́съ ѻ҆́бщникѡмъ бы́ти бѣсѡ́мъ.

к҃а. Не мо́жете ча́шꙋ Гд҃ню пи́ти и҆ ча́шꙋ бѣсо́вскꙋю, не

7. Нито идолослужители бывайте, както нѣкои отъ тѣхъ, споредъ писано-то: Сѣднѫ народъ-тъ да яде и да піе, и станѫхѫ да играѭтъ.

8. Нито да блудствувамы както блудствувахѫ нѣкои отъ тѣхъ, и паднѫхѫ въ единъ день двадесеть и три тысящи *души*.

9. Нито да искушавамы Христа, както и нѣкои отъ тѣхъ искусихѫ и погынѫхѫ отъ зміи-тѣ.

10. Нито роптайте, както възроптахѫ нѣкои отъ тѣхъ и погынѫхѫ отъ истрѣбителя.

11. И всичко това имъ ся прилучаше за примѣры, и написа ся за поученіе намъ конто смы достигнѫли послѣдни-тѣ врѣмена.

12. Така що който ся има че стои, да гледа да не падне.

13. Васъ *друго* искушеніе освѣнь человѣческо не вы е постигнѫло; вѣренъ е обаче Богъ, който нѣма да вы остави да бѫдете искушени повече отъ колкото ви е сила-та, но съ искушеніе-то наедно ще даде и срѣдство-то, така що да можете да прѣтърпѣвате.

14. За това, възлюбленни мои, отбѣгнувайте отъ идолослуженіе-то.

15. Говорѭ като на разумны; сами вы сѫдѣте *това*, което казувамъ.

16. Чаша-та на благословеніе-то, коѭто благославямы, не е ли причастіе на кръвь-тѫ Христовѫ? Хлѣбъ-тъ когото прѣломявамы не е ли причастіе на Христово-то тѣло?

17. Защото единъ хлѣбъ, едно тѣло смы *ный* мнозина-та; понеже всинца отъ единый-тъ хлѣбъ ся причащавамы.

18. Гледайте Израиля по плъть; тѣзи които ядѫтъ жъртвы-тѣ не сѫ ли причастници на жъртвенникъ-тъ?

19. И тъй азъ какво казувамъ? това ли че идолъ-тъ е нѣщо, или че идоложъртвенно-то е нѣщо? *Не.*

20. Но *казувамъ* че онова което язычници-тѣ жъртвуватъ, жъртвуватъ го на бѣсове-тѣ, и не на Бога; а не вы искамъ да бѫдете причастници на бѣсове-тѣ.

21. Не можете да піете чашѫ-тѫ Господнѭ и чашѫ-тѫ бѣсов-

мо́жете трапе́зѣ Гдⷭ҇ней причаща́тиса и҆ трапе́зѣ бѣсо́встѣй.

к҃в. И҆лѝ раздража́емъ Гдⷭ҇а; є҆да̀ крѣпча́йши є҆гѡ̀ є҆смы̀;

к҃г. Всѧ̑ ми лѣ́ть сꙋ́ть, но не всѧ̑ на по́льзꙋ: всѧ̑ ми лѣ́ть сꙋ́ть, но не всѧ̑ назида́ютъ.

к҃д. Никто́же своегѡ̀ си̇ да и҆щетъ, но є҆́же ближнагѡ кі́ждо.

к҃є. Всѐ, є҆́же на то́ржищи продаѐмое, ꙗ҆ди́те ничто́же сꙋмна́щеса, за со́вѣсть:

к҃ѕ. Гдⷭ҇на бо земла̀ и҆ и҆сполне́ніе є҆ѧ̀.

к҃з. А҆́ще ли кто̀ ѿ невѣ́рныхъ призыва́етъ вы̀, и҆ хо́щете и҆ти̇̀, всѐ предлага́емое ва́мъ ꙗ҆ди́те, ничто́же сꙋмна́щеса, за со́вѣсть.

к҃и. А҆́ще ли же кто̀ ва́мъ рече́тъ: сі̇̀є і҆дѡложе́ртвенно є҆́сть: не ꙗ҆ди́те за ѻ҆́ного повѣ́давшаго и҆ со́вѣсть. Гдⷭ҇на бо земла̀, и҆ и҆сполне́ніе є҆ѧ̀.

к҃ѳ. Со́вѣсть же глаго́лю не свою̀, но дрꙋга́гѡ. вскꙋ́ю бо свобо́да моѧ̀ сꙋ́дитса ѿ и҆ны́ѧ со́вѣсти;

л҃. А҆́ще а҆́зъ бл҃годаті́ю причаща́юса, почто̀ хвалꙋ̀ пріе́маю, ѿ не́мже а҆́зъ бл҃годарю̀;

л҃а. А҆́ще оу҆́бо ꙗ҆́сте, а҆́ще ли пі́ете̇, а҆́ще ли и҆́но что̀ творите̇, всѧ̑ въ сла́вꙋ Бж҃ію твори́те.

л҃в. Безпреткнове́ни быва́йте і҆ꙋде́ємъ и҆ є҆ллинѡмъ и҆ цр҃кви Бж҃іей:

л҃г. І҆́коже и҆ а҆́зъ во всѣ́мъ всѣ̑мъ оу҆гожда́ю, не и҆ски́й своеѧ̀ по́льзы, но мно́гихъ, да спасꙋ́тса.

ГЛАВА̀ А҃І.

а҃. Подража́тели мнѣ̀ быва́йте, ꙗ҆́коже и҆ а҆́зъ Хр҃тꙋ̀.

в҃. Хвалю́ же вы̀, бра́тіе, ꙗ҆́кѡ всѧ̑ моѧ̑ по́мните, и҆ ꙗ҆́коже преда́хъ ва́мъ, преда̑ніѧ держите̇.

ска; но можете да сте причастници на трапезѫ-тѫ Господнѭ и на трапезѫ-тѫ бѣсовска.

22. Или ищемъ да подбудимъ Господа на ревнованіе? по силни ли смы ный отъ него?

23. Всичко ми е дозволено, но всичко не е за полѫ; всичко ми е дозволено, но всичко не е за назиданіе.

24. Никой да не тръси своѭ-тѫ си *полѫ*, но всякой *полѫ-тѫ* на другыго.

25. Всичко що ся продава на месопродавницѫ-тѫ яждте, и безъ никакво придирваніе заради сóвѣсть-тѫ;

26. Защото Господня е земя-та, и което ѭ напълнява.

27. И ако отъ невѣрны-тѣ нѣкой вы покани, и вы искате да идете, яждте каквото сложатъ отъ прѣдѣ ви, безъ никакво придирваніе заради совѣсть-тѫ *си*.

28. Ако ли ви рече нѣкой: Това е идоложьртвенно, не яждте, заради тогозь който ви е обадилъ, и *за* совѣсть-тѫ; защото Господня е земя-та, и което ѭ напълнява.

29. А совѣсть казувамъ не твоѭ-тѫ, но на другыго *совѣсть-тѫ*, понеже защо да ся сѫди моя-та свобода отъ другѫ совѣсть?

30. И ако азъ съ благодареніе участвувамъ *въ яденіе-то*, защо да бѫдѫ охулванъ за това, за което азъ благодаріѭ?

31. И тъй ядете ли, піете ли, нѣщо ли правите, всичко за славѫ Божіѭ правѣте.

32. Не бывайте соблазнь ни на Іудеи, ни на Еллины, нито на церквѫ-тѫ Божіѭ;

33. Както и азъ угождавамъ на всичкы во всяко нѣщо безъ да тръсѭ своѭ-тѫ си полѫ, но *полѫ-тѫ* на мнозина за да ся спасѫтъ.

ГЛАВА 11.

1. Подражатели бывайте на мене както и азъ на Христа.

2. И захвалямъ ви, братіе, че во всичко мя помните, и държите прѣданія-та, както ви *гы* прѣдадохъ.

г҃. Хощꙋ́ же ва́съ вѣ́дѣти, ꙗ҆́кѡ всѧ́комꙋ мꙋ́жꙋ глава̀ Хрⷭ҇то́съ є҆́сть: глава́ же женѣ̀, мꙋ́жъ: глава́ же Хрⷭ҇тѹ̀, Бг҃ъ.

д҃. Всѧ́къ мꙋ́жъ моли́твꙋ дѣ́ѧй и҆лѝ проро́чествꙋѧй покры́тою главо́ю, срамла́етъ главѹ̀ свою̀.

є҃. И҆ всѧ́ка жена̀ моли́твꙋ дѣ́ющаѧ и҆лѝ проро́чествꙋющаѧ ѿкрове́нною главо́ю, срамла́етъ главѹ̀ свою̀: є҆ди́но бо є҆́сть и҆ то́жде ѡ҆стри́женнѣй.

ѕ҃. А҆́ще бо не покрыва́етсѧ жена̀, да стриже́тсѧ: а҆́ще ли же сра́мъ женѣ̀ стрищи́сѧ и҆лѝ бри́тисѧ, да покрыва́етсѧ.

з҃. Мꙋ́жъ оу҆́бѡ не до́лженъ є҆́сть покрыва́ти главѹ̀, ѻ҆́бразъ и҆ сла́ва Бж҃іѧ сы́й. жена́ же сла́ва мꙋ́жꙋ є҆́сть:

и҃. Не́сть бо мꙋ́жъ ѿ жены̀, но жена̀ ѿ мꙋ́жа:

ѳ҃. И҆́бо не со́зданъ бы́сть мꙋ́жъ жены̀ ра́ди, но жена̀ мꙋ́жа ра́ди:

і҃. Сегѡ̀ ра́ди должна̀ є҆́сть жена̀ вла́сть и҆мѣ́ти на главѣ̀ А҆гг҃лъ ра́ди.

а҃і. Ѻ҆ба́че ни мꙋ́жъ бе́з жены̀, ни жена̀ бе́з мꙋ́жа, ѿ Гдⷭ҇ѣ:

в҃і. Ꙗ҆́коже бо жена̀ ѿ мꙋ́жа, си́це и҆ мꙋ́жъ жено́ю, всѧ̑ же ѿ Бг҃а.

г҃і. Въ ва́съ самѣ́хъ сѹди́те: лѣ́по ли є҆́сть женѣ̀ ѿкрове́ннѣй Бг҃ꙋ моли́тисѧ;

д҃і. И҆лѝ и҆ не са́мое є҆́стество̀ оу҆чи́тъ вы́, ꙗ҆́кѡ мꙋ́жъ оу҆́бѡ а҆́ще власы̀ расти́тъ, безче́стіе є҆мꙋ̀ є҆́сть:

є҃і. Жена́ же а҆́ще власы̀ расти́тъ, сла́ва є҆́й є҆́сть; занѐ расте́ніе власѡ́въ вмѣ́стѡ ѡ҆дѣ́ѧніѧ дано̀ бы́сть є҆́й.

ѕ҃і. А҆́ще ли кто̀ мни́тсѧ спо́ливъ бы́ти, мы̀ такова́гѡ ѻ҆́бычаѧ не и҆́мамы, нижѐ цр҃кви Бж҃іѧ.

з҃і. Сі́е же завѣ́щаваѧ не хвалю̀, ꙗ҆́кѡ не на лꙋ́чшее, но на хꙋ́дшее сбира́етесѧ.

и҃і. Пе́рвое оу҆́бѡ сходѧ́щымсѧ ва́мъ въ цр҃ковь, слы́шꙋ въ ва́съ ра̑спри сꙋ́щыѧ, и҆ ча́сть нѣ́кꙋю си́хъ вѣ́рꙋю:

3. Искамъ пакъ да знаете, че глава на всякой мѫжъ е Христосъ, а глава на женѫ-тѫ е мѫжъ-тъ; глава пакъ на Христа е Богъ.

4. Всякой мѫжъ кога ся моли, или кога пророчествува, ако има главѫ-тѫ си покрытѫ, засрамува главѫ-тѫ си.

5. А всяка жена която ся моли или пророчествува съ непокрытѫ главѫ, засрамува главѫ-тѫ си; защото е все еднакво като да е *съ* бръснѫтѫ *главѫ*.

6. Защото жена ако ся не покрыва, нека остриже и космы-тѣ си. Но ако е срамотно на женѫ да си стриже космы-тѣ, или да си бръсне главѫ-тѫ, *то* нека ся покрыва.

7. Защото мѫжъ-тъ не трѣбува да си покрыва главѫ-тѫ, понеже е образъ и слава Божія; а жена-та е слава на мѫжъ-тъ;

8. Защото мѫжъ-тъ не е отъ женѫ-тѫ, но жена-та отъ мѫжъ-тъ;

9. Понеже не бы създаденъ мѫжъ-тъ за женѫ-тѫ, но жена-та за мѫжъ-тъ;

10. За това жена-та е длъжна заради ангелы-тѣ да има на главѫ-тѫ *си бѣлѣгъ на* власть.

11. Ни мѫжъ обаче безъ женѫ, нито жена безъ мѫжъ *быва* въ Господа;

12. Защото както жена-та *е* отъ мѫжъ-тъ, така и мѫжъ-тъ *е* чрѣзъ женѫ-тѫ; а всичко *е* отъ Бога.

13. Сами въ себе си сѫдѣте, прилично ли е на женѫ, да ся моли Богу гологлава?

14. А не учи ли вы и само-то естество, че мѫжъ ако оставя косѫ-тѫ си да расте, то е безчестіе нему?

15. Но жена ако оставя косѫ-тѫ си да расте, *то* е ней за славѫ; защото коса-та е дадена ней намѣсто покривало.

16. Но ако ся яви нѣкой да е прѣпирливъ, ный такъвъ обычай нѣмамы, нито церквы-тѣ Божіи.

17. И това като *ви* заряѫчвамъ, не *ви* захвалямъ, че ся събирате не за по добро, но за по лошо.

18. Защото първо, кога ся събирате въ церквѫ, чувамъ че ставали раздори помежду ви; и по нѣщо вѣрувамъ:

ѧі. Подобаетъ бо и҆ є҆ресемъ въ васъ быти, да и҆скꙋснїи ꙗвлени бываютъ въ васъ.

к҃. Сходѧщымсѧ оу҆бо вамъ вкꙋпѣ, нѣсть гдⷭ҇ескꙋю вечерю ꙗсти:

к҃а. Кїждо бо свою̀ вечерю предваряетъ въ снѣденїе, и҆ ѻ҆въ оу҆бѡ ѧ҆лчетъ, ѻ҆въ же оу҆пиваетсѧ.

к҃в. Є҆да бо домѡ́въ не и҆мате, во є҆же ꙗ҆сти и҆ пи́ти; и҆лѝ ѿ цр҃кви бж҃їи нерадитѐ, и҆ срамлѧ́ете не и҆мꙋщыѧ; что̀ вамъ рекꙋ; похвалю́ ли вы̀ ѿ сѐмъ; не похвалю̀.

к҃г. Аз бо прїѧ́хъ ѿ гдⷭ҇а, є҆же и҆ предѧ́хъ вамъ, ꙗ҆кѡ гдⷭ҇ь і҆исъ въ но́щь, въ нюже пре́данъ бываше, прїе́мь хлѣбъ,

к҃д. И҆ бл҃годари́въ преломѝ, и҆ речѐ: прїими́те, ꙗ҆ди́те, сїѐ є҆сть тѣ́ло моѐ, є҆же за вы̀ ломи́мое: сїѐ твори́те въ моѐ воспомина́нїе.

к҃е. Та́кожде и҆ ча́шꙋ, по ве́чери, глаго́лѧ: сїѧ̀ ча́ша но́вый завѣ́тъ є҆сть въ моѐй кро́ви: сїѐ твори́те, є҆ли́жды а҆́ще пїе́те, въ моѐ воспомина́нїе.

к҃ѕ. Є҆ли́жды бо а҆́ще ꙗ҆́сте хлѣ́бъ се́й, и҆ ча́шꙋ сїю̀ пїе́те, сме́рть гдⷭ҇ню возвѣщѧ́ете, до́ндеже прїи́детъ.

к҃з. Тѣ́мже и҆́же а҆́ще ꙗ҆́стъ хлѣ́бъ се́й и҆лѝ пїе́тъ ча́шꙋ гдⷭ҇ню недосто́йнѣ, пови́ненъ бꙋ́детъ тѣ́лꙋ и҆ кро́ви гдⷭ҇ни.

к҃и. Да и҆скꙋша́етъ же человѣ́къ себѐ, и҆ та́кѡ ѿ хлѣ́ба да ꙗ҆́стъ, и҆ ѿ ча́ши да пїе́тъ:

к҃ѳ. Ꙗ҆́дый бо и҆ пїѧ́й недосто́йнѣ, сꙋ́дъ себѣ̀ ꙗ҆́стъ и҆ пїе́тъ, не разсꙋждаѧ тѣ́ла гдⷭ҇нѧ.

л҃. Сегѡ̀ ра́ди въ васъ мно́зи не́мощни и҆ недꙋ́жливи, и҆ спѧ́тъ дово́лни.

л҃а. А҆́ще бо бы́хомъ себѐ разсꙋжда́ли, не бы́хомъ ѿсꙋжде́ни бы́ли:

л҃в. Сꙋди́ми же, ѿ гдⷭ҇а наказꙋ́емсѧ, да не съ мі́ромъ ѿсꙋ́димсѧ.

19. Защото, нуждно е да има и раздѣленія между васъ, за да ся явятъ достойни-тѣ изъ помежду ви.

20. И тъй събираніе-то ви наедно не е че ядете Господніѭ вечеріѭ;

21. Защото на яденіе-то всякой бърза да зема своіѭ-тѫ си вечеріѭ прѣди другыго, и единъ остава гладенъ, а другый ся напива.

22. Кѫщи ли нѣмате да ядете и да піете? или церквѫ-тѫ Божіѭ прѣзирате, и посрамяте тѣзи които нѣматъ *нищо?* Какво да ви рекѫ? Да ви захвалямъ ли за това? Не *ви* захвалямъ.

23. Защото азъ отъ Господа пріяхъ това, което ви и прѣдадохъ; че Господь Іисусъ прѣзъ нощь-тѫ на прѣдаваніе-то му, зѣ хлѣбъ,

24. И като благодари, прѣломи и рече: Земѣте, яждте; това е тѣло-то мое, което за васъ ся ломи; това правѣте за мое въспоминаніе.

25. Така и чашѫ-тѫ, слѣдъ вечеряніе-то *зѣ*, и рече: Тая чаша е новый завѣтъ въ моіѭ-тѫ кръвь; това правѣте, всякой пѫть когато піете, за мое въспоминаніе.

26. Защото всякой пѫть когато ядете тойзи хлѣбъ, и піете тѫзи чашѫ, смьрть-тѫ Господніѭ възвѣстявате, доклѣ дойде той.

27. Така що който яде тойзи хлѣбъ или піе чашѫ-тѫ Господніѭ недостойно, повиненъ ще бѫде на тѣло-то и кръвь-тѫ Господніѭ.

28. Но да испытува человѣкъ себе си, и така да яде отъ хлѣбъ-тъ, и да піе отъ чашѫ-тѫ;

29. Защото, който яде и піе недостойно, той яде и піе осѫжденіе на себе си, като не отличава тѣло-то Господне.

30. Отъ това *има* изъ помежду ви мнозина немощни, и болни, а доста и умиратъ.

31. Защото ако быхмы сами себе си сѫдили, не быхмы были сѫдени.

32. Но когато бывамы сѫдени, наказувамы ся отъ Господа, за да не бѫдемъ осѫдени наедно съсъ свѣтъ-тъ.

а҃г. Тѣмже, братіе моа, сходѧщеса ꙗсти, дрꙋгъ дрꙋга ждите:

а҃д. Аще ли кто алчетъ, въ домꙋ да ꙗстъ: да не въ грѣхъ сходитеса. ѿ прочихъ же, егда пріидꙋ, оустрою.

ГЛАВА ві.

а҃. Ѡ духовныхъ же, братіе, не хощꙋ васъ не вѣдѣти.

в҃. Вѣсте, ꙗкѡ егда не вѣрни бѣсте, ко идѡлѡмъ безгласнымъ ꙗкѡ ведоми ведостеса:

г҃. Тѣмже сказꙋю вамъ, ꙗкѡ никтоже духомъ Божіимъ глаголаи, речетъ анаѳема Іиса: и никтоже можетъ рещи Гда Іиса, точію духомъ стымъ.

д҃. Раздѣленіа же дарованій сꙋть, а тойжде дхъ:

е҃. И раздѣленіа слꙋженій сꙋть, а тойжде Гдь:

ѕ҃. И раздѣленіа дѣйствъ сꙋть, а тойжде есть Бгъ, дѣйствꙋи вса во всѣхъ.

з҃. Комꙋждо же дается ꙗвленіе дха на пользꙋ.

и҃. Ѡвомꙋ бо духомъ дается слово премꙋдрости, иномꙋ же слово разꙋма, ѿ томже Дсѣ:

ѳ҃. Дрꙋгомꙋ же вѣра, тѣмже духомъ: иномꙋ же дарованіа исцѣленій, ѿ томже Дсѣ:

і҃. Дрꙋгомꙋ же дѣйствіа силъ, иномꙋ же пророчество, дрꙋгомꙋ же разсꙋжденіа духовѡмъ, иномꙋ же роди азыкѡвъ, дрꙋгомꙋ же сказанія азыкѡвъ:

а҃і. Вса же сіа дѣйствꙋетъ единъ и тойжде дхъ, раздѣлаа властію коемꙋждо ꙗкоже хощетъ.

в҃і. Ꙗкоже бо тѣло едино есть, и оуды имать многи, вси же оуди единагѡ тѣла, мнози сꙋще, едино сꙋть тѣло: такѡ и Хртосъ.

г҃і. Ибо единѣмъ духомъ мы вси во едино тѣло крстихомса,

33. За това, братіе мои, когато ся събирате да ядете, чакайте ся единъ другый;

34. Ако ли е нѣкой гладенъ, да яде у дома си, да ся не събирате за осѫжденіе. А за друго що остава когато дойдѫ ще наредіѭ.

ГЛАВА 12.

1. А за духовны-тѣ *дарбы,* братіе, не искамъ да не знаете.

2. *Вы* знаете че бѣхте язычници, влѣчени къмъ нѣмы-тѣ идолы, както ся водяхте.

3. За това ви увѣдомявамъ, че никой, като говори съ Духъ Божій, не казува анаѳема Іисусу, и никой не може да нарече Іисуса Господь, освѣнь чрѣзъ Духа Святаго.

4. Има различія на дарбы-тѣ, но Духъ-тъ е истый-тъ.

5. Има различія на служенія-та, но Господь е истый-тъ.

6. Има и различія на дѣйствія-та, но Богъ е истый-тъ, който дѣйствува все во все.

7. А всякому ся дава явеніе-то на Духа за ползѫ.

8. Защото едному ся дава чрѣзъ Духа слово на прѣмудрость, а другому слово на знаніе, по истый-тъ Духъ;

9. Другому пакъ вѣра, чрѣзъ истый-тъ Духъ, а другому дарбы на исцѣленія, пакъ чрѣзъ истый-тъ Духъ *ся даватъ;*

10. А другому дѣйствіе на чудеса, другому пророчество, а другому распознаваніе на духове-тѣ, и другому различны языци, другому пакъ тълкуваніе на языцы.

11. А всичко това го дѣйствува единый-тъ и тойзи истый Духъ, който всякому особно раздѣлява както му е угодно.

12. Защото както тѣло-то е едно, а има много удове, и вси-тѣ удове на едно-то тѣло, ако и много да сѫ, *пакъ* едно тѣло сѫ; така и Христосъ.

13. Защото всичкы ный чрѣзъ единый-тъ Духъ ся крьстихмы *да*

А҆́ще І҆ꙋдє́и, а҆́ще є҆́ллини, и҆лѝ рабѝ, и҆лѝ свобо́дни: и҆ всѝ є҆ди́нѣмъ дꙋ́хомъ напои́хомсѧ.

д҃і. И҆́бо тѣ́ло нѣ́сть є҆ди́нъ ѹ҆́дъ, но мно́зи.

є҃і. А҆́ще речє́тъ нога̀, ꙗ҆́кѡ нѣ́смь рꙋка̀, нѣ́смь ѿ тѣ́ла: є҆да̀ сегѡ̀ ра́ди нѣ́сть ѿ тѣ́ла;

ѕ҃і. И҆ а҆́ще речє́тъ ѹ҆́хо, ꙗ҆́кѡ нѣ́смь ѻ҆́ко, нѣ́смь ѿ тѣ́ла: є҆да̀ сегѡ̀ ра́ди нѣ́сть ѿ тѣ́ла;

з҃і. А҆́ще всѐ тѣ́ло ѻ҆́ко, гдѣ̀ слꙋ́хъ; а҆́ще же всѐ слꙋ́хъ, гдѣ̀ ѹ҆ха́нїе;

и҃і. Ны́нѣ же положѝ бг҃ъ ѹ҆́ды, є҆ди́наго коего́ждо и҆́хъ въ тѣ́лесѝ, ꙗ҆́коже и҆зво́ли.

ѳ҃і. А҆́ще ли бы́ша всѝ є҆ди́нъ ѹ҆́дъ, гдѣ̀ тѣ́ло;

к҃. Ны́нѣ же мно́зи ѹ҆́бѡ ѹ҆́дове, є҆ди́но же тѣ́ло.

к҃а. Не мо́жетъ же ѻ҆́ко рещѝ рꙋцѣ̀, не тре́бѣ мѝ є҆сѝ: и҆лѝ па́ки глава̀ нога́мъ, не тре́бѣ мѝ є҆́стѐ.

к҃в. Но мно́гѡ па́че, мнѧ́щїисѧ ѹ҆́ди тѣ́ла немощнѣ́йши бы́ти, нꙋ́жнѣйши сꙋ́ть:

к҃г. И҆ и҆́хже мни́мъ безче́стнѣйшихъ бы́ти тѣ́ла, си́мъ че́сть множа́йшꙋю прилага́емъ:

к҃д. И҆ неблагообра́знїи на́ши бл҃гообра́зїе множа́йше и҆́мꙋтъ: а҆ бл҃гообра́знїи на́ши, не тре́бѣ и҆́мꙋтъ. но бг҃ъ раствори̑ тѣ́ло, хꙋдѣ́йшемꙋ бо́льшꙋ да́въ че́сть,

к҃е. Да не бꙋ́детъ ра́спри въ тѣ́лесѝ, но да то́жде въ себѣ̀ пекꙋ́тсѧ ѹ҆́ди:

к҃ѕ. И҆ а҆́ще стра́ждетъ є҆ди́нъ ѹ҆́дъ, съ ни́мъ стра́ждꙋтъ всѝ ѹ҆́ди: а҆́ще ли же сла́витсѧ є҆ди́нъ ѹ҆́дъ, съ ни́мъ ра́дꙋютсѧ всѝ ѹ҆́ди.

к҃з. Вы́ же є҆́стѐ тѣ́ло Хр҃то́во и҆ ѹ҆́ди ѿ ча́сти.

к҃и. И҆ ѻ҆́выхъ ѹ҆́бѡ положѝ бг҃ъ въ цр҃кви пе́рвѣе а҆пⷭ҇лѡвъ, второ́е проро́кѡвъ, тре́тїе ѹ҆чи́телей, пото́мъ же си́лы, та́же дарова̑нїѧ и҆сцѣле́нїй, застꙋпле́нїѧ, правле́нїѧ, ро́ди а҆́зы́кѡвъ.

к҃ѳ. Є҆да̀ всѝ а҆пⷭ҇ли; є҆да̀ всѝ проро́цы; є҆да̀ всѝ ѹ҆чи́тели; є҆да̀ всѝ си́лы;

смы въ едно тѣло, и Іудеи и Елини, и раби и свободни; и всинца въ единъ Духъ ся напоихмы.

14. Защото тѣло-то не е единъ удъ, но много.

15. Ако речѣше нога-та: Понеже не сьмь ржка, не сьмь отъ тѣло-то; да ли за това *тя* не е отъ тѣло-то?

16. И ако речѣше ухо-то: Понеже не сьмь око, не сьмь отъ тѣло-то; да ли за това *то* не е отъ тѣло-то?

17. Ако бѣше всичко-то тѣло око, дѣ *щѣше да е* слышаніе-то? ако ли все слышаніе, дѣ обоняніе-то?

18. Но сега Богъ е положилъ удове-тѣ всякой единъ отъ тѣхъ въ тѣло-то, както е изволилъ.

19. Ако бѣхж были вси-тѣ единъ удъ, дѣ *щѣше да е* тѣло-то?

20. Но сега удове сж много, а тѣло едно.

21. И не може око-то да рече на ржкж-тж: Нѣмамъ потрѣбж отъ тебе; или пакъ глава-та на нозѣ-тѣ: Нѣмамъ потрѣбж отъ васъ.

22. Но удове-тѣ на тѣло-то, които ся виждатъ че сж по слаби, *тѣ* сж много по потрѣбни.

23. И тѣзи *части* на тѣло-то които ни ся виждатъ за по безчестны, тѣмъ повече почесть прилагамы, и неблагообразни-тѣ наши *удове* иматъ по голѣмо благообразіе.

24. А благообразни-тѣ наши *удове* нѣматъ нуждж. Но Богъ е распоредилъ тѣло-то, като е далъ на лишено-то по голѣмж почесть;

25. За да нѣма раздоръ въ тѣло-то, но удове-тѣ да иматъ исто-то попеченіе единъ за другый;

26. И ако страда единъ удъ, вси-тѣ удове състрадатъ; ако ли слави единъ удъ, вси-тѣ удове ся радуватъ съ него заедно.

27. А вы сте тѣло Христово, и частно удове.

28. И едны постави Богъ въ церквж-тж, пьрво апостолы, второ пророцы, трето учители, послѣ чудеса, напоконъ дарбы на исцѣленіе, помаганія, управленія, разны языцы.

29. Всичкы-тѣ апостоли ли сж? всичкы-тѣ пророци ли сж? всичкы-тѣ учители ли сж? всичкы *дѣйствуватъ* ли чудеса?

л҃. Ѥда̀ всѝ дарова̑нїа и҆мꙋтъ и҆сцѣлѐнїй; ѥда̀ всѝ ѧ҆зы̑ки глаго́лютъ; ѥда̀ всѝ сказꙋ́ютъ;

ла҃. Ревнꙋ́йте же дарова́нїй бо́льшихъ: и҆ є҆щѐ по превосхожде́нїю пꙋ́ть ва́мъ показꙋ́ю.

ГЛАВА̀ Г҃І.

а҃. А҆́ще ѧ҆зы̑ки человѣ́ческими глаго́лю и҆ А҆́ггѣлскими, любве́ же не и҆́мамъ, бы́хъ (ꙗ҆́кѡ) мѣ́дь звена́щи, и҆лѝ кѵ́мвалъ звца́лѧй:

в҃. И҆ а҆́ще и҆́мамъ проро́чество, и҆ вѣ́мъ та̑йны вса̑ и҆ ве́сь ра́зꙋмъ, и҆ а҆́ще и҆́мамъ всю̀ вѣ́рꙋ, ꙗ҆́кѡ и҆ го́ры преставла́ти, любве́ же не и҆́мамъ, ничто́же є҆́смь.

г҃. И҆ а҆́ще раздамъ вса̑ и҆мѣ́нїа моѧ̀, и҆ а҆́ще преда́мъ тѣ́ло моѐ во є҆́же сжещѝ є҆, любве́ же не и҆́мамъ, ника́ѧ по́льза мѝ є҆́сть.

д҃. Любы̀ долготерпи́тъ, милосе́рдствꙋетъ: любы̀ не завѝдитъ, любы̀ не превозно́ситсѧ, не горди́тсѧ,

є҃. Не безчи́нствꙋетъ, не и҆́щетъ свои́хъ сѝ, не раздража́етсѧ, не мы́слитъ ѕла̀,

ѕ҃. Не ра́дꙋетсѧ ѡ҆ непра́вдѣ, ра́дꙋетсѧ же ѡ҆ и҆́стинѣ,

з҃. Вса̑ лю́битъ, всемꙋ̀ вѣ́рꙋ є҆́млетъ, вса̑ ᲂу҆пова́етъ, вса̑ терпи́тъ.

и҃. Любы̀ николи́же ѿпа́даетъ. А҆́ще же проро́чествїа ᲂу҆праздна́тсѧ: а҆́ще ли ѧ҆зы́цы ᲂу҆мо́лкнꙋтъ: а҆́ще ра́зꙋмъ и҆спразднѝтсѧ.

ѳ҃. Ѿ ча́сти бо разꙋмѣва́емъ, и҆ ѿ ча́сти проро́чествꙋемъ:

і҃. Є҆гда́ же прїи́детъ соверше́нное, тогда̀, є҆́же ѿ ча́сти, ᲂу҆праздни́тсѧ.

а҃і. Є҆гда̀ бѣ́хъ младе́нецъ, ꙗ҆́кѡ младе́нецъ глаго́лахъ, ꙗ҆́кѡ младе́нецъ мꙋ́дрствовахъ, ꙗ҆́кѡ младе́нецъ смышла́хъ: є҆гда́ же бы́хъ мꙋ́жъ, ѿверго́хъ младе́нчєскаѧ.

в҃і. Ви́димъ ᲂу҆́бѡ ны́нѣ ꙗ҆́коже зерца́ломъ въ гада́нїи,

30. Всичкы иматъ ли дарбы на исцѣленіе? всичкы говорятъ ли языцы? всичкы тълкуватъ ли?

31. Имайте ревность за по добры-тѣ дарбы; и *азъ* още по прѣвъсходенъ пѫть ви показвамъ.

ГЛАВА 13.

1. Ако говоріѫ съ человѣческы и ангелскы языцы, а любовь нѣмамъ, ще сьмь мѣдь що звънти или кимвалъ що дрънка.

2. И ако имамъ пророчество, и знаіѫ всичкы-тѣ тайны, и всяко знаніе, и ако имамъ всичкѫ-тѫ вѣрѫ, щото и горы да прѣмѣстямъ, а любовь нѣмамъ, нищо не сьмь.

3. И ако раздамъ всичкый-тъ си имотъ за прѣхранѫ *на сиромасы-тѣ*, и ако прѣдамъ тѣло-то си на изгорѣніе, а любовь нѣмамъ, нищо не ся ползувамъ.

4. Любовь-та дълготърпи, благосклонна е; любовь-та не завижда; любовь-та не ся прѣвъзнося, не ся горди,

5. Не безобразствува, не дири свое-то си, не ся раздражава, не мысли зло,

6. На неправдѫ-тѫ ся не радува, а срадува ся на истинѫ-тѫ,

7. Всичко прѣтърпѣва, на всичко хваща вѣрѫ, на всичко ся надѣе, всичко търпи.

8. Любовь-та никога не отпада; *другы-тѣ* обаче, пророчества ли сѫ, ще ся прѣкратятъ; языци ли сѫ, ще прѣстанѫтъ; знаніе ли е, ще исчезне:

9. Защото отъ части знаемъ, и отъ части пророкувамы;

10. Но когато дойде съвършенно-то, тогазь *това* което е отъ части ще ся прѣкрати.

11. Когато бѣхъ младенецъ, като младенецъ говоряхъ, като младенецъ мудрувахъ, като младенецъ размышлявахъ; но отъ какъ станѫхъ мѫжъ, напуснѫхъ което е младенческо.

12. Защото сега видимъ мрачкаво *както* прѣзъ огледало, а тога

тогда́ же лице́мъ къ лицꙋ̀: ны́нѣ разꙋмѣ́ю ѿ ча́сти, тогда́ же позна́ю ꙗ҆́коже и҆ позна́нъ бы́хъ.

г҃і. Ны́нѣ же пребыва́ютъ вѣ́ра, наде́жда, любы̀, три̑ сі̑а: бо́льши же си́хъ любы̀.

ГЛАВА̀ ДІ.

а҃. Держи́теся любвѣ̀: ревнꙋ́йте же дꙋ́хѡвнымъ, па́че же да проро́чествꙋете.

в҃. Глаго́лай бо ꙗ҆зы̑ки, не человѣ́кѡмъ глаго́летъ, но Бг҃ꙋ: никто́же бо слы́шитъ, дꙋ́хомъ же глаго́летъ та̑йны:

г҃. Проро́чествꙋй же, человѣ́кѡмъ глаго́летъ созида́нїе и҆ оу҆тѣше́нїе и҆ оу҆твержде́нїе.

д҃. Глаго́лай бо ꙗ҆зы̑ки, себѣ̀ зи́ждетъ: а҆ проро́чествꙋй, це́рковь зи́ждетъ.

є҃. Хощꙋ́ же всѣ́хъ ва́съ глаго́лати ꙗ҆зы̑ки, па́че да прори-ца́ете: бо́лїй бо проро́чествꙋй, не́жели глаго́лай ꙗ҆зы̑ки, ра́звѣ а҆́ще (кто̀) сказꙋ́етъ, да це́рковь созида́нїе прїе́млетъ.

ѕ҃. Ны́нѣ же, бра́тїе, а҆́ще прїидꙋ̀ къ ва́мъ ꙗ҆зы̑ки глаго́ла, кꙋ́ю ва́мъ по́льзꙋ сотворю̀, а҆́ще ва́мъ не глаго́лю и҆ли̑ во ѿкрове́нїи, и҆ли̑ въ ра́зꙋмѣ, и҆ли̑ въ проро́чествїи, и҆ли̑ въ наꙋче́нїи;

з҃. Ѻба́че бездꙋ́шнаѧ гла́съ даю̑щаѧ, а҆́ще сопѣ́ль, а҆́ще гꙋсли, а҆́ще ра́знствїа писка́нїемъ не дадѧ́тъ, ка́кѡ разꙋ́мно бꙋ́детъ писка́нїе и҆ли̑ гꙋде́нїе;

и҃. И҆́бо а҆́ще безвѣ́стенъ гла́съ трꙋба̀ да́стъ, кто̀ оу҆гото́витсѧ на бра́нь;

ѳ҃. Та́кѡ и҆ вы̀ а҆́ще не благоразꙋ́мно сло́во дадитѣ̀ ꙗ҆зы́комъ, ка́кѡ оу҆разꙋмѣ́етсѧ глаго́лемое; бꙋ́дете бо на воздꙋ́хъ глаго́лю̑ще.

і҃. Толи́ки оу҆́бѡ, а҆́ще ключи́тсѧ, ро́ди гласѡ́въ сꙋ́ть въ мі́рѣ, и҆ ни є҆ди́нъ и҆́хъ безгла́сенъ:

ще гледамы лице съ лице; сега познавамъ отъ части, а тога ще познаіж, както сьмь и познатъ.

13. А сега оставатъ тѣзи три-тѣ, вѣра, надежда, любовь; но най голѣма отъ тѣхъ е любовь-та.

ГЛАВА 14.

1. Слѣдувайте любовь-тж, и желайте съ ревность духовны-тѣ *дарбы*, а наипаче да пророчествувате.

2. Защото който говори языкъ *незнаенъ*, не говори на человѣцы, но Богу; защото никой *му* не проумѣва, но духомъ тайны говори;

3. А който пророчествува, говори на человѣцы *за* назиданіе и увѣщаніе и утѣшеніе.

4. Който говори *незнаенъ* языкъ, назидава себе си; а който пророчествува назидава церквж-тж.

5. Искамъ всичкы да говорите языцы, а повече да пророчествувате; защото който пророчествува по горень е отъ *тогози* който говори *разны* языцы, освѣнь ако тълкува за да земе церква-та назиданіе.

6. И сега, братіе, ако бы да дойдж при васъ и да говоріж *незнаены* языцы, какво ще вы ползувамъ, ако ви не говоріж, или съ откровеніе, или съ познаніе, или съ пророчество, или съ поученіе?

7. И бездушны-тѣ *нѣща*, които издаватъ гласъ, свирка или китара, ако не дадѫтъ отличителны звукове, какъ ще ся познае това което свирятъ съсъ свиркж-тж или съ китарж-тж?

8. Защото ако бы издала трѫба-та неопрѣдѣленъ гласъ, кой бы ся приготвилъ на бой?

9. Така и вы, ако не дадете съ языкъ-тъ си вразумителны рѣчи, какъ ще ся познае това което говорите? защото на вѣтръ ще говорите.

10. Толкозь вида гласове ся случаватъ на свѣтъ-тъ, и ни единъ отъ тѣхъ *не е* безъ значеніе.

а҃і. А҆́ще оу҆́бо не оу҆вѣ́мъ си́лы гла́са, бꙋ́дꙋ глаго́лющемꙋ и҆ноѧзы́чникъ: и҆ глаго́лющїй, мнѣ̀ и҆ноѧзы́чникъ.

в҃і. Та́кѡ и҆ вы̀, поне́же ревни́тели є҆́стѐ дх҃овѡ́мъ, (ꙗ҆́же) къ созида́нїю цр҃кве проси́те, да и҆збы́точествꙋете.

г҃і. Тѣ́мже глаго́лаѝ ѧ҆зы́комъ, да мо́лится, да сказꙋ́етъ.

д҃і. А҆́ще бо молю́ся ѧ҆зы́комъ, дх҃ъ мо́й мо́лится, а҆ оу҆́мъ мо́й безъ плода̀ є҆́сть.

є҃і. Что̀ оу҆́бо є҆́сть; помолю́ся дх҃омъ, помолю́ся же и҆ оу҆мо́мъ: воспою̀ дх҃омъ, воспою́ же и҆ оу҆мо́мъ.

ѕ҃і. Поне́же а҆́ще бл҃гослови́ши дх҃омъ, и҆сполна́ѝ мѣ́сто невѣ́жды, ка́кѡ рече́тъ, а҆ми́нь по твоемꙋ̀ бл҃годаре́нїю, поне́же не вѣ́сть что̀ глаго́леши;

з҃і. Ты̀ оу҆́бѡ до́брѣ бл҃годари́ши, но дрꙋгі́й не созида́етсѧ.

и҃і. Бл҃годарю̀ Бг҃а моего́, па́че всѣ́хъ ва́съ ѧ҆зы́ки глаго́лѧ:

ѳ҃і. Но въ цр҃кви хощꙋ̀ пѧ́ть слове́съ оу҆мо́мъ моимъ глаго́лати, да и҆ и҆́ны по́льзꙋю, не́жели тмы̀ слове́съ ѧ҆зы́комъ.

к҃. Бра́тїе, не дѣ́ти быва́йте оу҆мы̀: но ѕло́бою младе́нствꙋйте, оу҆мы́ же совершє́нии быва́йте.

к҃а. Въ зако́нѣ пи́шетъ: ꙗ҆́кѡ и҆ны́ми ѧ҆зы́ки, и҆ оу҆́стны̀ и҆ны́ми, возглаго́лю лю́демъ си́мъ, и҆ ни та́кѡ послꙋ́шаютъ менѐ, глаго́летъ Гдь.

к҃в. Тѣ́мже ѧ҆зы́цы въ зна́менїе сꙋ́ть не вѣ́рꙋющымъ, но невѣ́рнымъ: а҆ проро́чество не невѣ́рнымъ, но вѣ́рꙋющымъ.

к҃г. А҆́ще оу҆́бо сни́детсѧ цр҃ковь всѧ̀ вкꙋ́пѣ, и҆ всѝ ѧ҆зы́ки глаго́лютъ, вни́дꙋтъ же и҆ неразꙋ́мивїи и҆лѝ невѣ́рнїи, не рекꙋ́тъ ли ꙗ҆́кѡ бѣснꙋ́етесѧ;

к҃д. А҆́ще же всѝ проро́чествꙋютъ, вни́детъ же и҆ѣ́кїй невѣ́ренъ и҆лѝ невѣ́жда, ѡ҆блича́етсѧ всѣ́ми, и҆ и҆стазꙋ́етсѧ ѿ всѣ́хъ.

11. И тъй ако не разумѣіѫ значеніе-то на гласъ-тъ ще бѫдѫ другоязыченъ за тогози който говори, и тойзи който говори другоязыченъ за мене.

12. Така и вы, понеже сте ревнители на духовны-тѣ *дарованія*, старайте ся да ся прѣумножатъ у васъ за назиданіе на церквѫ-тѫ.

13. За това който говори языкъ *незнаенъ*, нека ся моли *за дарбѫ-тѫ и* да тълкува.

14. Защото ако ся моліѫ по языкъ *незнаенъ*, духъ-тъ ми ся моли, а умъ-тъ ми остава бесплоденъ.

15. И тъй що е? ще ся моліѫ съ духъ-тъ си, ще ся моліѫ и съ умъ-тъ си; ще пѣіѫ съ духъ-тъ си, ще пѣіѫ и съ умъ-тъ си.

16. Понеже ако славословишь съ духъ-тъ си, онзи който е отъ редъ-тъ на простацы-тѣ, какъ ще каже на твое-то благодареніе, аминь, като не знае що говоришь?

17. Защото ты благодаришь добрѣ, но другый-тъ не ся назидава.

18. Благодаріѫ Бога моего, че азъ отъ всичкы васъ повече языцы говоріѫ:

19. Но въ церквѫ прѣдпочитамъ да изговоріѫ петь думы съ умъ-тъ си, за да наставіѫ и другы, а не десеть тысящы думы съ языкъ *незнаенъ*.

20. Братіе, не бывайте по умъ-тъ дѣца, но бывайте младенци по злобѫ-тѫ, а по умъ-тъ съвьршенни мѫжіе.

21. Въ законъ-тъ е писано: Съ другы языцы и съ другы устны ще поговоріѫ на тойзи народъ; и нито така ще ми послушатъ, казува Господь.

22. За това, языци-тѣ сѫ бѣлѣгъ не за тѣзи които вѣруватъ, но за тѣзи които не вѣруватъ; а пророчество-то е не за тѣзи които не вѣруватъ, но за тѣзи които вѣруватъ.

23. И тъй ако ся събере всичка-та церква наедно, и всичкы-тѣ *начеѭтъ* да говорятъ по *незнаены* языцы, а влѣзѫтъ простаци, или невѣрни, не ще ли да рекѫтъ че вы сте полудѣли?

24. Ако ли всичкы пророчествуватъ, и влѣзе нѣкой невѣрникъ, или простакъ, той отъ всичко ся изобличава, и отъ всичко ся испытува;

к҃е. И҆ си́це та҃йнаѧ се́рдца є҆гѡ̀ ꙗ҆влє́на быва́ютъ: и҆ та́кѡ
па́дъ ни́цъ, покло́нитсѧ Бг҃ови, возвѣща́ѧ, ꙗ҆́кѡ вои́стиннѹ
Бг҃ъ сѧ ва́ми є҆́сть.
к҃ѕ. Что̀ ᲂу҆̀бо є҆́сть, бра́тїе; є҆гда̀ схо́дитесѧ, кі́йждо ва́съ
ѱало́мъ и҆́мать, ᲂу҆че́нїе и҆́мать, ѧ҆зы́къ и҆́мать, ѿкрове́нїе
и҆́мать, сказа́нїе и҆́мать: всѧ̑ же къ созида́нїю да быва́ютъ.
к҃з. А҆́ще ѧ҆зы́комъ кто̀ глаго́летъ, по двѣма̀, и҆лѝ мно́жае по
трїе́мъ, и҆ по ча́сти: и҆ є҆ди́нъ да сказꙋ́етъ.
к҃и. А҆́ще ли не бꙋ́детъ сказа́тель, да молчи́тъ въ цр҃кви:
себѣ̀ же да глаго́летъ и҆ Бг҃ови.
к҃ѳ. Проро́цы же два̀ и҆лѝ трїѐ да глаго́лютъ, и҆ дрꙋ́зїи да
разсꙋжда́ютъ:
л҃. А҆́ще ли и҆но́мꙋ ѿкры́етсѧ сѣда́щꙋ, пе́рвый да мол-
чи́тъ.
л҃а. Мо́жете бо всѝ по є҆ди́номꙋ проро́чествовати, да всѝ
ᲂу҆ча́тсѧ, и҆ всѝ ᲂу҆тѣша́ютсѧ:
л҃в. И҆ дꙋ́си проро́честїи проро́кѡмъ повинꙋ́ютсѧ:
л҃г. Не́сть бо нестроє́нїѧ Бг҃ъ, но ми́ра, ꙗ҆́кѡ во всѣ́хъ
цр҃квахъ ст҃ы́хъ.
л҃д. Жены̀ ва́шѧ въ цр҃квахъ да молча́тъ: не повелѣ́сѧ бо
и҆̀мъ глаго́лати, но повинова́тисѧ, ꙗ҆́коже и҆ зако́нъ глаго́летъ.
л҃е. А҆́ще ли чесомꙋ̀ наꙋчи́тисѧ хота́тъ, въ домꙋ̀ свои́хъ
мꙋжє́й да вопроша́ютъ: сра́мно бо є҆́сть женѣ̀ въ цр҃кви
глаго́лати.
л҃ѕ. И҆лѝ ѿ ва́съ сло́во Бж҃їе и҆зы́де; и҆лѝ ва́съ є҆ди́ныхъ
дости́же;
л҃з. А҆́ще кто̀ мни́тсѧ проро́къ бы́ти и҆лѝ дх҃о́венъ, да разꙋ-
мѣ́етъ, ꙗ҆̀же пишꙋ̀ ва́мъ, занѐ Гдⷭ҇ни сꙋ́ть за́пѡвѣди:
л҃и. А҆́ще ли кто̀ не разꙋмѣ́етъ, да не разꙋмѣва́етъ.
л҃ѳ. Тѣ́мже, бра́тїе моѧ̀, ревнꙋ́йте є҆́же проро́чествовати, и҆
є҆́же глаго́лати ѧ҆зы̑ки не возбранѧ́йте:
м҃. Всѧ̑ же бл҃гообра́знѡ и҆ по чи́нꙋ да быва́ютъ.

25. И така скрышны-тѣ на сърдце-то му ставатъ явны; и тъй ще падне на лице-то си, ще ся поклони Богу, и ще исповѣда че наистинѫ Богъ е между васъ.

26. И тъй, братіе, що има? Кога ся събирате, всякой отъ васъ псаломъ има, поученіе има, языкъ има, откровеніе има, тълкованіе има; всичко да быва за назиданіе.

27. Ако говори нѣкой языкъ *незнаенъ, да говорятъ* по двама, или най много по трима, и на редъ; а единъ да тълкува.

28. Ако ли нѣма тълкователь, да мълчи въ церквѫ, и да говори въ себе си и Богу.

29. А пророци да говорятъ двама или трима, а другы-тѣ да разсѫждатъ;

30. Ако ли дойде откровеніе на другыго отъ сѣдящы-тѣ, първый-тъ да млъкнува.

31. Защото единъ слѣдъ другый всинца можете да пророчествувате, за да научаватъ всичкы, и всичкы да ся утѣшаватъ.

32. И духове-тѣ пророческы покоряватъ ся на пророцы-тѣ.

33. Защото Богъ не е *Богъ* на немирство, но на миръ, както по всичкы-тѣ церквы на святыи-тѣ.

34. Жены-тѣ ви да мълчатъ въ церквы-тѣ, защото не имъ е простено да говорятъ, но да ся покоряватъ, както и законъ-тъ казува.

35. Ако ли ищѫтъ да научатъ нѣщо, да пытатъ мѫжіе-тѣ си у дома си; защото е срамотно на жены да говорятъ въ церквѫ.

36. Слово-то Божіе отъ васъ ли излѣзе? или е само до васъ достигнѫло?

37. Ако мни нѣкой че е пророкъ или духовенъ, нека узнае че това което ви пишѫ е заповѣди Господни.

38. Но ако не разумѣва нѣкой, да не разумѣва.

39. За това, братіе, имайте ревность да пророчествувате, и не възбранявайте да говорятъ языцы.

40. Всичко да быва благообразно и редовно.

ГЛАВА̀ Є҃І.

а҃. Сказ8ю же ва́мъ, бра́тіе, бл҃говѣствова́ніе, є҃же бл҃говѣсти́хъ ва́мъ, є҃же и҆ пріа́сте, въ ие́мже и҆ стоитѐ,

в҃. И҆мже и҆ спаса́етеся, ка́цѣмъ сло́вомъ бл҃говѣсти́хъ ва́мъ, а҃ще содержитѐ, ра́звѣ а҃ще не всꙋ́е вѣ́роваете.

г҃. Преда́хъ бо ва́мъ и҆спе́рва, є҃же и҆ пріа́хъ, ꙗ҆́кѡ Хр҃то́съ ᲂу҆́мре грѣ́хъ на́шихъ ра́ди, по писа́ніемъ:

д҃. И҆ ꙗ҆́кѡ погребе́нъ бы́сть, и҆ ꙗ҆́кѡ воста̀ въ тре́тій де́нь, по писа́ніемъ:

є҃. И҆ ꙗ҆́кѡ ꙗ҆ви́ся, Ки́фѣ, та́же є҆динона́десятимъ.

ѕ҃. Пото́мъ же ꙗ҆ви́ся бо́ле пѧ́ти сѡ́тъ бра́тіамъ є҆ди́ною, ѿ ни́хже мно́жайшіи пребыва́ютъ досе́лѣ, нѣ́цыи же и҆ почи́ша:

з҃. Пото́мъ же ꙗ҆ви́ся І҆а́кѡвꙋ, та́же А҆пⷭ҇лѡмъ всѣ́мъ.

и҃. Послѣди́ же всѣ́хъ, ꙗ҆́кѡ нѣ́коемꙋ и҆́звергꙋ, ꙗ҆ви́ся и҆ мнѣ̀.

ѳ҃. А҆́зъ бо є҆́смь мні́й А҆пⷭ҇лѡвъ: и҆́же нѣ́смь досто́инъ нарещи́ся А҆пⷭ҇лъ, занѐ гони́хъ цр҃ковь Бж҃ію:

і҃. Бл҃года́тію же Бж҃іею є҆́смь, є҃же є҆́смь, и҆ бл҃года́ть є҆гѡ̀, ꙗ҆́же во мнѣ̀, не тща̀ бы́сть, но па́че всѣ́хъ и҆́хъ потрꙋди́хся, не а҃зъ же, но бл҃года́ть Бж҃ія, ꙗ҆́же со мно́ю.

а҃і. А҆́ще ᲂу҆́бо а҃зъ, а҃ще ли ѻ҆́ни̑, та́кѡ проповѣ́дꙋемъ, и҆ та́кѡ вѣ́роваете.

в҃і. А҆́ще же Хр҃то́съ проповѣ́дꙋется, ꙗ҆́кѡ и҆з̾ ме́ртвыхъ воста̀, ка́кѡ глаго́лютъ нѣ́цыи въ ва́съ, ꙗ҆́кѡ воскресе́нїа ме́ртвыхъ нѣ́сть;

г҃і. И҆ а҃ще воскресе́нїа ме́ртвыхъ нѣ́сть, то̀ ни Хр҃то́съ воста̀:

д҃і. А҆́ще же Хр҃то́съ не воста̀, тщѐ ᲂу҆́бо проповѣ́даніе на́ше, тща́ же и҆ вѣ́ра ва́ша.

є҃і. Ѡ҆брѣта́емся же и҆ лжесвидѣ́телє Бж҃іи, ꙗ҆́кѡ послꙋ-

ГЛАВА 15.

1. Още, братіе, увѣдомявамъ ви евангеліе-то което ви проповѣдахъ, което и пріяхте, въ което и стоите,

2. Чрѣзъ което ся и спасавате, ако дьржите споредъ както ви сьмь благовѣстилъ; освѣнь ако не сте напразно повѣрували.

3. Защото ви прѣдадохъ най първо, онова което и пріяхъ, *сирѣчь* че Христосъ умрѣ за грѣхове-тѣ ни, споредъ писанія-та;

4. И погребенъ бы, и въскрьснѫ въ третій день, споредъ писанія-та;

5. И яви ся на Кифѫ, послѣ на дванадесеть-тѣ.

6. Слѣдъ това ся яви на повече отъ петстотинъ братія изведнъжь, отъ които повече-то и до сега сѫ живи, а нѣкои и починѫхѫ.

7. Послѣ ся яви Іакову, послѣ на всичкы-тѣ апостолы;

8. А най послѣ отъ всичкы, яви ся и на мене, като на нѣкой извергъ.

9. Защото азъ сьмь най малкый-тъ отъ апостолы-тѣ; който не сьмь достоинъ и апостолъ да ся нарекѫ, защото гонихъ церквѫ-тѫ Божіѭ.

10. Но съ Божіѭ-тѫ благодать сьмь каквото сьмь; и негова-та на мене благодать не бы празна, но трудихъ ся повечѐ отъ всичкы тѣхъ; не азъ обаче, но Божія-та благодать, която е съ мене.

11. И тъй или азъ или тѣ, така проповѣдувамы, и така сте повѣрували.

12. А когато ся проповѣдва че Христосъ е въскрьснѫлъ отъ мьртвы-тѣ, какъ казуватъ нѣкои отъ помежду ви че нѣма въскрьсеніе на мьртвы-тѣ?

13. Ако нѣма въскрьсеніе на мьртвы-тѣ, *то* нито Христосъ е въскрьснѫлъ;

14. И ако Христосъ не е въскрьснѫлъ, то празна е наша-та проповѣдь, празна и ваша-та вѣра.

15. Намѣрувамы ся още и лъжесвидѣтели на Бога; защото

шествовáхомъ на Бг҃а, ꙗ҆́кѡ воскр҃сѝ Хр҃тà, є҆гѡ́же не воскр҃сѝ, а҆́ще ᲂу҆́бѡ мéртвїи не востаю́тъ:

ѐі. А҆́ще во мéртвїи не востаю́тъ, тѝ ни Хр҃тóсъ востà:

з҃і. А҆́ще же Хр҃тóсъ не востà, сꙋ́етна вѣ́ра вáша, є҆щѐ є҆стѐ во грѣсѣ́хъ вáшихъ:

и҃і. Оу҆́бо и҆ ᲂу҆мéршїи ѿ Хр҃тѣ̀, погибóша.

ѳ҃і. И҆ а҆́ще въ животѣ̀ сéмъ тóчїю ᲂу҆повáюще є҆смы̀ во Хр҃тà, ѿкаа́нн҃ѣйши всѣ́хъ человѣ́къ є҆смы̀.

к҃. Нынѣ̀ же Хр҃тóсъ востà ѿ мéртвыхъ, начáтокъ ᲂу҆мéршымъ бы́сть.

к҃а. Понéже бо человѣ́комъ смéрть бы́сть, и҆ человѣ́комъ воскр҃нїе мéртвыхъ:

к҃в. Ꙗ҆́коже бо ѿ А҆дáмѣ всѝ ᲂу҆мирáютъ, тáкожде и҆ ѿ Хр҃тѣ̀ всѝ ѿживꙋ́тъ.

к҃г. Кі́ждо же во своéмъ чинꙋ̀: начáтокъ Хр҃тóсъ, потóмъ же Хр҃тꙋ̀ вѣ́ровавшїи въ пришéствїи є҆гѡ̀:

к҃д. Тáже кончи́на, є҆гдà предáстъ цр҃тво Бг҃ꙋ и҆ Ѻ҆ц҃ꙋ̀, є҆гдà и҆спразднѝтъ всáко начáлство и҆ всáкꙋ влáсть и҆ си́лꙋ:

к҃е. Подобáетъ бо є҆мꙋ̀ цр҃твовати, дóндеже положи́тъ всѧ̑ врагѝ подъ ногáма своѝма.

к҃ѕ. Послѣ́днїй же врáгъ и҆спразднѝтсѧ смéрть.

к҃з. Всѧ̑ бо покорѝ подъ нóзѣ є҆гѡ̀: внегдà же решѝ, ꙗ҆́кѡ всѧ̑ покорéна сꙋ́ть є҆мꙋ̀, ꙗ҆вѣ̀, ꙗ҆́кѡ рáзвѣ покóршагѡ є҆мꙋ̀ всѧ̑.

к҃и. Є҆гдà же покори́тъ є҆мꙋ̀ всáчєскаѧ, тогдà и҆ сáмъ Сн҃ъ покори́тсѧ покóршемꙋ є҆мꙋ̀ всáчєскаѧ, да бꙋ́детъ Бг҃ъ всáчєскаѧ во всѣ́хъ.

к҃ѳ. Понéже, что̀ сотворáтъ крестáщїисѧ мéртвыхъ рáди; а҆́ще ѿнюдъ мéртвїи не востаю́тъ, что̀ и҆ крещáютсѧ мéртвыхъ рáди;

л҃. Почто̀ же и҆ мы̀ бѣды̑ прїéмлемъ на всáкъ чáсъ;

свидѣтелствувахмы за Бога, че е въскрьсилъ Христа; когото не е въскрьсилъ, ако е тъй че мьртви-тѣ не въскрьснуватъ;

16. Защото ако мьртви-тѣ не въскрьснуватъ, не е нито Христосъ въскрьснжлъ;

17. Ако ли Христосъ не е въскрьснжлъ, суетна е вѣра-та ви; още сте въ грѣхове-тѣ си.

18. То и тѣзи които сж починжли въ Христа погынжли сж.

19. Ако само въ тойзи животъ ся надѣемъ на Христа, то смы най окаянни отъ всичкы-тѣ человѣцы.

20. А нынѣ Христосъ въскрьснж отъ мьртвы-тѣ, и станж начатъкъ на починжлы-тѣ.

21. Понеже както чрѣзъ человѣка смьрть-та *дойде*, така чрѣзъ человѣка и въскрьсеніе-то на мьртвы-тѣ.

22. Защото, както чрѣзъ Адама всичкы умиратъ, така чрѣзъ Христа всичкы ще оживѣютъ.

23. Но всякой на редъ-тъ си; Христосъ начатъкъ, послѣ които сж Христови въ пришествіе-то негово;

24. Напоконъ *ще бжде* скончаніе-то, когато прѣдаде царство-то Богу и Отцу; когато уничтожи всяко началство и всякж власть и силж;

25. Защото трѣба да царува доклѣ положи всичкы-тѣ врагове подъ нозѣ-тѣ си.

26. Най послѣдень врагъ *който* ся унищожава е смьрть-та.

27. Защото всичко покори подъ нозѣ-тѣ му; а кога каже, че всичко е покорено, явно е че освѣнь тогози, който е покорилъ нему всичко-то;

28. А когато ся покори нему всичко, тогазь и самъ си Сынъ-тъ ще ся покори на тогози който е покорилъ нему всичко-то, за да бжде Богъ все во все.

29. Понеже какво ще сторятъ тія които ся крьщаватъ заради мьртвы-тѣ, ако никакъ мьртви-тѣ не въскрьснуватъ? защо ли ся и крьщаватъ зарадь мьртвы-тѣ?

30. Защо ли и ный всякой часъ бѣдствувамы?

л҃а. По всѧ̀ дні̀ оу҆мира́ю, та́кѡ мѝ ва́ша похвала̀, бра́тіе, ю҆́же и҆́мамъ ѿ Хр҃тѣ̀ І҃и҃сѣ Гдⷭ҇ѣ на́шемъ.

л҃в. А҆́ще бо по человѣ́кꙋ со звѣ́ремъ бора́хсѧ въ Є҆фе́сѣ, ка́ѧ мѝ по́льза, а҆́ще ме́ртвіи не востаю́тъ; да ї҆а̑мы и҆ пі́емъ, оу҆́трѣ бо оу҆́мремъ.

л҃г. Не льсти́тесѧ: тлѧ́тъ ѻ҆́бычаи бл҃ги бесѣ̑ды злы̑.

л҃д. И҆стрезви́тесѧ пра́ведꙋ, и҆ не согрѣша́йте: невѣ́дѣніе бо Бж҃іе нѣ́цыи и҆́мꙋтъ: къ сра́мꙋ ва́мъ глаго́лю.

л҃е. Но рече́тъ нѣ́кто: ка́кѡ воста́нꙋтъ ме́ртвіи; ко́имъ же тѣ́ломъ прі́идꙋтъ;

л҃ѕ. Безꙋ́мне, ты̀ є҆́же сѣ́еши, не ѿживе́тъ, а҆́ще не оу҆́мретъ:

л҃з. И҆ є҆́же сѣ́еши, не тѣ́ло бꙋ́дꙋщее сѣ́еши, но голо̀ зе́рно, а҆́ще слꙋчи́тсѧ, пшени́цы и҆лѝ и҆ино́гѡ ѿ про́чихъ:

л҃и. Бг҃ъ же дае́тъ є҆мꙋ̀ тѣ́ло, ї҆а̑коже восхо́щетъ, и҆ коемꙋ́ждо сѣ́мени своѐ тѣ́ло.

л҃ѳ. Не всѧ́ка пло́ть, та́же пло́ть: но и҆́на оу҆́бѡ пло́ть человѣ́кѡмъ, и҆́на же пло́ть скотѡ́мъ, и҆́на же ры́бамъ, и҆́на же пти́цамъ.

м҃. И҆ тѣ́лесѧ нб҃на́ѧ, и҆ тѣ́лесѧ земна̑ѧ: но и҆́на оу҆́бѡ нб҃ны̑мъ сла́ва, и҆ и҆́на земны̑мъ.

м҃а. И҆́на сла́ва со́лнцꙋ, и҆ и҆́на сла́ва лꙋнѣ̀, и҆ и҆́на сла́ва звѣзда́мъ: звѣзда́ бо ѿ звѣзды̀ ра́зниствꙋетъ во сла́вѣ:

м҃в. Та́кожде и҆ воскр҃ніе ме́ртвыхъ: сѣ́ется въ тлѣ́ніе, воста́етъ въ нетлѣ́ніи:

м҃г. Сѣ́ется не въ че́сть, воста́етъ въ сла́вѣ: сѣ́ется въ не́мощи, воста́етъ въ си́лѣ:

м҃д. Сѣ́ется тѣ́ло дꙋше́вное, воста́етъ тѣ́ло дх҃о́вное. Є҆́сть тѣ́ло дꙋше́вное, и҆ є҆́сть тѣ́ло дх҃о́вное:

м҃е. Та́кѡ и҆ пи́сано є҆́сть: бы́сть пе́рвый человѣ́къ А҆да́мъ въ дꙋшꙋ жи́вꙋ, послѣ́дній А҆да́мъ въ дх҃ъ животвора́щъ:

31. Всякой день умирамъ, тако ми похвалѫ-тѫ за васъ, коіѫто имамъ въ Христа Іисуса Господа нашего.

32. Ако по человѣческы ся борихъ азъ съсъ звѣрове въ Ефесъ, каквѫ ползѫ имамъ, ако мьртви-тѣ не въскрьснуватъ? Да ядемъ и да піемъ, защото утрѣ ще умремъ.

33. Не ся льстѣте: злы-тѣ съобщества развалятъ добры-тѣ нравы.

34. Свѣстѣте ся споредъ както е праведно, и не съгрѣшавайте; защото нѣкои *отъ васъ* Бога не знаіѫтъ: *това* за вашъ срамъ *го* казувамъ.

35. Но ще рече нѣкой: Какъ ще въскрьснѫтъ мьртви-тѣ? и съ какво тѣло ще дойдѫтъ?

36. Безумне, това което ты сѣешь, ако не умре не ся съживява.

37. И това което сѣешь, не посѣвашь тѣло-то което ще изникне, но голо зьрно, каквото ся случи, пшенично или друго нѣкое;

38. А Богъ му дава тѣло, каквото си ще, и на всяко сѣме своето *му* тѣло.

39. Всяка плъть не е еднаква плъть; но друга плъть е на человѣцы-тѣ, а друга плъть на скотове-тѣ, друга пакъ на рыбы-тѣ, и друга на птицы-тѣ.

40. *Има* и тѣлеса небесны, и тѣлеса земны; друга е обаче слава-та на небесны-тѣ, а друга на земны-тѣ.

41. Друга е слава-та на слънце-то, и друга слава-та на лунѫ-тѫ, и друга слава-та на звѣзды-тѣ; защото звѣзда отъ звѣздѫ различа споредъ славѫ-тѫ.

42. Така и въскрьсеніе-то на мьртвы-тѣ. Сѣе ся въ тлѣніе, въскрьснува въ нетлѣніе;

43. Сѣе ся въ безчестіе, въскрьснува въ славѫ; сѣе ся въ немощь, въскрьснува въ силѫ;

44. Сѣе ся тѣло естественно, въскрьснува тѣло духовно. Има тѣло естественно, има и тѣло духовно.

45. Така е и писано; Пьрвый-тъ человѣкъ Адамъ станѫ душа жива, *а* послѣдній-тъ Адамъ е духъ животворящъ.

м҃в. Но не прѣжде дх҃овное, но дѹшевное, потомъ же дх҃овное.

м҃з. Первый человѣкъ, ѿ землѝ перстенъ: вторый человѣкъ, Гдь съ нб҃сѐ.

м҃и. Ꙗ҃ковъ перстный, таковѝ и҃ перстнїи: и҃ ꙗ҃ковъ нб҃ный, тацы же и҃ нб҃нїи:

м҃ѳ. И҃ ꙗ҃коже ѡ҃блекохомсѧ во ѻ҃бразъ перстнагѡ, да ѡ҃блечемсѧ и҃ во ѻ҃бразъ нб҃нагѡ.

н҃. Сїе же глаголю, братїе: ꙗ҃кѡ плоть и҃ кровь цр҃твїѧ Бж҃їѧ наслѣдити не могѹтъ, нижѐ тлѣнїе нетлѣнїѧ наслѣдствѹетъ.

н҃а. Сѐ тайнѹ вамъ глаголю: вси бо не оу҃спнемъ: вси же и҃змѣнимсѧ.

н҃в. Вскорѣ, во мгновенїи ѻ҃ка, въ послѣдѣй трѹбѣ: вострѹбитъ бо, и҃ мертвїи востанѹтъ нетлѣнни, и҃ мы и҃змѣнимсѧ.

н҃г. Подобаетъ бо тлѣнномѹ семѹ ѡ҃блещисѧ въ нетлѣнїе, и҃ мертвенномѹ семѹ ѡ҃блещисѧ въ безсмертїе.

н҃д. Ѳ҃гда же тлѣнное сїѐ ѡ҃блечетсѧ въ нетлѣнїе, и҃ смертное сїѐ ѡ҃блечетсѧ въ безсмертїе, тогда бѹдетъ слово написанное: пожерта бысть смерть побѣдою.

н҃е. Гдѣ ти, смерте, жало; гдѣ ти, а҃де, побѣда;

н҃ѕ. Жало же смерти, грѣхъ: сила же грѣха, законъ.

н҃з. Бг҃ѹ же бл҃годарѐнїе давшемѹ намъ побѣдѹ Гдемъ нашимъ Ї҃сѹ Хр҃томъ.

н҃и. Тѣмже, братїе моѧ возлюбленнаѧ, твердѝ бывайте, непостѹпни, и҃зыточествѹюще въ дѣлѣ Гдни всегда, вѣдѧще, ꙗ҃кѡ трѹдъ вашъ нѣсть тощь предъ Гдемъ.

46. Но не пьрвомъ духовно-то, но естественно-то, и послѣ духовно-то.

47. Пьрвый-тъ человѣкъ е отъ земїѫ-тѫ, прьстенъ; вторый-тъ человѣкъ, Господь отъ небе-то.

48. Какъвто е прьстный-тъ, таквизи сѫ и прьстни-тѣ, и какъвто небесный-тъ, таквизи и небесны-тѣ.

49. И както ся облѣкохмы въ образъ-тъ на прьстный-тъ, ще ся облѣчемъ и въ образъ-тъ на небесный-тъ.

50. И това *ви* казувамъ, братіе, че плъть и кръвь не могѫтъ да наслѣдятъ царство-то Божіе; нито тлѣніе-то наслѣдува нетлѣніе-то.

51. Ето, еднѫ тайнѫ ви казувамъ; всинца нѣма да умремъ, но всинца ще ся измѣнимъ,

52. Въ еднѫ минутѫ, въ мьгновеніе на око, съ послѣднїѫ-тѫ тржбѫ; защото ще затржби; и мьртви-тѣ ще въскрьснѫтъ нетлѣнни, и ный ще ся измѣнимъ.

53. Защото трѣбува това тлѣнно-то да ся облѣче въ нетлѣніе, и смьртно-то това да ся облѣче въ безсмьртіе.

54. А когато тлѣнно-то това ся облѣче въ нетлѣніе, и смьртно-то това ся облѣче въ безсмьртіе, тогазь ще ся сбѫде слово-то което е писано: Погълнѫта бы смьрть-та съ побѣдѫ.

55. Дѣ ти, смьрте, жило-то? Дѣ ти, аде, побѣда-та?

56. Жило-то на смьрть-тѫ е грѣхъ-тъ, и сила-та на грѣхъ-тъ е законъ-тъ.

57. Но благодареніе Богу, който ни даде побѣдѫ-тѫ чрѣзъ Господа нашего Іисуса Христа.

58. И тъй, възлюбленни мои братіе, бѫдѣте твърди, непоколебими, и прѣизобилувайте всякога въ дѣло-то Господне, понеже знаете че трудъ-тъ ви не ще да бѫде празденъ въ Господа.

ГЛАВА ѕ҃і.

а҃. Ѿ милостыни же ꙗ҃же ко ст҃ымъ, ꙗ҃коже оустроихъ
цр҃квамъ Галатійскимъ, такѡ и вы сотворайте.
в҃. По єдинѣй ѿ сѹббѡтъ кійждо васъ да полагаетъ оу
себѣ сохранаѧ, є҃же а҃ще что благопоспѣшится: да, не єгда
пріидѹ, тогда собранія бываютъ.
г҃. Єгда же пріидѹ, ихже а҃ще искѹсите, съ посланми сихъ
послю ѿнести благодать вашѹ во Іерлимъ:
д҃. А҃ще же достойно бѹдетъ и мнѣ ити, со мною пой-
дѹтъ.
є҃. Пріидѹ же къ вамъ, єгда Македонію прейдѹ: (Маке-
донію бо прохождѹ.)
ѕ҃. Оу васъ же, а҃ще слѹчится мнѣ, пребѹдѹ, или и ѡзи-
мѣю, да вы ма проводите, а҃може а҃ще поидѹ.
з҃. Не хощѹ бо васъ нынѣ въ мимохожденіи видѣти: оупо-
ваю же время нѣкое пребыти оу васъ, а҃ще Гдь повелитъ.
и҃. Пребѹдѹ же во Єфесѣ до пентікостіи:
ѳ҃. Двері бо ми ѿверзеся велика и поспѣшна, и сопроти-
ніи мнози.
і҃. А҃ще же пріидетъ Тімоѳей, блюдите, да безъ страха
бѹдетъ оу васъ: дѣло бо Гдне дѣлаетъ, ꙗ҃коже и а҃зъ:
а҃і. Да никтоже оубо єго оуничижитъ: проводите же єго
съ миромъ, да пріидетъ ко мнѣ: ждѹ бо єго съ братіею.
в҃і. Ѡ Аполлѡсѣ же братѣ, многѡ молихъ єго, да пріидетъ
къ вамъ съ братіею: и всакѡ не бѣ вола, да нынѣ пріидетъ:
пріидетъ же, єгда оупразднится.
г҃і. Бодрствѹйте, стойте въ вѣрѣ: мѹжайтеся, оутвер-
ждайтеся:
д҃і. Вса вамъ любовію да бываютъ.
є҃і. Молю же вы, братіе, вѣсте домъ Стефаниновъ, ꙗ҃кѡ
єсть начатокъ Ахаіи, и въ слѹженіе ст҃ымъ оучиниша
себѣ:

ГЛАВА 16.

1. А колкото за събираніе-то на милостыніѭ-тѫ за святыи-тѣ, както наредихъ въ церквы-тѣ Галатійскы, така сторѣте и вы.

2. Въ първый-тъ *день* на седмицѫ-тѫ, всякой отъ васъ да отдѣля *по нѣщо*, споредъ както му успѣва работа-та, и да го има при себе си; да не бы, кога дойдѫ тогазь да ставатъ събиранія-та на милостыніѭ-тѫ.

3. И кога дойдѫ, които одобрите съ писма тѣхъ ще проводіѭ да отнесѫтъ подаръкъ-тъ ви въ Іерусалимъ;

4. И ако бѫде достойно да идѫ и азъ, съ мене ще отидѫтъ.

5. Азъ ще дойдѫ при васъ, като минѫ прѣзъ Македоніѭ; (защото прѣзъ Македоніѭ минувамъ.)

6. А може бы да поостанѫ при васъ, или *може* и да прѣзимувамъ, за да мя испроводите вы на кѫдѣто отидѫ.

7. Защото сега не ми ся ще да ся видіѭ съ васъ; но надѣіѭ ся да останѫ при васъ нѣколко врѣме, ако бы *ми* Господь дозволилъ.

8. А въ Ефесъ ще ся бавіѭ до петдесетницѫ-тѫ;

9. Защото ми ся отворихѫ врата голѣмы и работны, *има* и много противници.

10. Ако ли дойде Тимоѳей, гледайте да бѫде безъ страхъ при васъ; защото и *той* работи дѣло-то Господне, както и азъ.

11. За това никой да го не унищожи; но испроводѣте *ми* го миромъ, да дойде при мене; защото го очакувамъ съ братія-та.

12. А за брата Аполлоса молихъ му ся много да дойде съ братія-та при васъ; и не му ся щѣше никакъ да дойде сега; ще дойде обаче когато му прилегне.

13. Бѫдѣте бодри, стойте въ вѣрѫ-тѫ, бѫдѣте мѫжественни, крѣпкы бѫдѣте.

14. Всичко у васъ съ любовь да быва.

15. Още вы моліѭ, братіе; знаете Стефаниновъ-тъ домъ, че е начатъкъ на Ахаіѭ, и сѫ отредили себе си въ служеніе на святыи-тѣ;

ѕ҃і. Да и҆ вы̀ повинꙋ́йтеса такѡвы̑мъ, и҆ всѧ́комꙋ спосѣ́шествꙋющꙋ и҆ трꙋжда́ющꙋса.

з҃і. Возра́доваха же ѿ прише́ствїи Стефанѝновѣ и҆ Фꙋртꙋна́товѣ и҆ А҆ха́їковѣ, ꙗ҆́кѡ ва́ше лише́нїе сі́н и҆спо́лниша:

и҃і. Оу҆поко́иша бо мо́й дх҃ъ и҆ ва́шъ. познава́йте оу҆́бо таковы̑а.

ѳ҃і. Цѣлꙋ́ютъ вы̀ цр҃кви А҆сі́йскїа: цѣлꙋ́ютъ вы̀ ѿ Гдⷭ҇ѣ мно́гѡ А҆ку́ла и҆ Прискѹ́лла, съ дома́шнею и҆́хъ цр҃ковїю:

к҃. Цѣлꙋ́ютъ вы̀ бра́тїа всѧ̀. цѣлꙋ́йте дрꙋ́гъ дрꙋ́га лобза́нїемъ ст҃ы́мъ.

к҃а. Цѣлова́нїе моеѥ̀ рꙋко́ю Па́влеѥ:

к҃в. А҆́ще кто̀ не лю́битъ Гдⷭ҇а І҆и҃са Хрⷭ҇та̀, да бꙋ́детъ про́клатъ, мара́н а҆ѳа̀.

к҃г. Бл҃года́ть Гдⷭ҇а на́шегѡ І҆и҃са Хрⷭ҇та̀ съ ва́ми:

к҃д. И҆ любы̀ моѧ̀ со всѣ́ми ва́ми, ѿ Хрⷭ҇тѣ І҆и҃сѣ. а҆ми́нь.

16. Да ся подчинявате и вы на таквызь едны, и на всякого който
съдѣйствува и ся труди.
17. Радувамъ ся за дохожданіе-то на Стефанина, на Фуртуната
и на Ахаика, защото тѣ запълнихѫ *мое-то* отъ васъ лишеніе;
18. Понеже успокоихѫ и мой-тъ духъ и вашій-тъ; за това
припознавайте таквызь *человѣцы.*
19. Поздравяватъ вы церквы-тѣ които сѫ въ Азіѩ. Поздравя-
ватъ вы въ Господа прѣмного Акила и Прискилла, съ домашнѫ-тѫ
си церквѫ.
20. Поздравяватъ вы всичкы-тѣ братія. Поздравѣте ся единъ
другый съсъ цѣлованіе свято.
21. Поздравленіе-то *пишѫ* азъ Павелъ съ рѫкѫ-тѫ си.
22. Който не люби Господа Іисуса Христа, да бѫде анаѳема,
маранъ аѳа.
23. Благодать-та на Господа *нашего* Іисуса Христа *да бѫде* съ
васъ.
24. Любовь-та ми съсъ всичкы васъ въ Христа Іисуса. Аминь.

КЪ КОРІНѲѦНѠМЪ ВТОРО́Е ПОСЛА́НІЕ

СТ҃ЯГѠ А҃ПЛА ПА́ѵЛА.

ГЛАВА̀ А҃.

А҃. Па́ѵелъ посла́нникъ І҃исъ Хр҃то́въ, во́лею Бж҃іею, и҆ Тімоѳе́й бра́тъ, цр҃кви Бж҃іей сꙋ́щей въ Корі́нѳѣ, со ст҃ы́ми всѣ́ми сꙋ́щими во все́й А҃хаі́и:

В҃. Бл҃года́ть ва́мъ и҆ ми́ръ ѿ Бг҃а Ѻ҃ца̀ на́шегѡ, и҆ Гдⷭ҇а І҃иса Хр҃та̀.

Г҃. Бл҃гослове́инъ Бг҃ъ и҆ Ѻ҃цъ Гдⷭ҇а на́шегѡ І҃иса Хр҃та̀, Ѻ҃цъ щедро́тъ и҆ Бг҃ъ вса́кіа ᲂу҆тѣ́хи,

Д҃. Ѹ҆тѣша́й на́съ ѿ вса́кой ско́рби на́шей, ꙗ҆́кѡ возмощѝ на́мъ ᲂу҆тѣ́шити сꙋ́щыа во вса́кой ско́рби, ᲂу҆тѣше́ніемъ, и҆́мже ᲂу҆тѣша́емсѧ са́ми ѿ Бг҃а:

Е҃. Занѐ ꙗ҆́коже и҆збы́точествꙋютъ страда̑ніѧ Хр҃тѡ́ва въ на́съ, та́кѡ Хр҃то́мъ и҆збы́точествꙋетъ и҆ ᲂу҆тѣше́ніе на́ше.

Ѕ҃. А҆́ще ли же скорби́мъ, ѿ ва́шемъ ᲂу҆тѣше́ніи, и҆ спасе́ніи, дѣ́йствꙋющемсѧ въ терпѣ́ніи тѣ́хже страда́ній, ꙗ҆̀же и҆ мы̀ стра́ждемъ:

З҃. И҆ ᲂу҆пова́ніе на́ше и҆звѣ́стно ѿ ва́съ: а҆́ще ли ᲂу҆тѣша́емсѧ, ѿ ва́шемъ ᲂу҆тѣше́ніи и҆ спасе́ніи: вѣ́дѧще, занѐ ꙗ҆́коже ѻ҆́бщницы є҆́стѐ страсте́мъ на́шымъ, та́кожде и҆ ᲂу҆тѣше́нію.

И҃. Не бо̀ хо́щемъ ва́съ, бра́тіе, не вѣ́дѣти ѿ ско́рби на́шей бы́вшей на́мъ во А҆́сіи, ꙗ҆́кѡ по премно́гꙋ и҆ па́че си́лы ѿтаготи́хомсѧ, ꙗ҆́кѡ не надѣ́ѧтисѧ на́мъ и҆ жи́ти:

Ѳ҃. Но са́ми въ себѣ̀ ѿсꙋжде́ніе сме́рти и҆мѣ́хомъ, да не

КЪ КОРИНѲЯНОМЪ ВТОРО-ТО ПОСЛАНІЕ

НА СВЯТАГО АПОСТОЛА ПАВЛА.

ГЛАВА 1.

1. Павелъ съ Божіѭ-тѫ воліѭ апостолъ Іисусъ Христовъ, и Тимоѳей братъ, къмъ Божіѭ-тѫ церквѫ която е въ Коринѳъ, и къмъ всичкы-тѣ святыи, които сѫ по всичкѫ Ахаіѭ;

2. Благодать вамъ и миръ отъ Бога Отца нашего, и Господа Іисуса Христа.

3. Благословенъ Богъ и Отецъ на Господа нашего Іисуса Христа, Отецъ на милосердіе-то и Богъ па всяко утѣшеніе,

4. Който ны утѣшава въ всякѫ нашѫ скърбь, за да можемъ и ный да утѣшавамы тѣзи които ся намѣруватъ во всякѫ скърбь, съ утѣшеніе-то съ което ный сами смы утѣшавани отъ Бога.

5. Защото както ся прѣумножаватъ въ насъ страданія-та Христовы, така чрѣзъ Христа ся прѣумножава и утѣшеніе-то наше.

6. И скърбимъ ли, *скърбимъ* за ваше-то утѣшеніе и спасеніе, което ся дѣйствува чрѣзъ търпѣніе-то на исты-тѣ страданія, които страдамы и ный; ако ли ся утѣшавамы, *утѣшавамы ся* за ваше-то утѣшеніе и спасеніе;

7. И надежда-та коѭто имамы за васъ е твърда; понеже знаемъ, че както сте участници на страданія-та, така и на утѣшеніе-то.

8. Защото не искамы да не знаете, братіе, за нашѫ-тѫ скърбь, която ни ся случи въ Азіѭ, че твърдѣ много ся отеготихмы, повече отъ силѫ-тѫ си, така щото ся отчаяхмы и за животъ-тъ си;

9. Но ный сами въ себе си зѣхмы си осѫждание-то на смьрть-

надѣющеся бꙋдемъ на сѧ, но на Бг҃а возставлѧющаго мертвыѧ:

г҃. Ѥже ѿ толикїѧ смерти ѿзбавилъ нꙋ ѥсть, и ѿзбавлѧетъ: наньже и оуповахомъ, ꙗкѡ и ещѐ ѿзбавитъ,

д҃і. Споспѣшествꙋющымъ и вамъ по насъ молитвою, да ѿ многихъ лицъ, ѥже въ насъ дарованїе, многими благодаритсѧ ѿ васъ.

є҃і. Похваленїе бо наше сїѐ ѥсть, свидѣтельство совѣсти нашеѧ, ꙗкѡ въ простотѣ и чистотѣ Бжїей, а не въ мꙋдрости плоти, но благодатїю Бжїею жихомъ въ мірѣ, мнѡжае же оу васъ.

ѕ҃і. Не ина бо пишемъ вамъ, но ꙗже чтетѐ, и разꙋмѣваете, оуповаю же, ꙗкѡ и до конца оуразꙋмѣете,

з҃і. Ꙗкоже и разꙋмѣсте насъ ѿ части, ꙗкѡ похваленїе вамъ ѥсмы, ꙗкоже и вы намъ, въ день Гда нашегѡ Ꙗисса Хрта.

и҃і. И симъ оупованїемъ хотѣхъ къ вамъ прїитѝ прежде, да вторꙋю благодать ѝмате:

ѳ҃і. И вами проитѝ въ Македонїю, и паки ѿ Македонїи прїитѝ къ вамъ, и вами проводитисѧ во Ꙗдею.

ѳ҃і. Сїе же хотѧ, ѣда что оубѡ легкотою дѣахъ; ѝли ꙗже совѣщаваю, по плоти совѣщаваю, да бꙋдетъ оу менѐ ѥже ѥй ѥй, и ѥже нѝ нѝ;

і҃і. Вѣренъ же Бг҃ъ, ꙗкѡ слово наше ѥже къ вамъ не бысть ѥй и нѝ:

а҃і. Ибо Бжїй Сн҃ъ Ꙗисъ Хрто́съ ѝже оу васъ нами проповѣданный, мною и Сїлуаномъ и Тїмоѳеемъ, не бысть ѥй и нѝ, но въ немъ самомъ ѥй бысть:

к҃. Ѥлика бо ѡбѣтѡванїѧ Бжїѧ, въ томъ ѥй, и въ томъ ѧмиинь: Бг҃ꙋ къ славѣ нами.

к҃а. Ꙋзвѣствꙋй же насъ съ вами во Хрта, и помазавый насъ, Бг҃ъ:

к҃в. Ѥже и запечатлѣ насъ, и дадѐ ѡбрꙋчєнїе Дха въ сердца наша.

тѫ, да не уповаваны на себе си, но на Бога който въскрьсава мьртвы-тѣ;

10. Който е избавилъ насъ отъ толкозъ *близскѫ* смьрть, и избавя *ны;* комуто ся надѣемъ че и пакъ ще избави,

11. Когато и вы съ молитвѫ содѣйствувате за насъ, щото поради дадено-то намъ чрѣзъ мнозина дарованіе, да бѫде за насъ отъ много лица благодареніе.

12. Защото наша-та похвала е това, свидѣтелство-то на нашѫ-тѫ совѣсть, че ный съ простотѫ и искренность по Бога, не съ плътскѫ мудрость, но съ благодать Божіѭ, поминѫхмы на свѣтъ-тъ, а най много между васъ.

13. Защото не ви пишемъ друго, освѣнь това което четете, или и познавате; а надѣѭ ся че и до край ще познаете;

14. Както ны отчасти и познахте, че смы похвала вамъ, както и вы намъ, въ день-тъ на Господа Іисуса.

15. И съ тѫзи увѣренность искахъ да дойдѫ при васъ по испьрво, за да имате вторѫ благодать;

16. И прѣзъ васъ да минѫ въ Македоніѭ, и пакъ отъ Македоніѭ да дойдѫ при васъ, и вы да мя испроводите въ Іудеѭ.

17. И тъй като бѣше това намѣреніе-то ми, да ли съмь легкоумно постѫпилъ? или намѣреніе-то ми е намѣреніе плътско, за да бѫде у мене ту ей ей, ту не не?

18. Вѣренъ е Богъ, че слово-то ни къмъ васъ не станѫ ей и не.

19. Защото Іисусъ Христосъ Сынъ Божій, проповѣданный-тъ у васъ отъ насъ, отъ мене и Силуана и Тимоѳея, не станѫ ей и не, но въ него станѫ ей.

20. Защото всичкы-тѣ Божіи обѣщанія въ него сѫ ей, и въ него аминь, за славѫ Божіѭ чрѣзъ насъ.

21. А който ны утвьрдява съ васъ въ Христа, и който ны е помазалъ е Богъ;

22. Който и запечата насъ, и даде обрученіе-то на Духъ-тъ въ сьрдца-та ни.

к҃г. Аз҃ъ же свидѣтеля Бг҃а призываю на мою дꙋшꙋ, ꙗ҃кѡ ꙗдѧ васъ ктомꙋ не пріидохъ въ Корінѳъ:

к҃д. Не ꙗ҃кѡ ѡ҆бладаемъ вѣрою вашею, но ꙗ҃кѡ споспѣшницы є҆смы вашей радости: вѣрою бо стоитѐ.

ГЛАВА Б҃.

а҃. Сꙋдихъ же въ себѣ сіѐ, не паки скорбію къ вамъ пріитѝ.

в҃. Аще бо аз҃ъ скорбь творю вамъ, то кто є҆сть веселѧй мѧ, точію пріемлѧй скорбь ѿ менѐ;

г҃. И҆ писахъ вамъ сіѐ и҆стое, да не пришедъ скорбь на скорбь пріимꙋ, ѡ҆ нихже подобаше мѝ радоватисѧ, надѣѧсѧ на всѧ вы, ꙗ҃кѡ моѧ радость всѣхъ васъ є҆сть.

д҃. Ѿ печали бо многіѧ и҆ тꙋгѝ сердца написахъ вамъ многими слезами, не ꙗ҃кѡ да ѡ҆скорбитесѧ, но любовь да познаете, ю҆же и҆мамъ и҆зобилнѡ къ вамъ.

є҃. Аще ли кто ѡ҆скорбилъ менѐ, не менѐ ѡ҆скорбѝ, но ѿ части, да не ѡ҆тѧгчꙋ всѣхъ васъ.

ѕ҃. Довольно бо таковомꙋ запрещенію сіѐ, є҆же ѿ многихъ:

з҃. Тѣмже сопротивное паче вы да дарꙋете и҆ ᲂу҆тѣшите, да не какѡ многою скорбію пожертъ бꙋдетъ таковый.

и҃. Тѣмже молю вы, ᲂу҆твердите къ немꙋ любовь:

ѳ҃. На сіе бо и҆ писахъ, да разꙋмѣю и҆скꙋсство ваше, аще во всемъ послꙋшливи є҆стѐ.

і҃. Ѥмꙋже аще что дарꙋете, и҆ аз҃ъ: и҆бо аз҃ъ аще что даровахъ, є҆мꙋже даровахъ, васъ ради, ѡ҆ лицѣ І҆и҃са Хр҃товѣ,

ꙗ҃. Да не ѡ҆бидими бꙋдемъ ѿ сатаны: не неразꙋмѣваемъ бо ᲂу҆мышленій є҆гѡ.

в҃і. Пришедъ же въ Трѡадꙋ во бл҃говѣстіе Хр҃тово, и҆ двери ѿверзенѣ мѝ бывшей ѡ҆ Гдѣ,

23. И азъ призовавамъ Бога за свидѣтель на моіѫ-тѫ душѫ, че понеже вы щадіѫ не сьмь дошелъ още въ Коринѳъ:

24. Не че имамы власть на вѣрѫ-тѫ ви, но защото смы споспѣшници на радость-тѫ ви: понеже чрѣзъ вѣрѫ-тѫ стоите.

ГЛАВА 2.

1. И това рѣшихъ въ себе си, да не дохождамъ при васъ пакъ съсъ скърбь.

2. Защото ако оскърбявамъ азъ васъ, то мене кой ще да развесели, ако не тойзи, който е оскърбенъ отъ мене?

3. И това исто-то ви писахъ, че, кога дойдѫ, да нѣмамъ скрбь отъ тѣзи отъ които ми подобава радость да имамъ, като имамъ увѣреніе на всинца ви, че моя-та радость е *радость* на всичкы васъ.

4. Защото отъ голѣмѫ скрбь и сърдечнѫ тѫгѫ писахъ съ много сьлзы, не да ся оскърбите, но да познаете голѣмѫ-тѫ любовь, коіѫто имамъ къмъ васъ.

5. Ако ли *мя* е нѣкой оскърбилъ, не е оскърбилъ мене, но всинца ви отчасти, да не отеготіѫ повече.

6. За такъвъ единъ доста е това запрѣщеніе отъ по мнозина-та;

7. Така що напротивъ вы *трѣба* повече да *му* простите и *да го* утѣшите, щото такъвъ единъ да не бѫде погълнѫтъ отъ безмѣрнѫ скрбь,

8. За това вы моліѫ да утвърдите *вашѫ-тѫ* къмъ него любовь:

9. Понеже за това и писахъ, за да вы познаіѫ съ опытъ, да ли сте на всичко послушливи.

10. А комуто *вы* прощавате нѣщо, *прощавамъ му* и азъ; защото ако сьмь и простилъ нѣщо, комуто сьмь простилъ, за васъ сьмь *сторилъ това,* отъ Христово лице,

11. За да не добые прѣимущество надъ насъ Сатана: защото не смы да не знаемъ неговы-тѣ умышленія.

12. И когато *азъ* дойдохъ въ Троадѫ да *проповѣдамъ* евангеліето Христово, и ми ся отворихѫ врата въ *дѣло-то* Господне,

г҃і. Не и҆мѣ́хъ покоѧ дх҃ꙋ моемꙋ̀, не ѡ҆брѣ́тшꙋ мѝ Тіта бра́та моегѡ̀: но ѿре́ксѧ и҆мъ, и҆зыдо́хъ въ Македо́нїю:

д҃і. Бг҃ꙋ же бл҃годаре́нїе всегда̀ побѣди́тели на́съ творѧ́щемꙋ ѿ Хр҃тѣ̀ І҆и҃сѣ, и҆ воню̀ ра́зꙋма є҆гѡ̀ ꙗ҆вла́ющꙋ на́ми во всѧ́комъ мѣ́стѣ.

є҃і. Ꙗ҆́кѡ Хр҃то́во благоѡ҆ха́нїе є҆смы̀ Бг҃ови въ спаса́емыхъ и҆ въ погиба́ющихъ.

ѕ҃і. Ѻ҆́вѣмъ оу҆бѡ вона̀ сме́ртнаѧ въ сме́рть, ѻ҆́вѣмъ же вона̀ живо́тнаѧ въ живо́тъ. И҆ къ си́мъ кто̀ дово́ленъ;

з҃і. Нѣ́смы бо, ꙗ҆́коже мно́зи, нечи́стѡ проповѣ́дающїи сло́во Бж҃їе, но ꙗ҆́кѡ ѿ чистоты̀, но ꙗ҆́кѡ ѿ Бг҃а, пред̾ Бг҃омъ, во Хр҃тѣ̀ глаго́лемъ.

ГЛАВА̀ Г҃.

а҃. Зачина́емъ ли па́ки на́съ самѣ́хъ и҆звѣща́ти ва́мъ; и҆лѝ тре́бꙋемъ, ꙗ҆́коже нѣ́цыи, и҆звѣща́телныхъ посла́нїй къ ва́мъ, и҆лѝ ѿ ва́съ и҆звѣсти́телныхъ;

в҃. Посла́нїе бо на́ше вы̀ є҆стѐ, напи́саное въ сердца́хъ на́шихъ, зна́емое и҆ прочита́емое ѿ всѣ́хъ человѣ́къ:

г҃. І҆вла́еми, ꙗ҆́кѡ є҆стѐ посла́нїе Хр҃то́во слꙋже́ное на́ми, напи́сано не черни́ломъ, но Дх҃омъ Бг҃а жи́ва, не на скрижа́лѣхъ ка́менныхъ, но на скрижа́лѣхъ се́рдца пло́тяныхъ.

д҃. Надѣ́анїе же таково̀ и҆́мамы Хр҃то́мъ къ Бг҃ꙋ:

є҃. Не ꙗ҆́кѡ дово́лни є҆смы̀ ѿ себѐ помы́слити что̀, ꙗ҆́кѡ ѿ себѐ, но дово́лство на́ше ѿ Бг҃а:

ѕ҃. И҆́же и҆ оу҆дово́ли на́съ слꙋжи́тели бы́ти но́вꙋ завѣ́тꙋ, не пи́смене, но дх҃ꙋ: писма́ бо оу҆бива́етъ, а҆ дх҃ъ животвори́тъ.

з҃. А҆́ще ли слꙋже́нїе сме́рти писмены̀ ѻ҆́бразова́но въ ка́менехъ, бы́сть въ сла́вꙋ, ꙗ҆́кѡ не мощѝ взира́ти сынѡ́мъ І҆и҃лєвымъ на лицѐ Мѡѷсе́ово, сла́вы ра́ди лица̀ є҆гѡ̀ преста́ющїѧ:

13. Понеже не намѣрихъ брата си Тита, не ся успокои духъ-тъ ми; но простихъ ся съ тѣхъ и излѣзохъ за въ Македоніѭ.

14. Но благодареніе Богу който ны прави вынѫгы да смы побѣдители въ Христа, и на всяко мѣсто чрѣзъ насъ явява уханіе-то на негово-то познаніе.

15. Защото ный прѣдъ Бога смы Христово благоуханіе за тѣзи които ся спасаватъ, и за тѣзи които погынуватъ.

16. На едны-тѣ смы уханіе отъ смьрть за смьрть, а на другы-тѣ уханіе отъ животъ за животъ. И на това кой е доволенъ?

17. Защото не смы както много-то онѣзи които прѣправятъ слово-то Божіе, но искрѐнно, и като отъ Бога, прѣдъ Бога въ Христа говоримъ.

ГЛАВА 3.

1. Пакъ ли начѣнувамы да ся прѣпоръчвамы? или имамы нуждѫ, както нѣкои, за прѣпоръчителны писма до васъ, или за прѣпоръчителны отъ васъ?

2. Вы сте наше-то писмо, написано въ сърдца-та ви, знаемо и прочитаемо отъ всичкы-тѣ человѣцы;

3. И явявате ся че сте писмо Христово, станѫло чрѣзъ наше-то служеніе, написано не съ мастило, но съ Духъ-тъ на Бога живаго, не на плочы каменны, но на плочы пълтяны на сърдце-то.

4. И такваѫзи увѣренность къмъ Бога имамы *ный* чрѣзъ Христа;

5. Не че смы отъ самосебе си доволни да намыслимъ нѣщо, като отъ насъ си, но наше-то доволство е отъ Бога;

6. Който ны и удоволи да бѫдемъ служители на новый-тъ завѣтъ, не на буквѫ-тѫ, но на духъ-тъ; защото буква-та убива, а духъ-тъ оживотворява.

7. Ако ли служеніе-то на смьрть-тѫ, въ буквы издълбаны на камькъ, станѫ съсъ славѫ, така що сынове-тѣ Израилеви не можахѫ да гледатъ Моисея въ лице, поради славѫ-тѫ на лице-то му, която имаше да прѣстане;

и҃. Ка́кѡ не мно́жае па́че слѹже́ніе дх҃а бѹ́детъ въ сла́вѣ;

ѳ҃. А҆́ще бо слѹже́ніе ѡ҆сѹжде́нїа сла́ва, мно́гѡ па́че и҆збы́точествѹетъ слѹже́ніе пра́вды въ сла́вѣ.

і҃. И҆бо не просла́виса просла́вленное въ ча́сти се́й, за превосходѧ́щѹю сла́вѹ.

а҃і. А҆́ще бо престаю́щее, сла́вою: мно́гѡ па́че пребыва́ющее, въ сла́вѣ.

в҃і. И҆мѹ́ще ѹ҆́бо таково̀ ѹ҆пова́ніе, мно́гимъ дерзнове́ніемъ дѣ́йствѹемъ:

г҃і. И҆ не ꙗ҆́коже Мѡѷсе́й полага́ше покрыва́ло на лицѣ̀ свое́мъ, за є҆́же не мощѝ взира́ти сынѡ́мъ і҆и҃левымъ на коне́цъ престаю́щагѡ.

д҃і. Но ѡ҆слѣпи́шаса помышле́нїа и҆́хъ: да́же бо до сегѡ̀ днѐ то́жде покрыва́ло во чте́нїи ве́тхагѡ завѣ́та пребыва́етъ не ѿкрове́но, занѐ ѡ҆ х҃рт҃ѣ̀ престае́тъ:

є҃і. Но да́же до дне́сь, внегда̀ чте́тса Мѡѷсе́й, покрыва́ло на се́рдцѣ и҆́хъ лежи́тъ:

ѕ҃і. Внегда́ же ѡ҆брата́тса ко гдⷭ҇ѹ, взима́етса покрыва́ло.

з҃і. Гдⷭ҇ь же дх҃ъ є҆́сть: а҆ и҆дѣ́же дх҃ъ гдⷭ҇нь, тѹ̀ свобо́да.

и҃і. Мы́ же всѝ ѿкрове́ннымъ лице́мъ сла́вѹ гдⷭ҇ню взира́юще, въ то́йже ѻ҆́бразъ преѡбразѹ́емса ѿ сла́вы въ сла́вѹ, ꙗ҆́коже ѿ гдⷭ҇на дх҃а.

ГЛАВА̀ Д҃.

а҃. Сегѡ̀ ра́ди и҆мѹ́ще слѹже́ніе сїѐ, ꙗ҆́коже поми́лованни бы́хомъ, не стѹжа́емъ сѝ:

в҃. Но ѿреко́хомса та́йныхъ сра́ма, не въ лѹка́вствїи ходѧ́ще, ни льста́ще словесѐ бж҃їа, но ꙗ҆вле́ніемъ и҆́стины

8. Какъ може служеніе-то на Духъ-тъ да не бѫде съ по голѣмѫ славѫ?

9. Защото ако служеніе-то на осѫжданіе-то *станѫ съсъ* славѫ, много повече служеніе-то на правдѫ-тѫ ще го надминува въ славѫ-тѫ.

10. Защото прославено-то не ся прослави по тѫзи часть заради онѫзи славѫ която прѣвъсхожда.

11. Защото, ако бѣ съсъ славѫ това което имаше да прѣстане, много по славно ще е трайно-то!

12. И тъй като имамы таквѫзь надеждѫ, съ голѣмо дьрзновеніе дѣйствувамы;

13. А не както Моисей *що* полагаше покрывало на лице-то си, за да не могѫтъ да гледатъ сынове-тѣ Израилеви край-тъ на това което имаше да прѣстане.

14. Но тѣмъ умове-тѣ имъ сѫ заслѣпени; Защото и до днесь кога прочитатъ ветхый-тъ завѣтъ, исто-то покрывало стои неоткрывано, понеже *само* чрѣзъ Христа ся унищожава.

15. До днесь обаче, при прочитаніе-то на Моисея, покрывало лежи на сьрдце-то имъ.

16. Но когато *Израиль* ся обърне къмъ Господа, покрывало-то ще ся отнеме.

17. А Господь е тойзи Духъ; и дѣто е Духъ-тъ Господень, тамъ е свобода.

18. А ный всинца като гледамы славѫ-тѫ Господнѭ съ открыто лице както въ огледало, прѣображавамы ся въ истый-тъ образъ отъ славѫ въ славѫ, както отъ Духъ-тъ Господень.

ГЛАВА 4.

1. Заради това, споредъ както быхмы помиловани *отъ Бога,* туй служеніе като имамы, не ни дотега;

2. Но отрѣкохмы ся отъ скрышность-тѫ на срамъ-тъ, и не ходимъ съ пронырство, нито съ лъжѫ проповѣдвамы слово-то

представлА́юще себѐ во всА́кой со́вѣсти человѣ́честѣй, пред Бг҃омъ.

г҃. А҆́ще ли же є҆́сть покрове́но бл҃говѣ́ствова́ніе на́ше, въ гибнꙋ́щихъ є҆́сть покрове́но:

д҃. Въ ни́хже бо́гъ вѣ́ка сегѡ̀ ѡ҆слѣпѝ ра́зꙋмы невѣ́рныхъ, во є҆́же не возсіА́ти и҆̀мъ свѣ́тꙋ бл҃говѣ́ствова́нїа сла́вы Хр҃то́вы, и҆́же є҆́сть ѻ҆́бразъ Бг҃а неви́димагѡ.

є҃. Не себѣ́ бо проповѣ́даемъ, но Хр҃та̀ І҆и҃са Гдⷭ҇а: себѣ́ же самѣ́хъ рабѡ́въ ва́мъ І҆и҃са (Гдⷭ҇а) ра́ди.

ѕ҃. Ꙗ҆́кѡ Бг҃ъ рекі́й и҆́зъ тмы̀ свѣ́тꙋ возсіА́ти, и҆́же возсіА̀ въ сердца́хъ на́шихъ, къ просвѣще́нїю ра́зꙋма сла́вы Бж҃їа ѿ лицѣ̀ І҆и҃съ Хр҃то́вѣ.

з҃. И҆мамы́ же сокро́вище сі̑є̀ въ скꙋде́лныхъ сосꙋ́дѣхъ, да премно́жество сі́лы бꙋ́детъ Бж҃їа, а҆̀ не ѿ на́съ.

и҃. Во всѣ́мъ скорБА́ще, но не стꙋжА́юще сѝ: нечА́еми, но не ѿчаява́еми:

ѳ҃. Гони́ми, но не ѡ҆ставлА́еми: низлагА́еми, но не погиБА́юще:

і҃. Всегда̀ ме́ртвость Гдⷭ҇а І҆и҃са въ тѣ́лѣ носА́ще, да и҆ живо́тъ І҆и҃совъ въ тѣ́лѣ на́шемъ ꙗ҆ви́тсѧ.

а҃і. При́снѡ бо мы̀ живі́и, въ сме́рть предае́мсѧ І҆и҃са ра́ди, да и҆ живо́тъ І҆и҃совъ ꙗ҆ви́тсѧ въ ме́ртвеннѣй пло́ти на́шей.

в҃і. Тѣ́мже сме́рть оу҆́бѡ въ на́съ дѣ́йствꙋетъ, а҆̀ живо́тъ въ ва́съ.

г҃і. И҆мꙋ́ще же то́йже дꙋ́хъ вѣ́ры, по пи́санномꙋ: вѣ́ровахъ, тѣ́мже возглаго́лахъ, и҆ мы̀ вѣ́рꙋемъ, тѣ́мже и҆ глаго́лемъ:

д҃і. Вѣ́дѧще, ꙗ҆́кѡ воздви́гі́й Гдⷭ҇а І҆и҃са, и҆ на́съ со І҆и҃сомъ воздви́гнетъ, и҆ предпоста́витъ съ ва́ми.

є҃і. Всѧ̑ бо ва́съ ра́ди, да бл҃года́ть оу҆мно́жившаѧсѧ, мно́жайшими бл҃годаре́нїи и҆зБыточествитъ въ сла́вꙋ Бж҃їю.

ѕ҃і. Тѣ́мже не стꙋжА́емъ сѝ: но а҆́ще и҆ внѣ́шнїй на́шъ человѣ́къ тлѣ́етъ, ѻ҆БА́че внꙋ́треннїй ѡ҆бновлА́етсѧ по всѧ̀ днѝ.

Божіе, но като изявявамы истинѫ-тѫ, прѣпоръчвамы себе си прѣдъ Бога на совѣсть-тѫ на всякого человѣка.

3. Ако ли е наше-то благовѣствованіе покрыто, то е покрыто за тѣзи които погынуватъ;

4. За тѣзи, невѣрны-тѣ, на които богъ-тъ на тойзи свѣтъ е заслѣпилъ умъ-тъ, да гы не озари свѣтлина-та отъ славно-то благовѣстіе на Христа, който е образъ на *невидимаго* Бога.

5. Защото ный не проповѣдувамы себе си, но Христа Іисуса Господа; а себе си рабы ваши заради Іисуса.

6. Защото Богъ който е реклъ да възсіяе видѣлина отъ тъмнинѫ-тѫ, *той е* който възсія въ сърдца-та ни, за просвѣщеніе съ познаніе-то на славѫ-тѫ Божіѭ съ лице-то Іисусъ Христово.

7. И това съкровище имамы го въ прьстны сѫдове, за да бѫде прѣвъсходство-то на силѫ-тѫ отъ Бога, а не отъ насъ.

8. Всякакъ смы угнѣтавани, но не смы въ утѣсненіе; въ недоумѣніе смы, но не въ отчаяніе;

9. Гонени смы, но не оставяни; оборени смы, но не погубени.

10. Всякога носимъ на тѣло-то си умираніе-то на Господа Іисуса, за да ся яви на тѣло-то ни и животъ-тъ Іисусовъ.

11. Защото ный живи-тѣ вынѫгы ся прѣдавамы на смьрть за Іисуса, да ся яви и животъ-тъ Іисусовъ въ смьртнѫ-тѫ нашѫ плъть.

12. Така що смьрть-та дѣйствува въ насъ, а животъ-тъ въ васъ.

13. А като имамы истый-тъ духъ на вѣрѫ-тѫ, по писаному, Повѣрувахъ, за то и говорихъ, и ный вѣрувамы, за то и говоримъ;

14. Понеже знаемъ че тойзи който е въскрьсилъ Господа Іисуса, ще въскрьси и насъ чрѣзъ Іисуса и ще *ны* прѣдстави съ васъ наедно.

15. Защото всичко-то е за васъ, щото благодать-та умножена поради благодареніе-то на мнозина-та, да прѣизобилува въ славѫ Божіѭ.

16. За това не ни дотегнува; но ако и да тлѣе външній-тъ нашъ человѣкъ, вѫтрѣшній-тъ обаче всякой день ся подновява.

ꙁі. Є҆же бо нынѣ лѣгкое печали нашеѧ по преꙋмножѐнію
въ преспѣѧніе таготѫ вѣчныѧ славы содѣловаетъ намъ,
йі. Не смотрѧющымъ намъ видимыхъ, но невидимыхъ:
видимаѧ бо, времѧнна: невидимаѧ же, вѣчна.

ГЛАВА̀ Є̃.

а҃. Вѣмы бо, ꙗ҆кѡ а҆ще земнаѧ наша храмина тѣла разо-
рится, созданіе ѿ Бг҃а и҆мамы, храмина нерꙋкотворѐна, вѣч-
на, на нб҃сѣхъ.
в҃. И҆бо ѿ сѐмъ воздыхаемъ, въ жилище наше небѐсное
ѿблещися желающе.
г҃. А҆ще то́чію и҆ ѿблѣкшеся, не нази ѿбрѧщемся.
д҃. И҆бо сꙋщіи въ тѣлѣ сѐмъ воздыхаемъ ѿтѧгчаеми: по-
нѐже не хо́щемъ совлещися, но поѡблещися, да пожѐрто бꙋ-
детъ мертвенное животомъ.
є҃. Сотворивый же насъ въ сіѐ и҆стое Бг҃ъ, и҆же и҆ дадѐ намъ
ѿбрꙋчѐніе Дх҃а.
ѕ҃. Дерзающе оу҆бо всегда̀, и҆ вѣдѧще, ꙗ҆кѡ живꙋще въ
тѣлѣ, ѿходимъ ѿ Гдⷭ҇а:
з҃. Вѣрою бо ходимъ, а҆ не видѣніемъ:
и҆. Дерзаемъ же и҆ блговолимъ паче ѿити ѿ тѣла, и҆ вни́ти
ко Гдⷭ҇ꙋ.
ѳ҃. Тѣмже и҆ тщимся, а҆ще входѧще, а҆ще ѿходѧще, блго-
ꙋгодни є҆мꙋ̀ быти.
і҃. Всѣмъ бо ꙗ҆витися намъ подобаетъ пред̾ сꙋдищемъ
Хрⷭ҇товымъ, да прі́иметъ кі́ждо, ꙗ҆же съ тѣломъ содѣла, и҆лѝ
блгⷭ҇а, и҆лѝ злⷭ҇.
ꙗ҃. Вѣдꙋще оу҆бо страхъ Гдⷭ҇нь, человѣки оу҆вѣщаваемъ,
Бг҃ови же ꙗ҆вленѝ є҆смы̀: оу҆поваемъ же, ꙗ҆кѡ и҆ въ совѣстехъ
вашихъ ꙗ҆вленѝ є҆смы̀.
ві. Не паки бо себѐ хвалимъ пред̾ вами, но винꙋ даемъ

17. Защото привръменна-та наша лека скърбь произвожда намъ отъ много по много вѣчнѫ тежинѫ на славѫ;

18. Понеже ный не сматрямы на видимы-тѣ, но на невидимы-тѣ, защото видимы-тѣ *сѫ* привръменны, а невидимы-тѣ вѣчны.

ГЛАВА 5.

1. Защото знаемъ че ако ся развали земна-та кѫща на наше-то селеніе, имамы отъ Бога зданіе на небеса, домъ нержкотворенъ, вѣченъ.

2. Понеже за това и въздышамы, и желаемъ да ся облѣчемъ въ небесно-то наше жилище;

3. Ако само облѣчени *въ него*, не ся намѣримъ голи.

4. Защото ный които смы въ *това* селеніе, стенемъ подъ брѣме-то *му*, понеже искамы не да ся съблѣчемъ, но да ся облѣчемъ още, за да бѫде смьртно-то погълнѫто отъ животъ-тъ.

5. И Богъ е който за това исто-то ны создаде, който ни и даде обрученіе-то на Духа.

6. И тъй понеже имамы вынѫгы дьрзновеніе, и знаемъ, че до когато ся намѣрвамы въ тѣло-то, отдалечени смы отъ Господа:

7. (Защото съ вѣруваніе ходимъ, а не съ вижданіе):

8. За това и дьрзновеніе имамы, и благоволявамы повече да излѣземъ отъ тѣло-то, и да ся въдворимъ при Господа;

9. За това и съ ревность ся стараемъ, въдворявамы ли ся, отстранявамы ли ся, да смы благоугодни нему.

10. Защото всинца трѣба да ся явимъ прѣдъ сѫдовище-то Христово, да пріеме всякой споредъ каквото е правилъ въ тѣло-то, добро или зло.

11. И тъй като знаемъ страхъ-тъ Господень, человѣцы-тѣ убѣждавамы, а на Бога смы извѣстни; надѣѭ ся още че и на ваши-тѣ совѣсти смы извѣстни.

12. Защото не прѣпоржчвамы себе си на васъ, но давамы ви

вамъ похвалѣнію ѿ насъ, да имате къ хвалящымся въ лицѣ, а не въ сердцы.

г҃і. Аще бо изумихомся, Бгови: аще ли цѣломудрствуемъ, вамъ.

д҃і. Ибо любы Бжїа ѿдержитъ насъ сꙋждшихъ сїѐ: ꙗкѡ аще єдинъ за всѣхъ оумре, то оубо всѝ оумроша:

є҃і. Хрто́съ же за всѣхъ оумре, да живꙋщїи не ктомꙋ себѣ живꙋтъ, но оумершемꙋ за нихъ и воскресшемꙋ.

ѕ҃і. Тѣмже и мы ѿ нынѣ ни єдинагѡ вѣмы по плоти: аще же и разумѣхомъ по плоти Хрта̀, но нынѣ ктомꙋ не разумѣемъ.

з҃і. Тѣмже аще кто̀ во Хртѣ, нова̀ тварь: дрєвнаа мимоидоша, сѐ быша вса̀ нѡва̀.

и҃і. Всачєскаа же ѿ Бга, примирившагѡ насъ себѣ Ісъ Хрто́мъ, и давшагѡ намъ слꙋжєнїе примирєнїа:

ѳ҃і. Занѐ Бгъ бѣ во Хртѣ міръ примираа себѣ, не вмѣнаа имъ согрѣшєнїй ихъ, и положивъ въ насъ слово примирєнїа.

к҃. По Хртѣ оубо молимъ, ꙗкѡ Бгꙋ молящꙋ нами, молимъ по Хртѣ, примирітеся съ Бгомъ:

к҃а. Не вѣдѣвшаго бо грѣха̀ по насъ грѣхъ сотворѝ, да мы бꙋдемъ правда Бжїа ѿ немъ.

ГЛАВѢ̀ Ѕ҃.

а҃. Споспѣшествующе же и молимъ, не вотщѐ бл҃годать Бжїю прїати вамъ.

в҃. Глаголетъ бо: во врема прїатно послꙋшахъ тебѐ, и въ дѣнь спасєнїа помогохъ тѝ: сѐ нынѣ врема бл҃гопрїатно, сѐ нынѣ дѣнь спасєнїа.

причинѫ да ся хвалите съ насъ, да има какво да кажете на тѣзи които ся хвалятъ отъ лице, а не отъ сърдце.

13. Защото ако смы ся изумили, то за Бога; ако ли здраво мыслимъ, то заради васъ.

14. Защото любовь-та Христова ны принуждава; понеже смы разсѫдили за това, че ако е умрѣлъ единъ за всичкы-тѣ, то всичкы-тѣ сѫ умрѣли;

15. И умрѣ за всичкы-тѣ, за да не живѣѭтъ вече живи-тѣ за себе си, но за тогозь който е умрѣлъ и въскрьснѫлъ за тѣхъ.

16. За това ный отъ нынѣ не знаемъ никого по плъть; а пакъ, ако и да знаяхмы Христа по плъть, но сега вече *така го* не знаемъ.

17. За то ако е нѣкой въ Христа, *той е* създаніе ново; ветхо-то прѣминѫ, ето всичко станѫ ново.

18. А всичко е отъ Бога, който ны примири съсъ себе си чрѣзъ Іисуса Христа, и даде намъ служеніе-то на примиряваніе-то;

19. Сирѣчь, Богъ бѣше въ Христа, и примиряваше свѣтъ-тъ съсъ себе си, като не вмѣняваше *на человѣцы-тѣ* прѣгрѣшенія-та имъ, и вложи въ насъ слово-то на примиреніе-то.

20. И тъй отъ Христовѫ странѫ посланници смы, като че Богъ чрѣзъ насъ умолява; молимъ *вы* отъ Христовѫ странѫ, примирѣте ся съ Бога.

21. Защото тогозь който грѣхъ не е знаялъ, *Богъ* за насъ *го* грѣшенъ направи, за да станемъ ный чрѣзъ него праведни прѣдъ Бога.

ГЛАВА 6.

1. И ный като съдѣйствуваны *съ него,* умолявамы вы да не бѫде у васъ напразно пріеманіе-то на Божіѭ-тѫ благодать.

2. (Защото казува: Въ пріето врѣме послушахъ тя, и въ день на спасеніе помогнѫхъ ти; ето сега врѣме благопріятно, ето сега день на спасеніе.)

г҃. Ниеди́но ни въ че́мже даю́ще претыка́ніе, да слѫже́ніе безпоро́чно бꙋ́детъ:

д҃. Но во все́мъ представлѧ́юще себѐ ꙗ҆́коже Бж҃іа слꙋ́ги, въ терпѣ́ніи мно́зѣ, въ ско́рбехъ, въ бѣда́хъ, въ тѣснота́хъ,

є҃. Въ ра́нахъ, въ темни́цахъ, въ нестроє́ніихъ, въ трꙋдѣ́хъ, во бдѣ́ніихъ, въ поще́ніихъ,

ѕ҃. Во ѿчище́ніи, въ ра́зꙋмѣ, въ долготерпѣ́ніи, въ бл҃гости, въ Дх҃ѣ ст҃ѣ, въ любви̑ нелицемѣ́рнѣ,

з҃. Въ словесѝ и҆́стины, въ си́лѣ Бж҃іей, ѻ҆рꙋ́жіи пра́вды десны́ми и҆ шꙋ́ими,

и҃. Сла́вою и҆ безче́стіемъ, гажде́ніемъ и҆ бл҃гохвале́ніемъ: ꙗ҆́кѡ лестцы̀, и҆ и҆́стинни:

ѳ҃. Ꙗ҆́кѡ незна́еми, и҆ познава́еми, ꙗ҆́кѡ ᲂу҆мира́юще, и҆ сѐ жи́ви є҆́смы̀, ꙗ҆́кѡ наказꙋ́еми, а҆ не ᲂу҆мерщвлѧ́еми:

і҃. Ꙗ҆́кѡ скорба́ще, при́снѡ же ра́дꙋющеся: ꙗ҆́кѡ ни́щи, а҆ мнѡ́ги богата́ще. ꙗ҆́кѡ ничто́же и҆мꙋ́ще, а҆ всѧ̑ содержа́ще.

а҃і. Оу҆ста̀ на́ша ѿверзо́шася къ ва́мъ, Корі́нѳѧне, се́рдце на́ше распространи́ся:

в҃і. Не тѣ́снѡ вмѣща́етеся въ на́съ, ᲂу҆тѣсня́етеся же во ᲂу҆тро́бахъ ва́шихъ:

г҃і. То́жде же возмѣ́здіе, ꙗ҆́коже ча́дѡмъ глаго́лю, распространи́теся и҆ вы̀.

д҃і. Не быва́йте (ᲂу҆до́бь) прело́жни ко и҆но́мꙋ ꙗ҆рмꙋ̀, ꙗ҆́коже невѣ́рніи: ко́е бо прича́стіе пра́вдѣ къ беззако́нію; и҆лѝ ко́е ѻ҆бще́ніе свѣ́тꙋ ко тмѣ́;

є҃і. Ко́е же согла́сіе Хр҃то́ви съ веліа́ромъ; и҆лѝ ка́я ча́сть вѣ́рнꙋ съ невѣ́рнымъ;

ѕ҃і. И҆лѝ ко́е сложе́ніе цр҃кви Бж҃іей со і҆дѡлы; вы́ бо є҆́стѐ цр҃кви Бг҃а жи́ва, ꙗ҆́коже речѐ Бг҃ъ: ꙗ҆́кѡ вселю́ся въ ни́хъ, и҆ похожду̀, и҆ бꙋ́дꙋ и҆́мъ Бг҃ъ: и҆ ті́и бꙋ́дꙋтъ мнѣ̀ лю́діе.

3. Ный въ нищо не давамы никаквѫ соблазнь, да не бы да ся похули служеніе-то;

4. Но во всичко прѣдставямы себе си като служители Божіи, въ търпѣніе голѣмо, въ скърби, въ нужды, въ утѣсненія,

5. Въ біенія, въ запиранія, въ бъркотіи, въ трудове, въ неспанія, въ неяденія,

6. Съ чистотѫ, съ благоразуміе, съ дълготърпѣніе, съ благость, съ Духа Святаго, съ любовь нелицемѣрнѫ,

7. Съсъ слово-то на истинѫ-тѫ, съсъ силѫ Божіѭ, съ орѫжія на правдѫ-тѫ въ деснѫ-тѫ рѫкѫ и въ лѣвѫ-тѫ.

8. Въ славѫ и безчестіе, въ хуленіе и захваляніе; като прѣльстници, а истинни;

9. Като не познати, а опознати; като на умираніе, а ето живи смы; като наказвани а не умьртвявани;

10. Като наскърбени, а то вынѫгы радостни; като сиромаси, но мнозина обогатявамы; като че нищо нѣмамы, а пакъ всичко владѣемъ.

11. Уста-та ни ся отворихѫ къмъ васъ, о Коринѳяне, сърдце-то ни ся разшири;

12. *Вы* не сте на утѣсненіе въ насъ, но вѫтрѣ въ васъ си на утѣсненіе сте.

13. И тъй *отдайте ми* това възмездіе, (като на чада говоріѭ,) разширѣте ся и вы.

14. Не ся съвпрѣгайте неподобно съ невѣрны-тѣ; защото каквѫ смѣсѫ има правда-та съ беззаконіе-то? или какво общеніе между видѣлинѫ-тѫ и тьмининѫ-тѫ?

15. И какво съгласіе има Христосъ съ Веліара? или какъвъ дѣлъ има вѣрный-тъ съ невѣрный-тъ?

16. И какво спогажданіе има храмъ-тъ Божій съ идолы-тѣ? защото вы сте храмъ на Бога живаго, както рече Богъ: Ще ся заселіѭ въ тѣхъ, и въ тѣхъ ще ходіѭ; и ще имъ бѫдѫ Богъ, и тѣ ще ми бѫдѫтъ народъ.

з҃і. Тѣмже ѝзыдѝте ѿ среды̀ ѝхъ ѝ ѿлꙋчѝтеса, глаго́летъ Гдь: ѝ нечистотѣ̀ не прикаса́йтеса: ѝ а҃зъ прїимꙋ̀ вы̀,

ѝі. И҆ бꙋ́дꙋ вамъ во О҆ц҃а̀, ѝ вы̀ бꙋ́дете мнѣ̀ въ сы́ны ѝ дщѐри, глаго́летъ Гдь Вседержѝтель.

ГЛАВА̀ З҃.

а҃. Сицева̀ ᲂу҆́бо и҆мꙋ́ще ѡ҆бѣтѡва́нїа, ꙁ҃ѡ возлю́бленнїи, ѡ҆чѝстимъ себѐ ѿ всѧ́кїа скве́рны пло́ти ѝ дꙋ́ха, твора́ще ст҃ыню въ стра́сѣ Бж҃їи:

в҃. Вмѣстѝте ны̀: ни є҆дѝнаго ѡ҆бѝдѣ́хомъ, ни є҆дѝнаго ѝстлѝхомъ, ни є҆дѝнаго лихоимствовахомъ.

г҃. Не на ѡ҆сꙋжде́нїе глаго́лю: пре́жде бо рѣ́хъ, ꙗ҆́кѡ въ сердца́хъ на́шихъ є҆́стѐ, во є҆́же ᲂу҆мре́ти съ ва́ми ѝ сожѝти.

д҃. Мно́го мѝ дерзнове́нїе къ ва́мъ, мно́га мѝ похвала̀ ѡ҆ ва́съ: ѝспо́лнихса ᲂу҆тѣ́хи, преизбы́точествꙋю ра́достїю ѡ҆ всѧ́кой печа́ли на́шей.

е҃. И҆́бо пришѐдшымъ на́мъ въ Македо́нїю, ни є҆дѝнагѡ и҆мѣ̀ поко́а пло́ть на́ша, но во всѐмъ скорба́ще: внѣ̀дꙋ бра̑ни, внꙋтрь̀дꙋ бѡѧ́зни.

ѕ҃. Но ᲂу҆тѣша́й смире́нныа, ᲂу҆тѣ́ши на́съ Бг҃ъ прише́ствїемъ Тїтовымъ.

з҃. Не то́кмѡ же прише́ствїемъ є҆гѡ̀, но ѝ ᲂу҆тѣше́нїемъ, и҆́мже ᲂу҆тѣ́шиса ѡ҆ ва́съ, повѣ́даа на́мъ ва́ше желанїе, ва́ше рыда́нїе, ва́шꙋ ре́вность по мнѣ̀, ꙗ҆́кѡ мѝ па́че возра́доватиса.

и҃. Ꙗ҆́кѡ а҃ще ѝ ѡ҆скорбѝхъ ва́съ посла́нїемъ, не раска́юса, а҃ще ѝ раска́ѧлбыхса: ви́ждꙋ бо, ꙗ҆́кѡ посла́нїе О҆́но, а҃ще ѝ къ часꙋ̀, ѡ҆скорбѝ ва́съ.

ѳ҃. Нынѣ̀ ра́дꙋюса, не ꙗ҆́кѡ ско́рбни бы́сте, но ꙗ҆́кѡ ѡ҆скорбѝстеса въ покая́нїе, ѡ҆скорбѣ́сте бо по Бг҃ѣ, да ни въ чѐмже ѿтщетитѐса ѿ на́съ.

17. За това излѣзте отъ срѣдъ тѣхъ, и отлѫчѣте ся, казува Господь, и не ся допирайте до нечисто; и азъ ще вы пріемѫ,

18. И ще ви бѫдѫ Отецъ, и вы ще ми бѫдете сынове и дьщери, казува Господь Вседьржитель.

ГЛАВА 7.

1. И тъй, възлюбленни, като имамы тѣзи обѣщанія, да очистимъ себе си отъ всякѫ мьрсотѫ на плъть-тѫ и на духъ-тъ, и да вьршимъ святость-тѫ съсъ страхъ Божій.

2. Пріимѣте ны: никого не смы обидѣли, никого не смы развратили, не смы ся полакомили отъ никого да припечелимъ.

3. Не *ви* казувамъ *това* за осѫжденіе; защото по напрѣдъ рѣкохъ че сте въ сьрдца-та ни, щото и да умремъ наедно и да живѣемъ наедно.

4. Голѣмо дьрзновеніе имамъ къмъ васъ, много ся хваліѭ съ васъ; пълнъ сьмь съ утѣшеніе, *и* во всяко наше наскърбяваніе радость-та ми е прѣизобилна.

5. Защото, отъ какъ дойдохмы въ Македоніѭ, плъть-та ни никакво спокойствіе не е пріела, но отъ всякѫдѣ бѣхмы въ утѣсненіе; отъ вънъ борбы, отъ вѫтрѣ страхове.

6. Но Богъ който утѣшава смиренны-тѣ, утѣши ны съ дохожданіе-то Титово;

7. И не тъкмо съ негово-то дохожданіе, но и съ утѣшеніе-то, съ което той бѣше ся отъ васъ утѣшилъ, като ни извѣсти голѣмото ваше *за насъ* желаніе, плаканіе-то ви, ревность-тѫ ви за мене; така що повече ся възрадувахъ.

8. Защото ако и да вы наскърбихъ съ писмо-то си, не сьмь въ раскаяніе, ако и да бѣхъ ся пораскаялъ; понеже гледамъ че онова писмо вы наскърби, ако и за малко врѣме.

9. Сега ся радувамъ, не за скърбь-тѫ ви, но защото скърбь-та ви станѫ на покаяніе; понеже скърбѣхте по Бога, да ся не повредите отъ насъ въ нищо.

г҃. Печа́ль бо, ꙗ҆́же по Бг҃ѣ, покая́ніе нераска́янно во спасе́ніе содѣ́ловаетъ: а҆ сегѡ̀ ми́ра печа́ль, сме́рть содѣ́ловаетъ.

д҃і. Се́ бо сі̑е са́мое, є҆́же по Бг҃ѣ ѡ҆скорби́тися ва́мъ, коли́ко содѣ́ла въ ва́съ тща́ніе; но ѿвѣ́тъ, но негодова́ніе, но стра́хъ, но вожделѣ́ніе, но ре́вность, но ѿмще́ніе. во все́мъ предста́висте себѐ чи́сты бы́ти въ ве́щи.

е҃і. А҆́ще бо и҆ писа́хъ ва́мъ, не ѡ҆би́дѣвшагѡ ра́ди, нижѐ ѡ҆би́димагѡ ра́ди, но за є҆́же ꙗ҆ви́тися въ ва́съ тща́нїю на́шемꙋ є҆́же ѡ҆ ва́съ пред̾ Бг҃омъ.

ѕ҃і. Сегѡ̀ ра́ди оу҆тѣ́шихомся ѡ҆ оу҆тѣше́нїи ва́шемъ: ли́шше же па́че возра́довахомся ѡ҆ ра́дости Тїтовѣ́, ꙗ҆́кѡ поко́ися дх҃ъ є҆гѡ̀ ѿ всѣ́хъ ва́съ:

з҃і. Ꙗ҆́кѡ а҆́ще что̀ є҆мꙋ̀ ѡ҆ ва́съ похвали́хся, не посрами́хся: но ꙗ҆́кѡ вса̑ вои́стиннꙋ глаго́лахомъ ва́мъ, та́кѡ и҆ похвале́ніе на́ше, є҆́же къ Тїтꙋ, и҆́стинно бы́сть:

и҃і. И҆ оу҆тро́ба є҆гѡ̀ и҆́злиха къ ва́мъ є҆́сть, воспомина́ющагѡ всѣ́хъ ва́съ послꙋша́ніе, ꙗ҆́кѡ со стра́хомъ и҆ тре́петомъ прїа́сте є҆го̀.

ѳ҃і. Ра́дꙋюся оу҆́бо, ꙗ҆́кѡ во все́мъ дерза́ю въ ва́съ.

ГЛАВА̀ Й.

а҃. Сказꙋ́емъ же ва́мъ, бра́тїе, бл҃года́ть Бж҃їю да́ннꙋю въ цр҃квахъ Македо́нскихъ:

в҃. Ꙗ҆́кѡ во мно́зѣмъ и҆скꙋше́нїи скорбе́й и҆збы́токъ ра́дости и҆́хъ, и҆ ꙗ҆́же во глꙋбинѣ̀ нищета̀ и҆́хъ и҆збы́точествова въ бога́тство простоты̀ и҆́хъ:

г҃. Ꙗ҆́кѡ по си́лѣ и҆́хъ, свидѣ́тельствꙋю, и҆ па́че си́лы доброхо́тни,

д҃. Со мно́гимъ моле́нїемъ моля́ще на́съ, бл҃года́ть и҆ ѡ҆ще́нїе слꙋже́нїа, є҆́же ко ст҃ы́мъ, прїа́ти на́мъ,

є҃. И҆ не ꙗ҆́коже надѣ́ахомся, но себѐ вда́ша пе́рвѣе Гдⷭ҇еви, и҆ на́мъ во́лею Бж҃їею:

10. Защото скърбь-та по Бога ражда спасително покаяніе, което не докарва раскаяніе; свѣтовна-та обаче скърбь ражда смьрть.

11. Защото ето, това ваше по Бога скърбеніе какво усьрдіе породи въ васъ, какво извиненіе, какво негодованіе, какъвъ страхъ, какво желаніе, каквѫ ревность, какво отмьщеніе! Всякакъ вы показахте себе си че сте чисти въ това нѣщо.

12. И тъй ако и да ви писахъ *това,* не *го сторихъ* заради обидникъ-тъ, нито за обиденный-тъ, но за да ся яви вамъ наше-то усьрдіе, което за васъ имамы прѣдъ Бога.

13. За това ся утѣшихмы заради ваше-то утѣшеніе; и още повече ся възрадовахмы заради Титово-то възрадуваніе че ся успокоилъ духъ-тъ му отъ всинца ви.

14. Защото ако му ся похвалихъ нѣщо зарадь васъ, не ся засрамихъ, но както ви говорихмы всичко съ истинѫ, така и похвала-та ни прѣдъ Тита станѫ истинна.

15. И той още повече милѣе за васъ, като поменува послушаніе-то на всинца ви, какъ сте го пріяли съсъ страхъ и трепетъ.

16. И тъй радувамъ ся че во всичко имамъ довѣріе на васъ.

ГЛАВА 8.

1. Още, братіе, обявявамы ви Божіѭ-тѫ благодать даденѫ-тѫ на церквы-тѣ въ Македоніѭ;

2. Че, като търпятъ голѣмо утѣсненіе, прѣумножена-та тѣхна радость, и дълбока-та имъ нищета, показахѫ прѣизобилно богатство-то на тѣхнѫ-тѫ щедрость;

3. Защото споредъ силѫ-тѫ си (*това го* свидѣтелствувамъ) и повече отъ силѫ-тѫ *си,* доброволни *ся посочихѫ,*

4. Като ны умоляваxѫ съ голѣмо приканваніе да пріемемъ даръ-тъ *имъ,* и участіе-то въ служеніе-то на святыи-тѣ;

5. И не само както ся надѣяхмы, но себе си отдадохѫ първомъ Господу, а *послѣ* намъ, съ волѭ-тѫ Божіѭ;

ѕ҃. Во є҆́же оу҆молѝти на́мъ Тїта, да і҆а҃коже пре́жде нача́тъ, та́кожде и҆ скончáетъ въ ва́съ и҆ бл҃года́ть сїю̀.

з҃. Но і҆а҃коже во все́мъ и҆збы́точествꙋете, вѣ́рою и҆ сло́вомъ и҆ ра́зꙋмомъ и҆ всѧ́цѣмъ тща́нїемъ, и҆ любо́вїю, і҆а҃же ѿ ва́съ къ на́мъ, да и҆ въ се́й бл҃года́ти и҆збы́точествꙋете.

и҆. Не по повелѣ́нїю глаго́лю, но за и҆ны́хъ тща́нїе и҆ ва́шеѧ любвѐ и҆́стинное и҆скꙋша́ѧ:

а҃. Вѣ́сте бо бл҃года́ть Гдⷭ҇а на́шегѡ І҆и҃са Хрⷭ҇та̀, і҆а҃кѡ ва́съ ра́ди ѡ҆бни́ща̀ бога́тъ сы́й, да вы̀ нището́ю є҆гѡ̀ ѡ҆богати́тесѧ.

в҃. И҆ совѣ́тъ даю̀ ѿ се́мъ: се́ бо ва́мъ є҆́сть на по́льзꙋ, и҆́же не то́чїю, є҆́же твори́ти, но и҆ є҆́же хотѣ́ти, пре́жде нача́сте ѿ преше́дшагѡ лѣ́та:

г҃. Ны́нѣ же и҆ сїѐ твори́ти скончáйте, да і҆а҃коже бы́сть оу҆се́рдїе хотѣ́ти, та́кѡ бꙋ́детъ и҆ и҆спо́лнити, ѿ (сегѡ̀) є҆́же и҆́мате.

д҃. Áще бо оу҆се́рдїе предлежи́тъ, по є҆ли́кꙋ а҆́ще кто̀ и҆́мать, благопрїѧ́тенъ є҆́сть, а҆ не по є҆ли́кꙋ не и҆́мать.

є҃. Не бо̀ да и҆ны̑мъ оу҆́бѡ ѿра́да, ва́мъ же ско́рбь: но по и҆зравне́нїю,

ѕ҃. Въ ны́нѣшнее вре́ма ва́ше и҆збы́точествїе во ѻ҆́нѣхъ лише́нїе: да и҆ ѻ҆́нѣхъ и҆збы́токъ бꙋ́детъ въ ва́ше лише́нїе, і҆а҃кѡ да бꙋ́детъ ра́венство,

з҃. І҆а҃коже є҆́сть пи́сано: и҆́же мно́гое, не преꙋмно́жилъ є҆́сть, и҆ и҆́же ма́лое, не оу҆ма́лилъ.

и҆. Бл҃годаре́нїе же Бг҃ови да́вшемꙋ то́жде тща́нїе ѿ ва́съ въ се́рдце Тїтово:

ѳ҃. І҆а҃кѡ моле́нїе оу҆́бѡ прїѧ́тъ, тща́ливѣ́йшїй же сы́й, свое́ю во́лею и҆зы́де къ ва́мъ.

і҆. Посла́хомъ же съ ни́мъ и҆ бра́та, є҆гѡ́же похвала̀ во є҆ѵ҆а́нїи по всѣ́мъ цр҃квамъ:

а҃і. Не то́чїю же, но и҆ ѡ҆сщї́енъ ѿ цр҃квей съ на́ми ходи́ти,

6. Така що примолихмы ся на Тита, както бѣ започелъ, така и да доискара въ васъ и това благодѣяніе.

7. И тъй както изобилувате во всяко нѣщо, въ вѣрѫ и въ слово и въ разумъ и во всяко усьрдіе и въ любовь-тѫ си къмъ насъ, така да прѣизобилувате и въ това благодѣяніе.

8. *Това* не *ви го* казувамъ като заповѣдь, но чрѣзъ усьрдіе-то на другы-тѣ, да опытамъ и искренность-тѫ на вашѫ-тѫ любовь:

9. Защото знаете благодать-тѫ на Господа нашего Іисуса Христа, че богатъ като бѣ станѫ сиромахъ за васъ, да ся обогатите вы съ неговѫ-тѫ сиромашіѭ.

10. И на това азъ давамъ съвѣтъ; защото е то полезно за васъ, които отъ лани започенѫхте не токо да го правите, но и да го искате.

11. А сега свьршѣте и да го правите, така що както *е было* усьрдіе-то да искате, така да бѫде и да го извьршите отъ колкото имате.

12. Защото ако ся появи отъ по напрѣдъ у нѣкого усьрдіе, той е пріятъ споредъ колкото има, а не споредъ колкото нѣма.

13. Понеже не *искамъ* да е на другы облегченіе, а на васъ утѣсненіе,

14. Но *да бѫде* равно, *така що* ваше-то въ сегашно-то врѣме изобиліе *да запълни* тѣхно-то лишеніе, за да послужи и тѣхно-то изобиліе на ваше-то лишеніе, така що да бѫде изравненіе,

15. Споредъ както е писано: Който *събра* много, не му ся прѣумножи; и който малко, не му недостигнѫ.

16. А благодареніе Богу, който вложи въ сьрдце-то Титово исто-то усьрдіе за васъ;

17. Защото и молбѫ-тѫ *ни* прія, но понеже имаше голѣмо усьрдіе, тръгнѫ къмъ васъ самоволно.

18. Проводихмы още съ него и тойзи братъ, похваляемый-тъ во всичкы-тѣ церквы за евангеліе-то,

19. (И не токо *това*, но още избранъ е отъ церквы-тѣ да пѫтува

со бл҃годатїю сею слꙋжимою нами, къ самогѡ Гд҃а славѣ и҆ ᲂу҆сердїю вашемꙋ:

к҃. Блюдꙋщеся тогѡ, да не кто насъ поречетъ въ ѻ҆билїи семъ слꙋжимѣмъ нами:

к҃а. Промышляюще дѡбраѧ не токмѡ пред Бг҃омъ, но и҆ пред человѣки.

к҃в. Послахомъ же съ ними и҆ брата нашего, ѥгоже и҆скꙋсихомъ во многихъ многащи встанлива сꙋща, нынѣ же ѳелѡ встанливѣйша, надѣанїемъ многимъ на васъ.

к҃г. А҆ще ли же ѿ Тїтѣ, ѻ҆бщникъ мнѣ, и҆ къ вамъ спосп҃ѣшникъ: а҆ще ли, братїѧ наша, посланницы цр҃квей, слава Хр҃това.

к҃д. Показанїе ᲂу҆бо любвѣ вашеѧ, и҆ нашегѡ хваленїѧ ѿ васъ, къ нимъ покажите, и҆ въ лицѣ цр҃квей.

ГЛАВА҆ ѳ҃.

а҃. Ѻ҆ слꙋжбѣ бо ꙗ҆же ко святымъ лишше ми ѥ҆сть писати вамъ.

в҃. Вѣмъ бо ᲂу҆сердїе ваше, и҆мже ѿ васъ хвалюся Македонѧнѡмъ, ꙗ҆кѡ А҆хаїа приготовися ѿ мимошедшагѡ лѣта: и҆ ꙗ҆же ѿ васъ ревность раздражи множайшихъ.

г҃. Послахъ же братїю, да не похваленїе наше ѥ҆же ѿ васъ и҆спразднитсѧ въ части сей: но да, ꙗ҆коже глаголахъ, приготовани бꙋдете,

д҃. Да не какѡ, а҆ще прїидꙋтъ со мною Македонѧне, и҆ ѡ҆брѧщꙋтъ васъ не приготованныхъ, постыдимсѧ мы, да не глаголемъ вы, въ части сей похваленїѧ.

є҃. Потребно ᲂу҆бо ᲂу҆мыслихъ ᲂу҆молити братїю, да прежде прїидꙋтъ къ вамъ, и҆ предꙋготоватъ прежде возвѣщенное бл҃гословенїе ваше сїе готово быти, такѡ ꙗ҆коже бл҃гословенїе, а҆ не ꙗ҆кѡ лихоимство.

съ насъ за това благодѣяніе на което служимъ за славѫ-тѫ на самого Господа, и за *доказателство на* ваше-то усьрдіе.)

20. Като ся свѣнимъ отъ това да не ны похули поради това изобиліе което е повѣрено на наше-то служеніе.

21. Понеже промыслямы това което е добро не само прѣдъ Господа, но и прѣдъ человѣцы-тѣ.

22. Проводихмы още съ тѣхъ нашій-тъ братъ, когото много пѫти въ много нѣща смы опытали че има усьрдіе, а сега е много по усьрденъ поради много-то на васъ увѣреніе.

23. Колкото за Тита, *той е* мой другарь и сотрудникъ во васъ, а колкото за братія-та наши, *тѣ сѫ* посланници на церквы-тѣ *и* слава Христова.

24. Покажѣте прочее къмъ тѣхъ и прѣдъ церквы-тѣ доказателство-то на вашѫ-тѫ любовь и на нашѫ-тѫ съ васъ похвалѫ.

ГЛАВА 9.

1. Защото излишно е да ви пишѫ за спомоществованіе-то което *смы длѫжни* на святыи-тѣ.

2. Понеже знаіѫ ваше-то усьрдіе, за което ся хваліѫ съ васъ прѣдъ Македонцы-тѣ, че Ахаія отъ лани е приготвена; и ваша-та ревность мнозина подбуди.

3. И проводихъ братія-та, да не бы да излѣзе напразно наше-то, колкото за това, на васъ захваляніе, и да бѫдете, както казувахъ, приготвени.

4. Да не бы, ако дойдѫтъ съ мене Македонци, та вы намѣрятъ неприготвены, да ся посрамимъ ный, да не казвамъ вы, въ това дьрзновенно похваленіе.

5. И тъй за нуждно *го* намѣрихъ да ся примоліѫ на братія-та да дойдѫтъ по напрѣдъ при васъ, и да прѣдуготвятъ вашѫ-тѫ прѣдизвѣстнѫ милостынѭ, да бѫде готова тъй като милостыня, а не като лихоимство.

ѕ҃. Сє́ же, глаго́лю, сѣ́й скѹ́достїю, скѹ́достїю и҆ по́жнетъ: а҆ сѣ́й ѡ҆ бл҃гослове́нїи, ѡ҆ бл҃гослове́нїи и҆ по́жнетъ.

з҃. Кі́ждо ꙗ҆́коже и҆зволе́нїе и҆́мать се́рдцемъ, не ѿ скорби ни ѿ нѹ́жды: доброхо́тна бо да́тела лю́битъ Бг҃ъ.

и҃. Си́ленъ же Бг҃ъ всѧ́кѹ бл҃года́ть и҆зобилова́ти въ ва́съ, да ѡ҆ все́мъ всегда̀ всѧ́ко дово́лство и҆́мѹще, и҆збы́точествѹете во всѧ́ко дѣ́ло бла́го:

ѳ҃. Ꙗ҆́коже є҆́сть пи́сано: расточѝ, дадѐ ᲂу҆бѡ́гимъ, пра́вда є҆гѡ̀ пребыва́етъ во вѣ́къ вѣ́ка:

і҃. Да́й же сѣ́мѧ сѣ́ющемѹ, и҆ хлѣ́бъ въ снѣ́дь да пода́стъ, и҆ ᲂу҆мно́житъ сѣ́мѧ ва́ше, и҆ да возрасти́тъ жи́та пра́вды ва́шеѧ:

а҃і. Да ѡ҆ все́мъ богата́щеся во всѧ́кѹ простотѹ̀, ꙗ҆̀же содѣва́етъ на́ми бл҃годаре́нїе Бг҃ѹ:

в҃і. Ꙗ҆́кѡ рабо́та сегѡ̀ слѹже́нїѧ не то́кмѡ є҆́сть и҆спо́лнѧющаѧ лише́нїѧ ст҃ы́хъ, но и҆ и҆збы́точествѹющаѧ мно́гими бл҃годаре́нми Бг҃ови.

г҃і. И҆скѹше́нїемъ слѹже́нїѧ сегѡ̀ сла́вѧще Бг҃а, ѡ҆ покоре́нїи и҆сповѣ́данїѧ ва́шегѡ въ бл҃говѣ́ствова́нїи Хр҃то́вѣ и҆ ѡ҆ простотѣ̀ сообще́нїѧ къ ни́мъ и҆ ко всѣ́мъ,

д҃і. И҆ ѡ҆ тѣ́хъ моли́твѣ ѡ҆ ва́съ, возжелѣ́ющихъ ва́съ за премно́гѹю бл҃года́ть Бж҃їю на ва́съ.

є҃і. Бл҃годаре́нїе же Бг҃ови ѡ҆ неисповѣ́димѣмъ є҆гѡ̀ да́рѣ.

ГЛАВА̀ І.

а҃. Са́мъ же а҆́зъ Па́велъ молю́ вы кро́тостїю и҆ ти́хостїю Хр҃то́вою, и҆́же въ лицѐ ᲂу҆́бѡ смире́нъ въ ва́съ, не сы́й же ᲂу҆ ва́съ дерза́ю въ ва́съ:

в҃. Молю́ же, да не присѹ́щъ дерза́ю надѣ́ванїемъ, и҆́мже

6. А това *казувамъ че* който сѣе оскудно, оскудно и ще пожьне, а който сѣе щедро, щедро ще и да пожьне.

7. Всякой споредъ произволеніе-то на сърдце-то *си*, не съсъ скърбь, или отъ принужденіе; защото Богъ обыча оногози който дава съ драго сърдце.

8. А Богъ е силенъ да прѣумножи во васъ всякѫ благодать, така що като имате вынѫгы во всичко всяко доволство да прѣизобилувате въ всяко добро дѣло;

9. Както е писано: Распръснѫ, даде на сиромасы-тѣ, правда-та му вѣчно прѣбѫдва.

10. А тоѩзи който дава сѣме на сѣятеля и хлѣбъ за хранѫ, да даде и да умножи сѣме-то ваше, и да възрасти плодове-тѣ на вашѫ-тѫ правдѫ;

11. Та да бѫдете отъ всякѫдѣ богати во всякѫ щедрость, която чрѣзъ насъ произвожда благодареніе Богу;

12. Защото служеніе-то на тѫѩ службѫ не само че запълня скудость-тѫ на святыи-тѣ, но и прѣизобилува чрѣзъ много благодаренія Богу;

13. Понеже чрѣзъ опытъ-тъ на това служеніе тѣ славятъ Бога за покорство-то, което имате въ исповѣданіе-то на евангеліе-то Христово, и за щедрость-тѫ на ваше-то къмъ тѣхъ и къмъ всичкы участіе,

14. И чрѣзъ тѣхно-то моленіе за васъ, като имъ сте драгы за прѣмногѫ-тѫ Божіѩ благодать на васъ.

15. Благодареніе же Богу за неисказаннѫ-тѫ неговѫ дарбѫ.

ГЛАВА 10.

1. И самъ азъ Павелъ моліѩ вы съ кротость-тѫ и тихость-тѫ Христовѫ, азъ който *сьмь* смиренъ, когато сьмь при васъ; а когато не сьмь при васъ земамъ дьрзновеніе къмъ васъ;

2. И моліѩ *ви* ся, кога дойдѫ при васъ, да *ся* не *прикудѩ да*

помышлаю смѣти на нѣкіа непщующыа насъ, ꙗкѡ по плоти ходящихъ.

Г҃. Во плоти бо ходяще, не по плоти воинствуемъ:

Д҃. Оружія бо воинства нашегѡ не плотскаꙗ, но силна Бг҃омъ на разореніе твердемъ: помышленія низлагающе,

Є҃. И всако возношеніе взимающееся на разумъ Бж҃ій, и плѣняюще всакъ разумъ въ послушаніе Хр҃тово,

Ѕ҃. И въ готовости имуще ѿмстити всако преслушаніе, егда исполнится ваше послушаніе.

З҃. Ꙗже ли предъ лицемъ, зрите; аще кто надѣется себѣ Хр҃това быти, да помышляетъ паки ѿ себѣ, занѣ, ꙗкоже онъ Хр҃товъ, такоже и мы Хр҃товы.

И҃. Аще бо и лишше что похвалюся ѿ власти нашей, юже дадѣ намъ Гдь въ созданіе, а не на разореніе ваше, не постыжуся:

А҃. (Но) да не ꙗвлюся ꙗкѡ страшà васъ послаими.

Г҃. Ꙗкѡ посланіа оубѡ, речѣ, тяжки и крѣпки: а пришествіе тѣла немощно, и слово оуничижено.

А҃і. Сіе да помышляетъ таковый, ꙗкѡ ꙗцы же есмы словомъ посланій, ѿстояще, таковіи и ту суще есмы дѣломъ.

В҃і. Не смѣемъ бо судити, или прикладовати себѣ иными хвалящымъ себѣ самѣхъ: но сами въ себѣ себѣ измѣряюще, и прилагающе себѣ самимъ себѣ, не разумѣваютъ:

Г҃і. Мы же не въ безмѣрная похвалимся: но по мѣрѣ правила, егоже раздѣли намъ Бг҃ъ, мѣру достизати даже и до васъ.

Д҃і. Не ꙗкѡ бо не досяжуще до васъ паче простираемъ

употрѣбіѫ дьрзновеніе съ онѫзи смѣлость съ коіѫто мысліѫ да ся осмѣліѫ противъ нѣкои които мнятъ че ный по плътскы ходимъ.

3. Защото ако и да ходимъ въ плъть, по плъть не воинствувамы.

4. Защото орѫжія-та на наше-то воинствуваніе не сѫ плътскы, но съ Бога сѫ силны да разоряватъ твьрдыни.

5. Понеже съсыпвамы помышленія, и всяко възвышеніе което ся въздига противъ познаніе-то Божіе, и плѣнимъ всякой разумъ да ся покорява Христу.

6. И готови смы да отмьстимъ на всяко непокорство, когато ся испълни ваша-та покорность.

7. Външно-то ли на работы-тѣ гледате вы? Ако има нѣкой на себе си увѣреніе че е Христовъ, то и това пакъ отъ само себе си да размысля че както е той Христовъ, така смы и ный Христови,

8. Защото ако бы и нѣщо повечко да ся похваліѫ за нашѫ-тѫ власть, коіѫто ни даде Господь за назиданіе а не за разореніе ваше, нѣма да ся посраміѫ.

9. *Но* да ся не покажѫ че искамъ да вы заплашямъ съ писмата си.

10. Понеже писма-та *му сѫ*, казува *нѣкой*, тежкы и силны; но лично-то *му* присѫтствіе слабо, и говореніе-то *му* нищожно.

11. Такъвъ единъ нека знае че ный каквито смы на слово въ писма-та си кога смы далечь отъ васъ, таквизи смы и на дѣло когато смы при васъ.

12. Защото не смѣемъ да считамы, или да сравнявамы себе си съ нѣкои отъ тѣзи които сами себе си прѣпорѫчватъ; но тѣ себе си като измѣруватъ съсъ себе си и пакъ себе си като сравняватъ съсъ себе си, не правятъ разумно.

13. А ный не щемъ ся похвали вънъ отъ прѣдѣлы-тѣ си, но споредъ мѣрѫ-тѫ на дѣлъ-тъ, който е Богъ намъ отдѣлилъ, мѣрѫ, щото да достигамы даже и до васъ.

14. Защото ный не ся простирамы вънъ отъ мѣркѫ-тѫ си като

себѣ̀: да́же бо и҆ до ва́съ достиго́хомъ бл҃говѣ́стїемъ Хр҃то́вымъ:

е҃і. Не въ безмѣ́рная хва́лѧщеса въ чꙋжди́хъ трꙋдѣ́хъ, оу҆пова́нїе же и҆мꙋ́щѥ, растꙋ́щей вѣ́рѣ ва́шей, въ ва́съ велича́тиса по пра́вилꙋ на́шемꙋ и҆зобилнѡ,

ѕ҃і. Во є҆́же и҆ въ да́лшихъ ва́съ (страна́хъ) бл҃говѣ́стити, не чꙋжи́мъ пра́виломъ въ гото́выхъ похвали́тиса.

з҃і. Хвала́йса же, ѡ҆ Гдⷭ҇ѣ да хва́литса:

и҃і. Не хвала́й бо себѣ̀ се́й и҆скꙋ́сенъ, но є҆го́же Бг҃ъ восхвала́етъ.

ГЛАВѢ̀ А҃І.

а҃. Ѿ да бы́сте ма́лѡ потерпѣ́ли безꙋ́мїю моемꙋ̀; но и҆ потерпи́те ма̀.

в҃. Ревнꙋ́ю бо по ва́съ Бж҃їею ре́вностїю: ѡ҆брꙋчи́хъ бо ва́съ є҆ди́номꙋ мꙋ́жꙋ дѣ́вꙋ чи́стꙋ предста́вити Хр҃то́ви:

г҃. Боюса же, да не ка́кѡ, ꙗ҆́коже змі́й є҆вꙋ̀ прелсти̇̀ лꙋка́вствомъ свои́мъ, та́кѡ и҆стлѣ́ютъ и҆ ра́зꙋмы ва́ша ѿ простоты̀, ꙗ҆̀же ѡ҆ Хр҃тѣ̀.

д҃. А҆́ще бо гра́дый и҆́наго І҆и҃са проповѣ́даетъ, є҆гѡ́же не проповѣ́дахомъ, и҆лѝ дꙋ́ха и҆́наго прїе́млете, є҆гѡ́же не прїа́сте, и҆лѝ бл҃говѣ́ствова́нїе и҆́но, є҆́же не прїа́сте, до́брѣ бы́сте потерпѣ́ли.

є҃. Непщꙋ́ю бо ничи́мже лиши́тиса пре́днихъ А҆пⷭ҇лъ.

ѕ҃. А҆́ще бо и҆ невѣ́жда сло́вомъ, но не ра́зꙋмомъ: но вездѣ̀ ꙗ҆́влшеса ѡ҆ все́мъ въ ва́съ.

з҃. И҆лѝ грѣ́хъ сотвори́хъ себѣ̀ смира́ѧ, да вы̀ вознесе́теса, ꙗ҆́кѡ тꙋ́не Бж҃їе бл҃говѣ́ствова́нїе бл҃говѣ́стихъ ва́мъ;

и҃. Ѿ и҆ны́хъ це́ркве́й оу҆а́хъ, прїи́мъ ѡ҆бро́къ къ ва́шемꙋ слꙋжє́нїю: и҆ прише́дъ къ ва́мъ, и҆ въ скꙋ́дости бы́въ, нестꙋжи́хъ ни є҆ди́номꙋ:

че не смы достигнжли до васъ; понеже досетнжхмы даже и до васъ съ благовѣствованіе-то Христово.

15. И не ся хвалимъ вънъ отъ прѣдѣлъ-тъ си въ чужды трудове, но имамы надеждж, че колкото вѣра-та ви възраствува, споредъ дѣлъ-тъ ни ще ся възвеличимъ во васъ прѣмного,

16. Така що да проповѣдамы евангеліе-то и отъ васъ по нататъкъ, не да ся хвалимъ съ готово-то въ чуждъ дѣлъ.

17. А който ся хвали, съ Господа да ся хвали,

18. Защото не е одобренъ тойзи който самъ себе си прѣпоржчва, но тойзи когото Господь прѣпоржчва.

ГЛАВА 11.

1. Да быхте потърпѣли малко нѣщо на мое-то безуміе; но и потърпѣте мя.

2. Защото ревнувамъ за васъ съ Божіе ревнованіе: понеже вы огодихъ съ единъ мжжъ, да вы прѣдставіж Христу чистж дѣвж.

3. Но боіж ся да не бы, както змія-та съ пронырство-то си прѣльсти Евж, така да ся развратн умъ-тъ ви, *и отпадне* отъ простотж-тж *на любовь-тж ви* къмъ Христа.

4. Защото ако бы дошелъ нѣкой да *ви* проповѣдува другыго Іисуса, когото ный не смы проповѣдали, или да пріемете другъ духъ, когото не сте пріели, или друго евангеліе, което не сте пріели, добрѣ быхте *го* потърпѣли.

5. Но мыслію че не сьмь въ нищо по доленъ отъ най първы-тѣ апостолы.

6. А пакъ, ако и да сьмь въ говореніе-то простакъ, въ знаніе-то не сьмь; но ный всякакъ смы явени вамъ во всичко.

7. Или сьмь грѣхъ сторилъ, като смиряхъ себе си да ся възвысите вы, защото даромъ ви проповѣдахъ евангеліе-то Божіе?

8. Другы церквы обрахъ, та зѣхъ заплатж за служеніе на васъ; а когато бѣхъ при васъ, и ся намѣрихъ въ оскудность, не отеготихъ никого;

а҃. Скꙋдость бо моѝ ѝспо́лниша бра́тїа пришéдше ѿ Македо́нїи: ѝ во всéмъ безъ стꙋжéнїа вáмъ себѐ соблюдо́хъ ѝ соблюдꙋ̀.

в҃. Є҆сть ѝстина Хр҃то́ва во мнѣ̀, ꙗ҆́кѡ похвалéнїе сїѐ не загради́тсѧ ѿ мнѣ̀ въ страна́хъ А҆ха́истѣхъ.

г҃і. Почто̀; занѐ не люблю́ ли вáсъ; Бг҃ъ вѣ́сть: а҆ є҆́же творю̀, ѝ сотворю̀,

д҃і. Да ѿсѣ́кꙋ винꙋ̀ хота́щымъ вины̀, да, ѿ нéмже хвáлатсѧ, ѿбра́щꙋтсѧ ꙗ҆́коже ѝ мы̀:

є҃і. Таковѝи бо лжи́ви а҆по́столи, дѣ́латели лсти́вїи, преѡбразꙋ́ющеѧсѧ во А҆пл҃ы Хр҃то́вы:

ѕ҃і. И҆ не ди́вно: са́мъ бо сатана̀ преѡбразꙋ́етсѧ во а҆́гг҃ла свѣ́тла:

з҃і. Не вéлїе оу҆́бо, а҆́ще ѝ слꙋжи́телїе є҆гѡ̀ преѡбразꙋ́ютсѧ ꙗ҆́кѡ слꙋжи́тели пра́вды, и҆́мже кончи́на бꙋ́детъ по дѣлѡ́мъ и҆́хъ.

и҃і. Па́ки глаго́лю: да никто́же мни́тъ мѧ̀ безꙋ́мна быти: а҆́ще ли нѝ, понѐ ꙗ҆́кѡ безꙋ́мна прїими́те мѧ̀, да ѝ а҆́зъ ма́ло что̀ похвалю́сѧ.

ѳ҃і. А҆ є҆́же глаго́лю, не глаго́лю по Гдⷭ҇ѣ, но ꙗ҆́кѡ въ безꙋ́мїи, въ сéй ча́сти похвалы̀.

і҃і. Понéже мно́зи хвáлатсѧ по пло́ти, ѝ а҆́зъ похвалю́сѧ.

а҃і. Любéзнѡ бо прїéмлете безꙋ́мныѧ, мꙋ́дри сꙋ́ще:

в҃. Прїéмлете бо, а҆́ще кто̀ вáсъ порабоща́етъ, а҆́ще кто̀ пожда́етъ, а҆́ще кто̀ (не влѣ́потꙋ) прото́ритъ, а҆́ще кто̀ по лицꙋ̀ бїе́тъ вы̀, а҆́ще кто̀ велича́етсѧ.

г҃а. По досажде́нїю глаго́лю, занѐ а҆́ки мы̀ ѝзнемого́хомъ. ѿ нéмже а҆́ще дерза́етъ кто̀, несмы́сленнѡ глаго́лю, дерза́ю ѝ а҆́зъ:

д҃в. Є҆вре́и ли сꙋ́ть; ѝ а҆́зъ: І҆и҃лите ли сꙋ́ть; ѝ а҆́зъ: сѣ́мѧ А҆враа́мле ли сꙋ́ть; ѝ а҆́зъ:

є҃г. Слꙋжи́телїе ли Хр҃то́вы сꙋ́ть; не въ мꙋ́дрости глаго́лю,

9. Защото оскудность-тѫ ми запълнихѫ братія-та които дойдохѫ отъ Македоніѭ, и по всичко упазихъ себе си, и ще ся упазіѭ да ви не бѫдѫ въ теготѫ.

10. Истина-та Христова е въ мене, че тая похвала нѣма да ми ся загради за въ Ахайскы-тѣ мѣста.

11. Защо? Защото вы не обычамъ ли? Знае Богъ.

12. А каквото правіѭ, *това* и ще правіѭ, за да отсѣкѫ причинѫ-тѫ на тѣзи, които искатъ причинѫ, да ся намѣрятъ въ това, за което ся хвалятъ, *таквизи* каквито и ный.

13. Защото които сѫ таквизи, тѣ сѫ лъжеапостоли, лукави работници, и прѣобразяватъ ся на Христовы апостолы.

14. И не е чудно; защото самъ си Сатана ся прѣобразява на свѣтлъ ангелъ.

15. И тъй не е голѣмо *нѣщо* ако и негови-тѣ служители ся прѣобразяватъ като служители на правдѫ-тѫ; но тѣхна-та сетнина ще бѫде споредъ дѣла-та имъ.

16. Пакъ казувамъ, никой да мя не възмни че сьмь безуменъ; или инакъ, пріимѣте мя поне като безуменъ, да ся похваліѭ и азъ малко нѣщо.

17. Което говоріѭ въ това дьрзновеніе на хваленіе-то не говоріѭ *го* по Господа, но като въ безуміе.

18. Понеже мнозина ся хвалятъ по плъть, ще ся похваліѭ и азъ.

19. Защото вы като сте разумни, съ благодареніе търпите безумны-тѣ;

20. Понеже търпите ако нѣкой вы порабощава, ако *вы* испояжда, ако *ви* зема нѣкой *ваше-то,* ако ся нѣкой прѣвъзнося, ако нѣкой вы біе въ лице.

21. По обезчестеніе казувамъ, ужь че смы ный немощни; но въ каквото ся осмѣлява нѣкой (несмысленно говоріѭ,) осмѣляванъ ся и азъ.

22. Евреи ли сѫ? и азъ *сьмь;* Израиляне ли сѫ? и азъ; сѣме Авраамово ли сѫ? и азъ;

23. Служители Христови ли сѫ? (*като* изумленъ говоріѭ,) азъ

па́че а҃зъ: въ трꙋдѣ́хъ мно́жае, въ ра́нахъ пребо́лѣ, въ темни́цахъ и҆́злиха, въ смертехъ мно́гаши.

к҃д. Ѿ І҆ꙋде́й пятькра́ты четы́редесать ра́звѣ є҆ди́ныа прїа́хъ,

к҃е. Три́щи па́лицами бїе́нъ бы́хъ, є҆ди́ною ка́менми наме́танъ бы́хъ, трикра́ты кора́бль ѿпрове́ржеса со мно́ю: но́щь и҆ де́нь во глꙋбинѣ сотвори́хъ:

к҃ѕ. Въ пꙋтныхъ ше́ствїихъ мно́жицею: бѣды̑ въ рѣка́хъ, бѣды̑ ѿ разбѡ́йникъ, бѣды̑ ѿ срѡ́дникъ, бѣды̑ ѿ ꙗ҆зы̑къ, бѣды̑ во градѣ́хъ, бѣды̑ въ пꙋсты́ни, бѣды̑ въ мо́ри, бѣды̑ во лжебра́тїи:

к҃з. Въ трꙋдѣ̀ и҆ по́двизѣ, во бдѣ́нїихъ мно́жицею, во а҃лчбѣ и҆ жа́жди, въ поще́нїихъ мно́гаши, въ зимѣ̀ и҆ наготѣ̀.

к҃и. Кромѣ̀ внѣ́шнихъ, нападе́нїе є҆́же по вса̀ дни̑, и҆ попече́нїе всѣ́хъ цр҃ке́й:

к҃ѳ. Кто̀ и҆знемога́етъ, и҆ не и҆знемога́ю; кто̀ соблазна́етса, и҆ а҃зъ не разжиза́юса;

л҃. А҆́ще хвали́тиса мѝ подоба́етъ, ѿ не́мощи моє́й похвалю́са.

л҃а. Бг҃ъ и҆ О҆ц҃ъ Гд҃а на́шегѡ І҆и҃са Хр҃та̀ вѣ́сть, сы́й бл҃гословє́нъ во вѣ́ки, ꙗ҆́кѡ не лгꙋ̀:

л҃в. Въ Дама́сцѣ ꙗ҆зы́ческїй кнѧ́зь А҆ре́ѳы царѧ̀ стрежа́ше Дама́скъ гра́дъ, ꙗ҆́ти мѧ̀ хотѧ̀: и҆ ѻ҆ко́нцемъ въ ко́шницѣ свѣ́шенъ бы́хъ по стѣнѣ̀, и҆ и҆збѣго́хъ и҆з рꙋкꙋ̀ є҆гѡ̀.

ГЛАВѢ̀ В҃І.

а҃. Похвали́тиса же не по́льзꙋетъ мѝ: прїи́дꙋ бо въ видѣ́нїа и҆ ѿкрове́нїа Гд҃на.

в҃. Вѣ́мъ человѣ́ка ѿ Хр҃тѣ, пре́жде лѣ́тъ четырена́десати: а҃ще въ тѣ́лѣ, не вѣ́мъ, а҃ще ли кромѣ̀ тѣ́ла, не вѣ́мъ, Бг҃ъ вѣ́сть: восхище́на бы́вша такова́го до тре́тїагѡ нѣ́сѐ.

повече; въ трудове повече, въ біенія по прѣмного, въ тьмницы още помного, много пѫти и на смьрть.

24. Петь пѫти по четыридесеть безъ единъ *удари* ми ударихѫ Іудеи-тѣ;

25. Три пѫти мя съ тоягы бихѫ, веднъжь съ камьніе мя бихѫ, три пѫти коработрошеніе сьмь прѣтьрпѣлъ, еднѫ нощь и единъ день останѫхъ по дѫлбины-тѣ на море-то.

26. Много пѫти *сьмь былъ* и въ пѫтуванія; въ бѣды отъ рѣкы, въ бѣды отъ разбойницы, въ бѣды отъ еднородцы, въ бѣды отъ язычницы, въ бѣды въ градъ, въ бѣды въ пустынѭ, въ бѣды по море, въ бѣды между лъжебратія;

27. Въ трудъ и мѫкѫ, много пѫти въ неспаніе, въ гладъ и жедность, много пѫти въ неяденіе, въ студъ и въ голотѫ;

28. Освѣнь външно-то, още и натрупуваніе-то *на много человѣцы* у мене всякой день, *и* грыжа-та за всичкы-тѣ церквы.

29. Кой изнемощева, та не изнемощевамъ *и азъ?* Кой ся соблазнява и ся не распалямъ азъ?

30. Ако трѣба да ся хвалѭ, ще ся похвалѭ съ това което принадлежи на немощь-тѫ ми.

31. Богъ и Отецъ на Господа нашего Іисуса Христа, който е благословенъ въ вѣкы, знае че не лъжѫ.

32. Въ Дамаскъ областный-тъ управитель на Царя Арета зѣ подъ стражѫ градъ-тъ Дамаскъ, като искаше да мя улови;

33. И прѣзъ прозорецъ по стѣнѫ-тѫ мя спуснѫхѫ съ кошъ, та избѣгнѫхъ отъ рѫцѣ-тѣ му.

ГЛАВА 12.

1. Истинѫ не ми е за ползѫ да ся хвалѭ, защото ще дойдѫ до видѣнія и откровенія отъ Господа.

2. Знаѭ въ Христа едного человѣка, който прѣди четыринадесеть годины, (въ тѣло-то ли, не знаѭ; вънъ отъ тѣло-то ли, не знаѭ; Богъ знае;) въсхытенъ бы до трето-то небе.

г҃. Ꙗ҆ вѣмъ таковà человѣка: а҆ще въ тѣлѣ, и҆лѝ кромѣ тѣла, не вѣмъ, Бг҃ъ вѣсть:

д҃. Ꙗ҆кѡ восхищенъ бысть въ рай, и҆ слыша неизреченны глаголы, и҆хже не лѣть є҆сть человѣкꙋ глаголати.

є҃. Ѡ҆ таковѣмъ похвалюся: ѡ҆ себѣ же не похвалюся, токмѡ ѡ҆ немощехъ моихъ.

ѕ҃. А҆ще бо восхощꙋ похвалитися, не бꙋдꙋ безꙋменъ: и҆стинꙋ бо рекꙋ: щаждꙋ же, да не какѡ кто̀ вознепщꙋетъ ѡ҆ мнѣ паче, є҆же видитъ мà, и҆лѝ слышитъ что̀ ѿ менѐ.

з҃. И҆ за премнѡгаѧ ѿкровє́нїѧ, да не превозношꙋся, дадеса мѝ пакостникъ плоти, а҆ггелъ сатанинъ, да мѝ пакѡсти дѣетъ, да не превозношꙋся.

и҃. Ѡ҆ семъ трикраты Гдⷭ҇а молихъ, да ѿстꙋпитъ ѿ менѐ:

ѳ҃. И҆ рече ми: довлѣетъ тѝ бл҃годать мòѧ: сила бо мòѧ въ немощи совершается. сладцѣ оу҆во похвалюся паче въ немощехъ моихъ, да вселится въ мà сила Хрⷭ҇това.

і҃. Тѣмже бл҃говолю̀ въ немощехъ, въ досажденїихъ, въ бѣдахъ, во и҆згнанїихъ, въ тѣснотахъ по Хрⷭ҇тѣ: є҆гда̀ бо немощствꙋю, тогда̀ силенъ є҆смь.

а҃і. Быхъ несмысленъ хвалѧся: вы мѧ понꙋдисте. а҆зъ бо долженъ бѣхъ ѿ васъ хвалимь бывати: ничимже бо лишихся первѣйшихъ А҆пⷭ҇лъ, а҆ще и҆ ничто̀же є҆смь.

в҃і. Знамєнїѧ бо А҆пⷭ҇толѡва содѣѧшаса въ васъ во всакомъ терпѣнїи, въ знаменїихъ и҆ чꙋдесѣхъ и҆ силахъ.

г҃і. Что̀ бо є҆сть, є҆гѡ́же лишистеся паче прочихъ цр҃квей, развѣ точїю, ꙗ҆кѡ а҆зъ самъ не стꙋжихъ вамъ; дадите ми неправдꙋ сїю̀.

д҃і. Сѐ третїе готовъ є҆смь прїитѝ къ вамъ, и҆ не стꙋжꙋ вамъ. не и҆щꙋ бо вашихъ, но васъ. не дѡлжна бо сꙋть ча҆да родителємъ снискати и҆мѣнїѧ, но родители чадѡмъ:

3. И такъвъ единъ человѣкъ знаіѫ, (въ тѣло ли, вънъ отъ тѣло ли, не знаіѫ; Богъ знае;)

4. Че бѣ въсхытенъ въ рай, и чу словеса неизреченны, които не е простено человѣку да гы говори.

5. Съ такъвъ *человѣкъ* ще ся похваліѫ, а съ мене си не ще да ся похваліѫ, освѣнь съ немощи-тѣ си.

6. Защото ако поискамъ да ся похваліѫ, безуменъ не ще бѫдѫ; понеже ще рекѫ истинѫ; но свѣніѫ ся да не бы помыслилъ нѣкой за мене повече отъ каквото мя види, или чува отъ мене.

7. И за да ся не прѣвъзносямъ за прѣмного-то откровенія, даде ми ся трънъ въ плъть-тѫ ми, ангелъ Сатанинъ да мя мѫчи, за да ся не прѣвъзнасямъ.

8. За това *нѣщо* три пѫти ся молихъ Господу, да го отмахне отъ мене;

9. И рече ми; Доволно ти е моя-та благодать: защото сила-та ми въ немощь ся показува съвършенна. И тъй съ крайно благодареніе по добрѣ ще ся похваліѫ въ немощи-тѣ си, за да ся всели въ мене сила-та Христова.

10. За това благодаренъ оставамъ въ немощи, въ укоренія, въ нужды, въ гоненія, въ притѣсненія за Христа; защото когато сьмь немощенъ, тогази сьмь силенъ.

11. Станѫхъ безуменъ съ хвалбы-тѣ си; вы мя принудихте; защото азъ трѣбуваше отъ васъ да ся прѣпорѫчвамъ; понеже не сьмь былъ по доленъ отъ най пьрвы-тѣ апостолы, ако и да сьмь нищо.

12. Знакове-тѣ на единъ апостолъ показахѫ ся дѣломъ между васъ въ всяко търпѣніе, съсъ знаменія и чудеса и силы,

13. Защото въ какво останѫхте по долни отъ другы-тѣ церквы, освѣнь дѣто самъ азъ не вы отеготихъ? простѣте ми тѫзи неправдѫ.

14. Ето третій пѫть сьмь готовъ да дойдѫ при васъ, и нѣма да вы отеготіѫ; защото не искамъ ваше-то, но васъ; защото не сѫ длъжны чада-та да събиратъ имотъ за родители-тѣ, но родители-тѣ за чада-та:

ѣі. Азъ же въ сладость ѝждивѣ ѝ ѝждивѣнъ бѣдѣ по дѣшахъ вашихъ: аще ѝ ѝзлишше васъ любѧ, менше любимь ѣсмь.

ѣі. Бѣди же, азъ не ѿтагчихъ васъ: но коваренъ сый, лестію васъ пріахъ.

ѕі. Ѣда коимъ ѿ посланныхъ къ вамъ лихоимствовахъ васъ;

ѝі. Оумолихъ Тіта, ѝ съ нимъ послахъ брата: ѣда лихоимствова чимъ васъ Тітъ; не тѣмже ли дхомъ ходихомъ; не тѣмнже ли стопами;

ѯі. Паки ли мнитѣ, ꙗкѡ ѿвѣтъ вамъ творимъ; предъ Бгомъ, ѝ Хртѣ глаголемъ: вса же, возлюбленніи, ѝ вашемъ созиданіи (ѝ оутвержденіи).

к. Боюся же, ѣда какѡ пришедъ, не ꙗцѣхъ же хощѣ, ѿбрѧщѧ васъ, ѝ азъ ѿбрѧщѧся вамъ, ꙗкова же не хощете: да не какѡ (бѣдѣтъ) рвеніа, зависти, ꙗрѡсти, рети, клеветы, шептаніа, киченіа, нестроеніа:

ка. Да не паки пришедша мѧ смиритъ Бгъ мой оу васъ, ѝ восплачѧся многихъ прежде согрѣшшихъ, ѝ не покаявшихся ѝ нечистотѣ ѝ блѧженіи ѝ стѧдоложствіи, ꙗже содѣаша.

ГЛАВѢ ѓі.

а. Третицею сѣ градѣ къ вамъ: при оустѣхъ двою ѝли тріехъ свидѣтелей станетъ всакъ глаголъ.

в. Прежде рѣхъ ѝ предглаголю, ꙗкѡ оу васъ бывъ второе, ѝ ѿсѣтствѧ нынѣ пишѣ, прежде согрѣшившымъ ѝ прочымъ всѣмъ, ꙗкѡ аще пріидѣ паки, не пощаждѣ:

г. Понеже ѝскѣшенія ѝщете глаголющагѡ во мнѣ Хрта, ѝже въ васъ не ѝзнемогаетъ, но можетъ въ васъ.

д. Ибо аще ѝ распатъ бысть ѿ немощи, но живъ ѣсть

15. А пакъ азъ съ крайнѫ радость ще иждивѭ и цѣлъ ще ся иждивѭ за душы-тѣ ви; съвсѣмъ че, като вы обычамъ азъ повече, вы мя обычате по малко.

16. Но тъй да е, азъ вы не отеготихъ, а като хытръ уловихъ вы съ измамѫ.

17. Спечелилъ ли сьмь азъ нѣщо отъ васъ, чрѣзъ нѣкого отъ тѣзи които испроводихъ до васъ?

18. Примолихъ ся Титу и съ него проводихъ братъ-тъ; Титъ ли припечели нѣщо отъ васъ? не съ истый-тъ ли духъ ходихмы? не въ исты-тѣ ли стѫпкы?

19. Пакъ ли мните че ся оправдаваны прѣдъ васъ? прѣдъ Бога говоримъ въ Христа; всичко това, възлюблени *мои*, е за ваше назиданіе.

20. Защото ся боѭ да не бы, като дойдѫ, да вы не намѣрѭ каквыто вы желаѭ, и азъ да ся не намѣрѭ за васъ не какъвто мя желаете; да не бы *да има между васъ* распри, завижданія, гнѣвове, дразненія, одумванія, шептанія, голѣмѣянія, бъркотіи.

21. Да не бы кога дойдѫ пакъ че мя смири Богъ мой при васъ, и оплачѫ мнозина които сѫ отъ напрѣдъ съгрѣшили, и не сѫ ся покаяли зарадь нечистотѫ-тѫ, блудство-то и похотливость-тѫ, които сѫ сторили.

ГЛАВА 13.

1. Ето третій пѫть идѫ при васъ; отъ уста-та на двама или трима свидѣтели ще ся подтвърди всяка рѣчь.

2. И прѣди рѣкохъ, и *пакъ* като че сьмь вторый пѫть при васъ прѣдказувамъ, и нынѣ като не сьмь при васъ пишѫ на тѣзи които сѫ изнапрѣдъ съгрѣшили, и на всичкы другы, че, ако дойдѫ пакъ, нѣма да пощадѭ:

3. Понеже търсите да опытате Христа който говори въ мене, който къмъ васъ не е немощенъ, но е силенъ между васъ.

4. Защото ако и да бы распятъ въ немощь, живъ е обаче съсъ

ѿ силы Бж҃іа: ѩ҆бо ѩ҆ мы немощствꙋемъ въ нѣмъ, но живи бꙋдемъ съ нимъ ѿ силы Бж҃іа въ васъ.

є҃. Себѣ ѩ҆скꙋшайте, а҆ще є҆стѐ въ вѣрѣ, себѣ ѩ҆скꙋшайте: ѩ҆лѝ не знаѣте себѣ, ꙗ҆кѡ І҃исъ Хр҃тосъ въ васъ є҆сть, разѣ точію чимъ неискꙋсни є҆стѐ.

ѕ҃. Оу҆повáю же ꙗ҆кѡ разꙋмѣти ѩ҆мате, ꙗ҆кѡ мы нѣсмы неискꙋсни.

з҃. Молимся же къ Бг҃ꙋ, не сотворити вамъ ни є҆динагѡ зла: не ꙗ҆кѡ да мы ѩ҆скꙋсни ꙗ҆вимся, но да вы доброе сотворитѐ, мы же ꙗ҆кѡ неискꙋсни бꙋдемъ.

и҃. Ничтоже бо можемъ на ѩ҆стинꙋ, но по ѩ҆стинѣ.

ѳ҃. Радꙋемся бо, є҆гда мы немощствꙋемъ, вы же силни бываете: ѡ҆ семъ же ѩ҆ молимся, ѡ҆ вашемъ совершенїи.

і҃. Сегѡ̀ ради не сый оу҆ васъ сїа̑ пишꙋ, да не пришедъ безщаднѡ сотворю̀ по власти, ю҆̀же Гдⷭ҇ь далъ мѝ є҆сть въ созиданїе, а҆ не на разоренїе.

а҃і. Прочее же, братїе, радꙋйтеся, совершайтеся, оутѣшайтеся, тожде мꙋдрствꙋйте, миръ ѩ҆мѣйте: ѩ҆ Бг҃ъ любвѐ ѩ҆ мира бꙋдетъ съ вами.

в҃і. Цѣлꙋйте дрꙋгъ дрꙋга лобзанїемъ ст҃ымъ: цѣлꙋютъ вы ст҃їи вси.

г҃і. Бл҃годать Гдⷭ҇а нашегѡ І҃иса Хр҃та̀, ѩ҆ любы Бг҃а ѩ҆ Ѻ҃ца ѩ҆ ѡ҆бщеніе ст҃агѡ Дх҃а со всѣми вами. А҆минь.

силѫ Божіѩ; понеже и ный въ него смы немощни, но съсъ силѫ Божіѩ ще бѫдемъ живи съ него между васъ.

5. Себе си испытувайте, да ли сте въ вѣрѫ-тѫ; себе си опытувайте. Или не познавате вы себе си, че Христосъ е въ васъ? освѣнь ако че *вы* сте неодобрени.

6. И надѣѩ ся че ще познаете че ный не смы неодобрени.

7. Молѩ Бога да не сторите нищо зло; не за да ся покажемъ ный одобрени, но за да струвате вы добро-то, а ный нека бѫдемъ неодобрени;

8. Защото не можемъ нищо противъ истинѫ-тѫ, но за истинѫ-тѫ *можемъ.*

9. Понеже ся радувамы когато ный смы немощни, а вы сте силни; наипаче това и желаемъ, ваше-то осъвьршенствованіе.

10. За това и като не сьмь при васъ пишѫ това, щото кога дойдѫ при васъ да ся не докарамъ строго, по власть-тѫ коѩто ми е далъ Господь за назиданіе, а не за разореніе.

11. И тъй, братіе, радувайте ся, съвьршенствувайте ся, утѣшавайте ся, бѫдѣте единомысленни, миръ имайте; и Богъ на любовь-тѫ и на миръ-тъ ще бѫде съ васъ.

12. Поздравѣте ся единъ другый съсъ цѣлованіе свято. Поздравяватъ вы всичкы-тѣ святіи.

13. Благодать-та на Господа Іисуса Христа, и любовь-та Божія, и общеніе-то на Святаго Духа да бѫде съсъ всичкы васъ. Аминь.

КЪ ГАЛАТѢМЪ ПОСЛАНІЄ

СТАГѢ АПЛА ПАѴЛА.

ГЛАВА А.

А. Паѵелъ Апл҃ъ, ни ѿ человѣкъ, ни человѣкомъ, но Іисъ Хр҃томъ и Бг҃омъ Оц҃емъ воскресившимъ его̀ и҆з мертвыхъ,

Б. И҆ и҆же со мно́ю всѧ̀ бра́тїѧ, це́рквамъ Галатїи́скимъ:

В. Бл҃года́ть ва́мъ и҆ ми́ръ ѿ Бг҃а Оц҃а̀ и҆ Гд҃а на́шегѡ Іисꙋ Хр҃та̀,

Г. Да́вшагѡ себѐ по грѣсѣ́хъ на́шихъ, ꙗ҆́кѡ да и҆зва́витъ на́съ ѿ настоѧ́щагѡ вѣ́ка лꙋка́вагѡ, по во́ли Бг҃а и҆ Оц҃а̀ на́шегѡ,

Д. Є҆мꙋ́же сла́ва во вѣ́ки вѣкѡ́въ. А҆ми́нь.

Є. Чꙋжда́ѧсѧ, ꙗ҆́кѡ та́кѡ ско́рѡ прелага́етесѧ ѿ зва́вшагѡ вы̀ бл҃года́тїю Хр҃то́вою, во и҆́но бл҃говѣствова́нїе:

Ѕ. Є҆́же нѣ́сть и҆́но, то́чїю нѣ́цыи сꙋ́ть смꙋща́ющїи вы̀, и҆ хотѧ́щїи превраті́ти бл҃говѣствова́нїе Хр҃то́во.

З. Но и҆ а҆́ще мы̀, и҆лѝ А҆́гг҃лъ съ небесѐ бл҃говѣсти́тъ ва́мъ па́че, є҆́же бл҃говѣсти́хомъ ва́мъ, а҆на́ѳема да бꙋ́детъ.

И. Ꙗ҆́коже предреко́хомъ, и҆ ны́нѣ па́ки глаго́лю: а҆́ще кто̀ ва́мъ бл҃говѣсти́тъ па́че є҆́же прїѧ́сте, а҆на́ѳема да бꙋ́детъ.

І. Ны́нѣ бо человѣ́ки препира́ю и҆лѝ Бг҃а; и҆лѝ и҆щꙋ̀ человѣ́-

КЪ ГАЛАТЯНОМЪ ПОСЛАНІЕ

НА СВЯТАГО АПОСТОЛА ПАВЛА.

ГЛАВА 1.

1. Павелъ, апостолъ не отъ человѣцы, нито чрѣзъ человѣка, но чрѣзъ Іисуса Христа и Бога Отца който го е въскрьсилъ отъ мьртвы-тѣ,

2. И всичкы-тѣ братія които сѫ съ мене, къмъ церквы-тѣ Галатійскы:

3. Благодать да бѫде вамъ и миръ отъ Бога Отца, и Господа нашего Іисуса Христа,

4. Който даде себе си за грѣхове-тѣ наши, за да ны избави отъ настоящій-тъ лукавъ вѣкъ, по волѭ-тѫ на Бога и Отца нашего,

5. Комуто слава-та да бѫде въ вѣкы вѣковъ. Аминь.

6. Чудѭ ся какъ вы отъ оногова който вы призова чрѣзъ благодать-тѫ Христовѫ, така скоро прѣминувате въ друго благовѣствованіе;

7. Което не е друго, но има нѣкои които вы смущаватъ, и ищѫтъ да прѣвърнѫтъ евангеліе-то Христово.

8. Но ако бы и сами ный, или ангелъ отъ небе-то да ви проповѣда *друго* евангеліе освѣнь онова което ви проповѣдахмы, да бѫде анаѳема.

9. Както по горѣ рекохмы, и сега пакъ казувамъ, ако нѣкой ви проповѣдува *друго* евангеліе освѣнь онова, което пріехте, да бѫде анаѳема.

10. Защото человѣцы ли *искамъ да* склонѭ сега, или Бога? или

кѡмъ оугождати; аще бо быхъ ещѐ человѣкѡмъ оугождалъ, Хр҃товъ рабъ не быхъ оубѡ былъ.

а҃і. Сказꙋю же вамъ, братіе, благовѣствованіе благовѣщенное ѿ менѐ, ꙗкѡ нѣсть по человѣкꙋ:

в҃і. Ни бо̀ азъ ѿ человѣка пріахъ е҃, нижѐ наꙋчихся, но ꙗвленіемъ Іисъ Хр҃товымъ.

г҃і. Слышасте бо моѐ житіѐ ѝногда̀ въ жидовствѣ, ꙗкѡ по премногꙋ гонихъ цр҃ковь Бж҃ію, и̑ разрꙋшахъ ю҃:

д҃і. И̑ преспѣвахъ въ жидовствѣ паче многихъ сверстникъ моихъ въ родѣ моемъ, и̑злиха ревнитель сый ѻ҆тѣческихъ моихъ преданій.

е҃і. Егда̀ же благоволи̑ Бг҃ъ и̑збравый ма̀ ѿ чрева матере моеѧ̀, и̑ призвавый благодатію своею,

ѕ҃і. Ꙗ̑вити Сн҃а своего̀ во мнѣ̑, да благовѣствꙋю его̀ во ꙗзы́цѣхъ: абіе не приложихся плоти и̑ крови,

з҃і. Ни взыдохъ во Іер҃лимъ къ первѣйшымъ менѐ А҆пл҃ѡмъ, но и̑дохъ во Аравію, и̑ паки возвратихся въ Дамаскъ.

и҃і. Потомъ же по тріехъ лѣтѣхъ взыдохъ во Іер҃лимъ соглѧ́дати Петра̀, и̑ пребы́хъ оу̑ негѡ̀ дні́й пятьнадесять.

ѳ҃і. И̑ногѡ же ѿ А҆пл҃ъ не видѣхъ, токмѡ Іакѡва брата Гдн҃ѧ.

к҃. А̑ ꙗ҃же пишꙋ̀ вамъ, се̑ пред̾ Бг҃омъ, ꙗкѡ не лгꙋ.

к҃а. Потомъ же пріидохъ въ страны̑ Сꙋрскія и̑ Кілікійскія:

к҃в. Бѣхъ же не знаемъ лицемъ цр҃квамъ Іудейскимъ, ꙗ҃же ѿ Хр҃тѣ̑:

к҃г. Точію же слышаше бахꙋ, ꙗкѡ гонай насъ и̑ногда̀, нынѣ̑ благовѣствꙋетъ вѣрꙋ, ю҃же и̑ногда̀ разрꙋшаше:

к҃д. И̑ славлахꙋ ѿ мнѣ̑ Бг҃а.

ГЛАВА̀ в҃.

а҃. Потомъ же по четыренадесяти лѣтѣхъ паки взыдохъ во Іер҃лимъ съ Варнавою, поемь съ собою и̑ Тіта.

искамъ да угодявамъ на человѣцы? Защото ако угодявахъ още на человѣцы, не щѣхъ да сьмь Христовъ рабъ.

11. Извѣстявамъ ви, братіе, че проповѣданно-то отъ мене евангеліе не е человѣческо;

12. Защото нито азъ отъ человѣкъ сьмь го пріелъ, нито сьмь го научилъ, освѣнь съ откровеніе Іисусъ Христово.

13. Защото сте чули нѣкогашно-то мое въ Іудейство-то поведеніе, какъ гоняхъ твьрдѣ много церквѫ-тѫ Божіѭ и разорявахъ ѭ.

14. И прѣспѣвахъ въ Іудѣйство-то повече отъ мнозина мои врьстницы въ родъ-тъ ми, понеже бѣхъ по голѣмъ ревнитель за отеческы-тѣ мои прѣданія.

15. А когато Богъ, който бѣ мя опрѣдѣлилъ отъ утробѫ-тѫ на майкѫ ми, и призвалъ чрѣзъ своѭ-тѫ благодать, благоволи,

16. Да открые Сына своего въ мене, да го проповѣдувамъ между язычницы-тѣ; отъ тойзи часъ не ся допытахъ до плъть и кръвь,

17. Нито възлѣзохъ въ Іерусалимъ при апостолы-тѣ които бѣхѫ прѣди мене, но отидохъ въ Арабіѭ, и пакъ ся завърнѫхъ въ Дамаскъ.

18. Послѣ слѣдъ три години възлѣзохъ въ Іерусалимъ, за да ся познаѭ съ Петра, и останѫхъ при него петнадесеть дена;

19. И другыго отъ апостолы-тѣ не видѣхъ освѣнь Іакова брата Господня.

20. А това което ви пишѫ, ето прѣдъ Бога *исповѣдувамъ* че не лъжѫ.

21. Послѣ дойдохъ въ Сирійскы-тѣ и Киликійскы-тѣ страны;

22. И лично не бѣхъ познатъ на Іудейскы-тѣ въ Христа церквы;

23. А чувахѫ само, че той който нѣкога ны гоняше, сега проповѣдува вѣрѫ-тѫ, коѭто нѣкога разоряваше.

24. И славяхѫ Бога за мене.

ГЛАВА 2.

1. Послѣ, слѣдъ четыринадесеть години пакъ възлѣзохъ въ Іерусалимъ съ Варнавѫ, като зѣхъ съсъ себе си и Тита.

в. Взыдохъ же по ѿкровенію, и предложихъ имъ благовѣствованіе, еже проповѣдаю во ꙗзыцѣхъ, наединѣ же мнимымъ, да не какѡ вотщѐ текѹ, или текохъ.

г. Но ни Тітъ иже со мною, Еллинъ сый, нѹжденъ бысть ѡбрѣзатися:

д. И за пришедшаю лжебратію, ꙗже привнидоша соглядати свободы нашеѧ, ꙗже имамы ѿ Хрта Іисѣ, да насъ поработатъ:

е. Имже ни къ часѹ повинѹхомся въ покореніе, да истина благовѣстіѧ пребѹдетъ въ васъ.

ѕ. Ѿ мнѧщихся же быти что, ꙗковѝ нѣкогда бѣша, ничтоже мѝ разнствѹетъ: лица Бгъ человѣча не пріемлетъ: мнѣ бо мнимїи ничтоже привозложиша:

з. Но сопротивное, оуразѹмѣвше, ꙗкѡ оувѣрено мѝ бысть благовѣстіе неѡбрѣзаніѧ, ꙗкоже Петрѹ ѡбрѣзаніѧ:

и. Ибо споспѣшествовавый Петрѹ въ посланіе ѡбрѣзаніѧ, споспѣшествова и мнѣ во ꙗзыки:

ѳ. И познавше благодать данѹю мѝ, Іакѡвъ и Кифа и Іѡаннъ мнимїи столпѝ быти, десницы даша мнѣ и Варнавѣ ѡбщеніѧ, да мы во ꙗзыки, они же во ѡбрѣзаніе:

і. Точію нищихъ да помнимъ, еже и потщахся сіе истое сотворити.

ѳі. Егда же пріиде Петръ во Антіохію, въ лицѐ емѹ противѹ стахъ, ꙗкѡ зазоренъ бѣ.

ві. Прежде бо даже не пріитѝ нѣкимъ ѿ Іакѡва, съ ꙗзыки ꙗдаше: егда же пріидоша, ѡпраташеся и ѿлѹчашеся, боѧся сѹщихъ ѿ ѡбрѣзаніѧ.

гі. И лицемѣришася съ нимъ и прочїи Іѹдеи, ꙗкѡ и Варнавѣ пристати лицемѣрствѹ ихъ.

ді. Но егда видѣхъ, ꙗкѡ не правѡ ходатъ ко истинѣ благовѣствованіѧ, рекохъ Петрѹ пред всѣми: аще ты Іѹдей

2. И то възлѣзохъ по откровеніе, та имъ прѣдложихъ евангеліе-то което проповѣдувамъ между язычницы-тѣ, особенно прѣдъ знамениты-тѣ, да не бы напразно да тичамъ или да сьмь тичалъ.

3. Но нито Титъ който бѣ съ мене, ако и да бѣше Еллинъ, не бы принуденъ да ся обрѣже:

4. А тѣзи лъжебратія, които сѫ ся вкраднѫли и примѫкнѫли да съгледателствуватъ нашѫ-тѫ свободѫ коѭто имамы въ Христа Іисуса за да ны поработятъ;

5. На тѣхъ ни на часъ не устѫпихмы да имъ ся покоримъ, *и то* за да прѣбѫде въ васъ евангелска-та истина.

6. А за тѣзи които ся мнятъ че сѫ нѣщо, каквито и да сѫ были нѣкога, менѣ ми е все едно; (Богъ не гледа на лице-то на человѣка;) защото знаменити-тѣ не ми приложихѫ нищо повече;

7. Но напротивъ, щомъ видѣхѫ че быхъ повѣренъ *да проповѣдувамъ* евангеліе-то на необрѣзаны-тѣ, както Петръ на обрѣзаны-тѣ,

8. (Защото който подѣйствува въ Петра за апостолство между обрѣзаны-тѣ, подѣйствува и въ мене за въ язычницы-тѣ;)

9. И като познахѫ даденѫ-тѫ менѣ благодать Іаковъ и Кифа и Іоаннъ, които ся виждахѫ че сѫ стълпове, дадохѫ десницы на общеніе на мене и на Варнавѫ, за да идемъ ный въ язычницы-тѣ а тѣ въ обрѣзаны-тѣ.

10. *Искахѫ* само да помнимъ сиромасы-тѣ; за което и ся потрудихъ съ усьрдіе това исто-то да сторіѭ.

11. А когато дойде Петръ въ Антіохіѭ, въспротивихъ му ся въ очи, защото бѣше достоинъ за изобличеніе.

12. Понеже прѣди да дойдѫтъ нѣкои отъ Іакова, ядѣше наедно съ язычницы-тѣ, а когато дойдохѫ, свѣнѣше ся и странѣше отъ тѣхъ, защото ся убоя отъ обрѣзаны-тѣ.

13. И съ него заедно лицемѣрствуваха и другы-тѣ Іудеи; така щото и Варнава ся увлѣче въ това тѣхно лицемѣрство.

14. Но азъ, като видѣхъ че не постѫпватъ право по истинѫ-тѫ евангелскѫ, рѣкохъ на Петра прѣдъ всичкы-тѣ: Ако ты който си

сый, ꙗзы́чески а҆ не і҆ꙋде́йски живе́ши, почто̀ ꙗзы́ки нꙋ́диши і҆ꙋде́йски жи́тельствовати;

є҃і. Мы̀ є҆стество́мъ і҆ꙋде́и, а҆ не ѿ ꙗзы̑къ грѣ́шницы.

з҃і. Оу҆вѣ́дѣвше же, ꙗ҆́кѡ не ѡ҆правди́тсѧ человѣ́къ ѿ дѣ́лъ зако́на, но то́кмѡ вѣ́рою і҆и҃съ Хр҃то́вою: и҆ мы̀ во Хр҃та̀ і҆и҃са вѣ́ровахомъ, да ѡ҆правди́мсѧ ѿ вѣ́ры Хр҃то́вы, а҆ не ѿ дѣ́лъ зако́на: занѐ не ѡ҆правди́тсѧ ѿ дѣ́лъ зако́на всѧ́ка пло́ть.

и҃і. А҆́ще ли и҆щꙋ́ще ѡ҆правди́тиса ѡ҆ Хр҃тѣ̀, ѡ҆брѣто́хомса и҆ са́ми грѣ́шницы, Хр҃то́съ оу҆́бо грѣ́хꙋ ли слꙋжи́тель; да не бꙋ́детъ.

ѳ҃і. А҆́ще бо ꙗ҆̀же разори́хъ, сі̑а̀ па́ки созида́ю, престꙋ́пника себѐ представлѧ́ю.

к҃і. А҆́зъ бо зако́номъ зако́нꙋ оу҆мро́хъ, да Бг҃ови жи́въ бꙋ́дꙋ: Хр҃то́ви сраспѧ́хсѧ:

к҃. Живꙋ̀ же не ктомꙋ̀ а҆́зъ, но живе́тъ во мнѣ̀ Хр҃то́съ: а҆ є҆́же ны́нѣ живꙋ̀ во пло́ти, вѣ́рою живꙋ̀ Сн҃а Бж҃іа, возлюби́вшагѡ менѐ и҆ преда́вшагѡ себѐ по мнѣ̀.

к҃а. Не ѿмета́ю бл҃года́ти Бж҃іа: а҆́ще бо зако́номъ пра́вда, оу҆́бо Хр҃то́съ тꙋ́не оу҆мре.

ГЛАВА̀ Г҃.

а҃. Ѡ҆ несмы́сленніи Гала́тѥ, кто́ вы прелсти́лъ є҆́сть не покори́тися и҆́стинѣ; и҆̀мже пред̾ о҆́чима і҆и҃съ Хр҃то́съ предна-пи́санъ бы́сть въ ва́съ ра́спатъ.

в҃. Сі̑є є҆ди́но хощꙋ̀ оу҆вѣ́дѣти ѿ ва́съ, ѿ дѣ́лъ ли зако́на Дх҃а прі̑а́сте и҆лѝ ѿ слꙋ́ха вѣ́ры;

г҃. Та́кѡ ли несмы́сленни є҆стѐ, наче́нше дх҃омъ, ны́нѣ пло́тїю скончава́ете;

д҃. Толи̑ка пострада́сте тꙋ́не; а҆́ще то́чїю и҆ тꙋ́не.

Іудеинъ, живѣешь языческы а не Іудейскы, защо принуждавашь язычницы-тѣ да Іудействуватъ?

15. Ный *кошто смы* природно Іудеи а не грѣшници отъ язычницы-тѣ,

16. Като знаемъ че не ся оправдава человѣкъ отъ дѣла-та на законъ-тъ, тъкмо съ вѣрѫ-тѫ въ Іисуса Христа, и ный повѣрувахмы въ Христа Іисуса, за да ся оправдаемъ отъ вѣрѫ-тѫ Христовѫ, и не отъ дѣла-та на законъ-тъ; защото отъ дѣла-та на законъ-тъ нѣма да ся оправдае никоя плъть.

17. Но като ищемъ да ся оправдаемъ чрѣзъ Христа, ако смы ся намѣрили и ный грѣшни, то Христосъ на грѣхъ-тъ ли е служитель? Да не бѫде.

18. Защото ако възсъздавамъ пакъ онова което сьмь развалилъ, показувамъ себе си прѣстѫпникъ.

19. Защото азъ чрѣзъ законъ-тъ закону мьртъвъ быхъ, да бѫдѫ живъ Богу.

20. Сраспяхъ ся съ Христа, и *сега* вече живѣіѫ не азъ, но Христосъ живѣе въ мене; а това що живѣіѫ сега въ плъть, живѣіѫ въ вѣрѫ-тѫ на Сына Божія, който мя възлюби, и прѣдаде себе си заради мене.

21. Не отвьргамъ Божіѭ-тѫ благодать; защото ако оправданіе-то быва чрѣзъ законъ-тъ, то напразно е Христосъ умрѣлъ.

ГЛАВА 3.

1. О несмысленни Галатяне, кой вы омая, да ся не покорявате на истинѫ-тѫ, *вы*, прѣдъ очи-тѣ на които Іисусъ Христосъ ся прѣдначьрта распнѫтъ между васъ?

2. Това само ищѫ да научѫ отъ васъ: Отъ дѣла-та на законъ-тъ ли пріехте Духъ-тъ, или отъ слушаніе-то на вѣрѫ-тѫ?

3. Толкозь ли сте несмысленни, че като започенѫхте съ Духъ, сега свьршате съ плъть?

4. Напусто ли толкозь пострадахте? ако наистинѫ да е напусто!

е҃. Подаа́й оу҆́бо вамъ Дх҃а, и҆ дѣ́йствꙋй сі́лы въ васъ, ѿ дѣ́лъ ли закона, и҆лѝ ѿ слꙋ́ха вѣ́ры;

ѕ҃. Ꙗ҆́коже Ѧ҆враа́мъ вѣ́рова Бг҃ꙋ, и҆ вмѣни́ся є҆мꙋ̀ въ пра́вдꙋ.

з҃. Разꙋмѣ́йте оу҆́бо, ꙗ҆́кѡ сꙋ́щіи ѿ вѣ́ры, сі́и сꙋ́ть сы́нове Ѧ҆враа́мли.

и҃. Предꙋви́дѣвше же писа́ніе, ꙗ҆́кѡ ѿ вѣ́ры ѡ҆правда́етъ ꙗ҆зы́ки Бг҃ъ, пре́жде бл҃говѣ́ствова Ѧ҆враа́мꙋ: ꙗ҆́кѡ бл҃гослова́тся ѡ҆ тебѣ̀ всѝ ꙗ҆зы́цы.

ѳ҃. Тѣ́мже сꙋ́щіи ѿ вѣ́ры, бл҃гослова́тся съ вѣ́рнымъ Ѧ҆враа́момъ.

і҃. Є҆ли́цы бо ѿ дѣ́лъ зако́на сꙋ́ть, под̾ кла́твою сꙋ́ть: пи́сано бо є҆́сть: про́клатъ вса́къ и҆́же не пребꙋ́детъ во всѣ́хъ пи́санныхъ въ кни́зѣ зако́нѣй, ꙗ҆́кѡ твори́ти а҃.

а҃і. Ѧ҆ ꙗ҆́кѡ въ зако́нѣ никто́же ѡ҆правда́етсѧ ѿ Бг҃а, ꙗ҆́вѣ, ꙗ҆́кѡ пра́ведный ѿ вѣ́ры жи́въ бꙋ́детъ:

в҃і. Зако́нъ же нѣ́сть ѿ вѣ́ры, но сотвори́вый та̀ человѣ́къ жи́въ бꙋ́детъ въ ни́хъ.

г҃і. Хр҃то́съ ны̀ и҆скꙋпи́лъ є҆́сть ѿ кла́твы зако́иныѧ, бы́въ по на́съ кла́тва: пи́сано бо є҆́сть: про́клатъ вса́къ ви́сѧй на дре́вѣ:

д҃і. Да въ ꙗ҆зы́цѣхъ бл҃говеніе Ѧ҆враа́мле бꙋ́детъ ѡ҆ Хр҃тѣ̀ Ї҆и҃сѣ, да ѡ҆бѣтова́ніе Дх҃а прі́ймемъ вѣ́рою.

є҃і. Бра́тіе, по человѣ́кꙋ глаго́лю, ѻ҆ба́че человѣ́ческагѡ предꙋтвержде́нна завѣ́та никто́же ѿмета́етъ и҆лѝ приповелѣва́етъ:

ѕ҃і. Ѧ҆враа́мꙋ же рече́ни бы́ша ѡ҆бѣ́ты, и҆ сѣ́мени є҆гѡ̀: не глаго́летъ же, и҆ сѣ́менемъ, ꙗ҆́кѡ ѡ҆ мно́зѣхъ, но ꙗ҆́кѡ ѡ҆ є҆ди́номъ, и҆ сѣ́мени твоемꙋ̀, и҆́же є҆́сть Хр҃то́съ:

з҃і. Сі́е же глаго́лю, завѣ́та предꙋтвержде́ннаго ѿ Бг҃а во Хр҃та̀, бы́вый по лѣ́тѣхъ четы́риста и҆ три́десятихъ зако́нъ не ѿмета́етъ, во є҆́же разори́ти ѡ҆бѣтова́ніе.

5. Тойзи който ви дава Духъ-тъ, и дѣйствува чудеса между васъ, отъ дѣла-та на законъ-тъ ли, или отъ слушаніе-то на вѣрж-тж *прави това?*

6. Както Авраамъ повѣрува въ Бога, и вмѣни му ся за правдж.

7. И тъй познайте че тѣзи които вѣруватъ, тѣ сж сынове Авраамови.

8. И писаніе-то като прѣдвидѣ че Богъ чрѣзъ вѣрж оправдава язычницы-тѣ, прѣдвъзвѣсти Аврааму: Въ тебе ще ся благословятъ вси-тѣ народи.

9. Така що тѣзи които вѣруватъ, благословяватъ ся *наедно* съ вѣрнаго Авраама.

10. Защото които сж отъ дѣла-та на законъ-тъ, подъ клѣтвж сж, понеже е писано: Проклѣтъ всякой който не прѣбжде въ всичко което е писано въ книгж-тж на законъ-тъ, за да го прави.

11. А то че никой не ся оправдава чрѣзъ законъ-тъ прѣдъ Бога, явно е по това че, Праведный-тъ чрѣзъ вѣрж ще бжде живъ.

12. И законъ-тъ не е отъ вѣрж; но человѣкъ-тъ който прави това *което заповѣдува законъ-тъ,* ще бжде живъ чрѣзъ него.

13. Христосъ ны искупи отъ клѣтвж-тж на закона, понеже той станж клѣтва за насъ; защото е писано: Проклѣтъ всякой който виси на дрьво.

14. За да дойде благословеніе-то Авраамово чрѣзъ Іисуса Христа на язычницы-тѣ, така що да пріемемъ обѣщаніе-то на Духъ-тъ чрѣзъ вѣрж-тж.

15. Братіе, по человѣческы говорѭ; но *и* человѣческо завѣщаніе, като е подтвърдено, никой го не разваля, нито прилага *въ него нѣщо.*

16. А обѣщанія-та ся изрекохж на Авраама и на негово-то сѣме; не казува: И на сѣмена-та, като за много, но като за едного: И на сѣме-то твое, който е Христосъ.

17. И това казувамъ, че завѣтъ прѣдутвърденъ отъ Бога въ Христа, не може да го развали законъ станжлъ слѣдъ четыристотинъ и тридесеть годины, така що да унищожи обѣщаніе-то.

И҃. Аще бо ѿ закона наслѣдіе, не ктомꙋ (оуже) ѿ ѡ҆бѣтованія: Авраамꙋ же ѡ҆бѣтованіемъ даровалъ Бг҃ъ.

А҃І. Что оубо законъ; преступленій ради приложися, дондеже пріидетъ сѣмя, ємꙋже ѡ҆бѣтовася, вчиненъ Аг҃лы, рꙋкою ходатая:

К҃. Ходатай же єдинагѡ нѣсть, Бг҃ъ же єдинъ єсть.

К҃а. Законъ ли оубо противꙋ ѡ҆бѣтованіємъ Бж҃іимъ; да не бꙋдетъ. Аще бо данъ бысть законъ могій ѡ҆живити, воистиннꙋ ѿ закона бы была правда:

К҃в. Но затворѝ писаніе всѣхъ подъ грѣхомъ, да ѡ҆бѣтованіе ѿ вѣры Ї҃исъ Хр҃товы дастся вѣрꙋющымъ.

К҃г. Прежде же пришествія вѣры, подъ закономъ стрегоми бѣхомъ затворени въ хотѧщꙋю вѣрꙋ ѿкрытися:

К҃д. Тѣмже законъ пѣстꙋнъ намъ бысть во Хр҃тѣ, да ѿ вѣры ѡ҆правдимся:

К҃е. Пришедшей же вѣрѣ, оуже не подъ пѣстꙋномъ єсмы.

К҃ѕ. Вси бо вы сынове Бж҃іи єстѣ вѣрою ѿ Хр҃тѣ Ї҃исѣ:

К҃з. Єлицы бо во Хр҃тѣ крстистеся, во Хр҃тѣ ѡ҆блекостеся.

К҃и. Нѣсть Ї҃ꙋдей, ни Єллинъ: нѣсть рабъ, ни свободь: нѣсть мꙋжескій полъ, ни женскій: вси бо вы єдино єстѣ ѿ Хр҃тѣ Ї҃исѣ.

К҃ѳ. Аще ли вы Хр҃товы: оубо Авраамле сѣмя єстѣ, и по ѡ҆бѣтованію наслѣдницы.

ГЛАВА Д҃.

А҃. Глаголю же, въ єлико время наслѣдникъ младъ єсть, ничимже лꙋчшій єсть раба, господь сый всѣхъ:

18. Защото ако е наслѣдіе-то отъ законъ-тъ, не е вече отъ обѣтованіе; но Аврааму съ обѣщаніе *го* подари Богъ.

19. И тъй защо *ся даде* законъ-тъ? Приложи ся по причинѫ на прѣстѫпленія-та, доклѣ дойде сѣме-то къмъ което станѫ обѣщаніе-то, още *той законъ* вчиненъ бы чрѣзъ ангелы-тѣ съ рѫкѫ-тѫ на единъ ходатай.

20. Но ходатай-тъ не е на едного; а Богъ е единъ.

21. И тъй законъ-тъ противенъ ли е на Божіи-тѣ обѣщанія? Да не бѫде! Защото ако бы ся далъ законъ който да може да оживотвори, то наистинѫ правда-та щѣше да е отъ законъ-тъ.

22. Но писаніе-то затвори всичко подъ грѣхъ, за да ся даде обѣщаніе-то отъ вѣрѫ-тѫ въ Іисуса Христа на тѣзи които вѣруватъ.

23. А прѣди да дойде вѣра-та, бѣхмы подъ стражѫ-тѫ на законъ-тъ, затворени до *врѣме-то на* вѣрѫ-тѫ която имаше да ся открые;

24. Така що законъ-тъ станѫ намъ дѣтоводитель къмъ Христа, да ся оправдаемъ чрѣзъ вѣрѫ-тѫ;

25. Но слѣдъ идваніе-то на вѣрѫ-тѫ, не смы вече подъ дѣтоводитель.

26. Защото всичкы сте сынове Божіи чрѣзъ вѣрѫ-тѫ въ Христа Іисуса;

27. Понеже всинца които сте ся въ Христа крьстили, въ Христа сте ся облѣкли.

28. Нѣма *вече* Іудеинъ, нито Еллинъ; нѣма рабъ, нито свободенъ; нѣма мѫжкый полъ, ни женскый; защото всичкы вы едно сте въ Христа Іисуса;

29. Ако ли сте вы Христови, то сте сѣме Авраамово, и по обѣтованіе наслѣдници.

ГЛАВА 4.

1. Казувамъ още, до колкото врѣме наслѣдникъ-тъ е младенецъ, не различа въ нищо отъ рабъ, ако и да е господарь на всичко;

в҃. Но подъ повели́тели и҆ приста̑вники є҆́сть, да́же до наро́ка ѻ҆́ча.

г҃. Та́коже и҆ мы̀, є҆гда̀ бѣ́хомъ мла́ди, подъ стїхі́ами бѣ́хомъ мі́ра порабоще́ни:

д҃. Є҆гда́ же прїи́де кончи́на лѣ́та, посла̀ Бг҃ъ Сн҃а своего̀ (є҆диноро́днаго,) рожда́емаго ѿ жены̀, быва́ема подъ зако́номъ:

є҃. Да подзакѡ́нныя и҆скꙋпитъ, да всыновле́нїе воспрїи́мемъ.

ѕ҃. И҆ поне́же є҆стѐ сы́нове, посла̀ Бг҃ъ Дх҃а Сн҃а своегѡ̀ въ сердца̀ ва́ша, вопїю́ща: А҆́ввА ѻ҆́че.

з҃. Тѣ́мже ᲂу҆жѐ нѣ́си ра́бъ, но сы́нъ: а҆́ще ли же сы́нъ, и҆ наслѣ́дникъ Бж҃їй І҆и҃съ Хр҃то́мъ.

и҃. Но тогда̀ ᲂу҆́бѡ не вѣ́дꙋще Бг҃а, слꙋжи́сте не по є҆́стествꙋ сꙋ́щымъ богѡ́мъ:

ѳ҃. Ны́нѣ же, позна́вше Бг҃а, па́че же позна́ни бы́вше ѿ Бг҃а, ка́кѡ возвраща́етеся па́ки на немѡщны́я и҆ хꙋды̑я стїхі́и, и҆мже па́ки свы́ше слꙋжи́ти хо́щете;

і҃. Дни̑ смотра́ете, и҆ мѣ́сацы, и҆ времена̀ и҆ лѣ́та.

а҃і. Бою́ся ѿ ва́съ, є҆да̀ ка́кѡ всꙋ́е трꙋди́хся въ ва́съ.

в҃і. Бꙋ́дите ꙗ҆́коже а҆́зъ, занѐ и҆ а҆́зъ, ꙗ҆́коже вы̀, бра́тїе, молю́ вы. ничи́мже менѐ ѡ҆би́дѣсте:

г҃і. Вѣ́сте же, ꙗ҆́кѡ за не́мощь пло́ти бл҃говѣсти́хъ ва́мъ пе́рвѣе,

д҃і. И҆ и҆скꙋше́нїа моегѡ̀, є҆́же во пло́ти моє́й не ᲂу҆ничижи́сте не ѡ҆плева́сте, но ꙗ҆́коже А҆́ггла Бж҃їа прїа́сте ма̀, ꙗ҆́кѡ Хр҃та̀ І҆и҃са.

є҃і. Ко́е ᲂу҆́бо ба́ше бл҃же́нство ва́ше; свидѣ́тельствꙋю бо ва́мъ, ꙗ҆́кѡ а҆́ще бы́ло мо́щно, ѻ҆́чеса̀ ва́ша и҆звертѣ́вше, да́ли бы́сте мѝ.

ѕ҃і. Тѣ́мже вра́гъ ва́мъ бы́хъ, и҆́стинꙋ ва́мъ глаго́ла;

2. Но е подъ настоятели и домостроители, до *назначенный-тъ* отъ бащѫ-тѫ срокъ.

3. Така и ный, когато бѣхмы младенци, бѣхмы порабощени подъ стихіи-тѣ на свѣтъ-тъ.

4. А когато дойде испълненіе-то на врѣме-то, проводи Богъ Сына си, който ся роди отъ женѫ, и станѫ подъ законъ-тъ,

5. За да искупи онѣзи които бѣхѫ подъ законъ-тъ за да въспріемемъ усыновеніе-то.

6. И понеже сте сынове, проводи Богъ Духъ-тъ на Сына си въ сърдца-та ваши, който выка, Авва, Отче,

7. За това не си вече рабъ, но сынъ; ако ли си сынъ *то си* и наслѣдникъ Божій чрѣзъ Христа.

8. Но тогази като не познавахте Бога, служихте на тѣзи, които не сѫ по естество богове;

9. А сега, като познахте Бога, или *да речемъ* по добрѣ като быхте познани отъ Бога, какъ ся вращате къмъ слабы-тѣ и скудны-тѣ стихіи, на които пакъ изново искате да служите?

10. Дни-тѣ смотряте, и мѣсецы-тѣ, и врѣмена-та и годины-тѣ.

11. Боѭ ся за васъ, да не бы напусто да сьмь ся трудилъ помежду вы.

12. Бѫдѣте каквото азъ, защото и азъ сьмь както вы: братіе, моліѭ ви ся, не сте ми сторили никаквѫ неправдѫ,

13. И знаете че най напрѣдъ ви проповѣдахъ евангеліе-то като бѣхъ немощенъ по плъть.

14. И вы не унищожихте, нито ся погнѫсихте отъ мое-то въ плъть-тѫ ми искушеніе, но пріехте мя като ангела Божія, като Христа Іисуса.

15. И тъй кое бѣше ваше-то блаженство? Понеже свидѣтелствувамъ за васъ че, ако да бы было възможно, очи-тѣ си быхте извьртѣли и быхте ми гы дали.

16. И тъй азъ непріятель ли ви станѫхъ, защото ви казувамъ истинѫ-тѫ?

з҃і. Ревнꙋютъ по васъ не добрѣ, но ѿлꙋчити васъ хотатъ, да имъ ревнꙋете.

и҃і. Добро же, еже ревновати всегда въ добромъ, и не точію, внегда приходити ми къ вамъ.

а҃і. Чадца моа, имиже паки болѣзнꙋю, дондеже воѡбразитсѧ Хрⷭ҇тосъ въ васъ.

к҃. Хотѣлъ же быхъ пріити къ вамъ нынѣ, и измѣнити гласъ мой, ꙗкѡ не домышляюсѧ ѿ васъ.

к҃а. Глаголите ми, иже подъ закономъ хощете быти, закона ли не слꙋшаете;

к҃в. Писано бо есть: ꙗкѡ Авраамъ два сына имѣ: единаго ѿ рабы, а дрꙋгаго ѿ свободныѧ.

к҃г. Но иже ѿ рабы, по плоти родисѧ: а иже ѿ свободныѧ, по ѡбѣтованію.

к҃д. Иже сꙋть иносказаема: сіа бо еста два завѣта: единъ оубѡ ѿ горы Сінайскіѧ, въ работꙋ раждаѧй, иже есть Агарь.

к҃е. Агарь бо, Сіна гора есть во Аравіи, прилагаетсѧ же нынѣшнемꙋ Іерлимꙋ, работаетъ же съ чады своими.

к҃ѕ. А вышній Іерлимъ, свободь есть, иже есть мати всѣмъ намъ.

к҃з. Писано бо есть: возвеселисѧ неплоды не раждающа: расторгни и возопи не болѧща, ꙗкѡ мнѡга чада пꙋстыѧ паче нежели имꙋщіѧ мꙋжа.

к҃и. Мы же, братіе, по Ісаакꙋ ѡбѣтованіѧ чада есмы.

к҃ѳ. Но ꙗкоже тогда по плоти родивыйсѧ гонаше дꙋховнаго, такѡ и нынѣ.

л҃. Но что глаголетъ писаніе; изжени рабꙋ и сына ея, не имать бо наслѣдовати сынъ рабынинъ, съ сыномъ свободныѧ.

л҃а. Тѣмже, братіе, нѣсмы рабынина чада, но свободныѧ.

17. Показуватъ къмъ васъ ревность не добрѫ, но ищѫтъ да вы отлѫчатъ, за да имате вы ревность къмъ тѣхъ.

18. Добрѣ е да сте ревнители на добро-то вынѫгы, а не само кога ся намѣрувамъ между васъ.

19. Чада мои, за които сьмь пакъ въ мѫкы на раждание доклѣ ся образи Христосъ въ васъ,

20. Искалъ быхъ да сьмь сега при васъ, и да промѣнѭ гласъ-тъ си, защото сьмь въ недоумѣние за васъ.

21. Кажѣте ми, вы които искате да сте подъ законъ, не слушате ли законъ-тъ?

22. Защото е писано, че Авраамъ инаше двама сынове, едного отъ рабынѭ-тѫ и едного отъ свободнѫ-тѫ;

23. Но тойзи който бѣ отъ рабынѭ-тѫ роди ся по плъть; а тойзи който бѣ отъ свободнѫ-тѫ, по обѣщание.

24. И това е иносказаемо; защото тѣ сѫ два-та завѣта, единый отъ Синайскѫ-тѫ горѫ, който ражда въ робство, и той е Агарь;

25. Защото Агарь е гора-та Синай въ Арабіѭ, и спосрѣща ся съ днешній-тъ Іерусалимъ; и въ робство е съ чада-та си.

26. А горній Іерусалимъ е свободенъ, който е майка на всинца ни;

27. Защото е писано: Възвесели ся неплодна, която не раждашь,възгласи и извыкай ты която не си была въ мѫкы *на раждание,* защото чада-та на запустѣлѫ-тѫ сѫ повече отъ чада-та на тѫзи която има мѫжъ.

28. А ный, братіе, чада на обѣщание-то сьмы, както Исаакъ.

29. Но както тогазь роденый-тъ по плъть, гоняше *роденаго* по духу, така и сега.

30. Но що казува писание-то? Испѫди рабынѭ-тѫ и сына ѝ; защото сынъ-тъ на рабынѭ-тѫ нѣма да бѫде наслѣдникъ наедно съсъ сынъ-тъ на свободнѫ-тѫ.

31. И тъй, братіе, не сьмы чада на рабынѭ-тѫ, но на свободнѫ-тѫ.

ГЛАВА є.

а҃. Свободою оубо, ѥюже Хрⷭ҇тосъ насъ свободѝ, стойте, и҆ не паки подъ и҆гомъ работы держитеса.

в҃. Сѐ а҃зъ Павелъ глаголю вамъ: ꙗ҆кѡ а҃ще ѡ҆брѣзаетеса, Хрⷭ҇тосъ васъ ничтоже пользѹетъ.

г҃. Свидѣтельствѹю же паки всакомѹ человѣкѹ ѡ҆брѣзающемѹса, ꙗ҆кѡ долженъ є҆сть весь законъ творити.

д҃. Оупразднистеса ѿ Хрⷭ҇та, и҆же закономъ ѡ҆правдаетеса, ѿ бл҃годати ѿпадосте:

є҃. Мы бо дх҃омъ ѿ вѣры оупованїа правды ждемъ.

ѕ҃. Ѿ Хрⷭ҇тѣ бо І҆исѣ ни ѡ҆брѣзанїе что можетъ, ни неѡбрѣзанїе, но вѣра любовїю поспѣшествѹема.

з҃. Течасте добрѣ: кто вамъ возбранѝ не покаратиса и҆стинѣ;

и҃. Препрѣнїе не ѿ призвавшагѡ вы.

ѳ҃. Малъ квасъ всѐ смѣшенїе квасить.

і҃. Азъ надѣюса ѡ҆ васъ въ Гдⷭ҇ѣ, ꙗ҆кѡ ничтоже и҆но разумѣти бѹдете: смѹщаи же васъ понесетъ грѣхъ, кто бы ни былъ.

а҃і. Азъ же, братїе, а҃ще ѡ҆брѣзанїе є҆щѐ проповѣдю, почто є҆щѐ гонимь є҆смь; оубо оупразднися соблазнъ крⷭ҇та.

в҃і. Ѿ дабы ѿсѣчени были развращающїи васъ.

г҃і. Вы бо на свободѹ звани бысте, братїе: точїю да не свобода ваша въ винѹ плоти, но любовїю работайте дрѹгъ дрѹгѹ.

д҃і. Ибо весь законъ во є҆диномъ словесѝ и҆сполнаетса, во є҆же: возлюбиши ближнаго твоего ꙗ҆коже себѐ.

є҃і. Аще же дрѹгъ дрѹга оугрызаете и҆ снѣдаете, блюдитеса, да не дрѹгъ ѿ дрѹга и҆стреблени бѹдете.

ѕ҃і. Глаголю же: дх҃омъ ходите, и҆ похоти плотскїа не совершайте.

ГЛАВА 5.

1. Стойте прочее постоянни въ свободѫ-тѫ съ коѭто ны Христосъ освободи, и не ся подлагайте пакъ подъ иго на рабство.

2. Ето, азъ Павелъ ви казувамъ че, ако ся обрѣзувате, Христосъ нѣма да вы ползува нищо;

3. А пакъ свидѣтелствувамъ на всякого человѣка, който ся обрѣзува, че е длъженъ да испълни всичкый-тъ законъ.

4. Вы които ся оправдавате чрѣзъ законъ-тъ, отстранихте ся отъ Христа: отпаднѫхте отъ благодать-тѫ.

5. Защото ный чрѣзъ Духъ-тъ ожидамы надеждѫ-тѫ на оправданіе-то отъ вѣрѫ.

6. Защото въ Христа Іисуса нито обрѣзаніе-то има нѣкаквѫ силѫ, нито необрѣзаніе-то, но вѣра която дѣйствува съ любовь.

7. *Вы* вървѣхте добрѣ; кой вы възбрани да ся не покорявате на истинѫ-тѫ?

8. *Това* прѣдумуваніе не е отъ оногозь който вы е призовалъ.

9. Малко квасъ все-то тѣсто заквасува.

10. Азъ сьмь увѣренъ за васъ въ Господа, че нѣма да помыслите нищо друго: а който вы смущава, той ще подпадне подъ наказаніе, кой былъ да былъ.

11. И азъ, братіе, ако още проповѣдувамъ обрѣзаніе, защо да сьмь още гоненъ? тогазь бы ся махнѫла соблазнь-та на крьстъ-тъ.

12. Дано ся отсѣчахѫ тѣзи които вы развращаватъ.

13. Защото вы, братіе, на свободѫ бѣхте призовани, само не *употрѣбявайте* свободѫ-тѫ за причинѫ на плъть-тѫ, но съ любовь единъ другый си слугувайте.

14. Защото всичкый-тъ законъ въ еднѫ рѣчь ся испълнява: сирѣчь въ тѫзи: Да възлюбишь ближняго твоего както самаго себе си.

15. Ако ли ся хапете единъ другый и ся ядете, пазѣте ся да не бы единъ другый да ся истрѣбите.

16. Прочее казувамъ: Ходѣте по Духу, и не извьршвайте похоти-тѣ на плъть-тѫ.

зі. Плоть бо похотствуетъ на дха, дхъ же на плоть: сіа же другъ другу противатса, да не аже хощете, сіа творитѐ.

иі. Аще ли дхомъ водими ѥстѐ, нѣсте подъ закономъ.

аі. Явлена же суть дѣла плотска, аже суть прелюбодѣаніе, блудъ, нечистота, студодѣаніе,

ві. Идwлослужеѥніе, чародѣаніа, вражды, рвеніа, завиды, арwсти, разжженіа, распри, соблазны, ереси,

ва. Зависти, убійства, піанства, безчинны личы, и подобнаа симъ: аже предглаголю вамъ, акоже и предрекохъ, акw такwваа творащіи црствіа Божіа не наслѣдатъ.

вв. Плодъ же духовный ѥсть любы, радость, миръ, долготерпѣніе, благость, милосердіе, вѣра,

вг. Кротость, воздержаніе: на таковыхъ нѣсть закона.

вд. А иже Хртовы суть, плоть распаша со страстми и похотми.

ве. Аще живемъ дхомъ, дхомъ и да ходимъ.

вѕ. Не бываимъ тщеславни, другъ друга раздражающе, другъ другу завидаще.

Глава ѕ.

а. Братіе, аще и впадетъ человѣкъ къ нѣкое прегрѣшеніе, вы духовніи исправляйте таковаго дхомъ кротости, блюдый себѐ, да не и ты искушенъ будеши.

в. Другъ друга тагwты носите, и такw исполните законъ Хртовъ.

г. Аще бо кто мнитъ себѐ быти что, ничтоже сый, умомъ лститъ себѐ.

д. Дѣло же своѐ да искушаетъ кійждо, и тогда въ себѣ точію хваленіе да имать, а не во ином:

е. Кійждо бо своѐ брема понесетъ.

17. Защото плъть-та похотствува противно-то на Духъ-тъ, а Духъ-тъ противно-то на плъть-тж, а тѣ ся противятъ едно на друго, така що да не правите това което ищете.

18. Но ако ся водите отъ Духъ-тъ, не сте подъ законъ.

19. И дѣла-та на плъть-тж сж явны: тѣ сж прѣлюбодѣяніе, блудъ, нечистота, похотливость,

20. Идолослуженіе, чародѣйство, вражды, распри, ревнованія, ярости, крамолы, раздори, ереси,

21. Зависти, убійства, піянства, кощунства, и подобны-тѣ на тѣхъ; за които ви прѣдказувамъ, както и прѣдрѣкохъ, че които правятъ таквызь *работы* нѣма да наслѣдятъ царство-то Божіе.

22. А плодъ-тъ на Духъ-тъ е любовь, радость, миръ, дълготърпѣніе, благость, милосердіе, вѣра,

23. Кротость, въздьржаніе: противъ таквызи нѣма законъ.

24. А които сж Христови, распѣли сж плъть-тж наедно съсъ страсти-тѣ и похоти-тѣ ѝ.

25. Ако Духомъ живѣемъ, Духомъ и да ходимъ.

26. Да не бывамы тщеславни, за да ся раздразнямы единъ другый, и единъ другый да си завиждамы.

ГЛАВА 6.

1. Братіе, ако и впадне человѣкъ въ нѣкое прѣгрѣшеніе, вы духовни, поправяйте таковаго съ духъ на кротость; но пази и себе си, да не бы и ты искушенъ да бждешь.

2. Единъ другыму теготы-тѣ носѣте, и така ще испълните законъ-тъ Христовъ.

3. Защото ако мни нѣкой себе си че е нѣщо, като не е нищо, лъже ся съ умъ-тъ си.

4. Но всякой да испытува свое-то дѣло, и тогазь ще има похвалж само въ себе си, а не въ другыго;

5. Защото всякой свое-то брѣме ще понесе.

ѕ҃. Да ѿбѣша́етсѧ же оу҆ча́йсѧ словесѝ оу҆ча́щемꙋ во всѣ́хъ бл҃гихъ.

з҃. Не ласти́тесѧ, Бг҃ъ порꙋга́емь не быва́етъ: є҆́же бо а҆́ще сѣ́етъ человѣ́къ, то́жде и҆ по́жнетъ:

и҃. Ꙗ҆́кѡ сѣ́й въ пло́ть свою̀, ѿ пло́ти по́жнетъ и҆ста́нїе: а҆ сѣ́й въ дх҃ъ, ѿ дх҃а по́жнетъ живо́тъ вѣ́чный.

а҃. До́брое же твора́ще да не стꙋжа́емъ сѝ: во вре́мѧ бо своѐ по́жнемъ, не ѿслабѣ́юще.

в҃. Тѣ́мже оу҆́бо до́ндеже вре́мѧ и҆́мамы, да дѣ́лаимъ бл҃го́е ко всѣ́мъ, па́че же къ при́снымъ въ вѣ́рѣ.

г҃. Ви́дите, коли́цѣми кни́гами писа́хъ ва́мъ моеѥ̀ рꙋко́ю.

д҃. Є҆ли́цы хота́тъ хвали́тисѧ по пло́ти, сі́и нꙋ́дѧтъ вы̀ ѿбрѣ́затисѧ, то́чїю да не кр҃та̀ ра́ди Хр҃то́ва гони́ми бꙋ́дꙋтъ.

є҃. Ни бо̀ ѿбрѣ́зающїисѧ са́ми зако́нъ хране́тъ: но хота́тъ ва́мъ ѿбрѣ́зоватисѧ, да въ ва́шей пло́ти похва́лѧтсѧ.

ѕ҃. Мнѣ̀ же да не бꙋ́детъ хвали́тисѧ то́кмѡ ѿ кр҃тѣ̀ Гд҃а на́шегѡ І҃и҃са Хр҃та̀: и҆́мже мнѣ̀ мі́ръ распа́сѧ, и҆ а҆́зъ мі́рꙋ.

з҃. Ѻ҆ Хр҃тѣ̀ бо І҃и҃сѣ̀ ни ѿбрѣ́занїе что̀ мо́жетъ, ни неѡбрѣ́занїе, но нова̀ тва́рь.

и҃. И҆ є҆ли́цы пра́виломъ си́мъ жи́телствꙋютъ, ми́ръ на ни́хъ и҆ ми́лость, и҆ на І҃и҃ли Бж҃їи.

і҃. Про́чее, трꙋды̀ да никто́же мѝ дае́тъ: а҆́зъ бо ꙗ҆́звы Гд҃а І҃и҃са на тѣ́лѣ моѥ́мъ ношꙋ̀.

і҃. Бл҃года́ть Гд҃а на́шегѡ І҃и҃са Хр҃та̀ со дх҃омъ ва́шимъ, бра́тїе. А҆ми́нь.

6. А тойзи който ся учи на слово-то *Божіе,* да направя участникъ въ вси-тѣ *си* добрины тогозь който го учи.

7. Не дѣйте ся лъга: Богъ поругаемъ не быва; понеже каквото посѣе человѣкъ, това ще и да пожьне.

8. Защото който сѣе въ плъть-тѫ си, отъ плъть-тѫ ще тлѣніе да пожьне; а който сѣе въ Духъ-тъ, отъ Духъ-тъ ще животъ вѣченъ да пожьне.

9. Да не ни ся додѣва да правимъ добро; Защото ако ся не уморявамы на врѣме ще пожьнемъ.

10. И тъй, доклѣ имамы врѣме, да струвамы добро на всичкы, а найвече на свои-тѣ по вѣрѫ-тѫ.

11. Виждте колко пространно писмо ви написахъ съ рѫкѫ-тѫ си.

12. Които искатъ да покажѫтъ добръ видъ по плъть, тѣ вы нудятъ да ся обрѣзувате, само да не бѫдѫтъ гонени за крьстъ-тъ Христовъ.

13. Защото нито тѣ,които ся обрѣзуватъ, пазятъ законъ-тъ, но ищѫтъ да ся обрѣзувате вы, за да ся похвалятъ въ вашѫ-тѫ плъть.

14. А азъ не дай, Боже, да ся хваліѭ, освѣнь съ крьстъ-тъ на Господа нашего Іисуса Христа, чрѣзъ когото е свѣтъ-тъ за мене распѣтъ, и азъ за свѣтъ-тъ.

15. Защото въ Христа Іисуса нито обрѣзаніе-то има нѣкоіѭ силѫ, нито необрѣзаніе-то, но ново създаніе.

16. И на *всичкы* които живѣіѭтъ по това правило, миръ на тѣхъ и милость и на Божій-тъ Израиль.

17. Отъ нынѣ никой да ми не досажда, защото азъ носіѭ на тѣло-то си бѣлѣзы-тѣ на Господа Іисуса.

18. Благодать-та на Господа нашего Іисуса Христа да бѫде, братіе, съ вашій-тъ духъ. Аминь.

КО ЄФЕСЕ́ЕМЪ ПОСЛА́НІЄ

СТ҃ЯГѡ А҃ПЛЯ ПА́ѵЛЯ.

ГЛАВА̀ А҃.

А҃. Па́ѵелъ посла́никъ І҃исъ Хр҃то́въ во́лею Бж҃іею, святы̑мъ сꙋ́щымъ во Є҃фе́сѣ и҆ вѣ́рнымъ ѿ Хр҃тѣ̀ І҃исѣ:

В҃. Бл҃года́ть ва́мъ и҆ ми́ръ ѿ Бг҃а Ѻ҃ца̀ на́шегѡ̀ и҆ Гд҃а І҃иса Хр҃та̀.

Г҃. Бл҃гослове́нъ Бг҃ъ и҆ Ѻ҃цъ Гд҃а на́шегѡ І҃иса Хр҃та̀, бл҃гослови́вый на́съ вса́цѣмъ бл҃гослове́ніемъ дх҃о́вны̑мъ въ нб҃ны̑хъ ѿ Хр҃тѣ̀,

Д҃. Ꙗ҆́коже и҆збра̀ на́съ въ не́мъ пре́жде сложе́нїа мі́ра, бы́ти на́мъ ст҃ы̑мъ и҆ непорѡ́чнымъ пред̾ ни́мъ въ любви̇̀,

Є҃. Пре́жде наре́къ на́съ во ᲂу҆сыновле́нїе І҃исъ Хр҃то́мъ въ него̀, по бл҃говоле́нїю хоте́нїа своегѡ̀,

Ѕ҃. Въ похвалꙋ̀ сла́вы бл҃года́ти своеѧ̀, є҃ю́же ѿбл҃годати̇̀ на́съ ѿ возлю́бленнѣмъ:

З҃. Ѿ не́мже и҆́мамы и҆збавле́нїе кро́вїю є҃гѡ̀, и҆ ѿставле́нїе прегрѣше́нїй, по бога́тствꙋ бл҃года́ти є҃гѡ̀:

И҃. Ю҆́же превмно́жилъ є҃сть въ на́съ во вса́кой премꙋ́дрости и҆ ра́зꙋмѣ,

А҃. Сказа́въ на́мъ та́йнꙋ во́ли своеѧ̀, по бл҃говоле́нїю своемꙋ̀, є҃же пре́жде положи̇̀ въ не́мъ:

І҃. Въ смотре́нїе и҆сполне́нїа време́нъ, возглави́ти вса́ческаѧ ѿ Хр҃тѣ̀, ꙗ҆̀же на нб҃сѣ̑хъ и҆ ꙗ҆̀же на земли̇̀ въ не́мъ:

КЪ ЕФЕСЯНОМЪ ПОСЛАНІЕ

НА СВЯТАГО АПОСТОЛА ПАВЛА.

ГЛАВА 1.

1. Павелъ съ воліѫ-тѫ Божіѭ апостолъ Іисусъ Христовъ до святыи-тѣ които сѫ въ Ефесъ, и вѣрны-тѣ въ Христа Іисуса;

2. Благодать вамъ и миръ отъ Бога Отца нашего, и Господа Іисуса Христа.

3. Благословенъ Богъ и Отецъ на Господа нашего Іисуса Христа, който е благословилъ насъ съсъ всяко духовно благословеніе въ небесно *блаженство* въ Христа:

4. Както е избралъ насъ въ него прѣдъ созданіе міра, да бѫдемъ святи и непорочни прѣдъ него въ любовь:

5. Като ны е прѣдопрѣдѣлилъ да бѫдемъ усыновени нему чрѣзъ Іисуса Христа, по благоволеніе-то на своіѭ-тѫ воліѭ,

6. За похвалѫ на славнѫ-тѫ си благодать, съ коіѭто е обдарилъ насъ чрѣзъ Възлюбленнаго *си;*

7. Въ когото имамы искупуваніе-то чрѣзъ кръвь-тѫ му, прощеніе-то на прѣгрѣшенія-та, по богатство-то на неговѫ-тѫ благодать;

8. Коіѭто е прѣумножилъ въ насъ съсъ всякѫ прѣмудрость и разумъ,

9. Като ни обади тайнѫ-тѫ на своіѭ-тѫ воліѭ по свое-то благоволеніе, което е отъ понапрѣдъ положилъ въ него си;

10. Въ устроеніе на испълненіе-то на врѣмена-та, да съвокупи въ Христа всичко, и което е на небеса-та и което е на земіѭ-тѫ; въ него,

а҃і. Въ не́мже и҆ наслѣ́дницы сотвори́хомсѧ, пре́жде наречéни бы́вше по прозрѣ́нію Бж҃ію, всѧ̑ дѣ́йствꙋющагѡ по совѣ́тꙋ во́ли своеѧ̀,

в҃і. Ꙗ҆́кѡ бы́ти на́мъ въ похвалѐніе сла́вы є҆гѡ̀ пре́жде ᲂу҆пова́вшымъ во Хр҃та̀,

г҃і. Въ не́мже и҆ вы́, слы́шавше сло́во и҆́стины, бл҃говѣствова́ніе спасе́ніѧ на́шегѡ, въ не́мже и҆ вѣ́ровавше зна́менастесѧ Дх҃омъ ѡ҆бѣтова́ніѧ ст҃ы́мъ,

д҃і. И҆же є҆́сть ѡ҆бꙋрꙋче́ніе наслѣ́діѧ на́шегѡ, во и҆́збавлѐніе снабдѣ́ніѧ, въ похвалꙋ̀ сла́вы є҆гѡ̀.

є҃і. Сегѡ̀ ра́ди и҆ а҆́зъ слы́шавъ ва́шꙋ вѣ́рꙋ ѡ҆ Хр҃тѣ̀ І҆и҃сѣ, и҆ любо́вь, ꙗ҆̀же ко всѣ́мъ ст҃ы́мъ,

ѕ҃і. Не престаю̀ бл҃годарѧ̀ ѡ҆ ва́съ, помина́ніе ѡ҆ ва́съ творѧ̀ въ моли́твахъ мои́хъ:

з҃і. Да Бг҃ъ Гдⷭ҇а на́шегѡ І҆и҃са Хр҃та̀, Ѻ҆ц҃ъ сла́вы, да́стъ ва́мъ дх҃а премꙋ́дрости и҆ ѿкрове́ніѧ, въ позна́ніе є҆гѡ̀:

и҃і. Просвѣще́нна ѻ҆чесѧ̀ се́рдца ва́шегѡ, ꙗ҆́кѡ ᲂу҆вѣ́дѣти ва́мъ, ко́е є҆́сть ᲂу҆пова́ніе зва́ніѧ є҆гѡ̀, и҆ ко́е бога́тство сла́вы достоѧ́ніѧ є҆гѡ̀ во ст҃ы́хъ,

а҃і. И҆ ко́е преспѣ́ющее вели́чество си́лы є҆гѡ̀ въ на́съ вѣ́рꙋющихъ по дѣ́йствꙋ держа́вы крѣ́пости є҆гѡ̀,

к҃. Ю҆́же содѣ́лъ ѡ҆ Хр҃тѣ̀, воскреси́въ є҆го̀ ѿ ме́ртвыхъ, и҆ посади́въ ѡ҆десны́ю себѐ на нб҃ныхъ,

к҃а. Превы́ше всѧ́кагѡ нача́лства и҆ вла́сти и҆ си́лы и҆ госпо́дства, и҆ всѧ́кагѡ и҆́мене и҆менꙋ́емагѡ не то́чію въ вѣ́цѣ се́мъ, но и҆ во грѧдꙋ́щемъ.

к҃в. И҆ всѧ̑ покорѝ подъ но́зѣ є҆гѡ̀: и҆ того̀ дадѐ главꙋ̀ вы́ше всѣ́хъ цр҃кви,

к҃г. И҆́же є҆́сть тѣ́ло є҆гѡ̀, и҆сполне́ніе и҆сполнѧ́ющагѡ всѧ́ческаѧ во всѣ́хъ.

11. Въ когото и наслѣдіе добыхмы, прѣдопрѣдѣлени бывше *на това* споредъ намѣреніе-то на *Бога* който дѣйствува всичко по съвѣтъ-тъ на своіѫ-тѫ воліѫ,

12. Да бѫдемъ за похвалѫ на славѫ-тѫ му *ный* които ся отъ напрѣдъ надѣяхмы на Христа;

13. На когото и вы *уповахте,* като чухте слово-то на истинѫ-тѫ, сирѣчь благовѣствованіе-то на ваше-то спасеніе, въ когото и като повѣрувахте, быхте запечатани съ обѣщаный-тъ Святый Духъ,

14. Който е обрученіе на наше-то наслѣдіе, до искупуваніе-то на стяжаніе-то *си,* за похвалѫ на неговѫ-тѫ славѫ.

15. За това и азъ, като чухъ вѣрѫ-тѫ ви въ Господа Іисуса, и любовь-тѫ *ви* къмъ всичкы-тѣ святыи,

16. Не прѣстанувамъ да благодаріѫ *Бога* за васъ, и да вы поменувамъ въ молитвы-тѣ си;

17. Да бы Богъ на Господа нашего Іисуса Христа, Отецъ на славѫ-тѫ, далъ вамъ духъ на прѣмудрость и на откровеніе, за да го познаете,

18. И да просвѣти сърдечны-тѣ ваши очи, за да познаете каква е надежда-та на призваніе-то му, и какво е богатство-то на славно-то негово за святыи-тѣ наслѣдіе,

19. Н колко е прѣвъсходно величіе-то на неговѫ-тѫ силѫ камъ насъ които вѣрувамы, по дѣйствіе-то на дьржавнѫ-тѫ неговѫ крѣпость,

20. Коіѭто подѣйствова въ Христа, като го въскрьси отъ мьртвы-тѣ, и тури го да сѣдне отъ деснѫ-тѫ си странѫ на небеса,

21. По горѣ отъ всяко началство и власть, и силѫ, и господство, и отъ всяко име съ което ся именуватъ, не само въ тойзи свѣтъ, но и въ бѫдѫщый-тъ;

22. И всичко покори подъ нозѣ-тѣ му; и постави го надъ всичко, главѫ на церквѫ-тѫ,

23. Която е негово-то тѣло и испълненіе-то на тогозь който испълнява все во все.

ГЛАВѦ В҃.

а҃. И҆ васъ сꙋщихъ прегрѣшенми мертвыхъ и҆ грѣхи҆ вашими:

в҃. Въ нихже и҆ногда̀ ходисте, по вѣкꙋ міра сегѡ̀, по кнѧзю власти воздꙋшныѧ: дꙋха и҆же нынѣ дѣйствꙋетъ въ сынѣхъ противленіѧ:

г҃. Въ нихже и҆ мы̀ всѝ жихомъ и҆ногда̀ въ похотехъ плоти нашеѧ, творѧще волю плоти и҆ помышленій, и҆ бѣхомъ ѥ҆стествомъ чѧда гнѣва, ꙗ҆коже и҆ прочіи:

д҃. Бг҃ъ же, богатъ сый въ милости, за премногꙋю любовь свою̀, ѥ҆юже возлюбѝ насъ,

е҃. И҆ сꙋщихъ насъ мертвыхъ прегрѣшенми, сожживѝ Хр҃томъ: бл҃годатію ѥ҆стѐ спасени:

ѕ҃. И҆ съ нимъ воскресѝ, и҆ спосадѝ на нб҃ныхъ во Хр҃тѣ І҆и҃сѣ:

з҃. Да ꙗ҆витъ въ вѣцѣхъ грѧдꙋщихъ превѣлное богатство бл҃годати своеѧ̀ бл҃гостынею на насъ ѿ Хр҃тѣ І҆и҃сѣ.

и҃. Бл҃годатію бо ѥ҆стѐ спасени чрезъ вѣрꙋ: и҆ сіѐ не ѿ васъ, Бж҃ій даръ:

ѳ҃. Не ѿ дѣлъ, да никто̀же похвалитсѧ.

і҃. Тогѡ̀ бо ѥ҆смы̀ творені́е, создани въ Хр҃тѣ І҆и҃сѣ на дѣлѧ̀ благаѧ, ꙗ҆же прежде ᲂу҆готова Бг҃ъ, да въ нихъ ходимъ.

ꙗ҃і. Тѣмже поминайте, ꙗ҆кѡ вы̀, и҆же и҆ногда̀ ꙗ҆зы́цы во плоти, глаголеміи неѡбрѣзаніе ѿ рекомагѡ ѡ҆брѣзаніѧ во плоти рꙋкотворе́ннагѡ,

в҃і. Ꙗ҆кѡ бѣсте во время̀ ѻ҆но безъ Хр҃та̀, ѿчꙋждени житіѧ̀ І҆и҃лева, и҆ чꙋжди ѿ завѣтъ ѡ҆бѣтованіѧ, ᲂу҆пованіѧ не и҆мꙋще, и҆ безбо́жни въ мірѣ;

г҃і. Нынѣ же ѿ Хр҃тѣ І҆и҃сѣ, вы̀ бывшіи и҆ногда̀ далече, близъ бысте кровію Хр҃товою.

ГЛАВА 2.

1. *Съживи* и васъ които бѣхте мьртви въ прѣстѫпленія-та и грѣхове-тѣ,

2. Въ които сте нѣкога си ходили споредъ обычай-тъ на тойзи свѣтъ, по князь-тъ на въздушнѫ-тѫ власть, духъ-тъ който дѣйствува нынѣ въ сынове-тѣ на противеніе-то;

3. Между които и ный всинца смы живѣли нѣкога си въ похоти-тѣ на нашѫ-тѫ плъть, като смы правили волѭ-тѫ на плъть-тѫ и на помыслы-тѣ; и по естество смы были, както и другы-тѣ, чада на гнѣвъ-тъ;

4. Богъ обаче, който е богатъ въ милость, за голѣмѫ-тѫ си любовь съ коѭто ны възлюби,

5. И като бѣхмы мьртвы въ прѣстѫпленія-та, оживи ны наедно съ Христа, (по благодать сте вы спасени,)

6. И съвъскрьси *ны* и турнѫ *ны* наедно да сѣднемъ въ небесно *блаженство* въ Христа Іисуса;

7. Да покаже на идущы-тѣ вѣкове прѣмного-то богатство на своѭ-тѫ благодать съ добринѫ-тѫ си къмъ насъ въ Христа Іисуса;

8. Защото по благодать сте спасени чрѣзъ вѣрѫ-тѫ; и това не *е* отъ васъ; Божій даръ е:

9. Не отъ дѣла, за да ся не похвали никой.

10. Защото негово смы твореніе, създадени въ Христа Іисуса за добры дѣла, които е Богъ прѣдуготвилъ, да ходимъ въ тѣхъ.

11. За това помнѣте, че вы нѣкога си по плъть язычници, наричани необрѣзани отъ тѣзи които ся наричатъ обрѣзани, съ обрѣзаніе на плъть-тѫ което става съ рѫцѣ,

12. Че въ онова врѣме бѣхте безъ Христа, отчуждени отъ гражданство-то Израилево, и странни отъ завѣты-тѣ на обѣщаніе-то, безъ да имате надеждѫ, и безъ Бога бѣхте на свѣтъ-тъ;

13. А сега въ Христа Іисуса, вы които нѣкога си бѣхте далеко, станѫхте близу чрѣзъ кръвь-тѫ Христовѫ.

д҃і. Тóй бо ѥ҆́сть мі́ръ на́шъ, сотвори́вый ѻ҆́боѧ ѥ҆ди́но, и҆ средостѣ́ніе ѡ҆гра́ды разори́вый:

е҃і. Враждꙋ̀ пло́тїю своѥ́ю, закóнъ за́повѣдей оу҆чéнми оу҆праздни́въ: да ѻ҆́ба созиждетъ собóю во ѥ҆ди́наго нóваго человѣ́ка, творѧ̀ ми́ръ:

з҃і. И҆ примири́тъ ѻ҆́боихъ во ѥ҆ди́номъ тѣ́лѣ бг҃ови крⷭ҇тóмъ, оу҆би́въ враждꙋ̀ на нéмъ:

и҃і. И҆ пришéдъ бл҃говѣстѝ ми́ръ ва́мъ да̑лнимъ и҆ бли̑жнимъ:

ѳ҃і. Занѐ тѣ́мъ и҆́мамы приведе́ніе ѻ҆́бои̇ во ѥ҆ди́номъ дⷭ҇ѣ ко ѻ҆ц҃ꙋ̀.

ѳ҃і. Тѣ́мже ѹ҆́бо ктомꙋ̀ нѣ́сте стра́нни и҆ пришéлцы, но сожи́телє ст҃ы̑мъ и҆ при́снїи бг҃ꙋ,

к҃. Наздáни бы́вше на ѡ҆снова́нїи А҆пⷭ҇лъ и҆ проро́къ, сꙋ́щꙋ краеꙋгóлнꙋ самомꙋ̀ І҆и҃сꙋ Хрⷭ҇тꙋ̀,

к҃а. Ѻ҆ нéмже всáко созда́ніе составля́емо растéтъ въ цр҃ковь ст҃ꙋю ѡ҆ Гдⷭ҇ѣ,

к҃в. Ѻ҆ нéмже и҆ вы созидáетеся въ жили́ще Бж҃іе Дх҃омъ.

ГЛАВА̀ Г҃.

а҃. Сегѡ̀ ра́ди а҃зъ Па́велъ ю҆́зникъ І҆и҃съ Хрⷭ҇то́въ ѡ҆ ва́съ ꙗ҆зы́цѣхъ:

в҃. А҆́ще оу҆́бѡ слы́шасте смотре́ніе бл҃года́ти Бж҃іа да́нныа мнѣ̀ въ ва́съ,

г҃. Ꙗ҆́кѡ по ѿкрове́нїю сказа́ся мнѣ̀ та́йна: ꙗ҆́коже преднаписа́хъ вма́лѣ,

д҃. Ѻ҆ нéмже мóжете чтꙋ́ще разꙋмѣ́ти ра́зꙋмъ мóй въ та́йнѣ Хрⷭ҇то́вѣ:

є҃. Ꙗ҆́же во и҆́нѣхъ ро́дѣхъ не сказа́ся сынѡ́мъ человѣ́ческимъ, ꙗ҆́коже ны́нѣ ѿкры́ся ст҃ы̑мъ ѥ҆гѡ̀ А҆пⷭ҇толѡмъ и҆ проро́кѡмъ Дх҃омъ ст҃ы́мъ:

ѕ҃. (Ꙗ҆́кѡ) бы́ти ꙗ҆зы́кѡмъ снаслѣ́дникѡмъ и҆ стѣлéсникѡмъ

14. Защото той е нашій-тъ миръ, който направи двѣ-тѣ едно, и развали срѣдніѭ-тѫ стѣнѫ на прѣградѫ-тѫ;

15. Като унищожи враждѫ-тѫ съ плъть-тѫ си, законъ-тъ на заповѣди-тѣ съ ученіе-то *си;* за да създаде въ себе си два-та въ единъ новъ человѣкъ, и да направи миръ,

16. И въ едно тѣло да примири и двама-та съ Бога чрѣзъ крьстъ-тъ, като уби на него враждѫ-тѫ;

17. И като дойде проповѣда благовѣстіе-то на миръ-тъ на васъ които *бѣхте* далеко, и на тѣзи които *бѣхѫ* близу:

18. Защото чрѣзъ него и едни-тѣ и другы-тѣ имамы достѫпъ при Отца въ единъ Духъ.

19. За то не сте вече странни и пришелци, но сограждане на святыи-тѣ, и свои на Бога.

20. Понеже быхте съзидани на основаніе-то на апостолы-тѣ и пророцы-тѣ, като е краежгъленъ *камькъ* самъ си Іисусъ Христосъ,

21. На когото всичко-то зданіе сглобявано расте за храмъ святъ Господу;

22. На когото и вы наедно ся зиждете за жилище Божіе чрѣзъ Духъ-тъ.

ГЛАВА 3.

1. За това азъ Павелъ, узникъ Іисусъ Христовъ за васъ язычници-тѣ;

2. Понеже сте чули смотреніе-то на даденѫ-тѫ мене за васъ Божіѭ благодать,

3. Че по откровеніе станѫ ми извѣстна тайна-та, (както и по прѣди ви вкратцѣ писахъ;

4. Отъ което, като прочитате, може да разумѣете мое-то проумѣваніе въ тайнѫ-тѫ Христовѫ,)

5. Която въ другы родове не бы извѣстена на человѣческы-тѣ сынове, както сега ся чрѣзъ Духа откры на святы-тѣ неговы апостолы и пророцы;

6. Да бѫдѫтъ язычници-тѣ сънаслѣдници, да съставяватъ едно

и҆ сприча́стникѡмъ ѡ҆бѣтова́нїѧ є҆гѡ̀ ѿ Хр҃тѣ І҆и҃сѣ, бл҃говѣствова́нїемъ,

з҃. Є҆мꙋ́же бы́хъ слꙋжи́тель по да́рꙋ бл҃года́ти Бж҃їѧ да́нныѧ мнѣ̀ по дѣ́йствꙋ си́лы є҆гѡ̀:

и҃. Мнѣ̀ ме́ншемꙋ всѣ́хъ ст҃ы́хъ дана̀ бы́сть бл҃года́ть сїѧ̀, во ꙗ҆зы́цѣхъ бл҃говѣсти́ти неизслѣ́дованное бога́тство Хр҃то́во,

ѳ҃. И҆ просвѣти́ти всѣ́хъ, что̀ є҆́сть смотре́нїе та́йны сокрове́нныѧ ѿ вѣкѡ́въ въ Бг҃ѣ созда́вшемъ вса́ческаѧ І҆и҃са Хр҃то́мъ,

і҃. Да ска́жетсѧ ны́нѣ нача́лѡмъ и҆ властє́мъ на нб҃ны́хъ цр҃ковїю многоразли́чнаѧ премꙋ́дрость Бж҃їѧ,

а҃і. По предложе́нїю вѣ́къ, є҆́же сотворѝ ѿ Хр҃тѣ І҆и҃сѣ Гдⷭ҇ѣ на́шемъ,

в҃і. Ѿ не́мже и҆́мамы дерзнове́нїе и҆ приведе́нїе въ надѣ́анїи вѣ́рою є҆гѡ̀:

г҃і. Тѣ́мже молю̀ вы̀ не стꙋжа́ти сѝ въ ско́рбехъ мои́хъ ѿ ва́съ, ꙗ҆̀же є҆́сть сла́ва ва́ша.

д҃і. Сегѡ̀ ра́ди преклона́ю кѡлѣ́на моѧ̀ ко Ѻ҆ц҃ꙋ Гдⷭ҇а на́шегѡ І҆и҃са Хр҃та̀.

є҃і. И҆з негѡ́же вса́ко ѻ҆те́чество на нб҃сѣ́хъ и҆ на земли̇̀ и҆менꙋ́етсѧ:

ѕ҃і. Да да́стъ ва́мъ по бога́тствꙋ сла́вы своеѧ̀, си́лою ᲂу҆твердѝтисѧ Дх҃омъ є҆гѡ̀ во внꙋ́треннѣмъ человѣ́цѣ.

з҃і. Всели́тисѧ Хр҃тꙋ̀ вѣ́рою въ сердца̀ ва́ша: въ любви̇̀ вкорене́ни и҆ ѡ҆снова́ни,

и҃і. Да возмо́жете разꙋмѣ́ти со всѣ́ми ст҃ы́мн, что̀ широта̀ и҆ долгота̀ и҆ глꙋбина̀ и҆ высота̀,

а҃і. Разꙋмѣ́ти же преспѣ́ющꙋю ра́зꙋмъ любо́вь Хр҃то́вꙋ, да и҆спо́лнитесѧ во вса́ко и҆сполне́нїе Бж҃їе.

к҃. Могꙋ́щемꙋ же па́че всѧ̑ твори́ти по преизбы́точествїю,

тѣло, и да сѫ съпричастници на негово-то обѣщаніе въ Христа, чрѣзъ евангеліе-то,

7. На което быхъ служитель по дарбѫ-тѫ на Божіѭ-тѫ благодать, която ми е дадена по дѣйствіе-то на неговѫ-тѫ силѫ;

8. На мене най малкый-тъ отъ всичкы-тѣ святыи даде ся тая благодать да благовѣстѭ между язычницы-тѣ неизслѣдимо-то богатство Христово;

9. И да просвѣтѭ вси-тѣ, що е смотреніе-то на тайнѫ-тѫ, която е была отъ вѣкы скрыта у Бога, който е създалъ всичко чрѣзъ Іисуса Христа,

10. За да стане сега чрѣзъ церквѫ-тѫ извѣстна на началства-та и власти-тѣ небесны, многоразлична-та прѣмудрость Божія,

11. Споредъ прѣдвѣчно-то намѣреніе което направи въ Христа Іисуса Господа нашего;

12. Въ когото имамы дьрзновеніе и достѫпъ съ увѣреніе чрѣзъ вѣрѫ-тѫ въ него.

13. За това вы молѭ да не ви ся додѣе отъ мои-тѣ за васъ скърби, които сѫ ваша слава.

14. За това прѣклонявамъ колѣнѣ-тѣ си прѣдъ Отца на Господа нашего Іисуса Христа,

15. Отъ когото ся именува всяко отечествіе на небеса-та и на земѭ-тѫ,

16. Да ви даде споредъ богатство-то на славѫ-тѫ си, чрѣзъ неговый-тъ Духъ да ся утвьрдите крѣпко въ вѫтрѣшній-тъ человѣкъ,

17. Чрѣзъ вѣрѫ-тѫ *ви* да ся всели Христосъ въ ваши-тѣ сьрдца; щото вкоренени и основани въ любовь-тѫ,

18. Да можете да разумѣете наедно съсъ всичкы-тѣ святыи, що е широчина-та и дължина-та и дълбочина-та и высочина-та,

19. И да познаете любовь-тѫ Христовѫ, която прѣвъсхожда *всяко* знаніе, за да ся испълните съсъ всичкѫ-тѫ пълнотѫ Божіѭ.

20. А на того, който, по дѣйствующѫ-тѫ въ насъ силѫ, може

и҆́же про́симъ и҆лѝ разꙋмѣ́емъ, по си́лѣ дѣ́йствꙋемѣй въ на́съ,

к҃а. Томꙋ̀ сла́ва въ цр҃кви ѿ Хр҃тѣ̀ І҆и҃сѣ, во всѧ̀ ро́ды вѣ́ка вѣкѡ́въ. а҆ми́нь.

ГЛАВА̀ Д҃.

а҃. Молю̀ оу҆́бо ва́съ а҆́зъ ю҆́зникъ ѿ Гдⷭ҇ѣ, досто́йнѡ ходи́ти зва́нїѧ, въ не́же зва́ни бы́сте,

в҃. Со вса́кимъ смиреномꙋ́дрїемъ и҆ кро́тостїю, съ долготерпѣ́нїемъ, терпа́ще дрꙋ́гъ дрꙋ́гꙋ любо́вїю,

г҃. Тща́щеся блюсти̑ є҆дине́нїе дх҃а въ сою́зѣ ми́ра.

д҃. Є҆ди́но тѣ́ло, є҆ди́нъ дх҃ъ, ꙗ҆́коже и҆ зва́ни бы́сте во є҆ди́номъ оу҆пова́нїи зва́нїѧ ва́шегѡ:

є҃. Є҆ди́нъ Гдⷭ҇ь, є҆ди́на вѣ́ра, є҆ди́но кр҃ще́нїе:

ѕ҃. Є҆ди́нъ Бг҃ъ и҆ Ѻ҆ц҃ъ всѣ́хъ, и҆́же на̑д всѣ́ми, и҆ чре́зъ всѣ́хъ и҆ во всѣ́хъ на́съ.

з҃. Є҆ди́номꙋ же комꙋ́ждо на́съ дадѐся бл҃года́ть по мѣ́рѣ дарова́нїѧ Хр҃то́ва.

и҃. Тѣ́мже глаго́летъ: возше́дъ на высотꙋ̀ плѣни́лъ є҆сѝ плѣ́нъ, и҆ дадѐ да̑нїѧ человѣ́кѡмъ,

ѳ҃. А҆ є҆́же, взы́де, что́ є҆́сть, то́чїю, ꙗ҆́кѡ и҆ сни́де пре́жде въ до́лнѣйшыѧ страны̑ землѝ;

і҃. Сше́дый, то́й є҆́сть и҆ возше́дый превы́ше всѣ́хъ нб҃съ, да и҆спо́лнитъ вса́ческаѧ:

а҃і. И҆ то́й да́лъ є҆́сть ѻ҆́вы оу҆́бѡ а҆́пⷭлы, ѻ҆́вы же Проро́ки, ѻ҆́вы же бл҃говѣ́стники, ѻ҆́вы же па́стыри и҆ оу҆чи́тели,

в҃і. Къ соверше́нїю ст҃ы́хъ въ де́ло слꙋже́нїѧ, въ созида́нїе тѣ́ла Хр҃то́ва:

г҃і. До́ндеже дости́гнемъ всѝ въ соедине́нїе вѣ́ры и҆ позна́нїѧ Сн҃а Бж҃їѧ, въ мꙋ́жа соверше́нна, въ мѣ́рꙋ во́зраста и҆спо́лне́нїѧ Хр҃то́ва:

да направи несравненно повече отъ колкото просимъ или мыслимъ,

21. Нему слава *да бѫде* въ церквѫ-тѫ чрѣзъ Іисуса Христа, къ всичкы-тѣ родове отъ вѣка до вѣка. Аминь.

ГЛАВА 4.

1. И тъй, азъ узникъ въ Господа, молѭ вы да ходите достойно на званіе-то, въ което быхте призовани,

2. Съсъ всяко смиреномудріе и кротость, съ дълготърпѣніе да си прѣтърпѣвате единъ другъ съ любовь,

3. Като ся стараете да увардите единство-то на Духъ-тъ въ свьрскѫ-тѫ на миръ-тъ.

4. Едно тѣло и единъ Духъ, както ся и призовахте съ еднѫ надеждѫ на званіе-то ваше;

5. Единъ Господь, една вѣра, едно крьщеніе;

6. Единъ Богъ и Отецъ на вси-тѣ, който е надъ всичкы, чрѣзъ всичкы и въ всичкы насъ.

7. А всякому отъ насъ ся даде благодать, по мѣркѫ-тѫ на Христово-то дарованіе.

8. За това казува: Като възлѣзе на высоко, плѣни плѣнъ, и даде даванія на человѣцы-тѣ.

9. А това, възлѣзе, що е друго, освѣнь, че е и слѣзлъ понапрѣдъ въ най долны-тѣ страны на земѭ-тѫ?

10. Тойзи който е слѣзлъ той е който и възлѣзе по горѣ отъ всичкы-тѣ небеса да испълни всичко.

11. И той даде едни *да сѫ* апостоли, другы пророци, другы пакъ благовѣстители, а другы пастыри и учители,

12. За усъвьршенствованіе на святыи-тѣ, въ дѣло-то на служеніе-то на тѣло-то Христово;

13. Доклѣ достигнемъ всинца въ единство-то на вѣрѫ-тѫ, и на познаніе-то на Сына Божія въ совьршенъ мѫжъ, въ мѣрѫ-тѫ на възрастъ-тъ на Христовѫ-тѫ пълнотѫ.

д҃і. Да не быва́емъ ктомꙋ младе́нцы, вла́ющеся и҆ скита́ющеся вса́кимъ вѣ́тромъ оу҆че́нїа, во лжѝ человѣ́честѣй, въ кова́рствѣ ко́зней лще́нїа:

є҃і. И҆стинствꙋюще же въ любвѝ, да возрасти́мъ въ него̀ вса́чєскаѧ, и҆же є҆́сть глава̀ Хр҃то́съ,

з҃і. И҆з негѡ́же всѐ тѣ́ло составлѧ́емо и҆ счиненва́емо прили́чнѣ, вса́цѣмъ ѡ҆сза́нїемъ подаѧ́нїа, по дѣ́йствꙋ въ мѣ́рѣ є҆ди́ныѧ коеѧ́ждо ча́сти, возраще́нїе тѣ́ла твори́тъ въ созда́нїе сама́гѡ себѐ любо́вїю.

и҃і. Сїѐ оу҆́бо глаго́лю и҆ послꙋшествꙋ́ю ѿ Гдⷭ҇а, ктомꙋ не ходи́ти ва́мъ, ꙗ҆́коже и҆ про́чїи ꙗ҆зы́цы хо́дѧтъ въ сꙋетѣ̀ оу҆мѧ̀ и҆́хъ,

ѳ҃і. Помраче́ни смы́сломъ, сꙋ́ще ѿчꙋжде́ни ѿ жи́зни Бж҃їѧ, за невѣ́жство сꙋ́щее въ ни́хъ, за ѡ҆каменє́нїе серде́цъ и҆́хъ:

к҃. И҆же въ нечаѧ́нїе вло́жшеся преда́ша себѐ стꙋдодѣѧ́нїю въ дѣ́ланїе вса́кїѧ нечистоты̀ въ лихоима́нїи:

к҃а. Вы̀ же не та́кѡ позна́сте Хр҃та̀.

к҃а. А҆́ще оу҆́бѡ слы́шасте є҆го̀, и҆ ѡ҆ не́мъ наꙋчи́стеся, ꙗ҆́коже є҆́сть и҆́стина ѿ І҆и҃сѣ:

к҃в. Ѿложи́ти ва́мъ, по пе́рвомꙋ житїю̀, ве́тхаго человѣ́ка тлѣ́ющаго въ по́хотехъ преле́стныхъ:

к҃г. Ѡ҆бновлѧ́тися же дꙋ́хомъ оу҆мѧ̀ ва́шегѡ.

к҃д. И҆ ѡ҆блещи́ся въ но́ваго человѣ́ка созда́наго по Бг҃ꙋ въ пра́вдѣ, и҆ въ преподо́бїи и҆́стины.

к҃є. Тѣ́мже ѿло́жше лжꙋ̀, глаго́лите и҆́стинꙋ кі́йждо ко и҆скреннемꙋ своемꙋ̀: занѐ є҆смы̀ дрꙋ́гъ дрꙋ́гꙋ оу҆до́ве.

к҃ѕ. Гнѣ́вайтеся, и҆ не согрѣша́йте: со́лнце да не за́йдетъ въ гнѣ́вѣ ва́шемъ,

к҃з. Нижѐ дади́те мѣ́ста дїа́волꙋ.

к҃и. Крады́й, ктомꙋ̀ да не кра́детъ, но па́че да трꙋжда́етсѧ, дѣ́лаѧ свои́ма рꙋка́ма бл҃го́е, да и҆́мать подаѧ́ти тре́бꙋющемꙋ.

14. Да не смы вече младенци, блъскани и завличани отъ всякой вѣтръ на ученіе-то, съ человѣческо-то льстеніе, съ пронырство по ухыщреніе-то на измамж-тж;

15. Но съ истинство въ любовь-тж, да порастемъ по всичко въ него, който е глава-та, Христосъ,

16. Отъ когото всичко-то тѣло съчленявано и свързувано чрѣзъ всяко сключуваніе на спомагателны-тѣ членове, споредъ съразмѣрно-то дѣйствіе на всякж еднж часть, прави тѣло-то да расте, за свое-то си въ любовь-тж назиданіе.

17. Прочее, това казувамъ и свидѣтелствувамъ въ Господа, да не ходите вече, както ходятъ и другы-тѣ язычници въ суетж-тж на умъ-тъ си,

18. Помрачени въ разумъ-тъ, и отчуждени отъ животъ-тъ Божій за невѣжество-то което е въ тѣхъ, *и* заради окамененіе-то на сърдце-то имъ.

19. Които, като въ нечувствіе сж ся прѣдали на похотливость, да вършатъ ненасытно всякж нечистотж.

20. Но вы не сте така познали Христа;

21. Понеже сте го чули, и сте научени отъ него, както е истина-та въ Іисуса,

22. Да ся съблѣчете отъ ветхый-тъ человѣкъ, споредъ по прѣдишно-то *си* поведеніе, който тлѣе въ прѣльстителны-тѣ похоти;

23. И да ся подновявате въ духъ-тъ на вашій-тъ умъ,

24. И да ся облѣчете въ новый-тъ человѣкъ, създаденый-тъ по *образъ-тъ на* Бога въ правдж и въ святость на истинж-тж.

25. За това, отхвьрлѣте лъжж-тж: и всякой съ ближняго си говорѣте истинж; защото смы удове единъ на другъ.

26. Гнѣвайте ся и не съгрѣшавайте, слънце-то да не зайде въ разгнѣваніе-то ви,

27. Нито давайте мѣсто на діаволъ-тъ.

28. Който е кралъ, да не краде вече, а наипаче да ся труди да работи добро-то съ ржцѣ-тѣ *си*, за да има да раздава и на тогози който има нуждж.

к҃а. Всáко слóво гнилó да не ѝсхóдитъ ѝз оу҆стъ вáшихъ, но тóчїю є҆же є҆сть бл҃го къ создáнїю вѣ́ры, да дáстъ бл҃годáть слы́шащымъ:

л҃. И҆ не ѡ҆скорблáйте Дх҃а ст҃áгѡ Бж҃їа, и҆мже знáменастеса въ дéнь и҆збавлéнїа.

л҃а. Всáка гóрость, и҆ гнѣ́въ, и҆ гл҃рость, и҆ кли́чь, и҆ хвлà, да вóзметса ѿ вáсъ, со всáкою злóбою:

л҃в. Бывáйте же дрꙋ́гъ ко дрꙋ́гꙋ блáзи, милосéрди, прощáюще дрꙋ́гъ дрꙋ́гꙋ, гл҃áкоже и҆ Бг҃ъ во Хр҃тѣ̀ прости́лъ є҆сть вáмъ.

ГЛАВА̀ є҃.

а҃. Бывáйте оу҆бо подражáтели Бг҃ꙋ, гл҃áкоже чáда возлю́бленнаа:

в҃. И҆ ходи́те въ любвѝ, гл҃áкоже и҆ Хр҃тóсъ возлюбилъ є҆сть нáсъ, и҆ предадѐ себѐ за нꙋ̀ приношéнїе и҆ жéртвꙋ Бг҃ꙋ въ воню̀ бл҃годхáнїа.

г҃. Блꙋ́дъ же и҆ всáка нечистотà и҆ лихоимство нижѐ да и҆менꙋ́етса въ вáсъ, гл҃áкоже подобáетъ ст҃ы́мъ:

д҃. И҆ сквернослóвїе, и҆ бесловѣ́ніе, и҆лѝ кощꙋ́ны, гл҃áже неподѡ́бнаа, но пáче бл҃годарéнїе.

є҃. Сїѐ бо да вѣ́сте, гл҃áкѡ всáкъ блꙋдни́къ, и҆лѝ нечи́стъ, и҆лѝ лихоимецъ, и҆же є҆сть і҆дѡлослꙋжи́тель, не и҆́мать достоáнїа въ цр҃твїи Хр҃тà и҆ Бг҃а.

ѕ҃. Никтóже вáсъ да лсти́тъ сꙋ́етными словесы̑: си́хъ бо рáди градéтъ гнѣ́въ Бж҃їй на сы́ны непокори́выа.

з҃. Не бывáйте оу҆бо сопричáстницы си̑мъ.

и҃. Бѣ́сте бо и҆ногдà тмà, ны́нѣ же свѣ́тъ ѿ Гдⷭ҇ѣ: гл҃áкоже чáда свѣ́та ходи́те:

ѳ҃. Плóдъ бо дх҃óвный є҆сть во всáкой бл҃гостыни и҆ прáвдѣ и҆ и҆́стинѣ:

і҃. И҆скꙋшáюще что̀ є҆сть бл҃гоꙋгóдно Бг҃ови:

29. Никое гнило слово да не излѣзва изъ уста-та ви, но онова
което е добро за потрѣбно-то назиданіе, за да принесе благодать
на тѣзи които слушатъ;
30. И не оскърбявайте Святый-тъ Духъ Божій, съ когото сте
запечатани за день-тъ на искупуваніе-то.
31. Всяко огорченіе, и ярость, и гнѣвъ, и выкъ, и хула, да ся
дигне отъ васъ наедно съсъ всякѫ злобѫ;
32. А бывайте благы единъ другыму, милосърди, прощавайте
си единъ на другый, както ви е и Богъ простилъ чрѣзъ
Христа.

ГЛАВА 5.

1. И тъй бывайте подражатели Богу, като чада възлю-
бленны;
2. И ходѣте въ любовь, както и Христосъ ны възлюби, и прѣ-
даде себе си за насъ приносъ и жьртвѫ Богу въ благовоннѫ
миризмѫ.
3. А блудъ и всякаква нечистота или лихоимство, да имъ ся не
чува нито име-то между васъ, както подобава на святыи.
4. Нито срамотны и пусты прикаскы, нито кощунства, които сѫ
неприличны нѣща; но повече *вмѣсто тѣхъ* благодареніе.
5. Защото знаете това, че всякой блудникъ, или нечистъ, или
лихоимецъ, (който е идолослужитель,) нѣма наслѣдіе въ царство-
то на Христа и Бога.
6. Да вы не льсти никой съ праздны думы; понеже за *всичко*
това иде гнѣвъ-тъ Божій врьхъ сынове-тѣ на непокорство-то.
7. И тъй не бывайте съучастници тѣмъ.
8. Защото нѣкога си бѣхте тьмнина, а сега сте видѣлина въ
Господа: ходѣте като чада на видѣлинѫ-тѫ;
9. (Защото плодъ-тъ на Духъ-тъ е въ всякѫ благостынѭ, и
правдѫ и истинѫ;)
10. Опытувайте що е благоугодно Господу.

а҃і. И҆ не прикѡща́йтеса къ дѣлѡ́мъ неплѡ́днымъ тмы̀, па́че же и҆ ѡ҆блича́йте.

в҃і. Быва́емаѧ бо ѡ҆́тай ѿ ни́хъ срамно є҆́сть и҆ глаго́лати:

г҃і. Всѧ̑ же ѡ҆блича́емаѧ, ѿ свѣ́та ꙗ҆вла́ютсѧ: всѐ бо ꙗ҆вла́емое, свѣ́тъ є҆́сть:

д҃і. Сегѡ̀ ра́ди глаго́летъ: воста́ни спа́й и҆ воскресни̑ ѿ ме́ртвыхъ, и҆ ѡ҆свѣти́тъ тѧ̀ Хр҃то́съ.

є҃і. Блюди́те оу҆́бо, ка́кѡ ѡ҆па́снѡ хо́дите, не ꙗ҆́коже не мꙋ́дри, но ꙗ҆́коже премꙋ́дри:

ѕ҃і. И҆скꙋпꙋ́юще вре́мѧ, ꙗ҆́кѡ дні́е лꙋка́ви сꙋ́ть.

з҃і. Сегѡ̀ ра́ди не быва́йте несмы́сленни, но разꙋмѣва́йте, что̀ є҆́сть во́ла Бж҃їѧ:

и҃і. И҆ не оу҆пива́йтеса ві́но́мъ, въ не́мже є҆́сть блꙋ́дъ: но па́че и҆сполна́йтеса дх҃омъ,

а҃і. Глаго́люще себѣ̀ во ѱалмѣ́хъ и҆ пѣ́нїихъ и҆ пѣ́снехъ дх҃о́вныхъ, воспѣва́юще и҆ пою́ще въ сердца́хъ ва́шихъ Гдⷭ҇ви,

к҃. Бл҃годара́ще всегда̀ ѡ҆ всѣ́хъ ѡ҆ и҆́мени Гдⷭ҇а на́шегѡ І҆и҃са Хр҃та̀ Бг҃ꙋ и҆ Ѻ҆ц҃ꙋ:

к҃а. Повинꙋ́ющеса дрꙋ́гъ дрꙋ́гꙋ въ стра́сѣ Бж҃їи.

к҃в. Жены̀, свои́мъ мꙋже́мъ повинꙋ́йтеса, ꙗ҆́коже Гдⷭ҇ꙋ,

к҃г. Занѐ мꙋ́жъ глава̀ є҆́сть жены̀, ꙗ҆́коже и҆ Хр҃то́съ глава̀ цр҃кве, и҆ то́й є҆́сть Сп҃си́тель тѣ́ла:

к҃д. Но ꙗ҆́коже цр҃ковь повинꙋ́етсѧ Хр҃тꙋ̀, та́кожде и҆ жены̀ свои́мъ мꙋже́мъ во всѣ́мъ.

к҃є. Мꙋ́жїе, люби́те своѧ̑ жены̀, ꙗ҆́коже и҆ Хр҃то́съ возлюбѝ цр҃ковь, и҆ себѐ предадѐ за ню̀:

к҃ѕ. Да ѡ҆сти́тъ ю҆̀, ѡ҆чи́стивъ ба́нею водно́ю въ глаго́лѣ,

к҃з. Да предста́витъ ю҆̀ себѣ̀ сла́вꙋ цр҃ковь, не и҆мꙋ́щꙋ скве́рны, и҆лѝ поро́ка, и҆лѝ нѣ́что ѿ таковы́хъ, но да бꙋ́детъ ст҃а̀ и҆ непоро́чна.

к҃и. Та́кѡ до́лжни сꙋ́ть мꙋ́жїе люби́ти своѧ̑ жены̀, ꙗ҆́кѡ своѧ̑ тѣ́лесѧ̀. люба́й бо свою̀ женꙋ̀, себѐ сама́го лю́битъ:

к҃ѳ. Никто́же бо когда̀ свою̀ пло́ть возненави́дѣ, но пита́етъ и҆ грѣ́етъ ю҆̀, ꙗ҆́коже и҆ Гдⷭ҇ь цр҃ковь.

11. И не участвувайте на бесплодны-тѣ дѣла на тьмнинѫ-тѫ, а наипаче и обличавайте гы.

12. Защото това което скрытомъ правятъ, срамотно е и да ся говори.

13. А всичко което ся изобличава отъ видѣлинѫ-тѫ, става явно; понеже всяко което става явно, видѣлина е;

14. За това казува: Стани ты който спишь, и въскрьсни отъ мьртвы-тѣ, и ще тя освѣти Христосъ.

15. И тъй гледайте какъ съ прѣдупазваніе да ходите, не както глупави, но както прѣмудри,

16. Искупувайте врѣме-то, защото дни-тѣ сѫ лукави.

17. Заради това не бывайте несмысленни, но разумѣвайте що е воля-та Божія.

18. И не ся опивайте съ вино, въ което е разблудство, но испълняйте ся Духомъ;

19. И разговаряйте ся съ псалмы и пѣнія и пѣсни духовны, пѣйте и въспѣвайте Господу въ сьрдце-то си,

20. Вынѫгы благодаряще за всичко Бога и Отца въ име-то на Господа нашего Іисуса Христа;

21. Покорявайте ся единъ другыму въ страхъ Божій.

22. Жены, покорявайте ся на свои-тѣ си мѫжіе, както на Господа;

23. Защото мѫжъ-тъ е глава на женѫ-тѫ, както е и Христосъ глава на церквѫ-тѫ, и той е Спаситель на тѣло-то.

24. Но както церква-та ся покорява Христу, така жены-тѣ *да ся покоряватъ* въ всичко на свои-тѣ си мѫжіе.

25. Мѫжіе, любѣте жены-тѣ си, както и Христосъ възлюби церквѫ-тѫ, и прѣдаде себе си за неѭ,

26. Да ѭ освяти и очисти съ омываніе-то съ водѫ, чрѣзъ слово-то,

27. Да ѭ прѣдстави на себе си церквѫ славнѫ, безъ да има пятно, или бръчкѫ, или *друго* нѣщо такова, но да е свята и непорочна.

28. Така сѫ длъжни мѫжіе-тѣ да любятъ жены-тѣ си, както свои-тѣ си тѣла. Който люби женѫ си, себе си люби;

29. Защото никой никога не е възненавидѣлъ своѭ-тѫ си плъть, но храни ѭ и ся грыжи за неѭ, както и Господь церквѫ-тѫ.

л҃. Занѐ оу҆ды є҆смы̀ тѣ́ла є҆гѡ̀, ѿ пло́ти є҆гѡ̀, и҆ ѿ-костѐй є҆гѡ̀.

ла҃. Сегѡ̀ ра́ди ѡ҆ста́витъ человѣ́къ ѻ҆ц҃а̀ своего̀ и҆ ма́терь: и҆ прилѣпи́тсѧ къ женѣ̀ своѐй, и҆ бꙋ́дета два̀ въ пло́ть є҆ди́нꙋ.

лв҃. Та́йна сі̑а̀ вели́ка є҆́сть: а҆́зъ же глаго́лю во Хр҃та̀, и҆ во цр҃ковь.

лг҃. Ѻ҆ва́че и҆ вы̀ по є҆ди́номꙋ, кі́йждо свою̀ женѹ̀ си́це да лю́битъ ꙗ҆́коже и҆ себѐ: а҆ жена̀ да боитсѧ своегѡ̀ мꙋ́жа.

ГЛАВА̀ ꙋ҃.

а҃. Ча̑да, послꙋ́шайте свои́хъ роди́телей ѿ Гдⷭ҇ѣ: сі̑е́ бо є҆́сть пра́ведно.

в҃. Чтѝ ѻ҆ц҃а̀ твоего̀ и҆ ма́терь: ꙗ҆̀же є҆́сть за́повѣдь пе́рваѧ во ѡ҆бѣтова́ніи:

г҃. Да бл҃го тѝ бꙋ́детъ, и҆ бꙋ́деши долголѣ́тенъ на земли̑.

д҃. И҆ ѻ҆ц҃ы̀, не раздража́йте ча̑дъ свои́хъ, но воспитова́йте и҆́хъ въ наказа́ніи и҆ оу҆че́ніи Гдⷭ҇ни.

є҃. Рабѝ, послꙋ́шайте господі́й свои́хъ по пло́ти, со стра́хомъ и҆ тре́петомъ, въ простотѣ̀ се́рдца ва́шегѡ, ꙗ҆́коже и҆ Хр҃та̀:

ѕ҃. Не пред̾ ѻ҆чи́ма то́чїю рабо́тающе ꙗ҆́кѡ человѣ́кꙋгодницы, но ꙗ҆́коже рабѝ Хр҃то́вы, твора́ще во́лю Бж҃їю, ѿ дꙋши̑.

з҃. Со бл҃горазꙋ́мїемъ слꙋжа́ще ꙗ҆́коже Гдⷭ҇ꙋ, а҆ не ꙗ҆́кѡ человѣ́кѡмъ:

и҆. Вѣ́дѧще, ꙗ҆́кѡ кі́йждо, є҆́же а҆́ще сотвори́тъ бл҃го́е, сі̑ѐ прі́иметъ ѿ Гдⷭ҇а, а҆́ще ра́бъ, а҆́ще свобо́дъ.

ѳ҃. И҆ господі́е, та̑ѫжде твори́те къ ни́мъ, послабла́юще и҆̀мъ преще́нїа: вѣ́дꙋще, ꙗ҆́кѡ и҆ ва́мъ самѣ̑мъ и҆ тѣ̑мъ Гдⷭ҇ь є҆́сть на нѣ́сѣхъ, и҆ ѡ҆биновѐніа лица̀ нѣ́сть оу҆ негѡ̀.

і҃. Про́чее же, бра́тїе моѧ̀, возмога́йте во Гдⷭ҇ѣ, и҆ въ держа́вѣ крѣ́пости є҆гѡ̀:

30. Понеже сиы удове на негово-то тѣло, отъ неговѫ-тѫ плъть, и отъ неговы-тѣ кости.

31. Заради това ще остави человѣкъ бащѫ си и майкѫ си, и ще си присоедини при женѫ-тѫ си, и ще бѫдѫтъ двама-та въ еднѫ плъть.

32. Тая тайна е голѣма; но азъ говорѭ *това* за Христа и за церквѫ-тѫ.

33. Но и вы всякой единъ отъ васъ да люби женѫ-тѫ си така както себе си; а жена-та да ся бои на мѫжъ-тъ си.

ГЛАВА 6.

1. *Вы*, чада, слушайте родители-тѣ си въ Господа; защото това е праведно.

2. Почитай отца си и майкѫ си, което е първа заповѣдь съ обѣщаніе;

3. Да ти бѫде добрѣ, и да бѫдешь многолѣтенъ на земѭ-тѫ.

4. И *вы*, отцы, не раздражавайте чада-та си, но въспитавайте гы въ ученіе и наставленіе Господне.

5. *Вы*, раби, покорявайте ся на *ваши-тѣ* по плъть господари съсъ страхъ и трепетъ, въ простотѫ-тѫ на сърдце-то си, както на Христа.

6. Не прѣдъ очи само да работите както человѣкоугодници, но както раби Христови, испълняйте отъ душѫ волѭ-тѫ Божіѭ,

7. И слугувайте доброволно *като* на Господа, а не *като* на человѣцы;

8. Понеже знаете че всякой рабъ, или свободенъ, каквото добро стори, това ще пріеме отъ Господа.

9. И *вы*, господари, исто-то правѣте тѣмъ, поослабяйте устрашаваніе-то; като знаете че *както на тѣхъ така* и на самы васъ има Господарь на небеса, и у него нѣма лицепріятіе.

10. Най послѣ, братіе мои, укрѣпявайте ся въ Господа, и въ силѫ-тѫ на негово-то могущество.

а҃і. Ѡ҆блецы́теса во вса̀ ѻ҆рꙋ́жїа Бж҃їа, ꙗ҆́кѡ возмощѝ ва́мъ ста́ти проти́вꙋ ко́знемъ дїа́вѡлскимъ:

в҃і. Ꙗ҆́кѡ нѣ́сть на́ша бра́нь къ кро́ви и҆ пло́ти, но къ начáлѡмъ, и҆ ко власте́мъ, и҆ къ мїродержи́телемъ тмы̀ вѣ́ка сегѡ̀, къ дꙋховѡ́мъ ѕло́бы подне́бє́снымъ.

г҃і. Сегѡ̀ ра́ди прїими́те вса̀ ѻ҆рꙋ́жїа Бж҃їа, да возмо́жете проти́витися въ де́нь лю́тъ, и҆ вса̑ содѣ́авше ста́ти.

д҃і. Ста́ните ᲂу҆́бо препоа́сани чресла̑ ва́ша и҆́стиною, и҆ ѡ҆бо́лкшеса въ брона̀ пра́вды,

є҃і. И҆ ѡ҆бꙋ́вше но́зѣ во ᲂу҆гото́ванїе бл҃говѣ́ствова́нїа ми́ра:

ѕ҃і. Над̾ всѣ́ми же воспрїи́мше щи́тъ вѣ́ры, въ не́мже возмо́жете вса̀ стрѣ́лы лꙋка́вагѡ разжже́нныа ᲂу҆гаси́ти:

з҃і. И҆ шле́мъ спасе́нїа воспрїими́те, и҆ ме́чь дх҃о́вный и҆́же є҆́сть глаго́лъ Бж҃їй.

и҃і. Всáкою моли́твою и҆ моле́нїемъ молáщеса на всáко вре́ма дх҃омъ, и҆ въ сїѐ и҆́стое бдáще во всáкомъ терпѣ́нїи и҆ моли́твѣ ѡ҆ всѣ́хъ ст҃ы́хъ,

а҃і. И҆ ѡ҆ мнѣ̀, да да́стса мѝ сло́во во ѿверзе́нїе ᲂу҆́стъ мои́хъ, съ дерзнове́нїемъ сказа́ти та́йнꙋ благовѣ́ствова́нїа,

к҃. Ѡ҆ не́мже посо́льствꙋю во ᲂу҆́захъ, да въ не́мъ дерза́ю, ꙗ҆́коже подоба́етъ мѝ глаго́лати.

к҃а. Да ᲂу҆вѣ́сте же и҆ вы̀, ꙗ҆̀же ѡ҆ мнѣ̀, что̀ дѣ́лаю, вса̑ ска́жетъ ва́мъ Тꙋ́хікъ возлю́бленный бра́тъ и҆ вѣ́ренъ слꙋжи́тель ѡ҆ Гдⷭ҇ѣ:

к҃в. Є҆го́же посла́хъ къ ва́мъ на сїѐ и҆́стое, да ᲂу҆вѣ́сте, ꙗ҆̀же ѡ҆ на́съ, и҆ да ᲂу҆тѣ́шитъ сердца̀ ва́ша.

к҃г. Ми́ръ бра́тїи и҆ любо́вь съ вѣ́рою ѿ Бг҃а Ѻ҆ц҃а̀ и҆ Гдⷭ҇а Ї҆и҃са Хр҃та̀.

к҃д. Бл҃года́ть со всѣ́ми лю́бащими Гдⷭ҇а на́шего Ї҆и҃са Хр҃та̀ въ неистлѣ́нїи. А҆ми́нь.

11. Облѣчѣте ся въ всеоржжіе-то Божіе, за да можете да устоите срѣщж ухыщренія-та на діаволъ-тъ;

12. Защото наша-та борба не е срѣщж кръвь и плъть, но срѣщж началства-та, срѣщж власти-тѣ, срѣщж управители-тѣ на тьмнотж-тж на тойзи вѣкъ, срѣщж лукавы-тѣ духове въ поднебеснжіж.

13. За това земѣте всеоржжіе-то Божіе, за да можете да противостоите въ день-тъ лукавый, и на всичко като надвіете, да устойте.

14. Стойте прочее прѣпасани съ истинж прѣзъ чрѣсла-та си, и облѣчени въ броніж-тж на правдж-тж,

15. И нозѣ-тѣ ви да бждж-тъ обуты въ приготваніе за благовѣстіе на миръ.

16. А врьхъ всичко *това* земѣте щитъ-тъ на вѣрж-тж, съ който ще можете да угасите всичкы-тѣ разжъжены стрѣлы на лукавый-тъ;

17. И земѣте шлемъ-тъ на спасеніе-то, и мечь-тъ на Духъ-тъ, който е слово-то Божіе;

18. Моляще ся Духомъ на всяко врѣме съсъ всякж молитвж и молбж, и въ това исто-то бждѣте бодри съсъ всяко стърпяваніе и моленіе за всичкы-тѣ святыи,

19. И за мене, да ми ся даде слово да отворіж уста-та си съ дързновеніе, за да направіж познатж тайнж-тж на благовѣстіе-то,

20. За което сьмь посланникъ въ оковы, да говоріж за него съ дързновеніе, както подобава да говоріж.

21. Но за да знаете и вы за мене, що правіж, всичко-то ще ви каже Тихикъ, възлюбленный братъ и вѣренъ въ Господа служитель;

22. Когото проводихъ до васъ за това исто-то, да разберете за насъ, и да утѣши сърдца-та ви.

23. Миръ на братія-та и любовь съ вѣрж отъ Бога Отца и Господа Іисуса Христа.

24. Благодать *да бжде* съсъ всичкы-тѣ които любятъ искренно Господа нашего Іисуса Христа. Аминь.

КЪ ФІЛІППИСІЕМЪ ПОСЛАНІЕ

СТАГО АПЛА ПАУЛА.

ГЛАВА А.

а҃. Павелъ и Тимоѳей рабы Іисъ Христовы, всѣмъ стымъ
ѿ Христѣ Іисѣ сущымъ въ Филиппѣхъ, съ епископы и дія-
коны:
в҃. Благодать вамъ и миръ ѿ Бга Отца нашегѡ, и Гда Іиса
Христа.
г҃. Благодарю Бга моего ѿ всей памяти вашей,
д҃. Всегда во всякой молитвѣ моей за всѣхъ васъ съ ра-
достію молитвꙋ мою творя,
е҃. Сꙋ общеніи вашемъ въ благовѣствованіе, ѿ перваго
дне даже и до нынѣ:
ѕ҃. Надѣявся на сіе истое, якѡ начный дѣло благо въ васъ,
совершитъ е҃, даже до дне Іисъ Христова:

з҃. Якоже есть праведно мнѣ сіе мꙋдрствовати ѿ всѣхъ
васъ, за еже имѣти ми въ сердцѣ васъ, во оузахъ моихъ
и во ѿвѣтѣ и извѣщеніи благовѣстія, сообщникѡвъ мнѣ
благодати всѣхъ васъ сꙋщихъ.
и҃. Свидѣтель во ми есть Бгъ, якѡ люблю всѣхъ васъ по
милости Іисъ Христовѣ.
ѳ҃. И ѿ семъ молюся, да любовь ваша еще паче и паче
избыточествꙋетъ въ разꙋмѣ и во всякомъ чꙋвствіи,
і҃. Во еже искꙋшати вамъ лꙋчшая, да бꙋдете чисти и
непреткновенни въ день Христовъ,

КЪ ФИЛИППЯНОМЪ ПОСЛАНІЕ

НА СВЯТАГО АПОСТОЛА ПАВЛА.

ГЛАВА 1.

1. Павелъ и Тимоѳей, раби Іисусъ Христови, до вси-тѣ въ Христа святыи, които сѫ въ Филипы, наедно съ епископы-тѣ и діакони-тѣ;

2. Благодать вамъ и миръ отъ Бога Отца нашего и Господа Іисуса Христа.

3. Благодарѭ Бога моего всякога когато вы поменувамъ,

4. (Вынѫгы, во всякѫ моѭ молитвѫ за всинца ви съ радость като правѭ молбѫ-тѫ си,)

5. Заради ваше-то участіе въ евангеліе-то отъ пьрвый-тъ день даже до нынѣ;

6. Като сьмь увѣренъ въ това исто-то, че оный който е начнѫлъ въ васъ добро дѣло, ще *го* свьрши даже до день-тъ Іисусъ Христовъ;

7. Както е и праведно за мене да мыслѭ това за всинца ви, понеже вы имамъ на сьрдце, и въ оковы-тѣ ми, и въ оправданіе-то и въ подтвьрдяваніе-то на благовѣствованіе-то, всичкы вы сте соучастници мои на благодать-тѫ.

8. Защото Богъ ми е свидѣтель, че милѣѭ за всичкы васъ съ милосьрдіе Іисусъ Христово.

9. И това ся молѭ, да прѣизобилува любовь-та ви още повече и повече въ познаніе и во всяко разумѣніе,

10. Да испытувате по добро-то, за да бѫдете искренни и непрѣпъвани до день-тъ Христовъ,

а҃і. Исполнени плодѡвъ правды Іисъ Хрто́мъ, въ славꙋ и҆
похвалꙋ Бж҃ію.
в҃і. Разꙋмѣти же хощꙋ вамъ, бра́тіе, ꙗ҆кѡ, ꙗ҆же ѿ мнѣ,
па́че во оу҆спѣхъ бл҃говѣствова́нїа прїидо́ша:
г҃і. Ꙗ҆кѡ оу҆зы мои҆ ꙗ҆вле́ны ѿ Хрт҃ѣ бы́ша во всемъ сꙋди́щи
и҆ въ про́чихъ всѣхъ,
д҃і. И҆ мно́жайшїи бра́тїа ѿ Гдⷭ҇ѣ надѣ́лавшїися ѿ оу҆захъ
мои́хъ, па́че дерза́ютъ бе́з стра́ха сло́во Бж҃іе глаго́лати.
є҃і. Нѣ́цыи оу҆бѡ по за́висти и҆ ре́вности, дрꙋзі́и же и҆ за
бл҃говоле́нїе Хрта̀ проповѣ́даютъ.
ѕ҃і. Ѻ҆ви оу҆бѡ ѿ рве́нїа Хрта̀ возвѣща́ютъ нечи́стѣ,
мня́ще печа́ль нанести̑ оу҆замъ моимъ:
з҃і. Ѻ҆ви же ѿ любве̑, вѣ́дяще, ꙗ҆кѡ во ѿвѣ́тѣ бл҃говѣ-
ствова́нїа лежꙋ̀.
и҃і. Что̀ оу҆бѡ; ѻ҆ба́че вса́цѣмъ ѻ҆бразомъ, а҆́ще вино́ю,
а҆́ще и҆́стиною, Хрто́съ проповѣ́даемь є҆́сть: и҆ ѿ се́мъ ра́дꙋюся,
но и҆ возра́дꙋюся.
а҃і. Вѣ́мъ бо, ꙗ҆кѡ сі̑є сбꙋ́детсѧ мѝ во спасе́нїе ва́шею
моли́твою и҆ пода́нїемъ Дх҃а Іисъ Хрто́ва,
к҃. По ча́нїю и҆ оу҆пова́нїю моемꙋ̀, ꙗ҆кѡ ни ѿ є҆ди́номъ же
постыжꙋ́сѧ, но во вса́комъ дерзнове́нїи, ꙗ҆коже всегда̀, и҆
ны́нѣ возвели́читсѧ Хрто́съ въ тѣ́лѣ моемъ, а҆́ще живото́мъ,
а҆́ще ли сме́ртїю.
к҃а. Мнѣ̀ бо є҆́же жи́ти, Хрто́съ: и҆ є҆́же оу҆мре́ти, при-
ѡбрѣ́тенїе є҆́сть.
к҃в. А҆́ще же, є҆́же жи́ти мѝ тѣ́ломъ, сі̑є мнѣ̀ пло́дъ дѣ́ла:
и҆ что̀ и҆зво́лю, не вѣ́мъ:
к҃г. Ѻ҆бдержи́мь же є҆́смь ѿ ѻ҆́бою, желанїе и҆́мый разрѣ-
ши́тисѧ, и҆ со Хрто́мъ бы́ти, мно́гѡ па́че лꙋ́чше:
к҃д. А҆ є҆́же пребыва́ти во пло́ти, нꙋ́жнѣйше є҆́сть ва́съ
ра́ди.
к҃е. И҆ сі̑є и҆звѣ́стнѣ вѣ́мъ, ꙗ҆кѡ бꙋ́дꙋ и҆ спребꙋ́дꙋ ва́мъ
всѣ́мъ въ ва́шъ оу҆спѣ́хъ и҆ ра́дость вѣ́ры,

11. Испълнени съ плодове на правдѫ, които сѫ чрѣзъ Іисуса Христа, въ славѫ и похвалѫ Божіѭ,

12. Искамъ още, братіе, да знаете, че всичко що ми ся случи, спомогнѫ повече за прѣуспѣяніе на евангеліе-то,

13. До толкозь щото мои-тѣ за Христа оковы станѫхѫ извѣстны на всичкѫ-тѫ преторіѭ и на всичкы другы.

14. И повечето отъ братія-та въ Господа, одьрзновени отъ мои-тѣ оковы, осмѣлихѫ ся повече да говорятъ слово-то безъ страхъ.

15. Нѣкои наистинѫ отъ завистъ и отъ любопрѣніе проповѣдуватъ Христа, а нѣкои си и отъ добрѫ волѭ.

16. Едни-тѣ възвѣщаватъ Христа отъ съперничество, не съ чистотѫ, и мыслятъ че прилагатъ тѫгѫ на оковы-тѣ ми;

17. А другы-тѣ отъ любовь, като знаѭтъ че сьмь настаненъ да защищавамъ евангеліе-то.

18. Но що *быва отъ това?* какъ и да е, или съ приструваніе, или съ истинѫ, Христосъ ся проповѣдува, и *азъ* на това ся радувамъ, и ще ся радувамъ.

19. Защото знаѭ че това ще ми излѣзе за спасеніе, съ вашѫ-тѫ молитвѫ и съ помощь-тѫ на Духъ-тъ Іисусъ Христовъ,

20. Споредъ постоянно-то мое ожиданіе и надеждѫ, че нѣма да ся посрамѭ въ нищо, но съсъ всяко дьрзновеніе, както всякога, и сега ще ся възвеличи Христосъ въ тѣло-то ми, или чрѣзъ животъ или чрѣзъ смьрть.

21. Защото за мене да сьмь живъ е Христосъ, и да умрѫ, придобываніе.

22. Но ако живѣѭ въ плъть-тѫ това ми е плодъ на дѣло-то, и що да изберѫ, не знаѭ.

23. Защото въ утѣсненіе сьмь и отъ двѣ-тѣ, понеже имамъ желаніе да отидѫ, и да сьмь съ Христа, което бы было много по добро;

24. Но да останѫ въ плъть-тѫ, по нуждно е за васъ.

25. И за това увѣренъ, знаѭ че ще останѫ и ще прѣбждѫ наедно съсъ всичкы васъ, за вашій-тъ въ вѣрѫ-тѫ успѣхъ, и за вашѫ-тѫ радость;

к҃в. Ꙗ҆́кѡ да похвала̀ ва́ша и҆збы́точествꙋетъ ѿ Хр҃та̀ І҆и҃са во мнѣ̀, моимъ прише́ствїемъ па́ки къ ва́мъ.

к҃г. То́чїю досто́йнѣ ба҃говѣ́ствова́нїю Хр҃то́вꙋ жи́тельствꙋйте, да а҆́ще прише́дъ и҆ ви́дѣвъ ва́съ, а҆́ще и҆ не сы́й ᲂу҆ ва́съ, ᲂу҆слы́шꙋ, ꙗ҆̀же ѿ ва́съ, ꙗ҆́кѡ (и҆́стиною) стоитѐ во є҆ди́номъ дꙋ́хѣ, и҆ є҆динодꙋ́шнѣ сподвизаю́щеся по вѣ́рѣ ба҃говѣ́ствованїѧ (во́лею,)

к҃д. И҆ не колѣ́блющеся ни ѿ є҆ди́номъ же ѿ сопроти́вныхъ: є҆́же тѣ́мъ ᲂу҆́кѡ є҆́сть ꙗ҆вле́нїе поги́бели, ва́мъ же спасе́нїе, и҆ сїѐ ѿ Бг҃а:

к҃е. Ꙗ҆́кѡ ва́мъ дарова́ся, є҆́же ѿ Хр҃та̀, не то́кмѡ є҆́же въ него̀ вѣ́ровати, но и҆ є҆́же по не́мъ страда́ти:

а҃. То́йже по́двигъ и҆мꙋ́ще, ꙗ҆ко́въ же во мнѣ̀ ви́дѣсте, и҆ ны́нѣ слы́шите ѿ мнѣ̀.

ГЛАВА̀ Г҃.

а҃. А҆́ще ᲂу҆́во ко́е ᲂу҆тѣше́нїе ѿ Хр҃та̀, и҆лѝ а҆́ще ка́ѧ ᲂу҆тѣ́ха любвѐ, а҆́ще ко́е ѻ҆бще́нїе Дх҃а, а҆́ще ко́е милосе́рдїе и҆ ще-дрѡ́ты,

в҃. И҆спо́лните мою̀ ра́дость, да то́жде мꙋ́дрствꙋете, тꙋ́же любо́вь и҆мꙋ́ще, є҆дноду́шни, є҆диномꙋ́дреннии:

г҃. Ничто́же по рве́нїю и҆лѝ тщесла́вїю, но смиреномꙋ́дрїемъ дрꙋ́гъ дрꙋ́га че́стїю бо́лша себѐ твора́ще:

д҃. Не свои́хъ си̑ кі́йждо, но и҆ дрꙋ́жнихъ кі́йждо смотра́йте.

є҃. Сїе́ бо да мꙋ́дрствꙋется въ ва́съ, є҆́же и҆ во Хр҃тѣ̀ І҆и҃сѣ:

ѕ҃. И҆́же во ѻ҆́бразѣ Бж҃їи сы́й, не восхище́нїемъ непщева̀ бы́ти ра́венъ Бг҃ꙋ,

з҃. Но себѐ ᲂу҆ма́лилъ, зра́къ раба̀ прїи́мъ, въ подо́бїи человѣ́честѣмъ бы́въ, и҆ ѻ҆́бразомъ ѡ҆брѣ́тесѧ ꙗ҆́коже человѣ́къ,

и҃. Смири́лъ себѐ, послꙋ́шливъ бы́въ да́же до сме́рти, сме́рти же кре́стныѧ.

26. Да ся прѣумножава чрѣзъ мене ваша-та въ Іисуса Христа похвала, съ мое-то дохожданіе пакъ при васъ.

27. Обхождайте ся само достойно на евангеліе-то Христово, да бы, или кога дойдѫ и вы видѣѭ, или като не сѫмь при васъ, да чуѭ за васъ, че стоите въ единъ духъ, и сподвизавате ся единодушно за вѣрѫ-тѫ евангелскѫ.

28. И не устрашавани въ нищо отъ противницы-тѣ; което ще бѫде доказателство за тѣхъ на погыбель, а за васъ на спасеніе, и то отъ Бога;

29. Защото, колкото за Христа, вамъ е дарено, не само да вѣрувате въ него, но и да страдате за него;

30. Като имате истый-тъ подвигъ, какъвто сте видѣли въ мене, и сега чуете *че е* въ мене.

ГЛАВА 2.

1. И тъй ако *има* нѣкое утѣшеніе въ Христа, или нѣкоя растуха отъ любовь, или нѣкое общеніе на Духа, или нѣкое милосърдіе и сожаленіе,

2. Испълнѣте радость-тѫ ми, да мыслите все едно *всички*, да имате еднаквѫ любовь, *да сте* единодушни *и* единомысленни.

3. *Да не правите* нищо отъ съперничество или отъ тщеславіе, но по смиреномудріе *всякой* единъ да има другыго по горень отъ себе си.

4. Не гледайте всякой само за себе си, но всякой и за другы-тѣ.

5. Да бѫде въ васъ сѫщо-то мудруваніе, което *бѣше* и въ Христа Іисуса;

6. Който въ образъ Божій като бѣ, не го помысли похыщеніе да е равенъ Богу,

7. Но обезслави себе си, като прія рабскый образъ, и станѫ подобенъ на человѣцы-тѣ;

8. И като ся намѣри по образъ както человѣкъ, смири себе си, и послушливъ бы даже до смьрть, и смьрть на крьстъ.

а҃. Тѣмже и҆ Бг҃ъ є҆го̀ превознесѐ, и҆ дарова̀ є҆мꙋ̀ и҆ма, є҆же па́че вса́каго и҆мене;

г҃. Да ѡ҆ и҆мени І҆и҃совѣ вса́ко колѣ́но поклони́тсѧ нб҃ныхъ и҆ земны́хъ и҆ преиспо́днихъ,

а҃і. И҆ вса́къ а҆зы́къ и҆сповѣ́сть, ꙗ҆́кѡ Гдⷭ҇ь І҆и҃съ Хрⷭ҇то́съ въ сла́вꙋ Бг҃а Ѻ҆ц҃а̀.

в҃і. Тѣ́мже, возлю́бленнїи мои̇̀, ꙗ҆́коже всегда̀ послꙋ́шасте менѐ, не ꙗ҆́коже въ прише́ствїи моѐмъ то́чїю, но ны́нѣ мно́гѡ па́че во ѿше́ствїи моѐмъ, со стра́хомъ и҆ тре́петомъ своѐ спасе́нїе содѣва́йте:

г҃і. Бг҃ъ бо є҆́сть дѣ́йствꙋй въ ва́съ, и҆ є҆́же хотѣ́ти и҆ є҆́же дѣ́ати ѡ҆ бл҃говоле́нїи.

д҃і. Всѧ̑ твори́те безъ роптанїѧ и҆ размышле́нїѧ,

є҃і. Да бꙋ́дете непови́нни и҆ цѣ́ли, ча̑да Бж҃їа непори́чна посредѣ̀ ро́да стропти́ва и҆ развращѐна, въ ни́хже ꙗ҆вла́етесѧ ꙗ҆́коже свѣ́тила въ мі́рѣ,

ѕ҃і. Сло́во живо́тно придержа́ще, въ похвалꙋ̀ мнѣ̀ въ де́нь Хрⷭ҇то́въ, ꙗ҆́кѡ не вотщѐ теко́хъ, ни вотщѐ трꙋди́хсѧ.

з҃і. Но а҆́ще и҆ жре́нъ быва́ю ѡ҆ же́ртвѣ и҆ слꙋ́жвѣ вѣ́ры ва́шеѧ, ра́дꙋюсѧ и҆ сора́дꙋюсѧ всѣ́мъ ва́мъ:

и҃і. Та́коже и҆ вы̀ ра́дꙋйтесѧ и҆ сора́дꙋйтесѧ мнѣ̀.

а҃і. Оу҆пова́ю же ѡ҆ Гдѣ̀ І҆и҃сѣ, Тїмоѳе́а вско́рѣ посла́ти къ ва́мъ, да и҆ а҆́зъ бл҃годꙋ́шествꙋю, оу҆вѣ́дѣвъ, ꙗ҆̀же ѡ҆ ва́съ:

к҃. Ни є҆ди́нагѡ бо и҆ма́мъ равнодꙋ́шна, и҆̀же при́снѣе ѡ҆ ва́съ попече́тсѧ.

к҃а. Вси́ бо свои́хъ сѝ и҆щꙋ́тъ, а̑ не ꙗ҆̀же Хрⷭ҇та̀ І҆и҃са:

к҃в. И҆скꙋ́ство же є҆гѡ̀ зна́ете, занѐ ꙗ҆́коже ѻ҆ц҃ꙋ̀ ча̑до, со мно́ю порабо́талъ въ бл҃говѣ́стїи.

9. За това и Богъ го прѣвъзвыши, и подари му име което е надъ всяко *друго* име;

10. Така що на Іисусово-то име да ся поклони всяко колѣно отъ небесны-тѣ, и земны-тѣ и подземны-тѣ;

11. И всякой языкъ да исповѣда, че Іисусъ Христосъ *е* Господь, за славѫ на Бога Отца.

12. Заради това, възлюбленни мои, каквото сте *мя* вынѫгы слушали, не само както когато сьмь при васъ, но сега много повече като не сьмь при васъ, изработувайте спасеніе-то си съсъ страхъ и трепетъ;

13. Защото Богъ е който дѣйствува въ васъ и хотѣніе-то и дѣйствуваніе-то, споредъ *неговѫ-тѫ* добрѫ волѭ.

14. Правѣте всичко безъ роптаніе и противорѣчіе,

15. Да бѫдете безукоризнени и незлобиви, чада Божіи непорочны въ срѣдъ строптивъ и развращенъ родъ, между който свѣтите като свѣтила на свѣтъ-тъ,

16. Като дьржите слово-то на *вѣчный-тѣ* животъ, за моѭ похвалѫ въ день-тъ Христовъ, че не сьмь тичалъ напразно, и не сьмь ся напразно трудилъ.

17. Но, ако и да ся приносямъ азъ възліяніе за жьртвѫ-тѫ и за служеніе-то на вашѫ-тѫ вѣрѫ, радувамъ ся и срадувамъ ся съсъ всичкы васъ.

18. И така и вы ся радувайте и срадувайте ся съ мене.

19. И надѣѭ ся на Господа Іисуса, скоро да проводѭ до васъ Тимоѳея, да ся утѣшѫ духомъ и азъ като разберѫ за ваше-то състояніе.

20. Защото нѣмамъ *другыго* никого на еднакъвъ духъ *съ мене,* който да ся погрыжи искренно за васъ;

21. Понеже всичкы-тѣ тьрсятъ свое-то си; *а* не което е на Христа Іисуса;

22. А вы знаете неговѫ-тѫ вѣрность, че както чадо съ отца си слугува съ мене въ благовѣствованіе-то.

к҃г. Сего́ же оу҆́бѡ оу҆пова́ю посла́ти а҆́віе, повнегда̀ оу҆вѣ́мъ, ꙗ҆́же ѿ мнѣ̀:

к҃д. Надѣ́юсѧ же ѿ Гдⷭ҇а, ꙗ҆́кѡ и҆ са́мъ ско́рѡ пріи҆дꙋ̀ къ ва́мъ.

к҃е. Потре́бнѣе же возмнѣ́хъ Є҆пафроді́та бра́та и҆ споспѣ́шника и҆ сво́инника моего̀, ва́шего же посла́нника, и҆ слꙋжи́тела потре́бѣ моеѝ, посла́ти къ ва́мъ:

к҃ѕ. Поне́же желаніемъ жела́ше ви́дѣти всѣ́хъ ва́съ, и҆ тꙋжа́ше, занѐ слы́шасте, ꙗ҆́кѡ болѣ̀.

к҃з. И҆́бо болѣ̀ бли́зъ сме́рти: но Бг҃ъ поми́лова є҆го̀, не є҆го̀же то́кмѡ, но и҆ менѐ, да не ско́рбь на ско́рбь пріи́мꙋ̀.

к҃и. Скорѣ́е оу҆́бо посла́хъ є҆го̀, да ви́дѣвше є҆го̀ па́ки возра́дꙋетеса, и҆ а҆́зъ безпеча́ленъ пребꙋ́дꙋ.

к҃а. Пріими́те оу҆́бо є҆го̀ ѿ Гдⷭ҇а со вса́кою ра́достію, и҆ такѡвы́а чє́стны и҆мѣ́йте:

л҃. Занѐ за дѣ́ло Хрⷭ҇то́во да́же до сме́рти прибли́жисѧ, поно́дивъ себѐ вседꙋ́шнѡ, да и҆спо́лнитъ ва́ше лише́ніе, слꙋ́жбы ꙗ҆́же ко мнѣ̀.

ГЛАВА̀ Г҃.

а҃. Про́чее же, бра́тіе моа̀, ра́дꙋйтеса ѿ Гдⷭ҇а: та̑жде бо писа́ти ва́мъ, мнѣ̀ оу҆́бѡ нелѣ́ностно, ва́мъ же тве́рдо.

в҃. Блюди́теса ѿ псѡ́въ, блюди́теса ѿ злы́хъ дѣ́лателей, блюди́теса ѿ сѣче́нїа:

г҃. Мы́ бо є҆́смы ѡ҆́брѣзаніе, и҆́же дꙋ́хомъ Бг҃ꙋ слꙋ́жимъ, и҆ хва́лимсѧ ѿ Хрⷭ҇тѣ̀ І҆и҃сѣ, а҆ не въ пло́ти надѣ́емсѧ,

д҃. И҆́бо и҆ а҆́зъ и҆мѣ́ю надѣ́аніе та́кожде во пло́ти. а҆́ще кто̀ и҆́нъ мни́тъ надѣ́атисѧ во пло́ти, а҆́зъ па́че:

є҃. Ѡ҆брѣ́занъ ѻ҆смодне́внѡ, ѿ ро́да І҆и҃лева, колѣ́на Веніамі́нова, Є҆вре́инъ ѿ Є҆вре́й, по закѡ́нꙋ Фарі́сей,

23. И тъй, надѣѭ ся него да проводѭ тутакси, щомъ разберѫ какъ ще стане съ мене;

24. А увѣренъ сымь въ Господа че и самъ скоро ще дойдѫ.

25. Помислихъ обаче за нуждно да проводѭ до васъ Епафродита, брата и сотрудника и сподвижника моего, а вашего посланника, и служителя на потрѣбѫ-тѫ ми;

26. Понеже милѣяше за всичкы васъ, и тѫжаше, защото бѣхте чули че бѣ боленъ.

27. И наистинѫ болѣдува близу до смьрть; но Богъ го помилува, и не тъкмо него, но и мене, да ми не стане скърбь врьхъ скърбь.

28. За това и по скоро го проводихъ, да ся възрадувате като го видите пакъ, и азъ да бѫдѫ по безскърбенъ.

29. И тъй пріимѣте го въ Господа съсъ всякѫ радость, и имайте таквызи на почесть;

30. Понеже за дѣло-то Христово наближи до смьрть, защото прѣзрѣ животъ-тъ си, да допълни недостатъкъ-тъ на ваши-тѣ къмъ мене услуги.

ГЛАВА 3.

1. При това, братіе мои, радувайте ся въ Господа; азъ да ви пишѫ все това исто-то, колкото за мене не ми е досадно, а за васъ е безопасно.

2. Пазѣте ся отъ псета-та, пазѣте ся отъ злы-тѣ работницы, пазѣте ся отъ лъжливо-то обрѣзаніе;

3. Защото обрѣзаніе-то смы ный, които духомъ служимъ Богу, и ся хвалимъ съ Христа Іисуса, и увѣреніе-то ни не е на плъть-тѫ.

4. Ако и *да могѫ* азъ и на плъть-тѫ да имамъ увѣреніе. Ако бы другъ нѣкой мыслилъ че може да има увѣреніе на плъть-тѫ, то азъ повече;

5. Обрѣзанъ въ осмый-тъ день, изъ родъ-тъ Израилевъ, *отъ* племе-то Веніаминово, Евреинъ отъ Евреи, по законъ-тъ Фарисей,

в҃. По ре́вности гони́хъ цр҃ковь Бж҃ію, по пра́вдѣ зако́нѣй бы́въ непоро́ченъ.

г҃. Но ꙗ҆́же мѝ бѧ́хꙋ приѡбрѣ́тенїа, сїѧ̑ вмѣни́хъ Хр҃та̀ ра́ди тщетꙋ̀:

д҃. Но оу҆́бѡ вмѣна́ю всѧ̑ тщетꙋ̀ бы́ти за превосходѧ́щее разꙋмѣ́нїе Хр҃та̀ І҆и҃са Гдⷭ҇а моегѡ̀. є҆гѡ́же ра́ди всѣ́хъ ѿщети́хсѧ: и҆ вмѣна́ю всѧ̑ оу҆ме́ты бы́ти, да Хр҃та̀ приѡбрѧ́щꙋ,

є҃. И҆ ѡ҆брѧ́щꙋсѧ въ не́мъ, не и҆́мый моеѧ̀ пра́вды, ꙗ҆́же ѿ закона, но ꙗ҆́же вѣ́рою (І҆и҃съ) Хр҃то́вою, сꙋ́щꙋю ѿ Бг҃а пра́вдꙋ въ вѣ́рѣ,

ѕ҃. Ꙗ҆́кѡ разꙋмѣ́ти є҆го̀, и҆ си́лꙋ воскресе́нїѧ є҆гѡ̀, и҆ сообще́нїе страсте́й є҆гѡ̀, сообразꙋ́ѧсѧ сме́рти є҆гѡ̀,

з҃. А҆́ще ка́кѡ дости́гнꙋ въ воскресе́нїе ме́ртвыхъ:

и҃. Не занѐ оу҆жѐ достиго́хъ и҆лѝ оу҆жѐ соверши́хсѧ, гоню́ же а҆́ще и҆ пости́гнꙋ, ѿ не́мже и҆ постиже́нъ бы́хъ ѿ Хр҃та̀ І҆и҃са.

ѳ҃. Бра́тїе, а҆́зъ себѐ не оу҆ помышлѧ́ю дости́гша: є҆ди́ню же, за̑днѧѧ оу҆бѡ забыва́ѧ, въ пре́днѧѧ же простира́ѧсѧ,

і҃. Со оу҆се́рдїемъ гонію̀, къ по́чести вы́шнагѡ зва́нїѧ Бж҃їѧ ѿ Хр҃тѣ̀ І҆и҃сѣ,

ї҃. Є҆ли́цы оу҆́бо соверше́нни, сїѐ да мꙋ́дрствꙋимъ: и҆ є҆́же а҆́ще и҆́но что̀ мы́слите, и҆ сїѐ Бг҃ъ ва́мъ ѿкры́етъ,

ѯ҃. О҆ба́че въ не́же достиго́хомъ, то́же да мꙋ́дрствꙋемъ, и҆ тѣ́мже пра́виломъ жи́тельствꙋемъ.

ѱ҃. Подо́бни мѝ быва́йте, бра́тїе, и҆ смотра́йте та́кѡ ходѧ́щыѧ, ꙗ҆́коже и҆́мате ѻ҆́бразъ на́съ.

ѡ҃. Мно́зи бо хо́дѧтъ, и҆́хже мно́гажды глаго́лахъ ва́мъ, ны́нѣ же и҆ пла́чѧ глаго́лю, врагѝ кр҃та̀ Хр҃то́ва,

ѻ҃. И҆́мже кончи́на поги́бель, и҆́мже бо́гъ чре́во, и҆ сла́ва въ стꙋдѣ̀ и҆́хъ, и҆́же земна̑ѧ мꙋ́дрствꙋютъ.

6. По ревность-тѫ гонитель на церквѫ-тѫ, по правдѫ-тѫ на законъ-тъ непороченъ быхъ.

7. Но това което бѣше за мене придобываніе, щетѫ го вмѣнихъ за Христа;

8. А още и вмѣнявамъ всичко-то че е щета поради прѣвъсходство-то на познаваніе-то на Христа Іисуса Господа моего; за когото изгубихъ всичко, и вмѣнявамъ *всичко* за изметъ, *само* Христа да придобыѭ,

9. И да ся найдѫ въ него, безъ да имамъ своѭ си отъ законъ-тъ правдѫ, но *правдѫ*-тѫ която е отъ вѣрѫ-тѫ Христовѫ, *то есть* правдѫ-тѫ, която е отъ Бога чрѣзъ вѣрѫ-тѫ;

10. Да познаѭ него, и силѫ-тѫ на негово-то въскрьсеніе, и участіе-то въ неговы-тѣ страданія, съобразяванъ съсъ смьрть-тѫ му;

11. Дано бы да достигнѫ въ въскрьсеніе-то на мьртвы-тѣ;

12. Не че сьмь достигнѫлъ вече, или сьмь станѫлъ вече съвьршенъ; но гоніѭ исподирь, дано постигнѫ това, за което быхъ и постигнѫтъ отъ Христа Іисуса.

13. Братіе, азъ не мысліѭ себе си че сьмь постигнѫлъ;

14. Но едно *правіѭ*, задно-то забравямъ, а къмъ прѣдно-то ся простирамъ, и тичамъ къмъ цѣль-тѫ за наградѫ-тѫ на горно-то отъ Бога призваніе въ Христа Іисуса.

15. И тъй, *ный* които *смы* съвьршенни, това да мыслимъ, и ако мыслите нѣщо инакъ, и него Богъ ще ви открые.

16. Но въ това въ което смы достигнѫли, по исто-то правило да живѣемъ, исто-то да мудрувамы.

17. Братіе, бѫдѣте мои подражатели, и сматряйте на тѣзи, които ходятъ така, както имате насъ за примѣръ.

18. Защото ходятъ мнозина, за които много пѫти ви казувахъ, а сега и съ плачь ви казувамъ, *че* тѣ *сѫ* врагове на крьстъ-тъ Христовъ,

19. На които сетнина-та е погыбель, на които богъ е търбухъ-тъ *имъ*, и слава-та *имъ е* въ срамотны-тѣ имъ работы, които мудруватъ земны-тѣ нѣща.

к҃. Наше бо житіе на небесѣхъ єсть, ѿонѹдѹже и҆ Сп҃сителя ждемъ Гдⷭ҇а нашего Іисса Хрⷭ҇та,

ка҃. Иже преобразитъ тѣло смиренія нашегѡ, ꙗкѡ быти семѹ сообразнѹ тѣлѹ славы єгѡ, по дѣйствѹ єже возмогати ємѹ и҆ покорити себѣ всяческая.

ГЛАВА д҃.

а҃. Тѣмже, братіе моа возлюбленная и҆ вожделѣнная, радосте и҆ вѣнче мой, такѡ стойте ѿ Гдⷭ҇ѣ, возлюбленніи.

в҃. Єѵодію молю, и҆ Сѵнтѵхію молю, тожде мѹдрствовати ѿ Гдⷭ҇ѣ:

г҃. Ей молю и҆ тебе, сѹпрѹжниче присный, споспѣшествѹй имъ, ꙗже во бл҃говѣствованіи сподвизашася со мною, и҆ съ Климентомъ, и҆ съ прочими споспѣшники моими, и҆хже имена въ книгахъ животныхъ.

д҃. Радѹйтеся всегда ѿ Гдⷭ҇ѣ: и҆ паки рекѹ, радѹйтеся.

є҃. Кротость ваша разѹмна да бѹдетъ всѣмъ человѣкѡмъ. Гдь близъ.

ѕ҃. Ни ѿ чемже пецытеся, но во всемъ молитвою и҆ моленіемъ, со бл҃годареніемъ прошенія ваша да сказѹются къ Бг҃ѹ:

з҃. И҆ миръ Бж҃ій превосходай всякъ оумъ да соблюдетъ сердца ваша и҆ разѹмѣнія ваша ѿ Хрⷭ҇тѣ Іисѣ.

и҆. Прочее же, братіе моа, єлика сѹть истинна, єлика честна, єлика праведна, єлика пречиста, єлика прелюбезна, єлика доброхвална, аще кая добродѣтель и҆ аще кая похвала, сія помышляйте:

ѳ҃. Имже и҆ наѹчистеся и҆ пріасте и҆ слышасте и҆ видѣсте во мнѣ, сія творите: и҆ Бг҃ъ мира бѹдетъ съ вами.

і҃. Возрадовахся же ѿ Гдⷭ҇ѣ велми, ꙗкѡ оужѐ когда воспомаѹсте пещися ѿ мнѣ: понеже и҆ печастеся, но непогоднымъ временемъ ѿбдержастеся.

20. Защото наше-то жителство е на небеса, отъ дѣто и Спасителя очакуваме Господа Іисуса Христа,

21. Който ще прѣобрази унижено-то наше тѣло да стане съобразно съ негово-то славно тѣло, по дѣйствіе-то чрѣзъ което може и да покори всичко на себе си.

ГЛАВА 4.

1. За това, възлюбленни и въждѣленни мои братіе, радосте и вѣнче мой, така стойте въ Господа, любезни *мои*.

2. Молѭ Еводіѭ, молѭ и Синтихіѭ, да мудруватъ исто-то въ Господа;

3. Още, и тебе молѭ, искренный мой съдружниче, помагай имъ, които наедно съ мене ся подвизаваха въ благовѣствованіе-то, наедно и съ Климента и други-тѣ мои сотрудници, на които имена-та *сѫ* въ книгѫ-тѫ на животъ-тъ.

4. Радувайте ся всякога въ Господа; пакъ ще рекѫ: Радувайте ся.

5. Кротость-та ви да бѫде позната на всички-тѣ человѣцы. Господь е близу.

6. За нищо недѣйте ся грыжи; но во всяко съ благодареніе казувайте прошенія-та си на Бога съ молитвѫ и моленіе;

7. И миръ Божій, който прѣвъсходи всякой умъ, ще сохрани сърдца-та ви и помышленія-та ви въ Христа Іисуса.

8. Слѣдователно, братіе, което е истинно, което е честно, което е праведно, което е чисто, което е любезно, което е доброхвално, ако *има* нѣкоя добродѣтель, и ако *има* нѣкоя похвала, това размысляйте.

9. Което сте и научили, и пріяли, и чули, и видѣли въ мене, това правѣте; и Богъ на миръ-тъ ще бѫде съ васъ.

10. Азъ ся много възрадвахъ въ Господа, че сега най послѣ показахте изново процвѣтаѭщѫ вашѫ-тѫ за мене грыжѫ; за което ся погрыжихте, но нѣмахте благоврѣміе.

а҃і. Не ꙗ҆́кѡ по скꙋ́дости глаго́лю: а҆́зъ бо навыко́хъ, въ ни́хже є҆́смь, дово́ленъ бы́ти.

в҃і. Вѣ́мъ и҆ смири́тися, вѣ́мъ и҆ и҆збы́точествовати: во все́мъ и҆ во всѣ́хъ навыко́хъ, и҆ насыща́тися и҆ а҆лка́ти, и҆ и҆збы́точествовати и҆ лиша́тися.

г҃і. Всѧ̑ могꙋ̀ ѿ ᲂу҆крѣпля́ющемъ мѧ̀ І҆и҃сѣ Хр҃тѣ.

д҃і. Ѻ҆ба́че до́брѣ сотвори́сте, сприѡбщи́вшеся печа́ли моє́й.

є҃і. Вѣ́сте же и҆ вы̀ Фі́ліппісі́ане, ꙗ҆́кѡ въ нача́лѣ бл҃говѣствова́нїѧ, є҆гда̀ и҆зыдо́хъ ѿ Македо́нїи, ни є҆ди́на мѝ цр҃ковь ѿбщева́сѧ въ сло́во даѧ́нїѧ и҆ прїѧ́тїѧ, то́чїю вы̀ є҆ди́ни:

ѕ҃і. Ꙗ҆́кѡ и҆ въ Солꙋ́нь и҆ є҆ди́ною и҆ два́щи въ тре́бованїе моѐ посла́сте мѝ.

з҃і. Не ꙗ҆́кѡ и҆щꙋ̀ даѧ́нїѧ, но и҆щꙋ̀ пло́да мно́жащагѡсѧ въ сло́во ва́ше.

и҃і. Прїѧ́хъ же всѧ̑, и҆ и҆збы́точествꙋю: и҆спо́лнихсѧ, прїе́мь ѿ є҆пафроді́та пѡ́сланнаѧ ѿ ва́съ, воню̀ бл҃гоѡ҆ха́нїѧ, же́ртвꙋ прїѧ́тнꙋ, бл҃гоꙋго́днꙋ Бг҃ꙋ.

а҃і. Бг҃ъ же мо́й да и҆спо́лнитъ вса́кое тре́бованїе ва́ше по бога́тствꙋ своемꙋ̀ въ сла́вѣ, ѿ Хр҃тѣ І҆и҃сѣ.

к҃. Бг҃ꙋ же и҆ Ѻ҆ц҃ꙋ̀ на́шемꙋ сла́ва во вѣ́ки вѣкѡ́въ. А҆ми́нь.

к҃а. Цѣлꙋ́йте вса́каго ст҃а ѿ Хр҃тѣ І҆и҃сѣ. цѣлꙋ́ютъ вы̀ сꙋ́щаѧ со мно́ю бра́тїѧ.

к҃в. Цѣлꙋ́ютъ вы̀ ст҃і́и всѝ, па́че же и҆̀же ѿ Ке́сарева до́мꙋ.

к҃г. Бл҃года́ть Гдⷭ҇а на́шегѡ І҆и҃са Хр҃та̀ со всѣ́ми ва́ми. А҆ми́нь.

11. Не че по оскудность казувамъ *това*; защото азъ ся научихъ да сьмь задоволенъ въ каквото ся намѣрвамъ.

12. Знамъ да живѣіѫ оскудно, знамъ и изобилно да живѣіѫ; всякѫдѣ и всякакъ сьмь наученъ, и да сьмь сытъ и да сьмь гладенъ, и да сьмь въ изобиліе и да сьмь въ скудость.

13. Всичко могѫ чрѣзъ Христа, който мя укрѣпява.

14. Но добрѣ сторихте че зѣхте участіе въ скърбь-тѫ ми.

15. А и вы, Филиппяне, знаете че въ начало-то на благовѣствованіе-то, когато излѣзохъ изъ Македоніѭ, ни една церква не влѣзе въ съобщеніе съ мене, за даваніе и за земаніе, тъкмо едни вы;

16. Защото и въ Солунъ и еднъжь и дважь проваждахте ми въ нуждѫ-тѫ *ми*.

17. Не че ищѫ даръ-тъ, но ищѫ плодъ-тъ който ся умножава за вашѫ сѣтѫ.

18. Но пріяхъ всичко, и имамъ изобилно; удоволихъ ся като пріяхъ отъ Епафродита *проводено-то* отъ васъ, благоуханнѫ миризмѫ, жьртвѫ пріятнѫ, благоугоднѫ Богу.

19. А Богъ мой ще испълни всякѫ вашѫ потрѣбѫ, по свое-то богатство въ славѫ-тѫ, чрѣзъ Христа Іисуса.

20. А Богу и Отцу нашему *да бѫде* слава въ вѣкы вѣковъ. Аминь.

21. Поздравѣте въ Христа Іисуса всякого святаго. Поздравяватъ вы братія-та, които сѫ съ мене,

22. Поздравяватъ вы всичкы-тѣ святіи, а наипаче които сѫ отъ Кесаревъ-тъ домъ.

23. Благодать-та на Господа нашего Іисуса Христа *да бѫде* съсъ всичкы васъ. Аминь.

КЪ КОЛОССА́ѢМЪ ПОСЛА́НІѢ

СТ҃А́ГѲ А҆ПО҆ЛА ПА́ѵЛА.

ГЛАВА̀ А҃.

А҃. Па́ѵелъ А҆по́лъ І҆и҃съ Хр҃то́въ во́лею Бж҃іею, и҆ Тімоѳе́й бра́тъ,

Б҃. Сѹ́щымъ въ Колоссе́хъ святы̑мъ и҆ вѣ́рнымъ бра́тіамъ ѿ Хр҃тѣ̀ І҆и҃сѣ: бл҃года́ть ва́мъ и҆ ми́ръ ѿ Бг҃а Ѻ҆ц҃а̀ на́шегѡ, и҆ Гдⷭ҇а І҆и҃са Хр҃та̀.

Г҃. Бл҃годари́мъ Бг҃а и҆ Ѻ҆ц҃а̀ Гдⷭ҇а на́шегѡ І҆и҃са Хр҃та̀, всегда̀ ѿ ва́съ моля́щеся:

Д҃. Слы́шавше вѣ́рѹ ва́шѹ, ꙗ҆̀же ѿ Хр҃тѣ̀ І҆и҃сѣ, и҆ любо́вь, ю҆̀же и҆́мате ко всѣ́мъ ст҃ы̑мъ,

Є҃. За ᲂу҆пова́ніе ѿложе́нное ва́мъ на нб҃сѣ̑хъ, є҆̀же пре́жде слы́шасте въ словесѝ и҆́стины бл҃говѣ́ствова́ніа,

ѕ҃. Сѹ́щагѡ въ ва́съ, ꙗ҆́коже и҆ во всѣ́мъ мі́рѣ, и҆ є҆́сть плодоно́сно и҆ расти́мо, ꙗ҆́коже и҆ въ ва́съ, ѿ негѡ́же дне̑ слы́шасте и҆ разѹмѣ́сте бл҃года́ть Бж҃ію во и҆́стинѣ:

З҃. Ꙗ҆́коже и҆ ᲂу҆вѣ́дѣсте ѿ Є҆пафра́са возлю́бленнагѡ соработника на́шегѡ, и҆̀же є҆́сть вѣ́ренъ ѿ ва́съ слѹжи́тель Хр҃то́въ,

И҃. И҆̀же и҆ ꙗ҆̀ви на́мъ ва́шѹ любо́вь въ дх҃ѣ.

Ѳ҃. Сегѡ̀ ра́ди и҆ мы̀, ѿ негѡ́же дне̑ слы́шахомъ, не преста́емъ ѿ ва́съ моля́ще́ся, и҆ проса́ще, да и҆спо́лнитеся въ ра́зѹмѣ воли є҆гѡ̀ во всѧ́кой премѹ́дрости и҆ ра́зѹмѣ дх҃о́вн҃ѣмъ,

І҃. Ꙗ҆́кѡ ходи́ти ва́мъ досто́йнѣ Бг҃ѹ во всѧ́комъ ᲂу҆гожде́-

КЪ КОЛОССЯНОМЪ ПОСЛАНІЕ

НА СВЯТАГО АПОСТОЛА ПАВЛА.

ГЛАВА 1.

1. Павелъ, съ волѭ-тѫ Божіѭ, апостолъ Іисусъ Христовъ, и братъ Тимоѳей,

2. До святы-тѣ и вѣрны-тѣ въ Христа братія, които сѫ въ Колоссѫ: благодать вамъ и миръ отъ Бога Отца нашего, и Господа Іисуса Христа.

3. Благодаримъ Бога и Отца на Господа нашего Іисуса Христа, моляще ся вынѫгы за васъ,

4. Като чухмы вашѫ-тѫ въ Христа Іисуса вѣрѫ, и любовь-тѫ ви къмъ всичкы-тѣ святыи,

5. Зарадь надеждѫ-тѫ която ся пази за васъ на небеса; за коѭто сте чули отъ понапрѣдъ въ истинно-то слово на евангеліе-то,

6. Което дойде въ васъ, както и въ всичкый-тъ свѣтъ; и приноси плодъ *и расте*, както и въ васъ, отъ който день сте чули и познали Божіѭ-тѫ благодать въ истинѫ-тѫ;

7. Както сте и научили отъ Епафраса възлюбленный-тъ нашъ сослужникъ, който е за васъ вѣренъ служитель Христовъ,

8. Който ни и яви вашѫ-тѫ по духу любовь.

9. За това и ный отъ день-тъ въ който смы чули, не прѣстанувамы да ся молимъ за васъ и да просимъ *отъ Бога,* да ся испълните съ познаніе-то на неговѫ-тѫ волѭ, въ всякѫ прѣмудрость и духовно разумѣніе,

10. Да ходите достойно Господу, да *му* угождавате въ всичко, и

нїи: и҆ всѧ́комъ дѣ́лѣ бла́зѣ плодоносѧ́ще и҆ возраста́юще въ ра́зумѣ Бж҃їи:

а҃і. Всѧ́кою си́лою возмога́юще по держа́вѣ сла́вы є҆гѡ̀ во всѧ́комъ терпѣ́нїи и҆ долготерпѣ́нїи съ ра́достїю:

в҃і. Бл҃годарѧ́ще Бг҃а и҆ О҆ц҃а̀ призва́вшаго ва́съ въ причастїе наслѣ́дїа ст҃ы́хъ во свѣ́тѣ,

г҃і. И҆же и҆зба́ви на́съ ѿ вла́сти те́мныѧ, и҆ преста́ви въ цр҃тво Сн҃а любве̑ своеѧ̀,

д҃і. Ѻ҆ не́мже и҆́мамы и҆збавле́нїе кро́вїю є҆гѡ̀ и҆ ѡ҆ставле́нїе грѣхѡ́въ:

є҃і. И҆же є҆́сть О҆́бразъ Бг҃а неви́димагѡ, перворожде́нъ всеѧ̀ тва́ри:

ѕ҃і. И҆́кѡ тѣ́мъ создана̑ бы́ша всѧ́ческаѧ, ꙗ҆̀же на нѣ́сѝ, и҆ ꙗ҆̀же на землѝ, ви̑димаѧ и҆ неви̑димаѧ, а҆́ще пр҃то́ли, а҆́ще гд҃ствїа, а҆́ще нача̑ла, а҆́ще вла̑сти: всѧ́ческаѧ тѣ́мъ и҆ ѡ҆ не́мъ созда́шасѧ:

з҃і. И҆ то́й є҆́сть пре́жде всѣ́хъ, и҆ всѧ́ческаѧ въ не́мъ состоѧ́тсѧ:

и҃і. И҆ то́й є҆́сть глава̑ тѣ́лꙋ цр҃кве, и҆́же є҆́сть нача́токъ, перворожде́нъ и҆з̾ ме́ртвыхъ, ꙗ҆́кѡ да бꙋ́детъ во всѣ́хъ то́й пе́рвенствꙋѧ:

ѳ҃і. И҆́кѡ въ не́мъ бл҃гоизво́ли всемꙋ̀ и҆сполне́нїю вселѝтисѧ,

к҃. И҆ тѣ́мъ примири́ти всѧ́ческаѧ къ себѣ̀, оу҆миротвори́въ кро́вїю кр҃та̀ є҆гѡ̀, чрез̾ него̀, а҆́ще земна́ѧ, а҆́ще ли нб҃наѧ.

к҃а. И҆ ва́съ и҆ногда̀ сꙋ́щихъ ѿчꙋжде́ныхъ, и҆ врагѡ́въ помышле́нми въ дѣ́лѣхъ лꙋка́выхъ,

к҃в. Ны́нѣ же примирѝ въ тѣ́лѣ пло́ти є҆гѡ̀ сме́ртїю є҆гѡ̀ предста́вити ва́съ ст҃ы́хъ, и҆ непоро́чныхъ и҆ неповѝнныхъ пред̾ собо́ю:

к҃г. А҆́ще оу҆́бо пребыва́ете въ вѣ́рѣ ѡ҆снова́ни и҆ тве́рди, и҆ неподвѝжими ѿ оу҆пова́нїѧ бл҃говѣ́ствова́нїѧ, є҆́же слы́шасте, проповѣ́даное все́й тва́ри поднебе̑нѣй, є҆мꙋ́же бы́хъ а҆́зъ Па́влъ слꙋжи́тель.

да приносите плодъ во всяко добро дѣло, и да растете въ познаніе-то Божіе,

11. Възмогвани въ всичкѫ силѫ по могущество-то на неговѫ-тѫ славѫ, во всяко търпѣніе и дълготърпѣніе съ радость;

12. Благодаряще *Бога* Отца който ны удостои за участіе-то въ наслѣдіе-то на святыи-тѣ во видѣлинѫ-тѫ,

13. Който ны избави отъ власть-тѫ на тьмининѫ-тѫ, и прѣмѣсти *ны* въ царство-то на възлюбленнаго Сына своего,

14. Въ когото имамы искупуваніе-то чрѣзъ кръвь-тѫ му, прощеніе-то на грѣхове-тѣ;

15. Който е образъ на невидимаго Бога, първороденъ *прѣди* вси-тѣ твари;

16. Понеже чрѣзъ него бы създадено всичко, което е на небеса, и което е на земѭ-тѫ, видимо-то и невидимо-то, прѣстоли было, или господства, или началства, или власти, всичко-то чрѣзъ него и зарадь него ся създаде;

17. И той е прѣди всичко, и всичко-то чрѣзъ него ся състои.

18. И той е глава на тѣло-то, на церквѫ-тѫ; който е начатъкъ, първороденъ изъ мьртвы-тѣ, за да има той първенство во всичко;

19. Защото въ него благоволи *Отецъ* да ся всели всичка-та пълнота,

20. И чрѣзъ него да примири всичко-то съсъ себе си, като умири чрѣзъ него, съ кръвь-тѫ на неговъ-тъ крьстѣ, и земны-тѣ и небесны-тѣ.

21. И васъ, които бѣхте нѣкога си отчуждени и врагове споредъ помысли-тѣ въ злы-тѣ дѣла,

22. Примири сега чрѣзъ тѣло-то на неговѫ-тѫ плъть, чрѣзъ смьрть-тѫ, да вы прѣдстави прѣдъ себе си святы и непорочны и неповинны;

23. Ако прѣбѫдете основани и твърди во вѣрѫ-тѫ, и неподвижни отъ надеждѫ-тѫ на евангеліе-то което сте чули, проповѣдано-то на всякѫ тварь която е подъ небеса-та, на което азъ Павелъ станѫхъ служитель.

к҃д. Нынѣ ра́дꙋюсѧ во страда́ніихъ мои́хъ ѿ ва́съ, ꙗ҆́кѡ
и҆сполна́ю лише́ніе скорбе́й Хр҃то́выхъ во пло́ти моеѝ за тѣ́ло
є҆гѡ̀, є҆́же є҆́сть цр҃ковь:
к҃е. Є҆́йже бы́хъ а҆́зъ слꙋжи́тель по смотре́нію Бж҃ію да́н-
номꙋ мнѣ̀ въ ва́съ и҆спо́лнити сло́во Бж҃іе,
к҃ѕ. Та́йнꙋ сокрове́ннꙋю ѿ вѣ́къ и҆ ѿ родѡ́въ, нынѣ̀ же
ꙗ҆ви́сѧ ст҃ы́мъ є҆гѡ̀:
к҃з. И҆́мже восхотѣ̀ Бг҃ъ сказа́ти, ко́е бога́тство сла́вы
та́йны сеѧ̀ во ꙗ҆зы́цѣхъ, и҆́же є҆́сть Хр҃то́съ въ ва́съ, ᲂу҆пова́-
ніе сла́вы:
к҃и. Є҆го́же мы̀ проповѣ́дꙋемъ, наказꙋ́юще всѧ́каго человѣ́ка,
и҆ ᲂу҆ча́ще всѧ́кой премꙋ́дрости, да предста́вимъ всѧ́каго чело-
вѣ́ка соверше́нна ѿ Хр҃тѣ І҆и҃сѣ:
к҃а. Въ не́мже и҆ трꙋжда́юсѧ и҆ подвиза́юсѧ по дѣ́йствꙋ є҆гѡ̀
дѣ́йствꙋемомꙋ во мнѣ̀ си́лою.

ГЛАВА́ В҃.

а҃. Хощꙋ̀ ᲂу҆́бо ва́съ вѣ́дѣти, коли́къ по́двигъ и҆́мамъ ѿ ва́съ
и҆ ѿ сꙋ́щихъ въ Лаодикі́и, и҆ во І҆ерапо́ли, и҆ є҆ли́цы не ви́дѣша
лица̀ моегѡ̀ во пло́ти,
в҃. Да ᲂу҆тѣ́шатсѧ сердца̀ и҆́хъ, сне́мшихсѧ въ любви̇̀, и҆ во
всѧ́комъ бога́тствѣ и҆звѣще́ніѧ ра́зꙋма, въ позна́ніе та́йны
Бг҃а и҆ Ѻ҆ц҃а̀ и҆ Хр҃та̀,
г҃. Въ не́мже сꙋ́ть всѧ̀ сокрѡ́вища премꙋ́дрости и҆ ра́зꙋма
сокрове́нна.
д҃. Сі́е же глаго́лю: да никто́же ва́съ прелсти́тъ въ сло-
вопрѣ́ніи:
є҃. А҆́ще бо и҆ пло́тію ѿстою̀, но дх҃омъ съ ва́ми є҆́смь, ра́-
дꙋѧсѧ, и҆ ви́дѧ ва́шъ чи́нъ, и҆ ᲂу҆твержде́ніе ва́шеѧ вѣ́ры, ꙗ҆́же
во Хр҃та̀.
ѕ҃. Ꙗ҆́коже ᲂу҆́бо пріѧ́сте Хр҃та̀ І҆и҃са Гд҃а, та́кожде въ не́мъ
ходи́те,

24. Сега ся радувамъ въ страданія-та си за васъ, и запълнямъ въ мое-то тѣло недостатъкъ-тѣ на Христовы-тѣ скърби, зарадь негово-то тѣло, което е церква-та;

25. На коіѭто азъ станѫхъ служитель по Божіе смотреніе, което ми ся даде заради васъ, да испълнія *проповѣдь-тѫ* на слово-то Божіе,

26. Тайна-та която бѣше скрыта отъ вѣкове-тѣ и отъ родове-тѣ, и сега ся яви на неговы-тѣ святыи;

27. На които благоизволи Богъ да яви, какво е богатство-то на славѫ-тѫ на тѫзи тайнѫ между язычницы-тѣ, което е Христосъ во васъ, надежда-та на славѫ-тѫ;

28. Когото ный проповѣдувамы, и съвѣтувамы всякого человѣка, и поучавамы всякого человѣка во всякѫ прѣмудрость, да прѣдставимъ всякого человѣка съвършенъ въ Христа Іисуса;

29. За което ся и трудіѭ, и подвизавамъ ся по дѣйствіе-то негово, което дѣйствува въ мене силно.

ГЛАВА 2.

1. Защото ищѫ да знаете какъвъ голѣмъ подвигъ имамъ за васъ и за тѣзи които сѫ въ Лаодикіія, и за тѣзи които не сѫ виждали лице-то ми въ плътъ,

2. Да ся утѣшатъ сърдца-та имъ, съединены купно въ любовь, и во всяко богатство на съвършенно разумѣніе, да познаіѭтъ тайнѫ-тѫ на Бога и Отца и на Христа,

3. Въ когото сѫ скрыты всичкы-тѣ съкровища на прѣмудрость-тѫ и на знаніе-то.

4. А това ви казувамъ, да вы не прѣльсти нѣкой съ убѣдителны рѣчи;

5. Защото ако и да не сьмь съ васъ тѣломъ, но духомъ сьмь съ васъ, и радувамъ ся като гледамъ наредѫ-тѫ ви, и постоянство-то ви въ вѣрѫ-тѫ Христовѫ.

6. И тъй, както сте пріяли Христа Іисуса Господа, въ него ходѣте,

з҃. Оу҆корене́ни и҆ назда́ни въ не́мъ, и҆ и҆звѣ́ствовани вѣ́рою, ꙗ҆́коже наꙋчи́стеса, и҆збы́точествꙋюще въ не́й бл҃годаре́ніемъ.

и҃. Бра́тіе, блюди́теса, да никто́же ва́съ бꙋ́детъ прелща́я фі҃лосо́фіею, и҆ тщє́тною ле́стію, по преда́нію человѣ́ческомꙋ, по стїхі́амъ міра, а҆ не по Хр҃тѣ:

ѳ҃. Ꙗ҆́кѡ въ то́мъ живе́тъ всѧ́ко и҆сполне́ніе Бж҃ества̀ тѣ́лесне.

і҃. И҆ да бꙋ́дете въ не́мъ и҆спо́лнени, и҆́же є҆́сть глава̀ всѧ́комꙋ нача́лꙋ и҆ вла́сти:

а҃і. Ѿ не́мже и҆ ѡ҆брѣ́зани бы́сте ѡ҆брѣ́занїемъ нерꙋкотворе́нными, въ совлече́нїи тѣ́ла грѣхо́внагѡ пло́ти, во ѡ҆брѣ́занїи Хр҃то́вѣ,

в҃і. Спогре́бшеса є҆мꙋ̀ кр҃ще́нїемъ: ѡ҆ не́мже и҆ совоста́сте вѣ́рою дѣ́йствїа Бг҃а воскреси́вшагѡ є҆го̀ и҆з̾ ме́ртвыхъ.

г҃і. И҆ ва́съ ме́ртвыхъ сꙋ́щихъ въ прегрѣше́нїихъ и҆ въ неѡбрѣ́занїи пло́ти ва́шеѧ, соѡживи́лъ є҆́сть съ ни́мъ, дарова́въ на́мъ всѧ̀ прегрѣше́нїѧ:

д҃і. И҆стреби́въ є҆́же на на́съ рꙋкописа́нїе оу҆че́нми, є҆́же бѣ̀ сопроти́вно на́мъ, и҆ то̀ взѧ́тъ ѿ среды̀, пригвозди́въ є҆ на кр҃тѣ̀:

е҃і. Совле́къ нача́ла и҆ вла́сти, и҆зведѐ въ позо́ръ дерзнове́нїемъ, и҆зѡбличи́въ и҆́хъ въ себѣ̀.

ѕ҃і. Да никто́же оу҆бо ва́съ ѡ҆сꙋжда́етъ ѡ҆ ꙗ҆де́нїи и҆лѝ ѡ҆ питїѝ, и҆лѝ ѡ҆ ча́сти пра́здника, и҆лѝ ѡ҆ новомѣ́сачїихъ, и҆лѝ ѡ҆ сꙋббѡ́тахъ:

з҃і. Ꙗ҆́же сꙋ́ть стѣ́нь грѧдꙋ́щихъ, тѣ́ло же Хр҃то́во.

и҃і. Никто́же ва́съ да прелща́етъ, и҆зволе́нимъ є҆мꙋ̀ смиренномꙋ́дрїемъ и҆ слꙋ́жбою А҆́ггѡвъ, ꙗ҆̀же не оу҆вѣ́дѣ оу҆ча̀, бе́з оу҆ма̀ дмѧ́сѧ ѿ оу҆ма̀ пло́ти своеѧ̀,

ѳ҃і. А҆ не держа̀ главы̀, и҆з̾ неѧ́же всѐ тѣ́ло соста̑вы и҆ сѡ́зы подае́мо и҆ сне́млемо, расти́тъ возраще́нїе Бж҃їе.

7. Вкоренени и назидавани въ него, и утвьрдявани въ вѣрѫ-тѫ, както бѣхте научени, и прѣуспѣвайте въ неѩ съ благодареніе.

8. *Братіе,* гледайте да вы не заплѣни нѣкой съ философіѩ, и съ празнѫ измамѫ по прѣданіе человѣческо, по стихіи-тѣ на свѣтъ-тъ, а не по Христа;

9. Защото въ него обитава тѣлесно всичка-та пълнота на Божество-то,

10. И вы имате пълнотѫ въ него, който е глава на всяко началство и власть;

11. Въ когото и обрѣзани быхте съ нержкотворенно обрѣзаніе и съблѣкохте грѣховно-то тѣло на плъть-тѫ чрѣзъ обрѣзаніе-то Христово,

12. Спогребени съ него въ крьщеніе-то, въ което и съвъскрьснѫхте чрѣзъ вѣрѫ-тѫ на дѣйствіе-то отъ Бога, който го въскрьси отъ мьртвы-тѣ.

13. И васъ, като бѣхте мьртви въ прѣгрѣшенія-та и въ необрѣзаніе-то на плъть-тѫ си, съживи съ него като прости вси-тѣ ваши прѣстѫпленія;

14. И като истрѣби противный-тъ намъ съ постановленія-та записъ, който бѣше противъ насъ, и махнѫ го отъ срѣдъ, и прикова го на крьстъ-тъ;

15. И като съблѣче началства-та и власти-тѣ, изведе гы на позоръ явно и въстържествува надъ тѣхъ чрѣзъ него,

16. И тъй, да вы не осѫжда никой за яденіе или за піеніе или за това което ся относи до нѣкой праздникъ, или до новолуніе, или до сѫбботы;

17. Които сѫ сѣнка на бѫдѫщо-то, а тѣло-то е Христово.

18. Никой съ измамѫ да вы не лиши отъ наградѫ-тѫ съсъ самоволно смиреномудріе и съ ангелослуженіе като ся вглѫбява въ *нѣща* които не е видѣлъ, и напразно ся надува съ плътскый-тъ си умъ,

19. А не дьржи главѫ-тѫ *Христа,* отъ когото всичко-то тѣло чрѣзъ ставы-тѣ и свьрскы-тѣ снабдѣвано, и свьрзвано, расте по Божіе нараснуваніе.

к҃. А҆́ще оу҆́бо оу҆мро́сте со Хр҃то́мъ ѿ стїхі́й мі́ра, почто̀ а҆́ки живꙋ́ще въ мі́рѣ ста̑зáетеся;

ка҃. Не косни́ся, нижѐ вкꙋсѝ, нижѐ ѡ҆́сажѝ:

кв҃. И҆̀же сꙋ́ть всѧ̑ во и҆стлѣ́нїе оу҆потребле́нїемъ: по за́повѣдемъ и҆ оу҆че́нїемъ человѣ́ческимъ:

кг҃. И҆̀же сꙋ́ть сло́во оу҆́бѡ и҆мꙋ́щѧ премꙋ́дрости въ самово́лнѣй слꙋ́жбѣ и҆ смиреномꙋ́дрїи и҆ непощадѣ́нїи тѣ́ла, не въ че́сти ко́ей, къ сы́тости пло́ти.

ГЛАВА̀ Г҃.

а҃. А҆́ще оу҆́бо воскреснꙋ́сте со Хр҃то́мъ, вы́шнихъ и҆щи́те, и҆дѣ́же є҆́сть Хр҃то́съ ѡ҆десню́ю Бг҃а сѣда̀:

в҃. Гѡ́рнаѧ мꙋ́дрствꙋйте, (а҆̀) не земна̑ѧ.

г҃. Оу҆мро́сте бо, и҆ живо́тъ ва́шъ сокрове́нъ є҆́сть со Хр҃то́мъ въ Бг҃ѣ.

д҃. Є҆гда́ же Хр҃то́съ ꙗ҆ви́тся, живо́тъ ва́шъ, тогда̀ и҆ вы̀ съ ни́мъ ꙗ҆вите́ся въ сла́вѣ.

є҃. Оу҆мертви́те оу҆́бо оу҆́ды ва́шѧ, ꙗ҆̀же на землѝ, блꙋ́дъ, нечистотꙋ̀, стра́сть, по́хоть ѕлꙋ́ю, и҆ лихоима́нїе, є҆̀же є҆́сть і҆дѡлослꙋже́нїе,

ѕ҃. И҆́хже ра́ди гра̑де́тъ гнѣ́въ Бж҃їй на сы́ны противле́нїѧ:

з҃. Въ ни́хже и҆ вы̀ и҆ногда̀ ходи́сте, є҆гда̀ жива́сте въ ни́хъ:

и҃. Ны́нѣ же ѿложи́те и҆ вы̀ та̑ всѧ̑, гнѣ́въ, ꙗ҆́рость, ѕло́бꙋ, хꙋле́нїе, срамосло́вїе ѿ оу҆́стъ ва́шихъ.

ѳ҃. Не лжи́те дрꙋ́гъ на дрꙋ́га, совле́кшеся ве́тхагѡ человѣ́ка съ дѣ́а́нми є҆гѡ̀:

і҃. И҆ ѡ҆блѣ́кшеся въ но́ваго, ѡ҆новлѧ́емаго въ ра́зꙋмъ, по ѻ҆́бразꙋ созда́вшагѡ є҆го̀:

а҃і. И҆дѣ́же нѣ́сть є҆́ллинъ ни і҆ꙋде́й, ѡ҆брѣ́занїе и҆ неѡбрѣ́занїе, ва́рваръ и҆ ско́ѳъ, ра́бъ и҆ свобо́дъ, но всѧ́ческаѧ и҆ во всѣ́хъ Хр҃то́съ.

в҃і. Ѡ҆блецы́теся оу҆́бо ꙗ҆́коже и҆збра́нїи Бж҃їи свѧ́ти и҆ воз-

20. И тъй ако сте съ Христа умрѣли колкото за стихіи-тѣ на свѣтъ-тъ, то защо, като че сте живи на свѣтъ-тъ, дьржите постановенія,

21. Не похващай, не вкусвай, не пыпай:

22. Които всичкы отъ употрѣбеніе ся развалятъ, по человѣческы заповѣди и ученія?

23. Които иматъ само видъ на прѣмудрость въ самоволно богослуженіе и смиреномудріе и непощадѣніе на тѣло-то, не за никаквѫ почесть, въ насыщеніе на плъть-тѫ.

ГЛАВА 3.

1. И тъй, ако сте съвъскрьснѫли съ Христа, тръсѣте горно-то, дѣто Христосъ сѣднѫ отдѣсно на Бога.

2. Мыслѣте за горно-то, *а* не за земно-то.

3. Защото умрѣхте, и животъ-тъ ви е скрытъ съ Христа въ Бога.

4. Когато Христосъ, животъ-тъ нашъ, ся яви, тогазь и вы съ него ще ся явите въ славѫ.

5. И тъй умьртвѣте земны-тѣ ваши удове, блудъ, нечистотѫ, страсть, злѫ похоть и лихоимство, което е идолослуженіе;

6. Заради които иде гнѣвъ Божій врьхъ сынове-тѣ на непокорство-то;

7. Въ които сте и вы нѣкога си ходили, когато живѣяхте въ тѣхъ;

8. А сега отвьргнѣте и вы всичко това, гнѣвъ, ярость, злобѫ, хуленіе, срамотны рѣчи отъ уста-та си.

9. Не дѣйте говори лъжѫ единъ на другый, като ся съблѣкохте вече отъ ветхый-тъ человѣкъ съ дѣла-та му,

10. И облѣкохте ся въ новый-тъ, който ся подновява въ познаніе, по образъ-тъ на того който го е създалъ;

11. Дѣто нѣма Еллинъ нито Іудеинъ, обрѣзаніе и необрѣзаніе, варваръ, Скиѳъ, робъ, свободенъ; но все и во все Христосъ.

12. И тъй, като избранни Божіи святи и възлюбленни, облѣчѣте

люблении, во оу҆трѡ́бы щедрѡ́тъ, бл҃гость, смиреномꙋ́дрїе, кро́тость, и҆ долготерпѣ́нїе:

г҃і. Прїе́млюще дрꙋ́гъ дрꙋ́га, и҆ проща́юще себѣ̀, а҆́ще кто̀ на кого̀ и҆́мать поречє́нїе, ꙗ҆́коже и҆ Хр҃то́съ простилъ є҆́сть ва́мъ, та́кѡ и҆ вы̀:

д҃і. Над̾ всѣ́ми же си́ми стажи́те любо́вь, ꙗ҆̀же є҆́сть соѹ́зъ соверше́нства:

є҃і. И҆ ми́ръ Бж҃їй да водворя́етсѧ въ сердца́хъ ва́шихъ, въ ѻ҆́ньже и҆ зва́ни бы́сте во є҆ди́номъ тѣ́лѣ: и҆ бл҃года́рни быва́йте.

ѕ҃і. Сло́во Хр҃то́во да вселя́етсѧ въ ва́съ бога́тнѡ, во всѧ́кой премꙋ́дрости оу҆ча́ще и҆ вразꙋмля́юще себѐ самѣ́хъ, во ѱалмѣ́хъ и҆ пѣ́нїихъ и҆ пѣ́снехъ дх҃о́вныхъ, во бл҃года́ти пою́ще въ сердца́хъ ва́шихъ Гдⷭ҇ви.

з҃і. И҆ всѐ є҆́же а҆́ще что̀ творитѐ сло́вомъ и҆ли̑ дѣ́ломъ, всѧ̑ во и҆́мѧ Гдⷭ҇а І҃и҃са Хр҃та̀, бл҃годаря́ще Бг҃а и҆ Ѻ҆ц҃а̀ тѣ́мъ.

и҃і. Жєны̀, повинꙋ́йтесѧ свои́мъ мꙋжє́мъ, ꙗ҆́коже подобѧ́етъ, ѿ Гдⷭ҇ѣ.

а҃і. Мꙋ́жїе, люби́те жєны̀ ва́шѧ, и҆ не ѿгорча́йтесѧ къ ни́мъ.

к҃. Ча̑да, послꙋ́шайте роди́телей свои́хъ во всє́мъ: сїѐ бо оу҆го́дно є҆́сть Гдⷭ҇ви.

к҃а. Ѻ҆ц҃ы̀, не раздражѧ́йте ча̑дъ ва́шихъ, да не оу҆нываю́тъ.

к҃в. Раби̑, послꙋ́шайте по всемꙋ̀ плотски́хъ госпо́дїй ва́шихъ, не пред̾ ѻ҆́чи́ма то́чїю рабо́тающе а҆́ки человѣ́кодѡго́дницы, но въ простотѣ̀ се́рдца, боѧ́щеса Бг҃а.

к҃г. И҆ всѧ́ко, є҆́же а҆́ще что̀ творитѐ, ѿ дꙋши̑ дѣ́лайте, ꙗ҆́коже Гдⷭ҇ꙋ, а҆ не человѣ́кѡмъ:

к҃д. Вѣ́дѧще, ꙗ҆́кѡ ѿ Гдⷭ҇а прїи́метє воздаѧ́нїе достоѧ́нїѧ: Гдⷭ҇ꙋ бо Хр҃тꙋ̀ рабо́таєте.

к҃є. Ѧ҆̀ ѿби́дѧй воспрїи́метъ, є҆́же ѿби́дѣ, и҆ нѣ́сть лица̀ ѿбиновє́нїѧ.

ся въ милосьрдіе, благодать, смиреномудріе, кротость, дълготьрпѣніе;

13. Прѣтьрпѣвайте си единъ на другый, и единъ на другый си прощавайте, ако бы нѣкой да има врьхъ нѣкого тѫжбѫ; както и Христосъ е простилъ вамъ, така и вы;

14. И надъ всичко това *облѣчѣте ся въ* любовь-тѫ, която е свьрска на съвьршенство-то.

15. И миръ Божій да владѣе въ сьрдца-та ви, на който сте призовани въ едно тѣло, и благодарни бывайте.

16. Слово-то Христово да ся вселява въ васъ богатно съсъ всякѫ прѣмудрость; учѣте ся и вразумявайте ся въ псалмы, и пѣянія и пѣсни духовны, като пѣете Господу съ благодать въ сьрдца-та си.

17. И все що правите словомъ или дѣломъ, всичко *правѣте* въ име-то на Господа Іисуса, благодаряще чрѣзъ него Бога и Отца.

18. Жены, покорявайте ся на свои-тѣ си мѫжіе, както подобава въ Господа.

19. Мѫжіе, любѣте жены-тѣ си, и не бывайте жестокы къмъ тѣхъ.

20. Чада, бѫдѣте послушны на родители-тѣ си во всичко, защото това е благоугодно Господу.

21. Отци, не раздразняйте чада-та си, да не малодушествуватъ.

22. Раби, бѫдѣте въ всичко послушни на ваши-тѣ по плъть господари, не съ работеніе *само* прѣдъ очи-тѣ *имъ* както человѣкоугодници, но съ простотѫ сьрдечнѫ бояще ся отъ Бога.

23. И все що правите, работѣте отъ душѫ, като на Господа, а не като на человѣцы.

24. Понеже знаете че ще пріимете отъ Господа заплатѫ-тѫ на наслѣдіе-то; защото на Господа Христа слугувате.

25. А който струва неправдѫ ще пріиме заплатѫ-тѫ на неправдѫ-тѫ си, и нѣма лицепріятіе.

ГЛАВА̀ Д҃.

а҃. Господі́е, пра́вдꙋ и҆ ᲂу҆равне́ніе рабѡ́мъ подава́йте, вѣ́дꙋще, ꙗ҆́кѡ и҆ вы̀ и҆́мате Гдⷭ҇а на нб҃сѣхъ.

в҃. Въ моли́твѣ терпи́те, бо́дрствꙋюще въ не́й со бл҃годаре́ніемъ:

г҃. Моля́щеся и҆ ѡ҆ на́съ вкꙋпѣ, да Бг҃ъ ѿве́рзетъ на́мъ двѣ́ри сло́ва, проглаго́лати та́йнꙋ Хрⷭ҇то́вꙋ, є҆́же ра́ди и҆ сва́занъ є҆́смь,

д҃. Да ꙗ҆влю̀ ю҆, ꙗ҆́коже подоба́етъ мѝ глаго́лати.

є҃. Въ премꙋ́дрости ходи́те ко внѣ́шнимъ, вре́ма и҆скꙋпꙋ́юще.

ѕ҃. Сло́во ва́ше да быва́етъ всегда̀ во бл҃года́ти, со́лію раствоpе́но, вѣ́дѣти, ка́кѡ подоба́етъ ва́мъ є҆ди́номꙋ комꙋ́ждо ѿвѣща̑ва́ти.

з҃. Ꙗ҆́же ѡ҆ мнѣ̀, всѧ̑ ска́жетъ ва́мъ Тꙋхі́къ возлю́бленный бра́тъ, и҆ вѣ́ренъ слꙋжи́тель и҆ сорабо́тникъ ѡ҆ Гдⷭ҇ѣ,

и҃. Є҆го́же посла́хъ къ ва́мъ на сѐ и҆́стое, да разꙋмѣ́етъ, ꙗ҆̀же ѡ҆ ва́съ, и҆ ᲂу҆тѣ́шитъ сердца̀ ва́ша,

ѳ҃. Со Ѻни́сі́момъ вѣ́рнымъ и҆ возлю́бленнымъ бра́томъ на́шимъ, и҆́же є҆́сть ѿ ва́съ: всѧ̑ ва́мъ ска́жꙋтъ, ꙗ҆̀же здѣ̀.

і҃. Цѣлꙋ́етъ вы̀ Ѧ҆рі́ста́рхъ сплѣ́нникъ мо́й, и҆ Ма́рко а҆не҆ѱі́й Варна́винъ, ѡ҆ не́мже прі́ѧсте за́пѡвѣди: а҆́ще прі́йдетъ къ ва́мъ, прі́ими́те є҆го̀:

ꙗ҃. И҆ І҆исꙋ́съ нарече́нный І҆ꙋ́стъ, сꙋ́щіи ѿ ѡ҆брѣ́занія, сі́и є҆ди́ни спосп̾ѣ́шницы во цр҃тво Бж҃іе, и҆́же бы́ша мѝ ᲂу҆тѣ́шені́е.

вꙗ҃. Цѣлꙋ́етъ вы̀ Є҆пафра́съ, и҆́же ѿ ва́съ, ра́бъ І҆и҃са Хрⷭ҇та̀, всегда̀ подвиза́йсѧ ѡ҆ ва́съ въ моли́твахъ, да бꙋ́дете совершені́и и҆спо́лнени во всѧ́кой во́ли Бж҃іей.

гꙗ҃. Свидѣ́тельствꙋю бо ѡ҆ не́мъ, ꙗ҆́кѡ и҆́мать ре́вность мно́гꙋ, и҆ болѣ́знь ѡ҆ ва́съ, и҆ ѡ҆ сꙋ́щихъ въ Лаодікі́и и҆ во І҆ерапо́ли.

дꙗ҃. Цѣлꙋ́етъ вы̀ Лꙋка̀ вра́чь возлю́бленный, и҆ Дима́съ.

ГЛАВА 4.

1. Господари, отдавайте на рабы-тѣ си праведно-то и равно-то, като знаете че и вы имате Господарь на небеса.

2. На молитвѫ бѫдѣте постоянни, и бодърствувайте въ неіѫ съ благодареніе;

3. Молѣте ся още и за насъ, да ни отвори Богъ врата на слово-то, да говоріѫ тайнѫ-тѫ Христовѫ, за коіѭто сьмь и вързанъ,

4. Да іѭ явіѫ, както ми подобава да говоріѫ.

5. Къмъ външни-тѣ обхождайте ся съ мудрость, като искупувате врѣме-то.

6. Говореніе-то ви да бѫде вынѫгы съ благодать, подправено съсъ соль, да знаете какъ трѣба да отговаряте всякому едному.

7. Колкото за мене, ще ви искаже всичко-то Тихикъ възлюбленный братъ, и вѣренъ служитель и сослужникъ въ Господа,

8. Когото само за това проводихъ до васъ, да разбере състояніе-то ви, и да утѣши сърдца-та ви,

9. Съ Онисима вѣрнаго и любезнаго брата, който е отъ васъ; ще ви искажѫтъ за тука всичко.

10. Поздравява вы Аристархъ, сплѣнникъ-тъ ми, и Марко сродникъ-тъ на Варнавѫ, (за когото пріехте порѫчваніе; ако дойде при васъ, пріимѣте го;)

11. И Іисусъ нарицаемый Іустъ, които сѫ отъ обрѣзаны-тъ; тѣ *ми сѫ* единственни-тѣ сотрудници въ царство-то Божіе, които ми станѫхѫ утѣшеніе.

12. Поздравява вы Епафрасъ, рабъ Христовъ, който е отъ васъ, и който всякога за васъ ся подвизава въ молитвы-тѣ, да стоите съвършенни и испълнени во всякѫ воліѫ Божіѫ.

13. Защото свидѣтелствувамъ за него, че има голѣмѫ ревность за васъ, и за тѣзи които сѫ въ Лаодикіѫ и въ Іераполь.

14. Поздравява вы възлюбленный-тъ Лука лѣкарь-тъ, и Димасъ.

є҃і. Цѣлꙋйте братію сꙋщꙋю въ Лаодікіи, и҆ Нѵмфана и҆ домашнюю є҆гѡ̀ цр҃ковь:

з҃і. И҆ є҆гда̀ прочтетсѧ посланіе сіѐ оу҆ васъ, сотворите, да и҆ въ Лаодікійстѣй цр҃кви прочтено бꙋдетъ, и҆ написанное ѿ Лаодікіи да и҆ вы̀ прочтете:

и҃і. И҆ рцыте Архіппꙋ: блюди̇̀ слꙋженіе, є҆же пріалъ є҆сѝ ѿ Гдⷭ҇а, да доверши̇ши є҆.

и҃і. Цѣлованіе моею рꙋкою Павлею. помина́йте моѧ̀ оу҆зы. бл҃годать со всѣми вами. а҆ми́нь.

КЪ СОЛУНАНѢОМЪ ПЕРВОЕ ПОСЛАНІЄ

СТѢГѢ А҆ПЛА ПАВЛА.

ГЛАВА̀ А҃.

а҃. Павелъ и҆ Силꙋанъ и҆ Тімоѳе́й, цр҃кви Солꙋнстѣй, ѿ Бг҃а Ѻ҆ц҃а и҆ Гдⷭ҇а І҆и҃са Хр҃та̀: бл҃годать вамъ и҆ миръ ѿ Бг҃а Ѻ҆ц҃а нашегѡ и҆ Гдⷭ҇а І҆и҃са Хр҃та̀.

в҃. Благодаримъ Бг҃а всегда̀ ѿ всѣхъ васъ, помина́ніе ѿ васъ творѧ́ще въ молитвахъ на́шихъ,

г҃. Непреста́ннѡ помина́юще ва́ше дѣло вѣры, и҆ трꙋдъ любвѣ̀, и҆ терпѣніе оу҆пова́ніѧ Гдⷭ҇а на́шегѡ І҆и҃са Хр҃та̀, пред̾ Бг҃омъ и҆ Ѻ҆ц҃емъ на́шимъ:

д҃. Вѣдѧ́ще, бра́тіе возлю́бленнаѧ, ѿ Бг҃а и҆збра́ніе ва́ше,

є҃. Ꙗ҆́кѡ бл҃говѣствова́ніе на́ше не бы́сть къ вамъ въ

15. Поздравѣте братія-та които сѫ въ Лаодикіѭ, и Нимфана и домашнѫ-тѫ му церквѫ.

16. И като прочетете писмо-то помежду си, сторѣте да ся прочете и въ церквѫ-тѫ на Лаодикійцы-тѣ; и това, което е изъ Лаодикіѭ да *го* прочетете и вы.

17. И речѣте Архиппу: Внимай на служеніе-то, което си пріелъ въ Господа, да го испълнишь.

18. Поздравеніе-то *сьмь писалъ* азъ Павелъ съ рѫкѫ-тѫ си. Помнѣте оковы-тѣ ми. Благодать *да бѫде* съ васъ. Аминь.

КЪ СОЛУНЯНОМЪ ПЪРВО-ТО ПОСЛАНІЕ

НА СВЯТАГО АПОСТОЛА ПАВЛА.

ГЛАВА 1.

1. Павелъ и Силуанъ и Тимоѳей до Солунскѫ-тѫ церквѫ въ Бога Отца, и Господа Іисуса Христа, благодать вамъ и миръ отъ Бога Отца нашего и Господа Іисуса Христа.

2. Благодаримъ всякога Бога за всичкы васъ, и помянувамы вы въ молитвы-тѣ си.

3. Като помнимъ непрѣстанно ваше-то дѣло на вѣрѫ-тѫ, и трудъ-тъ на любовь-тѫ, и търпѣніе-то на надеждѫ-тѫ въ Господа нашего Іисуса Христа, прѣдъ Бога и Отца нашего.

4. Понеже знаемъ, възлюбленни братіе, ваше-то отъ Бога избраніе.

5. Защото наше-то къмъ васъ благовѣствованіе не станѫ само

сло́вѣ то́чію, но и҆ въ си́лѣ, и҆ въ дⷭ҇ѣ ст҃ѣ, и҆ во и҆звѣще́ніи мно́зѣ, ꙗ҆́коже и҆ вѣ́сте, каковѝ бы́хомъ въ ва́съ ра́ди ва́съ.

в҃. И҆ вы̀ подо́бницы бы́сте на́мъ и҆ Гдⷭ҇а, пріе́мше сло́во въ скорби мно́зѣ съ ра́достію Дх҃а ст҃а́гѡ,

г҃. Ꙗ҆́кѡ бы́ти ва́мъ ѻ҆́бразъ всѣ́мъ вѣ́рꙋющымъ въ Маке-до́ніи и҆ А҆ха́іи.

д҃. Ѿ ва́съ бо промче́ся сло́во Гдⷭ҇не не то́кмѡ въ Маке-до́ніи и҆ А҆ха́іи, но и҆ во вса́ко мѣ́сто вѣ́ра ва́ша, ꙗ҆̀же къ Бг҃ꙋ, и҆зы́де, ꙗ҆́кѡ не тре́ковати на́мъ глаго́лати что̀.

е҃. Ті́и бо ѡ҆ на́съ возвѣща́ютъ, како́въ вхо́дъ и҆мѣ́хомъ къ ва́мъ, и҆ ка́кѡ ѡ҆брати́стеся къ Бг҃ꙋ ѿ і҆дѡлъ, рабо́тати Бг҃ꙋ жи́вꙋ и҆ и҆́стиннꙋ,

ѕ҃. И҆ жда́ти Сн҃а є҆гѡ̀ съ нб҃съ, є҆го́же воскресѝ и҆з мертвы́хъ, І҆и҃са, и҆збавля́ющаго на́съ ѿ гнѣ́ва грядꙋ́щагѡ.

ГЛАВА̀ Д҃.

а҃. Са́ми бо вѣ́сте, бра́тіе, вхо́дъ на́шъ и҆̀же къ ва́мъ, ꙗ҆́кѡ не вотщѐ бы́сть:

в҃. Но предпострада́вше и҆ досажде́ни бы́вше, ꙗ҆́коже вѣ́сте, въ Фі́ліппѣхъ, дерзнꙋ́хомъ ѡ҆ Бг҃ѣ на́шемъ глаго́лати къ ва́мъ бл҃говѣ́ствова́ніе Бж҃іе со мно́гимъ по́двигомъ.

г҃. Оу҆тѣше́ніе бо на́ше не ѿ пре́лести, ни ѿ нечистоты̀, ни ле́стію:

д҃. Но ꙗ҆́коже и҆скꙋси́хомся ѿ Бг҃а вѣ́рни бы́ти пріа́ти бл҃говѣ́ствова́ніе, та́кѡ глаго́лемъ, не а҆́ки человѣ́кѡмъ ᲂу҆гожда́юще, но Бг҃ꙋ и҆скꙋша́ющемꙋ сердца̀ на́ша.

е҃. Никогда́же бо въ словесѝ ласка́нія бы́хомъ къ ва́мъ, ꙗ҆́коже вѣ́сте: нижѐ въ винѣ̀ лихима́нія, Бг҃ъ свидѣ́тель:

ѕ҃. Ни и҆щꙋ́ще ѿ человѣ́къ сла́вы, ни ѿ ва́съ, ни ѿ и҆нѣ́хъ,

з҃. Могꙋ́ще въ таготѐ бы́ти, ꙗ҆́коже Хрⷭ҇то́вы А҆пⷭ҇толи: но

съсъ слово, но и съсъ силѫ, и въ Духа Святаго, и съ голѣмо удостовѣреніе, както знаете какви бѣхмы заради васъ помежду вы.

6. И вы станѫхте подражатели намъ и Господу като при много утѣсненія пріехте слово-то съ радость на Духа Святаго.

7. Така що станѫхте примѣръ на вси-тѣ вѣрующы които сѫ въ Македоніѭ и въ Ахаіѭ.

8. Защото отъ васъ ся прогласи слово-то Господне, не само въ Македоніѭ и Ахаіѭ, но на всяко мѣсто ся расчу ваша-та вѣра въ Бога, щото ный не трѣба да говоримъ нѣщо.

9. Защото тѣ възвѣщаватъ за насъ, какъ станѫ наше-то влѣзваніе при васъ, и какъ сте ся обърнѫли отъ идолы-тѣ къмъ Бога, за да служите на живый-тъ и истинный-тъ Богъ,

10. И да очакувате отъ небеса иеговъ-тъ Сынъ, когото въскрьси отъ мьртвы-тѣ, Іисуса, който ны освободява отъ идѫщій-тъ гнѣвъ.

ГЛАВА 2.

1. Защото вы сами знаете, братіе, наше-то при васъ влѣзваніе, че не бы напразно;

2. Но като бѣхмы отъ по напрѣдъ, както знаете, пострадали и обесчестени въ Филиппы, дьрзнѫхмы въ Бога нашего да проповѣдамы вамъ евангеліе-то Божіе съ голѣмъ подвигъ.

3. Защото наше-то увѣщаніе не *бѣ* отъ прѣлъгваніе, нито отъ нечистотѫ, нито съ измамѫ;

4. Но както бѣхмы одобрени отъ Бога да ни повѣри благовѣствованіе-то, така говоримъ, не като че угождавамы на человѣцы, но на Бога който испытува сърдца-та ни.

5. Защото както знаете, нито ласкателно слово употрѣбихмы нѣкога, нито причинѫ за лихоимство; Богъ *е* свидѣтель;

6. Нито поискахмы славѫ отъ человѣцы, нито отъ васъ, нито отъ другы;

7. (Ако и да можехмы да смы въ тяжесть като Христови апо-

быхомъ ти́си посердѣ̀ васъ, ꙗ҆́коже доилица грѣ́етъ своѧ̀ ча̑да.

и҃. Та́кѡ желаю́ще васъ, бл҃говоли́хомъ пода́ти ва́мъ не то́чїю бл҃говѣ́ствованїе Бж҃їе, но и҆ дꙋ́шы своѧ̀, занѐже возлю́бленни бы́сте на́мъ.

ѳ҃. По́мните бо, бра́тїе, трꙋ́дъ на́шъ и҆ по́двигъ: но́щь бо и҆ де́нь дѣ́лающе, да не ѿтаготи́мъ ни є҆ди́нагѡ ѿ васъ, проповѣ́дахомъ ва́мъ бл҃говѣ́ствованїе Бж҃їе.

і҃. Вы̀ свидѣ́тели и҆ Бг҃ъ, ꙗ҆́кѡ преподо́бнѡ и҆ пра́веднѡ и҆ непоро́чнѡ ва́мъ вѣ́рꙋющымъ бы́хомъ,

а҃і. Ꙗ҆́коже вѣ́сте, занѐ є҆ди́наго кого́ждо васъ, ꙗ҆́коже ѻ҆ц҃ъ ча̑да своѧ̀,

в҃і. Моля́ще и҆ ᲂу҆тѣша́юще васъ, и҆ свидѣ́тельствꙋющеѧ ва́мъ ходи́ти досто́йнѡ Бг҃ꙋ призва́вшемꙋ вы̀ во своѐ цр҃тво и҆ сла́вꙋ.

г҃і. Сегѡ̀ ра́ди и҆ мы̀ бл҃годари́мъ Бг҃а непреста́ннѡ, ꙗ҆́кѡ прїе́мше сло́во слы́шанїѧ Бж҃їѧ ѿ на́съ, прїѧ́сте не а҆́ки сло́во человѣ́ческо, но, ꙗ҆́коже є҆́сть вои́стиннꙋ, сло́во Бж҃їе, є҆́же и҆ дѣ́йствꙋетсѧ въ васъ вѣ́рꙋющихъ.

д҃і. Вы̀ бо подо́бницы бы́сте, бра́тїе цр҃квамъ Бж҃їимъ сꙋ́щымъ во І҆ꙋде́и ѿ Хр҃тѣ̀ І҆и҃ск, занѐ та́ждеи҆ вы̀ пострада́сте ѿ свои́хъ сплеме́нникъ, ꙗ҆́коже и҆ ті́и ѿ І҆ꙋде́й,

е҃і. Оу҆би́вшихъ и҆ Гдⷭ҇а І҆и҃са и҆ є҆гѡ̀ проро́ки, и҆ на́съ и҆згна́вшихъ, и҆ Бг҃ꙋ неꙋгоди́вшихъ, и҆ всѣ́мъ человѣ́кѡмъ проти́вящихсѧ,

ѕ҃і. (И҆) возбранѧ́ющихъ на́мъ глаго́лати ꙗ҆зы́кѡмъ, да спасꙋ́тсѧ, во є҆́же и҆спо́лнити и҆̀мъ грѣхѝ своѧ̀ всегда̀: пости́же же на ни́хъ гнѣ́въ до конца̀.

з҃і. Мы̀ же, бра́тїе, ѿсиротѣ́вше ѿ васъ ко вре́мени часа̀, лице́мъ а҆̀ не се́рдцемъ, ли́шше тща́хомсѧ лицѐ ва́ше ви́дѣти мно́гимъ желанїе́мъ.

и҃і. Тѣ́мже хотѣ́хомъ прїитѝ къ ва́мъ, а҆́зъ ᲂу҆́бѡ Па́велъ є҆ди́ною и҆ два́жды, и҆ возбранѝ на́мъ сатана̀.

столи;) но быхмы тихы посрѣдъ васъ, както кърмилица ся грыжи нѣжно за чада-та си.

8. Така като имахмы горещѫ любовь къмъ васъ, имахмы благодареніе да ви прѣдадемъ не токо евангеліе-то Божіе, но и душы-тѣ си, защото станѫхте любезни намъ.

9. Защото вы, братіе, помните нашій-тъ трудъ и мѫкѫ, понеже деня и нощя като работѣхмы, да не отеготимъ ни едного отъ васъ, проповѣдахмы вамъ евангеліе-то Божіе.

10. Вы сте свидѣтели и Богъ, какъ свято, и праведно, и неукоризненно ся обходихмы съ васъ вѣрующы-тѣ;

11. Както знаете, какъ всякого отъ васъ като отецъ чада-та си увѣщавахмы и утѣшавахмы,

12. И строго ви заржчахмы, да ходите достойно Богу, който вы призовава въ свое-то царство и славѫ.

13. За туй и ный благодаримъ Бога непрѣстанно, че като пріяхте слово-то Божіе, което чухте отъ насъ, пріяхте *го* не *като* слово человѣческо, но, (както е наистинѫ,) слово Божіе, което и дѣйствува между васъ вѣрующы-тѣ.

14. Защото, вы, братіе, станѫхте подражатели на Божіи-тѣ въ Христа Іисуса церквы, които сѫ въ Іудеіѫ, понеже и вы пострадахте исто-то отъ свои-тѣ си соплеменницы, както и тѣ отъ Іудеи-тѣ,

15. Които и Господа Іисуса убихѫ, и свои-тѣ си пророцы, и насъ распѫдихѫ, и Богу не угодяватъ, и на всичкы-тѣ человѣцы сѫ противни;

16. Възбраняватъ ни да говоримъ на язычницы-тѣ да ся спасѫтъ, за да испълнятъ грѣхове-тѣ си вынѫгы, но постигнѫ гы гнѣвъ-тъ до край.

17. А ный, братіе, като осиротѣхмы отъ васъ за малко врѣме, съ лице *а* не съсъ сърдце, *още* повече съ голѣмо желаніе ся постарахмы, дано видимъ лице-то ви.

18. За това поискахмы да дойдемъ при васъ, (и азъ Павелъ) и веднъжъ и дважъ, но направи ни прѣчкѫ Сатана.

а҃і. Кто́ бо на́мъ оу҆пова́ніе и҆лѝ ра́дость и҆лѝ вѣне́цъ похвале́нїа, не и҆ вы́ ли, пред̾ Гдⷭ҇емъ на́шимъ І҆и҃съ Хрⷭ҇то́мъ во прише́ствїи є҆гѡ̀;

в҃. Вы́ бо є҆сте̑ сла́ва на́ша и҆ ра́дость.

ГЛАВА̀ Г҃.

а҃. Тѣ́мже оу҆жѐ не терпа́ще, бл҃говолихомъ ѡ҆ста́тисѧ во А҆ѳи́нѣхъ є҆ди́ни,

в҃. И҆ посла́хомъ Тїмоѳе́а бра́та на́шего и҆ слѹжи́теля Бж҃їа и҆ спосп̾ѣшника на́шего во бл҃говѣ́стїи Хрⷭ҇то́вѣ, оу҆твердѝти ва́съ и҆ оу҆тѣ́шити ѡ҆ вѣ́рѣ ва́шей,

г҃. Ꙗ҆́кѡ ни є҆ди́номꙋ смꙋща́тисѧ въ ско́рбехъ си́хъ: са́ми бо вѣ́сте, ꙗ҆́кѡ на сїѐ и҆́стое лежи́мъ:

д҃. И҆бо є҆гда̀ оу҆ ва́съ бѣ́хомъ, предреко́хомъ ва́мъ, ꙗ҆́кѡ и҆мамы скорбѣ́ти, є҆́же и҆ бы́сть, и҆ вѣ́сте:

є҃. Сегѡ̀ ра́ди и҆ а҆́зъ ктомꙋ̀ не терпѧ̀, посла́хъ разꙋмѣ́ти вѣ́рꙋ ва́шꙋ, да не ка́кѡ и҆скꙋси́лъ вы̀ и҆скꙋша́й, и҆ вотщѐ бꙋ́детъ трꙋ́дъ на́шъ.

ѕ҃. Ны́нѣ же прише́дшꙋ Тїмоѳе́ю къ на́мъ ѿ ва́съ, и҆ бл҃говѣсти́вшꙋ на́мъ вѣ́рꙋ ва́шꙋ и҆ любо́вь, и҆ ꙗ҆́кѡ и҆мате па́мять ѡ҆ на́съ бла́гꙋ, всегда̀ жела́юще на́съ ви́дѣти, ꙗ҆́коже и҆ мы̀ ва́съ:

з҃. Сегѡ̀ ра́ди оу҆тѣ́шихомсѧ, бра́тїе, ѡ҆ ва́съ, во всѧ́кой ско́рби и҆ нꙋ́ждѣ на́шей, ва́шею вѣ́рою.

и҃. Ꙗ҆́кѡ мы̀ ны́нѣ жи́ви є҆смы̀, а҆́ще вы̀ стоитѐ ѡ҆ Гдⷭ҇ѣ.

ѳ҃. Ко́е бо бл҃годаре́нїе Бг҃ꙋ мо́жемъ воздѧ́ти ѡ҆ ва́съ, ѡ҆ всѧ́кой ра́дости, є҆́юже ра́дꙋемсѧ ва́съ ра́ди пред̾ Бг҃омъ на́шимъ;

і҃. Но́щь и҆ де́нь преизли́ха молѧ́щесѧ ви́дѣти лицѐ ва́ше, и҆ соверши́ти лише́нїе вѣ́ры ва́шеѧ.

а҃і. Са́мъ же Бг҃ъ и҆ Ѻ҆ц҃ъ на́шъ, и҆ Гдⷭ҇ь на́шъ І҆и҃съ Хрⷭ҇то́съ да и҆спра́витъ пꙋ́ть на́шъ къ ва́мъ:

19. Защото коя е наша-та надежда, или радость-та *ни*, или вѣнецъ-тъ на похвалѫ-тѫ *ни*? не сте ли вы прѣдъ Господа нашего Іисуса Христа въ пришествіе-то негово?

20. Защото вы сте наша-та слава и радость.

ГЛАВА 3.

1. За това и като не можѣхмы да търпимъ вече, разсѫдихмы за добро да останемъ сами въ Аѳинѫ;

2. И проводихмы Тимоѳея, брата нашего и служителя Божія, и сотрудника нашего въ евангеліе-то Христово, да вы утвърди, и да вы утѣши отъ къмъ вѣрѫ-тѫ ви;

3. Да ся не колебае никой въ тѣзи скърби; защото вы знаете че на това смы опрѣдѣлени;

4. Защото когато бѣхмы при васъ, прѣдсказувахмы ви че има да прѣтърпимъ притѣсненіе, както и станѫ, и знаете.

5. За това и азъ като не можѣхъ вече да търпѭ, проводихъ да разумѣѭ за вѣрѫ-тѫ ви, да не бы да вы е искусилъ искуситель-тъ, и да бѫде трудъ-тъ ни напразно.

6. А сега като дойде Тимоѳей отъ васъ при насъ та ни донесе добры извѣстія за вѣрѫ-тѫ и любовь-тѫ вашѫ, и това, че имате всякога добро поменуваніе за насъ, и желаете да ны видите, както и ный васъ,

7. За това, при всичкѫ-тѫ нашѫ скърбь и нуждѫ, утѣшихмы ся, братіе, за васъ, чрѣзъ вѣрѫ-тѫ вашѫ;

8. Понеже сега смы живи, ако стоите вы въ Господа.,

9. Защото кое благодареніе можемъ да въздадемъ Богу за васъ, заради всичкѫ-тѫ радость съ коѭто ся радувамы за васъ прѣдъ Бога нашего?

10. Нощя и деня прѣусърдно ся молимъ да видимъ лице-то ви, и да допълнимъ което ви не достига въ вѣрѫ-тѫ ви.

11. А самъ Богъ и Отецъ нашъ, и Господь нашъ Іисусъ Христосъ дано управи пѫть-тъ ни къмъ васъ.

в҃і. Васъ же Гдь да оумножитъ, и да избыточествитъ
любовію дрꙋгъ ко дрꙋгꙋ и ко всѣмъ, ꙗкоже и мы къ
вамъ,
г҃і. Во еже оутвердити сердца ваша непорѡчна въ стыни,
пред Богомъ и Ѻцемъ нашимъ, въ пришествіе Гда нашегѡ
Іисса Хрта со всѣми стыми егѡ. Аминь.

ГЛАВА Д҃.

а҃. Тѣмже оубо, братіе, просимъ вы и молимъ ѿ Хртѣ
Іисѣ, ꙗкоже пріасте ѿ насъ, какѡ подобаетъ вамъ ходити и
оугождати Богови, ꙗкоже и ходите, да избыточествꙋете паче:
в҃. Вѣсте бо, какова повелѣнія дахомъ вамъ Гдемъ
Іисомъ.
г҃. Сія бо есть вола Божія, стость ваша, хранити себѣ
самѣхъ ѿ блꙋда,
д҃. И вѣдѣти комꙋждо ѿ васъ свой сосꙋдъ стяжавати во
стыни и чести,
є҃. Не въ страсти похотнѣй, ꙗкоже и ꙗзыцы невѣдѧщіи
Бга:
ѕ҃. И еже не престꙋпати и лихоимствовати въ вещи брата
своегѡ, занѣ мститель есть Гдь ѿ всѣхъ сихъ, ꙗкоже и
прежде рекохомъ къ вамъ, и засвидѣтельствовахомъ.
з҃. Не призва бо насъ Бгъ на нечистотꙋ, но во стость.
и҃. Тѣмже оубо ѿметай, не человѣка ѿметаетъ, но Бга
давшаго Дха своего стаго въ насъ.
ѳ҃. Ѻ братолюбіи же, не требꙋете, да пишется къ вамъ:
сами бо вы Богомъ оучени естѣ, еже любити дрꙋгъ дрꙋга:
і҃. Ибо творитѣ то ко всей братіи сꙋщей во всей Маке-
донії. молимъ же вы братіе, избыточествовати паче,
а҃і. И любезнѡ прилѣжати еже безмолствовати, и дѣати
своа, и дѣлати своими рꙋками, ꙗкоже повелѣхомъ вамъ:

12. И васъ Господь да умножи и да *вы* направи да прѣизобилувате въ любовь-тж единъ къмъ другый и къмъ всичкы-тѣ, както и ный къмъ васъ,

13. За да утвърди сърдца-та ви непорочны въ святость-тж прѣдъ Бога и Отца нашего, въ пришествіе-то на Господа нашего Іисуса Христа съсъ вси-тѣ неговы святыи.

ГЛАВА 4.

1. При това още, братіе, просимъ и молимъ вы въ Господа Іисуса, каквото сте пріели отъ насъ какъ трѣбува да ходите и да угодявате Богу, *така* да прѣуспѣвате повече;

2. Защото знаете каквы заповѣди ви дадохмы отъ Господа Іисуса.

3. Понеже това е воля-та Божія, ваше-то освященіе, да ся въздържате отъ блудъ;

4. Да знае всякой отъ васъ да дьржи съсждъ-тъ си въ святость и честность,

5. Не въ страсть на похоть, както и язычници-тѣ които не знаіжтъ Бога;

6. Да не прѣминува *нѣкой прѣдѣлъ-тъ* и да поврѣжда брата си въ *това* нѣщо, защото за всичко това Богъ е отмьститель, както ви и отъ понапрѣдъ рекохмы и засвидѣтелствувахмы.

7. Защото Богъ не ны е призовалъ на нечистотж, но на святость.

8. И тъй, който отхвьрля *това*, не отхвьрля человѣка, но Бога, който е и далъ намъ Духа своего Святаго.

9. А за братолюбіе-то нѣмате нуждж да ви пишж; защото вы сами сте отъ Бога научени да имате любовь единъ къмъ другый;

10. Защото и правите това на вси-тѣ братія които сж по всичкж Македоніж; и молимъ ви ся, братіе, да прѣуспѣвате повече,

11. И усьрдно да ся стараете да живѣете тихо, и да вьршите свои-тѣ си работы, и да работите съсъ свои-тѣ си рѫцѣ, както ви заржчахмы;

в҃і. Да хо́дите бл҃гообра́знѡ ко внѣ́шнимъ, и҆ ни чесогѡ́же тре́бꙋете.

г҃і. Не хощꙋ̀ же ва́съ, бра́тіе, не вѣ́дѣти ѡ҆ ᲂу҆ме́ршихъ да не скорбитѐ, ꙗ҆́коже и҆ про́чіи не и҆мꙋ́щіи ᲂу҆пова́нїа.

д҃і. А҆́ще бо вѣ́рꙋемъ, ꙗ҆́кѡ І҆и҃съ ᲂу҆́мре и҆ воскр҃се, та́кѡ и҆ Бг҃ъ ᲂу҆ме́ршыя въ І҆и҃сѣ приведе́тъ съ ни́мъ.

є҃і. Сі́е бо ва́мъ глаго́лемъ сло́вомъ Гдⷭ҇нимъ, ꙗ҆́кѡ мы̀ живꙋ́щіи ѡ҆ста́вшіи въ прише́ствіе Гдⷭ҇не, не и҆́мамы предвари́ти ᲂу҆ме́ршихъ:

ѕ҃і. Ꙗ҆́кѡ са́мъ Гдⷭ҇ь въ повелѣ́ніи, во гла́сѣ а҆рха́гг҃ловѣ, и҆ въ трꙋбѣ̀ Бж҃їи сни́детъ съ нб҃сѐ, и҆ ме́ртвіи ѡ҆ Хр҃тѣ̀ воскре́снꙋтъ пе́рвѣе.

з҃і. Пото́мъ же мы̀ живꙋ́щіи ѡ҆ста́вшіи, кꙋ́пнѡ съ ни́ми восхище́ни бꙋ́демъ на ѻ҆блацѣ́хъ въ срѣ́тѣніе Гдⷭ҇не на воздꙋ́сѣ, и҆ та́кѡ всегда̀ съ Гдⷭ҇емъ бꙋ́демъ.

и҆і. Тѣ́мже ᲂу҆тѣша́йте дрꙋ́гъ дрꙋ́га въ словесѣ́хъ си́хъ.

ГЛАВА̀ Ѕ҃.

а҃. А҆ ѡ҆ лѣ́тѣхъ и҆ ѡ҆ временѣ́хъ, бра́тіе, не тре́бѣ є҆́сть ва́мъ писа́ти:

в҃. Са́ми бо вы̀ и҆звѣ́стнѡ вѣ́сте, ꙗ҆́кѡ де́нь Гдⷭ҇нь ꙗ҆́коже та́ть въ нощѝ, та́кѡ прїи́детъ:

г҃. Є҆гда́ бо рекꙋ́тъ, ми́ръ и҆ ᲂу҆твержде́ніе, тогда̀ внеза́пꙋ нападе́тъ на ни́хъ всегꙋби́тельство, ꙗ҆́коже болѣ́знь во чре́вѣ и҆мꙋ́щей, и҆ не и҆́мꙋтъ и҆збѣжа́ти.

д҃. Вы̀ же, бра́тіе, нѣ́сте во тмѣ̀, да де́нь ва́съ ꙗ҆́коже та́ть пости́гнетъ:

є҃. Вси́ бо вы̀ сы́нове свѣ́та є҆́стѐ и҆ сы́нове днѐ: нѣ́смы но́щи, нижѐ тмы̀.

ѕ҃. Тѣ́мже ᲂу҆́бо да не спи́мъ ꙗ҆́коже и҆ про́чіи, но да бо́дрствꙋимъ и҆ трезви́мся.

12. За да ходите благообразно прѣдъ външни-тѣ, и да нѣмате нуждѫ отъ нищо.

13. И не искамъ, братіе, да не знаете за умрѣлы-тѣ, за да не скърбите, както и другы-тѣ които нѣматъ надеждѫ.

14. Защото ако вѣрувамы че Іисусъ умрѣ и въскрьснѫ, така и Богъ умрѣлы-тѣ въ Іисуса ще приведе съ него заедно.

15. Защото това ви *го* казувамы съсъ слово Господне, че ный живи-тѣ, колкото останемъ до пришествіе-то Господне, нѣма да прѣдваримъ умрѣлы-тѣ;

16. Понеже самъ Господь ще слѣзе отъ небе-то съ повелѣніе, съ гласъ архангеловъ, и съ трѫбѫ Божіѭ; и мьртви-тѣ въ Христа ще въскрьснѫтъ понапрѣдъ;

17. Послѣ ный живи-тѣ които смы останѫли, съ тѣхъ наедно ще бѫдемъ грабнѫти на облацы да срѣщнемъ Господа на въздухъ, и така ще бѫдемъ всякога съ Господа.

18. И тъй утѣшавайте ся единъ другый съ тѣзи думы.

ГЛАВА 5.

1. А за годины-тѣ и врѣмена-та, братіе, нѣмате нуждѫ да ви ся пише;

2. Защото вы знаете извѣстно, че день-тъ Господень, както крадецъ прѣзъ нощь, така ще дойде;

3. Понеже когато казуватъ, Миръ и безопасность, тогазь ще нападне на тѣхъ внезапна погыбель както болѣзни-тѣ на непразнѫ женѫ, и нѣма да избѣгнѫтъ.

4. Но вы, братіе, не сте въ тьмнинѫ, та да вы постигне день-тъ като крадецъ.

5. Всичкы вы сте сынове на видѣлинѫ-тѫ и сынове на день-тъ: не смы на нощь-тѫ, нито на тьмнинѫ-тѫ.

6. И тъй да не спимъ както и другы-тѣ, но да бѫдемъ будни и трѣзвенни.

з҃. Спа́щіи бо, въ нощѝ спа́тъ: и҆ оу҆пива́ющіися, въ нощѝ оу҆пива́ются:

и҃. Мы́ же сы́нове сꙋ́ще днѐ, да трезви́мся, ѡ҆бо́лкшеся въ броню̀ вѣ́ры и҆ любвѐ, и҆ шле́мъ оу҆пова́нїа спасе́нїа:

ѳ҃. Ꙗ҆́кѡ не положѝ на́съ Бг҃ъ въ гнѣ́въ, но въ полꙋче́нїе спасе́нїа, Гдⷭ҇емъ на́шимъ Ї҆и҃съ Хрⷭ҇то́мъ,

і҃. Оу҆ме́ршимъ за на́съ, да, а҆́ще бди́мъ, а҆́ще ли спи́мъ, кꙋ́пнѡ съ ни́мъ живе́мъ.

а҃і. Сегѡ̀ ра́ди оу҆тѣша́йте дрꙋ́гъ дрꙋ́га, и҆ созида́йте кі́йждо бли́жнаго, ꙗ҆́коже и҆ творитѐ.

в҃і. Мо́лимъ же вы̀, бра́тїе, зна́йте трꙋжда́ющихся оу҆ ва́съ, и҆ настоя́телей ва́шихъ ѿ Гдⷭ҇ѣ, и҆ наказꙋ́ющихъ вы̀,

г҃і. И҆ и҆мѣ́йте и҆́хъ по преизли́ха въ любвѝ за дѣ́ло и҆́хъ: ми́рствꙋйте въ себѣ̀.

д҃і. Мо́лимъ же вы̀, бра́тїе, вразꙋмля́йте безчи́нныя, оу҆тѣша́йте малодꙋ́шныя, застꙋпа́йте немѡщны́я, долготерпи́те ко всѣ́мъ.

є҃і. Блюди́те, да никто́же зла̀ за зло̀ комꙋ̀ воздастъ: но всегда̀ до́брое гони́те и҆ дрꙋ́гъ ко дрꙋ́гꙋ и҆ ко всѣ́мъ.

ѕ҃і. Всегда̀ ра́дꙋйтеся:

з҃і. Непреста́нно моли́теся.

и҃і. Ѿ всѣ́мъ бл҃годари́те: сі́я бо є҆́сть во́ля Бж҃їа ѿ Хрⷭ҇тѣ̀ Ї҆и҃сѣ въ ва́съ.

ѳ҃і. Дх҃а не оу҆гаша́йте:

к҃. Проро́чествїя не оу҆ничижа́йте.

к҃а. Всѧ̑ же и҆скꙋша́юще: дѡ́брая держи́те,

к҃в. Ѿ всѧ́кїа ве́щи зла́я ѿгреба́йтеся.

к҃г. Са́мъ же Бг҃ъ ми́ра да ѡ҆свѧ̑титъ ва́съ всесоверше́нныхъ (во всѣ́мъ): и҆ всесоверше́нъ ва́шъ дх҃ъ и҆ дꙋша̀ и҆ тѣ́ло непоро́чно въ прише́ствїе Гдⷭ҇а на́шегѡ Ї҆и҃са Хрⷭ҇та̀ да сохрани́тся.

к҃д. Вѣ́ренъ призва́вый ва́съ, и҆́же и҆ сотвори́тъ.

к҃є. Бра́тїе, моли́теся ѿ на́съ.

7. Защото които спятъ, нощя спятъ, и които ся опиватъ, нощя ся опиватъ:

8. Но ный, като смы *сынове* на день-тъ, да бѫдемъ трѣзвенни, и да облѣчемъ броніѭ-тѫ на вѣрѫ-тѫ и на любовь-тѫ, и за шлемъ, надеждѫ-тѫ на спасеніе-то;

9. Защото Богъ не ны е опрѣдѣлилъ за гнѣвъ, но да получимъ спасеніе чрѣзъ Господа нашего Іисуса Христа,

10. Който умрѣ за насъ, за да живѣемъ съ него и когато смы будни и когато спимъ.

11. За това утѣшавайте ся единъ другый и назидавайте единъ другыго, както и правите.

12. И молимъ вы, братіе, да познавате тѣзи, които ся трудятъ помежду вы, и сѫ настоятели ваши въ Господа, и вы поучаватъ,

13. И да гы почитате прѣмного съ любовь за дѣло-то имъ. Живѣйте мирно помежду си.

14. Молимъ вы още, братіе, вразумявайте безчинны-тѣ, утѣшавайте малодушны-тѣ, поддьржайте немощны-тѣ, бѫдѣте къмъ всичкы търпѣливи.

15. Гледайте да не отдава нѣкой нѣкому зло за зло; но търсѣте всякога добро-то, и единъ на другый си и на всичкы-тѣ.

16. Вынѫгы ся радувайте.

17. Непрѣстанно ся молѣте.

18. За всичко благодарѣте; защото това *е* воля-та Божія за васъ въ Христа Іисуса.

19. Духъ-тъ не угасяйте.

20. Пророчества не имайте за нищожны.

21. Всичко испытувайте: добро-то дьржте.

22. Отъ всякакъвъ видъ зло въздьржайте ся.

23. А самъ Богъ мира да вы освяти всесъвършенно; и да ся съхрани цѣлокупенъ духъ-тъ ви, и душа-та, и тѣло-то безъ порокъ, въ пришествіе-то на Господа нашего Іисуса Христа.

24. Вѣренъ е онзи който вы призовава, и ще го направи.

25. Братіе, молѣте ся за насъ.

к҃в. Цѣлꙋ́йте бра́тію всю̀ лобза́ніемъ ст҃ымъ.

к҃з. Заклина́ю вы̀ Гдⷭ҇емъ, прочестѝ посла́ніе сіѐ пред̾ всѐю ст҃о́ю бра́тіею.

к҃и. Бл҃года́ть Гдⷭ҇а на́шегѡ Ї҆и҃са Хрⷭ҇та̀ съ ва́мн. А҆ми́нь.

КЪ СОЛѲНАНСѲМЪ ВТОРО́Є ПОСЛА́НІЄ

СТ҃А́ГѲ А҆Пⷭ҇ЛА ПА́ѲЛА.

ГЛАВѢ̀ А҃.

а҃. Па́ѵелъ и҆ Сі҃лѵа́нъ и҆ Тімоѳе́й, цр҃кви Солꙋ́нстѣй ѿ Бг҃ѣ Ѻ҆ц҃ѣ на́шемъ и҆ Гдⷭ҇ѣ Ї҆и҃сѣ Хрⷭ҇тѣ̀:

в҃. Бл҃года́ть ва́мъ и҆ ми́ръ ѿ Бг҃а Ѻ҆ц҃а̀ на́шегѡ и҆ Гдⷭ҇а Ї҆и҃са Хрⷭ҇та̀.

г҃. Бл҃годари́ти до́лжни є҆смы̀ Бг҃а всегда̀ ѿ ва́съ, бра́тіе, ꙗ҆́коже досто́йно є҆́сть, ꙗ҆́кѡ превозраста́етъ вѣ́ра ва́ша, и҆ мно́житсѧ любо́вь є҆ди́нагѡ коегѡ́ждо всѣ́хъ ва́съ дрꙋ́гъ ко дрꙋ́гꙋ:

д҃. Ꙗ҆́кѡ самѣ́мъ на́мъ хвали́тисѧ ѿ ва́съ въ цр҃квахъ Бж҃і҃ихъ, ѿ терпѣ́ніи ва́шемъ и҆ вѣ́рѣ, во всѣ́хъ гоне́ніихъ ва́шихъ и҆ ско́рбехъ, ꙗ҆̀же пріе́млете,

є҃. Показа́ніе пра́веднагѡ сꙋда̀ Бж҃і҃а, во є҆̀же сподо́битисѧ ва́мъ цр҃твіа̀ Бж҃і҃а, є҆гѡ́же ра́ди и҆ стра́ждете.

ѕ҃. А҆́ще оу҆́бѡ пра́ведно оу҆ Бг҃а, возда́ти ско́рбь ѿскорбля́ющымъ ва́съ,

26. Поздравѣте всичкы-тѣ братія съсъ цѣлованіе свято.

27. Заклѣвамъ вы въ Господа посланіе-то да ся прочете на вситѣ святы братія.

28. Благодать-та на Господа нашего Іисуса Христа *да бѫде* съ васъ. Аминь.

КЪ СОЛУНЯНОМЪ ВТОРО-ТО ПОСЛАНІЕ

НА СВЯТАГО АПОСТОЛА ПАВЛА.

ГЛАВА 1.

1. Павелъ и Силуанъ и Тимоѳей до Солунскѫ-тѫ церквѫ въ Бога Отца нашего и Господа Іисуса Христа.

2. Благодать вамъ и миръ отъ Бога Отца нашего и Господа Іисуса Христа.

3. Длъжни смы, братіе, да благодаримъ Бога всякога за васъ, както е достойно, защото вѣра-та ви прѣвъзраствува, и умножава ся любовь-та на всякого едного къмъ другыго помежду всичкы васъ;

4. Така щото и сами ный ся хвалимъ съ васъ въ церквы-тѣ Божіи, за ваше-то търпѣніе и за вѣрѫ-тѫ *ви* во всичкы-тѣ гоненія ваши и притѣсненія-та които прѣтърпѣвате.

5. *Което е* доказателство на праведнѫ-тѫ сѫдбѫ Божіѭ, за да ся сподобите въ царство-то Божіе, за което и страдате;

6. Понеже е праведно у Бога да въздаде скърбь на тѣзи, които вы оскърбяватъ,

З҃. А҆ вамъ ѡ҆скорбляемымъ ѿрадꙋ съ нами, во ѿкровеніи Гда Іисса съ небесѣ, со А҆гглы силы своеѧ,

И҃. Во ѻ҆гнѝ пламенѣ, даюшагѡ ѿмшеніе не вѣдꙋшымъ Бга и҆ не послꙋшающымъ благовѣствованіа Гда нашегѡ Іисса Хрта:

Ѳ҃. Иже мꙋкꙋ пріимꙋтъ, погибель вѣчнꙋю, ѿ лица Гдна, и҆ ѿ славы крѣпости ѥгѡ̀:

І҃. Ѻ҆гда пріидетъ прославитися во стыхъ своихъ, и҆ дивенъ быти во всѣхъ вѣровавшихъ, ꙗкѡ оувѣриса свидѣтельство наше въ васъ, въ день ѻ҆нъ.

А҃І. За сіѣ и҆ молимса всегда ѡ҆ васъ, да вы сподобитъ званію Бгъ нашъ, и҆ и҆сполнитъ всако благоволеніе благости и҆ дѣло вѣры въ силѣ:

В҃І. Ꙗкѡ да прославитса и҆ма Гда нашегѡ Іисса Хрта въ васъ, и҆ вы въ немъ, по благодати Бга нашегѡ и҆ Гда Іисса Хрта.

ГЛАВА̀ Б҃.

А҃. Молимъ же вы, братіе, ѡ҆ пришествіи Гда нашегѡ Іисса Хрта, и҆ нашемъ собраніи ѡ҆ немъ,

Б҃. Не скорѡ подвизатися вамъ ѿ оума, ни оужасатися, нижѐ дхомъ, нижѐ словомъ, ни посланіемъ ꙗки ѿ насъ посланнымъ, ꙗкѡ оужѐ настоитъ день Хртовъ.

Г҃. Да никтоже васъ прелститъ ни по ѥдиномꙋ же ѻ҆бразꙋ: ꙗкѡ а҆ще не пріидетъ ѿстꙋпленіе прежде, и҆ ѿкрыетса человѣкъ беззаконіа, сынъ погибели,

Д҃. Противникъ и҆ превозносаѩса паче всакагѡ глаголемагѡ бога и҆ли чтилища, ꙗкоже ѥмꙋ сѣсти въ цркви Бжіей ꙗки богꙋ показꙋющꙋ себѐ, ꙗкѡ богъ ѥсть.

Е҃. Не помните ли, ꙗкѡ ѥщѐ живый оу васъ, сіа глаголахъ вамъ;

7. А на васъ оскърбяваны-тѣ *да даде* отрадѫ наедно съ насъ когато ся яви Господь Іисусъ отъ небе-то съ ангелы-тѣ на своіѫ-тѫ силѫ,

8. Въ огнь пламененъ, да даде отмьщеніе на тѣзи които не познаватъ Бога, и които ся не покоряватъ на евангеліе-то на Господа нашего Іисуса Христа;

9. Които ще пріимѫтъ наказаніе, вѣчнѫ погыбель, отъ лице-то Господне, и отъ славѫ-тѫ на Неговѫ-тѫ силѫ,

10. Когато дойде да ся прослави въ свои-тѣ святыи, и да ся покаже чуденъ между всичкы-тѣ вѣрующы, (понеже вы повѣрувахте въ наше-то свидѣтелство) въ оный день.

11. Заради това и вынѫгы ся молимъ за васъ, да вы сподоби Богъ нашъ на призваніе-то, и да испълни всяко благоволеніе на благость-тѫ и *всяко* дѣло на вѣрѫ-тѫ въ силѫ;

12. За да ся прослави во васъ име-то на Господа нашего Іисуса Христа, и вы въ него, по благодать-тѫ на Бога нашего и Господа Іисуса Христа.

ГЛАВА 2.

1. А колкото за пришествіе-то на Господа нашего Іисуса Христа, и за наше-то съ него събираніе, молимъ вы, братіе,

2. Да ся не поколебавате скоро отъ умъ-тъ си, нито да ся смущавате, ни духомъ, ни словомъ, нито съ писмо, като отъ насъ проводено, ужь че настанѫ день-тъ Христовъ.

3. Да вы не прѣльсти никой никакъ; защото *онзи день нѣма да дойде*, ако първо не дойде отстѫпленіе-то, и ся не открые человѣкъ-тъ на грѣхъ-тъ, сынъ-тъ на погыбель-тѫ,

4. Който ся противи и прѣвъзноси ся повече отъ всякого, който ся нарича Богъ, или *нѣщо* което за свято ся почита, така щото да сѣдне въ храмъ-тъ Божій както Богъ, и да показува себе си че е Богъ.

5. Не помните ли че когато бѣхъ още при васъ, казувахъ ви това?

в҃. И҆ ны́нѣ оу҆держава́ющее вѣ́сте, во є҆́же ꙗ҆ви́тисѧ є҆мꙋ̀ въ своѐ є҆мꙋ̀ вре́мѧ.

г҃. Та́йна бо оу҆жѐ дѣ́етсѧ беззако́нїѧ, то́чїю держа́й ны́нѣ, до́ндеже ѿ среды̀ бꙋ́детъ:

д҃. И҆ тогда̀ ꙗ҆ви́тсѧ беззако́нникъ, є҆го́же Гдⷭ҇ь І҆и҃съ оу҆бїе́тъ дх҃омъ оу҆стъ свои́хъ, и҆ оу҆праздни́тъ ꙗ҆вле́нїемъ пришествїѧ своегѡ̀:

є҃. Є҆гѡ́же є҆́сть пришествїе по дѣ́йствꙋ сатанинꙋ̀ во всѧ́кой си́лѣ и҆ зна́менїихъ и҆ чꙋдесѣ́хъ ло́жныхъ,

ѕ҃. И҆ во всѧ́кой лстѝ непра́вды, въ погиба́ющихъ, занѐ любвѐ и҆́стины не прїѧ́ша, во є҆́же спасти́сѧ и҆̀мъ:

і҃. И҆ сегѡ̀ ра́ди по́слетъ и҆̀мъ Бг҃ъ дѣ́йство лстѝ, во є҆́же вѣ́ровати и҆̀мъ лжѝ:

ѳ҃. Да сꙋ́дъ прїи́мꙋтъ всѝ невѣ́ровавшїи и҆́стинѣ, но бл҃говоли́вшїи въ непра́вдѣ.

к҃. Мы́ же до́лжни є҆́смы бл҃годари́ти Бг҃а всегда̀ ѿ ва́съ, бра́тїе возлю́бленнаѧ ѿ Гдⷭ҇а, ꙗ҆́кѡ и҆збра́лъ є҆́сть ва́съ Бг҃ъ ѿ нача́ла во спасе́нїе во ст҃ы́ни дх҃а и҆ вѣ́ры и҆́стины,

л҃. Въ не́же призва̀ ва́съ бл҃говѣ́ствованїемъ на́шимъ, въ полꙋче́нїе сла́вы Гдⷭ҇а на́шегѡ І҆и҃са Хрⷭ҇та̀.

м҃. Тѣ́мже оу҆́бо бра́тїе, сто́йте, и҆ держи́те преда̑нїѧ, и҆̀мже наꙋчи́стесѧ, и҆лѝ сло́вомъ и҆лѝ посла́нїемъ на́шимъ.

н҃. Са́мъ же Гдⷭ҇ь на́шъ І҆и҃съ Хрⷭ҇то́съ, и҆ Бг҃ъ и҆ Ѻ҆ц҃ъ на́шъ возлюби́вый на́съ и҆ да́вый оу҆тѣше́нїе вѣ́чно и҆ оу҆пова́нїе бл҃го въ бл҃года́ти,

ѯ҃. Да оу҆тѣ́шитъ сердца̀ ва́ша, и҆ да оу҆твердитъ во всѧ́комъ сло́вѣ и҆ дѣ́лѣ бла́зѣ.

ГЛАВА̀ Г҃.

а҃. Про́чее, моли́тесѧ ѿ на́съ, бра́тїе, да сло́во Гдⷭ҇не течетъ и҆ сла́витсѧ, ꙗ҆́коже и҆ въ ва́съ,

6. А сега знаете онова което го въспира, за да ся яви въ своето си врѣме.

7. Защото тайна-та на беззаконіе-то дѣйствува вече, само да ся отмахне отъ срѣдъ, който ѥ въспира сега;

8. И тогазь ще ся яви беззаконный-тъ, когото Господь ще убіе съ духъ-тъ на уста-та си, и ще истрѣби съ явленіе-то на пришествіе-то си,

9. Тогози на когото идваніе-то е по дѣйствіе-то на Сатанѫ съсъ всякѫ силѫ и знаменія и чудеса лъжовны,

10. И съсъ всякѫ измамѫ на неправдѫ-тѫ, между тѣзи които погынуватъ; защото не пріяхѫ любовь-тѫ на истинѫ-тѫ за да ся спасѫтъ.

11. И за това Богъ ще имъ проводи дѣйство на заблужденіе, за да повѣруватъ въ лѫжѫ-тѫ;

12. За да бѫдѫтъ осѫдени всичкы които не сѫ повѣрували въ истинѫ-тѫ, но сѫ благоволили въ неправдѫ-тѫ.

13. А ный смы длъжни вынѫгы да благодаримъ Бога за васъ, возлюбленни отъ Господа братіе, че Богъ отъ начало е избралъ васъ въ спасеніе чрѣзъ освященіе-то на Духъ-тъ и вѣрованіе-то въ истинѫ-тѫ,

14. Въ което вы призова съ наше-то благовѣствованіе за получваніе на славѫ-тѫ на Господа нашего Іисуса Христа.

15. И тъй, братіе, стойте и дьржте прѣданія-та които научихте или отъ слово-то или отъ посланіе-то наше.

16. А самъ Господь нашъ Іисусъ Христосъ, и Богъ и Отецъ нашъ, който ны възлюби, и по благодать даде ни вѣчно утѣшеніе и добрѫ надеждѫ,

17. Да утѣши сьрдца-та ви, и да вы утвьрди во всяко добро слово и дѣло.

ГЛАВА 3.

1. Най послѣ, братіе, молѣте ся за насъ, да напрѣдва слово-то Господне и да ся слави, както и у васъ,

в҃. И҆ да и҆збавимсѧ ѿ злыхъ и҆ лукавыхъ человѣкъ: не всѣхъ бо є҆сть вѣра.

г҃. Вѣренъ же є҆сть Гдь, и҆же оу҆твердитъ васъ, и҆ сохранитъ ѿ лукавагѡ.

д҃. Оу҆поваемъ же на Гда ѡ҆ васъ, ꙗ҆кѡ, ꙗ҆же повелѣваемъ вамъ, и҆ творитѐ и҆ сотворитѐ.

є҃. Гдь же да и҆справитъ сердца̀ ваша въ любо́вь Бжїю, и҆ въ терпѣнїе Хр҃то́во.

ѕ҃. Повелѣваемъ же вамъ, бра́тїе, ѡ҆ и҆менѝ Гда на́шегѡ І҆и҃са Хр҃та̀, ѿлучатисѧ вамъ ѿ всѧ́каго бра́та безчи́нныѡ ходѧ́ща, а҆ не по преда́нїю, є҆же прїѧ́ша ѿ на́съ.

з҃. Са́ми бо вѣ́сте, ка́кѡ лѣ́по є҆сть (вамъ) подо́битисѧ на́мъ: ꙗ҆кѡ не безчи́нновахомъ оу҆ васъ,

и҃. Нижѐ тꙋ́не хлѣ́бъ ꙗ҆до́хомъ оу҆ когѡ̀, но въ трꙋдѣ̀ и҆ по́двизѣ, но́щь и҆ де́нь дѣ́лающе, да не ѡ҆тягчи́мъ никогѡ́же ѿ васъ:

ѳ҃. Не ꙗ҆кѡ не и҆ма́мы вла́сти, но да себѐ ѻ҆́бразъ да́мы вамъ, во є҆же оу҆подо́битисѧ на́мъ.

і҃. И҆бо є҆гда̀ бѣ́хомъ оу҆ васъ, сїѐ завѣщава́хомъ вамъ, ꙗ҆кѡ а҆́ще кто̀ не хо́щетъ дѣ́лати, нижѐ да ꙗ҆́стъ,

а҃і. Слы́шимъ бо нѣ́кїа безчи́нныѡ ходѧ́щыа оу҆ васъ, ничто́же дѣ́лающыа, но лукавныѡ ѡ҆бходѧ́щыа.

в҃і. Таковы́мъ запрещаемъ и҆ мо́лимъ ѡ҆ Гдѣ на́шемъ І҆и҃сѣ Хр҃тѣ̀, да съ безмо́лвїемъ дѣ́лающе, сво́й хлѣ́бъ ꙗ҆да́тъ.

г҃і. Вы́ же, бра́тїе, не стꙋжа́йте до́брое твора́ще.

д҃і. А҆́ще же кто̀ не послꙋ́шаетъ словесѐ на́шегѡ, посла́нїемъ сего̀ назна́менꙋйте: и҆ не примѣ́шайтеся є҆мꙋ̀, да посрами́тсѧ:

є҃і. И҆ не а҆́ки врага̀ и҆мѣ́йте є҆го̀, но наказꙋ́йте ꙗ҆́коже бра́та.

ѕ҃і. Са́мъ же Гдь ми́ра да да́стъ вамъ ми́ръ всегда̀ во вса́комъ ѻ҆́бразѣ: Гдь со всѣ́ми ва́ми.

2. И да ся избавимъ отъ неразбраны-тѣ и лукавы-тѣ человѣцы; защото нѣма во всичкы вѣрѫ.

3. Но вѣренъ е Господь, който ще вы утвърди и ще вы съхрани отъ лукаваго.

4. И имамы увѣреніе на Господа за васъ, че това което ви повелѣвамы и правите *го* и ще *го* правите.

5. А Господь да управи сърдца-та ви въ любовь Божіѭ и въ търпѣніе Христово.

6. Повелѣвамы ви още, братіе, въ име-то на Господа нашего Іисуса Христа, да ся отдалечавате отъ всякого брата който ходи безчинно, и не по прѣданіе-то което е пріялъ отъ насъ.

7. Понеже вы самы знаете какъ трѣбува да ни подражавате, защото не ся обходихмы безчинно между васъ;

8. Нито даромъ ядохмы хлѣбъ у нѣкого, но съ трудъ и съ мѫкѫ работѣхмы деня и нощя, да не отяготимъ никого отъ васъ.

9. Не защото власть нѣмамы, но да ви дадемъ себе си образъ за да ни подражавате.

10. Защото и когато бѣхмы при васъ, това ви заржчахмы, че ако не рачи нѣкой да работи, нито да яде.

11. Понеже чувамы че нѣкои ходятъ безчинно между васъ, които не работятъ нищо, но ся мѣсятъ въ чужды работы.

12. На таквызъ заржчвамы и умолявамы гы чрѣзъ Господа нашего Іисуса Христа, да работятъ въ безмълвіе и да ядѫтъ свой-тъ си хлѣбъ.

13. А вы, братіе, да ви не дотегнува да правите добро.

14. И ако нѣкой не слуша слово-то наше чрѣзъ посланіе-то, забѣлѣжѣте го, и не ся събирайте съ него, да ся засрами;

15. И недѣйте го има като за непріятель, но наставлявайте го като братъ.

16. А самъ Господь на миръ-тъ да ви даде миръ всегда и всякакъ. Господь *да бѫде* съсъ всичкы васъ.

з҃і. Цѣлова́нїе моеѥ рꙋко́ю Па́влею, є҆́же є҆́сть зна́менїе во всѧ́комъ посла́нїи, си́це пишꙋ̀:
и҃і. Бл҃года́ть Гдⷭ҇а на́шегѡ І҆и҃са Хрⷭ҇та̀ со всѣ́ми ва́ми. А҆ми́нь.

КЪ ТЇМОѲЕ́Ю ПЕ́РВОЕ ПОСЛА́НІЄ

СТ҃А́ГѠ А҆Пⷭ҇ЛА ПА́ВЛА.

ГЛАВА̀ А҃.

а҃. Па́влъ посла́нникъ І҆и҃съ Хрⷭ҇то́въ, по повелѣ́нїю Бг҃а Сп҃са на́шегѡ, и҆ Гдⷭ҇а І҆и҃са Хрⷭ҇та̀ ᲂу҆пова́нїѧ на́шегѡ,
в҃. Тїмоѳе́ю при́сномꙋ ча́дꙋ въ вѣ́рѣ: бл҃года́ть, ми́лость, ми́ръ ѿ Бг҃а Ѻц҃а̀ на́шегѡ, и҆ Хрⷭ҇та̀ І҆и҃са Гдⷭ҇а на́шегѡ.

г҃. Ꙗ҆́коже ᲂу҆моли́хъ та̀ пребы́ти во Є҆фе́сѣ, и҆дꙋ́й въ Македо́нїю, да завѣща́еши нѣ́кимъ, не и҆́наѯ ᲂу҆чи́ти,

д҃. Ни́жѐ внима́ти ба́сиѥмъ и҆ родослові́ѥмъ безконе́чнымъ, ꙗ҆̀же стаза̑нїѧ твора́тъ па́че, не́жели Бж҃їе строе́нїе, є҆́же въ вѣ́рѣ:
є҃. Коне́цъ же завѣща́нїѧ є҆́сть, любы̀ ѿ чи́ста се́рдца, и҆ со́вѣсти бл҃гїа, и҆ вѣ́ры нелицемѣ́рныѧ:
ѕ҃. Въ ни́хже нѣ́цыи погрѣши́вше, ᲂу҆клони́шаса въ сꙋеслѡ́вїѧ.

17. Поздравленіе-то съ моіѫ-тѫ рѫкѫ Павловѫ, което е бѣлѣгъ въ всяко посланіе: така пишѫ.

18. Благодать-та на Господа нашего Іисуса Христа да бѫде съсъ всичкы васъ. Аминь.

КЪ ТИМОѲЕЮ ПЪРВО-ТО ПОСЛАНІЕ

НА СВЯТАГО АПОСТОЛА ПАВЛА.

ГЛАВА 1.

1. Павелъ апостолъ Іисусъ Христовъ, по повелѣніе на Бога Спаса нашего и Господа Іисуса Христа, нашѫ-тѫ надеждѫ,

2. На Тимоѳея собственно-то *ми* въ вѣрѫ-тѫ чадо: Благодать, милость, миръ, отъ Бога Отца нашего, и Христа Іисуса Господа нашего.

3. Както тя молихъ, когато отхождахъ въ Македоніѭ, да останешь въ Ефесъ за да заржчашь на нѣкои си да не прѣдаватъ друго ученіе,

4. Нито да внимаватъ на басни и бесконечны родословія, които произвождатъ повече прѣпиранія, а не назиданіе Божіе въ вѣрѫ-тѫ, *така прави.*

5. А цѣль-та на заржчаніе-то е любовь отъ чисто сърдце, отъ добрѫ совѣсть, и отъ нелицемѣрнѫ вѣрѫ;

6. Въ които като погрѣшихѫ нѣкои, уклонихѫ ся въ празнословіе,

з҃. Хотѧ́ще бы́ти законоꙋчи́тели, не разꙋмѣ́юще ни ꙗ҆́же глаго́лютъ, ни ѿ ни́хже ᲂу҆твержда́ютъ:

и҃. Вѣ́мы же, ꙗ҆́кѡ до́бръ зако́нъ є҆́сть, а҆́ще кто̀ є҆го̀ зако́нѣ твори́тъ,

ѳ҃. Вѣ́дый сі̑є, ꙗ҆́кѡ пра́ведникꙋ зако́нъ не лежи́тъ, но беззакѡ́нныимъ и҆ непокори́вымъ, нечести́вымъ же и҆ грѣ́шникѡмъ, непра́веднымъ и҆ скве́рнымъ, ѻ҆ц҃а̀ и҆ ма́тере досади́телемъ, мꙋжеꙋбі́йцамъ,

і҃. Блꙋдникѡ́мъ, мꙋжело́жникѡмъ, разбо́йникѡмъ, клеветникѡ́мъ, скотоло́жникѡмъ, лжи́вымъ, клѧтвопрестꙋ́пникѡмъ, и҆ а҆́ще что̀ и҆́но здра́вомꙋ ᲂу҆че́нїю проти́витсѧ,

а҃і. По бл҃говѣ́стїю сла́вы бл҃же́ннагѡ Бг҃а, є҆́же мнѣ̀ ᲂу҆вѣ́рено бы́сть,

в҃і. И҆ бл҃годарю̀ ᲂу҆крѣпла́ющагѡ ма̀ Хр̑та̀ І҆и҃са Гд̑а на́шего, ꙗ҆́кѡ вѣ́рна ма̀ непщева̀ положи́въ ма̀ въ слꙋ́жбꙋ,

г҃і. Бы́вша ма̀ и҆ногда̀ хꙋ́лника и҆ гони́теля и҆ досади́теля: но поми́лованъ бы́хъ, ꙗ҆́кѡ не вѣ́дый сотвори́хъ въ невѣ́рствїи,

д҃і. Оу҆преꙋмно́жисѧ же бл҃года́ть Гд̑а на́шегѡ [І҆и҃са Хр̑та̀] съ вѣ́рою и҆ любо́вїю ꙗ҆́же ѿ Хр̑тѣ̀ І҆и҃сѣ:

є҃і. Вѣ́рно сло́во и҆ вса́кагѡ прїѧ́тїѧ досто́йно, ꙗ҆́кѡ Хр̑то́съ І҆и҃съ прїи́де въ мі́ръ грѣ́шники спасти̑, ѿ ни́хже пе́рвый є҆́смь а҆́зъ:

ѕ҃і. Но сегѡ̀ ра́ди поми́лованъ бы́хъ, да во мнѣ̀ пе́рвомъ пока́жетъ І҆и҃съ Хр̑то́съ всѐ долготерпѣ́нїе, за ѻ҆́бразъ хотѧ́щихъ вѣ́ровати є҆мꙋ̀ въ жи́знь вѣ́чнꙋю:

з҃і. Цр̑ю̀ же вѣкѡ́въ, нетлѣ́нномꙋ, невидимомꙋ, є҆ди́номꙋ премꙋ́дромꙋ Бг҃ꙋ, че́сть и҆ сла́ва во вѣ́ки вѣкѡ́въ. А҆ми́нь.

и҃і. Сі̑е́ же завѣща́нїе предаю̀ ти, ча́до Тїмоѳе́е, по бы́вшихъ на тѧ̀ пре́жде проро́чествїихъ, да во́инствꙋеши въ ни́хъ до́брое во́инство,

7. И ищѫтъ да сѫ законоучители, безъ да разумѣватъ нито което говорятъ, нито за което подтвърдяватъ.

8. А ный знаемъ че законъ-тъ е добръ, ако го употрѣбява нѣкой законно;

9. Като знае това че законъ-тъ не бы положенъ за праведный-тъ, но за беззаконны-тѣ и непокорливы-тѣ, за нечестивы-тѣ и грѣшны-тѣ, неправедны-тѣ и скверны-тѣ, за отцеубійцы-тѣ и майкоубійцы-тѣ, за человѣкоубійцы-тѣ,

10. За блудницы-тѣ, мѫжеложницы-тѣ, заробители-тѣ, лѫжцы-тѣ, клѣтвопрѣстѫпницы-тѣ, и за всичко друго що е противно на здраво-то ученіе,

11. По славно-то евангеліе на Блаженнаго Бога, което ми бы повѣрено.

12. И благодарѭ Христа Іисуса Господа нашего, който ми даде силѫ, че мя има за вѣренъ, и настани на службѫ-тѫ мене,

13. Който бѣхъ испьрво хулитель и гонитель и обезчеститель: но помилованъ быхъ, понеже безъ да знаѭ сторихъ *това* въ невѣріе;

14. И прѣумножи ся благодать-та на Господа нашего съ вѣрѫ и любовь въ Христа Іисуса.

15. Вѣрно и за всяко пріиманіе достойно е слово-то, че Христосъ Іисусъ дойде на свѣтъ-тъ да снасе грѣшны-тѣ, отъ които пьрвый сьмь азъ;

16. Но за това быхъ *и* помилуванъ, да покаже Іисусъ Христосъ пьрвомъ въ мене всичко-то *си* дълготьрпѣніе, за примѣръ на тѣзи, които щѣхѫ да повѣруватъ въ него за животъ вѣченъ.

17. А на Царь-тъ на вѣкове-тѣ, на нетлѣннаго, невидимаго, едного прѣмудраго Бога, честь и слава во вѣкы вѣковъ. Аминь.

18. Това заръчаніе ти прѣдавамъ, чадо Тимоѳее, споредъ станѫлы-тѣ понапрѣдъ за тебе пророчества, да воинствувашь въ тѣхъ добро-то воинствованіе,

а҃і. Имѣ́ вѣ́рꙋ и҆ бл҃гꙋ́ю со́вѣсть, ю҆́же нѣ́цыи ѿри́нꙋвше, ѿ вѣ́ры ѿпадо́ша:

в҃. Ѿ ни́хже є҆́сть Ѵмене́й и҆ А҆леѯа́ндръ, и҆́хже преда́хъ сатанѣ̀, да нака́жꙋтсѧ не хꙋ́лити.

ГЛАВА̀ Г҃.

а҃. Молю̀ ᲂу҆́бо пре́жде всѣ́хъ твори́ти моли́твы, моле́нїѧ, проше́нїѧ, бл҃годаре́нїѧ, за всѧ̀ человѣ́ки,

в҃. За цра̀, и҆ за всѣ́хъ, и҆̀же во вла́сти сꙋ́ть, да ти́хое и҆ безмо́лвное житїѐ поживе́мъ во вса́комъ бл҃гоче́стїи и҆ чистотѣ̀.

г҃. Сїѐ бо добро̀ и҆ прїѧ́тно пред̾ Сп҃си́телемъ на́шимъ Бг҃омъ,

д҃. И҆̀же всѣ́мъ человѣ́кѡмъ хо́щетъ спасти́сѧ и҆ въ ра́зꙋмъ и҆́стины прїити̑.

є҃. Є҆ди́нъ бо є҆́сть Бг҃ъ, и҆ є҆ди́нъ ходатай Бг҃а и҆ человѣ́кѡвъ, человѣ́къ Хр҃то́съ І҆и҃съ,

ѕ҃. Да́вый себѐ и҆збавле́нїе за всѣ́хъ: свидѣ́тельство времены̀ свои́ми,

з҃. Въ не́же поста́вленъ бы́хъ а҆́зъ проповѣ́дникъ и҆ А҆пл҃ъ, и҆́стинꙋ глаго́лю ѿ Хр҃тѣ̀, не лгꙋ̀, ᲂу҆чи́тель ꙗ҆зы́кѡвъ, въ вѣ́рѣ и҆ и҆́стинѣ.

и҃. Хощꙋ̀ ᲂу҆́бо, да моли́твы твора́тъ мꙋ́жїе на вса́комъ мѣ́стѣ, воздѣ́юще преподѡ́бныѧ рꙋ́ки без̾ гнѣ́ва и҆ размышле́нїѧ:

ѳ҃. Та́кожде и҆ жены̀ во ᲂу҆краше́нїи лѣ́потномъ, со стыдѣ́нїемъ и҆ цѣломꙋ́дрїемъ да ᲂу҆краша́ютъ себѐ, не въ плете́нїихъ, ни зла́томъ, и҆лѝ би́серми, и҆лѝ ри́зами многоцѣ́нными,

і҃. Но, є҆́же подоба́етъ жена́мъ ѡ҆бѣща̑ва́ющымсѧ бл҃гоче́стїю, дѣ́лы бл҃ги́ми,

а҃і. Жена̀ въ безмо́лвїи да ᲂу҆чи́тсѧ со вса́кимъ покоре́нїемъ:

в҃і. Женѣ̀ же ᲂу҆чи́ти не повелѣва́ю, нижѐ владѣ́ти мꙋ́жемъ, но бы́ти въ безмо́лвїи.

г҃і. А҆да́мъ бо пре́жде со́зданъ бы́сть, пото́мъ же Є҆ва:

19. Като имашь вѣрѫ и добрѫ совѣсть, коіѫто като отхвьрлихѫ нѣкои отпаднѫхѫ отъ вѣрѫ-тѫ;

20. Отъ които сѫ Именей и Александръ, които прѣдадохъ на Сатанѫ, за да ся научатъ да не богохулствуватъ.

ГЛАВА 2.

1. И тъй, моліѫ *вы*, прѣди всичко да правите моленія, молитвы, прошенія, благодаренія, за всичкы человѣцы,

2. За царіе, и за всичкы които сѫ во власть, за да поминемъ животъ тихъ и безмълвенъ въ всяко благочестіе и честность.

3. Защото това е добро и пріятно прѣдъ Спаса нашего Бога,

4. Който ище да ся спасѫтъ вси-тѣ человѣци, и да дойдѫтъ въ познаніе на истинѫ-тѫ.

5. Защото единъ е Богъ, единъ и ходатай между Бога и человѣцы-тѣ, человѣкъ Христосъ Іисусъ,

6. Който даде себе си искупленіе за всичкы, свидѣтелство на свое-то си врѣме.

7. За което быхъ поставенъ азъ проповѣдникъ и апостолъ, (истинѫ казувамъ въ Христа, не лъжѫ,) учитель на язычницы-тѣ въ вѣрѫ-тѫ и въ истинѫ-тѫ.

8. И тъй искамъ, мѫжіе-тѣ да ся молятъ *Богу* на всяко мѣсто, и да въздигатъ рѫцѣ чисты безъ гнѣвъ и сумнѣніе.

9. Така и жены-тѣ съ приличнѫ прѣмѣнѫ, съсъ срамежливость и цѣломудріе да украсяватъ себе си, не съ плетенія *на космы-тѣ*, или съсъ злато или съ бисеріе или съ многоцѣнны дрехы;

10. Но съ добры дѣла, както подовава на жены, които сѫ ся прѣдалы на благочестіе-то.

11. Жена-та да ся учи мълчаливо, съсъ всяко покорство.

12. А жена да поучава не дозволявамъ, нито да владѣе на мѫжъ-тъ, но да е въ мълчаніе.

13. Защото първо Адамъ бы създаденъ, а послѣ Ева.

д҃і. И҆ А҆дамъ не прелсти́ся, жена́ же прелсти́вшися, въ преступле́ніи бы́сть:

е҃і. Спасе́тся же чадоро́дїа ра́ди, а҆́ще пребꙋ́детъ въ вѣ́рѣ и҆ любви̑ и҆ во ст҃ы́ни съ цѣломꙋ́дрїемъ.

ГЛАВА҃ Г҃.

а҃. Вѣ́рно сло́во: а҆́ще кто̀ є҆пі́скопства хо́щетъ, добра̀ дѣ́ла желаетъ.

в҃. Подоба́етъ оу҆́во є҆пі́скопꙋ бы́ти непоро́чнꙋ, є҆ди́ныа жены̀ мꙋ́жꙋ, тре́звенꙋ, цѣломꙋ́дрꙋ, бл҃гоговѣ́йнꙋ, че́стнꙋ, страннолюби́вꙋ, оу҆чи́телнꙋ:

г҃. Не пїа́ницѣ, не бі́йцѣ, не сварли́вꙋ, не мшелои́мцꙋ, но кро́ткꙋ, (не зави́стливꙋ,) не сребролю́бцꙋ:

д҃. Свои́ до́мъ до́брѣ пра́вящꙋ, ча̑да и҆́мꙋщꙋ въ послꙋша́нїи со вса́кою чистото́ю:

е҃. А҆́ще же кто̀ своегѡ̀ до́мꙋ не оу҆мѣ́етъ пра́вити, ка́кѡ ѿ цр҃кви Бж҃їей прилѣжа́ти возмо́жетъ;

ѕ҃. Не новокреще́нꙋ, да не разгордѣ́вся въ сꙋ́дъ впаде́тъ дїа́воль.

з҃. Подоба́етъ же є҆мꙋ̀ и҆ свидѣ́тельство доброѐ и҆́мѣти ѿ внѣ́шнихъ да не въ поноше́нїе впаде́тъ и҆ въ сѣ́ть непрїа́знен.

и҃. Дїа́конѡмъ та́кожде чи̑стымъ, не двоязы̑чнымъ, не вїнꙋ̀ мно́гꙋ внима́ющымъ, не скверностяжа́телнымъ,

ѳ҃. И҆мꙋ́щымъ та́инство вѣ́ры, въ чи́стѣй со́вѣсти.

і҃. И҆ сі́и оу҆́бѡ да и҆скꙋша́ются пре́жде, пото́мъ же да слꙋ́жатъ, непоро́чни сꙋ́ще.

а҃і. Жена́мъ та́кожде чи̑стымъ, не клеветѝвымъ, (не нава́дницамъ,) тре́звеннымъ, вѣ́рнымъ во все́мъ.

в҃і. Дїа́кони да быва́ютъ є҆ди́ныа жены̀ мꙋ́жи, ча̑да до́брѣ пра́вяще и҆ своа̀ до́мы.

г҃і. И҆́бо слꙋжи́вшїи до́брѣ, степе́нь себѣ̀ до́брѣ сни-

14. И Адамъ ся не излъга; но жена-та ся излъга та паднѫ въ прѣстѫпленіе;

15. Но пакъ ще ся спасе чрѣзъ чадородіе-то, ако прѣбѫдѫтъ въ вѣрѫ-тѫ и любовь-тѫ и въ святость съсъ цѣломудріе.

ГЛАВА 3.

1. Това слово е вѣрно: ако ся ревне нѣкому епископство, добро дѣло желае.

2. Трѣба прочее епископъ-тъ да е непороченъ, на еднѫ женѫ мѫжъ, трѣзвенъ, цѣломудръ, благочиненъ, страннолюбивъ, поучителенъ,

3. Не піяница, не побойникъ, не лакомъ за гнуснѫ печалбѫ, но кротъкъ, не крамолникъ, не сребролюбецъ;

4. Който управява добрѣ свой-тъ си домъ, и дьржи чада-та си въ послушаніе съсъ всякѫ честность;

5. (Защото ако не знае нѣкой да управява свой-тъ си домъ, какъ ще има прилѣжаніе за церквѫ-тѫ Божіѭ?)

6. Да не е новъ въ вѣрѫ-тѫ, за да ся не възгорди и падне подъ осѫжданіе-то на діаволъ-тъ.

7. Трѣбува още той да има добро свидѣтелство и отъ външнитѣ, за да не падне въ укоръ и *въ* примкѫ-тѫ на діаволъ-тъ.

8. Така и діакони-тѣ *да сѫ* честни, не двоязычни, да не обычатъ много вино, да не сѫ лакоми за гнуснѫ печалбѫ.

9. Да пазятъ тайнѫ-тѫ на вѣрѫ-тѫ съ чистѫ совѣсть.

10. И тѣ пакъ първо да ся испытуватъ, и послѣ да ставатъ діакони, ако сѫ непорочни.

11. Тъй и жены-тѣ *имъ да сѫ* честны, не клеветницы, трѣзвенны, вѣрны въ всичко.

12. Діакони-тѣ да бываатъ мѫжіе на еднѫ женѫ, и да управяватъ добрѣ чада-та си и кѫща-та си.

13. Защото които сѫ служили добрѣ *въ тозь чинъ*, придобы-

ска́ютъ, и҆ мно́гое дерзнове́ніе въ вѣ́рѣ, ꙗ҆́же ѿ Хр҃та І҆и҃са.

д҃і. Сі́а пишꙋ̀ тебѣ̀, ᲂу҆пова́я пріити̑ къ тебѣ̀ ско́рѡ:

є҃і. А҆́ще же замѣ́длю, да ᲂу҆вѣ́си, ка́кѡ подобаетъ въ домꙋ̀ Бж҃іи жи́ти, ꙗ҆́же є҆́сть цр҃ковь Бг҃а живаго: сто́лпъ и҆ ᲂу҆твержде́ніе и҆́стины.

ѕ҃і. И҆ и҆сповѣ́дꙋемѡ ве́лїа є҆́сть бл҃гочести́а та́йна, Бг҃ъ ꙗ҆ви́ся во пло́ти, ѿправда́ся въ Дх҃ѣ, показа́ся а҆гг҃лѡмъ, проповѣ́данъ бы́сть во ꙗ҆зы́цѣхъ, вѣ́ровася въ мі́рѣ, вознесе́ся во сла́вѣ.

ГЛАВА̀ Д҃.

а҃. Дх҃ъ же ꙗ҆́вственнѣ глаго́летъ: ꙗ҆́кѡ въ послѣ́дняа времена̀ ѿстꙋ́пятъ нѣ́цыи ѿ вѣ́ры, внемлю́ще дꙋхо́вѡмъ ле́стчымъ и҆ ᲂу҆че́ніемъ бѣсо́вскимъ,

в҃. Въ лицемѣ́ріи лжесловѣ́сникъ, сожже́нныхъ своє́ю со́вѣстїю,

г҃. Возбраня́ющихъ жени́тися, ᲂу҆дала́тися ѿ бра́шенъ, ꙗ҆́же Бг҃ъ сотворѝ въ снѣде́ніе со бл҃годаре́ніемъ вѣ́рнымъ и҆ позна́вшымъ и҆́стинꙋ.

д҃. Занѐ вся́кое созда́ніе Бж҃іе добро̀, и҆ ничто́же ѿме́тно, со бл҃годаре́ніемъ пріе́млемо:

є҃. Ѡ҆свяща́етъ бо сло́вомъ Бж҃іимъ и҆ моли́твою.

ѕ҃. Сі́а вса̀ сказꙋ́я бра́тїи, до́бръ бꙋ́деши слꙋжи́тель І҆и҃са Хр҃та̀, пита́емь словесы̀ вѣ́ры, и҆ до́брымъ ᲂу҆че́ніемъ, є҆мꙋ́же послѣ́довалъ є҆сѝ.

з҃. Скве́рныхъ же и҆ ба́бїихъ ба́сней ѿрица́йся: ѡ҆бꙋча́й же себѐ ко бл҃гочести́ю.

и҃. Тѣле́сное бо ѡ҆бꙋче́ніе вма́лѣ є҆́сть поле́зно: а҆ бл҃гочести́е на всѐ поле́зно є҆́сть, ѡ҆бѣтова́ніе и҆мѣ́юще живота̀ нынѣ́шнаго и҆ гряду́щаго.

а҃. Вѣ́рно сло́во и҆ вся́каго пріа́тїа досто́йно:

ватъ за себе си добръ степень, и голѣмо дьрзновеніе въ вѣрѫ-тѫ въ Христа Іисуса.

14. Това ти пишѫ, и ся надѣѭ скоро да дойдѫ при тебе;

15. Но ако закъснѣѭ, за да знаешь какъ трѣба да ся обхождашь въ домъ-тъ Божій, който е церква на Бога живаго, стълпъ и утвьрждение на истинѫ-тѫ.

16. И безъ противорѣчіе велика е тайна-та на благочестіе-то; Богъ ся яви въ плъть, оправда ся въ Духъ, показа ся на ангелы-тѣ, проповѣданъ бы въ язычницы-тѣ, повѣрованъ бы въ свѣтъ-тъ, възнесе ся въ славѫ.

ГЛАВА 4.

1. А Духъ-тъ ясно казува, че въ послѣдни-тѣ врѣмена нѣкои ще отстѫпятъ отъ вѣрѫ-тѫ, и ще слушатъ прѣльстителны духове и ученія бѣсовскы,

2. Чрѣзъ лицемѣріе-то на тѣзи които говорятъ лъжѫ, и иматъ совѣсть-тѫ си пригорѣнѫ,

3. И запрѣщаватъ женение-то, *и заповѣдуватъ* въздьржаніе отъ ястія, които Богъ създаде да *гы* употрѣбяватъ съ благодареніе вѣрни-тѣ и тѣзи които сѫ познали истинѫ-тѫ.

4. Защото всяко създаніе Божіе е добро, и нищо не е за отхвьрляніе, когато ся пріима съ благодареніе;

5. Понеже ся освятява съсъ слово-то Божіе и съ молитвѫ.

6. Това като совѣтувашь братія-та, ще бѫдешь добръ служитель Іисусъ Христовъ, храненъ съсъ словеса-та на вѣрѫ-тѫ, и на добро-то ученіе, което си послѣдовалъ.

7. А сквьрны-тѣ и бабинскы-тѣ басни отбѣгвай, и обучавай себе си въ благочестіе.

8. Защото тѣлесно-то обученіе за малко е полезно; а благочестіе-то е на всичко полезно, понеже има обѣщаніе-то на сегашній-тъ и на бѫдѫщій-тъ животъ.

9. Това слово е вѣрно и за всяко въспріеманіе достойно;

г҃. На сіе́ бо и҆ трꙋжда́емсѧ и҆ поноша́еми є҆смы̀, ꙗ҆́кѡ ᲂу҆пова́хомъ на Бг҃а жи́ва, и҆́же є҆́сть Сп҃си́тель всѣ́мъ человѣ́кѡмъ, па́че же вѣ́рнымъ:

а҃і. Завѣща́вай сі̑а и҆ ᲂу҆чи̑.

в҃і. Никто́же ѿ ю҆́ности твое́й да нерадѝтъ: но ᲂ҆́бразъ бꙋ́ди вѣ́рнымъ, сло́вомъ, житіе́мъ, любо́віѥ, дх҃омъ, вѣ́рою, чистото́ю.

г҃і. До́ндеже пріи́дꙋ, внемлѝ чте́нію, ᲂу҆тѣше́нію, ᲂу҆че́нію.

д҃і. Не нерадѝ ѿ свое́мъ дарова́ніи живꙋ́щемъ въ тебѣ̀, є҆́же дано̀ тебѣ̀ бы́сть проро́чествомъ съ возложе́ніемъ рꙋ́къ сщ҃е́нничества.

є҃і. Въ си́хъ поꙋча́йсѧ, въ си́хъ пребыва́й, (въ си́хъ разꙋмѣва́й:) да преспѣ́ваніе твоѐ ꙗ҆вле́но бꙋ́детъ во всѣ́хъ,

ѕ҃і. Внима́й себѣ̀ и҆ ᲂу҆че́нію: и҆ пребыва́й въ ни́хъ. сі̑а бо творѧ̀, и҆ са́мъ спасе́шисѧ и҆ послꙋ́шающіи тебѐ.

ГЛАВА̀ Ѕ҃.

а҃. Ста́рцꙋ не творѝ па́кости, но ᲂу҆тѣша́й ꙗ҆́коже ᲂ҆ц҃а̀: ю҆́нѡши, ꙗ҆́коже бра́тію:

в҃. Ста̑рицы, ꙗ҆́коже ма́тери: ю҆́ныѧ, ꙗ҆́коже сестры̀, со вса́кою чистото́ю.

г҃. Вдови̑цы чтѝ сꙋ́щыѧ и҆́стинныѧ вдови̑цы.

д҃. А҆́ще же ка́ѧ вдови́ца ча̑да и҆лѝ внꙋ́чата и҆́мать, да ᲂу҆ча́тсѧ пре́жде свои́ до́мъ бл҃гочести́вѡ ᲂу҆стро́ити, и҆ взае́мъ воздаѧ́ти роди́телемъ: сі̑е бо є҆́сть бл҃гоꙋго́дно пред̾ Бг҃омъ.

є҃. А҆ сꙋ́щаѧ и҆́стиннаѧ вдови́ца и҆ ᲂу҆едине́на, ᲂу҆пова́етъ на Бг҃а, и҆ пребыва́етъ въ моли́твахъ и҆ моле́ніихъ де́нь и҆ но́щь:

ѕ҃. Пита́ющаѧсѧ же простра́нѡ, жива̀ ᲂу҆мерла̀.

з҃. И҆ сі̑а завѣща́вай, да непоро́чни бꙋ́дꙋтъ.

и҃. А҆́ще же кто̀ ѿ свои́хъ, па́че же ѿ при́сныхъ не про-

10. Понеже за това ся и трудимъ и укоренія търпимъ защото имамы надеждѫ на Бога живаго, който е Спаситель на всичкы-тѣ человѣцы, а наипаче на вѣрны-тѣ.

11. Това заржчвай и учи.

12. Никой да не прѣзира твоіѫ-тѫ младость, но бѫди на вѣрны-тѣ образъ въ слово, въ поведеніе, въ любовь, въ духъ, въ вѣрѫ, въ чистотѫ.

13. Доклѣ дойдѫ, внимавай въ прочитаніе-то, въ наставленіе-то и въ поученіе то.

14. Не оставяй въ нераденіе дарбѫ-тѫ която е въ тебе, която ти ся даде чрѣзъ пророчество, съ възлаганіе-то на ржцѣ-тѣ отъ презвитеры-тѣ.

15. Въ това ся поучавай, въ това ся занимавай, да бѫде явно на всичкы-тѣ твое-то прѣуспѣяніе.

16. Внимай на себе си и на поученіе-то, и стой въ това; защото тъй като правишь, и себе си ще спасешь и тѣзи които тя слушатъ.

ГЛАВА 5.

1. Стараго человѣка не укорявай, но като отца го увѣщавай; а по млады-тѣ като братія;

2. Стары-тѣ жены като майкы; по млады-тѣ, като сестры, съсъ всякѫ чистотѫ.

3. Вдовицы-тѣ почитай, които сѫ истинно вдовицы.

4. Ако ли нѣкоя вдовица има чада или внучета, да ся учатъ първо да почитатъ добрѣ домашны-тѣ си, и да въздаватъ въздаянія на родители тѣ си; защото това е добро и угодно прѣдъ Бога.

5. А която е истинно вдовица и останѫла сама, надѣе ся на Бога и прѣбѫдва въ моленія и въ молитвы день и нощь;

6. Но която живѣе сладострастно, жива е умрѣла.

7. И това заржчвай, да бѫдѫтъ непорочны.

8. Ако ли нѣкой не промышлява за свои-тѣ си, а наипаче за

мышлаетъ, вѣры ѿвергласа єсть, и невѣрнагѡ горшій єсть.

є҃. Вдовица же да причитается не меньши лѣтъ шестидесятихъ, бывши єдиномꙋ мꙋжꙋ жена,

ї҃. Въ дѣлѣхъ добрыхъ свидѣтельствꙋема, аще чада воспитала єсть, аще стыхъ нозѣ оумыи, аще странныа пріатъ, аще скѡрбнымъ оутѣшеніе бысть, аще всакомꙋ дѣлꙋ бг҃ꙋ послѣдовала єсть.

а҃і. Юныхъ же вдовицъ ѿрицайся: єгда бо разсвирѣпѣютъ ѿ Хр҃тѣ, посагати хотатъ,

в҃і. Имꙋщыа грѣхъ, ꙗкѡ первыа вѣры ѿвергошася:

г҃і. Кꙋпнѡ же и праздны оучатся ѡбходити домы: не точію же праздны, но и бладивы и ѡплазивы, глаголющыа, ꙗже не подобаетъ.

д҃і. Хощꙋ оубо юнымъ вдовицамъ посагати, чада раждати, домъ строити, ниедины же вины даати противномꙋ хвалы ради.

є҃і. Се бо нѣкіа развратишася въ слѣдъ сатаны.

ѕ҃і. Аще кто вѣренъ, или вѣрна, имать вдовицы, да довлитъ ихъ, и да не таготится црковь, да сꙋщихъ истинныхъ вдовицъ оудоволитъ.

з҃і. Прилѣжащіи же добрѣ пресвутеры сугꙋбыа чести да сподобляются, паче же трꙋждающіися въ словѣ и оученіи.

и҃і. Глаголетъ бо писаніе: вола молотаща не ѡбротиши, и: достоинъ дѣлатель мзды своеа.

ѳ҃і. На пресвутера хвалы не пріемли, развѣ при двою или тріехъ свидѣтелехъ.

к҃. Согрѣшающихъ же пред всѣми ѡбличай, да и прочіи страхъ имꙋтъ.

к҃а. Засвидѣтельствꙋю пред Бг҃омъ и Гдемъ Іисъ Хр҃томъ, и избранными (єгѡ) Аггелы, да сіа сохранишн без лицемѣріа, ничесѡже творя по оуклоненію.

домашны-тѣ си, *той* ся е отреклъ отъ вѣрѫ-тѫ, и отъ невѣрникъ е по лошъ.

9. Въ число-то *на вдовицы-тѣ* да ся пріема вдовица не подолу отъ шестдесеть годины, която е была на единъ мѫжъ жена,

10. Свидѣтелствована въ добры дѣла, ако е чада отхранила, ако е странны пригледала, ако е на святыи нозѣ омыла, ако е на бѣдны помагала, ако е слѣдувала усьрдно всяко добро дѣло.

11. А по млады-тѣ вдовицы не пріимай, защото когато разсвирѣпѣѭтъ противу Христа, ищѫтъ да ся женятъ,

12. Та падатъ подъ осѫжданіе, защото ся помѣтнѫхѫ отъ пьрвѫ-тѫ *си* вѣрѫ;

13. А при това научаватъ ся *да стоѭтъ* праздны, да ходятъ отъ кѫщѫ въ кѫщѫ; и не тъкмо праздны, но и блядивы и мѣсятъ ся въ чужды работы, и говорятъ което не е прилично.

14. И тъй искамъ млады-тѣ *вдовицы* да ся женятъ, да раждатъ чада, да управляватъ домъ, да не даватъ никоѭ причинѫ на противникъ-тъ за хуленіе.

15. Защото нѣкои ся вече уклонихѫ слѣдъ Сатанѫ.

16. Нѣкой вѣренъ или вѣрна *нѣкоя* ако има вдовицы, да си гы пригледуватъ, и да ся не натоваря церква-та; за *да може* да доволствува истинскы-тѣ вдовицы.

17. Презвитери-тѣ които добрѣ прѣдстояватъ, да ся сподобяватъ съ двойнѫ почесть; а повече тѣзи които ся трудятъ въ слово-то и поученіе-то.

18. Защото писаніе-то казува: Не завьрзувай уста-та на волъ който вьршѣе; и, Достоинъ е работникъ-тъ за заплатѫ-тѫ си.

19. Обвиненіе врьхъ презвитеръ не пріимай, освѣнь при двама или при трима свидѣтели.

20. Тѣзи които съгрѣшаватъ изобличавай гы прѣдъ всичкы-тѣ, да иматъ страхъ и другы-тѣ.

21. Прѣдъ Бога и прѣдъ Господа Іисуса Христа, и прѣдъ избранны-тѣ ангелы завѣщавамъ *ти* да съхранишь тѣзи *заповѣди* безъ прѣдубѣжденіе, и нищо да не правишь по пристрастіе.

к҃в. Рꙋкѝ скорѡ не возлагай ни на когоже, нижѐ приѡбщайся чꙋжымъ грѣхѡ́мъ. себѐ чи́ста соблюдай:

к҃г. Ктомꙋ̀ не пій воды̀, но мало вінà пріемлѝ, стомахà ра́ди твоегѡ̀ и҆ ча́стыхъ твои́хъ недꙋгѡвъ.

к҃д. Нѣкихъ же человѣ́къ грѣсѝ предавле́ни сꙋ́ть, предваря́юще на сꙋдъ: нѣ́кимъ же и҆ послѣ́дствꙋютъ.

к҃є. Та́коже и҆ дѡ́брая дѣлà предавле́на сꙋ́ть: и҆ сꙋ́щая и҆́наковѡ, ᲂу҆тайтися не мо́гꙋтъ.

ГЛАВА̀ Ѕ҃.

а҃. Ѐлицы сꙋ́ть подъ и҆́гомъ рабѝ, свои́хъ господі́й всякія чести да сподобля́ютъ, да и҆́мя Бж҃іе не хꙋ́лится и҆ ᲂу҆ченіе.

в҃. И҆мꙋ́щіи же вѣ́рныхъ господі́й, да не нерадѧ́тъ ѿ ни́хъ, поне́же бра́тія сꙋ́ть: но па́че да рабо́таютъ, занѐ вѣ́рни сꙋ́ть, и҆ возлю́блени, и҆́же бл҃года́ть воспріемлю́щіи. сі҃а ᲂу҆чѝ, и҆ молѝ.

г҃. А҆́ще ли кто̀ и҆́наковѡ ᲂу҆чи́тъ, и҆ не приступа́етъ къ здра́вымъ словесе́мъ Гдⷭ҇а на́шегѡ І҆и҃са Хрⷭ҇та̀, и҆ ᲂу҆ченію, є҆́же по бл҃говѣ́рію,

д҃. Разгордѣ́ся, ничто́же вѣ́дый, но недꙋгдай ѿ стязаніихъ и҆ словопрѣ́ніихъ: ѿ ни́хже быва́етъ за́висть, рве́ніе, хꙋ́лы̀, непщева́ніа лꙋка́ва,

є҃. Бесѣ́ды зла̀а растлѣ́нныхъ человѣ́кѡвъ ᲂу҆мо́мъ, и҆ лише́нныхъ и҆́стины, непщꙋ́ющихъ пріѡбрѣ́теніе бы́ти бл҃гочестіе. ѿстꙋпа́й ѿ таковы́хъ.

ѕ҃. Є҆́сть же сниска́ніе ве́ліе бл҃гочестіе съ довóлствомъ.

з҃. Ничто́же бо внесо́хомъ въ міръ се́й, я҆́вѣ, я҆́ковѡ нижѐ и҆знестѝ что̀ мо́жемъ:

и҃. И҆мѣ́юще же пи́щꙋ и҆ ѡ҆дѣ́яніе, си́ми дово́лни бꙋ́демъ.

а҃а҃. А҆ хотѧ́щіи богати́тися, впа́даютъ въ напа̑сти, и҆ сѣ́ть,

22. Не възлагай рѫцѣ за скоро на никого, нито бывай участникъ на чужды грѣхове. Пази себе си чистъ.

23. Не пій вече *само* водѫ, но употрѣбявай малко вино за стомахъ-тъ си и за честы-тѣ твои болѣдуванія.

24. На нѣкои человѣцы грѣхове-тѣ сѫ прѣдизявени, и прѣди *тѣхъ* идѫтъ на сѫдъ; а на нѣкои отъ послѣ идѫтъ.

25. Така и добры-тѣ дѣла *на нѣкои* сѫ прѣдизявены, и които сѫ инакъ, не могѫтъ да ся утаіѫтъ.

ГЛАВА 6.

1. Раби-тѣ които сѫ подъ иго да считатъ свои-тѣ си господари достойны за всякѫ почесть, да ся не хули име-то Божіе, и ученіе-то.

2. Тѣзи които иматъ господари вѣрующы, да гы не прѣзиратъ, по това че сѫ братія; но толко повече да *имъ* работятъ, защото сѫ вѣрни и възлюбенни тѣзи които въспріематъ благодѣяніе-то. Тоза поучавай и увѣщавай.

3. Ако ли нѣкой учи инакъ, и не пристава на здравы-тѣ словеса на Господа нашего Іисуса Христа, и на ученіе-то, което е по благочестіе,

4. Възгордилъ ся е, не знае нищо, но болѣдува за прѣдирванія и прѣпиранія, отъ които быва завистъ, распри, хулы, лукавы подозрѣнія,

5. Празны прѣпирни па человѣцы съ развратенъ умъ, и лишены отъ истинѫ-тѫ, които мнятъ че благочестіе-то е придобываніе. Отдалечавай ся отъ таквызи.

6. А благочестіе-то съ благодареніе е голѣмо придобываніе.

7. Защото не внесохмы въ свѣтъ-тъ нищо; явно че не можемъ нито да изнесемъ нѣщо;

8. А като имамы прѣхранѫ и облѣкло да смы благодарни съ това.

9. А които ищѫтъ да ся обогатѣватъ, падатъ въ напасть, и въ

А҃ въ похѡти мнѡ́ги несмы́сленны А҃ вреждаю́щыа, ꙗ҆̀же погрѫжа́ютъ человѣ́ки во всегѫби́телство А҃ поги́бель.

І҃. Ко́рень бо всѣ́мъ ѕлы̑мъ сребролю́бїе є҆́сть: є҆гѡ́же нѣ́цыи желаю́ще заблѫди́ша ѿ вѣ́ры, А҃ себѐ пригвозди́ша болѣ́знемъ мнѡ́гнмъ.

А҃І. Ты́ же, ѻ҆̀ человѣ́че Бж҃їй, си́хъ бѣ́гай: гони́ же пра́вдѫ, бл҃гочести́е, вѣ́рѫ, любо́вь, терпѣ́нїе, кро́тость:

В҃І. Подвиза́йсѧ до́брымъ по́двигомъ вѣ́ры, є҆́млисѧ за вѣ́чнѫю жи́знь, въ ню́же А҃ зва́нъ бы́лъ є҆сѝ, А҃ и҆сповѣ́далъ є҆сѝ до́брое и҆сповѣ́данїе пред̾ мно́гими свидѣ́тєли.

Г҃І. Завѣ́щава́ю тѝ пред̾ Бг҃омъ ѡ҆живлѧ́ющимъ всѧ́ческаѧ, А҃ Хр҃то́мъ І҃и҃сомъ свидѣ́тельствовавшимъ при Понтїйстѣ́мъ Пїла́тѣ до́брое и҆сповѣ́данїе,

Д҃І. Соблюстѝ тебѣ̀ за́повѣдь нескве́рнѫ, А҃ незазо́рнѫ, да́же до ꙗ҆вле́нїѧ Гдⷭ҇а на́шегѡ І҃и҃са Хр҃та̀,

Є҃І. Є҆́же во своѧ̀ времена̀ ꙗ҆ви́тъ бл҃же́нный А҃ є҆ди́нъ си́лный, Цр҃ь ца́рствѫющихъ А҃ Гдⷭ҇ь господ́ствѫющихъ,

Ѕ҃І. Є҆ди́нъ и҆́мѣй безсмє́ртїе, А҃ во свѣ́тѣ живы́й непристѫ́пнѣмъ, є҆го́же никто́же ви́дѣлъ є҆́сть ѿ человѣ́къ, нижѐ ви́дѣти мо́жетъ, є҆мѫ́же че́сть А҃ держа́ва вѣ́чнаѧ. А҃ми́нь.

З҃І. Бога̑тымъ въ ны́нѣшнѣмъ вѣ́цѣ запреща́й не высокомѫ́дрствовати, нижѐ ᲂу҆пова́ти на бога́тство погиба́ющее, но на Бг҃а жи́ва, даю́щаго на́мъ всѧ̑ ѻ҆́билѡ въ наслажде́нїе,

И҃І. Бл҃го́е дѣ́лати, богати́тисѧ въ дѣ́лѣхъ до́брыхъ, бл҃гоподаѧ̑тливымъ вы́ти, ѻ҆́бщи́телнымъ,

А҃І. Сокро́вищѫющє себѣ̀ ѡ҆снова́нїе добро̀ въ бѫ́дѫщее, да прїи́мѫтъ вѣ́чнѫю жи́знь.

К҃. ѻ҆̀ Тїмоѳе́е, преда́нїе сохранѝ, ᲂу҆клоня́ѧсѧ скве́рныхъ сѫесло́вїй А҃ прекосло́вїй лжеиме́ннагѡ ра́зѫма:

К҃А. Ѿ не́мже нѣ́цыи хва́лѧщесѧ, ѡ҆ вѣ́рѣ погрѣши́ша. Бл҃года́ть съ тобо́ю. А҃ми́нь.

примкѫ, и въ много несмысленны и врѣдителны похоти, които правятъ человѣцы-тѣ да потъватъ въ пагубѫ и въ погыбель.

10. Защото корень на вси-тѣ злины е сребролюбіе-то, което като ся ревне на нѣкои, стори гы та заблудихѫ отъ вѣрѫ-тѫ, и пронизахѫ себе си съ много скърби.

11. Но ты, человѣче Божій, бѣгай отъ тѣзи нѣща; и слѣдувай правдѫ-тѫ, благочестіе-то, вѣрѫ-тѫ, любовь-тѫ, търпѣніе-то, кротость-тѫ.

12. Подвизавай ся съ добрый-тъ подвигъ на вѣрѫ-тѫ, хвани ся за вѣчный-тъ животъ, на който си и призованъ былъ, и исповѣдалъ си добро-то исповѣданіе прѣдъ мнозина свидѣтели.

13. Завѣщавамъ ти прѣдъ Бога, който оживява всичко, и прѣдъ Христа Іисуса, който засвидѣтелствува прѣдъ Понтійскаго Пилата добро-то исповѣданіе,

14. Да упазишь заповѣдь-тѫ чистѫ, безукорнѫ, до явленіе-то на Господа нашего Іисуса Христа,

15. Което въ свое си врѣме ще покаже блаженный-тъ и единый-тъ Властитель, Царь на царствующы-тѣ и Господь на господствующы-тѣ,

16. Който самъ има безсмьртіе, който обитава въ видѣлинѫ непристѫпнѫ, когото никой отъ человѣцы-тѣ не е видѣлъ, нито може да види; комуто честь и дьржава во вѣкы. Аминь.

17. На богаты-тѣ въ тойзи свѣтъ заржчай да не высокоумствуватъ, нито да ся надѣѭтъ на непостоянство-то на богатство-то, но на Бога живаго, който дава намъ всичко изобилно, за наслажденіе;

18. Да струватъ добро, да богатѣѭтъ въ добры дѣла, да бѫдѫтъ доброподатливи, общителни,

19. Да събиратъ имотъ за себе си, добро основаніе за въ бѫдѫще, за да достигнѫтъ вѣчный животъ.

20. О Тимоѳее! пази залогъ-тъ, и уклонявай ся отъ сквьрны-тѣ празнословія, и противорѣчія на лъжеименно-то знаніе,

21. На което като ся прѣдадохѫ нѣкои, погрѣшихѫ отъ вѣрѫ-тѫ. Благодать съ тебе. Аминь.

КЪ ТІМОѲЕ́Ю ВТОРО́Е ПОСЛА́НІЕ

СТ҃А́Гѡ А҆ПО́ЛА ПА́ВЛА.

ГЛАВА̀ А҃.

А҃. Па́велъ А҆по́лъ І҆и҃съ Хр҃то́въ во́лею Бж҃іею по ѡ҆бѣтова́нію жи́зни, ꙗ҆́же ѡ҆ Хр҃тѣ̀ І҆и҃сѣ,

В҃. Тімоѳе́ю возлю́бленномꙋ ча́дꙋ: бл҃года́ть, ми́лость, ми́ръ ѿ Бг҃а Ѻ҆ц҃а̀, и҆ Хр҃та̀ І҆и҃са Гдⷭ҇а на́шегѡ.

Г҃. Бл҃годарю̀ Бг҃а, є҆мꙋ́же слꙋжꙋ̀ ѿ прароди́телей чи́стою со́вѣстію: ꙗ҆́кѡ непреста́ннꙋю и҆́мамъ ѡ҆ тебѣ̀ па́мать въ моли́твахъ мои́хъ де́нь и҆ но́щь,

Д҃. Жела́я ви́дѣти тѧ̀, помина́я сле́зы твоѧ̀, да ра́дости и҆спо́лнюся:

Є҃. Воспомина́ніе пріе́мля ѡ҆ сꙋ́щей въ тебѣ̀ нелицемѣ́рнѣй вѣ́рѣ, ꙗ҆́же всели́ся пре́жде въ ба́бꙋ твою̀ Лѡі́дꙋ, и҆ въ ма́терь твою̀ Є҆ѵні́кію: и҆звѣ́стенъ же є҆́смь, ꙗ҆́кѡ и҆ въ тебѐ.

Ѕ҃. Є҆́же ра́ди вины̀ воспомина́ю тебѣ̀ возгрѣва́ти да́ръ Бж҃і́й живꙋ́щій въ тебѣ̀ возложе́ніемъ рꙋкꙋ̀ моє́ю:

З҃. Не бо̀ дадѐ на́мъ Бг҃ъ дх҃а стра́ха, но си́лы и҆ любвѐ и҆ цѣломꙋ́дрія.

И҃. Не постыди́ся оу҆́бо стр҃тію Гдⷭ҇а на́шегѡ І҆и҃са Хр҃та̀, ни мно́ю ю҆́зникомъ є҆гѡ̀: но спостражди̇̀ бл҃говѣ́ствова́нію Хр҃то́вꙋ по си́лѣ Бг҃а,

Ѳ҃. Спа́сшагѡ на́съ и҆ призва́вшагѡ зва́ніемъ ст҃ы́мъ, не по дѣлѡ́мъ на́шымъ, но по своемꙋ̀ бл҃говоле́нію и҆ бл҃года́ти да́ннѣй на́мъ ѡ҆ Хр҃тѣ̀ І҆и҃сѣ, пре́жде лѣ́тъ вѣ́чныхъ,

І҃. Ꙗ҆́влшейся же ны́нѣ просвѣще́ніемъ Сп҃си́тела на́шегѡ

КЪ ТИМОѲЕЮ ВТОРО-ТО ПОСЛАНІЕ

НА СВЯТАГО АПОСТОЛА ПАВЛА.

ГЛАВА 1.

1. Павелъ съ волѭ-тѫ Божіѭ апостолъ Іисусъ Христовъ по обѣщаніе-то на живота който е въ Христа Іисуса,

2. На Тимоѳея, възлюбленно-то чадо; благодать, милость, миръ отъ Бога Отца, и Христа Іисуса Господа нашего.

3. Благодарѭ Бога, комуто отъ прародители *още* служѫ съ чистѫ совѣстъ, че непрѣстанно тя поменувамъ въ молбы-тѣ си день и нощь,

4. И като помнѭ сьлзы-тѣ ти, желаѭ да тя видѭ, за да ся испълнѭ съ радость;

5. Понеже си докарувамъ на паметь нелицемѣрнѫ-тѫ въ тебе вѣрѫ, която испьрво обитаваше въ бабѫ ти Лоидѫ, и въ майкѫ ти Евникіѭ, а увѣренъ сьмь че и въ тебе.

6. По тѫзи причинѫ ти напомнямъ да распаляшь Божіе-то даро-ваніе, което е въ тебе отъ възлаганіе-то на мои-тѣ рѫцѣ.

7. Защото Богъ не даде намъ духъ на боязнь, но духъ на силѫ и любовь и цѣломудріе.

8. И тъй не ся срамувай отъ свидѣтелство-то на Господа на-шего, нито отъ мене неговый узникъ, но стани участникъ въ зло-страданія-та на евангеліе-то по силѫ-тѫ отъ Бога,

9. Който е спаслъ насъ и призовалъ съсъ свято призованіе, не споредъ дѣла-та ни, но по свое-то прѣдложеніе и по даденѫ-тѫ намъ прѣди вѣчны-тѣ врѣмена благодать въ Христа Іисуса,

10. А която ся откры нынѣ чрѣзъ явленіе-то на Спаса нашего

І҆и҃са Хр҃та̀, разрꙋши́вшагѡ оу҆бѡ смє́рть, и҆ возсіа́вшагѡ жи́знь
и҆ нетлѣ́ніе бл҃говѣствова́ніемъ,
а҃і. Въ не́же поста́вленъ бы́хъ а҆́зъ проповѣ́дникъ и҆ а҆пⷭ҇лъ и҆
оу҆чи́тель ꙗ҆зы́кѡвъ:
в҃і. Є҆́же ра́ди вины̀ и҆ сі̑а страждꙋ̀, но не стыждꙋ́ся. вѣ́мъ
бо, є҆мꙋ́же вѣ́ровахъ, и҆ и҆звѣсти́хся, ꙗ҆́кѡ си́ленъ є҆́сть преда́ніе
моѐ сохрани́ти въ де́нь ѻ҆́нъ.
г҃і. Ѻ҆́бразъ и҆мѣ́й здра́выхъ слове́съ, и҆̀же ѿ менѐ слы́-
шалъ є҆сѝ, въ вѣ́рѣ и҆ любви̇̀, ꙗ҆̀же ѡ҆ Хр҃тѣ̀ І҆и҃сѣ:
д҃і. До́брое завѣща́ніе соблюдѝ Дх҃омъ ст҃ы́мъ живꙋ́щимъ
въ на́съ.
є҃і. Вѣ́си ли сі̑є, ꙗ҆́кѡ ѿврати́шася ѿ менѐ всѝ, и҆̀же ѿ А҆сі́и,
ѿ ни́хже є҆́сть Фѵгє́лъ и҆ Є҆рмогє́нъ.
ѕ҃і. Да да́стъ же ми́лость Гдⷭ҇ь Ѻ҆нисі́форовꙋ до́мꙋ: ꙗ҆́кѡ
мно́гажды ма̀ оу҆поко́и, и҆ вери́гъ мои́хъ не постыдѣ́ся,
з҃і. Но пришє́дъ въ Ри́мъ, то́щнѣе взыска́ ма и҆
ѡ҆брѣ́те.
и҃і. Да да́стъ є҆мꙋ̀ Гдⷭ҇ь ѡ҆брѣ́стѝ ми́лость ѿ Гдⷭ҇а въ де́нь
ѻ҆́нъ: и҆ є҆ли́кѡ во Є҆фє́сѣ послꙋжи́ ми, до́брѣе ты̀ вѣ́си.

ГЛАВА̀ в҃.

а҃. Ты̀ оу҆бо, ча́до моѐ, возмога́й во бл҃года́ти, ꙗ҆̀же ѡ҆ Хр҃тѣ̀
І҆и҃сѣ:
в҃. И҆ ꙗ҆̀же слы́шалъ є҆сѝ ѿ менѐ мно́гими свидѣ́тєли, сі̑а
преда́ждь вѣ́рнымъ человѣ́кѡмъ, и҆̀же доволи́ни бꙋ́дꙋтъ и҆ и҆ны́хъ
наꙋчи́ти.
г҃. Ты̀ оу҆бо ѕлопостражди̇̀ ꙗ҆́кѡ до́бръ во́инъ І҆и҃съ Хр҃то́въ.
д҃. Никто́же бо во́инъ быва́я ѡ҆бязꙋ́ется кꙋ́плами житє́й-
скими, да воево́дѣ оу҆го́денъ бꙋ́детъ.
є҃. А҆́ще же и҆ постра́ждетъ кто̀, не вѣнча́ется, а҆́ще не за-
ко́нно мꙋ́ченъ бꙋ́детъ.

Іисуса Христа, който унищожи смьрть-тѫ, и осія животъ-тъ и безсмьртіе-то чрѣзъ евангеліе-то;

11. На което быхъ поставенъ азъ проповѣдникъ и апостолъ и учитель на язычницы-тѣ;

12. За коіѭто причинѫ и страдамъ това; но не ся срамувамъ; защото знаіѭ въ кого сьмь повѣрувалъ, и увѣренъ сьмь че е силенъ да упази залогъ-тъ мой до онзи день.

13. Дрьжь примѣръ-тъ на здравы-тѣ словеса, който си чулъ отъ мене, въ вѣрѫ и любовь която е въ Христа Іисуса.

14. Добрый-тъ залогъ упази чрѣзъ Духа Святаго който живѣе въ насъ.

15. *Ты* знаешь това че всичкы които сѫ въ Азіѭ отвърнѫхѫ ся отъ мене, отъ които е Фигелъ и Ермогенъ.

16. Господь да даде милость на домъ-тъ Онисифоровъ; защото много пѫти мя упокои, и не ся усрами отъ оковы-тѣ ми,

17. Но когато дойде въ Римъ потърси мя съ по голѣмо стараніе и намѣри *мя*.

18. Господь да му даде да намѣри милость прѣдъ Господа въ онзи день; а колко ми послужи въ Ефесъ, ты знаешь твьрдѣ добрѣ.

ГЛАВА 2.

1. И тъй ты, чадо мое, заякнувай въ благодать-тѫ която е въ Христа Іисуса.

2. И колкото си чулъ отъ мене при много свидѣтели, това прѣдай на вѣрны человѣцы, които да сѫ способни и другы да научатъ.

3. За това ты прѣтърпи злостраданіе като добръ воинъ Іисусъ Христовъ.

4. Никой воинъ ся не вплита въ житейскы работы, за да угоди на тогози който го е зѣлъ за воинъ.

5. Ако бы и да ся подвизава нѣкой, не ся вѣнчава, ако бы законно да ся не подвизава.

в҃. Трꙋждаю́щемꙋся дѣ́лателю пре́жде подобаетъ ѿ плода̀ вкꙋси́ти.

г҃. Разꙋмѣ́й, ꙗ҆́же глаго́лю: да да́стъ оу҆́во тебѣ̀ Гдь ра́зꙋмъ ѿ все́мъ.

д҃. Помина́й Гда̑ Ї҆и́са Хрта̑ воста́вшаго ѿ ме́ртвыхъ, ѿ сѣ́мене Дв҃дова, по бл҃говѣ́ствова́нїю моемꙋ̀:

є҃. Въ не́мже ѕлостраждꙋ̀ да́же до оу҆́зъ, ꙗ҆́кѡ ѕлодѣ́й: но сло́во Бж҃їе не вѧ́жетсѧ.

ѕ҃. Сегѡ̀ ра́ди всѧ̑ терплю̀ и҆збра́нныхъ ра́ди, да и҆ тїи спасе́нїе оу҆лꙋча́тъ є҆́же ѿ Хрте̑ Ї҆и́сѣ, со сла́вою вѣ́чною.

з҃. Вѣ́рно сло́во: а҆́ще бо съ ни́мъ оу҆мро́хомъ, то съ ни́мъ и҆ ѿживе́мъ:

и҃. А҆́ще терпи́мъ, съ ни́мъ и҆ воцри́мсѧ, а҆́ще ѿве́ржемсѧ и҆ то́й ѿве́ржетсѧ на́съ:

ѳ҃. А҆́ще не вѣ́рꙋемъ, ѻ҆́нъ вѣ́ренъ пребыва́етъ: ѿреши́сѧ бо себѣ̀ не мо́жетъ.

і҃. Сїѧ̑ воспомина́й, засвидѣ́тельствꙋѧ пред̾ Гдемъ, не словопрѣ́тисѧ, ни на кꙋ́юже потре́бꙋ, на разоре́нїе слы́шѧщихъ.

к҃. Потщи́сѧ себѣ̀ и҆скꙋ́сна поста́вити пред̾ Бг҃омъ, дѣ́лателѧ непосты́дна, пра́вѡ пра́вѧща сло́во и҆́стины.

л҃. Скве́рныхъ же тщегла́сїй ѿмета́йсѧ: наипа́че бо преспѣ́ютъ въ нече́стїе:

м҃. И҆ сло́во и҆́хъ ꙗ҆́кѡ га́ггрена жи́ръ ѿбра́щетъ: ѿ ни́хже є҆́сть Ѵ҆мене́й и҆ Фїлі́тъ,

н҃. И҆́же ѿ и҆́стинѣ погрѣши́ста, глаго́люще, ꙗ҆́кѡ воскр҃нїе оу҆жѐ бы́сть, и҆ возмꙋща́ютъ нѣ́которыхъ вѣ́рꙋ.

ѯ҃. Тве́рдое оу҆́во ѿснова́нїе Бж҃їе стои́тъ, и҆мꙋ́щее печа́ть сїю̀: позна̀ Гдь сꙋ́щыѧ своѧ̀, и҆ да ѿстꙋпитъ ѿ непра́вды всѧ́къ и҆менꙋ́ѧй и҆́мѧ Гдне:

о҃. Въ вели́цѣмъ же домꙋ̀ не то́чїю сосꙋ́ди зла́ти и҆ сре́брани

6. Земледѣлецъ-тъ който ся труди трѣба *той* първо да вкуси отъ плодове-тѣ.

7. Разумѣвай това което ти казувамъ; а Господь да ти даде разумѣніе на всичко.

8. Помни Іисуса Христа, отъ сѣме-то Давидово, който въскрьснѫ отъ мьртвы-тѣ, споредъ мое-то благовѣствованіе;

9. За което злострадамъ даже до оковы като злодѣецъ; но слово-то Божіе ся не вьрзва.

10. За това всичко прѣтьрпѣвамъ заради избранны-тѣ, за да и тѣ получатъ спасеніе-то което е въ Христа Іисуса съ вѣчнѫ славѫ.

11. Вѣрно е слово-то; защото ако умремъ съ него, то ще и да живѣемъ съ него;

12. Ако тьрпимъ, то ще и да царуваны съ него; ако ся отричамы, и той ще ся отрече отъ насъ;

13. Ако смы невѣрни, той вѣренъ остава; не може да ся отрече отъ себе си.

14. Това напомняй и заржчвай имъ прѣдъ Господа, да не влѣзватъ въ прѣпираніе, *което не е* за никаквѫ потрѣбѫ, но за разореніе на слышатели-тѣ.

15. Старай ся да прѣдставишь себе си одобренъ прѣдъ Бога, работникъ който нѣма отъ що да ся срамува, като расподѣляшь право слово-то на истинѫ-тѫ.

16. А отъ сквьрны-тѣ празнословія отдалечавай ся; защото ще прѣуспѣютъ повече въ нечестіе.

17. И слово-то имъ като живѣница ще разяда; отъ които сѫ Именей и Филетъ,

18. Които погрѣшихѫ отъ истинѫ-тѫ, и казуватъ че въскрьсеніе-то е вече станѫло; та събарятъ вѣрѫ-тѫ на нѣкои.

19. Но твьрдо-то основаніе Божіе стои, и има тойзи печать: Знае Господь тѣзи които сѫ негови: и Всякой който именува името Господне да отстѫпи отъ неправдѫ-тѫ.

20. А въ единъ голѣмъ домъ нѣма само златни и сребьрни съсѫ-

сꙋ́ть, но и҆ древа́ни и҆ гли́нани, и҆ ѻ҆́ви оу҆́бѡ въ че́сть, ѻ҆́ви же не въ че́сть.

ка҃. А҆́ще оу҆́во кто̀ ѡ҆чи́ститъ себѐ ѿ си́хъ, бꙋ́детъ сосꙋ́дъ въ че́сть, ѡ҆сщє́нъ, и҆ бл҃гопотре́бенъ вла́дыцѣ, на всѧ́кое дѣ́ло бл҃го́е оу҆гото́ванъ.

кв҃. Похоте́й ю҆́ныхъ бѣ́гай: держи́сѧ же пра́вды, вѣ́ры, любвѐ, ми́ра, со всѣ́ми призыва́ющими Гдⷭ҇а ѿ чи́стагѡ се́рдца.

кг҃. Бꙋ́ихъ же и҆ ненака́занныхъ стаза́нїй ѿрица́йсѧ, вѣ́дый, ꙗ҆́кѡ рожда́ютъ сва́ры:

кд҃. Рабꙋ́ же Гдⷭ҇ню не подобѧ́етъ сва́ритисѧ, но ти́хꙋ бы́ти ко всѣ́мъ, оу҆чи́телнꙋ, неѕлоби́вꙋ,

ке҃. Съ кро́тостїю наказꙋ́ющꙋ проти́вныѧ: є҆да̀ ка́кѡ да́стъ и҆̀мъ Бг҃ъ покаа́нїе въ ра́зꙋмъ и҆́стины,

кѕ҃. И҆ возни́кнꙋтъ ѿ дїа́волскїѧ сѣ́ти, жи́ви оу҆ловле́ни ѿ негѡ̀, въ свою̀ є҆гѡ̀ во́лю.

ГЛАВА̀ Г҃.

а҃. Сїѐ же вѣ́ждь, ꙗ҆́кѡ въ послѣ́днїѧ дни̑ наста́нꙋтъ времена̀ лю́та.

в҃. Бꙋ́дꙋтъ бо человѣ́цы самолю́бцы, сребролю́бцы, велича́вы, го́рди, хꙋ́ленцы, роди́телємъ проти́вѧщїисѧ, неблагода́рни, непра́ведни, нелюбо́вни,

г҃. Непримири́телни, (проде́рзиви, возносли́ви, прелага́тає), клеветницы̀, невозде́ржницы, некро́тцы, неблаголю́бцы,

д҃. Преда́телє, на́гли, напыще́ни, сластолю́бцы па́че не́жели бг҃олю́бцы,

є҃. И҆мꙋ́щїи ѻ҆́бразъ бл҃гочести́вагѡ, си́лы же є҆гѡ̀ ѿве́ргшїисѧ. И҆ си́хъ ѿвраща́йсѧ.

ѕ҃. Ѿ си́хъ бо сꙋ́ть поныра́ющїи въ до́мы и҆ плѣна́ющїи женѝщца ѡ҆тѧгоще́нныѧ грѣха́ми, водѝмыѧ по́хотми разли́чными,

ди, но и дървени и пърстни; и едни сѫ за почетъ, а другы за безчестіе.

21. И тъй ако очисти нѣкой себе си отъ тѣзи нѣща, ще бѫде съсѫдъ за почетъ, освященъ, и благопотрѣбенъ на стопанинъ-тъ, приготвенъ за всяко добро дѣло.

22. И отъ младешкы-тѣ похоти отбѣгнувай; и слѣдувай правдѫ-тѫ, вѣрѫ-тѫ, любовь-тѫ, мпръ-тъ, съсъ *всичкы* тѣзи които призоваватъ Господа отъ чисто сърдце.

23. А отъ глупавы-тѣ и неучепы-тѣ прѣдирванія ся отричай, понеже знаешь че раждатъ крамолы.

24. А рабъ Господень не трѣба да ся кара, но да бѫде кротъкъ къмъ всичкы-тѣ, поучителенъ, незлобивъ,

25. Съ кротость да наставлява противницы-тѣ; дано бы имъ далъ Богъ покаяніе, да познаѭтъ истинѫ-тѫ,

26. И да ся съземѫтъ отъ примкѫ-тѫ на діавола, отъ когото сѫ уловени живи за своѭ-тѫ му волѭ.

ГЛАВА 3.

1. И това да знаешь, че въ послѣдни-тѣ дни ще настанѫтъ усилны врѣмена.

2. Защото человѣци-тѣ ще бѫдѫтъ самолюбиви, сребролюбиви, величави, гордѣливи, хулители, непокорни на родители-тѣ, неблагодарни, нечестиви,

3. Немилосърди, непримирителни, клеветници, невъздържни, свирѣпи, непріятели на добро-то,

4. Прѣдатели, напрасничави, надути, повече сластолюбиви а не боголюбиви,

5. И ще иматъ видъ на благочестіе, а отъ силѫ-тѫ неговѫ *ще* сѫ отречени; и отъ таквызи ся отвращай.

6. Защото отъ тѣхъ сѫ онѣзи които ся въвиратъ въ кѫща-та, и подльстятъ женища които сѫ прѣтоварены съ грѣхове, *и* ся водятъ отъ различны похоти,

з҃. Всегда оучащася, и николиже въ разумъ истины пріити могущыя.

и҃. Ꙗкоже Іаннїй и Іамврїй противистаса Мѡѷсею, такоже и сіи противлаются истинѣ, человѣцы растлѣнни оумомъ, и ненскусни ѡ вѣрѣ.

ѳ҃. Но не преуспѣютъ болѣе: безумїе бо ихъ ꙗвлено будетъ всѣмъ, ꙗкоже и Онѣхъ бысть.

і҃. Ты же послѣдовалъ еси моему оученїю, житїю, привѣту, вѣрѣ, долготерпѣнїю, любви, терпѣнїю,

а҃і. Изгнанїемъ, страданїемъ, ꙗковаꙗ ми быша во Антїохіи, и во Іконіи, и въ Лѵстрѣхъ, ꙗковаꙗ изгнанїꙗ прїахъ: и ѿ всѣхъ ма избавилъ есть Гдь.

в҃і. И вси же хотащїи благочестнѡ жити ѡ Хрстѣ Іисѣ, гонимы будутъ.

г҃і. Лукавїи же человѣцы и чародѣи преуспѣютъ на горшее, прелщающе и прелщаеми.

д҃і. Ты же пребывай, въ нихже наученъ еси и ꙗже вѣрена суть тебѣ, вѣдый ѿ когѡ научился еси,

е҃і. И ꙗкѡ из млада сщенная писанїꙗ оумѣеши, могущаꙗ та оумудрити во спасенїе, вѣрою, ꙗже ѡ Хрстѣ Іисѣ.

ѕ҃і. Всако писанїе Бгодухновенно и полезно есть ко оученїю, ко ѡбличенїю, ко исправленїю, къ наказанїю, еже въ правдѣ:

з҃і. Да совершенъ будетъ Бжїй человѣкъ, на всакое дѣло благое оуготованъ.

ГЛАВА Д.

а҃. Засвидѣтельствую оубо азъ пред Бгомъ и Гдемъ нашимъ Іисъ Хрстомъ хотащимъ судити живымъ и мертвымъ въ ꙗвленїи егѡ и царствїи егѡ:

в҃. Проповѣдай слово, настой благовременнѣ и безвременнѣ, ѡбличи, запрети, оумоли, со всакимъ долготерпѣнїемъ, и оученїемъ.

7. Които всякога ся учатъ, и никога не могжтъ да дойджтъ въ познаніе-то на истинж-тж.

8. И както Іанній и Іамврій ся въспротивихж на Моисея, така и тѣ ся противятъ на истинж-тж, человѣци умомъ растлѣни, развращени въ вѣрж-тж.

9. Но нѣма да успѣіжтъ повече; защото безуміе-то имъ ще стане извѣстно на всичкы-тѣ, както станж и тѣхно-то.

10. А ты си послѣдовалъ мое-то ученіе, поведеніе, намѣреніе, вѣрж-тж *ми*, дълготърпѣніе-то, любовь-тж, търпѣніе-то,

11. Гоненія-та, страданія-та, които ми станжхж въ Антіохіиж, въ Иконіиж, въ Листрж, каквы гоненія прѣтърпѣхъ; и отъ всичкы-тѣ мя избави Господь.

12. Но и всичкы които ищжтъ да живѣіжтъ благочестиво въ Христа Іисуса, ще бжджтъ гонени.

13. А лукави и прѣльстници человѣци ще прѣуспѣіжтъ поназлѣ, да прѣльстяватъ и да сж прѣльщавани.

14. А ты стой въ това което си научилъ, и което ти е въвѣрено, като знаешь отъ кого си ся научилъ,

15. И че отъ дѣтинство знаешь священны-тѣ писанія, които могжтъ да тя умудрятъ на спасеніе чрѣзъ вѣрж-тж въ Христа Іисуса.

16. Всичко-то писаніе *е* Богодухновенно, и полезно за наученіе, за обличеніе, за поправленіе, за наставленіе въ правдж-тж;

17. За да бжде человѣкъ-тъ Божій съвършенъ, приготвенъ за всяко добро дѣло.

ГЛАВА 4.

1. И тъй заржчвамъ ти прѣдъ Бога, и Господа Іисуса Христа, който ще сжди живы-тѣ и мьртвы-тѣ въ явленіе-то си и въ царуваніе-то си:

2. Проповѣдувай слово-то, настоявай на врѣме и безъ врѣме, обличи, запрѣти, умоли съсъ всяко дълготърпѣніе и поученіе.

г҃. Бꙋ́детъ бо вре́ма, є҆гда̀ зра́вагѡ ᲂу҆че́нїа не послꙋ́шаютъ, но по свои́хъ по́хотехъ и҆зберꙋ́тъ себѣ̀ ᲂу҆чи́тели, че́шеми слꙋ́хомъ:

д҃. И҆ ѿ и҆́стины слꙋ́хъ ѿврата́тъ, и҆ къ ба́снемъ ᲂу҆клона́тсѧ.

є҃. Ты̀ же трезви́сѧ ѿ все́мъ, ѕлопостражда̀й, дѣ́ло сотворѝ бл҃говѣ́стника, слꙋже́нїе твоѐ и҆звѣ́стно сотворѝ.

ѕ҃. А҆́зъ бо ᲂу҆жѐ жре́нъ быва́ю, и҆ вре́ма моегѡ̀ ѿше́ствїа наста̀:

з҃. По́двигомъ до́брымъ подвиза́хсѧ, тече́нїе сконча́хъ, вѣ́рꙋ соблюдо́хъ:

и҃. Про́чее ᲂу҆́во соблюда́етсѧ мнѣ̀ вѣне́цъ пра́вды, є҆го́же воздастъ мѝ Гдⷭ҇ь въ де́нь ѻ҆́нъ, пра́ведный Сꙋдїа̀, не то́кмѡ же мнѣ̀, но и҆ всѣ́мъ возлю́блшымъ ꙗ҆вле́нїе є҆гѡ̀.

ѳ҃. Потщи́сѧ ско́рѡ прїитѝ ко мнѣ̀.

і҃. Дима́съ бо менѐ ѡ҆ста́ви, возлюби́въ ны́нѣшнїй вѣ́къ, и҆ и҆́де въ Солꙋ́нь: Кри́скентъ въ Галатїю, Тїтъ въ Далма́тїю:

а҃і. Лꙋка̀ є҆ди́нъ є҆́сть со мно́ю. Ма́рка поѐмь приведѝ сѧ собо́ю: є҆́сть бо мѝ бл҃гопотрѣ́бенъ въ слꙋ́жбꙋ.

в҃і. Тѵхі́ка же посла́хъ во є҆фе́съ.

г҃і. Фелѡ́нъ, є҆го́же ѡ҆ста́вихъ въ Трѡа́дѣ ᲂу҆ Ка́рпа, гра́дый принесѝ, и҆ кни́ги, па́че же кѡ́жаныѧ.

д҃і. А҆леза́ндръ кова́чь мнѡ́га мѝ ѕла̀ сотворѝ: да воздастъ є҆мꙋ̀ Гдⷭ҇ь по дѣлѡ́мъ є҆гѡ̀:

є҃і. Ѿ негѡ́же и҆ ты̀ себѐ блюдѝ, ѕѣлѡ́ бо проти́витсѧ словесе́мъ на́шымъ.

ѕ҃і. Въ пе́рвый мо́й ѿвѣ́тъ никто́же бы́сть со мно́ю, но вси́ мѧ ѡ҆ста́виша: да не вмѣни́тсѧ и҆́мъ:

з҃і. Гдⷭ҇ь же мнѣ̀ предста̀: и҆ ᲂу҆крѣпи́ мѧ, да мно́ю проповѣ́данїе и҆звѣ́стно бꙋ́детъ, и҆ ᲂу҆слы́шатъ всѝ ꙗ҆зы́цы: и҆ и҆збавленъ бы́хъ ѿ ᲂу҆́стъ львѡ́въ:

и҃і. И҆ и҆збавитъ мѧ̀ Гдⷭ҇ь ѿ всѧ́кагѡ дѣ́ла лꙋка́ва, и҆ спасе́тъ

3. Защото ще дойде врѣме, когато не ще да търпятъ здраво-то ученіе; но понеже гы сърбятъ уши-тѣ, ще си натрупатъ учители по свои-тѣ си похоти;

4. И отъ истинѫ-тѫ ще отвърнѫтъ слухъ-тъ *си*, а къмъ басны-тѣ ще ся обърнѫтъ.

5. Но ты бѫди трѣзвенъ въ всичко, злопострадай, изработи дѣло-то па благовѣститель, извърши напълно служеніе-то си.

6. Защото азъ вече ставамъ жьртва, и врѣме-то на отхожданіе-то ми настанѫ.

7. Азъ ся подвизахъ съ добръ подвигъ, пѫть-тъ свьршихъ, вѣрѫ-тѫ упазихъ;

8. Отъ сега остава ми вѣнецъ-тъ на правдѫ-тѫ, когото Господь, праведный-тъ Сѫдія, ще ми въздаде въ онзи день; и не само на мене, но и на всичкы които сѫ възлюбили негово-то явленіе.

9. Побързай да дойдешь при мене скоро;

10. Защото Димасъ мя остави, понеже възлюби сегашній-тъ свѣтъ, и отиде въ Солунъ; Крискентъ въ Галатіѭ, *а* Титъ въ Далмаціѭ;

11. Само Лука е при мене. Земи Марка и доведи го съсъ себе си; защото ми е потрѣбенъ за служеніе-то.

12. А Тихика проводихъ въ Ефесъ.

13. Когато дойдешь донеси япунджакъ-тъ който сьмь оставилъ въ Троадѫ при Карпа, и книгы-тѣ, а наипаче кожаны-тѣ.

14. Александръ ковачь-тъ много ми зло стори; Господь да му въздаде по дѣла-та му.

15. Отъ когото ся пази и ты, защото много противостоя на наши-тѣ словеса.

16. Въ пьрвый-тъ ми отвѣтъ никой не прѣдстанѫ съ мене, но всичкы мя оставихѫ: Дано имъ ся *за грѣхъ* не вмѣни.

17. Но Господь ми прѣдстанѫ, и укрѣпи мя, за да ся извърши напълно проповѣдь-та чрѣзъ мене, и да чуѭтъ всичкы-тѣ язычници; и азъ ся избавихъ отъ львовы уста.

18. И ще мя избави Господь отъ всяко лукаво дѣло, и ще мя

во цр҃твіе своѐ небе́сное: є҆мꙋ́же сла́ва во вѣ́ки вѣкѡ́въ. а҆ми́нь.

а҃і. Цѣлꙋ́й Прискѹ́ллꙋ и҆ А҆кѹ́лꙋ, и҆ Ѻ҆нисі́форовъ до́мъ.

к҃. Є҆ра́стъ ѡ҆ста̀ въ Корі́нѳѣ: Трофі́ма же ѡ҆ста́вихъ въ Мі́лѝтѣ боля́ща.

к҃а. Потщи́ся пре́жде зимы̀ пріи́ти̇. цѣлꙋ́ютъ тѧ̀ є҆вꙋ́лъ, и҆ Пꙋ́дъ, и҆ Ли́нъ, и҆ Клаѵді́а, и҆ бра́тіѧ всѧ̀.

к҃в. Гдⷭ҇ь І҆и҃съ Хрⷭ҇то́съ со дꙋ́хомъ твои́мъ. бл҃года́ть съ ва́ми. а҆ми́нь.

КЪ ТІТꙋ ПОСЛА҃НІѢ

СТ҃А́ГѠ А҆П҃ЛѦ ПА́ѲЛѦ.

ГЛАВѦ̀ А҃.

а҃. Па́ѵелъ ра́бъ Бж҃і́й, А҆п҃лъ же І҆и҃съ Хрⷭ҇то́въ, по вѣ́рѣ и҆збра́нныхъ Бж҃і́ихъ, и҆ ра́зꙋмꙋ и҆́стины, ꙗ҆́же по бл҃гочести́ю,

в҃. Ѹ҆ оу҆пова́ніи жи́зни вѣ́чныѧ, ю҆́же ѡ҆бѣтова̀ нело́жный Бг҃ъ пре́жде лѣ́тъ вѣ́чныхъ,

г҃. Явѝ же во времена̀ своѧ̀ сло́во своѐ, проповѣ́даніемъ, є҆́же мнѣ̀ порꙋче́но бы́сть по повелѣ́нію Сп҃си́теля на́шегѡ Бг҃а:

д҃. Ті́тꙋ при́сномꙋ ча́дꙋ по ѻ҆́бщей вѣ́рѣ: бл҃года́ть, ми́лость, ми́ръ ѿ Бг҃а Ѻ҆ц҃а̀ и҆ Гдⷭ҇а І҆и҃са Хрⷭ҇та̀ Сп҃са на́шегѡ.

є҃. Сегѡ̀ ра́ди ѡ҆ста́вихъ тѧ̀ въ Кри́тѣ, да недоконча̑ннаѧ

спасе въ небесно-то свое царство: Комуто да бѫде слава въ вѣкы вѣковъ. Аминь.

19. Поздрави Прискилѫ и Акилѫ, и Онисифоровъ-тъ домъ.

20. Ерастъ останѫ въ Коринѳъ, а Трофима оставихъ въ Милитъ боленъ.

21. Побързай да дойдешь прѣди зимѫ-тѫ. Поздравява тя Еввулъ, и Пудъ, и Линъ, и Клавдія, и всичкы-тѣ братія.

22. Господь Іисусъ Христосъ да бѫде съ твой-тъ духъ. Благодать вамъ. Аминь.

КЪ ТИТУ ПОСЛАНІЕ-ТО

НА СВЯТАГО АПОСТОЛА ПАВЛА.

ГЛАВА 1.

1. Павелъ, рабъ Божій, и апостолъ Іисусъ Христовъ, по вѣрѫ-тѫ на избранны-тѣ Божіи, и по познаваніе-то на истинѫ-тѫ която е по благочестіе,

2. Въ надеждѫ-тѫ на вѣчный-тъ животъ, когото прѣди вѣчны-тѣ врѣмена е обѣщалъ Богъ, който не лъже,

3. А въ свои-тѣ си врѣмена яви слово-то си чрѣзъ проповѣдь-тѫ, повѣренѫ на мене по заповѣдь на Спаса нашего Бога;

4. На Тита истинно-то *ми* чадо по общѫ-тѫ вѣрѫ: Благодать, милость, миръ, отъ Бога Отца и Господа Іисуса Христа Спаса нашего.

5. Заради това тя оставихъ въ Критъ, да поправишь недоиска-

и҆спра́виши, и҆ ᲂу҆стро́иши по всѣ́мъ градѡ́мъ пресвѹ́теры: ꙗ҆́коже тебѣ̀ а҆́зъ повелѣ́хъ.

в҃. А҆́ще кто̀ є҆́сть непоро́ченъ, є҆ди́ныа жены̀ мѹ́жъ, ча̑да и҆́мый вѣ́рна, не во ᲂу҆коре́нїи блѧдѧ̀, и҆лѝ непокори̑ва.

г҃. Подоба́етъ бо є҆пі́скопѹ бе́з поро́ка бы́ти, ꙗ҆́коже Бж҃їю строи́телю: не себѣ̀ ᲂу҆гожда́ющѹ, (не де́рзѹ, не напра́сливѹ,) не гнѣвли́вѹ, не пїа́ницѣ, не бі́йцѣ, не скверностяжа́телнѹ:

д҃. Но страннолюби́вѹ, бл҃голю́бцѹ, цѣломѹ́дренныѹ, пра́веднѹ, преподо́бнѹ, воздержа́телнѹ,

е҃. Держа́щемѹсѧ вѣ́рнагѡ словесѐ по ᲂу҆че́нїю, да си́ленъ бѹ́детъ и҆ ᲂу҆тѣша́ти во здра́вѣмъ ᲂу҆че́нїи, и҆ проти́вѧщыѧсѧ ѡ҆блича́ти.

ѕ҃. Сѹ́ть бо мно́зи непокори́ви, сѹесло́вцы, и҆ ᲂу҆мо́мъ прелще́ни, наипа́че же сѹ́щїи ѿ ѡ҆брѣ́занїѧ:

з҃і. И҆́же подоба́етъ ᲂу҆ста̀ загражда́ти: и҆́же всѧ̀ до́мы развращѧ́ютъ, ᲂу҆ча́ще, ꙗ҆̀же не подоба́етъ, скве́рнагѡ ра́ди прибы́тка.

и҃і. Рече́ же нѣ́кто ѿ ни́хъ сво́й и҆́мъ проро́къ: Кри́тане при́снѡ лжи́ви, зліи̑ звѣ́рїе, ᲂу҆трѡ́бы пра̑здныѧ.

ѳ҃і. Свидѣ́тельство сїѐ и҆́стинно є҆́сть. Є҆́же ра́ди вины̀ ѡ҆блича́й и҆́хъ нещѧ́днѡ, да здра́ви бѹ́дѹтъ въ вѣ́рѣ,

а҃і. Не внима́ющѐ І҆ѹдє́йскимъ ба́снемъ, ни за́повѣдемъ человѣ́къ ѿвращѧ́ющихсѧ ѿ и҆́стины.

в҃і. Всѧ̑ ᲂу҆́бѡ чи́ста чи́стымъ: ѡ҆скверне́нымъ же и҆ невѣ́рнымъ ничто́же чи́сто, но ѡ҆скверни́сѧ и҆́хъ̑ и҆ ᲂу҆́мъ и҆ со́вѣсть.

г҃і. Бг҃а и҆сповѣ́дѹютъ вѣ́дѣти, а҆ дѣ́лы ѿме́щѹтсѧ є҆гѡ̀, ме́рзцы сѹ́ще и҆ непокори́ви, и҆ на всѧ́ко дѣ́ло бл҃го́е неискѹ́сни.

ГЛАВА̀ Г҃.

а҃. Ты́ же глаго́ли, ꙗ҆̀же подоба́етъ здра́вомѹ ᲂу҆че́нїю:

в҃. Ста́рцемъ тре́звеннымъ бы́ти, че́стнымъ, цѣломѹ́дреннымъ, здра́вствѹющымъ вѣ́рою, любо́вїю, терпѣ́нїемъ:

рано-то, и да поставишь на всякой градъ презвитеры както ти азъ заповѣдахъ;

6. Ако е нѣкой непороченъ, на еднѫ женѫ мѫжъ, и има чада вѣрны, не укоряваны за распуснѫтъ животъ или непокорны.

7. Защото епископъ-тъ подобава да е непороченъ, както домостроитель Божій, да не е безочливъ, нито гнѣвливъ, нито піяница, нито побойникъ, нито да е лакомъ за мьрснѫ печалбѫ;

8. Но страннолюбивъ, добролюбивъ, цѣломудренъ, праведенъ, благочестивъ, въздьржателенъ;

9. Който да дьржи вѣрно-то слово споредъ ученіе-то, да бѫде възможенъ и да увѣщава съсъ здраво-то ученіе, и да изобличава тѣзи, които противорѣчатъ.

10. Защото има мнозина непокорни, празнословци и умопрѣльстници, а наймного отъ обрѣзаны-тѣ,

11. На които трѣба да затулямы уста-та; че тѣ развращаватъ цѣлы домове, като учатъ за гнуснѫ печалбѫ това което не подобава.

12. Нѣкой си отъ тѣхъ, свой имъ пророкъ, е реклъ: Критяне-тѣ *сѫ* вынѫгы лъжци, зли звѣрове, тѫрбуси лѣниви.

13. Това свидѣтелство е истинно; за коѭто причинѫ обличавай гы строго, да бѫдѫтъ здрави въ вѣрѫ-тѫ,

14. И да не даватъ вниманіе на Іудейскы басни, и на заповѣди отъ человѣцы които ся отвращатъ отъ истинѫ-тѫ.

15. За чисты-тѣ всичко е чисто; а за осквьрнены-тѣ нищо *нѣма* чисто, но и умъ-тъ имъ и съвѣсть-та имъ сѫ осквьрнены.

16. Исповѣдуватъ че знаѭтъ Бога, но съ дѣла отричатъ ся *отъ него*, като сѫ мьрсни и непокорни, неспособни за всякакво добро дѣло.

ГЛАВА 2.

1. Но ты говори което подобава на здраво-то ученіе;

2. Старци-тѣ да бѫдѫтъ трѣзвенни, честни, цѣломудренни, здрави въ вѣрѫ-тѫ, въ любовь-тѫ, въ търпѣніе-то;

г҃. Ста́рицамъ та́кожде во оу҆краше́ніи свято́лѣпнымъ, неклеветѝвымъ, не вінꙋ̀ мно́гꙋ порабоще́нымъ, доброꙋчи́теленымъ,

д҃. Да оу҆цѣломꙋ́дратъ ю҆ныѧ, мꙋжелю́бицамъ бы́ти, чадолю́бицамъ,

є҃. Цѣломꙋ́дренными, чи̑стымъ, до́мы до́брѣ пра́вящымъ, бл҃гі̑мъ, покара́ющымсѧ свои́мъ мꙋже́мъ, да не сло́во Бж҃іе хꙋ́лится.

ѕ҃. Ю҆́нѡшы та́кожде молѝ цѣломꙋ́дрствовати.

з҃. Ѿ всѣ́мъ же са́мъ себѣ̀ подава́ѧ ѻ҆́бразъ до́брыхъ дѣ́лъ, во оу҆че́ніи незави́стное, че́стность, нетлѣ́ніе,

и҃. Сло́во здра́вое, незазо́рное: да проти́вный посрами́тсѧ, ничто́же и҆мѣ́ѧ глаго́лати ѿ на́съ оу҆ко́рно.

ѳ҃. Рабы̑, свои́мъ господе́мъ повинова́тисѧ, во всѣ́мъ бл҃гоꙋгѡ́днымъ бы́ти, непрекослѡ́вными.

і҃. Не кра́дꙋщымъ, но вѣ́рꙋ вса́кꙋ ꙗ҆вла́ющымъ бл҃гꙋ, да оу҆че́ніе Сп҃си́телѧ на́шегѡ Бг҃а оу҆краша́ютъ во всѣ́мъ.

а҃і. Ꙗ҆ви́сѧ во бл҃года́ть Бж҃іѧ спаси́телнаѧ всѣ̑мъ человѣ́кѡмъ,

в҃і. Наказꙋ́ющи на́съ, да ѿвє́ргшесѧ нече́стіѧ и҆ мі̑рски̑хъ похоте́й, цѣломꙋ́дреннѡ и҆ пра́веднѡ и҆ благоче́стнѡ поживе́мъ въ ны̑нѣшнѣмъ вѣ́цѣ:

г҃і. Жда́ще блаже́ннагѡ оу҆пова́ніѧ и҆ ꙗ҆вле́ніѧ сла́вы великагѡ Бг҃а и҆ Сп҃са на́шегѡ І҆и҃са Хр҃та̀:

д҃і. И҆́же да́лъ є҆́сть себѣ̀ за ны̑, да и҆зба́витъ ны̑ ѿ вса́кагѡ беззако́ніѧ, и҆ ѡ҆чи́ститъ себѣ̀ лю́ди и҆збра́нны, ревни́тели дѡ́брымъ дѣлѡ́мъ.

є҃і. Сі̑ѧ глаго́ли, и҆ молѝ, и҆ ѡ҆блича́й со вса́кимъ повелѣ́ніемъ: да никто́же тѧ̀ прєѡби́дитъ.

3. Такожде и стары-тѣ жены да иматъ начинъ священнолѣпенъ, да не сѫ клеветницы, нито да сѫ прѣдадены много на винопійство, да поучаватъ на добро,

4. Да вразумяватъ млады-тѣ *жены*, да любятъ мѫжіе-тѣ си и чада-та си,

5. Да сѫ цѣломудренны, чисты, да си редятъ добрѣ кѫщы-тѣ, да сѫ добры, благопокорны на мѫжіе-тѣ си, за да ся не охулова слово-то Божіе.

6. Подобно и момцы-тѣ увѣщавай да бѫдѫтъ цѣломудренни.

7. Во всичко показувай себе си примѣръ на добры-тѣ дѣла, въ поученіе-то нерастлѣнность и честность,

8. Слово здраво, неукорно, за да ся засрами противникъ-тъ, като нѣма да рече за васъ нищо лошо.

9. Слугы-тѣ да ся покоряватъ на господари-тѣ си, да *имъ* угодяватъ во всичко, да *имъ* не повращатъ рѣчь.

10. Да не посвояватъ чуждо, но да показуватъ всякѫ добрѫ вѣрѫ: за да украшаватъ во всичко ученіе-то на Спаса нашего Бога.

11. Защото ся яви Божія-та благодать спасителна-та на вси-тѣ человѣцы,

12. Която ны учи да ся отречемъ отъ нечестіе-то и отъ свѣтовны-тѣ похоти, и да живѣемъ цѣломудренно и праведно и благочестиво въ настоящій-тъ вѣкъ,

13. Ожидающе блаженныѫ-тѫ надеждѫ и славно-то явленіе на великаго Бога и Спаса нашего Іисуса Христа,

14. Който даде себе си за насъ, да ны избави отъ всяко беззаконіе, и да ны направи чисты, за избранъ на себе си народъ, ревнитель на добры дѣла.

15. Така говори, и увѣщавай, и обличавай съсъ всякѫ власть: да тя не прѣзира никой.

ГЛАВА Г҃.

а҃. Воспоминай тѣмъ начальствующымъ и владѣющымъ повиноватися и покаратися, и ко всакому дѣлу благу готовымъ быти,

в҃. Ни единаго хулити, не сварливымъ быти, но тихимъ, всяку являющымъ кротость ко всѣмъ человѣкомъ.

г҃. Бѣхомъ бо иногда и мы несмыслении, и непокорливи, и прельщени, работающе похотемъ и сластемъ различнымъ, въ злобѣ и зависти живуще, мерзцы суще, и ненавидяще друг друга:

д҃. Егда же благодать и человѣколюбіе явися Спса нашего Бга,

е҃. Не ѿ дѣлъ праведныхъ, ихже сотворихомъ мы, но по своей его милости, спасе насъ, банею пакибытія, и ѡбновленія Дха ст҃аго,

ѕ҃. Его же излія на насъ обилно, Іисъ Хрт҃омъ Спсителемъ нашимъ,

з҃. Да ѡправдившеся благодатію его, наслѣдницы будемъ по оупованію жизни вѣчныя.

и҃. (Чадо Тіте,) вѣрно слово, и ѡ сихъ хощу та извѣщати, да пекутся дѡбрымъ дѣлѡмъ прилѣжати вѣровавшіи Бгу: сіа суть полезна человѣкомъ и дѡбра.

а҃. Буихъ же стязаній и родословій и ревній и сварѡвъ законныхъ ѿступай: суть бо неполезны и суетны.

г҃. Еретика человѣка по первомъ и второмъ наказаніи ѿрицайся,

а҃і. Вѣдый, якѡ развратися таковый, и согрѣшаетъ, и єсть самоѡсужденъ:

в҃і. Егда послю Артему къ тебѣ или Тихика, потщися пріити ко мнѣ въ Никополь: тамѡ бо судихъ ѡзимѣти:

ГЛАВА 3.

1. Напомняй имъ да ся покоряватъ на началства-та и власти-тѣ, да *гы* слушатъ, и да бѫдѫтъ готови на всяко добро дѣло;

2. Да не хулятъ никого, да не сѫ крамолници, да бѫдѫтъ тихы, и да показуватъ къмъ всичкы-тѣ человѣцы всякѫ кротость.

3. Защото и ный нѣкога си бѣхмы несмысленни, непокорни, прѣльщавани, и порабощенни на различны похоти и сласти, и живѣяхмы въ злобѫ и завистъ, бѣхмы омразни и мразяхмы ся единъ другый.

4. Но когато ся яви благодать-та и человѣколюбіе-то на Спаса нашего Бога,

5. Не отъ праведны-тѣ дѣла, които смы сторили ный, но по своѭ-тѫ си милость *той* ны спасе съсъ окѫпуваніе-то на възраждаціе-то отъ Духа Святаго,

6. Когото излія обилно на насъ, чрѣзъ Іисуса Христа Спасителя нашего,

7. Да бы, оправдани чрѣзъ неговѫ-тѫ благодать, да станемъ споредъ надеждѫ-тѫ наслѣдници на вѣчный-тъ животъ.

8. Вѣрно е слово-то; и това ищѫ да подтвьрдявашь, за да ся грыжатъ тѣзи които сѫ повѣрували въ Бога да прѣдстояватъ на добры дѣла. Това е добро и полезно за человѣцы-тѣ.

9. А отъ глупавы прѣдирванія и родословія, и прѣпиранія и каранія вырху законъ-тъ, отдалечавай ся; защото сѫ бесполезны и суетны.

10. Еретикъ человѣкъ като го съвѣтвашь еднажь и дважь остави го,

11. Като знаешь че единъ такъвъ ся е развратилъ, и съгрѣшава, и отъ самосебе си е осѫденъ.

12. Кога проводіѭ до тебе Артема или Тихика, побързай да дойдешь при мене въ Никополь; защото тамъ сторихъ намѣреніе да прѣзимувамъ.

г҃і. Зи́нꙋ зако́нника и҆ А҆поллѡ́са ско́рѡ предпосли̑, и҆ да ничто́же и҆̀мъ скꙋ́дно бꙋ́детъ.

д҃і. Да оу҆ча́тсѧ же и҆ на́ши дѡ́брымъ дѣлѡ́мъ прилѣжа́ти въ нꙋ́жнаѧ тре́бованіѧ, да не бꙋ́дꙋтъ безпло́дни.

є҃і. Цѣлꙋ́ютъ тѧ̀ со мно́ю сꙋ́щіи всѝ: цѣлꙋ́й лю́бѧщыѧ мы̀ въ вѣ́рѣ. бл҃года́ть со всѣ́ми ва́ми. а҆ми́нь.

КЪ ФІЛИМО́НУ ПОСЛА́НІЄ

СТ҃А́ГѺ А҆П҃ЛА ПА́ВЛА.

ГЛАВА̀ А҃.

а҃. Па́велъ ю҆́зникъ І҆и҃съ Хр҃то́въ, и҆ Тімоѳе́й бра́тъ, Фі́лимо́нꙋ возлю́бленномꙋ и҆ спосп҃ѣ́шникꙋ на́шемꙋ,

в҃. И҆ А҆пфі́и сестрѣ̀ возлю́бленнѣй, и҆ А҆рхі́ппꙋ совои́нственникꙋ на́шемꙋ, и҆ дома́шнѣй твое́й цр҃кви:

г҃. Благода́ть ва́мъ и҆ ми́ръ ѿ Бг҃а Ѻ҆ц҃а̀ на́шегѡ и҆ Гдⷭ҇а І҆и҃са Хр҃та̀.

д҃. Бл҃годарю̀ Бг҃а моего̀, всегда̀ па́мѧть ѿ тебѣ̀ творѧ̀ въ моли́твахъ мои́хъ,

є҃. Слы́шавъ любо́вь твою̀ и҆ вѣ́рꙋ, ю҆́же и҆́маши ко Гдⷭ҇ꙋ І҆и҃сꙋ и҆ ко всѣ́мъ ст҃ы́мъ.

ѕ҃. Ꙗ҆́кѡ да ѡ҆бще́ніе твоеѧ̀ вѣ́ры дѣ́йственно бꙋ́детъ, въ ра́зꙋмѣ всѧ́кагѡ бла́га, є҆́же въ ва́съ, ѿ Хр҃тѣ̀ І҆и҃сѣ.

13. Прѣдиспрати поскоро законника Зина и Аполлоса, и да не сѫ оскудни за нищо.

14. Нека ся учатъ и наши-тѣ да прѣдстояватъ на добры дѣла въ нуждны потрѣбы, за да не бѫдѫтъ бесплодни.

15. Поздравяватъ тя всичкы които сѫ съ мене; поздрави тѣзи които ны любятъ въ вѣрѫ-тѫ. Благодать да бѫде съсъ всичкы васъ. Аминь.

КЪ ФИЛИМОНУ ПОСЛАНІЕ-ТО

НА СВЯТАГО АПОСТОЛА ПАВЛА.

ГЛАВА 1.

1. Павелъ узникъ Іисусъ Христовъ, и Тимоѳей братъ, до Филимона възлюбленнаго и сотрудника нашего,

2. И до Апфіѩ възлюбленнѫ-тѫ *сестрѫ*, и до Архиппа сподвижника нашего и домашнѫ-тѫ твоѩ церквѫ;

3. Благодать вамъ и миръ отъ Бога Отца нашего, и Господа Іисуса Христа.

4. Благодаріѩ Бога моего и вынѫгы тя поменувамъ въ молитвы-тѣ си,

5. Като слушамъ твоѩ-тѫ любовь и вѣрѫ, коѩто имашь къмъ Господа Іисуса и къмъ вси-тѣ святыи,

6. Да бѫде общеніе-то на твоѩ-тѫ вѣрѫ дѣятелно въ познаніе на всяко добро, което има у васъ въ Христа Іисуса.

з҃. Ра́дость бо и҆́мамъ мно́гꙋ и҆ ᲂу҆тѣше́ніе ѿ любви̑ твое́й,
ꙗ҆́кѡ ᲂу҆трѡ́бы ст҃ы́хъ почи́ша тобо́ю, бра́те.

и҃. Сегѡ̀ ра́ди мно́гое дерзнове́ніе и҆мѣ́ꙗ во Хр҃тѣ̀ повелѣва́ти тебѣ̀ є҆́же потре́бно є҆́сть,
ѳ҃. Любве́ же ра́ди па́че молю̀: тако́въ сы́й ꙗ҆́коже Па́влъ ста́рецъ, ны́нѣ же и҆ ᲂу҆́зникъ І҆и҃са Хр҃та̀:
і҃. Молю́ тѧ ѿ моемъ ча́дѣ, є҆го́же роди́хъ во ᲂу҆́захъ мои́хъ Ѻ҆ни́сі́ма,
ꙗ҃і. И҆ногда̀ тебѣ̀ непотре́бнаго, ны́нѣ же тебѣ̀ и҆ мнѣ̀ бл҃гопотре́бна, є҆го́же возпосла́хъ тебѣ̀:
в҃і. Ты́ же є҆го̀, си́рѣчь мою̀ ᲂу҆тро́бꙋ, прі́ими̑.
г҃і. Є҆го́же а҆́зъ хотѣ́хъ ᲂу҆ себѐ держа́ти, да вмѣ́стѡ тебѐ послꙋ́житъ ми̑ во ᲂу҆́захъ бл҃говѣ́ствова́нїа:
д҃і. Бе́з твое́ѧ же во́ли ничто́же восхотѣ́хъ сотвори́ти, да не а҆́ки по нꙋ́жди бл҃го́е твоѐ бꙋ́детъ, но по во́ли.
є҃і. Не́гли бо ра́ди сегѡ̀ разлꙋчи́сѧ на ча́съ, да вѣ́чна того̀ прі́и́меши:
ѕ҃і. Не ктомꙋ̀ а҆́ки раба̀, но вы́ше раба̀, бра́та возлю́бленна, па́че же мнѣ̀, кольми́ же па́че тебѣ̀ и҆ по пло́ти, и҆ ѿ Гдⷭ҇а̀;
з҃і. А҆́ще ᲂу҆́бо и҆́маши менѐ Ѻ҆́бщника, прі́ими̑ сего̀ ꙗ҆́коже менѐ.
и҃і. А҆́ще же въ чесо́мъ ѿби́дѣ тебѐ, и҆лѝ до́лженъ є҆́сть, мнѣ̀ сі̑ѐ вмѣни̑.
ѳ҃і. А҆́зъ Па́влъ написа́хъ рꙋко́ю моє́ю, а҆́зъ воздамъ: да не рекꙋ̀ тебѣ̀, ꙗ҆́кѡ и҆ са́мъ себе́ ми є҆сѝ до́лженъ.
к҃. Ѹ҆́й бра́те, а҆́зъ да полꙋчꙋ̀ є҆́же прошꙋ̀ ᲂу҆ тебѐ ѿ Гдⷭ҇а̀: ᲂу҆поко́й мою̀ ᲂу҆тро́бꙋ ѿ Гдⷭ҇а̀.
к҃а. Надѣ́ꙗвсѧ на послꙋша́ніе твоѐ написа́хъ тебѣ̀, вѣ́дый, ꙗ҆́кѡ и҆ па́че, є҆́же глаго́лю, сотвори́ши.
к҃в. Кꙋ́пнѡ же и҆ ᲂу҆гото́ви ми̑ Ѻ҆би́тель: ᲂу҆пова́ю бо, ꙗ҆́кѡ моли́твами ва́шими дарова́нъ бꙋ́дꙋ ва́мъ.

7. Защото голѣмѫ радость и утѣшеніе имамы за твоіѭ-тѫ любовь, понеже сьрдца-та на святыи-тѣ отпочинѫхѫ си чрѣзъ тебе, брате.

8. За това ако и да имамъ голѣмо дьрзновеніе въ Христа да ти повелѣвамъ това което подобава,

9. *Но* по любовь повече *тя* моліѭ, такъвъ както сьмь, като Павелъ старецъ, а сега и узникъ Іисусъ Христовъ.

10. Моліѭ ти ся за мое-то чадо Онисима, когото родихъ въ оковы-тѣ си,

11. Който бѣше нѣкога си непотрѣбенъ на тебе, а сега и на тебе и на мене потрѣбенъ, когото проваждамъ назадъ.

12. А ты него, сирѣчь утробѫ-тѫ ми, пріими;

13. Когото азъ ищѣхъ да задьржѫ при мене си, да ми слугува вмѣсто тебе въ оковы-тѣ *за* еваигеліе-то.

14. Но безъ твое-то мнѣніе не рачихъ да сторіѭ нищо, да не бы твое-то добро да бѫде като по нуждѫ, но самоволно.

15. Защото може бы за това да ся е отлѫчилъ отъ тебе за малко врѣме, за да го пріемешь за всякога;

16. Не вече както рабъ, но погорѣ отъ рабъ, братъ възлюбленъ, особенно на мене, а колко повече на тебе, и по плъть и въ Господа?

17. И тъй ако имашь мене за содружникъ, пріими него както мене.

18. И ако тя е въ нѣщо обидѣлъ, или *ти* е длъженъ, мини това на моіѭ смѣткѫ.

19. Азъ Павелъ писахъ съ рѫкѫ-тѫ си, азъ ще платіѭ; да ти не рекѫ че ты ми си длъженъ и самъ себе си.

20. Тъй, брате, данò да получѫ азъ това добро отъ тебе въ Господа; успокой сьрдце-то ми въ Господа.

21. Увѣренъ на твое-то послушаніе, писахъ ти, и знаіѭ че и повече отъ колкото ти казувамъ ще сторишь.

22. А между това приготвувай ми обиталище, понеже ся надѣіѭ че съ молитвы-тѣ ви ще бѫдѫ подаренъ вамъ.

к҃г. Цѣлꙋетъ тѧ̀ Єпафра́съ сплѣ́нникъ мо́й ѿ Хр҃тѣ І҃сѣ,
к҃д. Ма́рко, Арїста́рхъ, Дима́съ, Лꙋка̀, спосп҃ѣшницы мои̇.
к҃є. Бл҃года́ть Гд҃а на́шегѡ І҃иса Хр҃та̀ со дх҃омъ ва́шимъ. А҃ми́нь.

КО ЄВРЕЄМЪ ПОСЛАНІЄ

СТ҃А́ГѠ А҃ПЛА ПА́ВЛА.

ГЛАВА̀ А҃.

а҃. Многоча́стнѣ и̇ многообра́знѣ дре́вле Бг҃ъ глаго́лавый ѻ҃ц҃е́мъ во проро́цѣхъ, въ послѣ́докъ дні́й си́хъ глаго́ла на́мъ въ Сн҃ѣ,
в҃. Єго́же положи̇̀ наслѣ́дника всѣ́мъ, и҃мже и̇ вѣ́ки сотвори̇̀,
г҃. И҃же сы́й сіа́ніе сла́вы и̇ ѻ҃бразъ ѵ҃поста́си є҃гѡ̀, носа́ же всѧ́ческаѧ глаго́ломъ си́лы своеѧ̀, собо́ю ѿчище́ніе сотвори́въ грѣхѡ́въ на́шихъ, сѣ́де ѿдесн́ꙋю престо́ла вели́чествїа на высо́кихъ,
д҃. Толи́кѡ лꙋ́чшїй бы́въ А҃гг҃лѡвъ, є҃ли́кѡ преслави́вѣе па́че и҃хъ наслѣ́дствова и҃ма.
є҃. Комꙋ̀ бо речѐ когда̀ ѿ А҃гг҃лъ: Сн҃ъ мо́й є҃сѝ ты̀, а҃зъ дне́сь роди́хъ тѧ̀; и̇ па́ки: а҃зъ бꙋ́дꙋ є҃мꙋ̀ во ѻ҃ц҃а̀, и̇ то́й бꙋ́детъ мнѣ̀ въ Сн҃а;
ѕ҃. Є҃гда́ же па́ки вво́дитъ перворо́днаго во вселе́ннꙋю, глаго́летъ: и̇ да покло́нѧтсѧ є҃мꙋ̀ всѝ А҃гг҃ли Бж҃іи.

23. Поздравяватъ тя Енафрасъ мой-тъ сплѣнникъ въ Христа Іисуса,

24. Марко, Аристархъ, Димасъ, Лука, сотрудници-тѣ мои.

25. Благодать-та на Господа нашего Іисуса Христа да бѫде съ вашій-тъ духъ. Аминь.

КЪ ЕВРЕЕМЪ ПОСЛАНІЕ-ТО

НА СВЯТАГО АПОСТОЛА ПАВЛА.

ГЛАВА 1.

1. Богъ, който много пѫти и съ много начины говори въ старо врѣме на *наши*-тѣ отцы чрѣзъ пророцы-тѣ, въ тѣзи послѣдни-тѣ дни говори намъ чрѣзъ Сына,

2. Когото постави наслѣдникъ на всичко, чрѣзъ когото и свѣтъ-тъ направи;

3. Който, като е сіяніе на неговѫ-тѫ славѫ, и образъ на него-во-то сѫщество, и дьржи всичко съсъ слово-то на своѭ-тѫ си силѫ, отъ какъ направи чрѣзъ себе си очищеніе на грѣхове-тѣ ни, сѣднѫ отдесно на величіе-то на высоко;

4. И станѫ толкозь по горень отъ ангелы-тѣ, колкото по славно надъ тѣхъ име наслѣдува.

5. Защото кому отъ ангелы-тѣ рече нѣкога: Ты си мой Сынъ, азъ днесь тя родихъ? И пакъ, Азъ ще му бѫдѫ Отецъ, и той ще ми бѫде Сынъ?

6. А когато пакъ въвожда Пьрвороднаго въ вселеннѫіѭ, казува: И да му ся поклонятъ всичкы-тѣ ангели Божіи.

з. И҆ ко А҆гг҃лѡмъ оу҆бѡ глаго́летъ: творѧ́й А҆гг҃лы своѧ̀ дꙋ́хи, и҆ слꙋгѝ своѧ̀ ѻ҆́гнь палѧ́щъ:

и҃. Къ Сн҃ꙋ же: престо́лъ тво́й, Бж҃е, въ вѣ́къ вѣ́ка: же́злъ пра́вости же́злъ ца́рствїа твоегѡ̀.

ѳ҃. Возлюби́лъ є҆сѝ пра́вдꙋ, и҆ возненави́дѣлъ є҆сѝ беззако́нїе: сегѡ̀ ра́ди пома́за тѧ̀, Бж҃е, Бг҃ъ тво́й є҆ле́емъ ра́дости па́че причастникъ твои́хъ.

і҃. И҆ па́ки: въ нача́лѣ ты̀ Гдⷭ҇и, зе́млю ѡ҆снова́лъ є҆сѝ, и҆ дѣла̀ рꙋкѝ твое́ю сꙋ́ть небесѧ̀:

а҃і. Та̑ поги́бнꙋтъ, ты́ же пребыва́еши: и҆ всѧ̑, ꙗ҆́коже ри́за, ѡ҆бетша́ютъ,

в҃і. И҆ ꙗ҆́кѡ ѻ҆де́ждꙋ свїе́ши и҆́хъ, и҆ и҆змѣна́тсѧ: ты́ же то́йжде є҆сѝ, и҆ лѣ́та твоѧ̀ не ѡ҆скꙋдѣ́ютъ.

г҃і. Комꙋ̀ же ѿ А҆гг҃лъ речѐ когда̀: сѣдѝ ѡ҆деснꙋ́ю менѐ, до́ндеже положꙋ̀ врагѝ твоѧ̀ подно́жїе нѡ́гъ твои́хъ;

д҃і. Не вси́ ли сꙋ́ть слꙋже́бнїи дꙋ́си, въ слꙋже́нїе посыла́еми за хотѧ́щихъ наслѣ́довати спасе́нїе;

ГЛАВА̀ Е҃.

а҃. Сегѡ̀ ра́ди подобѧ́етъ на́мъ ли́шше внима́ти слы̑шанным, да не когда̀ ѿпаде́мъ.

в҃. А҆́ще бо гл҃го́ланное А҆гг҃лы сло́во бы́сть и҆звѣ́стно, и҆ всѧ́ко престꙋпле́нїе и҆ ѡ҆слꙋша́нїе пра́ведное прїѧ́тъ мздовоздаѧ́нїе:

г҃. Ка́кѡ мы̀ оу҆бѣжи́мъ ѿ толи́цѣмъ нерадѝвше спасе́нїи; є҆́же зача́ло прїе́мше глаго́латисѧ ѿ Гдⷭ҇а, слы́шавшими въ на́съ и҆звѣсти́сѧ,

д҃. Сосвидѣ́тельствꙋющꙋ Бг҃ꙋ зна́менми же и҆ чꙋдесы̀, и҆ разли́чными си́лами, и҆ Дх҃а ст҃а́гѡ раздѣле́нми, по своє́й є҆мꙋ̀ во́ли.

є҃. Не А҆гг҃лѡмъ бо покорѝ Бг҃ъ вселе́ннꙋю грѧдꙋ́щꙋю, ѿ не́йже глаго́лемъ:

ѕ҃. Засвидѣ́тельствова же нѣ́гдѣ нѣ́кто, гла́гола: что́

7. И за ангелы-тѣ казува: Който прави ангелы-тѣ си духове и слугы-тѣ си пламькъ огненъ.

8. А за Сынъ-тъ *казува:* Твой-тъ прѣстолъ е, Боже, во вѣкъ вѣка, скиптръ-тъ на твое-то царство е скиптръ на правдѫ-тѫ.

9. Възлюбилъ си правдинѫ, и възненавидѣлъ си беззаконіе; за това тя помаза, Боже, твой-тъ Богъ, съ елей на радость повече отъ твои-тѣ соучастницы.

10. И *пакъ:* Въ началѣ ты, Господи, си основалъ земѭ-тѫ, и дѣло на твои-тѣ рѫцѣ сѫ небеса-та.

11. Тѣ ще погынѫтъ, а ты прѣбываешь: и всичкы-тѣ като дрехѫ ще овехтѣѭтъ,

12. И като одеждѫ ще гы свіешь, и ще ся измѣнятъ: а ты си се истый, и твои-тѣ годины нѣма да ся свьршатъ.

13. И кому отъ ангелы-тѣ е реклъ нѣкога; Сѣдни отдѣсно ми доклѣ положѫ врагове-тѣ ти подножіе на нозѣ-тѣ ти?

14. Не сѫ ли *тѣ* всичкы служебни духове, проваждани да слугуватъ на тѣзи които ще наслѣдуватъ спасеніе?

ГЛАВА 2.

1. За това ный смы длъжни да внимаемъ повече на това което смы чули, да го не изгубимъ нѣкога.

2. Защото, ако че речено-то отъ ангелы-тѣ слово станѫ твьрдо, и всяко прѣстѫпленіе и непослушаніе получи праведнѫ заплатѫ:

3. То ный какъ щемъ избѣгнѫ, ако оставимъ въ нераденіе едно толкозь голѣмо спасеніе? което като наченѫ да ся говори отъ Господа, подтвьрди ся намъ чрѣзъ тѣзи които бѣхѫ го чули;

4. Като свидѣтелствуваше наедно и Богъ съсъ знаменія и чудеса, и съ различны силы, и съ раздаванія на Духа Святаго, по волѭ-тѫ си.

5. Защото не покори на ангелы-тѣ бѫдѫщѫ-тѫ вселеннѭѭ за коѭто говоримъ:

6. Но свидѣтелствува нѣкой нѣгдѣ си и казува: Що е чело-

ѥ҆сть человѣкъ, ꙗ҆кѡ помниши ѥ҆го̀: и҆лѝ сынъ человѣческій, ꙗ҆кѡ посѣщаеши и҆;

з҃. Оу҆малилъ ѥ҆сѝ ѥ҆го̀ малымъ нѣчимъ ѿ а҆ггл҃ъ: славою и҆ честію вѣнчалъ ѥ҆сѝ ѥ҆го̀, и҆ поставилъ ѥ҆сѝ ѥ҆го̀ надъ дѣлы рꙋкꙋ твоею:

и҃. Всѧ покорилъ ѥ҆сѝ подъ нозѣ ѥ҆гѡ̀. внегда же покорити ѥ҆мꙋ всѧческаѧ, ничто̀же ѡ҆ставѝ ѥ҆мꙋ непокорено: нынѣ же не оу҆ видимъ ѥ҆мꙋ всѧческаѧ покорена:

ѳ҃. А҆ оу҆маленаго малымъ чимъ ѿ а҆ггл҃ъ видимъ и҆и҃са, за пріѧтіе смерти, славою и҆ честію вѣнчанна, ꙗ҆кѡ да бл҃годатію Бж҃іею за всѣхъ вкꙋситъ смерти.

і҃. Подобаше бо ѥ҆мꙋ, ѥ҆гѡ́же ради всѧческаѧ и҆ и҆мже всѧческаѧ, приведшꙋ мнѡ́ги сыны въ славꙋ, начальника спасенїѧ и҆хъ страданми совершити.

ꙗ҃і. И҆ ст҃ай бо и҆ ѡ҆сѡ҃ѧемїи, ѿ ѥ҆динагѡ всѝ: ѥ҆аже ради вины не стыдитсѧ братїю нарицати и҆хъ, глаго́лѧ:

в҃і. Возвѣщꙋ и҆мѧ твоѐ братїи моей, посредѣ цр҃кве воспою тѧ.

г҃і. И҆ паки: а҆зъ бꙋдꙋ надѣѧсѧ на́нь. и҆ паки: сѐ а҆зъ, и҆ дѣти, ꙗ҆же мѝ далъ ѥ҆сть Бг҃ъ.

д҃і. Понеже оу҆бо дѣти приѡбщи́шасѧ плоти и҆ крови, и҆ то́й прїискреннѣ приѡбщи́сѧ тѣхже, да смертїю оу҆праздни́тъ и҆мꙋщаго державꙋ смерти, си́рѣчь, дїа́вола,

є҃і. И҆ и҆збавитъ си́хъ, є҆ли́цы страхомъ смерти чрезъ всѐ житїѐ пови́нни бѣша работѣ.

ѕ҃і. Не ѿ а҆ггл҃ъ бо когда̀ прїемлетъ, но ѿ сѣмене а҆враамова прїемлетъ:

з҃і. Ѿнюдꙋже долженъ бѣ по всемꙋ подобитисѧ братїи, да милостивъ бꙋдетъ и҆ вѣренъ первосщенникъ въ тѣхъ, ꙗ҆же къ Бг҃ꙋ, во ѥ҆же ѡ҆чи́стити грѣхѝ людскїѧ.

и҃і. Въ нѣмже бо пострада̀, самъ и҆скꙋшенъ бы́въ, мо́жетъ и҆ и҆скꙋша́емымъ помощѝ.

вѣкъ, та го помнишь; или сынъ-тъ человѣческый, та го посѣщавашь?

7. Направилъ си го малко нѣщо по доленъ отъ ангелы-тѣ: съсъ славѫ и почесть си го вѣнчалъ, и поставилъ си го надъ дѣла-та на твои-тѣ рѫцѣ;

8. Всичко си покорилъ подъ нозѣ-тѣ му. А когато му покори всичко, не остави нищо непокорено нему; но сега не виждамы още *да е* всичко покорено нему.

9. А видимъ Іисуса който е направенъ малко нѣщо по доленъ отъ ангелы-тѣ, че за пострадание-то на смьрть-тѫ е вѣнчанъ съсъ славѫ и честь, да бы, съ Божіѭ-тѫ благодать, вкусилъ смьрть за всякого *человѣка.*

10. Защото подобаваше на тогозь, зарадь когото е всичко, и чрѣзъ когото е всичко *станѫло,* като привожда въ славѫ много сынове, чрѣзъ страданія-та да направи съвьршенъ началникъ-тъ на тѣхно-то спасеніе.

11. Понеже и освящающій-тъ и освящаемы-тѣ всичкы *сѫ* отъ едного, за коѭто причинѫ не ся срамува да гы нарича братія,

12. Защото казува: Ще възвѣстіѭ име-то ти на мои-тѣ братія, въ срѣдъ церквѫ-тѫ ще ти въспѣѭ славословіе.

13. И пакъ: Азъ ще имамъ надеждѫ-тѫ си на него: и пакъ: Ето азъ и дѣца-та които ми е далъ Богъ.

14. И тъй понеже дѣца-та участвуватъ въ плъть и кръвь, и той такожде зѣ участіе въ исто-то, да уничтожи чрѣзъ смьрть-тѫ тогози който има дьржавѫ-тѫ на смьрть-тѫ, сирѣчь діаволъ-тъ,

15. И да избави тѣзи, които поради страхъ-тъ на смьрть-тѫ прѣзъ всичкый-тъ си животъ бѣхѫ подчинени на робство.

16. Защото извѣстно че не пріе отъ ангелы-тѣ *естество,* но отъ сѣме-то Авраамово пріе.

17. За това трѣбаше да ся уподоби по всичко на братія-та, да бѫде милостивъ и вѣренъ пьрвосвященникъ въ отношеніе къмъ Бога, за да направи умилостивеніе за грѣхове-тѣ на народъ-тъ.

18. Понеже въ това което пострада и самъ искушенъ бы, може и на искушаемы-тѣ да помогне.

ГЛАВА Г҃.

а҃. Тѣмже, братіе ст҃аѧ, званіѧ небнагѡ причастницы, разꙋмѣйте посланника и҆ ст҃ителѧ и҆сповѣданіѧ нашегѡ і҆и҃са хр҃та:

в҃. Вѣрнѧ сꙋща сотворшемꙋ его, ꙗ҆коже и҆ мѡѷсе́й во всемъ домꙋ его.

г҃. Мно́жайшей бо сла́вѣ сей па́че мѡѷсе́а сподо́бисѧ, е҆ли́кѡ мно́жайшꙋю че́сть и҆мать па́че до́мꙋ сотвори́вый его:

д҃. Всѧ́къ бо до́мъ созидѧ́етсѧ ѿ нѣ́коегѡ: а҆ сотвори́вый всѧ́ческаѧ, бг҃ъ.

є҃. И҆ мѡѷсе́й оу҆бѡ вѣ́ренъ бѣ во всемъ домꙋ его, ꙗ҆коже слꙋга, во свидѣ́тельство глаго́латисѧ и҆мѣ́вшымъ:

ѕ҃. Хр҃то́съ же, ꙗ҆коже сы́нъ въ домꙋ своемъ: его́же до́мъ мы̀ е҆смы̀, а҆ще дерзнове́ніе и҆ похвалꙋ оу҆пова́ніѧ да́же до конца̀ и҆звѣ́стнѡ оу҆держи́мъ.

з҃. Тѣмже ꙗ҆коже глаго́летъ дх҃ъ ст҃ый: дне́сь, а҆ще гла́съ его̀ оу҆слы́шите,

и҃. Не ѡ҆жесточи́те серде́цъ ва́шихъ, ꙗ҆коже въ прогнѣ́ваніи, во днѝ и҆скꙋше́ніѧ въ пꙋсты́ни:

ѳ҃. И҆дѣ́же и҆скꙋси́ша мѧ̀ ѻ҆ц҃ы̀ ва́ши, и҆скꙋси́ша мѧ̀ и҆ ви́дѣша дѣла̀ моѧ̀ четы́редесѧть лѣ́тъ.

і҃. Сегѡ̀ ра́ди негодова́хъ ро́да тогѡ̀, и҆ рѣ́хъ: при́снѡ заблꙋжда́ютъ се́рдцемъ: ті́и же не позна́ша пꙋте́й мои́хъ:

а҃і. Ꙗ҆́кѡ кла́хсѧ во гнѣ́вѣ моемъ: а҆ще вни́дꙋтъ въ поко́й мо́й.

в҃і. Блюди́те, бра́тіе, да не когда̀ бꙋ́детъ въ нѣ́коемъ ѿ ва́съ се́рдце лꙋка́во (и҆спо́лнено) невѣ́ріѧ, во е҆́же ѿстꙋпи́ти ѿ бг҃а жи́ва:

г҃і. Но оу҆тѣшѧ́йте себѐ на всѧ́къ де́нь, до́ндеже, дне́сь, нарицѧ́етсѧ, да не ѡ҆жесточи́тсѧ нѣ́кто ѿ ва́съ ле́стію грѣхо́вною:

ГЛАВА 3.

1. За това, братіе святіи, участници на небесно-то званіе, разумѣйте посланника и пьрвосвященника на наше-то исповѣданіе, Іисуса Христа;

2. Който бѣ вѣренъ на тогози който го постави, както и Моисей во всичкый-тъ неговъ домъ.

3. Понеже той ся сподоби на по голѣмѫ славѫ отъ Моисеевѫ-тѫ, споредъ колкото по голѣмѫ почесть има отъ домъ-тъ тойзи който го е направилъ;

4. Защото всякой домъ ся прави отъ нѣкого си; а който е направилъ всичко *е* Богъ.

5. И Моисей *бѣ* вѣренъ въ всичкый-тъ му домъ като слуга, въ свидѣтелство на това което имаше да ся говори;

6. А Христосъ, като сынъ надъ свой-тъ си домъ; на когото домъ сы ный, ако удьржимъ до край твьрдо дьрзновеніе-то и похвалѫ-тѫ на надеждѫ-тѫ.

7. За това, както казува Духъ Святый, Днесь, ако чуете неговъ-тъ гласъ,

8. Не ожесточавайте сьрдца-та си, както во врѣме-то на прѣогорченіе-то въ день-тъ на искушеніе-то въ пустыніѭ-тѫ,

9. Дѣто мя искусихѫ отци-тѣ ви, испытахѫ мя, и видѣхѫ дѣла-та ми четыридесеть годины;

10. За това възнегодовахъ на онзи родъ, и рѣкохъ: Всякога заблуждаватъ съсъ сьрдце-то *си*; и тѣ не познахѫ мои-тѣ пѫтища;

11. Така въ гнѣвъ-тъ си ся заклѣхъ: Че нѣма да влѣзѫтъ въ мое-то упокоеніе.

12. Гледайте, братіе, да не бы да има въ нѣкого отъ васъ сьрдце лукаво на невѣрство, щото да отстѫпи отъ Бога живаго;

13. Но увѣщавайте ся единъ другый всякой день, доклѣ ся зове Днесь, да не бы да ся ожесточи нѣкой отъ васъ чрѣзъ измамѫ-тѫ на грѣхъ-тъ.

д҃і. Причастницы бо быхомъ Хр҃тꙋ, а҃ще точію начатокъ состава даже до конца ѝзвѣстенъ оꙋдержимъ:

е҃і. Внегда глаголетъ, днесь, а҃ще гласъ ѥгѡ̀ оꙋслышите, не ѡ҆жесточите сердецъ вашихъ, ꙗ҆коже въ прогнѣваніи.

ѕ҃і. Нѣцыи бо слышавше прогнѣваша, но не всѝ ѝзшедшіи ѝз ѥгѵ́пта съ Мѡѷсеомъ:

з҃і. Коихъ же негодова четыредесать лѣтъ; не согрѣшившихъ ли, ѝхже кѡ́сти падоша въ пꙋстыни;

и҃і. Котѡ́рымъ же клѧлася не внити въ покоище ѥгѡ̀, ꙗ҆вѣ, ꙗ҆кѡ противлшымся;

ѳ҃і. И҆ видимъ, ꙗ҆кѡ не возмогоша внити за невѣрствіе.

Глѧвѧ д҃.

а҃. Да оꙋбоимся оꙋбо, да не когда ѡ҆ставленꙋ ѡ҆бѣтованію внити въ покой ѥгѡ̀, ꙗ҆вится кто̀ ѿ васъ лишивсѧ.

в҃. И҆бо намъ благовѣствовано ѥ҆сть, ꙗ҆коже и҆ ѻ҆нѣмъ: но не пользова ѻ҆нѣхъ слово слꙋха, не растворенное вѣрою слышавшихъ.

г҃. Вхо́димъ бо въ покой вѣровавшіи, ꙗ҆коже речѐ: ꙗ҆кѡ клѧхсѧ во гнѣвѣ моемъ, а҃ще внидꙋтъ въ покой мой: а҃ще и҆ дѣлѡ́мъ ѿ сложенія міра бывшымъ.

д҃. Речѐ бо нѣгдѣ ѡ҆ седмомъ сице: И҆ почѝ Бг҃ъ въ день седмый ѿ всѣхъ дѣлъ своихъ:

е҃. И҆ въ семъ паки: а҃ще внидꙋтъ въ покой мой.

ѕ҃. Понеже оꙋбо лишени нѣцыи внити въ него̀, и҆ и҆мже прежде бл҃говѣствовано бѣ, не внидоша за непослꙋшаніе:

з҃. Паки нѣкій оꙋставлѧетъ день, днесь, въ Дв҃дѣ глагола, по толицѣхъ лѣтѣхъ, ꙗ҆коже прежде глаголасѧ, днесь, а҃ще гласъ ѥгѡ̀ оꙋслышите, не ѡ҆жесточите сердецъ вашихъ.

14. Защото ный станѫхмы причастници на Христа, ако удьржимъ до край твьрдо начало-то на увѣреніе-то.

15. Когато ся казува: Днесь, ако чуете неговъ-тъ гласъ, не ожесточавайте сьрдца-та си, както въ прѣогорченіе-то.

16. Защото нѣкои си като чухѫ, прѣогорчихѫ *го*; но не всичкы които излѣзохѫ изъ Египетъ чрѣзъ Моисея.

17. А на кои негодова четыридесеть годины? Не на тѣзи ли, които съгрѣшихѫ, *и* на които кости-тѣ паднѫхѫ въ пустынѭ-тѫ?

18. На кои още ся заклѣ че нѣма да влѣзѫтъ въ негово-то упокоеніе, не на тѣзи ли, които ся не покорявахѫ?

19. И видимъ че не могохѫ да влѣзѫтъ заради невѣріе-то *си*.

ГЛАВА 4.

1. И тъй понеже *ни* остава обѣщаніе да влѣземъ въ негово-то упокоеніе, нека ся убоимъ, да не бы да ся яви нѣкой отъ васъ че ся е лишилъ *отъ него*.

2. Защото намъ ся благовѣсти, както и тѣмъ; но тѣхъ гы не ползова слово-то което чухѫ, понеже въ тѣзи които го бѣхѫ чули, не бѣше размѣсено съ вѣрѫ.

3. Защото влѣзувамы въ упокоеніе-то ный които повѣрувахмы, като рече: Така ся заклѣхъ въ гнѣвъ-тъ си, че нѣма да влѣзѫтъ въ мое-то упокоеніе; ако и да сѫ былы свьршены дѣла-та *Божіи* отъ поставленіе-то на свѣтъ-тъ.

4. Защото нѣгдѣ си е реклъ за седмый-тъ день така: И починѫ си Богъ въ седмый-тъ день отъ всичкы-тѣ си дѣла.

5. И на това *мѣсто* пакъ: Нѣма да влѣзѫтъ въ мое-то упокоеніе.

6. И тъй, понеже остава нѣкои да влѣзѫтъ въ него, и тѣзи на които ся отъ понапрѣдъ благовѣсти, не сѫ влѣзли заради непокорство-то,

7. Пакъ опрѣдѣлява нѣкой день, Днесь, като казува чрѣзъ Давида, подиръ толкози врѣме, както ся рече; Днесь ако чуете неговъ-тъ гласъ, не ожесточавайте сьрдца-та си.

и҃. Аще бо бы ѻ҆нѣхъ І҃исъ оу҆покоилъ, не бы ѿ инѡмъ дни глаголалъ по сихъ.

ѳ҃. Оу҆бо ѿставлено є҆сть (и҆ є҆щѐ) сѹббѡтство людемъ Бж҃іимъ.

і҃. Вшедый бо въ покой є҆гѡ, и҆ той почи ѿ дѣлъ своихъ, ꙗ҆коже ѿ своихъ Бг҃ъ.

а҃і. Потщимся оу҆бо внити во ѻ҆ный покой, да не кто въ тѹже притчѹ противленїа впадетъ.

в҃і. Живо бо слово Бж҃іе, и҆ дѣйственно, и҆ ѻ҆стрѣйше паче всѧкагѡ меча ѻ҆боюдѹ ѻ҆стра, и҆ проходѧщее даже до раздѣленїа дѹши же и҆ дѹха, членѡвъ же и҆ мозгѡвъ, и҆ сѹдительно помышленїемъ и҆ мыслемъ сердечнымъ:

г҃і. И҆ нѣсть тварь неявлена пред нимъ, всѧ же нага и҆ ѡ҆бнаглена пред ѻ҆чима є҆гѡ, къ немѹже намъ слово.

д҃і. Имѹще оу҆бо А҆рхїерея велика, прошедшаго небесѧ, І҃иса Сына Бж҃іа, да держимся и҆сповѣданїа.

є҃і. Не и҆мамы бо а҆рхїерея не могѹща спострадати немощемъ нашымъ, но и҆скѹшена по всѧческимъ по подобїю, развѣ грѣха.

ѕ҃і. Да приступаемъ оу҆бо съ дерзновенїемъ къ престолѹ благодати, да прїимемъ милость, и҆ бл҃годать ѡ҆брѧщемъ, во бл҃говременнѹ помощь.

ГЛАВА҃ Ѕ҃.

а҃. Всѧкъ бо первосщенникъ, ѿ человѣкъ прїемлемь, за человѣки поставлѧется на слѹжбы, ꙗ҆же къ Бг҃ѹ, да приноситъ дары же и҆ жертвы ѡ҆ грѣсѣхъ,

в҃. Спострадати могїй невѣжествѹющымъ и҆ заблѹждающымъ: понеже и҆ той немощїю ѡ҆бложенъ є҆сть.

г҃. И҆ сегѡ ради долженъ є҆сть ꙗ҆коже ѿ людехъ, такожде и҆ ѿ себѣ приносити за грѣхи.

8. Защото ако бѣ имъ далъ Іисусъ *Навинъ* упокоеніе, слѣдъ това не бы говорилъ за другъ день.

9. Слѣдователно за народъ-тъ Божій остава упокоеніе.

10. Защото който е влѣзлъ въ негово-то упокоеніе, и той си починѫ отъ свои-тѣ си дѣла, както Богъ отъ неговы-тѣ си.

11. И тъй да ся постараемъ да влѣземъ въ това упокоеніе, за да не падне нѣкой въ истый-тъ примѣръ на непокорство-то.

12. Защото Божіе-то слово е живо, и дѣятелно, и по остро отъ всякой мечь остръ и отъ двѣ-тѣ страны, и проминува до раздѣленіе-то на душѫ-тѫ и на духъ-тъ, на съставы-тѣ и на мозъкъ-тъ, и издирва помышленія-та и намѣренія-та сърдечны;

13. И нѣма *никое* създаніе да не е явно прѣдъ него, но всичкото *е* голо и разскрыто прѣдъ очи-тѣ на тогозь, къмъ когото е нашій-тъ отвѣтъ.

14. И тъй като имамы великъ Пьрвосвященникъ, който е проминѫлъ небеса-та, Іисуса Сына Божія, нека дьржимъ това исповѣданіе.

15. Защото нѣмамы пьрвосвященникъ който да не може да пострада съ *насъ* въ наши-тѣ немощи, но който освѣнь грѣхъ, искушенъ бы подобно *намъ* всякакъ.

16. И тъй да пристѫпвамы съ дьрзновеніе къмъ прѣстолъ-тъ на благодать-тѫ, за да пріемемъ милость, и да намѣримъ благодать за помощь въ врѣме на нуждѫ.

ГЛАВА 5.

1. Защото всякой пьрвосвященникъ който ся зема изъ между человѣцы-тѣ, за человѣцы-тѣ ся поставя въ *служеніе* къмъ Бога, да принося дарове и жьртвы за грѣхове-тѣ,

2. Такъвъ който може да има состраданіе къмъ невѣжы-тѣ и заблуждающы-тѣ; защото и самъ е обложенъ съ немощь;

3. И за това е длъженъ, както за народъ-тъ, така и за себе си да принося *жьртвѫ* за грѣхове-тѣ.

д҃. И҆ никто́же са́мъ себѣ̀ пріе́млетъ че́сть, но зва́нный ѿ Бг҃а, ꙗ҆коже и҆ А҆арѡ́нъ.

е҃. Та́кѡ и҆ Хр҃то́съ не себѐ просла́ви бы́ти первосщ҃е́нника, но глаго́лавый къ немꙋ̀: Сн҃ъ мо́й є҆сѝ ты̀, а҆́зъ дне́сь роди́хъ тѧ̀:

ѕ҃. Ꙗ҆́коже и҆ и҆́нде глаго́летъ: ты̀ є҆сѝ сщ҃е́нникъ во вѣ́къ, по чи́нꙋ Мелхїседе́ковꙋ.

з҃. И҆же во дне́хъ пло́ти своеѧ̀, моле́нїѧ же и҆ моли́твы къ могꙋ́щемꙋ спасти̑ є҆го̀ ѿ сме́рти, съ во́племъ крѣ́пкимъ и҆ со слеза́ми принесъ, и҆ ᲂу҆слы́шанъ бы́въ ѿ бл҃гоговѣ́йнства,

и҃. А҆́ще и҆ Сн҃ъ ба́ше, ѻ҆ба́че навы́че ѿ си́хъ, ꙗ҆̀же пострада̀, послꙋша́нїю,

ѳ҃. И҆ соверши́вся бы́сть всѣ́мъ послꙋ́шающымъ є҆гѡ̀ вино́венъ спасе́нїѧ вѣ́чнагѡ:

і҃. Нарече́нъ ѿ Бг҃а первосщ҃е́нникъ, по чи́нꙋ Мелхїседе́ковꙋ.

а҃і. Ѻ҆ не́мже мно́гое на́мъ сло́во и҆ нездо́бь сказа́емое глаго́лати: поне́же не́мощни бы́сте слꙋ́хи.

в҃і. И҆́бо до́лжни сꙋ́ще бы́ти ᲂу҆чи́тели лѣ́тъ ра́ди, па́ки тре́бꙋете ᲂу҆чи́тися, ка̑ѧ пи́смена нача́ла словесъ Бж҃їихъ: и҆ бы́сте тре́бꙋюще млека̀, а҆̀ не крѣ́пкїѧ пи́щи.

г҃і. Всѧ́къ бо причаща́ѧйся млека̀, неискꙋ́сенъ сло́ва пра́вды: младе́нецъ бо є҆́сть:

д҃і. Совершє́нныхъ же є҆́сть тве́рдаѧ пи́ща, и҆́мꙋщихъ чꙋ́вствїѧ ѡ҆бꙋчє́на до́лгимъ ᲂу҆че́нїемъ въ разсꙋжде́нїе добра́ же и҆ зла̀.

ГЛАВА̀ є҃.

а҃. Тѣ́мже ѡ҆ста́вльше нача́ла Хр҃то́ва сло́во, на соверше́нїе да веде́мсѧ: не па́ки ѡ҆снова́нїе покаѧ́нїѧ полага́юще ѿ ме́ртвыхъ дѣ́лъ, и҆ вѣ́ры въ Бг҃а,

4. И никой не зема на себе си тѫзи почесть, освѣнь тойзи който ся призовава отъ Бога, както и Ааронъ.

5. Тъй и Христосъ не прослави себе си да стане първосвященникъ, но тойзи който му е казалъ: Сынъ мой си ты, азъ днесь тя родихъ.

6. Както и на друго мѣсто казува: Ты *си* Священникъ въ вѣкы по чинъ-тъ Мелхиседековъ.

7. Който въ дни-тѣ на плъть-тѫ си, като принесе, съсъ силно выканіе и съсъ сьлзы, моленія и молбы тому, който можаше да го избави отъ смьрть, и послушанъ бы заради благоговѣйнство-то *си*,

8. Ако и Сынъ да бѣ, научи ся на послушаніе отъ това което пострада,

9. И като ся усовьршенствува, станѫ причинитель на вѣчно спасеніе на всичкы що му сѫ послушни;

10. Нареченъ отъ Бога първосвященникъ по чину Мелхиседекову.

11. За когото имамы да кажемъ много, и мѫчны за истълкуваніе; защото станѫхте мьрзеливи въ слушаніе.

12. Понеже като бѣхте длъжни споредъ врѣме-то и учители да станете, вы пакъ имате нуждѫ да вы учи нѣкой пьрвы-тѣ начала на словеса-та Божіи; и стигнѫхте да имате нуждѫ за млѣко, а не за твьрдѫ хранѫ.

13. Защото всякой който ся храни съ млѣко, неискусенъ е въ слово-то на правдѫ-тѫ; понеже е младенецъ.

14. А твьрда-та хранѫ е за съвьршенны-тѣ, които по навыкновеніе иматъ чувства-та си обучены да распознаватъ добро-то и зло-то.

ГЛАВА 6.

1. Поради това да оставимъ начално-то ученіе Христово, и да ся водимъ къмъ съвьршенство-то, безъ да полагамы пакъ основѫ на покаяніе отъ мьртвы дѣла, и вѣрѫ въ Бога,

в҃. Крещенїй оученїа, возложенїа же рꙋкъ, воскрснїа же мертвыхъ, и сꙋда вѣчнагѡ.

г҃. И сїе сотворимъ, аще Бгъ повелитъ.

д҃. Не возможно бо просвѣщенныхъ единою, и вкꙋсившихъ дара небеснагѡ, и причастникѡвъ бывшихъ Дха ст҃агѡ,

е҃. И добрагѡ вкꙋсившихъ Бжїа глагола, и силы грядꙋщагѡ вѣка.

ѕ҃. И ѿпадшихъ, паки ѡбновлати въ покаанїе, второе распинающихъ Сна Бжїа себѣ, и ѡбличающихъ.

з҃. Земля бо пившая сходящїй на ню множицею дождь, и раждающая былїа дѡбрая онымъ, имиже и дѣлаема бываетъ, прїемлетъ блгословенїе ѿ Бга:

и҃. А износящая тернїа и волчецъ, непотребна есть и клятвы близъ, еже кончина въ пожженїе.

а҃. Надѣемся же ѡ васъ, возлюбленнїи, лꙋчшихъ, и придержащихся спасенїа, аще и такѡ глаголемъ.

і҃. Не ѡбидливъ бо Бгъ, забыти дѣла вашегѡ и трꙋда любвѣ, юже показасте во има егѡ, послꙋживше стымъ и слꙋжаще.

а҃і. Желаемъ же, да кїждо васъ являетъ тожде тщанїе ко извѣщенїю оупованїа даже до конца:

в҃і. Да не лѣниви бꙋдете, но подражатели наслѣдствующихъ ѡбѣтованїа вѣрою и долготерпѣнїемъ.

г҃і. Авраамꙋ бо ѡбѣтовала Бгъ, понеже ни единѣмъ имаше болшимъ клятися, клятся собою,

д҃і. Глагола: воистиннꙋ блгословѧ блгословлю тѧ, и оумножаѧ оумножꙋ тѧ:

е҃і. И такѡ долготерпѣвъ, полꙋчи ѡбѣтованїе.

ѕ҃і. Человѣцы бо болшимъ кленꙋтся, и всакомꙋ ихъ прекословїю кончина во извѣщенїе клятва есть:

2. Ученіе-то за крьщенія-та, и за възлаганіе-то на ржцѣ, за въскрьсеніе-то на мьртвы-тѣ, и за вѣчный-тъ сѫдъ.

3. И това ще сторимъ, ако Богъ допусне.

4. Защото тѣзи които еднъжъ сѫ ся просвѣтили и вкусили сѫ отъ небесный-тъ даръ, и сѫ станѫли участници на Святаго Духа,

5. И които сѫ вкусили отъ добро-то слово Божіе, и отъ силы-тѣ на бѫдѫщій-тъ вѣкъ,

6. И сѫ отпаднѫли, невъзможно е да ся обновятъ пакъ съ покаяніе, понеже распъняватъ вторый пѫтъ въ себе си Сына Божія, и опозоряватъ *го*.

7. Защото земя-та, която е пила дъждь-тъ що пада често на неѭ, и която ражда трѣвѫ полезнѫ на тѣзи за които ся и обработва, пріима благословеніе отъ Бога;

8. Но когато прорастява тьрніе и репей, непотрѣбна е и близу до проклѣтіе, на коѭто сетнина-та е изгоряваніе.

9. А заради васъ, възлюбленни, ако и да говоримъ така, надѣемъ ся за нѣщо по добро и което принадлежи на спасеніе.

10. Защото Богъ не е неправеденъ, че да забрави ваше-то дѣло, и трудъ-тъ на любовь-тѫ коѭто показахте къмъ негово-то име, като послужихте и служите на святыи-тѣ.

11. И желаемъ всякой отъ васъ да показва исто-то прилѣжаніе за пълно увѣреніе на надеждѫ-тѫ до край.

12. Да не бывате лѣниви, но подражатели на тѣзи които чрѣзъ вѣрѫ и дълготьрпѣніе наслѣдуватъ обѣщанія-та.

13. Защото Богъ като даваше обѣщаніе Аврааму, понеже нѣмаше никого по голѣмъ *отъ себе си* въ когото да ся закьлне, заклѣ ся въ себе си.

14. И каза: Наистинѫ, съ благословеніе ще тя благословѭ, и съ умножаваніе ще тя умножѫ;

15. И така съ дълготьрпѣніе-то, получи обѣщаніе-то.

16. Защото человѣци-тѣ ся кьлнѫтъ въ по голѣмый-тъ *отъ тѣхъ*, и клѣтва-та за утвьржденіе быва свьршваніе на всяко противорѣчіе между тѣхъ;

з҃і. Въ нѣмже лишше хотѧ̀ Бг҃ъ показа́ти наслѣ́дникѡмъ ѡ҆бѣтова́ніѧ, непрело́жное совѣ́та своегѡ̀, хода́тайствова кла́твою,

и҃і. Да двѣмѧ̀ вѣ́щми непрело́жными, въ ни́хже не возмо́жно солга́ти Бг҃ꙋ, крѣ́пкое оу҆тѣше́ніе и҆мамы прибѣ́гшіи ꙗ҆́тися за предлежа́щее оу҆пова́ніе.

ѳ҃і. Ѥ҆́же ꙗ҆́ки ко́твꙋ и҆мамы дꙋшѝ твѣ́рдꙋ же и҆ и҆звѣ́стнꙋ, и҆ входа́щꙋю во внꙋтреннѣ́йшее завѣ́сы:

к҃. И҆дѣ́же предтѣ́ча ѡ҆ на́съ вни́де І҆и҃съ, по чи́нꙋ Мелхїседе́ковꙋ первосщ҃е́нникъ бы́въ во вѣ́ки.

ГЛАВѢ̀ З҃.

а҃. Се́й бо Мелхїседе́къ ца́рь Сали́мскїй, сщ҃е́нникъ Бг҃а вы́шнагѡ, и҆́же срѣ́те А҆враа́ма возвра́щшаса ѿ сѣ́ча царе́й и҆ бл҃гословѝ є҆го̀,

в҃. Є҆мꙋ́же и҆ десяти́нꙋ ѿ всѣ́хъ ѿдѣлѝ А҆враа́мъ: пе́рвѣе оу҆бѡ сказꙋ́ется ца́рь пра́вды, пото́мъ же ца́рь Сали́мскїй, є҆́же є҆́сть, ца́рь ми́ра:

г҃. Бе́з ѻ҆ц҃а̀, бе́з ма́тере, бе́з при́чта ро́да, ни нача́ла дне́мъ, ни животꙋ̀ конца̀ и҆мѣ́ѧ, оу҆подо́бленъ же Сн҃ꙋ Бж҃їю, пребыва́етъ сщ҃е́нникъ вы́нꙋ.

д҃. Ви́дите же, є҆ли́къ се́й, є҆мꙋ́же и҆ десяти́нꙋ да́лъ є҆́сть А҆враа́мъ патрїа́рхъ ѿ и҆збра́нныхъ.

є҃. И҆ прїе́млющїи оу҆бѡ сщ҃е́нство ѿ сынѡ́въ Левїи́нъ, за́повѣдь и҆мꙋтъ ѡ҆деса́тствовати лю́ди по зако́нꙋ, си́рѣчь бра́тїю свою̀, а҆́ще и҆ ѿ чре́слъ А҆враа́мовыхъ и҆зше́дшꙋю:

ѕ҃. Не причита́емый же ро́домъ къ ни́мъ, ѡ҆деса́тствова А҆враа́ма, и҆ и҆мꙋ́щаго ѡ҆бѣтова̑ніѧ бл҃гословѝ:

з҃. Бе́з вса́кагѡ же прекосло́віѧ ме́ншее ѿ бо́лшагѡ бл҃гословлѧ́етсѧ.

17. Въ което Богъ като ищѣше да покаже повече непрѣложно-то свое намѣреніе къмъ наслѣдницы-тѣ на обѣщаніе-то, употрѣби срѣдство клѣтвѫ-тѫ,

18. Така щото чрѣзъ двѣ непрѣложны нѣща, въ които не е възможно да слъже Богъ, да имамы твьрдо утѣшеніе, ный, които смы прибѣгнѫли да ся хванемъ за прѣдлежащѫ-тѫ надеждѫ;

19. Коѭто имамы както якорь на душѫ-тѫ безопасенъ и твьрдъ, и който влѣзува въ най вѫтрѣшно-то на завѣсѫ-тѫ;

20. Гдѣто Іисусъ влѣзе за насъ прѣдтеча, като станѫ пьрвосвященникъ во вѣкы по чину Мелхиседекову.

ГЛАВА 7.

1. Защото тойзи Мелхиседекъ, царь Салимскый, священникъ на Бога Вышняго, който срѣщнѫ Авраама, когато ся вращаше отъ поразяваніе-то на царіе-тѣ, и го благослови;

2. Комуто Авраамъ отдѣли и десетъкъ отъ всичкый-тъ *обиръ;* той който пьрво ся тълкува царь на правдѫ-тѫ, а послѣ и царь Салимскый, сирѣчь царь на миръ;

3. Безъ бащѫ, безъ майкѫ, безъ родословіе; и нѣма нито начало на дни, нито край на животъ, но уподобенъ на Сына Божія, прѣбѫдва вынѫгы священникъ.

4. А смотрѣте колко великъ *бѣ* той, комуто патріархъ Авраамъ даде и десетъкъ отъ обиры-тѣ.

5. И които отъ Левіевы-тѣ сынове пріиматъ священство-то, иматъ заповѣдь по закону да зематъ десетъкъ отъ народъ-тъ, сирѣчь отъ братія-та си, ако и да сѫ произлѣзли отъ чрѣсла-та Авраамовы;

6. Но той, който не ся водяше отъ тѣхный-тъ родъ, зѣ десетъкъ отъ Авраама, и благослови тогозь който имаше обѣщанія-та:

9. А безъ всяко противорѣчіе по малко-то ся благославя отъ по голѣмо-то.

и҃. И҆ здѣ оубѡ десатины человѣцы умирающіи пріемлютъ: тамѡ же свидѣтельствуемый, ꙗкѡ живъ єсть.

а҃. И҆ да сице рекꙋ: Авраамомъ и҆ Левій пріемлай десатины, десатины далъ єсть:

в҃. Еще бо въ чреслѣхъ ѻ҆тчихъ баше, егда срѣте его Мелхїседекъ.

г҃. Аще оубѡ совершенство Левїтскимъ сщенствомъ было: люді бо на немъ взаконени быша: кая еще потреба, по чинꙋ Мелхїседековꙋ иномꙋ востати сщенникꙋ, а҆ не по чинꙋ Аарѡновꙋ глаголатися;

д҃. Прелагаемꙋ бо сщенствꙋ, по нꙋжди и҆ законꙋ премѣненіе бываетъ.

є҃. Ѻ҆ немже бо глаголются сіа: колѣнꙋ иномꙋ причастися, ѿ негѡже никтоже приступи ко ѻ҆лтарю:

ѕ҃. Явѣ бо, ꙗкѡ ѿ колѣна Іꙋдова возсіа Гдь нашъ, ѿ немже колѣнѣ Мѡѷсей ѿ сщенствѣ ничесѡже глагола.

з҃. И҆ лишше еще ꙗвѣ єсть, ꙗкѡ по подобію Мелхїседековꙋ востаетъ сщенникъ инъ,

и҃. Иже не по законꙋ заповѣди плотскія бысть, но по силѣ живота неразрушаемагѡ:

ѳ҃. Свидѣтельствуетъ бо, ꙗкѡ ты єси сщенникъ во вѣкъ, по чинꙋ Мелхїседековꙋ.

і҃. Ѻ҆лаганіе оубѡ бываетъ прежде бывшія заповѣди за немощное ея и҆ неполезное:

а҃. Ничтоже бо совершилъ законъ: приведеніе же єсть лꙋчшемꙋ оупованію, имже приближаемся къ Бгꙋ.

к҃. И҆ по еликꙋ не без клятвы:

ка҃. Они бо без клятвы сщенницы быша, сей же съ клятвою чрез глаголющаго къ немꙋ: клятся Гдь и҆ не раскается, ты єси сщенникъ во вѣкъ по чинꙋ Мелхїседековꙋ:

кв҃. По толикꙋ лꙋчшагѡ завѣта бысть и҆спорꙋчникъ Іисъ.

8. И тука зематъ десетъкъ человѣци смьртни; а тамо *зема* той за когото ся свидѣтелствува че е живъ.

9. И така да рекж, самый-тъ Левій който зема десетъкъ, даде и той десетъкъ чрѣзъ Авраама;

10. Защото бѣше още въ чрѣсла-та на бащж си, когато го срѣщнж Мелхиседекъ.

11. И тъй ако бѣ было съвьршенство-то чрѣзъ Левитско-то священство, (защото народъ-тъ подъ него пріе законъ-тъ;) каква нужда вече да ся привдигне другъ священникъ по чинъ-тъ Мелхиседековъ и да ся не казува по чинъ-тъ Аароновъ?

12. Защото когато ся промѣнява священство-то, по нуждж става промѣненіе и на законъ-тъ.

13. Понеже тойзи за когото ся говори това, принадлежи на друго племе, отъ което никой не е приближилъ до олтарь-тъ.

14. Понеже *е* явно че отъ *племе-то* Іудино произлѣзе Господь нашъ, за което племе Моисей нищо не говори за священство.

15. И още повече е явно, защото по подобіе на Мелхиседека въстава другъ священникъ,

16. Който не бы по закону на плътскж заповѣдь, но по силж на бесконеченъ животъ;

17. Защото свидѣтелствува *и казува;* Ты си священникъ въ вѣкы по чинъ-тъ Мелхиседековъ.

18. Защото става унищоженіе на по прѣднїж-тж заповѣдь поради нейнж-тж слабость и бесполезность;

19. (Понеже законъ-тъ не доведе нищо въ съвьршенство,) а *станж само* привожданіе на еднж по добрж надеждж, чрѣзъ коїжто приближавамы при Бога.

20. И споредъ колкото не *е бывалъ священникъ* безъ заклѣваніе,

21. (Защото тѣ станжхж священници безъ заклѣваніе, а той съсъ заклѣваніе чрѣзъ того, който му казува: Заклѣ ся Господь и нѣма да ся раскае: Ты *си* священникъ въ вѣкы по чинъ-тъ Мелхиседековъ,)

22. Толкозь на по добръ завѣтъ поручникъ станж Іисусъ.

к҃г. И҆ ѻ҆нѝ мно́жайши сщ҃е́нницы бы́ша, занѐ сме́ртїю возбранéни сꙋ́ть пребыва́ти:

к҃д. Сей же, занéже пребыва́етъ во вѣ́ки, непрестꙋ́пное и҆́мать сщ҃е́нство:

к҃е. Тѣ́мже и҆ спасти̑ до конца̀ мо́жетъ приходя́щихъ чрезъ него̀ къ Бг҃ꙋ, всегда̀ жи́въ сы́й, во є҆́же ходатайствовати ѿ ни́хъ.

к҃ѕ. Тако́въ бо на́мъ подова́ше а҆рхїере́й, преподо́бенъ, незло́бивъ, безскве́рненъ, ѿлꙋче́нъ ѿ грѣ́шникъ, и҆ вы́шше нб҃съ бы́вый:

к҃з. И҆́же не и҆́мать по вса̀ дни̑ нꙋ́жды, ꙗ҆́коже первосщ҃е́нницы, пре́жде ѿ свои́хъ грѣсѣ́хъ же́ртвы приноси́ти, пото́мъ же ѿ людски́хъ: сїѐ бо сотвори̑ є҆ди́ною, себѐ принесъ.

к҃и. Зако́нъ бо человѣ́ки поставла́етъ первосщ҃е́нники, и҆мꙋ́щыя не́мощь: сло́во же кла́твенное є҆́же по зако́нѣ, Сн҃а во вѣ́ки соверше́нна.

ГЛАВА̀ И҃.

а҃. Глава́ же ѿ глаго́лемыхъ: такова̀ и҆́мамы первосщ҃е́нника, и҆́же сѣ́де ѿдеснꙋ́ю престо́ла вели́чествїа на небесѣ́хъ,

в҃. Ст҃ы́мъ слꙋжи́тель, и҆ ски́нїи и҆́стиннѣй, ю҆́же водрꙋзѝ Гдь, а҆ не человѣ́къ.

г҃. Всѧ́къ бо первосщ҃е́нникъ, во є҆́же приноси́ти да́ры же и҆ же́ртвы поставля́емь быва́етъ: тѣ́мже потре́ба и҆мѣ́ти что̀ и҆ семꙋ̀, є҆́же принесе́тъ.

д҃. А҆́ще вы бо бы́лъ на земли̑, не бы̑ бы́лъ сщ҃е́нникъ, сꙋ́щымъ сщ҃е́нникѡмъ приносѧ́щымъ по зако́нꙋ да́ры:

е҃. И҆́же о҆́бразꙋ и҆ стѣ́ни слꙋ́жатъ нб҃ны́хъ, ꙗ҆́коже глаго́лано бы́сть Мѡѷсе́ю хотѧ́щꙋ сотвори́ти ски́нїю: ви́ждь бо речѐ, сотвори́ши вса̑ по о҆́бразꙋ показа́нномꙋ ти̑ на горѣ̀:

23. И наистинѫ тѣ сѫ были мнозина священници, защото смьрть-та имъ възбраняваше да прѣбѫдватъ *въ чинъ-тъ си.*

24. Но той, понеже прѣбѫдва вѣчно, има священство което не прѣхожда на другыго;

25. За това и може съвсѣмъ да спасава тѣзи които чрѣзъ него прихождатъ при Бога, понеже е всякога живъ да ходатайствува за тѣхъ.

26. Защото такъвъ пьрвосвященникъ подобаваше намъ, прѣподобенъ, незлобивъ, непороченъ, отлѫченъ отъ грѣшны-тѣ, който е станѫлъ по высокъ отъ небеса-та;

27. Който нѣма всякой день нуждѫ, както пьрвосвященници-тѣ, да приноси жьртвѫ пьрво за свои-тѣ си грѣхове, послѣ за *грѣхове-тѣ* на народъ-тъ; защото еднъжь стори това като принесе себе си.

28. Защото законъ-тъ поставя пьрвосвященницы человѣцы, които иматъ немощь; а слово-то на заклѣваніе-то, което е слѣдъ законъ-тъ, *постави* Сынъ-тъ, който е съвьршенъ въ вѣкъ.

ГЛАВА 8.

1. А главно-то въ това което говоримъ е, че ный имамы такъвъ пьрвосвященникъ, който сѣднѫ отдесно на величественный-тъ прѣстолъ на небеса-та,

2. Служитель на святилище-то и на истиннѫ-тѫ скиніѭ, коѭто е Господь въздигнѫлъ а не человѣкъ.

3. Защото всякой пьрвосвященникъ ся поставя да приноси дарове и жьртвы; за това нуждно е да има и той нѣщо което да приноси.

4. Понеже ако бѣше на земѭ-тѫ, не щѣше нито да е священникъ, защото има священници които приносятъ дарове-тѣ по закону,

5. Които служатъ въ образъ и сѣнкѫ на небесны-тѣ, както бы открыено Моисею, когато щѣше да направи скиніѭ-тѫ; Защото, Гледай, казува, да направишь всичко-то по образъ-тъ който ти бы показанъ на горѫ-тѫ.

в҃. Нынѣ же лучшее оуслучи служеніе, поелику и лучшагѡ завѣта єсть ходатай, иже на лучшихъ ѡбѣтованіихъ оузаконися.

г҃. Аще бо бы первый онъ непороченъ былъ, не бы второму искалося мѣсто.

д҃. Оукораа бо ихъ глаголетъ: се дніе градутъ, глаголетъ Гдь: и совершу на домъ Іилевъ и на домъ Іудовъ завѣтъ новъ:

е҃. Не по завѣту, єгоже сотворихъ оцємъ ихъ, въ день, въ оньже ємшу ми ихъ за руку, извести ихъ ѿ земли Єгипетскіа: зане тіи не пребыша въ завѣтѣ моемъ, и азъ нерадихъ ѿ нихъ, глаголетъ Гдь:

ѕ҃. Якѡ сей завѣтъ, єгоже завѣщаю дому Іилеву по онѣхъ днехъ, глаголетъ Гдь: даа законы моа въ мысли ихъ, и на сердцахъ ихъ напишу ихъ: и буду имъ Бгъ, и тіи будутъ мнѣ люді.

з҃. И не имать научити кійждо искреннаго своего, и кійждо брата своего, глагола, познай Гда: якѡ вси оувѣдатъ ма ѿ мала даже и до велика ихъ,

и҃. Зане милостивъ буду неправдамъ ихъ, и грѣхѡвъ ихъ и беззаконій ихъ не имамъ помянути ктому.

ѳ҃. Внегда же глаголетъ, новъ, ѡветшій перваго: а ѡветшавающее и состарѣвающееся, близъ єсть истлѣніа.

ГЛАВА Ѳ҃.

а҃. Имѣаше оубѡ первая скиніа ѡправданіа службы, стое же людское.

в҃. Скиніа бо сооружена бысть первая, въ нейже свѣтилникъ и трапеза и предложеніе хлѣбѡвъ, яже глаголется ст҃аа.

г҃. По второй же завѣсѣ скиніа глаголемаа, ст҃аа ст҃ыхъ.

6. Но сега, *Христосъ* улучи *толкозъ* по прѣвъсходно служеніе, споредъ колкото е и ходатай на по добръ завѣтъ, който е узаконенъ на по добры обѣщанія.

7. Защото ако бѣше онзи пьрвый-тъ *завѣтъ* безъ недостатъкъ, не бы ся искало мѣсто за вторый-тъ.

8. Защото като гы укорява, казува: Ето идѫтъ дни, казува Господь, и ще направіѭ новъ завѣтъ съ домъ-тъ Израилевъ и съ домъ-тъ Іудинъ;

9. Не по завѣтъ-тъ който направихъ съ отцы-тѣ имъ въ день-тъ когато гы хванѫхъ за рѫкѫ да гы изведѫ отъ земѭ-тѫ Египетскѫ; защото тѣ не устояхѫ въ завѣтъ-тъ ми, и азъ не радихъ за тѣхъ, казува Господь.

10. Защото тойзи е завѣтъ-тъ който ще завѣщаѭ съ домъ-тъ Израилевъ слѣдъ онѣзи дни, казува Господь; ще вложѫ мои-тѣ законы въ умъ-тъ имъ, и ще гы напишѫ на сьрдца-та имъ, и ще имъ бѫдѫ Богъ, и тѣ ще ми бѫдѫтъ народъ.

11. И нѣма да учи всякой ближній-тъ си, и всякой брата си, и да му казува: Познай Господа; защото тѣ всичкы ще мя познаѭтъ, отъ малъкъ до голѣмъ;

12. Защото ще бѫдѫ милостивъ на тѣхны-тѣ неправды, и грѣхове-тѣ имъ и беззаконія-та имъ нѣма вече да поменѫ.

13. А като казува новъ овехти пьрвый-тъ; а което овехтѣва и остарѣва то е близу до унищоженіе.

ГЛАВА 9.

1. И пьрвый-тъ *завѣтъ* имаше постановленія за богослуженіе, и святилище земно.

2. Защото ся направи скинія, пьрва-та, въ коѭто бѣше и свѣтилникъ-тъ, и трапеза-та, и прѣдложеніе-то на хлѣбове-тѣ; която ся казува Святая.

3. А задъ вторѫ-тѫ завѣсѫ *имаше* скинія, която ся казуваше Святая святыхъ;

д҃. Златꙋ имꙋщи кадилницꙋ, и ковчегъ завѣта ѡковѧнъ всюдꙋ златомъ, въ немже стамна златѧ имꙋщаѧ манноꙋ, и жезлъ Ѧарѡновъ прозѧбшій, и скрижѧли завѣта:

е҃. Превыше же егѡ Херꙋвіми слѧвы, ѡсѣнѧющіи ѳлтарь: ѡ нихже не лѣть нынѣ глаголати подробноꙋ.

ѕ҃. Симъ же такѡ оустроенымъ, въ первꙋю оубѡ скинію выноꙋ вхождѧхꙋ сщенницы слꙋжбы совершѧюще:

з҃. Во вторꙋю же единою въ лѣто единъ архіерей, не без крове, юже приноситъ за себѐ, и ѡ людскихъ невѣжествіихъ:

и҃. Сіе ꙗвлѧющꙋ Дх҃ꙋ ст҃омꙋ, ꙗкѡ не оу ꙗвися ст҃ыхъ пꙋть, еще первѣй скиніи имꙋщей стоѧніе:

ѳ҃. Ꙗже притча во времѧ настоѧщее оутвердися, въ неже дѧрове и жертвы приносѧтся не могꙋщыѧ по совѣсти совершити слꙋжѧщаго,

і҃. Точію въ врѧшнахъ и питіѧхъ, и различныхъ ѡмовеніихъ, и ѡправданіихъ плоти, даже до времене исправленіѧ належѧщаѧ.

ѧі҃. Хр҃тосъ же пришедъ архіерей грѧдꙋщихъ блѧгъ, большею и совершеннѣйшею скиніею, нерꙋкотворенною, сирѣчь, не сеѧ твари,

ві҃. Не кровію козлею нижѐ телчею, но своею кровію, вниде единою во ст҃ѧѧ, вѣчное искꙋпленіе ѡбрѣтый.

гі҃. Ѧще бо кровь козліѧ и телчаѧ и пепелъ юнчій кропѧщій ѡсквернены ѡсвѧщаетъ къ плотстѣй чистотѣ:

ді҃. Кольми паче кровь Хр҃това, ѩже Дх҃омъ ст҃ымъ себѐ принесѐ непорочна Бг҃ꙋ, ѡчиститъ совѣсть нашꙋ ѿ мертвыхъ дѣлъ, во еже слꙋжити намъ Бг҃ꙋ живꙋ и истиннꙋ;

еі҃. И сегѡ ради новомꙋ завѣтꙋ ходѧтай есть, да смерти бывшей, во искꙋпленіе престꙋпленій бывшихъ въ пер-

4. Която имаше златнѫ кадилницѫ, и ковчегъ-тъ на завѣтъ-тъ отъ всякждѣ обкованъ съсъ злато, дѣто бѣ златна-та стомна която имаше маннѫ-тѫ, и жезлъ-тъ Аароновъ който процавтѣ, и плочитѣ на завѣтъ-тъ;

5. И надъ него имаше херувими на славѫ-тѫ които осѣняваха очистилище-то; за които не е *нужда* сега да говоримъ подробно.

6. И като бѣхѫ тѣзи така направены, въ първѫ-тѫ скиніѭ влѣзвахѫ всякога священницы-тѣ да совьршаватъ богослуженіе-то;

7. А въ вторѫ-тѫ еднъжь въ годинѫ-тѫ *влѫзваше* първосвященникъ-тъ самъ, не безъ кръвь, коѭто приносяше за себе си и за народны-тѣ отъ невѣдѣніе грѣхове.

8. Съ това показваше Духъ Святый, че пѫть-тъ за въ святилище-то не ся е явилъ, доклѣ стояше още първа-та скинія;

9. Която бѣше подобіе за тогашно-то врѣме, въ което ся приносяхѫ дарове и жьртвы, които не можахѫ да направятъ совьршенъ по совѣсть тогозь който служаше,

10. *И които ся състоехѫ* само въ яденіе и піяніе и въ разны омыванія, и плътскы постановенія, установены до врѣме-то на поправяніе-то.

11. А когато Христосъ, първосвященникъ на бѫдѫщы-тѣ добрины дойде, прѣзъ по голѣмѫ-тѫ и по совьршеннѫ-тѫ скиніѭ, която не бѣ съ рѫкѫ правенѫ, сирѣчь, не отъ таквѫзь направѫ,

12. Нито съ кръвь отъ козлы и отъ телцы, но съсъ собственнѫ-тѫ *си* кръвь влѣзе единъ пѫть въ святилище-то и придобы вѣчно искупуваніе.

13. Защото, ако кръвь-та отъ юнцы и отъ козлы, и пепель-та отъ юницѫ, съ коѭто ся поръсвахѫ осквьрнени-тѣ, освящава за чистотѫ-тѫ на плъть-тѫ;

14. Колко повече кръвь-та на Христа, който чрѣзъ Духа вѣчнаго принесе себе си непороченъ Богу, ще очисти совѣсть-тѫ ви отъ мьртвы-тѣ дѣла, за да служите на Бога живаго!

15. И за това той е ходатай на новъ завѣтъ, да бы, чрѣзъ смьрть-тѫ която станѫ за искупуваніе на прѣстѫпленія-та които

вомъ завѣтѣ, ѡбѣтованіе вѣчнагѡ наслѣдіа пріимѹтъ званніи.

в҃і. Идѣже бо завѣтъ, смерти нѹжно ѥсть вноситиса завѣщающагѡ.

з҃і. Завѣтъ бо въ мертвыхъ ѹзвѣстенъ ѥсть, понеже ничесѡже можетъ, егда живъ ѥсть завѣщавалѧй.

и҃і. Тѣмже ни первый безъ крове ѡбновленъ бысть.

ѳ҃і. Реченнѣй бо бывшей всакой заповѣди по закону ѿ Мѡѷсеа всѣмъ людемъ, пріемь кровь козлію и телчѧю, съ водою и волною червленою и ѵссѡпомъ, самыа же тыа книги, и вса люди покропи,

к҃. Глагола: сіа кровь завѣта, егоже завѣща къ вамъ Бгъ:

к҃а. И скинію же и вса сосѹды слѹжебныа кровію такожде покропи.

к҃в. И ѿнюдъ кровію вса ѡчищаютса по закону, и безъ кровопролитіа не бываетъ ѡставленіе.

к҃г. Нѹжда оубо баше ѻбразѡмъ небесныхъ сими ѡчищатиса: самѣмъ же небеснымъ лѹчшими жертвами, паче сихъ.

к҃д. Не въ рѹкотворенная бо ста вниде Хрто́съ, противообразная истинныхъ, но въ самое небо, нынѣ да явитса лицѹ Бжію ѡ насъ:

к҃е. Нижѐ да многажды приноситъ себѐ, якоже первосвященникъ входитъ во ста (стыхъ) по вса лѣта съ кровію чѹждею:

к҃ѕ. Понеже подобаше бы емѹ многицею страдати ѿ сложенія міра: нынѣ же единою въ кончинѹ вѣкѡвъ, во ѿметаніе грѣха, жертвою своею явися.

к҃з. И якоже лежитъ человѣкѡмъ единою оумрети, потомъ же сѹдъ:

к҃и. Такѡ и Хрто́съ единою принесеса, во еже вознести многихъ грѣхи, второе безъ грѣха явитса, ждѹщымъ его во спасеніе.

станжжж въ пьрвый-тъ завѣтъ, да зематъ призовани-тѣ обѣщаніе-то на вѣчно-то наслѣдіе.

16. Защото дѣто има завѣщаніе, трѣбува да стане и смьрть-та на завѣщатель-тъ.

17. Защото завѣщаніе-то е дѣйствително вслѣдъ смьрть-тж на умрѣлы-тѣ, понеже никога нѣма силж доклѣ е живъ завѣщатель-тъ.

18. За това нито пьрвый-тѣ *завѣтъ* бы утвьрденъ безъ кръвь.

19. Защото като прочете Моисей всякж заповѣдь отъ законъ-тъ прѣдъ всичкый-тъ народъ, зѣ кръвь-тж на телцы-тѣ и на козлы-тѣ, съ водж и чьрвенж вълнж и иссопъ, та поръси и самж-тж книгж и всичкый-тъ народъ,

20. И казуваше: Това *е* кръвь-та на завѣтъ-тъ, който ви завѣща Богъ.

21. Подобно и скиніѭ-тж и всичкы-тѣ служебны сждове поръси съ кръвь-тж.

22. И по закону почти всичко съ кръвь ся очистя; и безъ кръвопролитіе прощеніе не быва.

23. И тъй нужда бѣше, образи-тѣ на небесны-тѣ да ся очищаватъ съ тѣзи; а самы-тѣ небесны съсъ жьртвы по добры отъ тѣзи.

24. Защото Христосъ не влѣзе въ святилища съ ржкж направены, които бѣхж прѣобразованія на истинскы-тѣ, но въ само-то небе, да ся яви сега прѣдъ лице-то Божіе за насъ:

25. Нито за да приноси себе си много пжти, както пьрвосвященникъ-тъ влѣзува въ святилище-то всякж годинж съ чуждж кръвь;

26. (Защото тогази трѣбуваше да пострада много пжти отъ създаніе міра;) а сега еднъжь ся яви въ свьршуваніе-то на вѣковетѣ, да отмахне грѣхъ-тъ, чрѣзъ пожьртвованіе-то на себе си.

27. И както е опрѣдѣлено на человѣцы-тѣ еднъжь да умржтъ, а послѣ сждъ;

28. Така и Христосъ, понеже еднъжь бы принесенъ за да дигне грѣхове-тѣ на мнозина, ще ся яви вторый пжть безъ грѣхъ, на тѣзи които го чакатъ, за спасеніе.

ГЛАВА І.

а҃. Сѣнь во и҆мый закѡнъ грѧдꙋщихъ блгъ, (а҃) не самый ѻ҆бразъ вещей, на всакое лѣто тѣмиже жертвами, и҆хже приносатъ выну, никогдаже можетъ приступающихъ совершити.

в҃. Понеже престали бы быти приносимы, ни ѥ҆дину ктомꙋ и҆мꙋщымъ совѣсть ѿ грѣсѣхъ слꙋжащымъ, ѥ҆диною ѡ҆чищенымъ.

г҃. Но въ нихъ воспоминаніе грѣхѡвъ на коеждо лѣто бываетъ:

д҃. Невозможно бо крови ю҆ничей и҆ козлей ѿпꙋщати грѣхи.

є҃. Тѣмже входа въ міръ, глаголетъ: жертвы и҆ приношенія не восхотѣлъ ѥ҆си, тѣло же совершилъ ми ѥ҆си:

ѕ҃. Всесожженій и҆ ѿ грѣсѣ не блговолилъ ѥ҆си.

з҃. Тогда рѣхъ: се и҆дꙋ, въ главизнѣ книжнѣй написася ѿ мнѣ, ѥ҆же сотворити волю твою, Бже.

и҃. Выше глагола: Ꙗкѡ жертвы и҆ приношенія и҆ всесожженій и҆ ѿ грѣсѣхъ не восхотѣлъ ѥ҆си, нижѐ блговолилъ ѥ҆си, ꙗже по закѡну приносятся,

ѳ҃. Тогда речѐ: се и҆дꙋ сотворити волю твою, Бже: ѿемлетъ первое, да второе поставитъ:

і҃. Ѿ нейже воли ѡ҆священіи ѥ҆смы принесеніемъ тѣла І҆исꙋ Хрта ѥ҆диною.

а҃і. И҆ всакъ оу҆бѡ сщенникъ стоитъ на всакъ день слꙋжа, и҆ тыждь множицею приноса жертвы, ꙗже никогдаже могꙋтъ ѿати грѣхѡвъ:

в҃і. Онъ же ѥ҆дину ѿ грѣсѣхъ принесъ жертвꙋ, всегда сѣдитъ ѡ҆деснꙋю Бга,

г҃і. Прочее ѡ҆жидая, дондеже положатся вразѝ ѥ҆гѡ подножіе нѡгъ ѥ҆гѡ.

ГЛАВА 10.

1. Защото законъ-тъ като имаше сѣнкѫ на бѫдѫщы-тѣ добрины *а* не самый-тъ образъ на вещи-тѣ, никога не може да направи съвьршенны тѣзи които прихождатъ, съ исты-тѣ жьртвы които приносятъ всякѫ годинѫ непрѣстанно.

2. Понеже *инакъ* бы прѣстанѫли да гы приносятъ; защото жьртвоприносители-тѣ еднѫжъ очистени, не бы имали вече никое *обличеніе на* совѣсть-тѫ за грѣхове;

3. Но въ тѣзи *жьртвы быва* всякѫ годинѫ въспоминаніе на грѣхове-тѣ.

4. Защото е невъзможно кръвь отъ юнцы и отъ козлы да отнема грѣхове.

5. За това когато влѣзваше въ свѣтъ-тъ казува: Жьртвѫ и приношеніе не си поискалъ, но приготвилъ си ми тѣло.

6. Всесожженія и *приношенія* за грѣхъ не ти сѫ угодны.

7. Тогази рѣкохъ: Ето идѫ, (въ главизнѫ-тѫ на книгѫ-тѫ е писано за мене,) да сторѭ волѭ-тѫ ти, о Боже.

8. По горѣ бѣ реклъ: Жьртвѫ и приношеніе и всесожженія и *приношенія* за грѣхъ не си поискалъ, нито ти сѫ угодны, (които ся приносятъ споредъ законъ-тъ;)

9. Тогази рече: Ето идѫ, да сторѭ волѭ-тѫ ти, о Боже. Отнема първо-то, да постанови второ-то.

10. Съ коѭто волѭ смы освятени, чрѣзъ приношеніе-то на тѣло-то Іисусъ Христово *принесено* единъ пѫть.

11. И всякой священникъ стои та служи всякой день, и приноси много пѫти исты-тѣ жьртвы, които не могѫтъ никога да отнемѫтъ грѣхове.

12. Но той като принесе еднѫ жьртвѫ за грѣхове-тѣ, сѣднѫ за вынѫгы отдесно на Бога,

13. Та чака доклѣ ся положатъ врагове-тѣ му подножіе на нозѣ-тѣ му.

д҃і. Єдинѣмъ бо приношенїемъ совершилъ є҆сть во вѣки ѡ҆свѧщаемыхъ.

е҃і. Свидѣтельствуетъ же намъ и҆ дх҃ъ ст҃ый: по реченному бо прежде:

з҃і. Сей завѣтъ, є҆гоже завѣщаю къ нимъ по днехъ ѻ҆нѣхъ, глаголетъ Гдь, даꙗ̀ законы моѧ̀ на сердца̀ и҆хъ, и҆ въ помышленїихъ и҆хъ напишꙋ̀ и҆хъ:

з҃і. Таже глаголетъ (Гдь:) и҆ грѣхѡ́въ и҆хъ и҆ беззаконїй и҆хъ не и҆мамъ помянꙋти ктомꙋ̀.

и҃і. Ꙗ҆ и҆дѣже ѿпꙋщенїе си́хъ, ктомꙋ̀ нѣсть приношенїа ѡ҆ грѣсѣхъ.

ѳ҃і. Имꙋ́ще оу҆бо дерзновенїе, братїе, входи́ти во ст҃аѧ кровїю і҆и҃съ Хр҃товою, пꙋтемъ новымъ и҆ живымъ,

к҃. Є҆гоже ѡ҆бновилъ є҆сть намъ завѣсою, сирѣчь плотїю своею,

к҃а. И҆ ї҆ереа велика над домомъ Бж҃їимъ:

к҃в. Да приступаемъ со и҆стиннымъ сердцемъ во и҆звѣщенїи вѣры, ѡ҆кропле́ни сердцы̀ ѿ совѣсти лꙋка́выѧ: и҆ и҆змовени тѣлесы̀ водою чистою:

к҃г. Да держимъ и҆сповѣданїе оу҆пованїа неꙋклонное: вѣренъ во є҆сть ѡ҆бѣщавый:

к҃д. И҆ да разꙋмѣваемъ дрꙋгъ дрꙋга въ поѡщренїи любвѐ и҆ добрыхъ дѣлъ,

к҃е. Не ѡ҆ставлаю́ще собранїа своегѡ̀, ꙗ҆́коже є҆сть нѣкимъ ѻ҆́бычай, но дрꙋгъ дрꙋга подвизаю́ще: и҆ толикѡ паче, є҆ликѡ видите приближаю́щїйсѧ день (сꙋ́дный.)

к҃ѕ. Волею бо согрѣшаю́щымъ намъ по прїатїи ра́зꙋма и҆стины, ктомꙋ̀ ѡ҆ грѣсѣхъ не ѡ҆брѣтаетсѧ жертва:

к҃з. Страшно же нѣкое чаѧнїе сꙋда̀, и҆ ѻ҆гнѧ̀ ревность поѧсти хотѧ́щагѡ сопротивныѧ.

к҃и. Ѿвергсѧ кто̀ закона Мѡѷсе́ова, без̾ милосердїѧ при двоихъ и҆лѝ трїехъ свидѣтелехъ оу҆мираетъ:

к҃ѳ. Коликѡ мнитѐ горшїѧ сподобитсѧ мꙋки, и҆же Сн҃а

14. Защото съ едно приношеніе направи *еднѫжь* за вынѫгы съвьршенны освящаемы-тѣ.

15. А и Духъ Святый свидѣтелствува намъ; защото, като рече понапрѣдъ:

16. Тойзи *е* завѣтъ, който ще имъ завѣщаіѫ слѣдъ онѣзи дни, казува Господь: Ще вложѫ законы-тѣ си въ сърдца-та имъ, и ще гы напишѫ въ умове-тѣ имъ,

17. *Прилага,* грѣхове-тѣ имъ и беззаконія-та имъ нѣма вече да поменѫ.

18. А дѣто *има* прощеніе за тѣхъ, нѣма вече приношеніе за грѣхъ.

19. И тъй, братіе, като имамы дьрзновеніе да влѣземъ въ святилище-то чрѣзъ кръвь-тѫ Іисусовѫ,

20. Прѣзъ новый-тъ и живый-тъ пѫть, който е той отворилъ за насъ прѣзъ завѣсѫ-тѫ, (сирѣчь плъть-тѫ си),

21. И *като имамы* великъ Священникъ надъ Божій-тъ домъ,

22. Нека пристѫпвамы съ истинно сърдце въ пълнѫ вѣрѫ, съсъ сърдца очистены отъ лукавѫ совѣсть, и съ тѣло измыто въ чистѫ водѫ.

23. Нека дьржимъ непоколебимо исповѣданіе-то на надеждѫ-тѫ; защото е вѣренъ той, който ся обѣща;

24. И да ся грыжимъ единъ за другый, да ся поощрявамы на любовь и на добры дѣла.

25. Да не оставямы събираніе-то си, както иматъ обычай нѣкои си, но да ся подканямы *единъ другый;* и толко повече, колкото виждате че день-тъ наближава.

26. Защото ако ный съгрѣшавамы самоволно отъ какъ смы познали истинѫ-тѫ, не остава вече жьртва за грѣхове,

27. Но страшно нѣкое ожиданіе на сѫдъ, и разяреніе на огньтъ, който ще испояде противницы-тѣ.

28. Ако бы нѣкой да ся отрече отъ законъ-тъ Моисеевъ, при двама или трима свидѣтели умира безъ пожалваніе:

29. За колко по жестоко наказаніе, мыслите, ще ся удостои

Бжїа попра́вый, и҆ кро́вь завѣ́тнꙋю скве́рнꙋ возмни́въ, є҆́юже ѡ҆свати́сѧ, и҆ дх҃а бл҃года́ти ᲂу҆кори́вый;

л҃. Вѣ́мы бо ре́кшаго: мнѣ̀ ѿмще́ніе, а҆́зъ возда́мъ, гла-
го́летъ гдⷭ҇ь. и҆ па́ки: ꙗ҆́кѡ сꙋ́дитъ гдⷭ҇ь лю́демъ свои́мъ.

ла҃. Стра́шно є҆́сть є҆́же впа́сти въ рꙋ́цѣ бг҃а жи-
ва́гѡ.

лв҃. Воспомина́йте же пе́рвыѧ дни̑ ва́шѧ, въ ни́хже про-
свѣти́вшесѧ мнѡ́гїѧ стра̑сти претерпѣ́сте страда́нїй:

лг҃. О҆́во ᲂу҆́бѡ, поноше́ними и҆ скорбми̑ позо́ръ бы́вше: о҆́во
же, о҆́бщницы бы́вше живꙋ́щымъ та́кѡ:

лд҃. И҆́бо ᲂу҆́замъ моимъ спострада́сте, и҆ разграбле́нїе и҆мѣ-
нїй ва́шихъ съ ра́достїю прїѧ́сте, вѣ́дѧще и҆мѣ́ти себѣ̀ и҆мѣ-
нїе на нѣ́сѣхъ пребыва́ющее и҆ лꙋ́чшее.

лє҃. Не ѿлага́йте ᲂу҆́бо дерзнове́нїѧ ва́шегѡ, є҆́же и҆́мать
мздовоздаѧ́нїе вели́ко:

лѕ҃. Терпѣ́нїѧ бо и҆́мате потре́бꙋ, да во́лю Бжїю сотво́рше,
прїи́мете ѡ҆бѣтова́нїе.

лз҃. Є҆щѐ бо ма́ло є҆ли́кѡ, гра́дый прїи́детъ и҆ не ᲂу҆кос-
ни́тъ.

ли҃. А҆́ пра́ведный ѿ вѣ́ры жи́въ бꙋ́детъ: и҆ а҆́ще ѡ҆бинѐтсѧ,
не бл҃говоли́тъ дꙋша̀ моѧ̀ ѡ҆ не́мъ.

ло҃. Мы́ же (бра́тїе) нѣ́смы ѡ҆биновѐнїѧ въ поги́бель, но
вѣ́ры въ снабдѣ́нїе дꙋши̑.

ГЛАВА̀ А҃І.

а҃. Є҆́сть же вѣ́ра, ᲂу҆пова́емыхъ и҆звѣще́нїе, вещѐй ѡ҆бли-
че́нїе невѝдимыхъ:

в҃. Въ се́й бо свидѣ́тельствовани бы́ша дре́внїи.

г҃. Вѣ́рою, разꙋмѣва́емъ соверши́тисѧ вѣ́кѡмъ глаго́ломъ
Бжїимъ, во є҆́же неѧвлѧ́емыхъ ви̑димымъ бы́ти.

тойзи който е потъпкалъ Сына Божія, и е възнималъ за скверна кръвь-та на завѣтъ-тъ съ коіѭто е освятенъ, и е укорилъ Духъ-тъ на благодать-та?

30. Защото знаемъ тогози що е реклъ: Менѣ *принадлежи* отмъщеніе-то, азъ ще заплатіѭ, казува Господь. И пакъ: Господь ще сѫди свой-тъ народъ.

31. Страшно е да падне нѣкой въ рѫцѣ-тѣ на Бога живаго.

32. Докарвайте си още на умъ първы-тѣ дни, въ които, отъ какъ ся просвѣтихте, прѣтърпѣхте голѣма борба на страданія,

33. Кога опозорявани съ хулы и скърби, кога пакъ като участвувахте на тѣзи които страдахѫ така.

34. Защото показахте состраданіе на мои-тѣ оковы, и на радо сърдце пріяхте разграбуваніе-то на имотъ-тъ си, като знаяхте че имате за себе си на небеса по добръ и траенъ имотъ.

35. И тъй не напущайте дързновеніе-то си, което има голѣмо въздаяніе.

36. Защото ви трѣбува търпѣніе, за да сторите волѭ-та Божіѭ, и да получите обѣщаніе-то.

37. Защото още твърдѣ малко врѣме, *и* ще дойде тойзи който има да дойде, и не ще да ся забави.

38. А праведный-тъ отъ вѣрѫ-та ще бѫде живъ, и ако ся дръпне *нѣкой* назадъ не ще да благоволи въ него душа-та ми.

39. Ный обаче не смы отъ тѣзи които ся дръпнуватъ назадъ въ погыбель, но отъ тѣзи които вѣрунитъ за спасеніе на душѫ-та.

ГЛАВА 11.

1. А вѣра-та е осѫществованіе на онѣзи нѣща за които ся надѣемъ, *и* изявеніе на нѣща които не ся виждатъ.

2. Защото чрѣзъ неіѭ быдохѫ засвидѣтелствовани староврѣмени-тѣ.

3. Съ вѣрѫ разумѣваемы че свѣтъ-тъ бы создаденъ съсъ словото Божіе, щото отъ неявляемы станѫхѫ видимы-тѣ.

д҃. Вѣрою, множа́йшую же́ртву А҆́вель па́че Ка́їна принесѐ Бг҃у, є҆́юже свидѣ́тельствованъ бы́сть бы́ти пра́ведникъ, свидѣ́тельствующу ѡ҆ да́рѣхъ є҆гѡ̀ Бг҃у: и҆ то́ю оу҆ме́рый є҆щѐ глаго́летъ.

є҃. Вѣ́рою, Є҆но́хъ преложе́нъ бы́сть не ви́дѣти сме́рти: и҆ не ѡ҆брѣта́шеся, занѐ преложѝ є҆го̀ Бг҃ъ. пре́жде бо преложе́нїа є҆гѡ̀ свидѣ́тельствованъ бы́сть, ꙗ҆́кѡ оу҆годѝ Бг҃у:

ѕ҃. Бе́з вѣ́ры же не возмо́жно оу҆годи́ти Бг҃у: вѣ́ровати же подоба́етъ прихода́щему къ Бг҃у, ꙗ҆́кѡ є҆́сть, и҆ взыска́ющымъ є҆го̀ мздовозда́тель быва́етъ.

з҃. Вѣ́рою, ѡ҆тве́тъ прїи́мъ Но́е, ѡ҆ си́хъ, ꙗ҆̀же не оу҆ ви́дѣ, оу҆боа́вся, сотворѝ ковче́гъ во спасе́нїе до́му своегѡ̀: є҆́юже ѡ҆сѹдѝ (ве́сь) мі́ръ, и҆ пра́вды, ꙗ҆̀же по вѣ́рѣ, бы́сть наслѣ́дникъ.

и҃. Вѣ́рою, зово́мъ А҆враа́мъ послѹ́ша и҆зы́ти на мѣ́сто, є҆́же хота́ше прїа́ти въ наслѣ́дїе, и҆ и҆зы́де не вѣ́дый, ка́мѡ гра́детъ.

ѳ҃. Вѣ́рою, прїи́де А҆враа́мъ на зе́млю ѡ҆бѣтова́нїа, ꙗ҆́коже на чѹ́ждѹ, въ кро́вы всели́ся, со І҆саа́комъ и҆ І҆а́кѡвомъ снаслѣ́дникома ѡ҆бѣтова́нїа тогѡ́жде:

і҃. Жда́ше бо ѡ҆снова́нїа и҆мѹ́щагѡ гра́да, є҆мѹ́же хѹдо́жникъ и҆ содѣ́тель Бг҃ъ.

а҃і. Вѣ́рою, и҆ сама̀ Са́рра непло́ды си́лѹ во оу҆держа́нїе сѣ́мене прїа́тъ, и҆ па́че вре́мене во́зраста родѝ, поне́же вѣ́рна непщева̀ ѡ҆бѣтова́вшаго.

в҃і. Тѣ́мже и҆ ѿ є҆ди́нагѡ роди́шася, да є҆щѐ оу҆мерщвле́ннагѡ, ꙗ҆́коже звѣ́зды нѣ́ныя мно́жествомъ, и҆ ꙗ҆́кѡ песо́къ вскра́й мо́ря безчи́сленный.

г҃і. По вѣ́рѣ оу҆мро́ша сі́и всѝ, не прїе́мше ѡ҆бѣтова́нїй, но и҆здале́ча ви́дѣвше а҃, и҆ цѣлова́вше, и҆ и҆сповѣ́давше, ꙗ҆́кѡ стра́ннїи и҆ пришѣ́лцы сѹ́ть на земли́.

д҃і. И҆́бо такѡва́я глаго́лющїи, ꙗ҆вля́ютсѧ, ꙗ҆́кѡ ѻ҆тече́ствїа взыскѹ́ютъ.

4. Съ вѣрѫ Авель принесе Богу жертвѫ по добрѫ отъ Каиновѫ-тѫ, чрѣзъ коѭто быде засвидѣтелствованъ че е праведенъ, понеже Богъ даде свидѣтелство за дарове-тѣ му; и чрѣзъ неѭ и слѣдъ смьрть-тѫ си, още говори.

5. Съ вѣрѫ Енохъ бы прѣселенъ да не види смьрть; и не ся намѣрваше, защото го прѣсели Богъ; понеже прѣди прѣселеніе-то му засвидѣтелствованъ бы че е благоугодилъ Богу:

6. А безъ вѣрѫ не е възможно да угоди *нѣкой Богу;* защото който прихожда при Бога, трѣба да повѣрува че има *Богъ,* и че той быва мьздовоздатель на тѣзи които го търсятъ.

7. Съ вѣрѫ Ное, увѣдоменъ отъ Бога за нѣща които не бѣхѫ още видимы, убоя ся, и направи ковчегъ за спасеніе на домъ-тъ си; чрѣзъ който осѫди свѣтъ-тъ, и станѫ наслѣдникъ на правдѫ-тѫ която е отъ вѣрѫ-тѫ.

8. Съ вѣрѫ послуша Авраамъ, когато ся призоваваше да излѣзе *и отиде* на мѣсто-то, което имаше да земе въ наслѣдіе, и излѣзе безъ да знае дѣ отхожда.

9. Съ вѣрѫ ся засели въ обѣщаннѫ-тѫ земѭ както на чуждѫ, и живѣяше въ шатьры съ Исаака и Іакова сонаслѣдницы-тѣ на исто-то обѣщаніе.

10. Защото очакуваше градъ-тъ който има основанія, *и* на който художннкъ и създатель е Богъ.

11. Съ вѣрѫ и сама Сарра прія силѫ да зачне, и като бѣше прѣ-минѫла возрастъ-тъ си роди; понеже позна за вѣренъ тогозь, който ся обѣща.

12. За това и отъ едного *человѣка,* а и той замьртвѣлъ, наро-дихѫ ся множество колкото звѣзды-тѣ на небе-то, и като пѣсъкъ-тъ който е по край море-то, и който не може да ся прѣброи.

13. Всичкы тѣзи въ вѣрѫ умрѣхѫ, безъ да пріимѫтъ обѣщанія-та, но отъ далечь гы видѣхѫ, и увѣрихѫ ся, и поздравихѫ *гы,* като исповѣдахѫ че сѫ странни и пришелци на земѭ-тѫ.

14. Защото които така говорятъ, показуватъ че търсятъ отече-ство.

е҃і. И҆ а҆́ще бы оу҆́кѡ ѻ҆́но по́мнили, и҆з негѡ́же и҆зыдо́ша,
и҆мѣ́ли бы вре́мя возврати́тися:
в҃і. Нынѣ̀ же лꙋ́чшагѡ желаю́тъ, си́рѣчь небе́снагѡ. тѣ́мже
не стыди́тся си́ми Бг҃ъ, Бг҃ъ нарица́тися и҆́хъ: оу҆гото́ва бо
и҆̀мъ гра́дъ.
з҃і. Вѣ́рою приведѐ А҆враа́мъ І҆саа́ка и҆скꙋша́емь, и҆ є҆дноро́д-
наго приноша́ше ѡ҆бѣтова́нїа прїе́мый,

и҆́і. Къ немꙋ́же глаго́лано бы́сть: а҆́кѡ ѡ҆ І҆саа́цѣ нарече́тся
тебѣ̀ сѣ́ма:
ѳ҃і. Помы́сливъ, а҆́кѡ и҆ и҆з ме́ртвыхъ воскреси́ти си́ленъ
є҆́сть Бг҃ъ, тѣ́мже того̀ и҆ въ при́тчи прїа́тъ.
к҃. Вѣ́рою, ѡ҆ грядꙋ́щихъ бл҃гословѝ І҆саа́къ І҆а́кѡва и҆
И҆са́ѵа.
к҃а. Вѣ́рою, І҆а́кѡвъ оу҆мира́я коегѡ́ждо сы́на І҆ѡ́сифова бл҃го-
словѝ: и҆ поклони́ся на ве́рхъ жезла̀ є҆гѡ̀.
к҃в. Вѣ́рою, І҆ѡ́сифъ оу҆мира́я, ѡ҆ и҆схожде́нїи сынѡ́въ І҆и҆ле-
вы́хъ па́мятствова, и҆ ѡ҆ косте́хъ свои́хъ заповѣ́да.

к҃г. Вѣ́рою, Мѡѷсе́й роди́вся сокрове́нъ бы́сть три̑ мцы̑ ѿ
ѻ҆тє́цъ свои́хъ, занѐ ви́дѣша красно̀ ѻ҆́трочѧ: и҆ не оу҆боа́-
шася повелѣ́нїа царе́ва.
к҃д. Вѣ́рою, Мѡѷсе́й вели́къ бы́въ, ѿве́ржеся нарица́тися
сы́нъ дще́ре Фараѡ́новы,
к҃е. Па́че же и҆зво́ли страда́ти съ людмѝ Бж҃їими, не́жели
и҆мѣ́ти вре́менную грѣха̀ сла́дость:
к҃ѕ. Бо́лшее бога́тство вмѣни́въ є҆гѵ́петскихъ сокро́вищъ
поноше́нїе Хр҃то́во: взира́ше бо на мздовоздая́нїе.

к҃з. Вѣ́рою, ѡ҆ста́ви є҆гѵ́петъ, не оу҆боа́вся ꙗ҆́рости царе́вы:
невѝдимаго бо ꙗ҆́кѡ ви́дѧ, терпѧ́ше.
к҃и. Вѣ́рою сотворѝ па́сха и҆ проли́тїе кро́ве, да не погꙋ-
бла́ѧй перворожде́ннаѧ, ко́снется и҆́хъ.

15. И ако помняхѫ онова отъ което бѣхѫ излѣзли, намѣрили быхѫ врѣме да ся завърнѫтъ.

16. Но сега желаѭтъ едно по добро, сирѣчь небесно-то *отечество;* за това Богъ не ся срамува за тѣхъ да ся казува тѣхенъ Богъ; защото имъ приготви градъ.

17. Съ вѣрѫ Авраамъ, когато го опытуваше *Богъ,* принесе Исаака *жьртвѫ,* и единородный-тъ си приносяше тойзи който прія обѣщанія-та,

18. Комуто бѣше ся рекло: Въ Исаака ще ти ся наименува сѣме;

19. Като си помысли че Богъ може да въскрьсява и отъ мьртвы, отъ дѣто по единъ начинъ *на въскрьсеніе* го и пріе назадъ.

20. Съ вѣрѫ Исаакъ благослови Іакова и Исава за това което имаше да стане.

21. Съ вѣрѫ Іаковъ като бѣше на умираніе, благослови всякого отъ сынове-тѣ Іосифовы, и поклони ся *като ся подпрѣ* на край-тъ на тоягѫ-тѫ си.

22. Съ вѣрѫ Іосифъ на умираніе прѣдизвѣсти за излѣзуваніе-то на сынове-тѣ Израилевы, и поржча за кости-тѣ си.

23. Съ вѣрѫ, отъ какъ ся роди Моисей родители-тѣ му крыхѫ го три мѣсеца, защото видѣхѫ прѣкрасно дѣте-то; и не ся убояхѫ отъ царско-то повелѣніе.

24. Съ вѣрѫ Моисей, като дойде на възрастъ, отказа ся да ся нарича сынъ на Фараоновѫ-тѫ дъщерѭ,

25. И прѣдпочете по добрѣ да злостражде съ народъ-тъ Божій, а не да има кратковрѣменно наслажденіе на грѣхъ-тъ;

26. Като разсѫди че поношеніе-то за Христа е по голѣмо богатство отъ Егынетскы-тѣ съкровища; защото гледаше на *бѫдѫщото* мьздовоздаяніе.

27. Съ вѣрѫ остави Егыпетъ, безъ да ся убои отъ гнѣвъ-тъ царевъ; защото утърпѣ като че гледаше Невидимаго.

28. Съ вѣрѫ направи пасхѫ-тѫ и попръскуваніе-то съ кръвьтѫ, да гы не докачи тойзи който погубваше пьрвородны-тѣ.

к҃а. Вѣрою преидоша чермное море ꙗ҆ки по сꙋсѣ землѝ: є҆гѡ́же и҆скꙋшеніе пріемше є҆гѵ́птѧне и҆стопи́шасѧ.

л҃. Вѣрою, стѣны і҆ерїхѡ́нскїѧ падоша, ѡ҆бхожденіемъ седми́хъ дне́й.

л҃а. Вѣрою, Раа́въ блꙋдни́ца не поги́бе съ сопроти́вашимисѧ пріи́мши сходники съ ми́ромъ, (и҆ и҆ны́мъ пꙋте́мъ и҆зве́дши.)

л҃в. И҆ что̀ є҆щѐ глаго́лю; не доста́нетъ бо мѝ повѣствꙋ́ющꙋ вре́мени ѡ҆ Гедеѡ́нѣ, Вара́цѣ же и҆ Самѵѡ́нѣ и҆ і҆ефѳа́и, ѡ҆ Дв҃дѣ же, и҆ Самꙋи́лѣ, и҆ ѡ҆ [дрꙋги́хъ] проро́цѣхъ:

л҃г. И҆же вѣ́рою побѣди́ша ца́рствїѧ, содѣ́ѧша пра́вдꙋ, полꙋчи́ша ѡ҆бѣтова́нїѧ, загради́ша ᲂу҆ста̀ львѡ́въ,

л҃д. Оу҆гаси́ша си́лꙋ ѻ҆гненнꙋю: и҆збѣгоша ѻ҆стре́ѧ мечѧ̀, возмогоша ѿ не́мощи, бы́ша крѣ́пцы во бране́хъ, ѡ҆брати́ша въ бѣ́гство полкѝ чꙋжди́хъ.

л҃е. Пріѧ́ша жены̀ ѿ воскресе́нїѧ ме́ртвыхъ свои́хъ: и҆ні́и же и҆збїе́ни бы́ша, не пріе́мше и҆збавле́нїѧ, да лꙋ́чшее воскресе́нїе ᲂу҆лꙋча́тъ:

л҃ѕ. Дрꙋзі́и же рꙋга́нїемъ и҆ ра́нами и҆скꙋше́нїе пріѧ́ша, є҆щѐ же и҆ ᲂу҆зами и҆ темни́цею,

л҃з. Ка́менїемъ побїе́ни бы́ша, претре́ни бы́ша, и҆скꙋше́ни бы́ша, ᲂу҆бі́йствомъ мечѧ̀ ᲂу҆мро́ша: проидо́ша въ ми́лотехъ, и҆ въ ко́зїѧхъ ко́жахъ, лише́ни, скорбѧ́ще, ѡ҆зло́блени,

л҃и. И҆́хже не бѣ̀ досто́инъ (ве́сь) мі́ръ, въ пꙋсты́нахъ скита́ющеся и҆ въ гора́хъ и҆ въ верте́пахъ и҆ въ про́пастехъ земны́хъ.

л҃ѳ. И҆ сі́и всѝ послꙋ́шествовани бы́вше вѣ́рою, не пріѧ́ша ѡ҆бѣтова́нїѧ,

м҃. Бг҃ꙋ лꙋ́чшее что̀ ѡ҆ на́съ предзрѣ́вшꙋ, да не бе́з на́съ соверше́нство пріи́мꙋтъ.

ГЛАВА̀ ві.

а҃. Тѣ́мже ᲂу҆бѡ и҆ мы̀ толи́къ и҆мꙋ́ще ѡ҆бележа́щъ на́съ ѻ҆блакъ свидѣ́телей, го́рдость всѧ́кꙋ ѿложше, и҆ ᲂу҆до́бь ѡ҆б-

29. Съ вѣрѫ прѣминѫхѫ Червено-то море както по сухо, на което като ся опытахѫ и Египтяни-тѣ издавихѫ ся.

30. Съ вѣрѫ паднѫхѫ стѣны-тѣ Іерихонскы слѣдъ седмодневно около тѣхъ обикаляніе.

31. Съ вѣрѫ Раавъ блудница не погынѫ наедно съ тѣзи които ся съпротивихѫ, като прія соглядатели-тѣ съ миръ.

32. И какво още да говорѭ? защото не ще ми постигнѫ врѣме да приказувамъ за Гедеона, и Варака и Самсона и Іефѳае, за Давида още и Самуила и пророцы-тѣ;

33. Които съ вѣрѫ побѣдихѫ царства, работихѫ правдѫ, сполучихѫ обѣщанія, затулихѫ уста на львове,

34. Угасихѫ силѫ огненнѫ, избѣгнѫхѫ отъ остро-то на ножъ-тъ, замогнѫхѫ ся отъ болѣсти, станѫхѫ силни на бой, обърнѫхѫ въ бѣгъ чужды войскы.

35. Пріяхѫ жены мьртвы-тѣ си въскрьснѫлы, а другы быхѫ мѫчени, като не рачихѫ да пріимѫтъ искупуваніе-то, за да получатъ по добро въскрьсеніе.

36. Другы пакъ прѣтеглихѫ присмѣхы и біенія, а още и тьмницы,

37. Съ камьніе быхѫ убити, съ трьонъ прѣтрыти, съ мѫкы мѫчени, съ ножъ заклани умрѣхѫ, скытахѫ ся въ овчы и козіи кожы, и тьрпѣхѫ оскудность, бѣдствія и злостраданія;

38. (Тѣ за които свѣтъ-тъ не бѣ достоинъ), скытахѫ ся по пустыни-тѣ, по горы-тѣ, по пещеры-тѣ и пропасти-тѣ на земѭ-тѫ.

39. И всичкы тѣзи, ако и да пріяхѫ *добро* свидѣтелство чрѣзъ вѣрѫ, не получихѫ обѣщаніе-то;

40. Защото Богъ прѣдусмотри нѣщо по добро за насъ, да не достигнѫтъ въ съвьршенство безъ насъ.

ГЛАВА 12.

1. Слѣдователно и ный, като смы обиколени отъ толкавъ облакъ свидѣтели, да отхвьрлимъ всякѫ теготѫ, и грѣхъ-тъ който *ны* лесно

стоѧ́телный грѣхъ, терпѣ́нїемъ да течемъ на предлежа́щїй на́мъ по́двигъ:

в҃. Взира́юще на нача́лника вѣ́ры, и҆ соверши́теля і҆и҃са, и҆же вмѣ́стѡ предлежа́щїа є҆мꙋ̀ ра́дости, претерпѣ́ кр҃тъ, ѡ҆ срамотѣ̀ нерадивъ, ѡ҆десню́ю же престо́ла бж҃їа сѣ́де.

г҃. Помы́слите оу҆́бо таково́е пострада́вшаго ѿ грѣ҃шникъ на себѐ прекослове́нїе, да не стꙋжа́ете, дꙋша́ми свои́ми ѡ҆слабле́ми.

д҃. Не оу҆ до кро́ве ста́сте, проти́вꙋ грѣха̀ подвиза́юще́ся,

є҃. И҆ забы́сте оу҆тѣше́нїе, є҆́же ва́мъ ꙗ҆́кѡ сынѡ́мъ глаго́летъ: сы́не мо́й, не пренемога́й наказа́нїемъ гдⷭ҇нимъ, нижѐ ѡ҆слабѣ́й, ѿ негѡ̀ ѡ҆блича́емь.

ѕ҃. Є҆го́же бо лю́битъ гдⷭ҇ь, наказꙋ́етъ: вїе́тъ же вса́каго сы́на, є҆го́же прїе́млетъ.

з҃. А҆́ще наказа́нїе терпитѐ, ꙗ҆́коже сыновѡ́мъ ѡ҆брѣта́етсѧ ва́мъ бг҃ъ: кото́рый бо є҆́сть сы́нъ, є҆гѡ́же не наказꙋ́етъ ѻ҆ц҃ъ;

и҃. А҆́ще же ве́з наказа́нїа є҆стѐ, є҆мꙋ́же прича́стницы бы́ша всѝ, оу҆́бо прелюводѣ́йчищи є҆стѐ, а҆ не сы́нове.

ѳ҃. Къ си́мъ, пло́ти на́шей ѻ҆ц҃ы̀ и҆мѣ́хомъ наказа́тели, и҆ срамла́хомсѧ: не мно́гѡ ли па́че повинє́мсѧ ѻ҆ц҃ꙋ̀ дꙋховѡ́мъ и҆ жи́ви бꙋ́демъ;

і҃. Они́ бо въ ма́ло дне́й, ꙗ҆́коже го́дѣ и҆́мъ бѣ̀, наказо́вахꙋ на́съ: а҆ се́й на по́льзꙋ, да причасти́мсѧ ст҃ы́ни є҆гѡ̀.

а҃і. Вса́кое бо наказа́нїе въ настоѧ́щее вре́ма не мни́тсѧ ра́дость бы́ти, но печа́ль: послѣди́ же пло́дъ ми́ренъ надчє́нымъ тѣ́мъ воздає́тъ пра́вды.

в҃і. Тѣ́мже ѡ҆сла́бленныѧ рꙋ́ки и҆ ѡ҆сла́бленнаѧ колѣ́на и҆спра́вите,

г҃і. И҆ стезѝ пра́вы сотворі́те нога́ми ва́шими: да не хро́мое совраті́тсѧ, но па́че да и҆сцѣлѣ́етъ.

силита, и съ търпѣніе да тичамы на прѣдлежащо-то намъ поприще,

2. Като гледамы на Іисуса началникъ-тъ и съвьршитель-тъ на вѣрѫ-тѫ, който заради прѣдлежащѫ-тѫ нему радость, прѣтърпѣ крьстъ, като прѣзрѣ срамъ-тъ, и сѣднѫ отдесно на прѣстолъ-тъ Божій.

3. Защото мыслѣте за тогозь който прѣтърпѣ на себе си таквозь противорѣчіе отъ грѣшны-тѣ, да ви не дотегнува, и да не бывате слабодушни.

4. Не сте ся съпротивили още до кръвь, като ся борите срѣщѫ грѣхъ-тъ.

5. И забравили сте увѣщаніе-то, което ви говори както и сынове, *и казува:* Сыне мой, не прѣзирай наказаніе-то Господне; нито да ослабѣвашь кога тя обличава.

6. Защото когото Господь обыча наказува *го;* и біе всякого сына, когото пріима.

7. Ако търпите наказаніе, Богъ ся докарува съ васъ като съсъ сынове; защото кой сынъ е когото не наказува баща *му?*

8. Ако ли сте безъ наказаніе, на което всичкы участвувахѫ, то сте прѣлюбодѣйчища а не сынове.

9. Освѣнь това, бащы-тѣ си по плъть имахмы наказатели, и почитахмы *гы;* не щемъ ли ся повече покори Отцу на духове-тѣ, и да бѫдемъ живи?

10. Защото тѣ за малко врѣме сѫ *ны* наказували споредъ каквото имъ е было угодно, а той за *нашѫ* ползѫ, да станемъ соучастници на неговѫ-тѫ святость.

11. И всяко наказаніе по настоящемъ не ся вижда да е на радость, но на скърбь; а послѣ приноси миренъ плодъ отъ правдѫ на тѣзи които сѫ обучени чрѣзъ него.

12. За това стегнѣте ослабнѫлы-тѣ си рѫцѣ, и разслабены-тѣ си коленѣ;

13. И направѣте на нозѣ-тѣ си правы пѫтища, да не ся искриви хромо-то, но повече да исцѣлѣе.

д҃і. Мі́ръ и҆мѣ́йте и҆ ст҃ы́ню со всѣ́ми, и҆́хже кромѣ̀ никто́же оу҆зритъ Гдⷭ҇а.

е҃і. Смотра́юще, да не кто̀ лиши́тсѧ бл҃года́ти Бж҃іѧ: да не кі́й ко́рень го́рести вы́спрь прозѧба́й, па́кость сотвори́тъ, и҆ тѣ́мъ ѡ҆скверна́тсѧ мно́зи:

з҃і. Да не кто̀ блѧдодѣ́й, и҆лѝ скверни́тель, ꙗ҆́коже И҆са́въ, и҆́же за ꙗ҆́дь є҆ди́нꙋ ѿда́лъ є҆́сть перворо́дство своѐ.

и҃і. Вѣ́сте бо, ꙗ҆́кѡ и҆ пото́мъ похотѣ́въ наслѣ́довати бл҃гословє́ніе, ѿве́рженъ бы́сть: покаа́ніѧ бо мѣ́ста не ѡ҆брѣ́те, а҆́ще и҆ со слеза́ми поиска́лъ є҆гѡ̀.

ѳ҃і. Не приступи́сте бо къ горѣ̀ ѡ҆сяза́емѣй, и҆ разгорѣ́вшемꙋсѧ ѻ҆гню̀, и҆ ѻ҆блакꙋ, и҆ сꙋмра́кꙋ, и҆ бꙋ́рѣ,

к҃і. И҆ трꙋ́бномꙋ звꙋ́кꙋ, и҆ гла́сꙋ глагѡ́лѧ, є҆гѡ́же слы́шавшіи ѿреко́шасѧ, да не приложи́тсѧ и҆̀мъ сло́во:

к҃. Не терпа́хꙋ бо повелѣва́ющаго: а҆́ще и҆ звѣ́рь прико́снетсѧ горѣ̀, ка́менїемъ побі́єнъ бꙋ́детъ:

к҃а. И҆ та́кѡ стра́шно бѣ̀ ви́димое, Мѡѷсе́й речѐ: пристра́шенъ є҆́смь и҆ тре́петенъ.

к҃в. Но приступи́сте къ Сі҃ѡ́нстѣй горѣ̀, и҆ ко гра́дꙋ Бг҃а жива́гѡ, І҆ерⷭ҇алі́мꙋ нб҃номꙋ, и҆ тма́мъ А҆ггⷭ҇лѡвъ,

к҃г. Торжествꙋ́, и҆ цр҃кви перворо́дныхъ на небесѣ́хъ напи́санныхъ, и҆ сꙋдїѝ всѣ́хъ Бг҃ꙋ: и҆ дх҃ѡ́мъ пра́вєдникъ соверше́нныхъ,

к҃д. И҆ къ хода́таю завѣ́та но́вагѡ І҆и҃сꙋ, и҆ кро́ви кропле́нїѧ, лꙋ́чше глаго́лющей, не́жели А҆́вєлева.

к҃є. Блюди́те же, да не ѿрече́теса глаго́лющагѡ. А҆́ще бо не и҆збѣжа́ша ѻ҆нѝ ѿре́кшїисѧ проро́чествꙋющагѡ на земли̇̀, мно́жае па́че мы̀ ѿрица́ющїисѧ небе́снагѡ:

к҃ѕ. Є҆гѡ́же гла́съ зе́млю тогда̀ поколебѧ̀, ны́нѣ же ѡ҆бѣ́товѧ̀, глаго́лѧ: є҆щѐ є҆ди́ною а҆́зъ потрасꙋ̀ не то́кмѡ землѐю, но и҆ не́бомъ.

14. Търсѣте миръ съсъ всичкы, и святость, безъ коіѫто никой нѣма да види Господа;

15. Гледайте да не бы да е лишенъ нѣкой отъ Божіѭ-тѫ благодать; да не бы изникнѫлъ горчивъ нѣкой корень и да ви докара повредѫ, и да ся не заразятъ мнозина отъ него;

16. Да не бы да е нѣкой блудникъ, или нечистъ, както Исавъ, който за едно ястіе продаде първородство-то си;

17. Понеже знаете че и насетнѣ когато искаше да наслѣди благословеніе-то, отхвърленъ бы; защото не намѣри мѣсто за покаяніе у *бащѫ си*, ако и да го потърси съсъ сльзы.

18. Защото вы не сте пристѫпили до горѫ осязаемѫ, и разгоренѫ съ огнь, и до тьмѫ, и мракъ, и буріѭ,

19. И до трѫбенъ звукъ, и гласъ на думы, който *гласъ* тѣзи що чухѫ примолихѫ ся да имъ ся не говори вече слово:

20. (Защото не стърпяваxѫ това що *имъ* ся повелѣваше; И животно ако бы да ся допрѣ до горѫ-тѫ, съ камьніе ще бѫде убито, [или съсъ стрѣлѫ устрѣлено];

21. И толкозь страшно бѣ видимо-то, *щото* Моисей рече: Много сьмь уплашенъ и растреперанъ:)

22. Но пристѫпихте до горѫ-тѫ Сіонъ, и до градъ-тъ на Бога живаго, небесный-тъ Іерусалимъ, и до безчетны ангелы,

23. При торжество-то и церквѫ-тѫ на първородны-тѣ, които сѫ написани на небеса, и при Бога Сѫдникъ-тъ на всичкы-тѣ, и при духове-тѣ на праведны-тѣ които сѫ стигнѫли до съвършенство-то.

24. И при Іисуса Ходатая на новый-тъ завѣтъ, и при кръвь-тѫ на поръсваніе-то, която говори подобрѣ отъ Авелевѫ-тѫ.

25. Внимавайте да не прѣзрите тогози който говори; защото ако тѣ не избѣгнѫхѫ *отъ наказаніе-то* като прѣзрѣхѫ тогози който *имъ* говоряше на земіѭ-тѫ, колко не *щемъ избѣгнѫ* ный, ако ся отвърнемъ отъ тогози който *говори* отъ небеса;

26. На когото гласъ-тъ расклати земіѭ-тѫ тогази, а сега ся обѣща, и каза: Още еднъжь азъ ще поклатіѭ не токо земіѭ-тѫ, но и небе-то.

кз. Ꙗ҆ ѥже, ѥщѐ ѥдиною, сказꙋетъ колеблемыхъ преложеніе, ꙗ҆ки сотворенныхъ, да пребꙋдꙋтъ, ꙗ҆же сꙋть непоздвижимаѧ.

кі. Тѣмже царство непоколебимо пріемлюще, да и҆мамы благодать, ѥ҆юже слꙋжимъ благоꙋгодно҃ѡ Бг҃ꙋ, съ благоговѣніемъ и҆ страхомъ.

кѳ. И҆бо Бг҃ъ нашъ ѻ҆гнь поѧдаѧй ѥ҆сть.

ГЛАВА҆ Г҃І.

а҃. Братолюбіе да пребываетъ:

в҃. Страннолюбіѧ не забывайте, тѣмъ бо не вѣдѧще нѣцыи страннопріѧша А҆ггелы.

г҃. Поминайте ѹ҆зники, ꙗ҆ки съ ними свѧзани: ѹ҆зловлѧемыѧ, ꙗ҆ки и҆ сами сꙋще въ тѣлѣ.

д҃. Честнà женитва во всѣхъ, и҆ ложе нескверно: блꙋдникꙋмъ же и҆ прелюбодѣемъ сꙋдитъ Бг҃ъ.

е҃. Не сребролюбцы нравомъ: довольни сꙋщими. той бо речѐ: не и҆мамъ тебѐ ѹ҆ставити, нижѐ и҆мамъ ѿ тебѐ ѿстꙋпити:

ѕ҃. Ꙗ҆кѡ дерзающе намъ глаголати: Гдь мнѣ помощникъ, и҆ не ѹ҆боюсѧ, что̀ сотворитъ мнѣ человѣкъ;

з҃. Поминайте наставники вашѧ, и҆же глаголаша вамъ слово Бж҃іе, и҆хже взирающе на скончаніе жителства, подражайте вѣрѣ и҆хъ.

и҃. І҆исъ Хрⷭ҇тосъ вчерà и҆ днесь, тойже и҆ во вѣки.

ѳ҃. Въ навѣщеніѧ страннà и҆ разлічна не прилагайтесѧ: добро бо благодатію ѹ҆твержда́ти сердцà, (а҆) не брашны, ѿ ни҆хже не пріѧша пользы ходившіи въ ни҆хъ.

і҃. Ймамы же ѻ҆тарь, ѿ негѡже не и҆мꙋтъ власти ꙗ҆сти слꙋжащіи сѣни.

ꙗ҃. И҆хже бо кровь животныхъ вносится во ст҃аѧ за грѣхѝ первосщѣнникомъ, сихъ тѣлесà сжигаютсѧ внѣ стана.

27. А това, Още единъжь, знаменува премѣстуваніе-то на тѣзи *нѣща* които ся колебаѭтъ, като що сѫ направени, за да останѫтъ тѣзи които ся не колебаѭтъ.

28. За това понеже пріимамы царство което ся не колебае; трѣбува да имамы благодать-тѫ, чрѣзъ коѭто да служимъ Богу благопріятно съ почесть и благоговѣніе;

29. Защото Богъ нашъ е огнь пожждаѭщъ.

ГЛАВА 13.

1. Братолюбіе-то да прѣбѫдва.

2. Странолюбіе-то не забравяйте; понеже чрѣзъ него нѣкои безъ да знаѭтъ угостили сѫ ангелы.

3. Помнѣте запрѣны-тѣ, като че сте съ тѣхъ наедно запрѣни; злостраждущы-тѣ, като що сте и вы въ тѣло.

4. Женитба-та е честна у всичкы, и легло-то непорочно; а блудницы-тѣ и прѣлюбодѣи-тѣ Богъ ще сѫди.

5. Да не е сребролюбиво поведеніе-то *си*; доволствувайте ся съ каквото имате; защото той рече: Нѣма да тя оставѭ, нито да тя забравѭ;

6. Така що ный съ дьрзновеніе да казувамы: Господь ми е помощникъ, и нѣма да ся убоѭ какво ще ми стори человѣкъ.

7. Поменувайте наставницы-тѣ ваши, които сѫ ви говорили слово-то Божіе; и като имате прѣдъ очи сетнинѫ-тѫ на тѣхнѫ-тѫ обходѫ, подражавайте вѣрѫ-тѫ имъ.

8. Іисусъ Христосъ е истый-тъ вчера и днесь, и во вѣкы.

9. Не ся увличайте слѣдъ разны и странны ученія; защото *е* добро съ благодать да ся укрѣпява сьрдце-то, а не съ ястія, въ които тѣзи що сѫ ходили не сѫ ся ползували.

10. Имамы олтарь, отъ който нѣматъ власть да ядѫтъ служители-тѣ на скиніѭ-тѫ.

11. Защото на животны-тѣ, на които кръвь-тѫ първосвященикъ-тъ вноси въ святилище-то за грѣхове-тѣ, тѣхны-тѣ тѣлеса изгоряватъ ся вънъ отъ станъ-тъ.

в҃і. Тѣмже І҃исъ, да ѡ҆стѝтъ людѝ своеѥ кровїю, внѣ̀ вратъ пострадáти и҆звóлилъ.

г҃і. Тѣмже оу҆бо да и҆сходимъ къ немꙋ̀ внѣ̀ стáна, поношéнїе є҆гѡ̀ носáще:

д҃і. Не и҆мамы бо здѣ̀ пребывáющагѡ грáда, но грядꙋ̀щагѡ взыскꙋ̀емъ.

є҃і. Тѣмъ оу҆бо принóсимъ жéртвꙋ хвалéнїа вы́нꙋ Бг҃ꙋ, си́рѣчь плóдъ оу҆стéнъ и҆сповѣ̀дающихсѧ и҆́мени є҆гѡ̀.

ѕ҃і. Бл҃готворéнїа же и҆ ѡ҆бщéнїа не забывáйте: таковы́ми бо жéртвами бл҃годѣ́ждáетсѧ Бг҃ъ.

з҃і. Повинꙋ́йтесѧ настáвникѡмъ вáшымъ и҆ покарáйтесѧ: тїи бо бдáтъ ѡ҆ дꙋшáхъ вáшихъ, ꙗ҆́кѡ слóво воздáти хотáще: да съ рáдостїю сїѐ творáтъ, а҆ не воздыхáюще: нѣ́сть бо полѣ́зно вáмъ сїѐ.

и҃і. Молѝтесѧ ѡ҆ нáсъ: оу҆повáемъ бо, ꙗ҆́кѡ добрꙋ̀ сóвѣсть и҆́мамы, во всѣ́хъ дóбрѣ хотáще жи́ти.

ѳ҃і. Ли́шше же молю̀, сїѐ твори́те, да вскóрѣ оу҆стрóюсѧ вáмъ.

к҃. Бг҃ъ же ми́ра, возведы́й и҆з̾ мéртвыхъ пáстырѧ ѻ҆вцáмъ вели́каго, кровїю завѣ́та вѣ́чнагѡ, Гдⷭ҇а нáшего І҃иса Хрⷭ҇та̀,

к҃а. Да соверши́тъ вы̀ во всáкомъ дѣ́лѣ блáзѣ, сотвори́ти вóлю є҆гѡ̀, творѧ̀ въ вáсъ бл҃годѣ́ѕное пред̾ ни́мъ, І҃исъ Хрⷭ҇тóмъ: є҆мꙋ̀же слáва во вѣ́ки вѣ́кѡвъ. а҆ми́нь.

к҃в. Молю̀ же вы̀, брáтїе, прїими́те слóво оу҆тѣшéнїа: ѝбо вмáлѣ написáвъ послáхъ вáмъ.

к҃г. Знáйте брáта нáшего ѿпꙋщéна Тїмоѳéа, съ ни́мже, а҆́ще скорѣ́е прїи́детъ, оу҆зрю̀ вáсъ.

к҃д. Цѣлꙋ́йте вса̀ настáвники вáша, и҆ вса̀ ст҃ыѧ: цѣлꙋ́ютъ вы̀, и҆́же ѿ Італїи сꙋ́щїи.

к҃е. Бл҃годáть со всѣ́ми вáми. а҆ми́нь.

12. Заради това и Іисусъ, за да освяти народъ-тъ чрѣзъ собственнѫ-тѫ си кръвь, вънъ отъ врата-та *градскы* пострада.

13. И тъй да излѣзувамы *и ный* къмъ него вънъ отъ станъ-тъ, и да носимъ негово-то поруганіе.

14. Защото нѣмамы тука постоянъ градъ, но бѫдѫщій-тъ търсимъ.

15. Зато чрѣзъ него да приносимъ Богу непрѣстанно жьртвѫ на хваленіе, сирѣчь, плодъ отъ устны които исповѣдуватъ негово-то име.

16. А благодѣяніе-то и спомоществованіе-то недѣйте забравя; защото таквызи жьртвы сѫ благоугодны Богу.

17. Бѫдѣте послушни и покорявайте ся на ваши-тѣ наставницы; защото тѣ бодръствуватъ за ваши-тѣ душы, както що иматъ да даджтъ отвѣтъ; за да правятъ това *бодрьствованіе* съ радость, а не съ въздышаніе; защото това не е полезно за васъ.

18. Молѣте ся за насъ; защото смы увѣрени че имамы добрѫ совѣсть, и ищемъ да ся обхождамы во всичко добрѣ.

19. А повече ви ся молѭ да правите това, за да ся върнѫ по скоро при васъ.

20. А Богъ на миръ-тъ, който чрѣзъ кръвь-тѫ на вѣчный-тъ завѣтъ е въздигнѫлъ отъ мьртвы-тѣ великаго Пастыря на овцы-тѣ, Господа нашего Іисуса,

21. Дано да вы направи съвьршенны въ всяко добро дѣло, за да правите неговѫ-тѫ волѭ, като дѣйствува въ васъ *това* което е благоугодно прѣдъ него, чрѣзъ Іисуса Христа, комуто да бѫде слава во вѣкы вѣковъ. Аминь.

22. И молѭ ви ся, братіе, да ви не бѫде тежко слово-то на увѣщаніе-то; защото на кѫсо ви писахъ.

23. Знайте че *нашій-тъ* братъ Тимоѳей е пуснѫтъ, съ когото, ако дойде скоро, ще вы видѭ.

24. Поздравѣте всичкы-тѣ ваши наставницы, и всичкы-тѣ святыи.

25. Поздравяватъ вы които сѫ отъ Италіѭ. Благодать да бѫде съсъ всичкы васъ. Аминь.

Ѧ҆ПОКѦ҆ЛЎѰЇСЪ

СТѦГѡ І҆ѡѦ҆ННЯ ѲЕѠЛѻ́ГѦ.

ГЛАВѢ̀ А҃.

А҃. Ѧ҆покалѹ́ѱїсъ І҆и҃са Хр҃та̀, є҆го́же дадѣ̀ є҆мꙋ̀ Бг҃ъ, показа́ти рабѡ́мъ свои̑мъ, и҆̀мже подобаетъ бы́ти вскорѣ̀: и҆ сказа̀, посла́въ чрезъ А҆гг҃ла своего̀, рабꙋ̀ своемꙋ̀ І҆ѡа́ннꙋ,

Б҃. И҆̀же свидѣ̀тельствова сло́во Бж҃іе и҆ свидѣ̀тельство І҆и҃съ Хр҃то́во, и҆ є҆ли̑ка ви́дѣ.

Г҃. Бл҃же́нъ чты́й, и҆ слы́шащїй словеса̀ проро́чествїа, и҆ соблюда́ющїи пи̑санаѧ въ не́мъ: вре́мѧ бо бли́зъ.

Д҃. І҆ѡа́ннъ седми́мъ це́рквамъ, ꙗ҆̀же сꙋ́ть во А҆сі́и: бл҃года́ть ва́мъ и҆ ми́ръ ѿ сꙋщагѡ, и҆ и҆̀же бѣ̀, и҆ гра́дꙋщагѡ: и҆ ѿ седмѝ дꙋхѡ́въ, и҆̀же пред̾ престо́ломъ є҆гѡ̀ сꙋ́ть:

Є҃. И҆ ѿ І҆и҃са Хр҃та̀, и҆̀же є҆́сть свидѣ̀тель вѣ́рный, пе́рвенецъ и҆з̾ ме́ртвыхъ, и҆ кнѧ́зь цр҃е́й земны́хъ: лю́бащꙋ ны̀, и҆ ѡ҆мы́вшꙋ на́съ ѿ грѣ́хъ на́шихъ кро́вїю свое́ю,

Ѕ҃. И҆ сотвори́лъ є҆́сть на́съ цр҃и̑, и҆ і҆ере́и Бг҃ꙋ и҆ Ѻ҆ц҃ꙋ̀ своемꙋ̀, томꙋ̀ сла́ва и҆ держа́ва во вѣ́ки вѣкѡ́въ. а҆ми́нь.

З҃. Се̑ гра́детъ со ѻ҆́блаки, и҆ ѹ҆́зритъ є҆го̀ вса́ко ѻ҆́ко, и҆ и҆̀же є҆го̀ прободо́ша, и҆ пла́чь сотвора́тъ ѡ҆ не́мъ вса̑ колѣ́на земна́ѧ. є҆й а҆ми́нь.

И҃. А҆́зъ є҆́смь А҆лфа и҆ Ѡ҆ме́га, нача́токъ и҆ коне́цъ, глаго́летъ Гдь, сы́й, и҆ и҆̀же бѣ̀, и҆ гра́дый, Вседержи́тель.

А҃. А҆́зъ І҆ѡа́ннъ, и҆̀же и҆ бра́тъ ва́шъ и҆ ѻ҆́бщникъ въ печа́ли

ОТКРОВЕНІЕ-ТО

НА СВЯТАГО ІОАННА БОГОСЛОВА.

ГЛАВА 1.

1. Откровеніе Іисусъ Христово, което му даде Богъ, да покаже на рабы-тѣ си онова, което има скоро да бѫде; и *той* проводи и *го* яви чрѣзъ ангела си, на свой-тъ рабъ Іоанна,

2. Който свидѣтелствува слово-то Божіе, и свидѣтелство Іисусъ Христово, и колкото е видѣлъ.

3. Блаженъ който прочита, и които слушатъ думы-тѣ на това пророчество, и пазятъ което е писано въ него; защото врѣме-то е близо.

4. Іоаннъ на седмь-тѣ церквы които сѫ въ Азіѭ; Благодать вамъ и миръ отъ оногози който е, и който е былъ, и който иде, и отъ седмь-тѣ духове които сѫ прѣдъ неговъ-тъ прѣстолъ,

5. И отъ Іисуса Христа, *който* е вѣрный-тъ свидѣтель, първородный-тъ отъ мьртвы-тѣ, и началникъ-тъ надъ царіе-тѣ на земѭ-тѫ. На тогози който е възлюбилъ насъ, и омылъ ны е отъ грѣхове-тѣ ни съ кръвь-тѫ си,

6. И който е направилъ насъ царіе и священницы Богу и Отцу своему, на него да бѫде слава и дьржава во вѣкы вѣковъ. Аминь.

7. Ето, иде съ облацы-тѣ и ще го види всяко око, и онѣзи които го прободохѫ; и ще възрыдаѭтъ за него всичкы-тѣ племена земны. Ей, Аминь.

8. Азъ сьмь Алфа и Омега, начало и конецъ, казува Господь, който е, и който е былъ, и който иде, Вседьржитель.

9. Азъ Іоаннъ, който сьмь и братъ вашъ, и соучастникъ въ

и҆ во ца́рствіи и҆ въ терпѣ́ніи і҆и҃съ Хр҃то́вѣ, бы́хъ во ѻ҆стро́вѣ, нарица́емомъ Па́тмосъ, за сло́во Бж҃іе и҆ за свидѣ́тельство і҆и҃съ Хр҃то́во.

г҃. Бы́хъ въ дх҃ѣ въ де́нь недѣ́лный: и҆ слы́шахъ за собо́ю гла́съ ве́лій ꙗ҆́кѡ трꙋбы̀ глаго́лющїа: а҆́зъ є҆́смь А҆́лфа и҆ ѡ҆ме́га, пе́рвый и҆ послѣ́дній:

а҃і. И҆, ꙗ҆́же ви́диши, напишѝ въ кни́гꙋ, и҆ послѝ цр҃квамъ, ꙗ҆́же сꙋ́ть во А҆́сіи: во є҆фе́съ, и҆ въ Смꙋ́рнꙋ, въ Перга́мъ, и҆ въ Ѳѵаті́ръ, и҆ въ Сарді́съ, и҆ въ Фі҃ладелфі́ю, и҆ въ Лаодікі́ю.

в҃і. И҆ ѡ҆брати́хсѧ ви́дѣти гла́съ, и҆́же глаго́лаше со мно́ю: и҆ ѡ҆брати́всѧ ви́дѣхъ се́дмь свѣти́лникъ златы́хъ,

г҃і. И҆ посредѣ́ седмѝ свѣти́лникѡвъ подо́бна сн҃ꙋ человѣ́чꙋ, ѡ҆блече́на въ поди́ръ, и҆ препоѧ́сана при сосцѣ̀ по́ѧсомъ златы́мъ:

д҃і. Глава́ же є҆гѡ̀ и҆ вла́си, бѣлы̑ а҆́ки ꙗ҆ри́на бѣ́лаѧ, ꙗ҆́коже снѣ́гъ: и҆ ѻ҆́чи є҆гѡ̀ ꙗ҆́кѡ пла́мень ѻ҆гне́нъ:

е҃і. И҆ но́зѣ є҆гѡ̀ подо́бни халколїва́нꙋ, ꙗ҆́коже въ пещѝ разжже́нны: и҆ гла́съ є҆гѡ̀ ꙗ҆́кѡ гла́съ вѡ́дъ мнѡ́гъ:

ѕ҃і. И҆ держа̀ въ рꙋцѣ̀ свое́й десн҃ѣ́й се́дмь звѣ́здъ: и҆ и҆з ѹ҆́стъ є҆гѡ̀ ме́чь ѻ҆́боюдꙋ ѻ҆́стръ и҆зѡстре́нъ и҆сходѧ́й: и҆ лицѐ є҆гѡ̀ ꙗ҆́коже со́лнце сїѧ́етъ въ си́лѣ свое́й.

з҃і. И҆ є҆гда̀ ви́дѣхъ є҆гѡ̀, падо́хъ къ нога́ма є҆гѡ̀ ꙗ҆́кѡ ме́ртвъ, и҆ положѝ десни́цꙋ свою̀ на мнѣ̀, глаго́ла мѝ: не бо́йсѧ: а҆́зъ є҆́смь пе́рвый и҆ послѣ́дній,

и҃і. И҆ живы́й, и҆ бы́хъ ме́ртвъ, и҆ сѐ жи́въ є҆́смь во вѣ́ки вѣкѡ́въ, а҆ми́нь: и҆ и҆́мамъ ключѝ а҆́да и҆ сме́рти.

ѳ҃і. Напишѝ ᲂу҆́бо, ꙗ҆́же ви́дѣлъ є҆сѝ, и҆ ꙗ҆́же сꙋ́ть, и҆ и҆́мже подоба́етъ бы́ти по се́мъ.

к҃. Та́инство седмѝ звѣ́здъ, ꙗ҆́же ви́дѣлъ є҆сѝ на десни́цѣ моє́й, и҆ се́дмь свѣти́лникъ златы́хъ: се́дмь звѣ́здъ, а҆́гг҃ли седмѝ цр҃кве́й сꙋ́ть: и҆ се́дмь свѣти́лникѡвъ, ꙗ҆́же ви́дѣлъ є҆сѝ, се́дмь цр҃кве́й сꙋ́ть.

скърби-тѣ и въ царство-то и въ търпѣніе-то Іисусъ Христово, бѣхъ на островъ-тъ нарицаемый Патмосъ, за слово-то Божіе, и за свидѣтелство-то Іисусъ Христово.

10. Въ недѣленъ день быдохъ *въ изстѫпленіе* Духомъ; и чухъ задъ себе си гласъ голѣмъ, като отъ трѫбѫ,

11. Който говоряше: Азъ сьмь Алфа и Омега, пьрвый и послѣдній; и, каквото виждашь, напиши въ книгѫ, и проводи на *седмь*-тѣ церквы които сѫ въ Азіѭ, въ Ефесъ, и въ Смирнѫ, и въ Пергамъ, и въ Ѳіатиръ, и въ Сардисъ, и въ Филаделфіѭ, и въ Лаодикіѭ.

12. И обърнѫхъ ся да видѭ гласъ-тъ който ми проговори, и въ обращаніе-то си видѣхъ седмь свѣтилника златны;

13. И въ срѣдъ седмь-тѣ свѣтилника *видѣхъ едного* подобенъ Сыну человѣческому, облѣченъ въ дългѫ дрехѫ, и прѣпасанъ до грѫды-тѣ съсъ златъ поясъ;

14. А глава-та и косми-тѣ му *бѣхѫ* бѣли като бѣла вълна, като снѣгъ, и очи-тѣ му като пламькъ огненъ;

15. И нозѣ-тѣ му подобны халколивану, както въ пещь нажьжены; и гласъ-тъ му като гласъ на много воды;

16. И имаше въ десн̑ѫ-тѫ си рѫкѫ седмь звѣзды, и изъ уста-та му излѣзуваше мечь остръ и отъ двѣ-тѣ страны; и лице-то му *свѣтѣше* както свѣти слънце-то въ силѫ-тѫ си.

17. И когато го видѣхъ, паднѫхъ при нозѣ-тѣ му като мьртъвъ; и тури десн̑ѫ-тѫ си рѫкѫ на мене, и казуваше ми: Не бой ся; азъ сьмь пьрвый и послѣдній,

18. И живущій, и мьртъвъ бѣхъ; и ето живъ сьмь во вѣкы вѣковъ; Аминь; и имамъ ключеве-тѣ на ада и на смьрть-тѫ.

19. Напиши това що си видѣлъ, и което е, и което има да бѫде слѣдъ това;

20. Тайнѫ-тѫ па седмь-тѣ звѣзды които видѣ въ десницѫ-тѫ ми, и седмь-тѣ златны свѣтилницы. Седмь-тѣ звѣзды сѫ ангели-тѣ на седмь-тѣ церквы; и седмь-тѣ свѣтилници, които си видѣлъ, седмь-тѣ церквы сѫ.

Глава в҃.

а҃. Аг҃гл ефесскїа цр҃кве напишѝ: такѡ глаголетъ держай седмь звѣздъ въ десницѣ своей, ходай посредѣ седмѝ свѣтилникѡвъ златыхъ:

в҃. Вѣмъ твоа дѣла, и трꙋдъ твой и терпѣнїе твоѐ, и ꙗкѡ не можеши носити злыхъ, и искꙋсилъ ѥсѝ глаголющыяся быти апостолы, и не сꙋть, и ѡбрѣлъ ѥсѝ ихъ ложныхъ:

г҃. И понеслъ ѥсѝ, и терпѣнїе имаши, и за имѧ моѐ трꙋдилъся ѥсѝ, и не изнемоглъ ѥсѝ.

д҃. Но имамъ на тѧ, ꙗкѡ любовь твою первꙋю ѡставилъ ѥсѝ.

е҃. Помянѝ оубо, ѿкꙋдꙋ спалъ ѥсѝ, и покайся, и первая дѣла сотворѝ: аще же нѝ, градꙋ тебѣ скорѡ, и двигнꙋ свѣтилникъ твой ѿ мѣста своегѡ, аще не покаешися.

ѕ҃. Но сѐ имаши, ꙗкѡ ненавидиши дѣлъ Нїколаитскихъ, ихже и азъ ненавиждꙋ.

з҃. Имѣй оухо, да слышитъ, что̀ Дхъ глаголетъ цр҃квамъ: побѣждающемꙋ дамъ ꙗсти ѿ древа животнагѡ, ѥже ѥсть посредѣ раѧ Бжїа.

и҃. И аг҃гл цр҃кве Смѵрнскїа напишѝ, такѡ глаголетъ первый и послѣднїй, иже бысть мертвъ, и сѐ живъ ѥсть:

а҃. Вѣмъ твоа дѣла, и скорбь и нищетꙋ, но богатъ ѥсѝ: и хꙋлы̑ глаголющихся быти Іꙋдѣй, и не сꙋть, но сонмище сатанинѝ.

г҃. Не бойся ничесоже, ꙗже имаши пострадати. сѐ имать діаволъ всаждати ѿ васъ въ темницы, да искꙋситеся: и имѣти бꙋдете скорбь до десятѝ днїй. бꙋди вѣренъ даже до смерти и дамъ тѝ вѣнецъ живота̀.

а҃і. Имѣй оухо слышати, да слышитъ, что̀ Дхъ глаголетъ цр҃квамъ: побѣждаай, не имать вредитися ѿ смерти вторыѧ.

ГЛАВА 2.

1. На ангелъ-тъ на Ефесскѫ-тѫ церквѫ пиши: Така казува
който дьржи седмь-тѣ звѣзды въ десницѫ-тѫ си, *и* който ходи по
срѣдъ седмь-тѣ златны свѣтилницы:
2. Знаѭ твои-тѣ дѣла, и трудъ-тъ ти, и търпѣніе-то ти, и че не
можешь да търпишь злы-тѣ, и опыталъ си тѣзи, които наричатъ
себе си апостолы, и не сѫ, и намѣрилъ си гы лъжцы;
3. И търпѣлъ си, и имашь търпѣніе, и за мое-то име си ся тру-
дилъ, и не си ся уморилъ.
4. Но имамъ *нѣщо* противъ тебе, защото си оставилъ първѫ-тѫ
си любовь.
5. И тъй, помни отъ кѫдѣ си испаднѫлъ, и покай ся, и стори
първы-тѣ дѣла; ако ли не, ще дойдѫ при тебе скоро, и ще дигнѫ
свѣтилникъ-тъ ти отъ мѣсто-то му, ако ся не покаешь.
6. Но имашь това, че ненавиждашь дѣла-та на Николаиты-тѣ,
които ненавиждамъ и азъ.
7. Който има ухо, нека слуша що казува Духъ-тъ къмъ цер-
квы-тѣ: На тогози който побѣди, ще му дамъ да яде отъ дърво-то
на живота, което е въ срѣдъ рай Божій.
8. И на ангелъ-тъ на Смирнскѫ-тѫ церквѫ пиши: Така казува
първый-тъ и послѣдній-тъ, който бы мьртъвъ и оживѣ;
9. Знаѭ твои-тѣ дѣла и скърбь-тѫ, и сиромашіѭ-тѫ, (но бо-
гатъ си,) и хулы-тѣ на тѣзи които казуватъ себе си че сѫ Іудеи,
и не сѫ, но сѫ съборище сатанинско.
10. Не бой ся нищо отъ онова което има да пострадашь; ето
діаволъ-тъ има да тури *нѣкои* отъ васъ въ тьмницѫ, за да бѫдете
искушени; и ще имате скърбь до десеть дни. Бѫди вѣренъ до
смьрть, и ще ти дамъ вѣнецъ на животъ.
11. Който има ухо, нека слуша що казува Духъ-тъ къмъ цер-
квы-тѣ: Който побѣждава нѣма да ся поврѣди отъ вторѫ-тѫ
смьрть.

в҃і. И҆ а҆гг҃лъ Пергамскїа цр҃кве напишѝ: такѡ глаголетъ и҆мѣй мечь ѻ҆боюдꙋ и҆зѡстренъ:

г҃і. Вѣмъ дѣла твоа҃, и҆ гдѣ живеши, и҆дѣже престолъ сатанинъ, и҆ держиши и҆ма моѐ, и҆ не ѿвергласѧ є҆сѝ вѣры моеѧ̀ и҆ въ моѧ̀ днѝ, въ нѧже А҆нтѵпасъ свидѣтель мой вѣрный, и҆же ѹ҆бїенъ бысть въ васъ, и҆дѣже живетъ сатанѧ̀.

д҃і. Но и҆мамъ на тѧ̀ малѡ, ꙗ҆кѡ и҆маши тѝ держащихъ ѹ҆ченїе Валаамово, и҆же ѹ҆чаше Валака положити соблазнъ предъ сынмѝ І҆и҃левыми, ꙗ҆сти жертвы І҆дѡлскїа и҆ любы творити.

е҃і. Такѡ и҆маши и҆ ты̀ держащыѧ ѹ҆ченїе Нїколаитско, є҆гоже ненавиждꙋ.

ѕ҃і. Покаисѧ: а҆ще ли нѝ, прїидꙋ тебѣ скорѡ, и҆ брань сотворю̀ съ ними мечемъ ѹ҆стъ моихъ.

з҃і. И҆мѣй ѹ҆хо слышати, да слышитъ, что̀ Дх҃ъ глаголетъ цр҃квамъ: побѣждающемꙋ дамъ ꙗ҆сти ѿ манны сокровенныѧ, и҆ дамъ є҆мꙋ камень бѣлъ, и҆ на камени и҆ма ново написано, є҆гѡ́же никтоже вѣсть, токмѡ прїемлай.

и҃і. И҆ а҆гг҃лъ Ѳѵатїрскїа цр҃кве напишѝ: такѡ глаголетъ Сн҃ъ Бж҃їй, и҆мѣй ѻ҆чи свои̇ ꙗ҆кѡ пламень ѻ҆гненъ, и҆ нозѣ є҆гѡ̀ подобни халколїванꙋ:

ѳ҃і. Вѣмъ твоа҃ дѣла̀ и҆ любовь, и҆ слꙋжбꙋ и҆ вѣрꙋ и҆ терпѣнїе твоѐ, и҆ дѣла̀ твоа҃, и҆ послѣднаѧ бѡ́лша первыхъ.

к҃. Но и҆мамъ на тѧ̀ малѡ, ꙗ҆кѡ ѿставлѧеши женѣ І҆езавели глаголющей себѐ быти пророчицꙋ, ѹ҆чити и҆ льстити моѧ̀ рабы̀, любодѣйствовати, и҆ снѣсти жертвꙋ І҆дѡлскꙋю.

ка҃. И҆ дахъ є҆й времѧ, да покаетсѧ ѿ любодѣйства своегѡ̀, и҆ не покаѧсѧ.

кв҃. Сѐ а҆зъ полагаю ю҆ на ѻ҆дрѣ, и҆ любодѣющыѧ съ нею въ скорбь велїю, а҆ще не покаютсѧ ѿ дѣлъ своихъ,

кг҃. И҆ чѧда и҆хъ ѹ҆мрꙋтъ смертїю: и҆ ѹ҆разꙋмѣютъ всѧ̀ цр҃кви, ꙗ҆кѡ а҆зъ є҆смь и҆спытаѧй сердца̀ и҆ ѹ҆трѡ́бы: и҆ дамъ вамъ комꙋждо по дѣлѡ́мъ вашымъ.

12. И на ангелъ-тъ на Пергамскѫ-тѫ церквѫ пиши: Така казува тойзи който има острый-тъ и отъ двѣ-тѣ страны мечь:

13. Знаіѭ твои-тѣ дѣла, и дѣ живѣешь, дѣто е прѣстолъ-тъ сатанинскый, и дьржишь име-то ми, и не си ся отреклъ отъ вѣрѫ-тѫ ми, и въ дни-тѣ въ които бѣ Антипа вѣрный-тъ мой свидѣтель, когото убихѫ между васъ, дѣто живѣе Сатана.

14. Но имамъ малко противъ тебе, защото имашь *нѣкои* тамо които дьржатъ ученіе-то на Валаама, който учаше Валака да постави соблазнь прѣдъ сынове-тѣ Израилевы, да яджтъ идоложьртвенно и да блудствуватъ.

15. Така имашь и ты *нѣкои* които дьржатъ ученіе-то на Николаиты-тѣ, което ненавиждамъ.

16. Покай ся; ако ли не, ще дойдѫ при тебе скоро, и ще направіѭ съ тѣхъ бой съ мечь-тъ на уста-та си.

17. Който има ухо, нека слуша що казува Духъ-тъ къмъ церквы-тѣ: На тогози който побѣди ще му дамъ да яде отъ скрытѫ-тѫ маннѫ, и ще му дамъ бѣло камыче, и на камыче-то име ново написано, което не познава никой освѣнь който *го* зема.

18. И на ангелъ-тъ на Ѳіатирскѫ-тѫ церквѫ пиши: Така казува Сынъ-тъ Божій, който има очи-тѣ си както пламькъ огненный, и нозѣ-тѣ му сѫ подобны на халколиванъ.

19. Знаіѭ твои-тѣ дѣла, и любовь-тѫ, и служеніе-то, и вѣрѫ-тѫ, и търпѣніе-то ти, и *за* дѣла-та ти, *че* послѣдни-тѣ *сѫ* помного отъ първы-тѣ.

20. Но имамъ малко противъ тебе, защото оставяшь женѫ-тѫ Іезавель, която казува себе си пророчица, да учи и да прѣлъгва мои-тѣ рабы да блудствуватъ и да яджтъ идоложьртвенно.

21. И дадохъ ѝ врѣме да ся покае отъ блудство-то си, и не ся покая.

22. Ето азъ іѭ турямъ на одръ, и които прѣлюбодѣйствуватъ съ неіѭ въ голѣмѫ скърбь, ако ся не покаіѭтъ отъ дѣла-та си.

23. И чада-та ѝ ще убііѭ съсъ смьрть. И ще познаіѭтъ всичкы-тѣ церквы, че сьмь азъ който испытувамъ вѫтрѣшности и сърдца; и ще ви дамъ всякому споредъ дѣла-та му.

к҃д. Вамъ же глаголю и҆ прочымъ сꙋщымъ въ Ѳѵатірѣ, и҆же не и҆мꙋтъ ѹ҆ченїа сегѡ̀, и҆ и҆же не разꙋмѣютъ глꙋбинъ сатанинꙋхъ, ꙗ҆коже глаголютъ, не возложꙋ̀ на вы̀ таготы̀ и҆ны̀а:

к҃е. Токмѡ, є҆же и҆мате, держи́те, до́ндеже прїидꙋ̀.

к҃ѕ. И҆ побѣжда́ющемꙋ и҆ соблюда́ющемꙋ дѣла̀ моа̀ до конца̀, да́мъ є҆мꙋ̀ власть на ꙗ҆зы́цѣхъ,

к҃з. И҆ ѹ҆пасе́тъ а҆ жезло́мъ желѣ́знымъ, ꙗ҆кѡ сосꙋ́ды скꙋдѣ́ничи сокрꙋша́тсѧ, ꙗ҆коже и҆ а҆зъ прїа́хъ ѿ ѻ҆ца̀ моегѡ̀:

к҃и. И҆ да́мъ є҆мꙋ̀ звѣздꙋ̀ ѹ҆тренню́ю.

к҃ѳ. И҆мѣ́й ѹ҆хо слы́шати, да слы́шитъ, что̀ дх҃ъ глаго́летъ цр҃квамъ.

Глава̀ г҃.

а҃. И҆ а҆ггл҃ꙋ Сардїйскїа цр҃кве напишѝ: та́кѡ глаго́летъ и҆мѣ́й се́дмь дх҃ѡ́въ Бж҃їихъ и҆ се́дмь звѣ́здъ: вѣ́мъ твоа̀ дѣла̀, ꙗ҆кѡ и҆ма и҆маши ꙗ҆кѡ жи́въ, а҆ ме́ртвъ є҆сѝ.

в҃. Бꙋ́ди бдѧ̀, и҆ ѹ҆твержда́ѧ прѡ́чаѧ и҆мже ѹ҆мре́ти, не ѡ҆брѣто́хъ бо дѣлъ твои́хъ скончаны́хъ пред̾ Бг҃омъ твои́мъ.

г҃. Помина́й ѹ҆бо, ка́кѡ прїа́лъ є҆сѝ, и҆ слы́шалъ є҆сѝ, и҆ соблюда́й и҆ пока́йсѧ, а҆ще ѹ҆бо не бди́ши, прїидꙋ̀ на тѧ̀ ꙗ҆кѡ та́ть, и҆ не и҆маши почꙋ́ти, въ кі́й ча́съ прїидꙋ̀ на тѧ̀.

д҃. Но и҆маши ма́лѡ и҆ме́нъ и҆ въ Сардїи, и҆же не ѡ҆скверни́ша ри́зъ свои́хъ: и҆ ходи́ти и҆мꙋтъ со мно́ю въ бѣ́лыхъ, ꙗ҆кѡ досто́йни сꙋ́ть.

є҃. Побѣжда́й, то́й ѡ҆блече́тсѧ въ ри́зы бѣ́лыѧ: и҆ не и҆мамъ ѿмы́ти и҆мене є҆гѡ̀ ѿ кни́гъ живо́тныхъ, и҆ и҆сповѣ́мъ и҆ма є҆гѡ̀ пред̾ ѻ҆ца́мъ мои́мъ и҆ пред̾ а҆ггл҃ы є҆гѡ̀.

ѕ҃. И҆мѣ́й ѹ҆хо, да слы́шитъ, что̀ дх҃ъ глаго́летъ цр҃квамъ.

з҃. И҆ а҆ггл҃ꙋ Фїладелфїйскїа цр҃кве напишѝ: та́кѡ глаго́летъ ст҃ый и҆стинный, и҆мѣ́й ключь Дв҃довъ, ѿверза́й, и҆ никто́же затвори́тъ, затвора́й, и҆ никто́же ѿве́рзетъ:

24. А на васъ казувамъ и на другы-тѣ въ Ѳіатиръ, които нѣмать това ученіе, и които не сѫ познали (както е казано) длъбины-тѣ на Сатанѫ, нѣма да възложѫ на васъ другѫ теготѫ;

25. Но онова което имате, дьржте доклѣ дойдѫ.

26. И който побѣди, и който упази до край мои-тѣ дѣла, нему ще дамъ власть надъ язычницы-тѣ;

27. И ще *гы* управява съсъ жезлъ желѣзьнъ; ще ся строшатъ като сѫдове-тѣ грънчарскы; както и азъ пріяхъ отъ Отца си.

28. И ще му дамъ звѣздѫ-тѫ утреннѭ.

29. Който има ухо, нека слуша що казува Духъ-тъ къмъ церквы-тѣ.

ГЛАВА 3.

1. И на ангелъ-тъ на Сардійскѫ-тѫ церквѫ пиши: Така казува той който има седмь-тѣ духове Божіи, и седмь-тѣ звѣзды: Знаѭ твои-тѣ дѣла, че имашь име че си живъ, а мьртъвъ си.

2. Бѫди бодръ, и утвьрди останѫло-то което е готово да умре; защото не намѣрихъ дѣла-та ти съвьршенны прѣдъ Бога.

3. Помни прочее какъ си пріялъ и си чулъ, и пази, и покай ся. И тъй ако не бодрствувашь, ще дойдѫ врьхъ тебе като крадецъ, и нѣма да усѣтишь въ кой часъ ще дойдѫ врьхъ тебе.

4. *Но* имашь малко имена и въ Сардисъ, които не сѫ осквьрнилы дрехы-тѣ си; и ще ходятъ съ мене въ бѣлы *дрехы*, защото сѫ достойны.

5. Който побѣди, той ще ся облѣче въ бѣлы дрехы, и нѣма да изгладѭ име-то му отъ книгѫ-тѫ на живота, и ще исповѣдамъ негово-то име прѣдъ Отца си, и прѣдъ неговы-тѣ ангелы.

6. Който има ухо, нека слуша що казува Духъ-тъ къмъ церквы-тѣ.

7. И на ангелъ-тъ на Филаделфійскѫ-тѫ церквѫ пиши: Така казува святый-тъ, истинный-тъ, който има ключь-тъ Давидовъ; който отваря и никой не затваря; и затваря и никой не отваря:

и҃. Рѣмъ твоѧ дѣла: сѐ дахъ пред тобою двери ѿверсты, и никтоже можетъ затворити ихъ: ꙗкѡ малꙋ имаши силꙋ, и соблюлъ есѝ моѐ слово, и не ѿверглсѧ есѝ имене моегѡ̀.

ѳ҃. Сѐ даю ѿ сонмища сатанина глаголющыѧсѧ быти Іꙋдеи, и не сꙋть: но лгꙋтъ: сѐ сотворю ихъ, да пріидꙋтъ и поклонѧтсѧ пред ногама твоима, и оуразꙋмѣютъ, ꙗкѡ азъ возлюбихъ тѧ̀.

і҃. Ꙗкѡ соблюлъ есѝ слово терпѣніѧ моегѡ̀, и азъ тѧ̀ соблюдꙋ ѿ годины искꙋшенїѧ хотѧщїѧ пріити на всю вселеннꙋю искꙋсити живꙋщыѧ на земли.

ѳі. Сѐ градꙋ скорѡ: держи, еже имаши, да никтоже пріиметъ вѣнца твоегѡ̀.

в҃і. Побѣждающаго, сотворю̀ столпа̀ въ цр҃кви Бг҃а моегѡ̀, и болѣ не имать изыти ктомꙋ, и напишꙋ на немъ има Бг҃а моегѡ̀, и има града Бг҃а моегѡ̀, новагѡ Іерлима, сходѧщагѡ съ нб҃съ ѿ Бг҃а моегѡ̀, и има моѐ новое.

г҃і. Имѣй оухо, да слышитъ, что̀ Дх҃ъ глаголетъ цр҃квамъ.

д҃і. И ѧ҃гг҃лꙋ Лаодїкїйскїѧ цр҃кве напишѝ: такѡ глаголетъ Ами́нь, свидѣтель вѣрный и истинный, начатокъ созданїѧ Бж҃їѧ:

е҃і. Рѣмъ твоѧ дѣла, ꙗкѡ ни стꙋденъ есѝ ни теплъ: не да стꙋденъ бы былъ ни теплъ.

ѕ҃і. Такѡ ꙗкѡ ѡ҆бꙋморенъ есѝ, и ни теплъ ни стꙋденъ, изблевати тѧ̀ ѿ оустъ моихъ имамъ.

з҃і. Занѐ глаголеши, ꙗкѡ богатъ ѥсмь, и ѡ҆богатихсѧ, и ничтоже требꙋю, и не вѣси, ꙗкѡ ты̀ есѝ ѡ҆каненъ и бѣденъ, и нищъ и слѣпъ и нагъ:

и҃і. Совѣщаю тебѣ кꙋпити ѿ менѐ злато разжжено ѻ҆гнемъ, да ѡ҆богатишисѧ, и ѡ҆дѣѧнїе бѣло, да ѡ҆блечѣшисѧ, и да не ꙗвитсѧ срамота̀ наготы̀ твоеѧ̀: и коллꙋрїемъ помажи ѻ҆чи твои, да видиши.

8. Знаіѫ твои-тѣ дѣла; ето, поставихъ прѣдъ тебе врата отворены, и никой не може да гы затвори; защото имашь малко силѫ, и упазилъ си мое-то слово, и не си ся отреклъ отъ име-то ми.

9. Ето, ще направіѫ тѣзи които сѫ отъ съборище-то сатанинско, които казуватъ себе си че сѫ Іудеи, и не сѫ, но лъжѫтъ; ето ще гы направіѫ да дойдѫтъ и да ся поклонятъ прѣдъ нозѣ-тѣ ти, и да познаіѫтъ че азъ тя възлюбихъ.

10. Понеже си упазилъ слово-то на мое-то търпѣніе, и азъ ще упазіѫ тебе отъ врѣме-то на искушеніе-то което ще дойде надъ всичкѫ вселеннѫіѫ, да искуси онѣзи които живѣіѫтъ по земіѫ-тѫ.

11. Ето, идѫ скоро; дьржь това което имашь, да ти не земе никой вѣнецъ-тъ.

12. Който побѣди, ще го направіѫ стълпъ въ храмъ-тъ на Бога моего, и нѣма да излѣзе вече вънъ; и ще напишѫ на него име-то на Бога моего, и име-то на градъ-тъ на Бога моего, *сирѣчь* на новый-тъ Іерусалимъ, който слѣзува отъ небе-то отъ Бога моего; *ще напишѫ* и ново-то мое име.

13. Който има ухо, нека слуша що казува Духъ-тъ къмъ церквы-тѣ.

14. И на ангелъ-тъ на Лаодикыйскѫ-тѫ церквѫ пиши: Така казува Аминь, свидѣтель-тъ истинный и вѣрный, начало-то на Божіе-то създаніе.

15. Знаіѫ дѣла-та ти, че не си нито студенъ нито топлъ; дано да бѣше ты студенъ или топлъ;

16. Така понеже си хладъкъ, и нито студенъ нито топлъ, ще тя избьлвамъ изъ уста-та си.

17. Защото казувашь: Богатъ сьмь, и обогатихъ ся, и нѣмамъ нуждѫ отъ нищо, и не знаешь че ты си окаяненъ, и бѣденъ, и сиромахъ, и слѣпъ, и голъ.

18. Совѣтувамъ тя да купишь отъ мене злато прѣчистено прѣзъ огнь, за да ся обогатишь, и дрехы бѣлы, за да ся облѣчешь, и да ся не види срамота-та на твоіѫ-тѫ голотѫ, и помажи очи-тѣ си съ колурій, за да гледашь.

а҃і. Азъ, ꙗ҆хже а҃ще люблю̀, ѡ҆лича́ю и҆ наказꙋ́ю: ревнꙋ́й ᲂу҆бо и҆ пока́йсѧ.

к҃. Сѐ стою̀ при две́рехъ и҆ толкꙋ̀: а҃ще кто̀ ᲂу҆слы́шитъ гла́съ мо́й, и҆ ѿве́рзетъ две́ри, вни́дꙋ къ немꙋ̀, и҆ вечера́ю съ ни́мъ, и҆ то́й со мно́ю.

к҃д. Побѣжда́ющемꙋ да́мъ сѣ́сти со мно́ю на престо́лѣ моемъ, ꙗ҆́коже и҆ а҃зъ побѣди́хъ, и҆ сѣдо́хъ со ѻ҆ц҃е́мъ мои́мъ на престо́лѣ є҆гѡ̀.

к҃в. И҆мѣ́й ᲂу҆́хо, да слы́шитъ, что̀ дх҃ъ глаго́летъ цр҃ква́мъ.

Глава̀ д҃.

а҃. По си́хъ ви́дѣхъ, и҆ сѐ две́ри ѿве́рсты на нб҃сѝ, и҆ гла́съ пе́рвый, є҆го́же слы́шахъ ꙗ҆́кѡ трꙋбѣ̀ глаго́лющъ со мно́ю, глаго́лѧ: взы́ди сѣ́мѡ, и҆ покажꙋ̀ ти, є҆мꙋ́же подобаетъ бы́ти по си́хъ.

в҃. И҆ а҃бїе бы́хъ въ дх҃ѣ: и҆ сѐ престо́лъ стоѧ́ше на нб҃сѝ: и҆ на престо́лѣ сѣдѧ́щъ:

г҃. И҆ сѣдѧ́й бѣ̀ подо́бенъ видѣ́нїемъ ка́мени ꙗ҆спі́сꙋ и҆ сардѝнови: и҆ бѣ̀ дꙋга̀ ѻ҆́крестъ престо́ла подо́бна видѣ́нїемъ смара́гдови.

д҃. И҆ ѻ҆́крестъ престо́ла престо́ли два́десѧть и҆ четы́ри: и҆ на престо́лѣхъ ви́дѣхъ два́десѧть и҆ четы́ри ста́рцы сѣдѧ́щыѧ, ѡ҆блечє́ны въ бѣ́лыѧ ри́зы, и҆ и҆мѣ́хꙋ вѣ́нцы зла́ты на глава́хъ свои́хъ.

є҃. И҆ ѿ престо́ла и҆сходѧ́хꙋ мѡлнїѧ̀ и҆ гро́ми и҆ гла́сы: и҆ се́дмь свѣ́щникѡвъ ѻ҆́гненныхъ горѧ́щихъ пред̾ престо́ломъ, ꙗ҆̀же сꙋ́ть се́дмь дх҃ѡ́въ бж҃їихъ:

ѕ҃. И҆ пред̾ престо́ломъ мо́ре стклѧ́но, подо́бно кры́сталлꙋ. и҆ посредѣ̀ престо́ла и҆ ѻ҆́крестъ престо́ла четы́ре живѡ́тна и҆спо́лнєна ѻ҆́чесъ спреди̇̀ и҆ созади̇̀.

з҃. И҆ живо́тно пе́рвое подо́бно львꙋ̀, и҆ второ́е живо́тно

19. Азъ които любѭ, изобличавамъ и наказувамъ *гы;* за това бѫди ревнитель и покай ся.

20. Ето, стоѭ на врата-та и хлопамъ; ако чуе нѣкой гласъ-тъ ми, и отвори врата-та, ще влѣзѫ при него, и ще вечерямъ съ него, и той съ мене.

21. Който побѣди, ще му дамъ да сѣдне съ мене на прѣстолъ-тъ ми, както и азъ побѣдихъ, и сѣднѫхъ съ Отца си на неговъ-тъ прѣстолъ.

22. Който има ухо, нека слуша що казува Духъ-тъ къмъ церквы-тѣ.

ГЛАВА 4.

1. Слѣдъ това видѣхъ, и ето врата отворены на небе-то; и пьрвый-тъ гласъ, що чухъ, *бѣше* като *гласъ* отъ тржбѫ която ми говоряше, и казуваше: Възлѣзь тука, и ще ти покажѫ което трѣбува да стане слѣдъ това.

2. И той часъ быдохъ *въ изстѫпленіе* Духомъ, и ето бѣше поставенъ прѣстолъ на небе-то, и на прѣстолъ-тъ *имаше нѣкой* сѣднѫлъ;

3. И сѣднѫлый-тъ бѣ подобенъ на іасписъ и сардійскый камькъ; *имаше* около прѣстолъ-тъ и дѫга на гледъ подобна на смарагдъ.

4. И около прѣстолъ-тъ *имаше* двадесеть и четыри прѣстола, и на прѣстолы-тѣ видѣхъ че сѣдяхѫ двадесеть-тѣ и четыри старци, облѣчени въ бѣлы дрехы, и имахѫ на главы-тѣ си вѣнцы златны.

5. И отъ прѣстола исхождахѫ свѣткавицы и грьмежи и гласове. *Имаше* и седмь свѣтила огненны, които горѣхѫ прѣдъ прѣстолъ-тъ, които сѫ седмь-тѣ духове Божіи.

6. И прѣдъ прѣстолъ-тъ *имаше* море стьклено, подобно на кристалъ; и въ срѣдъ прѣстолъ-тъ и около прѣстолъ-тъ четыри животны, пълны съ очи и отъ прѣдъ и отъ задъ.

7. И пьрво-то животно *бѣ* подобно на львъ, и второ-то животно

подобно телцꙋ, и҆ тре́тїе живо́тно и҆мꙋ́щее лицѐ ꙗ҆́кѡ человѣ́къ, и҆ четве́ртое живо́тно подо́бно ѻ҆рлꙋ̀ лета́щꙋ.

и҃. И҆ живѡ́тна четы́ре є҆ди́но ко́ждо и҆́хъ и҆мѣ́хꙋ по ше́сть крилъ ѻ҆́крестъ, и҆ внꙋтрьꙋ́дꙋ и҆спо́лнєна ѻ҆́чесъ, и҆ покоѧ̀ не и҆́мꙋтъ де́нь и҆ но́щь, глаго́люще: ст҃ъ, ст҃ъ, ст҃ъ Гдⷭ҇ь Бг҃ъ вседержи́тель, и҆́же бѣ̀ и҆ сы́й и҆ гряды́й.

а҃. И҆ є҆гда̀ да́ша живѡ́тнаѧ сла́вꙋ и҆ че́сть и҆ бл҃годаре́нїе сѣдѧ́щемꙋ на престо́лѣ, живꙋ́щемꙋ во вѣ́ки вѣкѡ́въ,

в҃. Падо́ша два́десѧть и҆ четы́ре ста́рцы пред̾ сѣдѧ́щимъ на престо́лѣ, и҆ поклони́шасѧ живꙋ́щемꙋ во вѣ́ки вѣкѡ́въ, и҆ положи́ша вѣ́нцы̀ своѧ̀ пред̾ престо́ломъ, глаго́люще:

г҃. Досто́инъ є҆сѝ Гдⷭ҇и прїѧ́ти сла́вꙋ и҆ че́сть и҆ си́лꙋ: ꙗ҆́кѡ ты̀ є҆сѝ созда́лъ всѧ́ческаѧ, и҆ во́лею твое́ю сꙋ́ть и҆ сотворе́ни.

Глава̀ ѕ҃.

а҃. И҆ ви́дѣхъ въ десни́цѣ сѣдѧ́щагѡ на престо́лѣ кни́гꙋ напи́санꙋ внꙋтрьꙋ́дꙋ и҆ внѣ́ꙋдꙋ запечѧ́танꙋ седмїю̀ печа́тїю.

в҃. И҆ ви́дѣхъ А҆гг҃ла крѣ́пка проповѣ́дающа гла́сомъ вели́кимъ: кто́ є҆́сть досто́инъ разгнꙋ́ти кни́гꙋ и҆ разрѣши́ти печа́ти є҆ѧ̀;

г҃. И҆ никто́же можа́ше ни на нб҃сѝ, ни на землѝ, нижѐ подъ землє́ю, разгнꙋ́ти кни́гꙋ, нижѐ зрѣ́ти ю҆̀.

д҃. И҆ а҆́зъ пла́кахсѧ мно́гѡ, ꙗ҆́кѡ ниеди́нъ ѡ҆брѣ́тесѧ досто́инъ разгнꙋ́ти и҆ прочестѝ кни́гꙋ, нижѐ зрѣ́ти ю҆̀.

є҃. И҆ є҆ди́нъ ѿ ста́рецъ глаго́ла мѝ: не пла́чисѧ: сѐ побѣди́лъ є҆́сть ле́въ, и҆́же сы́й ѿ колѣ́на І҆ꙋ́дова ко́рень Дв҃довъ, разгнꙋ́ти кни́гꙋ и҆ разрѣши́ти се́дмь печа́тей є҆ѧ̀.

ѕ҃. И҆ ви́дѣхъ, и҆ сѐ посредѣ̀ престо́ла, и҆ четы́рехъ живо́тныхъ, и҆ посредѣ̀ ста́рецъ, А҆́гнецъ стоѧ́щъ ꙗ҆́кѡ заколе́нъ, и҆мꙋ́щь рогѡ́въ се́дмь и҆ ѻ҆́чесъ се́дмь, є҆́же є҆́сть се́дмь дх҃ѡ́въ Бж҃їихъ посланыхъ во всю̀ зе́млю.

подобно на телецъ, и трето-то животно имаше лице като человѣкъ, и четвьрто-то животно *бѣ* подобно на орелъ лѣтящъ.

8. И четыри-тѣ животны имахѫ всяко по шесть крыла изоколо, и отвѫтрѣ бѣхѫ пълны съ очи; и не си почиватъ день и нощь но казуватъ: Святъ, святъ, святъ Господь Богъ Вседьржитель, който бѣ, и който е, и който ще бѫде.

9. И когато животны-тѣ приносятъ славѫ и почесть и благодареніе на тогози който сѣди на прѣстолъ-тъ, и живѣе во вѣкы вѣковъ,

10. Двадесеть-тѣ и четыри старци падатъ прѣдъ сѣдѫлый-тъ на прѣстолъ-тъ, и ся покланятъ живущему во вѣкы вѣковъ, и полагатъ вѣнцы-тѣ си прѣдъ прѣстолъ-тъ, и казуватъ:

11. Достоинъ си, Господи, да пріимешь славѫ и почесть и силѫ; защото ты си създалъ всичко, и чрѣзъ твоіѫ-тѫ воліѫ сѫществува и е създадено.

ГЛАВА 5.

1. И видѣхъ въ десницѫ-тѫ на сѣдѫлый-тъ на прѣстолъ-тъ книгѫ написанѫ отъ вѫтрѣ и отъ вънъ, запечатанѫ съсъ седмь печата.

2. И видѣхъ ангелъ крѣпъкъ че проповѣдуваше съ гласъ голѣмъ: Кой е достоинъ да разгъне книгѫ-тѫ и да развьрже печати-тѣ ѝ?

3. И никой не можаше нито на небе-то, нито на земіѫ-тѫ, нито подъ земіѫ-тѫ, да разгъне книгѫ-тѫ, нито да іѫ гледа.

4. И азъ плакахъ много, защото ся не намѣри никой достоинъ да разгъне и да прочете книгѫ-тѫ, нито да іѫ гледа.

5. И единъ отъ старцы-тѣ казува ми: Не дѣй плака; ето прѣвъзмогнѫ Львъ-тъ, който е отъ племе-то Іудово, Корень-тъ Давидовъ, да разгъне книгѫ-тѫ, и да развьрже седмь-тѣ нейны печата.

6. И видѣхъ, и ето, въ срѣдъ прѣстолъ-тъ и четыри-тѣ животны, и въ срѣдъ старцы-тѣ, Агне стоеше като заклано, и имаше седмь рога, и седмь очи, които сѫ седмь-тѣ духове Божіи распроводени по всичкѫ-тѫ земіѫ.

з҃. И҆ прі́иде и҆ пріѧ́тъ кни́гꙋ ѿ десни́цы сѣдѧ́щагѡ на престо́лѣ.

и҃. И҆ є҆гда̀ пріѧ́тъ кни́гꙋ, четы́ре живѡ́тна, и҆ два́десѧть и҆ четы́ре ста́рцы падо́ша пред̾ а҆́гнцемъ, и҆мꙋ́ще кі́ждо гꙋ́сли, и҆ фіа́лы зла́ты по́лны ѳꙋмі́ама, и҆́же сꙋ́ть моли́твы ст҃ы́хъ.

а҃. И҆ пою́тъ пѣ́снь но́вꙋ, глаго́люще: досто́инъ є҆сѝ пріѧ́ти кни́гꙋ, и҆ ѿве́рсти печа̑ти є҆ѧ̀: ꙗ҆́кѡ заклѧ́лсѧ, и҆ и҆скꙋпи́лъ є҆сѝ Бг҃ови на́съ кро́вію свое́ю ѿ всѧ́кагѡ колѣ́на и҆ ꙗ҆зы́ка и҆ люде́й, и҆ племе́нъ,

г҃. И҆ сотвори́лъ є҆сѝ на́съ Бг҃ови на́шемꙋ цр҃ѝ, и҆ і҆ере́и, и҆ воцари́мсѧ на землѝ.

а҃і. И҆ ви́дѣхъ и҆ слы́шахъ гла́съ а҆́гг҃лѡвъ мно́гихъ ѻ҆́крестъ престо́ла и҆ живо́тныхъ и҆ ста́рєцъ, и҆ бѣ̀ число̀ и҆́хъ ты́сѧща ты́сѧщами,

в҃і. Глаго́люще гла́сомъ вели́кимъ: досто́инъ є҆́сть а҆́гнецъ заколе́нный пріѧ́ти си́лꙋ и҆ бога́тство и҆ премꙋ́дрость и҆ крѣ́пость и҆ че́сть и҆ сла́вꙋ и҆ бл҃гословє́ніе.

г҃і. И҆ всѧ́ко созда́ніе, є҆́же є҆́сть на нб҃сѝ, и҆ на землѝ, и҆ под̾ землє́ю, и҆ на мо́ри, и҆̀же сꙋ́ть, и҆ сꙋ́щаѧ въ ни́хъ, всѧ̑ слы́шахъ глагѡ́лющыѧ: сѣдѧ́щемꙋ на престо́лѣ, и҆ а҆́гнцꙋ: бл҃гословє́ніе и҆ че́сть и҆ сла́ва и҆ держа́ва во вѣ́ки вѣкѡ́въ.

д҃і. И҆ четы́ре живѡ́тна глаго́лахꙋ: а҆ми́нь; и҆ два́десѧть и҆ четы́ре ста́рцы падо́ша и҆ поклони́шасѧ живꙋ́щемꙋ во вѣ́ки вѣкѡ́въ.

Глаѳа̀ є҃.

а҃. И҆ ви́дѣхъ, є҆гда̀ ѿве́рзе а҆́гнецъ є҆ди́нꙋ ѿ седмѝ печа́тей, и҆ слы́шахъ є҆ди́наго ѿ четы́рехъ живо́тныхъ глаго́люща ꙗ҆́коже гла́съ гро́мный: гра̑дѝ и҆ ви́ждь.

в҃. И҆ ви́дѣхъ, и҆ сѐ ко́нь бѣ́лъ, и҆ сѣда́й на не́мъ и҆мѣ́аше лꙋ́къ, и҆ да́нъ бы́сть є҆мꙋ̀ вѣнє́цъ, и҆ и҆зы́де побѣжда́ѧй, и҆ да побѣди́тъ.

7. И дойде и зѣ книгѫ-тѫ изъ десницѫ-тѫ на сѣдящій-тъ на прѣстолъ-тъ.

8. И когато зѣ книгѫ-тѫ, четыри-тѣ животны, и двадесеть-тѣ и четыри старци паднѫхѫ прѣдъ Агне-то, дьржаще всякой китарѫ, и златны чашы пълны съ темянъ, които сѫ молитвы-тѣ на святыи-тѣ.

9. И пѣѭтъ новѫ пѣснь, и казуватъ: Достоинъ си да земешь книгѫ-тѫ, и да распечаташь печати-тѣ ѝ; защото си былъ закланъ, и искупилъ си ны Богу съ кръвь-тѫ си, отъ всяко племе и языкъ и народъ и родъ;

10. И направилъ си ны Богу нашему царіе и священницы, и ще царувамы на земѭ-тѫ.

11. И видѣхъ, и чухъ гласъ отъ много ангелы около прѣстолъ-тъ и животны-тѣ и старцы-тѣ; и число-то имъ бѣше тмы на тмы и тысящи на тысящы.

12. И казувахѫ съ гласъ голѣмъ: Достойно е Агне-то закланото да земе силѫ, и богатство, и прѣмудрость, и крѣпость, и почесть, и славѫ, и благословеніе.

13. И всяко созданіе което е на небе-то, и на земѭ-тѫ, и подъ земѭ-тѫ, и колко-то сѫ въ море-то, и всичко що е въ тѣхъ, чухъ че казувахѫ: На тогози който сѣди на прѣстолъ-тъ, и на Агне-то *да бѫде* благословеніе и почесть и слава и дьржава во вѣкы вѣковъ.

14. И четыри-тѣ животны казувахѫ: Аминь; и двадесеть-тѣ и четыри старци паднѫхѫ и поклонихѫ ся тому който живѣе во вѣкы вѣковъ.

ГЛАВА 6.

1. И видѣхъ когато отвори Агне-то единъ отъ *седмь*-тѣ печата, и чухъ едно отъ четыри-тѣ животны че говоряше, като съ гласъ отъ грѣмъ: Ела и виждь.

2. И видѣхъ, и ето конь бѣлъ; и сѣднѫлый-тъ на него имаше лѫкъ; и даде му ся вѣнецъ, и излѣзе побѣждаѭщъ и да побѣди.

г҃. И҆ є҆гда̀ ѿве́рзе печа́ть вторꙋ́ю, слы́шахъ второ́е живо́тно глаго́лющее: гра́ди̇ и҆ ви́ждь.

д҃. И҆ и҆зы́де дрꙋ́гій ко́нь ры́жъ, и҆ сѣда́щемꙋ на не́мъ дано̀ бы́сть взя́ти ми́ръ ѿ земли̇̀, и҆ да ᲂу҆бі́ютъ дрꙋ́гъ дрꙋ́га, и҆ да́нъ бы́сть є҆мꙋ̀ ме́чь вели́кій.

є҃. И҆ є҆гда̀ ѿве́рзе тре́тїю печа́ть, слы́шахъ тре́тїе живо́тно глаго́лющее: гра́ди̇ и҆ ви́ждь. И҆ ви́дѣхъ, и҆ се̑ ко́нь во́ронъ, и҆ сѣда́й на не́мъ и҆мѣ́аше мѣ́рило въ рꙋцѣ̀ свое́й.

ѕ҃. И҆ слы́шахъ гла́съ посредѣ̀ четы́рехъ живо́тныхъ глаго́лющїй: мѣ́ра пшени́цы за дина́рь, и҆ три̇̀ мѣ́ры ꙗ҆чме́на за дина́рь: и҆ є҆ле́а и҆ ві́на не вреди̇̀.

з҃. И҆ є҆гда̀ ѿве́рзе четве́ртꙋю печа́ть, слы́шахъ гла́съ четве́ртагѡ живо́тна глаго́лющїй: гра́ди̇, и҆ ви́ждь.

и҃. И҆ ви́дѣхъ, и҆ се̑ ко́нь блѣ́дъ, и҆ сѣда́щїй на не́мъ, и҆́ма є҆мꙋ̀ сме́рть: и҆ а҆́дъ и҆да́ше въ слѣ́дъ є҆гѡ̀: и҆ дана̀ бы́сть є҆мꙋ̀ ѻ҆́бласть на четве́ртой ча́сти земли̇̀ ᲂу҆би́ти ѻ҆рꙋ́жїемъ и҆ гла́домъ и҆ сме́ртїю, и҆ ѕвѣ́рми̇̀ земны́ми.

ѳ҃. И҆ є҆гда̀ ѿве́рзе пя́тꙋю печа́ть, ви́дѣхъ под̾ ѻ҆лтаре́мъ дꙋ́шы и҆зві́енныхъ за сло́во Бж҃іе и҆ за свидѣ́тельство, є҆́же и҆мѣ́ахꙋ,

і҃. И҆ возопи́ша гла́сомъ вели́кимъ, глаго́люще: доко́лѣ вл҃ко ст҃ы́й и҆ и҆́стинный не сꙋ́диши и҆ не мсти́ши кро́ви на́шей ѿ живꙋ́щихъ на земли̇̀;

а҃і. И҆ даны̀ бы́ша коемꙋ́ждо и҆́хъ, ри̑зы бѣ́лы, и҆ рече́но бы́сть и҆́мъ, да почі́ютъ є҆щѐ вре́мя ма́ло, до́ндеже скончаю́тся и҆ клевре́ти и҆́хъ и҆ бра́тїа и҆́хъ, и҆мꙋ́щїи и҆зві́ени бы́ти, ꙗ҆́коже и҆ тїи.

в҃і. И҆ ви́дѣхъ, є҆гда̀ ѿве́рзе шестꙋ́ю печа́ть, и҆ се̑ бы́сть трꙋ́съ ве́лїй, и҆ со́лнце мра́чно бы́сть ꙗ҆́кѡ вре́тище вла́сано, и҆ лꙋна̀ бы́сть ꙗ҆́кѡ кро́вь:

г҃і. И҆ ѕвѣ́зды нб҃ныя падо́ша на зе́млю, ꙗ҆́коже смоко́вница ѿмета́етъ пꙋ́пы своя̀ ѿ вѣ́тра вели́ка дви́жима:

3. И когато отвори вторый-тъ печатъ, чухъ второ-то животно че казуваше: Ела и виждь.

4. И излѣзе другъ конь чьрвенъ; и на сѣдѫлый-тъ на него даде ся да вдигне миръ-тъ отъ земѭ-тѫ, и да ся избіѭтъ единъ другый, и даде му ся сабя голѣма.

5. И когато отвори третій-тъ печатъ, чухъ трето-то животно че казуваше: Ела и виждь. И видѣхъ, и ето конь чернъ, и сѣдѫлый-тъ на него имаше кѫпоны въ рѫкѫ.

6. И чухъ гласъ отъ срѣдъ четыри-тѣ животны който казуваше: Една ока пшеница за динарь, и три окы ечимыкъ за динарь; и масло-то и вино-то не поврѣждай.

7. И когато отвори четвьртый-тъ печатъ, чухъ гласъ отъ четвьрто-то животно че казуваше: Ела и виждь.

8. И видѣхъ, и ето конь блѣдъ, и име-то на сѣдящій-тъ на него бѣше Смьрть, и Адъ идяше слѣдъ него; и даде имъ ся власть надъ четвьртѫ-тѫ часть на земѭ-тѫ, да умьртвяватъ съсъ сабѭ и съ гладъ и съсъ смьрть и съсъ звѣрове-тѣ земны.

9. И когато отвори петый-тъ печатъ, видѣхъ подъ олтарь-тъ душы-тѣ на закланы-тѣ за слово-то Божіе, и за свидѣтелство-то което упазихѫ.

10. И выкахѫ съ гласъ голѣмъ и казувахѫ: До кога, Владыко святый и истинный, не сѫдишь и не отмьстявашь кръвь-тѫ ни отъ живущы-тѣ по земѭ-тѫ?

11. И дадохѫ ся всякому бѣлы одежды, и рече имъ ся да си починѫтъ още малко врѣме доклѣ ся допълнятъ и сослужители-тѣ имъ и братія-та имъ, които има да бѫдѫтъ убити както и тѣ.

12. И видѣхъ когато отвори шестый-тъ печатъ, и ето станѫ трусъ голѣмъ, и слънце-то станѫ черно като врѣтище струнено, и луна-та станѫ като кръвь.

13. И звѣзды-тѣ небесны паднѫхѫ на земѭ-тѫ, както смоковница-та мета незрѣлы-тѣ си смокыни расклащана отъ силенъ вѣтръ.

д҃і. И҆ нѣ́бо ѿлꙋчи́ся ꙗ҆́кѡ свѝтокъ свива́емо, и҆ всѧ́ка гора̀ и҆
ѻ҆́стровъ ѿ мѣ́стъ свои́хъ дви́гнꙋшася:
е҃і. И҆ цр҃іе зе́мстіи и҆ велмѡ́жи и҆ бога́тіи и҆ ты́сѧщницы и҆
си́ліи и҆ всѧ́къ ра́бъ и҆ всѧ́къ свобо́дь скры́шася въ пеще́рахъ
и҆ ка́меніи го́рстѣмъ,
ѕ҃і. И҆ глаго́лаша гора́мъ и҆ ка́менію: пади́те на ны̀, и҆ по-
кры́йте ны̀ ѿ лица̀ сѣда́ѧщагѡ на престо́лѣ, и҆ ѿ гнѣ́ва
а҆́гнча:
з҃і. Ꙗ҆́кѡ прі́иде де́нь вели́кій гнѣ́ва є҆гѡ̀, и҆ кто̀ мо́жетъ
ста́ти;

ГЛАВА̀ З҃.

а҃. И҆ по се́мъ ви́дѣхъ четы́ре а҆́гг҃лы стоѧ́щыѧ на четы́рехъ
ѹ҆́глѣхъ землѝ, держа́щыѧ четы́ре вѣ́тры зе́мскіа, да не
ды́шетъ вѣ́тръ на зе́млю, ни на мо́ре, ни на всѧ́ко дре́во.
в҃. И҆ ви́дѣхъ и҆́наго а҆́гг҃ла восходѧ́ща ѿ восхо́да со́лнца,
и҆мѹ́ща печа́ть Бг҃а жива́гѡ: и҆ возопѝ гла́сомъ ве́лїимъ къ
четы́remъ а҆́гг҃лѡмъ, и҆̀мже дано̀ бы́сть вреди́ти зе́млю и҆ мо́ре,
глаго́лѧ:
г҃. Не вреди́те ни землѝ, ни мо́рѧ, ни древе́съ, до́ндеже
запечатлѣ́емъ рабы̀ Бг҃а на́шегѡ на челѣ́хъ и҆́хъ.
д҃. И҆ слы́шахъ число̀ запечатлѣ́нныхъ, сто̀ четы́редесѧть
четы́ре ты́сѧщи запечатлѣ́нныхъ ѿ всѧ́кагѡ колѣ́на сынѡ́въ
І҆и҃левыхъ:
е҃. Ѿ колѣ́на І҆ꙋ́дова, двана́десѧть ты́сѧщь запечатлѣ́н-
ныхъ: ѿ колѣ́на Рꙋві́мова, двана́десѧть ты́сѧщь запечатлѣ́н-
ныхъ: ѿ колѣ́на Га́дова, двана́десѧть ты́сѧщь запечатлѣ́н-
ныхъ:
ѕ҃. Ѿ колѣ́на А҆си́рова, двана́десѧть ты́сѧщь запечатлѣ́н-
ныхъ: ѿ колѣ́на Нефѳалі́мла, двана́десѧть ты́сѧщь запеча-
тлѣ́нныхъ: ѿ колѣ́на Манассі́ина, двана́десѧть ты́сѧщь
запечатлѣ́нныхъ:
з҃. Ѿ колѣ́на Сѹмеѡ́нова, двана́десѧть ты́сѧщь запеча-

14. И небе-то ся оттегли като книга която ся свива, и всяка планина и островъ повдигнѫхѫ ся отъ мѣсто-то си.

15. И царіе-тѣ земни, и голѣмци-тѣ, и богати-тѣ, и тысящници-тѣ, и силни-тѣ, и всякой робъ, и всякой свободенъ, скрыхѫ ся въ пещеры-тѣ и въ канары-тѣ на планины-тѣ,

16. И казуватъ на планины-тѣ и на канары-тѣ: Паднѣте врьхъ насъ, и скрыйте ны отъ лице-то на сѣдящій-тъ на прѣстолъ-тъ, и отъ гнѣвъ-тъ на Агне-то;

17. Защото дойде голѣмый-тъ день на неговый-тъ гнѣвъ; и кой може да устои?

ГЛАВА 7.

1. И слѣдъ това видѣхъ четыри ангелы че стоехѫ на четыри-тѣ жгъла на земѭ-тѫ, и дьржехѫ четыри-тѣ вѣтрове земны, да не духа вѣтръ по земѭ-тѫ, нито по море-то, нито на никое дьрво.

2. И видѣхъ другъ ангелъ че възлѣзе отъ истокъ на слънце-то, който имаше печатъ на Бога живаго; и извыка съ гласъ голѣмъ къмъ четыри-тѣ ангела, на които бѣ дадено да повредятъ земѭ-тѫ и море-то,

3. И казуваше *имъ:* Не повреждайте земѭ-тѫ, нито море-то, нито дрьвя-та, доклѣ ударимъ печатъ на чела-та на рабы-тѣ на Бога нашего.

4. И чухъ число-то на печатаны-тѣ, сто и четыридесеть и четыри тысящи *бѣхѫ* печатани отъ всичкы-тѣ племена на сынове-тѣ Израилевы;

5. Отъ племе-то Іудово, дванадесеть тысящи печатани; отъ племе-то Рувимово, дванадесеть тысящи печатани; отъ племе-то Гадово, дванадесеть тысящи печатани;

6. Отъ племе-то Асирово, дванадесеть тысящи печатани; отъ племе-то Нефѳалимово, дванадесеть тысящи печатани; отъ племе-то Манассіево, дванадесеть тысящи печатани;

7. Отъ племе-то Симеоново, дванадесеть тысящи печатани; отъ

тлѣ́нныхъ: ѿ колѣ́на Леѵїина, дванадесѧть тысѧщь запечатлѣ́нныхъ: ѿ колѣ́на Ї҆сахарова, дванадесѧть тысѧщь запечатлѣ́нныхъ:

и҃. Ѡ҆ колѣ́на Завꙋлѡ́на, дванадесѧть тысѧщь запечатлѣ́нныхъ: ѿ колѣ́на Ї҆ѡ́сифова, дванадесѧть тысѧщь запечатлѣ́нныхъ: ѿ колѣ́на Веніамі́нова, дванадесѧть тысѧщь запечатлѣ́нныхъ.

ѳ҃. По си́хъ ви́дѣхъ, и҆ сѐ наро́дъ мно́гъ, є҆го́же и҆счестѝ никто́же мо́жетъ, ѿ всѧ́каго ꙗ҆зы́ка и҆ колѣ́на и҆ люде́й и҆ племе́нъ, стоѧ́ще пред̾ престо́ломъ и҆ пред̾ а҆́гнцемъ, ѡ҆блечены̀ въ ри́зы бѣлы̀, и҆ фі́нїцы въ рꙋка́хъ и҆́хъ:

і҃. И҆ возопи́ша гла́сомъ ве́лїимъ глаго́люще: спасе́нїе сѣдѧ́щемꙋ на престо́лѣ Бг҃ꙋ на́шемꙋ и҆ а҆́гнцꙋ:

а҃і. И҆ всѝ а҆́гг҃ли стоѧ́хꙋ ѻ҆́крестъ престо́ла и҆ ста́рєцъ и҆ четы́рехъ живо́тныхъ: и҆ падо́ша на лицы̀ пред̾ престо́ломъ, и҆ поклони́шасѧ Бг҃ꙋ,

в҃і. Глаго́люще: а҆ми́нь: бл҃гословє́нїе и҆ сла́ва и҆ премꙋ́дрость и҆ хвала̀ и҆ че́сть и҆ си́ла и҆ крѣ́пость Бг҃ꙋ на́шемꙋ во вѣ́ки вѣкѡ́въ, а҆ми́нь.

г҃і. И҆ ѿвѣща̀ є҆ди́нъ ѿ ста́рєцъ глаго́лѧ мѝ: сі́и ѡ҆блече́нїи въ ри́зы бѣ́лыѧ, кто̀ сꙋ́ть, и҆ ѿкꙋ́дꙋ прїидо́ша;

д҃і. И҆ рѣ́хъ є҆мꙋ̀: Гдⷭ҇и, ты̀ вѣ́си. и҆ рече́ ми: сі́и сꙋ́ть, и҆́же прїидо́ша ѿ ско́рби вели́кїѧ, и҆ и҆спра́ша ри́зы своѧ̑ и҆ ѹ҆бѣли́ша ри́зы своѧ̑ въ кро́ви а҆́гнчи.

є҃і. Сегѡ̀ ра́ди сꙋ́ть пред̾ престо́ломъ Бж҃їимъ, и҆ слꙋ́жатъ є҆мꙋ̀ де́нь и҆ но́щь въ цр҃кви є҆гѡ̀: и҆ сѣда́й на престо́лѣ вселі́тсѧ въ ни́хъ.

ѕ҃і. Не взѧ́лчꙋтъ ктомꙋ̀ нижѐ вжа́ждꙋтъ, не и҆́мать же па́сти на ни́хъ со́лнце, нижѐ всѧ́къ зно́й:

з҃і. Ꙗ҆́кѡ а҆́гнецъ, и҆́же посредѣ̀ престо́ла, ѹ҆пасе́тъ а҆̀, и҆ наста́витъ и҆́хъ на живо́тныѧ и҆сто́чники вѡ́дъ, и҆ ѿи́метъ Бг҃ъ всѧ́кꙋ слє́зꙋ ѿ ѻ҆́чїю и҆́хъ.

племе-то Левіево, дванадесеть тысящи печатани, отъ племе-то Иссахарово, дванадесеть тысящи печатани,

8. Отъ племе-то Завулоново, дванадесеть тысящи печатани; отъ племе-то Іосифово, дванадесеть тысящи печатани; отъ племе-то Веніаминово, дванадесеть тысящи печатани.

9. Слѣдъ това видѣхъ, и ето народъ много, когото никой не можаше да изброи, отъ всичкы-тѣ колѣна и племена и народы и языцы, които стоехѫ прѣдъ прѣстолъ-тъ и прѣдъ Агне-то, облѣчени въ бѣлы дрехы, и дьржехѫ финиковы *вѣйкы* въ рѫцѣ,

10. И выкахѫ съ голѣмъ гласъ и казувахѫ: Спасеніе Богу нашему който сѣди на прѣстолъ-тъ, *спасеніе* и на Агне-то.

11. И всичкы-тѣ ангели стоехѫ около прѣстолъ-тъ и *около* старцы-тѣ и четыри-тѣ животны, и паднѫхѫ на лице прѣдъ прѣстола, та ся поклонихѫ Богу,

12. И казувахѫ: Аминь; благословеніе, и слава, и прѣмудрость, и благодареніе, и почесть, и сила, и крѣпость, Богу нашему въ вѣкы вѣковъ, Аминь.

13. И отговори еднъ отъ старцы-тѣ, та ми каза: Тѣзи облѣчени-тѣ въ бѣлы-тѣ дрехы, кои сѫ, и отъ кѫдѣ сѫ дошли?

14. И рѣкохъ му: Господине, ты знаешь. И рече ми: Тѣ сѫ които идѫтъ отъ голѣмѫ-тѫ скърбь; и опрахѫ дрехы-тѣ си, още избѣлихѫ дрехы-тѣ си въ кръвь-тѫ на Агне-то.

15. За това сѫ прѣдъ прѣстолъ-тъ Божій, и служатъ нему день и нощь въ неговый-тъ храмъ; и сѣдящій-тъ на прѣстолъ-тъ ще ся всели въ нихъ.

16. Нѣма да огладнѣѭтъ вече, нито да ожеднѣѭтъ вече, нито ще гы удари слънце-то, нито нѣкой пекъ;

17. Защото Агне-то което е посрѣдъ прѣстолъ-тъ ще гы упасе, и ще гы заведе на живы изворы отъ воды, и ще обърше Богъ всякѫ сьзѫ отъ очи-тѣ имъ.

Глава̀ и҃.

а҃. И҆ є҆гда̀ ѿве́рзе седмꙋ́ю печа́ть, бы́сть безмо́лвіе на нб҃сѝ ꙗ҆́кѡ по́лъ часа̀.

в҃. И҆ ви́дѣхъ се́дмь а҆́гг҃лѡвъ, и҆́же пред̾ Бг҃омъ стоа́хꙋ: и҆ дано̀ бы́сть и҆̀мъ се́дмь трꙋ́бъ.

г҃. И҆ дрꙋгі́й а҆́гг҃лъ прїи́де, и҆ ста̀ пред̾ ѻ҆лтаре́мъ и҆мѣ́й кади́лницꙋ зла́тꙋ: и҆ даны̀ бы́ша є҆мꙋ̀ ѳꙋмїа́ми мно́зи, да да́стъ моли́твамъ ст҃ы́хъ всѣ́хъ на ѻ҆лта́рь златы́й сꙋ́щїй пред̾ престо́ломъ.

д҃. И҆ и҆зы́де дымъ кади́лный моли́твами ст҃ы́хъ ѿ рꙋкѝ а҆́гг҃ла пред̾ Бг҃а.

є҃. И҆ взя́тъ а҆́гг҃лъ кади́лницꙋ, и҆ напо́лни ю҆̀ ѿ ѻ҆гнѧ̀ сꙋ́щагѡ на ѻ҆лтарѝ, и҆ положѝ на землѝ: и҆ бы́ша гла́си и҆ гро́ми и҆ блиста̑нїѧ и҆ трꙋ́съ.

ѕ҃. И҆ се́дмь а҆́гг҃лъ, и҆́же и҆мѣ́хꙋ се́дмь трꙋ́бъ, ѹ҆гото́вашасѧ, да вострꙋбѧ́тъ.

з҃. И҆ пе́рвомꙋ а҆́гг҃лꙋ вострꙋби́вшꙋ, бы́сть гра́дъ и҆ ѻ҆́гнь, смѣ́шены съ кро́вїю, и҆ падо́ша на зе́млю: и҆ тре́тїѧ ча́сть дре́ва погорѣ̀, и҆ всѧ́ка трава̀ зла́чнаѧ погорѣ̀.

и҃. И҆ вторы́й а҆́гг҃лъ вострꙋбѝ, и҆ ꙗ҆́кѡ гора̀ вели́ка ѻ҆гне́мъ жего́ма вве́ржена бы́сть въ мо́ре: и҆ бы́сть тре́тїѧ ча́сть мо́рѧ кро́вь,

ѳ҃. И҆ ѹ҆мре тре́тїѧ ча́сть созда́нїй сꙋ́щихъ въ мо́ри и҆мꙋ́щихъ дꙋ́шы, и҆ тре́тїѧ ча́сть корабле́й поги́бе.

і҃. И҆ тре́тїй а҆́гг҃лъ вострꙋбѝ, и҆ падѐ съ нб҃сѐ звѣзда̀ вели́ка горѧ́щи ꙗ҆́кѡ свѣща̀, и҆ падѐ на тре́тїю ча́сть рѣ́къ, и҆ на и҆сто́чники водны́ѧ.

а҃і. И҆ и҆́мѧ звѣ́здѣ глаго́летсѧ а҆́ѱїнѳосъ: и҆ бы́сть тре́тїѧ ча́сть вѡ́дъ ꙗ҆́кѡ пелы́нь: и҆ мно́зи ѿ человѣ́къ ѹ҆мро́ша ѿ вѡ́дъ, ꙗ҆́кѡ гѡ́рьки бѣ́ша.

в҃і. И҆ четве́ртый а҆́гг҃лъ вострꙋбѝ, и҆ ѹ҆ѧ́звена бы́сть тре́тїѧ ча́сть со́лнца и҆ тре́тїѧ ча́сть лꙋны̀ и҆ тре́тїѧ ча́сть

ГЛАВА 8.

1. И когато отвори седмый-тъ печатъ, мълчаніе быде на небе-то колкото до половинъ часъ.

2. И видѣхъ седмь-тѣ ангелы, които стоехѫ прѣдъ Бога, и дадохѫ имъ ся седмь трѫбы.

3. И дойде другъ ангелъ, та застанѫ при олтарь-тъ, и дьржеше златнѫ кадилницѫ; и даде ся нему темянъ много, да принесе съ молитвы-тѣ на вси-тѣ святыи, надъ златный-тъ олтарь, който бѣ прѣдъ прѣстолъ-тъ.

4. И възлѣзе прѣдъ Бога дымъ-тъ кадилный съ молитвы-тѣ на святыи-тѣ отъ рѫкѫ-тѫ на ангела.

5. И зѣ ангелъ-тъ кадилницѫ-тѫ, и напълни ѩ отъ огнь-тъ на олтарь-тъ, и хвьрли на земѩ-тѫ; и станѫхѫ гласове и гръмове и свѣткавицы и трусъ.

6. И седмь-тѣ ангели които дьржехѫ седмь-тѣ трѫбы, приготвихѫ ся да затрѫбятъ.

7. И пьрвый-тъ ангелъ затрѫби, и станѫ градъ и огнь размѣсенъ съ кръвь, и паднѫхѫ на земѩ-тѫ; и третя-та часть отъ дрьвя-та изгорѣхѫ, и всяка трѣва зелена изгорѣ.

8. И вторый-тъ ангелъ затрѫби, и *нѣщо* като планина голѣма която съ огнь горѣше, хвьрли ся въ море-то; и третя-та часть на море-то станѫ кръвь,

9. Та измрѣ третя-та часть на одушевленны-тѣ създанія които бѣхѫ въ море-то; и третя-та часть на корабн-тѣ ся погуби.

10. И третій-тъ ангелъ затрѫби, и паднѫ отъ небе-то звѣзда голѣма която горѣше като свѣщь, и паднѫ врьхъ третѩ-тѫ часть на рѣкы-тѣ, и врьхъ изворы-тѣ водны.

11. А име-то на звѣздѫ-тѫ ся казува Пелынь; и станѫ третя-та часть на воды-тѣ пелынь, и много человѣци измрѣхѫ отъ воды-тѣ, защото ся вгорчихѫ.

12. И четвьртый-тъ ангелъ затрѫби, и удари ся третя-та часть на слънце-то, и третя-та часть на лунѫ-тѫ, и третя-та часть на

звѣздъ, да затмитсѧ третїа часть ихъ, и дна̀ третїа часть
да не свѣтитъ, и нощь такожде.
г҃і. И видѣхъ и слышахъ ѥдинаго А҃гг҃ла паряща посредѣ
нб҃сѐ, глаголюща гласомъ великимъ: горе, горе, горе живѹ-
щымъ на землѝ ѿ прочихъ гласѡвъ трѹбныхъ трїехъ А҃гг҃лъ,
хотѧщихъ трѹбити.

Глава̀ ѳ҃.

а҃. И пѧтый А҃гг҃лъ вострѹбѝ, и видѣхъ звѣздѹ съ нб҃сѐ
спадшѹ на землю, и данъ бысть ѥй ключь стѹденца̀ бѣзды:
в҃. И ѿверзе стѹденца̀ бѣзды, и взыде дымъ ѿ стѹденца̀
ꙗ҆́кѡ дымъ пѣщи велики, и ѡ҆мѣрче со́лнце и воздѹхъ ѿ дыма
стѹдени́чнагѡ.
г҃. И ѿ дыма изыдо́ша прѹзи на землю, и дана̀ бысть
и҆мъ ѻ҆́бласть ꙗ҆́коже и҆мѹтъ ѻ҆́бласть скорпїи земнїи:
д҃. И речено́ бысть и҆мъ, да не вреда́тъ травы̀ земны́ѧ, ни
всѧ́кагѡ зла́ка, ни всѧ́кагѡ дре́ва, но человѣ́ки то́чїю, и҆̀же не
и҆мѹтъ печа́ти Бж҃їѧ на челѣ́хъ свои́хъ:
є҃. И дано̀ бысть и҆мъ, да не ѹ҆бїю́тъ и҆хъ, но да мѹ́кѹ
прїи́мѹтъ пѧ́ть мцѣ́й: и мѹче́нїе и҆хъ ꙗ҆́кѡ мѹче́нїе скорпїе́во,
ѥ҆гда̀ ѹ҆сѣ́кнетъ человѣ́ка.
ѕ҃. И въ ты́ѧ днѝ взы́щѹтъ человѣ́цы сме́рти, и не ѡ҆бра́-
щѹтъ ѥ҆ѧ̀: и вожделѣ́ютъ ѹ҆мре́ти, и ѹ҆бѣжи́тъ ѿ ни́хъ
сме́рть.
з҃. И ѹ҆подобле́нїѧ прѹгѡ́въ подѡ́бна ко́нємъ ѹ҆гото́влє-
нымъ на бра́нь, и на глава́хъ и҆хъ ꙗ҆́кѡ вѣнцы̀ ѹ҆подо́блени
зла́тѹ, и ли́ца и҆хъ ꙗ҆́кѡ ли́ца человѣ́ческа,
и҃. И и҆мѣ́ахѹ власы̀, ꙗ҆́кѡ власы̀ же́нскїѧ, и зѹ́бы и҆хъ,
ꙗ҆́кѡ львѡ́въ бѣ́ша,
ѳ҃. И и҆мѣ́ахѹ брѡнѧ̀, ꙗ҆́кѡ брѡнѧ̀ желѣ́зны, и гла́съ крі́лъ
и҆хъ, ꙗ҆́кѡ гла́съ колесни́цъ, ѥ҆гда̀ кѡ́ни мнѡ́ги текѹ́тъ на
бра́нь.

звѣзды-тѣ, щото да потьмнѣе третя-та имъ часть, и третя-та часть на день-тъ да не свѣти, така и на нощь-тж.

13. И видѣхъ, и чухъ единъ ангелъ който лѣтѣше по срѣдъ небе-то и говоряше съ голѣмъ гласъ: Горко, горко, горко на тѣзи които живѣіжтъ на земіж-тж, за останжлы-тѣ гласове отъ тржбы-тѣ на трима-та ангелы, които има да затржбятъ!

ГЛАВА 9.

1. И петый-тъ ангелъ затржби, и видѣхъ че паднж на земіж-тж звѣзда отъ небе-то, и даде ѝ ся ключь-тъ отъ пропасть-тж на безднж-тж.

2. И отвори пропасть-тж на безднж-тж; и възлѣзе дымъ отъ пропасть-тж, като дымъ отъ голѣмж пещь; и потьмнѣ слънце-то и въздухъ-тъ отъ дымъ-тъ на пропасть-тж.

3. И отъ дымъ-тъ излѣзохж скакалци по земіж-тж, и даде имъ ся власть, както иматъ власть скорпіи-тѣ земны;

4. И рече имъ ся да не повредятъ трѣвж-тж на земіж-тж, нито нѣкой злакъ, нито нѣкое дьрво, но тъкмо человѣцы-тѣ които нѣматъ печатъ-тъ Божій на чела-та си.

5. И даде имъ ся да гы не убиватъ, но да гы мжчатъ петь мѣсеца, и тѣхна-та мжка бѣше като мжка отъ скорпііж, кога ожили человѣка.

6. И прѣзъ оныя дни ще потърсятъ человѣци-тѣ смьрть-тж, и нѣма да іж намѣрятъ; и ще пожелаіжтъ да умржтъ, и смьрть-та ще бѣга отъ тѣхъ.

7. И подобіе-то на скакалцы-тѣ бѣ както на коніе приготвены за бой; и на главы-тѣ имъ имаше като вѣнци подобни на злато, и лица-та имъ като человѣческы лица.

8. А космы имахж като космы-тѣ на жены-тѣ, и зжби-тѣ имъ бѣхж като на львове;

9. Още имахж брони, както брони желѣзны; и гласъ-тъ на крыла-та имъ бѣ като гласъ отъ колѣсницы, съ много коніе кога тичатъ на бой;

і҃. Имѣахꙋ ѻ҃шиби подобни скорпіинымъ, и жала бахꙋ во ѻ҃шибахъ ихъ: и дана бѣ ѻ҃бласть имъ вредити человѣки пать мѣсацъ.

а҃і. И имѣли над собою цара а҃ггела бездны, имꙋже имя ѥврейски, Авадѡнъ, а ѥллински Аполлѵнъ.

в҃і. Горе єдино ѿиде: се грядꙋтъ єще два гѡра по сихъ.

г҃і. И шестый а҃ггл҃ъ вострꙋби, и слышахъ гласъ єдинъ ѿ четырехъ рогѡвъ ѻ҃лтара златагѡ сꙋщагѡ пред Бг҃омъ,

д҃і. Глаголющій шестомꙋ а҃ггл҃ꙋ имѣющꙋ трꙋбꙋ: разрѣши четыре а҃ггелы связаны при рѣцѣ великѣй ѥвфратъ.

є҃і. И разрѣшены быша четыре а҃ггелы оуготованы на часъ, и день, и мѣсацъ, и лѣто, да избіютъ третію часть человѣкъ.

ѕ҃і. И число воинѡвъ конныхъ двѣ тмы тємъ: и слышахъ число ихъ.

з҃і. И такѡ видѣхъ въ видѣніи кони, и сѣдящыя на нихъ имꙋщыя брѡнѧ ѻ҃гнєнны и ѵакінѳѡвы и жꙋпєлны, и главы конємъ (ихъ) ꙗкѡ главы львѡмъ, и из оустъ ихъ исхождаше ѻ҃гнь и дымъ и жꙋпелъ,

и҃і. И ѿ трехъ ꙗзвъ сихъ погибе третіа часть человѣкѡвъ, ѿ ѻ҃гнѧ и ѿ дыма, и ѿ жꙋпела исходящихъ из оустъ ихъ.

ѳ҃і. ѻ҃бласть во коней во оустѣхъ ихъ бѣ, и ѻ҃шиби ихъ подобни зміємъ имꙋще главы, и тѣми пакѡсти дѣюще.

к҃. И прочіи ѿ человѣкъ, иже не врєждени быша ꙗзвами сими, нижѐ покаѧшасѧ ѿ дѣлъ рꙋкъ своихъ, да не поклонятсѧ демѡнѡмъ, ни ꙗдѡлѡмъ златымъ и срєбранымъ и мѣданымъ и камєнымъ и деревянымъ, иже ни видѣти могꙋтъ, ни слышати, ни ходити:

к҃а. И не покаѧшасѧ ѿ оубійствъ своихъ, ни ѿ волхованій своихъ, нижѐ ѿ блꙋдѧ своегѡ, нижѐ ѿ татьбъ своихъ.

10. Имахѫ и опашкы подобны на скорпіины, и жила̀ имахѫ на опашкы-тѣ си; и власть-та имъ бѣ да врѣдятъ человѣцы-тѣ петь мѣсеца.

11. И надъ себе си имахѫ царь, ангелъ-тъ на безднѫ-тѫ, който по Еврейскы ся казува Аваддонъ, а на Еллинскый языкъ има име Аполліонъ.

12. Едно-то горко минѫ, ето, двѣ горкы още идѫтъ слѣдъ това.

13. И шестый-тъ ангелъ затрѫби, и чухъ единъ гласъ отъ четыри-тѣ рогове на златный-тъ олтарь прѣдъ Бога,

14. Че казуваше на шестый-тъ ангелъ, що имаше трѫбѫ-тѫ: Развьржи четыри-тѣ ангелы вьрзаны-тѣ при голѣмѫ-тѫ рѣкѫ Евфратъ.

15. И развьрзани быхѫ четыри-тѣ ангели, приготвени-тѣ за часъ-тъ и день-тъ и мѣсецъ-тъ и годинѫ-тѫ, да убіѭтъ третіѭ-тѫ часть отъ человѣцы-тѣ.

16. И число-то на войны-тѣ конницы бѣше двѣстѣ миліона: и чухъ число-то имъ.

17. И така видѣхъ коніе-тѣ въ видѣніе, и възсѣднѫлы-тѣ на тѣхъ че имахѫ брони огненны, и іацинѳовы, и жупелны; и главы-тѣ на коніе-тѣ бѣхѫ като главы на львове, и изъ уста-та имъ излѣзуваше огнь и дымъ и жупелъ.

18. И отъ тѣзи три-тѣ, отъ огнь-тъ, и отъ дымъ-тъ, и отъ жупелъ-тъ, що излѣзувахѫ изъ уста-та имъ, убити быхѫ третя-та часть отъ человѣцы-тѣ.

19. Защото сила-та имъ бѣ въ уста-та имъ и въ опашкы-тѣ имъ, понеже опашкы-тѣ имъ бѣхѫ подобны на зміи, и имахѫ главы, и съ тѣхъ повреждавахѫ.

20. И останѫли-тѣ отъ человѣцы-тѣ които не быхѫ убити отъ тѣзи язвы, не ся нито покаяхѫ отъ работы-тѣ на рѫцѣ-тѣ си, да ся не кланятъ *вече* на бѣсове-тѣ и на златны-тѣ и сребьрны-тѣ и мѣдны-тѣ и каменны-тѣ и дьрвены-тѣ идолы, които нито да гледатъ можѫтъ, нито да чуѭтъ, нито да ходятъ;

21. И не ся покаяхѫ нито отъ убійства-та си, нито отъ чародѣянія-та си, нито отъ блудства-та си, нито отъ кражбы-тѣ си.

Глава̀ і҃.

а҃. И҆ ви́дѣхъ и҆наго А҆́гг҃ла крѣ́пка сходѧ́ща съ нб҃сѐ, ѡ҆болче́на во ѻ҆́блакъ, и҆ дꙋга̀ над̾ главо́ю (є҆гѡ̀), и҆ лицѐ є҆гѡ̀ ꙗ҆́кѡ со́лнце, и҆ но́зѣ є҆гѡ̀ ꙗ҆́кѡ столпы̀ ѻ҆́гненны,

в҃. И҆ и҆мѣ́аше въ рꙋцѣ̀ свое́й кни́гꙋ разгибе́нꙋ, и҆ поста́ви но́гꙋ свою̀ десн́ꙋю на мо́ри, а҆ шꙋ́ю на земли̇̀.

г҃. И҆ возопѝ гла́сомъ вели́кимъ ꙗ҆́кѡ ле́въ рыка́л, и҆ є҆гда̀ возгласѝ, глаго́лаша се́дмь громѡ́въ гла́сы своѧ̀:

д҃. И҆ є҆гда̀ возгласи́ша се́дмь громѡ́въ гла́сы своѧ̀, хотѣ́хъ писа́ти: и҆ слы́шахъ гла́съ съ нб҃сѐ глаго́лющъ мѝ: запечатлѣ́й, ꙗ҆̀же глаго́лаша се́дмь громѡ́въ, и҆ сегѡ̀ не пишѝ.

є҃. И҆ А҆́гг҃лъ, є҆го́же ви́дѣхъ стоѧ́ща на мо́ри и҆ на земли̇̀, воздви́же рꙋ́кꙋ свою̀ на нб҃о,

ѕ҃. И҆ кла́тсѧ живꙋ́щимъ во вѣ́ки вѣ́кѡвъ, и҆̀же созда̀ нб҃о, и҆ ꙗ҆̀же на не́мъ, и҆ зе́млю, и҆ ꙗ҆̀же на не́й, и҆ мо́ре, и҆ ꙗ҆̀же въ не́мъ, ꙗ҆́кѡ лѣ́та ᲂу҆жѐ не бꙋ́детъ:

з҃. Но во дни̇̀ гла́са седма́гѡ А҆́гг҃ла, є҆гда̀ и҆̀мать востръ́бити, тогда̀ сконча́етсѧ та́йна Бж҃їа, ꙗ҆́коже бл҃говѣ́стѝ свои́ми рабы̀ прорѡ́ки.

и҃. И҆ гла́съ є҆гѡ̀ слы́шахъ съ нб҃сѐ па́ки глаго́лющъ со мно́ю, и҆ глаго́ла: И҆дѝ и҆ прїи́мѝ кни́жицꙋ разгнꙋ́тꙋю въ рꙋцѣ̀ А҆́гг҃ла стоѧ́щагѡ на мо́ри и҆ на земли̇̀.

ѳ҃. И҆ и҆до́хъ ко А҆́гг҃лꙋ, глаго́ла є҆мꙋ̀: да́ждь мѝ кни́жицꙋ. и҆ речѐ мѝ: прїи́мѝ и҆ снѣ́ждь ю҆̀: и҆ горька̀ бꙋ́детъ во чре́вѣ твое́мъ, но во ᲂу҆стѣ́хъ тѝ сладка̀ бꙋ́детъ ꙗ҆́кѡ ме́дъ.

і҃. И҆ прїѧ́хъ кни́гꙋ ѿ рꙋкѝ А҆́гг҃ла, и҆ снѣдо́хъ ю҆̀: и҆ бѣ̀ во ᲂу҆стѣ́хъ мои́хъ ꙗ҆́кѡ ме́дъ сладка̀: и҆ є҆гда̀ снѣдо́хъ ю҆̀, горька̀ бѧ́ше во чре́вѣ моемъ.

ѳ҃і. И҆ речѐ мѝ: подобаетъ тѝ па́ки проро́чествовати въ лю́дехъ и҆ во племенѣ́хъ и҆ во ꙗ҆зы́цѣхъ и҆ въ царѣ́хъ мно́зѣхъ.

ГЛАВА 10.

1. И видѣхъ другъ ангелъ крѣпъкъ който слазяше отъ небе-то, облѣченъ въ облакъ; и на главѫ-тѫ *му* дѫга; и лице-то му като слънце, и нозѣ-тѣ му като стълпове огненни;

2. И имаше въ рѫкѫ-тѫ си книжкѫ разгънѫтѫ; и тури десн-ѫ-тѫ си ногѫ на море-то, а лѣвѫ-тѫ на земѭ-тѫ,

3. Та извыка съ голѣмъ гласъ както рыкае львъ; и когато извыка *той*, седмь-тѣ гръмове проговорихѫ свои-тѣ си гласове;

4. И когато изговорихѫ седмь-тѣ гръмове свои-тѣ си гласове, щѣхъ да пишѫ; и чухъ гласъ отъ небе-то, който ми казуваше: Запечатай това което изговорихѫ седмь-тѣ гръмове, и недѣй го писа.

5. И ангелъ-тъ когото видѣхъ че стояше на море-то и на земѭ-тѫ, дигнѫ рѫкѫ-тѫ си на небе-то,

6. И заклѣ ся въ Живущаго во вѣкы вѣковъ, който е създалъ небе-то и каквото е въ него, и земѭ-тѫ и каквото е на неѭ, и море-то и каквото е въ него, че не ще да има вече врѣме;

7. Но въ дни-тѣ на гласъ-тъ на седмый-тъ ангелъ, когато затрѫби, тогази ще ся извърши тайна-та Божія, както благовѣсти на свои-тѣ рабы пророцы-тѣ.

8. И гласъ-тъ който чухъ отъ небе-то, пакъ говоряше съ мене, и думаше: Иди, земи разгънѫтѫ-тѫ книжкѫ въ рѫкѫ-тѫ на ангелъ-тъ, който стои на море-то и на земѭ-тѫ.

9. И отидохъ при ангелъ-тъ та му казахъ: Дай ми книжкѫ-тѫ. И казува ми: Земи та ѭ изѣждь; и ще бѫде горчива въ коремъ-тъ ти, но въ уста-та ти ще бѫде сладка като медъ.

10. И зѣхъ книжкѫ-тѫ отъ рѫкѫ-тѫ на ангела, та ѭ изѣдохъ: и бѣше въ уста-та ми сладка като медъ; и като ѭ изѣдохъ, вгорчи ся коремъ-тъ ми.

11. И казува ми: Трѣбува пакъ да пророкувашь за народы и племена и языцы и царіе много.

Глава̀ а҃і.

а҃. И҆ дана̀ мѝ бы́сть тро́сть подо́бна жезлꙋ̀, глаго́ла: воста́ни и҆ и҆змѣ́ри цр҃ковь Бж҃їю и҆ ѻ҆лта́рь, и҆ кла́нающыяса въ не́й:

в҃. А҆ дво́ръ сꙋщїй внꙋ́трь цр҃кве и҆знесѝ внѣ́дꙋ, нижѐ и҆змѣ́ри є҆го̀, занѐ да́нъ бы́сть ꙗ҆зы́кѡмъ: и҆ гра́дъ ст҃ый попрꙋ́тъ четы́редесать и҆ два̀ мѣ́сацы.

г҃. И҆ да́мъ ѻ҆вѣ́ма свидѣ́телема моима̀, и҆ прорица́ти бꙋ́дꙋтъ дне́й ты́сащꙋ двѣ́стѣ и҆ шестьдеса́тъ ѡ҆болче́на во вре́тище.

д҃. Сі́и сꙋ́ть двѣ̀ ма́слицы, и҆ два̀ свѣ́щника пред̾ Бг҃омъ землѝ стоѧ́ща.

є҃. И҆ и҆̀же и҆̀мъ непра́вдꙋ сотвори́тъ, ѻ҆́гнь и҆схо́дитъ и҆з ѹ҆́стъ и҆́хъ, и҆ поѧ́стъ врагѝ и҆́хъ: и҆ и҆̀же восхо́щетъ ѡ҆бидѣ́ти и҆́хъ, семꙋ̀ подоба́етъ ѹ҆вїе́нꙋ бы́ти:

ѕ҃. И҆ сі́и и҆мꙋ́тъ ѻ҆́бласть затвори́ти нѐбо, да не сни́детъ до́ждь на зе́млю во дни̑ прорица́нїѧ и҆́хъ: и҆ ѻ҆́бласть и҆мꙋ́тъ на вода́хъ, ѡ҆браща́ти а҆̀ въ кро́вь, и҆ поразѝти зе́млю вса́кою ꙗ҆́звою, є҆ли́жды а҆̀ще восхо́щꙋтъ.

з҃. И҆ є҆гда̀ скончаю́тъ свидѣ́тельство своѐ, звѣ́рь, и҆̀же и҆схо́дитъ ѿ бе́здны, сотвори́тъ съ ни́ми бра́нь, и҆ побѣди́тъ и҆́хъ и҆ ѹ҆бїе́тъ а҆̀.

и҃. И҆ трꙋ́пы и҆́хъ ѡ҆ста́витъ на сто́гнахъ гра́да вели́каго, и҆̀же нарица́етсѧ дх҃о́внѣ Содо́мъ и҆ Є҆гѵ́петъ, и҆дѣ́же и҆ Гдⷭ҇ь на́шъ ра́спатъ бы́сть.

ѳ҃. И҆ зрѣ́ти и҆мꙋ́тъ ѿ люде́й, и҆ племе́нъ, и҆ ѿ ꙗ҆зы̑къ и҆ ѿ колѣ́нъ, тѣлесѧ̀ и҆́хъ дни̑ три̑ и҆ по́лъ, и҆ трꙋ́пы и҆́хъ не ѡ҆ста́вятъ положи́ти во гробѣ́хъ.

і҃. И҆ живꙋ́щїи на землѝ возра́дꙋются и҆ возвесела́тсѧ ѡ҆ ни́хъ, и҆ да́ры по́слютъ дрꙋ́гъ ко дрꙋ́гꙋ, ꙗ҆́кѡ ѻ҆́ба сі̑а̑ прорѡ́ка мꙋ́чиша живꙋ́щыя на землѝ.

а҃і. И҆ по тре́хъ дне́хъ и҆ по́лъ, дх҃ъ живо́тенъ вни́детъ въ

ГЛАВА 11.

1. И даде ми ся тръсть като тояга; и ангелъ-тъ стояще и казуваше: Стани та измѣри храмъ-тъ Божій, и олтарь-тъ, и тѣзи които ся кланятъ въ него;

2. Но дворъ-тъ който е извънъ храмъ-тъ, остави вънъ, и недѣй го измѣрва, защото е даденъ на язычницы-тѣ, и святый-тъ градъ ще тъпчатъ четыридесеть и два мѣсеца.

3. И ще дамъ на двамина-та мои свидѣтели да пророкуватъ тысящѫ и двѣстѣ и шестдесеть дни, облѣчени во врѣтища.

4. Тѣ сѫ двѣ-тѣ маслины и два-та свѣтилника, които стоятъ прѣдъ Бога, *Господа* на земѭ-тѫ.

5. И ако ище нѣкой да гы поврѣди, излѣзува огнь изъ уста-та имъ, та изяда врагове-тѣ имъ; и ако ище нѣкой да гы поврѣди, така трѣбува да бѫде убитъ той.

6. Тѣ иматъ власть да заключатъ небе-то, да не вали дъждь во врѣме-то на тѣхно-то пророкуваніе; и иматъ власть надъ воды-тѣ, да гы прѣвращатъ на кръвь, и да поразятъ земѭ-тѫ съсъ всякѫ язвѫ колкото пѫти бы поискали.

7. И когато свьршатъ свидѣтелство-то си, звѣрь-тъ който възлѣзва отъ безднѫ-тѫ ще направи бой съ тѣхъ, и ще гы побѣди и ще гы убіе.

8. И трупове-тѣ имъ *ще лежатъ* по улицы-тѣ на голѣмый-тъ градъ, който духовно ся нарича Содомъ и Егыпетъ, дѣто и Господь нашъ бы распнѫтъ;

9. И *мнозина* отъ народы-тѣ и племена-та и языцы-тѣ и колѣна-та ще гледатъ трупове-тѣ имъ три дена и половина, и не ще да оставятъ да ся положатъ трупове-тѣ имъ въ гробове.

10. И жители-тѣ на земѭ-тѫ ще ся възрадуватъ за тѣхъ, и ще ся възвеселятъ; и дарове единъ на другъ ще си проводятъ, защото тѣзи двама-та пророци мѫчихѫ жители-тѣ на земѭ-тѫ.

11. И слѣдъ три-тѣ дена и половина, влѣзе въ тѣхъ духъ на

на҆ ѿ Бг҃а, и҆ ста́нꙋтъ о҆́ба на ноги́хъ свои́хъ, и҆ стра́хъ ве́лїй нападе́тъ на зра́щихъ и҆́хъ.

ві. И҆ ᲂу҆слы́шатъ гла́съ ве́лїй съ нб҃сѐ глаго́лющъ и҆́мъ, взы́дите сѐмѡ, и҆ взыдо́ша на нб҃о на о҆́блацѣхъ, и҆ ви́дѣша а҆ вразѝ и҆́хъ.

гі. И҆ въ ча́съ то́й трꙋ́съ бы́сть ве́лїй, и҆ деса́тая ча́сть гра́да падѐ, и҆ поги́бе трꙋ́сомъ и҆ме́нъ человѣ́ческихъ се́дмь ты́сящь: и҆ про́чїи пристра́шни бы́ша, и҆ да́ша сла́вꙋ Бг҃ꙋ нб҃номꙋ.

ді. Го́ре второ́е ѿи́де: сѐ го́ре тре́тїе гряде́тъ ско́рѡ.

еі. И҆ седмы́й а҆́гг҃лъ вострꙋбѝ, и҆ бы́ша гла́си вели́цы на нб҃сѣ́хъ глаго́люще: бы́сть цр҃тво мі́ра, Гдⷭ҇а на́шегѡ и҆ Хр҃та̀ є҆гѡ̀, и҆ воцри́тсѧ во вѣ́ки вѣкѡ́въ.

ѕі. И҆ два́десѧть и҆ четы́ре ста́рцы пред̾ Бг҃омъ сѣда́щыѧ на престо́лѣхъ свои́хъ, падо́ша на ли́ца своѧ̑, и҆ поклони́шасѧ Бг҃ꙋ,

зі. Глаго́люще: хва́лимъ тѧ̀, Гдⷭ҇и Бж҃е Вседержи́телю, и҆́же сы́й, и҆ бѣ̀, и҆ гряды́й, ꙗ҆́кѡ прїѧ́лъ є҆сѝ си́лꙋ твою̀ вели́кꙋю, и҆ воцри́лсѧ є҆сѝ.

иі. И҆ ꙗ҆зы́цы прогнѣ́вашасѧ, и҆ прїи́де гнѣ́въ тво́й, и҆ вре́ма мє́ртвымъ сꙋ́дъ прїѧ́ти, и҆ да́ти мздꙋ̀ рабѡ́мъ твои̑мъ проро́кѡмъ и҆ ст҃ы̑мъ и҆ боѧ́щымсѧ и҆́мене твоегѡ̀, ма̑лымъ и҆ вели̑кимъ, и҆ растли́ти посмра́ждшыѧ зе́млю.

ѳі. И҆ ѿве́рзесѧ хра́мъ Бж҃їй на нб҃сѝ, и҆ ꙗ҆ви́сѧ кївѡ́тъ завѣ́та є҆гѡ̀ въ хра́мѣ є҆гѡ̀: и҆ бы́ша блиста̑нїѧ, и҆ гла́си, и҆ трꙋ́съ, и҆ гра́дъ вели́къ.

Глава̑ еі.

а҆. И҆ зна́менїе ве́лїе ꙗ҆ви́сѧ на нб҃сѝ, жена̀ ѡ҆блече́на въ со́лнце, и҆ лꙋна̀ под̾ нога́ма є҆ѧ̀, и҆ на главѣ̀ є҆ѧ̀ вѣне́цъ ѿ звѣ́здъ двоюна́десѧте.

животъ отъ Бога; и ся исправихѫ на нозѣ-тѣ си, и страхъ голѣмъ нападнѫ врьхъ онѣзи които гы гледахѫ.

12. И чухѫ гласъ голѣмъ отъ небе-то който имъ казуваше: Възлѣзте тука. И възлѣзохѫ на небе-то въ облакъ, и видѣхѫ гы врагове-тѣ имъ.

13. И тозь часъ станѫ трусъ голѣмъ, и паднѫ десета-та часть на градъ-тъ, та измрѣхѫ въ тойзи трусъ седмь тысящи души человѣци; и останѫли-тѣ ся уплашихѫ и въздадохѫ славѫ на Бога небеснаго.

14. Второ-то горко прѣминѫ; ето иде скоро и трето-то горко.

15. И седмый-тъ ангелъ затрѫби, и станѫхѫ гласове голѣми на небе-то, които казувахѫ: Царства-та свѣтовны станѫхѫ *царства* на Господа нашего и на Христа неговъ, и ще царува во вѣкы вѣковъ.

16. И двадесеть-тѣ и четыри старци, които сѣдѣхѫ прѣдъ Бога на прѣстолы-тѣ си, паднѫхѫ на лица-та си и поклонихѫ ся Богу,

17. И думахѫ: Благодаримъ ти, Господи Боже Вседьржителю, който си, който си былъ, и който ще бѫдешь, защото си пріялъ голѣмѫ-тѫ си силѫ, и воцарилъ си ся.

18. И язычницы-тѣ ся разгнѣвахѫ, и дойде твой-тъ гнѣвъ, и врѣме-то на мьртвы-тѣ, да ся сѫдятъ, и да дадешь заплатѫ-тѫ на твои-тѣ рабы пророцы-тѣ, и на святыи-тѣ, и на онѣзи които ся боятъ отъ име-то ти, малы и голѣмы, и да погубишь губители-тѣ на земѭ-тѫ.

19. И отвори ся храмъ-тъ Господень на небе-то, и яви ся ковчегъ-тъ на неговый-тъ завѣтъ въ храмъ-тъ му; и станѫхѫ свѣткавицы, и гласове, и грѣмове, и трусъ, и градъ голѣмъ.

ГЛАВА 12.

1. И знаменіе голѣмо ся яви на небе-то; жена облѣчена въ слънце-то, и луна-та подъ нозѣ-тѣ ѝ, и на главѫ-тѫ ѝ вѣнецъ отъ дванадесеть звѣзды.

в҃. И҆ во чре́вѣ и҆мꙋ́щи, вопі́етъ боля́щи, и҆ страждꙋ́щи роди́ти.

г҃. И҆ ꙗ҆ви́ся и҆но зна́менїе на нб҃сѝ, и҆ сѐ змі́й вели́къ чермен҃ъ, и҆мѣ́я гла́въ се́дмь, и҆ рогѡ́въ де́сѧть: и҆ на главѧ́хъ є҆гѡ̀ се́дмь вѣнє́цъ:

д҃. И҆ хо́вотъ є҆гѡ̀ ѿто́рже тре́тїю ча́сть звѣ́здъ нб҃ныхъ, и҆ положѝ а҆ въ зе́млю. И҆ змі́й стоѧ́ше пред̾ жено́ю хотѧ́щею роди́ти, да, є҆гда̀ роди́тъ, снѣ́сть ча́до є҆ѧ̀.

є҃. И҆ родѝ сы́на мꙋ́жеска, и҆́же и҆́мать оу҆пастѝ всѧ̀ ꙗ҆зы́ки жезло́мъ желѣ́знымъ: и҆ восхищє́но бы́сть ча́до є҆ѧ̀ къ Бг҃ꙋ, и҆ престо́лꙋ є҆гѡ̀.

ѕ҃. И҆ жена̀ бѣжа̀ въ пꙋсты́ню, и҆дѣ́же и҆мѣ̀ мѣ́сто оу҆гото́вано ѿ Бг҃а, да та́мѡ пита́етсѧ дні́й ты́сѧщꙋ двѣ́стѣ шестьдесѧ́тъ.

з҃. И҆ бы́сть бра́нь на нб҃сѝ: Мі́хаилъ и҆ А҆́ггли є҆гѡ̀ бра́нь сотвори́ша со змі́емъ, и҆ змі́й бра́ся и҆ а҆́ггели є҆гѡ̀.

и҃. И҆ не возмого́ша, и҆ мѣ́ста не ѡ҆брѣ́тесѧ и҆́мъ ктомꙋ̀ на нб҃сѝ.

ѳ҃. И҆ вложе́нъ бы́сть змі́й вели́кїй, змі́й дре́внїй, нарица́емый дїа́волъ и҆ сатана̀, лста́й вселе́ннꙋю всю̀, и҆ вложе́нъ бы́сть на зе́млю, и҆ а҆́ггели є҆гѡ̀ съ ни́мъ низве́ржени бы́ша.

і҃. И҆ слы́шахъ гла́съ ве́лїй на нб҃сѝ, глаго́лющихъ: ны́нѣ бы́сть спасе́нїе и҆ си́ла и҆ цр҃ство Бг҃а на́шегѡ, и҆ ѻ҆́бласть Хр҃та̀ є҆гѡ̀: ꙗ҆́кѡ низложе́нъ бы́сть клеветни́къ бра́тїи на́шеѧ, ѡ҆клевещѧ́ѧ и҆́хъ пред̾ Бг҃омъ на́шимъ де́нь и҆ но́щь.

а҃і. И҆ тїи побѣди́ша є҆го̀ кро́вїю а҆́гнчею, и҆ сло́вомъ свидѣ́тельства своегѡ̀, и҆ не возлю́би́ша дꙋ́шъ свои́хъ да́же до смє́рти.

в҃і. Сегѡ̀ ра́ди веселі́теся нб҃сѧ̀ и҆ живꙋ́щїи на ни́хъ: го́ре живꙋ́щымъ на земли̇̀ и҆ мо́ри, ꙗ҆́кѡ сни́де дїа́волъ къ ва́мъ, и҆мѣ́я ꙗ҆́рость вели́кꙋю, вѣ́дый, ꙗ҆́кѡ вре́мѧ ма́ло и҆́мать.

г҃і. И҆ є҆гда̀ ви́дѣвъ змі́й, ꙗ҆́кѡ низложе́нъ бы́сть на зе́млю гонѧ́ше женꙋ̀, ꙗ҆́же родѝ мꙋ́жеска.

2. И тя бѣ непразна, и выкаше отъ болѣзни, и мжчаше ся да роди.

3. И яви ся друго знаменіе на небе-то, и ето змѣй голѣмъ чьрвенъ, който имаше седмь главы и десеть рога; и на главы-тѣ му седмь короны;

4. И опашка-та му влачаше третіж-тж часть отъ звѣзды-тѣ небесны, и хвьрли гы на земіж-тж; и змѣй-тъ ся спрѣ прѣдъ женж-тж, която щѣше да роди, за да изѣде чадо-то й щомъ роди.

5. И роди дѣте мжжко, което ще управява вси-тѣ народы съ жезлъ желѣзенъ, и нейно-то чадо бы грабнжто *и занесено* при Бога и при неговый-тъ прѣстолъ.

6. И жена-та побѣгнж въ пустыніж-тж, дѣто имаше приготвено отъ Бога мѣсто, да іж хранятъ тамо тысящж и двѣстѣ и шестдесеть дни.

7. И станж бой на небе-то; Михаилъ и ангели-тѣ негови бихж ся противу змѣй-тъ; и змѣй-тъ ся би и ангели-тѣ неговы,

8. И не надвихж, нито ся намѣри вече за тѣжъ мѣсто по небе-то.

9. И сваленъ бы голѣмый-тъ змѣй, староврѣменна-та онази змія, която ся нарича Діаволѣ и Сатана, който льсти всичкж вселеннжіж, сваленъ бы на земіж-тж, свалени быхж и ангели-тѣ негови съ него наедно.

10. И чухъ гласъ голѣмъ който говоряше на небеса: Сега быде спасеніе-то и сила-та и царство-то на Бога нашего, и власть-та на Христа неговъ; защото низринжтъ бы клеветникъ-тъ на наши-тѣ братія, който гы клеветѣше день и нощь прѣдъ Бога нашего.

11. И тѣ го побѣдихж съ кръвь-тж на Агне-то, и съсъ слово-то на свое-то свидѣтелство; и не възлюбихж животъ-тъ си до смьрть.

12. Заради това веселѣте ся, небеса, и *вы* които живѣете въ тѣхъ. Горко вамъ които живѣете на земіж-тж и на море-то, защото слѣзе діаволъ-тъ у васъ много разяренъ, понеже знае че малко врѣме има.

13. И като видѣ змѣй-тъ че бы сваленъ на земіж-тж, погнж женж-тж, която бѣ родила мжжко-то дѣте.

д҃і. И҆ даны̀ бы́ша женѣ̀ два̀ крила̑ ѻ҆рла̀ вели́каго, да па-
ри́тъ въ пꙋсты́ню въ мѣ́сто своѐ, и҆дѣ́же препита́на ба́ше
тꙋ̀ вре́ма и҆ времѐнъ и҆ по́лъ вре́мени, ѿ лица̀ змі́ина.
є҃і. И҆ и҆спꙋсти̑ змі́й за женѡ́ю и҆з ᲂу҆́стъ свои́хъ во́дꙋ ꙗ҆́кѡ
рѣ́кꙋ̀, да ю҆̀ въ рѣцѣ̀ потопи́тъ.
ѕ҃і. И҆ помо́же земла̀ женѣ̀, и҆ ѿве́рзе земла̀ ᲂу҆ста̀ своа̑, и҆
пожрѐ рѣ́кꙋ̀, ю҆̀же и҆зведѐ змі́й ѿ ᲂу҆́стъ свои́хъ.
з҃і. И҆ разгнѣ́васа змі́й на женꙋ̀, и҆ и҆́де сотвори́ти бра́нь со
ѡ҆ста́вшимъ сѣ́менемъ є҆ѧ̀, и҆̀же соблюда́ютъ за́пѡвѣди Бж҃іа,
и҆ и҆мѣ́ютъ свидѣ́тельство І҆и҃съ Хр҃то́во.

Глава̀ гі.

а҃. И҆ ста́хъ на песцѣ̀ морстѣ́мъ: и҆ ви́дѣхъ и҆з мо́ра
звѣ́ра и҆сходѧ́ща, и҆мꙋ́ща гла́въ се́дмь, и҆ рогѡ́въ де́сать, и҆
на ро́зѣхъ є҆гѡ̀ вѣнє́цъ де́сать, а҆ на глава́хъ є҆гѡ̀ и҆мена̀
хꙋ́лна.
в҃. Звѣ́рь, є҆го́же ви́дѣхъ, бѣ̀ подо́бенъ ры́си, и҆ но́зѣ є҆мꙋ̀
ꙗ҆́кѡ медвѣ́ди, и҆ ᲂу҆ста̀ є҆гѡ̀ ꙗ҆́кѡ ᲂу҆ста̀ львѡ́ва, и҆ дадѐ є҆мꙋ̀
змі́й си́лꙋ свою̀, и҆ престо́лъ сво́й, и҆ ѻ҆́бласть вели́кꙋю.
г҃. И҆ ви́дѣхъ є҆ди́нꙋ ѿ гла́въ є҆гѡ̀ ꙗ҆́кѡ заколѐнꙋ въ сме́рть,
и҆ ꙗ҆́зва сме́рти є҆гѡ̀ и҆сцѣлѣ̀. и҆ чꙋди́са вса̀ земла̀ во слѣ́дъ
звѣ́ра, и҆ поклони́шаса змі́ю, и҆̀же дадѐ ѻ҆́бласть звѣ́рю.
д҃. И҆ поклони́шаса звѣ́рю, глаго́люще: кто̀ подо́бенъ
звѣ́рю; и҆ кто̀ мо́жетъ ра́товатися съ ни́мъ;
є҃. И҆ даны̀ бы́ша є҆мꙋ̀ ᲂу҆ста̀ глагѡ́люща вели́ка и҆ хꙋ́лна: и҆
дана̀ бы́сть є҆мꙋ̀ ѻ҆́бласть твори́ти мѣ́сацъ четы́редесать
два̀.
ѕ҃. И҆ ѿве́рзе ᲂу҆ста̀ своа̑ въ хꙋлѐніе къ Бг҃ꙋ, хꙋ́лити и҆ма
є҆гѡ̀, и҆ селѐніе є҆гѡ̀, и҆ живꙋ́щыѧ на нѣ́сѝ.
з҃. И҆ дано̀ бы́сть є҆мꙋ̀ бра́нь твори́ти со ст҃ы́ми, и҆ побѣди́-
ти а҆̀: и҆ дана̀ бы́сть є҆мꙋ̀ ѻ҆́бласть на вса́комъ колѣ́нѣ (лю-
де́й) и҆ на ꙗ҆зы́цѣхъ и҆ племенѣ́хъ.

14. И дадохѫ ся на женѫ-тѫ двѣ крылѣ на голѣмъ орелъ да лѣти въ пустынѭ-тѫ на мѣсто-то си, тамо дѣто ѭ хранятъ врѣме и врѣмена и половинъ врѣме, *потулена* отъ лице-то на змѣй-тъ.

15. И испуснѫ змѣй-тъ слѣдъ женѫ-тѫ изъ уста-та си водѫ като рѣкѫ, да стори да ѭ повлѣче рѣка-та.

16. И помогнѫ земя-та на женѫ-тѫ, и отвори земя-та уста-та си и погълнѫ рѣкѫ-тѫ която бѣ испуснѫлъ змѣй-тъ изъ уста-та си.

17. И прогнѣва ся змѣй-тъ врьхъ женѫ-тѫ, и отиде да направи бой съ останѫлы-тѣ отъ нейно-то сѣме, които пазятъ заповѣди-тѣ Божіи, и иматъ свидѣтелство-то Іисусъ Христово.

ГЛАВА 13.

1. И застанѫхъ на пѣсъкъ-тъ морскый, и видѣхъ звѣрь който възлѣзуваше отъ море-то, който имаше седмь главы и десеть рога; и на рогове-тѣ му десеть короны, и на главы-тѣ му имена богохулны.

2. И звѣрь-тъ когото видѣхъ приличаше на рысъ, и крака-та му бѣхѫ като на мечкѫ, и уста-та му като уста на львъ; и змѣй-тъ даде нему силѫ-тѫ си, и прѣстолъ-тъ си, и власть голѣмѫ.

3. И видѣхъ еднѫ отъ главы-тѣ му като раненѫ смьртно; и смьртоносна-та негова рана оздравѣ; и почуди ся всичка-та земя на слѣдъ звѣрь-тъ; и поклонихѫ ся на змѣй-тъ, който даде на звѣрь-тъ власть;

4. И поклонихѫ ся на звѣрь-тъ, и думахѫ: Кой е подобенъ на звѣрь-тъ? Кой може да ся бори съ него?

5. И дадохѫ му ся уста да говорятъ горделиво и богохулно; даде му ся още власть да направи *каквото ще* четыридесеть и два мѣсеца.

6. И отвори уста-та си на хулы врьхъ Бога, да хули име-то му, и жилище-то му, и тѣзи които живѣѭтъ на небеса.

7. И даде му ся да направи бой съсъ святыи-тѣ, и да гы побѣди, и даде му ся власть надъ всяко племе и языкъ и народъ.

а҃. И҆ поклонатсѧ є҆мꙋ̀ всѝ живꙋ́щіи на землѝ, и҆мже не написана сꙋ́ть и҆мена̀ въ книгахъ живо́тныхъ а҃гнца заколе́нагѡ ѿ сложе́нїѧ мі́ра.

в҃. А҆ще кто̀ и҆мать оу҆хо, да слы́шитъ.

г҃. И҆же а҆ще въ плѣне́нїе веде́тъ, въ плѣне́нїе пойдетъ: а҆ще кто̀ ѻ҆рꙋ́жїемъ оу҆бїе́тъ, подобаетъ є҆мꙋ̀ ѻ҆рꙋ́жїемъ оу҆бїе́нꙋ бы́ти. здѣ̀ є҆́сть терпѣ́нїе и҆ вѣ́ра ст҃ы́хъ.

д҃і. И҆ ви́дѣхъ и҆́наго звѣ́ра восходѧ́щаго ѿ землѝ, и҆ и҆мѣ́ѧше рѡ́га два̀, подѡ́бна а҆гнчимъ, и҆ глаго́лаше ꙗ҆́кѡ змі́й.

е҃і. И҆ вла́сть пе́рвагѡ звѣ́ра всю̀ творѧ́ше пред̾ ни́мъ: и҆ творѧ́ше зе́млю и҆ вса̀ живꙋ́щыѧ на не́й поклони́тисѧ пе́рвомꙋ звѣ́рю, є҆мꙋ́же и҆сцѣле́на бы́сть ꙗ҆́зва сме́ртнаѧ.

ѕ҃і. И҆ сотворѝ чꙋдеса̀ вели́ка, да и҆ ѻ҆́гнь сотвори́тъ сходи́ти съ нб҃сѐ на зе́млю пред̾ человѣ́ки:

з҃і. И҆ асти́тъ живꙋ́щыѧ на землѝ, ра́ди зна́менїй, ꙗ҆̀же дана̀ бы́ша є҆мꙋ̀ пред̾ звѣ́ремъ твори́ти: глаго́лѧ живꙋ́щымъ на землѝ, сотвори́ти ѻ҆́бразъ звѣ́рю, и҆́же и҆мать ꙗ҆́звꙋ ѻ҆рꙋ́жнꙋю, и҆ жи́въ бы́сть.

и҃і. И҆ дано̀ бы́сть є҆мꙋ̀ да́ти дꙋ́хъ ѻ҆́бразꙋ звѣри́нꙋ, да проглаго́летъ і҆кѡ́на звѣри́на, и҆ сотвори́тъ, да и҆́же а҆ще не поклона́тсѧ ѻ҆́бразꙋ звѣри́номꙋ, оу҆бїе́ни бꙋ́дꙋтъ.

ѳ҃і. И҆ сотвори́тъ вса̀ ма̀лыѧ и҆ вели́кїѧ, бѡга́тыѧ и҆ оу҆бѡ́гїѧ, свобѡ́дныѧ и҆ рабѡ́тныѧ, да да́стъ и҆мъ начерта́нїе на десни́й рꙋцѣ̀ и҆́хъ и҆лѝ на чела́хъ и҆́хъ,

ѕ҃і. Да никто́же возмо́жетъ ни кꙋпи́ти ни прода́ти, то́кмѡ кто̀ и҆мать начерта́нїе, и҆лѝ и҆́мѧ звѣ́рѧ, и҆лѝ число̀ и҆́мене є҆гѡ̀.

и҃і. Здѣ̀ мꙋ́дрость є҆́сть. И҆же и҆мать оу҆́мъ, да почте́тъ число̀ звѣри́но: число́ бо человѣ́ческо є҆́сть, и҆ число̀ є҆гѡ̀, шестьсѡ́тъ шестьдеса́тъ ше́сть.

8. И ще му ся поклонятъ всичкы що живѣіжтъ на земіж-тж, на които имена-та не сж написаны въ книгж-тж на животъ-тъ, на заклано-то отъ създаніе міра Агне.

9. Който има ухо, нека слуша.

10. Който завожда въ робство, въ робство ще отиде; който убіе съ ножь, той трѣбува отъ ножь убитъ да бжде. Тука е търпѣніе-то и вѣра-та на святыи-тѣ.

11. И видѣхъ другъ звѣрь който възлѣзуваше отъ земіж-тж, и имаше два рога подобны на агнешкы, и говоряше като змѣй;

12. И дѣйствуваше съсъ всичкж-тж власть на пьрвый-тъ звѣрь прѣдъ него, и стори *щото* земя-та и живущи-тѣ на неіж да ся поклонятъ на пьрвый-тъ звѣрь, на когото смьртоносна-та рана бѣ оздравѣла.

13. И правяше знаменія голѣмы, щото направи и огнь да слѣзва отъ небе-то на земіж-тж прѣдъ человѣцы-тѣ.

14. И льстяше живущы-тѣ на земіж-тж, поради знаменія-та които му ся дадохж да направи прѣдъ звѣрь-тъ, и говоряше на живущы-тѣ по земіж-тж да направятъ образъ на звѣрь-тъ, който имаше ранж-тж отъ ножь, и оживѣ.

15. И даде му ся да даде духъ на образъ-тъ звѣровъ, така що да продума образъ-тъ звѣровъ, и да стори щото които ся не поклонятъ на звѣровый-тъ образъ, да бжджтъ убити.

16. И струваше всичкы-тѣ, малкы и голѣмы, и богаты и сиромасы, и свободны и рабы, да пріимжтъ бѣлѣгъ на деснж-тж си ржкж, или на чела-та си;

17. И да не може никой да купи или да продаде, освѣнь който има бѣлѣгъ-тъ, или име-то звѣрово, или число-то на негово-то име.

18. Тука е мудрость-та; който има умъ нека смѣтне число-то на звѣрь-тъ, защото е число на человѣкъ; и число-то му *е* шестстотинъ и шестдесеть и шесть.

Глава ді.

а҃. И҆ видѣхъ, и҆ се҆ а҆гнецъ стоаше на горѣ Сі҆ѡ҇нстѣй, и҆ съ нимъ сто̀ и҆ четыредесѧть и҆ четыре тысѧщы, и҆мꙋще и҆ма ѻ҆ц҃а є҆гѡ̀ написано на челѣхъ своихъ.

в҃. И҆ слышахъ гласъ съ нб҃сѣ, ꙗ҆кѡ гласъ вѡ́дъ многихъ, и҆ ꙗ҆кѡ гласъ грома велика: и҆ гласъ слышахъ гꙋдѣцъ гꙋдꙋщихъ въ гꙋсли своѧ҃.

г҃. И҆ поющихъ ꙗ҆кѡ пѣснь новꙋ пред̾ престоломъ и҆ пред̾ четыри животными и҆ ста҃рцы: и҆ никто́же можаше навыкнꙋти пѣсни, то́кмѡ сіи сто̀ и҆ четыредесѧть и҆ четыре тысѧщы и҆скꙋплени ѿ землѝ.

д҃. Сіи сꙋть, и҆же съ женами не ѡ҆скверни́шасѧ: занѐ дѣвственницы сꙋть: сіи послѣдꙋютъ а҆гнцꙋ, а҆може а҆ще пойдетъ: сіи сꙋть кꙋплени ѿ людей первенцы Бг҃ꙋ и҆ а҆гнцꙋ.

є҃. И҆ во ѹ҆стѣхъ и҆хъ не ѡ҆брѣтеса лесть: безъ порока бо сꙋть пред̾ престоломъ Бж҃іимъ.

ѕ҃. И҆ видѣхъ и҆наго А҆гг҃ла парѧща посредѣ нб҃сѣ, и҆мꙋщаго є҆ѵ҇аліе вѣчно благовѣстити живꙋщымъ на землѝ и҆ всакомꙋ племени и҆ ꙗ҆зыкꙋ и҆ колѣнꙋ и҆ людемъ,

з҃. Глаголюща гласомъ великимъ: ѹ҆боитеса Бг҃а, и҆ дадите є҆мꙋ славꙋ, ꙗ҆кѡ пріидетъ часъ сꙋда̀ є҆гѡ̀: и҆ поклони́теса сотворшемꙋ нб҃о и҆ землю и҆ море и҆ и҆сто́чники водныѧ.

и҃. И҆ и҆нъ А҆гг҃лъ въ слѣдъ и҆де, глаго́лѧ: падѐ, падѐ Вавѵ҇лѡ́нъ гра́дъ великій: занѐ ѿ вінѧ̀ ꙗ҆рости любодѣ́аніѧ своегѡ̀ напои̇ всѧ̀ ꙗ҆зы́ки.

ѳ҃. И҆ тре́тій А҆гг҃лъ въ слѣдъ є҆гѡ̀ и҆де, глаго́лѧ гласомъ великимъ: и҆же а҆ще кто̀ покланѧ́етса ѕвѣрю и҆ и҆кѡ́нѣ є҆гѡ̀, и҆ пріемлетъ начертаніе на челѣ своемъ и҆лѝ на рꙋцѣ своей:

і҃. И҆ то́й и҆мать пи́ти ѿ вінѧ̀ ꙗ҆рости Бж҃іѧ, вінѧ̀ нерастворе́на въ чаши гнѣва є҆гѡ̀, и҆ бꙋдетъ мꙋченъ о҆гнемъ и҆ жꙋпеломъ пред̾ А҆гг҃лы ст҃ыми и҆ пред̾ А҆гнцемъ.

ГЛАВА 14.

1. И видѣхъ, и ето Агне стояше на горѫ-тѫ Сіонъ, и съ него сто и четыридесеть и четыри тысящы, които имахѫ име-то на неговый-тъ Отецъ написано на чела-та си.

2. И чухъ гласъ отъ небе-то като гласъ на много воды, и като гласъ на гръмъ голѣмъ; и чухъ гласъ на свирцы, които свиряхѫ съ китары-тѣ си.

3. И пѣяхѫ като новѫ пѣснь прѣдъ прѣстолъ-тъ, и прѣдъ четыри-тѣ животны и старцы-тѣ; и никой не можаше да научи пѣснь-тѫ, тъкмо сто и четыридесеть и четыри-тѣ тысящи искупены-тѣ отъ земѭ-тѫ.

4. Тѣ сѫ които ся не осквьрнихѫ съсъ жены; защото дѣвственници сѫ; тѣ сѫ които слѣдуватъ Агне-то кѫдѣто и да иде; тѣ сѫ искупени отъ человѣцы-тѣ, начатки Богу и на Агне-то.

5. И въ уста-та имъ льсть не ся намѣри; защото сѫ непорочни прѣдъ прѣстолъ-тъ Божій.

6. И видѣхъ другъ ангелъ че лѣтѣше посрѣдъ небе-то, който имаше вѣчно-то благовѣстіе, да проповѣда на живущы-тѣ по земѭ-тѫ, и на всяко колѣно и племе и языкъ и народъ,

7. И казуваше съ гласъ голѣмъ: Убойте ся отъ Бога, и въздайте нему славѫ, защото дойде часъ-тъ на неговый-тъ сѫдъ; и поклонѣте ся тому който е направилъ небе-то и земѭ-тѫ и море-то и изворы-тѣ на воды-тѣ.

8. И другъ ангелъ идяше слѣдъ *него* и казуваше: Паднѫ, паднѫ Вавилонъ, градъ-тъ голѣмый; защото отъ вино-то на ярость-тѫ на свое-то блудодѣяніе напои всичкы-тѣ народы.

9. И третій ангелъ идяше слѣдъ тѣхъ, и казуваше съ гласъ голѣмъ; Който ся кланя на звѣрь-тъ и на образъ-тъ неговъ, и зема бѣлѣгъ на чело-то си или на рѫкѫ-тѫ си,

10. Той ще піе отъ вино-то на Божіѭ-тѫ ярость, налѣяно-то чисто въ чашѫ-тѫ на гнѣвъ-тъ му; и ще бѫде мѫченъ съ огнь и съсъ жупелъ прѣдъ святы-тѣ ангелы и прѣдъ Агне-то.

а҃і. И҆ ды́мъ мꙋче́нїа и҆́хъ во вѣ́ки вѣкѡ́въ восхо́дитъ: и҆ не и҆́мꙋтъ покоа́ де́нь и҆ но́щь, покланѧ́ющїисѧ звѣ́рю и҆ ѻ҆́бразꙋ є҆гѡ̀, и҆ прїе́млющїи начерта́нїе и҆́мене є҆гѡ̀.

в҃і. Здѣ̀ є҆́сть терпѣ́нїе ст҃ы́хъ, и҆́же соблюда́ютъ за́пѡвѣди Бж҃їа и҆ вѣ́рꙋ І҆и҃сꙋ.

г҃і. И҆ слы́шахъ гла́съ съ нб҃сѣ̀ глаго́лющъ мѝ: напишѝ, бл҃же́ни ме́ртвїи ᲂу҆мира́ющїи ѿ Гдⷭ҇а ѿ ны́нѣ. є҆́й, глаго́летъ Дх҃ъ: да почі́ютъ ѿ трꙋдѡ́въ свои́хъ: дѣла́ бо и҆́хъ хо́дятъ въ слѣ́дъ съ ни́ми.

д҃і. И҆ ви́дѣхъ, и҆ сѐ ѻ҆́блакъ свѣ́телъ, и҆ на ѻ҆́блацѣ сѣда́й подо́бенъ сн҃ꙋ человѣ́ческомꙋ, и҆́мѣ́а на главѣ̀ свое́й вѣне́цъ зла́тъ, и҆ въ рꙋцѣ̀ є҆гѡ̀ се́рпъ ѻ҆́стръ.

е҃і. И҆ и҆́нъ А҆́гг҃лъ и҆зы́де и҆з̾ хра́ма, вопїѧ̀ ве́лїимъ гла́сомъ сѣда́щемꙋ на ѻ҆́блацѣ: послѝ се́рпъ тво́й и҆ жнѝ, ꙗ҆́кѡ прїи́де ча́съ пожа́ти, занѐ и҆́зсше трава̀ земна́ѧ.

ѕ҃і. И҆ положѝ сѣда́й на ѻ҆́блацѣ се́рпъ сво́й на зе́млю, и҆ пожа́та бы́сть земла̀.

з҃і. И҆ и҆́нъ А҆́гг҃лъ и҆зы́де и҆з̾ цр҃кве сꙋ́щїѧ на нб҃сѝ, и҆́мый и҆ то́й се́рпъ ѻ҆́стръ.

и҃і. И҆ и҆́нъ А҆́гг҃лъ и҆зы́де ѿ ѻ҆лтарѧ̀, и҆́мый ѻ҆́бласть на ѻ҆́гнѝ, и҆ возопѝ кли́чемъ вели́кимъ ко и҆́мꙋщемꙋ се́рпъ ѻ҆́стрый, глаго́ла: послѝ се́рпъ тво́й ѻ҆́стрый, и҆ ѡ҆бѣ́мли гро́зды вїногра́да земна́гѡ, ꙗ҆́кѡ созрѣ́ша ᲂу҆жѐ гро́зды є҆ѧ̀.

а҃і. И҆ положѝ А҆́гг҃лъ се́рпъ сво́й на землѝ, и҆ ѡ҆берѐ вїногра́дъ зе́мскїй, и҆ вложѝ въ точи́ло вели́кїа ꙗ҆́рости Бж҃їа.

к҃. И҆ и҆спра́но бы́сть точи́ло внѣ̀ гра́да, и҆ и҆зы́де кро́вь ѿ точи́ла да́же до ᲂу҆́здъ ко́нскихъ, ѿ ста́дїй ты́саща и҆ ше́сть сѡ́тъ.

11. И дымъ-тъ на тѣхно-то мѫченіе възлѣзува во вѣкы вѣковъ, и нѣматъ отдъхновеніе ни день ни нощь тѣзи които ся кланятъ на звѣрь-тъ и на образъ-тъ неговъ, и който пріима бѣлѣгъ-тъ на негово-то име.

12. Тука е търпѣніе-то на святыи-тѣ; тука сѫ тѣзи които пазятъ заповѣди-тѣ Божіи и вѣрѫ-тѫ Іисусовѫ.

13. И чухъ гласъ отъ небе-то който ми казуваше: Пиши: Блажени мьртви-тѣ които умиратъ отъ нынѣ въ Господа. Ей, казува Духъ-тъ, да си починѫтъ отъ трудове-тѣ си, и дѣла-та имъ ходятъ слѣдъ тѣхъ.

14. И видѣхъ, и ето облакъ бѣлъ, и на облакъ-тъ сѣдѣше единъ подобенъ Сыну человѣческому, и имаше на главѫ-тѫ си златенъ вѣнецъ, и въ рѫкѫ-тѫ си сьрпъ остръ.

15. И другъ ангелъ излѣзе изъ храмъ-тъ, и выкаше съ голѣмъ гласъ на тогози, който сѣдѣше на облакъ-тъ: Простри сьрпъ-тъ си и жьни; защото дойде ти часъ-тъ да жьнешь, понеже изсъхнѫ жьтва-та земна.

16. И онзи който сѣдѣше на облакъ-тъ, положи сьрпъ-тъ си на земѭ-тѫ, и пожьната бы земя-та.

17. И другъ ангелъ излѣзе изъ храмъ-тъ който е на небе-то, и дьржаше и той сьрпъ остръ.

18. И другъ ангелъ излѣзе изъ олтарь-тъ, който имаше власть надъ огнь-тъ, и извыка съ выкъ голѣмъ на тогози който имаше острый-тъ сьрпъ, и каза: Простри острый-тъ си сьрпъ, и обери гроздове-тѣ на земно-то лозіе, защото узрѣя вече гроздіе-то му.

19. И положи ангелъ-тъ сьрпъ-тъ си на земѭ-тѫ, и обра лозіе-то земно, и хвьрли *обрано-то* въ голѣмый-тъ жлебъ на Божіѭ-тѫ ярость.

20. И истѫпканъ бы жлебъ-тъ вънъ отъ градъ-тъ, и потече кръвь изъ жлебъ-тъ дори до узды-тѣ на коніе-тѣ, въ разстояніе на тысящѫ и шестстотинъ стадіи.

Глава̀ є҃і.

а҃. И҆ ви́дѣхъ и҆́но знаменїе на нб҃сѝ ве́лїе и҆ чꙋ́дно, се́дмь а҆́гг҃лъ и҆мꙋ́щихъ се́дмь ї҆а́звъ послѣ́днихъ, занѐ въ тѣ́хъ скончáетсѧ ї҆а́рость Бж҃їѧ.

в҃. И҆ ви́дѣхъ ї҆а́кѡ мо́ре стклáно смѣ́шено со ѻ҆гне́мъ, и҆ побѣди́вшыѧ звѣ́ра и҆ ѻ҆́бразъ є҆гѡ̀, и҆ начертáнїе є҆гѡ̀ и҆ число̀ и҆́мене є҆гѡ̀, стоѧ́щыѧ на мо́ри стклáномъ, и҆мꙋ́щыѧ гꙋ́сли Бж҃їи.

г҃. И҆ поѧ́хꙋ пѣ́снь Мѡѷсе́а рабѧ̀ Бж҃їѧ и҆ пѣ́снь а҆́гнчꙋ, глаго́люще: ве́лїѧ и҆ ди́вна дѣлѧ̀ твоѧ̑, Гдⷭ҇и Бж҃е Вседержи́телю: пра́ведни и҆ и҆́стинни пꙋтїѐ твоѝ, Цр҃ю ст҃ы́хъ.

д҃. Кто̀ не ᲂу҆боѝтсѧ тебѐ Гдⷭ҇и, и҆ просла́витъ и҆́мѧ твоѐ; ї҆а́кѡ є҆ди́нъ преподо́бенъ є҆сѝ: ї҆а́кѡ всѝ ї҆а́зы́цы прїи́дꙋтъ и҆ поклóнатсѧ пред̾ тобо́ю: ї҆а́кѡ ѿправда̑нїѧ твоѧ̑ ї҆а́вишасѧ.

є҃. И҆ по си́хъ ви́дѣхъ, и҆ сѐ ѿве́рзесѧ хра́мъ ски́нїи свидѣ́нїѧ на нб҃сѝ:

ѕ҃. И҆ и҆зыдо́ша се́дмь а҆́гг҃лъ и҆з̾ хра́ма, и҆́же и҆мѣ́ахꙋ се́дмь ї҆а́звъ, ѿблече́ны въ ри́зы лнѧ̑ны чи́сты и҆ свѣ́тлы, и҆ препоѧ́сани на пе́рсѣхъ пѡ́ѧсы златы́ми.

з҃. И҆ є҆ди́нъ ѿ четы́рехъ живо́тныхъ дадѐ седми́мъ а҆́гг҃лѡмъ се́дмь фїа̑лъ златы́хъ, и҆спо́ленныхъ ї҆а́рости Бг҃а живꙋ́щагѡ во вѣ́ки вѣкѡ́въ.

и҃. И҆ напо́лниса хра́мъ ды́ма ѿ сла́вы Бж҃їѧ и҆ ѿ си́лы є҆гѡ̀: и҆ никто́же можа́ше вни́ти во хра́мъ, до́ндеже скончáются се́дмь ї҆а́звъ седми́хъ а҆́гг҃лъ.

Глава̀ ѕ҃і.

а҃. И҆ слы́шахъ гла́съ ве́лїй ѿ хра́ма глаго́лющъ седми́мъ а҆́гг҃лѡмъ: и҆ди́те и҆ и҆злі́йте се́дмь фїа̑лъ ї҆а́рости Бж҃їѧ на зе́млю.

ГЛАВА 15.

1. И видѣхъ друго знаменіе на небе-то голѣмо и чудно, седмь ангелы, които дьржехѫ седмь-тѣ послѣдни язвы, защото въ тѣхъ ся свьрши Божія-та ярость.

2. И видѣхъ като море стъклено размѣсено съ огнь; и тѣзи които бѣхѫ побѣдили звѣрь-тъ, и образъ-тъ неговъ, и бѣлѣгъ-тъ неговъ, и число-то на негово-то име, че стоехѫ на стъклено-то море, и дьржехѫ китары Божіи,

3. И пѣяхѫ пѣснь-тѫ на Моисея Божій-тъ рабъ и пѣснь-тѫ на Агне-то, и казувахѫ: Великы и чудны сѫ твои-тѣ дѣла, Господи Боже Вседьржителю; праведны и истинны сѫ твои-тѣ пѫтища, Царю на святыи-тѣ.

4. Кой нѣма да ся убои отъ тебе, Господи, и да прослави твое-то име? защото само ты си святъ; защото вси-тѣ племена ще дойдѫтъ и ще ся поклонятъ прѣдъ тебе, защото ся явихѫ твои-тѣ праведны сѫдбы.

5. И слѣдъ това видѣхъ, и ето на небе-то ся отвори храмъ-тъ на скиніѭ-тѫ на свидѣтелство-то;

6. И излѣзохѫ изъ храмъ-тъ седмь-тѣ Ангели, които дьржехѫ седмь-тѣ язвы, облѣчени въ чисты и свѣтлы лѣнены *дрехы*, и прѣпасани прѣзъ грѫды-тѣ съсъ златны поясы.

7. И едно отъ четыри-тѣ животны даде на седмь-тѣ ангелы седмь златны чашы, пълны съ ярость отъ Бога живущаго въ вѣкы вѣковъ.

8. И напълни ся храмъ-тъ съ дымъ отъ славѫ-тѫ Божіѭ, и отъ силѫ-тѫ неговѫ; и никой не можаше да влѣзе въ храмъ-тъ, доклѣ ся не свьршатъ седмь-тѣ язвы на седмь-тѣ ангелы.

ГЛАВА 16.

1. И чухъ изъ храмъ-тъ гласъ голѣмъ който казуваше на седмь-тѣ ангелы: Идѣте та излѣйте на земѭ-тѫ чашы-тѣ на Божіѭ-тѫ ярость.

в҃. И҆ и҆де пе́рвый А҆гг҃лъ, и҆ и҆злі̑а фіа́лъ свой на зе́млю: и҆ бы́сть гно́й зо́лъ и҆ лю́тъ на человѣ́цѣхъ и҆мꙋ́щихъ начерта́ніе звѣри́но и҆ кла́нающихся і҆кѡ́нѣ є҆гѡ̀.

г҃. И҆ вторы́й А҆гг҃лъ и҆злі̑а фіа́лъ свой въ мо́ре: и҆ бы́сть кро́вь ꙗ҆́кѡ мертвеца̀, и҆ всѧ́ка дꙋша̀ жива̀ оу҆мре въ мо́ри.

д҃. И҆ тре́тій А҆гг҃лъ и҆злі̑а фіа́лъ свой на рѣ́ки и҆ на и҆сто́чники водны́ѧ, и҆ бы́сть кро́вь.

є҃. И҆ слы́шахъ А҆гг҃ла во́днаго глаго́люща: пра́веденъ є҆сѝ Гдⷭ҇и, сы́й, и҆ и҆́же бѣ̀, и҆ преподо́бенъ, ꙗ҆́кѡ сі̑а сꙋди́лъ є҆сѝ:

ѕ҃. Занѐ кро́вь ст҃ы́хъ и҆ проро́къ и҆злі̑а́ша, и҆ кро́вь и҆̀мъ да́лъ є҆сѝ пи́ти: досто́йни бо сꙋ́ть.

з҃. И҆ слы́шахъ дрꙋга́го ѿ ѻ҆лтаря̀ глаго́люща: є҆́й, Гдⷭ҇и Бж҃е Вседержи́телю, и҆́стинни и҆ пра̑ви сꙋди̑ твои̑.

и҃. И҆ четве́ртый А҆гг҃лъ и҆злі̑а фіа́лъ свой на со́лнце: и҆ дано̀ бы́сть є҆мꙋ̀ ѡ҆пала́ти человѣ́ки ѻ҆гне́мъ.

ѳ҃. И҆ ѡ҆пали́шася человѣ́цы зно́емъ вели́кимъ, и҆ хꙋ́лиша и҆̀ма Бж҃іе, и҆́же и҆̀мать ѻ҆́бласть на ꙗ҆́звахъ си́хъ: и҆ не покаѧ́шася да́ти є҆мꙋ̀ сла́вы.

і҃. И҆ па́тый А҆гг҃лъ и҆злі̑а фіа́лъ свой на престо́лъ звѣри́нъ: и҆ бы́сть ца́рство є҆гѡ̀ ѡ҆мраче́но̀: и҆ жва́хꙋ ꙗ҆́зы́ки своѧ̀ ѿ болѣ́зни,

а҃і. И҆ хꙋ́лиша Бг҃а нб҃наго ѿ болѣ́зни и҆ ѿ ꙗ҆́звъ свои́хъ, и҆ не покаѧ́шася ѿ дѣ́лъ свои́хъ.

в҃і. И҆ шестый А҆гг҃лъ и҆злі̑а фіа́лъ свой на рѣ́кꙋ вели́кꙋ Є҆вфра́тъ: и҆ и҆зсѧ́че вода̀ є҆ѧ̀, да оу҆гото́вится пꙋ́ть царе́мъ сꙋ́щымъ ѿ востѡ́къ со́лнечныхъ.

г҃і. И҆ ви́дѣхъ и҆з оу҆́стъ змі̑ѧ, и҆ и҆з оу҆́стъ звѣ́рѧ, и҆ и҆з оу҆́стъ лжа́гѡ проро́ка дꙋ́хи три̑ нечи̑стыѧ, ꙗ҆́кѡ жа̑бы и҆сходѧ́щыѧ:

д҃і. Сꙋ́ть бо дꙋ́си де́мѡнстіи творѧ́ще знаме́ніѧ: и҆́же и҆сходѧ́тъ къ царе́мъ всеѧ̀ вселе́нныѧ, собра́ти ѧ҆̀ на бра́нь въ де́нь то́й вели́кій Бг҃а Вседержи́телѧ.

2. И отиде първый-тъ та излѣ чашѫ-тѫ си на земѭ-тѫ, и станѫ струпъ зълъ и лютъ на онѣзи человѣцы които имахѫ бѣлѣгъ-тъ на звѣрь-тъ, и на онѣзи които ся кланяхѫ на неговый-тъ образъ.

3. И вторый-тъ ангелъ излѣ чашѫ-тѫ си въ море-то, и станѫ кръвь както на мьртвецъ, и всяка жива душа въ море-то умрѣ.

4. И третій-тъ ангелъ излѣ чашѫ-тѫ си въ рѣкы-тѣ и въ изворы-тѣ водны, и станѫхѫ кръвь.

5. И чухъ ангелъ-тъ на воды-тѣ че казуваше: Праведенъ си, Господи, който си, и който си былъ, и който си святъ, защото си това отсѫдилъ:

6. Понеже кръвь на святыи и на пророцы пролѣхѫ, и кръвь имъ си далъ да піѭтъ; защото сѫ достойни *за това*.

7. И чухъ другъ *ангелъ* отъ олтарь-тъ че казуваше: Ей, Господи Боже Вседьржителю, истинны и праведны сѫ твои-тѣ сѫдбы.

8. И четвьртый-тъ ангелъ излѣ чашѫ-тѫ си на слънце-то, и даде му ся да жеже человѣцы-тѣ съ огнь.

9. И опекохѫ ся человѣци-тѣ отъ голѣмѫ жегѫ, и похулихѫ име-то на Бога който има власть надъ тѣзи язвы; и не ся покаяхѫ да въздаѫтъ славѫ нему.

10. И петый-тъ ангелъ излѣ чашѫ-тѫ си врьхъ прѣстолъ-тъ на звѣрь-тъ; и станѫ царство-то му потьмнѣло; и дъвчахѫ языцы-тѣ си отъ болѣжь;

11. И похулихѫ Бога небеснаго за болѣжи-тѣ си и за струпы-тѣ си, и не ся покаяхѫ отъ дѣла-та си.

12. И шестый-тъ ангелъ излѣ чашѫ-тѫ си врьхъ голѣмѫ-тѫ рѣкѫ Евфратъ; и прѣсъхнѫ вода-та ѝ, за да ся приготви пѫть-тъ на царіе-тѣ, които сѫ отъ истокъ на слънце-то.

13. И видѣхъ три нечисты духове подобны на жабы, и *тѣ излѣзвахѫ* изъ уста-та на змѣй-тъ, и изъ уста-та на звѣрь-тъ, и изъ уста-та на лъжовный-тъ пророкъ:

14. Защото сѫ духове бѣсовскы, които правятъ знаменія, и които ходятъ при царіе-тѣ на земѭ-тѫ и на всичкѫ вселеннѫѭ, да гы съберѫтъ за бой-тъ въ голѣмый-тъ онзи день на Бога Вседьржителя.

є҃і. Сѐ гра́дꙋ ꙗ҆́кѡ та́ть: блаже́нъ бдѧ́й, и҆ блюды́й ри҃зы своѧ̑, да не на́гъ хо́дитъ, и҆ оу҆зрѧ́тъ срамотꙋ̀ є҆гѡ̀.

ѕ҃і. И҆ собра̀ и҆́хъ на мѣ́сто нарица́емое є҆вре́йски, А҆рмагеддѡ́нъ.

з҃і. И҆ седмы́й А҆́ггелъ и҆зліѧ̀ фіа́лъ свои́ на воздꙋ́хъ: и҆ и҆зы́де гла́съ ве́лїй ѿ хра́ма нѣ́сѐ ѿ престо́ла, глаго́лѧ: бы́сть.

и҃і. И҆ бы́ша блиста̑нїѧ и҆ гро́ми и҆ гла́си, и҆ бы́сть трꙋ́съ вели́къ, ꙗ҆ко́въ николи́же бы́сть, ѿне́лѣже бы́ша человѣ́цы на землѝ, толи́къ трꙋ́съ, та́кѡ ве́лїй.

ѳ҃і. И҆ бы́сть гра́дъ вели́къ въ трѝ ча́сти, и҆ гра́ди ꙗ҆зы́честїи падо́ша, и҆ Ѵавѵлѡ́нъ вели́кїй помановѣ́нъ бы́сть пред̾ Бг҃омъ, да́ти є҆мꙋ̀ ча́шꙋ вїна̀ ꙗ҆́рости гнѣ́ва своегѡ̀:

к҃. И҆ вса́къ ѻ҆́стровъ бѣжа̀, и҆ го́ры не ѡ҆брѣто́шаса.

к҃а. И҆ гра́дъ вели́къ, ꙗ҆́кѡ тала́нтесъ, сни́де съ нѣ́сѐ на человѣ́ки: и҆ хꙋ́лиша человѣ́цы Бг҃а ѿ ꙗ҆́звы гра́дныѧ, ꙗ҆́кѡ ве́лїѧ є҆́сть ꙗ҆́зва є҆гѡ̀ ѕѣлѡ̀.

Глава̀ з҃і.

а҃. И҆ прїи́де є҆ди́нъ ѿ седмѝ А҆́ггелъ и҆мꙋ́щихъ се́дмь фіа̑лъ, и҆ глаго́ла со мно́ю, глаго́лѧ мѝ: прїидѝ да покажꙋ́ ти сꙋ́дъ любодѣ́йцы вели́кїѧ, сѣда́щїѧ на вода́хъ мно́гихъ:

в҃. Съ и҆е́юже любодѣ́ѧша царѝ зе́мстїи, и҆ оу҆пи́шаса живꙋ́щїи на землѝ ѿ вїна̀ любодѣ́нїѧ є҆ѧ̀.

г҃. И҆ ведѐ мѧ̀ въ пꙋ́сто мѣ́сто дꙋ́хомъ: и҆ ви́дѣхъ женꙋ̀ сѣда́щꙋ на ѕвѣ́ри червле́нѣ, и҆спо́ленѣмъ и҆ме́нъ хꙋ́лныхъ, и҆́же и҆мѣ́аше гла́въ се́дмь и҆ рогѡ́въ де́сѧть.

д҃. И҆ жена̀ бѣ̀ ѡ҆блечена̀ въ порфꙋ́рꙋ и҆ червени́цꙋ, и҆ позлащена̀ зла́томъ и҆ ка́менїемъ драги́мъ и҆ ви́серомъ, и҆мꙋ́щи ча́шꙋ зла́тꙋ въ рꙋцѣ̀ своє́й по́лнꙋ ме́рзости и҆ скве́рнъ любодѣ́нїѧ є҆ѧ̀:

15. (Ето идж както крадецъ. Блаженъ който бди, и варди дрехы-тѣ си да не ходи голъ, да гледатъ срамотж-тж му.)

16. И събра гы на мѣсто-то нарицаемо по Еврейскы Армагеддонъ.

17. И седмый-тъ ангелъ излѣ чашж-тж си на въздухъ-тъ, и излѣзе гласъ голѣмъ изъ храмъ-тъ небесенъ, отъ прѣстолъ-тъ, който казуваше: Свърши ся.

18. И быдохж гласове, и грѣмове и свѣткавицы, и станж трусъ голѣмъ, какъвто не е былъ отъ какъ сѫществуватъ человѣци-тѣ на земіж-тж, такъвъ трусъ, толкозь голѣмъ.

19. И разлѣли ся великый-тъ градъ на три части, и градове-тѣ языческы паднжхж. И великый Вавилонъ ся поменж прѣдъ Бога, да му даде чашж-тж на вино-то отъ ярость тж на гнѣвъ-тъ си.

20. И всякой островъ исчезнж, и планины-тѣ ся не намѣрихж.

21. И градъ голѣмъ до единъ талантъ *тежжкъ* падаше отъ небето врьхъ человѣцы-тѣ; и похулихж человѣци-тѣ Бога зарадь язвж-тж на градъ-тъ, защото язва-та отъ него бѣ много голѣма.

ГЛАВА 17.

1. И дойде единъ отъ седмь-тѣ ангелы, които дьржехж седмь-тѣ чашы, та поговори съ мене и каза ми: Ела, ще ти покажж сѫдбж-тж на голѣмж-тж блудницж, която сѣди на много-то воды,

2. Съ коіжто блудствовахж царіе-тѣ земни, и опихж ся жители-тѣ на земіж-тж отъ вино-то на нейно-то блудодѣяніе.

3. И заведе мя духомъ въ пустыніж; и видѣхъ женж сѣдящж на чьрвенъ звѣрь, пъленъ съ богохулны имена, който имаше седмь главы и десеть рога.

4. И жена-та бѣ облѣчена въ багряницж и въ чьрвено, и позлатена съсъ злато и драгоцѣнны камьніе и съ бисеры, и имаше въ рѫкж-тж си златнж чашж, пълнж съ мьрсоты и нечистоты отъ нейно-то блудодѣяніе;

є҃. И҆ на челѣ̀ є҆ѧ̀ напи́сано и҆́мѧ: та́йна: Вавꙋлѡ́нъ вели́кій, ма́ти любодѣ́йцамъ и҆ ме́рзостемъ зе́мскимъ.

ѕ҃. И҆ ви́дѣхъ женꙋ̀ пїа́нꙋ кро́вми ст҃ы́хъ и҆ кро́вми свидѣ́телей І҆и҃совыхъ: и҆ диви́хсѧ, ви́дѣвъ ю҆̀, ди́вомъ вели́кимъ.

з҃. И҆ речѐ мѝ А҆́ггла: что̀ диви́шисѧ; а҆́зъ тѝ рекꙋ̀ та́йны жены̀ сеѧ̀, и҆ звѣ́рѧ носѧ́щагѡ ю҆̀, се́дмь гла́въ и҆мꙋ́ща и҆ рогѡ́въ де́сѧть.

и҃. Звѣ́рь, є҆го́же ви́дѣлъ є҆сѝ, бѣ̀, и҆ нѣ́сть, и҆ и҆́мать взы́ти ѿ бе́здны, и҆ въ па́гꙋбꙋ по́йдетъ: и҆ ᲂу҆диваѧ́тсѧ живꙋ́щіи на земли̇̀, и҆́мже и҆́менѧ не напи́сана сꙋ́ть въ кни́гꙋ живо́тнꙋю ѿ сложе́нїѧ мі́ра, ви́дѧще, ꙗ҆́кѡ звѣ́рь бѣ̀, и҆ нѣ́сть, и҆ престѧ̀.

ѳ҃. Здѣ̀ ᲂу҆́мъ, и҆́же и҆́мать мꙋ́дрость, се́дмь гла́въ, го́ры сꙋ́ть се́дмь, и҆дѣ́же женѧ̀ сѣди́тъ на ни́хъ,

і҃. И҆ ца́рїе се́дмь сꙋ́ть: пѧ́ть и҆́хъ па́ло, и҆ є҆ди́нъ є҆́сть, (а҆) дрꙋгі́й є҆щѐ не прїи́де, и҆ є҆гда̀ прїи́детъ, ма́лѡ є҆мꙋ̀ є҆́сть пребы́ти.

а҃і. И҆ звѣ́рь, и҆́же бѣ̀, и҆ нѣ́сть, и҆ то́й ѻ҆́смый є҆́сть, и҆ ѿ седми́хъ є҆́сть, и҆ въ па́гꙋбꙋ и҆́детъ.

в҃і. И҆ де́сѧть рогѡ́въ, ꙗ҆̀же ви́дѣлъ є҆сѝ, де́сѧть царе́й сꙋ́ть, и҆́же ца́рства є҆щѐ не прїѧ́ша, но ѻ҆́бласть ꙗ҆́кѡ царѝ на є҆ди́нъ ча́съ прїи́мꙋтъ со звѣ́ремъ.

г҃і. Сі́и є҆ди́нꙋ во́лю и҆́мꙋтъ, и҆ си́лꙋ и҆ ѻ҆́бласть свою̀ звѣ́рю дадꙋ́тъ.

д҃і. Сі́и со А҆́гнцемъ бра́нь сотвора́тъ, и҆ А҆́гнецъ побѣди́тъ а҆̀, ꙗ҆́кѡ Гдь господе́мъ є҆́сть и҆ Цр҃ь царе́мъ, и҆ сꙋ́щіи съ ни́мъ, зва́ннїи и҆ и҆збра́ннїи и҆ вѣ́рни.

є҃і. И҆ глаго́ла мѝ: во́ды, ꙗ҆̀же є҆сѝ ви́дѣлъ, и҆дѣ́же любодѣ́йца сѣди́тъ, лю́дїе и҆ наро́ди сꙋ́ть, и҆ племена̀ и҆ ꙗ҆зы́цы.

ѕ҃і. И҆ де́сѧть рогѡ́въ, ꙗ҆̀же ви́дѣлъ є҆сѝ на звѣ́ри, сі́и любодѣ́йцꙋ возненави́дѧтъ, и҆ запꙋстѣ́вшꙋ сотвора́тъ ю҆̀ и҆ на́гꙋ, и҆ пло́ть є҆ѧ̀ снѣда́тъ, и҆ сожгꙋ́тъ ю҆̀ ѻ҆гне́мъ.

5. И на чело-то ѝ *имаше* написано име: Тайна; Вавилонъ великый, майка на блудницы-тѣ и на гнусоты-тѣ земны.

6. И видѣхъ женѫ-тѫ като ся опиваше отъ кръвь-тѫ на святыитѣ и отъ кръвь-тѫ на мѫченицы-тѣ Іисусовы; и като іѭ видѣхъ почудихъ ся съ голѣмо почудваніе.

7. И рече ми ангелъ-тъ: Защо ся почуди? азъ ще ти кажѫ тайнѫ-тѫ на женѫ-тѫ, и на звѣрь-тъ който іѭ носи, и който има седмь-тѣ главы и десеть-тѣ рога.

8. Звѣрь-тъ когото си видѣлъ, бѣше и нѣма го, и ще възлѣзе изъ безднѫ-тѫ и отиде въ погыбель; и ще ся почудятъ жители-тѣ на земіѭ-тѫ, на които имена-та не сѫ написаны въ книгѫ-тѫ на животъ-тъ отъ създаніе міра, кога видятъ звѣрь-тъ който бѣше, и го нѣма *вече*, ако и да го има.

9. Тука е умъ-тъ който има мудрость: Седмь тѣ главы сѫ седмь горы, дѣто жена-та сѣди на тѣхъ;

10. И седмь царіе има: петь-тѣ паднѫхѫ, и единый-тъ стои, другый-тъ не е дошелъ още, и кога дойде, малко трѣбува да постои.

11. И звѣрь-тъ който бѣше, и го нѣма, и той е осмый-тъ, и отъ седмь-тѣ е, и отхожда въ погыбель.

12. И десеть-тѣ рога, които видѣ ты, десеть царіе сѫ, които още не сѫ пріели царство, но *за* единъ часъ пріематъ власть като царіе съсъ звѣрь-тъ.

13. Тѣ сѫ единомысленни, и ще прѣдаджтъ на звѣрь-тъ силѫ-тѫ *си* и власть-тѫ си.

14. Тѣ ще ся біѭтъ съ Агне-то, и Агне-то ще гы побѣди, защото е Господь на господари-тѣ и Царь на царіе-тѣ; и които сѫ съ него званни сѫ и избранни и вѣрни.

15. И казува ми: Воды-тѣ които си видѣлъ, дѣто сѣди блудница-та, *тѣ* сѫ народи, и людіе, и племена и языци.

16. И десеть-тѣ рога, които си видѣлъ на звѣрь-тъ, тѣ ще възненавидятъ блудницѫ-тѫ, и ще іѭ направятъ пустѫ и голѫ, и плъть-тѫ ѝ ще пояджтъ, и неіѭ ще изгорятъ въ огнь.

з҃і. Бг҃ъ бо дѧлъ є҆сть въ сердцѧ ѝхъ, сотворѝти волю є҆гѡ̀, и҆ сотворѝти є҆дѝнꙋ волю, и҆ дѧти цѧрство своѐ ѕвѣрю, дѡ́ндеже скончѧ́ютсѧ глаго́лы Бж҃їѧ.

ѝі. И҆ женѧ̀, ю҆̀же видѣлъ є҆сѝ, грѧ́дъ є҆́сть велїкїй, и҆̀же и҆̀мать цѧ́рство надъ царѝ земны́ми.

Глѧвѧ̀ ѝі.

а҃. И҆ по сѝхъ видѣхъ и҆на А҆гг҃ла сходѧ́ща съ нб҃сѐ, и҆мꙋ́ща ѻ҆́бласть ве́лїю, и҆ землѧ̀ просвѣтѝсѧ ѿ слѧ́вы є҆гѡ̀:

в҃. И҆ возопѝ въ крѣ́пости, глѧ́сомъ ве́лїимъ глаго́лѧ: падѐ, падѐ Вавꙋ́лѡнъ велїкїй, и҆ бы́сть жилѝще бѣсѡ́мъ и҆ хранѝтель всѧ́комꙋ дꙋ́хꙋ нечи́стꙋ, и҆ хранѝлище всѣ́хъ птѝцъ нечи́стыхъ и҆ ненавѝдимыхъ: ꙗ҆́кѡ ѿ вїна̀ ꙗ҆́рости любодѣѧ́нїѧ своегѡ̀ напоѝ всѧ̀ ꙗ҆зы́ки,

г҃. И҆ цѧ́рїе зе́мстїи съ не́ю любы̀ дѣѧ́ша, и҆ кꙋпцы̀ зе́мстїи ѿ си́лы пѝщи є҆ѧ̀ разбогатѣ́ша.

д҃. И҆ слы́шахъ глѧ́съ и҆́нъ съ нб҃сѐ глаго́лющъ: и҆зыдѝте и҆з неѧ̀ лю́дїе моѝ, да не причастѝте́сѧ грѣхѡ́мъ є҆ѧ̀, и҆ ѿ ꙗ҆́звъ є҆ѧ̀ да не вредѝте́сѧ.

е҃. Ꙗ҆́кѡ прилѣпѝшасѧ грѣсѝ є҆ѧ̀ дѧ́же до нб҃сѐ, и҆ помянѐ Бг҃ъ непра̑вды є҆ѧ̀.

ѕ҃. Воздадѝте є҆́й, ꙗ҆́кѡ и҆ тѧ̀ воздадѐ вѧ́мъ, и҆ ѹ҆сꙋгꙋ́бѝте є҆́й сꙋгꙋ́бо по дѣлѡ́мъ є҆ѧ̀: чѧ́шею, є҆́юже черпѧ̀ вѧ́мъ, черплѝте є҆́й сꙋгꙋ́бо:

з҃. Ѐлѝкѡ прослѧ́висѧ и҆ разсвирѣ́пѣ, толѝкѡ дадѝте є҆́й мꙋ́къ и҆ рыдѧ́нїй: ꙗ҆́кѡ въ се́рдцѣ своѐмъ глаго́летъ: (ꙗ҆́кѡ) сѣ́жꙋ царѝцею, и҆ вдовѧ̀ нѣ́смь, и҆ рыдѧ́нїѧ не и҆́мамъ видѣ́ти:

и҆. Сегѡ̀ рѧ́ди во є҆дѝнъ де́нь прїѝдꙋтъ ꙗ҆́звы є҆́й, сме́рть и҆ плѧ́чь и҆ глѧ́дъ: и҆ ѻ҆́гнемъ сожженѧ̀ бꙋ́детъ: ꙗ҆́кѡ крѣ́покъ Гдⷭ҇ь Бг҃ъ сꙋдѧ́й є҆́й.

17. Защото Богъ тури въ сърдца-та имъ да сторятъ неговѫ-тѫ волѭ, и да дѣйствуватъ единомысленно, и да даджтъ царство-то си на звѣрь-тъ, доклѣ ся сбѫджтъ Божіи-тѣ думы.

18. И жена-та коѭто си видѣлъ, е голѣмый-тъ градъ, който царува надъ земны-тѣ царіе.

ГЛАВА 18.

1. И слѣдъ това видѣхъ че слазяше отъ небе-то ангелъ, който имаше власть голѣмѫ; и земя-та ся просвѣти отъ неговѫ-тѫ славѫ.

2. И извыка силно съ гласъ голѣмъ и казуваше: Паднѫ, паднѫ Вавилонъ великый, и станѫ жилище на бѣсове-тѣ, и прибѣжище на всякой духъ нечистъ, и прибѣжище на всякѫ нечистѫ и омразнѫ птицѫ;

3. Защото всичкы-тѣ народи пихѫ отъ вино-то на ярость-тѫ на нейно-то блудодѣяніе, и царіе-тѣ земни блудствовахѫ съ неѭ; и търговци-тѣ земни ся обогатихѫ отъ безмѣрнѫ-тѫ нейнѫ раскошь.

4. И чухъ другъ гласъ отъ небе-то, който казуваше: Излѣзте изъ неѭ, людіе мои, да не станете участници на грѣхове-тѣ ѝ, и да не пріимете отъ язвы-тѣ ѝ.

5. Защото грѣхове-тѣ ѝ стигнѫхѫ до небе-то, и споменѫ Богъ нейны-тѣ неправды.

6. Въздайте ѝ, както и тя въздаде вамъ, и удвойте ѝ двойно споредъ дѣла-та ѝ; съ чашѫ-тѫ съ коѭто е черпала, двойно ѭ почерпѣте.

7. Колкото е прославила себе си и е раскошествовала, толкозь мѫкы и скърбь ѝ дайте; защото казува въ сърдце-то си: Сѣдѭ царица, и вдовица не сьмь, и скърбь нѣма да видѭ.

8. За това въ единъ день ще дойджтъ язвы-тѣ ѝ, смьрть и скърбь и гладъ; и ще изгори на огнь; защото крѣпъкъ е Господь Богъ който ѭ сѫди.

а҃. И҆ возрыда́ютъ и҆ воспла́чꙋтсѧ є҆ѧ̀ царѝ зе́мстїи, любы̀ дѣ́ѧвшїи съ не́ю и҆ разсвирѣ́пѣвшїи, є҆гда̀ ᲂу҆́зрѧтъ ды́мъ запале́нїѧ є҆ѧ̀,

в҃. И҆здале́ча стоѧ́ще за стра́хъ мꙋ́къ є҆ѧ̀, глаго́люще: го́ре, го́ре, гра́дъ вели́кїй Ѵавѵлѡ́нъ, гра́дъ крѣ́пкїй, ꙗ҆́кѡ во є҆ди́нъ ча́съ прїи́де сꙋ́дъ твой.

г҃. И҆ кꙋпцы̀ зе́мстїи возрыда́ютъ и҆ воспла́чꙋтсѧ ѡ҆ не́мъ, ꙗ҆́кѡ вре́менъ и҆́хъ никто́же кꙋпꙋ́етъ ктомꙋ̀,

д҃. Бреме́нъ зла́та и҆ сребра̀, и҆ ка́менїѧ драга́гѡ и҆ би́сера, и҆ вꙋ́сса и҆ порфꙋ́ры, и҆ ше́лка и҆ черве́ни, и҆ всѧ́кагѡ дре́ва ᲂу҆и́нна, и҆ всѧ́кагѡ сосꙋ́да и҆з ко́сти слоно́выѧ, и҆ всѧ́кагѡ сосꙋ́да ѿ дре́ва честна́гѡ, и҆ мѣ́дѧна и҆ желѣ́зна и҆ мра́морна,

є҃. И҆ кори́цы, и҆ ᲂу҆мїа́ма, и҆ мꙋ́ра и҆ лїва́на, и҆ вїна̀ и҆ є҆ле́а, и҆ семїда́ла и҆ пшени́цы, и҆ скота̀ и҆ ѻ҆ве́цъ, и҆ ко́ней и҆ колесни́цъ, и҆ тѣле́съ и҆ дꙋ́шъ человѣ́ческихъ.

ѕ҃. И҆ ѻ҆во́щи похоте́й дꙋшѝ твоеѧ̀ ѿидо́ша ѿ тебѐ, и҆ всѧ̑ тꙋ́чнаѧ и҆ свѣ́тлаѧ ѿидо́ша ѿ тебѐ, и҆ ктомꙋ̀ не и҆́маши ѡ҆брѣ́стѝ и҆́хъ.

з҃. Кꙋпцы̀ си́ми ѡ҆бога́щшеса ѿ неѧ̀, и҆здале́ча ста́нꙋтъ за стра́хъ мꙋче́нїѧ є҆ѧ̀, рыда́юще и҆ пла́чꙋщеса,

и҃. И҆ глаго́люще: го́ре, го́ре, гра́дъ вели́кїй, ѡ҆блече́ный вꙋ́ссомъ и҆ порфꙋ́рою и҆ червленѝцею, и҆ позлаще́ный зла́томъ и҆ ка́менїемъ драги́мъ и҆ би́серомъ:

ѳ҃. И҆́кѡ во є҆ди́нъ ча́съ поги́бе толи́ко бога́тство. И҆ всѧ́къ ко́рмчїй, и҆ всѧ́къ пла́ваѧй въ корабле́хъ, и҆ всѧ́къ, є҆ли́къ въ мо́ри дѣ́лаѧй, и҆здале́ча ста́ша,

і҃. И҆ вопїѧ́хꙋ, ви́дѧще ды́мъ раждеже́нїѧ є҆гѡ̀, глаго́люще: кі́й подо́бенъ гра́дꙋ вели́комꙋ;

а҃і. И҆ положи́ша пе́рсть на глава́хъ свои́хъ, и҆ возопи́ша пла́чꙋщеса и҆ рыда́юще, глаго́люще: го́ре, го́ре гра́дъ вели́кїй, въ не́мже ѡ҆богати́шаса всѝ и҆мꙋ́щїи корабли̑ въ мо́ри ѿ че́сти є҆гѡ̀, ꙗ҆́кѡ є҆ди́нѣмъ часо́мъ запꙋстѣ́.

9. И ще въсплачѫтъ за неіѫ и ще пожалѣіѫтъ за неіѫ царіе-тѣ земни, които сѫ блудствовали и раскошествовали съ неіѫ, кога видятъ дымъ-тъ на изгаряніе-то ѝ.

10. Отъ далечь ще стоятъ поради страхъ-тъ на мѫкы-тѣ ѝ, и ще казуватъ: Горко, горко *тебѣ*, граде великый, Вавилоне, граде крѣпкый, че въ единъ часъ дойде сѫдба-та ти.

11. И търговци-тѣ земни плачѫтъ ѝ жалѣіѫтъ за неіѫ, защото никой не купува вече стокы-тѣ имъ,

12. Стокы отъ злато и сребро, и драгоцѣнны камьніе, и бисеры, и виссонъ, и багряницѫ, и копринѫ, и чьрвеницѫ; и всяко дьрво благовонно, и всякой съсѫдъ отъ слоновы кости, и всякой съсѫдъ отъ скѫпоцѣнно дьрво, и отъ мѣдь, и отъ желѣзо и отъ мраморъ,

13. И корицѫ, и темянъ, и миро, и ливанъ, и вино, и масло, и семидалъ, и пшеницѫ, и добытъцы, и овцы, и коніе, и колесницы, и тѣлеса, и душы человѣчески.

14. И овощія-та каквыто гы душа-та ти желаяше отидохѫ отъ тебе, и всичко тлъсто и свѣтло отиде отъ тебе, и нѣма вече да гы намѣришь.

15. Търговци-тѣ на тѣзи *нѣща*, които ся изобогатихѫ отъ неіѫ, ще ся спрѫтъ издалечь поради страхъ-тъ на мѫкы-тѣ ѝ, ще плачѫтъ и ще жалѣіѫтъ,

16. И ще думатъ: Горко, горко, граде великый, облѣченный съ виссонъ, и багряницѫ и чьрвеницѫ, и украсенъ съсъ злато и драгоцѣнны камьніе и бисеріе;

17. Защото въ единъ часъ запустѣ толкова богатство. И всяной корабоначалникъ, и всичко-то множество въ кораби-тѣ, и корабери-тѣ, и колкото търгуватъ по море, спрѣхѫ ся издалечь,

18. И выкахѫ, като видѣхѫ дымъ-тъ на неговъ-тъ пожаръ, и думахѫ; Кой *градъ* бы подобенъ на градъ-тъ голѣмый?

19. И посыпахѫ пьрсть на главы-тѣ си, и выкахѫ та плачехѫ, и жалѣяхѫ и думахѫ: Горко, горко, градъ-тъ великый, въ който ся обогатихѫ отъ неговы-тѣ драгоцѣнности всичкы които иматъ кораби въ море-то; защото въ единъ часъ запустѣ.

к҃. Веселися ѿ се́мъ нб҃о, и҆ ст҃ы́и а҆пⷭ҇ли и҆ проро́цы, ꙗ҆́кѡ сѹдѝ Бг҃ъ сѹ́дъ ва́шъ ѿ негѡ̀.

ка҃. И҆ взя́тъ є҆ди́нъ а҆́гг҃лъ крѣ́покъ ка́мень вели́къ ꙗ҆́кѡ же́рновъ, и҆ ве́рже въ мо́ре, глаго́ла: та́кѡ стремле́нїемъ ввер́женъ бꙋ́детъ Вавѵлѡ́нъ гра́дъ вели́кїй, и҆ не и҆́мать ѡ҆брѣ́стися ктомꙋ̀.

кв҃. И҆ гла́съ гꙋде́цъ и҆ мꙋсі́кїй и҆ писка́телей, и҆ трꙋ́бъ не и҆́мать слы́шатися ктомꙋ̀ въ тебѣ̀, и҆ вса́къ хитре́цъ вса́кїа хи́трости не ѡ҆бра́щется ктомꙋ̀ въ тебѣ̀, и҆ шꙋ́мъ же́рновный не бꙋ́детъ слы́шанъ въ тебѣ̀,

кг҃. И҆ свѣ́тъ свѣти́ника не и҆́мать свѣти́ти въ тебѣ̀ ктомꙋ̀, и҆ гла́съ жениха̀ и҆ невѣ́сты не и҆́мать слы́шанъ бы́ти въ тебѣ̀ ктомꙋ̀: ꙗ҆́кѡ кꙋпцы̀ твои̇̀ бѣ́ша велмѡ́жи зе́мстїи, ꙗ҆́кѡ волхвова́нїи твои́ми прелщє́ни бы́ша всѝ ꙗ҆зы́цы.

кд҃. И҆ въ не́мъ кро́вь проро́ческа и҆ ст҃ы́хъ ѡ҆брѣ́теся и҆ всѣ́хъ и҆збїе́ныхъ на землѝ.

Глава̀ ѳ҃і.

а҃. И҆ по си́хъ слы́шахъ гла́съ ве́лїй наро́да мно́га на нб҃сѝ, глаго́лющагѡ: а҆ллилꙋ́їа: спасе́нїе и҆ сла́ва и҆ че́сть и҆ си́ла Гдⷭ҇а нашемꙋ:

в҃. Ꙗ҆́кѡ и҆́стинни и҆ пра̑ви сѹдѝ є҆гѡ̀: ꙗ҆́кѡ сѹди́лъ є҆́сть любодѣ́йцꙋ вели́кꙋ, ꙗ҆̀же посмрадѝ зе́млю любодѣ́анїемъ свои́мъ, и҆ ѿмсти́лъ кро́вь рабѡ́въ свои́хъ ѿ рꙋки̇̀ є҆ѧ̀:

г҃. И҆ второ́е рѣ́ша, а҆ллилꙋ́їа: и҆ ды́мъ є҆ѧ̀ восхожда́ше во вѣ́ки вѣкѡ́въ.

д҃. И҆ падо́ша два́десять и҆ четы́ре ста́рцы и҆ четы́ре живѡ́тна, и҆ поклони́шася Бг҃ови сѣда́щемꙋ на престо́лѣ, глаго́люще: а҆ми́нь, а҆ллилꙋ́їа.

є҃. И҆ гла́съ и҆зы́де ѿ престо́ла глаго́лющъ: по́йте Бг҃ꙋ на́шемꙋ всѝ рабѝ є҆гѡ̀ и҆ боѧ́щїися є҆гѡ̀, и҆ ма́лїи и҆ вели́цыи.

20. Весели ся за него небе, и *вы* святіи апостоли и пророци, защото отсѫди Богъ сѫдъ-тъ ви надъ него.

21. И единъ силенъ ангелъ зѣ единъ камькъ голѣмъ като водениченъ, та *го* хвърли въ море-то, и каза: Така съсъ стремленіе ще бѫде хвърленъ Вавилонъ градъ великый, и нѣма да ся намѣри вече.

22. И гласъ отъ онѣзи които свирѣхѫ съ китарѫ, и отъ пѣвцы, и отъ свирцы, и отъ тръбители нѣма да ся чуе вече въ тебе, и всякой художникъ отъ всяко художество нѣма да ся намѣри вече въ тебе; и шумъ отъ воденицѫ нѣма да ся чуе вече въ тебе;

23. И видѣлина отъ свѣтило нѣма да свѣти вече въ тебе, и гласъ отъ младоженникъ и отъ невѣстѫ нѣма да ся чуе вече въ тебе; защото търговци-тѣ ти бѣхѫ голѣмци на земѭ-тѫ, защото быхѫ прѣльстени съ твое-то чародѣяніе вси-тѣ народи.

24. И въ него ся намѣри кръвь отъ пророцы и отъ святыи, и отъ всичкы-тѣ закланы на земѭ-тѫ.

ГЛАВА 19.

1. И слѣдъ това чухъ като гласъ голѣмъ отъ много народъ на небе-то, който казуваше: Аллилуія; спасеніе, и слава, и почесть, и сила *подобае* Господу Богу нашему.

2. Защото истинны и праведны сѫ неговы-тѣ сѫдбы, защото осѫди великѫ-тѫ блудницѫ, която растли земѭ-тѫ съ блудодѣяніе-то си, и отмьсти отъ рѫкѫ-тѫ ѝ кръвь-тѫ на свои-тѣ рабы.

3. И вторый пѫть рекохѫ: Аллилуія. И дымъ-тъ ѝ възлѣзува во вѣкы вѣковъ.

4. И паднѫхѫ двадесеть-тѣ и четыри старци, и четыри-тѣ животны, и поклонихѫ ся Богу сѣдящему на прѣстолъ-тъ, и казувахѫ: Аминь; аллилуія.

5. И излѣзе отъ прѣстолъ-тъ гласъ който казуваше: Хвалѣте Бога нашего, всичкы раби негови, и вы които му ся боите, и малкы и голѣми.

в҃. И҆ слышахъ ꙗ҆́кѡ гла́съ наро́да мно́га, и҆ ꙗ҆́кѡ гла́съ вѡ́дъ мно́гихъ, и҆ ꙗ҆́кѡ гла́съ громѡ́въ крѣ́пкихъ, глаго́лющихъ, а҆ллилꙋ́ꙗ: ꙗ҆́кѡ воцри́ся Гдⷭ҇ь Бг҃ъ Вседержи́тель.

г҃. Ра́дꙋимся и҆ веселимся, и҆ дадимъ сла́вꙋ є҆мꙋ̀: ꙗ҆́кѡ прїи́де бра́къ А҆гнчїй, и҆ жена̀ є҆гѡ̀ ᲂу҆гото́вила є҆́сть себѐ.

д҃. И҆ дано̀ бы́сть є҆й ѡ҆блещи́ся въ вꙋссо́нъ чи́стъ и҆ свѣ́телъ: вꙋссо́нъ бо ѡ҆правда̑нїа ст҃ы́хъ є҆́сть.

е҃. И҆ глаго́ла мѝ: напишѝ, бл҃же́ни зва́ннїи на ве́черю бра́ка А҆гнча. и҆ глаго́ла мѝ: сїа̑ словеса̑ и҆́стинна Бж҃їа сꙋ́ть.

ѕ҃. И҆ па́дъ пред̾ ногама̑ є҆гѡ̀ поклони́хся є҆мꙋ̀: и҆ глаго́ла мѝ, ви́ждь, нѝ: клевре́тъ тѝ є҆́смь, и҆ бра́тїй твои́хъ и҆мꙋ́щихъ свидѣ́тельство І҆и҃сово: Бг҃ꙋ поклони́ся: свидѣ́тельство бо І҆и҃сово є҆́сть дх҃ъ проро́чествїа.

з҃. И҆ ви́дѣхъ нб҃о ѿве́рсто, и҆ се̑ ко́нь бѣ́лъ, и҆ сѣда́й на не́мъ, вѣ́ренъ и҆ и҆́стиненъ, и҆ правосꙋ́дный и҆ во́инственный.

и҃. Ѻ҆чи же є҆мꙋ̀ є҆ста̑ ꙗ҆́кѡ пла́мень ѻ҆́гненъ, и҆ на главѣ̀ є҆гѡ̀ вѣнцы̀ мно́зи: и҆мы́й и҆́мѧ напи́сано, є҆́же никто́же вѣ́сть, то́кмѡ ѻ҆́нъ са́мъ:

ѳ҃. И҆ ѡ҆блече́нъ въ ри́зꙋ черве́нꙋ кро́вїю: и҆ нарица́етсѧ и҆́мѧ є҆гѡ̀, Сло́во Бж҃їе.

і҃. И҆ вѡ́инства нб҃наѧ и҆да́хꙋ въ слѣ́дъ є҆гѡ̀ на ко́нехъ бѣ́лыхъ, ѡ҆блече́ни въ вꙋссо́нъ бѣ́лъ и҆ чи́стъ.

к҃. И҆ и҆з ᲂу҆́стъ є҆гѡ̀ и҆зы́де ѻ҆́рꙋжїе ѻ҆́стро̑, да тѣ́мъ и҆збїе́тъ ꙗ҆зы́ки, и҆ то́й ᲂу҆пасе́тъ ѧ҆ жезло́мъ желѣ́знымъ: и҆ то́й пере́тъ точи́ло вїна̑ ꙗ҆́рости и҆ гнѣ́ва Бж҃їа Вседержи́телева.

л҃. И҆ и҆́мать на ри́зѣ и҆ на стегнѣ̀ свое́мъ и҆́мѧ напи́сано: Ц҃рь царе́мъ и҆ Гдⷭ҇ь господе́мъ.

м҃. И҆ ви́дѣхъ є҆ди́наго А҆гг҃ла стоѧ́ща на со́лнцѣ: и҆ возопѝ

6. И чухъ като гласъ отъ много народъ, и като гласъ отъ много воды, и като гласъ отъ силны гръмежи, що казувахѫ: Аллилуія; защото ся въцари Господь Богъ Вседьржитель.

7. Да ся радувамы и да ся веселимъ, и да въздадемъ нему славѫ; защото дойде свадба-та на Агне-то, и негова-та жена е приготвила себе си.

8. И даде ѝ ся да ся облѣче съ виссонъ чистъ и свѣтлъ; защото виссонъ-тъ е оправданія-та на святыи-тѣ.

9. И казува ми: Напиши: Блажени които сѫ призовани на вечеріѭ-тѫ на свадбѫ-тѫ на Агне-то. И казува ми: Тѣзи сѫ истинны-тѣ думы Божіи.

10. И паднѫхъ прѣдъ нозѣ-тѣ му, да му ся поклонѭ; и каза ми: Внимай *да* не *сторишь това;* азъ сьмь съслужитель твой и отъ братія-та ти които иматъ свидѣтелство-то Іисусово; поклони ся Богу: защото свидѣтелство-то Іисусово е духъ-тъ на пророчество-то.

11. И видѣхъ небе-то отворено, и ето конь бѣлъ, и онзи който сѣдѣше на него наричаше ся Вѣренъ и Истиненъ, и съ правдѫ сѫди и воинствува;

12. А очи-тѣ му бѣхѫ както пламькъ огненный, и на главѫ-тѫ му короны много, и имаше име написано, което никой не знаяше тъкмо самъ той;

13. И облѣченъ *бѣше* въ дрехѫ обагрѣнѫ въ кръвь; и зовяше ся име-то му СЛОВО БОЖІЕ.

14. И войскы-тѣ небесны идяхѫ слѣдъ него на бѣлы коніе, облѣчены съ виссонъ бѣлъ и чистъ.

15. И изъ уста-та му излѣзва сабя остра, да удря съ неѭ язычницы-тѣ; и той ще гы упасе съсъ жезлъ желѣзнъ; и той стѫпкува жлебъ-тъ на вино-то на ярость-тѫ и на гнѣвъ-тъ на Бога Вседьржителя.

16. И на дрехѫ-тѫ *си* и на бедро-то си имаше написано име-то: ЦАРЬ НА ЦАРІЕ-ТѢ И ГОСПОДЬ НА ГОСПОДАРИ-ТѢ.

17. И видѣхъ едного ангела че стояше въ слънце-то; и извыка

гласомъ велїимъ, глаголѧ всѣмъ птицамъ парѧщымъ посредѣ небесѣ: прїидите и соберитеся на вечерю великѹю Бж҃їю,

и҃. Да снѣсте плѡти цр҃ей, и плѡти крѣпкихъ, и плѡти тысѧщникѡвъ, и плѡти конеи и сѣдѧщихъ на нихъ, и плѡти всѣхъ свободныхъ и рабѡвъ, и малыхъ и великихъ.

а҃і. И видѣхъ звѣра и царѝ земныѧ и вѡи ихъ собраны сотворити брань съ сѣдѧщимъ на конѣ и съ вѡинствы ег҃ѡ.

в҃. И ꙗ҃тъ бысть звѣрь, и съ нимъ лживый пророкъ, сотворивый знамєнїѧ предъ нимъ, имиже прелсти прїемшыѧ начертанїе звѣрино и покланѧющыѧся ікѡнѣ ег҃ѡ: живаѧ ввержена быста оба въ ез҃еро огненное горѧщее жѹпеломъ.

г҃а. И прочїи оубїени быша орѹжїемъ сѣдѧщаго на конѣ, ізшедшимъ из оустъ ег҃ѡ: и всѧ птицы насытишася ѿ плотей ихъ.

Глава к҃.

а҃. И видѣхъ Ѧгг҃ла сходѧща съ небесѣ, имѣющаго ключь безѧны, и оуже велико въ рѹцѣ своей.

в҃. И ꙗ҃тъ змїѧ, змїѧ древнаго, иже е҃сть дїаволъ и сатана, и связѧ и҃ на тысѧщѹ лѣтъ,

г҃. И въ безднѹ затворѝ ег҃ѡ, и заключѝ ег҃ѡ, и запечатѣ надъ нимъ, да не прелститъ ктомѹ ꙗзыки, дондеже скончаетъся тысѧща лѣтъ: и по сихъ подобаетъ емѹ ѿрѣшенѹ быти на мало времѧ.

д҃. И видѣхъ престолы, и сѣдѧщыѧ на нихъ, и сѹдъ данъ бысть имъ: и дѹшы растесаныхъ за свидѣтельство Іисово, и за слово Бж҃їе, иже не поклонишася звѣрю, ни ікѡнѣ ег҃ѡ, и не прїѧша начертанїѧ на челѣхъ своихъ, и на рѹцѣ своей: и ѡжившася и воцаришася со Хр҃томъ тысѧщѹ лѣтъ:

съ голѣмъ гласъ, и казуваше на всичкы-тѣ птицы що лѣтятъ по срѣдъ небе-то: Елате, и събирайте ся на вечеріж-тж на Бога великаго,

18. Да ядете плъть-тж на царіе, и плъть-тж на тысящницы, и плъть-тж на юнацы, и плъть-тж на коніе и на тѣзи които сѣдятъ на тѣхъ, и плъть-тж на всичкы свободны и робы, и малы и голѣмы.

19. И видѣхъ звѣрь-тъ и царіе-тѣ земны и войскы-тѣ имъ събраны, да направятъ бой съсъ сѣдящый-тъ на конь-тъ, и съ неговж-тж войскж.

20. И уловенъ бы звѣрь-тъ и съ него лъжовный-тъ пророкъ, който бѣ правилъ знаменія прѣдъ него, съ които прѣльсти тѣзи които пріяхж бѣлѣгъ-тъ отъ звѣрь-тъ, и които ся поклонихж на неговый-тъ образъ: двама-та живи быхж хвьрлени въ езеро-то огнеино което гори съсъ жупелъ.

21. И останжли-тѣ быдохж убити съсъ сабіж-тж на сѣдящый-тъ на конь-тъ, която излѣзуваше изъ уста-та му; и всичкы-тѣ птицы ся насытихж отъ плъть-тж имъ.

ГЛАВА 20.

1. И видѣхъ че слѣзуваше отъ небе-то ангелъ, който имаше ключь-тъ отъ бездніж-тж, и веригж голѣмж въ ржкж-тж си.

2. И улови змѣй-тъ, староврѣменіж-тж змііж, който е Діаволъ и Сатана, и вьрза го за тысящж години.

3. И хвьрли го въ бездніж-тж, и заключи го, и запечата надъ него, за да не прѣльсти вече народы-тѣ, доклѣ ся свьршатъ тысяща-та години; и слѣдъ това трѣба да бжде развьрзанъ *за* малко врѣме.

4. И видѣхъ прѣстолы; и насѣдахж на тѣхъ, и даде ся тѣмъ сждба, и *видѣхъ* душы-тѣ на закланы-тѣ за свидѣтелство-то Іисусово, и за слово-то Божіе, и които не ся поклонихж на звѣрь-тъ, нито на образъ-тъ му, и не пріяхж бѣлѣгъ-тъ на чело-то си, и на ржкж-тж си; и живѣхж и царувахж съ Христа тысящж-тж години.

є҃. Прочіи же мертвецы не ѡжиша, доидеже скончаетса тысаща лѣтъ. сѐ воскресеніе первое.

ѕ҃. Блаженъ и ст҃ъ, иже имать часть въ воскресеніи первѣмъ: на нихже смерть вторая не имать ѻбласти, но бꙋдꙋтъ іереи Бг҃ꙋ и Хр҃тꙋ, и воцаратса съ нимъ тысащꙋ лѣтъ.

з҃. И ѥгда скончаетса тысаща лѣтъ, разрѣшенъ бꙋдетъ сатана ѿ темницы своеѧ,

и҃. И изыдетъ прелстити ꙗзыки сꙋщыѧ на четырехъ оꙋглѣхъ землѝ, Гѡга и Магѡга, собрати ихъ на брань, ꙗже число ꙗкѡ песокъ морскій.

ѳ҃. И взыдоша на широтꙋ землѝ, и ѡбыдоша стыхъ станъ и градъ возлюбленный: и сниде ѻгнь ѿ Бг҃а съ нбсѐ и поядѐ ѧ҃:

і҃. И діаволъ лстаѧй ихъ вверженъ бꙋдетъ въ ѥзеро ѻгненно и жꙋпелно, ідѣже звѣрь и лживый пророкъ: и мꙋчени бꙋдꙋтъ день и нощь во вѣки вѣкѡвъ.

ѧі҃. И видѣхъ престолъ великъ бѣлъ, и сѣдѧщаго на немъ, ѥгѡже ѿ лица бѣжа нбо и земля, и мѣсто не ѡбрѣтеса имъ.

ві҃. И видѣхъ мертвецы малыѧ и великіѧ стоѧща пред Бг҃омъ, и книги разгнꙋшаса: и ина книга ѿвѐрзеса, ꙗже ѥсть животнаѧ: и сꙋдъ пріѧша мертвецы ѿ написаныхъ въ книгахъ, по дѣлѡмъ ихъ.

гі҃. И даде мѐре мертвецы своѧ, и смерть и ѧ҃дъ даша своѧ мертвецы: и сꙋдъ пріѧша по дѣлѡмъ своимъ:

ді҃. И смерть и ѧ҃дъ ввержена быста въ ѥзеро ѻгненное: и сѐ ѥсть вторая смерть.

єі҃. И иже не ѡбрѣтеса въ книзѣ животнѣй написанъ, ввержен бꙋдетъ въ ѥзеро ѻгненное.

5. А другы-тѣ мьртвы не оживѣхѫ доклѣ ся свьршатъ тысяща-та годины. Това е пьрво-то въскрьсеніе.

6. Блаженъ и святъ който има часть въ пьрво-то въскрьсеніе; надъ тѣхъ втора-та смьрть не ще има власть, но ще бѫдѫтъ священници Богу и Христу, и ще царуватъ съ него тысящѫ годины.

7. И когато ся свьршатъ тысяща-та годины, ще бѫде развьрзанъ Сатана отъ тьмницѫ-тѫ си,

8. И ще излѣзе да прѣльсти народы-тѣ въ четыри-тѣ краища на земіѫ-та, Гога и Магога, да гы събере на бой, на които число-то е както пѣсъкъ-тъ на море-то.

9. И възлѣзохѫ по *всичкѫ-тѫ* ширинѫ на земіѫ-тѫ, и обиколихѫ станъ-тъ на святыи-тѣ, и възлюбленный-тъ градъ; и паднѫ огнь отъ Бога изъ небе-то, та гы испояде.

10. И діаволъ-тъ който гы льстяше хвьрленъ бы въ езеро-то огненно и жупелно, дѣто е звѣрь-тъ и лъжовный-тъ пророкъ; и ще бѫдѫтъ мѫчени день и нощь во вѣкы вѣковъ.

11. И видѣхъ единъ бѣлъ прѣстолъ голѣмъ, и тогози който сѣдѣше на него, отъ лице-то на когото побѣгнѫ земя-та и небе-то, и не ся намѣри мѣсто за тѣхъ.

12. И видѣхъ мьртвы-тѣ малы и голѣмы, че стоехѫ прѣдъ Бога; и книгы-тѣ ся разгънѫхѫ; и друга книга ся отвори, която е на животъ-тъ; и сѫдени быхѫ мьртви-тѣ споредъ дѣла-та си отъ писано-то въ книгы-тѣ.

13. И даде море-то мьртвы-тѣ що бѣхѫ въ него; и смьрть-та и адъ дадохѫ мьртвы-тѣ що бѣхѫ въ тѣхъ; и сѫдени быхѫ всякой споредъ дѣла-та си.

14. И смьрть-та и адъ хвьрлени быхѫ въ езеро-то огненно.

15. Това е втора-та смьрть. И който не ся намѣри записанъ въ книгѫ-тѫ на животъ-тъ, хвьрленъ бы въ езеро-то огненно.

Глава̀ ка҃.

а҃. И҆ ви́дѣхъ нб҃о но́во и҆ зе́млю но́вꙋ: пе́рвое бо нб҃о и҆ земла̀ пе́рвая преидо́ша, и҆ мо́ря нѣ́сть ктомѹ̀.

в҃. И҆ а҃зъ Іѡа́ннъ ви́дѣхъ гра́дъ ст҃ый, Іерали́мъ но́въ сходя́щъ ѿ Бг҃а съ нб҃сѐ, пригото́ванъ ꙗ҆́кѡ невѣ́стꙋ ᲂу҆кра́шенꙋ мꙋ́жꙋ своемѹ̀.

г҃. И҆ слы́шахъ гла́съ ве́лїй съ нб҃сѐ глаго́лющъ: сѐ скиніа̀ Бж҃їа съ человѣ́ки, и҆ вселитса̀ съ ни́ми: и҆ тїи лю́дїе є҆гѡ̀ бꙋ́дꙋтъ, и҆ са́мъ Бг҃ъ бꙋ́детъ съ ни́ми Бг҃ъ и҆́хъ.

д҃. И҆ ѿи́метъ Бг҃ъ всѧ́кꙋ слє́зꙋ ѿ ѻ҆́чїю и҆́хъ, и҆ сме́рти не бꙋ́детъ ктомѹ̀, ни пла́ча, ни во́пля, ни болѣ́зни не бꙋ́детъ ктомѹ̀: ꙗ҆́кѡ пе́рвая минмоидо́ша.

є҃. И҆ речѐ сѣдя́й на престо́лѣ: сѐ нова̀ вса̀ творю̀, и҆ глаго́ла мѝ, напишѝ, ꙗ҆́кѡ сїа̀ словеса̀ и҆́стинна и҆ вѣ́рна сꙋ́ть.

ѕ҃. И҆ речѐ ми: соверши́шася. а҃зъ є҆́смь А҆́лфа и҆ ѡ҆ме́га, нача́токъ и҆ коне́цъ. а҃зъ жа́ждꙋщемꙋ да́мъ ѿ и҆сто́чника воды̀ живо́тныя тꙋ́не.

з҃. Побѣжда́й наслѣ́дитъ вса̀, и҆ бꙋ́дꙋ є҆мѹ̀ Бг҃ъ, и҆ то́й бꙋ́детъ мнѣ̀ въ сы́на.

и҃. Страшли́вымъ же и҆ невѣ́рнымъ, и҆ скве́рнымъ и҆ ᲂу҆бі́йцамъ, и҆ блꙋ́дъ творя́щымъ, и҆ ча́ры творя́щымъ, і҆дѡложе́рцемъ и҆ всѣ́мъ лжи́вымъ, ча́сть и҆́мъ въ є҆́зерѣ горя́щемъ ѻ҆гнѐмъ и҆ жꙋ́пеломъ, є҆́же є҆́сть сме́рть вторая̀.

ѳ҃. И҆ прїи́де ко мнѣ̀ є҆ди́нъ ѿ седмѝ а҆́ггелъ, и҆мꙋ́щихъ се́дмь фїа̀лъ и҆спо́лненныхъ седми́хъ ꙗ҆́зевъ послѣ́днихъ, и҆ речѐ ко мнѣ̀, глаго́ла: гра́дѝ, покажꙋ̀ ти невѣ́стꙋ, а҆́гнчꙋ женꙋ̀.

і҃. И҆ веде́ ма дꙋ́хомъ на го́рꙋ вели́кꙋ и҆ высокꙋ̀, и҆ показа̀ мѝ гра́дъ вели́кїй ст҃ый Іерали́мъ низходя́щъ съ нб҃сѐ ѿ Бг҃а,

ГЛАВА 21.

1. И видѣхъ ново небе и новѫ земіѭ; защото и
пьрва-та земіѭ прѣйдохѫ: и море нѣмаше вече.

2. И азъ Іоаннъ видѣхъ святый-тъ градъ, Іерус
слѣзуваше отъ Бога изъ небе-то, приготвенъ какт
сена за мѫжъ-тъ си.

3. И чухъ гласъ голѣмъ отъ небе-то, който казу
нія-та Божія съ человѣцы-тѣ, и ще ся засѣли с
бѫдѫтъ людіе негови, и самъ Богъ ще бѫде съ тѣх

4. И ще обръше Богъ всякѫ сьлзѫ отъ очи-тѣ и
не ще іѭ има вече; нито жалѣяніе, нито писъкъ, ни
вече, защото пьрво-то ся минѫ.

5. И сѣдящій-тъ на прѣстолъ-тъ рече: Ето п
ново: и казува ми: Напиши; защото тѣзи думы
вѣрны.

6. И рече ми: Свьрши ся: азъ сьмь Алфа и
конецъ: на жедный-тъ ще дамъ азъ даромъ отъ изв
тѫ на живота.

7. Който побѣждава ще наслѣдува всичко, и щ
и той ще ми бѫде сынъ.

8. А страхливи-тѣ и невѣрни-тѣ и мьрсни-т
блудни-тѣ и чародѣйци-тѣ и идолопоклонници-
лъжци, ще иматъ своіѭ-тѫ часть въ езеро-то коет
жупелъ: това е втора-та смьрть.

9. И дойде при мене единъ отъ седмь-тѣ ангель
седмь-тѣ чашы пълны-тѣ съсъ седмь-тѣ послѣдн
вори ми и каза: Ела, ще ти покажѫ невѣстѫ-
Агне-то.

10. И отведе мя духомъ на еднѫ горѫ голѣмѫ
каза ми градъ-тъ голѣмый, святый Іерусалимъ,
изъ небе-то отъ Бога;

а҃і. И҆мꙋ́щїѧ сла́вꙋ Бж҃їю: и҆ свѣти́ло є҆гѡ̀ подо́бно ка́мени драго́мꙋ, ꙗ҆́кѡ ка́мени і҆а́списꙋ кры́сталови́днꙋ:

в҃і. И҆мꙋ́щїѧ стѣ́нꙋ вели́кꙋ и҆ высокꙋ̀, и҆мꙋ́щїѧ вра́тѧ двана́десѧть, и҆ на вратѣ́хъ А҆гг҃лѡвъ двана́десѧть, и҆ и҆менѧ̀ напи́сана, ꙗ҆̀же сꙋ́ть и҆менѧ̀ двана́десѧть колѣ́нѡмъ сынѡ́въ І҆и҃левыхъ.

г҃і. Ѿ восто́ка вратѧ̀ тро́ѧ, и҆ ѿ сѣ́вера вратѧ̀ тро́ѧ, ѿ ю҆́га вратѧ̀ тро́ѧ, и҆ ѿ за́пада вратѧ̀ тро́ѧ.

д҃і. И҆ стѣна̀ гра́да и҆мѣ́ѧше ѡ҆снова́нїй двана́десѧть, и҆ на ни́хъ и҆ме́нъ двана́десѧть А҆пⷭ҇лѡвъ А҆гнчихъ.

є҃і. И҆ глаго́лѧй со мно́ю и҆мѣ́ѧше тро́сть зла́тꙋ, да и҆змѣ́ритъ гра́дъ и҆ вратѧ̀ є҆гѡ̀ и҆ стѣ́ны є҆гѡ̀.

ѕ҃і. И҆ гра́дъ на четы́ри ᲂу҆́глы стои́тъ, и҆ долготѧ̀ є҆гѡ̀ толи́ка є҆́сть, є҆ли́ка же и҆ широтѧ̀. И҆ и҆змѣ́ри гра́дъ тро́стїю на ста́дїй двана́десѧть ты́сѧщъ: долготѧ̀ и҆ широтѧ̀ и҆ высотѧ̀ є҆гѡ̀ ра̑вна сꙋ́ть.

з҃і. И҆ размѣ́ри стѣ́нꙋ є҆гѡ̀ во сто̀ и҆ четы́редесѧть и҆ четы́ри ла́кти, въ мѣ́рꙋ человѣ́ческꙋ, ꙗ҆̀же є҆́сть А҆гг҃ла.

и҃і. И҆ бѣ̀ созда́нїе стѣ́ны є҆гѡ̀ і҆а́списъ: и҆ гра́дъ зла́то чи́сто подо́бенъ стклѹ̀ чи́стꙋ.

ѳ҃і. И҆ ѡ҆снова̑нїѧ стѣ́ны̀ гра́да всѧ́кимъ драги́мъ ка́менїемъ ᲂу҆кра́шены бѧ́хꙋ: ѡ҆снова́нїе пе́рвое і҆а́списъ, второ́е сапфи́ръ, тре́тїе халкидѡ́нъ, четве́ртое смара́гдъ.

к҃. Па́тое сардону́зъ, шесто́е са́рдїй, седмо́е хрꙋсо́лїѳъ: ѻ҆смо́е виру́ллъ, дева́тое топа́зїй, деса́тое хрꙋсо́прасъ, первоена́десѧть ѵ҆акі́нѳъ, второена́десѧть а҆́мѳѵстъ.

к҃а. И҆ двана́десѧть вра́тъ, двана́десѧть би́серѡвъ: є҆ди́на ка̑ждо вратѧ̀ бѣ́ша ѿ є҆ди́нагѡ би́сера: и҆ стѡ́гны гра́да зла́то чи́сто ꙗ҆́кѡ стклѡ̀ пресвѣ́тло.

к҃в. И҆ хра́ма не ви́дѣхъ въ не́мъ: Гдⷭ҇ь бо Бг҃ъ Вседержи́тель хра́мъ є҆мꙋ̀ є҆́сть, и҆ А҆гнецъ.

к҃г. И҆ гра́дъ не тре́бꙋѧ со́лнца и҆ лꙋны̀, да свѣ́тѧтъ въ

11. И имаше славѫ-тѫ Божіѭ, и свѣтлость-та негова *бѣ* подобна на драгоцѣненъ камькъ, както камькъ іасписъ прозраченъ както кристалъ;

12. И имаше стѣнѫ голѣмѫ и высокѫ; имаше и дванадесеть порты, и на порты-тѣ дванадесеть ангели, и надписаны имена, които сѫ на дванадесеть-тѣ племена на сынове-тѣ Израилевы;

13. Отъ къмъ истокъ, три порты; отъ къмъ сѣверъ три порты; отъ къмъ югъ три порты; отъ къмъ западъ три порты:

14. И стѣны-тѣ градскы имахѫ дванадесеть основанія, и въ тѣхъ имена-та на дванадесеть-тѣ апостолы на Агне-то.

15. И тойзи който говорѣше съ мене имаше тръсть златнѫ, да измѣри градъ-тъ, и порты-тѣ му и стѣны-тѣ му.

16. И градъ-тъ бѣше четвьртитъ, и дължина-та му е толкози колкото и ширина-та: и прѣмѣри градъ-тъ съ тръсть-тѫ, до дванадесеть тысящы стадіи; дължина-та и ширина-та и высочина-та му сѫ равны.

17. И измѣри стѣны-тѣ му сто и четыридесеть и четыри лакти, мѣркѫ на человѣкъ, сирѣчь на ангелъ-тъ.

18. И сграда-та на стѣны-тѣ бѣше отъ іасписъ; и градъ-тъ отъ чисто злато, подобно на чисто стъкло.

19. И основанія-та на стѣны-тѣ градскы *бѣхѫ* украшены съсъ всякаквы драгоцѣнны камьніе; пьрво-то основаніе іасписъ, второ-то сапфиръ, трето-то халкидонъ, четвьрто-то смарагдъ,

20. Пето-то сардониксъ, шесто-то сардій, седмо-то хрисолиѳъ, осмо-то вириллъ, девето-то топазій, десето-то хрисопрасъ, единадесето-то іакинѳъ, дванадесето-то амеѳистъ.

21. И дванадесеть-тѣ порты *бѣхѫ* дванадесеть бисера; всяка една отъ порты-тѣ бѣ отъ единъ бисеръ; и улицы-тѣ на градъ-тъ отъ чисто злато, като стъкло прозрачно.

22. И храмъ не видѣхъ въ него; защото храмъ неговъ е Господь Богъ Вседьржитель, и Агне-то.

23. И градъ-тъ нѣмаше нуждѫ отъ слънце, нито отъ лунѫ да

немъ: слава бо Бж҃іа просвѣтѝ ѥго̀, и҆ свѣтилникъ ѥгѡ̀, А҆гнецъ:

кд. И҆ ꙗзы́цы спасе́ни во свѣтѣ ѥгѡ̀ пойдꙋтъ, и҆ царѝ зе́мстїи принесꙋ́тъ сла́вꙋ и҆ че́сть свою̀ въ него̀:

ке. И҆ врата̀ ѥгѡ̀ не и҆́мꙋтъ затвори́тися во днѝ: но́щи бо не бꙋ́детъ тꙋ̀:

кѕ. И҆ принесꙋ́тъ сла́вꙋ и҆ че́сть ꙗзы́кѡвъ въ него̀.

кз. И҆ не и҆́мать въ него̀ вни́ти всѧ́ко скве́рно, и҆ творѧ́й ме́рзость и҆ лжꙋ̀, но то́кмѡ напи̑саныѧ къ кни́гахъ живо́тныхъ А҆́гнца.

Глава̀ кв.

а҃. И҆ показа̀ мѝ чи́стꙋ рѣ́кꙋ воды̀ живо́тныѧ, свѣ́тлꙋ ꙗ҆́кѡ кры́ста́лъ, и҆сходѧ́щꙋ ѿ престо́ла Бж҃іа и҆ А҆́гнца.

в҃. Посредѝ сто́гны ѥгѡ̀ и҆ по ѻ҆ба́полы рѣ́кѝ дре́во живо́тное, є҆́же твори́тъ плодѡ́въ двана́десате, на кі́ждо мѣ́сацъ воздаѧ̀ пло́дъ сво́й: и҆ ли́ствїе дре́ва во и҆сцѣле́нїе ꙗзы́кѡмъ.

г҃. И҆ всѧ́ка а҆на́ѳема не бꙋ́детъ ктомꙋ̀: и҆ престо́лъ Бж҃ій и҆ А҆́гнечь бꙋ́детъ въ не́мъ, и҆ рабѝ ѥгѡ̀ послꙋ́жатъ ѥмꙋ̀:

д҃. И҆ оу҆зра́тъ лицѐ ѥгѡ̀, и҆ и҆́мѧ ѥгѡ̀ на чела̀хъ и҆́хъ.

е҃. И҆ но́щи не бꙋ́детъ та́мѡ, и҆ не потре́бꙋютъ свѣ́та ѿ свѣти́ликa, ни свѣ́та со́лнечнагѡ, ꙗ҆́кѡ Гдь Бг҃ъ просвѣща́етъ а҆̀: и҆ воцара́тсѧ во вѣ́ки вѣкѡ́въ.

ѕ҃. И҆ рече́ ми: сїѧ̀ словесѧ̀ вѣ́рна и҆ и҆́стинна: и҆ Гдь Бг҃ъ ст҃ы́хъ проро́къ посла̀ А҆́ггла своего̀ показа́ти рабѡ́мъ свои̑мъ, и҆̀мже подова́етъ бы́ти вско́рѣ.

свѣтятъ въ него; защото слава-та Божія го освѣтляваше, и свѣтило-то негово е Агне-то.

24. И народи-тѣ на спасаемы-тѣ ще ходятъ въ неговѫ-тѫ видѣлинѫ, и царіе-тѣ земни носятъ въ него своѭ-тѫ славѫ и почесть.

25. И порты-тѣ му не ще ся затварятъ деня, защото нощь не ще да има тамо.

26. И ще донесѫтъ въ него славѫ-тѫ и почесть-тѫ на народы-тѣ.

27. И нѣма да влѣзе въ него нищо което осквърнява и прави мьрзость, и лъжѫ; но само написани-тѣ въ Агневѫ-тѫ книгѫ на живота.

ГЛАВА 22.

1. И показа ми чистѫ рѣкѫ отъ водѫ на животъ, быстрѫ както кристалъ, която исхождаше отъ прѣстолъ-тъ на Бога и на Агне-то.

2. И всрѣдъ главнѫ-тѫ му улицѫ, и отъ двѣ-тѣ страны на рѣкѫ-тѫ, *бѣше* дърво-то на живота, което даваше плодове дванадесеть, и раждаше плодъ всякой мѣсецъ; и листіе-тѣ на дърво-то сѫ за исцѣленіе на народы-тѣ.

3. И никоя проклѣтія не ще има вече; и прѣстолъ-тъ на Бога и на Агне-то ще бѫде въ него; и раби-тѣ негови ще му послужатъ.

4. И ще гледатъ лице-то му, и негово-то име ще е на чела-та имъ.

5. И нощь не ще да има тамо; и нѣматъ нуждѫ отъ свѣтило и отъ слънченѫ видѣлинѫ; защото Господь Богъ гы освѣтлява; и ще царуватъ въ вѣкы вѣковъ.

6. И рече ми: Тѣзи думы сѫ вѣрны и истинны: И Господь Богъ на святы-тѣ пророцы проводи ангела своего, да покаже на неговы-тѣ рабы това което трѣба скоро да бѫде.

з҃. Сѐ гра́дꙋ ско́рѡ: блаже́нъ соблюда́й словеса̀ проро́чества кни́ги сеѧ̀.

и҃. И҆ а҆́зъ І҆ѡа́ннъ ви́дѣхъ сі́а и҆ слы́шахъ: и҆ є҆гда̀ слы́шахъ и҆ ви́дѣхъ, падо́хъ поклони́тисѧ на нѡ́гꙋ а҆́гг҃ла показꙋ́ющагѡ мѝ сі́е.

ѳ҃. И҆ глаго́ла мѝ, ви́ждь, нѝ: клевре́тъ бо твоѝ є҆́смь и҆ бра́тіи твоеѧ̀ проро́кѡвъ, и҆ соблюда́ющихъ словеса̀ кни́ги сеѧ̀. Бг҃ꙋ поклони́сѧ.

і҃. И҆ глаго́ла мѝ, не запечатлѣ́й слове́съ проро́чествіа кни́ги сеѧ̀: ꙗ҆́кѡ вре́мѧ бли́зъ є҆́сть.

а҃і. Ѡ҆би́дѧй, да ѡ҆би́дитъ є҆щѐ: и҆ скве́рный, да ѡ҆скверни́тсѧ є҆щѐ: и҆ пра́ведный, пра́вдꙋ да твори́тъ є҆щѐ: и҆ ст҃ы́й, да свати́тсѧ є҆щѐ.

в҃і. И҆ сѐ гра́дꙋ ско́рѡ, и҆ мзда̀ моѧ̀ со мно́ю, воздѧ́ти коемꙋ́ждо по дѣлѡ́мъ є҆гѡ̀.

г҃і. А҆́зъ є҆́смь А҆́лфа и҆ Ѡ҆ме́га, нача́токъ и҆ коне́цъ, пе́рвый и҆ послѣ́дній.

д҃і. Блже́ни творѧ́щіи за́пѡвѣди є҆гѡ̀, да бꙋ́детъ ѻ҆́бласть и҆́мъ на дре́во живо́тное, и҆ вра́ты̑ вни́дꙋтъ во гра́дъ.

є҃і. Внѣ̀ же псы̀ и҆ чародѣ́и, и҆ любодѣ́и и҆ оу҆бі́йцы, и҆ і҆дѡлослꙋжи́тели и҆ всѧ́къ любѧ́й и҆ творѧ́й лжꙋ̀.

ѕ҃і. А҆́зъ І҆и҃съ посла́хъ а҆́гг҃ла моего̀ засвидѣ́тельствовати ва́мъ сі́а въ цр҃квахъ: а҆́зъ є҆́смь ко́рень и҆ ро́дъ Дв҃довъ, и҆ звѣзда̀ оу҆́тренняѧ и҆ денни́ца.

з҃і. И҆ Дх҃ъ и҆ невѣ́ста глаго́лютъ: прі́иди̇̀: и҆ слы́шай да глаго́летъ, прі́иди̇̀. и҆ жа́ждай да прі́идетъ, и҆ хотѧ́й да прі́иметъ во́дꙋ живо́тнꙋю тꙋ́не.

и҃і. Сосвидѣ́тельствꙋю бо всѧ́комꙋ слы́шащемꙋ словеса̀ проро́чества кни́ги сеѧ̀: а҆́ще кто̀ приложи́тъ къ си́мъ, наложи́тъ Бг҃ъ на него̀ ꙗ҆́звы напи́саныхъ къ кни́зѣ се́й:

ѳ҃і. И҆ а҆́ще кто̀ ѿи́метъ ѿ слове́съ кни́ги проро́чествіа

7. Ето, идж скоро; блаженъ който упази думы-тѣ на пророчество-то на тѫзи книгѫ.

8. И азъ Іоаннъ сьмь, който видѣхъ и чухъ това; и когато чухъ и видѣхъ, паднѫхъ да ся поклонѭ прѣдъ нозѣ-тѣ на ангелъ-тъ който ми показуваше това.

9. И каза ми: Внимай *да* не *сторишь това;* защото азъ сьмь съслужитель твой, и на твои-тѣ братія пророцы-тѣ, и на тѣзи които пазятъ думы-тѣ на тѫзи книгѫ; поклони ся Богу.

10. И казува ми; Не запечатувай думы-тѣ на пророчество-то на тѫзи книгѫ защото врѣме-то е близу.

11. Който е неправеденъ, нека си е вече неправеденъ; и който е нечистъ, нека си е вече нечистъ; и праведный-тъ нека си е вече праведенъ; и святый-тъ нека си е вече святъ.

12. И ето идж скоро; и моя-та заплата е съ мене, да въздамъ всякому споредъ каквыто ще бѫдѫтъ дѣла-та му.

13. Азъ сьмь Алфа и Омега, начало и конецъ, пьрвый и послѣдній.

14. Блажени които испълняватъ неговы-тѣ заповѣди, за да иматъ власть надъ дьрво-то на живота, и да влѣзѫтъ прѣзъ порты-тѣ въ градъ-тъ.

15. А вънъ сѫ псета-та, и чародѣйци-тѣ, и блудници-тѣ, и убійцы-тѣ, и идолопоклонници-тѣ, и всякой който обыча и прави лъжѫ.

16. Азъ Іисусъ проводихъ мой-тъ ангелъ да ви засвидѣтелствува това въ церквы-тѣ; азъ сьмь корень-тъ и родъ-тъ Давидовъ, свѣтла-та и утрення-та звѣзда.

17. И Духъ-тъ и невѣста-та казуватъ, Ела; и който чува, нека рече, Ела; и който е жеденъ нека дойде, и който ище нека зема даромъ водѫ-тѫ на живота.

18. А азъ свидѣтелствувамъ всякому, който слуша думы-тѣ на пророчество-то на тѫзи книгѫ; ако приложи нѣкой на това, Богъ ще наложи на него написаны-тѣ въ тѫзи книгѫ язвы;

19. И ако отнеме нѣкой отъ думы-тѣ на книгѫ-тѫ на това про-

сегѡ̀, ѿи́метъ Бг҃ъ ча́сть є҆гѡ̀ ѿ кни́ги живо́тныѧ, и҆ ѿ гра́да ст҃а́гѡ, и҆ напи́саныхъ въ кни́зѣ се́й.

к҃. Глаго́летъ свидѣ́тельствꙋѧй сі̑а: є҆́й, гра́дꙋ ско́рѡ: а҆ми́нь, є҆́й. гра́дꙋ, Гдⷭ҇и І҆и҃се.

к҃а. Бл҃года́ть Гдⷭ҇а на́шегѡ І҆и҃са Хрⷭ҇та̀ со всѣ́ми ва́ми. а҆ми́нь.

КОНЦЪ.

рочество, Богъ ще отнеме неговѫ-тѫ
вота, и отъ святый-тѣ градъ, и отъ на
20. Казува онзи който свидѣтелст
Аминь. Ей, дойди, Господи Іисусе.
21. Благодать-та на Господа наш
съсъ всичкы васъ. Аминь.

КОНЕЦЪ.

This book should be returned to the Library on or before the last date stamped below.

A fine of five cents a day is incurred by retaining it beyond the specified time.

Please return promptly.

SEP 5 '52 H

DEC 18 '61 H